Kupia

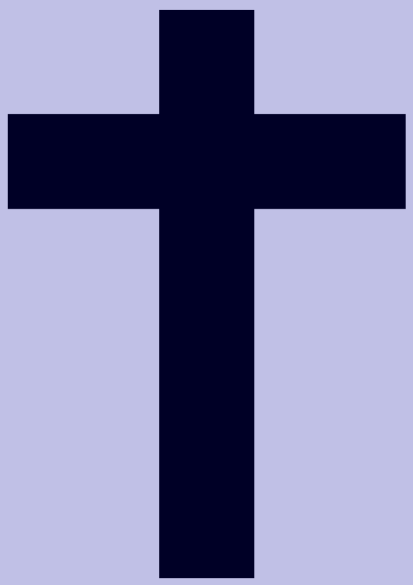

Kupia: Kupia New Testament (New Testament)

Kupia
Kupia: Kupia New Testament (New Testament)

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kupia

Contributor: SIL International (in Asia)

All rights reserved.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 6 May 2025
7ccb2690-4432-5e86-88c1-f8ee976f30f4

Contents

మత్తయి 1
మార్కు 53
లూకా 87
యోహాన్ను 151
బారికుల్ కమ్ము 195
రోమా 248
1 కొరింది 274
2 కొరింది 296
గలతీ 311
ఎపెసి 320
పిలిప్పి 329
కొలొస్సి 335
1 దెస్సలొనీ 341
2 దెస్సలొనీ 347
1 తిమోతి 350
2 తిమోతి 357
తీతు 362
పిలేమోను 366
ఎబ్రీయుల్ 368
య్యాకోబు 387
1 పేతురు 393
2 పేతురు 400
1 యోహాను 405
2 యోహాను 412
3 యోహాను 413
యూదా 414
ప్రకటన 417

మత్తయి సుబుమ్ కబుర్
మత్తయి రెగిడ్లి సుబుమ్ కబుర్

యేసుక్రీస్తుచి వంసుమ్ వర్స తెన్ రెగిడ్లిసి *(లూకా 3:23-38)*

1 అబ్రాహామ్‌చి సెకుమ్‌తె జెర్మిలొ దావీదు రానొచి
వంసుమ్‌తే యేసుక్రీస్తు జా జెర్మిలన్. జోచి వంసుమ్
ఇసి జలి.
2 అబ్రాహామ్ ఇస్సాకుక పాయిలన్. ఇస్సాకు
యాక్కోబుక పాయిలన్. యాకోబ్ యూదాక చి జోచ
అన్నసింక బావుడ్సివొక పాయిలన్.
3 యూదా తామారు మెలి తేర్సి తెన్ పెరెసుక చి
జెరహుక పాయిలన్.
4 పెరెసు ఎస్రోముక పాయిలన్. ఎస్రోము
అరాముక పాయిలన్. అరాము అమ్మినాదాబుక
పాయిలన్.
5 అమ్మినాదాబు నయస్సోనుక పాయిలన్.
నయస్సోను సల్మానుక పాయిలన్. సల్మాను
రాహాబు మెలి తేర్సి తెన్ బోయజుక పాయిలన్.
బోయజు రూతు మెలి తేర్సి తెన్ ఓబేదుక
పాయిలన్. ఓబేదు యెస్సయిక పాయిలన్.
6 యెస్సయి దావీదు రానొక పాయిలన్. ఈంజొ
దావీదు రానొ ఊరియా మెలొ ఎక్కిలొచి తేర్సి తెన్
సొలొమోనుక పాయిలన్.
7 సొలొమోను రెహబాముక పాయిలన్.
రెహబాము అబీయాక పాయిలన్. అబీయా ఆసాక
పాయిలన్.
8 ఆసా యెహోసాపాతుక పాయిలన్.
యెహోసాపాతు యెహోరాముక పాయిలన్.
యెహోరాము ఉజ్జియాక పాయిలన్.
9 ఉజ్జియా యోతాముక పాయిలన్. యోతాము
ఆహాజుక పాయిలన్. ఆహాజు హిజ్కియాక
పాయిలన్.
10 హిజ్కియా మనస్సేక పాయిలన్. మనస్సే
ఆమోనుక్ పాయిలన్. ఆమోను యోసీయాక
పాయిలన్.
11 పడ్తొ యూదుల్‌క బబులోను దేసిమి విరోదుమ్
సుదల్ దెర గెలి కాలుమ్, యోసీయా యెకోన్యాక చి
జోచ బావుడ్సివొక పాయిలన్.
12 యూదుల్‌క బబులోను దేసిమ్‌చి విరోదుమ్
సుదల్ దెర గెలి పడ్తొ, యెకోన్యా సయల్తీయేలుక
పాయిలన్. సయల్తీయేలు జెరుబ్బాబెలుక
పాయిలన్.
13 జెరుబ్బాబెలు అబీహూదుక పాయిలన్.
అబీహూదు ఎల్యాకీముక పాయిలన్. ఎల్యాకీము
అజోరుక పాయిలన్.
14 అజోరు సాద్తోకుక పాయిలన్. సాదోకు
ఆకీముక్ పాయిలన్. ఆకీము ఎలీహూదుక
పాయిలన్.
15 ఎలీహూదు ఎలీయాజరుక్ పాయిలన్.
ఎలీయెజెరు మత్తానుక పాయిలన్. మత్తాను
యాకోబుక పాయిలన్.
16 యాకోబు మరియచొ మున్సుసి జలొ
యోసేపుక పాయిలన్. మరియచి పెట్టి క్రీస్తు మెంతొ
యేసు జెర్మిలన్.
17 ఇసి, అబ్రాహామ్ తెంతొ మొదొల్ కెర, దావీదు
రానొ ఎదక, వర్స తెన్ మొత్తుమ్ చొవ్ద తరుమ్‌లు
జల. అన్నె, దావీదు రానొ తెంతొ మొదొల్ కెర,
యూదుల్‌క బబులోను ద్దేసిమి విరోదుమ్ సుదల్
కడ నిలి ఎద చొవ్ద తరుమ్‌లు జల. బబులోనుతె
గెలి తెంతొ అన్నె మొదొల్ కెర, క్రీస్తు ఎద కి చొవ్ద
తరుమ్‌లు జల.

యేసుక్రీస్తు జెర్మిలిసి *(లూకా 2:1-7)*

18 *యేసుక్రీస్తు జెర్మిలిసి కీసి జలి మెలె,
మరియచ అయ్యసిఁసి, "అమ్‌చి బోదక తుక
దెమ్‌దె" మెన యోసేపుక సంగిలి పడ్తొ, జేవ్ దొగుల
నే బెదితె అగ్గె, దేముడుచి† సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్
మరియ అంగి జలి.
19 మరియచొ మున్సుసి జంక తిలొ యోసేపు, జా
దస్సి జా అస్సె మెన సూన కెర, జో పున్నిమ్ జలొసొ
మాన్సుచి రిసొ, పడ్తొ మాన్సుల్‌చి మొక్కె జాక లాజ్
కెరుక నెన కెర, గగ్గొల్ నే జతె లుంకవ జాక ముల
దెంక మెల ఉచర్లన్.
20 జో ఇసి కెరుక మెన ఉచర్తె తతికయ్, ప్రబుచొ
దూత ఎక్కిలొ సివ్న తెన్ జోక డీస కెర, "దావీదు
రానొచి సెకుమ్‌చొ ఓ యోసేపు, తుచి తెర్ని జతి
మరియక ఆననుక తుయి బి నాయ్. దేముడుచి
సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక జా అంగి జా అస్సె.
21 జాచి పెట్టి ఏక్ పుత్తుసి జెర్మెదె. జొయ్యి
జోచ ప్రెజల్‌క జోవయించ పాపల్ తెంతొ రచ్చించుప
కెరెదె. జాచి రిసొ, జోక 'యేసు' మెన నావ్ తీ" మెన
జో దూత సంగిలన్.

---

* **1:18 1:18** 'ప్రబు' మెన రెగిడ్లె, 'ఎత్కిక ఏలుప కెర్తొసొ' మెలి అర్దుమ్ తయెదె. యెహోవ అబ్బొస్‌క కి యేసు పూత్తుక కి 'ప్రబు' మెనుల.
† **1:18 1:18** అప్పె తెంతొ జోవయింక 'దేముడు' మెన రెగుడుమ్‌దె. ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ తెంతొ జోక 'యెహోవ' మెన నావ్ తయెదె, గని యేసుచి జీవితుమ్‌చి రిసొ రెగిడ్లె ఈంజ పుస్తకుమ్‌చ సాచులు బుల్తె తిల పొదులె, 'యూదుల్' మెన జో పూర్గుమ్ నిసాన ప్రెజల్ జోచి నావ్ దెర్తి నాయ్. 'యెహోవ' మెలి నావ్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'ఎత్కి జెర్మిలొసొ, ఎత్కిక జీవ్ దెతొసొ, కెఁయఁక తెఁయఁక తతొసొ'. ‡ **1:22 1:22** 'జోచ కబుర్లు సంగిలస' మెలె, పూర్గుమ్ తెంతొ కక్క ప్రబు నిసాన, జోచ కబుర్లు మాన్సుల్‌క జేవ్ సంగితి రిసొ, జోచి ఆత్మసెక్తి జోవయింక దెయెదె.

22 ఈంజ ఎత్కి కిచ్చొక జర్గు జలి మెలె, దేముడు
జోచ‡ కబుర్లు సంగిలొసొచి అత్తి సంగిలి కోడు
నెరవెర్సుప జంకయ్ ఇసి జలి.
23 "ఈందె, విడ్డి బోద అంగి జయెదె,
చి జాచి పెట్టి ఏక్ పుత్తుసి జెర్మెదె. జోక
'ఇమ్మానుయేలు' మెన నావ్ తిస్తె,"
జా నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'దేముడు అమ్మక
తోడ్ తయెదె'.
24 జలె, యోసేపు నిజ తా ఉట్ట కెర, ప్రబుచొ
దూత జోక సంగిలి రితి, జోచి తేర్సిక ఆనన్లన్.
25 దస్సి, జాచి పుత్తుసి నే జెర్మితె ఎదక, జాచి
తెన్ బెద నిజె నాయ్, జో జెర్మితికయ్, యోసేపు జోక
'యేసు' మెన నావ్ తిలన్.

2

తూర్పు దేసిమ్చ పండితుల్ యేసుక చజ బక్తి కెర్లిసి

1 హేరోదు రానొ జా యూదయ ప్రదేసిమి ఏలుప
కెర్తె తిలి పొది, జా ప్రదేసిమ్చి బేత్లెహేమ్ పట్నుమ్తె
యేసు జెర్మిలి పిమ్మట్, ఈందె, తూర్పు దేసిమ్చ
పండితుల్ సగుమ్జిన్ యెరూసలేమ్ మెలి వెల్లి
పట్నుమ్తె జా కెర,
2 "యూదుల్చొ* రానొ జంక జెర్మిలొసొ కేనె
అస్సె? తూర్పు పక్క జోచి సుక్కొక దెకిలమ్, చి జోక
బక్తి కెరుక జా అస్సుమ్" మెన ప్రెజల్క సంగితె తిల.
3 హేరోదు రానొ ఈంజ కోడు సూన కెర, జో కి, జో
తెన్ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్చ ఎత్కిజిన్ కి 'అన్నెక్లొ
రానొ జంక ఉచరెదె' మెన బియఁ కెర, పంబ్ర జా.
4 దేముడు నిసాన యూదుల్చ వెల్లెల పూజర్లుక
చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస
ఎత్కిజిన్క, బుకారా కెర, "†క్రీస్తు కేనె జెర్ముక అస్సె?"
మెన పుసిలన్.
5 జేఁవ్, "ఈంజ యూదయ ప్రదేసిమ్చి
బేత్లెహేమ్ పట్నుమ్తె జెర్మెదె.
6 'ఓ యూదయ ప్రదేసిమ్చి బేత్లెహేమ్ పట్నుమ్,
తుయి యూదయ ప్రదేసిమ్తె తిలి దాక్ పట్నుమ్
నెంజిన్.
కిచ్చొక మెలె, ఇస్రాయేలులు మెల
అంచ ప్రెజల్క ఏలుప కెర్తొసొ తుచితె జెర్మెదె'
దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ పూర్గుమ్చొ ఎక్కిలొచి
అత్తి రెర్డ అస్సె" మెన జబాబ్ దిల.
7 తెదొడి హేరోదు రానొ తూర్పు దేసిమి తెంతొ
అయ్ల పండితుల్క గుట్టు తెన్ బుకారా కెర, జేఁవ్
దెకిలి సుక్కొ కెఁయ డీసిలి గే సూన కెర,
8 "తుమ్ గెచ్చ, జో బోద కేనె అస్సె గే సరిగా చజ
దెక జా, అన్నె జా కెర, అంక సంగ. ఆఁవ్ కి గెచ్చ,
జోక బక్తి కెరిందె" మెన మోసిమ్ తెన్ సంగ, జేఁక
బేత్లెహేమ్ పట్నుమ్తె తెర్రయ్లన్.
9 జేఁవ్ పండితుల్ జో రానొచ కొడొ సూన కెర,
బార్ జా గెతె తతికయ్, ఈందె, తూర్పు దేసిమి జేఁవ్
దెకిలి సుక్కొ జేఁవ్చి కంట అగ్గె ఇండ గెతె తా, జో
బోద తిలొ గేర్చి ఉప్పిరి టీఁవొ జలి.
10 జా సుక్కొ టీఁవొ జలిసి దెక కెర, ఒగ్గర్
సర్దసంతోసుమ్ జా,
11 జా గెరి పెస, మరియ అయ్యన్ తెన్ తిలొ
జో బోదక దెక, సెర్ను సేడ జోక జొకర, జోవయించ
పెట్టెల్ ఉగ్డ కెర, బజార్, దూపుమ్, చెంగిలి వాసెన
తేలు, దసచ, బవుమానుమ్క దిల.
12 బక్తి కెర్లి పిమ్మట్, "హేరోదు రానొతె అన్నె
గెచ్చ నాయ్" మెన, సివ్నతె దేముడు జేఁవ్క జాగర్త
సంగితికయ్, జేఁవ్ వేర వాటు జోవయించి దేసిమి
బుల, ఉట్ట గెల.

యోసేపుక ఐగుప్తు వెయిలు దేసిమి తెర్రయ్లిసి

13 జేఁవ్ తూర్పు దేసిమ్చ ఉట్ట గెలి పిమ్మట్,
ప్రబుచొ దూత ఎక్కిలొ సివ్న తెన్ యోసేపుక డీస
కెర, "హేరోదు ఈంజొ బోదక మార గెలుక ఉచర్తయ్.
జాచి రిసొ, తుయి ఉట్ట, ఈంజొ బోదక చి అయ్యన్క
కడ దెరన, ఐగుప్తు దేసిమి ఉట్ట గో. ఆఁవ్ తుక అన్నె
సంగితె ఎద ఒత్త తా" మెన యోసేపుక జో దూత
సంగితికయ్,
14 జో ఉట్ట కెర, అందరె బోదక చి అయ్యన్క కడ
దెరన, ఐగుప్తు దేసిమి ఉట్ట గెచ్చ,
15 హేరోదు రానొ మొర గెతి ఎదక ఒత్త తా
గెల. దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ పూర్గుమ్చొచి అత్తి
సంగిలి కొడొ నెరవెర్సుప జంకయ్ ఇసి జర్గు జలి.
"ఐగుప్తు దేసిమి తెంతొ అంచొ పుత్తుక బుకార్లయ్.",
మెన సంగిలిసి.
16 తెదొడి, 'జా దీసి జా తిల పండితుల్ అంక
మోసిమ్ కెర్ల' మెన హేరోదు రానొ జాన కెర, ఒగ్గర్
కోపుమ్ ఆనన, యేసుక మారుక మెన, కెఁయ
జెర్మ తయెదె గే జేఁవ్ పండితుల్ అగ్గె సంగిల
కొడొక ఉచర, బేత్లెహేమ్తె, పడ్తొ జా పట్నుమ్చి
సుట్టునంతచ గావ్వొ ఎక్కితె, దొన్ని వెర్సుల్ తెంతొ

* **2:2 2:2** 'యూదుల్' మెలె, 'అంచయ్ మాన్సుల్ జతు, ఎక్కి అంకయ్ జొకర్తు' మెన ప్రబు పూర్గుమ్ నిసాన ప్రెజల్. ముక్కిమ్క ఇస్రాయేలు దేసిమి జివుల. యూదుల్తె, జా ఇస్రాయేలు దేసిమి, యేసు మాన్సు జా జెర్మున్, జా బుల్తె తిలన్. † **2:4 2:4** 'క్రీస్తు' మెలె, దేముడు టీవడ్లొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ.

మొదొల్ కెర, తొక్కి వయసుచ ముస్సుబోదల్ ఎత్కిక
మొరవ గెలన్.
17 ఇన్నెతెన్ కి యిర్మీయా మెలొ పూర్గుమ్‌చొచి
అత్తి దేముడు సంగిలి కోడు నెరవెర్సుప జలి.
18 "రామా మెలి పట్టుమ్‌చి ఎది దూరి తెంతొ,
ఒగ్గర్ ఏడుకుడు జతిసి, దుకుమ్ జతిసి, నూన్ల.
జేఁవ్‌చ బోదల్ మొర గెలి రిసొ,
రాహేలు ఏడ ఏడ సేంతుమ్ జయ్యె నాయ్."

యోసేపు సొంత దేసిమి అన్నె ఉట్ట అయ్‌లిసి

19 హేరోదు రానొ మొర గెలి పడ్తొ, ఈందె, ప్రబుచొ
దూత ఐగుప్తు దేసిమి యోసేపుక సివ్న తెన్ అన్నె
డీస కెర,
20 "తుయి ఉట్ట, బోదకచి అయ్యుస్‌క కడ దెరన,
తుమ్‌చి ఇస్రాయేలు దేసిమి అన్నె ఉట్ట గెచ్చ.
బోదక మార గెలుక ఉచర్లొసొ మొర గెలన్" మెన
సంగితికయ్,
21 జో ఉట్ట కెర, బోదకచి అయ్యుస్‌క కడ దెరన,
ఇస్రాయేలు దేసిమి అన్నె ఉట్ట అయ్‌ల.
22 జలె, హేరోదు రానొ మొర గెలి రిసొ, అప్పె
జా యూదయ ప్రదేసిమి జోచొ పుత్తుసి అర్కెలాయు
ఏలుప కెర్తయ్ మెన సూన కెర, యోసేపు ఒత్త
గెచ్చుక బియఁ కెర, అన్నెక్ సివ్న తెన్ ప్రబుచి అన్నెక్
కబుర్ సూన కెర,
23 గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె ఉట్ట గెచ్చ. నజరేతు
గఁవ్వి జా కెర, ఒత్త జితె తిల. ఒత్త జిలిస్ తెన్,
"యేసుక 'నజరేయుడు' మెనుక జయెదె"
మెన పూర్గుమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలసచి అత్తి
జో సంగిలిసి కోడు నెరవెర్సుప జంకయ్ ఇసి జర్గు
జలి.

3

యోహాను బాప్తిసుమ్ మెంతి ఉపదెసిమ్ దెతె తిలిసి

(మార్కు 1:1-8; లూకా 3:1-9,15-17; యోహా 1:19-28)

1 జా దీసల్‌తె, బాప్తిసుమ్ దెతొ యోహాను
మెలొసొ బార్ జా,
2 "దేముడుచి రాజిమ్ పాసి జా అస్సె. జాకయ్
తుమ్‌చి పాపల్‌చి రిసొ దుకుమ్ జా ఒప్పన,
పాపుమ్‌బుద్ధి ముల దాస" మెన యూదయ
ప్రదేసిమ్‌చి బయిలె బుల బుల సాట్ప కెర్తె తిలన్.
3 జోచ కబుర్లు సంగిలొ యెసయా పూర్గుమ్‌చొచి
అత్తి ఈంజొ యోహానుచి రిసొయి దేముడు సంగిలి
కోడు ఇన్నెతెన్ నెరవెర్సుప జలి.
"ఎక్కిలొ అంచొ బారికి రితొ జా, అంచొ అవాడ్ రితొ
జా.
ప్రబు జెతికయ్ వాటు తిన్నగ కెర్లి రితి,
తుమ్ ఎత్కిజిన్ బుద్ధి జా మెన,
బయిలె ప్రదేసిమి తా కేక్ గల సాట్ప కెరెదె."
4 ఈంజొ యోహాను ఒంటెచ రోమల్‌క పాలల్
గలన, చామ్‌క కెర్లి పట్క నెడిమి బందన తయెదె.
చిట్కల్‌చి ఒండడ్ తేల్ జో కయెదె.
5 జా దీసల్‌తె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్‌తెచ
మాన్సుల్ కి, జా ఒంటి యూదయ ప్రదేసిమ్‌చ
మాన్సుల్ కి, ఒంటి యోర్దాను మెంతి గాడు పాసిచ
మాన్సుల్ కి, యోహానుతె జా కెర,
6 జేఁవ్ కెర్ల పాపల్ దుకుమ్ తెన్ ఒప్పన
ఎదార్డుమ్ సంగ, యోర్దాను గడ్డె జోచి అత్తి
బాప్తిసుమ్ నజన్‌తె తిల.

పరిసయ్యుల్‌క యోహాను గోల కెర్లిసి

7 *పరిసయ్యుల్‌క కి, †సద్దూకయ్యులుక కి,
ఒగ్గర్‌జిన్ జా బాప్తిసుమ్ నజనుక జెతిసి యోహాను
దెక కెర, "అయివొచి రితి విస్సుమ్ పెట్టి తిలస,
తుమ్! దేముడు కెర్తి సిచ్చ పిట్టవనుక ఉచరుక మెన
తుమ్‌క సికడ్లొసొ కొన్సొ?
8 తుమ్ కెర్త పాపల్ ముల దా, చెంగిల్ బుద్ధితె
ఇండ, ఆత్మచి పంటొ దెర.
9 పిమ్మట్, 'అబ్రాహామ్ అమ్‌క అబ్బొ జయెదె,
చి రిసొ దేముడు తెన్ బెద అస్సుమ్' మెన తుమ్‌క
తూమ్ ఉచరన, సొంత గవురుమ్ సంగనుక నాయ్.
కిచ్చొక మెలె, ఇన్నెచ పత్రల్ తెన్ కి దేముడు
అబ్రాహామ్‌చి రిసొ బోదల్‌క జెర్మవుక తెరె, మెన
తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితసి.
10 ఈందె, అప్పె కి ప్రబు కురాడు వాండి కెర,
రూకుక బుంది కండితి రితి, కురాడు దెర టీఁవొ జా
అస్సె. జలె, చెంగిల్ పంటొ నే దెర్తొ, ఎత్కి రూకుక
కండ కెర ఆగితె గలుల" మెన, జేఁవ్‌క యోహాను
సంగిలన్.
11 తెదొడి, ప్రెజల్‌క యోహాను "తుమ్ కెర్త
పాపల్‌చి రిసొ తుమ్ దుకుమ్ జా ముల దెతి
గుర్తుకయ్ ఆఁవ్ తుమ్‌క ఇసి పానితె బాప్తిసుమ్
దెతసి. గని, అంచి పడ్తొ అన్నెక్లొ అప్పె జెతయ్. జో
అంచి కంట వెల్లొ, జోక అదికారుమ్ ఒగ్గరి. జోచ

---

* **3:7 3:7** పరిసయ్యుల్ చి సద్దూకయ్యులు యూదుల్‌క ముక్కిమ్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ జవుల. ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు తెన్ యూదుల్‌చి వెల్లి సబతె వెసుల. జేఁవ్ దీసల్‌తె ముక్కిమ్‌క జెఁవ్వి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస తెన్, దేముడుచి నిదానుమ్ ప్రెజల్‌క సికడుక.
† **3:7 3:7** సద్దూకయ్యులు మెలె జేఁవ్ దూతల్ అస్తి మెన నంపజతి నాయ్. మొర గెలస ఉటుల మెన నంపజతి నాయ్. జేఁవ్ కి యూదుల్ ముక్కిమ్‌చ ఎక్కి జటు. జేఁవ్ పరిసయ్యుల్ తెన్ బెద ఎదివాట్ సుటు యేసుప్రబుక పరిచ్చ కెర్ల.
‡ **3:11 3:11** 'దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ' మెలె, యెహోవ దేముడు అబ్బొన్‌చి కి యేసు దేముడు పుత్తున్‌చి కి జయెదె.

జోడ్లు వయుక జలెకు, ఆఁవ్ విలువ నాయ్. జో, ‡దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ చి ఆగి తెన్ తుమ్‌క బాప్తిసుమ్ దెయెదె.
12 జోచి పూన్‌తి సూపు జోచి అత్తి అస్సె, చి
జోచి కెల్ని సుబ్రుమ్ కెర, జోక కామ్‌క జెతికయ్
గోదుమ్ పంటొ గుడ్డ కెర కొట్టుతె కుడవనెదె, చి కో
విజవుక నెతిర్లి ఆగితె పోటు గల, డయ గెలెదె" మెన
సంగిలన్.

యేసు బాప్తిసుమ్ నజన్లిసి
(మార్కు 1:9-11; లూకా 3:21-22)

13 జా సమయుమి, ఈంజ బాప్తిసుమ్ నజనుక
మెన యేసు గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతొ ఉట్ట జా
కెర, యోర్దాను గడ్డె యోహానుతె అయ్‌లన్.
14 యోహాను జోక దెక కెర, "ఆఁవ్ తుచి అత్తి
బాప్తిసుమ్ నజనుక అస్సె. తుయి కిచ్చొక అంచితె
బాప్తిసుమ్ నజనుక జెతసి? బెదె నాయ్" మెన
యేసుక సంగితికయ్,
15 యేసు "అల్లె, అప్పెచి మట్టుక ఇసి జర్గు
జవున్. దేముడుచి నీతి ఎత్కి ఇసి నెరవెర్సుప
కెరుక అమ్‌క చెంగిల్లి" మెన యేసు జబాబ్
దెతికయ్, యోహాను జోక బాప్తిసుమ్ దిలొ.
16 యేసు ఈంజ బాప్తిసుమ్ నజన్లి బేగి, గడ్డె
తెంతొ బార్ జతికయ్, ఆదె, పరలోకుమ్ ఉగ్డి జలి,
చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ పార్వ పిట్టచి రితి జా
ఉత్ర జా కెర, యేసుచి ఉప్పిరి వెసిలిన్ జో దెకిలొ.
17 "ఈందె, ఈంజొయి అంచొ ప్రేమ తిలొ పూత్తు.
ఇనాచి రిసొ అంక సర్దసంతోసుమ్" మెన, ఇసి
పరలోకుమ్ తెంతొ సంగిలిస్‌చి అవాడ్ అయ్‌లి.

4

యేసుక సయ్‌తాన్‌చి అత్తి పరిచ్చ జలిసి
(మార్కు 1:12-13; లూకా 4:1-13)

1 తెదొడి సయ్‌తాన్‌చి అత్తి జోచి పరిచ్చ కెరవనుక
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ, జోక కో నెంజిలి డొంగ్రె
కడ నిలన్.
2 జలె, దొన్ని విస్సొ పొదులు, దొన్ని విస్సొ
అందర్లు యేసు చువ్వె తతికయ్, జోక చూ కెర్తికయ్,
3 పాపుమ్ కెరవుక ఉచర సయ్‌తాన్ జోతె జా కెర,
"తుయి దేముడుచొ పుత్తుసి జలె, ఈంజేఁవ్ పత్రల్
పొడియొ జత్తి రితి సంగు" మెలన్.
4 తెదొడి యేసు,
" 'ఎక్కి పొడియొ తెన్ నాయ్, గని దేముడుచి
చోండి తెంతొ జెతి ఎత్కి కోడు తెన్
మాన్సుల్ జింక అస్సె'
మెన దేముడుచి కోడుతె రెగ్డ అస్సె" మెలన్.
5 తెదొడి సయ్‌తాన్ యేసుక దేముడుచి గుడి
తిలి యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె కడ నా కెర, జా
దేముడుచి గుడితెచి వెన్గొపుచి ఉప్పిరి జోక టీఁవొ
కెర,
6 "తుయి దేముడుచొ పుత్తుసి జలె, ఎట్టొతొ
డేఁవు.
'తుక ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి, జోచ దూతల్‌క
దేముడు ఆడ్ర దా తెద్రయెదె',
'తుచ చట్టొ పత్రె నే లయితి రితి, జేఁవ్ దూతల్
జోవయించ అత్తొ చంపొ కెర, తుక
ఉక్కులనుల,'
మెన దేముడుచి కోడుతె రెగ్డ అస్సె" మెన యేసుక
సంగిల్లన్.
7 సయ్‌తాన్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోక
" 'ప్రబు జలొ తుమ్‌చొ దేముడుక
పరిచ్చ కెరుక నాయ్'
మెన అన్నెక్ టాన్‌తె రెగ్డ అస్సె" మెన సయ్‌తాన్‌క
సంగిలన్.
8 పడ్తొ అన్నె, ఒగ్గర్ డోంక్ తిలి ఏక్ డొంగుర్ ఉప్పిరి
సయ్‌తాన్ యేసుక కడ నా కెర, ఈంజ లోకుమ్‌చ
రాజిమ్‌లు ఎత్కి, జేఁవ్‌చి విలువ ఎత్కి జోక దెకవ
కెర,
9 "తుయి సెర్ను సేడ అంక జొకర్లెగిన, ఈంజ
ఎత్కి తుక దెయిందె" మెన యేసుక సంగిలన్.
10 యేసు జోక, "సయ్‌తాన్, తుయి ఉట్ట గో.
కిచ్చొక మెలె,
'ప్రబు జలొ తుమ్‌చొ దేముడుకయ్ జొకర,
జో ఎక్కిలొచి సేవ తుమ్ కెరుక అస్సె'
మెన రెగ్డ అస్సె." మెన సంగిలన్.
11 తెదొడి సయ్‌తాన్ జోక ముల దా ఉట్ట గెలన్, చి
ఈందె దేముడుచ దూతల్ జా కెర, యేసుక సాత్రెచన
కెర, సుక్కుమ్ కెర్ల.

యేసు గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె బస జలిసి
(మార్కు 1:14-15; లూకా 4:14-15)

12 ఒత్త తెంతొ 'బాప్తిసుమ్ దెతొ యోహానుక జేలి
కెర జేల్‌తె గల అస్తి' మెన యేసు సూన కెర, ఉత్తర
పక్క గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె బుల ఉట్ట గెచ్చ కెర,
13 ఒత్తచి నజరేతు మెలి జో వడ్డిలి గాఁవ్
తెంతొ ముల దా కెర, జెబులూను చి నప్తాలి మెల
పూర్గుల్‌చ నవ్వొ దిలి ప్రాంతుమ్‌తెచి సముద్రుమ్‌చి
పాసిచి కపెర్నహూమ్ మెంతి పట్నుమ్‌తె ఉట్ట జా
జితె తిలన్.
14 దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ యెసయా
పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి జో సంగిలి కోడు ఇసి నెరవెర్సుప
జలి.
15 "జెబులూను ప్రదేసిమి, నప్తాలి ప్రదేసిమి,
యోర్దాను గాడు ఒత్తల్‌తొ తిలి వెల్లి సముద్రుమ్‌చి
పక్క,
పూర్గుమ్ యూదుల్ నెంజిలస జితె తిలి

గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె తిల ప్రెజల్
16 అగ్గె అందర్‌బుద్ది తెన్ తిలె కి, అప్పె వెల్లి ఉజిడి
దెక అస్తి.
జేఁవ్ పాపుమ్ తెన్ మొర గెల రిత జా తిలె కి,
జోవయింక రాత్ పాయిలి రితి జా,
పరలోకుమ్‌చి ఉజిడి జోవయింక డీస అస్సె”
మెన సంగిల్లి కోఁడు.
17 జా దీసి తెంతొ, జా ప్రాంతుమ్‌చ ప్రెజల్‌క
యేసు బోదన కెర్లిసి కిచ్చొ మెలె, “పరలోకుమ్‌చి
రాజిమ్ ఇన్నె పాఁవ జా అస్సె. జాచి రిసొ, తుమ్‌చ
పాపల్‌చి రిసొ దుకుమ్ జా, పాపుమ్‌బుద్ది ముల
దాస” మెన బోదన కెర్తె తిలొ.

యేసు తొలితొచ సిస్సుల్‌క బుకార్లిసి
(మార్కు 1:16-20; లూకా 5:1-11)

18 యేసు జా గలిలయ సముద్రుమ్‌చి గట్టుతె
ఇండితె తా, ‘పేతురు’ మెన ఆసిమ్ నావ్ తిలొ
సీమోను, చి జోఁవొ అంద్రెయ మెలొ బావొసి దొగులక
దెకిలన్. జేఁవ్ దొగుల సముద్రుమ్‌తె వల గల్తె తిల.
జేఁవ్ జాలర్లు.
19 జలె, జోవయింక దెక కెర, “జలె, తుమ్ అంచి
పట్టి జా, చి మాన్సుల్ అంక నంపజతి రిసొ తుమ్
జోవయింక అంచితె కడ ఆన్‌త జాలర్లు జతి రితి,
తుమ్‌క ఆఁవ్ కెరిందె” మెన సంగిల్లన్.
20 ఇసి సంగ బుకార్లి బేగి, జేఁవ్ జోవయించ
వలల్ ముల దా కెర, జోచి పట్టి గెచ్చ, జో తెన్ బులుక
దెర్ల.
21 ఒత్త తెంతొ ఇదిల్ దూరి గెచ్చ, యాకోబుచి
యోహాను మెల అన్నె దొగుల అన్నొబావొక యేసు
దెక జేఁవ్‌క బుకార్లన్. జేఁవ్ దొగుల జెబెదయి
మెలొ అబ్బొసి తెన్ జోవయించి దోనితె వెస తా,
జోవయించ వలల్ చెంగిల్ కెర్తె తిల.
22 యేసు బుకార్లి బేగి, జోవయించొ అబ్బొస్‌క చి
దోనిక ముల దా కెర, జోచ సిస్సుల్ జతి రితి జోచి
పట్టి గెల.

యేసు మాన్సుల్‌క చెంగిల్ కెర్లిసి

23 యేసు జా ఒండి గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె బుల
బుల, యూదుల్‌చ ఒత్తచ సబ గెరలె గెచ్చ గెచ్చ,
“పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్ ఇత్తల్ పాఁవ జా అస్సె”
మెన సుబుమ్ కబుర్ సంగ, ప్రెజల్‌క, కిచ్చొ జబ్బు
తిలె కి, జబ్బులు బాదల్ ఎత్కి గెచ్చయ్‌లన్.
24 ఒండి సిరియ దేసిమ్‌చ ఎత్కిజిన్ జోచి రిసొ
సూన్న, చి రగరగాల్‌చ జబ్బుల్ తిలసక, జొర్జొల్
నొప్పుల్ తిలసక, బూతల్ దెర్లసక, మోర్చల్‌క, చి
అత్తొ చట్టొ కదుల్ కెరుక నెతిర్లసక, ఇసచ ఎత్కిక
యేసుతె కడ ఆన్‌తికయ్, జోవయింక చెంగిల్ కెర్లన్.
25 ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ, గలిలయ ప్రాంతుమ్
తెంతొ, దెకపొలి ప్రాంతుమ్ తెంతొ, యెరూసలేమ్
పట్నుమ్ తెంతొ, యూదయ ప్రదేసిమ్ తెంతొ,
పడ్తొక యోర్దాను గాడు ఒత్తల్‌తొ తెంతొ, ఒగ్గర్‌జిన్
మాన్సుల్ జట్లు తెన్ జోచి పట్టి గెల.

5

యేసు మెట్టయ్ ఉపీర్ కెర్లి బోదన
(లూకా 6:20-23)

1 యేసు జేఁవ్ ఒగ్గర్‌జిన్ పట్టి అయ్‌లసక దెక కెర,
ఏక్ మెట్టయ్ వెగ వెసితికయ్, జోచ సిస్సుల్ జోతె
జెతికయ్
2 జో చోండి పుటవ జేఁవ్ ఎత్కిజిన్‌క బోదన కెరుక
దెర్లన్.
3 “అమ్ ఆత్మతె ఎద్గరె తొక్కిచ సుదల్ మెన కో
చిననుల గే, జోవయింక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె,
దస మాన్సుల్‌కయ్ పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె వాట
తయెదె.
4 “దుకుమ్ సేడ్తసక చెంగిలి, కిచ్చొక మెలె,
దేముడు జోవయింక బురియవెదె.
5 “సొంత గవురుమ్ నే ఉచరంతసక చెంగిలి.
కిచ్చొక మెలె, *జేఁవ్ ఈంజ బూలోకుమ్‌తె ఏలుప
కెరుల.
6 “చూ తాన్ గెతె ఎదక మాన్సుల్ కీసి అన్నిమ్‌క
పితిన్‌క ఆస జవుల గే, దస్సి, పున్నిమ్ ఇండుక
కో ఎక్కి ఆస జవుల గే, జోవయింక చెంగిలి.
కిచ్చొక మెలె, దేముడు జోవయింక పున్నిమ్ దా
సర్దసంతోసుమ్ కెరెదె.
7 “మాన్సుల్‌క కన్కారుమ్ దెకితసక చెంగిలి.
కిచ్చొక మెలె, దేముడు జోవయింక కన్కారుమ్
దెకెదె.
8 “పెట్టి సుద్ది తతసక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, జేఁవ్
దేముడుక దెకుల.
9 “కోపుమ్ జలసక కో సేంతుమ్ కెర్తస జవుల
గే, జోవయింక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచ
పుత్తర్సులు, మెన జోవయింక సంగుక జయెదె.”
10 “సత్తిమ్ ఇండితి రిసొ కో అన్నె మాన్సుల్‌చి
అత్తి అల్లర్‌లు సిచ్చలు సేడుల గే, జోవయింక
చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దస మాన్సుల్‌కయ్
పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె వాట తయెదె.”
11 “తుమ్ అంచ మాన్సుల్ జలి రిసొ తుమ్‌క
మాన్సుల్ ఆరిక దూసుప కెర్లెగిన, అల్లర్ కెర్లెగిన,
ఎత్కి రగల్ అబద్దుమ్ సంగిలెగిన, తుమ్‌క చెంగిలి.

* **5:5 5:5** ‘ఆకర్‌క’ మెలె, ఈంజ లోకుమ్ నొవర్ జతి రితి ప్రబు మార్సుప కెర్లి పొదిక.

12 జేఁవ్ దస్సి కెర్లె కి, సర్దసంతోసుమ్ తెన్
తా. కిచ్చొక మెలె, పరలోకుమ్‌తె తుమ్‌క వెల్లి
బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె. పూర్గుమ్ కి,
దేముడుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్ కి జేఁవ్ దస
అల్లర్ కెర్ల.”

లోన్‌క చి ఉజిడిక టాలి
(మార్కు 9:50; 4:21; లూకా 14:34-35; 8:16)

13 “తుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌క లోన్‌చి రితి జన్తె. గని
జాగర్త తెన్ తా, లోన్‌చి కారు గెలెగిన, జా లోన్ కీసి
అన్నె కారు జయెదె? అన్నె కిచ్చొక కి కామ్‌క నే జయె.
ఎత్కి వెంట గెలుక జయెదె. దస్సి వెంట గెలెగిన,
మాన్సుల్ సుఁదుక జయెదె.”
14 “తుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌క ఉజిడి జా అస్సున్.
ఏక్ పట్నుమ్ మెట్టచి ఉప్పిరి తిలెగిన, జా పట్నుమ్‌క
లుంకడుక నెంజె.
15 దస్సి, మాన్సుల్ దీవు లంబడ తిలెగిన,
జా దీవుక నాడి గట్ర డంకితి నాయ్, గని దీవు
కంబుమ్‌తె టీఁవుల, చి జా గెరి తిలస ఎత్కిక జా
ఉజిడి కామ్‌క జెయ్తెదె.
16 తుమ్‌చి తెన్ కి దస్సి తంక అస్సె. తుమ్
చెంగిల్ బుద్ది ఇండితిసి మాన్సుల్ దెక, పరలోకుమ్
తిలొ అబ్బొది జలొ దేముడుక గవురుమ్ దెతు మెన,
తుమ్‌చి పెట్టి తిలి ఉజిడి మాన్సుల్‌చి ముక్మె లగితి
రితి తుమ్ ఇండ.”

పూర్గుమ్ దిల ఆగ్నల్‌చి రిసొ యేసు సంగిలి బోదన

17 “మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల
ఆగ్నల్ జలెకు, పూర్గుల్‌చి అత్తి సంగిల దేముడుచ
కబుర్లు జలెకు, పెట గెలుక ఆఁవ్ అయ్‌లయ్ మెన
తుమ్ ఉచర నాయ్. జా ఎత్కి నెరవెర్సుప కెరుకయ్
ఆఁవ్ అయ్‌లయ్, గని పెట గెలుక మెన తుమ్ ఉచర
నాయ్.
18 కిచ్చొక మెలె, తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్
సంగితసి మెలె, ఆగాసుమ్ బుఁయి పాడ్ జా గెతె
ఎదక, మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లిసి దేముడుచ
†ఆగ్నల్‌చి కొడొ పూర్తి నెరవెర్సుప జతె ఎదక, జేఁవ్‌తె
ఎక్కి కోడు కి ఎక్కి కామ కి పిట్టె నాయ్.
19 జాచి రిసొ, ఈంజ ఆగ్నల్ రితి కెర్తిస్‌క కో
విలువ దెకితి నాయ్ గే, చి విలువ నే దెకితి రితి అన్నె
మాన్సుల్‌క సికడుల గే, పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె జో
దాకు జవుల. గని కో జేఁవ్ కొడొ రితి నిదానుమ్ కెర,
దస్సి నిదానుమ్ కెరుక అన్నె మాన్సుల్‌క సికడుల గే,
జెఁవ్వి పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె గవురుమ్ జవుల.
20 తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, మోసే తెన్
దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస చి పరిసయ్యుల్, కెర్తి
కంట తుమ్ పున్నిమ్ ఇండిలెకయ్ నెంజిలె, తుమ్
కచితుమ్ పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదున్ నాయ్.”

నీతిచి రిసొ యేసు సంగిలి బోదన

21 ‘నరు అత్య కెర నాయ్. నరు అత్య కో కెర్లె,
సిచ్చు జంక అస్సె’ మెన పూర్గుమ్‌చక సంగిలిసి తుమ్
సూన్‌తసు.
22 ఆఁవ్, జలె, తుమ్‌క అన్నె కిచ్చొ సంగితసి
మెలె, కక్క జలెకు కో జలెకు కోపుమ్ జలె, జో
కోపుమ్ జలొ సిచ్చు జతి తప్పు కెర అస్సె, కో జలెకు
అన్నెక్లొక నిస్కారుమ్ సంగిలె, వెల్లి సబచి అత్తిచి
సిచ్చు జతి తప్పు కెర అస్సె. కో జలెకు అన్నెక్లొక
‘తుయి గడ్సు’ మెలి ఎదిలి కోడు సంగిలె, వెల్లి ఆగిచి
గొయిచి సిచ్చు జతి తప్పు కెర అస్సె.
23 జలె, తుమ్‌చితె కో గే కిచ్చొగె అర్పితుమ్ దెంక
మొదొల్ కెర తిలె జవున్, ఈంజొ మాన్సు కిచ్చొగె
కెర్లిన్‌చి రిసొ అన్నెక్లొ ఇనాచి ఉప్పిరి కోపుమ్ తెన్
అస్సె మెన ఈంజొ ఏదస్త కెర్లెగిన,
24 ఈంజొ అర్పితుమ్ దెతిసి బలి దెతి టాన్‌తె
నే దెతె, పాసి ముల దా కెర, తొలితొ గెచ్చు, జో
అన్నెక్లొ తెన్ సేంతుమ్ కెరన, అన్నె జా కెర, ఇన్నెచి
అర్పితుమ్ ఈంజొ దెవుసు.
25 “తుమ్‌చితె ఎక్కిలొక కో గే నేరిమ్ వయడ
తిలెగిన, తుమ్ బెద గెతె తా తీర్పు కెర్తి గెరి నే
పాఁవితె అగ్గె, జో నేరిమ్ వయడ్తొ మాన్సు తెన్,
నేరిమ్ జలొసొ బేగి సేంతుమ్ జంక అస్సె. నెంజిలె
నేరిమ్ వయడ్తొసొ తుమ్‌క తీర్పు కెర్తొసొతె సొర్ప కెర్లె,
జో తీర్పు కెర్తొసొ తుమ్‌క జమాన్లుచి అత్తి సొర్ప కెర్లె,
జో జమాన్లు తుమ్‌క జేల్‌తె గల దెయెదె.
26 దస్సి, తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి
మెలె, తుమ్‌చితె కో సిచ్చు జవుల గే, ఆకర్‌చి కాసు
ఎద కి పూర్తి తీర్సుప కెర్తె ఎదక, తుమ్‌క ములుక
నెంజె.”

లంజెచి రిసొచి తీర్పు

27 “పడ్తొ ‘తుమ్ లంజెకమొ కెర నాయ్’ మెన
సంగిలి కోడు తుమ్ అగ్గె తెంతొ సూన అస్సున్.
28 గని ఆఁవ్ తుమ్‌క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, ఏక్
తేర్‌బోదక దస్సి దెకుక కి కో దెకెదె గే, ఎక్కి దెకిలి రిసొ,
జోచి మెన్సుతె జా తెన్ లంజె కెర అస్సె.”
29 “జలె, తుమ్‌చితె కచి గే ఉజిల్ అంకి జవున్
జోక పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, పాపుమ్ నే కెర్తి రిసొ,
జో జా అంకి కడ వెంట గెలి రితి జవున్. జోవయించ

† **5:18 5:18** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె
అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి
దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె.

ఆఁగ్‌తె తత్తస ఎక్కి తెన్ ఒండొయి మాన్సు వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె గలి జతి కంట, జోచి ఆఁగ్‌తె తత్తసతె ఎక్కి జవుస్ పిట్ట గెలి రితి జలె, జోక చెంగిలి.
30 దస్సి, తుమ్‌చితె ఎక్కిలొచొ ఉజిల్ ఆతు జవుస్ జోక పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జా దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి పాపుమ్ నే కెర్తి రిసొ, జో ఆతు కండ గెలి రితి జా, జోచి తెంతొ వెంట గెలి రితి జవుస్. కిచ్చొక మెలె, జోచ ఆఁగ్‌తె తిల వాటల్ ఎక్కి తెన్ ఒండొయి మాన్సు వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె గలి జతి కంట, జోచ ఆఁగ్‌తె తత్తస ఎక్కి ఆతు పిట్ట గెలి రితి జలె, జోక చెంగిలి.”

పెండ్లి జా ములవులి జలసచి రిసొచి తీర్పు

31 ‘కో జలెకు జోచి తేర్సిక ముల దెయెదె గే, జో జాక ముల దెంక మెన ఏక్ కాగ్తుమ్ రెడ్డ దెంక అస్సె’ మెన పూర్గుమ్ తెంతొ సంగిలి కోడు అస్సె.
32 గని ఆఁవ్ తుమ్‌క కిచ్చొ మెన సంగితిసి మెలె, జా తేర్సి లంజె జలిస్‌క పిట్టవ, కో జలెకు తేర్సిక ముల దెయెదె గే, జొయ్యి జాక లంజె కెర్తయ్. అన్నె, ముస్సస్ ముల దిలి తేర్‌బోదక పెండ్లి జతొసొ కో జలెకు, లంజె జతయ్.

అప్పిడ్డిస్‌చి రిసొచి తీర్పు
(మత్త 19:9; మార్కు 10:11-12; లూకా 16:18)

33 “అన్నె, ‘ఆరిక అప్పుడుక నాయ్, గని కిచ్చొ జవుస్ కెర్తి రిసొ కో గే ప్రమానుమ్ తిలెగిన, ‡ప్రబుక సత్తిమ్ కెర్తి రిసొ జో మాన్సు జో సంగిలిసి జర్గు కెరుక అస్సె’ మెన పూర్గుల్‌క సంగిలి కోడు తుమ్ సూన అస్సుస్.
34 గని ఆఁవ్ తుమ్‌క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, ఎద్దరె ఒట్టు గలస్‌క నాయ్. ‘పరలోకుమ్ సాచి’ మెన జవుస్ ఒట్టు గల నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా §ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సిజాస్తనుమ్.
35 ‘బుఁయ్‌చి సాచి’ మెన జవుస్, ఒట్టు గలస్‌క నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా దేముడు నుఁదితి పొద్రొ. అన్నె, ‘యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ సాచి’ మెన జవుస్, ఒట్టు గలస్‌క నాయ్. కిచ్చొక మెలె, *జా పరలోకుమ్‌చొ రాసొ జలొ దేముడుచి గుడిక నిసాన్ల పట్నుమ్.
36 అన్నె, ‘బోడిచి ఒటు జవుస్’ మెననుక నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఎక్కి సెండి వాడొ కి నీడి జతి రితి జలెకు, చొక్కిల్ జతి రితి జలెకు మార్సుప కెరుక తూమ్ నెతుర్సు.
37 జలె, తుమ్ ‘ఎఁ ఎఁ’ మెనుక అస్సె మెలెగిన, ‘ఎఁ ఎఁ’ మెన. తుమ్ ‘నాయ్’ మెనుక అస్సె మెలెగిన, ఎక్కి ‘నాయ్’ మెన. ఇన్నెక జీన్‌తిస్ సయ్‌తాన్ తెంతొయ్ జతయి.”

అల్లర్ కెర్తిస్‌చి రిసొచి తీర్పు
(లూకా 6:29-30)

38 ‘ఏక్ మాన్సుచి అంకి జవుస్ అన్నెక్లొ కోపుమ్‌క కడ్లెగిన, జో కడ్లొసొచి అంకి కి జో అంకి గెలొ మాన్సు గెచ్చ కడుక అస్సె. అన్నె, ఏక్ మాన్సుచొ దాంతు అన్నెక్లొ పెట బగయ్‌లెగిన, ఈంజొ కి జోచి దాంతు పెట బగవ గెలుక అస్సె’ మెన పూర్గుమ్ సంగిలి కోడు తుమ్ సూన అస్సుస్.
39 జలె, ఆఁవ్ తుమ్‌క కిచ్చొ సంగితిసి మెలె, తుమ్‌క అల్లర్ కెర్లొసొక తుమ్ అల్లర్ కెర్క నాయ్. మూర్కుడు జవుస్ తుమ్‌చితె ఎక్కిలొక ఉజిల్ గలి జవుస్ పెట్లెగిన, దెబ్బ కయ్‌లొసొ తుక్లె తా, జోచి డెబ్రి గలి కి జో అన్నెక్లొ అన్నె పెటితి రితి, జోచి పక్క పస్లవుక అస్సె.
40 “అన్నె దస్సి, తుమ్‌చితె ఎక్కిలొక కో జలెకు తీర్పు కెర్తి గేర్‌తె కడన, ఇనెతె సొక్క నజిలె, ఈంజొ ఇనాచి కోటు కి దా గెల్సు.
41 కో జలెకు తుమ్‌చితె ఎక్కిలొక ‘ఏక్ మయిలు దూరి బెద జె’ మెన బలవంతుమ్ కెర్లెగిన, జో తెన్ ఈంజొ దొన్ని మయిలు దూరి బెద గెస్సు.
42 కో జలెకు తుమ్‌చితె ఎక్కిలొతె కిచ్చొ జవుస్ నజిలె, దెంక. అన్నె, కో జలెకు తుమ్‌చితె ఎక్కిలొతె బదుల్ నజిలె, తుక నే దెయిండ్ మెనుక నాయ్, దెంకయి.”

విరోదుమ్ సుదల్‌క ప్రేమ కెర్తిస్‌చి రిసొచి తీర్పు
(లూకా 6:27-28,32-36)

43 “అన్నె, ‘తుమ్‌చి తెన్ బెదితసక ప్రేమ కెర’ మెన, ‘తుమ్‌క విరోదుమ్ జలసచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ తెన్ తా’ మెన సంగిలిసి సూన అస్సుస్.
44 గని ఆఁవ్ తుమ్‌క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, తుమ్‌క విరోదుమ్ జలసక ప్రేమ కెర. తుమ్‌క అల్లర్ కెర్తసచి రిసొ ‘చెంగిల్ జతు’ మెన ప్రార్ధన కెర్తె తా.
45 తుమ్ ఇసి కెర్లెగిన, తుమ్‌చొ పరలోకుమ్‌తె తిలొ దేముడు జలొ అబ్బొస్‌చ పుత్తర్లు జలదు మెన డీసెదె. కిచ్చొక మెలె, గార్ సుదల్‌క కి చెంగిల్

‡ **5:33 5:33** ‘ప్రబు’ మెలె కి, ‘దేముడు’ మెలె కి, ‘పరలోకుమ్‌చొ రాసొ జలొ ప్రబు’ మెలె కి, ఎక్కిలొచి రిసొ సంగితయ్. జేఁవ్ తిన్ని ఎక్కిలొక తిన్ని నవ్వొ జయెదె. § **5:34 5:34** ‘ప్రబు’ మెలె కి, ‘దేముడు’ మెలె కి, ‘పరలోకుమ్‌చొ రాసొ జలొ ప్రబు’ మెలె కి, ఎక్కిలొచి రిసొ సంగితయ్. జేఁవ్ తిన్ని ఎక్కిలొక తిన్ని నవ్వొ జయెదె. * **5:35 5:35** ‘ప్రబు’ మెలె కి, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు’ మెలె కి, ‘పరలోకుమ్‌చొ రాసొ జలొ ప్రబు’ మెలె కి, ఎక్కిలొచి రిసొ సంగితయ్. జేఁవ్ తిన్ని ఎక్కిలొక తిన్ని నవ్వొ జయెదె.

సుదల్క కి రోజుక జో పొద్దు బార్ కెర్తయ్. సత్తిమ్ ఇండితసచి రిసొ కి, పాపుమ్ ఇండితసచి రిసొ కి పాని పెటయ్తయ్.
46 ఎక్కి తుమ్క ప్రేమ కెర్తసకయ్ తుమ్ ప్రేమ కెర్లెగిన, తుమ్క కిచ్చొ పున్నిమ్ జా? †సిస్తు నజీతస కి దస్సి కెరుల.
47 ఎక్కి తుమ్చ సొంత మాన్సుల్క ముద్దు కెర్లె, గని వేర మాన్సుల్క నాయ్ మెలె, మాములుమ్ మాన్సుల్ కెర్తసిచి కంట జా కిచ్చొ జిన్లిసి! దేముడుక నేన్ల మాన్సులి దస్సి కెరుల.
48 తుమ్, జలె, సూన. పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొసి జలొ దేముడు కీసి ప్రేమక పూర్తి అస్సె గే, తుమ్ కి దస్సి ప్రేమక పూర్తి జా తంక అస్సె.”

6

దర్మమ్ కిచ్చొ బుద్ది తెన్ దెంక గే సికడ్లిసి *(లూకా 11:2-4)*

1 “మాన్సుల్చి మొక్కె గవురుమ్ ఆనన్తి రితి తుమ్చ నీతికమొ కెర నాయ్. మాన్సుల్చి గవురుమ్ ఆనన్తి రిసొ కెర తిలెగిన, తుమ్చొ పరలోకుమ్ తిలొ దేముడు జలొ అబ్బొద్తె బవుమానుమ్ తుమ్క దొర్కు జయె నాయ్.
2 జాచి రిసొ, తుమ్ దర్మమ్ దెంక జలె, నప్పిర్ బజయ్లి రితి జా మాన్సుల్చి మొక్కె గవురుమ్ జతి రిసొ దాస నాయ్. కిచ్చొక మెలె, మాన్సుల్ గవురుమ్ దెతి రిసొ ఉప్రమెన్సుచొ మాన్సుల్ సబ గెరలె జవున్, వీదులె జవున్, దస్సి, ఎత్కిజిన్ దెకితి రితి, నప్పిర్ బజవ కెర దెతతి. దస్సి గవురుమ్ ఆనన్తసచి రిసొ ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, జేవ్ ఈంజయి లోకుమ్తె జోవయించి బవుమానుమ్ నజన గెల అస్తి.”
3 “తుమ్, జలె, దర్మమ్ దెతె పొది, తుమ్చి దర్మమ్ గుట్టు తెన్ తతి రితి, తుమ్చొ ఉజిల్ ఆతు తెన్ దర్మమ్ దిలె, తుమ్చొ డెబ్రొ ఆతుక నేన్తె నే జాన్తి రితి దాస.
4 దస్సి తుమ్ దిలదు మెలె, అన్నె కోయి నేన్లె కి, తుమ్చొ దేముడు అబ్బొసి దెక, తుమ్క బవుమానుమ్ దెయెదె.”

ప్రార్దన కెరుక సికడ్లిసి *(లూకా 11:1-4)*

5 “పడ్తొ, తుమ్ ప్రార్దన కెర్తి పొది, ఉప్రమెన్సుచొ మాన్సుల్చ రిత జా నాయ్. దస మాన్సుల్ సొంత గవురుమ్ ఆనన్తి రితి, మాన్సుల్ దెకుత్ మెన, సబ గెరలె, వీదులె టీవొ జా ప్రార్దన కెరుక ఓజ జా అస్తి. తుమ్క కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, జేవ్ జోవయించి బవుమానుమ్ నజన గెల అస్తి.
6 దస్సి తుమ్ ప్రార్దన కెరుక జలె, మాన్సుల్ నే దెకితి రితి, గని తుమ్చి గదితె పెస, కెవ్డి డంకన, నే డీసయ్ జతొ తుమ్చొ దేముడు అబ్బొస్క ప్రార్దన కెర. మాన్సుల్ నే దెకితిసి కి జో అబ్బొసి జలొ దేముడు దెకితయ్, తుమ్ ప్రార్దన కెర్తిసి జో జానన, తుమ్క బవుమానుమ్ దెయెదె.
7 పడ్తొ, తుమ్ ప్రార్దన కెర్తె పొది, దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ కెర్తి రితి పోన. మెలె, కామ్క నెంజిత కొడొచి ఉప్పిరి కొడొ లట్టబా నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ కిచ్చొ ఉచర్తతి మెలె, ‘ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ కొడొ సంగిలె దేముడు అమ్చ ప్రార్దనల్ మెన్సెదె’ మెన ఆరిక ఉచర్తతి.
8 తూమ్ జోవయించి రితి జా నాయ్. తుమ్ దేముడు అబ్బొస్తె నే నజీతె అగ్గె, తుమ్క కిచ్చొ కామ్క జెయెదె గే జో జానె.”
9 “జాకయ్, తుమ్ ఇసి ప్రార్దన కెర.
ఓ పరలోకుమ్ తిలొ అమ్చొ దేముడు జలొ అబ్బొ,
తుచి నావ్ గవురుమ్ జవున్.
10 తుచి రాజిమ్ అమ్చి తెన్ జెవును.
తుచి ఇస్టుమ్ రితి పరలోకుమ్తె కీసి కెర్తతి గే,
ఈంజ లోకుమ్తె కి ఆమ్ కెరుక మెన, అమ్క దయ కెర సికడు.
11 అమ్క సరిపుచుప జతి అన్నిమ్ అమ్క రోజుక దె.
12 పడ్తొ, అమ్క తప్పు కెర్ల మాన్సుల్క
ఆమ్ కెద్ది చెమించుప కెర అస్సుమ్ గే,
ఆమ్ కెర్ల తప్పుల్ తుయి అమ్క చెమించుప కెరు.
13 పడ్తొ, అమ్ పాపుమ్ నే కెర్తి రితి, సయ్తాన్ కెరయ్తిసి
తెంతొ అమ్క పిట్టవు, అన్నె, సయ్తాన్ కెర్త అల్లర్ తెంతొ కి అమ్క పిట్టవు.”
14 “కిచ్చొక మెలె, కో కో తుమ్క తప్పు కెర తిలెగిన, తుమ్ జోవయింక చెమించుప కెర్లెగిన, తుమ్చొ పరలోకుమ్ తిలొ దేముడు జలొ అబ్బొ తుమ్క చెమించుప కెరెదె.
15 గని మాన్సుల్ తుమ్క కెర్త తప్పుల్ తుమ్ నే చెమించుప కెర్లెగిన, తుమ్చొ అబ్బొ జలొ దేముడు తుమ్క చెమించుప కెరె నాయ్.”

చువ్వె తతిస్చి రిసొ సంగిలిసి

16 “పడ్తొక, తుమ్ చువ్వె తంక జలె, ఏడ్లి రితి మొకొమ్ తెన్ తా నాయ్. ఉప్రమెన్సుచొ మాన్సుల్, జలె, ‘చువ్వె అస్సుమ్’ మెన, ‘అమ్క నీతి మెన మాన్సుల్ గవురుమ్ సంగుతు’ మెన, మొకొమ్

† **5:46 5:46** ‘సిస్తు’ మెలె, జా దేసిమ్క ఆక్రమించుప కెర్లి రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి వాట డబ్బుల్. జా ప్రబుతుమ్చి నావ్ తెన్ పన్ను నజీతసక యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల.

వెట్కారుమ్ తెయార్ కెరన తవుల. తుమ్మక ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, దస్సి కెర్త మాన్సుల్ జోవయించి బవుమానుమ్ నజన గెల అస్తి.
17 తుమ్, జలె, తుమ్ చువ్వె తతె పొది, మాన్సుల్ నేన్లి రితి, తుమ్చి బోడి తేలు గాంసన, ఓడన, తుమ్చి మొకొమ్ దోవన, సర్ద తెన్ తా.
18 మాన్సుల్ నే దెకిలెకి, తుమ్చొ అబ్బొసి జలొ దేముడు దెక కెర, తుమ్మక బవుమానుమ్ దెయెదె.

19 "బూలోక్తుమ్తెచి దనుమ్ తుమ్మక తూమ్ కుడవన్క నాయ్. ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్ కుడవన్లెగిన, రుస్సి కా గెలెదె, నెంజిలె కిఁవ్వొ కా గెలెదె, నెంజిలె చోర్లు గెరి బొరొ కెర చోర నెవుల.
20 తుమ్, జలె, రుస్సి కిఁవ్వొ నే కతి లోకుమ్తె, చోర్లు నే పెసితి లోకుమ్తె, మెలె పరలోకుమ్తె, ఒత్తచి దనుమ్ కుడవన కెరన.
21 తుమ్ కేన్ లోకుమ్తె దనుమ్ కుడవన తస్తె గే, ఒత్త తిలిన్చి రిసొ తుమ్చి పెట్టి ఉచర్తె తస్తె.

22 "ఆఁగుక దీవు అంకివొ. జాచి రిసొ, తుమ్చ అంకివొ టేంట తిలెగిన, తుమ్చి ఒండి ఆఁగ్ ఉజిడ్ తెన్ తయెదె.
23 తుమ్చ అంకివొ మయ్ల జా తిలెగిన, తుమ్చి ఆఁగ్ ఎత్కి ఆమస్ రితి అందర్ జా తయెదె. దస్సి, తుమ్చి పెట్టి తిలి బుద్ది అందర్చి తిలెగిన, కెద్ది అందర్ జయెదె!

24 "ఎక్కిలొ గొత్తి సుదొ కో జలెకు దొగుల ఎజొమాన్లుచి సేవ ఎక్కె దడి కెరుక నెత్రె. ఎక్కిలొక విరోదుమ్ కెర, అన్నెక్లొక ప్రేమ కెరెదె. నెంజిలె ఎక్కిలొక నిదానుమ్ దెక, అన్నెక్లొక నిస్కారుమ్ దెకెదె. జలె, దేముడుక చి ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్క ఎక్కె దడి సేవ కెరుక నెతుర్సు.
25 జాకయ్, ఆఁవ్ తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, 'కిచ్చొ కమ్దె గే కిచ్చొ పిమ్దె గే కిచ్చొ గలనుమ్దె గే కీసి జా జిమ్దె' మెన, తుమ్చి మెన్సుతె చింత గలన నాయ్. అన్నిమ్చి కంట ఆత్మ విలువ, గెద. పాలల్చి కంట ఆఁగ్ విలువ, గెద.

26 "ఆగాసుమ్చ పిట్టల్చి రిసొ ఉచర. జేఁవ్ పిట్టల్ ఉంపితి నాయ్. ఉంప లాయితి నాయ్. లాయ కొట్టుతె ఆన కుడవంతి నాయ్. జలెకి, తుమ్చొ పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొ జలొ దేముడు జోవయింక పొస్తయ్. తుమ్, జలె, జోవయించి కంట విలువ నెంజుసు గే?
27 పడ్తొ, తుమ్చితె కో కెద్ది చింత గలన్లెకి, జోచి బత్కుక కొల్తక ఏక్ అత్తెక్ జవుస్ ఒగ్గర్ కెరనుక తెరె గే? నెత్రె.

28 "పాలల్చి రిసొచి చింత గలనుక కిచ్చొక? డొంగ్రెచ పుల్లొ కీసి వడ్డితతి గే ఉచరన. జేఁవ్ కామ్ కెర్తి నాయ్, పాలల్ వీంతి నాయ్.
29 జలెకి, ఎదివాట్ సొమ్మారుమ్ కలుగు జలొ సొలొమోను మెలొ పూర్గుమ్చొ రానొ కి ఈంజేఁవ్ పుల్లొచి రితి సూటి కెరనుక నేన్లొ.
30 తుమ్ తొక్కి నముకుమ్ తిలస, ఏక్ కోడు ఉచరన. ఆజి తా కెర కలిక డయ దెతి చివ్వర్క దేముడు ఎదిలి సూటి కెర్తయ్ జలె, తుమ్మక అన్నె ఒగ్గర్ చెంగిల్ గలంతిసి దొర్కు కెరె నాయ్ గె? దొర్కు కెరెదె.
31 "జాకయ్, 'కిచ్చొ కమ్దె గే, కిచ్చొ పిమ్దె గే, కిచ్చొ గలనుమ్దె' మెన చింత గలన ఉచర నాయ్.
32 దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ కి ఇసిచి ఎత్కిక ఉచరంతె తవుల, అన్నె, ఇస సామన్లు తుమ్మక కి దొర్కు జతతి మెన; తుమ్చొ పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొసి జలొ దేముడు జానె.
33 తుమ్, కిచ్చొ కెరుక అస్సె మెలె, తొలితొ దేముడుచి రాజిమ్ జోచి పున్నిమ్ చజ, జో సికడ్తి బుద్ది ఇండుక ఆస జా తా. తుమ్ ఇసి జలదు మెలె, తెదొడి ఎత్కి తుమ్మక దొర్కు జవుల.
34 జాకయ్, 'కలిక కీసి జా జిమ్దె?' మెన తుమ్ చింత గలన ఉచర నాయ్. కలిక్చి రిసొ సమ్మందుమ్ జతిసి కలిక దొర్కు జయెదె. కేన్ దీసిచి బాద జయి దీసిక సాలు."

7

తీర్పు కెర్తి బుద్దిచి రిసొ సంగిలిసి *(లూకా 6:37-38,41-42)*

1 "తుమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ కుస్సిదుమ్ తెన్ తీర్పు ఉచర నాయ్, చి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తుమ్మక తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక నాయ్.
2 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ అన్నె మాన్సుల్క కీసి తీర్పు దెకితె గే, దేముడు తుమ్కయ్ కి దస్సి దెకెదె. తుమ్ అన్నె మాన్సుల్చి రిసొ *కట్టడ్తి కొల్త రితి దేముడు తుమ్మక కి జయ్యి కొల్త తెన్ కట్టడెదె.
3 "తుమ్చితె ఎక్కిలొచి అంకితె ఏక్ దూలుమ్ బెర తిలెగిన, బావొచి అంకితె ఇదిలిదిల్ తొక్కు సేడ తిలెగిన, అంకితె దూలుమ్ తిలొసొ కిచ్చొక జోచి బావొచి అంకితె తిలి ఇదిలిదిల్ తొక్కు దెకితసి, గని సొంత అంకితెచి దూలుమ్ దెకిస్ నాయ్?
4 నెంజిలె, తుచి అంకితెచి తొక్కు కడిందె" మెన చిల్ప అంకితె తిలొసొ కీసి తుచొ బావొక సంగుక జయెదె!

* **7:2 7:2** మీన్లి

5 తుయి ఉప్రమెన్సుచొ, తొలితొ తుచి సొంత
అంకితెచి చిల్ప కడను, చి తుచొ బావొచి అంకితెచి
తొక్కు కడితి రితి టేంట దెకితె.
6 "సుద్ది తిలిసి సూనర్లుక దాస నాయ్.
అండ్రుల్చి చట్టె ముత్యల్ గల దాస నాయ్.
అండ్రుల్క దిలె, విలువ నే దెకితె సుఁద కెర, పస్ల
కెర, తుమ్క చిర గెలుల.
7 "నజ తుమ్క దెయెదె. ఎక్కి మెన్సు తెన్
చజిలె, దొర్కు జయెదె. కెష్డితె పెట్లె, తుమ్క కెష్డి
ఉగిడిందె.
8 కో సంగిలె, జోక దొర్కు జయెదె, చి చజిలె,
దొర్కు జయెదె, చి జోచి కెష్డితె పెట్లె, జోచి రిసొ ఉగ్డి
జయెదె.
9 "తుమ్చి తెన్ కేన్ మాన్సు జలెకు జోచొ పుత్తుసి
పోడి నజిలె, జోక పత్తురు దెయెదె గే? నాయ్.
10 జో పుత్తుసి మొస్సొ నజిలె అయి దెయెదె గె?
నాయ్.
11 జలె, తుమ్ మాన్సుల్ పాపుమ్ సుదల్ జలెకి,
తుమ్చ బోదల్క చెంగిల్ వస్తువల్ దెంక జాన్సు.
జలె, పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొస్ జలొ దేముడుతె కో
చెంగిల వరల్ నజిలె, మాన్సుల్ దెతి కంట జో అన్నె
ఒగ్గర్ చెంగిల్ వరల్ దెయెదె!
12 "మాన్సుల్ తుమ్క కీసి కెరుక మెన తుమ్
ఇస్టుమ్ జస్తె గే, తూమ్ కి జోవయింక దస్సి కెర.
కిచ్చొక మెలె, మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు
రెగ్డయ్ల ఆగ్నల్, అన్నె పూర్గుల్చి అత్తి సంగిల
దేముడుచ కబుర్లు ఎత్కితె ఈంజ కోడు బెదితయ్.

పరలోకుమ్ పెసితి గుమ్ముమ్చి రిసొ సంగిలి బోదన
(లూకా 13:24)

13 "వెల్లొ నాసెనుమ్తె గెతి వాట్ సుల్లు, జా
వాట్ పెసితి గుమ్ముమ్ రూందు. జా వాట్ ఒగ్గర్జిన్
గెతతి. తూమ్, మాత్రుమ్, ఇర్కు వాట్చి గుమ్ముమ్
పెస.
14 కిచ్చొక మెలె, పరలోకుమ్తె బెదితి వాట్చి
గుమ్ముమ్ ఇర్కు అస్సె, జా వాట్ సుల్లు నాయ్, చి
ఒత్త పాఁవితస ఒగ్గర్ తొక్కిజిన్ జవుల.
15 "దేముడ్లు తెంతొ కబుర్ ఆన్తొస్సొ ఆఁవ్"
మెన అబద్దుమ్క సంగితస సగుమ్జిన్ జెవుల,
ఉప్రమెన్సుచ జేఁవ్. దస మాన్సుల్చి రిసొ తుమ్
జాగర్త తెన్ తా. చెంగిల్ మాన్సుల్ రితి, జేఁవ్
మెండల్చ రోమల్ గలన డీసయ్ జవుల, గని
జోవయించి పెట్టి తెడి డుర్కొవ రితి కుస్సిదుమ్
తిలస.
16 జోవయించ కమొచి పలితుమ్ దెకిలె,
జోవయించి బుద్ది తుమ్ చినితె. కంట చెట్లె ద్రాచ
పండ్లు కోడుక జయెదె గె? లస్వన్ రూకి తెన్
†అంజూరుమ్ పండ్లు కోడుక జయెదె గె? నెంజె.
17 ఎత్కి చెంగిలొ రూక్తె చెంగిలి పండ్లు దెరుల,
గని కామ్క నెంజితె రూక్తె కామ్క నెంజిత పండ్లు
దెరుల.
18 చెంగిల్ రూక్తె కామ్క నెంజితి రగుమ్ పండ్లు
దెర్తి నాయ్. కామ్క నెంజితె రూక్తె చెంగిల్ పండ్లు
దెర్తి నాయ్,
19 అన్నె, చెంగిల పండ్లు నే దెర్తొ ఎత్కి రూకుక
కండ కెర, ఆగితె గలుల.
20 తుమ్చితె జెతసచి పలితుమ్ దెకిలె,
జోవయించి రగుమ్ చినితె.
21 " 'ప్రబు, ప్రబు!' మెన, అంక సంగితస
ఎత్కిజిన్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె పెసితి నాయ్.
గని పరలోకుమ్ తిలొ అంచొ అబ్బొ జలొ దేముడు
సికడ్లి కోడు రితి కెర్తసయ్ ఒత్త గెచ్చుల.
22 ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కిక వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసిక,
అంక ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్, 'ప్రబు, ప్రబు', తుచి నావ్
తెన్ తూయి సంగిల కబుర్లు సంగిలమ్, నాయ్ గె?
తుచి నావ్ తెన్ బూతల్ గట్రక ఉదడ్లమ్, నాయ్
గె? తుచి నావ్ దెర ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అద్బుతుమ్ కమొ
కెర్లమ్, నాయ్ గె?" మెన సంగుల.
23 జలె "ఆఁవ్, తుమ్క అగ్గె తెంతొ నేని. తుమ్
గార్ కమొ కెర్తతస, అంచి తెంతొ దూరి ఉట్ట గెచ్చ"
మెన జోవయింక సంగెదె.

సాప్రయ్ బందిలొ గేరుచి ఇస్కతె బందిలొ గేరుచి రిసొచి టాలి
(లూకా 6:47-49)

24 "అంచ కొడొ సూన అంచి కోడు రితి ఇండుల గే
కీస జవుల, జో బుద్ది తిలొసొ కిచ్చొ కెర్లొ మెలె, జోచొ
గేరు రెంగ్నిచి ఉప్పిరి బందిలొ.
25 బందితికయ్, పాని పెట్లి, వర్దల్ జలి, చి గట్టిజ
వాదు జో గేరుచి సుట్టునంత కెర్లె కి, జా గేర్చి పునాది
రెంగ్నిచి ఉప్పిరి తిలి రిసొ, కెద్ది వాదు పాని కెర్లె కి,
సేడె నాయ్.
26 "జలె, కో అంచ కొడొ సూన కి నే కెరుల గే,
జేఁవ్ కీసి జవుల మెలె, బుద్ది నెంజిలొ ఎక్కిలొచి రితి
జవుల. జో బుద్ది నెంజిలొసొ కిచ్చొ కెర్లొ మెలె, జోచొ
గేరు ఇస్కచి ఉప్పిరి బందిలొ.
27 జో గేరు ఇస్కచి ఉప్పిరి బంద తతికయ్, పాని
పెట్లి, వర్దల్ అయిలి చి గట్టిజ వాదు జో గేరుచి
సుట్టునంత కెర్లి, చి జా గేరు సేడ గెలొ. జా గేరు ఎద్గరె
సేడయ్ గెలి!" మెన యేసు సంగిలన్.
28 యేసు ఈంజేఁవ్ కొడొ సంగ కేడయ్లి పడ్తొ,
జనాబ్ ఎత్కి జో కెర్లి బోదనచి రిసొ ఆచారిమ్ జల.

† **7:16 7:16** 'అంజూరుమ్ పండ్లు' మెలె, బొడ్డ పండ్లు రిత జవుల.

29 కిచ్చొక మెలె, జేఁవ్చ మోసే తెన్ దేముడు దిలి
ఆగ్నల్ సికడ్డస కెర్తి రితి నాయ్, గని దేముడు దిలి
అదికారుమ్ తెన్ జో సొస్టుమ్ బోదన కెర్తె తిలన్.

8

వెల్లి రోగిక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 1:40-45; లూకా 5:12-16)

1 జేఁవ్ జా మెట్ట తెంతొ ఉత్ర జెతె తిలె, ఒగ్గర్
ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోచి పట్టి అయ్ల.
2 జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ దస్సి ఉత్తిర్తె తతికయ్, వెల్లి
రోగి ఎక్కిలొ యేసుక దస్సుల్ జా, సెర్ను సేడ జొకర,
"ప్రబు తుక ఇస్టుమ్ జలె, తుయి అంక చెంగిల్ కెర
సుద్ది కెరుక తెర్సి" మెన సంగిలన్.
3 యేసు ఆతు చంప కెర జోక చడ, "అంక
ఇస్టుమి. చెంగిల్ జా సుద్ది జా" మెన సంగిలి బేగి,
జోచి వెల్లి జబ్బు గెతికయ్, చెంగిల్ జా సుద్ది జలన్.
4 యేసు జోక "వట్టె కక్క కిచ్చొ సంగు నాయ్. గని,
దేముడుచి గుడితె గెచ్చ, తుచి ఆఁగ్ సుద్ది జలి మెన,
ఒత్త పూజరిక దెకవు, చి తుయి సుద్ది జలిసి ఒత్త
తిల మాన్సుల్క రుజ్జు జతి రితి, మోసే పూర్గుమ్
సంగిలి కానుక దేసు" మెన సంగ, అన్నె ఉట్ట గెలన్.

పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లొచొ గొత్తి సుదొక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(లూకా 7:1-10; యోహా 4:43-54)

5 యేసు కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్తె అన్నె
పాఁవితికయ్, రోమ్ దేసిమ్చొ పుంజెక్జీన్
జమాన్లుక వెల్లొ ఎక్కిలొ జా కెర,
6 యేసుక "బాబు, అంచొ గొత్తి నాడు కదుల్ జంక
నెత్ర కెర ఒగ్గర్ బాద జా గెరి ఎంగ్డ తత్తయ్" మెన
బతిమాల్ప జా సంగిలన్
7 యేసు జోక "ఆఁవ్ జెయిందె, చి జోక చెంగిల్
కెరిందె" మెన సంగిలన్.
8 గని జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ మాన్సు
జోక, "ప్రబు, తుయి అంచి గెరి జెంక మెలె, ఆఁవ్
విలువ నాయ్. తుయి ఇన్నె తెంతొ ఎక్కి సెలవ్ కోడు
దిలది మెలె, అంచొ గొత్తి నాడు చెంగిల్ జయెదె.
9 ఆఁవ్ కి అదికారుమ్క బిత్తొస్తొ. అంచి తెడి
జమాన్లు అస్తి. ఆఁవ్ ఎక్కిలొక 'గొ' మెలె, గెచ్చెదె.
అన్నెక్లొక 'జె' మెలె, జెయెదె. అంచొ గొతిమాన్సుక
'ఈంజ కామ్, జా కామ్ కెరు' మెలె కెరెదె" మెన
సంగిలన్.
10 యేసు ఈంజొ సంగిలిసి సూన సర్ద జా, పట్టి
జెతె తిలసక దెక, జోవయింక, "తుమ్క ఆఁవ్ కిచ్చొ
కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె
ఆఁవ్ కక్క కి ఎదిలి నముకుమ్ తిలసక అప్పె ఎదక
కి దెకుక నాయ్.
11 తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తూర్పు
దేసిమ్లు తెంతొ, పడమర దేసిమ్లు తెంతొ
కి యూదుల్ నెంజిల ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ జాఁ
కెర, అమ్చ యూదుల్చ పూర్గుమ్చ అబ్రాహామ్,
ఇస్సాకు చి యాకోబు తెన్ పరలోకుమ్తె ఎక్కితె
అన్నిమ్ కవుల.
12 గని, అమ్చి రాజిమ్చి రిసొ తుమ్క నిసాన
అస్సి మెన, అమ్చ యూదుల్క దేముడు సంగ
తిలె కి, ఈంజేఁవ్ అమ్చ యూదుల్తె ఒగ్గర్జిన్
అందర్చి ఉప్పిరి అందర్తె బయిలె గలి జవుల.
ఒత్త మాన్సుల్ ఏడ్తె తవుల, దంతొ చప్పిల్తె తవుల."
మెన సంగ కెర,
13 యేసు జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లొక "సరె,
గో. తుయి నంపజలి రితి తుక జర్గు జవున్" మెన
సంగిలన్. సంగిలి బేగి, జో మాన్సుచొ గొత్తి నాడు
చెంగిల్ జలన్.

పేతురుచి అత్తన్క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 1:29-34; లూకా 4:38-41)

14 పడ్తొ, యేసు పేతురు మెలొ జోచొ సిస్సుడుచి
గెరి గెచ్చ కెర, పేతురుచి అత్తన్ జొర్జొ సేడ ఎంగ్డ అస్సె
మెన దెక కెర,
15 జాచి ఆతు దెర్తికయ్, జా జొర్జొ గెలి, చి జా ఉట్ట
కెర, యేసుక మరియాద ఎత్కి కెరుక దెర్లి.

16 సాంజ్ జతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ బూతుమ్ దెర్లసక
ఒత్త తిల ప్రెజల్ యేసుతె కడ ఆన్తికయ్, జేఁవ్
బూతల్ ఎక్కెక్క "ఉట్ట గో" మెన ఎక్కి కోడు తెన్
యేసు ఉదడ గెలన్. కిచ్చొ కిచ్చొ జబ్బుల్ తిలసక
కి చెంగిల్ కెర్లన్.

17 "జొయ్యి అమ్చ బాదల్ జబ్బుల్ దెర
గెచ్చయ్లొ" మెన దేముడుచ కబుర్లు
సంగిలొ యెసయా పూర్గుమ్చొచి అత్తి జో
సంగిలి కోడు నెరవెర్సుప జంకయ్ మెన
ఇసి జలి.

యేసు తెన్ బుల్తస ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ తంక మెన సంగిలిసి
(లూకా 9:57-62)

18 సుట్టునంత ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ బెర తిలిసి యేసు
దెక, కెర, "సముద్రుమ్ ఒత్తల్తొ గెచ్చుమ" మెన
సిస్సుల్క సంగిలన్.
19 జలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్
సికడ్డొసొ ఎక్కిలొ యేసుతె జా కెర, "గురుబాబు,
తుయి కేనె గెలె కి, ఆఁవ్ కి తుచి తెన్ బెద జెయిందె"
మెన సంగిలన్.

20 యేసు జోక "నక్కల్‌క పార్లు, ఆగాసుమ్‌చ
పిట్టల్‌క గూడలు, గని ఆఁవ్ *మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్‌లొసొక బోడి వంపొ కెర్తి టాన్ నాయ్" మెన
సంగితికయ్,
21 సిస్సుల్‌తె అన్నెక్లొ యేసుక "ప్రబు, ఆఁవ్ తుచి
తెన్ నే జెతె అగ్గె, గెచ్చ కెర, అంచొ అబ్బొ మొర గెతె
ఎదక జోక పోస కెర, జో మొర్లె జోక రోవ గెలుక మెన,
అంక సెలవ్ దె" మెన సంగిలన్. చి యేసు జోక దెక,
22 "మొర్లస జోవయించ సొంత మొర్లసక రోవ
గెల్తు, గని తూయి బేగి అంచి పట్టి బులుక జె." మెన
జో సిస్సుడుక సంగిలన్.

యేసు దోనితె గెతె వాదుపానిక సేంతుమ్ కెర్లిసి
(మార్కు 4:35-41; లూకా 8:22-25)

23 తెదొడి యేసు దోనితె వెగితికయ్, జోచ సిస్సుల్
జోచి పట్టి వెగిల.
24 జేఁవ్ సగుమ్ దూరి ఇండయ్‌తికయ్,
సముద్రుమ్‌తె వాదు కెర్తికయ్, వెల్లెల కెర్టల్ జా
దోనితె డేవితె తిల, గని యేసు నిజ తిలన్.
25 జేఁవ్ సిస్సుల్ జోతె గెచ్చ, ఉట్టవ కెర, "ప్రబు
మొర గెతసుమ్. అమ్‌క రచ్చించుప కెరు!" మెన
సంగితికయ్,
26 యేసు ఉట్ట కెర, జోవయింక "ఇదిల్
నముకుమ్‌చ, తుమ్, కిచ్చొక బితసు?" మెన
జోవయింక సంగ కెర, వాదుక సముద్రుమ్‌క గట్టిజ
ఆడ్ర దిలన్. వాదు కెర్టలు ముల దిలి, చి ఎత్కి అన్నె
సేంతుమ్ జలి రిసొ,
27 సిస్సుల్, "ఈంజొ కీసొ మాన్సు, చి వాదు కి
సముద్రుమ్ కి ఇన్నెచి కోడ్‌క వంపొ జత్తయ్!" మెన
ఆచారిమ్ జల.

బూతల్ దెర్ల దొగులక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 5:1-20; లూకా 8:26-39)

28 జో సముద్రుమ్ జీన కెర, †గదరేనులుచి
ప్రాంతుమ్‌తె పాఁవితికయ్, బూతల్ దెర్లస దొగుల
మెన్నె తెంతొ బార్ జా కెర, యేసుక దస్సుల్ జల.
జేఁవ్ దొగులచి ఎదివాట్ కోపుమ్‌చి రిసొ, కో కి జా
వాట్ గెచ్చుక దయిరిమ్ నాయ్.
29 యేసు జా వాట్ జెతికయ్, "ఈందె,
దేముడుచొ పుత్తుసి, అమ్‌చి తెన్ తుక కిచ్చొ? అమ్
సిచ్చ జతి పొది నే జెతె అగ్గె అమ్‌క అల్లర్ కెరుక ఇన్నె
అయ్‌లది గే?" మెన కేకుల్ గలిల.
30 జలె, జోవయించి ఇదిల్ ఒత్తల్‌క ఒగ్గర్
అండ్రుల్ తిలి మంద కతె తతికయ్,
31 జేఁవ్ బూతల్ యేసుక "తుయి అమ్‌క ఇన్నె
తెంతొ ఉదడ్లెగిన, అండ్రుల్ తిలి జా మందతె అమ్‌క
తెద్రవ్" మెన, యేసుక బతిమాల్ప జా సంగిల.
32 జో జోవయింక "గెచ్చ!" మెన సంగితికయ్,
జేఁవ్ బూతల్ బార్ జా, జేఁవ్ మాన్సుల్‌క ముల
దా, అండ్రుల్‌చి పెట్టి పెస గెల, చి జా మందచ
అండ్రులు ఎత్కి వెర్రి జా, జా వెల్లి గాటిక నిగ ఉత్ర,
సముద్రుమ్‌తె సేడ మొర గెల.
33 దస్సి జర్గు జతికయ్, మంద రకితస బమ్మ
జా, జా పట్నుమ్‌తె నిగ గెచ్చ, బూతల్ దెర్లసక జర్గు
జలిసి ఎత్కి, కిచ్చొ నే పిట్టె, పట్నుమ్‌చక సంగిల.
34 జాచి రిసొ, పట్నుమ్‌చ ఎత్కిజిన్ యేసు తెన్
దస్సుల్ జంక మెన బార్ జా, దెక కెర, "అమ్‌చి
దేసిమ్ తెంతొ ముల దా ఉట్ట గో!" మెన బతిమాల్ప
జా, జోక బమ్మ తెన్ సంగిల.

9

ఉట్టుక నెతిర్లొ మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 2:1-12; లూకా 5:17-26)

1 ఒత్త తెంతొ, యేసు దోనితె వెగ కెర, జా
సముద్రుమ్ జీన కెర, జోచి సొంత పట్నుమ్‌తె
పాఁవితికయ్,
2 ఒత్త తిల మాన్సుల్ వాతుమ్ జొర్జొ తెన్ తిలొసొ,
ఉట్టుక నెతిర్లొ అంతుర్నొతె ఎండ్డ తిలొసొ ఎక్కిలొక
జోతె కడ ఆన్లన. యేసు జేఁవ్ కడ ఆన్లసచి
నముకుమ్ దెక కెర, జో ఉట్టుక నెతిర్లొసొక దెక,
"ఓ పూత్తు, తుయి దయిరిమ్ జా. తుచి పాపల్
చెమించుప జా అస్తి" మెన జోక సంగిలన్.
3 జలె, ఒత్త తిల మోసే తెన్ దేముడు దిలి
ఆగ్నల్ సికడ్డస నగుమ్‌జిన్ 'యేసు దేముడు తెన్
సమ్మందుమ్ సంగితయ్. జా వెల్లి పాపుమ్' మెన
బమ్మ జా, లట్టబన్ల.
4 యేసు జోవయించి మెన్నుతె తిలిసి చిన కెర,
"తుమ్‌చి పెట్టి కిచ్చొక కుస్సిదుమ్ ఉచర్తసు?
5 'తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి' మెనుక
సుల్లు గే, 'ఉట్ట ఇండు' మెనుక సుల్లు గే?
6 జలె, 'మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లయ్ అంక
అప్పె ఈంజ లోకుమ్‌తె తిలె కి, మాన్సుల్‌చి పాపల్
చెమించుప కెర్తి అదికారుమ్ అస్సె' మెన తుమ్‌క
రుజ్జు దెకయిందె" మెన, జో ఉట్టుక నెతిర్లొ మాన్సుక
అన్నె దెక, యేసు జోక, "తుయి ఉట్ట కెర, తుచి
అంతుర్నొ వయన గెరి గో" మెన సంగితికయ్,

---

* **8:20 8:20** 'మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ' మెన బయ్‌బిల్‌తె రెగ్డ తిలె, జాచి అర్థుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెద్రయ్‌లొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ'. యేసు ఈంజ లోకుమ్‌తె బుల్తె తిలి పొది, బయ్‌బిల్‌చి పొర్ని ప్రమానుమ్ ఒగ్గర్ సదు కెర్ల పండితుల్ జా అర్థుమ్ కెరనుల, గని మాములుమ్ మాన్సుల్ నేన్‌తి. † **8:28 8:28** గెరాసీనుల్ నావ్ కి తిలి

7 జో మాన్సు ఉట్ట కెర, గెరి గెలన్.
8 ఇసి జర్గు జతికయ్, ప్రెజల్ దెక కెర, బియఁ
గెచ్చ, మాన్సుచి అత్తి జో ఇసి అదికారుమ్ దిలిస్‌చి
రిసొ, దేముడుక గవురుమ్ కెల.

యేసు మత్తయిక బుకార్లన్
(మార్కు 2:13-17; లూకా 5:27-32)

9 యేసు ఒత్త తెంతొ ఇదిల్ దూరి ఇండ గెచ్చ,
జా పట్నుమ్‌చి సిస్తు కడన్‌తి గెరిచి వాట్ గెచ్చ కెర,
ఒత్త పెన తిలొ మత్తయి మెలొ సిస్తు నజితొసొక దెక,
"అంచి పట్టి జా అంచొ సిస్సుడు జా" మెన జోక
సంగిలన్, చి జో ఉట్ట కెర, యేసుచి పట్టి గెలన్.
10 జో మత్తయి మెలొసొచి గెరి అన్నిమ్ కంక మెన
యేసు గెచ్చ వెన తతికయ్, జా దేసిమ్‌చ నిస్కారుమ్
దెకిల సిస్తు నజితస కి, చి నీతి నే కెరంత 'పాపుమ్
కెర్లస' మెన ఒత్తచ యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకిలస
ఒగ్గర్‌జిన్ జోతె జా కెర, జో తెన్ సిస్సుల్ తెన్ వెసిల.
11 జేఁవ్ ఇన్నె బెద వెసిలిసి దెక కెర, పరిసయ్యుల్
మెంత పండితుల్ యేసుచ సిస్సుల్‌తె జా కెర,
జోవయింక "తుమ్‌చొ గురు సిస్తు నజితస తెన్
పాపుమ్ కెర్లస్ తెన్ కిచ్చొక వెస అన్నిమ్ కతయ్?"
మెన పుసిల.
12 జేఁవ్ దస్సి సంగిలిసి యేసు సూన కెర, "జబ్బు
తెన్ అస్సుమ్ మెన చినన్లస డాక్టర్ అవ్‌సురుమ్,
గని జబ్బు నెంజిలసక డాక్టర్ అవ్‌సురుమ్ నాయ్."
13 జలె,
"తుమ్ కిచ్చొ కెర్తిసి అంచి ఆస మెలె, బలి దెతిసి
నాయ్, గని మాన్సుల్‌క కన్కారుమ్ దెకితిసి
మెలి కోడుచి అర్దుమ్ కిచ్చొ జయెదె గే, తుమ్ గెచ్చ
సిక్క. 'ఆమ్ పాపుమ్ కెర్లస' మెన చినంతసకయ్
బుకార్‌క ఆఁవ్ అయ్‌లయ్, గని ఆమ్ పున్నిమ్
తిలస మెన ఉచరంతసక బుకార్‌క నాయ్." మెన
యేసు సంగిలన్.
14 తెదొడి బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహానుచ
సిస్సుల్ యేసుతె జా కెర "పరిసయ్యుల్ కి ఆమ్ కి
చువ్వె తంక అలవాట్, గని తుచ సిస్సుల్ చువ్వె
తతి నాయ్. కిచ్చొక?" మెన, యేసుక పుసిల.
15 ఇసి పుసితికయ్, యేసు జోవయింక, "కేన్
పెండ్లితె, జోవయించి నెడిమి పెండ్లిఉబేడొ తిలె
పొది, పెండ్లి విందుతె బుకార్లస ముసుర్న తవుల
గె? నాయ్. బెదె నాయ్. జలె, పెండ్లిఉబేడొచి
పచ్చెన జలసచి నెడ్‌మె తెంతొ జోక దెర వేరతె కడ
నిలె, జేఁవ్ పొదుల్‌క జోచ మాన్సుల్ ఏడ ఏడ చువ్వె
తవుల.
16 "జలెకు, పొర్ని పాలుమ్ చిరి జా తిలెగిన,
మాసికచి రిసొ నే కేడయ్‌లి నే కేడ్తె నొవి బట్ట గండ
కో జాన్‌ల మాన్సుల్ గల్తి నాయ్. దస్సిచి పొర్నిచితె
గల తిలెగిన, జో పాలుమ్ కేడ్లె, జా మాసిక కడెదే.
మాన్సు జా పాలుమ్ గలన్లె, అవ్వు జలి పొర్ని బట్ట
నొవి బట్టచి మాసిక బెదయ్‌లి కుటు సొడి చిరి
జయెదె, చి అగ్గెచి కంట వెల్లి బొరొ జయెదె.
17 పడ్తొ, జలె, ఒత్త నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ పోర్నిచి
కాయ తెన్ కో సువితి నాయ్. జా కాయ పొర్ని జలి
రిసొ, దస్సితె నొవి రస్సుమ్ సువిలెగిన, జా కాయ
పులుక నెతిరి రిసొ, జా రస్సుమ్ పొంగుప జలె,
జా కాయ పుట్టెదె. పుట్టిలె, జా రస్సుమ్ సూఁయి
జయెదె, చి కాయ కి పాడ్ జా గెచ్చెదె. జాచి రిసొ,
నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ నొవి కాయల్‌తె సువుల. దస్సి,
జా రస్సుమ్ కి జా కాయ కి పాడ్ నే జస్తె, చెంగిల్
తయెదె" మెన, జోక పరిచ్చ కెర్ల మాన్సుల్‌క యేసు
సంగిలన్.

బార వెర్సుల్ బాద తెన్ తిలి తేర్‌బోదక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 5:21-43; లూకా 8:40-56)

18 ఒత్త జా తిల మాన్సుల్‌క యేసు ఈంజేఁవ్
కొడొ సంగితె తతికయ్, ఒత్తచి సబ గెర్‌చొ అదికారి
ఎక్కిలొ జా కెర, యేసుక దస్సుల్ జా, సెర్ను సేడ
జొకర, "అంచి దూ అప్పె మొర గెచ్చ అస్సె. తుయి,
జలె, అమ్‌తె జా కెర జాక చడిలెగిన, అన్నె జియెదె"
మెలన్.
19 జో దస్సి మెంతికయ్, యేసు ఉట్ట కెర జోచి
పట్టి గెలన్. జోచ సిస్సుల్ కి బెద గెల.
20-21 జేఁవ్ వట్టె గెతె తతికయ్, బార వెర్సుల్
తెంతొ లొఁయి గెతి బాద తెన్ తిలి ఏక్ తేర్‌బోద
యేసుచి పట్టి జా, పాఁవ కెర, "ఆఁవ్ ఎక్కి జోచొ
పాలుమ్ జవుస్ చడిలెగిన, చెంగిల్ జయిందె"
మెన, జాక జయ్యి ఉచరన, జోచొ పాలుమ్‌చి కొంగు
చడిలి.
22 జా చడితికయ్, యేసు పడ్తొ పస్ల జాక దెక,
"ఓ దూ, దయిరిమ్ తెన్ తా. అంచి ఉప్పిరిచి తుచి
నముకుమ్ తుక చెంగిల్ కెర్లి." మెన సంగిలన్. జా
బేగి చెంగిల్ జలి.
23 తెదొడి యేసు జో అదికారిచొ గెరి పాఁవ కెర,
నాడి మొర్లి రిసొ మూరి పుజితస, చి బెర తిల
ఏడుకుడు జతస ఒగ్గర్ గొడబ జతిసి దెక కెర,
24 "తుమ్ గెచ్చ. ఈంజ నాడి మొర గెచ్చె నాయ్.
నిజ అస్సె" మెన జోవయింక సంగితికయ్, జోక
ఆస్సిల.
25 జలె, జనాబ్ ఎత్కిక బార్ కెరవడ కెర, యేసు
తెడి గెచ్చ, జా నాడిచొ ఆతు దెర్లి బేగి, జీవ్ జా ఉట్లి.
26 ఈంజ కామ్‌చి రిసొ జా ప్రాంతుమ్ ఎత్కితె
పాఁవిలి.

దొగుల గుడ్డి మాన్సుల్‌క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

27 యేసు బార్ జా కెర, ఒత్త తెంతొ గెరి గెతె
తతికయ్, దొగుల గుడ్డి మాన్సుల్ జోచి పట్టి జా,
"దావీదు రానొచి సెకుమ్‌తె జెర్మిలొ రచ్చించుప
కెర్తొసొ, అమ్‌చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తీయ, అమ్‌క
చెంగిల్ కెరు!" మెన కేకుల్ గల్తె తిల.
28 యేసు గెరి గెచ్చ పెసిలి పడ్తొ, జేఁవ్ గుడ్డి
మాన్సుల్ ఒత్త జోతె అయ్‌ల. జెతికయ్, యేసు
జోవయింక "తుమ్ ఉచర్లిసి అంక 'కెరుక తెరె'
మెన తుమ్లి నంపజతసు గే?" మెన జోవయ్‌ంక
పుసితికయ్, జేఁవ్, "ప్రబు, అమ్ నంపజతసుమ్"
మెన జోక సంగిల.
29 యేసు జోవయింక అంకివొతె చడ కెర, "ఆఁవ్
తుక 'చెంగిల్ కెరుక తెరె' మైన తుమ్ నంపజలిసి
రిసొయి తుమ్‌క జర్గు జవున్!" మెన, సంగిలన్.
30 సంగిలి బేగి, జోవయింక అంకివొ డీసిల.
పిమ్మట్, యేసు జోవయింక "ఈంజ కామ్ కో కి
నేన్‌తె రితి దెకన, తుమ్ దొగుల తుక్లె తా" మెన
గట్టిజ సంగిలన్.
31 గని, జేఁవ్ ఉట్ట గెచ్చ, జా ఒండి గలిలయ
ప్రాంతుమ్‌తె జోచి గవురుమ్ సంగితె తిల.

గుల్లొ కెర్తొ బూతుమ్‌క యేసు ఉదడ గెలిసి

32 యేసు సిస్సుల్ తెన్ బార్ జా కెర, అన్నె బులుక
గెతె తతికయ్, బూతుమ్ దెర్లొ గుల్లొ సుదొ ఎక్కిలొక
జోతె కో గే కడ ఆన్ల.
33 యేసు జో బూతుమ్‌క ఉదడ గెలి బేగి, జో
గుల్లొ సుదొ లట్టబన్లొ. ఒత్త బెర తిల జనాబ్
ఆచారిమ్ జా, "అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్‌తె ఇసిచి జర్గు
జలిసి కెఁయ్య దెకుమ్ నాయ్. ఆజి జర్గు జలి!"
మెన లట్టబన్ల.
34 గని పరిసయ్యుల్ కిచ్చొ మెల మెలె,
*"బూతల్‌క రానొ జలొసొచి నావ్ తెన్ ఈంజొ
బూతల్‌క ఉదడ్తయ్" మెన అరుగురు జా, గోసక
సంగిల.
35 యేసు జా గలిలయ ప్రాంతుమ్ ఒండిచ పట్నలె
గఁవ్విలె బుల బుల, జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చ,
పరలోక్‌కుమ్‌చి రాజిమ్ పాసి జా అయ్‌లిస్‌చి రిసొచి
సుబుమ్ కబుర్ సంగ, ఎత్కి రగల్‌చ జబ్బులు
నొప్పులు గెచ్చవ, మాన్సుల్‌క చెంగిల్ కెర్తె తిలన్.
36 దస్సి బుల్తె పొది, ఒగ్గర్ జనాబ్ జోతె అయ్‌ల
జేఁవ్ మాన్సుల్‌క దెక దెక, జేఁవ్ గొవుడు నెంజిల
మెండల్ రిత మాలజ్ జా స్రెమల్ తెన్ తిలిసి దెక,
జోవయించి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా,
37 "గట్టిజ పంటొ పిక లాయితి సమయుమ్ జా
అస్సె.
38 జాచి రిసొ, 'ఈంజ పంటొ లాయితి రితి,
ఈంజ పంటొక ఎజొమాని జలొ ప్రబు లాయిత
మాన్సుల్‌క తెద్రవుసు' మెన, తుమ్ జోక ప్రార్ధన కెర"
మెన యేసు సిస్సుల్‌క సంగిలన్.

10

బారజిన్ సిస్సుల్‌క యేసు అదికారుమ్ దిలిసి *(మార్కు 3:13-19; 6:7-13; లూకా 6:12-16; 9:1-6)*

1 తెదొడి యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్‌క పాసి
బుకారా కెర, బూతల్ గట్రక ఉదడ గెలుక మెన,
రగరగాల్‌చ జబ్బులు బాదల్ జల మాన్సుల్‌క
చెంగిల్ కెరుక మెన, జోవయింక అదికారుమ్ దిలన్.
2 జేఁవ్ బారజిన్ యేసుచ, బారికుల్‌చ నవ్వొ కిచ్చొ
కిచ్చొ మెలె, తొలితొ పేతురు మెన అన్నెక్ నావ్ తిలొ
సిమోను, చి జోచొ బావొసి అంద్రెయ. ఒత్త తెంతొ,
జెబెదయిచొ పుత్తుసి యాకోబు, చి యాకోబుచొ
బావొసి యోహాను.
3 ఒత్త తెంతొ, పిలిప్ చి బర్తొలొమయి, తోమా
చి మత్తయి మెలొ సిస్తు నజితొసొ. ఒత్త తెంతొ,
అల్పయిచొ పుత్తుసి యాకోబు, చి తద్దయి మెలొసొ.
4 ఒత్త తెంతొ, కనానుచొ సీమోను మెలొ అన్నెక్లొ,
చి పడ్తొ యేసుక దెర తిలొ ఇస్కరియోతు మెలి
గఁవ్విచొ యూదా.
5 యేసు జేఁవ్ బారజిన్‌క అదికారుమ్ దా కెర
బులుక తెద్రయ్‌లి పొది, కిచ్చొ సెలవ్ దిలన్ మెలె,
"యూదుల్ నెంజిలసతె అప్పె గెచ్చుక పొన, చి
సమరయ ప్రదేసిమ్‌చ పట్నలె పెస నాయ్.
6 జలె, పిట్ట గెల గొవుడు నెంజిలి మంద రితి
జా తిల ఇస్రాయేలుల్‌తె తుమ్‌చ సొంత మాన్సుల్‌తె
తుమ్ గెచ్చ.
7 తుమ్ గెచ్చ, చి 'పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్ పాసి జా
అస్సె' మెన బోదన కెర.
8 జబ్బు మాన్సుల్‌క చెంగిల్ కెర. మొర గెలసక
జీవ్ కెర. వెల్లి జబ్బుల్ తిలసక చెంగిల్ కెర సుద్ది కెర,
చి బూతల్‌క ఉదడ గైల. ఆఁవ్ దైతిసి ఆరి తుమ్‌క
దొర్కు జలి. మాన్సుల్‌క ఆరి తుమ్ దాస.
9 "తుమ్ బుల్తె పొది, బజార్ గే వెండి గే రాగిచ
కాసుల్ గే, కిచ్చొ రగుమ్ డబ్బుల్ జలెకు దెరన బార్
జా నాయ్.
10 దస్సి, సెంచె జలెకు, దొన్ని సొక్కుల్ జలెకు,
జోడ్లు జలెకు, టెక్కొ డండొ జలెకు దెరన బార్ జా
నాయ్. తుమ్ కచి రిసొ కామ్ కెర్తె గే, తుమ్
కెర్తి కామ్‌చి రిసొ జో దెతి అన్నిమ్ తుమ్ నజనుక
నాయిమ్.
11 "అన్నె, తుమ్ కేన్ పట్నుమ్‌తె జలెకు గఁవ్వి
జలెకు పెసితె పొది, ఒత్త తగుప జలొసొ కో గె

* **9:34 9:34** 'బూతల్‌క రానొ జలొసొ' మెలె, సయ్‌తాన్.

జానన, చి తుమ్ ఒత్త తెంతొ ఉట్ట గెతె ఎదక జోచితె తా.
12 జోచి గెరి తుమ్ పెసితె పొది, జా గేర్‌చక, తుమ్‌క సేంతుమ్ తవుసు మెన చెంగిల్ సంగ.
13 జా గేర్ సేంతుమ్‌క తగుప జతిస్ జలె, తుమ్ ఆన్‌లి సేంతుమ్ జోవయింక జర్గు జా, తవుసు. జా గెర్‌చ సేంతుమ్‌క నే తగుప జతిస్ జలె, తుమ్ ఆన్‌లి సేంతుమ్ జోవయింక నే తతె తుమ్‌క అన్నె బుల జెయెదె.
14 కో జలెకు తుమ్‌క మరియాద నే కెర్లెగిన, తుమ్ ఆన్‌తి కబుర్ నే సూన్లెగిన, జో గేరు జలెకు, జా గాఁవ్ జలెకు ముల దా, తుమ్ ఉట్ట గెతె పొది, జా గుర్తుక, తుమ్‌చ చట్టొ జా టాన్‌తెచి లంబిలి దూడి పంష్ట గెల, చి ఉట్ట గెచ్చ.
15 ఈంజ లోకుమ్‌చక వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసి అయ్‌లె, సొదొమ చి గొమొరా మెల పూర్గుమ్ కుడ్తె నాసెనుమ్ జల పట్నల్‌చి గత్తిచి కంట, తుమ్‌క మరియాద నే కెర్లి కేన్ గఁవ్విచచి గత్తి ఒగ్గర్ సిచ్చచి జయెదె, మెన నిజుమి తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితసి.

16 "ఈందె, డొర్కొవచి నెడ్‌మె మెండల్‌క తెద్రయ్‌లి రితి, దస్సి, తుమ్‌క మాన్సుల్‌తె ఆఁవ్ తెద్రయ్‌తసి. జాచి రిసొ, అయివొ కెద్ది తెలివి అస్తి గే, తుమ్ కి తెద్ది తెలివి జా తా. గని, దస్సి తెలివి జలెకి, పార్వ పిట్టల్‌చి రితి, తేట మెన్సు తిల సుదల్ జా తా.
17 కోపుమ్ జత మాన్సుల్‌చి రిసొ జాగర్త తెన్ తా. జేఁవ్ తుమ్‌క తీర్పు కెర్త సబల్‌తె సొర్ప కెర, జోవయించ సబ గెరలె తుమ్‌క కొర్డల్ తెన్ పెటుల.
18 తెదొడ్‌క అంచి రిసొ జేఁవ్ మాన్సుల్ తుమ్‌క దెర అదికారుల్‌తె, రానల్‌తె ఒగ్గొడ నెవుల. చి జోవయించి మొక్మె కి, వేర దేసిమ్‌లు తెంతొ అయ్‌ల అమ్‌చ యూదుల్ నెంజిలసచి మొక్మె కి తుమ్ అంచి రిసొ సాచి సంగితె.
19 మాన్సుల్ తుమ్‌క దస్సి సొర్ప కెర్తె పొదిక, కీసి లట్టబుక గే, కిచ్చొ సంగుక గే, ఉచర చింత గలన నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ జోవయింక కిచ్చొ సంగుక గే, తెదొడ్‌కయ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్‌క దెయెదె.
20 మెలె, తుమ్‌చొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్‌చి పెట్టి తా కెర, జొయ్యి లట్టబెదె. తుమ్ ఉచర లట్టబ్బు నాయ్.

21 "జా పొదిక, అన్నొస్‌క బావొసి జలెకు, పుత్తుస్‌క అబ్బొసి జలెకు, మొర్తి సిచ్చతె సొర్ప దెవుల. అన్నె, పుత్తర్సుల్ అయ్యస్‌అబ్బొస్‌చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జా, జోవయింక మొరవుల.
22 అంచి నావ్‌చి రిసొ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ తుమ్‌క విరోదుమ్ జవుల. ఈంజేఁవ్ అల్లర్ పూర్తి జతె ఎదక కో అంక నిదానుమ్ తా ఓర్సుప జవుల గే, రచ్చించుప జవుల.
23 మాన్సుల్ ఏక్ పట్నుమ్‌తె తుమ్‌క అల్లర్ కెర్లె, అన్నెక్ పట్నుమ్‌తె ఉట్ట నిగ. కిచ్చొక మెలె, తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ అన్నె జెతె ఎదక, అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్‌చ పట్నల్ ఎత్కితె తుమ్ బుల కేడవుక నెతుర్సు.
24 "జోచొ గురుచి కంట సిస్సుడు వెల్లొ నెంజె. దస్సి కి, జోచొ ఎజొమాసిచి కంట గొత్తి మాన్సు వెల్లొ నెంజె.
25 సిస్సుడు జోచొ గురుచొ రితొ, గొత్తి మాన్సు జోచొ ఎజొమానిచొ రితొ జలె, సరి జతయ్. దస్సి, ఆఁవ్ గెర్‌చొ ఎజొమానిక *'బయెల్జెబూల్' మెన కోపుమ్ జల మాన్సుల్ సంగ అస్తి జలె, తుమ్ అంచి గెర్‌చ ఎత్కిక కి కచితుమ్ దస్సి దూసుప కెరుల.

కక్క బింక గే నే బింక గే యేసు సంగిలిసి *(లూకా 12:2-7)*

26 "జలె, జేఁవ్ అల్లర్ కెర్తసక తుమ్ బియఁ నాయ్. డంక తిలిసి కిచ్చొ జలెకి కెఁయఁక తెఁయఁక నే డీస్తె తయె నాయ్, లుంకడ్లిసి కిచ్చొ జలెకి కెఁయఁక తెఁయఁక ఎత్కిక నే జాన్‌తి రితి తయె నాయ్. ఆకర్‌క డీసెదె, ఆకర్‌క జానన్‌క జయెదె.
27 ఆఁవ్ గుట్టు తెన్ తుమ్‌క సంగితిసి తూమ్ ఎదార్దుమ్ సంగ. కంగ్డయి తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితిసి తూమ్ మేడల్‌చ ఒర్నెలె తెంతొ సాట్ప కెర.
28 తుమ్‌చి ఆఁగుక మారుక తెర్లసక తుమ్ బియఁ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్‌క మార్లె కి, తుమ్‌చి ఆత్మక మారుక నెతిర్తి. గని ఆత్మక కి ఆఁగుక కి మార వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె గల దా, నాసెనుమ్ కెరుక తెర్లొసొకయ్ తుమ్ బియఁ.
29 "ఈంజ దేసిమ్‌చ మాన్సుల్ దొన్ని గెర్‌పిట్టల్ ఎక్కి కాసుక వికుల. జలెకి, తుమ్‌చొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి సెలవ్ నెంజిలె, దస పిట్టల్‌తె ఎక్కి కి బుఁయ్యె సేడె నాయ్.
30 తుమ్‌చి బోడిచ సెండి వాడల్ ఎత్కి మొత్తుమ్ కెత్తి అస్తి గే జొయ్యి జానె.
31 జాచి రిసొ, తుమ్ బియఁ నాయ్. తుమ్ పిట్టల్‌చి కంట ఒగ్గర్ విలువ అస్సున్.
32 "కో అంక నంపజా, మాన్సుల్‌చి మొక్మె ఒప్పనుల గే, జోక అమ్‌చ మాన్సుల్ ఈంజేఁవ్ మెన,

* **10:25 10:25** 'బయెల్జెబూల్' మెలె, సయ్‌తాన్, బూతల్‌క రానొ జలొసొ.

పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి మొక్మె ఆఁవ్వి సాచి సంగిందె.
33 గని, మాన్సుల్‌చి మొక్మె కో అంచి రిసొ 'జోఁవొ నెంజి' మెనుల గే, దస్సి పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి మొక్మె జోక 'అమ్‌చ నెంజితి' మెన సంగిందె.

34 " 'జో బూలోకుమ్‌తె అయ్‌లిసి మాన్సుల్‌తె ఎక్కి సేంతుమ్ కెరెదె' మెన తుమ్ అంక ఉచర నాయ్. సేంతుమ్ నాయ్, గని జట్టి కెరయ్‌తి రితి అయ్‌లయ్.
35 కిసి మెలె, ఆఁవ్ అయ్‌లి రిసొ, జోఁవొ అబ్బొస్‌క పుత్తుసి, జాచి అయ్యస్‌క దువిసి, జాచి అత్తస్‌క సూనుసి విరోదుమ్ జవుల.
36 దస్సి, ఏక్ మాన్సుచి కుటుంబుమ్‌చయ్ జోక విరోదుమ్ సుదల్ జవుల.

37 "అబ్బొస్‌క జలెకు, అయ్యస్‌క జలెకు అంచి కంట కో ఒగ్గర్ ప్రేమ కెరుల గే, దస్సి మెననుక అంక తగుప జలస నెంజితి. పుత్తుస్‌క జలెకు, దువిస్‌క జలెకు అంచి కంట కో ప్రేమ కెరుల గే, దస్సి మెననుక అంక తగుప జలస నెంజితి.
38 అంచి రితి జోవయించి సొంత సిలువ వయస్లి రితి జా, కో అంచి పట్టి జెతి నాయ్, దస్సి మెననుక అంక విలువ జలస నెంజితి.
39 కో జోఁచి సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరనుక చజుల గే, జోఁచి ప్రానుమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె. గని అంచి రిసొ కో జోఁచి ప్రానుమ్ దెతి రితి ఎక్కి నిదానుమ్ ఇండుల గే, జోఁచి ప్రానుమ్ రచ్చించుప జా జోక దొర్కు జయెదె.

40 "తుమ్‌క కో మరియాద కెరుల గే, జేఁవ్ తుమ్‌క మరియాద కెర్లిసి, అంకయి మరియాద కెర్లిసి జతయ్. అన్నె, అంకయి కో మరియాద కెరుల గే, జేఁవ్ దస్సి కెర్లిసి అంక తెర్రయ్‌లొసొక కి మరియాద కెర్లిసి జతయ్.
41 జలె, 'దేముడు సంగిలి కబుర్ ఆన్‌తొసొ, ఈంజొ' మెన కో దస మాన్సుల్‌క మరియాద దెకుల గే, జోవయింక కి ప్రబుచి కబుర్ సంగితొసొక దెతి రితి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె. పడ్తొ, 'ప్రబుచి నీతి తెన్ తిలొసొ, ఈంజొ' మెన చిన, కో దసొ మాన్సుక మరియాద కెరుల గే, జోక కి నీతి తిలొసొక దెతి రితి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె.
42 పడ్తొ, 'యేసుచ సిస్సుల్' మెన కో ఈంజేఁవ్ గవురుమ్ నెంజిల నంపజలసతె ఎక్కిలొక కి ఎక్కి బుక్కెక్ పాని కి పియడుల గే, జోవయింక కి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె, మెన నిజుమి సంగితసి" మెన సిస్సుల్‌క యేసు సంగిలన్.

11

1 యేసు జోఁచ బారజిన్ సిస్సుల్‌క బోదన కెర్లిసి కేడ్లి పడ్తొ, జా గలిలయ ప్రాంతుమ్‌చ పట్నల్‌తె బోదన కెరుక మెన బార్ జలన్.

జేల్‌తె తిలొ యోహాను యేసుక తెర్రయ్‌లి కబుర్ *(లూకా 7:18-35)*

2 బాప్తిసుమ్ దెతొ యోహానుక హేరోదు రాజొ జేల్‌తె గల తిలొ. జలె, క్రీస్తు కెర్త కమొచి రిసొ యోహాను జేల్‌తె నూన కెర, జోఁచ సిస్సుల్ తెన్ యేసుక కిచ్చొ కబుర్ తెర్రయ్‌లన్ మెలె, "దేముడు తెర్రయిందె మెలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ నిజుమి తుయి గే, అమ్ అన్నెక్లొక రకుక గే?
3 మెన పుస" మెన సంగ తెర్రయ్‌లొ.
4 యేసు యోహానుచ సిస్సుల్‌క, దెక కెర నూన కెర, "తుమ్ గెచ్చ, చి దెకిలిసి సూన్లిసి ఎత్కి యోహానుక సంగ.
5 గుడ్డి జా తిల మాన్సుల్ దెకితతి, సొట్ట జా తిల మాన్సుల్ ఇండితతి, వెల్లి రోగుమ్ సేడ తిలస చెంగిల్ జా సుద్ది జతతి, బొయ్‌రొ జా తిల మాన్సుల్ సూన్‌తతి, మొర గెలస జీవ్ జతతి, సుబుమ్ కబుర్ బీద మాన్సుల్‌క సూనయ్‌తసి.
6 జలె, 'కో జలెకు అంచి రిసొ అన్మానుమ్ నెంతె తవుల గే, జోక చెంగిలి' " మెన యేసు సంగ తెర్రయ్‌లన్.

యోహానుచి రిసొ యేసు సంగిలిసి

7 యోహానుచ సిస్సుల్ ఉట్ట గెతె తతికయ్, ఒత్త తిల ప్రెజల్‌క యోహానుచి రిసొ యేసు ఇసి మెన సంగుక దెర్లన్. "తుమ్ కిచ్చొ దెకుక జా బయిలె గెచ్చ తిలదు? వాదుతె చివ్వర్ పెల్లి జతిసి దెకుక గెచ్చ తిలదు గే?
8 నాయ్ మెలె, కిచ్చొ వేరచి దెకుక గెలదు? సొమ్మార్లు గలంత పాలల్ గలన్లొ మాన్సుక దెకుక గెలదు గే? ఈందె, దస్స పాలల్ గలంతస రానల్‌చి గెరలె తవుల.
9 జలె, కిచ్చొ దెకుక గెలదు? దేముడు తెర్రయ్‌లి కబుర్ సంగితొసొ ఎక్కిలొక దెకుక గెలదు గే? నిజుమి. గని, జో ప్రబుచ మాములుమ్ కబుర్లు సంగితసచి కంట యోహాను ముక్కిమ్‌చొ జయెదె," మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితసి.
10 "ఈందె, అంచి కబుర్ సంగితొసొ జతి రితి
ఎక్కిలొక తుచి పుర్రె తెర్రయ్‌తసి. తుచి
కంట అగ్గె గెచ్చ, తుయి జెతిసి సాట్ప కెరెదె"
మెన రెగిడ్లి కోడ్ అస్సె. జా కోడు యోహానుచి రిసొయి 'అంచి కబుర్ సంగితొసొ' మెన కచి రిసొ సంగితయ్.
11 జాచి రిసొ, తెర్నిమున్సు లట్టబ్లి రిసొ జెర్మిలసతె బాప్తిసుమ్ దిలొ యోహానుచి కంట వెల్లొచొ కోయి

నాయ్ మెన ఆఁవ్ కచితుమ్ తుమ్క సంగితసి. జలెకి, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితసతె, కో ఎత్కిచి కంట దాక్ జవుల గే, జో యోహానుచి కంట వెల్లెల జవుల.
12 "బాప్తిసుమ్ దిలొ యోహానుచ దీసల్ తెంతొ మొదొల్ కెర, పరలోకుమ్చి రాజిమ్ పెలయ్లి రితి జెతె అస్సె, చి మాన్సుల్ బమ్మ తెన్ జేఁవ్తె బెదితతి.
13 యోహాను ఎదక దేముడుచ కబుర్లు సంగిలస, మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్ల *ఆగ్నల్చి కొడొ ఎత్కి పరలోకుమ్చి రాజిమ్ జెతిస్చి రిసొ సంగితయ్. జేఁవ్ ఎత్కిజిన్చి ఆకర్తె యోహాను అయ్లొ.
14 అంచి కబుర్ పూర్గుమ్ సంగిలొ ఏలీయా రితొసొ ఎక్కిలొక తెద్రయిందె" మెన ప్రబు అగ్గె సంగ తిలొ. జలె, తుమ్ నంప కెర్తె గే నాయ్ గే, గని జో తెద్రయి జలొసొ యోహాను.
15 సూన్త కంగ్డొ తిలస సూన.

అన్మానుమ్ జతసచి రిసొ యేసు గోల కెర్లిసి

16 "జలె, ఈంజ ఉగుమ్చ మాన్సుల్చి బుద్దిక కిచ్చొ టాలి జయెదె? వీదులె వెస కెల్త బోదల్చ రిత జతతి, జేఁవ్ బోదల్ జోవయింతెన్ బెద కెల్త బోదల్ బుకార కెర,
17 తుమ్క 'నచ్చుతు' మెన బఁవ్సి పుంగిలెకి
నచ్చుసు నాయ్. అమ్ ఏడ్లెకి, తుమ్ బెద
ఏడ్సు నాయ్,
మెన దస బోదల్ కీసి సంగుల గే, దస్సి ఆఁవ్ చి యోహాను కిచ్చొ కెర్లె కి, తుమ్ మెన్సుస్ నాయ్.
18 కిచ్చొక ఆఁవ్ ఇసి టాలి కెర్తసి మెలె, యోహాను చువ్వె తన్నె తతొసొచి రిసొ, 'జోక బూతుమ్ దెర అస్సె' మెన సంగితె తిల.
19 ఆఁవ్, జలె, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ, మాములుమ్ కతె పితె తతిస్చి రిసొ కిచ్చొ మెంతతి మెలె, 'ఆదె, కయ్రొ మత్వాలొ ఈంజొ. సిస్తు నజితస తెన్ పాపుమ్ కెర్లస తెన్ బెదితొసొ' మెన అంక నిస్కారుమ్ సంగితతి. గని ఎక్కిలొచి పెట్టి చెంగిల్ తెంతొ చి బుద్ది తిలె, జోచ కమొచి పలితుమ్తె రుజ్జు జయెదె" మెన యేసు సంగిలన్.

పట్నల్క యేసు గట్టిజ గోల కెర్లిసి
(లూకా 10:13-15)

20 యేసు జా గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచ సగుమ్ పట్నల్తె ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అద్భుతుమ్ కమొ కెర్లన్. ఈంజేఁవ్ కమొ జోచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్లెకి, ఒత్త తిల మాన్సుల్ జేఁవ్ కెర్ల పాపల్చి రిసొ దుకుమ్ జతి నాయ్, ములితి నాయ్. జాచి రిసొ, యేసు ఇసి మెన జోవయింక గోల కెరుక దెర్లన్:
21 "అయ్యొ! కొరాజీనా పట్నుమ్తెచ చి బేత్సయిదా పట్నుమ్తెచ, తుమ్చి సిచ్చ పిట్టె నాయ్! తుమ్చి నెడిమి కెర్ల కమొ అమ్చ యూదుల్ నెంజిల తూరు చి సీదోను మెల పట్నల్తె ఆఁవ్ కెర్తయ్ జలె, జేఁవ్ పట్నల్చ మాన్సుల్ అగ్గెయి జేఁవ్ కెర్ల పాపల్క దుకుమ్ జా, ములిత. జేఁవ్ కెర్ల పాపల్చి దుకుమ్చి రుజ్జుక బస్తల్ బందన సార్ గాంసంత.
22 పూర్గుమ్ జేఁవ్ తూరు పట్నుమ్చ కి సీదోను పట్నుమ్చ కి ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర్తె తిలె కి, ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కిజిన్క వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా దీసిక, తూమ్ జతి సిచ్చ జేఁవ్ పట్నల్ జతి సిచ్చచి కంట ఒగ్గరి జయెదె, మెన తుమ్క ఆఁవ్ కచితుమ్ సంగితసి.
23 "పడ్తొ, తుమ్ కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్తెచ, తుమ్ పరలోకుమ్తె ఉక్కిల్ జస్తె గే? నాయ్. తుమ్ మొర్లస రకితి టాన్తె ఉత్ర గెతె. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చితె ఇస వెల్లొ కమొ అమ్చ యూదుల్ నెంజిలి సొదొమ పట్నుమ్తె పూర్గుమ్ కెర తత్తయ్ జలె, ఒత్త తిలస నంపజత, చి జా పట్నుమ్ నాసెనుమ్ నే జతె, ఆజి ఎద తత్తి.
24 సొదొమ పట్నుమ్చ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర్తె తిలె కి, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసిక, తూమ్ జతి సిచ్చ జా పట్నుమ్చ జతి సిచ్చచి కంట ఒగ్గరి జయెదె, మెన ఆఁవ్ తుమ్క సంగితసి." మెన యేసు సంగిలన్.
25 తెదొడి యేసు కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, "పరలోకుమ్క కి బూలోకుమ్క కి అదికారుమ్ తిల్లొ ఓ అబ్బొ, 'జానుమ్' మెన జేఁవ్క జెఁవ్వి గవురుమ్ ఉచరంతసక చి ఒగ్గర్ సదు కెర్లసక ఈంజ జర్గు జతిసి ఎత్కిచి అర్దుమ్ లుంకడ, బాలబోదల్ జల రిత గవురుమ్ నెంజిలసక అర్దుమ్ దెకవ అస్సిసి మెన తుక జొఁర, మెన అంచి సర్ద జతసి.
26 తుచి దయ తెన్ ఇసి కెర్లది" మెన ప్రార్దన కెర్లన్. దస్సి ప్రార్దన కెర, అన్నె ఇసి మెన సంగిలొ.
27 "అంచొ అబ్బొ ఎత్కి అంచి అత్తి సొర్ప కెర దా అస్సె. అన్నె, అబ్బొ ఎక్కిలొయి ఆఁవ్ పుత్తున్క సరిగా జాన అన్నె కో కి నేన్తి. పడ్తొ, ఆఁవ్ పుత్తుసి అంక పిట్టవ కో కి అబ్బొక నేన్తి చి అన్నె కక్క ఆఁవ్ అబ్బొక దెకవుక మెన నిసాన్దె గే, జో కి జానెదె.
28 "స్రెమల్ బాదల్చ జాడ్లు వయ టక్క తిలస ఎత్కిజిన్ అంచితె జా, చి తుమ్చి జాడు ఆఁవ్

* **11:13 11:13** తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె.

వయిలి రితి జా, తుమ్‌క పుండయిందె.
29 అంచి తెన్ లంకె జా, చి అంచితె బుద్ది సిక్క.
కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ గవురుమ్ నే ఉచరంతె, పెట్టి
అమ్మయికుమ్ తెన్ అస్సి, చి తుమ్‌చ ఆత్మల్‌తె
పుండితె.
30 కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ గల్తి పూందు సుల్లు అస్సె,
ఆఁవ్ వయుడ్తి జాడు సుల్కన అస్సె" మెన యేసు
సంగిలన్.

12

బక్తి కెర్తి దీసి రిసొ యేసు సంగిలిసి
(మార్కు 2:23-28; లూకా 6:1-5)

1 జా పొదులె, *సెలవ్ కడన్లి దీస్‌తె, యేసుచి
సిస్సుల్, పంటొ పికిలి బుఁయి వాట్ గెతె తిల. జలె,
యేసుచ సిస్సుల్‌క చూ కెర్తికయ్. జా వాట్ సొడిచి
పికిలి పంటొచ ఎన్నులు దొన్ని కోడ కంక దెర్ల.
2 జలె, పరిసయ్యుల్ సగుమ్‌జిన్, జేఁవ్ సిస్సుల్
కెర్లిసి దెక కెర, "ఆదె, †బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి
కెరుక నాయిమ్ నెంజిలిసి తుచ సిస్సుల్ కెర్తతి"
మెన యేసుక గోల కెర్తికయ్,
3 జో జోవయింక ఇసి మెలన్: "పూర్గుమ్ తిలొ
దావీదు రానొ, జోక చి జో తెన్ తిలసక చూ కెర్తికయ్,
జో కెర్లిస్‌చి రిసొ తుమ్ సదు కెర్సు నాయ్ గే?
4 కిచ్చొ కెర్లిసి మెలె, దేముడుచి గుడితె జో
పెసిలన్, చి ఒత్త తిల పూజర్లు అర్పితుమ్ దిల
పోడియొ కయ్‌ల. జేఁవ్ పోడియొ పూజర్లు కంక
జయెదె, గని అన్నె కో కంక జయె నాయ్. జో కి,
జో తెన్ తిలస కి జా కంక నాయిమ్ నెంజిలె కి జేఁవ్
కయ్‌ల.
5 పడ్తొ, ఎత్కి బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి,
దేముడుచ పూజర్లు దేముడుచి గుడితె సేవ కెర్తతి.
జా సేవక 'కామ్. సుద్ది దీసి పిట్టవ గార్ కెర్తతి మెన
ఉచరుక జయెదె జలెకి, పాపుమ్ నెంజె' మెన మోసే
పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ‡ఆగ్నల్‌తె
తిలిసి సదు కెర్సు నాయ్ గే?
6 జలె, ఆఁవ్ తుమ్‌క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె,
దేముడుచి గుడిచి కంట వెల్లొ సుదొ ఇన్నె అస్సె.
7 'తుమ్ కిచ్చొ కెర్తిసి అంక ఆస మెలె, బలి
దెతిసి నాయ్, గని మాన్సుల్‌క కన్కారుమ్
దెకితిసి'
మెన తెదొడి సంగిలి కోడు తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతదు
జలె, పాపుమ్ నే కెర్ల ఈంజేఁవ్ సిస్సుల్‌క 'పాపుమ్
కెర్ల' మెన, నింద కెర్తదు నాయ్.
8 సెలవ్ కడన్లి దీసిచి ఉప్పిరి ఆఁవ్ మాన్సు జా
జెర్మున్ అయ్‌లొసొక అదికారుమ్ అస్సె." మెన,
జేఁవ్ పరిసయ్యుల్‌క యేసు సంగిలన్.

ఆతు లంబిలొసొక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 3:1-6; లూకా 6:6-11)

9 యేసు ఒత్త తెంతొ గెచ్చ, జా కపెర్నహూమ్
పట్నుమ్‌తెచి సబ గెరి పెసిలొ.
10 ఓదె, ఆతు లంబ గెలొసొ ఎక్కిలొ ఒత్త తిలన్.
జేఁవ్ పండితుల్, కి, జో బాద తిలొ మాన్సు అస్సె
మెన దెక కెర, యేసుక నేరిమ్ వయడుక ఉచర,
"సెలవ్ కడన్లి దీసి ఏక్ బాద తిలొ మాన్సుక చెంగిల్
కెరుక నాయిమ్ గే, నాయ్?" మెన జోక పుసిల.
11 జో జోవయింక, "తుమ్‌చితె కేన్ మాన్సుక
జలెకు ఎక్కి మెండ జవుస్ తిలెగిన, జా మెండ బక్తి
కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి ఏక్ గొయితె సేడ తిలెగిన, జో
ఎజొమాని జాక జా గొయి తెంతొ కడె నాయ్ గె?
12 జలె, మెండచి కంట మాన్సు ఒగ్గర్ విలువ.
జాకయ్, సెలవ్ కడన్లి దీసి కి మాన్సుక చెంగిల్ కెరుక
నాయిమి" మెన జబాబ్ దా,
13 యేసు జో ఆతు లంబిలొసొక దెక, "తుచి
ఆతు చంపొ కెరు" మెలన్. జో మాన్సు ఆతు చంపొ
కెర్లన్, చి ఈంజొ ఆతు బేగి అన్నెక్ చెంగిల్ తిలి
ఆతుచి రితి చెంగిల్ జలి.
14 గని యేసు దస్సి కెర్తికయ్, పరిసయ్యుల్ కిచ్చొ
కెర్ల మెలె, బార్ జా కెర, యేసుక కీసి మారుక గే కుట్ర
ఉచరన లట్టబన్ల.
15 జేఁవ్ పరిసయ్యుల్ ఉచర్లిసి యేసు జానెచి
రిసొ, ఒత్త తెంతొ ఉట్ట గెలన్. ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్
జనాబ్ జోచి పట్టి గెల, చి జోవయింతె జొర్జొ తిలస
ఎత్కిజిన్‌క జో చెంగిల్ కెర,
16 "అంచి రిసొ తుమ్ కేనె తెర్లె ఒత్త సంగ నాయ్"
మెన, జేఁవ్ ప్రెజల్‌క ఆడ్డ దిలన్.

---

* **12:1 12:1** ఎత్కి సెన్వర్ యూదుల్‌క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచ కొడొ సూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక 'యెహోవ' మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి 'కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్' మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిస్‌క యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్‌క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తిస్‌చి రిసొ ఒగ్గర్ ఆగ్నల్ అవ్వి ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిస్‌క 'కామ్' మెన నింద కెర్తతి. † **12:2 12:2** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ పొది సంగిలి రితి, యూదుల్ ముక్కిమ్‌క సెన్వర్ దీసి సబతె గెచ్చ బోదన సూన బక్తి కెరుల, చి కిచ్చొ కామ్ కెర్తి నాయ్. కామ్ నే కెర్తి ఆగ్న ప్రెజల్ నే పిట్టయ్‌తి రితి, జోవయించ వెల్లెల మాన్సుల్, కన్కారుమ్ పఁవ్స, ప్రబు సంగిలి కంట అన్నె ఒగ్గర్ ముద్దొ కెర్తతి. ‡ **12:5 12:5** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె.

17 ఈంజ ఎత్కి కిచ్చొక జర్గు జలి మెలె,
దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ యెసయా పూర్గుమ్‌చొచి
అత్తి సంగిలి కోడ్ నెరవెర్సుప జతి రిసొయి.
18 "ఈంజొ, ఆఁవ్ నిసాన్ల అంచొ సేవ కెర్తొసొ,
ఈంజొ ఆఁవ్ ప్రేమ కెర్లొసొ, చి రిసొ అంక
పూర్తి సర్దసంతోసుమ్. ఇనాచి పెట్టి అంచి
ఆత్మ తియిఁదె, చి 'యూదుల్ నెంజిల
మాన్సుల్ కి రచ్చించుప జంక జయెదె'
మెన సూనఎదె.
19 ఈంజొ పోటి జయె నాయ్. గగ్గొల్ జయె నాయ్,
అన్నె, గవురుమ్ ఆనన్‌తి రితి వీదులె గట్టిజ లట్టబ
జోచి అవాడ్ సూనయె నాయ్.
20 జలె, ఆకర్ దీసిక సత్తిమ్ తెన్ ఎత్కిక పరిచ్చ
కెర తీర్పు కెర, సిచ్చల్ గే బవుమానల్ గే దెతి ఎద,
కామ్‌క నెంజిలి పీరి గండక జో మోడ కెర వెంట గెల్లి
నాయ్. సరిపుచుప జతి ఉజిడి నే దెతి వత్తి జో నే
విజవ దెవుల.
21 పడ్తొ, ఇనాచి నావ్‌చి తెడి యూదుల్ నెంజిలస
దయిరిమ్ జా ఆస జవుల"
మెన, దేముడు సంగిలి కోడు నెరవెర్సుప జలి.

యేసుక పండితుల్ దూసుప కెర్లిసి
(మార్కు 3:20-30; లూకా 11:14-23; 12:10)

22 తెదొడి బూతుమ్ దెర్లి రిసొ గుడ్డి జా గుల్లొ
జా తిలొ మాన్సుక ఒత్త తిల మాన్సుల్ యేసుతె కడ
ఆన్‌తికయ్, యేసు జోక చెంగిల్ కెర్లన్. జో మాన్సు
లట్టబుక దెర్లొ చి అంకివొ డీసిల.
23 ఇస్సె జలి రిసొ, ప్రెజల్ ఎత్కి ఆచారిమ్ జా,
"ఈంజొ యేసు కొన్సొ? దావీదు రానొచి సెకుమ్‌తె
జెర్ముక తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ ఈంజొ ఏక్ వేల
జయెదె గే?" మెన లట్టబ్‌క దెర్ల.
24 పరిసయ్యుల్, జా కోడు సూన కోపుమ్ జా.
"బూతల్‌క రానొ జలొ బయెల్జెబూల్‌చి నావ్ తెన్
ఈంజొ బూతల్‌క ఉదడ్తయ్" మెన గోసక సంగిల.
25 గని జేఁవ్ ఉచర్లిసి యేసుక జానెచి రిసొ,
ఇసి మెలన్. "కేన్ జవుస్ రాజిమ్‌తెచ మాన్సుల్,
జోవయింక జెఁవ్వి విరోదుమ్ జా వర్స వర్స జా
యుద్దుమ్ కెరన్లె, జా రాజిమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె. కేన్
పట్నుమ్ జవుస్ కేన్ గేరు జవుస్ మాన్సుల్ వర్స
వర్స జా జోవయింక జెఁవ్వి విరోదుమ్ కెరన్లె, జా
పట్నుమ్ జవుస్, గేరు జవుస్ టీఁవొ జయె నాయ్.
26 దస్సి, సయ్‌తాన్‌చక సయ్‌తాన్ ఏక్ వేల
ఉదడ గెలెగిన, జోవయింక జొయ్యి యుద్దుమ్
కెర్తయ్, జోవయింక జొయ్యి యుద్దుమ్ కెర్లె, జోచి
రాజిమ్ కీసి జా టీఁవొ జయెదె?
27 ఆఁవ్ ఏక్ వేల బయెల్జెబూల్‌చి నావ్ తెన్
బూతల్‌క ఉదడ్లెగిన, తుమ్‌చ సిస్సుల్ కచి నావ్ తెన్
ఉదడ్తతి? బూతల్‌క ఉదడ్త తుమ్‌చయ్ సిస్సుల్
అంచి రిసొ తుమ్‌క తీర్పు సంగుతు!
28 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక ఆఁవ్
బూతల్‌క ఉదడ గెల్తసి జలె కచితుమ్ దేముడుచి
రాజిమ్ తుమ్‌తె అప్పె పాఁవ జా అస్సె.
29 "అన్నెక్ టాలి ఉచర, కిచ్చొ మెలె, కేన్ జవుస్
బలుమ్ సుదొచి గెరి పెస జోచి ఆస్తి దెర గెచ్చుక చోరు
ఉచర్లెగిన, తొలితొ జో చోరు జో బలుమ్ సుదొక నే
బంద తిలెగిన, చోరుక నెత్రె. జో బలుమ్ సుదొక
తొలితొ బందిలెగిన, గెరిచి సామన్ జో చోర గెలుక
జయెదె" మెన సంగిలన్.
30 దస్సి సంగ, యేసు అన్నె, "కో అంచి పచ్చెన
జయె నాయ్ గే, అంక విరోదుమ్ జా అస్సె, చి అంచి
రాజిమ్‌తె జేఁవ్ బెదిత్ రితి కో అంచి తెన్ మాన్సుల్‌క
ఆనె నాయ్ గే అంచి మందక చెదుర్ప కెర్తయ్.
31 "జలె, ఆఁవ్ తుమ్‌క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె,
ఎక్కిక పిట్టవ మాన్సుల్ కెర్త పాపల్ దూసెనల్
ఎత్కి జోవయింక చెమించుప కెరుక జయెదె.
గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక దూసుప కెర్తిసి
చెమించుప జయె నాయ్.
32 కో గడియ బమ్మ జా ఆఁవ్ మాన్సు జా
జెర్మున్ అయ్‌లొసొచి రిసొ అన్మానుమ్ కోడ్ లట్టబెదె
గే, జోవయింక చెమించుప కెరుక జయెదె. గని
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక కో దూసుప కెరుల గే,
ఈంజ ఉగుమ్‌తె కి జా ఉగుమ్‌క కి చెమించుప జతి
నాయ్.
33 "రూక్‌చి పండ్లు చెంగిల్‌చి జలె, జా రూకుక
చెంగిల్ మెన ఒప్పన. రూక్‌చి పండ్లు గర్చి జలె, జా
రూకుక గర్చొ మెన ఒప్పన. రూక్‌చి పండ్లు దెకిలెగిన,
జా రూకుక చెంగిల్ గే, గర్చొ గే చినుక జయెదె.
34 పెట్టి అయివొచి రితి విస్సుమ్ తిల మాన్సుల్,
తుమ్. తుమ్‌చి పెట్టి విస్సుమ్ తిలి రిసొ తుమ్ కీసి
చెంగిల్‌చి లట్టబుక జయెదె! పెట్టితె తిలి బుద్దిచి కొల్లి
చోండి లట్టబెదె.
35 చెంగిల్ మాన్సు జోచి చెంగిల్ బుద్ది బెర్తుచి కొల్లి
చెంగిల్‌చి బార్ కెరెదె. గర్చొ మాన్సు జోచి పెట్టిచి
విస్సుమ్‌చి బెర్తుచి కొల్లి విస్సుమ్ బార్ కెరెదె.
36 ఆఁవ్ తుమ్‌క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, ఈంజ
లోకుమ్‌చ ఎత్కిక వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసిక మాన్సుల్
లట్టబ్లి ఎత్కి కామ్‌క నెంజిలి కోడుచి రిసొ నేరిమ్
వయ్యుల.
37 తుమ్‌చ కొడొ తుమ్‌చి పెట్టి తిలిస్‌క సాచి జలి
రిసొ నీతి సుదొ గే, నెంజిలె పాపుమ్ సుదొ గే బార్
కెరెదె." మెలన్.

జేవ్ యూదుల్ అన్మానుమ్ జలిస్‌చి రిసొచి తీర్పు
(మార్కు 8:11-12; లూకా 11:29-32)

38 తెదొడి పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్
దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస సగుమ్‌జిన్ యేసుక,
"గురుబాబు, దేముడుచి అదికారుమ్ తుక అస్సె
మెన రుజ్జు దెకయ్‌తి వెల్లి కామ్ ఏక్ అప్పె కెరు.
దెకుమ్‌దె" మెన యేసుక సంగిల.
39 గని, జో జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,
"ప్రబుక నిదానుమ్ నెంజ లంజెబుద్ది పాపుమ్‌బుద్ది
జల తుమ్ ఈంజ కాలుమ్‌చ మాన్సుల్, రుజ్జు
దెకయ్‌త కమొక కోర్‌ప జతస్సు. అంచి అదికారుమ్
దెకయ్‌తి రిసొ ఎక్కి పిట్టవ, కేన్ వేర కామ్ కెర దెంక
నెంజె. జా రుజ్జుచి కామ్ కీసిచి జయెదె మెలె,
దేముడుచ కబుర్లు పూర్గుమ్ సంగిలొ యోనాక జర్గు
జలిస్‌చి రితి జయెదె.
40 మెలె, యోనా కీసి తిర్రతి అందరె మెద్దెనె
సముద్రుమ్‌చి వెల్లి మొస్సొచి పెట్టి తిలన్ గె, దస్సి,
మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లయ్ ఆవ్ తిన్ని అందర్లు
తిన్ని మెద్దెనె బుఁయి తెడి తయిందె.
41 అన్నె, ఈంజ లోకుమ్ ఎక్కిక వెల్లి పరిచ్చ కెర్తి
దీసిక, తుమ్ ఈంజ కాలుమ్‌చ అన్మానుమ్ జల
యూదుల్ కి, యోనా బోదన కెర్ల నీనెవె పట్నుమ్‌చ
ప్రెజల్ కి, బెద టీఁవొ జా, జేవ్ తుమ్‌క 'గర్చ'
మెన రుజ్జు దెకవుల. కిచ్చొక మెలె, జా పట్నుమ్‌చ
మాన్సుల్ యోనా కెర్లి బోదన సూన కెర, జేవ్ కెర్ల
పాపల్‌చి రిసొ దుకుమ్ జా, నంపజా, బుద్ది జల.
ఈంద, యోనాచి కంట వెల్లొ తుమ్‌చి నెడిమి అస్సె.
42 పడ్తొ, వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా దీసిక, దచ్చెన
దేసిమ్‌చి పూర్గుమ్ తిలి రాని ఎక్లి ఈంజ కాలుమ్‌చ
మాన్సుల్ తెన్ టీఁవొ జా, తుమ్‌క 'గర్చ' మెన
రుజ్జు దెకయెదె. కిచ్చొక మెలె, పూర్గుమ్ జా రాని
'సొలొమోను రాసొ సంగితి బుద్దిచి కోడు సూనిందె'
మెన, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ దూరి తెంతొ అయ్‌లి. గని,
ఈంద, సొలొమోనుచి కంట వెల్లొ సుదొ తుమ్‌చి
నెడిమి అస్సె.

43 "ఏక్ మాన్సుక బూతుమ్ దెర తిలెగిన, జా
బూతుమ్ జో మాన్సుచి తెంతొ ముల దా తత్తిచి రిసొ
టాన్ చజన, బయిలె గెచ్చ బుల్తె తయెదె, గని, టాన్
నే దొర్కు జలి రిసొ,
44 జో ఉచరన, ఆవ్ ముల దిలొ గెరి అన్నె
గెచ్చిందె మెన, జా గేర్ విడి అస్సె మెన, జా గెర్‌చొ
మాన్సు వడ్డవ కెర సుబ్రుమ్ కెర అస్సె మెన దెక కెర,
45 అన్నె గెచ్చ, జాచి కంట గర్చ సత్తు బూతల్‌క
పట్టి కడ ఆనెదె, చి జేవ్ ఎక్కి జో మాన్సుచి తెడి
పెస కెర, ఒత్తయ్ బస జవుల. జాచి రిసొ, జో
మాన్సుక అగ్గెచి కంట, ఆకర్‌క ఒగ్గర్ అల్లర్ తయెదె.
గర్చి బుద్దిచి ఈంజ కాలుమ్‌చ మాన్సుల్ తెన్ దస్సి
జయెదె." మెన, యేసు బోదన కెర్లన్.
46 యేసు ప్రెజల్‌క అన్నె బోదన కెర్తె తతికయ్,
ఈంద, జోచి అయ్యసి బావుడ్సివొ జా కెర, 'జో తెన్
లట్టబుమ్‌దె' మెన వీదె టీఁవొ జా తిల.
47 §తెదొడి ఎక్కిలొ "ఈంద, తుచి అయ్యది తుచ
బావుడ్డివొ తుచి తెన్ లట్టబుక మెన వీదె టీఁవ అస్తి"
మెన యేసుక సంగిలన్.
48 జోక సంగిలొ మాన్సుక యేసు "కొన్సి అంక
అయ్య, కొన్స అంక బావుడ్లు జవుల గే జాన్సు గే?"
మెన సంగ,
49 జోచి సిస్సుల్ తిలి పక్క ఆతు చంప కెర,
"ఈంద, అంచి అయ్య, అంచ బావుడ్లు.
50 కిచ్చొక మెలె, పరలోకుమ్ తిలొ అంచొ
దేముడు అబ్బొ సంగిలి రితి కో కెరుల గే, జెవ్వి
అంచ బావుడ్లు, అంచ బేనివొ, అంచి అయ్య" మెన
సంగిలన్.

13

బీ ఊంపిలిస్‌క టాలి
(మార్కు 4:1-9; లూకా 8:4-8)

1 జా దీసి, యేసు గెరి తెంతొ బార్ జా,
సముద్రుమ్‌చి ఒడ్డుతె గెచ్చ, వెసిలన్.
2 ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ జోతె జా కెర,
సుట్టునంత బెర *పెలపెలి జలి రిసొ, జో ఏక్ దోనితె
వెగ వెసిలన్. అన్నె బెర తిల మాన్సుల్ ఎక్కిజిన్
సముద్రుమ్‌చి ఒడ్డుతె టీఁవొ జా తతికయ్,
3 యేసు జోవయింక దెక దెక, బోదన కెర్తి రిసొ
ఒగ్గర్ టాలివొ సంగుక దెర్లన్. "ఈంద, ఉంపితొసొ
ఎక్కిలొ బీ ఉంపుక బార్ జలన్.
4 జో ఉంపితె తతికయ్, సగుమ్ బీ బయిలె వాట్
పక్క సేడ్తికయ్, పిట్టల్ ఉత్ర జా, జా బీ కాఁ గెల.
5 అన్నె సగుమ్ బీ ఒగ్గర్ మత్తి నెంజిలి పత్తురు
బుఁయ్యె సేడ్లన్. ఉప్పిరి ఇదిలిదిల్ మత్తి తిలి రిసొ,
ఒత్త సేడ్లి బీ బేగి గజ్జల్ జలి
6 ఒప్పడ్ లయితికయ్, మొక్కల్ డడ్డ గెల. చి
చెర్రొ బుఁయి తెడి పెస వడ్డుక నెతిర్లి రిసొ, జేవ్
మొక్కల్ సుకా గెచ్చ, మొర గెల.
7 అన్నె సగుమ్ బీ కంట మొక్కల్ తిలిస్‌తె సేడ
గజ్జల్ జా మొక్కల్ జల. గని ఒత్త తిల కంట

§ **12:47 12:47** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె 47 కోడు తయె నాయ్. * **13:2 13:2** పెలపులి

మొక్కల్ వడ్డ కెర, ఒత్త సేడ్లి బీచ మొక్కల్క పెల
గెల్తికయ్, జేఁవ్ మొక్కల్ పలితుమ్ దెర్తి నాయ్.
8 గని అన్నె సగుమ్ బీ చెంగిల్ బుఁయ్యె సేడ కెర,
కేన్ మొక్క పుంజెక్ వంతుల్, †అరవయ్ వంతుల్,
ముప్పయ్ వంతుల్, పలితుమ్ దిల.
9 సూన్త కంగ్డొ తిలస, సూన" మెన సంగిలన్.

10 పడ్తొ యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, "తుయి
కిచ్చొక టాలివొ సంగయ్ ప్రెజల్క బోదన కెర్తసి?"
మెన జోక పుసిల.
11 యేసు జోవయింక, "పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి
రిసొచి గుట్టుల్ జానన్క తుమ్క సెలవ్ దా అస్సె.
గని జోవయింక జా సెలవ్ నాయ్.‡
12 కిచ్చొక మెలె, తిలొసొక అన్నె దెంక జయెదె, చి
జోక ఒగ్గర్ కలుగు జయెదె. గని, నెంజిలొసొ జలె,
జోక తిలిస్సి కి జోతె తెంతొ కడ నెంక జయెదె.
13 జేఁవ్ ప్రెజల్ దెక నే దెకిలి రితి, సూన నే సూన్లి
రితి, అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్. ఇసిచి రిసొ ఆఁవ్
టాలివొ కెరయ్ జోవయింక బోదన కెర్తసి.
14 జేఁవ్ నంప నే జతిస్చి రిసొ యెసయ్యాచి
అత్తి పూర్గుమ్ దేముడు సంగిల్ కోడ్ కచితుమ్
నెరవెర్సుప జతయ్.

తుమ్ నిజుమ్ సొంత సూన్లె కి, కచితుమ్ కెఁయఁక
అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్, నిజుమ్ సొంత
దెకిలెకి, కచితుమ్ అర్దుమ్ చినుస్ నాయ్.

15 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ ప్రెజల్చి పెట్టి బేడు బంద
అస్సె, ఇనాచి కంగ్డల్ దిమ్మల్ డంకి జలి రితి జా
అస్సె. ఇనయించ అంకివొ డంకన్లి రితి జా అస్తి.
నెంజిలె, ఇనయించ అంకివొ దెక చినిత, ఇనయించ
కంగ్డల్ సూన సూనిత, చి ఇనాచి పెట్టి అర్దుమ్
కెరంత, చి ఆఁవ్ ఇన్నెక చెంగిల్ కెర్తి రితి పసుల కెర
అంచితె జైత".
మెన జేఁవ్చి రిసొ సంగిలి కోడు.
16 "జలె, తుమ్ నంపజలసచ అంకివొ డీస్తతిచి
రిసొ తుమ్క చెంగిలి. తుమ్క అర్దుమ్ సూన్త
కంగ్డొల్ అస్తిచి రిసొ తుమ్క చెంగిలి.
17 పూర్గుమ్చక చి కంట తుమ్క ఒగ్గర్ చెంగిలి
మెన కచితుమ్ తుమ్క ఆఁవ్ సంగితసి. కిచ్చొక
మెలె, పూర్గుమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలస
ఒగ్గర్జిన్, సత్తిమ్ ఇండిలస ఒగ్గర్జిన్, తూమ్
దెకితిసి దెకుక జేఁవ్ కోర్ప జలెకి, దెకుక నెతిర్ల.
తూమ్ సూన్తిసి సూనుక జేఁవ్ కోర్ప జలెకి,
సూనుక నెతిర్ల. జా అవ్కాసుమ్ జోవయింక దొర్కు
జయె నాయ్.

ఉంపిలి బీచి టాలిచి అర్దుమ్ యేసు సంగిలిన్
(మార్కు 4:13-20; లూకా 8:11-15)

18 "ఉంపితొసొచి రిసొ సంగిలి టాలి తుమ్
అర్దుమ్ కెరన.
19 కో జలెకు పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి రిసొచి
బోదన సూన అర్దుమ్ నే కెరన్లె, సయ్తాన్ జా కెర,
జో మాన్సుచి పెట్టి ఉంపిలి జా బోదన ఉర్ల కెర దెర
గెచ్చెదె. వట్టెచి ఉంపిలి బీ ఈంజ జయెదె.
20 పత్రల్ బుఁయ్యె ఉంపిలిసి, కో జలెకు చి బోదన
సూన్లి బేగి, సర్ద జా నంపజతసి మెనెదె,
21 గని జోచి సొంత పెట్టి సుబుమ్ కబుర్చ చెర్రొ
నెంజిలి రిసొ, జో జిలి రితి జా గడియ టీఁవొ జా
తిలె కి, సుబుమ్ కబుర్ జో నంపజలిస్చి రిసొ కిచ్చొ
జవుస్ బాద సేడ్లె జలెకు, నెంజిలె విరోదుమ్ జలస
జోక అల్లర్ కెర్లె జలెకు, జో మాన్సు బమ్మ జా, బే బేగి
నమ్ముకుమ్ ముల దెయెదె.
22 కంట దుబ్బుల్ తిలి బుఁయ్యె ఉంపిలి బీ, కో
జలెకు, చి బోదన సూన్లె కి, ఈంజయ్ లోకుమ్తె
తిలిసి ఎత్కిక ఉచర్తె తా, కిసి జా జియిందె? మెన
చింత గలనెదె జలెకు, సొమ్సారుమ్ జంక ఆస
జయెదె జలెకు, దస్సి, జా ఆస జవుస్, జా చింత
జవుస్, జా బోదనక పెలగెలి రితి జతయ్చి రిసొ జా
బోద్దన జోతె పలితుమ్ దెరె నాయ్.
23 గని, చెంగిలి బుఁయ్యె ఉంపిలి బీ, చి
బోదన సూన కో అర్దుమ్ కెరనెదె గే, జో మెలె,
చెంగిలి బుఁయ్యె ఉంపిలి బీతె కేన్ గిడ్డ పుంజెక్
వంతుల్, అరవయ్ వంతుల్, ముప్పయ్ వంతుల్
కిసి పలితుమ్ దెరుల గే, దస్సి, సూన అర్దుమ్
కెరంతొ మాన్సు తమ్మస §పలితుమ్ దెరెదె" మెన
యేసు బోదన కెర్లన్.

చెంగిల మొక్కల్క చి వెర్రి మొక్కల్క టాలి

24 యేసు ప్రెజల్క సంగిలి అన్నెక్ టాలి ఇసి జలి.
"పరలోకుమ్చి రాజిమ్ తెన్ కిసి మెలె, జోచి వెడయ్
చెంగిల్ గోదుమ్చి బీ ఉంపిలిస్చి ఏక్ మాన్సు రితి
జతయ్.
25 మాన్సుల్ నిజ గెల తతికయ్, జో
ఉంపిలొసొచొ విరోదుమ్చొ జా కెర, జా చెంగిల్ బీ
ఉంప తిలిస్తె వెర్రి గిడ్డల్ ఉంప దా, ఉట్ట గెలన్.
26 చెంగిల్ బీచ మొక్కల్ ఉట్ట వడ్డ ఎన్నులు దెర్లి
పొది, జేఁవ్ వెర్రి మొక్కల్ కి డీసిల.
27 జో ఉంపిలొ ఎజొమానితె జోచ గొత్తి సుదల్
జా కెర, 'బాబు, తుయి తుచి వెడయ్తె చెంగిలి బీ

† **13:8 13:8** తిని విస్సొ ‡ **13:11 13:11** 12 ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'నంపజా అర్దుమ్ తిలసకయ్ అన్నె అర్దుమ్ సికడుక జయెదె...గని నంప నెంజ అర్దుమ్ నెంజిలసక తిలి అర్దుమ్ కి జోవయింతె తెంతొ కడ నెంక జయెదె'. § **13:23 13:23** 'ఆత్మపలితుమ్ దెరెదె' మెలె, దసొ మాన్సు ప్రబుచి బుద్ది ఇండెదె, చి అన్నె మాన్సుల్ దెక, జేఁవ్ కి ప్రబుచి రాజిమ్తె బెదుక ఇష్టుమ్ జా, సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా బెదుల.

ఉంపిలది. జలె కీసి ఒత్త వెర్రి మొక్కల్ కి ఉట్ట అస్తి?' మెన పుసితికయ్,
28 జో జేఁవ్క, 'ఈంజ కో గే విరోదుమ్చొ కెర్లి కామ్ జయెదె' మెన సంగిలన్. జోచ గొత్తి సుదల్ జోక, 'దస్సి జలె, అమ్ వెడయ్ గెచ్చ జేఁవ్ వెర్రి మొక్కల్ కడ గెలుక తుక ఇస్టుమ్ గే?' మెన పుసిల.
29 దస్సి జో, 'పోన. జేఁవ్ వెర్రి మొక్కల్ అప్పె కడ్లెగిన, ఏక్ వేల జోవయింతెన్ ఎక్కె దడి గోదుమ్చ మొక్కల్ కి బెదవ కడితె. అప్పె పోన.
30 లాయితి కాలుమ్ ఎద దొన్ని కి బెద వడ్డుతు. లాయితె పొదిక, వెర్రి మొక్కల్ తొలితొ కడ కెర, డయ గెల్తి రిసొ కట్టల్ బందిలి పడ్తొక, గోదుమ్ లాయ కెర అంచి కొట్టుతె ఆన' మెన లాయితసక సంగిందె. మెన జో ఎజొమాని సంగిలన్" మెన యేసు సంగిలన్.

సొర్సు గిడ్డక టాలి
(మార్కు 4:30-34; లూకా 13:18-21)

31 యేసు జోవయింక అన్నెక్ టాలి సంగిలన్. "పరలోకుమ్చి రాజిమ్ ఏక్ మాన్సు జోచి పట్టయ్ ఉంపిలి సొర్సుగిడ్డచి రితి జతయ్.
32 గిడ్డల్ ఎత్కిచి కంట జా గిడ్డ ఇదిలిసి డీసిలెకి, జా మొక్క వడ్డిలి మెలె, రోస్తె గల్తి మొక్కల్ ఎత్కిచి కంట వెల్లొ జా, రూకు జయెదె, చి ఆగాసుమ్చ పిట్టల్ జా కెర, జో చెట్టెచ కొమ్మల్తె గూడల్ బందుల" మెన సంగిలన్.
33 యేసు జోవయింక అన్నెక్ టాలి సంగిలన్. "పరలోకుమ్చి రాజిమ్ తెన్ కీసి మెలె, అన్నిమ్ కెర్తి పీట్ ఎత్కి పొంగుప జా పులితి రిసొ, ఏక్ తేర్బోద ఏక్ తీనడి పీట్తె గలిలి పులయ్తి పీట్చి రితి జతయ్. ఇదిలిదిల్ గలిలెకి, జా కలొయ్లి సామన్ ఎదివాట్ పుల కెర ఒగ్గర్ జయెదె", మెన, యేసు సంగిలన్.
34 ప్రెజల్క సంగితి బోదన ఎత్కి టాలివొ తెన్ యేసు సంగితె తిలన్. టాలివొ నెంతె జేఁవ్ ప్రెజల్క జో కిచ్చొ సంగె నాయ్.
35 ఇసి, దేముడు జోచ కబుర్లు సంగిలొ ఎక్కిలొచి అత్తి రెగిడ్లి కోడ్ నెరవెర్సుప జలి.

"టాలివొ సంగ ఆఁవ్ అంచి చోండి పుట్టయిందె, చి
బూలోకుమ్ జెర్మున్ జలి మొదొల్ తెంతొ
లుంకడ్లిసి సంగిమ్దె"

మెన రెగిడ్లి కోడు.

బట్టి ఉంపిల వెర్రి గిడ్డల్చి టాలిక అర్దుమ్ సంగిలిసి
36 తెదొడ్ యేసు ప్రెజల్చి జనాబ్క ముల దా, గెరి గెలన్. జోచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, "బట్టిచ వెర్రి మొక్కల్చి రిసొ సంగిలి టాలి అమ్క అర్దుమ్ సంగు" మెన పుసితికయ్,
37 జో జోవయింక ఇసి మ్లెలన్. "చెంగిల్ బీ ఉంపితొసొ కొన్సొ మెలె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ.
38 బాటి కిచ్చొ మెలె, ఈంజ లోకుమ్. చెంగిల్ బీ కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్చ బోదల్ జల మాన్సుల్. వెర్రి మొక్కల్ కిచ్చొ మెలె, సయ్తాన్చ బోదల్ జల మాన్సుల్.
39 జా వెర్రి బీ ఉంపితొసొ కొన్సొ మెలె, సయ్తాన్. పంటొ లాయితి పొది కెయఁక మెలె, ఈంజ ఉగుమ్ పూర్తి జతి ఆకర్ దీసి. లాయితస కొన్స మెలె, దేముడుచి దూతల్.
40 "వెర్రి మొక్కల్క కీసి కుడవ ఆగితె గలుక జయెదె గే, దస, ఈంజ ఉగుమ్ పూర్తి జతి పొదిక, దస్సి సిచ్చ తయెదె.
41 జా పొదిక, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ అంచ దేముడుచి దూతల్క తెర్రయిందె, చి పాపుమ్ కెరయ్తి వెట్కారుమ్చి ఎత్కిక కి, పాపుమ్ ఇండితస ఎత్కిక కి, ఈంజ లోకుమ్ తెంతొ కడ కెర, ఎక్కితె కుడవ కెర,
42 జేఁవ్ దేముడుచి దూతల్ జోవయింక వెల్లి ఆగి గొయ్తె గల దెవుల. ఒత్త గలి జలస ఏడుల, దంతొ చప్పిల్తె తవుల.
43 తెదొడ్క, పొద్దుచి ఉజిడి కెద్ది జతయ్ గే, దస్సి, అంక నంపజా పున్నిమ్ జలస జోవయించొ దేముడు అబ్బొస్చి రాజిమ్తె ఉజిడి జవుల. సూన్త కండ్లొ తిలస సూన.

లుంకడ్లి దనుమ్చి టాలి
44 "పడ్తొ, పరలోకుమ్చి రాజిమ్క కిచ్చొ టాలి కెరుక జయెదె మెలె, ఏక్ వెడయ్తె లుంకడ తిలి దనుమ్చి రితి జయెదె. ఎక్కిలొ జా దనుమ్ చజ కెర, అన్నె లుంకడ కెర, జా దొర్కు జలి మెన, సంతోసుమ్ తెన్ గెచ్చ, జోక కలుగు జలిసి ఎత్కి వికగెల కెర, జా దనుమ్ రోవిలి వెడ గెనెదె.

చెంగిలి ముత్యల్క చజ గెన్లొసొచి టాలి
45 "అన్నె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితిసి చెంగిలి ముత్యల్ గెన్తొ సావుకరి కెర్లిన్చి రితి జతయ్.
46 జో ఒగ్గర్ విలువచి ముత్యల్ ఏక్ చజ కెర, గెచ్చ, జోక కలుగు జలిసి ఎత్కి వికగెల కెర, జా ముత్యల్ గెనెదె.

సముద్రుమ్తె గల్తి వలచి టాలి
47 "అన్నె, పరలోకుమ్ రాజిమ్తె బెదయ్తిసి కీసి మెలె, సముద్రుమ్తె గలిలి రగరగాల్చ మొస్స దెర్తి వలచి రితి జతయ్.

48 జా బెరిలె పొది మాన్సుల్ జేఁక ఒడ్డుతె కడ కెర,
వెస కెర, చెంగిలచ తిర్రితె బెరవ కెర, గర్చ బయిలె
వెంట గెలుల.
49 దస్సి, ఈంజ ఉగుమ్ పూర్తి జతి ఆకర్
దీసిక అమ్చ దేముడుచి దూతల్ జా కెర, నంపజా
పున్నిమ్ జలసక ఏక్‌తె, నంపనెంజిల్ రిసొ గార్
జలసక వేరతె కుడవ తా,
50 జేవ్ నంపనెంజిలసక వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె గల
దెవుల. ఒత్త గలి జలస ఏడుల, దంతొ చప్పిల్తె
తవుల.

51 "ఈంజ ఎత్కిచి అర్థుమ్ కెరన్లదు గే నాయ్?"
మెన యేసు జేవ్ సిస్సుల్‌క పుసిలన్, చి "అమ్క
అర్థుమ్" మెల.
52 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక
"జలె, కేన్ జలెకు మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్
సికడ్తొసొ, పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి సుబుమ్ కబుర్
కామ్‌తె బెదితి రిసొ కో సిస్సుల్ జా జవుల గే, జో ఏక్
గెర్‌చొ ఎజొమాని కీసి జోచి దనదాన్యుమ్ తెంతొ నొవ
పోర్న సామన్లు వెంట వాడిక కెరెదె గే, దస్సి అస్సె."

యేసు సొంత మాన్సుల్ జోచి అదికారుమ్ నే చినిలిసి
(మార్కు 6:1-6; లూకా 4:16-30)

53 యేసు ఈంజేవ్ టాలివొ సంగ కేడయ్‌లి పడ్తొ,
ఒత్త తెంతొ బార్ జా ఉట్ట గెచ్చ,
54 జోచి సొంత గఁవ్వి పాఁవ కెర, జోవయించ
సబ గెరలె బోదన కెరుక దెర్లొ. జో కెర్లి బోదన సూన
ఆచారిమ్ జా, "ఈంజ గ్యానుమ్చి, ఈంజొ కెర్త
కమొచి కెర్తి సెక్తి ఇన్నెక కేనె తెంతొ అయ్‌లి?
55 ఈంజొ మాములుమ్, ఈంజ గఁవ్విచొ దార్చ
కామ్ కెర్తొసొచొ పుత్తుసి గెద? ఇన్నెచి అయ్యన్‌చి
నావ్ మరియ గెద? అన్నె, యాకోబు, సీమోను అన్నె
యూదా జోచ బావుడ్సివొ జవుల గెద?
56 ఇన్నెచ బేన్సివొ ఎత్కిజిన్ అమ్చి తెన్ అస్తి
గెద? దస్సి జలె, ఇన్నెక ఈంజ గ్యానుమ్ ఎత్కి కేనె
తెంతొ అయ్‌లి?" మెన లట్టబన్ల,
57 యేసుచి రిసొ అన్మానుమ్ జా గెల. జేవ్
దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక, "కేన్ జవున్
మాన్సు దేముడుచి కబుర్ ఆన్‌తొసొ జలె, జోచి
సొంత దేసిమ్చ మాన్సుల్ సొంత గెర్చ మాన్సుల్
జోక గవురుమ్ దెకిత్ నాయ్" మెన జోవయించి
అన్మానుమ్చి రిసొ సంగిలన్.
58 జలె, జా గఁవ్విచ మాన్సుల్‌చి అన్మానుమ్చి
రిసొ, యేసు ఒత్త వెల్లొ కమొ ఒగ్గర్ కెరె నాయ్.

14

హేరోదు రానొ యేసుచి రిసొ బిలిసి
(మార్కు 6:14-29; లూకా 9:7-9)

1 జా సమయుమ్‌తె, హేరోదు మెలొ జా గలిలయ
ప్రాంతుమ్‌చొ అదికారి, యేసు కెర్త కమొచి రిసొ
సూన తా,
2 బియఁ కెర, జోచి గొత్తి సుదల్‌క బుకారా కెర,
జోవయింక, "ఈంజొ యేసు, జో బాప్తిసుమ్ దెతె
తిలొ యోహాను మొర గెచ్చ అన్నె జిఁయ అస్సె. జాచి
రిసొ, ఇస వెల్లొ కమొ కెరుక జోక సెక్తి అస్సె" మెన
ఉచర సంగిలన్.
3-4 కిచ్చొక జో అదికారి దస్సి బియఁ కెర ఉచర్లన్
మెలె, జోచొ పిలిప్ మెలొ అన్నొస్‌చి హేరోదియ మెలి
తేర్సిక హేరోదు నెతికయ్, యోహాను జోక "తుయి
జాక తియన్నుక నాయిమ్ నాయ్" మెన సంగితె
తిలి రిసొ, జో అదికారి యోహానుక దెర, బందవడ,
జేల్‌తె గ్రల తిలన్.
5 జోక మారుక ఉచర్లె కి, దేముడుచి కబుర్
సంగిలొసొ, మెన ప్రెజల్ యోహానుక ఉచర్లి రిసొ,
జోవయింక బియఁ కెర, మారుక వాయిద కెర తిలన్.
6 జలె, హేరోదుచి జెర్మున్ పండుగు దీసి అయ్‌లె,
జోచి హేరోదియ మెలి తేర్సిచి దువిసి విందుతె
బుకారా తిలసచి నెడిమి నచితికయ్, హేరోదు రానొ
మెన్సిలన్, చి
7 జో ఒట్టు గలన, "తుయి కిచ్చొ నజిలె కి
దెయ్యిందె." మెన జాక సంగిలన్.
8 జా నాడిచి అయ్యసి సంగితికయ్, బెర్ల
మాన్సుల్‌చి మొక్మె జా దువిసి, "బాప్తిసుమ్ దెతొ
యోహానుచి బోడి, గండ కెరవ పలెరుమ్‌తె గల,
అంక ఇత్తల్ ఆన దె" మెన రానొక సంగిలి.
9 ఈంజ కోడు సూన దుకుమ్ జలెకి, హేరోదు జేవ్
బుకార్ల మాన్సుల్‌చి మొక్మె ఒట్టు గల తిలి రిసొ, జా
సంగిలిసి దెంక మెన ఒప్పన తిలొ, చి
10 జమాన్లుక తెర్రవ కెర, "జేల్‌తె యోహానుచి
బోడి కండ్ల కెర దా" మెలొ.
11 జో జమాను, దస్సి కెర, యోహానుచి బోడి
పలెరుమ్‌తె గల ఆన నాడిక దెతికయ్, జా నాడి
అయ్యన్‌క నా దిలి.
12 యోహానుచ సిస్సుల్ జో మొర్లిన్‌చి సూన కెర,
జా కెర, పీనుమ్ ఉక్కుల దెర గెచ్చ రోవ గెల, అన్నె
యేసుతె జా కెర, జోక సంగిల.

పాఁచ్ వెయిల్‌జిన్ మాన్సుల్‌క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి
(మార్కు 6:30-44; లూకా 9:10-17; యోహా 6:1-14)

13 యోహానుక జర్గు జలిసి యేసు సూన కెర,
దోనితె వెగ కెర, మాన్సుల్ నెంజిలి టాన్‌తె గెచ్చుక
మెన సముద్రుమ్ జీన, ఉట్ట గెలన్. యేసు ములిలి

ఏక్ తిల జనాబ్ 'జో ఒత్తల్‌తొ గెతయ్' మెన సూన కెర, పట్నల్‌తె గఁవ్విలె తెంతొ బార్ జా, ఇండ కెర, జోచి పట్టి గెల.

14 యేసు జా ఒడ్డుతె పాఁవ కెర, ఒత్త బెర తిల పట్టి అయ్‌ల ప్రెజల్ ఎత్కిక దెక కెర, జోవయించి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా, జోవయింతె జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్ ఎత్కిక చెంగిల్ కెర్లన్.

15 సాంజ్ జతికయ్, యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, "ఈంజ డొంగుర్ దేసిమ్ గెద, పొద్దు గెలి రిసొ, అన్నిమ్ సామన్ గెనన్‌తి రిసొ, ఈంజేఁవ్ ప్రెజల్‌క గఁవ్విలె తెద్రవు" మెన సంగిల.

16 యేసు జోవయింక, "జేఁవ్ గెచ్చుక నాయ్. తుమి జోవయింక కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ దాస" మెన సంగిలన్.

17 జేఁవ్ సిస్సుల్ జోక, "అమ్‌చితె పాఁచ్ పోడియొ, చి దొన్ని మొస్స పిట్టవ, అన్నె కిచ్చొ నాయ్" మెన, యేసుక సంగిల.

18 యేసు, "దస్సి జలె, జా తిలి సామన్ అంచితె ఆన దా" మెన, సిస్సుల్‌క సంగ కెర,

19 ప్రెజల్‌క దెక, "తుమ్ ఎత్కిజిన్ వెస" మెన సంగ, జా చివ్వర్‌చి బుఁయ్యె వెనడ కెర, జేఁవ్ పాఁచ్ పోడియొ చి దొన్ని మొస్స దెరన, ఆగాసుమ్ పక్క దెక, "ఈంజ అన్నిమ్ తుయి దిలది" మెన దేముడు అబ్బొన్‌క జొకర కెర, జేఁవ్ పోడియొ మోడ కెర, జోచ సిస్సుల్‌క దెతికయ్, జేఁవ్ సిస్సుల్ ప్రెజల్‌క వంట దిల.

20 జేఁవ్ బెర తిల ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ పేట్ బెర్తు కయ్‌ల. కయ్‌లి పడ్తొ, సేంసిల గండల్ బార గంపల్‌తె బెర్తు సిస్సుల్ గుడ్డిల.

21 తేర్‌బోదల్ బాలబోదల్‌క ముల్తె, అన్నిమ్ కత్తస పాసి పాసి పాఁచ్ వెయిల్‌జిన్ మున్సుబోదల్ జల.

యేసు సముద్రుమ్‌చి ఉప్పిరి ఇండిలిసి
(మార్కు 6:45-52; యోహా 6:16-21)

22 జా ఎత్కి జర్గు జలి పడ్తొ, "ప్రెజల్‌క అఁవ్వి తెద్రయిందె. తూమ్ దోనితె వెగ, అంచి కంట అగ్గె ఒత్తల్‌తొచి గట్టుతె గెచ్చ" మెన, సిస్సుల్‌క యేసు బలవంతుమ్ కెర్లొ.

23 పడ్తొ, జో జేఁవ్ ప్రెజల్‌క తెద్రవ దా కెర, ప్రార్ధన కెర్తి రిసొ, మెట్టయ్ ఎక్కిలొయి వెగ గెలన్.

సాంజ్ జతికయ్, యేసు ఎక్కిలొయి ఒత్త తిలన్.

24 సిస్సుల్ తిలి జా దోని మాత్రుమ్, ఒడ్డు తెంతొ దూరి గెతికయ్, వాదు కెర పెలయ్‌తె తతికయ్, కెర్టల్ జా దోనితె పెట్టి జస్తె తిల.

25 అందరె, పాసి పాసి కుకుడొ వాంసెనె, యేసు జా సముద్రుమ్‌చి ఉప్పిరి ఇండ జా, జేఁవ్ సిస్సుల్ తిలిస్‌తె జెతె తిలన్.

26 జో సముద్రుమ్‌చి ఉప్పిరి ఇండిలిసి జోచ సిస్సుల్ దెక కెర, బమ్మ జా బియఁ గెచ్చ, "డుంబొ!" మెన బియఁ కెర కేకుల్ గల్తికయ్,

27 యేసు బేగి, "దయిరిమ్ ఆనన. బియఁ నాయ్. ఆఁవ్వి జెతసి" మెన సంగిలన్.

28 యేసు "ఆఁవ్వి జెతసి" మెన సంగితికయ్, పేతురు జోక కేక్ గల, "ప్రబూ, తుయి జలె, ఆఁవ్ కి పానిచి ఉప్పిరి ఇండ తుచితె జెతి రితి అంక సెలవ్ దే" మెన్ సంగిల్‌న్

29 యేసు జోక "జే!" మెంతికయ్, పేతురు దోని తెంతొ ఉత్ర కెర, యేసుతె గెతి రిసొ పానిచి ఉప్పిరి ఇండ కెర, సగుమ్ దూరి గెలన్.

30 గని, వాదుక దెక కెర, బియఁ కెర, డుంబ గెచ్చె తా, "ప్రబూ, ప్రబూ, అంక రచ్చించుప కెరు!" మెన, కేక్ గలన్.

31 యేసు బేగి ఆతు చంప కెర, పేతురుచి ఆతు దెరన, "తొక్కి నముకుమ్‌చొ, తుయి కిచ్చొక అన్మానుమ్ జలది?" మెన పేతురుక సంగిలన్.

32 తెదొడి, జేఁవ్ దొగుల దోనితె వెగిల, చి వాదు ముల దిలి.

33 దస్సి జర్గు జలి రిసొ, దోనితె తిలస యేసుక జొకర, "తుయి నిజుమి దేముడుచొ పుత్తుసి" నేన, జోచి గవురుమ్ చిన సంగిల.

గెన్నేసరెతు మెలి టాన్‌తె మాన్సుల్‌క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 6:53-56)

34 జేఁవ్ యేసు ఒత్తల్‌తొచి గట్టుతె పాఁవ కెర, గెన్నేసరెతు మెలి టాన్‌తె ఉత్తిర్ల.

35 ఒత్తచ ప్రెజల్ యేసుక చిన కెర, సుట్టుపట్లు గఁవ్విలె కబుర్లు తెద్రవ, జబ్బుల్ తిలస ఎత్కిజిన్‌క జోతె కడ ఆనయ్‌తికయ్,

36 యేసుచొ పాలుమ్‌చి అంచు జలెకు జేఁవ్ చడుక మెన బతిమాల్ప జా సెలవ్ నజన్‌తె తిల, చి జోచొ పాలుమ్‌చి అంచు చడిలస ఎత్కిజిన్ చెంగిల్ జల.

15

అత్తొ నే దొవన్‌తె కయ్‌లిస్‌చి రిసొ పరిసయ్యుల్ యేసుక సంగిల
(మార్కు 7:1-23)

1 జా పొది, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ తెంతొ పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస యేసుతె బెద జా కెర,

2 "తుచ సిస్సుల్ అత్తొ నే దొవన్‌తె అన్నిమ్ కతతి. జేఁవ్ కిచ్చొక ఇసి పాపుమ్ కెర పూర్గుమ్‌చ

వెల్లెల మాన్సుల్ సికయ్‌లి రితి కెర్తి నాయ్?" మెన
సంగిల.
3 యేసు జోవయింక, "తూమ్ తుమ్‌చ
పూర్గుమ్‌చ అఁవ్వి ఉచర్లిసి కెర్తి ఆసక, కిచ్చొక
పాపుమ్ కెర దేముడుచి ఆగ్న రితి కెర్సు నాయ్?
4 కిచ్చొ ఆగ్నచి రిసొ ఆఁవ్ సంగితసి మెలె,
అయ్యుద్‌అబ్బొద్‌క చెంగిల్ దెక గవురుమ్ కెర"
మెన సంగిలి కోడు. అన్నెక్ కిచ్చొ మెలె, "అబ్బొస్‌క
జలెకు అయ్యస్‌క జలెకు కో దూసుప కెరుల గే, నే
పిత్తె మొర్నుచి సిచ్చ దెంకయ్" మెన సంగిలి కోడు.
5 తూమ్, మాత్రుమ్, కిచ్చొ మెంతసు మెలె, తుమ్
అఁవ్వి ఉచర్లి కోడు. కిచ్చొ కోడు మెలె, 'అంచితె
తుమ్‌క కిచ్చొ కలుగు జతి గే, జయ్యి అమ్‌చొ
దేముడుక దెంక సంగ అస్సి మెన కో అయ్యస్‌క
అబ్బొస్‌క సంగుల గే, జేఁవ్ దస్సి సంగిలస
అయ్యస్‌క జలెకు, అబ్బొస్‌క జలెకు, అన్నె తోడు
దెంక నాయ్', మెన, తుమ్ సంగితసు.
6 జలె, తుమ్ దస్సి మెన తుమ్‌చ పూర్గుమ్‌చక
అఁవ్వి ఉచర్లిసి కెరుక ముక్కిమ్ మెలి రితి,
'దేముడుక అదికారుమ్ నాయ్' మెలి రితి జా, జో
సంగిలి ఆగ్న మార్సుప కెర అస్సున్.
7 "తుమ్ ఉప్రమెన్సుచొ! యెసయా
పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు సంగిలి కోడు
తుమ్‌చితె నిజుమి నెరవెర్సుప జతయ్.
8 ఈంజ ప్రెజల్ అంక జేఁవ్‌చి ఒటొ తెన్ గవురుమ్ కెర్త
రిత కొడొ సంగిలే కి, జోవయించి పేట్ అంక
దూరి అస్తి.
9 మాన్సుల్ అఁవ్వి ఉచర్ల కొడొక 'దేముడు సంగిలస'
మెన, ప్రెజల్‌క సికడ, అంక ఆరిక జొకర్తతి.
మెన తుమ్‌చి రిసొచి కోడు" మెన, యేసు జేఁవ్
వెల్లెల మాన్సుల్‌క సంగిలన్.

మాన్సుక గార్ కెర్తిసి కిచ్చొ జయెదె గే యేసు సంగిలిసి

10 యేసు జేఁవ్‌క దస్సి సంగ కెర, పాసి తిల
ప్రెజల్‌క బుకారా కెర, జోవయింక ఇసి మెన బోదన
కెర్లన్. "తుమ్ సూన అర్దుమ్ కెరన.
11 మాన్సుక గార్ కెర్తిసి కిచ్చొ మెలె, చోండి తెడి
తెంతొ గెతిసి నెంజె, గని చోండి తెంతొ బార్ జతిసి.
జయ్యి మాన్సుక గార్ కెర్తిసి" మెన సంగిలన్.
12 యేసు దస్సి సంగిలి పిమ్మట్, జోచ సిస్సుల్
జోతె జా కెర, "పరిసయ్యుల్ జా కోడు సూన కోపుమ్
జల మెన జాన్సి గె?" మెన, యేసుక పుసిల.
13 జలె జో, "వెర్రి రూకుక కీసి ఉట్కువుల గే, దస్సి,
పరలోకుమ్ తిలొ అంచొ దేముడు అబ్బొ జోక కామ్‌క
నెంజితొ ఎత్కి మాన్సుక ఉట్కుయ్‌లి రితి గెచ్చవ కెర
గెలెదె.
14 జాకయ్, జేఁవ్ సంగితిస్‌చి రిసొ తుమ్ చింత
గలన నాయ్. జేఁవ్ నంప నెంజ ఆత్మ గుడ్డి జా,
మాన్సుల్‌క వాట్ దెకడుక ఉచర్లిసి. గని గుడ్డి సుదొ
గుడ్డి సుదల్‌క వాట్ దెకయ్‌లెగిన, జో కి ఈంజొ కి
గొయితె సేడుల." మెలన్.
15 జలె, పేతురు యేసుక, "జా టాలిచి అర్దుమ్
అమ్‌క సంగు" మెన సంగిలన్, చి
16 యేసు జోవయింక, "అప్పె ఎద తూమ్ కి
అర్దుమ్ నెంతె అస్సున్ గే?
17 ఈందె, చోండి గలంతిసి కిచ్చొ జలెకి పెట్టి గెచ్చ
కెర, కామ్‌క నెంజిలెగిన, బార్ జా గెచ్చెదె, మెన
తుమ్‌క అర్దుమ్ నాయ్ గె?
18 మాన్సుచి చోండి తెంతొ బార్ జతి ఎత్కి
కోడు, మాత్రుమ్, జోవయించి పెట్టితె జెర్మ కెర బార్
జతయ్. జా కోడు లట్టబ్లొ మాన్సుక జయ్యి గార్
కెరెదె,
19 కిచ్చొక మెలె, గర్చ ఉద్దెసుమ్‌లు, నరు
అత్యల్, లంజెకమొ, చోరు కమొ, అబద్దుమ్ సాచి,
మాన్సుల్‌క దూసుప కెర్తిసి, దసచ ఎత్కి, మాన్సుచి
పెట్టి తెంతొ జెయెదె.
20 దసచయ్ మాన్సుక గార్ కెరుల, గని అత్తొ
నే దొవన్‌తె కతిసి మాన్సుక గార్ కెరె నాయ్" మెన
యేసు బోదన కెర్లన్.

వేర్ర దేసిమ్‌చి తేర్‌బోదచి దువిస్‌క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

21 యేసు ఒత్త తెంతొ బార్ జా ఉట్ట గెచ్చ,
తూరు పట్నుమ్ చి సీదోను పట్నుమ్‌చి ప్రాంతుమ్‌తె
గెతికయ్,
22 ఈందె, జా ప్రాంతుమ్‌చ కనానుచి సెకుమ్‌చి
తేర్‌బోద ఎక్లి బార్ జా, జోక దస్సుల్ జా కెర,
"ప్రబువ, దేముడు తెద్రయ్‌లొ, దావీదు రానొచి
సెకుమ్‌తె జెర్మిలొ, క్రీస్తు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ
తుయి. అంచి ఉప్పిరి దయ తీ. అంచి దూక
బూతుమ్ దెర అస్సె, చి ఒగ్గర్ స్రెమ జతయ్" మెన
యేసుక కేకుల్ గలిలి.
23 గని యేసు తుక్లె తా, జాక ఎక్కి కోడు కి జబాబ్
సంగె నాయ్. తెదొడి, జోచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర,
"ఈంజ అమ్‌చి పట్టి జా జా, కేకుల్ గలితయ్, ఇన్నెక
తెద్రవ దేసు" మెన, యేసుక బతిమాల్ప జా సంగిల.
24 యేసు, "గొవుడు నెంజిల మెండల్ రిత
జా అమ్‌చి ఇస్రాయేలుచ ప్రెజల్‌తెయి అంక అబ్బొ
తెద్రయ్‌లన్, గని వేర మాన్సుల్‌తె నాయ్" మెలన్.
25 యేసు దస్సి మెలె కి, జా తేర్‌బోద అన్నె పాసి
జా కెర, సెర్సు సేడ జొకర, "ప్రబు, అంక తోడు కెరు"
మెన సంగిలి.

26 యేసు జాక దెక, "*బోదల్‌చి అన్నిమ్ గుడ్డ
కెర, సూనకూనర్లుక గల దెంక చెంగిల్ నాయ్" మెన
సంగిలన్.
27 జా కిచ్చొ మెలి మెలె, "నిజుమి, ప్రబు,
గని సూనకూనర్లు కి జోవయించొ ఎజొమానిచి బల్ల
తెంతొ సేడ్లి ఉస్టొ వెంట కవుల" మెన, సంగిలి.
28 జా తేర్‌బోద దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, యేసు
జాక, "అమ్మ, తుయి గట్టిజ నంపజతసి. తుయి
కోర్‌ప జలిసి తుక జర్గు జవున్" మెన, జాక వరుమ్
దిలన్. చి బేగి జాచి దువిసి చెంగిల్ జలి.
29 యేసు ఒత్త తెంతొ ఉట్ట గెచ్చు, గలిలయచి
సముద్రుమ్‌తెచి ఒడ్డుతెచి వట్టె గెచ్చు, ఏక్ మెట్టయ్
వెగ వెసితికయ్,
30 ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ మాన్సుల్ జోతె సొట్ట
జలసక, అత్తొ చట్టొ నెంజిలసక, గుడ్డి జలసక, గుల్ల
జలసక, అన్నె వేర బాదల్ తిలస ఎత్కిక, కడ
ఆన, జోచి పాసి వెసయ్‌తికయ్, యేసు జేఁక చెంగిల్
కెర్లన్.
31 గుల్ల మాన్సుల్ లట్టబ్లిసి, అత్తొ చట్టొ నెంజిలస
చెంగిల్ జలిసి, సొట్ట మాన్సుల్ ఇండిలిసి, గుడ్డి
మాన్సుల్ దెకిలిసి ఒత్త తిల మాన్సుల్ దెక కెర,
ఆచారిమ్ జా, ఇస్రాయేల్ ప్రెజల్‌చొ దేముడుక
గవురుమ్ కెర్ల.

చెత్తర్ వెయిల్ జిన్‌క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి

32 జేఁవ్ జనాబ్ ఎత్కిజిన్ యేసు తెన్ జా
మెట్టయ్ తిర్రతి తతికయ్, జోచి సిస్సుల్‌క యేసు
పాసి బుకారా కెర, "ఈంజేఁవ్ ప్రెజల్ తిర్రతి అంచితె
అస్తి. జోవయింక అన్నిమ్ కిచ్చొ కి నాయ్, చి
జోవయించి ఉప్పిర్ ఆఁవ్ కన్కారుమ్ జతసి. జేఁవ్
నే కతె ఉట్ట గెలెగిన, వట్టె మొకొమ్ గుంజ్ర సేడుక
జయెదె, చి రిసొ జోవయింక చువ్వె తెర్రవుక అంక
ఇస్టుమ్ నాయ్" మెన సంగిలన్.
33 సిస్సుల్ ఆచారిమ్ జా, జోవయింక
"ఎతివాట్‌జిన్ మాన్సుల్‌క అన్నిమ్ దెంక మెలె,
జోవయింక సరిపుచుప జతి అన్నిమ్ ఈంజ బయిలె
అమ్‌క కేనె దొర్కు జవుల?" మెన సంగిల, చి
34 యేసు జోవయింక, "జలె, తుమ్‌చితె కెత్తి
పోడియొ అస్తి?" మెన పుసిలన్, చి జేఁవ్ సిస్సుల్
చజన కెర, "అమ్‌చితె సత్తు పోడియొ, చి ఇదుర్ల
మొస్స దొన్ని అస్తి" మెన సంగితికయ్,
35 యేసు ప్రెజల్ ఎత్కిక "వెస" మెన సంగ కెర,
36 జేఁవ్ సత్తు పోడియొచి జేఁవ్ మొస్స నజన,
అత్తి దెరన, 'తుయి దా దయ కెర్లది' మెలి రితి
దేముడు అబ్బొన్‌క ఉచర, పోడియొ మోడ కెర,
జోచ సిస్సుల్‌క వంట దెతికయ్, జేఁవ్ సిస్సుల్
ప్రెజల్‌క జా ఎత్కి వంట దిల.
37 జేఁవ్ ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ పేట్ బెర్తు కయ్‌లి
పడ్తొ, సేంసిల గండల్ సత్తు గంపల్‌తె సిస్సుల్ గుడ్డ
బెరయ్‌ల.
38 తేర్‌బోదల్ బాలబోదల్‌క ముల్తె, చెత్తర్
వెయిల్‌జిన్ ముస్సుబోదల్ కయ్‌ల.
39 పడ్తొ, జేఁవ్ బెర తిల జనాబ్‌క తెర్రవ దా
కెర, దోనితె వెగ, యేసుచి సిస్సుల్ మగదాన్ మెంతి
ప్రాంతుమ్‌తె ఉట్ట గెల.

16

యూదుల్‌చి వెల్లి సబతె యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి
(మార్కు 8:11-13; లూకా 12:54-56)

1 తెదొడి, పరిసయ్యుల్ చి సద్దూకయ్యులు
యేసుతె జా కెర, జోక పరిచ్చ కెర్తి రిసొ, "ఆన్లె, తుక
పరలోకుమ్‌చి అదికారుమ్ అస్సె మెన అమ్ చినితి
రిసొ, అమ్‌చి మొక్మె వెల్లి కామ్ ఏక్ కెరు" మెన,
మోసిమ్‌క జోక సంగిల.
2 యేసు జోవయింక ఏక్ టాలి సంగిలన్. "సాంజ్
జతి పొది ఆగాసుమ్‌తె మబ్బు నెంజ పొద్దు బగుక
ఎరన లగితయ్ మెన దెకిలెగిన, 'కలిక చెంగిల్
కెరెదె' మెన తుమ్ చినితసు.
3 పడ్తొ, పెందలె ఒగ్గర్ మబ్బు కెర్లెగిన, 'వెల్లొ పాని
పెటెద్దె' మెన చినితసు గెద? జలె ఆగాసుమ్ కీసి
తిలె కీసి కెరెదె గే తుమ్ చినితసు, గని అప్పె జర్గు
జత కమొచి అర్దుమ్ చినుక నెతుర్సు.
4 ప్రబుక నిదానుమ్ నెంజ లంజెబుద్ది
పాపుమ్‌బుద్ది జల తుమ్ ఈంజ కాలుమ్‌చ
మాన్సుల్, రుజ్జు దెకయ్‌త కమొక కోర్‌ప జతసు.
అంచి అదికారుమ్ దెకయ్‌తి రిసొ, ఎక్కి ముల కేన్
వేర కామ్ కెర దెంక నెంజె. దేముడుచ కబుర్లు
పూర్గుమ్ సంగిలొ యోనాక జర్గు జలిస్‌చి రితి
జయెదె."

పండితుల్‌చి రిసొ యేసు సిస్సుల్‌క జాగర్త సంగిలిసి
(మార్కు 8:14-21)

5 పడ్తొ యేసు సిస్సుల్ తెన్ గాడు ఒత్తల్‌తొ జీన
ఒడ్డుతె పాఁవ కెర, "పోడియొ గట్ర ఆనుక పఁవ్స
గెలమ్" మెన సిస్సుల్ ఏద కెర్తికయ్,
6 యేసు జోవయింక టాలి సంగిత్ రితి ఇసి
మెలన్. "తుమ్ దెకన. పరిసయ్యుల్‌చి
సద్దూకయ్యుల్‌చి పులయ్‌తి పీట్‌చి రిసొ తుమ్
జాగర్త తెన్ తా" మెన, జోవయింక సంగిలన్.

* **15:26 15:26** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ 'బోదల్' రిత జల యూదుల్‌చి రిసొ సంగితయ్.

7 జేఁవ్ ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ "కిచ్చొ పొడియొ
రిసొ సంగిత్తయ్? అమ్ పొడియొ నే ఆన్‌లి రిసొయి
ఇస్సె మెలన్." మెన బమ్మ జా లట్టబన్ల.
8 యేసు, మాత్రుమ్, జేఁవ్ ఉచర్లిసి జాన కెర,
"తొక్కి నముకుమ్‌చ, తుమ్. తుమ్‌చితె పొడియొ
నెంజిలిన్‌చి రిసొ కిచ్చొక ఉచరన లట్టబంతను?
9 తుమ్ అప్పెక అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్ గె? పాఁచ్
పొడియొ పాఁచ్ వెయిల్ జిన్‌క వంటితికయ్, కెత్తి
గంపల్‌తె సేంసిలిసి బెరయ్‌లద్దు గే?
10 సత్తు పొడియొ చెత్తర్ వెయిల్ జిన్‌క
వంటిత్‌కయ్, కెత్తి గంపల్‌తె సేంసిలిసి బెరయ్‌లదు
గే? తుమ్ ఏద కెర్సు నాయ్ గె?
11 జలె, ఆఁవ్ మాములుమ్ అన్నిమ్‌చి రిసొ
తుమ్‌క సంగుక నాయ్, మెన కిచ్చొక అర్దుమ్
కెరన్సు నాయ్? పరిసయ్యుల్‌చి, సద్దూకయ్యుల్‌చి
పులయ్‌తి పీట్‌చి రితి బోదనచి రిసొ జాగర్త తెన్
తా" మెన యేసు అన్నె సంగిలన్.
12 తెదొడి 'మాములుమ్ పులయ్‌తి పీట్‌చి
రిసొ నాయ్, గని సద్దూకయ్యులు చి పరిసయ్యుల్
సికడ్తిసిచి రిసొ అమ్‌క జాగర్త సంగితయ్' మెన
సిస్సుల్ అర్దుమ్ కెరన్ల.

మాస్సుల్ అంక కో మెన ఉచర్తతి గే?
(మార్కు 8:27-30; లూకా 9:18-21)

13 యేసు సిస్సుల్ తెన్ ఇండ గెచ్చ కైసరియ
పిలిప్పిచి ప్రాంతుమ్‌తె పాఁవ అయ్‌లె పొది,
"మాస్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లయ్ అంక, కో మెన
ప్రెజల్ సంగితతి?" మెన పుసిల. జేఁవ్ సిస్సుల్
జోక,
14 "సగుమ్‌జిన్ తుక 'బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ
యోహాను' మెంతతి. సగుమ్‌జిన్ తుక 'దేముడుచ
కబుర్లు సంగిలొ ఏలీయా జయెదె' మెంతతి. అన్నె
సగుమ్‌జిన్, యిర్మీయా, నెంజిలె ప్రబుచ కబుర్లు
సంగిలొ అన్నొక్లొ జయెదె." మెన, సిస్సుల్ సంగిల.
15 యేసు జోవయింక, "జలె, తూమ్ అంక కో
మెన ఉచర్తను?" మెన పుసితికయ్,
16 "తుయి ఎక్కిలొ జీవ్ తిలొ దేముడుచొ
పుత్తుసి. జో తెద్రయ్‌లొ క్రీస్తు మెలొ రచ్చించుప
కెర్తొసొ తుయి" మెన, సీమోను పేతురు ఒప్పన
సంగిలన్.
17 యేసు జోక, "ఓ సీమోను, యోహాను
మెలొసొచొ పుత్తుసి, తుక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె,
ఈంజ కోడు తుక కో మాస్సు సికయ్‌లిసి నెంజె, గని
పరలోకుమ్ తిలొ అంచొ అబ్బొయి జలొ దేముడు
తుచి ఆత్మతె ఇసి మెన సికడ అస్సె.
18 అన్నె, తుక ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుక
'పేతురు' మెన నావ్ తీఁయ అస్సి. 'వెల్లొ పత్తుర్'
మెలి అర్దుమ్ తెన్. ఈంజ రంగ్ని పత్తుర్‌తె అంచి
సంగుమ్ బందిందె, చి మొర్ను ఆన్‌త సెక్తివొ కి
జేఁవ్‌చి ఉప్పిరి జీనుక నెతిర్తి.
19 పరలోకుమ్‌చి తాలుమ్లు వాడిక కెరుక మెలి
రితి, తుక అదికారుమ్ దెతసి. మెలె, బూలోకుమ్‌తె
కిచ్చొచి రిసొ 'పొని' మెనిస్తె గే, పరలోకుమ్‌తె
'పొని' మెనుమ్‌దె. అన్నె, కిచ్చొచి రిసొ సెలవ్
దెస్తె గే, పరలోకుమ్‌చి సెలవ్ దెమ్‌దె" మెన, యేసు
పేతురుక అదికారుమ్ దిల్తన్.
20 తెదొడి, "ఆఁవ్, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ
దేముడు తెద్రయ్‌లొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ
జెయెదె' మెన కక్క సంగ నాయ్" మెన, యేసు
సిస్సుల్‌క గట్టిజ సంగిలన్.

యేసు స్రెమల్ సేడ మొర గెచ్చ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె
(మార్కు 8:31–9:1; లూకా 9:22-27)

21 జా దీసి తెంతొ, "ఆఁవ్ యెరూసలేమ్
పట్టుమ్‌తె గెచ్చ కెర, వెల్లి సబ కెర్త వెల్లెల మాస్సుల్,
పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్
సికడ్తసతె, చి అత్తి ఒగ్గర్ స్రెమల్ సేడ మొరుక అస్సె.
గని, తిర్రత్‌క అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె" మెన యేసు
జోచ సిస్సుల్‌క సంగుక దెర్లన్.
22 తెదొడి, పేతురు జోక పక్కయ్ కడ నా కెర,
"ప్రబు, దేముడుచి దయక తుక జా పిట్టవుసు!
దస్సిచి తుక కెయ్యీక కి జర్గు జవుస్ నాయ్" మెన,
యేసుక గోల కెర్లన్.
23 పేతురు దస్సి సంగితికయ్, యేసు పస్ల కెర,
జోక దెక, "సయ్‌తాన్, అంచి పడ్తొ గో! అంచి తిలి
కామ్‌క తుయి అడ్డు అస్సిన్. దేముడుచి పచ్చెనచి
బుద్ది ఉచర్లది నాయ్, గని మాస్సుల్ ఉచర్తి రగుమ్
ఉచర్లది" మెన, పేతురుక సంగిలన్.

నంపజలస నిదానుమ్ తెన్ అంచి పట్టి బులుక అస్సె
24 యేసు పేతురుక దస్సి సంగ కెర, సిస్సుల్
ఎత్కిక, "కో నంపజా, అంచి పట్టి బులుక ఉచరుల
గే, జోచి సొంత ఇస్టుమ్ ఎత్కి ముల దా, జోచి సొంత
సిలువ వయస్లి రితి జా, అంచి పట్టి బులుక అస్సె.
25 కిచ్చొక మెలె, జోచి సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప
కెరన తంక, కో కోర్‌ప జవుల గే, జోచి ప్రానుమ్ పాడ్
జా గెచ్చెదె. గని, అంచి రిసొ కో జోచి ప్రానుమ్
దెతి రితి ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ ఇండుల గే, జోచి
ప్రానుమ్ రచ్చించుప జా జోక దొర్కు జయెదె.
26 ఈంజ లోకుమ్‌తె తిలిసి ఎత్కి కేన్ మాస్సు
జవుస్ కలుగు కెరన, జోచి సొంత ప్రానుమ్ పాడ్
కెరన్లెగిన, జోక కిచ్చొ లాబుమ్? కిచ్చొ లాబుమ్

నాయ్. అన్నె, కేన్ మాన్సుచి ఆత్మ పాడ్ జలెగిన, జోచి ప్రానుమ్ దేముడు తెన్ అన్నె బెదవంతి రితి కిచ్చొ దిలె సరిపుచుప జయెదె గే?

27 "కిచ్చొక ఈంజ ఎత్కి ఆఁవ్ సంగితసి మెలె, పడ్తొక ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ, అంచ దూతల్ తెన్, కచితుమ్ అంచొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి తెన్, అన్నె జెంక అస్సె. ఎత్కి మాన్సు ఇండిలి కొల్ది జోక సిచ్చు గే బవుమానుమ్ గే దెయిందె.

28 అన్నె, తుమ్క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఇన్నె టీఁవొ జా తిలసతె సగుమ్జిన్ నే మొర్తె అగ్గె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ అంచి రాజిమ్చి అదికారుమ్ తెన్ డీస్తిసి దెకుల" మెన యేసు సంగిలన్.

17

సిస్సుల్చి మొక్మె యేసు పరలోకుమ్చి ఉజిడి జా మార్సుప జలిసి

(మార్కు 9:2-13; లూకా 9:28-36)

1 అన్నె సొవ్వు దీసల్ గెలి పడ్తొ, యేసు పేతురుక, యాకోబుక చి యాకోబుచొ బ్రావొస్ జల్లొ యొహానుక పట్టి కడ దెరన, డోంక్ తిలి ఏక్ మెట్టయ్ వెగ కెర,

2 జోవయించి మొక్మె జోచి రూపుమ్ మార్సుప జా, జోచి మొకొమ్ పొద్దు రితి తల్కున ఉజిడ్ జలి, చి జోచ పాలల్ ఉజిడ్ రితి చోక్ డీసిల.

3 పడ్తొ, ఈందె, పూర్గుమ్చ దేముడుచి కబుర్లు సంగిత మోసే చి ఏలీయా దొగుల యేసు తెన్ లట్టబ్తె తా. జేఁవ్ తీగ్ల సిస్సుల్క డీసన్ సేడ్ల.

4 జేఁవ్ దొగుల పూర్గుమ్చ యేసు తెన్ లట్టబ్తె తతికయ్, పేతురు యేసుక, "ప్రబు, అమ్ ఇన్నె తంక చెంగిలి. తుక ఇస్టుమ్ తిలె, ఏక్ తుక, ఏక్ మోసేక, ఏక్ ఏలీయాక, మొత్తుమ్ తిన్ని కుడియల్ బందిందె" మెన సంగిలన్.

5 పేతురు దస్సి సంగితె తతికయ్, ఈందె, ఉజిడ్ తిలి ఏక్ మబ్బు జోవయింక డంకి జలన్, చి "ఈందె, ఈంజొ అంచొ ప్రేమ తిలొ సొంత పుత్తు. ఇన్నెచి రిసొ అంక ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్. ఇన్నెచి కోడు తుమ్ సూన" మెన, జా మబ్బు తెంతొ అవాడ్ సంగిలిసి సూన్ల.

6 సిస్సుల్ ఈంజ కోడు సూన పుడ్జొ సేడ ఒగ్గర్ బియఁ గెల.

7 గని యేసు జోవయించి పాసి జా కెర, జోవయింక చడ, "ఉట్ట. బియఁ నాయ్" మెన సంగిలన్.

8 జేఁవ్ సిస్సుల్ అంకివొ ఉగుడ దెకిలె, యేసు ఎక్కిలొయి డీసిలన్, అన్నె కక్క దెకిత్ నాయ్.

మొర గెలె అన్నె జీవ్ జతిన్చి రిసొ యేసు అన్నె సంగిల్సి

9 యేసుచి సిస్సుల్ జా మెట్టయ్ తెంతొ ఉత్ర జెతె తతికయ్, "ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ మొర గెచ్చ అన్నె జీవ్ జతె ఎద, ఈంజ తుమ్క డీసిలిస్చి రిసొ తుమ్ కక్క సంగ నాయ్" మెన యేసు జోవయింక సంగిలన్.

10 తెదొడి జోచ సిస్సుల్, "క్రీస్తు మెలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ నే జెతె అగ్గె ఏలీయా పూర్గుమ్చొ జెంక అస్సె, మెన మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస కిచ్చొక సంగితతి?" మెన, యేసుక పుసిల.

11 జో జోవయింక, " 'ఏలీయా పూర్గుమ్చొ జా కెర ఎత్కి తెయార్ కెరుక అస్సె' మెన పూర్గుమ్ దేముడు సంగిలి కోడు నిజుమి,

12 గని తుమ్క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజొ ఏలీయా అగ్గెయి అయ్లన్. అయ్లె కి, జేఁవ్ జోక చినితి నాయ్, చి జోవయింక ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి జేఁవ్ జోక కెర్ల. ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ కి జోవయింతె దస స్రెమల్ సేడిందె" మెన యేసు సంగిలన్.

13 జో బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యొహానుచి రిసొయి ఏలీయా పూర్గుమ్చొ రితొసొ మెన యేసు సంగిలన్, మెన సిస్సుల్ అర్దుమ్ కెరన్ల.

మోర్చ సేడ్తె తిలొ బూతుమ్ దెర్లొ నాడుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

(మార్కు 9:14-29; లూకా 9:37-43)

14 యేసుచి సిస్సుల్ జా మెట్టయ్ తెంతొ ఉత్ర జా కెర, ఒత్త బెర్లి జనాబ్తె పాఁవితికయ్, ఎక్కిలొ యేసుతె జా కెర, సెర్ను సేడ జొకర,

15 "బాబు, అంచొ పుత్తుచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తీ. జో మోర్చ జబ్బు తెన్ ఒగ్గర్ బాద సేడ్తె తత్తయ్. జో కెఁయఁక తెఁయఁక ఆగితె నెంజిలె గడ్డె సేడుక అస్సె.

16 తుచ సిస్సుల్తె జోక కడ ఆన్లయ్, గని జోక చెంగిల్ కెరుక జేఁవ్ నెతిర్ల" మెన సంగిలన్.

17 యేసు, "నముకుమ్ నెంజిలి వెర్రి బుద్దిచి కాలుమ్చ, తుమ్. తుమ్చి తెన్ ఆఁవ్ కెత్తి దీసల్ తంక? కెత్తి దీసల్ తుమ్క ఆఁవ్ ఓర్సుప జంక? అల్లె, జో నాడుక అంచితె కడ ఆన" మెన, సంగిలన్.

18 జో నాడుక కడ ఆన్తికయ్, యేసు జోక దెర్లి బూతుమ్క గోల కెర్తికయ్, జా బూతుమ్ జోక ముల దా, ఉట్ట గెలన్. గెలి వెంటనె, జో నాడు చెంగిల్ జలన్.

19 పడ్తొ, అన్నె కో నెంతె, యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, "ఆమ్ కిచ్చొక జా బూతుమ్క ఉదడుక నెతిర్లమ్?" మెన పుసిల,

20 చి యేసు జోవయింక, "తుమ్ తొక్కి నంపతిలి
రిసొ, తుమ్మక సొర్సుగిడ్డచి ఎదిలి నముకుమ్
తిలెగిన, ఈంజ మెట్టక జవుస్ దెక 'ఇన్నె తెంతొ
ముల దా, ఒత్తల్‌తొ గో' మెలె బేగి గెచ్చెదె. తుమ్
కిచ్చొ నంపజలెకి, జయ్యి జెయిమ్ జయెదె, మెన
తుమ్‌క ఆఁవ్ కచితుమ్ సంగితసి
21 *గని ఎక్కి చువ్వె తా ప్రార్ధన కెర్లెకయ్ ఇసిచిక
ఉదడుక జయెదె.", మెన యేసు సంగిలన్.
22 పడ్తొ, జేఁవ్ గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె బెద బుల్తె
తతికయ్. యేసు సిస్సుల్‌క దెక, "ఆఁవ్ మాన్సు
జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొక మాన్సుల్‌చి అత్తి విరోదుమ్
సుదల్ దెర దెవుల,
23 చి అంక జేఁవ్ మారుల. మార్లె కి, తిర్రత్‌క అన్నె
జీవ్ జా ఉట్టిందె" మెన, యేసు అన్నె సంగిలి రిసొ,
సిస్సుల్ ఒగ్గర్ దుకుమ్ జల.

దెంక తిలి పన్నుచి రిసొ యేసు సంగిలిసి
(మార్కు 9:30-32; లూకా 9:43-45)

24 యేసు కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్‌తె పాఁవిలి
పొది, దేముడుచి గుడితె దెతి చెత్తర్ వెండ్లుచి
†పన్ను నజితస పేతురుతె జా కెర, "తుమ్‌క బోదన
కెర్తొసొ ఈంజ చెత్తర్ వెండ్లుచి పన్ను దెయెదె గే
నాయ్?" మెన పుసిల, చి "దెయెదె" మెలన్.
25 జో పేతురు గెరి జా కెర, నే లట్టబ్తె అగ్గె, యేసు
జా సంగతి జాన్లి రిసొ, "ఓ సీమోను, తుయి కిచ్చొ
ఉచర్తసి? ఈంజ లోకుమ్‌చ రానలు కచితె పన్ను
నజుల? సొంత పుత్తర్సుల్‌తె గే, వేర మాన్సుల్‌తె
గె?" మెన పుసిలన్,
26 చి పేతురు "వేర మాన్సుల్‌తె" మెంతికయ్,
యేసు, "దస్సి జలె, పుత్తర్సుల్‌తె సంగుక నాయ్.
27 గని, దేముడుచి గుడిక ఈంజ పన్ను నజితసక
అన్మానుమ్ నే కెర్తి రిసొ, తుయి సముద్రుమ్‌తె గెచ్చ,
గాలుమ్ గలు. తొలితొ దెర్ను సేడ్తొ మొస్సొక దెర, జో
మొస్సొచి చోండి చిర దెకిలె, ఒత్త ఏక్ అట్టు వెండ్లుచి
విలువచి కాసు డీసెదె. జా దెర జా కెర, తుచి రిసొ
కి అంచి రిసొ కి జోవయింక దేసు" మెన, యేసు
పేతురుక సంగిలన్.

18

పరలోకుమ్‌తె కో వెల్లొ జయెదె గే
(మార్కు 9:33-37; లూకా 9:46-48)

1 జా పొదుల్‌తె, యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర,
"పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె కో వెల్లొ జయెదె?" మెన
పుసితికయ్,
2 జో ఏక్ బాలబోదక జోచి పాసి బుకారా కెర,
జోవయించి నెడిమి టీఁవొ కెర,
3 ఇసి మెలన్. "తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్
సంగితసి మెలె, తుమ్ బుద్ది మార్సుప కెరన
బాలబోదల్ రిత గవురుమ్ నే ఉచరంతి రితి
జలెకయ్, పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదుక తెరితె,
జయె నాయ్.
4 జాకయ్, ఈంజొ బోదచి రితి కో దాక్ కెరన
తయెదె గే, జొయ్యి పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె వెల్లొ
జయెదె.
5 అన్నె *ఇస బాలబోదల్‌తె ఎక్కిలొక జలెకు, కో
†అంచి నావ్ తెన్ మరియాద కెరుల గే, అంకయి
మరియాద కెర్లి రితి జవుల.
6 గని అంక నంపజల ఇస బాలబోదల్ జల
రితసతె ఎక్కిలొక కి, కో ‡పాపుమ్ కెరవుల గే,
జోవయించి టొట్రయ్ తిర్వేలి రితొ వెల్లొ పత్తురు
ఒడొవ దా, జోక సముద్రుమ్‌తె బుడ్డవ గెలుక
చెంగిలి.
7 "అయ్యొ! §పాపుమ్ కెరయ్‌తిన్‌చి రిసొ ఈంజ
లోకుమ్‌క కస్టుమ్! *పాపుమ్ కెరయ్‌తిసి కచితుమ్
జెయెదె, గని కచి అత్తి దస అల్లర్ జవుల గే,
8 అయ్యొ! జాచి రిసొ, తుమ్‌చితె ఎక్కిలొచొ
ఆతు జలెకు, చాటు జలెకు, జోక †పాపుమ్ కెరవ
తిలెగిన, జోచి ఆతు జవుస్, జోచి చాటు జవుస్,
కండ గెల వెంట గెలి రితి జవుస్. కిచ్చొక మెలె,
దొన్ని అత్తొ దొన్ని చట్టొ తెన్ కెఁయక నే విజితి ఆగితె
గలి జతి కంట, ఆతు జలెకు, చాటు జలెకు నెంజ
పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదుక తుమ్‌క చెంగిలి.
9 అన్నె, తుమ్‌చితె ఎక్కిలొచి అంకి జవుస్
తుమ్‌క ‡పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, అన్నె జా అంకి
జోతె తెంతొ కడ వెంట గెలి రితి జవుస్. కిచ్చొక
మెలె, దొన్ని అంకివొ తెన్ వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె గలి
జతి కంట, ఎక్కి అంకి తెన్ పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె
బెదుక తుమ్‌క చెంగిలి.

---

* **17:21 17:21** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల పుస్తకల్‌తె 21 కోడు తయె నాయ్. † **17:24 17:24** 'పన్ను' మెలె, సిస్టుచి రితి జయెదె. ఈంజ పన్ను జలె, విస్సెక్ వెర్సుల్‌చి జలి తెంతొ ఎక్కి యూదుడు వెర్సెక్‌క వెర్సెక్‌క దేముడుచి గుడిచి రిసొ చెత్తర్ వెండ్లు దెంక తిలిసి. * **18:5 18:5** ఇస బాలబోదల్‌తె మెలె, బాలబోదల్‌కయ్ ఇసి మెనుక జయెదె, నెంజిలె నంపజా బాలబోదల్ రిత జా దాక్ కెరన్లసక కి ఇసి మెనుక జయెదె. దొన్ని అర్ధల్ కి కెరనుక జయెదె. † **18:5 18:5** నెంజిలె 5. మొత్తుమ్: అన్నె జో అంక నంపజలి రిసొ, ఇస బాలబోదల్‌తె ఎక్కిలొక జలెకు కో మరియాద కెరెదె గే, అంకయ్ మరియాద కెర్లి రితి జయెదె. ‡ **18:6 18:6** నెంజిలె జోవయించి నముకుమ్ పిట్టవుల గే, § **18:7 18:7** నెంజిలె, 'నముకుమ్ పిట్టయ్‌తిన్‌చి రిసొ'. * **18:7 18:7** నెంజిలె 'నముకుమ్ పిట్టయ్‌తిసి'. † **18:8 18:8** పాపుమ్...రిసొ, నెంజిలె 'నముకుమ్ పిట్టయ్‌తి రితి జలెగిన, జా దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి నే జతి రిసొ' చి అర్ధుమ్ కి గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్లిన్ తెన్ బెదెదె. ‡ **18:9 18:9** పాపుమ్...రిసొ, నెంజిలె 'నముకుమ్ పిట్టయ్‌తి రితి జలెగిన, జో దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి నే జతి రిసొ' చి అర్ధుమ్ కి గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్లిన్ తెన్ బెదెదె.

నంపజతసక దేముడు విలువ దెకితిసి

10 "ఈంజేఁవ్ బాలబోదల్ రితసతె ఎక్కిలొక కి
నిస్కారుమ్ నే దెకితి రితి దెకన. కిచ్చొక మెలె, ఇన్నెక
రకిత దూతల్ క్రెయఁక తెయఁక పరలోక్కుమ్ తిల్లొ
అబ్బొచి మొకొమ్ దెకితె తవుల మెన ఆఁవ్ తుమ్క
కచితుమ్ సంగితసి.
11 §కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్లొసొ కిచ్చొక అయ్లయ్, మెలె, జోవయించి
ఆత్మక నెస గెల మాన్సుల్క రచ్చించుప కెరుక
అయ్లయ్.

నెస గెలి మెండపిల్లచి రిసొచి టాలి

12 "అల్లె, తుమ్ కిచ్చొ ఉచర్తసు? ఏక్ మాన్సుక
పుంజెక్ మెండల్ తిలె, జోవయింతె ఎక్కి పిట్ట
తిలెగిన, ఏక్ తకు పుంజెక్ మెండల్క ఒత్త డొంగ్రె
ముల దా కెర, జా పిట్ట గెచ్చ తిలి మెండక చజుక
గెచ్చె నాయ్ గె?
13 అన్నె జేఁవ్ కెఁయ నే నాసిల ఏక్ తకు పుంజెక్
మెండల్చి రిసొ సంతోసుమ్ జతి కంట, ఈంజ*
నాస గెలి మెండక చజిలె, డీసిలె, జో గొవుడు ఒగ్గర్
సర్దసంతోసుమ్ జయెదె మెన, తుమ్క కచితుమ్
ఆఁవ్ సంగితసి.
14 దస్సి కి, ఈంజేఁవ్ బోదల్ ఎక్కిలొ కి
నాసెనుమ్తె గెచ్చుక పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొన్క
ఇస్టుమ్ నాయ్.

15 "తుమ్చితె బావొ ఎక్కిలొక అన్నెక్లొ పాపుమ్
కెర తిలెగిన, జో జా పాపుమ్ నే కెర్లొసొ పాపుమ్
కెర్లొసొతె గెచ్చ కెర, అన్నె కో నెంతె, జో కెర్లి పాపుమ్
జోకయ్ సంగుక అస్సె. జో పాపుమ్ కెర్లొసొ జా కోడు
సూన్లెగిన, నిజుమి, పాపుమ్ కెర్లయ్ మెన, ఒప్పన
సంగిలెగిన, జోక అన్నె బెదవన తస్తె.
16 గని, జో నే సూన్లెగిన, జా తగుచి రిసొ తుమ్
లట్టబ్తిన్చి రిసొ దొగుల తీగ్ల సాచి జతి రితి, అన్నెక్లొక
గే అన్నె దొగులక గే కడన, జో పాపుమ్ కెర్లొసొతె
గెచ్చ, సంగ.
17 జో తీగ్లచి కోడు నే సూన్లెగిన, అంక నంపజలస
మొత్తుమ్ బెద సబ కెర్తిన్తె జా తగు సూనవ. జో
జా సంగుమ్ సబ కెర్లిన్చి కోడు కి నే సూన్లెగిన, జోక
తుమ్చితె నే బెదవంతె, బార్ కెర, దస్సి, యూదుల్
నెంజిలసక కి సిస్తు నజితసక కి యూదుల్ కీసి
బెదవంతి నాయ్ గే, దస్సి దెక సిచ్చ కెర.
18 తుమ్ నంపజలస బెద ఈంజ లోకుమ్తె సబ
కెర కిచ్చొ రుజ్జు సంగితె గే, జాకయ్ పరలోకుమ్
తిలి అమ్చి అదికారుమ్ దెతసుమ్, మెన నిజుమి
తుమ్క ఆఁవ్ సంగితసి.
19 "పడ్తొ, తుమ్క అన్నె కిచ్చొ మెంతసి మెలె,
ఈంజ లోకుమ్తె తుమ్చితె కో కో, ఎక్కి దొగులయి
జలెకి, మెన్సుతె ఎక్కి రితి ఉచర, కిచ్చొచి రిసొ
ప్రార్దన కెర్తె గే, పరలోకుమ్ తిలొ అంచొ అబ్బొ
తుమ్చి రిసొ జాక జర్గు కెరెదె.
20 కిచ్చొక మెలె, దొగుల తీగ్ల అంచి నావ్ తెన్ కేనె
ఎక్కితె తవుల గే, ఒత్త జోవయించి నెడిమి ఆఁవ్
తయిందె" మెన, యేసు సంగిలన్.

మాన్సుల్క కెత్తి సుట్లు చెమించుప కెరుక గే

21 తెదొడి పేతురు పుర్రె జా కెర, యేసుక, "ప్రబు,
కేన్ జవున్ బావొ అంక కెత్తి సుట్లు పాపుమ్ కెర్తిసి,
ఆఁవ్ జోక చెమించుప కెరుక? సత్తు సుట్లు ఎద గే?"
మెన, పుసిలన్.
22 యేసు జోక, "సత్తు సుట్లు నాయ్. తిని విసొ
సత్ర సుట్లు ఎదక." మెలన్.

ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ చెమించుప కెర

23 "పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితస ఎక్కిలొక
ఎక్కిలొ చెమించుప కెర్తిన్చి రిసొ కిచ్చొ టాలి సంగుక
జయెదె మెలె, జోచ గొత్తి సుదల్ దెంక తిలి డబ్బుల్
ఏక్ రానొ నజనుక దెర్లొ.
24 నజనుక దెర్లి పొది, ఈందె, జోక దెస్సు వెయి
వెండ్లు దెంక తిలొ ఎక్కిలొక బుకార్తికయ్, జమాన్లు
జోక జో రానొతె కడ ఆన్ల.
25 జా రునుమ్ తీర్సుప కెరుక మెన జో మాన్సుతె
కిచ్చొ నెంజిలి రిసొ, జోచొ ఎజొమాని, 'జోక కి జోచి
తేర్సిక కి, జోచ బోదల్క కి, జోక కలుగు జలిసి ఎత్తి
కి వికి గెల కెర, రునుమ్ తీర్సుప కెరవడ' మెన,
జమాన్లుక సంగిలన్.
26 జలె, రునుమ్ జలొ జో గొత్తి సుదొ సెర్ను సేడ,
జొకర, బాబు, అంచి ఉప్పిరి దయ తీయ, దొరత్
రక్కు. జా రునుమ్ ఎత్తి ఆఁవ్ తీర్సుప కెరిందె"
మెన, బతిమాల్ప జా సంగితికయ్,
27 జో రానొ జోచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా, జోక
ముల కెర, జోచి రునుమ్ చెమించుప కెర్లన్.
28 "గని, జో దస్సి బార్ జా కెర, జోచి జతచ గొతి
మాన్సుల్తె ఎక్కిలొ జోక దొన్ పుంజొ †వెండ్లు దెంక
తిలొసొక దస్సుల్ జా, జోచి పీకతె దెర, 'తుయి అంక
దెంక తిల్లిసి అంక దే' మెన సంగిలన్.
29 జోచి జతచొ జో గొత్తి సుదొ సెర్ను సేడ, జొకర
జొకర, 'అంచి ఉప్పిరి దయ తీయ దొరత్ రక్కు.
తుక దా గెలిందె' మెన, బతిమాల్ప జా సంగిలే కి,
30 జో నే ఒప్పన్తె, జో అన్నెక్లొ దెంక తిలిసి దా
గెల్తె ఎద జోక జేల్తె గలయ్లన్.

---

§ **18:11 18:11** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ ఎత్తి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 11 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్. * **18:13 18:13** పిట గెలి † **18:28 18:28** దినారి

31 "తెదొడి, ఈంజొ కన్కారుమ్ నే దెకిలొ గొత్తి
నుదొచి ఒత్తచ గొత్తి నుదల్ జా జర్గు జలిసి దెక కెర,
ఒగ్గర్ బాద సేడ, జర్గు జలిసి ఎత్కి జోచొ ఎజొమానిక
సంగిల.
32 తెదొడి, జో ఎజొమాని, జో కన్కారుమ్ నెంజిలొ
గొత్తి నుదొక బుకారా కెర, జోక, 'తుయి, గర్చొ గొత్తి
నుదొ, తుయి అంక బతిమాల్ప జా జొకర్లది, చి తుచి
ఎద్విన్వాట్ త్రిలి రునుమ్ పెట గెలయ్.
33 ఆఁవ్ తుక చెమించుప కెర్లి రితి, తుయి తుచొ
జతచొ గొత్తి నుదొక చెమించుప కెరుక తిలి నాయ్
గె?' మెన, జోక సంగ కెర,
34 జో గొత్తి నుదొ రునుమ్ జలిసి ఎత్కి దెతె ఎద,
సిచ్చల్ కెర్తసతె జో జేలి తంక మెన జోచొ ఎజొమాని
సొర్ప కెర దిలన్.
35 "జలె, తుమ్తె కో తుమ్చొ బావొ జలొ
అన్నెక్లొక పెట్టి ఎత్కి చెమించుప నే కెర్లె, పరలోకుమ్
తిలొ అంచొ అబ్బొ కచితుమ్ జో మాన్సుక సిచ్చ
దెయెదె" మెన యేసు బుద్ది సంగిలన్.

19

1 యేసు ఈంజేఁవ్ కొడొ సంగ కేడయ్లి పడ్తొ,
గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతొ ముల దా, యూదయ
ప్రదేసిమ్తెచి యొర్దాను గాడు ఒత్తల్తొ పక్క ఉట్ట
అయ్లన్.
2 ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోచి పట్టి జెతికయ్,
జోవయించ జబ్బులు ఒత్త చెంగిల్ కెర్లన్.

పెండ్లి జలస ముల ముల్లి జతిన్చి రిసొ యేసు సంగిలిసి

3 పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ యేసుక పరిచ్చ కెర,
తెర్లె నింద కెరుక మెన, జోతె అయ్ల, అన్నె, "కేన్చి
రిసొ జలెకు మున్సుబోద జోచి తేర్సిక ములుక
నాయిమ్ గె?" మెన, పుసిల, చి యేసు జోవయించ,
4 "ఈంజ లోకుమ్ జెర్మయ్లి పొది తెంతొ,
మున్సుబోద తేర్బోద మెన, జెర్మిలొసొ జేఁక
జెర్మయ్లొ.
5 ఇసికయి మున్సుబోద అయ్యస్అబ్బొన్క ముల
దా, జోచి తేర్సి తెన్ బెద తంక అస్సె, అన్నె
జేఁవ్ దొగుల ఎక్కి ఆఁగ్ జా తవుల మెన
జెర్మయ్లొసొ సంగిలన్
మెన సదు కెర్సు నాయ్ గె?
6 జలె, జేఁవ్ దొగుల ఎక్కి జీవ్ జా అస్తి. జాచి
రిసొ, దేముడు పెండ్లితె కక్క జత కెరవ తయెదె గే,
కేన్ మాన్సు ములవుక జయె నాయ్." మెన యేసు
సంగిలన్.
7 జేఁవ్ పరిసయ్యుల్ యేసుక "జలె, 'ముల దెతి
పుస్తకుమ్ రెడ్డ దిలెగిన ముల దెంక జయెదె' మెన
మోసే పూర్గుమ్చొ కిచ్చొక ఆడ్ర దిలన్?" మెన,
సంగిల.
8 యేసు జోవయింక, "తుమ్ రాడ్ జీవ్చ
మాన్సుల్చి రిసొ 'తుమ్చ తేర్దివొక ముల దెంక
జయెదె' మెన మోసే సెలవ్ దిలన్, గని మాన్సుల్క
జెర్మయ్లి కెర్లి మొదొల్ తెంతొ దస్సి తయె నాయ్.
9 ఆఁవ్ కిచ్చొ మెన తుమ్క సంగితసి మెలె, జా
లంజె జలి రిసొ పిట్టవ, కో జలెకు జోచి తేర్సిక ముల
దా అన్నెక్లిక పెండ్లి జయెదె గే, లంజె వంసుమ్చొ
జతయ్, మెన గట్టిజ సంగితసి" మెన, జోవయింక
సంగిలన్.

పెండ్లి నే జతిన్చి రిసొ సిస్సుల్ ఉచర పుసిలిసి

10 ఈంజ కోడు సూన కెర, యేసుచ సిస్సుల్ జోక
"తెర్నిమున్సు చి నెడిమి ఇసి తిలెగిన, పెండ్లి నే
జలెగిన చెంగిల్." మెన యేసుక సంగిల,
11 చి యేసు జోవయింక, "దేముడు జా సెక్తి
దిలెకయ్, నెంజిలె కో కి జా కోడు ఓర్సుప జంక నెతిర్తి.
12 ఈందె, జెర్మున్ తెంతొ గొడ్డు జలస తవుల,
మాన్సుల్ సగుమ్జిన్క గొడ్డు జతి రితి కెర్ల, పడ్తొ
పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి సేవ ఎక్కి మెన్సు తెన్ కెర్తి
రిసొ, సగుమ్జిన్ కి గొడ్డు రిత జా తవుల. జలె,
తుమ్ ఉచర్లి రితి తంక కో తెరుల గే, దస్సే తత్తు."
మెన సంగిలన్.

యేసు బాలబోదల్క చడ వరుమ్ దిలిసి

13 పడ్తొ, యేసు జోవయింక చడ ప్రార్ధన కెరుక
మెన, సగుమ్జిన్ జోవయించ బాలబోదల్క జోతె
కడ ఆన్ల.
14 జలె, జేఁవ్ బోదల్క కడ ఆన్ల మాన్సుల్క
యేసుచ సిస్సుల్ "పోన" మెన గోల కెర్ల. గని,
యేసు, "జోవయింక అడ్డు కెర నాయ్. బోదల్
అంచితె జెతు. కిచ్చొక మెలె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్
ఇస సుదల్చియి" మెన, సిస్సుల్క సంగిలన్.
15 జేఁవ్ బోదల్క బోడి చడ కెర ఒత్త తెంతొ ఉట్ట
గెలన్.

పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె కీసి బెదుక గే యేసు సంగిలిసి

(మార్కు 10:17-31; లూకా 18:18-30)

16 పడ్తొ, ఈందె, ఉబెడొ ఎక్కిలొ యేసుతె జా
కెర, "గురుబాబు, జొఒర. ఆఁవ్ పరలోకుమ్చి
రాజిమ్తె కెయఁక తెయఁక జితి వాట అంక దొర్కు
జంక మెలె, ఆఁవ్ కిచ్చొ చెంగిల్ కామ్ కెర్లె జయెదె?"
మెన పుసిలన్.
17 యేసు జోక, "కేన్ చెంగిల్చి మెన కిచ్చొక అంక
తుయి పుసితసి? చెంగిల్ తిలొసొ ఎక్కిలొయి. అన్నె
కోయి నాయ్. పరలోకుమ్తె జితి వాట కావలె మెలె,
దేముడుచ ఆగ్నల్ రితి కెర్తె తా" మెన సంగిలన్.

18 జో ఉబెడొ, "కేన్ కేన్ ఆగ్నల్ రితి కెరుక?"
మెన యేసుక పుసిలన్, చి యేసు,
"నరు అత్య కెరు నాయ్,
లంజెకమొ కెరు నాయ్,
కిచ్చొ చోరు నాయ్,
అబద్దుమ్ సాచి సంగు నాయ్,
19 అయ్యద్‌అబ్బొద్‌క గవురుమ్ దెకితె తా,
అన్నె, తుక్క తుయి కీసి ప్రేమ కెరంతసి గే దస్సి, వేర
సుదల్‌క కి ప్రేమ కెర్తె తా"
మెన సంగిలన్.
20 జో మాన్సు యేసుక, "ఇసచ ఎత్కి ఆఁవ్
నిదానుమ్ కెర దెకన్‌తసి. గని కిచ్చొగె పిట్ట అస్సె
మెన అంక అజ్ఞ. అన్నె కిచ్చొ పిట్ట అస్సె?" మెన
పుసిలన్, చి యేసు జోక, "తుయి పూర్తి జంక ఆస
తిలెగిన, గో, చి
21 తుచి ఆస్తి ఎత్కి వికె కెర, బీద సుదల్‌క దేసు,
చి పరలోకుమ్‌తె తుక ఆస్తి కలుగు జెయెదె. అన్నె,
అంచి తెన్ బెద, అంచి పట్టి జే!" మెలన్.
22 గని, జో ఉబెడొ ఒగ్గర్ సొమ్సారుమ్‌చి రిసొ,
యేసు దస్సి సంగితికయ్, దుకుమ్ జా మొకొమ్
ఇదిలిసి కెర ఉట్ట గెలన్.

సొమ్సార్లు పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదుక కస్టుమ్

23 తెదొడి యేసు జోచి సిస్సుల్‌క, "ఆఁవ్
తుమ్‌క కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, సొమ్సార్లు
పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదుక కస్టుమ్.
24 అన్నె, దస సొమ్సార్లు దేముడుచి జా
రాజిమ్‌తె బెదితి కంట, సూజిబొరొ వాట్ ఒంటె
గెచ్చుక సుల్లు, మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితసి" మెన
సంగిలన్.
25 సిస్సుల్ ఈంజ కోడు సూన కెర, ఆచారిమ్ జా,
"దస్సి జలె, కో రచ్చించుప జంక జయెదె?" మెన,
సంగితికయ్,
26 యేసు జోవయింక దెక, "మాన్సుల్ కెర్క
నెత్తిర్లిసి, గని ఎత్కి జర్గు కెరుక కి దేముడుక సెక్తి
అస్సె." మెన సంగిలన్.
27 పేతురు, "ఈందె, ఆమ్ ఎత్కి ముల దా తుచి
పట్టి బులితసుమ్, చి రిసొ అమ్‌కయి కిచ్చొ దొర్కు
జయెదె?" మెన పుసిలన్.
28 యేసు జోవయింక ఇసి మెలన్, "తుమ్‌క
ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఈంజ
లోకుమ్‌క నొవర్ చెంగిల్ కెర్తె పొదిక, ఆఁవ్ మాన్సు
జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ ఎత్కిక ఏలుప కెర్తి రిసొ,
అంచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడ్‌చి సింగాసనుమ్‌తె
వెసితె పొదిక, అంక నంపజొ తుమ్ బారజిన్,
బార సిజాసనల్‌తె వెస, ఇస్రాయేలుల్‌చ బార
సెకుమ్‌లుచక అంచి తెడి తుమ్ తీర్పు కెర్తె.
29 అన్నె, అంచి నావ్‌చి రిసొ గెరల్ జలెకు,
అన్నొబావొక జలెకు, బయిబేనిక జలెకు, అబ్బొస్‌క
జలెకు, అయ్యస్‌క జలెకు, బోదల్‌క జలెకు, బుఁయి
జలెకు, జో ముల తయెదె గే, జోక దసచ పుంజెక్
వంతుల్ దొర్కు జయెదె, అన్నె, పరలోకుమ్‌తె గెచ్చ
కెఁయక తెఁయక చెంగిల్ తా జివుల.
30 ఈంజ అగ్గె జల మాన్సుల్ ఒగ్గర్‌జిన్ పడ్తొ
జవుల, పడ్తొ జలస అగ్గె జవుల."

20

ద్రాచ తోటచొ ఎజొమానిచి దయచి రిసొ టాలి

1 "పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె మాన్సుల్‌క
బెదయ్‌తొసొచి దయ కీసి మెలె, ఎజొమాని
ఎక్కిలొచి దయచి రితి జయెదె. జో జోచి ద్రాచ
తోటతె కామ్ కెరవుక మెన, కూలి మాన్సుల్‌క బుకార్తి
రిసొ, పెందలె బార్ జా కెర,
2 ఏక్ దీసిచి కామ్‌క ఏక్ ఒండి మెద్దెన్‌చి కూలి
*డబ్బుల్ దెయిందె" మెన, జేఁవ్ కూలి మాన్సుల్‌చి
మొక్మె ఒప్పన సంగ తా, ద్రాచ తోటతె జేఁవ్ కామ్ కెర్తి
రిసొ జోవయింక తెద్రయ్‌లొ.
3 "పిమ్మట్, పాసి పాసి నొవ్వు గంటల్‌క, జో
ఎజొమాని, సంతవీది గెచ్చ కెర, కామ్ నెంజ ఆరి
టీఁవొ జా తిలస్‌క సగుమ్‌జిన్ ఒత్త తిలిసి దెక కెర,
4 తూమ్ కి అంచి ద్రాచ తోటతె గెచ్చ, కామ్ కెర, చి
సరిపుచుప జతి కూలి డబ్బుల్ తుమ్‌క దెయిందె"
మెన, జోవయింక సంగితికయ్, జేఁవ్ జోచి కామ్‌తె
గెల.
5 అన్నె, పాసి పాసి బార గంటల్ మెద్దెనె కి, తిన్ని
గంటల్‌క కి, జా వీదె జో ఎజొమాని గెచ్చ కెర, అన్నె
దస్సి కెర్లన్.
6 "ఒత్త తెంతొ, పాఁచ్ గంటల్ సంజె, జా వీదె
అన్నె గెచ్చ కెర, అన్నె సగుమ్‌జిన్ దస్సి ఒత్త టీఁవొ జా
తతికయ్, తుమ్ ఒండి మెద్దెనె కిచ్చొక దస్సి, కామ్ నే
కెర్తె కిచ్చొక టీఁవొ జా అస్సుస్?" మెన పుసితికయ్,
7 జేఁవ్, "కో అమ్‌క కూలి కెరయ్‌తి నాయ్"
మెన సంగిల. సంగితికయ్, జో ఎజొమాని, "జలె,
తూమ్ కి అంచి ద్రాచ తోటతె గెచ్చ కామ్ కెర" మెన,
జోవయింక కి తెద్రయ్‌లన్.
8 "సాంజ్ జతికయ్, జో ద్రాచ తోటచొ ఎజొమాని
జోచొ గెర్‌చి డబ్బుల్ దెకితొ మాన్సుక, 'జేఁవ్ కూలి
కెర్లసక బుకారా కెర, పడ్తొ అయ్‌లసక తెంతొ తొలితొ
అయ్‌లసక ఎద, ఎత్కిక ఆఁవ్ సంగిలి కూలి డబ్బుల్
దేసు' మెన, జోక సంగిలన్.

* **20:2 20:2** ఏక్ దీసిచి కామ్‌క కూలి ఏక్ దేనారము ఇస్రాయేలు దేసిమ్‌చ దా అస్తి

9 జాచి రిసొ, పాఁచ్ గంటల్ సంజె జా కెర
గడియయ్ కామ్ కెర్లసక కి, ఒండి మెద్దెన్చి ఎదిలి
కూలి డబ్బుల్ దిలన్.
10 జేఁవ్ ఆల్సిమ్ అయ్లసక తెద్దిలి దిలి రిసొ,
జేఁవ్ అగ్గె అయ్లస, 'అమ్మక ఒగ్గర్ దెయెదె' మెన
ఉచర్ల. ఎత్కిజిన్క ఎక్కి రితి ఒండి మెద్దెన్చి కూలి
డబ్బుల్ దొర్కు జలి.
11 జాచి రిసొ, జేఁవ్ అగ్గె అయ్లస జా కూలి
డబ్బుల్ నజన, 'పెందలె తెంతొ సాంజ్ ఎద ఒప్పడ్క
కెద్ది స్రెమ జా, అమ్ కామ్ కెర్లమ్.
12 జేఁవ్ ఎక్కి గంట కెర్లసక అమ్చి తెన్
సమానుమ్ దిలది' మెన గోస లట్టబ, ఎజొమానిక
సంగిల.
13 ఈంజొ ఎజొమాని జోవయింతె ఎక్కిలొక,
'నేస్తమ్†, ఆఁవ్ తుమ్క అన్యాయిమ్ కెరుక నాయ్.
తుయి ఏక్ ఒండి మెద్దెన్చి కూలి డబ్బుల్ నజనుక
ఒప్పన్లది.
14 అల్లె, తుయి ఒప్పస్లిసి నజన గో' మెన సంగ
కెర, పడ్తొ అయ్లొ ఎక్కిలొక దెకవ, జో తొలితొ
అయ్లొసొక అన్నె, 'తుక దిలి రితి, ఈంజొ పడ్తొ
అయ్లొసొక కి దెంక అంక ఇస్టుమ్ జలి.
15 అంచి సొంత ఆస్తి అంచి ఇస్టుమ్ అయ్లి
రితి వంట దెంక నెంజె గే? అంచి సర్దక జోవయింక
దర్మమ్ తెన్ దిలి రిసొ తుమ్క గోస గే?' మెన, జో
ఎజొమాని సంగిలొ మెన యేసు సంగ కెర,
16 అన్నె, జలె, తొలితొ బెదిలస పడ్తొ బెదిలస
జవుల. పడ్తొ బెదిలస తొలితొ బెదిలస జవుల",
మెన సంగిలన్.

యేసు మొర అన్నె జింక తిలిన్చి రిసొ అన్నెక్ సుట్టు సంగిలిసి

(మార్కు 10:32-34; లూకా 18:31-34)

17 యేసు యెరూసలేమ్ పట్నుమ్తె గెచ్చుక మెన
బార్ జా, ఇండ గెతె తిలి పొది, వట్టె గెతసతె
తెంతొ జోచ బారజిన్ సిస్సుల్క పాసి బుకారాన, ఇసి
మెలన్.
18 "ఈందె, యెరూసలేమ్తె గెతసుమ్. ఒత్త
కిచ్చొ జయెదె మెలె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్లొసొక, మాన్సు దెర్లె, వెల్లెల మాన్సుల్
పూజర్లుతె చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్
సికడ్డసతె దెర్ను సేడిందె, చి జేఁవ్ అంక మొర్తి సిచ్చు
వయడ కెర,
19 అంక కొంకడ్తి రిసొ, అంక కొర్డల్ తెన్ పెటితి
రిసొ, అంక సిలువతె టీఁవొ కెర మార్తి రిసొ, అమ్చ
యూదుల్ నెంజిల అదికారుల్చి అత్తి అంక సొర్ప
కెర దెవుల. గని తిర్రత్క అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె"
మెన సంగిలన్.

అయ్యసి జాచి దొగుల పుత్తర్సులుచి రిసొ కోర్ప జలి

20 తెదొడి యేసుచ సిస్సుల్ జల జెబెదయిచ
దొగుల పుత్తర్సుల్చి అయ్యసి, జేఁవ్ పుత్తర్సుల్ తెన్
యేసుతె జా కెర, సెర్ను సేడ జొకర, "ఏక్ వరుమ్ దే"
మెన, సంగితికయ్,
21 యేసు జాక, "తుయి కిచ్చొ కోర్ప జతసి?"
మెన పుసిలన్, చి ఈంజ, "తుచి రాజిమ్తె అంచ
పుత్తర్లు దొగుల, తుచి ఉజెతొ పక్క ఎక్కిలొ, డెబ్రి
పక్క ఎక్కిలొ వెస తతి రితి ఆడ్రె దేసు" మెన సంగిలి.
22 చి యేసు, "తుమ్ కిచ్చొ పుసితసు గే, తుమ్
నేన్సు. అంచి గిన్నతె బెద పితి రితి, ఆఁవ్ సేడుక
తిలి దుకుమ్తె బెదుక ఓర్సుప జంక తెర్సు గే?"
మెన సంగితికయ్, జేఁవ్ "అమ్ తెరుమ్దే" మెలె.
23 దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, యేసు, "ఆఁవ్ పితి
గిన్నచి తుమ్ పిస్తె, గని అంచి ఉజెతొ పక్క ఎక్కిలొ,
అంచి డెబ్రి పక్క అన్నెక్లొ తుమ్ వెసుక మెన సెలవ్
దెంక అంచి అత్తి నాయ్. పరలోకుమ్ తిలొ అంచొ
దేముడు అబ్బొ కక్క కక్క సెలవ్ దా తయెదె గే,
జెఁవ్వి ఒత్త వెసుల." మెలన్.
24 తెదొడి, జేఁవ్ దొగుల బావుడ్లు ఎత్కిచి కంట
వెల్లెల మాన్సుల్ జంక ఉచర్లిన్చి రిసొ సేంసిల
దెస్సుజిన్ సిస్సుల్ జా ఎత్కి సూన కెర, జోవయించి
ఉప్పిరి ఒగ్గర్ కోపుమ్ జల.

సిస్సుల్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ కీసి దెకుక గే యేసు సంగిలిసి

25 తెదొడి యేసు జేఁవ్ బారజిన్ సిస్సుల్క
జోతె బుకారా కెర, "యూదుల్ నెంజిల అదికారుల్
జోవయించి తెడి తిల వెల్లెల మాన్సుల్, సొంత
గవురుమ్ ఉచరన, ప్రెజల్క జాడ్లు వయడ్లి రితి,
జోవయింక పోటి తెన్ ఏలుప కెర్తతి మెన తుమ్
జాన్సు.
26 గని తుమ్చితె దస్సి తంక జయె నాయ్.
తుమ్చితె కో వెల్లొ జంక ఉచరెదె గే, జొయ్యి
తుమ్చొ సేవ కెర్తొసొ రితొ జా తంక.
27 తుమ్చితె కో ముక్కిమ్ జంక ఉచరెదె గే, జో
తుమ్చొ గొతిమాన్సు రితొ జా తంక.
28 దస్సి, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ
కి మాన్సుల్చి అత్తి సేవ కెరవడనుక నాయ్, గని
మాన్సుల్క ఆఁవ్ సేవ కెరుకయ్ అయ్లయ్. మెలె,
ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్క సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ
నెతొవ గెల్తి రిసొయి మొర అంచి ప్రానుమ్ దెంక

† **20:13 20:13** మింత

అస్సెచి రిసొ ఈంజ లోకుమ్‌తె అయ్‌లయ్" మెన సిస్సుల్‌క యేసు సంగిలన్.

దొగుల గుడ్డి జలసక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 10:46-52; లూకా 18:35-43)

29 పడ్తొ, యేసుచి సిస్సుల్ యెరికొ పట్నుమ్
తెంతొ బార్ జా, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె గెతె తిలి
పొది, ఒగ్గర్‌జిన్ ప్రెజల్ జోచి పట్టి గెతె తిల.
30 జలె, ఈందె, వాట్ సొడి దొగుల గుడ్డి మాస్సుల్
వెన తిల. యేసు జా వాట్ జెతయ్ మెన సూన తా,
"ఓ యేసుప్రబు, దావీదు రానొచి సెకుమ్‌తె జెర్మిలొ
రచ్చించుప కెర్తొసొ, అమ్‌చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్
తీయ, చెంగిల్ కెరు!" మెన, బతిమాల్ప జా కేక్
గల.
31 తిల జనాబ్, జలె, "తుక్లె తా" మెన గోల
కెర్లె కి, జేఁవ్ గుడ్డి మాస్సుల్ అన్నె, "ప్రబు, దావీదు
రానొచి సెకుమ్‌తె జెర్మిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ, అమ్‌చి
ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తీయ చెంగిల్ కెరు!" మెన,
అగ్గెచి కంట గట్టిజ కేకుల్ గల్తికయ్,
32 యేసు టీఁవొ కెర, జోవయింక బుకారా కెర,
"ఆఁవ్ తుమ్‌క కిచ్చొ కెరుక మెన తుమ్ ఉచర్తసు?"
మెన పుసిలన్.
33 జేఁవ్ జోక, "అమ్‌చ అంకివొ దెకితి రితి కెరు"
మెన సంగిల.
34 జేఁవ్‌చి ఉప్పిర్ యేసు కన్కారుమ్ జా,
జోవయించ అంకివొ చడిలన్. చడిలి బేగి,
జోవయించ అంకివొ టేంట డీసిల, చి జేఁవ్ జోచి
పట్టి గెల.

21

యేసు యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె గెచ్చ పాఁవిలిసి
(మార్కు 11:1-11; లూకా 19:28-38; యోహా 12:12-19)

1 పడ్తొ, యేసు ఇసి ఇండ జా యెరూసలేమ్
పట్నుమ్‌చి పాసి జా కెర, *ఒలీవ మెలి మెట్టచి
పాసి తిలి బేత్పగే మెలి గఁవ్వి అయ్‌లి పొది, జోచ
సిస్సుల్‌తె దొగులక,
2 "తుమ్‌చి మొక్కె తిలి గఁవ్వి గెచ్చ పెస, చి బేగి,
ఒత్త బంద తిలి ఏక్ గాడ్డెచి, జాచి తెన్ తిలి ఏక్ గాడ్డె
పిల్ల తుమ్‌క డీసుల. జోవయింక యిప కెర, అంచితె
ఉదడ ఆన.
3 కో జలెకు తుమ్‌క కిచ్చొ జలెకు సంగిలెగిన,
'ఇన్నెతెన్ ప్రబుక కామ్ అస్సె' మెన సంగ. సంగిలె,
బేగి జో మాస్సు జేఁవ్ గాడ్డెల్‌క తెద్రయెదె" మెన
సంగిలన్.
4 పూర్తుమ్ దేముడు జోచి కబుర్ సంగిలొ అత్తి
సంగిలి కోడు నెరవెర్సుప జంక మెన, ఈంజ జర్గు
జలి.
5 "తుమ్‌చొ సేంతుమ్ తిలొ రానొ గాడ్డె పిల్లతె వెగ
జెతయ్, మెన దేముడు నిసాన †సీయోను
పట్నుమ్‌తెచ ప్రెజల్‌క సాట్ప కెర"
మెన, రెగిడ్లి కోడు.
6 జలె, జేఁవ్ దొగుల సిస్సుల్ గెచ్చ, యేసు
జోవయింక సంగిలి రితి కెర,
7 జా గాడ్డెక చి, జాచొ పిల్లక ఉదడ ఆన, జోచి
సిస్సుల్ జోవయించ దుప్పట్లు జా పిల్లచి ఉప్పిర్
గల్తికయ్, యేసు వెగ వెసిలన్.
8 అన్నె, ఒత్త బెర్ల జనాబ్‌తె ఒగ్గర్‌జిన్ జోవయించ
దుప్పట్లు వట్టె అంతిర్ల. అన్నె సగుమ్‌జిన్ రూక్చ
మట్టల్ రొడ్డల్ కండ కెర వట్టె అంతిర్ల.
9 అంత్ర కెర, జోవయించి పుర్రెతొ గెతె తిలస
కి పడ్తొ గెతె తిలస కి, "దావీదు రానొచి సెకుమ్‌తె
జెర్మిలొ అమ్‌చొ ‡రచ్చించుప కెర్తొసొక §జొఒర,
జొఒర! దేముడు ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతొసొక
ఓసన్న, ఓసన్న! ఎత్కిచి కంట ఉప్పిర్‌చి టాన్‌తె
తిలొసొక ఓసన్న!" మెన, కేకుల్ గల్తె తిల.
10 జలె, యేసు యెరూసలేమ్‌తె పాఁవితికయ్,
పట్నుమ్‌చ ఎత్కిజిన్ "ఈంజొ కో?" మెన, బమ్మ
జతికయ్.
11 ఒత్త జో తెన్ అయ్‌ల ప్రెజల్ కిచ్చొ మెల మెలె,
"దేముడుచి కబుర్ ఆన్‌తొ, గలిలయ ప్రాంతుమ్‌చి
నజరేతు గఁవ్విచొ, యేసు ఈంజొ" మెన సంగిల.

దేముడుచి గుడితె సామన్లు వికితస గట్రక యేసు ఉదడ్లిసి
(మార్కు 11:15-19; లూకా 19:45-48; యోహా 2:13-22)

12 తెదొడి యేసు *దేముడుచి గుడితె పెస కెర,
ఒత్త, సామన్లు వికితస, గెంతస ఎత్కిజిన్‌క ఉదడ
కెర, డబ్బుల్ పల్టయ్‌తసచ, బల్లల్ చి పార్వ పిట్టల్
వికితసచ, బల్లల్ సేడవ దా.

---

* **21:1 21:1** ఒత్త ఒలీవ పండ్లు రూకుల్ తవుల చి ఇసి నావ్ తయెదె. † **21:5 21:5** 'సీయోను' మెలె, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌క అన్నెక్ నావ్ జయెదె. ‡ **21:9 21:9** 'రచ్చించుప కెర్తొసొ' మెన జేఁవ్ సంగిలె, ఈంజ లోకుమ్‌చి రగుమ్‌చి రాజిమ్‌క ఏలుప కెర జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లస తెంతొ జోవయించ ఈంజ లోకుమ్‌చ బాదల్ తెంతొ రచ్చించుప కెరెదె మెన జేఁవ్ ప్రెజల్ ఒగ్గర్‌జిన్ ఉచర్ల. జోచి రాజిమ్ ముక్కిమ్‌క ఆత్మ రగుమ్‌చి జయెదె మెన అర్థుమ్ కెరంతి నాయ్. § **21:9 21:9** జోవయించి బాస తెన్ 'జొఒర, జొఒర!' మెలి అర్థుమ్ తెన్ 'ఓసన్న!' మెన కేక్ గల్తె తిల. * **21:12 21:12** అర్పితుమ్ దెత పిట్టల్ గట్ర గెనుక జలె, జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లి రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్‌చి డబ్బుల్ దిలె నెంజె. జేఁవ, జోవయించి డబ్బుల్ పల్టవన, దేముడుచి గుడితె కామ్‌క జెతికయ్ రగుమ్ డబ్బుల్‌కయ్ పిట్టల్ గట్ర గెనుక, నెంజిలె డబ్బుల్ కి దేముడుచి గుడిక దెంక జయెదె.

13 “ ‘అంచి గేరు ప్రార్దన కెర్తి గేరు జా అస్సె. దస్సి
తవుస్’
మెన రెడ్డ అస్సె, గని తుమ్ కీసి కెర అస్సుస్ మెలె,
ఈంజ దేముడుచి గేరుక, చోర్లు జితొ రితొ గేరు జతి
రితి తుమ్ మార్సుప కెర అస్సుస్” మెన సంగిలన్.
14 తెదొడి, గుడ్డి మాన్సుల్, సొట్ట మాన్సుల్
దేముడుచి గుడితె యేసుతె అయ్‌ల, చి జోవయింక
చెంగిల్ కెర్లన్.
15 గని, వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు
దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తన కి, యేసు కెర్ల కమొ దెక,
పడ్తొ, “దావీదు రానొచి సెకుమ్‌తె జెర్మిలొ అమ్‌చొ
రచ్చించుప కెర్తొసొ, తుక జెయ్యి, జెయ్యి!” మెన,
దేముడుచి గుడితె బోదల్ యేసుక కేకుల్ గల్తె తిలిసి
దెక, కోపుమ్ జల.
16 కోపుమ్ జా, యేసుక, “ఈంజేవ్ సంగిలిసి
తుయి సూన్‌తసి గె?” మెన పుసిల, చి యేసు
జోవయింక, “సూన్‌తసి. ఈందె,
బాలబోదల్‌చి కొవ్‌న బోదల్‌చి చోండివాట్ గవురుమ్
ఆనన్లది”
మెన దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లి కోడు తుమ్ కెయ్యె
సదు కెర్సు నాయ్ గే? మెన, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్‌క
సంగ కెర,
17 జోవయింక ముల దా కెర, జా పట్నుమ్‌తె తెంతొ
బార్ జా, బేతనియ గఁవ్వి గెచ్చ, ఒత్త నిద్ర తిలన్.

పండ్లు నే దెర్లొ రూకుక జర్గు జలిసి
(మార్కు 11:12-14,20-24)

18 అన్నెక్ దీసి పెందలె, యేసు యెరూసలేమ్
పట్నుమ్‌తె అన్నె జెతె తతికయ్, జోక చూ కెర్లన్.
19 తెదొడి వాట్ సొడి తిలొ ఏక్ †అంజూర్‌మ్
రూకుక దెక కెర, రూక్‌చి పాసి గెలె, జా రూక్‌తె‡
అక్కుడ్లు పిట్టవ అన్నె కిచ్చొ కి నాయ్. జాకయ్,
జో రూకుక దెక, “అప్పె తెంతొ తుచితె కెయ్యెక కి
కాయల్ దెర్తు నాయ్” మెన సంగిలన్, చి జా రూకు
బేగి సుక్క గెలి.

ప్రార్దన కెర్తిస్‌చి రిసొ యేసు బోదన కెర్లిసి
20 యేసుచ సిస్సుల్ జా జర్గు జలిసి దెక బమ్మ జా,
“ఈంజ రూకు కీసి జా బేగి సుక్క గెలి గె?” మెన
లట్టబంతికయ్,
21 యేసు, “తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్
సంగితసి మెలె, తుమ్ నంపజా ఎదిలి అన్మానుమ్ కి
నే జతె నంపజలెగిన, ఈంజొ చెట్టొక జర్గు జలి రితి
తూమ్ కి వెల్లొ కమొ కెర్తె. గని అన్నె, ఈంజ మెట్టక
జలెకు దెక, ఉట్కి జా, సముద్రుమ్‌తె గలి జా మెన
సంగిలెగిన, దస్సి జర్గు జయెదె మెన తుమ్‌క నిజుమి
ఆఁవ్ సంగితసి.
22 మెలె, తుమ్ ప్రార్దన కెర్తె పొది కిచ్చొ నజితె గే,
జా దొర్కు జలి మెన నంపజలెగిన, తుమ్ నజిలిసి
నే పిట్తె తుమ్‌క దొర్కు జయెదె.” మెన, యేసు
సంగిలన్.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక అన్నె పరిచ్చ కెర్ల
(మార్కు 11:27-33; లూకా 20:1-8)

23 యేసు దేముడుచి గుడితె పాఁవ కెర బోదన కెర్తె
తతికయ్, వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్
జోతె జా కెర, “తుయి కెర్త కమొ కెరుక, తుయి ఇన్నె
బోదన కెరుక తుక కిచ్చొ అదికారుమ్ అస్సె? కొన్సొ
తుక అదికారుమ్ దిలన్?” మెన జోక పుసిల.
24 యేసు జోవయింక, “ఆఁవ్ కి తుమ్‌కయ్
ఏక్ కోడు పుసిందె. ఈంజ కోడుక తుమ్ జబాబ్
సంగిలెగిన, ఆఁవ్ కిచ్చొ అదికారుమ్‌క ఇసి కెర్తసి గే,
తుమ్‌క సంగిందె.
25 యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలిస్‌చి
అదికారుమ్ కేనె తెంతొ చి? పరలోకుమ్ తెంతొ చి
గే, మాన్సు తెంతొ చి గె?” మెన పుసిలన్. జలె,
జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ బమ్మ
తెన్ లట్టబన, ‘పరలోకుమ్ తెంతొ చి’ మెన అమ్
సంగిలెగిన, ఈంజొ ‘దస్సి జలె, తుమ్ కిచ్చొక జోక
నంప కెర్సు నాయ్?’ మెన అమ్‌క సంగెదె.
26 గని, ‘మాన్సు తెంతొ చి’ మెన అమ్
సంగిలెగిన, జనాబ్ కిచ్చొ మెనుల గే బితసుమ్.
కిచ్చొక మెలె, యోహానుక ‘దేముడుచి కబుర్
సంగిలొసొ జయెదె’ మెన ఎత్కిజిన్ నంపజతతి
మెన వెల్లెల మాన్సుల్ జోవయింక జెవ్వి ఉచరన,
“అమ్ నేనుమ్” మెన జబాబ్ సంగిల.
27 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి సంగితికయ్,
యేసు “జలె, కిచ్చొ అదికారుమ్‌తె ఆఁవ్ ఈంజేవ్
కమొ ఆఁవ్ కెర్తసి గే, తుమ్‌క సంగి నాయ్” మెన
సంగిలన్.

దొగుల పుత్తర్లుచి రిసొ సంగిలి టాలి
28 ఒత్త తెంతొ వెల్లెల మాన్సుల్‌క యేసు అన్నె ఇసి
మెలన్. “ఏక్ టాలి ఉచర. ఏక్ మాన్సుక దొగుల
పుత్తర్సులు తిల. అబ్బొసి జో వెల్లొ పుత్తుస్‌క ‘ఓ
పూత్తు, తుయి ఆజి గెచ్చ, అమ్‌చి ద్రాచ తోటతె కామ్
కెరు మెన’ మెలన్.
29 జో పుత్తుసి ‘నెసి’ మెన జబాబ్ సంగిలొ, గని
పడ్తొ తప్పు ఒప్పన దుకుమ్ జా బుద్ది ఆననా, జా
కామ్‌తె గెలన్.

† **21:19 21:19** అంజూరుమ్ రూక్‌చ కాయల్ బొడ్డ పండ్లు రిత జవుల. ‡ **21:19 21:19** రూకు చెంగిలొచొ జలె, అక్షల్ దెర్లె పొది పండ్లు కి దెర తంక.

30 పడ్తొ జో అబ్బొసి అన్నెక్లొ పుత్తుస్‌తె జా కెర,
తొలితొచొక సంగిలి రితి, ఇన్నెక కి సంగిలన్, చి
'గెచ్చిందె, బ' మెలన్. గని గెచ్చె నాయ్.
31 "జలె, ఈంజేవ్ దొగులతె కో అబ్బొస్‌చి కోడు
రితి కెర్లొసొ జయెదె?" మెన, యేసు జేవ్ వెల్లెల
మాన్సుల్‌క పుసితికయ్, జేవ్ "తొలితొచొ" మెన
సంగితికయ్, యేసు జోవయింక, "తుమ్‌క ఆవ్
కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఈంజ దేసిమ్‌చ
తుమ్ నిస్కారుమ్ దెకిత సిస్తు నజితస కి లంజె
కమొచ తేర్‌బోదల్ కి తుమ్‌చి కంట సుల్లు తెన్
దేముడుచి రాజిమ్‌తె బెదుల.
32 కిచ్చొక మెలె, యోహాను సత్తిమ్ వాట్ ఇండ,
సత్తిమ్ వాట్ దెకయ్‌తి రిసొ తుమ్‌చితె అయ్‌లె కి,
తుమ్ జోక నంపజసు నాయ్. గని, సిస్తు నజితస
కి లంజె కమొచ కి జోక నంపజల. జలె, జేవ్
నంపజా చెంగిల్ జలిసి తుమ్ దెకిలెకి, తుమ్ కెర్త
పాపల్‌క విసారుమ్ జసు నాయ్, చి యోహానుచి
కోడు నంపజసు నాయ్." మెన రుజ్జు సంగిలన్.

ద్రాచ తోటచొ గుత్త మాన్సుల్‌చి టాలి
(మార్కు 12:1-12; లూకా 20:9-19)

33 పిమ్మట్ యేసు, "అన్నెక్ టాలి సంగిందె.
సూన, ఏక్ ఎజొమాని తిలన్. జో ద్రాచ తోట రోవడ
కెర, జా తోట సుట్టునంత కోట గలవ కెర, ఒత్త
ద్రాచ రస్సుమ్ కడవనుక వెల్లొ పత్తుర్ కూనవ కెర,
తోట రకితి గోపురుమ్ బందవ కెర, రకితసక నిసాన,
జోవయింక జా తోట గుత్త దా కెర, వేర దేసిమ్ ఉట్ట
గెలన్.
34 "పండ్లుచి పంటొ లాయితి సమయుమ్
జెతికయ్, జోచి వాట నజన్‌తి రిసొ, తోట రకితసతె
జోచ గొత్తి సుదల్‌క, జో ఎజొమాని తెద్రయ్‌లొ.
35 గుత్త నజిలస, ఒత్త రక తిలస జో ఎజొమానిచ
గొతి మాన్సుల్‌తె ఎక్కిలొక దెర పెట్ల, అన్నెక్లొక మార
గెల, అన్నెక్లొక పత్రల్ గల పెట్ల.
36 జేవ్ రకితస దస్సి కెర్తికయ్, జో ఎజొమాని
అగ్గెచి కంట ఒగ్గర్‌జిన్ వేర గొత్తి సుదల్‌క
తెద్రయ్‌లన్, గని జేవ్ తోట రకితస ఇన్నెయింక కి
దస్సి అల్లర్ కెర్ల.
37 "పడ్తొ, జో ఎజొమాని కిచ్చొ కెర్లన్ మెలె,
'అంచొ పూత్తుక తెద్రయ్‌లెగిన, జోక మరియాద
దెకుల, కిచ్చొగె' మెన, పుత్తుస్‌క జేవ్ గర్చ రకితసతె
తెద్రయ్‌లన్.
38 జేవ్ జో ఎజొమానిచొ పుత్తుస్‌క దెక కెర,
'ఇన్నెకయి అబ్బొస్‌చి దనుమ్ కలుగు జయెదె, అల్లె,
ఇన్నెక మార కెర, ఇన్నెక జెతి దనుమ్ అమ్‌క
కడనుమ.' మెన ఉచర,
39 జోక దెర కెర, ద్రాచ తోట తెంతొ బార్ కెర మార్ల.
40 జలె, జా తోటచొ ఎజొమాని అయ్‌లె, గుత్త
నజిలస, జేవ్ రకితసక కిచ్చొ కెరెదె?" మెన యేసు
పుసిలన్.
41 జో ఎజొమాని, "జేవ్ గార్చ సుదల్‌క
మార, పంటొ లాయితె పొదిక జోచి వాట జోక
నిదానుమ్ తెన్ దెతు మెన, వేర మాన్సుల్‌క నిసాన,
జోవయింకయి జా తోట రకుక గుత్త దెయెదె" మెన
జబాబ్ దిల.
42 జలె, యేసు జోవయింక, "దేముడుచి కొడొతె
రెగిడ్లిసి కెయ సదు కెర్సు నాయ్ గే?

'గేర్ బందిత సుదల్ కామ్‌క నే జయె మెన పక్కయ్
పెలవ దిలి పత్తుర్ మెన ఉచర్లె కి, జొయ్యి
పత్తురు బోడిపత్తురు జయెదె. ప్రబుయి
సొంతయ్ ఇసి జర్గు కెర్లొ. జో ఇసి కెర్లి రిసొ,
అమ్ దెకిలె ఆచారిమ్ జతయి!'

మెన రెగిడ్లి కోడు.
43 దేముడుచి రాజిమ్‌క దెకిత కామ్ తుమ్‌చితె
తెంతొ కడ కెర, జోచి రాజిమ్ తెన్ బెదితి పలితుమ్
దెర్త ప్రెజల్‌చి అత్తి దెయెదె మెన తుమ్‌క కచితుమ్
సంగితసి.
44 §"పడ్తొ, ఈంజొ ముక్కిమ్ జలొ పత్తుర్‌చి
ఉప్పిరి కో సేడుల, బద్దల్ జా గెచ్చుల, గని కచి
ఉప్పిరి పత్తురు సేడెదె గే, జోక బీడవ గెలెదె" మెన
యేసు సంగిలన్.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక దెరుక కోర్‌ప జలిసి

45 వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ జో సంగిల
టాలివొ సూన కెర, "అమ్‌చి రిసొయి సంగితయ్"
మెన అర్దుమ్ కెరన,
46 యేసుక దెరుక మెన ఉచర్ల. గని జనాబ్ జోక
దేముడు తెద్రయ్‌లొ కబుర్ సంగితొసొ మెన ఉచర్లి
రిసొ, జోవయింక బియఁ కెర, జా పొది జోక దెరుక
ముల దిల.

22

పెండ్లి విందు దిలొ ఎక్కిలొ రానొచి టాలి
(లూకా 14:15-24)

1 అన్నెక్ టాలి కెర, యేసు జేవ్ కోపుమ్ జల
వెల్లెల మాన్సుల్‌క ఇసి సంగిలన్
2 "పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదుక బుకార్లిసి కీసి
మెలె, జోచొ పుత్తుస్‌చి రిసొ పెండ్లి విందు దిలొ
ఎక్కిలొ రానొ కెర్లిస్‌చి రితి జయెదె.

§ **21:44 21:44** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల నగుమ్ పుస్తకల్‌తె 44 నంబర్‌చి కోడు తయె నాయ్.

3 జా పెండ్లి విందుతె బుకార్లసక కడ ఆన్‌తి రిసొ,
జో రాసొ జోచ గొత్తి సుదల్‌క తెద్రయ్‌లన్. గని, జేఁవ్
బుకార్లస జెంక నెసిల.
4 జాకయ్, జో రాసొ, 'ఈందె, అంచి విందు
తెయార్ కెర అస్సి. బెయిలల్‌క, బేడు జల
సొమ్ముల్‌క కండ అస్సి. ఎత్కి తెయార్ కెర అస్సి.
విందు కంక జా' మెన బుకార్లసక అన్నె సంగ" మెన,
వేర గొత్తి సుదల్‌క జో రాసొ అన్నె సంగ తెద్రయ్‌లన్.
5 జేఁవ్ బుకార్లస జో మాన్సు బుకార్లిన్‌క
మరియాద నే దెకితె, జోవయింతె ఎక్కిలొ జోచి
బుఁయితె గెలొ, అన్నెక్లొ జోచి బియ్యార్‌తె ఉట్ట గెలొ.
6 అన్నె, సేఁన్‌ల సుదల్, జో రాసొచ కబుర్ గెల గొత్తి
సుదల్‌క దెర కెర, జోక నిస్కారుమ్ కెర, మార గెల.
7 జాచి రిసొ, జో రాసొ కోపుమ్ జా, జోచ
జమాన్లుక తెద్రవ దా, జేఁవ్ అత్య కెర్లసక మొర్తి
సిచ్చ దిలొ, చి జోవయించి పట్టుమ్‌క ఆగి లంబడ
డయవడ్లొ.
8 "తెదొడి జో రాసొ గొత్తి సుదల్ ఇసి మెన
సంగిలన్. 'పెండ్లి విందు తెయార్ కెర అస్సి, గని
బుకార్లస ఈంజ విందుతె జెంక తగుప జలస్ నెంజి.
9 జాచి రిసొ, వీదుల్‌తె గెచ్చు కెర, తుమ్‌క డిస్తస
ఎత్కిక పెండ్లి విందుతె జా మెన, తుమ్ బుకారా.'
మెన, జోచ గొత్తి సుదల్‌క జో రాసొ తెద్రయ్‌లన్.
10 జేఁవ్ గొత్తి సుదల్ వీదుల్‌తె గెచ్చు కెర, ఒత్త
డీసిల మాన్సుల్ ఎత్కిక విందుతె బుకారా ఆన్ల, చి
జా పెండ్లి బడ్డితె బెర్ల.
11 "పడ్తొ జో రాసొ, 'పెండ్లి బడ్డితె వెసిలసక
దెకిన్‌దె' మెన, జా పెండ్లి బడ్డిచి తెడి జా కెర, ఒత్త
పెండ్లి పాలల్ నే గలన్లొ ఎక్కిలొక దెక కెర,
12 'ఓ *నేస్తమ్, తుయి పెండ్లి పాలల్ నెంజితె
ఇన్నె కీసి అయ్‌లది?' మెన, జో రాసొ సంగితికయ్,
జో మాన్సు బియఁ గెచ్చు, తుక్లె తిలన్.
13 తెదొడి రాసొ, 'ఇన్నెక చట్టొ అత్తొ బంద కెర,
ఇన్నెక బయిలె అందర్‌చి కంట అందర్‌తె గల దాస.
ఒత్త గెతస ఏడ ఏడ, దంతొ చప్పిల్తె తవుల' మెన,
జోచ గొత్తి సుదల్‌క రాసొ సంగిలన్.
14 పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదుక బుకార్లస
ఒగ్గర్‌జిన్ గని నిసాన జలస తొక్కిజిన్ జవుల."
మెన సంగిలన్.

యేసుక కొడొతె అడ్డవుక మెన మాన్సుల్‌క జోతె తెద్రయ్‌లిసి
(మార్కు 12:13-17; లూకా 20:20-26)

15 తెదొడి పరిసయ్యుల్, కొడొతె యేసుక అడ్డవుక
మెన,
16 హేరోదు పచ్చెన జతస తెన్ పరిసయ్యుల్
జోచ సొంత సిస్సుల్‌క కి యేసుతె తెద్రయ్‌తికయ్,
జేఁవ్ యేసుక, "గురుబాబు, తుయి సత్తిమ్‌చొ మెన
జానుమ్. మొకమాటుమ్ నే దెకితె, వెల్లెల మాన్సుల్
కిచ్చొ ఉచరుల గే నే బితె, దేముడు దెకయ్‌లి వాట్‌చి
రిసొ సత్తిమ్ తెన్ బోదన కెర్తసి మెన జానుమ్" మెన,
పులయ్‌తి రితి సంగ, అన్నె,
17 "జలె, రోమ్ దేసిమ్‌చొ కైసర్ రానొక అమ్
†సిస్తు దెంక నాయిమ్ గే నాయ్ గే? తూయి
కీసి ఉచర్తసి? తుయి అమ్‌క సంగు" మెన,
పరిసయ్యుల్ తెద్రయ్‌లస యేసుక పుసిల.
18 గని యేసు జోవయించి పెట్టిచి విస్సుమ్ జాన,
"ఉప్రమెన్సుచొ మాన్సుల్, తుమ్. అంక కిచ్చొక
పరిచ్చు కెర్తసు?
19 అల్లె, జా సిస్తు దెతి డబ్బుల్‌చి కాసు ఏక్ అంక
దెకవ" మెన, జోవయింక సంగితికయ్, జేఁవ్ జోక
ఏక్ వెండి కాసు దెకయ్‌ల.
20 యేసు "ఈందె, ఇన్నె కచి పోలిక, కచి నావ్
డీస్తయ్?" మెన జోవయింక పుసిలన్,
21 చి జేఁవ్, "కైసర్ రానొచి" మెంతికయ్, యేసు
జోవయింక, "కైసర్‌క దెతిసి కైసర్‌క, దేముడుక
దెతిసి దేముడుకయ్ దెంక అస్సె" మెన, జోవయింక
సంగిలన్.
22 జోచి కోడు సూన ఆచారిమ్ జా, జేఁవ్ వెల్లెల
మాన్సుల్ తెద్రయ్‌ల మాన్సుల్ యేసుక ముల దా,
ఉట్ట గెల.

సద్దూకయ్యులు యేసుక పరిచ్చు కెరుక అయ్‌లిసి
(మార్కు 12:18-27; లూకా 20:27-40)

23 'మొర గెలెగిన అన్నె జీవ్ జంక నెంజె, అన్నెక్
లోకుమ్‌తె గెచ్చుక నెంజె' మెన ప్రెజల్‌క సికయ్‌త
సద్దూకయ్యులు జా దీసి యేసుతె జా కెర,
24 "ఓ గురుబాబు,
ఎక్కిలొ బోదల్ నెంజితె మొర గెలెగిన, జోచొ బావొసి
జో అన్నొస్‌చి తేర్సిక పెండ్లి జా, జోచొ
అన్నొస్‌చి నావ్ తెన్ బోదల్ పాయ దెంక
అస్సె,
మెన, మోసే పూర్గుమ్‌చ సంగిలన్.
25 జలె, అమ్‌చి తెన్ సత్తుజిన్ బావుల్లు తిల. వెల్లొ
పెండ్లి జా మొర గెలన్. ఇన్నెక బోదల్ నెంజిలి రిసొ,
ఇన్నెచి పట్టి జెర్మిలొ బావొస్‌క ఈంజ తేర్సి పెండ్లి
కెరన్లి.
26 తొల్సుర్ తెంతొ కర్వడ్‌చొ ఎద, వర్సు తెన్ వెల్లొచి
తేర్సిక దస్సి పెండ్లి జర్గు కెరన మొర గెల.

---

* **22:12 22:12** మింత † **22:17 22:17** జా సిస్తు మెలె, రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్‌చి సిస్తు.

27 ఎత్కి మొర గెలి పడ్తొ, ఈంజ తేర్‌బోద కి మొర
గెలి.
28 జలె, మొర గెలస అన్నె జీవ్ జతె పొదిక,
ఈంజేఁవ్ సత్తుజిన్‌తె కక్క ఈంజ తేర్సి జా తయెదె?
ఈంజేఁవ్ సత్తుజిన్ వర్స తెన్ ఇన్నెక పెండ్లి జా తిల
గెద?" మెన యేసుక పుసిల.
29 గని, యేసు జేఁవ్‌క, "తుమ్ దేముడుచి కొడొ
నేన అస్సున్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కొడొతె
రెడ్డయ్‌లి తుమ్ సదు కెర్లె కి, ఒత్త తిలిసి అర్దుమ్
కెరన్సు నాయ్, చి జో దేముడు కెరయ్‌త కమొ
దెకిలెకి, జోచి అదికారుమ్, సెక్తి, కెద్ది గే చినున్
నాయ్.
30 మెలె, మొర గెచ్చ అన్నె జీవ్ జతిస్‌తె, పెండ్లివొ
నే జతె, మాన్సుల్ దూతల్‌చి రితి దస్సె తవుల.
31 పడ్తొ, 'మొర గెలస అన్నె జితి నాయ్' మెన
ఉచర, తుమ్ అన్మానుమ్ తెన్ అస్సున్. జలె,
దేముడు తుమ్‌క సొంత సంగిలిసి సదు కెర్సు నాయ్
గె? మొర జీవు జా ఉట్టితి రిసొ,
'ఆఁవ్ అబ్రాహామ్‌క, ఇస్సాకుక చి యాకోబుక
దేముడుయి',
మెన, దేముడు సంగిలి కోడు.
32 జలె, జేఁవ్ పూర్గుల్ మొర తిలె కి, జోవయింక
జో దేముడు జా తా కామ్‌క జెతయ్ జలె, అన్నెక్
లోకుమ్‌తె గెచ్చ జివ్వి అస్తి మెన రుజ్జు జతయ్.
రితి మొర గెలసక నాయ్, గని జీవ్ తిలసకయ్ జో
దేముడు." మెన, యేసు జేఁవ్ సద్దూకయ్యుల్‌క
సంగిలన్.
33 ప్రెజల్, జలె, జో బోదన కెర్లిన్‌చి రిసొ సూన కెర,
ఆచారిమ్ జల.

పరిసయ్యుల్ యేసుక అన్నె పరిచ్చ కెర్లిసి
(మార్కు 12:28-34; లూకా 10:25-28)

34 'యేసు సద్దూకయ్యులు చి చోండి ముద్దొ కెర
దిలొ' మెన పరిసయ్యుల్ సూన కెర, యేసుతె బెద
అయ్‌ల,
35 చి జోవయింతె మోసే తెన్ దేముడు దిలి
ఆగ్నల్ సికడ్తొసొ ఎక్కిలొ యేసుక పరిచ్చ కెరుక మెన,
ఏక్ కోడు పుసిలన్.
36 "గురుబాబు, ఒండి మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి
దేముడు దిలి ‡ఆగ్నల్ తెన్ కేన్ ఆగ్న తొలితొచి
ముక్కిమ్‌చి?"
37 యేసు జోక,
"తుమ్‌చొ ప్రబు జలొ దేముడుక తుమ్‌చి ఒండి
§పెట్టి తెన్, తుమ్‌చి ఒండి ఆత్మ తెన్,
ఒండి మెన్సు తెన్ ఎక్కి ప్రేమ కెర్తె తంక.
38 ఎత్కి ఆగ్నల్‌తె ఈంజ తొలితొ చి, ముక్కిమ్‌చి.
39 అన్నె, 'తుమ్‌క తుమీ కెద్ది ప్రేమ కెరంతసు గే,
తుచి పక్క సుదొక కి తెద్ది ప్రేమ కెర్తె తంక' మెన,
అన్నెక్ ఆగ్న ముక్కిమ్.
40 మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెడ్డయ్‌ల
ఆగ్నల్ ఎత్కిక కి, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలస
సంగుల ఎత్కి కోడు కి, ఈంజేఁవ్ దొన్ని ఆగ్నల్
ఆదారుమ్ జా అస్తి" మెన, యేసు సంగిలన్.
41 పరిసయ్యుల్ ఎత్కి యేసుచి సుట్టునంత బెర
తతికయ్, యేసు జోవయింక ఏక్ కోడ్ పుసిలన్.
42 "రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తుచి రిసొ తుమ్
కిచ్చొ మెన ఉచర్తసు? జో కచ్చొ పుత్తుసి జయెదె?"
మెన పుసితికయ్, జేఁవ్ జోక, "దావీదు రానొచొ
పుత్తుసి, జోవయించి సెకుమ్‌చొ" మెలన్.
43 జేఁవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక,
"దస్సి జలె, క్రీస్తు దావీదుక పుత్తుసి జలెగిన,
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సికయ్‌తికయ్, దావీదు
రానొ కిచ్చొక క్రీస్తుక 'ప్రబు' మెన సంగిలన్. కిచ్చొ
కోడుతె దస్సి సంగిలన్ మెలె;
44 'తుచ విర్రోదుమ్ సుదల్‌క తుయి సుఁదితి రితి
ఆఁవ్ కెర్తె ఎద, అంచి ఉజెతొ పక్కయ్
తుయి పెస తా' మెన, ప్రబు అంచొ ప్రబుక
సంగిలన్."
45 దస్సి దావీదు రానొ క్రీస్తుక 'ప్రబు' మెన సంగితయ్
జలె, జో క్రీస్తు కీసి జా జోక పుత్తుసి జయెదె? ఉచర
మెన యేసు జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్‌క సంగితికయ్,
46 కో కి అన్నెక్ కోడ్ సంగుక నెతిర్ల. అన్నె, జా
దీసి తెంతొ, జోవయింతె కో కి యేసుక ఎక్కి కోడు కి
పుసుక దయిరిమ్ తిలె నాయ్.

23

ప్రెజల్‌క సిస్సుల్‌క యేసు జాగర్త సంగిలిసి
(మార్కు 12:38-40; లూకా 11:37-52; 20:45-47)

1 తెదొడి యేసు జా దేముడుచి గుడితె బెర్ల
ప్రెజల్‌క కి జోచ సిస్సుల్‌క కి ఇసి మెలన్.
2 "మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస చి
పరిసయ్యుల్ మోసే పూర్గుమ్‌చొచి పీటతె వెసిలి రితి
జా ప్రెజల్‌క మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడుక
అదికారుమ్ అస్సె.
3 జాకయ్, జేఁవ్ తుమ్‌క సికయ్‌తిసి ఎత్కి కెర,
గని, జోవయించ కమొ రితి తుమ్ కెర నాయ్. జేఁవ్,

‡ **22:36 22:36** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రర్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెడ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రర్డవ అస్సె. § **22:37 22:37** పేట్ తెన్

ఇసి కెర, దస్సి కెర, మెన సంగితిసి జేఁవ్ సొంత కెర్తి నాయ్.
4 పిమ్మట్, కూలి మాన్సుల్క సావుకర్లు కీసి కంది
వయితి జాడు వయడుల గే, దస్సి ఈంజేఁవ్ వెల్లెల
మాన్సుల్, ఒగ్గర్ ఆగ్నుల్ రితి కెరుక అస్సె మెన,
ప్రెజల్క జాడు వయడ్తి రితి కెర్తతి. గని, జేఁవ్
వయడ్త జాడ్లు రిత కమొ సుల్కున కెర్తి రిసొ జేఁవ్చి
కిడి ఊంటి కి నే తెన్ జవుస్ కదుల్ప కెర్తి నాయ్,
ప్రెజల్క కన్కారుమ్ జతి నాయ్.
5 జోవయించ కమొ కిచ్చొ బుద్ది తెన్ కెర్తతి మెలె,
అమ్ కెరంతి పున్నిమ్ మాన్సుల్ మెన్సుతు మెన,
దేముడుచ ఆగ్నుల్ రెగ్డ రచ్చుల్ రిత బంద, రూందు
వెల్లొ కెర, నిర్డె బందంతతి, చి జోవయించ పాలల్చ
జుల్పుల్ దీగు కెర్తతి.
6 పడ్తొ, విందుల్తె ముక్కిమ్ టాన్లుక కోర్ప
జతతి. అన్నె, జోవయించ సబ గెరలె కి ముక్కిమ్చ
వెస్తిత పీటల్ కడన్స్తతి.
7 పడ్తొ సంతవీదులె, మాన్సుల్ ఎత్కి అమ్క
జొకర్తు మెన కోర్ప జతతి. పడ్తొ, మాన్సుల్ జోక
'గురుబాబు' మెన జొకరుక కి కోర్ప జతతి" మెన
యేసు సంగిలన్.

యేసు సంగిలి బోధన

8 "తూమ్, జలె, తుమ్తె కక్క 'గురుబాబు' మెన
నాయ్. తుమ్క ఎక్కిలొయి తుమ్చొ గురుబాబు
రితొ జా అస్సె, చి తుమ్ ఎత్కిజిన్ ఎక్కి జతి రిత
బావుడ్లు జా అస్సున్.
9 అన్నె, ఈంజ లోకుమ్తెచ కక్క కి 'దేముడు
జలొ అబ్బొ' మెలి రితి నావ్ తియ నాయ్. కిచ్చొక
మెలె, ఎక్కిలొయి తుమ్చొ అబ్బొసి జలొ దేముడు,
పర్లోకుమ్తె తిల్లొసొ.
10 అన్నె, తుమ్తె కక్క 'గురు' మెనుక పోన.
కిచ్చొక మెలె, తుమ్క క్రీస్తు ఎక్కిలొయి గురు జా
అస్సె.
11 అన్నె, తుమ్చితె కో వెల్లొ జయెదె గే, జో
తుమ్క గొత్తి సుదొ జా సేవ కెర్సు.
12 కో జోవయింక జెఁవ్వి గవురుమ్ కెరంతి రితి
జవుల గే, జేఁవ్ దాక్ జవుల, చి కో జోవయింక
జెఁవ్వి దాక్ కెరనుల గే, వెల్లెల్ జవుల" మెన యేసు
సంగిలన్.

పరిసయ్యుల్క యేసు సంగిలి తీర్పు

13 పడ్తొ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు ఇసి మెన తీర్పు
సంగిలన్. "అయ్యొ! ఉప్రమెన్సుచొ పరిసయ్యుల్
చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నుల్ సికడ్తస,
నాసెనుమ్ జస్తె! కిచ్చొక మెలె, మాన్సుల్చి మొక్కె
తుమ్ పర్లోకుమ్చి కెడ్డివొ డంకితసు. కిచ్చొక మెలె,
తుమ్ జా రాజిమ్తె సొంత బెదుస్ నాయ్, చి బెదుక
ఇస్టుమ్ జలస బెదుక తుమ్ ఒప్పుస్ నాయ్.
14 *అయ్యొ! తుమ్ మోసే తెన్ దేముడు దిలి
ఆగ్నుల్ సికడ్తస, పరిసయ్యుల్, నాసెనుమ్ జస్తె!
తుమ్ రండెల్ మాన్సుల్చ గెరల్ విక కయ్లెకి,
'మాన్సుల్ అమ్చి బుద్ది చినుతు నాయ్' మెన
మాన్సుల్చి మొక్కె దిగిల ప్రార్ధనల్ కెర్తసు. జాకయ్
తుమ్చి పాపుమ్ ఒగ్గర్, చి వెల్లి సిచ్చు జస్తె.
15 "అయ్యొ! ఉప్రమెన్సుచొ పరిసయ్యుల్, మోసే
తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నుల్ సికడ్తస, నాసెనుమ్
జస్తె! తుమ్ కక్క జలెకు తుమ్చి మొత్తుమ్తె
బెదవంతి రిసొ, సముద్రుమ్ బుఁయి దెకజెతసు,
చి జో తుమ్చితె బెదిలొ మెలె, జోవయించి బుద్ది
తుమ్చి బుద్దిచి కంట దొన్ని వాటల్ గార్ జతి రితి
కెర్తసు, చి వెల్లి ఆగి గొయ్తె తూమ్ గెతె జలె, జో
అన్నె దస్సి సిచ్చు జంక విలువ జయెదె.
16 "అయ్యొ! తుమ్ గుడ్డి రిత జా, 'మాన్సుల్క
చెంగిల్ వాట్ దెకడ్తుమ్దె' మెన తుమ్క తూమ్
ఉచర్లె కి, చెంగిల్ వాట్ పిట్టయ్తస, తుమ్
నాసెనుమ్ జస్తె. తుమ్ సికడ్తిసి ఏక్ కిచ్చొ మెలె,
ఎక్కిలొ 'దేముడుచి గుడి తోడు' మెన ఒట్టు గలన్లె
కిచ్చొ నెంజె, గని 'దేముడుచి గుడితె తిలి బజరి
తోడు' మెన ఒట్టు గలన్లె, జో గలిలి ఒట్టు నెరవెర్సుప
కెరనుక అస్సె మెన తుమ్ సంగితసు.
17 తుమ్ బుద్ది నెంజిల గుడ్డి జల మాన్సుల్.
దొన్నితె కేన్ ముక్కిమ్? బజరి గే, బజర్క చెంగిల్
కెర్తి దేముడుచి గుడి గే?
18 "అన్నె, 'బలి దెతి టాన్ సాచి' మెన ఎక్కిలొ
ఒట్టు గలన్లె కిచ్చొ నెంజె, గని 'జాచి ఉప్పిరి తిలి
అర్పితుమ్ సాచి' మెన ఒట్టు గలన్లె, జో మాన్సు
గలిలి జా ఒట్టు నెరవెర్సుప కెరనుక అస్సె" తుమ్
మెంతసు.
19 తుమ్ గుడ్డి జల రిత మాన్సుల్, దొన్నితె కేన్
ముక్కిమ్? అర్పితుమ్ గే, అర్పితుమ్క సుద్ది కెర్తి
బలి దెతి టాన్ గే?
20 జలె, బలి దెతి టాన్ తోడు మెన కో ఒట్టు గలన
తవుల గే, 'జేఁవ్చి ఉప్పిరి తిలిసి ఎత్కి సాచి' మెన
ఒట్టు గలన్లి రితి జతయ్.
21 పడ్తొ, 'ఈంజ దేముడుచి గుడి సాచి' మెన కో
ఒట్టు గలన తవుల గే, దేముడు సాచి మెన ఒట్టు
గలన్లి రితి జతయ్. జో ఒత్త జితయ్చి రిసొ.
22 అన్నె, 'పర్లోకుమ్ తోడు' మెన కో ఒట్టు గలన
తవుల గే, 'దేముడుచి సిజాసనుమ్ తోడు' మెలి

* **23:14 23:14** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 14 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

రితి జా, ‘ఒత్త వెసితొసొ తోడు’ మెలి రితి ఒట్టు గలన్లి రితి జతయ్.

23 “అయ్యొ! ఉప్రమెన్సుచొ, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస చి పరిసయ్యుల్, తుమ్ నాసెనుమ్ జస్తె! తుమ్ పొచెర్ఁడొ రొడ్డొతె, చెరమల్లితె, జిల్లకరతె, దస్సచతె దెస్సు వంతుల్ కెర, ఏక్ వంతు దేముడుక దెతసు, గని మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ తెచ ముక్కిమ్ జల సెలవ్ కొడొ పఁవ్వ అస్సుసు. కిచ్చొ కిచ్చొ సెలవ్ కొడొ రితి కెరుక ముల అస్సుస్ మెలె, సత్తిమ్ తెన్ రుజ్జు కెర తీర్పు కెర్తిసి, కన్కారుమ్ జతిసి, చి దేముడుచి ఉప్పిరి నిదానుమ్ నముకుమ్ తితిసి. జోవయించి వంతు దస్స వస్తువల్క దెంక తప్పు నాయ్, గని అన్నె ముక్కిమ్ జల సెలవ్ కొడొ రితి తుమ్ కెర్తదు జలె, తుమ్క చెంగిల్ తత్తి

24 గుడ్డి జల రిత వాట్ దెకయ్తస, తూమ్. పితిస్తె డోమ తిలె జాక వెంట గెల, ఒంటె తిలె కి నాయ్ మెన జాక గీడ్లి రితి జతసు.

25 “అయ్యొ! ఉప్రమెన్సుచొ, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస చి పరిసయ్యుల్, నాసెనుమ్ జస్తె! గలస్లు గిన్నలు ఉప్పిరి పక్క మంజితి రితి, చెంగిల్ వేసిమ్ గలంతి రితి జతసు, గని తుమ్చి పేట్ తెడి పక్క చోరు బుద్దిచి ఆస బెర అస్సె.

26 తుమ్ గుడ్డి రిత పరిసయ్యుల్, గలస్ చి గిన్న తెడి సుబ్రుమ్ కెరుక కీసి ముక్కిమ్ తయెదె గే, దస్సి, తుమ్చి బుద్ది చెంగిల్ జలెగిన, నిజుమి పున్నిమ్ రితి చెంగిల్ జంక జయెదె.

27 “అయ్యొ! ఉప్రమెన్సుచొ, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస, పరిసయ్యుల్, తుమ్ నాసెనుమ్ జస్తె! తుమ్ చున్నుమ్ సరొయ్లి మెస్సున్చి రితి అస్సున్. ఉప్పిరి చొక్కిల్ నూటి డీస్తయ్, గని తెడి మొర గెల మాన్సుల్చ అడ్డొ, కువ గెలి ముక్కల్ తయెదె.

28 దస్సి, తుమ్క దెకిత మాన్సుల్క నీతిసుదల్చ రిత డీస్తసు, గని తుమ్చి ఆత్మ తెడి ఉప్రమెన్సు, మూర్కుమ్ బుద్ది బెర అస్సె.

29 “అయ్యొ! ఉప్రమెన్సుచొ, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస చి పరిసయ్యుల్, తుమ్ నాసెనుమ్ జస్తె! దేముడుచ కబుర్లు సంగిలసక తుమ్చ పూర్గుమ్చ మార్లి రిసొ తుమ్క లాజుచి రిసొ, జేఁవ్ నీతిసుదల్చి రిసొ తుమ్ మెస్సున్లు బందవ, నూటి కెరవ,

30 ఆమ్ అమ్చ పూర్గుమ్చ తిల దీసలె జితమ్ జలె, దేముడుచి కబుర్ ఆన్లసక మార్లిస్తె ఆమ్ బెదితమ్ నాయ్” మెనన, నీతి సంగితసు, తుమ్.

31 దస్సి మెనన, దేముడుచి కబుర్ ఆన్లసక మార్లసచ పుత్తర్సులు జా అస్సుమ్ మెన, తుమ్చి ఉప్పిరి తుమీ సాచి లట్టబంతసు.

32 తుమ్చ పూర్గుమ్చ మొదొల్ తెంతొ కెర్లిసి తుమ్ పూర్తి నెరవెర్సుప కెర, జలె.

33 “పెట్టి అయిచి విస్సుమ్చ, తుమ్. విస్సుమ్చ అయివొచి జట్టుచ, వెల్లి ఆగి గొయ్తెచి సిచ్చ తుమ్ కీసి పిట్టవన్తె? పిట్టవనుక నెతుర్సు.

34 జాచి రిసొ, దేముడుచి కబుర్ ఆన్తసక కి, బుద్ది సుదల్క కి, అంచి సుబుమ్ కబుర్ సికడ్డసక కి తుమ్చితె తెర్రయిందె. గని జోవయింతె సగుమ్జిన్క మార్తె, సిలువల్తె గలుల. అన్నె సగుమ్జిన్క తుమ్చ సబ గెరలె కొర్డల్ తెన్ పెట కెర, అల్లర్ కెర, ఏక్ పట్నుమ్ తెంతొ అన్నెక్ పట్నుమ్ ఎద, ఉదడ గెల్తె తస్తె.

35 తుమ్ దస్సి కెర్తసుచి రిసొ, మాన్సుల్చి అత్తి మొర గెల నీతిసుదల్ ఎత్కిజిన్చి లొఁయిచి పాపుమ్ తుమ్క లయెదె. నీతి జలొ హేబెలుక మార్లి తెంతొ మొదొల్ కెర, దేముడుచి గుడిచి నెడిమి బలి దెతి టాన్ సొడి తుమ్చ అబ్బదించి మార్లొ బరకీయచొ పుత్తున్ మెలొ జెకర్యాచి లొఁయి ఎద,

36 జా పాపుమ్ ఎత్కి ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్క లయెదె మెన, తుమ్క ఆఁవ్ కచితుమ్ సంగితసి.

37 “ఓ యెరూసలేమ్చ, అమ్చి యెరూసలేమ్చ మాన్సుల్! అమ్ తెర్రయ్ల కబుర్ ఆన్లసక, బోదన కెర్లసక పత్రల్ గల మార్తసు. కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ నే లయితి రితి కుకిడి జాచి పిల్లల్క జాచి రెప్పల్ తెడి కీసి ముద్దొ కెరన తయెదె గే, ఆఁవ్ తుమ్క కెత్తిగే సుట్లు ముద్దొ కెరంతి రితి తుమ్క చెంగిల్ కెర్తయ్, గని తుమ్ నెసిలద్దు.

38 ఈందె, తుమ్చి గేర్ కో నెంజితె రితి తుమ్క తూమి ముల దెస్తె.

39 అప్పె తెంతొ మొదొల్ కెర, ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతొసొక ‘జెయ్యి, జెయ్యి!’ మెన తుమ్ సంగుక దెర్తె ఎదక తుమ్ అంక దెకుక నెతుర్సు మెన, కచితుమ్ సంగితసి” మెన, యేసు సంగిలన్.

24

దేవులుమ్ పాడ్ జంక తిలిస్చి రిసొ యేసు సంగిలిసి

(మార్కు 13:1-31; లూకా 21:5-33)

1 తెదొడి యేసు దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్ జా ఉట్ట గెతె తతికయ్, జోచ సిస్సుల్, ‘ఈంజ దేముడుచి గుడి కెద్ది సూటి కెర అస్తి!’ మెన జోక దెకవుక అయ్ల.

2 జాచి రిసొ యేసు జోవయింక, "ఈంజ ఎత్కి
తుమ్ దెకితసు, గని, తుమ్క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్
సంగితసి మెలె, పత్తుర్చి ఉప్పిర్ పత్తుర్ దొంత్రల్
అప్పె తిలె కి, ఎక్కి జలెకు నే టీఁవొ నే జతి దీసి
జెయెదె" మెన, సంగిలన్.

3 పిమ్మట్, యేసు దేముడుచి గుడిచి మొక్కె తిలి
ఒలీవ మెట్టయ్ గెచ్చ వెసితికయ్, అన్నె కో నెంతె
సిస్సుల్ జోతె జా కెర, "తుయి సంగిలిసి కెఁయఁక
జర్గు జయెదె? పిమ్మట్, తుయి ఈంజ లోకుమ్తె
అన్నె జెతిసి కి, ఈంజ ఉగుమ్ మార్సుప జతిసి కి
పాసి జెతయ్ మెన, అమ్ కీసి చినుక జయెదె?"
మెన పుసిల.

4 జలె యేస్సు జోవయింక ఇసి మైలన్. "కో జలెకు
తుమ్క మోసిమ్ నే కెర్తి రితి, తుమ్ జాగర్త దెకన.

5 కిచ్చొక మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్, 'అంచి నావ్
తెన్ జా కెర అఁవ్వి క్రీస్తు' మెన సంగుక జలెకు,
ఒగ్గర్జిన్క మోసిమ్ కెర, వేర బుద్ది సికడుల.*

6 పిమ్మట్, 'యుద్దుమ్ జతయ్' మెన జలెకు,
'యుద్దుమ్ జెయెదె' మెన జలెకు, తుమ్ సూన్తె.
గని, బమ్మ నెంతె తా. ఇసచ ఎత్కి జర్గు జంక అస్సె,
గని ఈంజ ఉగుమ్ తెద్ది బేగి పూర్తి జయె నాయ్.

7 పిమ్మట్, దేసిమ్చి ఉప్పిర్ దేసిమ్, రాజిమ్చి
ఉప్పిర్ రాజిమ్ యుద్దుమ్క టీఁవొ జవుల. అన్నె,
వేర వేర దేసిమ్లుతె కరుల కి బూకంపల్ కి జర్గు
జవుల.

8 అంచి రాజిమ్ ఏలుప కెర్తి ఉగుమ్క జెర్మయ్తి
అగ్గె జెతి సల్వ నొప్పుల్ రితి జా, ఇసచ మొదొల్
జవుల.

9 "దస్సి జర్గు జతి పొదిక, ప్రెజల్ తుమ్క స్రెమల్
కెర్తి రిసొ అదికారుల్తె సొర్ప కెర మొరవుల. అంచి
నావ్చి రిసొ, దేసిమ్లు ఎత్కితె తుమ్క విరోదుమ్
కెరుల.

10 దస్సి జర్గు జతిన్చి రిసొ, ఒగ్గర్జిన్ బమ్మ
జా అంక ముల దా, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ మోసిమ్
కెర అదికారుల్చి అత్తి దెరవ దెవుల, చి ఎక్కిలొక
ఎక్కిలొ విరోదుమ్ జవుల.

11 "జేఁవ్ దీసల్క, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్
'దేముడుచి కబుర్ సంగితొసొ ఆఁవ్' మెనన,
తుమ్చితె జా కెర, వేర బుద్ది సికడ, ఒగ్గర్జిన్క అంక
ములవ దెవుల.

12 అన్నె, 'పాపుమ్ కెర్తిసి ఒగ్గర్ జా గెతయ్'
మెన, ఒగ్గర్జిన్తె ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ కెర్తిసి పిట్ట
గెచ్చెదె.

13 దస్సి జలెకి, ఆకర్ ఎద నముకుమ్ తెన్ తా, కో
ఓర్సుప జవుల గే, జెఁవ్వి రచ్చించుప జవుల.

14 " 'ఒండి లోకుమ్చ ప్రెజల్ ఈంజ సాచి సూన
తత్తు' మెన, ఈంజ లోకుమ్ ఎత్కిక పరలోకుమ్చి
రాజిమ్చి రిసొచి ఈంజ అంచి సుబ్బుమ్ కబుర్
సూనయిందె. ఎత్కితె సూనయ్లెకయ్ ఆకర్ దీసి
జెయెదె" మెన యేసు సంగిలన్.

యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ పాడ్ జంక తిలిస్చి రిసొ యేసు సంగిలిసి

15 "జాకయ్, †పిమ్మట్క, 'జర్గు జయెదె' మెన
దానియేలు పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగ్డయ్లి కోడు
తిలిసి, మెలె, దేముడుక విరోదుమ్ జా జోక బలే
దూసుప కెర నాసెనుమ్ కెర్తిక దేముడుచి గుడితె
టీఁవొ జంక, తుమ్ దెకితె, ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ
మెలె, ఈంజ సదు కెర్తస తుమ్ చెంగిల్ ఉచరన,
జలె, జా గుర్తు తుమ్ దెకిలె,

16 యూదయ ప్రదేసిమ్తెచ మాన్సుల్ చట్టుక
డొంగ్రలె ఉట్ట నిగుతు.

17 జా జర్గు జతిసి తుమ్ దెకిలె, కేన్ మిద్దెచి
ఉప్పిర్ తిలొ సుదొ, ఉత్ర కెర, జోచి గెరి తెంతొ కిచ్చొ
జలెకు వెంట నెంక ఉత్ర జెంక నాయ్.

18 వెడయ్ తిలొ సుదొ, కామ్చి రిసొ కడ్ల జోచ
సొక్కుల్ జవుస్ వెంట నెంక పస్ల జెంక నాయ్.

19 "అయ్యొ! జేఁవ్ దీసల్క వయ తిల
తేర్బోదల్, బోదల్ వడ్నివొ ఉట్ట నిగుక నెత్ర ఒగ్గర్
స్రెమల్ జవుల.

20 'చల్లి పొది జవుస్, ‡సెలవ్ కడస్లి దీసి జవుస్
అమ్క ఈంజ ఉట్ట నిగితి స్రెమ జెవుస్ నాయ్' మెన,
తుమ్ ప్రార్దన కెర.

21 కిచ్చొక మెలె, లోకుమ్ జెర్మున్ జలి తెంతొ
అప్పె ఎదక, దస్సి స్రెమ కెయ్యెక కి కలుగు జయె
నాయ్, చి తెద్ది స్రెమ కెయ్యెక కి అన్నె జయె నాయ్.

22 జాచి రిసొ, తొక్కి దీసల్క దస స్రెమల్ జతి రితి
ప్రబు సెలవ్ దెతొ నాయ్ జలె, కో కి రచ్చించుప జంక
నెత్ర. గని, నంపజతి రిసొ రచ్చనక నిసాన జలస
పాడ్ నే జతి రిసొయి, జేఁవ్ స్రెమల్ తొక్కి దీసల్ తతి
సెలవ్ అస్సె.

---

* **24:5 24:5** కెఁయఁక మెలె, యేసు పరలోకుమ్తె వెగ గెచ్చ అన్నె నే జెతె అగ్గె. † **24:15 24:15** యేసు జెర్మ డబ్బయ్-70-వెర్సుల్ గెలి పడ్తొ ఈంజ నస్టుమ్ జర్గు జలి. మెలె, యేసు పరలోకుమ్తె గెచ్చ అన్నె విస్సెక్ నత్తు-27-వెర్సుల్ గెతికయ్. ‡ **24:20 24:20** ఎత్కి సెన్వర్ యూదుల్క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచి కొడొ సూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక 'యెహోవ' మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి 'కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్' మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిస్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తిన్చి రిసొ ఒగ్గర్ ఆగ్నల్ అఁవ్వి ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిన్క 'కామ్' మెన నింద కెర్తతి.

యేసు అన్నె జెతిసి కీసి తయెదె గే జొయ్యి సంగిలిసి

23 "జా కాలుమ్‌క, 'ఈందె, క్రీస్తు!', 'ఓదె క్రీస్తు' మెన కో జలెకు తుమ్‌క సంగిలెగిన, తుమ్ నంప కెర నాయ్.
24 కిచ్చొక మెలె, అబద్దుమ్‌చ జా కెర, 'ఆఁవ్ క్రీస్తు' మెనన జలెకు 'ఆఁవ్ దేముడుచి కబుర్ ఆన్‌తొసొ' మెనన జలెకు, రచ్చనక నిసాన్లసక మోసిమ్ కెర జోవయించి నముకుమ్ పిట్టపుక మెన ఉచర, వెల్లెల మాయకమొ కెరుల.
25 ఈందె, ఈంజ నే జతె అగ్గె తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితసి.
26 జాకయ్, కో జలెకు, 'ఈందె, క్రీస్తు జా బయిలె అస్సె' మెన సంగిలె జవున్, తుమ్ ఒత్త గెచ్చ నాయ్. నెంజిలె, 'ఈందె, గేర్ తెడి మూలయి పెస అస్సె' మెన సంగిలె జవున్, నంప కెర నాయ్.
27 కిచ్చొక మెలె, బిజిలి తూర్పు పక్క మొల్క, పడమర పక్క గెతె ఎదక కీసి ఉజిడ్ జతయ్ గే, దస్సి కి ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ అన్నె జెతె పొదిక, దస్సి, కేన్ పక్క కి డీసిందె.
28 పీనుమ్ కేనె తయెదె గే, ఒత్త గిద్దుల్ బెరుల.

29 "ఆఁవ్ సంగిలి జా వెల్లి స్రెమచి దీసల్ కేడ్లె, బేగి పొద్దు అందర్ జయెదె. జోను కి ఉజిడి దెయె నాయ్. ఆగాసుమ్ తెంతొ సుక్కల్ గెసురుల, ఆగాసుమ్‌తె ఎత్కి అద్దుర్ జయెదె.
30 తెదొడ్‌క ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ జెతిస్‌క గుర్తు ఆగాసుమ్‌తె డీసెదె. సొస్టుమ్ డీసెదె, చి ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ ఆగాసుమ్‌చ మబ్బుల్‌తె ఉత్ర, అంచి అదికారుమ్ అంచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడి తెన్ జెతిసి బూలోక్‌మ్ తిలి ఎత్కి ప్రెజల్‌చ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ దెక, జేఁవ్ కెర్ల పాపల్‌చి రిసొ దుకుమ్ కెరనుల.
31 తెదొడ్‌క నప్పిర్ గట్టిజ బజవ, అంచ దూతల్‌క తెర్రయిందె, చి చెత్తర్ పక్కల్ తెంతొ ఆఁవ్ నిసాన అంక నంపజల మాన్సుల్‌క జేఁవ్ ఎక్కితె కుడవుల.

32 "అంజూరుమ్ రూకుక టాలి కెర అర్దుమ్ కెరన. మెలె, దసొ రూక్‌చ కొమ్మల్ కోవ్‌ని జా పలొయ్‌లె, 'వేసెగు అప్పె పాఁవ జెయెదె' మెన, తుమ్ చినితె.
33 దస్సి, ఆఁవ్ సంగిల గుర్తుల్ తుమ్ దెకిలె, జా గుమ్మొమె పాఁవిల్ రితి జా అన్నె జెతికయ్ సమయుమ్ పాసి జా అస్సె మెన తుమ్ జాన్‌తె.
34 ఆఁవ్ సంగిల స్రెమల్, గుర్తుల్ పూర్తి జలెకయ్ ఈంజ ఉగుమ్ అంతుమ్ జయెదె మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ కచితుమ్ సంగితసి.
35 జలె, ఆగాసుమ్ బుఁయి నాసెనుమ్ జా గెచ్చుల, గని అంచ కొడొ ఎద్దరె పిట్టితి నాయ్.

కో నేన్లి పొదిక అన్నె జెయిందె మెన యేసు సంగిలిసి

36 "జలె, కేన్ దీసిక ఈంజ లోకుమ్‌తె అన్నె జెయిందె గే, జా దీస్, జా గడియ కెఁయెఁక జెయెదె గే, మెన దేముడు అబ్బొక పిట్టవ కేన్ మాన్సు జలెకు, పరలోకుమ్‌చ దూతల్ జలెకు, దేముడు అబ్బొచొ పుత్తుసి జలెకు, కోయి నేనుమ్.
37 నోవహు పూర్గుమ్‌చొ తిలి పొది ఎత్కి కీసి తిలి గే, దస్సి ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ అన్నె జెతె పొదిక దస్సి తయెదె.
38 మెలె, నోవహు తిలి పొది, దేముడు సంగిలే కి, జా దీసల్‌తె తిల మాన్సుల్ నంప కెర్ల నాయ్, చి జా వర్దల్‌చి పాని పెటుక దెర్లి పొది కి, నోవహుచి కుటుంబుమ్ వెల్లి ఓడతె పెస కెవ్డి డంకిలి ఎద, అన్నె కో కి కతె తా, పితె తా, పెండ్లివొ కెర్తె తా, కిచ్చొ నే జతి రితి బుల్తె తిల.
39 జా వర్దల్ పాని గెడ్సుప జతిసి నిజుమి జర్గు జంక తిలి మెన నంప నే కెరంతికయ్, జా జర్గు జతికయ్, జేఁవ్ ఎత్కిజిన్‌క బూరుమ్ గుడ్డ నిలి, చి డుజ గెల. దస్సి, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ అన్నె ఉత్ర జెతిసి తెన్ కి, ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ అంక నే సూన్‌తె, జోవయింక ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి కెర్తె తవుల, చి తెదొడ్‌క నాసెనుమ్ జాఁ గెచ్చుల.
40 "జా కాలుమ్‌క, దొగుల బట్టి తిలె, ఎక్కిలొక ముల దా, అన్నెక్లొక కడ నెవుల.
41 దొగుల తేర్‌బోదల్ తిర్వేల్ తెన్ రోడ్తె తిలె, ఎక్లిక ముల దా, అన్నెక్లిక కడ నెవుల.
42 "జలె, కేన్ సమయుమ్‌క తుమ్‌చొ ప్రబు ఆఁవ్ అన్నె జెయిందె గే, తుమ్ నేన్సు. జాచి రిసొ, తుమ్ తెలివి తా, అంక రకితె తా.
43 గని ఏక్ టాలి అర్దుమ్ కెరన. 'కేన్ సమయుమ్‌క చోరు జెయెదె గే, గెర్‌చొ ఎజొమాని కో జలెకు జాన్‌తొ జలె, జో జా సమయుమ్‌క చెద్దొయి తా, రకితె తా, జోచొ గెరి చోరు నే పెసితి రితి దెకన్‌తొ' మెలి కోడుక తుమ్ అర్దుమ్ కెరన.
44 మెలె, తుమ్ నే ఉచర్లి సమయుమ్‌క ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ అన్నె జెయిందె. జాచి రిసొ, తుమ్ తెయార్ జా, తెలివి తెన్ రకితె తా.
45 "జలె, ప్రయాసుమ్ గెచ్చుక మెన ఎజొమాని బార్ జంక జలె, జోచ గేర్‌చక దెక సమయుమ్‌క అన్నిమ్ దెంక మెన జో నిసాన్లొ బుద్ది తిలొ నిదానుమ్‌చొ గొత్తి సుదొ కో జవుల?
46 జో ఎజొమాని అన్నె ఉట్ట అయ్‌లె, జో గొత్తి సుదొ జో ఎజొమాని తియార్లి కామ్ కెర్తె తిలె, జోక చెంగిలి.

47 దస్సి నిదానుమ్ కెర్తె తిలొ మెలె, జో ఎజొమాని
అయ్‌లె, జోచి ఆస్తి ఎత్కిచి ఉప్పిరి జో గొత్తి సుదొక
అదికారుమ్ దెయెదె, తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్
సంగితసి.
48 "జో గొత్తి సుదొ గార్ సుదొ జలె, 'ఎజొమాని
ఆల్సిమ్ కెర్తయ్' మెన ఉచర,
49 జోచి తెన్ తిల గొత్తి సుదల్‌క పెటుక మొదొల్
కెర, సూర్ పిత మాన్సుల్ తెన్ బెద, జేఁవ్ కతిసి
పితిస్‌తె బెద దస్స అలవాట్లు సికెదె.
50 'ఎజొమాని ఆజి జెయె నాయ్' మెన గొత్తి సుదొ
ఉచర, నే రకితె దీసిక గడియక జో ఎజొమాని ఉట్ట
అయ్‌లె,
51 జోక మొర్తి సిచ్చ తియడ కెర, ఉప్రమెన్సుచ
మాన్సుల్ సిచ్చ జతిస్‌తె గలెదె. ఒత్త గెతస సిచ్చక
ఏడ్తె తవుల, దంతొ చప్పిల్తె తవుల.

25

తెలివి తా ఆఁవ్ అన్నె జెతిస్‌క రకితె తా

1 "పరల్లోకుమ్‌చి రాజ్జిమ్‌చి ఉజిడి తెన్ ఆఁవ్
అన్నె జెతిస్‌క రకితిసి కీసి జయెదె మెలె, పెండ్లి
ఉబేడొక దస్సుల్ జంక మెన, దెస్సుజిన్ ఉబెడివొ
దివ్వొ దెరన బార్ జలిస్‌చి రితి జయెదె.
2 జోవయింతె బుద్ది నెంజిలస పాఁచ్‌జిన్, చి బుద్ది
తిల్లస పాఁచ్‌జిన్ తిల.
3 బుద్ది నెంజిలస జోవయించ దివ్వొ దెరన, తేల్
నే దెర్తె గెల.
4 గని బుద్ది తిలస, మాత్రుమ్, జోవయించ దివ్వొ
కి, అన్నె సువితి తేల్ కి దెరన గెల.
5 "పెండ్లిఉబేడొ ఆల్సిమ్ కెర్తికయ్, జేఁవ్
దెస్సుజిన్ గూన్‌క జుమ నిజిల.
6 సొక్కుక, ఈందె, పెండ్లిఉబేడొ జెతయ్. జోక
దస్సుల్ జంక బార్ జా" మెన, బారికి కేకుల్
గల్తికయ్,
7 జేఁవ్ దెస్సుజిన్ ఉబెడివొ ఎత్కిజిన్ సూన కెర,
ఉట్ట, జోవయించ దివ్వొచ వాటివొ చెంగిల్ కెరన,
8 జోవయింతె జేఁవ్ పాఁచ్‌జిన్ బుద్ది నెంజిలస,
అమ్‌చ దివ్వొ విజ గెతతి. తుమ్‌చి తేల్ సగుమ్
అమ్‌క దా మెన, బుద్ది తిల తెయార్ జలసక సంగిలి
9 జేఁవ్ తెలివి జా తిలస అమ్‌తె తిలిస్తి అమ్‌క
తుమ్‌క పాఁవె నాయ్. సావుకర్లుతె తుమ్ గెచ్చు,
తుమ్‌చి రిసొ గెనన మెన సంగిలి.
10 "జలె, సమయుమ్‌క బుద్ది నెంజిలస తేల్
గెనుక గెతె తతికయ్, పెండ్లిఉబేడొ పాఁవ అయ్‌లన్,
చి తెయార్ జా తిలస జోవయింతెన్ బెద పెండ్లి గెరి
పెస, విందుతె వెసిల. తెదొడి, విందు దెతొసొ కెడ్డి
డంక దిలొ.
11 డంక దిలి పిమ్మట్, బుద్ది నెంజిల ఉబెడివొ ఒత్త
జా కెర, 'బాబు, బాబు, అమ్‌క కెడ్డి ఉగుడ దే' మెన
సంగిల.
12 జో ఎజొమాని జోవయింక, 'ఆఁవ్ తుమ్‌క నేని
మెన తుమ్‌క నిజ్జుమి ఆఁవ్ సంగితసి' మెన సంగెదె.
13 జలె, ఆఁవ్ ఉట్ట గెలె, కేన్ దీసిక కేన్ గంటక
అన్నె జెయిందె గే, తుమ్ నేన్సు, చి రిసొ తెలివి తా
రకితె తా.

తలాంతుల్ దొర్కు కెరన్ల తీగ్లచి టాలి
(లూకా 19:11-27)

14 "ఏక్ మాన్సు ప్రయానుమ్ గెచ్చుక తిలి రిసొ,
జోచ గొత్తి సుదల్‌క బుకారా కెర, 'చెంగిల్ రకుతు'
మెన జోచి ఆస్తి ఎత్కి జోవయించి అత్తి సొర్ప కెర
దిలన్.
15 ఎక్కిలొక పాంచ్ తాలంతుల్, ఎక్కిలొక దొన్ని
తాలంతుల్, ఎక్కిలొక ఎక్కి *తాలంతు, దస్సి. కక్క
జేఁవ్ వాడిక కెర్తి సెక్తిచి ఎదిలి వంట దా కెర, బార్ జా,
ఉట్ట గెలన్.
16 జలె, జేఁవ్ గొత్తిమాన్సుల్‌తె పాంచ్ తాలంతుల్
కడన్లొసొ గెచ్చ, జేఁవ్ తెన్ బియ్యార్ కెర, అన్నె పాంచ్
తాలంతుల్ లాబుమ్ కెరన బెదయ్‌లన్.
17 దస్సి, దొన్ని తాలంతుల్ కడన్లొసొ అన్నె దొన్ని
తాలంతుల్ లాబుమ్ కెరన బెదయ్‌లన్.
18 జలె, ఏక్ తాలంతు కడన్లొసొ గెచ్చ, బుఁయి
కూన కెర, జోచొ ఎజొమాని దిలి దనుమ్ లుంకడ
దిలన్.
19 "ఒగ్గర్ దీసల్ గెలి పిమ్మట్, జేఁవ్ గొత్తి
సుదల్‌చొ ఎజొమాని అన్నె జా కెర, జోవయింక దిలి
జోచి డబ్బుల్ లెక్క కెర నజనుక మెన, జోవయింక
బుకార్లొ.
20 తెదొడి, పాంచ్ తాలంతుల్ కడన్లొసొ పుర్రె
జా కెర, బాబు తుయి పాంచ్ తాలంతుల్ అంక
దిలది, చి ఈందె, ఆఁవ్ అన్నె పాంచ్ తాలంతుల్
బెదయ్‌లయ్" మెన, జా డబ్బుల్ ఎత్కి ఆన
దెకయ్‌లన్.
21 జలె, జా ఎజొమాని జోక, "తుయి నిదానుమ్
తిలొ చెంగిలొ గొత్తి సుదొ, ఈంజ ఇదిల్ తుక
దిలయ్, గని తుచొ ఎజొమానిచి రిసొ నిదానుమ్
తెన్ లాబుమ్ కెర్లది చి రిసొ, ఇన్నెచి కంట ఒగ్గర్
ఆస్తిచి ఉప్పిరి తుక అదికారుమ్ దెయిందె. తుచొ
ఎజొమానిచి సంతోసుమ్‌తె తుయి బెదు" మెన జోక
సంగిలన్.
22 "దస్సి, దొన్ని తాలంతుల్ కడన్లొసొ కి పుర్రె
జా కెర, 'బాబు, తుయి అంక దొన్ని తాలంతుల్

* **25:15 25:15** తాలంతు మెలె బజర కాసు. దేనార కాసు మెలె ఎక్కి దీసిక కూలి. ఎక్కి తాలంతు, 6000 దేనార.

దిలది, చి ఈందె ఆఁవ్ దొన్ని తాలంతుల్ లాబుమ్ బెదయ్‌లయ్' మెన సంగితికయ్,
23 జోచొ ఎజొమాని, 'నిదానుమ్ తిలొ చెంగిలొ గొత్తి సుదొ, తుయి. ఈంజ ఇదిల్ తెన్ అంచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్లది. అప్పె ఒగ్గర్‌చి ఉప్పిరి కి తుక అదికారుమ్ దెయిందె. తుచ్చొ ఎజొమానిచి సంతోసుమ్‌తె తుయి బెదు' మెన జోక సంగిలన్.
24 "పిమ్మట్, ఎక్కి తాలంతు కడన్లొసొ జా కెర, బాబు, తుయ్ 'కన్కారుమ్ నెంజిలొసొ' మెన, 'తుయి నే ఉంపిలి పంటొ, లాయితొసొ' మెన, 'తుయి నే పూన్లిస్‌తె కుడవంతొసొ' మెన, ఆఁవ్ జాన్ని.
25 జాచి రిసొ, ఆఁవ్ తుక బియఁ కెర, తుయి దిలి తాలంతు జాగర్త తెన్ బుఁయ్యె రోవ దిలయ్, చి జెతికయ్, ఉట్కువ ఆన్లయ్. ఈందె, కడను" మెన సంగిలన్.
26 గని, జోచొ ఎజొమాని జోక, "గర్చొచొ బద్దుకుమ్‌చొ గొత్తి సుదొ తుయి. ఆఁవ్ నే ఉంపిలిస్‌తె లాయితొసొ మెన, నే పూన్లిసి కుడవంతొసొ మెన తుయి జాన్లది?
27 జలె అంచి డబ్బుల్ కేన్ జవుస్ సావుకారితె తుయి దా తత్తది జలె, ఆఁవ్ అయ్‌లె అంచి డబ్బుల్ వడ్డి తెన్ నజన్‌తయ్" మెన, జో గొత్తి సుదొక గోల కెర,
28 జా తాలంతు జో గొత్తి సుదొ తెంతొ నజన, దెస్సు తాలంతుల్ తిలొసొక దేసు.
29 ఇదిల్ జవుస్ తిలొసొక అన్నె దెంక జయెదె, గని నెంజిలొసొతె తెంతొ జోక తిలిసి కి కడ గెలుక జయెదె.
30 జో కామ్‌క నెంజిలొ గొత్తి సుదొక అందర్‌చి కంట రితి అందర్‌తె బయిలె గల దాస. ఒత్త గెలస జా సిచ్చక ఏడ ఏడ, దంతొ చప్పిల్తె తవుల మెన, ఎజొమాని ఆడ్ర దిలన్.

మెండల్ అన్నె గొర్రెల్

31 "ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ, అంచ దేమ్ముడుచి దూతల్ తెన్ పరలోకుమ్‌చి ఉజ్జిడి తెన్ అన్నె జెతె పొదిక, అంచి ఒత్తచి ఉజిడ్‌చి సింగాసనుమ్‌తె వెసిందె.
32 మంద రకితొసొ, మంద ఎత్కి ఎక్కితె కుడవన, కీసి మెండల్ తెంతొ గొర్రెల్‌క వేర కెరెదె గే, తెదొడ్‌క ఆఁవ్ అన్నె జెతె పొదిక దేసిమ్‌లు ఎత్కితెచ ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్‌క అంచి మొక్కె కుడవన కెర, నంపజలస తెంతొ నంపనెంజిలసక వేర కెరిందె.
33 అంచి ఉజెతొ పక్క మెండల్ రిత నంపజలసక, డెబ్రి పక్క గొర్రెల్ రిత నంపనెంజిలసక టీఁవొ కెరెదె.
34 "ఒత్త తెంతొ, ఆఁవ్ పరలోకుమ్‌చొ రాన్, అంచి ఉజెతొ పక్క తిలసక కిచ్చొ మెనిందె మెలె, అంచొ అబ్బొ రచ్చన వరుమ్ దిలస, తూమ్. బూలోకుమ్ జెర్మయ్‌లి పొది తెంతొ తుమ్‌చి రిసొ తెయార్ కెర్లి రాజిమ్‌తె తుమ్‌చి వాట తూమ్ నజన.
35 కిచ్చొక మెలె, అంక చూ కెర్తికయ్, తుమ్ అంక అన్నిమ్ దిలదు, అంక తాన్ కెర్తికయ్, తుమ్ పాని దిలదు. వేర దేసిమ్‌చొ జా తిలయ్, గని అంక తుమ్‌చితె బెదవన్లదు.
36 అంక సరిపుచుప జత పాలల్ నెంజితికయ్, అంక పాలల్ దిలదు. జొర్జొ తెన్ తతికయ్, అంక దెకుక అయ్‌లదు. జేల్‌తె తతికయ్, ఒత్త అంక దయిరిమ్ కెరుక అయ్‌లదు" మెన, సంగిందె.

37 "జా కోడు సూన్లె, పున్నిమ్ మెన జో తీర్పు సంగిలస కిచ్చొ మెనుల మెలె, ప్రబు, తుయి కెఁయ్యు చూ జలిసి దెకిలమ్ చి అన్నిమ్ దిలమ్? తుక కెఁయ్యు తాన్ కెర్లిసి దెకిలమ్ చి పాని దిలమ్?
38 తుయి కెఁయ్యు వేర దేసిమ్ తెంతొ అయ్‌లిసి దెకిలమ్ చి అమ్‌చి తెన్ బెదవన్లమ్? కెఁయ్యు తుక పాలల్ నెంజిలిసి దెకిలమ్ చి పాలల్ దిలమ్?
39 తుక జొర్జొ తిలిసి, తుయి జేల్‌తె తిలిసి కెఁయ్యు దెకిలమ్, చి దయిరిమ్ కెరుక గెలమ్? కెఁయ్యు నాయ్, కిచ్చొగె" మెన సంగుల, జేఁవ్, పున్నిమ్ జలస.
40 జేఁవ్ దస్సి సంగిలె, రానొ జోవయింక కిచ్చొ మెనిందె మెలె, తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అంచ బావుడ్లు జల ఈంజేఁవ్ అంచ మాన్సుల్‌క తుమ్ మరియాద కెర్లిసి, అంక కి మరియాద కెర్లి రితి జలి మెనిందె.

41 "పడ్తొ, జా దీసిక అంచి డెబ్రి పక్క తిలసక కిచ్చొ మెనిందె మెలె, గర్చు, తూమ్, గెచ్చు! సయ్‌తానుక చి జోచ దూతల్‌క గల్తి రిసొ తెయార్ కెర్లి నే విజితి ఆగితె తుమ్ సేడ!
42 కిచ్చొక మెలె, అంక చూ కెర్లి పొది తుమ్ అంక అన్నిమ్ దిలదు నాయ్. అంక తాన్ కెర్తికయ్, పాని దిలదు నాయ్.
43 వేర దేసిమ్‌చొ ఆఁవ్ అయ్‌లె కి, అంక తుమ్ బెదవన్సు నాయ్. సరిపుచుప జత పాలల్ నెంజిలి పొది, అంక తుమ్ పాలల్ దిలదు నాయ్. జబ్బు తెన్ తిలె కి, జేల్‌తె తిలె కి, తుమ్ అంక దెకుక అయ్‌లదు నాయ్, మెన అంచి డెబ్రి పక్క తిలసక సంగిందె.
44 తెదొడ్‌క జేఁవ్ కి ఇసి మెన జబాబ్ దెవుల. ప్రబు, తుక చూ కెర్తికయ్, తాన్ కెర్తికయ్, తుయి వేర దేసిమ్‌చొ జెతికయ్, పాలల్ నెంతె తతికయ్, జొర్జొ తెన్ తతికయ్, జేల్‌తె తతికయ్, అమ్ తుక తోడు కెరుక నాయ్ గె? మెన సంగుల.
45 జోవయింక ఆఁవ్ కిచ్చొ జబాబ్ దెయిందె మెలె, తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అంచ

మాన్సుల్‌తె కక్క కి తుమ్ ఇసి నే కెర్లిసి, అంక కి నే కెర్లి రితి జలి, మెన జోవయింక సంగుమ్‌దె,
46 చి కెఁయఁక తెఁయఁక సిచ్చు జతిన్‌తె గెచ్చుల,
గని పున్నిమ్ జలస కెఁయఁక తెఁయఁక పరలోకుమ్‌తె
జింక గెచ్చుల.” మెన సిస్సుల్‌క యేసు సంగిలన్.

26

అంక విరోదుమ్ సుదల్ దెర్తి సమయుమ్ పాసి జా అస్సె

(మార్కు 14:1-2; లూకా 22:1-2; యోహా 11:45-53)

1 యేసు సిస్సుల్‌క ఈంజేవ్ కొడొ ఎత్కి సంగ
కేడయ్‌లి పిమ్మట్ జర్గు జలిసి కిచ్చొ మెలె, జో జోచ
సిస్సుల్‌క,
2 “దొరతి గెలె, *పస్కా పండుగు జెయెదె మెన
తుమ్ జాన్సు. జా పొదిక, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్‌లొసొక సిలువతె టీఁవొ కెర మార్తి రిసొ, అంక
దెర దెయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.
3 జా సమయుమి, వెల్లెల పూజర్లు కి వెల్లెల
మాన్సుల్‌తె అన్నె సగుమ్‌జిన్ కి, కయప మెంతొ
ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచి గేర్‌తె బెద జా కెర,
4 కీసిగె లుంకచోరు యేసుక దెర, మారుక మెన,
బెద ఉచర్ల, గని,
5 “పండుగు పొది పోని, నెంజిలె పండుగ్‌క బెర
అయ్‌ల ప్రెజల్ కుమ్మత్ తెన్ గగ్గొల్ జా అమ్‌క బలే
అల్లర్ కెరుల” మెన సంగితె తిల.

తేర్‌బోద వాసెన తేల్ యేసుచి బోడి సువిలిసి

(మార్కు 14:3-9; యోహా 12:1-8)

6 జలె, యేసు బేతనియ గఁవ్వి గెచ్చు కెర, సీమోను
మెలొ వెల్లి రోగి జా తిలొ ఎక్కిలొచొ గెరి తిలి పొది,
7 ఏక్ తేర్‌బోద, ఒగ్గర్ చెంగిలి విలువచి వాసెన
తేల్‌చి బుడ్డి దెరన, జోతె అయ్‌లి. అన్నె, జో
అన్నిమ్ కంక వెస తతికయ్, జోచి బోడి ఉప్పిరి
సుఁవిలి.
8 సిస్సుల్ దెక కెర, కోపుమ్ జా, “ఈంజ నస్టుమ్
కిచ్చొక?
9 ఈంజ తేల్ ఒగ్గర్ కరీద్‌క వికిలెగిన, బీద
మాన్సుల్‌క దర్‌మ్‌మ్ దెంక జతి” మెన సంగిల.
10 యేసు జా కోడు జాన్లి రిసొ, “ఈంజ తేర్‌బోద
అంక కెర్లిసి చెంగిల్ వెల్లొ కామ్. తుమ్ కిచ్చొక ఇన్నెక
ఉస్సుర్ కెరుక?
11 బీద మాన్సుల్ కెఁయఁక కి తుమ్‌చి తెన్
తవుల, గని ఆఁవ్ కెఁయఁక తెఁయఁక తుమ్‌చి తెన్
ఈంజ లోకుమ్‌తె ఇసి తయె నాయ్.
12 ఈంజ తేర్‌బోద ఈంజ వాసెన తేల్ అంచి
ఆఁగ్‌తె సువ కిచ్చొ గుర్తు కెర్తయ్ మెలె, ఆఁవ్ నే మొర్తె
అగ్గె, అంక నే రోవితె అగ్గె, అంచి ఆఁగ్ తెయార్ కెర్తి
గుర్తు కెర్తయ్.
13 తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ నిజుమి సంగితసి మెలె,
ఒండి లోకుమ్‌తె కేనె ఈంజ అంచి సుబుమ్ కబుర్
బోదన కెరుల గే, ఒత్తయ్ ఈంజ అప్పె కెర్లిసి సంగ,
ఇన్నెచి రిసొ ఉచరవడుల” మెన యేసు సంగిలన్.

యూదా యేసుక దెర దెంక ఉచర వెల్లెల పూజర్లుతె గెచ్చు సంగిలిసి

(మార్కు 14:10-11; లూకా 22:3-6)

14 తెదొడి, బారజిన్ సిస్సుల్‌తె తిలొ
ఇస్కరియోతు గఁవ్విచొ యూదా, వెల్లెల పూజర్లుతె
గెచ్చు కెర,
15 “ఆఁవ్ యేసుక తుమ్‌క దెర దిలెగిన, తుమ్
అంక కిచ్చొ దెస్తె?” మెన పుసిలన్. జేఁవ్ జోక
ముప్పయ్ వెండి బిల్లల్ దిల.
16 జా గడియ్ల తెంతొ యూదా యేసుక దెర దెంక
మెన సమయుమ్ చజితె తిలన్.

యేసు సిస్సుల్ తెన్ పస్కా పండుగు కెర్తతి

(మార్కు 14:12-21; లూకా 22:7-14,21-23; యోహా 13:21-30)

17 నే పులయ్‌ల పొడియొ కతి పండుగ్‌క తొలితొ
చి దీసి, సిస్సుల్ యేసుతె జా కెర, “తుయి †పస్కా
అన్నిమ్ కెర్తి రిసొ, అమ్ కేన్ టాన్ తెయార్ కెరుక?”
మెన, జోక పుసిల.
18 చి యేసు జేఁవ్‌క, “యెరూసలేమ్‌తె తిలొ
పలాన్ సుదొతె తుమ్ గెచ్చు కెర, ‘అంచి సమయుమ్
పాఁవ జా అస్సె. అంచ సిస్సుల్ తెన్ తుచి గెరి
పండుగు కెరిందె’ మెన, ప్రబు తుక సంగ మెన
అమ్‌క తెర్‌ర్‌య్‌లొ” మెలన్.
19 యేసు జోవయింక, సంగిలి రితి జేఁవ్ సిస్సుల్
కెర, పస్కా అన్నిమ్‌క దొర్కు జలిసి తెయార్ కెర్ల.
20 సాంజ్ జతికయ్, యేసు జేఁవ్ బారజిన్
సిస్సుల్ తెన్ అన్నిమ్ కంక వెసిల.

---

* **26:2 26:2** పూర్గుమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతొ ప్రబు రచ్చించుప కెర్లిసి ఏద కెర్తి పండుగు, ఈంజ. ముక్కిమ్‌క కిచ్చొ ఏద కెరుల మెలె, ‘అమ్‌చ యూదుల్‌క విడ్డల్ కెర్తు’ మెన ఐగుప్తు దేసిమ్‌చ కుటుంబల్ ఎత్కిచ తొల్సుర్ జల ముస్సుబోదల్‌క దూత మార్లిన్‌తె యూదుల్‌చ తొల్సుర్ బోదల్ నే మొర్తి రితి ప్రబు జోవయింక పిట్టయ్‌లిసి ఏద కెరుక. తెదొడి, పూర్గుమ్‌చి జా రాతి కేన్ గెరి యూదుల్ తిల గే, జా గెర్‌చ దార్‌బంద్రల్‌తె అర్పితుమ్ జలొ ఏక్ మెండపిల్లచి లొయి దెరవుల, చి దూత దెకిలె, జా గెర్‌చొ తొల్సుర్ బోదక మారె నాయ్. నిర్గమకాండుమ్ 12:21-30. † **26:17 26:17** ‘పస్కా పండుగు’ మెలె, యూదుల్ ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ ఐగుప్తు దేసిమి గెచ్చ గొతిమాన్సుల్ జా ఒగ్గర్ స్రెమల్ సేడ్తె తతికయ్ మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి ప్రబు జోవయింక విడ్డల్ కెర బార్ కెర్లన్. జా రచ్చన నే పండ్సిత్ రితి ఎత్కి వెర్సి పస్కా పండుగు కెర్తతి.

21 జేఁవ్ అన్నిమ్ కత్తె తతికయ్, యేసు జేఁవ్‌క,
"తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె,
తుమ్‌చితె ఎక్కిలొ అంక విరోదుమ్ సుదల్‌చి అత్తి
సొర్ప కెర దెయెదె" మెలన్.
22 దస్సి మెంతికయ్, జేఁవ్ ఒగ్గర్ దుకుమ్ తెన్
ఎక్కి మాన్సు, "ప్రబు, ఆఁవ్ గే?" మెన పుసిల,
23 చి యేసు కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "అంచి
తెన్ పలెరుమ్‌తె కో ఆతు గల పొడి గండ బుడ్డవ
తయెదె గే, జొయ్యి అంక దెర, సొర్ప కెర దెయెదె.
24 "ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొచి రిసొ
రెగిడ్లి రితి ఆఁవ్ ఉట్ట గెచ్చిందె. గని, అయ్యొ! ఆఁవ్
మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొక, కేన్ మాన్సు దెర
విరోదుమ్ సుదల్‌చి అత్తి సొర్ప కెర దెయెదె గే, జో
మాన్సు జతి సిచ్చచి రిసొ, జో నే జెర్మ తిలె జోక
చెంగిల్ తత్తి" మెన, యేసు సంగిలన్.
25 జోక దెర దెతొ యూదా "గురుబాబు, ఆఁవ్
గె?" మెన సంగితికయ్, యేసు జోక, "తుయి జా
సంగిలి" మెన సంగిలన్.
26 యేసు, సిస్సుల్, జా పస్కా అన్నిమ్ కెర్తె తా,
యేసు పొడియొ దెరన, "దయ కెర్లది" మెలి రితి
‡దేముడు అబ్బొస్‌క జొకర కెర, జా పొడియొ మోడ,
సిస్సుల్‌క వంట దా, జోవయింక, "తుమ్ ఈంజ
కడన కా. అంచి ఆఁగుక ఈంజ గుర్తు జయెదె" మెన
కెర,
27 ఏక్ గిన్నచి ద్రాచ రస్సుమ్ దెర, దేముడు
అబ్బొస్‌క అన్నె ఉచర, సిస్సుల్‌క దా కెర, "ఇన్నెచి
రస్సుమ్ పియ.
28 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ రస్సుమ్ కిచ్చొ గుర్తుచి
మెలె, ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్‌చి పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తి
రిసొ అంచి లొఁయి సూఁయి జంక అస్సె మెన నొవి
ప్రమానుమ్.
29 అంచొ అబ్బొచి రాజిమ్‌తె తుమ్‌చి తెన్ ఇసి
ఆఁవ్ ద్రాచ రస్సుమ్ నొవర్ పితి ఎద, ఇసిచి
అన్నె పియ నాయ్ మెన తుమ్‌క సంగితసి" మెన,
సంగిలన్.
30 తెదొడి, జేఁవ్ దేముడుక గనుమ్ గాయ కెర,
బార్ జా కెర, ఒలీవ మెట్టయ్ ఉట్ట గెల.
31 తెదొడి యేసు జోవయింక, "ఆజి రాతిక,
తుమ్ ఎక్కిజిన్ అంచి రిసొ బమ్మ జా అంక
ములితె. కిచ్చొక మెలె,

మెండల్ రకితొసొక మొరయిందె, చి జోచ మెండల్
ఎక్కిజిన్ చెదుర్ప జా గెచ్చుల

మెన దేముడు రెగ్డయ్‌లి కోడు నెరవెర్సుప జంక
అస్సె.
32 గని, ఆఁవ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్లి పిమ్మట్, తుమ్‌చి
కంట అగ్గె గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె గెచ్చిందె" మెన,
ప్రమానుమ్ కెర్లన్.
33 జాకయ్ పేతురు, "తుచి రిసొ ఎక్కిజిన్ బమ్మ జా
తుక ములిలెకి, ఆఁవ్ తుక కెఁయంక ములి నాయ్"
మెన సంగిలన్.
34 యేసు జోక, "తుక ఆఁవ్ కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్
సంగితసి మెలె, ఆజి రాతిక, కుకుడొ నే వాఁసితె అగ్గె,
'జోక నేని' మెన అంచి రిసొ తివ్వెరి తుయి సంగితె"
మెన, సంగిలన్.
35 పేతురు జోక అన్నె, "ఆఁవ్ తుచి తెన్ మొరుక
అస్సె మెలె కి, ఆఁవ్ తుక 'నేని' మెన, కెఁయ్యొక కి
సంగి నాయ్" మెన సంగిలన్, చి సిస్సుల్ ఎక్కిజిన్
కి దస్సి మెల.

గెత్సేమనే మెంతి తోటతె యేసు దుకుమ్ సేడ ఏడ్లిసి

36 తెదొడి యేసు సిస్సుల్ తెన్ గెత్సేమనే మెంతి
తోటతె గెచ్చ కెర, జో "ఆఁవ్ ఒత్తల్‌తొ గెచ్చ ప్రార్ధన
కెర జెతి ఎద, తుమ్ ఇన్నె వెస తా" మెన సంగ కెర,
37 ఎక్కి పేతురుక చి జెబెదయిచ దొగుల
పుత్తర్సుల్ జత యాకోబుక చి యోహానుక పట్టి
కడన, ఇదిల్ దూరి గెచ్చ కెర, దుకుమ్ దా, మెన్సుతె
ఒగ్గర్ బాద సేడుక దెర్లొ.
38 తెదొడి, "అంచి పెట్టి తిలి దుకుమ్ రిసొ మొర
గెచ్చుక జయెదె. తుమ్ ఇన్నె తా, అంచి తెన్ చెదొయి
తా" మెన, సంగ కెర,
39 సగుమ్ దూరి గెచ్చ కెర, సెర్ను సేడ, దేముడు
అబ్బొస్‌క ఇసి మెన ప్రార్ధన కెర్లన్. "ఓ బ, జతి
లెక జలె, ఈంజ గిన్నచి ఆఁవ్ నే పితి రితి అంక
పిట్టవు, గని అంచి ఇస్టుమ్ పొని. తుచి ఇస్టుమ్
జర్గు జవుస్" మెన, ప్రార్ధన కెర, ఉట్ట కెర,
40 జేఁవ్ సిస్సుల్‌తె అన్నె ఉట్ట జా, జేఁవ్ నిజ అస్తి
మెన దెక కెర, పేతురుక, "జలె, ఎక్కి గడియ జలెకు
అంచి తెన్ తుయి రకితె తంక నెతిర్లది గే?
41 జత అల్లర్‌తె తుయి పాపుమ్ నే కెర్తె రితి
జాగర్త తా ప్రార్ధన కెర్తె తా. 'ఆత్మ నిదానుమ్ అస్సె'
మెన ఉచరన్లెకి, ఆఁగ్‌క సెక్తి నాయ్" మెన యేసు
సంగ కెర,
42 అన్నెక్ సుట్టు ఇదిల్ దూరి ఉట్ట గెచ్చ కెర, "ఓ
బ, ఈంజ సైమచి గిన్న ఆఁవ్ పిలెకయి గెచ్చెదె జలె,
తుచి ఇస్టుమ్ జర్గు జవుస్" మెన ప్రార్ధన కెర,
43 అన్నె ఉట్ట అయ్‌లె, జేఁవ్ సిస్సుల్ గూన్‌క నెత్ర
కెర అన్నె నిజ అస్తి మెన దెక కెర,

‡ **26:26 26:26** 'దేముడు అబ్బొసి' మెన కేన్ సుట్టు రెగ్డ తిలె, దేముడుచి రిసొ సంగితయ్.

44 జోక అన్నె ముల దా, ఉట్ట గెచ్చ, అన్నెక్ నుట్టు
తెదొడ్చ కొడొ ప్రార్దన కెర్లన్.
45 తెదొడి యేసు జోచ సిస్సుల్‌తె అన్నె ఉట్ట జా,
జోవయింక, "అప్పెకయ్ సెలవ్ కడన, నే రకితె నిజ
అస్సున్ గే? ఈందె, సమయుమ్ జఁయి గెలి. ఆఁవ్
మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ పాపుమ్ కెర్తసచి
అత్తి దెర్సు సేడిందె.
46 జొమ్మ, గెచ్చుమ! ఈందె, అంక దెర దెతొసొ
పాసి జా అస్సె" మెన, సిస్సుల్‌క సంగిలన్.

యూదా చి జనాబ్ యేసుక దెరుక అయ్‌లిసి (మార్కు 14:43-50; లూకా 22:47-53; యోహా 18:3-12)

47 యేసు లట్టబ్తె తతికయ్, బారజిన్ సిస్సుల్‌తె
జో అగ్గె తిలొ యూదా పాఁవ అయ్‌లస. జో తెన్ కి
ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ కత్తుల్ డండల్ దెరన యూదుల్‌చ
వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్‌తె యూదా
తెన్ అయ్‌ల.
48 జలె, ఈంజ నే జతె అగ్గె, "ఆఁవ్ కక్క
చుంబింది గే, జొయ్యి యేసు. జోకయి దెరన" మెన
యేసుక దెర దెతొ యూదా జేఁవ్ జనాబ్‌క గుర్తు సంగ
తిలన్.
49 జాచి రిసొ, జో యేసుతె బేగి జా కెర,
"గురుబాబు, జొఁర!" మెన సంగ, జోక చుంబిలన్.
50 యేసు జోక దెక, "ఓ నేస్తము, తుయి కిచ్చొ
కెరుక అయ్‌లది గే, జయి కెరు" మెన, జోక
సంగిలన్. జేఁవ్ అయ్‌లస పాసిక జా, యేసుక దెర్ల.
51 జలె, యేసు తెన్ తిలొసొ ఎక్కిలొ, ఆతు
చంపొ కెర, కత్తి కడన, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచొ గొత్తి
సుదొక పెట, జోచొ కంగ్డొ సింద గెలన్.
52 యేసు జోక, "తుచి కత్తి తిఁయ దేసు. కత్తివొ
తెన్ యుద్దుమ్ కెర్తస కత్తి తెన్ మొరుల.
53 అల్లె, ఈంజ సమయుమ్ ఆఁవ్ అంచొ అబ్బొక
ప్రార్దన కెరుక నెతిరి మెన ఉచర్తసి గె? నెంజిలె,
ప్రార్దన కెర్లెగిన, జో డబ్బయ్ వెయిలు దూతల్‌క బేగి
తోడ్ తెద్రవుక నెత్రె మెన తుయి ఉచర్తసి గే?
54 గని, దస్సి కెర్లెగిన, అంక ఈంజ ఎత్కి జర్గు
జంక అస్సె మెన దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లిసి కీసి
నెరవెర్సుప జయెదె!" మెన జో సిస్సుడుక సంగిలన్.
55 తెదొడి, జయి గడియయ్, యేసు జనాబ్‌క,
"ఆఁవ్ కిచ్చొ చోర్లయ్ చి కత్తులు డండల్ దెరన అంక
దెరుక తుమ్ అయ్‌లదు గే? ఆఁవ్ రోజుక దేముడుచి
గుడితె పెస బోదన కెర్లె కి, అంక జా పొది దెర్సు
నాయ్.
56 జలె, దేముడుచి కబుర్లు రెగిడ్లసచి అత్తి రెగిడ్ల
కొడొ నెరవెర్సుప జతి రిసొయి ఈంజ ఎత్కి జర్గు
జలి" మెన, యేసు సంగితికయ్, సిస్సుల్ ఎత్కి
బియఁ కెర, జోక ముల దా, ఉట్ట నిగిల.

ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచి మొక్మె యేసుక టీఁవడ్ల (మార్కు 14:53-65; లూకా 22:54-55,63-71; యోహా 18:13-14,19-24)

57 ఒత్త తెంతొ, యేసుక జేఁవ్ విరోదుమ్ సుదల్
దెర కెర, కయప మెలొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరితె జోక
కడ నెతికయ్, ఒత్త దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గల్
సికడ్డస చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ బెర తిల.
58 పేతురు, మాత్రుమ్, దూరి దూరి యేసుచి పట్టి
జా జా, జో ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచి వీదె పాఁవ కెర,
వీదె పెస కెర, ఆకర్‌క కిచ్చొ జర్గు జయెదె గే దెకుక
మెన, జమాన్లు తెన్ వెసిలన్.

59 వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లి సబ కెర్తస
ఎత్కిజిన్ యేసుక మారుక కోర్‌ప జా, జోక నేరిమ్
వయడ్డి సాచి చజితె తిల.
60 గని అబద్దుమ్ సాచి సంగితస ఒగ్గర్‌జిన్ పుర్రె
జలెకి, సరి జతి సాచి దొర్కు జయె నాయ్. గని,
ఆకర్‌క, దొగుల పుర్రె జా కెర,
61 "ఈంజొ మాన్సు 'దేముడుచి గుడి ఆఁవ్
సేడవ గెల కెర, తిర్రత్‌క అన్నె బందిందె' మెన
సంగిలొ" మెన సంగిల.
62 జేఁవ్ దస్సి సంగితికయ్, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి
టీఁవొ జా, యేసుక దెక, "ఈంజేఁవ్ సంగిలిన్‌క కిచ్చొ
జబాబ్ దెంక నెతిర్సి గే? ఈంజేఁవ్ తుక కిచ్చొ నేరిమ్
వయడ్డతి?" మెన, పుసితికయ్ కి
63 యేసు తుక్లె తిలన్. జాకయ్, ఎత్కిక వెల్లొ
పూజరి జోక అన్నె, "తుయి దేముడుచొ క్రీస్తు జలొ
పుత్తుసి జస్తె జలె, 'జీఁవ్ తిలొ దేముడు తోడు' మెన,
జోచి నావ్ తెన్ అమ్‌చి మొక్మె ఒప్పన సంగు" మెల,
64 యేసు జోక, "తుయి సంగిలి రితి. గని
తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఆకర్‌క ఎత్కి సెక్తి
అదికారుమ్ తిలొసొచి ఉజెతొ పక్క ఆఁవ్ మాన్సు
జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ వెస తతిసి కి, ఆగాసుమ్‌చి
మబ్బుతె, ఆఁవ్ పరలోకుమ్ తెంతొ అన్నె ఉత్ర జెతిసి
కి తుమ్ దెకితె" మెన, సంగిలన్.
65 జో ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి, కోపుమ్‌క జో
గలన్లి దిగిల్ చొక్క చిరన గెల కెర, "అయ్యొ!
'దేముడుక సమానుమ్ జతస్సి' ఈంజొ సంగుక
ప్రబుచి విలువ కడ వెల్లి పాపుమ్ కెర్తయ్. అమ్‌క
అన్నె సాచుల్ అక్కర్ నాయ్. ఈందె, దేముడుక
ఈంజొ సమ్మందుమ్ సంగన్లిసి. తుమ్ అప్పె సొంత
సూన్లదు ఈంజయి సరి జతయ్.

66 తుమ్ కిచ్చొ రుజ్జు సంగితె?" మెన సబ కెర్తనక
పుసితికయ్, జేవ్, "ఈంజొ మొర్తి సిచ్చచి ఎదిలి
తప్పు కెర అస్సె" మెన సంగ,
67 యేసుచి మొక్మె తుంక్ర దా, జోక కుందిల.
అన్నె, సగుమ్‌జిన్ జోక పెట కెర,
68 "క్రిస్తు, తుక కో పెట్ల గే తుయ్ క్రిస్తు గద, అమ్‌క
సంగు!" మెన కొంకడ్ల.

పేతురు యేసుక "జోక నేని" మెన సంగిలిసి
(మార్కు 14:66-72; లూకా 22:56-62; యోహా 18:15-18,25-27)

69 ఈంజ మదెనె, పేతురు వీదె వెన తతికయ్,
ఒత్తచి తేర్‌బోద గొత్తి సుది ఎక్లి జోతె జా కెర, "తుయి
కి గలిలయ ప్రాంతుమ్‌చొ యేసు తెన్ తిలది" మెన,
జోక సంగిలి.
70 జా దస్సి మెన సంగితికయ్, పేతురు, "తుయి
సంగిలిసి అంక అర్థుమ్ జయె నాయ్" మెన,
ఎత్కిజిన్‌చి మొక్మె, యేసుక నేన్లి రితి సంగిలన్.
71 పేతురు అన్నె వీదిచి గుమ్ముమ్ పక్క గెతికయ్,
అన్నెక్లి తేర్‌బోద గొత్తి సుది జోక దెక కెర, "ఈంజొ
కి నజరేతు గవ్వించొ యేసు తెన్ తిలొ" మెన, ఒత్త
టీవ తిలస్తక సంగిలి.
72 జలె పేతురు ఒట్టు గలన, "జో మాన్సుక ఆవ్
నేని" మెన సంగిలన్.
73 గడియ గెలి పిమ్మట్, ఒత్త టీవొ జా తిలస
పేతురుతె జా కెర, "నిజుమి, తుయి జోచ సిస్సుల్‌తె
ఎక్కిలొ. తుయి లట్టబ్లె చినుక ఒత్తయ్" మెన,
సంగిల.
74 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, పేతురు, "జో
మాన్సుక ఆవ్ నేని" మెన సపెన గల కెరన ఒట్టు
గలనుక దెర్లొ, చి బేగి కుకుడొ వాఁసిలన్.
75 జాచి రిసొ, "కుకుడొ నే వాస్తె అగ్గె, 'జోక నేని'
మెన, తుయి తివ్వెరి అంచి రిసొ సంగితె" మెన
యేసు అగ్గె సంగిలిసి ఏదస్త కెర, పేతురు బార్ జా
ఎదివాట్ దుకుమ్ జా ఏడ గెలన్.

27

యేసుక అదికారి జలొ పొంతి పిలాతుతె నజిలిసి
(మార్కు 15:1; లూకా 23:1-2; యోహా 18:28-32; బారి కమ్మొ 1:18-19)

1 రాత్ పాయితికయ్, వెల్లెల పూజర్లు చి
యూదుల్‌చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ సబ
కెర, యేసుక మారుక మెన తీర్పు కెర,
2 జోక బంద కడన, *అదికారి జలొ పిలాతుతె
సొర్ప దిల.
3 తెదొడి, యేసుక దెర దిలొ యూదా, "యేసుక
నేరిమ్ వయడ అస్తి, చి మారుల" మెన దెక కెర,
"పాపుమ్ కెర్లయ్" మెన దుకుమ్ జా బమ్మ జా,
జేవ్ ముప్పయ్ వెండి బిల్లల్ జేవ్ వెల్లెల పూజర్లుతె
చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్‌తె అన్నె ఆన కెర,
4 "కేన్ తప్పు నే కెర్లొ నీతి తిలొసొక ఆవ్ దెర దా
ఆవ్ పాపుమ్ కెర్లయ్" మెన సంగిలన్. గని జేవ్
వెల్లెల మాన్సుల్ కిచ్చొ మెల మెలె, "జాకయ్ అమ్‌క
కిచ్చొ? అమ్‌చి పూచి నెంజె. తుయి దెకన్" మెన,
సంగితికయ్,
5 జో యూదా జేవ్ వెండి బిల్లల్ దేముడుచి
గుడితె గల దా, గెచ్చ, ఉరి గలన, మొర గెలొ.
6 యూదా దస్సి కెర్తికయ్, వెల్లెల పూజర్లు జా
డబ్బుల్ వెంట కెర, కిచ్చొ మెలె, "ఈంజ ఎక్కిలొచి
లొఁయి సువిలి పాపుమ్ డబ్బుల్. జాచి రిసొ,
దేముడుచి గుడిచి డబ్బుల్ పెటితె ఈంజ డబ్బుల్
గల్తుక జయె నాయ్" మెన,
7 లట్టబన, ఉచరన, 'యూదుల్ నెంజిల వేర
దేసిమ్‌చ మాన్సుల్‌క ఒత్త రోవ గెలుక జయెదె' మెన,
కుమ్మరొ ఎక్కిలొచి బాటి జా డబ్బుల్‌క గెనిల.
8 జాచి రిసొ, ఆజి ఎద, జా బాటిక †'ఎక్కిలొచి
లొఁయి సువిలి పాపుమ్‌చి డబ్బుల్‌క గెన్లి బాటి'
మెంతతి.
9 ఇసి జర్గు జలిసి తెన్, దేముడుచి కబుర్
సంగిలొ యిర్మీయాచి అత్తి రెగిడ్లి కోడు నెరవెర్సుప
జలి.
"ప్రబు సంగిలి రితి, ఇస్రాయేలులు సగుమ్‌జిన్,
ఎక్కిలొక గెనుక మెన ఒప్పన్లి సొమ్ముక,
మెలె ముప్పయ్ వెండి బిల్లల్‌క,
10 కుమ్మరొచి వెడ ఏక్ గెనిల," మెన రెగిడ్లి కోడు.

అదికారి యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి

11 యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక జో
పిలాతు మెలొ అదికారిచి మొక్మె టీవొ జలొ, చి జో
అదికారి యేసుక్ "యూదుల్‌చొ రానొ తుయి గె?"
మెన పుసితికయ్, యేసు "తుయి సంగిలి రితి,"
మెన జబాబ్ మెలన్.
12 గని వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్
జోచి ఉప్పిరి నేరిమ్ వయడ్తికయ్, జో జబాబ్ కిచ్చొ
కి సంగె నాయ్.
13 జాకయ్, పిలాతు యేసుక అన్నె, "తుచి
ఉప్పిరి ఈంజేవ్ కెత్తి నేరిమ్‌లు వయడ్తతి గే, తుయి
సూన్సి నాయ్ గే?" మెన జోక సంగిలే కి,
14 జేవ్ మాన్సుల్ సంగిల నేరిమ్‌లుతె ఎక్కిక కి
యేసు జబాబ్ సంగె నాయ్, చి అదికారి ఎదివాట్
ఆచారిమ్ జలన్.

---

* **27:2 27:2** రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్ జా దేసిమ్ ఆక్రమించుప కెర ఏలుప కెర్తె తతికయ్, జా రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్‌చి నావ్ తెన్
పిలాతు అదికారి జా అస్సె. † **27:8 27:8** నెంజిలె 'లొఁయిచి బాటి'.

15 జలె, జా పండుగు పొది, ప్రెజల్ కోర్‌ప జలొ
కేన్ జలెక్కు జేలి జలొసొక ముల దెంక జో అదికారిక
అలవాట్ జా అస్సె.
16 జా కాలుమ్, జలె, బరబ్బ మెలొ ఎత్కిజిన్
జాన్లొ ఒగ్గర్ మూర్కుమ్ తిలొ జేలి జలొ ఎక్కిలొ
అదికారిచి జేల్‌తె తిలన్.
17 జలె, ప్రెజల్ బెర తతికయ్, పిలాతు
జోవయింక "ఆఁవ్ కక్క ముల దెంక మెన తుమ్
కోర్‌ప జతసు? బరబ్బక గే, క్రీస్తు మెంతొ యేసుక
గే?" మెన జోవయింక పుసిలన్.
18 జో అదికారి కిచ్చొక ఇసి జేఁవ్ ప్రెజల్ నిసానుక
సెలవ్ దిలొ మెలె, యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్
ఎక్కి గోసచి రిసొ యేసుక తీర్పు కెర్తి టాన్‌తె ఆన అస్తి
మెన జానె.
19 పిమ్మట్, రుజ్జు కెర్తి పొది వెసితి పీటతె, జో
అదికారి తెదొడి వెసితికయ్, జోచి తేర్సి ఏక్ గొత్తి
సుదిచి అత్తి, జో తెన్ కబుర్ తెద్రయ్‌లి. "జో నీతి
తిల మాన్సుక జేఁవ్ యూదుల్ కెర్తిన్‌తె తుయి జోలిక
గో నాయ్. ఆజి ఆఁవ్ జోచి రిసొ సివ్న దెక అల్లర్
జలయ్" మెన, అదికారి జలొ ముస్సున్‌తె కబుర్
తెద్రయ్‌లి.

20 గని, వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్
కిచ్చొ కెర్ల మెలె, " 'బరబ్బక ముల దేసు!' మెన
సంగ" మెన ప్రెజల్‌క సికడ్తె తిల.
21 జలె, అదికారి జనాబ్‌క అన్నె కిచ్చొ పుసిలన్
మెలె, "దొగులతె ఆఁవ్ కక్క ముల దెంక?" మెన
పుసిలన్, చి జేఁవ్ "బరబ్బకయ్" మెన కేక్ గల్తికయ్,
22 పిలాతు "దస్సి జలె, క్రీస్తు మెంతొ యేసుక
ఆఁవ్ కిచ్చొ కెరుక?" మెన పుసిలన్. జేఁవ్ జనాబ్
ఎత్కిజిని, "సిలువతె గల, మొర్తి సిచ్చ కెరు!" మెన
సంగిల.
23 జేఁవ్ జనాబ్ దస్సి జతికయ్, జో అదికారి
"కిచ్చొక? ఈంజొ కిచ్చొ నేరిమ్ కెర అస్సె?" మెన
పుసిలన్, గని, "సిలువతె గల, మొర్తి సిచ్చ కెరు!"
మెన గట్టిజ కేకుల్ గలిల.

24 జలె, 'కెద్ది సంగిలే కి కామ్‌క నెంజె, గని ప్రెజల్
అన్నె గగ్గొల్ జతతి, చి ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుల. యేసుచి
రిసొ పూచి సేడుక అంక కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్'
మెన పిలాతు దెక కెర, పాని నజన, ప్రెజల్‌చి మొక్కె
అత్తొ దోవన, "ఈంజొ నీతి మాన్సుక మార్తిన్‌చి రిసొ
తుమి దెకన్. జోచి లొఁయి అంచి పూచి నాయ్"
మెన ప్రెజల్‌చి మొక్కె సంగిలన్.
25 జో అదికారి దస్సి సంగితికయ్, ప్రెజల్ ఎత్కి,
"జోచి లొఁయిచి పూచి, అమ్‌చి ఉప్పిర్ చి అమ్‌చ
బోదల్‌చి ఉప్పిర్ తవున్." మెన ఒప్పన, కేకుల్
గలిల.
26 తెదొడి, జేఁవ్ కోర్‌ప జలి రితి, పిలాతు బరబ్బక
ముల కెర, యేసుక కొర్డల్ తెన్ పెటవడ, 'జోక
సిలువతె గల్తు, జలె' మెన జోవయింక జమాన్లుతె
సొర్‌ప దిలన్.

జమాన్లు యేసుక కొంకడ్లిసి
(మార్కు 15:16-20; యోహా 19:2-3)

27 తెదొడి, అదికారితెచ జేఁవ్ జమాన్లు యేసుక
అదికారి గేర్‌చి తెడిచి గదితె కడ నా కెర, జమాన్లు
ఎత్కిక ఒత్త ఆనవ కెర,
28 యేసుచ సొంత పాలల్ కడ గెల కెర, ఏక్ ఎరన
రగుమ్‌చి పాలుమ్ యేసుక గల దా,
29 కంటక ఏక్ కిరీటుమ్ గించ కెర, యేసుచి
బోడితె గల దా కెర, ఏక్ డండొ జోచి ఉజిల్
అత్తి దెరవ కెర, జొకర జోచి పుర్రెతొ సెర్ను సేడ,
"యూదుల్‌చొ రానొ, తుక జెయ్యి!" మెన జోక
కొంకడ్ల.
30 పిమ్మట్, జోచి ఉప్పిరి తుంక్ర, జా డండొ కడ
కెర జా తెన్ జోక బోడితె పెట పెట,
31 జోక దస్సి దూసుప కెర్లి పడ్తొ, జోక గల తిలి
ఎరన పాలుమ్ కడ కెర, జోచ సొంత పాలల్ జోక
అన్నె గల దా కెర, సిలువతె గల్తి రిసొ జోక కడ నిల.

యేసుక సిలువతె టీఁవడ్లిసి
(మార్కు 15:21-32; లూకా 23:26-39; యోహా 19:17-19)

32 యేసుక ‡సిలువతె గల్తి రిసొ, జేఁవ్ ఎత్కిజిన్
గెతె తతికయ్, కురేనియు దేసిమ్‌చొ సీమోను మెలొ
ఎక్కిలొక డీస్తికయ్, యేసుక గల్తి సిలువ వయితి
రిసొ జోక బలవంతుమ్ కెర్ల.
33 గొల్గొతా మెంతి టాన్‌తె, మెలె గిడ్డి పొలికచి ఏక్
మెట్టయ్, పాఁవ కెర,
34 నొప్పి తొక్కి కెర్తి ఓస్తు బెదయ్‌లి ద్రాచ రస్సుమ్
యేసుక జమాన్లు దా కెర, "పి" మెన సంగితికయ్,
జో జా చక దెక, పియె నాయ్.
35 పిమ్మట్, సిలువతె గల టీఁవడ కెర, "జోచ
పాలల్ వంటనుమ" మెన చీట్లు గల, వంటన్ల.
36 తెదొడి జోక రకుక మెన ఒత్త వెసిల.

‡ **27:32 27:32** సిలువ కీసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీఁవ్‌తి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డండల్ బెదవుల. జా సిచ్చ జతొ మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్డవ కెర, జోచ అత్తొ చట్టొ చంపొ కెరవ, అత్తొచట్టొతె మేకుల్ పెట సిలువ బుయ్యె టీఁవ రోవ కెర దస్సె ముల్‌ల. జో సిచ్చ జతొసొ దస్సి ఒడొయ్ జా మొరెదె. రోమ్ దేసిమ్‌చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చ జా.

§ **27:37 27:37** యూదుల్‌క కొంకడ్తి రిసొ పిలాతు అదికారి జా దార్ గండ రెగ్డ తిలన్. యోహాను 19:19.

37 అన్నె, "ఈంజొ యేసు, యూదుల్‌చొ రాసొ"
మెన, జోచి ఉప్పిరి నేరిమ్ రెగిడ్లి §దారుగండ ఏక్
జోచి బోడిచి ఉప్పిరి ఒడొవ దిల.
38 యేసుచి ఉజెతొ పక్క ఎక్కిలొక, డెబ్రి పక్క
ఎక్కిలొక, దొగుల చోర్లుక కి ఎక్కెక్ సిలువల్‌తె గల
టీఁవడ్ల.
39 జా వాటు గెతె తిల మాన్సుల్ యేసుక ఆఁస,
ఆఁస బోడి దున్నొవ,
40 "దేముడుచి గుడి సేడవ తిర్‌త్‌క అన్నె
బందితొసొ తుయి జలె, తుక తూయి రచ్చించుప
కెరను. తుయి దేముడుచొ పుత్తుసి జలె, జా సిలువ
తెంతొ ఉత్రు" మెన జోక దూసుప కెర్ల.
41 వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి
ఆగ్నల్ సికడ్డస, చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ కి, జోక
దూసుప కెర్తి రితి,
42 కిచ్చొ మెన కొంకడ్ల మెలె, "ఈంజొ వేర సుదల్‌క
రచ్చించుప కెర్లె కి, జోక జొయ్యి రచ్చించుప కెరనుక
నెత్రె. ఈంజొ ఇస్రాయేలు ప్రెజల్‌చొ రాసొ జలె, అప్పె
సిలువతె తెంతొ ఉత్రుసు, చి జోక నంపజమ్‌దె.
43 జో దేముడుచి ఉప్పిరి నంపజా అస్సె బెర్తె.
ఆఁవ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచొ పుత్తుసి,
మెలన్ గెద? జలె, దేముడుక ఇస్టుమ్ తిలె, ఈంజొ
నే మొర్తి రితి ఇన్నెక రచ్చించుప కెర్సు!" మెన, ఆఁస
ఆఁస, దూసుప కెర్ల.
44 యేసు తెన్ బెదవ సిలువల్‌తె టీఁవడ్ల దొగు
చోర్లు కి, జోక దస్సి దూసుప కెర్ల.

యేసు మొర్లిసి
(మార్కు 15:33-41; లూకా 23:44-49; యోహా 19:28-30)

45 జలె, బార గంటల్ మెద్దెనె తెంతొ మొదొల్ కెర,
తిన్ని గంటల్ ఎద, జా ఒండి దేసిమి అందర్ డంక
తిలి.
46 జలె, పాసి పాసి తిన్ని గంటల్‌క, యేసు, "ఏలీ,
ఏలీ, లామా సబక్తానీ" మెన సంగ, గట్టిజ ఒర్స
దిలన్. జా కోడుక కిచ్చొ అర్దుమ్ మెలె, 'అంచొ
దేముడు ప్రబు, అంచొ దేముడు ప్రబు, అంక కిచ్చొక
ఆతు ముల దిలది?'
47 "జలె, ఒత్త టీఁవొ జా తిలసతె సగుమ్‌జిన్
జా కోడు సూన కెర, 'ఈంజొ ఏలీయా పూర్గుమ్‌చొక
బుకార్తయ్, కిచ్చొగె' " మెల.
48 బేగి జోవయింతె ఎక్కిలొ నిగ గెచ్చ, బూంజు
రితిసి వెంట, అమ్‌డి ద్రాచ రస్సుమ్‌తె బుడ్డవ కెర,
ఏక్ రివ్వతె బంద, చంప కెర, యేసుక 'పి' మెన
దిలన్.
49 గని పాసి తిలస, "పొని. ఏలీయా జోక
రచ్చించుప కెరుక ఉత్రెదె గే, నాయ్ గే, దెకుము"
మెన కొంకడ్ల.
50 తెదొడి, యేసు అన్నె గట్టిజ కేక్ గల కెర,
ప్రానుమ్ ముల దిలన్.
51 యేసు మొర గెల్లి గడియయ్ దేముడుచి
గుడితె ఒడొవ తిలి తెర, *ఉప్పిర్ తెంతొ ఎట్టొ ఎదక
చిరి జా దొన్ని గండల్ జలి. బుఁయి అద్దుర్ జలి.
రంగ్నిపత్రల్ పుట్ట గెల.
52 అన్నె, మెస్సున్‌లు ఉగ్డి జతికయ్, ఒగ్గర్‌జిన్
నిజ తిల దేముడుచొ సుదల్ మొర్లస మెస్సున్‌తె
జీవ్ జా, ఉట్ల.
53 యేసు జీవ్ జా ఉట్లి పడ్తొ, మెస్సున్‌లు తెంతొ
బార్ జా, దేముడుచి గుడి తిలి యెరూసలేమ్
పట్నుమ్‌తె గెచ్చ కెర, ఒగ్గర్‌జిన్‌క డీసిల.
54 జలె, యేసుక రక తిల జమాన్లు, జోవయించొ
పుంజెక్‌జిన్ జమాన్లుక వెల్లొ తెన్, బూకంపుమ్ కెర్లి
పొది జర్గు జలిసి ఎత్కి దెక కెర, బలే బియఁ కెర,
"నిజుమి, ఈంజొ దేముడుక పుత్తుసి జా తిలొ"
మెన సంగిల.
55 యేసుక సవ్రెచన కెర్తి రిసొ, గలిలయ
ప్రాంతుమ్ తెంతొ జోచి పట్టి జా తిల తేర్‌బోదల్
ఒగ్గర్‌జిన్ కి జో మొర్లి పొది ఒత్త తిల.
56 జోవయింతె కో కో తిల మెలె, మగ్దలేనే
పట్నుమ్‌చి మరియ మెలిసి, పడ్తొ యాకోబుక
చి యోసేపుక అయ్యసి జలి †మరియ, పడ్తొ
జెబెదయిచ పుత్తర్సుల్‌చి అయ్యసి.

యేసుచి పీనుమ్ వెంట గెలిసి
(మార్కు 15:42-47; లూకా 23:50-56; యోహా 19:38-42)

57 సాంజ్ జతికయ్, యేసుక నంపజా సిస్సుడు
రితొ జలొ యోసేపు మెలొ అరిమతయ్ గఁవ్విచొ
సొమ్మారి ఎక్కిలొ జా కెర,
58 పిలాతు అదికారితె గెచ్చ కెర, "యేసుచి
పీనుమ్ అంక దే" మెన సంగితికయ్, జో అదికారి
జోక దాస మెన ఆడ్ర దిలన్.
59 జలె, యోసేపు జా పీనుమ్ ఉత్రవ జాక నొవి
విలువచి బట్ట పంగ్రవ కెర,
60 జోచి రిసొ నొవర్ కెరవ తిలి రంగ్ని పత్తుర్‌చి
డొల్మి కెర్లి మెస్సున్‌తె నా కెర, తెడి రోవ దిలన్, చి
గుమ్ముమె వెల్లొ పత్తురు పెలవ దా డంక గెల కెర,
ఉట్ట గెలన్.

---

* **27:51 27:51** ఎక్కి ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి వెర్సెక్‌క ఎక్కి సుట్టు పెన అర్పితుమ్ దెతి గదిక అడ్డు కెర్తి తెర, ఈంజ. † **27:56 27:56** ఈంజ మరియ యేసుచి అయ్యసి జయెదె; మత్తయి 13:55. ‡ **27:61 27:61** యేసుచి అయ్యసి జయెదె.

61 తెదొడి మగ్దలేనే పట్నుమ్‌చి మరియ చి జా
అన్నెక్ ‡మరియ ఒత్త మెస్సున్‌చి మొక్మె వెస తిల.

మెస్సున్‌క డిట్టుమ్ బంద కెర తిలిసి

62 అన్నెక్ దీసి, మెలె పండుగ్‌చి బోగి దీసిక
అన్నెక్ దీసి, వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ పిలాతు
అదికారితె బెద జా కెర,
63 జోక, "బాబు, జో మోసిమ్ కెర్లొసొ జీవ్ తిలి
పొది, మొర్లె తిర్రత్‌క ఆఁవ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె
మెలిసి ఏదస్త కెర్తసుమ్.
64 జాకయ్, తిర్రత్ ఎద మెస్సున్‌క చెంగిల్ బందు
కెరవడు, నెంజిలె జోచ సిస్సుల్ జా కెర, జోక ఉక్కుల
నా కెర, యేసు జీవ్ జా మెన్నె తెంతొ బార్ జలొ మెన,
ప్రెజల్‌క సికడుల, చి అగ్గిచి మోసిమ్‌చి కంట ఆకర్‌చి
మోసిమ్ ఒగ్గర్ జయెదె" మెన, యూదుల్‌చ జేఁవ్
వెల్లెల మాస్సుల్ అదికారిక సంగిల.
65 పిలాతు "జమాస్లుక కడన రకవడ, చి తుమ్
గెచ్చు కెర, తుమ్ తెర్లి ఎదిలి డిట్టుమ్ బందు కెరవడ"
మెన, జేఁవ్‌క సంగిలన్.
66 జేఁవ్ గెచ్చు కెర, రకితసక టీఁవడ కెర, జోక
అడ్డు కెర్తొ పత్తురు డిట్టుమ్ రెచ కెర, ముద్ర గల దా,
మెస్సున్‌క కో లుంకచోరు నే ఉగిడ్డి రితి కెర్ల.

28

యేసు జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె

(మార్కు 16:1-8; లూకా 24:1-12; యోహా 20:1-10)

1 *సెలవ్ కడన్లి దీసి జీన గెలి పడ్తొ, సెలవ్ కడన్లి
దీసి రాత్ పాయితె తతికయ్, మగ్దలేనే పట్నుమ్‌చి
మరియ కి, జా అన్నెక్ మరియ కి, జా మెస్సున్ దెకుక
గెల.
2 ఒత్త పాఁవిలె, ఈందె, దేముడుచి దూత ఎక్కిలొ
పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్తిర్తికయ్, ఒగ్గర్ బూకంపుమ్
జర్గు జలి, చి జో దూత జో అడ్డు తిలొ పత్తురు
ఒస్సుల్ కెర, పత్తుర్‌చి ఉప్పిరి వెసిలన్.
3 జోక దెకిలె, ఉజిడ్ తిలి రితి డీసిలొ, జోచ
పాలల్ మంచుచి ఎదిలి చొక్కిల డీసిల.
4 జోక బియఁ కెర, ఒత్త రక తిల జమాస్లు మొర
గెల రిత్త జల.
5 గని, జో దేముడుచి దూత జేఁవ్ దొగుల
తేర్‌బోదల్‌క దెక, జేఁవ్‌క, "తుమ్ బియఁ నాయ్.
సిలువతె జేఁవ్ టీఁవడ్లొ యేసుక తుమ్ చజితసు
మెన ఆఁవ్ జాని.
6 జో ఇన్నె నాయ్. జో సంగిలి రితి, జీవ్ జా ఉట్ట
అస్సె. ఈందె, తుమ్ జా కెర, జో తిలి టాన్ దెక కెర,
7 బే బేగి గెచ్చు, చి జోచ సిస్సుల్‌క ఇసి మెన
సంగ. యేసుప్రబు మొర గెచ్చు తా, జీవ్ జా ఉట్ట
అస్సె, చి ఈందె, జో తుమ్‌చి కంట అగ్గె గలిలయతె
గెతయ్. తుమ్ ఒత్త జోక దెకితె, మెన జోవయింక
సంగ ద్దాస." మెన జేఁవ్ తేర్‌బోదల్‌క జో దూత
సంగిలన్.
8 జాచి రిసొ, జేఁవ్ దొగుల బి తెన్, సర్ద తెన్,
మెన్నె తెంతొ బార్ జా, యేసుచ సిస్సుల్‌తె గెచ్చు జా
కబుర్ బేగి సంగుక మెన, ఉట్ట నిగిల.
9 జేఁవ్ దొగుల తేర్‌బోదల్ యేసుచ సిస్సుల్‌తె
గెచ్చుక నిగితె తతికయ్, యేసు జోవయింక వట్టె
దస్సుల్ జా, "చెంగిల్ అస్సుస్ గే?" మెన సంగిలన్,
చి జేఁవ్ జోచి పాసి జా కెర, జోచ చట్టొ దెరన
జొకర్తికయ్,
10 యేసు జోవయింక, "బియఁ నాయ్. అంచ
సిస్సుల్‌తె గెచ్చు జోవయింక కిచ్చొ మెన సంగ దాస
మెలె, గలిలయతె గెచ్చు. ఒత్త అంక దెకితె మెన
యేసు తుమ్‌క సంగ తెర్రయ్‌లన్, మెన సంగ దాస"
మెన యేసు సంగిలన్.
11 జేఁవ్ దొగుల తేర్‌బోదల్ యేసుచ సిస్సుల్‌తె
గెతె తతికయ్, జా మెన్నె రక తిల జమాస్లు
సగుమ్‌జిన్ యెరూసలేమ్‌తె గెచ్చు కెర, మెన్నె జర్గు
జలిసి ఎత్కి వెల్లెల పూజర్లుక సంగిల.
12 జాకయ్ జేఁవ్ పూజర్లు, అన్నె వెల్లెల మాస్సుల్
తెన్ సబ కెర, లట్టబన, జేఁవ్ జమాస్లుక లంచుమ్
దా కెర,
13 జోవయింక ఇసి మెన సికడ్ల. "ప్రెజల్‌క తుమ్
ఇసి మెన: 'జోవయించ సిస్సుల్ అందరె జా కెర,
అమ్ నిజ తతికయ్, జోక ఉక్కుల నిల' మెన సంగ.
14 ఈంజ ఎత్కి అదికారిక నేన్‌తె జలెగిన, తుమ్
కిచ్చొ సిచ్చు నే జతి రితి అమ్ జోక సేంతుమ్
కెరుమ్‌దే" మెన, యూదుల్‌చ వెల్లెల మాస్సుల్
పూచి సేడ్ల.
15 జేఁవ్ వెల్లెల మాస్సుల్ దస్సి సంగితికయ్, జేఁవ్
జమాస్లు జా లంచుమ్ కడ నా కెర, జోవయింక
సంగిలి రితి కెర్ల. ఆజి ఎద కి జా అబద్దుమ్
యూదుల్ సూన నంప కెర్తతి.

యేసు సిస్సుల్ తెన్ అన్నె దస్సుల్ జలిసి కామ్ తియార్లిసి

* **28:1 28:1** ఎత్కి సెన్వర్ యూదుల్‌క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడొ సూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక 'యెహోవ' మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి 'కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్' మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిన్‌క యూదుల్‌చ వెల్లెల మాస్సుల్ ప్రెజల్‌క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తిన్‌చి రిసొ ఒగ్గర్ ఆగ్నుల్ అవ్వి ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిన్‌క 'కామ్' మెన నింద కెర్తతి.

16 ఎగరజిన్ సిస్సుల్ గలిలయతెచి యేసు
సంగిలి మెట్టతె ఉట్ట గెల.
17 గెచ్చ, జోక దెక కెర, సెర్ను సేడ జోక జొకర్ల. గని
సగుమ్‌జిన్ అన్మానుమ్ జల.
18 తెదొడి, యేసు జోవయించి పాసి జా కెర,
"పరలోకుమ్‌తె, బూలోకుమ్‌తె ఎత్కి అదికారుమ్
అంక దొర్కు జా అస్సె.
19 జాచి రిసొ తుమ్ దేసిమ్‌లు ఎత్కితె గెచ్చ కెర,
మాన్సుల్ ఎత్కితెచ ప్రెజల్‌తె అంక నంపజా సిస్సుల్
జతి రితి కెర, అబ్బొసి జలొ దేముడుచి, దేముడు
పుత్తుస్‌చి, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి నావ్ తెన్,
జోవయింక బాప్తిసుమ్ దాస.
20 అన్నె, ఆఁవ్ తుమ్‌క కిచ్చొ కిచ్చొ సంగ బోదన
కెర అస్సి గే, జా ఎత్కి జేఁవ్ నంపజతసక కి సంగ
బోదన కెర. ఈందె, ఉగుమ్ పూర్తి జతె ఎదక కి,
కెఁయఁక తెఁయఁక తుమ్‌చి తెన్ ఆఁవ్ తోడ్ అస్సి"
మెన యేసు సిస్సుల్‌క సంగిలన్.

మార్కు సుబుమ్ కబుర్
మార్కు రెగిడ్లి సుబుమ్ కబుర్

క్రీస్తు రచ్చించుపు కెర్తొసొ జెతిస్‌చి రిసొ యోహాను సాట్పు కెర్తిసి

(మత్త 3:1-12; లూకా 3:1-9,15-17; యోహా 1:19-28)

1 *దేముడుచొ పుత్తుసి జలొ యేసుక్రీస్తుచి† సుబుమ్ కబుర్ ఇసి మొదొల్ జతయ్.
2 ‡దేముడుచ కబుర్ సంగిలొ యెసయా పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగిడ్లి రితి జర్గు జలి.
"ఈందె, తుక వాట్ తెయ్యార్ కెరయ్‌తి రితి, అంచొ
బారికి జతొ ఎక్కిలొక తుచి కంట అగ్గె
తెద్రయిందె"
మెన,
3 అన్నె,
"ఎక్కిలొ అంచొ బారికి రితొ జా, అంచి అవాడ్ రితొ
జా, 'ప్రబుకయ్ వాట్ చెంగిల్ కెరు. జోక
వాట్ తిన్నగ కెర్లి రితి తుమ్ ఎత్కిజిన్ బుద్ది
ఆననా' మెన, బయిలె ప్రదేసిమి తా కేక్ గల
సాట్పు కెరెదె"
మెన, రెగిడ్లి కోడు.
4 ఈంజేవ్ కొడొ కీసి నెరవెర్సుప జల మెలె, బాప్తిసుమ్ దెతొ యోహాను మెలొసొ బయిలె బార్ జా బులుక దెర కెర, "తుమ్‌చి పాపల్‌చి రిసొ తుమ్ పెట్టి దుకుమ్ జా, పాపుమ్ ముల్తి బుద్ది జా, దేముడు తుమ్‌చి పాపుమ్ చెమించుప కెర్తి గుర్తుక, తుమ్ బాప్తిసుమ్ నజన." మెన సాట్పు కెర్తె తిలన్.
5 యోహాను ఇసి కెర్తె తతికయ్, యూదయ మెలి జా ప్రదేసిమ్‌చ ప్రెజల్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ జా ప్రదేసిమ్‌చి §యెరూసలేమ్ మెలి వెల్లి పట్టుమ్‌చ ప్రెజల్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్, జోతె జా బయిలె జా కెర, జేవ్ కెర్ల పాపల్‌చి రిసొ పెట్టి దుకుమ్ జా, ఎదార్దుమ్ తెన్ ఒప్పన సంగ కెర, యోర్దాను మెంతి ఒత్తచి గడ్డె, జోచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజన్‌తె తిల.
6 యోహాను కీసొ తిలొ మెలె, ఒంటెచ రోమల్‌చ పాలల్ గలన, చామ్ తెన్ కెర్లి పట్కు కెరంటె బందన, డొంగ్రెచి ఒండాల్ తేల్, చిట్కల్ కతొసొ.
7 కిచ్చొ మెన యోహాను బోదన కెర్తె తిలన్ మెలె, "అంచి పట్టి అన్నెక్లొ జెతయ్, అంచి కంట జోక అదికారుమ్ ఒగ్గరి. ఆఁవ్ వంపొ జా జోచ చట్టొతెచ జోడ్లుతెచ వాలివొ యిపుక జలెకు అంక విలువ నాయ్.
8 ఆఁవ్ జలె, పానితె తుమ్‌క బాప్తిసుమ్ దెతసి, గని అప్పె జెతొసొ జలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె తుమ్‌క బాప్తిసుమ్ దెయెదె" మెన సాట్పు కెర్తె తిలన్.

యేసు బాప్తిసుమ్ నజన్లిసి

9 తెదొడి ఏక్ దీసి, యేసు గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తెచి నజరేతు గఁవ్వి తెంతొ ఉట్ట జా కెర, ఒత్త యోర్దాను గడ్డె యోహానుచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజన్లొ.
10 యేసు పాని తెంతొ బార్ జలి బేగి యోహాను కిచ్చొ దెకిలన్ మెలె, పరలోకుమ్ ఉగ్డి జలి, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ, పార్వ పిట్టచి రితి జా, ఉత్ర జా యేసుచి ఉప్పిరి టీఁవొ జలి.
11 అన్నె, "తుయి అంచొ ప్రేమ తిలొ పూత్తు. తుచి రిసొ అంక సర్దసంతోసుమ్" మెన పరలోకుమ్ తెంతొ సంగిలిస్‌చి అవాడ్ అయ్‌లి.

సయ్‌తాన్‌చి అత్తి యేసు పరిచ్చ జా జీన్లిసి

(మత్త 4:1-17; లూకా 4:1-15)

12 దస్సి జలి బేగి, కో నెంజిలి బయిలె యేసు గెతి రితి, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోక పెలవ నిలన్.
13 యేసు ఒత్త దొన్ని విసొ దీసల్ తతికయ్, సయ్‌తాన్ జోక పాపుమ్ కెరవుక ఉచర్లన్. ఒత్త రితయ్ జంతువుల్ తిల. దేముడుచి దూతల్ జా కెర, యేసుక సావ్రెచన కెర, సుక్కుమ్ కెర్ల.
14 జా పొది, బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహాను జేలి జలొ. జో యోహాను జేలి జలి పిమ్మట్, యేసు, దేముడు జలొ అబ్బొస్‌చి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర కెర, బుల బుల, గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె అన్నె ఉట్ట అయ్‌లన్.
15 "*దేముడుచ్చి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్‌తె జెతిస్‌క రకితి కాలుమ్ పూర్తి జా అస్సె. దేముడుచి రాజిమ్ పాసి జా అస్సె. జాచి రిసొ, తుమ్ కెర్ల పాపల్‌చి రిసొ పెట్టి దుకుమ్ జా. పాపుమ్ ముల్తి

---

* **1:1 1:1** అప్పె తెంతొ జోక 'దేముడు' మెన రెగుడుమ్‌దె. † **1:1 1:1** 'సుబుమ్ కబుర్' మెలె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దొర్కు కెర్లి రచ్చనచి కోడు. అమ్‌చ పాపల్ జో చెమించుప కెర్తిస్‌చి రిసొచి కబుర్. యేసుయి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలిస్‌చి కబుర్. జో అర్పితుమ్ జా పాపల్ గెచ్చయ్‌లి రిసొ నంపజల మాన్సుల్ పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదితి అవ్‌కాసుమ్ దొర్కు జలిస్‌చి కబుర్. ‡ **1:2 1:2** 'జోచ కబుర్లు సంగిలస' మెలె, పూర్గుమ్ తెంతొ కక్క ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ప్రబు నిసాన, జోచ కబుర్లు మాన్సుల్‌క జేవ్ సంగితి రిసొ, జోచి ఆత్మసెక్తి జోవయింక దెయెదె. § **1:5 1:5** యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ యూదుల్‌క ఒగ్గర్ ముక్కిమ్ జయెదె. కిచ్చొక మెలె, ఒత్త దేముడుచి గుడి తయెదె. ఒండి బూలోకుమ్‌క ఎక్కి ఒత్తయ్ జోవయించి దేముడుచి గుడి తయెదె. * **1:15 1:15** మత్తయి మెలొ యేసుచ సిస్సుడు రెగిడ్లి రితి, పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్ యేసు తెన్ పాసి జా అయ్‌లొన్‌చి కబుర్, ఈంజ. మత్తయి 3:2,3.

బుద్ది జా, సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా" మెన బోదన కెర్తె తిలన్.

చెత్తర్‌జిన్ సిస్సుల్‌క యేసు నిసాన బుకార్లిసి

16 యేసు జా గలిలయ ప్రాంతుమ్‌చి సముద్రుమ్‌చి గట్టుతె ఇండితె తా, సీమోనుక చి అంద్రెయ మెలొ సీమోనుచొ బావొన్‌క దెకిలన్. జేఎ దొగుల గడ్డె వల గల్తె తిల. జేఎ మొస్స దెర్తస.
17 జలె, యేసు జోవయింక దెక, "తుమ్ అంచి పట్టి జా, చి మాన్సుల్ అంక నంపజతి రిసొ, జోవయింక తుమ్ అంచితె కడ ఆన్‌తి రితి తుమ్‌క సికడ్డిందె" మెన సంగిలన్.
18 ఇసి సంగ బుకార్లి బేగి, జేఎ, జోవయించ వలల్ ముల దా కెర, జోచి పట్టి గెచ్చ, జో తెన్ బులుక దెర్ల.
19 ఒత్త తెంతొ అన్నె ఇదిల్ దూరి గెచ్చ కెర, జెబెదయి మెలొ ఎక్కిలొచ దొగుల పుత్తర్సుల్‌క యేసు దెకిలన్. వెల్లొచి నావ్ యాకోబు, బావొన్‌చి నావ్ యోహాను. జేఎ దొగుల జోవయించి దోనితె వెస తా, చిరి జల వలల్ చెంగిల్ కెర్తె తిల.
20 జోవయింక దెకిల్ బేగి, యేసు జోవయింక బుకార్లన్. జెబెదయి మెలొ జోవయించొ అబ్బొన్‌క, జోవయింతె కూలి కెర్తసక కి దోనితె ముల దా, జేఎ దొగుల బావుడ్లు జోచ సిస్సుల్ జతి రితి యేసుచి పట్టి గెల.

బూతుమ్ దెర్లొ మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి *(లూకా 4:31-37)*

21 జలె, యేసు, జేఎ సిస్సుల్ తెన్ కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్‌తె బెద గెల. అన్నెక్ †సెలవ్ కడన్లి దీసి, దేముడుక బక్తి కెర్తి యూదుల్‌చి ఒత్తచి సబ గెరి గెచ్చ, తెడి పెస కెర, యేసు బోదన కెరుక దెర్లన్.
22 మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస కెర్తి రితి నాయ్, గని దేముడు దిలి అదికారుమ్ తెన్ యేసు సొస్టుమ్ బోదన కెర్లన్, చి ఒత్త తిల మాన్సుల్ బలే ఆచారిమ్ జల.
23 తెదొడి జేఎ తిలి సబగేరి బూతుమ్ దెర్లొ ఎక్కిలొ డీసిలొ.
24 జో జలె "ఓ నజరేతు గఎవ్వికొ యేసుప్రబు, అమ్‌చి తెన్ తుక కిచ్చొ కామ్? అమ్‌క పాడ్ కెరుక జా అస్సిన్ గే? తుయి కొన్సొ గే జాని. దేముడుచి ‡సుద్ది తిలొసొ, తుయి." మెన కేక్ గలొ.
25 యేసు, జలె, "తుక్లె తా ఇన్నెక ముల దా గో!" మెన జో మాన్సుక దెర్లి బూతుమ్‌క గోల కెర్లన్.
26 బూతుమ్ జో మాన్సుక అద్దుర్ కెర దా, గట్టిజ ఒర్సవడ కెర, జోక ముల దిలొ.
27 జర్గు జలిసి ఎత్కిజిన్ దెక ఆచారిమ్ జా, "అబ్బరేయ్య! ఈంజ కెద్ది అదికారుమ్ తిలి బోదన. నొవి రగుమ్. బూతల్‌క కి అదికారుమ్ తెన్ ఈంజొ 'గో!' మెన సంగిలె, జా సూన, ఈంజొ సంగిల్ రితి ఉట్ట గెతతి!" మెన బమ్మ తెన్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ సంగన్ల.
28 జా దీసి తెంతొ, జా ఒండి గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె, కేనె ఒత్త, యేసుచి రిసొ ఎత్కిజిన్ సూన్ల.
29 బూతుమ్ దెర్లొసొక చెంగిల్ కెర్లి బేగి, సబ గెరి తెంతొ బార్ జా ముల కెర, యాకోబు చి యోహాను తెన్ యేసు బెద గెచ్చ, సీమోను చి అంద్రెయ చి గెరి గెల.
30 జలె, గెరి పెసిలె, సీమోనుచి అత్తన్ జొర్జొ సేడ నిజ అస్సె. దస్సి అస్సె మెన దెక కెర, సిస్సుల్ యేసుక సంగిల.
31 యేసు జాచి పాసి జా కెర, ఆతు దెర ఉట్టయ్‌తికయ్, జొర్జొ జాక ముల దిలి, చి చెంగిల్ జలి, జా మంతిరి గెరి తిలసక సవ్రెచన ఎత్కి కెర్లి.

ఒగ్గర్‌జిన్ బాద తిలసక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

32 జా దీసి సాంజ్ జతికయ్, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ జబ్బుల్ తిలసక కి, బూతుమ్ దెర్లసక కి యేసుతె ప్రెజల్ కడ ఆన్ల.
33 జా పట్నుమ్‌చ ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ జా గెర్‌చి వీదె బెర జా, గుమ్మమె టీఎొ జా తిల.
34 జోవయింతె రగరగాల్‌చ జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్‌క యేసు చెంగిల్ కెర్లన్, ఒగ్గర్ బూతల్‌క ఉదడ గెలన్. గని జో కొన్సొ గే బూతల్ చినిలి రిసొ, జా గుట్టు బార్ కెర్తు నాయ్ మెన, జేఎ బూతల్ లట్టబుక సెలవ్ నే దిలొ.
35 అన్నెక్ దీసి, రాతి నే పాయితె ఒగ్గర్ అందర్ తత్తయి, యేసు ఉట్ట కెర బార్ జా, కో నెంజిలి టాన్‌తె గెచ్చ, ప్రార్దన కెరుక దెర్లన్.
36 ప్రార్దన కెర్తె తతికయ్, సీమోను, జో తెన్ తిలస కి, యేసుచి పట్టి జా చజన,
37 జోతె పాఎ కెర, "ఇన్నెచ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ తుక చజితతి" మెన యేసుక సంగితికయ్,
38 జో, "జొమ్మ, ఈంజ ప్రాంతుమ్‌తెచ అన్నె గఎవ్విలె గెచ్చుమ, ఆఎ ఒత్త కి బోదన కెర్తి రిసొ. జాకయ్ బార్ జలయ్,!" మెన యేసు సంగిలన్.

---

† **1:21 1:21** ఎత్కి సెన్వర్ యూదుల్‌క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచి కొడొ సూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక 'యెహోవ' మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి 'కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్' మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిన్‌క యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్‌క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తిన్‌చి రిసొ ఒగ్గర్ ఆగ్నల్ అవ్వి ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిన్‌క 'కామ్' మెన నింద కెర్తతి. ‡ **1:24 1:24** దేముడు తెద్రయ్‌లొ క్రీస్తు, రచ్చించుప కెర్తొసొ

39 జలె, జా గలిలయ ప్రాంతుమ్ ఎత్కితె బుల
బుల, ఒత్తచ యూదుల్చ సబ గెరలె బోదన కెర్తె
తిలన్, చి మాన్సుల్క దెర్ల బూతల్క ఉదడ గెల్తె
తిలన్.

వెల్లి రోగిక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 8:1-4; లూకా 5:12-16)

40 జా పొది, వెల్లి రోగి ఎక్కిలొ యేసుతె జా
కెర, సెర్ను సేడ, "తుక ఇస్టుమ్ తిలె, తుయి అంక
చెంగిల్ కెర సుద్ది కెరుక తెర్సి." మెన బతిమాల్ప జా
జొకర్తికయ్,
41 యేసు కన్కారుమ్ జా, ఆతు చంప కెర, జోక
చడ, "అంక ఇస్టుమి. తుయి చెంగిల్ జా సుద్ది జా"
మెన సంగిలన్.
42 వెల్లి రోగుమ్ బేగి జో మాన్సుక ముల దిలి, చి
చెంగిల్ జా సుద్ది జలన్.
43-44 తెదొడి యేసు జోక, "జర్గు జలిన్చి రిసొ
కక్క సంగు నాయ్, గని దేముడుచి గుడితె గెచ్చ,
ఒత్త సేవ కెర్తొ పూజరితె గెచ్చ, తుయి చెంగిల్
జలిసి జోక దెకవ, తుయి చెంగిల్ జా§ సుద్ది జలిసి
ఎత్కిజిన్క రుజ్జు దెకయ్తి రితి, మోసే పూర్గుమ్చొ
సంగిలి కానుక దేసు" మెన యేసు ఆడ్ర దా జోక
సంగిలన్.
45 గని, "కేనె ఒత్త సంగు నాయ్" మెన యేసు
సంగ తిలె కి, జో మాన్సు బార్ జా ఉట్ట గెచ్చ కేనె
ఒత్త సంగుక దెర్లన్. జర్గు జలిసి జో దస్సి ఎత్కిజిన్క
సూనయ్తికయ్, 'కేన్ పట్నుమ్తె ఇస్టుమ్ అయ్లి
రితి ఎదార్దుమ్ పెసుక నెంజె' మెన, యేసు జా
బయిలె తాఁ గెలొ. ఒత్త జా బయిలె తతికయ్, చెత్తర్
దిక్కుల్ తెంతొ కి, ప్రెజల్ జోతె బెర గెతె తిల.

2

ఉట్టుక నెతిర్లొ రోగిక యేసు చెంగిల్ కెర్లన్
(మత్త 9:1-8; లూకా 5:17-26)

1 సగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్తొ, యేసు కపెర్నహూమ్
పట్నుమ్తె అన్నె బుల జెతికయ్, జో 'గెరి అస్సె'
మెన సూన కెర,
2 ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోతె బెర అయ్ల. బెర
అయ్లి రిసొ, జోచి గదితె కి, గుమ్ముమె కి, అన్నె కక్క
టాన్ నాయ్.
జలె, యేసు జనాబ్క దేముడుచి* బోదన కెర్తె
తతికయ్,
3 వాతుమ్ జొర్జొ తెన్ తిలొసొ ఉట్టుక నెతిర్లొ
మాన్సు ఎక్కిలొక, చెత్తర్జిన్ యేసు తిలిస్తె కడ
ఆన్ల. జో మాన్సుక కడ ఆన్లసతె తిల చెత్తర్జిన్ జోక
జోచి అంతుర్నొ తెన్ వయ ఆన తిల.
4 జలె, జో రోగిక యేసుతె పాసి కడ ఆనుక చజిలె
కి, బెర్ల జనాబ్చి రిసొ నెతిర్ల. జోచి పాసి జెంక నెతిర్లి
రిసొ, జో తిలి గదిచి ఉప్పిర్ ఒర్నెచి వెల్లి బొరొ కెర,
జో ఎంగ్డ తిలి అంతుర్నొ తెన్ జో రోగిక జా బొరొ వాట్
ఉత్రవ దా, యేసుచి పాసిక పాఁవడ్ల.
5 జలె, 'కడ ఆన ఉత్రవ తిల జేఁవ్ మాన్సుల్
నంప తెన్ అస్తి' మెన యేసు రుజ్జు దెక కెర, ఉట్టుక
నెతిర్లొ జో రోగిక దెక, "ఓ పూత్తు, తుచి పాపల్
చెమించుప జా అస్తి" మెన సంగిలన్.
6 జలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస
సగుమ్జిన్ ఒత్త వెస అస్తి. యేసు సంగిలిసి జేఁవ్
సూన కెర బమ్మ జా,
7 "ఈంజొ మాన్సు కీసొ జా లట్టబ్తయ్! ఇసి
లట్టబ దేముడుచి విలువ కడ పాపుమ్ కెర్తయ్!
దేముడు ఎక్కిలొక పిట్టవ, కో కి పాపల్ చెమించుప
కెరుక నెతిర్తి!" మెన, జోవయించి పెట్టి ఉచరన్ల.
8 జోవయించి పెట్టి తిలి అన్మానుమ్ యేసు జోచి
ఆత్మతె బేగి చిన కెర, "తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొక దస్సి
అన్మానుమ్ తియంతసు?
9 ఉట్టుక నెతిర్లొ ఈంజొ మాన్సుక 'తుచి పాపల్
చెమించుప జా అస్తి' మెన సంగుక సుల్లు గే, 'ఉట్టు,
తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండు' మెనుక సుల్లు గే?
10 జలె, †మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లయ్ అంక,
ఈంజయ్ లోకుమ్తె కి పాపల్ చెమించుప కెర్తి
అదికారుమ్ అస్సె మెన రుజ్జు దెకయిందె, మెన
జేఁవ్క సంగ కెర, ఉట్టుక నెతిర్లొ జో మాన్సుక అన్నె
దెక కెర,
11 'అల్లె, తుయి ఉట్ట, తుచి అంతుర్నొ వయన
ఇండ గెరి గో, మెన తుక ఆఁవ్ సంగితసి!' " మెన
యేసు సంగిలన్.
12 బేగి, జో మాన్సు ఉట్ట కెర, జోచి అంతుర్నొ
ఉక్కుల వయన, జేఁవ్ ఎత్కిజిన్చి మొక్కె ఇండుక
దెర, బార్ జా కెర, ఉట్ట గెలన్. ఇసి జర్గు జలి రిసొ,
ఒత్త బెర తిలస ఎత్కిజిన్ ఆచారిమ్ జా, "ఇస కమొ

§ **1:43-44 1:43-44** వెల్లి రోగిచి వెల్లి రోగుమ్ గెలె, 'సుద్ది జలన్' మెన తెదొడ్చ యూదుల్ సంగితె తిల. కిచ్చొక మెలె, ఏక్ మాన్సుక వెల్లి రోగుమ్ తిలె, 'జో గవ్వి తంక గార్' మెలి రితి, 'జోచి జబ్బు డేవ అమ్కయ్ దెరెదె' మెలి రితి బియఁ కెర గవ్వి తెంతొ ఉదడుల. దేముడుచి దయచి రిసొ వెల్లి రోగుమ్ పూర్తి గెలె, 'సుద్ది జలొ' మెన గవ్వి అన్నె పెసడుల.

* **2:2 2:2** ఇన్నెక 'సుబుమ్ కబుర్' కి మెనుక జయెదె.

† **2:10 2:10** 'మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ' మెన పొర్ని ప్రమానుమ్తె రెగిడ్లి తెంతొ జా కోడు కచి రిసొ నావ్ తయెదె మెలె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు 'తెర్రయిందె' మెన సంగ తిలొ 'క్రీస్తు' మెలొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొక ఈంజ అన్నెక్ నావ్ తయెదె; జా నావ్చి అర్దుమ్ పండితుల్ కెరన్లెకి, యేసుక 'జొయ్యి' మెన ఒప్పనుక నెస ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుల.

అమ్ కెయ్యు దెకుక నాయ్. ఆజి దెకిలమ్” మెన, దేముడుక గవురుమ్ సంగిల.

లేవీ మెలొ సిస్తు నజితొసొక యేసు బుకార్లిసి
(మత్త 9:9-13; లూకా 5:27-32)

13 యేసు అన్నె బార్ జా, ‡సముద్రుమ్‌చి జా గాడుచి ఒడ్డుతెచి వాట్ గెలన్. ఒత్త ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ జోతె బెర జెతికయ్, జోవయింక బోదన కెరుక దెర్లన్. బోదన కెర కెర,

14 అన్నె ఇదిల్ దూరి గెలె,§ సిస్తు నజితి గెరి ఒత్త వట్టె అస్సె. జా గెరితె అల్పయి మెలొ ఎక్కిలొచొ లేవీ మెలొ పుత్తుసి ఎక్కిలొ వెన అస్సె. యేసు జోక దెక కెర, “అంచి పట్టి జా, అంచొ సిస్సుడు జా” మెన జోక బుకార్లన్. బుకార్లి బేగి, జో ఉట్ట, యేసుచి పట్టి గెలన్.

15 జలె, లేవీయింతె యేసు అన్నిమ్ కంక గెలన్. జోతె అన్నిమ్ కంక మెన యేసు సిస్సుల్ తెన్ వెన తతికయ్, జో తెన్ జా దేసిమ్‌చ నిస్కారుమ్ కెర్ల ఒగ్గర్‌జిన్ బెద వెన తిల. కొన్స మెలె, సిస్తు నజితస కి, నీతి రితి నే కెర్తస కి సగుమ్‌జిన్, దస మాన్సుల్ ఒగ్గర్‌జిన్ యేసుచి పట్టి గెచ్చ ఒత్త తిల.

16 జలె, *పరిసయ్యుల్ తెన్ బెదిత మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస సగుమ్‌జిన్ తిల. ‘సిస్తు నజితస తెన్, నీతి నెంజిలస తెన్ యేసు వెన కతయ్’ మెన జేవ్ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస దెక కెర, “సిస్తు నజితస తెన్, పాపుమ్ సుదల్ తెన్ ఈంజొ కిచ్చొక కతయ్?” మెన యేసుచ సిస్సుల్‌క పుసిల.

17 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ పుసిలిసి సూన కెర, యేసు జోవయింక దెక, “జబ్బు తెన్ అస్సుమ్ మెన చినన్లసక డాక్టర్ అవ్‌సురుమ్, గని జబ్బు నెంజిలసక డాక్టర్ అవ్‌సురుమ్ నాయ్. జలె, పాపుమ్ సుదల్ ఆమ్ మెన చినంతసకయ్ బుకార్క ఆవ్ అయ్‌లయ్, గని ఆమ్ పున్నిమ్ సుదల్ మెన ఉచరంతసక బుకార్క నాయ్” మెన యేసు సంగిలన్.

చువ్వె తతిన్‌చి రిసొ ప్రెజల్ యేసుక పుసిలిసి
(మత్త 9:14-17; లూకా 5:33-39)

18 బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహానుచ సిస్సుల్ కి, పరిసయ్యుల్ కి చువ్వె తతికయ్, ప్రెజల్ సగుమ్‌జిన్ యేసుతె జా కెర, “యోహానుచ సిస్సుల్, పరిసయ్యుల్‌చ సిస్సుల్, చువ్వె తంక అలవాట్, గని తుచ సిస్సుల్ చువ్వె తత్తి నాయ్. కిచ్చొక?” మెన జోక పుసిల.

19 ఇసి పుసితికయ్, యేసు జోవయింక, “కేన్ పెండ్లితె, జోవయించి నెడిమి పెండ్లిఉబేడొ తిలె పొది పెండ్లి విందుతె బుకార్లస చువ్వె తవుల గే? నాయ్! జలె, పెండ్లిఉబేడొ జోవయించి నెడిమి తతి ఎదిలి సేంపుక జేవ్ చువ్వె తంక బెదె నాయ్. సర్ద తెన్ తవుల.

20 జలె, పెండ్లిఉబేడొచి పచ్చెన జలసచి నెడిమి తెంతొ జోక దెర వేరతె కడ నిలె, జేవ్ మాన్సుల్ ఏడ ఏడ చువ్వె తవుల.

21 “అన్నె, పొర్ని పాలుమ్ చిరి జా తిలెగిన, మాసికచి రిసొ నే కేడయ్‌లి నే కేడ్తె నొవి గండ కో జాన్‌ల మాన్సుల్ గల్తి నాయ్. ఏక్ వేల, దస్సి, తొలితొ నే కేడ్తె నే కేడయ్‌తె గల తిలెగిన, జా ఒండి పాలుమ్ కేడ్లె, జా మాసిక కడెదే. మాన్సు జా పాలుమ్ గలన్లె, అవ్వు జలి పొర్ని బట్ట నొవి బట్టచి మాసిక బెదయ్‌లి కుటు సొడి చిరి జయెదె, చి అగ్గెచి కంట వెల్లి బొరొ జయెదె.

22 “పిమ్మట్, పొర్నిచి కాయ తెన్ ఒత్త నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ సువితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా కాయ పొర్ని జలి రిసొ, జాచితె నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ సువిలెగిన, జా పులుక నెతిరి రిసొ, జా రస్సుమ్ పొంగుప జలె పొది జా కాయ పుట్టెదె, జా రస్సుమ్ సూయి జయెదె. దస్సి, కాయ, రస్సుమ్, దొన్ని కి పాడ్ జా గెచ్చుల. జాకయ్, నొవి ద్రాచ రస్సుమ్‌క నొవి కయల్ అవ్‌సురుమ్.” మెన జోక పుసితి మాన్సుల్‌క యేసు సంగిలన్.

పండితుల్ యేసుక గోల కెర్లిసి
(మత్త 12:1-8; లూకా 6:1-5)

23 జా పొదులె, †ఏక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి, యేసుచి సిస్సుల్ పంటొ పికిలి బుయి వాట్ గెతె తిల. వాట్ సొడి పికిలి పంటొచ ఎన్నులు దొన్ని జోచ సిస్సుల్ కోడ కయ్‌ల.

---

‡ **2:13 2:13** ఇత్తల్ జా గాడు సముద్రుమ్‌చి రితి రూందు తయెదె.

§ **2:14 2:14** ‘సిస్తు’ మెలె, జా దేసిమ్‌క ఆక్రమించుప కెర్లి రోమ్ దేసిమ్‌చి వాట డబ్బుల్. జా ప్రబుతుమ్‌చి నావ్ తెన్ సిస్తు నజితసక యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల; వేర ప్రబుతుమ్‌చి నావ్ తెన్ జా డబ్బుల్ నజితతిచి రిసొ కి, జేవ్ కెర్త మోసెమ్‌లుచి రిసొ కి.

* **2:16 2:16** పరిసయ్యుల్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస, సద్దూకయ్యులు యూదుల్‌క ముక్కిమ్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ జవుల. ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు తెన్ యూదుల్‌చి వెల్లి సబతె వెసుల. జేవ్ పొదులె ముక్కిమ్‌క జెవ్వి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి నిదానుమ్ ప్రెజల్‌క సికడుక.

† **2:23 2:23** ఎత్కి సెన్వర్ యూదుల్‌క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచి కొడొ సూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిస్‌క యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్‌క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తిస్‌చి రిసొ ఒగ్గర్ ఆగ్నల్ అవ్వి ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిస్‌క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తతి.

24 జేఁవ్ సిస్సుల్ ఎన్నులు కోడ్లిసి, జలె,
పరిసయ్యుల్ సగుమ్‌జిన్ దెక కెర, 'జేఁవ్ దస్సి కెర్లిసి
కామ్ కెర్లి రితి జతయ్' మెన, "ఈందె, సెలవ్ కడన్లి
దీసి కెరుక నాయిమ్ నెంజిలిసి కిచ్చొక తుచ సిస్సుల్
కెర్తతి?" మెన యేసుక గోల కెర్ల.
25 యేసు జోవయింక, "‡దావీదు పూర్గుమ్‌చొ జో
తెన్ తిలస, చూ కెర్తికయ్ కిచ్చొ కెర్ల గే తుమ్ కెఁయ
సదు కెర్సు నాయ్ గే?
26 మెలె, అబ్యాతారు మెలొసొ ఎక్కిక వెల్లొ
పూజరి జా తిలి కాలుమ్, దేముడుచి గుడి తెడి
దావీదు పెస కెర, దేముడుచి గుడిచ పూజర్లు
దేముడుక అర్పితుమ్ దిల పోడియొ వెంటన,
పూజర్లు కంక జయెదె గని అన్నె కో కి కంక నెంజె మెన
జాన్లె కి, జో తెన్ తిలసక వంట దా, జోవయింతెన్
కయ్‌ల!" మెన జేఁవ్ పరిసయ్యుల్‌క యేసు
సంగిలన్. జోవయింక అన్నె,
27 "సెలవ్ కడన్లి దీసి మాన్సుల్‌క ఒగ్గర్ ఏలుప
కెర్తు మెన నాయ్, గని మాన్సుల్‌క 'చెంగిల్ తత్తు'
మెనయ్ దేముడు సెలవ్ కడన్లి దీసి దిలన్.
28 జలె, సెలవ్ కడన్లి దీసిచి ఉప్పిరి ఆఁవ్ మాన్సు
జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొక అదికారుమ్ అస్సె" మెన
పరిసయ్యుల్‌క యేసు జబాబ్ దిలన్.

3

ఆతు లంబ గెలొ మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 12:9-14; లూకా 6:6-11)

1 తెదొడి జా కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్‌తె
యూదుల్‌చి సబ గెరి యేసు అన్నె గెచ్చ, పెస, కిచ్చొ
దెకిలన్ మెలె, ఆతు లంబ గెలొసొ ఎక్కిలొ ఒత్త
అస్సె.
2 జలె, 'బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి యేసు జో
మాన్సుక చెంగిల్ కెరెదె గే నాయ్ గే' మెన దెకుక
మెన, వెల్లెల మాన్సుల్ రకితె అస్తి. 'జోక చెంగిల్
కెర్లెగిన, సెలవ్ కడన్లి దీసి కామ్ కెర్లి రితి జయెదె,
చి యేసుక నేరిమ్ వయడుక జయెదె' మెన ఉచర
అస్తి.
3 జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి రకితె తతికయ్,
యేసు జో ఆతు లంబిలొసొక దెక, "ఇత్తల్ జే!"
మెన సంగ కెర,
4 జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్‌క దెక, "*సెలవ్ కడన్లి
దీసి ఎక్కిలొక చెంగిల్ కెరుక నాయిమ్ గే, గార్ కెరుక
నాయిమ్ గె? జోచి ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరుక గే,
జోక మూర గెల్లుక చెంగిల్ కి?" మెన జోవయింక
పుసిలన్. గని జేఁవ్ తుక్లె తిల.
5 జోవయించి మెన్సుతె ఇదిల్ కన్కారుమ్ కి జతి
నాయ్, చి రిసొ యేసు దుకుమ్ జా, కోపుమ్ తెన్
ఒత్త తిలసక దెక కెర, జో మాన్సుక అన్నె దెక, "తుచొ
ఆతు చంపొ కెరు" మెన జోక సంగితికయ్, జో ఆతు
చంపొ కెర్లన్, చి జా ఆతు చెంగిల్ జలి.
6 యేసు కెర్లిసి దెక కెర, పరిసయ్యుల్ బార్ జా,
హేరోదు పచ్చెన జతస తెన్ సబ కెర, "జోక కీసి
మారుమ?" మెన కుట్ర ఉచర్ల.

ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ యేసుతె జా కెర బెర తిలిసి

7 యేసు బార్ జా కెర, జోచ సిస్సుల్ తెన్ జా
గలిలయ ప్రాంతుమ్‌చి సముద్రుమ్ గాడుచి ఒడ్డుతె
గెలన్. ఒత్తచ ప్రెజల్ ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ జోచి పట్టి
గెల. పిమ్మట్, జో కెర్ల కమొచి రిసొ సూన తా,
యూదయ ప్రదేసిమ్ తెంతొ,
8 యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ తెంతొ, ఇదుమయ
ప్రాంతుమ్ తెంతొ, యోర్దాను గాడు ఒత్తల్‌తొ తెంతొ,
పడ్తొ సీదోనుచి తూరు మెల పట్నుల్‌చి ప్రాంతుమ్
తెంతొ, దూర్‌దూరిచ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్
జనాబ్ జా కెర, ఒత్త యేసుతె జా బెర్ల.
9 జలె, "ఈందె, ప్రెజల్ పెలపెలి జతతి. ఇసి జలె,
దస్సి ప్రమాదుమ్ నే జతి రిసొ, దోని ఏక్‌క సంగ తా"
మెన, సిస్సుల్‌క సంగిలన్.
10 కిచ్చొక మెలె ప్రెజల్‌తె ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్‌చ
జొర్జొల్ గట్రక యేసు గెచ్చయ్‌తికయ్, "జోక చడిలె
జలెకు చెంగిల్ జమ్‌దె" మెన, అన్నె జబ్బు తిలస
ఎత్కిజిన్, జోక చడుక మెన పెలపెలి జతె తిల.
11 పిమ్మట్ జా పొది అన్నె కిచ్చొ జర్గు జతె తిలి
మెలె, బూతల్ యేసుక దెకిలె, జేఁవ్ దెర్లసక సెర్ను
సేడవ దా, "దేముడుచొ పుత్తుసి, తుయి" మెన
జేఁవ్ దెర్లసచి చోండివాట్ బూతల్ యేసుచి రిసొ
కేకుల్ గల్తె తిల.
12 గని, "ఆఁవ్ కొన్సొ గే తుమ్ కక్క కి సంగుక
నాయ్" మెన బూతల్‌క యేసు ఆడ్ర దిలన్.

బారజిన్ సిస్సుల్‌క యేసు అదికారుమ్ దిలిసి

13 తెదొడి యేసు ఏక్ మెట్టయ్ వెగ గెచ్చ, జో
ఇస్టుమ్ జల మాన్సుల్‌క బుకార్లన్, చి జోతె అయ్‌ల.

---

‡ **2:25 2:25** దావీదు ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ యూదుల్‌క రాసొ జా తిలన్. యేసు జోచి సెకుమ్‌తె జెర్మిలన్. అబ్రాహమ్ తెన్, అన్నె దొగుల తీగ్ల తెన్, దావీదుక 'ముక్కిమ్‌చొ పూర్గుమ్‌చొ' మెనుల.

* **3:4 3:4** ఎత్కి సెన్వర్ యూదుల్‌క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచి కొడొ సూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక 'యెహోవ' మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి 'కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్' మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిస్‌క యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్‌క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తిస్‌చి రిసొ ఒగ్గర్ ఆగ్నల్ అఁవ్వి ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిస్‌క 'కామ్' మెన నింద కెర్తతి.

14-15 యేసు బారజిన్ బారికుల్క నిసాన, “తుమ్
అంచి తెన్ తత్తి రిసొ తుమ్క ఆఁవ్ నిసాన అస్సి.
పడ్తొ, అంచి నావ్ తెన్ తుమ్ బోదన కెర్తి రిసొ, అంచి
నావ్ తెన్ బూతల్క తుమ్ ఉదడ్తి రిసొ తుమ్క ఆఁవ్
తెద్రయ్తసి” మెన, జోవయింక అదికారుమ్ దిలన్.
16 జో నిసాన అదికారుమ్ దిల బారజిన్ కొన్స
మెలె, ఎక్కిలొ సీమోను మెలొసొ, జోక ‘పేతురు’
మెన యేసు పడ్తొ ఆసిమ్ నావ్ తిలన్.
17 జెబెదయి మెలొ ఎక్కిలొచ దొగుల పుత్తర్సులు,
మెలె, యాకోబు చి యోహాను మెలొ బావొసి.
‘ఉర్ముల్ జల మాన్సుల్’ మెలి అర్దుమ్ తెన్
‘బోయనేర్గెస్’ మెన జేఁవ్ దొగులక యేసు ఆసిమ్
నావ్ దిలన్.
18 పిమ్మట్, అన్నె కొన్స మెలె, అంద్రెయ, పిలిప్,
బర్తొలొమయి, మత్తయి, తోమా. పడ్తొ అల్పయి
మెలొ ఎక్కిలొచొ యాకోబు మెలొ పుత్తుసి, పడ్తొ
తద్దయి, †కనానుచొ జలొ సీమోను మెలొ అన్నెక్లొ.
19 అన్నె కొన్సొ మెలె, ఇస్కరియోతు మెలి
గఁవ్విచొ యూదా మెలొసొ. జో పడ్తొ విరోదుమ్
సుదల్చి అత్తి యేసుక దెర దిలొసొ. తెదొడి యేసు
కపెర్నహూమ్ గెరి గెలన్.
20 యేసు గెరి గెతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోతె
అన్నె బెర్ల. జేఁవ్ ఒత్త బెర్లి రిసొ, అన్నిమ్ కంక కి
యేసుక సెలవ్ నాయ్.
21 దస్సి యేసు జోచి బోదన జోచ కమొ కెరుక ఆస
జా ఎద్దరె పుండె నాయ్ చి రిసొ “వెర్రి జా తయెదె”
మెన మాన్సుల్ సంగిత్ తిలిసి సూన కెర, జోక దెర,
గెరి కడ నెంక మెన, జోచి కుటుంబుమ్చ‡ బార్ జల.

పండితుల్ యేసుక నింద కెర దూసుప కెర్లిసి

22 జా మదెనె, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ తెంతొ
జా తిల, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస,
యేసు ఉత్తిర్లిన్‌తె అయ్ల. జా కెర, యేసుచి రిసొ
“ ‘బయెల్జెబూల్’ మెలొ జో వెల్లొ బూతుమ్ జోక దెర
అస్సె”, “బూతల్క §రాసొ జలొచి నావ్ తెన్ ఈంజొ
బూతల్క ఉదడ్తయ్” మెన సంగితె తిల.
23 జలె, యేసు జోవయింక పాసి బుకారా కెర
టాలివొ కెర ఇసి మెలన్. “సయ్తాన్ కీసి జా జోక
జొయ్యి ఉదడెదె! బెదె నాయ్!
24 మెలె, కేన్ జవుస్ రాజిమ్చ ప్రెజల్ జలెకు
విరోదుమ్ కెరన వర్స వర్స జా జోవయింక జెఁవ్వి
యుద్దుమ్ కెరన్లె, జా రాజిమ్ టీఁవొ జంక నెత్ర
నాసెనుమ్ జా గెచ్చెదె.
25 పడ్తొ, కేన్ గెర్చ జలెకు జోవయింక జెఁవ్వి
విరోదుమ్ కెరన్లె, వర్స వర్స జా గెచ్చుల, చి కట్టు
పిట్టవన పాడ్ జా గెచ్చుల.
26 జలె, దస్సి, సయ్తాన్ జోక జొయ్యి విరోదుమ్
జలి రితి జా జోచ సొంత సేవ కెర్తసక ఉదడుక బెదె
నాయ్. జో దస్సి జోక జొయ్యి విరోదుమ్ జలెగిన,
జోచి రాజిమ్ టీఁవొ జయె నాయ్, నాసెనుమ్ జా
గెచ్చెదె.
27 “గని, కేన్ గెర్చొ ఎజొమాని బలుమ్ సుదొ
జలె, జోకయ్ తొలితొ బందిలెకయ్, జోచి గెరి పెస
జోచి సామన్ చోరుక జయెదె. గని జోక తొలితొ బంద
తిలె, జోచి గెర్చి ఎత్కి చోర గెలుక జయెదె.
28 “ముక్కిమ్క తుమ్క ఆఁవ్ గట్టిఙ సంగితసి.
కిచ్చొ మెలె, ఎక్కిక పిట్టవ, మాన్సుల్ కెర్త పాపల్
దూసెనెల్ ఎత్కి జోవయింక చెమించుప కెరుక
జయెదె.
29 గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక కో దూసుప
కెరుల గే, జెఁవ్వి కెయ్యఁక కి చెమించుప జతి
నాయ్. జోవయించి పాపుమ్ కెయఁక తెయఁక
తయెదె, చి నాసెనుమ్‌తె గెచ్చుల” మెన జేఁవ్క
యేసు సంగిలన్.
30 కిచ్చొక మెలె, యేసుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జలెకి,
‘జోక సయ్తాన్‌చి ఆత్మ అస్సె’ మెలి రితి, “జోక
బూతుమ్ దెర అస్సె” మెన జేఁవ్ దూసుప కెర తిల.

కొన్స యేసుక కుటుంబుమ్ జవుల గే జొయ్యి సంగిలిసి

(మత్త 12:46-50; లూకా 8:19-21)

31 తెదొడి, యేసుచి అయ్యసి, బావుడ్సులు, జో
తిలిన్‌తె పాఁవ కెర, వీదె టీఁవొ జా కెర, “అమ్ జా
అస్సుమ్. బార్ జవున్” మెన సంగ తెద్రయ్ల.
32 జలె, యేసుచి సుట్టునంత ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్
వెస తిల. జేఁవ్ జలె, జోక “ఈందె, అయ్యది చి
తుచ బావుడ్లు జా కెర, వీదె టీఁవొ జా కెర తుక
బుకార్తతి” మెన సంగ దిల.
33 యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “కొన్స
అంక అయ్య బావుడ్లు జవుల గే జాన్సు గె?” మెన
సంగ,
34 జోచి సుట్టునంత వెస తిల ప్రెజల్క దెక,
జోవయింక దెకవ, “ఈందె, అంచి అయ్య, అంచ
బావుడ్లు!
35 దేముడుచి ఇస్టుమ్ రితి కో కెరుల గే, జెఁవ్వి
అంక బావొ, బేని, అయ్య జవుల” మెన సికడ్లన్.

† **3:18 3:18** ‘కనానుడు జలొ సీమోను’ మెన రెడ్డ అస్సె. సొంత దేసిమ్ ఏలుప కెరంతి ఆస తిల ఒత్తచ మాన్సుల్క ‘కనానులు’ మెన ఆసిమ్ నావ్ తయెదె, బెర్తె. ‡ **3:21 3:21** జోచి నజరేతు గఁవ్వి తెంతొ బార్ జల. యేసు కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్‌తె తిలన్. § **3:22 3:22** ‘బూతల్క రాసొ జలొసొ’ మెలె, సయ్తాన్.

4

టాలివొ సంగ యేసు బోదన కెర్లన్
(మత్త 13:1-9; లూకా 8:4-8)

1 యేసు సముద్రుమ్ గాడుచి ఒడ్డుతె అన్నె గెచ్చ
కెర, అన్నె బోదన కెరుక దెర్లన్, గని ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్
జోచి సుట్టునంత బెర పెలపెలి జతె తిలి రిసొ,
యేసు ఏక్ దోనితె వెగ వెస, ఒడ్డు తెంతొ ఇదిల్ దూరి
గెలన్. బెర తిల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ జా ఒడ్డుతె
టీఁవొ జా తిల.
2 యేసు జోవయింక కిచ్చొ కిచ్చొ సికడ్తి రిసొ, ఒగ్గర్
టాలివొ సంగ బోదన కెరుక దెర్లన్.

బుఁయ్యె ఉంపిలి బీక టాలి

జో జోవయింక బోదన కెరుక,
3 "ఈందె, తుమ్ సూన! ఉంపితొసొ ఎక్కిలొ, బీ
ఉంపుక బార్ జలన్.
4 జో ఉంపితె తతికయ్, సగుమ్ బీ బయిలె వాట్
పక్కయ్ సేడ్తికయ్, పిట్టల్ ఉత్ర జా కాఁ గెల.
5 అన్నె సగుమ్ బీ ఒగ్గర్ మత్తి నెంజిలి పత్తురు
బుఁయ్యె సేడ్లన్. ఉప్పిరి ఇదిలిదిల్ మత్తి తిలి రిసొ,
ఒత్త సేడ్లి బీ బేగి గజ్జల్ జలి.
6 బేగి గజ్జల్ జలె కి, ఒప్పడ్ లయితికయ్, పత్రలె
మొక్కల్ డడ్డ గెల, చి చెర్రొ బుఁయి తెడి పెస వడ్డుక
నెతిర్లి రిసొ, జేవ్ మొక్కల్ సుకా గెచ్చ మొర గెల.
7 అన్నె సగుమ్ బీ కంట దుబ్బుల్ తిలిస్‌తె సేడ
గజ్జల్ జా మొక్కల్ జలన్. గని ఒత్త తిల కంట
మొక్కల్ వడ్డ కెర ఒత్త సేడ్లి బీచ మొక్కల్‌క పెల
గెల్తికయ్, జా బీచ మొక్కల్ ఎన్నులు నే దెర్తె కిచ్చొ
పలితుమ్ దెయె నాయ్.
8 గని, అన్నె సగుమ్ బీ చెంగిలి బుఁయ్యె సేడ
కెర, చెంగిల్ వడ్డ చెంగిల్ పంటొ పిక, విస్సెక్ దెస్సు
వంతుల్, తిని విస్సొ వంతుల్, పుంజెక్ వంతుల్,
పలితుమ్ దిలి."
9 అన్నె, "సూన్‌త కండ్లొ తిలస సూన!" మెన
యేసు సంగిలన్.
10 బెర తిల మాన్సుల్ ఉట్ట గెతికయ్, యేసు తెన్
బెదిల మాన్సుల్ సగుమ్‌జిన్ జోచ బారజిన్ సిస్సుల్
తెన్ బీచి రిసొచి టాలిచి అర్దుమ్‌చి రిసొ పుసిల.
11 చి, జో జోవయింక, "దేముడుచి రాజిమ్‌చి
రిసొచి గుట్టు జలిసి జానన్తు మెన తుమ్‌క సెలవ్ దా
అస్సె, గని అమ్‌చి తెన్ నే బెదిలసక ఎత్కి టాలివొ
తెన్నె సంగుక అస్సె.
12 కిచ్చొక మెలె, పూర్తుమ్ రెగిడ్లి రితి,

*ఆఁవ్ కెర్త కమొ కచితుమ్ దెకుత్ గని అర్దుమ్
చినుత్ నాయ్. ఆఁవ్ సంగితి బోదన
కచితుమ్ సూనుల, గని అర్దుమ్ కెరంతు
నాయ్. నెంజిలె అర్దుమ్ కెరన్లెగిన బుద్ది
మార్సుప జా అంచి తెన్ పస్ల చెమించుప
జత,
మెన రెగ్డ అస్సె." మెన సంగిలన్.

ఉంపిలి బీచి టాలిచి అర్దుమ్ యేసు సంగిలిసి

13 తెదొడి యేసు జోవయింక అన్నె, "ఈంజ
టాలిచి అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్ గె? దస్సి జలె, అన్నె
టాలివొచి అర్దుమ్ కీసి కెరంతె!
14 ఈందె, ఉంపితొసొ బీ ఉంపిలి రితి, ఆఁవ్
బోదన సూనయ్‌తసి.
15 వట్టె ఉంపిలి బీక జర్గు జలిసి, జలె, ఈంజ
బోదన సగుమ్‌జిన్ సూన్లిస్‌చి రితి జతయ్. వట్టె
ఉంపిలి బీక పిట్టల్ కీసి జా కెర కా గెల గే, దస్సి,
సగుమ్‌జిన్ మాన్సుల్ ఈంజ బోదన సూన్లి బేగి,
సయ్‌తాన్ జా కెర, జోవయించి పెట్టి తెంతొ ఉర్లిలి
రితి కెర పఁవ్స వడ్తయ్.
16 "పత్తురు బుఁయ్యె ఉంపిలి బీక జర్గు జలిసి,
జలె, అన్నె సగుమ్‌జిన్ మాన్సుల్‌చి బోదన సూన
జితిస్‌చి రితి జతయ్. మెలె, జా బీ బేగి గజ్జల్ జలి
రితి జా, జేవ్ మాన్సుల్ సుబుమ్ కబుర్ సూన్లి బేగి,
సర్ద జా, 'సంపజతసుమ్' మెనుల.
17 గని జోవయించి సొంత పెట్టి సుబుమ్ కబుర్‌చ
చెర్రొ నెంజిలి రిసొ, గడియ జిలి రితి డీసిలెకి, చి
రిసొ కిచ్చొ జవున్ బాద సేడ్లె జలెకు, నెంజిలె వేర
మాన్సుల్ జాచి రిసొ జోవయింక అల్లర్ కెర్లె జలెకు,
జేవ్ మాన్సుల్ బమ్మ జా, బే బేగి నమకుమ్ ముల
దెవుల.
18 "అన్నె సగుమ్‌జిన్ మాన్సుల్, చి బోదన
సూన, కంట దుబ్బుల్ తిలిస్‌తె ఉంపిలి బీ రితి
జతయ్. మెలె, చి బోదన జేవ్ సూన్లె కి,
19 ఈంజయ్ లోకుమ్‌తె తిలిసి ఎత్కిక ఉచర్తె తా,
'కీసి జా జిమ్‌దె' మెన చింత గలనుల, సొమ్మారుమ్
జంక ఆస జవుల, దస్సి, జా ఆస జవున్, జా
చింత జవున్, జోవయించి పెట్టి పెస తా, జా
బోదనక పెలగెలి రితి జయెదె, చి రిసొ, జా బోదన
జోవయింతె పలితుమ్ దెయె నాయ్.
20 "అన్నె సగుమ్‌జిన్ మాన్సుల్ బోదన సూన,
చెంగిల్ బుఁయ్యె ఉంపిలి బీ రితి జతయ్. మెలె,
చెంగిలి బుఁయ్యె ఉంపిలి బీతె విస్సెక్ దెస్సు
వంతుల్, తిన్ విసొ వంతుల్, పుంజెక్ వంతుల్ కీసి

* **4:12 4:12** నెంజిలె "జోవయించి పాపుమ్ చెమించుప జతి రితి పసుల అంచితె జెతు నాయ్ మెన, తుమ్ కచితుమ్ దెకితసు గని అర్దుమ్ చినుతు నాయ్, ఆఁవ్ సంగితి బోదన కచితుమ్ సూన్‌తు, గని అర్దుమ్ కెరంతు నాయ్".

పలితుమ్ దెవుల గే, దస్సి, జేఁవ్ మాన్సుల్ కి బోదన సూన, నంపజా గెచ్చ, †పలితుమ్ దెవుల" మెన బోదన కెర్లన్.

దీవు లగితిన్‌క టాలి
(లూకా 8:16-18)

21 సిస్సుల్‌క యేసు అన్నె సంగిలిసి కిచ్చొ మెలె, "దీవు దీవుకంబుమ్‌చి ఉప్పిరి తివుల గని ఆరి నాడిచి తెడి జవున్, మంచుమ్‌చి తెడి జవున్ తింకయ్ మెన కేన్ గెర్‌చ మాన్సుల్ దీవు ఆనుల గే? నాయ్. 'కామ్‌క జెవున్' మెన దీవుకంబుమ్‌చి ఉప్పిరి తివుల.

22 జలె, డీసుస్ మెనయ్ కిచ్చొ జవున్ లుంకడ తవుల. ఆకర్‌క బార్ కెర్తి రిసొయి కిచ్చొ జవున్ గుట్టు లుంకడ తవుల.

23 సూన్‌తన కంగ్డొ కక్క తిలె, సరిగా సూన్‌సు!"

24 అన్నె జోవయింక, "తుమ్ కిచ్చొ సూన్‌తె గే, సరిగా అర్దుమ్ కెరన దెకన. ‡తూమ్ కేన్ కొల్త తెన్ కట్టడ్‌తె గె, జయి కొల్త తెన్ అన్నె తుమ్‌కయ్ కి కట్టడ దెవుల. తుమ్‌క అన్నెయ్ మీన దెయిందె.

25 తిలొసొక అన్నె దెంక జయెదె, గని నెంజిలొసొక జలె, జోవయింక తిలిసి కి జోతె తెంతొ కడ నెంక జయెదె" మెన యేసు సంగిలన్.

బీ గజ్జల్ జా వడ్డితిచి టాలి

26 యేసు సిస్సుల్‌క అన్నెక్ టాలి సంగిలన్. "ఎక్కిలొ బుఁయ్యె బీ గల్లి రితి అస్సె. జా బీ కీసి జయెదె గే, దేముడుచి రాజిమ్ పూర్తి జతిన్ తెన్ కి దస్సి.

27 జలె, జో మాన్సు జోచి బట్టి బీ గల తా, జో అలవాట్ జలి రితి, రోజుక అందరె నిజ, పెందలె ఉట్ట, మాములుమ్ జితె తయెదె. మదెనె, జా బీ గజ్జల్ జా వడ్డుక దెరెదె. కీసి వడ్డితయ్ గే జో మాన్సు నేనె.

28 గని జా బీ బుఁయ్యె తా, దస్సే జేఁవ్‌చి ఇస్టుమ్‌క మెలి రితి జిఁయ గజ్జల్ జా వడ్డ, తొలితొ మొక్క, పడ్తొ ఎన్నులు, పడ్తొ పికిలి పంటొ దెయెదె.

29 జలె, పంటొ పికిలి పొది, 'లాయితి సమయుమ్ జా అస్సె' మెన చీన, జో మాన్సు బార్ జా లాయెదె" మెన సిస్సుల్‌క యేసు సంగిలన్.

సొర్సు గిడ్డ రూకు జా గెతిన్‌చి టాలి
(మత్త 13:31-32,34-35; లూకా 13:18-19)

30 జో అన్నె ఇసి మెలన్, "దేముడుచి రాజిమ్ కీసి జతయ్ గే తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతి రిసొ కిచ్చొ టాలి ఉచరుమ?

31 ఇసి జయెదె, బుఁయ్యె ఉంపిలి సొర్సు గిడ్డక జర్గు జతిన్‌చి రితి జయెదె. మెలె, జా గిడ్డ ఈంజ లోకుమ్‌చ గిడ్డల్ ఎత్కిచి కంట ఇదిలిసి తిలె కి, ఉంపిలె, గజ్జల్ జా వడ్డిలి మెలె,

32 రోస్‌తె గల్తి మొక్కల్ ఎత్కిచి కంట వెల్లొ జా, జా మొక్కచ కొమ్మల్ వడ్డిలె, జా రూక్‌చ కొమ్మల్‌చి నీడతె ఆగాసుమ్‌చ పిట్టల్ జోవయించ గూడల్ బంద్ర చెంగిల్ తంక జయెదె" మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

33 ఒగ్గర్ టాలివొ సంగయ్ యేసు ప్రెజల్‌క సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్లన్, జేఁవ్ సూనుక అర్దుమ్ కెరనుక తెరితి రితి.

34 టాలివొ నెంతె జోవయింక సికడ్తె నాయ్. గని ప్రెజల్ నెంజిలి పొది, జోచ సొంత సిస్సుల్‌కయ్ అర్దుమ్ ఎక్కి సికడ్తె తిలన్.

35 జా దీసి సాంజ్ జతికయ్, "సముద్రుమ్ జీన ఒత్తల్‌తొ గెచ్చుమ," మెన సిస్సుల్‌క యేసు సంగిలన్.

36 బెర తిల జనాబ్‌క సిస్సుల్ ముల దా కెర, యేసు అగ్గె తెంతొ వెన తిలి దోనితె వెగ కెర, జోవయింతెన్ గాడు ఒత్తల్‌తొ గెచ్చుక మెన దోని జీనవుక దెర్ల. అన్నె సగుమ్ దోనివొ కి జో తిలి దోని తెన్ తిల.

37 జలె, యేసు దోనితె గెతె తతికయ్, వాదు ఒగ్గర్ కెర్తికయ్, కెర్టల్ దోనితె పెట్టి జా డేఁవిత్ తిలి రిసొ, దోనితె పాని బెరితె తిలి.

38 ఇసి జతె తిలె కి, యేసు దోనితెచి పడ్తొచి బల్లయ్ నిజ తిలన్. నిజ తతికయ్, సిస్సుల్ బమ్మ జా, గురుబాబు, అమ్ మొర్లె తుక బాద నాయ్ గె? మెన కేక్ గల, జోక ఉట్టయ్‌ల.

39 జో ఉట్ట, వాదుక గోల కెర, "సేంతుమ్ జా తుక్లె తా" మెన సముద్రుమ్‌క సంగితికయ్, వాదు ముల దిలి, చి ఎత్కి అన్నె సేంతుమ్ జా గెలి.

ఇసి సేంతుమ్ జతికయ్,

40 జేఁవ్ సిస్సుల్‌క యేసు, "కిచ్చొక బితసు? అంచి రిసొ తుమ్‌క ఇదిల్ కి నముకుమ్ నాయ్ గే?" మెన సంగితికయ్,

41 జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ బియఁ గెచ్చ, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ "ఈంజొ కొన్సొ జయెదె? వాదు సముద్రుమ్ కి ఇన్నెచి కోడ్ రితి కెర్తతి!" మెన ఆచారిమ్ జా లట్టబనుక దెర్ల.

† **4:20 4:20** 'ఆత్మపలితుమ్ దెరుల' మెలె, దస మాన్సుల్ ప్రబుచి బుద్ది ఇండుల, చి అన్నె మాన్సుల్ దెక, జేఁవ్ కి ప్రబుచి రాజిమ్‌తె బెదుక ఇస్టుమ్ జా, సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా బెదుల. ‡ **4:24 4:24** ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతి కొల్ది తుమ్‌క అన్నె సికడుక జయెదె. అన్నెయ్ సికడింది 25 అర్దుమ్ తిలొసొక అన్నె సికడుక జయెదె, గని అర్దుమ్ నెంజిలసక తిలి అర్దుమ్ జోవయింతె తెంతొ కడ నెంక జయెదె'.

5

బూతల్ దెర్లొసొక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 8:28-34; లూకా 8:26-39)

1 యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ సముద్రుమ్ జీన కెర,
ఒత్త తిలి *గెరాసేనులచి ప్రాంతుమ్‌తె పాఁవిల.
2 యేసు దోని తెంతొ ఉత్తిర్లి బేగి, బూతుమ్
దెర్లొ మాన్సు ఎక్కిలొ మెన్నెలె తెంతొ బార్ జా, జోక
దస్సుల్ జలొ.
3 జో మాన్సు మెన్నెలె జితె తిలొ. జోక బూతల్
దెర్లి రిసొ, గొల్సుల్ తెన్ కి జోక కో అన్నె బందుక
నెతిర్ల.
4 ఒగ్గర్ దప్పలు జోచ అత్తొ చట్టొక గొల్సుల్ తెన్
మాన్సుల్ అగ్గె బంద తిల, గని కెత్తి సుట్లు జవుస్,
కెద్ది డిట్టుమ్ బంద తిలె కి, అత్తొచ గొల్సుల్ కుట్టవుక,
చట్టొచ గొల్సుల్ గండల్ కెరుక, దస్సి జతె తిలొ. జోక
అన్నె ముద్దొ కెరుక కో కి నెతిర్ల.
5 జో రాతి మెద్దెనె మెన్నెలె డొంగ్రలె బుల బుల,
కెద్దొడి తెదొడి ఒర్స, జోక జొయ్యి పత్రల్ తెన్ పెటన,
బాద కెరంతె తిలన్.
6 జలె, జో దూరి తెంతొ యేసుక దెక, నిగ జా,
సెర్ను సేడ యేసుక జొకర,
7 "ఓ యేసుప్రబు, ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలొ
దేముడుచొ పుత్తుసి, తుయి. అంచి తెన్ తుక కిచ్చొ
కామ్? అంక అల్లర్ నే కెర్తి రితి దేముడుచి నావ్ తెన్
ఒట్టు గలను." మెన గట్టిజ కేకుల్ గలుక దెర్లొ.
8 కిచ్చొక దస్సి జలొ మెలె, "ఓ బూతుమ్, ఈంజొ
మాన్సు తెంతొ బార్ జా ముల దేసు!" మెన యేసు
సంగ తిలొ.
9 జలె, యేసు జో బూతుమ్‌క అన్నె, "తుచి నావ్
కిచ్చొ?" మెన పుసిలన్, చి జో యేసుక "అంచి నావ్
'సయ్న్యుమ్'. ఎత్తివాట్ జిన్ బూతల్ అస్సుమ్"
మెన సంగ,
10 "అమ్‌క ఈంజ దేస్తిమ్ తెంతొ ఉదడ గెలు
నాయ్." మెన జో బూతుమ్ యేసుక బతిమాల్ప జా
సంగిలన్.
11 జలె, జా మెట్టయ్ వెల్లి మంద అండ్రులు కతె
తిల.
12 చి "ఆదె, జేఁవ్ అండ్రుల్‌క అమ్ దెర్తి రితి
సెలవ్ దా, అమ్‌క జోవయింతె తెద్రవు" మెన
యేసుక జేఁవ్ బూతల్ బతిమాల్ప జా సంగిల.
13 దస్సి జతికయ్, యేసు సెలవ్ దిలన్. సెలవ్
దెతికయ్, జేఁవ్ బూతల్ బార్ జా జో మాన్సుక ముల
దా, జేఁవ్ అండ్రుల్‌చి పెట్టి పెసిల, చి జేఁవ్ పాసి పాసి
దొన్ని వెయిలు బోడియొ అండ్రులు బమ్మ జా, ఒత్తచి
గాటిక నిగ ఉత్ర గెచ్చ, గడ్డె సేడ డుఙ మొర గెల.
14 జేఁవ్ అండ్రుల్ దస్సి జతికయి, మంద రకితస
బమ్మ జా ఉట్ట నిగ, పట్నుమ్‌తె, ఒండి ప్రాంతుమ్‌తె
సూనయ్‌ల, చి జర్గు జలిసి దెకుక మెన, ప్రెజల్ ఎత్కి
బార్ జల.
15 జేఁవ్ ప్రెజల్ ఎత్కి యేసుతె జా, ఒగ్గర్ బూతల్
దెర తిలొ జో వెర్రి జా తిలొసొ అప్పె చెంగిల్ బుద్ది జా
పాలల్ గలన ఒత్త వెస తిలిసి దెక, బియఁ గెల.
16 జో చెంగిల్ జలిసి జర్గు జలి పొది సొంత
దెక తిల మాన్సుల్, జలె, జో బూతల్ దెర వెర్రి
జా తిలొసొక చి జేఁవ్ అండ్రుల్‌క జర్గు జలిసి ఎత్కి
పిమ్మట్ అయ్‌లసక జేఁవ్ సాచి సంగిల.
17 ఒత్తచ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ "అమ్‌చి
ప్రాంతుమ్ ముల దా ఉట్ట గో" మెన యేసుక
బతిమాల్ప జా సంగిల.
18 పడ్తొ యేసు, సిస్సుల్, ఉట్ట గెచ్చుక మెన
దోనితె తతికయ్, బూతల్ అగ్గె దెర తిలొ జో మాన్సు
పట్టి జా, "ఆఁవ్ కి తుమ్‌చి తెన్ బెద జెంక అంక
సెలవ్ దే." మెన బతిమాల్ప జా సంగిలన్.
19 గని యేసు దస్సి సెలవ్ నే దెతె, జోక, "పోని,
తుయి గెరి గెచ్చ తుచ సొంత మాన్సుల్‌క, †ప్రబు
తుక కన్కారుమ్ దెక చెంగిల్ కెర ఎదివాట్ దయ
కెర్లిసి సంగు" మెన సంగిలన్.
20 జో మాన్సు యేసుక ముల దా ఉట్ట గెచ్చ,
యేసు జోక ఎదివాటు దయ కెర్లిస్‌చి రిసొ దెకపొలి
మెలి జా ప్రాంతుమ్‌తెచ పట్నుల్ ఎత్కితె సూనపుక
దెర్లొ. జా సూనయ్‌తికయ్, ఎత్కిజిన్ ఆచారిమ్
జల.

యాయీరు మెలొ అదికారి యేసుచి తోడు నజిలిసి
(మత్త 9:18-26; లూకా 8:40-56)

21 యేసు అన్నె దోనితె వెగ గాడు అన్నె
జిన్‌తికయ్, జోచి సుట్టునంత ఎదివాట్‌జిన్ జనాబ్
బెర అయ్‌ల. జో జా ఒడ్డుతె ఉత్ర తతికయ్,
22 యూదుల్‌చి ఒత్తచి సబ గెర్‌చి అదికారి జలొ
యాయీరు మెలొసొ జా కెర, యేసుక దెక కెర, జోచి
చట్టె సెర్ను సేడ,
23 "అంచి నాడి జొర్జొ సేడ, జియెదె గే, నాయ్
గే, దస్సి జా అస్సె. తుయి, అమ్‌తె జా కెర జాక
చడిలెగిన, జా చెంగిల్ జా అన్నె జియెదె." మెన
బతిమాల్ప జా జో సంగితికయ్,

---

* **5:1 5:1** గెరాసీనులుక 'గదరేనులు' కి నగుమ్‌తె రెర్డ తవుల. మత్తయి 8:28తె 'గదరేనులు' మెన రెర్డ అస్తి. † **5:19 5:19** 'ప్రబు' మెలె కిచ్చొ అర్దుమ్ మెలె, 'ఎత్కిక ఏలుప కెర్తొసొ, ఎత్కిక వెల్లొ జలొసొ'. జా నావ్ యెహోవ దేముడు అబ్బొన్‌క కి సంగుల, యేసు దేముడు పుత్తున్‌క కి సంగుల.

24 యేసు జో తెన్ బెద గెలన్. జేఁవ్ వట్టె గెతె
తతికయ్, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ యేసుచి పట్టి జా
జోచి సుట్టునంత తా పెలపులి జతె తిల.
25 జలె, బార వెర్సుల్ తెంతొ లొఁయి గెతి బాద
తిలి తేర్‌బోద ఎక్లి జా జనాబ్‌తె అస్సె.
26 జా స్రెమచి రిసొ చెంగిల్ కెరంతి రిసొ,
ఎక్కిలొచి పిమ్మట్ అన్నెక్లొ గురుతె వర్స తెన్ గెచ్చ
గెచ్చ, జాక తిలి దనుమ్ ఎత్కి వికె కెరవన తిలి.
దస్సి కెర కెర జలెకి, జా బాద తెన్ నే చెంగిల్ జతె,
ఒగ్గర్ జతె తిలి.
27 జలె, యేసుచి రిసొ సూన తా, "ఆఁవ్ జోచ
పాలుమ్ జవుస్ చడిలె చెంగిల్ జయిందె" మెన
ఉచర,
28 యేసుచి సుట్టునంత తిలి జనాబ్‌చి తెడి పెస,
యేసుచి పడ్తొ పాసి పాఁవ కెర, జోచొ పాలుమ్‌క
చడిలి.
29 చడిలి బేగి లొఁయి గెతిసి బందు జలి, చి బాద
గెచ్చ జీవ్ చెంగిల్ జలి మెన చినన్లి.
30 యేసు మాత్రుమ్, జోచి సెక్తిక కో గే, చెంగిల్ జా
అస్తి మెన చినిలి బేగి, జా జనాబ్‌చి నెడిమి టీఁవొ జా
పడ్తొ పస్ల, "అంచి పాలుమ్ చడిలొసొ కో?" మెన
సంగిలన్.
31 జోచ సిస్సుల్ జోక, "తుచి ఉప్పిరి మాస్సుల్
పెలపెలి జలెకి, 'అంక చడిలొసొ కో?' మెన కిచ్చొక
పుసితసి?" మెన సంగిల.
32 జలె, కో చడిలన్ గే జానన్‌క మెన, యేసు అన్నె
పస్ల దెకితికయ్,
33 జా తేర్‌బోద జాక జర్గు జలిసి జాన, బియఁ కెర,
అద్దుర్ జా, యేసుచి పుర్రెతొ సెర్ను సేడ, జర్గు జలిసి
ఎత్కి సత్తిమ్ తెన్ జోక సంగిలి.
34 యేసు జాక, "ఓ పుత్తరి, అంచి ఉప్పిరి తుయి
నముకుమ్ తిలి రిసొ తుయి చెంగిల్ జా అస్సిసి.
సేంతుమ్ తెన్ గెచ్చ, చెంగిల్ జా, చెంగిల్ తా" మెన
సంగిలన్.
35 జా తేర్‌బోదక యేసు దస్సి సంగితె తిలి పొది,
దువిస్‌చి రిసొ యేసుతె జా తిలొ అదికారిచి గెర్‌చ
సగుమ్‌జిన్ జా కెర, జో అదికారిక "తుచి నాడి మొర
గెచ్చ అస్సె. ఈంజొ గురుబాబుక బుకార్లె లాబుమ్
నాయ్. గురుబాబుక జా బాద పోని" మెన జోక
సంగిల.
36 జలె, జేఁవ్ సంగిలిసి సూన నే సూన్లి రితి
జా, యేసు సబగేర్‌చొ జో అదికారిక దెక, "జేఁవ్
సంగిలిస్‌క కాతర్ నే కెర్తె, బి నాయ్. నంపజా
దయిరిమ్ తెన్ తా" మెన జోక సంగిలన్.
37 ఒత్త తెంతొ పేతురు, యాకోబు, యాకోబుచొ
బావొసి యోహానుక పిట్టవ, జోచి పట్టి అన్నె కో జెంక
సెలవ్ నే దా కెర,
38 యేసు, జేఁవ్ తెన్ జో అదికారిచి గెరి పాఁవ కెర,
ఒత్త తిలస ఏడుకుడు జా గోల జతిసి దెకిలన్.
39 జో గెరి పెస, ఒత్త తిలసక దెక, "తుమ్ గోల జా
ఏడ్డసు కిచ్చొక? ఈంజ బోద మొర గెచ్చె నాయ్ నిజ
అస్సె." మెన యేసు సంగిలన్.
40 దస్సి సంగితికయ్, జేఁవ్, జోక ఆసిల. గని
యేసు జేఁవ్ ఎత్కిజిన్‌క బార్ కెర దా, నాడిచ
అయ్యస్‌అబ్బొస్‌క కి, జో తెన్ అయ్‌ల సిస్సుల్‌క కి
కడ ఆన, జా నాడి తిలిస్‌తె గెచ్చ,
41 జా నాడిచి ఆతు దెర, జాక "ఆఁవ్ సంగిలయ్,
నాడి, ఉట్టు!" మెలి అర్దుమ్ తెన్ ‡"తలీతా కుమి"
మెన సంగిలన్.
42 సంగిల్ బేగి, జా నాడి ఉట్ట కెర, ఇండుక దెర్లి.
ఒత్త తిలస ఎత్కిజిన్ ఆచారిమ్ జా బలే ఉచర్ల.
43 పడ్తొ, జర్గు జలిస్‌చి రిసొ కక్క సంగుక జయె
నాయ్ మెన జాగర్త సంగ, "నాడిక కిచ్చొ జవుస్
అన్నిమ్ దాస" మెన, జా గేర్‌చక యేసు సంగిలన్.

6

నజరేతు గఁవ్విచ మాస్సుల్ యేసుక నే నంపజలిసి
(మత్త 13:53-58; లూకా 4:16-30)

1 యేసు ఒత్త తెంతొ ముల దా కెర, నజరేతు మెలి
జోచి సొంత గఁవ్వి ఉట్ట జెతికయ్, జోచ సిస్సుల్
జోచి పట్టి అయ్‌ల.
2 బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి *దీసి, ఒత్తచి సబ గెరి
గెచ్చ, యేసు బోదన కెరుక దెర్లన్. జో సంగిలి
బోదన సూన, ఒగ్గర్‌జిన్ మాస్సుల్ ఆచారిమ్ జా,
"ఇసి బోదన ఇన్నెక కేనె తెంతొ అయ్‌లి? ఇన్నెక
దిలి గ్యానుమ్ కీసిచి? కెద్ది అందుమ్‌చ వెల్లెల కమొ
ఇన్నెచి అత్తి జర్గు జతతి!
3 గని ఈంజొ దార్‌చ కామ్ కెర్తొసొ జయెదె,
మరియచొ పుత్తుసి గెద? యాకోబుక, యోసేక,
యూదాక, సీమోనుక అన్నొసి జయెదె గెద? ఇన్నెచ
బేన్సివొ ఇన్నె అమ్‌చి తెన్ అస్తి గెద?" మెన యేసుచి
రిసొ అన్మానుమ్ జా నంప కెర్తి నాయ్.
4 జేఁవ్ దస్సి అన్మానుమ్ జతికయ్, "కేన్
జవుస్ మాస్సు దేముడుచి కబుర్ ఆన్‌తొసొ జలె,
జోచి సొంత దేసిమ్‌చ మాస్సుల్, సొంత గెర్‌చ

‡ **5:41 5:41** మాములుమ్ ప్రెజల్ లట్టబ్లి అరమయ్ బాస తెన్ చి కోడు, ఈంజ. * **6:2 6:2** ఎత్కి సెన్వర్ యూదుల్‌క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచి కొడొ సూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక 'యెహోవ' మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి 'కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్' మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిస్‌క యూదుల్‌చ వెల్లెల మాస్సుల్ ప్రెజల్‌క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తిస్‌చి రిసొ ఒగ్గర్ ఆగ్నుల్ అఁవ్వి ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిస్‌క 'కామ్' మెన నింద కెర్తతి.

మాన్సుల్ జోక గవురుమ్ దెకిత్ నాయ్" మెన యేసు, జోవయించి అన్మానుమ్చి రిసొ సంగిలన్.

5 ఒత్తచ మాన్సుల్చి అన్మానుమ్చి రిసొ, జలె, ఒత్త యేసు కేన్ వెల్లొ కమొ కెరుక బెదిలన్ నాయ్. ఎక్కి సగుమ్జిన్ జబ్బు తిల మాన్సుల్క బోడి చడ చెంగిల్ కెర్లన్.

6 జా పలాన్చ మాన్సుల్చి అన్మానుమ్చి రిసొ ఆచారిమ్ జా, విసారుమ్ జలన్. గని, జా ప్రాంతుమ్చ గఁవ్విలె బుల బుల బోదన కెర్తె తిలన్.

సిస్సుల్క దొగుల దొగులక తెర్రయ్లిసి (మత్త 10:1,5-15; లూకా 9:1-6)

7 ఒత్త తెంతొ, జేఁవ్ బారజిన్ సిస్సుల్క యేసు పాసి బుకారా కెర, జేఁవ్క దొగుల దొగులక గఁవ్విలె బులుక మెన తెర్రవుక దెర్లన్. తెర్రయిలి పొది, బూతల్క జేఁవ్ ఉదడ్డి రితి జోవయింక అదికారుమ్ దిలన్.

8 తెదొడి కిచ్చొ ఆడ్ర దిలన్ మెలె, "ప్రయానుమ్చి రిసొ టెక్నొ డండొ పిట్టవ, పొడి జలెకు, సెంచె జలెకు, కెరంటెచి బెల్టుచి జేబితె డబ్బుల్ జలెకు దెరన నాయ్.

9 జోడ్లు గలన, గని దొన్ని సొక్కల్ పొన. ఎక్కి సరి జతయ్" మెన సంగ.

10 అన్నె, "తుమ్ కేనె జలెకు పాఁవిలె పొది, కేన్ గెర్చ తుమ్క టాన్ దెవుల గే, జా గాఁవ్ తెంతొ ఉట్ట గెతె ఎదక జయ్యి గెరి బస జా తా.

11 గని, కేన్ టాన్తె జలెకు తుమ్క మరియాద కెర్తె నాయ్ గే, తుమ్చి కబుర్ సూనుక ఎద్గరె ఇస్టుమ్ జతి నాయ్ గే, తుమ్ ఒత్త తెంతొ ఉట్ట గెచ్చ. ఉట్ట గెతె పొది, 'జేఁవ్ దస్సి జలి రిసొ, జేఁవ్ దేముడుచ నెంజితి' మెలి రితి గుర్తుక తుమ్చ చట్టొచి దూడి పంప్డ గెలన" మెన యేసు సంగిలన్.

12 యేసు దస్సి అదికారుమ్ దా బులుక తెర్రయ్తికయ్, జేఁవ్ సిస్సుల్ దొగుల, దొగుల బార్ జా, "తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసొ పెట్టి దుకుమ్ జా పాపుమ్ ముల్తి బుద్ది జా" మెన బోదన కెర బుల్తె తిల.

13 పడ్తొ, మాన్సుల్క దెర్ల ఒగ్గర్ బూతల్క ఉదడ గెల, చి ఒగ్గర్జిన్ జబ్బుల్ తిలసక బోడి తేల్ సువ దా యేసుచి నావ్ తెన్ జోవయింక చెంగిల్ కెర్ల.

హేరోదు రానొ యేసుచి రిసొ ఉచర్లిసి (మత్త 14:1-12; లూకా 9:7-9)

14 యేసుచ కమ్మొచి రిసొ హేరోదు మెలొ జా గలిలయ ప్రాంతుమ్క ఏలుప కెర్తొ రానొ కి సూన్లొ. జా ఒండి దేసిమి యేసుచి రిసొ ఎత్కిజిన్ సూన తిల. సగుమ్జిన్ జోక "బాప్తిసుమ్ దెతొ యోహాను అన్నె జీవ్ జా అస్సె, కిచ్చొగె, చి ఇస వెల్లొ కమొ కెర్తి సెక్తి జోచి పెట్టి అస్సె" మెంతె తిల.

15 అన్నె సగుమ్జిన్, "ఏలీయా పూర్గుమ్చొ జా తయెదె" మెంతె తిల. అన్నె సగుమ్జిన్, "దేముడుచ కబుర్లు పూర్గుమ్ సంగిలొ ఎక్కిలొ రితొ జయెదె. దస్సొచొ జా తయెదె" మెంతె తిల.

16 హేరోదు, మాత్రుమ్, సూన, కిచ్చొ ఉచర్లన్ మెలె, "ఆఁవ్ బోడి గండ కెరవ తిలొ యోహాను జా తయెదె. అన్నె జీవ్ జా అస్సె, కిచ్చొగె" మెన బియఁ గెలొ.

బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహానుక హేరోదు మార తిలిసి

17 హేరోదు రానొ కిచ్చొక దస్సి బిలన్ మెలె, జోచొ పిలిప్ మెలొ బావొసిచి హేరోదియ మెలి తేర్సిక ఆనన హేరోదు జాక పెండ్లి జా తిలొ.

18 దస్సి, అన్నెక్లొచి తేర్సిక పెండ్లి జతికయ్, యోహాను హేరోదుక "తుచొ బావొదిసి తేర్సిక తుయి తియన్నుక నాయిమ్ నాయ్" మెన సంగితె తిలన్. జాక, హేరోదు యోహానుక జేలి కెరవ, జేల్తె గల బందవడ్డ తిలన్.

19 జేల్తె గల తతికయ్, యోహానుచి ఉప్పిరి హేరోదియ కుస్సిదుమ్ తా, జోక మారుక ఆస జా అస్సె. గని నెత్రె. కిచ్చొక మెలె,

20 యోహాను, దేముడుచొ సత్తిమ్ సుదొ, నీతి సుదొ, మెన హేరోదు జాన కెర, జోక కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి రకవ అస్సె. అన్నె, యోహాను సంగితి తీర్పుక హేరోదు బాద సేడ్లె కి, రోజుక సంతోసుమ్ తెన్ జోచి బోదన సూన్తె తిలన్.

21 జలె, జా మదెనె జా తేర్బోద యోహానుక కిచ్చొ కెరుక నెతిర్లె కి, ఆకర్క జోక మొరవుక అవ్కాసుమ్ అయ్లి. హేరోదుచి జెర్మున్ పండుగు దీసి జెతికయ్, జోచ మంత్రివొక, వెల్లెల మాన్సుల్క, చి గలిలయ ప్రాంతుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్క వెల్లి విందుతె రానొ బుకార్లొ.

22 జా విందు కెర్లి పొది, హేరోదియ మెలి జా తేర్బోదచి దువిసి విందుతె బుకార్లసచి నెడిమి జా నచిలి. హేరోదు, బుకార్లస, ఎత్కిజిన్ జా నచిలిసి మెన్స గెల, చి హేరోదు జా నాడిక, "కిచ్చొ ఇస్టుమ్ జస్తె గే అంక సంగు చి జయ్యి దెయిందె" మెన అన్నె,

23 "తుయి కిచ్చొ నజిలె కి, అంచి రాజిమ్తె ఏక్ అర వాట నజిలె కి, జయ్యి దెయిందె" మెన ఒట్టు గలన్లన్.

24 జలె, జా నాడి బార్ జా, అయ్యన్తె గెచ్చ, "ఆఁవ్ కిచ్చొ నజుక?" మెన పుసితికయ్, అయ్యసి, "బాప్తిసుమ్ దెతొ యోహానుచి బోడి అంక దే మెన సంగు" మెన దువిస్క సంగిలి.

25 సంగిలి బేగి, జా నాడి హేరోదుతె నిగ జా,
“బాప్తిసుమ్ దెతొ యోహానుచి బోడి ఏక్ పలెరుమ్‌తె
అంక దే” మెన సంగిలి.
26 నాడి ఇసి సంగితికయ్, జో రానొ బలే దుకుమ్
జలెకి, జో గలన తిలి ఒట్టుచి రిసొ, విందుతె
బుకార్లసచి మొక్మె జాక సంగిలిసి పిట్టవుక నెస కెర,
27 బేగి, “జోచి బోడి ఆను” మెన జమాను
ఎక్కిలొక తెద్రయ్‌లన్. జో జమాను గెచ్చు, జేల్‌తె
యోహానుచి బోడి గండ కెర,
28 పల్లెరుమ్‌తె ఆన, జా నాడిక దెతికయ్, జా
నాడి అయ్యన్‌క నా దిలి.
29 జలె, యోహానుచ సిస్సుల్ సూన కెర, జా కెర,
పీనుమ్ నజన ఉక్కుల నా, మెన్నె రోవిల.

బారజిన్ సిస్సుల్ యేసుతె అన్నె ఉట్ట అయ్‌లిసి
(మత్త 14:13-21; లూకా 9:10-17; యోహా 6:1-14)

30 యేసు తెద్రయ్‌ల జోచ బారజిన్ సిస్సుల్ బోదన
కెర కెర మాన్సుల్‌క చెంగిల్ కెర కెర, జోతె అన్నె బుల
జా, జేఁవ్ కెర తిలిసి, బోదన కెర తిలిసి ఎత్కి జోక
సంగిల.
31 జలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ జోవయింతె
జెంక గెచ్చుక జతె తిలి రిసొ, అన్నిమ్ కంక కి
పుండితి సమయుమ్ దొర్కు నెంజితికయ్, యేసు
సిస్సుల్‌క “జొమ్మ, తుమ్ గడియ పుండితి రిసొ,
కేనెగె, మాన్సుల్ నెంజిలి టాన్‌తె బెద గెచ్చుమ”
మెన సంగిలన్.
32 జేఁవ్ బార్ జా దోనితె వెగ, అన్నె కోయి నెంజిలి
టాన్‌తె గెచ్చుక బార్ జల.
33 గని, జేఁవ్ బార్ జా ఉట్ట గెలిసి ఒగ్గర్‌జిన్ దెక,
జోవయింక చిన, వేర వేర పట్నలె గవ్వీలె తెంతొ
బార్ జా నిగ, నిగ జోవయించి తొల్లితొ జేఁవ్ గెతె
తిలిస్‌తె పాఁవిల.

పాఁచ్ వెయిల్‌జిన్ మాన్సుల్‌క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి
34 యేసు జా ఒడ్డుతె పాఁవ, దోనితె తెంతొ ఉత్ర,
ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ బెర అయ్‌లిసి దెక, ‘గొవుడు
నెంజిల మెండల్ కీసి జా కేనె తెర్లె ఒత్తలి ఉట్ట గెతె
తవుల గే దస్సి, ఈంజేఁవ్ ప్రెజల్ అస్తి’ మెన యేసు
కన్కారుమ్ జా, ఈంజ ఎత్కి బోదన జోవయింక
సికడుక దెర్లన్.
35 సాంజ్ జంక దెర్తికయ్, యేసుచ సిస్సుల్ జోతె
జా కెర, “ఈంజ డొంగుర్ దేసిమ్. పొద్దు ఒగ్గర్ జలి,
తొక్కి అస్సె.
36 ఈంజేఁవ్ ప్రెజల్ ఎత్కి ఈంజ పల్లల్‌చ గవ్వీలె
గెచ్చు, కిచ్చొ జవుస్ అన్నిమ్ గెనన్‌తి రిసొ ఇన్నెక
తెద్రవు.” మెన సంగిల.
37 ఇసి సంగితికయ్, యేసు సిస్సుల్‌క కిచ్చొ
జబాబ్ దిలన్ మెలె, “తూమ్ జోవయింక కిచ్చొ
జవుస్ అన్నిమ్ దాస”. ఇసి యేసు సంగితికయ్,
జేఁవ్ జోక, “జోవయింక అన్నిమ్ దెంక మెన †దొన్
పుంజొ వెండ్లుచ పొడియొ గెనుక ఆమ్ గెచ్చుక గే?”
మెంతికయ్,
38 యేసు జోవయింక, “తుమ్‌తె కెత్తి పొడియొ
అస్తి గే, గెచ్చు దెక” మెలన్, చి జేఁవ్ గెచ్చు దెక జా
కెర, “పాఁచ్ పొడియొ చి దొన్ని మొస్స అస్తి” మెన
జోక సంగిల.
39 జో, జేఁవ్ జనాబ్‌క దెక, జోవయింక “తుమ్
ఎత్కిజిన్ వర్సవర్సల్ తెన్ బుఁయ్యె వెస” మెన జా
చివ్వర్ బుఁయ్యె వెనడ్లన్.
40 జాకయ్ జేఁవ్ ఎక్కెక్ వర్సల్‌తె పుంజెక్ జిన్,
యాబయ్‌జిన్ వెసితికయ్,
41 యేసు జేఁవ్ పాఁచ్ పొడియొ దొన్ని మొస్స దెర,
ఆగాసుమ్ పక్క దెక, ‘ఈంజ తూయి దిలది’ మెన
దేముడు జలొ అబ్బొన్‌క జొకర కెర, జేఁవ్ పొడియొ
మోడ కెర, “ఎత్కిజిన్‌క వంట దాస” మెన సిస్సుల్‌చి
అత్తి సొర్ప కెర దా, జేఁవ్ దొన్ని మొస్సక కి ఎత్కిజిన్‌క
వంట ద్దిలన్.
42 జేఁవ్ జనాబ్ ఎత్కిజిన్ పేట్ బెర్తు కతికయ్,
43 సేంసిల పొడి గండలు, మొస్స గండలు బార
గంపల్‌తె సిస్సుల్ గుడ్డ బెరయ్‌ల.
44 జా దీసి పొడియొ కయ్‌లస, పాఁచ్ వెయిల్‌జిన్
‡మున్సుబోదల్ జల.

యేసు పానిచి ఉప్పిరి ఇండిలిసి వాదుక సేంతుమ్ కెర్లిసి
(మత్త 14:22-33; యోహా 6:16-21)

45 తెదొడి బేగి, యేసు ప్రెజల్‌క నే తెద్రయ్‌తె
తొలితొ, “తుమ్ దోని వెగ అంచి కంట తొలితొ గాడు
జిన, బేత్సయిదా గవ్వి గెచ్చు” మెన సిస్సుల్‌క తెద్రవ
దా,
46 జేఁవ్ ప్రెజల్‌తె సెలవ్ నజన తెద్రవ దా, ప్రార్దన
కెర్తి రిసొ యేసు డొంగ్రె వెగిలన్.
47 ఒగ్గర్ సాంజ్ జతికయ్, సిస్సుల్ తిలి జా దోని
సముద్రుమ్ రితి జా గాడుచి మదెనె పాఁవ తతికయ్,
యేసు ఎక్కిలొ గట్టుతె తా,
48 కిచ్చొ దెకిలొ మెలె, దోనిక వాదు పెలయ్‌తె తిలి
రిసొ, దోని ఇండవుక సిస్సుల్ కస్టుమ్ జతె అస్తి.
జలె, అందరె, పాసి పాసి కుకుడొ వాఁసెనె, యేసు
జా సముద్రుమ్‌చి ఉప్పిరి ఇండ జా, సిస్సుల్‌చి పాసి

† **6:37 6:37** నెంజిలె, దొన్ పుంజొజిన్ మాన్సుల్‌క ఏక్ దీన్‌చి కూలి డబ్బుల్ దెతి ఎదిలి డబ్బుల్. ‡ **6:44 6:44** తేర్‌బోదల్ బాలబోదల్ కి తిల, గని మత్తయి 14:21తె రెగిడ్లి రితి, తేర్‌బోదల్ బాలబోదల్‌క ఒత్త లెక్క కెర్తి నాయ్.

పాఁవ అయ్‌లొ. జోవయింక జిన్‌తె ఉట్ట గెచ్చుక మెనన్లొ.
49 గని, పానిచి ఉప్పిరి జో ఇండ గెతిసి సిస్సుల్ దెక, "డుంబొ, కిచ్చొగె" మెన ఉచర బమ్మ జా ఒర్సిల.
50 జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ జోక దెక దస్సి పంబ్ర జలి బేగి, జో, "దయిరిమ్ జా. ఆఁవ్వి, తుమ్ బియఁ నాయ్" మెన జోవయింక సంగ
51 దోనితె జోవయించి నెడిమి వెగితికయ్, వాదు ముల దిలి. జాచి రిసొ జేఁవ్‌క జెఁవ్వి ఆచారిమ్ జా ఒగ్గర్ బమ్మ జల.
52 గని పోడియొక యేసు జర్గు కెర్లిసి అర్దుమ్ నే కెరన తిలి రిసొ, జో కొన్సొగె, జోచి పెట్టి బేడు బందిల్ జోచి సెక్తి అదికారుమ్ కేనెచి గే అర్దుమ్ నే కెరంతె, బలే ఆచారిమ్ తెన్ తిల.

అన్నె ఒగ్గర్‌జిన్‌క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 14:34-36)

53 జేఁవ్ దోనితె గాడు జిన గెన్నేసరెతు ప్రాంతుమ్‌తె పాఁవ దోని ఒడ్డుతె బంద కెర
54 దోని తెంతొ ఉత్తిర్లి బేగి, ఒత్త తిల మాన్సుల్ జోక చిన కెర,
55 జబ్బు తిల మాన్సుల్ జా ఒండి పలాన్‌తె కేనె తిలె ఒత్త గెచ్చు, జేఁవ్ నిజ తిలి అంతుర్నొ తెన్ ఉక్కుల కెర యేసు కేనె అస్సె గే సూన్లె, ఒత్తయ్ వయ ఆన్‌తె తిల.
56 జా ప్రాంతుమ్‌చ పట్నలె గఁవ్విలె బయిలె, కేన్ జలెకు టాన్‌తె జో అయ్‌లొ గే, బాద తిలసక కడ ఆన, సంతవీదులె జలెకు ఎంగ్డవ దా, యేసుచొ పాలుమ్‌చి అంచు జలెక్తు జేఁవ్ చడుక మెన బతిమాల్ప జా సెలవ్ నజన్‌తె తిల. కో జలెకు చడిల గే, జేఁవ్ చెంగిల్ జల.

7

అలవాట్లు చి రిసొ వెల్లెల మాన్సుల్‌క యేసు సంగిలి తీర్పు
(మత్త 15:1-20)

1 *యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ తెంతొ సగుమ్‌జిన్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస కి పరిసయ్యుల్ సగుమ్‌జిన్‌చి ఒత్త జా తా, యేసుతె బెద జా కెర,
2 జోచ సిస్సుల్‌తె సగుమ్‌జిన్ గర్చ అత్తొ తెన్, మెలె నే దొవన్‌తె, అన్నిమ్ కెర్తిసి దెక కెర, బమ్మ జల.
3 కిచ్చొక మెలె, పరిసయ్యుల్ కి †యూదుల్ ఎత్కిజిన్ కి 'పూర్గుమ్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ సికయ్‌లిసి కెరుకయ్' మెన, గుర్తు అత్తొ దొవన్లెకయ్ కవుల, నెంజిలె నాయ్.
4 అన్నె, సంతయ్ తెంతొ గెరి అయ్‌లె, 'నే దొవన్లె గారు' మెన, ‡పాని చించన్లెకయి కవుల, నెంజిలె నాయ్. దస్సి, గిన్నలు, గేడివొ, కంచు సామన్, ఈంజ జా ఎత్కి కెఁయఁక దోవుక గే, కీసి దోవుక గే, కిచ్చొ కిచ్చొ అలవాట్లు రితి కెరుక పూర్గుమ్‌చ జోవయించ వెల్లెల మాన్సుల్ సికడ అస్తి.
5 జాచి రిసొ, జేఁవ్ పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస యేసుక, "తుచ సిస్సుల్ కిచ్చొక వెల్లెల మాన్సుల్ సంగిలి రితి ఇండుక ముల దా, గర్చ అత్తొ తెన్ అన్నిమ్ కతతి?" మెన పుసిల.
6 జలె, యేసు జోవయింక, "తుమ్ ఉప్రమెన్సుచొచి రిసొ యెసయా పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు సంగిలి కోడు సత్తిమ్.

ఈంజ ప్రెజల్ అంక గవురుమ్ కెర్త రిత కొడొ సంగిలే
కి, జోవయించి పెట్టి అంక దూరి అస్తి.
7 మాన్సుల్ అఁవ్వి ఉచర్ల కొడొక 'దేముడు సంగిలస'
మెన ప్రెజల్‌క సికడ, అంక ఆరిక జొకర్తతి"
మెన తుమ్‌చి రిసొచి కోడు.
8 "తూమ్, దేముడు దిలి ఆగ్న ముల దా, మాన్సు అఁవ్వి ఉచర్లిసి ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ కెర్తసు"
మెన జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్‌క యేసు సంగ,
9 జోవయింక అన్నె, "తుమ్‌చ పూర్గుమ్‌చ అఁవ్వి సికయ్‌ల అలవాట్లు నిదానుమ్ కెర్తి రిసొ దేముడుచి ఆగ్న రితి ఇండుక ముల అస్సుస్. కీస మాన్సుల్, తూమ్!
10 తుమ్ ముల్లిలి కేన్ ఆగ్నచి రిసొ ఆఁవ్ అప్పె సంగితసి మెలె,
తుమ్‌చ అయ్యుద్‌అబ్బొద్‌క చెంగిల్ దెక, గవురుమ్ కెర"
మెన, పిమ్మట్,
"అయ్యుస్‌క జలెకు, అబ్బొస్‌క జలెకు, కో దూసుప కెరుల గే, కచితుమ్ జోక మొర్నుచి సిచ్చు ద్దెంక"
మెన మోసేచి అత్తి రెగిడ్లి కోడు అస్సె.

11 "గని, తుమ్ జలె ఇన్నె మెంతసు, అంచితె తుమ్‌క కిచ్చొ కలుగు జతి గే, జయ్యి 'కొర్బాను' మెలె 'ప్రబుక దెంక ఒప్పన అస్సి', మెన కో పుత్తుసి అయ్యుస్‌అబ్బొస్‌క సంగిలెగిన,
12 'జా దీసి తెంతొ, జో మాన్సుచి పూచి నాయ్' తుమ్ సంగిల్ రితి జా, జో అయ్యుస్‌అబ్బొస్‌క దెంక

* **7:1 7:1** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి గుడి తిలి పట్నుమ్, జా. † **7:3 7:3** 'అంచయ్ ప్రెజల్ జతు' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు పూర్గుమ్ నిసొన్ల ప్రెజల్. ‡ **7:4 7:4** నెంజిలె, సంతయ్ తెంతొ ఆన్‌లి సామన్ దొవిలెకయ్ కవుల.

తిలి సాయిమ్ జో మాన్సు దెంక తుమ్ ఒప్పున్ నాయ్.
13 తుమ్ దస్సి జా, తుమ్చ పూర్గుమ్చ అఁవ్వి
ఉచర్ల అలవాట్లు ప్రెజల్ కెర్తు మెన, 'దేముడు
సంగిలి కోడుక అదికారుమ్ నాయ్' మెన సికడ్లి రితి
జా, తుమ్ దేముడుచి కోడు మార్సుప కెర్లి రితి
కెర్తసు. అన్నె దస్స మాయల్ ఒగ్గర్ కెర్తసు." మెన,
జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు గోల కెర్లన్.

మాన్సుక గార్ కెర్తిసి కిచ్చొ జయెదె గే యేసు సంగిలిసి

14 తెదొడి యేసు ప్రెజల్క అన్నె పాసి బుకారా కెర,
జోవయింక ఇస్సె మెలన్. ఆఁవ్ సంగితి కోడు తుమ్
ఎత్కిజిన్ ఏక్ కోడు సూన అర్దుమ్ కెరన.
15 బయిలె తెంతొ మాన్సుచి పేట్ తెడి కిచ్చొ
వస్తువ పెసిలె, జయ్యి జో మాన్సుక గార్ కెరుక నెత్రె.
గని, మాన్సుచి పెట్టి తిలి బుద్ది గార్ జలె, జయ్యి జో
మాన్సుక గార్ కెరెదె.
16 §సూన్త కంగ్డొ కక్క తిలె, సరిగా సూన్సు!
17 జేఁవ్ ప్రెజల్క ముల దా గెరి గెచ్చ తెడి పెసిలి
పొది, జోచ సిస్సుల్ ఈంజ టాలిచి రిసొ పుసిల.
18 యేసు జోవయింక, "తూమ్ కి అర్దుమ్ నెంతె
అస్సున్ గే? మాన్సు కయ్‌లె, బయిలె తెంతొ జో
మాన్సుచి పెట్టి కిచ్చొ పెస తయెదె గే, జో మాన్సుక
గార్ కెరుక నెత్రె మెన అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్?
19 ఈందె, జోచి పేట్ వాట్ గెచ్చ, అన్నె బార్
జయెదె. జోచి పెట్టితె పెసె నాయ్! జాకయ్, జోక
గార్ కెర్తె నాయ్" మైన సంగిలన్. ఇసి మైన యేసు
సంగిలిస్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, "కిచ్చొక కి కంక
గారు మెనుక నెంజె. కిచ్చొ కి కంక జయెదె" మెన
సెలవ్ సంగిల్ రితి జతయ్.
20 తెదొడి యేసు సిస్సుల్క "మాన్సుచి పెట్టితె
మొదొల్ జా, కిచ్చొ కిచ్చొ బార్ జయెదె, జయ్యి జోక
గార్ కెరెదె.
21 మెలె, గర్చ ఉద్దెసుమ్‌లు, లంజెబుద్ది, చోరు
బుద్ది, అత్య కెర్తి బుద్ది, లంజెకమ్ము,
22 అన్నె మాన్సుల్‌చి ఆస్తిక ఆస జతిసి, పాపుమ్
ఇండితి ఆస, మోసిమ్‌బుద్ది, గోసలు, మాన్సుల్క
దూసుప కెర్తిసి, గవురుమ్ ఉచరంతిసి, కామ్‌క
నెంజిత కొడొ, దసచ ఎత్కి, మాన్సుచి తెడి జోచి
పెట్టితె మొదొల్ జతతి.
23 గర్చ బుద్దుల్ ఎత్కి మాన్సుచి పేట్ తెడి
మొదొల్ జా బార్ జతతి. దసచయ్ మాన్సుక గార్
కెర్తతి" మెన అన్నె సంగిలన్.

తేర్‌బోదచి దువిస్‌క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 15:21-28)

24 యేసు ఒత్త తెంతొ బార్ జా, తూరు చి సీదోసు
మెల పట్నల్‌చి ప్రాంతుమ్‌తె ఉట్ట గెచ్చ, ఏక్ గెరి
గెలన్. జో ఒత్త తిలి రితి కో కి సూనుక జో నెసిలె
కి, జో తిలిసి లుంకడుక నెతిర్ల,
25 చి బేగి, బూతుమ్ దెర్లి ఇదిలిస్ దువిసి తిలి
ఏక్ తేర్‌బోద, యేసుచి రిసొ సూన కెర, జోతె జా కెర,
జోచి చట్టి నెర్సు సేడ్లి.
26 జా తేర్‌బోద కేనెచి మెలె, జా *సిరియ
దేసిమ్‌చి జా పెనికయ ప్రాంతుమ్‌తె జెర్మిలి, గ్రీకు
మెలి వేర దేసిమ్‌చి మాన్సు. జలె, జా తేర్‌బోద
యేసుతె జా కెర, "అంచి దూక దెర్లి బూతుమ్‌క
ఉదడ గెల్తె గె?" మెన యేసుక బతిమాల్ప జా
సంగితికయ్,
27 జో జాక,† "సొంత బోదల్ తొలితొ కతు.
బోదల్‌చి వంతు అన్నిమ్ గుడ్డ కెర, సూనకూనర్లు
కతి రితి గల్ల దెంక చెంగిల్ నాయ్" మెన సంగిలన్.
28 జా జోక, "నిజుమి, ప్రబు, గని సూనకూనర్లు
కి అన్నిమ్ కెర్తి బల్లచి ఎట్టొ రక తా, బోదల్ సేడయ్‌లి
ఉస్టొ కవుల" మెన సంగిలి.
29 ఇసి సంగితికయ్, తెదొడి యేసు జాక, "ఈంజ
తుయి సంగిలి తుచి నముకుమ్‌చి రిసొ, సేంతుమ్
తెన్ గో. బూతుమ్ తుచి దువిద్‌క ముల దా గెచ్చ
అస్సె" మెన సంగిలన్.
30 ఇసి సంగితికయ్, జా తేర్‌బోద గెరి గెచ్చ కిచ్చొ
దెకిలి మెలె, బూతుమ్ ముల దా గెలి రిసొ, జా నాడి
మంచుమ్‌తె నిజ తిలిసి.

తొల్లొ జలొ బొయ్‌రొక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

31 ఒత్త తెంతొ యేసు తూరు ప్రాంతుమ్ ముల దా
సీదోసు ప్రాంతుమ్ వాట్ గెచ్చ, దెకపొలి ప్రాంతుమ్
వాట్ కి గెచ్చ. గలిలయ ప్రాంతుమ్‌చి సముద్రుమ్
రితి గాడు పక్క అన్నె ఉట్ట అయ్‌లన్.
32 ఉట్ట జెతికయ్, బొయ్‌రొ తిలొ తొల్లొ మాన్సు
ఎక్కిలొక మాన్సుల్ యేసుతె కడ ఆన, "ఇన్నెక చడ
చెంగిల్ కెర్తె గే?" మెన యేసుక బతిమాల్ప జా
పుసిల.
33 జలె, ప్రెజల్‌తె తెంతొ యేసు జోక ఎక్కిలొక
పక్క కడన, జో మాన్సుచ కంగ్డొతె ఏక్ ఏక్ ఊంటివొ
గల దా తుంక్ర, జో తొల్లొచి జీబు చడ జోచి సొంత
లాడు దెరవ దా,
34 ఆగాసుమ్ పక్క దెక, కన్కారుమ్ తెన్ పెట్టి ఏడ్లి
రితి జా, 'ఉగ్డి జా' మెలి అర్దుమ్ తెన్, ఒత్తచి బాస
తెన్ "ఎప్పాతా" మెన సంగ యేసు సంగిలన్.

---

§ **7:16 7:16** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె 16 నంబర్‌చి కోడు తయె నాయ్. * **7:26 7:26** నెంజిలె 'సురోపెనికయ ప్రదేసిమ్‌చి మాన్సు' మెనుల. † **7:27 7:27** దేముడు దెతి వరుమ్‌క 'అన్నిమ్' మెన టాలి కెర

35 యేసు దస్సి సంగితికయ్, జో బొయ్‌రొచ కంద్దొ
ఉద్ది జలి చి చెంగిల్ జలన్, చి జీబు బులుక
దెర్తికయ్, సొస్టుమ్ లట్టబుక దెర్లన్.
36 తెదొడి, "కక్క సంగ నాయ్" మెన ఒత్త తిల
మాన్సుల్‌క యేసు సంగిలన్. గని "సంగుక పోన"
మెన జో కెత్తి సుట్లు సంగిలే కి, జేఁవ్ అన్నె ఒగ్గర్ జా
కేన్ తెన్ సంగితె తిల.
37 జర్గు జలిన్‌చి రిసొ ఎదివాట్ ఆచారిమ్ జా,
యేసుచి రిసొ "ఈంజొ కిచ్చొ కెర్లె కి జెయిమ్
జతయ్. బొయ్‌ర మాన్సుల్ సూన్‌తి రితి కెరుక
జానె, తొళ్ల మాన్సుల్ సొస్టుమ్ లట్టబ్తి రితి కెరుక
జానె. ఎత్కి చెంగిల్ కెర అస్సె" మెన ఎత్కిజిన్
సంగితె తిల.

8

చెత్తర్ వెయిల్ జిన్‌క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి *(మత్త 15:32-39)*

1 జేఁవ్ దీసలె అన్నెక్ సుట్టు ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్
యేసుతె బెర తతికయ్, జోవయింక కతిసి కిచ్చొ
నెంజిలి రిసొ, యేసు జోచ సిస్సుల్‌క పాసి బుకారా,
జోవయింక
2 "ప్రెజల్ అప్పెక తిర్రతి ఎద అంచి తెన్ అస్తి.
జోవయింక కతిసి కిచ్చొ కి నాయ్ చి రిసొ జోవయించి
ఉప్పిరి ఆఁవ్ కన్కారుమ్ జా అస్సి.
3 జోవయింక చువ్వెచి పెట్టి గెరి తెర్రయ్‌లెగిన,
వట్టె ఏక్ వేల మొకొమ్ గుంజ్ర సేడుల. జోవయింతె
సగుమ్‌జిన్ దూర్ తెంతొ జా అస్తి." మెన సంగిలన్.
4 జేఁవ్ సిస్సుల్ ఆచారిమ్ జా, "ఈంజ బయిలు
దేసిమి ఎతివాట్‌జిన్ మాన్సుల్‌క అన్నిమ్ దొర్కు
కెరుక కీసి?" మెన అన్మానుమ్ జా సంగిల.
5 ఇసి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక "తుమ్‌తె
కెత్తి పొడియొ అస్తి?" మెన పుసిలన్, చి "సత్తు"
మెన జబాబ్ దిల.
6 జలె, యేసు జా జనాబ్‌క "బుఁయ్యె వెస" మెన
ఆడ్ర దా, జేఁవ్ సత్తు పొడియొ దెర, "తుయి దా
దయ కెర్లది" మెన దేముడు అబ్బొన్‌క ఉచర, జేఁవ్
పొడియొ మోడ కెర, "ప్రెజల్‌క వంట దాస" మెన
సిస్సుల్‌క దెతికయ్, ప్రెజల్‌క వంట దిల.
7 దొన్ని ఇదుద్ల మొస్స కి తతికయ్, యేసు
దేముడు అబ్బొన్‌క అన్నె దస్సి జొకర, "ఈంజేఁవ్
మొస్స కి వంట దాస" మెన ఆడ్ర దెతికయ్, సిస్సుల్
ప్రెజల్‌క వంట దిల.
8 ఎత్కిజిన్ పేట్ బెర్తు కతికయ్, సేంసిల గండలు
సిస్సుల్ గుడ్డిల, చి సత్తు గంపల్‌తె బెర్ల.
9 అన్నిమ్ కత్తస కెత్తిజిన్ జల మెలె, పాసి పాసి
చెత్తర్ వెయిల్‌జిన్ జల.
10 జలె, యేసు ప్రెజల్‌క గెరి తెద్రవ దా, సిస్సుల్
తెన్ బేగి దోనితె వెగ, దల్మనూతా ప్రాంతుమ్‌తె ఉట్ట
గెల.

పరిసయ్యుల్ యేసుక అన్నె పరిచ్చ కెర్లిసి

11 యేసు ఇసి ఒత్త తిలి పొది, పరిసయ్యుల్
సగుమ్‌జిన్ జా కెర, యేసు తెన్ జట్టి జతి రితి జా,
జోక "తుచి అదికారుమ్ పరలోకుమ్ తెంతొ చి జలె,
అమ్‌క రుజ్జు దెకయ్‌తి రిసొ కిచ్చొ జవుస్ వెల్లి కామ్
కెరు." చెంగిల రితి జోక పరిచ్చ కెర్ల.
12 యేసు, జలె, జోచి మెన్సుతె ఒగ్గర్ దుకుమ్ జా
ఏడ్లి రితి జా, "తుమ్ ఈంజ కాలుమ్‌చ మాన్సుల్
కిచ్చొక అంచి రిసొ రుజ్జు దెకయ్‌త కమొక ఆస
జతసు? ఆఁవ్ తుమ్‌క కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి
మెలె, తుమ్ అన్మానుమ్ జల ఈంజ కాలుమ్‌చ
మాన్సుల్‌క తుమ్ ఉచర్లి సాచి కామ్ ఎక్కి కి కెర దెంక
నెంజె." మెన జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్‌క సంగ కెర,
13 జోవయింక ముల దా, సిస్సుల్ తెన్ దోని అన్నె
వెగ, గాడు జీన ఒత్తల్‌తొ గెచ్చుక మెన బార్ జల.

పండితుల్ సికయ్‌తి బుద్ధిచి రిసొ యేసు జాగర్త సంగిలిసి *(మత్త 16:5-12)*

14 దోనితె ఎక్కి పొడి తిలి, గని అన్నె పొడియొ
ఆనుక సిస్సుల్ పఁవ్స తిల.
15 జలె, యేసు జోవయింక కిచ్చొ సంగిలన్
మెలె, "తుమ్ దెకన. పరిసయ్యుల్ చి రానొ జలొ
హేరోదుచి పులయ్‌తి పీట్‌చి రగుమ్‌చి రిసొ తుమ్
జాగర్త తెన్ తా" మెన సంగిలన్.
16 ఇసి సంగితికయ్, జేఁవ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ
"అమ్‌క పొడి నాయ్. కిచ్చొక ఇసి మెన అమ్‌క
సంగితయ్?" మెన లట్టబంతె తిల.
17 యేసు జేఁవ్ ఉచర్లిసి జానెచి రిసొ,
జో " 'అమ్‌క పొడియొ నాయ్' మెన కిచ్చొక
లట్టబంతసు? తుమ్ అప్పెక అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్
గే? తుమ్‌క పెట్టి బేడు బంద అస్సె గే, చి అర్దుమ్
కెరనుక ఇస్టుమ్ జసు నాయ్ గే?
18 తుమ్‌క అంకివొ తిలె కి దెక్సుస్ నాయ్ గె?
తుమ్‌క కండ్లల్ తిలె కి సూన్‌సు నాయ్ గే? అప్పె రితి
జర్గు జలిసి కి ఏదస్త కెర్సు నాయ్ గే?
19 జేఁవ్ పాఁచ్ వెయిల్‌జిన్ మాన్సుల్‌క ఆఁవ్
పాఁచ్ పొడియొ మోడ వంట్లి దీసి, కెత్తి గంపల్‌తె
సేంసిల గండల్ గుడ్డ బెరయ్‌లదు?" మెన
సంగితికయ్, జేఁవ్ "బార గంపల్‌తె" మెన జబాబ్
దిల.
20 "అన్నె, జేఁవ్ చెత్తర్ వెయిల్‌జిన్ మాన్సుల్
తిలిస్‌తె జేఁవ్ సత్తు పొడియొ మోడ వంట్లి దీసి, కెత్తి

గంపల్‌తె సేంసిల గండల్ గుడ్డ బెరయ్‌లదు?" మెన
సంగితికయ్, జేఁవ్ "సత్తు గంపల్‌తె" మెన జబాబ్
దిల.
21 జాకయ్ జో జోవయింక "జలె, అప్పెక కి తుమ్
అర్థుమ్ కెరన్సు నాయ్ గే?" మెన యేసు సంగిలన్.

గుడ్డి మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

22 తెదొడి యేసు, సిస్సుల్, బేత్సయిదా గఁవ్వికి
ఒడ్డుతె దోనితె పాఁవ ఉత్తిర్ల. గుడ్డి మాన్సు
ఎక్కిలొక ఒత్తచ మాన్సుల్ సగుమ్‌జిన్ యేసుతె కడ
ఆన, "దయ కెర, ఇన్నెక చడ చెంగిల్ కెరు" మెన
బతిమాల్ప జా సంగిల.
23 జలె, యేసు జో గుడ్డి మాన్సుచి ఆతు దెర, జా
గఁవ్వి తెంతొ ఇదిల్ దూరి కడ నా కెర, జోచ అంకివొతె
తుంక్ర, చడ, "తుక కిచ్చొ జలెకు డీస్తయ్ గే?" మెన
పుసిలన్, చి
24 జో మాన్సు, "మాన్సుల్‌క దెకితసి, గని జేఁవ్
రూకుల్ ఇండితి రితి డీస్తతి" మెన సంగిలన్.
25 జలె, జో మాన్సుచ అంకివొతె యేసు అన్నె
చడితికయ్, జో చెంగిల్ దెక, ఎత్థి సొస్టుమ్ దెకిలొ.
26 ఇసి చెంగిల్ జతికయ్, యేసు జోక, "తుయి
గఁవ్వి అన్నె నే పెసితె కి తుచి సొంత గెరి ఉట్ట గో"
మెన తెద్రవ దిలన్.

ఈంజొయి 'క్రీస్తు' మెలొ జెంక తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ

(మత్త 16:13-20; లూకా 9:18-21)

27 ఒత్త తెంతొ యేసు, జోచ సిస్సుల్ తెన్ కైసరియ
పిలిప్పి మెలి ప్రాంతుమ్‌చ గఁవ్విలె ఇండ గెతె
తత్తికయ్, "కొన్సొ మెన ప్రెజల్ అంక సంగితతి?"
మెన సిస్సుల్‌క పుసిలన్.
28 జేఁవ్ జోక "బాప్తిసుమ్ దెతొ యోహాను జా
తయెదె మెన సగుమ్‌జిన్ తుక సంగితతి. అన్నె
సగుమ్‌జిన్ తుక 'ఏలీయా పూర్థుమ్‌చొ జా తయెదె'
మెంతతి. అన్నె సగుమ్‌జిన్, 'దేముడుచి కబుర్
పూర్థుమ్ సంగిలొ అన్నెక్లొ జా తయెదె' మెన తుక
సంగితతి" మెన సిస్సుల్ సంగిల.
29 ఇసి సంగితికయ్, జో జేఁవ్‌క, "తుమ్, జలె,
కొన్సొ మెన అంక సంగితసు?" మెన పుసిలన్. జలె,
పేతురు, "తెద్రయిందె మెన దేముడు సంగ తిలొ
*'క్రీస్తు' మెలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ, తుయి" మెన
ఒప్పన సంగిలన్.
30 పేతురు ఇసి మెన ఒప్పన్‌తికయ్, యేసు జోక,
"అంచి రిసొ తుమ్ చినిలిసి కక్క సంగ నాయ్" మెన
జాగర్త సంగిలన్.

జో మొర అన్నె జీవ్ జంక తిలిస్‌చి రిసొ యేసు సంగిలిసి

(మత్త 16:21-28; లూకా 9:22-27)

31 †"ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ
ఒగ్గర్ స్రెమల్ సేడ, వెల్లెల మాన్సుల్‌చి అత్తి, వెల్లెల
పూజర్లుచి అత్తి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్
సికడ్తసచి అత్తి, మొరుక అస్సె. గని తిర్రతి గెలె,
అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె" మెన యేసు జోచ
సిస్సుల్‌క బోదన కెరుక దెర్లన్.
32 జో ఈంజ కోడ్ ఒండిజిన్‌క సొస్టుమ్ సంగిలన్.
దస్సి సంగితికయ్, పేతురు జోక ఏక్ పక్కయ్ కడ నా
కెర, "దస్సి సంగు నాయ్. తుక దస్సిచి పోని!" మెన
పేతురు జోక గోల కెరుక దెర్లన్.
33 పేతురు ఇసి సంగితికయ్, యేసు పస్ల,
సిస్సుల్‌క దెక, పేతురుక, "సయ్‌తాన్, అంచి పడ్తొ
గో! తుయి దేముడుచి పచ్చెనచి బుద్ది ఉచర్లద్
నాయ్, గని మాన్సుల్ ఉచర్తి రితి ఉచర్లది" మెన
యేసు గోల కెర్లన్.
34 తెదొడి జోచ సిస్సుల్‌క, ప్రెజల్‌చి జనాబ్‌క, జోచి
పాసి బుకారా కెర, యేసు జోవయింక, "కో నంపజా
అంచి పట్టి బులుక ఉచరుల గే, జోచి సొంత ఇస్టుమ్
కెరుక ముల దా, జోచి సొంత ‡సిలువ వయన అంచి
పట్టి బులుక అస్సె.
35 కిచ్చొక మెలె, జోచి సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప
కెరనుక కో కోర్‌ప జవుల గే, జోచి ప్రానుమ్
గెచ్చువానెదె. గని అంచి రిసొ, అంచి సుబుమ్
కబుర్ సూనయ్‌తి రిసొ, కో జోచి ప్రానుమ్ దెతి రితి
ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ ఇండుల గే, జోచి ప్రానుమ్
రచ్చించుప జెయెదె.
36 మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌తె తిలిసి ఎత్థి కేన్
మాన్సు జవున్ కలుగు కెరన జోచి ప్రానుమ్
గెచ్చువాన్లెగిన, జోక కిచ్చొ లాబుమ్? కిచ్చొ లాబుమ్
నాయ్.

---

* **8:29 8:29** ఒగ్గర్ పూర్థుమ్ తెంతొ "పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొక తెద్రయిందె" మెన ఎత్థి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగ రెడ్డవ తిలన్. క్రీస్తు మెలె ఈంజ అర్థుమ్ తయెదె. † **8:31 8:31** 'మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ' మెన బయ్‌బిల్‌తె రెడ్డ తిలె, జేఁవ్‌చి అర్థుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'తెద్రయిందె' మెన ఎత్థి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దెద్రయ్‌లొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ. యేసు 'ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ' మెన సంగిలె, బయ్‌బిల్‌చి పొర్ని ప్రమానుమ్ సదు కెర్ల పండితుల్ జా అర్థుమ్ కెరనుల, గని యేసుక 'జొయ్యి' మెన ఒప్పనుక నెన కెర, జోవయింక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుల. ఒగ్గర్ సదు నే కెర్ల ప్రెజల్, సిస్సుల్, జా అర్థుమ్ ఇదిల్ ఆల్సిమ్ కెరనుల. ‡ **8:34 8:34** 'సిలువ' మెన కిచ్చొక సంగితయ్ మెలె, యేసుక విరోదుమ్ సుదల్ కీసి మారుల మెలె, జోక 'సిలువ' మెలిస్‌తె అత్తిలె చట్టెలె మేకుల్ పెట టీఁవడ మొర్తి రితి ముతుల. జోక జా సిలువతె నే టీఁవడ్తె అగ్గె, యేసుచి సొంత సిలువ జోక మార్తిస్‌తె జో గడియ సొంత వయుక నెతిర్ల; యోహాను 19:17. పడ్తొ సీమోను మెలొ ఎక్కిలొ వయితి రితి తియార్ల; మార్కు 15:21. సిలువ మెలె, ఏక్ డేడిక అన్నెక్ డేడి రితొ డండొ అడ్డుమ్ కెర బుయ్యె రోవ టీఁవడుల.

37 మెలె, జో మాన్సుచి ఆత్మ గెచ్చువాన్లెగిన, జోచి
ప్రానుమ్ దేముడు తెన్ అన్నె బెదయ్‌తి రితి కేన్
మాన్సు కిచ్చొ దిలె సరిపుచుప జయెదె గే?
38 మెలె, గర్చ కమొ కెర్తి ఈంజ పాపుమ్‌చి
లంజెచి ఉగుమ్‌తెచి బుద్ది కెరన, అంచి సత్తిమ్
జవున్, అంచ కొడొచి సత్తిమ్ జవున్, కో లాజ్
జా నే ఒప్పన్‌తె తవుల గే, ఆఁవ్ మాన్సు జా
జెర్మున్ అయ్‌లొసొ పరలోకుమ్‌తె గెచ్చ అబ్బొసి
జలొ దేముడుచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడ్‌చి గవురుమ్
తెన్ సుద్ది తిల దూతల్ తెన్ బెద ఈంజ లోకుమ్‌తె
అన్నె జెతి దీసిక, జేఁవ్ మాన్సుల్‌క 'అంచ' మెన
ఒప్పన్‌తి రితి అమ్‌చి తెన్ బెదవనుక అంక లాజు
తయెదె." మెన సిస్సుల్‌క ప్రెజల్‌క యేసు సంగిలన్.

9

1 జో ఇసి సంగ, "దేముడుచి రాజిమ్
అదికారుమ్ తెన్ జా అస్సె మెన, ఇన్నె టీఁవొ జా
తిల సుదల్‌తె నగుమ్‌జిన్ నే మొర్తె అగ్గె దెకుల మెన
తుమ్‌క ఆఁవ్ కచితుమ్ సంగితసి" మెన సిస్సుల్‌క
ప్రెజల్‌క యేసు సంగిలన్.

యేసు గడియ పరలోకుమ్‌చి ఉజిడి జలిసి
(మత్త 17:1-13; లూకా 9:28-36)

2 సొవ్వు దీసల్ గెలి పిమ్మట్, యేసు పేతురుక
యాకోబుక, యోహానుక, అన్నె కో నెంజిలి డోంక్ తిలి
మెట్టయ్ కడ నిలన్. మెట్టయ్ వెగితికయ్, జేఁవ్‌చి
మొక్కె యేసుచి రూపుమ్ మార్సుప జలి.
3 జోచ పాలల్ కీసి జల మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌తె
కేన్ సార్ కేన్ సబ్బు తెద్ది చోక్ కెరుక నెతిర్లి రితి,
ఉజిడ్ జా చోక్ జల.
4 తెదొడి, పూర్గుమ్‌చ దేముడుచి కబుర్లు సంగిత
మోసే చి ఏలీయా దొగుల యేసు తెన్ లట్టబ్తె తా,
జేఁవ్ సిస్సుల్‌క డీసన్ సేడ్లు.
5-6 ఇసి జతికయ్, జేఁవ్ సిస్సుల్ బలే బియఁ
గెతికయ్, తెదొడి పేతురు, కిచ్చొ మెనుక గే నేన గెచ్చ,
యేసుక "గురుబాబు, అమ్ ఇన్నె తంక చెంగిలి.
తుక ఏక్, మోసేక ఏక్, ఏలీయాక ఏక్, మొత్తుమ్
తిన్ని కుడియల్ ఇన్నె బందుక అమ్‌క సెలవ్ దే"
మెన సంగిలన్.
7 సంగితె తతికయ్, తెదొడి మబ్బు ఏక్ ఉత్ర
జా, జోవయింక డంకిలన్, అన్నె, "ఈంజొయి అంచొ
పుత్తు, అంచొ ప్రేమ తిలొ పుత్తు. ఇన్నెచి కోడు తుమ్
సూన" మెన, మబ్బు తెంతొ అవాడ్ సంగిలిసి సూన్లు.
ఇసి జలి బేగి,
8 సిస్సుల్ సుట్టునంత అంకి గలెకి, యేసుక పిట్టవ
జో తెన్ అన్నె కో కి డీస్తి నాయ్.
9 జేఁవ్ జా మెట్టయ్ తెంతొ ఉత్ర జెతె తతికయ్,
"ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ మొర గెచ్చ
అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి ఎద, తుమ్ అప్పె ఇన్నె
దెకిలిసి కక్క కి సంగ నాయ్" మెన సిస్సుల్‌క యేసు
సంగిలన్.
10 ఇసి సంగితికయ్, జర్గు జలిస్‌చి రిసొ తుక్లె తా
గెల, గని "మొర గెచ్చ అన్నె జితిస్‌చి రిసొ సంగిల్
కోడుక కిచ్చొ అర్దుమ్?" మెన ఉచరంతె తిల.
11 తెదొడి జోక కిచ్చొ పుసిల మెలె, "రచ్చించుప
కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తుచి అగ్గె ఏలీయా పూర్గుమ్‌చొ జెంక
అస్సె, మెన మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస
కిచ్చొక సంగితతి?" మెన పుసిల.
12 యేసు జోవయింక, "ఎత్కి తెయార్ కెర్తి రిసొ
*ఏలీయా తొలితొ జెంక అస్సె మెలి కోడు సత్తిమ్. జా
ఏక్,
రచ్చించుప కెర్తొసొ, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మిలె ఒగ్గర్
స్రెమల్ సేడుక అస్సె
మెన,
మాన్సుల్ జోక నిస్కారుమ్ దెకుల"
మెన రెగిడ్లిసి కిచ్చొచి రిసొ గే తుమ్ ఉచర.
13 అన్నె, జలె ఆఁవ్ తుమ్‌చి తెన్ సంగితిన్ కిచ్చొ
మెలె, జో ఏలీయా తొలితొ జా తిలన్ మెన ఆఁవ్
తుమ్‌క కచితుమ్ సంగితసి. జో జా తిలొ, అన్నె
జోచి రిసొ రెగిడ్లి కోడు కి నెరవెర్సుప జలి.
"జేఁవ్‌చి ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి మాన్సుల్ జోక కెల
మెన రెగిడ్లి కోడు" మెన యేసు సంగిలన్.

సిస్సుల్ ఏక్ బూతుమ్‌క ఉదడుక నెతిర్లిసి
(మత్త 17:14-20; లూకా 9:37-43)

14 యేసు, జేఁవ్ సిస్సుల్, మెట్టక ఎట్టొ తా
గెల సిస్సుల్‌తె పాఁవ కెర, జోవయించొ సుట్టునంత
ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ బెర అస్తి, చి మోసే తెన్ దేముడు
దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస జోవయింతెన్ గగ్గొల్ జతె అస్తి
మెన యేసు ఇస్తి దెకిలొ.
15 జలె, జేఁవ్ జనాబ్ యేసుక దెకిల్ బేగి, ఒగ్గర్
ఆచారిమ్ జా, జోతె నిగ జా జొకర్లు.
16 యేసు, జలె, "జోవయింతెన్ కిచ్చొచి రిసొ
లట్టబ్తసు?" మెన పుసిలన్.
17 జనాబ్‌తె తిలొ ఎక్కిలొ, "గురుబాబు, గుల్లొ
కెర్తి బూతుమ్ దెర్లొ అంచొ పుత్తుక తుచితె కడ
ఆన్లయ్.

---

* **9:12 9:12** మత్తయి 17:13తె దెకిలె, 'ఏలీయా రితొసొ' మెన బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహానుచి రిసొ సంగిలన్ మెన రుజ్జు జతయ్.

18 జా బూతుమ్ జోక కేనె దెరెదె గే, ఒత్త సేడవ
దెయెదె. సేడయ్‌లె, ఈంజొ పొగుర్లు బార్ కెరవన,
దంతొ చప్ల, మోర్చ సేడుక. 'జా బూతుమ్‌క ఉదడ
దాస' మెన తుచ సిస్సుల్‌క బతిమాల్ప జా సంగిలే కి,
జేఁవ్ నెతిర్ల." మెన జో నాడుచొ అబ్బొసి సంగిలన్.

19 తెదొడి యేసు కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,
"నముకుమ్ నెంజిలి కాలుమ్‌చ, తుమ్! తుమ్‌చి
తెన్ ఆఁవ్ కెత్తి దీసల్ తంక? కెత్తి దీసల్ తుమ్‌చి
బుద్ది ఆఁవ్ ఓర్సుప జంక? జో నాడుక అంచితె కడ
ఆన" మెన సంగితికయ్,

20 నాడుక యేసుతె ఆన్ల. ఆన్‌తికయ్, జా
బూతుమ్ యేసుక దెకిలి బేగి, జో నాడుక పొర్లు
కెరవ గెల్తికయ్, నాడు బుఁయ్యె సేడ ఎంగ్డ ఎంగ్డ జా
పొగుర్లు కెరవన, పొర్లుప జతె తిలన్.

21 దస్సి జతె తతికయ్, "ఇన్నెక కెత్తి దీసల్ తెంతొ
ఈంజ బాద అస్సె?" మెన యేసు నాడుచొ అబ్బొస్‌క
పుసిలన్, చి జో "బాల తతె తెంతొ. బాల తతె తెంతొ
దస్సి జా జా,

22 ఇన్నెక నాసెనుమ్ కెర్తి రిసొ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ సుట్లు
ఆగితె పానితె సేడయ్‌లి. తుయి కిచ్చొ జలెకు కెరుక
తెర్లెగిన, అమ్‌చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తీఁయ అమ్‌క
తోడ్ కెరు!" మెన సంగ జొకర్తికయ్,

23 తెదొడి యేసు జోక, " 'తుయి తెర్లెగిన'
మెంతసి అంక, కిచ్చొక? కో అంక నంపజలొసొక,
జోక ఎత్కి జెయిమ్ జయెదె!" మెన సంగిలన్.

24 బేగి నాడుచొ అబ్బొసి, "ఆఁవ్ నంపజతసి.
అంచి నముకుమ్ తొక్కి చి జలె, ఒగ్గర్ జతి రితి
అంక తోడు తా!" మెన ఏడ కేక్ గలన్.

25 తెదొడి ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ ఎక్కితె బెద పాసి నిగ
జెతతి మెన యేసు దెక కెర, "ఓ గుల్లొ కెర్తి బొయ్‌రొ
కెర్తి బూతుమ్. తుయి ఇన్నెక ముల దా, కెఁయ్యఁక
కి ఇన్నెక అన్నె దెరు నాయ్ మెన ఆఁవ్ తుక ఆడ్ర
దెతసి," మెన జా బూతుమ్‌క యేసు గోల కెర్తికయ్,

26 బూతుమ్ గట్టిజ కేక్ గల, నాడుక గట్టిజ పొర్లు
కెరవ బార్ జా ముల దిలన్, చి నాడు మొర గెలి రితి
జలి. "మొర గెలొ" మెన ఒగ్గర్‌జిన్ సంగిల,

27 గని యేసు నాడుక ఆతు దెర ఉట్టయ్‌తికయ్,
జో చెంగిల్ జా టీఁవొ జలన్.

28 జలె, యేసు గెరి గెచ్చ తెడి పెసితికయ్, జోచ
సిస్సుల్, "ఆమ్ కిచ్చొక జా బూతుమ్‌క ఉదడుక
నెతిర్లమ్?" మెన కో వేర మాన్సుల్ నే సూన్‌తి రితి
యేసుక పుసిల.

29 పుసితికయ్, జో †"ప్రార్ధన కెర్లెకయ్ ఇసిచి
ఉదడుక జయెదె, నెంజిలె నాయ్" మెన సంగిలన్.

మొర గెచ్చ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె మెన యేసు సంగిలిసి
(మత్త 17:22-23; లూకా 9:43-45)

30 యేసు, సిస్సుల్, ఒత్త తెంతొ బార్ జా గలిలయ
ప్రాంతుమ్ వాట్ గెల. 'ఆమ్ ఇన్నె తిలిసి ప్రెజల్
నేన్‌తు' మెన గుట్టు తెన్ గెతె తిల.

31 కిచ్చొక మెలె, యేసు జోచ సిస్సుల్‌క బోదన
కెర్తె తిలొ. "ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొక
మాన్సుల్‌చి అత్తి దెర దెవుల, చి అంక మార గెలుల.
జేఁవ్ అంక మార గెలె కి, తిర్రత్‌క అన్నె జీవ్ జా
ఉట్టిందె" మెలన్.

32 గని జో సంగిలిసి అర్దుమ్ నే కెరన్లెకి, పుసుక
బియఁ కెర, తుక్లె తిల.

33 తెదొడి యేసు, సిస్సుల్, కపెర్నహూమ్
పట్నుమ్‌తె పాఁవ గెరి గెచ్చ తెడి పెసిలి పొది, యేసు
జోవయింక "వట్టె ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ కిచ్చొచి రిసొ
వాదెన జతె తిలదు?" మెన పుసిలన్.

34 జేఁవ్ తుక్లె తిల. కిచ్చొక మెలె, "అమ్‌చితె
కొన్సొ వెల్లొ జయెదె?" మెన జేఁవ్ వట్టె లట్టబన తిల.

35 తెదొడి యేసు వెస, జేఁవ్ బారజిన్‌క పాసి
బుకారా కెర, జోవయింక, "కొన్సొ జలెకు వెల్లొ జంక
ఉచరెదె గే, జో గవురుమ్ నే ఉచరంతె తా, ఎత్కిచి
కంట దాక్ కెరన, ఎత్కిజిన్‌క సేవ కెర్తొసొ జంక అస్సె"
మెన సంగ,

36 ఏక్ బాలబోదక దెర, జోవయించి నెడ్‌మె టీఁవొ
కెర, ఉక్కుల, జోవయింక అన్నె,

37 ‡"ఇస బాలబోదల్‌తె ఎక్కిలొక జలెకు కో అంచి
నావ్ తెన్ మరియాద కెరుల గే అంకయ్ మరియాద
కెర్లి రితి జవుల. అన్నె, అంకయ్ కో మరియాద
కెర తవుల గే, ఎక్కి అంకయ్ నాయ్, గని అంక
తెర్రయ్‌లొసొకయ్ మరియాద కెర్లి రితి జవుల"
మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

38 తెదొడి యోహాను మెలొ సిస్సుడు యేసుక
కిచ్చొ మెన సంగిలన్ మెలె, "గురుబాబు, ఎక్కిలొ
తుచి నావ్ తెన్ బూతల్‌క ఉదడ్లిసి దెకిలమ్. జో
అమ్‌చి పట్టి జెతొసొ నెంజెచి రిసొ జోక అడ్డు కెర్లమ్"
మెన సంగిలన్.

39 జలె యేసు, "జోక అడ్డు కెర నాయ్. కిచ్చొక
మెలె, కో జలెకు అంచి నావ్ తెన్ ఏక్ వెల్లి కామ్
కెరెదె గే, జా జర్గు జలి తెంతొ అంచి రిసొ విరోదుమ్
లట్టబుక నెత్రె.

---

† **9:29 9:29** ఈంజ మత్తెలి గ్రీకు బాస తెన్ తొలితొ రెగిడ్ల పుస్తకల్‌తె "చువ్వె తా ప్రార్ధన కెర్లెకయ్..." మెన రెడ్డ అస్సె. ‡ **9:37 9:37** నెంజిలె "జో అంక నంపజలి రిసొ ఇన బాలబోదల్‌తె ఎక్కిలొక జలెకు కో మరియాద కెరెదె గే, అంకయ్ మరియాద కెర్లి రితి జయెదె."

40 అమ్చి కామ్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ నెంజిలొసొ
అమ్చి పచ్చెన జెతొసొ జయెదె.

41 "ఆఁవ్ క్రీస్తు జలొసొ తెన్ తుమ్ బెదిలి రిసొ,
కో జలెకు తుమ్క బుక్కెక్ పాని జలెకు దెయెదె గే,
జో దస్సి కెర్లి రిసొ కచితుమ్ జోక బవుమానుమ్ పిట్టె
నాయ్, మెన తుమ్క ఆఁవ్ కచితుమ్ సంగితసి.

42 "గని అంక నంపజల ఇస బాలబోదల్ రిత
జలసతె ఎక్కిలొక కి, కో §పాపుమ్ కెరవుల గే,
జోక జెతికయ్ సిచ్చచి కంట, జోక టొట్రయ్ తిర్వేలి
రితొ వెల్లొ పత్తురు ఒడొవ దా, సముద్రుమ్తె
బుడ్డవన్కయ్ జోక చెంగిలి.
43 తుమ్చితె ఎక్కిలొచొ ఆతు జలెకు జోక
*పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జో ఆతు జో కండన గెలి
రితి జవుస్. కిచ్చొక మెలె, దొన్ని అత్తొ తెన్ తా వెల్లి
ఆగి గొయ్తె, కెఁయఁక నే విజయ్తి ఆగితె, గలి జతి
కంట, పాపుమ్ కెరయ్తొ ఆతు జలెకు నెంజిలి రితి
జా పరలోకుమ్తె బెదుక చెంగిలి.
44-45 † దస్సి, తుమ్చితె ఎక్కిలొచొ చాటు జలెకు
జోక ‡పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జో చాటు కండన
గెలి రితి జవుస్. కిచ్చొక మెలె, దొన్ని చట్టొ తెన్
తిలి రితి తా వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతి కంట,
పాపుమ్ కెరయ్తి చాటు జలెకు నెంజిలి రితి జా
పరలోకుమ్తె బెదుక చెంగిలి.
46-47 §తుమ్తె ఎక్కిలొచి అంకి జలెకు జోక *
పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జా అంకి కడ వెంట గెలి రితి
జవుస్. కిచ్చొక మెలె, దొన్ని అంకివొ తెన్ తిలి రితి
తా వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతి కంట, ఎక్కి అంకి తెన్
జలి రితి జా దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక చెంగిలి.
48 వెల్లి ఆగి గొయ్తె కిఁవ్వొ మొర్తి నాయ్, చి జా
ఆగి విజె నాయ్.

49 " 'సుద్ది జవుస్' మెన బలి దెతి ఎత్కితె లోన్
దెరవుక అస్సె. దస్సి, లోన్క, ఆగిక మెలి రితి, ఎత్కి
మాన్సుక సుద్ది నిదానుమ్ కెరుక అస్సె.

50 "లోన్ చెంగిలిచి. గని జా లోన్చి కారు గెచ్చు
చప్పయ్ జలెగిన, జా అన్నెక్ సుట్టు కిసి కెర కారు
కెరుక జయెదె! నెంజె. తూమ్, జలె, తుమ్చి పెట్టి
లోన్ దెర్లి రితి జా, చి ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ సేంతుమ్
తెన్ తా" మెన సిస్సుల్క యేసు బోదన కెర్లన్.

10

యేసు తిరీమ్ తిరీమ్ యెరూసలేమ్ గెచ్చుక మొదొల్ కెర్లిసి

(మత్త 19:1-12)

1 యేసు కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్ తెంతొ ముల దా
యూదయ ప్రదేసిమ్ వాట్ గెచ్చు, యోర్దాను గాడు
ఒత్తల్తొ ఉట్ట గెలన్. ఒత్త తతికయ్, ఒగ్గర్జిన్
జనాబ్ అన్నె జోతె బెర జెతికయ్, జో అలవాట్ జలి
రితి జోవయింక బోదన కెరుక దెర్లన్.

పెండ్లి జలస ముల ముల జతిస్చి రిసొ యేసు సంగిలి

(మత్త 19:1-12)

2 జా పొది, పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ జోక
పరిచ్చు కెర తెర్లె నింద కెరుక మెన, జోతె జా కెర,
"మున్నుబోద జోచి తేర్సిక ములుక నాయిమ్ గె?"
మెన పుసిల.
3 యేసు "మోసే పూర్గుమ్చొ తుమ్క కిచ్చొ ఆడ్ర
దిలన్?" మెన పుసిలన్.
4 ఈంజొ ఇసి సంగితికయ్, జేఁవ్ "ముల దెతి
కాగ్తుమ్ రెడ్డ దిలెగిన ముల దెంక జయెదె మెన మోసే
పూర్గుమ్చొ సెలవ్ దిలన్" మెన జబాబ్ దిల.
5 జలె, యేసు జోవయింక, "తుమ్ రాడ్ జీవ్చ
మాన్సుల్చి రిసొ మోసే జా ఆగ్న రెగిడ్లన్.
6 గని లోకుమ్ జెర్మయ్లి మొదొల్ పొది తెంతొ
'మున్నుబోద తేర్బోద' మెన దేముడు దొన్ని రగల్
జర్గు కెర్లె"
మెన, అన్నె
7 "జాకయ్ మున్నుబోద అయ్యస్అబ్బొస్క ముల
దా జోచి తేర్సి తెన్ బెద తంక అస్సె.
8 అన్నె జేఁవ్ దొగుల ఎక్కి ఆఁగ్ జాఁ తవుల
మెన దేముడు రెగ్డయ్లి కోడు అస్సె. జాచి రిసొ,
పెండ్లి జలి తెంతొ జేఁవ్ దొగుల నెంజితి. ఎక్కి ఆఁగ్
జా అస్తి.
9 జాకయ్, దేముడు పెండ్లితె కక్క జట్టు కెరవ
తయెదె గే, కేన్ మాన్సు ములవుక జయె నాయ్"
మెన జేఁవ్క సంగిలన్.
10 యేసు, సిస్సుల్, జేఁవ్ బస జతి గెరి గెచ్చు
తెడి పెసిలి పడ్తొ, ఈంజ కోడుచి రిసొ సిస్సుల్ అన్నె
పుసిల.

§ **9:42 9:42** నెంజిలె 'జోవయించి నముకుమ్ పిట్టవుల గే...' * **9:43 9:43** పాపుమ్...రిసొ నెంజిలె, నముకుమ్ పిట్టయ్తి రితి జలెగిన, జా దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి నే జతి రిసొచి అర్దుమ్ కి గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్లిన్ తెన్ బెదెదె. † **9:44-45 9:44-45** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 44 నంబర్లుచ కొడొ తతి నాయ్. గని తిలె, 44 చి 46చి కోడు 48 నంబర్చి కోడుచి రితి జవుల. ‡ **9:44-45 9:44-45** పాపుమ్...రిసొ నెంజిలె, నముకుమ్ పిట్టయ్తి రితి జలెగిన, జా దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి నే జతి రిసొచి అర్దుమ్ కి గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్లిన్ తెన్ బెదెదె. § **9:46-47 9:46-47** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 44 నంబర్లుచ కొడొ తతి నాయ్. గని తిలె, 44 చి 46చి కోడు 48 నంబర్చి కోడుచి రితి జవుల. * **9:46-47 9:46-47** పాపుమ్...రిసొ నెంజిలె, నముకుమ్ పిట్టయ్తి రితి జలెగిన, జా దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి నే జతి రిసొచి అర్దుమ్ కి గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్లిన్ తెన్ బెదెదె.

11 యేసు సిస్సుల్‌క, "కో జలెకు జోచి తేర్సిక
ముల దా అన్నెక్లిక పెండ్లి కెరనెదె గే, జో లంజె
వంసుమ్‌చొ జా తేర్సిక లంజె కెర్తయ్,
12 అన్నె, ముస్సున్‌క తేర్సి ముల దా అన్నెక్లొక
పెండ్లి కెరన్లెగిన, జయ్యి లంజె జతయ్" మెన
సంగిలన్.

బాలబోదల్‌క యేసు చడ చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 19:13-15; లూకా 18:15-17)

13 ఒత్త తిలి పొది, 'అమ్‌చ బోదల్‌క చడ చెంగిల్
జవున్' మెన, సగుమ్‌జిన్ జోవయింక యేసుచి
పాసి కడ ఆన్‌తికయ్, సిస్సుల్, "పోన" మెన కడ
ఆన్లసక గోల కెర్ల.
14 గని జేఁవ్ గోల కెర్లిసి యేసు దెక, బాద సేడ,
"బోదల్ అంచితె జెతు. జోవయింక అడ్డు కెర
నాయ్. దేముడుచి రాజిమ్ ఇస బాలబోదల్ జల
సుదల్‌చియి.
15 తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి
మెలె, గవురుమ్ నే ఉచరంతె బాలబోదల్‌చి రితిచి
నముకుమ్ తెన్ ధేమ్ముడుచి రాజిమ్‌తె బెదితి రిత్తి
నజన్లెకయ్, పరలోకుమ్‌తె గెచ్చుక జయెదె. ఇసి నే
జలెగిన, కో కి ఒత్త బెదుక జయె నాయ్" మెన సంగ
16 జేఁవ్ బోదల్‌క ఉక్కుల దెర, జోవయింక
ఎక్కెక్లక బోడి చడ, 'చెంగిల్ తత్తు' మెన యేసు
సంగిలన్.

పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె కీసి బెదుక గే
(మత్త 19:16-30; లూకా 18:18-30)

17 యేసు అన్నె బార్ జా వట్టె గెతె తతికయ్,
ఉబెడొ ఎక్కిలొ నిగ జా, యేసుచి పుర్రెతొ సెర్ను సేడ
జొకర, "చెంగిల్ తిలొ గురుబాబు, పరలోకుమ్‌చి
రాజిమ్‌తె కెఁయఁక తెఁయఁక జితి వాట, అంక దొర్కు
జంక మెలె, ఆఁవ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె?" మెన
పుసిలన్.
18 పుసితికయ్, యేసు, "చెంగిల్ తిలొసొ మెన
అంక కిచ్చొక సంగిలది? దేముడు ఎక్కిలొయి
చెంగిలొసొ, గని అన్నె కో కి చెంగిలస నెంజితి.
19 జో దిల ఆగ్నల్ మెలె, తుయి జాన్సి.
'నరు అత్య కెరుక జయె నాయ్,
లంజెకమొ కెరుక జయె నాయ్,
చోరుక జయె నాయ్,
అబద్దుమ్ సాచి సంగుక జయె నాయ్,
మోసిమ్ కెరుక జయె నాయ్,
అయ్యద్‌అబ్బొద్‌క గవురుమ్ దెకితె తంక అన్సె'
దసచయ్" మెన జోక యేసు సంగిలన్.
20 జో మాన్సు, "గురుబాబు, బాల తెంతొ ఈంజేఁవ్
ఆగ్నల్ రితి నిదానుమ్ కెర దెకన్‌తసి" మెన జబాబ్
దిలన్.
21 యేసు జోక దెక కన్కారుమ్ జా, "తుక ఎక్కి
పిట్ట గెచ్చు అన్సె. తుయి గెచ్చు, తుచి ఆస్తి ఎత్కి
వికి గెల కెర, బీద సుదల్‌క దేసు. దస్సి కెర్లెగిన,
పరలోకుమ్‌తె తుక ఆస్తి కలుగు జెయెదె. అన్నె,
అంచి తెన్ బెద, అంచి పట్టి జే!" మెన యేసు
సంగిలన్.
22 జలె, జో ఉబెడొక ఒగ్గర్ సొమ్సారుమ్‌చి రిసొ,
దుకుమ్ జా మొకొమ్ ఇదిలిసి కెర ఉట్ట గెలన్.

సొమ్సార్లు పరలోకుమ్‌తె బెదుక కస్టుమ్

23 జో సొమ్సారుమ్‌చొ ఉట్ట గెతికయ్, యేసు పస్ల
సిస్సుల్‌క దెక జోవయింక, "సొమ్సార్లు దేముడుచి
రాజిమ్‌తె బెదుక జలె, కస్టనె జలెకయ్ జయెదె"
మెన సంగిలన్.
24 జోచ ఈంజేఁవ్ కొడొక సిస్సుల్ ఎదివాట్
ఆచారిమ్ జతికయ్, జోవయింక అన్నె, "ఓ పుత్తర్లు,
*ఈంజ లోకుమ్‌తెచి ఆస్తిక నముకుమ్ తిల సుదల్
దేముడుచి రాజిమ్‌తె బెదుక కెద్ది కస్టుమ్!
25 ఇసొ సొమ్సారి దేముడుచి రాజిమ్‌తె బెదితి
కంట, సూజిబొరొ వాట్ ఒంటె గెచ్చుక సుల్లు!" మెన
సంగిలన్.
26 జేఁవ్ ఎదివాట్ ఆచారిమ్ జా, "దస్సి జలె, కో
రచ్చించుప జంక జయెదె?" మెన జోక పుసిల.
27 యేసు జోవయింక దెక, "మాన్సు ఈంజ కెర్క
నెత్తిర్లిసి, గని దేముడు జా ఎత్కి జర్గు కెరుక తెరె."
మెన సంగిలన్.
28 జలె, పేతురు జోక, "ఈందె, ఆమ్ ఎత్కి ముల
దా తుచి పట్టి బులితసుమ్" మెన సంగుక దెర్లన్.
29 జలె యేసు జోవయింక, "తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ
కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అంచి రిసొ, అంచి
సుబుమ్ కబుర్‌చి రిసొ, గేరు జలెకు, అన్నొబావొక
జలెకు, †బయిబేనిక జలెకు, అయ్యస్‌అబ్బొస్‌క
జలెకు, బోదల్‌క జలెకు, బుఁయి జలెకు, కో ముల
తవుల గే,
30 అప్పె ఈంజ లోకుమ్‌తె కి, జోవయింక
గెరలు, అన్నొబావొ, బయిబేని, అయ్యసిసి,
బోదల్, బుఁయి, దసచ ఎత్కి జోవయింక దొర్కు
జయెదె. అన్నె, జెతి కాలుమ్‌తె, కెఁయఁక తెఁయఁక
పరలోకుమ్‌తె జితి వాట జోవయింక దొర్కు జయెదె.
31 గని తుమ్ జాగర్త ఉచరన. అప్పె అగ్గె జలస
ఒగ్గర్‌జిన్ పడ్తొ జవుల. అప్పె పడ్తొ జలస ఒగ్గర్‌జిన్
అగ్గె జవుల" మెన యేసు సంగిలన్.

* **10:24 10:24** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె ఈంజ...సుదల్‌చి కొడొ తతి నాయ్. † **10:29 10:29** అప్పబేనిక

మొర గెచ్చ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె మెన యేసు సంగిలిసి
(మత్త 17:22-23; లూకా 9:43-45)

32 యేసు, సిస్సుల్, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె
గెతి రిసొ వట్టె గెతె తతికయ్, యేసు దయిరిమ్
తెన్ జోవయించి అగ్గెతొ ఇండిలిసి సిస్సుల్ దెక, బలే
బమ్మ జల. జోచి పడ్తొ గెతె తిలసక కి బలే బిడ్కి దెర
గెలి. జలె, యేసు సిస్సుల్‌క అన్నె పాసి కెరన, జోక
జర్గు జంక తిలస్‌చి రిసొ జోవయింక అన్నె సంగుక
దెర,
33 "ఈందె సూన, అమ్ యెరూసలేమ్‌తె
గెతసుమ్. ఒత్త గెలమ్ మెలె, ఆఁవ్ మాన్సు జా
జెర్మున్ అయ్‌లొసొక వెల్లెల పూజర్లుతె, మోసే తెన్
దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తనతె దెర దెవుల, చి
జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ అంక మొర్తి సిచ్చ వయడ
దా, యూదుల్ నెంజిల అదికారుల్‌తె అంక సొర్ప
కెర దెవుల.
34 దస్సి కెర్లె, జేఁవ్ అంక కొంకడ, తుంక్ర దా, కొర్డల్
తెన్ పెట కెర, అంక మారుల. మార్లె కి, తిర్రత్‌క
అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె" మెన యేసు సిస్సుల్‌క అన్నె
సంగిలన్.

దొగుల సిస్సుల్ వెల్లొ జంక కోర్‌ప జలిసి
(మత్త 20:20-28)

35 తెదొడి యాకోబు, యోహాను మెల జెబెదయి
మెలొసొచ దొగుల పుత్తర్సుల్ పుర్రెతొ జా, యేసుక
"గురుబాబు, కిచ్చొ అమ్ నజుమమ్‌దె గె అమ్‌క
దెంక." మెన సంగిల.
36 ఇసి సంగితికయ్ యేసు "ఆఁవ్ తుమ్‌క కిచ్చొ
జర్గు కెరుక మెన తుమ్ కోర్‌ప జతసు?" మెన
పుసితికయ్,
37 జేఁవ్ జోక, "తుచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడ్‌చి
రాజిమ్‌తె తుయి ఏలుప కెర్తి పొదిక అమ్ దొగుల,
తుచి ఉజెతొ పక్క ఎక్కిలొ, తుచి డెబ్రి పక్క ఎక్కిలొ
వెసితి రితి అమ్‌క సెలవ్ దే" మెన సంగిల.
38 యేసు జలె, జోవయింక, "తుమ్ కిచ్చొ
పుసితసు గే తుమ్ నేన్సు. అల్లె, అంచి గిన్నతె
బెద పిలి రితి, ఆఁవ్ సేడుక తిలి దుకుమ్‌తె బెదుక
ఓర్సుప జంక జలెకు, అంచి తెన్ అంచి బాప్తిసుమ్
నజన్లి రితి జా, ఆఁవ్ సేడుక తిలి స్రెమతె బెదుక
జలెకు తెరితె గే?" మెన జేఁవ్ దొగులక సంగితికయ్,
39 జేఁవ్ 'తెరుమ్' మెన సంగిల. దస్సి
సంగితికయ్, యేసు జోవయింక, "ఆఁవ్ పితి గిన్న
దుకుమ్ తుమ్ పిస్తె. ఆఁవ్ స్రెమల్ సేడ్తి బాప్తిసుమ్
తూమ్ కి నజన్‌తె,
40 గని అంచి ఉజెతొ పక్క ఎక్కిలొ, అంచి డెబ్రి
పక్క ఎక్కిలొ వెసుక మెన సెలవ్ దెంక అంచి అత్తి
నాయ్. పరలోకుమ్ తిలొ అంచొ దేముడు అబ్బొ
కక్క కక్క సెలవ్ దా తయెదె గే, జెఁవ్వి ఒత్త వెసుల."
మెన జబాబ్ దిలన్.
41 జలె, యాకోబు యోహాను ఎత్కిచి కంట వెల్లొ
జంక ఉచర్లిసిచి రిసొ సేంసిల దెస్సుజిన్ సిస్సుల్
సూన కెర, జోవయించి ఉప్పిరి కోపుమ్ జంక దెర్ల.

సిస్సుల్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ కీసి దెకుక గే యేసు సంగిలిసి
42 తెదొడి యేసు జేఁవ్ బారజిన్ సిస్సుల్‌క జోతె
బుకారా కెర, "యూదుల్ నెంజిల వేర అదికారుల్
అన్నె జోవయించి తెడి తిల వెల్లెల మాన్సుల్ సొంత
గవురుమ్ ఉచరన, ప్రెజల్‌క జాడ్లు వయడ్లి రితి
జోవయింక పోటి తెన్ ఏలుప కెర్తతి మెన తుమ్
జాన్సు.
43 గని తుమ్‌చి తెన్ దస్సి తంక జయె నాయ్.
తుమ్‌చితె కో వెల్లొ జంక ఉచరెదె గే, జొయ్యి
తుమ్‌చొ సేవ కెర్తొసొ జా తంక.
44 తుమ్‌చితె కో ముక్కిమ్ జంక ఉచరెదె గే, జో
ఎత్కిజిన్‌క గొతిమాన్సు జా తంక.
45 కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్‌లొసొ కి మాన్సుల్‌చి అత్తి సేవ కెరవన్క
జెయ్యి నాయ్, గని మాన్సుల్‌క ఆఁవ్ సేవ
కెరుకయ్ అయ్‌లయ్. మెలె, ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్‌క
సయ్‌తాన్‌చి రాజిమ్ తెంతొ అన్నె గెనన్‌తి రిసొయి
మొర అంచి ప్రానుమ్ దెంక అస్సెచి రిసొ ఈంజ
లోకుమ్‌తె అయ్‌లయ్" మెన సిస్సుల్‌క యేసు
సంగిలన్.

గుడ్డి జలొ బర్తిమయిక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 20:29-34; లూకా 18:35-43)

46 ఒత్త తెంతొ యేసు సిస్సుల్ వట్టె గెచ్చ గెచ్చ
యెరికొ పట్నుమ్‌తె జా కెర, సిస్సుల్ తెన్ కి, ఒగ్గర్
ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ తెన్ కి ఒత్త తెంతొ బార్ జతె
తతికయ్, తీమయిచొ పుత్తుసి, బర్తిమయి బిచ్చిమ్
నజితొ గుడ్డి జలొసొ, వాట్ సొడి పెస అస్సె.
47 ఒత్త వెస తా, "జెతొసొ నజరేతు గఁవ్విచొ
యేసు" మెన జో సూన కెర, "ఓ యేసుప్రబు,
దావీదు రానొచి సెకుమ్‌తె జెర్మిలొ రచ్చించుప
కెర్తొసొ, అంచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తియ, అంక
చెంగిల్ కెరు!" మెన కేక్ గలన్.
48 జలె, పాసి తిలస ఒగ్గర్‌జిన్ "తుక్లె తా" మెన
గోల కెర్లె కి, జో గుడ్డి మాన్సు అన్నె, "దావీదుచి
సెకుమ్‌తె జెర్మిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ, అంచి ఉప్పిరి
కన్కారుమ్ తియ, అంక చెంగిల్ కెరు!" మెన అగ్గెచి
కంట గట్టిజ కేకుల్ గలొ.
49 ఇసి జతికయ్, యేసు టీవొ జా కెర, "జోక
ఇత్తల్‌తొ బుకారా" మెన సిస్సుల్‌క సంగిలన్. జేఁవ్,

జలె, “అల్లె, దయిరిమ్ జా ఉట్టు! యేసు తుక బుకార్తయ్” మెన జో గుడ్డి మాన్సుక బుకార్తికయ్,
50 జో చట్కున ఉట్ట జోచి దుప్పటి పక్కయ్ వెంట గల, యేసుతె అయ్‌లొ.
51 యేసుతె జెతికయ్, “ఆఁవ్ తుక కిచ్చొ కెరుక మెన తుయి కోర్‌ప జతసి?” మెన పుసితికయ్, జో గుడ్డి మాన్సు, “గురుబాబు. ఆఁవ్ దెకిత్ రితి కెరు.” మెన సంగిలొ.
52 జలె, యేసు జోక “గో, అంచి ఉప్పిర్‌చి తుచి నముకుమ్ తుక చెంగిల్ కెర అస్సె.” మెన సంగిలన్. బేగి, జో మాన్సుచ అంకివొ డీసిల, చి జో యేసుచి పట్టి వట్టె గెలొ.

11

యేసు యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌క ఉట్ట అయ్‌లిసి

(మత్త 21:1-11; లూకా 19:28-40; యోహా 12:12-19)

1 యేసు సిస్సుల్ తెన్ వట్టె గెచ్చ గెచ్చ, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌క పాసి అయ్‌లి పొది, బేత్పగే బేతనియ మెంత గాఁవిలెచి పాసిచి *ఒలీవ మెట్టయ్ పాఁవిలి పొది, యేసు జోచ సిస్సుల్‌తె దొగులక బుకారా,
2 “తుమ్‌చి మొక్కె తిలి గఁవ్వి గెచ్చ పెస, చి బేగి బంద తిలి గాడ్డె పిల్ల ఏక్ డీసెదె. జాచి ఉప్పిరి కేన్ మాన్సు కెఁయఁ కి వెసుక నేతయ్. జాక యిప కెర ఉదడ ఆన.
3 కొన్సొ జలెకు తుమ్ కిచ్చొక దస్సి కెర్తసు?” మెన సంగిలెగిన, “ఇన్నెతెన్ ప్రబుక కామ్ అస్సె. కామ్ జలి బేగి ఇత్తల్‌తొ అన్నె బే బేగి తెద్రయెదె, మెన సంగ” మెన సిస్సుల్‌క యేసు సంగ, తెద్రయ్‌లన్.

4 జలె, జో సంగిలిస్‌తె జేఁవ్ గెతికయ్, ఏక్ వీదె ఏక్ గుమ్ముమె బంద తిలి ఏక్ గాడ్డె పిల్ల జోవయింక డీసిలి.
5 జేఁవ్ జాక యిపితె తతికయ్, జా వీదె టీఁవొ జా తిల మాన్సుల్, “తుమ్ కిచ్చొక జా గాడ్డె పిల్లక యిపితసు?” మెన జోవయింక పుసిల.
6 జేఁవ్ పుసితికయ్, యేసు సంగిలి రితి సిస్సుల్ సంగిల. జేఁవ్ మాన్సుల్, “దస్సి జలె, దెర గెచ్చ!” మెన సెలవ్ దిల.
7 సిస్సుల్ జా గాడ్డె పిల్లక యేసుతె ఉదడ ఆన, జోవయించ దుప్పట్లు గట్ర గాడ్డెచి ఉప్పిరి గలిల, చి యేసు వెగ వెసిలన్.
8 పిమ్మట్ ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ జోవయించ దుప్పట్లు గట్ర వటె వటె అంతిర్ల. అన్నె సగుమ్‌జిన్ వాట్ సొడిచ బట్టిలె తిల చెట్లె కండిల రొడ్డల్ మట్టల్ ఆన, వట్టె అంతిర్ల.
9 దస్సి అంత్ర అంత్ర, పుర్రెతొ గెతస పడ్తొ గెతస “జొఒర, జొఒర!” మెలి అర్థుమ్ తెన్ “ఓసన్న, ఓసన్న!” మెన, “దేముడు ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతొసొక ఓసన్న!
10 అమ్‌చొ దావీదు పూర్గుమ్‌చొ తెన్ మొదొల్ జలి †రాజిమ్ ముక్కిమ్ జా అన్నె బార్ జతిస్‌క జొఒర! ఎత్కిచి కంట ఉప్పిర్‌చి టాన్‌తె తిలొసొక ఓసన్న!” మెన కేకుల్ గల్తె తిల.
11 జలె, యేసు యెరూసలేమ్‌తె పాఁవ, దేముడుచి గుడితె గెచ్చ, పెస, సుట్టునంత అంకి గల, ఎత్కి దెక, సాంజ్ జలి రిసొ అన్నె బార్ జా, బారజిన్ సిస్సుల్ తెన్ బేతనియ గఁవ్వి అన్నె ఉట్ట గెల.

అంజూరుమ్ రూకుక యేసు సాపెన గల కెర్లిసి

(మత్త 21:18-19)

12 అన్నెక్ దీసి, జేఁవ్ బేతనియ గఁవ్వి తెంతొ యెరూసలేమ్‌తె అన్నె గెతె తత్తికయ్, యేసుక చూ కెర్లి.
13 జలె అక్కల్ తిలి ఏక్ ‡అంజూరుమ్ రూకుక దెకిలన్. జలె, జో రూక్‌తె పండ్లు దెర అస్తి గే నాయ్ గే మెన దెకుక గెలొ. అక్కుడ్‌లీ గని అన్నె కిచ్చొయ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా రూక్‌తె జా కాలుమ్ పండ్లు దెర్తి నాయ్.
14 యేసు జలె, జో రూకుక, “అప్పె తెంతొ తుచి తెంతొ కో కి పండ్లు కతు నాయ్” మెన రూకుక సంగిలన్. జో సంగిలిసి జోచ సిస్సుల్ సూన్ల.

దేముడుచి గుడితె గెచ్చ వికితసక గోల కెర్లిసి

(మత్త 21:12-17; లూకా 19:45-48; యోహా 2:13-22)

15 తెదొడి జేఁవ్ యెరూసలేమ్‌తె పాఁవ కెర, యేసు దేముడుచి గుడితె పెస, దేముడుచి గుడిచి తెడి కిచ్చొ కిచ్చొ వికితసక గెంతసక దెక, జోవయింక

---

* **11:1 11:1** ‘ఒలీవ చెట్లె’ మెలె, జా దేసిమ్‌క ముక్కిమ్ జలి ఏక్ రగుమ్ పండ్లు. దస్సె కంక జయెదె, నెంజిలె తేల్ పేడుక జయెదె. జేఁవ్ రూకుల్‌క ఈంజ మెట్టక నావ్ తీయ అస్తి. † **11:10 11:10** యేసుచి రాజిమ్‌క ‘ఈంజ లోకుమ్‌చి రగుమ్‌చి’ మెన ప్రెజల్ ఉచర్త తిల. ఈంజ లోకుమ్‌చ జోవయించ బాదల్ తెంతొ, జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లన తెంతొ రచ్చించుప కెరెదె మెన ఉచర్తె తిల, గని జోవయించి రాజిమ్ జోవయించి రచ్చన ముక్కిమ్‌క ఆత్మ రగుమ్‌చి మెన నేన్‌తి. ‡ **11:13 11:13** బొడ్డ పండ్లు రిత పండ్లు దసొ రూక్‌తె దెరుల. రూకు మాములుమ్ చెంగిల్‌చి జలె, అక్కల్ దెర్లి పొది పండ్లు కి దెర తంక. § **11:15 11:15** అర్పితుమ్ దెత పిట్టల్ గట్ర గెనుక జలె, జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లి రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్‌చి డబ్బుల్ దిలె నెంజె. జేఁక, జోవయించి డబ్బుల్ పల్టవన, దేముడుచి గుడితె కామ్‌క జెతికయ్ రగుమ్ డబ్బుల్‌కయ్ పిట్టల్ గట్ర గెనుక, నెంజిలె దేముడుచి గుడిక డబ్బుల్ దెంక. డబ్బుల్ పల్టయ్‌తన నాయిమ్ నెంజిల్‌చి ఎదిలి లాబుమ్ కి కెరనుల.

ఉదడుక దెర, §డబ్బుల్ పల్టయ్‌తసచ బల్లల్,
అర్పితుమ్ దెత పార్వ పిట్టల్ వికితసచ బల్లల్ సేడవ
దా,
16 కో కి, కిచ్చొ కి దేవులుమ్ వాటు వయ నెంక కి
ఒప్పె నాయ్.
17 దస్సి కెర తా,

" 'దేసిమ్‌లు ఎత్కిచ మాన్సుల్ అంచితె జెతి రితి,
అంచి గేరు ప్రార్ధన కెర్తి గేరు జా, దస్సే
తవున్.'

మెన దేముడుచి కొడొతె రెగ్డవ అస్సె. తూమ్ జలె,
జాక చోర్లు జితొ గేరు జతి రితి ఈంజొ దేముడుచి
గుడిక మార్సుప కెర అస్సున్" మెన సంగిలన్.
18 వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్
సికడ్డస సూన కెర, పిమ్మట్ జొయ్యి కెర్తి బోదనక సర్ద
తెన్ సూన ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ ఆచారిమ్ జతతి మెన
దెక, జో యేసు వెల్లొ జయెదె మెన బియఁ కెర, "జోక
కిసి మారుమ" మెన కుట్ర ఉచరన్ల.
19 సాంజ్ జతికయ్, యేసు పట్నుమ్ తెంతొ అన్నె
బార్ జలొ.

20 పెందలె, యేసు సిస్సుల్ అన్నె యెరూసలేమ్‌తె
గెతె తతికయ్, వట్టె జో అంజూరుమ్ పండ్లు రూకుక
దెకిలె, చెర్రొ తెంతొ మొదొల్ జా ఒండి సుకా గెచ్చ
అస్సె.
21 సుకాగెలిన్ దెక, జో రూకుక యేసు సంగిలి
కోడు ఏదస్త కెర, పేతురు, "గురుబాబు, ఆదె!
తుయి సాపెన దిలొ రూకు సుకా గెచ్చ అస్సె" మెన
సంగిలన్.
22 యేసు సిస్సుల్‌క దెక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె,
"దేముడుచి ఉప్పిరి తుమ్ నముకుమ్ తియన.
23 తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి
మెలె, ఈంజ మెట్టక జవున్ దెక, 'ఓ మెట్ట, ఉట్కి
జా సముద్రుమ్‌తె గలి జా', మెన పెట్టితె కిచ్చొ
అన్మానుమ్ నెంతె తా, పూర్తి నంపజా నెరవెర్సుప
జయెదె మెన, కొన్సొ జలెకు సంగెదె గే, జయ్యి జోచి
రిసొ ప్రబు జర్గు కెరెదె మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ కచితుమ్
సంగితసి.
24 జాకయ్ తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె,
ప్రార్ధన కెర్తె పొది తుమ్ కిచ్చొ సంగిలే కి, 'జా అమ్‌క
దొర్కు జలి' మెన తుమ్ నంపజా, చి కచితుమ్
తుమ్‌క దొర్కు జయెదె.
25 గని ప్రార్ధన కెర్తె పొది తుమ్‌క కిచ్చొ బుద్ది తంక
మెలె, తుమ్‌తె ఎక్కిలొ అన్నెక్లొక కిచ్చొ జవున్ అల్లర్
కెర తిలెగిన, అల్లర్ కెర్లొసొక, జో అల్లర్ సేడ్లొసొ
చెమించుప కెరుక అస్సె. తుమ్ దస్సి ఎక్కిలొక
ఎక్కిలొ చెమించుప కెర్లె, పరలోకుమ్ తిలొ తుమ్‌చొ
అబ్బొ జలొ దేముడు తుమ్‌క చెమించుప కెరెదె.
26 *తుమ్ అన్నెక్లొ మాన్సుల్‌క చెమించుప నే
కెర్లెగిన, దస్సి పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొ జలొ
దేముడు తుమ్‌క చెమించుప కెరె నాయ్" మెన
యేసు సికడ్లన్.

యేసుక అన్నె పరిచ్చ కెర్లిసి
(మత్త 21:23-27; లూకా 20:1-8)

27 జలె, యెరూసలేమ్‌తె అన్నె పాఁవిలి. యేసు
దేముడుచి గుడితె అన్నె గెచ్చ ఒత్త బుల్తె తతికయ్,
వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్
సికడ్డస, అన్నె సగుమ్‌జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ కి, జోతె
జా కెర,
28 "తుయి కెర్త కమొ కెరుక, తుయి బోదన
కెరుక తుక కిచ్చొ అదికారుమ్ అస్సె? కొన్సొ తుక
అదికారుమ్ దిలన్?" మెన జోక పుసిల.
29 జాకయ్ యేసు జోవయింక, "ఆఁవ్ కి తుమ్‌క
ఏక్ కోడ్ పుసిందె. తుమ్ చెంగిల్ జబాబ్ సంగిలె,
ఆఁవ్ కిచ్చొ అదికారుమ్‌క ఇసి కెర్తసి గే, ఆఁవ్ కి
తుమ్‌క సంగిందె.
30 జలె, యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలిన్‌చి
అదికారుమ్ కేనె తెంతొ చి? పరలోకుమ్ తెంతొ చి
గే, మాన్సు తెంతొ చి గే, తుమ్ సంగ" మెన వెల్లెల
మాన్సుల్‌క యేసు పుసిలన్.
31 దస్సి పుసితికయ్, జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ కీసి
జల మెలె, ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ బమ్మ తెన్ లట్టబన,
ఇసి మెంతె తిల, " 'పరలోకుమ్ తెంతొ చి' మెన
అమ్ సంగిలెగిన, దస్సి జలె, తుమ్ కిచ్చొక జోక
నంప కెర్సు నాయ్?" మెన అమ్‌క సంగెదె.
32 " 'మాన్సు తెంతొ చి' మెన సంగుక నెంజె"
మెన ఉచర్లస. కిచ్చొక మెలె, 'యోహాను నిజుమి
దేముడుచి కబుర్ ఆన్లొసొ' మెన ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్
నంపజా అస్తి మెన జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్‌క
బితె తిల.
33 జాచి రిసొ "నేన్లుమ్" మెన జబాబ్ సంగిల.
జేఁవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక "దస్సి
జలె, కేన్ అదికారుమ్‌క ఆఁవ్ అంచ కమొ కెర్తసి గే,
ఆఁవ్ తుమ్‌క సంగి నాయ్" మెన సంగ ముద్దొ కెర్లన్.

12

ద్రాచతోటచి రిసొ యేసు సంగిలి టాలి
(మత్త 21:33-46; లూకా 20:9-19)

1 తెదొడి యేసు వెల్లెల మాన్సుల్‌క దస్సి సంగ,
జోవయింక టాలివొ సంగ అన్నె బోదన కెరుక దెర్లన్.
తెదొడి కిచ్చొ టాలి ఏక్ సంగిలన్ మెలె, ఇసి

* **11:26 11:26** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె 26 నంబర్ కోడు తయె నాయ్.

జతయ్; "ఏక్ మాన్సు ద్రాచ తోట రోవడ కెర, జాచి సుట్టునంత కోట గలవడ కెర, ద్రాచ రస్సుమ్ కడ గన్న వెల్లొ పత్తుర్ కూనవ కెర, తోట రకితి మాటు రితిసి బందవ కెర, రకితసక నిసాన, జోవయింక జా తోట గుత్త దా, వేరతె ఉట్ట గెలన్.

2 "పంటొ పికిలి పొది, జేఁవ్ గుత్త నజిలసతె జా తోటచి పంటొ ఏక్ వాట నజ ఆన్తి రిసొ, గొత్తి సుదొ ఎక్కిలొక ఎజొమాని తెద్రయ్లన్. జో ఒత్త పాఁవితికయ్,

3 గుత్త నజిల జేఁవ్ రకిత మాన్సుల్ జో గొత్తి సుదొక దెర, పెట, కిచ్చొ నే దెతె ఉదడ్ల.

4 ఒత్త తెంతొ, అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొక జో ఎజొమాని తెద్రయ్లన్, గని జేఁవ్ రకితస జోచి బోడి పెట కెర దా, మరియాద నెంతె జోక ఉదడ గెల.

5 పిమ్మట్ అన్నెక్లొక ఎజొమాని తెద్రయ్తికయ్, జేఁవ్ రకితస జోక మార గెల. అన్నె ఒగ్గర్జిన్క తెద్రయ్తికయ్, జోవయింతె సగుమ్జిన్క పెట గెల, సగుమ్జిన్క మార గెల.

6 "జలె, జో ఎజొమానిక అన్నెక్లొ తిలన్, కొన్సొ మెలె, సొంత ప్రేమ తిలొ పుత్తుసి. 'అంచొ పుత్తుక మరియాద దెకుల, కిచ్చొగె' మెన, ఆకర్క జోకయ్ తెద్రయ్లన్.

7 గని జేఁవ్ గుత్త నజిలస 'ఇన్నెకయ్ అబ్బొస్చి దనుమ్ కలుగు జయెదె. అల్లె, ఇన్నెక మారుమ, చి ఇన్నెక కలుగు జతి వాట అమ్కయ్ దొర్కు జయెదె' మెన జోవయింక జెఁవ్వి లట్టబన్ల.

8 జేఁవ్ ఎజొమానిచొ పుత్తుస్క దెర కెర, మార కెర, పీనుమ్ జా ద్రాచ తోట తెంతొ బార్ కెర వెంట గెల.

9 జలె, దస్సి కెర్లి రిసొ, జా తోటచొ ఎజొమాని కిచ్చొ కెరెదె మెలె, జో జా కెర, జేఁవ్ గుత్త నజిలసక నాసెనుమ్ కెర, జా తోట వేర మాన్సుల్క గుత్త దెయెదె.

10 "అల్లె, ఆఁవ్ అప్పె తుమ్క సంగితిస్చి రిసొ, దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లిసి తుమ్ కెఁయ్య సదు కెర్సు నాయ్ గె?

'కామ్క నెంజె' మెన ఉచర, గేర్ బందిలస పిటయ్ల
పత్తురు, బోడిపత్తురు జలన్.

11 ప్రబు సొంతయ్ ఇసి జర్గు కెర్లొ. జో ఇసి కెర్లి రిసొ, అమ్ దెకిలె ఆచారిమ్ జతయి!"

మెన జేఁవ్ కోపుమ్ జల వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

12 "అమ్చి రిసొయి యేసు సంగితయ్" మెన వెల్లెల మాన్సుల్ చినన కోపుమ్ జా, జోక దెరుక ఉచర్ల, గని ప్రెజల్ కోపుమ్ జా అల్లర్ కెరుల మెన, జోవయింక బియఁ కెర, జోక ముల దా ఉట్ట గెల.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక పరిచ్చ కెరయ్లిసి
(మత్త 22:15-22; లూకా 20:20-26)

13 'యేసుక కొడొతె అడ్డవ నేరిమ్ వయడుమ' మెన, సగుమ్జిన్ పరిసయ్యుల్క కి హేరోదు పచ్చెన జతస సగుమ్జిన్క కి, జేఁవ్ కోపుమ్ జల వెల్లెల మాన్సుల్ తెద్రయ్తికయ్,

14 జేఁవ్ యేసుతె జా కెర, "గురుబాబు, తుయి సత్తిమ్చొ మెన జానుమ్. తుయి మొకమాటుమ్ నే దెకితె, వెల్లెల మాన్సుల్ కిచ్చొ ఉచరుల మెన నే బితె, దేముడు దెకయ్లి వాట్చి రిసొ సత్తిమ్ తెన్ బోదన కెర్తసి మెన అమ్ జానుమ్" మెన పులయ్తి రితి సంగ, అన్నె, "రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చొ కైసర్ రానొక అమ్ *సిస్తు దెంక నాయిమ్ గే, నాయ్ గె? అమ్ జా సిస్తు దెంక గే పొని గే? సంగు" మెన యేసుక సంగిల.

15 ఇసి సంగితికయ్, యేసు జోవయించి ఉప్రమెన్సు జాన, "అంక కిచ్చొక పరిచ్చ కెర్తసు? డబ్బుల్ కాసు ఏక్ అంచితె ఆన దెకవ" మెన సంగితికయ్, ఆన్ల.

16 జేఁవ్ జో తెన్ జా కాసు ఆన్లి పొది, జా కాసు దెకవ, "ఇన్నె కచి పొలిక, కచి నావ్ డీస్తయ్?" మెన జోవయింక పుసిలన్, చి జేఁవ్ జోక, "కైసర్ రానొచి" మెన సంగిల.

17 యేసు జోవయింక, "కైసర్క దెతిసి కైసర్క, దేముడుక దెతిసి దేముడుకయ్ దెంక అస్సె" మెన, జోవయింక జబాబ్ దిలన్. దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, వెల్లెల మాన్సుల్ తెద్రయ్ల మాన్సుల్ ఆచారిమ్ జల.

సద్దూకయ్యుల్ యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి
(మత్త 22:23-33; లూకా 20:27-40)

18 తెదొడి, 'మొర గెలెగిన అన్నె జీవ్ జంక నెంజె, అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చుక నెంజె' మెన ప్రెజల్క సికయ్త సద్దూకయ్యులు సగుమ్జిన్ యేసుతె జా కెర,

19 "గురుబాబు, ఈందె, 'ఎక్కిలొచొ అన్నొసి బోదల్ నెంతె మొర గెలె, తేర్సిక ఎక్కిల్క ముల దా గెలెగిన, జోచొ బావొసి అన్నొస్చి తేర్సిక ఆనన, అన్నొస్చి నావ్ తెన్ బోదల్ పాయిక అస్సె' మెన మోసే పూర్గుమ్చొ అమ్ యూదుల్చి రిసొ రెగిడ్లొ గెద?

20 జలె సత్తుజిన్ బావుడ్లు తిల. జోవయింతె తొల్సుర్ తెర్సి ఆనన, బోదల్ నెంతె మొర గెలన్.

21 ఒత్త తెంతొ, జో మాన్సుచి పట్టి జెర్మిలొసొ జా తేర్బోదక ఆనన, జో కి బోదల్ నెంతె మొర గెలన్. జోచి పట్టి జెర్మిలొసొ కి దస్సి కెరన దస్సి జలన్.

12:11 12:11 కీర్తన 118:22,23. * **12:14 12:14** ఇన్నె 'సిస్తు' మెలె, జా ఏలుప కెర్తి ప్రబుతుమ్చి సిస్తు.

22 జేఁవ్ సత్తుజిన్ బావుడ్లు ఎత్కిజిన్ వర్స తెన్
దస్సి కెరన మొర గెల. జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ మొర
గెతికయ్, జా తేర్‌బోద కి మొర గెలి.
23 జలె, మొర గెలస అన్నె జీవ్ జతి పొదిక,
జోవయింతె కక్క తేర్సి జా తయెదె? జేఁవ్ సత్తుజిన్
వర్స తెన్ జా తెన్ పెండ్లి జల గెద?" మెన యేసుక
పుసిల.
24 ఇసి జతికయ్, యేసు జోవయింక, "తుమ్
పొరపాట్ జా గెతసు. కిచ్చొక గే తుమ్ ఉచర. మెలె,
దేముడు పూర్తుమ్ రెగ్డయ్‌లిసి సదు కెర్లె కి, ఒత్త
తిలిసి అర్డుమ్ కెరన్సు నాయ్, చి జో కెరయ్‌త కమొ
దెకిలెకి, జోచి సెక్తి అదికారుమ్ చినుస్ నాయ్.
25 మెలె, మొర గెచ్చ అన్నె జీవ్ జతిస్‌తె పెండ్లిపొ
నే జతె, పరలోకుమ్‌తె మాన్సుల్ దూతల్‌చి రితి
దస్సే తవుల.
26 పడ్తొ, 'మొర గెలస అన్నె జితి నాయ్' మెన
ఉచర, తుమ్ అన్మానుమ్ తెన్ అస్సుస్. గని జా
సుట్టు, పూర్తుమ్, రూకు తెడి జా ఆగి లగితె తిలిస్‌చి
రిసొ రెగిడ్లిస్‌తె

ఆఁవ్ అబ్రాహామ్‌క, ఇస్సాకుక చి యాకోబుక
దేముడుయి,

మెన దేముడుచి కోడు మోసే రెగిడ్లి పుస్తకుమ్‌తె
సదు కెర్సు నాయ్ గె?
27 జలె, జేఁవ్ మొర్ల పూర్తుల్‌క మోసేచి కాలుమ్ ఎద
కి జోవయింక జో దేముడు తా కామ్‌క అయ్‌లిస్
తెన్ జేఁవ్ అన్నెక్ లోకుమ్‌తె గెచ్చ జివ్వి అస్తి మెన
రుజు జతయ్, రితి మొర గెలసక నాయ్, గని జీవ్
తిలసకయ్ జో దేముడు. తుమ్ ఎదివాట్ పొరపాట్
జా అస్సుస్" మెన జేఁవ్ సద్దూకయ్యుల్‌క యేసు
సంగిలన్.

వెల్లి ఆగ్నచి రిసొ యేసుక పుసిలిసి
(మత్త 22:34-40; లూకా 10:25-28)

28 ఈంజ కోడుచి రిసొ జేఁవ్ సద్దూకయ్యుల్ తెన్
పరిసయ్యుల్ గగ్గొల్ జంక దెర్ల. ఇసి జతికయ్, మోసే
తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తొసొ ఎక్కిలొ సూన,
జోవయించి నెడిమి జా కెర, జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్‌చ
పరిచ్చల్‌క యేసు చెంగిల్ జబాబుల్ దెతయ్ మెన
దెక, జోక, "ఆగ్నల్ ఎత్కితె ముక్కిమ్‌చి కేన్?" మెన
పుసిలన్.
29 యేసు జోక, "ముక్కిమ్‌చి ఇసి జతయ్;

'ఓ అమ్‌చ ఇస్రాయేలులు, సూన, ప్రబు జలొ
అమ్‌చొ దేముడు ఎక్కిలొ. జో ఎక్కిలొయి
అదికారుమ్ తిలొ దేముడు. అన్నె కోయి
నాయ్'

మెన, అన్నె;

30 'తుచొ ప్రబు జలొ దేముడుక తుమ్‌చి ఒండి పెట్టి
తెన్, తుమ్‌చి ఒండి ఆత్మ తెన్, తుమ్‌చి
ఒండి మెన్సు తెన్, తుమ్‌చి ఒండి బుద్ది
తెన్, తుమ్‌చి సెక్తి ఎత్కి తెన్ ప్రేమ కెర్తె
తంక.'

మెన మోసేచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్‌తె
ముక్కిమ్.
31 పడ్తొ,

'తుమ్‌క తుమి కెద్ది ప్రేమ కెరంతసు గే, పక్కయ్‌చక
కి తెద్ది ప్రేమ కెర్తె తంక'

మెన అన్నెక్ ఆగ్న కి ముక్కిమ్ అస్సె. ఈంజేఁవ్ దొన్ని
ఆగ్నల్‌చి కంట కేన్ ఆగ్న కి జినె నాయ్" మెన జోక
యేసు సంగిలన్.
32 జలె, జో మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్
సికడ్తొసొ యేసుక "నిజుమి, గురుబాబు. 'జో
ఎక్కిలొయి' మెన, 'అదికారుమ్ తిలొ దేముడు
అన్నె కోయి నాయ్' మెన తుయి సత్తిమ్ సంగిలది.
33 అన్నె, 'ఒండి పెట్టి తెన్, తుమ్‌చి ఒండి బుద్ది
తెన్, తుమ్‌చి ఎత్కి సెక్తి తెన్ జోక ప్రేమ కెరుక'
మెన, అన్నె 'తుమ్‌క తుమి కెద్ది ప్రేమ కెరంతసుమ్
గే, పక్కయ్‌చక తెద్ది ప్రేమ కెర్తె తంక ముక్కిమ్' మెన
తుయి అన్నె మాన్సుల్‌క సంగిలిసి సత్తిమ్. బలి
గట్ర ఎత్కిచి కంట ఈంజేఁవ్ దొన్ని ఆగ్నల్ రితి కెరుక
విలువ" మెన మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్
సికడ్తొసొ ఒప్పన యేసుక జబాబ్ దిలన్.
34 'ఇసి సంగ బుద్ది తెన్ జబాబ్ దిలొ' మెన
యేసు దెక, జోక "దేముడుచి రాజిమ్‌క తుయి దూరి
నాయ్" మెన సంగిలన్. జలె, యేసు బలే బుద్ది
తెన్ ప్రస్నల్ ఎత్కిక బులవ సంగితికయ్, మోసే తెన్
దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తొసొక, జో జా కోడు సంగిలి
తెంతొ, కో కి కేన్ కోడుక కి యేసుక పుసుక దయిరిమ్
కెర్తి నాయ్.

క్రీస్తు దావీదు పూర్తుమ్‌చొక ప్రబు కి పుత్తుస్ కి
(మత్త 22:41-46; లూకా 20:41-44)

35 యేసు దేముడుచి గుడితె అన్నె బోదన కెర్తె
తత్తికయ్, "రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ క్రీస్తు దావీదు
రానొచి సెకుమ్‌తె జెర్మ జోక పుత్తుసి జయెదె మెన
మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస కీసి సంగుక
జతయ్?
36 మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దావీదుచి
పెట్టి సికయ్‌తికయ్

తుచ విరోదుమ్ సుదల్‌క తుయి సుద్ధితి రితి ఆఁవ్
కెర్తె ఎద, అంచి ఉజెతొ పక్కయ్ తుయి వెస
తా, మెన ప్రబు అంచొ ప్రబుక సంగిలన్.

మెన దావీదు రానొ సొంత సంగిలన్.

37 దస్సి దావీదు రాసొ క్రీస్తుక 'ప్రబు' మెన సంగితయ్
జలె, జో క్రీస్తు కీసి జా జోక పుత్తుసి జయెదె? ఉచర"
మెన ఒత్త తిలసక యేసు సంగిలన్. జలె, ప్రెజల్చి
ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ సర్ద తెన్ జోచ కొడొ సూన్తె తిల.
38 యేసు అన్నె బోదన కెర్తె తిలి పొది ఇసి మెలన్.
"దిగిల సూటిచ పాలల్ గలంత గవురుమ్ ఉచరంత
మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డసచి రిసొ
తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. జేఁవ్ సంతవీదులె టీఁవ,
మాన్సుల్ ఎత్కి అమ్మక జొకర్తు మెన కోర్ప జతతి.
39 సబ గెరలె ముక్కిమ్చ టాన్లుతె, విందుల్తె
ముక్కిమ్చ టాన్లుతె వెసుక కోర్ప జతతి.
40 జేఁవ్ మోసిమ్లు కెర రండెల్ మాన్సుల్చ
గెరల్ విక కతతి, అన్నె ఉప్రమెన్సుక దిగిల ప్రార్ధనల్
కెర్తతి. దస్సి, జోవయించి పాపుమ్ ఒగ్గరి, చి వెల్లి
సిచ్చ సేడుల" మెన జేఁవ్చి రిసొ యేసు సంగిలన్.

బీద సుద్ది జాక కలుగు జలిసి ఎత్కి దేముడుక దిలిసి
(లూకా 21:1-4)

41 తెదొడి యేసు దేముడుచి గుడితె తతి,
దేముడుచి కామ్క కానుక దెతి డబ్బుల్ పెట్టెల్చి
మొక్మె వెసిలన్. ఒత్త వెస, బెర అయ్ల మాన్సుల్
ఒత్త డబ్బుల్ గల దెతిసి దెకితె తిలొ.
జలె, ఒగ్గర్జిన్ సొమ్మార్లు ఒగ్గర్ డబ్బుల్ జేఁవ్
పెట్టెల్తె గల్తె తతికయ్,
42 ఎద్గరె నెంజిలి రండెల్ మాన్సు ఎక్లి జా కెర,
దొన్ని ఇదుల రాగి కాసుల్ పెటెతె గలిలి.
43 గల్తికయ్, యేసు జోచ సిస్సుల్క పాసి
బుకారాన, " 'ఈందె, జేఁవ్ సొమ్మార్లు ఎత్కిజిన్
మొత్తుమ్ దిలిస్చి కంట ఈంజ ఎద్గరె నెంజిలి
రండెల్ మాన్సు ఒగ్గర్ దా అస్సె' మెన కచితుమ్
సంగితసి.
44 కిచ్చొక మెలె, జోవయించి ఎదివాట్
సొమ్మారుమ్ తెంతొ సేఁసిలిసి జా దా అస్తి. ఇన్నెక,
కిచ్చొ నెంజిలె కి, కలుగు జలిసి ఎత్కి దా గెల అస్సె"
మెన సిస్సుల్క బుద్ది దెకయ్లొ.

13

దేముడుచి గుడి నాసెనుమ్ జయెదె మెన యేసు సంగిలిసి
(మత్త 24:1-44; లూకా 21:5-33)

1 ఒత్త తెంతొ, యేసు దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్
జతె తతికయ్, జోచ సిస్సుల్తె ఎక్కిలొ, "ఈందె,
గురుబాబు, ఈంజ దేముడుచి గుడి బందిల పత్రల్,
కెద్ది బమ్మ జతి రితి అస్సె!" మెన దెకయ్లన్.
2 దస్సి మెన దెకయ్తికయ్, యేసు జోవయించ
"ఈంజేఁవ్ ఎత్కి దెకితను, గని అప్పె పత్తుర్చి
ఉప్పిర్ పత్తురు దొంత్రల్ తిలె కి, ఎక్కి జలెకు నే టీఁవొ
నే జతె, గలి జతి దీసి జెయెదె" మెన జబాబ్ దిలన్.
3 తెదొడి దేముడుచి గుడిచి మొక్మె తిలి ఒలీవ
మెట్టయ్ యేసు గెచ్చ వెసిలన్, చి పేతురు యాకోబు
యోహానుచి అంద్రెయ మెల సిస్సుల్ జోతె జా కెర,
అన్నె కో నెంతె,
4 "గురుబాబు, తుయి సంగిలిసి కెఁయఁక జర్గు
జయెదె గే అమ్మక సంగు. ఈంజ నెరవెర్సుప జతి
పొది అయ్లి మెలె, అమ్ చినితి రిసొ కిచ్చొ గుర్తు
తయెదె?" మెన యేసుక పుసిల.
5 జో జోవయించ "కొన్సొ జలెకు తుమ్క అంచి
రిసొ మోసిమ్ నే కెర్తె రితి తుమ్ జాగర్త దెకన.
6 కిచ్చొక మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ క్రీస్తుచి నావ్
తెన్ జా అస్సి, మెన సంగుక జలెకు, 'ఆఁవ్ క్రీస్తు'
మెన సంగుక జలెకు, ఒగ్గర్జిన్క మోసిమ్ కెర, వేర
బుద్ది సికడుల.
7 అన్నె, 'యుద్దుమ్ జతయ్' మెన జలెకు,
'యుద్దుమ్ జయెదె' మెన జలెకు తుమ్ సూన్తె.
గని బమ్మ నెంతె తా. ఇసచ ఎత్కి జర్గు జంక అస్సె.
గని ఈంజ ఉగుమ్ ఒగ్గర్ బే బేగి పూర్తి జయె నాయ్.
8 అన్నె, దేసిమ్చి ఉప్పిరి దేసిమ్, రాజిమ్చి
ఉప్పిరి రాజిమ్ యుద్దుమ్క టీఁవొ జవుల. వేర
వేరతె బూకంపల్, కరువుల్ జర్గు జవుల. గని ఈంజ
ఎత్కి అంచి రాజిమ్ ఏలుప కెర్తె ఉగుమ్ జెర్మయ్త
నొప్పుల్ రిత జా, ఇసచ ఎక్కి మొదొల్ జవుల.
9 "తుమ్ మాత్రుమ్, జాగర్త దెకన. కిచ్చొక మెలె,
జా పొదిక మాన్సుల్ తుమ్క తీర్పు కెర్త సబల్తె
సొర్ప దెవుల. అమ్చ యూదుల్చ సబ గెరలె
తుమ్క పెట గెలుల. జేఁవ్ దస్సి విరోదుమ్ కెర్లె,
అంచి నావ్చి రిసొ, అంచి రిసొ సాచి సంగితి రిసొ,
అదికార్లుచి మొక్మె రానల్చి మొక్మె తుమ్ టీఁవొ జస్తె.
10 గని తొలితొ, ఉగుమ్ నే మార్సుప జతె, అగ్గె,
ఒండి లోకుమ్చ కేన్ దేసిమ్చ ప్రెజల్క కి సుబుమ్
కబుర్ సూనవుక అస్సె. సూనయ్లెకయ్, ఈంజ
ఉగుమ్చి ఆకర్ దీసి జెయెదె.
11 "జలె, తుమ్క మాన్సుల్ నేరిమ్ వయడ
అదికారుల్తె సొర్ప దెతి పొదిక, 'కిచ్చొ సంగుక గే?'
మెన తుమ్ చింత గల్లన నాయ్. తుమ్ సంగుక
మెన జయ్యి గడియయ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ
కిచ్చొ దెయెదె గే, జయ్యి సంగ. కిచ్చొక మెలె, తుమి
లట్టబ్బు నాయ్. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మయి
లట్టబెదె. తుమ్క తుమి సంగుస్ నాయ్.
12 "జా పొదిక అన్నె కిచ్చొ బాద తయెదె
మెలె, అన్నొస్క బావొసి జలెకు, పుత్తుస్క అబ్బొసి
జలెకు, మొర్తి సిచ్చతె సొర్ప దెవుల. అన్నె,

అయ్యుస్‌అబ్బొస్‌క పుత్తర్లు సగుమ్‌జిన్ విరోదుమ్ జా, జోవయింక మొరవుల.
13 అన్నె, తుమ్ అంచి నావ్ తెన్ బులితె తత్తెచి రిసొ ఎతివాట్‌జిన్ తుమ్‌క విరోదుమ్ జవుల. గని ఇస అల్లర్ జలెకి, ఆకర్ ఎద కో నముకుమ్ తెన్ తా ఓర్సుప జవుల గే జెఁవ్వి రచ్చించుప జవుల" మెన యేసు సంగిలన్.

యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ పాడ్ జంక తిలిస్‌చి రిసొ యేసు సంగిలిసి

14 "జలె, *పిమ్మట్, దేముడుక విరోదుమ్ జా జోక బలే దూసుప కెర నాసెనుమ్ కెర్తిక ఏక్, దేమ్ముడుచి గుడితె టీఁవొ నే జ్ఞతి టాన్‌తె టీఁవొ జంక తుమ్ దెకిలె, ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఈంజ సదు కెర్తన తుమ్ చెంగిల్ ఉచరన. జా గుర్తు తుమ్ దెకిలె, ఈంజ యూదయ ప్రదేసిమ్‌తెచ మాన్సుల్ చట్కున డొంగ్రలె ఉట్ట నిగుతు!
15 జా పొదిక కేన్ మిద్దెచి ఉప్పిరి కో తవుల గే, ఉత్ర కెర, జోచి గెరి తెంతొ కిచ్చొ జలెకు వస్తువ వెంట నెంక జవున్ గెరి పెసుక జయె నాయ్.
16 వెడయ్ గట్ర కో తవుల గే, కామ్‌చి రిసొ కడ్ల జోచ పాలల్ జవున్ వెంట నెంక పస్ల జెంక నాయ్.
17 అయ్యొ! జేఁవ్ దీసల్‌క వయ తిల తేర్‌బోదల్, బోదల్ వడ్నివొ, ఉట్ట నిగుక నెత్ర ఒగ్గర్ స్రెమల్ జవుల!
18 " 'ఈంజ ఎత్కి చల్లి పొది జర్గు జవున్ నాయ్' మెన తుమ్ ప్రార్దన కెర.
19 కిచ్చొక మెలె, లోకుమ్ జెర్మయ్‌లి తెంతొ అప్పె ఎద కలుగు జల స్రెమల్‌చి ఒగ్గర్ స్రెమల్ జేఁవ్ దీసల్‌క ఎత్తివాట్ తయెది. జలి మెలె, ఒత్త తెంతొ అన్నె కెఁయఁక కి తెద్ది స్రెమ తయె నాయ్.
20 జాచి రిసొ, జేఁవ్ అల్లర్ జత దీసల్ తొక్కి జతి రితి ప్రబు సెలవ్ దెతొ నాయ్ జలె, కో కి మాన్సుల్ రచ్చించుప జంక నెత్తిర్ తా. గని నంపజతి రిసొ రచ్చనక నిసాన జల మాన్సుల్ పాడ్ నే జతి రిసొయి, 'జేఁవ్ స్రెమల్ తొక్కి దీసల్ తత్తు' మెన ప్రబు సెలవ్ దా అస్సె.
21 అన్నె తెదొడ్‌క, 'ఈంద క్రీస్తు!', 'ఓద క్రీస్తు!' మెన కో జలెకు తుమ్‌క సంగిలె, జా నంప కెర నాయ్.
22 కిచ్చొక మెలె, అబద్దుమ్‌చ జా కెర, 'ఆఁవ్ క్రీస్తు' మెనన జలెకు, 'ఆఁవ్ దేముడుచి కబుర్ ఆన్‌తొసొ' మెనన జలెకు, రచ్చనక నిసాన జలసక మోసిమ్ కెర జోవయించి నముకుమ్ పిట్టవుక మెన ఉచరన, వెల్లొ మాయకమొ కెరుల.
23 అల్లె, చెంగిల్ దెకన. ఈంజ ఎత్కి నే జతె అగ్గెయ్ తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితసి.
24 "జేఁవ్ దీసల్‌క, ఆఁవ్ సంగిల జేఁవ్ స్రెమల్ పూర్తి జలె పిమ్మట్‌క, పొద్దు అందర్ జయెది, జోను కి ఉజిడి దెయె నాయ్.
25 ఆగాసుమ్ తెంతొ సుక్కుల్ గెసురుల, చి ఆగాసుమ్‌తె ఎత్కి అద్దుర్ జయెది.
26 తెదొడ్‌క ఎదివాట్ అదికారుమ్ తెన్, పరలోకుమ్‌చి ఉజిడి తెన్, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ మబ్బుల్‌తె పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్ర జెయింది. ఆఁవ్ దస్సి ఉత్ర జెతిసి లోకుమ్ ఎత్కి దెక్కుల.
27 తెదొడ్‌క అంచ దూతల్‌క తెర్రయింది, చి జేఁవ్, చెత్తర్ దిక్కుల్ తెంతొ, లోకుమ్‌చి ఏక్ పక్క తెంతొ, అన్నెక్ పక్క ఎద, కేన్ దేసిమ్‌చక నే పిట్టె, రచ్చనక ఆఁవ్ నిసాన్ల మాన్సుల్‌క ఆనవ, ఎక్కితె కుడవనింది.

అంజూరుమ్ రూకుక టాలి

28 "అంజూరుమ్ రూకుక టాలి కెర అర్దుమ్ కెరన. మెలె, దసొ రూక్‌చ కొమ్మల్ కొవ్‌ని జా పలొయ్‌లె 'వేసెక్ అప్పె పాఁవ జెయెది' మెన తుమ్ చినితె.
29 దస్సి, ఆఁవ్ సంగిల గుర్తుల్ జర్గు జతిసి తుమ్ దెకిలె, జా గుమ్ముమె పాఁవిల్ రితి జా, అన్నె జెతికయ్ సమయుమ్ పాసి జా అస్సె మెన తుమ్ జాన్‌తె.
30 ఆఁవ్ సంగిల స్రెమల్ గుర్తుల్ పూర్తి జలెకయ్ ఈంజ ఉగుమ్ అంతుమ్ జయెది మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ కచితుమ్ సంగితసి.
31 జలె, ఆగాసుమ్ బుఁయి నాసెనుమ్ జా గెచ్చుల, గని అంచ కొడొ ఎద్గరె పిట్టితి నాయ్.
32 "జలె, కేన్ దీసిక ఈంజ లోకుమ్‌తె అన్నె జెయింది గే, జా దీసిక కేన్ గడియక జెయింది గే, దేముడు జలొ అబ్బొక పిట్టవ కేన్ మాన్సు జలెకు, పరలోకుమ్‌చ దూతల్ జలెకు, దేముడు అబ్బొచొ పుత్తుసి జలెకు, కోయి నేనుమ్.
33 జాకయ్, జాగర్త తెన్ తా, తెలివి తా, ప్రార్దన కెర్తె తా. జా కాలుమ్ కెఁయఁక జెయెది గే నేన్సు.
34 ఆఁవ్ అప్పె దేముడు జలొ అబ్బొతె గెతిసి, ఈంజ లోకుమ్‌తె అన్నె జెతిసి కీసి మెలె, ప్రయానుమ్ గెతొ మాన్సు కెర్తిస్‌చి రితి జయెది. జో మాన్సు గెచ్చుక బార్ జతి పొది, జోక కలుగు జతిసి జోచ గొత్తి సుదల్‌క రకితి రితి జోవయింక అదికారుమ్ దా, జోవయింక ఎక్కిలొక కమొ దా,

* **13:14 13:14** యేసు జెర్మ డబ్బుయ్; 70; వెర్సుల్ గెలి పడ్తొ ఈంజ నస్టుమ్ జర్గు జలి. మెలె యేసు పరలోకుమ్‌తె గెచ్చ అన్నె విస్సెక్ సత్తు; 27; వెర్సుల్ గెతికయ్.

గుమ్మమ్ రకితొసొ ఎక్కిలొక రకవ, ఉట్ట గెచ్చెదె. అంచి తెన్ కి దస్సి.

35 "జలె, తుమ్ జాగర్త తెన్ రకితె తా. కిచ్చొక మెలె, గేర్‌చొ ఎజొమాని కెర్లి రితి ఆఁవ్ ఉట్ట గెలె, సంజెక జెయిందె గే, సొక్కుక జెయిందె గే, కుకుడొ వాంసెనె జెయిందె గే, పెందలె జెయిందె గే, కెద్దొడ్‌క జెయిందె గే, తుమ్ నేన్సు.

36 తెలివి తా రకితె తా. నెంజిలె, తుమ్ నే రకితె నిజిల్ రితి బదుకుమ్ జా తిలె పొది ఆఁవ్ అయ్‌లె, దెకిలె, తుమ్ కీసి జస్తె!

37 తుమ్‌కయ్ మెన నాయ్, ఎత్కిజిన్ మాన్సుల్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ జాగర్త సంగితసి మెలె, ఈంజ లొకుమ్‌తె ఆఁవ్ అన్నె జెతిన్‌క తెలివి తెన్ రకితె తా" మెన సిస్సుల్‌క యేసు ఈంజ బోదన ఎత్కి సంగిలన్.

14

యేసుక మారుక మెన వెల్లెల మాన్సుల్ కుట్ర కెర్లిసి

(మత్త 26:1-5; లూకా 22:1-2; యోహా 11:45-53)

1 దొరతి గెలి పిమ్మట్ *పస్కా పండుగు, జలె నే పులయ్‌ల పొడియొ కతి పండుగు, నే జెతె అగ్గె, వెల్లెల పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస కుట్ర ఉచర ఉచర, "కీసి కెర జలెకు గుట్టు తెన్ యేసుక అప్పెయి దెర మారుమ" మెన ఆస తెన్ తిల.

2 గని, "పండుగు పొది పోని, కిచ్చొక మెలె పండుగ్‌క బెర అయ్‌ల ప్రెజల్ కుమ్మత్ తెన్ గగ్గొల్ జా అమ్‌క బలే అల్లర్ కెరుల."

3 యేసు బేతనియ గఁవ్వి గెచ్చ, సీమోను మెలొ వెల్లి రోగుమ్ జా తిలొ ఎక్కిలొచి గెరి తా, అన్నిమ్ కంక వెస తతికయ్, ఏక్ తేర్‌బోద ఒగ్గర్ విలువచి వాసెన తేలుచి బుడ్డి దెరన జా, జా బుడ్డి పుట్టవ కెర యేసుచి బోడి ఉప్పిరి సువిలి.

4 ఒత్త తిలస సగుమ్‌జిన్ కోపుమ్ జా "ఈంజ తేల్ ఇసి పాడ్ కెరుక కిచ్చొక?

5 ఈంజ తేల్ సొవ్వు పుంజొ వెండ్లుచి కంట అన్నె డబ్బుల్‌క వికుక జతి, చి బీద సుదల్‌క దర్మమ్ దెంక జతి" మెన లట్టబన, జా తేర్‌బోదక గోల కెర్ల.

6 జలె యేసు, "ఇన్నెక గోల కెర నాయ్. కిచ్చొక ఇన్నెక ఉస్సుర్ కెర్తసు? అంచి రిసొ ఈంజ కెర్లిసి వెల్లొ కామ్.

7 బీద సుదల్ కెఁయఁక కి తుమ్‌చి తెన్ తవుల చి రిసొ తుమ్‌క కెఁయఁక ఇస్టుమ్ అయ్‌లె, జోవయింక దర్మమ్ దెంక జయెదె. గని ఆఁవ్ కెఁయఁక తెఁయఁక తుమ్‌చి తెన్ ఈంజ లొకుమ్‌తె ఇసి తయె నాయ్.

8 ఇన్నెచి అత్తి తిలిసి సర్దక ఈంజ కెర అస్సె. ఆఁవ్ నే మొర్తె అగ్గె, అంక నే రోవితె అగ్గె, అంచి ఆగ్ తెయార్ కెర్తి గుర్తు రితి కెర అంక ఈంజ తేల్ బోడి సువ దా అస్సె.

9 అన్నె ఆఁవ్ తుమ్‌క కిచ్చొ నిజుమి సంగితసి మెలె, ఒండి లోకుమ్‌తె కేనె అంచి రిసొ సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరుల గే ఒత్తయ్ ఈంజ అప్పె కెర్లిసి సంగ, ఇన్నెచి రిసొ ఉచరవడుల" మెన యేసు సంగిలన్.

యూదా మెలొ సిస్సుడు యేసుక దెర దెంక ఒప్పన్లిసి

(మత్త 26:14-16; లూకా 22:3-6)

10 యేసుచ బారజిన్ సిస్సుల్‌తె ఎక్కిలొ ఇస్కరియోతు గఁవ్విచొ యూదా మెలొసొ, తెదొడి జో, యేసుక దెర వెల్లెల పూజర్లుచి అత్తి దెంక ఉచర, జోవయింతె గెచ్చ, సంగిలన్.

11 జేఁవ్ సూన సర్ద జా, "తుక డబ్బుల్ దెమ్‌దె" మెన ఒప్పన్‌తికయ్, యేసుక కీసి కెర కెఁయఁక దెర దెంక గే, యూదా వాట్ చజితె తిలొ.

12 నే పులయ్‌ల పొడియొ కతి పండుగ్‌చి మొదొల్ కెర్తి దీసి, మెలె, 'పస్కా' మెన మెండపిల్లక అర్పితుమ్ దా †జోచి లొఁయి సుఁవితి దీసి, సిస్సుల్ యేసుక "తుయి పస్కా అన్నిమ్ కెర్తి రిసొ అమ్ కేన్ టాన్ తెయార్ కెరుక?" మెన జోక పుసిల.

13 జో సిస్సుల్‌తె దొగులక పాసి బుకారా, "తుమ్ ‡పట్నుమ్‌తె గెచ్చ, చి పట్నుమ్ తెడి పెసిలదు మెలె, పాని వయితొసొ ఎక్కిలొ తుమ్‌క దస్సుల్ జయెదె. జోచి పట్టి గెచ్చ,

14 చి కేన్ గెరి జో పెసెదె గే, జా గేర్‌చొ ఎజొమానిక తుమ్ కిచ్చొ మెన మెలె, 'అంచ సిస్సుల్ తెన్ ఆఁవ్ పస్కా అన్నిమ్ కతి గది కేన్?' మెన అమ్‌చొ గురుబాబు పుసితయ్ మెన సంగ, చి

---

* **14:1 14:1** పూర్గుమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతొ ప్రబు రచ్చించుప కెర్లిసి ఏద కెర్తి పండుగు, ఈంజ. ముక్కిమ్‌క కిచ్చొ ఏద కెరుల మెలె, 'అమ్‌చ యూదుల్‌క విడ్డల్ కెర్తు' మెన ఐగుప్తు దేసిమ్‌చ కుటుంబల్ ఎత్కిచ తొల్సుర్ జల ముస్సుబోదల్‌క దూత మార్లిన్‌తె యూదుల్‌చ తొల్సుర్ బోదల్ నే మొర్తి రితి ప్రబు జోవయింక పిట్టయ్‌లిసి ఏద కెరుక. తెదొడి, పూర్గుమ్‌చి జా రాతి కేన్ గెరి యూదుల్ తిల గే, జా గెర్‌చ దార్‌బంద్రల్‌తె అర్పితుమ్ జలొ ఏక్ మెండపిల్లచి లొఁయి దెరవుల, చి దూత దెకిలె, జా గెర్‌చొ తొల్సుర్ బోదక మారె నాయ్. † **14:12 14:12** యేసు కి ఈంజ పస్కా పండుగు పొది మాన్సుల్‌చి పాపుమ్ గెచ్చయ్‌త అర్పితుమ్ జా జోవయించి లొఁయి సుఁవ దెయెదె. ‡ **14:13 14:13** మెలె యెరూసలేమ్ పట్నుమ్.

15 తెయార్ కెర్లి వెల్లి అంతస్తు గది ఏక్ తుమ్‌క
దెకయెదె. ఒత్తయ్ అమ్‌చి రిసొ పస్కా అన్నిమ్
తెయార్ కెర తా" మెన యేసు సంగిల్‌న్.
16 జేవ్ సిస్సుల్ బార్ జా పట్టుమ్‌తె గెచ్చ, జో
సంగిలి రితి ఎత్కి జర్గు జా అస్సె మెన దెక, జా పస్కా
అన్నిమ్‌క దొర్కు జలిసి తెయార్ కెర్ల.
17 సాంజ్ జతికయ్, యేసు జేవ్ బారజిన్
సిస్సుల్ తెన్ జా గదితె జా కెర,
18 జేవ్ వెస అన్నిమ్ కెర్తె తతికయ్, యేసు
"తుమ్‌క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె,
తుమ్ అంచి తెన్ కతసతె ఎక్కిలొ అంక దెర
విరోదుమ్ సుదల్‌చి అత్తి సొర్ప కెర దెయెదె" మెన
సంగిలన్.
19 ఇసి సంగితికయ్, జేవ్ దుకుమ్ జా, "ఆవ్
గె?" మెన ఎక్కిలొచి పడ్తొ ఎక్కిలొ ఎత్కిజిన్ సంగుక
దెర్ల.
20 జలె, జో జోవయింక, "తుమ్ బారజిన్‌తె
ఎక్కిలొ దస్సి కెరెదె. అంచి తెన్ ఆతు తప్పెలయ్
పొడి బెద బుడ్డయ్‌తొ ఎక్కిలొ.
21 ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మిలొసొచి రిసొ రెగిడ్లి లెక్క
ఉట్ట గెచ్చిందె. గని, అయ్యొ! ఆవ్ మాన్సు జా
జెర్మిలొసొక కేన్ మాన్సు దెర విరోదుమ్ సుదల్‌చి
అత్తి సొర్ప కెర దెయెదె గే, జో మాన్సు జతి సిచ్చచి
రిసొ జో నే జెర్మ తిలె జోక చెంగిల్ తత్తి!" మెన
సంగిలన్.
22 యేసు, సిస్సుల్ జా పస్కా అన్నిమ్ కెర్తె తా,
యేసు పొడియొ దెరన "దయ కెర్లది" మెలి రితి
§దేముడు అబ్బొస్‌క జొఒర సంగ కెర, జా పొడియొ
మోడ, సిస్సుల్‌క వంట దా, జోవయింక "తుమ్
ఈంజ కడన కా. అంచి ఆగ్‌క ఈంజ గుర్తు జయెదె"
మెన కెర,
23 ఏక్ గిన్నచి ద్రాచ రస్సుమ్ దెర, దేముడు
అబ్బొస్‌క అన్నె ఉచర, సిస్సుల్‌క దెతికయ్, జేవ్
ఎత్కిజిన్ జా గలస్‌చి ద్రాచ రస్సుమ్ వర్స తెన్ పిల.
24 తెదొడి యేసు "ఈంజ రస్సుమ్ కిచ్చొచి గుర్తు
మెలె, ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్‌చి పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తి
రిసొ అంచి లొయి సూయి జంక అస్సె మెన అంచి
నొవి ప్రమానుమ్.
25 తుమ్‌క ఆవ్ కిచ్చొ నిజుమి సంగితసి మెలె,
అబ్బొసి జలొ దేముడుచి రాజిమ్‌తె ఆవ్ నొవర్
పితె ఎద, ఇసి ద్రాచ రస్సుమ్ పియి నాయ్" మెన
సిస్సుల్‌క సంగిలన్.

బమ్మ జా అంక ములితె మెన సంగిలిసి

26 తెదొడి జేవ్ దేముడుక గనుమ్ గాయ కెర బార్
జా, ఒలీవ మెట్టయ్ ఉట్ట గెల.
27 యేసు జోవయింక, "తుమ్ ఎత్కిజిన్ బమ్మ
జా అంక ములితె. కిచ్చొక మెలె,
మెండల్ రకితొసొక ఆవ్ మొరయిందె, చి జోచ
మెండల్ ఎత్కిజిన్ చెదుర్ప జా గెచ్చుల,
మెన దేముడు కోడుతె రెగ్డయ్‌లిసి నెరవెర్సుప జంక
అస్సె.
28 గని ఆవ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్లి పిమ్మట్‌క, తుమ్‌చి
కంట అగ్గె గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె గెచ్చిందె" మెన
ప్రమానుమ్ కెర్లన్.
29 యేసు ఇసి సంగితికయ్, పేతురు జోక
"ఎత్కిజిన్ తుక ములిలెకి, ఆవ్ తుక ములి
నాయ్" మెన్న సంగిల్‌న్.
30 జలె యేసు జోక, "తుక ఆవ్ కిచ్చొ నిజుమి
కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఆజి రాతిక, కుకుడొ
తివ్వెరి నే వాసితె అగ్గె, 'జోక నేని' మెన అంచి రిసొ
తుయి తివ్వెరి సంగితె" మెన సంగిలన్.
31 దస్సి సంగిలే కి, పేతురు బమ్మ తెన్ "ఆవ్
తుచి తెన్ మొరుక అస్సె మెలె కి, ఆవ్ తుక 'నేని'
మెన కెయ్యొక కి సంగి నాయ్" మెన పేతురు గట్టిజ
సంగిలన్. జేవ్ సిస్సుల్ ఎత్కిజిన్ దస్సి సంగిల.

గెత్సేమనే తోటతె
(మత్త 26:36-46; లూకా 22:39-46)

32 ఒత్త తెంతొ యేసు సిస్సుల్ గెత్సేమనే మెంతి
తోటతె గెచ్చ, జో "ఆవ్ ఒత్తల్‌తొ గెచ్చ ప్రార్ధన కెర
జెతి ఎది ఎద తుమ్ ఇన్నె వెస తా" మెన జేవ్
సిస్సుల్‌క సంగ,
33 ఎక్కి పేతురుక, యాకోబుక చి యోహానుక పట్టి
కడన ఇదిల్ దూరి గెచ్చ తా, దుకుమ్ జా మెన్సుతె
ఒగ్గర్ బాద సేడుక దెర్లొ. దస్సి బాద సేడ,
34 "అంచి పెట్టి తిలి దుకుమ్‌క మొర గెచ్చుక
జయెదె. తుమ్ ఇన్నె తెలివి తెన్ రకితె తా" మెన
సంగ,
35 సగుమ్ దూరి గెచ్చ కెర, సెర్ను సేడ, దేముడు
అబ్బొస్‌క ఇసి మెన ప్రార్ధన కెర్లన్. "ఓ బ, తుక జంక
తిలెగిన, ఈంజ దుకుమ్ జతి గడియ నెంజిలె, జతి
లెక జలె అంక పిట్టవు" మెన అన్నె,
36 "ఓ బ, ఎత్కి తుచి అత్తి అస్సె. ఈంజ గిన్నచి
ఆవ్ నే పితి రితి అంక పిట్టవు. గని అంచి ఇస్టుమ్
పొని. తుచి ఇస్టుమ్ జర్గు జవున్" మెన ప్రార్ధన కెర,
37 జేవ్ సిస్సుల్‌తె ఉట్ట జా, జేవ్ నిజ అస్తి మెన
దెక కెర, పేతురుక, "ఓ సీమోను, తుయి నిజ అస్సిన్
గే? ఎక్కి గడియ జవున్ రకితె తంక నెతిర్లది గే?
38 జెత అల్లర్‌తె తుయి పాపుమ్ నే కెర్తి రితి
జాగర్త తెన్ తా, ప్రార్ధన కెర్తె తా. 'ఆత్మ నిదానుమ్

§ **14:22 14:22** 'దేముడు అబ్బొసి' మెన కేన్ సుట్టు రెగ్డ తిలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రిసొ సంగితయ్.

అన్సె' మెన ఉచరన్లెకి, ఆఁగ్క సెక్తి నాయ్,'' మెన పేతురుక యేసు సంగిలన్.
39 అన్నెక్ సుట్టు ఇదిల్ దూరి ఉట్ట గెచ్చ కెర,
తొలితొ ప్రార్ధన కెర్ల కొడొ, అన్నెక్ సుట్టు ప్రార్ధన కెర్లొ.
40 దస్సి ప్రార్ధన కెర, అన్నె బుల జా, జేఁవ్ సిస్సుల్
గూన్క నెత్ర కెర నిజ అస్తి మెన దెకిలన్. దెకితికయ్,
జేఁవ్ లాజ్ జా, జోక కిచ్చొ సంగుక గే నేన గెల.
41 అన్నెక్ సుట్టు కి యేసు దస్సి గెచ్చ అన్నె జా,
మొత్తుమ్ తివ్వెరి జేఁవ్ నిజిలిసి దెక, ''అప్పెకయ్
సెలవ్ కడన నే రకితె నిజ అస్సున్ గే? సాలు. ఈందె
సమయుమ్ జా గెలి గే. ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్లొసొ పాపుమ్ కెర్తసచి అత్తి దెర్ను సేడిందె.
42 జొమ్మ, గెచ్చుమ! ఓదె, అంక దెర దెతొసొ పాసి
జా అన్సె'' మెన జోవయింక సంగిలన్.

యూదా చి జనాబ్ యేసుక దెరుక అయ్లిసి

43 యేసు దస్సి లట్టబ్బె తతికయ్, జోఁచ బారజిన్
సిస్సుల్తె అగ్గె బెద తిలొ యూదా పాఁవ అయ్లొ.
వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్
సికడ్డసచి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ తెద్రయ్ల జనాబ్
కి, కత్తులు డండల్ దెరన, యూదా తెన్ అయ్ల.
44 జలె ఈంజ నే జతె అగ్గె, ''కక్క ఆఁవ్ చుంబిందె
గే, జొయ్యి యేసు. జోకయ్ దెరన కో నే పిట్టయ్తి
రితి చెంగిల్ రక కడ్డన'' మెన యేసుక్ దెర దెతొ
యూదా జేఁవ్ జనాబ్క గుర్తు సంగ తిలన్.
45 జో అయ్లి బేగి, యేసుతె జా కెర,
''గురుబాబు'' మెన సంగ చుంబితికయ్,
46 జేఁవ్ బెద అయ్లస యేసుక దెర్ల.
47 జలె, ఒత్త టీఁవొ జా తిలొ ఎక్కిలొ కత్తి కడన,
ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచొ గొత్తి సుదొక పెట జోఁచొ కంగ్డొ
కండ గెలన్.
48 తెదొడి జోక దెర్లసక యేసు, ''ఆఁవ్ కిచ్చొగె
చోర్లయ్ గే, చి తుమ్ కత్తులు డండల్ దెరన అంక
దెరుక తుమ్ అయ్లద్దు గే?
49 ఆఁవ్ రోజుక తుమ్చి తెన్ దేముడుచి గుడితె
తా బోదన కెర్లె కి, జా పొది అంక దెర్సు నాయ్. జలె,
దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లిసి ఎత్కి జర్గు జవుస్!''
మెన సంగిలన్.
50 జలె, సిస్సుల్ ఎత్కిజిన్ బమ్మ జా, జోక ముల
దా ఉట్ట నిగిల.
51 జలె, పట్టి బందన తిలొ ఏక్ ఉబెడొ యేసుచి
పట్టి గెతె తిలన్ యేసుక కడ నెత మాన్సుల్తె
సగుమ్జిన్ జో ఉబెడొక దెర్ల.
52 గని, జో జా పట్టి సేడవ దా డుమ్డొయ్ ఉట్ట
నిగిలన్.

ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచి మొక్మె యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి

53 *యేసుక ఎత్కిక వెల్లొ పూజరితె కడ నిల.
ఒత్త కడ నెతికయ్, వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్
దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస, వెల్లెల మాన్సుల్
ఎత్కిజిన్ ఒత్త బెర తిల.
54 పేతురు, జలె, దూరి దూరి తా యేసుచి పట్టి
జా జా, జో ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచి వీదె పెస, ఆగితె
తపితి రిసొ జమాన్లు తెన్ వెస తిలొ.
55 వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెలొ సబ కెర్తస
ఎత్కిజిన్ యేసుక మార గెలుక మెన జోక నేరిమ్
వయడ్డి సాచిక చజితె తిల, గని సరి జతి సాచి
దొర్కు జయె నాయ్.
56 మెలె, ఒగ్గర్జిన్ జోచి ఉప్పిరి అబద్దుమ్ సాచి
సంగిలే కి కచి, కచి సాచి ఎక్కి రితి జయె నాయ్.
57-58 తెదొడి, సగుమ్జిన్ టీఁవొ జా, ''మాన్సు
బందిలి ఈంజ దేముడుచి గుడ్డి సేడవ కెర
తిర్రత్కయ్ మాన్సు నే బందిలి ఏక్ దేముడుచి గుడి
బందిందె, మెన ఈంజొ సంగిలిసి సూన్లమ్'' మెన
అబద్దుమ్ సంగిల.
59 గని జేఁవ్ సంగిలి సాచి కి సరిగా బైదె నాయ్.
60 తెదొడి, ఒత్త తిల మాన్సుల్చి నెడ్మె ఎత్కిక
వెల్లొ పూజరి టీఁవొ జా కెర, యేసుక ''ఈంజేఁవ్
సంగితిస్క కిచ్చొ జబాబ్ దెంక నెతిర్సి గే? ఈంజేఁవ్
తుక కిచ్చొ నేరిమ్ వయడ్డతి?'' మెన పుసిలన్.
61 గని యేసు తుక్లె తా, కిచ్చొ జబాబ్ కి సంగె
నాయ్. యేసు తుక్లె తతికయ్, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి
జోక అన్నె ''పరలోకుమ్ తిలొ అమ్చొ దేముడు
ప్రబుచొ పుత్తున్ జలొ క్రీస్తు తూయి గే?'' మెన
యేసుక పుసితికయ్,
62 జో ''అఁవ్వి. అన్నె, ఆకర్క, ఎత్కి సెక్తి
అదికారుమ్ తిలొసొచి ఉజెతొ పక్కయ్ ఆఁవ్
మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ వెస తతిసి కి,
ఆగాసుమ్చ మబ్బుల్ తెన్ ఆఁవ్ పరలోకుమ్ తెంతొ
అన్నె ఉత్ర జెతిసి కి తుమ్ దెకితె'' మెన సంగిలన్.
63 ఇసి సంగితికయ్, జో ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి
కోపుమ్ జా, జో గలన్లి దిగిల్ సొక్క చిరన గెల కెర,
''అన్నె సాచి సంగితస అమ్క అక్కర్ నాయ్.
64 దేముడుక ఆఁవ్ సమ్మందుమ్ జతసి మెన
ఈంజొ సంగ ప్రబుచి విలువ కడ వెల్లి పాపుమ్ కెర్తసి
తుమ్ ఎత్కిజిన్ సొంత సూన్లదు, తుమ్ కిచ్చొ తీర్పు
సంగితె?'' మెన సబ కెర్తసక పుసితికయ్, ''మొర్తి
సిచ్చచి తప్పు కెర అన్సె'' మెన జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ తీర్పు
సంగిల.

* **14:53 14:53** 'ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి' మెలె, వెల్లెల పూజర్లు మొత్తుమ్తె ఎక్కిలొ ముక్కిమ్చొ పూజరి జయెదె. తెదొడి కయప మెలొసొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జా తిలొ.

65 తెదొడి జోవయింతె సగుమ్‌జిన్ యేసుక
తుంకుర్‌క దెర, నిస్కారుమ్ కెర్ల. అన్నె, జోచి మొక్మె
పాలుమ్ డంక దా జోక పెట, "తుక కో పెట్ల గే, తుయ్
క్రీస్తు గే సంగు!" మెన కొంకడ్ల. అన్నె, జమాన్లు జోక
ఎత్తివాట్ దెబ్బల్ పెట గెల.

"జోక నేని" మెన యేసుచి రిసొ పేతురు సంగిలిసి

(మత్త 26:69-75; లూకా 22:56-62; యోహా 18:15-18,25-27)

66 పేతురు ఎట్టొతొ వీదె తతికయ్, జో ఎత్కిక
వెల్లొ పూజరితెచి తేర్‌బోద గొత్తి నుది ఎక్కిల్ జా కెర,
67 పేతురు ఆగితె తపిత్ తిలిసి దెక కెర, "తుయి
కి నజరేతు గఁవ్విచొ యేసు తెన్ తిలది, గెద" మెలి.
68 ఇసి మెన సంగితికయ్, "నాయ్, గెద. తుయి
సంగితిసి కిచ్చొ గే, ఆఁవ్ నేని. అంక అర్దుమ్ జయె
నాయ్" మెన సంగ, జా వీదెచి ఒత్తల్‌తొచి గుమ్ముమె
ఉట్ట గెలన్.
69 గని జా గొతిమాన్సు జోక ఒత్త అన్నె దెక,
"ఈంజొ కి జోచ సిస్సుల్‌తె ఎక్కిలొ" మెన ఒత్త టీఁవొ
జల సుదల్‌క సంగితికయ్,
70 పేతురు అన్నె, "ఆఁవ్ నెంజి" మెన సంగిలన్.
అన్నె గడియ గెతికయ్, ఒత్త తిలస పేతురుక దెక,
"తుయి, నిజుమి జోతె తిలొసొ. తుయి కి గలిలయ
ప్రాంతుమ్‌తెచొ మాన్సు గెద?" మెన సంగిల.
71 జాకయ్ పేతురు, "తుమ్ సంగిలొ మాన్సుక
ఆఁవ్ నేని" మెన సాపెన గల కెరన ఒట్టు గలనుక
దెర్తికయ్,
72 బేగి కుకుడొ వాఁసిలన్. జలె ఇన్నెతెన్ దొవ్వెర్
జలి, చి "కుకుడొ తివ్వెరి నే వాఁసితె అగ్గె, తుయి
అంక 'నేని' మెన తివ్వెరి సంగితె" మెన యేసు అగ్గె
సంగిలిసి ఏదస్త కెర, పేతురు ఎదివాట్ దుకుమ్ జా
ఏడ గెలన్.

15

పిలాతు యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి

(మత్త 27:1-2,11-14; లూకా 23:1-5; యోహా 18:28-38)

1 రాత్ పయితికయ్, వెల్లెల పూజర్లు, వెల్లెల
మాన్సుల్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస,
వెల్లి సబ కెర్త సుదల్ ఎత్కిజిన్ బెద వెస, యేసుక
కిచ్చొ కెరుక గే ఉచర, జోక బంద కడన, *అదికారి
జలొ పిలాతు మెలొసొతె సొర్ప దిల.
2 పిలాతు యేసుక దెక, "తుయి గే యూదుల్‌చొ
రానొ?" మెన పుసిలన్, చి యేసు "తుయి సంగిలి
రితి" మెన జబాబ్ దిలన్.
3 తెదొడి వెల్లెల పూజర్లు యేసుక ఒగ్గర్ నేరిమ్‌లు
వయడ్తికయ్,
4 పిలాతు మెలొ జో అదికారి జోక అన్నె, "తుయి
జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దెసి నాయ్ గే? ఈంద, తుక
కెత్తి నేరిమ్‌లు వయడ్తతి గే నూను", మెన సంగిలన్.
5 గని యేసు అన్నె కిచ్చొ జబాబ్ దిలొ నాయ్, చి
రిసొ పిలాతు ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జలొ.
6 జలె, జా పండుగు పొది, ప్రెజల్ కోర్‌ప జలొ
కేన్ జలెకు జేలి జలొసొక ముల దెంక పిలాతుక
అలవాట్ జా అస్సె.
7 జలె, ప్రబుతుమ్‌క విరోదుమ్ జా అదికారుల్‌క
విత్రేకుమ్ కెర అత్య కెర్ల మాన్సుల్ సగుమ్‌జిన్ జా
పొది జేల్‌తె తిల. జోవయింతె బరబ్బ మెలొ ఎక్కిలొ
తిల్లొ.
8 జలె, ఒత్త తిల జనాబ్ పిలాతుచి పాసి బెర జా
కెర, "తుయి ఈంజ పండుగ్‌క అలవాట్ జలి రితి
అమ్‌క కెరు!" మెన బలవంతుమ్ కెర్ల.
9 జాక్‌యి జో పిలాతు జోవ్‌యింక "తుమ్
యూదుల్‌క †రానొ జలొసొక తుమ్‌క ఆఁవ్ ముల
దెంక తుమ్‌చి ఆస గే?" మెన పుసిలన్.
10 కిచ్చొక మెలె, ఎక్కి గోసకయ్ వెల్లెల పూజర్లు
యేసుక జో తెన్ ఆన అస్తి మెన జో జానె.
11 గని, " 'యేసుక పోని. బరబ్బక ముల!'
మెన సంగ" మెన వెల్లెల పూజర్లు జేఁవ్ బెర తిల
జనాబ్‌క సికయ్‌తె తిల.
12 తెదొడి పిలాతు జేఁవ్‌క అన్నె, "దస్సి జలె,
తుమ్ యూదుల్‌చొ రానొ మెలొసొక ఆఁవ్ కిచ్చొ
కెరుక?" మెన పుసిలన్,
13 చి జేఁవ్ జనాబ్ "జోక సిలువతె గల మొర్తి
సిచ్చు కెరు!" మెన ఒర్సిల.
14 జేఁవ్ ఇసి జతికయ్, పిలాతు అన్నె, "కిచ్చొక?
కిచ్చొ నేరిమ్ కెర అస్సె?" మెన పుసిలన్. గని జేఁవ్,
అగ్గెచి కంట ఒగ్గర్ విస్సుమ్ తెన్ "సిలువతె గల
మొర్తి సిచ్చు కెరు!" మెన గట్టిజ కేకుల్ గలిల.
15 జాకయ్ పిలాతు, ప్రెజల్‌క ముద్దొ కెరుక మెన,
జేఁవ్ సంగిలొ బరబ్బక ముల కెర, యేసుక కొర్డల్
తెన్ పెటవడ, 'జోక సిలువతె గల్తు, జలె' మెన సొర్ప
దిలన్.

జమాన్లు యేసుక కొంకడ్లిసి

16 తెదొడి అదికారితెచ జమాన్లు సుదల్ యేసుక
'ప్రేతోరియమ్' మెంతి అదికారి గేర్‌చి తెడిచి గదితె

---

* **15:1 15:1** రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్ జా దేసిమ్ ఆక్రమించుప కెర ఏలుప కెర్తె తతికయ్, జా రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్‌చి నావ్ తెన్ని పిలాతు అదికారి జా అస్సె. † **15:9 15:9** యేసుక 'యూదుల్‌చొ రానొ' మెన సంగిలె, వెల్లెల పూజర్లు కోపుమ్ జవుల మెన జోవయింక కొంకడ్డి రిసొ దస్సి మెలన్.

కడ నా కెర, సయ్‌న్యుమ్ ఎత్కిజిన్‌క ఒత్త బుకారా కెర,
17 ‡ఊద రంగుచొ ఏక్ పాలుమ్ జోక గల దా, కంటక ఏక్ కిరీటుమ్ గంచ కెర, జోచి బోడితె గల దా కెర,
18 యూదుల్‌చొ రానొ, తుక జెయ్యి, జెయ్యి! మెన కొంకడ కొంకడ జొకర,
19 ఏక్ డండొ తెన్ జోక బోడి పెట, జోక తుంక్ర కెర, సెర్ను సేడ జొకర కొంకడ్ల.
20 దస్సి దూసుప కెర్లి పిమ్మట్, జోక గల తిలి ఊద రంగుచొ పాలుమ్ కడ గెల కెర, జోచొ సొంత పాలుమ్ జోక అన్నె గల కెర, జోక సిలువతె గలుక మెన కడ నిల.

యేసుక సిలువతె టీఁవడ మార్లిసి
(మత్త 27:32-44; లూకా 23:26-39; యోహా 19:17-19)

21 వట్టె గెతె తతికయ్, కురేనియు దేసిమ్‌చొ సీమోను మెలొ ఎక్కిలొ పాసిచి బయిలె తెంతొ జా, ఒత్త పాఁవిలన్. జో, అలెక్సంద్రు రూపు మెల దొగులక అబ్బొసి జయెదె. జలె, జోకయ్ "యేసుచి సిలువ తుయి వయు" మెన జమాన్లు సుదల్ బలవంతుమ్ కెర్ల.

22 జలె, యేసుక గొల్గొతా మెలి మెట్టయ్ కడ నిల. 'గొల్గొతా' మెలె, 'గిడ్డి పొలికచి టాన్'. జలె, జోక ఒత్త కడ నా కెర,
23 నొప్పి తొక్కి కెర్తి ఓస్తు బెదయ్‌లి ద్రాచ రస్సుమ్ యేసుక సయ్‌న్యుమ్ సుదల్ "పి" మెన దిలెకి, పియె నాయ్.
24 తెదొడ్ జోక ఏక్ §సిలువతె గల టీఁవడ్ సిలువక బుఁయ్యె రోవ కెర, "జోచ పాలల్ వంటనుమ" మెన చీటి గల వంటన్ల.

25 జోక సిలువతె గలిలి సమయుమ్ కెద్ది జలి మెలె, పెందలె నొవ్వు గంటల్ జలి.
26 "*యూదుల్‌చొ రానొ, ఈంజొ" మెన జోచి నేరిమ్ రెగిడ్లి దార్చిగండ యేసుచి బోడిచి ఉప్పిరి సిలువతె ఒడొవ దిల.
27 అన్నె, ఉజెతొ పక్క ఎక్కిలొక, డెబ్రి పక్క ఎక్కిలొక, దొగుల చోర్లుక ఎక్కెక్ సిలువల్‌తె గలిల.
28 †జేఁవ్ తెన్ దేముడు పూర్గుమ్ రెగ్డయ్‌లి ఏక్ కోడు నెరవెర్సుప జలి.

"జో పాపుమ్ నెంజిలొసొ జలెకి, నేరిమ్ వయుడ, జోక 'పాపుమ్ కెర్లొసొ' మెన పాపుమ్ కెర్లస తెన్ బెదవ సిచ్చు కెర్ల."

సిలువతె తతికయ్ జోక మాన్సుల్ కొంకడ్లిసి

29 జా వాట్ గెతె తిల మాన్సుల్ యేసుక ఆఁస, ఆఁస బోడి దున్నొవ, "దేవులుమ్ సేడవ తిర్రత్‌క అన్నె బందితొసొ, తుయి.
30 జలె, తుక తూయి రచ్చించుప కెరన, జా సిలువ తెంతొ ఉత్రు!" మెన జోక కొంకడ దూసుప కెర్ల.
31 దస్సి, వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస తెన్ బెద జా, ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ ఆఁస, ఆఁస "ఈంజొ వేర సుదల్‌క రచ్చించుప కెర్లన్, గని జోక జొయ్యి రచ్చించుప కెరనుక నెత్రె.
32 ఆమ్ దెక నంప కెర్తి రిసొ, ఈంజొ క్రీస్తు, ఇస్రాయేలు ప్రెజల్‌చొ రానొ జలె, సిలువ తెంతొ ఉత్ర జెవుసు!" మెన యేసుక దూసుప కెర్ల.

జో తెన్ బెదవ సిలువల్‌తె గలిల దొగుల చోర్లు కి జోక దూసుప కెర్ల.

యేసు మొర గెలిసి
(మత్త 27:45-56; లూకా 23:44-49; యోహా 19:28-30)

33 బార గంటల్ మెద్దెన్ జలి తెంతొ, మొదొల్ కెర తిన్ని గంటల్ ఎద జా ఒండి దేసిమి అందర్ డంక తిలి.
34 జలె, తిన్ని గంటల్‌క యేసు, "ఏలీ, ఏలీ, లామా సబక్తాని" మెన అరమయ్ బాస తెన్ "అంచొ దేముడు ప్రబు, అంచొ దేముడు ప్రబు, అంక కిచ్చొక ఆతు ముల దా అస్సిసి?" మెన గట్టిజ ఒర్స దిలన్.
35 జలె, ఒత్త టీఁవొ జా తిలసతె సగుమ్‌జిన్ జా కోడు సూన కెర, "ఆదె, ఏలీయా పూర్గుమ్‌చొక బుకార్తయ్, కిచ్చొగె" మెల.
36 జోవయింతె ఎక్కిలొ నిగ గెచ్చు, బూంజు రితి తిలి ఏక్ వస్తువ వెంట, అమ్‌డి ద్రాచ రస్సుమ్‌తె బుడ్డవ కెర, ఏక్ రివ్వతె బంద, చాంప కెర, జోక "పి" మెన దా, "అల్లె, ఇన్నెక సిలువ తెంతొ ఉత్రవుక మెన ఏలీయా తోడ్ జా ఉత్ర జెయెదె గే, నాయ్ గే దెకుమ!" మెన కొంకడ్లన్.

---

‡ **15:17 15:17** ఎరన చి నీలిమ్ రంగుల్ బెదయ్‌లె, ఊద రంగు జయెదె. § **15:24 15:24** 'సిలువ' కీసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీఁవ్‌తి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డండల్ బెదవుల. సిచ్చు జతొ మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్డవ కెర, జోచ అత్తొ చట్టొ చంపొ కెరవ, అత్తొచట్టొతె మేకుల్ పెట సిలువ బుఁయ్యె టీఁవ రోవ కెర దస్సి ములుల. జో సిచ్చు జతొసొ దస్సి ఒడొయ్ జా మొరెదె. రోమ్ దేసిమ్‌చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చు, జా.

* **15:26 15:26** రోమ్ దేసిమ్‌చి నావ్ తెన్ ఏలుప కెర్లొ పిలాతు ఈంజ దార్ గండ రెగ్డ తిలన్; యూదుల్‌క కొంకడ్తి రితి. యోహాను 19:19.

† **15:28 15:28** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె 28 నంబర్‌చి కోడు తయె నాయ్. ‡ **15:38 15:38** ఎక్కి ఎక్కిక వెల్లొ పూజరి వెర్సెక్‌క ఎక్కి సుట్టు పెన అర్పితుమ్ దెతి గదిక అడ్డు కెర్తి తెర, ఈంజ.

37 జలె, యేసు గట్టిజ కేక్ గల దా, ప్రానుమ్ ముల
దిలన్.
38 మొర గెలి గడియయ్, దేముడుచి గుడితె
ఒడొవ తిలి ‡తెర, ఉప్పిర్ తెంతొ ఎట్టొ ఎద చిరి జా
దొన్ని గండల్ జా గెలి.
39 తెదొడి, యేసుక మొక్కె రక తిలొ పుంజెక్‌జీన్
జమాన్లుక వెల్లొ యేసుక మొర గెలొ మెన దెక కెర,
“నిజుమి, ఈంజొ మాన్సు దేముడుచొ పుత్తుసి జా
తిలొ” మెన సంగిలన్.
40 యేసు మొర్లి పొది, సగుమ్‌జిన్ తేర్‌బోదల్
దూరి తెంతొ దెకితె తిల. జోవయింతె సగుమ్‌జిన్
కొన్స మెలె, మగ్దలేనే పట్నుమ్‌చి మరియ మెలి ఎక్లి,
దకిలొ జలొ యాకోబు అన్నె యోసే మెల ఉబెడల్‌చి
§మరియ మెలి అయ్యసి, పడ్తొ సలోమే మెలి ఎక్లి
తిల.
41 యేసు తిలి ప్రాంతుమ్‌తె బుల్తె తిలి పొది,
ఈంజేవ్ తీగ్ల జోవయించి పట్టి గెచ్చ సవ్రెచన కెర్తె
తిల. యేసు యెరూసలేమ్‌తె ఉట్ట అయ్‌లి పొది
అన్నె ఒగ్గర్‌జిన్ తేర్‌బోదల్ కి జా తిల. జో మొర్లి
పొది, జేవ్ కి సిలువ తిలిన్‌తె రకితె తిల.

యేసుచి పీనుమ్ వెంట గెలిసి
(మత్త 27:57-61; లూకా 23:50-56; యోహా 19:38-42)

42 యూదుల్‌క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి జయెదె,
జలె జా దీసి సెలవ్ కడన్లి దీన్‌క అగ్గెచి దీసి.
43 జలె సాంజ్ జలి పొది, యూదుల్‌చి వెల్లి
సబతె బెదితొ ‘చెంగిలొ మాన్సు’ మెన ఎత్కిజిన్
జాన్‌తొ, అరిమతయ్ గవ్విచొ యోసేపు, దయిరిమ్
కెరన, పిలాతుతె గెచ్చ, “యేసుచి పీనుమ్ జోక
దా” మెన వెంట గెల్తి రిసొ నజిలొ. జో యోసేపు,
‘దేముడుచి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్‌తె ఏలుప కెర్తి
కాలుమ్ కెయఁక జెయెదె.’ మెన, నిదానుమ్ తెన్
రకితె తిలొ.
44 జలె, పిలాతు “జో తెద్ది బేగి మొర గెలన్ గె?”
మెన అన్మానుమ్ జా, పుంజెక్‌జీన్ జమాన్లుక వెల్లొక
బుకారా, “నిజుమి జో తెద్ది బేగి మొర గెచ్చ అన్సె
గే?” మెన పుసిలన్.
45 “నిజుమి మొర గెచ్చ అన్సె” మెన జో
పుంజెక్‌జీన్ జమాన్లుక వెల్లొచి అత్తి సూన, యోసేపు
పీనుమ్ వెంట గెల్తుక మెన పిలాతు సెలవ్ దిలన్.
46 జాకయ్, జో విలువచి బట్ట ఆన, యేసుచి
పీనుమ్ సిలువ తెంతొ ఉత్రవ దా, జో పాలుమ్
పంగ్రవ దా, రంగ్ని పత్తుర్ డొల్మి కెరయ్‌లి బొరొచి
మెన్సున్‌తె ఎంగ్డవ దా, జా బొరొచి గుమ్ముమె వెల్లొ
పత్తురు ఒన్కవ కెర డంకిలన్.
47 కేనె ఎంగ్డవ దా వెంట గల గే, మగ్దలేనే
పట్నుమ్‌చి మరియ మెలిసి కి, యోసే మెలొసొచి
*మరియ మెలి అయ్యసి కి దెకిల.

16

యేసు జీవ్ జా ఉట్ట అన్సె
(మత్త 28:1-8; లూకా 24:1-12; యోహా 20:1-10)

1 సెలవ్ కడన్లి దీసి కేడ గెలి రాతి, మగ్దలేనే
పట్నుమ్‌చి మరియ, యాకోబుచి అయ్యసి మరియ,
సలోమే తెన్, యేసుక గాంసుక మెన, చెంగిల్ వాసెన
తేల్ గెనన్ల, చి
2 జా *అయ్‌తర్ దీసి ఒగ్గర్ పెందలె ఉట్ట, బార్
జా, పొద్దు బార్ జలి సమయుమి జా మెన్సె పాఁవ,
3 “మెన్సె డంపిలొ పత్తుర్ అమ్‌చి రిసొ కో ఒన్కవ
దెవుల గె?” మెన ఎక్లి తెన్ ఎక్లి †లట్టబ్తె తిల.
4 ఇసి లట్టబ లట్టబ, ఉప్పిరి దెక, పత్తురు ఒన్క
జా అన్సె మెన దెకిల. జో పత్తుర్ ఒగ్గర్ వెల్లొచొ.
5 తెదొడి, మెన్సె గెచ్చ పెన, కిచ్చొ దెకిల మెలె, జా
మెన్సె తెడిచి ఉజెతొ పక్క, చొక్కిల పాలల్ గలన
తిలొ ఉబెడొ రితొ దేముడుచి దూత వెన అన్సె. జోక
దెక, ఆచారిమ్ జా పంబ్ర జల.
6 జేవ్ ఇసి జతికయ్, జో దేముడుచి దూత
జోవయింక “పంబ్ర జా నాయ్. సిలువతె గల మొర
తిలొ నజరేతు గవ్విచొ యేసుక తుమ్ చజితసు.
జో జీవ్ జా ఉట్ట అన్సె. జో ఇన్నె నాయ్. ఈందె జోక
ఎంగ్డవ తిలి టాన్‌క అంకి గల.”
7 అన్నె, సిస్సుల్‌క, పేతురుక “తుమ్‌చి కంట
అగ్గెతొ, యేసు గలిలయతె ఉట్ట గెతయ్. తుమ్‌క జో
అగ్గె సంగిలి రితి, జోక ఒత్త దెకితె మెన తుమ్ గెచ్చ
సంగ” మెన్న దూత సంగిలన్.
8 జేవ్ తేర్‌బోదల్ బమ్మ తెన్ మెన్సె తెంతొ బార్
జా, సిస్సుల్‌క జా కబుర్ సంగుక ఉట్ట నిగ గెల.
గట్టిజ ఆచారిమ్ జా, అద్దుర్ జా గెచ్చ తిల, చి బియఁ
కెర, సిస్సుల్‌క పిట్టవ, కక్క కి కిచ్చొ సంగితి నాయ్.

మగ్దల పట్నుమ్‌చి మరియక యేసు డీసిలిసి
9 యేసు ‡అయ్‌తర్ దీసి జీవ్ జా ఉట్ట, జా
దీసి పెందలె మగ్దల పట్నుమ్‌చి మరియక తొలితొ
డీసిలన్. ఒగ్గర్ అగ్గె, జాచిక దెర్ల బూతల్‌క యేసు
ఉదడ గెల తిలన్. జా తేర్‌బోద ఈంజయి.

---

§ **15:40 15:40** ఈంజ మరియ యేసుచి అయ్యసి జయెదె; మార్కు 6:3. * **15:47 15:47** ఈంజ మరియ యేసుచి అయ్యసి జయెదె; మార్కు 6:3. * **16:2 16:2** సత్తు పొదుల్‌తె అగేచి దీసి † **16:3 16:3** ఎక్కిల్ తెన్ ఎక్కిల్ ‡ **16:9 16:9** సత్తు పొదుల్‌తె అగేచి దీసి

10 జలె, యేసు జాక డీస్తికయ్, జా జో తెన్ బుల్తె
తిల సిస్సుల్ జివ్వి అస్సె మెన నేన కెర దుకుమ్ జా
ఏడ్తె అస్తి, మెన జా జాన కెర, జా మాస్సు జోవయింతె
గెచ్చ కెర, "జీవ్ జా అస్సె. ఆఁవ్ సొంత దెక అస్సి"
మెన సాచి సంగిలి.
11 గని జో జీవ్ జలిసి జా దెకిలిసి సూన్లె కి, తెదొడి
నంప కెర్తి నాయ్.

12 ఒత్త తెంతొ, బయిలుచి వట్టె దొగుల సిస్సుల్
ఇండ గెతె తతికయ్, యేసు, జోచి పోలిక ఇదిల్ వేర
మార్సుప జా తా, జోవయింక డీసిలన్.
13 తెదొడి జేఁవ్ దొగుల అన్నె బుల గెచ్చ, అన్నె
సిస్సుల్క సంగిల. గని జేఁవ్ అన్నె సిస్సుల్ తెదొడి
నంప కెర్తి నాయ్.

ఎగరజిన్ సిస్సుల్క యేసు డీసిలిసి
(మత్త 28:16-20; లూకా 24:36-49; యోహా 20:19-23; బారి కమ్మొ 1:6-8)

14 జాచి పిమ్మట్, ఎగరజిన్ సిస్సుల్ అన్నిమ్ కంక
వెస తిలి పొది, యేసు జోవయింక డీసిలన్, చి గోల
కెర్లన్. జో జీవ్ జలి పిమ్మట్ జోక దెక తిలస, జోక
సాచి సంగ తిలె కి, జేఁవ్ రాడ్ జీవ్ తెన్ తిలి రితి
అన్మానుమ్ జా నంప నే కెర్లి రిసొ గోల కెర్లన్.
15 తెదొడి యేసు సిస్సుల్క, "తుమ్ దేసిమ్లు
ఎత్కితె గెచ్చ, లోకుమ్చ ఎత్కిక అంచి రిసొ
సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర.
16 కో నంపజఁయి గెచ్చులచి బాప్తిసుమ్ నజనుల
గే, జేఁవ్ రచ్చించుప జవుల. గని కో నంప నే జవుల
గే, మొర గెలె, సిచ్చతె గెచ్చుల.
17 "అంక్ష నంపజతస తెన్ అంచి అదికారుమ్
అస్సె మెన కీస గుర్తులు తయెదె మెలె, అంచి నావ్
తెన్ బూతల్క ఉదడ గెలుల, జేఁవ్ అగ్గె నే సికిల
బాసల్ తెన్ లట్టబుల,
18 అయివొక ఉక్ల దెర్లె జవుస్, మొర్తిసి పిల్లె
జవుస్, జోవయింక ప్రమాదుమ్ జయె నాయ్.
అన్నె, జొర్జొ జబ్బుల్ తెన్ తిల మాస్సుల్క అంచి
నావ్ తెన్ బోడి చడిలె, చెంగిల్ జవుల."
19 ప్రబు జలొ యేసు, జలె, సిస్సుల్ తెన్ లట్టబ
బోదన కెర కేడయ్లి ఇదిల్ పడ్తొ, జోవయించి
మొక్మె ఆగాసుమ్తె వెగ, పరలోకుమ్తె దేముడు
అబ్బొస్చి ఉజెతొ పక్కయ్ వెసిలన్.
20 అన్నె, జో సంగిలి రితి, సిస్సుల్ కేనె ఒత్త గెచ్చ
బోదన కెర్తె తతికయ్, ప్రబు జోవయింక తోడ్ తా జేఁవ్
సిస్సుల్చి అత్తి వెల్లొ కమొ కెరవ కెరవ, జేఁవ్ సంగిలి
చి సత్తిమ్క రుజ్జు దెకయ్లన్§.

§ **16:20 16:20** మార్కుచి అత్తి రెగిడ్లి ఈంజ పుస్తకుమ్తె, ఈంజ అద్యయిమ్చి నొవ్వు నంబర్ తెంతొచ కొడొ ముల, ఆకర్చి కోడు కొట్రు జవుస్ మెలి రితి ఇదిలిసి కోడు కెఁయఁగె గలిల. గని దూతల్చి అత్తి సంగిలి కబుర్ ఎత్కి పేతురుక చి జోవయింతెన్ తిల సిస్సుల్క జేఁవ్ తేర్బోదల్ సంగిల. ఒత్త తెంతొ, సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసొ యేసు జేఁవ్ సిస్సుల్క చెత్తర్ దిక్కుల్తె తెద్రవ దిలన్. యేసు తెన్ రచ్చున వాట్ దొర్కు జలి, చి పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెద కెఁయఁక తెఁయఁక ఒత్త చెంగిల్ తంక జయెదె చి సుబుమ్ కబుర్, గెద. జా సుబుమ్ కబుర్ పరలోకుమ్చి సత్తిమ్ తెన్ అస్సె. కో పాడ్ కెరుక నెతిర్తి. తెద్దిలి.

లూకా సుబుమ్ కబుర్
లూకా రెగిడ్లి సుబుమ్ కబుర్

1 యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్‌తె అయ్‌లిసి, జో
ఇన్నె తిలి పొది అమ్‌చితె ఎత్కి జర్గు కెర్ల కమొ ఎత్కి
మొదొల్ తెంతొ *సగుమ్‌జిన్, సొంత దెక సాచుల్
జా, జా ఎత్కిచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌త
సేవ కెర్తస జల.
2 జలె, జో యేసుక్రీస్తు అయ్‌లిసి తెన్ †నెరవెర్సుప
జలిసి ఎత్కిచి రిసొ జేఁవ్ సాచుల్ అమ్‌క జాన కెర
అస్తి, అమ్‌చి అత్తి జా సుబుమ్ కబుర్ దా అస్తి, చి
యేసు తెన్ జర్గు జలిన్ ఎత్కిచి మత్తెలితెచ బెదవ
ఒగ్గర్‌జిన్ రెడ్డ అస్తి.
3-4 జలె, ఓ వెల్లొ దెయొపిలా, ఈంజ ఎత్కి
సూన ఆఁవ్ సరిగా పరిచ్చు కెర అస్సి, చి తుక 'జో
సూన్లిస్‌చి రిసొ సత్తిమ్ చినున్' మెనయ్, తుచి రిసొ
ఈంజ ఎత్కి వర్స తెన్ ఆఁవ్ రెగుడుక అంక చెంగిల్
డీస్తయ్, చి ఇన్నె రెడ్డితసి.

క్రీస్తు రిసొ సాట్ప కెర్తొ యోహాను జెర్మెదె

5 హేరోదు రానొ ‡ యూదుల్‌చి ఒండి దేసిమి
ఏలుప కెర్తె తిలి పొది, §దేముడుచి గుడితె జోచి
సేవ కెర్తొ పూజరి జలొ జెకర్యా మెలొ ఎక్కిలొ
తిలన్. పూజర్లుతెచొ అబీయా పూర్గుమ్‌చొచి
*తెగచొ జో. జోచి తేర్సి, †అహరోను పూర్గుమ్‌చొ
జలొ యూదుల్‌చొ తొలితొచొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచి
సెక్తుమ్‌తెచి తేర్‌బోద జా తిలి. జాచి నావ్
ఎలీసబెత్తు.
6 జేఁవ్ దొగుతెర దేముడుచి కోడు తెన్ సత్తిమ్
ఇండితె తిల. నే పిట్టయ్‌తె నెంతె దేముడు దిల
ఆగ్నల్ ఎత్కి తెన్ నాయిమ్ ఇండితె తిల.
7 గని ఎలీసబెతు గొడ్డు జా తిలి రిసొ జోవయింక
బోదల్ నాయ్. జేఁవ్ ఒగ్గర్ వెర్సుల్ వయసుచ
మంత్రొ మంతిరి జా తిల.
8 జెకర్యా తిలి తెగచ పూజర్లు దేముడుచి గుడితె
సేవ కెర్తి కాలుమ్ జా తిలి, చి జెకర్యా దేముడుచి జా
సేవ కెర్తె తిలి పొది,
9 దేముడుచ పూజర్లుతె కీసి కెర్తతి గే, దస్సి
జొయ్యి జో ప్రబు జలొ దేముడుచి గుడితెచి
దూపుమ్ డయుక మెన చీట్లు గల్‌క జోచి నావ్ ‡సేడ్లి.
10 దూపుమ్ డయిలి పొది ప్రెజల్ ఒండిజీన్
దేముడుచి గుడిచి కోటచి తెడి బయిలె ప్రార్దన కెర్తె
తిల.
11 తెదొడి దేముడు ప్రబుచొ దూత ఎక్కిలొ
జా దూపుమ్ డయితి టాన్‌చి ఉజెతొ పక్క టీఁవ
డీసిల్లన్.
12 జెకర్యా జో దూతక దెక కెర బేగి బమ్మ జా
బియఁ గెలన్,
13 గని దూత జోక, "జెకర్యా, తుయి బి నాయ్.
తుయి కెర్లి ప్రార్దన దేముడు సూన అస్సె. చి
తేర్‌డి ఎలీసబెతు తుక పుత్తు పాయ దెయెదె. జోక
'యోహాను' మెన నావ్ తిస్తె.
14 జో బోద జెర్మిలె తుయి సర్దసంతోసుమ్ జస్తె. అన్నె
ఒగ్గర్‌జిన్ కి జా సర్ద జవుల.
15 పడ్తొ, ప్రబుచి కామ్ కెర్తసతె జోక 'వెల్లొ' మెన
ప్రబు దెకెదె. అంబడ్లి ద్రాచ రస్సుమ్ కి,
కిచ్చొ మచ్చితి సూరు కి
జో పియె నాయ్. చి జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ
జోచి పెట్టి బెర తయెదె; అయ్యన్‌చి పెట్టి జో తిలి
మొదొల్ తెంతొ కి.
16 ప్రబు జలొ జో జోక దేముడుక జేఁవ్ అన్నె సత్తిమ్
కెరుక దెర్తి రితి
జో యోహాను ఒగ్గర్‌జిన్ ఇస్రాయేలుల్‌క దేముడుచి
పక్క పస్లయెదె,
17 చి ఏలీయా పూర్గుమ్‌చొక తిలి ఆత్మసెక్తి,
ప్రబుచ కబుర్లు సంగితి ఆత్మసెక్తి, యోహానుచి పెట్టి
తయెదె చి, ప్రబుచి పుర్రె జో గెచ్చెదె.
పుర్రె గెచ్చు
అబ్బదింసి జోవయించ బోదల్‌క అన్నె చెంగిల్ దెకిత్
రితి
జోవయింక పసులవెదె, అన్నె
బుద్ది సుదల్‌చి గ్యానుమ్ జేఁవ్ సూన్‌తి రితి
దేముడుచి నీతి కోడు తెన్
అగ్గె నెసిలసక పసులవ దెయెదె.
కిచ్చొక మెలె, ప్రబుచి సేవ జేఁవ్ కెర్తి రితి మాన్సుల్‌క
తెయార్ కెర్తి రిసొయి"

---

* **1:1 1:1** జోచ బారజిన్ బారికుల్ చి అన్నె ఒగ్గర్‌జిన్. † **1:2 1:2** 'నెరవెర్సుప జలిసి' మెలి కోడు కిచ్చొక ఒత్త అస్సె మెలె, పూర్గుమ్ తెంతొ 'దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తుక తుమ్‌తె తెర్రయిందె, ఇసి దస్సి కెరెదె' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగ తిలన్, చి దేముడుచి కొడొతె రెడ్డవ తిలన్, చి యేసు అయ్‌లిసి, బులిలిసి, మొర్లిసి, అన్నె జిలిసి చి పరలోకుమ్‌తె అన్నె వెగ గెలిసి తెన్ జా ఎత్కి నెరవెర్సుప జలి. ‡ **1:5 1:5**నెంజిలె 'ఒండి యూదయ దేసిమి' మెనుక జయెదె, రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్‌చి నావ్ తెన్ జో హేరోదు ఏలుప కెర్తె తిలన్. 4:44చి ఎట్టొచి కోడు దెక. § **1:5 1:5** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక ఈంజ లోకుమ్‌తె ఎక్కి దేముడుచి గుడి తయెదె. కేనె మెలె; యెరూసలేమ్‌తె, యూదుల్‌చి వెల్లి పట్నుమ్‌తె. యెరూసలేమ్ యూదయ ప్రదేసిమి తిలి. * **1:5 1:5** పూర్గుమ్ జా అలవాట్ దిలి తెంతొ, యూదుల్‌చ పూజర్లుతె విస్సెక్ చెత్తర్‌జిన్ తిల. జోవయింతె ఏక్ జట్టుచొ వెల్లొ మాస్సు అబీయా. † **1:5 1:5** అహరోను మోసే పూర్గుమ్‌చొ అన్నొసి. ‡ **1:9 1:9** కేన్ పూజరిచి జివితుమ్‌తె ఎక్కి సుట్టుచి సేవతె జో జా దూపుమ్ డయుక జయెదె. జేఁక జా సమయుమ్ జెకర్యాక ఒగ్గర్ ముక్కిమ్‌చి.

మెన దూత జెకర్యాక సంగిలన్.
18 గని, "ఈంజ కోడుచి సత్తిమ్మక అంక కిచ్చొ
రుజ్జు? ఆఁవ్ మంత్రొ మాన్సు, చి అంచి తెర్ని
ఒగ్గర్ వెర్సుల్చి మంతిరి" మెన జెకర్యా అన్మానుమ్
సంగిలన్.
19 దూత జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "ఎత్కి
అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి పుర్రెతొ టీఁవ్తొ జోచి
సేవ కెర్తొసొ ఆఁవ్. అంచి నావ్ గబ్రియేలు. తుక
ఈంజ కోడు ఆఁవ్ సంగుక మెన, తుక ఈంజ సర్దచి
కబుర్ ఆనుక మెన, దేముడు అంక తెర్రయ్లొ.
20 ఈందె, సూను, ఆఁవ్ సంగిల కొడొ తుయి నంప
కెర్లది నాయ్ చి రిసొ, జా ఎత్కి జర్గు జతి ఎద
తుయి గుల్లొ జా తస్తె. జేఁవ్ కొడొ కచితుమ్ దేముడు
దిలి కాలుమ్కయ్ ఎత్కి జర్గు జయెదె" మెన దూత
జబాబ్ దిలన్.
21 జలె, మదెనె, జెకర్యా అన్నె బార్ జతిన్క
ప్రెజల్ రకితె తిల. దేవులుమ్తె జో ఆల్సిమ్ తా గెలి
రిసొ ఆచారిమ్ జల.
22 జలె, జో బార్ జలె, జోవయింతెన్ లట్టబుక
నెతిర్లి రిసొ, 'దేముడుచి గుడితె కిచ్చొ జవున్ డీసన్
సేడ్లిన్ దెకిలన్' మెన చినిల, అన్నె, గుల్లొ జా తా
అత్తొ తెన్ జోవయింక సయ్నల్ కెర్లన్.
23 అన్నె, జోచి సేవచ దీసల్ బెర జోచి సేవ కెర
§కేడవ కెర, గెరి ఉట్ట గెలన్.
24 సగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్తొ, జోచి తేర్సి
ఎలీసబెతు అంగి జలి, అన్నె పాఁచ్ జొన్నొ ఎద
లుంకిల్ రితి జా గెరి తాఁ గెలి.
25 "ఆఁవ్ మంతిర్ జా అయ్లి పొది ప్రబు అంక
చెంగిల్ దెక చెంగిల్ వరుమ్ దా అస్సె. అంక 'గొడ్డు
జా అస్సె' మెన మాన్సుల్ అగ్గె ఆస్తె తిల, గని అప్పె
అంగి జా అస్సిచి మరియాద అయ్లి. దేముడుచి
దయక అంక మరియ్యాద దిలొ. అంచి అవమానుమ్
కడ గెలొ." మెన ఎలీసబెతు సర్ద తెన్ తిలి.

యేసుచి జెర్మున్ రిసొ దూత మరియక సంగిలిసి

26 ఎలీసబెతు అంగి జా సొవ్వు జొన్నొ
జతికయ్, దేముడు జో గబ్రియేలు మెలొ దూతక
గలిలయ ప్రాంతుమ్చి నజరేతు మెలి గఁవ్వి కబుర్
తెర్రయ్లన్.
27 యూదుల్చొ *దావీదు పూర్గుమ్చొచి
సెకుమ్చొ యోసేపు మెలొ ఎక్కిలొక పెండ్లి
కెరుక మెన అయ్యసిసి సంగ తిలి విడ్డి బోదతె
తెర్రయ్లన్. జా విడ్డి బోదచి నావ్ మరియ.
28 జలె, జో దూత జాతె జా కెర, "ఓ మరియ,
తుక జొఁర, తుయి సంతోసుమ్ జా. ఎత్కి
అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తుక చెంగిల్ దెక అస్సె.
తుక చెంగిల్ వరుమ్ దెతయ్. జో తుక తోడు అస్సె"
మెన సంగిలన్.
29 గన్ని జా నాడి ఈంజ కోడు స్నూన బలే ఆచారిమ్
జా ఇదిల్ బాద సేడ కిచ్చొ కెరుక గే నేన కెర, "ఈంజ
కోడుచి అర్దుమ్ కిచ్చొ?" మెన ఉచరన బియఁ గెలి.
30 "మరియ, తుయి బి నాయ్. కిచ్చొక మెలె,
ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తుక దయ దెక
అస్సె.
31 ఈందె, సూను, తుయి అంగి జస్తె. పుత్తు
పాయితె, చి జో బోదక 'యేసు' మెన నావ్ తిస్తె.
32 జో ముక్కిమ్ జయెదె, చి
'ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలొసొచొ పుత్తుసి' మెన
జోచి రిసొ సంగుల. అన్నె,
దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మెదె,
చి జో ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ తిలొ ముచ్చొతాతొన్ జలొ
రిసొ †దావీదుచి
సింగాసనుమ్తె జో వెసయెదె
జోచి రాజిమ్క జో ఏలుప కెర్తి రితి
ప్రబు జలొ దేముడు దెయెదె.
33 ‡యాకోబు పూర్గుమ్చొచి సేకుమ్చచి ఉప్పిరి జో
కెఁయఁక తెఁయఁక ఏలుప కెరెదె.
జోచి రాజిమ్ కెఁయఁక కి అంతుమ్ జయె నాయ్"
మెన మరియక జో దూత సంగిల్లన్.
34 దూత దస్సి సంగితికయ్, మరియ జోక,
"ఈంజ కీసి అంక జర్గు జయెదె? ఆఁవ్ ముస్సుక నే
గెలి మాన్సు, గెద" మెన సంగిలన్.
35 దూత జాక,
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి
తుచి పెట్టి జెయెదె.
జో ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలొసొచి ఆత్మసెక్తి
తుచి సుట్టునంత జోచి నీడ సెక్తి డంక తయెదె.
జాచి రిసొ, తుచి పెట్టి జెర్ముక తిలొ బోదక
"పూర్తి దేముడుచి సుద్ది తిలొసొ,
జోచొ సొంత పుత్తుసి"

§ **1:23 1:23** సత్తరెక్ చి సేవ, బెర్తె, కెర తయెదె. * **1:27 1:27** పూర్గుమ్ పొది జేఁవ్ యూదుల్క దావీదు ముక్కిమ్చొ రానొ జా తిలన్. † **1:32 1:32** యూదుల్క ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ సొంత రానల్ తిల, చి జేఁవ్ రానల్తె దావీదు ముక్కిమ్చొ జలొ. "తుచి సెకుమ్తె దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొక జెర్మయిందె" మెన జో దావీదుక దేముడు సంగ తిలన్. దావీదుచి సెకుమ్తె జో జెర్మ ఏలుప కెరుక తిలిస్చి రిసొ 'మాములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చి అప్పెచి రగుమ్చి రాజిమ్తె ఏలుప కెరెదె' మెన యూదుల్ ఉచర్తె తిల, గని ఆత్మయి రగుమ్చి రాజిమ్చి అర్దుమ్ ఇన్నె ముక్కిమ్ తయెదె. ఆకర్కయ్, దేముడు ఈంజ లోకుమ్క మార్సుప కెర్తి పడ్తొకయ్, జోచి రాజిమ్ డీసెదె. ‡ **1:33 1:33** యాకోబు పూర్గుమ్చొ కి యేసు జెర్మిలి వంసుమ్చొ జయెదె జోక 'ఇస్రాయేలు' మెన అన్నెక్ నావ్ తయెదె, చి జోచి సెకుమ్చక 'ఇస్రాయేలులు' మెన కి యూదుల్ సంగుల. § **1:36 1:36** అప్పసి జయెదె గే, అత్తన్ జయెదె గే, పాపన్ జయెదె గే, కిచ్చొ జయెదె గే నేన్తి.

మెనుల.
36 అన్నె, "ఈందె, అన్నెక్ కోడు కి సూను. తుమ్‌చి
§మాన్సు జతి ఎలీసబెతు కి మంతిరి జలి పొది
అంగి జా అస్సె, చి పుత్తు పాయెదె. జా అగ్గె గొడ్డు
జా తిలిసి అంగి జా అప్పె సొవ్వు జొన్నొ జా అస్సె.
37 జలె, *కిచ్చొచి రిసొ కి 'జో జర్గు కెరుక నెత్రె' మెన
అమ్‌చొ దేముడుచి రిసొ సంగుక నెంజె, గెద. జో
ఎత్కి తెరె" మెన దూత సంగిలన్. సంగితికయ్,
38 మరియ, "ఆఁవ్, ప్రబుచి సేవ కెర్తొ సుది, తుయి
సంగిలిసి అంక జర్గు జవున్" మెన సంగిలి చి దూత
జాచి తెంతొ బార్ జా ఉట్ట గెలన్.

మరియ ఎలీసబెతుతె గోత్ గెలిసి

39 జలె, ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె అగ్గె ఏక్ దీసి,
మరియ బార్ జా, బే బేగి గెచ్చు యూదయ
ప్రదేసిమ్‌చి డొంగుర్ దేసిమ్ పక్కచి ఏక్ గఁవ్వి
పాఁవిలన్.
40 జెకర్యాచి గెరి గెచ్చు ఎలీసబెతుక దస్సుల్ జా
జొకర్లన్.
41 మరియ జొకర్లి కోడు ఎలీసబెతు సూన్లి బేగి,
జాచి పెట్టి తిలొ బోద డేఁవిలన్. తెదొడి జాచి పెట్టి
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ బెర్తికయ్,
42 జా ఆత్మసెక్తిక కిచ్చొ మెన గట్టిజ అవాడ్ తెన్
ఎలీసబెతు కేక్ గలిలన్ మెలె,
"తేర్‌బోదల్ ఎత్కిచి కంట
దేముడు తుకయ్ దీవెన దిలన్ అస్సె, చి
తుచి పెట్టి జెర్మితొ బోద చెంగిల్‌చొ!
43 అంచొ ప్రబుక పాయితి అయ్యసి అంచితె జెంక
దేముడు కిచ్చొక వరుమ్ దా అస్సె?
44 ఈందె,
తుయి జొకర్లి కోడు అంచి కంగ్డల్ సూన్లి బేగి
అంచి పెట్టి తిలొ బోద సర్దక
అంచి పేట్ తెడి డేఁవిలన్.
45 ఒహొ, దేముడు
జాక సంగ తెద్రయ్‌లి కోడుక
'నిజుమి జర్గు జయెదె' మెన
నంప కెర్లి తేర్‌బోదక చెంగిలి!"
మెన ఎలీసబెతు కేక్ గల్తికయ్,
46 మరియ జా ఇసి మెలి.

దేముడుచి గవురుమ్ మరియ గాయిలిసి

అంచి జీవు ప్రబు జలొ దేముడుచి గవురుమ్ కెర్తసి.
47 అంచొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ దేముడు జర్గు
కెర్లిస్‌చి రిసొ
అంచి ఆత్మతె సర్ద జతసి.
48 ఆఁవ్ జోచి సేవ కెర్తొ సుది ఒగ్గర్ దాకు జలెకి,
అంక జో చెంగిల్ దెక అస్సె.
మెలె, ఈందె, "జాక చెంగిలి" మెన
అప్పె తెంతొ యుగల్‌చి ఉప్పిరి యుగల్‌చ మాన్సుల్
అంచి రిసొ దీవెన పాయిలిసి మెన సంగుల.
49 ఒండి సెక్తి తిలొ దేముడు జోచి దయక
అంక గొప్ప కామ్ కెర అస్సె,
జోచి నావ్ పరలోకుమ్‌చి సుద్ది తిలిసి.
జో సుద్ది తిలిస్‌క జోచి నావ్ కెద్ది గవురుమ్ కెరుక
జయెదె!
50 యుగుమ్‌చి ఉప్పిరి యుగుమ్‌చ జోక బిత
మాన్సుల్‌క
జో కన్కారుమ్ దెకితె తయెదె.
51 †జో అప్పె జర్గు కెర్తిస్ తెన్ కచితుమ్
జోచి ఆతుచి ఒగ్గర్ సెక్తి కమొ కెర కెర,
జోచి సెక్తి దెకవ అస్సె.
వెల్లొ మెనస్లసచి పెట్టిచ ఆలొసుమ్‌లు పాడ్ కెర,
జోవయింక చెదుర్ప కెర అస్సె,
52 ఏలుప కెర్తసక జోవయించ సిజాసనల్ తెంతొ
సేడవ గెల కెర,
విలువ నెంజిల రిత మాన్సుల్‌క
జో విలువ దా అస్సె.
53 చూ జలసక చెంగిల్ అన్నిమ్ దొర్కు కెర అస్సె, చి
సొమ్మార్లుక కిచ్చొ నే దెతె
రితి తెద్రవ దా అస్సె.
54-55 అమ్‌చ పూర్గుల్‌క, ముక్కిమ్‌క అబ్రాహామ్
పూర్గుమ్‌చొక,
"తుక, చి యుగుమ్‌చి ఉప్పిరి యుగుమ్‌చ తుచి
సంతానుమ్ జతసక
తోడు తయిందె" మెన
జో ప్రమానుమ్ సంగిలన్, గెద,
జలె, జా రచ్చనచి రిసొచి ప్రమానుమ్‌చి
జోవయించి కన్కారుమ్ నే పఁవ్సితె.
56 మరియ ఎలీసబెతు తెన్ తిన్ని జొన్నొ తా కెర గెరి
అన్నె ఉట్ట గెలి.
57 జలె, ఎలీసబెతుచి కంట్లు పాఁవ అయ్‌లి, చి
మున్సుబోద జెర్మిలన్.
58 జెర్మితికయ్, దేముడు జాచి ఉప్పిరి
కన్కారుమ్ జా అస్సె మెన, జేఁవ్‌చి గేర్ పాసిచ
గెరల్‌చ మాన్సుల్‌చి జేఁవ్‌చ అన్నొబావొ చి
బందుగులు ఎత్కిజిన్ సూన కెర, జేఁవ్ తెన్ ఒగ్గర్
సర్దసంతోసుమ్ జల.
59 జలె, బోద జెర్మ అట్టు పొదుల్ జతికయ్,
యూదుడు కెర్తి సున్నతి జో బోదక కెరుక చి, జోక

* **1:37 1:37** నెంజిలె, జో సంగిలి కోడుక 'జో జర్గు కెరుక నెత్రె' † **1:51 1:51** 51-53 ఈంజేఁవ్ కొడొ ముక్కిమ్‌క జర్గు జంక తిలిస్‌చి రిసొచ కొడొ జవుల, గని జా ఎత్కిక 'కచితుమ్ జర్గు జయెదె' మెలి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జోచి సెక్తిక దిలి దయిరిమ్‌కయ్ జా ఎత్కిక అప్పె కి జర్గు జలి రితి సంగితయ్.

నావ్ తింక మెన ఎత్కిజిన్ బెద అయ్‌ల. 'జెకర్యా'
మెన అబ్బొన్‌చి నావ్ జో బోదక తిల.
60 గని అయ్యసి కిచ్చొ మెలి మెలె, "పోన. జోక ‡
'యోహాను' మెన నావ్ తింక అస్సె" మెలన్.
61 దస్సి మెంతికయ్, "జేఁవ్ తుమ్‌చ మాన్సుల్‌తె
కక్కయ్ జా నావ్ నాయ్. జా నావ్ కీసి తితె!" మెన
ఒత్త బెర్లస సంగ కెర.
62 "బోదక కిచ్చొ నావ్ తింక?" మెలి రితి
అబ్బొన్‌క సయ్‌న కెర్ల.
63 రెగిడ్డి ఏక్ బల్ల జో నజన, "జోచి నావ్
యోహాను" మెన జా బల్లయ్ రెగ్డ దెతికయ్, జేఁవ్
ఎత్కిజిన్ ఆచారిమ్ జల.
64 జా నావ్ జెకర్యా రెగ్డ దెకయ్‌లి బేగి, జోక
చోండి పుట్లి చి జీబు బులిలి, లట్టబుక దెర తొలితొ
దేముడుచి గవురుమ్ సంగిలన్.
65 జలె, జా జర్గు జలిసి ఎత్కిచి రిసొ జా పల్లెల్‌చ
మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ బియిఁ గెల, చి జర్గు జలిస్
ఎత్కిచి రిసొ, జా యూదయ ప్రదేసిమ్‌చి డొంగుర్
దేసిమ్‌చ మాన్సుల్ గాఁవ్వొ ఎత్కితె లట్టబ్తె తిల.
66 అన్నె, జర్గు జలిస్‌చి రిసొచ కొడొ సూన్లస
ఎత్కిజిన్ మెన్సు చెంగిల్ ఉచర, 'జో నాడు
దేముడుచి అత్తి అస్సె. జొయ్యి జోక తోడు' మెన
చిన కెర, "ఈంజొ బోద వడ్డిలె కిచ్చొ కామ్ కెరెదె,
కీసొచొ జయెదె?" మెన ఉచర్తె తిల.
67 జలె, యోహానుక నావ్ తిలి గడియ
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జెకర్యాచి పెట్టి బెర,
దేముడు దెతి రచ్చన తెదొడి తెంతొ ఎత్కి జర్గు
జంక దెరుక తిలిస్‌చి రిసొ చోండి పుట్టవ జెకర్యా
ఇసి మెలన్;
68 "ప్రబు జలొ అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్‌చొ
దేముడుక జొఁర!
కిచ్చొక మెలె,
జోచయ్ ప్రెజల్ జల అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్‌క
అన్నె §గెనన రచ్చించుప కెర్తి రిసొ
జో ఉత్ర జా అస్సె.
69 జోచొ సేవ కెర్తొసొ జలొ దావీదు పూర్గుమ్‌చొచి
సెకుమ్‌తె
సెక్తి తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొక జో జెర్మవ అస్సె;
అమ్‌క రచ్చించుప కెర్సు మెన.
70 దస్సి కెరిందె, మెన
దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుల్‌చి చోండి పుట్టవ
సంగిలన్, గెద.
71 అమ్‌క విరోదుమ్ జల మాన్సుల్ తెంతొ
అమ్‌క విరోదుమ్ కెర్తస ఎత్కిజిన్‌చి అత్తి తెంతొ
అమ్‌క రచ్చించుప కెరుక మెన
జో సంగ అస్సె.
72-73 ఒగ్గర్ అగ్గెచ అమ్‌చ పూర్గుల్‌క ప్రమానుమ్
సంగ్తిలి కోడు
జర్గు కెరుకయ్ మెన,
జేఁవ్ పూర్గుల్‌తె అమ్‌చొ అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్‌చొక
ఒట్టు గలన
దేముడు సంగిలి నిజుమ్ కోడు
నే పఁప్సితె జర్గు కెరుకయ్ మెన
జో ఒప్పన అస్సె, జర్గు కెరెదె!
74-75 ప్రమానుమ్ జర్గు కెర్తిస్‌తె అమ్‌క జో కిచ్చొ
గుర్తు దెతయ్ మెలె.
అమ్‌క విరోదుమ్ సుదల్ జలసచి అత్తి తెంతొ అమ్
ములవుక జలె,
బయిమ్ నెంతె పూర్తి జోచయ్ జా జో దెతి సుద్ది
సత్తిమ్ ఇండ
అమ్‌చి జీవితుమ్ పూర్తి జోచి సేవ అమ్ కెర్తె తంక
వాటు జెయెదె.
76 తుయి, పుత్త, తుయి వడ్డిలె
తుకయ్ కిచ్చొ మెనుల మెలె,
ఎత్కిచి కంట వెల్లొ తిలొసొచి కబుర్ సంగితొసొ జో
మెన సంగుల. కిచ్చొక మెలె,
ప్రబు జెతికయ్ జోక వాటు తెయార్ కెరవుక
తుయి జోచి పుర్రెతొ బుల్తె తస్తె;
77 జోచ ప్రెజల్‌క జో ప్రబు రచ్చన దెతిస్‌చి కోడు
జాన కెర, కేన్ రచ్చన మెలె,
జోచ పాపల్ చెమించుప కెర్తిసి.
78 దేముడుచి పెట్టిచి కన్కారుమ్‌చి
జోచి దయచి రిసొచి రచ్చన. ఈంజ రచ్చనచి రిసొ,
పరలోకుమ్ తెంతొ ఉజిడి అమ్‌చి ఉప్పిరి లగిలి,
నొవి దీసి అయ్‌లి రితి అమ్‌క ఉజ్జిడి దెయెదె.
79 అందర్‌తె వెసిల, మొర్నుచి నీడతె వెసిల రిత
మాన్సుల్‌క

‡ **1:60 1:60** యోహాను మెలి నావ్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ప్రబు దయ కెర్తొసొ జయెదె' మెలి అర్దుమ్ తయెదె.

§ **1:68 1:68** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు కక్క డబ్బుల్ గట్ర దెంక నాయ్, గని కేన్ జవున్ మాన్సు గొతిమాన్సు జా తిలె, కో జవున్ డబ్బుల్ దా, జో గొతిమాన్సుక విడ్డల్ కెరవుక జయెదె. దస్సి, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు రచ్చించుప కెర్తొసొక తెర్రవ అమ్‌క అమ్‌చ బాదల్ తెంతొ, అమ్‌క ఆక్రమించుప కెర్లస తెంతొ విడ్డల్ కెరెదె' మెన యూదుల్ ఆస జా నంప తెన్ అస్తి. 'క్రీస్తు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొక తెర్రయిందె' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు నిజుమి పూర్గుమ్ తెంతొ ప్రమానుమ్ సంగ తిలొ, గని 'జా రచ్చన ముక్కిమ్‌క అమ్ కెర్ల పాపల్‌చి సిచ్చ తెంతొ చి రచ్చన' మెన అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్. ఆకర్‌కయ్, ఉగుమ్ జో మార్సుప కెర్తి పొదికయ్, గర్చి ఎత్కి బాదల్ ఎత్కి పూర్తి గెచ్చవ గెల కెర, నొవి ఆగాసుమ్ నొవి బూలోకుమ్ జతి రితి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు మార్సుప కెరెదె. జలె, పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తి రిసొ, ఆకర్‌క గర్చి ఎత్కి బాదల్ ఎత్కి గెచ్చయ్‌తి రిసొ, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దిలిసి కిచ్చొ మెలె, యేసు అర్పితుమ్ జలిస్ తెన్ చి జో సువడ్లి లొఁయి. జో అన్నె గెనంతిసి, జలె, ఈంజ ఎత్కిక టాలి జయెదె.

దొర్కు జలి ఉజిడి దెతి రిసొయి.
జో దెతి రచ్చనచి సేంతుమ్ వాటు అమ్ ఇండితి రితి
అమ్మక వాటు దెకయ్‌తి రిసొయి
అమ్‌చొ దేముడు ఈంజ ఉజిడి అమ్‌చి ఉప్పిరి
దెకయ్‌దె.”
మెన జెకర్యా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ చోండి
పుట్టవ సంగిలన్.

80 జలె, జో బోద యోహాను వడ్డ ఆత్మక డిట్టుమ్
జలన్ అన్నె, జోచ ఇస్రాయేలుల్‌తె జో బార్ జా, జోక
దిలి క్లామ్ మొదొల్ కెరుక మైన దేముడ్కు సంగిలి
కాలుమ్ ఎద జో బయిలు దేసిమి తాఁ గెలన్.

2

యేసు జెర్మిలిసి
(మత్త 1:18-25)

1 జేఁవ్ పొదులె, ఔగుస్తు మెలొ *కైసర్ రానొ రోమ్
దేసిమ్ తెంతొ ఒగ్గర్ దేసిమ్‌లు ఏలుప కెర్తె తిలి పొది,
“ఒండి లోకుమ్‌తె కెత్తిజిన్ ప్రెజల్ జవుల గే తుమ్
లెక్క కెర రెగుడ” మెన మాన్సుల్‌క ఆడ్ర దిలన్.
2 జేఁవ్ పొదులె కురేనియు మెలొస్తొ సిరియ
దేసిమి అదికారి జా తిలి పొది జా ప్రెజల్ లెక్క కెర్ల.
ఇస ప్రెజల్ లెక్కల్ రెగుడుక ఈంజ తొలితొ చి.
3 జలె, ప్రెజల్ ఎత్కి కేనెచ మాన్సుల్ ఒత్త జేఁవ్‌చ
సొంత టాన్లుతె జేఁవ్‌చ నవ్వొ రెగ్డవనుక గెల.
4 దస్సి, యోసేపు దావీదు పూర్గుమ్‌చొచి
వంసుమ్‌చొ జోచి తెగచొ మాన్సుచి రిసొ, గలిలయ
ప్రాంతుమ్‌చి జో జితె తిలి నజరేతు గఁవ్వి తెంతొ
బార్ జా, యూదయ ప్రదేసిమ్‌చి బేత్లెహేమ్ మెంతి
గఁవ్వి ఉట్ట గెలన్.
5 తేర్సి జతి మరియ తెన్ ప్రెజల్ లెక్కతె ఒత్త
జోవయించ నవ్వొ రెగ్డవనుక మెన గెల. జా జలె,
అంగి జా తిలి.
6 జలె, జేఁవ్ ఒత్త తిలి పొది జాచి కంట్లు పాఁవ
అయ్‌లి, చి
7 తొల్సుర్ ముస్సుబోద లడెన్ జలన్. జోక పాలల్
గుడియవ, జేఁవ్ తిలి సొమ్ముల్ సాడె తిలి సొమ్ముల్
దొవ్వొ పితి దోనెతె పెటెతె నిజవ తిల. ఒత్తయ్ కిచ్చొక
మెలె, జా గఁవ్వి జేఁవ్ తంక, కేనె టాన్ విడి నాయ్.

గొవుడ్లుక దూతల్ డీస యేసు జెర్మిలిస్‌చి రిసొ సంగిలిసి
8 జలె, జా రాతి జా గాఁవ్‌క పాసి, మెండల్ రకిత
గొవుడ్లు సగుమ్‌జిన్ బయిలె మెండల్ రకితె తిల.
9 రకితె తిలె, దేముడుచొ, దూత ఎక్కిలొ
జోవయింక డీసిలన్, చి జో ప్రబుచి పరలోకుమ్‌చి
ఉజిడి జోవయించి సుట్టునంత లగిలి, చి ఒగ్గర్
బియ్యఁ గెల.
10 తెదొడి దూత జోవయింక, “తుమ్ బియఁ
నాయ్. తుమ్‌క చెంగిల్ కబుర్ ఆన్‌తసి. ప్రెజల్
ఎత్కిక ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ ఆన్‌తి కబుర్, ఈంజ.
11 ఆజి దావీదు పూర్గుమ్‌చొచి గవ్వి తుమ్‌చొ
రచ్చించుప కెర్తొసొ జెర్మ అస్సె. కొన్సొ మెలె, †క్రీస్తు
జలొ ప్రబుయి.
12 జోక తుమ్ చినితి రిసొ తుమ్‌క కిచ్చొ గుర్తు
దెతసి మెలె, జో బోదక పాలల్ గుడియవ తా జోక
ఏక్ సొమ్ముల్ సాడె తిలి సొమ్ముల్ దొవ్వొ పితి దోనెతె
నిజవ తవుల” మెన దూత కబుర్ సంగిలన్.
13 సంగిలి బేగి, పరలోకుమ్ తెంతొ ఒగ్గర్‌జిన్
దూతల్ ఉత్ర జా కిచ్చొ మెన దేముడుచి గవురుమ్
గాయిల మెలె,
14 “పరలోకుమ్‌తె దేముడుక జొఁర!
చి బూలోకుమ్‌తె జో దయ దెకిత మాన్సుల్‌తె
జో దెతి సేంతుమ్ ఏలుప కెర్సు!”
మెన గనుమ్ గాయిల.
15 జలె, దూతల్ జా గనుమ్ గాయ ఉట్ట గెల.
చి మెండల్ రకిత జేఁవ్ గొవుడ్లు “బేత్లెహేమ్‌తె
గెచ్చుమ, చి ‘జర్గు జలి’ మెన దేముడు అమ్‌క
జానయ్‌లిసి దెకుమ. జొమ్మ!” మెన ఎక్కిలొక
ఎక్కిలొ సంగన్ల.
16 గఁవ్వి బే బేగి నిగ గెచ్చ, మరియక, యోసేపుక,
చి సాడెచి సొమ్ముల్ దొవ్వొ పితి దోనెతె నిజ తిలొ
బోదక చజ దెకిల.
17 జా రుజ్జు దెకిల్ రిసొ, జో బోదచి రిసొ దూత
జేఁవ్‌క జానయ్‌లి కోడు ఎత్కి కక్క కక్క,
18 జేఁవ్ గొవుడ్లు సంగిలిసి సూన్ల ఎత్కిజిన్
ఆచారిమ్ జా గెల.
19 మరియ మాత్రుమ్ ఈంజేఁవ్ కొడొ ఎత్కి జాచి
పెట్టితె తియఁ జోచి అర్దుమ్ కిచ్చొ జయెదె గే ఉచర్తె
తిలి.
20 జలె, మెండల్ రకితసక దూత సూనయ్‌లిసి
చి జేఁవ్ సాడె దెకిలిసి ఎక్కి రితి బెదిలి రిసొ
దేముడుక జొకర, గవురుమ్ గాయ గాయ, జేఁవ్
రకిత మెండల్‌తె అన్నె ఉట్ట గెల.

యేసుక నావ్ తిలిసి
21 బోద జెర్మ అట్టు పొదుల్ జతికయ్, జోక
యూదుడు కెర్తి సున్నతి కెర దిల, చి జోక ‡‘యేసు’
మెన నావ్ తిల. అయ్యసి అంగి నే జతె అగ్గె ‘యేసు’

---

* **2:1 2:1** ‘కైసర్’ మెలె, గ్రీకు బాస తెన్ బెదితయ్. నెంజిలె ‘సీజరు’ కి మెనుల. ‘సీజరు’ మెలె, ఇంగ్లిస్ తెన్ బెదితయ్. తెలుగు తెన్ ‘వెల్లొ రానొ’ మెన అస్తి. † **2:11 2:11** ‘క్రీస్తు’ మెలె ‘తెర్రయిందె’ మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ప్రమానుమ్ సంగ తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ. ‡ **2:21 2:21** జా నావ్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె. యెహోవ రచ్చించుప కెర్తొసొ జా అస్సె. ‘యెహోవ’ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి నావ్.

మెన నావ్ తిత్తు మెన దూతచి అత్తి దేముడు ఈంజ
నావ్ దా తిలన్.

యేసుక దేముడుచి గుడితె కడ నిలిసి

22 మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచి
ఆగ్నల్ రితి మరియక అన్నె సుద్ది కెర్తి కామ్‌చి §దీసి
అయ్‌లి పొది, జా కామ్‌క మెన అన్నె యేసుక
దేముడుచి టాన్‌తె జోవయించి పుర్రె టీఁవడుక మెన
యోసేపు జోక యెరూసలేమ్‌తె దేముడుచి గుడితె
కడ నిలన్.
23 కిచ్చొక మెలె, మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి
దేముడు రెగ్డయ్‌ల *ఆగ్నల్‌చి రిసొ,
"తొల్సుర్ బోద పుత్తు జలె, జోక 'ప్రబుకయ్
†అర్పితుమ్ దిలొసొ' మెనుక అస్సె"
మెన రెగిడ్లి కోడు.
24 జలె, మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు
రెగ్డయ్‌ల ఆగ్నల్‌తె రెగ్డయ్‌లి రితి,
"పూజరిచి అత్తి దొన్ని పన్కొ పిట్టల్ జలెకు, దొన్ని
పార్వ పిట్ట పిల్లల్ జలెకు దెంక"
మెన రెగిడ్లిసి జర్గు కెరుక మెన, అయ్యన్‌క సుద్ది కెర్తి
రుజ్జుక దసచ దెంక జేఁవ్ దేముడుచి గుడితె గెల.

25 జలె, జా కాలుమ్ యెరూసలేమ్‌తె ఏక్ మాన్సు
తిలన్. జోచి నావ్ సుమెయోను. జో మాన్సు
సత్తిమ్ ఇండితొసొ. దేముడుక నిదానుమ్ బక్తి
కెర్తొసొ. 'అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్‌చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ
కెఁయఁక జెయెదె గె,' మెన జో దెకితె తిలన్.
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జో తెన్ తిలి.
26 "దేముడుచొ క్రీస్తుక తుయి దెకిలెకయ్ మొర
గెతె" మెన జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జో
సుమెయోనుక సూనవ తిలన్.
27 జలె, 'క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ జాఁ అస్సె'
మెన జో జాన్లి రితి, జయ్యి దీసి జో సుమెయోను
దేముడుచి గుడితె గెతి రితి దేముడుచి సుద్ది తిలి
ఆత్మ జోక పెలవ నెతికయ్, ఒత్త గెలన్. 'తొల్సుర్
బోద' మెన మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు
రెగ్డయ్‌ల ఆగ్నల్‌తె రెగిడ్లి రితి యేసుచి రిసొ కెరుక
మెనయ్, జోక అయ్యసిఁసి దేముడుచి గుడి తెడి
పాయ ఆన్‌తికయ్,
28 జో సుమెయోను జోక దెర పాయ్ దేముడుచి
గవురుమ్ సంగ ఇసి మెన జొఁర కెర్లన్:
29 "ఓ ప్రబువ, ఆఁవ్ తుచొ గొత్తి సుదొ, అప్పె
సేంతుమ్ తెన్ మొర గెతి
సెలవ్ తుయి దెతసి,
తుయి అంక సంగిలిసి ఎత్కి జర్గు కెర అస్సిన్,
30 తుయి తెద్రయ్‌లొ రచ్చించుప కెర్తొసొక దెక అస్సి.
31 ఈంజ లోకుమ్ ఎత్కిచ ప్రెజల్ దెకిత్ రితి
ఈంజ రచ్చన తుయి తెయార్ కెర్లది.
32 యూదుల్ నెంజిలస సత్తిమ్ ఇండితి రితి
ఈంజొ రచ్చించుప కెర్తొసొచి ఉజిడి వాట్ దెకయెదె,
చి
తుచయ్ ప్రెజల్ జల అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్‌క
జోవయించి ఉజిడి
‡అన్నె గవురుమ్ ఆనెదె."
మెన, సుమెయోను దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక
చోండి పుట్టవ సంగిలన్.
33 జలె, యేసుచి రిసొ సంగిలిన్‌చి రిసొ అయ్యన్
§అబ్బొస్ ఆచారిమ్ జా గెల.
34 తెదొడి "దేముడుచి దయ తుమ్‌చి ఉప్పిరి
తవుస్" మెన సుమెయోను జేఁవ్‌క దీవెన సంగిలన్,
చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ యేసుచి
అయ్యన్ మరియక జో సుమెయోను అన్నె ఇసి
మెలన్.
"ఈందె, ఈంజొ బోదచి రిసొ అమ్‌చ
ఇస్రాయేలుల్‌తె
ఒగ్గర్‌జిన్ నంపజా రచ్చించుప జవుల.
గని ఒగ్గర్‌జిన్ అన్మానుమ్ జా పాడ్ జవుల,
దేముడుచి గుర్తుక ఈంజొ టీఁవ్‌దె, చి
ఇన్నెచి ఉప్పిరి ఒగ్గర్‌జిన్ విరోదుమ్ లట్టబుల,
35 ఒగ్గర్‌జిన్‌చి పెట్టిచి బుద్దిక 'కీసిచి గే'
చినుక జయెదె.
ఈంజ ఎత్కిచి రిసొయి జో ఈంజ లోకుమ్‌తె జా
అస్సె,
తుచి పెట్టి ఏక్ కండా బూసి జయెదె
తుక దుకుమ్ జెయెదె,"
మెన సుమెయోను మరియక సంగిలన్.

అన్నా మెలి మంతిరి కి యేసుచి రిసొ ఒత్త సర్ద లట్టబ్లిసి

36 జలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగితి 'అన్నా'
మెలి మంతిరి దేముడుచి గుడితె తిలి. జా
ఆసేరు పూర్గుమ్‌చొచి తెగచి మాన్సు. పనూయేలు
మెలొసొచి దువిసి జయెదె. జా ఒగ్గర్ వెర్సుల్

§ **2:22 2:22** బోద జెర్మ దొన్ని విసొ పొదుల్ జలె జా సుద్ది కామ్‌క దేముడుచి గుడితె గెచ్చుల. * **2:23 2:23** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె. † **2:23 2:23** తొల్సుర్ పుత్తుక 'దేముడుక దిలొసొ. అమ్ అన్నె గెననుక' మెనయ్, బోదచ అయ్యసిఁసి దేముడుచి గుడితె ఇదిల్ డబ్బుల్ దెవుల.
‡ **2:32 2:32** నెంజిలె, 'తుచి ఉజిడి అన్నె సొస్టుమ్ దెకయెదె'. § **2:33 2:33** యోసేపు నిజుమి అబ్బొసి నెంజ. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సొంత అబ్బొసి జయెదె, గని మరియ యోసేపుక పెండ్లి జా అస్సె చి దస్సి మెన్‌తయ్.

వయసుచి మంతిరి. జా బాల తతె పెండ్లి జా సత్తు
వెర్సుల్ ముస్సుస్ తెన్ తిలన్,
37 చి రండెలి జా అప్పె చెత్తర్ విస్సొ చెత్తర్
వెర్సుల్ జా తా, దేవులుమ్ నే ముల్తె, చువ్వె తా,
రాతి మెద్దెనె ప్రార్ధన కెర్తె తా బక్తి కెర్తె తయెదె.
38 తెదొడి జయ్యి గడియయ్ మరియయిసితె
జా కెర, యేసుచి రిసొ దేముడుక "ఇన్నెక తెర్రవ
తుయి దయ కెర్లది" మెన ప్రార్ధన కెర్లన్. అన్నె
తెదొడి *'రచ్చించుప కెర్తొసొ కెఁయఁక జా కెర
యెరూసలేమ్‌క విడ్డల్ కెరెదె' మెన రకిత మాస్సుల్
ఎత్కిజిన్‌క "ఈంజొయి జో" మెన యేసుచి రిసొ
సంగిలి.
39 మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల
ఆగ్నల్‌తె రెగ్డయ్‌లిన్‌తెచ జేఁవ్ కెరుక తిల కమొ
ఎత్కి కెర కేడవ కెర, గలిలయ ప్రాంతుమ్‌చి
జోవయించి సొంత గాఁవ్ జలి నజరేతు గఁవ్వి
మరియయిసి అన్నె ఉట్ట గెల.
40 జో బోద వడ్డ డిట్టుమ్ జలొ, ఒగ్గర్ బుద్ది సుదొ
జలొ, దేముడుచి దయ జోచి ఉప్పీర్ తిలి.

యేసు యెరూసలేమ్‌తె పండుగ్‌క గెలిసి

41 యేసుచ అయ్యసిఁసి వెర్సు వెర్సు †పస్కా
పండుగ్‌క యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె దేముడుచి
గుడితె గెచ్చుక అలవాట్.
42 జలె, యేసుక బార వెర్సుల్ జా తిలి పొది
జోవయించి అలవాట్‌క పండుగ్‌క ఒత్త గెల.
43 జలె, పండుగు కేడ జేఁవ్ గెరి గెచ్చుక బార్ జలె,
యేసు యెరూసలేమ్‌తె తాఁ గెలన్, గని అయ్యసిఁసి
నేన్‌తి.
44 'యేసు అమ్‌చి తెన్ జెతస తెన్ అస్సె' మెన
ఉచర తా, ఏక్ ఒండి మెద్దెన్‌చి ఎదిలి ప్రయానుమ్
గెలి పడ్తొ, జోవయించ మాస్సుల్‌తె చి గోతుసుదల్‌తె
చజిల.
45 గని డీసె నాయ్, చి జోక చజన చజన
యెరూసలేమ్‌తె అన్నె గెల.
46 ‡ఒత్త పాఁవిలె, అన్నెక్ దీసి యేసు దేముడుచి
గుడితె ఒత్త పండితుల్‌చి నెడిమి పెన తిలొ డీసిలన్.
జో జేఁవ్‌చ కొడొ సూన, జేఁవ్‌క ప్రస్నల్ కి పుసితె
తిలన్.
47 ఒత్త తిలస ఎత్కిజిన్ యేసుచ కొడొ, చి
జోచ ప్రస్నల్ సూన, జోచి బుద్ది గ్యానుమ్‌చి రిసొ
పండిత్తుల్‌క జో దెత జబాబుల్‌చి రిసొ బలే
ఆచారిమ్ జతె తిల.
48 జలె, దస్సి జతె తతికయ్, అయ్యసిఁసి జోక
దెక, జేఁవ్ కి బలే ఆచారిమ్ జల, చి అయ్యసి జోక
కిచ్చొ పుసిలి మెలె "కిచ్చొక, పుత్త, అమ్‌క ఇసి అల్లర్
కెర్లది? ఈంద, అబ్బొది ఆఁవ్ గొప్ప దుకుమ్ సేడ
ఒండి చజితె తిలమ్" మెన సంగిలన్.
49 యేసు జేఁవ్‌క కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, "అంచి
రిసొ కిచ్చొక చజుక? ఆఁవ్ అంచొ అబ్బొచి గెరి తంక
మెన తుమ్ నేన్సు గె?" మెలన్.
50 జలె, జో సంగిలి కోడు జేఁవ్‌క అర్దుమ్ జయె
నాయ్.
51 జలె, జోవయింతెన్ యేసు నజరేతు గఁవ్వి
అన్నె ఉట్ట గెలన్. చి జోవయింతెన్ జిఁయ జేఁవ్
సంగిల్ కోడు రితి ఇండితె తిలొ. అయ్యసి, జలె,
దేముడుచి గుడితె జో సంగిలిసి పెట్టి తియన, ఒత్త
జర్గు జలిసి ఎత్కిచి రిసొ జాచి పెట్టి ఉచర్తె తిలి.
52 జలె, యేసు ఆఁగ్‌క కి బుద్ధిక కి వడ్డిలన్, చి
మాస్సుల్ జోక మెస్సితె తిల, చి దేముడుచి దయ
జోచి ఉప్పీర్ తిలి.

3

దేముడు దెతి రచ్చనక యోహాను సాట్ప కెర్లిసి
(మత్త 3:1-12; మార్కు 1:1-8; యోహా 1:19-28)

1 తిబెరియ మెలొ కైసర్ రానొ పనర వెర్సుల్
రోమ్ పట్నుమ్ తెంతొ ఒగ్గర్ దేసిమ్‌లు ఏలుప
కెర్తె తిలి పొది, జోవయించి తెడి పొంతి పిలాతు
యూదయ ప్రదేసిమి అదికారి జా తా, హేరోదు
మెలొసొ గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె అదికారి జా తా,
జోచొ బావొసి పిలిప్ ఇతూరయ అన్నె త్రకోనీతి
మెల ప్రాంతుమ్‌లుతె అదికారి జా తా, లుసానియ
అబిలేనే ప్రాంతుమ్‌తె అదికారి జా తా,
2 అన్నా మెలొసొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జా
తా, దూజాంవొస్ జలొ కయప తెదొడి ఎత్కిక వెల్లొ
పూజరి జా తిలి పొది, జెకర్యాచొ పుత్తుసి యోహాను

---

* **2:38 2:38** యూదుల్ మాముులుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌చ బాదల్ తెంతొ చి రచ్చనక రకితె తిలె, చి ఆకర్‌క జయి ఎత్కి కి మార్సుప జయెదె, గని అప్పెచి మట్టుకచి రచ్చనక 'ఆత్మయి రగుమ్' మెన నేన కెర, యేసుక 'ఈంజ లోకుమ్‌తె ఎదార్దుమ్ ఏలుప కెరె నాయ్' మెన, జోవయించ 'జొయ్యి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ' మెన జోవయింతె ఒగ్గర్‌జిన్ చినితి నాయ్. 'యెరూసలేమ్' మెలె, ఇన్నె యూదుల్ ఎత్కిచి రిసొచి టాలి జయెదె. జా మదెనె, రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్ జోవయించ ఏలుప కెర్తె తిల, చి 'జా బాద తెంతొ కి రచ్చించుప కెర్తొసొ అమ్‌క విడ్డల్ కెరెదె' మెలి రితి ఉచర్తె తిల. † **2:41 2:41** 'పస్కా పండుగు' మెలె, పూర్గుమ్ యూదుల్ ఐగుప్తు (ఐగుప్తు) దేసిమి గొతిమాస్సుల్ జా విడ్డల్ జా జా దేసిమ్ తెంతొ బార్ జా సొంత దేసిమి అయ్‌లిసి ఏద కెర్తె పండుగు. ‡ **2:46 2:46** నెంజిలె, 'తిర్రతి గెతికయ్, డీసిలన్'. ఇసి మెన ఒగ్గర్‌జిన్ ఉచర్తతి: జేఁవ్ అయ్యసిఁసి దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్ జా ప్రయానుమ్ గెలిసి ఏక్ దీసి దెర్లి, దేముడుచి గుడితె జేఁవ్ అన్నె గెచ్చుక చి అన్నెక్ దీసిచి ప్రయానుమ్ తెన్ దొరతి జలి, చి అన్నెక్ దీసి డీసిలన్. * **3:2 3:2** 1:80 దెక.

బయిలు దేసిమి *బుల్తె తిలి పొది, దేముడుచి జో
సంగుక తిలి కబుర్ జోక అయ్లి.
3 జలె, జోచి కబుర్ జో సంగుక దేముడు
తియార్తికయ్, "తుమ్చి పాపల్చి రిసొ తుమ్
దుకుమ్ జా, అమ్చొ దేముడు తుమ్చి పాపుమ్
చెమించుప కెర్తి గుర్తుక తుమ్ బాప్తిసుమ్ నజన"
మెన యోర్దాను గాడు పాసి ఒండి బుల బుల సాట్ప
కెర్తె తిలన్.
4 దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ యెసయాచ కోడు
రెగిడ్లి పుస్తకుమ్తె రెగిడ్లి రితి;
"ఎక్కిలొ అంచొ బారికి జా, అంచి అవాడ్ రితొ జా,
ప్రబు జెతికయ్ వాటు తిన్నగ కెర్లి రితి తుమ్
ఎత్కిజిన్ బుద్ది జా
మెన, బయిలె ప్రదేసిమి తా కేక్ గల సాట్ప కెరెదె.
5 ఎత్కి డొంగుర్, ఎత్కి మెట్ట, ఎత్కి లోయ
సదూనుమ్ జవుల,
వంకుడ వట్టొ తిన్నగ జవుల, చి గర్కు తిల వట్టొ
మిన్న జవుల,
6 దేముడు మాన్సుల్క కీసి రచ్చించుప కెరెదె గే
ఎత్కిజిన్ దెకుల." మెన రెగిడ్లి కోడు.

బాప్తిసుమ్క అయ్లసక యోహాను గోల కెర బుద్ది సంగిలిసి

7 జలె, జోచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజనుక మెన
బార్ జల ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్క దెక కెర, యోహాను
జోవయింక ఇసి మెలన్: "అయివొచి రితి విస్సుమ్
పెట్టి తిలస, తుమ్! దేముడు కెర్తె సిచ్చ పిట్టవనుక
ఉచరుక మెన తుమ్క సికడ్లొసొ కొన్సొ?
8 తుమ్ కెర్తె పాపల్ ముల దా, చెంగిల్ బుద్ది
ఇండ, ఆత్మపలితుమ్ దెర. పడ్తొ, 'అబ్రాహామ్
అమ్క అబ్బొ జయెదె చి రిసొ, దేముడు తెన్ బెద
అస్సుమ్' మెన తుమ్క తూమ్ ఉచరన సొంత
గవురుమ్ సంగుక నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుక
ఇన్నెచ పత్రల్ తెన్ అబ్రాహామ్చి రిసొ బోదల్క
జెర్మవుక తెరె, మెన తుమ్క ఆఁవ్ సంగితసి.
9 ఈందె, అప్పె ప్రబు కురాడు వాండి కెర, రూకుక
బుంది కండుక, కుర్రడి దెర టీఁవ అస్సె, జలె, చెంగిల్
పలితుమ్ నే దెర్తొ ఎత్కి రూకుక కండ కెర ఆగితె
గలుల," మెన యోహాను జాగర్త బుద్ది సంగిలన్.
10 జో ఇసి సంగితికయ్, "దస్సి జలె, అమ్ కిచ్చొ
కెరుక గే అమ్క సంగు" మెన జనాబ్ పుసిల,
11 జో జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,
"కక్క దొన్ని సొక్కల్ తవుల గే, ఎద్దరె సొక్క
నెంజిలొసొక ఏక్ దెంక. కక్క అన్నిమ్ తిలె, జో
అన్నిమ్ నెంజిలొసొక అన్నిమ్ దెంక." మెలన్.
12 జలె, బాప్తిసుమ్ నజనుక మెన సిస్తు నజిత
సుంకర్లు కి యోహానుతె అయ్ల, చి "గురుబాబు,
ఆమ్ కిచ్చొ కెరుక?" మెన పుసిల.
13 జో జోవయింక, "తుమ్ కెద్ది సిస్తు నజుక
నాయిమ్ తయెదె గే, తెద్దిలి నజ. అన్నె ఒగ్గర్ నజ
నాయ్" మెల్లన్.
14 "ఆమ్, జలె, కిచ్చొ కెరుక?" మెన
సయ్న్యుమ్ సుదల్ పుసిలె, యోహాను జోవయింక,
"బియఁడ జవున్, ఆరిచ నిందల్ కెర జవున్, కచి
ఆస్తి దొర్కు కెరన నాయ్. దస్సి కెర్లె చోర్లి రితి
జయెదె. జా పోన, గని తుమ్చి నాయిమ్ తెన్ చి
జీతుమ్ నజన, 'సాలు' మెన సర్ద తెన్ జియ," మెన
యోహాను సంగిలన్.

క్రీస్తుచి రిసొ యోహాను బోదన కెర్లసి

15 'జెతొ క్రీస్తు జా తయెదె' మెన ప్రెజల్ ఎత్కి అజ్జ
కెరన, యోహానుచి రిసొ "ఈంజొ ఏక్ వేల క్రీస్తు జా
తయెదె" మెన పెట్టి ఉచరంతె తతికయ్,
16 జో ఇసి మెన జబాబ్ దిలన్. "ఆఁవ్
పానితె తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెతసి, గని అంచి కంట
అదికారుమ్ తిలొసొ జెతయ్. జోచ చట్టొతెచ
జోడ్లుచ వాలివొ యిపుక జలెకు అంక విలువ నాయ్.
జో, జలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్, †ఆగి తెన్
తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెయెదె.
17 జోచి పూనితి సూపు జోచి అత్తి అస్సె. జోచి
కెల్ని సుబ్రుమ్ కెర జోక కామ్క జెతి పంటొ గుడ్డ కెర
కొట్టుతె కుడవ, కో విజవుక నెతిర్లి ఆగితె పోటు గల
డయ గెలెదె," మెన యోహాను సంగిలన్.
18 ఒగ్గర్ దస దయిరిమ్ కొడొ సంగిత జాగర్త
సంగిత కొడొ తెన్ ప్రెజల్క దేముడు దెతి రచ్చనచి
రిసొ యోహాను సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్లన్.
19 గలిలయ ప్రాంతుమ్చొ అదికారి జలొ హేరోదు,
జలె, బావొన్చి తేర్సి హేరోదియక ఆనన తిలన్, చి
అన్నె కిచ్చొ కిచ్చొ గర్చ కమొ ఒగ్గర్ కెర్తె తిలన్. జాచి
రిసొ యోహాను జోవయింక గోల కెర్తె తిలన్, చి రిసొ
20 అన్నెక్ పాపుమ్ కి కెర్లన్. కిచ్చొ మెలె,
యోహానుక జేలి కెర జేల్తె గలిలన్.

యేసు బాప్తిసుమ్ నజన్లిసి

21 జా నే జతె అగ్గె, జలె, ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్
బాప్తిసుమ్ నజన్తికయ్, యేసు కి బాప్తిసుమ్ నజన
ప్రార్దన కెర్తె తతికయ్, పరలోకుమ్ ఉగ్డి జలి.

† **3:16 3:16** బారికుల్ 2:3-4 దెక. అన్నె అన్నె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, ఆగిక బజార్ గట్ర సుబ్రుమ్ కెరుక జయెదె, నెంజిలె, ఆగితె అర్పితుమ్ దెతిసి సుబ్రుమ్ జయెదె. దస్సి, ఆగిచి బాప్తిసుమ్ మాన్సుచి ఆత్మక ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సుబ్రుమ్ కెర్తిన్క టాలి గుర్తు జయెదె.

22 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ పార్వ పిట్టచి రితి
ఉత్ర జా, జోచి ఉప్పిరి టీఁవిలి, చి "తుయి అంచొ
ప్రేమ తిలొ పుత్తు. తుచి రిసొ అంక సర్దసంతోసుమ్"
మెన, పరలోకుమ్ తెంతొ అవాడ్ అయ్‌లి.

యేసుచి వంసుమ్ వర్స తెన్ రెగిడ్లిసి

23 యేసు సేవ మొదొల్ కెర్లి పొది, జోచి వయసు
పాసి పాసి ముప్పయ్ వెర్సుల్ జా తిలి. ‡యేసుక
యోసేపుచొ పుత్తుసి మెంతె తిల.
యోసేపు హేలీచొ పుత్తుసి,
24 హేలీ మత్తతుచొ పుత్తుసి,
మత్తతీయ లేవీచొ పుత్తుసి, లేవీ మెల్కీచొ పుత్తుసి,
మెల్కీ యన్నచొ పుత్తుసి, యన్న యోసేపుచొ
పుత్తుసి,
25 యోసేపు మత్తతీయచొ పుత్తుసి, మత్తతీయ
ఆమోసుచొ పుత్తుసి, ఆమోసు నాహాముచొ పుత్తుసి,
నాహాము ఎస్లిచొ పుత్తుసి, ఎస్లి నగ్గయిచొ పుత్తుసి,
26 నగ్గయి మయతుచొ పుత్తుసి, మయత
మత్తతీయచొ పుత్తుసి,
మత్తతీయ సిమియచొ పుత్తుసి, సిమియ
యోశేకుచొ పుత్తుసి,
యోశేకు యోదాచొ పుత్తుసి,
27 యోదా యోహన్నచొ పుత్తుసి,
యోహన్న రేసాచొ పుత్తుసి, రేసా జెరుబ్బాబెలుచొ
పుత్తుసి,
జెరుబ్బాబెలు సయల్తీయేలుచొ పుత్తుసి,
సయల్తీయేలు నేరిచొ
పుత్తుసి,
28 నేరి మెల్కీచొ పుత్తుసి, మెల్కీ అద్దిచొ పుత్తుసి,
అద్ది కోసాముచొ పుత్తుసి, కోసాము ఎల్మదాముచొ
పుత్తుసి,
ఎల్మదాము ఏరుచొ పుత్తుసి,
29 ఏరు యెహోసువచొ పుత్తుసి,
యెహోసువ ఎలీయెజెరుచొ పుత్తుసి, ఎలీయెజెరు
యోరీముచొ
పుత్తుసి, యోరీము మత్తతుచొ పుత్తుసి, మత్తత
లేవీచొ పుత్తుసి,
30 లేవీ సిమ్యోనుచొ పుత్తుసి, సిమ్యోను యూదాచొ
పుత్తుసి,
యూదా యోసేపుచొ పుత్తుసి, యోసేపు
యోనాముచొ పుత్తుసి,
యోనాము ఎల్యాకీముచొ పుత్తుసి,
31 ఎల్యాకీము మెలెయాచొ
పుత్తుసి, మెలెయా మెన్నచొ పుత్తుసి, మెన్న
మత్తతాచొ పుత్తుసి,
మత్తతా నాతానుచొ పుత్తుసి, నాతాను దావీదుచొ
పుత్తుసి,
32 దావీదు యెస్సయిచొ పుత్తుసి, యెస్సయి
ఓబేదుచొ పుత్తుసి,
ఓబేదు బోయజుచొ పుత్తుసి, బోయజు సల్మానుచొ
పుత్తుసి,
సల్మాను నయస్సోనుచొ పుత్తుసి,
33 నయస్సోను
అమ్మినాదాబుచొ పుత్తుసి, అమ్మినాదాబు
అరాముచొ పుత్తుసి,
§అరాము ఎస్రోనుచొ పుత్తుసి,
ఎస్రోము పెరెసుచొ పుత్తుసి, పెరెసు యూదాచొ
పుత్తుసి,
34 యూదా యాకోబుచొ పుత్తుసి, యాకోబు
ఇస్సాకుచొ పుత్తుసి,
ఇస్సాకు అబ్రాహామ్‌చొ పుత్తుసి, అబ్రాహామ్
తెరహుచొ పుత్తుసి,
తెరహు నాహోరుచొ పుత్తుసి,
35 నాహోరు సెరూగుచొ పుత్తుసి,
సెరూగు రయూచొ పుత్తుసి, రయూ పెలెగుచొ
పుత్తుసి,
పెలెగు హెబెరు పుత్తుసి, హెబెరు షేలహు పుత్తుసి,
36 షేలహు
కేయినానుచొ పుత్తుసి, కేయినాను అర్పక్షదుచొ
పుత్తుసి,
అర్పక్షదు సేముచొ పుత్తుసి, సేము నోవహుచొ
పుత్తుసి,
నోవహు లెమెకుచొ పుత్తుసి,
37 లెమెకు మెతూసెలచొ పుత్తుసి,
మెతూసెల హనోకుచొ పుత్తుసి, హనోకు యెరెదుచొ
పుత్తుసి,
యెరెదు మహలలేలుచొ పుత్తుసి, మహలలేలు
కేయినానుచొ
పుత్తుసి,
38 కేయినాను ఎనోషుచొ పుత్తుసి,
ఎనోషు సేతుచొ పుత్తుసి, సేతు ఆదాముచొ పుత్తుసి,
ఆదాము దేముడుచొ *పుత్తుసి.

4

సయ్‌తాన్ యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి
(మత్త 4:1-11; మార్కు 1:12-13)

‡ **3:23 3:23** గని ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి పరలోకుమ్‌చి సుద్ది ఆత్మకయ్ మరియ యేసుక అంగి జా తిలి, గెద.; 1:26-38.
§ **3:33 3:33** నెంజిలె, అరాముచి కోడు నగుమ్ పుస్తకల్‌తె తయె నాయ్. * **3:38 3:38** మెలె, మాన్సుల్ ఎత్కితె జోకయ్ దేముడు
తొలితొ జెర్మయ్‌లన్.

1 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ యేసుచి పెట్టి బెర
తా, జో యోర్దాను గాడు పక్క ముల దా, జా ఆత్మ
జోక పెలవ నెతికయ్, ఒత్తల్‌తొచి బయిలు దేసిమి
గెచ్చు, ఒత్త బుల్తె తిలన్.
2 జా డొంగుర్ దేసిమి దొన్ని విస్సా దీసల్ తిలన్‌క
సయ్‌తాన్ జోక పాపుమ్ కెరవుక మెన ఉచర, జా
దొన్ని విసొ దీసల్ అల్లర్ కెర్తె తిలన్. జేఁవ్ దొన్ని విసొ
పొదుల్ గెతికయ్, యేసుక చూ కెర్లి.
3 తెదొడి సయ్‌తాన్ యేసుతె జా కెర జోక,
"తుయి దేముడుచొ పుత్తుసి జలె, ఈంజొ పత్తురు
పొడియ్తొ జతి రితి సంగు" మైలన్.
4 యేసు జోక ఇసి సంగిలన్,
"*మాములుమ్ పొడిచి సెక్తి తెన్ మాన్సుల్ జితి
నాయ్. †‡దేముడుచి కొడొతె రెడ్డ అస్సె."
మెలన్.
5 తెదొడి సయ్‌తాన్ యేసుక ఒగ్గర్ డోంకుతె కడ
నా కెర, ఎక్కి నిమ్సుమ్‌కయ్ జోక ఒండి లోకుమ్‌చ
రాజిమ్‌లు దెకవ కెర,
6 "ఈంజ ఎత్కిచి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తె
అదికారుమ్, ఈంజేఁవ్ రాజిమ్‌లు ఎత్కితె తిలిస్‌చి
గవురుమ్ తుక దెయిందె. ఈంజ ఎత్కి అంచి అత్తి
అస్సె, కక్క దెయిందె గే అంచి ఇస్టుమ్.
7 జాక, తుయి అంక జొకర్లెగిన, తుకయ్
దెయిందె" మెన సయ్‌తాన్ సంగిలన్.
8 దస్సి సంగితికయ్, యేసు ఇసి మెన జబాబ్
దిలన్,
"ప్రబు జలొ తుమ్‌చొ దేముడుకయ్ తుమ్ జొకర.
జో ఎక్కిలొచి సేవ తుమ్ కెరుక అస్సె.
మెన §దేముడుచి కొడొతె రెడ్డ అస్సె."
9 తెదొడి సయ్‌తాన్ యేసుక యెరూసలేమ్
పట్నుమ్‌తె కడ నా కెర, దేముడుచి గుడిచి వెన్లొపుచి
ఉప్పిరి జోక టీఁవడ కెర, ఇసి మెలన్,
"తుయి దేముడుచొ పుత్తుసి జలె, ఎట్టొతొ డేఁవు.
10 కిచ్చొక మెలె,
తుయి ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి
జోచ దూతల్‌క దేముడు ఆడ్ర దా తెద్రయెదె
11 తుచ చట్టొ పత్రె నే లయితి రితి జేఁవ్ దూతల్
జోవయించ అత్తొ చంపొ కెర తుక ఉక్కులనుల,
మెన *దేముడుచి కొడొతె రెడ్డ అస్సె" మెన
సయ్‌తాన్ సంగిలన్.
12 యేసు జోక,
"ప్రబు జలొ తుమ్‌చొ దేముడుక పరిచ్చ కెరుక నాయ్
మెన †దేముడుచి కొడొతె సంగ అస్సె" మెన యేసు
జబాబ్ దిలన్.
13 జలె, సయ్‌తాన్ జేఁవ్ అల్లర్ కెర్త, పరిచ్చ కెర్త
కొడొ సంగ కేడవ కెర, 'అన్నె కెయఁక గే అవ్‌కాసుమ్
అయ్‌లె, అన్నె దస్సి అల్లర్ కెరిందె' మెనయ్ ఉచర,
ఉట్ట గెలన్.

యేసు తొల్లితొ గలిలయతె బోదన కెర్లిసి
(మత్త 4:12-17; మార్కు 1:14-15)

14 జలె, అబ్బొస్‌చి జోచి దేముడుచి సుద్ది
తిలి ఆత్మ పెలవ నెతికయ్ యేసు జో వడ్డిలి
గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె అన్నె గెలన్, చి జా ప్రాంతుమ్
ఎత్కితెచ సుట్టునంతచ గఁవ్విలె జోచి రిసొ
ఎత్కిజిన్ సూన్ల.
15 అన్నె, జా ప్రాంతుమ్‌చ యూదుల్‌చ సబ
గెరల్ ఎత్కితె బోదన కెర్తె తిలన్, చి ఎత్కిజిన్ జోచి
గవురుమ్ సంగితె తిల.
16 జో బాల తతె తెంతొ వడ్డిలి ఒత్తచి నజరేతు
గఁవ్వి యేసు అయ్‌లన్, అన్నె, ‡సెలవ్ కడన్లి దీసి
యూదుల్‌చి సబ గెరలె గెలన్. రోజుక సెలవ్ కడ
దీసి దస్సి సబగేరి గెచ్చుక జోక అలవాట్. జలె,
జయ్యి దీసి ఒత్తచి సబగేరి గెచ్చ కెర, దేముడుచి
కొడొ సదు కెర్తుక మెన టీఁవిలన్.
17 జలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ యెసయా
పుస్తకుమ్‌తెచి కొడొ సదు కెర్సు మెన జోచి అత్తి దిల,
చి జా ఉగ్గ కెర, సదు కెర సూనయ్‌లన్.
18 "దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అంచి పెట్టి అస్సె.
బీద సుదల్‌క సుబుమ్ కబుర్ ఆఁవ్ సూనయ్‌తి రిసొ
జో జోవయించి ఆత్మసెక్తి అంచి బోడి సువ దా
అదికారుమ్ దా అస్సె.
జేలి జలస విడ్డల్ జతిసి
ఆఁవ్ సాట్ప కెర్తి రితి, పడ్తొ
గుడ్డి జలస అన్నె దెకితిస్‌చి రిసొ
ఆఁవ్ సాట్ప కెర్తి రితి,
అన్నె మాన్సుల్ నిస్కారుమ్ కెర్త మాన్సుల్‌చ బాదల్
ఆఁవ్ పిట్టవ దస బాదల్ తెంతొ విడ్డల్ కెర్తి రిసొ,
19 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ప్రబు
జోచి దయ మాన్సుల్‌క దెకయెదె' మెన
ఆఁవ్ సాట్ప కెర్తి రిసొయి

---

* **4:4 4:4** మత్తయి 4:4 దెక. † **4:4 4:4** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి కోడు రితి ఇండితిసి. ‡ **4:4 4:4** ద్వితీయోపదేశ కాండుమ్ 8:3. § **4:8 4:8** ద్వితీయోపదేశ కాండుమ్ 6:13. * **4:11 4:11** కీర్తనలు 91:11, 12. † **4:12 4:12** ద్వితీయోపదేశ కాండుమ్ 6:16. ‡ **4:16 4:16** యూదుల్‌చి అలవాట్ తెన్, సత్తరెక్క సత్తు దీసల్ కిచ్చొ కామ్ నే కెర్తె దేముడుక జొకర్తి దీన్. సెలవ్ కడన్లి దీసి-తెలుగు. ఎత్కి సెన్వర్ యూదుల్‌క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడొ సూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక 'యెహోవ' మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి 'కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్' మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిన్‌క యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్‌క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తిన్‌చి రిసొ ఒగ్గర్ ఆగ్నల్ అఁవ్వి ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిన్‌క 'కామ్' మెన నింద కెర్తతి.

జో అంక తెద్రవ అస్సె”
మెన దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ యెసయాచి అత్తి
రెగిడ్లి కోడు యేసు సదు కెర నూనవ కెర,
20 జా పుస్తకుమ్ డంప కెర, జా సబగేర్‌చొ సేవ
కెర్తొస్‌క అన్నె దా కెర, అన్నె వెసిలన్. జా సబగేరి
తిలస ఎత్కిజిన్ జోక చెంగిల్ దెకితె తిల.
21 తెదొడి జోవయింక, “దేముడుచి కొడొతెచ
ఆఁవ్ అప్పె తుమ్‌క నూనయ్‌ల కొడొ ఆజి ఎత్కి జర్గు
జంక దెర అస్తి” మెన సంగిలన్.
22 తెదొడి, “చెంగిలొ మాన్సు, ఈంజొ సంగిల కొడొ
నిజుమి సత్తిమ్‌చ” మెన జేఁవ్ ఆచారిమ్ సంగ తా,
“గని ఈంజొ యోసేపుచొ పుత్తుసి, నెంజె గె?” మెన
అన్నె ఇదిల్ అన్మానుమ్ జా సంగిల.
23 జలె, యేసు జోవయించి బుద్ది జాన కెర,
జోవయింక అన్నె, “డాక్టర్, తుకయ్ తూయి చెంగిల్
కెరను” మెంతె అంక, అన్నె §“కపెర్నహూమ్
పట్నుమ్‌తె ఇస దస వెల్లెల కమొ కెర్లన్ మెన తుచి
రిసొ సూన అస్సుమ్. ఇన్నె కి తుచి సొంత దేసిమి
దస కమొ కెరు మెన అంక సంగితె, కిచ్చొగె?”
24 అన్నె, “తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్
సంగితసి మెలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగితొ కేన్
మాన్సుక కి జోచి సొంత దేసిమ్‌చ మాన్సుల్ ఇస్టుమ్
జతి నాయ్” మెలన్.
25 గని తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె,
ఏలీయా పూర్గుమ్‌చొ తిలి పొది, తిన్ని వెర్సుల్ నర
పూర్తి కిచ్చొ పాని పెటె నాయ్. చి ఒండి దేసిమి
ఒగ్గర్ కరు జా గెలి. జలె, అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్ అమ్
యూదుల్ మొత్తుమ్‌తె జా పొది ఒగ్గర్‌జిన్ రండెలివొ
తిల.
26 గని జేఁవ్ మొత్తుమ్‌జిన్‌తె ఎక్లితె కి దేముడు
ఏలీయాక తోడు తెద్రయె నాయ్. సీదోను
ప్రాంతుమ్‌చి సారెపతు గఁవ్విచి *రండెలి ఎక్లితె జోక
తోడు తెద్రయ్‌లొ.
27 పడ్తొ, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ ఎలీషాచి
కాలుమ్ అమ్‌చ †ఇస్రాయేలుల్‌తె వెల్లి రోగుమ్ దెర్ల
మాన్సుల్ ఒగ్గర్‌జిన్ తిల. జలె, జోవయింతె కో కి
చెంగిల్ జతి నాయ్. గని సిరియ దేసిమ్‌చొ అమ్‌చొ
యూదుడు నెంజిలొ ‡నయమానుయి చెంగిల్ జలొ;
యేసు సంగిలన్.
28 జలె, యూదుల్‌క నాయ్, గని వేర దేసిమ్‌చక
దేముడు చెంగిల్ కెరయ్‌లిన్‌చి రిసొ యేసు సంగిల్సి
సూన కెర, జా సబ గెరితె తిల యూదుల్ ఎత్కిజిన్‌క
ఒగ్గర్ కోపుమ్ అయ్‌లి.
29 జేఁవ్ ఉట్ట జా, యేసుక పట్నుమ్ తెంతొ ఉదడ
కెర, జోవయించి పట్నుమ్ టీఁవిలి మెట్టచి కొసొ ఎద
ఉదడ్ల; ‘ఒత్త తెంతొ గలి జవుస్’ మెన సేడయ్‌తి
రిసొ,
30 గని యేసు ప్రమాదుమ్ నే జతె జోవయించి
నెడిమి తెంతొ బార్ జా జో గెచ్చుక ఉచర్లి వాట్‌క
గెలన్.

కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్‌చి సబగేరిత యేసు
(మార్కు 1:21-28)

31 తెదొడి జా గలిలయ ప్రాంతుమ్‌చి
కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్‌తె యేసు ఉట్ట గెచ్చు, సెలవ్
కడన్లి దీసి మెన, సబగేరి గెచ్చు జా పట్నుమ్‌చ
యూదుల్‌క బోదన కెర్లన్.
32 దేముడు దిలి అదికారుమ్ కొల్ది బోదన కెర్తె
తతికయ్, జనాబ్ ఆచారిమ్ జల.
33 జలె, జేఁవ్ తిలి సబ గెరి బూతుమ్ దెర్లొ
ఎక్కిలొ తిలొ. జో జలె, గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ
మెన కేక్ గలన్ మెలె,
34 “ఓ నజరేతు గఁవ్విచొ యేసుప్రబు, అమ్‌చి
తెన్ తుక కిచ్చొ? అమ్‌క పాడ్ కెరుక జా అస్సిన్
గె? తుయి కొన్సొ గే ఆఁవ్ జాని. తుయి దేముడుచి
§సుద్ది తిలొసొ తుయి, అమ్‌క ములు” మెన కేక్ గల
సంగిలొ.
35 యేసు, జలె, “తుక్లె తా ఇన్నెక ముల దా గో!”
మెన జో మాన్సుక దెర్లి బూతుమ్‌క గోల కెర్లన్. గోల
కెర్తికయ్, ఎత్కిజిన్‌చి నెడిమి బూతుమ్ జో మాన్సుక
సేడవ దా, జోక ప్రమాదుమ్ నే కెర్తె జోతె తెంతొ బార్
జలన్.
36 జర్గు జలిసి ఎత్కిజిన్ దెక ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ,
“ఇన్నెచి కోడు కిచ్చొ అదికారుమ్‌చి? బూతల్‌క గో!
మెన ఆడ్ర దెతయ్, చి జేఁవ్ బార్ జా గెతతి” మెన
ఆచారిమ్ జా సంగిల.
37 జా దీసి తెంతొ ఒండి ప్రాంతుమ్‌తె జో కెర్ల
కమొచి రిసొ జాన్‌ల.

పేతురుచి అత్తన్‌క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 8:14-17; మార్కు 1:29-34)

38 జలె, యేసు ఉట్ట సబ గెరి తెంతొ బార్ జా
సీమోనుచి గెరి గెలన్. జలె, సీమోనుచి అత్తన్‌క
జొర్జొ తా ఆగ్ ఒగ్గర్ తాత్ తతికయ్, జాక “చెంగిల్
కెరు” మెన జేఁవ్ బతిమాల్ప జా సంగిల, చి

§ **4:23 4:23** కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్ కి జోవయించి దేసిమ్‌చి పట్నుమ్, దస్సి లట్టబ్‌తతి. * **4:26 4:26** జా రండెల్ మాన్సుక కతిసి నెంజితికయ్, ఏలీయా ప్రార్ధన కెర్లొ, చి సరిపుచుప జతిసి ఒత్త తెంతొ జేక దొర్కు జతె తిలి, చి పుత్తుసి మొర్తికయ్, ఏలీయా ప్రార్ధన కెర్తికయ్, జిలన్. 1 రానల్ పుస్తకుమ్ 17 అద్యయిమ్. † **4:27 4:27** మెలె ‘యూదుల్‌తె’. ‡ **4:27 4:27** రానల్ దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 5 అద్యయిమ్. § **4:34 4:34** దేముడు తెద్రయ్‌లొ క్రీస్తు, రచ్చించుప కెర్తొసొ

39 యేసు జాచి పాసి టీఁవ జొర్జోక గోల కెర్తికయ్, జొర్జొ చట్కున గెలి, చి బేగి జా ఉట్ట కెర, జేఁవ్‌క సవ్రేచన కెర్లి.

40 జా సంజె పొద్దు గెతె తతికయ్, కచ మాన్సుల్‌క కిచ్చొ కిచ్చొ జొర్జొల్ తిల గే, యేసుతె జోవయింక కడ ఆన్ల, చి జోవయింతె ఎత్కి మాన్సుక చడ, చెంగిల్ కెర్లన్.

41 అన్నె, ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ తెంతొ బూతల్ బార్ జా, "తుయి, దేముడుచొ పుత్తుసి." మెన కేక్ గల. గని జేఁవ్ బూతల్‌క యేసు గోల కెర్లన్, అన్నె జేఁవ్ లట్టబుక సెలవ్ దెయె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జోక *'క్రీస్తుయి' మెన జేఁవ్ జాన్లి రిసొ.

యేసు కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్ ములిలిసి *(మార్కు 1:35-39)*

42 రాత్ పాయితికయ్, యేసు బార్ జా కోయి నెంజిలి టాన్‌తె గెలన్, గని ప్రెజల్ జోక చజన జోతె అయ్‌ల, చి "అమ్‌క ముల దా గో నాయ్" మెన జో ఉట్ట గెచ్చుక అడ్డు కెర్క దెకిల.

43 జో జోవయింక, "దేముడుచి †రాజిమ్‌చి రిసొచి ‡సుబుమ్ కబుర్ ఆఁవ్ అన్నె తిల పట్నాల్‌తె కి సూనపుక అస్సె. ఈంజయ్ కామ్‌కయ్ దేముడు అంక తెద్రవ అస్సె." మెన జబాబ్ దిలన్.

44 జలె, §యూదయ దేసిమ్‌చ సబ గెరలె బుల బుల యేసు బోదన కెర్తె తిలన్.

5

యేసు ప్రెజల్‌క బోదన కెర్లిసి *(మత్త 4:18-22; మార్కు 1:16-20)*

1 జలె ఏక్ దీసి కిచ్చొ జలి మెలె, యేసు *గెన్నేసరెతు మెంతి గాడు పాసి టీఁవ తతికయ్, దేముడు దిలి †కోడు సూనుక జోవయింక ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రిసొ, ప్రెజల్ బెర జా జోచి ఉప్పిరి డంకి జల.

2 జలె, గాడు సొడి దొన్ని దోనివొ తిలిసి యేసు దెకిలన్. జాలర్లు జోవయించ జేఁవ్ దోనివొ తెంతొ ఉత్రజాఁత జోవయించ వలల్ దోవితె తిల.

3 జేఁవ్ దోనివొతె ఏక్ సీమోను మెలొసొచి, జో సీమోనుచి దోనితె యేసు వెగ కెర, జోక "ఒడ్డు తెంతొ దోని ఇదిల్ పెలవ దేసు" మెన సంగిలన్, చి పెలవ దెతికయ్, యేసు వెస కెర, దోని తెంతొ ప్రెజల్‌క బోదన కెరుక మొదొల్ కెర్లన్.

సీమోనీంసి ఒగ్గర్ మొస్స దెర్తి రితి యేసు కెర్లి వెల్లి కామ్

4 యేసు బోదన కెర కేడయ్‌లి పడ్తొ, "దీగు తిలిస్‌తె తుమ్‌చ వలల్ గల చి మొస్స దెర్తె" మెన సీమోనుక సంగిలన్.

5 దస్సి సంగితికయ్, "గురుబాబు, ఒండి సరారాతి వలల్ గల తిలమ్, గని కిచ్చొ దెరుమ్ నాయ్. గని తుయి సంగిలె, అమ్‌చ వలల్ గలుమ్‌దె" మెన సంగ

6 గలిల, చి ఒగ్గర్ మొస్స వలతె సేడ్తికయ్, వలల్ కుట్టిత్ రితి జల.

7 అన్నెక్ దోనితె తిల జోవయించ గోతుసుదల్‌క "తుమ్ తోడు జా" మెన సయ్‌న కెర్ల. జేఁవ్ తోడు అయ్‌ల, చి జేఁవ్ దొన్ని దోనివొ బెర్తు బెరయ్‌ల, చి దోనివొ బుడ్డుక దెర్ల.

8 జర్గు జలిసి జో సీమోను పేతురు దెక కెర, యేసుచి చట్టి సెర్ను సేడ, "ప్రబువ, అంక ముల దా ఉట్ట గో, ఆఁవ్ పాపుమ్ సుదొ" మెన సంగిలన్.

9 కిచ్చొక మెలె, జేఁవ్ దెర్ల మొస్సచి కొట్టి ఎదివాట్ మెన దెక కెర, జో కి, జో తెన్ తిలస ఎత్కిజిన్ కి ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జల.

10 దస్సి సీమోను మొస్స దెర్త జట్టుచ జెబెదయిచ పుత్తర్లు యాకోబు చి యోహాను కి, జో తెన్ ఆచారిమ్ జల. యేసు, జలె, "తుమ్ బియఁ నాయ్. అప్పె తెంతొ, మాన్సుల్ అంక నంపజతి రితి జోవయింక కడ ఆన్‌త జాలర్లు తుమ్ జస్తె" మెన సీమోనుక సంగిలన్,

11 జలె, దోనివొ ఒడ్డుతె ఒర్గొడ ఆన కెర, ఎత్కి ముల దా, యేసుచ సిస్సుల్ జంక జోచి పట్టి గెచ్చ, జో తెన్ బులుక దెర్ల.

---

* **4:41 4:41** 'క్రీస్తు' మెలె, 'దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొక తెద్రయిందె' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు పూర్గుమ్ తెంతొ సంగ తిలొసొ. † **4:43 4:43** 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్' మెలె, 'పరలోకుమ్' ఏక్ అర్దుమ్, గని అన్నె కిచ్చొ మెలె, జో పరలోకుమ్ తెంతొ ఏలుప కెర్తిసి. జో ఏలుప కెర్తిసి మెలె, ఉగుమ్ మార్సుప జలెకయ్ ఎదార్దుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌తె ఏలుప కెరెదె, గని మదెనె కి 1. జోక నంపజల మాన్సుల్‌చి పెట్టి ఏలుప కెర్తయ్, చి 2. జోచి నెక్తి ఈంజ లోకుమ్‌తె కామ్ కెర్తయ్. ‡ **4:43 4:43** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్‌చి రిసొచి మెలె, జోచి రాజిమ్ పాఁవ జా అయ్‌లిస్‌చి కబుర్, మత్తయి 12:28, మార్కు 1:15, పడ్తొ జో పాపల్ చెమించుప కెర్తిస్‌చి కబుర్, యేసుయి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలిస్‌చి కబుర్, పడ్తొ పరలోకుమ్‌తె గెతి అవ్‌కాసుమ్ జో దొర్కు కెర్లి రచ్చనచి రిసొచి కబుర్. § **4:44 4:44** ఇన్నె 'యూదయ దేసిమ్' మెలె, యూదుల్‌చి ఒండి దేసిమ్. మెలె యూదయ ప్రదేసిమ్ కి, సమరయ ప్రదేసిమ్ కి, గలిలయ ప్రాంతుమ్ కి మొత్తుమ్ బెదయ్‌లిసి. జా మొత్తుమ్ బెదయ్‌లిస్‌కయ్ 'యూదయ దేసిమ్' మెన ఇన్నె సంగితయ్ మెన సగుమ్‌జిన్ ఉచర్తతి. మత్తయి 4:23-25 దెక, చి మార్కు 1:39, 3:7-10 * **5:1 5:1** ఈంజ గాడుక మత్తయి చి మార్కు రెగిడ్లిస్‌తె 'గలిలయ ప్రాంతుమ్‌చి గాడు' మెంతతి. † **5:1 5:1** నెంజిలె 'సుబుమ్ కబుర్'; మార్కు 1:14. నెంజిలె 'యేసుచి బోదన'; మత్తయి 4:7.

వెల్లి రోగుమ్ తిలొసొక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 8:1-4; మార్కు 1:40-45)

12 యేసు ఏక్ గఁవ్వి తిలి పొది, వెల్లి రోగుమ్
బెర్తు తిలొ ఎక్కిలొ ఒత్త అయ్‌లొ, అన్నె, యేసుక దెక
సెర్ను సేడ, "ప్రబు, తుక ఇస్టుమ్ తిలె, ‡తుయి అంక
చెంగిల్ కెర నుద్ది కెరుక తెర్సి" మెన బతిమాల్ప జా
సంగిలన్.
13 దస్సి సంగితికయ్, యేసు ఆతు చంపొ కెర
జోక చడ, "తుయి చెంగిల్ జంక, అంక ఇస్టుమి.
తుచి వెల్లి రోగుమ్ గెచ్చ నుద్ది జా" మెన సంగిలన్,
చి బేగి జోచి వెల్లి రోగుమ్ గెలి.
14 యేసు జోక కిచ్చొ ఆడ్ర దిలన్ మెలె, "కక్క
సంగు నాయ్, గని దేముడుచి గుడితె గెచ్చ, ఒత్త
సేవ కెర్తొ పూజరితె గెచ్చ, తుచి ఆఁగ్ చెంగిల్ జలిసి
జోక దెకవ, మోసే పూర్గుమ్ సంగిలి రితి, తుయి
చెంగిల్ నుద్ది జలిసి ఎత్కిజిన్‌క రుజ్జు దెకయ్‌తి రితి,
ఒత్త కానుక దేసు."
15 "కక్క సంగు నాయ్" మెన జో మాన్సుక
యేసు సంగ తిలె కి, అగ్గెచి కంట అప్పె అన్నె
ఒగ్గర్‌జిన్ యేసుచి రిసొ §సూన్ల, చి ఒగ్గర్‌జిన్
"యేసుచి బోదన సూనుమ్‌దె" మెన, "అమ్‌చ
జొర్జొల్ గెచ్చవెదె" మెన బెర జెతె తిల.
16 గని ఎక్కెక్ నుట్లు యేసు కో నెంజిలి టాన్‌తె
గెచ్చ *ప్రార్దన కెరెదె.

ఉట్టుక నెతిర్లొ రోగిక చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 9:1-8; మార్కు 2:1-12)

17 ఏక్ దీసి యేసు బోదన కెర్తె తతికయ్,
పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్
సికడ్తస పాసి వెస తిల. ఈంజేఁవ్ గలిలయ
ప్రాంతుమ్‌చ చి యూదయ ప్రదేసిమ్‌చి గాఁవ్వొ ఎత్కి
తెంతొ చి యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ తెంతొ జా తిల.
అన్నె, మాన్సుల్‌చ జొర్జొల్ బాదల్ జో గెచ్చవుక మెన
యేసు దేముడుచి సెక్తి తెన్ తిలొ.
18 జలె, కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, ఓదె, వాతుమ్
జొర్జొ తెన్ తిలొసొ ఉట్టుక నెతిర్లొ మాన్సు ఎక్కిలొక
అన్నె మాన్సుల్ అంతుర్నొ తెన్ వయ ఆన, యేసుతె
ఆన కెర జోచి చట్టె తిఁయ దెంక మెన వాట్ చజిల.
19 గని జనాబ్ ఒగ్గర్‌జిన్ బెర తిలి రిసొ యేసు
తిలి గెరి పెసుక వాట్ నాయ్ మెన, ఒర్నె వెగ కెర,
జో తిలి గదిచి ఉప్పిర్ ఒర్నెచి వెల్లి బొరొ కెర, జా
బొరొ వాట్ ప్రెజల్‌చి నెడిమి యేసుచి పుర్రెతొక జో
మాన్సుక అంతుర్నొ తెన్ ఉత్రవ దిల.
20 జలె, జేఁవ్ కడ ఆన్ల మాన్సుల్‌చి జో ఉట్టుక
నెతిర్లొ మాన్సుచి నముకుమ్ యేసు దెక కెర,
"నేస్తము, తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి" మెన
జో ఉట్టుక నెతిర్లొ మాన్సుక సంగిలన్.
21 జో దస్సి సంగితికయ్, మోసే తెన్ దేముడు
దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస చి పరిసయ్యుల్ బమ్మ జా,
"ఈంజొ మాన్సు కొన్సొ? ఇసి లట్టబ దేముడుచి
విలువ కడ పాపుమ్ కెర్తయ్. దేముడుక పిట్టవ కో
కి పాపల్ చెమించుప కెరుక నెతిర్తి!" మెన ఎక్కిలొ
తెన్ ఎక్కిలొ లట్టబన్ల.
22 జలె, జేఁవ్ అన్మానుమ్ జా లట్టబంతె తిలిసి
యేసు పూర్తి జాన కెర, జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్
దిలన్ మెలె, "తుమ్‌చి పెట్టి కిచ్చొక దస్సి అన్మానుమ్
తియంతసు?
23 'తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి' మెనుక
సుల్లు గే, 'ఉట్ట ఇండు' మెనుక సుల్లు గే తుమ్
ఉచర.
24 జలె, †మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లయ్ అంక,
ఈంజయి లోకుమ్‌తె కి పాపల్ చెమించుప కెర్తి
అదికారుమ్ అస్సె మెన రుజ్జు దెకయిందె, మెన
జేఁవ్‌క సంగ కెర, ఉట్టుక నెతిర్లొ జో మాన్సుక అన్నె
దెక కెర, అల్లె, తుయి ఉట్ట, తుచి అంతుర్నొ వయన
ఇండ గెరి గో మెన తుక ఆఁవ్ సంగితసి!" మెన
యేసు సంగిలన్.
25 బేగి జో మాన్సు, జో ఎంగ్డ తిలిసి ఉక్కుల
వయన, దేముడుచి గవురుమ్ సంగ, సంగ గెరి ఉట్ట
గెలన్.
26 దస్సి జర్గు జతికయ్, ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జేఁవ్
ఎత్కిజిన్‌క దెర్లి, చి "ఆజి బలే ఆచారిమ్‌చి కామ్
దెకిలమ్" మెన దేముడుక గవురుమ్ కెర్ల, చి జోచి
సెక్తిచి ఉప్పిర్‌చి బయిమ్ జోవయించి పెట్టి బెర్లి.

లేవీ మెలొసొక యేసు బుకార్లిసి
(మత్త 9:9-13; మార్కు 2:13-17)

‡ **5:12 5:12** జా దేసిమి వెల్లి రోగిచి వెల్లి రోగుమ్ గెలె, నుద్ది జలన్ మెన తెదొడ్‌చ యూదుల్ సంగితె తిల. కిచ్చొక మెలె, ఏక్ మాన్సుక వెల్లి రోగుమ్ తిలె, 'జో గఁవ్వి తంక గారు' మెలి రితి 'జోచి జబ్బు డేఁవ అమ్‌కయ్ దెరెదె' మెలి రితి బిఁయ కెర, గఁవ్వి తెంతొ ఉదడుల. దేముడుచి దయచి రిసొ వెల్లి రోగుమ్ పూర్తి గెలె, 'అన్నె నుద్ది జలొ' మెన గఁవ్వి అన్నె పెసడుల. 17:14చి ఎట్టొచి కోడు కి దెక. § **5:15 5:15** జొయ్యి మాన్సు నూనయ్‌తె తిలొ. మార్కు 1:45. * **5:16 5:16** దేముడు అబ్బొన్‌చి ఇస్టుమ్ నూనుక మెన, జోచి సెక్తిక అన్నె సెక్తి జంక మెన. † **5:24 5:24** 'మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ' మెన బయ్‌బిల్‌తె రెగ్డ తిలె, జేఁవ్‌చి అర్థుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెర్రయ్‌లొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ. పూర్గుమ్ పొది క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొక తెర్రవుక జో సంగ తిలొ, చి నగుమ్‌తె జయి టాలిక జోవయింక 'మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ' మెన పూర్గుమ్ తెంతొ రెగ్డ అస్తి. దానియేలు 7:13 దెక. ‡ **5:27 5:27** మార్కుతె కి జోక 'లేవీ' మెన రెగ్డ అస్సె. జోచి అన్నెక్ నావ్ 'మత్తయి'; మత్తయి 10:3.

27 ఇన్నెచి పడ్తొ, యేసు బార్ జా ఒత్త తెంతొ గెచ్చ,
సిస్తు నజితొ సుంకరొ ఎక్కిలొక దెకిలొ. జోచి నావ్
‡లేవీ. జో సిస్తు నజితి టాన్‌తె వెస తిలన్, చి "అంచి
పట్టి జా అంచొ సిస్సుడు తుయి జా" మెన యేసు
జోక బుకార్లన్.
28 బుకార్తికయ్, సుంకరొ జలొ జో లేవీ, ఉట్ట జోచి
కామ్ ఎత్కి ముల దా, యేసుచి పట్టి ఉట్ట గెలన్.
29 లేవీ యేసుక గెరి కడ ఆన కెర, జోక వెల్లి విందు
దిలన్. సిస్తు నజితస చి వేర మాన్సుల్ ఒగ్గర్‌జిన్
జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కంక వెసిల.
30 జలె, పరిసయ్యుల్ చి జోవయింతెన్ బెదిత
మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస జా దెక కెర,
"§సిస్తు నజితస తెన్ *పాపుమ్ కెర్ల సుదల్ తెన్
తుమ్ కిచ్చొక వెస అన్నిమ్ కత్తసు?" మెన యేసుచ
సిస్సుల్‌క గోల కెర్ల.
31 దస్సి జతికయ్, యేసు జేవ్‌క కిచ్చొ సంగిలన్
మెలె, "జబ్బు తెన్ అస్సుమ్ మెన చినన్లస
డాక్టర్ అవ్‌సురుమ్, గని జబ్బు నెంజిలసక డాక్టర్
అవ్‌సురుమ్ నాయ్."
32 జలె, 'పాపుమ్ కెర్లొసొ అమ్' మెన చినంతసక
'జోవయించి పాపుమ్‌చి రిసొ దుకుమ్ జా ముల
దెతు', మెన జోవయింకయ్ బుకారుక మెన
అయ్‌లయ్ గని 'పాపుమ్ కెర్లొసొ నెంజుమ్, అమ్‌క
పున్నిమ్' మెన ఉచరంతసక బుకారుక నాయ్"
మెన జోవయింక యేసు సంగిలన్.

చువ్వె తతిన్‌చి రిసొ యేసుక పుసిలిసి
(మత్త 9:14-17; మార్కు 2:18-22)

33 జలె, సగుమ్‌జిన్ మాన్సుల్ యేసుక,
"యోహానుచ సిస్సుల్ చువ్వె తా ప్రార్ధన కెరుక
అలవాట్. పరిసయ్యుల్‌చ సిస్సుల్ కి దస్సి కెరుల,
గని తుచయ్ సిస్సుల్ కంక పింక జతతి" మెన
అన్మానుమ్ తెన్ పుసిల.
34 యేసు జోవయింక ఇసి సంగిలన్. "కేన్
పెండ్లితె, జోవయించి నెడిమి పెండ్లిఉబేడొ తిలె పొది
పెండ్లి విందుక బుకార్లస చువ్వె తతి రితి కెరుక
జయెదె గె?
35 జలె, పెండ్లిఉబేడొచి పచ్చెన జలసచి నెడిమి
తెంతొ జోక †దెర వేరతె కడ నిలె, జేవ్ దీసల్‌క జోచ
మాన్సుల్ ఏడ ఏడ చువ్వె తవుల" మెలన్.
36 యేసు జోవయింక అన్నెక్ టాలి కి సంగిలన్.
కిచ్చొ మెలె, "నొవి పాలుమ్ తెంతొ గండ చిర పొర్ని
పాలుమ్‌తె మాసిక గల్తి నాయ్. దస్సి కెర్లె, జా
నొవి పాలుమ్ చిరి జా తయెదె, చి జా గండ పొర్ని
పాల్లుమ్ తెన్ బెదె నాయ్.
37 పడ్తొ జలె, ఒత్త నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ పొర్నిచి
కాయ తెన్ కో సువితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా
కాయ పొర్ని జలి రిసొ దస్సితె నొవి ద్రాచ రస్సుమ్
సువిలెగిన, జా కాయ పులుక నెత్రెచి రిసొ జా
రస్సుమ్ పొంగుప జలె పొది జా కాయ పుట్టెదె.
పుట్టిలె, జా రస్సుమ్ సూయి జయెదె, చి కాయ కి
పాడ్ జా గెచ్చెదె.
38 నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ నొవి కాయల్‌తె సువుక
అస్సె.
39 అన్నె, తొలితొ పొర్ని ద్రాచ రస్సుమ్ పియ తిలె,
నొవి ద్రాచ రస్సుమ్‌క కోర్‌ప జతి నాయ్. కిచ్చొక
మెలె, 'నొవిచి కంట పొర్నిచి చెంగిలి' మెనుల" మెన
యేసు టాలి సంగ బోదన కెర్లన్.

6

విస్రాంతి దీసి సిస్సుల్ కెర్లిన్‌చి రిసొ పండితుల్ గోల కెర్లిసి
(మత్త 12:1-8; మార్కు 2:23-28)

1 ఏక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి, *యేసు జోచ సిస్సుల్
తెన్ పంటొ పికిలి బుయి వాట్ గెతె తా, వాట్ సొడి
తిల ఎన్నులు దొన్ని జోవయించ సిస్సుల్ కోడ అత్తొ
తెన్ రెగ్డ చొప్ప జేడవ కతె తిల.
2 జలె, పరిసయ్యుల్ సగుమ్‌జిన్ పాసి తా
యేసుచ సిస్సుల్ కెర్లిసి దెక కెర, "జేవ్ దస్సి కెర్లిసి
'కామ్ కెర్లి రితి జతయ్' మెన, ఈందె, సెలవ్
కడన్లి దీసి కెరుక నాయిమ్ నెంజిలిసి తుమ్ కిచ్చొక
కెర్తసు?" మెన జోవయింక గోల కెర్ల.

---

§ **5:30 5:30** సిస్తు నజితసక, అన్నె యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకితె తిల. కిచ్చొక మెలె, జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లి రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్‌చి సేవ కెర్తె తిల, పడ్తొ సిస్తుచి డబ్బుల్ నజితి పొది, నాయిమ్‌చి కంట అన్నె నజితె తిల. తెదొడ్‌చ యూదుల్ 'అమ్‌క నీతి, చి వేర జాతివొక నాయ్' మెనుల. రోమ్ దేసిమ్‌చ మాన్సుల్ యూదుల్ నెంజితి, చి సిస్తు నజిత సుంకర్లు యూదుల్ నెంజిలసచి సేవ కెర్తె తిల. జాకయ్ యూదుల్ జోవయింక నిస్కారుమ్ దెకితె తిల. * **5:30 5:30** 'పాపుమ్ సుదల్' మెన కిచ్చొక సంగిల మెలె, జేవ్ పండితుల్ సికడ్తి నీతి నే కెరంతసక దస్సి నిస్కారుమ్ దెకుల. జోవయింతె సగుమ్‌జిన్ నిజుమి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు 'పాపుమ్' మెంత కమొక అలవాట్ జా తవుల, గని సగుమ్‌జిన్ ఎక్కి పండితుల్‌చి కోడు పిట్టయ్‌తతి. † **5:35 5:35** 'పెండ్లిఉబేడొ' మెన జోవయించి రిసొ జొయ్యి టాలి సంగితయ్. జోవయింక పడ్తొక విరోదుమ్ సుదల్ దెర మారుల, గెద. * **6:1 6:1** యూదుల్‌చి అలవాట్ తెన్, సత్తరెక్క సత్తు దీసల్ కిచ్చొ కామ్ నే కెర్తె దేముడుక జొకర్తి దీస్. విస్రాంతి దీసి-తెలుగు. ఎత్కి సెన్వర్ యూదుల్‌క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచి కొడొ సూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక 'యెహోవ' మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి 'కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్' మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిస్‌క యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్‌క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తిస్‌చి రిసొ ఒగ్గర్ ఆగ్నల్ అవ్వి ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిస్‌క 'కామ్' మెన నింద కెర్తతి.

3 జలె యేసు జేఁవ్‌క కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,
"పూర్గుమ్ తిలొ దావీదు రానొ, జోక, చి జో తెన్
తిలసక కి చూ కెర్తికయ్, జాచి రిసొ కిచ్చొ కెర్ల గే,
కెఁయ తుమ్ సదు కెర్సు నాయ్ గే?
4 కిచ్చొ కెర్లిసి మెలె, దావీదు దేముడుచి గుడితె
పెస కెర, ఒత్త తిల పూజర్లు దేముడుక అర్పితుమ్
దిల పొడియొ వెంటన, జేఁవ్ పొడియొ పూజర్లుయి
కంక జయెదె గని అన్నె కో కంక జయె నాయ్ మెన
జాన్లె కి, జేఁవ్ పొడియొ వంట దా, దావీదు కి జో తెన్
తిలస కి నాయ్యిమ్ నెంతె కి కయ్‌ల."" మెలన్.
5 తెదొడి జోవయింక అన్నె, "సెలవ్ కడన్లి దీసిచి
ఉప్పిరి †ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొక
అదికారుమ్ అస్సె" మెన జేఁవ్ పరిసయ్యుల్‌క
సంగిలన్.

ఆతు లంబ గెలొ మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 12:9-14; మార్కు 3:1-6)

6 అన్నెక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి యేసు జా
పట్నుమ్‌తెచి యూదుల్‌చి సబ గెరి గెచ్చ పెస బోదన
కెర్తె తతికయ్, ఒత్త ఉజిల్ ఆతు లంబ గెలొ మాన్సు
ఎక్కిలొ తిలొ.
7 జలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస
చి పరిసయ్యుల్ యేసుక చెంగిల్ దెకితె తిల. కిచ్చొక
మెలె, "సెలవ్ కడన్లి దీసి యేసు జో మాన్సుక చెంగిల్
కెరెదె గే నాయ్ గె" మెన దెకుక మెన, రకితె అస్తి.
"జోక చెంగిల్ కెర్లెగిన, సెలవ్ కడన్లి దీసి కామ్ కెర్లి
రితి జయెదె, చి యేసుక నేరిమ్ వయడుక జయెదె"
మెన ఉచర అస్తి.
8 గని జేఁవ్‌చి మెన్సుతె ఉచర్లిసి యేసుక ఎర్కె,
చి ఆతు లంబ గెలొ జో మాన్సుక కిచ్చొ మెలొ మెలె,
"ఇత్తల్ జా ఎత్కిజిన్ దెకిత్ రితి నెడిమి టీఁవ."
మెలన్, చి జో ఉట్ట ఒత్త టీఁవిలన్.

9 తెదొడి యేసు జేఁవ్‌క, "సెలవ్ కడన్లి దీసి
ఎక్కిలొక చెంగిల్ కెరుక గే కస్టుమ్ కెరుక నాయిమ్?
జోవయించి ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరుక గే పాడ్
కెరుక నాయిమ్?" మెన సంగిలన్.
10 సుట్టునంత అంకి గల జోవయింతె ఎత్కి
మాన్సుక చెంగిల్ దెక కెర, ఆతు లంబ గెలొ మాన్సుక
దెక, "తుచొ ఆతు చంపొ కెరు" మెన సంగిలన్, చి
యేసు సంగిల్ రితి జో మాన్సు కెర్తికయ్, జోచొ ఆతు
చెంగిల్ జలి.
11 పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి
ఆగ్నల్ సికడ్డస జర్గు జలిసి దెకిలె, జోవయింక ఒగ్గర్
కోపుమ్ అయ్‌లి, చి "యేసుక కీసి ‡కెరుమ?" మెన
ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ లట్టబన్ల.

యేసు బారజిన్ సిస్సుల్‌క నిసాన్లిసి
(మత్త 10:1-4; మార్కు 3:13-19)

12 జలె, కిచ్చొ జలి మెలె, జేఁవ్ పొదులె ఏక్ దీసి,
ప్రార్ధన కెరుక మెన యేసు బార్ జా డొంగ్రె గెలన్. జో
ఒండి సరారాతి ఒత్త ప్రార్ధన కెర్తె తిలొ.
13 జలె, రాత్ పాయితికయ్, యేసు జోవయించ
సిస్సుల్‌క బుకారా కెర, జోవయింతె బారజిన్‌క
నిసాన, ఈంజేఁవ్ బారజిన్‌క 'Sబారికుల్' మెన నావ్
తిలన్.
14 జేఁవ్ కో కో మెలె, ఎక్కిలొ సీమోను మెలొసొ.
జోక 'పేతురు' మెన యేసు అన్నెక్ నావ్ తిలన్. పడ్తొ
పేతురుచొ బావొసి అంద్రెయ. ఒత్త తెంతొ యాకోబు
చి యోహాను. ఒత్త తెంతొ పిలిప్ చి బర్తొలొమయి.
15 పడ్తొ *మత్తయి చి తోమా. ఒత్త తెంతొ
అల్పయిచొ పుత్తుసి యాకోబు, పడ్తొ †సొంత దేసిమ్
ఏలుప కెరంతి ఆస తిలొ సీమోను మెలొ అన్నెక్లొ,
16 యాకోబుచొ పుత్తుసి యూదా, పడ్తొ
ఇస్కరియోతు మెలి గఁవ్విచొ యూదా మెలొసొ.
ఈంజొ యూదా పడ్తొ యేసుక దెర విరోదుమ్
సుదల్చి అత్తి దిలొ.

యేసు బోదన కెర కక్క చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 4:23-25; 5:1-12)

17 జలె, యేసు జో నిసాన్ల బారజిన్ తెన్
డొంగ్రె తెంతొ ఉత్ర జా, సదూనుమ్ తిలి ఏక్
టాన్‌తె టీవిల. చి జోచ అన్నె సిస్సుల్ జో
తెన్ తిల, చి ‡ఒండి యూదయ దేసిమ్‌చ
మాన్సుల్, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌చ మాన్సుల్, వెల్లి
సముద్రుమ్‌చి పాసి తిల తూరు చి సీదోను పట్నుల్‌చ
మాన్సుల్ ఒగ్గర్‌జిన్ ఒత్త తిల. ఈంజేఁవ్ జోచి బోద
సూనుక చి "అమ్‌చ జొర్జొల్ గెచ్చవెదె" మెన జా
తిల.
18 యేసు బూతల్ ఉదడ, బూతల్ దెర్ల
మాన్సుల్‌క చెంగిల్ కెర్లొ.
19 ప్రెజల్ ఎత్కి యేసుక చడుక మెన అత్తొ చంపొ
కెర్తె తిల. కిచ్చొక మెలె, జోక చడిలె, జోతె తెంతొ
సెక్తి జెయెదె, చి జా సెక్తిచి రిసొ చెంగిల్ జవుల. జోక
చడ్లస ఎత్కిజిన్ దస్సి చెంగిల్ జల.

---

† **6:5 6:5** 5:24చి ఎట్టొచి కోడు దెక. ‡ **6:11 6:11** నెంజిలె 'మారుమ'. మార్కు 3:6, చి మత్తయి 12:14 దెక. § **6:13 6:13** నెంజిలె 'ఆఁవ్ తెర్రయ్‌లస'. గ్రీకు మెలి ఈంజ ఎత్కి తొలితొ రెగిడ్లి బాస తెన్ 'తెర్రయ్‌లస' మెలి అర్దుమ్ తయెదె. * **6:15 6:15** జోవయించి అన్నెక్ నావ్ 'పేవి' గెద. 5:27 దెక. † **6:15 6:15** రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్ తెదొడి జోవయింక ఏలుప కెర్తె తిలన్, గెద. ‡ **6:17 6:17** ఇన్నె 'ఒండి యూదయ దేసిమ్' మెలె, ఏక్ వేల యూదుల్‌చి ఒండి దేసిమ్‌క సంగితయ్. మెలె, గలిలయ ప్రాంతుమ్, సమరయ ప్రదేసిమ్, చి యూదయ ప్రదేసిమ్ మొత్తుమ్ బెదయ్‌లిసి.

కీస బుద్దుల్చ మాన్సుల్క చెంగిల్ తయెదె

20 యేసు జోచ సిస్సుల్ జల మాన్సుల్క చెంగిల్
దెక ఇసి మెన సంగిలన్.
"బీద సుదల్ తుమ్క చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె,
దేముడ్డుచి రాజిమ్తె తుమ్క §వాట తయెదె.
21 తుమ్ అప్పె చూ జలసక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె,
పడ్తొక
తుమ్క సరిపుచుప జతిసి దొర్కు జయెదె.
తుమ్ అప్పె ఏడ్డసక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె,
పడ్తొక సర్దక ఆస్తె.
22 "పడ్తొ, *ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్లొసొక తుమ్ నంప కెర్లి రిసొ మాన్సుల్
తుమ్క విరోదుమ్ దెకిలె, తుమ్క అమ్చి తెన్
బెదుత్ నాయ్ మెన సంగిలె, తుమ్క దూసుప కెర్లె,
పడ్తొ జోవయింక నంపజా గార్ జల, చి జోవయించి
నావ్ కి సంగుక నెంజె, మెన తుమ్చి రిసొ మాన్సుల్
సంగిలె, తుమ్క చెంగిలి.
23 దస్సి జర్గు జతి దీసిక సర్ద సంతోసుమ్క తుమ్
నచ్చ. కిచ్చొక మెలె, ఈందె, పరలోకుమ్తె తుమ్క
వెల్లి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె. తుమ్కయ్
మాన్సుల్ కీస అల్లర్ కెరుల గే అగ్గెయ్ దేముడుచ
కబుర్లు సంగిలసక కి, జేవ్క అబ్బదించి దసయ్
అల్లర్ కెర్ల." మెన యేసు సంగిలన్.

ఆకర్క కక్క నస్టుమ్ తయెదె గే యేసు సంగిలిసి

తెదొడి యేసు అన్నె,
24 "అబ్బవోమ్మ! తుమ్ అప్పె సొమ్సారుమ్ తిలసక
కెద్ది నస్టుమ్ జెయెదె!
కిచ్చొక మెలె, ఈంజయ్ లోకుమ్చి రగుమ్చి
సుక్కుమ్
పూర్తి దొర్కు కెరన అస్సున్
ఈంజయ్ లోకుమ్తె.
25 అబ్బవోమ్మ, తుమ్ అప్పె ఈంజ లోకుమ్తె పెట్టి
బెరవన్లస,
తుమ్ కెద్ది నస్టుమ్ జస్తె!
తెదొడ్క చూ జస్తె.
అబ్బవోమ్మ, తుమ్ అప్పె ఈంజ లోకుమ్తె ఆస్తస,
తుమ్ కెద్ది నస్టుమ్ జస్తె!
తెదొడ్క ఏడ్తె, ఏడుకుడు జస్తె.
26 అబ్బవోమ్మ,
ఈంజేవ్ చెంగిల మాన్సుల్ మెన తుమ్చి రిసొ
ఎత్కిజిన్ సంగిలె,
తుమ్క కెద్ది సంతోసుమ్ జెయెదె! కిచ్చొక మెలె,
తుమ్క ఈంజేవ్ కీసి అప్పె దస్సి సంగితతి గే,
దేముడుచ కబుర్లు సంగితసుమ్
మెన అబద్దుమ్క సంగిల పూర్గుల్క
ఇనయించ అబ్బదించి దస్సి కెర,"
మెన సంగిలన్.

విరోదుమ్ సుదల్క ప్రేమ కెర్తిన్చి రిసొచి తీర్పు *(మత్త 5:38-48; 7:12)*

27 ఒత్త తెంతొ యేసు అన్నె, "తుమ్ సూన్తసక
ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్చ విరోదుమ్
సుదల్క తుమ్ ప్రేమ కెర్తె తా, చి తుమ్క విరోదుమ్
కెర్తసక చెంగిల్ దెకితె తా.
28 తుమ్క సాపెనల్ దెతసక, దేముడు
జోవయింక చెంగిల్ దెకున్." మెన తుమ్ ఇస్టుమ్
జా, చి తుమ్క దూసుప కెర్తసచి రిసొ 'చెంగిల్ తత్తు'
మెన తుమ్ ప్రార్ధన కెర.
29 తుమ్చితె ఎక్కిలొక జవున్ కో జలెకు అన్నెక్లొ
గలి పెట్లెగిన, దెబ్బ కయ్లొసొ తుక్లె తా, జోచి అన్నెక్
గలి కి జో అన్నెక్లొ పెటతి రితి, జోచి పక్క పసులవున్.
అన్నె, తుమ్చితె ఎక్కిలొచి కోటు జవున్ కో జలెకు
అన్నెక్లొ దెరన గెలె, జోచి సొక్క కి ఈంజొ అన్నెక్లొ దెర
గెతి రితి జో అడ్డు కెర్సు నాయ్.
30 తుమ్చితె కో జలెకి కిచ్చొ జవున్ నజిలె, దెంక.
అన్నె, తుచితెచొ కేన్ జవున్ మాన్సుచి సామన్
అన్నెక్లొ దెర గెలె, జో సంతోసుమ్ జలొసొ "అంచి
వస్తువ అంక దె" మెన జోచి సామన్ అన్నె నజన్సు
నాయ్.
31 మాన్సుల్ తుమ్క కీసి కెరుక మెన తుమ్
ఇస్టుమ్ జస్తె గే, తూమ్ కి జోవయింక దస్సి చెంగిల్
కెర.
32 "ఎక్కి తుమ్క ప్రేమ కెర్తసకయ్ తుమ్ ప్రేమ
కెర్లెగిన, అన్నె మాన్సుల్క నాయ్ మెలె, తుమ్క కిచ్చొ
పున్నిమ్ జా? పాపుమ్ సుదల్ కి జోవయింక ప్రేమ
కెర్తసక ప్రేమ కెరుల.
33 తుమ్కయ్ చెంగిల్ దెకితస్సకయ్ చెంగిల్
కెర్తసక, అన్నె వేర మాన్సుల్క నాయ్ మెలె, జయి
తుమ్క కిచ్చొ పున్నిమ్? పాపుమ్ సుదల్ కి దస్సి
కెరుల, గెద.
34 తుమ్క పూర్తి అన్నె దెంక సెక్తి తిలసకయ్
తుమ్ కిచ్చొ జవున్ తోడు దిలె, అన్నె మాన్సుల్క
నాయ్ మెలె, జయి తుమ్క కిచ్చొ పున్నిమ్? తెద్దిలి
అన్నె నజితి రితి పాపుమ్ సుదల్ కి ఒప్పన పాపుమ్
సుదల్క తోడు దెవుల.
35 "తూమ్, జలె, తుమ్చ విరోదుమ్ సుదల్క
ప్రేమ కెర, చి ఎత్కిజిన్క చెంగిల్ దెక, చి కిచ్చొ
అన్నె దొర్కు కెరనుక ఆస నే జతె, మాన్సుల్క తోడు
దాస. తుమ్ ఇసి బుద్ది ఇండిలె, తుమ్క వెల్లి
బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె, చి 'ఎత్కిచి ఉప్పిరి

§ **6:20 6:20** లూకా 22:29, 30 దెక. * **6:22 6:22** 5:24చి ఎట్టొచి కోడు దెక.

తిలొ దేముడుచ పుత్తర్లు ఈంజేవ్' మెన తుమ్‌చి రిసొ రుజ్జు జెయెదె. కిచ్చొక మెలె, ఎక్కి జోచి దయ ఒప్పన్‌తసకయ్ మెన నాయ్, గని అన్నె జో కెర్లి దయ నే ఒప్పన్లసక కి, ఏక్ జోవయింకయ్ జెఎవ్వి దెకన్‌తసక కి, జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సొంత ద్రయ దెకితయ్.
36 జో పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొసి జలొ దేముడు మాన్సుల్‌క కీసి కెద్ది కన్కారుమ్ దెకితయ్ గే, తుమ్ కి అన్నె మాన్సుల్‌క కన్కారుమ్ దెక.

మాన్సుల్‌క తీర్పు కెర్తిచి రిసొ సంగిలిసి (మత్త 7:1-5)

37 "అన్నె మాన్సుల్‌క కుస్సిదుమ్‌చ తీర్పుల్ తుమ్ ఉచర నాయ్, చి దేముడు తుమ్‌కయ్ తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక నాయ్. అన్నె మాన్సుల్‌క నేరిమ్‌లు వయడ నాయ్ చి, దేముడు తుమ్‌కయ్ నేరిమ్ వయడుక నాయ్. అన్నె మాన్సుల్‌క చెమించుప కెర చి, దేముడు తుమ్‌కయ్ చెమించుప కెరెదె.
38 అన్నె మాన్సుల్‌క తోడు దాస చి, దేముడు తుమ్‌కయ్ తోడు దెయెదె. కీసి దెయెదె మెలె, చెంగిల్ మీన, గట్టిజ పెల, దున్నొవ, పూర్తి బెరవయ్, తుమ్‌చి ఒట్నె సువ దెయెదె. తూమ్ అన్నె మాన్సుల్‌క కీసి మీన తస్తె గే, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తుమ్‌కయ్ దస్సి మీన దెయెదె." మెన యేసు ఒత్త బెర తిలసక సంగిలన్.
39 తెదొడి యేసు ఈంజ టాలి సంగిలొ. కిచ్చొ మెలె, "కేన్ జవుస్ గుడ్డి సుదొ అన్నెక్లొ గుడ్డి సుదొక వాట్ దెకవుక నెత్రె, గెద! వాట్ దెకవుక దెర్లె, జేవ్ దొగుల కి కేన్ జవుస్ గొయితె సేడుల.
40 సిస్సుడు జోచొ గురుచి కంట వెల్లొ నెంజె, గని జో గురుచి లెక పూర్తి సికిలొ సిస్సుడు, జోచొ గురుచొ రితొ జా తయెదె.
41 "తుమ్‌చితె ఎక్కిలొచి అంకితె ఏక్ చిల్ప బెర తిలెగిన, బావొచి అంకితె ఇదిలిదిల్ తొక్కు సేడ తిలెగిన, అంకితె చిల్ప తిలొసొ కిచ్చొక జోచి బావొచి అంకితె తిలి ఇదిలిదిల్ తొక్కు దెకితసి, గని సొంత అంకితెచి చిల్పక 'అస్సె' మెన దెకిస్ నాయ్?
42 నెంజిలె, అంకితె చిల్ప తిలొసొ కో జలెకు, జోచి సొంత అంకితెచి చిల్ప నే దెకిలె, బావొ, తుచి అంకితెచి తొక్కు కడిందె మెన తుచొ బావొక తుయి కీసి సంగుక జయెదె! తుయి ఉప్రమెన్సుచొ, తొలితొ తుచి సొంత అంకితెచి చిల్ప కడను, చి తెదొడ్‌కయ్ తుచొ బావొచి అంకితెచి తొక్కు కడితి రితి టేంట దెకితె.

చెంగిలొ రూకు మెన చి గర్చొ రూకు మెన టాలి

43 "కేన్ చెంగిలొ రూకు జలెకు గర్చ పండ్లు దెరె నాయ్, చి గర్చొ రూకు చెంగిల్ పండ్లు దెర నాయ్.
44 రూకుక చెంగిలొచొ గే గర్చొ గే చినుక జలె, జో దెర్త పండ్లుక దెకిలె డీసెదె. కంట రూక్‌తె† అంజూరుమ్ పండ్లు కోడుక నెంజె, దుబ్బల్‌తె ద్రాచ పండ్లు కోడుక నెంజె, గెద!
45 చెంగిలొ మాన్సు జోవయించి పెట్టిచి చెంగిల్ బుద్ది బెర్తుచి కెద్ది చెంగిల్ బుద్దిచ కొడొ లట్టబెదె. గర్చొ మాన్సు, జలె, జోచి పెట్టిచి విస్సుమ్‌చి బెర్తుచి గర్చ కొడొ లట్టబెదె. జోచి పెట్టి కేన్ రగుమ్‌చి బెర్తు జా తిలె, జయ్యి జోవయించి చోండి లట్టబెదె.

చెంగిల్ పునాదితె బందిలొ గేరుక టాలి (మత్త 7:24-27)

46 " 'ప్రబు, ప్రబు' మెన అంక కిచ్చొక సంగితసు? అంక దస్సి సంగితసు, గని అంచి కోడు రితి ఇండుస్ నాయ్.
47 కో అంచితె ‡జా కెర అంచ కొడొ స్తూన అంచి కోడు రితి ఇండుల గే కీస జవుల గే ఏక్ టాలితె సంగిందె.
48 దసొ మాన్సు కీసొ జయెదె మెలె, గేరు బందిలొ ఏక్ మాన్సు దీగుక గొయి కూన కెర, రెంగ్నిచి ఉప్పిరి పునాది గల కెర జా పునాదిచి ఉప్పిరి గేరు బందిలొ. జలె, పాని గట్టిజ పెట, బూరుమ్ జా జో గేరుచ కుడ్డిలె జా బూరుమ్ కెర్టల్ జా గట్టిజ లయితె తిలె కి, జా గేరు చెంగిల్ డిట్టుమ్‌చి పునాదితె తిలి రిసొ, ఎదిల్లి కి కదుల్ జయె నాయ్.
49 గని అంచి కోడు సూన్లె కి కో కెర్తి నాయ్ గే కీసి జవుల మెలె, జో మాన్సు పునాది నే కెర్తె, రితి మత్తిచి ఉప్పిరి గేరు బందిలొ, చి పాని పెట బూరుమ్ జా అయ్‌లె, గేరుచి కుడ్డి బూరుమ్ కెర్టల్ జా అయ్‌లి బేగి జా గేరు సేడ్లి, చి జా గేరు పూర్తి నాసెనుమ్ జా గెలి" మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

7

*పుంజెక్‌జీన్ జమాన్లుక వెల్లొచొ గొత్తి నుదొక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 8:5-13; యోహా 4:43-54)

1 ఈంజేవ్ కొడొ ఎత్కి ప్రెజల్ సూన్‌తి రితి సంగ కేడయ్‌లి పడ్తొ, యేసు కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్‌తె అన్నె గెచ్చు పెసిలన్.
2 జలె, ఒత్త రోమ్ దేసిమ్‌చి పుంజెక్‌జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ ఎక్కిలొ తిలొ. జోక ఒగ్గర్ ప్రేమ తిలొ గొత్తి నుదొ ఎక్కిలొ తిలన్. జో గొత్తి నుదొ గట్టిజ జొర్జొ సేడ మొర్తి రితి జా తిలన్.

---

† **6:44 6:44** అంజూరుమ్ పండ్లు బొడ్డ పండ్లు రిత జవుల ‡ **6:47 6:47** మెలె, 'కో అంక నంప కెర....' * **7: 7:1** పుంజెక్‌జీన్ చి ఉప్పిర్ అదికారి జా తిలొసొ

3 జలె, జో పుంజెక్‌జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ యేసుచి
రిసొ సూన కెర, యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్‌తె
సగుమ్‌జిన్‌క యేసుతె తెద్రయ్‌లన్; యేసుక
"జెవున్ చి అంచొ గొత్తి సుదొక చెంగిల్ కెర్సు"
మెనయ్ జోవయించి అత్తి కబుర్ తెద్రయ్‌లన్.
4-5 జలె, జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుతె జాఁ
కెర, "జో పుంజెక్‌జీన్ జమాన్లుక వెల్లొచొ గొత్తి సుదొక
తుయి చెంగిల్ కెరుక జో తగుప జలొసొ. కిచ్చొక
మెలె, అమ్ యూదుల్‌చ ప్రెజల్‌క జో ప్రేమయ్ అస్సె,
చి అమ్‌చి సబగేర్ జొయ్యి బందిలొ"' మెన, యేసుక
బతిమాల్ప జా సంగిల.
6 జలె, యేసు జోవయింతెన్ బార్ జా గెలాఁచి.
జో గెరి నే పాఁవితె అగ్గె ఇదిల్ దూరి తిలి
పొది, జో పుంజెక్‌జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ మాన్సు,
జోచ మితర్సుల్ సగుమ్‌జిన్‌క యేసుతె కబుర్
తెద్రయ్‌లన్. కిచ్చొ మెలె, "ప్రబు, అమ్‌చి రిసొ
తుయి అన్నె అల్లర్ సేడు నాయ్. తుయి అంచి గెరి
జెంక మెలె, ఆఁవ్ తగుప జలొసొ నెంజి.
7 అంక విలువ నాయ్ చి రిసొ తుచితె సొంత
జా దస్సుల్ జంక నిసాని నాయ్. గని ఒత్త తెంతొ
కి తుయి సెలవ్ కోడు సంగిలె, అంచొ గొత్తి సుదొ
చెంగిల్ జ్ఞయ్తెది.
8 ఆఁవ్ కీసి జాని మెలె, అఁవ్ కి అదికారుమ్‌క
బితొసొ, అంచి తెడి జమాన్లు అస్తి. ఆఁవ్ ఎక్కిలొక
'గో' మెలె, గెచ్చెది. అన్నెక్లొక 'జె' మెలె, జెయెది.
అంచొ గొతిమాన్సుక 'ఈంజ కామ్, జా కామ్ కెరు'
మెలె, కెరెది" మెన. జో పుంజెక్‌జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ
జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్‌చి అత్తి సంగ తెద్రయ్‌లన్.
9 జలె, ఈంజ కోడు సూన కెర, జో పుంజెక్‌జీన్
జమాన్లుక వెల్లొచి నముకుమ్‌చి రిసొ యేసు
ఆచారిమ్ జలన్. అన్నె జోచి పట్టి జెత ప్రెజల్‌చి పక్క
పసుల జోవయింక, "తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి
మెలె, అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్‌తె ఎదిలి నముకుమ్
తిలసక అప్పె ఎద కి ఆఁవ్ దెకుక నాయ్" మెన
సంగిలన్.
10 తెదొడి, కబుర్ అయ్‌లస జో పుంజెక్‌జీన్
జమాన్లుక వెల్లొచొ గెరి అన్నె కిచ్చొ దెకిల మెలె, జో
గొత్తి సుదొ చెంగిల్ జా చెంగిల్ తిలిసి.

రండెల్ మాన్సు ఎక్కిలొచొ మొర గెలొ పుత్తున్‌క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

11 ఒత్త తెంతొ అన్నె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె,
యేసు నాయీను మెలి పట్నుమ్‌తె గెచ్చుక మెన
బార్ జలన్, చి జోవయించ సిస్సుల్ చి ఒగ్గర్‌జిన్
ప్రెజల్ జోవయింతెన్ గెల.
12 జా పట్నుమ్‌చి కోటచి గుమ్ముమ్ పాసి పాఁవిలె,
ఈందె, ఒత్త మాన్సుల్ ఏక్ పీనుమ్ జా గుమ్ముమ్
వాట్ బయిల్తె వయ నెతె తిల. జా పీనుమ్ కచి
మెలె, రండెల్ మాన్సు ఎక్కిలొచి ఎక్కిలొ పుత్తుసి.
జా పట్నుమ్‌చ ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ జా రండెలి తెన్
ఒత్త తిల.
13 జలె, ప్రబు జా రండెలిక దెక జాచి ఉప్పిరి
కన్కారుమ్ జలొ, చి "ఏడు నాయ్, అమ్మ" మెన
సంగ కెర,
14 పీనుమ్‌క పాసి జా, పీనుమ్ వయిలి కట్కి
చడిలన్, చి ఒత్త జేఁవ్ వయ నెతె తిలస టీఁవిల.
తెదొడి "నాడు, ఉట్టు మెన తుక ఆఁవ్ సంగితసి"
మెన సంగిలన్.
15 జలె, జో మొర్లొ †ఉబెడొ జీవ్ జా వెస కెర
లట్టబుక మొదొల్ కెర్లన్, చి యేసు అయ్యస్‌క
బుకారా కెర, "ఈందె, తుచొ పుత్తుది" మెన జోక
జాచి అత్తి అన్నె దిలొ.
16 ఇసి జర్గు జతికయ్, ఒత్త తిల జనాబ్
ఎత్కిజిన్ బియఁ, యేసుచి రిసొ "అమ్‌చి నెడిమి
దేముడుచ కబుర్లు సంగితొ గొప్ప కమొ కెర్తొసొ బార్
జా అస్సె. వెల్లొచొ, ఈంజొ" మెన, అన్నె "ఎత్కి
అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అమ్‌తె ఉత్ర జా అస్సె"
మెన, దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల.
17 ఒత్త తెంతొ, జా దీసి యేసు జర్గు కెర్లిస్‌చి రిసొ
‡యూదుల్ జితి ఒండి దేసిమి, చి సుట్టునంతచ
ఎత్కి గఁవ్విలె ఎత్కిజిన్ సూన్ల.

బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహాను యేసుతె కబుర్ తెద్రయ్‌లిసి
(మత్త 11:2-19)

18 జలె, బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహానుచ
సిస్సుల్ జోతె గెచ్చ, యేసు జర్గు కెర్ల కమొ జోక
సంగిల.
19 యోహాను, జోచ సిస్సుల్‌తె దొగులక బుకారా
కెర, "దేముడు తెద్రవుక సంగ తిలొ రచ్చించుప
కెర్తొసొ నిజుమి తుయి గే, అమ్ అన్నెక్లొక రకుక గె?
తుమ్ పుస" మెన కబుర్ తెద్రయ్‌లన్.
20 జలె, జేఁవ్ మాన్సుల్ యేసుతె జాఁ కెర,
"దేముడు తెద్రవుక సంగ తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ
నిజుమి తుయి గే, అమ్ అన్నెక్లొక రకుక గె?" మెన
సంగ మెన "బాప్తిసుమ్ §దెతొ యోహాను అమ్‌క
తుచితె తెద్రవ అస్సె." మెన జా కబుర్ సంగిల.
21 జలె, జయ్యి గడియయ్ ఒగ్గర్‌జిన్ జబ్బుల్
బాదల్ తిలసక చి బూతల్ దెర్లసక యేసు చెంగిల్
కెర్లన్, చి ఒగ్గర్‌జిన్ గుడ్డి జలసక చెంగిల్ కెర్లన్.

† **7:15 7:15** జోవయించి వయసు విస్సెక్ చెత్తర్ వెర్సుల్‌క తకు నాయ్, దొన్ని విసొ వెర్సుల్‌క ఒగ్గర్ నాయ్ బెర్తె. ‡ **7:17 7:17** నెంజిలె 'ఒండి యూదయ దేసిమి'. § **7:20 7:20** గని జా మదెనె యోహాను జేల్‌తె తిలన్. మత్తయి 11:2 దెక.

22 తెదొడి యేసు జేఁవ్ కబుర్ అయ్‌లసక కిచ్చొ
జబాబ్ దిలన్ మెలె, "తుమ్ యోహానుతె గెచ్చ కెర,
తుమ్ దెకిలిసి, సూన్లిసి ఎత్కి జోక సంగ. గుడ్డి జా
తిల మాన్సుల్ దెకితతి, సొట్ట జా తిల మాన్సుల్
ఇండితతి, వెల్లి రోగుమ్ సేడ తిలస చెంగిల్ జతతి,
బొయ్‌రల్ జా తిల మాన్సుల్ సూన్‌తతి, మొర గెలస
జీవ్ జతతి, చి సుబుమ్ కబుర్ బీద మాన్సుల్‌క
ఆఁవ్ సూనయ్‌తసి.
23 జలె, కో జలెకు అంచి రిసొ అన్మానుమ్ నెంతె
తవుల గే, జోవయింక చెంగిలి." మెన యేసు
యోహానుచ సిస్సుల్‌క సంగిలన్.

యోహానుచి రిసొ ప్రెజల్‌క యేసు సంగిలిసి

24 యోహాను కబుర్ తెద్రవ తిలస ఉట్ట గెలి బేగి,
జో యోహానుచి రిసొ ఒత్త తిల ప్రెజల్‌క యేసు ఇసి
మెన సంగుక దెర్లన్. "జేఁవ్ పొదులె తుమ్ కిచ్చొ
దెకుక జా బయిలె గెచ్చ తిలదు? వాదుతె చివ్వర్
పెల్లి జతిసి దెకుక గెచ్చ తిలదు గె?
25 నాయ్ మెలె, కిచ్చొ వేరచి దెకుక గెలదు?
సొమ్మార్లు గలంత పాలల్ గలన్లొ మాన్సుక దెకుక
గెలదు గె? ఈందె, చెంగిల పాలల్ గలంత సుక్కుమ్
తెన్ జితస రానల్‌చ మేడల్‌తె తవుల.
26 జలె, కిచ్చొ దెకుక గెలదు? దేముడు తెద్రయ్‌లి
కబుర్ సంగితొ ఎక్కిలొక దెకుక గెలదు గె? నిజుమి,
గని జో ప్రబుచ మాములుమ్ కబుర్లు సంగితసచి
కంట యోహాను అన్నె ముక్కిమ్‌చొ జయెదె మెన,
తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితసి.
27 కిచ్చొక మెలె,
ఈందె, అంచి కబుర్ సంగితొ బారికి జతి రితి
ఎక్కిలొక తుచి పుర్రె తెద్రయ్‌తసి.
తుచి కంట అగ్గె గెచ్చ,
తుయి జెతిసి సాట్ప కెరెదె
మెన రెగిడ్లి కోడు అస్సె. జా కోడుతె 'అంచి కబుర్
సంగితొసొ' మెన ఈంజ యోహానుచి రిసొయి రెగ్డి
జా అస్సె.
28 తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తేర్‌బోదల్‌క
జెర్మిలసతె, యోహానుచి కంట వెల్లొచొ కోయి నాయ్.
జలెకి, దేముడుచి రాజిమ్‌తె కో ఎత్కిచి కంట దాక్
జవుల గే, జో యోహానుచి కంట వెల్లొ జవుల" మెన
యేసు ప్రెజల్‌క సంగిలన్.
29 జలె, ఈంజ కోడు మాములుమ్ ప్రెజల్ ఎత్కిచి
సిస్తు నజిత సుంకర్లు సూన కెర, "ఎత్కి అదికారుమ్
తిలొ దేముడుచ తీర్పుల్ సత్తిమ్‌చ" మెన ఒప్పన్ల.
జేఁవ్, అగ్గె యోహానుచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజన తిల.
30 గని పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు
దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తొసొ సికడ్తస జోచి అత్తి బాప్తిసుమ్
నజిత్ నాయ్. యోహానుచి అత్తి బాప్తిసుమ్ జేఁవ్
నజుక నెసిలిస్ తెన్ జోవయించి రిసొచి దేముడుచి
*ఇస్టుమ్ జేఁవ్ నెసిలిస్‌చి రుజ్జు దెకవ తిల. అప్పె కి
యేసుచి కోడు నెసిల.

అన్మానుమ్ జతసచి రిసొ యేసు గోల కెర్లిసి

31 యేసు అన్నె, "ఈంజ ఉగుమ్‌చ మాన్సుల్‌చి
బుద్దిక కిచ్చొ టాలి సంగుక జయెదె? జేఁవ్ కీసి
జతతి?
32 వీదులె వెస కెల్త బోదల్‌చ రిత జతతి. జేఁవ్
బోదల్ ఎక్కిలొచి ఉప్పిరి ఎక్కిలొ అన్మానుమ్ జా,
తుమ్‌క 'నచ్చుత్' మెన బవ్సి పుంగిలెకి నచ్చుస్
నాయ్.
అమ్ ఏడ్లెకి, తుమ్ బెద ఏడ్సు నాయ్"
మెన దస బోదల్ కీసి సంగుల గే, దస్సి ఆఁవ్ చి
యోహాను కిచ్చొ కెర్లె కి, తుమ్ మెన్సుస్ నాయ్.
33 కిచ్చొక ఆఁవ్ ఇసి టాలి కెర్తసి మెలె, బాప్తిసుమ్
దెతె తిలొ యోహాను కిచ్చొ అన్నిమ్ నే కతె చువ్వె
తతొసొ, కిచ్చొ ద్రాచ రస్సుమ్ గట్ర నే పితె తన్నె
తతొసొ తుమ్‌తె అయ్‌లొ, చి జోచి రిసొ "జోక
బూతుమ్ దెర అస్సె." మెంతసు.
34 ఆఁవ్ జలె, †మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ,
మాములుమ్ కతె పితె తతిస్‌చి రిసొ తుమ్ కిచ్చొ
మెంతసు మెలె, " 'ఆదె, కయ్‌రొ మత్వాలొ ఈంజొ.
సిస్తు నజిత సుంకర్లు తెన్ పాపుమ్ సుదల్ తెన్
బెదితొసొ' మెన, అంచి రిసొ సంగితసు.
35 ‡గని కచి కచి పెట్టి దేముడుచి బుద్ది తిలె, జేఁవ్
ఎత్కిజిన్‌చ కమొచి పలితుమ్‌తె రుజ్జు జయెదె"
మెన యేసు సంగిలన్.

పరిసయ్యుడుచి గెరి యేసు అన్నిమ్ కంక గెతికయ్

36 పరిసయ్యుడు జలొ ఎక్కిలొ యేసుక
అన్నిమ్‌క బుకార్లన్, చి జో పరిసయ్యుడుచి గెరి
గెచ్చ. జా దేసిమ్‌చ సొమ్మార్లుచ గెరలె అన్నిమ్‌క
కీసి ఒర్గు జా బల్లయ్ కవుల గే, దస్సి, అన్నిమ్ కతస
ఎత్కిజిన్ తెన్ యేసు కి ఒర్గు జలన్.

---

* **7:30 7:30** మెలె, "క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ జెతయ్‌చి రిసొ తుమ్ కెర్త పాపల్‌క దుకుమ్ జా ఒప్పన ముల దా బుద్ది జా, చి జా గుర్తుక బాప్తిసుమ్ నజన" మెనయ్ యోహాను బోదన కెర కెర బాప్తిసుమ్ దెతె తిలన్. పరిసయ్యుల్ గట్ర దస్సి దాక్ కెరన బుద్ది జంక నెసిల. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెద్రయ్‌లొ రచ్చించుప కెర్తొసొక నంప కెరుక నెసిల. † **7:34 7:34** దేముడుచి కొడొతె అన్నె పూర్గుమ్ రెగిడ్లిన్‌తె 'మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ' మెన సంగిలె, 'తెద్రయిందె' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ మెలి అర్దుమ్ తయెదె. దానియేలు 7:13 దెక. ‡ **7:35 7:35** నెంజిలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి బుద్ది కచి కచి పెట్టి తిలె, జా బుద్ది అన్నె మాన్సుల్‌తె దెకిలె, జాక జో దిలి బుద్ది మెన ఒప్పనుల. మత్తయి 11:19చి కోడు దెక.

37 జలె, ఈందె, లంజె జితె తిలి జా పట్నుమ్‌చి
తేర్‌బోద ఎక్లి యేసుక 'జో పరిసయ్యుడుచి గెరి
అన్నిమ్ కంక గెచ్చ అస్సె' మెన నూన కెర, ఏక్
బుడ్డితె §అత్తర్ తేల్ దెరన అయ్‌లి.
38 యేసుచి పడ్తొ జోచ చట్టొక పాసి టీవ వంపొ
జా ఏడుక దెర్లి, చి జాచి ఆఁసునొ సువి జతికయ్
యేసుచ చట్టొ తిమిలచి, జాచి సెండి తెన్ జా
తేర్‌బోద జోచ చట్టొ పుంచ, జోక చుంబ కెర, జా
అత్తర్ తేలు గాఁసిలి.
39 జలె, యేసుక బుకారా తిలొ పరిసయ్యుడు
జా ఎత్కి దెక కిచ్చొ ఉచర్లన్ మెలె, "ఈంజొ
నిజుమి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కబుర్లు
సంగితొసొ జలె, జోక చడితి తేర్‌బోద కొన్సి జయెదె,
కీసిచి జయెదె గే జాన్‌తొ. ఇన్నెక 'పాపుమ్ సుది'
మెన జాన్‌తొ."
40 జలె, జో ఉచర్లిసి జాన కెర, యేసు జోక కిచ్చొ
జబాబ్ దిలన్ మెలె, "ఓ సీమోను, తుక ఏక్ కోడు
సంగిందె" మెన సంగిలన్, చి "కిచ్చొ, గురుబాబు?
సంగు" మెన సీమోను సంగిలన్.
41 సంగితికయ్, యేసు ఏక్ టాలి సంగిలన్.
"ఏక్ సావుకారితె దొగుల రునుమ్ జా తిల. జేవ్
దొగులతె ఎక్కిలొ పాఁచ్ పుంజొ *పొదుల్‌చి కూలిచి
ఎదిలి డబ్బుల్‌క బాకి జా అస్సె, అన్నెక్లొ యాబయ్
పొదుల్‌చి కూలిచి ఎదిలిక బాకి జా అస్సె.
42 జేవ్ జోవయించి రునుమ్ కుట్టవుక నెతిర్లి
రిసొ, సావుకరి దొగులచి రునుమ్‌కి ముల దా
చెమించుప కెర్లన్. జలె, తుయి సంగు, ఈంజేవ్
దొగులతె కేన్ మాన్సు జో సావుకరిక ఒగ్గర్ ప్రేమ
జయెదె?" మెన యేసు జో సీమోనుక పరిచ్చ కెర్లన్,
చి
43 జో కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "ఒగ్గర్ బాకి
జా తిలొసొ, కిచ్చొగె" మెలన్, చి "తుయి సరిగా
ఉచర్లది" మెన యేసు జోక సంగ కెర,
44 జా తేర్‌బోదచి పక్క పసుల సీమోనుక అన్నె
ఇసి మెలన్: "ఈంజ తేర్‌బోదక దెకితసి గె? జలె,
ఆవ్ తుచి గెరి అయ్‌లయ్, గని ఆవ్ చట్టొ దొవన్‌తి
రిసొ తూయి పాని దెసి నాయ్. ఈంజ, జలె, ఇన్నెచి
ఆఁసునొ తెన్ అంచ చట్టొ దోవ అస్సె, చి ఇన్నెచి
సెండి తెన్ పుంచ అస్సె.
45 తూయి అంక చుంబిస్ నాయ్, గని ఆవ్
ఈంజ గెరి అయ్‌లి తెంతొ ఈంజ అంచ చట్టొ
చుంబుక దెర మ్‌లె నాయ్.
46 అంచి బోడి తూయి తేల్ కి సువిస్ నాయ్. గని
ఈంజ అంచ చట్టెలె అత్తర్ తేలు గాఁస దా అస్సె.
47 జాచి రిసొ తుక ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె,
ఇన్నెచ పాపల్ ఒగ్గర్ జా తిలె కి, చెమించుప జా
అస్తి. ఈంజ చెమించుప జలిస్‌క కిచ్చొ రుజ్జు మెలె,
ఇన్నెచి ఒగ్గర్ ప్రేమయ్ జా రుజ్జు దెకయ్‌తయ్. గని
కక్క తొక్కి పాపుమ్ చెమించుప జా తయెదె గే,
జోచి పెట్టి తొక్కి ప్రేమ తయెదె" మెన యేసు జో
పరిసయ్యుడుక సంగ కెర,
48 జా తేర్‌బోదక, "తుచ పాపల్ చెమించుప జా
అస్తి" మెలన్.
49 జో దస్సి మెంతికయ్, జోవయింతెన్ అన్నిమ్
కెర్తె తిలస జోవయించి పేట్ తెడి కిచ్చొ మెల మెలె,
"ఈంజొ పాపల్ చెమించుప కెర్తయ్ జలె, ఈంజొ
కొన్సొ?" మెన పేట్ తెడి ఉచరన్ల.
50 జలె, "తుయి అంచి ఉప్పిరి తుచి నముకుమ్
తిలి రిసొ రచ్చించుప జా అస్సిసి. సేంతుమ్ తెన్
గో." మెన యేసు జా తేర్‌బోదక సంగిలన్.

8

యేసు తెన్ బుల సగుమ్‌జిన్ కెర్తె సావ్రెచన

1 ఈంజ ఎత్కి జర్గు జా ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె
అగ్గె, యేసు బార్ జా పట్నలె గవ్వీలె బుల బుల,
దేముడుచి *రాజిమ్‌చి రిసొచి †సుబుమ్ కబుర్
బోదన కెర్తె తిలొ. జో తెన్ జోచ బారజిన్ సిస్సుల్
బుల్తె తిల.
2 అన్నె కొన్స మెలె, యేసు అగ్గె సగుమ్‌జిన్
జబ్బుల్ తిల తెర్‌బోదల్‌చ జబ్బుల్ గెచ్చవ చెంగిల్
కెర తిలన్, సగుమ్‌జిన్ తేర్‌బోదల్‌క బూతల్
దెర్తికయ్ ఉదడ జోవయింక కి చెంగిల్ కెర తిలన్.
జేవ్ తెర్‌బోదల్‌తె సగుమ్‌జిన్, జలె, యేసు తెన్
సిస్సుల్ తెన్ బుల్తె తిల. జోవయింతె ఎక్లి కొన్సి
మెలె, మగ్దల పట్నుమ్‌చి మరియ, జాక దెర్ల సత్తు
బూతల్‌క యేసు ఉదడ తిలన్.
3 అన్నె కొన్స మెలె, హేరోదు రానొచి గేర్‌క దెకితొ
కూజా మెలొసొచి తేర్సి యోహన్న, పడ్తొ సూసన్న చి
అన్నె ఒగ్గర్‌జిన్, జోవయింక తిలి సొంత డబ్బుల్‌క
యేసుక చి సిస్సుల్‌క సావ్రెచన కెర్తె తిల.

ఉంపిలి బీక టాలి

§ **7:37 7:37** పిరీమ్‌చి చెంగిల్ వాసెన తేలు, జా. * **7:41 7:41** ఎక్కి దేనారము ఎక్కి పొదుల్‌చి కూలి * **8:1 8:1** 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్' మెలె, 'పరలోకుమ్' ఏక్ అర్థుమ్, గని అన్నె కిచ్చొ మెలె, జో పరలోకుమ్ తెంతొ ఏలుప కెర్తిసి. జో ఏలుప కెర్తిసి మెలె, ఉగుమ్ మార్సుప జలెకయ్ ఎదార్థుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌తె ఏలుప కెరెదె, గని మదెనె కి 1. జోవయింక నంపజల మాన్సుల్‌చి పెట్టి జో ఏలుప కెర్తయ్, చి 2. జోవయించి ఆత్మనెక్తి ఈంజ లోకుమ్‌తె కామ్ కెర్తయ్. † **8:1 8:1** 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్‌చి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్' మెలె, జోవయించి రాజిమ్ పావ జా అయ్‌లిన్‌చి కబుర్, మత్తయి 12:28, మార్కు 1:15, పడ్తొ జో పాపల్ చెమించుప కెర్తిన్‌చి కబుర్, యేసుయి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలిన్‌చి కబుర్, పడ్తొ పరలోకుమ్‌తె గెతి అవ్‌కాసుమ్ జో దొర్కు కెర్లి రచ్చనచి రిసొచి కబుర్.

4 ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ కుప్పల్ కుప్పల్ బెర జా,
పట్నల్ ఎత్కి గాఁవ్వొ ఎత్కి తెంతొ యేసుతె అయ్‌లి.
జో ఏక్ టాలి జోవయ్‌ంక సంగిలన్.
5 "ఎక్కిలొ జోచి బీ ఉంపుక బార్ జలన్. ఉంపితె
తతికయ్, సగుమ్ బీ బయిలె వట్టె సేడ్లన్, చి వట్టె
జెతస గెతస జా బీ నుఁదిల, చి పిట్టల్ జేఁవ్ దాన్
వెంట కాఁ గెల.
6 అన్నె సగుమ్ బీ పత్తురు బుఁయ్యె సేడ్లన్ చి,
తెడి సాల్‌వ నాయ్ చి రిసొ గజ్జల్ జలెకి, డడ్డ మొర
గెల.
7 అన్నె సగుమ్ బీ కంట దుబ్బుల్‌తె సేడ్ల చి,
కంట దుబ్బుల్ తెన్ వడ్డితికయ్, కంట మొక్కల్
ఈంజేఁవ్ మొక్కల్‌క పెల గెల్తికయ్, ఈంజేఁవ్
మొక్కల్ పలితుమ్ దెర్తి నాయ్.
8 అన్నె సగుమ్ బీ చెంగిల్ బుఁయ్యె సేడ్లన్ చి,
వడ్డ పంటొ పికెలె, పుంజెక్ వంతుల్ పలితుమ్ దిలి"
మెన సంగ యేసు అన్నె, "సూన్‌త కంగ్డొ తిలస
సూన!" మెన కేక్ గలన్.
9 జలె, వేర మాన్సుల్ ఉట్ట గెతికయ్, "ఈంజ
టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ?" మెన యేసుక సిస్సుల్
పుసిల చి,
10 జోవయింక, "దేముడుచి రాజిమ్‌చి రిసొచ
గుట్టుల్ జాన్సుప మెన, అంచ సిస్సుల్ జతి తుమ్‌క
సెలవ్ దా అస్సె, గని వేర మాన్సుల్‌చి రిసొయి
టాలివొ తెన్ సంగితసి. కిచ్చొక మెలె, పూర్గుమ్
దేముడుచి కొడొతె ‡రెగిడ్లి రితి.
తుమ్ దెకుతసు, గని అర్దుమ్ చినుతు నాయ్,
ఆఁవ్ సంగితి బోదన సూన్‌తు, గని అర్దుమ్ కెరంతు
నాయ్." §

ఉంపిలి బీచి టాలిచి అర్దుమ్ యేసు సంగిలిసి

11 "జలె, జా టాలిచి అర్దుమ్ సంగిందె. తుమ్
సూన, బీ మెలె, దేముడు దిలి *కోడు.
12 వట్టె సేడ్ల గిడ్డల్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె,
సగుమ్‌జిన్‌చి బోదన సూన అస్తి, గని సయ్‌తాన్ జా
కెర, జోవయించి పెట్టి తెంతొ జా బోదన ఉర్ల కెర,
పఁవ్వడ్తయ్; 'నంపజా †రచ్చించుప జతు నాయ్'
మెన.
13 పత్తురు బుఁయ్యె సేడ్లి బీ జలె, సగుమ్‌జిన్
సుబుమ్ కబుర్ సూన్లి పొది సర్దసంతోసుమ్ తెన్
సూన్‌తతి గని, జోవయించి పెట్టి సుబుమ్ కబుర్‌చ
చెర్రొ నెంజిలి రిసొ గడియ నంపజలి రితి జలెకి,
జోవయించి నముకుమ్ పిట్టయ్‌తి రితి కిచ్చొ జవుస్
అల్లర్ అయ్‌లె, నముకుమ్ ముల దెతతి.
14 జలె, కంట దుబ్బుల్‌తె సేడ్లి బీ కిచ్చొ మెలె,
సగుమ్‌జిన్ సూన్‌తతి గని, జేఁవ్ జోవయించి వట్టె
గెతె తా, ఈంజ లోకుమ్‌చి జివితుమ్‌చ బాదల్,
సొమ్సారుమ్, సుక్కుమ్ జోవయింక పెల్లితయ్ చి,
జోవయించి పంటొ పికె నాయ్.
15 జలె, చెంగిల్ బుఁయ్యె ఉంపిలిస్ కిచ్చొ మెలె,
సగుమ్‌జిన్ సుబుమ్ కబుర్ చెంగిల్ నిదానుమ్ పేట్
తెన్ సూన, దెరన, జా కోడ్ రితి నిదానుమ్ ఇండ
బాదల్ ఓర్సుప జా ఆత్మపలితుమ్ దెరుల.

దీవు లగితిస్‌క టాలి కెర యేసు సంగిలి బోదన *(మార్కు 4:21-25)*

16 "ఏక్ దీవు లంబడ తిలె, జా దీవుక ఆరి
లంబడ్లి రితి నాడిచి తెడి జవుస్ కో డంకితి నాయ్,
మంచుమ్‌చి తెడి జవుస్ కో లుంకడ్తి నాయ్. జా
దీవుకంబుమ్‌చి ఉప్పిరి తివుల; 'ఒత్త తిలె, గెరి జెత
ఎత్కిజిన్‌క, జా ఉజిడి కామ్‌క జెవుస్' మెనయ్.
17 లుంకాడ తిలిసి ఎత్కి పడ్తొక డీసెదె, అప్పె
గుట్టు తిలిసి ఎత్కి జాన్‌తి రితి జా బార్ జయెదె.
18 "జలె, తుమ్ కీసి సూన్‌తె గే జాగర్త దెకన.
కిచ్చొక మెలె, తిలొసొక‡ అన్నె దెంక జయెదె, గని
నెంజిలొసొ జలె, 'అంక అస్సె' మెన జో ఉచరంతిసి
కి జోత్తె తెంతొ కడ నెంక జయెదె" మెన యేసు
సంగిలన్.

"దేముడు దిలి కోడు నంపజా కో ఇండుల గే జెవ్వి అంచి కుటుంబుమ్" *(మత్త 12:46-50; మార్కు 3:31-35)*

19 ఏక్ దీసి యేసుచి అయ్యసి జోవయించ
§బావుడ్సివొ జోతె అయ్‌ల, గని యేసు తిలి గదితె
ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ బెర తిలి రిసొ, జోతె పాఁవుక
నెతిర్ల.
20 జలె, "తుచి అయ్యది, తుచ బావుడ్డివొ తుక
దెకుక మెన జా కెర, వీదె టీఁవ అస్తి" మెన కో గే
యేసుక సంగిలన్.
21 గని జో జోవయింక, "అంచి అయ్య, అంచ
బావుడ్లు కో జవుల మెలె, దేముడుచి కోడు సూన
జయ్యి రితి కెర్తసయ్" మెన సంగిలన్.

---

‡ **8:10 8:10** యెసయా 6:9. § **8:10 8:10** మత్తయి 13:13, 15 దెక. జేఁవ్ మాన్సుల్ దెకిలెకి సూన్లె కి జోవయింక ఇస్టుమ్ నాయ్; జోవయించి పెట్టి బేడు బందిల్ రితి, చి "జోవయింక ఇస్టుమ్ నెంజిలె, కిచ్చొక జోవయింక రితి సంగుక?" మెలి రితి సంగితయ్. * **8:11 8:11** నెంజిలె 'సుబుమ్ కబుర్'; మార్కు 1:14. నెంజిలె 'యేసుచి బోదన'; మత్తయి 4:17. † **8:12 8:12** మెలె, సయ్‌తాన్ తెంతొ, పాపుమ్ తెంతొ. ‡ **8:18 8:18** ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, అంచితె సిక కో బుద్ది దెరనుల గే, జోవయింక అన్నె ఒగ్గరి సికడింది. గని సూన్లె కి కో బుద్ది ఆనన్ నాయ్ గే, చి అర్దుమ్ కెరన అస్సి మెన జో ఉచర్లె కి, జోవయింక కామ్‌క నెంజె మెన, జా కి జోతె తెంతొ కడ నెంక జయెదె. § **8:19 8:19** మెలె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక మరియ యేసుక అంగి జా పాయిలెకి, పడ్తొ మాములుమ్ మున్సున్ జలొ యొసేపు తెన్ అన్నె బోదల్ పాయ తిలి.

దోనితె గెతికయ్ ఒగ్గర్ వాదు కెర్టల్ కెర్లిన్క యేసు సేంతుమ్ కెర్లిసి
(మత్త 8:23-27; మార్కు 4:35-41)

22 ఏక్ దీసి యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్ తెన్ దోనితె వెగ కెర, "గాడు ఒత్తల్‌తొ గెచ్చుమ, జొమ్మ" మెన సంగిలన్, చి జీనుక దెర్ల.

23 జలె, నెడిమి గడ్డె పాఁవిలె యేసు నిజ గెలన్. తెదొడి వాదు పాని గట్టిజ కెర, జేఁవ్ తిలి పక్క ఉడ్డ అయ్‌లి చి, కెర్టల్‌క దోనితె ఒగ్గర్ పాని బెర్తికయ్, ప్రమాదుమ్ జతి.

24 జేఁవ్, యేసుక పాసి జా "*ప్రబు, ప్రబు, అమ్ మొర గెచ్చుమ్‌దే!" మెన సిస్సుల్ కేక్ గల ఉట్టయ్‌తికయ్, జో ఉట్ట వాదుక చి కెర్టల్‌క గోల కెర్లన్, చి వాదు ముల దిల, చి ఎత్కి అన్నె సేంతుమ్ జా గెలి.

25 తెదొడి యేసు జోవయింక, "తుమ్‌చి నముకుమ్ కేతె?" మెలన్, చి బియఁ గెచ్చు, ఆచారిమ్ జా, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ కిచ్చొ మెల మెలె, "ఈంజొ కొన్సొ జయెదె, చి వాదుక పానిక ఆడ్రల్ దిలె ఇన్నెచి కోడుక లొంగుప జా కెర్తతి?" మెన జేఁవ్ ఆచారిమ్ జల.

బూతల్ దెర్లొ మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 8:28-34; మార్కు 5:1-20)

26 జలె, యేసు సిస్సుల్ తెన్ గాడు జీన గలిలయచి మొక్మెచి గాడు ఒత్తల్‌తొచి గెరాసీనుల్‌చి ప్రాంతుమ్‌తె పాఁవిల.

27 యేసు దోని తెంతొ ఉత్ర కెర ఒడ్డుతె టీఁవితికయ్, జా గఁవ్విచొ ఎక్కిలొ జోవయింక దస్సుల్ జలన్. జో మాన్సుక బూతల్ దెర తిల. ఒగ్గర్ దీసల్ జలి జో కిచ్చొ పాలల్ గలనె నాయ్, చి కేనె జితె తిలన్ మెలె, గెరి నాయ్, గని మెస్సున్‌తె.

28-29 జో బూతుమ్ జో మాన్సుక ఒగ్గర్ సుట్లు దెర తిలన్, చి అగ్గె గఁవ్విచ జోక చట్టెలె అత్తిలె గొల్సుల్ బంద రకితె తిల, గని జేఁవ్ గొల్సుల్ కుట్టవనెదె, చి జో బూతుమ్ జోక బయిల్లు టాన్‌తె పెలవ నెయెదె. జలె, బూతుమ్ దెర్లొ జో మాన్సు అప్పె యేసుక దెక కెర, కేక్ గల జోచి చట్టె సెర్ను సేడ్లన్, చి "ఓ బూతుమ్, ఈంజొ మాన్సుచి తెంతొ బార్ జా తుయి ఉట్ట గో!" మెన యేసు ఆడ్ర దిలన్. జో మాన్సు గట్టిజ అవాడ్ కెరన, "ఓ యేసుప్రబు, ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలొ దేముడుచొ పుత్తుసి తుయి, అంచి తెన్ తుక కిచ్చొ కామ్? అంచి ఉప్పిరి దయ తిఁయ అంక అల్లర్ కెరు నాయ్!" మెన కేక్ గలన్.

30 తెదొడి, "తుచి నావ్ కిచ్చొ?" మెన యేసు బూతుమ్‌క పుసిలన్, చి †"ఎతివాట్‌జిన్" మెలన్. కిచ్చొక మెలె, ఒగ్గర్‌జిన్ బూతల్ జోక దెర తిల.

31 "జా వెల్లి ‡గొయ్యితె అమ్‌క తెడ్రవు నాయ్" మెన యేసుక బతిమాల్ప జా సంగిల.

32 జలె, జా మెట్టయ్ వెల్లి మంద అండ్రుల్ కతె తిల, చి "అండ్రుల్‌చి తెన్ అమ్ పెసిత్ రితి అమ్‌క సెలవ్ దె." మెన యేసుక జేఁవ్ బూతల్ బతిమాల్ప జా సంగితికయ్, జో సెలవ్ దిలన్.

33 తెదొడి జో మాన్సుచి తెంతొ బూతల్ బార్ జా ముల దా, అండ్రుల్ తెన్ పెసిల, చి జా అండ్రుల్ మంద మొత్తుమ్ ఒత్తచి గాటిక నిగ ఉత్ర గెచ్చ, గడ్డె సేడ డుజ మొర గెల.

34 జా అండ్రుల్ మంద రకితస జర్గు జలిసి దెక కెర, బమ్మ జా నిగ గెచ్చ, ఒండి పట్నుమ్‌తెచి సుట్టునంతచ గఁవ్వొ ఎత్కితె సూనయ్‌ల.

35 తెదొడి జర్గు జలిస్‌చి రుజ్జు సొంత దెకుక మెన ప్రెజల్ ఎత్కి బార్ జల, చి యేసుతె జా కెర కిచ్చొ దెకిల మెలె, బూతల్ ముల దిలొ మాన్సు యేసుచి చట్టె వెస అస్సె. పాలల్ గలన తా అప్పె వెర్రి నెంతె మాములుమ్ చెంగిల్ బుద్ది తెన్ అస్సె, మెన దెక కెర, బియఁ గెల.

36 అన్నె, జర్గు జలి పొది దెక తిల మాన్సుల్, జలె, బూతల్ దెర తిలొ మాన్సుక యేసు కీసి చెంగిల్ కెర్లొ గే జేఁవ్ పడ్తొ అయ్‌లసక సంగిల.

37 తెదొడి జేఁవ్ గెరాసీనుల్‌చి ప్రాంతుమ్ ఎత్కిచ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ "అమ్‌చి దేసిమ్ తుయి ముల దా ఉట్ట గో" మెన యేసుక బతిమాల్ప జా సంగిల. కిచ్చొక మెలె, జోవయింక ఒగ్గర్ బయిమ్ దెర తిలి. జాకయ్ యేసు దోనితె వెగ ఉట్ట గెలన్.

38 బూతల్ ముల దిలొ మాన్సు, జో నే గెతె "ఆఁవ్ కి తుచి తెన్ బెద జెంక అంక సెలవ్ దె" మెన బతిమాల్ప జా సంగిలన్. గని యేసు జోక,

39 "తుచి గెరి గో చి, దేముడు తుక చెంగిల్ కెర ఎదివాట్ దయ కెర్లిసి ఒత్త సంగు" మెన యేసు తెడ్రవ దిలన్ చి, జో ఉట్ట గెచ్చ, యేసు జోక ఎదివాట్ దయ కెర్లిస్‌చి రిసొ జా ఒండి పట్నుమ్‌తె సూనయ్‌లన్.

యాయీరు మెలొ అదికారి యేసుచి తోడు నజిలిసి

40 యేసు గాడు అన్నె జీన గట్టుతె పాఁవితికయ్, జో అన్నె జెతిన్‌క రక తిల చి రిసొ ప్రెజల్ ఒగ్గర్‌జిన్ జోక దస్సుల్ జల.

---

* **8:24 8:24** నెంజిలె 'బాబు, బాబు'. † **8:30 8:30** నెంజిలె, 'జమాస్లుచ ఎత్లయ్‌జిన్'. ‡ **8:31 8:31** డీసయ్‌లిసి 9:1, 20:3 దెక. ఆగి గొయి తెన్ బెదితి మాటు నెంజిలి గొయి, జా.

41 జలె, యాయీరు మెలొ ఎక్కిలొ ఒత్త అయ్‌లొ. జో యూదుల్‌చి సబ్‌గేర్‌చ్‌ొ అదికారి జ్ఞయెదె. జో యేసుచి చట్టె సెర్ను సేడ్లన్, అన్నె "అమ్‌చి గెరి జె" మెన యేసుక బతిమాల్ప జా సంగిలన్.
42 కిచ్చొక మెలె, జాక బార వెర్సుల్ వయసుచి ఎక్కి దువిసి, మొరెదె గే జియెదె గే, దస్సి జాఁ తిలి.
జలె, యేసు జో అదికారి తెన్ గెల, చి వట్టె ఒగ్గర్‌జిన్ ప్రెజల్ జోచి సుట్టునంత తా పెలపులి జతె తిల.
43 జలె, బార వెర్సుల్ తెంతొ లొఁయి గెతి బాద తిలి తేర్‌బోద ఎక్లి ఒత్త తిలి. కో కి జాచి బాద గెచ్చవుక నెత్ర గెచ్చ తిల.
44 జా, జలె, యేసుచి పడ్తొ జా పాసి జా, జోచి పాలుమ్‌చి కొంగు చడిలి చి, బేగి జా లొఁయి గెతిసి బంద్రు జా గెలి.
45 దస్సి జతికయ్, "కో అంక చడిలన్?" మెన యేసు పుసిలన్ చి, పేతురు యేసుక "గురుబాబు, జనాబ్ ఎత్కి తుచి సుట్టునంత బెర పెలపులి జతతిచి లయడ్ జతతి, గెద" మెలన్,
46 "గని అంక చడుక మెన, కో గే అంక చడిలన్. అంచి తెంతొ ఆత్మసెక్తి బార్ జా గెచ్చ అస్సె." మెన యేసు సంగిలన్.
47 జలె, జా కెర్లిసి గుట్టు తయె నాయ్, మెన జా తేర్‌బోద చిన కెర, అద్దుర్ జా యేసుచి చట్టె సెర్ను సేడ్లన్, అన్నె " 'అంచి బాద గెస్సు' మెన తుక చడిలయ్ చి, చడిల్ బేగి చెంగిల్ జలయ్" మెన ఎత్కిజిన్ ప్రెజల్‌చి మొక్మె ఒప్పన్లన్.
48 ఒప్పన్‌తికయ్, యేసు జాక, "పుత్త, అంచి ఉప్పిరి తుయి నముకుమ్ తిలి రిసొ, తుయి §చెంగిల్ జా అస్సిసి. సేంతుమ్ తెన్ గో" మెలన్.
49 జా తేర్‌బోదక యేసు దస్సి సంగితె తిలి పొది, దువిన్‌చి రిసొ యేసుతె జా తిలొ అదికారిచి గెర్‌చ సగుమ్‌జిన్ జా కెర, జో అదికారిక "తుచి నాడి మొర గెచ్చ అస్సె. ఈంజొ గురుబాబుక బుకార్లె లాబుమ్ నాయ్. జోక జా బాద పొని" మెన సంగిల.
50 యేసు ఈంజ కోడు నూన, "జేఁవ్ సంగిలిస్‌క కాతర్ నే కెర్తె, తుయి బి నాయ్. నంపజా దయిరిమ్ తెన్ తా చి, తుచి నాడి చెంగిల్ జయెదె." మెలన్.
51 జలె, యాయీరుచి గెరి పాఁవిలె, పేతురుక యోహానుక చి యాకోబుక, చి నాడిచి అయ్యస్‌అబ్బొస్‌క పిట్టవ, అన్నె కోయి జో తెన్ జా నాడి తిలిస్‌తె గెచ్చుక యేసు ఒప్పె నాయ్.
52 నాడి మొర గెలి రిసొ ఎత్కిజిన్ ఏడుకుడు జతె తిల, గని "తుమ్ ఏడ నాయ్. ఈంజ మొర గెచ్చె నాయ్. జా నిజ అస్సె." మెన సంగిలన్.
53 జాకయ్ జా నాడి 'నిజుమి మొర గెచ్చ అస్సె' మెన జాన కెర, జోక జేఁవ్ ఆస గెల.
54 గని జో, జా నాడి తిలిస్‌తె గెచ్చ కెర, జాచి ఆతు దెర, "నాడి, ఉట్టు!" మెలన్.
55 జాచి జీవ్, జాచి పెట్టి అన్నె అయ్‌లిచి, బేగి ఉట్లి. తెదొడి "ఇన్నెక తుమ్ కిచ్చొ జలెకు కవడ" మెన యేసు సంగిలన్.
56 జా నాడిచ అయ్యసిఁసి బలే ఆచారిమ్ జల, గని "జర్గు జలిసి కక్క సంగ నాయ్" మెన యేసు ఆడ్ర దిలన్.

9

బారజిన్ సిస్సుల్‌క యేసు అదికారుమ్ దా బులుక తెద్రయ్‌లిసి

(మత్త 10:5-15; మార్కు 6:7-13)

1 పడ్తొ, యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్‌క ఎక్కితె బుకారా కెర, ఎత్కి రగల్ బూతల్‌క జేఁవ్ ఉదడ్డి రిసొ, జబ్బుల్ జేఁవ్ గెచ్చయ్‌తి రిసొ జోవయింక సెక్తి అన్నె అదికారుమ్ దిలన్.
2 అన్నె, "దేముడుచి *రాజిమ్ పాఁవ జా అయ్‌లిస్‌చి రిసొ తుమ్ బోదన కెర చి, మాస్సుల్‌చ జబ్బుల్ గెచ్చవ" మెన తెద్రయ్‌లన్.
3 తెద్రయ్‌తె పొది ఇసి మెలన్: "ప్రయానుమ్‌చి రిసొ కిచ్చొ దెరన గెచ్చ నాయ్. టెక్నొ డండొ జలెకు, సెంచె జలెకు, అన్నిమ్ జలెకు, డబ్బుల్ జలెకు, దొన్ని సొక్కల్ జలెకు దెరన గెచ్చ నాయ్.
4 పడ్తొ కేన్ గెర్‌చ తుమ్‌క టాన్ దెవుల గే, తుమ్ జా గాఁవ్ జవున్ ముల్తె ఎదక, జయ్యి గెరి బస జా తా.
5 అన్నె, కేన్ పట్నుమ్‌తె జవున్ తుమ్‌క †మరియాద కెర్తి నాయ్ గే, జా పట్నుమ్ తెంతొ బార్ జతె పొది 'జేఁవ్ దస్సి జలి రిసొ దేముడుచ ‡నెంజితి' మెన గుర్తుక తుమ్‌చ చట్టొచి దూడి పంప్డన గెల" మెన యేసు సంగిలన్.
6 తెదొడి జేఁవ్ బారజిన్ సిస్సుల్ బార్ జా గాఁవ్వొ ఎత్కితె బుల బుల, చి రిసొ బోదన కెర్తె తా, మాస్సుల్‌చ జబ్బుల్ గెచ్చయ్‌తె తిల.

హేరోదు అదికారి చి ప్రెజల్ సగుమ్‌జిన్ యేసుచి రిసొ ఉచర్లిసి

(మత్త 14:1-12; మార్కు 6:14-29)

7 జా పొది, గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె ఏలుప కెర్తొ అదికారి హేరోదు, యేసు జర్గు కెర్ల కమొ ఎత్కిచి

§ **8:48 8:48** నెంజిలె 'రచ్చించుప జా అస్సిసి'. * **9:2 9:2** మత్తయి 10:7. యేసు అయ్‌లిస్ తెన్ జా రాజిమ్ పాఁవ జా అస్సె మెనుక జయెదె. ఈంజ మదెనె డీసె నాయ్, గని జోవయింక నంపజల మాస్సుల్‌చి పెట్టి జో ఏలుప కెర్తయ్, చి అప్పె కి ఈంజ లోకుమ్‌తె జోవయించి ఆత్మసెక్తి కామ్ కెర్తయ్. ఉగుమ్ మార్సుప జలె, జోవయించి రాజిమ్ పూర్తి డీసెదె. † **9:5 9:5** నెంజిలె 'బెదవంతి నాయ్'. ‡ **9:5 9:5** నెంజిలె, 'జోవయించి కోపుమ్ జోవయించి ఉప్పిరి అస్సె'

రిసొ నూన్లి రిసొ, కిచ్చొ ఉచరుక నేన కెర బాద సేడ్లొ. కిచ్చొక మెలె, యేసుక "యోహాను మొర తా అన్నె జీవ్ జా అస్సె" మెన సగుమ్‌జిన్ సంగితె తిల,

8 గని అన్నె సగుమ్‌జిన్ "పూర్గుమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ §ఏలీయా అన్నె జా అస్సె" మెల, చి అన్నె సగుమ్‌జిన్ "పూర్గుమ్ దేముడుచి కబుర్లు సంగిలొ అన్నెక్లొ మొర, అన్నె జీవ్ జా అన్నె జా అస్సె" మెన ఉచర్తె తిల.

9 జా ఎత్కి నూన కెర, హేరోదు, "యోహానుక *బోడి గండల్ కెర గెలయ్, గని ఈంజేవ్ కమొ కెర్తొసొచి రిసొ ఆవ్ ఒగ్గర్ నూన్‌తసి. ఈంజొ కొన్సొ జయెదె?" మెన, యేసు తెన్ దస్సుల్ జంక మెన వాటు చజితె తిలొ.

యేసుచ బారజిన్ బారికుల్ అన్నె ఉట్ట అయ్‌లిసి

(మత్త 14:13-21; మార్కు 6:30-44; యోహా 6:1-14)

10 యేసుచ బారజిన్ †బారికుల్, జలె, జేవ్ బులుక మెన జో తెద్రయ్‌లిస్ తెంతొ అన్నె ఉట్ట జా, జేవ్ జర్గు కెర్లిసి ఎత్కి జోక సంగిల చి, జో వేరతె జోవయింతెన్ గడియ తతి రితి, బేత్సయిదా మెంతి గవ్వి జోవయింక కడ నిలన్.

పాచ్ వెయిల్‌జిన్ మాన్సుల్‌క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి

11 జలె, జోవయింక 'ఒత్త బేత్సయిదాతె గెతయ్' మెన యేసుచి రిసొ ప్రెజల్ జనాబ్ నూన కెర, జోచి పట్టి గెల. జోతె పావితికయ్, జో జోవయింక పాసి కెరన్లన్ చి, దేముడుచి ‡రాజిమ్‌చి రిసొ జోవయింక బోదన కెర, జోవయింతె జొర్జొల్, బాదల్ తిలసక చెంగిల్ కెర్లన్.

12 జలె, పొద్దు గెచ్చుక దెర్లి చి, యేసుచ బారజిన్ §సిస్సుల్ జోతె జా కెర, "ఈంజేవ్ జనాబ్ అన్నిమ్ దొర్కు కెరంతి రితి, నిద్ర తతి రిసొ ఇన్నెక సుట్టునంతచ గవ్విలె తెద్రవు బయిలు దేసిమి అస్సుమ్, గెద. ఇన్నె కిచ్చొయ్ దొర్కు జయె నాయ్" మెల,

13 గని జో జోవయింక, "తుమి జోవయింక కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ దాస" మెలన్. దస్సి మెంతికయ్, జేవ్ "అమ్‌చితె ఎక్కి పాచ్ పొడియొ చి దొన్ని మొస్స అస్తి. నెంజిలె, అమ్ గెచ్చ ఈంజేవ్ ఎత్కిజిన్‌క అన్నిమ్ గెన ఆనుక గె?" మెల.

14 జా జనాబ్‌తెచ ముస్సుబోదల్ కెత్తిజిన్ జవుల మెలె, పాచ్ వెయిల్‌జిన్. గని యేసు సిస్సుల్‌క "యాబయ్ జిన్‌క ఏక్ దవుని, యాబయ్ జిన్‌క అన్నెక్ దవుని, దస్సి దవుని దవునివొ తెన్ జేవ్ ఎత్కిజిన్‌క వెసడ" మెన సంగిలన్.

15 జేవ్ దస్సి కెర ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్‌క వెసడ్ల.

16 తెదొడి యేసు జేవ్ పాచ్ పొడియొ చి దొన్ని మొస్స దెర, ఆగాసుమ్ పక్క దెక, 'ఈంజ తూయి దిలది' మెన దేముడు అబ్బొస్‌క జొఒర సంగ కెర, జేవ్ పొడియొ మోడ కెర, "ఎత్కిజిన్‌క వంట దాస" మెన సిస్సుల్‌చి అత్తి సొర్ప కెర దిలన్.

17 జేవ్ ఎత్కిజిన్ పేట్ బెర్తు కయ్‌ల చి, సేంసిల పొడియొ గండల్ మొస్స గండల్ బార గంపల్‌తె బెర్తు జల.

యేసుక 'క్రీస్తు' మెలొ జెంక తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ

(మత్త 16:13-19; మార్కు 8:27-29)

18 ఏక్ నుట్టు, యేసు ఎక్కిలొయి ప్రార్ధన కెర్తె తిలన్, గని జోచ బారజిన్ సిస్సుల్‌క ఒత్తయ్ తిల, చి "కొన్సొ మెన ప్రెజల్ అంక సంగితతి?" మెన యేసు సిస్సుల్‌క పుసిలన్.

19 పుసితికయ్, "బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహాను" మెన సగుమ్‌జిన్ తుక సంగితతి. అన్నె సగుమ్‌జిన్ తుక "దేముడుచి కబుర్లు సంగిలొ ఏలీయా జాఁ తయెదె" మెంతతి చి, అన్నె సగుమ్‌జిన్ "దేముడుచి కబుర్లు సంగిలొ అన్నెక్లొ పూర్గుమ్‌చొ జీవ్ జా అమ్‌చితె జా అస్సె." మెంతతి మెల.

20 జేవ్ దస్సి మెంతికయ్, యేసు "తుమ్, జలె, కొన్సొ మెన అంక సంగితసు?" మెన జోవయింక పుసిలన్ చి, " 'తెద్రయిందె' మెన దేముడు సంగ తిలొ క్రీస్తు మెలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ తుయి" మెన పేతురు జబాబ్ దిలన్.

21 గని "జా కోడు అన్నె కక్క కి సంగ నాయ్" మెన జోవయింక యేసు కచితుమ్ తెన్ ఆడ్ర దిలన్.

22 అన్నె జో, "ఆవ్ *మాన్సు జా జెర్ముస్ అయ్‌లొసొ ఒగ్గర్ స్రెమల్ సేడుక అస్సె. †వెల్లెల సుదల్, వెల్లెల పూజర్లు చి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస అంక 'జివున్ నాయ్' మెనుక అస్సె చి, ఆవ్ మొరుక అస్సె. గని తిర్రత్‌క ఆవ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె" మెన యేసు సంగిలన్.

---

§ **9:8 9:8** ఏలీయా పూర్గుమ్‌చొ మొరె నాయ్, గని ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జోవయింక దస్సె పరలోకుమ్‌తె కడ నిలన్. రానల్ దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 2:11. * **9:9 9:9** మత్తయి 14:10, మార్కు 6:27, 28. † **9:10 9:10** లూకా 6:13-16 దెక. సగుమ్‌తె 'బారజిన్ సిస్సుల్' మెన అస్సె. జేవ్ ఈంజేవ్ ఎక్కి.. తెలుగు-అపొస్తులు ‡ **9:11 9:11** 4:43చి ఎట్టొచి కోడు, చి 9:2 దెక. § **9:12 9:12** నెంజిలె 'బారికుల్'. * **9:22 9:22** 5:24చి ఎట్టొచి కోడు దెక. † **9:22 9:22** వెల్లెల మాన్సుల్, వెల్లెల పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస మొత్తుము యూదులచి వెల్లి సబ వెసితస జవుల. వెల్లెల మాన్సుల్‌తె పరిసయ్యుల్ చి సద్దూకయ్యులు కి తవుల.

దేముడుచి రాజిమ్
(మత్త 16:21-28; మార్కు 8:30–9:1)

23 తెదొడి ఎత్కిజిన్క యేసు, "కో అంక నంపజా
అంచి పట్టి బులుక ఉచరుల గే, జోచి సొంత ఇస్టుమ్
కెరుక ముల దా, రోజుక జోచి సొంత ‡సిలువ వయన
అంచి పట్టి బులుక అస్సె.
24 కిచ్చొక మెలె, జోచి సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప
కెరనుక కో కోర్ప జవుల గే, జోచి ప్రానుమ్ పాడ్ జా
గెచ్చెదె. గని అంచి రిసొ కో జోచి ప్రానుమ్ దెతి రితి
ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ ఇండుల గే, జోచి ప్రానుమ్
రచ్చించుప జయెదె.
25 మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్కి కేన్
మాన్సు జవున్ కలుగు కెరన జోచి ప్రానుమ్ పాడ్
కెరన్లెగిన, జేవ్క సిచ్చు జలెగిన, జోక కిచ్చొ లాబుమ్?
కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్.
26 కో జలెక్కు అంచి రిసొచి అంచ కొడొచి రిసొ
లాజ్ జా సత్తిమ్ నే ఒప్పనుల గే, ఆవ్ మాన్సు జా
జెర్మున్ అయ్లొసొ పరలోకుమ్ గెచ్చు అంచి అన్నె
అబ్బొసి జలొ దేముడుచి దూతల్చి పరలోకుమ్చి
ఉజిడ్చి గవురుమ్ తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె
ఉత్ర జెతి దీసిక, జేవ్ మాన్సుల్క 'అంచ' మెన
ఒప్పన్తి రితి అంచి తెన్ బెదవనుక అంక లాజ్
తయెదె.
27 గని తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి
మెలె, ఇన్నె టీవ తిలస సగుమ్జిన్ నే మొర్తె
అగ్గె దేముడుచి §రాజిమ్ దెకుల" మెన యేసు
సంగిలన్.

తీగ్ల సిస్సుల్చి మొక్మె యేసు గడియ పరలోకుమ్చి ఉజిడి జలిసి
(మత్త 17:1-8; మార్కు 9:2-8)

28 జలె, యేసు ఈంజేవ్ కొడొ సంగ పాసి పాసి
అట్టు దీసల్ గెతికయ్, ప్రార్దన కెరుక మెన, పేతురుక
యోహానుక చి యాకోబుక వట్టె కడ దెరన, యేసు
డోంక్ తిలి మెట్టయ్ గెచ్చు వెగిల.
29 యేసు ప్రార్దన కెర్తె తతికయ్, జోచి *మొకొమ్
మార్సుప జలన్ చి, జోచ పాలల్ చొక్కిల జా
దగదగాల్న మెర్సుప జల.
30 అన్నె, ఈంద, దొగుల మున్సుబోదల్ డీస
యేసు తెన్ లట్టబ్ల. కొన్స మెలె, పూర్గుమ్చ
దేముడుచి కబుర్లు సంగిత మోసే అన్నె ఏలీయా
తిల.
31 జేవ్ పరలోకుమ్చి ఉజిడ్ తెన్ డీసిల చి,
కిచ్చొచి రిసొ లట్టబ్తె తిల మెలె, దేముడుచి కోడు
తెన్ రెగిడ్లి రితి యేసు †మొరుక తిలిస్చి రిసొ, జో
మొర్తిసి ‡ఉట్ట గెతిసి యెరూసలేమ్తె జర్గు జంక
తిలిస్చి రిసొ.
32 పేతురు చి జోవయింతెన్ తిల దొగుల గూన్క
నిజ తిల గని, అన్నె చెద్దొయి జలె. యేసు
పరలోకుమ్చి ఉజిడి జలిసి చి, జో తెన్ జేవ్ దొగుల
పూర్గుమ్చ టీవిలిసి దెకిల.
33 జలె, జేవ్ పూర్గుమ్చ యేసుక ములుక దెర్లి
పొది పేతురు యేసుక "గురుబాబు, అమ్ ఇన్నె
తతిసి చెంగిలి. తుక ఏక్, మోసేక ఏక్, ఏలీయాక
ఏక్ మొత్తుమ్ తిన్ని కుడియల్ బందుమ్దె" మెలన్,
గని జో కిచ్చొ సంగితయ్ గే నేనె.
34 జలె, జో ఇసి సంగితె తతికయ్, మబ్బు ఏక్
ఉత్ర జా జోవయింక డంకిలన్ చి, డంకి జతికయ్,
సిస్సుల్ బియఁ గెల.
35 మబ్బు తెంతొ "ఈంజొ అంచొ పుత్తు, అఁవ్
§నిసాన్లసొ. ఇన్నెచి కోడు తుమ్ సూన" మెన జా
మబ్బు తెంతొ అవాడ్ సంగిలిసి సూన్ల.
36 జలె, జా కోడు సంగ కేడయ్లి బేగి, యేసు
ఎక్కిలొయి జేవ్ తీగ్ల సిస్సుల్ తెన్ తిలొ. జలె, జర్గు
జలిస్చి రిసొ సిస్సుల్ తుక్లె తా, జేవ్ పొదులె కక్క
కి జేవ్ దెకిలిస్చి రిసొ ఎక్కి కోడు కి సంగితి నాయ్.

మోర్చ సేడ్తె తిలొ బూతుమ్ దెర్లొ నాడుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 17:14-18; మార్కు 9:14-27)

37 అన్నెక్ దీసి, జేవ్ మెట్టయ్ తెంతొ ఉత్ర
జెతికయ్. ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ యేసుక దస్సుల్ జల.
38 ఈందె, జేవ్ జనాబ్తెచొ మాన్సు కేక్ గలొ.
"గురుబాబు, అంక ఎక్కిలొ పుత్తు. జోక దెకు, మెన
తుక ఆవ్ బతిమాల్ప జతసి!
39 ఈందె, ఏక్ బూతుమ్ జోక దెరుక అలవాట్
అస్సె చి, కెఁయ దెర్లె, ఈంజొ కేక్ గలన ఒర్సెదె చి,
బూతుమ్ జోక పొర్లుప కెరెదె చి, చోండివాట్ ఈంజొ
పొగుర్లు బార్ కెరవంతయ్ చి, ఇన్నెక ఒగ్గర్ అల్లర్
కెర పూర్తి అల్పు కెర కస్టనె ముల ఉట్ట గెతయ్.

---

‡ **9:23 9:23** 'సిలువ' మెన కిచ్చొక సంగితయ్ మెలె, యేసుక విరోదుమ్ సుదల్ కీసి మారుల మెలె, జోవయింక 'సిలువ' మెలిస్తె అత్తిలె చట్టిలె మేకుల్ పెట టీవడ మొర్తి రితి ములుల. జోవయింక జా సిలువతె నే టీవడ్తె అగ్గె, వట్టి గెతె తిలి పొది, జోవయించి సొంత సిలువ జోవయింక మార్తిన్తె యేసు గడియ సొంత వయుక తియార్ల; యోహాను 19:17. వడ్తొ సీమోను మెలొ ఎక్కిలొ వయితి రితి తియార్ల; మార్కు 15:21. సిలువ మెలె, డేడిక అన్నెక్ డేడి రితొ డండొ అడ్డుమ్ కెర బుఁయ్యె రోప టీవడుల. § **9:27 9:27** మత్తయి 16:28, చి మార్కు 9:21 దెక. * **9:29 9:29** మత్తయి 17:2. † **9:31 9:31** ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్చ పాపల్ వయన గెచ్చుయ్తి రిసొ. ‡ **9:31 9:31** మొర్లె, అన్నె జీవ్ జా, పరలోకుమ్తె కి ఉట్ట గెచ్చెదె. § **9:35 9:35** నెంజిలె, ఈంజ మత్తెలి రెగిడ్ల తొలితొచ సగుమ్ పుస్తకల్తె 'ఆవ్ ప్రేమ తిలొసొ' మెన రెడ్డ అస్సె.

40 అన్నె బూతుమ్‌క ఉదడ దాస మెన తుచ
సిస్సుల్‌క బతిమాల్ప జా సంగితె తిలయ్, గని జేఁవ్
నెతిర్ల" మెన జో మాన్సు యేసుక సంగిలన్.
41 సంగితికయ్, యేసు కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,
"నముకుమ్ నెంజిలి వెర్రి బుద్దిచి కాలుమ్‌చ, తుమ్.
తుమ్‌చి తెన్ ఆఁవ్ కెత్తి దీసల్ తంక? కెత్తి దీసల్
తుమ్‌క ఆఁవ్ ఓర్సుప జంక? అల్లె, జో నాడుక
అంచితె కడ ఆను!" మెన సంగిలన్.
42 జలె, జో నాడు పాసి జెతె తతికయ్, బూతుమ్
జోక పొర్లు కెరవ గిజ్జిగిజ్జిల్ కెరయ్‌లన్. గని యేసు
జో బూతుమ్‌క గోల కెర్లన్ చి, జో నాడుక చెంగిల్ కెర,
అబ్బొన్‌చి అత్తి జోక అన్నె సొర్ప కెర్లన్,
43 "దేముడు అమ్‌చొ కెద్ది సెక్తి అదికారుమ్‌చొ!"
మెన ఎత్కిజిన్ జోచి ఆచారిమ్ సంగితె తిల చి,
యేసు జర్గు కెర్లిన్‌చి రిసొ ఎత్కిజిన్ జోచి ఆచారిమ్
సంగితె తతికయ్, యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్‌క,
44 "ఆఁవ్ అప్పె సంగితిసి తుమ్ చెంగిల్ సూన.
మెలె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొక
విరోదుమ్ సుదల్ అన్నె మాన్సుల్‌చి అత్తి సొర్ప కెర
దెంక అస్సె" మెన సంగిలన్.
45 గని జా కోడుచి అర్దుమ్ జోవయింక జయె
నాయ్. జేఁవ్ జా అర్దుమ్ నే కెరంతి రితి ఎత్కి
అదికారుమ్ తిలొ దేముడు లుంకడ్లన్ చి, యేసుక
పుసుక బియఁ తుక్లె తిల.

"అమ్‌చితె కో వెల్లొ జయెదె?"
(మత్త 18:1-5; మార్కు 9:33-37)

46 జలె, "అమ్‌చితె కో వెల్లొ ముక్కిమ్ జయెదె?"
మెన సిస్సుల్ లట్టబన ఇదిల్ గగ్గొల్ జల.
47 గని జోవయించి పెట్టి ఉచర్లిసి యేసు చిన కెర,
ఏక్ బాలబోదక దెర, జోచి పక్క టీఁవడ,
48 జోవయింక ఇసి మైలన్. "*ఈంజొ బాలబోదక
జవున్ అంచి నావ్ తెన్ కో జలెకు మరియాద కెరెదె
గే, అంకయ్ మరియాద కెర్లి రితి జయెదె. అన్నె,
కో జలెకు అంకయ్ మరియాద కెరుల గే, అంక
తెర్రయ్‌లొ దేముడు అబ్బొక కి మరియాద కెర్లి రితి
జయెదె. తుమ్ ఎత్కిజిన్‌తె కో దాకు కెరనెదె గే,
జొయ్యి వెల్లొ జయెదె" మెన జోవయింక సంగిలన్.

బూతల్‌క ఉదడ్లొ ఎక్కిలొచి రిసొ సిస్సుల్ ఆచారిమ్ జలిసి
(మార్కు 9:38-40)

49 తెదొడి యోహాను మెలొ సిస్సుడు యేసుక
కిచ్చొ మెన సంగిలన్ మెలె, "గురుబాబు, ఎక్కిలొ
తుచి నావ్ తెన్ బూతల్‌క ఉదడ్లిసి దెకిలమ్. జో
అమ్‌చి తెన్ తుచి పట్టి గెతొసొ నెంజెచి రిసొ జోక
ఆటంకుమ్ కెర్లమ్" మెన సంగిలన్.
50 గని యేసు జోవయింక, "జోక ఆటంకుమ్ కెర
నాయ్. కిచ్చొక మెలె, కో తుమ్‌చి కామ్‌చి ఉప్పిరి
విరోదుమ్ కెరె నాయ్ గే, తుమ్‌చి పచ్చెన జతొసొ
జయెదె" మెన యేసు సంగిలన్.

సమరయ ప్రదేసిమ్‌చి ఏక్ గఁవ్విచ మాన్సుల్ యేసుక టాన్ నే దిలిసి
51 ఒత్త తెంతొ కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, యేసు
మొర్రి పరలోకుమ్‌తె అన్నె గెతి సమయుమ్ పాసి జా
అయ్‌లి పొది, 'యెరూసలేమ్‌తె అప్పె ఉట్ట గెచ్చుక
అస్సె' మెన జాన కెర బార్ జలన్, అన్నె వట్టె గెతె తా,
52 'అంక టాన్ తెయార్ కెర్తు' మెన, సగుమ్‌జిన్‌క
యేసు పుర్రె కబుర్ తెర్రయ్‌లన్. దస్సి మెన జేఁవ్
గెచ్చ, సమరయ సుదల్‌చి ఏక్ గఁవ్వి గెల.
53 గని జా గఁవ్విచ ప్రెజల్ యేసుక టాన్ దెంక
నెసిల. కిచ్చొక మెలె,† యెరూసలేమ్‌తె గెచ్చుక జోచి
ఉద్దెసుమ్.
54 'జా గఁవ్విచ దస్సి బుద్ది తెన్ అస్తి' మెన
యేసుచ సిస్సుల్ యాకోబు చి యోహాను దెక కెర,
కిచ్చొ మెల మెలె, "ప్రబువ, ఇన్నెక డయ గెలి రితి
ఆగాసుమ్ తెంతొ ఆగి ఆనవుమ గె?" మెన పుసిల.
55 గని యేసు పసుల జోవయింక ‡గోల కెర్లన్.
56 జోచ సిస్సుల్ తెన్ తోడ్ అయ్‌ల తేర్‌బోదల్
తెన్ వట్టె గెచ్చ, అన్నెక్ గఁవ్వి గెల.

యేసు తెన్ బుల్తన ఎక్కి మెన్సు తెన్ తంక మెన సంగిల్సి
(మత్త 8:19-22)

57 యేసు సిస్సులీసి తెన్ వట్టె గెతె తతికయ్, ఏక్
మాన్సు యేసుతె జాఁ కెర, "తుయి కేనె గెలె కి, అఁవ్
క్కి తుచి తెన్ బెద జెయిందె" మెన యేసుక సంగిలన్
చి,
58 యేసు జోక, "నక్కల్‌క పార్లు, ఆగాసుమ్‌చ
పిట్టల్‌క గూడలు, గని ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్‌లొసొక బోడి వంపొ కెర్తి టాన్ నాయ్" మెన
జబాబ్ దిలన్.
59 అన్నెక్లొక, "అంచి పట్టి జె" మెలన్, గని
"ప్రబు, ఆఁవ్ తుచి తెన్ నే జెతె అగ్గె గెచ్చ కెర, అంచొ

* **9:48 9:48** మార్కు 9:37 దెక. † **9:53 9:53** యెరూసలేమ్‌తె యేసు గెలె కిచ్చొక జేఁవ్ సమరయ సుదల్ కోపుమ్ జతతి మెలె, "ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుక మెలె, ఎక్కి అమ్‌చి యెరూసలేమ్‌చి దేముడుచి గుడితె సత్తిమ్ బక్తి కెరుక జయెదె" మెన యూదుల్ సంగితతి, అన్నె సమరయ సుదల్‌క నిస్కారుమ్ ఉచర్తతి, చి రిసొ జా కోపుమ్‌క యెరూసలేమ్‌తె గెతసక మరియాద దెతి నాయ్. ‡ **9:55 9:55** ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల నగుమ్ పుస్తకల్‌తె ఇసి అస్సె: గోల కెర, తుమ్‌చి బుద్ది కేనె తెంతొ చి గే నేన్సు. కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ కిచ్చొక అయ్‌లయ్ మెలె, మాన్సుల్‌చ జీవితుమ్‌క పాడ్ కెరుక నాయ్, గని జోవయింక రచ్చించుప కెరుకయ్ అయ్‌లయ్ మెలన్.

అబ్బొ మొర గెతె ఎదక జోక పోస కెర, జో మొర్లె జోక రోవ గెలుక మెన, అంక సెలవ్ దె" మెన సంగిలన్.
60 యేసు జోక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె కి, "మొర్లస
జోవయించ సొంత మొర్లసక రోవ గెల్తు, గని తుయి
కిచ్చొ కెరుక అస్సె మెలె, 'దేముడుచి రాజిమ్ పాఁవ
జా అస్సె' మెన, తుయి గెచ్చ, జా రాజిమ్చి రిసొచి
సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరు" మెన ఆడ్ర దిలన్.
61 ఒత్త తెంతొ అన్నెక్లొ "తుచి పట్టి జెయిందె,
ప్రబు. గని తొలితొ ఆఁవ్ గెరి గెచ్చ, గెర్చ మాన్సుల్క
ఆఁవ్ స్నంగ జెతి రితి సెలవ్ దె" మెన యేసుక
సంగిలన్.
62 జోక యేసు, "కో జలెకు నాజెల్ దెర కేఁసుక
మొదొల్ కెర పడ్తొ దెకితె తిలె, జో మాన్సు దేముడుచి
రాజిమ్చి కామ్క నెంజె" మెన జబాబ్ దిలన్.

10

డబ్బయ్‌జిన్ మాన్సుల్ దొగుల దొగులక యేసు తెద్రయ్‌లిసి

1 ఇన్నెచి పడ్తొ యేసు అన్నె *డబ్బయ్‌జిన్
మాన్సుల్క నిసాన, జేఁవ్ దొగుల దొగుల బార్ జా,
జో గెచ్చుక తిలి ఎత్కి పట్నుమ్, ఎత్కి టాన్‌తె జేఁవ్
పుర్రె గెచ్చుక మెన జోవయింక తెద్రయ్‌లన్.
2 తెద్రయ్‌లి పొది జోవయింక, "గట్టిజ పంటొ పిక
†లాయితి కాలుమ్ జా అస్సె‡. పంటొ బలేగ ఒగ్గర్
అస్సె, గని పికిల్ పంటొ లాయ ఆన్‌తి రిసొ దస్సి
ఆన్‌త మాన్సుల్ తొక్కిజిన్ అస్తి. జాకయ్, ఈంజ
పంటొ లాయితసక బార్ కెర తెద్రవు" మెన ఈంజ
పంటొ పికడ్తొ ఎజొమానిక తుమ్ ప్రార్ధన కెర.
3 అల్లె, బార్ జా గెచ్చ. ఈందె, నక్కల్‌చి
నెడిమి మెండ పిల్లల్‌క తెద్రయ్‌లి రితి తుమ్‌క ఆఁవ్
తెద్రయ్‌తసి.
4 డబ్బుల్ సెంచె జవున్, జోడ్లు జవున్ దెరన గెచ్చ
నాయ్, అన్నె వట్టె సమయుమ్ పాడ్ కెర్తి రితి కచి
తెన్ లట్టబా నాయ్.
5 అన్నె, కేన్ గెరి తుమ్ గెతె గే బేగి, "ఈంజ గేరుచి
ఉప్పిరి దేముడుచి సేంతుమ్ తవున్!" మెన తుమ్
సంగ.
6 జా గెరితె సేంతుమ్‌చొ మాన్సు తిలె, తుమ్
సంగిలి సేంతుమ్ జోవయించి ఉప్పిరి తయెదె. గని
దసొ మాన్సు నెంజిలె, తుమ్ ఆన్‌లి సేంతుమ్ ఒత్త
నే తయెదె, పసుల తుమ్‌చితె అన్నె బుల జెయెదె.
7 జలె, కేన్ సేంతుమ్ గెర్చ తుమ్‌క టాన్ దిలె
జయ్యి గెరి తా, వేరచితె ఉట్ట గెచ్చ నాయ్. అన్నె,
తుమ్ ఒత్త తిలె పొది, జేఁవ్ దెతిసి కతె పితె తా
జా గెరి తా, కిచ్చొక మెలె కామ్ కెర్తొసొ జోచి జీతుమ్
నఙనుక నాయిమ్. గేర్ గేర్ బుల నాయ్.
8 తుమ్ కేన్ పట్నుమ్ గెలె కి, జేఁవ్ తుమ్‌క
మరియాద కెర, జేఁవ్ తుమ్‌క కిచ్చొ దిలెకి జా కా.
9 అన్నె, జా పట్నుమ్‌చ జొర్జొల్ జబ్బుల్ తిల
మాన్సుల్‌క చెంగిల్ కెర చి, "దేముడుచి రాజిమ్
తుమ్‌క పాసి జా అస్సె." మెన జోవయింక బోదన
కెర.
10 గని కేన్ పట్నుమ్ తుమ్‌క కిచ్చొ మరియాద కెర్తి
నాయ్ గే, జా పట్నుమ్‌చ వీదులె తుమ్ గెచ్చ, ఇసి
మెన సంగ.
11 "అమ్‌చ చట్టెలె లంబిలి తుమ్‌చి పట్నుమ్‌చి
దూడి కి తుమ్‌చి బుద్దిచి ఉప్పిరి సాచి తతి రితి
పండ్ల దా ఉట్ట గెతసుమ్. గని కిచ్చొ కోడు తుమ్
ఉచరన మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ పాసి జా అస్సె
మెన తుమ్ సాచి స్నంగ.
12 తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజ
లోకుమ్‌చ మాన్సుల్‌క వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసి అయ్‌లె,
సొదొమ మెలి పూర్గుమ్ కుడ్తె §నాసెనుమ్ జలి
పట్నుమ్‌చి గత్తిచి కంట, తుమ్‌క మరియాద నే కెర్లి
కేన్ పట్నుమ్‌చచి ఉప్పిర్ ఒగ్గర్ సిచ్చ జయెదె" మెన
యేసు సంగిలన్.

తిన్ని పట్నుల్‌క యేసు గట్టిజ గోల కెర్లిసి *(మత్త 11:20-24)*

13 "అయ్యొ! కొరాజీనా పట్నుమ్‌చ చి
బేత్సయిదా పట్నుమ్‌చ, తుమ్‌చి సిచ్చ కెద్ది! తుమ్‌చి
నెడిమి ఆఁవ్ కెర్ల కమొ అమ్‌చ యూదుల్ నెంజిల
తూరు చి సీదోను మెల పట్నులె ఆఁవ్ కెర్తయ్ జలె,
జేఁవ్ పట్నుల్‌చ మాన్సుల్, జేఁవ్ కెర్ల పాపల్‌క రిసొ
అగ్గెయి దుకుమ్ జా ముతిత, జేఁవ్ కెర్ల పాపల్‌చి
రిసొచి దుకుమ్‌క బస్తల్ బందన, సార్ గాంసన వెస
తా జేఁవ్ జోవయించి పాపుమ్‌క దుకుమ్ జలిస్‌చి
రుజ్జుల్ దెకయ్‌త.
14 గని పూర్గుమ్ జేఁవ్ తూరు పట్నుమ్‌చ కి
సీదోను పట్నుమ్‌చ కి ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర్తె తిలె కి,
ఈంజ లోకుమ్‌చ ఎత్కిజిన్‌క వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా దీసి
తుమ్‌క జతి సిచ్చ జేఁవ్ పట్నుల్ జతి సిచ్చచి కంట
ఒగ్గరి జయెదె.

---

* **10:1 10:1** సగుమ్‌తె 'డబ్బయ్‌దొన్నిజిన్' మెన రెడ్డ అస్సె. † **10:2 10:2** యోహాను 4:35-38 దెక. ‡ **10:2 10:2** మాన్సుల్ సుబుమ్ కబుర్ సూన అంక నంపజా దేముడుచి రాజిమ్‌తె బెదితి కాలుమ్ జా అస్సె. § **10:12 10:12** సొదొమ పట్నుమ్ పూర్గుమ్ కీసి నాసెనుమ్ జలి మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జా పట్నుమ్‌చి ఉప్పిరి ఆగి సువ దిలన్. ఆదికాండుమ్ 13:12, చి 18:20-19:29.

* **10:15 10:15** నెంజిలె 'ఉప్పిర్ గెచ్చ గవురుమ్ జస్తె గె? నాయ్, గెద, ఎట్టొ గెచ్చ నిస్కారుమ్-జస్తె' మెలి అర్ధుమ్ కి ఉచరుక జయెదె. కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్‌చ మాన్సుల్ 'ఆమ్ యూదుల్ జమ్‌దెచి రిసొ ఆమ్ చెంగిల్ జమ్‌దె. తూరు చి సీదోనుచ మాన్సుల్ యూదుల్ నెంజితిచి రిసొ గార్ జవుల' మెన ఉచరుల.

15 పడ్తొ తూమ్, కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్చ
మాన్సుల్, తుమ్ *పరలోకుమ్తె ఉక్కిల్ జస్తె గె?
నాయ్, గెద, తుమ్ †వెల్లి ఆగి గొయ్తె ఉత్ర గెతె"
మెన యేసు సంగిలన్.
16 తెదొడి యేసు జోచ సిస్సుల్క, "తుమ్చి కోడు
కో సూనుల గే, అమ్చి కోడు సూన్లి రితి జయెదె.
తుమ్కయ్ కో మరియాద కెర్తి నాయ్ గే, అంకయ్
కి మరియాద నే కెర్లి రితి జయెదె. కో అంకయ్
మరియాద కెర్తి నాయ్ గే, అంక తెద్రయ్లొ దేముడు
అబ్బొక కి మరియాద నే కెర్లి రితి జతయ్" మెన
సంగిలన్.

యేసు గఁవ్విలె అగ్గె తెద్రయ్ల డబ్బయ్జిన్ ఉట్ట అయ్లిసి

17 యేసు అగ్గె గఁవ్విలె తెద్రయ్ల ‡డబ్బయ్జిన్
జోవయించి కామ్ కెర కేడవన, సర్దసంతోసుమ్ తెన్
యేసుతె అన్నె ఉట్ట జా కెర, "ప్రబు, గెచ్చ మెన
బూతల్క తుచి నావ్ తెన్ ఉదడ్లె, అమ్చి కోడు జేవ్
కి సూన ఉట్ట గెతతి" మెన జోవయించి సర్ద సంగిల.
18 యేసు జోవయింక, "సయ్తాన్ పరలోకుమ్
తెంతొ, జోచి టాన్ తెంతొ బిజిలి మొల్కిలి రితి. డీన
సేడ గెలిసి ఆఁవ్ దెక్కిలయ్.
19 ఈందె, తుమ్క కెద్ది అదికారుమ్ దా అస్సి
మెలె, తుమ్ అయివొక, పొట్టిల్క సుఁదిలె జవున్
తుమ్ కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ జసు నాయ్, సయ్తాన్చి
సెక్తి తిలస ఎత్కిచి ఉప్పిరి తుమ్ ప్రమాదుమ్ నెంతె
జీన్తె. తెద్ది సెక్తి అదికారుమ్ తుమ్క దా అస్సి.
20 గని ముక్కిమ్క తుమ్ కిచ్చొచి రిసొ
సర్దసంతోసుమ్ తంక మెలె, బూతల్ గట్ర తుమ్క
బియఁ ఉట్ట గెతిస్చి రిసొ నాయ్, గని 'ఇన్నె జెవుల'
మెన తుమ్చ నవ్వొ పరలోకుమ్తె రెగిడ్లిస్చి
రిసొయి తుమ్ సర్దసంతోసుమ్ జా" మెన యేసు
జోవయింక సంగిలన్.

దేముడు అబ్బొస్చి రిసొ సిస్సుల్క సంగిలిసి (మత్త *11:25-27; 13:16-17*)

21 జయ్యి గడియయ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి
ఆత్మసెక్తిక యేసు ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జా
దేముడు అబ్బొస్క కిచ్చొ మెన ప్రార్దన కెర్లన్ మెలె,
"పరలోకుమ్క కి బూలోకుమ్క కి అదికారుమ్ తిల్లొ
ఓ బ, 'జానుమ్' మెన జోవయింక జెవ్వి గవురుమ్
ఉచరంతసక చి ఒగ్గర్ సదు కెర్లసక ఈంజ జర్గు
జతిసి ఎత్కిచి అర్దుమ్ లుంకడ, బాలబోదల్ జల
రిత గవురుమ్ నెంజిలసక అర్దుమ్ దెకవ అస్సిసి
మెన తుక జొఁర, మెన అంచి సర్ద ఆఁవ్ సంగితసి.
తుచి దయతె ఇసి కెర్లది, గెద" మెన ప్రార్దన కెర్లన్.
22 "అంచొ అబ్బొ ఎత్కి అంచి అత్తి సొర్ప కెర
దా అస్సె. అన్నె, ఆఁవ్ పుత్తుసి కొన్సొ జయిందె గే
అబ్బొ ఎక్కిలొయి జానె, చి అబ్బొ కొన్సొ జయెదె గే,
ఎక్కి ఆఁవ్ పుత్తుసి జాని, చి అన్నె కక్క జోవయింక
దెకయిందె గే, జెవ్వి జాన్తి" మెన సంగిలన్.
23 తెదొడి యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్ తిలి పక్క
పసుల ఎక్కి జోవయింకయ్, "తుమ్ దెకితిసి దెకిత
మాన్సుల్క చెంగిలి!
24 తుమ్క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె,
పూర్గుమ్చక చి కంట తుమ్క ఒగ్గర్ చెంగిలి.
కిచ్చొక మెలె, పూర్గుమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలస
ఒగ్గర్జిన్, రానల్ ఒగ్గర్జిన్ తుమ్ దెకితిసి దెకుక
జేఁవ్ కోర్ప జలెకి, దెకుక నెతిర్ల. తూమ్ సూన్తిసి
సూనుక జేఁవ్ కోర్ప జలెకి, సూనుక నెతిర్ల. జా
అఁకాసుమ్ జోవయింక దొర్కు జయె నాయ్" మెన
యేసు సిస్సుల్క సంగిలన్.

ప్రేమబుద్ది తిలొ సమరయ సుదొచి రిసొ సంగిలి టాలి

25 ఏక్ సుట్టు యూదుల్చి మోసే తెన్ దేముడు
దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తొసొ ఎక్కిలొ టీఁవ కెర, యేసుక
పరిచ్చ కెరుక ఉచర ఇసి పుసిలన్. "గురుబాబు,
పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె ఆఁవ్ బెద కెయఁక్క
తెయఁక జితి వాట్ అంక దొర్కు జంక మెలె, ఆఁవ్
కిచ్చొ కెర్లె జయెదె?" మెన పుసిలన్.
26 జో దస్సి పుసితికయ్, యేసు జోక, "మోసే
పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్ల §ఆగ్నల్తె
కిచ్చొ మెన రెగ్డ అస్సె? ఒత్త కిచ్చొ సంగితయ్?" మెన
పుసిలన్.
27 జో యేసుక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,
*"తుమ్చొ ప్రబు జలొ దేముడుక
తుచి ఎత్కి పెట్టి తెన్, తుచి ఎత్కి మెన్సు తెన్,
తుచి ఎత్కి సెక్తి ఎత్కి తెన్,
తుచి ఎత్కి బుద్ది తెన్ నిదానుమ్ ఎక్కి ప్రేమ కెర్తె
తంక. అన్నె,
తుమ్క తుమి కెద్ది ప్రేమ కెరంతసు గే,
తుచి పక్కయ్చక కి తెద్ది ప్రేమ కెర్తె తంక"
నేన దేముడు మోసేచి అత్తి దిలి ఆగ్నల్చి కోడు
సంగిలన్.

† **10:15 10:15** నెంజిలె 'వెల్లి ఆగి గొయ్తె'. ‡ **10:17 10:17** నెంజిలె 'డబ్బయ్దొన్నిజిన్'. § **10:26 10:26** తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె.

* **10:27 10:27** ద్వితీయోపదేశ కాండుము 6:5 చి లేవీయకాండుమ్ 19:18.

28 జో దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, యేసు జోక "తుయి
సరిగా జబాబ్ దిలది. తుయి సంగిల్ రితి కెర్తె తిలె,
పరలోకుమ్‌తె తుయి బెద కెఁయ్ఁక తెఁయఁక జితి
వాట తుక దొర్కు జయెదె" మెలన్.
29 జో మాన్సు, జలె, జో అన్నె సగుమ్‌జిన్‌క
చెంగిల్ నే దెకితిన్‌క, 'తప్పు నెంజె' మెన రుజ్జు దెకుక
ఉచర, "జలె, అన్నె మాన్సుల్‌క మెలె, కక్క?" మెన
పుసిలన్.
30 పుసితికయ్, యేసు ఏక్ టాలి సంగ జబాబ్
దిలన్. ఇసి మెన; "అమ్‌చొ యూదుడు ఎక్కిలొ
యెరూసలేమ్ తెంతొ యెరికో పట్టుమ్‌తె గెచ్చుక
మెన వట్టె గెతె తిలన్, చి చోర్లుచి అత్తి దెర్ను సేడ్లన్‌క,
జేఁవ్ జోచ పాలల్ కడ కెర జోక పెట గెల కెర, జోక
ఇదిలిదిల్ జీవ్ తతె, జో మొర్తి రితి ముల దా ఉట్ట
గెల.
31 "జలె, కీసి గే పూజరి ఎక్కిలొ జయి వాట్
అయ్‌లన్, అన్నె, జో మాన్సుక దెక పాసి నే గెతె
వాట్‌చి ఒత్తల్‌తొ పక్క ఉట్ట గెలన్.
32 దస్సి, దేముడుచి గుడితెచి సేవ కెర్తొ
†లేవీయుడు ఎక్కిలొ కి జా టాన్‌తె అయ్‌లె, జో కి
దెక కెర, వాట్‌చి ఒత్తల్‌తొచి పక్క ఉట్ట గెలన్.
33 "గని ‡సమరయ సుదొ ఎక్కిలొ జా వట్టె
ప్రయానుమ్ గెతె తా, జో మాన్సు సేడ తిలిస్‌తె
అయ్‌లన్, అన్నె జోక దెక కెర, యూదుల్
నిస్కారుమ్ దెకితొ ఈంజొ సమరయ సుదొ, జో సేడ
తిలొ యూదుడుచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా,
34 పాసి గెచ్చు దెబ్బల్ లయ్‌లిస్‌తె తేలు చి ద్రాచ
రస్సుమ్ 'ఓస్తు' మెన సువ దా, కట్లు బందిలన్ చి,
ఇన్నెచి సొంత గాడ్డెచి ఉప్పిరి వెగడ దా, ఏక్ అద్దె
గెరితె న కెర, జోవయింక దొర్కు జలి సావ్రెచన కెర్లన్.
35 అన్నెక్ దీసి, దొరత్ చి కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్
జేబితె తెంతొ వెంట కెర, జా అద్దె గెరిచొ సావుకరిక
దా, ఈంజొ మాన్సుక చెంగిల్ దెకితె తా, ఇన్నెచి రిసొ
అన్నె కిచ్చొ కర్చు సేడ్తె గే, ఆఁవ్ అన్నె అయ్‌లి పొది
తుక దెందె మెన ఈంజొ సమరయ సుదొ ఒప్పన్లన్.
36 "జలె, చోర్లుతె దెర్ను సేడ్లొ జో అన్నెక్లొక
ఈంజేఁవ్ తీగ్లతె కేన్ మాన్సు ప్రేమ కెర్లొసొ జలొ?
కిచ్చొ ఉచర్తసి? సంగు" మెన జోక యేసు పరిచ్చ
కెర్లన్.
37 "జోక కన్కారుమ్ దెకిలొసొ" మెన జబాబ్
దిలన్‌చి, రిసొ యేసు జోవయింక, "తుయి గో, చి
అన్నె మాన్సుల్‌క దస్సి ప్రేమ కన్కారుమ్ దెకితె తా"
మెన సంగిలన్.

మార్త మరియచి గెరి యేసు గోత్ గెలిసి

38 జలె, యేసు అన్నె సిస్సుల్ వట్టె గెతె తతికయ్,
ఏక్ గఁవ్వి పాఁవ అయ్‌లక, మార్త మెలి తేర్‌బోద
జోవయింక మరియాద కెరుక మెన గెరి బుకార్లన్.
39 జాక మరియ మెలి బేన్సి తిలి. జా, జలె,
ప్రబుచి చట్టె వెస జో సంగితె తిలి బోదన సూన్‌తె
తిలి.
40 మార్త, §గెర్‌చి కామ్ కెరుక మెన బమ్మ జతె
తిలి, అన్నె, యేసుతె గెచ్చ కెర, "ప్రబు, ఆఁవ్ ఎక్కిలి
ఈంజ కామ్ కెర్తి రితి అంచి బేని బద్దుకుమ్ జా
ముల్‌తయ్ మెన దెక్సిస్ నాయ్ గె? జా అంక తోడు
కెర్సు. సంగు" మెలన్.
41 గని ప్రబు జేఁవ్‌క కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,
"మార్త, మార్త, తుయి ఒగ్గర్ కమొ తియన బమ్మ జా
పంబ్ర జతసి.
42 ఎత్కి కమొతె ఎక్కి ముక్కిమ్‌చి సుబుమ్
కబుర్ సూన్‌తి జయ్యి వాట మరియ నజన అస్సె,
జా జాచి తెంతొ కడుక జెయె నాయ్." మెన జాక
సంగిలన్.

11

ప్రార్ధన కెర్తిస్‌చి రిసొ యేసు బోదన కెర్లిసి
(మత్త 6:9-15)

1 ఏక్ దీసి కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, యేసు ఏక్
టాన్‌తె ప్రార్ధన కెర్తె తిలన్, అన్నె, ప్రార్ధన కెర
కేడయ్‌లె, జోచ సిస్సుల్‌తె ఎక్కిలొ జోక "ప్రబు,
బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహాను జోచ సిస్సుల్‌క
ప్రార్ధన కెరుక సికడ్లి రితి, అమ్‌క కి ప్రార్ధన కెరుక
తుయి సికడ." మెన సంగిలన్.
2 దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక ఇసి
మెలన్. "తుమ్ ప్రార్ధన కెర్తె పొది ఇసి మెన;
*ఓ బ, తుచి నావ్ గవురుమ్ జవున్.
తుచి రాజిమ్ అమ్‌చితె జెవున్.
3 సరిపుచుప జతి అన్నిమ్ అమ్‌క రోజుక దొర్కు కెర
దె.
4 పడ్తొ, అమ్‌క పాపుమ్ కెర్త మాన్సుల్‌క ఆమ్
†చెమించుప కెర్తసుమ్,
చి ఆమ్ కెర్త పాపల్ తుయి అమ్‌క చెమించుప కెరు.
అమ్ పాపుమ్ నే కెర్తి రితి,
సయ్‌తాన్ పాపుమ్ కెరయ్‌తిన్ తెంతొ
దయ కెర అమ్‌క పిట్టవు,
మెన తూమ్ ప్రార్ధన కెర" మెన యేసు సిస్సుల్‌క
సికడ్లన్.

† **10:32 10:32** మెలె, లేవీ పూర్తుమ్‌చొచి నెకుమ్‌చొ. ‡ **10:33 10:33** సమరయ సుదల్‌క యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకితతి.
§ **10:40 10:40** నెంజిలె, 'అన్నిమ్ తెయార్ కెరుక మెన'. * **11:2 11:2** నెంజిలె 'ఓ పరలోకుమ్ తిలొ అమ్‌చొ దేముడు అబ్బొ'.
† **11:4 11:4** మెలె, జేఁవ్ అమ్‌క పాపుమ్ నే కెర్లి రితి అమ్ దెకితసుమ్.

లాజ్ నెంతె పుసితొ మింతు
(మత్త 7:7-11)

5 తెదొడి జోవయింక అన్నె, "తుమ్‌తె కో జలెకు
ఎక్కిలొ మితుసి జలె, అందరె సొక్కుక మింతుస్‌చి
గెరి గెచ్చ, ఓ నేస్తము, అంక తిన్ని పొడియొ బదుల్
ద.
6 అంచొ అన్నెక్లొ మిత దూరి ప్రయానుమ్ జా అస్సె
చి, జోక అన్నిమ్ దెతిసి అమ్‌తె కిచ్చొ కి నాయ్".
7 పొడియొ సంగుక గెలి గెర్‌చొ ఎజొమాని, జలె,
గేర్ తెడి తెంతొ "అంక ఇసి అల్లర్ కెరుక పొని. కెవ్డి
డంక అస్సి చి, ఆఁవ్ అంచ బోదల్ నిజ అస్సుమ్.
అప్పె ఉట్ట దెంక నెతిరి" మెనెద,
8 జలె, తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జో జోక
మింతుస్ జయెద చి రిసొ నాయ్; మింతుస్ జలెకి
నెసె, గెద; గని జో లాజ్ నెంతె పుసితె తత్తయ్‌చి
రిసొ, జో ఉట్ట కెర జోక దొర్కు జలిసి ఎత్కి దెయెద.
9 జాకయ్ తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె,
దొర్కు జలిసి ఎత్కి, దేముడుతె తుమ్ సంగితె తా,
తుమ్‌క దెయెద. ఎక్కి మెన్సు తెన్ చజిలె దొర్కు
జయెద. కెవ్డితె ఉంక్రయ్‌తె తిలె, తుమ్‌క కెవ్డి ఉగ్డ
దెయెద.
10 కో నజిలె, జోక దొర్కు జయెద, చజిలొసొక,
దొర్కు జయెద. కెవ్డితె కో ఉంక్రయ్‌లె, జోచి రిసొ ఉగ్డ
దెయెద.
11 తుమ్‌తె సగుమ్‌జిన్‌క బోదల్, తుమ్‌తె కేన్
జవుస్ మాన్సుచొ పుత్తుసి ‡"మొస్సొ రోస్ ద" మెలె,
అబ్బొసి అయి దెయెదె గె? నాయ్, గెద.
12 నెంజిలె "అండొ ద" మెలె, పొట్టె దెయెదె గె?
నాయ్, గెద.
13 జలె, తుమ్ మాన్సుల్ పాపుమ్ సుదల్ తిలె
కి తుమ్‌చ బోదల్‌క చెంగిల్‌చి దెంక జాన్సు జలె,
పరలోకుమ్ తిలొ దేముడు అబ్బొతె కో జోచి సుద్ది
తిలి ఆత్మక నజిలె దెయె నాయ్ గె? కచితుమ్
దెయెద.
14 ఏక్ సుట్టు యేసు గుల్లొ కెర్తొ ఏక్ బూతుమ్‌క
ఉదడ్తె తిలొ. జో బూతుమ్ జో మాన్సుక ముల దిలె,
జో మాన్సు లట్టబుక మొదొల్ కెర్లొ, చి దెకిల ప్రెజల్
ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జల.
15 గని జోవయింతె సగుమ్‌జిన్ §పండితుల్
సూన కెర కిచ్చొ మెల మెలె, "బూతల్‌క రానొ
జలొ *బయెల్జెబూల్‌చి నావ్ తెన్ ఈంజొ బూతల్‌క
ఉదడ్తయ్" మెన సంగిల.
16 అన్నె సగుమ్‌జిన్, జోక పరిచ్చ కెరుమ మెన
ఉచర, "తుచి సెక్తి పరలోకుమ్‌చి అదికారుమ్‌చి
తిలె, జా రుజ్జు దెకయ్‌తి కిచ్చొ జవుస్ వెల్లి కామ్
అమ్‌చి మొక్మె కెరు" మెన సంగిల.
17 గని యేసు జోవయించి మెన్సుతె తిలిసి జానె
చి, జోవయింక, "కేన్ జవుస్ రాజిమ్‌తెచ మాన్సుల్
జోవయింక జెఁవ్వి విరోదుమ్ జా వర్స వర్స జా
యుద్దుమ్ కెరన్లె, జా రాజిమ్ పాడ్ జా గెచ్చెద, అన్నె,
†కేన్ గేరు జవుస్ మాన్సుల్ వర్స వర్స జా జోవయింక
జెఁవ్వి విరోదుమ్ కెరన్లె, జా గేరు జవుస్ సేడెద.
18 దస్సి, సయ్‌తాన్ సయ్‌తాన్‌చి ఉప్పిరి జొయ్యి
యుద్దుమ్ కెర్లె, జోచి రాజిమ్ కీసి టీఁవెద, టీఁవుక
నెత్రె మెలె, అంక బయెల్జెబూల్ జోవయింక సాయిమ్
తతికయ్ బూతల్‌క ఉదడ్తయ్" మెన తుమ్
సంగితను.
19 జలె, ఏక్ కోడు తుమ్ ఉచర. ఆఁవ్ ఏక్
వేల బయెల్జెబూల్‌చి నావ్ తెన్ బూతల్‌క ఉదడ్లెగిన,
తుమ్‌చయ్ సిస్సుల్ కచి నావ్ తెన్ ఉదడ్తతి?
బూతల్‌క ఉదడ్త తుమ్‌చయ్ సిస్సుల్ అంచి రిసొ
తుమ్‌క తీర్పు సంగుతు!
20 గని దేముడుచి ఆతుక మెలి కోడు జోచి
సెక్తికయ్ ఆఁవ్ బూతల్‌క ఉదడ గెల్తసి జలె,
కచితుమ్ దేముడుచి రాజిమ్ తుమ్‌తె అప్పె పాఁవ
జా అస్సె.
21 కేన్ జవుస్ ‡బలుమ్ సుదొ, జోచ అయ్‌దల్
ఎత్కి దెరన జోచి సొంత గేరు రకితె తిలె, కో నే దెర
గెతి రితి జోచ ఆస్తుల్ చెంగిల్ తవుల.
22 గని జోచి కంట ఒగ్గర్ §సెక్తి తిలొసొ అయ్‌లె,
జోక పెట జిన్లె, జో మాన్సు నంప కెర్ల అయ్‌దల్
ఈంజొ అన్నె సెక్తి తిలొసొ వెంట గెల కెర, జోచ
ఆస్తుల్ దెర గెచ్చ జోచ మితర్సుల్ తెన్ వాటల్ కెరన
వంటనుల.
23 "జలె, కో అంచి పచ్చెన జయె నాయ్ గే, అంక
విరోదుమ్ జా అస్సె, చి అంచి రాజిమ్‌తె జేఁవ్ బెదితి
రితి కో అంచి తెన్ మాన్సుల్‌క అంచితె ఆనె నాయ్
గే, అంచి మందక చెదుర్ప కెర్తయ్." మెన యేసు
సంగిలన్.

బూతుమ్ ముల దిలి గెరి అన్నె ఒగ్గర్ బూతల్ ఉట్ట జా బస జతిస్‌చి టాలి
(మత్త 12:43-45)

24 తెదొడి యేసు అన్నెక్ కోడు సంగిలొ, "ఏక్
మాన్సుక బూతుమ్ దెర తిలెగిన, జో బూతుమ్ జో
మాన్సుచి తెంతొ ముల దా తత్తిచి రిసొ టాన్ చజన
బయిలె గెచ్చ బుల్తె తయెదె, గని టాన్ నే దొర్కు జలి

‡ **11:11 11:11** నెంజిలె ఈంజ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె అన్నె కిచ్చొ బెద తిలి మెలె, "పొడియొ ద" మెలె, అబ్బొసి పత్తురు దెయెదె గె? నెంజిలె "మొస్సొ రోస్..."... § **11:15 11:15** మత్తయి 12:24, మార్కు 3:22. * **11:15 11:15** మెలె, సయ్‌తాన్.
† **11:17 11:17** మత్తయి 12:25, మార్కు 3:25. ‡ **11:21 11:21** సయ్‌తానుక టాలి జయెద. § **11:22 11:22** యేసుక్రీస్తుక టాలి జయెద.

రిసొ, ఉచరన, ఆఁవ్ ముల దిలొ గెరి అన్నె గెచ్చిందె మెన
25 జో గెరి అయ్‌లె, జో గెర్‌చొ మాన్సు వడ్డవ కెర
సుబ్రుమ్ కెర అస్సె మెన దెక కెర
26 గెచ్చ, అన్నె జాచి కంట గర్చ సత్తు బూతల్‌క
పట్టి కడ ఆనెదె చి, జేఁవ్ ఎత్కి జో మాన్సుతె పెన
కెర, ఒత్తయ్ బస జవుల. జాచి రిసొ, పట్టొ జో
మాన్సుక అగ్గెచి కంట ఒగ్గర్ అల్లర్ జయెదె" మెన
యేసు సంగిలన్.

కక్క ఒగ్గర్ చెంగిల్ గే యేసు సంగిలిసి

27 యేసు ఈంజ కోడు సంగితికయ్, కిచ్చొ జర్గు
జలి మెలె, ఒత్త బెర తిల జనాబ్‌తె ఏక్ తేర్‌బోద
"తుక పాయిలి దూదు పియడ్లి అయాద్‌క ఒగ్గర్
చెంగిలి!" మెన కేక్ గలిలి.
28 జలె, యేసు కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,
"నాయ్, గెద. కక్క ఒగ్గర్ చెంగిల్ మెలె, దేముడుచి
కోడు సూన, జయ్యి కోడ్ రితి ఇండితసకయ్"
మెలన్.

జేఁవ్ యూదుల్‌చి అన్మానుమ్ బుద్దిచి రిసొ సంగిలిసి

(మత్త 12:38-42; మార్కు 8:12)

29 అన్నె ఒగ్గర్‌జిన్ ప్రెజల్ బెర జెతె తతికయ్,
యేసు ఇసి మెన బోదన కెరుక దెర్లన్. "ఈంజ
కాలుమ్‌చ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ పాపుమ్‌చ. అంచి
అదికారుమ్‌క రుజ్జు దెకయ్‌త వెల్లెల కమొక కోర్‌ప
జతసు, గని అంచి అదికారుమ్ దెకయ్‌తి రిసొ
ఎక్కిక పిట్టవ, కేన్ వేర కామ్ కెర దెంక నెంజె.
కేన్ మెలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ యోనా
పూర్గుమ్‌చొక జర్గు జలిసి జా వెల్లి కామ్ టాలి
జయెద్దె.
30 *యోనా పూర్గుమ్‌చొ తిర్రతి వెల్లొ మొస్సొచి
పెట్టి తా బార్ జలిసి నీనెవె పట్నుమ్‌చ మాన్సుల్‌క
ఏక్ రుజ్జు జలి, గెద. దస్సి, మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్‌లయ్ అంక †జర్గు జతిసి దొర్కు జలి రుజ్జు
జయెదె.
31 "జలె, ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్‌క వెల్లి
తీర్పు కెర్తి దీసిక, తుమ్ ఈంజ కాలుమ్‌చ
అన్మానుమ్ జల యూదుల్ కి, యోనా బోదన కెర్ల
నీనెవె పట్నుమ్‌చ ప్రెజల్ కి, బెద టీఁవితె. జేఁవ్
తుమ్‌క 'గర్చ' మెన రుజ్జు దెకవుల. కిచ్చొక మెలె,
జా దేసిమ్‌చ మాన్సుల్ యోనా కెర్లి బోదన సూన
కెర, జేఁవ్ కెర్ల పాపల్‌చి రిసొ దుకుమ్ జా, మెన్సు
మార్చుప, నంపజా బుద్ది జల గని తూమ్ నాయ్.
ఈందె, యోహానుచి కంట వెల్లొ తుమ్‌చి నెడిమి
‡అస్సె.
32 పడ్తొ, వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా దీసిక, §సేబా మెలి
దచ్చెన దేసిమ్‌చి పూర్గుమ్ తిలి రాని ఎక్లి, ఈంజ
కాలుమ్‌చ మాన్సుల్ తెన్ టీఁవ, తుమ్‌క 'గర్చ' మెన
రుజ్జు దెకయెదె. కిచ్చొక మెలె, పూర్గుమ్ జా రాని
'సొలొమోను రాొ సంగితి బుద్ది సూనిందె' మెన,
ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ దూరి తెంతొ అయ్‌లి. గని, ఈందె,
సొలొమోనుచి కంట వెల్లొ తుమ్‌చి నెడిమి *అస్సె.

మాన్సుచి పేట్ తెడి చెంగిల్ ఉజిడి కావలె మెలిసి

33 "కేన్ జవున్ మాన్సు ఏక్ దీవు లంబడ తిలె,
జా దీవుక ఆరి లంబడ్లి రితి గెర్‌చి మజ్‌గెర్‌తె కూన్లి
గొయితె జవున్ తితి నాయ్, నాడిచి తెడి జవున్
డంకితి నాయ్, గని గెరి జెత ఎత్కిజిన్‌క జా ఉజిడి
దెతి రిసొ దీవుకంబుమ్‌చి ఉప్పిరి తివుల.
34 "తుమ్‌చి ఆఁగుక తుమ్‌చ అంకివొ దీవు జలె,
తుమ్‌చ అంకివొ †టేంట తిలె, తుమ్‌చి ఒండి ఆఁగ్
ఉజిడ్ తెన్ తయెదె. గని తుమ్‌చ అంకివొ మయ్‌ల
జా తిలె, తుమ్‌చి ఆఁగ్ ఎత్కి ఆమన్ రితి అందర్
తెన్ తయెద్దె.
35 జాకయ్, తుమ్‌చి పెట్టి తిలి ఉజిడి అందర్ నే
జతి రితి జాగర్త తెన్ తా.
36 జలె, తుమ్‌చి ఒండి అఁగి కేన్ పక్క కి అందర్
నెంజితె రితి ఉజిడి బెర తిలె, దీవుచి ఉజిడి కీసి
తుమ్‌క ఉజిడి దెకయెదె గే, దస్సి, తుమ్‌చి పెట్టిచి
ఉజిడి సొస్టుమ్ డీసెదె" మెన యేసు సంగిలన్.

పరిసయ్యుల్‌క చి దేముడుచి కొడొ సికడ్తసక యేసు తీర్పు సంగిలిసి

(మత్త 23:1-36; మార్కు 12:38-40; లూకా 20:45-47)

37 యేసు జా బోదన సంగ కేడయ్‌తికయ్,
పరిసయ్యుడు ఎక్కిలొ యేసుక జోచి గెరి అన్నిమ్
కా జె మెన బుకార్లన్, చి యేసు జో తెన్ గెరి గెచ్చ
అన్నిమ్ కంక వెసిలన్.
38 జలె, యేసు అత్తొ నే దొవన్‌తె అన్నిమ్ కతయ్
మెన దెక కెర జో ఆచారిమ్ జ్ఞలొ.
39 యేసుప్రబు జోక, "తుమ్ పరిసయ్యుల్ గలస్లు
గిన్నలు ఉప్పిర్ పక్క దోవ, తుమ్‌చి ఆఁగుచి ఉప్పిరి
దొవన్‌తసు, గని గలసు గిన్న తెడి ముర్కి తా గెలి

---

* **11:30 11:30** యోనా 1-4 అద్యయల్. † **11:30 11:30** మెలె, యేసు మొర తిర్రత్‌క అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితిసి. లూకా 23, 24 అద్యయల్. ‡ **11:31 11:31** సొంతచి రిసొ సంగితయ్. § **11:32 11:32** సొంతచి రిసొ సంగితయ్. * **11:32 11:32** రానల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 10 అద్యయిమ్. † **11:34 11:34** 'టేంట అంకివొ' మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెన్ యేసు తెన్ బెద జోవయించి బుద్ది దెరన జయ్యి బుద్దిక సత్తిమ్ ఇండితిసి. 'మయ్‌ల అంకివొ' మెలె, సయ్‌తాన్ తెన్ బెదిలిసి; జోవయించి పొరపాట్ బుద్ది, పాపుమ్‌బుద్ది దెరన పాపుమ్ ఇండితె తా గార్ జతిసి.

రితి, తుమ్‌చి పేట్ తెడి కిచ్చొ అస్సె మెలె, ఆస బుద్ది పాపుమ్‌బుద్ది బెర అస్సె.
40 తుమ్ బుద్ది నెంజిలస, ఉప్పిరి తిలిసి
జెర్మయ్‌లొ దేముడు, తెడి తిలిసి కి జెర్మయ్‌లొసొ
నెంజె గె? కెర్లొ, గెద!
41 జలె, తెడి తిలిసి దర్ముమ్‌క దాస, చి ఈందె,
తుమ్‌క ఎత్కి సుద్ది జయెదె.

42 "అయ్యొ తుమ్ పరిసయ్యుల్, తుమ్‌క సిచ్చ
పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక మెలె, తుమ్ పొచ్చెన్ రొడ్డొతె
చెరమల్లితె దసచ ఎత్కితె దెస్సు వంతుల్ కెర, ఏక్
వంతు ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక దెతసు.
గని మాన్సుల్‌చి ఉప్పిరి సత్తిమ్ తీర్పు కెరుక చి,
దేముడుక ప్రేమ కెరుక తుమ్ పఁవ్సితసు. జలె,
కిచ్చొ కిచ్చొ వస్తువల్‌తె దెస్సు వాటల్ కెర ఏక్ వాట
జోవయింక దెంక తప్పు నెంజె, గని ముక్కిమ్‌క
సత్తిమ్ తీర్పు కెర్తె తత్తదు జలె, దేముడుక ప్రేమ కెర్తె
తత్తదు జలె, తుమ్‌క చెంగిల్ తత్తి!

43 "అయ్యొ, తుమ్ పరిసయ్యుల్, తుమ్‌క సిచ్చ
పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక మెలె, సబ గెరిచ ముక్కిమ్
టాస్లుతె వెసుక కోర్‌ప జతసు, సంతవీదులె
ఎత్కిజిన్ అమ్‌క జొకర్తు మెన కోర్‌ప జతసు.
44 అయ్యొ, తుమ్‌క సిచ్చ పిట్టె నాయ్! తుమ్
కీసి జతసు మెలె, బయిలె తతా నే డీస్త మెస్సుల్ రిత
అస్సున్. 'మెస్సుల్' మెన నేన కెర, మాన్సుల్ ఒత్త
సుఁదితతి" మెన యేసు టాలి కెర సంగిలన్.

45 తెదొడి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్
సికడ్తొసొ ఎక్కిలొ యేసుక, "గురుబాబు, తుయి ఇసి
సంగిలె, ‡అమ్‌క కి మరియాద కడ్తసి" మెలన్.
46 యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "తుమ్
మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస, అయ్యొ!
తుమ్‌క కి సిచ్చ పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక మెలె, కూలి
మాన్సుల్‌క సావుకర్లు కీసి కంది వయితి జాడు
వయడుల గే, దస్సి తూమ్, ఒగ్గర్ ఆడ్ర రితి కెరుక
అస్సె మెన, ప్రెజల్‌క జాడు వయడ్తి రితి కెర్తసు. గని
తుమ్ వయడ్త జాడ్లు రిత ఆడ్ర సుల్కున కెర్తి రిసొ
తుమ్‌చి కిడి ఊంటి కి నే చంపొ కెర్తి రితి, జేవ్
ప్రెజల్‌క కన్కారుమ్ జసు నాయ్.
47 అయ్యొ, తుమ్‌చి సిచ్చ పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక
మెలె, తుమ్‌చ పూర్గుమ్‌చ దేముడుచ కబుర్లు
సంగిలసక మార్ల, చి జా టాన్‌క జోవయించి రిసొ
§చెంగిల మెస్సున్‌లు తుమ్ బందయ్‌తసు.
48 దస్సి, జోవయించి పాపుమ్‌తె తుమ్
బెదిలిస్‌చి రిసొ తుమ్‌చి ఉప్పిరి జోవయించి
ఉప్పిరి సాచుల్ జతసు. కిచ్చొక మెలె, జేవ్
జోవయింక మార్ల, చి తూమ్ జోవయింక మెస్సున్‌లు
బందయ్‌తస్సు.
49 జాకయ్ దేముడుచి గ్యానుమ్ సంగిలిసి కిచ్చొ
మెలె, అంచ కబుర్లు సంగితస సగుమ్‌జిన్‌క, అంచ
బారికుల్ జతస సగుమ్‌జిన్‌క, జా కాలుమ్‌క అమ్‌చ
యూదుల్‌తె తెద్రయిందె, చి జా కాలుమ్‌క అమ్‌చ
యూదుల్ జోవయింతె సగుమ్‌జిన్‌క మారుల,
సగుమ్‌జిన్‌క వేర సిచ్చుల్ అల్లర్ కెరుల" మెన అస్సె.
50 దస్సి, బూలోకుమ్ జెర్మయ్‌లి తెంతొ అప్పె ఎద
అబ్బదించి తూమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలసచి
లొఁయి సువిలి పాపుమ్ తుమ్ ఈంజయ్ కాలుమ్‌చ
వయితె. కెఁయ తెంతొ సూఁయి జలిసి మెలె,
51 *హేబెలు అన్నొసి అత్య కెర్లి తెంతొ మొదొల్
కెర, †దేముడుచి గుడిచి నెడిమి బలి దెతి స్తంబుమ్
సొడి మాన్సుల్ మార్లొ జెకర్యాచి లొఁయి సువిలి
ఎదచి లొఁయి. నిజుమి తుమ్‌క ఆఁవ్ కచితుమ్
సంగితసి, జేవ్ ఎత్కిజిన్‌చి లొఁయి సువిలి
పాపుమ్‌చి సిచ్చ ఈంజయ్ కాలుమ్‌చక లయెదె.
52 "అయ్యొ, తుమ్ మోసే తెన్ దేముడు దిలి
ఆగ్నల్ సికడ్తస, తుమ్‌క సిచ్చ పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక
మెలె, దేముడు రెగిడ్లిస్‌తెచి బుద్ది గ్యానుమ్‌చి
‡గేరుచి తాలల్ కడి తుమ్ దెర గెచ్చ లుంకాడ
అస్సున్. తూమ్ కి ఒత్త పఁవ్స నాయ్, చి ఒత్త పెసుక
గెల అన్నె మాన్సుల్‌క కి అడ్డు కెర, ఒత్త పెసడ్సు
నాయ్" మెన యేసు సంగిలన్.
53 యేసు ఒత్త తెంతొ ఉట్ట గెతికయ్, మోసే తెన్
దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస చి పరిసయ్యుల్ జోచి
ఉప్పిరి ఒగ్గర్ కుస్సిదుమ్ జా, కిచ్చొ కిచ్చొచి రిసొ
జోవయింక పుస లట్టబడ పరిచ్చ కెర్లి రితి జతె తిల.
54 'ఏక్ వేల జో కిచ్చొ జవున్ తప్పు సంగిలె జోక
దెరుక జయెదె' మెన, రకితె తిల.

12

మాయబుద్దిచి రిసొ యేసు సంగిలిసి

1 తెదొడి *ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ యేసుతె బెర
జా ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ సుఁద సుఁది జతె తతికయ్,
యేసు తొలితొ జోచ సిస్సుల్ తెన్ లట్టబుక దెర,

‡ **11:45 11:45** కిచ్చొక మెలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస పరిసయ్యుల్ తెన్ బెదితస జవుల. § **11:47 11:47** మత్తయి 23:29-30. * **11:51 11:51** ఆదికాండుమ్ 4:8. † **11:51 11:51** 2 దిన: పుస్తకుమ్ 24:20-22. యేసు నే జెతె అగ్గె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ ఆకర్‌చొ మాన్సు ఈంజొ జెకర్యా మెలొసొ. ‡ **11:52 11:52** మత్తయి రెగిడ్లిస్‌తె, మత్తయి 23:13తె కిచ్చొ అస్సె మెలె, "మాన్సుల్‌చి మొక్కె తుమ్ పరలోకుమ్‌చి కెడ్డివొ డంకితసు....". * **12:1 12:1** నెంజిలె, జా అర్దుమ్‌క 'లచ్చజిన్ మాన్సుల్' మెన రెడ్డ అస్సె.

“పరిసయ్యుల్ జేవ్ సొంత సికడ్డి బుద్ది ఇండితి నాయ్. పొడియొ కెర్తి పీట్‌తె కీసి జా పొడియొ కెర్తిసి ఎత్కిక పులయెదె గే, దస్సి పరిసయ్యుల్ చి జా మాయబుద్ది దెకిలె, అన్నె మాన్సుల్ కి దస్సి మాయబుద్ది సికుక జయెదె. జాకయ్ తుమ్ జాగర్త దెకన.

2 డంకి జలిసి కిచ్చొ జలెకి కెఁయఁక తెఁయఁక నే డీస్తె తయె నాయ్. లుంకడ్లిసి కిచ్చొ జలెకి కెఁయఁక తెఁయఁక ఎత్కిక నే జాన్‌తి రితి జెయె నాయ్. ఆకర్‌క డీసెదె, ఆకర్‌క జానుప జయెదె.

3 అందర్‌తె తుమ్ కిచ్చొ సంగ తస్తె గే, ఉజిడ్‌తె సూనయ్ జయెదె, చి అన్నె కోయి నెంతె కెవ్డివొ డంకన కిచ్చొ కచి కండయి సంగ తస్తె గే, మేడల్‌చ ఒర్నెల్ తెంతొ సాట్ప జయెదె.

కక్క బింక గే నే బింక గే యేసు సంగిలిసి
(మత్త 10:28-31)

4 “జాకయ్, గోతుసుదల్, తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్‌చి ఆఁగుక మారుక తెరితసక తుమ్ బియఁ నాయ్. జేఁవ్‌చి పడ్తొ తుమ్‌క అన్నె కిచ్చొ అల్లర్ కెరుక నెతిర్తి

5 నాయ్, గని తుమ్ కక్క బింక గే తుమ్‌క సంగితసి. కక్క మెలె, మాన్సుచి ఆఁగుక మార్లి పడ్తొ జోవయింక వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె గల దెతి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుకయ్ తుమ్ బియఁ. తుమ్ జోకయ్ బియఁ మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితసి.

6 “ఈంజ దేసిమ్‌చ మాన్సుల్ పాఁచ్ గెర్‌పిట్టల్ దొన్ని కాసుక వికుల, గెద. జలె, దసచక ‘విలువ’ మెన మాన్సుల్ నే దెకిలెకి, దేముడు జోవయింతె ఎక్కిక కి పఁవ్సె నాయ్.

7 దేముడు తుమ్‌చి ఉప్పిర్ కెద్ది ప్రేమ అస్సె మెలె, తుమ్‌చి బోడిచ సెండి వాడల్ ఎత్కి మొత్తుమ్ కెత్తి అస్తి గే, జొయ్యి జానె. జాచి రిసొ తుమ్ బియఁ నాయ్. తుమ్ పిట్టల్‌చి కంట ఒగ్గర్ విలువ అస్సున్.

యేసుక నంపజలెగిన, మాన్సుల్‌చి మొక్మె ఒప్పన సంగుక అస్సె
(మత్త 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 “జలె, తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, కో అంక నంపజా యేసుక్రీస్తుకయ్ ఆఁవ్ నంపజా అస్సి, మెన మాన్సుల్‌చి మొక్మె ఒప్పనుల గే, అంచయ్ మాన్సుల్, మెన, పరలోకుమ్‌తె దేముడుచ దూతల్‌చి మొక్మె ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ ఒప్పనిందె.

9 గని, మాన్సుచి మొక్మె కో అంచి రిసొ జోఁవొ నెంజి మెనుల గే, దస్సి, ఒత్త దూతల్‌చి మొక్మె జోవయించి రిసొ ‘అంచ నెంజితి’ మెన ఆఁవ్ సంగిందె.

10 “అన్నె, కో గడియ బమ్మ జా కెర ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొచి రిసొ అన్మానుమ్ కోడు లట్టబుల గే, జోవయింతె ఎత్కి మాన్సుచి జా పాపుమ్ చెమించుప కెరుక జయెదె. గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక కో దూసుప కెరుల గే, జోవయింతె కచి పాపుమ్ చెమించుప జయె నాయ్.

11 “అన్నె కిచ్చొ మెలె, తుమ్‌చి ఉప్పిరి కోపుమ్ జల యూదుల్ తుమ్‌క నిందల్ కెర జోవయించ సభ గెరల్ నెంజిలె అదికార్లుచి మొక్మె, నెంజిలె రానల్‌చి మొక్మె పరిచ్చ కెరుల, గని తుమ్ కీసి రుజ్జు నఁనుక గే, కిచ్చొ జబాబ్ దెంక గే, తుమ్ కిచ్చొ సంగుక గే, తుమ్ బియఁ నాయ్.

12 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ కిచ్చొ సంగుక గే తెదొడ్‌క, జయి గడియయ్ పరలోకుమ్‌చొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్‌క సికడెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

సొమ్సారుమ్ జతి ఆసక జితిన్‌చి రిసొ యేసు సంగిలిసి

13 తెదొడి ప్రెజల్‌తె ఎక్కిలొ యేసుక ఇసి మెలన్: “ప్రబు, అమ్‌చి ఆస్తితెచి అంచి వాట దెవున్ మెన అంచొ అన్నొక సంగు” మెలన్.

14 యేసు, జలె, జోక, “ఓ మాన్సు, జోక చి తుక నెడిమి తీర్పు దెతొసొ ఆఁవ్ జతి రితి, జోచి తుచి ఆస్తి వంటితి రితి, దస్సి కెరిందె మెన కో అంక టీఁవ అస్తి?”

15 జనాబ్‌క అన్నె, “తుమ్ సూన. సొమ్సారుమ్ దొర్కు కెరంతి ఆస నే జతి రితి తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. మాన్సుక కెద్ది సొమ్సారుమ్ తిలె కి, †జోవయించి ఆత్మక జియడ్డిసి నెంజె, జా” మెలన్.

బుద్ది నెంజిలొ సొమ్సారిచి టాలి

16 తెదొడి జనాబ్‌క యేసు ఏక్ టాలి సంగిలన్. కిచ్చొ మెలె, “సొమ్సారి ఎక్కిలొ తిలన్. జోచి బుఁయితె చెంగిల్ పంటొ పికడ్లన్.

17 గట్టిజ పంటొ పికిత్‌కయ్ కిచ్చొ ఉచర్లన్ మెలె, ‘అంచి దాను సువుక టాన్ దెరె నాయ్. కీస్ కెరుక?’ మెన ఉచర, అస్సె,

18 ఒహొ, జాని. దాన్ కొట్లు తియంత గెరల్ సేడవ కెర, అన్నె వెల్లెల్‌చ బందయిందె, చి ఒత్తయ్ అంచ దాన్ చి అంచి సామన్ ఎత్కి తియనిందె.

19 అన్నె, కిచ్చొ మెననిందె మెలె, తుయి అద్రుస్టుమ్‌చొ! కెత్తిగే వెర్సుల్ తుక కామ్‌క జెతిసి తుక సొమ్సారుమ్ అస్సె. సుక్కుమ్ తెన్ తా, చి

† **12:15 12:15** నెంజిలె, ‘జో ఒగ్గర్ దీసల్ జితి రితి సెలవ్ దెతిసి నెంజె’. నెంజిలె ‘జోవయింక జియడ్డిసి నెంజె, జోవయించి జీవితుమ్‌క నిజుమ్ ముక్కిమ్ తిలిసి నెంజె’.

ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి కా పియ సర్ద కెరంతె తా జి మెననిందె మెలన్.
20 గని దేముడు జో మాన్సుక, 'తుయి బుద్ది నెంజిలొ వెర్రి సుదొ, తుచి. జీవు ఆజి రాతికయ్ కడ నెంక జెవుల. జయి అంచి ఆడ్ర. తుకయ్ తుయి కుడవన్లిసి తెదొడ్‌క కచి జయెదె?' మెలన్.
21 జలె, కో ఈంజ లోకుమ్‌చి ఆస్తి కుడవన సొమ్సారుమ్ కెరనుల చి దేముడుక పఁవ్స జో దెతి ఆత్మ సొమ్సారుమ్ జోక తయె నాయ్ గే, జోచి గత్తి ఈంజ టాలిచొ మాన్సుచి గత్తి ఎక్కి." మెన యేసు సంగిలన్.

'కీసి జా జిమ్‌దె?'
(మత్త 6:25-34; 6:19-21)

22 "జాకయ్, ఆఁవ్ తుమ్‌క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, 'కిచ్చొ కమ్‌దె గే, కిచ్చొ గలనుమ్‌దె గే, కీసి జా జిమ్‌దె' మెన తుమ్‌చి మెన్సుతె చింత గలన నాయ్.
23 కిచ్చొక మెలె, అన్నిమ్‌చి కంట మాన్సుచి ‡ఆత్మ ముక్కిమ్ గెద, పాలల్‌చి కంట ఆఁగ్ విలువ గెద?.
24 కాడల్‌చి రిసొ తుమ్ ఉచ్చర. జేఁవ్ ఉంపితి నాయ్, పంటొ లాయితి నాయ్, చి జోవయింక కొట్లు నాయ్ కొట్లు గెరల్ నాయ్ జలెకి, దేముడు జోవయింక అన్నిమ్ దెతయ్. జలె, పిట్టల్‌చి కంట తుమ్ ఒగ్గర్ విలువ అస్సుస్ గెద? కచితుమ్ తుమ్‌క దొర్కు జలిసి జో దొర్కు కెరెదె.
25 పడ్తొ, తుమ్‌చితె కో కెద్ది చింత గలన్‌లెకి, §జోచి బత్కుక కొల్తక అత్తెక్ జవున్ ఒగ్గర్ కెరనుక తెరె గే? నెత్రె.
26 దస్సు ఇస ఇదుద్ల కమొ జర్గు కెరుక నెతుర్సు జలె, అన్నె తిల కమొ జర్గు కెరుక కిచ్చొక బమ్మ జతసు?
27 "డొంగ్రెచ పుల్లొ కీసి వడ్డితతి గే, తుమ్ ఉచర. జేఁవ్ కామ్ కెర్తి నాయ్, పాలల్ వీంతి నాయ్. జలెకి, ఎదివాట్ సొమ్సారుమ్ కలుగు జలొ పూర్గుమ్‌చొ రానొ సొలొమోను కి ఈంజేఁవ్ పుల్లొచి రితి సూటి కెరనుక నేన్లొ.
28 తుమ్ తొక్కి నముకుమ్ తిలస, ఏక్ కోడు ఉచర. ఆజి బట్టి వడ్డితి, గని కలిక డయ దెతి వెర్రి చివ్వర్‌క దేముడు ఎదిలి సూటి కెర్తయ్, జలె, కచితుమ్ తుమ్ మాన్సుల్‌క అన్నె చెంగిల్ గలంతిసి దొర్కు కెరెదె.
29 అన్నె, 'అన్నిమ్ కీసి దొర్కు జయెదె, పితిసి కీసి దొర్కు జయెదె?' మెన తుమ్ బమ్మబుద్ది తెన్ తా నాయ్.
30 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌చ ఎత్కి మాన్సుల్ ఇస వస్తువల్ దొర్కు కెరనుక ఆస జతతి. ఇస సామన్లు తుమ్‌క కి దొర్కు జతతి మెన తుమ్‌క అబ్బొది జతొ దేముడు జానె.
31 తూమ్, కిచ్చొ కెరుక అస్సె మెలె, *జోచి రాజిమ్‌తె బెద, జోక గవురుమ్ కెర్తి బుద్ది ఇండుక ఆస జా, చి దొర్కు జల ఈంజేఁవ్ అన్నె వస్తువల్ కి తుమ్‌క జో దొర్కు కెరెదె.

పరలోకుమ్‌తెచి ఆత్మ సొమ్సారుమ్‌క ఆస జతిస్‌చి కోడు
32 "అంచి ఇదిలిసి మంద జల అంక నంపజలస, తుమ్ బియఁ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, †జోచి రాజిమ్‌తె తుమ్ బెద జో తెన్ ఏలుప కెర్తి రితి అంచొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి ఉద్దెసుమ్.
33 తుమ్‌చ ఆస్తుల్ వికె గెల కెర, బీద సుదల్‌క జా డబ్బుల్‌క తుమ్ దర్ముమ్ దాస. పరలోకుమ్‌తెచి పోర్న నే జతి రగుమ్ పాడ్ నే జతి రగుమ్ సెంచెల్ కోడు దొర్కు కెరన తా. జేఁవ్ సెంచెల్‌తె కిచ్చొ తంక మెలె, పాడ్ నే జతి, కేన్ చోరు జా దనుమ్‌క పాసి గెచ్చుక నెతిర్తి, చి కేన్ కీఁవు జాక కంక నెతిర్తి.
34 తుమ్ కేన్ ల్లోకుమ్‌తె దన్నుమ్ సంపాదన కెరన తస్తె గే, ఒత్త తిలిస్‌చి రిసొ తుమ్‌చి పెట్టి ఉచర్తె తస్తె.

యేసు అన్నె ఉత్ర జెతిస్‌క తెయార్ జా
(మత్త 24:42-51)
35-36 "పెండ్లి విందు తెంతొ బుల జెతొ కేన్ ఎజొమాని గెరి అన్నె జెతిస్‌క జోచ సేవ కెర్తస జోచ పాలల్ చెంగిల్ కుంచన దీవు లంబడ తా, జో అయ్‌లె కెవ్డితె ఉంక్రయ్‌లె కెవ్డి ఉగ్డ దెంక మెన, రకితె తవుల, గెద. తుమ్, జలె, దస్సి తెయార్ జా తా.
37 ఆఁవ్ ఎజొమాని అన్నె ఉట్ట అయ్‌లె, అంచ సేవ కెర్తస రితసతె కో చెదొయ్ తా రకితె తిలె, జోవయింకయ్ చెంగిలి. తుమ్‌క కిచ్చొ కచితుమ్ మెంతసి మెలె, ఆఁవ్ అంచి పాలుమ్ కుంచన జోవయింక అన్నిమ్‌క వెసడ దా, జోవయించి రిసొ జొగుడ దెయిందె.
38 అన్నె ఆల్సిమ్ అయ్‌లి రితి సొక్కుక నెంజిలె కుకుడొ వాంసెనె అయ్‌లె, తెద్ది గడియ గెలె కి కో దస్సి చెద్దొయ్ తా రకితె తవుల గే, జోవయింక చెంగిలి!

---

‡ **12:23 12:23** నెంజిలె 'జీవు'. § **12:25 12:25** నెంజిలె, 'జోవయింక దిల దీసల్‌చి కంట జోవయించి ఇస్టుమ్‌క అన్నె దీసల్ జింక జయెదె గె?' * **12:31 12:31** నెంజిలె 'జోచి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్‌తె ఎదార్డుమ్ బార్ జతిస్‌క ఆస జాచి జోక గవురుమ్ కెర్తి బుద్ది ఇండ'.
† **12:32 12:32** లూకా 22:29-30, డీసయ్‌లిసి 5:10, 20:4, 6 చి తిమోతిక రెగిడ్లి దొన్ని నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:12 దెక. ‡ **12:39 12:39** ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె 'జో చెద్దొయి తత్తొ, అన్నె' చి కోడు తయె నాయ్.

39 “గని ఏక్ టాలి తుమ్ చెంగిల్ అర్దుమ్
కెరన. కిచ్చొ మెలె, కేన్ సమయుమ్క చోరు జెయెదె
మెన గెర్‌చొ ఎజొమాని కో జలెకు జాన్‌తొ జలె,
‡జో చెదొయి తత్తొ, అన్నె చోరు జోచి గెరి పెసితి
అవ్‌కాసుమ్ తతి రితి గేర్ ములితొ నాయ్.
40 జలె, తుమ్ తెయార్ జా తా రకితె తంక అస్సె.
కిచ్చొక మెలె, తుమ్ నే ఉచర్లి సమయుమ్క ఆఁవ్
మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ అన్నె జెయిందె”
మెన యేసు సంగిలన్.
41 తెదొడి పేతురు “ప్రబు, ఈంజ టాలి
§అమ్కయ్ సంగితసి, గే ఎత్కిజిన్‌చి రిసొ గె?”
మెన యేసుక పుసిలన్.
42 యేసుప్రబు జోక, “ప్రయానుమ్ గెచ్చుక మెన
ఎజొమాని బార్ జంక జలె, జోచ గేర్‌చక దెక
సమయుమ్క అన్నిమ్ దెంక మెన జో నిసాన
నిదానుమ్‌చొ గొత్తి సుదొ కో జవుల?
43 జో ఎజొమాని అన్నె ఉట్ట అయ్‌లె, జో గొత్తి
సుదొ జో ఎజొమాని తియార్లి కామ్ కెర్తె తిలె, గొత్తి
సుదొక చెంగిలి.
44 దస్సి నిదానుమ్ కెర తయెదె మెలె, తుమ్‌క
ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ మెంతసి మెలె, జో ఎజొమాని
అయ్‌లె, జోచి ఆస్తి ఎత్కిచి ఉప్పిరి జో చెంగిల్ రకిలొ
గొత్తి సుదొక అదికారుమ్ దెయెదె.
45 గని జో గొత్తి సుదొ ఏక్ వేల ఎజొమాని
ఆల్సిమ్ కెర్తయ్ మెన ఉచర, జోచి జత జల అన్నె
మున్సుబోద గొత్తి సుదల్‌క జలెకి, తేర్‌బోద గొత్తి
సుదల్‌క జలెకి, పెటుక చి కంక పింక సూరు పియ
మచ్చుక దెర్లె,
46 ‘ఎజొమాని ఆజి జెయె నాయ్’ మెన గొత్తి సుదొ
ఉచర నే రకితె దీస్‌క, గడియక జో ఎజొమాని ఉట్ట
జెయెదె చి, జోక *మొర్తి సిచ్చు తియడ కెర, జోక
†నంప నెంజిలస సిచ్చు జతిస్‌తె జో గలెదె.
47 “జో కిచ్చొ కామ్ కెరుక మెన జోచొ ఎజొమాని
తియార అస్సె గే కేన్ గొత్తి సుదొ జాన గని జోచొ
ఎజొమానిచి ఇస్టుమ్ జర్గు కెరె నాయ్ అన్నె జా
జర్గు కెరుక తెయార్ కి జయె నాయ్ గే, జోవయింక
ఎజొమాని గట్టిజ పెటయెదె.
48 జోచొ ఎజొమానిచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ జయెదె గే
నేన కెర, పెట్టి సిచ్చచి ఎదిలి తప్పు కేన్ గొత్తి సుదొ
కెరెదె గే, జోక ఎజొమాని తొక్కి పెటయెదె. కక్క
దేముడు ఒగ్గర్ బుద్ది గే, సెక్తి గే, ఆస్తి గే, కిచ్చొ గే దా
తయెదె గే, జో మాన్సు నిదానుమ్ తెన్ జా వాడిక కెర
ప్రబుచి సేవ కెరుక అస్సె, చి అమ్క ‘దస్సి నిదానుమ్
కెర్ల గే, నాయ్ గె’ జో ప్రబు దెకెదె. దస్సి, కచి అత్తి
జో ఒగ్గర్ సొర్ప కెర తయెదె గే, జో మాన్సు అన్నె
లాబుమ్ తెన్ అన్నె దెంక అస్సె.

యేసు అయ్‌లిసి ఎక్కి సేంతుమ్ కెరయ్‌తిసి నెంజె
(మత్త 10:34-36)

49 “బూలోకుమ్‌చి ఉప్పిరి ఆగి సువుక
అయ్‌లయ్, చి జా ఆగి అప్పె లంబ తత్తి జలె ఆఁవ్
‘చెంగిల్’ మెన్‌తయ్.
50 ఏక్ మాన్సు మాములుమ్ పానిచి బాప్తిసుమ్
నజనుక జలె, కీసి పానితె డుజుక తయెదె గే, దస్సి
ఆఁవ్ స్రెమల్‌తె డుజ మొరుక అస్సె, చి జా పూర్తి
జర్గు జతె ఎదక అంచి పెట్టి కెద్ది బాద సేడ్తసి!
51 “జలె, అంక ‘జో బూలోకుమ్‌తె అయ్‌లిసి
మాన్సుల్‌తె ఎక్కి సేంతుమ్ కెరెదె’ మెన తుమ్
ఉచర్తసు గె? ఆఁవ్ అయ్‌లిసి సేంతుమ్ దెయె
నాయ్, గని ఆఁవ్ అయ్‌లి రిసొ మాన్సుల్ జట్లు
జవుల.
52 మెలె, అప్పె తెంతొ ఎక్కి గెరి పాఁచ్‌జిన్ తిలె,
జట్లు జవుల. దొగుల ఏక్ జట్టు జా, తీగ్ల ఏక్
జట్టు జా, దొగులచి ఉప్పిరి తీగ్ల విరోదుమ్ జవుల.
నెంజిలె, తీగ్లచి ఉప్పిరి దొగుల విరోదుమ్ జవుల.
53 దస్సి, పుత్తుస్‌చి ఉప్పిరి అబ్బొసి విరోదుమ్
జయెదె, అబ్బొస్‌చి ఉప్పిరి పుత్తుసి విరోదుమ్
జయెదె, దువిస్‌చి ఉప్పిరి అయ్యసి చి, అయ్యస్‌చి
ఉప్పిరి దువిసి విరోదుమ్ జవుల, చి సూనుస్‌చి
ఉప్పిరి అత్తన్, చి అత్తన్‌చి ఉప్పిరి సూనుసి
విరోదుమ్ జవుల” మెన యేసు సంగిలన్.

కాలుమ్ కీసిచి గే చినితిస్‌చి రిసొచి కోడు
(మత్త 16:2-3)

54 యేసు ప్రెజల్‌క, “పడమర పక్క పాని దెతి
మబ్బు అయ్‌లె, ‘పాని పెటెదె’, మెన తుమ్ బేగి
సంగితసు గెద, కచితుమ్ జర్గు జతయ్.
55 పడ్తొ దచ్చెన పక్క తెంతొ వాదు వీర్లె, ‘ఆజి
గట్టిజ వేడి కెరెదె’ మెన చినితె చి, దస్సి జర్గు జయెదె
గెద?
56 తుమ్ ఉప్రమెన్సుచొ మాన్సుల్! తుమ్
చినితిన్‌క ‘నేనుమ్’ మెంతసు. బుఁయిక చి
ఆగాసుమ్‌క దెకిలె కీసి కెరెదె గే చినితసు జలె, ఈంజ
కాలుమ్‌తె జర్గు జతిసి దెకిలె ఈంజ కాలుమ్‌క కీసిచి
గే చినుక నెతుర్సు గె? చినుక తెరితసు, గెద” మెన
సంగిలన్.

నేరిమ్ వయడ్తొసొ తెన్ నేరిమ్ జలొసొ సేంతుమ్ కెరంతిస్‌చి టాలి
(మత్త 5:25-26)

§ **12:41 12:41** ఏక్ వేల సిస్సుల్‌కయ్ పేతురు ఉచర్తయ్.
* **12:46 12:46** నెంజిలె టాలిక ‘కండ గెలెదె’. † **12:46 12:46** నెంజిలె ‘నిదానుమ్ నెంజిలసక’.

57 యేసు అన్నె కిచ్చొ బుద్ధి జోవయింక
ఉచరయ్‌లన్ మెలె, "తుమ్ కిచ్చొ కెర్లె చెంగిల్
తయెదె గే, కిచ్చొక చినుస్ నాయ్?
58 తుచి తగు సూనితొ తీర్పు కెర్తొస్‌తె గెచ్చుక
మెన తుక నేరిమ్ వయడ్డొసొచి తుయి నేరిమ్
జలొసొ వట్టె గెతె తిలె పొది, జోవయింతెన్ తుయి
సేంతుమ్ జంక దెకను. నెంజిలె, తీర్పు కెర్తొసొతె
తుక ఒర్గొడ తిలె, తుచి తగు సూన్లె, తీర్పు కెర్తొసొ
తుక జమాన్లుచి అత్తి సొర్ప కెర దెయెదె, చి జమాన్లు
తుక జేల్‌తె గల దెయెదె.
59 ‡ఆఁవ్ తుమ్‌క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుయి
తుచి సిచ్చచి ఆకర్ కాసు ఎద కి తుయి పూర్తి తీర్పుప
కెర్తె ఎదక, తుక ములుక నెంజె."

13

సగుమ్‌జిన్ ప్రమాదుమ్ జా మొర్లిస్‌చి రిసొ సంగిలిసి

1 యేసు జేఁవ్ కొడొ సంగిలి సమయుమ్
తిలస సగుమ్‌జిన్ జోక, సగుమ్‌జిన్ గలిలయుల్
మొర్లిస్‌చి రిసొ సంగిల. "జేఁవ్ *గలిలయుల్
యెరూసలేమ్‌తె దేముడుక బలి దెతె తతికయ్,
పిలాతు అదికారి జోవయింక †కండయ్‌లన్, చి జేఁవ్
అర్పితుమ్ దిలిస్‌తె జోవయించి లొఁయి కలొయ్
జలి" మెన సంగిల.
2 యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,
"ఈంజేఁవ్ గలిలయుల్ ఇసి మొర గెలి రిసొ, తిల
గలిలయుల్‌చి కంట ఒగ్గర్ పాపుమ్‌చ జవుల మెన
ఉచర్తసు గె?
3 నాయ్, దస్సి నాయ్, మెన తుమ్‌క ఆఁవ్
సంగితసి. గని తుమ్‌క కిచ్చొ ఆఁవ్ సంగితసి మెలె,
తుమి పాపుమ్ ఇండుక ముల దెంకయ్, నెంజిలె
తూమ్ కి ఇసి మొర గెతె.
4 "నెంజిలె, అమ్‌చి యెరూసలేమ్‌తె సిలోయము
పక్కచి గోపురుమ్ సేడ గెలి పొది జాచి తెడి తిల
అట్టర జిన్ మాన్సుల్ తెడి తా మొర్లిస్‌క ఉచర్లె, అన్నె
యెరూసలేమ్‌తె తిల మాన్సుల్‌చి కంట, జేఁవ్ అన్నె
పాపుమ్‌చ జా తిల మెన తుమ్ ఉచర్తసు గె?
5 దస్సి నాయ్ మెన ఆఁవ్ సంగితసి గని, తుమ్‌క
ముక్కిమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, తుమి
పాపుమ్ ఇండుక ముల దెంకయ్, నెంజిలె తూమ్ కి
ఇసి మొర గెతె" మెన యేసు సంగిలన్.

పలితుమ్ నే దిలి అంజూరుమ్ రూక్‌చి టాలి

6 తెదొడి యేసు ఈంజ టాలి సంగిలన్: "ఎక్కిలొక
ఏక్ అంజూరుమ్ రూకు అస్సె. తిన్ని వెర్సుల్ జలి
జో రూకు జోచి ద్రాచ తోటతె రోప అస్సె. జలె,
జో ఎజొమాని 'జా రూక్‌తె పండ్లు అస్తి కిచ్చొగె.
దొన్ని కోడిందె' మెన రూక్‌తె అయ్‌లె, ఎక్కి పండు
కి నాయ్.
7 తెదొడి జా తోటక దెకితొ గొత్తి నుదొక ఎజొమాని,
ఈందె, పండ్లు చజ కోడుక మెన ‡తిన్ని వెర్సుల్ జలి
ఆఁవ్ జెతసి, గని కేన్ పండు కి దెరె నాయ్. ఈంజొ
రూకు కండ గెలు. ఆరి ఈంజ టాన్‌క పాడ్ కెర్తయ్"
మెలన్.
8 జో ఎజొమాని దస్సి సంగితికయ్, జా తోట
రకితొసొ, "బాబు, ఏసుమ్ జవున్ దెకుమ. రూకుక
మత్తి వెగవ కెర, సొవును సువ దెకిన్‌దె,
9 పొరుమ్‌క పండ్లు దెర్లె రూకు తవుస్, నే దెర్లె,
కండ గెలుమ" మెలన్.

సోగ టీఁవ్‌క నెతిర్లి తేర్‌బోదక విస్రాంతి దీసి యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

10 జలె, ఏక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి, యేసు సబగేరి
బోదన కెర్తె తతికయ్,
11 బూతుమ్ చి రిసొచి జబ్బు తిలి తేర్‌బోద ఒత్త
తిలన్. జా తేర్‌బోదక జా జబ్బు జా అట్టర వెర్సుల్
జా తిలి. జా కుబ్డి జా, వంపొ జా ఎద్గరె టీఁవ్‌క నెత్రె.
12 జలె, యేసు జాక దెక కెర, "పాసి జె" మెన
జాక బుకారా కెర, "అమ్మ, తుచి జబ్బు తెంతొ
చెంగిల్ జా అస్సిస్" మెన సంగ,
13 జేఁవ్‌క చడిల్ బేగి సోగ జా టీఁవిలన్, అన్నె
దేముడుచి గవురుమ్ సంగిలన్.
14 గని సెలవ్ కడన్లి దీసి జా తేర్‌బోదక చెంగిల్
కెర్లి రిసొ జేఁవ్ యూదుల్‌చి జో సబగేర్‌చొ అదికారి
కోపుమ్ జా, ప్రెజల్‌క, "సత్తరెక్క మాన్సుల్ కామ్ కెర్తె
రిసొ సొవ్వు పొదుల్ అస్తి. తుమ్‌క జొర్జొల్ గట్ర తిలె,
సెలవ్ కడన్లి దీస్ నాయ్, గని తిల సొవ్వు పొదుల్‌తె
జా" మెన సంగిలన్.

---

‡ **12:59 12:59** ఈంజ కోడుచి అర్థుమ్ కిచ్చొ మెలె, 59. తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్‌చి పాపుమ్‌చి రిసొ తుమ్‌క నేరిమ్ వయడ్డొ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెన్ తుమ్‌చితె కో మదెనె సేంతుమ్ జసు నాయ్ గే, ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్‌క పరిచ్చు కెర తీర్పు కెర్తె పొదిక, సిచ్చు జస్తె, చి జా సిచ్చచి రునుమ్‌చి ఆకర్‌చి కాసు ఎద కి పూర్తి తీర్పుప కెర్తె ఎదక మెలి కోడు, తుక ములుక నెంజె. జా తీర్పుప కెరుక నెతుర్సుచి రిసొ జా సిచ్చు కుట్టె నాయ్. కీసి సేంతుమ్ జంక మెలె, అమ్‌చి పాపుమ్ ఒప్పన యేసుక నంపజా పాపుమ్‌బుద్ధి ముల జోచి ఇస్టుమ్ కెరుక దెరుక.

* **13:1 13:1** గలిలయుల్ మెలె, గలిలయ ప్రాంతుమ్‌చ యూదుల్.

† **13:1 13:1** గలిలయుల్‌తె సగుమ్‌జిన్, బెర్తె, జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లి రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్‌క ఉదడుక ఉచర కిచ్చొ కిచ్చొ అల్లర్ కెర్తె తిల. ఏక్ వేల ఈంజేఁవ్ మాన్సుల్‌క 'అమ్‌చి ప్రబుతుమ్‌క అల్లర్ దెతతి' మెన ఉచరయ్ పిలాతు కండయ్‌లన్.

‡ **13:7 13:7** యేసు తిన్ని వెర్సుల్ బుల బుల బోదన కెర్తె తిలన్, జొర్జొ బాదల్ తిల మాన్సుల్‌క చెంగిల్ కెర్తె తిలన్, గని ఒగ్గర్ బుద్ధి పలితుమ్ జేఁవ్ ప్రెజల్‌తె నే దెర్లి రితి తిలి, చి "తుమ్‌చి బుద్ధి నే మార్సుప జలె, తుమ్‌చి పాపుమ్ నే ములిలె, చెంగిల్ బుద్ధిపంటొ నే దెర్లె, తుమ్‌చి సిచ్చు వయితె" మెన ఈంజ టాలి తెన్ జాగర్త సంగితయ్.

15 దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక కిచ్చొ
జబాబ్ దిలన్ మెలె, "తుమ్ ఉప్రమెన్సుచ, సెలవ్
దీస్ కామ్ కెరుక నెంజె మెంతను, గని సెలవ్ కడన్లి
దీసి కి తుమ్చ బెయిలల్ కి గాడ్డెల్ కి కిచ్చొ సొమ్ముల్
జలెకి యిప జేఁవ్ పాని పింక మెన గడ్డె ఉదడ నెసు
నాయ్ గె? దస్సి కెర్తను, గెద.
16 జలె, ఈంజ తేర్‌బోద, అమ్ యూదుల్చి
అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చి తేర్‌బోదక సయ్‌తాన్ బంద,
అట్టర వెర్సుల్ జా అస్సె. జలె, తుమ్చ సొమ్ముల్క
సెలవ్ కడన్లి దీసి యిపుక జతయ్ జలె, సెలవ్ కడన్లి
దీసి జలెకి ఈంజ తేర్‌బోదక బందిలిస్ తెంతొ ఇన్నెక
యిప, విడ్డల్ కెరుక అన్నె ముక్కిమ్ నాయ్ గె?"
మెన యేసు సంగితికయ్,
17 జోక 'తప్పు కెర్తయ్' మెన ఉచర్లస ఎత్కిజిన్
'అమ్చి తప్పు' మెన లాజ్ జల చి, జోచి అత్తి
జర్గు జల వెల్లెల కమొ ఎత్కిచి రిసొ ప్రెజల్ ఎత్కి
సర్దసంతోసుమ్ జా గెల.

దేముడుచి రాజిమ్క చి సొర్సు గిడ్డక సంగిలి టాలి
(మత్త 13:31-33; మార్కు 4:30-32)

18 జో జర్గు కెర్లిస్క ప్రెజల్ దస్సి సర్దసంతోసుమ్
జతికయ్, యేసు, "దేముడుచి రాజిమ్ కీసి జతయ్
గే ఉచరుమ. జాక కిచ్చొ టాలి ఉచరుమ?
19 ఈంద, సొర్సు గిడ్డక జలిస్చి రితి జతయ్.
ఏక్ మాన్సు సొర్సు గిడ్డ ఆన, జోచి పట్టయ్ రోవిలన్,
చి మొక్క వడ్డ రూకు జా గెలన్, చి జేఁవ్చ కొమ్ముల్‌తె
పిట్టల్ గూడల్ బంద జిల" మెన §టాలి బెదవ
సంగిలన్.

పులయ్‌తి పీట్‌చి రిసొచి టాలి
(మత్త 7:13-14,21-23)

20 ఒత్త తెంతొ యేసు అన్నెక్ కోడు పుస *కిచ్చొ
టాలి సంగిలన్ మెలె, "దేముడుచి రాజిమ్క కిచ్చొ
అన్నెక్ టాలి ఉచరుమ?
21 'పోడియొ కెర్తి పీట్ ఎత్కి పొంగుప జా
పులుస్' మెన, ఏక్ తేర్‌బోద తీనడి పీట్‌తె
పులయ్‌తి పీట్ గలిలి. గల జా పాకుమ్ పులితి
రితి తిఁయ దిలి, చి జా పులయ్‌తి పీట్ ఇదిలిదిల్
జలెకి. జా కలొయ్‌లి పాకుమ్ తిరీమ్ తిరీమ్ పుల,
ఒగ్గర్ జా గెలి" మెన సంగిలన్.

పరలోకుమ్‌తె పెసితి గుమ్ముమ్‌చి రిసొచి బోదన

22 జేఁవ్ పొదులె యేసు †యెరూసలేమ్‌తె గెచ్చుక
మెన ప్రయానుమ్ గెతె తిలన్. జలె, వట్టె అన్నె ఒగ్గర్
పట్నలె గఁవ్విలె గెలన్.
23 జేఁవ్ పొదులె కో గే జోక కిచ్చొ మెన పుసిలన్
మెలె, "ప్రబు, పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జా
పరలోకుమ్‌తె గెతస తొక్కిజిన్ జవుల గె?" మెన
పుసిలన్, చి యేసు ఒత్త తిలసక,
24 "పరలోకుమ్‌చి గుమ్ముమ్ ఇర్కు జయెదె. జా
ఇర్కు గుమ్ముమె తుమ్ పెసితి రితి ‡దొర్కు జలిసి
కెరనుక దెకన. కిచ్చొక మెలె, జా గుమ్ముమె పెసుక
మెన ఒగ్గర్‌జిన్ ఉచర్లె కి, జోవయింతె ఒగ్గర్‌జిన్
నెతిర్తి."
25 "పరలోకుమ్‌క 'గేరు' మెనుమ. జో గేర్‌చొ
ఎజొమాని ఉట్ట తెదొడ్‌క కెడ్డి డంక దెయెదె, చి
తెదొడ్‌క తుమ్ జా కెడ్డి ఇత్తల్‌తొ బయిలె టీఁవ
ఉంక్రవుక దెర, 'ప్రబువ, అమ్‌క కెడ్డి ఉగ్డ దె' మెంతె,
చి జో తుమ్‌క కిచ్చొ జబాబ్ దెయెదె మెలె, 'తుమ్
కేనె తెంతొచ గే నేని' మెనెదె.§
26 తెదొడ్‌క తూమ్ కిచ్చొ మెంతె మెలె, 'తుచి తెన్
బెద అన్నిమ్ కయ్‌లమ్ పిలమ్, చి అమ్చి వీదులె
తుయి బోదన కెర్లది' మెంతె,
27 గని జో తుమ్‌క కిచ్చొ మెనెదె మెలె, 'నాయ్,
తుమ్ కేనె తెంతొ జెతను గే నేని. తుమ్‌క కచితుమ్
నేని. తుమ్ గార్ కమొ కెర్లసొ అంచి తెంతొ దూరి
ఉట్ట గెచ్చు' మెనెదె.
28 జలె, అమ్చ పూర్గుల్ అబ్రాహామ్, ఇస్సాకు,
యాకోబు తెన్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిల
పూర్గుమ్చ జోచి రాజిమ్‌తె పరలోకుమ్‌తె తిలిసి
తుమ్ తెదొడ్‌క దెకితె, గని తుమి ఒత్త పెసుక సెలవ్
తయె నాయ్ చి రిసొ ఏడుకుడు జస్తె, దంతొ చప్లన్‌తె
తస్తె.
29 తుమ్ నంప నెంజిలస ఒత్త పెసుస్ నాయ్,
గని తూర్పు పక్క తెంతొ, పడమర పక్క తెంతొ,
ఉత్తర పక్క తెంతొ చి దచ్చెన పక్క తెంతొ యూదుల్
నెంజిల ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ జా కెర, దేముడుచి
పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె వెస, జో తెన్ అన్నిమ్
కవుల.

---

§ **13:19 13:19** ఈంజ టాలిచి అర్థుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమి మొదొల్‌క తొక్కిజిన్ మాన్సుల్ తిలెక, జా రాజిమ్ వడ్డెదె, చి ఆకర్‌క ఒగ్గర్‌జిన్ జేఁవ్‌తె బెద తవుల, చి పిట్టల్ రూక్‌తె గూడల్ బందిలిసి అమ్ ఉచర్లె, జా రాజిమ్‌తె బెదిల మాన్సుల్‌క జా రాజిమ్ నీడ, చెంగిల్ తతి టాన్, దిలి రితి జయెదె. * **13:20 13:20** ఈంజ టాలితె దొన్ని ఉచరుక జయెదె. తొలితొ తొక్కిజిన్ జా రాజిమ్‌తె తిలె కి, పడ్తొ తిరీమ్ తిరీమ్ ఒగ్గర్‌జిన్ జా రాజిమ్‌తె బెదితిసి ఉచరుక జయెదె. పడ్తొ జా ఓస్తు కీసి జా కలొయ్‌లి పీట్టుచి రూపుమ్ జేఁవ్‌చి వాసెన గట్రక మార్సుప కెరెద గే, దస్సి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్ ఒగ్గర్‌జిన్‌క మార్సుప కెరెద, చి జోవయించి బుద్దిక మార్సుప కెర చెంగిల్ కెరెద. † **13:22 13:22** 9:51, 53 దెక. ‡ **13:24 13:24** బారికుల్ 4:12, 16:31, యోహాను 3:15, 16 చి లూకా 10:25-28. § **13:25 13:25** జాన. జేఁవ్ యూదుల్ జవుల చి "అమ్‌కయ్ రచ్చన దొర్కు జయెదె. ఆమి పరలోకుమ్‌తె గెచ్చుమ్‌దే" మెన జేఁవ్ ఉచర్లె కి జేఁవ్ నంపనెంజిలి రిసొ దస్సి సంగితయ్.

30 అన్నె, అప్పె పడ్తొ జలస జా అగ్గె జవుల, చి
అగ్గె జలస *పడ్తొ జవుల" మెన యేసు సంగిలన్.

యేసుక పరిసయ్యుల్ బియఁడ ఉదడుక ఉచర్లిసి

(మత్త 23:37-39)

31 జయి గడియయ్ పరిసయ్యుల్ సగుమ్‌జిన్
యేసుతె జాఁ కెర జోక కిచ్చొ మెల మెలె, "తుయి
కేనెగె వేర్‌తె గో. హేరోదు అదికారి తుక మారుక
ఉచర్‌తయ్" మెల.
32 జేఁవ్ దస్సి మెంతికయ్, యేసు జోవయింక,
"తుమ్ గెచ్చ, జో †నక్కొ రితొ మాన్సుక కిచ్చొ మెన
మెలె, 'ఈందె, ఆజి చి కలిక ఆఁవ్ బూతల్‌క ఉదడ్తసి
చి, జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్‌క చెంగిల్ కెర్తసి చి, పేర్‌క
అంచి కామ్ పూర్తి జయెదె.
33 జలెకి, ఆజి కలికచి పేర్‌క ఆఁవ్ అంచి
ప్రయానుమ్ గెచ్చ గెచ్చ యెరూసలేమ్‌తె పాఁవుక
అస్సె. మెలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగితొ మాన్సు
యెరూసలేమ్‌క వేర టాన్‌తె మొరుక బెద్దె నాయ్'
మెన జోక తుమ్ సంగ" మెన పరిసయ్యుల్‌క యేసు
సంగిలన్.
34 తెదొడి యేసు కీసి జలన్ మెలె, "ఓ
యెరూసలేమ్‌చ, అమ్‌చి యెరూసలేమ్‌చ
మాన్సుల్! అమ్ తెర్రయ్‌ల కబుర్ ఆన్లసక చి బోదన
కెర్లసక పత్రల్ గల మార్తసు! కిచ్చొ ప్రమాదుమ్
తుమ్‌క నే లయితి రితి కుకిడి జాచ పిల్లల్‌క రెప్పల్
తెడి కీసి ముద్దొ కెరన తయెదె గే, దస్సి, ఆఁవ్ తుమ్‌క
కెత్తిగే సుట్లు ముద్దొ కెరంతి రితి తుమ్‌క చెంగిల్
కెర్తయ్, గని తుమ్ నెసిలదు.
35 ఈందె, తుమ్‌చి గేర్ కో నెంజితె రితి తుమ్‌క
తూమి ముల దెస్తె. అన్నె అప్పె తెంతొ మొదొల్ కెర
‡'ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతొసొక జెయ్యి! జెయ్యి!' మెన
తుమ్ కేక్ గల్తి దీసి ఎద అంక అన్నె దెకుస్ నాయ్
మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ కచితుమ్ సంగితసి." మెన
యేసు సంగిలన్.

14

విస్రాంతి దీసి అత్తొ చట్టొ పుల తిలొ మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

1-2 అన్నె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, సెలవ్ *కడ దీసి,
అన్నిమ్‌క మెన యేసు పరిసయ్యుల్‌చొ అదికారి
ఎక్కిలొచి గెరి గెచ్చ తతికయ్, అత్తొ చట్టొ పుల
తిలొ మాన్సు ఎక్కిలొ యేసుచి మొక్మె తిలన్, చి
"యేసు కిచ్చొ కెరెదె గే దెకుమ" మెన ఒత్త తిల మోసే
తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస చి పరిసయ్యుల్
చెంగిల్ దెకితె తిల.
3 జలె, జేఁవ్ పరిసయ్యుల్‌చి మోసే తెన్ దేముడు
దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తసచి మెన్సుతె తిలి జోవయించి
ఉప్పిర్‌చి కుస్సిదుమ్ యేసు జాన కెర, జోవయింక,
"సెలవ్ కడన్లి దీసి జబ్బు తిలసక చెంగిల్ కెరుక
అమ్‌చి మోసేచి అత్తి దేముడు దిలి ఆగ్నల్ తెన్
బెదితయ్ గే నాయ్? గె? తుమ్ సంగ" మెన పుసిలొ.
4 గని జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ తుక్లె తిల. తెదొడి జో అత్తొ
చట్టొ పుల తిలొ మాన్సుక యేసు పాసి బుకారా కెర
జోక చెంగిల్ కెర "గో" మ్లెలన్.
5 తెదొడి యేసు జేఁవ్ పండితుల్‌క అన్నె కిచ్చొ
పుసిలన్ మెలె, "తుమ్‌చి తెన్ ఎక్కిలొక పుత్తున్
జలెకు, బెయిలు జలెకు తిలె, జో పుత్తున్ జలెకు
బెయిలు జలెకు సెలవ్ కడన్లి దీసి కుండితె నేడ తిలె,
జయ్యి దీసి, సెలవ్ కడన్లి దీసి జలెకి, బేగి జోక జా
కుండితె తెంతొ కడె నాయ్ గె? కడెదే, గెద" మెలన్.
6 'జో సంగిలిసి సత్తిమ్' మెన జేఁవ్ కిచ్చొ జబాబ్
దెంక నెతిర్ల.

గవురుమ్ నే ఉచరంతిన్‌చి రిసొచి కోడు

7 జలె, జా అన్నిమ్‌క జో పరిసయ్యుడు
బుకార్లసతె సగుమ్‌జిన్ వెసుక మెన గవురుమ్‌చ
టాన్లు నిసాన, యేసు జోవయింక ఇసి మెన ఏక్ టాలి
సంగిలన్.
8 "కో జలెకు తుమ్‌చితె కక్క జలెకు పెండ్లి
విందుతె బుకార్లెగిన, విందుతె అయ్‌లొసొ తుయి
గవురుమ్‌చి టాన్‌తె వెసు నాయ్, నెంజిలె తుచి
కంట వెల్లొ మాన్సుక జో బుకారా తిలె,
9 జో వెల్లొ మాన్సు అయ్‌లె, తుక చి జోక
బుకార్లొసొ తుచితె జాఁ కెర 'ఈంజొ మాన్సుక జా
టాన్ దేసు', మెన సంగిలె, తుయి లాజ్ జా ఎత్కిచి
కంట తొక్కి గవురుమ్‌చి టాన్‌తె తుయి తిరీమ్ గెచ్చ
వెసిస్తె.

---

* **13:30 13:30** జా కాలుమ్‌క అగ్గెచ బూలోకుమ్ గెచ్చవ గెల కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు నొవి బూలోకుమ్ జర్గు కెరెదె, చి రచ్చించుప జల పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదిల జోచయ్ జల మాన్సుల్ తెన్ జియెదె, డీసయ్‌లిసి 21:1-8, చి జోవయింతెన్ బెద ఏలుప కెరుల, లూకా 22:29-30. † **13:32 13:32** 'నక్కొ రితొ మాన్సు' మెలె, జోక తెల్విచ మోసిమ్ కెర్త ఉద్దెనుమ్‌లు తవుల. పడ్తొ యూదుల్ తెన్ ఇదిల్ దకిలొ రితొ నిస్కారుమ్ జలొ మాన్సుక దస్సి మెనుల. జెతె. జో హేరోదు అదికారి జయెదె, గని జోచి బుద్దికయ్ యేసు దస్సి సంగితయ్. ‡ **13:35 13:35** ఈంజ కోడు ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెర్రయ్‌తొ రచ్చించుప కెర్తొసొక సంగితి కోడు. * **14:1-2 14:1-2** యూదుల్‌చి అలవాట్ తెన్, సత్తరెక్క సత్తు దీసల్ కిచ్చొ కామ్ నే కెర్తె దేముడుక జొకర్తి దీస్. విస్రాంతి దీసి-తెలుగు. ఎత్కి సెన్వర్ యూదుల్‌క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ నబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచి కొడొ నూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక 'యెహోవ' మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి 'కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్' మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిస్‌క యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్‌క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తిస్‌చి రిసొ ఒగ్గర్ ఆగ్నల్ అఁవ్వి ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిస్‌క 'కామ్' మెన నింద కెర్తతి.

10 తుక కో జలెకు బుకార్లె, ఎత్కిచి కంట తొక్కి
గవురుమ్‌చి సొడిచి టాన్‌తె గెచ్చ వెసు, చి తుక
బుకార్లొసొ అయ్‌లె తుక 'మిత, అన్నె చెంగిల్‌తె
వెసు', మెన సంగిలెగిన, జా విందుక తుచి తెన్ వెన
తిల ఎత్కిజిన్‌చి మొక్మె తుయి గవురుమ్ జస్తె.
11 కిచ్చొక మెలె, కో జోవయింక జొయ్యి గవురుమ్
కెరనెదె గే, దేముడు జోవయింక దాక్ కెరెదె, గని
కో జోవయింక జొయ్యి దాక్ కెరనెదె గే, దేముడు
జోవయింక వెల్లొ కెరెదె" మెన యేసు సంగిలన్.

విందుల్‌తె ముక్కిమ్‌క కక్క బుకారుక గే యేసు సంగిలిసి

12 తెదొడి జా అన్నిమ్‌క బుకార్లొ పరిసయ్యుడుక
యేసు, "తుయి మెద్దెన్‌చి జవుస్ సంజెచి జవుస్
అన్నిమ్‌క మాన్సుల్‌క బుకారుక ఉచర్లె, ముక్కిమ్‌క
మితర్దుల్‌క జవుస్, బావొదింసిక జవుస్, తుమ్‌చ
బందుగుల్‌క జవుస్, నెంజిలె అన్నె సొమ్మార్లుక
జవుస్ బుకారా నాయ్. కిచ్చొక మెలె, †జేవ్
జోవయించ అన్నిమ్‌తె తుమ్‌క అన్నె బుకారుక
జోవయింక సెక్తి అస్సె, చి తుమ్‌క జేవ్ బుకార్లె,
ఈంజయ్ లోకుమ్‌తె తుమ్‌చి బవుమానుమ్
సంగుక తస్తె.
13 తుమ్ ‡అన్నిమ్‌క మాన్సుల్‌క బుకారుక మెలె,
కక్క బుకారా మెలె, బీద సుదల్‌క, మొండివొ
మాన్సుల్‌క, సొట్ట మాన్సుల్‌క, గుడ్డి మాన్సుల్‌క, చి
14 జేవ్ తుమ్‌క అన్నె బుకారుక నెతిర్‌తస్‌చి రిసొ
తుమ్‌క చెంగిల్ జయెదె. కిచ్చొక మెలె, సత్తిమ్
ఇండిలస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి పొదిక తుమ్‌క ఎత్కి
అదికారుమ్ తిలొ దేముడు బవుమానుమ్ దెయెదె"
మెన యేసు సంగిలన్.

వెల్లి విందుచి టాలి
(మత్త 22:1-10)

15 జా అన్నిమ్‌క యేసు తెన్ వెన తిలొ మాన్సు
ఎక్కిలొ జోచి జా కోడు సూన కెర, "దేముడుచి
రాజిమ్‌తె, కో జో తెన్ బెద అన్నిమ్ కవుల గే, జోక
ఒగ్గర్ చెంగిలి!" మెలన్.
16 యేసు టాలిక కిచ్చొ మెలన్ మెలె, "ఏక్
మాన్సు వెల్లి విందు తెయార్ కెర, ఒగ్గర్‌జిన్‌క
బుకార్లన్.
17 జలె, విందు వంటితి సమయుమ్ జా అయ్‌లి
పొది, 'తుమ్ జా, విందు తెయార్ జా అస్సె' మెన
బుకార్ల సుదల్‌క సంగు మెన ఎజొమాని జోచొ గొత్తి
సుదొక తెర్‌ర్‌య్‌లన్.
18 గని జేవ్ బుకార్లస ఎత్కిజిన్ ఎక్కి బుద్ది
జా, జోవయింతె ఎత్కి మాన్సు జెంక నెతిరి మెల.
జోవయింతె తొలితొచొ జో ఎజొమాని తెర్‌ర్‌య్‌లొ గొత్తి
సుదొక, 'ఆవ్ బుయి గెన అస్సి, చి జా దెకుక మెన
గెచ్చుక అస్సె. దయ కెర, ఆవ్ నే జెతిసి చెమించుప
కెరు' మెలన్.
19 పడ్తొ అన్నెక్లొ, 'ఆవ్ పాచ్ జతల్ బెయిలల్
గెన అస్సి చి, జేవ్ చెంగిల్ కామ్ కెరుల గె నాయ్
మెన దెకుక గెతసి. దయ కెర, ఆవ్ నే జెతిసి
చెమించుప కెరు' మెలన్.
20 పడ్తొ అన్నెక్లొ, 'ఆవ్ అప్పె పెండ్లి జలయ్ చి,
జాకయ్ ఆవ్ జెంక నెతిరి' మెలన్.
21 "జాకయ్ జో గొత్తి సుదొ ఎజొమానితె అన్నె
ఉట్ట జా కెర, జేవ్ మాన్సుల్ సంగిలిసి ఎత్కి జో
ఎజొమానిక సంగిలన్, చి జో ఎజొమాని ఒగ్గర్
కోపుమ్ జా, జోచొ గొత్తి సుదొక, 'తుయి బేగి గో, చి
పట్నుమ్‌చ వీదులె వట్టెలె కో బీద సుదల్, మొండివొ
మాన్సుల్, గుడ్డి మాన్సుల్‌చి సొట్ట మాన్సుల్ తవుల
గే, జోవయింక అంచి విందుతె కడ ఆను' మెన
సంగిలన్.
22 సంగితికయ్, జో దస్సి గెచ్చ దస్సి కెర, అన్నె
జా కెర ఎజొమానిక బాబు, తుయి సంగిల్ రితి కెర
అస్సి, గని విందుతె అన్నె టాన్ అస్సె, మెలన్,
23 జో గొత్తి సుదొక ఎజొమాని అన్నె, జలె,
పట్నుమ్ ఒత్తల్‌తొచి బయిలె తుయి గెచ్చ ఒత్తచ
వట్టెలె కో తిలె, ఏడెల్‌చి తెడి కో బిచ్చిమ్ నజితస
జవుస్ వెన తిలె, జేవ్ ఎత్కిజిన్‌క బలవంతుమ్ కెర
కడ ఆను. అంచొ గేరు §బెర్రుకయ్ మెలన్.
24 జలె, తుమ్‌క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె,
జేవ్ తొలితొ బుకార్లసచ రిత జల మాన్సుల్‌తె కో
కి *అంచి విందు కంక ఆవ్ సెలవ్ దెయి నాయ్."
మెన యేసు సంగిలన్.

యేసు సిస్సుడు జంక కో ఉచర్లె, చెంగిల్ ఉచరుక
(మత్త 10:37-38)

25 జలె, యేసు యెరూసలేమ్‌తె గెతి రిసొ వట్టె
గెతె తతికయ్, ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ జో తెన్ బెద గెతె
తిల. తతికయ్, యేసు పసుల జోవయింక,
26 "అంచొ సిస్సుడు జంక మెన కో అంచితె
జెయెదె గే, అంక ప్రేమ కెర్తి కంట అబ్బొన్‌క,

† **14:12 14:12** అన్నెక్ అర్దుమ్ కి ఇన్నె ఉచరుక జయెదె. కిచ్చొ మెలె, తుమ్‌క అన్నె బుకారుక సెక్తి తిలసక బుకార్లె గని నెంజిల మాన్సుల్‌క నాయ్ మెలెగిన, జా కిచ్చొ ఒగ్గర్ ప్రేమ? మత్తయి 5:46, 6:2-4, 16-18 దెక. ‡ **14:13 14:13** నెంజిలె 'విందుతె'. § **14:23 14:23** నెంజిలె బెరుక. 24. తుక ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జేవ్ ఆవ్ తొలితొ బుకార్ల మాన్సుల్‌తె కో కి అంచి విందు కంక ఆవ్ సెలవ్ దెయి నాయ్ మెన జో ఎజొమాని సంగిలొ మెన యేసు టాలి సంగిలన్. * **14:24 14:24** యేసు దెతి విందు కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్‌తెచి విందు మెలి రితి మెలె, పరలోకుమ్‌తె గెచ్చు కెయుక తెయుక ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెన్ యేసు తెన్ జితిసి.

అయ్యున్క, తేర్సిక, జోవయించ బోదల్క, అన్నసీంసిక, అప్పసీంసిక చి జోకయ్ తొక్కి ప్రేమ నే కెర్లె, నెంజె.
27 జోచి సొంత †సిలువ వయన, కో అంచి పట్టి జెయె నాయ్ గే, జో, అంచొ సిస్సుడు జంక నెత్రె.
28 "తుమ్చితె కో జలెకు ఉప్పిర్ గేర్ బందుక ఉచర తిలె, జా పూర్తి బందితి రిసొ డబ్బుల్ సరిపుచుప జయెదె గే నాయ్ గే దెకుక మెన, లెక్క కెర్రుక మ్హెన వెసెదె.
29 జో తొల్లితొ జా లెక్క నే కెర్తె జా ఉప్పిర్ గేర్చి పునాది గలిలె పడ్తొ డబ్బుల్ సరిపుచుప నే జతిస్చి రుజ్జు పడ్తొ దెక పూర్తి బందుక నెత్ర ముల దిలె, దెకితస ఎత్కిజిన్ జోక ఆఁసుల.
30 'ఈంజొ మాన్సు ఉప్పిర్ గేర్ బందుక మొదొల్ కెర్లొ, గని పూర్తి బందుక నెత్' మెన ఆఁసుల.‡
31 "అన్నె, ఏక్ రాసొ అన్నెక్లొ రాసొచి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరుక ఉచర్తయ్. ఈంజొ రాసొక దెస్సు వెయిల్జిన్ సయ్న్యుమ్ సుదల్ తిలె, గని జో అన్నెక్లొ రాసొక విస్సెక్ వెయిల్జిన్ సయ్న్యుమ్ సుదల్ తిలె, ఈంజొ తొక్కి సయ్న్యుమ్ తిలొసొ తొలితొ వెస, 'జో అన్నెక్లొచి ఉప్పిరి జీనుక సెక్తి అస్సె గే, నాయ్ గె' మెన ఉచరెదె.
32 'జీనుక సెక్తి నాయ్' మెన డీసిలె, ఈంజేవ్ జోక దూరి తా పాసి నే జతె అగ్గె, 'అమ్ కట్టు జమ. తుమ్క అమ్ కిచ్చొ దెంక గే తుమ్ సంగ' మెన ఈంజొ రాసొ జో అన్నెక్లొ రాసొక కబుర్ తెర్రయెదె.§
33 "దస్సి, తుమ్చితె కో జోక తిలిసి ఎత్కి ములె నాయ్ గే, అంచొ సిస్సుడు జంక నెత్రె" మెన యేసు సంగిలన్.

కామ్క నెంజిలి లోన్చి కోడు
(మత్త 5:13; మార్కు 9:50)

34 "లోన్ చెంగిల్ అస్సె, గని లోన్చి కారు గెలెగిన, జా లోన్ కీసి అన్నె కారు జయెదె? జయె నాయ్. అన్నె
35 జా కారు గెలి లోన్క 'ఎరు' మెన బుఁయ్యె సువుక కి కామ్క నెంజె. ఆరి వెంట గెలుక జయెదె. సూన్త కంద్దొ కక్క తిలె, సూన్తు!"

15

నెస గెలి మెండపిల్లచి టాలి
(మత్త 18:12-14)

1 ఏక్ సుట్టు *సిస్తు నజిత సుంకర్లు చి 'పాపుమ్ సుదల్' మెన యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకిత అన్నె ఒగ్గర్జిన్ యేసుచి బోదన సూనుక మెన పాసి జెతె తిల, చి
2 పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస దెక కెర, "ఈంజొ మాన్సు పాపుమ్ సుదల్ బెదవన జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కతయ్" మెల.
3 జాకయ్ జోవయింక ఈంజ టాలి యేసు సంగిలన్. ఇసి జతయ్:
4 "తుమ్తె, మెనుమ, ఎక్కిలొక పుంజెక్ మెండల్ తిలె, చి జోవయింతె ఏక్ నెస తిలె, జేవ్ తిలి బయిలె తిల ఏక్ తకు పుంజెక్ మెండల్క ముల దా కెర, జో నెస తిలొ మెండపిల్ల చజనుక గెచ్చెదె.
5 గెచ్చ చజ, డీసిల్ బేగి సర్దసంతోసుమ్ జా కందిగోడొ కెరన
6 గెరి దెరన జెయెదె, అన్నె, గోతుసుదల్క చి పాసి గెరల్చ మాన్సుల్క బుకారా కెర, 'అంచి సంతోసుమ్తె తుమ్ బెద. కిచ్చొక మెలె, నెస తిలి అంచి మెండపిల్ల అన్నె దొర్కు జా అస్సె' మెనెదె.
7 దస్సి తుమ్క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్చి తెన్ పుంజెక్ మెండల్తె ఏక్ నెస తిలె, జా ఏక్ అన్నె దొర్కు జలె కీసి సర్దసంతోసుమ్ జస్తె గే, దస్సి, పుంజెక్ జిన్ మాన్సుల్తె ఏక్ తకు పుంజెక్జిన్ 'పాపుమ్ సుదల్ నెంజుమ్' మెన ఉచరన్లస తిలె, గని అన్నెక్లొ జో కెర్ల పాపల్ చినన దుకుమ్ జా పాపుమ్ ముల దిలె, జేవ్ ఏక్ తకు పుంజెక్జిన్చి రిసొచి కంట జోవయించి పాపుమ్ ముల మార్సుప జలొసొచి రిసొ పరలోకుమ్తె ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జవుల.

నెస గెలి వెండి కాసుచి టాలి
8 "అన్నెక్ టాలి ఉచరుమ. ఏక్ తేర్బోదక దెస్సు †వెండి కాసుల్ తిలె, జోవయింతె ఏక్ సేడ గెలె, జా కిచ్చొ కెరెదె? దీవు లంబడ, గేరు వడ్డవ, జా డీస్తె ఎదక సరిగా చజెదె, గెద!
9 జలె, జా డీసిలె, బేగి జేవ్చ గోతుసుదల్క చి జేవ్చి గేర్క పాసి తిల గెరల్చ మాన్సుల్క బుకారా కెర, 'అంచి సంతోసుమ్తె తుమ్ బెద. కిచ్చొక మెలె, నెస తిలి అంచి వెండి కాసు అన్నె డీస అస్సె' మెనెదె.
10 దస్సి, తుమ్క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, కో జలెకు ఎక్కిలొ కి జో కెర్ల పాపల్ చినన దుకుమ్ జా పాపుమ్బుద్ది ముల దిలె, పరలోకుమ్తె దేముడుచ

† **14:27 14:27** లూకా 9:23 దెక, అన్నె జా 9:23 కోడుచి ఎట్టొచి కోడు దెక. ‡ **14:30 14:30** ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'అంచొ సిస్సుడు జంక ఉచర్లె, ఆకర్ ఎద అంచి కామ్ కెర కేడవుక తుమ్క సెక్తి అస్సె గే నాయ్ గే తుమ్ చెంగిల్ ఉచర' మెన యేసు సంగితయ్.
§ **14:32 14:32** ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'అంక దొర్కు జలి సేవ నే కెర్లె ఓడుప జస్తె గే నాయ్ గే తుమ్ చెంగిల్ ఉచర' మెన యేసు సంగిల్ రితి జతయ్. * **15:1 15:1** 'సిస్తు సంగిత సుంకర్లు' చి 'పాపుమ్ సుదల్' మెలిస్చి అర్దుమ్క 5:30చి ఎట్టొచ జాచి కచ కొడొ దెక. † **15:8 15:8** జా దేసిమి ఏక్ వెండి కాసు కెద్ది విలువ జయెదె మెలె, ఏక్ దీసిచి కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్.

దూతల్ సర్దసంతోసుమ్ జవుల" మెన యేసు సంగిలన్.

నెస గెలొ పుత్తుస్‌చి రిసొచి టాలి

11 తెదొడి యేసు అన్నె, "ఏక్ మాన్సుక దొగుల పుత్తర్లు తిల.
12 జేఎవ్ పుత్తర్సుల్‌తె దకిలొ పుత్తుసి అబ్బొస్‌క ఇసి మెన సంగిలొ. 'ఓ బ, తుచి ఆస్తితె అంక జెతి వాట అప్పె దె' మెలన్. జలె, జో అబ్బొసి జోచి ఆస్తిక దొన్ని వాటల్ కెర, జేఎవ్ దొగుల ఎక్కెక్లక జెత వాటల్ జోవయింక వంట దిలన్.
13 "జలె, ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె అగ్గె, జో దకిలొ పుత్తుసి జోచి వాట సామన్లు ఎత్కి కి ‡బెదవన కెర, ఏక్ దూరి దేసిమి గెచ్చుక మెన బార్ జలన్. జా దూరి దేసిమి గెచ్చ తా, ఈంజొ కిచ్చొ కెర్లన్? బుద్ది నెంజిల కమొతె జోక దిలిసి ఎత్కి పాడ్ కెర గెలన్.
14 జా పూర్తి కేడ్డికయ్, జా దేసిమి వెల్లి గార్ జా గెలి, చి జింక అల్లర్ జలన్.
15 జింక అల్లర్ జా, జా దేసిమ్‌చొ మాన్సు ఎక్కిలొతె కామ్ నజనుక గెలొ, చి 'అంచ అండ్రుల్ కతిస్‌తె గెచ్చ జేఎవ్‌క రక్కు' మెన కామ్ దిలన్, చి యూదుల్ తెన్ జా కామ్ నిస్కారుమ్‌చి జలెకి, కెర్లన్.§
16 జలె చూ బమ్మక జో ఉబెడొ కీసి జలొ మెలె, జేఎవ్ అండ్రుల్ *కతిసి జో కి సర్ద తెన్ కతొ, గని జోక కో దెతి నాయ్.
17 "దస్సి, జోక కొవ్‌ని నాయ్, తోడు నాయ్ చి రిసొ సగుమ్ దీసల్ గెతికయ్, జోక బుద్ది అయ్‌లి, చి కిచ్చొ మెన ఉచరన్లన్ మెలె, 'అబ్బొచ గొతిమాన్సుల్‌క సరిపుచుప జతి అన్నిమ్ అన్సె, గని ఆఎవ్ పుత్తుసి ఇన్నె చుక మొర గెతసి. ఈంజ అల్లర్ ఆఎవ్ కిచ్చొక సేడుక?
18 అబ్బొతె గెచ్చిందె, చి ఓ బ, దేముడుక అన్నె తుక విరోదుమ్ జలి రితి, ఆఎవ్ పాపుమ్ కెర అస్సి.'
19 'అంచొ పుత్తు' మెన తుయి అంక సంగుక జలె, అంక విలువ నాయ్, గని అంక 'అంచొ గొతిమాన్సు' మెన తుయి అంక తియన కామ్ దె" మెన సంగిందె మెన జో ఉబెడొ ఉచరన,
20 ఉట్ట, అబ్బొస్‌తె అన్నె గెచ్చుక బార్ జలొ. జలె, అబ్బొస్‌చొ గేరుక అన్నె దూరి తిలి పొది, అబ్బొసి జోవయింక దెక కెర, జో బుద్ది నెంజ తిలొ గని అప్పె ఇదిల్ బుద్ది జలొ పుత్తుస్‌చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా నిగ జా కెర, జోక అమ్‌డ చుంబిలన్.
21 "తెదొడి జో పుత్తుసి జోక 'ఓ బ, దేముడుచి ఉప్పిరి, అన్నె తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జలి రితి, ఆఎవ్ పాపుమ్ కెర అస్సి. అంచొ పుత్తు మెన తుయి అంక సంగుక అంక విలువ నాయ్,' మెలన్.
22 గని అబ్బొసి జోవయించ గొత్తి సుదల్‌క బుకారా కెర, 'అమ్‌చ పాలల్ ఎత్కితె చెంగిల్‌చి బేబెగి ఆన ఇన్నెక గల దాస, చి ఇన్నెచి ఊంటితె ఉంగారుమ్ చి చట్టెలె జోడ్లు గల దాస.
23 దస్సి కెర్లదు మెలె, అమ్ బల్సుప జలొ పోతుపిల్ల తుమ్ ఆన కండ, చి ఈంజొ గెరి ఉట్ట అయ్‌లి సర్దక విందు కెరుమ.
24 కిచ్చొక మెలె, ఈంజొ అంచొ పుత్తు మొర గెచ్చు అన్నె జీయ అస్సె. నెస తిలొ, చి అన్నె దొర్కు జలొ" మెన అబ్బొసి సంగిలొ, అన్నె, ఎత్కి తెయార్ జతికయ్, సర్ద కెరనుక దెర్ల.
25 "జలె, ఈంజొ గెరి ఉట్ట అయ్‌లొ ఉబెడొచొ అన్నొసి జోవయించి బుఎయితె కామ్ కెర్తె తిలొ, చి గెరి అన్నె ఉట్ట జెతె తిలి పొది పాసి అయ్‌లె, బాజె నచితి అవాడ్ సూన్లన్.
26 సూన కెర, గొత్తి సుదొ ఎక్కిలొక బుకారా కెర, 'కిచ్చొక బజయితతి, సర్ద కెరంతతి?' మెన పుసిలన్,
27 చి గొత్తి సుదొ జోక, 'బావొది గెరి అయ్‌లన్ చి జో జీవ్ తా గెరి ఉట్ట జా అస్సెచి రిసొ అబ్బొది బేడు తిలొ పోతుపిల్ల కండయ్‌లన్.'
28 "జలె, జో మాన్సుచొ ఈంజొ వెల్లొ పుత్తుస్‌క కోపుమ్ అయ్‌లి, చి గెరి పెసుక కి జోక ఇస్టుమ్ నాయ్. జాకయ్ అబ్బొసి బార్ జా, తెడి జె మెన బతిమాల్ప జా సంగిలన్, గని
29 అబ్బొస్‌క జో, 'ఈందె, ఎత్తి వెర్సుల్ తుచి సేవ కెర్లయ్, తుయి సంగిలిసి నిదానుమ్ కెర, కెయ్యు కి పిట్టవి నాయ్. జలెకి, అంచ గోతుసుదల్ తెన్ ఆఎవ్ సర్ద తెన్ విందు కెరంతి రితి కెయ్యు కి ఏక్ ఇదిలిసి గొర్రె కి దెస్సి నాయ్.
30 గని సానివొ తెన్ బెద తుచి †ఆస్తి పాడ్ కెర్లొ ఈంజొ పుత్తుది గెరి జెతికయ్, తుయి బేడు తిలొ పోతు కండయ్‌లది! కిచ్చొ సత్తిమ్, జా!' మెన జో వెల్లొ పుత్తుసి సంగిలన్, చి
31 అబ్బొసి జోక, 'ఓ పుత్త, తుయి కెయుక కి అంచి తెన్ అస్సిసి, చి అంచి ఆస్తి ఎత్కి తుచి.
32 జలెకి, ఈంజొ తుచొ బావొది మొర గెచ్చు అన్నె జీవ్ జలన్. నెస తిలన్, గని అన్నె దొర్కు జలొచి రిసొ ఇసి విందు దా సర్ద కెరనుక చెంగిలి'

‡ **15:13 15:13** నెంజిలె 'విక కెర, డబ్బుల్ దెరన,....' § **15:15 15:15** యూదుల్ అండ్రు ముక్కల్ కతి నాయ్. * **15:16 15:16** ఏక్ రగుమ్ రూక్‌చ కాయల్, బెర్తె, అండ్రుల్‌క ఒత్తచ కవడుల. † **15:30 15:30** నెంజిలె 'డబ్బుల్'.

మెన సంగిలన్, మెన సిస్తు సంగిత సుంకర్లుక చి
'పాపుమ్ సుదల్' మెన అన్నె మాన్సుల్ నిస్కారుమ్
సంగిలస జోవయింక నంప కెర్తిన్‌చి రిసొ యేసు
పండితుల్‌క టాలి సంగ జేవ్ పండితుల్‌చి తప్పుచి
రిసొ ఉచరయ్‌లన్."

16

తెల్వి తిల గొత్తి సుదొచి టాలి

1 తెదొడి యేసు జోచ సిస్సుల్‌క, "సొమ్సారి
ఎక్కిలొ తిలన్. జోచి గెర్‌చి కామ్ ఎత్కి దెకుక చి
జోచి ఆస్తి ఎత్కి దెకుక జోతె ఏక్ మాన్సు తిలొ. జలె,
'తుచి ఆస్తి దెకితొసొ జా ఆస్తి పాడ్ కెర్తయ్' మెన జో
ఎజొమానిక్ కబుర్ అయ్‌లి.
2 జో జోచి ఆస్తి దెకితొసొక బుకారా కెర, 'తుచి
రిసొ ఆవ్ సూన్లిసి కిచ్చొక? అప్పె తెంతొ తుక ఇన్నె
కామ్ నాయ్. తుచి అత్తి ఆవ్ సొర్ప కెర్లిన్‌క కిచ్చొ కెర
అస్సిన్ గే కక్క కెద్ది దా అస్సిన్ గే లెక్కల్ కెర రెగుడ
అంక దెకపు' మెన ఎజొమాని సంగిలొ.
3 "జలె, ఎజొమానిచి ఆస్తి దెకితొ ఈంజొ మాన్సు
కిచ్చొ తెలివి ఉచరన్లన్ మెలె, అంచొ ఎజొమాని
అంక కడ గెలెదె జలె, ఆవ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె? కూలి
కామ్ కెరుక అంక సత్తు నాయ్, అవ్ నెతిరి. బిచ్చిమ్
నజుక లాజు, మెన ఉచర అస్సి.
4 ఎజొమాని అంక కడ గెలె పొది మాన్సుల్ అంక
సినేతుమ్ జా తా జోవయించ గెరలె బుకార్లె బాద
తయె నాయ్ మెన ఉచరన కెర,
5 ఎక్కిలొకచి పడ్తొ అన్నెక్కిలొక వర్స తెన్ జోచొ
ఎజొమానితె రునుమ్ జల ఎత్కిజిన్‌క బుకారా కెర,
తొలితొచొక అంచొ ఎజొమానిక తుయి కెద్ది బాకి జా
అస్సిసి? మెన పుసిలన్.
6 జో రునుమ్ జలొసొ చెత్తర్ వెయిల్ కాయల్
తేలు మెలన్, చి ఈంజొ జలె తుచి బాకి నజ తిలి
పుస్తకుమ్ బేగి చజన వెస 'దొన్ని వెయిలు' మెన
రెగుడు మెలన్.
7 "తెదొడి ఎజొమానిచొ గేర్ దెకితొసొ అన్నెక్లొక
బుకారా కెర, 'తుయి కెద్ది బాకి జా అస్సిన్',
మెన పుసిలన్, చి జో 'వెయి నాడివొ గోదుమ్'
మెంతికయ్, 'దస్సి జలె, తుచి బాకి కాగ్తుమ్ వెంట
అట్టు పుంజొ" మెన రెగ్డను మెలన్.
8 "జలె, జోచి ఆస్తిక దెకితొ జో అబద్దుమ్ కెర్లొ
మాన్సుచి తెలివి దెక, తెలివి కామ్ కెర్లది మెన జో
ఎజొమాని సంగిలొ. ఈందె, దేముడుచి ఉజిడ్
బుద్ది జలసచి కంట ఈంజ లోకుమ్‌చి బుద్ది తిలస
జోవయించి ఈంజ కాలుమ్‌చ మాన్సుల్ తెన్ బలే
తెలివి దెకన్‌తతి.
9 "జలె, తుమ్‌క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి? *ఈంజ
లోకుమ్‌చి దనుమ్ తెన్ తుమ్‌క నేస్తమ్ కెరన,
చి జా డబ్బుల్ కేడ్లె పరలోకుమ్‌తె ఎల్లకాలుమ్
జియఁతస్తితె తుమ్‌క †బెదవనుల.‡
10 ఈందె, కో జలెకు ఇదిలిస్ కామ్‌తె నిదానుమ్
కెరెదె గే, వెల్లి కామ్‌తె కి నిదానుమ్ కెరెదె. గని కో
జలెకు ఇదిలిస్ కామ్‌తె అబద్దుమ్ కెరెదె గే, వెల్లి
కామ్‌తె కి అబద్దుమ్మి కెరెదె.
11 జాకయ్, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌చి
డబ్బుల్ వాడిక కెర్తిన్‌తె తుమ్ నిదానుమ్ నే కెర
తిలెగిన, పరలోకుమ్‌చి దనుమ్ తెన్ తుమ్ కామ్
కెర్తి రితి దేముడు కీసి తుమ్‌చి అత్తి జా సొర్ప కెర
దెయెదె! తుమ్‌క జో కీసి నంప కెరుక జయెదె!
12 అన్నె, జోవయించి ఆస్తిక తుమ్ దెకుక మెన
అన్నెక్లొ తుమ్‌చి అత్తి సొర్ప కెర తిలె, గని తుమ్ జా
ఆస్తిక నిదానుమ్ నే కెర్లె, తుమ్‌క జెతికయ్ తుమ్‌చి
సొంత ఆస్తి కో తుమ్‌క దెవుల! దిలె, పాడ్ కెరుల
మెన్నుల.
13 కేన్ గొతిమాన్సు ఎక్కె దడి దొగుల
ఎజొమాన్లుచి సేవ కెరుక నెత్రె. కిచ్చొక మెలె,
ఎక్కిలొక విరోదుమ్ కెర, అన్నెక్లొక ప్రేమ కెరెదె,
నెంజిలె జో అన్నెక్లొక నిదానుమ్ కెర, తొలితొచొక
నిస్కారుమ్ దెకెదె. జలె, దేముడుక చి ఈంజ
లోకుమ్‌చి దనుమ్‌క ఎక్కె దడి సేవ కెరుక నెతుర్సు"
మెన యేసు జోచ సిస్సుల్‌క సంగిలన్.

యేసు సంగిల దొన్ని కొడొ
(మత్త 11:12-13)

14 ఈంజ లోకుమ్‌చి దనుమ్‌చి రిసొ యేసు
తెదొడి సిస్సుల్‌క సంగిలిసి పరిసయ్యుల్ సూన కెర
జోక కొంకడ్ల. కిచ్చొక మెలె దేముడుచి సేవ కెర్తసుమ్
మెనన్లె కి, డబ్బుల్‌క జోవయింక ఒగ్గర్ ప్రేమ.
15 యేసు జోవయింక, "మాన్సుల్‌చి మొక్మె
పున్నిమ్ తిలి రితి డీసుక ఆస జతస తుమి.
గని తుమ్‌చి పెట్టి కిచ్చొ బుద్ది అస్సె గే దేముడు
జానె. జలె, ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ కిచ్చొచి

* **16:9 16:9** ఎజొమాని మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక టాలి జతయ్. † **16:9 16:9** నెంజిలె, ఎజొమాని, మెలె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు బెదవనెదె. ‡ **16:9 16:9** నెంజిలె గ్రీకు తెన్ చి ఈంజ 9 నంబర్ కోడు తొలితొ రెగిడ్లిన్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెన అన్నె సగుమ్‌జిన్ ఉచర్తతి మెలె, 9. జలె, తుమ్‌క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌చి డబ్బుల్ పాపుమ్‌చి జలెకి, తుమ్ బుద్ది తెన్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సేవ కెర్తి రితి జా డబ్బుల్ వాడిక కెరన నేస్తమ్ కెరన, చి జా కేడ్లె తుమ్ మొర గెలె, పరలోకుమ్‌తె తుమ్‌క బెదవనుల నెంజిలె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు బెదవనెదె. గ్రీకు బాస తెన్ తిలిసి కీసి జతయ్ మెలె, 'పాపుమ్‌చి డబ్బుల్‌క నేస్తమ్ కెరన, చి జా డబ్బుల్ కేడ్లె, పరలోకుమ్‌తె తుమ్‌క బెదవనుల. గని ఉప్పిరి జా మత్తెలి రెగిడ్లిన్‌తె రెగిడ్లి రితి అర్దుమ్ అన్నె సంగితయ్' మెన ఉచర్తసుమ్.

రిసొ 'ముక్కిమ్‌చి' మెనుల గే, దస్సిచిక దేముడు వెట్కారుమ్‌చి మెనెదె.

16 "బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహాను బార్ జలి ఎదక మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల ఆగ్నల్, అన్నె పూర్గుల్‌చి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లు రెగిడ్లిసి ముక్కిమ్ జా తిల. గని యోహాను అయ్‌లి తెంతొ, దేముడుచి రాజిమ్ పాఁవ జా అయ్‌లిస్‌చి రిసొచి, సుబుమ్ కబుర్ సూనయి జతయ్, జో సూనయ్‌లొ, ఆఁవ్ సూనయ్‌తసి, చి పాఁవ జా అయ్‌లి ఈంజ రాజిమ్‌తె బెదితన ఎత్కిజిన్ బెదుక మెన బమ్మ జతతి.

17 మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల ఆగ్నల్‌చి ఎక్కి అచ్రుమ్‌చి విలువ గెచ్చె నాయ్, జెతె కేన్ అచ్రుమ్ కామ్‌క నెంజితి రితి జతి కంట, పరలోకుమ్ బూలోకుమ్ కేడ గెచ్చుక సుల్లు.

18 "కో జలెకు జో జోచి తేర్సిక ముల దా అన్నెక్లిక పెండ్లి కెరన్లె, లంజె వంసుమ్‌చొ జతయ్, చి జాకయ్ పెండ్లి ముల దిలి కేన్ తేర్‌బోదక కో పెండ్లి జయెదె గే, జో కి లంజె వంసుమ్‌చొ జతయ్.

లాజర్ మెలొ బీద సుదొ చి సొమ్సారుమ్ తిలొస్‌చి రిసొ టాలి

19 "సొమ్సారి ఎక్కిలొ తిలన్. జో రోజుక చెంగిల చెంగిల సొమ్సార్లు గలంతి ఊద రంగుచ ఒగ్గర్ కరీద్‌చ పాలల్ గలనెదె, చి రోజుక ఇస్టుమ్ అయ్‌లి సర్ద కెరన సుక్కుమ్ తెన్ జితె తిలొ.

20 జలె, జో సొమ్సారొచి మేడచి గుమ్ముమె లాజర్ మెలొ బీద సుదొ ఎంగ్డ తయెదె. జోచి ఆఁగ్ బెర్తు గావ్వో తిల.

21 జో సొమ్సారొ అన్నిమ్ కెర్తి బల్లయ్ తెంతొ సేడ్డ చింబొ గిడ్డల్ జో బీద సుదొక దొర్కు జలె, సర్ద తెన్ కతొ, తెద్ది మాలఙ్ జా తెద్ది చూ జా తిలొ, అన్నె సూనర్లు జోచ గావ్వో లేంవితె తిల.

22 "జలె, ఏక్ దీసి జో బీద మాన్సు మొర గెలొ, చి పరలోకుమ్‌తె అబ్రాహామ్ పూర్గుడు తెన్ తతి రితి దూతల్ జో బీద జలొ లాజర్‌క వయ కడ నిల. జలె, జో సొమ్సారొ కి మొర గెలన్, చి జోక మాన్సుల్ రోవ గెల.

23 అన్నె జో వెల్లి ఆగ్ లగితి గొయితె ఒగ్గర్ సిచ్చల్ జతె తా, ఉప్పిరి దెకిలె, దూరిక అబ్రాహామ్‌క చి జోచి పాసి వెన తిలొ లాజర్‌క దెకిలన్.

24 దెక కెర, 'ఓ అమ్‌చొ అబ్రాహామ్ తాతొ, అంచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తీ, చి జోచి ఊంటి పానితె బుడ్డవ అంచి జీబుతె ఇదిల్ లయడ తిమడ్డి రిసొ జో లాజర్‌క అంచితె తెద్రవు. ఈంజ ఆగి అంక ఒగ్గర్ నొప్పి దెతయ్‌చి రిసొ' మెన సొమ్సారొ బతిమాల్ప జా సంగిలన్.

25 గని అబ్రాహామ్ జోక, 'పుత్త, తుయి బూలోకుమ్‌తె జితె తిలి పొది §తుక ఇస్టుమ్ అయ్‌లిసి దొర్కు కెరన సుక్కుమ్ తెన్ జితె తిలది. గని లాజర్ కస్టల్ సేడ్తె తిలన్. గని అప్పె జో ఇన్నె సుక్కుమ్ జా అస్సె, చి తుయి ఒత్త సిచ్చల్ సేడ్తె తత్తసి.

26 అన్నె కిచ్చొ మెలె, తుమ్‌క అమ్‌క మదెనె వెల్లి గొయి అడ్డు అస్సె. ఏక్ వేల ఇన్నె తెంతొ సగుమ్‌జిన్ ఒత్త గెచ్చుక ఉచర్లె అడ్డు తవుసు. నెతుర్సు' చి 'ఒత్త తిలస కో కి ఇన్నె డేఁవ జెతు నాయ్ మెన జా గొయి అడ్డు అస్సె' మెన

27 అబ్రాహామ్ సంగితికయ్, సొమ్సారొ అన్నె, దస్సి జలె, తాతొ, అంచి ఏక్ మనవి సంగిమ్‌దె. దయ కెర, అంచొ అబ్బొచి గెరి జో లాజర్‌క తెద్రవు.

28 అంక పాఁచ్‌జిన్ బావుడ్లు అస్తి, చి జేఁవ్ కి ఈంజ సిచ్చు జతి లోకుమ్‌తె నే ఉత్ర, సేడ్తి రితి జోవయింక బుద్ది సికడ్సు మెలన్.

29 గని అబ్రాహామ్ జోక అన్నె, 'మోసేచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచి ఆగ్నల్, అన్నె దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుల్ రెగిడ్ల పుస్తకల్ ఎత్కి జోవయింక అస్సె. ఒత్త తిలిసి సరిగా సూన్‌తు, చి జేఁవ్ బుద్ది జంక జయెదె' మెన అబ్రాహామ్ సంగిలన్.

30 గని జో అన్నె అబ్రాహామ్ తెన్, 'నాయ్, ఒత్త తిలిసి సూన్లె కి కెర్తి నాయ్, గని మొర గెలొసొ కో జలెకు జేఁవ్‌తె గెచ్చు బుద్ది సంగిలె, జేఁవ్ కెర్ల పాపల్ చినన దుకుమ్ జా పాపుమ్‌బుద్ది ముల మార్సుప జవుల' మెలన్.

31 చి ఆకర్‌క అబ్రాహామ్ జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, 'మోసేచి అత్తి దేముడుచి ఆగ్నల్ రెగిడ్లి కొడొ కి, దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుల్ రెగిడ్లి కొడొ సూన నంప నే కెర్లె, కో జవుస్ మొర్లొ మాన్సు అన్నె జీవ్ జా ఉట్లెకి నంప కెర్తి నాయ్.' ", మెన పరిసయ్యుల్‌క యేసు సంగిలన్.

17

పాపుమ్ కెరయ్‌తిస్‌చి రిసొచి కోడు
(మత్త 18:6-7,21-22; మార్కు 9:42)

1 తెదొడి యేసు జోవయించ సిస్సుల్‌క, "*పాపుమ్ కెరయ్‌త అల్లర్ కచితుమ్ జెయెదె, గని కచి అత్తి దస అల్లర్ జెవుల మెలె, అయ్యొ, జోవయింక సిచ్చు పిట్టె నాయ్!

§ **16:25 16:25** నెంజిలె 'తుచి వాట పూర్తి'. * **17:1 17:1** నెంజిలె, 'నముకుమ్ పిట్టయ్‌త...' † **17:2 17:2** నెంజిలె, 'జోవయించి నముకుమ్ పిట్టయెదె గె,....'

2 అంక నంఫజల ఇస్ బాలబోదల్ జలస్తె
ఎక్కిలొక కి, కో †పాపుమ్ కెరయెదె గే, జోచి
టొట్రయ్ తిర్వేలి పత్తురు. ఒడొవ దా జోవయింక
సముద్రుమ్‌తె బుడ్డవ గెలుక చెంగిలి.
3 తూమ్ జాగర్త తా. తుమ్‌చితె కో గే మెనుమ.
తుచొ కేన్ జవున్ బావొ పాపుమ్ కెర్లెగిన, జోవయింక
బుద్ది సంగు, చి జోవయించి తప్పుక దుకుమ్ జా
బుద్ది జలెగిన, జోవయింక చెమించుప కెరు.
4 అన్నె, రోజుక సత్తు సుట్లు కి తుక పాపుమ్
కెర జేవ్ సత్తు సుట్లు తుచి పక్క పసుల 'అంచి
తప్పు. చెమించుప కెరు' మెన జో సంగిలెగిన,
తుయి జోక చెమించుప కెరుక అస్సె" మెన యేసు
జోచ సిస్సుల్‌క బుద్ది సంగిలన్.

నముకుమ్‌చి రిసొచి కోడు

5 తెదొడి యేసుచ జేవ్ బారజిన్ ‡బారికుల్
యేసుప్రబుక కిచ్చొ మెలన్ మెలె, "అమ్‌క అన్నె
ఒగ్గర్ నముకుమ్ దె" మెల చి,
6 యేసు జోవయింక, "సొర్సుగిడ్డచి ఎదిలి
నముకుమ్ తుమ్‌క తిలె, ఈంజొ §మారోడు రూకుక
'ఉట్కి జా సముద్రుమ్‌తె గెచ్చ రోవి జా' మెలె, తుమ్
సంగిలె, జా కోడు సూన్లె జా దస్సి జయెదె."

సేవ నిదానుమ్ కెరుక తిలిన్‌చి కోడు

7 "తుమ్‌చితె ఎక్కిలొక గొత్తి సుదొ తయెదె
మెనుమ, చి జో గొత్తి సుదొ కేస్సొతొ జవున్,
మెండల్ రక తా జవున్ గెరి అన్నె అయ్‌లె, 'తుయి
బేగి గెచ్చ అన్నిమ్ కెరు' మెన ఎజొమాని సంగెదె గె?
8 నాయ్, గెద. 'తొలితొ అంచి రిసొ అన్నిమ్
తెయార్ కెర తుచొ పాలుమ్ కుంచన అంక జొగుడ
దె, చి ఆవ్ అన్నిమ్ కెర పాని పిలి పడ్తొ తుయి కా,
పి' మెన ఎజొమాని సంగెదె.
9 అన్నె, జో గొత్తి సుదొ జోక దిలి కామ్ కెర జోచి
పూచి తిలిసి కెర్లి రిసొ జో ఎజొమాని జోక 'తుయి
దయ కెర్లది' మెనెదె గె? నాయ్, గెద.
10 జలె, తుమ్‌చి పూచి తెన్ కి దస్సి, దేముడు
తుమ్‌క సంగిలిసి ఎత్కి కెర తుమ్‌చి పూచి కెర తిలె,
తుమ్ కిచ్చొ మెన మెలె, 'అమ్ రితయ్ గొత్తి సుదల్.
అమ్ గవురుమ్‌క విలువ నాయ్. అమ్‌క పూచి
తిలిసి కెర అస్సుమ్. తెద్దిలి' మెన తుమ్" మెన
యేసు సిస్సుల్‌క సంగిలన్.

వెల్లి రోగుమ్ దెర్ల దెస్సుజిన్‌క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

11 ఒత్త తెంతొ అన్నె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, యేసు
యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె గెచ్చుక మెన సమరయ
ప్రదేసిమ్‌క చి గలిలయ ప్రాంతుమ్‌క మదెనె గెతి వట్టె
గెతె తా,
12 ఏక్ గావ్‌క పాసి అయ్‌లె, వెల్లి రోగుమ్
దెర్ల దెస్సుజిన్ మాన్సుల్ జోక దస్సుల్ జంక మెన
అయ్‌ల, అన్నె, ఇదిల్ దూరి తా
13 కేక్ గల. కిచ్చొ మెన కేక్ గల మెలె,
"యేసుప్రబు, బాబు, అమ్‌చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్
తీ" మెన కేక్ గల.
14 జలె, యేసు జోవయింక దెక కెర "దేముడుచి
గుడితె తుమ్ గెచ్చ, ఒత్తచ *పూజర్లుతె దెకవన"
మెన సంగిలన్, చి ఒత్త యెరూసలేమ్‌తె గెచ్చుక
మెన వట్టె గెలె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, జోవయించి
ఆగ్ చెంగిల్ జా సుద్ది జల.

15 జలె, జోవయింతె ఎక్కిలొ జో చెంగిల్ జలిసి
దెకన, గట్టిజ అవాడ్ కెరన దేముడుచి గవురుమ్
సంగ సంగ, యేసు తిలిన్‌తె ఉట్ట అయ్‌లన్.
16 ఉట్ట జా, "అంక రచ్చించుప కెర దయ కెర్లది"
మెన యేసుక జోచి సర్ద సంగ యేసుచి చట్టె సెర్ను
సేడ్లొ. జో మాన్సు †సమరయ సుదొ.

17 జలె, యేసు తెదొడి, "దెస్సుజిన్‌క చెంగిల్
కెర్లయ్, గెద. జేవ్ అన్నెక్ నొవ్వుజిన్ కేతె?
18 ఈంజొ యూదుడు నెంజిలొసొక పిట్టవ, జేవ్
అమ్‌చ యూదుల్‌తె అన్నె కో జోవయించి సర్ద
సంగుక జెతి నాయ్ గె?" మెన పుస కెర,
19 జో చెంగిల్ జలొసొక అన్నె, "తుయి ఉట్ట,
గెరి గో. అంచి ఉప్పిరి తుయి నముకుమ్ తిలి
రిసొ ‡చెంగిల్ జా అస్సిసి" మెన యేసు జో మాన్సుక
సంగిలన్.

దేముడుచి రాజిమ్‌చి రిసొచ కొడొ
(మత్త 24:23-28,37-41)

20 జలె, "దేముడుచి రాజిమ్ కెయ్‌క జెయెదె?"
మెన సగుమ్‌జిన్ పరిసయ్యుల్ యేసుక పుసిల చి,
జో, "దేముడుచి రాజిమ్ డీస్తిసి నెంజె. కెయ్‌క గే
డీస జెయెదె మెన నాయ్.
21 'ఈందె, ఇన్నె అస్సె' జలెకు, 'ఓదె, ఒత్త అస్సె'
జలెకు మెనుక బెదె నాయ్. కిచ్చొ మెలె, దేముడుచి

---

‡ **17:5 17:5** 6:13 దెక. జోవయించ బారజిన్ సిస్సుల్ బారజిన్ బారికుల్ ఎక్కి. § **17:6 17:6** ఏక్ రగుమ్ పండ్లు దెరెదె. * **17:14 17:14** యూదుల్ తెన్ వెల్లి రోగుమ్ ఏక్ మాన్సుక ముల తిలె, జో మాన్సుక 'చెంగిల్, సుద్ది జలొ' మెన రుజు సంగుక ఎక్కి పూజర్లుకయ్ అదికారుమ్, 5:12చి ఎట్టొచి కోడు దెక. † **17:16 17:16** సమరయ సుదల్‌క యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల, గని జేవ్ యూదుల్ ఇన్నె బుద్ది ఉచర్తి నాయ్. ఎక్కి సమరయ సుదొ బుద్ది ఉచర్లొ. ‡ **17:19 17:19** నెంజిలె 'రచ్చించుప జా అస్సిసి'.

రాజిమ్ అప్పెయి కి §తుమ్చి నెడిమి అస్సె" మెన సంగిలన్.

యేసు ఎదార్డుమ్ ఏలుప కెరుక మెన అన్నె జెతిస్చి రిసొచి కోడు

22 జోచ సొంత సిస్సుల్క యేసు, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొక "ఏక్ దీసి గడియ జవున్ డీసున్" మెన తుమ్ ఒగ్గర్ ఆస జత దీసల్ జెవుల, గని జా మదెనె అంక దెకుక నెతుర్సు.

23 అన్నె, "ఓదె, ఒత్త అస్సె. ఓదె, ఒత్తయ్ అస్సె" మెన సగుమ్జిన్ తుమ్క సంగుల, గని జోవయించి పట్టి తుమ్ గెచ్చ నాయ్.

24 కిచ్చొక మెలె, బిజిలి మొల్కిలె, కీసి ఆగాసుమ్ పూర్తి ఏక్ పక్క తెంతొ అన్నెక్ పక్క ఎద ఉజిడి దెయెదె, దస్సి, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ *ఏలుప కెరుక మెన ఉత్ర జెతి దీసిక కేన్ పక్క కి డీస్సిందె.

25 గని జా నే జతె అగ్గె తొలితొ ఆఁవ్ ఒగ్గర్ బాదల్ స్రెమల్ సేడుక అస్సె, ఈంజ కాలుమ్చ †మాన్సుల్ అంక "అమ్క నాయ్. మొర్సు!" మెనుక అస్సె.

26 నోవహు పూర్గుమ్చొచి కాలుమ్ మాన్సుల్ కీన్ జతె తిల గే, దస్సి, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ అన్నె నే జెతె అగ్గెచి మదెనె ఆఁవ్ జెతె ఎదక మాన్సుల్ దస్సి జతె తవుల.

27 మెలె, 'జోవయించి పాపుమ్చి రిసొచి సిచ్చక' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు వెల్లి వర్దల్చి పాని గెడ్సుప కెరయ్లి గడియ ఎద, నోవహు జోచి కుటుంబుమ్ తెన్ జా వెల్లి ఓడతె పెస కెష్డి డంకిల్ ఎద, నే నంప కెర్తె మాన్సుల్ కతె తా, పితె తా, పెండ్లివొ కెర్తె తా, పెండ్లివొ జతె తా జితె తిల, చి ‡జేఁవ్ ఎత్కిజిన్క వర్దల్చి పాని గీడ గెలి.

28 పడ్తొ లోతు పూర్గుమ్చొచి కాలుమ్ కి జో జితె తిలి సొదొమ పట్నుమ్చ దస్సి జతె తిల. ప్రెజల్ కతె తా, పితె తా, బియ్యారి కెర్తె తా, పంటొ పికయ్తె తా, గెరల్ బందిత్తె తిల.

29 గని §లోతు జా సొదొమ పట్నుమ్ తెంతొ బార్ జా ముల దిలి దీసి, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు పరలోకుమ్ తెంతొ జా పట్నుమ్చి ఉప్పిరి ఆగిచి ఎడ్డి రితి ఇంగుడు సువ దిలన్, చి జా పట్నుమ్చ ఎత్కిజిన్ మొర గెల.

30 అన్నె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ ఏలుప కెరుక మెన అన్నె ఉత్ర జా డీస్తి దీసి జెతి ఎద దస్సి మాన్సుల్ అంక నే ఉచర్తె, బుద్ది నే ఉచర్తె ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి జితె తవుల, చి తెదొడ్క *తీర్పు జా సిచ్చ జవుల.

31 "జా దీసిక జోచి గేరుచి ఒర్నె కో తవుల గే, జోచి సామన్ గెరి తిలె కి, జా వెంట నెంక మెన ఉత్రుతు నాయ్, అన్నె కో జోచి బట్టి జవున్ తిలె, కిచ్చొ వెంటుక పసుల్తు నాయ్, †గని బే బేగి ఉట్ట గెత్తు.

32 లోతుచి తేర్సి జా సొదొమ పట్నుమ్క ఇదిల్ ఇస్టుమ్ జా జాక దెకుక మెన పసుల లోన్చి ‡పత్తురు మర్లు జా గెలి, గెద. జలె, జాక దస్సి జర్గు జలిసి తుమ్ పవ్స నాయ్.

33 కిచ్చొక మెలె, సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరనుక కో ఉచరుల గే, జోవయించి ప్రానుమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె, గని దేముడు దిలి వాటు ఎక్కి సత్తిమ్ ఇండుక మెన జోవయించి ప్రానుమ్ కో దెవుల గే, జోవయించి ప్రానుమ్ రచ్చించుప జయెదె.

34 "జా రాతిక దొగుల ఎక్కితె నిజ తిలె, ఎక్కిలొక ముల దా, అన్నెక్లొక కడ నెవుల.

35 దస్సి, దొగుల తేర్బోదల్ రోడ్తె తిలె ఎక్లిక ముల దా, అన్నెక్లిక కడ నెవుల,

36 §అన్నె, దొగుల మున్సుబోదల్ బట్టి తిలె, ఎక్కిలొక ముల దా, అన్నెక్లొక కడ నెవుల" మెన యేసు సంగిలన్.

37 దస్సి సంగితికయ్, "కేనె కడ నెవుల, ప్రబు?" మెన సిస్సుల్ పుసిల, చి జోవయింక, "పీనుమ్ కేనె తయెదె గే, ఒత్త గిద్దుల్ బెరుల." మెన సంగిలన్.

18

తీర్పు కెర్తి టాన్తె తోడు సంగితొ ఎక్కిలొచి టాలి

1 తెదొడి యేసు జేఁవ్ సిస్సుల్క ఈంజ టాలి సంగిలన్. కిచ్చొక మెలె, *జో తీర్పు కెర ఏలుప కెరుక మెన అన్నె జెతె ఎదకచి మదెనె జేఁవ్ బద్దుకుమ్ గే అన్మానుమ్ గే నే జతె ప్రార్ధన కెర్తె తంక మెన జోవయింక సికడ్తి రిసొ సంగిలన్.

---

§ **17:21 17:21** కిచ్చొక దస్సి మెన్తయ్ మెలె, జో యేసు అయ్లిస్ తెన్ జా రాజిమ్ అయ్లి, చి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి అత్తి, అన్నె జోవయించ సిస్సుల్చి అత్తి జా రాజిమ్చి రచ్చించుప కెర్తి కామ్ జో కెర్తయ్. 'తుమ్చి నెడిమి అస్సె' మెలి కోడుక సగుమ్జిన్ 'తుమ్చి పెట్టి అస్సె' మెన రెడ్డ అస్తి, గని నంపతిలసచి పెట్టి జా రాజిమ్ తయెదె, గని నంపనెంజిలసచి పెట్టి నాయ్. జేఁవ్ పరినయ్యుల్తె ఒగ్గర్జిన్ యేసుక నంప కెర్తి నాయ్. * **17:24 17:24** లూకా 1:32-33, డీనయ్లిసి 5:10, చి 20:4-6 దెక. † **17:25 17:25** లూకా 9:22 దెక. ‡ **17:27 17:27** ఆదికాండుమ్ 7 అద్యయిమ్. § **17:29 17:29** ఆదికాండుమ్ 18:16-19:29. * **17:30 17:30** లూకా 212:34-36 దెక. † **17:31 17:31** మత్తయి 24:15-18. ‡ **17:32 17:32** ఆదికాండుమ్ 19:26. § **17:36 17:36** ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 36 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్. * **18:1 18:1** లూకా 21:5-36.

2 ఇసి జతయ్ "ఏక్ పట్నుమ్‌తె తీర్పు కెర్తి టాన్‌తె
తీర్పు దెతొసొ ఎక్కిలొ తిలొ. జో అన్నె మాన్సుల్‌క
బియె నాయ్, దేముడుక బియె నాయ్.
3 పడ్తొ, జయి పట్నుమ్‌తె రండెల్ మాన్సు ఎక్లి
తిలి. ఈంజ జలె, రోజుక జో తీర్పు దెతొసొతె గెచ్చు
కెర, 'విరోదుమ్ సుదొ ఎక్కిలొ అంచి ఉప్పిరి దావ దా
అన్సె. అంచి సంగిలీస్ సూన్లె జో మాన్సు సంగిలి
నిందక ఆరిచి మెన రుజ్జు దెకయ్‌తిస్‌తె అంక తోడు
తా' మెన పుసితె తిలన్.
4 ఒగ్గర్ దీసల్ జో ఒప్పనె నాయ్, గని పడ్తొ కిచ్చొ
బుద్ది జోక అయ్‌లి మెలె, ఆఁవ్ దేముడుక బితొసొ,
మాన్సుక బితొసొ నెంజి, గని
5 ఈంజ రండెలి అంక అల్లర్ దా పుసుక ములె
నాయ్ చి రిసొ, జాచి సంగిలీస్ సూన్‌తిస్తె తోడు
సంగిమ్‌దె. నెంజిలె, జా రోజుక జెతె తతిస్‌క అంక
పూర్తి అల్పు కెరెదె మెలన్" మెన యేసుప్రబు టాలి
సంగిలన్.
6 కిచ్చొ అర్దుమ్ సంగిలన్ మెలె, "ఆదె, జో బుద్ది
నెంజిలొ తీర్పు దెతొసొ కీస్ సంగిలొ!
7 జలె, రాతి మెద్దెనె జాక జాచి బాదల్ కస్టల్
సంగిత జో నిసాన్ల జోచయ్ జల మాన్సుల్‌చ
ప్రార్దనల్ దేముడు సూనె నాయ్ గె? జోవయింక
తోడు జెయె నాయ్ గె? కచితుమ్ సూనెదె, తోడు
జెయెదె. అన్నె జా తోడు జెంక ఆల్సిమ్ కెరెదె గె?
నాయ్ గెద.
8 బే బేగి తోడు జెయెదె. గని, జాగర్త, ఆఁవ్
మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ ఈంజ లోకుమ్‌తె
అన్నె ఉత్ర జెతి పొదిక మాన్సుల్ †నిదానుమ్
నముకుమ్ తవుల గే నాయ్ గె?" మెన యేసు
సంగిలన్.

పరిసయ్యుడుచి సుంకరొచి రిసొ సంగిలి టాలి

9 పడ్తొ 'అమ్‌క పున్నిమ్' మెనన అన్నె మాన్సుల్‌క
నిస్కారుమ్ ఉచర్ల మాన్సుల్‌క 'సూన్‌తు' మెన
యేసు అన్నెక్ టాలి సంగిలన్.
10 "ప్రార్దన కెరుక మెన దొగు మాన్సుల్ అమ్‌చి
దేముడుచి గుడితె గెల. జోవయింతె ఎక్కిలొ
పరిసయ్యుడు, ఎక్కిలొ సిస్తు నజితొ సుంకరొ.
11 జలె, పరిసయ్యుడు పుర్రెతొ టీఁవ, జోచి పెట్టి
ఉచరన ఇసి ప్రార్దన కెరన్లన్, 'ఓ అమ్‌చొ దేముడు,
ఆఁవ్ జేఁవ్ అన్నె మాన్సుల్‌చి రితి నెంజిల్ రిసొ తుక
అంచి సర్ద ఆఁవ్ సంగితసి. జేఁవ్, జలె, మాన్సుల్‌క
బియఁడ, జోవయించి ఆస్తి దొర్కు కెరంతతి, కిచ్చొ
కిచ్చొ నాయిమ్ నెంజిల కమొ కెర్తతి, లంజెకమొ
కెర్తతి, చి సగుమ్‌జిన్ కి జో ఒత్తల్‌తొచొ సిస్తు
నజితొసొచి రితి జతతి.
12 గని ఆఁవ్ సత్తరెక్క తివ్వెరి చువ్వె తత్తసి, చి
అంక దొర్కు జతిస్ ఎత్కితె దెస్సు వాటల్‌తె ఏక్ వాట
తుక దెతసి' మెన దేముడుక ప్రార్దన కెర్లన్.
13 "గని, జో సిస్తు నజితొసొ, ఇదిల్ దూరి టీఁవ
తా, మాములుమ్ జేఁవ్ యూదుల్ కెర్తి రితి నే
కెర్తె, ఉప్పిరి నే దెకితె, లాజుక మొకొమ్ లుంకడ
గుండెతె పెటన 'ఓ దేముడు, ఆఁవ్ పాపుమ్‌చొ
మాన్సు. అంచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా అంచ పాపల్
చెమించుప కెరు!' మెన ప్రార్దన కెర్లన్.
14 జలె, జేఁవ్ దొగులతె కక్క 'సత్తిమ్ జలొ' మెన
దేముడు దెకిలన్? జో గవురుమ్ ఉచరన్లొసొక,
నాయ్, గని పాపుమ్ ఒప్పన్లొ ఈంజొ సుంకరొకయ్,
మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితసి. జోచి పాపుమ్
చెమించుప జా గెరి ఉట్ట గెలన్. కిచ్చొక మెలె, కో
జోక జొయ్యి గవురుమ్ కెరనెదె గే, జోక దేముడు
దాక్ కెరెదె, గని కో జోక జొయ్యి దాక్ కెరనెదె గే జోక
దేముడు వెల్లొ కెరెదె" మెన సంగిలన్.

బాలబోదల్‌క యేసు చడ వరుమ్ దిలిసి
(మత్త 19:13-15; మార్కు 10:13-16)

15 జలె, జా దీసి 'యేసు జోవయింక చడ
చెంగిల్ వరుమ్ దెవుసు' మెన, సగుమ్‌జిన్ ప్రెజల్
జోవయించ బాలబోదల్‌క జోతె కడ ఆన్‌తె తిల. గని
జేఁవ్ జెతె తిలిసి యేసుచ సిస్సుల్ దెక కెర, జేఁవ్
బోదల్‌క కడ ఆన్ల మాన్సుల్‌క "పోన" మెన గోల కెర్ల.
16 గని యేసు జా దెక కెర, జోవయింక పాసి
బుకారా కెర, "బోదల్ అంచితె జెతు. జోవయింక
ఆటంకుమ్ కెర నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి
రాజిమ్ ఇస్త బాలబోదల్ జల సుదల్‌చ్చియి.
17 తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి
మెలె, మాన్సు గవురుమ్ నే ఉచరంతె బాలబోదల్‌చి
రితిచ్చి నముకుమ్ తెన్ దేముడుచి రాజిమ్‌తె బెదితి
వరుమ్ నజన్లెకయ్, పరలోకుమ్‌తె గెచ్చుక జయెదె"
మెన యేసు సంగిలన్.

సొమ్మారుమ్ తిలొ ఉబెడొ ఎక్కిలొ దేముడుచి రాజిమ్‌చి రిసొ యేసుక పుసితికయ్
(మత్త 19:16-30; మార్కు 10:17-31)

18 యూదుల్‌చొ అదికారి ఎక్కిలొ యేసుతె జా
కెర, "చెంగిల్ తిలొ గురుబాబు, పరలోకుమ్‌చి
రాజిమ్‌తె ఆఁవ్ కెయఁక్క తెయఁక్క జితి వాట అంక
దొర్కు జంక మెలె, ఆఁవ్ కిచ్చొ కామ్ కెర్లె జయెదె?"
మెన పుసిలన్.
19 పుసితికయ్ యేసు, " 'చెంగిల్ తిలొసొ' మెన
అంక కిచ్చొక సంగిలది? చెంగిలొసొ దేముడు
ఎక్కిలొయి, గని అన్నె కో కి చెంగిలొస నెంజితి.

† **18:8 18:8** నెంజిలె, 'నిదానుమ్ ప్రార్దన కెర్తి నముకుమ్ తెన్ తవుల గే నాయ్ గె?'

20 జో దిల ఆగ్నల్ మెలె తుయి జాన్సి.
లంజెకమొ కెరుక జయె నాయ్,
నరు అత్య కెరుక జయె నాయ్,
చోరుక జయె నాయ్,
అబద్దుమ్ సాచి సంగుక జయె నాయ్,
అయ్యద్‌అబ్బొద్‌క గవురుమ్ దెకితె తంక అస్సె.
ధ్రసచయ్” మెన జోక యేసు సంగిలన్.
21 సంగితికయ్ జో మాన్సు, “బాల తతె తెంతొ
ఈంజేవ్ ఆగ్నల్ రితి ఆవ్ నిదానుమ్ కెర
దెకన్‌తసి” మెన జబాబ్ దిలన్.
22 జా కోడు సూన కెర యేసు, జోక, “అప్పెక తుక
ఎక్కి పిట్ట అస్సె. తుచి ఆస్తి ఎత్కి తుయి వికె కెర,
జా వికిలి డబ్బుల్ బీద సుదల్‌క దేసు, దస్సి కెర్లెగిన
పరలోకుమ్‌తె తుక ఆస్తి కలుగు జెయెదె. అన్నె
అంచి తెన్ బెద అంచి పట్టి జె!” మెన సంగిలన్.
23 గని ఈంజ కోడు సూన కెర, జోక ఒగ్గర్
సొమ్సారుమ్ తిలిచి రిసొ జో మాన్సు ఒగ్గర్
విసారుమ్ జలొ.
24 తెదొడి, జో మాన్సు దస్సి విసారుమ్ జలిసి
దెక కెర యేసు, “సొమ్సార్లు దేముడుచి రాజిమ్‌తె
గెచ్చుక జలె, కెద్ది గే కస్టుమ్ జలెకయ్ జయెదె.
25 కిచ్చొక మెలె, ఇస సొమ్సార్లు దేముడుచి
రాజిమ్‌తె బెదితి కంట, సూజిబొరొ వాట్ ఒంటె
గెచ్చుక సుల్లు!” మెన సంగిలన్.
26 జలె, జా కోడు సూన్లస “దస్సి జలె, కో
‡రచ్చించుప జంక జయెదె?” మెన బమ్మ జల.
27 గని యేసు, “మాన్సు కెర్క నెత్తిర్లిసి కి,
దేముడు జర్గు కెరుక తెరె” మెలన్.
28 తెదొడి యేసుచ బారజిన్ బారికుల్‌తె తిలొ
పేతురు మెలొ సిస్సుడు “ఈందె, అమ్‌చ గెరల్ ఎత్కి
ముల దా ఆమ్ తుచి పట్టి బులితసుమ్” మెలన్.
29 యేసు జేవ్ బారికుల్‌క, నిజుమి, అన్నె
తుమ్‌క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ మెంతసి మెలె,
దేముడుచి రాజిమ్‌చి కామ్ కెర్తి రిసొ గేరు
జలెకు, తేర్సిక జలెకు, అన్నొబావొక జలెకు,
అయ్యస్‌అబ్బొస్‌క జలెకు, బోదల్‌క జలెకు కో ముల
తవుల గే,
30 అప్పె ఈంజ లోకుమ్‌తె ఈంజ కాలుమ్‌తె
కి జోక దసచ అన్నె ఒగ్గర్ వంతుల్ రితి దొర్కు
జయెదె, అన్నె, జెతి కాలుమ్‌తె, కెయఁక తెయఁక
పరలోకుమ్‌తె జితి వాట జోక దొర్కు జయెదె.

జో మొరుక తిలిస్‌చి రిసొ యేసు అన్నెక్ సుట్టు సంగిలిసి

31 తెదొడి జేవ్ యెరూసలేమ్‌తె గెతె తిలి వట్టె
యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్‌క పక్క కడన ఇసి
మెలన్. “ఈందె, అమ్ యెరూసలేమ్‌తె గెతసుమ్,
చి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొచి
రిసొ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలస రెగిడ్లిసి ఎత్కి
కచితుమ్ పూర్తి జర్గు జయెదె.
32 కిచ్చొక మెలె, యూదుల్ నెంజిలసచి అత్తి
అంక సొర్ప కెర దెవుల, చి అంక కొంకడుల, అంచి
మరియాద కడుల, చి అంక తుంక్ర దెవుల.
33 అంక కొర్డల్ తెన్ పెటుల, చి అంక మారుల,
తిర్రత్‌క అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె” మెలన్.
34 గని ఇన్నెచి కిచ్చొ అర్దుమ్ కి కెరంతి నాయ్.
జా అర్దుమ్ లుంకిల్ రితి తిలి, చి జో కిచ్చొచి రిసొ
సంగిలొ గే నేన్ల.

గుడ్డి జలొ మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 20:29-34; మార్కు 10:46-52)

35 యెరూసలేమ్‌తె గెచ్చుక మెన యేసు వట్టె గెతె
తా యెరికొ పట్నుమ్‌క పాసి అయ్‌లి పొది, గుడ్డి జలొ
మాన్సు ఎక్కిలొ వాట్ సొడి వెన తా, బిచ్చిమ్ నజితె
తిలొ.
36 ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ జా వాట్ గెతె తిలిస్‌చి
అవాడ్ సూన కెర, “కిచ్చొక ఒగ్గర్ జనాబ్ ఈంజ వాట్
గెతతి?” మెన పుసిలన్.
37 పుసిలె, జేవ్ “నజరేతు గఁవ్విచొ యేసు
ఈంజ వాట్ గెతయ్” మెన జోక సంగిల,
38 చి సూన, జో “ఓ యేసుప్రబు, దావీదు రానొచి
సెకుమ్‌తె జెర్మిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ, అంచి ఉప్పిరి
కన్కారుమ్ తిఁయ, అంచ చెంగిల్ కెరు!” మెన కేక్
గలన్.
39 తెదొడి పుర్రెతొ ఇండితె తిలస సగుమ్‌జిన్
జో గుడ్డి మాన్సుక “తుక్లె తా” మెన గోల కెర్ల,
గని జో అన్నె, “దావీదు రానొచి సెకుమ్‌తె జెర్మిలొ
రచ్చించుప కెర్తొసొ, అంచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తిఁయ
చెంగిల్ కెరు!” మెన అగ్గెచి కంట గట్టిజ కేకుల్ గలొ.
40 ఇసి జతికయ్, యేసు టీవ కెర, “జోక ఇత్తల్
కడ ఆన” మెన ఆడ్ర దిలన్, చి జోక జోచితె కడ
ఆన్లస పాసి జెతికయ్,
41 “ఆవ్ తుక కిచ్చొ కెరుక మెన తుయి కోర్‌ప
జతసి?” మెన పుసితికయ్, జో గుడ్డి మాన్సు,
“ప్రబు, ఆవ్ దెకిత్ రితి కెరు” మెలన్.
42 యేసు జోక, “ఈందె తుచ అంకివొ డీస్తు.
అంచి ఉప్పిరి తుయి నముకుమ్ తిలి రిసొ తుయి
§చెంగిల్ జా అస్సిసి” మెన సంగితికయ్,

‡ **18:26 18:26** మెలె, పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జంక, చి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్‌తె బెదుక.
§ **18:42 18:42** నెంజిలె ‘రచ్చించుప జా అస్సిసి’.

43 బేగి జో మాన్సుచ అంకివొ డీసిల చి,
దేముడుచి గవురుమ్ సంగ యేసుచి పట్టి గెలన్.
అన్నె, ప్రెజల్ ఈంజ ఎత్కి దెక తా, జేఁవ్ కి
దేముడుచి గవురుమ్ సంగిల.

19

జక్కయ్య మెలొ సిస్తు నజీతొ సుంకరొ

1 జలె, యేసు యెరికో పట్నుమ్ పెస జా పట్నుమ్
వాట్ గెచ్చ ముల్తి పొది,
2 ఒత్త జక్కయ్య మెలొ మాన్సు తిలన్. జో
సిస్తు నజీత సుంకర్లుచొ అదికారి, చి జో ఒగ్గర్
సొమ్సారుమ్ తిలొ.
3 జలె, 'యేసు కీసొచొగె దెకిన్‌దె' మెన ఇస్టుమ్
జలన్, గని జో పొట్టి మాన్సు, చి యేసుచి
సుట్టునంత బెర్ల జనాబ్ అడ్డు జా అస్తి.
4 జాకయ్ జో కిచ్చొ కెర్లన్ మెలె, యేసు జా వాట్
గెచ్చెదె, చి జో పుర్రెతొ నిగ గెచ్చ, ఏక్ బొడ్డ రూక్‌తె
వెగిలన్.
5 జలె, యేసు ఒత్త పాఁవ కెర, ఉప్పిరి రూక్‌తె దెక,
"జక్కయ్య, బే బేగి ఉత్రు. ఆజి ఆఁవ్ తుచి గెరి తంక
అస్సె" మెలన్.
6 దస్సి మెంతికయ్, జక్కయ్య బమ్మ తెన్ జా
రూక్‌తె తెంతొ ఉత్ర జా, సర్ద తెన్ యేసుక గెరి కడన,
మరియాద ఎత్కి కెర్లన్.
7 ఇసి జర్గు జలిసి దెక కెర ప్రెజల్ ఎత్కి
కుసుమ్‌కసుమ్ లట్టబ్ల. "పాపుమ్ నుదొచి గెరి జో
గోత్ గెచ్చుక కిచ్చొక?" మెల.
8 జలె, యేసు ఒత్త తిలి పొది, జక్కయ్య పుర్రె జా
టీఁవ ప్రబుక కిచ్చొ కోడు సంగిలన్ మెలె, "ఈందె,
ప్రబు, అంచి ఆస్తితెచి ఏక్ వంతు బీద నుదల్‌క
దా గెలిందె. అన్నె, డబ్బుల్‌క ఆఁవ్ కక్క మోసిమ్
కెర తిలె, జోవయింక ఆఁవ్ మోసిమ్ కెర నజిలి
కంట అన్నె అన్నె చెత్తర్ వాటల్ జోవయింక అన్నె
దెయింది" మెన ఒప్పన్లన్.
9 దస్సి జతికయ్, యేసు జోక, "దేముడు పాపల్
చెమించుప కెర్తి రచ్చన ఆజి ఈంజ గెరి పాఁవ అస్సె.
పాపుమ్ ఇండితె తిలె కి ఈంజొ కి *అబ్రాహామ్‌చి
సెకుమ్‌చొ, గెద.
10 మెలె, ఆత్మక నెస గెలసకయ్ చజన
జోవయించ పాపల్ తెంతొ రచ్చించుప కెరుక
మెనయ్ ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ ఈంజ
లోకుమ్‌తె అయ్‌లయ్".

బజర్‌చ కాసుల్‌చి టాలి
(మత్త 25:14-30)

11 యేసు సంగిలి కోడు ప్రెజల్ సూన్‌తె తిలి పొది,
యెరూసలేమ్‌క పాసి జెతె తిల, చి ప్రెజల్ జేఁవ్‌చి
పెట్టి కిచ్చొ మెన ఉచర్తె తిల మెలె, "యేసు అమ్‌చి
యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె పాఁవిలె, దేముడుచి
రాజిమ్ ఎదార్దుమ్ ఏలుప కెరుక మొదొల్ జయెదె."
మెన ఉచర్తె తిల.
12 జ్ఞాకయ్ యేసు జోవయింక ఏక్ టాలి
సంగిలన్. "వెల్లొ మాన్సు ఎక్కిలొ తిలొ. ఈంజ
దేసిమ్‌క రాసొ జంక మెన, రానల్‌క టీఁవడ్తొసొ తిలి
దూరి దేసిమి ఉట్ట గెచ్చ జెంక మెన, ఈంజొ బార్
జల్లొ.
13 గని, నే గెతె అగ్గె, జోచ దెస్సుజిన్ గొత్తి నుదల్‌క
బుకారా కెర, జోవయింక ఎక్కెక్లొక ఎక్కెక్ †బజర్‌చ
కాసుల్ దా కెర, 'ఆఁవ్ జెతె ఎదక ఇన్నెతెన్ బియ్యారి
కెర్తె తా' మెలన్.
14 గని జోవయించ ప్రెజల్ జోక ఒగ్గర్ విరోదుమ్
జా అస్తి, చి 'ఈంజొ మాన్సు అమ్‌చి ఉప్పిరి ఏలుప
కెరుక మెలె, అమ్‌క ఎద్దరె ఇస్టుమ్ నాయ్', మెన జో
మాన్సుచి పట్టి కబుర్ తెర్రయ్‌లన్.
15 "గని, జో మాన్సు రాసొ జా బుల అయ్‌లన్, చి
జో డబ్బుల్ దా తిల గొత్తి నుదల్ బియ్యారి కెర కెద్ది
లాబుమ్ కెర అస్తి సూనుక మెన జేఁవ్‌క బుకార్లన్.
16 తొలితొచొ జా కెర, రానొచి పుర్రెతొ టీఁవిలన్
అన్నె, 'బాబు, తుయి దిలి బజార్ కాసుక అన్నె దెస్సు
బజార్ కాసుల్ లాబుమ్ దొర్కు జా అస్సె' మెలన్, చి
17 'బొల్లొయ్ కెర్లది, తుయి చెంగిలొ గొత్తి నుదొ.
‡ఇదిలిసి కామ్ దెతికయ్ తుయి నిదానుమ్ కెర్లది,
చి తుయి దెస్సు పట్నుల్‌చి ఉప్పిరి ఏలుప కెరుక మెన
తుక ఆఁవ్ అదికారుమ్ దెతసి' మెన రానొ సంగిలన్.
18 తెదొడి అన్నెక్లొ గొత్తి నుదొ అయ్‌లొ, అన్నె,
'బాబు, తుయి దిలి బజార్ కాసుక అన్నె పాఁచ్
బజార్ కాసుల్ లాబుమ్ దొర్కు జా అస్సె' మెలన్, చి
19 'బొల్లొయ్ కెర్లది, తుయి చెంగిలొ గొత్తి నుదొ,
పాఁచ్ పట్నుల్‌చి ఉప్పిరి ఏలుప కెరుక మెన తుక
ఆఁవ్ అదికారుమ్ దెతసి' మెన రానొ సంగిలన్.
20 "తెదొడి అన్నెక్లొ గొత్తి నుదొ అయ్‌లొ అన్నె,
'బాబు, ఉంద, తుచి బజార్ కాసు. ఇన్నెక మూటొ
బంద తియ దిలయ్'.
21 కిచ్చొక మెలె, తుయ్ 'కన్కారుమ్ నెంజిలొసొ'
మెన బిలయ్. తుయి కామ్ నే కెర్లిసి నజన్‌తసి,
తుయి నే ఉంపిలిసి లాయితసి మెలన్.
22 జలె, జోక జో రానొ కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,
'తుయి గర్చొ గొత్తి నుదొ! తుయి సొంత సంగిలిసి

---

* **19:9 19:9** యూదుల్‌క అబ్రాహామ్ ముక్కిమ్‌చొ పూర్గుమ్‌చొ జా తిలొ. † **19:13 19:13** ఏక్ బజార్ కాసుచి విలువ కెద్ది మెలె, పుంజెక్ పొదుల్‌చి కూలి డబ్బుల్‌చి ఎదిలి. ‡ **19:17 19:17** లూకా 16:10 దెక.

తుకయ్ నేరిమ్ వయడ్డయ్. అంక కన్కారుమ్ నెంజిలొసొ, సొంత కామ్ నే కెర్లిసి నజితొసొ, సొంత నే ఉంపిలిసి లాయితొసొ' మెన తుయి జాన్సి.
23 జలె, 'అంచి డబ్బుల్ కిచ్చొక సావుకర్‌తె జవున్ తిసి నాయ్? సావుకర్‌తె జవున్ తితది జలె, ఆఁవ్ బుల అయ్‌లి పొది సర్ద తెన్ వడ్డి నజన్‌తయ్' మెన జో గర్చొ గొత్తి సుదొక సంగ కెర,
24 పాసి టీఁవ తిల మాన్సుల్‌క, జా బజార్ కాసు జోతె నజన, దెన్సు బజార్ కాసుల్ తిలొ జో అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొక దాస, మెలన్.
25 జో దస్సి మెంతికయ్, జేఁవ్ తిల గొత్తి సుదల్ గోస జా, గని బాబు, జోక దెన్సు బజార్ కాసుల్ అస్తి! జోక అన్నె కాసుల్ కిచ్చొక దెంక! మెల.
26 గని జో రానొ కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, 'తుమ్‌క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, §కక్క తిలె, జోక అన్నె దెంక జయెదె. కక్క నెంజిలె, జోక తిలిసి కి జోతె తెంతొ అన్నె కడ గెలుక జయెదె.
27 జలె, అంక అమ్‌చి ఉప్పిరి జో ఏలుప కెరుక మెలె, అమ్‌క ఎద్గరె ఇస్టుమ్ నాయ్' మెల అంచ విరోదుమ్ సుదల్‌క కిచ్చొ కెరుక? జోక ఇన్నె కడ ఆన, చి అంచి మొక్మె కండ గెల మెన రానొ సంగిలన్" మెన యేసు *టాలి సంగిలన్.

యేసు గాడ్డె పిల్లతె వెగ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌క అయ్‌లిసి

(మత్త 21:1-11; మార్కు 11:1-11; యోహా 12:12-19)

28 యేసు ఈంజ టాలి సంగ కేడవ కెర, యెరూసలేమ్‌తె గెచ్చుక మెన జోచ సిస్సుల్‌చి పుర్రె గెలన్.
29 జలె, బేత్పగే చి బేతనియ మెల గఁవ్వొక పాసిచి †ఒలీవ మెంతి మెట్టయ్ పాఁవిలి పొది, యేసు జోచ సిస్సుల్‌తె దొగులక పాసి బుకారా కెర,
30 "తుమ్‌చి మొక్మె తిలి గఁవ్వి తుమ్ పెన, చి గఁవ్వి పెసిలదు మెలె, బంద తిలి ఏక్ గాడ్డె పిల్ల బేగి తుమ్‌క డీసెదె. జాచి ఉప్పిరి అప్పె ఎద కో కి వెగుక నేతయ్. జాక్ యిప కెర ఉదడ ఆన.
31 అన్నె, 'కిచ్చొక యిపితసు?' మెన తుమ్‌క కో జవున్ పుసిలె, తుమ్ కిచ్చొ మెన మెలె, 'ఇన్నెతెన్ ప్రబుక కామ్ అస్సె' " మెన సంగ, మెన యేసు జేఁవ్ దొగుల సిస్సుల్‌క సంగ జా గఁవ్వి తెర్రయ్‌లన్.
32 జలె, జో తెర్రయ్‌ల దొగుల గెచ్చు కెర, యేసు సంగిల్ రితి జలి మెన దెకిల.
33 జేఁవ్ జా గాడ్డె పిల్లక యిపుక దెర్తికయ్, "గాడ్డె పిల్లక కిచ్చొక యిపితసు?" మెన జేఁవ్‌చ సావుకర్లు పుసిల.
34 పుసితికయ్, "ఇన్నెతెన్ ప్రబుక కామ్ అస్సె" మెల.
35 జలె, జేఁవ్ సిస్సుల్ జా గాడ్డె పిల్లక యేసుతె ఉదడ ఆన కెర, జోవయించ దుప్పట్లు గాడ్డెచి ఉప్పిరి గల దా, యేసుక వెగడ్ల,
36 అన్నె, యెరూసలేమ్‌తె జో గెతె తతికయ్, జో గెతి వట్టె ‡జనాబ్ జోవయించ పాలల్ అంతిర్ల.
37 అన్నె, యేసు జా ఒలీవ మెట్టచి కొన్స జీన యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ పక్క ఉత్ర పాసి పాఁవిలి పొది, జోక నంపజల ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ సర్దసంతోసుమ్ జా గట్టిజ అవాడ్ కెరన,
38 "దేముడుచి నావ్ తెన్ జెతొ రానొక జొఁర, జొఁర! పరలోకుమ్‌తె సేంతుమ్, చి ఎత్కిచి ఉప్పిర్ టాన్‌తె తిలొసొక జొఁర!" మెన కేకుల్ గల, యేసుచి అత్తి కెర్ల జేఁవ్ దెకిల కమొచి రిసొ దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల.
39 తెదొడ్డి జేఁవ్ జనాబ్‌తె బెద తిల సగుమ్‌జిన్ పరిసయ్యుల్ యేసుక "గురుబాబు, తుచ సిస్సుల్ తుక్లె తతి రితి సంగు" మెలె,
40 గని యేసు జేఁవ్‌క కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, "తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజేఁవ్ తుక్లె తత్త జలె, ఈంజేఁవ్ పత్రల్ కేక్ గలుల" మెలన్.

యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌క జెంక తిల అల్లర్‌చి రిసొ యేసు ఏడ్లిసి

41 యేసు యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌క అన్నె పాసి జా జాక దెక కెర, జాచి రిసొ ఏడ్లన్.
42 కిచ్చొ మెన ఏడ్లన్ మెలె, "ఓ యెరూసలేమ్, దేముడు తెన్ కీసి సేంతుమ్ జంక తుయి ఆజి జాన్‌తతి జలె, చెంగిల్ తత్తి! గని నాయ్, అప్పె జా అర్దుమ్ ఎత్కి తుమ్‌క లుంకిల్ రితి అస్సె.
43 ఓ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్, తుయి ఒగ్గర్ స్రెమల్ సేడ్తి ఏక్ కాలుమ్ జెతయ్. జేఁవ్ దీసల్‌క తుక కిచ్చొ జయెదె మెలె, తుచ విరోదుమ్ సుదల్ తుచి సుట్టునంత మత్తి డిబ్బుల్ వెగడ, తుచి సుట్టునంత బెర జా, ఎత్కి పక్కల్ తెంతొ పెల జెవుల.

---

§ **19:26 19:26** మత్తయి 25:29 దెక. ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె 'ఇదిల్ జవున్ బుద్ది తిలొసొక అన్నె బుద్ది సికడుక జయెదె, గని బుద్ది నెంజిలొసొతె తెంతొ జో సిక తిలిస్ కి కడ గెలుక జయెదె'. * **19:27 19:27** ఈంజ టాలితె రానొ కో మెలె, యేసు. జోవయించ విరోదుమ్ సుదల్ కో మెలె, యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్. గొత్తి సుదల్ మెలె, జోక నంపజలస. డబ్బుల్ వాడిక కెర్తిన్ మెలె, జో దిలి కామ్. డబ్బుల్ మెలె, జో దిల సెక్తివొ. † **19:29 19:29** 'ఒలీవ మెట్ట' మెన కిచ్చొక నావ్ తీయ అస్తి మెలె, ఒత్త ఒలీవ పండ్లు రూకుల్ తిల. ‡ **19:36 19:36** మత్తయి 21:8, చి మార్కు 11:8 దెక.

44 తుచ కోటల్, తుచ గెరల్ పూర్తి సేడవ గెల
కెర, తుచి తెడి తిల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్క జేఁవ్
మారుల, చి తుచితె పత్తుర్చి ఉప్పిరి పత్తురు తతి
రితి ముళితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడు
తుక రచ్చించుప కెర్తి వాటు ఆఁవ్ దెకయ్లయ్, గని
చినుస్ న్నాయ్" మెన యేసు §యెరూసలేమ్చి రిసొ
ఏడ గెలన్.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక మారుక మెన రకితె తిలిసి
(మత్త 21:12-17; మార్కు 11:15-19; యోహా 2:13-22)

45 యేసు పట్నుమ్తె పాఁవ కెర, దేముడుచి
గుడితె పెస కెర, ఒత్త *సామన్ వికితసక ఉదడ
గెలుక దెర,
46 జోవయింక, " 'అంచి గేరు ప్రార్ధన కెర్తి గేరు,
జా దస్సె తవున్' మెన దేముడుచి కొడొతె రెగ్డవ
అస్సె, గని తూమ్ చోర్లు జితొ రితొ గేరు జతి రితి జొక
మార్సుప కెర అస్సున్." మెన సంగిలన్.
47 జలె, జా దొరతి యేసు రోజుక దేముడుచి
గుడితె బోదన కెర్తె తిలన్, అన్నె వెల్లెల పూజర్లు,
మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస చి,
యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక మారుక వాట్
చజితె తిల, గని
48 ప్రెజల్ ఎత్కి రోజుక జెతె తా జోవయించ కొడొ
ఒగ్గర్ సర్ద తెన్ సూన్తె తిల, చి నెతిర్ల.

20

వెల్లెల సుదల్ యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి
(మత్త 21:23-27; మార్కు 11:27-33)

1 తెదొడి ఏక్ దీసి, యేసు దేముడుచి గుడితె
ప్రెజల్క బోదన కెర్తె తా సుబుమ్ కబుర్ సంగితె
తతికయ్, వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి
ఆగ్నల్ సికడ్తస చి అన్నె సగుమ్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్
జోతె జాఁ కెర,
2 "తుయి కెర్త కమొ కెరుక, తుయి బోదన
కెరుక, తుక కిచ్చొ అదికారుమ్ అస్సె? కొన్సొ తుక
అదికారుమ్ దిలన్?" మెన జోక గోల కెర్ల.
3 యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,
"ఆఁవ్ కి తుమ్కయ్ ఏక్ కోడు పుసిందె. జలె, అంక
తుమ్ సంగ.
4 యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలిస్చి అదికారుమ్
కేనె తెంతొ చి? పరలోకుమ్ తెంతొ చి గే, మాన్సు
తెంతొ చి గే, తుమ్ సంగ" మెన వెల్లెల మాన్సుల్క
యేసు పుసిలన్.
5 దస్సి పుసితికయ్, జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ కీసి
జల మెలె, ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ బమ్మ తెన్ లట్టబన,
ఇసి మెంతె తిల, "పరలోకుమ్ తెంతొ చి మెన అమ్
సంగిలెగిన, 'దస్సి జలె, తుమ్ కిచ్చొక జోక నంప
కెర్సు నాయ్?' మెన ఈంజొ అమ్క సంగెదె.
6 గని, 'మాన్సు తెంతొ చి' మెన సంగిలె, జనాబ్
అమ్క పత్రల్ తెన్ పెట మారుల. యోహానుక
'అమ్చొ దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసొ కచితుమ్
తిల్లొ' మెన్న జేఁవ్ జన్నాబ్క నముకుమ్."
7 జాకయ్ జేఁవ్ యేసుక కిచ్చొ జబాబ్ దిలి మెలె,
"జా అదికారుమ్ కేనె తెంతొ గే నేనుమ్" మెల.
8 జేఁవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక,
"దస్సి జలె, కేన్ అదికారుమ్క ఆఁవ్ అంచ కమొ
కెర్తసి గే, ఆఁవ్ తుమ్క సంగి నాయ్" మెన సంగ
జేఁవ్క ముద్దొ కెర్లన్.

ద్రాచ తోటచొ ఎజొమానిచొ పుత్తుస్క మార్లిస్చి టాలి యేసు సంగిలిసి
(మత్త 21:33-46; మార్కు 12:1-12)

9 తెదొడి యేసు ప్రెజల్క ఈంజ ఏక్ *టాలి సంగుక
దెర్లన్. "ఏక్ మాన్సు ద్రాచ తోట రోవడ కెర, రకితసక
నిసాన, జేఁవ్క జా తోట గుత్త దా, ఇదిల్ ఒగ్గర్ దీసల్
వేర దేసిమి గెచ్చ తంక మెన, ఉట్ట గెలన్.
10 జలె, పంటొ పికిలి పొది, 'సమయుమ్ జా
అయ్లి' మెన, జేఁవ్ గుత్త నజిలసతె జా తోటచి
పంటొ ఏక్ వాట నజ ఆన్తి రిసొ, గొత్తి సుదొ
ఎక్కిలొక ఎజొమాని తెద్రయ్లన్. గని జో గొత్తి సుదొ
ఒత్త పాఁవితికయ్, గుత్త నజిల జేఁవ్ రకిత మాన్సుల్
జోక పెట గెల కెర, కిచ్చొ నే దెతె ఉదడ్లొ.
11 "ఒత్త తెంతొ, అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొక జో
ఎజొమాని తెద్రయ్లన్, గని జేఁవ్ రకితస జోక కి
పెట కెర జోచి మరియాద కడ, జోక కి కిచ్చొ నే దెతె
ఉదడ గెల.
12 ఒత్త తెంతొ అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొక ఎజొమాని
తెద్రయ్లన్ చి, ఇన్నెక కి బలే అల్లర్ కెర గంటివొ
గాయిమ్లు కెర దా ఉదడ గెల.

---

§ **19:44 19:44** యేసు జెర్మ ముప్పయ్ తిన్ని వెర్సుల్క మొర అన్నె జిలన్, చి యేసు జెర్మ డబ్బయ్ వెర్సుల్క రోమ్ దేసిమ్చ సయ్న్యుమ్ సుదల్ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్క, దేముడుచి గుడిక పాడ్ కెర్ల. జా పట్నుమ్ దస్సి జా జా పట్నుమ్చ మాన్సుల్ జా సిచ్చ జవుల మెంతి గుర్తుక యేసు ఇసి సంగిలన్. * **19:45 19:45** మత్తయి 21:12-13, చి మార్కు 11:15-17 చి యోహాను 12:12-19 దెక. * **20:9 20:9** ఈంజ టాలితె, 'గుత్త నజ తోట రకితస' కొన్స మెలె, ముక్కిమ్క యూదుల్క ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దెకయ్లి వాట్ సికడ్త వెల్లెల మాన్సుల్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస, పరిసయ్యుల్, పూజర్లు. 'ఎజొమాని' మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు. 'ఎజొమాని తెద్రయ్ల గొత్తి సుదల్' మెలె, జోవయించ కబుర్లు సంగిలస. 'ఎజొమానిచొ పుత్తుసి' మెలె, యేసు. 'ద్రాచ తోట' మెలె, యూదుల్, చి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి బక్తి కెర్త అన్నె మాన్సుల్.

13 "తెదొడి జా ద్రాచ తోటచొ ఎజొమాని, 'ఆఁవ్
కిచ్చొ కెర్లె జయెదె? నాయ్, గెద, ఇసి కెరిందె. అంచొ
ప్రేమ తిలొ పుత్తుక తెద్రయిందె. జోకయ్ మరియాద
దెకుల, కిచ్చొగె' మెన ఆకర్క జోకయ్ తెద్రయ్లన్.
14 జేఁవ్ తోట గుత్త నజిలస జోక దెక కెర,
'ఇన్నెకయ్ అబ్బొస్చి దనుమ్ కలుగు జయెదె.
అల్లె, ఇన్నెక మారుమ, చి ఇన్నెక కలుగు జతి వాట
అమ్కయ్ దొర్కు జయెదె' మెన జోవయింక జెఁవ్వి
లట్టబన,
15 జో ఎజొమానిచొ పుత్తుస్క దెర కెర, జోక తోట
తెంతొ పెలవ న కెర, †బయిలె మార గెల. జలె, జేఁవ్
ఎజొమానిచొ పుత్తుస్క దస్సి కెర్లి రిసొ, జా తోటచొ
ఎజొమాని జోవయింక కిచ్చొ కెరెదె?
16 కిచ్చొ కెరెదె మెలె, జాఁ కెర, జేఁవ్ గుత్త
నజిలసక మొరవ కెర, జా తోట వేర మాన్సుల్క గుత్త
దెయెదె" మెన యేసు సంగిలన్. ప్రెజల్ జాక సూన
కెర, దస్సి కెఁయఁక జర్గు జంక జయె నాయ్! మెల.
17 గని యేసు జోవయించి పక్క పసుల దెక,
"జలె, దేముడు దేముడుచ కొడొతె రెగ్డయ్లి ఏక్
కోడు సంగిందె, జాచి అర్దుమ్ కిచ్చొ గే తుమ్ ఉచర.

'కామ్క నెంజె' మెన గేరు బందిలస జా
ఏక్ పత్తురు పిట్టవుక మెన ఉచర్లె కి,
జయ్యి పత్తురు గేరుక బోడిపత్తుర్ జలన్.
మెన రెగిడ్లి కోడు.

18 ఈంజొ పత్తుర్చి ఉప్పిరి కో సేడుల గే, జేఁవ్ బద్దల్
జా గెచ్చుల, గని కచి ఉప్పిరి ఈంజొ పత్తుర్ సేడెదె గే,
జోక బీడవ గెలెదె." మెన యేసు‡ సంగిలన్.
19 పంటొ నజుక గెలసక మార్ల సంగిలస మెన
అమ్చి రిసొ యేసు సంగితయ్ మెన మోసే తెన్
దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస చి వెల్లెల పూజర్లు
చినన కోపుమ్ జా, జోక జయ్యి గడియయ్ దెరుక
ఉచర్ల, గని 'ప్రెజల్ కోపుమ్ జా అల్లర్ కెరుల' మెన,
జోవయింక బియ్ కెర, తుక్లె తిల.

సిస్తు డబ్బుల్ దెతిస్చి రిసొ యేసుక పరిచ్చ కెరయ్లిసి
(మత్త 22:15-22; మార్కు 12:13-17)

20 జలె, 'వాట్ అయ్లె యేసుక దెరుమ్దె' మెన
మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస చి వెల్లెల
పూజర్లు దెకితె తిల చి, సగుమ్జిన్క లంచుమ్ దా
కెర, "తుమ్ సత్తిమ్క పుసిల్ రితి డీస" మెన, జేఁవ్
మాన్సుల్ యేసుక ఏక్ కోడు పుసితి రితి తెద్రయ్ల.
జోవయించి ఉద్దెసుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'యేసు కిచ్చొ
జవుస్ తప్పు సంగిలె, జోక దెర, రోమ్ దేసిమ్చొ
అదికారితె సొర్ప కెర దెంక జయెదె చి, యేసుచి రిసొ
సూన, సిచ్చ దెయెదె' మెన కోర్ప జతతి.
21 జలె, జేఁవ్ మాన్సుల్ యేసుతె జా కెర,
"గురుబాబు, తుయి సత్తిమ్ లట్టబ, సత్తిమ్ బోదన
కెర్తసి మెన. తుయి మొకమాటుమ్ నే దెకితె, వెల్లెల
మాన్సుల్ కిచ్చొ ఉచరుల గే నే బితె, దేముడు
దెకయ్లి వాట్చి రిసొ సత్తిమ్ తెన్ బోదన కెర్తసి మెన
జానుమ్" మెన పులయ్తి రితి సంగ,
22 అన్నె, "రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చొ కైసర్
రానొక అమ్ సిస్తు దెంక నాయిమ్ గే నాయ్ గె?"
మెన పుసిల.
23 గని యేసు జోవయించి §ఉచరన్ల,
జోవయించి ఉప్రమెన్సు చిన కెర,
24 "ఏక్ వెండి *కాసు అంక దెకవ" మెలన్, చి
జేఁవ్ ఆన దెకయ్తికయ్, "ఇన్నెతె కచి బొమ్మ కడ
అస్తి? కచి నావ్ డీస్తయ్?" మెన పుసిలన్ చి, "కైసర్
రానొచి" మెన జనాబ్ సంగిల.
25 యేసు జోవయింక, "దస్సి జలె, కైసర్క దెతిసి
కైసర్క, దేముడుక దెతిసి దేముడుకయ్ తుమ్
దాస." మెన, జోవయింక జబాబ్ దిలన్.
26 దస్సి, జో సంగిలిస్తె తప్పు నాయ్ చి,
ప్రెజల్చి మొక్మె జో కిచ్చొ తప్పు సంగితిస్చి రుజ్జు
దెకవుక నెతిర్ల, చి దెరుక నెతిర్ల. గని జో దిలి
జబాబ్చి తెల్విక ఆచారిమ్ జా, తుక్లె జల.

సద్దూకయ్యులు మెల పండితుల్ యేసుచి తెలివి పరిచ్చ కెరుక
(మత్త 22:23-33; మార్కు 12:18-27)

27 పడ్తొ, 'మొర గెలెగిన అన్నె జీవ్ జంక నెంజె,
అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చుక నెంజె' మెన ప్రెజల్క
సికయ్త సద్దూకయ్యులు సగుమ్జిన్ యేసుతె జాఁ
కెర,
28 "గురుబాబు, ఈందె, 'ఎక్కిలొచొ అన్నొసి
పెండ్లి జా బోదల్ నెంతె మొర గెలెగిన, జో బావొసి
అన్నొస్చి తేర్సిక ఆనన, అన్నొస్చి నావ్ తెన్ బోదల్

† **20:15 20:15** యేసుక కి పడ్తొ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ తెంతొ బయిలె కడన మార్ల; సిలువతె. లూకా 23:26-33. ‡ **20:18 20:18** ఈంజ టాలితె 'దేముడుచి గుడి' మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్, యేసుక నంపజా జోవయింక నిదానుమ్ జలస మొత్తుమ్ జిన్. బోడిపత్తుర్ మెలె, యేసు. 'బోడిపత్తుర్ నెసిలస' మెలె, ముక్కిమ్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్. 'పత్తురు జోవయించి ఉప్పిరి సేడ బీడయ్తిసి' మెలె, జేఁవ్ పూర్తి నంపనెంజిలిన్ నెసిలిసిచి సిచ్చ. § **20:23 20:23** జోవయించి కిచ్చొ ఉచర్ల మెలె, 'అమ్క ఆక్రమించుప కెర్లి రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్క సిస్తు దెంక నెంజె' మెన ఏక్ వేల జో సంగిలె, జా ప్రబుతుమ్చి మొక్మె జోవయింక నేరిమ్ వయడ సిచ్చ కెరవుక జయెదె. గని 'జా సిస్తు దెంక చెంగిల్' మెన జో సంగిలె మాములుమ్ ప్రెజల్ కోపుమ్ జవుల. మెలె, జా వేర దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్క సిస్తు దెంక ఆగ్న తిలె కి, జేఁవ్ యూదుల్ నెసితి. * **20:24 20:24** యెరూసలేమ్తె దొన్ని రగల్ కాసుల్ తవుల. ఏక్ రగుమ్ దేముడుచి గుడితె దెతిసి, ఏక్ రగుమ్ ప్రబుతుమ్క దెతిసి, మాములుమ్ బియ్యార్క వాడిక కెర్తిసి.

పాయిక అన్సె' మెన, మోసే పూర్గుమ్‌చొ అమ్ యూదుల్‌చి రిసొ రెడ్డ అన్సె.
29 జలె, సత్తుజిన్ బావుడ్లు తిల. జోవయింతె
తొల్సుర్ తెర్ని ఆనన, బోదల్ నెంతె మొర గెలన్.
30 జో మాన్సుచి పట్టి జెర్మిలొసొ కి జాక ఆనన,
బోదల్ నెంతె మొర గెలన్.
31 జోచి పట్టిచొ, జోచి పట్టిచొ, దస్సి వర్స తెన్
సత్తుజిన్ మొత్తుమ్ జా తెన్ పెండ్లి జా సంతానుమ్
నెంతె మొర గెల.
32 ఆకర్‌క జా తెర్‌బోద కి మొర గెలి.
33 జాకయ్, మొర గెలస అన్నె జీవ్ జతి పొదిక,
జా తెర్‌బోద జోవయింతె కక్క తేర్సి జా తయెదె?
జేఁవ్ సత్తుజిన్ వర్స తెన్ జా తెన్ పెండ్లి జల, గెద"
మెన యేసుక పుసిల.

34 ఇసి జతికయ్, యేసు జేఁవ్ సద్దూకయ్యుల్‌క,
"ఈంజయ్ కాలుమ్‌చ మాన్సుల్ పెండ్లి జా
పుత్తర్సుల్‌క పెండ్లివొ కెర్తతి,
35 గని 'అన్నె జీవ్ జా పరలోకుమ్‌తె జా
కాలుమ్‌క జితు' మెన కక్క దేముడు విలువ దెకెదె
గే, ఒత్త పెండ్లివొ నెంతె దస్సే తవుల.
36 కిచ్చొక మెలె, ఒత్త గెలె దూతల్ కీసి మొర్తి
నాయ్ గే, దస్సి, ఈంజేఁవ్ కి కెఁయఁక కి అన్నె మొర్తి
నాయ్. అన్నె, జేఁవ్ మొర గెచ్చు అన్నె జీవ్ జలి రిసొ,
జేఁవ్ దేముడుచ పుత్తర్లు జా అస్తి.

37 "జలె, 'మొర గెలస అన్నె జీవ్ జవుల'
మెన †రూక్కు తెడి జా ఆగి లగితె తిలిస్‌చి రిసొ
జో రెగిడ్లిస్‌తె అమ్‌చొ మోసే పూర్గుమ్‌చొ కి
దెకయ్‌తయ్. కేన్ కోడుతె మెలె, దేముడుచి రిసొ
'అబ్రాహామ్‌చొ దేముడు, ఇస్సాకుచొ దేముడు, చి
యాకోబుచొ దేముడు' మెన ఏక్‌తె సంగితయ్, గెద.
38 జలె జేఁవ్ మొర్ల పూర్గుల్‌క మోసేచి కాలుమ్
ఎద్ద కి జో దేముడ్లు తా కామ్‌క అయ్‌లిస్ తెన్
జేఁవ్ అన్నెక్ లోకుమ్‌తె గెచ్చు జివ్వి అస్తి మెన రుజ్జు
జతయ్. రితి మొర గెలసక నాయ్, గని జీవ్
తిలసకయ్ జో దేముడ్లు తయెదె. కో దేముడుచి
రిసొ జఁయ మొర అస్తి గే, జోవయించి రిసొ జితతి"
మెన యేసు సంగిలన్.
39 జలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస
కి ఒత్త తిల. జేఁవ్, జలె, పరిసయ్యుల్ తెన్
బెదితస జవుల చి, మొర్లె జీవ్ జంక జయెదె, అన్నెక్
లోకుమ్‌తె గెచ్చుక జయెదె మెన నంప కెర్తతిచి రిసొ
"గురుబాబు, తుయి చెంగిల్ జబాబ్ దిలది!" మెన
సంగిల.
40 ఒత్త తెంతొ జోవయింతె అన్నె కో కి యేసుక
కిచ్చొ పుసుక కి దయిరిమ్ జతి నాయ్.

దేముడు తెద్రయ్‌లొ క్రీస్తు
(మత్త 22:41-46; మార్కు 12:35-37)

41 తెదొడి యేసు జోవయింక ఇసి మెలన్.
" 'దేముడు తెద్రయ్‌లొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తు
అమ్‌చొ దావీదు రానొచి సెకుమ్‌తె జెర్మ జోక పుత్తుసి
జయెదె' మెన కీసి సంగుక జతయ్?" మెన, అన్నె,
42-43 కీర్తనల్‌తె దావీదు,
‡"తుచ విరోదుమ్ సుదల్ తయె సుఁదితి పొద్రొ జతి
రితి ఆఁవ్
కెర్తి ఎది ఎద
తుయి అంచి ఉజెతొ పక్కయ్ వెస తా
అంచి తెన్ ఏలుప కెరు, మెన
ప్రబు అంచొ ప్రబుక సంగిలన్
మెన రెగిడ్లన్.
44 దస్సి, దావీదు రానొ క్రీస్తుక 'ప్రబు' మెన
సంగితయ్ జలె, జో క్రీస్తు కీసి జోక §పుత్తుసి జయెదె?
తుమ్ ఉచర" మెన ఒత్త తిలసక యేసు సంగిలన్.

దేముడుచి కొడొ సికడ్డసచి రిసొ ప్రెజల్‌క యేసు జాగర్త సంగిలిసి
(మత్త 23:1-36; మార్కు 12:38-40; లూకా 11:37-54)

45 ప్రెజల్ ఎత్కి సూన్‌తె తతికయ్, యేసు జోచ
సిస్సుల్‌క ఇసి మెలన్.
46 "దిగిల సూటిచ పాలల్ గలన బులిత
గవురుమ్ ఉచరంత అమ్‌చ మోసే తెన్ దేముడు
దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డసచి రిసొ తుమ్ జాగర్త తెన్ తా.
జేఁవ్ సంతవీదులె టీఁవ మాన్సుల్ ఎత్కి అమ్‌క
జొకర్తు మెన కోర్‌ప జతతి. సబ గెరలె ముక్కిమ్‌చ
టాన్లుతె, విందుల్‌తె ముక్కిమ్‌చ టాన్లుతె వెసుక
కోర్‌ప్ప జతతి.
47 జేఁవ్ మోసిమ్‌లు కెర రండెల్ మాన్సుల్‌చ
గెరల్ వికి కతతి, అన్నె ఉప్రమెన్సుక దిగిల ప్రార్దనల్
కెర్తతి. దస్సి, జోవయించి పాపుమ్ ఒగ్గరి, చి వెల్లి
సిచ్చు సేడుల" మెన యేసు సంగిలన్.

21

బీద జలి రండెల్ మాన్సు ఎక్లి జాక కలుగు జలిసి ఎత్కి దేముడుక దిలిసి
(మార్కు 12:41-44)

1 దేముడుచి గుడితె డబ్బుల్ దెతి కానుక పెటె
ఏక్ తయెదె. దేముడుచి కామ్‌క మెన మాన్సుల్

† **20:37 20:37** నిర్గమకాండుమ్ 3:1-6. ‡ **20:42-43 20:42-43** కీర్తన 110:1. § **20:44 20:44** కీసి మెలె, యేసు ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచొ పుత్తున్ జఁయి దేముడీ జతయ్, గని మాన్సు జా దావీదు రానొచి సెకుమ్‌తె జెర్మ జోవయింక పుత్తున్ రితొ జతయ్. సగుమ్‌జిన్ ప్రెజల్ జా కోడు ఒప్పన్ల; మత్తయి 9:27, 21:9. 'మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ' మెలి జో యేసు సంగన్లి నావ్‌తె కి జా అర్దుమ్ ఇదిల్ లుంకిల్ రితి అన్సె.

ఒత్త డబ్బుల్ గలుల. జలె, యేసు జా పక్క అంకి
గల, సొమ్సార్లు జోవయించి డబ్బుల్ జా పెట్టితె గల్తె
తిల్సిసి దెకిలన్.
2 తెదొడి ఎద్గరె నెంజిలి రండెల్ మాన్సు జా
డబ్బుల్ దెతి కానుక పెట్టితె దొన్ని ఇదుల రాగి కాసుల్
గల్సిలిసి యేసు దెకిలన్.
3 జా దెక కెర, యేసు, "నిజుమి తుమ్క ఆఁవ్
కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జేఁవ్ సొమ్సార్లు ఎత్కిజిన్
మొత్తుమ్ దిలిస్చి కంట ఈంజ ఎద్గరె నెంజిలి
రండెల్ మాన్సు ఒగ్గర్ దా అస్సె.
4 జోవయించి ఎదివాట్ సొమ్సారుమ్ తెంతొ
సేంసిలిసి జేఁవ్ దా అస్తి. ఇన్నెక, మాత్రుమ్, కిచ్చొ
నెంజిలె కి, కలుగు జలిసి ఎత్కి దాఁయి గెల అస్సె"
మెన యేసు సంగిలొ.

దేముడుచి గుడి పాడ్ జంక తిలిస్చి రిసొ సంగిలిసి

5 దేముడుచి గుడి "చెంగిల్ పత్రల్ తెన్ కెద్ది నూటి
తెయార్ కెర అస్తి, *కెద్ది తమ్మస వస్తువల్క నూటి కెర
అస్తి!" మెన †సిస్సుల్ యేసుక దెకయ్ల.
6 యేసు, "తుమ్ దెకితిసి ఎత్కి జలె, సగుమ్
దీసల్ గెలె కీసి జయెదె మెలె, అప్పె పత్తుర్చి ఉప్పిరి
పత్తురు దొంత్రల్ తిలె కి, ఎక్కి జలెకు నే టీఁవితె గలి
జతి ‡దీసి జెయెదె" మెన సంగిలన్.

ఉగుమ్ మార్సుప జతిస్చి రిసొ యేసు సంగిలిసి

7 తెదొడి యేసుక, జోచ బారజిన్ సిస్సుల్
"గురుబాబు, తుయి సంగిలిసి కెఁయఁక జర్గు
జయెదె? ఈంజ జర్గు జతి పొది అయ్లి మెలె, అమ్
చినితి రిసొ కిచ్చొ గుర్తు తయెదె?" మెన పుసిల.
8 జో జోవయింక, "కొన్సొ జలెకు తుమ్క అంచి
రిసొ మోసిమ్ నే కెర్తి రితి తుమ్ జాగర్త దెకన.
కిచ్చొక మెలె, 'ఆఁవ్వి క్రీస్తు' మెనన జలెకు. క్రీస్తు
జెతి సమయుమ్ జా అయ్లి మెన జలెకు, కో కో
మాన్సుల్ బార్ జవుల. జోవయించి పట్టి తుమ్ గెచ్చ
నాయ్.
9 అన్నె, దేసిమ్చి ఉప్పిరి దేసిమ్ యుద్దుమ్
కెర్తిస్చి రిసొ జలెకు, ఏక్ దేసిమ్చ జోవయించి
ఉప్పిరి జెవ్వి యుద్దుమ్ కెర్తిస్చి రిసొ జలెకు తుమ్
సూన్లె, తుమ్ బమ్మ జా నాయ్. దసచ ఎత్కి జర్గు
జంక అస్సె, గని ఈంజ ఉగుమ్ తెద్ది బేగి పూర్తి జయె
నాయ్" మెన సంగ కెర
10 జోవయింక అన్నె, దేసిమ్చి ఉప్పిరి దేసిమ్,
రాజిమ్చి ఉప్పిరి రాజిమ్ యుద్దుమ్క టీఁవ్ల.
11 వేర వేరతె బూకంపల్ కరువుల్ చి, కిచ్చొ కిచ్చొ
కస్టల్ నస్టల్ జర్గు జవుల చి, ఆగాసుమ్ తెంతొ జెత
ఒగ్గర్ బయిమ్ దెత వెల్లొ గుర్తులు జెవుల.
12 "గని ఈంజ ఎత్కి జర్గు నే జతె అగ్గె, మాన్సుల్
తుమ్క దెర, జోవయించి కోపుమ్క తుమ్క కిచ్చొ
కిచ్చొ అల్లర్ కెర, 'అదికారుల్ జోవయింక సిచ్చ కెర్తు'
మెన అమ్క యూదుల్చ స్రబ గెర్రలె జోవయించి
అత్తి సొర్ప కెర దెవుల, చి తుమ్క జేల్తె గల దెవుల.
అంచి సేవ తుమ్ కెర్తసుచి రిసొ, రానల్చి మొక్మె
అదికార్లుచి మొక్మె తుమ్ తీర్పు జతి రిసొ సిచ్చల్
జతి రిసొ తుమ్క టీఁవడుల.
13 జేఁవ్ దస్సి కెర్తి పొదిక, అంచి రిసొ తుమ్ సాచి
సంగితె.
14 తుమ్ అప్పె మెన్సుతె కిచ్చొ బుద్ది దెరన మెలె,
మాన్సుల్చి మొక్మె తుమ్ పరిచ్చ జంక జలె, జా నే
జతె అగ్గె, జేఁవ్ పరిచ్చ కెర్లె కిచ్చొ జబాబుల్ దెమ్దె?,
మెన తుమ్ ఉచరంతె తా నాయ్.
15 కిచ్చొక మెలె, తుమ్క చోండి దెయిందె, తుమ్క
దొర్కు జలి బుద్ది గ్యానుమ్ దెయిందె. తుమ్చ
జబాబుల్చి తెల్విచి ఉప్పిరి జేఁవ్ అల్లర్ కెర్తసతె
వెల్లెల మాన్సుల్తె కో జీనుక నెతిర్తి, తుమ్క కిచ్చొ
జబాబ్ సంగుక నెతిర్తి.
16 "అదికారుల్చి అత్తి తుమ్క సొర్ప
కెర దెతసతె సగుమ్జిన్ కొన్స జవుల మెలె,
తుమ్చ అయ్యదించి, అన్నొబావొదించి, తుమ్చ
బందుగులు, తుమ్చ సినేతులు. అన్నె, తుమ్తె
సగుమ్జిన్క మాన్సుల్ మారుల.
17 అన్నె, తుమ్ అంచి నావ్ తెన్ బులితె తత్తెచి
రిసొ, ఎతివాట్జిన్ తుమ్క విరోదుమ్ జవుల.
18 గని, §పరలోకుమ్తె తుమ్ జెతిస్క ఉచర్లె,
తుమ్చ సెండివాడల్తె ఎక్కి కి నాసెనుమ్ జా గెచ్చె
నాయ్, ఈంజ లోకుమ్తె ఈంజ ఆగ్క మార్లె కి,
తుమ్ పరలోకుమ్తె గెతిసి అడ్డు కెరుక నెతిర్తి.
19 తుమ్ ఎక్కి నిదానుమ్ ఓర్సుప జా, చి
పరలోకుమ్తె గెతి రితి తుమ్చి జీవు దొర్కు కెరన
తా.

యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ పాడ్ జంక తిలిస్చి రిసొ యేసు సంగిలిసి

(మత్త 24:15-21; మార్కు 13:14-19)

20 "గని యెరూసలేమ్ పట్నుమ్క సయ్న్యుమ్
ఒండి సుట్టునంత బెర తతిసి తుమ్ కెఁయఁక దెకితె
గే, 'పట్నుమ్ పాడ్ జంక తిలి సమయుమ్ పాఁవ జా
అస్సె' మెన చినితె.

---

* **21:5 21:5** ఇస్టుమ్ తిల సొమ్సార్లు బజార్ వస్తువల్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక దెతికయ్, దసచక దేముడుచి గుడి నూటి కెర తిల. † **21:5 21:5** మార్కు 13:1, మత్తయి 24:1 దెక. ‡ **21:6 21:6** యేసు జెర్మ డబ్బుయ్ వెర్సుల్ గెతికయ్, రోమ్ దేసిమ్చ సయ్న్యుమ్ పాడ్ కెర్ల. § **21:18 21:18** నెంజిలె, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సెలవ్ నెంతె తుమ్చ సెండివాడల్తె ఎక్కి కి నాసెనుమ్ జా గెచ్చె నాయ్'.

21 జా గుర్తు దెకిలె, తుమ్‌చితె కో ఈంజ
యూదయ ప్రదేసిమి తవుల గే, చట్కున డొంగ్రలె
ఉట్ట నిగుతు చి, పట్నుమ్‌చి తెడి తిలస బార్ జా
ఉట్ట గెతు, చి పట్నుమ్ ఒత్తల్‌తొచి బయిలె గఁవ్విలె
జవున్ కో తవుల గే, పట్నుమ్‌తె అన్నె పెసుత్
నాయ్.
22 కిచ్చొక మెలె, జోవయింక పఁవ్సిల్ రితి ఇండిల
జోవయించ అమ్‌చ యూదుల్‌క దేముడు సిచ్చ దెత
దీసల్ జవుల, జేఁవ్. జో అగ్గె రెగిడ్లిసి దస్సి జర్గు జా
పూర్తి జంక అస్సె.
23 "అయ్యొ! జేఁవ్ దీసల్‌క వయ తిల
తేర్‌బోదల్, బోదల్ వడ్నివొ ఉట్ట నిగుక నెత్ర ఒగ్గర్
స్రెమల్ జవుల! ఈంజ దేసిమి ఒగ్గర్ కస్టల్ సిచ్చల్
జవుల!
24 అమ్‌చ యూదుల్‌తె సగ్గుమ్‌జిన్‌క కండ
గెలుల, సగుమ్‌జిన్‌క దెర వేర దేసిమ్‌లుతె
కడ నెవుల. అన్నె యూదుల్ నెంజిలస
ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌చి ఉప్పిరి, ఈంజ
దేముడుచి గుడిచి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తి కాలుమ్ కేడ్తె
ఎదక జేఁవ్ ఈంజ ఎత్కి నుంద గెలుల.

దేముడుచి రాజిమ్ ఎదార్దుమ్ ఏలుప కెరుక దెర్తిసి చి రిసొ యేసు సంగిలిసి
(మత్త 24:29-35; మార్కు 13:24-31)

25 "పడ్తొక, పొద్దుతె, జోనుతె, చి సుక్కల్‌తె కిచ్చొ
కిచ్చొ గుర్తుల్ డీసుల చి, తుపాన్ కెర్లె సముద్రుమ్‌చ
కెర్టల్ ఎదిలి డోంక్‌క జా, బుఁయ్యె ఉట్ట జా గెరల్
గుడ్డ దెర గెలె, జా అల్లర్ జా అవాడ్ కీస్ తయెదె గే,
దస్సి జయెదె చి, దసచచి రిసొ ఒండి లోకుమ్‌తె వేర
వేర దేసిమ్‌లుచ మాన్సుల్ స్రెమల్ సేడుల చి, కిచ్చొ
ఉచరుక గే నేన గెచ్చుల.
26 ఈంజ లోకుమ్‌తె జెంక తిల అల్లర్‌చి రిసొచి
జోవయించి బయిమ్‌క మాన్సుల్‌చి మొకొమ్ గుంజ్ర
సేడుల. కిచ్చొక మెలె, ఆగాసుమ్‌తె సెక్తి తిలిసి ఎత్కి
అద్దుర్ జా గెచ్చెదె.
27 తెదొడ్‌క, ఎదివాట్ అదికారుమ్ తెన్,
పరలోకుమ్‌చి ఉజిడి తెన్ ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్‌లొసొ మబ్బుతె పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్ర జెతిసి
*ఎత్కిజిన్ దెకుల.
28 "జలె, ఈంజ ఎత్కి జర్గు జంక దెర్లె పొది,
అమ్‌చి రచ్చన పాసి జా జెతయ్ మెనన, తుమ్ సోగ
టీఁవ దయిరిమ్‌క ఉప్పిరి దెక, సర్దసంతోసుమ్ జా"
మెన యేసు సంగిలన్.
29 తెదొడి యేసు జోవయింక అన్నె కిచ్చొ టాలి
సంగిలన్ మెలె, "అంజూరుమ్ రూకుక చి అన్నె
రగల్ ర్రూక్సుల్‌క ఉచరుమ్.
30 జేఁవ్ పలొయిలె బేగి, 'వేసెగు అప్పె పాఁవ
జెయెదె' మెన తుమ్ చినితసు, జాన్సు.
31 దస్సి, ఆఁవ్ సంగిల గుర్తుల్ జర్గు జతిసి తుమ్
దెకిలె, †'దేముడుచి రాజిమ్ పాఁవ జా అస్సె చి
జెయెదె' మెన జాన్‌తె.
32 "తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి
మెలె, ఆఁవ్ సంగిల స్రెమల్ గుర్తుల్ పూర్తి జర్గు జతి
ఎద ఈంజ ఉగ్రుమ్ అంతుమ్ జయ్యె నాయ్.
33 ఆగాసుమ్ బుఁయి నాసెనుమ్ జా గెచ్చుల,
గని అంచ కొడొ ‡ఎద్గరె పిట్టితి నాయ్.

'తెలివి తా పాపుమ్‌తె దెర్ను నే సేడ్తి రిసొ ప్రార్దన కెర్తె తా'

34 "తుమ్ మెన్సుతె కిచ్చొ బుద్ది ఇండితె గే తుమ్
జాగర్త దెకన! నెంజిలె, తుమ్ ఓడుప జతి రితి ఒగ్గర్
సూరు పియ మచ్చితిస్ గట్ర, దస్సి మచ్చితిస్‌క వెర్రి
రితి ఇండితిస్ గట్ర చి, ఈంజ లోకుమ్‌చ రోజుకచ
బాదల్ చి రిసొ ఉచరిసి తుమ్‌క పెల గెలెదె. తుమ్
దసచతె అలవాట్ జా తిలె, ఈంజ ఉగుమ్‌చి జా
ఆకర్ దీసి అయ్‌లె, బోనుక 'అస్సె' మెన జంతు నేన్లె
కిసి చట్కున దెర్ను సేడుక జయెదె గే, దస్సి తుమ్
చట్కున లాజ్ బెట్టుక జయెదె.
35 కిచ్చొక మెలె, బూలోకుమ్ తిలస ఎత్కిజిన్‌క
జా దీసి లయ్యెదె.
36 ఈంజేఁవ్ స్రెమల్‌తె జా దీసి జెతికయ్ గుర్తుచ
అల్లర్ ఎత్కితె తుమ్ ఓర్సుప జా జీన్‌తి రితిచి, జీన
ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ ఏలుప కెరుక
మెన అన్నె జెతి పొదిక అంచి మొక్మె తుమ్ టీఁవ్‌తి
రితి, తుమ్ జాగర్త దెకన, జా ఎత్కిక దొర్కు జలి సెక్తి
తుమ్‌క తవుస్ మెన తుమ్ ప్రార్దన కెర్తె తా" మెన
యేసు సిస్సుల్‌క సంగిలన్.
37 జలె, జా దొరతి యేసు రోజుక మెద్దెన్ పొది
దేముడుచి గుడితె గెచ్చ బోదన కెర్తె తయెదె చి,

---

* **21:27 21:27** మత్తయి 24:30. † **21:31 21:31** మత్తయి 24:33 అన్నె మార్కు 13:29తె యేసు అన్నె ఉత్ర జెతిస్‌చి రిసొచి కోడు అస్సె. మెలె, జో అన్నె ఉత్ర జెతిసి తెన్ని ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్ ఎదార్దుమ్ ఏలుప కెరుక దెరెదె. జా రాజిమ్ ఏలుప కెర్తిస్‌తె యేసుయి రాసొ జయెదె, చి ఎత్కిచి ఉప్పిరి జిన్లొ మెలె, దేముడు అబ్బొస్‌చి అత్తి జో ఎత్కి సొర్ప కెర దెయెదె, చి అబ్బొసి కెఁయక తెఁయక ఎత్కిచి ఉప్పిరి పూర్తి ఏలుప కెరెదె. ఇన్నెక కొరిందియుల్‌క పవులు రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 15:24-28 సదు కెర. యేసు ఏలుప కెర్తె పొదిక, జోవయించి తెడి జోవయింక నంపజా జోవయించయ్ జల మాన్సుల్ కి ఏలుప కెరుల. ఇన్నెక డీసయ్‌లిసి 5:10 సదు కెర. ‡ **21:33 21:33** నెంజిలె 'నెరవెర్సుప జంక ఎద్గరె పిట్టితి నాయ్'. § **21:37 21:37** మార్కు 11:11-12, చి 19-20తె దెకిలె, 'ఒలీవ మెట్టయ్' మెన నాయ్, గని 'బేతనియ గఁవ్వి'. బేతనియ గాఁవ్ ఒలీవ మెట్టకయ్ పాసి తయెదె.

రోజుక సంజె పట్నుమ్ తెంతొ బార్ జా §ఒలీవ మెట్టయ్ నిద్ర తయెదె.
38 రోజుక పెందల్ పొది ప్రెజల్ ఎత్కి బే బేగి బార్ జా జోచి బోదన నూనుక మెన దేముడుచి గుడితె గెచ్చుల.

22

జా దేసిమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక దెర మారుక మెన కుట్ర కెర్లిసి

(మత్త 26:1-5,14-16; మార్కు 14:1-2,10-11; యోహా 11:45-53)

1 *పస్కా పండుగు, జలె నే పులయ్‌ల పొడియొ కతి పండుగు పాసి జా అయ్‌లి.
2 తెదొడి "కెఁయఁక కీసి ప్రెజల్‌క బమ్మ నే కెర్తె యేసుక మారుమ?" మెన వెల్లెల పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస కుట్ర ఉచర్తె తిల. కిచ్చొక మెలె, ప్రెజల్‌క †బితె తిల.

యూదా యేసుక దెర దెంక ఒప్పన్లిసి

3 తెదొడి, యేసుచ బారజిన్ సిస్సుల్‌తె తిలొ ‡ఇస్కరియొతు మెలొ యూదాక సయ్‌తాన్ దెర్లన్.
4 యూదా వెల్లెల పూజర్లుతె చి దేముడుచి గుడిచ జమాన్లు సుదల్‌చ అదికారుల్‌తె గెచ్చు కెర, "యేసుక తుమ్‌చి అత్తి ఆఁవ్ దెర దెయిందె. కీన్ కెరుమ?" మెన జోవయింతెన్ లట్టబ్ల,
5 జేఁవ్ సర్ద జా "తుక డబ్బుల్ దెమ్‌దె" మెన ఒప్పన్ల.
6 జో కి ఒప్పన్లొచి, జనాబ్ నెంజిలిస్‌తె యేసుక దెర దెంక మెన వాట్ చజితె తిలొ.

పస్కా పండుగ్‌చి అన్నిమ్ యేసుచ సిస్సుల్ తెయార్ కెర్లిసి

(మత్త 26:17-25; మార్కు 14:12-21; యోహా 13:21-30)

7 తెదొడి నే పులయ్‌ల పొడియొ కతి దీసి అయ్‌లి. జా దీసి పస్కా పండుగ్‌చి రిసొచి §మెండపిల్ల కండ అర్పితుమ్ దెవుల.
8 జాకయ్ యేసు పేతురుక చి యోహాన్నుక "తుమ్ గెచ్చు, చి పస్కా పండుగు అన్నిమ్ అమ్ కతి రిసొ దొర్కు జలిసి తెయార్ కెర" మెలన్.
9 "అమ్ కేనె తెయార్ కెరుక తుచి ఆస?" మెన జేఁవ్ పుసిల.
10 జోవయింక, "ఈందె, పట్నుమ్‌చి తెడి పెసిలదు మెలె, పాని వయితొసొ ఎక్కిలొ తుమ్‌క దస్సుల్ జయెదె. జోచి పట్టి తుమ్ గెచ్చు చి, కేన్ గెరి జో పెసెదె గే,
11 జో గెర్‌చొ ఎజొమానిక తుమ్ కిచ్చొ మెన మెలె, 'అంచ సిస్సుల్ తెన్ ఆఁవ్ పస్కా అన్నిమ్ కతి గది కేన్ మెన అమ్‌చొ గురుబాబు సంగితయ్' మెన తుమ్ సంగ,
12 సామన్ తెయార్ కెర్లి వెల్లి అంతస్తు గది ఏక్ తుమ్‌క జా దెకయెదె. ఒత్తయ్ అమ్‌చి రిసొ పస్కా అన్నిమ్ తుమ్ తెయార్ కెర తా" మెన యేసు సంగిలన్.
13 జేఁవ్ గెచ్చు కెర, 'జో సంగిల్ రితి ఎత్కి జర్గు జా అస్సె' మెన దెక కెర, జా పస్కా అన్నిమ్‌క దొర్కు జలిసి ఎత్కి తెయార్ కెర్ల.

యేసు సిస్సుల్ తెన్ పండుగ్ అన్నిమ్ కంక

(మత్త 26:16-30; మార్కు 14:22-26; 1 కొరి 11:23-25)

14 పండుగ్ అన్నిమ్ కెర్తి సమయుమ్ పాఁవ జెతికయ్, యేసు సిస్సుల్ తెన్ జా అన్నిమ్ కంక మెన వెసిల.
15 తెదొడి యేసు జోవయింక, ఆఁవ్ సేడుక తిల స్రెమల్ నే జతె అగ్గె తుమ్‌చి తెన్ ఈంజ పస్కా అన్నిమ్ కంక మెన ఆఁవ్ ఒగ్గర్ ఆస జలయ్.
16 కిచ్చొక మెలె, దేముడు ఎదార్దుమ్ ఏలుప కెరుక అయ్‌లె పొదిక, జోచి రాజిమ్‌తె ఈంజ పస్కా పండుగు *గుర్తు జతి రచ్చనచి ముక్కిమ్‌చి అర్దుమ్‌చి కామ్ పూర్తి జర్గు కెర్తె ఎదక ఈంజ మదెనె, ఈంజ పండుగ్ అన్నిమ్ ఆఁవ్ అన్నె కయి నాయ్ మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితసి.
17 జా పండుగ్ అన్నిమ్ పితి డొమ్మ ద్రాచ రస్సుమ్ యేసు తెదొడి దెర కెర, 'ఈంజ తుయి దా దయ

---

* **22:1 22:1** 'ఇసి దస్సి పండుగు కెర' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిసి కేనె సదు కెరుక జయెదె మెలె, నిర్గమకాండుమ్ 12 అద్యయిమ్‌తె. † **22:2 22:2** 'ప్రెజల్‌క బితె తిల' మెలె, దొన్నిచి రిసొ ఉచరుక జయెదె. యోహాను 11:48తె దెకిలె, 'యేసుక కిచ్చొ నే కెర్లె దస్సి బోదన కెర్తె తయెదె, చి ప్రెజల్ పూర్తి జోవయింక నంపజా గెచ్చుల, చి రోమ్ దేసిమ్చ సయ్‌న్యుమ్ అమ్‌చి దేముడుచి గుడి పాడ్ కెరుల, అమ్‌చి అదికారుమ్ కుడ్తె గెచ్చవుల', మెన బితె తిల. జా ఏక్, గని అన్నె కిచ్చొ మెలె, మత్తయి 26:5 చి మార్కు 14:2తె దెకిలె, పండుగు పొది జోవయింక మారుక పోని, నెంజిలె పండుగ్‌క బెర అయ్‌ల ప్రెజల్ అల్లర్ దెవుల మెన జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ బితె తా అల్లర్ జలిస్‌చి రిసొ సంగితయ్. ‡ **22:3 22:3** జోవయింక 'ఇస్కరియొతు' మెన కిచ్చొక జోవయింక నావ్ తిలి మెలె, జో ఇస్కరియొతు గవ్విచొ మాన్సు జయెదె. § **22:7 22:7** యేసు కి జయి పండుగు కెర్తి పొది అర్పితుమ్ జలన్. జో, జలె, కెయఁక తెయఁక సరిపుచుప జలి అర్పితుమ్ జలన్. జొయ్యి అర్పితుమ్ జలిసి తెంతొ అన్నె అర్పితల్ నాయ్. ఎబ్రీయుల్ 9:28, 10:10. * **22:16 22:16** జా పస్కా పండుగు మెన మాములుమ్ యూదుల్ కిచ్చొక కెరుల మెలె, పూర్గుమ్ పొది జేఁవ్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిసి తెంతొ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జోవయింక రచ్చించుప కెర్లిసి ఏద కెరుక. నిర్గమకాండుమ్ 3 అద్యయిమ్ తెంతొ యెహోసువ ఎద ఈంజ మత్తెలి పూర్తి తయెదె. ముక్కిమ్‌క అప్పె నిర్గమకాండుమ్ 12, 13 అద్యయల్ దెకిలె నగుమ్ అర్దుమ్ జెయెదె. గని 'పస్కా పండుగ్‌చి గుర్తు జతి ముక్కిమ్‌చి రచ్చన' మెలె, పాపుమ్ తెంతొ, పాపుమ్‌చి ఉగుమ్ తెంతొ, పాపుమ్‌చి లోకుమ్ తెంతొ మాన్సుల్ రచ్చించుప జా పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదితిసి, పరలోకుమ్‌తె గెతిసి.

కెర్లది' మెన దేముడు అబ్బొస్క సంగ కెర, సిస్సుల్క
"ఉంద, ఇన్నె తిలిసి తుమ్ వర్స తెన్ పియ వంటన.
18 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ ఎదార్దుమ్
ఏలుప కెర్తి రితి జెతె ఎదక ఈంజ మదెనె ఆఁవ్ ద్రాచ
రస్సుమ్ పియి నాయ్ మెన తుమ్క ఆఁవ్ సంగితసి"
మెన యేసు సంగ కెర,
19 పొడి వెంట 'తుయి ఈంజ దయ కెర్లది' మెన
దేముడు అబ్బొస్క సంగ కెర, జా పొడి మోడ కెర,
సిస్సుల్క దా "ఉంద, ఈంజ అంచి ఆఁగ్. †అంక
తుమ్ ఏద కెర్తి గుర్తుక తుమ్ ఇసి కంక అలవాట్ జా.
ఉంద కా," మెన దిలన్.
20 దస్సి, జా అన్నిమ్ కా కేడయ్‌లి పొది ‡గలస్
అన్నె దెర, "ఈంజ గలస్ ద్రాచ రస్సుమ్, ఆఁవ్ దెతి
నొవి ప్రమానుమ్. తుమ్‌చి పాపుమ్ గెచ్చుయ్‌తి రిసొ
సువ దెతి అంక లొఁయి. జా లొఁయిచి గుర్తు ఈంజ
ద్రాచ రస్సుమ్.
21 "ఈందె, అంక దెర, సొర్ప కెర దెతొసొ ఈంజ
బల్లతె వెస అంచి తెన్ అన్నిమ్ కెర్తయ్. జోచి ఆతు
అంచి ఆతు తెన్ ఈంజ బల్లచి ఉప్పిరి అస్సె.
22 కిచ్చొక మెలె, 'జర్గు జంక అస్సె' మెన దేముడు
అగ్గె తెంతొ రెగిడ్లి రితి ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్‌లొసొ §గెచ్చుక అస్సె, గని అయ్యొ! కేన్
మాన్సు అంక దెర విరోదుమ్ సుదల్‌చి అత్తి సొర్ప
కెర దెయెదె గే, జో మాన్సు జతి సిచ్చ కెద్ది!" మెన
సంగిలన్.
23 జో దస్సి సంగితికయ్, 'ఆఁవ్ గె? ఆఁవ్ గె?'
మెన ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ లట్టబుక దెర్ల.*

ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ సేవ కెర్తి బుద్ది తెన్ తతిసి చి కోడు

24 జలె, జోవయింతె కొన్సొ వెల్లొ జయెదె గే
సిస్సుల్ లట్టబనుక దెర్ల.
25 జేఁవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక,
"యూదుల్ నెంజిల వేర రానల్ సొంత గవురుమ్
ఉచరన ప్రెజల్‌క జాడ్లు వయడ్తె తిలి రిత జోవయింక
పోటి తెన్ ఏలుప కెర్తతి, అన్నె ప్రెజల్‌చి ఉప్పిర్‌చ
అదికారుల్ 'దర్మమ్ కెర్తస' మెనంతతి.
26 గని తుమ్‌చి తెన్ దస్సి తంక జయె నాయ్.
తుమ్‌చి తెన్ వెల్లొ జతొసొ ఎత్కిచి కంట దకిలొ రితొ
జవున్ చి, తుమ్‌క ఏలుప కెర్తొసొ సేవ కెర్తొసొ రితొ
జవున్.
27 మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌చి రగుమ్
ఉచర్లె, కొన్సొ వెల్లొ జయెదె? అన్నిమ్‌క బల్లతె
వెసితొసొ గే జోవయించి అన్నిమ్ వంట దెతొ గొత్తి
సుదొ గె? బల్లతె వెసితొసొ వెల్లొ జయెదె, గెద. జలె,
ఆఁవ్ తుమ్‌చి నెడిమి తా వంట దెతొ †గొత్తి సుదొచొ
రితొ జతసి. ఈంజ అర్దుమ్ కిచ్చొ జయెదె గే తుమ్
ఉచర.
28 "‡తుమ్ అంచ సిస్సుల్ ఆఁవ్ సేడ్ల బాదల్
ఎత్కితె బెద నిదానుమ్ తా అస్సున్,
29 అన్నె, జోచి రాజిమ్‌చి ఉప్పిరి ఆఁవ్ ఏలుప కెర్తి
రిసొ కీసి అంచొ దేముడు అబ్బొ అంక అదికారుమ్
దా అస్సె గే, దస్సి
30 తుమ్ అంచి రాజిమ్‌తె అంచి బల్లతె వెస
కంక పింక చి, §తుమ్ బారజిన్ బార సిజాసనల్‌తె
వెస, ఇస్రాయేలుల్‌చ బార సెకుమ్‌లుచక అంచి తెడి
ఏలుప కెరుక మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ నిసాన అస్సి" మెన
యేసు జోచ సిస్సుల్‌క సంగిలన్.

పేతురుక " 'జోక నేని' మెన అంచి రిసొ తుయి తివ్వెరి సంగితె"

(మత్త 26:31-35; మార్కు 14:27-31; యోహా 13:36-38)

31 పడ్తొ, పేతురుచి అగ్గెచి నావ్ దెర, "సీమోను,
సీమోను, ఈందె, తేర్‌బోద కీసి తందుడు పూన
నిసెదె గే, దస్సి తుమ్‌క నిసితి రితి అల్లర్‌చి పరిచ్చ
కెరుక మెన సయ్‌తాన్ సెలవ్ నజన అస్సె.
32 గని తుచి నముకుమ్ పాడ్ జా గెస్సు నాయ్
మెన ఆఁవ్ ప్రార్దన కెర అస్సి. అన్నె, తుమ్ అన్నె
బుద్ది జా అంచి పచ్చెన అన్నె జెతి రితి తుమ్
మార్సుప జలదు మెలె, తుమ్‌చ బావుడ్లు జల
అంక నంపజల అన్నె మాన్సుల్‌చి నముకుమ్ తుమ్
డిట్టుమ్ కెర" మెన యేసు పేతురుక చి, అన్నె
సిస్సుల్‌క సంగిలన్.
33 తెదొడి పేతురు "ప్రబు, తుయి జేల్‌తె జేలి
తంక జలెకి, మొరుక జలెకి, తుచి తెన్ బెద జేలి
జయిందె జవున్, మొరిందె జవున్, అంక బి నాయ్"
మెలన్.
34 జలె, పేతురు దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోక,
"ఓ పేతురు, తుక ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జోక
ఆఁవ్ నేని మెన, తుయి తివ్వెరి అంచి రిసొ సంగితె
ఎదక కుకుడొ వాసె నాయ్".

---

† **22:19 22:19** ఈంజ ఎత్కి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె 'తుమ్‌చి' తెంతొ 20 నంబర్‌చి కోడు పూర్తి తెన్ చ కొడొ తయె నాయ్.
‡ **22:20 22:20** దస పండుగ్ అన్నిమ్‌తె బెర్తె, చెత్తర్ నుట్లు ద్రాచ రస్సుమ్ పివుల. § **22:22 22:22** మెలె, 'మొరుక అస్సె'.
* **22:23 22:23** ఒత్త తెంతొ యేసుక దెర దెతొ యూదా బార్ జా అదికారుల్‌తె గెలొ. యోహాను 13:30. † **22:27 22:27** యోహాను 13:2-16. ‡ **22:28 22:28** యూదా జోవయింతె నాయ్. 23నంబర్ కోడుచి ఎట్టొచి కోడు దెక. § **22:30 22:30** 'తుమ్ బారజిన్' మెలె, జో యూదా పిట్లొ, గెద-యేసుక విరోదుమ్ సుదల్‌చి అత్తి సొర్ప కెర దిలొచి రిసొ. గని యేసు జీవ్ జా పరలోకుమ్‌తె వెగ గెలి పడ్తొ, తిల సిస్సుల్ ప్రార్దన కెర అన్నెక్లొక, మెలె మత్తీయ మెలొసొక నిసాన బెదవన్న, చి అన్నె బారజిన్ జా గెల. బారికుల్ 1:15-26.

డబ్బుల్, సామన్‌చి కడ్డుమ్‌చి రిసొ యేసు సంగిలిసి

35 తెదొడి యేసు సిస్సుల్‌క అన్నె, "జా సుట్టు
దేముడ్డుచి రాజిమ్ పాసి జా అయ్‌లిస్‌చి రిసొచి
సుబుమ్ కబుర్ సంగ సంగ మాన్సుల్‌క చెంగిల్ కెర
కెర తుమ్ బుల" మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ తెర్రయ్‌లి పొది
"సెంచె నెంతె, డబ్బుల్ సెంచె నెంతె, చి జోడ్లు నెంతె
గెచ్చ మెన *సంగిలయ్ గెద. జలె, దసచ నెంతె
గెతికయ్, తుమ్‌క కిచ్చొ జలెకు కొత్కు తిలి గె?"
మెన పుసిలన్, చి "కిచ్చొయ్ కొత్కు నాయ్" మెల.
36 †దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, జోవయింక అన్నె,
"అప్పె జలె, కక్క సెంచె గే డబ్బుల్ సెంచె గే అస్సె
గే, దెర తంక, చి కక్క కండా తయె నాయ్ గే,
జోవయించి కోటు వికి కండా గెనన్తుక.
37 కిచ్చొక మెలె, తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ సంగితసి
మెలె,
‡క కి 'నేరిమ్ కెర్లొసొ' మెన తీర్పు కెరు
మెన దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్‌లి కోడు అంచితె
పూర్తి జర్గు జంక అస్సె. కిచ్చొక మెలె, అంచి రిసొ
రెగిడ్లిసి ఎత్కి కచితుమ్ జర్గు జయెదె" మెలన్.
38 §తెదొడి సిస్సుల్, "ఈంది, ప్రబు, అమ్‌చితె దొన్ని
కడ్డుమ్‌లు అస్తి" మెల, చి "సాలు" మెలన్.

యేసు మొరుక తిలిస్‌చి రిసొ జో ప్రార్దన కెర్లిసి
(మత్త 26:36-46; మార్కు 14:32-42)

39 యేసు ఒలీవ మెట్టయ్ గెచ్చుక అలవాట్ తిలి
చి, తెదొడి బార్ జా ఒత్తయ్ గెలన్. జోచ సిస్సుల్ కి
జో తెన్ బెద్ద గెల్ల.
40 జలె, 'గెత్సేమనే' మెంతి జో గెతి ఒత్తచి తోటతె
పాఁవ కెర, సిస్సుల్‌క యేసు, "అప్పె జెత అల్లర్
తుమ్‌క ఏక్ పరిచ్చ రితి జయెదె. ఈంజ ఎత్కితె
తుమ్ పాపుమ్ నే కెర్తి రిసొ ప్రార్దన కెర్తె తా" మెన
యేసు సంగ కెర,
41 పత్తురు గల్తి ఎదిలి దూరి గెచ్చ కెర, మొగ్రల్
టెక,
42 "ఓ బ, తుక ఇస్టుమ్ తిలె, ఈంజ గిన్నచి
ఆఁవ్ నే పితి రితి అంక పిట్టవు, గని అంచి ఇస్టుమ్
పోని. తుచి ఇస్టుమ్ జర్గు జవుస్" మెన దేముడు
అబ్బొస్‌క ప్రార్దన కెర్లన్.
43 *పరలోకుమ్ తెంతొ దూత ఎక్కిలొ డీస జోక
డిట్టుమ్ కెర్లన్.
44 †తెదొడి జోచి పెట్లి ఒగ్గర్ బాద దుకుమ్ సేడ,
అన్నె ఒగ్గర్ ఆస తెన్ ప్రార్దన కెర్లన్ చి, జోచి గాము
కీసి పుట్టిలి మెలె, సుక్కల్ లొఁయి జా బుఁయ్యె సేడ
గెలన్.
45 జలె, యేసు ప్రార్దన కెరుక ముల ఉట్ట కెర
సిస్సుల్ తిలిస్‌తె అయ్‌లె, జేఁవ్ ఒగ్గర్ దుకుమ్‌క
అల్పు జా నిజ గెల అస్తి.
46 అన్నె, జోవయింక "తుమ్ కిచ్చొక నిజుక?
ఉట్ట, చి ఈంజ జెతి అల్లర్‌చి పరిచ్చతె తుమ్
పాపుమ్ నే కెర్తె రితి ప్రార్దన కెర్తె తా" మెలన్.

యేసుక దెరుక మెన యూదా చి జనాబ్ జట్టు తెన్ అయ్‌లిసి
(మత్త 26:47-56; మార్కు 14:43-50; యోహా 18:3-11)

47 యేసు జా కోడు సంగితె తతికయ్, ఒగ్గర్‌జిన్
జనాబ్ మాన్సుల్ జట్టు తెన్ అయ్‌ల, చి కో జోక
పుర్రె గెచ్చ వాట్ దెకయ్‌తె తిలన్ మెలె, యేసుచ
బారజిన్ సిస్సుల్‌తె తిలొ ఇస్కరియోతు యూదా.
జో యూదా, జలె, యేసుక చుంబుక మెన జోచి పాసి
అయ్‌లన్,
48 గని యేసు జోక, "ఓ యూదా, ఆఁవ్ మాన్సు
జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొక దెర దెతి పొది ఉప్రమెన్సుక
చుంబ దెతె గె?" మెన జోక పుసిలన్.
49 జలె, 'జోక దెరుల' మెన యేసు తెన్ తిల జోచ
సిస్సుల్ దెక కెర, "ప్రబు, అమ్‌చ కడ్డుమ్‌లు తెన్
జోవయింక కండుమ గె?" మెన పుసిల.
50 జోవయింతె ‡ఎక్కిలొ కిచ్చొ కెర్లొ మెలె, §ఎత్కిక
వెల్లొ పూజరిచొ గొత్తి సుదొక కండుక గెచ్చ, జోచొ
ఉజిలొ కంగ్డొ సింద గెలన్.
51 జలె యేసు "అన్నె దస కమొ పోన" మెన
సంగ కెర, జో గొత్తి సుదొచొ కంగ్డొ చెంగిల్ కెర్లన్.
52 తెదొడి జోక దెరుక మెన బార్ జా అయ్‌ల
వెల్లెల పూజర్లుక, దేముడుచి గుడిచ సయ్‌న్యుమ్
సుదల్‌చ అదికారుల్‌క చి వెల్లెల సుదల్‌క యేసు,
"ఆఁవ్ కిచ్చొ చోర్లయ్ గే, చి కత్తులు *డండల్ దెరన
తుమ్ అయ్‌లదు?

---

* **22:35 22:35** లూకా 10:4, 9:3. † **22:36 22:36** ఈంజ 36నంబర్‌చి కోడు కిచ్చొక సంగితయ్, బెర్తె, 'అల్లర్ జెవుల చి తుమ్ డిట్టుమ్ తతి రిసొ తెయార్ జా' మెలి అర్దుమ్‌కయ్. గని 'మాములుమ్ అయ్‌దల్‌క యుద్దుమ్ కెరుక తెయార్ జా' మెలి అర్దుమ్‌క యేసు సంగె నాయ్. పడ్తొ పేతురు జో మాన్సుచి కంగ్డొ కండా తెన్ సిందితికయ్ యేసు గోల కెర్లన్. మత్తయి 26:52, యోహాను 18:11, లూకా 22:51. ‡ **22:37 22:37** యెసయా 53:12. § **22:38 22:38** నెంజిలె కడ్డుమ్‌లుచి రిసొచి టాలి సిస్సుల్ అర్దుమ్ నే కెరన్లి రిసొ "ఈంది ప్రబు, అమ్‌చితె దొన్ని కడ్డుమ్‌లు అస్తి" మెల, చి "సాలు, అన్నె దస్సి లట్టబా నాయ్" మెలన్. * **22:43 22:43** ఈంజ ఎత్కి రెగిడ్ల నగుమ్ పుస్తకల్‌తె 43 చి 44నంబర్లుచ కొడొ తయె నాయ్. † **22:44 22:44** ఈంజ ఎత్కి రెగిడ్ల నగుమ్ పుస్తకల్‌తె 43 చి 44నంబర్లుచ కొడొ తయె నాయ్. ‡ **22:50 22:50** కొన్సొ మెలె, పేతురు. యోహాను 18:10 దెక. § **22:50 22:50** 'ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి' మెలె, మొత్తుమ్ వెల్లెల పూజర్లుతె ఎక్కిలొ 'ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి' జయెదె. దేముడుచి గుడిచ నగుమ్ కమొ జో ఎక్కిలొయి కెరెదె. జేఁవ్ ఎత్కిక జో వెల్లొ జయెదె. * **22:52 22:52** నెంజిలె 'బెడ్డివొ'.

53 ఆఁవ్ రోజుక దేముడుచి గుడితె గెతె తిలె కి,
తెదొడి తుమ్ అంక దెర్లద్ నాయ్. గని తుమ్చి కామ్
తుమ్ జర్గు కెర్తి గడియ ఈంజ, అందర్ లోకుమ్చి
సెక్తి ఏలుప కెర్తి గడియ ఈంజ" మెన సంగిలన్.

యేసుచి రిసొ 'జోక నేని' మెన పేతురు తివ్వెరి సంగిలిసి

(మత్త 26:57-58,69-75; మార్కు 14:53-54,66-72; యోహా 18:12-18,25-27)

54 తెదొడి యేసుక దెర ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచి
మేడతె కడ నిల. కడ నెతె తిలి పొది పేతురు, జలె,
దూరి దూరి యేసుచి పట్టి గెతె తిలన్, అన్నె,
55 ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచి మేడచి వీదిచి నెడిమి
సగుమ్జిన్ చల్లిక ఆగి లావ తపుక మెన వెన
తతికయ్, పేతురు జోవయింతెన్ వెసిలన్.
56 పేతురు దస్సి ఆగిచి ఉజిడ్తె వెన తతికయ్,
తేర్బోద గొత్తి సుదొ ఎక్లి జోక దెక కెర, చెంగిల్ దెక కెర,
"ఈంజొ మాన్సు యేసు తెన్ బుల్తె తిలొ" మెలి.
57 గని పేతురు "అమ్మ, జోక ఆఁవ్ నేని" మెన
సంగిలన్.
58 పడ్తొ అన్నె గడియ గెతికయ్, అన్నెక్లొ పేతురుక
దెక కెర, "తుయి కి జో తెన్ తిలొసొ" మెలన్, గని
"బాబు, ఆఁవ్ నెంజి" మెన పేతురు సంగిలన్.
59 అన్నెక్ గంట గెతికయ్, అన్నె అన్నెక్లొ
పేతురుచి రిసొ "నిజుమి, ఈంజొ మాన్సు కచితుమ్
జో యేసు తెన్ తిలన్. ఈంజొ కి †గలిలయు సుదొ
గెద!" మెలన్.
60 పేతురు "బాబు, తుయి సంగితిన్చి అర్దుమ్
ఆఁవ్ నేని" మెలన్, జో అన్నె లట్టబ్తె తతికయ్, బేగి
కుకుడొ వాసిలన్.
61 తెదొడి యేసుప్రబు పసుల పేతురుక చెంగిల్
దెకిలన్ చి, "కుకుడొ ఆజి నే వాసితె అగ్గె తుయి
తివ్వెరి అంచి రిసొ 'జోక నేని' మెంతె" మెన
యేసుప్రబు సంగిలిసి పేతురు ఏదస్త కెర్లను, చి
62 జా వీదె తెంతొ బార్ జా బయిలె గెచ్చ కొక్క
కొక్క ఏడ్లన్.

యేసుక రకితె తిలస జోక కొంకడ పెట్లిసి

(మత్త 26:59-68; మార్కు 14:55-65; యోహా 18:19-24)

63 తెదొడి యేసుక రకితె తిల మాన్సుల్ యేసుక
కొంకడ కెర దెబ్బుల్ పెట్ల చి,
64 జోచ అంకివొతె కచ్చెల్ బంద కెర, "తుక కో పెట్ల
గే ‡తుయ్ క్రీస్తు గద, అమ్క సంగు!" మెల, అన్నె
65 జోక దూసుప కెర్త అన్నె ఒగ్గర్ కొడొ సంగిల.
66 రాత్ పాయితికయ్, యూదుల్చ వెల్లెల
సుదల్, జోవయించ వెల్లెల పూజర్లు చి, మోసే తెన్
దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస తగు కెరుక మెన వెసిల
చి, జా తగు కెర్తిన్తె యేసుక కడ ఆన్ల.
67 " 'తెద్రయిందె' మెన దేముడు సంగిలొ క్రీస్తు
రచ్చించుప కెర్తొసొ తుయి గే?" మెన అగ్గితె వెసిలస
పుసిల. యేసు కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, "ఆఁవ్ తుమ్క
సంగిలె, అంక నంప కెర్సు నాయ్,
68 అన్నె, తుమ్క ఆఁవ్ ఏక్ కోడు పుసిలె, అంక
జబాబ్ దేసు నాయ్,
69 గని ఇన్నెచి పడ్తొ ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్లొసొ ఎత్కి సెక్తి అదికారుమ్ తిలొ అమ్చొ
దేముడుచి ఉజెతొ పక్క వెస తతిసి దెకితె" మెలన్.
70 "దస్సి జలె, అమ్చొ దేముడుచొ పుత్తుసి
తుయి గె?" మెన పుసిల, చి జో జోవయింక "తుమ్
సొంత సంగిల్ రితి జొయ్యి ఆఁవ్" మెలన్.
71 యేసు దస్సి సంగితికయ్, 'దేముడుచొ
పుత్తుసి ఆఁవ్' మెన యేసు ఒప్పన్లిసి జో దేముడు
తెన్ సమ్మందుమ్ సంగన్లి రితి జతయ్. జా తప్పు
మెన ఉచర, "అమ్క అన్నె సాచి అవ్సురుమ్
నాయ్. జో సొంత సంగితికయ్ సూన్లమ్."

23

పిలాతు అదికారిచి మొక్మె యేసుక నింద సంగిలిసి

(మత్త 27:1-2,11-14; మార్కు 15:1-5; యోహా 18:28-38)

1 తెదొడి తగుతె వెసిల వెల్లెల సుదల్ ఎత్కి ఉట్ట
యేసుక పిలాతు *అదికారితె కడ నిల చి,
2 జోచి మొక్మె జోక టీఁవడ కెర, కిచ్చొ నేరిమ్
సంగిల మెలె, "†కైసర్ రానొచి అమ్క ఏలుప కెర్తొ
ప్రబుతుమ్క సిస్తు దాస నాయ్" మెన. "ఆఁవ్ క్రీస్తు,
ఆఁవ్ రానొ మెనన, ఈంజొ మాన్సు అమ్చ ప్రెజల్క
వెర్రి సికడ్తయ్".
3 పిలాతు అదికారి యేసుక కిచ్చొ పుసిలన్ మెలె,
"తుయి యూదుల్చొ రాన్లొ గె?". "తుయి సంగిల్
రితి మెన", యేసు జబాబ్ దిలన్.
4 తెదొడి వెల్లెల పూజర్లుక చి జనాబ్క "ఈంజొ
మాన్సు కిచ్చొ నేరిమ్ నే కెర్లి రితి అంక డీస్తయ్" మెన
పిలాతు అదికారి తీర్పు సంగిలన్.
5 జేఁవ్ కిచ్చొ మెల మెలె, గలిలయతె మొదొల్
కెర ఈంజ యెరూసలేమ్ ఎద కి "అమ్చ
యూదుల్ జితిన్ ఎత్కితె, ఈంజొ కిచ్చొ కిచ్చొ

† **22:59 22:59** యేసు యూదయ ప్రదేసిమ్చి యెరూసలేమ్ పట్నుమ్తె జెర్మిలెకి గలిలయ ప్రాంతుమ్తె వడ్డిలన్. ‡ **22:64 22:64** మత్తయి 26:68 దెక. * **23:1 23:1** పిలాతు అదికారి రోమ్ దేసిమ్చి నావ్ తెన్ యూదయ ప్రదేసిమ్చి ఉప్పిరి చి సమరయ ప్రదేసిమ్చి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తె తిలన్. † **23:2 23:2** కైసర్ రానొ రోమ్ దేసిమ్చి ఉప్పిరి జేఁవ్ ఆక్రమించుప కెర్ల దేసిమ్లుచి ఉప్పిరి వెల్లొ రానొ జా తిలొ.

సికడ, ప్రబుతుమ్‌చి ఉప్పిర్ ప్రెజల్‌చి సేంతుమ్ పిట్టయ్‌తయ్" మెన యేసుచి రిసొ పిలాతుక బియఁడుక ఉచర అబద్దుమ్ సంగిల.

హేరోదుతె పిలాతు యేసుక తెద్రయ్‌లిసి

6 గలిలయచి కోడు పిలాతు అదికారి సూన కెర, యేసుచి రిసొ "దస్సి జలె, ఈంజొ మాన్సు గలిలయుడు గె?" మెన పుసిలన్
7 'హేరోదు ఏలుప కెర్తి గలిలయతె తెంతొ యేసు బార్ జలొ' మెన సూన కెర, జోక జో హేరోదు రానొతె తెద్రయ్‌లన్. జా పొది హేరోదు యెరూసలేమ్‌తె జా తిలన్.
8 జలె, హేరోదు యేసుక దెక కెర, సర్దసంతోసుమ్ జలొ. కిచ్చొక మెలె, జోచి రిసొ అగ్గెయ్ తెంతొ సూన తిలొ చి, 'జో కెర్తి కిచ్చొ జవుస్ వెల్లి కామ్ దెకిన్‌దె' మెన హేరోదు జోక దెకుక ఒగ్గర్ ఆస జా తిలొ.
9 జాకయ్, యేసుక జేఁవ్ మాన్సుల్ ఒత్త కడ నెతికయ్, హేరోదు ఒగ్గర్ కొడోల్ జోక పుసిలన్, గని యేసు ఎక్కి కోడు కి జబాబ్ దెయె నాయ్.
10 తెదొడి వెల్లెల పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస పుర్రె టీఁవ కెర, ఒగ్గర్ విస్సుమ్ తెన్ యేసుచి ఉప్పిరి నేరిమ్‌లు వయడుక దెర్ల.
11 అన్నె హేరోదు అదికారి జోచి సయ్‌న్యుమ్ తెన్ జోక నిస్కారుమ్ దెకిత్ రితి మార్సుప జా, కొంకడ్ల చి, చెంగిల పాలల్ జోక గల దా, పిలాతుతె అన్నె తెద్రయ్‌లన్.
12 చి హేరోదు చి పిలాతు అగ్గె తెంతొ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ విరోదుమ్ జా తిలె కి, జయ్యి దీసి తెంతొ సినేతుమ్ బందిల.

పిలాతు యేసుక జోవయించి అత్తి సొర్ప కెర్లిసి

(మత్త 27:15-26; మార్కు 15:6-15; యోహా 18:39–19:16)

13 తెదొడి పిలాతు వెల్లెల పూజర్లుక చి యూదుల్‌చ అదికారుల్ ఎత్కిక బుకారా కెర,
14 జోవయించి, " 'ప్రెజల్ ప్రబుతుమ్‌చి తెడి సేంతుమ్ నే తతి రితి ఈంజొ సికడ్తయ్' మెన సంగ తుమ్ ఈంజొ మాన్సుక అంచితె కడ ఆన్లదు, అన్నె, తుమ్‌చి మొక్మె ఆఁవ్ పరిచ్చ కెర్లె, ఈందె, ఇన్నెక ఉప్పిరి తుమ్ సంగిల నేరిమ్‌లుతె కేన్ కి 'కెర్లొ' మెన రుజ్జు డీసె నాయ్.
15 హేరోదు కి పరిచ్చ కెర్లొ చి, జోక అమ్‌తె అన్నె తెద్రయ్‌లొ, గెద. ఈందె, మొర్తి సిచ్చ జతి కిచ్చొ నేరిమ్ కి కెరె నాయ్.
16 జాకయ్, ఇన్నెక ఇదిల్ బుద్ది సికడ్తి రితి అంచ సయ్‌న్యుమ్‌లు కొర్డల్ తెన్ పెటుతు చి, ఇన్నెక విడ్డల్ కెరిందె" మెలన్.
17 ‡కిచ్చొక మెలె, యూదుల్‌క సర్ద కెర్తి రితి వెర్సి వెర్సి జా పండుగు పొది జేలి జలొ కేన్ జవుస్ మాన్సుక విడ్డల్ కెరుక జో అదికారిక అలవాట్.
18 గని "జో మాన్సుక పోని. జోక మారు చి, బరబ్బుక ములు. జోకయ్ అమ్‌క కావలె" మెన ఎక్కి జట్టు జా కేక్ గల.
19 బరబ్బు, జలె, కొన్సొ మెలె, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె ప్రబుతుమ్‌చి ఉప్పిరి ప్రెజల్ విరోదుమ్ కెర్తి రితి జో అల్లర్ కెర తిలి రిసొచి, నరు అత్య జో కెర తిలి రిసొ జోక జేలి కెర జేల్‌తె గల తిల.
20 తెదొడి కిచ్చొ జలి మెలె, యేసుక విడ్డల్ కెరుక మెన తెదొడి ఎద పిలాతుక ఇస్టుమ్ తిలి రిసొ, దస్సి మెన కేక్ గల బెర తిలసక అన్నెక్ సుట్టు సంగుక దెర్తికయ్,
21 జేఁవ్ ఎత్కిజన్ "జోక §సిలువతె గల టీఁవడ మొర్తి సిచ్చ కెరు! మొర్తి సిచ్చ కెర!" మెన కేక్ గల.
22 తెదొడి అన్నెక్ సుట్టు, ఇన్నెతెన్ మొత్తుమ్ తివ్వెర్ జలి, పిలాతు "కిచ్చొక? ఈంజొ కిచ్చొ నేరిమ్ కెర అస్సె? మొర్తి సిచ్చ జతి ఎదిలి కేన్ నేరిమ్ ఈంజొ కెర్లిస్‌చి రుజ్జు అంక డీసె నాయ్. జాకయ్ ఇన్నెక కొర్డల్ తెన్ పెట బుద్ది సికడ్తు చి, విడ్డల్ కెరిందె" మెలన్.
23 గని బెర తిల జనాబ్ "జోక సిలువ గలు! మొర్సు!" మెన కేకుల్ గల గల, బలవంతుమ్ కెర జీన్లన్.
24 జాకయ్ "జేఁవ్ బలవంతుమ్ కెర సంగిలి రితి జర్గు జవుస్" మెన పిలాతు తీర్పు దిలన్,
25 అన్నె, ప్రబుతుమ్‌చి ఉప్పిరి ప్రెజల్‌క విరోదుమ్ సికడ్లొ నరు అత్య కెర తిలొ బరబ్బుకయ్ ముల దిలన్; బెర తిల జనాబ్ బలవంతుమ్ కెర తిలి రిసొ-చి "యేసుక కిచ్చొ కెర్తె గే కెర తుమ్‌చి ఇస్టుమ్ తుమ్‌చి పూచి" మెన, జోవయించి అత్తి జోక సొర్ప కెర దిలన్.

యేసుక సిలువతె టీఁవడుక మెన కడ నిలిసి

(మత్త 27:32-44; మార్కు 15:21-32; యోహా 19:17-19)

26 జలె, యేసుక పట్నుమ్ ఒత్తల్‌తొచి బయిలె కడ నెతె తా, 'యేసుక టీఁవడ్తి సిలువ వయన జోవయించి పట్టి ఇండుస్' మెన, కేనె గే బయిలు దేసిమ్ తెంతొ జా వాట్ జెతె తిలొ సీమోను మెలొ

‡ **23:17 23:17** ఈంజ ఎత్కి రెగిడ్ల తొలితొచ సగుమ్ పుస్తకల్‌తె 17నంబర్‌చి కోడు తయె నాయ్. § **23:21 23:21** 'సిలువ' మెలె, ఏక్ టీఁవ్‌తి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డండల్ బెదవుల. జా సిచ్చ జతొ మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్డవ కెర, జోవయించ అత్తొ చట్టొ చంపొ కెరవ, అత్తొచట్టొతె మేకుల్ పెట, సిలువ బుయ్యె టీఁవ రోవ కెర, దస్సె ములుల. జో సిచ్చ జతొ మాన్సు దస్సి ఒడొయ్ జా మొరెదె. రోమ్ దేసిమ్‌చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చ, జా.

కురేనియు ప్రాంతుమ్‌చొ మాన్సుక దెర కెర, జోక జా
సిలువ వయడ్ల.
27 అన్నె, యేసుచి పట్టి ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ జెతె
తిల, అన్నె జోవయింతెన్ ఒగ్గర్‌జిన్ తేర్‌బోదల్
గుండెతె పెటన ఏడుకుడు జతె తిల.
28 గని యేసు పసుల జోవయింక, "ఓ
యెరూసలేమ్‌చ తేర్‌బోదలు, అంక జెతి బాద చి
రిసొ తుమ్ ఏడ నాయ్, గని తుమ్ కిచ్చొచి రిసొ
ఏడుక మెలె, తుమ్‌క చి తుమ్‌చ బోదల్‌క రిసొయ్
ఏడ.
29 మెలె, ఈంది, 'గొడ్డు జలసక, బోదల్ నే
పాయిలసక, దూద్ నే పియడ్లసక చెంగిలి!' మెన
తుమ్ సంగిత దీసల్ జెవుల.
30 కిచ్చొక మెలె, జేఁవ్ దీసల్‌కచ సిచ్చల్ దెక
కెర, 'అమ్‌చి ఉప్పిరి సేడ అమ్‌క డంక గెల' మెన
డొంగ్రల్‌క చి మెట్టల్‌క సంగుల.
31 *అఁవ్వి తిలి మట్టుక మాన్సుల్ ఇసి కెర్లె, సుకా
గెలి మట్టుక కిచ్చొ కెరులగే?" మెన జేఁవ్‌క సంగిలన్.
32 యేసు తెన్ మొర్తి సిచ్చ జతి రిసొ అన్నె
దొగులక కి ఒత్త కడ నిల. జేఁవ్ నిజుమి నేరిమ్‌లు
కెర్లస.

యేసుక సిలువతె టీఁవడ్లిసి

33 జలె, 'గిడ్డి రితి పొలికచి మెట్ట' మెలిస్‌తె జేఁవ్
ఎత్కిజిన్ గెచ్చ పాఁవ కెర, యేసుక జోచి సిలువతె
టీఁవడ్ల చి, జో డెబ్రి పక్క ఎక్కిలొక చి ఉజెతొ
పక్క ఎక్కిలొక జేఁవ్ దొగుల నేరిమ్ కెర్లసక కి ఎక్కెక్
సిలువల్‌తె టీఁవడ్ల.
34 †అన్నె, జోక దస్సి కెర్లసచి రిసొ యేసు "ఓ బ,
ఇన్నెక చెమించుప కెరు. కిచ్చొ కెర్తతి గే నేన్‌తి" మెన
దేముడు అబ్బొస్‌క ప్రార్దన కెర్లన్.

జోక సిలువతె టీఁవడ్ల ‡జమాన్లు సుదల్ జోచ
పాలల్ వంట్లనుక మెన్న చీటి గలిల.
35 ప్రెజల్ పాసి టీఁవ తా దెకితె తిల, "జో
అన్నె మాన్సుల్‌క రచ్చించుప కెర్లొ, గెద. దేముడు
'తెర్రయిందె' మెన సంగ తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ
క్రీస్తు జయెదె జలె, జొయ్యి నిసాన్లొసొ జయెదె
జలె, జోక జొయ్యి రచ్చించుప కెరన్సు!" మెన
యూదుల్‌చ అదికారుల్ జోక ఆసిల.
36 జమాన్లు సుదల్ కి జోక కొంకడ్ల. జోచి పాసి జా
కెర, §అమ్‌డి తిలి ద్రాచ రస్సుమ్ చంపొ కెర దా,
37 "తుయి యూదుల్‌చొ రానొ జలె, తుకయ్
తుయి రచ్చించుప కెరను!" మెన కొంకడ్తె తిల.
38 పడ్తొ అన్నె కిచ్చొ కెర్ల మెలె, *"యూదుల్‌చొ
రానొ ఈంజొ" మెన రెగిడ్లి దార్చిగండ యేసుచి
బోడిచి ఉప్పిరి ఒడొయ్‌ల.

యేసు తెన్ సిలువల్‌తె ఒడొయ్ జా తిల దొగుల చోర్లు

39 ఒత్త అన్నె సిలువల్‌తె ఒడొయ్ జా తిల నేరిమ్
కెర్ల దొగులతె ఎక్కిలొ, జలె, " 'తెర్రయిందె' మెన
దేముడు సంగిలొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ నెంజిస్
గె? జలె, తుకయ్ తుయి రచ్చించుప కెరను చి
అమ్‌క కి రచ్చించుప కెరు!" మెన యేసుక దూసుప
కెర సంగిలన్.
40 జలె, జో ఎక్కిలొ దస్సి లట్టబ్తికయ్, అన్నెక్లొ
జోక "ఇన్నెతెన్ తుయి ఎక్కి రితి సిచ్చ జలెకి,
దేముడుక బిస్సి నాయ్ గె?
41 ఆమ్ జలె, అమ్ నేరిమ్‌లు కెర్లి రిసొయి
నాయిమ్ తెన్ అమ్‌క సిచ్చ కెర అస్తి, అమ్ కెర్ల
కమొక జెతి సిచ్చతె అమ్‌క గల అస్తి. గని ఈంజొ
మాన్సు కిచ్చొ ఇదిలిస్ తప్పు కి కెరె నాయ్" మెన
ఈంజొ అన్నెక్లొ †చోరు తొల్లితొచొక గోల కెర.
42 జో యేసుక, "ఓ యేసుప్రబు, తుయి రానొ జా
ఏలుప కెర్తి తుచి అదికారుమ్ తెన్ అన్నె జెతి పొదిక
అంక ఉచర దయ్య దెకు" మెన్న సంగిలన్.
43 యేసు జోక, "తుక ఆఁవ్ కచితుమ్ సంగితసి
మెలె, ఆజి కి చెంగిల్ తోట రితి ‡పరదైసుతె అంచి
తెన్ తస్తె" మెన సంగిలన్.

యేసు మొర గెలిసి
(మత్త 27:45-56; మార్కు 15:33-41; యోహా 19:28-30)

44 మెద్దెనె, బార గంటల్ జలి పొది తెంతొ, జలె,
తిన్ని గంటల్ ఎద, పొద్దు అందర్ జా గెలి చి, §జా
దేసిమి ఒండి అందర్ జా గెలి.
45 అన్నె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, దేముడుచి గుడితె
ఒడొవ తిలి *తెర ఉప్పిర్ తెంతొ ఎట్టొ ఎద చిరి జా
దొన్ని గండల్ జా గెలి.

---

* **23:31 23:31** నెంజిలె, 'ఆఁవ్ తిలొ దారు జలొసొక మాన్సుల్ ఇసి కెర్లె, తుమ్ సుకా గెలి దారు జతసక కిచ్చొ కెరుల?' † **23:34 23:34** ఈంజ ఎత్కి తొలితొ రెగిడ్లి గ్రీకు బాసచ సగుమ్ పుస్తకల్‌తె ఈంజ 'అన్నె' తెంతొ 'ప్రార్దన కెర్లన్' ఎదచి కోడు తయె నాయ్. ‡ **23:34 23:34** యోహాను 19:23. § **23:36 23:36** రానల్, సొమ్మార్లు నెంజిల మాములుమ్ మాన్సుల్ పితి రగుమ్ అమ్‌డి తిలి ద్రాచ రస్సుమ్

* **23:38 23:38** యోహాను 19:20తె దెకిలె, పిలాతు అదికారి జా దార్ గండ సొంత రెర్డ తిలన్. తిన్ని బాసల్ తెన్ రెర్డ తిల; గ్రీకు బాస తెన్, రోమ్ దేసిమ్‌చి లాటిన్ బాస తెన్, చి జేఁవ్ యూదుల్‌చి సొంత ఎబ్రీ బాస తెన్. † **23:41 23:41** మత్తయి 27:44. ‡ **23:43 23:43** నెంజిలె 'పరలోకుమ్‌తె'. § **23:44 23:44** నెంజిలె 'ఒండి బూలోకుమ్‌తె'. * **23:45 23:45** ఎక్కి ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి వెర్సెక్‌క ఎక్కి నుట్టు పెన అర్పితుమ్ దెతి గదిక అడ్డు కెర్లి తెర, జా. జా చిరి జా దొన్ని గండల్ జలిస్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, యేసు మొర్లిస్ తెన్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక చి మాన్సుల్‌క అడ్డు తిల పాపుమ్ జో యేసు గెచ్చయిలిస్‌చి అర్దుమ్. ఏబ్రీయులుక రెగిడ్లి ఉత్తుమ్ 10:19, 20.

46 తెదొడి యేసు గట్టిజ అవాడ్ కెరన “ఓ బ,
తుచి అత్తి అంచి జీవు ఆఁవ్ సొర్ప కెర దెతసి” మెన
సంగ ప్రానుమ్ ముల దిలన్.
47 జలె, యేసుక దెకితె తిలొ †పుంజెక్జిన్
జమాన్లుక వెల్లొ, జర్గు జలిసి ఎత్కి దెక కెర,
దేముడుక గవురుమ్ కెర్లొ చి, “ఈంజొ మాన్సు
కచితుమ్ పున్నిమ్చొ!” మెన సంగిలన్.
48 అన్నె, కిచ్చొ జర్గు జయెదె గే దెకుమ మెన ఒత్త
గెచ్చ తిల మాన్సుల్ ఎత్కిజిని, జర్గు జలిసి దెక కెర,
గుండెతె పెటన గెరి ఉట్ట గెల.
49 అన్నె యేసుచ గోతునుదల్, చి గలిలయ
ప్రాంతుమ్ తెంతొ జోచి పట్టి జా ‡సవ్రెచన కెర తిల
తేర్బోదల్ కి సిలువల్క ఇదిల్ దూరి టీఁవ తా జర్గు
జలిసి ఎత్కి దెకితె తిల.

యేసుచి పీనుమ్ ఎంగ్డవ దిలిసి
(మత్త 27:57-61; మార్కు 15:42-47; యోహా 19:38-42)

50 అరిమతయ్ మెంతి ఏక్ గఁవ్విచొ యోసేపు
మెలొ ఎక్కిలొ తిలొ. యూదుల్చి వెల్లి తగుతె
వెసితొసొ జయెదె, జో, చెంగిలొ సత్తిమ్చొ మాన్సు
జయెదె.
51 జేఁవ్ అన్నె వెల్లెల సుదల్ యేసుచి ఉప్పిరి
కుట్ర కెర్లిన్తె జో బెదె నాయ్, జోక ఇస్టుమ్ నాయ్
చి, ‘ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్
కెఁయఁక ఎదార్డుమ్ డీసెదె, జా రాజిమ్చొ క్రీస్తు రానొ
ఏల్పు కెరెదె?’ మెన జో రకితె తిలన్.
52 ఈంజొ మాన్సు, జలె, పిలాతు అదికారితె గెచ్చ
కెర, “యేసుచి పీనుమ్ అంక దె” మెన జా ఉత్రవ
వెంట గెల్తి రిసొ సెలవ్ నజిలన్,
53 అన్నె, ఉత్రవ కెర, జోచి ఉప్పిరి చెంగిల్ విలువ
§బట్ట గండ పంగ్రవ కెర, కక్క అగ్గె నే రోవ తిలి
సాప్రయ్ డొల్మి కెర్లి మెస్సున్తె రోవ దిలన్.
54 *కేన్ దీసి దస్సి కెర్లన్ మెలె, యూదుల్చి సెలవ్
కడన్లి దీసిక బోగి జయెదె.
55 యేసుక †సవ్రెచన కెరుక మెన అగ్గె గలిలయ
ప్రాంతుమ్ తెంతొ జో తెన్ బెద జా తిల తేర్బోదల్
జలె, ‡యోసేపుచి పట్టి జా తిల, మెస్సున్ దెక,
యేసుచి పీనుమ్ కీసి ఎంగ్డవ దిల గే దెకిల.
56 దెక కెర, జేఁవ్ తతా గెరలె గెచ్చ కెర, జోక పడ్తొ
గాఁసుక మెన చెంగిల వాసెన తేల్లు తెయార్ కెర్ల.
అన్నె దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్తె రెగిడ్లి రితి
సెలవ్ కడన్లి దీసి తుక్లె తిల.

24

యేసుక ‘జీవ్ జా అస్సె’ మెన రుజు అయ్లిసి
(మత్త 28:1-10; మార్కు 16:1-8; యోహా 20:1-10)

1 సెలవ్ కడన్లి దీసి రాత్ పాయితె తతికయ్, జేఁవ్
తేర్బోదల్ జేఁవ్ తెయార్ కెర్ల వాసెన తేల్లు దెరన
మెస్నె గెల.
2 జలె, ఒత్త పాఁవిలె, కిచ్చొ దెకిల మెలె, జా
సాప్రయ్ డొల్మి కెర్లి మెస్సున్ పెసితి వాట్క డంక తిలొ
వెల్లొ పత్తురు ఒస్సుల్ జా అస్సె మెన దెకిల,
3 పెసిలె, యేసుచి పీనుమ్ జేఁవ్క డీసె నాయ్.
4 జలె, యేసుచి పీనుమ్ అప్పె నెంజిలిన్చి రిసొ
కిచ్చొ ఉచరుక గే జేఁవ్ నేన తతికయ్, ఈందె,
దగదగాల్న మెర్సుప జల పాలల్ గలన్ల దొగుల
ఉబెడల్ రిత దూతల్ జోవయించి పాసి టీఁవిల.
5 ఈంజేఁవ్ తేర్బోదల్ బియఁ గెచ్చ బుఁయి
పక్క దెకితె తతికయ్, జేఁవ్ దూతల్ జోవయింక
కిచ్చొ మెల మెలె, “జీవు తిలొసొక కిచ్చొక మెస్నె
చజితసు? జో ఇన్నె నాయ్. జో జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె.
6 ఈందె, జో తెదొడి గలిలయతె తా ఒత్త తెంతొ నే
బార్ జతె అగ్గె తుమ్క సంగిలిసి తుమ్ ఏద కెర.”
7 కిచ్చొ మెలె, “*ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్లొసొక విరోదుమ్ సుదల్ అన్నె పాపుమ్
సుదల్చి అత్తి సొర్ప కెర దెంక అస్సె చి, జేఁవ్ అంక
సిలువతె టీఁవడ మారుక అస్సె, చి తిర్రత్క ఆఁవ్
అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె, మెన సంగిలన్, గెద”
మెన దూతల్ సంగిల.
8 జేఁవ్ తేర్బోదల్ యేసుచ తెదొడ్చ కొడొ ఏదస్ట
కెర్ల,
9 అన్నె, మెస్నె తెంతొ పసుల ఉట్ట గెచ్చ,
†ఎగరజిన్ యేసుచ సిస్సుల్క చి జోవయింక
నంపజల అన్నె ఎత్కిజిన్క జా కబుర్ సంగిల.
10 జేఁవ్ ఎగరజిన్ యేసుచ ‡బారికుల్క్ జో
జీవ్ జా ఉట్లిన్చి రుజు సంగిల జేఁవ్ తేర్బోదల్
కొన్స మెలె, మగ్దల గఁవ్విచి మరియ, యోహన్న,

† **23:47 23:47** జో రోమియుడు జయెదె జలెకి. ‡ **23:49 23:49** లూకా 8:1-3 దెక. § **23:53 23:53** యూదుల్ తెన్ బట్టక దిగిల గండల్ కెర గుడియవుల, పీనుమ్క. * **23:54 23:54** ‘సాంజ్ జలె అన్నెక్ దీసి మొదొల్ జా తయెదె-సెలవ్ దీసి; చి రిసొ, తెదొడ్క వెంట గెలుక నెంజె’ మెన జేఁవ్ యూదుల్చి రితి ఉచర, సాంజ్ సరిగా నే జతె అగ్గె వెంట గెల. † **23:55 23:55** లూకా 8:1-3 దెక. ‡ **23:55 23:55** యోసేపు తెన్ నీకొదేము మెలొ బెద వెంట గెల. యోహాను 19:39-40. * **24:7 24:7** లూకా 9:22, 24. † **24:9 24:9** యేసుక విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి దెర దిలొ యూదా మదెనె అత్య కెరన తిలొ. మత్తయి 27:5, బారికుల్ 1:18. ‡ **24:10 24:10** ఒగ్గర్తె ‘సిస్సుల్’ మెన అస్సె. ‘బారికుల్’ మెలి పుస్తకుమ్తె పూర్తి ‘బారికులీ’ మెంతె తయెదె. § **24:10 24:10** ఈంజ మరియ యేసుచి అయ్యసి జయెదె; మార్కు 6:3. * **24:10 24:10** జోవయింతె ఎక్లి ‘సలోమే’ మెలిసి; మార్కు 15:40.

§యాకోబుచి అయ్యసి మరియ, చి జోవయింతెన్ తిల *అన్నె తేర్‌బోదల్.
11 జేవ్ సంగిలిన్‌క 'వెర్రి కోడు' మెన ఈంజేవ్ ఎగరజిన్ ఉచర నంప కెర్తి నాయ్.
12 †గని పేతురు ఉట్ట కెర, మెస్సున్‌తె నిగ గెలొ, అన్నె ఒత్త పాఁవ వంపొ జా తెడి దెకిలె, యేసుచి పీనుమ్‌క అగ్గె పంగ్రవ తిలి బట్టయ్, గని పీనుమ్ నాయ్, కిచ్చొ నాయ్. జలె, జర్గు జలిన్‌క ఆచారిమ్ జా ఉచరన ఉచరన, గెరి ఉట్ట గెలన్.

ఎమ్మాయు గఁవ్వి దొగుల సిస్సుల్‌క యేసు దస్సుల్ జా బెద గెలిసి
(మార్కు 16:12-13)

13 జయ్యి దీసి, యేసుచ సిస్సుల్ జల దొగుల ఎమ్మాయు మెంతి గఁవ్వి గెతె తిల. జా గాఁవ్ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌క ఎగర కిలొమిటర్లు దూరి తయ్యెది.
14 జర్గు జలిన్ ఎక్కిచి రిసొ జేవ్ దొగుల లట్టబ్తె తిల,
15 జలె, జేఁవ్ దస్సి లట్టబ్తె తతికయ్, యేసు సొంత జా వాట్ జా జోవయింతె పాఁవ కెర, జోవయింతెన్ బెద ఇండుక దెర్లన్.
16 జలె, జోక దెకిలెకి, జోక జేఁవ్ చినుక ‡అడ్డు కెర్తె తిలన్, చి చినితి నాయ్.
17 తెదొడి యేసు జోవయింక "తుమ్ ఇండ ఇండ, కిచ్చొచి రిసొ ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ లట్టబ్తె అస్సున్?" మెన పుసిలన్ చి, జేవ్ ముసుర్న జా ఇదిలిన్ మొకొమ్ కెరన అస్తి.
18 జోవయింతె ఎక్కిలొ క్లెయొపా మెలొసొ. జో, జలె, "ఈంజ మదెనె యెరూసలేమ్‌తె జర్గు జలిసి ఒత్త అయ్‌లస ఎత్కిజిన్ జాన్‌తి. ఎక్కి తుయి నేన్సి గె?" మెన జోచి ఆచారిమ్ సంగిలొ.
19 యేసు జోవయింక "కిచ్చొ జర్గు జలిసి?" మెలన్, చి జేవ్ జోక నజరేతు గఁవ్వికొ యేసుచి రిసొ జర్గు జలిసి. జో దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసొ జా తిలొ. జో కెర్లి బోదన, జో కెర్ల వెల్లెల కమొ, దేముడు దిలస చి, జోచి బోదన జోచ కమొక ఎత్కిజిన్ ప్రెజల్ నంప కెర తిల.
20 గని అమ్‌చ వెల్లెల పూజర్లు చి అమ్‌చ అదికారుల్ 'జో మొర్తి సిచ్చు జవుస్ తుమ్ మొర్తి సిచ్చు తియ' రోమ్ దేసిమ్‌చ అదికారుల్‌చి అత్తి సొర్ప కెర దిల చి, సిలువతె టీఁవడ మార్ల.
21 ఆమ్, జలె, జోక " 'అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్‌క §రచ్చించుప కెరుక తిలొసొ జొయ్యి' మెన ఆస జా తిలమ్. అన్నె, అమ్ సంగిలిసి జర్గు జలి తెంతొ, జో మొర్లి తెంతొ, అప్పె తిర్రతి జా అస్సె.
22 అన్నె కిచ్చొ మెలె, అమ్‌చి తెన్ బెదిత సగుమ్‌జిన్ తేర్‌బోదల్ ఆజి అమ్‌క ఆచారిమ్‌చి కోడు సంగిల. రాత్ పాయితె తతికయ్. జేవ్ మెస్సె గెల చి,
23 ఒత్త యేసుచి పీనుమ్ డీసె నాయ్, చి అమ్‌తె జా కెర అన్నె కిచ్చొ మెల మెలె, దూతల్ అమ్‌క డీసన్ సేడ్ల చి, యేసుక 'జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె' మెన అమ్‌క సంగిల మ్రెల.
24 అమ్‌చితె తిలస సగుమ్‌జిన్ మెస్సె గెచ్చు దెకిల చి, జేవ్ తేర్‌బోదల్ సంగిల్ రితి తిలి. గని యేసుక, దెకితి నాయ్" మెన జేవ్ దొగుల సంగిల.
25 యేసు జోవయింక, "కిచ్చొ గ్యానుమ్ నెంజిలస, తుమ్! దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుల్‌చ కొడొ అర్దుమ్ కెరనుక నంప కెరుక ఆల్సిమ్ కెర్తను, కిచ్చొక?
26 క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ దస బాదల్ సేడ జో గవురుమ్ జతిన్‌తె గెచ్చుక దొర్కు జలి, గెద" మెన,
27 మోసే చి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్, అన్నె దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుల్‌చి అత్తి రెగిడ్ల, జోచి రిసొచ దేముడుచ కొడొతె రెగిడ్ల ఎత్కిచి అర్దుమ్ యేసు సంగిలన్.
28 జలె, జేఁవ్ గెతి గాఁవ్ పాసి జా జెతికయ్, యేసు అన్నె దూరి గెచ్చుక మెలి రితి జలొ,
29 గని, "సాంజ్ జలి. పొద్దు గెతయ్. అమ్‌చి తెన్ ఇన్నె తుయి నిద్ర తా" మెన జోక బతిమాల్ప జా సంగిల, చి జేవ్ తతిస్‌తె బెద గెలన్.
30 జలె, జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కంక మెన వెసిలొ, అన్నె, ఏక్ పొడి అత్తి దెరన 'ఈంజ తుయి దా దయ కెర్లది' మెన దేముడు అబ్బొస్‌క జొఁర సంగ కెర, జా పొడి మోడ కెర, జోవయింక వంట దిలన్.
31 దస్సి కెర్తికయ్, జోవయించ అంకివొ టేంట జల చి, అర్దుమ్ అయ్‌లి చి జోక చినిల. చినిలి బేగి, యేసు మాయ జా ఉట్ట గెలొ.

---

† **24:12 24:12** ఈంజ ఎత్కి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె 12 నంబర్‌చి కోడు తయె నాయ్. ‡ **24:16 24:16** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సెలవ్‌కయ్ జా అడ్డు తయెది. మార్కు 16:12తె దెకిలె, యేసుచి పోలిక ఇదిల్ మార్సుప జా తిలి. § **24:21 24:21** నెంజిలె 'అన్నె గెనన విడ్డల్ కెరుక తిలొసొ'. మాములుమ్ యూదుల్ జోవయించ ఈంజ లోకుమ్‌చ బాదల్ తెంతొ పడ్తొ జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లి రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్ తెంతొ చి రచ్చనక ఉచర్తె తిల. బారికుల్ 1:6-8 కి దెక. ఈంజేవ్ సిస్సుల్ కి జా రగుమ్ రచ్చనచి రిసొ ఉచర్తె తిల, కిచ్చొగె. అప్పెచి మట్టుక ముక్కిమ్‌క పాపుమ్ తెంతొ చి రచ్చన దొర్కు కెరుక యేసు అయ్‌లొ, చి జాచి రిసొ దొర్కు జలి అర్పితుమ్ జలొ. లూకా 5:24 యోహాను 3:16-18 దెక. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ఆకర్‌కయ్ ఆగాసుమ్ బూలోకుమ్ మార్సుప కెరెది, చి తెదొడ్‌కయ్ యేసు ఎదార్దుమ్ ఏలుప కెరెది, చి ఈంజ లోకుమ్‌చ బాదల్ పూర్తి గెచ్చుల. డీసయ్‌లిన్ 21:3-5, కొరిందిల్‌క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 15:24-28.

32 దస్సి జర్గు జతికయ్. "నిజుమి, అమ్ వట్టె
జో తెన్ జెతె తిలి పొది, దేముడుచ కొడొచి అర్దుమ్
అమ్క జో దెకయ్‌తె తిలి పొది అమ్చి పెట్టి డడ్డిల్
రితి సర్ద తిలి, గెద" మెన లట్టబన్ల.
33 జోవయించి ఒగ్గర్ సర్దక బేగి ఉట్ట జయ్యి
గడియయ్ బార్ జా యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె అన్నె
గెల. ఒత్త పాఁవ కెర, ఎగరజిన్ యేసుచ సిస్సుల్‌క
చి జోవయింతెన్ తిలసక చజిల చి,
34 జేఁవ్ ఈంజేఁవ్ దొగులక కిచ్చొ మెల మెలె,
"ప్రబు నిజుమి జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె. *సీమోనుక
డీసిలన్!" మెన జేఁవ్ సంగితికయ్,
35 యేసు ఎమ్మాయున్‌తె గెతి వట్టె దస్సుల్
జలిసి అన్నె పొడి మోడ్డికయ్ ఈంజేఁవ్ జోక చినిలిసి
ఈంజేఁవ్ జోవయింక సంగిల.

జోచ ఎగరజిన్ సిస్సుల్‌క యేసు డీసిలిసి
(మత్త 28:16-20; మార్కు 16:14-18; యోహా 20:19-23; బారి కమ్మొ 1:6-8)

36 జేఁవ్ దస్సి లట్టబంతె తతికయ్, యేసు డీస
జోవయించి నెడిమి టీఁవిలన్, అన్నె, †"తుమ్‌క
సేంతుమ్ తవున్. తుమ్ బమ్మ జా నాయ్. ఆఁవ్వి,
గెద" మెలన్.
37 గని జేఁవ్ బియఁ గెచ్చ బమ్మ జల. జోక
'డుంబొ' మెన ఉచర్ల.
38 జో, జలె, జోవయింక "తుమ్ కిచ్చొక బమ్మ
జతసు? తుమ్‌చి పెట్టి కిచ్చొక అన్మానుమ్ జతసు?
39 అంక సిలువతె గలిలి పొది జేఁవ్ అంచ అత్తిలె
చట్టెలె పెట్ల మేకుల్‌చ మచ్చల్ దెక అంక తుమ్ చిన.
ఆఁవ్వి గెద. అంక చడ దెక. డుంబొక ఆఁగ్ తయె
నాయ్ అడ్డొ తయె నాయ్, గెద, గని అంక అస్సె."
40 ‡మెన జోచ అత్తొ చట్టొ జోవయింక దెకయ్‌లన్.
41 జలె, జోవయించి సర్దసంతోసుమ్,
జోవయించి ఆచారిమ్‌క జేఁవ్ తెదొడి ఎద నంప
కెరుక ఇదిల్ అల్లర్ జలి రిసొ, "ఇన్నె కిచ్చొ జలెకు
కతిసి అస్సె గె?" మెన పుసిలన్.
42 మొస్సొ గండ దిల,
43 జో డుంబొ నెంజిలిస్‌చి రుజ్జుక జో నజన
జోవయించి మొక్కె కయ్‌లన్.
44 తెదొడి జోవయింక, "ఆఁవ్ తుమ్‌చి తెన్ తిలి
పొది, 'మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల
§ఆగ్నల్‌తె అంచి రిసొ మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి
రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్, దేముడుచ కబుర్లు సంగిల
పూర్గుమ్‌చచి కోడు, చి *కీర్తనల్‌తె †రెగిడ్లిసి ఎత్కి
కచితుమ్ పూర్తి జర్గు జంక అస్సె' మెన సంగిలయ్,
గెద" మెన సంగ కెర,
45 దేముడుచ కొడొతె తిలిసి జేఁవ్ అర్దుమ్ కెరంతి
రితి ‡అర్దుమ్ దెకయ్‌లన్.
46 జోవయింక కిచ్చొ మెలన్ మెలె, "దేముడుచి
కోడుతె రెగ్డయ్‌లిసి కిచ్చొ మెలె, 'దొర్కు జలొ క్రీస్తు
రచ్చించుప కెర్తొసొ ఒగ్గర్ బాదల్ సేడ మొర తిర్రత్‌క
అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె' మెన §అస్సె. అన్నె,
'కచితుమ్ జర్గు జయెదె' మెన దేముడుచి అప్పెచి
సెలవ్ కిచ్చొ మెలె,
47 మాన్సుల్ జేఁవ్ కెర్ల పాపల్ చినన జేఁవ్
పాపల్‌క దుకుమ్ జా ఒప్పన ములిలె, క్రీస్తు దొర్కు
జలి అర్పితుమ్ జలిస్‌చి రిసొ అప్పె జేఁవ్ కెర్ల పాపల్
చెమించుప జతి వాటు దొర్కు జా అస్సె మెన ఆఁవ్
క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తొలితొ యెరూసలేమ్‌తె పడ్తొ ఒండి
లోకుమ్‌చ ప్రెజల్ ఎత్కిచ మాన్సుల్‌తె తుమ్ బోదన
కెరుక అస్సె.
48 ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ సాచుల్ జా అస్సున్, చి
తుమ్ బుల సాచి సంగుక అస్సె.
49 ఈందె, అంచొ దేముడు అబ్బొ 'జోవయించి
పెట్టి *తెర్రయిందె' మెన సంగ తిలి జోచి
పరలోకుమ్‌చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్‌చి
పెట్టి తెర్రయిందె, గని పరలోకుమ్ తెంతొ చి
జా ఆత్మసెక్తి తుమ్‌చి పెట్టి జా తుమ్‌క తెయార్
కెర్తె ఎదక, ఈంజ మదెనె ఈంజ యెరూసలేమ్
పట్నుమ్‌తె తుమ్ రకితె తా" మెన యేసు జేఁవ్
ఎగరజిన్‌క చి ఒత్త తిల జోక నంపజల అన్నె
మాన్సుల్‌క సంగిలన్.

యేసు పరలోకుమ్‌తె వెగ గెలిసి
(మార్కు 16:19-20; బారి కమ్మొ 1:9-11)

---

* **24:34 24:34** 'సీమోను' మెలె, పేతురు. † **24:36 24:36** "తుమ్‌క" తెంతొ 36నంబర్ కోడుచి ఆకర్ కోడు 'మెలన్' ఎదచి కోడు ఈంజ ఎత్కి తొలితొ రెగిడ్ల నగుమ్ పుస్తకల్‌తె తయె నాయ్. ‡ **24:40 24:40** ఈంజ ఎత్కి తొలితొ రెగిడ్ల నగుమ్ పుస్తకల్‌తె 40నంబర్‌చి కోడు తయె నాయ్. § **24:44 24:44** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె. * **24:44 24:44** జేఁవ్ కీర్తనల్‌తె దావిదు రాసొ జలొ పూర్గుమ్‌చొ ఒగ్గర్ రెగిడ్లన్. † **24:44 24:44** లూకా 18:31, 22:37, కీర్తనలు 20:42. ‡ **24:45 24:45** నెంజిలె 'సెక్తి తిలన్'. § **24:46 24:46** యెసయా 53:1-9 ఎద జో బాదల్ సేడ మొర్తిస్‌చి రిసొచి టాలి అస్సె, చి దెస్సు నంబర్ తెంతొ బార నంబర్ ఎద జో అన్నె గవురుమ్ జతిస్‌చి రిసొచి కోడు అస్సె. జో తిర్రత్‌కయ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిస్‌చి రిసొ జా నే జతె అగ్గె అన్నె పూర్గుమ్‌చి వాట్ దేముడుచి కొడొతె, 'జా జర్గు జయెదె' మెన కేనె టాలి డీస్తయ్ మెలె, యోనా పుస్తకుమ్‌తె. యోనాక వెల్లొ మొస్సొ గీడ తిర్రత్‌క జోవయింక ఒక్క విడ్డల్ కెర్లిసి. యేసు మొర తిర్రత్‌క అన్నె జీవ్ జంక తిలిస్‌చి రిసొచి టాలి జా. * **24:49 24:49** యోవేలు 2:28, 29 దెక.

50 తెదొడి యేసు జోవయించ సిస్సుల్క కడన,
†బేతనియ గాఁవ్ పక్క గెల చి, అత్తో ఉక్కుల
జోవయ్యింక దీవెన దిలన్.
51 జో దస్సి జా దీవెన దెతె తా, జోవయించి
నెడిమి తెంతొ ముల ఉక్కిల్ జా పరలోకుమ్‌తె ఉట్ట
గెలన్.
52 తెదొడి జేఁవ్ సెర్ను సేడ జోక బక్తి కెర తా ఒగ్గర్
సర్దసంతోసుమ్ తెన్ యెరూసలేమ్‌తె అన్నె గెల.
53 రోజుక దేముడుచి గుడితె గెచ్చ, యేసుచి రిసొ
జో దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల.

† **24:50 24:50** బేతనియ గాఁవ్ ఒలీవ మెట్టయ్ అస్సె; ఎట్టొ పక్కయ్. బారికుల్ 1:6-12చి దెకిలె, జో పరలోకుమ్‌తె వెగ గెలిస్‌చి రిసొ ఒత్తయ్ కి అస్సె.

యోహాను సుబుమ్ కబుర్
యోహాను రెగిడ్లి సుబుమ్ కబుర్

యేసుక్రీస్తు కొన్సొ

1 *మొదొల్ తెంతొ కి దేముడుచి †కోడు తిలొ.
కిచ్చొ జెర్మున్ నెంజిలి పొది తెంతొ కి జా కోడు
దేముడు తెన్ తిలొ. జా కోడుయి దేముడు జా
తిలొ.‡
2 జొయ్యి కిచ్చొ నెంజిలి జా పొది దేముడు తెన్
తిలొ. ఎత్కి జోచి అత్తి కల్లుప జలి.
3 తిలిసి ఎత్కి జో నెంజితె జెర్మున్ జయె నాయ్.
4 జోచితె జీవు తిలి, జా జీవు మాన్సుల్క ఉజిడి
జా అస్సె.
5 జా ఉజిడి అందర్‌తె ఉజిడి దెతె అస్సె గని
అందర్ జా ఉజిడిక చినన్‌క నెతిర్తయ్§.
6 దేముడు తెద్రయ్‌తికయ్, ఏక్ మాన్సు బార్
జలన్. జోవయించి నావ్ యొహాను.
7 జో సాచి సంగుక అయ్‌లన్. ఎత్కిజిన్ క్రీస్తుక
నంపజా పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జతు మెన,
'దొర్కు జలి *ఉజిడి యేసుక్రీస్తుయి' మెన సాచి
సంగుక అయ్‌లన్.
8 యోహాను, జలె, జా ఉజిడి నెంజె, గని
'క్రీస్తుయి దొర్కు జలి జా ఉజిడి' మెన సాచి సంగుక
అయ్‌లన్.
9 ఈంజ లోకుమ్‌తె జెర్మిత ఎత్కి మాన్సుక ఉజిడి
దెతి నిజుమ్ జలి ఉజిడి ఈంజ లోకుమ్‌తె జెతె
అస్సె.
10 జలె, ఈంజ లోకుమ్‌తె జో తిలొ. ఈంజ
లోకుమ్ జోచి అత్తి జెర్మున్ జలి, గని ఈంజ
లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ జోక చినితి నాయ్.
11 జోచి సొంత గేర్‌చి మాన్సుల్‌తె జో అయ్‌లన్,
గని జోచి సొంత మాన్సుల్ జోక ఒప్పన్‌తి నాయ్,
నంపజతి నాయ్.
12 దస్సి జలి పొది సగుమ్‌జిన్ జోక ఒప్పన
బెదవన నంపజా గెల. జోవయింకయి, జలె, 'తెదొడి
తెంతొ దేముడుచ బోదల్ తుమ్ జలదు' మెన సెలవ్
దిలన్.
13 జోచ బోదల్ జతి జెర్మున్, జలె, కేన్ సెకుమ్‌తె
జెర్మిలి రిసొ జర్గు జలిసి నెంజె, కేన్ తేర్సి మున్సుసి
ఆగ్‌క ఆసచి రిసొ జెర్మున్ జలిసి నెంజె. ఈంజ
దేముడుచి దయచి రిసొ జోచి ఆత్మసెక్తి దిలి రిసొచి
జెర్మిలస.
14 జలె, దేముడుచి కోడు ఈంజ లోకుమ్‌తె
మాన్సు జా జెర్మున్ జా అమ్ మాన్సుల్ తెన్ బెద
జిలన్. పూర్తి దయ, పూర్తి సత్తిమ్ తా అమ్‌చి తెన్
జిలన్, చి జోచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడి దెకిల్ రితి
జలమ్, చి 'దేముడు తెంతొ అయ్‌లొ దేముడుచొ
ఎక్కి పుత్తుసి ఈంజొయి' మెన అమ్‌క నిజుమి రుజ్జు
అయ్‌లి.
15 జోచి రిసొ " 'అంచి కంట పడ్తొ జెతొసొ అంచి
కంట వెల్లొ. కిచ్చొక మెలె, అంచి కంట జో అగ్గెయ్
తిలొసొ' మెన ఇన్నెచి రిసొయి సంగిలయ్" మెన
యోహాను సాచి జా కేక్ గల సాట్ప కెర్తె తిలొ.
16 జోచి ఎదివాట్ బెర్తుతె తిలి దయ తెంతొ అమ్
ఎత్కిజిన్ దయ పడ్తొ దయ పాయ అస్సుమ్.
17 మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడుచ ఆగ్నల్
అగ్గె తెంతొ అమ్‌క దా అస్సె, గని దేముడుచి దయ,
నిజుమ్ యేసుకీస్తుచి అత్తి దొర్కు జలి.
18 కేన్ మాన్సుకి కెయ్యి కి దేముడుక దెకిత్
నాయ్. మాన్సు జోక దస్సె దెకుక నెంజితయ్.
జాకయ్, జోచి పక్కయ్ తిలొ దేముడుచొ ఎక్కి
పుత్తుసి, ఈంజ లోకుమ్‌తె జెర్మ అమ్‌చి తెన్ జియ,
అబ్బొసి కీసొచొ గే అమ్‌క దెకవ అస్సె, చి అబ్బొన్‌క
దెకిల్ రితి జా అస్సుమ్.

బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహానుక పరిచ్చ కెర్లిసి
(మత్త 3:1-12; మార్కు 1:1-8; లూకా 3:1-9,15-17)

19 †యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌చ ‡యూదుల్‌చ
వెల్లెల మాన్సుల్ 'తుయి కో?' మెన పుసితి రిసొ,
జోవయించ పూజర్లుక చి దేముడుచి గుడిచి సేవ కెర్తి
లేవీ పూర్గుమ్‌చొచి సెకుమ్‌చ మాన్సుల్ సగుమ్‌జిన్‌క
బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహానుతె తెద్రయ్‌ల.
20 జేవ్ జోక 'తుయి కో' మెన పుసితికయ్, జో
అబద్దుమ్ జయె నాయ్. జో కీసి సాచి జలొ మెలె,
"ఆవ్ క్రీస్తు నెంజి" మెన సత్తిమ్ ఒప్పన్లన్.
21 దస్సి ఒప్పన్‌తికయ్, "దస్సి జలె, దేముడుచ
కబుర్లు సంగిలొ ఏలీయా పూర్గుమ్‌చొ ఏక్ వేల జస్తె

* **1:1 1:1** సముద్రుమ్ బుఁయి లోకుముల్ కిచ్చొయ్ నెంజిలి పొది † **1:1 1:1** మెలె, ఎక్కిలొచి పెట్టి తిలిసి జోవయించి కోడుతె కీసి చినుక జయెదె గే, దస్సి, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు కీసొ అస్సె గే చినుక జలె, యేసుక్రీస్తుక దెకుక. పడ్తొ, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి పెట్టి తిలిసి యేసుక్రీస్తుచి అత్తి జర్గు జయెదె. ‡ **1:1 1:1** 'ప్రబు' మెలె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, ఎత్కిక ఏలుప కెర్తొ దేముడు, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు. దేముడు అబ్బొన్‌క కి దేముడు పుత్తున్‌క కి 'ప్రబు' మెనుల. బయ్‌బిల్‌చి ఈంజ వాటతె ముక్కిమ్‌క క్రీస్తుకయ్ 'ప్రబు' మెనుల. § **1:5 1:5** ఈంజ లోకుమ్‌చి పాపుమ్ ఆమన్ అందర్ రితి జలెకి, ఉజిడ్‌క అందర్ కీసి విజవుక నెత్రె గే, క్రీస్తుచి సత్తిమ్‌చి ఉప్పిరి పాపుమ్ జీనుక నెత్రె. * **1:7 1:7** సత్తిమ్, నెక్తి. † **1:19 1:19** యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి ఎక్కి దేముడుచి గుడి తయెదె. యూదుల్‌క జయి పట్నుమ్ ముక్కిమ్ జయెదె. ‡ **1:19 1:19** 'యూదుల్' మెలె, 'అంచయ్ మాన్సుల్ జా అంకయ్ జొకర్తు' మెన పూర్గుమ్ తెంతొ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు నిసాన్ల ప్రెజల్.

గే?" మెన పుసిల. పుసిలె, "నెంజి" మెన సంగిలన్, చి "దస్సి జలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగుక జెంక తిలొ జో అన్నెక్లొ జస్తె గే?" మెన పుసిల, గని అన్నె "నెంజి" మెన యోహాను సంగిలన్.
22 జోక జేవ్ అన్నె, "దస్సి జలె, తుయి కొన్సొ? అమ్మక తెద్రయ్‌ల వెల్లెల మాన్సుల్‌క అమ్ సంగుక అస్సె. కొన్సొ మెన తుయి సంగితసి?" మెన జో తెన్ పుసిల.
23 జో జోవయింక, "యెసయా పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌లి
'ప్రబు జెంక వాట్ సోగ కెర!' మెన బయిలె ప్రదేసిమి
కేక్ గల ప్రబుచి అవాడ్ ఆవ్.
మెన రెగ్డ అస్సె, గెద. ఆవ్ ఎక్కి జో" మెన యోహాను సంగిలన్.
24 పిమ్మట్ యోహానుక జేవ్ పరిచ్చ కెర్లస, జలె, §పరిసయ్యుల్ తెంతొ జా అస్తి,
25 "తుయి క్రీస్తు నెంజిలె, ఏలీయా నెంజిలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ అన్నెక్లొ కి నెంజిలె, తుక కిచ్చొ అదికారుమ్ తయెదె, చి *బాప్తిసుమ్ దెతసి?" మెన జేవ్ పుసిల.
26 యోహాను, జలె, "ఆవ్ జలె, మాన్సుల్‌క పానితె బాప్తిసుమ్ దెతసి, గని తుమ్‌చి నెడిమి తుమ్ నేన్లొ ఎక్కిలొ టీవ అస్సె.
27 జో అంచి కంట పడ్తొ జెంక తిలొసొ. జో అంచి పడ్తొ అయ్‌లె కి, జో కెద్ది ముక్కిమ్‌చొ మెలె, జోచ జోడ్లుచ వాలివొ యిపుక అంక విలువ నాయ్!" మెన జేవ్‌క ఇసి సంగిలన్.
28 ఈంజ ఎత్కి యోర్దాను గాడుక తూర్పు పక్కచి ఒడ్డుతెచి బేతనియ మెలి ఏక్ టాన్‌తె జర్గు జలి.

ప్రెజల్‌చి మొక్కె క్రీస్తుచి రిసొ యోహాను సంగిలిసి

29 అన్నెక్ దీసి, యేసు పాసి తతికయ్, యోహాను జోక దెక, "ఈంజ లోకుమ్‌చ చి పాపుమ్ వయ గెచ్చయ్‌తొ అమ్‌చొ దేముడు దిలొ మెండపిల్ల జలొసొ ఓదె!" మెన సంగిలొ. అన్నె,
30 "ఇన్నెచి రిసొయి ఆవ్ సంగిలి, 'జో అంచి పడ్తొ జెర్మిలెకి, అంచి కంట అగ్గెయ్ తెంతొ తిలొసొ, చి రిసొ అంచి కంట వెల్లొ జయెదె' మెలయ్.
31 ఈంజొ కొన్సొ గే ఆవ్ కి అగ్గె నేన్లయ్, గని ఆవ్ అయ్‌లిసి జోచి రిసొయి. †ఇస్రాయేలులు ఇన్నెక 'అమ్‌చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ' మెన చినుతు మెన, పాపుమ్ జో గెచ్చయ్‌తి రిసొ పానితె మాన్సుల్‌క బాప్తిసుమ్ దెతసి."
32 తెదొడి యోహాను అన్నె కిచ్చొ సాచి సంగిలన్ మెలె, ‡"దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ పార్వ పిట్టచి రితి జా, ఆగాసుమ్ తెంతొ ఉత్ర జా, జోచి ఉపీర్ టీవిలిసి ఆవ్ దెకిలయ్.
33 ఆవ్ జోక 'జొయ్యి' మెన నేన్లయ్. నేన్‌తయ్, గని పానితెచి బాప్తిసుమ్ ఆవ్ దెంక మెన అంక తెద్రయ్‌లొ జో అమ్‌చొ దేముడు కిచ్చొ గుర్తు సంగ తిలొ మెలె, 'అంచి ఆత్మ ఉత్ర జా ఎక్కిలొచి ఉపీర్ టీవెదె, కచి ఉపీరి ఉత్ర జా టీవెదె గే, అంచి పరలోకుమ్‌చి సుద్ది తిలి ఆత్మక జోక నంపజలసక జొయ్యి బాప్తిసుమ్ దా కెరెదె.'
34 జలె, జోక 'దేముడుచొ పుత్తుసి ఈంజొయ్' మెన ఆవ్ రుజు దెక అస్సి, సాచి జా అస్సి" మెన ఒత్త తిలసక యోహాను సాచి సంగిలన్.

యోహానుచ సిస్సుల్‌తె దొగుల యేసుచి పట్టి గెలిసి

35 అన్నెక్ దీసి, యోహాను జోచి దొగుల సిస్సుల్ తెన్ టీవ తతికయ్,
36 యేసు జా వాట్ ఇండ గెతె తతికయ్, యోహాను జోక దెక, "పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తొ దొర్కు జలి దేముడుచి మెండపిల్ల, ఓదె!" మెన సంగిలన్.
37 యోహానుచ జేవ్ దొగుల సిస్సుల్, జలె, సూన కెర, యేసుచి పట్టి గెచ్చుక దెర్ల.
38 జలె, యేసు పస్ల, జేవ్ పట్టి జెతె తిలిసి దెక కెర, జోవయింక "కిచ్చొ చజితసు?" మెన పుసిలన్, చి జేవ్ 'గురుబాబు' మెలి అర్దుమ్ తెన్ జోవయించి అరమయ్ బాస తెన్ "రబ్బీ" మెన సంగ, "కేనె బస జా అస్సిసి?" మెన జోక పుసిల.
39 జో "జొమ్మ. జా, దెక" మెన సంగిలన్, చి జేవ్ జో తెన్ గెచ్చ, జో బస జలి టాన్ దెకిల. జలె, పాసి పాసి చెత్తెర్ గంటల్ సంజె జలి రిసొ, జా దీసి జేవ్ దొగుల యేసుతె తా గెల.

అంద్రెయ పేతురు మెలొ అన్నొస్‌క యేసుతె బుకారా ఆస్లిసి

40 యోహానుచి జా కోడు సూన యేసుచి పట్టి గెల జేవ్ దొగులతె ఎక్కిలొ అంద్రెయ మెలొసొ జయెదె. జో కొన్సొ మెలె, సీమోను పేతురుచొ బావొసి.

---

§ **1:24 1:24** పరిసయ్యుల్ మెల పండితుల్, సద్దూకయ్యులు మెల పండితుల్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస చి వెల్లెల పూజర్లు యూదుల్‌చి వెల్లి సబతె వెసుల. * **1:25 1:25** 'బాప్తిసుమ్' మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు మాన్సుచి పాపుమ్ చెమించుప కెర్తి గుర్తుక కెర్తిసి. కీసి ఎక్కిలొ బాప్తిసుమ్ నజనుక మెలె, "ఆవ్ పాపుమ్ నుదొ" మెన జో మాన్సు ఒప్పన, పాపుమ్ దోయి జా గెతి గుర్తుక పానితె డుజ తా, అన్నె బార్ జంక. ఉపదెసిమ్ దెతొసొ బాప్తిసుమ్ దెంక. † **1:31 1:31** 'ఇస్రాయేలులు' మెలె, యూదుల్‌క అన్నెక్ నావ్ జయెదె. ‡ **1:32 1:32** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక తెలుగు తెన్ నగుమ్‌తె 'పరిశుద్దాత్మ' మెంతతి నెంజిలె 'చెంగిల్ ఆత్మ' మెంతతి.

41 జో జలె, అన్నెక్ దీసి పెందలె కిచ్చొ తొలితొ
కెర్లన్ మెలె, సీమోను మెలొ జోచొ అన్నొన్క చజ కెర,
"మెస్సయక జలె క్రీస్తుక చజ దెక అస్సుమ్!" మెన
సంగిలన్. §'మెస్సయ' మెన జా బాస తెన్ సంగిలె,
గ్రీకు బాస తెన్ 'క్రీస్తు' మెలి అర్థుమ్ తయెదె.
42 దస్సి సంగ, సీమోనుక అంద్రెయ యేసుతె
కడ ఆన్లొ. కడ ఆన్తికయ్, యేసు సీమోనుక
చెంగిల్ దెక, "యోహాను మెలొ ఎక్కిలొచొ సీమోను
మెలొ పుత్తుసి, తుయి. జలె, అప్పె తెంతొ తుక
'కేపా' మెన న్నావ్ తితసి" మెన సంగిలన్. *'కేపా'
మెన అరమయ్ బాస తెన్ సంగిలె, గ్రీకు బాస తెన్
'పేతురు' జయెదె.

అన్నె దొగులక యేసు సిస్సుల్ కెరన్లిసి

43 అన్నెక్ దీసి, గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె ఉట్ట
గెచ్చిందె మెన యేసు ఉట్ట గెలన్. ఒత్త పాఁవ కెర,
పిలిప్ మెలొ ఎక్కిలొక చజ కెర, "అంచి పట్టి జా
అంచొ సిస్సుడు జా" మెన, యేసు జోక బుకార్లన్.
44 పిలిప్ బేత్సయిదా పట్నుమ్‌చొ. అంద్రెయ
పేతురు కి జయ్యి పట్నుమ్‌చ.
45 జలె, నతనియేలు మెలొ ఎక్కిలొక పిలిప్ చజ
కెర, "అమ్‌చొ, మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు
రెగ్డయ్‌లి †ఆగ్నల్‌తె, క్రీస్తుచి రిసొ రెగిడ్లొ, గెద.
‡అమ్‌చొ దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుమ్‌చ కి
జోవయించి రిసొ రెగిడ్ల, గెద. జలె, జో క్రీస్తుక అమ్
చజ అస్సుమ్. జో కొన్సొ మెలె, నజరేతు గఁవ్విచొ
యోసేపుచొ యేసు మెలొ పుత్తుసి. జొయ్యి" మెన
నతనియేలుక సంగిలన్.
46 సంగిలె నతనియేలు అన్మానుమ్ జా
"నజరేతు గఁవ్వి తెంతొ కిచ్చొ జలెకు చెంగిల్ తిలిసి
బార్ జయెదె గే?" మెన పుసిలన్, గని పిలిప్ జోక
"తుయి జా కెర, సొంత దెకు!" మెన జోక యేసుతె
కడ ఆన్లొ.
47 జలె, నతనియేలు పాసి జెతె తతికయ్,
యేసు జోక దెక జోచి రిసొ "ఈందె, సత్తిమ్ తిలొ
ఇస్రాయేలుడు, ఈంజొ. ఇనాచితె కిచ్చొ ఉప్రమెన్సు
నాయ్!" మెన సంగిలన్.
48 దస్సి సంగితికయ్, నతనియేలు ఆచారిమ్
జా "తుయి కీసొ మాన్సుచి అంచి బుద్ది చినిలది?"
మెన యేసుక పుసిలన్, చి యేసు జోక "పిలిప్
తుక నే బుకార్తె అగ్గె, తుయి జో రూక్ మొదొలె వెస
తిలి పొది తుక ఇన్నె తెంతొ దెకిలయ్" మెన జబాబ్
దిలన్, చి
49 నతనియేలు జోక "గురుబాబు, దేముడుచి
పెట్టిచొ దేముడు పుత్తుసి, తుయి! అమ్‌చ
ఇస్రాయేలులుచొ రాసొ, తుయి!" మెన సంగిలన్.
50 యేసు జోక "'ఆఁవ్ తుక రూక్ మొదొలె
దెకిలయ్' మెన సంగిలి రిసొ తుయి అంక నంప
కెర్లది, గెద. ఇన్నెచి కంట అన్నె వెల్లెల కమొ దెకితె"
మెన సంగ యేసు అన్నె,
51 "జలె, ఆఁవ్ తుక కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్
సంగితసి మెలె, పరలోకుమ్ ఉగ్డి జతిసి, చి
ఆఁవ్ §మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొచి ఉప్పిరి
దేముడుచి దూతల్ పరలోకుమ్‌తె వెగితిసి చి
పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్ర జెతిసి దెకితె" మెన యేసు
సంగిలన్.

2

పానిక యేసు ద్రాచ రస్సుమ్ కెర్లిసి

1 దొరతి గెతికయ్, గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తెచి కానా
మెంతి గఁవ్వి ఏక్ పెండ్లి జలి. యేసుచి అయ్యసి
ఒత్త జా పెండ్లితె అస్సె.
2 యేసుక, జోచ సిస్సుల్‌క కి పెండ్లితె బుకారా
అస్తి.
3 జలె, పెండ్లి విందుతె అయ్‌లస పితి *ద్రాచ
రస్సుమ్ ఎత్కి కేడ గెలి. యేసుచి అయ్యసి జోతె
జా కెర, "విందుక అన్నె ద్రాచ రస్సుమ్ నాయ్" మెన
సంగిలి.
4 యేసు జాక "అంచి తెన్ తుక కిచ్చొ కామ్,
అయ? అంచి సమయుమ్ అప్పెక కి జెంక నేతయ్"
మెన అయ్యన్‌క సంగిలన్.
5 తెదొడి అయ్యసి, జా గెర్‌చ గొత్తి సుదల్‌క
"తుమ్ కెరుక మెన ఈంజొ కిచ్చొ సంగెదె గే, జయ్యి
కెర" మెన సంగిలి.

---

§ **1:41 1:41** 'క్రీస్తు' మెలె, మెస్సీయ మెలె, 'దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొక తెర్రయిందె' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు పూర్గుమ్ తెంతొ సంగ తిలొసొ. అన్నె కిచ్చొ అర్థుమ్ తయెదె మెలె, 'రాసొ', 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ఏలుప కెరయ్‌లొసొ' మెలి అర్థుమ్.

* **1:42 1:42** 'కేపా' మెలె, 'పేతురు' మెలె, 'పత్తుర్' మెలి అర్థుమ్ తయెదె. † **1:45 1:45** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె. ‡ **1:45 1:45** 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుమ్‌చ' మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సగుమ్‌జిన్‌చి పెట్టి జోచి ఆత్మ దా జోచ కబుర్లు సంగయ్‌లొ, చి రెగ్డయ్‌లొ. మెలె, జోచి ఆత్మ జోవయించి చోండి పుట్టవ జోచ కబుర్లు లట్టబడ్లొ, చి జోవయించి మెన్సుతె సికయ్‌తికయ్ రెగిడ్ల. § **1:51 1:51** 'మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ' మెన బయ్‌బిల్‌తె రెగ్డ తిలె, జేఁవ్‌చి అర్థుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెర్రయ్‌లొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ.' పూర్గుమ్ తెంతొ దస్సి మెన జోవయించి రిసొ ప్రబుచ కబుర్లు సంగిలస రెగిడ్లిన్‌తె 'మాన్సు జా జెర్మున్ జెంక తిలొసొ' మెన రెగ్డ తిలిన్‌చి అర్థుమ్ ఒగ్గర్ నదు కెర్ల యూదుల్ అర్థుమ్ కెరనుల, ఇస్టుమ్ తిలె. * **2:3 2:3** మాములుమ్ ద్రాచ రస్సుమ్ మెలె, ఓస్తు నే గలిలి ద్రాచ రస్సుమ్ జీర్ణ నూరుచి రితి తియన తయెదె. ఒగ్గర్ పిలెకయ్ మచ్చుక జయెదె. పెండ్లివొతె యూదుల్ దస్సిచి పివుల.

6 జలె, ఒత్త పాని దెర్ర పత్తుర్ బానల్ సొవ్వు అస్తి.
ఏక్ బానొ, జలె, పుంజెక్ నెంజిలె పుంజెక్ యాబయ్
కాయల్ పాని దెరెదె. ఇస బానల్‌తె పాని కిచ్చొక ఒత్త
తయెదె మెలె, యూదుల్ సుద్ది కెరంత అలవాట్లు చి
రిస్తొ.
7 యేసు, జలె, కిచ్చొ కెర్లన్ మెలె, "తుమ్
ఈంజేవ్ బానల్‌తె బెర్తు పాని సువ" మెన, కామ్
కెర్తసక సంగిలన్. సంగితికయ్, జేవ్ బానల్‌తె పాని
బెరయ్‌ల.
8 తెదొడి జో "అప్పె, బానల్‌తె తిలిసి తుమ్
డుంబ కెర, విందు వంటితొ మాన్సుతె నా దాస"
మెన సంగిలన్, చి జోక నా దిల.
9 జలె, జా పాని ద్రాచ రస్సుమ్ మార్సుప జా
అస్సె. ద్రాచ రస్సుమ్ మార్సుప జలి జా పానిచి రుసి
జో విందు వంటితొ మాన్సు చక దెకిలన్. జా ద్రాచ
రస్సుమ్ కేనె తెంతొ అయ్‌లి గే పాని డుంబిలసక
ఎర్కె, గని విందు వంటితొ మాన్సుక ఎర్కె నాయ్.
తెదొడి జో, ఆచారిమ్ జా, †పెండ్లిబూలొక బుకారా
కెర, జోక
10 "అమ్‌చి తెన్ ఇస విందుల్‌తె కో కి చెంగిలి
రస్సుమ్ తొలితొ వంట దెవుల. మాన్సుల్ ఒగ్గర్ పిలి
పడ్తొ, గర్చి రస్సుమ్ బార్ కెరుల. గని చెంగిల్‌చి
ఆకర్‌క పితి రితి తుమ్ తిఁయ తిలదు. కిసి?" మెన
పుసిలన్.
11 గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తెచి కానా మెంతి గఁవ్వి,
యేసు ఈంజ వెల్లి కామ్ జర్గు కెర్లొ. జోవయించి
అదికారుమ్ దెకయ్‌త వెల్లెల కమొ ఎత్కితె
ఈంజయి తొలితొ చి. జోచ సిస్సుల్ జోచి ఉప్పిరి
నముకుమ్ తిల.
12 ఒత్త తెంతొ యేసు, జోచి అయ్యసి, జోచ
బావుడ్సులు, సిస్సుల్, ఇదిల్ ఉత్తర పక్కచి
కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్‌తె ఉట్ట గెచ్చ, ఒత్త సగుమ్
దీసల్ తా గెల.

దేముడుచి గుడితె సామన్ వికితసక యేసు ఉదడ్లిసి

(మత్త 21:12-13; మార్కు 11:15-17; లూకా 19:45-46)

13 యూదుల్‌చి ‡పస్కా పండుగు పాసి అయ్‌లి.
ఈంజ పండుగ్‌చి రిసొ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె
యేసు ఉట్ట గెలన్.
14 జలె, దేముడుచి గుడితె పెస కిచ్చొ దెకిలన్
మెలె, 'అర్పితల్‌క' మెన, బెయిలల్, గొర్రెలు, పార్వ
పిట్టల్, దసచ వికుక బెర తిల మాన్సుల్‌క దెకిలన్.
§డబ్బుల్ పల్టయ్‌తసచి కామ్ కి దెకిలన్.
15 తెదొడి, వాలివొ తెన్ కొర్డ తెయార్ కెర,
జేవ్ ఎత్కిజిన్‌క, సొమ్ములల్‌క, గొర్రెల్‌క, ఎత్కి,
దేముడుచి గుడి తెంతొ ఉదడ గెలన్, అన్నె డబ్బుల్
పల్టయ్‌తసచి డబ్బుల్ ఎత్కి వించ గెల కెర,
జోవయించ బల్లల్ సేడవ దిలన్.
16 దస్సి కెర, పార్వ పిట్టల్ వికితసక ఇసి మెన
సంగిలన్: "ఈంజేవ్ ఎత్కి బయిలె దెర గెచ్చ!
అంచొ దేముడు అబ్బొచొ గేర్‌క బియ్యార్ కెర్తి సంత
రితి కెరుక జయె నాయ్!" మెన గోల కెర్లన్.
17 జో దస్సి కెర్తికయ్, దేముడు పూర్గుమ్ రెగ్డయ్‌లి
ఏక్ కోడు యేసుచ సిస్సుల్ ఏదస్త కెర్ల.

"తుచొ గేరు జతి దేముడుచి గుడి సుద్ది తా తుకయ్
తవుసు మెన అంచి జీవ్ డడ్డెదె"

మెన దేముడు రెగిడ్లి కోడు.
18 తెదొడి, దేముడుచి గుడిచ అదికారుల్
జల యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుతె జా
కెర, "తుయి అప్పె కెర్లి రితి కెరుక తుక కిచ్చొ
అదికారుమ్? తుక అదికారుమ్ తిలె, అమ్‌క రుజ్జు
దెకయ్‌తి రిసొ కిచ్చొ వెల్లి కామ్ కెర్తె?" మెన కోపుమ్
తెన్ సంగిల.
19 యేసు, జలె, జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్
మెలె, "ఈంజ దేముడుచి గుడి తుమ్ సేడవ గెల, చి
తిర్రతి తెడి ఆఁవ్ అన్నె బందిందె" మెన సంగిలన్.
20 యూదుల్‌చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ "అప్పెక
ఈంజ దేముడుచి గుడి బందుక దొన్ని విసొ సొవ్వు
వెర్సుల్ దెర అస్సె. సేడయ్‌లెగిన, తుయి తిర్రత్‌క
బందుక కీసి? నెతిర్సి!" మెన ఆఁసిల.
21 గని, 'దేముడుచి గుడి' మెన జో కిచ్చొ అర్థుమ్
తెన్ సంగిలన్ గే, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ నేన్ల. జోచి
సొంత ఆఁగుచి రిసొ సంగ తిలొ.
22 జలె, పడ్తొ, మెలె జో మొర గెచ్చ తిర్రతి తెడి
అన్నె జీవ్ జలి పడ్తొ, జో ఇసి సంగ తిలొ మెన జోచ
సిస్సుల్ ఉచార కెరుల. ఉచార కెర్లె, క్రీస్తు "మొర
అన్నె జీవ్ జా ఉట్టెదె" మెన దేముడు పూర్గుమ్
రెగ్డయ్‌లి కోడు, చి క్రీస్తు అప్పె సంగిలి కోడు నంప
కెరుల.
23 జా పస్కా పండుగు పొది, యేసు
యెరూసలేమ్‌తె తా, కిచ్చొ కిచ్చొ వెల్లెల కమొ కెర్తె

† **2:9 2:9** పెండ్లి ఉబెడొ ‡ **2:13 2:13** పూర్గుమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సు జలిస్ తెంతొ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు రచ్చించుప కెర్లిసి ఏద కెర్తి పండుగు, ఈంజ. § **2:14 2:14** జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లి రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్‌చి డబ్బుల్ దేముడుచి గుడితె దెంక నెంజె. జేక, జోవయించి డబ్బుల్ దేముడుచి గుడితె కామ్‌క జెతికయ్ రగుమ్ డబ్బుల్‌తె పల్టవన, వేర వేర తెంతొ అయ్‌ల బక్తుల్ అర్పితుమ్ దెత గొర్రెల్ పిట్టల్ గట్ర గెననుల, నెంజిలె దేముడుచి గుడిక డబ్బుల్ దెవుల. జేవ్ డబ్బుల్ పల్టయ్‌తస నాయిమ్ నెంజిలి ఎదిలి లాబుమ్ కి కెరనుల.

తిలన్, చి జేఁవ్ కమొ దెకితె తా, జోవయింక 'క్రీస్తు జా తయెదె' మెన ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ నంప కెర్ల.
24-25 గని మాన్సుచి పెట్టి తిలి ఉప్రమెన్సుక యేసు జానె. మాన్సుచి బుద్ది కీసి గే కో జోక సాచి సంగుక నాయ్, జానెచి రిసొ, జోవయింక నంప కెరె నాయ్.

3

నీకొదేమొ యేసుతె అందరె అయ్‌లిసి

1 యూదుల్‌చొ అదికారి ఎక్కిలొ, జో పరిసయ్యుల్ మెంత పండితుల్‌తె ఎక్కిలొ, జోచి నావ్ నీకొదేమొ.
2 జో ఏక్ దీసి అందరె యేసుతె అయ్‌లన్, అన్నె, "గురుబాబు తుయి బోదన కెర్తి రిసొ అమ్‌చొ దేముడు తుక తెద్రవ అస్సె మెన జానుమ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడు తోడు నెంజిలె, తుయి కెర్త వెల్లెల కమొ కెరుక కో కి నెతిర్తి" మెన యేసుక సంగిలన్.
3 యేసు, జలె, జోక, "తుక ఆఁవ్ కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, *నొవర్ నే జెర్మిలె దేముడుచి రాజిమ్ దెకుక నెతిర్తి." మెన సంగిలన్.
4 ఇసి సంగితికయ్, నీకొదేమొ జోక "మంత్రొ జలొ మాన్సు అన్నెక్ దప్ప జెర్మిక కీసి? అన్నెక్ సుట్టు అయ్యన్‌చి పెట్టి పెస గెచ్చు జెర్మిక జయెదె గె? నెంజె!" మెన సంగిలన్.
5 యేసు జోక, "దేముడుచి రాజిమ్‌తె మాన్సు బెదుక జలె, †పానిక చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మకచి జెర్మిన్ జంకయ్. ఈంజ ఆత్మతె జెర్మిన్ కో జతి నాయ్ గే, దేముడుచి రాజిమ్‌తె జో బెదుక నెంజె.
6 ఈంజ లోకుమ్‌తె ఆఁగ్‌తె జెర్మిన్ జలె, ఆఁగ్‌చి జెర్మిన్ జయెదె. ‡దేముడుచి రాజిమ్‌తె బెదుక జలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె జెర్మిన్ జెంక అస్సె.
7 'ఇసి §నొవర్ జెర్మిక అస్సె' మెన తుక ఆఁవ్ సంగిలి రిసొ తుయి బమ్మ జా నాయ్.
8 ఇసిచి రిసొ వాదుక చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక టాలి కెరుమ. వాదు, జలె, ఇస్టుమ్ అయ్‌లి పక్క వీర్తి రితి జతయ్. వీరితి సప్పుడు మాన్సు సూన్లె కి, కేనె తెంతొ జెతయ్ గే, కేనె గెతయ్ గే, మాన్సుల్ నేన్‌తి. జలె, కేన్ మాన్సు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి జెర్మిన్ జలె, దస్సి. జా కీసి జర్గు జతయ్ గే కో నేన్‌తి, గని జర్గు జా అస్సె మెన జో మాన్సుచ కొడొతె కమొతె రుజ్జు జతయ్."
9 నీకొదేమొ, జలె, యేసుక అన్నె "తుయి సంగిలి జెర్మిన్ కీసి జర్గు జంక జయెదె?" మెన పుసిలన్.
10 యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "ఇస్రాయేలులుక తుయి సికడ్తొసొ జలెకి, ఇన్నెచి అర్దుమ్ కెరన్సి నాయ్ గె?
11 తుక ఆఁవ్ కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అమ్ జాన్‌తిసి తుమ్‌క సంగితసుమ్, అమ్ దెకిలిసి తుమ్‌క సాచి సంగితసుమ్, గని అమ్‌చి సాచి తుమ్ వెల్లెల మాన్సుల్ నంప కెర్సు నాయ్.
12 మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌తె జర్గు జతిన్‌క తుమ్‌క సంగిలే కి తుమ్ నంప నే కెర్లె జలె, దస్సే, పరలోకుమ్‌చి రిసొచి తుమ్‌క సంగిలే కి, కీసి నంప కెర్తె!
13 కో మాన్సుయి పరలోకుమ్‌తె వెగ గెతి నాయ్, చి తుమ్‌క సికడుక నెతిర్తి, గని ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మిన్ అయ్‌లొసొ ఒత్త తెంతొ ఉత్త జా అస్సి, చి ఒత్తయ్ అన్నె వెగ గెచ్చిందె.
14 సూను, పూర్గుమ్ 'అయివొ చడితిన్ తెంతొ ప్రెజల్ రచ్చించుప జా జితు' మెన జా బయిలు దేసిమి మోసే కంచుక తెయార్ కెర్లి *అయిచి బొమ్మక కీసి ఉక్కుల టీఁవడ్లన్ గే, దస్సి ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మిన్ అయ్‌లొసొక ఉక్కుల †టీఁవడుక అస్సె.
15 కిచ్చొక మెలె, అంచి ఉప్పిరి కో, జోచి నముకుమ్ తివుల గే, ‡పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెద, మొర్లె పరలోకుమ్‌తె గెచ్చు కెఁయఁక తెఁయఁక జివుల" మెన జోక యేసు సంగిలన్.
16 జలె, దేముడు ఈంజ లోకుమ్‌చక ఎదివాట్ ప్రేమ కెర్లి రిసొ, జోచొ సొంత ఎక్కి పుత్తుసి ఈంజ లోకుమ్‌చ చి పాపుమ్ వయితి రితి జోవయింక తెద్రవ దిలన్. కిచ్చొక మెలె, కోయి జోక నంపజా

---

* **3:3 3:3** నెంజిలె, 'ఉప్పిర్ తెంతొ చి జెర్మిన్ జలెకయ్'. † **3:5 3:5** 1. 'పానిక' మెలె, బాప్తిసుమ్‌చి కోడు మెన సగుమ్‌జిన్ ఉచర్తతి. పరిసయ్యుల్ యోహాను దెతె తిలి, కెర్ల పాపల్ ఒప్పన చెమించుప జతి గుర్తుచి బాప్తిసుమ్ నజనుక ఎద్గరె నెసిల. పానికచి బాప్తిసుమ్ జలె, సుద్ది జతిన్‌చి గుర్తుయి జయెదె. ఆత్మచి కామ్ జలె, సుద్ది జతిసి జయెదె. 2. 'పానిక' మెలె అన్నె సగుమ్‌జిన్ కిచ్చొ అర్దుమ్ ఉచర్తతి మెలె, మాన్సు మాములుమ్ అయ్యన్‌చి పెట్టి జెర్మిన్ జతిన్‌చి రిసొ సంగితయ్ మెన ఉచర్తతి. ఈంజ అర్దుమ్ ఉచర్లె, దొన్ని రగల్ జెర్మిన్ కావల్‌సుపచి కోడు జయెదె; మెలె, ఆఁగుకచి కి ఆత్మకచి కి. ‡ **3:6 3:6** మత్తయి మెలొ సిస్సుడు రెగిడ్లి సుబుమ్ కబుర్‌తె ఎక్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్‌క 'పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్' మెనెదె; మత్తయి 3:2, 13:24. ఎక్కిలొ పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె నెదితిసి కెఁయఁక మెలె, జో మాన్సు నంపజా ప్రబుచి ఆత్మక నొవర్ జెర్మిన్ జలి గడియ తెంతొ. § **3:7 3:7** నెంజిలె, 'ఉప్పిర్ తెంతొ చి జెర్మిన్ జంక అస్సె'. * **3:14 3:14** ప్రెజల్ ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర్లి రిసొ, ఏక్ సిచ్చుక ప్రబు ఒగ్గర్ అయివొ తెద్రయ్‌లన్. చడిలె, మొరుక జయెదె, గని 'అంచి కోడు నంప కెర్తస రచ్చించుప జతు' మెన "మోసే తెయార్ కెర్తి కంచుచి అయిక కో దెకుల గే రచ్చించుప జా జివుల" మెన ప్రబు సంగిలన్, చి జాక దెకిలస చెంగిల్ జా జిల. † **3:14 3:14** యేసుక కీసి టీఁవడుక మెలె, జోవయింక సిలువతె గల టీఁవడుక. కో జోవయింక నంపజలె, జోవయించి పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తి రిసొ. ‡ **3:15 3:15** ఎక్కిలొ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్‌తె బెదితిసి కెఁయఁక మెలె, జో మాన్సు నంపజా ప్రబుచి ఆత్మక నొవర్ జెర్మిన్ జలి గడియ తెంతొ.

గెచ్చుల గే, ఎత్కిక నాసెనుమ్ నే జతె, సిచ్చతె నే
గెతె పరలోకుమ్‌తె గెచ్చ కెఁయఁక తెఁయఁక చెంగిల్
తా జివుల.
17 దేముడు జోచొ సొంత పుత్తున్‌క ఈంజ
లోకుమ్‌తె తెద్రయ్‌లిసి కిచ్చొక మెలె, లోకుమ్‌చక
పాపుమ్ వయడ సిచ్చతె తెద్రయె నాయ్, గని జోచి
ఎత్కి పాపుమ్ తెంతొ జోవయింక రచ్చించుప కెర్తి
రిసొ తెద్రయిలొ.
18 కో జోక నంపజా గెచ్చుల గే, జోవయించి
పాపుమ్ జేఁవ్ వయుక నాయ్. గని కో జోవయింక
నంపజతి నాయ్ గే, జోవయించి పాపుమ్ అప్పె కి
వయ అస్తి, చి దేముడుచొ సొంత ఎక్కి దేముడు
పుత్తున్‌క నంపజతి నాయ్ చి రిసొయి సిచ్చ జతి
మొర్నుతె గెచ్చుల.
19 జేఁవ్ కిచ్చొక జోవయించి పాపుమ్ వయ
సిచ్చతె గెచ్చుక మెలె, ఉజిడి ఈంజ లోకుమ్‌తె
అయ్‌లె కి, గర్భ కమొ కెరుక ఒగ్గర్‌జిన్ అలవాట్ జా
అస్తిచి రిసొ, అందర్ రితి పాపుమ్‌తె ఇండుక ఆస
జా, జా ఉజిడి నెసితి.
20 పాపుమ్ కెరుక ఓజ జల మాన్సుల్, జలె, జా
ఉజిడి ఎద్గరె నెస కెర, జోవయించ కమొ బయిలె
దెకవనుక నెస కెర బియఁ, జా ఉజిడ్‌తె జెతి నాయ్.
21 గని కో సత్తిమ్ ఇండుల గే, జా ఉజిడ్‌క బింక
నాయ్, చి జేఁవ్ కెర్త కమొక 'దేముడుచ కమొ, జోచి
ఆత్మసెక్తిక సత్తిమ్‌క కెర్త కమొ' మెన రుజు జతి రితి,
దయిరిమ్ తెన్ జోచి జా ఉజిడ్‌తె జెవుల.

క్రీస్తు వెల్లొ జతిసి యోహాను దాక్ జతిస్‌చి కోడు

22 ఒత్త తెంతొ, యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ బార్
జా, యూదయ ప్రదేసిమ్‌చి బయిలె ఉట్ట గెల. జా
పొది యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ తా, జోవయించి అత్తి
మాన్సుల్‌క బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ,
23 అన్నె, ఒత్త తెంతొ ఇదిల్ దూరిక, సలీము
మెలి గఁవ్విచి పాసి తిలి అయ్‌నోను మెలి టాన్‌తె
ఒగ్గర్ పాని తతికయ్, యోహాను కి బాప్తిసుమ్
దెతె తతికయ్, మాన్సుల్ జోతె జా కెర బాప్తిసుమ్
నజన్‌తె తిల.
24 జా పొది యోహానుక హేరోదు రాసొ జేలి కెరుక
నేతయ్.
25 జలె, యోహానుచ సిస్సుల్ సగుమ్‌జిన్, సుద్ది
కెరంత అలవాట్లు చి రిసొ యూదుల్‌చొ వెల్లొ మాన్సు
ఎక్కిలొ తెన్ లట్టబుక దెర్ల.
26 తెదొడి జేఁవ్ యోహానుతె జా కెర, జోవయింక
"గురుబాబు, ఈంజ యోర్దాను గాడు ఒత్తల్‌తొ జా
పొది తుచి తెన్ తిలొసొ, తుయి సాచి సంగిలొసొ,
జో కి ఇన్నె తుచి రితి బాప్తిసుమ్ దెతయ్, చి
ఎత్కిజిన్ జోతె గెతతి" మెన సంగిల.
27 యోహాను జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్
మెలె, "పరలోకుమ్‌చొ దేముడు జా దిలెకయ్
మాన్సుక జా అదికారుమ్ తయెదె. జో కెర్తిసి తప్పు
నెంజె.
28 తుమ్‌క అగ్గె సంగిలయ్, గెద. 'క్రీస్తు నెంజి,
గని ఆఁవ్ జోచొ బారికి జా జో జెతిసి సాట్ప కెరుక
మెన దేముడు అంక జోచి పుర్రెతొ తెద్రవ అస్సె'
మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ తెదొడి సంగిలయ్. ఆఁవ్ దస్సి
సంగిలిస్‌క తుమి సాచి జా అస్సుస్.
29 జలె, కేన్ జలెకు పెండ్లితె, పెండ్లిబూలి
పెండ్లిబూలొకయ్ గెచ్చెదె, గెద. బూలొచొ మింతుసి
జోచి పచ్చెన జా అయ్‌లె కి, జో ఒత్త టీఁవ, బూలొక
దెక, జోచి అవాడ్ సూన, సర్దసంతోసుమ్ జయెదె.
జలె, పెండ్లితె బూలొయి కీసి ముక్కిమ్ జయెదె
గే, దస్సి, క్రీస్తు ముక్కిమ్ జా అస్సె, చి అంక
సర్దసంతోసుమ్.
30 జో వెల్లొ జంక, ఆఁవ్ దాక్ జంక" మెన
యోహాను సంగిలన్.

క్రీస్తుచి అదికారుమ్‌చి రిసొ సంగిలిసి

31 పరలోకుమ్ తెంతొ అయ్‌లొసొ ఎత్కిచి కంట
వెల్లొ. మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్,
జలె, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌చి రగుమ్ తా,
మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌తె తిలిస్‌చి రిసొ
లట్టబుల. గని యేసుక్రీస్తు పరలోకుమ్ తెంతొ
అయ్‌లొచి రిసొ, జో ఎత్కిచి కంట వెల్లొ.
32 ఒత్త దేముడు అబ్బొస్‌తె సొంత దెకిలిసి
సొంత సూన్లిస్‌చి రిసొ జో సాచి సంగిలే కి,
మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌చి బుద్ది తిల మాన్సుల్
కోయి జోచి సాచి నంప కెర్తి నాయ్.
33 గని, జోచి సాచి కో సూన నంప కెర్తతి గే,
'దేముడు సత్తిమ్‌చొ' మెన పూర్తి దయిరిమ్ జా జోచి
సాచి దెతతి.
34 దేముడు తెద్రయ్‌లొసొ జా, జో దేముడుచ
కబుర్లు నిదానుమ్ తెన్ సంగితయ్, అన్నె జోచి పెట్టి
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఎదివాట్ దెతయ్.
35 జలె, దేముడు అబ్బొసి దేముడు పుత్తున్‌క
పూర్తి ప్రేమ అస్సె, చి అదికారుమ్ ఎత్కి జోచి అత్తి
సొర్ప కెర దాఁయి గెల అస్సె.
36 దేముడు పుత్తున్‌క కో నంపజా గెచ్చుల గే,
పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె కచితుమ్ బెద, మొర్లె ఒత్త
గెచ్చ కెఁయఁక తెఁయఁక జివుల. గని, దేముడు
పుత్తున్‌చి కొడొ రితి కో కెర్తి నాయ్ గే, జోచి జా
పాపుమ్ వయ అస్తి, చి దేముడు దిలి సిచ్చ
జోవయింక కెఁయ్యఁక కి పిట్టె నాయ్.

4

సమరయ ప్రదేసిమ్‌చి తేర్‌బోదక యేసు బోదన కెర్లిసి

1 యోహానుచి కంట యేసు అప్పె ఒగ్గర్ సిస్సుల్
కెరన బాప్తిసుమ్ దెతయ్ మెన పరిసయ్యుల్ సూన్ల.
2 యేసు మాత్రుమ్ సొంత బాప్తిసుమ్ దెయె
నాయ్, గని జోచ సిస్సుల్‌చి అత్తి దెతె తిలన్,
3 జలె, "బాప్తిసుమ్‌క ఎత్కిజిన్ అంచితె జెతిస్‌చి
రిసొ పరిసయ్యుల్ సూన అస్తి" మెన యేసు చిన
కెర, "జోవయించి కోపుమ్‌చి రిసొ అప్పెచి మట్టుక
ఇన్నె తంక బెదె నాయ్" మెన, యూదయ ప్రదేసిమ్
ముల దా, జో వడ్డిలి గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె గెచ్చుక
మెన అన్నె బార్ జలన్.
4 అప్పె యేసుక సమరయ ప్రదేసిమ్‌చి వాట్
గెచ్చుక జంకయ్.
5 జలె, సిస్సుల్ తెన్ బార్ జా సమరయ
ప్రదేసిమ్‌చి సుకారు మెంతి ఏక్ గావ్ సొడి అయ్‌ల.
జా గావ్ కేనె మెలె, యాకోబు మెలొ పూర్గుమ్‌చొ
జోచొ యోసేపు మెలొ పుత్తున్‌క దిలి బుఁయి పాసి
అస్సె.
6 ఊంటక యాకోబు కూనయ్‌లి కుండి ఒత్త అస్సె.
జలె, యేసు ప్రయానుమ్‌చి రిసొ అల్పు జా, జా
కుండి సొడి వెసిలన్. పాసి పాసి మెద్దెన్ జా అస్సె.
7 తెదొడి, అన్నిమ్ గెన ఆన్‌తి రిసొ యేసుచ
సిస్సుల్ జా గఁవ్వి పెస గెల. యేసు ఎక్కిలొ ఒత్త వెస
అస్సె
8 జా సమరయ ప్రదేసిమ్‌చి తేర్‌బోద ఎక్లి పాని
కడన్‌తి రిసొ అయ్‌లి. యేసు జాక "పాని దె,
పియిందె" మెన సంగిలన్.
9 జలె, యూదుల్ సమరయ సుదల్ తెన్ బెదితి
నాయ్ చి రిసొ, జా తేర్‌బోద ఆచారిమ్ జా, "ఆఁవ్
ఈంజ సమరయతెచి తేర్‌బోద, తుయి యూదుడు.
జలె, 'పాని దే' మెన కిచ్చొక అంచి అత్తి తుయి
సంగితస్సి?" మెన యేసుక సంగిలి.
10 యేసు జాక, "మాన్సుల్‌క దేముడు దిలి
వరుమ్ తుయి చినితది జలె, అన్నె, 'పాని దే,
పియిందె' మెన తుక సంగితొసొ కొన్సొ జయిందె గే
తుయి చినితది జలె, 'జీవ్ దెతొ పాని అంక దే'
మెన తుయి అంకయ్ సంగితది," మెన యేసు జాక
జబాబ్ దిలన్.
11 జలె, జా తేర్‌బోద అర్దుమ్ కెరనె నాయ్ చి
రిసొ, "బాబు, ఈంజ కుండి దీగ్ అస్సె. పాని
కడన్‌తి సామన్ కిచ్చొ నాయ్, తుక. జీవ్ దెతొ జో
పాని కేనె తెంతొ తుక దొర్కు జయెదె?
12 అమ్‌చొ యాకోబు పూర్గుమ్‌చొ, జోచ
పుత్తర్సులు, జోచ సొమ్ముల్ ఎత్కి ఈంజయ్
ఊంటచి పాని పితె తిల. జొయ్యి అమ్‌క
ఈంజ కుండి దిలన్. తుయి అమ్‌చొ యాకోబు
పూర్గుమ్‌చొచి కంట వెల్లొ గే?" మెన సంగిలి.
13 జా తేర్‌బోద దస్సి సంగితికయ్, యేసు జాక,
"ఈందె, ఈంజ పాని కేన్ మాన్సు పిలెకి, జోక అన్నె
తాన్ కెరెదె.
14 గని ఆఁవ్ దెతిసి *'పాని' కో పివుల గే, జోక
కెయఁక కి అన్నె తాన్ కెరె నాయ్. ఆఁవ్ దెతొ
పాని జోచి పెట్టి ఊంట పుట్లి రితి జతె తయెదె, చి
†కెయఁక తెయఁక చెంగిల్ తతి జీవుమ్ జోక దొర్కు
జయెదె."
15 జలె, జా తేర్‌బోద అర్దుమ్ కెరనుక నేతయ్‌చి
రిసొ, "అప్పె తెంతొ అంక తాన్ నే కెర్తి రితి, పానిక
ఆఁవ్ అన్నె ఇన్నె నే జెతె తతి రిసొ, తుయి సంగిలొ
పాని అంక దె" మెలి.
16 యేసు జాక, "తుయి గెచ్చు, తుచొ మున్సుద్‌క
కడ ఆను" మెన సంగిలన్.
17 జా తేర్‌బోద జోక "అంక మున్సు నాయ్" మెన
సంగిలి, చి యేసు జాక " 'అంక మున్సు నాయ్'
మెన తుయి సంగిలి కోడు సత్తిమ్.
18 తుక అప్పె ఎద పాఁచ్‌జిన్ మున్సర్లు అస్తి,
చి అప్పె తిలొసొ తుచొ మున్సుది నెంజె. సత్తిమ్
సంగిలది" మెన యేసు సంగిలన్.
19 యేసు ఇసి సంగితికయ్, జా తేర్‌బోద,
"బాబు, ‡దేముడు తుక కిచ్చొ కిచ్చొ దెకయ్‌తయ్
మెన అప్పె ఆఁవ్ చినితసి. జొయ్యి తెద్రయ్‌లొ
మాన్సు, తుయి.
20 అమ్‌చ పూర్గుమ్‌చ తెంతొ అమ్ సమరయ
సుదల్ ఈంజ అమ్‌చి మొక్కె తిలి డొంగుర్‌తె
దేముడుక బక్తి కెర్తసుమ్, గని 'యెరూసలేమ్‌తె
దేముడుచి గుడితె జోక బక్తి కెరుక అస్సె' మెన తుమ్
యూదుల్ సంగితసు" మెన జా సంగిలి.
21 యేసు జాక, "అమ్మ, ఇదిల్ పడ్తొక, 'దేముడు
అబ్బొక బక్తి కెర్తి రిసొ ఈంజ డొంగుర్ జవున్,
యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ జవున్ ముక్కిమ్ మెనుక
నాయ్' మెన మాన్సుల్‌క అర్దుమ్ జయెదె.
22 తుమ్ సమరయ సుదల్, దేముడుక బక్తి కెర్లె
కి, జోవయింక అప్పెక §దూరి అస్సున్. అమ్
యూదుల్‌క మాత్రుమ్, జో నిసాన అస్సె. మాన్సుల్‌క

* **4:14 4:14** ఇన్నె 'పాని' మెలె, జా టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదితి ఆత్మతె జెర్కున్ దెతి జోవయించి సుద్ది తిలి ఆత్మ. † **4:14 4:14** 'కెయఁక తెయఁక చెంగిల్ తతి జీవుమ్' మెలె, పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదితి, మొర్లె ఒత్త గెచ్చ జితి, సెక్తి.
‡ **4:19 4:19** నెంజిలె, "తుక 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసొ ఎక్కిలొ" మెన ఆఁవ్ అప్పె చినితసి". § **4:22 4:22** నెంజిలె, "నేన్సు. అమ్ యూదుల్ మాత్రుమ్, జోవయింక జానుమ్."

దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ అమ్ యూదుల్తె
జెర్ముక జోచి సెలవ్.
23 జలె, ఇదిల్ పడ్తొక, అప్పె రితి కి, జో దేముడు
అబ్బొక నిజుమి నంపజల మాన్సుల్ కో జవుల
గే, జోవయించి ఆత్మతె నిదానుమ్ జా జోవయించ
సత్తిమ్ తిలి బక్తి కెరుల. దేముడు అబ్బొన్ దస్స
మాన్సుచి రిసొ రకితయ్.
24 దేముడు డీస్తొసొ నెంజె, గెద. ఆత్మయి, జో.
జాకయ్, కో జోక బక్తి కెరుక ఉచరుల గే, జోవయించి
ఆత్మయి నిదానుమ్ తెన్ జోక సత్తిమ్ తిలి బక్తి కెరుక
అస్సె" మెన యేసు జా తేర్బోదక సంగిలన్.
25 జో ఇసి సంగితికయ్, జా తేర్బోద,
" 'దేముడు తెర్రయిందె' మెన సంగ తిలొ
*'మెస్సయ మెలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జెయెదె' మెన
జాని. జో అయ్లి పొది, జొయ్యి అమ్క ఎత్కి
దెకయెదె" మెన సంగిలి†.
26 జలె, జా దస్సి సంగితికయ్, యేసు జాక
"ఆఁవ్ తుచి తెన్ లట్టబ్తొసొ జొయ్యి" మెన
సంగిలన్.
27 యేసు ఇసి సంగిలి బేగి, జోచ సిస్సుల్ జా
గఁవ్వి తెంతొ బుల అయ్ల. తేర్బోద తెన్ యేసు
లట్టబ్తయ్ మెన దెక ఆచారిమ్ జల, గని 'తుక
కిచ్చొ కావలె?' జలెకు, 'జాచి తెన్ కిచ్చొక లట్టబ్తసి?'
జలెకు మెన కో పుసితి నాయ్.
28 తెదొడి జా తేర్బోద, జాచి గేడి ముల దా నిగ
గెచ్చ, జా గాఁవ్ తెడి పెస,
29 "తుమ్ బేగి జా ఎక్కిలొక దెక! ఈంజొ మాన్సు
కక్క నే పుసితె, ఆఁవ్ అగ్గె కెర్లిసి ఎత్కి అంక సంగ
దిలొ. ఈంజొయి క్రీస్తు జయెదె, కిచ్చొగె" మెన
ప్రెజల్క బుకార్లి,
30 చి జా తెన్ ఒగ్గర్జిన్ యేసుతె జెంక బార్ జల.
31 జా తేర్బోద గఁవ్వి పెస ప్రెజల్క బుకార్లి
మెద్దెనె, యేసుచ సిస్సుల్ జోక "గురుబాబు,
అన్నిమ్ కెరు!" మెన బలవంతుమ్ కెర్ల.
32 గని జో "తుమ్ నేన్లి ఏక్ రగుమ్ అన్నిమ్ అంక
అస్సె" మెన జబాబ్ దిలన్.
33 జో ఇసి సంగిలి రిసొ, జోచ సిస్సుల్ "ఇన్నెక కో
జలెకు కిచ్చొ జవుస్ అన్నిమ్ ఆన దా అస్తి గే?" మెన
ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ లట్టబుక దెర్ల.
34 జేఁవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక,
"అంచి అన్నిమ్ కిచ్చొ మెలె, అంక తెర్రయ్లొసొచి
ఇస్టుమ్ రితి కెరుకయ్. జోచి కామ్ పూర్తి జర్గు
కెరుకయ్.
35 "ఈందె, 'అన్నె చెత్తర్ జొన్నొ గెలెకయ్ పంటొ
లాయ ఆనుక జయెదె' మెన మొక్కల్ రోవితి పొది
సంగితను. జలె, ఆఁవ్ తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె,
ఆదె! అంకివొ ఉగుడ దెక! బట్టిలె పంటొ అప్పె
పిక తెయార్ జా రితి, అంక నంపజంక ఎతివాట్జిన్
మాన్సుల్ తెయార్ జలి రితి సమయుమ్ జా అస్సె.
36 ప్రెజల్క దేముడుచి రాజిమ్తె బెదయ్తి
ఈంజ ఆత్మపంటొ లాయితితె కో లాయ ఆన్తస
జవుల గే, జోవయించ ఆత్మజీతుమ్ దొర్కు జయెదె.
జాచి రిసొ, అంచి సుబుమ్ కబుర్ తిలి బి గలిలస
కి, జా ఆత్మపంటొ లాయ ఆన్తస కి, సర్దసంతోసుమ్
జవుల.
37 అంచి ఆత్మపంటొచి కామ్తె, జలె, 'ఎక్కిలొ
బి గలెదె, అన్నెక్లొ పంటొ లాయ ఆనెదె' మెలి కోడు
సత్తిమ్ జయెదె.
38 అల్లె, తుమ్ మొదొల్ నే కెర్లి ఈంజ కామ్తె
బెదుక తుమ్క ఆఁవ్ తెర్రవ అస్సి. కో కో కస్టుమ్
జా అగ్గె తెంతొ ఈంజ కామ్ కెర తతికయ్, తూమ్
కి అప్పె ఈంజ కామ్తె బెద అస్సుస్" మెన యేసు
జోచ సిస్సుల్క సికయ్లన్.

సమరయచ మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ యేసుక నంపజలిసి

39 జలె, 'ఆఁవ్ కెర్లిసి ఎత్కి అంక సంగ దిలొ' మెన
యేసుచి రిసొ జా తేర్బోద సంగిలి సాచి సూన కెర,
జా గఁవ్విచ సమరయ సుదల్ ఒగ్గర్జిన్ యేసుక
నంపజల.
40 జాకయ్, యేసుతె జా కెర, "అమ్చి గఁవ్వి జా
తా" మెన జేఁవ్ సమరయ సుదల్ బతిమాల్ప జా
సంగిల, చి దొరతి తా గెలన్.
41 జో సొంత బోదన కెర్తికయ్, అన్నె ఒగ్గర్జిన్
జోక నంపజల,
42 చి జా తెర్బోదతె జా కెర, "తుక 'జయ్యి
సంగిలి రిసొ నంపజలమ్' మెన అప్పె తెంతొ
సంగుమ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, అమ్ అప్పె జోచి
కొడొ సొంత సూన్లి రిసొ, 'ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కిక
దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ ఈంజొయి' మెన
పూర్తి దయిరిమ్ జా అస్సుమ్" మెన సంగిల.

గలిలయచ మాన్సుల్ యేసుక మరియాద దెకిలిసి

(మత్త 8:5-13; లూకా 7:1-10)

43 జా దొరతి గెలి పడ్తొ, యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్
ఒత్త బార్ జా గెచ్చ, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె పాఁవిల.
44 'దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసొ కో జలెకు
సొంత టాన్తె తిలె, సొంత టాన్చ మాన్సుల్ జోక

* **4:25 4:25** 'మెస్సీయ' మెలె, 'క్రీస్తు' మెలె, అన్నె కిచ్చొ అర్థుమ్ తయెదె మెలె, 'రాజొ', 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ఏలుప కెరయ్లొసొ' మెలి అర్థుమ్. † **4:25 4:25** అరమయ్ బాస తెన్ 'మెస్సీయ' మెలె, గ్రీకు బాస తెన్ 'క్రీస్తు' జయెదె.

గవురుమ్ దెకితి నాయ్' మెన జాన కెర, యేసు సొంత సంగితె తిలన్. జాకయ్ యూదయ ప్రదేసిమ్ ముల తిలొ.

45 గలిలయ ప్రాంతుమ్చ ప్రెజల్ ఒగ్గర్జిన్, జలె, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్తె పండుగ్క జేఁవ్ కి గెచ్చ తా అన్నె ఉట్ట జా అస్తి. జేఁవ్ యెరూసలేమ్తె తిలి పొది, యేసు కెర్ల కమొ ఎత్కి దెక తిల. జేఁవ్, జలె, జేఁవ్ గలిలయులు, సర్ద తెన్ జోక మరియాద కెర్ల.

46 జలె, జా గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచి కానా మెంతి గఁవ్వి యేసు అన్నె ఉట్ట అయ్లన్. జా సుట్టు, ఒత్తయ్ పానిక ద్రాచ రస్సుమ్ మార్సుప కెర తిలొ. జలె, యేసు అప్పె కానాతె తతికయ్, ఇదిల్ దూరి తిలి కపెర్నహూమ్ మెంతి గఁవ్వి హేరోదు రానొచొ వెల్లొ అదికారి ఎక్కిలొచొ పుత్తుసి జొర్జొ సేడ అస్సె.

47 యేసు యూదయ ప్రదేసిమ్ ముల దా గలిలయ ప్రాంతుమ్తె జా అస్సె మెన జో వెల్లొ మాన్సు సూన్లి బేగి, బార్ జా, యేసుతె అయ్లన్. జోచొ పుత్తుసి మొర గెచ్చెదె గే జియెదె గే, దస్సి జా అస్సెచి రిసొ, "బేగి జా అమ్చొ పుత్తుక చెంగిల్ కెరు" మెన యేసుక బతిమాల్ప జా సంగిలన్.

48 జలె, యేసు జోక, "దేముడు దిలి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త కమొ నే దెకిలె, తుమ్ నంప కెర్సు నాయ్" మెన సంగిలన్.

49 యేసు ఇసి సంగితికయ్, జో "బాబు, అమ్చొ బోబొ నే మొర్తి రితి బే బేగి జె" మెన జో అన్నె బతిమాల్ప జా సంగిలన్.

50 తెదొడి యేసు జోక, "గో, తుచొ పుత్తుది జియెదె!" మెన సంగిలన్. యేసు సంగిల్లి కోడు జో మాన్సు నంప కెర, గెరి గెచ్చుక బార్ జలన్.

51 జో వట్టె గెతె తతికయ్, జోచ గొత్తి సుదల్ జో తెన్ దస్సుల్ జల. "తుచొ పుత్తుది జిలొ!" మెన జోక సంగిల.

52 "కెత్తి గంటల్క చెంగిల్ జలొ?" మెన జో పుసిలన్, చి జేఁవ్ జోక "కాలి ఒంటి గంటక జొర్జొ గెలి!" మెన సంగిల.

53 జలె, "తుచొ పుత్తుది జియెదె" మెన యేసు సంగిలి గడియ జయ్యి మెన జొర్జొ సేడ్లొ నాడుచొ అబ్బొసి చినన్లొ. జాకయ్, జోచి గెర్చ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ యేసుక నంపజా గెల.

54 యూదయ ప్రదేసిమ్ ముల గలిలయ ప్రాంతుమ్తె తొలితొ ఉట్ట అయ్లి జా సుట్టు తెంతొ, ఈంజొ నాడుక చెంగిల్ కెర్లిసి తెన్ జోచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త కమొ దొన్ని జల.

5

యేసు యెరూసలేమ్ పట్నుమ్తె ఉట్ట గెలిసి

1 ఈంజ జర్గు జలి పడ్తొ, యూదుల్చి పండుగు అన్నెక్ అయ్లిచి రిసొ దేముడుచి దేవులుమ్ తిలి యెరూసలేమ్ పట్నుమ్తె యేసు ఉట్ట గెలన్.

2 జలె, జా పట్నుమ్తె 'మెండల్ వీది' మెన ఏక్ టాన్ అస్సె. ఒత్త ఏక్ వెల్లొ కుండి అస్సె. ఎబ్రీ బాస తెన్ జా కుండిచి నావ్ 'బేతెస్డ'. జా కుండిచి సుట్టునంత, పాఁచ్ గుమ్మల్ తిలి టాన్ ఏక్ అస్సె.

3 ఒత్త రగరగాల్ రోగల్చ బెర అస్తి, గుడ్డి మాన్సుల్, సొట్ట మాన్సుల్, అత్తొ చట్టొ లంబ గెల మాన్సుల్, దసచ అస్తి.

4 *కిచ్చొక ఒత్త అస్తి మెలె, గడియ గడియక ఏక్ దూత జా గడ్డె ఉత్ర జా కెర, పాని కదుల్ కెరెదె, చి జో పాని కదుల్ జలి బేగి కో జలెకు రోగి తొలితొ పానితె ఉత్రెదె గే, జోవయించి జబ్బు గెచ్చ, చెంగిల్ జయెదె.

5 జలె, ముప్పయ్ అట్టు వెర్సుల్చి జబ్బు తిలొ ఏక్ మాన్సు ఒత్త అస్సె.

6 యేసు జా వెల్లి కుండి తిలిస్తె గెచ్చ, జో రోగిక దెక, 'ఒత్త ఎత్తివాట్ దీసల్ తెంతొ జోచి అంతుర్నొతె నిజ తా మాలజ్ జా అస్సె' మెన చిన కెర, "తుక నిజుమి చెంగిల్ జంక ఇస్టుమ్ అస్సె గే?" మెన జోక పుసిలన్.

7 జో రోగి "బాబు, పాని కదుల్ జలి బేగి అంక పానితె ఉత్రయ్తొసొ కో నాయ్, చి ఆఁవ్ ఉత్తిర్తె ఎద అన్నె కో గే అంచి కంట అగ్గె ఉత్రెదె" మెన సంగిలన్.

8 యేసు జోక "తుయి ఉట్ట, తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండు!" మెన సంగిలన్.

9 సంగిలి బేగి, జో మాన్సు చెంగిల్ జా జోచి అంతుర్నొ వయన ఇండిలన్.

10 జా దీసి, యూదుల్చి బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి. జలె, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ సగుమ్జిన్ చెంగిల్ జలొ జో మాన్సుక దెకిల. దెక, "ఈంజ సెలవ్ కడన్లి దీసి. తుచి అంతుర్నొ వయుక గారు!" మెన సంగిల.

11 దస్సి సంగితికయ్, చెంగిల్ జలొ జో మాన్సు " 'తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండు' మెన, అంక చెంగిల్ కెర్లొసొ సంగిలన్, చి వయన ఇండిలయ్" మెన జోవయింక జబాబ్ దిలన్.

12 " 'తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండు' మెలొసొ కో?" మెన జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ పుసిల.

13 జో కొన్సొ జయెదె గే చెంగిల్ జలొ జో మాన్సు నేనె. కిచ్చొక మెలె, ఒత్త ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ తతికయ్, యేసు, కో నే దెకితె, ఉట్ట గెచ్చ తిలొ.

* **5:4 5:4** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 4 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

యేసు జో మాన్సు తెన్ అన్నె దస్సుల్ జా జాగర్త సంగిలిసి

14 పడ్తొ, చెంగిల్ జలొసొక యేసు దేముడుచి
గుడితె చజ కెర, జోక "ఈందె, అప్పె తుయి చెంగిల్
అస్సిసి. అన్నె కిచ్చొ జవుస్ వెల్లి బాద నే సేడ్డి రిసొ
అన్నె పాపుమ్ కెరు నాయ్" మెన జాగర్త సంగిలన్.
15 జో మాన్సు ఒత్త తెంతొ గెచ్చ, "అంక
చెంగిల్ కెర్లొసొ యేసుయి" మెన యూదుల్చ వెల్లెల
మాన్సుల్క సంగిలన్.
16 జలె, సెలవ్ కడన్లి దీసి యేసు ఈంజ కామ్ కెర్లి
రిసొ, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక అల్లర్ కెరుక
దెర్ల.
17 దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక, "అగ్గె
తెంతొ ఎద కి అంచొ దేముడు అబ్బొ కామ్ కెర్తె
తత్తయ్. ఆఁవ్ కి జోచి కామ్ కెర్తె అస్సి" మెన
సంగిలన్.
18 జలె, 'సెలవ్ కడన్లి దీసి పిట్టవన కామ్ కెర్తయ్'
మెన, అన్నె, దేముడు తెన్ సమ్మందుమ్ మెనన్లొ
జోక 'అబ్బొ' మెన యేసు సంగిలిస్చి రిసొ, యేసుక
మారుక మెన అన్నె ఒగ్గర్ ఉచర జల.

యేసుచి అదికారుమ్ కేనె తెంతొ జెతయ్

19 జలె, కోపుమ్ జల జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క
యేసు ఇసి మెన సంగిలన్. "ఆఁవ్ తుమ్క కిచ్చొ
నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, దేముడు అబ్బొ
కెర్తిసి కేన్ జలెకి ఆఁవ్ పుత్తుసి దెకిలె, జయ్యి దస్సి
కెర్తె తయిందె, వేరచి కిచ్చొ కెరుక నెంజె. అబ్బొ కిచ్చొ
కెర్లె, ఆఁవ్ పుత్తుసి జయ్యి కెర్తసి.
20 ఆఁవ్ పుత్తుస్క దేముడు అబ్బొ ప్రేమ కెర్తయ్.
దేముడు అబ్బొ కెర్తిసి ఎత్కి ఆఁవ్ జోచొ పుత్తుస్క
దెకయ్తె తత్తయ్. తుమ్ దెకిల ఈంజేఁవ్ కమొచి
కంట అన్నె జీన్ల కమొ ఆఁవ్ పుత్తుస్క దేముడు
అబ్బొ దెకయెదె. తుమ్ ఆచారిమ్ జస్తె.
21 కీస కమొ మెలె, మొర గెలసక ఉట్టవ దేముడు
అబ్బొ జోవయింక కీసి అన్నె జియడ్డయ్ గే, దస్సి,
కక్క జియడుక సర్ద జయిందె గే, జోవయింక జియడ
చెంగిల్ కెరిందె.
22 పడ్తొ, దేముడు అబ్బొ కక్క సొంత తీర్పు కెరె
నాయ్. తీర్పు కెర్తి అదికారుమ్ ఆఁవ్ జోచొ పుత్తుస్క
సొర్ప కెర దా అస్సె.
23 దేముడు అబ్బొక మాన్సుల్ కీసి గవురుమ్
కెర్తతి గే, దస్సి ఎత్కిజిన్ ఆఁవ్ జోచొ పుత్తుస్క
కి గవురుమ్ కెర్తు మెన, జో సెలవ్ దా అస్సె.
ఆఁవ్ పుత్తుస్క కో గవురుమ్ కెర్తి నాయ్ గే, అంక
తెద్రయ్లొ దేముడు అబ్బొక కి గవురుమ్ కెర్తి నాయ్.
24 "తుమ్క కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆఁవ్
సంగితసి మెలె, అంక తెద్రయ్లొసొక నంప కెర
కో అంచి కోడు సూన కెరుల గే, పరలోకుమ్చి
రాజిమ్తె బెదితి వరుమ్ జోవయింక దొర్కు జా
అస్సె. పాపుమ్చి రిసొ జేఁవ్ మొర గెల రిత జా
తిలె కి, జేఁవ్ కెర్ల పాపల్ చెమించుప జా సిచ్చతె గెతి
నాయ్, గని జివ్వి జా అస్తి.
25 "తుమ్క నిజుమి కచితుమ్ ఆఁవ్ కిచ్చొ
సంగితసి మెలె, మొర గెలస ఆఁవ్ దేముడు
పుత్తుస్చి అవాడ్ సూన్తి సమయుమ్ జెతయ్,
అప్పె కి జా అస్సె, కో సూన నంపజవుల గే, నొవర్
జిలి రితి జా, దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుల.
26 జీవ్ కెర్తి సెక్తి జో అబ్బొసి జలొ దేముడుచి అత్తి
అస్సె, జలె, దొర్కు జలి జయ్యి సెక్తి ఆఁవ్ జోచొ అబ్బొ
జలొ దేముడు పుత్తుస్క దా అస్సె.
27 అన్నె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అస్సిచి రిసొ
అంక మాన్సుల్క తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక, చెమించుప
కెరుక, అదికారుమ్ దా అస్సె.
28 ఇన్నెచి రిసొ తుమ్ కిచ్చొ ఆచారిమ్ సేడ
నాయ్, కిచ్చొక మెలె, మొర గెల మాన్సుల్,
మెన్సున్ల్తె తిలస ఎత్కి, అంచి అవాడ్ సూన బార్
జతి సమయ్యుమ్ జెయెదె.
29 తెదొడ్క జేఁవ్ బార్ జా, సత్తిమ్ కెర్లస అన్నె జీవ్
జా ఉట్ట పరలోకుమ్తె గెచ్చ చెంగిల్ జితె తవుల,
సత్తిమ్ నే కెర్లస ఉట్ట, సిచ్చతె గెచ్చుల.
30 "జలె, కిచ్చొ అఁవ్వి కెరుక అంక అదికారుమ్
నాయ్, దేముడు అబ్బొతె ఆఁవ్ సూన్లి రితి ఆఁవ్
తీర్పు కెర్తసి ఆఁవ్ కెర్తి తీర్పుతె కిచ్చొ తప్పు నాయ్.
కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ కిచ్చొ వేర ఉచరి నాయ్, గని
అంక ఎక్కి ఆస. కిచ్చొ మెలె, అంక తెద్రయ్లొసొచి
ఇస్టుమ్ తిలిసి పూర్తి జర్గు కెరుక.

యేసుచి రిసొ సాచి

31 "అంచి రిసొ ఆఁవ్ ఎక్కిలొ సాచి సంగన్లె,
అంచి సాచి సత్తిమ్చి గే అబద్దుమ్చి గే రుజ్జు
నాయ్.
32 అంచి రిసొ సాచి సంగితొసొ అన్నొక్లొ అస్సె. జో
అంచి రిసొ సాచి సంగిలిసి సత్తిమ్ మెన జాని.
33 మెలె, యోహానుక 'కిచ్చొ సాచి సంగెదె?' మెన
సూన్తి రిసొ తుమి జా సుట్టు సగుమ్జిన్చి అత్తి
కబుర్ తెద్రయ్లదు, చి ఆఁవ్ కొన్సొ గే జో సాచి
సంగిలన్.
34 అంచి రిసొచి ముక్కిమ్ జలి సాచి మాన్సు
సంగిలిసి నెంజె, గని తుమ్క 'నంపజా రచ్చించుప
జతు' మెన, యోహానుచి సాచిచి రిసొ తుమ్క ఆఁవ్
ఉచరయ్తసి.

35 దొర్కు జలిసి మాన్సు చినితి రిసొ దీవు లగితె
తిలె కీసి తమ్మస ఉజిడ్ దెతయ్ గే, దస్సి, ఉజిడ్
రితొ జా, అంచి రిసొ యోహాను సాచి సంగితె తిలొ.
జో సంగిలి సాచి సూన, తూమ్ కి గడియయ్ సర్ద
తెన్ తిలదు.
36 "గని, యోహానుచి సాచిచి కంట అంక జీన్లి
సాచి అస్సె. ఆఁవ్ కెరుక మెన దేముడు అబ్బొ దిల
కమొ, ఈంజేఁవ్ ఆఁవ్ కెర్త కమొయి దెకిలె, జొయ్యి
అంక తెర్రయ్‌లొ మెన ఈంజేఁవ్ కమొయి అంచి
రిసొ సాచి సంగితతి.
37 "పడ్తొ, అంక తెర్రయ్‌లొ అబ్బొయి అంచి రిసొ
సొంత సాచి సంగిలన్. తూమ్ కెయ్య జోచి అవాడ్
సూన్‌సు నాయ్, జోచి రూపుమ్ తుమ్ కెయ దెకున్
నాయ్.
38 జోచి కోడు తుమ్‌చి పెట్టి నాయ్ మెన కిచ్చొ
రుజు తత్తయ్ మెలె, జో తెర్రయ్‌లొసొక తుమ్ నంప
కెర్సు నాయ్.
39 దేముడుచి రాజిమ్‌తె బైద పరలోకుమ్‌తె
గెతి రిసొ దొర్కు జలి గ్యానుమ్ పున్నిమి దెతిసి
దేముడుచ కొడొతె తయెదె మెన దేముడుచ కొడొ
తుమ్ రోజుక దెకితసు. జలె, జెఁవ్వి అంచి రిసొ
సాచి సంగితతి.
40 జేఁవ్ కొడొ అంచి రిసొ సాచి సంగిలే కి, అంచితె
దొర్కు జతి పరలోకుమ్‌చి జీవ్ సంగితి రిసొ తుమ్
అంచితె జెంక ఎద్గరె నెసుసు. అంక నంపజలె,
తుమ్‌క దొర్కు జతి.
41 "మాన్సు దెతి గవురుమ్ అంక నాయ్.
42 గని దేముడుచి ప్రేమబుద్ది తుమ్‌చి పెట్టి నాయ్
మెన జాని.
43 అంచొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి నావ్ తెన్
ఈంజ లోకుమ్‌తె ఆఁవ్ జా అస్సి, గని తుమ్ అంక
నంప కెర్సు నాయ్. గని, కో జలెకు వేర మాన్సు
అఁవ్వి కెర అయ్‌లె, జోకయ్ నంప కెర్తె.
44 మాన్సు సంగితి గవురుమ్ ఎక్కిలొతె ఎక్కిలొ
తుమ్ సంగితసు, గని ఎక్కిలొ దేముడు దెతి
గవురుమ్‌క తుమ్ కోర్‌ప జసు నాయ్. జాకయ్
తుమ్ కీసి నంప జస్తె, నెతుర్సు.
45 "జలె, అబ్బొసి జలొ దేముడుచి మొక్మె
తుమ్‌క నేరిమ్ వయడ్తొసొ ఆఁవ్ మెన తుమ్
ఉచర నాయ్. 'మోసేచి అత్తి ప్రబు రెగిడ్లి ఆగ్నల్
నంపజలమ్, చి జాకయ్ రచ్చించుప జమ్‌దె.'
మెన, తుమ్‌క తుమి ఉచర్తసు. గని జయి బోదన
తుమ్‌క నేరిమ్ వయడ్తె అస్సె.
46 మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగిడ్లిసి
కోడు తుమ్ నంప కెర్తదు జలె, అంకయ్ నంప కెర్తదు!
కిచ్చొక మెలె, అంచి రిసొయి జో రెగిడ్లొ.
47 గని మోసే రెగిడ్లిసి తుమ్ నంప నే కెర్లె, ఆఁవ్
సంగిత కొడొ కీసి నంప కెర్తె!" మెన జేఁవ్ వెల్లెల
మాన్సుల్‌క యేసు సంగిలన్.

6

పాఁచ్ వెయిల్ జిన్‌క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి *(మత్త 14:13-21; మార్కు 6:30-44; లూకా 9:10-17)*

1 ఇన్నెచి పడ్తొ యేసు గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె
అన్నె గెచ్చ, జా గలిలయచి సముద్రుమ్ గాడు జీన
ఒత్తల్‌తొ గెలన్. జా గాడుక 'తిబెరియ గాడు' కి
మెనుల.
2 జలె, జబ్బుల్‌క జో యేసు చెంగిల్ కెర్త దేముడు
అబ్బొసి దిలి అదికారుమ్‌క రుజు దెకయ్‌త కమొ
జేఁవ్ దెక తిలి రిసొ, ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ గాడుచి
ఒడ్డువాట్ ఇండ యేసుచి పట్టి గెచ్చుక బార్ జల.
3 జలె, యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ ఏక్ మెట్టయ్
వెగ, వెస అస్తి.
4 యూదుల్‌చి *పస్కా మెంతి పండుగు అన్నెక్
సుట్టు పాసి జెతయ్.
5 యేసు దెకిల్ పొది, ప్రెజల్ జట్లు జట్లు తెన్
జోతె జెతిసి దెక, పిలిప్ మెలొ సిస్సుడుక "ఈంజేఁవ్
ప్రెజల్ కతి రిసొ అమ్ కీసి అన్నిమ్ గెనుక?" మెన
పుసిలన్.
6 కిచ్చొ కెరుక గే యేసు జానె, గని, జోచి రిసొ
పిలిప్ కెద్ది దయిరిమ్ తెన్ నంపజతయ్ గే దెకితి
రిసొ దస్సి మెన యేసు పుసిలన్.
7 జలె, పిలిప్ జోక, "ఈంజేఁవ్ మాన్సుల్
ఎత్కిజిన్‌క ఇదిల్ ఇదిల్ జవున్ దెంక జలె, †వెయి
వెండ్లుచ పొడియొ జలెకు నే బెరె" మెన సంగిలన్.
8 గని సీమోను పేతురు మెలొ సిస్సుడుచొ
అంద్రెయ మెలొ బావొసి జేఁవ్ సిస్సుల్‌తె అస్సె.
9 ఈంజొ, జలె యేసుక "ఓదె, ఇన్నె తిలొ
ఇదిలోసొ నాడు ఎక్కిలొక పాఁచ్ పొడియొ చి దొన్ని
ఇదుద్ల మొస్స అస్తి, గని ఎత్కిజిన్‌క తెద్దిలి కీసి వంట
దెంక జయెదె!" మెన సంగిలన్.
10 యేసు "ఎత్కిజిన్‌క వెసవ దాస" మెన
సిస్సుల్‌క సంగిలన్. జలె, ఒత్త చెంగిలి వెసితి రితి
గర్చి చివ్వర్ తిలి టాన్ ఒగ్గర్ అస్సె, చి ఎత్కిజిన్
ప్రెజల్ వెసిల. ఎక్కి ముస్సుబోదల్‌క లెక్క కెర్లె, జేఁవ్
మొత్తుమ్ పాసి పాసి పాఁచ్ వెయిల్‌జిన్ జల.

---

* **6:4 6:4** పూర్గుమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతొ ప్రబు రచ్చించుప కెర్లిసి ఏద కెర్తి పండుగు, ఈంజ. జా పండుగ్‌క నే పులయ్‌ల పొడియొ రిత పొడియొ కవుల. † **6:7 6:7** నెంజిలె, దొన్ పుంజొజిన్ మాన్సుల్‌క ఏక్ దీన్‌చి కూలి డబ్బుల్ దెతి ఎదిలి డబ్బుల్.

11 జలె, యేసు జేఁవ్ పోడియొ నజన, “తూయి
ఈంజ అన్నిమ్ దా దయ కెర్లది” మెన దేముడు
అబ్బొస్క ఉచర, వెస తిలస ఎత్కిజిన్క పాఁవితి
రితి వంట దిలన్. మొస్సతెన్ కి దస్సి కెర, జేఁవ్ పేట్
బెర్తు కతి రితి వంట దిలన్.
12 ఎత్కిజిన్ పేట్ బెర్తు కయ్లి పడ్తొ, “ఆరి పాడ్
జవున్ నాయ్ మెన, సేంసిల గండల్ గుడ్డ ఆన”
మెన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్.
13 జలె, ఎత్కిజిన్ కయ్ల జేఁవ్ పాఁచ్
పోడియొచ సేంసిల గండల్ సిస్సుల్ గుడ్డిల.
గుడ్డిలె, బార గంపల్ బెర్తు జల.
14 జలె, దేముడు అబ్బొసి దిలి అదికారుమ్క
రుజ్జు దెకయ్లి ఈంజ కామ్ ప్రెజల్ దెక కెర, “ఒహొ,
‘అంచి కబుర్ సూనయ్తొసొక బూలోకుమ్తె బార్
కెరిందె’ మెన దేముడు సంగిలొసొ ఈంజొయి” మెన
సంగితె తిల.
15 తెదొడి, జోక రానొ కెర్తి రిసొ దెరుక మెన ప్రెజల్
కోర్ప జల, గని జోవయించి ఉద్దెసుమ్ చిన కెర,
యేసు జోవయింక ముల దా, ఎక్కిలొ గెచ్చ, మెట్టయ్
అన్నె గెలన్.

యేసు పానిచి ఉప్పిరి ఇండితయ్
(మత్త 14:22-27; మార్కు 6:45-52)

16 సాంజ్ జతికయ్, అందర్ జంక దెర తిలి, చి
యేసు జోవయింతె అన్నె ఉత్ర జెంక నేతయ్చి రిసొ
సిస్సుల్ “గెరి గెచ్చుమ!” మెన గడ్డె గెచ్చ,
17 జోవయించి దోనితె వెగ, గాడు ఒత్తల్తొ
తిలి కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్తె గెచ్చుక మెన, దోని
జీనవుక దెర్ల.
18 ఇదిల్ దూరి జీనయ్లి పొది, వాదు ఒగ్గర్ కెర్లి,
చి వెల్లెల కెర్టల్ కెరుక దెర్లి.
19 దస వెల్లెల కెర్టల్ కెర్తిస్తె జేఁవ్ పాసి పాసి దొన్ని
కోసుల్ దూరిక దోని ఇండయ్తికయ్, యేసు పానిచి
ఉప్పిరి ఇండ జా, దోనిక పాసి పాఁవిలన్. జో దస్సి
పాసి ఇండ జెతె తతికయ్, సిస్సుల్ దెక, “డుంబొ,
కిచ్చొ గే!” మెన, బియఁ గెల.
20 యేసు జోవయింక “తుమ్ బియ్యఁ నాయ్.
ఆఁవ్వి జెతసి” మెన దయిరిమ్ సంగిలన్.
21 తెదొడి సర్ద తెన్ జోకయి దోనితె వెగయ్ల, చి
బేగి జేఁవ్ గెతి ఒడ్డుతె దోని పాఁవ గెలి.

ప్రెజల్ యేసుక చజిలిసి

22 జలె, జా గెలి దీసి పోడియొ మొస్స కయ్ల
ప్రెజల్ సగుమ్జిన్, అన్నెక్ దీసి ఎద గాడు ఒత్తల్తొ
రకితె అస్తి. ‘గెలి దీసి ఎక్కి దోని తిలి’ మెన, ‘యేసు
జోచ సిస్సుల్ తెన్ దోనితె వెగె నాయ్, చి జో నెంతె
సిస్సుల్ ఉట్ట గెచ్చ తిల’ మెన, జేఁవ్ ప్రెజల్ ఉచార
కెర అస్తి. జాకయ్, యేసుచి రిసొ ‘మెట్టయ్ తెంతొ
ఉత్ర జెంక నేతయ్. కిచ్చొగె’ మెన రకితె అస్తి.
23 రకితె తిలె, తిబెరియ పట్నుమ్ తెంతొ, వేర
దోనివొ అయ్ల. గెలి దీసి యేసు దేముడు అబ్బొస్క
ఉచర వంట దిల పోడియొ కయ్ల జేఁవ్ ప్రెజల్
తిలిస్తె, జలె, జేఁవ్ దోనివొ అయ్ల.
24 జెతికయ్, జోచ సిస్సుల్ కి యేసు కి ఇన్నె
నాయ్ మెన ప్రెజల్ దెక, జేఁవ్ అప్పె అయ్ల దోనివొతె
వెగ, యేసుక చజుక మెన, కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్తె
గెచ్చ పాఁవిల.

పరలోకుమ్తె బెదితి సెక్తి దెతి పోడియొ

25 ప్రెజల్ గాడు జీన, యేసుక చజ, జో తిలిసి
జానన “గురుబాబు, కెఁయ ఉట్ట అయ్లది?” మెన
పుసిల.
26 యేసు జోవయింక, “తుమ్ ఆఁవ్ నిజుమి
కచితుమ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్ ఒత్త పేట్ బెర్తు
పోడియొ కా కెర సుకుమ్ జలి రిసొ అంక చజుక
అయ్లదు, గని అంచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్లి
జా కామ్చి గుర్తు అర్దుమ్ కెరన్లి రిసొ నాయ్.
27 ఆఁగ్ సుకుమ్ కెర్తి అన్నిమ్ గట్రచి రిసొ తుమ్
ఉచర్తె తా నాయ్. జా ఎత్కి పాడ్ జతిసి. అన్నిమ్,
మెన పరలోకుమ్తె బెదితి సెక్తి దెతిస్క టాలి కెర్లె,
జయ్యి అన్నిమ్క కోర్ప జా. జయ్యి అన్నిమ్, జలె,
కెఁయఁక తెఁయఁక తా గెతిసి. జయ్యి అన్నిమ్.
జలె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ తుమ్క
దెయిందె. జయ్యి తుమ్క ముక్కిమ్. జా దెంక
అంక అదికారుమ్ కీసి తంక మెలె, దేముడు అబ్బొ,
దేముడు, అంచి అదికారుమ్చి రిసొ సాచి సంగ
జోచి ముద్ర దా అస్సె,” మెన ప్రెజల్క యేసు
సంగిలన్.
28 తెదొడి జేఁవ్ ప్రెజల్ జోక “దేముడుచ కమొ
అమ్ కెరుక మెలె, అమ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె?” మెన
పుసిల.
29 యేసు జోవయింక “దేముడు తుమ్క కిచ్చొ
పూచి తియార్తయ్ మెలె, ఆఁవ్ జో తెర్రయ్లొసొక
తుమ్ పూర్తి నంపజంకయ్” మెన సంగిలన్.
30 సంగితికయ్, జేఁవ్ జోక “జలె, ‘జో తెర్రయ్లొ
రచ్చించుప కెర్తొసొ తుయి’ మెన అమ్ దయిరిమ్
తెన్ నంపజతి రిసొ తుచి అదికారుమ్క కిచ్చొ గుర్తు
అమ్క దెకయ్తె? కిచ్చొ వెల్లి కామ్ కెర అమ్క రుజ్జు
దెకయ్తె?

‡ **6:31 6:31** జా బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది కిచ్చొ కతిసి యూదుల్క నాయ్, చి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు రోజుక ఆగాసుమ్
తెంతొ జా ‘మన్నా’ మెలిసి సువితె తిలన్. ఏక్ రగుమ్ పిట్టల్ కి సేడయ్తె తిలన్; ‘పొడ కతు’ మెన. నిర్గమకాండుమ్ 16:1-36.

31 అమ్చ పూర్గుమ్చ వెల్లి బయిలె బుల్తె తిలి
పొది, ‡‘మన్నా’ మెలి పోడియొ రితిసి కతె తిల.
జాకయ్,
పరలోకుమ్మతె తెంతొ చి పోడియొ రితిసి జోవయింక
జో దిలొ
మెన దేముడుచ కొడొతె రెగ్డ అస్సె, గెద” మెన
సంగిల.
32 ప్రెజల్ యేసుక దస్సి సంగితికయ్, జో
జోవయింక, “తుమ్క కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్
సంగితసి మెలె, తుమ్చ పూర్గుల్క పరలోకుమ్
తెంతొ చి పోడియొ మోసే దిలిసి నెంజె. దేముడు
అబ్బొయి దిలిసి. జలె, తుమ్క నిజుమ్ జలి పోడి
రితి, నిజుమ్ జలి పోడి దేముడు అబ్బొ అప్పె
పరలోకుమ్ తెంతొ తెద్రవ దా తుమ్క దెతయ్.
33 దేముడు అబ్బొ దిలి జయ్యి పోడియొ, కిచ్చొ
జయెదె మెలె, పరలోకుమ్ తెంతొ అప్పె రితి ఉత్ర
అయ్లిసి. జయ్యి పోడి ఒండి లోకుమ్చక సరి జతి
జీవ్ దెతిసి” మెన యేసు సంగిలన్.
34 యేసు దస్సి సంగితికయ్, “బాబు, జయ్యి
పోడి అమ్క దెతె తా” మెన ప్రెజల్ సంగిల.
35 జలె, యేసు జోవయింక, “సరి జతి జీవ్ దెతి
జా పోడి ఆవ్వి. కో అంక పూర్తి నంపజా §అంచితె
జెవుల గే, జోవయింక చూ, తాన్ కెయక అన్నె కెరె
నాయ్.
36 గని, ‘అంక దెకిలెకి తుమ్ నంప కెర్సు నాయ్’
మెన తుమ్క అగ్గె తెంతొ సంగితసి.
37 “ ‘నంపజా రచ్చించుప జతు’ మెన కక్క
దేముడు అబ్బొ అంచితె తెద్రయెదె గే, జెవుల, చి
కో అంక నంపజా జెవుల గే, జోవయింక కెయక కి
‘తుమ్క నెసి’ మెన ఉదడి నాయ్.
38 ఆవ్ పరలోకుమ్ తెంతొ అయ్లిసి కిచ్చొక
మెలె, అంచి సొంత ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి కెరుక
నాయ్, గని, అంక తెద్రయ్లొసొ సంగిలిసి
నెరవెర్సుప కెరుకయ్.
39 అంక నంపజతి రిసొ కక్క జో అంచితె
తెద్రయెదె గే, జోవయింతె కక్క నే పిట్టయ్తె, వెల్లి
తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక, జోవయింక జియడ
పరలోకుమ్మతె బెదవుక అస్సె.
40 మెలె, అంచొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి
ఇస్టుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘దేముడు ప్రబుచొ ఎక్కి
పుత్తుసి ఈంజొయి’, మెన ‘ఈంజొయి అమ్క దొర్కు
జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ’ మెన, కో అంక చిన
పూర్తి నంపజవుల గే, పరలోకుమ్మతె బెదితి జీవ్
జోవయింక దొర్కు జయెదె, చి వెల్లి తీర్పు కెర్తి
జా ఆకర్ దీసిక జోవయింక జియడ పరలోకుమ్మతె
బెదయిందె. ఈంజయ్ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి
ఇస్టుమ్” మెన యేసు సంగిలన్.

యేసుచి రిసొ యూదుల్ అన్మానుమ్ జలిసి

41 ‘పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్ర అయ్లి పోడి
ఆవ్వి’ మెన యేసు సంగిలి రిసొ, ఒత్త తిల జేవ్
యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోచి రిసొ కోపుమ్ జా,
42 ఇసి మెన లట్టబన్ల. “ఈంజొ యేసు
యోసేపుచొ పుత్తుసి, గెద. జోచ అయ్యస్అబ్బొస్క
జానుమ్, గెద. దస్సి జలె, ‘పరలోకుమ్ తెంతొ
ఉత్ర అయ్లయ్’ మెన కిచ్చొక సంగితయ్?” మెన
ఆస్సిల.
43 జేవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక
కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఆవ్ సంగిలిస్చి రిసొ
అన్మానుమ్ జా లట్టబన నాయ్.
44 అంక తెద్రయ్లొ దేముడు అబ్బొ మాన్సుచి
పెట్టి జోవయింక సికడ బుకార్లెకయ్ జేవ్ అంక
నంపజా జెవుల. అయ్లె, వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా
ఆకర్ దీసిక జోవయింక జియడ పరలోకుమ్మతె
బెదయిందె.
45 పూర్గుల్చి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లుచ
కొడొతె రెగ్డ అస్సె.
దేముడు జేవ్ ఎత్కిజిన్క సొంత సికడెదె”
మెన రెగిడ్లి కోడు. దేముడు అబ్బొ జోవయింక
సంగిలిసి కో సూన సికుల గే, అంక నంపజా జెవుల.
46 “జోతె తెంతొ అయ్లొసొక పిట్టవ, కోయి
దేముడు అబ్బొక కెయ దెకితి నాయ్. ఎక్కిలొయి
జోక దెక అస్సె.
47 జలె, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్
సంగితసి మెలె, అంక కో సత్తిమ్ తెన్ నంపజవుల
గే, జేవ్ నంపజలి తెంతొ, పరలోకుమ్చి రాజిమ్మతె
బెదయ్ అస్తి.
48 సరి జతి జీవ్ దెతి పోడి, ఆవ్వి.
49 “తుమ్చ పూర్గుమ్చ జా వెల్లి బయిలె బుల్తె
తిలి పొది ‘మన్నా’ మెలి జా పోడి కయ్లెకి,
మాములుమ్ మొర్తి సమయుమ్ జా అయ్లె పొది,
మొర్ర గెల.
50 ఆవ్ అప్పె సంగితిసి, జలె, పరలోకుమ్ తెంతొ
దొర్కు జతి ఈంజయ్ పోడి, జలె, కిచ్చొక ఉత్ర జా
అస్సె మెలె, ఈంజయి పోడి, కో కవుల గే, మొర్లె పొది
సిచ్చ తిలి మొర్నుతె గెతి నాయ్.
51 పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్ర అయ్లి జీవ్ దెతి
పోడి ఆవ్వి. ఈంజయ్ పోడి కో కవుల గే,
పరలోకుమ్మతె గెచ్చ కెయక తెయక చెంగిల్
జివుల. జలె, ‘జోవయించి పాపుమ్చి సిచ్చ జతి
మొర్నుతె గెతు నాయ్, గని అంచి వరుమ్ నజ

§ **6:35 6:35** మెలె ‘అంచి తెన్ బెదుల, అంచి రాజిమ్మతె బెదుల’.

రచ్చించుప జతు' మెన ఆఁవ్ కిచ్చొ పొడి దెయిందె మెలె, అంచి *ఆఁగ్" మెన సంగిలన్.

52 యేసు జా సంగితికయ్, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ బమ్మ జా, "అమ్ కతి రిసొ ఈంజొ మాన్సు జోచి ఆఁగ్ అమ్మక కీసి దెంక జయెదె?" మెన ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ లట్టబ్తె తిల.

53 జాకయ్ యేసు జోవయింక, "తుమ్మక ఆఁవ్ నిజుమి కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొచి ఆఁగ్ తుమ్ నే కయ్లె, అంచి లొఁయి తుమ్ నే పిల్లె, తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొ జీవ్ తయె నాయ్.

54 అంచి ఆఁగ్ కో కవుల గే, అంచి లొఁయి కో పివుల గే, దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి జీవ్ జోవయింక దొర్కు జా అస్సె, చి వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక, జోవయింక జియడ, పరలోకుమ్తె బెదయిందె.

55 జాకయ్, అంచి ఆఁగ్ ముక్కిమ్ జలి అన్నిమ్, అంచి లొఁయి ముక్కిమ్ జలి పితిసి జయెదె.

56 కో అంచి ఆఁగ్ కతి రితి అంచి లొఁయి పితి రితి జతతి గే, జో అంచి పెట్టి తత్తతి, చి ఆఁవ్ జోచి పెట్టి తయిందె.

57 "జీవ్ తిలొ దేముడు అబ్బొ అంక ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయ్లొ. జోచి జీవ్ అంచి పెట్టి అస్సె, చి జోచి జీవ్కయ్ ఆఁవ్ జితసి. దస్సి అంకయ్ కో కయ్లి రితి జా అంక జోచి పెట్టి తియనుల గే, అంచి జీవ్చి రిసొ జేఁవ్ కి జివుల.

58 పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్త్ర అయ్లి పొడి ఈంజయి. తుమ్చ పూర్గుమ్చ కయ్లి రగుమ్ నెంజె. గని, ఈంజయ్ పొడియొ కో కవుల గే, పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెఁయఁక తెఁయఁక జివుల" మెన యేసు సికడ్లన్.

59 యేసు కపెర్నహూమ్ పట్నుమ్చి జేఁవ్ యూదుల్చి సబ గెరి ఇసి మెన సికడ్లన్.

యేసు సంగిలి బోదనచి రిసొ జో తెన్ బులుక ములిలిసి

60 యేసుక ఇదిల్ నంపజా సిస్సుల్ జంక దెర్ల మాన్సు, జలె, జో సంగిలిసి సూన కెర, జోవయింతె సగుమ్జిన్ బమ్మ జా, "జా కోడు అల్లర్చి! జా కోడు కో సూనుల!" మెన సంగిల.

61 జో నిసొన్ల సిస్సుల్ కి అన్మానుమ్ లట్టబ్తతి మెన యేసు పెట్టి జానిలన్, చి "ఆఁవ్ అప్పె సంగిలిస్చి రిసొ తుమ్ అన్మానుమ్ జతసు గే?

62 జలె, ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ ఆఁవ్ అగ్గె తిలిస్తె అన్నె వెగ గెతిసి తుమ్ దెకిలె, కీస్ జస్తె!

63 జీవ్ తిలెకయ్ మాన్సు జియెదె. జీవ్ నెంజిలె, ఆఁగ్ కామ్మక నెంజె. ముక్కిమ్ జలి ఆఁవ్ సంగిలి జీవ్ కిచ్చొతె మెలె, ఆఁవ్ తుమ్మక సంగిల కొడొతెయ్ అస్సె.

64 గని తుమ్చితె సగుమ్జిన్ నంపజతి నాయ్" మెన జోవయ్యింక సంగిలన్. జోవయింతె కో నంపజతి నాయ్ గే, అన్నె పడ్తొక జోక మార్తసచి అత్తి కో దెర దెయెదె గే, యేసు అగ్గె తెంతొ జానె.

65 తెదొడి అన్నె, "జాకయ్ 'దేముడు అబ్బొ జా సెక్తి దిలెకయ్, నెంజిలె కో కి అంక నంపజంక, అంచితె జెంక నెతిర్తి' మెన తెదొడి సంగిలయ్" మెన సంగిలన్.

66 జలె, జా దీసి జో సంగిలిసి ఓర్సుప జంక నెత్ర కెర, జోవయించి పట్టి గెతె తిలసతె ఒగ్గర్జిన్ సిస్సుల్ అన్మానుమ్ జా, ఒత్త తెంతొ జో తెన్ బుల్తి నాయ్.

67 జేఁవ్ దస్సి జతికయ్, జో నిసొన్ల బారజిన్ సిస్సుల్క యేసు, "తూమ్ కి అంక ముల దా ఉట్ట గెతె గే?" మెన పుసిలన్.

68 "ప్రబు, అమ్ అన్నె కత్తెయ్ గెచ్చుమ్దే? దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక కీసి గే తుచ్చయ్ కొడొతె సూనుక జతయ్, గని అన్నె కత్తెయ్ నాయ్.

69 జాకయ్ 'దేముడుచి సుద్ది తిలొసొ† క్రీస్తు తుయి' మెన తుకయ్ అమ్ నంపజా అస్సుమ్, కచితుమ్ జానుమ్" మెన సీమోను పేతురు దయ్యిరిమ్ తెన్ సంగిలన్.

70 తెదొడి యేసు జేఁవ్ బారజిన్క కిచ్చొ జాగర్త సంగిలన్ మెలె, "తుమ్ బారజిన్ ఎక్కిక ఆఁవ్ నిసొన్లయ్, గెద. గని, తుమ్చితె కి సయ్తాన్చొ సేవ కెర్తొసొ ఎక్కిలొ అస్సె" మెన సంగిలన్.

71 కచి రిసొ దస్సి సంగిలొ మెలె, సీమోను ఇస్కరియొతు మెలొ ఎక్కిలొచొ యూదా మెలొ పుత్తున్చి రిసొ. కిచ్చొక మెలె, పడ్తొ, జేఁవ్ జోక మార్తి రిసొ, విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి యూదా యేసుక దెర దెయెదె మెన తెదొడి కి యేసు జానె.

7

1 జా మదెనె, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక మారుక కోర్ప జా అస్తి మెన యేసు జానెచి రిసొ జోవయింక ముక్కిమ్ తిలి యూదయ ప్రదేసిమ్తె గెచ్చె నాయ్, గని గలిలయ ప్రాంతుమ్తె బుల్తె తిలొ.

2 జలె, యూదుల్చి అన్నెక్ పండుగు పాసి జా అయ్లి. జాక 'కుడియల్ పండుగు' మెనుల.

---

* **6:51 6:51** ఈంజ లోకుమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసొ జో అర్పితుమ్ జంక తిలిస్చి రిసొ 'అంచి ఆఁగ్ దెయిందె' మెన యేసు టాలి సంగితయ్. † **6:69 6:69** దేముడు తెద్రయ్లొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొసొ, * **7:3 7:3** 'యూదయ ప్రదేసిమ్తె గొ' మెన కిచ్చొక సికడ్తతి మెలె, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ చి దేముడుచి గుడి జయి ప్రదేసిమి తవుల, చి పండుగ్క మాన్సుల్ ఒత్తయ్ బెర తవుల.

3 జలె, యేసుచ బావుడ్సివొ జోక కిచ్చొ మెల
మెలె, "ఒత్త తిల తుచ సిస్సుల్ జల మాస్సుల్ దెకితి
రిసొ, ఈంజ డొంగుర్ దేసిమ్ ముల దా, *యూదయ
ప్రదేసిమ్‌తె గెచ్చ, తుచ వెల్లెల కమొ ఒత్తయ్ కెరు.
4 మెలె, 'అంచి అదికారుమ్ మాస్సుల్ చినుతు'
మెన ఎక్కిలొచి ఆస జలె, జోచ కమొ కో నెంజిల్‌తె
కెరె నాయ్. ఒగ్గర్‌జిన్ తిలిస్‌తె కెరెదె. తుయి వెల్లెల
కమొ కెర్తసి జలె, ఎత్కిజిన్ దెకితి రితి ఒత్త కెరు"
మెన సికడుక దెర్ల.
5 జోచి అయ్యస్‌చి పెట్టి జెర్మిల ఈంజేవ్
బావుడ్సివొ కి జోక 'దేముడు తెద్రయ్‌లొ క్రీస్తు
రచ్చించుప కెర్తొసొ' మెన నంప కెర్తి నాయ్.

యేసు దిలి జబాబ్

6 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక,
"ఆవ్ గవురుమ్ జతి సమయుమ్ జెంక నేతయ్.
తూమ్, మాత్రుమ్, కెద్దొడ్ తెదొడ్ గవురుమ్ జంక
జత్తయ్.
7 జేవ్ కెర్తి రితి తూమ్ కి కెర్తసుచి రిసొ,
ఈంజ లోకుమ్‌చ మాస్సుల్ తుమ్‌క విరోదుమ్ దెకుక
నెతిర్తి, గని జోవయించ కమొక 'గర్చ' మెన ఆవ్
తీర్పు సంగితసిచి రిసొ అంక విరోదుమ్ దెకితతి.
8 తుమి ఒత్త గెచ్చ పండుగు కెర. ఆవ్ అప్పెచి
మట్టుక ఈంజ పండుగ్‌క గెచ్చి నాయ్. ఆవ్ గెతి
సమయుమ్ పూర్తి జెంక నేతయ్" మెన సంగ,
9 యేసు గలిలయతె తా గెలొ.

కుడియల్ పండుగు కెర్తిస్‌తె యేసు గెలిసి

10 జలె, జోవయించ బావుడ్సివొ పండుగ్‌తె ఉట్ట
గెలి ఇదిల్ పడ్తొ, యేసు కి గెలన్. ఎత్కిజిన్ దెకిత్
రితి నాయ్, గని కో నేన్లి రితి గెలన్.
11 జా మదెనె, పండుగ్‌తె గెల యూదుల్‌చ వెల్లెల
మాస్సుల్ 'యేసు కేతె?' మెన జోక చజితె తిల.
12 ప్రెజల్ కి జోచి రిసొ జోవయింతెన్
ఇనయింతెన్ లట్టబ్తె తిల. "జో చెంగిలొ మాస్సు"
మెన సగుమ్‌జిన్ సంగితె తిలె, "నాయ్, ప్రెజల్‌క
మోసిమ్ కెర్తయ్" మెన అన్నె సగుమ్‌జిన్ సంగితె
తిల.
13 గని వెల్లెల మాస్సుల్‌క బియఁ కెర, జోచి రిసొ
కో ఎదార్దుమ్ లట్టబ్తి నాయ్.

దేముడుచి గుడితె యేసు బోదన కెర్లిసి

14 జలె, సగుమ్ పండుగ్ కేడ్లి పొది, యేసు
దేముడుచి గుడితె గెచ్చ, తెడి పెస, బోదన కెరుక
దెర్లన్.
15 జోచి బోదన సూన కెర, యూదుల్‌చ వెల్లెల
మాస్సుల్ "అమ్‌చి తెన్ ఈంజొ మాస్సు కెయ నే
సదు కెర్లె కి, బలే తెలివి తెన్ బోదన కెర్తయ్, కీసి?"
మెన ఆచారిమ్ తెన్ లట్టబన్ల.
16 జాచి రిసొ యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్
దిలన్ మెలె, "ఆవ్ కెర్తి బోదన ఆవ్ ఉచర్లిసి నెంజె.
ఈంజ అంక తెద్రయ్‌లొసొచి బోదన.
17 అంక తెద్రయ్‌లొసొచి ఇస్టుమ్ రితి కెరుక కో
కోర్‌ప జవుల గే, జెవ్వి అంచి బోదన సూన్లె, జేవ్
'దేముడు సికడ్లిసి జయెదె గే, నాయ్ మెలె, ఆవ్
ఉచర్లిసి జయెదె గే' జోవయించి పెట్టి చినుల.
18 గవురుమ్ ఆననుక ఆస జలస, జలె, జేవ్
జేవ్‌చి ఉచర్లిసి సికడుల. గని, జోక తెద్రయ్‌లొసొచి
గవురుమ్ దెకవుక ఆస జలొసొ జలె, సత్తిమ్‌చొ
జయెదె, జోతె కిచ్చొ అబద్దుమ్ తయె నాయ్.
19 "మోసే పూర్గుమ్‌చొ దేముడుచ ఆగ్నల్
తుమ్‌చి రిసొ దేముడుచ ఆగ్నల్ రెడ్డ దిలన్. గని
ఒత్త తిల ఆగ్నల్ రితి తుమ్‌చితె కో కి నిదానుమ్
కెర్సు నాయ్. నెంజిలె, కిచ్చొక అంక మారుక కోర్‌ప
జతసు?" మెన సంగిలన్.
20 యేసు దస్సి సంగితికయ్, ప్రెజల్ తుక
"బూతుమ్ దెర అస్సె, కిచ్చొగె, చి దస్సి సంగితసి!
కో తుక మారుక కోర్‌ప జతతి?" మెన సంగిల.
21 జలె, యేసు జోవయింక, "ఆవ్ జా సెలవ్
కడన్లి దీసి జో రోగిక చెంగిల్ కెర్లి కామ్ కెర్లయ్, చి
'కామ్ కెర సెలవ్ కడన్లి దీసిచి ఆగ్న పిట్టయ్‌లొ' మెన
తుమ్ ఎత్కిజిన్ అంచి రిసొ బమ్మ జతసు.
22 తుమ్ ఉచర, 'తుమ్ యూదుల్‌క
మున్సుబోద జెర్మిలె, జోవయింక దేముడుచొ మాస్సు
జవున్' మెన సున్నతి కెరనుక, జో బోదక ఇదిలిస్
సుద్ది కెర† మెన మోసే పూర్గుమ్‌చొ రెగిడ్లొ, గెద. జా
కారిమ్, జలె, మోసే తెన్ మొదొల్ జలిసి నెంజె. జోచి
కంట అగ్గెచ పూర్గుల్ కి దస్సి కెర్తె తిల. గని సున్నతి
కెర మెన ఆగ్నల్‌తె రెగిడ్లన్. జాకయ్, ఏక్ నాడు జెర్మ
అట్టు పొదుల్ జలిసి సెలవ్ కడన్లి దీసి సేడ్లె, జా ఆగ్న
పిట్టున్ నాయ్ మెన, జయ్యి దీసి, సెలవ్ కడన్లి దీసి
జలెకి, జా కామ్ కెర్తసు.
23 జలె, 'మోసే రెగిడ్లి దేముడుచి ఆగ్నల్ తెన్,
ఈంజ ఏక్ ఆగ్న పిట్టున్ నాయ్' మెన సెలవ్ కడన్లి
దీసి కి ఏక్ మాస్సుకి సున్నతి కెరుక జయెదె జలె,
సెలవ్ కడన్లి దీసి కి ఏక్ ఒండొయి మాస్సుచి ఆగ్
చెంగిల్ కెరుక నెంజె గె?
24 జలె, కిచ్చొ జవున్ జర్గు జా తిలె, ఇసి గే
దస్సి గే డీసిలి రిసొ 'ఆగ్న పిట్లి' జవున్, నాయ్
మెలె, 'ఆగ్న పిట్టె నాయ్' రిత ఆగ్నల్‌క నంపజా
అస్సున్. దస్సి, అర్దుమ్ నెంతె, కన్కారుమ్ నెంతె
తీర్పు కెరుక పోన. ఆగ్నచి అర్దుమ్, జర్గు జలిస్‌చి

† **7:22 7:22** సున్నతి

అర్దుమ్, సరిగా ఉచర తీర్పు కెర" మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

యేసుచి రిసొ ఈంజొయి క్రీస్తు గే

25 యేసు దస్సి బోదన కెర్తికయ్, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్చ మాన్సుల్ సగుమ్జిన్ " 'జోక మారుమ' మెన వెల్లెల మాన్సుల్ కోర్ప జలొసొ ఈంజొయి, కిచ్చొగె.
26 గని, ఈందె, జోవయించి మొక్మె దయిరిమ్ తెన్ బోదన కెర్తయ్, గని జోక 'పొని' కి మెంతి నాయ్. జలె, జోక 'తెద్రయిందె' మెన దేముడు సంగిలొ 'దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తు ఈంజొయి' మెన ఏక్ వేల అదికారుల్క రుజ్జు జా అస్సె గె?
27 నాయ్, కిచ్చొగె. మెలె, ఈంజొ మాన్సు కేనె తెంతొ అయ్లొ గే ‡జానుమ్. గని క్రీస్తు అయ్లెగిన, కేనె తెంతొ జెతయ్ గే కక్క నేన్తె జయె నాయ్" మెన ఉచర లట్టబన్ల.

28 జేవ్ ఉచర్లిసి యేసు జాన్లి రిసొ, దేముడుచి గుడితె బోదన కెర్తె తిలి పొది, ఇసి మెన కేక్ గలన్. " 'జోక్ర జానుమ్! జో కేనె తెంతొ అయ్లొ గే అమ్ జానుమ్!' మెన, అంచి రిసొ తుమ్ ఉచర్తసు జలె. గని నేన్సు. ఆవ్ అవ్వి జెంక నాయ్. అంక తెద్రయ్లొసొ సత్తిమ్ తిలొసొ. జోక తుమ్ నేన్సు.
29 ఆవ్ మాత్రుమ్, జోక జాని. కీసి మెలె, ఆవ్ జోతె తెంతొ ఉత్ర అయ్లయ్. జొయ్యి అంక తెద్రయ్లన్" మెన సంగిలన్.

30 యేసు దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ "జోక జేలి కెరుమ!" మెన ఉచర్ల, గని జోక కో దెర్తి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, అబ్బొస్తె జో గెతి సమయుమ్ తెదొడి జెంక నేతయ్.
31 యేసుక వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి విరోదుమ్ జలెకి, మాములుమ్ ప్రెజల్, జలె, ఒగ్గర్జిన్ జోక నంపజల. "ఈంజొ మాన్సు ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ వెల్లెల కమొ కెర్తయ్. క్రీస్తు మెలొ అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ అయ్లె ఇసి తయెదె. అన్నె వెల్లెల కమొ కెరుక కో తెరితి గే? ఈంజొ జొయ్యి, కిచ్చొగె" మెన నంపజల.

32 ప్రెజల్ యేసుక నంపజలి రితి జా ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ ఇసి తిరిమ్ లట్టబంతిసి పరిసయ్యుల్ సూన్లచి రిసొ "జోక జేలి కెరుక దెర జా!" మెన దేముడుచి గుడితెచ జమాన్లుక వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ తెద్రయ్ల.

33 జలె, జా మదెనె యేసు అన్నె బోదన కెర్తె తా, "అన్నె సగుమ్ దీసల్ తుమ్చి తెన్ తయిందె, చి తెదొడ్క అంక తెద్రయ్లొసొతె అన్నె ఉట్ట గెచ్చిందె.
34 ఆవ్ ఉట్ట గెలి పడ్తొ తుమ్ అంక చజితె, గని అంచితె పావుక నెతుర్సు. ఆవ్ కేనె తయిందె గే, తుమ్ ఒత్త జెంక నెతుర్సు" మెన సంగిలన్.
35 జాకయ్ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ "అమ్ నే పావితి రితి ఈంజొ కేనె గెచ్చెదె? గ్రీకు దేసిమి తిల చెదుర్ప జల అమ్చ యూదుల్తె గెచ్చ, గ్రీసు దేసుమ్చ సుదల్క బోదన కెరెదె గే?
36 నాయ్ మెలె, 'తుమ్ అంక చజిలె కి అంచితె పావుక నెతుర్సు' మెన 'కేనె తయిందె గే, తుమ్ ఒత్త జెంక నెతుర్సు' మెన కిచ్చొక సంగిలన్?" మెన లట్టబనుక దెర్ల.

37 జా పండుగ్చి ఆకర్ దీసి అయ్లి. జాక 'వెల్లొ దీసి' మెనుల. జా దీసి, ఎత్కిజిన్ బెర తిలిస్తె యేసు టీవ జా, ఇసి మెన కేక్ గలన్. "కక్క జలెకు తాన్ కెర్లె, అంచితె జా పివుసు.
38 కో అంక పూర్తి నంపజవుల గే, దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్లి రితి,
జోచి పెట్టి తెడి ఊంట పుట్లి రితి జా, జీవ్ దెతొ పాని
జోచి ఆత్మ చెంగిల్ కెర్తె తయెదె"
మెన, ఎత్కిజిన్ సూన్తి రితి యేసు సంగిలన్.
39 'జీవ్ దెతొ పాని' మెన కిచ్చొచి గుర్తుక సంగిలన్ మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి గుర్తుకయ్. యేసు మొర దేముడు అబ్బొస్తె అన్నె గెలె, జోక కో నంపజా తవుల గే, జోచి జా ఆత్మ జోవయించి పెట్టి జెయెదె. జలె, యేసు తెదొడి అబ్బొస్తె అన్నె గెచ్చుక, గవురుమ్ జంక, నేతయ్చి రిసొ, జో సంగిలి జా ఆత్మ తిలిసి తెదొడి జర్గు జంక నేతయ్.
40 యేసు దస్సి బోదన కెర్తికయ్, సూన కెర జోచి రిసొ ప్రెజల్ సగుమ్జిన్ కిచ్చొ మెల మెలె, " 'తెద్రయిందె' మెన దేముడు సంగిలొ జోచ కబుర్లు సంగుక జెంక తిలొసొ ఈంజొ నిజుమ్ జా తయెదె" మెన సంగిల.
41 గని అన్నె సగుమ్జిన్ "తెద్రయిందె మెన దేముడు సంగిలొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ జా తయెదె" మెల, గని "నెంజె. ఈంజొ గలిలయ ప్రాంతుమ్చొ మాన్సు. క్రీస్తు, జలె, గలిలయతె జెర్ముక నెంజె.
42 ఈందె, దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లి రితి, అమ్చొ రానొ జలొ దావీదు పూర్గుమ్చొచి సెకుమ్తె క్రీస్తు

‡ **7:27 7:27** 'నజరేతు గవ్వి తెంతొ అయ్లొ' మెన ఉచర్తతి. నేన కెర 'జానుమ్' మెంతతి గని పరలోకుమ్ తెంతొ అయ్లొ గెద.
§ **7:42 7:42** నిజుమి బేత్లెహేమ్తె, దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలన్; మత్తయి 1:1, 2:1; గని నేన కెర దస్సి మెల.

జెర్మెదె. దావీదుచి గాఁవ్ బేత్లెహేమ్. ఒత్తయ్ జో
జెర్ముక అస్సె. దస్సి జలె ఈంజొ క్రీస్తు జయె §నాయ్”
మెన సంగిల.
43 దస్సి జతికయ్, జోచి రిసొ ప్రెజల్ దొన్ని మెన్సు
జల.
44 జోవయింతెన్ సగుమ్‌జిన్ “జోక జేలి కెర్తు!”
మెన క్రోర్‌ప జల. గని జోక దెరుక మెన కో చడితి కి
*నాయ్.

దేముడుచి గుడిచ అదికారుల్ కోపుమ్ జలిసి

45 తెదొడి, జోక దెర్తి రిసొ గెచ్చ తిల జమాన్లు
వెళ్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ తిలిస్‌తె అన్నె
అయ్‌ల. జెతికయ్, జేఁవ్ పరిసయ్యుల్, పూజర్లు,
“కిచ్చొక జోక దెర ఆన్సు నాయ్?” మెన గోల కెర్ల.
46 గోల కెర్తికయ్, జేఁవ్ జమాన్లు, “కేన్ మాన్సు
కెఁయ తెద్ది చెంగిల్‌చి బోదన సంగె నాయ్” మెన
సాచి సంగిల.
47 పరిసయ్యుల్ కోపుమ్ జా జోవయింక కిచ్చొ
జబాబ్ దిల మెలె, “తూమ్ కి జోచ కొడొక మోసిమ్
జలదు గే?
48 అమ్ పరిసయ్యుల్‌తె జవున్, అమ్‌చ
అదికారుల్‌తె జవున్ కో జలెకు జోక నంపజా
అస్సుమ్ గే? నాయ్, గెద. దస్సి జలె, తూమ్ కిచ్చొక
జోక నంప కెరుక?
49 మాములుమ్ ఈంజేఁవ్ ప్రెజల్ నంప కెర అస్తి,
గని మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ నేన్‌తి జేఁవ్‌క
కిచ్చొ పున్నిమ్ నాయ్, దేముడుక నేన్‌తి” మెన
ప్రెజల్ నంపజలిన్‌క వెళ్లెల మాన్సుల్ నిస్కారుమ్
సంగిల.
50 యేసుతె అగ్గె రాతి లుంకచోరు కిచ్చొగె పుసుక
గెచ్చ తిలొ నీకొదేమొ మెలొ పరిసయ్యుడు, జలె, జో
వెళ్లెల మాన్సుల్‌తె అస్సె.
51 అన్నె తిల జేఁవ్ వెళ్లెల మాన్సుల్‌క జో, జలె,
“కేన్ జలెకు మాన్సుక నేరిమ్ వయడ తిలె, దేముడు
మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్‌తె రెడ్డయ్‌లి రితి జో మాన్సు
సంగన్‌తి సాచి నే సూన్‌తె అగ్గె, జో కిచ్చొ కెర్లొ గే
నాయ్ గే, రుజ్జు నే దెకయ్‌తె అగ్గె జోక తీర్పు కెర సిచ్చ
కెరుక అమ్‌చి తెన్ నాయిమ్ గే? నాయ్, గెద” మెన
జాగర్త సంగిలన్.
52 జేఁవ్ అన్నె పండితుల్ నీకొదేమొక కిచ్చొ
జబాబ్ దిల మెలె, “తూయి కి గలిలయచొ గే, చి
జోచి పచ్చెనచి కోడు తుయి సంగితసి? దేముడుచి
కొడొ సరిగా నదు కెరు, చి దేముడుచ కబుర్లు
సంగితస కో కి †గలిలయతె జెర్మితి నాయ్ మెన
దెకితె” మెన సంగిల.
53 తెదొడి ఎత్కిజిన్ జోవయించ గెరలె ఉట్ట గెల.

8

వెళ్లెల మాన్సుల్ తేర్‌బోదక దెర యేసుతె కడ ఆన్లిసి

1 *యేసు, దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్ జా,
జేఁవ్‌చి మొక్మె తిలి †ఒలీవ మెట్టయ్ ఎక్కిలొ గెలన్.
2 చి రాత్ పాయితికయ్, దేముడుచి గుడితె అన్నె
ఉట్ట అయ్‌లొ. అయ్‌లె, ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ అయ్‌ల,
చి జో వెస కెర, జోవయింక బోదన కెరుక దెర్లన్.
3 యేసు బోదన కెర్తె తతికయ్, మోసే తెన్
దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డస, పరిసయ్యుల్, బెద
జా, ఏక్ తేర్‌బోదక కడ ఆన్ల. జా తేర్‌బోద లంజె
జతె తతికయ్, దెర తిల. జలె, బెర తిల మాన్సుల్‌చి
నెడిమి జాక టీఁవడ్ల.
4 యేసుక కిచ్చొ మెల మెలె, “గురుబాబు ఈంజ
తేర్‌బోద లంజె జతె తతికయ్, దెర్ల.
5 ‘ఇస లంజె జలసక పత్రల్ తెన్ పెట మారుక
అస్సె’ మెన అమ్‌చొ మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి
రెగిడ్లి దేముడుచి ఆగ్నల్‌తె అమ్‌క ఆగ్న దిలన్.
జలె, ఈంజ తేర్‌బోదచి రిసొ తూయి కిచ్చొ తీర్పు
సంగితె?” మెన యేసుక పుసిల.
6 కిచ్చొక దస్సి పుసిల మెలె, జో కిచ్చొ జవున్
తప్పు సంగిలె, నేరిమ్ వయడుమ! మెన దస్సి కెర్ల.
యేసు మాత్రుమ్, వంపొ జా, బుఁయ్యె ఊంటి తెన్
కిచ్చొగె రెగిడ్లన్.
7 జేఁవ్ జోక పుసుక ములితి నాయ్ చి రిసొ యేసు
టీఁవ, జోవయింక, “తుమ్‌చితె కో కిచ్చొ పాపుమ్ నే
కెర తయెదె గే, జొయ్యి తొలితొ చి పత్తురు జాక గలుక
జయెదె” మెన సంగిలన్.
8 చి అన్నె వంపొ జా, బుఁయ్యె అన్నె కిచ్చొగె
రెగిడ్లన్.
9 జలె, జో సంగిలిసి ఎత్కిజిన్ సూన అర్దుమ్
కెరన, తొలితొ వెళ్లెల మాన్సుల్, పడ్తొ ఎత్కిజిన్
ఎక్కిలొచి పట్టి ఎక్కిలొ వర్స తెన్ బార్ జా, ఉట్ట గెల,
చి టీఁవ తిలి జా తేర్‌బోదక పిట్టవ, యేసు ఎక్కిలొ
ఒత్త తిలొ.

---

* **7:44 7:44** జో అబ్బొన్‌తె అన్నె గెతి సమయుమ్ జంక నేతయ్‌చి రిసొ దెరుక నెతిర్ల. అన్నె సగుమ్ సుట్లు కి వెళ్లెల మాన్సుల్ అల్లర్ కెరుక ఉచర్లె కి, నెతిర్ల; లూకా 4:29-30, యోహాను 7:30, 8:20. జోవయించి సమయుమ్ జా అయ్‌లి పొది జేఁవ్ దెరుక జో ఒప్పన్లొ; మత్తయి 26:53-54, మార్కు 14:41, యోహాను 18:4, 6. † **7:52 7:52** గని గలిలయతె జెర్మె నాయ్, యూదయ ప్రదేసిమ్‌చి బేత్లెహేమ్ పట్నుమ్‌తె జెర్మిలన్, గెద. * **8:1 8:1** యోహానుచి సాచి రెగిడ్ల గ్రీకు బాస తెన్ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె ఈంజ మత్తెలి తయె నాయ్. నెంజిలె, వేరతె తయెది. సగుమ్‌తె యోహాను 2:25చి పడ్తొ తయెదె. † **8:1 8:1** ఒత్త ఒలీవ పండ్లు రూకుల్ తవుల, చి ఇసి నావ్ తయెదె.

10 జలె, యేసు అన్నె ఉప్పిరి దెక, జా తేర్‌బోదక,
“అమ్మ, కేతె జేఁవ్ ఎత్కిజిన్? కో తుక నేరిమ్
వయడ్తి నాయ్?” మెన సంగితికయ్,
11 జా తేర్‌బోద యేసుక, “బాబు, కోయి నాయ్!”
మెన సంగిలి. తెదొడి యేసు జాక, “ఆఁవ్ కి తుక
నేరిమ్ వయడి నాయ్. తుయి గో, చి అప్పె తెంతొ
పాపుమ్ నే కెర్తె జి!” మెన సంగ తెద్రవ దిలన్.

“ఈంజ లోకుమ్‌చక దొర్కు జలి ఉజిడి ఆఁవ్వి”

12 అన్నెక్ సుట్టు యేసు బోదన కెర్తె తత్తికయ్ కిచ్చొ
మెన సంగిలన్ మెలె, “ఈంజ లోకుమ్‌చక దొర్కు
జలి ఉజిడి ఆఁవ్వి. కో అంచి పట్టి ఇండుల గే,
అందర్‌తె తిలి రితి అందర్‌బుద్ది ఇండితి నాయ్, గని
జీవ్ దెతి ఉజిడి జోవయింక దొర్కు జా జోవయించి
పెట్టి తయెదె” మెన సంగిలన్.
13 జో దస్సి సంగితికయ్, పరిసయ్యుల్ జోక,
“తుచి రిసొ తుయి సాచి సంగితసి; తుచి సాచి
సత్తిమ్‌చి నెంజె” మెన సంగిల.
14 జలె, యేసు జోవయింక, “ఆఁవ్ సొంత సాచి
సంగన్లె కి, అంచి సాచి సత్తిమి. కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్
కేనె తెంతొ అయ్‌లయ్ గే, కేనె అన్నె గెతసి గే, ఆఁవ్
జాని గని కేనె తెంతొ ఆఁవ్ అయ్‌లయ్ గే, కేనె గెతసి
గే, తూమ్ నేన్సు.
15 తూమ్ అఁవ్వి కెర మాన్సు ఉచర్తి రగుమ్ తీర్పు
కెర్తసు, గని ఆఁవ్ అప్పెచి మట్టుక కక్క తీర్పు కెరి
నాయ్.
16 గని ఆఁవ్ తీర్పు కెరుక జలె, అంచి తీర్పు
సత్తిమ్ జయెదె. కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ అఁవ్వి కెర
కి ఎక్కిలొ కి తీర్పు కెరి నాయ్. ఆఁవ్, అంక
తెద్రయ్‌లొసొ తెన్ని తీర్పు కెరుమ్‌దే.
17 “ ‘కో దొగుల ఎత్కి రితి సాచి సంగుల గే,
జా సాచి సత్తిమ్‌చి జయెదె’ మెన తుమ్‌చి మోసే
పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల ‡ఆగ్నల్‌తె రెగ్డ
అస్సె.
18 జలె, ఆఁవ్ సొంత సాచి సంగితసి, చి అంక
తెద్రయ్‌లొ అబ్బొ కి అంచి రితి ఎక్కి రితి సాచి
సంగితయ్” మెన వెల్లెల మాన్సుల్‌క యేసు జబాబ్
దిలన్.
19 జేఁవ్ జోక, “అబ్బొది కేతె?” మెన పుసిల.
పుసితికయ్, యేసు జోవయింక, “తుమ్ అంక
నేన్సు. అంచొ అబ్బొక కి నేన్సు. అంకయ్ జాన్‌తదు
జలె, అబ్బొక కి జాన్‌తదు” మెన సంగిలన్.
20 బోదన కెర కెర ఇసి సంగిలి పొది యేసు కేనె
తిలన్ మెలె, దేముడుచి గుడితెచి డబ్బుల్ పెట్టెల్
తిలి గదితె తిలన్. గని జోక జేలి కెర్తి నాయ్. కిచ్చొక
మెలె, జో దేముడు అబ్బొస్‌తె గెతి సమయుమ్ జంక
నేతయ్.
21 జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్‌క యేసు అన్నె, “ఆఁవ్
ఉట్ట గెచ్చిందె. ఉట్ట గెలె, తుమ్ అంక చజిలె కి,
తుమ్‌చ పాపల్ తెన్ని మొర గెతె. మొర గెలె, ఆఁవ్
గెతిస్‌తె తుమ్ జెంక నెతుర్సు” మెన సంగిలన్.
22 యూదుల్‌చ జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎక్కిలొ
తెన్ ఎక్కిలొ కిచ్చొ మెల మెలె, “ ‘ఆఁవ్ గెతిస్‌తె
తుమ్ జెంక నెతుర్సు’ మెన జో సంగిలిసి కిచ్చొక? జో
అత్య కెరన ఎట్టొతొ గెచ్చెదె గే?” మెన లట్టబన్ల,
23 జలె, యేసు జోవయింక, “తుమి ఎట్టొచ
మాన్సుల్, ఆఁవ్ ఉప్పిర్ తెంతొచొ మాన్సు. తూమ్
ఈంజ లోకుమ్‌చ కమొ కెర్తస, ఆఁవ్ ఈంజ
లోకుమ్‌చొ మాన్సు నెంజి.
24 ‘తుమ్‌చ పాపల్ తెన్ని మొర గెతె’ మెలయ్.
కిచ్చొక మెలె ‘దేముడు తెద్రయ్‌లొ క్రీస్తు, రచ్చించుప
కెర్తొసొ, ఈంజొయి’ మెన అంక తుమ్ నే నంపజలె,
నిజుమి తుమ్‌చ పాపల్ తెన్ మొర గెతె, పాపుమ్‌తె
గెతె” మెన సంగిలన్.
25 జోక, జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక “తుయి
కొన్సొ?” మెన పుసిల. యేసు జోవయింక, “ఆఁవ్
కొన్సొ జయిందె గే ఆఁవ్ తుమ్‌క అగ్గె తెంతొ సంగితసి
గెద, జొయ్యి ఆఁవ్.
26 తుమ్‌చి రిసొ, తుమ్ కెర్త కమొచి రిసొ
ఆఁవ్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ తీర్పు సంగుక జయెదె. గని
అంక తెద్రయ్‌లొసొ సత్తిమ్‌చొ, చి లోకుమ్‌చక ఆఁవ్
సూనయ్‌తిసి కిచ్చొ మెలె, అంక తెద్రయ్‌లొసొతెయి
ఆఁవ్ సూన్లిసి” మెన సంగిలన్.
27 గని, ‘తెద్రయ్‌లొసొ’ మెన దేముడు అబ్బొస్‌చి
రిసొ సంగితయ్ మెన వెల్లెల మాన్సుల్ అర్దుమ్
కెరంతి నాయ్, చి రిసొ
28 యేసు అన్నె, “ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
అయ్‌లొసొక తుమ్ టీఁవడ్తె. టీఁవడ్లె, అంక
‘జొయ్యి’ మెన పడ్తొక చినితె. తెదొడ్‌క అంక ‘జో
అఁవ్వి కెర్లిసి కిచ్చొయ్ నాయ్, గని దేముడు అబ్బొసి
సికడ్లి రితి కెర్తె తత్తయ్’ మెన అంచి రిసొ అర్దుమ్
కెరంతె.
29 అంక తెద్రయ్‌లొసొ అంక తోడు అస్సె, అంచి
తెన్ అస్సె. జో కెఁయ అంక ముల నాయ్. కిచ్చొక
మెలె, ఆఁవ్ కెఁయక తెఁయక జోచి ఇస్టుమ్ రితి
కెర్తసి” మెన సంగిలన్.
30 జో దస్సి సంగితె తతికయ్, ఒత్త తిలసతె
ఒగ్గర్‌జిన్ జోవయింక నంపజా గెల.

‡ **8:17 8:17** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె
అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి
దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె.

జోక నంప కెరుక దెర్లసక యేసు బోదన కెర్లిసి

31 జోక నంపజంక దెర్ల వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు
తెదొడి, "ఆఁవ్ సంగిలి రితి ఇండితె తస్తె జలె,
నిజుమి అంచ సిస్సుల్ జస్తె.
32 చి సత్తిమ్ జాన్‌తె, చి జా సత్తిమ్ తుమ్క
విడ్డల్ కెరెదె" మెన సంగిలన్.
33 గని, విడ్డల్ జతిసిక మాములుమ్ ఈంజ
లోకుమ్‌తె జితిన్‌చి అర్దుమ్ జేఁవ్ కెరన, జోక "ఆమ్
అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్‌చొచి సేకుమ్‌తెచ మాన్సుల్‌చి
రిసొ, కక్క కి కెఁయ కి గొతిమాన్సుల్ జము నాయ్.
జాకయ్ 'విడ్డల్ జస్తె' మెన తుయి కిచ్చొక అమ్క
సంగిలది?" మెన బమ్మ జా పుసిల.
34 యేసు జోవయింక, "తుమ్క ఆఁవ్ నిజుమి
కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, కో కిచ్చొ పాపుమ్
కెరుల గే, పాపుమ్‌క గొతిమాన్సుల్ జా అస్తి.
35 గొతిమాన్సుల్, జలె, సావుకరిచొ గేరు కెఁయఁక
తెఁయఁక తంక జోవయింక సెలవ్ నాయ్. గని,
సావుకరిచొ సొంత పుత్తుసి జలె, కెఁయఁక తెఁయఁక
అబ్బొన్‌చి గెరి తయెదె.
36 తుమ్ కెర్త పాపల్‌క తుమ్ దెర్ను సేడ్లిసి తెంతొ
దేముడుచొ పుత్తుసి తుమ్‌క విడ్డల్ కెర్లెగిన, నిజుమి
విడ్డల్ జస్తె.

37 "అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్‌చొచి సెకుమ్‌తె తుమ్
జెర్మ అస్సుస్ మెన జాని, గని జోచి సెకుమ్‌తె
తుమ్ జెర్మిలెకి, అంచి కొడొ తుమ్‌చి పెట్టి తియనుక
నెసున్‌చి రిసొ, అంక మారుక కోర్‌ప జా అస్సున్.
38 అంచొ అబ్బొతె ఆఁవ్ దెకిలిస్‌క ఆఁవ్ సాచి
సంగితసి. తూమ్ మాత్రుమ్, తుమ్‌చొయ్ అబ్బొది
సంగిలిసి కెర్తసు" మెన వెల్లెల మాన్సుల్‌క యేసు
సంగిలన్.
39 యేసు ఇసి సంగితికయ్, జేఁవ్ వెల్లెల
మాన్సుల్ జోక, "అబ్రాహామ్ అమ్‌చొ అబ్బొ!" మెన
సంగిలచి రిసొ యేసు జోవయింక అన్నె, "తుమ్
అబ్రాహామ్‌చ బోదల్ జతదు జలె, అబ్రాహామ్ కెర్ల
కమొ తూమ్ కి కెర్తదు.
40 దేముడుతె ఆఁవ్ సూన్లి సత్తిమ్ తుమ్‌క ఆఁవ్
సంగ అస్సి, గని అప్పె అంక మారుక తుమ్ కోర్‌ప
జా అస్సున్. అబ్రాహామ్ దస్సి కెరె నాయ్.
41 గని తుమ్‌చొ సొంత అబ్బొది కెర్ల కమొ తుమ్
కెర్తసు" మెన సంగిలన్. జేఁవ్ జోక "ఆమ్ లంజెపెట్టి
జెర్మిలస నెంజుమ్. అమ్‌క ఎక్కిలొ అబ్బొ జయెదె,
మెలె, దేముడు" మెన సంగిల.
42 యేసు జోవయింక, "దేముడు తుమ్‌చొ
అబ్బొది జతొ జలె, తుమ్ అంకయ్ ప్రేమ కెర్తదు.
కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ జోచి పెట్టి తా జోతె తెంతొ బార్
జా ఉట్ట అయ్‌లయ్. ఆఁవ్ అఁవ్వి జెంక నాయ్,
జొయ్యి అంక తెద్రయ్‌లొ.
43 ఆఁవ్ సంగితిసి తుమ్ కిచ్చొక అర్దుమ్ కెరన్సు
నాయ్? కిచ్చొక మెలె, అంచ కొడొతెచి సత్తిమ్
తుమ్‌క అల్లర్ కెర్తయ్, చి సూనుక ఓర్సుప జంక
నెతుర్సు.
44 తుమ్‌చొ అబ్బొది సయ్‌తాన్. తుమ్ జోచ
మాన్సుల్ జా, జో కీసొచొ గే, తూమ్ కి దస్సచ.
తుమ్‌చొ అబ్బొద్‌చ ఆసల్ తీర్సుప కెరుక తుమ్
కోర్‌ప జా అస్సున్. మొదొల్ తెంతొ జో కూని కెర్తొసొ.
సత్తిమ్, జోతె, ఎదిలి కి బెదితి నాయ్. జోతె
కిచ్చొ సత్తిమ్ కి నాయ్. జో అబద్దుమ్ సంగుక,
జోచి సొంత అబద్దుమ్ జొయ్యి లట్టబెదె. జో పూర్తి
అబద్దుమ్‌చొ. జో అబ్బదల్‌క అబ్బొసి.
45 జాకయ్, ఆఁవ్ సత్తిమ్ సంగితసిచి రిసొ, ఆఁవ్
సంగితిసి తుమ్ నంప కెర్సు నాయ్.
46 ఆఁవ్ కెఁయ్య కేన్ పాపుమ్ కెర్లయ్ గే, చి
తుమ్‌తె కో అంక 'అబద్దుమ్‌చొ' మెన సాచి సంగుక
జయెదె? కెఁయ కేన్ పాపుమ్ కెరి నాయ్, చి కో కి
దస్సి సాచి సంగుక నెతుర్సు. జలె, ఆఁవ్ సత్తిమ్
సంగితసి జలె, తుమ్ అంక కిచ్చొక నంప కెర్సు
నాయ్? తుమ్ ఉచర.
47 దేముడుచ మాన్సుల్ కో జవుల గే, జో
దేముడుచ కొడొ సూనుల. తూమ్ కిచ్చొక
జోవయించ కొడొ సూన్‌సు నాయ్ మెలె. తుమ్
జోవయించ మాన్సుల్ నెంజుసు" మెన వెల్లెల
మాన్సుల్‌క యేసు సంగిలన్.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక పత్రల్ గల మారుక ఉచర్లిసి

48 యూదుల్‌చ జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్, జలె, జోక
"§సమరయ సుదొ జస్తె, చి తుక బూతుమ్ దెర
అస్సె మెన అమ్ ఉచర్తిసి సత్తిమ్, కిచ్చొగె" మెన
సంగిల.
49 జేఁవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక
కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "అంక బూతుమ్ దెరె
నాయ్. ఆఁవ్, మాత్రుమ్, దేముడు అబ్బొక
గవురుమ్ కెర్తసి, గని తూమ్ అంకయ్ గవురుమ్
కెర్సు నాయ్.

§ **8:48 8:48** యూదుల్ తెన్ ఎక్కిలొక 'సమరయ సుదొ' మెలె, 'సూనొ' మెలి రితి నిస్కారుమ్ కోడు జయెదె. సమరయ సుదొ మెలె సమరయ ప్రదేసిమ్‌చొ మాన్సు. * **8:51 8:51** నెంజిలె 'మొర్సు దెకితి నాయ్'.

50 అంచి రిసొ అంక గవురుమ్ నాయ్. గని అంక
గవురుమ్ కెర్తొ ఎక్కిలొ అస్సె. జొయ్యి అంచి రిసొ
తుమ్చి రిసొ తీర్పు కెర సత్తిమ్క రుజ్జు దెకయెదె.

51 "జలె, తుమ్క ఆఁవ్ నిజుమి కచితుమ్ కిచ్చొ
సంగితసి మెలె, అంచ కొడొ కో నిదానుమ్ కెరుల గే,
కెఁయఁక కి *మొర్తి నాయ్" మెన సంగిలన్.

52 దస్సి సంగితికయ్, జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక
కిచ్చొ మెల మెలె, "అప్పె రుజ్జు అయ్లి. నిజుమి
తుక బూతుమ్ దెర అస్సె. అబ్రాహామ్ మొర గెలన్.
దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుమ్చ కి మొర గెల,
గని 'అంచ కొడొ కో నిదానుమ్ కెరుల గే, కెఁయఁక
†మొర్తి నాయ్' మెన తుయి సంగితసి!

53 అమ్చొ పూర్గుమ్చొ అబ్రాహామ్చి కంట
తుయి వెల్లొ గే? జో మొర గెలొ. దేముడుచ కబుర్లు
సంగిలస కి మొర గెల. తుయి కొన్సొ మెన సంగితసి?
సంగు!" మెన యేసుక పుసిల.

54 జలె, యేసు జోవయింక, "ఆఁవ్ సొంత
గవురుమ్ సంగన్లెగిన, అంచి గవురుమ్ ఆరిచి.
జలె, 'అమ్చొ దేముడు' మెన అంచొ అబ్బొచి రిసొ
తుమ్ సంగితసు. జొయ్యి అంక గవురుమ్ కెర్తయ్.

55 గని జోక తుమ్ అగ్గె తెంతొ నేన్సు. ఆఁవ్,
మాత్రుమ్, జోక జాని. 'జోక నేని' మెన ఆఁవ్ ఏక్
వేల సంగితయ్ జలె, తుమ్చి రితి అబద్దుమ్చొ
జతయ్. గని, నిజుమి జోక జాని, చి జోచి కోడు
నిదానుమ్ కెర్తసి.

56 ఆఁవ్ ఈంజ లోకుమ్తె జెర్మ తతి దీసి దెకుక
మెన తుమ్చొ పూర్గుమ్చొ అబ్రాహామ్, జలె, ఆస
తెన్ తిలన్. జలె, అబ్బొసి జలొ దేముడుచి సెలవ్
తెన్ ‡దెకిలన్, చి సర్దసంతోసుమ్ జలన్" మెన
యేసు సంగిలన్.

57 యూదుల్చ జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక,
"తుక యాబయ్ వెర్సుల్ జంక నేతయ్. దస్సి
జలె, తుయి పూర్గుమ్చొ అబ్రాహామ్క కీసి దెక తస్తె!
§నెంజిలె జో తుక దెక తయెదె గే? బెదె నాయ్!"
మెన సంగిల,

58 చి యేసు, "తుమ్క ఆఁవ్ కిచ్చొ నిజుమి
కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అబ్రాహామ్ నే జెర్మితె అగ్గె
తెంతొ ఆఁవ్వి తిలయ్, అస్సి" మెన సంగిలన్.

59 జో దస్సి సంగితికయ్, 'దేముడు తెన్
సమ్మందుమ్ సంగితయ్, జా వెల్లి పాపుమ్' మెన
ఉచర, యేసుక పత్రల్ తెన్ పెట మారుక మెన,
వెల్లెల మాన్సుల్ పత్రల్ వెంట్ల, గని యేసు నే దెకయ్
జతె, దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్ జా, ఉట్ట గెలన్.

9

గుడ్డి జా జెర్మిలొసొక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

1 పడ్తొ యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ వట్టె గెతె తిలి
పొది, జెర్మున్ తెన్ గుడ్డి మాన్సు ఎక్కిలొక దెకిల.

2 జోక దెక కెర, యేసుచ సిస్సుల్ కిచ్చొ పుసిల
మెలె, "గురుబాబు, ఈంజొ మాన్సు గుడ్డి జెర్మిలిసి
జోచి పాపుమ్చి రిసొ గే, అయ్యన్అబ్బొన్చి
పాపుమ్చి రిసొ గే?" మెన పుసిల.

3 యేసు జోవయింక, "ఈంజొ పాపుమ్ కెర్లిసి
నెంజె, అయ్యన్ అబ్బొన్ పాపుమ్ కెర్లిసి కి నెంజె.
జలె, ఇన్నెక చెంగిల్ కెర్తిస్ తెన్ దేముడుచి గవురుమ్
జోచితె దెకయ్ జతి రిసొయి దస్సి జెర్మిలన్.

4 మెద్దెన్ తిలి రితి మదెనె, అంక తెర్రయ్లొసొచ
కమొ ఆమ్ కెర్తె తంకయ్. కిచ్చొక 'మెద్దెన్' మెలయ్
మెలె, అందర్ అయ్లె, కో కి కామ్ కెరుక నెంజె.

5 ఆఁవ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఇసి బుల్తె తిలి మదెనె
ఈంజ లోకుమ్చక దొర్కు జలి ఉజిడి ఆఁవ్వి జతసి"
మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

6 యేసు దస్సి సంగితె తా కిచ్చొ గుర్తు కెర్లన్ మెలె,
బుఁయ్యె తుంక్ర బుర్ద కెర, జా బుర్ద జో మాన్సుచ
అంకివొతె గాఁస దా,

7 జోక "తుయి గెచ్చ సిలోయమ్ మెంతి వెల్లొ
కుండితె దోవను" మెన సంగిలన్. జ్ఞా సిలోయమ్
మెంతి నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'తెర్రయ్లిసి'.
జలె, యేసు సంగిలి రితి జో మాన్సు ఒత్త గెచ్చ,
దోవన కెర, అంకివొ దెకయ్ జా, ఉట్ట అయ్లన్.

8 జో దస్సి చెంగిల్ జా ఉట్ట జెతికయ్, జోచి
గఁవ్విచ మాన్సుల్, జో అగ్గె బిచ్చిమ్ నజితె తిలిసి
దెక తిల అన్నె సగుమ్జిన్ కిచ్చొ మెన లట్టబన్ల మెలె,
"ఈంజొయి అగ్గె బిచ్చిమ్ నజ నజ రోజుక వట్టె వెన
తిలొసొ, కిచ్చొగె" మెన లట్టబంతె తిల.

9 సగుమ్జిన్ "జొయ్యి" మెన సంగిల. అన్నె
సగుమ్జిన్ "నెంజె, గని జోచి పోలికచొ మాన్సు"
మెన సంగిల. గని జో "ఆఁవ్ జొయ్యి!" మెన
సంగిలన్.

10 జేఁవ్ ప్రెజల్, జలె, జో మాన్సుక, "జలె, కీసి జా
అప్పె దెకితసి?" మెన ఆచారిమ్ జా పుసిల.

11 జో మాన్సు జోవయింక, "యేసు మెంతొ జో
మాన్సు బుర్ద కెర అంచ అంకివొతె గాఁస దా, తుయి
గెచ్చ సిలోయమ్ వెల్లొ కుండితె దోవను! మెన అంక
సంగిలన్. ఆఁవ్ గెచ్చ దోవన్లయ్, చి అంకివొ డీసిల!"
మెన సాచి సంగిలొ.

---

† **8:52 8:52** నెంజిలె 'మొర్ను చకితి నాయ్'. ‡ **8:56 8:56** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దెకయ్లి సివ్నతె దెకిలన్, కిచ్చొగె.
§ **8:57 8:57** ఈంజ మత్తెలి గ్రీకు బాస తెన్ తొలితొ రెగిడ్ల నగుమ్ పుస్తకల్తె 'నెంజిలె' తెంతొ 'తయెదె గె?' ఎదచి కోడు తయె నాయ్.

12 “జో అప్పె కేతె?” మెన జేఁవ్ జోక పుసిల, చి
“ఆఁవ్ నేని” మెన జో సంగిలన్.

పండితుల్ గుడ్డి మాన్సుక పరిచ్చ కెర్లిసి

13 జో గుడ్డి జా జెర్మిలొసొక ప్రెజల్ పరిసయ్యుల్‌తె
కడ నిల.
14 జలె, యేసు బుర్ద కెర జోచ అంకివొతె గాఁస
చెంగిల్ కెర్లి దీసి కేన్ దీసి మెలె, జోవయించి బక్తి కెర్తి
సెలవ్ కడన్లి దీసి.
15 జాకయ్, పరిసయ్యుల్ కి “తుక అంకివొ
డీసయ్‌లిసి కీసి జర్గు జలి?” మెన పరిచ్చ కెర్ల. చి
జో మాన్సు జోవయింక, “జో బుర్ద అంచ అంకివొతె
గాఁసిలన్, చి ఆఁవ్ దోవన్లయ్, చి అప్పె దెకితసి”
మెన సంగిలన్.
16 పరిసయ్యుల్‌తె సగుమ్‌జిన్ “జో మాన్సు
దేముడుతె తెంతొ అయ్‌లొసొ నెంజె. కిచ్చొక మెలె,
సెలవ్ కడన్లి దీసి పిట్టవన్‌తయ్” మెన యేసుచి రిసొ
తీర్పు సంగిల. గని అన్నె సగుమ్‌జిన్ “పాపుమ్
కెర్తొ మాన్సు, జలె, దేముడుచి అదికారుమ్ దెకయ్‌త
గుర్తుల్ కెరుక నెతిర్తొ” మెల, చి దొన్ని జటుల్ జల.
17 జాకయ్, జో గుడ్డి మాన్సుక కిచ్చొ మెన అన్నె
పరిచ్చ కెర్ల మెలె, “జో తుక అంకివొ డీసయ్‌లి రిసొ,
తుయి జోచి రిసొ కిచ్చొ ఉచర్తసి?” మెన పుసిల.
జో జోవయింక “దేముడుచ కబుర్లు సంగితొ ఎక్కిలొ
జయెదె” మెన జబాబ్ దిలన్.
18 జో ‘నిజుమ్ అగ్గె గుడ్డి తిలొ, చి చెంగిల్ జలొ’
మెన, యూదుల్‌చ జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ మొదొల్‌క
నంప కెర్తి నాయ్ చి రిసొ జోచ అయ్యస్‌అబ్బొస్‌క
బుకార్ల.
19 బుకారా కెర, జోవయింక “ఈంజొ తుమ్‌చొ
పుత్తుది గే? జెర్మిల్ తెంతొ గుడ్డి తిలొ గే? దస్సి జలె,
కీసి జా అప్పె దెకితయ్?” మెన పుసిల.
20 అయ్యస్ అబ్బొసి కిచ్చొ జబాబ్ దిల మెలె,
“ ‘ఈంజొ అమ్‌చొ పుత్తు’ మెన, ‘ఈంజొ గుడ్డి జా
జెర్మిలన్’ మెన జానుమ్.
21 గని అంకివొ అప్పె డీసిలిసి కీసి జర్గు జలి గే, కో
జోచ అంకివొ చెంగిల్ కెర్లన్ గే, నేనుమ్. జోక తుమ్
పుస దెక. జో ఉబెడొబోద గెద? జొయ్యి సంగెదె”
మెన జబాబ్ దిల.
22 అయ్యసి అబ్బొసి కిచ్చొక దస్సి మెల మెలె,
వెల్లొ మాన్సుక బితె తిల. కిచ్చొక మెలె, యేసుక
‘దేముడు తెర్రయ్‌లొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ’ మెన
కో జలెకు ఒప్పన్లె, జోవయింక సబగేర్ తెంతొ ఉదడ
గెలుక అన్సె, చి అన్నె కెఁయఁక కి పెసడుక జయె
నాయ్ మెన వెల్లెల మాన్సుల్ అగ్గె తెంతొ ఉచర అస్తి.
23 జాకయ్, “జో ఉబెడొబోద. జోకయ్ పుస!”
మెన అయ్యస్ అబ్బొసి సంగ తిల.
24 జాకయ్ తెదొడి, గుడ్డి జా జెర్మ తిలొ జో
మాన్సుక జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ అన్నెక్ సుట్టు
బుకారా కెర జోక కిచ్చొ మెల మెలె, “జో యేసు
పాపుమ్ కెర్లొసొ మెన ఆమ్ జానుమ్. జాకయ్,
తుయి చెంగిల్ జలిస్‌చి రిసొ దేముడుక గవురుమ్
కెరు, గని జో యేసుక పొని” మెన ఆటంకుమ్ కెర్ల.
25 గని జేఁవ్ దస్సి సంగిలే కి, జో జోవయింక, “జో
పాపుమ్ కెర్లొసొ గే నెంజె గే ఆఁవ్ నేని, గని కిచ్చొ
కచితుమ్ జాని మెలె, ఆఁవ్ అగ్గె గుడ్డి జా తిలె కి,
అప్పె దెకితసి” మెన సాచి సంగిలన్.
26 దస్సి సంగితికయ్, జేఁవ్ జోక “తుక జో కెర్లిసి
కిచ్చొ? తుచ అంకివొ కీసి చెంగిల్ కెర్లన్?” మెన
అన్నెక్ సుట్టు పుసిల.
27 చి జో అన్నె జోవయింక, “ఆఁవ్ తెదొడి
సంగిలయ్, గని తుమ్ సూన్‌సు నాయ్. కిచ్చొక
అన్నెక్ సుట్టు సూనుక కోర్‌ప జతసు? తూమ్ కి ఏక్
వేల జోచ సిస్సుల్ జంక కోర్‌ప జతసు గే?” మెన
పుసిలన్.
28 జో దస్సి పుసితికయ్, జేఁవ్ “తూయి జోచొ
సిస్సుడు. తుచి ఇస్టుమ్! ఆమ్, మాత్రుమ్, మోసే
పూర్గుమ్‌చొచ సిస్సుల్!
29 మోసేచి అత్తి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ
దేముడు జోచ కబుర్లు సంగ అస్సె మెన జానుమ్.
జో యేసు జలె, కేనె తెంతొ అయ్‌లొ గే, నేనుమ్”
మెన సంగిల్ల.
30 జాకయ్, చెంగిల్ జలొ జో మాన్సు జోవయింక
అన్నె కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “అబ్బవోమ్మ! అంచ
అంకివొ జో అన్నె డీసయ్‌లెకి, కేనె తెంతొ అయ్‌లొ గే
తుమ్ నేన్సు గే?
31 ‘కో పాపుమ్ కెర్లొసొ జవుల గే, దేముడు జోక
దెకె నాయ్ గని, కో జలెకు జోవయింక సత్తిమ్ కెరెదె
గే, జోకయ్ జో ప్రబు దెకెదె’ మెన ఎత్కిజిన్ జానుమ్.
32 లోకుమ్ జెర్మయ్‌లి తెంతొ, కేన్ జెర్మున్ గుడ్డి
జా తిలొ మాన్సుక కో చెంగిల్ కెర్లిసి కో సూనుక
నాయ్.
33 దేముడు తెంతొ ఈంజొ మాన్సు జెతొ నాయ్
జలె, అంచి బాద గెచ్చవుక ఎద్దరె నెతిర్తొ” మెన
వెల్లెల మాన్సుల్‌క బుద్ది సంగిలన్.
34 జో దస్సి సంగితికయ్, జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్
జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “నిజుమి రితి
పాపుమ్ తెన్ జెర్మిలొసొ, తుయి అమ్‌క సికడుక
జయె నాయ్” మెన, జో కెఁయఁక కి అన్నె నే జెతి రితి
సబగేర్ తెంతొ జోక ఉదడ గెల.

చెంగిల్ జలొ మాన్సుక యేసు దయిరిమ్ కెర్లిసి

35 జో మాన్సుక వెల్లెల మాన్సుల్ ఉదడ్లి సిచ్చు
కెర్లిస్‌చి రిసొ యేసు సూన కెర, జోక చజ దెక,
"మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొక తుయి నంపజా
అస్సిసి గే?" మెన పుసిలన్.
36 జో మాన్సు యేసుక "బాబు, ఆఁవ్ జోక
నంపజంక ఇస్టుమ్ జా అస్సి. జో కేతె?" మెన
పుసిలన్, చి
37 యేసు జోక, "తుయి జోక దెక అస్సిసి. తుచి
తెన్ అప్పె లట్టబ్తొసొ జొయ్యి." మెలన్.
38 జో మాన్సు "ప్రబు, ఆఁవ్ నంపజతసి" మెన
జొకర బక్తి కెర్లొ.
39 తెదొడి యేసు ఒత్త తిల మాన్సుల్‌క, "ఆఁవ్
ఈంజ లోకుమ్‌తె అయ్‌లిసి లోకుమ్‌చక తీర్పు కెర్తి
రితి జతయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ జెతికయ్, గుడ్డి
జల మాన్సుల్ దెకితతి, చి గుడ్డి నెంజిల మాన్సుల్
గుడ్డి రితి జతతి" మెన సంగిలన్.
40 జలె, జోచి పాసి తిల పరిసయ్యుల్ సగుమ్‌జిన్
ఈంజ కోడు సూన కెర "అమ్‌క కి 'గుడ్డి మాన్సుల్'
మెన తుయి సంగితసి గే?" మెన యేసుక పుసిల.
41 యేసు జోవయింక, "తుమ్ నిజుమి గుడ్డి జా
తత్తదు జలె, తుమ్‌క కిచ్చొ పాపుమ్ తత్తి నాయ్.
గని 'అమ్ దెకితసుమ్' మెన తుమ్ సంగితసుచి
రిసొ తుమ్‌చి పాపుమ్ గెచ్చె నాయ్.

10

మెండల్‌సాడు అన్నె గొవుడు రకితిసి

1 "తుమ్‌క కచితుమ్ నిజుమి ఆఁవ్ కిచ్చొ
సంగితసి మెలె, మెండల్‌సాడు ఏక్ తిలె, ఎక్కిలొ
జా కెర గుమ్ముమ్ వాట్ నే గెతె, కూడ్ డేఁవ పెసిలె,
జో చోరు జయెదె.
2 గని గుమ్ముమ్ వాట్ కో పెసెదె దే, జొయ్యి
గొవుడు జయెదె.
3 జా సాడుక గుమ్ముమ్ రకితొసొ ఎక్కిలొ తిలె,
గొవుడుక వాట్ తయెదె. జో గొవుడుచి అవాడ్ జో
రకిత మెండల్ కి చినుల, చి జో రకిత మెండల్‌క జో
నవ్వొ తిఁయ తయెదె, చి జోవయింక జో రోజుక బార్
కెరెదె.
4 జొయ్యి సొంత రకిత మెండల్‌క బార్ కెర్లె, జో
కేనె ఉదడెదె గే, జేఁవ్ గెచ్చుల. కిచ్చొక మెలె, జేఁవ్
నంపజలొ గొవుడుచి అవాడ్ జేఁవ్ చినితతి.
5 వేర మాన్సు అయ్‌లె, జోవయించి అవాడ్
నేన్‌తి, చి నంపజతి నాయ్, చి ఉట్ట నిగుల" మెన
యేసు సంగిలన్.
6 *జలె, యేసు జా సంగిలే కి, జేఁవ్ వెల్లెల
మాన్సుల్ అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్.

పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌క దొర్కు జలి గుమ్ముమ్ ఆఁవ్

7 జాకయ్ యేసు జేఁవ్‌క అన్నె, "ఆఁవ్ తుమ్‌క
నిజుమి కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, ఆఁవ్
సంగిలి మెండల్‌సాడె పెసితి గుమ్ముమ్ ఆఁవ్వి.
8 అంచి కంట అగ్గె అయ్‌ల గొవుడ్లు ఎత్కిజిన్
చోర్లు, చోర్లస జల. మెండల్ జోవయింక అవాడ్
సూన్‌తి నాయ్.
9 దొర్కు జలి గుమ్ముమ్ ఆఁవ్వి. ఆఁవ్ తిలి
గుమ్ముమ్ వాట్ కో పెసుల గే, రచ్చించుప జవుల,
చి జా సాడు జోవయించి సొంత టాన్ జయెదె, చి
పెసుక బార్ జంక జతె తవుల, చి చెంగిల్ అన్నిమ్
జోవయింక దొర్కు జతె తయెదె.
10 చోరు, జలె, ఆరి మెండల్‌క చోరుక, కండ
గెలుక, పాడ్ కెరుక జెయెదె. ఆఁవ్, మాత్రుమ్,
కిచ్చొక అయ్‌లయ్ మెలె, అంచ మెండల్ జల
మాన్సుల్‌క 'జితు, ఎదిలి చెంగిల్ †జీవ్ జోవయింక
దొర్కు జవుస్' మెనయ్ అయ్‌లయ్.
11 "ఆఁవ్వి చెంగిలొ గొవుడు జయిందె. గొవుడు
చెంగిలొచొ జలె, మెండల్ కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ జతి
రితి జలె, జోవయింక 'మొర్తు నాయ్. జితు' మెన
జొయ్యి అడ్డు జా, జోవయింక రచ్చించుప కెర్తి రిసొ
జోచి జీవ్ దా మొరెదె. ఆఁవ్ కి దస్సి జయిందె.
12 ఎక్కిలొ జవుస్ నిజుమ్ తిలొ గొవుడు నెంజితె,
ఆరి డబ్బుల్‌క జవుస్ మంద రకిలె, జేఁవ్ మెండల్
జోచ సొంత మెండల్ నెంజిలి రిసొ, మెండల్‌క
మారితొ కిచ్చొ జవుస్ జంతు అయ్‌లె, కూలిక రకితొ
జో మాన్సు ఉట్ట నిగ, మెండల్ నస్టుమ్ జతి రితి
ముల దెయెదెచి. ఉట్ట నిగిలె, జో జంతు కేన్
మెండక దెర, తిల మెండల్‌క చెదుర్ప కెరెదె.
13 జో వేర మాన్సు కిచ్చొక దస్సి ఉట్ట నిగ
మెండల్‌క మాలజ్ కెర ముల్‌లెదె మెలె, ఆరి
డబ్బుల్‌కయ్ రకితయ్‌చి రిసొ. జోచ సొంత మెండల్
నెంజితి, చి మొర్లె కి జిలె కి, జోక బాద నాయ్.
14 "ఆఁవ్ జలె, చెంగిలొ గొవుడు.
15 అంచొ అబ్బొ అంక జాన, ప్రేమ కెర్తయ్. ఆఁవ్
కి అబ్బొక జాని ప్రేమ కెర్తసి. దస్సి, అంచ మెండల్‌క
ఆఁవ్ జాని, ప్రేమ కెర్తసి. జేఁవ్ కి అంక జాన్‌తి,
ప్రేమ కెర్తతి. అన్నె, జేఁవ్ అంచ మెండల్ జల
మాన్సుల్‌క 'మొర్తు నాయ్, గని జితు' మెన ఆఁవ్
మొర గెచ్చిందె.
16 "అన్నె, వేర దేసిమ్‌లుచ వేర ప్రెజల్‌చ
మాన్సుల్ అంక నంపజా అంచ మెండల్ జవుల.
జోవయింక కి అంచి మందయ్ బెదవనుక అస్సె.

* **10:6 10:6** జేఁవ్ వెల్లొ మాన్సుల్‌కయ్ 'చోర్లు' 'వేర మాన్సుల్' మెన్‌తయ్. జోకయ్ 'గొవుడు' మెనంతయ్. † **10:10 10:10** 'చెంగిల్ జీవ్' మెలె, పరలోకుమ్‌తె బెదితి జీవు. యోహాను 3:15.

జేఁవ్ కి అమ్చి అవాడ్ నూన జెవుల. అయ్లె, జేఁవ్ కి ఈంజేఁవ్ కి ఎక్కి మంద జవుల, చి జేఁవ్ ఎత్కిక ఆఁవ్ ఎక్కిలొ గొవుడు జయిందె.

17 జలె, అంచ మెండల్ జలసక రచ్చించుప కెర్తి రిసొ మొర గెచ్చిందె చి రిసొ అబ్బొ అంక ఒగ్గర్ ప్రేమ దెకితయ్, చి మొర గెలె కి, అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె.

18 మాన్సుల్ అంక మార గెలె కి, ఆఁవ్ నే ఒప్పిలె నెతిర్తి. గని, అంచి ఇస్టుమ్కయ్ మొరిందె. అంచి ఇస్టుమ్క మొరుక అదికారుమ్ అస్సె, అన్నె, అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక కి అంక అదికారుమ్ అస్సె. జా ఎత్కి ఆఁవ్ నెరవెర్సుప కెరుక మెన అంచొ అబ్బొ తియార్లి కామ్" మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

యేసుచి రిసొ వెల్లెల మాన్సుల్ అన్నె దొన్ని జట్లు జలిసి

19 యేసుచ ఈంజేఁవ్ కొడొచి రిసొ యూదుల్చ ఒత్తచ వెల్లెల మాన్సుల్ అన్నె దొన్ని జట్లు జల.

20 జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్, "జోక బూతుమ్ దెర్లి రిసొ వెర్రి జా అస్సె. జోచ కొడొ అమ్ కిచ్చొక సూనుక?" మెన సంగిల.

21 అన్నె సగుమ్జిన్ "ఇస కొడొ బూతుమ్ దెర్ల కొడొ నెంజితి. అన్నె, గుడ్డి జల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెరుక బూతల్ దెర్లసక సెక్తి తయెదె గే? నాయ్, గెద?" మెన సంగిల.

22 ఇదిల్ పడ్తొ, అన్నెక్ పండుగు అయ్లి. 'ఎక్కి దేముడుకయ్ తవుస్' మెన పూర్గుమ్ పొది దేముడుచి గుడి సుద్ది కెర్లి ఏక్ కామ్చి గుర్తుచి పండుగు, జా.

23 చల్లి పొది జా, జలె, దేముడుచి గుడితెచి రానొ జలొ సొలొమోను పూర్గుమ్చొచి నావ్ తిలి వెల్లి పేడితె యేసు బుల్తె తతికయ్,

24 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోచి సుట్టునంత బెర జా, జోక అన్నె పరిచ్చ కెరుక దెర్ల. కిచ్చొ మెన పుసిల మెలె, "అన్నె కెత్తి దీసల్ అమ్ నేన తతి రితి కెర్తె? తుయి రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తు జలె, అమ్క సొస్టుమ్ సంగు!" మెన సంగిల.

25 జలె, యేసు జోవయింక, "తుమ్క అగ్గె సంగిలయ్, గని తుమ్ నంప కెర్సు నాయ్. అబ్బొసి జలొ దేముడుచి నావ్ తెన్ ఆఁవ్ కెర్త కమొ కి అంచి రిసొ 'జొయ్యి' మెన సాచి సంగితతి.

26 గని, అంచి మెండల్ మందతెచ తుమ్ నెంజుస్చి రిసొ తుమ్ నంపజంక నెతుర్సు.

27 అంచ మెండల్ జలె, అంచి అవాడ్ సూన్తతి. ఆఁవ్ జోవయింక జాని, స్రైమ కెర్తసి, చి అంచి పట్టి జెతతి.

28 దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి, మొర్లె పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయఁక తెయఁక జితి వరుమ్ జోవయింక ఆఁవ్ దెతసిచి రిసొ, జేఁవ్ కెయఁక కి సిచ్చ జతి మొర్నుతె గెతి నాయ్, అన్నె, కో కి జోవయింక అంచి అత్తి తెంతొ ఉర్లుక నెతిర్తి.

29 అంచొ దేముడు అబ్బొ జోవయింక అంచి అత్తి సొర్ప కెర దిలన్. జొయ్యి ఎత్కిచి కంట వెల్లొచి రిసొ, జో అంచొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి అత్తి తెంతొ జోవయింక కో కి ఉర్లుక నెతిర్తి.

30 ఆఁవ్ అంచొ అబ్బొ ఎక్కి" మెన యేసు వెల్లెల మాన్సుల్క సంగిలన్.

31 యేసు ఇసి సంగితికయ్, 'జోక పత్రల్ తెన్ పెట మార గెలుమ' మెన, జా దీస్చి రితి వెల్లెల మాన్సుల్ పత్రల్ వెంట్ల.

32 యేసు జోవయింక, "దేముడు అబ్బొ కెరయ్ల చెంగిల్ కమొ ఒగ్గరి తుమ్క దెకవ అస్సి. జేఁవ్ కమొతె కేన్ కామ్క 'గర్చి' మెన తుమ్ అంక పత్రల్ గల మారుక ఉచర్తసు?" మెన పుసిలన్, చి

33 వెల్లెల మాన్సుల్ జోక, "కిచ్చొ చెంగిల్ కామ్ కెర్లి రిసొ పత్రల్ గల మారుమ్ నాయ్, గని తుయి రితొయి మాన్సు దేముడు తెన్ సమ్మందుమ్ సంగుక, జోచి విలువ కడ్లి రిసొయి, జా వెల్లి తప్పుకయ్" మెన సంగిల.

34-35 జాకయ్ యేసు జోవయింక ఇసి మెన జబాబ్ సంగిలన్,

"తుమ్క 'దేముడ్లు జస్తె' మెన సంగిలయ్
మెన జోవయించ కబుర్లు సూన సికడ్ల మాన్సుల్చి
రిసొ తుమ్చి ‡మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు
రెగ్డయ్ల ఆగ్నల్తె రెగ్డయ్లొ, గెద? జో దేముడు
రెగ్డయ్లిసి కో మాన్సు పిట్టవుక నెతిర్తి, గెద.

36 జలె, జో దేముడు అబ్బొ అంక జోవయించి కామ్కయ్ నిసాన్న అదికారుమ్ దా అంక ఈంజ్ల లోకుమ్తె తెద్రయ్లొ. తెద్రయ్లొ జలె, 'ఆఁవ్ దేముడుచొ పుత్తుసి' మెన ఆఁవ్ సంగిలి రిసొ 'జోచి విలువ కడ్తయ్' మెన తుమ్ కీసి సంగుక జయెదె!

37 ఆఁవ్ దేముడు అబ్బొచ కమొ కెర్తసి నాయ్ జలె, అంక నంపజంక పొన.

38 గని దేముడు అబ్బొచ కమొ ఆఁవ్ కెర్తసి జలె, అంకయ్ తుమ్ నే నంప కెర్లె కి, జేఁవ్ కమొ దెక జేఁవ్ కమొకయ్ నంపజా. జేఁవ్ కమొక నంపజలె, దేముడు అబ్బొ అంచి పెట్టి తిలిసి, ఆఁవ్ జో అబ్బొచి

‡ **10:34-35 10:34-35** తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రర్డయ్లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బానతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రర్డవ అస్సె.

పెట్టి తిలిసి చినితె, చి తుమ్మక అర్దుమ్ జెయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.
39 యేసు దస్సి సంగితికయ్, జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక దెరుక దెకిల, గని జోవయించి అత్తి దెర్నె నే సేడ్తె బార్ జా ఉట్ట గెలన్.
40 యేసు ఉట్ట గెచ్చ, యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తొ గెచ్చ, అగ్గె యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలిస్తె టాన్తె సగుమ్ దీసల్ ఒత్త తిలన్.
41 ఒత్త తతికయ్, మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ జోతె జా కెర, కిచ్చొ మెన సంగితె తిల మెలె, “దేముడుచి అదికారుమ్క గుర్తు దెకయ్త కమొ కేన్ కి యోహాను కెరె నాయ్, గని ఈంజొ యేసుచి రిసొ జో సంగిలిసి ఎత్కి సత్తిమ్!”
42 ఒత్త తిలస బలేగ జీన యేసుక ఒత్త తెన్ నంపజల.

11

లాజర్ మెలొ మాన్సు మొర గెలిసి

1 లాజర్ మెలొ ఎక్కిలొ జొర్జొ సేడ్లన్. జో కేన్ గఁవ్విచొ మెలె, మరియ మార్త మెల దొగుల బేన్సివొ చి బేతనియ గఁవ్విచొ.
2 పడ్తొ తేర్బోద ఎక్లి యేసుక తేల్ గాఁస, జాచి సెండి తెన్ జోచ చట్టొ పుంచెదె. జయ్యి ఈంజ మరియ జయెదె. జొర్జొ సేడ్లొసొ జేఁవ్చొ అన్నొసి జయెదె.
3 జలె, లాజర్చ బేన్సివొ “ప్రబువ, తుయి ప్రేమ కెర్తొసొ జబ్బు సేడ అస్సె” మెన యేసుతె కబుర్ తెర్రయ్ల.
4 గని యేసు ఈంజ కబుర్ సూన, “ఈంజ జబ్బు సేడ్లిసి జో మొర్తి రిసొయి నాయ్, గని దేముడుచి నావ్ గవురుమ్ జతి రిసొయి, ఆఁవ్ జోచొ పుత్తున్చి అదికారుమ్ దెకయ్తి రిసొయి” మెన, సిస్సుల్క సంగిలన్.
5 మార్తక, జాచి బేన్సిక, లాజర్క, యేసు బలే ప్రేమ తిలొ,
6 గని లాజర్ ‘జబ్బు తెన్ అస్సె’ మెన సూన్లె కి, జో తిలి టాన్తె యేసు అన్నె దొరతి తాఁ గెలొ.
7 జా దొరతి గెతికయ్, జోచ సిస్సుల్క, “యూదయ ప్రదేసిమి అన్నె గెచ్చుమ!” మెన యేసు సంగిలన్.
8 జేఁవ్ సిస్సుల్ జోవయించ “గురుబాబు, ఈంజ మదెనె యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తుక పత్రల్ గల మారుక ఉచర్తె తిలె కి, తుయి అన్నె ‘ఒత్త గెచ్చిందె’ మెన ఉచర్తసి గే?” మెన బియఁ గెచ్చ జోక సంగిల.
9 యేసు జోవయించక, “ఒండి మెద్దెనె పాసి పాసి బార గంటల్చి ఉజిడి తయెదె, గెద? దస్సి జలె, జా బార గంటల్చి ఉజిడి తిలె పొది మాన్సు ఇండిలె, ఈంజ లోకుమ్చి ఉజిడ్చి రిసొ జోక వాట్ డీస్తయ్, చి సేడె నాయ్.
10 గని, జేఁవ్ అందరె ఇండిలె, ఉజిడి నెంజిలి రిసొ జేఁవ్ సేడుల” మెన సంగిలన్.
11 యేసు జోవయించక దస్సి సంగ అన్నె, “ఆఁవ్ ప్రేమ కెర్లొ లాజర్ నిజ అస్సె, గని జోవయించక ఉట్టవుక గెతసి” మెలన్, చి
12 సిస్సుల్ “దస్సి జలె, ప్రబు, జో నిజ తిలెగిన, చెంగిల్ జయెదె. కిచ్చొ బాద నాయ్” మెలె.
13 జలె, ‘నిజ అస్సె’ మెన జో మొర్లిస్చి రిసొ యేసు సంగ తిలన్. గని, ‘మాములుమ్ నిజ తతిస్చి రిసొ సంగితయ్’ మెన సిస్సుల్ ఉచర్తతి.
14 తెదొడి “లాజర్ మొర గెచ్చ అస్సె” మెన యేసు జోవయించక సొస్టుమ్ సంగ,
15 అన్నె, “జో మొర గెలి పొది ఆఁవ్ ఒత్త నెంజిలిసి చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చి రిసొయి. మెలె, అంచి రిసొ తుమ్ దయిరిమ్ తెన్ నంపజతి రిసొ ఈంజ ఎత్కి జర్గు జతయ్. అల్లె, జోతె గెచ్చుమ!” మెన సంగిలన్.
16 ‘కల్వల్ జెర్మిలొసొ’ మెలి ఆసిమ్ నావ్ తిలొ తోమా మెలొ సిస్సుడు, జలె, తిల సిస్సుల్క, “జొమ్మ, ఆమ్ ఇన్నెతెన్ మొర గెచ్చుక గెచ్చుమ!” మెన సంగిలన్, చి జేఁవ్ బార్ జల.

యేసు లాజర్చ బేన్సివొ తెన్ సంగిలిసి

17 జేఁవ్ బేతనియ గఁవ్వి పాసి అయ్లె, యేసు కిచ్చొ కబుర్ సూన్లొ మెలె, ‘లాజర్క మెన్నె రోవ చెత్తర్ పొదుల్ జా అస్సె’ మెన సూన్లన్.
18 జలె, జా గాఁవ్ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ తెంతొ పాసి పాసి ఎక్కి దొన్ని మయిలు దూరి అస్సె. ఒగ్గర్ దూరి నాయ్,
19 చి జేఁవ్చి అన్నొసి మొర్లి రిసొ మార్తక చి మరియక బురియవుక మెన, యెరూసలేమ్చ యూదుల్ ఒగ్గర్జిన్ జా అస్తి.
20 జలె, యేసు జెతయ్ మెన మార్త సూన కెర, జోక దస్సుల్ జంక మెన వాట్ ఎదక అయ్లి, గని మరియ గెరి తా గెలి.
21 మార్త జోక దస్సుల్ జా జొకర, యేసుక, “ప్రబు, తుయి ఇన్నె తత్తది జలె, అంచొ అన్నొ మొర్తొ నాయ్.
22 గని అప్పె కి తుయి దేముడుతె కిచ్చొ సంగిలే కి తుక దెయెదె మెన జాని” మెన సంగిలి.
23 యేసు జాక, “తుచొ అన్నొది అన్నె జీవ్ జా ఉట్టెదె” మెలన్.
24 మార్త జలె, జోక “ఈంజ లోకుమ్ ఇసి తతిస్చి ఆకర్ దీసిక, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్

అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి దీసిక, అన్నొ అన్నె ఉట్టెదె మెన జాని" మెన సంగిలి.
25 చి యేసు జాక, "మొర గెలసక ఉట్టయ్‌లొసొ, దొర్కు జలి జీవ్ దెతొసొ ఆఁవ్వి. అంక కో నంపజా
గెచ్చుల గే జోవయించి ఆఁగ్ మొర గెలె కి, జివుల.
26 చి, కో అంక నంప తెన్ జితతి గే, సిచ్చ జతి మొర్నుతె కెయఁక కి గెతి నాయ్. అమ్మ, ఈంజ కోడు
తుయి నంపజతసి గే?" మెన పుసిలన్.
27 మార్త యేసుక "నంపజా అస్సి ప్రబు. ఈంజ లోకుమ్‌తె జెంక తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తు
తుయి మెన, దేముడుచొ పుత్తుసి తుయి మెన నంప తెన్ అస్సి" మెన ఒప్పన సంగిలి.
28 జలె, మార్త ఇసి సంగిలి బేగి, యేసుక ఒత్త ముల దా గెరి గెచ్చ, "గురుబాబు జా అస్సె. తుక
బుకార్తయ్" మెన బేన్సి జలి మరియక తిరీమ్ సంగిలన్.
29 మరియ ఈంజ కోడు సూన, చట్కున ఉట్ట, యేసుతె గెచ్చుక బార్ జలి.
30 ఈంజ మదెనె, యేసు కేనె అస్సె మెలె, మార్త జోక దస్సుల్ జా ముల దిలి టాన్‌తె రక అస్సె. గఁవ్వి
జెంక నేతయ్.
31 మరియ చట్కున బార్ జతికయ్, జాతె జా తా జాక బురియయ్‌తె తిల యూదుల్ దెక, "మెన్నె
ఏడుక గెతయ్, కిచ్చొగె" మెన ఉచర, జాచి పట్టి గెల.
32 జలె, యేసు తిలిస్‌తె మరియ పాఁవ కెర, జోక దెక జోచి చట్టె సెర్ను సేడ, "ప్రబు, తుయి ఇన్నె తత్తది
జలె, అంచొ అన్నొ మొర గెతొ నాయ్" మెన సంగిలి.
33 జా ఏడ్డిసి, జేఁవ్ తెన్ అయ్‌ల యూదుల్ ఏడ్డిసి దెక, యేసు కన్కారుమ్ జా జోచి ఆత్మతె బాద సేడ,
34 "జోక కేనె రోవిలదు?" మెన పుసిలన్, చి జేఁవ్ జోక "జా దెకు, ప్రబు!" మెన సంగిల.
35 యేసు ఆఁసుమ్ గేడవ ఏడ్లన్.
36 జో ఏడ్లిసి దెక, ఒత్త తిల యూదుల్ సగుమ్‌జిన్ "ఆదె, జోవయింక కెద్ది ప్రేమ తిలొ,
ఈంజొ!" మెన దెకయ్‌ల.
37 జోవయింతె అన్నె సగుమ్‌జిన్, మాత్రుమ్, "జో గుడ్డి మాన్సుచ అంకివొ డీసయ్‌లొ, గెద. జలె, లాజర్ నే మొర్తి రితి కెర్తొ జలె", మెన సంగిల.

యేసు లాజర్‌క జియడ్లిసి

38 తెదొడి యేసు జోచి ఆత్మతె అన్నె ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ కన్కారుమ్ జా, మెన్నె పాఁవిలన్. ఈంజ మెన్సున్
కీసిచి మెలె, మెట్టయ్ తిలి సాప్రయ్ డొల్మి కెర్లి గది. జా డొల్మి కెర్లిస్‌క డంక తిలిసి వెల్లొ పత్తురు.
39 యేసు, "పత్తురు కడ గెల!" మెలన్. దస్సి మెంతికయ్, మొర గెలొసొచి మార్త మెలి బేన్సి జోక
"ప్రబు, జో మొర గెచ్చు చెత్తర్ పొదుల్ జలి! పీనుమ్ వాసెన పెట్టె తయెదె!" మెన సంగిలి.
40 యేసు జాక "ఆఁవ్ తుక కిచ్చొ సంగిలయ్ గే, తుయి నంప తెన్ తిలెగిన, దేముడుచి గవురుమ్
సెక్తిచి రుజ్జు దెకితె." మెన ఇదిల్ గోల కెర్లన్.
41 జలె, పత్తురు కడ గెల, చి యేసు ఆగాసుమ్ పక్క దెక "ఓ బ, తుయి అంచి ఆస సూన్లది మెన
అంక సర్ద.
42 తుచి తెన్ ఆఁవ్ లట్టబ్తిసి తుయి కెయఁక తెయఁక సూన్‌తసి మెన ఆఁవ్ పూర్తి జాని, గని
తుయి అంక తెద్రయ్‌లిస్‌చి రుజ్జు దెక నంపజతు మెన, ఇన్నె టీఁవ తిల ప్రెజల్‌చి రిసొ ఇసి చోండి
పుట్టవ సంగితసి" మెన సంగ, గట్టిజ ఒర్స,
43 "లాజర్, బార్ జా!" మెన బుకార్లన్.
44 చి జో మొర గెలొసొ, జోచ అత్తొ చట్టొ బందున్ తెన్ తతె, జోచి మొక్మె తువ్వల్ గుడియవ తతె,
బార్ జా అయ్‌లొ, చి తిల మాన్సుల్‌క యేసు "కట్లు యిప, జోక విడ్డల్ కెర!" మెన సంగిలన్.

యేసుక మారుక మెన యూదుల్ అన్నె కుట్ర కెర్లిసి

(మత్త 26:1-5; మార్కు 14:1-2; లూకా 22:1-2)

45 మరియ తెన్ జా తిల యూదుల్‌తె ఒగ్గర్‌జిన్ జలె, యేసు కెర్లిసి దెక, జోక నంపజల.
46 గని జోవయింతె అన్నె సగుమ్‌జిన్, పరిసయ్యుల్‌తె గెచ్చ, యేసు కెర్లిసి జోవయింక సంగిల.
47 వెల్లెల పూజర్లు పరిసయ్యుల్ సబ కెర్తసక వెసవ దా, "అమ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె? ఈంజొ మాన్సు
ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ వెల్లెల కమొ కెర్తయ్, చి
48 అమ్ జోక నే ములయ్‌లె, ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ జోక నంపజా గెచ్చుల. చి రోమ్ దేసిమ్‌చ
సయ్‌న్యుమ్ జా కెర, అమ్‌చి దేముడుచి గుడి కి అమ్‌చి ఒండి దేసిమ్ కి పాడ్ కెరుల" మెన సంగిల.
49 జలె, జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్‌తె కయప మెలొ ఎక్కిలొ తిలొ. జా వెర్సి జొయ్యి ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి
జా తిలొ. సబతె తిలసక జో కిచ్చొ మెన సంగిలన్ మెలె, "తుమ్ కిచ్చొయ్ నేన్సు.
50 ఏక్ కోడు తుమ్ ఉచర. అమ్‌చ యూదుల్ అమ్‌చి దేసిమ్ పాడ్ నే జతి రితి ఎక్కిలొ మొర్లె
తుమ్‌క చెంగిలి" మెన సంగిలొ.
51 జలె, జోక జొయ్యి ఈంజ కోడు సంగె నాయ్. గని జా వెర్సి జో ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జా తిలి
రిసొ, దేముడు జోచి చోండి పుట్టవ సంగయ్‌లొ. జా కబుర్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, యూదుల్‌తెచ

మాన్సుల్‌క పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెర్తి రిసొ యేసు మొరుక తిలి.
52 ఎక్కి యూదుల్‌తెచ మాన్సుల్‌క నాయ్. గని జోవయింక బోదల్ జల జోక నంపజల మాన్సుల్ ఎత్కిక, జేఁవ్ కేన్ దేసిమ్‌చ జలెకి, జేఁవ్‌క ఎక్కితె జోవయించి బెద్దవంతి రిసొయ్ మొరుక్క తిలి.
53 జలె జా దీసి తెంతొ, 'యేసుక కీసి మారుమ' మెన, వెల్లెల మాన్సుల్ కుట్ర ఉచర్తె తిల.
54 జలె, జో మొర్తి నమయుమ్ జెంక నేతయ్‌చి రిసొ యేసు, యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ తిలిస్‌తె నే బుల్తె, ఒత్త తెంతొ వెల్లి బయిలు పక్క, ఎప్రాయిమ్ మెంతి గఁవ్వి ఉట్ట గెచ్చ, జా మదెనె జోవయించ సిస్సుల్ తెన్ ఒత్త తా గెల.
55 యూదుల్‌చి జా వెర్సిచి *పస్కా పండుగు పాసి జా అయ్‌లి. జా పండుగు నే జెతె అగ్గె, సుద్ది కెరనుక మెన, యూదుల్ ఎత్కిజిన్ జోవయించ జోవయించ గఁవ్విలె తెంతొ యెరూసలేమ్‌తె జా అస్తి.
56 దేముడుచి గుడితె గెలస యేసుక రకితె అస్తి. ఒత్త రకితె తా కిచ్చొ మెన లట్టబంతె అస్తి మెలె, "తుమ్ కిచ్చొ ఉచర్తను? ఏక్ వేల పండుగ్‌క జెయె నాయ్ గే?" మెన లట్టబంతె అస్తి.
57 కిచ్చొక మెలె, జా మదెనె వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ జోక జేలి కెరుక మెన ఉచర "జో కేనె తయెదె గే కో జాన్లె, అమ్‌క సంగ!" మెన ప్రెజల్‌క ఆడ్ర దా అస్తి.

12

యేసుక వాసెన తేల్ గాఁస దిలిసి
(మత్త 26:6-13; మార్కు 14:3-9)

1 *పస్కా పండుగ్‌క సొవ్వు పొదుల్ అగ్గె, యేసు బేతనియ గఁవ్వి అన్నె ఉట్ట అయ్‌లన్. జా గఁవ్వి యేసు జియడ్లొ లాజర్ అస్సె.
2 జలె, యేసు ఒత్త తతికయ్, జోచి రిసొ విందు దిల. మార్త జొగిడ్లి, చి యేసు తెన్ అన్నిమ్ కయ్‌లస్‌తె లాజర్ తిలన్.
3 జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ వెస తిలిస్‌తె, జలె, మరియ ఒగ్గర్ విలువ తిలి ఏక్ ఎదిలి చెంగిల్ వాసెన తేల్ ఆన్‌లి. ఆన, యేసుచ చట్టొతె గాఁస, జాచి సెండి తెన్ పుంచిలి, చి ఒండి గెరి జా తేల్‌చి వాసెన బెర్లి.
4 జలె, ఇస్కరియోతు యూదా మెలొ యేసుచ సిస్సుల్‌తె తా, జో కి ఒత్త అస్సె. కొన్సొ మెలె, జో పడ్తొ విరోదుమ్ సుదల్‌తె యేసుక దెర దెయెదె. జలె, యేసుక మరియ జా తేల్ గాఁస్తికయ్, జో యూదా జాక,
5 "ఈంజ తేల్ సొవ్వు పుంజొ వెండ్లుక వికి గెల్తది జలె, బీద సుదల్‌క జా డబ్బుల్ దర్మమ్ దెంక జతి!" మెన గోల కెర్లన్.
6 గని ఆరిక సంగిలొ, బీద సుదల్‌చి ఉప్పిర్‌చి కన్కారుమ్‌క నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జో చోరు. సిస్సుల్‌చి డబ్బుల్ పెట్టె జోచి అత్తి తిలి, చి జా డబ్బుల్ జో చోర కంక అలవాట్ జా తిలొ.
7 జలె, యూదా జా కోడు సంగితికయ్, యేసు జోక, "జాక గోల కెరు నాయ్. అంక †రోవితి దీసికచి కామ్‌క ఈంజ గుర్తు తతి రితి జా, జా తేల్ తియ దా తిలి. తవుసు.
8 బీద సుదల్ కెయ్‌ఁక తెయ్‌ఁక తుమ్‌చి తెన్ తవుల చి రిసొ ఇస్టుమ్ అయ్‌లి పొది జోవయింక దర్మమ్ దెంక జయెదె. ఆఁవ్, మాత్రుమ్, కెయ్‌ఁక తెయ్‌ఁక తుమ్‌చి తెన్ ఇసి తయె నాయ్" మెన సంగిలన్.
9 యెరూసలేమ్‌తె ‡పండుగ్‌క బెర్ర తిల యూదుల్, జలె, యేసుచి రిసొ, జో 'బేతనితె లాజర్‌తె అస్సె' మెన సూన కెర, యేసుక దెకుక మెన, చి జో జియడ్లొ లాజర్‌క దెకుక మెన ఒత్త ఉట్ట అయ్‌ల.
10-11 జాకయ్, 'లాజర్‌క జియడ్లిసిచి రుజ్జు దెక ఒగ్గర్‌జిన్ అమ్‌చి ఆచారిమ్ ముల దా యేసుక నంపజతతి' మెన వెల్లెల పూజర్లు బియఁ కెర, లాజర్‌క కి మారుక ఉచర్ల.

యేసు యెరూసలేమ్‌తె ఉట్ట అయ్‌లొ
(మత్త 21:1-11; మార్కు 11:1-11; లూకా 19:28-40)

12 'యేసు యెరూసలేమ్‌తె జెత్తయ్' మెన పండుగ్‌క బెర తిల మాన్సుల్ అన్నెక్ దీసి సూన కెర,
13 'జో తెన్ దస్సుల్ జమ్‌దె' మెన, పట్నుమ్ తెంతొ బార్ జా కజురుమ్ రూకుల్‌చ మట్టల్ మోడ దెరన వట్టె జా తా, యేసు పాసి అయ్‌లి పొది "అమ్‌చొ ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతొ రచ్చించుప కెర్తొసొక జొఒర, జొఒర! అమ్‌చి ఇస్రాయేల్‌చ ప్రెజల్‌చొ రాసొక ఓసన్న, ఓసన్న!" మెన జోచి రిసొ కేకుల్ గల్తె తిల.
14-15 జలె, 'జర్గు జయెదె' మెన దేముడుచి కొడొతె పూర్గుమ్ దేముడు రెగ్డయ్‌లి తిలిసి జర్గు జలి. కీసి మెలె, యేసు ఏక్ గాడ్డె పిల్ల దొర్కు కెరన, వెగ, పట్నుమ్‌తె అయ్‌లొ.
"ఓ §సీమోనుచి దువిసి, తుయి అన్నె బి నాయ్!

* **11:55 11:55** పస్కా పండుగ్‌చి రిసొ 2:13చి ఎట్టొచి కోడు దెక.
† **12:7 12:7** పస్కా పండుగ్‌క కీసి మెండపిల్లక అర్పితుమ్ దెవుల గే, దస్సి, ఈంజ జెతె తిలి పస్కా పండుగ్‌క యేసుయి పాపల్ గెచ్చయ్‌తి అర్పితుమ్ జయెదె.
‡ **12:9 12:9** 2:13చి ఎట్టొచి కోడుక దెక.
* **12:1 12:1** పస్కా పండుగ్‌చి రిసొ 2:13చి ఎట్టొచి కోడు దెక.
§ **12:14-15 12:14-15** 'సీయోనుచి దువిసి' మెలె, యూదుల్ మొత్తుమ్‌క టాలి జయెదె.

గాడ్డె పిల్లతె వెగ, తుమ్‌చొ రానొ జెతయ్!"
మెన రెగిడ్లి కోడు.
16 ఈంజ ఎత్కి జర్గు జతె తిలి పొది యేసుచ
సిస్సుల్ కి అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్. గని యేసు
దేముడు అబ్బొస్‌తె అన్నె వెగ గెలి పడ్తొ, యేసుక
ఇసి జలి, చి జోచి రిసొ దేముడు అబ్బొసి జా కోడు
రెగ్డవ తిలన్ మెన ఉచార కెర్ల.
17 జలె, యేసు జో లాజర్‌క మెస్సున్ తెంతొ
బుకారా జియడ తిలిస్‌తె బెర తిల మాస్సుల్ జేవ్
జా ఇసి సొంత దెకిలిస్‌క అప్పె సాచి సంగితె తిల.
18 యెరూసలేమ్‌తెచ ప్రెజల్ కిచ్చొక యేసు తెన్
దస్సుల్ జంక బార్ జా తిల మెలె, లాజర్‌క యేసు
జియడ జోచి అదికారుమ్‌క రుజ్జు దెకయ్‌లిస్‌చి రిసొ
సూన తిల.
19 ప్రెజల్ యేసుక నంపజతతి మెన పరిసయ్యుల్
దెక, "అయ్యొ, జోవయింక పిట్టయ్‌తిసి అమ్ అన్నె
కిచ్చొ కెరుక కామ్‌క నెంజె. ఆదె, లోకుమ్ ఎత్కిచ
మాస్సుల్ జోచి పట్టి గెచ్చ అస్తి" మెన ఎక్కిలొ తెన్
ఎక్కిలొ లట్టబన్ల.
20 పండుగు పొది బక్తి కెరుక అయ్‌లసతె
సగుమ్‌జిన్ గ్రీసు దేసిమ్‌చ మాస్సుల్ ఒత్త అయ్‌ల.
21 జేవ్ జలె, గలిలయతె తిలి బేత్సయిదా
గవ్వించొ పిలిప్ మెంతొ యేసుచొ సిస్సుడు ఎక్కిలొక
చజ కెర జోక "బాబు, యేసు తెన్ లట్టబుక మెన
అయ్‌లమ్" మెన సంగిల.
22 చి పిలిప్ అంద్రెయ మెలొ సిస్సుడుక సంగ,
జేవ్ దొగుల యేసుతె జా, జోక సంగిల.

యేసు మొర గెచ్చుక తిలిస్‌చి రిసొ సంగిలిసి

23 యేసుక జేవ్ దొగుల సిస్సుల్ జా కబుర్
సంగితికయ్, జో జోవయింక, "ఆవ్ మాస్సు జా
జెర్మున్ అయ్‌లొసొ గవురుమ్ జతి సమయుమ్ జా
అస్సె.
24 తుమ్‌క ఆవ్ కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్
సంగితసి మెలె, గోదుమ్ గిడ్డ జవున్ పంటొ దెరుక
జలె, బుయ్యె సేడ చొప్పొ కుసుడ గెలెకయ్ జయెదె.
దస్సి తొలితొ మొర్లి రితి నే జలెగిన, ఎక్కి గిడ్డయ్
తాఁ గెచ్చెదె. గని దస్సి మొర్లి రితి జలె, ఒగ్గర్ పంటొ
దెరెదె.
25 "జోచి జీవుక జో కో ప్రేమ కెర రచ్చించుప
కెరనుక ఉచరుల గే, జోచి ప్రానుమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె,
గని ఈంజ లోకుమ్‌తె కో జోచి సొంత జీవుక విలువ
నే దెకితె దేముడుక నిదానుమ్ కెరుల గే, జోచి
జీవు జోక దొర్కు జా, పరలోకుమ్‌తె గెచ్చ కెయఁక
తెయఁక ఒత్త జివుల.
26 అంచి సేవ కో కెరుల గే, అంచి పట్టి అయ్‌లి
రితి ఆవ్ కెర్తి రితి కెరుక, చి ఆవ్ కేనె తయిందె గే,
అంచొ సేవ కెర్తొసొ ఒత్తయ్ తంక. కో అంచి సేవ
కెరుల గే, జోక కచితుమ్ దేముడు అబ్బొ గవురుమ్
కెరెదె.
27 "ఓ బ, అప్పె అంచి పెట్టి ఒగ్గర్ బాద
జతసి. ఆవ్ తుక కిచ్చొ సంగుక? 'ఓ బ, ఈంజ
సమయుమ్‌చి కామ్ అంక పిట్టవు' మెన సంగుక
గే? నాయ్, నెంజె. ఈంజ కామ్‌చి రిసొయి,
సమయుమ్‌చి రిసొయి ఈంజ లోకుమ్‌తె ఆవ్
అయ్‌లయ్, గెద?
28 ఓ బ, తుచి నావ్‌క గవురుమ్ కెరను" మెన
దేముడు అబ్బొస్‌క ప్రార్దన కెర్లన్, చి బేగి, ఆగాసుమ్
తెంతొ జో దేముడు జోచి అవాడ్ సూనయ్‌లన్.
కిచ్చొ మెన సూనయ్‌లన్ మెలె, "అంచి నావ్‌క
గవురుమ్ కెర అస్సి, చి అన్నె గవురుమ్ కెరనిందె"
మెన సంగిలన్.
29 పాసి టీవ తిల జనాబ్ సూన్ల, చి "ఉర్ముల్
కెర్లి" మెన జోవయింతె సగుమ్‌జిన్ సంగిల. అన్నె
సగుమ్‌జిన్, మాత్రుమ్, "దేముడుచి దూత ఎక్కిలొ
జో తెన్ లట్టబ్లన్" మెన సంగిల.
30 యేసు జోవయింక, "ఈంజ అవాడ్
సూనయ్‌లిసి అంక దయిరిమ్ కెర్తి రిసొ నాయ్, అంక
దయిరిమ్ అస్సె. గని తుమ్‌కయ్ 'నంపజతు' మెన
సూనయ్‌లన్.
31 కిచ్చొక మెలె, అప్పె జర్గు జంక తిలిస్‌చి రిసొ
ఈంజ లోకుమ్‌చ తీర్పు జవుల. అప్పె జర్గు జంక
తిలిస్‌చి రిసొ, ఈంజ లోకుమ్‌క అప్పెచి మట్టుక
ఏలుప కెర్తొ సయ్‌తానుక బార్ కెర పెలవ దెయెదె.
32 అన్నె, మాస్సుల్ అంక బుయి తెంతొ ఉక్కుల
టీవడ్లి పొదిక దేసిమ్‌లు ఎత్కి తెంతొచ మాస్సుల్‌క
అంచితె బుకారా ఆనిందె" మెన ఒత్త తిలసక యేసు
సంగిలన్.
33 'ఉక్కుల టీవడ్డి పొదిక' మెలి కోడుతె కిచ్చొ
అర్దుమ్ మెలె, ఏక్ *సిలువతె మాస్సుల్ యేసుక
టీవడ్లె, మొరెదె. జో సంగిలిస్‌తె జయ్యి అర్దుమ్.
34 జలె, యేసు జా కోడు సంగితికయ్, జనాబ్‌తెచ
మాస్సుల్ ఆచారిమ్ జా కిచ్చొ మెల మెలె,
" 'రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తు నే మొర్తె కెయఁక

* **12:33 12:33** 'సిలువ' కీసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీవ్‌తి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డేడివొ రిత డండల్ బెదవుల జా సిచ్చ జతొ మాస్సుక జా సిలువతె ఎంద్దవ కెర, జోవయించ అత్తొ చట్టొ చంపొ కెరవ, అత్తొచట్టొతె మేకుల్ పెట, నెంజిలె వాలివొ తెన్ బంద దా, సిలువ బుయ్యె టీవ రోవ కెర దస్సి ములుల. జో సిచ్చ జతొసొ దస్సి ఒడొయ్ జా మొరెదె. రోమ్ దేసిమ్‌చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చ, జా. † **12:34 12:34** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రద్దయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెద్దయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రద్దవ అస్సె.

తెయఁక తా గెచ్చెదె' మెన †మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల ఆగ్నల్‌తె తిలిసి నూన అస్సుమ్. గని తూయి జలె, 'ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొక ఉక్కుల టీఁవడుక అస్సె' మెన తుయి సంగితసి. దస్సి జలె మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ క్రీస్తు జయెదె గే, నెంజె గే?" మెన అన్మానుమ్ జల.

35 జేఁవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక, "అన్నె నగుమ్ దీసల్ అంచి ఉజిడి తుమ్‌చి తెన్ తయెదె. తుమ్ అందర్‌బుద్దిక దెర్కు నే సేడ్డి రిసొ, ఈంజ ఉజిడి తతె తుమ్ ఈంజ ఉజిడ్‌తె ఇండ. కిచ్చొక మెలె, అందర్‌తె కో ఇండుల గే, కేనె గెతతి గే నేన్‌తి.

36 తుమ్ ఉజిడ్‌చ పుత్తర్లు జతి రిసొ, ఈంజ ఉజిడి తుమ్‌తె తతె ఎద ఈంజ ఉజిడ్‌క పూర్తి నంపజంక దెర" మెన బోదన కెర్లన్. యేసు ఇసి సంగ కేడయ్‌లి పడ్తొ, ఒత్త తెంతొ బార్ జా, యూదుల్ నే చజితి రితి లుంకిల్ రితి తిలొ.

యూదుల్ నే నంపజలిన్‌చి రిసొచి కోడు

37 యేసు జోవయించి మొక్కె జోచి అదికారుమ్‌క రుజ్జు దెకయ్‌త ఎత్తివాట్ కమొ కెర తిలె కి, జోక జేఁవ్ నంపజతి నాయ్.

38 జేఁవ్ నే నంపజతిసి కిచ్చొక మెలె, యెసయా పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగిడ్లి కోడు నెరవెర్సుప జతి రిసొయి.

"ఓ ప్రబువ, అమ్ సంగిలి తుచి కబుర్ నూన్లె
కి, కో నంపజా అస్తి? కోయి నాయ్.
తుచి అదికారుమ్‌క రుజ్జు దెకయ్‌త కమొ
దెకిలెకి, జోవయించి జా సెక్తి కో చిన అస్తి?
కోయి నాయ్"

మెన రెగిడ్లి కోడు.

39 జాకయ్ యేసుక నంపజంక నెతిర్ల.

40 పడ్తొ జోవయించి సిచ్చచి రిసొ యెసయా పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి జో ప్రబు రెగ్డియ్‌లిసి అన్నెక్‌తె కి జయ్యి అర్దుమ్.

"జోవయించ అంకివొ గుడ్డి కెర్లి రితి కెర,
జోవయించి పెట్టి బేడు బందిలి రితి దేముడు కెర
అస్సె.
‡'జోవయించ అంకివొ దెకుత్ నాయ్,
జోవయించి పెట్టి అర్దుమ్ కెరంతు నాయ్,
ఆఁవ్ దెతి వరుమ్ నజనుక బుల జెతు నాయ్' మెన
అంచి సెలవ్"

మెన ప్రబు రెగ్డయ్‌లి కోడు.

41 యెసయా పూర్గుమ్‌చొ కీసి ఇసి మెలన్ మెలె, దేముడు దెకయ్‌లి సిన్నతె యేసుచి గవురుమ్‌చి గుర్తు దెక తిలొ, చి జోచి రిసొ రెగిడ్లన్.

42 యూదుల్‌తె ఒగ్గర్‌జిన్ యేసుక నే నంపజలెకి, జోవయింతె ఒగ్గర్‌జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ కి నంపజల. గని మాన్సుల్‌చి మొక్కె ఒప్పన్‌తి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, 'పరిసయ్యుల్ నూన్లె, అమ్‌క సబ గెరలె అన్నె పెసయితి నాయ్' మెన బిల.

43 కిచ్చొక దస్సి బిల మెలె, దేముడు దెతి గవురుమ్‌చి కంట, మాన్సు దెతి గవురుమ్‌కయ్ ఆస జా తిల.

44 జలె, ఎత్కిజిన్ నూన్‌తి రితి కేక్ గల యేసు కిచ్చొ మెన బోదన కెర్లన్ మెలె, "కో అంకయ్ నంపజతతి గే, ఎక్కి అంకయ్ నాయ్, గని అంక తెర్రయ్‌లొసొక నంపజతతి.

45 అంకయ్ కో దెకితతి గే, అంక తెర్రయ్‌లొసొక దెకితతి.

46 "ఈంజ లోకుమ్‌తె కిచ్చొక అయ్‌లయ్ మెలె, అందర్‌బుద్ది ఇండిత ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్‌క 'దస్సి తత్తు నాయ్, గని అంక నంపజా రచ్చించుప జతు' మెన దొర్కు జలి ఉజిడి తా ఈంజ లోకుమ్‌తె అయ్‌లయ్.

47 అంచ కొడొ కో నూన్‌తతి గని కెర్తి నాయ్ గే, జోవయింక ఆఁవ్ తీర్పు కెరి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ ఈంజ లోకుమ్‌తె అయ్‌లిస్తి ఈంజ లోకుమ్‌చక తీర్పు కెర సిచ్చ కెర్తి రిసొ నాయ్, గని జోవయింక రచ్చించుప కెర్తి రిసొయి అయ్‌లయ్.

48 "గని జాగర్త తా. కిచ్చొక మెలె, కో అంక నంప కెర్తి నాయ్, చి అంచ కొడొ నూన కెరుక నెసితి గే, జోవయింక తీర్పు కెర సిచ్చతె తెర్రయ్‌తిసి అస్సె. మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌చక తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక, ఆఁవ్ అప్పె సంగిల కొడొ జోవయింక కచితుమ్ తీర్పు కెర సిచ్చతె తెర్రవుల.

49 కిచ్చొక మెలె, అఁవ్వి కెర ఆఁవ్ కిచ్చొ సంగి నాయ్. ఆఁవ్ కిచ్చొ మెన లట్టబుక గే, కిచ్చొ సంగుక గే, అంక తెర్రయ్‌లొ దేముడు అబ్బొయి అంక ఆడ్ర దా అస్సె.

50 అన్నె కేనె నాయ్, గని జోచి కోడు కెర్తిస్‌తెయ్ పరలోకుమ్‌తె బెదితి కెయఁక తెయఁక చెంగిల్ తతి సెక్తి అస్సె మెన కచితుమ్ జాని. జాకయ్ ఆఁవ్ కిచ్చొ సంగితసి గే, దేముడు అబ్బొయి సంగిల్ రితి ఆఁవ్ సంగితసి."

13

యేసు జోచ సిస్సుల్‌క చట్టొ దోవిలిసి

‡ **12:40 12:40** నెంజిలె. "నెంజిలె జోవయించ అంకివొ దెకిత, జోవయించి పెట్టి అర్దుమ్ కెరంత, చి ఆఁవ్ చెంగిల్ కెర్తి వరుమ్ నజనుక పసుల జెత".

1 ఈంజ లోకుమ్ ముల దా దేముడు అబ్బొస్‌తె
అన్నె ఉట్ట గెతి సమయుమ్ అయ్‌లి మెన యేసు
జానె. జో ఈంజ లోకుమ్‌తె నిసాన్ల బారజిన్
సిస్సుల్‌క అగ్గె తెంతొ ప్రేమ కెర్తయ్, గని అప్పె,
*పస్కా పండుగ్‌క ఏక్ దీసి అగ్గె, ఆకర్ ఎదచి జోచి
ఎదివాట్ ప్రేమ సొస్టుమ్ దెకయ్‌లొ.
2 జా సంజె, యేసు జోవయించ బారజిన్ సిస్సుల్
తెన్ ఎక్కితె అన్నిమ్ కెర్తతి. ఇస్కరియోతు
సీమోనుచొ యూదా మెలొ పుత్తుసి జోవయింతె
అస్సె. జలె, యేసుక విరోదుమ్ సుదల్‌చి అత్తి దెర
దెంక మెన సయ్‌తాన్ యూదాక సికడ అస్సె.
3 గని, 'దేముడు అబ్బొ అంచి అత్తి ఎత్కి సొర్ప
కెర దా అస్సె, చి దేముడు అబ్బొ తెంతొ ఉత్ర
అయ్‌లయ్, చి దేముడు అబ్బొతెయి ఆఁవ్ అన్నె
ఉట్ట గెతసి' మెన యేసు జానె.
4 జలె, అన్నిమ్ కెర్తె తిలి పొది యేసు ఉట్ట,
జో గలన తిలి దిగిల్ సొక్క రితిసి తిఁయ దా,
జోవయించ సిస్సుల్‌క, జో గొత్తి సుదొ జతి రితి
గుర్తుక, ఏక్ తువ్వల్ కెరంటె బందస్లన్.
5 తెదొడి తప్పెలయ్ పాని సువ కెర, సిస్సుల్‌చ
చట్టొ దోవ జో బందస్లి తువ్వల్ తెన్ పుంచుక దెర్లన్.
సగుమ్‌జిన్‌చ చట్టొ దోవ పుంచ తా,
6 సీమోను పేతురుచ చట్టొ దోవుక మెన జోతె
పాఁవిలన్. గని పేతురు జోక, "ప్రబు, తుయి అంచ
చట్టొ దోవుక గే? పొని!" మెన బమ్మ తెన్ సంగిలన్.
7 'పొని' మెన సంగితికయ్, యేసు జోక "ఆఁవ్
అప్పె కెర్తిసి తుక అప్పె అర్దుమ్ నాయ్. గని పడ్తొక
అర్దుమ్ కెరంతె" మెన సంగిలన్.
8 పేతురు జోక అన్నె, "ప్రబు, తుయి అంచయ్
చట్టొ కెఁయక కి దోవుక ఆఁవ్ ఒప్పి నాయ్" మెన
ఒగ్గర్ జా సంగిలన్. యేసు జోక, "ఆఁవ్ తుక
†సుబ్రుమ్ నే కెర్లె, అంచి రాజిమ్‌తె తుక కిచ్చొ వాట
తయ్యె నాయ్" మెన సంగిలన్.
9 పేతురు జోక, "ప్రబు, దస్సి జలె, అంచ చట్టొ
అత్తొ బోడి కి, ఎత్కి దోవ గెలు!" మెన సంగిలన్.
10 తెదొడి యేసు జోక, "కో పాని నాయ తవుల
గే, జోచ చట్టొక పిట్టవ, పూర్తి సుబ్రుమ్ జా తవుల.
దస్సి, ఎక్కిలొక పిట్టవ, తుమ్ ఎత్కిజిన్ సుబ్రుమ్ జా
అస్సుస్" మెలన్.
11 యేసు కిచ్చొక దస్సి మెలన్ మెలె, కో జోక
విరోదుమ్ సుదల్‌తె దెర దెయెదె గే జ్ఞొ జానె. జ్ఞాకయ్
'ఎక్కిలొక పిట్టవ తుమ్ ఎత్కిజిన్ సుబ్రుమ్ జా
అస్సుస్' మెన సంగ తిలొ.
12 సిస్సుల్‌చ చట్టొ దోవ కేడయ్‌లి పడ్తొ, జోచ
పాలల్ అన్నె గలన, అన్నె అన్నిమ్‌తె వెస, యేసు
జోవయింక, "ఆఁవ్ తుమ్‌క కెర్లి గుర్తుచి రిసొ తుమ్‌క
అర్దుమ్ జలి గే నాయ్ గే?
13 అల్లె, అంక 'గురు', 'ప్రబు' మెన తుమ్
సంగితసు, బాద నాయ్. ఆఁవ్ నిజుమి తుమ్‌చొ
గురు, తుమ్‌చొ ప్రబు.
14 ఆఁవ్ జలె, తుమ్‌చొ ప్రబు తుమ్‌చొ గురు
జలెకి, తుమ్‌క సేవ కెర్తి ఏక్ గుర్తుక తుమ్‌చ చట్టొ
దోవితసి జలె, తూమ్ జా గుర్తుచి అర్దుమ్ కెరన
తూమ్ కి ఎక్కిలొచ చట్టొ ఎక్కిలొ దోవిలి రితి జా,
ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ సేవ కెర్తె తంక.
15 ఆఁవ్ అప్పె కెర్లిసి జా గుర్తుకయ్, తుమ్‌క ఆఁవ్
కెర్లి రితి తుమ్ ఎక్కిలొక ప్రేమ కెర్తె తంకయ్.
16 తుమ్‌క నిజుమి కచితుమ్ ఆఁవ్ కిచ్చొ
సంగితసి మెలె, సేవ కెర్తొసొ జోచొ ఎజొమానిచి కంట
వెల్లొ నెంజె. దస్సి, తెద్రయ్ జలొసొ, జలె, జోక
తెద్రయ్‌లొసొచి కంట వెల్లొ నెంజె.
17 జలె, ఈంజ ఎత్కిచి అర్దుమ్ కెరన్లదు మెలె,
జా బుద్ది ఇండితె తిలె తుమ్‌క చెంగిలి.

విరోదుమ్ సుదల్‌తె దెర దెయెదె
(మత్త 26:20-25; మార్కు 14:17-21; లూకా 22:21-23)

18 "గని, ఆఁవ్ అప్పె సంగిలి బుద్ది తుమ్
ఎత్కిజిన్ జసు నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్
నిసాన్లసచి బుద్ది ఆఁవ్ జాని. అప్పె జర్గు జతిసి
కిచ్చొక జయెదె మెలె,
అంచి తెన్ అన్నిమ్ కెర్లొ ఎక్కిలొ అంక తాప్ దిలి రితి
కెరెద్దె
మెన రెగిడ్లి కోడు అప్పె నెరవెర్సుప జంకయ్.
19 ఈంజ ఎత్కి జర్గు నే జతె అగ్గె ఆఁవ్ తుమ్‌క
కిచ్చొక సంగితసి మెలె, జా జర్గు జలి మెలె, జా రుజ్జు
దెక, 'నిజుమి దేముడు తెద్రయ్‌లొ క్రీస్తు రచ్చించుప
కెర్తొసొ' మెన అంచి రిసొ తుమ్ పూర్తి దయిరిమ్ తెన్
నంప జస్తె.
20 తుమ్‌క అన్నె కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆఁవ్
సంగితసి మెలె, ఆఁవ్ తెద్రయ్‌త మాస్సుల్‌క కో
నంపజా మరియాద కెరుల గే, అంకయ్ నంపజా
మరియాద కెర్లి రితి జయెదె. అంకయ్ నంపజా కో
మరియాద కెరుల గే, అంక తెద్రయ్‌లొసొక నంపజా
మరియాద కెర్లి రితి జయెదె" మెన సంగిలన్.
21 ఈంజేఁవ్ కొడొ సంగ కెర, యేసు జోచి మెన్సుతె
బాద సేడ, సిస్సుల్‌క కిచ్చొ సాచి సంగిలన్ మెలె,
"తుమ్‌క కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆఁవ్ సంగితసి

* **13:1 13:1** పస్కా పండుగ్‌క కీసి మెండపిల్లక అర్పితుమ్ దెవుల గే, దస్సి, ఈంజయ్ పండుగు దీసి యేసుయి పాపల్ గెచ్చయ్‌తి అర్పితుమ్ జయెదె. † **13:8 13:8** 13:1చి ఎట్టొచి కోడు దెక.

మెలె, తుమ్‌చితె ఎక్కిలొ అంక విరోదుమ్ సుదల్‌చి అత్తి సొర్ప కెర దెయెదె" మెన సంగిలన్.
22 జలె, కిచ్చొ రిసొ సంగితయ్ గే నేన్‌తి, చి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ అన్మానుమ్ తెన్ దెక దుకుమ్ జల.
23 గని యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ సిస్సుడు ఎక్కిలొ యేసుచి ‡గుండెచి ఉప్పిరి పెల వెస అస్సె.
24 జాకయ్, సీమోను పేతురు జో సిస్సుడుక సయ్‌న కెర, "కచి రిసొ సంగితయ్ గే, సూన అమ్‌క సంగు" మెన్ సంగిలన్.
25 జాకయ్, యేసుచి గుండెచి ఉప్పిరి పెల తిలొ జో సిస్సుడు "ప్రబు, కచి రిసొ దస్సి సంగిలది?" మెన పుసిలన్, చి
26 యేసు పొడి గండ దెర, "ఈంజ పొడి గండ రోస్‌తె బుడ్డవ కక్క దెయిందె గే, జొయ్యి" మెన సంగిలన్. సంగ, జా గండ బుడ్డవ కెర, ఇస్కరియోతు సీమోనుచొ పుత్తున్ జలొ యూదాక దిల్లొ.
27 యూదా జా గండ నజన్లి బేగి, సయ్‌తాన్ జోక దెర్లన్. యేసు జానె, చి "తుయి కెరుక తిలిసి బే బేగి జర్గు కెరు!" మెన యూదాక సంగిలన్.
28 యేసు యూదాక కిచ్చొక దస్సి సంగిలన్ గే జా అన్నిమ్ కెర్తె తిలసతె కోయి నేన్‌తి.
29 గని జోచి డబ్బుల్ పెటె యూదాచి అత్తి తిలి, చి 'పండుగు అన్నిమ్‌క దొర్కు జలిసి గెన ఆను' జలెకు, 'బీద సుదల్‌క కిచ్చొ జవున్ దర్మమ్ దేసు' మెన యేసు జా కోడు సంగ తయెదె మెన సగుమ్‌జిన్ ఉచర్ల.
30 జలె, జా గండ నజన, యూదా చట్కున బార్ జా ఉట్ట గెలన్. తెదొడి అందర్ జా తిలి.

ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ కెర్తె తా

31 యూదా బార్ జతికయ్, తిల సిస్సుల్‌క యేసు, "అప్పెయి జర్గు జతిసి తెన్ ఆఁవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొచి గవురుమ్ డీసెదె, చి అంక జర్గు జతిస్‌చి రిసొ దేముడు ప్రబుచి గవురుమ్ డీసెదె.
32 అంచితె జర్గు జతిస్‌తె దేముడుక గవురుమ్ జెయెదె, చి జా కామ్‌తె అంక కి జో గవురుమ్ కెరెదె. బేగి గవురుమ్ కెరెదె.
33 "ఓ పుత్తర్లు, అప్పె ఏక్ గడియయ్ తుమ్‌చి తెన్ ఇసి తయిందె, చి ఉట్ట గెచ్చిందె. ఆఁవ్ గెలె, అంక చజితె, గని యూదుల్‌క ఆఁవ్ సంగిలి రితి, ఆఁవ్ కేనె గెచ్చిందె గే, తుమ్ అప్పె ఒత్త జెంక నెతుర్సు.
34 "జలె, తుమ్‌క ఏక్ నొవి ఆగ్న దెతసి. కిచ్చొ ఆగ్న మెలె, తుమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ కెర్తె తా. ఆఁవ్ తుమ్‌క కెద్ది ప్రేమ దెకవ అస్సి గే, దస్సి తూమ్ కి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ కెర్తె తంక.
35 తుమ్‌చితె ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ దస్సి ప్రేమ కెర్తె తిలె, తుమ్‌క 'అమ్‌చ సిస్సుల్' మెన ప్రెజల్ ఎత్కి చినుల. జయ్యి జోవయింక రుజ్జు తయెదె" మెన బోదన కెర్లన్.
36 తెదొడి సీమోను పేతురు "ప్రబు, కేనె గెతి రిసొ తుయి సంగితసి?" మెన యేసుక పుసిలన్, చి యేసు జోక, "ఆఁవ్ కేనె గెతసి గే, తుయి అప్పె అంచి పట్టి జెంక నెతిర్సి, గని పడ్తొక జెస్తె" మెన సంగిలన్.
37 జాకయ్ పేతురు జోక, "ప్రబు, ఆఁవ్ కిచ్చొక అప్పె తుచి పట్టి జెంక నెతిరి? తుచి రిసొ ఆఁవ్ మొర కి గెచ్చిందె!" మెన సంగిలన్.
38 యేసు జోక, "అంచి రిసొ తుయి మొర గెచ్చుక దయిరిమ్ గే? తుక కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆఁవ్ సంగితసి మెలె. ఆజి రాతిక, కుకుడొ నే వాస్తె అగ్గె, 'జోక నేని' మెన తుయి తివ్వెరి అంచి రిసొ సంగితె" మెన సంగిలన్.

14

యేసు సిస్సుల్‌క దయిరిమ్ సంగిలిసి

1 తెదొడి యేసు సిస్సుల్‌క, "ఆఁవ్ ఉట్ట గెలె, తుమ్‌చ పెట్టి చింత గలన నాయ్. దేముడుక నంపజా దయిరిమ్ తెన్ తా. అంక కి నంప తెన్ తా.
2 జో అంచొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి గెరి ఒగ్గర్ గదివొ అస్తి. తుమ్‌క కి ఒత్త టాన్ అస్సె. నెంజిలె తుమ్‌క్ సంగితయ్. తుమ్‌క జా టాన్ తెయార్ కెరుకయ్ ఆఁవ్ గెతసి.
3 ఆఁవ్ గెచ్చు తుమ్ తతి టాన్ తెయార్ కెర్లయ్ మెలె, తూమ్ కి అంచి తెన్ తంక మెన, అంచితె కడ నెతి రిసొ అన్నె జెయిందె.
4 ఆఁవ్ గెతి టాన్‌చి వాట్ తుమ్ జాన్సు" మెన సంగిలన్.
5 జాకయ్ తోమా మెలొ సిస్సుడు జోక, "ప్రబు, తుయి కేనె గెతసి గే నేనుమ్. జా వాట్ అమ్ కీసి జానుక జయెదె?" మెన పుసిలన్,
6 చి యేసు జోవయింక, "ఒత్త గెతి వాట్ ఆఁవ్వి. ఒత్త గెతి రిసొ దొర్కు జలి సత్తిమ్ ఆఁవ్వి. ఒత్త గెతి రిసొ దొర్కు జలి జీవు ఆఁవ్వి. అంక నంపజలెకయ్ మాన్సు దేముడు అబ్బొతె జెంక జయెదె. నెంజిలె కో జెంక నెతిర్తి. కేన్ వేర వాట్ నాయ్.
7 అంక తుమ్ నిజుమి జాన్‌తసు జలె, అంచొ దేముడు అబ్బొకయ్ జాన్‌తసు. అప్పె తెంతొ తుమ్ జోక జాన్సు, జోక దెక అస్సున్" మెన సంగిలన్.

‡ **13:23 13:23** జోవయించ విందుల్ రిత అన్నిమ్‌తె బల్లచి సుట్టునంత బెంచివొ చి ఉప్పిరి ఇదిల్ ఎంగ్డ తిలి రితి ఒర్గు జా అన్నిమ్ కెరుల.

8 జలె, పిలిప్‌క అర్దుమ్ నాయ్ చి రిసొ, "ప్రబు,
దేముడు అబ్బొద్‌క అమ్‌క దెకవు, చి అమ్‌క అన్నె
కిచ్చొ నాయ్" మెన సంగిలన్.
9 యేసు జోక, "ఓ పిలిప్, తుమ్‌చి తెన్ ఆఁవ్
ఎత్తి దీసల్ తిలె కి, అప్పెక అంక చినిస్ నాయ్ గే?
కో అంకయ్ దెక అస్తి గే, దేముడు అబ్బొస్‌క కి దెక
అస్తి. జాకయ్, దేముడు అబ్బొద్‌క అమ్‌క దెకవు
మెన తుయి కిచ్చొక పుసుక?
10 ఆఁవ్, అబ్బొసి జలొ దేముడుచి పెట్టి తిలిసి,
దేముడు అబ్బొ అంచి పెట్టి తిలిసి, తుయి నంప కెర్సి
నాయ్ గె? తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితిసి సికడ్తిసి ఆఁవ్
అఁవ్వి ఉచర్లిసి నెంజె. అంచి పెట్టి తిలొ దేముడు
అబ్బొ అంచి అత్తి జోచ కమొ కెర్తయ్.
11 ఆఁవ్ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి పెట్టి అస్సి,
దేముడు అబ్బొ అంచి పెట్టి అస్సె. ఈంజ కోడు నంప
కెరు. నెంజిలె, ఆఁవ్ సంగిలి రిసొ నే నంప కెర్లె, అంచి
అత్తి జర్గు జత కమొక ఉచర నంప కెరు.
12 తుమ్‌క నిజుమి కచితుమ్ ఆఁవ్ కిచ్చొ
సంగితసి మెలె, అంక కో నంపజవుల గే, ఆఁవ్ కెర్త
కమొ జేఁవ్ కి కెరుల. ఆఁవ్ కెర్లసచి కంట జీన్లస
కెరుల. కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ దేముడు అబ్బొతె ఉట్ట
గెత్తసి.
13 అంచి నావ్ తెన్ తుమ్ కిచ్చొ నజితె గే, ఆఁవ్
పుత్తుసి కెర్తిన్‌తె అబ్బొసి జలొ దేముడుచి గవురుమ్
డీసుస్ మెనయ్, జయి ఆఁవ్ జర్గు కెరిందె.
14 అంచి నావ్ తెన్ తుమ్ కిచ్చొ జలెకి నజిలె కి,
జర్గు కెర దెయిందె.

దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెద్రవుక తిలిస్‌చి యేసు సంగిలిసి

15 "తుమ్ అంచి ఉప్పిరి ప్రేమ తెన్ తిలె, అంచ
*కొడొ రితి ఇండితె తస్తె.
16 తుమ్ దస్సి జలె, దేముడు అబ్బొస్‌క
సంగిమ్‌దె, చి అన్నెక్లొ తోడు కెర్తొసొక తుమ్‌తె
తెద్రయెదె. జో తుమ్‌చి పెట్టి తా, కెఁయఁక తెఁయఁక
తుమ్‌క తోడు తయెదె.
17 జో కొన్సొ మెలె, పరలోకుమ్‌చి సత్తిమ్ తిలి
సత్తిమ్ దెకయ్‌తి ఆత్మ. ఈంజ లోకుమ్‌చి బుద్ది తిల
మాన్సుల్ జోక నంపజంక నెతిర్తి. కిచ్చొక మెలె, జో
డీస్తొసొ నెంజె, చి జోక చినితి నాయ్, నేన్‌తి. తూమ్
మాత్రుమ్, జోక జాన్సు. కిచ్చొక మెలె, జో తుమ్‌చి
తెన్ తత్తయ్, †చి పడ్తొక తుమ్‌చి పెట్టి తయెదె.
18 "తుమ్‌క ములిలె, తుమ్ పొరబోదల్ తతి రితి
కెరి నాయ్. తుమ్‌తె జెయిందె.
19 గడియయ్ తిలె, మాములుమ్ ఈంజ
లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ అంక అన్నె దెకితి నాయ్, గని
తూమ్ అంక అన్నె దెకితె. మెలె, ఆఁవ్ జితసిచి రిసొ
తూమ్ కి జిస్తె.
20 ఆఁవ్ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి పెట్టి తిలిసి,
తూమ్ అంచి పెట్టి తిలిసి, చి ఆఁవ్ తుమ్‌చి పెట్టి
తిలిసి, తెదొడ్‌కయ్ తుమ్‌క అర్దుమ్ జెయెదె.
21 అంచ ‡కొడొ కో సూన కెరుల గే, జెఁవ్వి అంక
ప్రేమ కెర్తసయ్. కో అంకయ్ ప్రేమ కెర్తతి గే, అంచొ
దేముడు అబ్బొ జోవయింకయ్ ప్రేమ కెరెదె. ఆఁవ్
కి జోక ప్రేమ కెర, అంచి సత్తిమ్‌చి రిసొ జోక రుజ్జుల్
దెకయిందె, జోక ఆఁవ్ సొస్టుమ్ సొంత డీసిలి రితి"
మెన యేసు సంగిలన్.
22 తెదొడి యూదా మెలొ ఎక్కిలొ, ఇస్కరియోతు
యూదా నెంజె, వేరచొ జో, జలె, యేసుక "కిచ్చొక
ఈంజ లోకుమ్‌చ మాములుమ్ మాన్సుల్‌క నాయ్,
గని ఎక్కి అమ్‌కయ్ డీస్తె, తుచ రుజ్జుల్ దెకయ్‌తె?"
మెన పుసిలొ.
23 పుసిలె యేసు జోక, "అంచి ఉప్పిరి కో ప్రేమ
తెన్ తవుల గే, అంచి కొడొ రితి కెరుల, దస్సి
జలసకయ్ దేముడు అబ్బొ ప్రేమ కెరెదె. దస్సి
జలసతెయి దేముడు అబ్బొ ఆఁవ్ జెమ్‌దె, చి జోచి
తెన్ బస జా జో తెన్ తా గెచ్చుమ్‌దే.
24 అంచి ఉప్పిరి కో ప్రేమ తెన్ తతి నాయ్ గే,
జెఁవ్వి అంచ కొడొ రితి కెర్తి నాయ్. తుమ్ సూన్‌తి
ఈంజ కోడు, జలె, కచి మెలె, ఆఁవ్ అఁవ్వి ఉచర్లిసి
నెంజె. అంక తెద్రయ్‌లొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి
కోడు.
25 "జలె, ఆఁవ్ తుమ్‌చి తెన్ ఈంజ లోకుమ్‌తె
తతె, ఆఁవ్వి ఈంజ బోదన ఎత్కి తుమ్‌క సూనవ
అస్సి.
26 గని, ఆఁవ్ దేముడు అబ్బొతె గెలె, దేముడు
అబ్బొ అంచి నావ్ తెన్ తుమ్‌క తోడు తతొసొక
తెద్రయెదె. జో తోడు తతొసొ కొన్సొ మెలె, దేముడుచి
సుద్ది తిలి అబ్బొసి జలొ దేముడుచి సుద్ది తిలి
ఆత్మయి. జో అమ్‌చి ఆత్మయి తతొసొ తుమ్‌క
ఎత్కి సికడెదె. ఆఁవ్ తుమ్‌క సంగిలిసి ఎత్కి తుమ్‌క
ఉచార కెరయెదె.
27 "జలె, ఆఁవ్ తుమ్‌క సేంతుమ్ దా కెర ఉట్ట
గెత్తసి. అంచి సేంత్తుమ్ తుమ్‌క దెతసి. ఈంజ
లోకుమ్‌చ దెతి రగుమ్‌చి నెంజె. జాకయ్ కిచ్చొ
బాదల్ అల్లర్ అయ్‌లె కి, తుమ్‌చ పెట్టి చింత గలన
నాయ్, బయిమ్ తియన నాయ్.
28 'ఆఁవ్ ఉట్ట గెలె కి, తుమ్‌తె అన్నె జెయిందె'
మెన సంగిలిసి సూన్లదు. తుమ్ అంచి ఉప్పిరి పూర్తి

* **14:15 14:15** నెంజిలె, 'అంచ ఆగ్నల్ రితి ఇండితె తస్తె'. † **14:17 14:17** నెంజిలె, "చి తుమ్‌చి పెట్టి అస్సె". ‡ **14:21 14:21** నెంజిలె 'ఆగ్నల్'.

ప్రేమ తత్తదు జలె, ఆఁవ్ దేముడు అబ్బొతె గెతిస్‌చి రిసొ సర్ద జతదు. కిచ్చొక మెలె, దేముడు అబ్బొ అంచి కంట వెల్లొ. ఒత్త గెలె, ఇన్నె తతి కంట అంక చెంగిలి, తుమ్‌క చెంగిలి.
29 జలె, జా ఎత్కి జర్గు నే జతె అగ్గె తుమ్‌క కిచ్చొక సంగితసి మెలె, తుమ్‌క 'జా జర్గు జతి పొదిక, పూర్తి నంప తెన్ తా, బమ్మ నెంతె దయిరిమ్ తత్తు' మెనయ్ అంచి ఆస.
30 "తుమ్‌చి తెన్ అన్నె ఒగ్గర్ లట్టబుక సమయుమ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్ ఈంజ మదెనె ఏలుప కెర్తొసొ, సయ్‌తాన్ జెతయ్. అంచి ఉప్పిరి జోక కిచ్చొ అదికారుమ్ నాయ్,
31 గని దేముడు అబ్బొ అంక తియార్లి కామ్ ఆఁవ్ కెరుక అస్సె. జో సంగిలి రితి ఆఁవ్ కెర్లె, అంక 'నిజుమి, దేముడు అబ్బొస్‌క ప్రేమ కెర్తయ్' మెన లోకుమ్ ఎత్కిచ చినుల. అల్లె, జొమ్మ, గెచ్చుమ!" మెన సంగిలన్.

15

ద్రాచ రూక్‌చి టాలి

1 తెదొడి యేసు ఇసి మెన టాలి సంగిలన్. "ఆఁవ్ నిజుమ్ జలొ ద్రాచ రూకు జయిందె. అంచొ దేముడు అబ్బొ రూకుక పోస్తొసొ జయెదె.
2 జలె, అంచ కొన్నల్‌తె కేన్ కొన్నతె పంటొ దెరె నాయ్ గే, ఈంజొ రూకు పోస్తొ దేముడు అబ్బొ జా కొన్న గెచ్చవ గెలెదె. గని కేన్ కొన్నతె పంటొ దెరెదె గే, 'అన్నె ఒగ్గర్ పంటొ దెర్సు' మెన, కొస్సల్ కుట్టవ గెలెదె.
3 "తుమ్‌క ఆఁవ్ సూనయ్‌లి కొడొ సూన్లదుచి రిసొ, తుమ్ సుద్ది జా అస్సుస్.
4 జలె, ఆత్మక అంచి తెన్ బెద తా అంచి తెడి తుమ్ జిఁయ అంచి సెక్తిక ఇండ, అంచి పెట్టి తా. ఆఁవ్ కి తుమ్‌చి పెట్టి తయిందె. తీగెచి కొన్న అఁ జలె, ఒత్త కిచ్చొ పంటొ దెరుక నెత్రె. తీగె తెన్ ఎక్కి తిలెకయ్ ఒత్త పంటొ దెరెదె. దస్సి, తుమ్ ఆత్మక అంక ముల అఁ జలె, తుమ్‌తె కిచ్చొ *పంటొ దెర్తి రితి జంక నెతుర్సు. అంచి తెన్ ఎక్కి తిలెకయ్ †పంటొ తుమ్‌తె దెరెదె.
5 "ద్రాచ రూకు అఁవ్వి, రూక్‌చి జీవు అంచి పెట్టి అస్సె. తూమ్ అంచ కొన్నల్. ఆత్మక అంచి తెన్ బెద తా అంచి తెడి జిఁయ అంచి సెక్తిక కో ఇండ అంచి పెట్టి తవుల గే, జోచి పెట్టి ఆఁవ్ తయిందె, చి జో తెన్ ఒగ్గర్ ‡పంటొ దెర్తె తయెదె. ఆఁవ్ నెంజిలె, తుమ్ కిచ్చొ కెరుక నెతుర్సు.
6 కో ఆత్మక అంచి తెన్ బెద నే తతె అంచి తెడి నే తతె అంచి సెక్తిక నే ఇండితె అంచి పెట్టి తతి నాయ్ గే, కామ్‌క నెంజిలి కొన్న కుట్టవ వెంట గెలి రితి జయెదె, కొమ్ము జా మొర గెచ్చెదె. కొన్నల్ దస్సి జలె, జోవయింక గుడ్డ కెర ఆగితె గల డయుల. కో ఆత్మక అంచి తెన్ బెద నే తతె అంచి తెడి నే తతె అంచి సెక్తిక నే ఇండితె అంచి పెట్టి తతి నాయ్ గే, దస్సి జవుల.
7 గని ఆత్మక అంచి తెన్ బెద తా అంచి తెడి జిఁయ అంచి సెక్తిక తుమ్ ఇండ అంచి పెట్టి తా అంచి కోడు రితి తుమ్ కెర్తె తిలె, తుమ్ అంచితె కిచ్చొ నజితె గే, తుమ్‌చి రిసొ జర్గు జయెదె.
8 తుమ్ దస్సి జా చెంగిల్ §పంటొ ఒగ్గర్ తుమ్‌తె దెర్లె, చి దేముడు అంచొ అబ్బొస్‌క మాస్సుల్ గవురుమ్ కెరుల. జయ్యి పంటొ జోవయింక గవురుమ్ ఆనెదె, అంచ సిస్సుల్ తుమ్ కచితుమ్ జలిస్‌క రుజ్జు డీసెదె.
9 "దేముడు అంచొ అబ్బొ అంకయ్ కీసి ప్రేమ కెర్తయ్ గే, ఆఁవ్ కి తుమ్‌క దస్సి ప్రేమ కెర అస్సి. అంచి ప్రేమ తెడి తుమ్ తా.
10 దేముడు అంచొ అబ్బొచ *కొడొ ఆఁవ్ కెర్తె తా జోచి ప్రేమచి తెడి తా జోచి ప్రేమ తెన్ ఇండితసి. దస్సి, అంచయ్ కొడొ తూమ్ కెర్తె తిలె, అంచి ప్రేమచి తెడి తుమ్ తా అంచి ప్రేమ ఇండితె.
11 'అంచి సంతోసుమ్ తుమ్‌చి పెట్టి తవుస్' మెన, తుమ్‌క 'పూర్తి సంతోసుమ్ జా తత్తు' మెనయ్, ఈంజేఁవ్ కొడొ ఎత్కి ఆఁవ్ సంగ అస్సి.
12 "ఆఁవ్ తుమ్‌కయ్ కీసి ప్రేమ కెర అస్సి గే, తూమ్ కి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ కెర్తె తా, మెన తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితసి. ఈంజయి తుమ్‌క ఆగ్న జా అస్సె.
13 'జితు' మెన, జోవయించ మింతర్సుల్‌చి రిసొ కో జలెకు మొర్తి కంట, కిచ్చొ జీన్లి ప్రేమ నాయ్.
14 ఆఁవ్ తుమ్‌క సంగిల్ రితి తుమ్ కెర్లె, అంచ గోతుసుదల్ జా తస్తె.
15 తుమ్‌క 'గొత్తి సుదల్' రితి అప్పె తెంతొ దెకి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జోవయించొ ఎజొమాని కిచ్చొ కెర్తె తయెదె గే గొత్తి సుదల్ నేన్‌తి. ఆఁవ్, మాత్రుమ్, అంచొ అబ్బొస్‌తె సూన్లిసి ఎత్కి తుమ్‌క సంగ అస్సి. జాచి రిసొ తుమ్‌క 'గోతుసుదల్' రితి దెకితసి.
16 "తూమ్ అంకయ్ నిసాన్సు నాయ్. ఆఁవ్ తుమ్‌కయ్ నిసాన్లయ్. ఆఁవ్ తుమ్‌క కిచ్చొక

* **15:4 15:4** 'పంటొ' నెంజిలె 'ఆత్మపంటొ'. † **15:4 15:4** 'పంటొ' నెంజిలె 'ఆత్మపంటొ'. ‡ **15:5 15:5** 'పంటొ' నెంజిలె 'ఆత్మపంటొ'. § **15:8 15:8** 'పంటొ' నెంజిలె 'ఆత్మపంటొ'. * **15:10 15:10** నెంజిలె 'ఆగ్నల్' నెంజిలె 'ఆడ్రల్'.

నిసాన అంచి కామ్ తియార్ అస్సి మెలె, తుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌తె బార్ జతు, చి అంచి ఆత్మపంటొ జోవయింతె దెర్తె తవుస్ మెన 'జోవయింతె దెర్తి ఈంజ పంట్టొ కెయక్ర తెయఁక చెంగిల్ తా కామ్‌క జెతె తవుస్'. తుమ్ అంక నిదానుమ్ తిలెగిన, అంచి నావ్ తెన్ దేముడు అంచొ అబ్బొతె తుమ్ కిచ్చొ నజిలె కి, తుమ్‌క దెయెదె.

17 తుమ్‌క కిచ్చొ ఆగ్న దెతసి మెలె, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ తుమ్ ప్రేమ కెర్తె తంకయ్.

నంపజలసక ఈంజ లోకుమ్ విరోదుమ్ జవుల

18 "ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ తుమ్‌క విరోదుమ్ జతతి జలె, అంక కి అగ్గె తెంతొ విరోదుమ్ జా అస్తి.

19 ఈంజ లోకుమ్‌చ కమొ కెర్తస తుమ్ జతదు జలె, ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ తుమ్‌క ప్రేమ కెర్త. గని, ఈంజ లోకుమ్‌చ తెంతొ తుమ్‌క ఆఁవ్ నిసొన్లయ్, చి ఈంజ లోకుమ్‌చ కమొ తుమ్ కెర్సు నాయ్ చి రిసొ ఈంజ లోకుమ్‌చ తుమ్‌క విరోదుమ్ జా అస్తి.

20 "జలె, ఆఁవ్ తుమ్‌క సంగిలి కోడు తుమ్ పఁవ్స నాయ్. కేన్ కోడు మెలె, 'నేవ కెర్తొసొ జోచొ ఎజొమానిచి కంట వెల్లొ నెంజె' మెలిసి. ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ అంకయి అల్లర్ కెర అస్తి జలె, తుమ్‌క కి అల్లర్ కెరుల. జేఁవ్ అంచయ్ కొడొ రితి కెర్తతి జలె, తుమ్‌చయ్ కొడొ నూన కెరుల.

21 అంచి రిసొయి తుమ్‌క అల్లర్ కెరుల మెలె, కిచ్చొక మెలె అంక తెర్రయ్‌లొ దేముడుక జేఁవ్ నేన్‌తి.

22 "ఆఁవ్ జెతయ్ నాయ్ జలె, జోవయింక సుబుమ్ కబుర్ సంగితయ్ నాయ్ జలె, జా పాపుమ్ జేఁవ్ వయిత నాయ్. గని, అయ్‌లయ్, సంగిలయ్, చి అప్పె, 'నేన కెర దస్సి కెర్లమ్' మెన జేఁవ్ సంగుక నెతిర్తి. జా పాపుమ్ వయ అస్తి.

23 మెలె అంకయ్ కో విరోదుమ్ జవుల గే, దేముడు అబ్బొన్‌క విరోదుమ్ జా అస్తి.

24 అన్నె, కేన్ మాన్సుకి కెయ కి నే కెర్త కమొ ఆఁవ్ జోవయించి మొక్కె కెర్తయ్ నాయ్ జలె, జా పాపుమ్ వయిత నాయ్. గని అంక దెకయ్ అంక విరోదుమ్ జా అస్తి. జేఁవ్ అంకయ్ దెక విరోదుమ్ జలిసి జలె, అబ్బొక దెక విరోదుమ్ జలిసి జయెదె. దస్సి జా, అబ్బొన్‌క కి విరోదుమ్ జా అస్తి.

25 జోవయించి †మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల ఆగ్నల్‌తె పూర్గుమ్ దేముడు అబ్బొ రెగ్డయ్‌లిసి నెరవెర్సుప జంకయ్ ఇసి జా అస్తి. కేన్ కోడు మెలె,

'ఆరిక అంక విరోదుమ్ జల.'

26 "దేముడు అంచొ అబ్బొతె తెంతొ ఆఁవ్ సంగిలొ తోడ్ కెర్తొసొక తుమ్ సిస్సుల్‌తె తెర్రయిందె. జో అబ్బొచి పెట్టి తెంతొ బార్ జా జెతొసొ. నిజుమ్ జలి ఆత్మ, జో. జో తుమ్‌తె జా కెర, అంచి రిసొయి సాచి సంగెదె.

27 తూమ్ కి అంచి రిసొ సాచుల్ జా అస్సున్. కిచ్చొక మెలె, అంచ కమొ మొదొల్ కెర్లి తెంతొ అంచి తెన్ని అస్సున్."

16

1 "ఆఁవ్ కిచ్చొక తుమ్‌క ఈంజ ఎత్కి సంగ అస్సి మెలె, తుమ్‌క 'తెదొడ్‌క బమ్మ జా అన్మానుమ్ జతు నాయ్' మెన జేఁవ్ అల్లర్ నే జతె అగ్గె తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగిత్తస్సి.

2 జేఁవ్ దీసల్‌క తుమ్‌క్ర జోవయ్యించ సబ గెరల్ తెంతొ ఉదడ అన్నె పెసయ్‌తి నాయ్. అన్నె, 'ఇన్నెక మార్లె చెంగిలి, మార్లె దేముడుచి సేవ కెర తమ్‌దె' మెన సగుమ్‌జిన్ ఉచర తుమ్‌క మ్మారుల.

3 కిచ్చొక దస్సి కెరుల మెలె, జేఁవ్ అంక నేన్‌తి.

4 జా నే జతె అగ్గె తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొక సంగ అస్సి మెలె, జా సమయుమ్ జా అయ్‌లె, 'ఇసి జయెదె మెన సంగిలొ" మెన తుమ్ ఉచార కెర్తె. జలె, తుమ్ అంచ సిస్సుల్ జలి మొదొల్ తెంతొయ్ ఈంజ ఎత్కి తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొక సంగుక నాయ్ మెలె, తుమ్‌చి తెన్ తిలయ్, చి సంగుక నాయ్.

తుమ్‌క తోడ్ తతి రిసొ అమ్‌చి ఆత్మ తుమ్‌చితె తెర్రయిందె

5 "అప్పె, అంక తెర్రయ్‌లొసొతె ఆఁవ్ అన్నె గెతసి. గని 'కేనె గెతసి?' మెన అప్పె తుమ్‌చితె కో అంక పుసుస్ నాయ్.

6 ఆఁవ్ ఈంజ ఎత్కి తుమ్‌క సంగిలి రిసొ దుకుమ్ జా అస్సున్.

7 జలెకి, తుమ్‌క కిచ్చొ సత్తిమ్ సంగితసి మెలె, ఆఁవ్ గెలెకయ్ తుమ్‌క చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ నే గెలె, అమ్‌చి ఆత్మ జతొ ఆఁవ్ సంగిలొ తోడ్ కెర్తొసొ తుమ్‌క తోడ్ జెయె నాయ్. గని ఆఁవ్ గెలె, తుమ్‌తె జోక తెర్రయిందె.

8 "జో అయ్‌లొ మెలె, పాపుమ్‌చి రిసొ, సత్తిమ్‌చి రిసొ, తీర్పు కెర్తిసిచి రిసొ ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్‌క రుజ్జుల్ దెకయెదె.

† **15:25 15:25** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె.

9 లోకుమ్ అంక నంపజయె నాయ్ చి రిసొ
పాపుమ్ వయ అస్తి మెన అంక నంపనెంజిలసక
రుజ్జు దెకయెదె.
10 అంచొ దేముడు అబ్బొన్‌తె ఆఁవ్ ఉట్ట
గెచ్చిందె, అంక అన్నె తూమ్ ఇసి దెకున్ నాయ్.
అంచి పున్నిమ్‌చి రిసొ ఈంజ లోకుమ్‌చక జో రుజ్జు
దెకయెదె.
11 జాచి రిసొ ఈంజ లోకుమ్‌క అప్పెచి మట్టుక
ఏలుప కెర్తొ సయ్‌తాన్ తీర్పు జా, జోచి పాపుమ్
వయ సిచ్చతె గెచ్చుక అస్సె మెన రుజ్జు దెకయెదె.
12 "ఆఁవ్ తుమ్‌క సంగితిసి కెత్తిగే అస్సె. గని,
అప్పె సంగిలె తుమ్ ఓర్సుప జంక నెతుర్సు.
13 జలె జో, సత్తిమ్ జలి ఆత్మ జలొసొ తుమ్‌చి
పెట్టి అయ్‌లె, జొయ్యి సత్తిమ్‌తె తుమ్‌క ఇండయెదె.
జోక, జొయ్యి కిచ్చొ సంగె నాయ్. జో ఒత్త అమ్‌తె
కిచ్చొ సూనెదె గే, జయ్యి తుమ్‌క సంగెదె.
14 జో అంచితె తిలిసియి కడన తుమ్‌క
సూనఎదె. జాచి రిసొయి అంక గవురుమ్ కెరెదె.
15 అబ్బొసి జలొ దేముడుచి ఎత్కి అంచి,
జాకయ్ 'జో తుమ్‌క సంగితిసి ఎత్కి అంచి' మెన
తుమ్‌క సంగిలయ్.

పడ్తొక తుమ్‌క సంతోసుమ్ జెయెదె

16 "ఇదిల్ కాలుమ్ గెలి పడ్తొ అంక తుమ్ దెకుక
నెతుర్సు, అన్నె, ఇదిల్ కాలుమ్‌తె అంక దెకితె మెన
సంగిలన్.
17 జోచ సిస్సుల్‌తె సగుమ్‌జిన్ ఎక్కిలొ తెన్
ఎక్కిలొ లట్టబ, గడియ గెలె, అంక దెకున్ నాయ్.
ఒత్త తెంతొ అన్నె గడియ గెలె, అంక అన్నె దెకితె
మెన కిచ్చొక సంగిలన్. ఆఁవ్ 'దేముడు అబ్బొతె
ఉట్ట గెచ్చిందె' మెన కిచ్చొక సంగిలన్?" మెన
సంగితె తిల.
18 "గడియ గెలె మెన కిచ్చొ అర్దుమ్ తెన్
సంగితయ్? జో కిచ్చొచి రిసొ సంగితయ్ గే నేనుమ్"
మెన లట్టబన్ల.
19 జేఁవ్ జొయ్యి పుసితతి మెన, నా యేసు
జానయ్ జేఁవ్‌చి తెన్ ఇసి సంగిలొ. అన్నె గడియ
గెలె, తుమ్ అంక దెకున్ నాయ్. ఒత్త తెంతొ. అన్నె
గడియ గెలె, తుమ్ అంక అన్నె దెకితె మెన ఆఁవ్
సంగిలయ్, గెద. ఇన్నెచి రిసొ ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ
లట్టబ్తను, నాయ్ గే?
20 తూమ్ దుకుమ్ జా ఏడ్తె. గని, లోకుమ్‌చ
సర్ద జవుల తుమ్‌చి దుకుమ్ సర్దతెను తయెదె మెన
తుమ్‌క కచితుమ్ సంగితసి.
21 లడెన్ జతి తేర్‌బోద, జలె, జాచి కంట్లు పాఁవ
జా అయ్‌లి మెలె, ఏడెదె, గెద. గని, లడెన్ జలి
మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌తె ఏక్ 'బోద జెర్మిలొ' మెన
జాచి సర్దక బేగి దుకుమ్ ఎత్కి పఁవ్స గెలెదె.
22 దస్సి, ఆఁవ్ అప్పె గెలె, తుమ్‌క గడియ
దుకుమ్ తయెదె. గని, ఆఁవ్ తుమ్‌చి తెన్ అన్నె
దస్సుల్ జయిందె, చి తుమ్‌చి పెట్టి సంతోసుమ్ జా
గెతె, చి కో కి తుమ్‌చితె తిలి సంతోసుమ్ కడుక
నెతిర్తి.
23 జేఁవ్ దీసల్‌తె అంక తుమ్ కిచ్చొ కి పుసితిసి
నాయ్. తుమ్ దేముడు అబ్బొతె కిచ్చొ సంగిలే
కి, అంచి నావ్ తెన్ దొర్కు జయెదె మెన తుమ్‌క
కచితుమ్ సంగితసి.
24 అప్పె ఎద అంచి నావ్ తెన్ తుమ్ కిచ్చొ నజుక
నాయ్. తుమ్‌చి సంతోసుమ్ పూర్తి జతి లెక నజ,
దొర్కు జయెదె.
25 "ఈంజ సంగతి ఒండి కి అర్దుమ్ లుంకయ్
జలి రితి సంగ అస్సి. జలె ఆఁవ్ కెయ్యేక జలెకి
అర్దుమ్ లుంకయ్ జలి రితి తుమ్‌చి తెన్ నే లట్టబ్తె,
అబ్బొస్‌చి రిసొ తుమ్‌క సొస్టుమ్‌గ సూనయ్‌తి
గడియ జెత్తయ్.
26 జా దీసల్ అయ్‌లి పొది అంచి నావ్ తెన్,
తుమ్ నజితె. గని, దేముడుక తుమ్‌చి తెన్ ఆఁవ్
నెడిమి జా ప్రార్దన కెర్తిసి నెంజె మెన సంగుక నాయ్.
27 కిచ్చొక మెలె అబ్బొ తుమ్‌క ప్రేమించుప
కెర్తయ్. తూమ్ అంక ప్రేమించుప కెర, అంక అబ్బొ
జలొ దేముడు తెంతొ బార్ జా అయ్‌లన్ మెన
నంపజలదు.
28 దేముడు అబ్బొ తెంతొ ఆఁవ్ బార్ జా ఈంజ
లోకుమ్‌తె అయ్‌లయ్. అన్నె, అప్పె ఈంజ లోకుమ్
ముల దా, ఒత్త జోతె అన్నె గెతసి" మెన సంగిలన్.
29 జోచ సిస్సుల్, జలె, "ఈందె, అర్దుమ్
లుంకయ్ జలి రితి కిచ్చొ కి నే సంగితె సొస్టుమ్‌గ
లట్టబ్తసి.
30 తుయి ఎత్కి జాన్సి, చి అమ్ నే పుసిలెకి,
అమ్‌చి మెన్సు తిలిసి తుయి జాన్సి మెన అప్పె
జాన్తుమ్. దేముడుతె తెంతొ తూయి బార్ జా
అయ్‌లద్దు మెన నంపజా సంగితి కాయ్.
31 యేసు జోవయింక దెక, అప్పె తూమ్
నంపజతసు గే?
32 ఈందె తుమ్‌చితె ఒండిజిన్‌క కి కచి గెరి
జొయ్యి సెదుర్‌ప జా అంక ఎక్కిలోకయి ముల దెతి
గడియ జెతయ్, జా అస్సె. జలె అబ్బొ అంచితె
అస్సె చి రిసొ ఆఁవ్ ఎక్కిలొయి నెంజి.
33 "ఈంజ ఎత్కి కిచ్చొక తుమ్‌క సంగ అస్సి
మెలె, 'అంచి తెడి తుమ్‌క సేంతుమ్ తవున్'
మెనయ్. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌తె అల్లర్
సేడ్తె, గని దయిరిమ్ తెన్ తా. ఈంజ లోకుమ్‌తెచ
అల్లర్‌చి ఉప్పిరి ఆఁవ్ జీన అస్సి" మెన సంగిలన్.

17

యేసు ప్రార్దన కెర్లిసి

1 యేసు ఈంజ ఎత్కి సంగ కేడవ, ఆగాసుమ్
పక్క దెక, పరలోకుమ్ తిలొ దేముడు అబ్బొస్క
ప్రార్ధన కెర్లన్.
"ఓ బ, అంచి సమయుమ్ జా అయ్లి మెన
జాని. ఆఁవ్ తుచొ పుత్తుది తుచి గవురుమ్ దెకయ్తి
రితి, ఆఁవ్ పుత్తున్ తా గవురుమ్ కెరు.
2 ఈంజ లోకుమ్ ఎత్కిచ మాస్సుల్చి ఉప్పిరి
ఆఁవ్ పుత్తుక తుయి అదికారుమ్ దా అస్సిన్. కో
అంక నంపజంక తుయి సెలవ్ దా అస్సిన్ గే, జెవ్వి
తుచి రాజిమ్తె బెదితి, మొర్లె పరలోకుమ్తె గెచ్చ
కెఁయఁక తెఁయఁక జితి రితి ఆఁవ్ దెంక మెన, తుయి
అంచి అత్తి సొర్ప కెర దా అస్సిన్.
3 తుయి ఎక్కిలొయి నిజుమ్ జలొ దేముడు తుక,
తుయి తెద్రయ్లొ అంక, జేఁవ్ నంపజతిసి, అమ్మక
జేఁవ్ జాన్తిసి, ఆఁవ్ యేసు తుయి తెద్రయ్లొ
రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తు.
4 తుయి అంక తియార్లి కామ్ ఆఁవ్ పూర్తి
నెరవెర్సుప కెర, ఈంజ లోకుమ్తె తుక గవురుమ్
ఆన అస్సి.
5 ఓ బ, ఈంజ లోకుమ్ నే జెర్మున్ జతె అగ్గె
తెంతొ తుచి తెన్ ఆఁవ్ ఒత్త తతె అంక కీసి గవురుమ్
తిలి గే, అప్పె తుచితె పరలోకుమ్తె అన్నె దస్సి
గవురుమ్ జతి రితి కెరు.
6 "అంచ సిస్సుల్ జతి రితి, ఈంజ లోకుమ్చ
మాస్సుల్తె సగుమ్జిన్క తుయి నిసాన, అంచి అత్తి
సొర్ప కెర దా అస్సిన్. తుయి కీసొచొ గే ఈంజేఁవ్
దెకిత్ రితి ఆఁవ్ ఈంజ లోకుమ్తె జిఁయ అస్సి.
తుచయ్ మాస్సుల్ ఈంజేఁవ్, చి ఇన్నెక అంచి అత్తి
తుయి సొర్ప కెర దిలది, చి తుచి కోడు రితి ఈంజేఁవ్
నిదానుమ్ ఇండ అస్తి.
7 తుయి అంక దిలిసి ఎత్కిచి రిసొ 'వేరచి నెంజె,
గని తుయి దిలిసి' మెన అప్పె జాన్తి. అంక తుయి
తెద్రయ్లొసొ నిజుమ్ మెన చినిల.
8 'సంగు' మెన తుయి సంగిలి కొడొ ఎత్కి
ఇన్నెయింక ఆఁవ్ సంగ అస్సి, చి ఈంజేఁవ్ సూన,
నంపజా, ఆఁవ్ తుచితె తెంతొ ఉట్ట అయ్లిస్క
'నిజుమ్' మెన జాన్తి. తుయి అంక తెద్రవ అస్సిన్
మెన నంపజా అస్తి.
9 "ఇన్నెచి రిసొయి ఆఁవ్ అప్పె ప్రార్ధన కెర్తసి.
ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కిజిన్చి రిసొ ఇసి మెన ప్రార్ధన
కెరి నాయ్, గని ఈంజేఁవ్ తుయి అంచి అత్తి సొర్ప
కెర దిలసయ్చి రిసొ ప్రార్ధన కెర్తసి. ఈంజేఁవ్
తుచయ్ మాస్సుల్.
10 అంచి ఒండి తుచయ్, తుచి ఒండి అంచయ్,
చి ఈంజేఁవ్ నిదానుమ్ జలిస్ తెన్ అంక గవురుమ్
జెతయ్.
11 "ఆఁవ్ తుచితె అప్పె అన్నె జెతసి చి అప్పె
తెంతొ ఆఁవ్ ఈంజ లోకుమ్తె తయె నాయ్. గని
ఈంజేఁవ్, మాత్రుమ్ తవుల. సుద్ది తిలొ ఓ బ,
ఈంజేఁవ్ చెంగిల్ తతి రితి, *తుయి అంక దిలి తుచి
నావ్చి సెక్తిక ఇన్నెక రక్కు, చి ఆఁవ్ తుయి కీసి †ఎక్కి
జా అస్సుమ్ గే ఈంజేఁవ్ కి ఎక్కి జా తంక తుచి నావ్
తెన్ ఇనయింక దెకు.
12 ‡ఆఁవ్ ఇనయింతెన్ బుల్తె తిలి పొది, తుయి
అంక దిలి తుచి నావ్ తెన్ ఇన్నెక రకితె తిలయ్.
ఆఁవ్ జేఁవ్క జాగరిత తెన్ రకిలయ్ చి, ఇనయింతె
కో నాసెన్సుమ్ జతి నాయ్. నాసెన్సుమ్తె గెతొ జో
ఎక్కిలొ పిట్టవ, జలె, తుయి పూర్గుమ్ రెగ్డయ్లి రితి
నాసెనుమ్ జా అస్సె, దేముడుచి కొడొతె తిలి జా
కోడు అప్పె నెరవెర్సుప జతి రిసొ.
13 "అప్పె, జలె, ఆఁవ్ తుచితె జెతసిచి రిసొ,
'అంచి సంతోసుమ్ ఇన్నెచి పెట్టి నెరవెర్సుప జా కామ్
కెర్సు' మెన ఈంజ ఎత్కి, అప్పె ఈంజ లోకుమ్తె
ఆఁవ్ తతె, ఇన్నెచి మొక్కె తుక సూనయ్తసి.
14 " 'సంగు' మెన తుయి సంగిలిసి ఎత్కి
ఇన్నెయింక ఆఁవ్ సంగ అస్సి. ఆఁవ్ ఈంజ
లోకుమ్చొ నెంజి, చి అంచ సిస్సుల్ ఈంజేఁవ్ జలి
తెంతొ, ఈంజేఁవ్ కి ఈంజ లోకుమ్చ నెంజితిచి
రిసొ, ఈంజ లోకుమ్చ ప్రెజల్ ఇన్నెయింక విరోదుమ్
దెకితతి.
15 జలె, తుక 'ఈంజ లోకుమ్తె తెంతొ
ఇన్నెయింక కడ నెవుసు' మెన అంచి ఆస
నాయ్, గని 'ఈంజ లోకుమ్తె ఈంజేఁవ్ తా గెలె,
సయ్తాన్క, జోచి సేవక, ఈంజేఁవ్ దెర్సు నే సేడ్తి
రితి రక్కు' మెన తుక ప్రార్ధన కెర్తసి.
16 "ఆఁవ్ కీసి ఈంజ లోకుమ్చొ నెంజి గే, అంక
నంపజలి తెంతొ ఈంజేఁవ్ కి ఈంజ లోకుమ్చ
నెంజితి.
17 ఈంజేఁవ్ పూర్తి తుచయ్ జా తుచి సేవ
నిదానుమ్ కెర్తె తతి రితి, తుచి సత్తిమ్తె ఇన్నెక సుద్ది
కెరు. తుచి కోడు సత్తిమ్.
18 తుయి కీసి అంక్కయ్ ఈంజ లోకుమ్తె
తెద్రయ్లది గే, మాస్సుల్క ఈంజేఁవ్ సత్తిమ్ వాట
దెకయ్తి రితి, ఆఁవ్ ఇన్నెక తెద్రవ దా అస్సి.
19 ఈంజేఁవ్ కి తుచి సత్తిమ్తె తుచయ్ జా, తుచి
సుద్ది జా తుక నిదానుమ్ తత్తు మెనయ్, అంచి జీవ్
తుచి అత్తి ఆఁవ్ సొర్ప కెర దెతసి.

* **17:11 17:11** నెంజిలె, 'తుయి అంచి అత్తి సొర్ప కెర దిల ఈంజేఁవ్ సిస్సుల్క తుచి నావ్చి సెక్తిక రక్కు'. † **17:11 17:11** నెంజిలె, 'ఎక్కి ప్రేమయ్ అస్సుమ్ గే, ఈంజేఁవ్ కి ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ ఎక్కి ప్రేమయ్ తెన్ తవుల'. ‡ **17:12 17:12** నెంజిలె, తుయి అంచి అత్తి సొర్ప కెర దిల ఈంజేఁవ్ సిస్సుల్ తెన్ ఆఁవ్ బుల్తె తిలి పొది తుచి నావ్ తెన్ ఇన్నెక రకితె తిలయ్....

20 “ఎక్కి ఈంజేఁవ్ అంచ సిస్సుల్‌చి రిసొ ఇసి
ప్రార్ధన కెరి నాయ్. ఈంజేఁవ్ అంచి రిసొ సాచి
సంగిలె, ఇన్నెయించి కోడు సూన అన్నె కో అంక
నంపజా గెచ్చుల గే, జోవయించి రిసొ కి ఆఁవ్ ప్రార్ధన
కెర్తసి.
21 ఓ బ, తుయి కీసి అంచి పెట్టి అస్సిన్ గే, చి
ఆఁవ్ కీసి తుచి పెట్టి అస్సి గే, దస్సి ఈంజేఁవ్ కి,
జేఁవ్ కి, అమ్‌చి పెట్టి తా §ఎక్కి జతు, చి దస్సి ఎక్కి
జల మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌చ అన్నె మాన్సుల్ దెకిలె,
తుయి అంక తెద్రయ్‌లిసి జేఁవ్ కి నంపజవుల.
22 తుచి గవురుమ్‌తె అంక కీసి తుయి టీఁవడ
అస్సిన్ గే, అంచి గవురుమ్‌తె ఆఁవ్ ఇన్నెయించ
టీఁవడ అస్సి, చి ఆఁవ్, తూయి, కీసి ఎక్కి జా
అస్సుమ్ గే, ఈంజేఁవ్ కి *ఎక్కి జతు మెనయ్ అంచి
ఆస.
23 దస్సి, ఆఁవ్ ఇన్నెయించి పెట్టి, తుయి అంచి
పెట్టి తమ్‌దె, చి ఈంజేఁవ్ పూర్తి †ఎక్కి జవుల. దస్సి
జలె, ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ కిచ్చొ దొన్ని చినుల
మెలె, అంక తెద్రయ్‌లొసొ తుయి మెన చినుల, చి
తుయి అంకయ్ కెద్ది ప్రేమ కెర అస్సిన్ గే, ఇన్నెయించ
కి తుయి తెద్ది ప్రేమ కెర్తసి మెన చినుల.
24 “ఈంజ లోకుమ్ నే జెర్మున్ కెర్తె అగ్గె తెంతొ
అంచి ఉప్పిర్‌చి తుచి ఎదివాట్ ప్రేమక అంక ఒగ్గర్
గవురుమ్ దా అస్సిన్. జలె, ఓ బ, తుయి అంక
దిల సిస్సుల్ కి ‡ఆఁవ్ తిలిస్‌తె అంచి తెన్ తత్తు,
చి తుయి అంక దిలి గవురుమ్ దెకుతు, మెన అంచి
ఆస.
25 పున్నిమ్ తిలొ ఓ బ, ఈంజ లోకుమ్‌చ తుక
నేన తిలె కి, ఆఁవ్ తుక జాని, చి కచితుమ్ తుయి
అంక తెద్రయ్‌లిసి ఈంజేఁవ్ సిస్సుల్ జాన్‌తి.
26 తుయి అంక ప్రేమ కెర్లి ప్రేమ ఇన్నెయించి పెట్టి
తవుస్ మెన, ఆఁవ్ ఇన్నెయించి పెట్టి తంక మెన,
తుయి కీసొచొ జా అస్సిన్ గే, ఇన్నెయించ ఆఁవ్ దెకవ
అస్సి, దెకయ్‌తె తయిందె” మెన దేముడు అబ్బొన్‌క
యేసు ప్రార్ధన కెర్లన్.

18

యేసుక విరోదుమ్ సుదల్ దెర్లిసి
(మత్త 26:47-56; మార్కు 14:43-50; లూకా 22:47-53)

1 యేసు ఈంజేఁవ్ కొడొ సంగ కేడవ, జోచ సిస్సుల్
తెన్ బార్ జా, కెద్రోను మెంతి లోయ ఒత్తల్‌తొచి
ఒడ్డుతె జీన గెచ్చ, సిస్సుల్ తెన్ ఒత్త తిలి తోటతె
పెస్సిల.
2 పుండితి రిసొ యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ ఒత్త
గెచ్చుక అలవాట్‌చి రిసొ, అప్పె ఒత్త గెచ్చ తవుల
మెన, జోక విరోదుమ్ సుదల్‌తె దెర దెంక గెలొ
యూదాక అజ్జ.
3 జో యూదా జలె, వెల్లెల పూజర్లుతె చి
పరిసయ్యుల్‌తె గెచ్చ, జోచ జమాన్లు సగుమ్‌జిన్‌క,
సయ్‌న్యుమ్ సుదల్ సగుమ్‌జిన్‌క కడ ఆన, జేఁవ్,
లాంతెర్లు దివ్వొ, అయ్‌దల్ దెరన, యేసు తిలిస్‌తె
ఉట్ట అయ్‌ల.
4 జోక జర్గు జంక తిలిసి ఎత్కి యేసు జానె చి,
జేఁవ్ దెర్తస ఒత్త పాఁవ జెతికయ్, జో పుర్రెతొ జా,
“కక్క చజితసు?” మెన జోవయించ పుసిలన్.
5 జేఁవ్ జోక, “నజరేతు గఁవ్వించొ యేసుక
చజితసుమ్” మెన జబాబ్ దిల, చి యేసు
జోవయించ “అఁవ్వి జో!” మెలన్. జోవయించి అత్తి
జోవయించ దెర దెంక ఒప్పన్లొ యూదా జోవయింతెన్
ఒత్త టీఁవ అస్సె.
6 జలె, “ఆఁవ్వి జో” మెన యేసు సంగితికయ్,
జోక దెరుక మెన అయ్‌ల జనాబ్ పడ్తొ గుంచ
బుఁయ్యె సేడ గెల.
7 పడ్తొ, “కక్క చజితసు?” మెన యేసు
జోవయించ అన్నెక్ సుట్టు పుసిలన్, చి “నజరేతు
గఁవ్వించొ యేసుక” మెన అన్నెక్ సుట్టు సంగిల.
8 సంగిలె, యేసు జోవయించ “ ‘ఆఁవ్వి జో’ మెన
తుమ్‌క సంగిలయ్, గెద. అంకయ్ చజితసు జలె,
అంకయ్ దెర, గని అంచి తెన్ తిలసక పోన” మెన
జబాబ్ దిలన్.
9 చి యేసు అగ్గె సంగ తిలి ఏక్ కోడు ఇన్నెయితెన్
*ఏక్ రగుమ్‌క నెరవెర్సుప జలి.
“తుయి అంచి అత్తి సొర్ప కెర దిలసతె కో నాసెనుమ్
జతి నాయ్”
మెన దేముడు అబ్బొన్‌క తెదొడి సంగ తిలి కోడు.
10 జలె, సీమోను పేతురుక ఏక్ కండా తిలి. జో
పేతురు జా కండా కడన, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచొ
గొతిమాన్సు ఎక్కిలొక కుంద, జోచి ఉజిల్ కంగ్డొ సింద
గెలన్. జో గొతిమాన్సుచి నావ్ ‘మల్కు’.
11 పేతురు దస్సి కెర్తికయ్, “కండా తియ దేస్!
దేముడు అబ్బొ అంక తియార్లి కామ్ దుకుమ్ స్రెమల్
జతిసి జలెకి, ఆఁవ్ జా కామ్ కెరుకయ్, జా దుకుమ్,
జా స్రెమ ఓర్సుప జంకయ్” మెన పేతురుక యేసు
సంగిలన్.

---

§ **17:21 17:21** ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ ఎక్కి ప్రేమచి కోడు. 11 నంబర్ కోడుచి ఎట్టొచి కోడు దెక. * **17:22 17:22** ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ ఎక్కి ప్రేమచి కోడు. 11 నంబర్ కోడుచి ఎట్టొచి కోడు దెక. † **17:23 17:23** ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ ఎక్కి ప్రేమచి కోడు. 11 నంబర్ కోడుచి ఎట్టొచి కోడు దెక. ‡ **17:24 17:24** నెంజిలె ‘ఆఁవ్ గెతిన్‌తె జా, అంచి తెన్ తత్తు’. * **18:9 18:9** 17:12చి కోడు దెక. అన్నె కిచ్చొ రగుమ్‌క నాసెనుమ్ జతి నాయ్ మెలె, జేఁవ్ మొర్తె ఎదక యేసుక నిదానుమ్ తాఁ గెల.

12 జలె, జేఁవ్ జమాన్లు, జోవయించొ అదికారి చి దేముడుచి గుడిచ సయ్న్యుమ్ సుదల్ యేసుక దెర, బంద గెల.
13 తొలితొ †‘అన్నా’ మెలొసొతె కడ నిల. జో కొన్సొ మెలె, కయప మేలొ జా వెర్సిచొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచొ మామొసి. ‡
14 ‘అమ్చ యూదుల్ నస్టుమ్ నే జతి రిసొ ఎక్కిలొ మొర్లె చెంగిలి’ మెన యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్క, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి §అగ్గె సంగ తిలొ. ఈంజొ కయప జో ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి.

జోచొ సిస్సుడు నెంజి మెన పేతురు సంగిలిసి
(మత్త 26:69-70; మార్కు 14:66-68; లూకా 22:55-57)

15 యేసుక జేఁవ్ మాన్సుల్ దెర ఎత్కిక వెల్లొ పూజరితె కడ నెతె తిలి పొది, సీమోను పేతురు, అన్నెక్లొ సిస్సుడు, దొగుల, జేఁవ్ దెర్లసచి పట్టి గెల. ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జో అన్నెక్లొ సిస్సుడుక జానె, చి జో సిస్సుడు కి యేసు తెన్ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచి గెరి తెడి పెస్తిలన్.
16 గని, పేతురు గుమ్ముమ్ పాసి, బయిలె టీఁవ జా తిలొ. జలె, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జాన్లొ జో అన్నెక్ సిస్సుడు అన్నె బార్ జా, గుమ్ముమె రకితి తేర్‌బోద గొత్తి సుదొక సంగ, పేతురుక తెడి కడ ఆన్లన్.
17 జా తేర్‌బోద గొత్తి సుదొ పేతురుక దెక, “తుయి కి జో మాన్సుచొ సిస్సుడు, కిచ్చొగె” మెలన్, గని “నెంజి” మెన పేతురు సంగిలన్.
18 జలె, ‘చల్లి’ మెన, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచ గొత్తి సుదల్ దేముడుచి గుడిచ సయ్న్యుమ్ సుదల్ తెన్ మెసి బొగుల్చి ఆగి లావ తపితె తిల. పేతురు కి, తపుక మెన గెచ్చ, ఒత్త జోవయింతెన్ అస్సె.

ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి
(మత్త 26:59-66; మార్కు 14:55-64; లూకా 22:66-71)

19 మదెనె ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి యేసుక పరిచ్చ కెర్లన్. జోచ సిస్సుల్చి రిసొ, జోచి బోదనచి రిసొ పరిచ్చ కెర్లన్.
20 యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “అంచి బోదన, జలె, ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కిజిన్ సూన్‌తి రితి ఎదార్దుమ్ సంగ అస్సి. అమ్చ యూదుల్చ సబ గెరలె బోదన కెర్తె తిలయ్, చి దూరి పాసి తెంతొ ఎత్కిజిన్ యూదుల్ బెర జెతికయ్ అమ్చి దేముడుచి గుడితె కి బోదన కెర్తె తిలయ్. ఆఁవ్ కెయ్య కి, కిచ్చొ కి లుంకచోరు సంగి నాయ్.
21 జాకయ్, కిచ్చొక అంకయ్ పుసుక? కిచ్చొ కిచ్చొ సంగ అస్సి గే, అంక సూన్లసకయ్ పుస” మెన యేసు జబాబ్ దిలన్.
22 యేసు దస్సి సంగితికయ్, పాసి టీఁవ తిలొ సయ్న్యుమ్ సుదొ ఎక్కిలొ యేసుక పెట, “ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిక తుయి దస్సి జబాబ్ దెంక బెదెదె గే? పోని!” మెన గోల కెర్లన్.
23 యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఆఁవ్ సంగిలిసి తప్పు తిలెగిన, రుజ్జు దెకవ సాచి సంగ, గని, ఆఁవ్ సంగిలిసి సత్తిమ్ జతయ్. జాక, కిచ్చొక అంక పెటుక?” మెన సంగిలన్.
24 *తెదొడి అన్నా, యేసుక బందున్ తెన్ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జలొ కయపతె తెర్రయ్లన్.

యేసుచొ సిస్సుడు నెంజి మెన పేతురు అన్నె సంగిలిసి
(మత్త 26:71-75; మార్కు 14:69-72; లూకా 22:58-62)

25 సీమోను పేతురు ఒత్త ఆగి తపితె అస్సె, జలె, ఒత్త తిల మాన్సుల్ జోక “తుయి కి యేసుచొ సిస్సుడు, నెంజిస్ గే?” మెంతికయ్, జో “ఆఁవ్ నెంజి” మెలన్.
26 గని ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచొ గొతిమాన్సుచి కండొ పేతురు అగ్గె సింద తిలొ. జలె, జో మాన్సుచొ సొంత మాన్సు ఎక్కిలొ ఒత్త తిలొ. జో, జలె, పేతురుక “అప్పె తూయి జోవయింతెన్ తోటతె తిలది. తుక దెకిలయ్, గెద?” మెలన్.
27 గని, “నాయ్, జో మాన్సుక నేని!” మెన పేతురు సంగిలన్, చి జో సంగిల్ బేగి కుకుడొ వాఁసిలన్.

రోమ అదికారి యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి
(మత్త 27:1-2,11-31; మార్కు 15:1-20; లూకా 23:1-25)

28 తెదొడి, యేసుక కయప మెలొ జో ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి పుస కెర కేడయ్‌తికయ్, జా రోమ దేసిమ్ తెంతొచొ అదికారిచి మేడతె జోక వెల్లెల మాన్సుల్ కడ నిల. గని, జోక కడ నిలస జా మేడ తెడి పెసితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జేఁవ్ యూదుల్ జవుల, చి పస్కా మెలి జోవయించి పండుగు తిలి, చి ‘యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్చ గెరలె పెసిలె గార్ జమ్‌దె, చి గార్ జలె పండుగ్ అన్నిమ్ కంక గారు. పండుగు పిట్టెదె’ మెంతతి.
29 జాకయ్, పిలాతు మెలొ జో అదికారి బార్ జా, జోవయింతెన్ జా కెర “కిచ్చొ నేరిమ్ కెర్లొ మెన

† **18:13 18:13** ‘అన్నా’ అగ్గె ఎత్కి వెల్లొ పూజరి జా తిలొ. ‡ **18:13 18:13** 13-14 ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల పుస్తకల్‌తె ఏక్ పుస్తకుమ్‌తె 13 నంబర్‌చి కోడు కేడ్లి బేగి 24 నంబర్‌చి కోడు గల అస్తి; 14 నంబర్‌చి కోడుచి కంట అగ్గె. § **18:14 18:14** 11:50చి కోడు దెక. * **18:24 18:24** 13 నంబర్‌చి కోడుచి ఎట్టొచి కోడుక దెక.

ఈంజొ మాన్సుచి రిసొ తుమ్ సంగితను?" మెన
యూదుల్చ జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క పుసిలన్.
30 జేఁవ్ జోక "ఈంజొ నేరిమ్ కెర్తొ నాయ్ జలె,
ఇన్నెక తుచితె సొర్ప కెరుక మెన కడ ఆన్తమ్ గే?
నాయ్" మెన జబాబ్ దిల.
31 దస్సి సంగితికయ్, పిలాతు జోవయింక,
"తుమ్ ఇన్నెక కడన, తుమి, దేముడు మోసే తెన్
దిలి తుమ్చ సొంత ఆగ్నల్ రితి ఇన్నెక తీర్పు కెర!"
మెలన్. దస్సి మెంతికయ్ జేఁవ్ జోక "ఆమ్ కెర్తి
రితి పత్రల్ గల మార్తి సిచ్చు కెరుక జలె, 'నాయిమ్
నాయ్' మెన, తుమ్ రోమియులు ఒప్పుస్ నాయ్"
మెన జబాబ్ దిల.
32 జేఁవ్ దస్సి జబాబ్ దిలి తెంతొ '†సిలువతె
మొర గెచ్చిందె' మెలి అర్దుమ్ తెన్, జో మొర్తిసి కిచ్చొ
రగుమ్ జర్గు జతిస్చి రిసొ యేసు అగ్గె సంగ తిలి
కోడు నెరవెర్సుప జలి.
33 పడ్తొ పిలాతు, మేడచి తెడి అన్నె పెస, యేసుక
బుకార్లన్. యేసుచి రిసొచ కొడొ సూన తిలొ,
చి "తుయి యూదుల్చొ రానొ గే?" మెన జోక
పుసిలన్.
34 ఇసి పుస పరిచ్చు కెర్తికయ్, యేసు జోక,
"తుయి అజ్జ కెర అంక దస్సి సంగితసి గే? నాయ్
మెలె, కో జలెకు వేర మాన్సు తుక ‡దస్సి మెన అంచి
రిసొ సంగ అస్తి గే?" మెన పుసిలన్.
35 జాచి రిసొ, పిలాతు జోక "ఆఁవ్ యూదుడు గే,
చి దస్సి మెనిందె? నెంజి, తుచ సొంత యూదుల్చ
వెల్లెల మాన్సుల్, వెల్లెల పూజర్లు, తుక అంచితె
సొర్ప కెర అస్తి. కిచ్చొ కెర అస్సిన్, చి తుక దస్సి
కెర్తతి?" మెన పిలాతు పుసిలన్.
36 యేసు, జలె, కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,
"అంచి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్చి నెంజె. అంచి
రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్చి జతి జలె, యూదుల్చ
వెల్లెల మాన్సుల్చి అత్తి ఆఁవ్ దెర్ను నే సేడ్తి రితి
అంచ గొత్తి సుదల్ యుద్దుమ్ కెర్త. గని అంచి
రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్చి నెంజె" మెన జబాబ్
దిలన్.
37 యేసు దస్సి సంగితికయ్, పిలాతు జోక
"దస్సి జలె, 'రానొ' మెన తుయి నిజుమ్ సంగితసి
గే?" మెన అన్నె పరిచ్చు కెర్లన్, చి యేసు జోక,
" 'రానొ' మెన తుయి అంక సంగితసి. ఆఁవ్ కిచ్చొక
జెర్మిలయ్, కిచ్చొక ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లయ్
మెలె, సత్తిమ్ దెకవుక, సత్తిమ్చి రిసొ సాచి సంగుక
అయ్లయ్. జయ్యి అంచి కామ్. కో సత్తిమ్తె
బెదితస జవుల గే, అంక నంపజవుల" మెన
సంగిలన్.
38 యేసు దస్సి సంగితికయ్, పిలాతు మెలొ జో
అదికారి, "కేతె, సత్తిమ్?" మెన సంగిలొ.

పిలాతు దస్సి సంగ కెర, మేడ తెంతొ బార్ జా,
యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తిలిస్తె అన్నె గెచ్చు,
"ఈంజొ కిచ్చొ నేరిమ్ నే కెర్లి రితి అంక డీస్తయ్.
39 తుమ్చి §పస్కా పండుగ్క మాత్రుమ్, జేల్తె
తిలొ కేన్ జవున్ జేలి జలొసొక తుమ్చి రిసొ ఆఁవ్
విడ్డల్ కెరుక అంక అలవాట్. జలె, కక్క ఆఁవ్ ముల
దెంక? తుమ్చ యూదుల్చొ ఈంజొ రానొక ముల
దెంక?" మెన పిలాతు పుసిలన్.
40 గని జేఁవ్ కీసి జల మెలె, "ఈంజొ మాన్సుక
పోని! బరబ్బుక ములు!" మెన ఒర్స దిల. బరబ్బ,
జలె, మాన్సుక మొరయ్తెసొ.

19

యేసుక సిలువ గల్తి రిసొ సిచ్చు కెర్లిసి

1 జలె, పిలాతు తెదొడి కిచ్చొ కెర్లన్ మెలె, *"పెట్లె
సాలు కిచ్చొగె' మెన ఉచర, కొర్డల్ తెన్ పెటయిలన్.
2 ఒత్త తెంతొ, సయ్న్యుమ్ సుదల్ సగుమ్జిన్,
యేసుక †మేడచి తెడి కడ నా కెర, ఆరి కొంకడ్తి రితి
'రానొ' మెన కంటకంపల్ తెన్ ఏక్ కిరీటుమ్ గంచ,
జోచి బోడితె గల, ‡ఊద రంగుచొ పాలుమ్ జోక గల
దా తెయార్ కెర,
3 పాసి జా జొకర, "యూదుల్చొ రానొ, తుక
జెయ్యి!" మెన మొక్మె పెట్ల.
4 తెదొడి, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తిలిస్తె
పిలాతు అన్నె బార్ జా, జోవయింక "ఓదె, జో కిచ్చొ
నేరిమ్ నే కెర్లి రితి అంక డీస్తయ్, చి జయి గుర్తుక,
తుమ్క రుజ్జు దెకయ్తి రితి, తుమ్ తిలిస్తె ఆఁవ్
జోక బార్ కెర్తసి" మెన సంగితికయ్,
5 కంట కంపల్చి కిరీటుమ్ జోచి బోడి తతె, ఎరన
పాలుమ్ జో గలన తతె, యేసుక బార్ కెర్ల, చి
"ఈందె జో మాన్సు!" మెన, పిలాతు దెకయ్లన్.

† **18:32 18:32** 12:32, 33క దెక. 'సిలువ' కీసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీఁవ్తి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డేడివొ రిత డండల్ బెదవుల. జా సిచ్చు జతొ మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్డవ కెర, జోవయించ అత్తొ చట్టొ చంపొ కెరవ, అత్తొచట్టొతె మేకుల్ పెట, నెంజిలె వాలివొ తెన్ బంద దా, సిలువ బుయ్యె టీఁవ రోవ కెర, దస్సి ములుల. జో సిచ్చు జతొసొ దస్సి ఒడొయ్ జా మొరెదె. రోమ్ దేసిమ్చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చు, జా.
‡ **18:34 18:34** యూదుల్చొ రానొ మెనంతయ్ మెన యేసుచి రిసొ పిలాతుక సంగిలె, అంచి రోమ్ దేసిమ్చి అదికారుమ్ యేసు పిట్టవుక ఉచర్తయ్ మెన పిలాతు కోపుమ్ జా మొర్తి సిచ్చు దెయెదె మెన యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ కుట్ర కెర తిల. లూకా 23:2. § **18:39 18:39** పూర్గుమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతొ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు విడ్డల్ కెర్లిసి ఏద కెర్తి రిసొ యూదుల్ ఈంజ పస్కా పండుగు కెరుల. ఈంజయి వెర్సి యేసు పాపల్ తెంతొ విడ్డల్ కెర్తొసొ జయెదె మెన నేన్తి. * **19:1 19:1** లూకా 23:16, 22క దెక. † **19:2 19:2** మత్తయి 27:27, మార్కు 15:16. ‡ **19:2 19:2** ఎరన చి నీలిమ్ రంగు బెదయ్లె, ఊద రంగు జయెదె. సార్ రంగు,

6 యేసుక దెకిల్ బేగి, వెల్లెల పూజర్లు చి
దేముడుచి గుడిచ సయ్న్యుమ్ సుదల్ కీసి జల
మెలె, "జోక సిలువతె గల మొర్తి సిచ్చు కెరు!
సిలువతె గలు!" మెన ఒర్సిల. జేవ్ దస్సి
జతికయ్, "తుమి కడన సిలువతె గల! ఈంజొ
కిచ్చొ నేరిమ్ నే కెర్లి రితి అంక డీస్తయ్. జా పూచి
నెసి!" మెన పిలాతు సంగిలన్.
7 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక కిచ్చొ జబాబ్
దిల మెలె, "అమ్మక దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్
అస్సె. జా ఆగ్న కీసిచి మెలె, అమ్చొ దేముడు తెన్
కో జలెకు సమ్మందుమ్ సంగన్లె, 'వెల్లి పాపుమ్ కెర
అస్సె' మెన, జో మాన్సు మొర్తి సిచ్చు జంక అస్సె.
ఈంజొ, జలె, 'దేముడుచొ పుత్తుసి ఆవ్' మెనన,
జయ్యి పాపుమ్ కెర అస్సె, చి మొర్తి సిచ్చు జో జంక
అస్సె!" మెన వెల్లెల మాన్సుల్ సంగిల.

పిలాతు యేసుక అన్నె పరిచ్చు కెర్లిసి

8 పిలాతు, జలె, జేవ్ కొడొ సూన, బలే §బియం
గెచ్చు, యేసుక అన్నె కడన,
9 జా మేడచి తెడి అన్నె పెస, జోక, "తుయి కేనె
తెంతొ అయ్లది?" మెన పుసిలన్. గని యేసు తుక్లె
తా జబాబ్ దెయె న్నాయ్.
10 తుక్లె తతికయ్, పిలాతు జోక, "తుయి కిచ్చొక
అంచి తెన్ లట్టబ్సి నాయ్? తుక విడ్డల్ కెరుక
జవున్, నెంజిలె మొర్తి సిచ్చు దా సిలువతె గలుక
జవున్, అంక అదికారుమ్ అస్సె మెన తుయి నేన్సి
గే?" మెన సంగిలన్.
11 జో దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోక కిచ్చొ
జబాబ్ దిలన్ మెలె, "జా అదికారుమ్, జలె,
దేముడు తుక దెతొ నాయ్, జలె, అంచి ఉప్పిరి తుక
కిచ్చొ అదికారుమ్ తత్తి నాయ్. గని, తుయి ఇన్నె
ఏలుప కెరుక నాయిమ్. జాకయ్, తూయి అప్పె
కెర్తిస్చి పాపుమ్ తొక్కి.. తుచి అత్తి అంక సొర్ప
కెర్లసచి పాపుమ్ ఒగ్గరి!" మెన పిలాతుక యేసు
సంగిలన్.

యూదుల్చ అత్తి పిలాతు యేసుక సొర్ప కెర్లిసి

12 తెదొడి, యేసుక విడ్డల్ కెరుక మెన పిలాతు
ఇస్టుమ్ జా, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తిలిస్తె
అన్నె బార్ జా, జోవయింక సంగిలన్, గని జేవ్
పిలాతుక కిచ్చొ మెన బియడ్ల మెలె, "ఎక్కిలొ 'రానొ'
మెనన్లె, జో తుచొ అదికారి జలొ రోమ్ దేసిమ్చొ
*కైసర్ రానొక యుద్దుమ్ కెర్లి రితి జయెదె, చి దసొ
మాన్సుక తుయి విడ్డల్ కెర్లె, 'కైసర్క విరోదుమ్ జలొ'
మెన తుచి రిసొ కి నేరిమ్ వయడుక జయెదె" మెన
పిలాతుక బియడ్ల.
13 జేవ్ కొడొ సంగ పిలాతుక దస్సి బియడ్తికయ్,
ఒత్త జేవ్ తిలిస్తె పిలాతు యేసుక అన్నె బార్
కెరవ, మేడచి పుర్రెచి సద్రె తిలి తీర్పు కెర్తి టాన్తె
వెసిలన్. సద్దుర్క 'గబ్బతా' మెన యూదుల్చి ఎబ్రీ
బాస తెన్ సంగుల.
14 ఈంజ కెయ జర్గు జలి మెలె, యూదుల్చి
పస్కా పండుగ్కచి సెలవ్ కడన్లి తెయార్ కెర్లి అగ్గె
దీసి, పాసి పాసి మెద్దెనె. పిలాతు, జలె, యేసుక
అన్నె దెకవ, "అల్లె, తుమ్చొ రానొ, ఈంజొ!" మెన
యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్క సంగిలన్.
15 జేవ్, "జోక అమ్చొ రానొ మెంతసి గె? జో
గెస్సు! మొర్సు! సిలువతె గలు!" మెన ఒర్సిల.
జేవ్ దస్సి జతికయ్, పిలాతు జోవయింక అన్నె,
"తుమ్చొ రానొక ఆవ్ సిలువతె గల మారుక గే?"
మెన జోవయింక కొంకడ్లన్. చి వెల్లెల పూజర్లు కిచ్చొ
మెల మెలె, "ఎక్కి కైసర్ అమ్మక రానొ. అన్నె కో
నాయ్!" మెన సంగిల.
16 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసుక సిలువతె
గల మొర్తి సిచ్చు కెర్తి సెలవ్ దా, జోక జోవయించి అత్తి
పిలాతు సొర్ప కెర దిలన్. తెదొడి జమాన్లు యేసుక
దెర నిల.

యేసుక సిలువతె గల మార్లిసి

(మత్త 27:32-44; మార్కు 15:21-32; లూకా 23:26-43)

17 తెదొడి, సిలువతె గల మారుక మెన, యేసుక
దెర్ల, చి జోక గల్తి సిలువ జొయ్యి వయన బార్ జా,
'గొల్గొతా' మెలి మెట్టయ్ ఉట్ట గెల. ఎబ్రీ బాస తెన్
జా నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'గిడ్గి పొలికచి టాన్'.
18 ఒత్త, జా †సిలువతె జోక గల, జోచి
‡అత్తొచట్టొతె మేకుల్ పెట, సిలువతె టీవడ రోవిల.
యేసుచి సిలువ నెడిమి రోవ, జోచి డెబ్రి పక్క
ఎక్కిలొక, ఉజెతొ పక్క అన్నెక్లొక, దొగుల చోర్లుక కి
దస ఎక్కెక్ సిలువల్తె గల, దస్సి టీవడ్ల.
19 'యేసుచి సిలువచి బోడి గల' మెన పిలాత్తు
ఏక్ దార్చిగండతె రెడ్డయిలన్. కిచ్చొ రెడ్డయిలన్

§ **19:8 19:8** పిలాతుచొ అదికారి జలొ రోమ్ దేసిమ్చొ కైసర్ రానొ, జలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక సమ్మందుమ్ సంగితయ్ కి, చి 'జేక అమ్చి రోమ్చి అదికారుమ్చి ఉప్పిరి అన్నె విరోదుమ్ దెకవుల' మెన, 'అంక కి జా విరోదుమ్ దెకవుల' మెన జో పిలాతు బియం తయెదె. * **19:12 19:12** 'కైసర్' నెంజిలె 'వెల్లొ రానొ' మెనుల. 'సీజరు' మెలె, ఇంగ్లిస్ తెన్ బెదితి కోడు, 'కైసర్' మెలె, గ్రీకు బాస తెన్ బెదితి కోడు, 'వెల్లొ రానొ' మెలె, తెలుగు తెన్ బెదితి కోడు. † **19:18 19:18** 'సిలువ' కీసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీవ్తి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డేడివొ రిత డండల్ బెదవుల. జా సిచ్చు జతొ మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్డవ కెర, జోవయించ అత్తొ చట్టొ చంపొ కెరవ అత్తొచట్టొతె మేకుల్ పెట, నెంజిలె వాలివొ తెన్ బంద, సిలువ బుయ్యె టీవ రోవ కెర, దస్సె ములుల. జో సిచ్చు జతొసొ దస్సి ఒడొయ్ జా మొరెదె. ‡ **19:18 19:18** యోహాను 20:20, 25. లూకా 24:39.

మెలె, "నజరేతు గఁవ్విచొ యేసు, ఈంజొ యూదుల్‌చొ రాసొ జయెదె" మెన రెడ్డయిలన్.
20 యేసుక సిలువతె గలిలి టాన్, జలె, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌చి పాసిచి రిసొ, యూదుల్ ఒగ్గర్‌జిన్ జా వాట్ గెచ్చుక జెంక జతె తిల, చి జా దార్చిగండతె కొడొ సదు కెర్ల. తిన్ని బాసల్ తెన్ కి పిలాతు జా దార్చిగండతె రెడ్డవ తిలొ, జోవయించి సొంత ఎబ్రీ బాస తెన్ కి, రోమ దేసిమ్‌చి లాటిన్ బాస తెన్ కి, పడ్తొ ఒగ్గర్ బియ్యారి కెర్తి గ్రీకు దేసిమ్‌చి గ్రీకు బాస తెన్ కి, రెడ్డవ తిలన్. దస్సి తిలె, కో అయ్‌లె కి అర్దుమ్ కెరనుల, గెద,
21 చి 'జా దార్చిగండ దెకితస అమ్‌క ఆఁసుల' మెన యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్‌క లాజు, కోపుమ్, చి రిసొ, జోవయించ వెల్లెల పూజర్లు పిలాతుతె గెచ్చ, " 'యూదుల్‌చొ రాసొ జయెదె' మెన రెగుడుక కిచ్చొక? జా పోని, గని 'యూదుల్‌చొ రాసొ ఆఁవ్ మెన ఈంజొ మాన్సు సంగల్లొ' మెన రెగుడు!" మెన పిలాతుక సంగిల.
22 గని పిలాతు, "ఆఁవ్ రెడ్డయిలిసి ఆఁవ్ రెడ్డవ అస్సి. దస్సి తవుసు" మెన, మార్సుప కెరె నాయ్.

యేసుచ పాలల్ సయ్‌న్యుమ్ సుదల్ వంటన్లిసి

23 సయ్‌న్యుమ్ సుదల్, జలె, యేసుక సిలువతె గల టీఁవడ్లి పడ్తొ, జోచ పాలల్‌క చెత్తర్ వాటల్ కెర, వంటన్ల. జోచి దిగిల్ సొక్క కి తిలి, గని కుటు నెంతె వీంల్లొ పాలుమ్ జా, చి దస్సే వంటనుక నెంజిలి.
24 జాక, "జా పాలుమ్ చిరుక పోని. చీటి గలుమ, చి కక్క సేడెదె గే, దెకుమ" మెన చీటి గలిల. కిచ్చొక ఇసి జర్గు జలి మెలె, దేముడు పూర్గుమ్ రెడ్డయ్‌లి కోడు నెరవెర్సుప జంకయ్ ఇసి జలి.

"అంచ పాలల్ వంటనుల, చి అంచొ ఏక్ పాలుమ్‌క
చీటి గలుల"

మెన రెగిడ్లి కోడు.

25 సయ్‌న్యుమ్ సుదల్, జలె, యేసుచ పాలల్‌క ఆస జా దస్సి కెర్ల, గని యేసుచి అయ్యసి, పడ్తొ క్లోప మెలొ ఎక్కిలొచి తేర్సి మరియ, యేసుచి అయ్యస్‌చి అప్పసి జయెదె, యేసుక పెద్దయసి జయెదె, పడ్తొ మగ్దల పట్నుమ్‌చి మరియ కి, జేఁవ్ తేర్‌బోదల్ యేసుచి సిలువచి పాసి టీఁవఁ అస్తి.
26 జలె, యేసు అయ్యస్‌క దెకిలన్, చి జో ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ సిస్సుడు కి ఒత్త టీఁవ అస్సె మెన దెకిలన్, చి జో సిస్సుడుక దెకవ అయ్యస్‌క "ఓదె, తుచొ పుత్తుది!" మెన సంగ,
27 అయ్యస్‌క దెకవ, జో సిస్సుడుక "ఈందె, తుచి అయ్యది!" మెన సంగిలన్. జాక జయి గడియ తెంతొ జో సిస్సుడు దెకిత్ తంక మెన, సొర్ప కెర దిలొ, చి జయి గడియ తెంతొ జో సిస్సుడు జాక గెరి కడన, 'అయ్య' మెన జాక పోసిలొ.

యేసు మొర గెలిసి
(మత్త 27:45-56; మార్కు 15:33-41; లూకా 23:44-49)

28 తెదొడి 'అంచి కామ్ ఎత్కి కేడ గెలి' మెన యేసు జానన, "అంక తాన్ కెర్తయ్" మెన సంగిలన్. ఇన్నెతెన్ కి, దేముడు పూర్గుమ్ రెడ్డయ్‌లి కోడు నెరవెర్సుప జలి.
29 జలె, ఒత్త ఏక్ తప్పెలయ్ అమ్‌డి ద్రాచ రస్సుమ్ తిలి, చి ఏక్ బూంజు రితిసి జా రస్సుమ్‌తె బుడ్డవ కెర, ఏక్ రివ్వతె దెరవ కెర, యేసు చుపిర్తి రితి ఒత్తచ సయ్‌న్యుమ్ సుదల్ చంపొ కెర్ల.
30 జలె, యేసు జా రస్సుమ్ చుప్ర కెర, "§అంచి కామ్ పూర్తి జలి" మెన సంగ, బోడి వంపొ కెర, జోచి ప్రానుమ్ దేముడు అబ్బొన్‌చి అత్తి సొర్ప కెర దా, మొర గెలన్.
31 జా దీసి తెయార్ జతి దీసి. అన్నెక్ దీసి, సెలవ్ కడన్లి దీసి, 'మొర్త పీనుమ్‌లు సిలువల్‌తె తా గెలె గారు' మెన, 'బేగి మొర్తి చి అగ్గెయ్ ఉత్రవ వెంట గెలుక జయెదె' మెన, యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ పిలాతుతె గెచ్చ కెర, "సిలువల్‌తె గలిలసచ చట్టొ బగయ్‌తు, చి పీనుమ్‌ల్‌క ఉత్రవ దా బేగి వెంట గెల్తు" మెన సెలవ్ నజిల, చి పిలాతు సెలవ్ దిలన్.
32 జాకయ్, సయ్‌న్యుమ్ సుదల్ గెచ్చ కెర, తొలితొ ఎక్కిలొచ పడ్తొ అన్నెక్లొచ, యేసు తెన్ బెద సిలువల్‌తె గలిల దొగుల చోర్లుచ చట్టొ బగవ గెల.
33 గని, యేసుతె అయ్‌లె, 'నాయ్, అగ్గెయి మొర గెచ్చ అస్సె' మెన దెక, జోక చట్టొ బగయితి నాయ్.
34 గని, జోవయింతె ఎక్కిలొ యేసుక ఈంటె తెన్ పక్కయ్ బూసిలన్. బూసిల్ బేగి, లొయి కి పాని కి సూయి జలి.
35 తుమ్ ఈంజ సదు కెర్తస కి సూన్‌తస కి, తుమ్‌క 'జేఁవ్ కి పూర్తి నంపజతు' మెనయ్ జా ఎత్కి *దెకిలొసొ జోచి సాచి సంగ అస్సె. జో సంగిలి సాచి సత్తిమ్, చి 'సత్తిమ్' మెన జో కచితుమ్ జానె.

§ **19:30 19:30** జో ఈంజ లోకుమ్‌తె బుల బుల దేముడు అబ్బొన్‌చి ప్రేమ అదికారుమ్ దెకయ్‌లిన్‌చి కామ్ ఇన్నెతెన్ కేడ్లి, గని అన్నె కిచ్చొ ముక్కిమ్‌చి జోవయించి కామ్ ఇన్నెతెన్ కేడ్లి మెలె, జో పాపల్ గెచ్చయ్‌తి దొర్కు జలి అర్పితుమ్ జలిసి, పస్కా పండుగ్‌చొ మెండపిల్ల జలిసి.

* **19:35 19:35** 'జా ఎత్కి దెకిలొసొ' మెన ఏక్ వేల ఈంజ పుస్తుకుమ్ రెగిడ్లొ యోహాను సొంతచి రిసొ సంగితయ్.

36 ఈంజ కిచ్చొక ఇసి జర్గు జలి మెలె, ఇన్నెతెన్
దేముడు పూర్గుమ్ రెగ్డయ్‌లి కోడు నెరవెర్సుప జలి.
"జో అర్పితుమ్ జలొసొతె కేన్ ఆడు కి బగయితి
నాయ్"
మెన రెగిడ్లి కోడు, చి
37 "జేఁవ్ బూసిలొసొక జేఁవ్ దెక ఉచరుల"
మెన అన్నెక్ కోడు అస్సె.

యేసుచి పీనుమ్ మెన్సున్‌తె ఎంగ్డవ దిలిసి

38 యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్‌తె ఎక్కిలొ,
అరిమతయ్ మెలి గఁవ్విచొ యోసేపు మెలొసొ, జో,
జలె, యేసుచ సిస్సుడు, గని అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్‌క
బియఁ కెర, ఎదార్డుమ్ ఒప్పనె నాయ్. లుంకచోరు
యేసుక సిస్సుడ్ రితొ జా అస్సె. జో, జలె, అప్పె పుర్రె
జా పిలాతుతె గెచ్చ కెర, "యేసుచి పీనుమ్ కావలె.
దెర గెచ్చుమ్‌దే" మెన సంగితికయ్, పిలాతు సెలవ్
దిలొ, చి పీనుమ్ దెర గెచ్చుక మెన, సిలువ తిలిస్‌తె
అయ్‌లొ.
39 అన్నెక్లొ కి అయ్‌లొ. కొన్సొ మెలె, నీకొదేమొ
మెలొ పరిసయ్యుడు. యేసుచి బోదన సూనుక
మెన, ఒగ్గర్ అగ్గెయ్ రాతి, లుంకచోరు యేసుతె జా
తిలొసొ జొయ్యి. జో, జలె, అప్పె ఒగ్గర్ విలువ తిలి
వాసెన సామన్ దెరన అయ్‌లొ. జా వాస్తెన సామన్
కెద్ది జాడుచి మెలె, పాసి పాసి యాబయ్ కేజిల్ చి
జాడు.
40 జేఁవ్ దొగుల, జలె, యూదుల్ కెర్తి అలవాట్
కెర, వెల్లొ గండల్ విలువ బట్ట తెన్ జా వాసెన
సామన్ బెదవ బెదవ, పీనుమ్‌క గుడియవ బందిల.
పీనుమ్‌క దస్సి తెయార్ కెర మెన్సె వయ నిల.
41 యేసుక సిలువతె గలిలి టాన్‌చి పాసి, జలె,
ఏక్ తోట అస్సె. జా తోటతె సాప్రయ్ డొల్మి కెర్లి గది
తిలి రితి నొవి మెస్సున్ అస్సె. కక్క నే రోవిలిసి.
42 సెలవ్ కడన్లి దీసిక చి పండుగు దీసిక జా
దీసి తెయార్ జ్తి దీసి రిసొ 'దూరి వయుక్ గారు'
మెన యూదుల్ సంగులచి రిసొ, జా మెస్సున్ పాసి
తతికయ్, యేసుచి పీనుమ్ ఒత్తయ్ తెడి ఎంగ్డవ
దిల.

20

మెస్సున్ డంపితి పత్తురు ఒస్సుల్ జా తిలిసి *(మత్త 28:1-10; మార్కు 16:1-8; లూకా 24:1-12)*

1 యేసుక విరోదుమ్ సుదల్ మార తిర్రత్క,
*అయ్‌తర్ దీసి పెందలె, మగ్దల పట్నుమ్‌చి మరియ
మెన్సె అయ్‌లి. అయ్‌లె, కిచ్చొ దెకిలి మెలె, సాప్రయ్
డొల్మి కెర్లి మెస్సున్‌క డంక తిలొ పత్తురు కీసి గే
ఒస్సుల్ జా అస్సె.
2 ఇసి జా అస్సె మెన దెక, బమ్మ జా, సీమోను
పేతురు చి యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ జో అన్నెక్లొ
సిస్సుడు దొగుల ఎక్కితె తిలిస్‌తె మరియ నిగ గెచ్చ,
"యేసు ప్రబుచొ పీనుమ్ మెస్సున్ తెంతొ ఉక్లన
అస్తి, చి జోక కేనె అన్నె ముల దా అస్తి గే నేనుమ్"
మెన జోవయింక సంగిలి.

యేసు జీవ్ జా ఉట్లిస్‌చి రుజ్జు అయ్‌లిసి

3 జా మరియ దస్సి సంగితికయ్, పేతురు, జో
అన్నెక్లొ సిస్సుడు మెన్సె గెచ్చుక మెన బార్ జల.
4 జేఁవ్ దొగుల నిగ గెలె, జో అన్నెక్లొ సిస్సుడు బేగి
నిగ, పేతురుచి కంట తొలితొ మెన్సె పాఁవిలన్.
5 ఈంజొ తొలితొ పాఁవ, వంపొ జా తెడి ఒయర
దెకిలె, రితయ్ బట్ట గండల్ ఒత్త సేడ అస్తి మెన
దెకిలన్, గని తెడి పెసె నాయ్.
6 తెదొడి, జోవయించి పడ్తొ సీమోను పేతురు నిగ
జా పాఁవిలన్, చి మెస్సున్ తెడిక పెసిలన్. రితయ్
బట్ట గండల్ ఒత్త సేడ అస్సె.
7 చి జేఁవ్ గండల్‌క ఇదిల్ దూరిక, యేసుచి బోడి
బంద తిలి బట్ట గండ, గుడియయ్ జలి రితి జా, అజ
సేడ అస్సె.
8 తెదొడి, జో అన్నెక్లొ సిస్సుడు కి, మెలె, మెన్సె
తొలితొ పాఁవిలొసొ, మెస్సున్ తెడి పెస దెక, యేసుక
'జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె' మెన, నంపజలన్.
9 యేసుక "మొర జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె"
మెన అగ్గెయ్ తెంతొ దేముడు రెగ్డవ తిలిసి సిస్సుల్
తెదొడి ఉచార అర్దుమ్ కెరనుక నేతయ్.
10 జలె, దెక కెర, యేసుక 'జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె' మెన
నంపజా, జేఁవ్ దొగుల సిస్సుల్ జోవయించ గెరలె
ఉట్ట గెల.

మగ్దల పట్నుమ్‌చి మరియక యేసు డీసిలిసి *(మార్కు 16:9-11)*

11 మదెనె మగ్దల పట్నుమ్‌చి మరియ, ఏడ ఏడ
మెన్సెచి బయిలె టీఁవ అస్సె. తెదొడి, ఏడ ఏడ,
మెన్సెచి తెడి ఒయర్తి రిసొ వంపొ జలి.
12 ఒయర్లె, కిచ్చొ దెకిలి మెలె, చొక్కిల పాలల్
గలన తిల దొగుల దూతల్ యేసుచి పీనుమ్ అగ్గె
ఎంగ్డ తిలిస్‌తె దెకిలి. యేసుచి బోడి అగ్గె తిలిస్‌తె
ఎక్కిలొ, చట్టొ అగ్గె తిలిస్‌తె ఎక్కిలొ వెస అస్తి.
13 ఈంజేఁవ్ జాక "అమ్మ, కిచ్చొక ఏడ్తసి?" మెన
సంగిల. చి జా జోవయింక "అంచొ ప్రబుక దెర గెచ్చ

* **20:1 20:1** సత్తు పొదుల్‌తె అగేచి దీసి

అస్తి, చి జోక కేనె అన్నె ముల దా అస్తి గే నేని" మెన సంగిలి.
14 దస్సి మెన సంగ, కీసిగె పడ్తొ పసిలి, చి యేసు ఒత్తయ్ టీఁవ తిలిసి దెకిలి. గని 'జొయ్యి' మెన చినుక నెత్ర గెలి.

15 యేసు జలె, జాక "అమ్మ, కిచ్చొక ఏడ్తసి? కక్క చజితసి?" మెన సంగిలన్. జా, జోక 'తోట రూకుల్ పోస్తాసొ' మెన ఉచర, జోక "బాబు, తూయి జలెకు జోక ఉక్కుల వేరతె నిలది జలె, జోక కేనె ముల దా అస్సిన్ గే, అంక సంగు, చి ఆఁవ్ జోచి పీనుమ్ దెర గెచ్చ రోవిందె" మెన సంగిలి. సంగితికయ్,

16 యేసు జాక "మరియ!" మెన, ఎక్కి జాచి నావ్ సంగిలన్. సంగిల్ బేగి జా, జోక చిన పసుల, "రబ్బోనీ!" మెన సంగిలి. అరమయ్ బాసతె 'రబ్బోనీ' మెలె, 'గురు' మెలి అర్దుమ్ తయెదె.

17 యేసు, జలె, జాక, "అంక చడు నాయ్. ఆఁవ్ అన్నె దేముడు అబ్బొతె వెగ గెచ్చుక నేతయ్. గని, తుయి కిచ్చొ కెరుక జయెదె మెలె, అంచ బావుడ్లు జల అంచ సిస్సుల్‌తె గో, చి పరలోకుమ్ తిలొ తుమ్‌చొ దేముడు తుమ్‌చొ అబ్బొది జలొ అంచొ దేముడు అంచొ అబ్బొతె ఆఁవ్ ఉట్ట గెతసి మెన యేసుప్రబు సంగిలన్ మెన సంగు" మెన, జాచి అత్తి జోచ సిస్సుల్‌క కబుర్ తెద్రయ్‌లన్.

18 జాకయ్, మగ్దల పట్నుమ్‌చి జా మరియ, యేసుచ సిస్సుల్‌తె గెచ్చ, "యేసుప్రబుక దెక అస్సి!" మెన సంగ, జో సంగిలి కబుర్ ఎత్కి జోవయింక సంగిలి.

యేసు జోచ సిస్సుల్‌క డీసిలిసి

19 జా దీసి సంజె, సత్తరెక్క తొల్లి దీసి, మెలె యేసు జీవ్ జలి జా †అయ్‌తర్ దీసి సంజె, సిస్సుల్ ఎక్కితె బెర తిల. గని యూదుల్‌చ వెల్లెల మాస్సుల్‌క బియఁ కెర, కెడ్డివొ డంపన లుంకిల్ రితి తిల. జేఁవ్ దస్సి బిలి రితి జా ఒత్త కెడ్డివొ డంపన తతికయ్, యేసు జా కెర, జోవయించి నెడిమి టీఁవ, "తుమ్‌క సేంతుమ్ తవుసు!" మెన ఉంక్రయ్‌లన్.

20 దస్సి ఉంక్రవ కెర, 'అఁవ్వి' మెన దెకయ్‌తి రిసొ, సిలువతె గలిలి పొది మేకుల్ అత్తితె పెట్లిస్‌చి మచ్చల్, పక్కయ్ బూసిలిస్‌చి మచ్చ, జోవయింక దెకయ్‌లన్, చి జేఁవ్, 'యేసుప్రబు' మెన జోక చిన, సర్దసంతోసుమ్ జల.

21 యేసు, జలె, జోవయింక అన్నె, "అంచి సేంతుమ్ తుమ్‌చి పెట్టి తవుసు. పరలోకుమ్ తిలొ దేముడు అబ్బొ ఈంజ లోకుమ్‌తె అంక కీసి తెద్రయ్‌లన్ గే, దస్సి ఈంజ లోకుమ్‌చ మాస్సుల్‌తె తుమ్‌క ఆఁవ్ తెద్రయ్‌తసి" మెన సంగిలన్.

22 ఇసి సంగ కెర, జోవయించి ఉప్పిరి పుఱ దా, "దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్‌క ఆఁవ్ దెతసి. నఱనా.

23 కచ పాపల్ తుమ్ చెమించుప కెర్తె గే, చెమించుప జా అస్తి. కచ పాపల్ చెమించుప నే జతి రితి తుమ్ కెర్తె గే, జా పాపుమ్ జోవయింక తయెదె" మెన సంగ యేసు ఉట్ట గెలన్.

24 యేసు జా సుట్టు సిస్సుల్‌క డీసిలిసి, జలె, 'కల్వల్‌తె జెర్మిలొసొ' మెన ఆసిమ్ నావ్ తిలొ తోమా మెలొసొ ఒత్త నాయ్.

25 చి జో తెన్ దస్సుల్ జలి పొది "యేసుప్రబుక దెకిలమ్!" మెన తిల సిస్సుల్ సంగిల. గని, తోమా జోవయింక, "జో జీవ్ జా తిలె, అంక రుజ్జు దెకాయితు. జోచ అత్తొతె దెకిలె, ఒత్త మేకుల్ పెట్ల మచ్చల్ తిలెకయ్, జేఁవ్ మచ్చల్ ఆఁవ్ చడ దెకిలెకయ్, పడ్తొ జేఁవ్ జోక పక్కయ్ బూసిలిస్ తెడి ఆఁవ్ సొంత ఆతు గల దెకిలెకయ్, 'జొయ్యి' మెన నంపజయిందె" మెలన్.

26 జలె, ఒత్త తెంతొ అన్నె అట్టు పొదుల్ గెతికయ్, యేసుచ సిస్సుల్ జా గెరి అన్నె అస్తి. గని, ఈంజ సుటు తోమా కి జోవయింతెన్ అస్సె. జా సుట్టుచి రితి జేఁవ్ కెడ్డివొ డంపన తిలె కి, యేసు జా జోవయించి నెడిమి టీఁవ, జోవయింక "తుమ్‌క సేంతుమ్ తవుసు!" మెన ఉంక్రయ్‌లన్.

27 తెదొడి, తోమాక దెక, "తుచి ఊంటి చంప కెర, అంచ అత్తొ చడ దెకు! తుచి ఆతు చంప కెర, అంచి పక్కయ్ బూసిలిస్‌చి తెడి గల దెకు! అన్మానుమ్ జా నాయ్. నంపజా దయిరిమ్ జా!" మెన, యేసు జోక సంగిలన్.

28 తోమా సర్దసంతోసుమ్ జా, "అంచొ ప్రబు, అంచొ దేముడు!" మెన పూర్తి నముకుమ్ జా సంగిలన్.

29 జాకయ్ యేసు జోక, "అంక దెకిలి రిసొ తుయి నంపజలది. అంక నే దెకిలెకి కో అంక నంపజవుల గే, జోక చెంగిలి!" మెన సంగిలన్.

30 ఇన్నె రెగిడ్లసచి కంట, జోచి అదికారుమ్ దెకయ్‌త వెల్లెల కమొ ఒగ్గరి యేసు జోచ సిస్సుల్‌చి మొక్కె కెర్లన్, గని మొత్తుమ్‌తె ఎత్లయి రెడ్డ అస్సి.

31 ఈంజేఁవ్, జలె, కిచ్చొక రెడ్డ అస్సి మెలె, యేసుక 'నిజుమి దేముడు తెద్రయ్‌లొ రచ్చించుప కెర్తొసొ క్రీస్తు జో' మెన తుమ్‌క 'నంపజతు' మెనయ్ రెడ్డ అస్సి. తూమ్ కి సదు కెర్తస సూన్‌తస నంపజలె, తూమ్ కి యేసుప్రబుచి దయచి రిసొ జోచి జీవ్‌క జియ, పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదితె.

† **20:19 20:19** సత్తు పొదుల్‌తె అగేచి దీసి

21

యేసు సిస్సుల్‌క అన్నె డీసిలిసి

1 యేసు సిస్సుల్‌క డీస అన్నె సగుమ్ దీసల్ గెలి
పడ్తొ, తిబెరియ సముద్రుమ్‌తె, మెలె గలిలయతెచి
సముద్రుమ్ రితి గడ్డె, జోచ సిస్సుల్ సగుమ్‌జిన్
తతికయ్, యేసు జోవయింక అన్నె డీస జో జీవ్
జలిస్‌క జోచి అదికారుమ్‌క రుజ్జు దెకయ్‌లన్. ఇసి
జర్గు జలి.
2 ఏక్ దీసి, సీమోను పేతురు, 'కల్వల్‌తె
జెర్మిలొసొ' మెన ఆసిమ్ నావ్ తిలొ తోమా, జా
గలిలయ ప్రాంతుమ్‌చి కానా గఁవ్విచొ నతనియేలు,
జెబెదయి మెలొసొచ దొగుల పుత్తర్సుల్, చి అన్నె
దొగుల సిస్సుల్, మొత్తుమ్ సత్తుజిన్, ఎక్కితె తిల,
చి
3 "ఆఁవ్ మొస్స దెరుక గెతసి" మెన సీమోను
పేతురు సంగ బార్ జంక దెర్తికయ్, తిల సిస్సుల్
"ఆమ్ క్ బెద్ద జెమ్‌దె!" మెన సంగిల. జేఁవ్
ఎత్కిజిన్ బార్ జా, జోవయించి దోనితె వెగ, మొస్స
దెరుక గెల. గని జయి రాతి ఎక్కి మొస్సొ కి దెర్తి
నాయ్.
4 గని, రాత్ పయితె తతికయ్, ఒత్త ఒడ్డుతె
యేసు టీఁవ అస్సె. గని 'యేసు' మెన సిస్సుల్
చినితి నాయ్.
5 జో, జలె, జోవయింక కేక్ గల, "ఓ గోతుసుదల్,
మొస్స దెర అస్సున్ గే?" మెన పుసిలన్. చి
"నాయ్, బాబు, కిచ్చొయ్ నాయ్!" మెన జబాబ్ దా
కేక్ గల.
6 యేసు, జలె, జోవయింక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె,
"దోనిచి ఉజెతొ పక్కయ్ వల గల, చి దొర్కు
జవుల!" మెన కేక్ గలన్, చి జో సంగిల్ రితి జయ్యి
పక్క వల గలిల. గలిలె, ఎత్తివాట్ మొస్స బెర తిలి
రిసొ వల కడుక నెతిర్ల.
7 దస్సి జతికయ్, యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ సిస్సుడు
జోక చిన కెర, "అమ్‌చొ యేసుప్రబు, జో!" మెన
పేతురుక సంగిలన్. జోక 'అమ్‌చొ యేసుప్రబు'
మెన సీమోను పేతురు సూన్లి బేగి, కామ్‌చి రిసొ జో
కడ తిలి సొక్క అన్నె గలన, సముద్రుమ్‌తె డేఁవ,
యేసుతె గెలన్.
8 గని, తిల సిస్సుల్ దోనితె తా, మొస్స బెర తిలి
వల ఒర్గొడ ఆన, పడ్తొ అయ్‌ల. ఒగ్గర్ దూరి జెంక
నాయ్. ఒడ్డు తెంతొ పాసి పాసి ఎక్కి పుంజెక్ గజాలు
దూరి తిల.
9 జలె, ఒడ్డుతె అయ్‌లె కిచ్చొ దెకిల మెలె, ఒత్త
మెసి బొగుల్‌చి ఆగి తిలి, చి ఆగితె మొస్స సిజితె
తిల. పొడియొ కి తిల.
10 తెదొడి యేసు జోవయింక "తుమ్ అప్పె దెర్ల
మొస్స సగుమ్ ఆన" మెలన్,
11 చి సీమోను పేతురు దోనితె అన్నె వెగ, వల
ఒడ్డుతె ఒర్గొడ ఆన్లన్. ఆన్లె, వెల్లెల మొస్స బెరయ్
అస్తి. కెత్తి మెలె, పుంజెక్ యాబయ్ తిన్ని వెల్లెల
మొస్స. గని, ఎత్తివాట్ తిలె కి, వల చిరి జయె
నాయ్.
12 "అల్లె, కంక జా," మెన యేసు సిస్సుల్‌క
బుకార్లన్. జేఁవ్ సిస్సుల్‌తె జలె, "తుయి కో?"
మెన కో కి జోక పుసుక దయిరిమ్ నాయ్. జోక
'యేసుప్రబు' మెన జాన్‌తి.
13 జేఁవ్ దస్సి ఇదిల్ బితె తతికయ్, యేసు పుర్రె
జా, పొడియొ వెంట, వంట దిలన్. దస్సి మొస్స కి
వెంట, వంట దిలన్.
14 యేసు మొర జీవ్ జా ఉట్ట సిస్సుల్‌క డీసిలిసి
ఇన్నెతెన్ తివ్వెర్ జలి.

పేతురుక యేసు చెమించుప కెర్లిసి

15 జేఁవ్ *అన్నిమ్ కెర కేడయ్‌లి పడ్తొ, సీమోను
పేతురుక యేసు బుకారా, ఇదిల్ దూరి కడన, జోక
ఇసి మెలన్. "ఓ సీమోను, యోహానుచొ పుత్తుసి,
ఇన్నెచి కంట అంక తుయి ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్తసి గే?"
మెన పుసిలన్. పుసిలె, పేతురు "ఒయ్యి, ప్రబు,
ఆఁవ్ తుక ప్రేమ కెర్తిసి తుయి జాన్సి" మెలన్. యేసు
జోక "దస్సి జలె, విలువ జల మెండ పిల్లల్‌క చెంగిల్
అన్నిమ్ గొవుడు దొర్కు కెర్తె తతి రితి తా!" మెన
సంగిలన్.
16 పడ్తొ అన్నెక్ సుట్టు, "ఓ సీమోను, యోహానుచొ
పుత్తుసి, అంక ప్రేమ కెర్తసి గే?" మెన పుసిలన్.
పుసిలె, పేతురు జోక అన్నె, "ఒయ్యి, ప్రబు, ఆఁవ్
తుక ప్రేమ కెర్తిసి తుయి జాన్సి" మెన సంగిలన్.
యేసు జోక అన్నె, "దస్సి జలె, విలువ జల
మెండల్‌క చెంగిల్ రకిత్ రితి తుయి దెకితె తా!"
మెన సంగిలన్.
17 తెదొడి అన్నెక్ సుట్టు కి, పేతురుక యేసు
పుసిలన్. "ఓ సీమోను, యోహానుచొ పుత్తుసి, అంక
ప్రేమ కెర్తసి గే?" మెన అన్నె పుసితికయ్, 'అంక
ప్రేమ కెర్తసి గె?' మెన యేసు పుసిలిసి అప్పె తివ్వెర్
జలి రిసొ, పేతురు మెన్సు ఒగ్గర్ దుకుమ్ జలన్, చి
"ప్రబు, తుయి ఎత్కి జాన్సి. ఆఁవ్ తుక ప్రేమ కెర్తిసి
తుయి దెకితసి!" మెన అన్నె సంగిలన్, చి యేసు
జోక "విలువ జల మెండల్‌క సరి జతి అన్నిమ్
దొర్కు కెర్లి రితి తుయి తా.
18 "తుక ఆఁవ్ అన్నె కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి
మెలె, తుయి ఉబెడొబోద తిలి పొది, తుకయ్
తూయి తెయార్ కెరన, ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి బుల్తె

* **21:15 21:15** యూదుల్ చింబొ కతి నాయ్. ముక్కిమ్‌క పొడియొ కవుల.

తిలది, గని తుయి మంత్రొ జలె పొది కీసి జస్తె మెలె, తుచ అత్తొ చంపొ కెర్తె, చి వేర సుదొ తుక తెయార్ కెరెదె. చి తుయి ఇస్టుమ్ నెంజిలిస్‌తె తుక వయ నెయ్యెదె" మెన పేతురుక యేసు సంగిలన్.
19 కిచ్చొక దస్సి సంగిలన్ మెలె, పేతురు మంత్రొ జలె పొది, విరోదుమ్ సుదల్ జోక †మారుల. దస్సి జయెదె మెలి గుర్తుకయ్ యేసు దస్సి మెలన్. జలె, ఒత్త తెంతొ యేసు పేతురుక, ‡"అంచి పట్టి జే!" మెలన్.
20 తెదొడి పేతురు పస్ల, యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ సిస్సుడు జోచి పట్టి జెతిసి దెకిలన్. కక్క మెలె, యేసు సిస్సుల్ తెన్ ఆకర్ అన్నిమ్ కెర్లి పొది, యేసుచి గుండెతె పెల వెస తిలొ సిస్సుడు. జొయ్యి, జా సుట్టు 'తుక విరోదుమ్ సుదల్‌తె దెర దెతొసొ కొన్సొ?' మెన యేసుక పుస దిలన్.
21 పేతురు, జలె, జో సిస్సుడుక దెక కెర, "ప్రబు, ఈంజొ మాన్సుక కిచ్చొ జయెదె?" మెన పుసిలన్.
22 పుసితికయ్, యేసు జోక, "ఆఁవ్ దేముడు అబ్బొతె పరలోకుమ్‌తె గెచ్చ ఈంజ లోకుమ్‌తె అన్నె జెతె ఎదక ఈంజొ తాఁ గెచ్చుక అంచి ఇస్టుమ్ జలె, తుక కిచ్చొ బాద? అంచి పూచి, జా. తుచి పూచి కిచ్చొ మెలె, ఆఁవ్ తియార్లి కామ్ కెరుక. అంచి పట్టి జె!" మెలన్.
23 జో అన్నెక్లొ సిస్సుడుచి రిసొ యేసు సంగిలి జా కోడుచి రిసొ సగుమ్‌జిన్ పడ్తొ కిచ్చొ సంగితె తిల మెలె, 'ఈంజొ అన్నెక్లొ సిస్సుడు మొరె నాయ్' మెంతె తిల. గని జో 'మొరె నాయ్' మెన యేసు సంగె నాయ్. ఎక్కి "ఆఁవ్ అన్నె జెతె ఎదక ఈంజొ తా గెచ్చుక అంచి ఇస్టుమ్ జలె, తుకయ్ కిచ్చొ బాద?" మెనయ్ సంగ తిలొ.
24 ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ సాచి జలొసొ, ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ రెగిడ్లొసొ కొన్సొ మెలె, జొయ్యి సిస్సుడు. యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొసొ. జోచి సాచి సత్తిమ్ మెన జాన్సుమ్.
25 యేసు కెర్ల కమొ అన్నె ఒగ్గర్ అస్తి. జేఁవ్ కమొ ఎత్కిచి రిసొ రెగుడుక జలె, జేఁవ్ కమొ ఎత్తివాట్ జవులచి రిసొ జోవయించి రిసొ రెగిడ్ల పుస్తకల్ ఈంజ బూలోకుమ్ దెరుక నెత్రె. తెద్దిలి.

† **21:19 21:19** వేర పుస్తకల్‌తె కిచ్చొ అస్సె మెలె, పడ్తొ పేతురుక కీసి మార్ల మెలె, జోవయింక బోడి ఎట్టొ చట్టొ ఉప్పిరి ఒడొవ సిలువతె మార్ల.
‡ **21:19 21:19** క్రీస్తుచి రితి నిదానుమ్ ఇండితిన్‌చి కోడు, పడ్తొ సిలువతె జో కి మొర్తిన్‌చి అర్దుమ్ కి ఇన్నె తయెదె.

బారికుల్ కెర్ల కమొ
యేసుక్రీస్తుచ బారికుల్ కెర్ల కమొ

యేసు సుద్ది తిలి ఆత్మ దెతి రిసొ సంగిలిసి

1 ఓ దెయొపిలా, ఆఁవ్ తొలితొ రెగిడ్లి
*పుస్తకుమ్‌తె కిచ్చొచి రిసొ రెగిడ్లయ్ గే జాన్సి.
యేసు కెర్ల కమొ, యేసు కెర సికడ్లిసి రిసొ రెగిడ్లిసి.
2 మొదొల్ తెంతొ, యేసు పరలోకుమ్‌తె తిలొ
దేముడు జలొ అబ్బొన్‌తె అన్నె వెగ గెలి ఎదకచి
రిసొ ఎత్కి జా పుస్తకుమ్‌తె రెగిడ్లయ్. పడ్తొ,
జో దేముడు అబ్బొన్‌తె అన్నె వెగ నే గెతె అగ్గె,
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్, జో అగ్గె నిసొన్లె
సిస్సుల్‌క ఆడ్ర దా, జోచి †సుబుమ్ కబుర్ కామ్ జేఁవ్
కెర్తి రిసొ, జో ఆగ్న దా తిలొ.
3 జో మొర గెచ్చ అన్నె జీవ్ జలి పడ్తొ, జా అన్నెక్
దొన్ని విసొ పొదుల్చి తెడి, జో జోవయింక సగుమ్
సుట్లు డీసయ్ జా, జో అన్నె జీవ్ జలిస్‌క జోవయింక
ఒగ్గర్ రుజ్జుల్ దెకవ, ‡దేముడుచి రాజిమ్‌చి రిసొ
జోవయింక అన్నె సికడ్తె తిలొ.
4 జేఁవ్ దొన్ని విసొ పొదుల్చి తెడి ఏక్ సుట్టు,
జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కత్తె తా, జేఁవ్‌క కిచ్చొ ఆడ్ర
దిలన్ మెలె, “తుమ్ కిచ్చొక రకుక మెలె, తుమ్
ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ తెంతొ నే గెతె, ఇన్నె
తా. అంచి రిసొ సూన్లిసి, అబ్బొ జలొ దేముడు
తుమ్‌క దెయిందె మెన అగ్గె తెంతొ కోడు దిలిసి దొర్కు
జత్తి ఎద రకితె తా.
5 యోహాను జలె, అగ్గె పానితె మాస్సుల్‌క
బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ, గని తుమ్‌క అప్పె కిచ్చొ జర్గు
జయెదె మెలె, అన్నె ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె అగ్గె,
జా అమ్‌చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె తుమ్‌క
బాప్తిసుమ్ దొర్కు జయెదె” మెన యేసు §జోచ
సిస్సుల్‌క సంగిలన్.
6 యేసు సిస్సుల్ తెన్ బెద తిలి పొది, జేఁవ్
జోక, “*ప్రబువ, అప్పె జలె, తుచి తెడి అమ్‌క ఆమి
ఏలుప కెరంతి రితి కెర, అమ్‌చి ఇస్రాయేల్ దేసిమ్‌క
జోవయింక అన్నె దెస్తెగె?” మెన పుసిల.
7 పుసితికయ్, జోక సిస్సుల్‌క, “కేన్ కాలుమ్‌క,
కేన్ సమయుమ్‌క, కిచ్చొ జర్గు జంక అస్సె గే,
మెన ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలొ దేముడు అబ్బొక
అదికారుమ్‌తె తీఁయ అస్సె.
8 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్‌చి పెట్టి
అయ్‌లి మెలె, తుమ్ సెక్తి జస్తె, అంచి రిసొ సాచి జతి
రితి, తుమ్ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె, ఈంజ ఒండి
యూదయ ప్రదేసిమ్‌తె, పడ్తొ సమరయ ప్రదేసిమ్‌తె,
పడ్తొ ఒండి లోకుమ్‌చ దూరి దేసిమ్‌లుతె కి సాచి
దెకయ్‌తె” మెన సంగిలన్.

యేసు పరలోకుమ్‌తె వెగ గెలిసి

9 యేసు ఇసి సంగ కేడయ్‌లి పడ్తొ, జేఁవ్ సిస్సుల్
దెకితె తతికయ్, జో పరలోకుమ్‌తె అన్నె గెచ్చుక
మెన ఉక్కిల్ జలొ. జో వెగ గెతె తతికయ్, ఏక్
మబ్బు జోక లుంకడ్లి, చి సిస్సుల్ జోక అన్నె దెకుక
నెతిర్ల.
10 జో పరలోకుమ్‌తె వెగ గెతె తతికయ్, సిస్సుల్
ఆగాసుమ్ పక్క ఆచారిమ్ తెన్ దెకితె తతికయ్,
ఆదె, చొక్కిల పాలల్ గలన తిల దేముడుచ దూతల్
దొగుల జోవయించి నెడిమి ఉత్ర జా టీఁవొజ జల,
11 “ఓ గలిలయ ప్రాంతుమ్‌చ మాస్సుల్, కిచ్చొక
దస్సి ఆగాసుమ్ పక్క దెక దెక టీఁవొజ జా అస్సుస్?
తుమ్‌చి నెడిమి తెంతొ ఉక్కిల్ జా పరలోకుమ్‌తె
వెగ గెలొ ఈంజొ యేసు, పడ్తొక అన్నె ఉత్ర జెయెదె.
జో కిసి పరలోకుమ్‌తె వెగ గెలొ గే దెకిల్ రితి,
దస్సెయి అన్నె ఉత్ర జెయెదె” మెన జేఁవ్‌క సంగిల.

సిస్సుల్ యెరూసలేమ్‌తె ప్రార్ధన కెర్లిసి

12 తెదొడి జేఁవ్ జా †ఒలీవ మెట్ట తెంతొ ఉత్ర
జా, యేసుచ సిస్సుల్ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె ఉట్ట
అయ్‌ల. మెట్టుక పట్నుమ్ పాసి తయెదె. కెద్ది దూరి
మెలె, ‡సెలవ్ కడన్లి దీసి యూదుల్ ఇండితి ఎదిలి
దూరి.
13 పట్నుమ్‌తె పాఁవ కేనె గెల మెలె, జేఁవ్
సంగ తిలొ ఒత్తచొ గేరుచి అంతస్తుమ్‌తెచి గదితె
గెల. కొన్స మెలె, పేతురు, యోహాను, యాకోబు,

---

* **1:1 1:1** ‘లూకా’, మెలె యేసుక్రీస్తుచి రిసొ లూకా రెగిడ్లి సాచిచి పుస్తకుమ్. † **1:2 1:2** ‘సుబుమ్ కబుర్’ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దొర్కు కెర్తి రచ్చనచి కోడు. జో పాపల్ చెమించుప కెర్తించి రిసొచి కబుర్. యేసుయి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలిస్‌చి కబుర్. జో అర్పితుమ్ జా పాపల్ గెచ్చయ్‌లి రిసొ మాస్సుల్ పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదితి అవ్‌కాసుమ్ దొర్కు జలిస్‌చి కబుర్. ‘సుబుమ్ కబుర్ కామ్’ మెలె, ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ ఎత్కిచి రిసొ సాచి జా జా బుల్తిసి, నెంజిలె సొంత టాన్‌తె కి సాచి సంగితె తతిసి. ‡ **1:3 1:3** ‘ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్’ మెలె, 1 జోవయింక నంపజల మాస్సుల్‌చి పెట్టి జో ఏలుప కెర్తిసి, 2 జోవయించి ఆత్మసెక్తి ఈంజ లోకుమ్‌తె కామ్ కెర్తిసి, 3 ఈంజ ఉగుమ్ మార్సుప జలె జో ఎదార్డుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌తె ఏలుప కెర్తిసి, చి 4 పరలోకుమ్‌తె జో ఏలుప కెర్తిసి. § **1:5 1:5** యూదా అత్య కెరన మొర తిలన్ గెద. * **1:6 1:6** ‘ప్రబు’ మెలె కిచ్చొ అర్డుమ్ తయెదె మెలె, ఎత్కిచి కంట వెల్లొ తిలొసొ, ఎత్కిక ఏలుప కెర్తొసొ. ఒగ్గర్ సుట్లు యేసుకయ్ ‘ప్రబు’ మెనుల, గని ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అబ్బొన్‌క కి ‘ప్రబు’ మెనుల. † **1:12 1:12** ‘ఒలీవ మెట్ట’ మెలె, ఒలీవ పండ్లు రూకుల్ జా మెట్టయ్ తవుల చి జా నావ్ తయెదె. ‡ **1:12 1:12** రమారమి తిన్ని పావ్ కిలొమిటర్లు దూరి జయెదె

అంద్రెయ, పిలిప్, తోమా, బర్తొలొమయి, మత్తయి, అల్ఫయిచొ యాకోబు మెలొ పుత్తున్, పడ్తొ సొంత ద్దేసిమ్ ఏలుప కెరంతి ఆస తిలి మందతె తిల్లొ సిమోను, పడ్తొ యాకోబు మెలొ ఎక్కిలొచొ పుత్తున్ మెలొ యూదా; మొత్తుమ్ ఎగరజిన్ సిస్సుల్.

14 జో గెరి తా కిచ్చొ ఎక్కి నిదానుమ్ కెర్తె తిల మెలె, ప్రార్ధన కెర్తె తిల. ప్రార్ధన కెరుక మెన జోవయింతెన్ అన్నె కో కో జేవ్ పొదులె బెదితె తిల మెలె, యేసుచి అయ్యసి మరియ తెన్, జోక బావుడ్సివొ, జోవయింక అన్నె నంపజల తేర్‌బోదల్ తిల.

15 జేవ్ దస్సి ప్రార్ధన కెర్తె తిల పొదులె, ఏక్ దీసి, రమారమి §సొవు విస్సొజిన్ మాస్సుల్ ఒత్త బెర తతికయ్, జేవ్ ప్రబుక నంపజలసచి నెడిమి పేతురు టీవొజ జా, ఇసి మెన సంగిలన్.

16 "ఓ బావుడ్లు, అమ్‌చొ యేసుక జేలి కెర్క దెరవ దిలొ యూదాచి రిసొ, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సికయ్‌తికయ్, దావీదు మెలొ పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి సంగిలిసి కోడు జా, కచితుమ్ నెరవెర్సుప జంక అస్సె. జాకయ్, యూదాచి రిసొ సంగిల్ రితి నెరవెర్సుప జలి.

17 మెలె, యూదా అమ్‌చి తెన్ యేసు నిసొన్లొసొ జలొ, చి ఆమ్ కెర్తి సేవతె జో బెదుక ప్రబు సెలవ్ దా తిలొ."

18 మదెనె యూదాక కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, జో యేసుక వికి పాపుమ్ కెర్లి డబ్బుల్ తెన్ బుయి గెన్లొ. జా బుయి తిలిస్‌తె సేడ గెలన్, చి పెట్టి బద్దల్ జతికయ్, పెట్టిచి అంతున్ ఎత్కి సూయి జా గెలి.

19 యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌చ మాస్సుల్ ఎత్కిజిన్ జాన్లి దీసి తెంతొ, జా బుయిక 'అకెల్‌దామ' మెన జోవయించి అరమయ్ బాస తెన్ సంగితతి. జా నావ్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'లొయి సూయి జా తిలి బుయి*'.

20 జాకయ్ యూదాక జర్గు జలిసి తెన్, కీర్తన పుస్తకుమ్‌తె రెగిడ్లి కోడు నెరవెర్సుప జలి.

"జోవయించి టాన్ పాడ్ జలి బయిలు రితి జవుస్,
చి ఒత్త తెంతొ కో ఒత్త జితు నాయ్"

మెన రెడ్డ అస్సె. అన్నెక్ కోడు కి రెడ్డ అస్సె. కేన్ కోడు మెలె,

"జోవయింక దా తిలి టాన్ జోవయింక పిట్టున్,
చి వేర మాస్సుక దొర్కు జవుస్."

మెన రెగిడ్లిసి మెన, బెర తిలసక పేతురు సంగిలన్.

21-22 అన్నె కిచ్చొ మెలన్ మెలె, "జా కోడుచి రిసొ, యేసుప్రబు అన్నె జీవ్ జా ఉట్లిన్‌క అమ్‌చి తెన్ సాచి జా జోచి గవురుమ్ దెకయ్‌తి రిసొ, అన్నెక్లొ అమ్‌చి తెన్ బెదుక అస్సె. కొన్సొ మెలె, యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలి, యేసుప్రబు అమ్‌చి తెన్ ఈంజ లోకుమ్‌తె బుల్తె తిలి మొదొల్ తెంతొ, యేసు పరలోకుమ్‌తె వెగ గెలి ఎదక అమ్‌చి తెన్ బుల్తె తిలొసొ ఎక్కిలొ అమ్‌చి తెన్ బెదుక అస్సె" మెన పేతురు సంగిలన్.

23 సంగితికయ్, జేవ్‌తె తిల దొగులక టీవొజ కెల. జేవ్ దొగుల కొన్స మెలె, 'బర్సబా' మెన ఆసిమ్ నావ్ తిలొ యోసేపు మెలొ యూస్తు మెలొ ఎక్కిలొ, చి మత్తీయ మెలొ అన్నెక్లొ.

24 జేవ్ దొగులతె ప్రబు కక్క నిసొన్‌దె గే, జానుక జతి రిసొ, సిస్సుల్ ప్రార్ధన కెర్ల. "ఓ ప్రబు, మాస్సుచి పెట్టి తిలి బుద్ది ఎత్కి తుయ్ జాన్సి.

25 తుయి దిలి సేవ, తుచొ బారికి జతి తుయి దిలి టాన్, యూదా నిస్కారుమ్ కెర్లి రితి జా నెస కెర, జోచి టాన్‌తె జో గెచ్చ అస్సె. జోక తుయి దా తిలి కామ్ కెర్తి రిసొ, ఈంజేవ్ దొగులతె కక్క నిసొన అస్సిన్ గే, దయ కెర అమ్‌క రుజ్జు దెకవు" మెన ప్రార్ధన కెర్ల.

26 ప్రార్ధన కెర, చీటి గల్తిక మత్తీయచి నావ్ సేడ్లి. జా రుజ్జు జతికయ్, 'అమ్‌చి తెన్ ప్రబుచొ బారికి జవుస్' మెన, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌త ఎగరజిన్ †బారికుల్ జో మత్తీయక బెదవన్ల, చి బారజిన్ అన్నె జా గెల.

2

నంపజలసచి పెట్టి దేముడు జోచొ ఆత్మ దిలిసి

1 యేసు మొర అన్నె జీవ్ జా ఉట్ట సత్తు సంతల్ గెతికయ్, 'పెంతెకొస్తు' మెన యూదుల్‌చి పండుగు దీసి, యేసుక నంపజలస ఎత్కిజిన్ ఎక్కితె బెద అయ్‌ల.

2 జేవ్ ఒత్త ఎక్కితె బెద తతికయ్, ఆగాసుమ్ పక్క తెంతొ, వెల్లొ వాదు గట్టిజ వీర్తి రితి వెల్లి అవాడ్ అయ్‌లి, చి గేర్ ఒండి జా అవాడ్ సప్పుడు బెర్లి.

3 తెదొడి, కిచ్చొ దెకిల మెలె, ఆగి లగితి రితిసి డీస ఉత్ర జా చెదుర్ప జా, జోవయింక ఎక్కెక్లచ బోడివొచి ఉప్పిరి ఆగివొ లగిల్ రితి జలి. జోవయింతె కక్క నే పిట్టె దస్సి జలి.

4 దస్సి జతికయ్, కక్క నే పిట్టె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి జోవయించి పెట్టి బెర అయ్‌లి, చి జోవయించి ఆత్మచి సెక్తి తెన్ దొర్కు జలి ఎదిలి, వేర వేర అగ్గె నేన్ల బాసల్ తెన్ జేవ్ లట్టబుక దెర్ల.

---

§ **1:15 1:15** జలె పుంజెక్ విస్సెక్‌జిన్ * **1:19 1:19** నెంజిలె 'లొయిచి బాటి'. † **1:26 1:26** మత్తయి, మార్కు, లూకా, యోహాను రెగిడ్ల అగ్గెచ పుస్తకల్‌తె జేవ్ బారజిన్‌క 'సిస్సుల్' మెన రెడ్డ తిల, గని యేసు జోవయించి ఆత్మసెక్తి దా అదికారుమ్ దిలి తెంతొ జోవయించి రిసొ రెగిడ్లన 'బారికుల్' మెంతతి.

5 జేఁవ్ పొదులె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ దేసిమ్‌లుతె చెదుర్ప
జా తిల దేముడుక నిదానుమ్ తెన్ జొకర్త యూదుల్
అన్నె ఉట్ట జా *యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె జితె తిల.
6 జలె, యేసుక నంపజలసచి పెట్టి అబ్బొస్‌చి
జోచి ఆత్మ బెర్లి జా అవాడ్ సూన, కేనె కేనె తెంతొ
నిగ జా, ఒగ్గర్‌జిన్ జేఁవ్ యూదుల్ జా గెరి అయ్‌ల.
అయ్‌లె, ఆచారిమ్ జల. కిచ్చొక మెలె, జోవయించ
సొంత వేర వేర బాసల్ తెన్ యేసుచ సిస్సుల్ లట్టబ్తె
తిల; జేఁవ్ బాసల్ కెఁయ నే సిక తిలె కి,
7 ఆచారిమ్ జా ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ, "వేర వేర
అమ్‌చ సొంత బాసల్ తెన్ ఈంజేఁవ్ లట్టబ్తస
గలిలయులు జవుల గెద?
8 అమ్‌చ బాసల్ నేన్‌తి దస్సి జలె, కీసి జా అమ్‌చ
బాసల్ తెన్ లట్టబ్‌తతి" మెన జేఁవ్ ఆచారిమ్
సంగితె తిల.
9 "ఆమ్ పార్తీ దేసిమ్‌చ, మాదీయులు,
ఏలామియుల్, పడ్తొ మెసొపొతమియ తెంతొ చి,
యూదయ తెంతొచ, కప్పదొకియ తెంతొచ, పొంతు
తెంతొచ, ఆసియా తెంతొచ,
10 ప్రుగియ తెంతొచ, పంపూలియా తెంతొచ,
ఐగుప్తు దేసిమ్‌చ, పడ్తొ కురేనియు పట్నుమ్‌చి
సుట్టునంత తిలి లిబియ దేసిమ్ తెంతొచ. పడ్తొ
అన్నె కి అమ్‌తె సగుమ్‌జిన్ రోమ్ దేసిమ్ తెంతొ
ఆజి కాలి ఉట్ట జా అస్తి. జోవయింతె సగుమ్‌జిన్
యూదుల్ జెర్మిలస. సగుమ్‌జిన్ అగ్గె యూదుల్
నెంజిలె కి, దేముడుక నంపజా మార్సుప కెరన్లస కి
అస్తి.
11 పడ్తొ, క్రేతు దేసిమ్‌చ, అరేబియ దేసిమ్‌చ కి
ఇన్నె అస్తి. ఆమ్ ఎత్తివాట్ దేసిమ్‌లు తెంతొ ఉట్ట
అయ్‌లె కి, అమ్‌చ సొంత బాసల్ తెన్ ఈంజేఁవ్
లట్టబ, ఈంజెఁవు దేముడుచ ఆచారిమ్‌చ కమొ
అమ్‌క సూనయ్‌తతి!"
12 జోవయించి ఆచారిమ్‌చి రిసొ అన్నె కిచ్చొ మెన
ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ సంగితె తిల మెలె, "అప్పె జర్గు
జలిస్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ?" మెన పుసుక దెర్ల.
13 గని ఒత్త బెర అయ్‌లసతె అన్మానుమ్ జల
మాన్సుల్ సగుమ్‌జిన్ కి తిల, జేఁవ్ కిచ్చొ మెల మెలె,
"ఈంజేఁవ్ మచ్చ అస్తి" మెన జేఁవ్‌చి రిసొ ఆస్తె
తిల.

పేతురు లట్టబ్లిసి

14 జలె తెదొడి పేతురు, ఎగరజిన్ సిస్సుల్‌చి
నెడిమి టీఁవొజ జా, బెద తిల మాన్సుల్‌క సూన్‌తు
మెన, గట్టిజ అవాడ్ కెరన, సంగుక దెర్లన్. జో
ఇసి మెన సంగిలన్, "ఓ అమ్‌చ యూదుల్, ఈంజ
యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ తిలస ఎత్కిజిని, ఆఁవ్ అప్పె
సంగితిసి సరిగా సూన, అర్దుమ్ కెరన.
15 ఈంజేఁవ్ తుమ్ దెకిల మాన్సుల్‌క 'మచ్చ అస్తి'
మెన తుమ్ మెన్సుతె ఉచర్లి రిసొ మచ్చితి నాయ్.
అప్పె పెందలె నొవ్వు గంటల్ జా అస్సె!
16 అప్పె జర్గు జలిస్‌చి రిసొ దేముడు పూర్గుమ్
†జోచ కబుర్లు సంగిలొ యోవేలు మెలొసొచి అత్తి
సంగిలన్.
17 దేముడు కిచ్చొ సంగితయ్ మెలె, 'ఆకర్ దీసల్‌క
దేసిమ్‌లు ఎత్కితె తిల మాన్సుల్‌చి పెట్టి
అంచి ఆత్మ నువ దెయిందె. తుమ్‌చ
పుత్తర్లు, దువిర్లుచి అత్తి అంచ కబుర్లు
సంగిమ్‌దె. పడ్తొ తుమ్‌చ ఉబెర్లు, జలె,
ఆఁవ్ దెకయ్‌త సివ్నల్ దెకుల, తుమ్‌చ
మంత్రమాన్సుల్ కి ఆఁవ్ దెకయ్‌త సివ్నల్
దెక్తుల.
18 కచితుమ్, మున్సుబోదల్ జలెకి, తేర్‌బోదల్
జలెకి, అంచ సేవ కెర్తస ఎత్కిజిన్‌చి పెట్టి అంచి ఆత్మ
నువ దెయిందె, చి అంచ కబుర్లు సంగితె తవుల.
19 ఆగాసుమ్‌తె కి, బూలోకుమ్‌తె కి, వెల్లెల వెల్లెల
కమొ కెర, అంచి అదికారుమ్‌క రుజ్జుల్
దెకయిందె. లొఁయి సూఁయి జతిసి, ఆగి
లగితిసి, చి దుమ్మొ జతిసి.
20 ప్రబు అన్నె ఉత్ర జతి జా వెల్లి దీసి నే జెతి అగ్గె
పొద్దు అందర్ జయెదె, జోను లొఁయి రంగు జయెదె.
21 గని, తూయి నిజుమి ‡పరలోకుమ్‌చొ దేముడు,
తుక నంపజతసి, అంక రచ్చించుప కెరు! మెన
జోవయించి పెట్టి కో అంక ఎక్కి నిదానుమ్
నంపజవుల గే, జోవయించి పాపుమ్ చెమించుప
కెర, జోవయింక రచ్చించుప కెరిందె.' "

22 "దస్సి ఉచర కెర, ఒత్త బెద తిల యూదుల్‌క
పేతురు అన్నె కిచ్చొ మెలన్ మెలె, ఓ ఇస్రాయేలులు
మెంత అమ్‌చ యూదుల్, ఏక్ కోడు తుమ్ సూన.
నజరేతు గఁవ్విచొ యేసు కీసి తిలొ గే, తుమ్ జాన్సు.
'జోక దేముడు దిలి అదికారుమ్ రుజ్జు జవున్' మెన,
దేముడు జోచి అత్తి తుమ్‌చి మొక్కె వెల్లెల వెల్లెల
కమొ కెరవ, రుజ్జుల్ డీసయ్‌లొ.

---

* **2:5 2:5** ఒండి లోకుమ్‌క ఎక్కి జా యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి గుడి తిలిచి రిసొ ఒత్త గెచ్చ తిల.
† **2:16 2:16** పూర్గుమ్ పొది ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు కక్క గే నిసాన, "ఈంజ జా కబుర్ సంగు" మెన జోవయించి ఆత్మనెక్తి జో మాన్సుచి పెట్టి దా లట్టబడెదె.
‡ **2:21 2:21** 'పరలోకుమ్‌చొ దేముడు' మెన ఇన్నె రెగిడ్లిన్‌క గ్రీకు బాసతె తొలితొ రెగిడ్ల పుస్తకల్‌తె 'ప్రబు' మెలి అర్దుమ్‌చి కోడు అస్సె. 'ప్రబు' మెలె, యేసుచి రిసొ ఒగ్గర్ సంగితతి, గని దేముడు అబ్బొస్‌క కి 'ప్రబు' మెన సంగుల జా అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె ఎత్కి ఏలుప కెర్తొసొ జో దేముడు అబ్బొస్‌చి నావ్ 'యెహోవ' జయెదె, గని జా నావ్ దెరుక యూదుల్ బియఁ కెర 'ప్రబు' మెనుల.
§ **2:23 2:23** మార్కు 15:24చి ఎట్టొచి కోడు దెక.

23 జలె, ‘జర్గు జతిన్, జర్గు జవున్’ మెన
దేముడు అగ్గెయి తెంతొ రెగిడ్లి రితి, జో యేసుక
మూర్కుడ్లుచి అత్తి తూమ్ సొర్ప కెర దా, §సిలువతె
గలవ మార్లదు.
24 జోక తుమ్ మార్లె కి, జో మొర్ను తెంతొ విడ్డల్
జా, దేముడు జోక అన్నె జియడ్లొ; యేసుచి ఉప్పిరి
మొర్నుక అదికారుమ్ నాయ్.
25 “యేసు అగ్గె తెంతొ జానన్లిన్ కిచ్చొ మెలె
అమ్చొ దావీదు పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు
రెడ్డయ్లొ మెలె;
*దేముడు కెద్దొడి తెదొడి అంక తోడు అస్సె మెన
దెకిలయ్. కిచ్చొ కి అంక బమ్మ నే కెర్తె, జో
అంచి ఉజెతొ పక్క తా తోడు తత్తయ్ మెన
దెకిలయ్ చి ఆఁవ్ కదుల్ నే జయి.
26 జాక, సర్దసంతోసుమ్ జలయ్, చి జో ప్రబుచి
గవురుమ్చి రిసొ గనుమ్ గాయ్తొస్ జలయ్.
జాకయ్, అన్నె, కిచ్చొ జర్గు జలెకి, అంచి పెట్టి అంచి
ఆఁగ్ కి ఆస తెన్ తయెదె.
27 ఆఁవ్ మొర్లె కి, ఆఁవ్ మొర్నుతె గెలె కి, జో అంక
ఒత్త ముతె నాయ్, తుచి సుద్ది తిలసచి ఆఁగ్ కువితి
రితి నే ఒప్పన్తె.
28 జితి సెక్తి అంక దా అస్సిన్, చి తుచితె
పరలోకుమ్తె తిఁయ తా, తుచితె ఆఁవ్ తతిన్క
అంక పూర్తి సర్దసంతోసుమ్ కెర్తె.”†
పేతురు జేఁవ్ బెర తిల యూదుల్క ఏద కెరవ, అన్నె
కిచ్చొ మెన బోదన కెర్లన్ మెలె,
29 “ఓ బావుడ్లు, అమ్చొ దావీదు పూర్గుమ్చొచి
రిసొ కిచ్చొ మెన కచితుమ్ ఆఁవ్ సంగితసి మెలె, జో
మాములుమ్ మాన్సు జా మొర గెలన్, చి జోక మెన్నె
రోవ చి అప్పెక మెస్సున్ దస్సే అస్సె.
30 గని మాములుమ్ మాన్సు జలెకి, దేముడు ఒట్టు
గలన్ కిచ్చొ మెన నే పిట్టి కచితుమ్ కోడు పూర్గుల్క
సూనయ్లిసి కబుర్లు జో జాన అస్సె. దేముడు
జోవయింక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె;
తుమ్చి వమ్సుమ్చొ ఎక్కిలొక తుచి సింగాసనుమ్తె
వైసడ్డిందె”
31 జాకయ్, జో దేముడు సికయ్తికయ్, కిచ్చొ అగ్గె
తెంతొ దెకిలి రితి జా దావీదు రెడ్డ అస్సె మెలె;
“క్రీస్తు మొర్లె కి, మొర్నుతె నే తయెదె, జోచి ఆఁగ్ నే
కువితె, అన్నె జీఁవ్ జా ఉట్టెదె.”
32 “జలె, ఈంజొ యేసుకయ్ దేముడు అన్నె
జియడ్లొ మెన అమ్ ఇన్నె బెర్లస ఎత్కిజిన్ సాచి జా
అస్సుమ్.
33 జో, జలె, అన్నె జీఁవ్ జా ఉట్ట దేముడు
అబ్బొస్తె పరలోకుమ్తె వెగ గెచ్చ గవురుమ్ జా,
జోచి ఉజెతొ పక్క వెస అస్సె. చి జో దేముడు
అబ్బొసి అగ్గె సంగ తిలి రితి, జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ
వంట దెతిసి, పూర్తి జో తుమ్ అప్పె దెకిలిసి సూన్లిసి
జర్గు కెర అస్సె.
34 “దావీదు, జలె, పరలోకుమ్తె వెగ గెచ్చె
నాయ్, గని జో ఇసి సంగిలన్.
దేముడు ప్రబు అంచొ ప్రబుక సంగిలన్.
35 ‘తుక విరోదుమ్ జలస తుచి చాటు సుఁదితి పొద్రొ
జతి రితి కెర్తె ఎదక, తుయి అంచి ఉజెతొ పక్క వెస
తా.’
36 “జాకయ్, తుమ్ ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ
యూదుల్ ఎత్కిజిన్క ఆఁవ్ కిచ్చొ కచితుమ్
సంగితసి మెలె, తుమ్ సిలువ గల మార్లొ యేసు
అమ్క దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తు
జా, ఎత్కిక ఏలుప కెర్తొ ప్రబు జవున్” ఇసి పేతురు
రుజ్జు కెర్లన్.
37 ఈంజ ఎత్కి సూన కెర, ఒత్త బెర తిల
యూదుల్, “నిజుమి దేముడుచొ పుత్తున్క మార
పాపుమ్ కెర్లమ్ మెన జోవయించి పెట్టి దుకుమ్
తెన్ ఒప్పన, బియఁ గెచ్చ, ఓ బావుడ్లు, అమ్చి
పాపుమ్ గెస్సు మెన అమ్ అప్పె కిచ్చొ కెర్లె జయెదె?”
మెన పేతురుక చి జోవయింతెన్ తిల యేసుచ అన్నె
బారికుల్క పుసిల.
38 జేఁవ్క, పేతురు, “తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసొ
దుకుమ్ జా పాపుమ్ ముల్తి బుద్ది జా యేసుక్రీస్తుక
నంపజా, తుమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి గుర్తుక జోచి
నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ కడన్క. దస్సి కెర్లదు మెలె,
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్క దొర్కు జయెదె.
39 జోచి కక్క ప్రబు జలొ అమ్చొ దేముడు
నిసాన్దె గే, ‘జోవయించి పెట్టి అమ్చి సుద్ది తిలి
ఆత్మ దెయెదె’ మెన, తుమ్చి రిసొ కి, తుమ్చ
బోదల్చి రిసొ కి, పడ్తొచ మాన్సుల్క కి, పడ్తొ దూరి
దేసిమ్లుచ మాన్సుల్చి రిసొ కి సంగ అస్సె” ఇసి
పేతురు జేఁవ్క సంగిలన్.
40 పడ్తొ అన్నె సాచుల్ రుజ్జుల్ బెదవ, జోవయింక
కిచ్చొ మెన బతిమాల్ప జా సంగిలన్ మెలె,
“పాపుమ్బుద్ది తిల ఈంజ ఉగుమ్చ మాన్సుల్చి
బుద్ది ముల, విడ్డల్ కెరన, రచ్చించుప జా” మెన
సంగిలన్.
41 జోచి కోడు సూన నంపజలస, జలె, బాప్తిసుమ్
నజన్ల. చి జా దీసి రమారమి తిన్ని వెయిల్జిన్
మాన్సుల్ అగ్గె నంపజల సిస్సుల్ తెన్ బెదిల.

* **2:25 2:25** నెంజిలె ‘ప్రబు’. † **2:28 2:28** యేసుక దేముడు అబ్బొసి అన్నె జియడెదె మెలిన్చి రిసొచి కోడు ఈంజ. యేసు దేముడు అబ్బొన్ తెన్ లట్టబ్లి రితి కోడు.

42 జా దీసి తెంతొ, నిదానుమ్ తెన్ యేసుచ
బారికుల్చి బోదన సూన్తె తా, సిస్సుల్ తెన్ సర్ద
తెన్ బెద, మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చుయ్తిన్క
యేసు బలి జలొచి జా గుర్తు దెకయ్తి పొడియొ,
ద్రాచ రస్సుమ్ కంక పింక అలవాట్ జల,
జోవయింతెన్ నిదానుమ్ తెన్ ప్రార్ధన కెర్తె తిల.
43 ఎత్కిజిన్ ఉచర ఉచర ఆచారిమ్ తెన్ తిల, చి
జేఁవ్ బారికుల్చి అత్తి ప్రబు ఒగ్గర్ వెల్లెల కమొ జర్గు
జలి.
44 పడ్తొ, నంపజలస ఎత్కిజిన్ సర్ద తెన్ ఎక్కి
మెన్సు తెన్ తిల, చి బీద సుదల్, సొమ్సార్లు, కోయి
ముస్క నే జతె, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ తోడు దెతె తిల.
45 ఆస్తి తిల మాన్సుల్ జోవయించి వికన, నెంజిల
మాన్సుల్క తోడు దెతె తిల. ఎక్కిలొక కొత్కు
తిలెగిన, అన్నెక్లొ జోక తోడు దెంక.
46 దేముడుచి గుడితె బెద, ప్రబుక ఉచరుక మెన
రోజుక గెతె తిల, చి జోవయించి గెరలె, ఎక్కిలొక
ఎక్కిలొ అన్నిమ్క బుకారా, జా పొడియొ కా, జా
ద్రాచ రస్సుమ్ పియఁ, సర్దసంతోసుమ్ తెన్ కట్టు తెన్
తిల.
47 దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల, చి
ఎత్కిజిన్ జోవయింక మెన్సిత్ తిల, చి ప్రబు రోజుక
కక్క కక్క నొవ మాన్సుల్క నిసాన రచ్చించుప
కెర నంపజలస మొత్తుమ్చి సంగుమ్తె బెదయ్తె
తిలన్.

3

జెర్మిల్ తెంతొ సొట్టొ జలొసొ చెంగిల్ జలిసి

1 ఏక్ దీసి, ప్రార్ధన కెరుక బెదుక మెన, పేతురు చి
యోహాను దేముడుచి గుడితె గెతె తిల. తెదొడి తిన్ని
గంట్లల్ జా తిలి.
2 దేముడుచి గుడిక పాసి అయ్లె పొది, జెర్మిల్
తెంతొ సొట్టొ జలొ ఎక్కిలొక మాన్సుల్ వయ నెతె
తిల. రోజుక జోక వ్యయన దేముడుచి గుడిచి కోటచి
'సూటి' మెన నావ్ తిలి గుమ్ముమ్ సొడి వెనడ్లె,
గుమ్ముమె పెసిత తతె జో మాన్సు దర్ముమ్ నజితె
తిలొ.
3 పేతురు చి యోహాను దేముడుచి గుడి తెడి
పెసుక దెర్లిసి, జో దెక, "డబ్బుల్ దా" మెన, దెక నే
దెకిల్ రితి జా సంగిలన్.
4 సంగిలె, పేతురు యోహాను జోక చెంగిల్ దెకిల.
అన్నె పేతురు జోక, "అమ్మక సరిగా దెకు" మెలన్.
5 దస్సి మెంతికయ్, 'కిచ్చొ జవుస్ దెవుల' మెన
ఉచర, జో మాన్సు జోవయింక సరిగా దెకిలన్.
6 గని పేతురు జోక, "అంక వెండి కాసుల్ నాయ్,
బజార్ కాసుల్ నాయ్, గని అంక తిలిసి తుక
దెయింది. నజరేతుచొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ ఉట్ట
ఇండు" మెన సంగిలన్.
7 సంగ, జోచి ఉజిల్ ఆతు పేతురు దెర, జోక
ఉట్టవ టీఁవొ కెలన్. బేగి, జోచ చట్టొ, ఆఁగ్ అడ్డొ
డిట్టుమ్ జల.
8 డిట్టుమ్ జతికయ్, జో చట్కున ఉట్ట అద్దుర్
నెంతె టీఁవొ ఇండుక దెర, సర్దక నచ్చు నచ్చు,
దేముడుచి గవురుమ్ సంగ సంగ, దేముడుచి
గుడితె పెసిలొ.

పేతురు యూదుల్క బోదన కెర్లిసి

9 జో మాన్సు ఇండితె తిలిసి, దేముడుచి
గవురుమ్ సర్ద తెన్ సంగితె తిలిసి ఒత్త బెర్ల ప్రెజల్
ఎత్కి దెక కెర,
10 "ఒరె, ఈంజొయి రోజుక దేముడుచి గుడిచి
గుమ్ముమె దర్ముమ్ నజ వెస తతొసొ, గని చెంగిల్
జా ఇండితయ్" మెన, బమ్మ జా ఆచారిమ్ తెన్
ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ సంగితె తిల.
11 జో మాన్సు, జలె, పేతురుక చి యోహానుక
ములుక నెతిర్లిసి జా జనాబ్ దెక, ఆచారిమ్
జా, జేఁవ్ తీగ్ల దేముడుచి గుడిచి వెల్లి పేడె
గెచ్చ తతికయ్, ఈంజెఁవు జనాబ్ బెద నిగ
గెచ్చ, సొలొమోను రానొచి నావ్ తిలి పేడెక జోచి
సుట్టునంత బెర గెల.
12 జేఁవ్ జనాబ్ దస్సి బెర అయ్లిసి దెక, పేతురు
జోవయింక ఇసి మెన బోదన కెరుక దెర్లన్. "ఓ
ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ యూదుల్, ఈంజొ
మాన్సుచి రిసొ తుమ్ కిచ్చొక ఆచారిమ్ జతసు?
అమ్క కిచ్చొక దస్సి ఆచారిమ్ తెన్ దెకితసు?
అమ్చి సొంత సెక్తి తెన్, సొంత పున్నిమ్చి రిసొ జోక
చెంగిల్ కెర ఇండయ్ల మెన తుమ్ ఉచర్తసు గె?
13 "అమ్చ పూర్గుల్ జల అబ్రాహామ్క, ఇస్సాకుక
చి యాకోబుక దేముడు, జోచొ సేవ కెర్తొసొ
యేసుకయ్ అన్నె జియడ గవురుమ్ కెర దా అస్సె.
తుమి యేసుక దెర పిలాతు అదికారిచి అత్తి సొర్ప
దిలదు, చి జో పిలాతు 'జోక విడ్డల్ కెరిందె, జో కేన్
తప్పు కెరె నాయ్' మెన తీర్పు సంగిలే కి, తూమ్ నే
ఒప్పన్తె యేసుచి విలువ కడ్లదు.
14 తుమ్ దస్సి కెర, సుద్ది చి పున్నిమ్ తిలొ క్రీస్తు
రచ్చించుప కెర్తొసొచి మరియాద కడ్లదు. అత్య కెర్లొ
బరబ్బక విడ్డల్ కెరు, జోకయ్ కావలె మెన, తుమ్
కోర్ప జా పిలాతుక స్తంగ.
15 ఎత్కి జీవుల్క జీవు దెతొసొ, ఎత్కిక
ఆదారుమ్ జలొ యేసుక తుమ్ మార గెలదు. గని
దేముడు జలొ అబ్బొసి జోక అన్నె జియడ్లొ మెన
ఆమ్ దెక, సాచి జా అస్సుమ్.
16 జోచి అదికారుమ్చి రిసొ జొయ్యి ఈంజొ సొట్టొ
మెన తుమ్ అగ్గె తెంతొ జాన్లొ మాన్సుక చెంగిల్ కెర
అస్సె. యేసుకయ్ నంపజా జోచి నావ్ తెన్, ఉట్ట

ఇండు మెన ఇన్నెక అమ్ సంగితికయ్, యేసుయి ఇన్నెక చెంగిల్ కెర్లన్. తుమ్చి మొక్మె ఈంజొ మాన్సు పూర్తి చెంగిల్ జలిసి కీసి జర్గు జలి మెలె, యేసుయి దయిరిమ్ కెర, నంప కెరవ, చెంగిల్ కెర్లన్.

17 "జలె, అమ్చ బావుడ్లు, ఉచర, తూమ్, తుమ్చ అదికారుల్, నేన కెర దస్సి కెర్లదు మెన జాని.
18 గని, దేముడు పూర్గుమ్ జో కబుర్ తెద్రయ్లస చి అత్తి సంగ తెద్రయ్లిసి, జో ఏలుప కెరయ్తొ క్రీస్తు సేడుక తిల స్రెమల్ ఎత్కిచి రిసొ పూర్గుమ్ కబుర్ సంగ తెద్రయ్లిసి. యేసుక తుమ్ మార్లిసి తెన్ జో దేముడు నెరవెర్సుప కెర అస్సె.
19 జలె, అమ్ కెర్ల పాపల్ పుంచి జతు మెన తుమ్ కోర్ప జలె, తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసొ పెట్టి పూర్తి దుకుమ్ జా, ఆజి తెంతొ ప్రబుచి ఇస్టుమ్ రితి కెరుక పూర్తి కోర్ప జా మార్సుప జా, చి దేముడు తుమ్క పాసి కెరన, తుమ్క సెలవ్ కడన్లి పొది దిలి రితి, తుమ్చి ఆత్మల్క చెంగిల్ కెరెదె,
20 చి తుమ్క పూర్గుమ్ తెంతొ సంగ తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తుక తుమ్తె తెద్రయెదె. క్రీస్తు కొన్సొ మెలె, యేసు.
21 జో క్రీస్తుయి పరలోకుమ్తె తంక. కెయ్యు ఎద జో ఒత్త తంక అస్సె మెలె, పూర్గుమ్ దేముడుచి కబుర్ సంగిలసచి అత్తి సంగిలిసి ఎత్కి నెరవెర్సుప జతె ఎద.
22 "మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్లి కోడు ఏక్ కిచ్చొ మెలె;

అంచ కబుర్లు సంగు మెన పరలోకుమ్చొ ప్రబు జలొ
దేముడు అంకయ్ కీసి తెద్రయ్లొ గే, దస్సి,
తుమ్ యూదుల్తె జెర్మితొ ఎక్కిలొక కబుర్
తెద్రయెదె. తుమ్క జో కిచ్చొ ఆడ్ర దెయెదె
గే, జయ్యి తుమ్ కెర్తె.

23 జో కబుర్ జెతొసొక కో సూన్తి నాయ్ గె. 'ఆఎవ్ నిసొన్ల ప్రెజల్తె తుమ్ బెదుక విలువ నాయ్' మెన జోవయింక దేముడు నాసెనుమ్ కెరెదె.
24 పడ్తొ, సమూయేలు పూర్గుమ్చొ తెంతొ అప్పెచి కాలుమ్ ఎద దేముడు కబుర్ తెద్రయ్లసతె కక్క నే పిట్టె, జేఎవ్ ఎత్కిజిన్ ఈంజ కాలుమ్ జర్గు జతిసి, ఆజి జర్గు జతిస్చి రిసొ అగ్గె తెంతొ సంగ అస్తి.
25 జలె, దేముడుచి కబుర్ సంగ తిల జేఎవ్ పూర్గుల్చ పుత్తర్సులు తూమ్. పడ్తొ తుమ్చి సెకుమ్తె పడ్తొక ఎక్కిలొ జెర్మెదె. జోచి రిసొ ఈంజ లోకుమ్చ కుటుంబల్ ఎత్కిక దీవెన దొర్కు జయెదె. జోచి అత్తి అంచి వరుమ్ దెయిందె మెన దేముడు తుమ్చొ అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్చొచి అత్తి తుమ్చ పూర్గుల్క నే పిట్టి ప్రమానుమ్ కెర సంగిలన్. జా కోడుచి రిసొచి పుత్తర్లు కి తూమ్ జస్తె.
26 జలె, 'దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ' మెన ప్రబు జోచొ సేవ కెర్తొసొ జలొ యేసుక టీఎవడ. జో మొర్తికయ్ అన్నె జియడ, కత్తె తొలితొ తెద్రవ అస్సె మెలె, తూమ్ యూదుల్తెయి. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క 'తుమ్చి పాపుమ్బుద్ది ముల చెంగిల్ జతు' మెన తుమ్కయ్ తొలితొ చి తెద్రవ అస్సె" మెన పేతురు ప్రెజల్క బోదన కెర్లన్.

4

పేతురుక యోహానులుక జేల్తె గలిలిసి

1 పేతురు చి యోహాను ప్రెజల్క దస్సి బోదన కెర్తె తతికయ్, యూదుల్చ పూజర్లు, దేముడుచి గుడిచొ ఎజొమాని, పడ్తొ సద్దూకయ్యులు మెన పండితుల్ జోవయింతె ఉట్ట అయ్ల.
2 యేసు 'మొర అన్నె జీవ్ జలొ' మెన ప్రెజల్క పేతురు చి యోహాను సికయ్తె తిలి రిసొ, జేఎవ్ వెల్లొ సుదల్ కోపుమ్ జా అస్తి.
3 జోవయింక దెర్ల, గని సాంజ్ జలి రిసొ 'కలిక తీర్పు కెరుమ' మెన దస్సె జేల్తె గలిల.
4 జేఎవ్ వెల్లొ సుదల్ దస్సి కెర్లె కి, జేఎవ్ దొగుల కెర్లి బోదన సూన్లన ఒగ్గర్జిన్ యేసుక నంపజఎయి గెల. ఇన్నెతెన్, నంపజలస కెత్తిజిన్ జల మెలె, తేర్బోదల్, బాలబోదల్క పిట్టవ, రమారమి పాఎచ్ వెయిల్జిన్ మున్సుబోదల్ తిల.

పేతురుక యోహానులుక పరిచ్చ కెర్లిసి

5 అన్నెక్ దీసి కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, సబ కెరుక మెన యూదుల్చ అదికారుల్, వెల్లెల మాన్సుల్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తన ఎత్కిజిన్ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్తె బెర జా అస్తి.
6 జోవయింతె కో కో ముక్కిమ్ జా సబ కెర్తి రిసొ జా అస్తి మెలె, అగ్గె ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జా తిలొ అన్నొస్చి జాఎవొసి జలొ తెదొడిచొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి కయప, ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు జతసచ కుటుంబల్చ మున్సుబోదల్ ఎత్కిజిని. ఇనయింతె దొగుల కొన్స మెలె, యోహానుని అలెక్సంద్రు.
7 సబ కెరుక దెర్లి పొది, యోహానుక చి పేతురుక కడ ఆన నెడిమి టీఎవొ కెరన, జేఎవ్ చెంగిల్ కెర్లొ అగ్గె సొట్టొ జా తిలొ మాన్సుక కి టీఎవొ కెర, జేఎవ్ దొగులక పరిచ్చ కెరుక దెర్ల. "ఈంజొ మాన్సుక కీసి ఇండయ్లదు? తుమ్చి సొంత సెక్తిక నెతుర్సు! కచి సెక్తి, కచి నావ్ తెన్ ఈంజ కామ్ కెర్లదు?" మెన కోపుమ్ తెన్ పరిచ్చ కెర్ల.

పేతురు జబాబ్ దిలిసి

8 తెదొడి పేతురు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి
జోచి పెట్టి బెర సెక్తి దెతికయ్, దయిరిమ్ జా,
జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క ఇసి మెన జబాబ్ దిలన్;
"యూదుల్చ అదికారుల్, వెల్లెల మాన్సుల్, తుమ్క
ఆమ్ కిచ్చొ సంగుక?
9 అమ్ సొట్టొ మాన్సు ఎక్కిలొక చెంగిల్ కెర్లి రిసొ
ఆజి తుమ్ అమ్క పరిచ్చ కెర్తను జలె,
10 నజరేతు గఁవ్విచొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ని
తుమ్చి నెడిమి టీఁవొ జలొ ఈంజొ మాన్సు చెంగిల్
జా అస్సె. జో యేసుక్రీస్తు తుమి సిలివ గల మార్లదు,
గని దేముడు జోక అన్నె జియడ్లన్, చి జొయ్యి
ఈంజొ మాన్సుక చెంగిల్ కెర అస్సె మెన తుమ్క చి
అమ్చి ఇస్రాయేలులు ఎత్కిజిన్క ఆఁవ్ కచితుమ్
సంగితసి.
11 "గేరు బంద మాన్సుల్ నెస కెర ములిల
పత్తుర్, గేర్ బందత బోడిపత్తుర్ జయెదె. తుమ్ జోక
నెసిలె కి, పరలోకుమ్చి రాజిమ్క జొయ్యి వెల్లొ జా
అస్సె.
12 పాపుమ్ తెంతొ విడ్డల్ జా పరలోకుమ్తె గెతి
రచ్చన కచితె దొర్కు జతయ్ మెలె, యేసుతెయి
అన్నె కత్తెయ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ ఒండి
లోకుమ్తె అన్నె కచి నావ్ తెన్ రచ్చించుప జంక కో
కి నెతిర్తి" మెన పేతురు సంగిలన్.
13 పేతురుక చి యోహానుక, "ఈంజేఁవ్ ఒగ్గర్
సదు కెర్ల మాన్సుల్ నెంజితి రిత జాలర్లు ఈంజేఁవ్,
వెల్లెల మాన్సుల్ నెంజితి, గని తెద్ది దయిరిమ్ తెన్
అమ్క బుద్ది సంగితతి" మెన, జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్
ఆచారిమ్ జల. అన్నె, యేసు తెన్ జేఁవ్ బుల్తె తిలి
రిసొయ్ ఇసి తెలివి తెన్ దయిరిమ్ జా అస్తి మెన
వెల్లెల మాన్సుల్ చినిల.
14 పడ్తొ, అగ్గె సొట్టొ జా తిలొ మాన్సు అప్పె
చెంగిల్ జా జోవయించి నెడిమి టీఁవొజ అస్సె మెన
దెక కెర, జేఁవ్ అన్నె కిచ్చొ నింద సంగుక నెతిర్ల.
15 అన్నె కిచ్చొ సంగుక నెత్ర కెర, యోహానుక చి
పేతురుక సబ తెంతొ బార్ కెర, వెల్లెల మాన్సుల్
లట్టబన్ల.
16 "ఈంజేఁవ్ దొగుల మాన్సుల్చి రిసొ అమ్
కిచ్చొ కెర్లె జయెదె? కిచ్చొ సిచ్చ కెరుక నెత్రుమ్,
కిచ్చొగె. కిచ్చొక మెలె, తెద్ది వెల్లి కామ్ ఇన్నెచి
అత్తి జర్గు జా అస్సె మెన ఈంజ యెరూసలేమ్తెచ
మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ జాన్తి. ఆమ్ కి దెక అస్సుమ్,
చి కిచ్చొ వేర సంగుక నెంజె.
17 గని, ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ అన్నె కో సూన్త
నాయ్ మెన, ఈంజేఁవ్ దొగుల జోచి నావ్ తెన్ అన్నె
కక్క కిచ్చొ నే సంగిత్ రితి బియఁడ ఆడ్ర దెమ" మెన
తీర్పు సంగిల.
18 తెదొడి, జేఁవ్ దొగులక అన్నె బుకారా కెర,
"తుమ్ జో యేసుచి నావ్ దెరుక నాయ్. జోచి
నావ్ తెన్ అన్నె కక్క బోదన కెరుక నాయ్" మెన
పేతురుకచి యోహానులుక ఆడ్ర దిల.

పేతురు చి యోహానులు దిలి జబాబ్

19 జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి సంగిలక, పేతురు,
యోహాను, నే బితె దయిరిమ్ తెన్ కిచ్చొ సంగిల
మెలె, "దేముడు సంగిలి కోడు అమ్ కెర్లె చెంగిల్
గే, తుమ్ మాన్సుల్ సంగిలి కోడు అమ్ కెర్లె చెంగిల్
గే, తూమ్ సరిగా ఉచర. జేఁవ్ దొన్నిచి రిసొ జో
దేముడు సొంత కిచ్చొ మెనెదె గే ఉచర.
20 అమ్ దెకిలిసి నూన్లిసి, ఆమ్ మాన్సుల్క నే
సంగితె తంక నెత్రుమ్, నేన" మెన జేఁవ్ దొగుల
యేసుచ బారికుల్ సంగిల.
21 'యేసుచి అదికారుమ్చి తెడి జో సొట్టొ
మాన్సు చెంగిల్ జలొ' మెన ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్
దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల. జేఁవ్చి రిసొ,
'జేఁవ్ దొగులక అమ్ సిచ్చ కెర్లె ప్రెజల్ అమ్క అల్లర్
కెరుల' మెన కిచ్చొ సిచ్చ కెరుక నెత్ర కెర, ఎక్కి
కోడ్కయ్ జోవయింక అన్నె బియఁడ కెర, వెల్లెల
మాన్సుల్ జోవయింక విడ్డల్ కెర్ల.
22 ప్రెజల్ కిచ్చొక దేముడుచి గవురుమ్ ఒగ్గర్
నముకుమ్ తెన్ సంగితె తిల మెలె, జోవయించి
గవురుమ్క రుజ్జు దెకయ్లి జా వెల్లి కామ్ జర్గు కెర్లిసి
కక్క చెంగిల్ కెర్లిసి జయెదె మెలె, దొన్ని విసొ వెర్సుల్
జలొ సొట్టొ జెర్మిలొ మాన్సుక.
23 పేతురుక యోహానుక వెల్లెల మాన్సుల్
ముల్తికయ్, జోవయించ గోతుసుదల్తె జేఁవ్ దొగుల
గెచ్చ, ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు చి వెల్లెల మాన్సుల్
జోవయింక సంగిలిసి ఎత్కి సంగ దిల.
24 జేఁవ్ సూన కెర, జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ ఎక్కి మెన్ను
తెన్ బెద దేముడుక ఇసి మెన గట్టిజ అవాడ్ తెన్
ప్రార్దన కెరుక దెర్ల: "ఎత్కిచి కంట వెల్లొ తిలొ
అమ్చొ దేముడు ప్రబువ, పరలోకుమ్ బూలోకుమ్,
సముద్రుమ్, జేఁవ్ ఎత్కితె తతిసి కిచ్చొ నే పిట్టె
జెర్మయ్లొసొ తూయి.
25 తుమ్చి సుద్ది తిలి ఆత్మ లట్టబ్తికయ్, తుచొ
సేవ కెర్తొసొ జలొ అమ్చొ పూర్గుమ్చొ దావీదుచి
చోండివాట్ తూయి సంగిలిసి కిచ్చొ మెలె,

దేముడుక నేన్ల దేసిమ్లుచ మాన్సుల్ కిచ్చొక
జోవయింక నిస్కారుమ్ ఉచర వెల్లెల
మాన్సుల్ మెనన్ల? అమ్చయ్ ప్రెజల్ కి

జోవయింక నేన్ల రిత జా, కిచ్చొక కామ్‌క
నెంజిల కుట్రల్ జోవయించి రిసొ ఉచర్ల?
26 ఒండి లోకుమ్‌చ రానలు, అదికారుల్, కుట్ర కెర్లి
రితి ఎక్కితె బెద, దేముడుక కి, జో ఏలుప కెరయ్‌తొ
క్రీస్తుక కి యుద్దుమ్ కెర్లి రితి జల
మెన దావీదుచి అత్తి రెడ్డ అస్సె.
27 నిజుమి, ఈంజయి పట్నుమ్‌తె హేరోదు రానొ,
పొంతి పిలాతు అదికారి, యూదుల్ నెంజిలస
ఇస్రాయేలులు మెల అమ్‌చ యూదుల్, ఎక్కిజిని,
దేముడుచి సుద్ది తిలొ తూయి ఏలుప కెరయ్‌లొ సేవ
కెర్తొసొ జలొ యేసుక కుట్ర కెర, జోవయించి ఉప్పిరి
యుద్దుమ్ కెర్లి రితి జల.
28 'జర్గు జవుస్' మెన తూయి అగ్గె తెంతొ తుచి
అదికారుమ్‌క సెలవ్ దా తిలిసి ఎక్కి, జోవయించి
పెట్టిచి విస్సుమ్‌క జేఁవ్ జర్గు కెర్ల.
29 అప్పె కి, ప్రబుచ, ఈంజేఁవ్ తుచ సేవ కెర్తసక
బియడ్డతి. గని ఇన్నెక కన్కారుమ్ దెక,
30 జొర్జొ తిల మాన్సుల్‌క ఇన్నెచి అత్తి చెంగిల్ కెర్తె
తా, సుద్ది తిలొ తుచొ సేవ కెర్తొసొ యేసుచి నావ్
తెన్ జోచి అదికారుమ్‌క గుర్తు జత వెల్లొ కమొ కెరవ
కెరవ, ఈంజేఁవ్ పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ తుచి సుబుమ్
కబుర్ సంగితి రితి ఇన్నెక తోడు తా, మెన ప్రార్దన
కెర్తసుమ్" మెన, బెర తిలస ఎక్కిజిన్ ఎక్కి మెన్సు
తెన్ ప్రార్దన కెర్ల.
31 దస్సి ప్రార్దన కెర కేడయ్‌లి బేగి, కిచ్చొ జర్గు జలి
మెలె, జేఁవ్ సబ కెర్తె తిలి గేరు కదుల్ జంక దెర్లి, చి
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి బెర
పూర్తి సెక్తి దెతికయ్, పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ దేముడు
దిలి బోదన కెర్లిసి ఎక్కి సంగుక దెర్ల.

యేసుక నంపజలస కట్టు తెన్ తిలిసి

32 జేఁవ్ పొదులె, యేసుప్రబుక నంపతిలస
ఎక్కిజిని, ఎక్కి ఆత్మ, మెన్సు, ప్రేమ తెన్ తిల.
"అంచయ్" మెన, జోవయింక కలుగు జల
ఆస్తుల్‌చి రిసొ జోవయింతె కో కి పోటి సంగితి
నాయ్, గని జోవయింక కలుగు జలిన్‌క 'అమ్
ఎక్కిజిన్‌చి' మెన, సర్ద తెన్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ తోడు
కెర్తె తిల.
33 పడ్తొ, దేముడు యేసుచి ఆత్మసెక్తి జోవయించి
పెట్టి తిలి రిసొ, జేఁవ్ బారజిన్ జోవయించ బారికుల్
పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ యేసుప్రబు మొర అన్నె
జిలిసిచి రిసొ సాచి సంగితె తిల. జో ప్రబుచి దయచి
ప్రేమ జేఁవ్ నంపజలస ఎక్కిజిన్‌చి పెట్టి బెర కామ్
కెర్తె తిలి.
34 జోవయింతె కక్క కి కొత్కు నాయ్. కిచ్చొక
మెలె. జోవయింతె కక్క ఒగ్గర్ బుఁయి గే గెరల్ గే
తయెదె గే, జో వికి గెలెదె, చి జా వికిలి డబ్బిల్ ఆన
కెర,
35 యేసుచ బారికుల్‌చి చట్టె తివుల. 'నెంజిలసక
దొర్కు జవున్' మెన, నెంజిలసక వంట దెవుల.
జాచి రిసొ కక్క కి కొత్కు జయె నాయ్.

సత్తిమ్ జలొ బర్నబా

36 యోసేపు మెలొ ఎక్కిలొ జోవయింతె తిలొ.
'దయిరిమ్ కెర్తొసొ' మెలి అర్దుమ్ తెన్ జోక
'బర్నబా' మెన, బారజిన్ బారికుల్ ఆసిమ్ నావ్
తీయ తిల. జో, యూదుడు జలొ లేవీ మెలొ
పూర్గుమ్‌చొచి సెకుమ్‌చొ జయెదె. జో జెర్మిలి దేసిమ్
కేన్ మెలె, కుప్ర మెలి దీవి దేసిమ్.
37 జో కిచ్చొ కెర్లొ మెలె, జోక కలుగు జలి ఏక్ బాటి
జో వికి కెర, జా వికిలి డబ్బుల్ దెరన, జేఁవ్ బారజిన్
బారికుల్‌క చటె తిలన్.

5

అననీయని సప్పీరా

1 అననీయ మెలొ ఎక్కిలొ, మాన్సు, సప్పీరా మెలి
తేర్సి తెన్, దొగుల బెద జోవయించి బుఁయి ఏక్ వికి
కెర,
2 తేర్సి కి జాన్‌తె, జా బుఁయి వికిలి డబ్బుల్
సగుమ్ తియన కెర, ఎక్కి వాట యేసుచ బారికుల్‌తె
అననీయ ఆన దిలన్.
3 ఆన్‌తికయ్, పేతురు జోక, "సయ్‌తాన్ తుచి
పెట్టి సికడ అస్సె, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి
ఆత్మచి మొక్మె తుయి అబద్దుమ్ జా, జా బుఁయి
వికిలి డబ్బుల్‌చి ఏక్ వాట తియన కెర, కిచ్చొక
సయ్‌తానుక సూన జా పాపుమ్ కెర్లది?
4 జా బుఁయి నే వికితె అగ్గె, జా పూర్తి తుచి
ఆస్తి జా తిలి. జా వికిలి పడ్తొ కి, జా డబ్బుల్‌క
సత్తిమ్ కెరుక పూర్తి తుచి పూచి. తుయి అప్పె ఉచర్లి
మోసిమ్ కిచ్చొక? తుయి కెర్లిస్‌చి అర్దుమ్ పూర్తి
ఉచరు. తుయి కెర్లిసి మాన్సుక అబద్దుమ్ సంగిలిసి,
గని అన్నె ముక్కిమ్‌క కిచ్చొ పాపుమ్ జలది మెలె,
తుయి దస్సి కెర, దేముడుకయ్ అబద్దుమ్ సంగ
అస్సిసి" మెన, అననీయక పేతురు తీర్పు సంగిలన్.
5 ఈంజేఁవ్ కొడొ సూన్లి బేగి, అననీయ బుఁయ్యె
సేడ మొర గెలన్. జో తప్పు కెర మొర్లిస్‌చి రిసొ
సూన్లస ఎక్కిజిన్ బియఁ గెల.
6 తెదొడి ఒత్త తిల ఉబెడల్ బట్ట తెన్ జోచి
పీనుమ్ డంక, ఉక్కుల వయన, మెన్నె రోవ గెల.
7 రమారమి తిన్ని గంటల్ గెతికయ్, అననీయచి
తేర్సి జేఁవ్ బారికుల్ తిలిస్‌తె అయ్‌లి. మున్సున్‌క
జర్గు జలిసి జా నేనె.

8 జెతికయ్, పేతురు జాక పసుల, జా బుఁయి
వికిలి డబ్బుల్చి రిసొ జాక పుసిలన్. అననీయ
దిలి ఎదిలి డబ్బుల్చి రిసొ సంగ, "తెద్దిలికయ్
జా బుఁయి వికిలదు గె?" మెన పుసితికయ్, జా
"తెద్దిలికయ్" మెన సంగిలి.
9 పేతురు జాక, "తుమ్ దొగుతెర కుట్ర కెర
అబద్దుమ్ సంగిలిసి, ప్రబుచి ఆత్మక కొంకడ్లి రితి
జతయ్ మెన బిస్సు నాయ్ గె? ఆదె! సూను! తుచొ
ముస్సుద్క రోవిలస అన్నె ఉట్ట జెతికయ్ అవాడ్
జెతయ్. అయ్లె, తుచి పీనుమ్ ఉక్కుల వయన
తుక కి మెన్నె రోవుక గెచ్చుల" మెన సంగిలన్.
10 సంగిల్ బేగి, జా కి జోచి చట్టె సేడ మొర గెలి.
ఉబెడల్ గేర్ తెడి జా కెర, జాక, 'జా కి మొర అస్సె'
మెన దెక కెర, జాక ఉక్కుల వయన మెన్నె గెచ్చ,
ముస్సున్చి సొడి జాక రోవిల.
11 జా దీసి జర్గు జలిన్చి రిసొ, యేసుక
నంపజలసచి సంగుమ్చ ఎత్కిజిని, సూన్ల అన్నె
మాన్సుల్ ఎత్కిజిని, దేముడు యేసుచి ఆత్మసెక్తిచి
రిసొ బియఁ గెల.
12 జేఁవ్ బారజిన్ జోచ బారికుల్చి అత్తి
ప్రబు ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ వెల్లెల కమొ జర్గు కెరయ్లన్.
జేఁవ్ పొదులె, జేఁవ్ రోజుక దేముడుచి గుడితె
పూర్గుమ్చొచి సొలొమోను నావ్ తిలి పేడె సబ కెరుక
అలవాట్ జా తిల.
13 వేర మాన్సుల్ జోవయింతెన్ ఒత్త బెదుక
బియఁ గెల, గని ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ జోవయింక ఒగ్గర్
గవురుమ్ దెకిత్ తిల.
14 అగ్గెచి కంట, అన్నె ముస్సుబోదల్ ఒగ్గర్జిన్,
తేర్బోదల్ ఒగ్గర్జిన్, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ ప్రబుక
పూర్తి నంపజా గెల.
15 ప్రెజల్ అన్నె కిచ్చొ కెర్ల మెలె, పేతురు
జోవయించి వాటు జవున్ అయ్లె, "ఎక్కి
జోవయించి నీడ అమ్క సగుమ్జిన్క లయున్,
జవున్" మెన, జొర్జొ తిల జోవయించ మాన్సుల్క
వయన, మంచల్తె జవున్, అంతుర్నొతె జవున్,
వాటులె నిజవ దిల.
16 యెరూసలేమ్ పట్నుమ్చి సుట్టునంతచ
గఁవ్విలె తెంతొ కి ఒగ్గర్జిన్ జాఁ కెర, జోవయించ
జొర్జొ తిల మాన్సుల్క, బూతుమ్ దెర్ల మాన్సుల్క,
కడ ఆన్ల, చి జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ కి చెంగిల్ జల.

బారికుల్క దెర జేల్తె గలిలిసి

17 ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి, మాత్రుమ్,
జోవయింతెన్ తిలస ఎత్కిజిని, సద్దూకయ్యులు
మెల పండితుల్; యేసుచ బారికుల్చి ఉప్పిరి పూర్తి
గోస జా బార్ జా,
18 జోవయింక దెర, మాములుమ్ జేల్తె గలిల.
19 గని, జా రాతి, ప్రబుచొ దూత ఎక్కిలొ జేల్తెచ
కెడ్డివొ ఉగుడ కెర, బారికుల్క విడ్డల్ కెర బార్ కెర్లన్.
చి జోవయింక,
20 "తుమ్ దేముడుచి గుడితె గెచ్చ పెస, నెడిమి
టీఁవొజ, ప్రబుతె దొర్కు జతి పరలోకుమ్తె బెదితి
ఆత్మతె జెర్మున్ జా జితి రచ్చనచి రిసొచి సుబుమ్
కబుర్ ప్రెజల్క పూర్తి బోదన కెర" మెన, దేముడుచ
దూత ఆడ్ర దా సంగిలన్.
21 దూతచి కోడు సూన కెర, జేఁవ్ పెందలె ఉజిడి
జలి పొది, దేముడుచి గుడితె పెస, బోదన కెరుక
దెర్ల. దేముడుచి గుడితె బారికుల్ పెస బోదన కెర్తె
తిలి మదెనె, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి, జోవయింతెన్
బెదిలస, జోవయింక 'విడ్డల్ జా అస్తి' మెన నేన కెర,
'సబ కెరుమ' మెన ఇస్రాయేలుల సబతె వెసితస
ఎత్కిజిన్క బుకారా కెర, బారికుల్క కడ ఆన్తి రిసొ,
జోవయించ జమాన్లుక జేల్తె తెడ్రయ్ల.
22 జేఁవ్ జేలితె పాఁవిలె, కెడ్డివొ ఉగిడ్లె, జేఁవ్
బారికుల్ ఒత్త నాయ్, చి వెల్లెల మాన్సుల్తె అన్నె
బుల జా సంగిల.
23 "అమ్ జేల్తె గెలమ్, చి ఒత్త పాఁవిలె,
జేల్తెచ కెడ్డివొ సంజె తెంతొ డిట్టుమ్ డంక అస్తి. చి
అమ్చ జమాన్లు కెడ్డివొ సరిగా రకితె తిల, గని అమ్
కెడ్డివొ ఉగిడ్లె, తెడి కోయి నాయ్" మెన సంగిల.
24 సంగిలె, దేముడుచి గుడిచొ ఎజొమానిచి
వెల్లెల పూజర్లు సూన, పూర్తి ఆచారిమ్ జా, "ఇన్నెచి
అర్దుమ్ కిచ్చొ? అప్పె అన్నె కిచ్చొ జర్గు జయెదె?"
మెన, బమ్మ జల.
25 తెదొడి కో గే జేఁవ్ వెల్లొ మాన్సుల్తె జాఁ కెర,
"తుమ్లు జేల్తె గలిలస దేముడుచి గుడితె టీఁవొజ
ప్రెజల్క సికడ్తతి" మెన సంగిల.
26 సంగితికయ్, దేముడుచి గుడిచ జమాన్లుచ
ఎజొమాని, జోవయించ జమాన్లు తెన్ గెచ్చ,
బారికుల్క దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్ కెర్ల. గని
జోవయింక కిచ్చొ దెబ్బల్ పెట్టి నాయ్, అల్లర్ కెరుక
మెన చడిత్ కి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, 'జోవయింక
అల్లర్ కెర్లె ప్రెజల్ అమ్క పత్రల్ గల మార గెలుల'
మెన బియఁ గెల.
27 జలె, బారికుల్క దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్
కెర, జోవయించి సబ కెర్తి గేర్తె కడన, సబ కెర్తసచి
మొక్మె టీఁవొ కెలచి ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జేఁవ్క
పరిచ్చ కెర్లొ.
28 "ఈంజ జోచి నావ్ తెన్ తుమ్ ప్రెజల్క
సికడుక జయె నాయ్, మెన తుమ్క ఆడ్ర దిలమ్,
గని ఒండి ఈంజ యెరూసలేమ్తెచ మాన్సుల్
ఎత్కిజిన్క తుమ్ సికడ అస్సున్. అన్నె, అమ్క,
'తుమి జోవయింక మార్లదు' మెన, జో మాన్సుచి

రిసొ అమ్కయ్ నింద కెర, అమ్కయి జా పాపుమ్ వయడుక ఉచర్తసు" మెన బారికుల్క తీర్పు సంగిల్ల.
29 పేతురు, బారికుల్ ఎత్కిచి రిసొ కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, ఆమ్ కచి కోడు ముక్కిమ్క సూన కెరుక మెలె, మాన్సుచి కోడు నాయ్, గని దేముడుచి కోడు.
30 తూమ్ యేసుక సిలువతె టీఁవడ మార్లదు, గని అమ్చ పూర్గుల్చొ దేముడు ప్రబు జోక అన్నె జియడ్లొ.
31 "జలె, యేసుక అన్నె జియడ, అమ్చొ దేముడు కిచ్చొ కెర్లొ మెలె, జోక జోచి ఉజెతొ పక్క వెసడ, ఇస్రాయేలుల్ మెల యూదుల్క, 'జేఁవ్ కెర్ల పాపల్క పెట్టి దుకుమ్ జా ముల జోక నంపజా, జోవయించి పాపుమ్ పుంచి జవుస్' మెన, యేసుక, రచ్చించుప కెర్తొసొ, ఏలుప కెర్సు మెన, జోక గవురుమ్ కెర అస్సె.
32 ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ ఆమ్ సాచుల్ జా అస్సుమ్. జోచి కోడు రితి కెర్తసక దేముడు దిలి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కి సాచి జతయ్.", మెన పేతురు సంగిలన్.
33 జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ సూన ఒగ్గర్ కోపుమ్ జా, జేఁవ్ బారికుల్క మారుక కోర్ప జల.

గమలీయేల్ సంగిలి కొడొ

34 గమలీయేల్ మెలొ పరిసయ్యుడు ఎక్కిలొ ఒత్త జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్తె తిలొ. జో మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తొసొ జయెదె. జోక ఎత్కిజిని, 'చెంగిల్ మాన్సు' మెన గవురుమ్ కెరుల. జో మాన్సు టీఁవ, దేముడుచి గుడిచ జమాన్లుక, 'ఈంజేఁవ్ మాన్సుల్క గడియ బార్ కెర తా' మెన ఆడ్ర దిలన్.
35 బారికుల్క బార్ కెరవ, బెర తిల వెల్లెల మాన్సుల్క గమలీయేల్ ఇసి మెన సంగిలన్: "అమ్చ ఇస్రాయేలులుచ ఓ తుమ్ వెల్లెల మాన్సుల్, జేఁవ్ మాన్సుల్క తుమ్ కిచ్చొ కెరుక ఉచర్తె గే, జాగర్త తా.
36 జా సుట్టు జర్గు జలిస్చి రిసొ ఏద కెర. జేఁవ్ పొదులె దూదా మెలొ ఎక్కిలొ 'ఆఁవ్ వెల్లొ' మెన సొంత గవురుమ్ సంగుక బుల్తె తిలొ, చి రమారమి చెత్తర్ పుంజొజిన్ మాన్సుల్ జోవయింతెన్ బెదిల. గని మాన్సు జోక మార్తికయ్, జోచ సిస్సుల్ చెదుర్ప జల, చి జా ఎత్కి ఆరి పాడ్ జా గెలి.
37 జాచి పడ్తొ, ప్రెజల్ లెక్క కెర్తె తిల పొదులె, గలిలయ ప్రాంతుమ్చొ యూదా మెలొ ఎక్కిలొ కి వెల్లొ మెనన, సగుమ్జిన్క సికడ సిస్సుల్ కెరన్లొ. గని జో కి మొర గెలొ, చి జోచ సిస్సుల్ కి చెదుర్ప జా గెల.
38 "జాకయ్, తుమ్ అప్పె దెర్ల మాన్సుల్చ రిసొ ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజేఁవ్ మాన్సుల్క ముల. తుక్లె తా. కిచ్చొక మెలె, ఈంజేఁవ్ కెర్తిసి, మాన్సుల్ ఉచర్లిసి రిత జలె, జాచి ఇస్టుమ్క పాడ్ జయెదె, చి ఆమ్ పిట్టవుక మెన కిచ్చొ కెరుక నాయ్.
39 గని ఏక్ వేల ఈంజేఁవ్ కెర్తిసి, దేముడు తియార్లిసి జలె, తుమ్ కెద్ది సిచ్చ కెర్లె కి, పిట్టవుక నెతుర్సు. జాగర్త తా. ఈంజేఁవ్ కెర్తిసి దేముడు తియార్లిసి జలె, తూమ్ అల్లర్ కెర్లె, జో దేముడుక విరోదుమ్ సుదల్ కి జస్తె" మెన, జాగర్త సంగిలన్.

సిస్సుల్ విడ్డల్ జలిసి

40 జో గమలీయేల్ దస్సి సంగితికయ్, వెల్లెల మాన్సుల్ సూన్ల, చి బారికుల్క అన్నె బుకారా కెర, కొర్డల్ తెన్ పెట, "తుమ్ యేసుచి నావ్ తెన్ కక్క కిచ్చొ సికడుక జయె నాయ్" మెన ఆడ్ర దా, విడ్డల్ కెర్ల.
41 బారికుల్, జలె, కిచ్చొ బుద్ది తెన్ జా సబ కెర్లిన్ తెంతొ బార్ జల మెలె, 'యేసుప్రబుచి నావ్క గవురుమ్ కెర్తి రిసొ జోచి గవురుమ్ దెకయ్లి రిసొ, అమ్ నిస్కారుమ్ జంక జలెకి, జొయ్యి అమ్క నిసాన విలువ రితి దెక అస్సె మెన అమ్క పూర్తి సర్ద' మెన, సర్ద సేంతుమ్ తెన్ తిల.
42 అన్నె, దేముడుచి గుడితె కి, గెరి కి, యేసుక, 'జొయ్యి దొర్కు జలొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ' మెన, ప్రెజల్క రోజుక సికడుక ములితి నాయ్.

6

నిసాన్ల సత్తుజిన్ సత్తిమ్ తిల మాన్సుల్

1 జా పొదులె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ యేసుక నంపజా, జోచ సిస్సుల్ జా గెతె తిల. జోవయింతె తిల బీద సుదల్ ఎత్కిజిన్క అన్నిమ్, కిచ్చొ కిచ్చొ తోడు దెంక ఇస్టుమ్ జలెకి, ఎతివాట్జిన్ జా తిల, చి దొర్కు జలిసి ఎత్కిజిన్క వంటుక నెతిర్ల, చి "ఎబ్రీ బాస లట్టబ్తె రండెల్ మాన్సుల్క సరిపుచుప జతిసి దెతతి గని అమ్చక నాయ్" మెన, గ్రీకు బాస లట్టబ్తస గోస కెర్ల.
2 జాకయ్, తెదొడి జేఁవ్ బారజిన్ యేసుచ బారికుల్ కిచ్చొ కెర్ల మెలె, యేసుక నిదానుమ్ నంపజలస ఎత్కిజిన్క బుకారా కెర, "ఆము కెద్దొడి తెదొడి బీద సుదల్క అన్నిమ్ వంటితె తంక జలె,

*ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తిసి పిట్ట గెచ్చెదె. పిట్లె చెంగిల్ నాయ్.
3 జాక కిచ్చొ కెరుక మెలె, 'బీద సుదల్క దెకుత్' మెన, తుమ్చి తెంతొ సత్తుజిన్క నిసాన, కీస మాన్సుల్ జేఎ్ సత్తుజిన్ తంక మెలె, 'సరిగా మాన్సుల్ జేఎ్' మెన, ఎత్కిజిన్క జాన్లస జా తంక, చి ప్రబుచి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి జేఎ్చి కామ్ పూర్తి కెర్తి బుద్ది తిలస జేఎ్ తంక; బుద్ది సుదల్ జేఎ్ తంక. దస్సు మాన్సుల్క తుమ్ నిసాన, చి జా సేవచి రిసొ అమ్ జోవయించ్క అదికారుమ్ దెమ్దె.
4 "ఆమ్, కిచ్చొ కెరుక అస్సె మెలె, ఆము ప్రార్ధన కెర్తె తంక, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తె తంక" మెన బారజిన్ సంగితికయ్,
5 మొత్తుమ్ నంపజల మాన్సుల్ జా కోడుక సర్ద జల, చి బీద సుదల్క దెకుక మెన కక్క నిసాన్ల మెలె, స్తెపను మెలొ ఎక్కిలొక; జో బలే నముకుమ్చొ, జోచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ పూర్తి కామ్ కెర్తి బుద్ది జోక తయెదె. అన్నె దస మాన్సుల్తె కక్క నిసాన్ల మెలె, పిలిప్, ప్రొకొరుక, నీకానోరుక, తీమోనుక, పర్మెనాస్క, నీకానొరు, జలె, జెర్మున్క యూదుడు నెంజె, గని దేముడుక నంపజా, యూదుల్చి అలవాట్తె బెద మార్సుప కెరన తిలొ. జో దూరి తిలి అంతియొకయ పట్నుమ్చొ మాన్సు.
6 ప్రెజల్ జేఎ్ సత్తుజిన్క నిసాన బారికుల్తె కడ ఆన్తికయ్, జేఎ్ ప్రార్ధన కెర జోవయించ బోడివొ చడ అదికారుమ్ దిల.

స్తెపనుక విరోదుమ్ సుదల్ గోస కెర్లిసి

7 జేఎ్ పొదులె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ దేముడు దిలి యేసుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజల. జా యెరూసలేమ్ పట్నుమ్తె ప్రెజల్ ఒగ్గర్జిన్ నంపజల, చి దేముడుచ పూజర్లు కి ఒగ్గర్జిన్ నంపజా నిదానుమ్ జల.
8 పడ్తొ స్తెపను, ప్రబుచి ఆత్మ జోచి పెట్టి తిలి ఒగ్గర్ ప్రేమ సెక్తిచి రిసొ, ప్రెజల్ తిలిస్తె యేసుచి అదికారుమ్ దెకయ్తి గుర్తుచ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ వెల్లొ కమొ కెర్లన్.
9 గని యూదుల్తెచ సగుమ్జిన్ 'విడ్డల్ జలస' మెన నావ్ తియన్లి గుంపుచ జవుల. జోవయించ్క సొంత సబగేర్ తయెదె. జేఎ్, పడ్తొ లిబియ దేసిమ్చి కురేనియు పట్నుమ్చ, ఐగుప్తు దేసిమ్చి అలెక్సంద్రియ పట్నుమ్చ, కిలికియ ప్రదేసిమ్చ, ఆసియా ప్రదేసిమ్చ తెన్, కోపుమ్ జా, "తుచి బోదన తప్పుచి కిచ్చొగె" మెన, స్తెపనుక ఆరి నింద కెర్ల.
10 గని ప్రబుచి ఆత్మ స్తెపనుచి పెట్టి సికడ్తికయ్, జో బోదన కెర్తిస్తె బుద్ది గ్యానుమ్ ఒగ్గరి. చి జేఎ్ కోపుమ్ జలస జినుక నెత్ర లాజ్ జల.
11 జాకయ్ జేఎ్ జోవయించి లాజ్చి రిసొచి గోసక గుట్టు తెన్ కిచ్చొ కెర్ల మెలె, వేర మాన్సుల్క తోడు దెరన, " 'మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు దిలి ఆగ్నల్చి రిసొ, చి దేముడుచి రిసొ ప్రెజల్క కిచ్చొ కిచ్చొ సికడ, ఈంజొ స్తెపను మోసేక, దేముడుక, దూసుప కెర అస్సె. ఆమ్ సొంత సూన్లమ్' మెన తుమ్ సంగ" మెన జేఎ్ తోడు దెరన్ల మాన్సుల్క అబద్దుమ్ సాచి సికడ్ల.
12 జేఎ్ కోపుమ్చ మాన్సుల్ దస్సి ప్రెజల్క, వెల్లెల మాన్సుల్క, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తొసొ సికడ్తస, సికడ్తికయ్, జేఎ్ స్తెపనుతె జా కెర, జోక దెర, సబ వెసితసతె కడ ఆన,
13 అబద్దుమ్ సాచి సంగితసక టీఎొ కెల. "ఈంజొ మాన్సు కెద్దొడ్ తెదొడి ఈంజ దేముడుచి గుడిచి రిసొ, మోసే పూర్గుమ్చొ రెగిడ్లి ఆగ్నల్చి రిసొ, అబద్దుమ్ సికడ్తె తత్తయ్.
14 ఈంజొ సంగిలిన్ కిచ్చొ ఆఎ్ సూన అస్సుమ్ మెలె, 'నజరేతు గఎ్విచొ యేసు, ఈంజ దేముడుచి గుడిక పాడ్ కెర, మోసేచి అత్తి దిల అమ్చ అలవాట్లు మార్సుప కెరు' మెన ఈంజొ సంగితె తత్తయ్" మెన జేఎ్ మాన్సుల్ అబద్దుమ్ సాచి సంగిల.
15 గని ఒత్త సబతె వెసిలస ఎత్కిజిన్ స్తెపనుక చెంగిల్ దెకిలె, జోచి మొకొమ్ కీసి జా అస్సె మెలె, పరలోకుమ్చొ దూతచి మొకొమ్చి రితి డీసిలి.

7

స్తెపను సంగిలి బోదన

1 తెదొడి, "జేఎ్ సంగిలి సాచి సత్తిమ్ గె?" మెన ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి స్తెపనుక పుసిలన్.
2 స్తెపను కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "ఓ బావుడ్లు, ఓ వెల్లెల మాన్సుల్, అంచి సాచి తుమ్ సూన. పూర్గుమ్, అమ్చొ అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్చొ హారానుతె నే ఉట్ట గెతె అగ్గె, జో మెసొపొతమియతె జితె తిలి పొది, గవురుమ్ తిలొ అమ్చొ దేముడు జోక డీస కెర,
3 'తుయి ఈంజ తుచి దేసిమ్ ముల, తుమ్చ సొంత మాన్సుల్క ముల, వేర దేసిమి ఉట్ట గో. *జా

* **6:2 6:2** నెంజిలె 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్'. 'సుబుమ్ కబుర్' మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దొర్కు కెర్లి రచ్చనచి కోడు. జో పాపల్ చెమించుప కెర్తిచి రిసొచి కబుర్. యేసు దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలిన్చి కబుర్. జో అర్పితుమ్ జా పాపల్ గెచ్చయ్లి రిసొ మాన్సుల్ పరలోకుమ్చి రాజమ్తె బెదితి అవ్కాసుమ్ దొర్కు జలిన్చి కబుర్. * **7:3 7:3** ఆదికాండుమ్ 11:31, 12:1-3.

దేసిమి పాఁవిత్తె ఎదక వాటు దెకయ్‌తె తయిందె' మెన సంగితికయ్,
4 అమ్‌చొ అబ్రాహామ్ మెసొపొతమియ తిలి జా
కల్దీయుచి దేసిమ్ ముల దా ఉట్ట గెచ్చ, హారాను
దేసిమి గెచ్చ జితె తిలొ. జో అబ్రాహామ్‌చొ
అబ్బొసి మొర గెతికయ్, దేముడు జోక ఒత్త తెంతొ
తెద్రయ్‌తికయ్, తూమ్ అప్పె జితి దేసిమి ఉట్ట
అయ్‌లొ.†
5 గని జో ఇన్నె జితె తిలి పొది, ఏక్ అడుగుచి
ఎదిలి టూన్‌క సొంత మెనంతి రితి, జోక ప్రబు సెలవ్
దెయె నాయ్. గని, అబ్రాహామ్‌క ‡సంతానుమ్
తెదొడి నెంజిలె కి, దేముడు జోక, పడ్తొక ఈంజ
దేసిమ్‌చి బుఁయి తుచి సొంత ఆస్తి తుకయ్ దా
గెలిందె. తుకయ్, చి తుచి పెట్టి జెర్మితసక; తుచి
సెకుమ్‌చక; కెఁయఁక తెఁయఁక తతి రితి దా గెలిందె
మెన జో ప్రబు సంగిలన్.
6 "దేముడు జోవయింక అన్నె కిచ్చొ సంగిలన్
మెలె, తుమ్‌చి సెకుమ్‌తె పడ్తొక జెర్మితస ఏక్
కాలుమ్‌క, చెత్తర్ పుంజొ వెర్సులు వేరె దేసిమి స్రెమ
తెన్ జితె తవుల, ఒత్త గొతిమాన్సుల్ జా జివుల.
7 గని జా కాలుమ్‌క జేఁవ్‌క ఏలుప కెర్తి దేసిమ్‌చక
ఆఁవ్ సిచ్చ కెరిందె. చి సిచ్చ కెర్లె, తుమ్‌చి సెకుమ్‌చక
ఒత్త తెంతొ విడ్డల్ జా, బార్ జా ఇత్తల్ ఉట్ట జా,
జిఁయ అంక బక్తి కెర్తె తవుల మెన ప్రబు వరుమ్ దా,§
8 అబ్రాహామ్‌చి సెకుమ్‌చ ముస్సుబోదల్
ఎత్కిజిన్ జో దేముడుచ మాన్సుల్ జతి గుర్తుచి
సున్నతి కెరనుక మెన అన్నెక్ *ప్రమానుమ్ దిలొ.†
జాకయ్, అబ్రాహామ్ ఇస్సాకు జెర్మ అట్టు పొదుల్‌క
జా గుర్తు కెర్తి సున్నతి కెర దిలొ. పడ్తొ ఇస్సాకు
యాకోబుక ‡పాయిలన్, చి యాకోబు §పుత్తర్సుల్‌క
పాయిలన్. జేఁవ్ బారజిన్ జలె, అమ్‌చి సెకుమ్‌క
తొలితొచ వెల్లెల మాన్సుల్ జల.

స్తెపను సంగిలి యోసేపుచి కత

9 "జలె, జేఁవ్ బారజిన్‌తె దెస్సుజిన్ అన్నసీంసి
యోసేపు మెలొ జోవయించొ బావొన్‌క గోస జా, జా
వాట్ అయ్‌లచి ఐగుప్తు దేసిమ్‌చొ మాన్సు ఎక్కిలొతె
*విక గెల. గని దేముడు జోక తోడు తా,
10 జో సేడ్ల స్రెమల్ ఎత్కి తెంతొ రచ్చించుప కెర్లన్.
చి ఐగుప్తు దేసిమ్‌చొ పరో రానొ, యోసేపుక దెక,
చెంగిలొ మాన్సు, బుద్ది తిలొసొ ఈంజొ" మెన, జోక
మెన్సిలన్, చి జోచి గెర్‌తె ఎత్కిచి ఉప్పిరి, ఒండి
రాజిమ్‌చి ఉప్పిరి కి, 'ఏలుప కెర్సు' మెన జోక వెల్లొ
కెర్లొ. ఒత్త రానొక పిట్టవ యోసేపుక కో వెల్లొ జతి
నాయ్.
11 "జలె, †యోసేపు ఒత్త ఏలుప కెర్తె తతికయ్,
ఒండి ఐగుప్తు దేసిమి, జోచ అన్నసీంసి తిలి కనాను
దేసిమి కి కరు అయ్‌లి. చి ఎత్కిజిన్ గొప్ప స్రెమల్
జల, చి అమ్‌చ పూర్గుల్‌క కతిసి కేన్ కి దొర్కు జయె
నాయ్.
12 గని, 'ఒత్త ఐగుప్తు దేసిమి దాన్ తిఁయ అస్తి'
మెన అమ్‌చొ యాకోబు పూర్గుమ్‌చొ సూన తా, దాన్
గెన్న ఆన్‌తు మెన, పుత్తర్లు జల అమ్‌చ పూర్గుల్‌క
ఒత్త తెద్రయ్‌లన్.
13 దొయ్యెరి తెద్రయ్‌తికయ్, ఆఁవ్ తుమ్‌చొ
బావొది మెన యోసేపు జోవయింక సంగిలన్. చి
జా దీసి తెంతొ యోసేపుచి కుటుంబుమ్‌చ మాన్సుల్
రానొ జలొ పరో రానొ తెన్ అలవాట్ జల,
14 చి అబ్బొసి జలొ యాకోబుక, జోచి
కుటుంబుమ్‌చ ఎత్కిక, గెర్‌చ ఎత్కిక, 'ఇత్తల్ జా
కతు. జితు!' మెన, యోసేపు సంగ తెద్రయ్‌లన్.
యాకోబుచి కుటుంబుమ్‌చ, గెర్‌చ, కెత్తిజిన్ జవుల
మెలె, డబ్బయ్ పాఁచ్‌జిన్.
15 జలె, ‡యాకోబు జోచ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ తెన్
ఐగుప్తు దేసిమి ఉట్ట గెల. యాకోబు ఒత్త జిఁయ,
ఒత్త మొర్లన్. జోచ పుత్తర్లు కి ఒత్త జిఁయ మొర్ల, చి
16 జోవయింతె కో మొర్లె, కనాను దేసిమ్‌చి
'సెకెము' మెలి జేఁవ్ అగ్గె జితె తిలి బయిలు
దేసిమ్‌తె పీనుమ్ వయన, రోవిల. కేన్ మెన్నె రోవిల
మెలె, జా సుట్టు వెండి కాసుల్‌క 'హమోరు' మెలొ
ఒత్తచొ మాన్సుతె అబ్రాహామ్ మెస్సున్ గెన తిలొ.
జయ్యి మెన్నె రోవిల.

మోసేచి మత్తెలి స్తెపను సంగిలిసి

17 "జలె, జేఁవ్ ఐగుప్తు దేసిమి బస జా రమారమి
చెత్తర్ పుంజొ వెర్సుల్ జలి పొది, 'ఐగుప్తుతె§
జేఁవ్ నే ఉట్ట గెతె అగ్గె అబ్రాహామ్‌క సంగ తిలి
దేసిమి అన్నె ఉట్ట గెతి సమయుమ్ జా అస్సె' మెన
దేముడు దెకిలన్. జా సమయుమ్ జా అయ్‌లి
పొది, అమ్‌చి సెకుమ్‌చ జేఁవ్ బారజిన్ పుత్తర్సుల్‌చ
మాన్సుల్ కెత్తిజిన్ జా తిల మెలె, ఒగ్గర్‌జిన్ జా జెర్మ
అస్తి.
18 జేఁవ్ దస్సి ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ జా గెతికయ్,
అగ్గెచ పరో మెల రానల్ మొర్తికయ్, నొవొ పరో

† **7:4 7:4** ఆదికాండుమ్ 12:4-8. ‡ **7:5 7:5** ఆదికాండుమ్ 15:5, 7, 18, 17:8, 16-19. § **7:7 7:7** ఆదికాండుమ్ 15:13-14.
* **7:8 7:8** ఆఁడ్ర † **7:8 7:8** ఆదికాండుమ్ 17:10-14. ‡ **7:8 7:8** ఆదికాండుమ్ 25:26. § **7:8 7:8** ఆదికాండుమ్ 35:22-26.
* **7:9 7:9** ఆదికాండుమ్ 37 అద్యయుమ్. † **7:11 7:11** ఆదికాండుమ్ 41-50 అద్యయల్. ‡ **7:15 7:15** ఆదికాండుమ్ 46 అద్యయుమ్. § **7:17 7:17** 17చి ఉప్పిర్‌చి తత్తి టూన్: నిర్గమకాండుమ్, లేవీయకాండుమ్ సంక్యాకాండుము, ద్వితీయోపదేశ కాండుము (నిర్గ 1).

ఏలుప కెర్తయ్. జో యొసేపుక నేన్లొసొ, జోచ మాన్సుల్క విరోదుమ్ జలొసొ.

19 జో అమ్చ పూర్గుల్క మోసిమ్ కెర్లన్. కీసి మెలె, 'జేఁవ్ జిలె ఒగ్గర్జిన్ జా అమ్క జీనుల' మెన, ఎత్కిక మారుక మెన, జోవయించ నొవర్ జెర్మిల బోదల్క 'దెర్ను సేడ్తు' మెన, అబ్బదించి అత్తి పరో స్రెమ కెర దిలన్.

20 "జేఁవ్ పొదులె *మోసే జెర్మిలన్. దేముడు జోక ఒగ్గర్ ప్రేమ దెకిలన్, చి తిన్ని జొన్నొ ఎద జోవయించ అబ్బదించి కీసి గే గెరి లుంకడ పోసిల.

21 గని పడ్తొ, జోక అన్నె లుంకడుక నెత్ర కెర, అబ్బదించి బార్ కెర్తికయ్, పరోచి దువిసి జోక ఉక్కుల గెరి నా, 'సొంత పూత్తు' మెలి రితి దెక, జోక పోసిలి.

22 జా పోస, ఐగుప్తు దేసిమ్చ గ్యానుమ్ ఎత్కి పండితుల్చి అత్తి సికడ్లి, చి వడ్డిలె, జో ఒగ్గర్ తెలివి తెన్ లట్టబెదె, కేన్ కామ్ కెర్లె కి, తెలివి నిదానుమ్ కెరెదె.

†మోసే తప్పు కెర బయిలు దేసిమి ఉట్ట నిగిలిసి

23 "జలె, మోసేక దొన్ని విసొ వెర్సుల్ జలి పొది, 'అంచ బావుడ్లు జల అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె గెచ్చ దెకిన్దె' మెన ఉచర్లన్.

24 జో గెలన్, అన్నె, జోవయింతె ఎక్కిలొక ఐగుప్తు దేసిమ్చొ ఎక్కిలొ పెట్లిసి దెకిలన్. దెక, జో దెబ్బుల్ కయ్లొసొక తోడు గెచ్చ, దెబ్బుల్ పెట్లొసొక పెట మార్లన్.

25 దస్సి కెర కిచ్చొ ఉచర్లొ మెలె, అంక లోకుమ్ కెర్లొ అమ్చొ దేముడు జోచి అత్తి అమ్క రచ్చించుప కెరెదె" మెన అమ్చ ఇస్రాయేలులు అర్దుమ్ కెరనుల, మెన ఉచర్లొ, గని దస్సి ఉచర్తి నాయ్.

26 అన్నెక్ దీసి, మోసే జా వాటు అయ్లె, ఇస్రాయేలులు దొగుల పెట్టపుట్టి జా అస్తి మెన దెక కెర, "సేంతుమ్ కెరయిందె" మెన ఉచర పాసి జా, కిచ్చొ మెలొ మెలె, "బావుడ్లు, తుమ్ ఎక్కి సెకుమ్చ మాన్సుల్, తుమ్ కిచ్చొక ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ జట్టి జా అస్సుస్?" మెన పుసిలన్.

27 పుసితికయ్, తప్పు కెర్లొసొ మోసేక సొడి పెలవ దా కిచ్చొ మెలన్ మెలె, తుయి కొన్సొ? అమ్చి ఉప్పిరి తుక అదికారుమ్ నాయ్, అమ్క తీర్పు కెరుక తుక సెక్తి నాయ్.

28 కాలి జో ఐగుప్తుచొ మాన్సుక తుయి పెట మార్ల దెబ్బుల్ అంకయ్ ఆజి పెట్తె గె? మెన గగ్గొల్ జలొ.

29 దస్సి సంగితికయ్, 'అంక మారుల' మెన, జా ఐగుప్తు దేసిమి తంక బియఁ కెర, మోసే ఉట్ట నిగ, దూరి తిలి బయిలు తిలి మిద్యాను మెలి దేసిమి ఉట్ట గెచ్చ, ఒత్త జితె తిలన్. ఒత్త తా, పెండ్లి జా దొగుల పుత్తర్సుల్క పాయిలన్.

‡దేముడు మోసేక డీసిలిసి

30 "అన్నెక్ దొన్ని విసొ వెర్సుల్ గెతికయ్, ఏక్ దీసి, మోసే జా బయిలు టాన్చి సీనాయి డొంగ్రె తతికయ్, ఒత్త మాములుమ్ కంటొ రూకు అస్సె, రుక్కి ఆగి లగుక దెర్లి. ఆగి లగితొ జా రూకు తెడి, దేముడుచ్చ దూత రితొ జ్జా మోసేక డీసిలన్.

31 మోసే దెక, ఆచారిమ్ జలొ. సరిగా దెకుక మెన ఇదిల్ పాసి గెచ్చుక దెర్లె, కిచ్చొ సూన్లొ మెలె,

32 'ఆఁవ్ తుచ పూర్గుల్చొ దేముడు. ఆఁవ్, అబ్రాహామ్చి, ఇస్సాకుచి, పడ్తొ యాకోబుచి, దేముడు.' మెన సంగ, దేముడుచి అవాడ్ అయ్లి. దస్సి జతికయ్, మోసే బియఁ, అద్దుర్ జా, దెకుక దయ్యిరిమ్ జలొ నాయ్.

33 తెదొడి, ప్రబు జోక, 'తుచ జోడ్లు కడను. తుయి టీఁవొ జలి టాన్ ఒగ్గర్ సుద్ది అస్సె.

34 జేఁవ్ ఐగుప్తు దేసిమ్చ అంచ ప్రెజల్క కెర్త అల్లర్ స్రెమల్ ఆఁవ్ దెక అస్సి. జేఁవ్ ఏడ్తిసి సూన అస్సి, చి జోవయింక విడ్డల్ కెర బార్ కెరయిందె మెన, ఆఁవ్ ఉత్ర జా అస్సి. అప్పె, జే! జా కామ్చి రిసొ ఐగుప్తు దేసిమి తుక అన్నె తెర్రయిందె.' మెన ప్రబు జలొ దేముడు మోసేక సంగిలన్.

35 "జో §మోసేక జోవయించ మాన్సుల్, 'అమ్చి ఉప్పిరి తుక అదికారుమ్ నాయ్. అమ్క తీర్పు కెరుక తుక సెక్తి నాయ్' మెన అగ్గె సంగ తిల, గెద. గని జోవయింక ఏలుప కెరుక కి, జోవయింక విడ్డల్ కెర బార్ కెరుక కి మెన, రూక్తె డీసిలొ దూత పోలిక జలొసొచి అత్తి దేముడు జోకయి ఆడ్ర దా తెర్రయ్లొ.

36 ప్రబుచి అదికారుమ్ తెడి జోవయింక విడ్డల్ కెర, బార్ కెర, వాట్ దెకయ్తె తిలి పొది, ప్రబుచి సెక్తి తెన్ ప్రబు సంగిల కిచ్చొ కిచ్చొ వెల్లొ కమొ మోసే కెర్లన్. ఐగుప్తు దేసిమ్క నే ముల్తె అగ్గె కి, పడ్తొ 'ఎరన' సముద్రుమ్తె, పడ్తొ జేఁవ్ ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ తెన్ జేఁవ్ దొన్ని విసొ వెర్సుల్ జా బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది కి.

37 "జలె, దేముడు అంకయ్ కీసి తెర్రయ్లన్ గే, జోచ కబుర్లు సూనయ్తి రిసొ, జోచి కామ్ జర్లు కెర్తి రిసొ, తుమ్చ ఇస్రాయేలుల్తెచొ అన్నెక్లొక పడ్తొక

* **7:20 7:20** నిర్గమకాండుమ్ 2:1-10. † **7:22 7:23** 23చి ఉప్పిర్చి తత్తి టాన్: నిర్గమకాండుమ్ 2:11-22. ‡ **7:29 7:30** 30చి ఉప్పిర్చి తత్తి టాన్: నిర్గమకాండుమ్ 2:23, 3 అద్యయిమ్ ఎద. § **7:35 7:35** నిర్గమకాండుమ్ 5-14 అద్యయల్.

తెద్రవ టీఁవొ కెరెదె" మెన అమ్చ పూర్గుల్క సంగ తిలొసొ జో మోసేయి.
38 అమ్చ పూర్గుల్ జల ప్రెజల్ ఎత్కి జట్టు తెన్ జా బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది, దేముడుచొ దూత *సీనాయి డొంగ్రె అన్నె డీస, మోసే తెన్ లట్టబ్లన్. చి దూతక చి అమ్చ పూర్గుల్క జో మోసే మదెనె జా, అమ్క దెంక మెన దేముడు సొంత రెగిడ్ల ఆగ్నల్, జీవ్ దెత ఆగ్నల్, జోతె నజన్లన్.

39 "గని అమ్చ పూర్గుమ్చ, జో సంగిలి కోడు సూనుక నెస కెర, జోక దూరి కెర్లి రితి జా, జేఁవ్ ముల దిలి †ఐగుప్తు దేసిమి తిలిన్క అన్నె కోర్ప జల,
40 అన్నె, మోసే డొంగ్రె తెంతొ నే ఉత్ర జెతె అగ్గె, అహరోను మెలొ మోసేచొ అన్నొన్తె గెచ్చ కెర, అమ్క దేముడ్లు జా అమ్చి పుర్రెతొ గెచ్చ అమ్క వాటు దెకయ్తి రిసొ, అమ్క బొమ్మల్ తెయార్ కెరు. అమ్క ఐగుప్తు తెంతొ కడ ఆన్లొ జో మోసే కేనె ఉట్ట గెచ్చ అస్సె గే, ఆమ్ నేనుమ్ మెన ప్రెజల్ సంగిల.
41 జేఁవ్ పొదులె కిచ్చొ కెర్ల మెలె, వస్సొ పిల్లచి రితిచి బొమ్మ ఏక్ తెయార్ కెర, జా బొమ్మక జొకర బలి దిల, చి జేఁవ్ కెర్లిన్చి రిసొ సర్ద కెరన్ల.
42 జాచి రిసొ, జేఁవ్ పొద్దుక, జోనుక, సుక్కల్క జొకర్తి ఇస్టుమ్ తిలె, దస్సచక జొకర్తు! మెన దేముడు జోవయింక ముల, సిచ్చ దిలన్. దస్సి జలిన్చి రిసొ, జోవయించ కబుర్లు రెగిడ్లి దేముడుచి కొడొతె రెడ్డవ అస్సె.

ఓ ఇస్రాయేలుచి సెకుమ్చ, తుమ్ బయిలు దేసిమి
బుల్తె తిలి పొది, అంకయి గొర్రెల్ గట్ర కండ
బలి దెతె తిలదు గె?
43 నాయ్. 'దేముడ్లు' మెన వేరచక జొకరుక కోర్ప జా, 'మొల్లొక' దేముడు మెన, గుడి బంద జొకర్లదు. సుక్కొ గుర్తు తిలొ రొంపాయను మెలొసొక దేముడు మెన జొకర్లదు. దస్సచచ బొమ్మల్ కెర జొకర్లదు. తుమ్ దస్సి కెర్లి రిసొ, బబులోను దేసిమి ఒత్తల్తొ తుమ్ సర్ద నెంతె తతి రితి, తుమ్క ఒత్తచ మాన్సుల్ ఏలుప కెర్తు మెన, జేఁవ్ కడ నెత్తు, మెన సిచ్చ దెయింది"
మెన దేముడు రెగ్డ సిచ్చ దిలన్.

44 "జలె, జా బయిలు దేసిమి అమ్చ పూర్గుమ్చ బుల్తె తిలి పొది ఇదిలిసి దేముడుచి గుడి తిలి రితి, టంబుగుడ్డక తెయార్ కెర్లి దేముడుచి ‡గుడి ముక్కిమ్క జోవయింతెన్ తిలి. ఇసి తెయార్ కెర" మెన దేముడు మోసేక కిచ్చొ సంగిలన్ గే, జో సంగిలి పోలిక, జో సంగిల సామన్లుక తెయార్ కెర్ల.
45 ఒత్త తెంతొ, మోసే §మొర యెహోసువ మెలొసొ వెల్లొ జలి పొది, అమ్చ పూర్గుమ్చ బయిలు దేసిమ్క జీన ఈంజ దేసిమి ఉట్ట అయ్ల. *దేముడు తోడు తతికయ్, ఒత్త జితె తిల వేర వేర సెకుమ్లుచ మాన్సుల్క అమ్చ పూర్గుమ్చ యుద్దుమ్ కెర ఉదడ గెల. తెదొడి కి, అమ్చ పూర్గుమ్చ జా గుడి వయ అన్ల. †ఒత్త తెంతొ, అమ్చొ పూర్గుమ్చొ దావీదు రాొ తిలి ఎదక కి జయ్యి గుడితె దేముడుక బక్తి కెర్తె తిల.
46 జో దావీదుక దేముడు ప్రబు ప్రేమ తిలొ, చి యాకోబు బక్తి కెర్తె తిలొ దేముడు ప్రబు కెఁయఁక తెఁయఁక తతి రితి దేముడుచి గుడి ఆఁవ్ జవున్ బంద్దిందె మెన దావీదు ఆస జా ఉచర తిలొ.
47 దసొచొ బందుక మెన జో ప్రబు సెలవ్ దెయె నాయ్, చి దావీదుచొ పుత్తుసి ‡సొలొమోను రాొ జలి పొది, జొయ్యి బందిలొ.

48 "గని, ఎత్కిచి కంట వెల్లొ తిలొ అమ్చొ దేముడు ప్రబు కేనె జితయ్ మెలె, మాన్సు తెయార్ కెర్ల గుడితె తయె నాయ్. జోచి కబుర్లు సంగిలొ పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి రితి;
49 పరలోకుమ్ అంచి సిఙాసనుమ్. బూలోకుమ్ అంచ చట్టొ నుఁదితి పొద్రొ. జాకయ్, అంచి విలువచి దేముడ్లుచి గుడి తూమ్ కీసి బందితె? అంచి రిసొ గేర్ బందిలె, ఎక్కి ఒత్త తయిందె గె?
50 పరలోకుమ్ బూలోకుమ్ ఎత్కి అఁవ్వి జెర్మయ్లయ్,
మెన, ఎత్కిచి కంట వెల్లొ తిలొ అమ్చొ ప్రబు రెగ్డ అస్సె." మెన జోవయింక పరిచ్చ కెర్ల వెల్లెల మాన్సుల్క స్తెపను బుద్ది సంగిలన్.

51 "పడ్తొ జోక పరిచ్చ కెర్త జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క స్తెపను, తుమ్ రాడ్ జీవ్చ మాన్సుల్, దేముడు సంగిలి సుద్ది గుర్తుచి సున్నతి అమ్ కెరన అస్సుమ్ మెన తుమ్ సంగితసు, గని జా ఎత్కి తుమ్క కామ్క నెంజె. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చి పెట్టి సుద్ది జసు నాయ్, తుమ్చ కానొ సూనుక నెసితి, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సికడ్తిసి తుమ్ ఒప్పుస్ నాయ్. తుమ్చ పూర్గుమ్చ కీసి పాపుమ్ కెర్ల గే, తూమ్ కి దస్సి.
52 జేఁవ్ పొదులె, దేముడు కచి కచి అత్తి కబుర్లు తెద్రయ్లె, తుమ్చ పూర్గుమ్చ జోవయింక అల్లర్

* **7:38 7:38** నిర్గమకాండుమ్ 19, 20 అద్యయల్, 24:12, 31:18. † **7:39 7:39** నిర్గమకాండుమ్ 32 అద్యయిమ్. ‡ **7:44 7:44** నిర్గమకాండుమ్ 24:10-31 అద్యయిమ్ ఎద. § **7:45 7:45** ద్వితీయోపదేశ 34 అద్యయిమ్. * **7:45 7:45** యెహోసువ 1-6 అద్యయల్. † **7:45 7:45** సమూయేలు దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 7:1-17. ‡ **7:47 7:47** రాసల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 6 అద్యయిమ్.

కెరుక, జో తెద్రయ్‌లసతె కక్క నే పిత్తె. పడ్తొ, ‘పరలోకుమ్‌చి పున్నిమ్ తిలొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ జెంక అస్సె’ మెన జోవయింతె కో సంగిల గే, జేఁవ్ తుమ్‌చ పూర్గుమ్‌చ జోక మారుక. దస్సి కి, జో క్రీస్తు జెతికయ్, తుమి జోక నెన, గోస కెర, జోక మార గెల్దు.

53 ‘ప్రెజల్‌క సికడ్తు’ మెన దేముడు దూతల్‌చి అత్తి తుమ్‌కయ్ జోచ ఆగ్నల్ దిలన్, గని జోచ ఆగ్నల్ రితి తుమ్ ఇండుక నెన, దస్సి కెర్లదు” మెన అన్నె సంగిలన్.

స్తెపనుక పత్రల్ గల మార్లిసి

54 జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ఈంజేఁవ్ కొడొ సూన, స్తెపనుచి ఉప్పిర్‌చి జేఁవ్‌చి కోపుమ్‌క రకుక నెత్ర కెర, దంతొ చప్లన్ల.

55 జో, మాత్రుమ్, జోచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ బెర తతికయ్, ఆగాసుమ్ పక్క చెంగిల్ దెక, కిచ్చొ దెకిలన్ మెలె, దేముడుచి ఉజిడి దెకిలన్, చి జో దేముడుచి ఉజెతొ పక్క యేసు టీఁవొజ దెకిలన్.

56 జా దెక స్తెపను, “ఆదె, పరలోకుమ్ ఉగ్డి జలి రితి దెకితసి మెలె, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ దేముడుచి ఉజెతొ పక్క టీఁవొజ అస్సె.” మెన సంగిలన్.

57 జో దస్సి సంగితికయ్, జోవయించి కోపుమ్‌చి ఒర్స దా, జేఁవ్‌చి కంగ్డొ డంకన, జట్టు తెన్ జోచి ఉప్పిరి నిగ జా జోక దెర్ల.

58 జోక పట్నుమ్ తెంతొ పెలవ దా బార్ కెర, జోక పత్రల్ గల మారుక దెర్ల. సాచి సంగ తిలస జోక పత్రల్ గలిలిస్‌తె బెదిల. పత్రల్ గలుక మెన, జేఁవ్‌చ ఉప్పిర్‌చ పాలల్ కడన కెర, సావులు మెలొ ఉబెడొ ఎక్కిలొచి చట్టె తిల.

59 జేఁవ్ మాన్సుల్ పత్రల్ గల మార్తె తతికయ్, స్తెపను ఇసి మెన ప్రార్దన కెర్లన్. “ప్రబు జలొ ఓ యేసు, అంచి జీవు తూయి తుచితె కడ నే” మెన కెర,

60 మొగ్రల్ టెక, గట్టిజ అవాడ్ తెన్ ఒర్స దా అన్నె, “ప్రబువ, ఈంజేఁవ్ అప్పె కెర్తి పాపుమ్ ఇన్నెయింక చెమించుప కెరు!” మెన ప్రార్దన కెర మొర గెలన్.

8

1 స్తెపను మొర్లిస్‌తె సావులు తిలన్. ‘మొర్సు’ మెన జో కి ఒప్పన తిలొ.

నంపజలస చెదుర్ప జా వేరతె ఉట్టు గెలిసి

జలె, జా దీసి తెంతొ, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె యేసుక నంపజలస మొత్తుమ్‌క నంపనెంజిల యూదుల్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుక దెర్ల. అల్లర్ కెర జోవయింక ఉదడ్తికయ్, నంపజలసతె ఒగ్గర్‌జిన్ చెదుర్ప జల. చెదుర్ప జా ఒండి యూదయ ప్రదేసిమి చి సమరయ ప్రదేసిమి గెల. యేసుచ బారికుల్, మాత్రుమ్, యెరూసలేమ్‌తె తాఁ గెల.

2 జా మదెనె, ప్రబుక సత్తిమ్ తిల యూదుల్ సగుమ్‌జిన్ స్తెపనుక రోవిల, ఏడుకులు జా ఒగ్గర్ దుకుమ్ తెన్ రోవిల.

నంపజలసక సావులు ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తె తిలిసి

3 సావులు, మాత్రుమ్, యెరూసలేమ్‌తె క్రీస్తుక నంపజలసచి సంగుమ్‌క పాడ్ కెరుక ఉచర, జోవయింక ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుక దెర్లన్. జోవయించ గెరల్ ఎత్కితె గెచ్చు, పెన, జోవయించ మున్సుబోదల్‌క తేర్‌బోదల్‌క, ఎత్కిక దెర, జేల్‌తె గలయ్‌లన్.

4 చెదుర్ప జల యేసుప్రబుక నంపజలస, జలె, కిచ్చొ కెర్తె తిల మెలె, జోచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తె తా బుల్తె తిల.

5 తెదొడి బారజిన్ బారిక్‌ుల్‌తె తిలొ పిలిప్ మెలొసొ, సమరయ ప్రదేసిమ్‌చి పట్నుమ్ ఏక్‌తె గెచ్చు, యేసుక్రీస్తు, ‘దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జొయ్యి’ మెన ప్రెజల్‌క బోదన కెర్తె తిలన్.

6 ఒత్తచ ప్రెజల్ జోచి బోదన సూన్ల, అన్నె, జోచి అత్తి జర్గు జల యేసుప్రబుచి నావ్ తెన్ వెల్లొ కమొ దెక, ఒగ్గర్‌జిన్ ప్రెజల్ ఎక్కి ప్రేమ జా, జో సంగిలి బోదనక నంప కెర, యేసుక నంపజా గెల.

7 కీస కమొ పిలిప్‌చి అత్తి జర్గు జల మెలె, బూతల్‌క ప్రబుచి నావ్ తెన్ ఉదడ్లె, జేఁవ్ బూతల్ ఓర్సుప జంక నెత్ర కెర, గట్టిజ ఒర్స దా, పూర్తి ఉట్ట గెల. పడ్తొ ఉట్టుక నెతిర్ల మాన్సుల్, సొట్ట మాన్సుల్, చెంగిల్ జల.

8 జాకయ్ జా ఒండి పట్నుమ్‌తె ఎత్కిజిన్ సర్ద జల.

9 ఏక్ పట్నుమ్‌తె సీమోను నావ్ తిలొ మాన్సు జా. జో అగ్గె, జా పట్నుమ్‌తె, మంత్రుమ్ కెర్తస కిచ్చొ కిచ్చొ మాయచ గారెడ్లు కెర్తె తిలన్. కిచ్చొ కిచ్చొ వెల్లొ కమొ కెర, ‘ఆఁవ్ వెల్లొ’ మెనన, సమరయ ప్రదేసిమ్‌చ ఎత్కిజిన్‌క ఆచారిమ్ కెరెదె.

10 జోచ కమొ దెక, “దేముడుచి వెల్లి సెక్తి తిలొసొ ఈంజొ” మెన, బాల వెల్లొ జా ప్రాంతుమ్‌చ ఎత్కిజిన్ జోక నంపజా తిల.

11 కిచ్చొక జోక దస్సి నంపజా మోసిమ్ జా తిల మెలె, జో ఒగ్గర్ వెర్సులు సయ్‌తాన్‌చ దస కమొ కెర కెర జోవయింక ఆచారిమ్ కెర్తె తిలన్.

12 గని, దేముడుచి *రాజిమ్‌చి రిసొ,
యేసుక్రీస్తుచి †అదికారుమ్‌చి రిసొ, పిలిప్ ప్రెజల్‌క
బోదన కెర్తె తతికయ్, జోచ కొడొక నంపజా గెచ్చ కెర,
తేర్‌బోదల్ కి ముస్సుబోదల్ కి, బాప్తిసుమ్ నజన్ల.
13 సయ్‌తాన్‌చ కమొ కెర్తొ జో సీమోను కి
నంపజా, బాప్తిసుమ్ నజన, పిలిప్‌చి పట్టి బులుక
దెర్లన్, అన్నె, యేసుప్రబుచి అదికారుమ్ తెన్ కెర్ల
వెల్లొ కమొ, జొర్జొల్ బాదల్ జల మాస్సుల్ చెంగిల్
జలిసి దెక దెక, జో కి బలే ఆచారిమ్ జలొ.

పేతురు యోహానులుక సమరయతె తెద్రయ్‌లిసి

14 జలె, సమరయచ మాస్సుల్ దేముడు దిలి
యేసుప్రబుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా
అస్తి మెన యెరూసలేమ్‌తెచ బారజిన్ బారికుల్
సూన కెర, 'జోవయింతె గెచ్చ దెకుత్' మెన,
పేతురుక చి యోహానుక తెద్రయ్‌ల.
15 జేఁవ్ దొగుల ఒత్త పాఁవ కెర, నంపజలసక
'దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జేఁవ్‌చి పెట్టి దొర్కు
జవున్' మెన ప్రార్దన కెర్ల.
16 కిచ్చొక మెలె, తెదొడి ఎద ఎక్కి యేసుప్రబుచి
నావ్ తెన్ పానితె బాప్తిసుమ్ నజన తిల. జోచి
ఆత్మచి నావ్ తెన్ నేతయ్, చి ఆత్మసెక్తి జేఁవ్‌క దొర్కు
జంక నేతయ్.
17 జలె, తెదొడి పేతురు చి యోహాను జేఁవ్
నంపజల ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ ఎక్కెక్లక బోడి చడిల, చి
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి జోవయింక దొర్కు
జలి.
18 జలె, 'యేసుచ బారికుల్ బోడి చడ్లెగిన,
నంపజల మాస్సుల్‌క దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ
దొర్కు జతయ్' మెన మంత్రుమ్ కెర్తె తిలొ సీమోను
దెక కెర,
19 "అంక కి జా సెక్తి దా, డబ్బుల్ దెయిందె. ఆఁవ్
కి కక్క బోడి చడిందె గే, జోక కి దేముడుచి సుద్ది తిలి
ఆత్మసెక్తి దొర్కు జలి రితి, జా సెక్తి అంక దా" మెన
పేతురుక చి యోహాన్నుక సీమోను సంగిలన్.
20 సంగితికయ్, పేతురు, జోక " 'డబ్బుల్ దిలె
దేముడు దెతి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి వరుమ్
గెనుక జయెదె' మెన తుయి ఉచర్లి రిసొ, తుచి
డబ్బుల్ తుచి తెన్ నాసెనుమ్‌తె గెస్సు!
21 తుచి పెట్టి దేముడు తెన్ సత్తిమ్ జంక నాయ్,
చి జోచి ఈంజ కామ్‌తె తుయి బెదుక జయె నాయ్.
22 తుయి ఉచర్లి వెల్లి ఈంజ పాపుమ్ చెమించుప
జంక తుయి కోర్‌ప జతసి జలె, జోచి దయ తిలె తుక
రచ్చించుప కెర్సు మెన, తుయి కెర్లి గార్ కామ్ ముల
దా, పెట్టి పూర్తి దుకుమ్ జా జోక ప్రార్దన కెర సంగు.
జో కిచ్చొ కెరెదె గే జోచి దయ.
23 సయ్‌తాన్‌చ పాపుమ్‌బుద్ది అప్పెక తుచి పెట్టి
ఏలుప కెర్తయ్, అప్పెక తుచి పెట్టి ఆసల్ గోసల్
అస్తి మెన ఆఁవ్ దెకితసి" మెన పేతురు సీమోనుక
సంగిలన్.
24 జలె, సీమోను బియఁ గెచ్చ కిచ్చొ మెన
బతిమాల్ప జా సంగిలన్ మెలె, "తుయి సంగిలి
సిచ్చ అంచి ఉప్పీర్ నే జెతు మెన తుమి ప్రబుక
ప్రార్దన కెరు." మెన సంగిలన్.
25 పేతురు, యోహాను, జలె, యేసుప్రబుచి రిసొ
సాచి సంగ, జోచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ కెర, ఒత్త
తెంతొ అన్నె బార్ జా, సమరయచ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్
గఁవ్విలె గెచ్చ, బుల బుల, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్
సంగ బోదన కెర్తె తా, యెరూసలేమ్‌తె అన్నె పాఁవ
అయ్‌ల.

పిలిప్ ఐతియొపీయు దేసిమ్‌చొ మాస్సుక బోదన కెర్లిసి

26 మదెనె, ప్రబుచొ దూత ఎక్కిలొ పిలిప్‌తె జా
కెర, "తుయి ఉట్ట ఇన్నె తెంతొ బార్ జా, దచ్చెన
పక్కచి వట్టె, మెలె యెరూసలేమ్ తెంతొ గాజా
పట్నుమ్ ఎద పాఁవితి వట్టె గో" మెన సంగిలన్.
27 పిలిప్ సూన, బార్ జా, జా వట్టె గెలన్. జా వట్టె
గెతె తతికయ్, ఐతియొపీయు దేసిమ్‌చొ ఆండెరొ
జా వాట్ జెతె అస్సె. జో ఐతియొపీయు దేసిమ్‌చి
'కందాకె' మెలి రానిచొ ఆదికారి, డబ్బుల్ దెకితొ
ఆదికారి జా అస్సె. దేముడుక బక్తి కెరుక మెన, జో
యెరూసలేమ్‌తె జా తిలొ.
28 అప్పె అన్నె జోచి సొంత దేసిమి ఉట్ట గెతె
అస్సె. జోచి రదుమ్‌తె వెస తా, దేముడుచ
కబుర్లు సంగిలొ యెసయా పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి
పుస్తకుమ్ సదు కెర్తె అస్సె.
29 జలె, ప్రబుచి ఆత్మ పిలిప్‌చి ఆత్మతె, "తుయి
దెకితి రదుమ్‌క పాసి గెచ్చ దెకు" మెన సంగితికయ్,
30 పిలిప్ జా రదుమ్‌తెచొ నిగ గెచ్చ, యెసయా
పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లిసి పుస్తకుమ్ జో సదు కెర్తిసి
సూన కెర, జోక, "తుయి సదు కెర్తిసి తుక అర్దుమ్
జెతయ్ గె?" మెన పుసిలన్.
31 "కో జవున్ అంక అర్దుమ్ సంగిలెకయ్ అంక
కీస్ అర్దుమ్ జయెదె?" మెన జో సంగిలన్, చి
'అర్దుమ్ సంగున్' మెన, రదుమ్‌తె పిలిప్‌క వెగడ
వెసడ్లన్.

---

* **8:12 8:12** 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్' మెలె, 1 జోవయింక నంపజల మాస్సుల్‌చి పెట్టి జో ఏలుప కెర్తిసి, 2 జోవయించి ఆత్మసెక్తి ఈంజ లోకుమ్‌తె కామ్ కెర్తిసి, 3 ఈంజ ఉగుమ్ మార్సుప జలె జో ఎదార్దుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌తె ఏలుప కెర్తిసి, చి 4 పరలోకుమ్‌తె జో ఏలుప కెర్తిసి. † **8:12 8:12** నెంజిలె 'నావ్'.

32 దేముడుచి కేన్ కోడు జో సదు కెర్తె తిలొ మెలె,
"మెండక కండ బలి కెర్తె రిసొ ఉదడ నెత్తి రితి జోక
ఆన్ల, నెంజిలె రోమల్ కత్రయ్‌తి మొక్మె మెండపిల్ల కీసి
జమ్‌న తయెదె గె దస్సి ఈంజొ కి చోండి డంకన తుక్లె
తయెదె.
33 ఇన్నెచి విలువ కడ్ల, చి ఇన్నెచి రిసొ సరిగా
తీర్పు జతి రితి ఒప్పితి నాయ్. ఇన్నెక 'బోదల్
పాయ్‌లన్' మెన కీసి సంగుక జయెదె? ఇన్నెక ఈంజ
బూలోకుమ్‌తె జేవ్ మార్ల!"
34 జో ఆండెరొ, పిలిప్‌క కిచ్చొ మెన పుసిలన్ మెలె,
"దేముడు ప్రబుచ కబుర్లు సంగితొ జో పూర్‌మ్‌చొ
క్కచి రిసొ ఇస్తి సంగితయ్? జోచి సొంతచి రిసొ
గే, కేన్ జవున్ వేర మాన్సుచి రిసొ గె?" మెన
పుసితికయ్,
35 పిలిప్ చోండి పుట్టవ, జో ఆండెరొ సదు కెర్తె
తిలి కోడుచి అర్థుమ్ తొలితొ సంగ, యేసుచి రిసొచి
సుబుమ్ కబుర్ ఎత్తి జోక బోదన కెర్లన్.

ఆండెరొ బాప్తిసుమ్ నజన్లిసి

36 తెదొడి, జేవ్ దొగుల వట్టె గెతె తా పాని గాడు
ఏక్ దెకిల. దెక, "ఆదె, పాని! ఆఁవ్ బాప్తిసుమ్
నజనుక కిచ్చొ అడ్డు కిచ్చొగె, నాయ్ గద?" మెన జో
ఆండెరొ సర్ద జా సంగిలన్.
37 ‡పిలిప్ జోక "తుయి యేసుప్రబుక పెట్టి పూర్తి
నంపజలది మెలె, బాప్తిసుమ్ నజనుక జయెదె."
మెన సంగితికయ్, "యేసుక్రీస్తు దేముడు ప్రబుచొ
పుత్తుసి, §జలొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ
జయెదె మెన ఆఁవ్ నంపజతసి." మెన ఆండెరొ
సంగిలన్.
38 తెదొడి రదుమ్‌క జో టీఁవొ కెర, పిలిప్ ఆండెరొ
దొగుల ఉత్ర పానితె ఉతిర్ల, చి జో ఆండెరొక పిలిప్
బాప్తిసుమ్ దిలన్.
39 తెదొడి, జేవ్ పానితె తెంతొ అన్నె బార్
జతికయ్, *ప్రబుచి ఆత్మ పిలిప్‌క దెర నిలన్,
చి ఆండెరొ జోక అన్నె నే దెకిలన్. జో ఒగ్గర్
సర్దసంతోసుమ్ తెన్ సొంత దేసిమి ఉట్ట గెలన్.
40 పిలిప్ ఒత్త తెంతొ అజోతు మెలి పట్నుమ్‌తె
డీసిలన్. ఒత్త డీస కెర బార్ జా, ఉత్తర పక్క
గెతి వట్టె గెచ్చు గెచ్చు, ఎత్తి పట్నలె గఁవ్వి‌లె
ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ సూనవ, కైసరియ
పట్నుమ్‌తె పాఁవిలన్.

9

యేసుక నంపజలసక సావులు అల్లర్ కెర్తె తిలిసి

1 స్తెపనుక మార్లిన్‌తె తెదొడి బెద తిలొ సావులు,
ఈంజ మదెనె కిచ్చొ కెర్తె తిలొ మెలె, యేసుప్రబుక
నంపజా జోవయించ *సిస్సుల్ జలసక 'మారిందె'
మెన బియడ్తె తిలొ. జలె, కిచ్చొ కెర్లొ మెలె,
యెరూసలేమ్‌తె ఎత్తిక వెల్లొ పూజరితె గెచ్చు కెర,
2 "దమస్కు పట్నుమ్‌తెచ అమ్‌చ యూదుల్‌చ
సబ గెరల్‌చ అదికారుల్‌క ఆఁవ్ దెకయ్‌తి రిసొ
అంక ఉత్రల్ దె, చి ఆఁవ్ ఒత్త గెచ్చు, 'రచ్చన
వాటు యేస్తుయి' మెన జోవయించ నంపజలసక
చజిలె, జేఁవ్ తేర్‌బోదల్ జలెకి, మున్సుబోదల్
జలెకి, జోవయించ దెర బంద, ఇత్తల్ అమ్‌చి
యెరూసలేమ్‌తె సిచ్చు కెరుక మెన కడ ఆనిందె" మెన
సెలవ్ సంగిలన్.
3 జలె, సావులు ప్రయానుమ్ గెతె తా దమస్కు
పట్నుమ్‌క పాసి అయ్‌లి పొది, ఓదె, ఆగాసుమ్
తెంతొ అంకి అందర్ కెర ఉజిడి జోచి సుట్టునంత జా
అడ్డు కెర్లి.
4 చి జో బుఁయ్యె నేడ నిజ తిలి పొది ఏక్ అవాడ్,
"ఓ సావులు, సావులు, అంక కిచ్చొక సిచ్చల్ అల్లర్
కెర్తసి?" మెన సంగిలిసి సూన్లన్.
5 బియఁ గెచ్చు, "తుయి కో, ప్రబు?" మెన జో
పుసిలన్, చి "తుయి గోస కెర్తొ యేసు, ఆఁవ్.
6 అల్లె, తుయ్ ఉట్ట ఈంజ పట్నుమ్‌తె గెచ్చు పెసు,
చి ఒత్త తెంతొ తుయి కిచ్చొ కెరుక అస్సె గే, తుక
సూనయిందె" మెన యేసు సంగిలన్.
7 సావుల్ తెన్ బెద ప్రయానుమ్ కెర్తె తిల
మాన్సుల్, జలె, జా అవాడ్ సూన్ల, గని కక్క నే దెక,
కిచ్చొ మెనుక నెత్ర కెర, టక్కున జా తిల.
8 సావులు, మాత్రుమ్, బుఁయి తెంతొ ఉట్ట,
టీఁవొజ, అంకివొ ఉగిడ్లె, కిచ్చొ దెకుక నెతిర్లొ.
జాకయ్ జేఁవ్ జోక ఆతు దెర, దమస్కు పట్నుమ్
తెడి ఇండవ నిల.
9 ఒత్త తిర్రతి, కిచ్చొ నే కతె, కిచ్చొ నే పితె చువ్వె
తా గుడ్డి జా తిలొ.

అననీయక ప్రబు సావుల్‌తె తెర్రయ్‌లిసి

10 జలె, జా దమస్కు పట్నుమ్‌తె యేసుక
నంపజలొ నిదానుమ్ తిలొ సిస్సుడు ఎక్కిలొ తిలొ.
జోచి నావ్ అననీయ. జలె, యేసు సివ్వతె జోక డీస

‡ **8:37 8:37** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె 37 నంబర్‌చి కోడు తయె నాయ్. § **8:37 8:37** జలొ...రచ్చించుప కెర్తొసొచి కోడు దస్సే తయె నాయ్, గని జా అర్థుమ్ ఒత్త తయెదె. * **8:39 8:39** 'ప్రబుచి ఆత్మ పిలిప్‌క దెర నిలన్' నెంజిలె జో మంత్రిచి పెట్టి ప్రబుచి ఆత్మ బెర్తికయ్, జో దెతి సెక్తివరుమ్ జోవయించ దొర్కు జలి, చి ప్రబుచి దూత పిలిప్‌క కడ నిలన్, చి....

* **9:1 9:1** మత్తయి, మార్కు, లూకా చి యోహానుతె 'సిస్సుల్' మెన ఒగ్గర్ సుట్లు సంగిలె యేసుచ బారజిన్ సిసుల్‌కయి సంగితతి, గని ఈంజ కోడుతెచి రితి, కో జోవయించ నంపజా జోవయించ నిదానుమ్ ఇండుల గే, జేఁవ్ ఎత్తిజిన్‌క 'జోవయించ సిస్సుల్' మెనుక జయెదె.

కెర, జోచి నావ్ దెర్తికయ్, జో "అస్సి, ప్రబు" మెన జబాబ్ దిలన్,
11 ప్రబు జోక, "తుయి ఉట్ట, సోగ మెలి వీది గో, చి యూదా మెలొ ఎక్కిలొచి గెరి గెచ్చ, 'తార్సు పట్నుమ్‌తె జెర్మిలొ సావులు మెలొసొ తెన్ దస్సుల్ జయిందె' మెన సంగు. జో జా గెరి తా ప్రార్దన కెర్తె అస్సె.
12 జో ప్రార్దన కెర్తె తతికయ్, జోక కిచ్చొ సివ్న దెకవ అస్సి మెలె, అననీయ మెలొ ఎక్కిలొ జో సావులు తిలి గెరి జా కెర, పెస, జోక 'అన్నె దెకున్' మెన జోచి బోడి చడెదె మెన, ఆఁవ్ సావుల్‌క సివ్న దెకవ అస్సి" మెన ప్రబు జో అననీయక సంగిలన్.
13 గని అననీయ బియఁ కెర, "జో మాన్సుచి రిసొ ఒగ్గర్‌జిన్ సంగ అస్తి, యెరూసలేమ్‌తె తిల తుచయ్ సుద్ది తిల మాన్సుల్‌క జో ఎదివాట్ అల్లర్ కెర అస్సె.
14 జో ఇత్తల్ అయ్‌లె, తుచి నావ్ దెర్తస ఎత్కిక దెర, బందుక మెన ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు జోక సెలవ్ దా అస్తి" మెన సంగిలన్.
15 గని ప్రబు జోక, "ఒత్త గో, 'యూదుల్ నెంజిల వేర దేసిమ్‌చ మాన్సుల్‌క, రానల్‌క, ఇస్రాయేలుల్‌క కి, అంచి నావ్ తెన్ అంచి రిసొ సాచి జవున్' మెన ఆఁవ్ జోక నిసాన అస్సి.
16 జో కి అంచి నావ్ అంచి కామ్‌చి రిసొ ఎత్తివాట్ అల్లర్ బాదల్ సేడెదె. జోక జా ఎత్కి దెకయిందె" మెన ప్రబు జబాబ్ దిలన్.
17 ప్రబు దస్సి సంగితికయ్, అననీయ బార్ జా గెచ్చ, ప్రబు సంగిలొ గెరి పెస, సావుల్‌క బోడి చడ, "ఓ సావులు బావొ, తుయి వట్టె జెతె తతికయ్ తుక డీసిలొ యేసు తుక 'దెకున్' మెన, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుచి పెట్టి తతి వరుమ్ తుక దొర్కు జవున్ మెన అంక ఇన్నె తెర్రవ అస్సె" మెన అననీయ సంగిలన్.
18 సంగిల్ బేగి, సావుల్‌చ అంకివొ తెంతొ పొరల్ రితస కుసిడ్ల, చి జోచ అంకివొ అన్నె డీసిల. తెదొడి జో ఉట్ట, బాప్తిసుమ్ నజన,
19 అన్నిమ్ కెర, అన్నె సత్తు జలొ.

ఒత్త తెంతొ, సావులు జా దమస్కు పట్నుమ్‌తె యేసుక నంపజల సిస్సుల్ తెన్ సగుమ్ దీసల్ తాఁ గెలొ,
20 చి బేగి జోవయించ్చ సబ గెరలె యేసుచి రిసొ కిచ్చొ సాచి సంగితె తిలన్ మెలె, "నిజుమి, అమ్‌చొ దేముడుచొ ఎక్కిలొ పుత్తున్ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ, జో" మెన సాచి సంగిత్ తిలన్.
21 సావులుక, 'జో ఇసి సాచి సంగితయ్' మెన సూన, ఎత్కిజిన్ ఆచారిమ్ జా, "యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె ప్రబుచి నావ్ దెర్తస ఎత్కిజిన్‌క అగ్గె అల్లర్ కెర్తె తిలొసొ ఈంజొ, నెంజె గే? ఇన్నెచ నంపజలసక ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లుచి తీర్పు కెర సిచ్చ కెరవుక మెన దెర బందుక ఉచర, ఇత్తల్ అయ్‌లొ" మెన కిచ్చొ ఉచరుక గే నేన గెల.
22 జలె, సావుల్‌క రోజుక ప్రబు అన్నె సెక్తి దిలొ, చి దమస్కుతె జితె తిల యూదుల్‌చ సబతె జో బోదన కెర కెర, యేసుక, 'నిజుమి దొర్కు జలొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ జో' మెన తెలివి తెన్ రుజ్జుల్ బెదయ్‌తె తిలొ, చి నంపనెంజిల యూదుల్ కిచ్చొ జబాబ్ దెంక గే నేన గెల.

సావుల్‌క మారుక మెన యూదుల్ కుట్ర ఉచర్ల

23 ఒగ్గర్ దీసల్ గెతికయ్, సావుల్‌క మారుక మెన యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ కుట్ర ఉచర్ల,
24 గని జేఁవ్ కుట్ర ఉచర్లిస్‌చి రిసొ సావులు సూన్లొ. జోక మారుక మెన రోజుక అందరె మెద్దెనె పట్నుమ్‌చ గుమ్మలె మాన్సుల్ రకితె తవుల, చి రిసొ,
25 జోచ సిస్సుల్ కిచ్చొ కెర్ల మెలె, ఏక్ దీసి అందరె జోక బొడొవ దా, పట్నుమ్‌చి డోంక్ తిలి కోటతెచి గదితె వెగడ దా, ఏక్ గంపతె వెసడ దా, కిట్కివాట్ వాలివొ తెన్ కోట ఒత్తల్‌తొ ఉత్రవ దిల, చి ఉట్ట నిగిలొ.
26 జలె, సావులు, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె పాఁవ జా, ప్రబుచ ఒత్తచ సిస్సుల్ తెన్ బెదుక ఉచర్లొ, గని జోవయింక "నిజుమి, మార్సుప జా ప్రబుచొ సిస్సుడు జా అస్సె" మెన నంప కెర్తి నాయ్, చి బియఁ గెల.
27 గని బర్నబా మెలొసొ సావుల్‌క తోడు జా, బారికుల్‌తె కడ ఆన కెర, సావులు వట్టె గెతె తిలి పొది ప్రబుక దెకిలిసి, ప్రబు జో తెన్ లట్టబ్లిసి, పడ్తొ దమస్కుతె సావులు దయిరిమ్ తెన్ యేసుచి నావ్ తెన్ బోదన కెర్లిసి ఎత్కిచి రిసొ బర్నబా బారికుల్‌క సాచి సంగిలన్.
28 జాకయ్ జా దీసి తెంతొ యెరూసలేమ్‌తెచ ప్రబుచ జేఁవ్ బారికుల్ జోక సర్ద తెన్ బెదవన్ల, చి జోవయింతెన్ తా, రోజుక
29 ప్రబుచి నావ్ తెన్ దయిరిమ్ తెన్ బోదన కెర్తె తిలన్. పడ్తొ, యేసుక నే నంపజల గ్రీకు బాస లట్టబ్బె యూదుల్‌క ప్రబుచి సాచి సావులు సంగితె తిలన్. రుజ్జుల్ బెదయ్‌తె తిలన్, గని జేఁవ్ జోక మారుక కోర్‌ప జా తిల.
30 జోక జేఁవ్ మారుక కోర్‌ప జలిస్‌చి రిసొ సిస్సుల్ మెన కెర, జోక కైసరియ పట్నుమ్ ఎదక బొడొవ దాఁ కెర, ఓడతె వెగడ, జో జెర్మిలి తార్సు పట్నుమ్‌తె తెర్రవ దిల.
31 జలె, సావులు నంపజా మార్సుప జలిస్‌చి రిసొ, జేఁవ్ పొదులె, ఒండి యూదయ ప్రదేసిమి,

గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె చి సమరయ ప్రదేసిమ్‌తె
యేసుక నంపజలసక కో అల్లర్ కెర్తె నాయ్, చి అన్నె
డిట్టుమ్ జల. ప్రబుక బియఁ సత్తిమ్ ఇండితె తిల,
చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయింక దయిరిమ్
కెర్తె తిలి, చి అన్నె ఒగ్గర్‌జిన్ నంపజా, జోవయింతెన్
బెదిల.
32 జేఁవ్ పొదులె, పేతురు ఒండి బుల్తె తా,
నంపజలస ఎత్కిజిన్‌క దెకితె తిలొ, చి లుద్ద మెలి
ఏక్ పట్నుమ్‌తె ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ జితె
తిలిస్‌తె జో తెన్ అయ్‌లొ.
33 ఐనెయ మెలొ ఎక్కిలొ అస్సె. జో ఉట్టుక,
కదుల్ జంక నెత్ర కెర, అట్టు వెర్సుల్ అంతుర్నొతె
ఎంగ్డ అస్సె.
34 పేతురు, జలె, జోక దెక, "ఓ ఐనెయ,
యేసుక్రీస్తు తుక చెంగిల్ కెర్తయ్. ఉట్ట, తుచి
అంతుర్నొ చెంగిల్ కెరను" మెన సంగిలన్. సంగిలి
బేగి, జో చెంగిల్ జా ఉట్లొ.
35 జో చెంగిల్ జలిసి, లుద్ద పట్నుమ్‌చ జా
సారోను ప్రాంతుమ్‌చ ఎత్కిజిన్ దెక, జోవయింతె
ఒగ్గర్‌జిన్ ప్రబుక నంపజా మార్సుప జల.
36 జలె, యొప్పే మెలి పట్నుమ్‌తె తబితా,
నెంజిలె దొర్కా మెలి నావ్‌చి తేర్‌బోద యేసుక
సిస్సుడ్డి జా అస్సె. జా కీసి మాన్సు మెలె, మాన్సుల్‌క
ఒగ్గర్ ప్రేమ దెకితె తయెదె, బీద సుదల్‌క ఒగ్గర్ తోడు
కెర్తె తయెదె.
37 ఏక్ దీసి, జొర్జి సేడ మొర గెలి. జాక దోవ కెర
సుబ్రుమ్ కెర, గెర్‌చి అంతస్తుమ్‌చి గదితె పీనుమ్
నిజడ దిల.
38 యొప్పే మెలి జా మాన్సు మొర్లి పట్నుమ్‌క
పేతురు తిలి లుద్ద పట్నుమ్ దూరి నాయ్, చి
పేతురుక 'ఒత్త అస్సె' మెన సిస్సుల్ సూన తా, "బే
బేగి జె" మెన దొగులచి అత్తి సంగ తెద్రయ్‌ల.
39 పేతురు బేగి ఉట్ట, జోవయింతెన్ గెలన్. జా
గెరి జో పాఁవిలె, జోక జా ఉప్పిరిచి గదితె బొడొవ
దిల. ఒత్త జా పట్నుమ్‌చ రండెల్ మాన్సుల్ బెర
అస్తి. జేఁవ్ పేతురుచి సుట్టునంత టీఁవ ఏడ ఏడ,
జా మొర గెలి దొర్కా చెంగిల్ తిలి పొది 'బీద సుదల్'
మెన, జోవయింక తున తిల పాలల్ ఎత్కి పేతురుక
దెకయ్‌ల.
40 పేతురు, జలె, జేఁవ్ ఎత్కిజిన్‌క బార్ కెరవ దా,
మొగ్రల్ టెక ప్రబుక ప్రార్దన కెర్లన్. తెదొడి, పీనుమ్‌క
దెకిత్ రితి పసుల, "ఓ తబితా, ఉట్టు!" మెన జాక
సంగిలన్. సంగితికయ్, అంకివొ ఉగిడ్లి, చి పేతురుక
దెక, వెసిలి.
41 పేతురు జాక ఆతు దెర టీఁవడ్లొ, చి రండెల్
మాన్సుల్‌క చి ప్రబుచయ్ జల ఒత్త తిల అన్నె
మాన్సుల్‌క బుకారా కెర, 'జీవ్ జా అస్సె' మెన
దెకయ్‌లన్.
42 జా ఒండి యొప్పే ప్రాంతుమ్‌తెచ మాన్సుల్
జేఁవ్‌చి రిసొ సూన్‌ల, చి జోవయింతె ఒగ్గర్‌జిన్ ప్రబుక
నంపజల.
43 పడ్తొ పేతురు ఒత్త చమొ పికయ్‌తొ సీమోను
మెలొ ఎక్కిలొచి గెరి ఒగ్గర్ దీసల్ తా గెలన్.

10

కొర్నేలీక ప్రబు సివ్నతె కబుర్ తెద్రయ్‌లిసి

1 కైసరియ పట్నుమ్‌తె కొర్నేలీ మెలొ మాన్సు
ఎక్కిలొ తిలొ. రోమ్ దేసిమ్‌చి జమాన్లుతెచి ఇటలీ
మెలి జటుచొ *పుంజెక్‌జిన్ జమాన్లుక వెల్లొ, జో.
2 కీసొ మాన్సు మెలె, జో యూదుడు నెంజిలె కి,
దేముడుక బియఁ, నిదానుమ్ తెన్ ఎక్కి జోకయి బక్తి
కెర్తె తిలొ. జోకయి ప్రార్దన కెర్తె తిలొ చి యూదుల్‌చ
బీద సుదల్‌క చెంగిల్ దెక దర్మమ్ దెతె తయెదె.
జోచి గెర్‌చ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ కి దస్సి తిల.
3 ఏక్ దీసి, రమారమి తిన్ని గంటల్ మెద్దెనె, ప్రబు
దెకయ్‌లి సివ్న ఏక్ దెకిలన్. కిచ్చొ మెన జా సివ్నతె
సొస్టుమ్ దెకిలన్ మెలె, దేముడుచొ దూత ఎక్కిలొ
జా గెరి పెస, జోక, "ఓ కొర్నేలీ" మెన బుకార్తికయ్,
4 కొర్నేలీ అద్దుర్ జా దెక, "ప్రబువ, ఈంజ కిచ్చొ?"
మెన పుసిలన్, చి దూత జోక "తుచ ప్రార్దనల్ సూన,
బీద సుదల్‌క తుయి దర్మమ్ దిలిస్ దేముడు దెక,
సర్ద జా అస్సె.
5 తుయి అప్పె కిచ్చొ కెరుక అస్సె మెలె, యొప్పే
పట్నుమ్‌తె మాన్సుల్‌క కబుర్ తెద్రవు, చి పేతురు
మెలొ సీమోనుక ఇత్తల్ కడ ఆను.
6 జోక ఒత్త కేనె చజుక మెలె, చమొ పికయ్‌తొ
సీమోను మెలొ ఎక్కిలొతె తయెదె. జోచొ గేరు
సముద్రుమ్ సొడి తయెదె" మెన దూత సంగ ఉట్ట
గెలన్.
7 కబుర్ సంగిలొ జో దూత ఉట్ట గెతికయ్,
కొర్నేలీ దొగుల జోచ గోతు మాన్సుల్‌క, చి దేముడుక
నిదానుమ్‌చొ జోచి తెడి తిలొ జమాను సుదొ
ఎక్కిలొక బుకారా కెర,
8 దూత డీసిలిసి సంగిలిసి ఎత్కి జోవయింక సంగ
కెర, యొప్పేతె జోవయింక కబుర్ తెద్రయ్‌లన్.

పేతురుక ప్రబు దెకయ్‌లి సివ్న

9 అన్నెక్ దీసి, జేఁవ్ మాన్సుల్ కొర్నేలీ తెంతొ
ప్రయానుమ్ జెతె తా యొప్పేక పాసి జా గెతికయ్,

* **10:1 10:1** పుంజెక్ సయ్‌న్యుమ్ మాన్సుల్‌క అదికారి

పేతురు ఒత్త గెరి తా, ప్రార్ధన కెరుక మెన, రమారమి మెద్దెనె ఒర్నె వెగిలొ.
10 ఒత్త ప్రార్ధన కెర్తె తిలె, జోక చూ కెర్లి. 'కిచ్చొగె కతిసి కావలె' మెన కబుర్ తెర్రయ్‌తికయ్, ఎట్టొచ మాన్సుల్ తెయార్ కెర్తె తతికయ్, ప్రబుతె పేతురుచి మెన్సు పూర్తి తా, ప్రబు దెకయ్‌లి సివ్న ఏక్ పేతురు దెకిల్లన్.
11 కిచ్చొ దెకిలొ మెలె, పరలోకుమ్ ఉగ్డి జలి, చి ఏక్ వెల్లి తెర జాచ చెత్తర్ కోనల్‌తె దెరయ్ జా, బుఁయ్యె ఉత్ర జెతె అస్సె.
12 జా తెరచి ఉప్పిరి కిచ్చొ బెర అస్సె మెలె, బూలోకుమ్‌చ ఎత్కి రకల్ జంతువుల్, సొమ్ముల్, అయివొ, ఆగాసుమ్‌చ పిట్టలు.
13 అన్నె, "ఓ పేతురు, ఉట్ట, కండ, పోడు కా" మెన ఏక్ అవాడ్ అయ్‌లిసి పేతురు సూన్లొ.
14 గని జో, "నాయ్, ప్రబు. నెంజె. ఆఁవ్ జెర్మిల్ తెంతొ కిచ్చొ గార్చి ఆఁవ్ కెఁయ్య కయి నాయ్" మెన ప్రబుక సంగిలన్,
15 జలె, అన్నెక్ సుట్టు ప్రబుచి జా అవాడ్‌చి జోచి తెన్ ఉంక్రయిలన్. కిచ్చొ మెన సంగిలన్ మెలె, " 'సుద్ది అస్సె. కంక జయెదె' మెన కిచ్చొచి రిసొ దేముడు సంగ అస్సె గే, జాక తూయి 'గారు' మెన సంగు నాయ్" మెన సంగిలన్.
16 తివ్వెరి ఇసి జలి, చి పరలోకుమ్‌తె జా ఎత్కి అన్నె ఉక్కిల్ జలి.
17 జలె, "ఆఁవ్ దెకిలి సివ్నచి అర్దుమ్ కిచ్చొ?" మెన, పేతురు కిచ్చొ. ఉచరుక గే నేన తతికయ్, ఏదె, కొర్నేలీ తెర్రయ్‌ల మాన్సుల్, "సీమోనుచొ గేరు కేన్ గేరు?" మెన పుస సూన తా, ఒత్త గుమ్ముమె టీఁవొజ తిల.
18 "పేతురు మెలొ సీమోను ఇన్నె జితె అస్సె గె?" మెన కేక్ గల.
19 పేతురు, జలె, 'సివ్నచి అర్దుమ్ కిచ్చొ?' మెన ఉచర్తె తతికయ్, ప్రబుచి ఆత్మ జోక, "ఈందె, తీగ్ల మాన్సుల్ తుక చజితతి.
20 తుయి ఉట్ట ఉత్ర గో, చి తుక కేనె కడ నెవుల గే, అన్మానుమ్ నెంతె జోవయింతెన్ బెద గో. ఆఁవ్వి జోవయింక తెర్రవ అస్సి" మెన సంగిలన్.
21 జాకయ్ పేతురు జేఁవ్ మాన్సుల్‌తె ఉత్ర జా, "తుమ్ చజితొసొ అఁవ్వి. కిచ్చొక జా అస్సుస్?" మెన పుసిలన్.
22 జేఁవ్, "కొర్నేలీ మెలొ పుంజెక్‌జిన్ జమాన్లుక వెల్లొ మాన్సు అమ్‌క తెర్రవ అస్సె. జో దేముడుక బితొసొ, సత్తిమ్ తిలొసొ. తుమ్‌చ యూదుల్ ఎత్కిజిన్ జోక, చెంగిలొ మాన్సు జో, మెన సంగితతి. జోక, జలె, దేముడుచొ దూత ఎక్కిలొ డీస కెర, పేతురుక బుకారవన్, చి జో కిచ్చొ సంగెదె గే తుయి సూను, మెన సంగితికయ్, తుక కడ నెతి రిసొ అమ్‌క జో తెర్రవ అస్సె" మెన జేఁవ్ తీగ్ల పేతురుక సంగిల. తెదొడి "అన్నిమ్ కా కెర, అజిక ఇన్నె నిర్ర తా" మెన పేతురు గెరి బుకారా, జేఁవ్‌క మరియాద కెర్లన్.

పేతురు కొర్నేలీతె గెలిసి

23 అన్నెక్ దీసి పెందలె ఉట్ట, పేతురు, జేఁవ్ తీగ్ల తెన్, చి యొప్పేతెచ ప్రబుక నంపజల అన్నె సొవ్వుజిన్ తెన్, కొర్నేలీతె గెచ్చుక బార్ జల.
24 అన్నెక్ దీసి కైసరియ పట్నుమ్‌తె పాఁవ, పట్నుమ్‌తె పెసిలె, కొర్నేలీ జోవయింక రకితె తా. 'పేతురు కిచ్చొ మెనెదె గే సూన్‌తు' మెన, జోవయించ మాన్సుల్‌క, జోచ గోతుల్ ఎత్కిక బుకారా కెర తెయార్ జా అస్తి.
25 జలె, పేతురు జోచి గెరి పాఁవితికయ్, కొర్నేలీ దస్సుల్ జా జోచి చట్టె సెర్ను సేడ జొకర్లన్.
26 గని పేతురు జోక ఉట్టవ కెర, "తుయి టీఁవొజ, ఆఁవ్ కి తుచి రితొ మాన్సు" మెన, జో తెన్ అన్నె లట్టబ్తె తా,
27 గేర్ తెడి పెసిలె, ఒగ్గర్‌జిన్ జనాబ్ ఒత్త బెర అస్తి.
28 జలె, పేతురు జోవయింక తెదొడి, "ఆమ్ యూదుల్, జలె, యూదుల్ నెంజిలసచ గెరలె పెసుక జలె, యూదుల్ నెంజిలస తెన్ బెదుక జలె, అమ్‌క గారు మెన తుమ్ జాన్సు. గని, ఆఁవ్ కిచ్చొ గారు మెనుక జయె నాయ్, కక్క నిస్కారుమ్ దెకుక జయె నాయ్, మెన దేముడు అంక అప్పె దెకవ అస్సె.
29 జాక, తుమ్ సంగ తెర్రయ్‌తికయ్, కిచ్చొ అన్మానుమ్ నెంతె అయ్‌లయ్. జలె, కిచ్చొచి రిసొ అంక బుకారా అస్సుస్?" మెన పుసిలన్.
30 కొర్నేలీ కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "ఎదిలి వేలయ్, అప్పెక చెత్తర్ పొదుల్ జయెదె, ఆఁవ్ తిన్ని గంటల్ మెద్దెనె గెరి ప్రార్ధన కెర్తె తతికయ్, చొక్కిల ఉజిడ్ తిల పాలల్ గలన తిలొ ఎక్కిలొ అంచి పుర్రె టీఁవొజ, అంక,
31 'ఓ కొర్నేలీ, తుయి ప్రార్ధన కెర్తె తతిసి దేముడు సూన అస్సె. తుయి బీద సుదల్‌క దర్ముమ్ దెతె తతిసి దెక అస్సె.
32 జాకయ్, యొప్పే పట్నుమ్‌తె, చమొ పికయ్‌తొ సీమోను మెలొ ఎక్కిలొ సముద్రుమ్ సొడి జితయ్. జోచి గెరి గెచ్చు, ఒత్త తిలొ పేతురు మెలొ సీమోనుచి రిసొ పుసుతు మెన మాన్సుల్‌క కబుర్ తెర్రవు.' మెన అంక జో దేముడుచొ దూత సంగిలన్.
33 సంగిల్ బేగి, తుచితె కబుర్ తెర్రయ్‌లయ్, చి తుయి తుచి దయక అయ్‌లది. అల్లె, సంగు మెన

ప్రబు తుక కిచ్చొ ఆడ్ర దాఁ అస్సె గే, జా సూనుక మెన అమ్ ఎత్కిజిన్ దేముడుచి నావ్ తెన్ బెర అస్సుమ్".

34 పేతురు చోండి పుట్టవ కిచ్చొ మెన తెదొడి బోదన కెర్లన్ మెలె, "దేముడు తేడల్ దెకె నాయ్ మెన ఆఁవ్ అప్పె సిక అస్సి.

35 కేన్ దేసిమి కో జోక బితతి, జోచి కోడ్ రితి కెర్తతి గే, జోవయింక తేడల్ నే దెకితె, జో 'అంచయ్ మాన్సుల్' మెన చెంగిల్ దెకితయ్ మెన అప్పె దెక అస్సి.

36 "జలె, ఇస్రాయేలులు మెల ఆమ్ యూదుల్తె దేముడు తెద్రయ్‌లి కబుర్ తుమ్ జాన్సు. యేసుక్రీస్తుచి తెడి పాపుమ్ గెతి వాటు దొర్కు జలి, చి దేముడుక మాన్సుల్‌క అడ్డు నాయ్ గే, చి సేంతుమ్ దొర్కు జలి మెలి కబుర్ జా, జో యేసుయి ఎత్కిక †ప్రబుయి.

37 జలె, తుమ్ కెర్ల పాపల్‌క పెట్టి దుకుమ్ జా బాప్తిసుమ్ నజన, మెన యోహాను బోదన కెర కెర పాపుమ్ గెతి గుర్తుక బాప్తిసుమ్ దెతె తిలి తెంతొ, గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తె మొదొల్ జా అమ్ యూదుల్‌చి ఒండి యూదయ ప్రదేసిమి జా సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్ జా అస్సె.

38 మెలె, నజరేతు గఁవ్వి వడ్డ తిలొ యేసుక 'ఈంజొయి అమ్‌చొ ప్రేమ తిలొ పుత్తు, ఈంజొయి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ' మెన దేముడు జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి గుర్తు దెకవ సెక్తి అదికారుమ్ దిలిసి జాన్సు. పడ్తొ, దేముడు జోవయించి పెట్టి తిలి రిసొ, మాన్సుల్‌క చెంగిల్ దెకితె తా, సయ్‌తాన్ అల్లర్ కెర్లస ఎత్కిజిన్‌క చెంగిల్ కెర్తె తా యేసు బుల్తె తిలిసి తుమ్ జాన్సు.

39 "అమ్ యూదుల్‌చి ఒండి దేసిమ్ కి, అమ్‌చి యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె కి, జో యేసు కెర్లిసి ఎత్కిక అమ్ సాచి జా అస్సుమ్. గని జోక సిలువతె ‡టీఁవొ కెర మార్ల.

40 దేముడు అబ్బొసి తిర్రత్‌క జోక అన్నె జియడ, జో అన్నె జిలిస్‌క మాన్సుల్ రుజ్జు దెకిత్ రితి డీసయ్‌లన్.

41 కక్క డీసిలొ మెలె, ఎత్కిజిన్ ప్రెజల్‌క నాయ్, గని జో దేముడు నిసొన్ల ఆమ §సాచుల్‌కయి డీసిలన్. జో జీవ్ జా ఉట్లి పడ్తొ, జో తెన్ సగుమ్ సుట్లు అన్నిమ్ కయ్‌లమ్.

42 జలె, అమ్‌క డీస కెర, ప్రెజల్ ఎత్కిక అంచి రిసొ బోదన కెర, జితసక మొర్లసక ఆకర్ దీసిక అఁవ్వి తీర్పు కెరుక మెన దేముడు అబ్బొ అదికారుమ్ దా అస్సె. సంగ మెన, జోచి రిసొ ఆమ్ సాచి జంక మెన, జో యేసుయి అమ్‌క ఆడ్ర దాఁ అస్సె.

43 జోచి రిసొ కో జోక నంపజవుల గే, జోచి నావ్ తెన్ జోవయించ పాపల్ కచితుమ్ చెమ్మించుప జవుల మెన కబుర్ తెద్రయ్‌లస ఎత్కిజిన్ సాచి జతతి" మెన పేతురు బోదన కెర్లన్.

44 పేతురు దస్సి బోదన కెర్తె తతికయ్, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జా కోడు సూన్లస ఎత్కిజిన్‌చి పెట్టి బెర్లి.

45 పడ్తొ యూదుల్‌చి గుర్తు తిలి సున్నతి కెరంతి ఆగ్న నంప కెర్త, పేతురు తెన్ జా తిల, ప్రబుక నంపజల మాన్సుల్ ఆచారిమ్ జల. యూదుల్ నెంజిల జేఁవ్ అన్నె మాన్సుల్‌చి పెట్టి కి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ప్రబు సువ దిలిస్‌చి రిసొ.

46 జా సువ దిలిస్‌క కిచ్చొ గుర్తు దెకిల మెలె, జేఁవ్ మాన్సుల్ జేఁవ్ నే సికిల బాసల్ తెన్ లట్టబ, దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల. దస్సి జతికయ్, పేతురు,

47 "అమ్‌క జా సుట్టు జర్గు జలి రితి, ఇన్నెచి పెట్టి కి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దొర్కు జా అస్సె. జాకయ్ ఇన్నెక అమ్ బాప్తిసుమ్ దెంక కిచ్చొ అడ్డు నాయ్. కో 'పొని' మెనుక బెదె నాయ్" మెన సంగ,

48 "జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్‌తు" మెన ఆడ్ర దిలన్.

ఒత్త తెంతొ "సగుమ్ దీసల్ ఇన్నె తా" మెన పేతురుక బతిమాల్ప జా సంగిల.

11

యూదుల్ నెంజిల సుదల్ రచ్చించుప జలిన్

1 యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ కి *యేసుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా మార్సుప జా అస్తి మెన, సిస్సుల్ తెన్ యూదయ ప్రదేసిమ్‌చి నంపజలస ఎత్కిజిన్ సూన్ల.

2 జలె, సగుమ్ దీసల్ గెతికయ్, పేతురు యెరూసలేమ్‌తె ఉట్ట అయ్‌లన్. యేసుక నంపజల ఒత్తచ మాన్సుల్, యూదుల్ పేతురుక జేఁవ్ గోల కెర్ల.

3 "ఆమ్ యూదుల్‌చి గుర్తుచి సున్నతి నే కెరన్లసచ గెరలె కిచ్చొక గెలది? జోవయింతెన్ కిచ్చొక అన్నిమ్ కయ్‌లది?" మెన గోల కెర్ల.

† **10:36 10:36** ఎత్కిచి ఉప్పిరి వెల్లొ తిలొసొ, ఎత్కిక ఏలుప కెర్తొసొ. మత్తయి 28, మార్కు 16, లూకా 24, యోహాను 20, 21 అద్యయల్. సుబుమ్ కబుర్'. 6:7, 8:14 దెక.

‡ **10:39 10:39** మత్తయి 27:32. § **10:41 10:41**

* **11:1 11:1** మెలె, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దిలి

4 గోల కెర్తికయ్, జర్గు జలిసి ఎత్కి వర్స తెన్
పేతురు సంగిలన్.
5 "ఆఁవ్ యొప్పే పట్నుమ్‌తె తా ప్రార్ధన కెర్తె
తిలయ్. ప్రార్ధన కెర్తె తా, ప్రబుతె అంచి మెన్సు
పూర్తి తతికయ్, ప్రబు దెకయ్‌లి సివ్న ఏక్ దెకిలయ్.
జా సివ్నతె, వెల్లి తెర రితిసి జేఁవ్‌చ చెత్తర్ కోనల్‌తె
దెరయ్ జా, పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్ర జెతె అస్సె.
అంచి పాసి ఉత్ర అయ్‌లి.
6 ఆఁవ్ సరిగా దెకిలయ్, పోస్త మంద, డొంగుర్‌చ
జంతువుల్, అయివొ గట్ర, ఆగాసుమ్‌చ పిట్టల్ జా
తెరచి ఉప్పిరి అస్తి.
7 "పడ్తొ ఏక్ అవాడ్ సంగిలిసి సూన్లయ్, 'ఓ
పేతురు, ఉట్ట, కండ పోడ కా.' మెన సంగిలిసి
సూన్లయ్.
8 గని, 'నెంజె, ప్రబు. ఆఁవ్ జెర్మిలి తెంతొ కిచ్చొ
గార్‌చి ఆఁవ్ కెఁయ్య కయి నాయ్' మెన సంగిలయ్.
9 సంగితికయ్, పరలోకుమ్ తెంతొ జా అవాడ్
అన్నెక్ సుట్టు లట్టబ, కిచ్చొ మెన జబాబ్ దిలన్ మెలె,
'సుద్ది అస్సె. కంక జయెదె' మెన, కిచ్చొచి రిసొ
దేముడు సంగెదె గే, జాక తూయి గారు మెనుక జయె
నాయ్ మెన సంగిలన్.
10 తివ్వెర్ ఇసి జలి, చి పరలోకుమ్‌తె జా ఎత్కి
అన్నె ఉక్కిల్ జలి.
11 ఉక్కిల్ జలి బేగి, కైసరియ పట్నుమ్ తెంతొ
అయ్‌ల ముస్సుబోదల్ తీగ్ల ఆమ్ తిలి గెరి పాఁవ
అయ్‌ల.
12 "జోవయింతెన్ బెద గో మెన ప్రబుచి ఆత్మ
అంక ఆడ్డ దెతికయ్, జోవయింక తేడ నే దెకితె,
బెద గెలయ్. అమ్‌చి తెన్ బెద అయ్‌ల సొవ్వుజిన్
ప్రబుక నంపజలస కి, అంచి తెన్ గెల, చి యూదుడు
నెంజిలొ జో కొర్నేలీచొ గెరి పెసిలమ్.
13 ప్రబుచొ దూత జా దీసి జోచి గెరి టీఁవ సంగ
తిలిసి అమ్‌క కొర్నేలీ సంగిలన్. దూత సంగ తిలిసి
కిచ్చొ మెలె, 'జెవుసు' మెన సీమోను పేతురుక
కబుర్ తెద్రవు. జో యొప్పేతె అస్సె.
14 జో అయ్‌లె, అంచి ఏక్ కబుర్ తుమ్‌క
సూనఎదె. జా కోడు సూన నంపజలె, తూయి,
తుమ్‌చి గేర్‌చ మాన్సుల్, సేవ కెర్తస, ఎత్కిజిన్,
పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జస్తె, మెన జోక దూత
సంగ తిలన్.
15 "ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ ఆఁవ్ సంగుక
దెర్తికయ్, ఆమ్ సిస్సుల్‌క చి అమ్‌చి తెన్ నంపజల
యూదుల్‌క జా సుట్టు జర్గు జలి రితి, జా గేర్‌చక కి
జర్గు జలి. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి
పెట్టి అయ్‌లి.
16 దస్సి జర్గు జతికయ్, ప్రబు అగ్గె సంగ తిలి
ఏక్ కోడు ఏదస్త కెర్లయ్. 'యోహాను, పాని
తెన్ బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ, గని పడ్తొక దేముడుచి
సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ తుమ్‌క బాప్తిసుమ్ దెమ్‌దె'
†మెన యేసు సంగిలిసి ఏద కెర, 'ఒహొ, ఇన్నెతెన్
నెరవెర్సుప జలి' మెన చినిలయ్.
17 "జలె, ఆమ్ యేసు ‡క్రీస్తు ప్రబుక
నంపజతికయ్ దేముడు అమ్‌చి పెట్టి జోచి ఆత్మ
తతి వరుమ్ కీసి దిలన్ గే, జో అప్పె జేఁవ్ యూదుల్
నెంజిలసక కి దస్సి వరుమ్ దిలన్ మెలె, ఆఁవ్
మాన్సు, ప్రబుక, తుచి ఇస్టుమ్ పోని మెనుక బెదెదె
గె? బెదె నాయ్!" మెన పేతురు సాచి సంగిలన్.
18 ఈంజ సాచి సూన తా జేఁవ్ గోల కెర తిల
బారికుల్, చి ప్రబుక అన్నె నంపజలస, అన్మానుమ్
తంక నెతిర్ల, చి "దస్సి జలె, యూదుల్ నెంజిల
మాన్సుల్ కి పాపుమ్‌బుద్ది ముల దా ప్రబుక
నంపజలె, జేఁవ్ కి జోచి నావ్ తెన్ రచ్చించుప
జవుల" మెన సర్ద తెన్ దేముడుక గవురుమ్ కెర్ల.

యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ ప్రబుక నంపజా మార్సుప జలిసి

19 స్తెపను బోదన కెర్తె తిలి తెంతొ గోస జల
మాన్సుల్ అల్లర్ కెర్లి రిసొ చెదుర్ప జా తిల యేసుక
నంపజలస, ఈంజ మదెనె, ఉత్తర పక్క గెచ్చ,
సముద్రుమ్‌చి పాసి తిలి పేనీకే ప్రాంతుమ్ ఎద పడ్తొ
సముద్రుమ్ ఒత్తల్‌తొచి కుప్ర, డిబ్బ దేసిమ్ ఎద,
పడ్తొ సిరియ ప్రదేసిమ్‌చి అంతియొకయ పట్నుమ్
పక్క బుల బుల, తెదొడి ఎద ఎక్కి యూదుల్‌కయ్
ప్రబుచి §సుబుమ్ కబుర్ సికడ్తె తిల.
20 గని అన్నె సగుమ్‌జిన్, కుప్ర డిబ్బ దేసిమ్‌చ,
అన్నె జాక దచ్చెన పక్క తిలి సముద్రుమ్ ఒత్తల్‌తొ
తిలి కురేనియు పట్నుమ్‌చ, జా అంతియొకయ
పట్నుమ్‌తె జాఁ కెర, గ్రీకు బాస లట్టబ్తె యూదుల్
నెంజిలసక కి యేసుప్రబుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్
బోదన కెర్ల.
21 జేఁవ్ బోదన కెర్లసక ప్రబు తోడు తతికయ్,
జేఁవ్ గ్రీసు దేసిమ్‌చ సుదల్‌తె ఒగ్గర్‌జిన్ ప్రబుక
నంపజా మార్సుప జల.

బర్నబాక అంతియొకయతె తెద్రయ్‌లిసి

† **11:16 11:16** యోహాను 1:5. ‡ **11:17 11:17** 'క్రీస్తు' మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు పూర్గుమ్ తెంతొ 'తెద్రయింద' మెన టీఁవడ్లొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ. § **11:19 11:19** 'సుబుమ్ కబుర్' మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దొర్కు కెర్లి రచ్చనచి కోడు. జో పాపల్ చెమించుప కెర్తిన్‌చి రిసొచి కబుర్. యేసుయి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జతిన్‌చి కబుర్. జో అర్పితుమ్ జా పాపల్ గెచ్చయ్‌లి రిసొ మాన్సుల్ పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదితి అవ్‌కాసుమ్ దొర్కు జలిన్‌చి కబుర్.

22 ‘ఒత్తచ యూదుల్ నెంజిలస కి ప్రబుక
నంపజా మార్సుప జా అస్తి’ మెన యెరూసలేమ్
పట్నుమ్‌చి సంగుమ్‌చ నంపజల యూదుల్
సూన కెర, బర్నబాక ఒత్త జా సిరియ ప్రదేసిమ్‌చి
అంతియొకయతె తెద్రయ్‌ల.
23 జో ఒత్త పాఁవ కెర, ‘జోచి దయచి రిసొ
దేముడు జేఁవ్ యూదుల్ నెంజిలసక వరుమ్ దా
ఈంజ ఎత్కి జర్గు కెర అస్సె’ మెన రుజ్జుల్ దెక, సర్ద
జలొ, అన్నె, “తుమ్ ప్రబుక ఏక్ మెన్సు నిదానుమ్
తా” మెన జోవయింక దయిరిమ్ సంగ బోదన కెర్లన్.
24 జో బర్నబా చెంగిలొ మాన్సు. జోచి పెట్టి
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ పూర్తి కామ్ కెర్తి బుద్ది,
ప్రబుచి ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్, బెర తిలి. బర్నబా
సగుమ్ దీసల్ ఒత్త తా బోదన కెర్తికయ్, అన్నె
ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ ప్రబుక నంపజా మార్సుప జల.

బర్నబా సావుల్‌క ఒత్త కడ నిలిసి

25 ‘తోడు జెవున్’ మెన సావుల్‌క సంగుక మెన,
బర్నబా తార్సు పట్నుమ్‌తె ఉట్ట గెలన్.
26 జోక అంతియొకయ పట్నుమ్‌తె కడ ఆన్లన్, చి
వెర్సెక్ పూర్తి ఒత్త తా, ప్రబుక నంపజలసచి ఒత్తచి
సంగుమ్‌తె బెదితె తా, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్‌క
సరిగా బోదన కెర్ల. ఒత్త, యేసుక నంపజా సిస్సుల్
జలసక తొల్తితొ అంతియొకయతెయి ‘నంపజలస’
మెన సంగయ్ జల.
27 జేఁవ్ పొదులె, అన్నె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె,
*ప్రబుచ †కబుర్లు సంగిత నంపజలస సగుమ్‌జిన్
అంతియొకయతె అయ్‌ల.
28 జోవయింతె ఎక్కిలొ, అగబు. జో జలె,
సబతె టీఁవ, ప్రబుచి సెక్తిచి రిసొ ప్రబుచి కిచ్చొ
కబుర్ సంగిలన్ మెలె, ‘పలాన్ సమయుమ్‌క ఒండి
లోకుమ్‌తె ఒగ్గర్ కరువు జెయదె’ మెన కబుర్
సంగిలన్. కేన్ కాలుమ్ జో సంగిలి కరువు జర్గు జలి
మెలె, క్లౌదియ రానొ ఏలుప కెర్తె తిల పొదులె జర్గు
జలి.
29 అంతియొకయతె తిల ప్రబుచ ‡సిస్సుల్, జలె,
జా కరుచి రిసొ సూన కెర, సబ కెర కిచ్చొ ఉచర్ల
మెలె, “కచి సెక్తి తిలి ఎది, జేఁవ్ డబ్బుల్ ఉక్కుల్‌మ,
చి యూదయ ప్రదేసిమి తిల అమ్‌చ నంపజలస
బావుడ్లుక తోడు తెద్రవుమ్‌దె” మెన,
30 డబ్బుల్ ఉక్కుల, యెరూసలేమ్‌చి సంగుమ్‌చ
వెల్లెల మాన్సుల్‌క అంట దెతు మెన, బర్నబా చి
సావుల్‌చి అత్తి ఒత్త యెరూసలేమ్‌తె తెద్రయ్‌ల.

12

హేరోదు రానొ నంపజలసక అల్లర్ కెరుక

1 జా కరువు నే జతె అగ్గె, *హేరోదు రానొ
యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌చి సంగుమ్‌చ నంపజలస
సగుమ్‌జిన్‌క అల్లర్ కెరుక దెర్లన్.
2 జోవయింతె ఏక్ దీసి జేఁవ్ యేసుచ బారికుల్‌తె
ఎక్కిలొక కండ మార్లన్. యోహానుచొ యాకోబు
మెలొ అన్నొన్‌క.
3 ‘యాకోబుక మార్లి రిసొ మాములుమ్
యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ సర్ద జల’ మెన రానొ
దెక, “పేతురుక కి మారిందె” మెన ఉచర, జోక
కి జేలి కెర్లొ. గని, నే పులయ్‌ల పొడియొ కతి
యూదుల్‌చి పస్కా పండుగు జా తిలి రిసొ ‘అప్పె
మారుక నెంజె’ మెన,
4 పేతురుక దెర జేలి కెర, ‘పండుగు కేడ్లె, ప్రెజల్
సాచి జతి రితి సబ కెర మారిందె’ మెన, ఉచర,
‘ఎక్కె దడి చెత్తర్‌జిన్ జమాన్లు జోక రకుత్’ మెన
సోడ జిన్ జమాన్లుక నిసాన్లన్. చెత్తర్‌జిన్ సొవ్వు
గంటల్ రకిలె అన్నెక్ చెత్తర్‌జిని సొవ్వు గంటల్
రకుక.
5 దస్సి పేతురుక జేల్‌తె రకితె తిల, గని జా
యెరూసలేమ్‌తెచి సంగుమ్ సుదల్ పేతుర్‌చి రిసొ
దేముడుక ప్రార్దన కెరుక ములితి నాయ్. జేఁవ్ దస్సి
ప్రార్దన కెర్తె తతికయ్,
6 కలిక జోవయింక బార్ కెర తీర్పు కెర మారిందె,
మెన పండుగు కేడ్తికయ్ హేరోదు ఉచర్లన్. మదెనె
పేతురుక కిసి అస్సె మెలె, జా రాతి, జోక ఏక్ పక్కయ్
ఎక్కిలొక, అన్నెక్ పక్కయ్ ఎక్కిలొక తా, దస్సి దొగుల
జమాన్లుచి నెడిమి జో నిజయి అస్సె. పేతురుచ
అత్తిలె గొల్సుల్ బందయ్ తిల. పడ్తొ జేల్ చి కెవ్డితె
దొగుల జమాన్లు రకితె అస్తి.
7 జలె, పేతురు దస్సి జేలితె తతికయ్, ప్రబుచొ
దూత ఎక్కిలొ జాఁ కెర, జోచి పాసి టీవొ జలన్, చి
జా ఒండి గదితె వెల్లి ఉజిడి లగిలి. తెదొడి పేతురుక
పక్కయ్ పెట, ఉట్టవ, “బేగి ఉట్టు” మెన సంగిలన్.
బేగి, జోచ అత్తిచ గొల్సుల్ కుస్డ గెల.
8 పడ్తొ, “తెయార్ జా జోడ్లు గలన” మెన దూత
సంగిలన్. జో సంగిలి రితి పేతురు కెర్లన్, చి “తుచి
డుప్పటి పంగుర్‌చి అంచి పట్టి జె” మెన దూత
సంగితికయ్, సంగిల్ రితి పేతురు కెర్లన్.

* **11:27 11:27** యేసుప్రబు దేముడు అబ్బొన్‌చి ఉజెతొ పక్క వెన జోవయింతెన్ ఏలుప కెర్తయ్; ఎబ్రీయుల్ 1:13. జాచి రిసొ ‘ప్రబుచ కబుర్లు’ మెలె, అబ్బొన్‌చ యేసుచ కి జవుల. † **11:27 11:27** ‘ప్రబుచ కబుర్లు సంగితస’ మెలె, జోచి ఆత్మ జోవయించి చోండి పుట్టయ్‌లె, జోచ కబుర్లు జేఁవ్ సంగుల. ‡ **11:29 11:29** బారికుల్ 9:1చి ఎట్టొచి కోడు దెక. * **12:1 12:1** హేరోదు రానొ రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్‌చి తెడి ఏలుప కెర్తె తిలన్.

9 దూతచి పట్టి ఇండ బార్ జా గెలన్, గని దూతచి
అత్తి జర్గు జలిన్‌క 'నిజుమి జర్గు జతయ్' మెన నేనె.
'ఈంజ సివ్న దెకితసి' మెన జో ఉచర్తయ్.
10 జలె, రకితొసొ ఎక్కిలొక ఒత్తల్‌తొ జీన,
అన్నెక్లొక ఒత్తల్‌తొ కి జీన, పట్నుమ్‌తె ఉత్తిర్తి
గుమ్ముమ్‌చి ఇనుముచి టట్టతె పాఁవ అయ్‌లె, కిచ్చొ
జర్గు జలి మెలె, జాచి ఇస్టుమ్‌క జా ఇనుము టట్ట
ఉగ్డి జలి, చి పేతురు దూతతెన్ బార్ జా ఏక్ వీది
జీన్లె, బేగి దూత జోక ములిలన్.
11 'సివ్న నెంజె, నిజుమి జర్గు జలి' మెన పేతురు
అప్పె పూర్తి అర్దుమ్ కెరన్లన్, చి "హేరోదు జేలి కెర్లిసి
తెంతొ, గోన జల యూదుల్ ఉచర్లిసి ఎత్కి తెంతొ,
ఆఁవ్ విడ్డల్ జతి రిసొ ప్రబు జోచొ దూతక తెర్రయ్‌లొ
మెన, అప్పె కచితుమ్ జాని" మెన చెంగిల్ ఉచర.
12 ఉచర, వట్టె గెచ్చు, మార్కు మెన అన్నెక్ నావ్
తిలొ యోహాను మెలొసొచి అయ్యన్ మరియచి గెరి
పాఁవిలన్. ఒత్త ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ బెర, జోచి రిసొ
ప్రార్దన కెర్తె అస్తి.
13 గుమ్ముమ్‌చి కెవ్డితె జో పెట అవాడ్ కెర్లె, రొదే
మెలి తేర్‌బోద దాక్ నాడి కెవ్డి ఉగుడుక అయ్‌లి.
14 పేతురుచి అవాడ్ సూన, జాచి ఒగ్గర్ సర్ద
సంతోసుమ్‌క ఉగుడుక పఁవ్స కెర, గెరి నిగ గెచ్చు,
పేతురు కెవ్డి పాసి టీఁవిలిసి మెన సంగిలి.
15 "తుయి వెర్రి జా అస్సిన్" మెన, ఎత్కిజిన్ జాక
సంగిల. గని, "నాయ్, నిజుమి, జో జాఁ అస్సె"
మెన, జా దయిరిమ్ తెన్ సంగితికయ్, "జోచొ
†దూత కిచ్చొగె జా తయెదె" మెల.
16 గని పేతురు కెవ్డిక పెట అవాడ్ కెర్తుక ములె
నాయ్, చి సూన, ఉగుడ, జోక దెక ఆచారిమ్ జల.
17 జో, జలె, 'తుక్లె తా' మెల సయ్‌గ కెర, జో
జేలితె తిలె, జేల్‌తె తెంతొ ప్రబు విడ్డల్ కెర్లిసి ఎత్కి
కీసి జర్గు జలి గే పూర్తి సంగ కెర, "యేసుచొ బావొసి
జలొ యాకోబుక చి బావుడ్లు జల నంపజలస ఎత్కిక
ఈంజ ఎత్కి తుమ్ సూనవ" మెన సంగ, పేతురు
వేరతె ఉట్ట గెలన్.

అదికారుల్ పేతురుక నే డీసిలి రిసొ జర్గు జలిసి

18 పెందలె, పేతురుక 'విడ్డల్ జాఁ అస్సె' మెన
జాన్‌తికయ్, జమాన్లు బమ్మ జా ఒగ్గర్ అల్లర్ జల.
19 "పేతురుక జేల్‌తె తెంతొ భార్ కెర ఆన్‌తు"
మెన హేరోదు ఆడ్ర దిలన్, గని 'డీసె నాయ్' మెన
సూన, రకితసక పరిచ్చు కెర, జోవయింక మొర్తి
సిచ్చు దా, జా యూదయ ప్రదేసిమ్‌చి యెరూసలేమ్
పట్నుమ్ ముల దా సముద్రుమ్ పక్కచి జా
ప్రదేసిమ్‌చి కైసరియ పట్నుమ్‌తె గెచ్చు, ఒత్త తెంతొ
ఏలుప కెర్తె తిలొ.
20 ఉత్తర పక్కచ తూరు పట్నుమ్‌చ, సీదోను
పట్నుమ్‌చచి రిసొ హేరోదు ఒగ్గర్ పెట్టపెట్టి జలొ.
జాకయ్ జేఁవ్ పట్నుమ్‌చ ఒగ్గర్‌జిన్ బెద జా,
హేరోదుచి మేడతె జాఁ కెర, రానొసొ గేర్‌క దెకితొ
మంత్రి జలొ బ్లాస్తు మెలొసొ తెన్ సినేతుమ్
కెరన, 'రానొ అమ్‌క సేంతుమ్ దెకుస్' మెన
జోవయించి అత్తి సంగ తెర్రయ్‌ల. జోవయించి
పేనికే ప్రాంతుమ్‌తె కరువు తతికయ్, జో రానొ
ఏలుప కెర్తి గలిలయ ప్రాంతుమ్‌తెచ దాన్ జేఁవ్ కా
కా జితతి. జేఁవ్ జా కంక జో రానొ నే ఒప్పిలెగిన,
చూఁక మొర్తుల.
21 జాకయ్, జో సంగిలి ఏక్ దీసి, హేరోదు, రానొ
జలి గుర్తు దెకయ్‌త జోవయించ చెంగిల పాలల్
ఎత్కి గలన, సింగాసనుమ్‌తె వెస, జోవయింక
జొయ్యి గవురుమ్ ఆనన్‌తి రితి, బెర తిల జేఁవ్
మాన్సుల్‌క తెలివి తెన్ బోదన కెర్లన్.
22 దస్సి జతికయ్, ప్రెజల్, "ఇన్నెక మాన్సు
మెలమ్, గని మాన్సు నెంజె. ఈంజొ లట్టబ్లె,
దేముడు లట్టబ్లి రితి జతయ్!" మెన కేకుల్ గల
పులయ్‌ల.
23 'దేముడు' మెన పులయ్‌లె, జో 'నెంజి'
మెనె నాయ్, 'జొయ్యి దేముడు' మెన దేముడుక
గవురుమ్ కెరె నాయ్, చి బేగి, దేముడుదూత
ఎక్కిలొచి అత్తి జోక మొర్తి సిచ్చు దిలన్, చి జో జితె
తస్తె, కిఁవ్వొ జోచి ఆఁగ్ కాఁ గెల, చి మొర గెలన్.
24 గని ప్రబుచ సిస్సుల్ జోచి సుబుమ్ కబుర్
బోదన కెర్తె తిల, చి అన్నె ఒగ్గర్‌జిన్ ప్రబుక నంపజా
మార్సుప జల.
25 హేరోదు రానొ మొర గెచ్చు సగుమ్ దీసల్
గెలి పడ్తొ, క్లౌవుదియ రానొ ఏలుప కెర్తె తిల
పొదులె, బర్నబా సావులు యెరూసలేమ్‌తె గెచ్చు,
'కరువుక అల్లర్ జల మాన్సుల్‌క దెంక' మెన,
అంతియొకయతెచ నంపజలొస ఉక్కిలి డబ్బుల్
న దా జోవయించి కామ్ కేడవ కెర, బర్నబాచొ
సల్లొసి జలొ మార్కు మెలొ యోహానుక దెరన,
యెరూసలేమ్ తెంతొ ఉట్ట అయ్‌ల.

13

ప్రబు బర్నబాక చి సావుల్‌క తెర్రయ్‌లిసి

1 అంతియొకయతెచ సంగుమ్‌తె ప్రబుచ
కబుర్లు సంగితస సగుమ్‌జిన్‌చి, ప్రబుచి రిసొ
బోదన కెర్తస సగుమ్‌జిన్ తిల. జోవయింతె,
బర్నబా, పడ్తొ 'నీడొన్లొ' మెలొ సుమెయోను,

† **12:15 12:15** యూదుల్ తెన్ సగుమ్‌జిన్ కిచ్చొ ఉచర్ల మెలె, ఎత్కి మాన్సుక పరలోకుమ్‌తె ఏక్ దూత తయెదె.

పడ్తొ కురేనియు పట్నుమ్‌చొ లూకియ, చెత్తర్ ప్రాంతుమ్‌లు ఏలుప కెర్తొ హేరోదు మెలొ రానొచి జతతె వడ్డిలొ మనయేను, పడ్తొ సావులు.

2 ఏక్ దీసి జేఁవ్ ఎక్కిజిన్ ఎక్కితె తా చువ్వె తా ప్రబుక ప్రార్ధన కెర్తె తతికయ్, జోవయింక దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇసి సంగిలన్, " 'అంచి ఏక్ వెల్లి కామ్ కెర్తు' మెన, బర్నబాక చి సావుల్‌క ఆఁవ్ నిసాన అస్సి. జా కామ్‌చి రిసొ అంచి అత్తి ఇన్నెక తుమ్ సొర్ప కెర దెతి గుర్తు కెర" మెన సంగిలన్, చి

3 అన్నె చువ్వె తా ప్రార్ధన కెర జేఁవ్ దొగులక బోడి చడ తెర్రవ దిల.

4 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దస్సి తెర్రయ్‌తికయ్, బర్నబా చి సావులు, సముద్రుమ్‌చి ఒడ్డుతెచి సెలూకయ పట్నుమ్‌తె ఉట్ట గెచ్చ, ఓడతె వెగ, సముద్రుమ్ జీన, సయ్‌ప్రస్ కుప్ర దేసిమి ఉట్ట అయ్‌ల.

5 తొలితొ జా దేసిమ్‌చి సలమీ పట్నుమ్‌తె గెచ్చ, యూదుల్‌చ సబ గెరలె *యేసుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ, సాచి సంగిల. మార్కు మెలొ యోహాను జోవయింతెన్ తోడ్కు అయ్‌లొ.

6 ఒత్త తెంతొ జా సయ్‌ప్రస్ దేసిమ్‌చి ఒత్తల్‌తొ పక్కచి పాపు మెలి వెల్లి పట్నుమ్‌తె గెలె, దీసరి జా గార్‌డేల్ మాయల్ కెర్తొ ఎక్కిలొ అస్సె. 'యేసుచొ పుత్తుసి' మెలి అర్దుమ్ తెన్, 'బర్‌యేసు' మెలి నావ్ జో తియన అస్సె. జో యూదుడు జెర్మిలొసొ, గని ఆరిక, 'దేముడుచి కబుర్ ఈంజ' మెన, సయ్‌తాన్ సికడ్లి కోడు జో సంగెదె.

7 జా దేసిమి ఏలుప కెర్తొ అదికారితె తయెదె. జో అదికారిచి నావ్ కిచ్చొ మెలె, 'సెర్గి పవులు'. జో తెలివి మాన్సు జయెదె. జో కిచ్చొ కెర్లొ మెలె, దేముడు దిలి †సుబుమ్ కబుర్ సూనుక ఇస్టుమ్ జా, బర్నబాక చి సావుల్‌క బుకార్లన్.

8 జలె, ఎలుమ మెన నావ్ తియన్లొ దీసరిక సంగుల. జా నావ్‌చి అర్దుమ్, దీసరి. జో అప్పె, 'అదికారి క్రీస్తుక నంపజా మార్సుప జవున్ నాయ్' మెన, సావుల్‌క చి బర్నబాక అడ్డు కెరుక గెలొ.

9 రోమ దేసిమ్‌చి బాస తెన్ 'పవులు' మెన అన్నెక్ నావ్ తిలొ జో సావులు, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తి జోవయించి పెట్టి బెర్తికయ్, జో ఎలుమక చెంగిల్ దెక,

10 "సయ్‌తాన్‌చొ పుత్తుసి జస్తె, తుయి. తుచి పెట్టి మాయబుద్ది, ఒగ్గర్ గార్‌చి, పాపుమ్ తెన్ అస్సిన్. సత్తిమ్ ఎత్కిక విరోదుమ్ జస్తె, తుయి, సోగ తిల ప్రబుచ వట్టొ వంకడ కెర్తొ మాయల్ కెఁయఁక ములితె?

11 ఈందె, ప్రబు తుక అప్పె సిచ్చ దెతయ్. తుయి గుడ్డి జా అప్పెచి మట్టుక పొద్దుక కి దెకిన్ నాయ్" పవులు సంగిలన్. సంగిల్ బేగి, జో మాన్సుక అంకివొతె గాందు డంకిలి రితి జా, పూర్తి గుడ్డి జలొ, చి జోక ఎత్కి అందర్ జలి. ఒత్త తెంతొ, అంక ఆతు దెర కో జలెకు అంక వాటు దెకయ్‌తు ఎక్కిలొ ఇండుక నెత్ర కెర బతిమాల్ప జా ఏడ్తె తిలన్.

12 అదికారి, మాత్రుమ్, జర్గు జలిసి దెక కెర, ప్రబుచి చి సెక్తిచి రిసొ జలె ఆచారిమ్ జా ప్రబుక నంపజలన్.

పవులు పిసిదియ ప్రాంతుమ్‌చి అంతియొకయతె బోదన కెర్లిసి

13 తెదొడి పవులు, జోవయింతెన్ తిలస, పాపు పట్నుమ్ ముల దా, ఓడతె వెగ సముద్రుమ్ జీన, అన్నె ఇండ గెచ్చ, పంపూలియా ప్రదేసిమ్‌చి పెర్గే పట్నుమ్‌తె అయ్‌ల. జేఁవ్ ఒత్త తిలి పొది, మార్కు మెలొ యోహాను జోవయింక ముల దా, యెరూసలేమ్‌తె అన్నె ఉట్ట గెలన్.

14 పావులీంసి, మాత్రుమ్, ఇండ గెచ్చ పెర్గేక జీన, గలతీయ ప్రదేసిమ్‌చి పిసిదియ ప్రాంతుమ్‌చి అంతియొకయ మెలి పట్నుమ్‌తె పాఁవిల. బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి, యూదుల్‌చి సబగేరి పెస, వెసిల.

15 ‡మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల ఆగ్నల్ జలెకు, పూర్గుల్‌చి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లుచి ఏక్ వాట కో గే వెల్లొ మాన్సు నదు కెర్తికయ్, "ఓ బావుడ్లు, ప్రెజల్‌క కిచ్చొ బోదన సంగితె గే సంగ" మెన పావులీంసిక జా సబగేర్‌చ అదికారుల్ పుర్రె బుకార్ల.

16 జాకయ్, పవులు ఉట్ట, ప్రెజల్‌క 'సూన్‌తు' మెలి గుర్తుక ఆతు తెన్ సయ్‌న కెర, "ఓ ఇస్రాయేలులు మెల అమ్‌చ యూదుల్, పడ్తొ అమ్‌చొ దేముడుక బిత తుమ్ యూదుల్ నెంజిలస, సూన.

17 ఇస్రాయేలులు మెల అమ్‌చ పూర్గుల్‌క 'అంచయి మాన్సుల్ జతు' మెన పరలోకుమ్ తిలొ అమ్‌చొ దేముడు §నిసాన్లన్. సగుమ్ దీసల్ గెతికయ్, జేఁవ్ *ఐగుప్తు దేసిమి ఉట్ట గెచ్చ ఒత్త అల్లర్ తెన్ తతికయ్, జోవయింక చెంగిల్ దెక, జో

* **13:5 13:5** మెలె, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్'. † **13:7 13:7** యేసుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్. ‡ **13:15 13:15** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకపుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె. § **13:17 13:17** ఆదికాండుమ్ 12 అద్యయిమ్ తెంతొ. * **13:17 13:17** ఆదికాండుమ్ 46 అద్యయిమ్.

ప్రబు, జోవయించి సెక్తిక, జోవయింక ఒత్త తెంతొ †విడ్డల్ కెర బార్ కెర్లన్.

18 జేఁవ్ ‡దొన్ని విసొ వెర్సులు బయిలు దేసిమి
బుల్తె తిలి పొది, జోవయించ సిడ్డు ఓర్సుప జా,
జోవయింక నిదానుమ్ దెకితె తిలన్.
19 ఒత్త తెంతొ, §కనాను దేసిమ్‌తె సత్తు జాతివొచ
మాన్సుల్‌క యుద్దుమ్‌తె అమ్చ పూర్గుమ్చ జీన్‌తి
రితి జో జర్గు కెర, 'ఈంజ దేసిమి ఈంజేఁవ్ జితు,
ఇన్నెచి సొంత టాన్ జవున్' మెన జోవయింక దొర్కు
కెర్లన్.
20 "పడ్తొ, రమారమి చెత్తర్ పుంజొ యాబయ్
వెర్సుల్ గెతికయ్, జోవయించ కబుర్లు సంగితొ
సమూయేలు మెలొ పూర్గుమ్‌చొచి కాలుమ్ ఎద,
'ఇన్నెక ఏలుప కెర్తు' మెన, నాయిమ్ వాట్ దెకయ్‌త
ఎక్కిలొచి పడ్తొ అన్నెక్లొ *తీర్పు కెర్తస రితసక జో
దేముడు అదికారుమ్ దిలన్.
21 "పడ్తొ, †'అమ్‌క రానొ కావలె' మెన అమ్చ
పూర్గుమ్చ బతిమాల్ప జా సంగితికయ్, రానొక జో
ప్రబు టీఁవడ్లన్. కొన్సొ తొలితొ జోవయింక రానొ
జలొ గే తుమ్ జాన్సు. బెన్యామీను చి వంసుమ్‌చొ
కీషు మెలొసొచొ సావులు మెలొ పుత్తుసి అమ్‌చొ
తొలితొచొ రానొ జలొ. జో దొన్ని విసొ వెర్సుల్ ఏలుప
కెర్లన్.
22 "పడ్తొ సావుల్‌క దూర్ కెర కెర, 'రానొ జవున్'
మెన ‡దావీదుక నిసాన జో ప్రబు అదికారుమ్ దిలన్.
జో దావీదుచి రిసొ ఇసి సంగిలన్ 'యెస్సయిచొ
పుత్తున్ దావీదుక ఆఁవ్ నిసాన అస్సి. జోచి రిసొ
అంక సర్ద, అంచి పెట్టిచి ఇస్టుమ్ రితి జో నిదానుమ్
కెరెదె.'
23 " 'అమ్చ ఇస్రాయేలులుతె జెర్మ పాపుమ్
గెచ్చయ్‌తొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జవున్' మెన
పూర్గుమ్ తెంతొ ప్రమానుమ్ సంగిల్ రితి జర్గు కెర,
జో అమ్చొ దేముడు ఈంజొ దావీదుచి సెకుమ్‌తె
యేసుకయ్ జెర్మవ టీఁవడ అస్సె.
24 జో నే బార్ జతె అగ్గె, అమ్చి ఒండి ఇస్రాయేలు
ప్రెజల్‌క, 'తుమ్ కెర్ల పాపల్‌క పెట్టి పూర్తి దుకుమ్ జా
బుద్ది జా, జా గుర్తుక బాప్తిసుమ్ నఙన' మెన బోదన
కెర యోహాను బుల్తె తిలన్.
25 యోహాను జోచి కామ్ కెర క్తేడయ్‌తె తిల
పొదులె, జోక 'ఈంజొయి ఏక్ వేల అమ్‌చొ దేముడు
పూర్గుమ్ సంగ తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జయెదె'
మెన సగుమ్‌జిన్ మాన్సుల్ ఉచర్తికయ్, అంక కో
మెన ఉచర్తను? దొర్కు జలొ జో రచ్చించుప కెర్తొసొ
ఆఁవ్ నెంజి. గని అంచి పడ్తొ ఎక్కిలొ జెయెదె.
జో గలన్ల జోడ్లుచ వాలివొ యిప కడుక కి అంక
విలువ నాయ్, మెన యేసుచి రిసొ §యోహాను
సాచి సంగిలన్" మెన పవులు సంగిలన్.
26 పడ్తొ పవులు అన్నె ఇసి సంగిలన్, "ఓ
అమ్‌చొ పూర్గుమ్‌చొ అబ్రాహామ్‌చి సెకుమ్‌చ అమ్‌చ
బావుడ్లు, అమ్‌చొ దేముడుక బిత తుమ్ అన్నె
మాన్సుల్, ఈంజ రచ్చనచి రిసొ 'దొర్కు జలి' మెన
జో అమ్‌క కబుర్ తెర్రవ అస్సె.
27 యేసుక 'దేముడు తెర్రయ్‌లొ రచ్చించుప
కెర్తొసొ జొయ్యి' మెన యెరూసలేమ్‌తెచ యూదుల్,
జోవయించ అదికారుల్ తెన్ చినితి నాయ్.
జోవయించి రిసొ పూర్గుమ్ దేముడు సంగ రెడ్డయ్‌ల
కొడొ అమ్చ యూదుల్ ఎత్కి సెలవ్ కడన్లి దీసి
సదు కెర్తతి, గని అర్దుమ్ నే కెరన, 'జోక మొర్తి సిచ్చ
దెమ' మెన తీర్పు కెర, జా దేముడుచ కొడొతె రెగిడ్లిసి
నెరవెర్సుప కెర్ల.
28 మొర్తి సిచ్చ జతి కేన్ తప్పు జో నే కెర తిలె
కి, జోవయింక జేఁవ్ పాపుమ్ వయడుక నెతిర్లె కి,
'మొర్సు' మెన *పిలాతు అదికారిక బలవంతుమ్
కెర, మొరవ.
29 జోచి రిసొ పూర్గుమ్ రెగిడ్లిసి ఎత్కి జేఁవ్
నెరవెర్సుప కెర, సిలువ తెంతొ జోచి పీనుమ్ ఉత్రవ
కెర, మెన్నె ఎంగ్డవ దిల.
30 జేఁవ్ దస్సి మార్లె కి, అమ్‌చొ దేముడు జోక
అన్నె జియడ్లొ.
31 జలె, యేసు నే మొర్తె అగ్గె, గలిలయ
ప్రాంతుమ్ తెంతొ యెరూసలేమ్ ఎద జోచ సిస్సుల్
జో తెన్ బెద జా తిల. జో †జీవ్ జా ఉట్ట, ఒగ్గర్ దీసల్
జోక డీస్తె తిలొ. జాకయ్ జేఁవ్ సిస్సుల్ జోచి రిసొ
ప్రెజల్ ఎత్కిక సూనయ్‌త సాచుల్ జా అస్తి.
32 ఆము కి, 'దేముడు అమ్చ పూర్గుల్‌క
ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జెయిమ్ జా అస్సె', సుబుమ్
కబుర్ సూనయ్‌తి రిసొ ఇత్తల్ జాఁ అస్సుమ్.
33 జో ప్రబు పూర్గుమ్ ప్రమానుమ్ సంగిలిసి
అమ్చ పూర్గుల్చ బోదల్ జల ఆమ్ యూదుల్‌క
వరుమ్ దెతి రితి జో కీసి జర్గు కెర అస్సె మెలె,
యేసుక అన్నె జియడ అస్సె. దొన్ని కీర్తనుమ్‌తె
అమ్‌చొ జో ప్రబు కిచ్చొ మెన యేసుచి రిసొ
రెడ్డయ్‌లొ, 'తూయి అంచొ పుత్తు, తుకయ్ ఆజి

† **13:17 13:17** నిర్గమకాండుమ్ 1 అద్యయిమ్ తెంతొ. ‡ **13:18 13:18** నిర్గమకాండుమ్, లేవీయకాండుమ్, సంక్యాకాండుము, ద్వితీయొపదేశ కాండుము. § **13:19 13:19** యెహోసువ. * **13:20 13:20** న్యాయాదిపతులు. † **13:21 13:21** సమూయేలు మొదొల్ పుస్తకుమ్ 8, 9 అద్యయల్ తెంతొ. ‡ **13:22 13:22** సమూయేలు మొదొల్ పుస్తకుమ్ 16 అద్యయిమ్ తెంతొ. § **13:25 13:25** మత్తయి 3 అద్యయిమ్. * **13:28 13:28** మత్తయి 27 అద్యయిమ్. † **13:31 13:31** మత్తయి 28, లూకా 24, యోహాను 20, 21 అద్యయల్.

పాయిలయ్.', మెన రెగ్డయ్లన్.
34 'క్రీస్తుక మారుల, గని మొర్నుతె తయె నాయ్.
జియడిందె. మొర్నుతె అన్నె గెచ్చె నాయ్' మెలి
అర్దుమ్ తెన్ జో అన్నె కిచ్చొ సంగ రెగ్డయ్లన్ మెలె,
దావీద్క అఁవ్ సజిలి రితి, తుక కచితుమ్ జేఁవ్ సుద్ది
తిలి వరల్ దెయిందె" మెన్న సంగిలన్.
35 జాకయ్, అన్నెక్ కీర్తనుమ్తె రెగిడ్లి రితి,
పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలొ ఆఁవ్ పుత్తుచి మొర్నుతె
తతి రితి అంచి ఆఁగు కువుక తుయి ఒప్పిసి నాయ్,
మెన దావీదు రెగిడ్లన్.
36 "దావీదు, జలె, జోచి కాలుమ్ దేముడు జోక
దిలి కామ్ కెర కేడవ మొర్తికయ్, జోచ పూర్గుల్క
రోవిలి రితి జోక కి రోవిల, చి మొర్నుతె తాఁ గెలన్.
37 గని, దేముడు అన్నె జియడ్లొసొ, జలె, ఎద్గరె
నే కువితె, మొర్నుతె తత్తి రితి గెచ్చె నాయ్.
38 "జాకయ్, బావుడ్లు, తుమ్క కిచ్చొ మెన ఆఁవ్
కచితుమ్ సూనయ్తసి మెలె, పాపుమ్ చెమించుప
కెర్తి రచ్చన కత్తెయ్ దొర్కు జతయ్ మెలె, మాన్సు
జలొ యేసుతెయి.
39 అగ్గె తెంతొ అప్పె ఎద, 'అమ్చి పాపుమ్
గెన్సు' మెన, మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి
దేముడుచ ఆగ్నల్ రితి కెర, జో సికడ్ల ఆగ్నల్ బియఁ
అమ్చ యూదుల్ కెర్తి రితి తుమ్ కెర్తసు. గని
కెద్ది కెర్లె కి, పాపుమ్ గెచ్చె నాయ్, గని యేసుక కో
పూర్తి నంపజా తత్తతి గే, పాపుమ్ తెంతొ విడ్డల్ జతి
వరుమ్ జోవయింకయి దొర్కు జా అన్సె.
40 జాకయ్, తుమ్ జాగర్త తా, నెంజిలె, పూర్గుల్చి
అత్తి అమ్చొ దేముడు సంగిలి కబుర్ తిలిసి తుమ్క
లయెదె.
41 ఆదె, తుమ్ నంప నెంజ ఆస్తస తా, తుమ్ దెక
బమ్మ జా తుమ్చి పాపుమ్ తెన్ని మొర.
తుమ్చి కాలుమ్క ఏక్ వెల్లి కామ్ అఁవ్
జర్గు కెరిందె. కెర్లె కి, సాచుల్ తుమ్క జా
సంగతి సూనయ్లె కి, తుమ్ కెఁయఁక కి
నంప కెర్సు నాయ్, మెన రెగిడ్లిసి" మెన
పవులు బోదన కెర కేడయ్లన్.
42 పవులుచి బర్నబా ఒత్త తెంతొ బార్ జతె
తతికయ్, అన్నెక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి అమ్క ఇసి
బోదన సంగ మెన ప్రెజల్ బతిమాల్ప జా సంగిల.
43 జా సబ కుట్టితికయ్, ఒగ్గర్జిన్ యూదుల్,
పడ్తొ దేముడుక నంపజా మార్సుప కెరన నిదానుమ్
తిల జోవయించ అన్నె బక్తుల్ కి, పవులుచి
బర్నబాచి పట్టి గెల. జేఁవ్ దొగుల జలె, దేముడు
కెర్లి దయచి తెడి తా, మెన బతిమాల్ప జా బోదన
కెర్ల.
44 అన్నెక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి అయ్లి, జలె,
‡యేసుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ పావులీంసిచి
అత్తి సూనుక మెన, ఒండి పట్నుమ్చ సబతె బెర
అయ్ల.
45 జలె ఒత్త బెర అయ్ల జనాబ్క దెక,
యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఒగ్గర్ కోపుమ్ తెన్
గోస జా, పవులు సంగిలిన్ ఎత్కిక 'అబద్దుమ్' మెన
వేర సంగ, జోక దూసుప కెర్ల.
46 తెదొడి పవులు బర్నబా తెన్ దయిరిమ్ తెన్
ఇసి సంగిలన్, "దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్
తుమ్ యూదుల్కయ్ తొల్లితొ సూనవుక తిలి, గని
'సత్తిమ్' మెన తుమ్ ఒప్పనుక నెన కెర వెంట గెలి
రితి కెర్ల 'దేముడుచి రాజిమ్తె బెద పరలోకుమ్తె
గెతి జీవ్ దెతి వర్తుమ్ ఆమ్ నజ్జనుక విలువ నాయ్'
మెలి రితి తుమ్ పిట్టవన్తిన్క రుజ్జు జతయ్,
చి రిసొ యూద్దుల్ నెంజిలసక సుబుమ్ కబుర్
సూనవుక దెర్తసుమ్.
47 ప్రబు అమ్క కిచ్చొ మెన ఆడ్ర దా అన్సె మెలె,

ఒండి లోకుమ్చక 'రచ్చించుప జతు' మెన,
అమ్చి ఉజిడి దెకయ్తి రితి జతి రితి,
యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్క సుబుమ్
కబుర్ సూనయ్తి రిసొ తుమ్క తెద్రవ
అన్సి, మెన ప్రబు సంగ అన్సె".

48 యూదుల్ నెంజిలస, జలె, ఈంజ కోడు
సూన, సర్ద జా, దేముడు దిలి జా సుబుమ్ కబుర్క
గవురుమ్ కెర్ల, చి 'పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదుత్'
మెన జోవయింతె కక్క ప్రబు నిసాన తిలొ గే, జేఁవ్వి
నంపజల.
49 జా ఒండి ప్రాంతుమ్తె కి ప్రబుచి సుబుమ్
కబుర్ సూనయ్ జలి.

50 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్, పట్నుమ్చ
వెల్లెల తెర్బోదల్తె మున్సుబోదల్తె గెచ్చ సికడ,
జోవయించి అత్తి పవులుక చి బర్నబాక అల్లర్ కెర,
జా పిసిదియ ప్రాంతుమ్ తెంతొ ఉదడ గెల.
51 జేఁవ్ దొగుల, 'ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్
సూనుక, జేఁవ్ యూదుల్ అవ్కాసుమ్ పిట్టవన
అస్తి' మెలి గుర్తుక, జేఁవ్చ చట్టొతెచి దూడి పంప్డ
గెల కెర, ఒత్త తెంతొ తూర్పు పక్క తిలి ఈకొనియ
పట్నుమ్తె ఉట్ట గెల.
52 జా అంతియొకయ పట్నుమ్తెచ ప్రబుక
నంపజా జోవయించ సిస్సుల్ జలస మాలజ్ జతి
నాయ్. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి
బెర తతికయ్, సర్దసంతోసుమ్ జా, నిదానుమ్తె
తిల.

‡ **13:44 13:44** మెలె, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్'.

14

పవులు బర్నబా ఈకొనియతె బోదన కెర్లిసి

1 ఈకొనియతె పవులు బర్నబా తా కెర, జా అన్నెక్
పట్నుమ్‌తె కెర్లి రితి, యూదుల్‌చి సబగేరి పెస,
బోదన కెర్ల. ప్రబుచి ఆత్మనెక్తి తెన్ బోదన కెర్తికయ్,
ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్, యూదుల్ కి, గ్రీసు దేసిమ్‌చ కి,
నంపజల.
2 గని నంప నే కెర్ల యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్,
నంపజల బావుడ్లుచి రిసొ యూదుల్ నెంజిలసక
గోస సికడ అల్లర్ కెరయ్‌ల.
3 దస్సు అల్లర్ తిలె కి, దయిరిమ్ తెన్ ప్రబుచి
సుబుమ్ కబుర్ సూనవ, పావులీంసి ఒగ్గర్ దీసల్
ఒత్త తా గెల, ప్రబు జేఁవ్‌చి అత్తి వెల్లెల అద్భుతుమ్
కమొ కెర, జోచి దయచి రచ్చనచి రిసొ సుబుమ్
కబుర్‌క 'సత్తిమ్' మెలి గుర్తుక రుజ్జుల్ దెకయ్‌లన్.
4 గని జా ఈకొనియ పట్నుమ్‌చ మాన్సుల్ దొన్ని
జట్లు జల. జోవయింతె సగుమ్‌జిన్ యూదుల్‌చ
వెల్లొ మాన్సుల్‌చి పచ్చెన జల, సగుమ్‌జిన్
పవులుచి బర్నబాచి పచ్చెన జల.
5 యూదుల్ నెంజిలస సగుమ్‌జిన్, యూదుల్
జలస సగుమ్‌జిన్, జోవయించ వెల్లెల మాన్సుల్ కి,
'జోవయింక దెర, పత్రల్ గల మారుమ' మెన కుట్ర
ఉచర్ల.
6 గని దస్సి కుట్ర ఉచర అస్తి మెన జేఁవ్ దొగుల
జాన్లి పొదిక, బే బేగి ఉట్ట గెచ్చ లుకయొనియ
ప్రాంతుమ్‌చి లుస్త్ర, పడ్తొ దెర్చే మెంత పట్నలె, చి
సుట్టునంతచ గఁవ్వివెలె గెచ్చ,
7 ఒత్తయ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తె తిల.

లుస్త్రతె ఎక్కిలొక చెంగిల్ కెర్లిసి

8 జలె, పవులు లుస్త్రతె ఏక్ సుట్టు బోదన కెర్తె
తతికయ్, చట్టొ కదుల్ కెరుక నెతిర్లొ మాన్సు ఎక్కిలొ
వెస తిలొ. జెర్మిల్ తెంతొ సొట్టొ జా అస్సె. చట్టొ లంబ
అస్తి.
9 పవులు బోదన కెర్లిసి జో సూన్‌తె తతికయ్,
పవులు జోక చెంగిల్ దెక, 'చెంగిల్ జతి నముకుమ్
జోక అస్సె' మెన చిన కెర,
10 అవాడ్ కెరన, "తుయి ఉట్ట సోగ జా టీఁవొజ"
మెన సంగితికయ్, చట్కున ఉట్ట ఇండుక దెర్లొ.
11 పవులుచి అత్తి కెర్లిసి జనాబ్ దెక కెర, జా
లుకయొనియ ప్రాంతుమ్‌చి బాస తెన్, "దేముడ్లు
మాన్సుల్‌చి రితి జా అమ్‌తె ఉత్ర జా అస్తి" మెన
కేకుల్ గల.
12 బర్నబాక "ద్యుపతి జయెదె" మెన సంగిల,
అన్నె జేఁవ్ దొగులతె పవులు ఒగ్గర్ సంగితయ్‌చి
రిసొ, జోక "హెర్మే జయెదె" మెన సంగిల.
13 ద్యుపతి, జలె, పట్నుమ్‌చి పుర్రెతొ గుడి
తయెదె. జో పూజరి, జలె, పొతుల్‌క ఉదడ ఆన,
పుల్లొ బంతివొ దెరన, పట్నుమ్‌చి గుమ్మమె జా కెర,
ప్రెజల్ తెన్ జేఁవ్ దొగులక బలి దెంక ఉచర్ల.
14 దస్సి ఉచర అస్తి మెన ప్రబుచ బారికుల్ జల
బర్నబా చి పవులు సూన కెర, దుకుమ్‌క సొక్కల్
చిరన, జనాబ్ తిలిస్‌తె నిగ జా,
15 "తుమ్ మాన్సుల్ కిచ్చొక ఇసి జతసు? ఆమ్ కి
తుమ్‌చ రితయ్ మాన్సుల్. తుమ్‌క 'ఇస వెర్రి కమొ
ముల పరలోకుమ్ బూలోకుమ్ సముద్రుమ్, జాతె
తిలిసి ఎత్కి జెర్మయిలొ, జీవ్ తిలొ దేముడుకయ్
నంపజా చెంగిల్ జతు' మెనయ్, సుబుమ్ కబుర్
సూనవుక అయ్‌లమ్" మెన పవులుచి బర్నబా కేక్
గల.
16 "అగ్గెచ ఉగుమ్‌తె తిల మాన్సుల్ ఇస్టుమ్
అయ్‌ల రితి కెర జింక జో పరలోకుమ్‌చొ ప్రబు సెలవ్
దా తిలె కి,
17 జోచి అదికారుమ్‌చ, జోచి ప్రేమచ గుర్తులు
దెకవుక జో ముల్‌లె నాయ్. మెలె, చెంగిల కమొ
కెర్తె తిలన్, కెర్తె తత్తయ్. కీసచ మెలె, తుమ్‌క
'సరిపుచుప జతి అన్నిమ్ దొర్కు జవున్, తుమ్‌క
పెట్టితె సర్ద తెన్ జితు కతు' మెన, ఆగాసుమ్ తెంతొ
పాని పెటవ, బుఁయిచి పలితుమ్ దెరయ్‌తయ్"
మెన సికడ్ల.
18 గని ఇసి బోదన కెర్లె కి, జేఁవ్ మాన్సుల్ బలి
దెంక ఉచర్తిసి కస్టనె పిట్టయ్‌ల.

ప్రెజల్ పవులుక పత్రల్ గల మార్‌క దెకిల

19 తెదొడి పిసిదియ ప్రాంతుమ్‌చ అంతియొకయ
చి ఈకొనియ పట్నల్ తెంతొ యూదుల్ సగుమ్‌జిన్
జా కెర, ప్రెజల్‌క సికడ్తికయ్, పవులుక పత్రల్ గల
మార్ల మొర గెలన్ మెన కెర, జోక 'మొరయి అస్సె'
మెన ఉచర, పట్నుమ్ తెంతొ ఒర్గొడ నా ములిల.
20 గని ప్రబుచ సిస్సుల్ జలస *అయ్‌ల అన్నె,
జోచి సుట్టునంత బెర్తికయ్, జో చెంగిల్ జా ఉట్ట
పట్నుమ్ తెడి అన్నె పెసిలన్. అన్నెక్ దీసి బర్నబా
తెన్ బార్ జా, దెర్చే పట్నుమ్‌తె ఉట్ట గెల.
21 జా పట్నుమ్‌తె గెచ్చ సుబుమ్ కబుర్
సూనయ్‌తికయ్, ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ నంపజా
ప్రబుచ సిస్సుల్ జల, చి ఈంజేఁవ్ దొగుల బుల జా
లుస్త్రతె, ఈకొనియతె, చి అంతియొకయతె
22 అన్నె బోదన కెర, "తుమ్ నిదానుమ్ తా.
దేముడుచి రాజిమ్‌తె బెదితి వరుమ్ ప్రబు తుమ్‌క

* **14:20 14:20** ఏక్ వేల అంతియొకయ తెంతొ జా తిల.

అమ్‌క దిలెకి, కస్టల్ నెంతె పాఁవుమ్ నాయ్. కస్టల్ సేడ్తె తమ్‌దె, గని దయిరిమ్ తెన్ తా'' మెన, ప్రబుక నంపజల సిస్సుల్ జలసచి ఆత్మ డిట్టుమ్ కెర్ల.

23 పడ్తొ చువ్వె తా ప్రార్ధన కెర, సికడ్తె తత్తు మెన, ఎత్కి సంగుమ్‌క దెకిత వెల్లెల మాస్సుల్ జతు మెన మాస్సుల్‌క నిసాన, జేఁవ్ నంపజలొ యేసుప్రబుచి కామ్ జేఁవ్ కెర్తి రితి జేఁవ్‌చి అత్తి సొర్ప కెర్ల.

24 అన్నె ఒత్త తెంతొ పావులీంసి పిసిదియ ప్రదేసిమ్ వాట్ గెచ్చ, పంపూలియా ప్రదేసిమ్‌తె జాఁ కెర,

25 పెర్గే పట్టుమ్‌తె సుబుమ్ కబుర్ సూనవ, అత్తాలియ పట్టుమ్‌తె పాఁవ కెర,

26 ఒత్త తెంతొ ఓడతె వెగ, సముద్రుమ్ జీన, సిరియ ప్రదేసిమ్‌చి అంతియొకయతె అయ్‌ల. ఒత్త అగ్గె, చువ్వె తా ప్రార్ధన కెర, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ ఈంజేఁవ్ దొగుల కెర్తి రిసొ ఇన్నెక దేముడుచి అత్తి సొర్ప కెర దా బార్ కెర తిల. జా కామ్ అప్పె జెయిమ్ జా అస్సె మెన రుజ్జు దెకయ్‌తి రిసొ,

27 అప్పె ఉట్ట జా ఒత్త పాఁవ కెర, ఎత్కిజిన్‌క ఎక్కితె బుకారా కెర, దేముడు జోవయించి అత్తి జర్గు కెర్లిసి ఎత్కిచి రిసొ, పడ్తొ యూదుల్ నెంజిలస కి నంపజా రచ్చించుప జతి కోడు ప్రబు దిలిస్‌చి రిసొ సాచి సంగిల.

28 ఒత్త తెంతొ, ప్రబుచ ఒత్తచ సిస్సుల్ తెన్ ఒగ్గర్ దీసల్ తా గెల.

15

1 పవులు బర్నబా దస్సి సిరియ ప్రదేసిమ్‌చి అంతియొకయతె తిలి పొది, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తిలి యూదయ ప్రదేసిమ్ తెంతొ సగుమ్‌జిన్ నంపజల యూదుల్ జా కెర, యూదుల్ నెంజిలసొ, ''అమ్‌చొ మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అలవాట్ కెర యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లెకయ్ పరలోకుమ్‌తె గెతి రచ్చన తుమ్‌క దొర్కు జయెదె'' మెన సికడ్ల.

2 ''జేఁవ్ నంపజలి పొది కీసి జా సున్నతి నెంతె తిల, దస్సే తత్తు జా సున్నతి నెంతె కి రచ్చించుప జవుల'' మెన, పవులుచి బర్నబా జేఁవ్ మాస్సుల్‌క జబాబ్ దిల. జేఁవ్ మాస్సుల్ సికడ్లిసిచి రిసొ సగుమ్ దీసల్ బాద సేడ లట్టబ్తె తిలె కి, జా తగు కుట్టె నాయ్. ప్రబుక నంపజలస ''బారికుల్‌తె చి ఒత్తచి అమ్‌చి సంగుమ్‌చ అన్నె వెల్లెల మాస్సుల్‌తె గెచ్చ, ఈంజ తగుచి రిసొ పున సూన్‌తు'' మెన, పవులుక చి బర్నబాక చి జేఁవ్ నిసాన అన్నె సగుమ్‌జిన్‌క యెరూసలేమ్‌తె తెర్ర్‌య్‌ల.

3 జా కామ్‌చి రిసొ జా అంతియొకయ పట్టుమ్‌చి సంగుమ్‌తెచ మాస్సుల్ పావులీంసిక ప్రబుచి అత్తి సొర్ప కెర దా తెర్ర్‌య్‌తికయ్, పేనేకే ప్రదేసిమ్ వాట్‌చి సమరయ ప్రదేసిమ్ వాట్ గెచ్చ గెచ్చ, యూదుల్ నెంజిలస యేసుక నంపజా మార్సుప జలిన్‌చి రిసొ సూనయ్‌తె తిల చి, ఒత్తచ నంపజలస ఎత్కిజిన్ ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జల.

యెరూసలేమ్‌తె అగ్గె సబ కెర్లిసి

4 జేఁవ్ యెరూసలేమ్‌తె ఉట్ట జా పాఁవిలి పొది, ఎత్కిజిన్ జోవయించ వెల్లెల మాస్సుల్ తెన్ చి, బారికుల్ తెన్, దస్సుల్ జా జోవయింక మరియాద కెల చి, దేముడు జోవయించి అత్తి జర్గు కెర్లిసి, జోవయింక తోడు దిలిసి ఎత్కి సంగిలిసి.

5 గని యేసుప్రబుక నంపజల ఒత్తచ మాస్సుల్ సగుమ్‌జిన్, అగ్గె తెంతొ పరిసయ్యుల్ మెంత పండితుల్‌చి జట్టుతె అస్తి, ''యూదుల్ నెంజిల జేఁవ్ మాస్సుల్‌క అమ్‌చి గుర్తుచి సున్నతి కెరుక అస్సె చి, అమ్‌చొ మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు దిల ఆగ్నల్ రితి జేఁవ్ కెరుక అస్సె'' మెన, బలవంతుమ్ కెర్ల.

6 ఈంజ తగుచి రిసొ సరిగా లట్టబ తీర్పు కెరుక మెన, బారికుల్, వెల్లెల మాస్సుల్ తెన్ వెసిల.

7 జా తగు స్టరిగా సూన ఉచర కేడయ్‌లి పొది, పేతురు టీఁవొజ, ఇసి మెన జోవయింక సంగిలన్. ''ఓ బావుర్లు, అమ్‌క ప్రబు జోచి ఆత్మసెక్తి దిలి తొలితొ చి దొరతి, 'యూదుల్ నెంజిలస కి సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజతు' మెన, అంచి అత్తి సూనయ్‌తి రిసొ తుమ్ అమ్‌చొ దేముడు అంకయి నిసాన్లన్, మెన తుమ్ జాన్సు.

8 జలె, మాన్సుచి పెట్టి తిలిసి జాన్లొ దేముడు మెన. నిజుమి, జేఁవ్ కి నంపజా రచ్చించుప జా అస్తి మెన సాచి జా రుజ్జు దెకవ అస్సె. అమ్‌చి పెట్టి దిలి రితి, జోవయించి పెట్టి కి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దిలన్.

9 అమ్‌క జోవయింక తేడ నే దెకితె, జోవయించి నముకుమ్‌చి రిసొ, జోవయించి పెట్టి జోవయింక కి సుద్ది కెర్లన్.

10 జలె, దేముడుక సికడుక ఉచర్తసు గే, జోచ సిస్సుల్ రిత జల జేఁవ్ యూదుల్ నెంజిల మాస్సుల్‌క దస్సి జాడు వయడుక మెన కిచ్చొక ఉచర్తసు? జేఁవ్ ఆగ్నల్ వయితి పూచి అమ్‌చ పూర్గుల్ కి, ఆమ్ కి, ఓర్సుప జంక, నెరవెర్సుప కెరుక, నెతిర్లమ్.

11 'ఎక్కి అమ్‌చొ ప్రబు యేసుచి దయచి రిసొ జేఁవ్ కి ఆమ్ కి రచ్చించుప జా పరలోకుమ్‌తె

గెచ్చుమ్‌దే' మెన అమ్ నంపజా దయిరిమ్ జా అస్సుమ్" మెన, పేతురు సంగిలన్.

12 పేతురు దస్సి సంగితికయ్, బెర తిల ప్రెజల్ తుక్లె తా, యూదుల్ నెంజిలసతె పావులీంసి గెతికయ్ జేఁవ్ యూదుల్ నెంజిలసచి రిసొ ప్రబు జోవయించి అత్తి కెర్ల వెల్లెల అద్భుతుమ్ కమొ గుర్తులు ఎత్కిచి రిసొ బర్నబా చి పవులు సాచి సంగిలిసి సూన్ల.

13 జేఁవ్ సాచి సంగ కేడయ్‌లి పడ్తొ, యాకోబు, జేఁవ్ సబ వెస ఉచర్లిసి బెదవ తీర్పు సంగిలన్. "ఓ బావుడ్లు, సూన,

14 దేముడు యూదుల్ నెంజిలసక ప్రేమ దెక 'అంచి నావ్‌చి గవురుమ్ దెకయ్‌తి రితి, అమ్‌చ ప్రెజల్ జేఁవ్ కి జతు' మెన జేఁవ్‌చి తెంతొ సగుమ్‌జిన్‌క నిసానుక దెర్లిన్‌చి రిసొ, సీమోను పేతురు సాచి సంగ అస్సె.

15 దేముడు ప్రబుచ కబుర్లు పూర్గుమ్ రెగిడ్లసచ కొడొ కి జా సాచి తెన్ బెదితయ్.

16 'పడ్తొక ఆఁవ్ అన్నె జెయిందె, చి దావీదు
పూర్గుమ్‌చొచి సేడ తిలి టంబుగేరు అన్నె
బందిందె. జా పాడ్ జలిసి అన్నె నొవర్ కెర
బందిందె.

17 లోకుమ్‌చ అన్నె మాన్సుల్, అన్నె, యూదుల్ నెంజిలసతె కో అంచి నావ్ తెడి తవుల గే, ప్రబుక చజ నంపజతు' మెన,

18 పూర్గుమ్ తెంతొ ఈంజ కబుర్ సూనయ్‌లొ దేముడు సంగ అస్సె"

19 జాకయ్ ఆఁవ్ కిచ్చొ తీర్పు సంగితసి మెలె, దేముడుక నంపజా మార్సుప జల, అమ్‌చ యూదుల్ నెంజిలసక అమ్ బాద సేడవుక బెదె నాయ్.

20 గని అమ్ కిచ్చొ కెర్లె చెంగిల్ మెన ఆఁవ్ ఉచర్తసి మెలె, 'దేముడ్లు' మెన బొమ్మల్ గట్రక దిలిసి కతు నాయ్, లంజెకమొ కెర్తు నాయ్, టొట్రొ మోడ మార్లి సిద్ర కతు నాయ్, లొఁయిఁ కతు నాయ్ మెన ఉత్రుమ్ రెగ్డవ తెద్రవుమ.

21 కేన్ పట్నుమ్‌తె కి, అగ్గెయి తెంతొ మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ సూనయ్‌తతి, ఎత్కి సెలవ్ కడన్లి దీసి అమ్‌చ సబ గెరలె సదు కెర్తతి, చి ఈంజేఁవ్ ఆగ్నల్‌చి రిసొ సూన తవుల.

ఉత్రుమ్ రెగ్డ అంతియొకయతె తెద్రయ్‌లిసి

22 తెదొడి, బారికుల్‌క చి యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్‌క, జా సంగుమ్‌చ మొత్తుమ్‌క కిచ్చొ అజ్జ అయ్‌లి మెలె, 'పవులు చి బర్నబా తెన్ అమ్‌తె సగుమ్‌జిన్ అంతియొకయతె గెలె చెంగిలి' మెన, బర్సబా మెలొ యూదాక చి సీలయుక నిసాన. ఒత్తచ నంపజల సుదల్‌తె ఈంజెఁవు ముక్కిమ్ మాన్సుల్ జవుల.

23 ఇన్నెచి అత్తి తెద్రయ్‌తి ఉత్రుమ్‌తె ఇసి రెగిడ్ల.

"అంతియొకయతె, జా ఒండి సిరియ ప్రదేసిమి,
చి కిలికియ ప్రదేసిమ్‌తె తిల యూదుల్
నెంజిల నంపజలస్‌క, బారికుల్,
యెరూసలేమ్‌చి సంగుమ్‌చ వెల్లెల
మాన్సుల్ జల తుమ్‌చ బావుడ్లు రెగిడ్లి
ఉత్రుమ్. తుమ్‌క 'చెంగిల్ తంక' మెన
ప్రబుక రోజుక ఉచర్తసుమ్.

24 కిచ్చొచి రిసొ ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్తసుమ్ మెలె, అమ్‌చితె తెంతొ సగుమ్‌జిన్ బార్ జా తుమ్‌తె గెచ్చ కొడొ సంగ తుమ్‌క మెన్సుతె బాద సేడవ, సిక్కు కెర అస్తి మెన సూన అస్సుమ్, అమ్‌చి సెలవ్ నెంతె దస్సి కెర అస్తి.

25 జాకయ్ ఆమ్ సబ కెర్లమ్, అన్నె ఎక్కి కట్టు తెన్ ఉచర్లె, 'చెంగిల్' మెన అమ్‌క కిచ్చొ అజ్జ అయ్‌లి మెలె, 'అమ్‌చ ప్రేమ తిల బర్నబాచి పవులు తెన్ కబుర్ గెతు' మెన సగుమ్‌జిన్‌క నిసాన తుమ్‌తె తెద్రయ్‌లె చెంగిలి మెన అజ్జ అయ్‌లి.

26 యేసుక్రీస్తు ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తి రిసొ ఈంజేఁవ్ దొగుల ఎదివాట్ స్రెమల్ సేడ అస్తి.

27 యూదాక చి సీలయుక ఇనయింతెన్ తెద్రవ అస్సుమ్. ఇన్నె రెగిడ్లి రితి జేఁవ్ సొంత సంగుల.

28 "దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్‌క కిచ్చొ బుద్ది సంగితయ్ మెలె, అమ్‌క కి కిచ్చొ చెంగిల్ డీస్తయ్ మెలె, తుమ్‌క, 'కిచ్చొ కిచ్చొ అమ్‌చ ఆగ్నల్ అలవాట్ కెర్తు' మెన అమ్ జాడు వయడ్లి రితి కెరుక బెదె నాయ్. 'ఎక్కి ముక్కిమ్‌క కెర్తు' మెన తుమ్‌క ఉచర్తసుమ్.

29 బొమ్మల్‌క గట్ర దిలిసి కా నాయ్, లొఁయి కా నాయ్, టొట్రొ మోడ లొఁయి నే గెచ్చయ్‌లి సిద్ర కా నాయ్, చి లంజెకమొ కెర నాయ్. ఈంజేఁవ్ అలవాట్ కెర్లదు మెలె, తుమ్‌క చెంగిలి. చెంగిల్ తెన్ తా", మెన రెగ్డ తెద్రయ్‌ల.

30 జేఁవ్ తెద్రయ్‌తికయ్, జేఁవ్ అంతియొకయతె ఉట్ట గెల, ఒత్త పాఁవ కెర, నంపజలస్‌క ఎక్కితె బుకారా కెర, జా ఉత్రుమ్ దిల.

31 జేఁవ్ యూదుల్ నెంజిలస సదు కెర, బుద్ది సంగితి దయిరిమ్ కెర్తి జా కబుర్‌చి రిసొ సర్దసంతోసుమ్ జల.

32 యూదా చి సీలయు, జలె, ప్రబుచి ఆత్మ సికయ్‌త కబుర్లు సంగితస జవుల, చి ఒత్తచ

నంపజలస్క ఒగ్గర్ బోదన కెర, బుద్ది సంగ, దయిరిమ్ కెర్ల.
33 సగుమ్ దీసల్ ఒత్త తా, ప్రబుచ కొడొ సంగ సంగ, దయిరిమ్ కెర కెర, జోవయించి ఒత్తచి కామ్ కేడయ్తికయ్, 'జోవయింక తెర్రయ్లసతె అన్నె ఉట్ట గెతు' మెన, జా పట్నుమ్చ జోవయింక "సేంతుమ్ తెన్ గెచ్చ" మెన, సర్ద తెన్ యెరూసలేమ్తె అన్నె తెర్రయ్ల.
34 *సీలయు మాత్రుమ్, ఒత్త తంక చెంగిల్ మెన ఉచర్లొ.
35 మదెనె, పవులు చి బర్నబా అంతియొకయతె తా, అన్నె ఒగ్గర్జిన్ తెన్ కి, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తె తిల.

బర్నబా, పవులు వేర వేరతె ఉట్ట గెలిసి

36 సగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్తొ, "జొమ్మ, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సంగ ఆమ్ అగ్గె బోదన కెర్ల ఎత్తి పట్నలె అన్నె గెచ్చ, నంపజలస్తె గెచ్చ, జోవయింక 'కీసి అస్తి గే' దెకుమ" మెన, పవులు బర్నబాక సంగిలన్.
37 బర్నబా, మాత్రుమ్, "మార్కు మెలొ యొహానుక జేఁవ్చి తెన్ కడ నెమ" మెన ఇస్టుమ్ జల్లన్.
38 గని, జా అగ్గెచి సుట్టు మార్కు జేఁవ్చి తెన్ బార్ జా తిలె కి, జా కామ్తె సరిగా నే బెదితె, జోక †ముల దా అన్నె ఉట్ట గెచ్చ తిలన్, చి 'అప్పె కడ నిలె, దస్సి అన్నె ముల్ దిలె కీసి' మెన, పవులు సంగిలొ.
39 జాచి రిసొ దొగుల దొన్ని మెన్సుల్ జా జట్టి జల చి, దొగుల దొన్ని పక్కలె ఉట్ట గెల. బర్నబా మార్కుక కడన, ఓడతె వెగ, సముద్రుమ్ జీన, కుప్ర, డిబ్బ దేసిమి ఉట్ట గెల.
40 గని 'అంచి తెన్ ఈంజొ జెవుస్' మెన, పవులు సీలక నిసాన్లన్. అన్నె, ఒత్తచ నంపజలస ప్రార్దన కెర, చి కామ్చి రిసొ జోవయింక ప్రబుచి అత్తి సొర్ప కెర దెతికయ్, జేఁవ్ ఉట్ట గెల.
41 ఒండి సిరియ ప్రదేసిమి, చి ఒండి కిలికియ ప్రదేసిమ్త గెచ్చ కేనె నంపజలసచ సంగుమ్లుతె గెచ్చ బోదన కెర డిట్టుమ్ కెర్తె తిల.

16

తిమోతి పవులు బోదన కెర్లిసి

1 ఒత్త తెంతొ, గలతీయ ప్రదేసిమ్చ లుస్త్ర చి దెర్బే మెల పట్నుమ్లుతె పవులు చి సీలయు గెల. తిమోతి మెలొ సిస్సుడు తిలన్. జో యూదుడుయి జలి అయ్యన్ తెన్, జోచి పట్నుమ్తె పవులు అగ్గె జా తిలిసి తెంతొ ప్రబుక నంపజా అస్తి.
2 తిమోతిచొ అబ్బొసి, మాత్రుమ్, యూదుడు నెంజె, గ్రీకు దేసిమ్చొ, జో.
3 జో తిమోతి చి రిసొ, "నిదానుమ్ తిలొసొ" మెన లుస్త్ర చి ఈకొనియ పట్నల్తెచ బావుడ్లు ఎత్కిజిన్ సంగితె తిల.
4 జాకయ్, "జో కి అమ్చి తెన్ చి కామ్తె బెదుస్" మెన పవులు సంగిలొ. జో నాడుచొ అబ్బొస్ 'యూదుడు నెంజె! గ్రీకు దేసిమ్చొ మాన్సు జయెదె' మెన, జో 'పుత్తుస్క యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతి కెర తయె నాయ్' మెన, ఎత్కిజిన్ జాస్తి రిసొ 'జా సున్నతి తిమోతి నే కెరన తిలె, ఆమ్ గెతిస్తెచ యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల' మెన, జోక పవులు జా సున్నతి కెర దిలన్.
5 జలె, ఒత్తచ పట్నల్ ఎత్కితె గెచ్చ గెచ్చ, యెరూసలేమ్తెచ బారికుల్చి ఒత్తచి సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్కి సంగిలి తీర్పు నెరవెర్సుప కెర, మెన జేఁవ్ తీర్ల సూనయ్ల.
6 జా ఒండి ప్రాంతుమ్తెచ సంగుమ్లుచ సుదల్ జలె, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్క అన్నె డిట్టుమ్ జల, చి రోజుక అన్నె మాన్సుల్ ప్రబుక నంపజా మార్సుప జా జోవయింతెన్ బెదిల.

పవులు మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్తె తెర్రయ్లిసి

6 ఒత్త తెంతొ పవులు సీలయు చి తిమోతి, గలతీయ ప్రదేసిమ్ వాట్ చి ప్రుగియ ప్రాంతుమ్ వాట్ గెల. "ఆసియా ప్రదేసిమ్తె సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక పోన" మెన దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సంగ తిలన్,
7 చి ఉత్తర పక్కచి వాటు గెచ్చ, ముసియ ప్రాంతుమ్తె పాఁవిలె, బితునియ ప్రదేసిమి గెచ్చుక ఉచర్ల, గని జేఁవ్ ఒత్త గెచ్చుక కి యేసుచి ఆత్మ ఒప్పె నాయ్.
8 జాకయ్, ముసియ ప్రాంతుమ్ జీన, సముద్రుమ్ సొడిచి త్రోయ పట్నుమ్తె అయ్ల.
9 జేఁవ్ త్రోయతె నిద్ర తిలె, అందరె, ప్రబు దెకయ్లి సిన్న పవులు దెకిలన్. మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చొ మాన్సు ఎక్కిలొ టీఁవొజ, "అమ్చి మాసిదోనియ దేసిమి ఉట్ట జే, చి అమ్క రచ్చించుప కెరు" మెన బతిమాల్ప జా బుకార్లన్.
10 పవులు జా సిన్న దెకిల్ బేగి, జేఁవ్తె జర్గు జలిసి *అమ్క సంగితికయ్, ఒత్తచ మాన్సుల్క

* **15:34 15:34** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 34 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్. † **15:38 15:38** బారికుల్ 13:13. * **16:10 16:10** ఇన్నె తెంతొ లూకా మెలొ ఈంజ 'బారికుల్' చి పుస్తుకుమ్ రెగిడ్లొసొ పావులీంసి తెన్ సగుమ్ సుట్టు బులితె తిలొ.

సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తి రిసొ ప్రబు అమ్‌క మాసిదోనియతె తెర్‌ద్రయ్‌తయ్ మెన అమ్ చిన కెర, బేగి పెందలె మాసిదోనియతె గెచ్చుక బార్ జలమ్.

11 జా పెందలె, త్రోయతె ఓడతె వెగ సముద్రుమ్ జీన, సమొత్రాకె మెలి డిబ్బ దేసిమి పాఁవ నిద్ర తా, అన్నెక్ దీసి సముద్రుమ్ అన్నె జీన, మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్‌చి నెయపొలి రేవుతె పాఁవ ఉత్తిర్లమ్.

12 ఒత్త తెంతొ మాసిదోనియక వెల్లి పట్నుమ్ జలి పిలిప్పితె ఇండ గెచ్చ, ఒత్త సగుమ్ దీసల్ తా గెలమ్. ముక్కిమ్‌క రోమ దేసిమ్‌చి ఒగ్గర్‌జిన్ తతె తిల.

13 జలె, †యూదుల్‌చి సెలవ్ కడన్లి దీసి, 'ఒత్త ప్రార్ధన కెర్తతి' మెన, పట్నుమ్‌చి గుమ్ముమ్ ఒత్తల్‌తొ బార్ జా, గాడు సొడి తిలిస్‌తె గెలమ్. గెలె, ప్రార్ధన కెరుక మెన, తేర్‌బోదల్ సగుమ్‌జిన్ జా అస్తి. జేఁవ్ తిలిస్‌తె వెస, బోదన కెరుక దెర్లమ్.

లూదియ మెలి తేర్‌బోద ప్రబుక నంపజా మార్సుప జలిసి

14 ప్రార్ధన కెరుక గెల జేఁవ్ తెర్‌బోదల్‌తె లూదియ మెలి ఎక్లి తిలి. జా సుది బట్టల్ గట్రచి రిసొచి ఊద రంగుచి బియ్యారి కెరెదె. ఆసియా ప్రదేసిమ్‌చి తుయత్తెర పట్నుమ్‌చి తేర్‌బోద, జా. జా అగ్గె తెంతొ దేముడుక నిదానుమ్ జా జోక బక్తి కెర్తిసి. సూన్‌తి బుద్ది తిలిస్‌చి పెట్టి ప్రబు దెతికయ్, పవులు సంగిలి బోదన సూన, జా నంపజలి.

15 నంపజా, జేఁవ్‌చి గెర్‌చ ఎత్కిజిన్ తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్ల. "అంక 'ప్రబుక నిజుమి నిదానుమ్ జా అస్సె' తుమ్‌క రుజ్జు అయ్‌లి జలె, ఇన్నె బోదన కెర్తె తిలె ఎదిలి సేంపుక అమ్‌తె తా" మెన అమ్‌క బలవంతుమ్ కెర్లి.

గుర్మయ్‌ని జలి రితి తేర్‌బోద ఎక్లిచి రిసొ జర్గు జలిసి

16 జలె, ఏక్ దీసి, ప్రార్ధన కెర్తిసితె అమ్ గెతె తతికయ్, గొతిమాన్సు జతి ఉబెడి ఎక్లి దస్సుల్ జలి. జా గుర్మయ్‌ని జా సివ్వల్ జంక అలవాట్ జలిస్. జాచి జా బుద్దిచి రిసొ, జాచ ఎజొమాన్లుక ఒగ్గర్ డబ్బుల్ లాబుమ్ దొర్కు జతె తయెదె.

17 జా పవులీంసిచి పట్టి జెంక దెర, కిచ్చొ మెన కేకుల్ గల, జా తేర్‌బోద కిచ్చొ మెన సంగిలి మెలె, "ఈంజేఁవ్, ఎత్కిచి కంట వెల్లొ దేముడుచ సేవ కెర్తస. పరలోకుమ్‌తె గెతి రచ్చన దొర్కు జతి వాట్‌చి రిసొ తుమ్‌క సూనవుక జా అస్తి" మెన కేకుల్ గల్తె తిలి.

18 ఒగ్గర్ దీసల్ దస్సి పట్టి జా కేకుల్ గల్తె తతికయ్, పవులు, జోచి పెట్టి ఒగ్గర్ దుకుమ్ జా, జాచి పక్క పసుల, జాక దెర్లి బూతుమ్ తెన్, "ఇన్నెచి పెట్టి తెంతొ బార్ జా, ఇన్నెక ములు, యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తుక సంగితసి" మెన పవులు జా బూతుమ్‌క ఉదడ గెలన్. చి జయ్యి తెదొడి బూతుమ్ బార్ జా ముల దా గెలన్.

పవులుక చి సీలయుక జేల్‌తె గలిలిసి

19 'జా తేర్‌బోద గుర్మయ్‌ని జతి తిలి పొది అమ్ దొర్కు కెరంతి డబ్బుల్ లాబుమ్ అప్పె తెంతొ నాయ్' మెన జాచి ఎజొమాన్లు దెక కెర, పవులుక చి సీలక దెర, సంతవీది వెసిత పట్నుమ్‌చ అదికారుల్‌తె ఒర్గొడ నిల.

20 "ఈంజేఁవ్ మాన్సుల్, యూదుల్, అమ్‌చి పట్నుమ్‌తె జా కెర ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తతి.

21 అమ్ రోమ్మియుల్ జా అలవాట్ కెరుక కమ్మొ నాయిమ్ నాయ్ మెలె కి, జోవయించ రితిచ అలవాట్ సికడ్తతి" మెన ఆరిచి నింద గలిల.

22 జనాబ్ ఎత్కి పవులీంసిచి ఉప్పిరి కోపుమ్ జల, చి అదికారుల్ జేఁవ్ దొగులచ పాలల్ దెర కడ, జమాన్లు సుదల్ జోవయింక డండల్ తెన్ పెటుక మెన ఆడ్ర దిల.

23 జోవయింక దస్సి ఒగ్గర్ దెబ్బుల్ పెట్టికయ్, అదికారుల్ జేల్‌తె గల, "జేఁవ్‌క జాగర్త దెక" మెన, రకితసక ఆడ్ర దిల.

24 రకితస జోవయింక తెడిచి గదితె గల కెర, జేఁవ్ నే విడ్డల్ జతి రితి, జోవయించ చట్టొక జాడు తిల బల్లల్‌క బెదితె డిట్టుమ్ బందిల.

25 జలె నెడుమ్ అందరె, పవులు చి సీలయు ప్రార్ధన కెర కెర, దేముడుక గనుమ్ గాయితె తతికయ్, అన్నె జేలి జలస ఎత్కిజిన్ సూన్‌తె తిల.

26 తెదొడి బుఁయి కదుల్ జలి, చి పునాది తెంతొ ఒండి జేల్ కదుల్ జలి. బేగి కెవ్డివొ ఎత్కి ఉగ్డి జల, చి జేలి తిలస ఎత్కిజిన్‌క బందిల గొల్సుల్ యిపి జల.

27 రకితొసొ, జలె, చెద్దొయ్ జా, కెవ్డివొ ఉగ్డి జలిసి దెక కెర, 'జేలి జలస ఎత్కిజిన్ ఉట్ట నిగ గెచ్చ తవుల' మెన బియఁ కెర, జోచి కత్తి కడన, జోక జొయ్యి అత్య కెరన్‌క తయార్ జలొ.

28 గని "తుయి తుక కిచ్చొ అల్లర్ కెరను నాయ్. ఆమ్ ఎత్కిజిన్ ఇన్నె అస్సుమ్" మెన, పవులు కేక్ గల్తికయ్,

29 జో రకితొసొ, దివ్వొ లంబడ ఆన కెర, బమ్మ తెన్ జేఁవ్ తిలి గదితె పెస, బియఁ అద్దుర్ జా, పవులుచి సీలచి చట్టె సెర్ను సేడ, జొకర,

† **16:13 16:13** ఈంజ పుస్తకుమ్ రెగిడ్లొ లూకా యూదుడు నెంజె.

30 తిల జేలి తిలసక అన్నె డిట్టుమ్ బంద,
పవులుక చి సీలక బార్ కెర, "బాబు ఇసి, ఆఁవ్
రచ్చించుప జా జతి రిసొ ఆఁవ్ కిచ్చొ కెరుక?" మెన
బతిమాల్ప జా పుసిలన్.
31 తెదొడి పావులీంసి, "ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి
ఉప్పిరి తూయి నముకుమ్ తియ, తుయి తుచి
గెర్చ ఎత్కిజిని, రచ్చించుప జస్తె" మెన,
32 ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ జోవయింక బోదన
కెర్ల. జోవయింక, పడ్తొ ఒండి జోవయించి గేర్చక
సంగిలన్.
33 జేఁవ్ దొగులక జయి తెదొడి కడన, దెబ్బుల్
పెట్లిస్చ గావ్వో ఎత్కి దోవ సుబ్రుమ్ కెర్లి బేగి, జో,
జోచి గేర్చ ఎత్కిజిన్ బాప్తిసుమ్ నజన్ల.
34 జోచి గెరి కడన, జోవయింక అన్నిమ్ దా కెర,
జేఁవ్ ఎత్కిజిని, దేముడుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిల
చి ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జల.

పవులు చి సీలయు విడ్డల్ జాఁ పట్నుమ్ ములిలిసి

35 అన్నెక్ దీసి పెందలె, "జేఁవ్ మాన్సుల్క విడ్డల్
కెర" మెన, దెబ్బుల్ పెట్ల జమాన్లుక సంగ, అదికారుల్
జేల్తె తెద్రయ్ల.
36 అదికారుల్ సంగిలిసి సూన, "తుమ్క 'విడ్డల్
జా గెతు' మెన అదికారుల్ సంగ తెద్రవ అస్తి.
జాకయ్, బార్ జా, అల్లర్ నెంతె సేంతుమ్ తెన్
గెచ్చ", రకితొసొ పవులుక సంగిలన్.
37 గని పవులు జమాన్లుక, "ఎత్కిజిన్చి మొక్మె,
రుజ్జుల్ నే సూన్తె, తీర్పు నే సంగితె, అమ్క పెట,
జేల్తె గల అస్తి. ఆమ్ కి రోమియుల్ జా అస్సుమ్చి
రిసొ అమ్క దస్సి, తీర్పు నే కెర్తె, సిచ్చ కెరుక
నాయిమ్ నాయ్. అప్పె, కోయి సాచి నే జతె అమ్క
విడ్డల్ కెరుక ఉచర్తసు, నెంజె. జేఁవ్ అదికారుల్
పూచి తెన్ సొంత జా కెర విడ్డల్ కెర బార్ కెర్తు" మెన,
పవులు జబాబ్ దిలన్.
38 జమాన్లు, జలె, అదికారుల్తె అన్నె గెచ్చ,
ఈంజేఁవ్ కొడొ ఎత్కి సంగ దిల, చి జేఁవ్ దొగులక,
'జేఁవ్ కి రోమియుల్ జవుల' మెన సూన కెర,
"తప్పు కెర్లమ్" మెన బియఁ గెచ్చ,
39 అదికారుల్ జేల్తె జాఁ కెర, తప్పు ఒప్పన,
జోవయింక బార్ కెర, "అమ్చి పట్నుమ్ ముల ఉట్ట
గెచ్చ" మెన బతిమాల్ప జా సంగిల.
40 జేఁవ్ పవులుచి సీలయు, జలె, జేల్ తెంతొ
బార్ జా, లూదియచి గెరి గెచ్చ, బెర తిల బావుడ్లుక
దస్సుల్ జాఁ, బుద్దిచి దయిరిమ్ సంగ కెర, ఉట్ట గెల.

17

పవులు చి సీలయు దెస్సలొనీక పట్నుమ్తె గెలిసి

1 పవులు, సీలయు, అంపిపొలి పట్నుమ్ వాట్
గెచ్చ, అపొల్లోసియ పట్నుమ్తె గెచ్చ, అన్నె బార్
జా, ఒండి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్క వెల్లి జలి
దెస్సలొనీక పట్నుమ్తె ఉట్ట అయ్ల. ఒత్త,
యూదుల్చి సబగేరు ఏక్ అస్సె.
2 పవులు, కేన్ పట్నుమ్తె అయ్లె, యూదుల్చి
సబగేరి గెచ్చుక అలవాట్ కెరన అస్సె. చి ఒత్త
కి, తిన్ని సెలవ్ కడన్లి దీసల్ వర్స తెన్ సబతె
గెచ్చ, దేముడుచి కొడొతె తిలిసి రుజువు దెకవ దెకవ
బోదన కెర్లన్.
3 కిచ్చొ ముక్కిమ్క బెదయ్లన్ మెలె,

"దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తుక
దేముడు తెద్రయెదె. తెద్రయ్లె, జో మొర
అన్నె జిఁక అస్సె"

దేముడుచి కొడొ తెన్ పూర్గుమ్ రెడ్డిలిసి సంగ,
" 'యేసుయి, దేముడు సంగిలొ క్రీస్తు మెన' తుమ్క
ఆఁవ్ సంగితసి" మెన పవులు సంగిలన్.
4 సగుమ్జిన్ నంపజా, పవులు చి సీలయు తెన్
బెదిల. దేముడుక నంపజా నిదానుమ్ తిల గ్రీసు
దేసుమ్చ ఒగ్గర్జిన్, పడ్తొ ఒత్తచ వెల్లొ సుదల్
తేర్బోదల్ కి ఒగ్గర్జిన్ నంపజల.

5 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్, మాత్రుమ్, గోస
జా, పట్నుమ్చ మూర్కుడ్లు సగుమ్జిన్క దెర,
జనాబ్ ఒగ్గర్జిన్క సికడ, జా ఒండి పట్నుమ్తె
గగ్గొల్ కెరయ్ల. పావులీంసి కచితె జితె తిల మెలె,
యాసోను మెలొ ఎక్కిలొతె. తెదొడి, "పావులీంసిక
దెర బార్ కెర ఎత్కిజిన్చి మొక్మె తీర్పు కెరుమ"
మెన, జేఁవ్ వెల్లొ సుదల్, జనాబ్, జోచి గెరి గెచ్చ,
అల్లర్ కెర్ల,
6 గని పవులీంసి డీస్తి నాయ్, చి యాసోనుక
చి అన్నె బావుడ్లు సగుమ్జిన్క దెర, పట్నుమ్చ
అదికారుల్తె ఒర్గొడ నిల. "ఒండి బూలోకుమ్క
మార్సుప కెర్ల జేఁవ్ దొగుల ఇన్నె కి జా కెర, అమ్కయ్
కి మార్సుప కెరుక ఉచర్తతి.
7 ఈంజొ యాసోను జోవయింతె బెద, జోవయింక
టాన్ దా అస్సె. 'అన్నెక్లొ రానొ జా అస్సె', 'యేసు జో'
మెన ప్రెజల్క సికడ, అమ్చొ *కైసర్ రానొచి విలువ
కడ, కైసర్ సంగిల ఆగ్నల్క నే బెదిత రకుమ్లు
సికడ్తతి" మెన, కేకుల్ గల.

* **17:7 17:7** 'కైసర్ రానొక' 'సీజరు రానొ' కి 'వెల్లొ రానొ' కి మెనుల; 'కైసర్' మెలె గ్రీకు బాస తెన్ బెదితయ్, 'సీజరు' మెలె ఇంగ్లిస్ తెన్ బెదితయ్, 'వెల్లొ రానొ' మెలె తెలుగు తెన్ బెదితయ్.

8 ప్రెజల్ ఎత్కి, పట్నుమ్‌చ అదికారుల్ కి, జా కొడొ
సూన, బమ్మ జా,
9 "జేఁవ్ దొగుల అన్నె అల్లర్ నే కెర్తి రితి తుయి
పూచి జా," మెన, యాసోనుక బలవంతుమ్ కెర,
విడ్డల్ కెర్ల.

బెరయ పట్నుమ్‌తె పవులు సీలయు బోదన కెర్లిసి

10 తెదొడి, అందర్ జెతికయ్ బావుడ్లు బేగి
పవులుక చి సీలయుక ఒత్త తెంతొ ఇదిల్ దచ్చెన
పక్కచి బెరయ పట్నుమ్‌తె వట్టె తెద్రయ్‌ల. జేఁవ్
ఒత్త పాఁవ, యూదుల్‌చి సబగేరి గెల.
11 ఒత్తచ యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్, జలె,
దెస్సలొనీకతెచ యూదుల్‌చి కంట అమ్మయికుమ్
మాన్సుల్ జవుల. చి సర్ద తెన్ సుబుమ్ కబుర్
సూన, రోజుక, సత్తిమ్‌బుద్ది తెన్, 'పావులీంసి
సంగితిసి దేముడుచి కొడొతె తిలిస్ తెన్ దస్సె అస్సె
గే నాయ్ గె?' మెన, రుజు కెరంతి రిసొ, దేముడుచి
కోడు నిదానుమ్ పరిచ్చ కెర్తె తిల.
12 దస్సి కెర, 'నిజుమ్' మెన, జోవయింతె
ఒగ్గర్‌జిన్ యూదులు యేసుక నంపజల.
నంపజలస గ్రీకుదేసిమ్‌చ వెల్లెల సుదల్ చి
తేర్‌బోదల్ సగుమ్‌జిన్, చి మున్సుబోదల్ కి
ఒగ్గర్‌జిన్ నంపజల.
13 గని, దెస్సలొనీక మెలి పవులీంసి అగ్గె గెచ్చ
తిలి పట్నుమ్‌చ కోపుమ్ జల యూదుల్, పవులుక,
'ఒత్త బెరయ పట్నుమ్‌తె కి †సుబుమ్ కబుర్
సూనయ్‌తయ్' మెన సూన తా, బెరయతె ఉట్ట జా,
జోవయించి సొంత పట్నుమ్‌తె కెర్లి రితి, ప్రెజల్‌చి
జనాబ్‌క సికడ అల్లర్ కెరవుక ములితి నాయ్.
14 'అల్లర్ సేడ్సు నాయ్' మెన, "సముద్రుమ్
పక్క ఉట్ట గో" మెన పవులుక బావుడ్లు తెద్రయ్‌ల.
సీలయు, తిమోతి తెన్ జా పట్నుమ్‌తె తాఁ గెలొ.
15 మదెనె, పవులుక బొడొవ దెతస జోవయింక
సముద్రుమ్ సొడిచి ఏదెన్సు మెలి పట్నుమ్ ఎద
కడ నిల, చి ఒత్త పాఁవ, "బే బేగి అంచితె ఉట్ట
జా" మెన, పవులు సీలయుక చి తిమోతిక కబుర్
రెగిడ్తికయ్, "న దెమ్‌దె" మెన జోవయింక బొడొవ
దా తిలస జా ఉత్రుమ్ నజ, జోవయించి దెస్సలొనీక
పట్నుమ్‌తె బుల గెల.

ఏదెన్సు పట్నుమ్‌తె పవులు కెర్లి బోదన

16 పవులు ఏదెన్సు తా, సీలయుక చి తిమోతిక
రకితె తా, 'దేముడ్లుచ బొమ్మల్ ఇన్నె ఒగ్గర్ అస్తి'
మెన దెక తా, 'తప్పు కెర్తతి' మెన, పెట్టి ఒగ్గర్
దుకుమ్ జా,
17 యూదుల్‌చి ఎత్కి సబగేరి గెచ్చ యూదుల్
తెన్ చి దేముడుక నిదానుమ్ తిల వేర మాన్సుల్
తెన్ లట్టబ లట్టబ బోదన కెర్తె తా. అయ్‌తర్ తెంతొ
సుక్రర్ ఎద, రోజుక పట్నుమ్‌చి సంతవీదె గెచ్చ, ఒత్త
దస్సుల్ జల సుదల్ తెన్ లట్టబ లట్టబ బోదన కెర్తె
తిలన్.
18 ఒత్త సంతవీదె ఏక్ దీసి, ఎపికూరీయు చి
స్తొయిక్ మెల అలవాట్‌చ పండితుల్ సగుమ్‌జిన్ జో
తెన్ దస్సుల్ జల. జోవయింతె సగుమ్‌జిన్ కిచ్చొ
మెల మెలె "ఈంజొ బుల్తొసొ కిచ్చొ తెల్విచి సంగెదె
గే నాయ్ గే దెకుమ" మెన ఉచర్ల. అన్నె సగుమ్‌జిన్,
"వేర దేసిమ్‌చ దేముడ్లు చి రిసొ సికడ్తయ్" మెల.
జేఁవ్ కిచ్చొక ఇసి మెల మెలె, పవులు యేసుచి రిసొ,
జో మొర అన్నె జీవ్ జలిస్‌చి రిసొ సికడ్తె తిలొ.
19 తెదొడి పవులుక దెర, 'అరేయొపాగు' మెలి
జోవయించి సబ కెర్తి టాన్‌తె జోవయింక కడన కెర,
"తుయి కెర్తి బోదనచి రిసొ అమ్‌క పూర్తి అర్దుమ్
సంగు.
20 ఆమ్ నేన్ల కొడొ అమ్‌క సూనయ్‌తసి, చి జా
అర్దుమ్ సూనుక ఇస్టుమ్ జతసుమ్" మెన సంగిల.
21 జా ఏదెన్సు పట్నుమ్‌చ, చి ఒత్త గోతు జెతసచి
అలవాట్ కిచ్చొ మెలె, నొవ కొడొ, నొవ కబుర్లు సంగుక
జవుస్, సూన్‌తె తంక జవుస్, జోవయింక ఆస.
ఎత్కి ములుల, గని జయ్యి అలవాట్ జోవయింక
ముక్కిమి.

'అరేయొపాగు' సబతె పవులు కెర్లి బోదన

22 పవులు 'అరేయొపాగు' మెలి కెర్తి టాన్‌తె
నెడిమి టీఁవొజ, "ఓ ఏదెన్సు పట్నుమ్‌చ మాన్సుల్,
దేముడ్లు మెలసచి రిసొ తుమ్ ఒగ్గర్ ఉచర్తసు మెన,
ఆఁవ్ దెకిత్తసి.
23 ఆఁవ్ జెతికయ్ వట్టె తుమ్ జొకర్త గుడివొ గట్ర
దెకిలయ్. ఎత్తివాట్ అస్తి. జేఁవ్ గుడివొ మొత్తుమ్‌తె
కేన్ దేముడుక పూజ కెర్తి టాన్ తిలిసి ఏక్ దెకిలయ్
మెలె, 'అమ్ నేన్లొ దేముడుచి పూజ కెర్తి టాన్ ఈంజ'
మెన ఏక్‌తె రెడ్డ అస్సున్. తుమ్ అర్దుమ్ నేన్‌తె
జొకర్తొ జో దేముడుచి రిసొ తుమ్‌క సూనయిందె.
24 "జో దేముడు కేన్ దేముడు మెలె, ఈంజ
లోకుమ్ జెర్మవ కెర, లోకుమ్‌తె తిలిసి ఎత్కి కి
జెర్మయిలొసొ. జో పరలోకుమ్‌క బూలోకుమ్‌క వెల్లొ,
ప్రబు, చి మాన్సుల్ తెయార్ కెర్ల గుడివొతె జో తయె
నాయ్.
25 అమ్ మాన్సుల్ జోక కిచ్చొ తెయార్ కెర్లె జోక
లాబుమ్ నాయ్. జోక కిచ్చొ కొత్కు నాయ్. ఎత్కిక

† **17:13 17:13** నెంజిలె 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్'.

జీవ్ దెతొసొ, ఎత్కిక జియడ్డొసొ జో, దొర్కు జతిసి ఎత్కి దొర్కు కెర్తొసొ జొయ్యి.
26 ఎత్కి దేసిమ్లుచ మాన్సుల్క ఎక్కి రితి, ఎక్కి మొదొల్ తెంతొ జో జెర్మవ అస్సె. జో ఉచర, వేర వేర కాలుమ్లు దా, 'ఈంజేవ్ మాన్సుల్ ఇన్నె జితు, జేవ్ మాన్సుల్ ఒత్త జితు' మెన, ఈంజ బూలోకుమ్తె ఎత్కిజిన్క జితి టాన్, జొయ్యి దా అస్సె.
27 ఎత్కిజిన్క 'అంక ఆస జా చజుతు, అంచి తెన్ బెదుతు' మెన జో పరలోకుమ్చొ ఎత్కి జెర్మవ కెర్లొ దేముడు అవ్కాసుమ్ దా అస్సె. గని ఎత్కి మాన్సుక జో పాసి అస్సె, జేవ్ నేన్లె కి, జాన్లె కి.
28 ఆమ్ జితి సెక్తి, ఆమ్ ఇండితి సెక్తి, ఆమ్ జెర్మితి సెక్తి, కచితె మెలె, జో తెయి.
'ఆమ్ నిజుమి జోవయించ బోధల్' మెన తుమ్చ సొంత పండితుల్ సగుమ్జిన్ కి రెర్డ అస్తి.
29 "పరలోకుమ్చొ ఎత్కి జెర్మయిలొ దేముడుచ బోదల్ జమ్దె జలె, జో కిసి బజార్ పొలిక గే, వెండి పొలిక గే, పత్తురు పొలిక గే, మాన్సు కెర్లి కేన్ పొలిక గే, మాన్సు తెయార్ కెర్లి కేన్ పొలిక గే, జయెదె? జయె నాయ్.
30 "అగ్గె మాన్సు నేన్లి పొది దస తప్పుల్ కెర్లిస్చి పాపుమ్ జో దేముడు వయడె నాయ్. గని 'ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్ అప్పె జోవయించి పాపుమ్ ఒప్పన, జేవ్ కెర్ల పాపల్క పెట్టి దుకుమ్ జా మార్సుప జతు' మెన జో ఆడ్డ దా అస్సె.
31 కిచ్చొక మెలె దేముడు టీవొ కెర్లొ మాన్సుచి అత్తి ఒండి లోకుమ్చ ఎత్కిక 'సత్తిమ్ జా అస్తి గే పాపుమ్ తెన్ని అస్తి గే' మెన జో సత్తిమ్ తెన్ తీర్పు కెరుక ఏక్ దీస్క నిసాన అస్సె. మొర్ల మాన్సు తెంతొ జోక ఉట్టయ్లి రిసొ జా నంపజంక మెన అమ్క రుజువు దా అస్సె."
32 ఎక్కిలొక 'మొర్లె కి అన్నె జీయ అస్సె' మెన సూన, సగుమ్జిన్ ఆసిల. గని అన్నె సగుమ్జిన్, "అన్నెక్ సుట్టు ఇన్నెచి రిసొ అమ్క బోదన కెర్తొ జలె, సూనుమ్దె" మెల.
33 తెదొడి పవులు జేవ్చి నెడ్మె తెంతొ ఉట్ట గెలన్.
34 గని సగుమ్జిన్ జోచి పట్టి గెచ్చ ప్రబుక నంపజల. జోవయింతె అరేయొపాగిగు మెలి ఒత్తచి సబతె వెసితొ దియొనూసియు, పడ్తొ, నంపజలి ఎక్లి కొన్సి మెలె, దామరి మెలిసి. జోవయింతెన్ అన్నె సగుమ్జిన్ కి నంపజల.

18

కొరింద్ పట్నుమ్తె పవులు కెర్తి బోదన

1 ఒత్త తెంతొ ఏదెన్సు పట్నుమ్ తెంతొ బార్ జా, పవులు కొరింద్ పట్నుమ్తె అన్నె ఉట్ట గెలన్.
2 ఒత్త పాఁవ, అకుల మెలొ యూదుడు ఎక్కిలొ తెన్ దస్సుల్ జలొ. జో పొంతు ప్రదేసిమి జెర్మిలొసొ. జో, ప్రిస్కిల్ల మెలి తేర్సి తెన్, దొగుతెర జా దొరతి ఇటలీ దేసిమ్చి రోమ పట్నుమ్ తెంతొ ఉట్ట జా అస్తి. యూదుల్ ఎత్కిజిన్ అమ్చి రోమ పట్నుమ్ ముల ఉట్ట గెతు, ఒత్త ఏలుప కెర్తొ క్లౌదియ రాసొ ఆడ్డ దా అస్సె. పవులు జేవ్ దొగుతెరచి గెరి గెలన్, చి జోవయింతెన్ లట్టబ్లన్.
3 పవులు, అకుల ఎక్కి కామ్ కెర్తస జవుల, చి రిసొ, పవులు జోవయింతెన్ బస జలొ, చి జేవ్ బెద కామ్ కెర్తె తిల. జేవ్ టంబుగుడ్డల్ తున తెయార్ కెర్తిసి.
4 జా పొదుల్, ఎత్కి సెలవ్ కడన్లి దీసి, పవులు యూదుల్చి సబగేరి గెచ్చ, దేముడుచి కొడొతె తిలిసి రుజు దెకవ యేసుక్రీస్తుచి రిసొ యూదుల్క కి గ్రీసు దేసుమ్చ సుదల్క కి బోదన కెర్తె తిలొ.
5 సీలయు చి తిమోతి మాసిదోనియ తెంతొ ఉట్ట అయ్లి పొది, పవులు కిచ్చొ కెర్తె తిలొ మెలె, "దేముడు 'తెర్రయిందె' మెన సంగిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తు, యేసుయి." మెన సాచి జా రుజ్జుల్ బెదవ దస్సి యూదుల్క బోదన కెర్తె తిలొ.
6 యూదుల్, మాత్రుమ్, జా బోదన సూనుక నెస కెర, ఒప్పితి నాయ్, చి జోక దూసుప కెర్ల. జేవ్ దస్సి జతికయ్, "తుమ్ నాసెనుమ్తె గెలె తుమ్చి పూచి. తుమ్క సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక అంచి పూచి, కుట్టవన అస్సి అంచి పూచి నాయ్. అప్పె తెంతొ యూదుల్ నెంజిలసతె గెచ్చ సుబుమ్ కబుర్ సూనయిందె" మెన, 'ఇన్నెచి దూడి కి లంబున్ నాయ్' మెలి గుర్తుక, జోచ పాలల్ పంప్డ కెర,
7 సబగేర్ ముల బార్ జా "ఇన్నెయి బోదన కెర్తె తయిందె" మెన, సబగేర్ సొడిచి గెరి గెలన్. జా గేర్, తీతియు యూస్తు మెలొ యూదుడు నెంజిలొ రోమియుడుచొ గేరు. గని దేముడుక జో నంపజా జోకయ్ బక్తి కెర్తయ్.
8 జా పొదులె, యూదుల్చి సబగేర్చొ ఎజొమాని జలొ క్రిస్పు యేసుప్రబుక నంపజలొ. జో, జోవయించి గెర్చ ఎత్కిజిని, ప్రబుక నంపజల జా కొరింద్ పట్నుమ్చ యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ కి, నంపజా, బాప్తిసుమ్ నజన్ల.
9 ఏక్ రాతి, ప్రబు సివ్న తెన్ పవులుక, "తుయి బి నాయ్. అంచి సుబుమ్ కబుర్ తుయి సూనయ్తె తా. తుక్లె తంక నాయ్.
10 ఆఁవ్ తుక తోడ్ అస్సి, చి కో తుక కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ కెర్తి నాయ్. ఈంజ పట్నుమ్చ మాన్సుల్

ఒగ్గర్‌జిన్ అంచి రిసొ సూన నంపజంక అన్సె” పవులుక ప్రబు సంగిలన్.
11 ఒత్త తెంతొ వెర్సెక్ ఆదు ఎద పవులు జా
కొరింద్ పట్నుమ్‌తె తా, దేముడు దిలి యేసుచి
రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ తిలిసి ఎత్కి ప్రెజల్‌క
సికయ్‌తె తిలన్.
12 జా ఒండి అకయ ప్రదేసిమ్‌క గల్లియొను
మెలొసొ అదికారి జా తతికయ్. యూదుల్ ఎక్కి
గోసతెన్ పవులుక దెర, అదికారిచి గెరి ఆన,
13 “అమ్‌చొ దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్‌తె
తిలి రితి దేముడుక బక్తి కెర్తిన్‌తె నాయిమి నెంజిలి
అలవాట్ బెదయ్‌తి ప్రెజల్‌క ఈంజొ సికయ్‌తయ్”
మెన, నింద కెర్ల.
14 పవులు జబాబ్ దెంక ఉచర్లొ, గని బేగి
గల్లియొను యూదుల్‌క, “ఈంజొ మాన్సు కిచ్చొ
జవున్ నేరిమ్ కెర్తొ జలె, తుమ్ యూదుల్ సంగితి
తీర్పు నూనుక బెదితి,
15 గని, ఈంజ కిచ్చొ నేరిమ్‌చి నెంజె. తుమ్
యూదుల్‌చొ దేముడుక జొకర్తి అలవాట్‌చి రిసొచి
తగు ఈంజ, రిత కొడొచ అర్దల్‌చి తగు. ఇస తగుల్
అఁవ్ నూనుక నెసి” మెన,
16 తీర్పు కెర్తి టాన్ తెంతొ జోవయింక ఉదడ్లన్.
17 ఒత్త బెర తిల జనాబ్ యూదుల్‌చి సబక
అదికారి జలొ సొస్తెనేసుక దెర, తీర్పు కెర్తి టాన్‌చి
పుర్రెతొ జోక దెబ్బల్ పెట్ల. గని గల్లియొను అదికారి
తుక్లె తిలొ.

ప్రిస్కిల్ల చి అకుల తెన్ పవులు ఎపెసు పట్నుమ్ ఎద గెలిసి

18 పవులు అన్నె ఒగ్గర్ దీసల్ ఒత్త తా, బావుడ్లుతె
సెలవ్ నఙన, సిరియ ప్రదేసిమి గెచ్చుక మెన బార్
జలొ. జో తెన్ ప్రిస్కిల్ల చి అకుల, దొగుతెర,
గెల. వట్టె గెచ్చ, కెంక్రేయ పట్నుమ్‌తె పవులు సెండి
ఉత్రవన్లొ, దేముడుక ఆతు ఉక్కుల గడియ సెండి
ముల తిలన్‌చి రిసొ.
19 జలె, కెంక్రేయతె ఓడతె వెగ, సముద్రుమ్
జీన, ఎపెసుచి రేవుతె పాఁవ, ప్రిస్కిల్లక చి అకులక
ముల దిలన్. జో యూదుల్‌చి సబ గెరి గెచ్చ,
యూదుల్ తెన్ లట్టబ యేసుచి రిసొ ‘జొయ్యి
దేముడు తెద్రయ్‌లొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ’ మెన
రుజ్జుల్ దెకవ సికడ్లొ.
20 “అన్నె సగుమ్ దీసల్ అమ్‌చి తెన్ తా”,
మెన, జోక బలవంతుమ్ కెర్ల గని “దస్సె నే జయె.”
మెలన్.
21 గని, బార్ జలి పొది, “దేముడుచి సెలవ్ తిలె,
కెఁయ్యాక జవున్ తుమ్‌తె అన్నె జెయిందె” మెన
సంగ, ఓడతె అన్నె వెగ, ఎపెసు పట్నుమ్ ముల ఉట్ట
గెలొ.
22 వెల్లి సముద్రుమ్ జీన, యూదయ ప్రదేసిమ్‌చి
కైసరియ రేవుతె బుల జా, ఓడ తెంతొ ఉత్ర
జా యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె ఇండ గెచ్చ, ఒత్తచ
బావుడ్లు తెన్ దస్సుల్ జా, బుల జా, ఓడతె అన్నె
వెగ, సిరియ ప్రదేసిమ్‌చి అంతియొకయ పట్నుమ్‌తె
ఉట్ట గెలొ.
23 ఒత్త సగుమ్ దీసల్ తా, అన్నె బార్ జా,
దూరి దూరి బుల వేర వేర పట్నుమ్‌లుతె గెచ్చ,
జో అగ్గె గెచ్చ తిలి గలతీయ ప్రదేసిమి చి ప్రుగియ
ప్రాంతుమ్‌లుతె గెచ్చ, సిస్సుల్‌క అన్నె సికడ సికడ
బోదన కెర్తికయ్, జేఁవ్ అన్నె నిదానుమ్ దయిరిమ్
జల.

అపొల్లో ఎపెసుతె బోదన కెర్లిసి

24 మదెనె, ఐగుప్తు దేసిమ్‌చి అలెక్సంద్రియ
పట్నుమ్‌చొ అపొల్లో మెలొ యూదుడు ఎక్కిలొ,
ఆసియా ప్రదేసిమ్‌చి ఎపెసు పట్నుమ్‌తె ఉట్ట జా
అన్సె. బోదన కెరుక, జలె, కొడొ చెంగిల్ బెదఎదె, చి
దేముడుచి కొడొతె తిలిసి చెంగిల్ జానె.
25 అగ్గె తెంతొ, యేసు ప్రబుతె రచ్చన జతిన్‌చి
బోదన సూన నంపజా అన్సె, చి ‘వేర మాన్సుల్‌క
సూనయిందె’ మెన, ఒగ్గర్ ఆస జా అన్సె. యేసుచి
రిసొ దేముడుచి కొడొతె సంగిలిసి చెంగిలి సరిగా
బోదన కెరెదె. గని బాప్తిసుమ్‌చి కోడు, జలె, ఎక్కి
యోహాను పానితె బాప్తిసుమ్ దెతె తిలి అలవాట్ జో
జానె, గని యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ చి జోచి ఆత్మ
తెన్ చి బాప్తిసుమ్‌చి రిసొ, కో జోవయింక సంగుక
నేతయ్.
26 జో, యూదుల్‌చి సబగేరి దయిరిమ్ తెన్,
యేసుచి రిసొ ‘దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ
క్రీస్తు జయెదె’ మెన బోదన కెరుక దెర్లన్. గని ప్రిస్కిల్ల
చి అకుల సూన కెర, జోవయింక గెరి కడన కెర
దేముడు దొర్కు కెర్లి రచ్చన వాటుచి రిసొచి సుబుమ్
కబుర్‌తె జో నేన్లిసి ఎత్కి సొస్టుమ్‌గ సికడ్ల.
27 జో అకయ ప్రదేసిమ్‌తె గెచ్చుక ఇస్టుమ్ జలన్,
చి ‘చెంగిలి’ మెన, ఎపెసుచ బావుడ్లు ఒప్పన, “గో”
మెన సంగ, “ఇన్నెక బెదవన” మెన అకయతెచ
సిస్సుల్‌క ఉత్రుమ్ రెర్డ, జోచి అత్తి తెద్రయ్‌ల. పడ్తొ,
జో సముద్రుమ్ జీన ఒత్త పాఁవ, దేముడుచి దయచి
రిసొ యేసుక నంపజలసక జో ఒగ్గర్ తోడు కెర్లన్.
28 యూదుల్ వేర సంగిలే కి, ఎత్కిజిన్ సూన్‌తి
రితి, దేముడుచి కొడొతెచ తిలిసి కొడొ వెంట
కెర, “యేసుయి దేముడు తెద్రయ్‌లొ దొర్కు జలొ
రచ్చించుప కెర్తొసొ” మెన రుజ్జుల్ దెకయ్‌లొ.

19

పవులు ఎపెసుతె ఉట్ట అయ్‌లిసి

1 అపొల్లో ఒత్త అకయ ప్రదేసిమ్‌చి కొరింది
పట్నుమ్‌తె తతికయ్ పవులు, డొంగుర్ దేసిమ్ వాట్
ఉట్ట జా, ఎపెసు పట్నుమ్‌తె అయ్‌లన్. సగుమ్‌జిన్
సిస్సుల్ తెన్ పవులు దస్సుల్ జలన్,
2 అన్నె, జోవయింక, "తుమ్ నంపజలి పొది,
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్‌చి పెట్టి జెతికయ్
నజన్లదు గె?" మెన పుసిలన్. జేఁవ్, "నాయ్. జో
ఆత్మ 'అస్సె, మాన్సుక దొర్కు జయెదె' మెన ఆమ్
కెఁయ్య సూనుమ్ నాయ్" మెన సంగిల.
3 జలె పవులు, "దస్సి జలె, కేన్ బాప్తిసుమ్
నజన్లదు?" మెన పుసిలన్.
4 "యోహాను బోదన కెర్లి బాప్తిసుమ్" మెన,
జబాబ్ దిల. జాకయ్, పవులు జోవయింక,
"యోహాను బాప్తిసుమ్ కెర్లిసి కిచ్చొచి రిసొ మెలె,
తుమ్ కెర్ల పాపల్‌చి రిసొ పెట్టి దుకుమ్ జా, అంచి
పడ్తొ జెతొసొక నంపజా బోదన కెర్తె తిలన్. జా బుద్ది
మార్సుప జతి గుర్తుకయ్ బాప్తిసుమ్ దెతె తిలన్.
కచి రిసొ 'అంచి పడ్తొ జెతొసొ' సంగితె తిలొ మెలె,
యేసుచి రిసొయి" మెన పవులు సంగిలన్.
5 జేఁవ్ సిస్సుల్ సూన, యేసుప్రబుచి నావ్ తెన్
బాప్తిసుమ్ నజన్ల.
6 పడ్తొ పవులు జోవయింక ఎక్కెక్లక బోడి చడ
ప్రార్దన కెర్లన్, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ
జోవయించి పెట్టి అయ్‌లిచి రిసొ, జేఁవ్ అగ్గె నేన్ల వేర
వేర బాసల్ తెన్ లట్టబ్ల, చి చోండి పుట్టవ, ప్రబుచి
ఆత్మ సికడ్ల కబుర్లు సంగుక దెర్ల.
7 జేఁవ్ రమారమి బారజిన్ తిల.
8 పడ్తొ పవులు యూదుల్‌చి సబగేరి గెచ్చుక
దెర, తిన్ జొన్నొ ఎద దేముడుచి రాజిమ్‌తె
బెదితిన్‌చి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సబతె బోదన
కెర కెర, దేముడుచి కొడొతెచ కొడొ రుజ్జుల్‌క బెదవ,
దయిరిమ్ తెన్ బోదన కెర్తె తిలన్.
9 యూదుల్‌తె సగుమ్‌జిన్ రాడ్ జీవ్‌చ తిల, చి
సత్తిమ్ సూనుక నెస కెర, పట్నుమ్‌చ ప్రెజల్‌చి మొక్మె
'యేసుక్రీస్తు దొర్కు జలి రచ్చన వాట్ జలొ' మెన
ఒప్పన్‌తి చి రిసొ 'అబద్దుమ్' మెన, సికడ్తె తిల.
జాకయ్ యూదుల్‌క సికడుక ముల దా, యేసుక
నంపజత సిస్సుల్‌క అజయి కడన, తూరన్ను మెలొ
ఎక్కిలొచి వెల్లి గేరుతె రోజుక గెచ్చ, దేముడుచి కోడు
బెదవ బెదవ, పవులు బోదన కెర్తె తిలన్.
10 దొన్ని వెర్సుల్ ఎద, పవులు ఒత్త ఎపెసుతె
సికడ్తె తిలొ, చి జా ఒండి ఆసియా ప్రదేసిమ్‌చ
మాన్సుల్, ఇస్టుమ్ తిల యూదుల్ కి, గ్రీసు
దేసిమ్‌చక కి, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూన్ల.
11 పడ్తొ, పవులుచి అత్తి దేముడు అద్బుతుమ్‌చ
వెల్లెల కమొ జర్గు కెర్తె తిలన్.
12 మాన్సుక జొర్జొల్ తిలె, కో గే పవులు దెర తిల
రుమాలు జలెకు, కచ్చెలివొ జలెకు, జేఁవ్ జొర్జొ తిల
మాన్సుల్‌క నా దిలె, జొర్జొ తిలె గెచ్చెదె, బూతుమ్
దెర తిలె, ముల్‌లెదె.
13 జా పొదొలె బుల బుల, బూతల్ ఉదడ్త
యూదుల్ సగుమ్‌జిన్ అఁవ్వి కెర యేసుప్రబుచి
నావ్ దెరుక దెర, "పవులు బోదన కెర్తొ యేసుచి నావ్
తెన్ బార్ జా గో!" మెన బూతల్‌క ఉదడుక దెర్ల.
14 జోవయింతె సగుమ్‌జిన్, స్కెవ మెలొ
యూదుడు ఎక్కిలొచొ సత్తుజిన్ పుత్తర్సులు. స్కెవ,
ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జయెదె.
15 జేఁవ్ సత్తుజిన్ జోవయించ పుత్తర్సులు, దస్సి
యేసుచి నావ్ దెర ఏక్ బూతుమ్ ఉదడుక దెర్లె,
బూతుమ్ జబాబ్ దా జోవయింక, "యేసుక జాని,
పవులుక జాని గని తూమ్ కొన్స?" మెలన్.
16 చి బూతుమ్ దెర్లొ జో మాన్సు జేఁవ్ ఉదడుక
ఉచర్లసచి ఉప్పిరి నిగ జా, సేడవ, జీన్లన్, చి జేఁవ్
సత్తుజిన్ దెబ్బల్‌క, జో గేర్ తెంతొ డుమ్‌డయ్ నిగ
గెల.
17 జా ఎపెసు పట్నుమ్‌చ ఎత్కిజిన్ యూదుల్‌క,
గ్రీసు దేసిమ్‌చక, జా జర్గు జలిసి జాన్లిసి, చి
'యేసుచి నావ్ వెల్లి, ఆరి దెరుక నెంజె' మెన చిన,
బియఁ గెల.
18 పడ్తొ, జోవయింతె నొవర్ నంపజలస ఒగ్గర్‌జిన్
జా కెర, జేఁవ్ కెర్ల పాపల్ ఎదార్దుమ్ ఒప్పన్ల.
19 జోవయింతె ఒగ్గర్‌జిన్ అగ్గె తెంతొ సయ్‌తాన్‌చ
మాయకమొ కెర్తస జా తిల. జేఁవ్ అప్పె జోవయించ
పుస్తకమ్‌లు గట్ర ఆన కుడవన, ఎత్కిజిన్‌చి మొక్మె
డయ గెల. జేఁవ్ డయ గెల పుస్తకల్ మొత్తుమ్‌చి
విలువ లెక్క కెర్ల, కెద్దిచ జల మెలె, యాబయ్
వెయిలు వెండి బిల్లల్ చి విలువ జల.
20 దస్సి, ఒండి జా ప్రాంతుమ్‌తె సుబుమ్ కబుర్
సూనయ్ జలి, చి ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ ప్రబుక
నంపజా మార్సుప జల.
21 ఈంజ ఎత్కి జర్గు జలి పడ్తొ, ప్రబుచి
ఆత్మ జోవయించి పెట్టి సికడ్తికయ్, "మాసిదోనియచి
వాటు, పడ్తొ అకయ వాటు గెచ్చ యెరూసలేమ్‌తె
గెచ్చిందె, చి ఒత్త గెలె, రోమ్‌తె కి ఆఁవ్ గెచ్చుక అస్సె"
మెన పవులు ఒప్పన్లొ.
22 జా పొదులె, పవులుచి కామ్‌తె బెదితె
తిల తిమోతి చి ఎరస్తు జత మాన్సుల్‌క జోక
అగ్గె మాసిదోనియతె తెద్రవ, పవులు ఆసియా

ప్రదేసిమ్చి జా ఎపెసు పట్నుమ్తె అన్నె గడియ తా గెలొ.

క్రీస్తుక నంపజతి రిసొ అర్తెమి దేవిక జొకర్తస అల్లర్ జలిసి

23 జా పొదులె, యేసుక్రీస్తుక నంపజా రచ్చన జతి *వాట్టుచి రిసొ తగు జలి.
24 కిచ్చొక మెలె, సరాబు జలొ దేమేత్రి మెలొసొ అర్తెమి దేవిక జొకర్త బొమ్మల్ వెండి సామన్క తెయార్ కెర్తయ్, చి జోవయింక, జోవయించి కామ్తె బెదితి సరాబుల్క లాబుమ్ ఒగ్గర్ దొర్కు జతె తయ్యెదె.
25 జో ఏక్ దీసి జోతె కామ్ కెర్తసక ఎక్కితె బుకారా కెర, అన్నె సరాబుల్క బుకారా, జోవయింక, "ఈంజ అమ్చి కామ్చి రిసొ అమ్క లాబుమ్ చెంగిల్ దొర్కు జతయ్, చి చెంగిల్ జితసుమ్.
26 గని అమ్చి ఎపెస్తుతె కి అమ్చి ఒండి ఆసియా దేసిమి కి, మాన్సుల్ తెయార్ కెర్ల దేముడ్లు బొమ్మల్ దేముడ్లు నెంజితి, మెన, ఈంజొ పవులు సికడ అస్సె, చి అమ్చి అలవాట్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ ముల్తి రితి జో మార్సుప కెర అస్సె మెన తుమ్ దెకితసు, సూన్తసు.
27 జలె, ఈంజ అల్లర్ నే పిట్టయ్లె, అమ్చి కామ్ నిస్టొరుమ్ జయెదె. జా, దస్సి అన్నె, అమ్చి వెల్లి అర్తెమి దేవిక ఒండి ఈంజ ఆసియా దేసిమ్చ, ఒండి లోకుమ్చ జొకర్తతి. ఇన్నెచి గుడి ఆరి పాడ్ జలె, ఇన్నెచి విలువ గెచ్చెదె" మెన సికడ్లన్.
28 జేఁవ్ సరాబుల్ సూన, ఒగ్గర్ కోపుమ్ జా, "అమ్చి ఎపెసుచి వెల్లి అర్తెమి దేవిక జెయ్యి, జెయ్యి!" మెన, కేకుల్ గలిల.
29 దస్సి, ఒండి పట్నుమ్ గగ్గొల్ జా గెలి. జా పట్నుమ్క నచ్చగాఁవితె టాన్ మెన, వెల్లి సబ తిలి. గాయియు చి అరిస్తార్కుక మాసిదోనియచ మాన్సుల్, జలె, పవులు తెన్ ఉట్ట జా తిల. జలె, సరాబుల్చి పచ్చెన గెల జా పట్నుమ్చి జనాబ్ జేఁవ్క దెర, జా నచ్చగాఁవితె టాన్ తెడిక ఒర్గొడ నిల.
30 "జేఁవ్క తోడ్ గెచ్చిందె" మెన, పవులు నచ్చగాఁవితె టాన్ జనాబ్ తిలిసితె పెసుక ఉచర్లన్, గని ఒత్తచ సిస్సుల్ ఒప్పితి నాయ్.
31 పడ్తొ, పవులుచ గోతుల్ జల జా ఆసియా ప్రదేసిమ్చ అదికారుల్ సగుమ్జిన్, "పోని, జా నచ్చగాఁవితె టాన్తె పెసు నాయ్, ప్రమాదుమ్" మెన, బతిమాల్ప జా కబుర్ తెర్రయ్ల.
32 జా ఒండి బెర తిల జనాబ్తెచ, జలె, సగుమ్జిన్ ఏక్ కోడు, సగుమ్జిన్ వేర కోడు, కేకుల్ గల్తె తిల. జోవయింక ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ నాయ్, సిక్కు జా అస్తి. జేఁవ్ బెర అయ్లిసి కిచ్చొక గే, జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ నేన్తి.
33 యూదుల్ జలె, అలెక్సంద్రు మెలొ జోవయించొ మాన్సు ఎక్కిలొక పుర్రె తెర్రయ్ల, చి జనాబ్తె అన్నె సగుమ్జిన్ కి జోవయింక సికడ్తికయ్, జో పుర్రె జా, 'సూన' మెన సయ్న కెర, దెర్ను సేడ్ల జేఁవ్ దొగులచి పచ్చెనచి తీర్పు సంగితొ.
34 గని 'యూదుడుయి జో' మెన అర్తెమిక జొకర్తస చిన కెర, ఎక్కి అవాడ్ కెరన, దొన్ని గంటల్ పూర్తి, "అమ్చి వెల్లొ దేవిక జెయ్యి, జెయ్యి!" మెన, కేక్ గలుక ముల్తి నాయ్.
35 పట్నుమ్క అదికారి, కస్టనె జనాబ్క ముద్దొ కెర, "అమ్చి ఎపెసు పట్నుమ్చ ప్రెజల్, తూమ్ సూన. వెల్లి అర్తెమి దేవిచి గుడి అమ్చి ఎపెసుతె అస్సె మెన ఒండి లోకుమ్చ జాన్తి. పడ్తొ, ఆగాసుమ్ తెంతొ సేడ్లి బొమ్మపత్తుర్ ఇన్నెయి అస్సె మెన ఎత్కిజిన్ జాన్తి. జేఁవ్ దొన్ని అమ్మి రకితసుమ్.
36 జలె, ఈంజ సత్తిమ్క కో 'అబద్దుమ్' మెనుక నెతిర్తిచి రిసొ తుమ్ కిచ్చొక గగ్గొల్ జతసు? బుద్ది నెంజిలితె కిచ్చొ బమ్మ కామ్ తుమ్ కెర నాయ్. సేంతుమ్ కెరన.
37 ఈందె తుమ్ కడ ఆన్ల ఈంజేఁవ్ మాన్సుల్ అమ్చి గుడిచి కిచ్చొ చడితి నాయ్, పాడ్ కెర్తి నాయ్, చి అమ్చి దేవిక దూసుప కెర్తి నాయ్.
38 "జలె, కచి రిసొ గే ఈంజొ దేమేత్రి, జోవయింతెన్ తిల సరాబుల్ 'దావ దెమ్దె' మెన ఉచర్తతి, అదికారిచి సబతె సూనవుక జయెదె, అమ్క తీర్పు కెర్తస అస్తి. ఎక్కిలొచి ఉప్పిరి ఎక్కిలొ నాయిమ్ తెన్ని తగు కెర్తు, జలె,
39 గని, అన్నె వేర బాదల్ అస్తి మెలె, మాములుమ్ తీర్పు కెర్తసతెన్, అమ్చి పట్నుమ్చి సబతె తగు సూనవయ్ తీర్పు కెరుక అస్సె.
40 "జాగర్త! ఆజి జర్గు జలిస్చి రిసొ, ఎపెసు పట్నుమ్చ ప్రెజల్ ఇసి గగ్గొల్ జా ప్రబుతుమ్చి మరియాద కడ్ల, మెన, తుమ్చి రిసొ నేరిమ్ వయడుక జయెదె. అమ్క ఏలుప కెర్తస అమ్క పుసిలె, ఆజిచి తగు కిచ్చొ బెదితిసి సంగుక నెత్రుమ్" మెన, పట్నుమ్చొ అదికారి జనాబ్క సంగిలన్.
41 సంగ, బెర తిల జనాబ్ ఎత్కిక గెరి తెర్రయ్లన్.

20

పవులు గ్రీకు దేసిమ్తె కెర్లి ప్రబుచి కమొ

* **19:23 19:23** మెలె యేసుక నంపజలెకయ్ పరలోకుమ్తె గెచ్చుక జయెదె మెలి బోదన.

1 జా పట్నుమ్‌చి గగ్గొల్ కేడ్డికయ్, ఒత్తచ సిస్సుల్‌క
బుకారా, జోవయింక "దయిరిమ్ తా నిదానుమ్ తెన్
తా" మెన సంగ కెర, పవులు జోవయింతె సెలవ్
నజన, మాసిదోనియ ప్రదేసిమి గెచ్చుక, ఓడతె
వెగిలన్.
2 సముద్రుమ్ జీన, మాసిదోనియతె పాఁవ, జా
ప్రదేసిమి బుల బుల, ఎత్కిజిన్‌క బోదన కెర,
దయిరిమ్ సంగ, జా ప్రదేసిమ్ ఒత్తల్‌తొ జీన గ్రీకు
మెన అన్నెక్ నావ్ తిలి అకయ ప్రదేసిమి పాఁవిలన్.
3 ఒత్త తిన్ జొన్నొ తా కెర, "ఓడతె వెగ సిరియ
ప్రదేసిమి అన్నె ఉట్ట గెచ్చిందె" మెన సంగిలె,
యూదుల్ జోక అల్లర్ కెరుక కుట్ర కెర అస్తి మెన
జో సూన తా, జా వాటు గెచ్చుక ముల, అన్నె
మాసిదోనియ వాట్ బుల గెలన్.
4 జోచి తెన్ అన్నె, బెరయ పట్నుమ్‌చొ పుర్రుచొ
పుత్తుసి సోపత్రు, పడ్తొ దెస్సలొనీక పట్నుమ్‌చ,
అరిస్తార్కుక, చి సెకుందు. పడ్తొ గలతీయ
ప్రదేసిమ్‌చి దెర్బే పట్నుమ్‌చ, గాయియు చి తిమోతి,
పడ్తొ ఆసియా ప్రాంతుమ్‌చ తుకికు, చి త్రోపిము
ఈంజేవ్ కి గెల.
5 జేవ్, అమ్‌క అగ్గె గెచ్చు సముద్రుమ్ జీన,
ఆసియా ప్రదేసిమ్‌చి త్రోయ రేవుతె గెచ్చ, *అమ్‌చి
రిసొ రకితె తిల.
6 గని మాసిదోనియచి పిలిప్పి పట్నుమ్‌తె అమ్
పాఁవ, నే పులయ్‌ల పొడియొ కతి పండుగు
కేడ్డికయ్, ఓడతె వెగ, పాఁచ్ పొదుల్ ప్రయానుమ్
కెర, త్రోయ రేవుతె ఉత్త, సత్తు పొదుల్ ఒత్త జా
పట్నుమ్‌తె తా గెలమ్.

7 జా †అయ్‌తర్ దీసి, సంజె సంగుమ్ సుదల్
ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ తతి గుర్తుచి అన్నిమ్ బెద
కా యేసుచి ఆఁగ్ బలి జలి గుర్తుచి పొడియొ కా,
జా రస్సుమ్ పింక మెన, తిన్ని మెట్లుచి ఏక్ గేరుచి
ఉప్పిర్‌చి మెట్లుచి గదితె బెద తిలమ్, చి 'కలిక ఉట్ట
గెచ్చిందె' మెన తా, ఒత్త బెర తిలసక పవులు బోదన
కెర కెర, సొక్కు ఎద సికడ్తె తిలన్.
8 అమ్ బెర తిలి జా గదితె, ఒగ్గర్ దివ్వొ లగితె
తిల.
9 ఐతుకు మెలొ ఉబెడొ ఎక్కిలొ కిట్కి ఉప్పిర్ వెస
తిలన్. ఒత్త వెసిలె, పవులు అన్నె ఒగ్గర్ సేపు బోదన
కెర్తె తతికయ్, జో ఉబెడొ జుమ కెర, పూర్తి నిజ
గెలన్. వెసుక నెత్ర కెర, జా ఉప్పిర్ తిలి మెట్లుచి
కిట్కివాట్ ఎట్టొ సేడ్లన్, చి జోక ఉక్కుల్‌క గెలె, మొర
గెచ్చు అస్సె.

10 పవులు, ఉత్త గెచ్చు, వంపొ జా అత్తొ
తెన్ అమ్‌డ కెర ఉబెడొక గుండెతె పెలన, తిల
మాన్సుల్‌క దెక, "తుమ్ బియఁ నాయ్. జోచి జీవు
జోచి పెట్టి అస్సె" మెన దయిరిమ్ సంగిలన్.
11 తెదొడి పవులు, తిల మాన్సుల్ తెన్ జా గదితె
అన్నె వెగ, జా పొడియొ కా జా రస్సుమ్ పియ, జా
ప్రేమ అన్నిమ్ కెర తా, కుకుడొ వాఁసెనె ఎద బోదన
కెర్లన్, చి పెందలె ఉట్ట గెలన్.
12 జో ఉబెడొ, మాత్రుమ్, చెంగిల్ జలన్, 'మొర
గెలొసొ జీవ్ జలన్' మెన, ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్
తెన్ జోక గెరి నిల.

ఎపెసుతెచ సుదల్‌తె సెలవ్ కడన్లిసి

13 అస్సు రేవు ఎద గెచ్చుక మెన, బార్ జలమ్.
పవులు, మాత్రుమ్, "ఇండ గెచ్చిందె" మెంతికయ్,
'ఒత్త అస్సుతె ఓడతె వెగడుమ్‌దె' మెన, ఆమ్
ఓడతె వెగిలమ్.
14 పవులు ఇండ జా అమ్‌చి తెన్ అస్సుతె
దస్సుల్ జతికయ్, జోవయింక ఓడతె వెగడ,
మితులేనే మెలి వెల్లి డిబ్బతె అయ్‌లమ్.
15 ఒత్త తెంతొ ఓడతె అన్నె బార్ జా, అన్నెక్ దీసి,
కీయొసు మెలి డిబ్బ ఒత్తల్‌తొ పాఁవ, అన్నెక్ దీసి
ఆసియా ప్రదేసిమ్‌చి మిలేతు రేవుతె ఉత్తిర్లమ్.
16 ఎపెసుతె గెచ్చుమ్ నాయ్, పవులు నెసిలన్.
ఒత్త గెలె, జా ఆసియా ప్రదేసిమి సగుమ్ దీసల్ తంక
జలె, యెరూసలేమ్‌తె పాఁవుక వాయిద జయెదె.
తెర్లె, పెంతెకొస్తు పండుగు దీసి యెరూసలేమ్‌తె
పాఁవ తయిందె మెన, పవులు ఆస జా అస్సె.

17 జాకయ్, మిలేతుతె తా, 'ఎపెసు పట్నుమ్‌చ
సంగుమ్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఇత్తల్ జెతు' మెన,
కబుర్ తెద్రయ్‌లన్.
18 జేవ్ జోచి పురె జెతికయ్ పవులు జోవయింక
ఇసి మెలన్. "ఆఁవ్ తొలితొ ఆసియాతె ఉట్ట
అయ్‌లిసి తుమ్ ఏద కెర్తె. జా కెర, తుమ్‌చి తెన్ జితె
తాఁ గెలయ్.
19 ఒత్త తా, కిచ్చొ బడాయ్ నే ఉచరంతె, 'ప్రబుక
నంపజతు' మెలి ఆసక ఏడ ఏడ, యూదుల్‌చ
కుట్రల్‌చి రిసొ స్రెమల్ సేడ సేడ ప్రబుచి సేవ కెర్తె
తిలిసి తుమ్ జాన్సు.
20 గని దస బాదల్ సేడ్లె కి, కామ్‌క జెతికయ్
కిచ్చొ జలెకి, నే ముల్తె నిదానుమ్ తెన్ తుమ్‌క సికడ్తె
తిలయ్, చి సబగేరి ఎదార్డుమ్ కి, గెరల్ గెరల్ బుల
కి, బోదన కెర్తె తిలయ్.
21 దస్సి, యూదుల్‌క కి గ్రీసు దేసిమ్‌చ సుదల్‌క
కి, 'తుమ్ కెర్ల పాపల్‌చి రిసొ పెట్టి దుకుమ్
జా, దేముడుక నిదానుమ్ జంక, చి ప్రబు జలొ

* **20:5 20:5** 'అంక' మెలె, ఈంజ 'బారికుల్' పుస్తకుమ్ రెగిడ్లొ లూకా. ఇన్నె తెంతొ పవులు తెన్ జో అన్నె బులుక దెరెదె. † **20:7 20:7** సత్తు పొదుల్‌తె అగేచి దీసి

యేసుక్రీస్తుక నంపజంక ముక్కిమ్' సాచి సంగితె తిలయ్.

22 "అప్పె, ఒత్త కీసి జయిందె గే నేని, గని ప్రబుచి ఆత్మ అంక పెట్టి కచితుమ్ సంగిల్ రిసొ, ఆఁవ్ యెరూసలేమ్‌తె ఉట్ట గెతసి.

23 గని కిచ్చొ జాని మెలె, ఒత్త గెలె, జేలి జతిసి, స్రెమల్, అంక పిట్టె నాయ్ మెన, ఆఁవ్ కేన్ పట్టుమ్‌తె గెలె కి, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అంక సికయ్‌తయ్.

24 గని, ఆఁవ్ జిలె కి మొర్లె కి బాద నాయ్. అంచి జీవుక విలువ దెకి నాయ్. ముక్కిమ్‌క అంక కిచ్చొ ఆస మెలె, దేముడు కెర్లి దయచి రిసొచి చి సాచి సంగితె తా మెన" యేసుప్రబు అంక కామ్ దా అస్సె. జలె, కెల్‌క కెల్తిస్‌తె జీనుక మాన్సుక కీసి పూర్తి ఆస తయెదె గే, దస్సి జో ప్రబు దిలి కామ్ పూర్తి నిదానుమ్ కెర కేడవుక అంచి ఆస.

25 "పడ్తొ, ఈందె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ ఆఁవ్ పరలోక్‌కుమ్‌చి రాజిమ్‌చి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌లస అప్పె తెంతొ అంక అన్నె దెకున్ నాయ్ మెన ఆఁవ్ జాని.

26 జాకయ్, తుమ్ ఎత్కిజిన్‌చి మొక్కె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ సాచి జతి రితి, తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెన సాచి సంగితసి మెలె, తుమ్‌చి రచ్చనచి రిసొ అంక అన్నె కిచ్చొ పూచి నాయ్. అంచి జా పూచి కుట్టవన అస్సి.

27 దేముడు అంక సికడ్తిసి ఎత్కి తుమ్‌క బోదన కెర అస్సి, కేన్ కి ఆఁవ్ లుకడన్‌క నాయ్.

28 "తుమ్‌చి పూచి కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచి ఇస్టుమ్ తెన్ జాగర్త ఇండ, తుమ్ చెంగిల గొవుడ్లు జా, జోచి మంద జల, యేసుక నంపజలస ఎత్కిజిన్‌క చెంగిల్ దెకితె తా, సికడ్తె తంక. జోచొ సొంత పుత్తున్‌చి లొయి సువడ, జోవయింక కి ప్రబు గెనన అస్సె. తూమ్ జోక దెకితి రిసొ, జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్‌చి పెట్టి జో దా అస్సె.

29 ఆఁవ్ ఉట్ట గెలె, క్రూరుమ్‌చ డుర్కొ జత రిత మాయమాన్సుల్ తుమ్‌చి నెడ్‌మె జా కెర, ప్రబుచి మంద జల, జోక నిదానుమ్ తిలసక అల్లర్ కెరుక పిట్టితి నాయ్.

30 'యేసుచ సిస్సుల్ అమ్‌చి పట్టి జా జోవయింక పఁవ్సుత్' మెన, తుమ్‌చితె తెంతొచ సగుమ్‌జిన్ కి సత్తిమ్ మార్సుప కెర్త కొడొ సంగ సంగ సికడుల.

31 జాకయ్, జేఁవ్‌చి రిసొ తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. అఁవ్వి కీసి జలయ్? కస్టుమ్ సేడ సేడ తిన్ని వెర్సుల్ పూర్తి, రాతి మెద్దెనె, రోజుక నే పిత్తె, తుమ్‌క జోవయింక సికడ్తె తిలయ్. జా తుమ్ పఁవ్స నాయ్.

32 అప్పె దేముడుచి అత్తి తుమ్‌క ఆఁవ్ సొర్ప కెర దెతసి. జో దయ కెర్లిసి ఎత్కిచ కొడొ ఉచరుక ముల నాయ్. జయ్యి నిదానుమ్ పెట్టి తియన్లదు మెలె, తుమ్‌క అన్నె డిట్టుమ్ కెరెదె, చి జోచ సొంత మాన్సుల్ జంక జో నిసొన్లసక దిలి వాటచ తుమ్‌క పిట్టె నాయ్.

33 "ఆఁవ్ ఇన్నె బుల్తె తిలి పొది, కచి వెండి కచి బజరి, కచి పాలల్‌క ఆస జయి నాయ్.

34 ఆఁవ్ అంచ సొంత అత్తొ తెన్ కామ్ కెర కెర, అంచి రిసొ, అంచి తెన్ కామ్ కెర్తసచి రిసొ కి సరిపుచుప జతిసి దొర్కు కెరన జితె తిలయ్, మెన తుమ్ జాన్సు.

35 'నజితి కంట, దెంక చెంగిలి' మెన, యేసుప్రబు సంగిలి కోడు నే పఁవ్సితె, దస్సి, సొంత అత్తొ తెన్ కామ్ కెరయి, నెతిర్లసక తోడు కెర్తె తా, 'దస్సి కెర్లె చెంగిల్' తుమ్‌క వాట్ దెకయ్‌లయ్", పవులు బోదన కెర్లన్.

36 ఇసి సంగ కేడవ, పవులు మొగ్రల్ టెక సెర్ను సేడ, జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ తెన్ ప్రార్ధన కెర్లన్.

37 జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ దుకుమ్ జల. అంకివొతె ఆసునొ సూఁయి జలి, చి జోవయించి గుండెతె ఎక్కెక్క పెలన గివెడె దెర అమ్డ చుంబ,

38 కిచ్చొక ఒగ్గర్ దుకుమ్ జల మెలె, "తుమ్ అంక అన్నె దెకుస్ నాయ్" మెన జో తెదొడి సంగిలి కోడుచి రిసొ, తెదొడి బార్ జా ఓడతె పాఁవితి ఎద, జోక వట్టె బొడొవ దిల.

21

1 జేఁవ్ మాన్సుల్‌తె సెలవ్ నజన, ఓడతె వెగ, ఓడ సోగ జీనవ, కోసు మెలి డిబ్బతె పాఁవ నిద్ర తా, అన్నెక్ దీసి రోడెస్ డిబ్బతె పాఁవ, ఒత్త తెంతొ సముద్రుమ్ జీన, పతర రేవుతె పాఁవిలమ్.

2 ఒత్త పతరతె ఉత్ర, పేనీకే ప్రదేసిమ్‌తె గెతి ఓడ దొర్కు జతికయ్, వెగ బార్ జలమ్.

3 జా ఓడతె పాఁచ్ పొదుల్ గెచ్చు గెచ్చు, కుప్ర డిబ్బ అమ్‌చి డెబ్రి పక్కయ్ తతి రితి జీన, సిరియ ప్రదేసిమ్ పక్క పాఁవ, తూరు రేవుతె ఉత్తిర్లమ్. ఓడతె సావుకర్లు దువార్లి సామన్ ఒత్త ఉత్రవుక తిలి.

4 ఒత్తచ నంపజల సిస్సుల్‌క చజ, సత్తరెక్ జోవయింతె తా గెలమ్. జేఁవ్, జర్గు జంక తిలిసి ప్రబుచి ఆత్మసెక్తిక చిన కెర, పవులుక, "యెరూసలేమ్‌తె గెలె తుక ప్రమాదుమ్, పోని" మెన సంగిల.

5 జలె, సత్తు పొదుల్ గెతికయ్, అన్నె బార్ జంక దెర్లమ్. జా తూరు పట్టుమ్‌చ నంపజలస్ ఎత్కిజిని, తేర్సివొతెన్ బోదల్ తెన్, పట్టుమ్‌చ

గుమ్మల్ ఇత్తల్‌తొ అమ్‌క బొడొవ దా, సముద్రుమ్‌చి ఒడ్డుతె పాఁవడ్ల, చి అమ్ ఎత్కిజిన్ ఒత్త మొగ్రల్ టెక సెర్ను సేడ ప్రార్దన కెర, ఉట్ట, అమ్‌తె జోవయింతెన్ సెలవ్ నజన,

6 ఆమ్ ఓడతె వెగిలమ్, జేఁవ్ గెరి ఉట్ట గెల.

కైసరియ పట్నుమ్‌తె పాఁవిలిసి

7 తూరు పట్నుమ్‌క ముల అన్నె ప్రయానుమ్ కెర, తొలెమాయి రేవుతె ఉత్ర, ఒత్తచ బావుడ్లు తెన్ దస్సుల్ జా జోవయింతె ఎక్కి దీసి తా,

8 అన్నెక్ దీసి ఓడతె గెచ్చ, యూదయ ప్రదేసిమ్‌చి కైసరియ పట్నుమ్‌చి రేవుతె ఉత్ర, నుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తొ పిలిప్‌చి గెరి గెలమ్. 'బీద స్తుదల్‌క దెకుత్' మెన అగ్గియి యెరూసలేమ్‌తెచ యేసుచ బారికుల్ సత్తుజిన్‌క నిసాన తిల. పిలిప్, జేఁవ్ సత్తుజిన్‌తె ఎక్కిలొ. జోచి గెరి, సగుమ్ దీసల్ తా గెలమ్.

9 పిలిప్పుక చెత్తర్‌జిన్ పెండ్లి నే జల దువిసివొ తిల. ప్రబుచి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి కిచ్చొ సికడెదె గే, జా కోడు ఈంజేఁవ్ ఉబెడివొ సంగుల.

10 పడ్తొ, ఆమ్ ఒత్త తిల పొదుల్, ప్రబుచి ఆత్మ సికడ్త కబుర్లు సంగితొ అగబు మెలొ యూదయచి అన్నెక్ పక్క తెంతొ కైసరియ పట్నుమ్‌తె ఉట్ట అయ్‌లొ.

11 జో అమ్‌తె జా కెర, పవులుచి కెరాంటె బందంతి వాలి నజ, గుర్తుక జోచ సొంత అత్తొ చట్టొ బందన, "దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ కోడు సంగితయ్ మెలె, ఆఁవ్ కీసి అప్పె బందన అస్సి గే, దస్సి, ఈంజ వాలిచొ మాన్సుక యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌చ యూదుల్ బంద, యూదుల్ నెంజిల అదికారుల్‌తె సొర్ప కెర దెవుల" మెన ప్రబుచి కబుర్ సంగిలన్.

12 జా కోడు సూన, జా పట్నుమ్‌చ నంపజలస, ఆమ్ కి, "యెరూసలేమ్‌తెచయి, తుయి గో నాయ్!" మెన బతిమాల్ప జా సంగిలమ్.

13 జలె పవులు జోవయింక, "కిచ్చొక దస్సి ఏడ అంక పెట్టితె దుకుమ్ కెరయ్‌తసు? అంక బందిలె బందుత్, జేలి కెర్తు, అన్నె, ఆఁవ్ మొర్లె యేసుప్రబుక గవురుమ్ జెయెదె మెలె, మొరిందె కి" మెన సంగిలన్.

14 "ఆమ్ కెద్ది సంగిలే కి, జోక జయి మెన్సు" మెన, ఆమ్ చిన, "దస్సి జలె, ప్రబుచి ఇస్టుమ్ జర్గు జవున్!" మెన, తుక్లె జలమ్.

యెరూసలేమ్‌తె ఉట్ట గెలిసి

15 జా పడ్తొ, జేఁవ్ పొదుల్ గెతికయ్, అమ్‌చి సామన్ సర్దు కెర, దెర, యెరూసలేమ్‌తె గెచ్చుక బార్ జలమ్.

16 అమ్‌చి తెన్, కైసరియ పట్నుమ్‌చ సిస్సుల్ జల నంపజలస సగుమ్‌జిన్. అగ్గెయి తెంతొ సిస్సుడు జలొ కుప్ర డిబ్బ దేసిమ్‌చొ మ్నాసొనుచి గెరి నిద్ర తతి రిసొ ఒత్త అమ్‌క కడ నిల.

17 ఆమ్ యెరూసలేమ్‌తె పాఁవితికయ్, బావుడ్లు సర్ద తెన్ అమ్‌క బెదవన్ల.

18 అన్నెక్ దీసి, పవులు అమ్‌చి తెన్ యాకోబుతె గెలమ్. ఒత్త సంగుమ్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ ఒత్త బెర తిల.

19 జోవయింతెన్ దస్సుల్ జా, యూదుల్ నెంజిలసతె జో బుల్తె తిలి పొది జోవయింతెన్ దేముడు జోచి అత్తి జర్గు కెర్లిసి ఎత్కి, వర్స తెన్, పవులు సాచి సంగిలన్.

20 జేఁవ్, సూన కెర సర్ద జా, "దేముడు జా ఎత్కి జర్గు కెర అస్సె" మెన, జో దేముడుచి గవురుమ్ సంగిల, గని పవులుక కిచ్చొ మెల మెలె, "ఓ, బావొ, ఇన్నె, అమ్‌చ యూదుల్‌తెయి, లచ్చల్‌జిన్ ప్రబుక నంపజా అస్తి మెన తుయి దెకితసి. మోసేచి అత్తి పూర్గుమ్ దిల ఆగ్నల్ రితి నిదానుమ్ కెర్తతి.

21 తుచి రిసొ కిచ్చొ మెన సూన అస్తి మెలె, తుయి యూదుల్ నెంజిలసచ దేసిమ్‌లుతె గెచ్చ, 'మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు దిలిసి ఆగ్నల్ తుమ్ పఁవ్స, తుమ్‌చ పుత్తర్లుక అమ్‌చి గుర్తుచి సున్నతి కెరుక ముల, జా అలవాట్ విడ్డల్ ముల', తుయి అమ్‌చ యూదుల్‌క సికడ్తసి.

22 జాకయ్, అమ్‌క కిచ్చొ బాద మెలె, తుక 'ఉట్ట జా అస్సె' మెన కచితుమ్ సూనుల.

23 జాకయ్, తుయి కిచ్చొ కెర్లె చెంగిల్ మెన తుక అమ్ కిచ్చొ సంగితసుమ్ మెలె, అమ్‌తె చెత్తర్‌జిన్ 'సెండి ఉత్రవుమ్‌దె' మెన, దేముడుక ఆతు ఉక్కుల అస్తి.

24 జలె, జేఁవ్ చెత్తర్‌జిన్ తెన్ తుయి సుద్ది కెరన, దేముడుచి గుడితె గెచ్చ, జేఁవ్ సెండి ఉత్రయ్‌తి కర్చు ఎత్కి తూయి దేసు. తుయి దస్సి కెర్లది మెలె, తుచి రిసొ జేఁవ్ సూన్లిస్‌క తప్పు మెన చిన, జో కి అమ్‌చ ఆగ్నల్ రితి సత్తిమ్ ఇండితయ్ మెన నంపజలస అమ్‌చ యూదుల్ ఎత్కిజిన్ దెకుల.

25 గని, యేసుక నంపజల యూదుల్ నెంజిలసక బాద నాయ్. జోవయించి రిసొ జోవయింక కిచ్చొ తీర్పు రెగ్డ తెర్రయ్‌లమ్ మెలె, బొమ్మల్‌క దిలిసి తుమ్ కా నాయ్, లొఁయి కా నాయ్, టొట్రొ మోడ లొఁయి నే గెచ్చయ్‌లి సిద్ర కా నాయ్, చి లంజెకమొ కెర నాయ్, మెన, జా ఎక్కి ఆడ్ర దిలమ్" మెన పవులుక యెరూసలేమ్‌చ సంగుమ్ వెల్లెల మాన్సుల్ సంగిల.

26 జాకయ్, అన్నెక్ దీసి, పవులు జేవ్ సంగిల
చెత్తర్‌జిన్ తెన్ సుద్ది మెన యూదుల్ సంగితి జా
కామ్ కెరన, జోవయింక దేముడుచి గుడితె కడన,
"సత్తు పొదుల్ గెలె, అమ్చి సుద్ది జతి కామ్ కేడ్లె,
దొర్కు జలి అర్పితుమ్ దెమ్దె" మెన, ఒప్పన్ల.
27 జా కామ్‌చి జేవ్ ఒప్పన్ల సత్తు పొదుల్ కుట్టిసి
పాసి జా, పూర్తి నే జతె అగ్గె, ఆసియా ప్రదేసిమ్‌చ
యూదుల్‌చ వెల్లెల సుదల్ జా కెర, పవులుక
దేవులుమ్‌తె తిలిసి దెక కెర, ప్రెజల్ ఎత్కిక సికడ్ల,
చి జోక దెర్ల.
28 "ఓ అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ ఎత్కిజిని, తోడు
జా, ఈంజొ మాన్సు కేనె గెలె కి, ఆమ్ యూదుల్‌చి
రిసొ, అమ్చ ఆగ్నల్‌చి రితి, ఈంజ దేముడుచి
గుడిచి రిసొ, విరోదుమ్ సికడ్తయి. అన్నెక్ కిచ్చొ
తప్పు కెర అస్సె మెలె, ఈంజ దేముడుచి గుడి తెడి
గ్రీసు దేసిమ్‌చ సుదల్‌క కడ ఆన, ఈంజ సుద్ది తిలి
టాన్ గార్ కెర అస్సె" మెన ప్రెజల్‌క సికడ్ల.
29 కిచ్చొక ఈంజ ఆకర్‌చి కోడు సంగిల మెలె,
అగ్గె ఏక్ సుట్టు, ఎపెసు పట్నుమ్‌చొ యూదుడు
నెంజిలొ త్రోపిము మెలొసొ తెన్ పవులు పట్నుమ్‌తె
బుల్తె తిలిసి దెక తిల, చి పవులుక, 'జోవయింక
దేముడుచి గుడి తెడి కడ నిలొ, కిచ్చొగె' మెన ఉచర
తిల.
30 ఆసియా ప్రదేసిమ్‌చ యూదుల్‌చ జేవ్ వెల్లెల
సుదల్, ప్రెజల్‌క దస్సి సికడ్తికయ్, పట్నుమ్‌చ
యూదుల్ ఎత్కిజిన్ కోపుమ్ జా, నిగ జా, పవులుక
దెర, దేముడుచి గుడి తెంతొ ఒర్గొడ నిల. చి బేగి
అదికారుల్ దేముడుచి గుడిచ కెడ్డివొ డంకిల.
31 పవులుక బార్ కెర, మార గెల్త, గని ఏలుప కెర్తి
రోమ్ దేసిమ్‌చి జమాన్ సుధల్‌చి గెరి దేముడ్డుచి
గుడిక పాసి తిలి, చి 'ఒండి యెరూసలేమ్
పట్నుమ్‌చ జనాబ్ గగ్గొల్ జతతి' మెన జమాన్‌చొ
అదికారి దెక కెర,
32 సగుమ్‌జిన్ జమాన్లుక చి జోవయించ పుంజెక్
జిన్‌క వెల్లొక కడ ఆన, జేవ్ జనాబ్ బెర తిలిస్‌తె నిగ
గెల. జేవ్ జనాబ్, జలె, జమాన్లుక చి జోవయించొ
అదికారిక దెక కెర, పవులుక పెటుక ముల దిల.
33 తెదొడి జమాన్లుచొ అదికారి పాసి జా, పవులుక
దెర, దొన్ని గొల్సుల్ తెన్ జోక బందయ్‌లన్. "ఈంజొ
కొన్సొ? కిచ్చొ కెర అస్సె?" మెన పుసిలన్.
34 జనాబ్‌చ సగుమ్‌జిన్ ఏక్ కోడు అన్నె,
సగుమ్‌జిన్ వేర కోడు సంగ, కేకుల్ గల్తె తిల, చి
జా గగ్గొల్‌క జో అదికారి కిచ్చొ రుజ్జు సూనుక నెత్ర
కెర, "అమ్చి గెరితె ఇన్నెక కడన" మెన జమాన్లుక
ఆడ్ర దిలన్.
35 పవులుక దెరన జా గెరిచి మేడచి గుమ్ముమె
పాఁవిత పీనెల్‌తె జమాన్లు వెగుక దెర్లె, జనాబ్ ఒగ్గర్
కోపుమ్ జా, జోచి ఉప్పిరి పెలపెలి జతె తిల చి రిసొ,
జమాన్లు పవులుక ఉక్కుల వయిల.
36 జనాబ్ ఒగ్గర్ కోపుమ్ తెన్ పట్టి జా, "జోక
మొరవ, మొరవ" మెన కేకుల్ గల్తె తిల.

పవులు ప్రెజల్ తెన్ కొడొ జలిసి

37 పవులుక జమాన్లు జోవయించి మేడతె కడ
నెతె తా, పీనెల్ వెగ గుమ్ముమ్ పాసి పాఁవిలి పొది,
"తుక ఆఁవ్ ఏక్ కోడు సంగుక సెలవ్ దెస్తె గే?"
మెన గ్రీకు బాస తెన్ జోవయించొ అదికారిక పవులు
పుసిలన్. "గ్రీకు బాస జాన్సి గే?
38 జా పొదులె, ఐగుప్తు దేసిమ్‌చొ ఎక్కిలొ ఈంజ
దేసిమి జా కెర, ఈంజ దేసిమ్‌చక ఆక్రమించుప
కెరుక ఉచర, చెత్తర్ వెయిల్‌జిన్ కత్తివొ దెరన్‌త
మాన్సుల్‌క ప్రబుతుమ్‌చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ సికడ,
బయిలు దేసిమి పట్టి కడన తిలొ, తూయి జో,
కిచ్చొగె" మెన అదికారి సంగిలన్.
39 పవులు జోవయింక జబాబ్ దిలన్, "ఆఁవ్
యూదుడుయి, కిలికియ ప్రదేసిమ్‌చి తార్సు
పట్నుమ్‌తె జెర్మిలయ్, చి నాయిమ్‌క *వెల్లి
పట్నుమ్‌చొ జయింది, ఆఁవ్ ప్రెజల్‌క ఏక్ కోడు
సంగుక దయ కెర అంక సెలవ్ దె" మెన అదికారిక
సంగిలన్.
40 జో అదికారి సెలవ్ దిలన్, చి పవులు, పీనెల్‌చి
ఉప్పిరి టీవొ జా కెర, ప్రెజల్‌క సయ్న కెర్లన్. జేవ్
పూర్తి తుక్లె జతికయ్, జోవయించి ఎబ్రీ బాస తెన్
సంగుక దెర్లన్.

22

గగ్గొల్ జల యూదుల్‌క పవులు సంగిలిసి

1 కిచ్చొ మెన యూదుల్‌చి ఎబ్రీ బాస తెన్
పవులు యూదుల్‌క సంగిలన్ మెలె, "బావుడ్లు,
వెల్లొ సుదల్, తుమ్ కెర్లి నిందక జబాబ్ సంగిందె.
సూన" మెన,
2 ఎబ్రీ బాస తెన్ సంగిలన్. 'ఆమ్ యూదుల్‌చి
బాస' మెన సూన, అన్నె తుక్లె జల. జాకయ్ జోచి
జబాబ్ జో సంగుక దెర్లన్.
3 ఆఁవ్ యూదుడుయి, కిలికియ ప్రదేసిమ్‌చి
తార్సు పట్నుమ్‌తె జెర్మిలయ్, గని, ఈంజయి
యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె వడ్డ, వెల్లొ జలొ అమ్చొ
గమలీయేల్‌తె సదు కెర్లయ్. జో సికయ్‌తికయ్,
అమ్చ పూర్గుల్‌చ ఆగ్నల్ రితి నిదానుమ్ సిక కెర్తె

* **21:39 21:39** 'వెల్లి పట్నుమ్' మెలె, రోమ్ పట్నుమ్‌క సంగ తయెది.

తిలయ్, చి తూమ్ అప్పెక కీసి అస్సున్ గే, ఆఁవ్ కి దేముడుచి సేవ నిదానుమ్ తెన్ కెర్తె తిలయ్.
4 జాకయ్, యేసుతె రచ్చన జతి ఈంజ వాట్క నంపజలసక పూర్తి విరోదుమ్ జా, దెర బంద, ముస్సుబోదల్క, తేర్‌బోదల్క జేల్‌తె గలయ్‌లయ్. సగుమ్‌జిన్‌క *మార్లిన్‌తె బెదిలయ్.
5 జా కోడుక ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి కి, సబతె వెసిత వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ కి సాచి జా అస్తి. 'యేసుక నంపజల ఒత్తచ మాన్సుల్‌క దెర, బంద, సిచ్చ కెరవుక' మెన సెలవ్ నజన, దమస్కు పట్నుమ్‌తెచ వెల్లెల మాన్సుల్‌క దెకయ్‌తి రిసొ, ఇన్నెచ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరితె ఉత్రల్ నజిలయ్.
6 "ప్రయానుమ్ గెతె తా, దమస్కుక పాసి అయ్‌లి పొది, రమారమి మెద్దెనె, పరలోకుమ్ తెంతొ చి వెల్లి ఉజిడి అంచి సుట్టునంత డీసిలి.
7 ఆఁవ్ బుఁయ్యె సెర్ను నేడ. ఏక్ అవాడ్ అంక సంగిలిసి ఆఁవ్ సూన్లయ్, 'సావులు, సావులు, అంక కిచ్చొక అల్లర్ కెర్తసి?' మెన సంగిలన్.
8 'తుయి కొన్సొ, ప్రబు?' మెన జబాబ్ దిలయ్, చి జో అంక, 'తుయి అల్లర్ కెర్తొ నజరేతు గఁవ్విచొ యేసు ఆఁవ్', మెన అంక సంగిలన్.
9 "అంచి తెన్ తిలస, జలె, జా ఉజిడి దెకిల, గని అంచి తెన్ లట్టబ్లొసొచి అవాడ్ సూన్‌తి నాయ్.
10 తెదొడి, 'ఆఁవ్ కిచ్చొ కెరుక, ప్రబు?' మెన, ప్రబుక పుసిలయ్, జో అంక, 'తుయి ఉట్ట, దమస్కు పట్నుమ్‌తె గో, చి తుయి కిచ్చొ కెరుక అస్సె గే తుక ఒత్త సూనయిందె', మెన, అంక సంగిలన్.
11 జలె అంకి అందర్ ఉజిడిచి రిసొ, ఆఁవ్ గుడ్డి జతికయ్, అంచి తెన్ అయ్‌లస అంక ఆతు దెర, అంక వాట్ దెకయ్‌ల, చి దమస్కు పట్నుమ్‌తె పాఁవిలయ్.
12 "ఒత్త, అననీయ మెలొ ఎక్కిలొ తిలొ. కీసొ మాన్సు మెలె, అమ్‌చొ దేముడుచ ఆగ్నల్ రితి నిదానుమ్ కెరెదె, ఒత్తచ యూదుల్ ఎత్కిజిన్ జోక 'చెంగిల్ మాన్సు' మెనుల.
13 జో, అంచితె జా కెర, అంచి పాసి టీఁవొజ, 'సావులు, బావొ, తుచ అంకివొ డీసుల' మెన సంగిలన్, తెదొడి అంకివొ చెంగిల్ జా జోక దెకిలయ్.
14 తెదొడి, జో, 'అంచి ఇస్టుమ్ జో సికున్, పరలోకుమ్‌చి పున్నిమ్ తిలొ క్రీస్తుక దెకున్, జోచి అవాడ్ సూన్‌సు.' మెన, అమ్‌చ పూర్గుల్‌చొ దేముడు తుకయ్ నిసాన అస్సె.
15 చి తుయి దెకిలిన్, తుయి సూన్లిన్‌చి రిసొ, జోచి రిసొ, ఎత్కిజిన్ మాన్సుల్‌క సాచి సంగెదె.
16 అల్లె, కిచ్చొక రకితసి? ఉట్ట జోచి నావ్ దెర బాప్తిసుమ్ నజన, తుయి కెర్ల పాపల్ దోయి జా గెతి రిసొ, జోచి రచ్చన నజను., మెన అననీయ అంక సంగిలన్.
17 "ఆఁవ్ యెరూసలేమ్‌తె అన్నె బుల అయ్‌లి పొది, ఏక్ దీసి, దేవులుమ్‌తె గెచ్చ ప్రార్ధన కెర్తె తిలె, ప్రబుతె అంచి మెన్సు పూర్తి తా,
18 'బే బేగి యెరూసలేమ్ ముల ఉట్ట గో. ఇన్నె అంచి రిసొచి తుయి సంగితి సాచి నంప కెర్తి నాయ్.', మెన ప్రబు అంక సంగిలన్.
19 ఆఁవ్ జోక, ప్రబువ, అఁవ్ అగ్గె అమ్‌చ యూదుల్‌చి కేన్ సబగేరి గెలె కి, తుక నంపజలసక చజ, జేల్‌తె గలిలయ్, పెటయ్‌లయ్.
20 పడ్తొ, తుచి సాచి జలొ స్తెపనుక మార్లిన్‌తె అఁవ్ కి పాసి టీఁవొజ, 'చెంగిల్' మెంతె తిలయ్, జోక మార్లసచ సొక్కల్ గట్ర దెర తిలయ్. ఈంజ ఎత్కి జేఁవ్ అదికారుల్ కి జాన్‌తి. ఆఁవ్ ఇన్నె తాఁ గెలె చెంగిల్ కిచ్చొగె మెన, ప్రబుక ఆఁవ్ సంగిలయ్.
21 జలె, అంక జో కిచ్చొ మెలన్, మెలె, ఉట్ట, గో. కిచ్చొక మెలె, తుయి దూరి గెచ్చ యూదుల్ నెంజిలసక సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక మెన, ఆఁవ్ తెద్రయ్‌తసి మెన, ప్రబు అంక సంగిలన్.", మెన పవులు జేఁవ్ యూదుల్‌క సంగిలన్.

పవులు సంగితికయ్ జనాబ్ కోపుమ్ జలిసి

22 జా కోడు సంగితె ఎద తుక్లె తా, జోవయింక జేఁవ్ యూదుల్ సూన్‌తె తిల. గని, యూదుల్ నెంజిలసచి రిసొచి కోడు సూన, కోపుమ్‌క గట్టిజ ఒర్స, కిచ్చొ మెన కేకుల్ గల మెలె, "కీసొ మాన్సు, ఈంజొ! ఈంజ లోకుమ్‌తె ఈంజొ కిచ్చొక జింక! ఇన్నెక మార గెల!" మెన జేఁవ్ కేకుల్ గల.
23 జోవయించి ఒగ్గర్ కోపుమ్‌క, జోవయించ సొక్కల్ గట్ర కడన దెర పెట్టి రితి సయ్‌న కెర, మత్తి కి వెంట కెర గల్తె తతికయ్,
24 జమాన్లుచొ అదికారి కిచ్చొ కెరుక నేన కెర, "జోక కమొ కెర్తి గేర్‌తె కడన కొర్డల్ తెన్ పెట పరిచ్చ కెర, కిచ్చొ నేరిమ్ జోక వయడ్డతి గే చి జోచి రిసొ కిచ్చొక దస్సి మెన ఒర్స దిల గే జానుక" మెన, జమాన్లుక ఆడ్ర దిలన్.

పవులు రోమియుడు మెన జాన్సుప జలిసి

25 గని జేఁవ్ జోవయింక కొర్డల్ తెన్ పెటుక మెన బందితికయ్, పాసి టీఁవొజ తిలొ పుంజెక్‌జిన్ జమాన్లుక వెల్లొక పవులు ఏక్ కోడు సంగిలన్. "సాచి నే సూన్‌తె, నే తీర్పు జలొ రోమియుడుక పెట్టి సిచ్చ దెంక నాయిమ్ గే?" మెన పుసిలన్.

* **22:4 22:4** బారికుల్ 8:1, 9 అద్యయిమ్ తెంతొ.

26 జా కోడు పుసితికయ్, జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ సూన, వెయి జమాన్లుక వెల్లొతె గెచ్చ, "అమ్ కిచ్చొ కెరుక గే? ఈంజొ మాన్సు రోమియుడు" మెన సంగితికయ్,
27 జో అదికారి పవులుతె జా కెర, "తుయి రోమియుడు గే?" మెంతికయ్, "ఆఁవ్ రోమియుడుయి" మెన పవులు సంగిలన్.
28 జాకయ్, జో అదికారి, "రోమియుడు జతి రిసొ ఆఁవ్ ఒగ్గర్ డబ్బుల్ దిలయ్" మెన పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ సంగిలన్. "గని ఆఁవ్ రోమియుడు జా †జెర్మిలయ్" మెన, పవులు జబాబ్ సంగిలన్.
29 బేగి, జోవయింక పెట పరిచ్చ కెరుక ఉచర్లన బియఁ కెర బార్ జల, చి పవులుక, జో రోమియుడు మెన, చి రుజ్జు నే సూన్తె రోమియుల్క సిచ్చ కెరుక, బందుక, నాయిమ్ నాయ్ మెన, 'తప్పు కెర్లయ్' మెన పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ బియఁ గెలన్.

యూదుల్చ అదికారుల్క సబ వెసయ్లిసి

30 అన్నెక్ దీసి, పెందలె, "యూదుల్ కిచ్చొక జోక నింద కెర అస్తి గే సత్తిమ్ నూనిందె" మెన, జోక బందిల గొల్సుల్ యిప కెర, "వెల్లెల పూజర్లు, యూదుల్చి సబతె వెసితస ఎత్కిజిన్ జెతు, చి సబ వెసయిందె" మెన పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ ఆడ్ర దిలన్. జేఁవ్ యూదుల్ జెతికయ్, పవులుక ఎట్టొతొ జోవయింతె కడ ఆన, జోవయించి మొక్మె టీఁవొ కెలన్.

23

1 పవులు, జలె, నే బితె సబ వెసిలసక దెక, "ఓ బావుడ్లు, ఆజి ఎద అమ్చొ దేముడుక సత్తిమ్ ఆఁవ్ ఇండితసి.", మెన, మొదొల్ సంగిలన్.
2 అననీయ మెలొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి, "జోక చోండి పెట" మెన పవులుక పాసి తిలసక ఆడ్ర దిల్లన్.
3 తెదొడి, పవులు జోవయింక, "చున్నుమ్ దెరవ ముర్కి లుంకడ్లి కూడు జలొ రితొ తుయి మాయమాన్సుక దేముడు తుకయ్ పెటెదె! దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్చి నాయిమ్ తెన్ అంచి రిసొచ రుజ్జుల్ సూన్తి రిసొ సబతె వెస అస్సున్, గని నాయిమ్ నెంతె అంక పెటయ్తసి. తుక కిచ్చొ సత్తిమ్?!" మెన, సంగిలన్.
4 పాసి తిలస, "దేముడుచొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిక దస్సి దూసుప కెరుక జయె నాయ్." మెన సంగిల,
5 చి, "బావుడ్లు, జోక 'ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జయెదె' మెన ఆఁవ్ నేని. జాన్తయ్, జలె, దస్సి లట్టబ్తయ్ నాయ్. 'తుమ్చ అదికారుల్క దూసుప కెరుక జయె నాయ్' మెన, దేముడుచి కొడొతె రెడ్డ అస్సె" మెన పవులు జబాబ్ దిలన్.
6 పడ్తొ, 'సబ వెసితసతె సద్దూకయ్యులు చి పరిసయ్యుల్ మెల పండితుల్ ఇన్నె అస్తి' మెన పవులు దెక కెర, సబతె కిచ్చొ మెన కేక్ గలొ మెలె, "ఓ బావుడ్లు, ఆఁవ్ పరిసయ్యుడుయి. అంచ పూర్గుల్ కి పరిసయ్యుల్, 'మొర్లె అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుమ్దె' మెన ఆఁవ్ పరిసయ్యుడు దయిరిమ్ తెన్ అస్సిచి రిసొ, అంక నింద కెర పరిచ్చ కెరయ్తతి.", మెన సంగిలన్.
7 జో దస్సి సంగిల్ రిసొ, పరిసయ్యుల్ చి *సద్దూకయ్యులు గగ్గొల్ జల.
8 మాన్సుల్ మొర్లె అన్నె జితి నాయ్, దూతల్ తతి నాయ్, ఆత్మల్ బూతల్ డుంబల్ గట్ర తతి నాయ్ మెన సద్దూకయ్యులు సికడ్తతి. పరిసయ్యుల్, 'మొర్లె జిమ్దె, దూతల్, ఆత్మల్ బూతల్, డుంబల్ గట్ర అస్తి' మెన ఒప్పన్తతి, చి రిసొ, దొన్ని జట్లు జా ఒగ్గర్ గగ్గొల్ జల.
9 తెదొడి, పరిసయ్యుల్ చి జట్టుతెచ సగుమ్జిన్ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తస టీఁవ కెర, "ఈంజొ మాన్సుతె కిచ్చొ తప్పు డీసె నాయ్. ఏక్ వేల కేన్ జవుస్ ఆత్మ జవుస్, దూత జవుస్ ఇన్నెతెన్ లట్టబ్లొ"' మెన సంగిల.
10 జా కోడు సూన కెర సద్దూకయ్యులు ఒగ్గర్ కోపుమ్ జల, చి జేఁవొజ జట్లు జలస అన్నె ఒగ్గర్ గగ్గొల్ జతికయ్, జమాన్లుచొ అదికారి, 'యూదుల్ పవులుక ఎక్కె దడి దొన్ని పక్కలె దెర చిర మారుల' మెన బియఁ కెర "తుమ్ జోవయింతె ఉత్ర గెచ్చ, జోక జోవయించి నెడిమి తెంతొ ఉర్ల కడ దెర జా అమ్చి జమాన్లు గెరిచి మేడతె ఆన జోక రక" మెన, జమాన్లుక ఆడ్ర దిలన్.

పవులుక ప్రబు దయిరిమ్ సంగిలిసి

11 జా రాతి, యేసుప్రబు పవులుచి పాసి టీఁవొజ కెర, "తుయి బి నాయ్. ఈంజ యెరూసలేమ్తె తుయి కీసి అంచి రిసొ సాచి సంగ అస్సిస్ గే, దస్సి, తుమ్క ఏలుప కెర్తి రోమ పట్టుమ్తె కి అంచి రిసొ సాచి సంగితె" మెన ప్రబు జోక సంగిలన్.

పవులుక మారుక మెన యూదుల్ కుట్ర కెర్లిసి

† **22:28 22:28** పవులు యూదుల్చి నెకుమ్చొ జలెకి, అబ్బదింసిచి కాలుమ్ తెంతొ 'రోమియులు ఈంజేఁవ్' మెన నాయిమ్ తెన్ రుజ్జుల్ దెకయ్తత కాగ్తల్ జోవయించి కుటుంబుమ్చక తిల. * **23:7 23:7** మాన్సుల్ మొర్లె అన్నె జితి నాయ్, దూతల్ తతి నాయ్, ఆత్మల్ బూతల్ డుంబల్ గట్ర తతి నాయ్ మెన సద్దూకయ్యులు సికడ్తతి

12 అన్నెక్ దీసి పెందలె, యూదుల్ కుట్ర కెర,
"పవులుక మార్తె ఎదక చువ్వె తన్నె తమ్‌దె" మెన
ఆతు ఉక్కిల.
13 కెత్తిజిన్ జా కుట్ర కెర్ల మెలె, దొన్ని విసొజిన్‌చి
కంట అన్నె ఒగ్గర్‌జిన్.
14 జేవ్ వెళ్లెల పూజర్లు చి సబచ వెళ్లెల
మాన్సుల్‌తె గెచ్చ, ఇసి మెల, " 'పవులుక అమ్
మార్తె ఎదక చువ్వె తన్నె తమ్‌దె' మెన ఆతు ఉక్కుల
అస్సుమ్.
15 జాకయ్, తూమ్, సబ వెసితస ఎత్కిజిన్
తెన్, రోమచ జమాన్లుచొ అదికారితె అప్పె గెచ్చ,
'పవులుక అన్నె సరిగా పరిచ్చ కెర తీర్పు సంగుమ్‌దె.
జోక కడ్డ ఆను' మెన జో అదికారిక సంగ. జో కడ
ఆన్లె, జో పవులు తీర్పు కెర్తి గెరి పాసి నే జెతె అగ్గె,
మారుమ్‌దె" మెన, కుట్ర కెర్ల.
16 జలె, పవులుక వట్టె దెర మార్తి కుట్రచి రిసొ
పవులుచి బేన్సిచొ పుత్తుసి సూన తా, జమాన్లు
తతిస్‌తె గెచ్చ, తెడి పెస, పవులుక సంగిలన్.
17 పవులు పుంజెక్‌జిన్ జమాన్లుక వెళ్లొ ఎక్కిలొక
బుకారా కెర, "జమాన్లుచొ అదికారితె ఈంజొ నాడుక
కడ నే. ఏక్ కబుర్ ఈంజొ ఆన అస్సె" మెన
సంగితికయ్,
18 అదికారితె కడన కెర, "జేలి జలొ పవులు
అంక బుకారా కెర, అదికారితె ఈంజొ నాడుక కడ
నే. జోక కబుర్ ఆన అస్సె, మెన తెద్రయ్‌లన్", మెన,
పుంజెక్‌జిన్ జమాన్లుక వెళ్లొ సంగితికయ్,
19 అదికారి జో నాడుచి ఆతు దెర, జో తెన్ గెర్‌చి
తెడి పెస గెచ్చ, కో నే సూన్‌తె, "అంక తుయి సంగితి
కబుర్ కిచ్చొ?" మెన పుసిలన్.
20 "యూదుల్ కుట్ర కెర అస్తి. ఆరిక, పవులుక
అన్నె సరిగా పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్తి రితి జా, తుక,
'కలిక సబతె కడ ఆన్సు' మెన తుక కబుర్ తెద్రవుక
ఉచర అస్తి.
21 గని పోని. పవులుక వట్టె దెర మారుమ మెన,
దొన్ని విసొజిన్‌చి కంట అన్నె ఒగ్గర్‌జిన్ రకితతి. జోక
మార్తె ఎదక చువ్వె తన్నె తమ్‌దె మెన జేవ్ ఆతు
ఉక్కుల అస్తి. తుక 'ఆమ్ ఉచర్లి ఆడ్డ దెవున్' మెన,
రకితె అస్తి", పవులుచొ బేన్సిచొ పుత్తుసి జమాన్లుచొ
అదికారిక సంగిలన్.
22 జాక జో అదికారి, "అంక తుయి ఈంజ కబుర్
సంగిలిసి కక్క సంగు నాయ్" మెన నాడుక ఆడ్డ
దిలన్.
23 తెదొడి జమాన్లుచొ అదికారి, దొగుల
పుంజెక్‌జిన్ జమాన్లుక వెళ్లొక బుకారా కెర, "దొన్
పుంజొజిన్ మాములుమ్ జమాన్లుక, గోడల్‌తె వెగిత
డబ్బుయ్‌జిన్ జమాన్లుక, దొన్ పుంజొజిన్ ఈంటెల్
దెర్త జమాన్లుక ఆడ్డ దేసు. నొవ్వు గంటల్ రాతిక
తెయార్ జా తత్తు. కైసరియ పట్నుమ్ ఎదక జేవ్‌క
తెద్రయిందె.
24 పడ్తొ, పవులు వెగ గెతి రిసొ, గోడలు దొర్కు
కెరు. జో కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ నే జతె పేలిక్స్‌తె తుమ్
జోక బొడొవ దాస" మెన, జేవ్ దొగుల పుంజెక్‌జిన్
జమాన్లుక వెళ్లొక ఆడ్డ దిలన్.
25 పేలిక్స్‌క దెతి ఉత్తుమ్ రెగిడ్లొ.

26 "వెళ్లొ అదికారి జలొ పేలిక్స్‌క ఆవ్ క్లౌదియ
లూసియ తెద్రయ్‌తి ఉత్తుమ్.
27 తుచితె ఆవ్ తెద్రయ్‌తొ ఈంజొ మాన్సుక
యూదుల్ దెర, మారిత, గని ఆవ్, అంచ జమాన్లు
తెన్ జా కెర, దెక, జోక 'రోమియుడు' మెన సూన,
రచ్చించుప కెర్లయ్.
28 జోక 'కిచ్చొ నేరిమ్ వయడ్డతి గే సూనిందె'
మెన, జోవయించి సబతె టీవొ కెలయ్,
29 'మొర్తి సిచ్చ జవున్, జేల్‌తె గల్తి సిచ్చ
జవున్ ఆనన్‌తి కిచ్చొ నేరిమ్ కెరె నాయ్, గని
ఎక్కి జోవయించి దేముడుచి నముకుమ్‌క బెదెతిసి,
మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్‌చి అలవాట్
పిట్టయ్‌తయ్ జోక నింద కెర్తతి' మెన, అంక రుజు
అయ్‌లి.
30 తెదొడి, 'జోక మారుక కుట్ర కెర అస్తి' మెన,
సూన్లయ్, బేగి తుచితె తెద్రయ్‌తసి, జోక నింద
కెర్లసక, 'జేవ్ కి తుచి తీర్పు కెర్తి టాన్‌తె గెచ్చ, జేవ్
వయడ్డి నేరిమ్‌చి రిసొ తుచి మొక్కె జెవ్వి సాచి
సంగుత్' మెన ఆడ్డ దా అస్సి" పేలిక్స్ అదికారిక
జమాన్లుచొ అదికారి ఉత్తుమ్ రెగిడ్లన్.
31 జాకయ్, జమాన్లుచొ అదికారి సంగిల్ రితి,
జమాన్లు జా రాతి అంతిపత్రి మెలి పట్నుమ్ ఎద
పవులుక బొడొవ దా కెర,
32 అన్నెక్ దీసి పెందలె 'జోక కైసరియ పట్నుమ్
ఎద బొడొవ దెతు' ఎక్కి గోడల్‌తె వెగిల జమానుక
ముల, తిల జమాన్లు యెరూసలేమ్‌తె అన్నె బుల
గెల.

33 పవులుక బొడొవ దిలస, జోవయింతెన్
కైసరియతె పావ కెర, అదికారిక ఉత్తుమ్ దా కెర,
పవులుక జోచి పుర్రె టీవొ కెలన్.
34 తెదొడి అదికారి, జా ఉత్తుమ్ సదు కెర,
"తుయి కేన్ ప్రదేసిమ్‌చొ మాన్సు?" మెన పవులుక
పుసిలన్. "కిలికియ ప్రదేసిమ్‌చొ ఆవ్" మెన
పవులు జబాబ్ దిలొ.
35 "దస్సి జలె, తుక నింద కెర్తస ఇన్నె పావ
అయ్‌లె, తుచి తగు సూనిందె" మెన సంగ కెర,
"హేరోదు రానొచి మేడతె ఇన్నెక కడన రకుత్" మెన
పేలిక్స్ అదికారి ఆడ్డ దిలన్.

24

1 పాఁచ్ పొదుల్ గెతికయ్, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి
అననీయ, సబతెచ వెల్లెల సుదల్ తెన్, పవులు కెర్తి
నింద వయడ్తికయ్ తెర్తుల్లు మెలో ఎక్కిలో తెన్, ఉట్ట
అయ్‌ల. అదికారిచి గెరితె జా కెర, పవులుచి రిసొ
జేఁవ్ సంగిలి నింద వయడ్ల.
2 తెదొడి, అదికారి పవులుక కడ ఆనయ్‌తికయ్,
జో కెర్తి నిందచి తగు సంగుక మెన, తెర్తుల్లు
సంగిలన్. "తూయి ఏలుప కెర్తికయ్, వెల్లో పేలిక్స్
అమ్‌చి ఒండి ప్రదేసిమ్‌క సేంతుమ్, చి తుచి దయచి
రిసొ, అమ్‌చి దేసిమ్‌చ కస్టల్ నస్టల్ మార్సుప జా
అస్తి.
3 జాకయ్, తుచి ఎదివాట్ తోడుచి రిసొ, అమ్‌చి
సర్దసంతోసుమ్ తుక సూనయ్‌తసుమ్.
4 తుక ఒగ్గర్ కామ్ తయెదె, చి తుక ఒగ్గర్ కొడొ
సూనవ అల్లర్ కెరుక నెసుమ్, గని దయ కెర దొన్ని
కొడొ జవున్ సూను.
5 ఈంజొ మాన్సు బలే అల్లర్ కెర్తయ్. ఒండి
లోకుమ్‌చ అమ్‌చ యూదుల్‌తె గెచ్చు, ప్రబుతుమ్‌చి
ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెర్తి రితి సికడ్తయ్. పడ్తొ నజరేతు
గవ్వించొ యేసుచి అలవాట్ కెర మార్సుప జలసచి
జట్టుతె జో ముక్కిమ్.
6 ఈంజ నెంతె అన్నె అమ్‌చి దేముడుచి గుడిక
గార్ కెరుక ఉచర్లొ, గని జోక దెర పిట్టయ్‌లమ్.
*అమ్‌చ ఆగ్నల్ రితిచి అలవాట్‌తె కెర్తి రితి జోక
తీర్పు కెర్తమ్,
7 గని జమాన్లుచొ అదికారి జలొ లూసియ జా
కెర, అమ్‌చి అత్తి తెంతొ జోక ఉర్ల కడన కెర, నేరిమ్
వయడ్తన పేలిక్స్ అదికారిచి తీర్పు కెర్తి టాన్‌తె గెతు.,
మెన ఆడ్ర దిలన్.
8 తూయి సొంత జో మాన్సుక పరిచ్చ కెర్లె, అమ్
వయడ్తి నేరిమ్ ఎత్కిచి రిసొ తూయి సూన, రుజ్జుల్
దెకితె".
9 యూదుల్ ఎత్కిజిన్ "సరిగా" మెన, జోచి సాచి
బెదవ జేఁవ్ నేరిమ్‌లు వయడ్ల.

పవులు జబాబ్ దిలిసి

10 తెదొడి, 'తుయి జబాబ్ దేసు' మెన, పవులుక
అదికారి సయ్‌న కెర్లన్, పవులు సంగిలన్. "తుయి
ఒగ్గర్ వెర్సులు ఈంజ దేసిమి ఏలుప కెర్తె అస్సిన్‌చి
రిసొ దయిరిమ్ తెన్ ఆఁవ్ జబాబ్ దెతసి.
11 అప్పెక బార పొదుల్ జంక నేతయ్,
దేముడుచి గుడితె బక్తి కెరుక మెన, ఆఁవ్
యెరూసలేమ్‌తె గెలయ్. తుక రుజ్జు కావలె మెలె,
సాచుల్ అస్తి.
12 "ఆఁవ్ ఒత్త తా, దేముడుచి గుడితె జవున్,
సబ గెరలె జవున్, పట్నుమ్‌తె జవున్, ఆఁవ్ కిచ్చొ
వేర కోడు సికడ్లిసి దెక అస్తి గె? ఆఁవ్ ప్రెజల్‌క అల్లర్
కమొ సికడ్లిసి దెక అస్తి గే? నాయ్!
13 పడ్తొ, అంచి రిసొ జేఁవ్ అప్పె నింద కెర్తిన్‌క
కిచ్చొ రుజ్జు దెకవుక నెతిర్తి.
14 గని తుచి మొక్మె ఆఁవ్ కిచ్చొ ఒప్పన్‌తసి
మెలె, 'తప్పు' మెన జేఁవ్ సంగితి 'యేసుక్రీస్తు
దొర్కు జలి రచ్చన వాట్' మెన ఒప్పన్‌తి నాయ్.
సుబుమ్ కబుర్‌క నంపజా ఆఁవ్ ఇండ, అమ్‌చ
†మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల
ఆగ్నల్ జలెకు, పూర్గుల్‌చి అత్తి సంగిల దేముడుచ
కబుర్లుతె తిలిసి ఎత్కి, జో దేముడుచ కబుర్లు
రెగిడ్లిసి ఎత్కి, ఆఁవ్ నంప కెర్తసి.
15 ఈంజేఁవ్ ఒప్పన్‌తిసి ఆఁవ్ కి దయిరిమ్ తెన్
పూర్తి నంప కెర్తసి, సత్తిమ్ ఇండిలస అబద్దుమ్
ఇండిలసకి మొర్లె కి, జీవ్ జా ఉట్ట గెచ్చుల.
16 జాకయ్, దేముడుక కి, మాన్సుల్‌క కి కిచ్చొ
పాపుమ్ నే కెర్తి రిసొ, ఆఁవ్ జాగర్త దెకన్‌తసి.
17 "ఒగ్గర్ వెర్సుల్ గెతికయ్, యూదుల్‌చ బీద
సుదల్‌క తోడు దెంక మెన, ఒత్తచ మాన్సుల్ దిలి
డబ్బుల్ దెరన అయ్‌లయ్, చి అమ్‌చొ దేముడుక
కానుక దెంక మెన, దేముడుచి గుడితె గెలయ్.
18 సుద్ది జతి కారిమ్ కెరన ఆఁవ్ దేముడుచి
గుడితె దస్సి బక్తి కెర్తె తతికయ్, ఆసియా ప్రదేసిమ్‌చ
అమ్‌చ యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ అంక దెకిల.
గని కేన్ జనాబ్ గగ్గొల్ గుగ్గిల్ జలిసి కిచ్చొయ్ నాయ్.
19 అంచి రిసొ ఆసియాచ యూదుల్ కిచ్చొ నేరిమ్
వయడుక ఇస్టుమ్ జతతి, జెవ్వి అప్పె ఇన్నె తుచి
మొక్మె సాచి జంక జలె చెంగిల్ తత్తి.
20 గని జేఁవ్ నాయ్, చి ఈంజేఁవ్ యెరూసలేమ్‌చ
మాన్సుల్ సబ కెర్లిన్‌తె ఆఁవ్ నింద జలి పొది, ఆఁవ్
కిచ్చొ తప్పు కెర్లిన్‌చి రుజ్జు దెకిల గే, సూన్ల గే,
సంగ్తుతు.
21 ఎక్కి కోడుచి రిసొ జేఁవ్ సంగుక జయెదె.
జోవయించి నెడిమి ఆఁవ్ టీఁవొజ తా, 'మొర్లె కి
జీవ్ జా ఉట్టుమ్‌దె' మెన ఆఁవ్ సంగితసిచి రిసొ
అంక ఆజి నింద కెర్తతి." దస్సి పవులు అదికారిక
సంగిలన్.

పవులుక తీర్పు నే జతె జేల్‌తె రకితె తిలిసి

* **24:6 24:6** గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె 6 నంబర్‌చి ఆకర్ కోడుచి 7 నంబర్‌చి కోడు తయె నాయ్; మెలె, 'అమ్‌చ' తెంతొ 'దిలన్' ఎద. † **24:14 24:14** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె.

22 అదికారి జలొ పేలిక్స్, యేసుక నంపజతి చి
రిసొ ఇదిల్ ఒగ్గర్ జొనె, చి తీర్పు వాయిద కెర్తి రితి,
"జమాన్లుచొ అదికారి జలొ లూసియ ఇత్తల్ ఉట్ట
అయ్‌లె, తుక వయడ్తి నేరిమ్‌చి తగు నూనింది"
మెన, పవులుక సంగిలన్.
23 పడ్తొ, ఒత్త తిలొ పుంజెక్‌జిన్ జమాన్లుక వెల్లొక,
"ఈంజొ మాన్సుక జేలి కెర, గని బంద గట్ర నాయ్,
గదితె డంక నాయ్, చి జోచ గోతుసుదల్‌తె కో గోత్
అయ్‌లె కి, జోక దొర్కు జలిసి కిచ్చొ ఆన్లెకి, అడ్డు కెర
నాయ్" మెన పేలిక్స్ ఆడ్ర దిలన్.
24 సగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్తొ, పేలిక్స్ అదికారి
యూదుడుయి జలి డ్రుసిల్ల మెలి తేర్సిక కడ ఆన,
పవులు జేలి తిలిన్‌తె అయ్‌ల. పవులుక "జెవున్"
మెన పేలిక్స్ సంగ తెడ్రయ్‌తికయ్, అయ్‌లొ.
యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలిన్‌చి బోదన
సూన్ల.
25 పవులు బోదన కెర కెర, కిచ్చొచి రిసొ సంగుక
దెర్లన్ మెలె, పున్నిమ్‌చి రిసొ, ఆస కెరంతి రిసొ,
చి ఆకర్ దీసిక లోకుమ్‌చ మాన్సుల్‌క యేసుప్రబు
పరిచ్చు కెర ‡తీర్పు కెరుక తిలిన్‌చి రిసొ సంగిలన్,
చి పేలిక్స్, సొంత కెర్త తప్పుల్‌క ఉచర లాజ్ జొ
బియఁ కెర, "అప్పెచి మట్టుక ఉట్ట గెచ్చు తా. అంక
అవ్‌కాసుమ్ తిలె, తుక కెఁయఁక గే అన్నె బుకారింది"
మెన జోక తెడ్రయ్‌లన్.
26 పడ్తొ, పేలిక్స్ అన్నె కిచ్చొచి రిసొ ఉచర్తె తిలొ
మెలె, 'విడ్డల్ జతి రిసొ ఏక్ వేల పవులు లంచుమ్
దెయెదె' మెన ఆస జొ తిలొ. జొకయ్ ఒగ్గర్ నుట్లు
జోక బుకారొ బుకారొ, జో తెన్ లట్టబ్లొ.
27 గని పవులుక ఒత్త జేలి కెర దొన్ని వెర్సుల్
గెతికయ్, పేలిక్స్ అదికారి వేరతె మార్సుప జలొ, చి
పొర్కియస్ పెస్తుస్ అదికారి జలొ. మార్సుప జలి
పొది, యూదుల్‌క పులవుక మెన పవులు జేల్‌తె
దస్సే తతి రితి పేలిక్స్ ముల దిలొ.

25

పవులుచి రిసొ యూదుల్ అన్నె అల్లర్ ఉచర్లిసి

1 ఏలుప కెరుక మెన, పెస్తుస్ యూదయ
ప్రదేసిమి ఉట్ట జొ తిర్రతి గెలి పడ్తొ, జోవయించి మేడ
తిలి కైసరియ తెంతొ బార్ జొ, యెరూసలేమ్‌తె గెలొ.
2 వెల్లెల పూజర్లుచి యూదుల్‌చ అన్నె వెల్లెల
మాన్సుల్ జోతె జొ కెర, పవులుచి రిసొ సంగిల.
3 అన్నె, "దయ కెర పవులుక యెరూసలేమ్‌తె
తెడ్రవు" మెన, బతిమాల్ప జొ సంగిల. జో అయ్‌లె,
వట్టె లుంక దెర మారుక మెన ఉచర్తతి.
4 పెస్తుస్, "పవులు ఒత్త కైసరియతె జేల్‌తె అస్సె,
చి ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె ఆవ్ ఒత్త అన్నె గెచ్చిందె"
మెన సంగ.
5 "ఆవ్ ఒత్త గెచ్చుక బార్ జలె, తుమ్‌చ
అదికారుల్ అంచి తెన్ బెద జెతు, చి జో మాన్సు
కిచ్చొ నేరిమ్ కెర తిలె, రుజ్జు దెకవుతు!" మెన
సంగిలన్.

పెస్తుస్ పవులుచి తగు అన్నె సూన్లిసి

6 పెస్తుస్ ఎక్కి అట్టు గే దెస్సు గే పొదుల్ ఒత్త
యెరూసలేమ్‌తె తా కెర, కైసరియతె అన్నె ఉట్ట
అయ్‌లన్, చి అన్నెక్ దీసి పవులుచి తగుచ రుజ్జుల్
సూనుక వెన, పవులుక "జెవున్" మెన ఆడ్ర దిలొ.
7 పవులు యెరూసలేమ్ తెంతొ అయ్‌ల.
యూదుల్ జోవయించి సుట్టునంత టీఁవొజ కెర,
కిచ్చొ కిచ్చొ వెల్లెల నేరిమ్‌లు ఒగ్గర్ సంగిల, గని
రుజ్జుల్ దెకవుక నెతిర్ల.
8 తెదొడి పవులు "యూదుల్‌చ ఆగ్నల్ రితి
కెర్తిన్‌చి అలవాట్ ఉచర్లె కి, కిచ్చొ నేరిమ్ కెరి నాయ్,
దేముడుచి గుడిచి రిసొ కి కిచ్చొ నేరిమ్ కెరి నాయ్,
చి అమ్‌క ఏలుప కెర్తొ *కైసర్‌చి రాజిమ్‌క కి కిచ్చొయ్
ఇదిలిసి నేరిమ్ కి కెరి నాయ్" మెన, జబాబ్ దిలన్.
9 పెస్తుస్, మాత్రుమ్, యూదుల్‌క పులవుక
మెన, పవులుక, "యెరూసలేమ్‌తె గెచ్చు ఈంజేవ్
అంక సూనయ్‌ల నేరిమ్‌లుచి రిసొ తీర్పు కెరవనుక
ఇస్టుమ్ జతసి గే?" మెన పుసిలన్.
10 గని పవులు జబాబ్ దిలన్, "†కైసరు వెల్లొ
రొనొ ఏలుప కెర్తి రితిచి గెరితె తీర్పు జంక మెన ఇన్నె
ఆవ్ టీఁవొజ అస్సి. ఇన్నెయి అంచి తగు తీర్పు
సరిగొ జంక. యూదుల్‌క ఆవ్ కిచ్చొ తప్పు కెరి
నాయ్. తుయి కి జొ కోడు జొన్సి.
11 ఆవ్ తప్పు కెర్తయ్ జలె, మొర్తి సిచ్చుచి ఎదిలి
నేరిమ్ కెర్తయ్ జలె, ఆవ్ మొర్లె కి బాద నాయ్.
గని ఈంజేవ్ వయడ్త నేరిమ్‌లు ఆరిచ జలె, అంక
యూదుల్‌చి రితి తీర్పు కెర సిచ్చు కెరుక మెన ఇన్నెచి
అత్తి అంక కో సొర్ప కెర దెంక నాయిమ్ నాయ్. కైసర్
వెల్లొ రొనొ సొంత అంచి తగు సూన తీర్పు కెర్సు"
మెన, సంగిలన్.
12 తెదొడి, పెస్తుస్, జోవయించి సబచ
అదికారుల్ తెన్ వెన లట్టబ్ల, చి పవులు, " 'కైసరు

‡ **24:25 24:25** కిచ్చొ తీర్పు మెలె, జోవయింక నంపజొ సత్తిమ్ జలసక పరలోకుమ్‌తె కడ నెతిసి, గని నంప నెంజ అబద్దుమ్‌తె తాఁ గెలసక సిచ్చతె గల్తిసి. * **25:8 25:8** వెల్లొ రొనొచి, రొనొచి. † **25:10 25:10** సీజరు వెల్లొ రొనొ, మెలె వెల్లొ రొనొ, రోమ్ పట్నుమ్‌తె తా ఈంజ 'బారికుల్' చి పుస్తకుమ్‌తె సంగిల ప్రదేసిమ్‌లు ఎత్కిచి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తయ్. రోమ్ దేసిమ్‌చి ప్రబుతుమ్‌క వెల్లొ, జో.

సొంత అంచి తగు సూన తీర్పు కెర్సు' మెన ఇస్టుమ్ జలది. ఈంజ తగు జా సెలవ్ దెతయ్. కైసరుచి గెరి గో" మెన తీర్పు సంగిలన్.

పెస్తుస్ పవులుచి రిసొ పెస్తుస్ అగ్రిప్ప రాొక సంగిలిసి

13 సగుమ్ దీసల్ గెతికయ్, 'పెస్తుస్ నొవర్ ఏలుప కెర్తయ్' మెన, ఇదిల్ ఉత్తర పక్కచొ రాొ జలొ అగ్రిప్ప, బేన్సి జలి బెర్నీకే తెన్, కైసరియతె గోత్ అయ్యల.

14 ఒగ్గర్ దీసల్ ఒత్త తతికయ్, పవులుచి తగుచి రిసొ పెస్తుస్ జో రాొక సంగిలన్. పేలిక్స్ ఏలుప కెర్లి తెంతొ జేలి జలొ ఎక్కిలొ ఇన్నె అస్సె.

15 జలె, ఆఁవ్ యెరూసలేమ్‌తె గెచ్చ తిలి పొది, ఇస దస నేరిమ్‌లు కెర అస్సె, మెన వెల్లెల పూజర్లు చి యూదుల్‌చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ సంగ, తీర్పు కెర సిచ్చ కెరు మెన, అంక సంగిల.

16 "జేఁవ్ యూదుల్ దస్సి సంగితికయ్. నేరిమ్ వయడ్లస నేరిమ్ వయిలొసొ ఎక్కితె తీర్పు కెర్తి టాన్‌తె జా తగు సూనవుక నే టీఁవొజతె అగ్గె, నేరిమ్ వయితొసొ జేఁవ్ నింద కెర్తిన్‌క జబాబ్ సంగుక అవ్‌కాసుమ్ నే దెతె అగ్గె, అమ్‌చ రోమియుల్‌చి అలవాట్ తెన్ జోక కచి అత్తి సొర్ప దెంక జయె నాయ్, మెన, జబాబ్ దిలయ్.

17 జాకయ్, జేఁవ్ ఇత్తల్ ఉట్ట అయ్‌లి బేగి, వాయిద నే కెర్తె, అన్నెక్ దీసి తగు సూనవుక మెన తీర్పు కెర్తిన్‌తె వెన, జోక జెవున్ మెన, కడ ఆనయ్‌లయ్.

18 నేరిమ్ వయడ్తస టీఁవొ జలి పొది, కిచ్చొ విలువచ నేరిమ్‌లు వయడ్తి నాయ్.

19 జేఁవ్ కిచ్చొచ నిందల్ జోక సంగితె తిల మెలె, జోవయించొ దేముడుచి అలవాట్‌చి కమొచి రిసొ, పడ్తొ యేసు మెలొ ఎక్కిలొక 'మొర అన్నె జిలొ' మెన పవులు సంగిలిన్‌క గగ్గొల్ జతె తిల.

20 జాకయ్, దస్స తగులు తీర్పు కెరుక నేన కెర, ఈంజేఁవ్ సంగిత నిందల్‌చి రిసొ యెరూసలేమ్‌తె గెచ్చ తగు సూనవ తీర్పు కెరవనుక ఇస్టుమ్ జతసి గె? మెన పుసిలయ్.

21 గని, వెల్లొ రాొ జలొ కైసరు సొంత తీర్పు కెర్సు, మెన మదెనె ఇన్నె జేలి తయిందె మెన పవులు ఇస్టుమ్ జతికయ్, కైసర్‌తె ఆఁవ్ తెద్రయ్‌తి ఎదక జోక రకితె తత్తు మెన, జేలితె అన్నె గలిలయ్," మెన పెస్తుస్ సంగిలన్.

22 జాకయ్ అగ్రిప్ప రాొ, ఆఁవ్ సొంత జోచి తగు సూనుక అంక ఇస్టుమ్, మెన సంగిలన్, చి "దస్సి జలె, కలిక జోక సూన్‌తె" మెన, పెస్తుస్ సంగిలన్.

అగ్రిప్ప రాొ పవులుచి తగు సూన్లిసి

23 జలె, అన్నెక్ దీసి, అగ్రిప్ప రాొ, బెర్నీకే మెలి బేన్సి తెన్ బార్ జా, జమాన్లుచ అదికారుల్ తెన్, చి పట్నుమ్‌చ వెల్లొ సుదల్ తెన్, గెరితె ఒగ్గర్ గవురుమ్ తెన్ జా కెర, వెసిల. పవులుక కడ ఆన మెన పెస్తుస్ ఆడ్ర దెతికయ్, కడ ఆన్ల.

24 తెదొడి, బెర తిలసక పెస్తుస్ "ఓ రాొ జలొ అగ్రిప్ప, ఇన్నె అయ్‌లస ఎత్కిజిన, ఈంజొ మాన్సుక తుమ్ దెకితసు. ఇన్నెచి రిసొ జా సుట్టు యూదుల్ ఎత్కిజిని, యెరూసలేమ్‌తె కి ఇన్నె కి, అంక బలవంతుమ్ కెర, జో అన్నె జింక కిచ్చొక? మొర్సు! మెన, కేకుల్ గల్తె తిల.

25 గని, 'మొర్తి సిచ్చ జతి కేన్ నేరిమ్ కెరె నాయ్' మెన అంక డీసిలి, చి ఈంజొ, కైసరు వెల్లొ రాొ సొంత అంచి తగు, సూన తీర్పు కెర్సు, మెన కోర్‌ప జతికయ్, దస్సి జలె, జో తెయి రోమ్‌తె తుక తెద్రయిందె మెన, ఇన్నెక ఒప్పన్లయ్.

26 గని, ఇన్నెచి రిసొ అంచొ కైసరు ప్రబుక దెతి రిసొ కిచ్చొ నేరిమ్ రెగుడుక నేన అస్సి; కిచ్చొ నేరిమ్ వయడ్తిసి నాయ్ చి రిసొ ఎత్కిచి మొక్మె, ముక్కిమ్‌క తుచి మొక్మె, ఓ అగ్రిప్ప రాొ, జోక టీఁవొ కెర అస్సి. కిచ్చొ మెన మెలె, 'జేఁవ్ జోచి కొడొ సూన్లె, ఆమ్ ఇన్నెక పరిచ్చ కెర్లె, ఇన్నెచి రిసొ కిచ్చొ జవున్ రుజ్జు అమ్‌చొ వెల్లొ రాొ కైసరుక రెగుడుక జయెదె'.

27 జలె, జేలి జలొ కేన్ మాన్సుక ఆరి, కిచ్చొ నేరిమ్ వయడుక నేన్‌తె తెద్రవుక బెదితయ్ నాయ్, మెన ఆఁవ్ ఉచర్తసి" మెన ఇసి సంగిలన్.

26

అగ్రిప్ప రాొచి మొక్మె పవులు సాచి సంగిలిసి

1 తెదొడి, అగ్రిప్ప రాొ పవులుక, "తుయి సొంత జబాబ్ దెంక తుక సెలవ్ దెతసి" మెలన్, చి పవులు ఆతు తెన్ సయ్‌న కెర, ఇసి మెన జబాబ్ దిలన్.

2 "ఓ అగ్రిప్ప రాొ, యూదుల్ కెర్ల నిందల్ ఎత్కిచి రిసొ తుచి మొక్మె ఆఁవ్ జబాబ్ దెంక సెలవ్ దొర్కు జలిచి రిసొ అంక సర్ద.

3 యూదుల్ కెర్త రకల్ ఎత్కి, యూదుల్‌చ తగుల్ ఎత్కి, తుయి జొన్సి. జాకయ్, తుయి 'బమ్మ నెంతె అంచి సాచి సరిగా సూసుక' మెన, ఆఁవ్ తుక జొకర్తసి.

4 ఆఁవ్ బాల తతె తెంతొ, అమ్‌చ సొంత మాన్సుల్‌తె కి ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌తె కి, ఆఁవ్ కీసి జిలయ్ గే యూదుల్ ఎత్కిజిన్ జాన్‌తి.

5 అమ్‌చి మొత్తుమ్‌చ ఆగ్నల్ ఎత్కిజిన్‌చి కంట నిదానుమ్ కెర్త ఆమ్ పరిసయ్యుల్ బక్తి కెర్తి రితి ఆఁవ్ ఇండిలిసి మెన జేఁవ్ అగ్గెయ్ తెంతొ జాన్‌తి.

జేఁవ్ సత్తిమ్ సాచి సంగుక ఇస్టుమ్ ఒత్త జలె, ఇసి సంగిత.
6 అప్పె, జలె, కిచ్చొక అంక తగు కెర అస్తి మెలె,
అమ్చ పూర్గుమ్చక అమ్చొ దేముడు సంగిలి కోడు
ఆఁవ్ నంపజా దయిరిమ్ తెన్ తిలి రిసొయి.
7 జా కోడు సంగిలిస్క 'అమ్క జెయిమ్ జవుస్!'
మెన, అమ్చ బార సెకుమ్లుచ యూదుల్ రోజుక
అందరె మెద్దెనె నిదానుమ్ తెన్ బక్తి కెర్తతి. జేఁవ్
కోర్ప జతిస్చి ఆసచి రిసొ మెన ఆఁవ్ నంపజతసిచి
రిసొ, ఓ రానొ, అంక నింద కెర్తతి.
8 'మొర్లసక దేముడు జియడ్తయ్' మెన సంగిలె,
కిచ్చొక తుమ్ ఎత్కిజిన్ నంప కెరుక నెతిర్తసు?

9 "అగ్గెయి, జలె, నజరేతు గఁవ్విచొ యేసుక
'జొయ్యి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ' మెన
మాస్సుల్ సంగిలె, 'అబద్దుమ్' మెన, మెస్సు
నిదానుమ్ ఉచర, ఆఁవ్ అగ్గె నంపజలస్క జలె
అల్లర్ కెర్తె తిలయ్.
10 యెరూసలేమ్తె జోవయింక *అల్లర్ కెర్లయ్.
కీసి మెలె, వెల్లెల పూజర్లుచి సెలవ్ నజన,
ప్రబుచయ్ జల మాస్సుల్క జేల్తె గలిలయ్, చి
'మొర్తి సిచ్చ జతు' మెన, ఆఁవ్ ఒప్పస్లయ్.
11 ఎత్కి సబగేరి గెచ్చ జోవయింక సిచ్చల్ కెర్తె
తిలయ్, చి 'యేసుక రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తు
నెంజె మెన సంగ జోవయింక దూసుప కెర్తు' మెన,
జోవయింక అల్లర్ కెర్లయ్. జోవయించి రిసొ అంక
వెర్రి కోపుమ్చి రిసొ, వేర దేసిమ్లుచ పట్నల్తె గెచ్చ
కి, జోవయింక అల్లర్ కెర్తె తిలయ్.

12 "దస్సి, ఏక్ సుట్టు, 'నంపజలస్క అల్లర్
కెరిందె' మెన, వెల్లెల పూజర్లుచి సెలవ్ తెన్
జోవయించి అదికారుమ్ తెన్ ఏక్ దీసి దమస్కు
పట్నుమ్తె గెతి వట్టె గెతె తతికయ్,
13 ఓ రానొ, మెద్దెనె, పరలోకుమ్ తెంతొ చి ఏక్
వెల్లి ఉజిడి దెకిలయ్. పొద్దుచి ఉజిడ్చి కంట వెల్లి
ఉజిడి. అంచి సుట్టునంత, అంచి తెన్ ప్రయానుమ్
కెర్తె తిలసచి సుట్టునంత డీస లగిలి.
14 జా దెక, ఆమ్ ఎత్కిజిన్ ఎట్టొ సేడ్తికయ్,
అమ్చి ఎబ్రీ బాస తెన్ ఏక్ అవాడ్ సంగిలిసి
సూన్లయ్, 'సావులు, సావులు, అంక కిచ్చొక అల్లర్
కెర్తసి? ఆఁవ్ సికడ్తిసి తుయి నెస కెర, తుకయి
తూయి నొప్పి కెరంతసి?', మెన సంగిలన్.
15 'తుయి కొన్సొ, ప్రబు?' మెన పుసిలయ్,
'తుయి అల్లర్ కెర్తొ యేసు అఁవ్వి.
16 తుయి ఉట్ట, టీఁవొజ. కిచ్చొక తుక అప్పె
డీస అస్సి మెలె, అంచ కమొ కిచ్చొ దెక అస్సిన్ గే
అన్నె కిచ్చొ అంచ కమొ తుయి దెకితె గే, జా ఎత్కిచి
రిసొ తుయి సాచి సంగుక మెన, తుక ఆఁవ్ నిసాన
తెర్రయ్తసి.
17 యూదుల్చి అత్తి కి, యూదుల్ నెంజిలసచి
అత్తి కి, తుయి అల్లర్ సేడ్లె కి, ఆఁవ్ తుక రచ్చించుప
కెరిందె. యూదుల్ నెంజిలసతె తుక తెర్రయ్తసి.
18 జేఁవ్ గుడ్డి జల రిత జా తిలె కి, దెక,
అందర్బుద్ది ముల, ఉజిడ్ బుద్ది జా, సయ్తాన్చి
సేవ కెరుక ముల, దేముడుచి సేవ కెర్తు' మెన, 'జేఁవ్
కెర్ల పాపల్ పుంచి జతు చి అంక నంపజా సుద్ది
జల అన్నె మాస్సుల్ తెన్, జోవయింక కి టాన్ దొర్కు
జవుస్' మెన తుక 'జొయ్యి అంచి సాచి సంగుస్'
మెన, తుకయ్ ఆఁవ్ తెర్రయ్తసి.", మెన అంక
ప్రబు తెదొడి సంగిలన్.
19 "జాక, ఓ అగ్రిప్ప రానొ, పరలోకుమ్చొ ప్రబు
జా దీసి దెకయ్లిస్క సూనయ్లిస్క నే పిట్టయ్తె
నిదానుమ్ కెర,
20 తొలితొ దమస్కుతె, పడ్తొ యెరూసలేమ్తె,
పడ్తొ ఒండి యూదయ ప్రదేసిమి, పడ్తొ యూదుల్
నెంజిలసచ దేసిమ్లుతె గెచ్చ, ఒత్త కి, తుమ్ కెర్ల
పాపల్చి రిసొ పెట్టి దుకుమ్ జా ముల, దేముడుక
తుమ్ నంపజా మార్సుప జలిస్క రుజ్జు జతి రితి
సత్తిమ్ ఇండ మెన, బోదన కెర్తె తిలయ్.
21 జాకయ్, యూదుల్ దేముడుచి గుడితె అంక
దెర, అంక మారుక కుట్ర కెర్ల.

22 "ఆజి ఎదక కి, దేముడు అంక తోడు తత్తయ్చి
రిసొ, బాల వెల్లొ ఎత్కిజిన్చి మొక్కె ఈంజ సాచి
ఆఁవ్ సంగితసి. 'జర్గు జయెదె' మెన దేముడుచ
కబుర్లు సంగిలస సంగిలిసి తెన్ మోసే పూర్గుమ్చొచి
అత్తి దేముడు సంగిలిస్తెన్ బెదితి సాచి ఆఁవ్
సంగితసి. కిచ్చొ వేరచి నెంజె.
23 జేఁవ్ కిచ్చొ సంగిలిస్చి రిసొ ఆఁవ్ సంగితసి
మెలె, స్రైమల్ సేడ క్రీస్తు మొరుక అస్సె, చి అన్నె జీఁవ్
జా ఉట్టితసక జో మొదొల్ సుదొ జయెదె, చి అమ్చ
యూదుల్క కి, యూదుల్ నెంజిలసక కి జోచి ఉజిడి
జో దెకయెదె, మెన, పూర్గుల్ సంగిలి కోడు" మెన
పవులు సాచి సంగిలన్.

పెస్తుస్, పవులు, అగ్రిప్ప లట్టబ్లిసి

24 పవులు దస్సి సాచి సంగితె తతికయ్, పెస్తుస్
గట్టిజ అవాడ్ కెరన, "పవులు, తుయి వెర్రి జా
అస్సిస్. తుయి ఒగ్గర్ సదు కెర్లిసి తుక వెర్రి కెర
మార్సుప కెర్తయ్" మెన సంగిలన్.
25 "తుక జొఒర, వెల్లొ పేస్తస్. ఆఁవ్ వెర్రి నెంజి!
ఆఁవ్ సంగితిసి సత్తిమ్.

* **26:10 26:10** బారికుల్ 9 అద్యయిమ్.

26 రానొక పుసు. ఈంజ ఎత్కి జోక ఎర్కె, చి
దయిరిమ్ తెన్ జోవయించి మొక్మె ఆఁవ్ సంగితసి.
ఈంజ ఎత్కి కిచ్చొ గుట్టుచి నెంజె. జో కి ఈంజ ఎత్కి
కచితుమ్ నూన తయెదె" మెన, పవులు సంగ,
27 రానొచి పక్క పస్ల, "రానొ జలొ ఓ
అగ్రిప్ప, 'జర్గు జయెదె' మెన అమ్చొ దేముడుచి
కబుర్లు సంగితస పూర్గుమ్ రెగ్డయ్ల కొడొ తుయి
నంపజతసి గే? తుయి 'నంపజతయ్' మెన జాని"
మెన, పవులు సంగిలన్.
28 అగ్రిప్ప పవులుక, "అంక బే బేగి మార్సుప
జా నంప జవున్, మెన తుయి ఉచర్తసి గే?" మెన
పుసిలన్,
29 పవులు, "బే బేగి జవున్, ఆల్సిమ్ జవున్,
గని ఎక్కి తుకయి మెని నాయ్. ఆజి అంచి కోడు
సూన్తస ఎత్కిజిన్ కి 'ఈంజేవ్ గొల్సుల్క పిట్టవ,
అంచి రితి జా మార్సుప జతు!' మెన ఆస తెన్
దేముడుక ఆఁవ్ ప్రార్ధన కెర్తసి" మెన, పవులు రానొక
సంగిలన్.
30 తెదొడి రానొ, పేలిక్స్, బెర్నీకే, చి జోవయింతెన్
వెస తిలస ఎత్కిజిన్ ఉట్ట, కెర,
31 బార్ జా, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ కిచ్చొ మెల మెలె,
"ఈంజొ మాన్సు కిచ్చొ మొర్తి సిచ్చచి ఎదిలి తప్పు
జవున్, జేలి జతిన్చి ఎదిలి తప్పు జవున్, కిచ్చొయ్
కెర్తె నాయ్" మెన సంగిల.
32 చి పెస్తున్క అగ్రిప్ప రానొ, "కైసరు వెల్లొ రానొ
సొంత అంచి తగు సూన్సు మెన ఈంజొ మాన్సు
సంగితొ నాయ్ జలె, ఇన్నెక విడ్డల్ కెరుక జతి!"
మెన సంగిలన్.

27

రోమ పట్నుమ్తె పావులీంసి ప్రయానుమ్ గెచ్చుక దెర్లిసి

1 అమ్ ఇటలీ దేసిమి ప్రయానుమ్ గెచ్చుక మెన
అదికారుల్ సంగితికయ్, పవులుక చి అన్నె జేలి
తిలసక, ఔగుస్తు వెల్లొ రానొచి మెలి జమాన్లుతె,
పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ యూలి మెలొ ఎక్కిలొచి
అత్తి సొర్ప కెర్ల.
2 తెదొడి, వేర దేసిమ్చి అద్రముత్తియ పట్నుమ్చి
ఓడ ఆసియా ప్రదేసిమ్చ రేవుల్ వాట్ గెచ్చెదె
మెన, జా ఓడతె వెగ బార్ జలమ్. అన్నె
మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చి దెస్సలొనీక పట్నుమ్చొ
అరిస్తార్కు అమ్చి తెన్ తిలొ.
3 ఉత్తర పక్క గెచ్చ గెచ్చ, అన్నెక్ దీసి సీదోను
రేవుతె ఉత్తిర్లమ్, చి యూలి, పవులుక చెంగిల్
దెక, జోచ ఒత్తచ గోతునుదల్తె జో గోత్ గెచ్చ ఇదిల్
పుండ సుక్కుమ్ జంక మెన, సెలవ్ దిలన్.
4 పుండ, ఓడతె అన్నె వెగ, ఒత్త తెంతొ అన్నె
ఉత్తర పక్క గెచ్చ, తెదొడి పడమర పక్క గెచ్చ, కుప్ర
డిబ్బక జీన్లమ్. కుప్రక వేర పక్క గెతమ్, జలె, వాదు
అల్లర్ కెర్తి.
5 ఒత్త తెంతొ, కిలికియచి పంపూలియా
ప్రదేసిమ్లు సొడి ఓడ తెన్ గెచ్చ గెచ్చ, లుకియ
ప్రదేసిమ్చి మూర రేవుతె ఉత్తిర్లమ్.
6 ఇటలీతె గెతి అలెక్సంద్రియ పట్నుమ్ తెంతొ చి
ఓడ ఒత్త తతికయ్, జా ఓడతె వెగ గెచ్చుక జయెదె
మెన పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ జాన కెర, అమ్క
వెగయ్లన్.
7 సగుమ్ దీసల్ తిరీమ్ తిరీమ్ ఓడ తెన్ గెలమ్,
గని తెదొడి వాదు అల్లర్ కెర్లి, చి క్నీదు రేవు పాసి
అయ్లి పొది, అన్నె పడమర పక్క గెచ్చుక ఉచర్లె
వాదు పూర్తి అడ్డు కెర్తికయ్, దచ్చెన పక్క గెచ్చ, క్రేతు
డిబ్బచి సల్మోనే మెలి కొస్సక కస్టనె జీన,
8 క్రేతుచి లాసేయ పట్నుమ్చి పాసి తిలి 'సూటి
రేవుల్' మెలి టాన్తె పాఁవిలమ్.

వెల్లి వాదు అల్లర్ కెర్లిసి

9 ఒత్త సగుమ్ దీసల్ తిలమ్, చి చువ్వె
తతి అమ్చి పండుగు కేడ్తికయ్, చల్లి పొది పాసి
జెతయ్, చి జా పొదిచి వాదుక ఒత్త ఓడతె గెచ్చుక
ప్రమాదుమ్చి రిసొ,
10 "గోతునుదల్, అమ్ అప్పె బార్ జలె, ఓడక,
సామన్క, చి అమ్క ప్రమాదుమ్, ఒగ్గర్ నస్టుమ్
జమ్దె మెన దెకితసి" మెన, పవులు జాగర్త
సంగిలన్.
11 గని పవులు సంగిలిన్క పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక
వెల్లొ విలువ నే దెకితె, ఓడ ఇండయ్తసచొ
ఎజొమాని, అన్నె ఓడచొ ఎజొమాని దొగులచి కోడు
సూన్లన్, చి
12 "ఈంజ రేవుతె వాదు సరిగా అడ్డు జయె
నాయ్ చి రిసొ ప్రమాదుమ్" మెన ఓడతె తిల
మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ సంగ, "ఏక్ వేల క్రేతు డిబ్బచి
పీనిక్స్ మెలి అన్నెక్ రేవుతె పాఁవిలె, ఇదిల్ వేర
దిక్కుక మొక్మె జతయ్ మెలె, నైరుతి దిక్కుకచి
వాయవ దిక్కుకచి చల్లి పొది ఒత్త రకిలె చెంగిల్
కిచ్చొగె" మెన సంగిల.
13 తెదొడి, దచ్చెన పక్క తెంతొ ఉల్లువుల్లుల్న
వాదు కెర్తికయ్, 'అప్పె బార్ జలె చెంగిల్ కిచ్చొగె'
మెన, ఓడక టీఁవొ కెర్తి లంగరు మెలి ఇనుము
సామన్ సముద్రుమ్ తెంతొ కడ కెర, ఇండవుక దెర,
క్రేతు డిబ్బచి గట్టుక పాసి గెచ్చ తా, ఇండయ్తె తిల.
14 గని ఈసాన్యమూల పక్క తెంతొ జెతికయ్ వెల్లి
వాదు బుఁయి పక్క తెంతొ వీరుక దెర్లి,

15 చి జా వాదుక నెత్ర కెర, ఓడ పసుల, వాదు గెతి
దిక్కుతె పెల్లి జలి.
16 తెదొడి, కీసి గే, కొద మెలి ఇదిలిసి డిబ్బచి
గట్టుతె జా కెర, ఓడ పడ్తొ కడ దోనిక కస్టనె ఓడతె
వెగడ్లమ్.
17 డిట్టుమ్ జవుస్ మెన, డిట్టుమ్ వాలివొ తెన్
ఒండి ఓడక బందిల. తెదొడి, సూర్తి మెలి ఇస్క
డిబ్బతె ఓడ పెల్లి జలె టక్కున దెరన గెలెదె మెన
బియఁ కెర, ఓడ తిరీమ్ ఉట్ట గెస్సు మెన, జేఁచ
వెల్లెల మాస్సుల్ తెరల్ గట్ర ఉత్రయ్ల.
18 గని, వాదు కెర్టల్ ఒగ్గర్ కెర, ఓడక ఒగ్గర్
అల్లర్ కెర్తికయ్, అన్నెక్ దీసి, ఓడతె దువార్తె తిలి
సామన్ సముద్రుమ్‌తె గలుక దెర్ల, ఓడ సుల్కన
జవుస్ మెన.
19 గని వాదు తగుప జయె నాయ్, చి తిర్రత్క
ఎత్కిజిని, బాల వెల్లొ, సొంతయ్ బెద, ఓడ
ఇండయ్‌తి సామన్ కి ఉక్కుల సముద్రుమ్‌తె
గలిలమ్.
20 ఒత్త తెంతొ, వాదు పాని గట్టిజ జతికయ్,
ఒగ్గర్ దీసల్ జలి పొద్దు డీసె నాయ్, సుక్కల్ డీస్తి
నాయ్, చి రచ్చించుప జతి దయిరిమ్ ఎత్కిజిన్క
పూర్తి గెలి.
21 జేఁవ్ మాస్సుల్ ఒగ్గర్ దీసల్ చువ్వె తతికయ్,
పవులు జోవయించి నెడిమి పుర్రె జా, "ఆఁవ్ తెదొడి
సంగిలిసి సూన్‌తద్ జలె, క్రేతు తెంతొ బార్ జతద్
నాయ్, ఈంజ నస్టుమ్ కస్టుమ్ సేడ్డద్ నాయ్.
22 ఈంజ ఓడ పాడ్ జా గెచ్చెదె, గని కేన్ మాస్సు
మొర్సు నాయ్, అప్పె తుమ్ దయిరిమ్ తెన్ తా మెన
ఆఁవ్ త్తుమ్క సంగితసి.
23 కీసి జాని మెలె, ఆజి రాతి, ఆఁవ్ నంపజలొ
దేముడుచి దూత ఎక్కిలొ జా కెర, అంచి పాసి టీఁవ,
24 అంక, 'పవులు, తుయి బి నాయ్. తుయి
కచితుమ్ *కైసర్‌చి పాసి టీఁవ జా జోక తుచి తగు
సూనయ్‌తె. పడ్తొ, ఈందె తుచి తెన్ ఓడతె గెతస కి
తుచి తెన్ రచ్చించుప జతు దేముడు తుక వరుమ్
దా అస్సె మెన,' దూత అంక సంగిలన్.
25 జాకయ్, గోతుసుదల్, తుమ్ దయిరిమ్ తా.
అంక కబుర్ సంగిల్ రితి కచితుమ్ జర్గు జయెదె
మెన ఆఁవ్ నంపజత్తసి.
26 గని మదెనె, కేన్ జవుస్ డిబ్బతె ఓడ పెల్లి జంక
అస్సె" ఇసి పవులు సంగిలన్.

ఓడ డిబ్బచి గట్టుతె పెల్లి జలిసి

27 చొవ్వ పొదుల్ గెతికయ్, అందరె, అద్రియ
సముద్రుమ్‌తె అమ్చి ఓడ ఇండ నే ఇండిలి రితి
జా తిరీమి గెతె తతికయ్, 'అమ్ బుఁయిక పాసి
జెతసుమ్ కిచ్చొగె' మెన, ఇండయ్‌తసక అజ్జ
అయ్‌లి.
28 చి 'సముద్రుమ్ కెద్ది దీగ్ అస్సె గే దెకుమ'
మెన కొల్త దెకిలె, పుంజెక్ విస్సెక్ అడుగుల్ దీగ్
అస్సె. అన్నె ఇదిల్ దూరి గెచ్చ కొల్త దెకిలె, తొంబయ్
అడుగుల్ దీగ్ జా అస్సె.
29 తెదొడి, "పత్రల్‌తె పెల్లి జలె అల్లర్ జమ్‌దె"
మెన బియఁ కెర, 'ఓడ టీఁవొ కెర' మెన, ఓడచి పడ్తొ
పక్క తెంతొ చెత్తర్ లంగర్లు సముద్రుమ్‌తె బుడ్డవ
తా, "కెదొడ్క రాతి పాయదె." మెన ప్రార్దన కెర్తె తిల.
30 మదెనె, 'ఓడక ముల దోనితె వెగ బయిలె
బార్ జమ' మెన ఓడ ఇండయ్‌తస, ఆరిక "ఓడచి
పుర్రెతొచ లంగర్లు బుడ్డయ్‌తసుమ్" మెన సంగ,
లుంకచోరు ఓడచి దోని ఉత్రవ దిల.
31 జా పవులు దెక కెర, పుంజెక్‌జిన్ జమాస్లుక
వెల్లొక చి జమాస్లుక, "ఈంజేఁవ్ మాస్సుల్ ఓడతె
తిలెకయ్ రచ్చించుప జస్తె" మెన సంగిలన్.
32 చి దోనిచ వాలివొ జమాస్లు సుదల్ సింద, దోని
ముల‌య్‌ల.
33 కుకుడొ వాఁసెనె, "అప్పె చొవ్వ పొదుల్ జయెదె,
తుమ్ ఎత్కిజిన్ బియఁ తా చువ్వె అస్సున్.
34 జాకయ్, అన్నిమ్ కా సత్తు జా. తుమ్ కిచ్చొయ్
నస్టుమ్ నే జస్తె రచ్చించుప జస్తె, చి తుమ్క సెక్తి
తయెదె. జేఁవ్‌క కి పవులు బలవంతుమ్ కెర,
35 పొడియొ దెర, ఈంజ అన్నిమ్ దా దయ
కెర్లచి" మెన, దేముడుక జొకర కెర, ఏక్ గండ మోడ
కంక దెర్లన్.
36 జేఁవ్ దెక, దయిరిమ్ జా, జేఁవ్ కి కంక దెర్ల.
37 జా ఓడతె మొత్తుమ్ దొన్ పుంజొ డబ్బయ్
సొవ్వు జీన తిల.
38 జలె, ఎత్కిజిన్ సరిపుచుప జలిసి కయ్‌లి
పడ్తొ, ఓడక 'అన్నె సుల్కన జవుస్' మెన, సేంసిలి
గోదుమ్ ఎత్కి సముద్రుమ్‌తె గలిల.
39 †పొద్దు బార్ జతికయ్, 'ఈంజ కేన్ దేసిమ్‌చి
బుఁయి గె?' మెన చినితి నాయ్, గని ఏక్ రేవు
తిలిసిచి ఇస్క తిలి సదూనుమ్‌చి ఒడ్డు దెకిల, అన్నె,
"ఒత్త పాఁవిలె, ఓడ ఒడ్డుతె ఒర్గొడ నెంక జయెదె"
మెన, ఉచర్ల.
40 జాకయ్, జేఁవ్ బుడ్డవ తిల లంగర్లుచ వాలివొ
యిప సముద్రుమ్‌తె ముల, దిక్కు దెకయ్‌త చట్లుచ
వాలివొ బొడుగ కెర, ఓడక పుర్రె తతి ఇదిలిసి తెర
వెగడ, ఒడ్డు పక్క గెచ్చుక దెర్లమ్.
41 సముద్రుమ్ తెడిచి ఏక్ డిబ్బతె ఓడ పెల్లి జా,
దెరన గెలి. పుర్రెతొ పక్క టక్కున డిబ్బతె వెస గెలి,
పడ్తొ పక్క కెర్టల్ పెట్టికయ్, ఓడ బద్దల్ జా గెలి.

* **27:24 27:24** వెల్లొ రానొచి. † **27:39 27:39** రాతి పాయితికయ్

42 "ఏక్ వేల ఒడ్డుతె పుంగ్ర ఉట్ట నిగుల" మెన,
జేలి తిలసచి రిసొ జమాన్లు సుదల్ ఉచర, మారుక
ఉచర్ల, గని,
43 'పవులుక మొరుక జయె నాయ్' మెన,
పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ అడ్డు కెర్లొ. "పుంగ్రితస,
సముద్రుమ్‌తె డేవ ఒడ్డుతె పుంగ్ర, చి
44 పుంగ్రుక నేన్లస ఓడచ డండల్ బల్లలు దెర,
ఒడ్డుతె పాఁవ" మెన ఆడ్ర దిలన్, చి కో నే పిట్టె,
ఎత్కిజిన్ ప్రమాదుమ్ తెంతొ ఒడ్డుతె జీన్లమ్.

28

పవులుక అయి చడ్లెకి చెంగిల్ తిలిసి

1 ఆమ్ ఎత్కిజిన్ ప్రమాదుమ్ నెంతె బుఁయ్యె
పాఁవిలె, జా డిబ్బుక మెలితే డిబ్బ మెన చినిలమ్.
2 మెలితే డిబ్బుచ మాన్సుల్, జలె, అమ్‌క
ఎత్కిజిన్‌క చెంగిల్ మరియాద కెర, 'పాని జా చల్లి
కెర్తికయ్', అమ్‌క ఆగి లావ దిల.
3 జా ఆగిచి రిసొ పవులు దొన్ని దారు కుడవ
ఆగితె గల్తె తతికయ్, ఒగ్గర్ విస్సుమ్ దెతి అయి
వేడిక బార్ జా, పవులుచి అత్తి చడ టక్కున జలి.
4 జోచి ఆతు తెంతొ అయి ఒడొయ్ జా అస్సె
మెన జేఁవ్ మెలితే డిబ్బుచ మాన్సుల్ దెక కెర,
"ఒహొ, ఈంజొ మాన్సు అత్య కెర్తొసొ జా తయెదె.
సముద్రుమ్‌తె నే మొర్లె కి, ఇన్నెచి పాపుమ్‌క మొరుక
అస్సె, కిచ్చొగె" మెన సంగిల.
5 పవులు, మాత్రుమ్, ఆతు వీర దెతికయ్, అయి
ఆగితె నేడ్లి, చి పవులు కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ జయె
నాయ్.
6 "ఈంజొ పుల గెచ్చ టక్కున జా నేడ మొర
గెచ్చెదె" మెన ఉచర్ల, గని ఒగ్గర్ సేంపు రకిలెకి, కిచ్చొ
జయె నాయ్ మెన దెక కెర, "ఒహొ, ఈంజొ దేముడు
జా తయెదె" మెన ఉచర్ల.
7 ఒత్త అమ్ తిలిస్‌క పాసి, జా డిబ్బ దేసిమ్‌క వెల్లొ
జలొ పొప్లి మెలొసొక బుఁయి తిలి. జో పొప్లి తెన్
దస్సుల్ జతికయ్, అమ్‌క తిర్రతి ఒగ్గర్ మరియాద
కెర్లన్.
8 జోచొ అబ్బొన్‌క జొర్జొ, చి పెట్టి దెర తిలిచి రిసొ
పవులు జోతె గెచ్చ ప్రార్దన కెర జోక బోడి చడితికయ్,
జో చెంగిల్ జలన్.
9 దస్సి జర్గు జతికయ్, జా డిబ్బ దేసిమ్‌చ జొర్జొ
తిల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ పవులుతె జా కెర, చెంగిల్
జల.
10 జాకయ్ అమ్‌క ఒగ్గర్ గవురుమ్ కెర్ల, చి తిన్ని
జొన్నొ గెలె, ఆమ్ అన్నె ఓడతె బార్ జంక దెర్లి పొది,
అమ్‌క దొర్కు జలిసి ఎత్కి ఓడతె బెరయ్‌ల.

రోమ్ పట్నుమ్‌తె పావులీంసి పాఁవిలిసి

11 జా తిన్ని జొన్నొ గెతికయ్, ఒండి చల్లి పొది
జా డిబ్బతె తిలి ఏక్ ఓడతె వెగ, బార్ జలమ్. జా
ఓడ అలెక్సంద్రియ పట్నుమ్ చి. జా ఓడచి బోడితె
'కల్వల్ దేవతల్' మెన బొమ్మల్ తిల.
12 జలె, జా ఓడతె సురకూసు రేవు ఎద ఉత్ర,
తిర్రతి తిలమ్.
13 ఒత్త తెంతొ ఇదిల్ వంకిడి వాటు బుల, రేగియు
మెలి రేవుతె పాఁవిలమ్. ఏక్ దీస్ గెతికయ్, దచ్చెన
పక్క తెంతొ చి వాదు కెర్లి, చి అన్నెక్ దీసి పొతియొలీ
రేవుతె పాఁవిలమ్.
14 ఒత్త ఉత్తిర్లె, నంపజల బావుడ్లు తిల, చి
"సత్తు పొదుల్ అమ్‌చి తెన్ తా" మెన బుకార్ల. జా
సత్తు పొదుల్ గెతికయ్, బార్ జా, రోమ పట్నుమ్‌తె
గెలమ్.
15 ఒత్త రోమక పాసి అయ్‌లె, నంపజల బావుడ్లు
అమ్‌క "జా అస్తి" మెన సూన తా, దస్సుల్ జంక
మెన, రోమక రమారమి దొన్ని విసొ తిన్ని మయిలు
దూరి తిలి అప్పీయా మెలి ఏక్ సంతవీది ఎదక,
సగుమ్‌జిన్ అయ్‌ల. అన్నె సగుమ్‌జిన్ తిన్ని నిజితి
గేర్లు మెలి రోమక ముప్పయ్ పాఁచ్ మయిలు దూరి
తిలి గవ్వి ఎదక అయ్‌ల. జోవయింక దెక కెర,
పవులు అమ్‌చొ దేముడుక జోచి సర్ద సంగిలన్, చి
దయిరిమ్ జలన్.
16 తెదొడి, ఆమ్ రోమతె పాఁవిలి పొది, పవులుక
జేల్‌తె గల్తి నాయ్, గని ఇస్టుమ్ అయ్‌లిస్‌తె జో జింక
సెలవ్ దా, జమాన్ ఎక్కిలొక రకయ్‌ల.

17 తిర్రతి గెతికయ్, పవులు ఒత్తచ యూదుల్‌చ
వెల్లొ సుదల్‌క, అదికారుల్‌క జోతె బుకార్లొ. జేఁవ్
ఒత్త ఎక్కితె బెదితికయ్, పవులు జోవయింక, "ఓ
బావుడ్లు, అమ్‌చ యూదుల్‌క కిచ్చొ అల్లర్ కెరి
నాయ్, అమ్‌చ పూర్గుల్‌చ విదల్ పిట్టవుక మెన
ఆఁవ్ కిచ్చొ కెరి నాయ్, గని యెరూసలేమ్‌తె అంక
జేలి కెర, రోమియుల్‌చి అత్తి అంక సొర్ప కెర దిల.
18 రోమియులు అంక పరిచ్చ కెర, అంచి తగు
సూన, 'కిచ్చొ మొర్తి సిచ్చ ఆనన్‌తి తప్పు కెరె నాయ్'
మెన, జోవయింక రుజ్జు అయ్‌లిచి రిసొ, అంక
విడ్డల్ కెరుక ఇస్టుమ్ జల.
19 గని ఒత్తచ యూదుల్ ఒగ్గర్ జతికయ్, అంక
అన్నె కిచ్చొ వాటు నాయ్, చి కైసరు వెల్లొ రానొ సొంత
అంచి తగు సూన తీర్పు కెర్సు మెన, ఆఁవ్ కోర్‌ప
జలయ్. గని అమ్‌చ యూదుల్‌చి రిసొ అంచి పెట్టి
కిచ్చొ విస్సుమ్ నాయ్.
20 "తుమ్‌క ఆజి కిచ్చొక ఇన్నె బుకార్లయ్ మెలె,
తుమ్‌చి తెన్ దస్సుల్ జంక, చి ఈంజేఁవ్ గొల్సుల్
తెన్ కిచ్చొక అంక బంద అస్తి మెలె, తెద్రయిందె మెన

దేముడు ఆమ్ ఇస్రాయేలుల్‌క సంగిలొ రచ్చించుప
కెర్తొసొక, ఆఁవ్ నంపజా జోవయించి రిసొ సాచి
సంగిల్, రిసొయి.” మెన సంగిలన్.
21 జలె, జేఁవ్, “యూదయ తెంతొ తుచి రిసొ
కేన్ ఉత్రల్ జెతి నాయ్, చి ఇత్తల్ అయ్‌ల అమ్‌చ
యూదుల్ కోయి కి, తుచి రిసొ కిచ్చొయ్ అల్లర్
సంగితి నాయ్,
22 గని, తుయి ఉచర్తిసి ఆమ్ సూనుక ఇస్టుమ్
జతసుమ్. తుయి బెదితి జట్టుచి రిసొ ఎత్కిజిన్
‘తప్పు’ మెన సంగితతి” మెన, పవులుక ఒత్తచ
యూదుల్‌చ వెల్లొ సుదల్ సంగిల.
23 జాకయ్, జేఁవ్ సంగిలి దీసి, జో తిలి గెరి ఒగ్గర్
ఒగ్గర్‌జిన్ యూదుల్ అయ్‌ల, చి పెందలె తెంతొ
సాంజ్ ఎద, దేముడుచి రాజిమ్‌తె మాన్సుల్ బెదుక
అవ్‌కాసుమ్ దొర్కు జలి చి సాచి సంగ, *మోసే
పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్‌చ కొడొ,
పడ్తొ మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల
ఆగ్నల్, అన్నె పూర్గుల్‌చి అత్తి సంగిల దేముడుచ
కబుర్లుచ కొడొ బెదవ, యేసుక ‘జొయ్యి దేముడు
సంగ తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ’ మెన, బోదన కెర్తె
తిలన్.
24 జోవయింతె సగుమ్‌జిన్ జో సంగిలిసి నంప
కెర్ల, సగుమ్‌జిన్ నంప కెర్తి నాయ్.
25 జేఁవ్ దొన్ని జట్లు జా, ఎక్కి మెన్సు నే జతె ఉట్ట
గెల. గని నే గెతె అగ్గెయి, పవులు ఇసి సంగిలన్.
“యెసయా పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడుచి సుద్ది
తిలి ఆత్మ తుమ్‌చ పూర్గుల్‌క సంగిలి కోడు సరిగా
అస్సె.
26 ‘అమ్‌చ యూదుల్‌తె గెచ్చ ఇసి మెన సంగ.
తుమ్ సూన్‌తె, గని కచితుమ్ అర్దుమ్
కెరన్సు నాయ్. తూమ్ దెకితె, గని
కచితుమ్ నంప కెర్సు నాయ్! మెన సంగు.
27 ఈంజేఁవ్ అమ్‌చ మాన్సుల్‌చి పెట్టి బేడు
బంద అస్సె, జోవయించ కంగ్డొ బొయ్‌ర జా అస్తి,
జోవయించ అంకివొ జేఁవ్ డంకన అస్తి. నెంజిలె,
అంకివొ దెకిత, కంగ్డొ సూన్‌త, పెట్టి అర్దుమ్ కెరంత,
చి ఆఁవ్ జోవయింక చెంగిల్ కెర్తి రితి అంచితె జెత.’
మెన సంగిలి కోడు.
28 “జాకయ్, తుమ్‌క, అమ్‌చొ దేముడు దిలి
రచ్చన యూదుల్ నెంజిలసక జో దా అస్సె. జెఁవ్వి
సూనుల” మెన, పవులు సంగిలన్.
29 †పవులు ఇసి సంగితికయ్, యూదుల్, ఎక్కి
మెన్సు నే జతె, దొన్ని జట్లు జా, ఉట్ట గెల.
30 పవులు, సొంత గేరు నజన అద్దె దా దొన్ని
వెర్సుల్ ఒత్త జితె తా, కో అయ్‌లె కి మరియాద కెర,
31 దేముడుచి రాజిమ్‌చి రిసొ, ప్రబు జలొ
యేసుక్రీస్తుచి రిసొ, కో అడ్డు నే కెర్తె, ఎదార్దుమ్
సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తె తిలన్.

* **28:23 28:23** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె. † **28:29 28:29** గ్రీకు బాస తెన్ ‘బారికుల్’ చి మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకలతె 29 నంబర్‌చి కోడు తయె నాయ్.

రోమియుల్‌క రెగిడ్లి ఉత్రుమ్. బారిక్ జలొ పవులు రోమ్ పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చక రెగిడ్లి ఉత్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 రోమ్ పట్నుమ్‌తెచ దేముడు ప్రేమ కెర్ల జోచి
సుద్ది జా జోచయ్ జంక మెన, జో నిసాన బుకార్ల
మాన్సుల్‌క, యేసుక్రీస్తుక *గొత్తి సుదొ జలొ పవులు
రెగిడ్లి ఉత్రుమ్. 2 దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్
సూనయ్‌తి రిసొ ఆఁవ్ జోచొ బారికి జంక మెన,
3 యేసుక్రీస్తు అంక నిసాన బుకారా అస్సె. ఈంజయి
కామ్ అంక సొర్ప దా అస్సె.
ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ తెద్రవుక మెన అగ్గెయి
తెంతొ జోచ కబుర్లు సంగిలసచి అత్తి, జో రెగ్డయ్‌లి
జో దిలి దేముడుచి కొడొతె ప్రమానుమ్ సంగ తిలన్.
4 సుబుమ్ కబుర్ మెలె, జో దేముడుచొ
ఎక్కి పుత్తుస్‌చి రిసొచి కబుర్. జో పుత్తుస్‌క
‘మాన్సు’ మెన దెకిలె, అమ్ యూదుల్‌చొ దావీదు
పూర్గుమ్‌చొచి సెకుమ్‌తె జెర్మిలన్.
5 అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తు, జో మొర గెచ్చ
అన్నె జీవ్ జా ఉట్లిస్ రిసొ దేముడుచి పూత్తు మెన
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి ఒగ్గర్ సెక్తి తెన్ రుజు
కెరన్లన్.
6 జలె, ఎక్కి దేసిమి జోక నంపజా జోచి
కోడు నిదానుమ్ కెర జోచి నావ్ గవురుమ్ కెర్తు
మెన మాన్సుల్‌క సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌త జోచ
బారికుల్ అమ్ జంక మెన, జో ప్రబు జోచి దయ
అమ్‌క దా అస్సె.
7 యేసుక్రీస్తుచ సొంత మాన్సుల్ తూమ్ కి జంక
మెన, జేఁవ్ తెన్ బెదుక మెన వేర వేర దేసిమ్‌లుతె
తుమ్‌క కి దేముడు బుకారా అస్సె.
అమ్‌క అబ్బొ జలొ దేముడుచి ప్రబు జలొ
యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్‌చి ఉప్పిరి
తవుస్!

రోమియుల్‌క దెకుక మెన పవులుచి ఆస

8 తొలితొ కిచ్చొ మెలె, తుమ్ ఎక్కిజిన్‌చి రిసొ
†యేసుక్రీస్తుచి నావ్ దెర అంచొ దేముడుక అంచి సర్ద
ఆఁవ్ సంగితసి. ప్రబుచి ఉప్పిరి తుమ్ రోమియుల్
తుమ్‌చి నముకుమ్ తిలిస్‌చి రిసొ ఒండి లోకుమ్‌చ
మాన్సుల్ సూన అస్తి.
9 జోచొ పుత్తుస్‌చి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ
సూనవ ఆఁవ్ సేవ కెర్తొ దేముడు అంచి రిసొ సాచి
జతయ్. ఆఁవ్ ప్రార్ధన కెర్తి పొది, కెఁయఁక తెఁయఁక
నే పిట్టె తుమ్‌చి రిసొ జోక ఆఁవ్ సంగితసి.
10 తుమ్‌చి రిసొ ఆఁవ్ ప్రార్ధన కెర్తిస్‌తె ఏక్ కిచ్చొ
మెలె, జోచి దయ తిలె, కీసి గే తుమ్‌తె ఆఁవ్ అప్పె
జెంక వాట్ దెవుస్ మెనయ్ ఆఁవ్ ప్రార్ధన కెర్తసి.
11 తుమ్‌చి ఆత్మక డిట్టుమ్ కెర్తి రితి తుమ్‌క కిచ్చొ
జవుస్ ఆత్మసెక్తి దొర్కు కెర్తి రితి కిచ్చొ జవుస్ కామ్‌క
జెతిసి కెరుక మెన, తుమ్‌క దెకుక తుమ్‌తె గెచ్చుక
అంక ఒగ్గర్ ఆస.
12 తుమ్‌చి ఆత్మక డిట్టుమ్ కెరుక మెన సంగిలె,
తూమ్ కి ఆఁవ్ కి, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ నముకుమ్
దెకిలె అన్నె సర్ద దయిరిమ్ జమ్‌దె.
13 ఓ బావుడ్లు, తుమ్ కిచ్చొ జానుక అంచి
ఇస్టుమ్ మెలె, యూదుల్ నెంజిల అన్నె ఒగ్గర్‌జిన్‌తె
ఆఁవ్ కీసి గెచ్చ ప్రబు దిలి పంటొ జోవయింతె లాయ
అస్సి గే, తుమ్‌తె గెచ్చ, తుమ్‌తె కి దస్సి పంటొ
లాయిక మెన ఆఁవ్ ఒగ్గర్ సుట్లు ఉచర అస్సి, గని
అప్పెక అంక వాటు అడ్డు తా అస్సె.
14 ‡గ్రీసు దేసిమ్‌చక కి, గ్రీసు దేసిమ్‌చ నెంజిలసక
కి, ఒగ్గర్ సదు కెర్లసక కి, సదు నేన్ల మాన్సుల్‌క కి
ఆఁవ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక మెన, ప్రబు అంక
పూచి తియార అస్సె.
15 జాకయ్, తుమ్ రోమ్ పట్నుమ్‌చక కి సుబుమ్
కబుర్ బోదన కెరుక మెన అంక ఒగ్గర్ ఇస్టుమ్ అస్సె.

నముకుమ్ వాట్‌కయ్ రచ్చన దొర్కు జతయ్

16 సుబుమ్ కబుర్‌చి రిసొ అంక కిచ్చొ లాజ్
నాయ్. సుబుమ్ కబుర్‌చి ఉప్పిరి అంక పూర్తి
దయిరిమ్. §నంపజతొ ఎక్కి మాన్సు పాపుమ్
తెంతొ రచ్చించుప కెర్తి రిసొ దేముడుచి సెక్తి సుబుమ్
కబుర్ తెయి అస్సె. జా రచ్చన క్రీస్తుక నంపజతస

---

* **1:1 1:1** నెంజిలె ‘గొతి జలొ రితొ’, నెంజిలె ‘సేవ కెర్తొసొ’. † **1:8 1:8** మెలె, యేసుక్రీస్తు జోవయింక నంపజలసచి పాపుమ్ వయ
గెచ్చయ్‌లి రిసొ ‘జొయ్యి మదెనె జతికయ్ ఎక్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అబ్బొసి అమ్‌చ ప్రార్ధనల్ సూనెదె’ మెనయ్, జయి దయిరిమ్‌క
యేసుక్రీస్తుచి నావ్ దెర పవులు దేముడుక ప్రార్ధన కెర్తయ్, ఆమ్ కి జోవయింక ప్రార్ధన కెరుక జతయ్. ‡ **1:14 1:14** గ్రీసు దేసిమ్‌చ
మాన్సుల్‌క మెనుక జతయ్, గని పవులు ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్ల పొదులె, యూదుల్ నెంజిల ఎక్కిజిన్‌క కి ‘గ్రీసు దేసిమ్‌చక’ మెనుక ఏక్
అలవాట్ తిలి. § **1:16 1:16** మెలె, క్రీస్తుకయ్ నంపజతొ ఎక్కి మాన్సు. యోహాను 1:12, 3:16, 18, 36. * **1:16 1:16**
తొలితొ యూదుల్‌క అవ్‌కాసుమ్ తంక చి పడ్తొకయ్ యూదుల్ నెంజిలసక అవ్‌కాసుమ్ తంక మెన ఎక్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సెలవ్.
లూకా 24:47, బారికుల్ 1:8, 13:46. † **1:17 1:17** జోచి సత్తిమ్ పున్నిమ్ జోవయింక నంపజలసక దొర్కు కెరన్‌తికయ్ అమ్‌క అన్నె
బెదవంతయ్.

ఎత్కిజిన్క, *తొలితొ యూదుల్క, పడ్తొ యూదుల్ నెంజిలసక.
17 దేముడుచి పున్నిమ్ సుబుమ్ కబుర్ తెయి డీస్తయ్, దొర్కు జతయ్†. జో దెతి జా పున్నిమ్, జా రచ్చన, అమ్మక కీసి దొర్కు జతయ్ మెలె, ‡పూర్తి నమ్ముకుమ్ వాటు. దేముడుచి కొడొతె జో సొంత రెగ్డయ్లి రితి, “ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్క కో పున్నిమ్§ జవుల గే జెఁవ్వి జివుల”.

దేముడుచి పున్నిమ్ నెసిలసచి రిసొచి తీర్పు

18 దేముడుక విరోదుమ్ జా మాన్సుల్క పాపుమ్ కెర కెర జోవయించి పెట్టిచి పాపుమ్తె సత్తిమ్క లుంకడ్తొ, దస్సి ఎత్కి మాన్సుచి ఉప్పిర్ జోచి కోపుమ్ జో దేముడు పరలోకుమ్ తెంతొ సుఁవ దా దెకయెదె, లయడెదె మెన రుజ్జు *డీస అస్సె.
19 దేముడుక జేఁవ్ విరోదుమ్ జలిసిచి అన్నె మాన్సుల్క జేఁవ్ కెర్ల పాపల్క ‘జోవయించి పాపుమ్’ మెన కీసి సంగుక జయెదె మెలె, జో దేముడుచి రిసొ జేఁవ్ జానుక జతిసి ఎత్కి జోవయించి పెట్టి జాన్తి. కీసి మెలె, జొయ్యి సొంత జోవయింక దెకవ అస్సె.
20 కీసి మెలె, జో నే డీస్తాసొ కీసొ అస్సె గే, మెలె జోవయింక ‘కెఁయఁక తెఁయఁక తాఁ గెతి సెక్తి అదికారుమ్ జోకయ్ అస్సె. జొయ్యి దేముడు’ మెలి రుజ్జు లోకుమ్ జెర్మయ్లి తెంతొ, జో తెయార్ కెర్లిన్ ఎత్కితె సొస్టుమ్ డీస్తయ్, చి తెదొడి తెంతొ మాన్సుల్ పూర్తి చిన అస్తి. జాకయ్, ప్రబుచి మొక్కె “నేనుమ్” మెన్నుక నెతిరి.
21 దస్సి, జోవయింక ‘జొయ్యి దేముడు’ మెన జేఁవ్ జాన్లె కి ఒప్పన్తి నాయ్, జోక గవురుమ్ దెకితి నాయ్, జో దిలిస్క ‘తుయి దిలది’ మెన ఒప్పన్తి నాయ్, జోక సర్ద సంగితి నాయ్, గని వెర్రి బుద్ది జల, చి బుద్ది నెంజిల జోవయించ పెట్టి అందర్ జా గెల.
22 ‘జాన్ల మాన్సుల్ ఆమ్’ మెననయి జేఁవ్ బుద్ది నెంజిలస జా గెల.
23 అన్నె, నే మొర్తొ కెఁయఁక తెఁయఁక జీవ్ తతొ దేముడుక ముల దా, మాములుమ్ మొర్త మాన్సుల్చి రూపుమ్చ, పిట్టల్ రూపుమ్చ, జంతువుల్ రూపుమ్చ, అయివొ రూపుమ్చ బొమ్మల్క ఇస్టుమ్ జా, దసచకయ్ జొకరుక దెర్ల.
24 జాకయ్ దేముడు జోవయింక కిచ్చొ సిచ్చ దిలన్ మెలె, “జోవయించి పెట్టిచ ఆసల్ రితి ఇండ లంజె కమొతె పూర్తి గెచ్చ, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ జోవయించ ఆఁగ్క నిస్కారుమ్ కెరన, జోవయింక జెఁవ్వి మరియాద కడన్తి సిచ్చ సేడ్తు, కతు” మెనయ్, దస్సితెయ్ జో జోవయింక సొర్ప కెర దిలన్.
25 దేముడుచి రిసొచి సత్తిమ్ గ్యానుమ్ జేఁవ్ నెస కెర అబద్దుమ్క ఇస్టుమ్ జల, చి జో ఎత్కి జెర్మయ్లొసిచి సేవ కెరుక ముల కెర, జో తెయార్ కెర్లిన్కయ్ జొకరుక దెర, దసచచి సేవ కెర్తతి. గని జెర్మయ్లొసొకయ్ కెఁయఁక కి జెయ్యి! ఆమేన్.
26 జలె, ‘జెర్మయ్లొసొక ముల కెర తయార్ జలిన్కయ్ జేఁవ్ కోర్ప జలి రిసొయి, జోవయించి ఆఁగ్చి పాపుమ్చ ఆసల్క దెర్ను సేడయ్ తత్తు’ మెన, దసితె జో దేముడు సొర్ప కెర దిలన్. దస్సి, మాములుమ్ తెర్నిమున్సు జతిన్ ముల దా, జోవయించ తేర్బోదల్ తెన్ లంజె జంక దెర్ల.
27 జోవయించ ముస్సుబోదల్ కి దస్సి, తెర్ని తెన్ చెంగిల్ జితిసి ముల దా, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ పూర్తి వెర్రి ఆస జా, ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ లంజె వెట్కారుమ్ జా, జోవయించ ఆఁగ్తె ఆత్మల్తె జోవయించి జా పాపుమ్ కెలచి, పాడ్ జల.
28 అన్నె, దేముడుక ‘అస్సె. జొయ్యి దేముడు’ మెన జేఁవ్ ఒప్పనుక నెస కెర జోక పఁవ్సిల్ రిసొ, కామ్క నెంజిలి బుద్దితె, పొరపాట్ ఇండితిన్తె జోవయింక జో సొర్ప కెర దిలన్.
29 జోవయించి పెట్టి కిచ్చొ బెర్లి మెలె, ఎత్కి రగల్ పాపుమ్బుద్ది, పాపుమ్ కమొ, అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తిక ఆస జతిసి. కుస్సిదుమ్ కి బెర్లి. జోవయించి పెట్టి బెర్తు గోసల్, అత్యల్ కెర్తి బుద్ది, కొడొ జుజవ జట్టి జతిసి, మోసిమ్ కెర్తిసి, కుస్సిదుమ్ ఉచర్తిసి, దస బుద్దుల్ జల. జేఁవ్ అన్నె కీసచక జల మెలె, సొండెల్ జలస,
30 మాన్సుల్క ఆరిచ నిందల్ సంగ, జోవయించి నావ్ పాడ్ కెర్తస, పరలోకుమ్చొ దేముడుక విరోదుమ్ కెర్తస, అన్నె మాన్సుల్క నిస్కారుమ్ కెర్తస, గవురుమ్ ఉచరంతస, ‘అన్నె కిచ్చొ కిచ్చొ గర్చ కమొ కెరుమ’ మెన ఉచర్త కుట్రల్ కెర్తస, అయ్యస్అబ్బొస్చి కోడు నే సూన్తస జల.
31 జేఁవ్ బుద్ది నెంజిలస, జేఁవ్ ఒప్పన్లి కామ్ నే కెర్తస, ప్రేమ నేన్లస, కన్కారుమ్ నేన్లస.
32 “దస కమొ కెర్తస, మొర్తి సిచ్చక విలువ జతతి” మెన దేముడు తీర్పు కెర అస్సె మెన జేఁవ్ జాన్లె కి, దస కమొ ఇండితతి. చి దస కమొ అన్నె మాన్సుల్ ఇండిలె, మెన్సితతి, ‘చెంగిల్’ మెంతతి.

‡ **1:17 1:17** నెంజిలె ‘చి జా సత్తిమ్ పున్నిమ్ అమ్మక దొర్కు జలె, అన్నె నముకుమ్ పలొయ్తయ్’. § **1:17 1:17** నెంజిలె “ప్రబు దెతి పున్నిమ్ జలస జోవయించి ఉప్పిర్చి నముకుమ్కయ్ ఇండుక” హబక్కూకు 2:4 దెక. * **1:18 1:18** సిలువతె యేసు మాన్సుచి పాపుమ్ వయ గెచ్చయ్లిన్తె సయ్తానుక మొర్నుక జీన పాడ్ కెర అస్సె; ఎబ్రీయుల్ 2:14. సయ్తానుక జీన పాడ్ కెర్లిన్ తెన్ సయ్తాను చి సేవ కెర్తిసి ఎత్కిచి ఉప్పిరి కి యేసు జీన పాడ్ కెర అస్సె.

2

దేముడుచి పున్నిమ్‌చి తీర్పు

1 జాకయ్, ఓ మాన్సు కొన్సొ జలెకి, తుమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ 'గర్చ' మెన తీర్పు సంగిలె, తుమ్‌చ సొంత పాపల్‌చి రిసొ తుమ్‌క కి జా తీర్పు లయితయ్. మెలె, అన్నెక్లొక 'గర్చొ' మెన తీర్పు సంగిలె, తుమ్‌క తుమి పాపుమ్ వయడ్తను. తూమ్ తీర్పు సంగిలొ మాన్సు కొన్సొ జలెకి, జో కెర్త తప్పుల్‌తె తూమ్ కి ఇండితను.

2 ఆఁవ్ అగ్గె రెగిడ్లి జాబిత తప్పు కమొ కో కెరుల గే, దేముడు జోవయింక తీర్పు కెర, సిచ్చ కెరుక ఒప్పన అస్సె మెన జానుమ్. అన్నె, జో సత్తిమ్‌చొ జతయ్‌చి రిసొ జో కెర్తి తీర్పు సరిగచి మెన జానుమ్.

3 ఓ మాన్సు కో జలెకి, దస కమొ కెర్తసక జోవయించి పాపుమ్‌చి తీర్పు తుమ్ సంగిలె, తూమ్ కి దస కమొ కెర్లె, దేముడు దెతి సిచ్చ తుమ్‌కయ్ పిట్టెదె మెన ఏక్ వేల ఉచరంతను గే?

4 నెంజిలె, 'ఆమ్ కిచ్చొ కెర్లె కి జోచి ఎదివాట్ దయ అమ్‌చి ఉప్పిరి అస్సె, చి ఓర్సుప జా అమ్‌క చెమించుప కెరెద్రె' మెన్న తుమ్‌క తూమ్ ఉచరంతను గే? తుమ్‌క 'జోవయించ్చ పాపల్ ఒప్పన ముల్తు' మెనయ్ జో దేముడు జోచి దయ దెకయ్‌తయ్ మెన నేన్సు గే?

5 తుమ్‌చి రాడ్ జీవుక తుమ్‌చ పాపల్ ములుక నెన కెర, జో దేముడు దెతి సిచ్చ తుమ్‌క తుమి ఆనన్‌తను. జా సిచ్చ కెఁయఁక లయెదె మెలె, ఎత్కిజిన్‌క తీర్పు కెర సిచ్చ గే, బవుమానుమ్ గే దెతి జోచి సత్తిమ్‌క రుజ్జు దెకయ్‌తి వెల్లి దీసికయ్.

6 జోవయించి జీవితుమ్‌క కేన్ మాన్సు కీస కమొ కెర్తె తవుల గే, జయ్యి దీసిక దసచక సరిజతిసి తీర్పుల్ జో జర్గు కెరెదె.

7 జా దీసి నే జతె అగ్గెచి మదెనె సగుమ్‌జిన్ పరలోకుమ్‌చి ఉజిడ్‌తె బెదితి, ప్రబు గవురుమ్ జతిస్‌తె బెదితి ఆస జా, జో దెతి సత్తిమ్‌క నిదానుమ్ ఇండుల. "జేఁవ్ పరల్లోకుమ్‌తె అంచి తెన్ కెఁయఁక తెఁయఁక జితి జీవ్, జో దెయెదె.

8 గని సగుమ్‌జిన్ జోవయించి ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి ఇండుక ఆస జా, సత్తిమ్ ఇండితిసి ముల కెర, పాపుమ్ ఇండితతి. జోవయించి ఉప్పిరి, జో దేముడుచి కోపుమ్ తయెదె, చి జో దెతి సిచ్చ కచిత్తుమ్ జోవయింక లయెదె.

9 దేముడు జా సిచ్చ జర్గు కెర్లె, ముక్కిమ్‌క తొలితొ యూదుల్‌తె, పడ్తొ *గ్రీసు దేసిమ్‌చతె కి, పాపుమ్ ఇండితొ ఎత్కి మాన్సుక బాదల్ దుకుమ్ పిట్టె నాయ్,

10 తొలితొ యూదుల్‌తె, పడ్తొ గ్రీసు దేసిమ్‌చ మాన్సుల్‌తె కి, సత్తిమ్ ఇండితొ ఎత్కి మాన్సుక 'బవుమానుమ్' మెన దేముడు జోవయింక జోచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడ్‌తె బెదవ గవురుమ్ దా, సేంతుమ్ దెయెదె."

11 దేముడు తేడల్ దెకె నాయ్.

12 అమ్ యూదుల్‌క జో దిల ఆగ్నల్ నేన్‌తె యూదుల్ నెంజిలసతె కో పాపుమ్ కెర తవుల గే, జేఁవ్ ఆగ్నల్ నెంతె తీర్పు జా నాసెనుమ్‌తె గెచ్చుల, అన్నె, అమ్ యూదుల్ జేఁవ్ ఆగ్నల్ జానుమ్. జేఁవ్ ఆగ్నల్ జాన్‌ల అమ్ యూదుల్‌తె కో పాపుమ్ కెర తవుల గే, ఆగ్నల్‌చి తెడి అస్తిచి జేఁవ్ ఆగ్నలీ జోవయించి ఉప్పిరి సాచి జవుల, చి జోవయించి పాపుమ్‌చి సిచ్చ జేఁవ్ వయుల.

13 మోసేచి అత్తి దేముడు దిల ఆగ్నల్ ఎక్కి సూన్‌తసయ్ నాయ్, గని జేఁవ్ ఆగ్నల్‌తె బెదితి బుద్ది ఇండితసయి కో జలె, జోవయింకయ్ దేముడు జోవయించి పాపుమ్ నే వయడ్తె జోవయించి దయకయ్ 'జోవయింక దొర్కు జలి పున్నిమ్ అస్సె' మెన దెకెదె. దెక జోవయించి సిచ్చ పిట్టయెదె.

14 పడ్తొ, యూదుల్ నెంజిలస, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ నెంతె తిలె కి, ఒత్తచ ఆగ్నల్ జేఁవ్ నేన తిలె కి, నేన జాన్‌ల రిత జా జేఁవ్ ఆగ్నల్ తెన్ బెదితి బుద్ది జేఁవ్ ఇండిలె, జేఁవ్ ఆగ్నల్ జేఁవ్ కెఁయ నే సూన్లె కి సదు నే కెర్లె కి, జేఁవ్ ఆగ్నల్ జోవయించి పెట్టి కామ్ కెర్తి రితి జతయ్.

15 దొర్కు జలి ఇండడి దెకయ్‌త ఆగ్నల్ దేముడు కీసి మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్‌తె రెడ్డవ అస్సె గే, 'దస్సి ఇండుతు' మెన జేఁవ్ మాన్సుల్‌చి పెట్టి జో రెడ్డ అస్సె మెన రుజ్జు జతయ్, అన్నె, 'సత్తిమ్' మెన జేఁవ్ సత్తిమ్ చినితిన్‌తె, 'పాపుమ్' మెన జేఁవ్ పాపుమ్ చినితిన్‌తె కి రుజ్జు జతయ్. అన్నె, జోవయింక జెఁవ్వి పరిచ్చు కెరన నిందల్ వయడన్లి రితి, నెంజిలె చెమించుప కెర్లి రితి, జోవయించ సొంత కమొ 'చెంగిల్' గే 'గార్' గే జెఁవ్వి చినన ఒప్పనుల.

16 అమ్ సూనయ్‌లి సుబుమ్ కబుర్‌తె కిచ్చొ ఏక్ బెదితయ్ మెలె, జేఁవ్ ఇసి తీర్పు కెరంతిసి కెఁయఁక పూర్తి జర్గు జయెదె మెలె, క్రీస్తు జలొ యేసుచి అత్తి దేముడు మాన్సుల్‌చి పెట్టిచ గుట్టుల్ తిలిసి ఎత్కి తీర్పు కెర్తి జా వెల్లి దీసికయ్, తెదొడ్‌కయ్ పూర్తి రుజ్జు జయెదె.

యూదుల్‌క మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్

17 గని ఒత్తచ తుమ్ యూదుల్, 'యూదుల్ ఆము' మెనన, 'ఆగ్నల్ రితి దేముడు అమ్‌కయ్

* **2:9 2:9** 'గ్రీసు దేసిమ్‌చ' మెన ఇన్నె సంగిలె, యూదుల్ నెంజిలసక సంగితయ్.

దా అస్సెచి రచ్చున జమ్‌దె' మెన ఆగ్నల్‌కయ్ నంప
కెర్తను జలె, 'అమ్ యూదులి దేముడు తెన్ బెద
అస్సుమ్' మెన గవురుమ్ ఉచరంతను జలె,
18 మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్‌తె తిలిసి
ఎత్కి వెల్లెల మాన్సుల్ తుమ్‌క సికడ అస్తిచి రిసొ,
దేముడుచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ కిచ్చొ జతయ్ గే తుమ్
జాన్సు. జలె, చెంగిల్ తిలిస్‌తె గార్ తిలిసి నిస
చెంగిల్‌చి మెన్సితను జలె,
19 పడ్తొ 'గుడ్డి జలనక వాట్ దెకయ్‌తన ఆము'
మెన, 'అందర్‌బుద్దితె తిలనక ఉజిడి దెకయ్‌తన
ఆము' మెన,
20 'బుద్ది నెంజిలనక సికడ్తన ఆము' మెన,
'బాలబోదల్‌క సికడ్తొసొ జలమ్ ఆము' మెన,
'గ్యానుమ్ ఎత్కి సత్తిమ్ ఎత్కి మోసే తెన్ దేముడు
దిలి ఆగ్నల్‌తె అమ్‌తెయి, అమ్‌చ ఆగ్నల్‌తెయి
అస్సెచి దేముడు జా పూచి ఎత్కి అమ్‌కయ్ తియార
అస్సె' మెన తుమ్ నిజుమి ఉచర్లె,
21 వేర మాన్సుల్‌క తుమ్ సికడ్తన తుమ్‌కయ్
తూమ్ కిచ్చొక సికడన్సు నాయ్! 'చోరుక నాయ్'
మెన తుమ్ బోదన కెర్లె కి, చోర్సు నాయ్ గే?
22 'లంజెకమొ కెర నాయ్' మెన సంగిలే కి
లంజెకమొ కెర్తను గే? 'బొమ్మల్‌క జొకరుక నాయ్,
వెట్కారుమ్!' మెన ఒప్పన్లె కి, గుడివొతెచ బొమ్మల్
తుమ్ చోర దెర గెతను గే? తుమ్ ఉచర.
23 'దేముడు మోసేచి అత్తి అమ్ యూదుల్‌కయ్
జోచ ఆగ్నల్ దా అస్సె' మెన తుమ్ గవురుమ్
ఉచరన్లెకి, ఆగ్నల్‌క నిదానుమ్ నే కెర్తె దేముడుచి
మరియాద కడ ఇండితను గే?
24 తుమ్ అమ్‌చ యూదుల్ కి దస పాపల్
కెర్తను. దేముడుచి కొడొతె పూర్గుమ్ తెంతొ రెగిడ్లి
రితి, †"తుమ్ యూదుల్‌చ కమొచి రిసొ, యూదుల్
నెంజిల మాన్సుల్ దేముడుచి నావ్ దూసుప కెర్తతి".

25 దేముడు దిల ఆగ్నల్ రితి పూర్తి తప్పు నెంతె
ఇండిలెకయ్ తుమ్ యూదుల్ జోచయ్ మాన్సుల్
జతి గుర్తుచి సున్నతిక విలువ తయెదె. గని జో దిల
ఆగ్నల్ ఇండితిసి తుమ్ పిట్టవన్లె, జోచయ్ మాన్సుల్
జతి గుర్తు దెకయ్‌తి జా సున్నతి తుమ్ కెరన తిలె కి,
నే కెరన్లి రితి జయెదె.
26 జలె, జోచి అఁగి జా సున్నతి నే కెరన్లొ మాన్సు
కో జలెకు దేముడుచ ఆగ్నల్ తెన్ బెదితి బుద్ది ఇండ
ఆగ్నల్‌తె సంగిలి దొర్కు జలి సత్తిమ్ నెరవెర్సుప కెర్లి
రితి జలె, జో జా సున్నతి నే కెరన్లెకి, ఆత్మకయ్ జో జా
సున్నతి కెరన్లి రితి జా అస్సె మెన జో దేముడు దెకె
నాయ్ గే? దెకెదె.

27 దస్సి జలె, యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్
జోవయించి అఁగి జా సున్నతి నే కెరన్లెకి, జోవయింతె
సగుమ్‌జిన్ దేముడుచ ఆగ్నల్ తెన్ బెదితి బుద్ది
ఇండితతి. అన్నె, తుమ్ యూదుల్‌క మోసే తెన్
జోచ ఆగ్నల్ దా తిలె కి, తుమ్‌చితె సగుమ్‌జిన్
ఆగ్నల్‌చి కోడు నే కెర్తె పిట్టయ్‌తను. జలె, లోకుమ్‌చ
ఎత్కిజిన్‌క ప్రబు పరిచ్చ కెర్తి వెల్లి దీసి అయ్‌లె,
ఈంజ మదెనె ప్రబుచి బుద్ది ఇండిల జేఁవ్ యూదుల్
నెంజిలస తుమ్‌క నేరిమ్ వయడ్త సాచుల్ జవుల.
మెలె, జోవయింక తుమ్‌క ప్రబు తీర్పు కెర్లె, తుమి
తీర్పు సేడ పాపుమ్ వయితె.
28 మెలె, యూదుడు జెర్మ ఎక్కి ఆఁగి కెరన్లి
గుర్తు తిలొసొక 'నిజుమ్‌చొ యూదుడు' మెనుక
నెంజె. పడ్తొ ముక్కిమ్‌క కలుసుప జలి సున్నతి అఁగి
కెరంతిసి నెంజె.
29 దస్సి జలె "కో నిజుమ్‌చ యూదుల్ జవుల?"
మెన పుసిలె, ఆత్మకయ్ సుద్ది జలొ ఎత్కి మాన్సు.
సత్తిమ్ దెతి సున్నతి కిచ్చొ మెలె, రెగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్‌చి
రిసొ ఆఁగి కెరంతిసి నెంజె, గని మాన్సుచి పెట్టి
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జర్గు కెర్తిసి. జోవయించి
ఆత్మతె కో సుద్ది జా జోచయ్ మాన్సుల్ జా తవుల గే,
జెఁవ్వి నిజుమ్‌చ యూదుల్ జవుల. జోచయ్ జల
మాన్సుల్‌క కిచ్చొ ముక్కిమ్ మెలె, మాన్సుల్ దెతి
గవురుమ్ నాయ్, గని దేముడు దెతి గవురుమ్.

3

దేముడుచి సత్తిమ్ గెచ్చె నాయ్

1 జలె, వేర మాన్సుల్‌క చి కంట అమ్ యూదుల్‌క
కిచ్చొ జీన్లి వరుమ్ అస్సె గే? నెంజిలె, అమ్
యూదుల్ జలి చినన్‌తి సున్నతి కెరంతిస్‌తె కిచ్చొ
లాబుమ్, కిచ్చొ విలువ అస్సె గే?
2 అమ్ యూదుల్‌క లాబుమి, దేముడు
తొలి సంగిల ప్రమానల్ దేముడుచ కొడొ అమ్
యూదుల్‌చి అత్తి జో సొర్ప కెర దా అస్సె, జాక
అమ్ చెంగిల్ దెకుక మెన, ఒత్త తిలిస్‌క అమ్ సాచి
సూనవుక మెన.
3 దస్సి జలె, అమ్ యూదుల్‌తె సగుమ్‌జిన్
నముకుమ్ నెంజిలె కిచ్చొ జయెదె? జేఁవ్ నముకుమ్
నెంజిలిస్‌చి రిసొ జోవయించొ అమ్‌చ్చొ దేముడుక
'నిదానుమ్‌చొ నెంజె' మెనుక జయెదె గే?
4 ఎత్కి మాన్సు అబద్దుమ్ జలెకి, దేముడు
సత్తిమ్ తయెదె. దేముడుచి కొడొతె పూర్గుమ్
జోవయించి రిసొ జొయ్యి రెగ్డయ్‌లి రితి;
*"తుచ కొడొ నెరవెర్సుప జతిస్‌తె తుచి సత్తిమ్
రుజ్జు జయెదె,

† **2:24 2:24** యెసయా పుస్తకుమ్ 52:5, యెహెజ్కేలు 36:22.

* **3:4 3:4** కీర్తనలు 51:4

చి మాన్సుల్ తుక పరిచ్చ కెర్లె తుయి జిన్‌తె".

5 గని అమ్ యూదుల్‌చి పాపుమ్‌చి రిసొ
అమ్ వెట్కారుమ్ నిస్కారుమ్ జా అస్సుమ్. జో
దేముడుచి సత్తిమ్, మాత్రుమ్, జోక గవురుమ్
ఆన్‌తయ్. జలె, అమ్‌చి పాపుమ్‌క దెకిలె,
జోచి సత్తిమ్‌క దెకిలె, జా తేడ డీస్తిన్‌తె జోకయ్
గవురుమ్ జెతయ్ జలె, అమ్ కిచ్చొ ఉచరుక?
'అమ్ పాపుమ్ కెర్తిన్ చి జో సత్తిమ్ కెర్తిన్‌చి తేడ
దెకిలె జోచి గవురుమ్ డీస్తయ్‌చి రిసొ అమ్‌చి
పాపుమ్‌తె జోకయ్ లాబుమ్' మెన, జవున్,
'అమ్‌చి పాపుమ్‌చి రిసొ జో అమ్‌క సిచ్చ కెరుక
బెదె నాయ్' మెన అమ్ ఉచరుక గే? మాన్సుల్‌చి
పాపుమ్ బుద్దికయ్ మాన్సు ఇసి ఉచరుక జయెదె.
6 దస్సి ఉచరుక నాయ్. 'ఒండి లోకుమ్‌చ
మాన్సుల్‌క ఆకర్‌క పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర సిచ్చల్
దెయిందె, బవుమానల్ దెయిందె' మెన జో ఒప్పన
అస్సె. జలె, అమ్ యూదుల్‌చి పాపుమ్‌క 'కిచ్చొ
నెంజె' మెలి రితి జో దెకితొ జలె, ఒండి లోకుమ్‌చ
మాన్సుల్‌క కో కీసి సత్తిమ్‌చి తీర్పు కెరుక జయెదె!
బెదె నాయ్.
7 'దస్సి మెను నాయ్' మెంతె. 'అంచి
అబద్దుమ్‌చి రిసొ దేముడుచి సత్తిమ్ సొస్టుమ్ డీస
జోచి గవురుమ్ దెకయ్‌తయ్ జలె, అంచి పాపుమ్‌చి
సిచ్చ ఆఁవ్ కిచ్చొక వయుక?' మెంతె, ఓ మాన్సు.
8 'చెంగిల్‌చి జర్గు జవున్ మెనయ్ పాపుమ్
కెరుమ' మెంతె సగుమ్‌జిన్. అమ్‌క "జేఁవ్ కి దస్సి
సంగితతి" మెన, అమ్‌చి మరియాద కడన్‌తి రితి
సగుమ్ జిని అమ్‌క నింద సంగితతి మెన తుమ్
జాన్సు. జలె, జేఁవ్ దస్సి సంగితస జోవయించి జా
పాపుమ్‌చి సిచ్చ కి కతి రితి దేముడు లయడెదె.
జోచి తీర్పు సరిగా అస్సె.

లోకుమ్ ఎత్కిచ మాన్సుల్ పాపుమ్ కెర్లస

9 జలె, కిచ్చొ ఉచరుక జయెదె? వేర
మాన్సుల్‌చి కంట అమ్ యూదుల్‌క దేముడుచి
సిచ్చ పిట్టయ్‌తిసి కిచ్చొ జలెకు తయెదె గే? నాయ్,
గెద! ఆఁవ్ జేఁవ్‌చి కంట గొప్ప సుదల్ గే, నెంజుమ్
గెద, ఆఁవ్ ఉప్పిరి రుజ్జు రెగ్డ దెకయ్‌లి రితి, ఎత్కి
మాన్సు. యూదుల్ జలెకి, గ్రీసు దేసిమ్‌చ జలెకి,
కో జలెకి, పాపుమ్‌క దెర్సు సేడ పాపుమ్ సుదల్ జా
అస్సుమ్
10 దేముడుచి కొడొతె పూర్గుమ్ రెగ్డవ తిలి రితి,
†"సత్తిమ్‌చొ మాన్సు కేనె కి నాయ్. ఎక్కిలొ కి నాయ్.
11 కోయి బుద్ది తతొసొ నాయ్,
జీవ్ తిలొ దేముడుక చజితొసొ కోయి నాయ్.
12 ఎత్కి మాన్సు సత్తిమ్ ముల, కామ్‌క నెంజితిన్‌తె
సేడ గెచ్చ అస్తి.
కోయి సత్తిమ్ కెర్తి నాయ్, ఎక్కిలొ కి నాయ్."
13 ‡"జోవయించి డొంగొ ఉగిడ్ల మెస్సున్,
జోవయించ కొడొ గని.
మోసిమ్ కెర్తి రిసొయి జీబు చోండి బులయ్ తతి.
అయివొచి విస్సుమ్ జోవయించ ఒట్టొతెయి అస్సె."
14 §"జోవయించి చోండి బెర్తు సాపెనల్
మూర్కుమ్ విస్సుమ్ అస్సె.
15 *జోవయించ చట్టొ లొయి దెకుక మెన బే బేగి
నిగ్గుల.
16 నాసెనుమ్ కస్టుమ్ జోవయించి ఇండితి వట్టె
అస్సె.
17 సేంతుమ్ వాట్ ఇండుక ఎద్గరె నేన్‌తి.
18 †దేముడుక ఎద్దిలి కి బితి నాయ్."
19 మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్‌తె కిచ్చొ కోడు
తిలె కి, కక్క సంగితయ్ మెలె, జా ఆగ్నల్‌చి రితి
తెడిచ మాన్సుల్‌కయ్. కిచ్చొక మెలె, జోవయింతె
కోయి దేముడుక జబాబ్ దెంక నెతిర్తి రితి ఎత్కి
చోండి ముద్దొ జంక, చి యూదుల్ కి నే పిట్టె, ఒండి
లోకుమ్‌చ ఎత్కి మాన్సు దేముడుచి సిచ్చక జలిలెక
జవుల, దేముడుచి పరిచ్చ జోవయించి తీర్పు జంక.
20 మెలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్‌చి రితి
ఇండితి వాటు దేముడుచి మొక్కె ఈంజ లోకుమ్‌చొ
కేన్ మాన్సుచి పాపుమ్ పుంచె నాయ్, చి ఆగ్నల్
రితి మాన్సుల్‌క తీర్పు కెర్లె, జో కక్కయ్ 'పున్నిమ్‌చొ'
మెనుక బెదె నాయ్. ఆగ్నల్ అమ్‌చి పాపుమ్
పుంచితి నాయ్. అమ్‌చి పాపుమ్ దెకయ్‌తతి.
జేఁవ్ ఆగ్నల్‌తె తిలిస్‌చి రిసొ అమ్‌చి పాపుమ్
చినితసుమ్.

యేసుక్రీస్తుక నంపజలె పున్నిమ్

21 ఆగ్నల్‌తె నాయ్. గని వేరతెయ్ దేముడు
జోవయించి పున్నిమ్ మాన్సుల్‌క దొర్కు కెర అస్సె.
జాకయ్ ‡మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు
రెగ్డయ్‌ల ఆగ్నల్, అన్నె పూర్గుల్‌చి అత్తి సంగిల
దేముడుచ కబుర్లు కి అగ్గె తెంతొ జా రుజ్జు డీస్తయ్.
జలె, జా పున్నిమ్ ఆగ్నల్ రితి నాయ్, గని వేరతెయ్
దొర్కు జలిసి అప్పెయి మాన్సుల్‌క జానయ్ జా అస్సె.
22 జా పున్నిమ్ యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిరి కో జోచి
నముకుమ్ తివుల గే, జేఁవ్ ఎత్కిజిన్‌కయ్

† **3:10 3:10** 10-12 కీర్తనలు 14:2, 3 చి 53:3. ‡ **3:13 3:13** కీర్తనలు 5:10, చి 139:4. § **3:14 3:14** కీర్తనలు 10:7.
* **3:15 3:15** 15-17: యెసయా 59:7-8. † **3:18 3:18** కీర్తనలు 36:2. ‡ **3:21 3:21** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె.

‘పున్నిమ్’ మెలి రితి దేముడు దెకెదె, జేఁవ్ కొన్స
జలెకి జోచి పున్నిమ్‌తె జోవయింక వాట దెయెదె.
మాన్సుల్‌తె జో తేడల్ దెకె నాయ్.
23 మెలె, కో కి పాపుమ్ కెర దేముడు దెకయ్‌లి
సత్తిమ్ ఇండుక నెత్ర కెర, జోచి మొక్మె ఓడుప జా
అస్తి.
24 జాకయ్, జో కిచ్చొ వాటు మాన్సుల్‌చి పాపుమ్
పుంచ అస్సె మెలె, జోచి దయకయ్ ఆరి అమ్మక
నీతిసుదల్ కెర అస్సె. కీసి మెలె, క్రీస్తు జలొ యేసు
అమ్‌చి పాపుమ్ వయిలిస్‌క జో దేముడు అమ్మక
సయ్‌తాన్‌చి రాజిమ్ తెంతొ నెతొవ గెల అస్సె.
25 అమ్ కెర్ల పాపల్‌క ఆమ్ జెతికయ్ సిచ్చ
పిట్టయ్‌తి బలి జో జంక జోచి లొఁయి నూఁవుక
మెన దేముడు అబ్బొసి జోవయింక టీఁవడ్లన్. జా
రచ్చన వరుమ్ అమ్ మాన్సుల్‌క కి, క్రీస్తుచి ఉప్పిరి
అమ్ అమ్‌చి నముకుమ్ తింక. జో అబ్బొసి జా
బలి దిలిసి ఏక్ రుజ్జు దెకయ్‌తయ్. పాపుమ్‌క
‘పాపుమి. జా పాపుమ్ గెలెకయ్ మాన్సుల్‌క
అంచి తెన్ అన్నె బెదవనుక జయెదె’ మెన జో
సత్తిమ్‌చి తీర్పు కెర్లిస్‌చి రుజ్జు దెకయ్‌తయ్. కిచ్చొక
మెలె, జోచి పరలోకుమ్‌చి కన్కారుమ్ బుద్ధిక అమ్‌చ
అగ్గెచ పాపల్ సిచ్చ కెరుక వాయిద కెర తిలన్.
26 జో సత్తిమ్‌చ తీర్పుల్ కెర్తొసొ జలిస్‌చి జా
రుజ్జు ఈంజయి కాలుమ్‌క దెకవుక మెనయ్ వాయిద
కెర్లన్. అన్నె కిచ్చొక మెలె, ‘కో యేసుకయ్
నంపజవుల గే, జోవయించి పాపుమ్ పుంచి
జయెదె, జోవయింకయి పున్నిమ్ దెకిన్‌దె’ మెనయ్
రుజ్జు దెకయ్‌తి రిసొయి వాయిద కెర్లన్.
27 జాకయ్, ‘అమ్ యూదుల్‌కయ్ దేముడు
మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్‌తె పున్నిమ్’ మెన అమ్
కీసి గవురుమ్ ఆననుక జయెదె! నెంజె. కిచ్చొచి
రిసొ, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్‌చి రితి అమ్
మాన్సుల్ కెర్ల కమొ కామ్‌క నెంజిలిస్‌చి రిసొ నాయ్,
కామ్‌క అయ్‌లి రిసొ నాయ్, గని నముకుమ్ వాటు
అమ్‌క రచ్చన దొర్కు జతయ్.
28 నిజుమి, కిచ్చొ ఒప్పన్‌తసుమ్ మెలె, కేన్
ఆగ్నల్ రితి ఇండితిన్‌తె పున్నిమ్ నాయ్, జా
నేన్లిస్‌చి రిసొయి కో నాసెనుమ్‌తె గెతి నాయ్, గని,
ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలెకయ్ మాన్సుచి
పాపుమ్ పుంచి జయెదె, చి దేముడు జో మాన్సుక
పున్నిమ్ మెలి రితి దెకెదె మెన ఒప్పన్‌తసుమ్. జా
రచ్చన రితి నముకుమ్ వాటు దొర్కు జతిసి.
29 నెంజిలె, దేముడు ఎక్కి యూదుల్‌కయ్
దేముడు జయెదె మెంతె గే? యూదుల్ నెంజిలసక
కి జో దేముడు జయె నాయ్ గే? నిజుమి, యూదుల్
నెంజిలసక కి జొయ్యి దేముడు.
30 కిచ్చొక మెలె, ఎత్కిక జో దేముడు, జో ఎక్కిలొ.
ఎక్కిలొతె ఏక్ రగుమ్ అన్నెక్లొతె అన్నెక్ రగుమ్
జతొసొ నెంజెచి రిసొ వేర వేర రచ్చన కెరె నాయ్,
గని యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లసక క్రీస్తుక
నంపజా గెలె, జేఁవ్ నంపజలి రిసొయి జోవయించి
పాపుమ్ జో పుంచెదె చి జోవయింక ‘పున్నిమ్’ మెలి
రితి దెకెదె. అన్నె, జా సున్నతి నే కెరన్లస జోవయింక
నంపజా గెలె, జోవయించి నముకుమ్‌చి రిసొయి
జోవయించి పాపుమ్ కి, జో పుంచ జోక కి ‘పున్నిమ్’
మెలి రితి దెకెదె.
31 దస్సి జలె, ఎక్కి జోచి ఉప్పిర్‌చి అమ్‌చి
నముకుమ్‌చి రిసొయి అమ్మక ‘పున్నిమ్ జల’ మెలి
రితి జో దెకెదె మెలె, జో దిల ఆగ్నల్ అమ్ వెంట
గెలుక గే? నెంజె. అమ్‌చి నముకుమ్‌చి రిసొయి జో
దిల ఆగ్నల్ తెన్ బెదితి సత్తిమ్ అమ్ ఇండుకయ్.
దస్సి, జేఁవ్ ఆగ్నల్‌తె తిలిసి నెరవెర్సుప కెరుమ్‌దే.

4

నముకుమ్ వాట్, దేముడుచి దయ వాటు రచ్చన

1 జలె, అమ్ యూదుల్‌చొ పూర్గుమ్‌చొ
అబ్రాహామ్‌చి రిసొ కిచ్చొ మెనుమ? ఆగ్ రగుమ్‌చి
అమ్‌చి జెర్మున్‌చి రిసొ ఉచర్లె, అమ్ యూదుల్‌చి
సెకుమ్‌క జో అబ్బొ జయెదె.
2 జలె, ఏక్ వేల జోచ కమొచి రిసొయి
అబ్రాహామ్‌క పున్నిమ్ కలుగు జతి జలె, జో
అబ్రాహామ్ గవురుమ్ ఉచరనుక జతి, గని
జోవయించ కమొచి రిసొయి జోవయింక పున్నిమ్
మెన మాన్సుల్ ఉచర్లె కి, దేముడు దస్సి దెకె నాయ్.
3 *“అబ్రాహామ్ దేముడు సంగిలి కోడు నంప కెర్లి
రిసొయి ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి జో ప్రబు
దెకిలొ”
మెన దేముడుచ కొడొతె రెగ్డ అస్సె.
4 జలె, కో జలెకు కామ్ కెర్లె ‘కామ్ కెర్లొ’ మెన దెతి
కూలి దానుమ్ నెంజె, జా, చి అబ్రాహామ్ “నంప కెర్లి
రిసొయి ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి ప్రబు దెకిలొ”
మెన దేముడుచి కోడు తెన్ రెగ్డవ అస్సె.
5 దస్సి, అబ్రాహామ్ తెన్ కీసి జర్గు జలి గే, అన్నె
మాన్సుల్ తెన్ కి దస్సి జయెదె. మెలె, కిచ్చొ కామ్‌క
జెతికయ్ కామ్ జేఁవ్ నే కెర్లె కి, కిచ్చొ కామ్ కి
కామ్‌క నెంజిలె కి, పాపుమ్ కెర్లసక జోచి దయకయ్,
జోవయించి పాపుమ్ పుంచితొ దేముడుకయ్ కో
నంప కెర్లె, జోవయించి నముకుమ్‌చి రిసొయి

* **4:3 4:3** ఆదికాండుమ్ 15:6.

‘అంచి పున్నిమ్ జోవయింక దా అస్సి’ మెలి రితి జో
పాపుమ్ పుంచితొ దేముడు దెకెదె.
6 దస్సి, “జోవయించ కమొచి రిసొ నాయ్, గని
జోచి దయచి రిసొ దేముడు కక్క కక్క ‘జోవయింక
పున్నిమ్’ మెలి రితి దెకెదె గే, జోవయింకయ్
చెంగిలి” మెన దావీదు పూర్గుమ్‌చొ ఏక్ కోడు రెగ్డ
అస్సె.
7 †“కిచ్చొ తప్పుల్ చెమించుప జా అస్తి గే,
కచ పాపల్ పుంచి జా అస్తి గే,
జోవయింకయ్ చెంగిలి.
8 కేన్ మాన్సుచి పాపుమ్ ప్రబు జోవయింక వయడె
నాయ్ గే,
జోకయ్ చెంగిలి”
మెన రెగ్డ అస్సె.
9 జలె, ఈంజ చెంగిల్ వరుమ్ కక్క దొర్కు
జతయ్? ఎక్కి యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి
కెరన్లసకయ్ దొర్కు జతయ్ గే జా సున్నతి నే
కెరన్లసక కి దొర్కు జతయ్ గే? అబ్రాహామ్
నంపజలిస్‌కయ్ ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి ప్రబు
జోచి దయక దెకిలన్ మ్రెంతసుమ్.
10 జలె, ప్రబు జోక ‘జోవయింక పున్నిమ్’ మెలి
రితి దెకిలిసి కెఃయ తెంతొ? జా సున్నతి జో నే కెరంతె
అగ్గె తెంతొ గేర్ కెరన్లి పడ్తొ గే? పడ్తొ తెంతొ నాయ్.
అగ్గెయ్ తెంతొ.
11 జా సున్నతి నే కెరంతె అగ్గె తెంతొ జో
నంపజలిస్‌చి రుజ్జు దెకయ్‌తి గుర్తుకయ్ పడ్తొ జో
జా సున్నతి కెరన్లొ. దస్సి, జా సున్నతి నే కెరంతె
కో నంపజా ప్రబు ఆరి దెతి పున్నిమ్ జా తవుల
గే, జోవయింకయ్ అబ్రాహామ్ అబ్బొసి జయెదె.
దస్సికయ్, జా సున్నతి నే కెరంతె అగ్గె కి ప్రబు
‘జోవయింక పున్నిమ్’ మెలి రితి అబ్రాహామ్‌క
దెకిల్లొ.
12 అన్నె, దస్సి కి, కో జా సున్నతి కెరన తిలె కి,
జా సున్నతి నే కెరంతె అగ్గె తెంతొ దేముడుచి కోడు
నంప కెర్లొ అబ్రాహామ్‌చి రితి జవుల గే, మెలె, జోచి
రితి నంపజవుల గే, జోవయింకయ్ కి అబ్రాహామ్
అబ్బొసి జయెదె.
13 దస్సి, “ఈంజ లోకుమ్ ఏలుప కెర్తి వాట
తుమ్‌క దొర్కు కెరిందె” మెన అబ్రాహామ్‌క చి ‘జోచి
సెకుమ్‌తె పడ్తొ జెర్ముక తిలసక’ మెలి కోడు, దేముడు
సంగిలి ప్రమానుమ్ కేన్ వాట్ అయ్‌లి మెలె, ఆగ్నల్
రితి వాట్ నాయ్, గని జో దేముడుచి కోడు జో
నంపయ్ కెర్లన్‌చి రిసొ ‘జోవయింక పున్నిమ్’ మెలి
రితి జో దెకిల్లన్.
14 ఏక్ వేల దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్
రితి కెర్తస, జేఁవ్ జా ఆగ్నల్ రితి కెర్లి రిసొయి
అబ్రాహామ్‌చ పుత్తర్లు జా ఏలుప కెరుక తత్తి జలె,
దేముడు సంగిలి ప్రమానుమ్ కామ్‌క నెంజిలి, జా
ప్రమానుమ్‌చి ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్ కామ్‌క నెంజిలి.
15 అమ్ ఆగ్నల్ తిలసచి ఉప్పిర్‌చి తీర్పు కిచ్చొ
మెలె, ‘పున్నిమ్ జా అస్తి’ మెన కచి రిసొ ఆగ్నల్
సాచి జతి నాయ్. ఆగ్నల్ తిలె, అమ్‌చ కమొక
‘పాపుమ్‌చయ్’ మెన రుజ్జు దెకవయ్ అమ్‌చి
పాపుమ్‌చి రిసొచి సిచ్చ ఆన్‌తతి. అన్నెక్ కిచ్చొ
మెలె, ఆగ్నల్ నెంజిలిస్‌తె, ఆగ్నల్ నేన్లసతె కో
పాపుమ్ కెర అస్తి గే, నెంజిలె ఏక్ వేల పున్నిమ్ కెరుక
జతి జలె ‘పున్నిమ్ కెర అస్తి’ గే ఆగ్నల్ వాట్ రుజ్జు
కెరుక నెంజె.
16 జేఁవ్ దొన్ని అల్లర్‌చి రిసొ మాన్సుచి రచ్చనక
దేముడు కిచ్చొ దిలొ మెలె, జొయ్యి ఆదారుమ్ కెర్లిసి
కిచ్చొ మెలె, కమొ నెంజె, గని రితి నముకుమ్
తెన్. కిచ్చొక మెలె, కమొ నాయ్, గని నముకుమ్
ఆదారుమ్ జలె, జా ప్రమానుమ్ జెయిమ్ జతిస్‌క
దేముడుచి దయయ్ సాలు, అన్నె, జా ప్రమానుమ్
జోచి దయచి రిసొ జెయిమ్ జయెదె జలె,
అబ్రాహామ్‌చ పుత్తర్లు జలస ఎత్కిజిన్‌కయ్ జా
ప్రమానుమ్ జెయిమ్ జయెదె. అబ్రాహామ్‌చ పుత్తర్లు
యూదులి, అమ్‌చి దేముడు మోసే తెన్ దిలి
ఆగ్నల్ అమ్‌చ తిలసయ్ గని అన్నె కోయి నాయ్
మెన నాయ్, పడ్తొ ‘అమ్ యూదుల్ ఎత్కిజిని’
మెన నాయ్. గని అబ్రాహామ్‌చి రితి దేముడుచి
‡కోడు నంప కెర్తస ఎత్కిజిని, జేఁవ్ యూదుల్
జలెకి నెంజిలె కి జోచ పుత్తర్లు జవుల. జోచి రితి
నముకుమ్ తిల ఎత్కిజిన్‌క జో అబ్రాహామ్ అబ్బొ
జయెదె.
17 దేముడుచ కొడొతె రెగ్డయ్‌లి రితి,
§“ఒగ్గర్ దేసిమ్‌లుచ సెకుమ్‌లుచ మాన్సుల్‌క
తూయి అబ్బొసి జతి రితి ఆఁవ్ సంగ
అస్సి.”
మెన అబ్రాహామ్‌క జో సంగిలన్. దస్సి, మొర్లసక
జియడ్తొ, అగ్గె నెంజిలిసిక తిలిసి రిత బుకార్తొ
దేముడుక అబ్రాహామ్ నంప కెర్లొ, దేముడుచి మొక్మె
అమ్ జో దేముడుచి కోడు నంప కెర్తస ఎత్కిజిన్‌క
అబ్రాహామ్ అబ్బొ జా అస్సె.

† **4:7 4:7** కీర్తనలు 32:1-2. ‡ **4:16 4:16** ‘అబ్రాహామ్‌క ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలి కోడు’ మెలె, జోవయించి సెకుమ్‌తె పడ్తొ జెర్మితస పడ్తొక ఏలుప కెర్తిన్‌చి రిసొచి కోడు. జేఁవ్ పడ్తొ ఏలుప కెర్తిన్‌క యేసుక్రీస్తు ముక్కిమ్‌చొ జయెదె, చి జోవయింతెన్ ఏలుప కెరుల. పడ్తొ జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కొడొ ఎత్కి నంప కెరుక ముక్కిమ్, గని ముక్కిమ్‌క ‘జోవయించి కోడు’ మెలె, యేసుయి; యోహాను 1:1-2, 14; చి యేసుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్, జోవయించి రిసొ దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్ సంగిలిసి ఎత్కి. § **4:17 4:17** ఆదికాండుమ్ 17:5.

18 ఒగ్గర్ దేసిమ్‌లుచ సెకుమ్‌లుచక జో అబ్బొ జతిసి
జెయిమ్ జతిసి జో అబ్రాహామ్‌క రుజ్జు నే డీసిలెకి, జో
జా ఆస తెన్ తిలన్, అన్నె,
*"ఆగాసుమ్‌చ సుక్కల్ కీసి ఎత్తివాట్ అస్తి గే,
దస్సి తుమ్‌చి సెకుమ్‌తె పడ్తొ జెర్మితస ఎతివాట్‌జన్
జవుల"
మెన జో దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జో నంప
కెర్లన్.
19 ఆఁగుక జో మంత్రొ జా పుంజెక్ వెర్సుల్ జా తా
మొర్తి వయసు జా తిలె కి, తేర్సి జలి సారా గొడ్డు జా
తిలె కి, జో అన్మానుమ్ జయె నాయ్.
20 కేన్ సుట్టు జా ప్రమానుమ్‌చి ఉప్పిరి అన్మానుమ్
జయె నాయ్, గని దేముడుక 'జా జెయిమ్ కెరెదె'
మెన నముకుమ్ తా జోక గవురుమ్ దెతె తిలన్, చి
జోచి నముకుమ్ అన్నె డిట్టుమ్ జలి.
21 'జో సంగిలి రితి దేముడు కెరుక తెరె' మెన పూర్తి
నముకుమ్ తెన్ తిలొ.
22 జాకయ్, 'జోచి నముకుమ్, జోక పున్నిమ్ జలి
రితి జతయ్' మెన దేముడు తీర్పు కెర్లొ.
23 గని 'జోచి నముకుమ్, జోక పున్నిమ్ జలి రితి
జతయ్' మెలి కోడు ఎక్కి జోచి రిసొ నాయ్,
24 గని అమ్‌చి రిసొ కి. అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక
అన్నె జియడ్లొ దేముడు అబ్బొన్‌చి ప్రమానుమ్ అమ్
నంప కెర్లె, అన్నె మాన్సులక్ కి 'జోచి నముకుమ్
జోక పున్నిమ్ మెలి రితి జతయ్' మెంతి తీర్పు జోచి
ద్దయక కెరెదె.
25 అమ్‌చయ్ పాపల్ వయితి రిసొ ప్రబు జలొ
యేసు అమ్‌క జెతి సిచ్చ సేడ్లన్. జా సిచ్చ అమ్‌క
లయితిసి పిట్టవుక మెన. అన్నె, అమ్‌చి పాపుమ్
దస్సి †పుంచి జలిసి రుజ్జు జవున్ మెనయ్ దేముడు
అబ్బొసి జోక అన్నె జియడ్లన్.

5

యేసుక్రీస్తుచి అత్తి అమ్‌క సేంతుమ్ జలిసి

1 జలె, నముకుమ్ వాట్ అమ్‌చి పాపుమ్ పుంచి
జా అస్సె. అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసు అమ్‌చి
పాపుమ్ పుంచిలి బలి జలి రిసొ దేముడు తెన్
అమ్‌క సేంతుమ్ జలి.
2 దేముడుచి దయచి రిసొ నముకుమ్ తెన్,
జో అమ్‌క రచ్చన దొర్కు కెర అస్సె. ఈంజ
రచ్చన అమ్‌క కేన్ వాట్ దొర్కు జా అస్సె మెలె,
జో యేసుప్రబు అమ్‌చి పాపుమ్ పుంచితి బలి జలి
వాటు, అన్నె జా రచ్చన అమ్‌క దొర్కు జలి తెంతొ,
దేముడుచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడ్‌తె అమ్ బెదుమ్‌దె
మెలి ఆస అమ్‌క దొర్కు జా అస్సె, చి అమ్‌క ఒగ్గర్
సర్దసంతోసుమ్ జతసుమ్.

3 అన్నె కిచ్చొ మెలె, సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తి
ప్రబు అమ్‌క దిలి కామ్‌చి రిసొ, అమ్ బాదల్
సేడ్తిన్‌చి రిసొ కి అమ్‌క సర్దసంతోసుమ్. బాదల్ సేడ్లె
ఓర్సుప జా, నిదానుమ్ సికుక జయెదె.
4 జేఁవ్ బాదల్ సేడ్తిసి అమ్‌క ఏక్ పరిచ్చ కెర్లి
రితి జయెదె, చి అమ్ ఓర్సుప జా నిదానుమ్ సికిలె
అమ్‌క "పరిచ్చతె జీన్ల" మెన దేముడు జోచి సర్ద
దెకవ అమ్‌చి పెట్టి అమ్‌క అన్నె ఆస దెయెదె, అమ్‌క
అన్నె దిట్టుమ్ కెరెదె, చి
5 జా ఆసచి రిసొ అమ్ నంపజలిసి జెయిమ్
జయెదె, లాజు జము నాయ్. దేముడు అమ్‌క దిలి
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ జోచి ప్రేమ అమ్‌చి
పెట్టి సువ బెరవయ్ దా అస్సె. జయి అమ్‌క రుజ్జు.

6 అమ్‌క కిచ్చొ సెక్తి నెంజిలి పొది, 'చెంగిల్
సమయుమ్' మెన అమ్ పాపుమ్ సుదల్‌క
సయ్‌తాన్‌చి రాజిమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెర్తి రిసొయి
క్రీస్తు మొర అమ్‌చి రిసొచి అర్పితుమ్ జలన్.
7 జలె, పున్నిమ్ డీస్తొ కేన్ జవున్ మాన్సుక
కిచ్చొ జవున్ బాద తెంతొ రచ్చించుప కెరుక మెన కో
మాన్సుల్ సొంత జీవు దెవుల గే? దెతి నాయ్. కేన్ గే
ఏక్ సుట్టు కో జవున్ చెంగిలొ మాన్సుక రచ్చించుప
కెరుక మెన కో జలెకు మాన్సు దయిరిమ్ జా మొరెదె.
8 గని, దేముడుచి ప్రేమ అమ్‌క కీసి రుజ్జు జతయ్
మెలె, అమ్ పాపుమ్ కెర్లస జా తతికయ్, అమ్‌క
రచ్చించుప కెర్తి రిసొ క్రీస్తు జోచి జీవు దిలన్.

9 జలె, దొర్కు జలి అర్పితుమ్ జో దిలిన్‌చి
లొఁయిచి రిసొ అమ్‌చి పాపుమ్ అప్పె పుంచి జా
అస్సెచి రిసొ, అన్నె, దేముడు అమ్‌క దెంక తిలి సిచ్చ
అమ్‌క నే లయితి రితి, జో యేసుయి పిట్టవ అస్సె.
జా సిచ్చ అమ్ సేడుక నాయ్.
10 మెలె, దేముడుక అమ్ విరోదుమ్ సుదల్ జా
తిలి పొది, అమ్‌చి పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తి రిసొ జోచొ
పుత్తుసి మొర్లిసి, అమ్‌క జోతె అన్నె బెదవ దిలన్.
కెఁయ మెలె, జోక అమ్ విరోదుమ్ జా తిలి పొది.
జలె, అన్నె, అమ్ అప్పె జో తెన్ అన్నె బెదయ్
అస్సుమ్ జలె, జో అన్నె జీవ్ జా, జీవ్ తతిన్‌చి రిసొ
నాసెనుమ్‌తె నే గెతె, పరలోకుమ్‌తె జోతె గెతి రచ్చన
కచితుమ్ జమ్‌దె.
11 జో, పడ్తొ అన్నె కిచ్చొ మెలె, అమ్‌చొ ప్రబు
జలొ యేసుక్రీస్తు జర్గు కెర్లిన్‌చి రిసొ దేముడు
అమ్‌క అన్నె బెదవన్లి రిసొ, జో దేముడుచి తెడి

* **4:18 4:18** ఆదికాండుమ్ 15:5. † **4:25 4:25** చి ఒత్త తెంతొ అమ్‌క జో 'పున్నిమ్' మెలి రితి దెకిలిసి.

అమ్ అప్పె అస్సుమ్‌చి రిసొ, జోచి ఉప్పిరి అమ్‌క సర్దసంతోసుమ్ జతసుమ్.

ఆదామ్ తెంతొ మొర్ను యేసు తెంతొ జీవుమ్

12 ఎక్కిలొ మాన్సు, తొలితొచొ మాన్సు జలొ ఆదాము, పాపుమ్‌తె సేడ్లిస్ తెన్ ఒండి లోకుమ్‌తె పాపుమ్ అయ్‌లి, అన్నె పాపుమ్‌చి రిసొ మొర్ను అయ్‌లి. జాకయ్ ఒత్త తెంతొ ఎత్కి మాన్సు పాపుమ్ కెర అస్తి, కెర్తతి, చి ఎత్కిజిన్‌క మొర్ను అయ్‌లి.
13 దస్సి, కచితుమ్, దేముడు ఆగ్నల్ రితి నే దిలి అగ్గెయి తెంతొ ఈంజ లోకుమ్‌తె పాపుమ్ అస్సె. 'గని ఆగ్నల్ రితి నెంజిలిస్‌తె జా పాపుమ్‌చి రుజ్జు సరిగా డీసె నాయ్, చి తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక నెంజె'.
14 జలెకి, ఆగ్నల్ దిలిస్‌క *మదెనె జలొ మోసే నే జెతె అగ్గె కి, తొలితొచొ ఆదాము తెంతొ కి మాన్సుల్‌క మొర్ను ఏలుప కెర్తె తిలన్. †వేర పాపల్ జేవ్ కెర్లె కి, దేముడుచి కోడు పిట్టవన్లొ ఆదాము కెర్లి రగుమ్ పాపుమ్ నే కెర్లసచి ఉప్పిరి కి మొర్ను ఏలుప కెర్తె తిలన్. జలెకి, పడ్తొ జెంక తిలొ యేసుక ‡తొలితొచొ ఆదాము అమ్‌క టాలి జతయ్. ఆదాము ఏక్ కాలుమ్‌క మొదొల్‌చొ, §పాపుమ్‌చి మొర్ను ఏలుప కెర్తి కాలుమ్. పడ్తొ యేసు అన్నెక్ కాలుమ్‌క మొదొల్‌చొ, పాపుమ్ గెచ్చవ పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్ ఏలుప కెర్తి కాలుమ్.
15 పాపుమ్‌తె సేడ్లన్‌క చి రచ్చన దిలిస్‌క తేడ. మెలె, ఎక్కిలొ మాన్సు పాపుమ్ కెర్లిస్‌చి రిసొ ఒగ్గర్‌జిన్ మొర్లమ్. గని దేముడుచి దయచి రిసొ జో అన్నెక్లొ మాన్సు జలొ యేసుక్రీస్తు జోచి ప్రేమక ఆరి దిలి రచ్చనచి ఒగ్గర్‌జిన్‌క జో దేముడు నెతొవ కెరయ్ అస్సె.
16 అన్నె, జోచి దయక దేముడు దిలి వరుమ్‌క జర్గు జతిన్‌క చి జో ఎక్కిలొ కెర్లి పాపుమ్‌క జర్గు జలిస్‌క ఒగ్గర్ తేడ. జా ఎక్కి పాపుమ్‌చి రిసొచి తీర్పు కిచ్చొ ఆన్‌లి మెలె, దేముడు దెతి సిచ్చ. గని, పడ్తొ, అమ్ ఎత్కిజిన్ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర కెర అమ్ కెర్ల పాపల్ ఒగ్గర్ నిల్వ జా గెలి పొది, జో దేముడు జోచి దయక దిలి రచ్చన కిచ్చొ ఆన్‌లి మెలె, అమ్‌చి పాపుమ్ పుంచ దిలిసి.
17 దేముడు సంగిలి *కోడు జో ఎక్కిలొ పిట్టవ పాపుమ్‌తె సేడ్లిసి తెంతొ జా పాపుమ్‌చి సిచ్చ, మెలె మొర్నుయి, ఏలుప కెర్తయ్. జలెకి, అన్నె కిచ్చొ ముక్కిమ్‌క జర్గు జయెదె మెలె, జో అన్నెక్లొ జలొ యేసుక్రీస్తుచి అత్తి దేముడుచి దయచి రిసొచి, జో ఆరి దిలి పున్నిమ్ కక్క కక్క దొర్కు జయెదె గే, జితిన్‌తె, మెలె పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె, జేవ్ †ఏలుప కెరుల.
18 దస్సి జలె, ఎక్కిలొ పాపుమ్ కెర్లిసి కీసి ఎత్కిజిన్‌క సిచ్చతె సేడయ్‌లి గే, దస్సి, జో అన్నెక్లొ పున్నిమ్ కెర్లిసి ‡జోక నంపజల ఎత్కిజిన్‌చి పాపుమ్ పుంచ జోవయింక జియడ్డయ్.
19 మెలె, ఎక్కిలొ మాన్సు దేముడు సంగిలి కోడు నే కెర్లిస్‌చి రిసొ §ఎత్కిజిన్ పాపుమ్ సుదల్ జా గెలమ్. దస్సి, జో అన్నెక్లొ, దేముడు అబ్బొన్‌చి కోడు సూన కెర్లిస్‌చి రిసొ *ఒగ్గర్‌జిన్‌క 'జేవ్ పున్నిమ్ జల రిత జా అస్తి' మెన జో దేముడు కచితుమ్ దెకెదె.
20 ఆగ్నల్ రితి మదెనె అయ్‌లి, గని కిచ్చొక మెలె, మాన్సుల్ పాపుమ్ ఇండితిస్‌చి రుజ్జు సొస్టుమ్ డీసుస్ మెనయ్ దేముడు జా ఆగ్నల్ రితి మదెనె దిలన్. గని మాన్సుచి పాపుమ్ దస్సి సొస్టుమ్ రుజ్జు జలెకి, అమ్‌క కిచ్చొ రుజ్జు అయ్‌లి మెలె, దేముడుచి దయ జా పాపుమ్‌చి జా ఆగ్నల్ రితి జీన అన్నెయ్ కామ్ కెర్లి.
21 మెలె, పాపుమ్ మొర్ను ఆన, జా పాపుమ్ మొర్ను వాట్ కీసి ఏలుప కెర్తె తిలి గే, దస్సి, అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తు మొర అమ్‌చి పాపుమ్ పుంచ, జోచి పున్నిమ్ అమ్‌క ఆరి దిలిస్‌కయ్ జోచి దయ ఏలుప కెర్సు మెనయ్, దేముడుచి దయయ్ జీన అస్సె. అమ్‌క 'పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెద పరలోకుమ్‌చి జీవుక కెఁయఁక తెఁయఁక జీఁయ ఆకర్‌కయ్ ఒత్తయ్ గెతు' మెనయ్ జా వరుమ్ దిలన్.

6

నంపజా పాపుమ్ ముల సత్తిమ్ ఇండుక

1 జలె, కిచ్చొ మెనుమ? 'అమ్‌చి పాపుమ్ దేముడు చెమించుప కెర్తిస్‌తె జోచి దయ ఒగ్గర్ డీసుక, ఒగ్గర్ అవ్‌కాసుమ్ దెమ' మెన అమ్ పాపుమ్ ఇండితె తంక గే?

---

* **5:14 5:14** నిర్గమకాండుమ్ 19, 20 అద్యయల్. † **5:14 5:14** ఆదాము తెన్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సొంత లట్టబ ఏక్ కోడు తిన్నగ సంగ తిలన్. తిన్నగ సంగిలి జా ఆడ్ర ఆదాము పిట్టయ్‌లన్. ఆదికాండుమ్ 2:15-17 చి 3 అద్యయిమ్. ‡ **5:14 5:14** 1 కొరిందిల్ 15:22, 45 § **5:14 5:14** ఆదికాండుమ్ 3 అద్యయిమ్. * **5:17 5:17** 14 నంబర్ కోడుచి ఎట్టొచి. 17 నంబర్? కోడు దెక. † **5:17 5:17** తిమోతిక రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:12. డీసయ్‌లిసి 5:10, 20:4, 6 చి 22:5. ‡ **5:18 5:18** నెంజిలె 'పాపుమ్ పుంచి జతి అవ్‌కాసుమ్, జోవయించి రాజిమ్‌తె జితి అవ్‌కాసుమ్, ఎత్కిజిన్‌క దొర్కు కెర్తయ్'. గని దొర్కు కెర్లె కి, జా నజీలెకయ్. కీసి నజుక మెలె, యేసుక్రీస్తుకయ్ నంప కెరుకయ్. యోహాను 3:18, 1:12. § **5:19 5:19** 3:10-12, 23 దెక. * **5:19 5:19** 18 నంబర్ కోడు దెక.

2 దస్సి ఉచరుక నాయ్. పాపుమ్ ముల అమ్చి
సొంత ఆత్మక మొర్ల రిత జలమ్ మెలె, పాపుమ్తె
కీసి అన్నె ఇండుమ్దె?
3 యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ జల అమ్
ఎత్కిజిని, జలె, జో మొర పాపుమ్ గెచ్చయ్లిస్చి
గుర్తు జతి బాప్తిసుమ్ కడన్లిస్తె జో మొర్లిస్ తెన్
బెదిల్ రితి, జా మొర్ల రిత జలమ్ మెన నేన్సు గే?
4 జో యేసుచి ఆఁగ్ మొర్లిస్తె అమ్ బెద,
అమ్చి ఆత్మక మొర జో తెన్ రోయి జలి గుర్తుకయ్
అమ్ బాప్తిసుమ్ నజన్లమ్. దస్సి, అబ్బొస్ జలొ
దేముడుచి సెక్తిక క్రీస్తు కీసి మొర్ను తెంతొ అన్నె జీవ్
జా ఉట్లన్ గే, దస్సి, అమ్ ఈంజ బత్కుకయ్ నొవర్
జెర్మున్ జోచి ఆత్మతె జెర్మున్ జా సత్తిమ్ ఇండుకయ్
మెన, జో దేముడు అమ్క జియడ అస్సె.
5 జలె, జో మొర్లిస్తె ఆత్మక బెద జో తెన్ అంటుప
జలి రితి జలమ్ మెలె, జో అన్నె జీవ్ జా ఉట్లి జీవుక
కచితుమ్ ఆమ్ కి జిమ్దె, చి మదెనె ఆఁగ్క అమ్
మొర్లె, ఆకర్క జోచి రితి ఆమ్ కి జీవ్ జా ఉట్టుమ్దె.
6 అమ్చి ఆఁగుతె ఏలుప కెర్తె తిలి అగ్గిచి
పాపుమ్బుద్ది పూర్తి గెస్సు మెనయ్, పాపుమ్చి సేవ
అమ్ అప్పె తెంతొ కెరుక నాయ్ మెనయ్, పాపుమ్
అమ్చి అగ్గిచి ఆత్మ జో తెన్ సిలువతె గలి జా మొర్లి
మెన జానుమ్.
7 అమ్చి పాపుమ్చి ఆత్మ మొర తిలె, పాపుమ్
అమ్క ఏలుప కెర్తిస్ తెంతొ విడ్డల్ జా అస్సుమ్.
8 గని అన్నె, క్రీస్తు తెన్ మొర్లమ్ మెలె, 'జో తెన్
జిమ్దె' మెన కి అమ్క దయిరిమ్ అస్సె.
9 కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తు మొర తా అబ్బొస్ అన్నె
జియడ్లొసొ జా కెఁయఁక అన్నె మొరె నాయ్ మెన
జానుమ్. అప్పె జోచి ఉప్పిరి మొర్నుక కిచ్చొయ్
అదికారుమ్ నాయ్.
10 జో మొర్లిస్, జలె, మాన్సుల్చి పాపుమ్
గెచ్చయ్తి బలి జలిసి. జా కామ్, జలె, ఎక్కి
సుట్టుక పూర్తి జెయిమ్ జలిసి, కేడ్లిసి. గని జో
అప్పె జితిసి, జలె, దేముడుచి గవురుమ్ కెఁయఁక
తెఁయఁక దెకయ్తి రితి జో జితయ్. జో మొర్లిస్
ఎక్కి సుట్టుచి కామ్, జోఁొ అబ్బొస్చి గవురుమ్
దెకయ్తిసి కెఁయఁక తెఁయఁక చి కామ్, కేడ్తిసి నెంజె.
11 జాకయ్ తూమ్ కి కీసి దెకనుక మెలె, 'అమ్చి
పాపుమ్ గెలి. అమ్చి పాపుమ్చి ఆత్మ మొర్లి'
మెనయ్, క్రీస్తు జలొ యేసుచి జీవుకయ్ నొవర్
జీఁయ అస్సుమ్, చి దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్తి
రితి అమ్ ఇండితె తంకయ్ మెన అర్దుమ్ కెరన దస్సి
ఇండుక.
12 జాకయ్, మొర్త తుమ్చ ఆఁగ్తె పాపుమ్
ఏలుప కెర్సు నాయ్, నెంజిలె తుమ్చి ఆఁగ్చ ఆసల్
జర్గు కెర్తె, పోన.
13 పాపుమ్ కమొ కెర్త అయ్దల్ జేఁవ్ జతి రితి,
పాపుమ్తె తుమ్చ ఆఁగ్చ వాటల్ తుమ్ బెదవ
నాయ్. గని, 'మొర్ను తెంతొ జో అమ్క నెతొవ కెర
జో తెన్ బెదవన దేముడు అమ్క జియడయ్ అస్సె,
అమ్క జివ్వి కెర అస్సె' మెనయ్, జోచి అత్తి తుమ్చి
ఆత్మ సొర్ప కెర దా, జోచి సత్తిమ్ దెకయ్త కమొచి
రిసొచ అయ్దల్ జేఁవ్ జతి రితి, తుమ్చ ఆఁగ్చ
వాటల్ జోచి అత్తి సొర్ప కెర దాస.
14 జోచి అత్తి సొర్ప కెర దిలదు మెలె తుమ్చి
ఉప్పిరి పాపుమ్ ఏలుప కెరె నాయ్. కిచ్చొక మెలె,
తుమ్ ఆగ్నల్చి రితి తెడి నాయ్, గని జో దేముడుచి
దయచి తెడి అస్సుస్.
15 జలె, 'అప్పె ఆగ్నల్ రితి తెడి ఆమ్ నాయ్.
జోవయ్ంచి దయ్క దేమ్ముడు అమ్క చెంగిల్
దెకితయ్, చి అమ్ పాపుమ్ కెర్లె బాద నాయ్'
మెంతసు గె? దస్సి ఉచరుక నాయ్.
16 జోచి సేవ కెరుక మెన కచి అత్తి తుమ్క తుమ్
ఒప్పన కెరన తస్తె గే, జోచయ్ గొతిమాన్సుల్ జా
అస్సుస్ మెన నేన్సు గే? పాపుమ్తె సొర్ప కెరన్లె,
పాపుమ్చ గొతిమాన్సుల్ జస్తె, చి మొర్నుతె గెతె.
దేముడుచి కోడు కెర్తిస్తె ఒప్పన కెరంతె జలె, జో
దెతి పున్నిమ్ జస్తె.
17 దేముడుక జెయ్యి! పాపుమ్చి సేవ కెర
పాపుమ్చ గొతిమాన్సుల్ తుమ్ అగ్గె జా తిలదు, గని
తుమ్క అప్పె సికడ్లి తుమ్క అప్పె దిలి కోడ్ రితి
ఇండుక తుమ్చి పెట్టి కోర్ప జా అస్సుస్.
18 అన్నె, పాపుమ్ ఏలుప కెర్తిసి తెంతొ దేముడు
తుమ్క విడ్డల్ కెర, సత్తిమ్ ఇండితిస్క తుమ్
గొతిమాన్సుల్ జతి రితి కెర అస్సె.
19 మాన్సుల్ రోజుక అర్దల్ సంగితి రితి,
టాలికయ్ 'గొతిమాన్సుల్' మెంతసి. కిచ్చొక
మెలె, ఆత్మకమొచి రిసొచ కొఁొ అర్దుమ్ కెరనుక
తుమ్క ఇదిల్ బాద, చి 'అర్దుమ్ కెరంతు' మెనయ్
ఇసి టాలి తెన్ సంగితసి. జా అర్దుమ్ కిచ్చొ
మెలె, లంజె వెట్కారుమ్చ కమొతె, పాపుమ్చి
ఉప్పిరి పాపుమ్చ కమొతె తుమ్చ ఆఁగ్చ వాటల్
అగ్గె బెదవంతె తిలదు, గని అప్పె తెంతొ తుమ్
కిచ్చొ కెరుక మెలె, దేముడు తుమ్క దిలి సుద్ది
పూర్తి నెరవెర్సుపయ్ జతి రితి, సత్తిమ్ కమొక
ఇండితిస్తెయ్, తుమ్చ ఆఁగ్చ వాటల్ తుమ్
సొర్ప కెర దాస.
20 పాపుమ్చి సేవ కెర్త పాపుమ్చ గొతిమాన్సుల్
తుమ్ తిలి పొది సత్తిమ్ ఇండితి ముద్దొతెను నాయ్,

‘ఆమ్ సత్తిమ్ ఇండుక నాయ్’ మెన ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి ఇండితె తిలదు.
21 గని జా పొదిచ తుమ్‌చ కమొచి రిసొ అప్పె ఉచర్లె తుమ్‌క లాజు. జేఁవ్ కమొ తుమ్‌క కిచ్చొ లాబుమ్ ఆన్ల? కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్ల? లాబుమ్ నాయ్, కిచ్చొ చెంగిల్ పలితుమ్ నాయ్. దస్సు కమొ మాన్సుక కేనె నెతతి మెలె, నాసెనుమ్‌తె, మొర్నుతెయి.
22 గని, పాపుమ్ ఏలుప కెర్తిస్ తెంతొ విడ్డల్ జా దేముడుచ గొతిమాన్సుల్ తుమ్ జలి తెంతొ, అప్పె కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్తయ్ మెలె, జో దెతి సుద్ది జా, తుమ్ సుద్ది రితి ఇండితసు, చి జో దెతి సుద్ది తుమ్‌క పరలోకుమ్‌తె బెదయ్‌తయ్, తుమ్‌క కెఁయఁక తెఁయఁక జియడ్డయ్.
23 జలె, పాపుమ్ జేఁవ్‌చి సేవ కెర్తసక బట్వాడి మొర్నుయి. గని, దేముడు జోవయించి సర్దక అమ్‌క ఆరి దిలి వరుమ్, అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి తెడి పరలోకుమ్‌తె గెచ్చ కెఁయఁక తెఁయఁక జితిసి.

7

ఆగ్నల్ తెంతొ విడ్డల్ జా క్రీస్తుచి తెడి తిలిస్

1 జలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్ జాన్‌ల బావుడ్లు, మాన్సు మొర తిలె నాయ్, గని జివ్వి తిలె పొదికయ్ జోచి ఉప్పిరి ఆగ్నల్‌క అదికారుమ్ తయెదె మెన నేన్సు గే?
2 గని, కేన్ జవున్ తేర్‌బోదచొ మున్సుసి జివ్వి తిలి ఎదిలి, ఆగ్నల్‌చి రిసొ జోచి తెడి జా తయెదె, జా ఆగ్న పిట్టవుక నెంజె. గని మున్సుస్ మొర గెలె, తెర్నిమున్సు చెంగిల్ తతి జా ఆగ్న జేఁవ్‌చి ఉప్పిరి తయె నాయ్.
3 జాకయ్, మున్సుసి జీవ్ తిలె పొది జా తేర్‌బోద అన్నెక్లొక గెలె, జాక ‘లంజె’ మెనుల, గని మున్సుసి మొర గెలె, జా ఆగ్న ముద్దొ కెర్లిస్ తెంతొ జా పిట్టవ జా అస్సె, చి అన్నెక్లొక పెండ్లి జలె లంజె నెంజె.
4 దస్సి, బావుడ్లు, క్రీస్తుక నంప కెర జో తెన్ తుమ్ బెదిలి రిసొ, జో యేసుక్రీస్తుచి ఆఁగ్ మొర్లిస్ తెన్ తూమ్ కి మొర అస్సున్, చి రిసొ తుమ్‌చి ఉప్పిరి ఆగ్నల్‌క అదికారుమ్ నాయ్. దస్సి, తుమ్ అప్పె ఆగ్నల్‌చి తెడి నాయ్ చి రిసొ తుమ్ అన్నెక్లొచి అదికారుమ్‌చి తెడి తంక వాట్ తవున్ మెనయ్ దేముడు ఇసి జర్గు కెర్లన్. జో దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్‌తి రితి అమ్ ఆత్మపలితుమ్ దెరుక మెనయ్, మొర జీవ్ జా ఉట్లొ జో క్రీస్తుచి తెడి అమ్ తంకయ్ మెనయ్ ఇసి జర్గు కెర్లన్.
5 ఈంజ ఆఁగ్‌చ అమ్‌చి పాపుమ్‌చ ఆసల్‌క అమ్ జితె తిలి పొది ఆగ్నల్ అమ్‌చి పెట్టిచ ఆసల్‌క ‘పాపుమ్‌చయ్’ మెన దెకయ్‌తె తిల, చి జేఁవ్ ఆగ్నల్ ‘దస కమొ పోన’ మెన సంగితికయ్, జేఁవ్ పాపల్ కెర్తి ఆస ఒగ్గర్ జా గెలి. పాపుమ్ కెర్తి జా ఆస ఒగ్గర్ జా అమ్‌చి ఆఁగ్‌చ వాటల్‌తె బార్ జా జేఁవ్‌చి కామ్ కెర్తె తా మొర్ను ఆన్‌తి పలితుమ్ దెర్తె తిలి.
6 గని అప్పె, క్రీస్తు తెన్ బెద అమ్ ‘మొర్లి’ తెంతొ, ఆగ్నల్ తెంతొ పిట్టవ జా అస్సుమ్. అమ్‌క దెర బంద తిలి జా ఆగ్నల్‌క అమ్‌చి ఉప్పిరి అదికారుమ్ నాయ్ చి రిసొ రెగిడ్ల ఆగ్నల్‌చి తెడి నాయ్ గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మకయ్ నొవర్ జెర్మున్ జా, జయ్యి సెక్తికయ్ జోచి సేవ కెర్తసుమ్.

ఆగ్నల్‌తె పాపుమ్ వాట్ చజ ఒగ్గర్ జా గెతిస్

7 జలె, కిచ్చొ మెనుమ? ‘ఆగ్నలీ పాపుమ్’ మెనుక జయెదె గే? నెంజె. దస్సి మెనుక జయె నాయ్. గని ఆగ్నల్ తత్త నాయ్ జలె, ‘ఆఁవ్’ మెనుమ, ‘ఆఁవ్ పాపుమ్ కెర్లొసొ’ మెన ఆఁవ్ సరిగా చినంతయ్ నాయ్. “అన్నె మాన్సుల్‌చి ఆస్తిక ఆస జా నాయ్” మెన ఆగ్నల్‌తె తత్తి నాయ్ జలె, అన్నెక్లొచి ఆస్తిక ఆస జతిస్‌క ‘పాపుమ్’ మెన నేన్‌తయ్, ఆఁవ్ కి దస్సి పాపుమ్ కెర్తిసి చినంతయ్ నాయ్.
8 గని, పాపుమ్‌బుద్ది అంచి పెట్టి అగ్గె తెంతొ తిలన్, చి “అన్నె మాన్సుల్‌చి ఆస్తిక ఆస జా నాయ్” మెన ఆగ్నల్‌తె తతికయ్, అంచి పెట్టిచి పాపుమ్ బుద్దికయ్ “దస్సి జలె, అన్నె మాన్సుల్‌చి ఆస్తిక ఆస జయిందె” మెనయ్ ఆస జలయ్, చి అన్నె ఒగ్గర్ ఆసల్, కిచ్చొ కిచ్చొచ ఆసల్ ఎత్కి జలయ్. ఆగ్నల్ నేన్లె, అమ్‌చి పాపుమ్ నిజిల్ రితి, జీవ్ నెంజిల్ రితి తా క్రామ్ కెరె నాయ్.
9 ‘ఆఁవ్’ మెనుమ, అగ్గెయి ఆగ్నల్‌చి తెడి నే తస్తె, అంచి పాపుమ్‌క ‘అస్సె’ మెన నేన కెర, అంచి ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి సర్ద తెన్ జితె తిలయ్, గని జా ఆగ్న సూన్లి తెంతొ పాపుమ్ అంచి పెట్టి అన్నె జీవ్ జలన్, చి ఆఁవ్ మొర్లయ్.
10 దస్సి, ‘జీవ్ దెతి వాట్ దెకయెదె’ మెన ఆఁవ్ నంప కెర్లి ఆగ్న అంక మొర్తి సిచ్చ ఆన్లన్.
11 కీసి మెలె, పాపుమ్‌బుద్ది అంక మోసిమ్ కెర, ‘చెంగిల్’ మెన ఆఁవ్ నంప కెర్లి ఆగ్న వాటీ బార్ జలన్.
12 మెలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్ సుద్ది అస్తి, ఒత్తచి ఎత్కి ఆగ్న సుద్ది అస్సె, సత్తిమ్‌చ తీర్పుల్ దెకయ్‌తయ్, చెంగిల్ అస్సె.

13 దస్సి జలె, ‘ఆఁవ్’ మెనుమ, చెంగిల్చి అంక
మార్లన్ గే? నాయ్. ఆగ్నల్ చెంగిల, గని జా చెంగిల్
తిలిస్చి ఆగ్న పిట్టవ పిట్టవ, పాపుమీ అంచి పెట్టి
జేఁవ్చి కామ్ కెర కెరయి మార్లి. దేముడుచి సెలవ్
కిచ్చొ మెలె, ఆగ్నల్ వాట్ పాపుమ్ జేఁవ్చి కామ్
కెర్తె తతిస్తెయి పాపుమ్క, పాపుమీ మెన మాన్సుల్
చినుత్ మెనయ్, పాపుమ్ ఆగ్నల్ వాట్ పుల పుల
కెద్ది మూర్కుమ్ జా గెతయ్ గే చినుక నెంజిలిస్చి
జేఁవ్చి కామ్ పూర్తి డీసుకయ్ మెన, దేముడు సెలవ్
దిలన్.
14 జలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్క
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మకయ్ దిలస, జోచి
ఆత్మతెయ్ బెదితస, మెన ఆమ్ జానుమ్, గని
ఆఁవ్ మాన్సుక మాములుమ్ మాన్సుచి ఆఁగి,
మాములుమ్ మాన్సుచి బుద్ది అస్సె, చి ఈంజ
ఆఁగ్తె ఆఁవ్ తతి ఎదిలి సేంపు పాపుమ్ అంక నేన్లి
రితి అస్సె. పాపుమ్చి గొతిమాన్సు ఆఁవ్.
15 ఆఁవ్ సొంత ఇండితిసి ఆఁవ్ అర్దుమ్ కెరనుక
నెతిర్తసి. ‘సత్తిమ్ కెరిందె’ మెలె కి నెత్ర తా, ‘గర్చి’
మెన ఆఁవ్ నెసితిసి ఆఁవ్ జర్గు కెర గెల సిక్కు జా
గెతసి.
16 జలె, ‘పాపుమ్’ మెన ఆఁవ్ నెసితిసి ఆఁవ్
కెర్తసి జలె, జా పాపుమ్ నెసిలిసి తెన్ ‘దేముడు దిల
ఆగ్నల్ చెంగిలి’ మెన ఒప్పన్లి రితి జతయ్.
17 తెడిక తెడి దేముడుక ప్రేమ కెర్తొ అఁవ్వి జా
పాపుమ్ కెర్తొసొ నెంజి, గని ఆఁవ్ మాన్సుచి ఆఁగి
తిలి పాపుమీ జా కామ్ కెర్తయ్.
18 మెలె, అంచి సొంత సెక్తిక, అంచి ఆఁగి, అంక
కిచ్చొ సత్తిమ్ నాయ్ మెన జాని. ‘చెంగిల్చి కెరిందె’
మెన ఉచరిందె, గని మాన్సుచి అంచి సెక్తిక జర్గు
కెరుక నెతిరి.
19 నెత్ర, ‘చెంగిల్’ మెన ఆఁవ్ ఇస్టుమ్ జలిసి జర్గు
నే కెర్తె, నెసిలి పాపుమ్ జర్గు కెరయ్ గెల్తసి.
20 జలె, ‘పాపుమ్’ మెన ఆఁవ్ నెసితిసి ఆఁవ్
కెర్తసి జలె, దేముడుక ప్రేమ కెర్తొ అఁవ్వి జర్గు కెర్లిసి
నెంజె, గని అంచి అఁగి జేఁవ్చి ఇస్టుమ్ కెర, పాపుమీ
జర్గు కెర్తయ్.
21 దస్సి, కిచ్చొ ఆగ్న డీస్తయ్ మెలె, ‘సత్తిమ్
కెరిందె’ మెన ఆఁవ్ ఉచర్లె పొది, పాపుమ్ పాసి రకితె
అస్సె.
22 మెలె, అంచి పేట్ తెడి దేముడు మోసే తెన్
దిలి ఆగ్నల్ రిసొ ఇస్టుమ్ కెరుక ప్రేమయ్ అస్సి,
23 గని అంచి అఁగి కిచ్చొ ఆగ్న జర్గు జతిసి
ఆఁవ్ చినితసి మెలె, అంచి మెన్సుతె తిలిస్చి
ఉప్పిరి జా వేరచి యుద్దుమ్ కెర, అంచి ఆఁగిచ
వాటల్ తెన్ నెరవెర్సుప జతి పాపుమ్తె అంక దెర్ను
సేడయ్తయ్.
24 అయ్యొ! కెద్ది బాద సేడ్డసి, జా ఎత్కి రిసొ!
మొర్ను ఆన్తి ఈంజ పాపుమ్చి ఆఁగ్ తెంతొ కో
అంక రచ్చించుప కెరుల?
25 అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి రిసొ
దేముడుక జొఁర! జొయ్యి రచ్చించుప కెరెదె!
జొయ్యి అమ్క జీనవ అస్సె! జలె, అప్పెచి మట్టుక
అంచి మెన్సుక, జో తిలి ఆత్మక, దేముడు మోసే తెన్
దిలి ఆగ్నల్చి రిసొ దేముడుచి సేవ ఆఁవ్ కెర్తసి, గని
అంచి ఆఁగ్క పాపుమ్చి సేవ కెర్తసి.

8

యేసు అమ్క పాపుమ్ తెంతొ మొర్ను తెంతొ పిట్టవ కెర్లిసి

1 జలె, క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడిచ మాన్సుల్క జో
జోచి పాపుమ్ పుంచ అస్సెచి రిసొ లోకుమ్చ ఎత్కిక
జో తీర్పు కెర్తి పొది జేఁవ్క కిచ్చొ సిచ్చ జంక నాయ్.
నాసెనుమ్తె జేఁవ్ గెచ్చుక నాయ్.
2 కిచ్చొక మెలె, అమ్క ఏలుప కెర్తె పాపుమ్
చి మొర్నుచి ప్రమానుమ్చి సెక్తి తెంతొ జీవ్ దెతి
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి ఆగ్నతె అమ్క పిట్టవ
కెరయ్ అస్సె. జో యేసుచి అత్తి, యేసుతె జర్గు జలి
కామ్వాట్ విడ్డల్ కెరయ్ అస్సె.
3 మెలె, మాన్సుచి ఆఁగి పాపుమ్ ఏలుప కెర్తయ్.
అమ్చి ఆఁగి ఏలుప కెర, ఆగ్నల్ నెరవెర్సుప కెరుక
తిలిసి పాపుమ్ పిట్టయ్లి. జాకయ్ ఆగ్నల్ అమ్చి
పాపుమ్ గెచ్చవుక అమ్క చెంగిల్ కెరుక నెతిర్తి.
జలె, దేముడు అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చవ అమ్క
సుద్ది కెరుక మెన మాన్సుచి ఈంజ పాపుమ్చి ఆఁగ్
రూపుమ్ జోచొ సొంత పుత్తుస్క ఈంజ లోకుమ్తె
తెర్రయ్లన్. దస్సి పాపుమ్ పుంచితి బలి జో జతి
రిసొ అమ్చి అఁగి కామ్ కెర్తి పాపుమ్ జాక జెతికయ్,
జో యేసుచి ఆఁగ్ వాట్ పాపుమ్క సిచ్చ కెర గెల
తీర్పు కెర్లన్*.
4 కిచ్చొక పాపుమ్క తీర్పు కెర్లన్ మెలె, ఆగ్నల్తె
సంగిలి దొర్కు జలి పున్నిమ్ అమ్చితె నెరవెర్సుప
జవున్ మెనయ్. కచితె మెలె, అమ్చి ఆఁగ్చ
ఆసల్క నాయ్ గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి
సెక్తికయ్ కో ఇండుమ్దె గే, అమ్మి.
5 మాములుమ్ మాన్సుచి బుద్దిక, ఈంజ ఆఁగ్చ
అమ్చి పాపుమ్చ ఆసల్క కో జితతి గే, ఈంజయి
లోకుమ్తె తిలిస్ ఎత్కిక, ఈంజ ఆఁగ్చ ఆసల్
తిలిస్ ఎత్కికయ్ కోర్ప జతతి, ఉచర్తె తత్తతి. గని

* **8:3 8:3** యోహాను 12:31-33 దెక, కొలొస్సియుల్ 2:15 దెక.

దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక కో జితతి గే, జా ఆత్మయి సికడ్తిస్కయ్ కోర్ప జతతి, ఉచర్తె తత్తతి.
6 ఈంజయ్ లోకుమ్చి, అమ్చి ఆఁగ్చ ఆసల్ జర్గు కెర్తిస్క కోర్ప జతిసి మాన్సుక మొర్నుతె నెయెదె, గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక కోర్ప జతిసి అమ్క జీవు దెతిసి, సేంతుమ్ దెతిసి జాఁ అస్సె.
7 మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ, అమ్చి ఆఁగ్చ ఆసల్ జర్గు కెర్తిస్క కో కోర్ప జతతి గే, జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక విరోదుమ్ జా అస్తి, విరోదుమ్ కెర్తతి. దస్సి పాపుమ్చి ఆత్మ తిలస దేముడుచి ఆగ్నల్ సూన్తి నాయ్, కెర్తి నాయ్. నెతిర్తి.
8 మాములుమ్ మాన్సుచి జోచి సొంత బుద్దిక, జోచి ఆఁగ్చ ఆసల్క ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఇండితస, దేముడుచి ఇస్టుమ్ కెరుక నెతిర్తి, జోక సర్ద కెరుక నెతిర్తి.
9 తుమ్, మాత్రుమ్, మాములుమ్ మాన్సుచి పాపుమ్బుద్దిచ నెంజున్, ఈంజ ఆఁగ్చ ఆసల్క జితస నెంజుసు, నాయ్ గెద? దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అస్సె జలె, జోచి ఆత్మకయ్ జితసు. కేన్ మాన్సుచి పెట్టి క్రీస్తుచి ఈంజ ఆత్మ తయె నాయ్ గే, జో మాన్సు క్రీస్తుచొ నెంజె.
10 తుమ్చి పాపుమ్చి రిసొ తుమ్చ ఆఁగ్ మొర్ల రిత జా అస్తి, గని క్రీస్తు తుమ్చి పెట్టి అస్సె జలె, క్రీస్తుచి పున్నిమ్చి రిసొ జోచి ఆత్మక తుమ్ జివ్వి అస్సున్.
11 జో యేసుక అన్నె జియడ్లొ దేముడు అబ్బొస్చి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి జితయ్ జలె, క్రీస్తు జలొ జో యేసుక మొర్ను తెంతొ విడ్డల్ కెర జియడ్లొ జో అబ్బొసి, మొర్త తుమ్చయ్ ఆఁగ్క కి జియడెదె. తుమ్చి పెట్టి జితి జోచి ఆత్మవాటు, తుమ్చి పెట్టి జో దెతి జోచి ఆత్మకయ్ జియడెదె.

యేసు తెన్ అమ్ అబ్బొస్చ పుత్తర్లు

12 జాకయ్, బావుడ్లు, అమ్ పూచి జా అస్సుమ్. జా పూచి అమ్ కీసి కుట్టవుక? మాములుమ్ మాన్సుచి బుద్దిక నాయ్, అమ్చి ఆఁగ్చ ఆసల్ జర్గు కెర్తిస్క నాయ్. జా ఎత్కి పోన.
13 కిచ్చొక మెలె, మాములుమ్ మాన్సుచి బుద్దిక, తుమ్చి ఆఁగ్చ ఆసల్క, తుమ్ జితసు జలె, ఆత్మక మొర్తె. గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక ఈంజ ఆఁగుచ కమొ గెచ్చవనయ్ గెల్తె జలె, మార్తె జలె, ఆత్మక జిస్తె.
14 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక ఇండితొ ఎత్కి మాన్సు, జో దేముడుచి పుత్తర్లు జవుల.
15 మెలె, జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అయ్లిసి తుమ్క గొతిమాన్సుల్ కెర బియడ్తిసి నెంజె. తుమ్చి అగ్గిచి బుద్దిచి రిసొచి బిడ్కి తెన్ తుమ్ అప్పె తంక నాయ్. జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అయ్లిసి తుమ్క జోవయించ పుత్తర్సులి కెర్లిసి. అప్పె "అంచ పుత్తర్లు తుమ్" మెన జో అమ్క దెకితయ్, చి "ఓ బ, ఓ బ" మెన జోక అమ్ ఉంక్రయ్లె, కిచ్చొ సెక్తిక ఉంక్రయ్తసుమ్ మెలె,
16 జోచ బోదల్ అమ్ జలిస్చి రిసొ, జోచి సొంత ఆత్మ అమ్చి ఆత్మతె జోచ బోదల్ మెన సాచి దెతయ్చి, దస్సి ఉంక్రయ్తసుమ్.
17 అన్నె, జోవయించ బోదల్ జలమ్ మెలె, జోచి పుత్తున్ జలొ క్రీస్తు తెన్ జో దేముడుక తిలిస్తె అమ్క వాట జెయ్తెదె. జా వాట అమ్క కీసి సేడెదె మెలె, జో యేసు సేడ్ల బాదల్తె అమ్ బెద ఓర్సుప జా జీన్లె, జోచి పరలోకుమ్తెచి ఉజిడ్తె జో గవురుమ్ జతిస్తె కి బెదుమ్దె.
18 జలె, బాదల్ సేడ్తిస్చి రిసొ, చి యేసు తెన్ అమ్ గవురుమ్ జతిస్చి రిసొ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, దేముడు జా ఆకర్ దీసిక అమ్క కెర్తి గవురుమ్చి రిసొ ఉచర్లె, ఈంజ ఉగుమ్చ బాదల్ కెత్తి జలెకి కిచ్చొ నెంజె.
19 జో దేముడుచ పుత్తర్లు అమ్ జలిసి, జా దీసిక అమ్ గవురుమ్ జతిస్తె పూర్తి రుజ్జు జతె ఎదక జెర్మయ్లిస్ ఎత్కి ఆస తెన్ రకితె అస్సె.
20 కిచ్చొక మెలె, తయార్ జలిస్ ఎత్కి అగ్గి తెంతొ కిచ్చొ కిచ్చొ అల్లర్ సేడ సిక్కు జా అస్సె. జాచి ఇస్టుమ్క నాయ్, గని "కచితుమ్ సమయుమ్ జా అయ్లి మెలె చెంగిల్ కెర్రిందె" మైన దేముడుచి సెలవ్ నెరవెర్సుప జతిస్కయ్ 'కచితుమ్ జర్గు జయెదె' మెలి రితి దయిరిమ్ తెన్ తిలి రితి రకితయ్.
21 మెలె, దేముడుచ బోదల్ పూర్తి విడ్డల్ జా గవురుమ్ జతి పొదిక జెర్మయ్లిసి ఎత్కి కి జా పాడ్ జతిస్తె నాసెనుమ్ జతిస్తె సేడ్లిస్ తెంతొ విడ్డల్ జయెదె.
22 తేర్బోద లడెస్ జంక మెన కంట్లు పాఁవ జా అయ్లి పొది కీసి కస్టల్ నొప్పుల్ జా టింకితయ్ గే, దస్సి, జెర్మున్ జలిస్ ఎత్కి మొత్తుమ్ అప్పె ఎద కస్టల్ నొప్పుల్ తెన్ టింకయ్తయ్ మెన జానుమ్.
23 తెద్దిలి నాయ్ అమ్క జెతికయ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి మొదొల్చి పంటొ అమ్చి పెట్టి అస్సె. జలె, "అమ్చ ఆఁగ్క, ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ ఎత్కి తెంతొ, దేముడు అన్నె గెనన్లిసి, అమ్

జోచ పుత్తర్లు జలిసి, కెయఁక పూర్తి డీసెదె? అమ్ అన్నె కెద్ది రకుక?" మెన ఆమ్ అమ్చి పెట్టి టింక టింకయ్ రకితసుమ్.
24 'అమ్చ ఆఁగ్క మార్సుప కెర్తిన్ జో జర్గు కెర్తిన్కయ్ జో అమ్క రచ్చించుప కెర అస్సె' మెనయ్ ఆస తెన్ రకితసుమ్. జలె, ఉచరుమ, దెకిలిసి జర్గు జలిన్కయ్ 'ఆస తెన్ రకితసుమ్' మెనుక బెదె నాయ్. దెకిలిసి జర్గు జలిన్కయ్ కో ఆస తెన్ రకితి నాయ్.
25 గని అప్పెక నే దెకిలిన్క 'కచితుమ్ జర్గు జయెదె' మెన అమ్క ఆస తిలె, నిదానుమ్ తెన్ రకుమ్దె.

అమ్చ ప్రార్థనల్తె కి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్క తోడ్ తతిన్

26 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్క సెక్తి నెంజిలిన్ ఎత్కితె కి అమ్క తోడు తత్తయ్. ప్రార్థన కెరుక జలె, కీసి ప్రార్థన కెర్కగే నేనుమ్, గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సొంత అమ్చి పెట్టి అమ్చ ప్రార్థనల్తె బెద అమ్ లట్టబుక నేన్లిన్, సంగుక నెతిర్లిన్క తోడు తత్తయ్, అమ్క సికడ్తయ్, చి అమ్ సంగుక నెతిర్లిన్క లట్టబుక నేన్లిన్క అమ్చి పెట్టి అమ్ టింకితిన్చి అర్దుమ్ బెదయ్తయ్.
27 జలె, జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్ జోచయ్ జల అమ్చ ప్రార్థనల్తె తోడు తా, దేముడుచి ఇస్టుమ్ తిలిసి ఒత్త బెదయ్తయ్. జోచి ఆత్మ కిచ్చొ అర్దుమ్ బెదయ్తయ్ గే జొయ్యి జానె. దస్సి, అమ్చి పెట్టి తిలిస్ ఎత్కి పరిచ్చ కెర్తొసొచి ఆత్మ సొంతయ్ అమ్చ ప్రార్థనల్తె అమ్క తోడ్ తత్తయ్, బెదితయ్.

దేముడు అమ్క జీనయ్తిసి డిట్టుమ్ కెర్తిసి

28 అన్నె కిచ్చొ దయిరిమ్ జతసుమ్ మెలె, దేముడుక ప్రేమ కెర్లసక, మెలె జోచయ్ జంక మెన దేముడు జోచి ఇస్టుమ్క బుకార్లసక కిచ్చొ బాదల్ అయ్లె కి, జేవ్ బాదల్తె కి చెంగిల్ పలితుమ్ దెర్తి రితి జా ఎత్కి చెంగిల్క బెదిత్ రితి జో నెరవెర్సుప కెర్తయ్ మెన జానుమ్.
29 కో యేసుక్రీస్తుక నంపజా జో దెతి రచ్చన నజనుక గే జో దేముడు అగ్గె తెంతొ జానె. జలె, జోచొ సొంత పుత్తుస్ యేసుచ రిత అమ్ జంక మెన అమ్కయ్ జో నిసాన, జా జర్గు కెరుక ఒప్పన్లన్. దస్సి, అమ్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ బావుడ్సివొ జలసక యేసు తొల్సుర్ జలన్.
30 జలె, 'యేసుచ రిత జతు' మెన జో కక్క కక్క నిసాన్ల గే, జోవయించ బుకార్లన్. కక్క కక్క బుకార్లన్ గే, జోవయించి పాపుమ్ పుంచ 'అప్పె తెంతొ పున్నిమ్ జా అస్తి' మెలి రితి దెకిలన్, చి కచి కచి పాపుమ్ పుంచ 'పున్నిమ్ జా అస్తి' మెలి రితి దెకిలన్ గే, "జోవయించ పరలోకుమ్తె కడ నెయిందె, అంచి ఉజిడ్తె అంచి గవురుమ్తె బెదయిందె" మెనయ్ ఒప్పన్లన్, చి జర్గు కెరెదె.

31 జలె, ఈంజ ఎత్కి బెదవ కిచ్చొ మెనుమ? దేముడు అమ్క తోడు అస్సె జలె, కో అమ్క పాడ్ కెరుక తెరితి! నెతిర్తి!
32 జోచొ సొంత పుత్తుస్క బాదల్ నే పిట్టయ్తె, అమ్ ఎత్కిజిన్క పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెర్తి రిసొ జోక బలి కెర మొర్సుతె సొర్ప కెర దిలొ. అమ్చి ఉప్పిరి జోవయించ తెద్ది ప్రేమ తిలి జలె, జో పుత్తుస్క దెతిసి ఎత్కితె అమ్క కి వాట దెయె నాయ్ గే? దెయెదె.
33 దేముడు నిసాన్లచి ఉప్పిరి కో కిచ్చొయ్ నింద వయడుక తెరితి గే? కోయి నెతిర్తి! జో దేముడు సొంతయ్ అమ్చి పాపుమ్ పుంచ అస్సె. అమ్క 'పున్నిమ్' మెలి రితి దెకితయ్.
34 అమ్ జో నిసాన్లసక కో తీర్పు కెర, నాసెనుమ్తె తెర్రవుక తెరితి గె? కో నెతిర్తి! మొర అన్నె ముక్కిమ్క అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిలొ క్రీస్తు జలొ యేసు అబ్బొన్ దేముడుచి ఉజెతొ పక్క వెస అస్సె. జొయ్యి అమ్క సిచ్చ దెయెదె గే? నాయ్. జో సొంత అమ్చి పచ్చెనచి తీర్పు సంగితయ్.
35 జలె, క్రీస్తుచి ప్రేమ తెంతొ కో జలెకి కిచ్చొ జలెకి అమ్క పిట్టవ కెరుక తెరితి గే? జోవయించ అమ్క వీడుప కెరుక బాదల్ జవుస్ తెర్తి గే? ఇర్కుల్ జవుస్ తెర్తి గే? మాన్సుల్ కెర్త గోసల్ అల్లర్ తెరితి గే? చువ్వె తతిసి జవుస్ తెరె గే? పాలల్ నెంజిలిన్ జవుస్ తెరె గే? ప్రమాదల్ జవుస్ తెరితి గే? మొర్తి సిచ్చ జవుస్ తెరె గె? కిచ్చొయ్ అమ్క జోక వీడుప కెరుక నెతిరి!
36 దేముడుచ కొడొతె పూర్గుమ్ రెగ్డయ్లి రితి,

†"తుచి నావ్చి రిసొ ఒండి మెద్దెనె అమ్క మార్తతి,
'కండ కత మెండల్ జేవ్' మెలి రితి అమ్క దెకితతి"
మెన రెగ్డ అస్సె.
37 జో అమ్క ప్రేమ కెర అమ్చి పాపుమ్ వయిలొసొచి సెక్తిక ఇస బాదల్ ఎత్కితె అమ్ పూర్తి జిన అస్సుమ్, జీనుమ్దె.
38 అమ్క కిచ్చొ పూర్తి దయిరిమ్ మెలె, మొర్సు జవుస్, జీవ్ తతిస్ జవుస్, కేన్ లోకుమ్చ దూతల్ జవుస్, బూతల్ జవుస్, అప్పె జర్గు జతిసి జవుస్,

† **8:36 8:36** కీర్తనలు 44:22.

పడ్తొక జర్గు జతిసి జవున్, కేన్ లోకుమ్చ సెక్తివొ
జవున్,
39 ఈంజ లోకుమ్క ఉప్పిరి తిలిసి జవున్ ఎట్టొ
తిలిసి జవున్, జెర్మున్ జలిసి అన్నె కిచ్చొ జలెకి,
అమ్చొ ప్రబు జలొ క్రీస్తుయేసు అమ్క దొర్కు కెర్లి
దేముడుచి ప్రేమ తెంతొ వీడుప కెరుక నెత్రె మెన
అంక పూర్తి దయిరిమ్ అస్సె.

9

దేముడు పూర్గుమ్ నిసాన్ల యూదుల్

1-2 అంచి పెట్టి ఒగ్గర్ దుకుమ్ బాద కెద్దొడ్ తెదొడ్
తాఁ గెతయ్. నిజుమి, క్రీస్తుచొ మాన్సు ఆఁవ్ సత్తిమ్
సంగితసి. జా దుకుమ్చి రిసొ అంచి ఆత్మతె
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అంక సాచి జతయ్.
3 అంచి దుకుమ్ కిచ్చొక మెలె, జయ్యి సెకుమ్తె
ఆఁవ్ జెర్మిలి రిసొ జేఁవ్ అంచ సొంత మాన్సుల్
అంచ బావుడ్లు జవుల, చి జోవయింక 'యేసుక్రీస్తుక
నంపజతు' మెన అంక కెద్ది ఆస మెలె, ఆఁవ్ క్రీస్తు
తెంతొ పిట్టవ జా నాసెనుమ్తె గెలె జోచి రచ్చన
జోవయింక దొర్కు జతి జలె, జోచి ఉప్పిర్చి అంచి
ప్రేమక జోవయింతె తెంతొ విడ్డల్ జతయ్.
4 జోవయించి రిసొ కిచ్చొక అంక తెద్ది ఆస
అస్సె మెలె, 'అంచయ్ మాన్సుల్ జా అంకయ్ బక్తి
కెర్తు, అంచి గవురుమ్ దెకయ్తు' మెన దేముడు
పూర్గుమ్ నిసాన *ఇస్రాయేలులు జోచ పుత్తర్సులు
జతి జోచి †ఉజిడి, జోవయించి నెడిమి తతి
వరుమ్ పూర్గుమ్ తెంతొ దేముడు జోవయింక జోచి
‡ప్రమానుమ్ కోడు దిలన్, జోచ §ఆగ్నల్ దిలన్, జోచి
*బక్తి కెర్తి ఆగ్న దిలన్, †రచ్చించుప కెర్తొసొ జెంక
దిలిస్చి రిసొచ ప్రమానల్ దిలన్.
5 అబ్రాహామ్, ఇస్సాకు, యాకోబు జోవయించయ్
పూర్గుమ్చ. అన్నె, జో మాన్సు జలిస్చి జెర్మున్క
దెకిలె, జోవయించి సెకుమ్తె రచ్చించుప కెర్తొసొ
జలొ క్రీస్తుయి జెర్మిలన్. ‡ఎత్కిచి ఉప్పిరి
అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక జొఒర్! కైఁయుఁక
తెఁయఁక జోవయింక గవురుమ్ తవున్! ఆమేన్.
6 గని యూదుల్ ఒగ్గర్జిన్ అన్మానుమ్ జలిసి
దెకిలె 'దేముడు పూర్గుమ్ సంగిలి ప్రమానుమ్
కోడుక పిట్లి' మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. పిట్టె
నాయ్. కిచ్చొక ఇసి మెంతసి మెలె, §ఇస్రాయేలుచి
సెకుమ్తె జెర్మిలసతె సగుమ్జిన్క 'ఇస్రాయేలులు'
మెనుక నెంజె,
7 *అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలస సగుమ్జిన్క
'జోవయించ బోదల్ జవుల' మెనుక నెంజె.
అబ్రాహామ్చి పెట్టిచ సగుమ్జిన్ జోచ నిజుమ్చ
బోదల్ నెంజిలిస్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, పూర్గుమ్
దేముడు అబ్రాహామ్క,

†"తుచి సెకుమ్చ ఎత్కితె ఎక్కి ఇస్సాకుచి తెడి
జెర్మిలసకయ్
'తుచయ్' మెన్దిందె"
మెన ప్రమానుమ్ సంగిలన్.
8 ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, మాములుమ్
‡ఆఁగ్ జెర్మున్క జోచి సెకుమ్తె జెర్మిలస నాయ్,
గని దేముడుచి §ప్రమానుమ్కయ్ జెర్మిలసక
'అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చ' మెనుక జయెదె.
9 జా ప్రమానుమ్ సంగిలి పొది దేముడు
అబ్రాహామ్క,

*"సంగిలి సమయుమ్ జా అయ్లి మెలె, ఆఁవ్
అన్నె జెయిందె,
చి సారాక పుత్తుది జెర్మిదె"
మెన ప్రమానుమ్ సంగిలన్.

10 జా ఏక్, అన్నె, అమ్చొ పూర్గుమ్చొ ఇస్సాకుచి
తేర్సి రిబ్కా జో ఎక్కి మున్సున్ తెన్ కల్వల్క అంగి
జలి పొది,
11 జేఁవ్ కల్వల్ ఇన్నె నే జెర్మితె అగ్గె, జోవయింతె
కో సత్తిమ్ కో పాపుమ్ కెరుక నేతయ్ జలెకి, 'కచ
కమొచి రిసొ నాయ్, గని కక్క నిసాన్ల అంచి
ఇస్టుమ్ తయెదె గే, జోవయింకయ్ నిసాన' మెన

---

* **9:4 9:4** 'ఇస్రాయేలులు' మెలె, తొలితొ యాకోబు పూర్గుమ్చొక ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జా నావ్ తిలొ, ఆదికాండుమ్ 32:28. పడ్తొ జోవయించి సెకుమ్ మొత్తుమ్క 'ఇస్రాయేలులు' మెన నావ్ తిలన్. † **9:4 9:4** నిర్గమకాండుమ్ 33:18-23. ‡ **9:4 9:4** ఆదికాండుమ్ 15:18, 17:1-21, 28:13, నిర్గమకాండుమ్ 2:24, 6:2-8, 19:5, 34:10-27, సమూయేలు దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 23:5. § **9:4 9:4** నిర్గమకాండుమ్ 20:1-17, ద్వితీయోపదేశ కాండుము 5:1-22, 10:1-5. * **9:4 9:4** నిర్గమకాండుమ్ 25-31 అద్యయల్. † **9:4 9:4** యెసయా 53 అద్యయిమ్, యిర్మీయా 23:5-6. ‡ **9:5 9:5** నెంజిలె, 'ఎత్కిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జొయ్యి. జోవయింక జెయ్యి!...'. § **9:6 9:6** మెలె 'యాకోబుచి'. * **9:7 9:7** యాకోబుక అబ్రాహామ్ మంత్రొ అన్నొసి; అబ్బొస్చొ అబ్బొస్ జయెదె. † **9:7 9:7** ఆదికాండుమ్ 21:12. అబ్రాహామ్చి తేర్సి సారాక బోదల్ నెంజితికయ్, 'అంచి గొతిమాన్సు జలి హాగరు తెన్ అంచి నావ్ తెన్ బోద పాయి' మెన సారా సంగితికయ్, అబ్రాహామ్ దస్సి కెర్లన్, చి 'ఇష్మాయేల్' మెన పుత్తు పాయిలన్. ఆదికాండుమ్ 16 అద్యయిమ్. ‡ **9:8 9:8** తేర్సి సారాచి గొతిమాన్సు హాగరు తెన్ అబ్రాహామ్ పాయిలొ పుత్తున్ ఇష్మాయేల్ ఆఁగుతె జెర్మున్ జలొసొ జయెదె. మాన్సుచి ఇస్టుమ్కయ్ పాయిలొసొ జోచి రిసొ మాములుమ్ అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలసక ఇష్మాయేల్చి పెట్టి జెర్మిలస, ఇష్మాయేల్చి సెకుమ్చ టాలి జయెదె. § **9:8 9:8** ఇస్సాకు ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి ప్రమానుమ్కయ్ జెర్మిలొసొచి రిసొ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి ప్రమానుమ్ నంప కెర్లసక, మెలె యేసుక్రీస్తుక నంప కెర్లసకయ్ ఇస్సాకుచి పెట్టి జెర్మిలస ఇస్సాకుచి సెకుమ్చ టాలి జయెదె. * **9:9 9:9** ఆదికాండుమ్ 17:19-21, 18:10, 14.

మాన్సుల్‌క నిసాన బుకార్తి జోచి ఇస్టుమ్ జెయిమ్
జంక మెనయ్,
12 రిబ్కాక దేముడు,
†"దకిలొచి సేవ వెల్లొ కెరెదె"
మెన సంగిలన్.
13 అన్నె, అన్నెక్‌తె జో,
‡"దకిలొ జలొ యాకోబుక ప్రేమ కెర్లయ్,
గని వెల్లొ జలొ ఏసావుక విరోదుమ్ జలయ్"
మెన రెగ్డయ్‌లన్.
14 జలె, అమ్ కిచ్చొ మెనుక? ఎత్కి అదికారుమ్
తిలొ దేముడు కెర్లిస్‌క 'నాయిమ్ నాయ్, సత్తిమ్
నాయ్' మెనుక జయెదె గే? జయె నాయ్. దస్సి
మెన్నుక నాయ్.
15 కిచ్చొక మెలె, మోసేక జో,
§"కచి ఉప్పిరి దయ తియిఁదె గే, తియిఁదె.
కక్క కన్కారుమ్ దెకిన్‌దె గే, దెకిన్‌దె"
మెన్న సంగిలన్.
16 కేన్ మాన్సుచి ఇస్టుమ్‌తె నాయ్, కేన్ మాన్సుచ
కమొతె నాయ్, గని దేముడుచి దయతె.
17 అన్నె, దేముడుచ కొడొతె రెగిడ్లి రితి, పడ్తొ
ఇస్రాయేలుల్‌క అల్లర్ కెర్తె తిలొ ఐగుప్తు దేసిమ్‌చొ
రాడ్ జీవ్ తిలొ పరో రానొక దేముడు,
*"ఒండి లోకుమ్‌తె అంచి నావ్ సాడుప జవున్
మెన,
తుచితె జర్గు జతి కామ్‌తె అంచి సెక్తి దెకయ్‌తి
రిస్తాయి
తుక ఆఁవ్ టీఁవడ అస్సి"
మెన సంగ తెద్రయ్‌లన్.
18 కచి ఉప్పిరి జోచి దయ తియెదె గే, జోచి ఇస్టుమ్.
కచి జీవ్ రాడ్ కెరెదె గే, జోచి ఇస్టుమ్!
19 దస్సి సంగిలె, "దస్సి జలె, దేముడుచి
ఇస్టుమ్‌క జో కెర్తిసి జోచి పూచి. జాకయ్, జో కీసి కక్క
పాపుమ్ వయడుక జయెదె! అమ్ రచ్చించుప జంక
జోచి సెలవ్ నెంజిలె, కీసి అమ్‌చి పూచి జయెదె!
జా పాపుమ్ వయుక కీసి అమ్‌చి పూచి జయెదె!"
మెంతె,
20 గని, ఓ మాన్సు, తుయి కొన్సొ, చి దేముడుచి
కోడుక జబాబ్ అన్నె దెతె! మత్తిక తెయార్ కెర్లి గేడి
జాక తెయార్ కెర్లొ కుమ్మరొక †"కిచ్చొక ఈంజయి
రూపుమ్ అంక దిలది?"
మెన పుసెదె గే?
21 నాయ్. జా మత్తిచి ఉప్పిరి కుమ్మరొక పూర్తి
అదికారుమ్. జయ్యి మత్తిబెండక సూటిచి
గవురుమ్‌చి కెరెదె గే, గవురుమ్ నెంజిలి కామ్‌చి
రిసొచి కెరెదె గే, జోచి ఇస్టుమ్.
22-23 జలె, పాపుమ్‌చి ఉప్పిర్‌చి జోవయించి
కోపుమ్ దెకవుక మెన, జోచి సెక్తిచి రుజ్జు దెకవుక
మెన దేముడుక ఇస్టుమ్ జలెకి, జోచి పరలోకుమ్‌చి
ఉజిడితె, గవురుమ్‌తె పడ్తొక బెదవనుక మెన జో
అగ్గె తెంతొ నిసాన్ల గేడివొక జో కెర్తి ఎదివాట్ దయ
జాన్‌తి ఎదక జోవయించి సిచ్చు జత నాసెనుమ్‌తె
గెత, గేడివొ ఒండి పాపుమ్ జో మదెనె ఒగ్గర్ సేంపు
ఓర్సుప జా రకితె తిలె, జోచి దయ!
24 జో ఎదివాట్ దయ కెర్ల నిసాన్ల గేడివొ కొన్స మెలె,
ఆము. ఆమ్ కొన్స మెలె, యూదుల్ తెంతొ ఆమ్
సగుమ్‌జిన్‌క జో బుకారా అస్సి, గని యూదుల్
నెంజిలస తెంతొ కి అన్నె మాన్సుల్‌క బుకారా అస్సి.
25 జోచ కబుర్లు పూర్గుమ్ సంగితె తిలొ హోసెయ
అత్తి దేముడుచ కొడొతె రెగిడ్లి రితి,
‡" 'అంచయ్ మాన్సుల్' మెన ఆఁవ్ అగ్గె నే
సంగిలసక
తెదొడ్‌క 'అంచయ్' మెనిందె.
ఆఁవ్ అగ్గె ప్రేమ నెంజిలిస్‌క 'ఆఁవ్ ప్రేమ కెర్లిసి'
మెనిందె."
26 §"అన్నె, 'తూమ్ అంచ మాన్సుల్ నెంజుసు'
మెన అగ్గె జో సంగిలి టాన్‌తె
తెదొడ్‌క 'జీవ్ తిలొ, జీవ్ దెతొ దేముడుచ పుత్తర్లు
జేఁవ్' మెన మాన్సుల్ సంగుల."
27 అన్నె, ఇస్రాయేలులు మెల అమ్‌చ
యూదుల్‌చి రిసొ దేముడుచ కబుర్లు సంగితె తిలొ
యెసయా పూర్గుమ్‌చొ కిచ్చొ సాడుప కెర్లి రితి జలన్
మెలె,
*"సముద్రుమ్‌చి ఒడ్డుచి ఇస్కచ గిడ్డల్ కెత్తి జవుల
గే,
ఇస్రాయేలుచ పుత్తర్లు జల యూదుల్ దస్సి ఎత్తివాట్
జిన్ జవుల,
గని జోవయింతె సేంసిల రిత ఎక్కి దొన్ని రిత
రచ్చించుప జవుల.
28 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్‌చి
ఉప్పిరి కిచ్చొ సిచ్చుచి
తీర్పు ప్రబు ఉచరెదె గే,
సత్తు తెన్ తంద్రతెన్ జో జర్గు కెరెదె."
మెన రెగ్డ అస్సి.
29 అన్నె జా నే జతె అగ్గె తెంతొ జో యెసయాచి
అత్తి జో దేముడు ప్రబు రెగ్డయ్‌లి రితి జర్గు జా అస్సి.
కిచ్చొ మెన మెలె,
†"అమ్‌క సిచ్చు నే జత బోదల్ సగుమ్‌జిన్ సేస్తి రితి

† **9:12 9:12** ఆదికాండుమ్ 25:23. ‡ **9:13 9:13** మలాకీ 1:2-3. § **9:15 9:15** నిర్గమకాండుమ్ 33:19. * **9:17 9:17** నిర్గమకాండుమ్ 9:13-16. † **9:20 9:20** యెసయా 29:16, 45:9. ‡ **9:25 9:25** హోసెయ 2:23. § **9:26 9:26** హోసెయ 1:10. * **9:27 9:27** యెసయా 10:22, 23. † **9:29 9:29** యెసయా 1:9.

పరలోకుమ్చ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు
ప్రబు సెలవ్ దెతొ నాయ్ జలె,
‡సొదొమ అన్నె గొమొరా పట్నల్చి రితి సిచ్చ జా కుడ్తె
నాసెనుమ్ జతమ్”
మెన రెగిడ్లి కోడు.
30 జలె, కిచ్చొ మెనుమ? ఈంజయి. సత్తిమ్
వాట్ నే చజిల యూద్దుల్ నెంజిలస దేమ్ముడు దెతి
పున్నిమ్ జా అస్తి. కీసి మెలె, నముకుమ్ వాట్.
యేసుక్రీస్తుక నంపజలి వాటు.
31 గని ఆగ్నల్ వాట్ పున్నిమ్ జంక ఉచర్ల అమ్చ
ఇస్రాయేలుల్ మెల యూదుల్ ఆగ్నల్చ కమ్మొవాట్
పున్నిమ్ ఇండుక నెత్ర ఆగ్నల్ తిలిసి నెరవెర్సుప నే
కెర, ఓడుప జల.
32 నముకుమ్ వాట్ నాయ్ గని కమ్మొ వాటి
రచ్చన దొర్కు కెరనుక ఉచర్ల. వట్టెచొ పత్రె పిస్ర సేడ్ల
రిత జాఁ ఓడుప జా అస్తి.
33 వట్టెచొ పత్తురు మెలె, యేసుక్రీస్తు.
యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిరి నంపజతిసి నే జతిన్చి రిసొ
అన్నెక్ కోడుతె తిలి రితి. కేన్ కోడు మెలె,
§“ఈందె, ‘సీయోను’ మెల అమ్చ యూదుల్చి
వట్టె ఏక్ పత్తురు ఆఁవ్ గల్తసి.
జేఁవ్ నంప నెంజ జో పత్రె, జో సాప్రయ్ పిసిర
సేడుల.
గని జోచి ఉప్పిరి కో జో నముకుమ్ తివుల గే,
జెఁవ్వి కచితుమ్ లాజ్ జతి నాయ్, ఓడుప జతి
నాయ్”
మెన రెగ్డ అస్సె.

10

యేసుక్రీస్తుకయ్ నంపజలెకయ్ రచ్చించుప జంక జతిన్

1 బావుల్లు, నంపనెంజిల అమ్చ యూదుల్చి
రిసొ “జేఁవ్ కి నంపజా రచ్చించుప జతు” మెన
అంక జీవు డడ్డ దేముడుక ఆఁవ్ ప్రార్ధన కెర్తె తత్తసి.
2 నిజుమి దేముడ్డుచి సేవ కెరుక యూదుల్ ఆస
తెన్ అస్తి మెన ఆఁవ్ సాచి జతసి, గని జో దెతి
రచ్చన కీసిచి గే అర్దుమ్ నే కెరన పొరపాట్ జా గెచ్చ
అస్తి.
3 మెలె, దేముడు దెతి పున్నిమ్ కేన్ వాటు దొర్కు
జతయ్ గే, అర్దుమ్ నే కెరంతె జోవయించి సొంత
సెక్తిక పున్నిమ్ జంక ఉచర. దేముడు పున్నిమ్ దెతి
వర్కుమ్ నజన్తి రితి ద్దాక్ కెరంతి నాయ్.
4 మెలె, ఎక్కి క్రీస్తుచి, తెడి ఆగ్నల్ సికడ్తి
పున్నిమ్ దొర్కు జతయ్, ఆగ్నల్తె కోర్ప జా జలిసి
కుట్టయ్తొసొ నెరవెర్సుప కెర్తొసొ జొయ్యి, చి జోచి
ఉప్పిరి కో జోవయించి నముకుమ్ తివుల గే,
జోవయించి పాపుమ్ జో పుంచెదె.
5 మోసేచి అత్తి రెగిడ్లిసి ఏక్ కిచ్చొ అస్సె మెలె,
*“ఆగ్నల్తెచి పున్నిమ్ కో పూర్తి నిదానుమ్ ఇండుల
గే,
జేఁవ్చి తెన్ జివుల”
మెన రెగ్డ అస్సె.
6 †గని నముకుమ్ వాట్ పున్నిమ్ జతిన్చి రిసొచి
ఏక్ కోడు ఉచ్చరుమ. “పరలోకుమ్తె కో వెగ
గెచ్చుల? క్రీస్తుక ఉత్రవ కడ ఆన్తి రిసొ’
మెనుమ.”
7 నెంజిలె, “బూలోకుమ్క ఎట్టొ లోకుమ్తె కో ఉత్ర
గెచ్చుల?”; ‘క్రీస్తుక మొర్ను తెంతొ వెగవ కడ ఆనుక’
మెనుమ. నాయ్, దస్సి మెన నాయ్.
8 నముకుమ్ వాట్ చి రచ్చనచి కోడు కేనె గెతిసి
నెంజె, కిచ్చొ కామ్ కెర్తిసి నెంజె. రచ్చన దూరి నాయ్.
రచ్చనచి కోడు పాసి అస్సె. తుమ్చి చోండితె,
తుమ్చి పెట్టి అస్సె. మెలె, క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి
నముక్తుమ్చి రిసొ అమ్ సుబుమ్ కబుర్ బోదన
కెర్తసుమ్. జయ్యి కోడు.
9 మెలె, యేసుక ‘పరలోకుమ్చొ ప్రబు జొయ్యి’
మెన మాన్సుచి మొక్మె కో సంగ ఒప్పన, ‘మొర్ను
తెంతొ దేముడు అబ్బొసి జోక విడ్డల్ కెర అన్నె
జియడ్లన్’ మెన పెట్టి నిదానుమ్ నంపజవుల గే,
జెఁవ్వి రచ్చించుప జవుల.
10 కిచ్చొక మెలె, ‡మాన్సు జోచి పెట్టి నంపజలె, జోచి
పాపుమ్ పుంచి జయెదె. జోచి చోండి ఒప్పన్లె, జో
రచ్చించుప జయెదె.
11 దేముడుచ కొడొతె రెగ్డయ్లిస్ ఉప్పిరి ఏక్
దెకిలమ్. కిచ్చొ మెలె,
§“జోచి ఉప్పిరి జోచి నముకుమ్ తిలొ కేన్ మాన్సుకి
కచితుమ్ లాజ్ జతి నాయ్ ఓడుప జతి నాయ్”
మెన రెగ్డ అస్సె.
12 కొన్స మెలె, యూదుల్క గ్రీసు దేసిమ్చ సుదల్క
కక్కయ్ దేముడు తేడ దెకె నాయ్. జొయ్యి ప్రబు
ఎత్కికయ్ ప్రబు, చి జోక నంపజా, జో దెతి రచ్చన
నజితొ ఎత్కి మాన్సుక జోచి వరుమ్ జో దెయెదె.
13 దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్లి రితి;
*“ప్రబుచి రచ్చన నజన్తొ ఎత్కి మాన్సు
తుచితెయి రచ్చన అస్సె మెన ఒప్పన
రచ్చించుప జయెదె”
మెన అస్సె.

‡ **9:29 9:29** ఆదికాండుమ్ 13:13, 18:20, 19:24-25. § **9:33 9:33** యెసయా 8:14, 28:16, యోవేలు 2:32. * **10:5 10:5** లేవీయకాండుమ్ 18:5. † **10:6 10:6** 6-7 ద్వితీయోపదేశ కాండుము 30:12-14చి కోడు పవులు ఇన్నె బెదయ్తయ్. ‡ **10:10 10:10** నెంజిలె, మాన్సు జోవయించి పెట్టి నంపజా జోవయించి చోండి ఒప్పన్లె, జోవయించి పాపుమ్ పుంచి జయెదె, జో రచ్చించుప జయెదె. § **10:11 10:11** యోవేలు 2:32, రోమియుల్ 9:33. * **10:13 10:13** యోవేలు 2:32.

సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తి పూచిచి రిసొచి కోడు

14 జలె, మాన్సుల్ క్రీస్తుక నంప నే జలె,
జోవయించి రచ్చన కీసి నజుల! జోచి రిసొ నే సూన
తిలె, జోక కీసి నంపజవుల! కో బోదన కెరుక నే గెలె,
కీసి జోచి రిసొ సూనుల!
15 అన్నె దేముడు నే తెద్రయ్‌లె, మాన్సుల్ కీసి
జోచి బోదన కెరుల! దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్‌లి
రితి;
†"సుబుమ్ కబుర్ కో బోదన కెరుల గే,
జోవయించ చట్టొ కెద్ది నూటి!"
మెన అస్సె.
16 గని సూన్ల అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్ ఎత్కిజిన్
నంపజా అస్తి మెన ఉచర నాయ్. యెసయాచి అత్తి
దేముడు అన్నె రెగ్డయ్‌లి రితి;
‡"ప్రబు, అమ్ సూనయ్‌లిసి కో నంపజా అస్తి?"
మెన రెగిడ్లి కోడు.
17 జలె, కొడొ సూనయ్‌లెకయ్ మాన్సుల్
నంపజవుల. జేవ్ కిచ్చొ సూనుక మెలె, క్రీస్తుచి
రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ బోదన కెర్తిసి.

యూదుల్ ఒగ్గర్‌జిన్ సూనుక నెసిలిస్

18 జలె, అమ్‌చ యూదుల్‌క 'సుబుమ్ కబుర్
సూన తతి నాయ్ గే?' మెన ఆవ్ పుసితసి.
సూనయ్ అస్తి. జా ఒండి లోకుమ్‌తె సూనయ్
జలిస్‌చి రిసొ దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్‌లి ఏక్ కోడు
బెదితయ్.
§"జోవయించి అవాడ్ ఒండి లోకుమ్‌తె సూనయి
జా అస్సె,
ఎత్కి దిక్కుతె కెద్ది దూరి జలెకి,
జోవయించ కొడొ సూనయ్ జా అస్తి"
మెన రెగ్డ అస్సె.
19 జలె, ఆవ్ అన్నె పుసితసి; 'ఇస్రాయేలు ప్రెజల్
అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్ గే?' మెన పుసితసి జలె,
మోసేచి అత్తి దేముడు,
*"అంచ యూదుల్ నెంజిలసక తుమ్ యూదుల్
గోస జతి రితి కెరిందె,
బుద్ది నెంజిలి దేసిమ్‌చచి ఉప్పిరి తుమ్‌క కోపుమ్
జెతి రితి ఏక్ కామ్ జర్గు కెరిందె"
మెన యూదుల్ నెంజిలస నంపజలిస్‌చి రిసొ
యూదుల్ గోస జతిస్‌చి రిసొ రెగిడ్లి కోడు.
20 పడ్తొ, యూదుల్ నెంజిలస క్రీస్తుక నంపజా
దేముడు తెన్ బెదితిస్‌చి రిసొ అన్నె సొస్టుమ్‌చి కోడు
దేముడు యెసయాచి అత్తి రెగ్డ అస్సె.
†"అంక చజుక నే ఉచర్లస, అంక చజ అస్తి.
అంచి రిసొ నే పుసిలసక, ఆవ్ డీస అస్సి"
మెన రెగిడ్లి కోడు.
21 గని అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్‌చి రిసొ జోచి అత్తి కిచ్చొ
రెగ్డ అస్సె మెలె,
‡"కోడు నే సూన్‌త ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి బుల్త
ప్రెజల్‌క
ఒండి మెద్దెనె అత్తొ చంపొ కెర బుకార్తె తిలయ్,
గని ఆవ్ దెతి వరుమ్ నెసిల"
మెన రెగ్డ అస్సె.

11

యూదుల్‌క దేముడు పూర్తి నే ముళిలిస్

1 అప్పె కిచ్చొ పుసితసి? జోవయించ యూదుల్‌క
దేముడు పూర్తి ముల అస్సె గే? నాయ్! ఆవ్ సొంత
కి ఇస్రాయేలుడు, అబ్రాహామ్‌చి సెకుమ్‌తె జెర్మిలొసొ,
బెన్యామీను చి తెగతె జెర్మిలొసొ.
2 జో దెతి రచ్చన తంక మెన జో అగ్గె తెంతొ జాన్‌ల
నిసాన మాన్సుల్‌క దేముడు ముళె నాయ్. జా
పొదిచ ఇస్రాయేలుల్‌చి రిసొ కిచ్చొ మెన దేముడుచి
మొక్మె ఏలీయా పూర్తుమ్‌చొ ఏడ తీర్పు సంగిలన్ గే
దేముడుచి కొడొతె అస్సె.
3 *"ప్రబు, తుచ కబుర్లు సంగితసక మార అస్తి.
తుచి నావ్ తెన్ బందిల గుడిమొ బొసుడవ అస్తి.
అప్పె ఆవ్ ఎక్కిలొయి తుచ కబుర్లు సంగితొసొ
అస్సి,
చి అంక కి మార్తుక క్రోర్‌ప జతతి"
మెన ఏలీయా ఏడ్లన్.
4 గని దేముడు జోక
†" 'బయలు దేముడు' మెలొసొక నే జొకర్తె అంకయ్
నిదానుమ్ తత్తు మెన సత్తు వెయిల్‌జిన్
యూదుల్ జా పాపుమ్‌తె నే సేడ్తి రితి పిట్టవ
అస్సి"
మెన సంగిలన్.
5 అప్పె కి దేముడుచి దయక జో నిసాన సేంసిల
యూదుల్ అస్తి.
6 గని జోవయించి రచ్చన కమ్మొవాట్ నాయ్, గని
జోచి దయ వాటు జోవయింక దొర్కు జా అస్సె.
కమ్మొవాట్ నాయ్, నెంజిలె దయ మెన సంగితిక,
దయ జయె నాయ్.
7 జలె, కిచ్చొ రుజ్జు డీస్తయ్ మెలె, జేవ్
చజుక ఉచర్లిసి అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్‌క పిట్ట అస్సె.
జోవయింతె కక్క దేముడు నిసాన్లన్ గే, జోవయింక

† **10:15 10:15** యెసయా 52:7. ‡ **10:16 10:16** యెసయా 53:1. § **10:18 10:18** కీర్తనలు 19:4. * **10:19 10:19** ద్వితీయోపదేశ కాండము 32.21. † **10:20 10:20** యెసయా 65:1. ‡ **10:21 10:21** యెసయా 65:2. * **11:3 11:3** రానల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 19:10, 14. † **11:4 11:4** రానల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 19:18.

దొర్కు జా అస్సె, గని తిలసక జోవయించి జీవ్ రాడ్
జా గెచ్చ, జా రచ్చన జేఁవ్ నజనుక నాయ్.
8 దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్‌లి రితి;
‡“అప్పె ఎద కి ‘దెకుత్ నాయ్, సూన్‌తు నాయ్’
మెనయ్,
జేఁవ్ గుడ్డి బొయ్‌రొ తతి రితి, జుమితస తతి రితి,
దేముడు జర్గు కెర అస్సె”
మెన రెగిడ్లి కోడు.
9 పడ్తొ, దావీదు పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి రితి కి;
§“జోవయించి విందు అన్నిమ్ జోవయింక బోను
జలి రితి జా,
జోవయింక దెర్ను సేడవ్‌సు, సిచ్చ ఆన్సు.
10 జేఁవ్ గుడ్డి జా దెకుత్ నాయ్, చి
జోవయించి పాటి కుబ్డి జలి రితి జా,
జోవయించి పాపుమ్‌చి జాడు కెఁయఁక తెఁయఁక
వయ్యుతు”
మెన రెగిడ్లి కోడు.
11 జలె, జేఁవ్ ఇస్రాయేలుల్ పిసిర్లిసి జలె, ‘పూర్తి
సేడయ్ గెతు’ మెలి ఉద్దెసుమ్‌కయ్ దేముడు జర్గు
కెర్లన్ గే? మెన ఆఁవ్ పుసితసి. నాయ్! గని
జేఁవ్ ఇస్రాయేలుల్ నంప నెంజ పొరపాట్ జతికయ్,
రచ్చన దొర్కు జతి వాటు యూదుల్ నెంజిలసక
దొర్కు జా అస్సె. ‘జేఁవ్ యూదుల్ నెంజిలస
రచ్చించుప జతిసి అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్ దెక గోస జా
బుద్ది ఉచరంతు’ మెనయ్ దేముడు దస్సి జర్గు కెర
అస్సె.
12 జలె, జేఁవ్ ఇస్రాయేలుల్ పొరపాట్ జలిసి
ఒండి లోకుమ్‌చక దేముడు దెతి సొమ్సారుమ్
దొర్కు కెర అస్సె జలె, జేఁవ్ ఇస్రాయేలుల్ ఓడుప
జలిసి యూదుల్ నెంజిలసక సొమ్సారుమ్ కెర
అస్సె జలె, జేఁవ్ యూదుల్ జల ఇస్రాయేలుల్
ఎత్కిజిన్ పడ్తొక రచ్చించుప జలె, లోకుమ్‌క అన్నె
కెద్ది సొమ్సారుమ్ జయెదె!
13 అప్పె, జలె, ఒత్త తిల తుమ్ యూదుల్
నెంజిలసక, జలె, ఆఁవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె,
తుమ్‌కయ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక మెన ప్రబు
అంక జోచొ బారికి కెర తెద్రవ అస్సె. ఈంజ కామ్‌చి
రిసొ ఆఁవ్ ఒగ్గర్ సర్ద జతసి.
14 తూమ్ రచ్చించుప జతిసి అమ్‌చ యూదుల్
దెకిలె, ఇదిల్ జవున్ గోస జా, జోవయింతె
సగుమ్‌జిన్ ప్రబుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్‌క
ఇస్టుమ్ జవుల, చి జో దొర్కు కెర్తి రచ్చన నజనుల.
దస్సి జలె, జేఁవ్ కి రచ్చించుప జతి కామ్‌తె ఆఁవ్
ఇదిల్ బెద తయిందె.
15 ఈంజ కిచ్చొక అంచి ఆస మెలె, దేముడు
అమ్‌చ యూదుల్‌క గడియ ములయ్‌లి రిసొ,
ఒండి లోకుమ్‌చ అన్నె మాన్సుల్ కి జోవయింతెన్
బెదుక వాటు అయ్‌లి. దస్సి కి దేముడు అమ్‌చ
యూదుల్‌కయ్ అన్నె బెదవన్లె, మొర్ను తెంతొ పిట్టవ
జా జేఁవ్ కి నొవర్ జివుల.

రూక్‌తె కొమ్మల్ అంటుప కెర్తిన్

16 ‘నొవొ’ మెన తొలితొ బలి దిలి పాకుమ్
దేముడుక దిలి రిసొ సుద్ది జా అస్సె జలె, జా ఒండి
పాకుమ్ సుద్ది జలి రితి జతయ్. అన్నె, రూక్‌చి చేరు
సుద్ది జలె, కొమ్మల్ కి సుద్ది జవుల.
17 జలె, దేముడు నిసొన్ల ఇస్రాయేలుల్‌క ‘ఒలీవ
రూకు’ మెనుమ. తుమ్ యూదుల్ నెంజిలసక ‘వెర్రి
ఒలీవ రూక్‌చ కొమ్మల్’ మెనుమ. జలె, జో చెంగిలొ
ఒలీవ చెట్టెచ కొమ్మల్ సగుమ్ కండి జా సేడ అస్తి
మెనుమ, అన్నె జా రూక్‌చ కొమ్మల్ గెలిస్‌తె తూమ్
యూదుల్ నెంజిల జా వెర్రి ఒలీవ రూక్‌చ కొమ్మల్
అంటుప జలదు, జో చెంగిలొ రూక్‌చి చేరు దెతి
సెక్తితె బెద తుమ్ చెంగిల్ జతి రిసొయి, జేఁవ్‌చి
జీవుక తుమ్ జితి రిసొయి.
18 దస్సికయ్, ‘జో చెంగిలొ రూక్‌చ కొమ్మల్
జలమ్ ఆము’ మెన తుమ్ గవురుమ్ ఉచరన
నాయ్. గవురుమ్ ఉచరనుక దెర్లె, తుమ్ కిచ్చొ
ఉచార కెర మెలె, తుమ్‌చి సెక్తిక చేరు జియె నాయ్,
గని చేరుచి సెక్తికయ్ తుమ్ జిఁయ అస్సున్.
19 తూమ్ కిచ్చొ ఉచర్తె మెలె, “ఆము అంటుప
జతి రిసొయి ఎజొమాని కొమ్మల్ సేడయ్‌లన్”.
20 జా కోడు కి నిజుమ్, గని జేఁవ్ జోవయించి
అన్మానుమ్‌చి రిసొ సేడయ్ జల. గని తుమ్
నముకుమ్ వాటు అంచుప జా టీఁవ్‌తిసి. జేఁవ్‌క
ఉప్పిర్ తుమ్‌చి రిసొ తుమ్ గవురుమ్ ఉచరన
నాయ్, గని దేముడుచి దయక తుమ్ బియఁ.
21 కిచ్చొక మెలె, జో రూక్‌చ సొంత కొమ్మల్
అన్మానుమ్ జలిస్‌క జో జోవయింక సిచ్చతె గలిలన్
మెలె, తూమ్ దస్సి అన్మానుమ్ జలె, తుమ్‌కక కి కండ
వెంట గెలెదె.
22 దేముడుచి దయచి రిసొ కి, జో దెతి సిచ్చచి
సెక్తిచి రిసొ కి, తుమ్ చెంగిల్ ఉచర. పొరపాట్ జా
సేడ్లసక జేఁవ్ విలువ జలి సిచ్చ జో దెయెదె, గని జోచి
దయచి తెడి తుమ్ తా నముకుమ్ వాట్ ఇండితె
తిలె, జోవయించి దయ తుమ్‌చి ఉప్పిరి తయెదె.
తుమ్ జా నముకుమ్ వాట్ నే ఇండిలె, తుమ్‌క కి
కండ వెంట గెలెదె.
23 జేఁవ్ కి, జోవయించి అన్మానుమ్ ములిలె,
జా రూక్‌తె అన్నె అంటుప జవుల. కిచ్చొక మెలె,

‡ **11:8 11:8** ద్వితీయోపదేశ కాండము 29:4, యెసయా 29:10.
§ **11:9 11:9** కీర్తనలు 69:22, 23.

జోవయింక అన్నె అంటుప కెర్తి సెక్తి దేముడుచి అత్తి అస్సె.
24 తూమ్ జలె, వెర్రి ఒలీవ రూక్చ కొమ్మల్ కండి
జా తుమ్ మాములుమ్ నే బెదితొ తోట ఒలీవ
రూక్తె అంటుప జా అస్సుస్ జలె, అన్నె సొంత
జెర్మున్క తోట రూక్తె తా కండి జా తిల కొమ్మల్క జో
ఒత్త అన్నె అంటుప కెరుక జయెదె!
25 తుమ్ సొంత గవురుమ్ నే ఉచరంతి రిసొ,
జో దేముడు బార్ కెర్లి ఈంజ గుట్టు సరిగా అర్దుమ్
కెరన, బావుడ్లు. కిచ్చొ మెలె, 'నంపజంక' మెన
జో కెత్తిజిన్ యూదుల్ నెంజిలసక నిసాన్ల గే, జేఁవ్
ఎత్కిజిన్ ప్రబుతె జెతె ఎదక, ఏక్ వెల్లి వాట
ఇస్రాయేలుల్ రాడ్ జీవ్ జా అస్తి.
26 గని యూదుల్ నెంజిలసతె కక్క కక్క
జో నిసాన అస్సె గే, జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ నంపజల
మెలె, ఇస్రాయేలుల్ ఎత్కిజిన్ రచ్చించుప జవుల.
దేముడుచి కొడొతె,
*"†సీయోనుతె రచ్చించుప కెర్తొసొ జెర్మెదె.
'యాకోబు' మెన నావ్ తిల అమ్చ యూదుల్ తెంతొ
పాపుమ్‌బుద్ది జో ఉదడెదె"
అన్నె,
27 ‡"జోవయించి పాపల్ ఆఁవ్ కెఁయఁక గెచ్చవ
గెలిందె గే,
తెదొడ్క అంచి ఈంజ నే పిట్టి ప్రమానుమ్ కోడు
నెరవెర్సుప జయెదె"
మెన రెడ్డ అస్సె.
28 తుమ్‌కయ్ 'నంపజా రచ్చించుప జతు' మెన,
అప్పెచి మట్టుక సుబుమ్ కబుర్‌చి రిసొ దేముడుక
జేఁవ్ యూదుల్ విరోదుమ్ సుదల్ జా అస్తి. గని
జో జోవయింక నిసాన దెకిలె, జోవయించ పూర్గుల్క
జో సంగిలి ప్రమానుమ్ కోడుచి రిసొ, జో జోవయింక
ప్రేమయ్ అస్సె.
29 కిచ్చొక మెలె, దేముడు దెతి వరుమ్, జో కక్క
కక్క నిసాన బుకార్లిసి, జో మార్సుప కెరె నాయ్. జో
దసొచొ నెంజె.
30 తుమ్ అగ్గె దేముడుచ కొడొ నే సూన్‌తె
పాపుమ్ తెన్ తిలదు, గని జేఁవ్ యూదుల్ జోచి
కోడు ములిలి రిసొ, జో తుమ్‌చి ఉప్పిరి దయ తిఁయ
తుమ్‌చి పాపుమ్ పుంచ అస్సె.
31 దస్సి జేఁవ్ అప్పె జోచి కోడు నే సూన్‌తె
పాపుమ్ తెన్ అస్తి. కిచ్చొక మెలె, తుమ్‌క
జో దేముడు రచ్చించుప కెర్లి వాట్‌కయ్ జేఁవ్ కి
రచ్చించుప జతి రిసొయి.
32 యూదుడు జలెకి, యూదుడు నెంజిలె కి,
ఎత్కి మాన్సుక జోచి దయ దెకపుక మెనయ్,
ఎత్కిజిన్ ఎక్కి రితి జోచి కోడు నే సూన్లి పాపుమ్‌తె
దెర్ను సేడుక మెనయ్ జో సెలవ్ దా అస్సె.

దేముడుచి గవురుమ్

33 దేముడుచి దయచి సొమ్మారుమ్, జోచి బుద్ది,
జోచి గ్యానుమ్ కెద్ది తమ్మసచి! జోచ తీర్పుల్ కెద్ది
తెల్విచ! కెద్ది తెలివి మెలె, అమ్ మాన్సుల్ కోయి
అర్దుమ్ కెరనుక నెత్రుమ్, మెనుక నెత్రుమ్! జోచ
కమొ అమ్ కోయి పరిచ్చ కెరుక నెత్రుమ్!
34 దేముడుచి కొడొతె,
§"ప్రబుచి పెట్టి తిలిసి కో కెఁయ జాన అస్తి?
జోక కో బుద్ది సంగుక జయెదె? కోయి నాయ్"
మెన అన్నె,
35 *"జో రునుమ్ జతి రితి కో కెఁయ జోక కిచ్చొ దా
అస్తి?
కోయి నాయ్, కెఁయ నాయ్, కిచ్చొయ్ నాయ్"
మెన రెడ్డ అస్సె.
36 కిచ్చొక మెలె, ఎత్కి జోతె తెంతొ జెతయ్, జో
జెర్మయ్‌లొ. ఎత్కి జోచి తెడి అస్సె, చి జోచి
గవురుమ్ దెకయ్‌తి రిసొయి అస్సె. కెఁయఁక
తెఁయఁక జోవయింక జొఁర! ఆమేన్.

12

ప్రబుచి ఆత్మసెక్తిక జియ

1 దేముడు దెతి రచ్చన జోచి దయకయ్ తుమ్‌క
దొర్కు జలి రిసొ, బావుడ్లు, ఆఁవ్ బతిమాల్ప జా
తుమ్‌క కిచ్చొ సంగితసి మెలె, జేఁవ్ జోచయ్ తతి
రితి, దేముడుక సర్ద కెర్తి రితి, జోక తుమ్‌చ ఆఁగ్ జీవ్
తిలి బలి దిలి రితి తుమ్ బుద్ది ఇండ. ఈంజ సేవ
తుమ్‌క్క సరి జల్లిసి.
2 'ఎత్కిజిన్ ఇస దస కమొ కెర్తతి, అమ్ కి
కెర్ముమ' మెలి రితి ఈంజ కాలుమ్‌చ కమొ రితి
తుమ్ ఇండ నాయ్. తుమ్‌చి ఆత్మతె నొవ మాన్సుల్
జా, చి ప్రబుచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ కిచ్చొ గే పూర్తి అజ్జ జస్తె.
జోచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ మెలె, చెంగిల్ తిలిసి ఎత్కి, జోక
సర్ద కెర్తిసి ఎత్కి, కిచ్చొ పొరపాట్ నెంజిలిస్ ఎత్కి
మెన పూర్తి తుమ్ అజ్జ జస్తె.
3 మెలె, దేముడు అంక దిలి దయ తెన్ తుమ్‌క
ఆఁవ్ కిచ్చొ బతిమాల్ప జా సంగితసి మెలె, తుమ్ కో
గవురుమ్ ఉచరన నాయ్, గని తుమ్ ఎత్కి మాన్సు
జాగర్త తెన్ సరిగా పరిచ్చ కెరన, నముకుమ్‌చి
రిసొ దేముడు కక్క కిచ్చొ సెక్తివరుమ్ దా అస్సె గే,

* **11:26 11:26** యెసయా 59:20, 21. † **11:26 11:26** 'సీయోనుతె' మెలె, యూదుల్‌తె, ఇస్రాయేలుల్‌తె. ‡ **11:27 11:27** యిర్మీయా 31:34, యెసయా 27:9. § **11:34 11:34** యెసయా 40:13, యిర్మీయా 23:18. * **11:35 11:35** యోబు 41:11.

తుమ్‌చితె ఎక్కి మాన్సు చినన, తుమ్‌క దిలి సెక్తి
వాడిక కెర.
4 మెలె, ఎక్కి ఆఁగ్‌తె ఒగ్గర్ వాటల్ తవుల, అన్నె
ఎక్కి వాటల్‌క ఎక్కి రితి కామ్ తయె నాయ్, గని
ఏక్ వాటక ఏక్ కామ్, అన్నెక్ వాటక అన్నెక్ కామ్
తయెదె.
5 దస్సి, అమ్ ఒగ్గర్‌జిన్ జలెకి, క్రీస్తుచి తెడి ఎక్కి
ఆఁగ్ జా అస్సుమ్, చి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ అమ్ తోడు
తంక అమ్‌చి పూచి,
6 జాకయ్, అమ్‌చితె కక్క ప్రబు కిచ్చొ సెక్తివరుమ్
దా అస్సె గే, అమ్ ఎక్కి మాన్సు బుద్ది తెన్ జా సెక్తి
వాడిక కెరుక. ప్రబుచ కబుర్లు సంగితి సెక్తి తిలొసొ
జలె, ప్రబు దిలి నముకుమ్ తెన్ సంగుస్.
7 ప్రబు దిలి కిచ్చొ సేవ కెర్తొసొ జలె, జా సేవ కెర్సు.
ప్రబుచి బోదన కెర్తి సెక్తి తతొసొ జలె, బోదన కెరుక.
8 ప్రబు దిలి సెక్తిక మాన్సుల్‌క జాగర్తల్ సంగితొ
దిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తొసొ జలె, జాగర్తల్ సంగుక,
దయిరిమ్ సంగుక. మాన్సుల్‌క తోడు దెంక సెక్తి
తిలొసొ జలె, దర్మమ్ తెన్ దెవుసు. సంగుమ్‌క
ఏలుప కెర్తి సెక్తి తిలొసొ జలె, జోవయించి జా కామ్
నిదానుమ్ దెకన్సు. బాదల్ సేడ కన్కారుమ్ జలసక
దెకితి సెక్తి తిలొసొ జలె, సర్దబుద్ది తెన్ దెకున్.

సర్దబుద్ది ప్రేమబుద్ది తెన్ తా

9 ఎక్కి మెన్సు మాయ నెంతె మాన్సుల్‌క తుమ్
ప్రేమ దెకితె తా. గర్చి ఎక్కి దూరి కెర, చెంగిల్ తిలిసి
దెరన.
10 బాబేన్‌క దెకితి సత్తిమ్ తెన్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ
ప్రేమ దెకితె తా. దాకు కెరన ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ వెల్లొ
మెలి రితి దెక.
11 కెఁయఁక బద్దుకుమ్ జా నాయ్, గని దేముడుచి
సుద్ది తిలి ఆత్మ, తుమ్‌చి ఆత్మతె దీవు లగిల్ రిత
తా, కెద్దొడ్ కి ప్రబుచి సేవ కెర్తిస్‌తె తుమ్‌చి ఆత్మ పూర్తి
బెదవ.
12 పరలోకుమ్‌తె తుమ్ బెదితి రచ్చన
కచితుమ్ నెరవెర్సుప జంక తిలిస్‌చి దయిరిమ్‌క
సర్దసంతోసుమ్ తా, బాదల్ ఓర్సుప జా, ప్రార్దన కెర్తె
తొ,
13 అన్నె నంపజలసక కొత్కుల్ తిలె, తుమ్‌క
తిలిస్‌క తోడు దాస, చి అన్నె మాన్సుల్‌క గెరి బుకారా
మరియాద దెక.
14 "జోక చెంగిల్ దెకు" మెన, తుమ్‌క అల్లర్
కెర్తసచి రిసొ ప్రబుక తుమ్ ప్రార్దన కెర. "జోక ప్రబు
సిచ్చ కెర్సు" మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. జా పొన,
గని 'జోక చెంగిల్ దెకుస్' మెనయ్ తుమ్ కోర్‌ప జా.
15 అన్నె, సర్ద తెన్ తిలస తెన్ సంతోసుమ్ జా,
ఏడ్డస తెన్ ఏడ్లి రితి తోడు తా.
16 ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ ఎక్కి మెన్సు తెన్
జియ. *గవురుమ్ జతిస్‌క ఆస నే జతె, బడాయ్
నెంజిలిస్‌తె బెద, కిచ్చొ గవురుమ్ ఉచరన నాయ్.
తుమ్‌క తుమీ బుద్ది తిలస మెన ఉచర నాయ్.
17 కో తుమ్‌క కిచ్చొ నస్టుమ్ కెర తిలె, జోక తుమ్
కిచ్చొ నస్టుమ్ అన్నె కెర నాయ్. †గని కో తుమ్‌క
నింద కెరుక నెతిరి రితి, ఎక్కిజిన్ చినితి రితి సత్తిమ్
ఇండ.
18 ఎక్కిజిన్ తెన్ సేంతుమ్ తెన్ తంక ఆస జా.
దస్సి, ఎక్కి మెన్సు తెన్ తతిసి తుమ్ పిట్టవ నాయ్.
జేఁవ్ పిట్టయ్‌లె, జోవయించి పూచి, గని తూమ్
పిట్టవ నాయ్.
19 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, మాన్సుల్ తుమ్‌క అల్లర్
కెర్లె, జోవయించయ్ తుమ్ అల్లర్ కెర నాయ్. పొన,
దేముడు సిచ్చ కెర్లె, కెర్సు, గని తుమి తుక్లె తా.
దేముడుచి కొడొతె,
‡"సిచ్చ కెర్తి సెక్తి అంచి. ఏ జేఁవ్ అల్లర్ కెర్లసక ఆఁవ్వి
సిచ్చ కెరిందె మెన ప్రబు సంగితయ్"
మెన రెడ్డ అస్సె.
20 §"తుమ్‌చొ విరోదుమ్ సుదొక చూ తిలె, జోక
అన్నిమ్ దాస.
జోక తాన్ తిలె, పితిసి దాస.
తుమ్ దస్సి కెర్లదు మెలె,
జోచి బోడి ఆగి సువ దిలి రితి జయెదె, చి
జో పూర్తి లాజ్ జా తప్పు చినంతిసి జోవయింక నొప్పి
దెయెదె."
మెన దేముడుచ కొడొతె రెడ్డ అస్సె.
21 అన్నెక్లొ తుమ్‌క కెర్లి గార్ తుమ్‌క జీన్‌తి రితి తుమ్
కోపుమ్ జా నాయ్, గని జో కెర్లి గార్ ఓడుప జా
ప్రేమయ్ జీన్‌తి రితి, తుమ్‌చ విరోదుమ్ సుదల్‌క
తుమ్ ప్రేమయ్ దెక.

13

అదికారుల్‌క బియఁ కెర ఇండ

1 దేసిమ్‌క ఏలుప కెర్త అదికారుల్‌క ఎక్కి మాన్సు
బితు. కిచ్చొక మెలె, దేముడు సెలవ్ దెతొ నాయ్
జలె, అదికారుల్ జా తత్త నాయ్, అన్నె, తిల
అదికారుల్ ఏలుప కెరుక జో దేముడుచి ఇస్టుమ్.
2 జాకయ్, అదికారుల్‌చి కోడుక కో విరోదుమ్
కెర్తతి గే, దేముడు దిలిస్‌చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెర్తతి,
అన్నె, కో జోచి సెలవ్‌చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెర్తతి గే,
జోవయింక జొయ్యి జెతి సిచ్చ కవుల.

---

* **12:16 12:16** సామెతల్ 3:7. † **12:17 12:17** సామెతల్ 3:4. ‡ **12:19 12:19** ద్వితీయోపదేశ కాండము 32:35
§ **12:20 12:20** సామెతల్ 25:21, 22.

3 అన్నెయ్ కిచ్చొక అదికారుల్‌క మరియాద దెకుక
మెలె, చెంగిల్ బుద్ది ఇండితసక నాయ్, గని గర్చ
కమొ కెర్తసకయ్ సిచ్చ కెరుల. అదికారి జలొ కేన్
మాన్సుక 'సిచ్చ కెరెదె' మెలె బయిమ్ నెంతె జింక
ఇస్టుమ్ జతసు జలె, సత్తిమ్ కెర, చి తుమ్‌క చెంగిల్
దెకెదె.
4 తుమ్‌క 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ దేముడు
జోవయింక జా సేవ దా అన్సె. గని తుమ్ నేరిమ్‌లు
కెర్తె జలె, తుమ్ బియఁ. కిచ్చొక మెలె, సిచ్చ కెరుక
జోక అదికారుమ్ అన్సె. 'నేరిమ్ కో కెరుల గే, సిచ్చ
కెర్సు' మెనయ్ దేముడు జోవయించి అదికారుమ్
జోవయింక దా అన్సె.
5 జాకయ్, సిచ్చ నే సేడ్డి రిసొ కి, గని అన్నెయ్
'దేముడుచి మొక్మె అమ్ అదికారుల్‌క దస్సి దెకుక
మెనయ్, అమ్‌చి పెట్టి సేంతుమ్ తంక జలె, దస్సి
కెరుక అన్సె' మెనయ్ కి, అదికారుల్‌చి కోడు అమ్
బింక అన్సె.
6 ఇన్నెచి రిసొ కి సిస్తు గట్ర దెతసు. కిచ్చొక మెలె,
సిస్తు నజిత సుంకర్లు చి అన్నె అదికారుల్ ఏలుప
కెర తుమ్‌క దెకుక మెన, జోవయించి కామ్ దేముడు
జోవయింక దా అన్సె.
7 జేఁవ్ ఎత్కిజిన్‌క దెతిసి జోవయింక దాస. సిస్తు
నజుక అదికారుమ్ తిలసక సిస్తుచి డబ్బుల్ దాస,
ప్రబుతుమ్‌క దెతిసి ప్రబుతుమ్‌క దాస. గవురుమ్‌క
విలువ తిలసక గవురుమ్ దెక, చి మరియాదక
విలువ తిలసక మరియాద దెక. దస్సి ఎత్కిజిన్‌క
జేఁవ్‌చి జేఁవ్‌చి మరియాద కెరుక.

ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ కెర్తె తతిసి

8 ప్రేమ కెరుకయ్, గని వేర రునుమ్ కత్తెయ్
జా నాయ్. కిచ్చొక మెలె, అన్నె మాన్సుల్‌క కో
ప్రేమ ఇండితయ్ గే, ఆగ్నల్ ఎత్కితె దొర్కు జలిసి
నెరవెర్సుప కెర్తయ్.
9 *"లంజెకమొ కెర నాయ్' మెలిస్ జలెకు, 'నరు
అత్య కెర నాయ్' మెలిస్ జలెకు, 'చోర నాయ్'
మెలిస్ జలెకు, 'అన్నె మాన్సుల్‌చి ఆస్తిక ఆస జా
నాయ్' మెలిసి జలెకు, దేముడుచ ఆగ్నల్ ఎత్కితె
తిలిసి కి ఎక్కి ఒడుగుతె బెదితయ్. కేన్ ఒడుగుతె
మెలె,
†"తుక తూయి కెద్ది ప్రేమ కెరంతసి గే,
తుచి పాసిచొ మాన్సుక తెద్ది ప్రేమ తుయి కెరుక"
మెన దేముడుచ కొడొతె రెగ్డవ అన్సె.
10 అమ్‌చి పెట్టి ప్రేమ తిలె, పాసిచొ మాన్సుక కిచ్చొ
అల్లర్ కెరుక నెసుమ్. జాకయ్, ప్రేమతెయి ఆగ్నల్
ఎత్కి నెరవెర్సుప జతయ్.

ప్రబు అన్నె ఉత్ర జెతి వెల్లి దీసి పాసి జెతయ్

11 అన్నె, ప్రబు సంగిలి సమయుమ్ పాసి జా
అన్సె మెన జాన్సు. మెలె, అగ్గె నిజ తిలె కి, అప్పె
ఉట్ట తెలివి జా తంకయ్ అన్సె. సమయుమ్ జా
గెచ్చ అన్సె. అమ్ తొలితొ నంపజలి కంట, అమ్‌చి
రచ్చన పాసి జా అన్సె.
12 రాత్ పాయితి రితి, ఉజిడ్ జయెదె. జాకయ్
అందర్‌బుద్దిచ కమొ వెంట గెల కెర, ఉజిడ్ బుద్దిచ
అయ్‌దల్ గలనుమ.
13 మెద్దెనెచి ఉజిడ్‌తె బెదిత కమొతె ఇండుమ.
మెలె, 'సర్ద కెర్తసుమ్' మెన వెట్కారుమ్ జతిసి,
మచ్చితిసి పోన. లంజెకమొ, ఆఁగ్‌చి ఆస ముద్దొ
నే కెరంతిసి పోన. కొడొ జుజవ జట్టి జతిసి, గోసల్
కెర్తిసి, పోన.
14 గని ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి బుద్ది గలన,
మాన్సుచి ఆఁగ్‌చ తుమ్‌చ ఆసల్ నెరవెర్సుప నే
కెరంతి రితి జాగర్త తా, దసచక కిచ్చొ వాటు దాస
నాయ్.

14

ఇసి కెర్లె గారు దస్సి కెర్లె చెంగిలి

1 నంపజలస కీసి ఇండుక గే ఇదిల్ నేన్లొ కేన్
నంపజలసక బెదవన, గని ముక్కిమ్ నెంజిలిస్‌చి
రిసొ జోవయింతెన్ కామ్‌క నెంజిల కొడొ జుజవుక
పోన్న.
2 ఏక్‌చి రిసొ ఉచరుమ. "కిచ్చొ కి కంక జయెదె"
మెన, దయిరిమ్ తిలొసొ ఉచరెదె, గని "ఈంజ
జా గారు" మెంతి అలవాట్ తెంతొ పూర్తి విడ్డల్ నే
జలొసొ కో జలెకు ముక్కల్ గట్ర కయె నాయ్.
3 జలె, తుమ్‌చితె నే కతొసొక, కతొసొ
నిస్కారుమ్ దెకున్ నాయ్, చి కతొసొక, నే కతొసొ
నిస్కారుమ్ దెకున్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడు
ఇన్నెక కి జోవయింక కి బెదవన అన్సె.
4 అన్నెక్లొచొ సేవ కెర్తొస్‌చి రిసొ తుమ్‌చితె కో తీర్పు
కెరుక కొన్స? జోవయింక 'చెంగిల్' మెనుక గే 'గార్'
మెనుక గే కచి సెక్తి మెలె, జోచొ సొంత ఎజొమానిచి
సెక్తి, అన్నె కచి నాయ్. జో నిజుమి నంపజలొస్ జలె,
కో వేర ఉచర్లె కి, జో టీఁవెదె. కిచ్చొక మెలె, జోక
టీఁవడుక ప్రబుక సెక్తి అన్సె.
5 పడ్తొ, ఏక్ దీసిచి కంట అన్నెక్ దీసిక
'ఎల్లకాలుమ్‌చి రిసొ ముక్కిమ్‌చి' మెన ఎక్కిలొ
ఉచరెదె, గని అన్నెక్లొ జలె, ఎత్కి దినాల్‌క ఎక్కి
రితి దెకితయ్. ఎత్కి మాన్సు ఈంజేఁవ్ దొన్నితె కేన్
రగుమ్ ఉచర్తసు గే, సరిగా ఉచర తా. ఎత్కి మెన్సు
నిదానుమ్ ఇండ.

---

* **13:9 13:9** నిర్గమకాండుమ్ 20:13-15, 17. ద్వితీయోపదేశ కాండుము 5:17-19, 21. † **13:9 13:9** లేవీయకాండుమ్ 19:18.

6 దీసిక, "ప్రబుచి గవురుమ్ దెకయ్‌తి రిసొ
ఈంజ జా కామ్ పలాన దీసి కెర్లె చెంగిల్" మెన
కో ఉచర్తయ్ గే, ప్రబుచి గవురుమ్ ఉచర్తయ్.
దస్సి, 'తుయి దిలిసి' మెన దేముడుక ఉచరయ్
కో ముక్కల్ కతయ్ గే, ప్రబుక గవురుమ్ దెతయ్.
దస్సి కి, ముక్కల్ నే కతొసొ కో జలె, జో కతిన్‌క
'తుయి దిలిసి' మెన దేముడుక ఉచర్లె, జో కి ప్రబుక
గవురుమ్ దెతయ్.
7 అమ్‌చి రిసొ అమ్మి జిము నాయ్, మొరుమ్
నాయ్.
8 ఆమ్ జిలె, ప్రబుచి సేవచి రిసొయి జితసుమ్.
అమ్ మొర్లె, జా కి జోచి సేవ. జాకయ్, అమ్ జిలె కి
మొర్లె కి, జోచయ్ మాన్సుల్ అమ్. జొయ్యి అమ్‌చొ
ఎజొమాని.
9 ఇసికయ్ క్రీస్తు మొర్లన్ చి అన్నె జిలన్. మెలె,
మొర్నుక జీన కెర, మొర్లసక కి, జితసక కి జో ప్రబు
జా, ఎజొమాని జా, ఏలుప కెరుకయ్.
10 తుమ్‌క బావుడ్లు జల అన్నె నంపజలస్ చి
రిసొ తుమ్ కిచ్చొక అల్లర్‌చ తీర్పుల్ ఉచర్తసు,
నిస్కారుమ్ ఉచర్తసు? లోకుమ్‌చక జో పరిచ్చ కెర్తి
వెల్లి దీసిక అమ్ ఎత్కిజిన్ ప్రబుచి మొక్కె టీఁవ, జోచి
అత్తి తీర్పు జమ్‌దె.
11 దేముడుచి కొడొతె,
"ఆఁవ్ కచితుమ్ జివ్వి అస్సి. దస్సి, కచితుమ్,
అంచి చట్టె ఎత్కి మాన్సు మొగ్రల్ టెక సెర్ను సేడుల,
చ్చి
'తుయి దేముడు. తీర్పు కెరుక తుచి అత్తి అస్సె'
మెన ఎత్కి చోండి ఒప్పనుల మెన ప్రబు సంగితయ్"
మెన రెడ్డవ అస్సె.
12 జలె, ఈంజ లోకుమ్‌తె అమ్ ఇండిలి బుద్దిచి
రిసొ దేముడు సొంతచి మొక్కె తెదొడ్‌క అమ్ ఎత్కి
మాన్సు సాచి నజనుక తయెదె.
13 జాకయ్, అప్పె తెంతొ ఎక్కిలొచి ఉప్పిరి
ఎక్కిలొ తీర్పుల్ కెరుమ నాయ్, గని కేన్ బావొ ఆత్మక
నే పిసిర్తి రితి, కేన్ పొరపాట్ నే జతి రితి, జో ఆత్మక
డిట్టుమ్ జతిసి నే పిట్టి రితి, ఎక్కి మెన్సు తెన్
ఇండుక అమ్‌చి పెట్టి ఒప్పనుమ.
14 ప్రబుచి తెడి తా కిచ్చొ జాని, కిచ్చొ పూర్తి
దయిరిమ్ తెన్ అస్సి మెలె, జేఁవ్‌చి సొంత సెక్తిక
కిచ్చొ వస్తువచి రిసొ 'గార్' మెనుక నెంజె. గని
జాక 'గార్' మెన కో దెకితయ్ గే, జోకయ్ జా గారు
జయెదె.
15 జాకయ్, తుమ్ కేన్ జవున్ రగుమ్ కతిసి
అన్నెక్లొచి ఆత్మతె జోవయింక అల్లర్ కెరెదె మెన
తుమ్ జాన జానయ్ కయ్‌లె, తుమ్ ప్రేమయ్
ఇండుక ముల తస్తె. తుమ్ కేన్ జవున్ రగుమ్
కయ్‌లె ప్రబు మొర రచ్చించుప కెర్లొ అన్నెక్లొచి ఆత్మతె
జోక పాడ్ కెరెదె జలె, జా కంక పోన.
16 జాకయ్, 'చెంగిల్' మెన కేన్ అలవాట్‌చి రిసొ
తుమ్ జాన్సు జలెకి, వేర మాన్సుల్‌చి మొక్కె జా
కామ్‌చి రిసొ ప్రబుచి నావ్ నిస్కారుమ్ జయెదె జలె,
జా నే కయ్‌లె చెంగిల్.
17 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రాజిమ్‌తె బెదితిన్‌క
కతిసి పితిసి ముక్కిమ్ నాయ్, గని దేముడుచి సుద్ది
తిలి ఆత్మ దెతి సత్తిమ్ సేంతుమ్ అన్నె సంతోసుమ్,
జేఁవ్ ముక్కిమ్.
18 ఈంజేఁవ్ వరుమ్ ఇండితి రితి కో క్రీస్తుచి సేవ
కెరుల గే, 'చెంగిల్' మెన దేముడు కి మాన్సుల్ కి
దెకుల.
19 జాకయ్, ఎక్కి మెన్సు తెన్ తతిన్‌చి రిసొ,
ప్రబుచి ఉప్పిర్‌చి అన్నె మాన్సుల్‌చి నముకుమ్
డిట్టుమ్ కెర్తిన్‌చి రిసొ కిచ్చొ కిచ్చొ కామ్‌క జెయెదె గే,
జయ్యి ముక్కిమ్ ఉచర్తె తమ.
20 ఎక్కి కతిసి నే కతిన్‌చి రిసొ మాన్సుచి పెట్టి
దేముడు కెర్తి కామ్ తుమ్ పాడ్ కెర నాయ్. నిజుమి
ఎత్కిక కి 'కంక జయెదె' మెనుక జయెదె, సుద్ది
అస్సె, గని ఆమ్ కతిన్‌చి రిసొ, అన్నెక్లొ జోచి ఆత్మతె
తప్పు జలి రితి జయెదె జలె, అమ్‌చి తప్పు.
21 తుమ్ ముక్కల్ కతిసి జవున్, కేన్ రగుమ్
పితిసి జవున్, కిచ్చొ కామ్ కెర్తిసి జవున్, తుమ్‌చొ
బావొ జతొ కేన్ నంపజలసచి ఆత్మతె జోవయింక
పాడ్ కెరెదె జలె, జా కామ్ తుమ్ ములిలె చెంగిలి.
22 జలె, 'ఇసి దస్సి కెర్లె చెంగిల్' మెన తుమ్‌చి
పెట్టి కిచ్చొ నముకుమ్ అస్సున్ గే, తుమ్‌చి పెట్టి
దేముడుకయ్ ఒప్పన. 'ఆఁవ్ కయ్‌లె తప్పు నెంజె'
మెన కక్క దయిరిమ్ తయెదె చి 'ఆఁవ్ కయ్‌లె కచి
ఆత్మతె జోవయింక పాడ్ కెరె నాయ్' మెన జో జాన్లె,
జో మాన్సుక చెంగిలి.
23 గని 'కయ్‌లె తప్పు' మెన కో ఉచరయ్ కయ్‌లె,
ప్రబుచి సిచ్చ ఆనన్‌తయ్. కిచ్చొక మెలె, జో
కయ్‌లిసి జోచి పెట్టి జో ఉచర్లిస్ తెన్, జోవయించి
నముకుమ్ తెన్, బెదె నాయ్. 'పలాన కామ్ కెర్లె
చెంగిల్' మెలి దయిరిమ్ అమ్‌చి పెట్టి నెంజిలె, జా
కామ్ అమ్ కెర్లె పాపుమ్ జతసుమ్.

15

దేముడుచి గవురుమ్ దెకవుక

1 అమ్ ఆత్మక డిట్టుమ్ తిలస జలె, డిట్టుమ్
నెంజిలస్తచి జాడు వయిలి రితి జోవయించ
అన్మానల్ ఓర్సుప జా అమ్‌చి ఇస్టుమ్ గడియ
ములిలె చెంగిలి.

14:11 14:11 యెసయా 49:18; 45:23.

2 అన్నె మాన్సుల్‌క 'ఆత్మక డిట్టుమ్ జా
చెంగిల్ జతు' మెన, జోవయించి ఇస్టుమ్ తిలిస్‌క
మరియాద్ దెకుమ.
3 కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తు ఎక్కి జోచి సొంతయ్
ఇస్టుమ్‌క కిచ్చొ కెరె నాయ్, గని దేముడుచి కొడొతె
రెగిడ్లిసి జొయ్యి సంగిలి
*"దేముడు ఓ బ,
తుక మాన్సుల్ కెర్ల నిందల్ అంకయ్ లయ అస్తి"
మెన జో సంగిల్ రితి అస్సె.
4 జలె, పూర్గుమ్ రెగిడ్లిసి కిచ్చొక రెగ్డ అస్సె మెలె,
అమ్‌కయ్ 'సిక్కుత్' మెనయ్ రెగ్డ అస్సె. దస్సి,
దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్‌లిసి అమ్‌క నిదానుమ్
దయిరిమ్ సికడ్లె, అమ్ దయిరిమ్ డిట్టుమ్ జమ్‌దె.
5 యేసుయి జో ఇండిల్లిస్‌క తుమ్‌క వాట్ దెకయ్‌లి
రితి తుమ్ ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ దస్సి ఎక్కి మెన్సు
తెన్ జితి రితి, నిదానుమ్ దెతొ దయిరిమ్ దేముడు
తుమ్‌క సెక్తి దెవుసు,
6 చి తుమ్ ఎక్కి మెన్సు తెన్ ఎక్కి అవాడ్ రితి
జా, అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచొ అబ్బొస్ జలొ
దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్‌తె తస్తె.
7 జాకయ్, క్రీస్తు తుమ్‌కయ్ బెదవన్లి సర్ద తెన్,
దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్‌తి రిసొ తూమ్ కి
ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ బెదవన.
8 కిచ్చొక మెలె, తుమ్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి
మెలె, క్రీస్తు †యూదుల్‌క సేవ కెర్తొసొ రితొ జలొ.
కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి సత్తిమ్ దెకవుక. కీసి మెలె,
జోవయించ పూర్గుల్‌క దేముడు దిల ప్రమానల్
నెరవెర్సుప కెర్తి రిసొ.
9 అన్నె కిచ్చొచి రిసొ మెలె, యూదుల్ నెంజిలసక
కి జో దెతి రచ్చన జో దొర్కు కెర్లె, జోవయించి దయ
కన్కారుమ్‌చి రిసొ జేఁవ్ కి దేముడుక గవురుమ్
దెతు మెన్సయ్. దేముడుచి కొడొతె దావీదు
పూర్గుమ్‌చొ;
‡"జేఁవ్ కి, యూదుల్ నెంజిలస తెన్ కి సర్ద జా,
గాయ గాయ తుచి నావ్ గవురుమ్ కెరుమ్‌దే"
మెన రెగ్డ అస్సె.
10 పడ్తొ దేముడుచి కొడొతె,
§"జోవయించ సొంత మాన్సుల్ తెన్ తూమ్ కి,
యూదుల్ నెంజిలస,
సర్దసంతోసుమ్ జా"
మెన మోసేచి అత్తి రెగ్డ అస్సె.
11 పడ్తొ దావీదుచి అత్తి అన్నె రెగిడ్లిసి,
*"యూదుల్ నెంజిల ఎత్కి దేసిమ్‌చ,
ఒండి లోకుమ్‌చ మాన్సుల్,
ప్రబుచి గవురుమ్ గాయ"
మెన రెగ్డ అస్సె.
12 పడ్తొ అన్నె, యెసయాచి అత్తి దేముడుచి కొడొతె,
†"యెస్సయిచి సెకుమ్‌తె ఎక్కిలొ జెర్మెదె.
జొయ్యి ఉట్ట, యూదుల్ నెంజిలసక ఏలుప కెరెదె,
చి
జోచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తీఁయ, జేఁవ్ యూదుల్
నెంజిలస
రచ్చనచి దయిరిమ్ తెన్ తవుల"
మెన రెగిడ్లి కోడు.
13 జలె, రచ్చన జతి దయిరిమ్ దెతొ దేముడు
సొంత తుమ్‌చి పెట్టి జోచి నముకుమ్‌చి సర్ద
సేంతుమ్ దెవుసు, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి
సెక్తి తుమ్‌చి ఆత్మతె తా, తుమ్‌చి ఆత్మ పూర్తి
డిట్టుమ్ దయిరిమ్ జా గెచ్చెదె.

యూదుల్ నెంజిలసతె పవులు ప్రబుచి కామ్ కెర్లిసి

14 ఆఁవ్, బావుడ్లు, తుమ్‌చి రిసొ కిచ్చొ దయిరిమ్
తెన్ అస్సి మెలె, తుమ్‌చి పెట్టి ప్రబుచి సత్తిమ్ అస్సె.
జో దెతి గ్యానుమ్ అస్సె, చి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ బుద్ది
సంగుక తుమ్‌క సెక్తి అస్సె. జా ఎత్కిచి రిసొ అంక
దయిరిమ్.
15 గని, సగుమ్ కమొచి రిసొ తుమ్‌క ఇదిల్
గట్టిజ సంగిల్ రితి రెగ్డ అస్సి, తుమ్‌క పఁవ్సుత్
నాయ్ మెన. దేముడు అంక దిలి అదికారుమ్
వరుమ్‌చి రిసొ ఆఁవ్ జా రెగుడ్లుక జయెదె.
16 జో దిలి అదికారుమ్ వరుమ్ మెలె,
యేసుక్రీస్తుచి రిసొచి జోచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ
సూనవ, జో దేముడుచి సేవ కెర్తొ పూజరి మెలి
రితొ ఆఁవ్ జంక మెన జో నిసాన కామ్ తియార్లి
వరుమ్. మెలె, యూదుల్ నెంజిలసక క్రీస్తుక
నంపజా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక జేఁవ్
జోచయ్ జా, సుద్ది జా దేముడుక సరి జలి బలి జతి
రితి, జోచి అత్తి ఆఁవ్ సొర్ప కెర దెంక.
17 జలె, దేముడుచి సేవ ఆఁవ్ కెర్తిస్‌చి రిసొ
'చెంగిల్‌చి' మెన క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి అంక
దయిరిమ్.
18 మెలె, యూదుల్ నెంజిలస జోవయించి
ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్ ఇండితి రితి క్రీస్తుయి అంచి
అత్తి జర్గు కెర్లిస్‌చి రిసొయి ఆఁవ్ సంగితసి. జో ప్రబు
కీసి ఈంజ కామ్ అంచి అత్తి జర్గు కెర్లస్ మెలె, ఆఁవ్
బోదన కెర్లిస్‌తె, ఆఁవ్ ఇండిలి బుద్దితె,

---

* **15:3 15:3** కీర్తనలు 69:9. † **15:8 15:8** ఈంజ ఉత్రుమ్ తొలితొ రెగిడ్ల కాగ్తల్‌తె కిచ్చొ అస్సె మెలె, 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లసక సేవ కెర్తొసొ...' ‡ **15:9 15:9** సమూయేలు దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 22:50, కీర్తనలు 18:49. § **15:10 15:10** ద్వితీయోపదేశ కాండుము 32:43. * **15:11 15:11** కీర్తనలు 117:1. † **15:12 15:12** యెసయా 11:10.

19 జో అంచి అత్తి కెర్ల జోచి గుర్తుచ వెల్లొ కమొతె,
జో దిలి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తికయ్ జర్గు
కెర్లన్. దస్సి, జోచి సెక్తికయ్, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్
తెంతొ తుమ్క సముద్రుమ్ ఒత్తల్తొచి ఇల్లూరికు
ప్రదేసిమ్చి ఎదిలి దూరిక క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ జా
ఎత్కితె ఆఁవ్ సూనవ అస్సి.
20 దస్సి, అంచి ఆస కిచ్చొ మెలె, వేర మాన్సు
పునాది కెర్లి ఉప్పిరి బందుక నెన, క్రీస్తుక మాన్సుల్
నంపజా తిలిస్తె నాయ్, గని వేరతెయ్, మాన్సుల్
జోక నేన్లిన్తెయ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక అంచి
ఆస.
21 దేముడుచి కొడొతె;
‡"జోచి రిసొ కో అగ్గె నే సూనయ్లస సూన,
జేఁవ్ గుడ్డి మెలి రితి జలిసి గెచ్చ, దెకుల.
జోచి రిసొ కెఁయఁక నే సూన్లస అర్దుమ్ కెరనుల"
మెన రెగ్డయ్లి కోడు.

రోమ్ పట్నుమ్చ గెచ్చుక మెన పవులు ఉచర్లిసి

22 జలె, సుబుమ్ కబుర్ నే సూన్ల టాన్లుతె గెచ్చ
సూనవుక అంచి కామ్ తిలి రిసొ, అప్పెక తుమ్తె
జెంక అంక వాటు తయె నాయ్.
23 గని అప్పె, ఈంజేఁవ్ ప్రాంతుమ్లుతె అంక
అన్నె కామ్ నాయ్ మెన, ఒగ్గర్ వెర్సుల్ తెంతొ
తుమ్తె జెంక అంచి ఆసచి రిసొ,
24 స్పెయిను దేసిమి ఆఁవ్ గెతి పొదిక, వట్టె
తుమ్తె గోత్ జా తుమ్క దెకుక ఉచర్తసి. సర్ద తెన్
గడియ తుమ్చి తెన్ తా పుండిలయ్ మెలె, తుమి
అంక బార్ కెర వట్టె తెద్రయ్తె.
25 గని అప్పె యెరూసలేమ్తె ఉట్ట గెతసి; ఒత్తచ
నంపజలస్క తోడు న దెంక.
26 మాస్సిదోనియచ చి అక్కయచ నంపజలస్క
యెరూసలేమ్చ యూదుల్చ బీద జల నంపజలనక
తోడు ఉక్కుల తెద్రవుక ఇస్టుమ్ జల.
27 ఈంజేఁవ్ ఇస్టుమ్ జల, గని అన్నె జేఁవ్
యెరూసలేమ్చ నంపజలస్తె ర్నుమ్ జలి రితి
జా అస్తి. మెలె, యూదుల్కయ్ దేముడు దిల
ఆత్మవరల్తె ఈంజేఁవ్ యూదుల్ నెంజిలసక వాట
అయ్లి రిసొ రునుమ్ జలి రితి జా అస్తి, చి జేఁవ్
యూదుల్క కిచ్చొ జవుస్ ఈంజ లోకుమ్తె కామ్క
జెతికయ్ తోడు ఈంజేఁవ్ యూదుల్ నెంజిలస దిలె,
చెంగిలి.
28 జాకయ్, ఈంజేఁవ్ ఉక్కిలి తోడు నా దెతి కామ్
కుట్టయ్లయ్ మెలె, స్పెయిన్తె గెతి వట్టె తుమ్తె
జెయిందె,
29 చి తుమ్తె పాఁవ అయ్లె, క్రీస్తు దెతి ఆత్మసెక్తి
అంచి పెట్టి బెర తా జా సెక్తి తెన్ని జెయిందె మెన
జాని.

‡ **15:21 15:21** యెసయా 52:15.

రోమియుల్ పవులుచి రిసొ ప్రార్దన కెరుక

30 బావుడ్లు, 'అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి
నావ్ తెన్ చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి ప్రేమక,
అంచి రిసొ దేముడుక తుమ్ ప్రార్దన కెర కెర అంక
తోడు తా' మెన తుమ్క ఆఁవ్ బతిమాల్ప జా
సంగితసి.
31 కిచ్చొచి రిసొ మెలె, ఆఁవ్ అప్పె గెతి యూదయ
ప్రదేసిమ్చ యేసుచి రిసొ అన్మానుమ్ తిలసతె ఆఁవ్
దెర్ను నే సేడ్డి రిసొ, పడ్తొ ఒత్తచి యెరూసలేమ్
పట్నుమ్చ నంపజలసచి రిసొచి అంచి సేవ
జోవయింక చెంగిల్ సేడ్సు మెనయ్ తుమ్ ప్రార్దన
కెర.
32 దస్సి జెయిమ్ జలి మెలె, సర్దసంతోసుమ్ తెన్
ఆఁవ్ తుమ్తె జెంక జయెదె, చి తుమ్చి తెన్ తా సర్ద
తెన్ పుండుక జయెదె.
33 సేంత్తుమ్ దెతొ దేముడు సొంత తుమ్చి తెన్
తవుస్! ఆమేన్.

16

సర్ద తెన్ సంగుమ్తె బెదవనుక

1 క్రీస్తుచి తెడి అమ్క అప్ప జలి పీబే, కెంక్రేయ
పట్నుమ్చి సంగుమ్తె వెల్లొ తేర్బోద జా ప్రబుచి
సేవ కెర్తయ్. జాక 'సత్తిమ్చి' మెన ఆఁవ్ సాచి
జతసి.
2 తుమ్తె జా అయ్లె, ప్రబుచయ్ జల
మాన్సుల్క దెకితి మరియాద తెన్ జాక బెదవన, చి
కిచ్చొ కామ్తె జేఁవ్ కి తోడు కావలె మెలె, తోడు తా.
కిచ్చొక మెలె, అగ్గె తెంతొ ఒగ్గర్జిన్ నంపజలసక జా
తోడు కెర అస్సె, అంక కి.

3 యేసుక్రీస్తుచి కామ్ అంచి తెన్ బెద కెర్ల ప్రిస్కిల్లక
చి అకులక అంచి ప్రేమ సంగ.
4 అంక 'మొర్ను నాయ్' మెన జా సుట్టు జెఁవ్వి
ప్రమాదుమ్ జల. ఎక్కి ఆఁవ్ మెన నాయ్, గని
యూదుల్ నెంజిల బావుడ్లుచ సంగుమ్లు ఎత్కి
జేఁవ్ దొగులచి కామ్చి రిసొ అంచి తెన్ జోవయించి
సర్ద కి సంగితసుమ్.
5 జోచి గెరి సబ కెర్తి సంగుమ్చ ఎత్కిజిన్క అంచి
ప్రేమ సంగ. ప్రేమ తిలొ ఎపైనెటుక అంచి ప్రేమ
సంగ. ఒండి ఆసియా ప్రదేసిమ్తె జొయ్యి తొలితొ
ప్రబుక నంపజా మార్సుప జలొ.
6 తుమ్చితె నిదానుమ్ కామ్ కెర్లి మరియక కి
సంగ,
7 పడ్తొ అంచ బందుగుల్ జత అంద్రోనిక చి
యూనియక కి. అంచి తెన్ జేఁవ్ జేలి జా
తిల. ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సంగిత బారికుల్తె

జోవయింక గవురుమ్ దెకితతి, చి అంచి కంట అగ్గెయి క్రీస్తుచ మాన్సుల్ జల.

8 పడ్తొ, ప్రబుచి తెడి ఆఁవ్ ప్రేమ తిలొ అంప్లీయతునక అంచి ప్రేమ సంగ.

9 పడ్తొ క్రీస్తుచి కామ్‌తె అమ్‌చి తెన్ బెదిలొ ఊర్బానుక, చి ప్రేమ తిలొ స్తాకునక అంచి ప్రేమ సంగ.

10 క్రీస్తుక సత్తిమ్ తిలొ అపెల్లెక చి అరిస్తొబూలుచి కుటుంబుమ్‌చ ఎత్కిజిన్‌క సంగ.

11 అన్నె, అంక బందుగుడు జతొ హెరోదియోనుక చి నార్కిస్సు చి కుటుంబుమ్‌తె ప్రబుక నంపజలనక సంగ.

12 పడ్తొ, ప్రబుచి కామ్ కెర్త త్రుపైనా చి త్రుపోసా మెల తేర్‌బోదల్‌క జొఒర సంగ. పడ్తొ ప్రబుచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్లొ ప్రేమ తిలొ పెర్సిసుక జొఒర సంగ.

13 పడ్తొ ప్రబుచి తెడి ఒగ్గర్ బుద్ది సుదొ జలొ రూపుక చి అంక అయ్యు మెలి రితి జలి జోచి అయ్యున్‌క అంచి ముద్దుచి జొఒర సంగ.

14 పడ్తొ అసుంక్రితుక, ప్లెగోసుక, హెర్మేకుక, పత్రొబక, హెర్మాకుక చి జోవయింతెన్ తిల బావుడ్లు ఎత్కిక అంచి ప్రేమ జొఒర సంగ.

15 పడ్తొ పిలొలొగుక, యూలియాక, నేరియక, జోవయించి బేనిక, ఒలుంపాకుక, చి జోవయింతెన్ తిల బావుడ్లు ఎత్కిజిన్‌క అంచి ప్రేమ సంగ.

16 ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ తుమ్‌చి ప్రేమ దెకయ్‌తి రితి ప్రబుచి నావ్ తెన్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ సుద్ది తిలి ముద్దు తెన్ జొకర. ప్రబుచ సంగుమ్‌లు ఎత్కి తుమ్‌క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్‌తతి.

17 జలె, బావుడ్లు, తుమ్‌క కిచ్చొ బతిమాల్ప జా సంగితసి మెలె, తుమ్‌క సికడ్లి బోదన నాయ్, గని వేరచి సికడ జట్లు కెర్త అన్మానల్ కెర్తస కొన్సగె చిన కెర, జోవయింక తుమ్ సూన నాయ్. దూరి కెర.

18 దస మాన్సుల్ అమ్‌చొ ప్రబు జలొ క్రీస్తుక నాయ్, గని జోవయించ సొంత ఆసల్‌కయ్ సేవ కెర్తతి, అన్నె, తేలిక లట్టుబ మాన్సుల్‌క పులవ, ఒగ్గర్ తెలివి నెంజిల మాన్సుల్‌క మోసిమ్ కెర్తతి.

19 ప్రబుచి కోడు తుమ్ సొంత నిదానుమ్ కెర్తిసి ఎత్కిజిన్ జాన్‌తి, చి తుమ్‌చి రిసొ అంక సర్ద, గని తుమ్‌క 'చెంగిల్‌చితె తెలివి తత్తు, గని గర్చి నేన్‌తు' మెనయ్, తుమ్‌చి రిసొ అంక ఆస.

20 దస్సి జలదు మెలె, తుమ్‌చ చట్టొ సయ్‌తాన్‌క సుఁద బీడవ జీన్‌తి రితి, సేంతుమ్ దెతొ దేముడు జీనఎదె. అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ తుమ్‌చి తెన్ తవుస్!

21 అంచి తెన్ ప్రబుచి కామ్ కెర్తొ తిమోతి తుమ్‌క జోచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్‌తయ్. దస్సి కి లూకియ, యాసోను చి సోసిపత్తు, అంచ బందుగులు.

22 పవులు సంగితి ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్తొ తెర్తియు మెలొ ఆఁవ్ ప్రబుచి తెడి అంచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్‌తసి.

23 ఆఁవ్ ఈంజ ఉత్రుమ్ సంగ రెగ్డయ్‌తొ పవులుక టాన్ దిలొ, ఒండి సంగుమ్‌క టాన్ దెతొ గాయియు తుమ్‌క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్‌తయ్. దస్సి కి ఈంజ పట్నుమ్‌చ కమొచి డబ్బుల్ దెకితొ ఎరస్తును, చి అమ్‌చొ బావొ జలొ క్వర్తును జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్‌తయ్.

24 *అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ తుమ్ ఎత్కిజిన్ తెన్ తవుస్! ఆమేన్.

25 జలె, 'సూనవు' మెన అంక దిలి సుబుమ్ కబుర్ వాటు యేసుక్రీస్తుచి రిసొ బోదన కెర్తి వాటు తుమ్‌క డిట్టుమ్ కెర్తొ దేముడుక జొఒర! జా సుబుమ్ కబుర్‌తె బెదితి గుట్టు జో అప్పె బార్ కెర అస్సె. మదెనె, అగ్గె తెంతొ లుంకడ తిలొ.

26 జలె, యూదుల్ నెంజిలనక కి జోవయించి రచ్చున దొర్కు జలి రిసొచి, ఈంజ గుట్టు జో అప్పె బార్ కెర అస్సె, చి జోవయించ కబుర్లు పూర్తుమ్ సంగిలస రెగిడ్లిసి సూనయ్ జతిస్‌తె ఒండి లోకుమ్‌తె ఎత్కి దేసిమ్‌చక జాన్సుస్ మెన కెఁయఁక తెఁయఁక తా గెతొ దేముడుచి ఆడ్ర, ఒండి లోకుమ్‌తె మాన్సుల్ నంపజా జోచి కోడ్ రితి ఇండుత్ మెనయ్.

27 జలె, యేసుక్రీస్తుచి అత్తి జర్గు జలి కామ్‌చి రిసొ ఎత్కి గ్యానుమ్ తిలొ ఎక్కిలొ దేముడుక కెఁయఁక తెఁయఁక జొఒర!

* **16:24 16:24** ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్ల తొలితొచ పుస్తకుమ్ సగుమ్‌తె 24నంబర్‌చి కోడు తయె నాయ్.

కొరింథియుల్‌క రెగిడ్లి మొదొల్‌చి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ పవులు కొరింథ్ పట్నుమ్‌చి సంగుమ్‌చక రెగిడ్లి మొదొల్‌చి ఉత్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 యేసుక్రీస్తుచి తెడి సుద్ది జా దేముడ్‌చయ్ మాన్సుల్ జల కొరింది పట్నుమ్‌చి సంగుమ్ సుదల్‌క
పావులు అమ్‌చొ బావుడు జలొ సొస్తెనేసు తెన్
రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.
2 క్రీస్తు జలొ యేసుచి రిసొ సుబుమ్ కబుర్
స్తూనయ్‌తొ జోచొ బారికి అఁవ్ జంక మెనయ్
దేముడు జోచి ఇస్టుమ్‌క అంక నిసాన అస్సె.
అమ్‌చొ ప్రబు జోచొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుతె
'తుచితెయ్ రచ్చన అస్సె. తుయి ప్రబు' మెన
జోచి నావ్ దెరన్‌తస ఎత్కిజిన్ తెన్ తుమ్‌క కి
'అంచి సుద్ది జా అంచయ్ మాన్సుల్ జతు' మెనయ్,
దేముడు బుకార అస్సె.
3 జలె, అమ్‌క తుమ్‌క అబ్బొ జలొ దేముడుచి
ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్‌చి
ఉప్పిరి తవుస్!
4 తుమ్‌చి రిసొ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ
దేముడుక రోజుక ప్రార్దన కెర అంచి సర్ద జోక
సూనయ్‌తసి. కిచ్చొచి రిసొ మెలె, యేసుక్రీస్తుక
తుమ్ నంపజా అప్పె జోచి తెడి తిలి రిసొ జోచి
దయక దేముడు తుమ్‌క దిలి రచ్చనచి రిసొయి.
5 మెలె, జా రచ్చన దిలి తెంతొ క్రీస్తుచి తెడి
గ్యానుమ్ ఎత్కి, జా గ్యానుమ్ బోదన కెర్తి సెక్తి
ఎత్కి, తుమ్‌క కలుగు జలి రిసొ పూర్తి ఎత్కితె
సొమ్మారుమ్ జా అస్సున్.
6 దస్సి, క్రీస్తుచి రిసొ అమ్ సంగిలి సాచి తుమ్‌చి
పెట్టి రుజ్జు జా అస్సె.
7 జాకయ్, అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తు జోచి
గవురుమ్ తెన్ అన్నె ఉత్ర జెతిస్‌క తుమ్ రకితె ఎద,
అవ్‌సురుమ్ జలి కిచ్చొ ఆత్మసెక్తి కి తుమ్‌క పిట్టె
నాయ్.
8 ఆకర్ దీసల్‌క లోకుమ్‌చక ప్రబు జలొ క్రీస్తు వెల్లి
పరిచ్చ, వెల్లి తీర్పు కెర్తె ఎదక, తుమ్ పొరపాట్ నే
జతి రితి జొయ్యి తుమ్‌క జా సెక్తి దెతె తయెదె.
9 పుత్తున్ జలొ అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తు
తెన్ తుమ్ బెదితి రిసొ తుమ్‌క బుకార్లొ దేముడు
నిదానుమ్‌చొ, జో సంగిల్ రితి కెరెదె, జో సంగిలిసి
జర్గు కెరెదె.

గోసల్ పొన మెన పావులు గోల కెర్లిసి

10 ఓ బావుడ్లు, అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి
నావ్ తెన్ కిచ్చొ మెన అఁవ్ తుమ్‌క బతిమాల్ప జా
సంగితసి మెలె, తుమ్ జట్టి నే జతె, ఎక్కి మెన్సు
జా, ఎక్కి కట్టు జా, తుమ్ ఎక్కి బుద్ది ఎక్కి మెన్సు
జా చెంగిల్ జా.
11 బావుడ్లు, కిచ్చొక ఇసి మెంతసి మెలె, తుమ్‌తె
సగుమ్‌జిన్ జట్టి జా అస్తి మెన క్లోయెచ గెర్‌చ సుదల్
అంక సంగ అస్తి.
12 మెలె, "అఁవ్ పావుల్‌చొ సుదొ" జవుస్,
"అఁవ్ అపొల్లోచొ సుదొ" జవుస్, "అఁవ్ కేపాచొ
సుదొ" జవుస్, నెంజిలె "అఁవ్ క్రీస్తుచొ సుదొ"
జవుస్ మెన తుమ్ ఎత్కిజిన్ తేడల్ ఉచరన
సంగన్‌తసు మెన ఆఁవ్ జాని.
13 క్రీస్తుచి ఆఁగ్ సింద వాటల్ కెర అస్సున్ గే?
తుమ్‌చి పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తి రిసొ అఁవ్ పావులు
సిలువతె మొర్లయ్ గే? అఁవ్ పావులుచి నావ్ తెన్
బాప్తిసుమ్ నజన్లదు గే?
14 నాయ్. క్రిస్పుక చి గాయియుక పిట్టవ అఁవ్
కక్క బాప్తిసుమ్ నే దిలి రిసొ అంక చెంగిలి.
15 కక్క కక్క బాప్తిసుమ్ దెతయ్ జలె, 'పావుల్‌చి
నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ సంగిలమ్' మెన ఏక్ వేల
తుమ్‌తె సగుమ్‌జిన్ సంగిత.
16 స్తెపనుచి గేర్‌చక బాప్తిసుమ్ దిలయ్, గని
అన్నె కక్క బాప్తిసుమ్ దిలయ్ గే నాయ్ గే పఁవ్స
అస్సి. నాయ్, కిచ్చొగె.
17 క్రీస్తు అంక తెర్రయ్‌లిసి బాప్తిసుమ్ దెతి రిసొ
నాయ్, గని సుబుమ్ కబుర్ సూనవ అఁవ్ బోదన
కెర్తి రిసొయి. పడ్తొ, ఒగ్గర్ తెల్విచ కొడొచి ఉప్పిరి
కొడొ బెదయ్‌తి రితి అఁవ్ బోదన కెర్తి రితి తెర్రయె
నాయ్. దస్సి బోదన కెర్తయ్ జలె, క్రీస్తు సిలువతె
మొర మాన్సుల్‌క పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెర్లిస్
ముక్కిమ్ జలిస్‌క లుంకడ్లి రితి జతి. రచ్చించుప కెర్తి
సెక్తి జో మొర అర్పితుమ్ జలిస్‌తెయి అస్సె.

క్రీస్తు దేముడుచి సెక్తి గ్యానుమ్

18 మొర పాపుమ్‌తె గెతస, జలె, ప్రబు సిలువతె
మొర అర్పితుమ్ జలిస్‌చి కోడు సూన్లె, నాసెనుమ్
జతసక కి వెర్రి గని ఆమ్ రచ్చించుప జతసక, జలె,
దేముడుచి సెక్తి మెన జానుమ్.
19 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కొడొతె,

* **1:19 1:19** యెసయా 29:14.

*“పండితుల్చి గ్యానుమ్మక పాడ్ కెరింది,
తెలివి మాన్సుల్చి తెలివి పిట్టయింది”
మెన రెడ్డవ అస్సె.
20 ఒగ్గర్ బుద్ధి తిల సుదొ కేతె? మోసే తెన్
దేముడు దిలి ఆగ్నుల్ సికడ్తస కేతె? ఈంజ ఉగుమ్తె
తెలివి తెన్ కొడొ బెదవ రుజ్జుల్ దెకయ్తస కేతె?
ఈంజ లోకుమ్చి గ్యానుమ్మక ‘గ్యానుమ్ నెంజె’
మెన, దేముడు దెకవ అస్సె.
21 కీసి మెలె, కెద్ది గ్యానుమ్ కలుగు జలెకి, ఈంజ
లోకుమ్చ మాన్సుల్ దేముడుక నేన్ల. ‘మాన్సుచి
సొంత గ్యానుమ్ జోవయించి సొంత సెక్తిక జేవ్
నెతిర్లెకయ్ చెంగిలి’ మెన, జోచి పెట్టిచి గ్యానుమ్మక
దేముడు జానయ్ దస్సి జర్గు కెర్లన్. జాకయ్, అమ్
బోదన కెర్తి సుబుమ్ కబుర్ ‘గ్యానుమ్ నెంజె’ మెన
జోవయించి సొంత సెక్తి మాన్సుల్ ఉచర్లె కి, జా
సుబుమ్ కబుర్ తెయి మాన్సుల్క రచ్చించుప కెరుక
జో దేముడు సర్ద జలొ. గని సుబుమ్ కబుర్ నంప
కెర్తిన్క ‘తెలివి నాయ్’ మెన మాన్సుల్ సంగితతి.
22 మెలె, ‘జోచి సత్తిమ్మక రుజ్జు దెకయ్త వెల్లెల
కమొ దెకయ్లెకయ్ నంపజమ్దె, నెంజిలె నాయ్’
మెన యూద్దుల్ సంగిల. ‘కొడొ తెలివి తెన్
బెదయ్లెకయ్ జా బోదనక విలువ దెకుక జయెదె’
మెన గ్రీకుల్ సంగిల.
23 గని “క్రీస్తు సిలువతె మొర అర్పితుమ్
జలిస్తెయి మాన్సుచి రచ్చన” మెన అమ్ బోదన
కెర్తసుమ్. ఇసి బోదనక అడ్డు మెన యూదుల్
సంగితతి, ‘తెలివి నాయ్’ మెన యూదుల్
నెంజిలస సంగితతి.
24 గని దేముడు నిసాన బుకార్లసక, జేవ్
యూదుల్ జలెకి, †గ్రీకుల్ జలెకి, జో దేముడుచి సెక్తి
కి గ్యానుమ్ కి క్రీస్తుతెయ్ అస్సె. క్రీస్తు దేముడుచి
సెక్తి, జొయ్యి జోచి గ్యానుమ్.
25 దేముడు కెర్తిన్క ‘బుద్ధిచి నెంజె’ మెన
మాన్సుల్ ఉచర్లె కి, జా కేన్ మాన్సుచి గ్యానుమ్చి
కంట వెల్లి. జో దేముడుచి అవ్వు కేన్ మాన్సుచి
సెక్తిచి కంట ఒగ్గర్ సెక్తిచి.
26 బావుడ్లు, ప్రబు తుమ్కయ్ నిసాన బుకార్లొ.
జలె, తుమ్తె తొక్కిజిన్క ఈంజ లోకుమ్చి
గ్యానుమ్ ఒగ్గర్ కల్గుప జా అస్సె. తుమ్తె తొక్కిజిని
వెల్లెల మాన్సుల్ జా అస్సున్. తుమ్తె తొక్కిజిని
వెల్లెల కుట్టంబల్తె జెర్మిలదు.
27 గని దేముడు, ఈంజ లోకుమ్తె తెలివి
నెంజిలసకయ్ నిసాన్లన్. కిచ్చొక మెలె, తెలివి
తిలసక కి లాజ్ కెరుక మెన. సెక్తి తిలసక కి
లాజ్ కెరుక మెన ఈంజ లోకుమ్తె సెక్తి నెంజిలసక
దేముడు నిసాన్లన్.
28 పడ్తొ ఈంజ లోకుమ్తె విలువ జలిస్క ‘కిచ్చొ
నెంజె’ మెన రుజ్జు తంక ఈంజ లోకుమ్తె విలువ
నెంజిలసక, నిస్కారుమ్ జలసక, కిచ్చొ నెంజిలసక
జో దేముడు నిసాన్లన్.
29 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి మొక్మె కేన్ మాన్సు
గవురుమ్ ఉచరనుక బెదె నాయ్ మెన రుజ్జు
దెకవుక.
30 యేసుక్రీస్తుచి తెడి తుమ్మక జియడ్లొ దేముడు
జొయ్యి, అమ్చి గ్యానుమ్, అమ్చి పున్నిమ్,
అమ్చి సుద్ధి, అమ్చి రచ్చన క్రీస్తుతెయ్ మెన
దేముడు అబ్బొసి జోకయ్ అమ్చి రిసొ టీవొ కెలన్.
31 జాక దేముడుచి కొడొతె,
‡“మాన్సుల్ గవురుమ్ సంగుక ఇస్టుమ్ జలె,
కచి రిసొ సంగుత్ మెలె, ప్రబుచి రిసొయి”
మెన రెడ్డవ అస్సె.

2

1 ఓ బావుడ్లు, ఆఁవ్ తుమ్తె తెదొడి జా కెర
దేముడుచి చి సాచి సూనయ్లి పొది ఒగ్గర్ తెలివి
గ్యానుమ్ కొడొ బెదవయ్ బోదన కెరి నాయ్.
2 ఆఁవ్, ‘యేసుక్రీస్తుచి రిసొయి మెలె, సిలువతె
మొర జర్గు కెర్లి యేసుక్రీస్తుచి రిసొ నెంజిలె, అన్నె
కిచ్చొ కి తుమ్చి మదెనె అన్నె కిచ్చొ నేని మెన వేరచి
బెదవుక నెంజె’ మెనయ్ దస్సి కెర్లయ్.
3 పడ్తొ తుమ్చితె తిలి పొది, ‘సొంత సెక్తిక కిచ్చొ
కెరుక నెతిరి’ మెన బయిమ్ తెన్ బలే అద్దుర్ తెన్
తిలయ్.
4 తుమ్చి నముకుమ్ మాన్సుల్చి గ్యానుమ్ తెన్
నే జతె, గని దేముడుచి సెక్తి తెన్ ఆదారుమ్ కెరన
తంక మెన,
5 ఆఁవ్ లట్టబ్లె కి చి సాచి సూనయ్లె కి, తెలివి
గ్యానుమ్చ తియాన కొడొ నే బెదయ్తె, సుద్ధి తిలి
ఆత్మచి దేముడుచి సెక్తి దెకయ్తి రిసొయి మెన
సంగితసి మెనయ్ ఇసి జర్గు జంక మెన జోచి సెలవ్.

ఆత్మతె వడ్డిలసక ప్రబుచి గ్యానుమ్ సికడ్లిసి

6 ఆత్మతె వడ్డిలసక గ్యానుమ్ తెన్ సికడ్తసుమ్,
జా గ్యానుమ్ కేడయ్ గెతి చి జా ఈంజ ఉగుమ్చి
గ్యానుమ్ నెంజె, ఈంజ ఉగుమ్తె ఏలుప కెర్తసచి
గ్యానుమ్ నెంజె.
7 ఆమ్ సికడ్తి గ్యానుమ్ దేముడుచి గుట్టు తెన్
తిలి లుంకడ్లి గ్యానుమ్; ఈంజ గ్యానుమ్ గుట్టు తెన్
లుంకడ తయె నాయ్. ఉగల్ ఎత్కిచి కంట అగ్గెయి

† **1:24 1:24** ఇన్నె ‘గ్రీకుల్’ మెలె, యూదుల్ నెంజిలస మొత్తుమ్మక సంగితయ్. ‡ **1:31 1:31** యిర్మీయా 9:24.

దేముడు అమ్చి రిసొ 'పరలోకుమ్చి ఉజిడ్తె బెదుతు' మెన ఉచర జర్గు కెర్లి గ్యానుమ్.
8 ఈంజ ఉగ్గుమ్చ అదికార్రుల్ కోయి ఈంజ గ్యానుమ్క అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్; జా అర్దుమ్ జోక జతి జలె గొప్ప ఉజిడ్చొ రుపుమ్చొ గవురుమ్ తిలొ ప్రబుక సిలువ గల మారిత నాయ్.
9 గని దేముడుచి కొడొతె,
"ఇన్నెచి రిసొ దేముడు తెయార్ కెర అస్సె"
జోక ప్రేమ కెర్తసక కిచ్చొ దెంక మెన తెయార్ కెర్లిసి
*"జా కేన్ అంకితె డీసె నాయ్,
కేన్ కంగ్డొతె సుని జయె నాయ్,
కేన్ మాన్సు జోచి పెట్టి ఉచరుక నెతిర్లిసి"
మెన రెగ్డవ అస్సె.
10 అమ్క జలె దేముడు ఎత్కి జోచి ఆత్మ తెర్రవ రుజ్జు దెకవ అస్సె; జా ఆత్మ ఒండిక, దేముడు గుట్టుల్చి రుజ్జుల్ కి జోచి ఆత్మ రుజ్జు దెకయెదె.
11 ఏక్ మాన్సుచి ఉద్దెసుమ్ జోచితె తిలి మాన్సుచి సొంత ఆత్మక పిట్టవ, జో మాన్సుచి పెట్టి తిలిసి కో జాన్తి గే? దస్సి, దేముడుచి ఉద్దెసుమ్లు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక ముల, జోచి ఉద్దెసుమ్ అన్నె కోయి నేన్తి.
12 దేముడు అమ్క దిల ఆత్మ కీసిచి గే అమ్ అర్దుమ్ కెరనుక. అమ్ ఈంజ లోకుమ్చి ఆత్మ నెంజె, గని దేముడు తెంతొ చి జతి సుద్ది తిలి ఆత్మయి అమ్ పాయ అస్సుమ్.
13 మాన్సుచి గ్యానుమ్ సికడ్త కొడొ తెన్ నాయ్, ఆత్మ సమ్మందుమ్ జలి కారిమ్చి కామ్ ఆత్మ సమ్మందుమ్ జలి కారిమ్చి కామ్ సరి కెరన, ఆత్మ సికడ్తి కొడొ తెన్ ఈంజ సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్క సికడ్తిసి, అమ్ సికడ్తసుమ్.
14 లోకుమ్చొ సమ్మందుమ్ జల మాన్సు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచ కబుర్లు నెసె, దసచ జోక వెర్రిలెక అస్సె, జో అర్దుమ్ కెరనుక నెత్రె. దసచక ఆత్మతె జెర్మున్ తిలెకయి అర్దుమ్ కెరనుక జయెదె గని జోవయింక జా ఆత్మ నాయ్ చి నెతిర్తి.
15 ఆత్మ సమ్మందుమ్ జలొసొ మాన్సుల్క ఒండి అర్దుమ్ కెరనెదె, గని జోక కేన్ మాన్సు తీర్పు కెరుక నెతిర్తి.
16 †"ప్రబుచి పెట్టి తిలిసి జాన జోక సికడుక తెరిలస
కో? అమ్క జలె క్రీస్తుచి మెన్సు అస్సె."

3

ఆత్మక వడ్డిలస నెంజున్

1 బావుడ్లు, తుమ్చి తెన్ 'ఆత్మక వడ్డిల మాన్సుల్ తెన్ కొడొ జలి రితి ఆఁవ్ కొడొ జంక నెతిర్లయి. ఈంజ లోకుమ్చ ఆఁగ్చ సమ్మందుమ్చ మాన్సుల్ మెనయ్, క్రీస్తుతె బాలబోదలీ' మెన, తుమ్చి తెన్ కొడొ జంక తిల్లి.
2 అగ్గె తుమ్క సత్తు నాయ్ చి రిసొ రితి దూదు పియడ్లయ్, చి పొసిలయ్ గని చింబొ కవడ తుమ్క పొసి నాయ్. తుమ్ అప్పెక కి ఆఁగ్చి సమ్మందుమ్చ రిత జా అస్సుస్చి రిసొ అప్పెక కి తుమ్ వడితస్ నాయ్.
3 తుమ్చితె కుసిదుమ్, గోసల్ తిలె, తుమ్ ఆఁగ్చి సమ్మందుమ్చ మాన్సుల్చి రితి ఇండితస నెంజుస్ గే?
4 ఎక్కిలొ ఆఁవ్ పావుల్చొ సుదొ, అన్నెక్లొ ఆఁవ్ అపొల్లోచొ సుదొ, మెన సంగిలె పొది తుమ్ లోకుమ్చ సమ్మందుమ్ జల మాన్సుల్ నెంజుస్ గే?
5 అపొల్లో కొన్సొ? పవులు కొన్సొ? సేవ కెర్తసయ్ గెద. ఎక్కెక్లక ప్రబు దిలిసి తెన్ జేఁవ్చి తెంతొయ్ తుమ్ నంపజలదు
6 ఆఁవ్ రోవిలయ్, అపొల్లో పాని సువిలన్, జిఁయడ వడ్డయ్లొసొ దేముడీ.
7 జాకయ్, జియడ వడ్డయ్లొ దేముడుతెయి గని, రోవిలొసొతె జలెకి, పాని సుఁవిలొసొతె జలెకి కిచ్చొ కి నాయ్.
8 రోవిలొసొక పాని సూఁవిలొసొక ఎక్కి ఉద్దెసుమ్. ఎత్కి జీన జేఁవ్ కెర్లి కామ్చి కస్టుమ్కయ్ జీతుమ్ నజ్జనుల.
9 అమ్ దేముడు తెన్ బెద కామ్ కెర్తసుమ్; తుమ్ దేముడుచి పంటొ పికయ్లి బుఁయి, దేముడుచి గేరు జా అస్సున్.

ప్రబుచి ఆత్మగేర్చి టాలి

10 దేముడుచి దయక జో అంక దిలి ఇదిలి సెక్తిక, గేర్ బందుక చెంగిల్ జాన్లొ బందితొసొచొ రితొ జా, ఆఁవ్ పునాది తెయార్ కెర్లయ్, చి జేఁవ్చి ఉప్పిరి అన్నెక్లొ గేర్ బందితయ్. జా పునాదిచి ఉప్పిరి తుమ్ ఎత్కిజిన్ తుమ్చి వాట కీసి బందితె గే జాగర్త తా.
11 ఎక్కి పునాదిచి ఉప్పిరి జా గేర్ బందిలెకయ్ జా గేర్ తయెదె; మెలె, యేసుక్రీస్తు జలి పునాదిచి ఉప్పిరి బందిలెకయ్. వేర పునాది తెయార్ కెరుక కో నెతిర్తి.
12 జలె, జా పునాదితె కో బజార్ తెన్, కో వెండి తెన్, కో వజ్రమానిక్యల్ తెన్, కో దారు తెన్, కో పెయ్యడి తెన్, కో పీరి తెన్ గేర్ బందిలె,
13 జేఁవ్ ఎక్కెక్ల బందిలిస్క 'తయెదె గే నాయ్ గే' ఆకర్కయ్ డీసెదె. ప్రబు సంగిలి వెల్లి దీసికయ్

* **2:9 2:9** యెసయా 64:4. † **2:16 2:16** యెసయా 40:13.

డీసెదె. కీసి మెలె, ఆగిచి పరిచ్చతె డీసెదె. ఎక్కెక్లచ కమొ కీసచగె ఆగితె పరిచ్చ జలి రితి జా డీసెదె.
14 జో పునాది కెలొసొతె బందిలి కేన్ మాన్సుచి కామ్ జా పరిచ్చతె జీన్లె, జో మాన్సుక బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె.
15 జో పునాదితె బందిలొ కేన్ మాన్సుచి కామ్ డడ్డ గెచ్చెదె గే, జోక నస్టుమ్ తయెదె, గని జొయ్యి రచ్చించుప జయెదె. గని ఆగి తెంతొ కీసి గే ఉర్లి జలి రితి జా జో రచ్చించుప జయెదె.

నంపజలస ప్రబుచి దేముడుచి గుడి జవుల

16 దేముడుచి గుడి తుమ్ జస్తె మెన నేన్సు గే? జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అస్సె మెన నేన్సు గే?
17 జలె, దేముడుచి గుడి కో పాడ్ కెరెదె గే, జోక, జో దేముడుయి పాడ్ కెరెదె. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి గుడి జోకయ్ సుద్ది తంక అస్సె. జా దేముడుచి గుడి తుమి జా అస్సున్.
18 తుమ్క తుమ్ మోసిమ్ కెర నాయ్. 'ఈంజ ఉగుమ్చి గ్యానుమ్క ఆవ్ తెలివి' మెన కో ఉచరనెదె గే, పరలోకుమ్చి గ్యానుమ్ జో దొర్కు కెరంతి రితి ఈంజయ్ ఉగుమ్చి గ్యానుమ్క గవురుమ్ కెరుక ముల నేన్లొ రితొ జవుస్.
19 కిచ్చొక మెలె, ఈంజయ్ లోకుమ్చి గ్యానుమ్ దేముడుచి మొక్మె గ్యానుమ్ నెంజె. జో రెగ్డయ్లి కేన్ కోడుతె ఈంజ సత్తిమ్ డీస్తయ్ మెలె,
*"తెలివి తిల జోవయించ మోసిమ్లుతెయి
దేముడు జేవ్ తెలివి మాన్సుల్క దెర
జేవ్ ఉచర్లిసి పిట్టయ్తయ్"
మెన రెగిడ్లి కోడు.
20 జోచి అన్నెక్ దస్సి కోడు కిచ్చొ మెలె,
†"ఈంజ లోకుమ్చి గ్యానుమ్క నంపజలసచి పెట్టి
ఉచర్తసక
కామ్క నే జయె మెన ప్రబు జానె"
మెన రెగిడ్లి కోడు.
21 జాకయ్, కేన్ మాన్సుక 'జొయ్యి వెల్లొ' మెలి రితి మాన్సుక గవురుమ్ కెర నాయ్. ఎత్కి తుమ్చి జా అస్సె.
22 పవులు కి, అపొల్లో కి, కేపా కి, అమ్ సికడ్డస తుమ్ ఎత్కిజిన్క దొర్కు జా అస్సుమ్. ఈంజ లోకుమ్ కి, జీవు కి, మొర్ను కి, ఈంజ ఉగుమ్ కి, జెతి ఉగుమ్ కి, ఎత్కి తుమ్చి జా అస్సె.
23 పడ్తొ, తుమ్ క్రీస్తుచి తెడి అస్సున్, తుమ్క జొయ్యి ఏలుప కెర్తయ్; చి క్రీస్తు దేముడు అబ్బొస్చి తెడి అస్సె.

* **3:19 3:19** యొబు 5:13. † **3:20 3:20** కీర్తనలు 94:11.

4

అపొల్లోక చి పవులుక కీసి దెకుక

1 తుమ్ అమ్క కీసి దెకుక మెలె, యేసుక్రీస్తుచ సేవ కెర్తస ఆము. తుమ్ 'పాడ్ జంక నాయ్' మెన దేముడుచ గుట్టుల్ రకితస ఆమ్. అమ్ దస్సి జలిస్క తుమ్ మరియాద దెకుక తుమ్చి పూచి,
2 అన్నె, కేన్ జవుస్ ఎజొమానిచి ఆస్తిక రకితొసొ, జలె, నిదానుమ్ తెన్ నముకుమ్ జతొసొ తంక జోచి పూచి. జాక, ఆమ్ దస్సి నిదానుమ్ తెన్ నముకుమ్ జతస జంక అమ్చి పూచి.
3 గని తుమ్ జవుస్, మాన్సుచి కేన్ తీర్పు కెర్తి గేర్ జవుస్, అంక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్లె, అంక బాద నాయ్. ఆవ్ కి సొంత తీర్పు కెరనీ నాయ్.
4 దేముడుచి మొక్మె పూచి తెన్ జోచి కామ్ ఆవ్ కెర అస్సి. జా కామ్ కెర్లిస్తె ఆవ్ కిచ్చొ పొరపాట్ కెర్లిసి ఆవ్ నేని. గని అంక 'తప్పు జో నెంజె' మెన ఎక్కి అంచి సొంత కోడు రుజ్జు దెకఎ నాయ్. జో ప్రబుయి అంక తీర్పు కెర్తొసొ.
5 జాకయ్, జా సమయుమ్ నే జతె అగ్గె, మెలె, ప్రబు అన్నె నే జెతె అగ్గె, తుమ్ అంక తీర్పు కెర నాయ్. మాన్సుల్క దస్సి తీర్పు కెర్తిసి తుమ్ ముల. అందర్తె లుంకిల్ రితి తిలిసి ఎత్కి, మాన్సుచి పెట్టిచ ఉద్దెసుమ్లు ఎత్కి జొయ్యి జోచి ఉజిడ్తె పరిచ్చ కెర తీర్పు కెరెదె. తెదొడ్కయ్ దేముడు సొంత ఎత్కిజిన్క జేవ్చ కెర్ల కమొ తీర్పుల్ సంగెదె.
6 అంచి రిసొచి అపొల్లోచి రిసొ ఆవ్ ఇస టాలివొ కిచ్చొక సంగ అస్సి మెలె, తుమ్చి రిసొ, బావుడ్లు, తుమ్క 'సిక్కుత్' మెనయ్, దేముడు రెగ్డయ్లిస్చి కంట కిచ్చొ వేరచి అమ్ దొగుల కిచ్చొ బెదవుమ్ నాయ్, దస్సి తుమ్ కి వేరచి జా బోదనతె బెదవ నాయ్. ఆవ్ అపొల్లో, జలె, అమ్ దొగుల సుబుమ్ కబుర్తె కిచ్చొ వేరచి బెదవుమ్ నాయ్, చి అమ్తె కక్క 'వెల్లొ' మెన తుమ్ సంగుక నాయ్. 'ఆవ్ వెల్లొ' మెన జవుస్ ఆవ్ సంగి నాయ్, జో సంగె నాయ్. దస్సి తుమ్చితె కో కిచ్చొ వేరచి నే బెదయ్లె, తుమ్చితె కి 'ఆవ్ వెల్లొ, జో దాక్' మెన తేడల్ దెకన బుల్లుక బెదె నాయ్.
7 జలె, తుమ్క దెకిలె, కక్క 'వెల్లొ' కక్క 'దాకు' మెనుక జతయ్ గే? దేముడు దిలి కంట తుమ్క కిచ్చొ అస్సె గే? దేముడు తెంతొ పయిలిసి జలె, జా జొయ్యి నే దిలి రితి కిచ్చొక తుమ్ గవురుమ్ సంగిత్తసు!
8 'ఎత్కితె సొమ్మారుమ్ జా అస్సుమ్' మెన తుమ్ ఉచరంతసు. అమ్క పడ్తొ ముల తుమ్

రానల్ జా అస్సున్, జలె! తుమ్ నిజుమి ఏలుప
కెర్తదు జలె, ఆమ్ కి తుమ్చి తెన్ ఏలుప కెరుక జతి!
సర్ద జతమ్!

పావులీంసి నిస్కారుమ్ జలిన్

9 అమ్ క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌త
బారికుల్‌క మాన్సుల్ ఎత్కిచి కంట అమి
నిస్కారుమ్ డీస్తసుమ్, *మొర్తి సిచ్చ కలుగు జల
మూర్కుడ్లు రిత డీస్తసుమ్, మెన దేముడు సెలవ్
దిలి రితి అంక డీస్తయ్. అన్నె మాన్సుల్ జోవయింక
దెక ఆస్తతి గే, అమ్ యేసుచ బారికుల్‌క కి లోకుమ్
ఎత్కిచ, జేవ్ దూతల్ జలెకి మాన్సుల్ జలెకి,
ఆసిల్ రితి జతతి.
10 'క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక ముక్కిమ్'
మెనయ్, ఆమ్ నేన్ల మాన్సుల్ రిత డీస్తసుమ్.
తూమ్ మాత్రుమ్, క్రీస్తుచి తెడి బుద్ది సుదల్ జా
అస్సున్, కిచ్చొ గే! తుమ్‌క 'దస్సి ఉచరంతతి'
మెలి రితి డీస్తయ్, ఆమ్, జలె, సెక్తి నెంజిల్ రితి
డీస్తసుమ్. అమ్‌కయ్ సెక్తి అస్సె మెన తుమ్‌క తుమి
ఉచర్తసు. నిజుమి, మాన్సుల్ తుమ్‌కయ్ గవురుమ్
దెకితతి, అమ్‌కయ్ నిస్కారుమ్ దెకితతి.
11 అప్పె ఎద ఆమ్ చువ్వె తన్నె అస్సుమ్. అమ్‌క
సరిపుచుప జత పాలల్ నాయ్, మాన్సుల్ అమ్‌క
పెట్టి తతి, అమ్‌క గెరల్ నాయ్.
12 సొంత అత్తొ తెన్ కామ్ కెర జితసుమ్.
మాన్సుల్ అమ్‌క దూసుప కెర్లె, చెంగిల్ తత్తు మెన
అమ్ ప్రార్ధన కెర్తసుమ్. జేవ్ అమ్‌క అల్లర్ కెర్లె,
ఓర్సుప జతసుమ్.
13 అమ్‌చి నావ్ జేవ్ కడ్లె, సేంతుమ్ కెర్తసుమ్.
మాన్సుచి మొక్మె ఒండి లోకుమ్‌చి తొక్కు ఉస్టొ జా
అస్సుమ్.

14 ఇసి మెన ఆవ్ తుమ్‌క కిచ్చొక రెగిడ్తసి మెలె,
తుమ్‌క లాజ్ కెర్తి రిసొ నాయ్, గని తుమ్ అంచ
బోదల్ రిత జత, చి తుమ్‌క 'బుద్ది తిలి' మెనయ్
ఇసి రెగ్డితసి.
15 కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తుచి తెడి తుమ్‌క సికడ్తస
ఒగ్గర్‌జిన్ తిలె కి, జోవయించి తెడి ఒగ్గర్‌జిన్‌క
'అబ్బొ' మెనుక నెతుర్సు. సుబుమ్ కబుర్ అవ్వి
తొలితొ సూనయ్‌లి రిసొ, క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి
అవ్వి తుమ్‌క అబ్బొది జా అస్సి.
16 జాకయ్, 'అంకయ్ దెక సిక అంచి రితి ఇండ'
మెన తుమ్‌క ఆవ్ బతిమాల్ప జతిసి.
17 జాకయ్ ప్రేమ తిలొ నిదానుమ్ తిలొ ప్రబుచి
తెడి అంక పూత్తు జలొ తిమోతిక తుమ్‌తె ఆవ్
తెద్రవ అస్సి. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ క్రీస్తుచి తెడి
కీసి ఇండితసి గే, సంగుమ్‌లు ఎత్కితె కిచ్చొ బోదన
కెర్తసి గే, తుమ్‌క జో ఉచార కెరయ్‌తి రిసొ, తుమ్‌క
'ఉచార కెర బుద్ది తత్తు' మెనయ్.
18 ఆవ్ 'అమ్‌తె అన్నె జెయె నాయ్' మెన
తుమ్‌చితె సగుమ్‌జిన్ ఉచార పుల అస్సున్.
19 గని ప్రబు సెలవ్ దిలె, తుమ్‌తె బే బేగి
జెయిందె, చి జేవ్ పులిల మాన్సుల్‌చ కొడొచి రిసొ
రుజ్జుల్ సూనుక నెసి, గని జోవయించి సెక్తిచ రుజ్జుల్
పరిచ్చ కెరిందె.
20 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ మాన్సుచి
పెట్టి తిలిస్‌క కిచ్చొ రుజ్జు జయెదె మెలె, మాన్సుచ
కొడొ నాయ్, గని ప్రబుచి ఆత్మసెక్తి మాన్సు ఇండితి
బుద్దితెయి డీసెదె, జయ్యి రుజ్జు జయెదె.
21 జలె, తుమ్‌చి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ ఆవ్ అయ్‌లె,
సిచ్చ కెర్తి డండొ దెరన్లి రితి జెంక గే, ప్రేమ ముద్దు తెన్
జెంక గే? ప్రేమ ముద్దు తెన్ ఆవ్ అయ్‌లె సర్ద జస్తె,
జలె, తుమ్ బుద్ది ఇండ.

5

లంజె జలొ ఎక్కిలొచి రిసొ పవులు తీర్పు సంగిలిసి

1 తుమ్‌చితె ఎక్కిలొక, అన్నెక్లొచి ఉపిరి జలె,
'లంజె వంసుమ్‌చొ జా జిత్తయ్' మెన సంగితతి.
అన్నె, జొయ్యి జితి రగుమ్, జలె, ప్రబుక నేన్ల
మాన్సుల్ కి తెద్ది పాపుమ్ తెన్ జితి నాయ్! కీసి
లంజె జా అస్సె మెలె, అబ్బొస్‌చి తేర్సి తెన్ లంజె
జిత్తయ్!
2 జలెకి, తుమ్ లాజు జసు నాయ్, పుల అస్సున్!
కీసి! జా పాపుమ్‌చి రిసొ తుమ్ విసారుమ్ జతదు
జలె, జతి! జా పాపుమ్ కెర్తొసొక తుమ్ దూరి కెర
తుమ్‌చి తెన్ అన్నె బెదవన నాయ్.
3 ఆగుక, జలె, ఆవ్ తుమ్‌చి తెన్ నెంజిలె కి,
ఆత్మక తుమ్‌చి తెన్ అస్సి. తుమ్‌చి తెన్ ఆవ్ పూర్తి
తిలి రితి అస్సి.
4 జలె, దస్సి పాపుమ్ కెర్లొ జో మాన్సుచి రిసొ
ఆవ్ అప్పె కి తీర్పు ఉచర అస్సి. తుమ్ సంగుమ్‌తె
బెదిలె పొది, ఆత్మక ఆవ్ కి తుమ్‌చి తెన్ బెదిల్ రితి
జయిందె, చి యేసుక్రీస్తుచి సెక్తి తుమ్‌చి తెన్ తా,
5 జో మాన్సుచి ఆగ్ పాడ్ జతి రితి జోక
సయ్‌తాన్‌చి అత్తి తుమ్ సొర్ప కెర దాస; సిచ్చ
జో జలె, ప్రబు జలొ యేసు లోకుమ్‌చక తీర్పు కెర్తి

* **4:9 4:9** మొర్తి సిచ్చ కలుగు జల మాన్సుల్ జోవయించి జా సిచ్చతె వట్టి గెతె తిలె పొది కీసి అన్నె మాన్సుల్ జోవయింక దెక ఆస్తతి గే, అమ్ యేసుచ బారికుల్‌క కి లోకుమ్ ఎత్కిచ, జేవ్ దూతల్ జలెకి మాన్సుల్ జలెకి, ఆసిల్ రితి జతతి.

జా ఆకర్ దీసిక జో మాన్సుచి ఆత్మయి రచ్చించుప జతయి.

అన్నె బుద్దుల్ చి రిసొ తీర్పు సంగిలిసి

6 దస్సి పాపుమ్ కెర్లిన్చి రిసొ 'అమ్చి సెక్తిక అమ్ ఇండితసుమ్' మెన తుమ్ పులిలిసి చెంగిల్ నాయ్. పొడియొ కెర్తి పాకుమ్తె పులయ్తి పీట్ ఇదిలిదిల్ తిలె కి, ఒండి పాకుమ్ పులెదె మెన నేన్సు గే?

7 అగ్గిచి పాపుమ్ కెర్లి బుద్దిచి తుమ్ గెచ్చువన గెల; తుమ్ సుద్ది జతి రిసొ, *పాపుమ్ గెచ్చుయ్లి గుర్తుచి పస్కా పండుగు మెండపిల్ల రిత, క్రీస్తు అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చుయ్తి అర్పితుమ్ జలి తెంతొ తుమ్క 'సుద్ది జల' మెన దెకితయ్.

8 జాకయ్, జా పండుగు కెర్లి రితి జా, జో అమ్క సుద్ది కెర్లిన్చి రుజ్జు డీస్తి రితి ఇండుమ. అమ్చి ఆత్మక పాడ్ కెర్తి అగ్గిచి బుద్ది, మెలె మూర్ఖుమ్ బుద్ది, పాపుమ్బుద్ది, అమ్క గార్ కెరెదె, చి జా పొన. జా పులయ్తి పీట్ నెంజిలి పాకుమ్తె బెదితి నిదానుమ్ సత్తిమ్ జా సుద్ది జమ.

9 'లంజెచ మాన్సుల్ తెన్ బెద నాయ్' మెన అగ్గిచి ఉత్రుమ్తె తుమ్క రెగిడ్లయ్.

10 మాములుమ్ ప్రబుక నేన్ల ఈంజ లోకుమ్చ లంజె జలస, ఆసల్ జలస, చోర్లు, బొమ్మల్క జొకర్తసచి రిసొ సంగి నాయ్. దస మాన్సుల్ తెన్ ఎద్దరె నే బెదుక జలె, ఈంజ లోకుమ్క పూర్తి ములయ్ తయెదె.

11 కిచ్చొ అర్థుమ్ తెన్ దస్సి రెగిడ్లయ్ మెలె, కో జలెకు 'సంపజలస' మెనన్లొసొ లంజె జతొసొ, ఆసల్ జతొసొ, బొమ్మల్క జొకర్తొసొ జలె, మాన్సుక దూసెనల్ కెర్తొసొ జలె, మత్తిలొసొ జలె, చోరు జలె, దసొచ్చొక తుమ్ బెదవన నాయ్. జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కి కెర నాయ్.

12 జలె, సంపజలస్ నెంజిలసక తీర్పు కెరుక అంచి కామ్ నెంజె. గని ప్రబుచి సంగుమ్తె బెదిలసకయ్ తీర్పు కెరుక, మాత్రుమ్, సంగుమ్చ తుమ్ సంపజలసచి పూచి.

13 సంగుమ్తె నే బెదిలసక తీర్పు కెర్తొసొ దేముడు, గని

†"తుమ్చి తెన్ బెదిలొ కొన్సొ జలెకు పాపుమ్ కెర్లొసొ జలె,
తుమ్తె తెంతొ ఉదడ గెల"
మెన ప్రబు జోచయ్ జల మాన్సుల్చి రిసొ పూర్గుమ్ రెగ్డయ్లి తీర్పుకోడు అస్సె.

6

సంపజలస తీర్పు కెర్తి గేర్చ తగు కెరుక పొన

1 తుమ్చితె ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ జట్టి జా తిలె, సంపజలసచి ముక్మె నే గెతె, కిచ్చొక ప్రబుక సంప నెంజిలసతె జోవయించి తీర్పు కెర్తి గేర్తె తగు కెర్తసు? జా తప్పు.

2 సంపజలస ఒండి లోకుమ్చక తీర్పు కెరుల మెన నేన్సు గే? ఒండి లోకుమ్చక తుమ్ తీర్పు కెరుక అస్సె జలె, ఇస ఇదుద్ల తగుల్ తుమ్ సంగుమ్తె సూనుక నెతుర్సు గే?

3 దూతల్క కి అమ్ తీర్పు కెరుక అస్సె మెన కి నేన్సు గే? దస్సి కెరుమ్దే జలె, ఈంజయ్ లోకుమ్చ తగుల్ సూనుక అమ్క అన్నెయ్ అదికారుమ్ అస్సె.

4 జలె, తుమ్క ఈంజ లోకుమ్తె తగుల్ తిలె, కిచ్చొక ప్రబుచి సంగుమ్క కామ్క జెత మాన్సుల్చి మొక్మె నే సూనయ్తె వేర మాన్సుల్చ తగుల్తె కుట్టయ్తసు?

5 తుమ్క లాజ్ నాయ్ గే? ప్రబుక సంపజల తుమ్ బావుడ్లుతె కో బుద్ది మాన్సు తయె నాయ్ గే, చి జోచి మొక్మె సూనయ్లె జో తగు కుట్టవుక నెంజె గే?

6 జలె, తుమ్ సంపజలస బావొక బావొ తగుల్ కెర్తసు, చి ప్రబుక సంపనెంజిలసక వెసడ్తసు!

7 అన్నె కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ తుమ్ తగు కెర్లె, సంపనెంజిల మాన్సుల్ దెకిలె తుమ్క ఆసుల. తుమ్ సంపజలస్తచి నావ్ దెకెదె. దస తగుల్ జతి కంట మాన్సుల్ తుమ్క కెర్త తప్పుల్ ఓర్సుప జంక చెంగిలి, మోసిమ్ జంక చెంగిలి.

8 తుమ్చ సొంత బావుడ్లుక కి తుమ్, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ పాపుమ్ కెర మోసిమ్ కెర్తసు.

సుద్ది నెంజిలస దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక నెంజె

9 సుద్ది నెంజిల మాన్సుల్ దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక నెంజె మెన నేన్సు గే? తుమ్ మోసిమ్ జా నాయ్. పెండ్లి నే జతస, జలస లంజెకమొ కెర్తస, బొమ్మల్క జొకర్తస జలెకు, మున్సుబోదల్ తెన్ మున్సుబోదల్, తేర్బోదల్ తెన్ తేర్బోదల్ లంజె జతస జలెకు,

10 చోర్లు జలెకు, డబ్బుల్క ఒగ్గర్ ఆస జతస జలెకు, మత్వాలల్ జలెకు, మాన్సుల్క దూసుప కెర్తస జలెకు, మాన్సుల్క బియఁడ లాబుమ్ కెరంతస జలెకు, దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక నెతిర్తి.

11 తుమ్ అగ్గియి దస మాన్సుల్ జా తిలదు, గని ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్, చి దేముడుచి

* **5:7 5:7** పస్కా పండుగు దీసి యేసు అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చుయ్తి అర్పితుమ్ జలన్. † **5:13 5:13** ద్వితీయోపదేశ కాండుము 17:7, 19:19, 22:21, 24 చి 24:7.

సుద్ది తిలి ఆత్మతె తుమ్ దోయి జా, ప్రబుచయ్ జా, పాపుమ్ నే కెర తిలి రితి సుద్ది జలదు, చి తుమ్‌క ‘పున్నిమ్ జల’ మాన్సుల్ జా అస్సున్.

12 జలె, “అంక ఇస్టుమ్ జలిసి కేన్ కి కెరుక అంక అక్కు అస్సె, గని సగుమ్ కమొ కెర్లె చెంగిల్ నాయ్. అంక ఇస్టుమ్ జలిసి కేన్ కి కెరుక అంక అక్కు అస్సె, గని కిచ్చొ అలవాట్‌క గొతిమాన్సు రితొ అఁవ్ జా తయ్యిందె.

13 “అన్నిమ్ మాన్సుచి పేట్‌కయ్, పేట్ అన్నిమ్‌కయ్” మెన సంగితసుమ్, చి ఆకర్‌క దొన్ని కి ప్రబుయి గెచ్చవ గెలెదె. గని, మాన్సుచి ఆఁగ్ లంజె జతి రిసొ నెంజె గని ప్రబుచి రిసొయి, దస్సి ప్రబు ఆఁగ్‌చి రిసొయ్యి.

14 అన్నె, యేసుప్రబుక దేముడు అబ్బొసి అన్నె జియడ్లొ, చి జోచి సెక్తి అమ్‌క కి జియడెదె.

15 క్రీస్తుచి ఆఁగ్‌క తుమ్‌చ ఆఁగ్ వాటల్ జవుల మెన తుమ్ నేన్సు గే? జేఁవ్ దస్సి జలె, క్రీస్తుచ వాటల్ కడ గెల కెర సానిక బెదవుక బెదెదె గే? నెంజె!

16 సాని తెన్ కో బెదెదె గే, జా తెన్ ఎక్కి ఆఁగ్ జతయ్ మెన నేన్సు గే? కిచ్చొక మెలె,

*“జేఁవ్ దొగుల ఎక్కి ఆఁగ్ జా తవుల”

మెన దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయిలయ్ అస్సె.

17 గని, ప్రబు తెన్ కో బెద అస్తి గే, జో తెన్ ఎక్కి ఆత్మయి జా తవుల.

18 జాకయ్, లంజెకమొ దూరి కెరన. దసితె ఎద్దరె బెద నాయ్. మాన్సుల్ కెర్తి అన్నె ఎత్కి పాపుమ్, జలె, జోచి ఆఁగ్‌క దూరి అస్సె, జోచి ఆఁగ్‌క బయిలె అస్సె, గని కో లంజె జయెదె గే, జోచి సొంత ఆఁగుక పాపుమ్ కెర పాడ్ కెర్తయ్.

19 తుమ్‌చి ఆఁగ్, తుమ్‌చి పెట్టి తిలి దేముడు దిలి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మక గుడి జా అస్సె మెన తుమ్ నేన్సు గే? తుమ్‌క తుమి ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి ఏలుప కెరనుక తుమ్‌క అద్దికారుమ్ నాయ్.

20 దేముడు ఒగ్గర్ కరీద్‌క తుమ్‌క †గెన అస్సె. జాక, తుమ్‌చి ఆఁగ్ తెన్ జోక గవురుమ్ కెర్తి రితి తుమ్ సుద్ది తెన్ ఇండ.

7

పెండ్లి జతిన్ చి నే జతిన్

1 జలె, తుమ్ రెగ్డ పుసిలిన్‌క జబాబుల్ రెగిడిందె. పెండ్లి నే జా తిలొ మున్సుబోద, జలె, తేర్‌బోదక నే చడ్లె చెంగిలి.

2 గని జో మాన్సు పెండ్లి నే జా తిలె, సయ్‌తాన్ ఉచర్తిసి రితి లంజెకమొ నే కెరవుక మెన, ఎత్కి మున్సుబోదక సొంత తెర్సి తిలె, ఎత్కి తేర్‌బోదక సొంత మున్సుసి తిలె చెంగిలి.

3 మున్సుసి తేర్సిక జోచి పూచి తిలిసి దెంక, తేర్సి మున్సున్‌క జేఁవ్‌చి పూచి తిలిసి దెంక.

4 కిచ్చొక మెలె, జాచి సొంత ఆఁగ్‌క ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి ఏలుప కెరుక తేర్సిక అదికారుమ్ నాయ్; మున్సుసి ఏలుప కెర్తయ్. దస్సి, జోచి సొంత ఆఁగ్‌క ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి ఏలుప కెరుక మున్సున్‌క అదికారుమ్ నాయ్; తేర్సి ఏలుప కెర్తయ్.

5 తుమ్‌తె కేన్ జవున్ దొగుతెర ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ ఉచర ప్రార్దన నిదానుమ్ కెర్తి రిసొయి గడియకయ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ దూర్ జా తంక జయెది, నెంజిలె పొన. గని ప్రార్దన కెర్తి జా కామ్ కెర కేడయ్‌లదు మెలె, అన్నె మాములుమ్ బెద, నెంజిలె తుమ్ *ఆఁగ్‌క ఆసక ముద్దొ కెర నెతిర్లె, సయ్‌తాన్ తుమ్‌క పాపుమ్ కెరవుక ఉచరెదె.

6 ప్రార్దనల్‌చి రిసొ గడియ అంక తంక జయెదె మెన కిచ్చొక సంగితసి మెలె, ఆడ్ర నెంజె, గని దస్సి కెరుక చెంగిల్ జయ్యెదె.

7 అన్నె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ అంచి రితి పెండ్లి నెంతె తత్తదు జలె, ‘చెంగిలి’ మెన్‌తయ్, గని ఎత్కి మాన్సుక దేముడు దిలి వరుమ్ జోకయ్ తయెదె; ఎక్కిలొక ఏక్ వరుమ్, అన్నెక్లొక అన్నెక్ వరుమ్ దా అస్సె.

8 పెండ్లి నే జలసక చి రండెల్ మాన్సుల్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ‘అంచి రితి జేఁవ్ దస్సె తిలె జోవయింక చెంగిలి’.

9 గని, జేఁవ్ ఓర్సుప జంక నెతిర్లె, పెండ్లి జతు. కిచ్చొక మెలె, ఒగ్గర్ ఆఁగ్ ఆసక వడ్డితి కంట పెండ్లి జంక చెంగిలి.

10 పెండ్లి జలసక కిచ్చొ ఆడ్ర దెతసి మెలె; ఆఁవ్ నాయ్, గని ప్రబుచి ఆడ్ర ఈంజ; తేర్సి మున్సున్‌క ముల్లుక నెంజె.

11 గని ఏక్ వేల ముల దిలె, దస్సె తవున్, నెంజిలె మున్సున్ తెన్ అన్నె బెదున్. పడ్తొ మున్సుసి తేర్సిక ములవుక పొని.

12 తుమ్‌తె అన్నె సగుమ్‌జిన్‌క కిచ్చొ మెంతసి మెలె; ప్రబు సంగిలిసి నెంజె, గని అఁవ్వి సంగితసి. ప్రబుక నంపజలొ కేన్ బావొచి తేర్సి ప్రబుక నంపనెంజిలిసి జయెదె గే, జా ‘జో తెన్ జియిందె’ మెన్‌తయ్ జలె, జో జాక ములుక నెంజె.

13 దస్సి, కేన్ నంపజలి తేర్‌బోదచొ మున్సుసి నంపనెంజిలొసొ జలె, ‘జా తెన్ జియిందె’ మెన జో సంగిలె, జా కి జోక ములుక నెంజె.

---

* **6:16 6:16** ఆదికాండుమ్ 2:24. † **6:20 6:20** మెలె, జోవయించి లొఁయి సువ జోవయించి పాపుమ్ పుంచ సయ్‌తాన్‌చి రాజిమ్ తెంతొ జోవయింక నెతొవన అస్సె. * **7:5 7:5** ఆఁగ్‌క ఆసక ఓర్సుప జంక నెతిర్లె

14 కిచ్చొక మెలె, నంపజలి తేర్సిచి సుద్దిచి
రిసొ, నంపనెంజిలొ మున్సుసి కి సుద్ది జయెదె, చి
నంపజలొ మున్సున్‌చి సుద్దిచి రిసొ నంపనెంజిలి
తేర్సి కి సుద్ది జయెదె. నెంజిలె, తుమ్‌చితె దస్సి జల
కుటుంబల్‌చ బోదల్ సుద్ది జత నాయ్. గని అప్పె
సుద్ది జా అస్తి.
15 గని జేఁవ్ దొగుతెరతె నంపనెంజిలొ మున్సుసి
జలెకు నంపనెంజిలి తేర్సి జలెకు ములుక కోర్‌ప
జతయ్ జలె, ములుసు. దస్సి జా తిలె,
నంపతిలొసొ జవున్ నంపతిలిసి జవున్ మున్సున్
తెన్ గే తెర్సి తెన్ గే తంక పూచి నాయ్. కిచ్చొక
మెలె, 'సేంతుమ్ తెన్ జితు' మెనయ్ ప్రబు అమ్‌క
బుకారా అస్సె.
16 నంపనెంజిలొ మున్సుసి తుచి తెన్ తత్తొ జలె,
మున్సుది ప్రబుక నంపజా రచ్చించుప జతి రితి
తుయి జోక సికడుక తెరితది గే నెతిర్తది గే నేన్సి.
దస్సి, నంపనెంజిలి తేర్సి, మున్సుబోద తుచి తెన్
తత్తి జలె, జా నంపజా రచ్చించుప జతి రితి సికడుక
తెరితది గే నెతిర్తది గే, నెసి. జాకయ్ తుమ్ సిచ్చ
కెరన నాయ్.

ప్రబు బుకార్లి పొది కీసి తిలె, దస్సే తంక

17 ప్రబుచ సంగుమ్‌లు ఎత్కిచి రిసొ కిచ్చొ ఆడ్ర
కెర అస్సి మెలె, కేన్ మాన్సుక ప్రబు కిచ్చొ వరుమ్
దా అస్సె గే, జో మాన్సు జయ్యి వరుమ్ రితి జింక.
కీసి జింక మెన దేముడు జోక బుకారా అస్సె గే, దస్సి
జింక.
18 ప్రబు బుకార్లి పొది కో యూదుల్‌చి గుర్తుచి
సున్నతి కెరన తిల గే, జా గుర్తుచ మచ్చుల్ గెచ్చువుక
పోన. ప్రబు బుకార్లి పొది కో జా గుర్తు కెరన తతి
నాయ్ గే, కెరనుక ఉచర్తు నాయ్.
19 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచ కొడొ రితి ఇండుకయ్
ముక్కిమ్.
20 ప్రబు బుకార్లి పొది కీసి తిల గే, ఎత్కి మాన్సు
దస్సి తంక.
21 ప్రబు బుకార్లి పొది గొతిమాన్సుల్ జా తిలదు
గే, బాద నాయ్. విడ్డల్ జంక వాటు తిలె, విడ్డల్ జా.
కీసి తిలె కి, బాద నాయ్.
22 కిచ్చొక మెలె, గొతిమాన్సు తిలి పొది ప్రబు
బుకార్లొసొ జలె, ప్రబుచి తెడి †విడ్డల్ జలొసొ
జతయ్. దస్సి కి, విడ్డల్ తిలి పొది కక్క ప్రబు
బుకారా అస్సె గే, జో క్రీస్తుచొ గొతిమాన్సు జతయ్.
23 క్రీస్తుచి లొయి తెన్ దేముడు ‡తుమ్‌క గెన
అస్సె. జాక, మాన్సుచి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ ఇండుక
నాయ్.
24 జాకయ్, బావుడ్లు, ప్రబు బుకార్లి పొది కీసి
ఎత్కి మాన్సు తిలదు గే, దేముడుచి తెడి దస్సే
తత్తు.

పెండ్లి నే జలసచి జలసచి రిసొ సంగిలిసి

25 పెండ్లి నే జలసచి రిసొ, జలె, ప్రబు అంక
కిచ్చొ ఆడ్ర దెయె నాయ్, గని ప్రబు అంక నంప
అస్సె, జోవయించి దయ అంచి ఉప్పిరి అస్సెచి రిసొ
నిదానుమ్ అస్సి, చి ఆఁవ్ ఉచర్తిసి ఆఁవ్ సంగిందె.
26 కిచ్చొ ఆఁవ్ ఉచర్తసి మెలె, అప్పె జెత అల్లర్‌చి
రిసొ దస్సే తంక చెంగిలి.
27 కేన్ మున్సుబోద తెర్ని ఆన తిలె, విడ్డల్ జంక
ఉచర్సు నాయ్. తెర్ని నే ఆన తిలె, పెండ్లి జంక ఆస
జవున్ నాయ్.
28 గని ఏక్ వేల పెండ్లి కెరన్లె పాపుమ్ నెంజె. దస్సి
తేర్‌బోద కి పెండ్లి కెరన్లె పాపుమ్ నెంజె. గని పెండ్లి
జలసక్క ఈంజ లోకుమ్‌చ బాదల్ తయ్యెదె. దస
బాదల తుమ్ సేడుక అంక ఇస్టుమ్ నాయ్.
29 బావుడ్లు, కిచ్చొక ఇసి మెన ఆఁవ్ సంగితసి
మెలె, అప్పె తెంతొ ఆకర్ దీసి ఎద తొక్కి సమయుమ్
అస్సె. జాకయ్, తెర్ని ఆన్లస అప్పె తెంతొ తెర్ని నే
ఆన్‌లి రితి ప్రబుచి కామ్‌కయ్ నిదానుమ్ జితు.
30 'కిచ్చొ జలెకి, ప్రబుచి కామ్ ముక్కిమ్'
మెనయ్, ఏడ్డస నే ఏడ్డిసి రితి జితు, సర్ద తెన్ తిలస
సర్ద నెంజిల్ రితి జితు. ఆస్తి గెన్లస కీసి జింక మెలె,
కిచ్చొ నెంజిలి రితి జతు.
31 అన్నె, ఈంజ లోకుమ్‌తె తిలిసి వాడిక కెర్తస
కీసి జింక మెలె, దస్సిచిక దెర్ను నే సేడ్డి రితి జితు.
అప్పె సంగిలిసి ఎత్కి కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌చి
రితి తిలిసి ఎత్కి పూర్తి పాడ్ జా గెతిసి.
32 'తుమ్‌చి మెన్సుతె ఈంజ లోకుమ్‌చ బాదల్
తత్తు నాయ్' మెనయ్ తుమ్‌చి రిసొ అంచి ఆస.
పెండ్లి నే జలొ మున్సుబోద, జలె, ప్రబుచ కమొచి
రిసొ మెన్సు దెతయ్, ప్రబుచ ఆసల్ కెరుక ఆస
జతయ్.
33 పెండ్లి జలొ మున్సుబోద ఈంజయ్ లోకుమ్‌చ
కమొచి రిసొచి తేర్సిచ ఆసల్ జర్గు కెరుక అల్లర్
జతయ్.
34 చి జోవయింక దొన్ని మెన్సుల్ తత్తయ్. దస్సి,
పెండ్లి నే జలి తేర్‌బోద గే, ఉబెడి గే జలె, ప్రబుచ
కమొచి రిసొ మెన్సు దెతయ్, ఆఁగుక కి ఆత్మక
కి సుద్ది తంక, ప్రబుక ఎక్కి నిదానుమ్ తంక ఆస
జతయ్. గని పెండ్లి జలి తేర్‌బోద, జలె, ఈంజ
లోకుమ్‌చ కమొచి రిసొ కి, మున్సున్‌చ ఆసల్ జర్గు
కెరుక కి అల్లర్ జతయ్.

† **7:22 7:22** సయ్‌తాన్‌చి రాజమ్ తెంతొ విడ్డల్ జలొసొ. ‡ **7:23 7:23** నెంజిలె, 'సయ్‌తాన్‌చి రాజమ్ తెంతొ తుమ్‌క నెతొవన అస్సె'.

35 ఈంజ ఎత్కి తుమ్మక కిచ్చొక ఆఁవ్ సంగితసి
మెలె, తుమ్మక 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ సంగితసి.
తుమ్మక జాడు వయడ్తి రిసొ నాయ్, గని బుద్దివాటు
దెకయ్తి రిసొయి. తుమ్మక 'ప్రబుక ఎక్కి మెన్సు
నిదానుమ్ జతు' మెన అంచి ఆస.
36 జోక దెంక సంగ తిలి నాడిక ఎక్కిలొ నే ఆన్లె,
ఆసక ఓర్సుప జంక నెతిర్లె, రకనుక నెతిర్లె, పెండ్లి
జతి జోచి ఇస్టుమ్ కెరన్సు. పెండ్లి జంక పాపుమ్
నెంజె.
37 గని, కక్క మెన్సు డిట్టుమ్ తిలె, జో ఓర్సుప
జంక తెర జోచి ఆస రకనుక తెర్లె, జా దుయిన్క
మింతున్ జా, నే ఆనుక దయిరిమ్ తిలె, దస్సె తాఁ
గెలె, చెంగిలి.
38 జాక, జో సంగ తిలి దుయిన్క కో పెండ్లి జలె
చెంగిలి, గని కో పెండ్లి జయె నాయ్ గే, జోక ఒగ్గర్
చెంగిలి.
39 మున్సుసి జీవు తిలె ఎద, తేర్సి జోకయ్
తంక. గని మున్సుసి మొర గెలె, జా ఇస్టుమ్
జలొసొక పెండ్లి జంక జయెదె; గని ప్రబుచి సెలవ్
రితి జలెకయ్.
40 జా దస్సె తాఁ గెలె, జాకయ్ చెంగిలి, మెన ఆఁవ్
ఉచర్తసి. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కి దస్సి మెన
అంచి పెట్టి సికడ్తయ్ మెన ఆఁవ్ ఉచర్తసి.

8

బొమ్మల్క దిలిసి కతిస్చి రిసొచి కోడు

1 జలె, బొమ్మల్క దిలి అన్నిమ్చి రిసొ ఉచరుమ.
తుమ్ తుమ్చి ఉత్రుమ్తె రెగిడ్లి రితి 'అమ్
ఎత్కిజిన్క గ్యానుమ్ అస్సె' మెన జానుమ్.
గని 'గ్యానుమ్ మాన్సుక పులయ్తయ్' మెన కి
జానుమ్. ప్రేమయ్, మాత్రుమ్, మాన్సుక డిట్టుమ్
కెర్తయ్.
2 "అంక గ్యానుమ్ అస్సె" మెన కో ఉచరంతయ్
గే, జో జానుక ముక్కిమ్ తిలిసి జో అప్పెక నేనె.
3 గని, దేముడుక కో ప్రేమ కెర్తయ్ గే, జో దేముడు
జోకయ్ జానె.
4 జాకయ్, బొమ్మల్క అన్నిమ్ దిలిస్చి రిసొ
ఉచర్లె, ఈంజ లోకుమ్చ 'బొమ్మల్క కిచ్చొ జీవు
నాయ్' మెన జానుమ్, అన్నె, 'జీవ్ తిలొ దేముడు
ఎక్కిలొయి అస్సె. అన్నె కోయి నాయ్' మెన కి
జానుమ్.
5 మెలె, అన్నెక్ లోకుమ్తె కి బూలోకుమ్తె కి
ఒగ్గర్ వేర వేర వస్తువల్క 'దేముడ్లు జతతి' మెన
మాన్సుల్ సంగితతి. నిజుమి మాన్సుల్క కిచ్చొ కిచ్చొ
'దేముడ్లు' 'ప్రబులు' ఒగ్గర్ జతతి.
6 మాన్సుల్ దస్సి సంగిలే కి, అమ్క ఎక్కిలొయి
దేముడు. కొన్సొ మెలె, ఎత్కికయ్ అబ్బొ జలొ
దేముడు. జో ఎత్కి జెర్మయిలొసొ, చి జోచి రిసొయి
అమ్ ఎత్కిజిన్ జితసుమ్. పడ్తొ అమ్క ఎక్కిలొ
ప్రబు. కొన్సొ మెలె, యేసుక్రీస్తు. *జోచి అత్తి ఎత్కి
జెర్మున్ జలి, జొయ్యి అంక జెర్మయ్లన్ చి రిసొ అమ్
జితసుమ్.
7 జలెకి, 'బొమ్మల్క సెక్తి నాయ్' మెన సగుమ్జిన్
అప్పెక నేన్తి; జా గ్యానుమ్ జేఁవ్క నాయ్.
సగుమ్జిన్ అగ్గె తెంతొ బొమ్మల్క జొకరుక అలవాట్
జా తిల, చి 'బొమ్మల్క దిలిసి అమ్ నంపజలస
కయ్లె అమ్క పాడ్ కెరెదె' మెన బితతి, చి
జోవయించి మెన్సుతె బమ్మ జవుల. కయ్లె, 'గార్
జలమ్, పొరపాట్ జలమ్' మెన 'మెన్సుక పాడ్
జలమ్' మెన నిస్కారుమ్ దెకనుల.
8 అమ్ కతిసి, జలె, దేముడుక పాసి ఆనె నాయ్,
దూరి కెరె నాయ్. నే కయ్లె నస్టుమ్ నాయ్ కయ్లె
లాబుమ్ నాయ్.
9 గని, కిచ్చొచి రిసొ తుమ్ జాగర్త తంక మెలె,
'కంక జయెదె' మెన తుమ్ ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి
కెర్లె, ఏక్ వేల †మెన్సు డిట్టుమ్ నెంజిలొ అన్నెక్లొ
నంపజలస తుక దెక, జో కి పడ్తొ కయ్లె, 'తప్పు
కెర్లయ్' మెన ఉచరన ఉస్సుర్ జయెదె, చి జోచి
మెన్సుతె జో పొరపాట్ కెర్లి రితి జయెదె.
10 దస్సి తుమ్చితె కో జలెకు కేన్ జవున్ బొమ్మచి
గుడితె వెస బలి దిలిసి కయ్లె, ఆత్మక డిట్టుమ్
నెంజిలొ నంపజలస కో జలెకు జోక ఒత్త దెకిలె, 'జో
గ్యానుమ్ తిలొసొ కతయ్, ఆఁవ్ కి కయ్లె బాద
నాయ్, కిచ్చొగె' మెన దయిరిమ్ నెంజ, దయిరిమ్
జా జో కి కయ్లె, 'వేర దేముడ్లుక దిలిసి కయ్లయ్.
క్రీస్తుక ములిల్ రితి జతయ్' మెన జో పడ్తొ బమ్మ
జయెదె.
11 దస్సి జలె, జో మాన్సుక 'పాపుమ్ తెంతొ
రచ్చించుప జవున్' మెనయ్ క్రీస్తు మొర తిలె కి,
తుమ్చి 'గ్యానుమ్' చి రిసొయి ఆత్మక డిట్టుమ్
నెంజిలొ జో మాన్సు జోచి ఆత్మతె పాడ్ జలి రితి
జయెదె.
12 దస్సి, జేఁవ్ ఆత్మక డిట్టుమ్ నెంజిలసచి ఆత్మ
పాడ్ కెర తుమ్ పాపుమ్ కెర, క్రీస్తుక కి పాపుమ్ కెర్లి
రితి జతసు.
13 జాకయ్, ఆఁవ్ ముక్కల్ జవున్ కతిసి జలెకు
బావొ జలొ కేన్ జవున్ నంపజలసక ‡పాపుమ్
కెరయెదె జలె, ఆఁవ్ ముక్కల్ కయి నాయ్!

* **8:6 8:6** యోహాను 1:1-4 దెక. † **8:9 8:9** రోమియుల్ 14 అద్యయిమ్, ముక్కిమ్క 14:13-23 దెక. ‡ **8:13 8:13** 8:9 దెక, చి రోమియుల్ 14:23.

9

ప్రబు నిసాన్‌లొచి రిసొ పవులు రుజ్జు జలిస్

1 అంక పరిచ్చ కెర్తసు జలె, క్రీస్తుచి తెడి ఆఁవ్
విడ్డల్ జలొసొ నెంజి గే? జోచి చి రిసొ జోచొ బారికి
ఆఁవ్ జయి నాయ్ గే? అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక
ఆఁవ్ సొంత దెకుక నాయ్ గే? తుమీ ప్రబుచి తెడి
ఆఁవ్ మార్సుప కెర్లసచి పలితుమ్ తుమ్ నెంజుస్ గే?
2 ఆఁవ్, 'ప్రబుచొ బారికి నెంజె' మెన వేర
మాస్సుల్ అంచి రిసొ ఉచర్లె కి, దసొచొ ఆఁవ్
తిలిస్‌క తుమి సాచుల్ జస్తె. ప్రబుచి బారికి
కామ్‌క జో అంక నిసాన్లిసి. కిచ్చొతె రుజ్జు జతయ్
మెలె, తుమ్ ప్రబుచి తెడి తిలిసి, అంచి అత్తి
జోచి రిసొ సూన నంపజలదు, అంక జో దిలి కామ్
తుమ్‌చితెయ్ జెయిమ్ జలి.
3 అంక పరిచ్చ కెర్తసక అంచి జబాబ్ ఈంజయి.
4 ప్రబుచి ఈంజ కామ్ కెర్తస, కంక పింక విలువ
నాయ్ గే, నాయిమ్ నాయ్ గే, బెదె నాయ్ గే?
5 ప్రబుచ బావుడ్సివొ చి *కేపా చి ప్రబుచ అన్నె
బారికుల్‌చి రితి అమ్ తెర్ని ఆన అమ్‌చి పట్టి కడ
నెంక అమ్‌క విలువ నాయ్ గే?
6 ప్రబుచ బారికుల్ మొత్తుమ్‌తె ఎక్కి బర్నబా
చి ఆఁవ్, జలె, అత్తొ తెన్ కామ్ కెర కెరయ్ జింక
ములుక విలువ నాయ్ గే? ఎక్కి అమ్మి కామ్ కెర
కెరయ్ జింక ములుక విలువ నాయ్ గే?
7 జమాను సుదొ సొంత గెర్‌చి డబ్బుల్ ఆనన
జమాస్లుచ కామ్ కెరెదె గే? కో ద్రాసతోట గల కెర
బత్తచ కాయల్ జో కంక నెంజె గే? మంద రకితొ
గొవుడు మందచి దూదు నే పితె కో తవుల?
8 ఆఁవ్ మాస్సు అఁవ్వి కెరయ్ ఇసి సంగితసి
గే? దేముడుచ †మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగ్డయ్‌ల
దేముడుచ ఆగ్నల్ కి ఇసి సంగితతి.
9 ‡"గిడ్డల్ కెల్నె నుఁదయ్‌తె పొది నుఁదయ్‌తొ
బెయిల్లుచి మూంతి బందుక పోన" మెన మోసే
పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచి ఆగ్నల్‌తె ఇసి
రెగ్డవ అస్సె. జలె, ఎక్కి బెయిలల్ చి రిసొ జో
ఉచర్తయ్ గే?
10 కచితుమ్ అమ్‌చి రిసొయ్ ఈంజ కోడు
సంగితయ్ మెన ఆఁవ్ నంపజతసి. కిచ్చొక మెలె,
కేస్తొసొ కేసిలె, పంటొ లాయితొసొ పంటొ లాయిలె,
జో కి ఈంజొ కి 'పంటొచి వాట నజనుక జయెదె'
మెన ఆస తెన్ తవుల, నజనుక విలువ జవుల.
11 ఆమ్, జలె, తుమ్‌చితె ఆత్మచి బిఁ గల
అస్సుమ్ మెలె, అమ్‌క తుమ్ కిచ్చొ జవుస్ దెంక
నెంజె గే? అమ్‌క కిచ్చొ జవుస్ వాట జెంక బెదె నాయ్
గే?
12 ప్రబుచి కామ్ కెర్ల వేర మాస్సుల్ తుమ్‌చితె
వాట నజనుక విలువ తిలె, అమ్ అన్నె విలువ
జము నాయ్ గే? అమ్మి తొలితొ తుమ్‌క సుబుమ్
కబుర్ సూనయ్‌లమ్, గెద. జలె, జా నజనుక అమ్
విలువ జలెకి, జా అమ్ నజనుక నాయిమ్ తిలె కి,
అమ్‌క జెతిసి నజనుమ్ నాయ్. ప్రబుచి సుబుమ్
కబుర్ తుమ్ సూన్‌తిస్‌క కిచ్చొ అడ్డు కెరుక నెస కెర,
కిచ్చొ కస్టుమ్ కి ఓర్సుప జమ్‌దె.
13 దేముడుచి గుడిచి కామ్ కెర్త సేవ కెర్తస, జలె,
దేముడుచి గుడిచి జేఁవ్‌చి వాట నజ కతతి. బలిచి
కామ్ కెర్త సేవ కెర్తస జా బలి దిలి టాన్‌తె దెతిసి
జోవయించి వాట నజ కతతి మెన నేన్సు గే?
14 దస్సి, "సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తస
జోవయించి జా కామ్‌చి రిసొచి వాటక జితు కతు"
మెన ప్రబు ఆడ్ర దిలస్.
15 జలెకి దస్సి ఆఁవ్ కిచ్చొ జలెకి నజనుక
నాయిమ్ తిలె కి, ఆఁవ్ నజనుక నాయ్. చి 'దస్సి
తోడు దొర్కు కెరనుక ఉచరయ్ ఉత్రల్ రెగిడ్తయ్'
మెన తుమ్ అంచి రిసొ ఉచర నాయ్. కిచ్చొక మెలె,
'ఆఁవ్ నజి నాయ్' మెన ఆఁవ్ గవురుమ్ సంగితిస్‌క
కో అడ్డు కెర్తి కంట మొరుక కి సర్ద జయిందె.
16 సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తి రిసొ కిచ్చొ
గవురుమ్ నజనుక బెదె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా
సుబుమ్ కబుర్ నే సూనయ్‌లె నెంజె, అయ్యొ! ఆఁవ్
సుబుమ్ కబుర్ నే సూనయ్‌లె, అంక నస్టుమ్!
17 ఎక్కి అంచి సొంత ఇస్టుమ్‌కయ్ ఈంజ కామ్
కెర్తయ్ జలె, 'జో కెర్లి రిసొ జోవయించ బవుమానుమ్
దెంక అస్సె' మెనుక జతి. గని ఆఁవ్ ఈంజ కామ్
కెర్తిసి ఎక్కి ఆఁవ్ ఇస్టుమ్ జలిసి నెంజె. ఆఁవ్ ఈంజ
కామ్ కెరుక మెన ప్రబు అంక పూచి కెర అస్సె. కిచ్చొ
దొర్కు జలెకి, నే దొర్కు జలెకి, ఈంజ కామ్ కెరుకయ్
అంచి పూచి.
18 జలె, అంచి బవుమానుమ్ కిచ్చొ మెలె,
సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తి రిసొ ఆఁవ్ నజనుక
విలువ తిలిస్‌క ఆఁవ్ ఆస నే జతె, 'తుమ్‌క ఆరి
దొర్కు జవుస్' మెనయ్ ఆఁవ్ కిచ్చొ నే నజితె,
తుమ్‌క జాడు వయడుక నెస కెర, డబ్బుల్ గర్ర నే
నజితె ఆరి బోదన కెర్తసి.

ఎక్కి రగల్ మాస్సుల్‌క సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక

19 దస్సి, ఆఁవ్ కేన్ మాస్సుచొ గొతిమాస్సు నెంజిలె
కి, ఒగ్గర్‌జిన్‌క 'ప్రబుక నంపజా రచ్చించుప జతు'

---

* **9:5 9:5** మెలె, 'పేతురు'. † **9:8 9:8** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రర్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎక్కి బైబిల్‌తె ఆగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రర్డవ అస్సె. ‡ **9:9 9:9** ద్వితీయోపదేశ కాండము 25:4.

మెనయ్ అంచి సర్దక ఎత్కిజిన్‌క గొతిమాన్సు రితొ జాఁ అస్సి.
20 'యూదుల్ నంపజతు' మెన, యూదుడు రితొ
జలయ్. మెలె, పూర్గుమ్ మోసేచి అత్తి దేముడు దిల
ఆగ్నల్‌క బితసక 'నంపజతు' మెనయ్, దేముడు
మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్‌క బితొసొ రితొ జలయ్. ఆఁవ్
జా అలవాట్ తెంతొ ఆత్మక విడ్డల్ జా తిలె కి.
21 దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్ రితి నే
కెర్తసక, మెలె యూదుల్ నెంజిలసక, జలె, 'జేఁవ్
కి ప్రబుక నంపజా రచ్చించుప జతు' మెనయ్,
యూదుడు నెంజిలొ రితొ జలయ్. మెలె, దేముడుక
నిదానుమ్ తా, జోచి కోడ్ రితి నిదానుమ్ ఇండితె
తిలయ్, గని క్రీస్తు సంగిలి ఆగ్నల్‌చి రితి, §'ప్రేమయ్
ముక్కిమ్' మెనయ్, జోచి ప్రేమ తెడి అమ్‌చ
యూదుల్‌చ ముక్కిమ్ నెంజిల దేముడు మోసే తెన్
దిలి ఆగ్నల్‌చి జాడు యూదుల్ నెంజిలసక వయడి
నాయ్.
22 ఆత్మక డిట్టుమ్ నెంజిలసక 'జేఁవ్ కి ప్రబుక
నంపజా రచ్చించుప జతు' మెనయ్, 'బమ్మ కెర్లె
అన్మానుమ్ జవుల' మెనయ్, జోవయింక బమ్మ
నే కెర్తి రిసొ జోవయించొ రితొ జలయ్. 'కీసి
జలె సగుమ్‌జిన్‌కయ్ జవున్ రచ్చించుప కెరిందె'
మెనయ్ జోవయించ విడ్డల్‌క, ఆత్మల్‌క నిస్కారుమ్
నే దెకితె, ఎత్కిజిన్‌క మరియాద దెక అస్సి.
23 'ఎత్కిజిన్ సుబుమ్ కబుర్ సూన్‌తు, నంపజా
రచ్చించుప జతి అవ్‌కాసుమ్ నజన్‌తు' మెనయ్,
పడ్తొ, 'నంపజలస ఎత్కిజిన్ తెన్ ఆఁవ్ కి సుబుమ్
కబుర్ తెచ ఎరల్‌తె బెదిందె' మెనయ్.

పరలోకుమ్‌చి బవుమానుమ్

24 కేన్ జవున్ నిగితి కెల్‌తితె ఒగ్గర్ జిని నిగుల,
గని ఎత్కిచి కంట బే బేగి నిగితొసొ ఎక్కిలొ జీనెదె,
చి జోకయ్ బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె మెన తుమ్
నెసు గే. పరలోకుమ్‌చి బవుమానుమ్ దొర్కు కెరంతి
రిసొ తుమ్‌చితె ఎత్కి మాన్సుకి నిదానుమ్ నిగ జీన.
25 నిగిత కెర్లయ్‌తె బెదితస, జలె, జోవయించి
ఆఁగ్ డిట్టుమ్ జతి రితి, ఆఁగుక ఎత్కి రగల్
కచితుమ్ ముద్దొ కెరుక సికనుల. జేఁవ్ దస్సి
సిచ్చ రితి కెరంతిసి కిచ్చొక మెలె, ఆరి పాడ్ జతి
ఈంజయ్ లోకుమ్‌తె బెదితి బవుమానుమ్ దొర్కు
కెరనుక. ఆమ్, మాత్రుమ్, కిచ్చొక కచితుమ్ ముద్దొ
కెరంతసుమ్ మెలె, పాడ్ నే జతి పరలోకుమ్‌చి
బవుమానుమ్‌కయ్.
26 ఆఁవ్ కేనె గెతసి గే పాఁవ్సిల్ రితి నిగి నాయ్.
వాదు తెన్ పొరాటుమ్ జలి రితి నే జయి, దెబ్బ కేనె
నే లయితి రితి కెల్లి నాయ్.
27 అంచి ఆఁగుక ఆఁవ్ ముద్దొచి బుద్ది సికయ్‌తసి
కెర్తసి, అంచ ఆసల్‌క ముద్దొ కెరంతసి. నెంజిలె,
తొలితొ వేర మాన్సుల్‌క బోద కెర సికడ తిలె కి, ఏక్
వేల అఁవ్వి ఓడుప జలె, కెద్ది తప్పు జయిందె. అంక
జెతికయ్ జా బవుమానుమ్ నజన్‌తి అవ్‌కాసుమ్
ఆఁవ్వి పిట్టవన్లె, కెద్ది పాపుమ్!

10

యూద్దుల్‌చి రితి పొరపాట్ జతిన్‌తె తుమ్ కెరుక నాయ్

1 తుమ్ కిచ్చొక జాగర్త తెన్ తంక మెలె, బావుడ్లు,
అమ్‌చ పూర్గుమ్‌చ కీసి జల గే, ఉచరుమ. తుమ్
పఁవ్స నాయ్. ఉచర్లె, కామ్‌క జెయెదె. దేముడు
జోవయించి పుర్రె ఇండయ్‌లి *మబ్బుచి ఎట్టొ జేఁవ్
ఎత్కిజిన్ వెల్లి బయిలె బుల్తె తిల, †సముద్రుమ్‌చి
బుఁయి వాట్ జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ సముద్రుమ్‌తె ఇండ
గెల.
2 దస్సి, మబ్బుచి పట్టి ఇండ, సముద్రుమ్ దస్సి
డేఁవ, మోసే తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్లి రితి జల.
3 ఎత్కి ఎక్కి ‡ఆత్మ అన్నిమ్ కయ్‌ల,
4 ఒండిజిన §ఆత్మ సమ్మందుమ్ జలి పాని పిల.
ఆత్మ సమ్మందుమ్ జలి రంగ్ని తెంతొ సుఁవి జలిసి
పాని జేఁవ్ పిల. జో ఆత్మ రెంగ్ని కొన్సొ మెలె, *క్రీస్తు.
5 దస్సి జలెకి, జోవయింతె ఒగ్గర్‌జిన్‌చి ఇండిలిసి
రిసొ అమ్‌చొ దేముడుక సర్ద తయె నాయ్. అన్నె,
జా వెల్లి బయిలె జేఁవ్ †పాపుమ్‌తె గెతికయ్,
దేముడ్డు సంగ తిలి దేసిమి జేఁవ్ నే పాఁవితె మొరుక
మెన జో సిచ్చ దిలన్.
6 జలె, జేఁవ్ ఆస జలి రితి ఆమ్ ఆస జంక నాయ్
మెల, అమ్‌క బుద్ది సికితి రితి జా ఎత్కి అమ్‌క కిచ్చొ
కామ్‌క జెయెదె మెలె, అమ్‌క జాగర్త దెకయ్‌తయ్.
7 ‡"ప్రెజల్ కంక పింక వెస, నచుక ఉట్టిల"
మెన జేఁవ్ సగుమ్‌జిన్ పాపుమ్ జా బొమ్మక
జొకర్తిన్‌చి రిసొ దేముడుచి కొడొతె రెగ్డవ అస్సి. జా
పాపుమ్ తుమ్ కెరుక పొన.

§ **9:21 9:21** మత్తయి 22:37-40, యోహాను 13:34-35, 15:12, 17. * **10:1 10:1** నిర్గమకాండుమ్ 13:21, 14:19. † **10:1 10:1** నిర్గమకాండుమ్ 14:16. ‡ **10:3 10:3** నిర్గమకాండుమ్ 16 అద్యయిమ్. § **10:4 10:4** నిర్గమకాండుమ్ 15:22-25, 17:5-6. * **10:4 10:4** యోహాను 4:10-14. † **10:5 10:5** నిర్గమకాండుమ్ 14:20-24, 28-35, ద్వితీయోపదేశ కాండుము 1:34-40. ‡ **10:7 10:7** నిర్గమకాండుమ్ 32 అద్యయిమ్. ముక్కిమ్‌క 32:2-6. § **10:8 10:8** సంక్యాకాండుము 25:1-9. * **10:9 10:9** సంక్యాకాండుము 21:4-9.

8 పడ్తొ, జోవయింతె §ఒగ్గర్ జిని లంజె జా ఎక్కె
దీంసి విస్సెక్ తిన్ని వెయిల్ జిని మొర గెల. అమ్
నంపజలస్ జా పాపుమ్ కెరుక నాయ్.
9 పడ్తొ, జోవయింతె సగుమ్జిన్ దేముడు ప్రబుక
కొంకడ్లి రితి పాపుమ్ కెర్ల, చి జో *అయివొ
తెర్రయ్తికయ్, చడ్ల, చి జయ్యి సిచ్చ జల. ప్రబుక
అమ్ నంపజలస్ పరిచ్చ కెర్లి రితి కొంకడుక నాయ్.
10 పడ్తొ, జో దేముడు ప్రబు తోడు తిలె కి,
జోవయించి రిసొ కోపుమ్ జతె తిల, చి
మొరయ్తొసొ దేముడుదూతచి అత్తి జేవ్ మొర
గెల.
11 జోవయింతెచ మాన్సుల్క జేవ్ సిచ్చల్ కిచ్చొక
కామ్క అయ్లి మెలె, జోవయింక 'జాగర్త తెన్ తత్తు'
మెన రుజ్జుల్ దెకయ్లి. పడ్తొ, జో దేముడు కిచ్చొక
జా ఎత్కిచి రిసొ దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్లొ మెలె,
ఆమ్ ఉగుమ్చి ఆకర్తె జిత మాన్సుల్క 'సిక్కుతు'
మెనయ్ రెగ్డవ అస్సె.
12 జాకయ్ కో 'ఆఁవ్ చెంగిల్ అస్సి' మెన
ఉచరంతయ్ గే, పాపుమ్తె దెర్ను నే సేడ్డి రితి జాగర్త
దెకన్సు.
13 తుమ్క దెరుక జెత పాపల్ అగ్గెయ్ తెంతొ
మాన్సుల్క దెర్తతి, కిచ్చొ నొవచ నెంజితి, గని
దసచతె తుమ్ దెర్ను నే సేడ్డి రితి తుమ్ కిచ్చొ
దయిరిమ్ తంక జయెదె మెలె, దేముడు నిదానుమ్
తతొసొ, చి సత్తిమ్ ఇండుక తుమ్క ఇస్టుమ్ తిలె,
సయ్తాన్ తుమ్క పాపుమ్ కెరయ్తి రితి దేముడు
సెలవ్ దెయె నాయ్. తుమ్ జా పాపుమ్ నే కెర్తి రితి
తుమ్క దొర్కు జలి సెక్తి దెయెదె, కేన్ సమయుమ్క
సయ్తాన్ దస్సి అల్లర్ కెరుక జెయెదె గే, తుమ్
ఓర్సుప జా జీనుక తెరితి రిసొ విడ్డల్ జతి వాటు జో
దేముడు దెకయెదె.

బొమ్మల్క జొకర్తిన్చి రిసొ జాగర్త సంగిలిసి

14 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, బొమ్మల్క జొకర్తిన్క దూరి
తా, దసితె బెద నాయ్.
15 తుమ్క 'బుద్ది తిలస' మెన ఆఁవ్ తుమ్క
ఇసి సంగితసి. ఆఁవ్ అప్పె సంగితిన్చి రిసొ తుమ్
సొంత చెంగిల్ ఉచర.
16 'తుయి దిలిసి ఈంజ' మెన ప్రబుచి నావ్
తెన్ అమ్ జొఒర కెర ద్రాచ రస్సుమ్ పిలె, జోచి
సూఁయి జలి లొఁయిచి రిసొ దొర్కు జలి రచ్చనతె
అమ్ బెదిలిన్చి గుర్తు జయెదె. జోచి నావ్ తెన్ అమ్
పొడి గండల్ కెర కయ్లె, జోచి ఆగ్ మొర అమ్చి
పాపుమ్ జో వయ్లిన్తె అమ్ బెదితి గుర్తు జతయ్.
17 జా ఎక్కి పొడి కతి ఎక్కి గుర్తు అమ్ ఎత్కిజిన్
నంపజలస్క తసుమ్చి రిసొ, అమ్ ఒగ్గర్జిన్
జలెకి, జా ఎక్కి పొడి కయ్లి రిసొ, అమ్ క్రీస్తు తెన్,
ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ ఎక్కి ఆగ్ జా అస్సుమ్.
18 పూర్గుమ్చి రితి దేముడుక బలి దెత అమ్చ
ఇస్రాయేలుల్చి రిసొ ఉచర. జా బలి దిలిసి కయ్లె,
జా కతస ఎత్కిజిన్ జా బలి దిలిన్తె బెదిలి గుర్తు
జతయ్.
19 జలె, బొమ్మక దిలి కిచ్చొ బలిక కిచ్చొ సెక్తి అస్సె
గే? బొమ్మక కిచ్చొ సెక్తి తయెదె గే? కిచ్చొ నాయ్.
20 కిచ్చొ మెంతసి మెలె, దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్
బలి దెతిసి కక్క దెతతి మెలె, దేముడుక నాయ్,
గని బూతల్కయ్. తూమ్ బూతల్క జొకర,
జోవయింతెన్ బెదుక అంక ఇస్టుమ్ నాయ్!
21 కిచ్చొక మెలె, ప్రబు తెన్ బెద పిలి పడ్తొ,
బూతల్ తెన్ బెద పింక ఎద్గరె బెదె నాయ్. ప్రబుచి
అన్నిమ్ చి బూతల్చి అన్నిమ్ ఎక్కిలొ మాన్సు కో
జలెకు కంక బెదె నాయ్. దొన్ని బెదితి నాయ్.
22 దస్సి జలె, ప్రబుక అమ్ కొంకడ కోపుమ్ కెరుక
జయెదె గే? నెంజె, గెద. జోచి కంట అమ్క సెక్తి గే?
నాయ్ గెద.

నంపజలసక అక్కు

23 జలె, "కిచ్చొచి రిసొ కి 'గార్' మెనుక నెంజె"
మెన సంగితసుమ్. జా నిజుమ్, గని అమ్ సగుమ్
కమొ కెర్లె, అన్నె మాన్సుల్క చెంగిల్ తయె నాయ్.
"కిచ్చొచి రిసొ కి 'గార్' మెనుక నెంజె" మెన అమ్
నంపజలస సంగితసుమ్ గని సగుమ్ కమొ కెర్లె,
మాన్సుచి నముకుమ్క చెంగిల్ కెరె నాయ్.
24 కో నంపజలస సొంత లాబ్ముమ్క ఆస జత్తు
నాయ్, గని అన్నె మాన్సుల్కయ్ 'చెంగిల్ జతు'
మెనయ్, ఆస తెన్ తంక.
25 తుమ్చి మెన్సు నే కెరఁతె, నే పుసితె కటికి
సుదొతెచి ముక్కల్ గెనుక జలె, 'బలి దిలిసి జయెదె
గే నెంజె గే?' మెన నే బితె, లాజ్ నెంతె గెన్న కంక
జయెదె.
26 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్లి
రితి, "లోకుమ్ కి, లోకుమ్తె తిలిసి కి, ఎత్కి
ప్రబుచి" మెన రెగిడ్లిసి సత్తిమ్.
27 పడ్తొ, ప్రబుక నంపనెంజిలొ కేన్ మాన్సు
తుమ్క అన్నిమ్క బుకార్లె, ఇస్టుమ్ తిలె, గెచ్చ, చి
కిచ్చొ లాజ్ నెంతె కిచ్చొ నే పుసితె, జో కిచ్చొ దెయెదె
గే, కా.
28 గని "ఈంజ బొమ్మక బలి దిలిసి" మెన
తుమ్క కో జాకు సంగిలె, 'జేవ్ జా కయ్లె జోక
పాపుమ్ కెరవ తయిందె చి అంక పాపుమ్ లయెదె'
మెనయ్ జో మాన్సు సత్తిమ్క తుమ్క జాగర్త
సంగిలిన్చి, సత్తిమ్ జోక పిట్టున్ నాయ్ మెన, జో
అన్మానుమ్ నే జతి రిసొ జా కా నాయ్.

29 తుమ్చి పెట్టిచి సత్తిమ్ తతి రిసొ నాయ్, గని
సత్తిమ్కయ్ జో మాన్సు తుమ్క సంగ తయెదె, చి
జో అన్మానుమ్ నే జతి రిసొయి తుమ్ కా నాయ్.
'కంక నెంజె' మెన వేర మాన్సుల్చి మెన్సు తెన్ అంక
కిచ్చొక తీర్పు జర్గు జయెదె.
30 'ప్రబు దిలొ' మెన ఆఁవ్ సర్ద తెన్ జా కయ్లె,
కో మాన్సుల్ అంక నింద కెరుక తెరితి గే? నెతిర్తి.
ప్రబుచి నావ్ తెన్ జొఒర సంగ కెర ఆఁవ్ కయ్లె,
జాచి రిసొ అంక కో నింద కెరుల?
31 గని కంక జలెకి, పింక జలెకి, కిచ్చొ కామ్ కెరుక
జలెకి, దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్తి రితి కెర.
32 యూదుల్ జవున్, గ్రీసు దేసిమ్చ జవున్,
దేముడ్చి ఆఁగ్ జతి సంగుమ్ జత నంపజల్లన్
పొరపాట్ నే జతి రితి తుమ్ కిచ్చొ అడ్డు కెర నాయ్.
33 అంచి సొంత లాబుమ్ పొని, గని ఎత్కిజిన్క
'జేవ్ రచ్చించుప జా చెంగిల్ జతు' మెనయ్, కిచ్చొ
కామ్ తిలె కి ఆఁవ్ ఎత్కిజిన్క మరియాద కెర్తి రితి
ఇండితసి.

11

సంగుమ్లుతె కీన్ తంక గే

1 ఆఁవ్ క్రీస్తుక దెక కీసి ఇండితసి గే, తుమ్ కి అంక
దెక దస్సి ఇండ.
2 అంక తుమ్ కెద్దొడి తెదొడి ఉచార కెర్తసు,
చి రిసొ బావుడ్లు, ఆఁవ్ సూనయ్లి రితి, అమ్
నంపజలసక దిలిసి తుమ్ కెర్తసు, చి రిసొ అంక సర్ద.
3 అమ్చ మున్సుబోదల్ ఎత్కిజిన్క *బోడి కొన్సొ
మెలె, క్రీస్తు. పడ్తొ, ఎత్కి తేర్బోదక బోడి కొన్సొ మెలె,
మున్సుసి. పడ్తొ క్రీస్తుక బోడి కొన్సొ మెలె, దేముడు
మెన తుమ్ జాననుక అస్సె.
4 కేన్ మున్సుబోద బోడి డంకనయ్ ప్రార్ధన కెర్లె
జవున్, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలె జవున్, జోచి
బోడిక నిస్కారుమ్ కెరంతయ్.
5 కేన్ తేర్బోద బోడి నే డంకింతె ప్రార్ధన కెర్లె
జవున్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలె జవున్, జాచి
బోడి నిస్కారుమ్ కెరంతయ్; జాచి బోడి బోడన్లి రితి
జతయ్.
6 కీసి మెలె, తేర్బోద బోడి డంకనుక నెసిలె,
జాచి సెండి కత్రవన్లెకయ్ చెంగిలి, గని సెండి
బోడనుక జవున్ కత్రవనుక జవున్ నెంజె మెలె, బోడి
డంకనయ్ తంక.
7 కిచ్చొక ఇసి సంగితసి మెలె, మున్సుబోదక
జెర్మయ్లి పొది, "అంచి పోలిక అంచి గవురుమ్
ఇన్నెతె డీసున్" మెన, దేముడు జెర్మయ్లన్.
గని తేర్బోద జలె మున్సుబోదచి గవురుమ్
దెకయ్తయ్.
8 కిచ్చొక మెలె, మొదొల్క మున్సుబోద తేర్బోద
తెంతొ జెర్మున్ జయె నాయ్. మున్సుబోద తెంతొ
తేర్బోద జెర్మున్ జలి.
9 తేర్బోదక తోడు తతి రిసొ మున్సుబోద జెర్మయ్
జయె నాయ్, గని మున్సుబోదక తేర్బోద తోడ్ తతి
రిసొయి తేర్బోదక జెర్మవ అస్సె.
10 జాకయ్, దూతల్ కి దెకితతి రిసొ, తేర్బోదచి
ఉప్పిర్చొ మున్సున్చి అదికారుమ్చి గుర్తు
దెకయ్తి రిసొయి జా తేర్బోద బోడి డంకనుక అస్సె.
11 జలె ప్రబుతె మున్సున్క అంగ తేర్బోద నాయ్,
తేర్బోదక అంగ మున్సుబోద నాయ్. క్రీస్తుచి తెడి
తేర్సిక మున్సుసి తోడు, మున్సున్క తేర్సి తోడు అస్తి.
12 తొలితొ తేర్బోద మున్సుబోదచి తెంతొ జెర్మున్
జలెకి, అప్పె తేర్బోదచి పెట్టి మున్సుబోద జెర్మితయ్.
మున్సుబోదల్ కి, తేర్బోదల్ కి, ఈంజ లోకుమ్తె
తిలిసి ఎత్కి కి దేముడు జెర్మయ్లొ. ఎత్కిచి
మొదొల్ దేముడు.
13 తుమ్ సొంత తీర్పు ఉచర. బోడి నే డంకింతె
తేర్బోద దేముడుక ప్రార్ధన కెరుక సూటి గే?
14 ఒండి లోకుమ్క దెకిలె, 'మున్సుబోదచి సెండి
దీగు జా తిలె సూటి నాయ్' మెన నేనుమ్ గే?
15 'తేర్బోదక సెండి దీగు తిలె జాక గవురుమ్'
మెన నేనుమ్ గే? కిచ్చొక మెలె, జాక మరియాద తెన్
డంకితయ్. దస్సికయ్ దేముడు జాక దిగిల్ సెండి దా
అస్సె.
16 ఈంజ కోడుచి రిసొ కో జలెకు వేర సికడుక
ఉచర్తయ్ గే, తుమ్ కిచ్చొ జానుక మెలె, కిచ్చొ
వేర రిత కెరుక నెంజె మెన ఒప్పన్, పడ్తొ ప్రబుచ
సంగుమ్లు ఎత్కితె ఇసి కెర్తతి.

ప్రబుచి ఆఁగ్చి లొయిచి గుర్తు తిలి పోడి, ద్రాచ రస్సుమ్

17 వేరచి రిసొ తుమ్క మెన్సుక జతయ్ జలెకి,
ఏక్ కోడుచి రిసొ అంచి విసారుమ్ ఆఁవ్ సంగుక
అస్సె. కిచ్చొచి రిసొ మెలె, ప్రబుచి నావ్ తెన్ తుమ్
సంగుమ్తె సబ కెరుక బెదిలె, కామ్క జెతికయ్ బుద్ది
తెన్ నాయ్, గని కామ్క నెంజిలి బుద్ది తెన్ బెదితసు.
18 కిచ్చొ బుద్దిచి రిసొ ఆఁవ్ సంగితసి మెలె, ఎక్కి,
'సంగుమ్' మెన తుమ్ బెదితి పొది ఎక్కి మెన్సు
తెన్ నాయ్. జట్లు జలి రితి జతసు, మెన తుమ్చి
రిసొ ఆఁవ్ సూన అస్సి. జా కోడు ఇదిల్ నంప కెరుక
జతయ్.

* **11:3 11:3** ఎఫెసు 1:22-23, 4:15-16, 5:23. కొలొస్సియుల్ 1:18, 2:10.

19 తుమ్‌తె కో సత్తిమ్ అస్తి గే, కో నాయ్ గే
చినితి రిసొ దస జట్లు తంకయ్ మెన ఏక్ వేల తుమ్
ఉచర్తసు గే? దస్సి ఉచరుక పిట్టె నాయ్.
20 తుమ్ బెద సబ కెర్తి పొది పోడి చి ద్రాచ
రస్సుమ్ కయ్‌లె పిల్లె, 'యేసుప్రబు దిలి అన్నిమ్
ఈంజ' మెన తుమ్ సంగిలే కి, దస్సి మెనుక నెంజె.
21 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ సొంత ఆన్లిసి కక్క నే దెతె,
సొంత జాఁయి గెతసు, చి సగుమ్‌జిన్‌క నెంజ తా
జోవయింక పెట్టి బెరె నాయ్. చి సగుమ్‌జిన్ మచ్చ
గెతతి!
22 అబ్బవోమ్మ! తుమ్‌క గెరల్ నాయ్ గే, చి నే
జెతె అగ్గె చూ తాన్ గెచ్చవంతి రితి గెరి కంక పింక
నెంజె గే? నెంజిలె, ప్రబుచి సంగుమ్‌తె బెదిలసక
నిస్కారుమ్ ఉచర, జోవయింతె నెంజిలసక
నిస్కారుమ్ కెరుకయ్ మెన దస్సి కెర్తసు గే? తుమ్‌క
ఆఁవ్ కిచ్చొ సంగిలె జయెదె? దస్సి కామ్‌చి రిసొ
తుమ్‌క 'చెంగిల్ కెర్తతి' మెన ఆఁవ్ సంగుక బెదెదె
గే? నాయ్, గెద, బెదె నాయ్! నెంజె!
23 ప్రబుతె అంక దొర్కు జలిస్‌చి రిసొ, ఆఁవ్
తుమ్‌కయ్ సొర్ప కెర దిలిసి కిచ్చొ మెలె, జోక
విరోదుమ్ సుదల్‌చి అత్తి సొర్ప కెర దిలి జా రాతి,
యేసుప్రబు పోడి దెర,
24 దేముడు అబ్బొస్‌క జొఁర సంగ ప్రార్ధన కెర,
మోడ కెర, "ఈంజ, తుమ్‌చి రిసొ †బలి జతి
అంచి ఆఁగుక గుర్తు. ఈంజ కెర అంక ఉచార కెర
కెఁయఁక కంక, అంచి రిసొయి ఉచర్తె తా" మెన ప్రబు
సిస్సుల్‌క దిలన్.
25 జా అన్నిమ్ కయ్‌లి పడ్తొ, ద్రాచ రస్సుమ్‌చి
గలస్ దెర ప్రార్ధన కెర, "ఈంజ గలస్‌చి రస్సుమ్
కిచ్చొ గుర్తుచి రిసొ మెలె, అంక నంపజతసచి
పాపుమ్ పుంచితి అంచి లొఁయిచి గుర్తు ఈంజ.
ఈంజ, అంచి నొవి ప్రమానుమ్ జర్గు జతిస్‌చి గుర్తు.
ఈంజ కెర అంక ఉచార కెర కెఁయఁక పిలెకి, అంచి
రిసొయి ఉచర్తె తా" మెన సంగ పియడ్లన్.
26 కిచ్చొక మెలె, జా పోడియొ కెఁయఁక కయ్‌లె,
జా ద్రాచ రస్సుమ్ కెఁయఁక పిలె, ప్రబు మొర
అర్పితుమ్ జలిస్‌చి గుర్తు దెకయ్‌తసు, సాడుప కెర్లి
రితి జతసు. జో ఈంజ లోకుమ్‌తె అన్నె జెతె ఎదక
జయ్యి గుర్తు దెకయ్‌తె తా.
27 జలె, కిచ్చొ వేర బుద్ది తెన్ కో జా పోడియొ
కయ్‌లె, జా ద్రాచ రస్సుమ్ పిలె, ప్రబుచి ఆఁగుక జోచి
లొఁయిక దూసుప కెర్లి రితి, విలువ నే దిలి రితి,
పాపుమ్ వయుల.
28 జాకయ్, కేన్ మాన్సు జా పోడి కయెదె గే, జా
లొఁయి పియెదె గే, తొలితొ జోక జొయ్యి పరిచ్చ కెరన,
సిలువతె ప్రబు జర్గు కెర్లి కామ్ ఉచరయ్ కవుస్
పివుసు.
29 కిచ్చొక మెలె, 'ప్రబుచి ఆఁగుచి గుర్తు, జోచి
లొఁయిచి గుర్తు ఈంజ' మెన సరిగా నే ఒప్పన్‌తె కో
ఈంజ కవుల గే, పివుల గే, జో సిచ్చకయి జాక పియ
జా పాపుమ్ వయనుల.
30 దస్సికయ్ తుమ్‌చితె ఒగ్గర్‌జిన్ చెంగిల్ నెంతె
జబ్బుల్ జా అస్సున్, చి సగుమ్‌జిన్ కి మొర గెచ్చ
అస్తి.
31 అమ్ సొంత పరిచ్చ కెరన బుద్ది కెరంతె తత్తమ్
జలె, ఇస సిచ్చల్ జతె తత్తమ్ నాయ్.
32 గని ప్రబు అమ్‌క అప్పె సిచ్చ కెర్లె, కిచ్చొక జా
సిచ్చ కెర్తయ్ మెలె, అమ్‌క "అప్పె సిక్కుత్, చి ఈంజ
లోకుమ్‌చి రితి కెర్తసక లయితి జా ఆకర్ దీసిచి జా
వెల్లి సిచ్చ జతు నాయ్." మెనయ్, ప్రబు అమ్‌క
రచ్చించుప కెర్తయ్.
33 జాకయ్, బావుడ్లు, జా పోడి కంక, జా రస్సుమ్
పింక తుమ్ బెదిలె, బమ్మ నే జతె ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ
రక.
34 నెంజిలె, కిచ్చొ ఆస బుద్ది తెన్ కయ్‌లె పిల్లె,
తీర్పు జా ప్రబుచి సిచ్చ జస్తె. కక్క చూ తిలె, గెరి
అన్నిమ్ కెర్సు. వేర ఇస ఆడ్రల్, జలె, తుమ్‌చితె
అయ్‌లె సంగిమ్‌దె.

12

ప్రబు దెత సెక్తివరల్

1 అన్నె మాన్సుల్‌చి పెట్టి ప్రబు దిల జోచి ఆత్మ దా
సెక్తి వరల్‌చి రిసొ తుమ్ నేన తంక, అంక ఇస్టుమ్
నాయ్.
2 తుమ్ ప్రబుక నేన్లి పొది మోసిమ్ జా, సయ్‌తాన్
ఉదడ్లి రితి ఇత్తల్ ఒత్తల్ గెతె తా, జీవ్ నెంజిల
బొమ్మల్‌క జొకర్తె తిలదు.
3 తుమ్ అన్నె దస్సి మోసిమ్ నే జతి రిసొ తుమ్
కిచ్చొ అర్దుమ్ కెరనుక అంచి ఆస మెలె, దేముడుచి
సుద్ది తిలి ఆత్మ కచి పెట్టి తిలె, జో మాన్సు యేసుక
దూసుప కెరుక జోచి పెట్టి తయె నాయ్. జోక
సాపెనచి కోడు జో సంగుక నెత్రె. పడ్తొ, జో ప్రబుచి
ఆత్మ మాన్సుచి పెట్టి తిలెకయ్ "యేసు దేముడు
ప్రబుయి" మెన జో మాన్సు ఒప్పనుక తెరె.
4 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఎక్కిలొయి, వేర
వేర సెక్తివరల్ దెయెదె. వేర వేర సెక్తివరల్, వేర వేర
మాన్సుల్‌క జో దిలెకి, జో ఎక్కిలొచి ఆత్మయి జేఁవ్
ఎత్కి సెక్తివరల్ దెతొసొ.

† **11:24 11:24** నెంజిలె, 'గండల్ జలి' బలి జలి

5 దేముడు జోచి ఆత్మవాటు వేర వేర సేవల్ వేర
వేర మాన్సుల్క జో దెయెదె, గని జా సేవ ఎక్కిలొ
ప్రబుచి రిసొయి.
6 దేముడు రగల్ రగల్ కమొ కెరెదె, ఎక్కిలొ ఇసి
కెరెదె, అన్నెక్లొ దస్సి కెరెదె, గని జేఁవ్ కమొ కెర్త
సెక్తివరల్ ఎక్కి దెతొసొ ఎక్కి దేముడు.
7 దేముడు ఎక్కి మాన్సుక జోచి ఆత్మసెక్తి వరుమ్
దా అస్సె, ఈంజ అమ్ దెకితసుమ్, జోక నంపజల
మాన్సుల్ మొత్తుమ్ 'చెంగిల్ తత్తు' మెన, ఎక్కి
మాన్సుక ఆత్మసెక్తి వరుమ్ దేముడు దెయెదె.
8 కిచ్చొ మెలె, సుద్ది తిలి జోచి ఆత్మ ఎక్కిలొచి
పెట్టి తా, జో మాన్సు ఒగ్గర్ బుద్ది తెన్ ప్రబుచి బోదన
కెరుక జో సెక్తి దెతయ్. అన్నెక్లొచి పెట్టి ప్రబుచి జయ్యి
ఆత్మ తా, ఆత్మతె గ్యానుమ్ జో మాన్సు సంగుక ప్రబు
సెక్తివరుమ్ దెతయ్.
9 అన్నెక్లొచి పెట్టి జయ్యి ఆత్మ తా నముకుమ్,
సెక్తివరుమ్ దెతయ్. అన్నెక్లొచి అత్తి వేర వేర జబ్బుల్
తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కమొ జర్గు జతు మెన ఒగ్గర్
కెర్త సెక్తివొ జో దెతయ్.
10 అన్నెక్లొక జోవయించి అదికారుమ్ దెకయ్త
రకుమ్లు అద్భుతుమ్ కమొ కెర్తి సెక్తి, అన్నెక్లొచి
చోండి పుట్టవ ప్రబు జోచ కబుర్లు సంగెదె, అన్నెక్లొక
వేర వేర బుద్దివొక 'ప్రబు సికడ్లస గే నెంజితి గే' చినితి
సెక్తివరుమ్ దెయెదె. అన్నెక్లొ వేర రగల్ జో అగ్గె
నే సికిల బాసల్ తెన్ లట్టబుక సెక్తివరుమ్ దెతయ్.
అన్నెక్లొక బాసల్చి అర్దుమ్ సంగుక సెక్తివరుమ్ దా
అస్సె.
11 ఈంజేఁవ్ సెక్తివరల్ ఎక్కి కేనె తెంతొ జెతయ్
మెలె, ప్రబుచి ఎక్కి ఆత్మయి, జేఁవ్ ఎక్కిజిన్చి పెట్టి
జేఁవ్ వేర వేర కమొ కెర్తయ్. కేన్ మాన్సుక కేన్
సెక్తివరుమ్ జో దెయెదె గే, జోచి ఇస్టుమ్.

ఎక్కి ఆఁగ్ ఒగ్గర్ వాటల్

12 కేన్ జవున్ ఆఁగ్క కీసి ఒగ్గర్ వాటల్ తవుల
గే, జేఁవ్ వాటల్ ఒగ్గర్ జలెకి బెద ఎక్కి ఆఁగ్ కీసి
జయెదె గే, దస్సి, క్రీస్తుచి ఎక్కి ఆఁగ్ జా నంపజలస
మొత్తుమ్ బెదిలిసి.
13 అమ్ యూదుల్ జలెకి, *గ్రీసు దేసిమ్చ జలెకి,
గొత్తి మాన్సుల్ జలెకి, గొత్తి మాన్సుల్ నెంజిలె కి,
ఎక్కి ఆఁగ్తె ఎక్కి ఆత్మతె అమ్ నంపజలస జా
బాప్తిసుమ్తె బెదిలమ్; అమ్ ఎక్కిజిన్క ప్రబు జోచి
ఎక్కి ఆత్మతెయి పియడ్లస జలమ్, అమ్క ఒండిక
ఎక్కి ఆత్మయి దా అస్సె.
14 అమ్చి ఆఁగ్క ఎక్కి వాట తయె నాయ్.
అమ్చి ఆఁగ్తె ఒగ్గర్ వాటల్ తవుల.
15 "ఏక్ వేల చాటు ఆఁవ్ ఆతు నెంజి, జలె ఆఁవ్
ఈంజ ఆఁగ్క వాట నెంజి" మెన సంగిలే కి, ఆఁగ్క
జా చాటు కచితుమ్ ఏక్ వాట జా తత్తయ్.
16 "ఆఁవ్ అంక్తి నెంజిచి రిసొ ఆఁగ్క వాట నెంజి"
మెన కంగ్డొ జవున్ ఏక్ వేల సంగిలే కి, జా ఆఁగ్క జా
కంగ్డొ కచితుమ్ వాట జా తత్తయ్.
17 జలె ఆఁగ్ ఒండి అంకి జలె, కీసి సూనుక జతి?
ఆఁగ్ ఒండి కంగ్డొ జలె, కీసి జుంగుక జతి!
18 ప్రబు జాన జానయ్ ఆఁగ్తె కిచ్చొ కిచ్చొ వాటల్
జో ఉచర్లి రితి బెదవ అస్సె.
19 జేఁవ్ ఎక్కి ఎక్కి వాట జత జలె, ఆఁగ్ ఒండి
కేనె తత్తి?
20 నిజుమి ఆఁగ్ ఒగ్గర్ వాటల్ తిలె కి ఎక్కి ఆఁగ్
జతతి.
21 జాకయ్, "తుయి తంక అంక నాయ్" మెన
ఆతుక అంక్తి సంగుక బెదె నాయ్. "తుయి తంక
అంక నాయ్" మెన చట్టొక బోడి సంగుక బెదె నాయ్.
22 జలె, నాయ్, ఆఁగుతెచ అవ్వు డీస్త వాటల్
నెంజిలె, జింక నెంజె,
23 చి ఆఁగ్తె గవురుమ్ నెంజిల వాటల్క 'డీసిలె
లాజు' మెన, గవురుమ్ కెర్త పాలల్ గలంతసుమ్.
దెకుక సూటి నెంజిల అమ్చి ఆఁగుతె వాటల్ ఒగ్గర్
సూటి దెకయ్త.
24 'డీసుక సూటి' మెన, తిల వాటల్క లుంకడుక
నాయ్.
25 జలె దేముడు, ఒండి ఆఁగ్ ఎక్కి సేంతుమ్
తతి రితి, ఆఁగ్చి వాటల్ ఎక్కి అన్నె ఆఁగ్ వాటల్క
గవురుమ్ దెకిత్ రితి, తొక్కి గవురుమ్చ ఆఁగ్
వాటల్క ప్రబు ఒగ్గర్ గవురుమ్ దెతి రితి బెదవ
అస్సె.
26 ఒండి ఆఁగ్చి ఏక్ వాటక నొప్పి అయ్లె, తిల
వాటల్ ఎక్కిక బాద. ఒండి ఆఁగ్తెచి ఏక్ వాటక
గవురుమ్ అయ్లె, తిలి ఎక్కి వాటల్క సర్ద.
27 జలె, తుమ్ జోక నంపజలస మొత్తుమ్ క్రీస్తుచి
ఆఁగ్ జా అస్సున్, చి తుమ్చితెచొ ఎక్కి మాన్సు
క్రీస్తుచి ఆఁగ్క వాట జయెదె.
28 పడ్తొ, దేముడు మొత్తుమ్ సంగుమ్తె వేర
కమొచి రిసొ, ప్రబు వేర వేర మాన్సుల్క నిసాన
అస్సె. తొలితొ జోచి నావ్ తెన్ బుల బుల సుబుమ్
కబుర్ సూనయ్త బారికుల్, పడ్తొ జోచ కబుర్లు
సంగితసక, పడ్తొ బోదన కెర్తస, పడ్తొ జోచి సెక్తిక
జోచి అదికారుమ్ దెకయ్త వెల్లెల కమొ కెర్తస, పడ్తొ
జబ్బు తెన్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్తస, పడ్తొ
బాదల్ తిల మాన్సుల్క తోడు కెర్తస, పడ్తొ సంగుమ్చ

* **12:13 12:13** గ్రీసు దేసిమ్చ మాన్సుల్క సంగుల, గని ఇన్నె 'గ్రీసు దేసిమ్చ' మెన సంగిలె, యూదుల్ నెంజిలస మొత్తుమ్కయ్ సంగితయ్.

కిచ్చొ కిచ్చొ కమొక ఏలుప కెర్తన, పడ్తొ వేర వేర
బాసల్ తెన్ ప్రబుచ కొడొ సంగితసక తిలన్.
29 ఎత్కిజిన్ ప్రబుచ బారికుల్ జవుల గే?
ఎత్కిజిన్ జోచ కబుర్లు సంగితన జవుల గే?
ఎత్కిజిన్ బోదన కెర్తన జవుల గే? ఎత్కిజిన్ వెల్లెల
వెల్లెల కమొ కెర్తన జవుల గే?
30 ఒండి జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్తి సెక్తి
ఎత్కిజిన్క తయెదె గే? వేర వేర బాసల్ తెన్ ప్రబుచ
కొడొ సంగితి వరుమ్ ఎత్కిజిన్క తయెదె గే? జేఎ
వేర బాసల్ తెన్ కొడొచ అర్దల్ సంగుక ఎత్కిజిన్క
సెక్తి తయెదె గే?
31 జలె తుమ్చి పెట్టి ముక్కిమ్చయ్ ఆత్మవరల్క
తుమ్ ఆస జా. ఈంజయి నెంజ, అన్నె చెంగిలి
వాటు దెకయిందె.

13

ఎత్కిచి కంట ప్రేమయ్ ముక్కిమ్

1 మాన్సుల్చ బాసల్ తెన్ కి, దూతల్చ బాసల్
తెన్ కి ఆఎ లట్టబ్లె కి, అంచి పెట్టి ప్రేమ నెంజిలె, రితి
టమ్ము జవున్, కంచు గంటొ బజయ్లి అవాడ్ రితి
జత్తయ్.
2 పడ్తొ, ఏక్ వేల ప్రబుచ కబుర్లు సంగుక అంక
సెక్తి తిలె కి, ప్రబుచ గుట్టుల్ ఎత్కి జోచి రిసొచి
గ్యానుమ్ ఎత్కి ఆఎ జాన్లె కి, డొంగ్రల్ ఉట్కువ ఎదిలి
నముకుమ్ అంక తిలె కి, అంచి పెట్టి ప్రేమ నెంజిలె,
కామ్క నెంజిలొసొ జయిందె.
3 అంక కలుగు జలిసి ఎత్కి ఏక్ వేల బీద సుదల్క
పూర్తి వంట దిలెకి, 'పున్నిమ్' మెన బలి జతి రితి
ఆఎ ఏక్ వేల అంచి ఆగ్ ఆగితె డయాడ్లెకి. అంచి
పెట్టి ప్రేమ నెంజిలె, అంక ఎద్గరె కామ్క నెంజె.
4 ప్రేమ, జలె, అమ్చి పెట్టి తిలె, బాదల్ ఓర్సుప
జా జీనుమ్దె. మెత్తన తా మాన్సుల్క కన్కారుమ్
దెకుమ్దె. ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తిలె, గోసల్ జము
నాయ్. అమ్చి సొంత గవురుమ్ సంగనుమ్
నాయ్. సొంత గవురుమ్ ఉచరనుమ్ నాయ్.
5 అన్నె మాన్సుల్చి మరియాద కడుమ్ నాయ్.
ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తిలె, అమ్చి సొంత ఇస్టుమ్
జర్గుప కెరుక ఆస జము నాయ్. కోపుమ్ దెకవుమ్
నాయ్. పెట్టి కోపుమ్ తియనుమ్ నాయ్.
6 అమ్చి పెట్టి ప్రేమ తిలె, పాపుమ్ దెకిలె సర్ద
జము నాయ్, గని సత్తిమ్ తిలి కిచ్చొ జవున్ కామ్
దెకిలె, సర్దయ్ జమ్దె.
7 అమ్చి పెట్టి ప్రేమ తిలె, అన్నెక్ మాన్సుల్చ
తప్పుల్క ఓర్సుప జమ్దె. నముకుమ్ తెన్ తమ్దె.
'ఎత్కి చెంగిల్ జయెదె' మెన దయిరిమ్ తెన్
తమ్దె. ఎత్కి బాదల్ ఓర్సుప జా నిదానుమ్
తమ్దె.
8 ప్రేమ, జలె, కెయఁక కి కేడె నాయ్. గని ప్రబుచ
కబుర్లు సంగితి కాలుమ్, మాత్రుమ్, కేడెదె. వేర వేర
బాసల్ తెన్ ప్రబుచ కొడొ లట్టబ్తిసి కి కేడెదె. గ్యానుమ్
సికడ్తిసి కేడెదె.
9 కిచ్చొక మెలె, అప్పె ఆఎ గ్యానుమ్ ఇదిలిన్
జానుమ్. ప్రబుచ కబుర్లు సంగితిసి కి ఇదిలిదిల్
సంగితసుమ్.
10 గని పూర్తి జతిన్చి కాలుమ్ అయ్లె, అమ్
ఇదిలిదిల్ జాన్లిసి కేడెదె.
11 ఆఎ బాల తిలి పొది బాలబోదచి రితి లట్టబ్తె
తిలయ్, బాలబోదచి బుద్ది తెన్ తిలయ్, బాలబోదచి
రితి ఉచర్తె తిలయ్. గని వడ్డిలి తెంతొ, బాలబోదచి
రితి ఇండుక ములిలయ్.
12 అప్పెచి మట్టుక ప్రబుచి ఎత్కి కీసి చినితసుమ్
మెలె, గాందు డంకిల్ రితి సొస్టుమ్ డీసె నాయ్;
అద్దుమ్తె దెకిలి రితి. గని తెదొడ్కయ్, కిచ్చొ అడ్డు
నెంతె, సొస్టుమ్ దెకుమ్దె, అర్దుమ్ కెరనుమ్దె.
ఆఎ, జలె, అప్పె ఇదిలిదిల్ జాని. తెదొడ్కయ్ పూర్తి
అర్దుమ్ జెయెదె. ప్రబు అప్పె కి అగ్గె తెంతొ అంకయ్
కీసి పూర్తి జానె గే, దస్సి, తెదొడ్కయ్ జోక ఆఎ పూర్తి
జానిందె, అంక పూర్తి అర్దుమ్ జెయెదె.
13 జలె, తిన్ని పాడ్ నే జతె కెయఁక తెయఁక
తాఁ గెచ్చుల. కిచ్చొ కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచి రిసొచి
నముకుమ్, పడ్తొ ప్రబుచి తెడిచి ఆస, పడ్తొ ప్రబు
దెతి ప్రేమయి. గని, జేఎ తిన్నితె ప్రబు దెతి ప్రేమయి
గొప్పచి.

14

ఎత్కిజిన్ జాన్లి బాస తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు సంగితిసి

1 ప్రబుచి ప్రేమ తెన్ తంక తుమ్ ఆస జా, పడ్తొ,
జోవయించి ఆత్మచ సెక్తివరల్క ఆస జా. జేఎ
వరల్తె ముక్కిమ్క దేముడుచ కబుర్లు సంగితి
సెక్తివరుమ్కయ్ ఆస జా.
2 కిచ్చొక మెలె, కేన్ జవున్ వేర బాస తెన్ ఎక్కిలొ
లట్టబ్లె, ప్రబు తెన్ని లట్టబ్తయ్, గని మాన్సు తెన్
నాయ్. మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి తెడి
ప్రబుచ గుట్టుల్ జో మాన్సు సంగితయ్, గని సూన్తొ
కేన్ మాన్సుక అర్దుమ్ జెయె నాయ్.
3 గని, తిలస ఎత్కిజిన్ జాన్తి బాస తెన్ ప్రబుచ
కబుర్లు కో సంగిలె, సూన్తసక జోవయించి ఆత్మతె
డిట్టుమ్ కెరెదె. జేఎ నేన్లిసి జేఎ సికుక జయెదె, చి
నెతిర్లిన్క దయిరిమ్ జంక జయెదె.

4 తిలస నేన్లి బాస తెన్ కో లట్టబ్లె, జో
లట్టబ్తొసొకయ్ లాబుమ్, గని తిలస జాన్లి బాస
తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు కో సంగిలె, నంపజల సంగుమ్
మొత్తుమ్మకయ్ లాబుమ్.

5 జలె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ ప్రబు దెత వేర బాసల్
తెన్ లట్టబ్లె అంక సర్ద, గని అన్నె కిచ్చొ ఆస
జతసి మెలె, తుమ్మక 'మాన్సుల్ అర్దుమ్ కెరంతి
రితి ప్రబుచ కబుర్లు సంగుతు' మెనయ్ అంచి
ఇస్టుమ్. సంగుమ్చ మాన్సుల్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి
సొంత బాస తెన్ కో జలెకు అర్దుమ్ సంగిలెకయ్,
సూన్తనక లాబుమ్, ఆత్మతె వడ్డుల తిలస నేన్లి
బాస తెన్ ప్రబుచి కిచ్చొ జవుస్ కోడు సంగితి కంట,
తిలస జాన్లి బాస తెన్ ప్రబుచి కబుర్ సంగిలె చెంగిలి.

6 బావుడ్లు, ఆఁవ్ తుమ్చితె జా కెర తుమ్ నేన్లి
బాస తెన్ లట్టబ్లె, తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి ప్రబు
దెకయ్లిసి కిచ్చొ జలెకు నే సంగిలె తుమ్మక కిచ్చొ
లాబుమ్? ఆఁవ్ తుమ్చి పాసి జా దేముడ్డుచి
సత్తిమ్ సూనవుక నెంజిలె, దేముడుచి రిసొ తుమ్మక
నొవి గ్యానుమ్చి సికడ్లె జలెకు, జో సంగిలి కబుర్
నే సూనయ్లె జలెకు, జోచి బోద నే సంగిలె జలెకు,
అఁవ్ దస్సి నే కెర్లె తుమ్మక కిచ్చొ లాబుమ్! కిచ్చొ
లాబుమ్ నాయ్.
7 మూరి జలెకు, వీన జలెకు జీవ్ నెంజిల రితయ్
బజింత్రలు, కి అవాడ్ జయెదె. బజెనక ఉచర్లె
సొస్టుమ్ నే బజిలె, మాన్సుల్ రాగుమ్ కీసి చినుల?
8 పడ్తొ, జమాన్లుచి నప్పిర్మూరి జవుస్ సొస్టుమ్
నే బజిలె, యుద్దుమ్ కెరుక మెన జేఁవ్ జమాన్లుతె కో
తెయార్ జవుల?
9 తుమ్చి తెన్ కి దస్సి, తుమ్ సొస్టుమ్ అర్దుమ్
కెరంతి రితి తుమ్చి జీబ్ తెన్ నే లట్టబ్లె, లట్టబ్లి బాస
తెన్ తుమ్ కిచ్చొ సంగిలిసి కీసి జాననుమ్దె? తుమ్
మాన్సుల్క నాయ్, గని ఆరి వాదు తెన్ లట్టబ్లి రితి
తస్తె.

10 నిజుమి, ఈంజ లోకుమ్తె ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ బాసల్
తవుల, చి జేఁవ్ బాసల్ ఎత్కితె అర్దుమ్ నెంజిల
కొడొ తయె నాయ్.
11 గని, కేన్ బాస ఆఁవ్ నేన్లె, జా బాస తెన్ ఎక్కిలొ
లట్టబ్లె, జో అంక వేరయ్ దేసిమ్చ మాన్సు జయెదె,
ఆఁవ్ కి జోక వేరయ్ దేసిమ్చ మాన్సు జయిందె.

12 తుమ్చి తెన్ కి దస్సి. ప్రబుచ ఆత్మవరల్క
తుమ్మక ఆస అస్సెచి రిసొ, ముక్కిమ్మక నంపజలస
మొత్తుమ్ ఆత్మక వడ్డితి రితి ప్రబు దిల వరల్ బుద్ది
తెన్, నిదానుమ్ తెన్ దెరనుక అస్సె.

వేర బాస తెన్ లట్టబ్లె కీస్ తంక

13 ఎత్కిజిన్క కామ్మక జెతి, ప్రబుచి కోడు కో వేర
బాస తెన్ లట్టబ్లె, 'జా అర్దుమ్ సంగితి సెక్తి దొర్కు
జవుస్' మెనయ్ తుమ్ ప్రార్దన కెర.
14 అమ్ నేన్లి బాస తెన్ ఆఁవ్ జవుస్ ప్రార్దన కెర్లె,
అంచి ఆత్మయి ప్రార్దన కెర్తయ్, గని అర్దుమ్ నెంజిలి
రిసొ అంచి బుద్దితె పలితుమ్ దెరె నాయ్.
15 జాకయ్, ఆఁవ్ కిచ్చొ కెరుక? ఆత్మ తెన్ కి
ప్రార్దన కెరిందె, మెన్సు తెన్ కి ప్రార్దన కెరిందె. ప్రబుచ
గనుమ్లు ఆత్మ తెన్ గాయిందె, చి మెన్సుతె అర్దుమ్
తెన్ కి గాయిందె.
16 నెంజిలె, ఏక్ ఆత్మ తెన్ని తుమ్చితె ఎక్కిలొ
ప్రబుక కిచ్చొ జవుస్ సర్ద తెన్ జొఒర సంగిలె, జా
సెక్తివరుమ్ నెంజిలస జో సంగిలిన్చి కోడుచి అర్దుమ్
నేన కెర, జో మాన్సుచి సర్దచి జా ప్రార్దనతె కీసి జోచి
మెన్సు బెదవ '*తెద్దిలి' మెన ఒప్పనుల? నెతిర్తి!
17 నిజుమి జో మాన్సు జోచి సర్ద సంగ తయెదె,
గని సూన్తొ మాన్సుక కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్.
18 తుమ్ ఎత్కిజిన్చి కంట ఆఁవ్ వేర బాసల్
తెన్ ఒగ్గర్ లట్టబ్తసిచి రిసొ ప్రబుక అంచి సర్ద ఆఁవ్
సంగితసి.
19 గని, సంగుమ్తె ఆఁవ్ తిలి పొది అన్నెక్లొ
అర్దుమ్ నే కెరంతి, జేఁవ్ నేన్లి బాస తెన్ దెస్సు
వెయిలు కొడొ లట్టబ్తి కంట, జేఁవ్ అర్దుమ్ కెరంత
బాసచ పాఁచ్ కొడొ జోవయింక బోదన కెర్తి రితి
లట్టబుక అంక ఇస్టుమ్.

నంపజలస ఆత్మక వడ్డిత్ రితి సంగుమ్తె కిచ్చొ కెరుక

20 బావుడ్లు, బాలబోదల్చి బుద్ది తెన్ తుమ్ తా
నాయ్. పాపుమ్చి కామ్మక జలె, నేన్ల బాలబోదల్ రిత
తా, గని బుద్దిచి కామ్మక జలె వడ్డిల రిత జా.
21 †మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్ల
ఆగ్నల్తె రెగ్డయ్లి కోడు కిచ్చొ మెలె,
‡" 'వేర బాసల్ తెన్ వేర దేసిమ్లుచ మాన్సుల్చి
చోండివాట్
ఈంజ దేసిమ్చక బోద కెరిందె.
కెర్లె కి, సూన్తి నాయ్' మెన
ప్రబు సిచ్చచి తీర్పు సంగితయ్."

---

* **14:16 14:16** తెద్దిలి మెలె ఆమేన్. † **14:21 14:21** తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె. ‡ **14:21 14:21** యెసయా 28:11-12, ద్వితీయోపదేశ కాండుము 28:49.

22 జా కోడు నదు కెర్లె, నంపతిలసక నాయ్, గని
నంపనెంజిలసకయ్ జేఁవ్క అన్మానుమ్చి పాపుమ్
లయితి గుర్తుకయ్ జేఁవ్ నేన్ల బాసల్ తెన్ లట్టబ్తిన్క
ప్రబు సెలవ్ దెతయ్. జాన్లి బాస తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు
సంగితిసి, మాత్రుమ్, నంపనెంజిలసచి రిసొ నాయ్,
గని నంపజతసకయ్ 'అర్దుమ్ కెరంతు' మెనయ్
ప్రబు సెలవ్ దెతయ్.

23 జలె, నంపజలస మొత్తుమ్ సంగుమ్తె బెదితి
పొది ఎత్కిజిన్ జేఁవ్ వేర వేర బాసల్ తెన్ లట్టబ్తె
తిలె, వేర మాన్సుల్ జలెకు, ఎద్గరె నంప నెంజిలస
జలెకు తెడి అయ్లె, తుమ్ ఎత్కిజిన్క 'వెర్రి జా
అస్తి' మెనుల.

24 జాన్లి బాస తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు ఎత్కిజిన్
సంగిలె, నంపనెంజిలొసొ జవుస్, వేర మాన్సు
జవుస్ తెడి అయ్లె, ఎత్కిజిన్ సంగితిసి సూన,
జోవయించి పాపుమ్ చినన, జేఁవ్ ఎత్కిజిన్చి అత్తి
సంగిలిస్క జో మాన్సు పరిచ్చ జలి రితి జతయ్.
దేముడు దెతి తీర్పుల్ సూన్తయ్, చి

25 జోవయించి పెట్టి తిల గుట్టుల్ జోవయింక
సొస్టుమ్ డీసుల, చి జోవయించి మొక్మె సెర్ను నేడ,
ప్రబుక బక్తి కెరెదె, చి దేముడు తుమ్చి తెన్ తిలిసి
జో ఒప్పనెదె.

26 జలె, అన్నె కిచ్చొ తుమ్క సంగుక, బావుడ్లు?
తుమ్ సంగుమ్తె బెద వెసితి పొది తుమ్చితె ఎత్కి
మాన్సుక కిచ్చొ జవుస్ ఆత్మసెక్తి తయెదె. ఎక్కిలొక
ఏక్ గనుమ్ గయిందె మెన తయెదె, అన్నెక్లొక కిచ్చొ
జవుస్ బోదన కెరుక మెన తయెదె, అన్నెక్లొక ప్రబు
కిచ్చొ జవుస్ దెకవ తిలిసి సంగుక మెన తయెదె,
అన్నెక్లొ కేన్ జవుస్ ఆత్మబాస తెన్ కిచ్చొ జవుస్
సంగెదె మెన తయెదె, అన్నెక్లొక జా కోడుచి అర్దుమ్
సంగెదె మెన తయెదె. సంగుమ్తె కిచ్చొ కెర్లె కి
ఎత్కిజిన్క కామ్క జెతి రితి తుమ్ కెర.

27 కో ఆత్మబాసల్ తెన్ లట్టబ్తస తిలె, ఎక్కి,
దొగుల గే తీగ్ల వర్స తెన్ జేఁవ్ బాసల్ తెన్ లట్టబ్తు,
చి ఎక్కిలొ జా అర్దుమ్ సంగుసు.

28 గని, అర్దుమ్ సంగితొసొ ఒత్త నెంజిలె, వేర వేర
బాసల్ తెన్ లట్టబ్తొసొ సంగుమ్తె తుక్లె తా. జోక
జొయ్యి బాసల్ ప్రబు తెన్ లట్టబుక, గని కో సూన్తి
రితి నాయ్.

29 పడ్తొ, ప్రబుచ కబుర్లు సంగితస దొగుల తీగ్ల
జోచ కబుర్లు సంగుతు, చి తిల మాన్సుల్ జేఁవ్
సంగితిన్చి అర్దుమ్ ఉచరంతు.

30 అన్నెక్లొక ఒత్త వెస తిలొసొక ప్రబు కిచ్చొ
దెకయ్లె, అగ్గెచొ తుక్లె తంక.

31 కిచ్చొక మెలె, ఎత్కిజిన్ వర్స తెన్ని ఎక్కిలొచి
పడ్తొ అన్నెక్లొ ప్రబుచ కబుర్లు సంగుక జయెదె. దస్సి
వర్స తెన్ లట్టబ్లె, ఎత్కి మాన్సు కిచ్చొ జవుస్
సికుక జయెదె, ఎత్కి మాన్సు కిచ్చొ జవుస్ అర్దుమ్
సూనుక జయెదె; జాగర్త సంగితిన్ జలెకి, దయిరిమ్
సంగితిన్ జలెకి.

32 ప్రబుచి కబుర్ జో సంగితి సెక్తిక ముద్దొ కెర్తి సెక్తి
జోచి అత్తి అస్సె. తుక్లె తంక సూటి తిలె, తెరె.

33 దేముడ్డు జోచి సంగుమ్తె సేంతుమ్ దెతొసొ
గని జో అల్లర్లు కెర్తొసొ నెంజె.

34 ప్రబుచ మాన్సుల్చ సంగుమ్లు ఎత్కితె కెర్తి
రితి, ఒత్తచి సంగుమ్తె కి తేర్బోదల్ తుక్లె తంక.
జేఁవ్ లట్టబుక సెలవ్ నాయ్, దేముడు మోసే తెన్
దిలి ఆగ్నల్తె రెగిడ్లి రితి మున్సర్సుల్చి తెడి జేఁవ్
తంక.

35 జేఁవ్ కిచ్చొ జవుస్ పుసుక మెలె, మున్సర్సుల్క
గెరి పుస తంక. తేర్బోద సంగుమ్తె లట్టబుక
చెంగిల్ నాయ్.

36 తుమ్ వేర ఉచర్తసు జలె, దేముడుచి కోడు
తుమ్చితెయ్ మొదొల్ జలి గే? నెంజిలె, ఎక్కి
తూమ్ సూన అస్సున్ గే?

37 'ప్రబుచ కబుర్లు సంగితొసొ ఆఁవ్' మెన అన్నె
కో ఉచర్లె, 'ప్రబుచి ఆత్మసెక్తి తతొసొ ఆఁవ్' మెన
అన్నె కో ఉచర్లె, ఆఁవ్ తుమ్క రెగిడ్లిన్క 'ప్రబుయి
దిలిసి ఆడ్ర' మెన జో ఒప్పనుక.

38 జో ఈంజ ఒప్పనె నాయ్ గే, జో మాన్సుక
'ప్రబుచి ఆత్మసెక్తి తిలొసొ' మెన ఆమ్ ఒప్పనుమ్
నాయ్.

39 జలె, బావుడ్లు, ప్రబుచ కబుర్లు సంగిమ్దె
మెన తుమ్ ఆస జా, చి జోచి ఆత్మసెక్తిక వేర బాసల్
తెన్ లట్టబ్తిన్క అడ్డు కెర నాయ్,

40 గని కిచ్చొ కెర్లె కి, బుద్ది తెన్ మరియాద్ తెన్
సేంతుమ్ తెన్ కెరన.

15

యేసుక్రీస్తు మొర కచితుమ్ అన్నె జీవ్ జలిస్

1 జలె, అప్పె బావుడ్లు, సుబుమ్ కబుర్ సంగితి
రిసొచి తుమ్క ఉచార కెర్లయిందె. ఈంజ సుబుమ్
కబుర్ తుమ్క సూనయ్లి పొది కిచ్చొ కిచ్చొ
సంగిలమ్ గే, తుమ్ ఉచర. జా ఎత్కి తుమ్ సూన
నంపజలద్దు.

2 ఆఁవ్ సంగిలి సుబుమ్ కబుర్చి తుమ్ నే
పఁవ్సితె నిదానుమ్ జా అస్సున్ జలె, జాచి రిసొ
రచ్చించుప జతె అస్సున్. గని నంపజలస తెన్
తుమ్ బెదిలిసి ఆరిచి జలె, తుమ్క నముకుమ్
నాయ్.

3 జలె, అంక దిలిస్క 'ఎత్కిచి కంట ముక్కిమ్చి,
జా' మెనయ్ తుమ్క ఆఁవ్ అన్నె తిలయ్. కిచ్చొ

కోడు మెలె, ‘జర్గు జయెదె’ మెన పూర్గుమ్ దేముడుచి కొడొతె రెడ్డయ్‌లి రితి, అమ్‌చ పాపల్ గెచ్చయ్‌తి బలి జతి రిసొ క్రీస్తు మొర,
4 రోయి జా, ‘జర్గు జయెదె’ మెన దేముడుచి కొడొతె అగ్గె రెగిడ్లి రితి తిర్రత్‌క అబ్బొసి జోక అన్నె జియడ ఉట్టయ్‌లన్.
5 *కేపాక, పడ్తొ బారజిన్ సిస్సుల్ మొత్తుమ్‌క డీసిలన్.
6 పడ్తొ పాఁచ్ పుంజొ జిన్‌చి కంట ఒగ్గర్‌జిన్ నంపజలసక ఎక్కె సుటు డీసిలన్. జోవయింతె అప్పెక ఒగ్గర్‌జిన్ జివ్వి అస్తి, గని సగుమ్‌జిన్ మొర గెల.
7 పడ్తొ, యాకోబుక డీసిలన్. పడ్తొ సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక మెన జో నిసాన్ల బారికుల్ ఎత్కిజిన్‌క డీసిలన్.
8 పడ్తొ, ఆఁవ్ అగ్గె జోఁవొ సిస్సుడు నెంజ తా, ఆఁవ్ సరి జతి సమయుమ్‌క నే జెర్మిలొసొ జలె కి, ఆకర్‌క అంక కి డీసిలన్.
9 జోఁచ బారికుల్ ఎత్కిచి కంట ఆఁవ్ దాక్ జయ్యిందె. ‘జోఁవొ బారికి’ మెన్‌నుక ఆఁవ్ విల్లువ కి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జో దేముడుచ బక్తుల్ జల నంపజలస్‌క ఆఁవ్ అగ్గె †అల్లర్ కెర్తె తిలయ్.
10 గని జో దేముడుచి దయచి రిసొ ‡రచ్చించుప జా జోఁవొ బారికి ఆఁవ్ జా అస్సి, చి అంక కెర్లి దయ ఆరిచి నెంజె. జేఁవ్ ఎత్కిజిన్‌చి కంట ఆఁవ్ ఒగ్గర్ కామ్ కెర అస్సి, జా అంచి సొంత సెక్తి తెన్ నాయ్, గని అంచి పెట్టి తిలి దేముడుచి దయయ్ అన్నె ఈంజ కామ్ కెరవ అస్సె.
11 ఆఁవ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌లె కి, జేఁవ్ సూనయ్‌లె కి, అమ్ ఒండి ఈంజయ్ ఎక్కి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తసుమ్‌చి, తుమ్ నంపజలదు.

క్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా ఉట్లిసి మాన్సుల్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక

12 జలె, క్రీస్తు ‘మొర్తికయ్, దేముడు జోక అన్నె జియడ ఉట్టయ్‌లన్’ మెన సుబుమ్ కబుర్ తిలె, ‘మొర్లస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్’ మెన తుమ్‌చితె సగుమ్‌జిన్ కీసి సంగుక జయెదె?
13 మొర, అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక నెంజె మెలె, క్రీస్తు కి ‘జీవ్ జా ఉట్టె నాయ్’ మెనుక జయెదె.
14 క్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టె నాయ్ జలె, ఆఁవ్ బోద కెర్తసి, తుమ్‌చి నముకుమ్ ఎత్కి, ఆరి.
15 అన్నె దస్సి తిలె, దేముడుచి రిసొచి అమ్‌చి సాచి అబద్దుమ్‌చి జా తయెదె. కిచ్చొక మెలె, జోక ‘క్రీస్తుక అన్నె జీవ్ కెర ఉట్టయ్‌లన్’ మెన సాచి సంగిలమ్. గని ‘మొర్లస జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్’ మెలిస్ ఏక్ వేల నిజుమ్ జలె, యేసుక కి జో దేముడు జియడ ఉట్టవ తయె నాయ్.
16 కిచ్చొక మెలె, మొర్లస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్ మెలె, ‘క్రీస్తు కి అన్నె జీవ్ జా ఉట్టె నాయ్.’
17 క్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టె నాయ్ మెలె, తుమ్‌చి నముకుమ్ ఆరి అస్సె మెనుక జతి, చి అప్పెక తుమ్‌చ పాపల్ తెన్నె అస్సుస్ మెనుక జయెదె.
18 జా నిజుమ్ జలె, క్రీస్తుక నంపజలస మొర్లస కి నాసెనుమ్‌తె గెచ్చ తవుల.
19 ఎక్కి ఈంజ లోకుమ్‌తెచి అమ్‌చి జీవితుమ్‌చి రిసొ క్రీస్తు అమ్‌క కామ్‌క జయెదె మెన అమ్‌చి నముకుమ్ తిలె, ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ ఎత్కిచి కంట, అమ్మి నిస్కారుమ్ తిలస జమ్‌దె.
20 గని నిజుమి క్రీస్తు మొర్ను తెంతొ జీవ్ జా ఉట్ట కెర, మొర అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక తిలసకతె తొల్సుర్ జా అస్సె.
21 §తొలితొఁవొ మాన్సు ఆదాము పాపుమ్ కెర్లిస్‌చి రిసొ మొర్ను మొదొల్ జా అయ్‌లి. గని మొర్ను తెంతొ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అన్నెక్లొ మాన్సు తెంతొ అయ్‌లి.
22 ఆదాముచి తెడి ఈంజ లోకుమ్‌చ ఎత్కిజిన్ మొర గెతతి, దస్సి క్రీస్తుచి తెడి తిలస ఎత్కిజిన్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుల.
23 గని ఎత్కిజిన్ సరిగా వర్స తెన్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె. తొలితొ తొల్సుర్ జలొ క్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె. పడ్తొ, జో ఈంజ లోకుమ్‌తె అన్నె ఉత్ర జెతి దీసిక జోచయ్ జల మాన్సుల్ కి జీవ్ జా ఉట్టుల.
24 జా జర్గు జలి పడ్తొక, ఆకర్‌క, *అదికారుమ్ తిలిస్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి, †అదికారుమ్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి, ‡సెక్తివొ ఎత్కిచి ఉప్పిరి జో జీన గెచ్చ కెర, యేసు జోచి రాజిమ్ దేముడు అబ్బొస్‌చి అత్తి అన్నె సొర్ప కెర దెయెదె. తెదొడి ఆకర్ జయెదె.
25 మదెనె, జోచ విరోదుమ్ సుదల్ ఎత్కిక, జో జిన్‌తె ఎదక, క్రీస్తు సొంత ఏలుప కెరుక అస్సె.
26 జా ఆకర్‌క నాసెనుమ్ జలి విరోది, మొర్ను.
27 §“జో ఏలుప కెర్తి రిసొ, దేముడు

---

* **15:5 15:5** మెలె ‘పేతురుక’. † **15:9 15:9** బారికుల్ 9:1-3. ‡ **15:10 15:10** బారికుల్ 9:4-6. § **15:21 15:21** రోమియుల్ 5:14-21, ఆదికాండుమ్ 3 అద్యయిమ్. * **15:24 15:24** ఎఫెసు 1:21 దెక. జేఁవ్ పొదులె ఈంజేఁవ్ తిన్ని కొడొ సంగిలె, దూతల్ బూతల్ గట్రచి రిసొ సంగితె తిల. కొలొస్సియుల్ 1:16 కి దెక. † **15:24 15:24** ఎఫెసు 1:21 దెక. జేఁవ్ పొదులె ఈంజేఁవ్ తిన్ని కొడొ సంగిలె, దూతల్ బూతల్ గట్రచి రిసొ సంగితె తిల. కొలొస్సియుల్ 1:16 కి దెక. ‡ **15:24 15:24** ఎఫెసు 1:21 దెక. జేఁవ్ పొదులె ఈంజేఁవ్ తిన్ని కొడొ సంగిలె, దూతల్ బూతల్ గట్రచి రిసొ సంగితె తిల. కొలొస్సియుల్ 1:16 కి దెక. § **15:27 15:27** కీర్తనలు 8:6.

ఎత్కి జోచి అత్తి సొర్ప కెర దా అస్సె”
మెన రెడ్డ అస్సె. మదెనె క్రీస్తుచి అత్తి ఎత్కి సొర్ప
కెర దిలొసొ అబ్బొసి. జో అబ్బొస్కయ్ పిట్టవ, ఎత్కి
క్రీస్తుచి అదికారుమ్ తెంతొ అస్సె.
28 క్రీస్తు ఎత్కిక జీన కేడయ్లె, ఈంజ మదెనె జోచి
అత్తి జా ఎత్కి సొర్ప కెర తిలొ అబ్బొస్చి అత్తి
తెదొడ్కయ్ జొయ్యి అన్నె సొర్ప కెర దా, జొయ్యి
అబ్బొస్చి తెడి కి తయెదె. దస్సి దేముడు అబ్బొసి
ఎత్కిక పూర్తి సొంత ఏలుప కెరెదె.

అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుమ్దెచి రిసొ బుద్ది ఇండ

29 మొర్లస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్ మెలె,
సగుమ్జిన్ కిచ్చొక మొర్లసచి రిసొ బాప్తిసుమ్
నజన్తతి? మొర్లస ఎద్గరె అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి
నాయ్ జలె, జోవయించి రిసొ సగుమ్జిన్ కిచ్చొక
బాప్తిసుమ్ నజన్తతి?
30 మొర్లస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్ జలె,
‘మొర్లిసి జీవ్ జా ఉట్టుల’ మెన ఆఁవ్ కిచ్చొక కెద్దొడ్
తెదొడ్ మొర్తి ప్రమాదుమ్ ఆనయ్తసి? జీవ్ జా
ఉట్టుక నెంజె మెలె, ఇసి జతె తత్తయ్ గే?*
31 నాయ్, బావుడ్లు, తుమ్ నంపజలి రిసొ ఆఁవ్
ప్రబుచి తెడి కెద్ది గవురుమ్ ఉచరంతసి గే, తెద్ది
కచితుమ్ ఆఁవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, రోజుక ఆఁవ్
మొర్తసి.
32 ఎపెసు పట్నుమ్తె, జేఁవ్ కెల్క కెల్తి రితి ఆఁవ్
జంతువుల్ తెన్ జుజ్జుల్ రితి జలయ్. ఆఁవ్ దస్సి
జతిస్తె ఈంజయ్ లోకుమ్తె అంక కిచ్చొ లాబుమ్!
కిచ్చొయ్ లాబుమ్ నాయ్. మొర్లస అన్నె జీవ్ జా
ఉట్టితి నాయ్ జలె, ప్రబుచి రిసొ కిచ్చొ అల్లర్ సేడ్లె
కక్క లాబుమ్ నాయ్, చి

†“కలిక ఆఁవ్ మొరిందె చి రిసొ
ఆజి కంక, పియ కెర, ఎదిల్ సర్ద కెరుమ!”
మెనుక జతి.
33 తుమ్ మోసిమ్ జా నాయ్! “పాపుమ్బుద్దిచ
మాన్సుల్ తెన్ బెదిలె, చెంగిల్ బుద్ది తిలొసొ కి పాడ్
జయెదె” మెన సంగితి కోడు నిజుమ్.
34 అల్లె, ఉట్ట! బుద్ది జా పాపుమ్ ముల! సగుమ్జిన్
దేముడుక ఎద్గరె నేన్తి, చి జోవయించ రుజ్జుల్
దెకవుక అస్సె! తుమ్క ‘లాజ్ జా జతు’ మెనయ్
ఆఁవ్ ఇసి సంగితసి.

మొర, నొవి పోలిక జా పరలోకుమ్తె జెర్మితిస్

35 గని తుమ్చితె కో గే కిచ్చొ పుసెదె మెలె,
“మొర గెలస కీసి జా అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుల? ఉట్లె,
కిచ్చొ రగుమ్ ఆఁగ్ తెన్ తవుల?” మెన పుసెదె.
36 ఓ బుద్ది నెంజొలొసొ, తుక వెర్రి! కిచ్చొ జవుస్
బి గలిలె, ఉప్పిర్చి చామ్ మొర్లెకయ్ జీయ మొక్క
జయెదె!
37 బీ గలితొసొ గోదుమ్ గే, కిచ్చొ జవుస్ వేర
గిడ్డల్ గే పంటొ జంక జలె, జేఁవ్చి రూపుమ్ జా
గలిలి బీక వేర జతయ్. జా గలిలి బి ఎత్కి గిడ్డయ్,
జా ఉట్టితిసి మొక్కయ్.
38 గని జా బి జీవ్ జా ఉట్ట గజ్జల్ జంక జలె,
జో నిసాన్లి రూపుమ్ దేముడు దెయెదె. ఏక్ రగుమ్
గిడ్డల్చ మొక్కల్క ఏక్ రూపుమ్, అన్నెక్ రగుమ్
గిడ్డల్చ మొక్కల్క అన్నెక్ రూపుమ్ జో దెయెదె.
39 ఆఁగ్ తిలసక జలె, వేర వేర రగల్ రూపుమ్లు
తవుల. మాన్సుల్క ఏక్ రగుమ్, జంతువుల్క
అన్నెక్ రగుమ్, పిట్టల్క అన్నెక్ రగుమ్, మొస్సక
అన్నెక్ రగుమ్.
40 పడ్తొ వేర లోకుమ్చ జీవుల్క ఏక్ రగుమ్
రూపుమ్లు తవుల, గని ఈంజ లోకుమ్చ జీవుల్క
వేర రగుమ్ రూపుమ్లు తవుల. వేర లోకుమ్తె
తిలిస్చి ఉజిడి ఏక్ రగుమ్ డీసెదె, ఈంజ
లోకుమ్తె తిలిస్చి ఉజిడి అన్నెక్ రగుమ్ డీసెదె.
41 పొద్దుక ఏక్ రగుమ్ ఉజిడి తయెదె, సుక్కల్క
ఏక్ రగుమ్ ఉజిడి తయెదె, జోనుక అన్నెక్ రగుమ్
ఉజిడి తయెదె. అన్నె ఏక్ సుక్కొచి ఉజిడి ఏక్
రగుమ్, అన్నెక్ సుక్కొచి ఉజిడి అన్నెక్ రగుమ్
తవుల.
42 మొర్లస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితిస్ తెన్ కి దస్సి.
బి గలిలి ఈంజ ఆఁగ్ జలె, మొర్తిసి. అన్నె జీవ్ జా
ఉట్టితిసి, జలె, మొర్తిసి నెంజె.
43 బి గలిలి ఈంజ ఆఁగ్క గవురుమ్ నాయ్. అన్నె
జీవ్ జా ఉట్టి మాత్రుమ్, అమ్చి ఆఁగ్ పరలోకుమ్చి
ఉజిడ్ తెన్ గవురుమ్ తెన్ తయెదె. బి గలిలి ఈంజ
ఆఁగ్క సెక్తి నాయ్, గని అన్నె జీవ్ జా ఉట్లె, అమ్చి
ఆఁగ్ పరలోకుమ్చి సెక్తి తెన్ తయెదె.
44 బి గలిలి ఈంజ ఆఁగ్ ఈంజ లోకుమ్చి
ఆఁగుచి జయెదె, గని అన్నె జీవ్ జా ఉట్లె,
పరలోకుమ్చి ఆఁగ్ రగుమ్ తయెదె. ఈంజ
లోకుమ్చి ఆఁగ్ రగుమ్చ ఆఁగ్చ అస్తి జలె,
పరలోకుమ్చి ఆఁగ్చ రగుమ్చ ఆఁగ్లు కి తవుల.
45 దేముడుచి కొడొతె రెడ్డయ్లి రితి;

‡“దేముడు తొలితొ జెర్మయిలొ మాన్సు ఆదాము
జీవ్ తిలి ప్రానుమ్ జలన్”

* **15:30 15:30** మెలె, జో దస్సి మెన నుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తె తత్తయ్, చి జా కోడు నూనుక నెసిలస కోపుమ్ జా జోవయింక మారుక
ఉచర కిచ్చొ కిచ్చొ సిచ్చల్ కెర్తతి. † **15:32 15:32** యెసయా 22:13. ‡ **15:45 15:45** ఆదికాండుమ్ 2:7.

క్రీస్తు జలొ ఆకర్చొ ఆదాము, మాత్రుమ్, జీవ్ దెతొ
ఆత్మయి జలన్.
46 ఆత్మతె జెర్మున్ జలసి తొలితొ జయె నాయ్.
తొలితొ ఆఁగ్కయ్ జెర్మున్ జయెదె. పడ్తొకయ్ ఆత్మతె
జెర్మున్ జయెదె.
47 తొలితొచొ మాన్సు బుఁయిచి మత్తి తెంతొ
జెర్మిలొసొ జలన్. పడ్తొచొ మాన్సు, మాత్రుమ్,
పరలోకుమ్ తెంతొ జెర్మిలన్.
48 మత్తి తిలొసొ కీసొ తిలొ గే, జోచి పడ్తొ జెర్మిల
మత్తి తెన్ తిలస ఎత్కిజిన్ దస్సయ్. పరలోకుమ్
తిలొసొ కీసొ గే, పరలోకుమ్చి జెర్మున్ జలస
ఎత్కిజిన్ కి దస్సయ్ జవుల.
49 అప్పె మత్తితె తిలొసొచి పోలికతెన్ అస్సుమ్.
దస్సి, పరలోకుమ్ తిలొసొచి పోలిక కి జమ్దె.
50 బావుడ్లు, ముక్కిమ్క తుమ్క ఆఁవ్ కిచ్చొ
సంగితసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్చి ఆఁగ్ ఈంజ
లోకుమ్చి లొఁయి దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక నెత్రె.
మొర్తిసి నే మొర్తిన్తె గెచ్చుక నెత్రె. మొర్తిన్క ఒత్తయ్
వాట తయె నాయ్. జాకయ్, ఒత్తయ్ గెచ్చుక జలె,
మొర్తిస్ జతిక నే మొర్తిస్క పాయె నాయ్.
51 ఈంద, దేముడు దెకయ్లి గుట్టు తుమ్క
సంగితసి. ఆమ్ ఎత్కిజిన్ మొరుమ్ నాయ్, అమ్
నంపజలస ఎత్కిజిన్ మార్సుప జమ్దె.
52 ఈంజ ఉగుమ్చి ఆకర్క ప్రబు నప్పిర్మూరి
పుజిలె, అంకి రెప్ప నే పెడ్తె బేగి మార్పు జమ్దె. జో
నప్పిర్మూరి పుజిలె, మొర్లస పరలోకుమ్తె బెదితి
నే మొర్తి పోలిక జా అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుల కి, జీవ్
తిలసయ్ కి దస్సి పోలిక జా మార్సుప జవుల.
53 కిచ్చొక మెలె, పాడ్ జతి ఈంజ ఆఁగ్ పాడ్ నే
జతి రగుమ్ జా మార్సుప జంక అస్సె. మొర్తి ఈంజ
ఆఁగ్ నే మొర్తి రగుమ్ జా మార్సుప జంక అస్సె.
54 పాడ్ జతిసి పాడ్ నే జతిసి జా మార్సుప జలి
మెలె, దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్లి కోడు తెదొడ్కయ్
నెరవెర్సుప జయెదె.
§"మొర్నుక పాడ్ కెర గెల కెర,
పరలోకుమ్చొ దేముడు జీన అస్సె"
మెన ఏక్, పడ్తొ,
55 *"ఓ మొర్ను, కేతె జీన్లది?
ఓ మొర్ను, కేతె తుచి విస్సుమ్?!"
మెన అన్నెక్ కోడు నెరవెర్సుప జయెదె.
56 జలె, మొర్నుచి విస్సుమ్ కేతె మెలె,
పాపుమ్తె. †దేముడు తొలితొ దా తిలి ఆగ్నల్
పాపుమ్చి సెక్తి.
57 గని, జో దేముడుక జెయ్యి! అమ్చొ ప్రబు
జలొ యేసుక్రీస్తుచి అత్తి జో అమ్క జీనవ అస్సె!
58 జాకయ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, డిట్టుమ్ తా
అన్మానుమ్ నే జతె, ప్రబుచి తెడి తుమ్ స్రెమ నేడ
కెర్తి కామ్ ఆరి కామ్క నెంజిలిసి నెంజె మెన జానయ్,
జోచి కామ్ తుమ్ నిదానుమ్ తెన్ కెర్తె తా.

16

బీదల్చి రిసొ డబ్బుల్ ఉక్కుల్క

1 జలె, యెరూసలేమ్తెచ యూదుల్తెచ బీద
జల నంపజలసచి రిసొ డబ్బుల్ ఉక్లతిలిస్చి
రిసొ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, గలతీయ ప్రాంతుమ్చ
సంగుమ్ల్క ఆఁవ్ సంగిలి రితి, తుమ్కయ్ కి "దస్సి
కెర" మెన ఆఁవ్ సంగితసి.
2 మెలె, ఎత్కి అయ్తరి తుమ్చితె ఎత్కి
మాన్సు, గెలి సత్తరెక్క ప్రబు కెద్ది లాబుమ్
జోవయింక దొర్కు కెర తయెదె గే జేఁవ్ దెక, జాక ఏక్
వాట తిఁయ తంక, చి సత్తరెక్క సత్తరెక్క సర్దు కెర్లె,
ఒగ్గర్ జా తయెదె. చి ఆఁవ్ జెతి పొదిక ఉక్కుల్క
తుమ్ బమ్మ జంక నాయ్.
3 పడ్తొ, ఆఁవ్ అయ్లె, 'నిదానుమ్ కెరుల' మెన
తుమ్ కక్క కక్క నిసాన్తె గే, జా గుర్తుక ఆఁవ్
ఉత్రల్ రెగ్డ దెయింద, చి తుమ్ ఉక్కుల దెతి
డబ్బుల్ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్తె జోవయించి అత్తి
తెద్రయింద.
4 ఆఁవ్ కి గెలె చెంగిల్ మెన డీసిలె, అంచి తెన్
జేఁవ్ జెవుల.

కొరిందిల్తె పవులు గోత్ గెచ్చుక ఉచర్లిన్

5 ఆఁవ్ మాసిదోనియ వాట్ గెచ్చుక ఉచర అస్సి,
చి ఒత్త గెలయ్ మెలె, తుమ్తె గోత్ జెయింద,
6 చి ఏక్ వేల ఇదిల్ ఒగ్గర్ సేంపు తుమ్చి తెన్
తయింద, నెంజిలె ఒండి చల్లి పొది కి ఒత్త తంక
జయెదె, చి ఒత్త తెంతొ ఆఁవ్ కేన్ ప్రయానుమ్ గెలె
కి, తుమి అంక బార్ కెర తెద్రవుక జయెదె.
7 ఆఁవ్ అప్పె వాట్ గెతి పొది తుమ్క గడియ దెక
ఉట్ట గెచ్చుక నెసి, గని ప్రబు సెలవ్ దిలె, పడ్తొ గెలె,
తుమ్చి తెన్ సగుమ్ సేంపు తాఁ గెచ్చుక జయెదె.
జయ్యి అంచి ఆస.
8 గని మదెనె, పెంతెకొస్తు పండుగు ఎద ఇన్నె
ఎపెసుతె తయింద.
9 కిచ్చొక మెలె, అప్పె ఇన్నె సుబుమ్ కబుర్ కామ్
ఒగ్గర్ కెరుక అంక వాటు దొర్కు జా అస్సె. గని
విరోదుమ్ సుదల్ ఒగ్గర్జిన్ పిట్టవుక ఉచర అస్తి, చి
ఆఁవ్ తిలెకయ్ చెంగిలి.

§ **15:54 15:54** యెసయా 25:8. * **15:55 15:55** హోషేయ 13:14. † **15:56 15:56** రోమియుల్ 3:20, చి 7:7-13 దెక.

తిమోతి కొరింద్‌తె గెచ్చుక తిలిసి

10 తిమోతి తుమ్‌తె అయ్‌లె, తుమ్ సర్ద తెన్
బెదవన. ఆఁవ్ కెర్తి రితి, జో కి ప్రబుచి కామ్ కెర్తయ్.
11 జాకయ్, జో దాకు జలెకి కో జోక నిస్కారుమ్
దెక నాయ్. జో అంచితె అన్నె ఉట్ట జెంక మెన బార్
జతి పొదిక సర్ద తెన్ తుమ్ జోక అన్నె తెద్రవ. ఆఁవ్
తెద్రయ్‌ల అన్నె బావుడ్లు తెన్ జో ఉట్ట జెతిస్‌క ఆఁవ్
రకిత్తసి.
12 అన్నె బావుడ్లు తెన్ తుమ్‌తె గోత్ గెస్సు మెన,
అమ్‌చొ బావొ జలొ అపొల్లోక బలవంతుమ్ కెర్లయ్,
గని అప్పె గెచ్చుక జోక సెలవ్ నాయ్. జోక వాటు
తిలె, పడ్తొకయ్ తుమ్‌తె జెయెదె.
13 తుమ్ తెలివి తెన్ జాగర్త తెన్ తా, తుమ్‌చి
నముకుమ్ డిట్టుమ్ దెరన, దయిరిమ్ తెన్ ఇండ,
డిట్టుమ్ తా.
14 తుమ్ కిచ్చొ కెరుక జలెకి, ప్రేమయ్ తెన్ కెర.
15 జలె, బావుడ్లు, ఒండి అకయ ప్రాంతుమ్‌తె
స్తెపనుచి గెర్‌చ తొలితొ ప్రబుక నంపజల, చి ఎక్కి
నిదానుమ్ తెన్ నంపజలస్‌క దెక తోడు తా అస్తి.
16 దస మాన్సుల్‌క చి అమ్‌చి తెన్ స్రెమ సేడ
ప్రబుచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్త ఎత్కిజిస్‌క తుమ్
మరియాద దెక.
17 స్తెపను, పొర్మానాతు, చి అకయక ఇన్నె ఉట్ట
అయ్‌లిస్‌చి రిసొ అంక ఒగ్గర్ సర్ద. కిచ్చొక మెలె,
తుమ్ ఇన్నె నెంజిలె కి, జేఁవ్ అయ్‌లిస్ తెన్ తుమ్
అంచి తెన్ తిలి రితి జత్తయ్.
18 తుమ్‌చి ఆత్మక జేఁవ్ కీసి అన్నె డిట్టుమ్ కెర్ల
గే, దస్సి అంకయ్ కి సర్ద కెర అస్తి. దస మాన్సుల్‌క
తుమ్ మరియాద దెక.

కచి కచి ముద్దు సంగ తెద్రయ్‌లిసి

19 ఆసియా ప్రదేసిమ్‌చ సంగుమ్‌లు ఎత్కి
తుమ్‌క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్‌తతి. పడ్తొ
అకుల ప్రిస్కిల్ల జోవయించి గెరి సబ కెర్తి సంగుమ్‌చ
ఎత్కిజిన్ తెన్ ప్రబుచి నావ్ తెన్ చి జోవయించి
ప్రేమ కి సంగ తెద్రయ్‌తతి.
20 నంపజల ఇన్నెచ బావుడ్లు ఎత్కిజిన్
జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్‌తతి. ఎక్కిలొక
ఎక్కిలొ తుమ్‌చి ప్రేమ దెకయ్‌తి రితి ప్రబుచి నావ్
తెన్ సుద్ది తిలి ముద్దు తెన్ జొకర.

ఆకర్ కోడు

21 ఆఁవ్ పవులు సొంత ఆతు తెన్ ఈంజ ఆకర్
కోడు రెగిడ్తసి. ఆఁవ్ రెగ్డయ్‌లిసి తుమ్ జాన్సు.
22 తుమ్‌చితె కో ప్రబుక ప్రేమ కెరె నాయ్ గే, ప్రబు
జోక సిచ్చుతె తెద్రవున్. అమ్‌చొ ప్రబు, తుయి జె!
23 ప్రబుచి దయ తుమ్‌చి తెన్ తవున్.
24 యేసుక్రీస్తుచి తెడి అమ్‌చి ప్రేమ కి తుమ్‌చి
తెన్ తవున్. *తెద్దిలి.

---

* **16:24 16:24** తెద్దిలి మెలె ఆమేన్.

కొరిందియుల్‌క రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ పవులు కొరింద్ పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చక రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 దేముడుచి సెలవ్‌చి రిసొ, క్రీస్తు జలొ యేసుచి
రిసొ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తొ జోచొ బారికి
జా అస్సి పవులు రెగిడ్డసి. కొరింద్ పట్నుమ్‌తెచి
దేముడుచ సంగుమ్‌చక, చి ఒండి అకయ
ప్రదేసిమ్‌తెచ జోచయ్ జల అన్నె మాన్సుల్‌క ఆఁవ్
పవులు తిమోతి తెన్ రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.

2 అమ్‌క అబ్బొ జలొ దేముడుచి ప్రబు జలొ
యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్‌చి ఉప్పిరి
తవున్.

3 ఎత్కి దయక అబ్బొ జలొ, అమ్‌చి ఆత్మతె
అమ్‌క డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తొ దేముడు జలొ,
అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుచొ దేముడు అబ్బొస్‌కయ్
జొఁర.

4 అమ్‌చ బాదల్ ఎత్కితె జో అమ్‌క డిట్టుమ్
దయిరిమ్ కెర్తయ్, చి జో అమ్‌కయ్ కెర్తి డిట్టుమ్
దయిరిమ్‌చి రిసొ, అన్నె కీస బాదల్ సేడ్లసక ఆమ్
కి డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెరుక జతయ్.

5 కీసి మెలె, క్రీస్తు సేడ్ల స్రెమల్‌తె ఆమ్ కీసి
బెదితసుమ్ గే, దస్సి, జోచి తెడి తా, జో దెతి
డిట్టుమ్‌తె దయిరిమ్‌తె కి అమ్ బెదితసుమ్.

6 తుమ్‌క 'డిట్టుమ్ దయిరిమ్ జతు, రచ్చించుప
జతు' మెనయ్ అమ్ స్రెమల్ సేడ్డసుమ్. తుమ్‌కయ్
'డిట్టుమ్ దయిరిమ్ జతు' మెనయ్ ప్రబుయి
అమ్‌కయ్ డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తయ్. ఆమ్ సేడ్త
అల్లర్ తూమ్ కి సేడ బమ్మ నే జతె ఓర్సుప జలె,
జోచి డిట్టుమ్ దయిరిమ్ తూమ్ కి జస్తె.

7 తుమ్‌చి రిసొచి అమ్‌చి నముకుమ్ పిట్టె
నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆమ్ సేడ్త స్రెమల్ తూమ్ కి
సేడ్లె, అమ్‌కయ్ దొర్కు జతి డిట్టుమ్ ఆస దయిరిమ్
తుమ్‌కయ్ కి దొర్కు జయెదె.

8 ఓ బావుడ్లు, ఆసియా ప్రదేసిమ్‌తె అమ్ సేడ్లి
బాద కెద్ది గే తుమ్ నే జాన్‌తి రితి జలె, చెంగిల్ నాయ్
మెన అమ్ ఉచర్తసుమ్. జా బాద కెద్ది మెలె, అమ్‌క
కెద్ది పెల్లితె తిలి మెలె, 'ఓర్సుప జంక నెత్రుమ్ ఒగ్గర్
మొరుమ్‌దె గె కిచ్చొగె' మెలి రితి అన్మానుమ్ అమ్‌క
పెలిత్ తిలి.

9 నిజుమి, మొర్తి సిచ్చ అమ్ వయిలి రితి అమ్‌క
పెట్టి డీసిలి; తెద్ది బాద తిలి. గని అమ్ తెద్ది బాద
సేడుక ప్రబు కిచ్చొక సెలవ్ దిలన్ మెలె, అమ్‌చి
సొంత సెక్తిక అమ్ నే నంప కెర్తె, మొర్తసక అన్నె
జియడ్తొ దేముడుకయ్ అమ్ నంప కెరుకయ్ అస్సెచి
రిసొయి జో జా సెలవ్ దిలన్. సొంత సెక్తిక కిచ్చొ
నెత్రుమ్.

10 తెద్ది ప్రమాదుమ్ తెంతొ జో అమ్‌క రచ్చించుప
కెర్లన్, చి అన్నె దస్సి అల్లర్ సేడ్లె, అన్నె అమ్‌క
రచ్చించుప కెరెదె మెన అమ్‌క దయిరిమ్. 'జొయ్యి
అమ్‌క అన్నె రచ్చించుప కెరెదె' మెన, జోచి ఉప్పిరి
అమ్ పూర్తి నముకుమ్ తిఁయ అస్సుమ్.

11 అమ్‌చి రిసొ తూమ్ కి ప్రార్ధన కెర కెర అమ్‌క
తోడు తా, చి ఒగ్గర్‌జిన్ ప్రార్ధన కెర్లి రిసొ ప్రబు
అమ్‌క రచ్చించుప కెర్లొ మెనయ్, ఒగ్గర్‌జిన్ జోచి సర్ద
సంగుల.

కొరిందిల్‌క పవులు నిదానుమ్ కెర్లిసి

12 జలె, సర్ద తెన్ కిచ్చొ సాచి సంగితసుమ్
మెలె, ప్రబుచి సుద్ది తెన్ జోచి ఎక్కి నిదానుమ్ తెన్
ఈంజ లోకుమ్‌తె, ముక్కిమ్‌క తుమ్‌చితెయ్ ఇండ
అస్సుమ్; మాన్సుచి సెక్తి గ్యానుమ్‌క నాయ్, గని
దేముడుచి దయచి సెక్తిక.

13 దస్సి, కిచ్చొ లుంకడ్తి రితి నాయ్, గని ఎత్కి
తుమ్ సొస్టుమ్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి జయ్యి అర్దుమ్
అమ్ రెగ్డితసుమ్.

14 ప్రబు జలొ యేసు ఈంజ లోకుమ్‌చక తీర్పు కెర్తి
వెల్లి దీసిక 'చెంగిల్ అస్తి' మెన తుమ్‌చి రిసొ ఆమ్
కీసి సర్ద జమ్‌దె గే, అమ్‌చి రిసొ తుమ్‌క దస్సి సర్ద
తంక జయెదె మెన తుమ్ అప్పె ఇదిల్ అర్దుమ్ కెరన
అస్సున్. తుమ్‌క 'జా కోడు పూర్తి అర్దుమ్ కెరంతు'
మెనయ్ అంచి ఆస.

15 అంచి ఈంజ దయిరిమ్‌చి రిసొ తుమ్‌తె
తొలితొ జెంక ఉచర తిలయ్. గెచ్చుక జతి జలె,
తుమ్‌క దొవ్వెర్ దెకితయ్, తివ్వెరి సర్ద జతయ్.

16 తొలితొ మాసిదోనియ ప్రదేసిమి గెతె తిలి వట్టె
తుమ్‌తె గోత్ గెచ్చుక చి జా మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్
తెంతొ అన్నె వట్టె ఉట్ట అయ్‌లె పొది కి తుమ్‌తె
జెంక ఉచర తిలయ్. దస్సి, ఆఁవ్ అన్నె యూదయ
ప్రదేసిమ్‌తె గెచ్చుక బార్ జలె పొది తుమి అంక బార్
కెర తెద్రయ్‌తదు.

17 జలె, దొన్ని మెన్సుల్ తాఁ 'జెయిందె' మెలయ్
గే? మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌చి బుద్ది తెన్
'జెయిందె' జవున్ మెన దొన్ని మెన్సుల్ తా ఆరి

సంగిమ్‌దె గే? జెంక ఉద్దెసుమ్ నెంజిలె 'జెయిందె' మెన్‌దె గే?
18 ఆఁవ్ దసొ మాన్సు నెంజి. కచితుమ్ దేముడు నముకుమ్‌చొ, జాకయ్ ఆమ్ తుమ్‌క సంగితి దేముడుచి కొడొ ఆరి నెంజె గని కెయ్యఁక కి నిజుమి.
19 దేముడుచొ పుత్తుసి జలొ యేసుక్రీస్తు; *సిల్వాను తిమోతి చి ఆఁవ్ తుమ్‌తె బోదన కెర్తొ క్రీస్తు; దసొచొ నెంజె. సంగిల్ రితి జో కెరెదె. ఆమ్ కి దస్సి.
20 దేముడు అబ్బొసి సంగ తిలి ఎత్కి కోడు, ఎత్కి ప్రమానుమ్ క్రీస్తుతెయ్ కచితుమ్ నెరవెర్సుప జతయ్. దస్సికయ్, క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ని †తెద్దిలి మెన సంగితసుమ్. ఇసి ఒప్పన్లె, దేముడుక గవురుమ్ దెతసుమ్; 'క్రీస్తుతెయ్ ఎత్కి నెరవెర్సుప కెర్తయ్' మెనయ్.
21 అన్నె, దేముడు అబ్బొసి సొంత అమ్‌క తుమ్‌క క్రీస్తుచి తెడి డిట్టుమ్ కెర్తయ్, చి జోచి కామ్ కెరుక మెన అమ్‌క నిసాన అదికారుమ్ దా అస్సె.
22 జొయ్యి అమ్‌క 'అంచయ్ మాన్సుల్' మెన జోచి ముద్ర గల అస్సె, చి జోతె అమ్‌క దొర్కు జతి వాటక 'కచితుమ్ దెయిందె' మెన అమ్‌క అప్పె కి రుజ్జు తతి రిసొ, అమ్‌చి పెట్టి జోచి ఆత్మ దా అస్సె.

కొరిందిల్‌క పవులు దుకుమ్ కెరుక నెసిలిస్‌చి కోడు

23 గని దేముడు అంచి రిసొ సాచి జవుస్! తుమ్‌తె కొరిండ్‌తె ఆఁవ్ కిచ్చొక అన్నె జెంక నేతయ్ మెలె, తుమ్‌క సిచ్చ కెరుక నెసి.
24 తుమ్‌చి నముకుమ్‌చి ఉప్పిరి ముద్దొ కెరుక అమ్‌క అదికారుమ్ నాయ్, తుమ్‌క ఏలుప కెరుక అమ్‌క ఇస్టుమ్ నాయ్. నముకుమ్‌క జలె, డిట్టుమ్ అస్సున్. గని, తుమ్‌క 'సర్దసంతోసుమ్ తెన్ తత్తు' మెనయ్, తుమ్‌క తోడ్ తంకయ్ అమ్‌చి ఉద్దెసుమ్.

2

1 జాకయ్, జా సుట్టుచి రితి ఆఁవ్ తుమ్‌తె జా తుమ్‌క ద్రుకుమ్ కెరుక నెసి.
2 ఆఁవ్ తుమ్‌క దుకుమ్ కెర్లె, తుమ్‌చి దుకుమ్‌క ఆఁవ్ దుకుమ్ జతిసి అన్నె కో అంక సర్ద కెర్తొసొ తయెదె? తూమ్ కి దుకుమ్ జా తస్తె, ఆఁవ్ కి దుకుమ్ జా తయిందె.
3 జా ఉత్రుమ్‌తె కిచ్చొక జా ఏక్ కోడు రెగిడ్లయ్ మెలె, ఆఁవ్ తుమ్‌తె దస్సె అయ్‌లె తుమ్ అంక సర్ద తెన్ బెదవంతస అంక దుకుమ్ కెర్తదు. జా ఓర్సుప జంక నెతిర్తయ్. అగ్గె తెంతొ తుమ్‌క ఆఁవ్ నంప కెర తిలయ్, చి 'అంక సర్ద తిలె తుమ్‌కయ్ కి సర్ద తయెదె' మెన ఉచర తిలయ్.
4 జా సుట్టు తుమ్‌క ఉత్రుమ్ రెగిడ్లిసి, జలె, తుమ్‌క దుకుమ్ కెరయ్‌తి ఇస్టుమ్ తెన్ రెగ్డి నాయ్, గని తుమ్‌క అంచి ఒగ్గర్ ప్రేమ దెకయ్‌తి రిసొయి దస్సి రెగిడ్లయ్. పెట్టి ఒగ్గర్ బాద సేడ ఏడ, ఏడయ్ రెగిడ్లయ్.
5 జో మాన్సు అంక దుకుమ్ కెరయ్‌లిసి, జలె, ఎక్కి అంకయ్ దుకుమ్ కెరయ్‌లిసి నెంజె. దస్సి కెర తుమ్ ఎత్కిజిన్‌క కి ఇదిల్ జవుస్ దుకుమ్ కెర తయెదె. గని జోక జా పూచి ఒగ్గర్ వయడుక నెసి.
6 ఎత్కిజిన్ జోక సిచ్చ రితి కెర్లిసి సరి జలి.
7 జాకయ్, ఒగ్గర్ దుకుమ్‌క జో పాడ్ నే జతి రిసొ తుమ్ అప్పె జోక చెమించుప కెర బెదవన డిట్టుమ్ దయ్యిరిమ్ కెర.
8 'జోచి రిసొచి తుమ్‌చి ప్రేమ జోక దెకవ' మెన ఆఁవ్ బతిమాల్ప జా సంగితసి.
9 అంచి కోడు సూన కెరుల గే నాయ్ గె మెన రుజ్జు దెకుక 'జోక తుమ్ సిచ్చ కెర' మెన జా తుమ్‌క ఉత్రుమ్‌తె రెగిడ్లయ్.
10 తుమ్ కక్క చెమించుప కెర్లె, ఆఁవ్ కి జోక చెమించుప కెర్తసి. ఆఁవ్ కిచ్చొ చెమించుప కెరుక తిలి మెలె, తుమ్‌చి రిసొయి చెమించుప కెర్లయ్ మెలె, క్రీస్తుచి మొక్మె ఆఁవ్ సంగితసి.
11 కిచ్చొక మెలె, సయ్‌తాన్ అమ్‌చి ప్రేమ పిట్టవుక ఉచరెదె. జోచి కుట్రల్ జానుమ్‌చి రిసొ 'జో అమ్‌చి ఉప్పిరి జీనుస్ నాయ్' మెనయ్ ఆఁవ్ ఇసి తీర్పు కెర అస్సి.

పవులు మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్‌తె గెలిస్

12 జలె, క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్‌చి రిసొ ఆఁవ్ త్రోయ పట్నుమ్‌తె గెచ్చ పాఁవిలయ్. సుబుమ్ కబుర్ ఆఁవ్ సూనయ్‌తి రిసొ ప్రబు అగ్గెచి అవ్‌కాసుమ్ దిలన్.
13 గని, బావొ జలొ తీతు తుమ్‌చితె తెంతొ ఒత్త బుల జెంక నేతయ్‌చి రిసొ బాద సేడ జా పట్నుమ్‌చతె సెలవ్ నజన, అన్నె బార్ జా సముద్రుమ్ జీన, మాసిదోనియ ప్రదేసిమి ఉట్ట గెలయ్.

సుబుమ్ కబుర్ కామ్‌చి రిసొచి సర్ద

14 గని దేముడుక జొఒర, సయ్‌తాన్ అల్లర్ కెర్లె కి, క్రీస్తుచి తెడి జో దేముడు అమ్‌క జినయ్‌తయ్, చి జీన్లొ క్రీస్తుచి పట్టి అమ్ కేనె గెలె కి, కెయఁక తెయఁక జోక జాన్‌తిస్‌చి వాసెన అమ్‌చి అత్తి జో ఒండి దెకయ్‌తయ్.

---

* **1:19 1:19** జోవయించి అన్నెక్ నావ్ సీలయు. బారికుల్ 15:27. † **1:20 1:20** గ్రీకు బాస తెన్ 'ఆమేన్' మెనుల.

15 కీసి మెలె, రచ్చన జతసక కి, నాసెనుమ్
జతసక కి దేముడు అబ్బొన్‌క డయిలి దూపుమ్
వాసెన రితొ క్రీస్తుచి వాసెన ఆమ్.
16 జా వాసెనక దెక, జలె, నాసెనుమ్ జతసక కి
అమ్ మొర్నుచి వాసెన, గని రచ్చించుప జతసక కి
జీవుమ్‌చి వాసెన జా అస్సుమ్. దస్సి జలె, ఇసి
ప్రబుచి కామ్ కెరుక కేన్ మాన్సు విలువ జవుల?
17 ఆమ్, జలె, జేఁవ్ వేర మాన్సుల్‌చి రితి
లాబుమ్‌క ప్రబుచి కోడు సికయ్‌తస నెంజుమ్. అమ్
విలువ నెంజిలె కి, ఎక్కి నిదానుమ్ తెన్ తిలిసి
తిలి రితి, నెంజిలిసి నే తిలి రితి దేముడుచి మొక్మె
జోచి అదికారుమ్ తెన్ క్రీస్తుచి తెడి తా జోచి కోడు
సూనయ్‌తసుమ్.

3

అమ్‌చి సత్తిమ్‌చి రుజ్జుక ప్రబు సాచి

1 అమ్ అన్నె అమ్‌చి సొంత గవురుమ్ నజనుక
దెర అస్సుమ్ గే? నెంజిలె, అమ్‌చి సత్తిమ్‌చి రుజ్జుక
తుమ్‌తె సాచి ఉత్రల్ నజనుమ్‌దె గే? సగుమ్‌జిన్‌క
దస సాచి రుజ్జుల్ తంక, గని అమ్‌క నాయ్.
2 తుమ్‌కయ్ దెకిలె, అమ్‌చి సత్తిమ్‌క రుజ్జు
దెకయ్‌తి ఉత్రుమ్ రితి తుమి జతసు; తుమ్‌చి
పెట్టి రెగిడ్లి జా ఉత్రుమ్ ఎత్కిజిన్ సదు కెర అర్దుమ్
కెరనుక జయెదె.
3 పడ్తొ, అన్నె కిచ్చొ సొస్టుమ్ డీస్తయ్ మెలె, క్రీస్తు
సొంత రెగిడ్లి అమ్‌చి అత్తి వేర మాన్సుల్‌తె తెర్రయ్‌లి
ఉత్రుమ్, తూమ్ జస్తె మెన డీస్తయ్. సిర్ర తెన్
రెగిడ్లిసి నెంజె, గని జీవ్ తిలొ దేముడుచి సుద్ది
తిలి ఆత్మయి రెగిడ్లిసి జా, పత్రె రెగిడ్లిసి నెంజె, గని
మాన్సుచి పెట్టి రెగిడ్లిసి.
4 క్రీస్తుచి తెడి, దేముడు అబ్బొన్‌చి మొక్మె దస్సి
మెన అమ్‌క దయిరిమ్.

దేముడు దిలి అగ్గెచి ప్రమానుమ్

5 అమ్‌చి సొంత సెక్తిక కిచ్చొ కెరుక తెరుమ్ మెన
ఉచరుమ్ నాయ్, నెత్రుమ్. అమ్‌చి సెక్తి కేనె తెంతొ
జెతయ్ మెలె, దేముడు తెంతొయ్.
6 యేసుక నంపజత మాన్సుల్‌క జో దిలి నొవి
ప్రమానుమ్‌చి రిసొ అమ్ సూనవుక మెన జొయ్యి
అమ్‌క సెక్తి దా అస్సె. ఈంజ నొవి ప్రమానుమ్ తిలిసి
కిచ్చొ పత్రె గే, పుస్తకుమ్‌తె గే రెగిడ్ల కిచ్చొ కిచ్చొ
ఆగ్నల్‌చి నెంజె, గని జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ
మాన్సుచి పెట్టి రెగ్డిలిసి. *పత్రల్‌తె జవున్, కాగ్తల్‌తె
జవున్, రెగిడ్ల ఆగ్నల్ అమ్ మాన్సుల్‌చి పాపుమ్
దెకవయ్ అమ్‌క నింద కెర మార్త, గని మాన్సుచి
పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ రెగిడ్లిసి మాన్సుక
†జియడ్డయ్.
7 జలె, పత్రె రెగిడ్ల ఆగ్నల్‌చి మాన్సుల్‌క మార్తి
సేవ దేముడు మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దిలి పొది,
జో దేముడుచి పరలోకుమ్‌చి ఒగ్గర్ ఉజిడి తెన్
గవురుమ్ తెన్ దొర్కు జలి. కెద్ది ఉజిడి కెద్ది
గవురుమ్ మెలె, దేముడు తెన్ జో దస్సుల్ జా
తిలిస్‌చి ఉజిడ్‌క గవురుమ్‌క ఇస్రాయేలు ప్రెజల్
మోసేచి మొక్మె దెకుక నెతిర్ల. పూర్గుమ్‌చి జా ఆగ్నల్
తెన్ చి ప్రమానుమ్‌చి ఉజిడి గవురుమ్, మాత్రుమ్,
తొక్కి జా జా, కేడ గెలి.
8 దస్సి కేడయ్ గెతి గవురుమ్ ఉజిడిచి కంట,
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిచి సేవచి
గవురుమ్ ఉజిడి ఒగ్గర్ జయె నాయ్ గె? జయెదె.
9 కిచ్చొక మెలె, మాన్సుక నింద కెర్తి ఆగ్నల్ సేవచి
గవురుమ్ ఉజిడి ఒగ్గర్ తిలె, మాన్సుచి పాపుమ్
పుంచ జోవయింక పున్నిమ్ దెతి సేవక అన్నె ఒగ్గర్
గవురుమ్ ఒగ్గర్ విలువ తయెదె.
10 ఇన్నెచి రిసొ కిచ్చొ మెనుక జయెదె మెలె, జాచి
కంట జీన్లి గవురుమ్ జీన్లి విలువ తిలిస్‌చి రిసొ,
అగ్గెయ్ గవురుమ్‌చి విలువ తిలిస్‌క అప్పెయి కిచ్చొ
గవురుమ్ కిచ్చొ విలువ నాయ్.
11 కేడయ్ గెలిస్‌క గవురుమ్ విలువ తిలి జలె,
కెద్దొడ్ తెదొడ్ తాఁ గెతిస్‌క అన్నె ఒగ్గర్ గవురుమ్
ఒగ్గర్ విలువ తయెదె.
12 ఇసి మెన అమ్‌క దయిరిమ్‌చి రిసొ, దయిరిమ్
తెన్ ఈంజ నొవి ప్రమానుమ్‌చి రిసొచి సత్తిమ్
సూనయ్‌త్తసుమ్.
13 మోసేచి రితి అమ్ జము నాయ్. జో, జలె,
‘కేడ గెతి జా ఉజిడి కేడ గెతిసి ఇస్రాయేలుల్ మెల
అమ్‌చ ప్రెజల్ దెకుత్ నాయ్,’ మెనయ్, దేముడుతె
తెంతొ ఉట్ట అయ్‌లి పొది లాజ్ జా మొకొమ్ డంకస్లొ.
14 జలె, జేఁవ్ ఇస్రాయేలుల్ కీస జల మెలె,
జోవయించి పెట్టి బేడు బందిల్ రితి జల, చి ఆజి
ఎద కి అగ్గెచి ప్రమానుమ్‌చి వాట జేఁవ్ సదు కెర్లె
పొది, మొకొమ్ డంకన తతి రితి పెట్టి సత్తిమ్ చినితి
నాయ్. కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తుచి తెడి మాన్సు తిలెకయ్
జా డంకిలిసి దేముడు కడ వెంట గెలెదె.
15 నిజుమి, ఆజి ఎద మోసేచి అత్తి రెగిడ్లిసి
దేముడుచ కొడొ జేఁవ్ కెయ్య సదు కెర్లె కి,
జోవయించి పెట్టి యేసుక్రీస్తుచి రిసొచి సత్తిమ్ చినుక
నెతిర్తి.
16 గని, మాన్సు మార్సుప జా ప్రబుతె అయ్‌లె, జా
డంక అడ్డు జలిసి కడి జతయ్, చి జో ప్రబుచి సత్తిమ్

* **3:6 3:6** రోమియుల్ 7:5, 8-11, నిర్గమకాండుమ్ 24:12, 31:18. † **3:6 3:6** రోమియుల్ 6:6.

చిన్నుల.
17 అన్నె, ప్రబు ఆత్మయి జయెదె, చి దేముడుచి
సుద్ది తిలి ఆత్మ కేనె తయెదె గే, ఒత్తయ్ రచ్చన
తయెదె. ప్రబుచి ఆత్మ అమ్‌చి పెట్టి తిలె, ఆగ్నల్‌చి
సేవచ గొతిమాన్సుల్ తము నాయ్, విడ్డల్ జా
తమ్‌దె.
18 అన్నె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె జెర్కున్
జల అమ్ ఎత్కిజిని, కిచ్చొ డంకిలిసి అడ్డు నెంతె
ప్రబుచి ఉజిడి జోచి గవురుమ్ దెకితె తా, జోచి
ఉజిడ్‌తె గవురుమ్‌తె బెద, జోచి పోలిక జతి రితి
తిరీమ్ తిరీమ్ మార్సుప జతె అస్సుమ్, చి జోచి
ఉజిడి జోచి గవురుమ్ తిరీమ్ తిరీమ్ అగ్గెచి కంట
అమ్ ఇండితిన్‌తె అన్నె డీస్తయ్. ఈంజ ఉజిడి
ఈంజ గవురుమ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మయి
జలొ ప్రబు తెంతొయ్ జెతయ్. జొయ్యి జా కామ్ జర్గు
కెర్తయ్.

4

సుబుమ్ కబుర్ కామ్ నిదానుమ్ తెన్ కెర

1 జలె, దేముడుచి దయక చి సేవ అమ్‌క జో
సొంత తియార్ అస్సెచి రిసొ, అమ్‌చి నిదానుమ్
దయిరిమ్ పిట్టె నాయ్.
2 కిచ్చొ పాపుమ్ తెన్ మాయ తెన్ బోదన కెరుక
నెసిలమ్, నెసుమ్. కిచ్చొ మోసిమ్ కెరుమ్ నాయ్,
ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్‌తె కిచ్చొ వేరచి బెదవుమ్
నాయ్, గని సొస్టుమ్ సత్తిమ్ సంగితసుమ్.
దస్సికయ్ కో సూన్లె కి 'సత్తిమ్' మెన అమ్‌చి రిసొ
ఒప్పనుక జయెదె. 'సత్తిమ్' మెన దేముడు కి
ఒప్పనెదె.
3 అమ్ బోదన కెర్తిస్ సుబుమ్ కబుర్‌చి అర్దుమ్
ఇదిల్ లుంకిల్ రితి జలె, కక్కయ్ లుంక తయెదె
మెలె, నాసెనుమ్ జతసకయ్.
4 జోవయింకయ్, జలె, జేవ్ నంప నే జతసకయ్,
ఈంజ లోకుమ్‌క ఏలుప కెర్తొ సయ్‌తాన్; నాసెనుమ్
జతస జోక 'దేముడు' మెనుల; జొయ్యి జోవయించి
మెన్సుక గుడ్డి కెర అస్సె. కిచ్చొక మెలె, 'దేముడుచి
పోలిక పూర్తి తిలొ క్రీస్తుచి గవురుమ్ దెకయ్‌తి
సుబుమ్ కబుర్‌చి ఉజిడ్ జతి సత్తిమ్ దెకుత్ నాయ్'
మెనయ్ జేవ్ మాన్సుల్‌క జో సయ్‌తాన్ జోవయించి
మెన్సుతె గుడ్డి కెర అస్సె.
5 అమ్ బోదన కెర్తసి, జలె, అమ్‌చి రిసొచి
నెంజె, గని యేసుక్రీస్తుక 'ఎత్కిక ఏలుప కెర్సు' మెన
దేముడు అబ్బొసి జోక ప్రబు కెరయ్ అస్సె మెనయ్
అమ్ బోదన కెర్తసుమ్. జో యేసుచి సేవ చి ప్రేమచి
రిసొ తుమ్‌చ *సేవ కెర్తస రిత జా అస్సుమ్.
6 కిచ్చొక మెలె,
†"అందర్ తెంతొ ఉజిడ్ జవ్సుస్"
మెన సంగిలొ దేముడు అమ్‌చి పెట్టి జోచి ఉజిడి
దా అస్సె. కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తుచి మొక్మె డీస్తి ఆఁవ్
దేముడుచి గ్యానుమ్ ఉజిడి మాన్సుల్ దెక చిన
అంక జాన్‌తు అంచి ఉజిడ్‌తె జెతు మెనయ్, జో
దేముడు ఈంజ సేవతె అమ్‌క బెదవ అస్సె.

ప్రబుచ కామ్ జోచి అత్తి జో జోచి సెక్తి తెన్ కెర్తయ్

7 దేముడు జోచి ఈంజ ఉజిడ్ సొమ్మారుమ్
రితయ్ గేడివొతె బెరవ అస్సె. కిచ్చొక మెలె,
అమ్ గేడివొక సెక్తి నాయ్, విలువ నాయ్ చి రిసొ
అమ్ సెక్తి నెంజిలసచి అత్తి జో జోచి కామ్ కెర్లె,
'దేముడుచియి, మాన్సుచి నెంజె' మెన జా సెక్తిక
మాన్సు చినుక జయెదె.
8 రగరగాల్‌చ బాదల్ అమ్‌క పెలిలెకి, పెల్లి జా
బీడ గెచ్చుమ్ నాయ్; జోచి సెక్తిచి రిసొ, సగుమ్
బాదల్ కిచ్చొక సేడ్డసుమ్ గే అమ్ అద్దుమ్ కెరనుక
నెతిర్లె కి, జో దిలి కామ్‌చి రిసొ ఆస నెంజిలస జము
నాయ్.
9 విరోదుమ్ సుదల్‌చి అత్తి అమ్ అల్లర్ జలెకి
ప్రబు అమ్‌క ముల్‌ె నాయ్. అమ్‌చ విరోదుమ్
సుదల్ అమ్‌క బూసిల్ రితి కెర్లె కి, మొరుమ్ నాయ్.
10 యేసు కీసి మొర్తి రితి జతె తా బాదల్ సేడ్తె
తిలన్ గే, ఆమ్ కి ఈంజ జీవితుమ్‌క మొర్తె తతి
రితి అస్సుమ్. గని ఆమ్ మొర్తి రితి జా సెక్తి
నెంజిలిస్‌తెయి యేసుచి సెక్తి డీస్తయ్. యేసు అన్నె
జీవ్ జా పరలోకుమ్‌తె ఏలుప కెర్తి సెక్తి, అమ్ సెక్తి
నెంజిలస రచ్చన జతిస్‌తె డీస్తయ్.
11 కిచ్చొక మెలె, యేసుచి జీవ్ అమ్‌చి మొర్తి
ఆగ్‌తె డీసుస్ మెనయ్, అమ్‌చి ఈంజ జీవితుమ్‌తె
యేసుక్రీస్తుచి నావ్‌చి రిసొ అమ్ మొర్నుక దెర్ను
సేడ్డసుమ్.
12 జలె, ఆమ్ మొర్తసుమ్, తూమ్ జితసు!
13 గని
‡"నంప జలయ్ చి సంగిలయ్"
మెన పూర్గుమ్ సంగిలొ రితి ఆమ్ కి నంపజా
అస్సుమ్‌చి రిసొ ఆమ్ కి అమ్‌చి నముకుమ్ తిలిసి
సంగితసుమ్.
14 ఇసి దయిరిమ్ తెన్ అమ్ నంపజలిసి కిచ్చొక
సంగితె తత్తసుమ్ మెలె, ప్రబు జలొ యేసుక
అన్నె జియడ ఉట్టయ్‌లొసొ జోవయించి నావ్ తెన్
అమ్‌కయ్ కి అన్నె జియడ ఉట్టవ, తుమ్‌క అమ్‌క
జోతె కడ నెయెదె మెన్ జానుమ్.
15 కిచ్చొ కిచ్చొ బాదల్ కిచ్చొక ఓర్సుప జతసుమ్
మెలె, తుమ్‌చి రిసొయి. మెలె, ప్రబుచి రచ్చన అన్నె

* **4:5 4:5** నెంజిలె, 'గొతిమాన్సుల్, గొత్తి మాన్సుల్'. † **4:6 4:6** ఆదికాండుమ్ 1:3. ‡ **4:13 4:13** కీర్తనలు 116:10.

ఒగ్గర్‌జిన్‌క పాఁవిలె, ప్రబుచి దయచి రిసొ అన్నె ఒగ్గర్‌జిన్ జోక జోచి సర్ద తెన్ జొఒర సంగ జోక గవురుమ్ కెరుల.

16 జాకయ్ అమ్‌చి దయిరిమ్ పిట్టె నాయ్. అమ్‌చి ఈంజ లోకుమ్‌చి ఆఁగ్ పాడ్ జతె తిలె కి కువితె తిలె కి, రోజుక అమ్‌చి ఆత్మ అన్నె నొవర్ జెర్మిల్ రితి జా సెక్తి జతయ్.

17 ఈంజ మదెనె చి ఇదిలిదిల్ అల్లర్ కిచ్చొ కామ్‌క జెతయ్ మెలె, పరలోకుమ్‌తెచి నే కేడ్తి ఒగ్గర్ ఉజిడ్‌తె గవురుమ్‌తె అమ్ బెదితి రిసొ అమ్‌క దొర్కు జయెదె.

18 అప్పె డీస్తిన్‌చి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిము నాయ్; పరలోకుమ్‌తెచి నే డీస్తిన్‌కయ్ నంప కెర్తసుమ్. కిచ్చొక మెలె, డీస్తిసి పాడ్ జతిసి, నే డీస్తిసి పరలోకుమ్‌తెచి జలె, తాఁ గెచ్చెదె.

5

పరలోకుమ్‌తె ఆమ్ తతిసి

1 అన్నె కిచ్చొ జానుమ్ మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌తె అమ్ జితి కుడియ జతి అమ్‌చి ఆఁగ్ పాడ్ జలెకి, పర్లోకుమ్‌తె అమ్‌క క్తెయఁక తెయఁక త్తాఁ గెతి గేర్ అమ్‌చొ దేముడు అమ్‌క దా అస్సె. కేన్ మాన్సు తెయార్ కెర్లిసి నెంజె, దేముడు తెయార్ కెర్లిసి, జా.

2 నిజుమి, ఈంజ లోకుమ్‌తె తిలె పొది దుకుమ్ జతసుమ్, చి పరలోకుమ్‌చి అమ్‌చి గేర్ నజనుక ఆస జతస్తుమ్.

3 జా గేర్ మెలిసి నజన్లె, పాలుమ్ గలన్లి రితి జయెదె, చి ఆమ్ డుమ్‌డి తయె నాయ్.

4 ఈంజ అప్పెచి కుడియతె అమ్ తతి పొది, అమ్‌చ బాదల్ చి రిసొ దుకుమ్ తెన్ అస్సుమ్. ఈంజ కుడియ, ఈంజయ్ పాలుమ్, గెస్సు మేనుమ్ నాయ్, గని అన్నె చెంగిల్ గేర్ చెంగిల్ పాలుమ్ గలన్‌తి రిసొ, పరలోకుమ్‌చి జా గేర్ జయి పాలుమ్ గలన్లమ్ మెలె, అమ్‌చి ఈంజ లోకుమ్‌చి మొర్నుక పరలోకుమ్‌చి నే కేడ్తి జీవు తతిసి జీన గెచ్చెదె.

5 పరలోకుమ్‌తె జితి రిసొ అమ్‌క తెయార్ కెర్లొసొ దేముడుయి, చి 'జర్గు జయెదె' మెన అమ్‌క కిచ్చొ గుర్తు జో దా అస్సె మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్‌చి పెట్టి జో దా అస్సె.

6 జాకయ్, కిచ్చొ జలెకి అమ్‌క దయిరిమ్. ఈంజయ్ ఆఁగ్‌తె, ఈంజయ్ లోకుమ్‌తె అమ్ జితి పొది, ప్రబుక దూరి అస్సుమ్ మెన జానుమ్.

7 పరలోకుమ్‌తెచి ప్రబు అమ్‌క దిలి అప్పె దస్సె డీసె నాయ్, గని జాక 'అస్సె' మెలి నముకుమ్ తెన్ని ఇండితసుమ్.

8 'అమ్ పరలోకుమ్‌తె గెచ్చుమ్‌దే' మెన దయిరిమ్ తెన్ అస్సుమ్, చి 'ఈంజ ఆఁగుక ముల ప్రబుతె గెచ్చ జిలె చెంగిలి' మెన జానుమ్.

ప్రబుచి ఇస్టుమ్ రితి కెర్తి ప్రేమ

9 జలె, ఇన్నె ఈంజ అఁగి అమ్ జింక తిలె కి, ఒత్త పరలోకుమ్‌తె గెచ్చుక తిలె కి, అమ్‌చి ఆస కిచ్చొ మెలె, ప్రబుక సర్ద కెర జోచి ఇస్టుమ్ రితి కెరుకయ్.

10 ఈంజ లోక్తుమ్‌తె ఈంజ అఁగి తిలె పొది అమ్‌చితె కో సత్తిమ్‌తె ఇండిల గే పాపుమ్‌తె ఇండిల గే, క్రీస్తుచి అత్తి అమ్ తీర్పు జంక, అమ్ జోచి మొక్మె టీవొ జతి జా దీసిక జలె, ఈంజ జీవితుమ్‌తె కో సత్తిమ్ ఇండ తవుల గే, జోక బవుమానుమ్, కో పాపుమ్‌తె ఇండ తవుల గే, జోవయింకయ్ సిచ్చ ప్రబు దెయెదె.

11 ప్రబు లోకుమ్‌చక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెరెదె మెన జానయ్, జా బయిమ్ తెన్ మాన్సుల్‌క సికడ్తసుమ్. అమ్‌చి సత్తిమ్ జో దేముడు జానె, చి తుమ్‌చి పెట్టి తూమ్ కి చినితసు, కిచ్చొగె. తుమ్‌క 'చినుత్' మెనయ్ అమ్‌చి ఆస.

12 తుమ్‌తె అమ్‌క గవురుమ్ దొర్కు జెయదె మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. గని, మాన్సుచి పెట్టి తిలిసి నే చినితె మాన్సు ముక్కిమ్‌చొ రితొ డీసిలెకయ్ గవురుమ్ కెర్తస సగుమ్‌జిన్ అమ్‌చి రిసొ తుమ్‌క అన్మానుమ్ సికడ్తతి. తుమ్‌క 'జేవ్ అన్మానుమ్ సికడ్తసక కీసి జబాబ్ దెంక గే జాన్‌తు' మెనయ్ అమ్ ఇసి సొంతచి రిసొచి సాచి రెగిడ్తసుమ్. అమ్‌చి సత్తిమ్ జాన్లె, తుమ్ జబాబ్ దెంక జాన్‌తె, జాకయ్ తుమ్‌క సంగితసుమ్. గవురుమ్ ఆననుక ఉచర కిచ్చొయ్ కెరుమ్ నాయ్.

13 జలె, అమ్‌క 'వెర్రి జల' మెన తుమ్ తీర్పు ఉచర్లె జలె, 'అమ్ వెర్రి రితి డీస్తన్‌తె దేముడుక లాబుమ్ తిలె దస్సి డీసుమ' మెంతసుమ్. జోచి కామ్ కెర్తి ఆసకయ్ ఇసి జతసుమ్. నాయ్ మెలె, 'బుద్ధికయ్ దస్సి సంగితతి' మెన అమ్‌చి రిసొ తుమ్ ఒప్పన్లె, చెంగిలి. తుమ్‌కయ్ 'చెంగిల్ జతు' మెనయ్ ఇసి జతసుమ్.

14 క్రీస్తు ప్రేమచి రిసొ అమ్ తుక్లె తంక నెత్రుమ్. అమ్‌క జోచి ప్రేమ పెలయ్‌తయ్. క్రీస్తు ఎక్కిలొ అమ్ ఎత్కిజిన్‌చి పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తి రిసొ మొర్లన్ మెన అమ్ దెకితసుమ్. జో మొర్లిస్ తెన్ అమ్ ఎత్కిజిన్ మొర్లె రిత జా జోక నంపజలి తెంతొ సొంత ఇస్టుమ్ జర్గు కెర్తి రితి ఇండుమ్ నాయ్.

15 కిచ్చొక మొర్లన్ మెలె, అమ్ జితస ఎత్కిజిన్‌క 'సొంత ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి నాయ్, గని జోచి రిసొ

మొర అన్నె జితొసొక గవురుమ్ కెర్తి రితి జితు' మెనయ్ జో మొర్లన్.

క్రీస్తుచి తెడి నొవ మాన్సుల్

16 అప్పె తెంతొ మాములుమ్ జోచి ఈంజ
లోకుమ్చి జెర్మున్క కక్కయ్ దెకుమ్ నాయ్.
అగ్గెయ్ క్రీస్తుచి మాములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చి
జెర్మున్కయి కీసి తిలొ గే, దస్సి జోక దెకిత్ తిలమ్,
గని అప్పెయి జోక దస్సి దెకుమ్ నాయ్. జో దేముడు
జలిస్ రుజ్జు జలిస్కయ్ జోక దెకితసుమ్.
17 గని, కో క్రీస్తుచి తెడి తవుల గే, జోచి అగ్గెచి
జెర్మున్క మొర్లి రితి జా తా జోచి ఆత్మతె జెర్మున్ జా
నొవర్ రగుమ్ జా అస్తి. నొవర్ జెర్మున్ జలి రితి
జా అస్తి. అగ్గెచి గెచ్చ, నొవిచి బార్ జా అస్సె, చి
నొవిచికయ్ దెకితస్తుమ్.
18 మాన్సు నొవర్ జతి ఈంజ వరుమ్ కేనె తెంతొ
జెతయ్ మెలె, దేముడు తెంతొ. జో క్రీస్తుచి నావ్ తెన్
అమ్చి పాపుమ్ పుంచ కెర అమ్క జోక అడ్డు తిలి
పాపుమ్ గెచ్చవ గెల కెర అమ్క అన్నె బెదవన్లన్,
చి 'వేర మాన్సుల్ కి అమ్చొ క్రీస్తుక నంపజలె
జోవయింక కి దస్సి అన్నె బెదవనిందె' మెనయ్ జోచి
సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి సేవ జో దేముడు అమ్క
తియార అస్సె.
19 మెలె, క్రీస్తు బలి జలిస్ తెన్ జోవయించి
పాపుమ్ పుంచ నే వయడ్తె, దేముడు లోకుమ్చక
బెదవంతె అస్సె, చి జో బెదవంతిస్చి కబుర్
సూనయ్తిసి అమ్చి అత్తి జో సొర్ప కెర దా అస్సె.
20 జాకయ్, క్రీస్తుచ బారికుల్ జా అస్సుమ్.
'క్రీస్తుక నంపజతు' మెనయ్ దేముడు అబ్బొసి
అమ్చి అత్తి మాన్సుల్క బుకార్తయ్. జాకయ్,
'దేముడ్తు తెన్ బెద్రితి వరుమ్ తుమ్ నజనా'
మెనయ్, క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తుమ్క అమ్ బతిమాల్ప
జా సంగితసుమ్.
21 అమ్క 'అంచి పున్నిమ్ జతు' మెనయ్
పాపుమ్ నెంజిలొ పాపుమ్ నేస్లొ జోచొ పుత్తుసి
అమ్చి పాపుమ్ రితి దేముడు అబ్బొసి జోక
టీవడ్లొ.

6

రచ్చన నజన్తి సమయుమ్ నిజుమి జా అస్సె

1 జలె, "దేముడుచి రచ్చన నజనా" మెన
సంగితసుమ్, గని జోచి నావ్ తెన్ అన్నె కిచ్చొ
మెంతసుమ్ మెలె, జోచి దయ ఆరి నజన తా
నాయ్.
2 కిచ్చొక మెలె,

*"చెంగిల్ సమయుమ్క తుమ్చ ప్రార్ధన సూన
అస్సి, చి
ఆఁవ్ రచ్చన కెర్తి కాలుమ్క తుమ్క తోడు జా అస్సి"
మెన పూర్గుమ్ తెంతొ దేముడుచి కొడొతె రెగ్డవ
అస్సె. అల్లె! 'చెంగిల్' మెలి జా సమయుమ్
అప్పెయి. రచ్చన జతి జా కాలుమ్ అప్పెయి.

సుబుమ్ కబుర్ రిసొ పవులు అల్లర్ జలిసి

3 అమ్ ప్రబుచి సేవ కెర్తిస్తె కేన్ నింద నే జెతె, కో
కిచ్చొ సంగుక నెతిర్తి రితి, కచి నముకుమ్ పిట్టయ్తి
కిచ్చొయ్ అడ్డు కెరుమ్ నాయ్.
4 ప్రబుచి సేవ పూర్తి నిదానుమ్ కెర్తసుమ్ మెన
సాచి సంగన్తసుమ్. ఇన్నెచి రుజ్జు కిచ్చొ మెలె,
కిచ్చొ కిచ్చొ ఒగ్గర్ అల్లర్ ఓర్సుప జా నిదానుమ్ తెన్
అస్సుమ్. కిచ్చొ అల్లర్ మెలె, బాదల్, స్రెమల్, కస్టల్,
ఇర్కులు,
5 కొర్డల్చ దెబ్బలు, జేలి జలిసి, జట్టు తెన్ నిగ
జా మాన్సుల్ అమ్క అల్లర్ కెర్లిసి, ఒగ్గర్ కామ్ కెర
టక్కిలిస్, గూన్ నెంజిలిసి అందర్లు, చువ్వె తిలిసి;
దసచ ఎత్కి నిదానుమ్ తెన్ ఓర్సుప జా అస్సుమ్.
6 పడ్తొ జోచి సేవచి అమ్చి నిదానుమ్ అమ్
ఇండిలి బుద్దితె కి డీస్తయ్. వేర బుద్దుల్ అమ్
నే జలిస్తె, ప్రబుచి ఎత్కి అమ్ జాన్తిస్తె,
మాన్సుల్చ తప్పుల్ అమ్ ఓర్సుప జతిస్తె,
మాన్సుల్క అమ్ మరియాద దెకితిస్తె, దేముడుచి
సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి తిలిస్తె, మాయ
నెంజిలి అమ్చి ప్రేమతె.
7 సత్తిమ్చి బోదన అమ్ కెర్తిస్తె, దేముడుచి సెక్తి
అమ్చ కమొతె డీస్తిస్తె, ఈంజ ఎత్కితె అమ్చి
నిదానుమ్ డీస్తయ్. డెబ్రి పక్క కి, ఉజెతొ పక్క
కి, కామ్క జెత పున్నిమ్చి అయ్దల్ వాడిక కెరన
నిదానుమ్ తత్తసుమ్.
8 జాకయ్, గవురుమ్ జలెకి, నిస్కారుమ్ జలెకి,
మాన్సుల్ అమ్క 'చెంగిల్చ' మెలె కి, 'గార్చ' మెలె
కి, నిదానుమ్ తత్తసుమ్. సగుమ్జిన్ అమ్క
'మాయచ' మెంతతి, గని సత్తిమ్ కెర్తసుమ్.
9 సగుమ్జిన్ అమ్క విలువ దెకిత్ నాయ్, గని
సగుమ్జిన్ విలువ దెక్కితతి. 'బే బేగి మొరుల'
మెన అమ్క సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి, గని జితసుమ్.
దెబ్బల్ కతసుమ్ గని మొరుమ్ నాయ్.
10 అమ్చ బాదల్క దుకుమ్ జంక జతయ్, గని
సర్దసంతోసుమ్ తెన్ అస్సుమ్. ఈంజ లోకుమ్చి
ఆస్తిక ఉచర్లె బీద అస్సుమ్, గని ఒగ్గర్జిన్క
సొమ్మారుమ్ కెర్తసుమ్. అమ్క కిచ్చొ నెంజిలె కి,
ఎత్కి కలుగు జలి రితి జా అస్సుమ్.

* **6:2 6:2** యెసయా 49:8.

అమ్మక కి తుమ్ ఎదిలి ప్రేమ కెర

11 ఓ తుమ్ కొరిందిలు, కిచ్చొ నే లుంకడ్తె ఈంజ
ఎత్కి తుమ్మక ఎదార్దుమ్ సొస్టుమ్ సంగ అస్సుమ్.
అమ్చి పెట్టితె తుమ్మక ఒగ్గర్ ప్రేమయ్ అస్సుమ్.
12 అమ్చి రిసొచి తుమ్చి ప్రేమక ఆమి కిచ్చొ
ఇర్కు కెరుమ్ నాయ్. తుమ్చి సొంత పెట్టి తుమి
ఇర్కు కెరంతసు.
13 అంచ బోదల్ జల రిత ఓ తుమ్ కొరిందిల్,
తుమ్మక ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఆమ్ తుమ్కయ్
కీసి ప్రేమ అస్సుమ్ గే, తూమ్ కి దస్సి అమ్కయ్
ప్రేమ కెర మెన ఆఁవ్ బతిమాల్ప జా సంగితసి.
14 ప్రబుక నంప నెంజిలస తెన్ తుమ్ లంకె జా
నాయ్. పాపుమ్తె పున్నిమ్ తిలిసి కీసి బెదెదె?!
నెంజిలె, అందర్బుద్ది తెన్ ఉజిడ్ బుద్ది కీసి బెదెదె?
బెదె నాయ్!
15 'బెలియాల్' మెలొ సయ్తాన్ తెన్ క్రీస్తు కీసి
బెదెదె? బెదె నాయ్! నంపనెంజిలొసొ తెన్
నంపజలొసొక కీసి వాట తియిఁదె? త్తయె నాయ్!
16 దేముడుచి గుడి, జలె, బొమ్మల్క జొకర్తిన్ తెన్
కీసి బెదెదె? నెంజె! కిచ్చొక ఆఁవ్ ఇసి సంగితసి
మెలె, జీవ్ తిలొ దేముడుచి గుడి ఆము. పూర్గుమ్
దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్లి రిత,

†"జోచి పెట్టి ఆఁవ్ జియిందె,
జోచి తెన్ ఆఁవ్ బులింది,
ఆఁవ్ జోవయించొ దేముడు జయిందె.
జెఁవ్వి అంచ ప్రెజల్ జవుల"
మెన అన్నె,

17 ‡"జాకయ్ 'అంక నంప నెంజిలస తెంతొ తుమ్
బార్ జా' మెన
'సుద్ది నెంజిలిసి తుమ్ చడ నాయ్.
దస్సి ఎక్కి నిదానుమ్ జలదు మెలె,
తుమ్మక బెదవనిందె' మెన ప్రబు సంగితయ్"
మెన అన్నె,

18 §"అంచ బోదల్ మెనయ్ తుమ్కయ్ అబ్బొది
జయిందె,
చి అంక 'అబ్బొ మెనయ్ అంచ పుత్తర్లు దువొ జస్తె'
మెన ఎత్కి సెక్తి అదికారుమ్ తిలొ ప్రబు
సంగితయ్."
మెన రెగ్డ అస్సె.

7

సుద్ది జతిన్

1 జాకయ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, దేముడు అమ్మక
ఈంజేఁవ్ ప్రమానల్ సంగ అస్సెచి రిసొ, అమ్చి
ఆఁగ్క, అమ్చి ఆత్మక కిచ్చొ గార్ కెరెదె గె, జా
గెచ్చవన గెల కెరయ్, దేముడు ప్రబుక బియఁ కెర,
అమ్ సుద్ది జంక *దెర్లిసి పూర్తి జతి రితి జోచి సుద్ది
ఆననుమ.
2 అమ్మక తుమ్చి పెట్టితె బెదవన. అమ్ కక్క
తప్పు కెరుమ్ నాయ్, కక్కయ్ పాడ్ కెరుమ్ నాయ్,
కక్కయ్ మోసిమ్ కెర లాబుమ్ కెరనుమ్ నాయ్.
3 తుమ్మక నింద కెర్తి రిసొ ఇసి సంగి నాయ్,
అగ్గె కిచ్చొ మెన రెగిడ్లయ్ మెలె, 'అమ్చ జీవుతె
తుమ్చి రిసొ ప్రేమయ్ అస్సుమ్' బెద మొరుమ్దె,
బెద జిమ్దె.
4 తుమ్చి రిసొ అంక నముకుమ్ ఒగ్గర్ అస్సె,
తుమ్ అంచి అత్తి సూన నంపజలదు చి రిసొ ఆఁవ్
గవురుమ్ సంగితసి, తుమ్చి రిసొ అంచి పెట్టి పూర్తి
దయిరిమ్ అస్సె. అమ్చ బాదల్ ఒగ్గర్ జలెకి, అంచి
పెట్టి సంతోసుమ్ బెరయ్ అస్సె.

5 †మాసిదోనియ ప్రదేసిమి అమ్ ఉట్ట అయ్లి
పొది అమ్చి ఆఁగ్క సుక్కుమ్ నాయ్, గని ఎత్కి
రగల్ బాదల్ సేడ్తెయ్ తిలమ్; విరోదుమ్ సుదల్ కెర్ల
అల్లర్చి రిసొ కి, అమ్చి పెట్టిచి బయిమ్చి రిసొ కి,
6 గని ముసుర్న జలసక డిట్టుమ్ దయిరిమ్
కెర్తొ దేముడు, జలె, తీతుక అమ్తె తెర్రవ అమ్మక
దయిరిమ్ కెర్లొ.
7 ఎక్కి తీతు అయ్లిసి తెన్ దయిరిమ్ జము
నాయ్, గని తుమ్చి నిదానుమ్ దెక జొయ్యి
దయిరిమ్ జలిస్క అమ్కయ్ కి జో దయిరిమ్ కెర్లొ.
మెలె, అంక అన్నె దస్సుల్ జంక చి తుమ్చి ఆస,
అంక తుమ్ దుకుమ్ కెర తిలిస్చి రిసొచి తుమ్చి
దుకుమ్, అంచి రిసొచి తుమ్చి ప్రేమ నిదానుమ్చి
రిసొ అమ్మక సంగిలన్, చి అన్నె ఒగ్గర్ సర్ద జలయ్.

8 అంచి ఉత్రుమ్తె ఆఁవ్ రెగిడ్లిన్ తెన్ తుమ్మక
ఆఁవ్ దుకుమ్ కెర్లె కి, ఆఁవ్ ఉచర్క నాయ్.
విసారుమ్ జా తిలయ్, గని తప్పు కెరి నాయ్ మెన
జాని. జా ఉత్రుమ్ తుమ్మక దుకుమ్ కెర్లి, గని
గడియకయ్ మెన ఆఁవ్ దెకిత్తసి.
9 జలె, అంక సర్ద. తుమ్మక దుకుమ్ కెర్లి రిసొ
నాయ్, గని తుమ్ దుకుమ్ జా తప్పు ఒప్పన చెంగిల్
జలదు చి రిసొయి. మెలె, తుమ్చి దుకుమ్ ప్రబుచి
సత్తిమ్ తుమ్మక ఉచరవడ్లిన్చి రిసొయి తుమ్మక
అమ్ కెర్లిసి కిచ్చొ సంతోసుమ్ కెరె నాయ్.

10 కిచ్చొక మెలె, ప్రబు ఉచర్తిసి దుకుమ్ అమ్
మాన్సుల్చి పెట్టి అయ్లె, అమ్ కెర్ల పాపల్ ఒప్పన

† **6:16 6:16** లేవీయకాండుమ్ 26:12, యిర్మీయా 32:38, యెహెజ్కేలు 37:27. ‡ **6:17 6:17** యెసయా 52:11, యెహెజ్కేలు 20:34, 41. § **6:18 6:18** నమూయేలు దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 7:14, 7:8. * **7:1 7:1** కొరిందిల్క రెగిడ్లి దొన్ని నంబర్ ఉత్రుమ్ 3:18, దెస్సలొనీకుల్క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 5:23. † **7:5 7:5** జేఁవ్ కొరిందిల్ తిలి అకయ ప్రదేసిమ్క మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్ ఉత్తర పక్క అస్సె.

బుద్ధి జంక ఇస్టుమ్ జమ్‌దె, చి ప్రబుచి రచ్చున నజనుమ్‌దె. జా రచ్చనచి రిసొ 'చెంగిల్ జలమ్' మెనయ్, అన్నె దుకుమ్ తయె నాయ్. గని ఈంజయ్ లోకుమ్‌చి బుద్ధిచి దుకుమ్ అమ్ పెట్టి తియన్లె, అమ్‌క మొర్ను జెయెదె.

11 ఈందె, దేముడు తెద్రయ్‌లి దుకుమ్ తుమ్‌చి పెట్టి కెద్ది నిదానుమ్ ఉట్టవ అస్సె! నిజుమ్, తుమ్‌చి సత్తిమ్ దెకయ్‌తి ఆస ఉట్టవ అస్సె! జా తప్పుచి రిసొ లాజ్ జా తుమ్‌చి ఉప్పిరి తుమి కోపుమ్ జలదు, దేముడుచి తీర్పుక బిలదు, అమ్‌చి తెన్ అన్నె బెదుక ఆస జలదు, సత్తిమ్ జంక ఆస జలదు. జా తప్పుచి రిసొ సరిగా తీర్పు కెర్లదు. జా ఎత్కితెయి తుమ్ అప్పె సత్తిమ్ జలిసి డీస్తయ్.

12 జాకయ్, ఆఁవ్ తుమ్‌క రెగిడ్లిసి దుకుమ్‌చి తిలె కి, ఒత్త కిచ్చొ లాబుమ్ మెలె, ముక్కిమ్‌క తప్పు కెర్లొసొక ఉచరి నాయ్, ముక్కిమ్‌క అల్లర్ సేడ్లొసొక ఉచరి నాయ్, గని జా ఉత్రుమ్‌చి రిసొ ముక్కిమ్‌క కిచ్చొచి రిసొ ఉచర్తసి మెలె, అమ్‌చి రిసొచి తుమ్‌చి ఒగ్గర్ ఆస, ప్రబుచి మొక్మె తుమ్ అప్పె చినన అస్సున్.

13 తుమ్ చెంగిల్ జలిన్‌చి రిసొ అమ్‌క సర్ద, అమ్‌క అన్నె డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్లి. అమ్ సొంత సర్ద జలిన్‌చి కంట కిచ్చొక అన్నెయ్ సంతోసుమ్ జా అస్సుమ్ మెలె, తీతు తుమ్‌తె జా దెకిలి తెంతొ, తుమ్‌చి రిసొచి జోచి అగ్గెచి అన్మానుమ్ నాయ్, చి సర్దసంతోసుమ్ జో జా అస్సె.

14 తుమ్‌చి రిసొ అంచి సర్ద, ఆఁవ్ గవురుమ్ ఉచరంతిసి, జోక అగ్గె తెంతొ సంగితె తిలయ్, చి జో తుమ్‌తె గెలి పొది జోచి మొక్మె కిచ్చొ తప్పుల్ కెర అంక లాజ్ కెరయ్‌సు నాయ్, అంచి మరియాద కడ్సు నాయ్. అమ్ తుమ్‌కయ్ సంగిలిసి ఎత్కిచి సత్తిమ్ కీసి రుజ్జు జలి గే, దస్సి తుమ్‌చి రిసొ ఆమ్ తీతుక సంగిలిసి నిజుమ్ జలి.

15 అప్పె జో తుమ్‌క అగ్గెచి కంట ఒగ్గర్ ప్రేమ ఉచర్తయ్. ప్రబుచి ఇస్టుమ్ తుమ్ ఎత్కిజిన్ కెర్లిన్‌చి రిసొ కి, తుమ్ ఎత్కిజిన్ బియిఁ అద్దుర్ తెన్ జోక బెదవన్లిన్‌చి రిసొ కి జో ఉచార కెర్తయ్.

16 జలె, తుమ్‌చి రిసొ ఆఁవ్ పూర్తి దయిరిమ్ జా అస్సిచి రిసొ అంక ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్.

8

యెరూసలేమ్‌చి సంగుమ్‌చ తోడు దెతిస్‌చి రిసొ

1 అప్పె, బావుడ్లు, తుమ్‌క కిచ్చొ సంగితసుమ్ మెలె, మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్‌చ ప్రబుచ సంగుమ్‌లుచ మాస్సుల్‌చి పెట్టి దేముడు ప్రేమ సికడ్లసి రుజ్జు జా అస్సె.

2 కీసి మెలె, జోవయించి నిదానుమ్ పరిచ్చ జలి రితి జా జేఁవ్ ఒగ్గర్ కస్టల్ సేడ్తె తిలె కి, జేఁవ్ ఒగ్గర్ బీద జలెకి, ప్రబుచి, జోవయించి ఎదివాట్ సర్దచి రిసొ ఒగ్గర్ దర్ముమ్ తెన్ అన్నె జేఁవ్‌క *తోడు దా అస్తి.

3 జేఁవ్‌చి రిసొ ఆఁవ్ కిచ్చొ సాచి సంగితసి మెలె, జోవయించి సెక్తి తిలి ఎదిలి, నాయ్, గని జోవయించి సొంత ఇస్టుమ్‌క తెర్లి ఎదిలి కంటయ్ అన్నె జేఁవ్ ఒగ్గర్ దా అస్తి.

4 '†యెరూసలేమ్‌చ నంపజలసక తోడ్ దెతిస్‌తె ఆమ్ కి బెదుమ్‌దె' మెనయ్ అమ్‌క బలవంతుమ్ కెర్ల.

5 'ఇసి దస్సి కెరుల' మెన మాములుమ్ అమ్ ఉచర్లి రితి నాయ్, గని 'అమ్‌చి అత్తి ప్రబు జోవయించి ఇస్టుమ్ పూర్తి కెర్సు' మెన, తొలితొ ప్రబుచి అత్తి జోవయించి జీవ్ సొర్ప కెర, పడ్తొ జోవయించి తెడి అమ్‌చి అత్తి దిల.

6 జాకయ్ తుమ్ కొరింది‌ల్‌చి రిసొ కి అమ్ ఉచర్లమ్, చి బీద సుదల్‌క దెతి దర్ముమ్ ‡తుమ్ ఉక్కిల్‌తిసి, తీతు మొదొల్ కెర్లిన్‌క 'పూర్తి జర్గు జవున్' మెన, తీతుక బలవంతుమ్ కెర అస్సుమ్.

7 జలె, నముకుమ్‌క, ప్రబుచి గ్యానుమ్‌క, జోచి గ్యానుమ్ సొస్టుమ్ బోదన కెర్తిన్‌క, నిదానుమ్‌క, చి అమ్‌చి ఉప్పిర్‌చి తుమ్‌చి ప్రేమక, దస్సిచి ఎత్కిక తుమ్ కీసి నిదానుమ్ జా అస్సున్ గే, దస్సి ఈంజ దర్ముమ్ దెతిన్‌క కి దయ ఒగ్గర్ జతి రితి తుమ్ దెకన.

8 ఆఁవ్ ఇసి సంగితిసి ఆడ్డ దెతిసి నెంజె, గని మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్‌చ జేఁవ్ అన్నె మాస్సుల్ తోడు దా సత్తిమ్ కెర్లిన్‌క తూమ్ దెక తుమి పరిచ్చ కెరన్లె, బీద సుదల్‌క తోడు కెర్తి తుమ్‌చి ఉద్దెసుమ్‌క 'నిజుమ్‌చి' మెన తుమ్ రుజ్జు దెకయ్‌తి అవ్‌కాసుమ్ తుమ్‌క దొర్కు జవున్ మెనయ్ ఆఁవ్ తుమ్‌క ఉచరయ్‌తసి.

9 ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తు సొంత కి జోచి దయక కిచ్చొ కెర్లన్ గే జానుమ్. మెలె, పరలోకుమ్‌చి సొమ్మారుమ్ జోక తిలె కి, తుమ్‌చి రిసొ బీద కెర్లొ; తుమ్‌క సొమ్మారుమ్ కెరుక మెనయ్ జో బీద జలన్.

10 జలె, ఈంజ డబ్బుల్ ఉక్కిల్తి కామ్‌చి రిసొ కిచ్చొ ఉచర తుమ్‌క ఆఁవ్ సంగితసి మెలె, వెర్సెక్

* **8:2 8:2** రోమియుల్ 15:25-27. † **8:4 8:4** యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌చి యూదయ ప్రదేసిమి కారు జా తతికయ్, వేర తెంతొచ నంపజలస తోడు తెద్రయ్‌ల. బారికుల్ 1:28-30. ‡ **8:6 8:6** కొరిందిల్‌క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 16:1-4.

అగ్గె తుమ్ ఇస్టుమ్ జా మొదొల్ కెర్లిసి తుమ్ అప్పె పూర్తి జర్గు కెర్లె చెంగిలి.
11 తుమ్క జా ఇస్టుమ్ అస్సె. జలె, జా జర్గు కెర్లెకయ్ జా ఇస్టుమ్ నెరవెర్సుప జయెదె. తుమ్ తెర్లి ఎదిలికయ్ జర్గు కెర.
12 ఎక్కిలొ దెంక మెన తెయార్ మెన్సు తెన్ తిలె, జాక సెక్తిక జీన్లిస్ నెంజె గని తిలిస్తెయ్ సర్ద తెన్ దిలె ఇస్టుమ్ జయెదె. నెతిర్లిసి నే కెర్లె, మాన్సుక నింద నాయ్.
13 వేర మాన్సుల్క జేఁవ్చి పూచి వయడ నాయ్, తుమ్కయ్ జా జాడు ఎత్కి వయుతు మెని నాయ్,
14 గని, 'ఎత్కిక సమానుమ్ జతిసి తవుస్' మెన జోవయింక నెంజిలిసి రిసొ తుమ్చి సొమ్మారుమ్క తుమ్ అప్పె దాస. ఏక్ వేల పడ్తొక తుమ్కయ్ కొత్కు తిలె, జేఁవ్ తుమ్కయ్ తోడు కెరుక జయెదె, చి ఎత్కిజిన్క సమానుమ్ జతిసి తయెదె.
15 పూర్గుమ్ దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్లి ఏక్ కోడుచి అర్దుమ్ తుమ్ ఉచర.

§"ఒగ్గర్ కుడవన్లొసొక కిచ్చొ సేఁసె నాయ్,
గని తొక్కి కుడవన్లొసొక కిచ్చొ కొత్కు తయె నాయ్"
మెన రెగిడ్లి కోడు.

తీతుక కొరింద్ పట్టుమ్తె అన్నె తెర్రయ్లి

16 దేముడుక జొఁహర! తుమ్చి రిసొ జో తీతుచి పెట్టి కి జోవయించి ప్రేమ దా అస్సె.
17 "కొరింద్తె ఈంజ క్రామ్క గో" మెన అమ్మ బతిమాల్ప జా సంగితికయ్, "గెచ్చిందె" మెలన్. గని ఎక్కి ఆమి సంగిల్ రిసొ నాయ్, గని అన్నెయ్, తుమ్చి రిసొచి జోచి ప్రేమకయ్ జోచి సొంత ఇస్టుమ్కయ్ జెతయ్.
18 జో తెన్ అన్నె కక్క తెర్రయ్తసుమ్ మెలె, జో సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తన్చి రిసొ ఎత్కి సంగుమ్లుతె, ఎత్కిజిన్ మెన్సితొ బావొక తెర్రయ్తసుమ్.
19 పడ్తొ, 'ప్రబుచి గవురుమ్ దెకయ్తి అమ్చి ప్రేమ దెకయ్తి ఈంజ తోడు దెతి కామ్తె అమ్చి తెన్ బులుస్' మైనయ్ సంగుమ్లుచ జోక నిసాన అస్తి. జో, జలె, తీతు తెన్ గెతయ్.
20 ఆమ్ డబ్బుల్ ఉక్కుల వంట దెతి ఈంజ దర్మమ్చి సేవచి రిసొ కో అమ్క నింద నే కెర్తి రితి, ఈంజ కామ్తె కిచ్చొ పొరపాట్ బెదవుమ్ నాయ్, కిచ్చొ పొరపాట్ బెదయ్లి రితి డీసుక కి నెసుమ్,
21 చి ప్రబుచి మొక్మె కి, మాన్సుచి మొక్మె కి, కీసి సత్తిమ్ కెరుక గే సరిగా ఉచర అస్సుమ్. జాకయ్, సంగుమ్లుచ నిసాన మాన్సుక కి అమ్చి తెన్ ఈంజ తోడు దెతిస్తె బెదవన అస్సుమ్.
22 అన్నె, జేఁవ్ దొగుల తెన్ అన్నెక్లొ బావొక తెర్రయ్తసుమ్. ఇన్నెక అగ్గె తెంతొ కిచ్చొ కిచ్చొ కమొ దా అస్సుమ్ చి కిచ్చొ కామ్తె కి నిదానుమ్ కెర్తయ్ మెన రుజ్జుల్ దెక అస్సుమ్. తుమ్చి రిసొచి జోవయించి ఒగ్గర్ నముకుమ్చి రిసొ, వేర కమొచి కంట తుమ్తెయ్ గెచ్చుక అన్నె ఒగ్గర్ ప్రేమ ఈంజొ జా అస్సె.
23 తీతు, జలె, తుమ్చి రిసొచి అంచి సేవతె జో అంచి తెన్ ఎక్కి రితి బెద అస్సె. జేఁవ్ అన్నె దొగుల బావుడ్లు, జలె, సంగుమ్లుచి నావ్ తెన్ జోవయించ బారికుల్ జల రిత జా గెతతి, క్రీస్తుచి గవురుమ్ దెకయ్తతి.
24 జాకయ్, తుమ్చి ప్రేమక, చి ఈంజేఁవ్క ఆఁవ్ తుమ్చి రిసొ నముకుమ్ సంగిలిస్క, 'నిజుమి జో సంగిల్ రితి జా అస్తి' మెనయ్ సంగుమ్లు రుజ్జు దెకిత్ రితి కెర.

9

దర్మమ్ ఉక్కుల దెతిస్చి రిసొ అన్నె సంగిలిసి

1 జలె, *యెరూసలేమ్తెచ నంపజలసక దెతి తుమ్ ఉక్కిల్తి డబ్బుల్చి రిసొ అమ్ అన్నె రెగుడుక కిచ్చొక?
2 జా ఉక్కుల దెంక తుమ్ కోర్ప జలిసి ఆఁవ్ జాని, చి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చ నంపజలసక తుమ్చి రిసొ ఆఁవ్ సంగితిసి. కిచ్చొ సంగితసి మెలె, "†అకయ ప్రదేసిమ్చ నంపజలస పూర్గుమ్ తెంతొ జోవయించి డబ్బుల్ దెంక తెయార్ జా అస్తి" మెన ఆఁవ్ సంగితసి. జా దర్మమ్ ఉక్కుల దెతి తుమ్చి సర్దచి రిసొ సూన్లి రిసొయి జేఁవ్ మాసిదోనియచ ఒగ్గర్ జిని జా కామ్తె బెదుక కోర్ప జా అస్తి.
3 జలె, ఈంజేఁవ్ బావుడ్లుక కిచ్చొక తుమ్తె తెర్రయ్తసి మెలె, 'జా డబ్బుల్ ఉక్కుల తెయార్ జా అస్తి' మెన తుమ్చి రిసొ అమ్ సర్ద సంగిలిసి అబద్దుమ్ నే జతి రితి తుమ్క 'నిజుమి తెయార్ జాఁ తత్తు' మెన 'తుమ్ దెక' మెనయ్ ఆఁవ్ జేఁవ్క తెర్రయ్తసి.
4 నెంజిలె, పడ్తొ అంచి తెన్ ఈంజ మాసిదోనియచ నంపజలస సగుమ్జిన్ తుమ్తె అయ్లె, తుమ్

§ **8:15 8:15** నిర్గమకాండుమ్ 16:18. * **9:1 9:1** క్రీస్తు యెరూసలేమ్తె మొర జీవ్ జలన్, గెద, చి తొలితొ ఒత్తయ్ మాన్సుల్, క్రీస్తుచ సిస్సుల్ తెన్, జోవయింక నంపజల. యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి యూదయ ప్రదేసిమి కారు జా తతికయ్, వేర తెంతొచ నంపజలస తోడు తెర్రయ్ల; అకయ ప్రదేసిమ్చ కి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చ కి; బారికుల్ 1:28-30. † **9:2 9:2** ఆజి కాలి అకయ ప్రదేసిమ్క చి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్క 'గ్రీకు ప్రదేసిమ్' మెంతతి.

తెయార్ నే జా తిలె, అమ్చి మరియాద గెచ్చెదె; అమ్చి కి తుమ్చి కి. ‘సత్తిమ్ కెరుల’ మెన అమ్ దయిరిమ్క సంగిలిసి పిట్టు తయెదె చి రిసొ.

5 జాకయ్, ‘అంచి కంట జేఁవ్ అగ్గె గెచ్చు తుమ్ సంగిలి దర్ముమ్ దెతిస్కయ్ తుమ్క తెయార్ కెర తత్తు’ మెనయ్ జేఁవ్క బలవంతుమ్ కెర్లయ్. దస్సి, తుమ్ అగ్గెయి జా డబ్బుల్ తెయార్ కెర తిలె, సర్ద తెన్ దెతె, ఆరి ఇస్టుమ్ నెంజిల్ రితి నాయ్.

ముస్కి బుద్దిచి రిసొచి దర్ముమ్ బుద్దిచి రిసొచి కోడు

6 ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, కో ముస్కి తెన్ బి గలెదె గే, తొక్కి పలితుమ్చి పంటొ లాయెదె. కో దర్ముమ్ తెన్ బి గలెదె గే, ఒగ్గర్ పంటొ లాయెదె.

7 ఎక్కి మాన్సు సరిగా ఉచర, ‘దెంక చెంగిలి’ మెన కెదిలిచి రిసొ ఉచర్తె గే, తెద్దిలి దెంకయ్. గని కో బలవంతుమ్ కెర్లి రితి దుకుమ్ తెన్ పొన, సర్ద తెన్ని. సర్ద తెన్ దెతొసొక దేముడు ప్రేమయ్ దెకెదె.

8 చెంగిల్ తిలిసి ఎక్కి దయ తుమ్క మొచ్చు తెన్ దెంక దేముడుచి అత్తి అస్సె, చి తుమ్క సరిపుచుప జతిసి కి, పడ్తొ కిచ్చొ కిచ్చొ చెంగిల్ కమొక తుమ్ మొచ్చు తెన్ దెంక తెరితి రిసొ కి, సరిపుచుప జతిసి తుమ్క దెంక జోచి ఇస్టుమ్.

9 దేముడుచ కొడొతె పూర్గుమ్ రెగ్డయ్లి అస్సె.

‡“జోవయింక తిలిసి జో వంట దెతయ్,
బీద సుదల్క జో దర్ముమ్ తెన్ దెతయ్,
జోవయించి జా సత్తిమ్ కెఁయఁక తెఁయఁక తాఁ
గెచ్చెదె.”

10 తుమ్ బి గల్తి రిసొ బి దెతొ ప్రబు, తుమ్ కతి రిసొ అన్నిమ్ దెతొ ప్రబు, సరిపుచుప జతిసి తుమ్క దెయెదె, పలితుమ్ దెయెదె, చి తూమ్ దర్ముమ్ తెన్ బెదయ్తిస్ చి సత్తిమ్చి పలితుమ్ జో ఒగ్గర్ తయెదె.

11 తుమ్ దర్ముమ్ తెన్ దెతి రిసొ ఎక్కితె సొమ్మారుమ్ రితి జస్తె. అమ్చి అత్తి తుమ్ జా దిలె, అమ్ బీద సుదల్క దెమ్దె, చి దేముడుక జేఁవ్ జోచి సర్ద దెకవ జోక గవురుమ్ కెరుల.

12 దస్సి, ఈంజ దర్ముమ్చి సేవ కెర్లె, బీద జల నంపజలసక కామ్క జెతిసి దొర్కు జలిసి దా తస్తె, పడ్తొ అన్నె, “దేముడు దొర్కు కెరయ్లొ” మెన జోక జొకర జేఁవ్ ఒగ్గర్ గవురుమ్ కెరుల.

13 ఈంజ కామ్ తుమ్క ఏక్ పరిచ్చు రితి జయెదె. ఈంజ సేవ తుమ్ చెంగిల్ కెర్లె, తుమ్చి సత్తిమ్క రుజ్జు జయెదె. చి క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ ఒప్పన జోక బియఁ తుమ్ ఈంజ సత్తిమ్ కెర్లిస్చి రిసొ, దేముడుక గవురుమ్ జయెదె. పడ్తొ, జేఁవ్ బీద జల నంపజలసక చి అన్నె బావుడ్లు ఎక్కిక తుమ్ కోడ్ దిలిస్చి దర్ముమ్చి రిసొ గే దేముడుక గవురుమ్ జెయ్తెదె.

14 అన్నె, తుమ్చి పెట్టి దేముడు జోచి దయక దర్ముమ్ బుద్ది దిలి రిసొ జేఁవ్ మాన్సుల్ తుమ్క ఒగ్గర్ ప్రేమ జా, తుమ్క దెకుక మెన ఆస తెన్, తుమ్చి రిసొ కి జేఁవ్ ప్రార్దన కెరుల.

15 క్రీస్తుచి అత్తి దేముడు అమ్క దిలి వరుమ్ కెద్ది గే కో సంగుక నెతిర్తి. జోచి ఎదివాట్ దర్ముమ్చి రిసొ జోక జొఁర.

10

బుద్ది నే జా తిలె సిచ్చు కెరుక తయెదె

1 క్రీస్తు కీసి మెత్తన తా మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకితె తిలన్ గే తుమ్ జాన్సు. జలె, ఆఁవ్ పవులు, క్రీస్తుచి కన్కారుమ్ దెకితి దస్సి బుద్ది తెన్ సొంత తుమ్క బతిమాల్ప జతిసి. అమ్చి రిసొ సగుమ్జిన్ మాన్సుల్ సంగితిస్ కిచ్చొ మెలె, తుమ్చి మొక్మె మెత్తన అస్సి, గని ఉట్ట గెలె పడ్తొ దయిరిమ్ తెన్ ఆఁవ్ గోల కెర్తసి, బెర్తె!

2 జలె, కిచ్చొ అప్పె బతిమాల్ప జా ఆఁవ్ సంగితసి మెలె, ఆఁవ్ తుమ్తె అన్నె అయ్లె పొదిక ఆఁవ్ ఇసి దయిరిమ్ తెన్ గోల కెరుక నెంజితి రితి, జేఁవ్ అల్లర్చ మాన్సుల్ బుద్ది జా తత్తు, నెంజిలె అప్పె కిసి డీస్తయ్ మెలె, అయ్లె కచితుమ్ జోవయింక గోల కెరుక తయెద్దె. అమ్క ‘మాములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చ ఆసల్ ఇండితతి’ మెన జేఁవ్ మాన్సుల్ అమ్క నింద కెర్తతి, గెద.

3 జలె, అమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్తె జిలె కి, ఆమ్ కెర్తి యుద్దుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చి రగుమ్చి యుద్దుమ్ నెంజె. ఆత్మయుద్దుమ్ ఈంజ.

4 పాపుమ్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర్త అమ్చ అయ్దల్ ఈంజయ్ లోకుమ్చ నెంజితి. అమ్చయ్ అయ్దల్ దేముడుచి సెక్తిచ అయ్దల్, చి సయ్తాన్చి సెక్తి తిలిస్ ఎక్కిచి ఉప్పిరి; కేన్ ఒగ్గర్ సెక్తిచి జలెకి; ఈంజేఁవ్ అయ్దల్ జీనుల.

5 దేముడు దిల ఆత్మఅయ్దల్ తెన్ని జోవయించి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జత కొడొచి ఉప్పిరి జిన్తసుమ్, జోవయింక మాన్సుల్ జాన్తిస్క పిట్టయ్తి బడాయ్ తిల కొడొ ఎక్కిచి ఉప్పిరి జిన్తసుమ్, చి మాన్సుచి మెన్సు తిలి ఎక్కి ఉచరన మార్సుప జా క్రీస్తుక బితి రితి, జోవయించ జేఁవ్ ఉచరన మార్సుప కెర్తసుమ్.

6 అన్నె, దేముడుచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండితి రితి తుమ్ కొరిందిల్ బుద్ది జలదు మెలె, అమ్ అయ్లె

‡ **9:9 9:9** కీర్తనలు 112:9.

కో సేంసిల మాన్సుల్ బుద్ధి నే జా తిలె, జోవయించ
తప్పుల్‌క ప్రబుచ అయ్‌దల్ తెన్ సిచ్చ కెరుక బిము
నాయ్.
7 తుమ్‌చి మొక్మె తిలిస్‌కయ్ తుమ్ దెకితె
తత్తసు. 'క్రీస్తుచ ఆము' మెన తుమ్‌చితె కో
ఉచరంతతి గే, జేఎవ్ కీసి క్రీస్తుచ జా అస్తి గే, అమ్‌క
'జేఎవ్ కి క్రీస్తుచ' మెనయ్ ఒప్పన్‌తు.
8 తుమ్‌క పాడ్ కెరుక నాయ్ గని క్రీస్తుచి తెడి
డిట్టుమ్ కెరుకయ్ మెనయ్ జోవయించి కామ్‌చి రిసొ
ప్రబు అంక అదికారుమ్ దా అస్సె. జా అదికారుమ్‌చి
రిసొ ఆఎవ్ ఏక్ వేల ఇదిల్ ఒగ్గర్ సంగిలె కి, అంచి
మరియాద గెచ్చుక జో సెలవ్ దెయె నాయ్.
9 ఆరి బియడ్డి రిసొ ఇస ఉత్రల్ రెడ్డి నాయ్. దస్సి
ఉచర నాయ్.
10 "జోవయించ ఉత్రల్‌తె డిట్టుమ్ డీస్తయ్,
గట్టిజ సంగితయ్, గని ఇన్నె తిలె పొది జో బియఎ
కెర జా కిచ్చొ గట్టిజ సంగె నాయ్" మెన అంచి ఉప్పిరి
గోస్స జలస స్‌ంగితతి.
11 జలె, జేఎవ్ మాన్సుల్ కిచ్చొ అర్డుమ్ కెరంతు
మెలె, అమ్ నెంజిలె పొది ఉత్రుమ్‌తె కిచ్చొ
రెగుడుమ్‌దె గే, అయ్‌లె పొది కచితుమ్ జర్గు
కెరుమ్‌ద్దే.
12 జోవయించి సొంత గవురుమ్ సంగన్‌త జేఎవ్
సగుమ్‌జిన్‌క దెకిలె, 'జోవయింతెన్ సమ్మందుమ్
జలస ఆము' మెననుక నెసుమ్, జోవయింక దెక
పరిచ్చు కెరనుక నెసుమ్. బెదె నాయ్. జేఎవ్ ఎక్కిలొక
ఎక్కిలొ దెక దస తీర్పుల్ కెరంతిసి వెల్లొ మెనంతిసి
సూటి నాయ్. దస్సి జా జా, బుద్ధి నెంజిల రిత
జతతి.

పావులీంసి సొంత గవురుమ్ సంగన్లి రితి జలిన్

13 సత్తిమ్ జతి కంట అన్నె గవురుమ్ సంగనుమ్
నాయ్. గని దేముడు అమ్‌క వంట దిల్ ఎదిల్లి
గవురుమ్ సంగనుమ్‌దె; సుబుమ్ కబుర్ తెన్
తుమ్‌చి ఎద అమ్ పాఎవుక మెన జో అమ్‌క దా
అస్సె. చి జాచి రిసొ సంగనుమ్‌దె.
14 తుమ్‌తెయ్ గెతి రితి ఆమ్‌క దిలి సేవ పాఎవితి
నాయ్ జలె, అమ్ తుమ్‌కయ్ కిచ్చొ సంగుక బెదితి
నాయ్. గని దూరి జలెకి, క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్
సూనయ్‌తి రిసొయి ఎత్కిచి కంట ఆమి తొలితొ
తుమ్‌తె అయ్‌లమ్.
15 సత్తిమ్‌చి కంట అన్నెయ్ గవురుమ్ సంగనుమ్
నాయ్. వేర మాన్సు స్రెమల్ సేడ కామ్ కెర్లిన్‌క
'ఆమ్ కెర్లమ్' మేనుమ్ నాయ్. గని అమ్‌చి ఆస
కిచ్చొ మెలె, తుమ్‌చి నముకుమ్ వడ్డిలె, తుమ్‌చి
ప్రాంతుమ్‌తె అన్నె ఒగ్గర్ గఎవ్‌లె ప్రబుచి కామ్ అమ్
కెర్తి వాట్ దొర్కు జయెదె,
16 చి తుమ్‌చి ఒత్తల్‌తొచ ప్రాంతుమ్‌లుతె కి అమ్
సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక జయెదె; వేర మాన్సుల్
కెర్లిన్‌క 'ఆమ్ కెర్లమ్' మెన నే సంగితె.
17 జలె,
*"కో కచి గవురుమ్ సంగుక జలె,
ప్రబుచి గవురుమ్ సంగుతు"
మెన దేముడుచి కొడొతె రెడ్డ అస్సె, గెద.
18 కిచ్చొక మెలె, సొంత గవురుమ్ సంగన్లె కిచ్చొ
గవురుమ్ నెంజె, గని ప్రబు కక్కయ్ గవురుమ్ కెరెదె
గే, జో మాన్సు నిజుమి గవురుమ్ జయెదె.

11

తప్పుచి బోద సూన మోసిమ్ జతు నాయ్

1 ఆఎవ్ అప్పె ఇదిల్ తెలివి నెంజిల్ రితి లట్టబ్లె,
దయ కెర ఓర్సుప జా! అంచి రిసొ కీసి జలెకి తుమ్
దస్సి కెర్తసు.
2 తుమ్‌క 'ప్రబుతె పూర్తి నిదానుమ్ జతు'
మెనయ్ అంక ఆస. ఎక్కి మున్సున్‌క నిదానుమ్
తిలి తేర్సి తుమ్ జతి రితి, పెండ్లిక క్రీస్తుక తుమ్‌క
నావ్ కెర సొర్ప దిలయ్.
3 గని పూర్గుమ్ అయి రూపుమ్ జా తిలొ
సయ్‌తాన్ జోచి మాయక కీసి *హవ్వక మోసిమ్ కెర్లొ
గే, దస్సి తుమ్‌క 'క్రీస్తుక ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్
తత్తు నాయ్' మెన, తుమ్‌చి చెంగిల్ బుద్ధి జో
సయ్‌తాన్ మార్సుప కెరెదె మెన అమ్‌క బయిమ్.
4 ఆఎవ్ కిచ్చొక ఇసి ఉచర్తసి మెలె, కో జలెకు
తుమ్‌తె జా కెర, యేసుచి రిసొ అమ్ బోదన కెర్లిసి
నాయ్, గని వేరచి సికడ్లె, తుమ్ బే బేగి జో మాన్సుక
నంప కెర్తసు. నెంజిలె, తుమ్‌క దిలి దేముడుచి సుద్ది
తిలి ఆత్మ నాయ్ గని వేరయ్ ఆత్మ తుమ్‌క దొర్కు
జలె, నెంజిలె తుమ్ నంపజలి సుబుమ్ కబుర్
నాయ్ గని వేరయ్ కోడు సూన్లె, తుమ్ జా వేరచిక
నంపజా తుమ్ బే బేగి మార్సుప జతసు.
5 వేర సికడ్డ 'ఒగ్గర్ వెల్లొ బారికుల్' మెన తుమ్
సంగిత జేఎవ్ వేర మాన్సుల్‌చి కంట ఆఎవ్ ఎద్దికి దాక్
జయి నాయ్ మెన ఆఎవ్ జాని.
6 లట్టబుక ఆఎవ్ తెలివి నెంజిలె కి, ప్రబుచి
గ్యానుమ్ అంక అస్సె. కెయఎక కి కీసి జలె కి ఈంజ
గ్యానుమ్ తుమ్‌క సొస్టుమ్ జానవ అస్సి.
7 తుమ్‌క 'చెంగిల్ జతు' మెన, తుమ్‌తె కిచ్చొ
తోడు నే నజితె దాక్ కెరనయి దేముడుచి సుబుమ్
కబుర్ ఆఎవ్ సికడ్లిసి పాపుమ్ గే?
8 వేర సంగుమ్‌లుచి డబ్బుల్ ఆఎవ్ నజన చోర్లి
రితి జా అస్సి. ప్రబుచి నావ్ తెన్ తుమ్‌కయ్ సేవ

* **10:17 10:17** యిర్మీయా 9:24. * **11:3 11:3** ఆదికాండుమ్ 3:1-7.

కెర్తి అంచి ఆసచి రిసొ జా డబ్బుల్ జోవయింతె
నజిలయ్.
9 పడ్తొ, తుమ్చి తెన్ ఆఁవ్ తిలి పొది అంక
కొత్కు తిలె, తుమ్చితె కక్కయ్ కి జా జాడు వయడి
నాయ్. మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్ తెంతొ అయ్ల
బావుడ్లు అంక కొత్కు తిలిసి ఎత్కి దిల. జాకయ్
తెదొడి తుమ్క జా జాడు వయడి నాయ్, చి అప్పె
తెంతొ కి కిచ్చొ జాడు కి తుమ్క వయడుక నెసి.
10 క్రిస్తుచి సత్తిమ్ అంచి పెట్టి కీసి అస్సె గే, ఈంజ
ఒండి అకయ ప్రదేసిమ్తె ఆఁవ్ డబ్బుల్ గట్ర నే
నజితిస్చి రిసొ క్తో వేరయ్ సంగుత్ నాయ్. జేఁవ్
వేర సంగుక వాట్ దెయి నాయ్. ఆఁవ్ అప్పెక కెర్లి
రితి దస్సి కెర్తె తయిందె.
11 కిచ్చొక? తుమ్క ప్రేమ కెరి నాయ్ గే? తుమ్క
ఆఁవ్ ప్రేమ కెర్తిసి 'నిజుమి' మెన దేముడు జానె.

మోసిమ్ కెర్త బారికుల్

12 'సుబుమ్ కబుర్ కామ్చి రిసొ డబ్బుల్
నజనయ్ అమ్చి రితి జేఁవ్ కి కెర్తతి' మెన, డబ్బుల్
ఆసక సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్త జేఁవ్ అన్నె
మాన్సుల్ అమ్చి రిసొ సంగితతి. ఈంజ కామ్ జేఁవ్
కెరుక అదికారుమ్ నాయ్. పడ్తొ, జోవయించి రితి
అమ్ నే కెర్తిన్క రుజ్జు తతి రితి, ఆఁవ్ అప్పె ఎద
డబ్బుల్ గట్ర నే నజితె సుబుమ్ కబుర్ కామ్ ఆరి కెర్తె
తయిందె.
13 దస మాన్సుల్ అబద్దుమ్కయ్ "ప్రబు అమ్క
ఈంజ కామ్ తియార అస్సె. జోచ బారికుల్ ఆమ్"
మెనన ఆరి సంగితతి. మోసిమ్ కెర్తస, జేఁవ్. ఆరిక
క్రిస్తుచ బారికుల్ ఆమ్ మెనంతతి.
14 దస్సి కెర్తతి మెన తుమ్ ఆచారిమ్ జంక నాయ్.
సయ్తాన్ కి మోసిమ్ కెర పరలోకుమ్చి ఉజిడ్చొ
దూత రితొ డీసుక జానె.
15 జాకయ్ జోచ సేవ కెర్తస కి 'పరలోకుమ్చి
సత్తిమ్చ సేవ కెర్తస అమ్' మెన ఆరి సంగనుల
ఆచారిమ్ నెంజె. గని జేఁవ్ కెర్ల కమొ కొల్ది ఆకర్క
సిచ్చయ్ జవుల.

16 జలె, అన్నెక్ సుట్టు ఆఁవ్ సంగితసి. కిచ్చొ
మెలె, అంక వెర్రి మెన కో ఉచర నాయ్. గని 'వెర్రి'
మెన ఉచర్లె, అంక బెదవన జా, చి అంక ఇదిల్
జవున్ గవురుమ్ తయెదె.
17 ఆఁవ్ అప్పె సంగితిసి ప్రబు సంగిలిసి మెన
నెంజె, గని దయిరిమ్ తెన్ ఇసి గవురుమ్ సంగుక
తెలివి నెంజిల్ రితొ జతసి.
18 ఒగ్గర్జిన్ ఈంజ లోకుమ్చ కమొచి రిసొ
గవురుమ్ సంగనుల. ఆఁవ్ కి గవురుమ్ సంగనిందె.
19 తుమ్క బుద్ది అస్సెచి రిసొ బుద్ది నెంజిలసక
సర్ద తెన్ ఓర్సుప జతసు!
20 మెలె, ఎక్కిలొ తుమ్క దెర్సు సేడయ్లె,
నెంజిలె మోసిమ్ కెర తుమ్చి అత్తి లాబుమ్ కెరన్లె,
నెంజిలె బడాయ్ జా వెల్లొ మెనన్లె, నెంజిలె తుమ్క
మొక్మె పెట్లె, తుమ్ ఓర్సుప జతసు!
21 దస అల్లర్ కమొ కెరుక ఆమ్ నెతిర్లమ్ మెన
లాజ్ తెన్ ఆఁవ్ ఒప్పునుక, ఏక్! గని జోవయింతె
కో కిచ్చొచి రిసొ గవురుమ్ సంగన్లె; ఆఁవ్ అప్పె
తెలివి నెంజిల్ రితి లట్టబ్తసి; ఆఁవ్ కి దస్సిచి రిసొ
గవురుమ్ నజనుక దయిరిమ్ అస్సె. ఆఁవ్ తెలివి
నెంజిల్ రితి కొడొ జతసి.
22 జేఁవ్ ఎబ్రీయుల్ జవుల గే? ఆఁవ్ కి
ఎబ్రీయుడు! జేఁవ్ ఇస్రాయేలుల్ జవుల గే? ఆఁవ్ కి
ఇస్రాయేలుడు. జేఁవ్ అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిల
గే? ఆఁవ్ కి జోచి సెకుమ్తె జెర్మిలయ్.
23 జేఁవ్ క్రిస్తుచ సేవ కెర్తస గే? జలె, జోవయించి
కంట ఆఁవ్ చెంగిల్చి. ఆఁవ్ అప్పె వెర్రి రితి లట్టబ్లె
తుమ్ చెమించుప కెర. జోవయించి కంట ఆఁవ్ కీసి
చెంగిల్చి జోచొ సేవ కెర్తొసొ జయిందె మెలె, జోచి
సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసొ జోవయించి కంట
ఆఁవ్ అన్నె ఒగ్గర్ †కామ్ కెర అస్సి, ఈంజ కామ్చి
రిసొ అన్నె ఒగ్గర్ సుట్లు జేలి జా అస్సి, ఒగ్గర్ సుట్లు
దెబ్బల్క సిచ్చ జా అస్సి, ఒగ్గర్ సుట్లు మొర్తి రితి జా
తిలయ్.
24 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ పాఁచ్ సుట్లు
కొర్డ తెన్ ముప్పయ్నొవ్వు దెబ్బల్చి సిచ్చ అంక పెట
అస్తి.
25 తివ్వెరి డండల్ తెన్ అంక పెట అస్తి, ఏక్
సుట్టు పత్రల్ గల అంక మారిత, తివ్వెరి ఓడతె గెలి
పొది ఓడ పత్రె లయితయికయ్ డుఙ గెతయ్, ఏక్
సుట్టు ఒండి మెద్దెనె ఒండి సరారాతి సముద్రుమ్తె
సేడ తిలయ్.
26 ఒగ్గర్ సుట్లు దూరి ప్రయానుమ్ గెచ్చ అస్సి.
దసితె గడ్డొ జీన్తి ప్రమాదుమ్, చోర్లుచి రిసొచి
ప్రమాదుమ్, అంచి సొంత దేసిమ్చ మాన్సుల్చి
రిసొచి ప్రమాదుమ్, యూదుల్ నెంజిలసచి అత్తి
ప్రమాదుమ్ కి జా అస్సి. పట్నల్తె, బయిలు
దేసిమ్లుతె, సముద్రుమ్తె కి ప్రమాదల్ జా అస్సి.
మోసిమ్క 'నంపజలస ఆమ్' మెనన్లసచి అత్తి కి
ప్రమాదల్ జా అస్సి.
27 ఒగ్గర్ కామ్ కెర కెర స్రెమల్ సేడ అస్సి. ఒగ్గర్
రాతివొ నిజె నాయ్, ఒగ్గర్ సుట్లు చువ్వె తన్నె తా
అస్సి, ఒగ్గర్ సుట్లు అంక అన్నిమ్ దొర్కు జయె

† **11:23 11:23** బారికుల్ 9:1-31, 11:24-30, చి 13 అద్యయిమ్ తెంతొ 28 అద్యయిమ్ ఎద సదు కెర.

నాయ్, ఒగ్గర్ సుట్లు చల్లిక, పాలల్ నెంజిలిస్‌క బాద సేడ అస్సి.
28 జేవ్ ఆఁవ్ సేడ్ల బాదల్ ఎక్కిక పిట్టవ అన్నె కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచ సంగుమ్‌లు ఎక్కిక 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ ఉచర్తె తతిసి అంక పెల్లితయ్, కామ్ రితి జత్తయ్.
29 కో డిట్టుమ్ నెంజిలె, ఆఁవ్ కి డిట్టుమ్ నెంజిలి రితి దుకుమ్ జతసి; జోవయించి జాడు వయిలి రితి. కో పాపుమ్‌తె దెర్ను సేడ్లె, అంక ఒగ్గర్ దుకుమ్ తయె నాయ్ గే? ఒగ్గర్ దుకుమ్ జతసి.
30 జలె, ఆఁవ్ గవురుమ్ నజనుక జలె, కిచ్చొచి రిసొ గవురుమ్ సంగనిందె మెలె, ఆఁవ్ అవ్వు తిలిస్‌చి రిసొయి గవురుమ్ సంగనిందె.
31 ఆఁవ్ సంగిలిస్ ఎక్కిక 'అబద్దుమ్ నెంజె' మెన ప్రబు జలొ యేసుక అబ్బొస్ జలొ కెఁయఁక తెఁయఁక మెచుప జతొసొ మెన దేముడు జానె.
32 పడ్తొ, అన్నె ఏక్ బాద ఆఁవ్ సేడ్లిస్‌చి రిసొ గవురుమ్ నజనుక పఁవ్స గెలయ్. కిచ్చొచి మెలె, దమస్కు పట్నుమ్‌తె అంక 'దెర్తు' మెన జా సుట్టు అరెత రానొచి తెడిచొ అదికారి జా పట్నుమ్‌చ సయ్‌న్యుమ్ సుదల్‌క రకడ్లన్,
33 గని స్తంపజలస్ అంక ‡గంపతె వెసడ పట్నుమ్‌చి కోటచి ఉప్పిర్‌చి గదితె వెగడ దా, కిట్కివాట్ వాలివొ తెన్ కోటచి ఒత్తల్‌తొ ఉత్రవ దిల, చి జో అదికారితె దెర్ను నే సేడ్తె ఉట్ట అయ్‌లయ్.

12

పవులు చి సివ్న

1 జలె, ఆఁవ్ గవురుమ్ నజనుక అస్సె. గవురుమ్ సంగన్లె అంక లాబుమ్ నాయ్, గని ప్రబు దెకయ్‌ల సివ్నల్‌చి రిసొ, జో దెకయ్‌ల రుజ్జుల్‌చి రిసొ ఆఁవ్ సంగిందె.
2 క్రీస్తుచొ మాన్సు ఎక్కిలొక జాని. అప్పె చొవ్వ వెర్సుల్ జలి, ఈంజొ మాన్సు పరలోకుమ్‌తె ప్రబు తిలిస్‌తె ఉక్కిల్ జలొ. ఈంజొ మాన్సు ఇన్నెచి ఆఁగ్ తెన్ని ఒత్త ఉక్కిల్ జలొ గే ఎక్కి ఇన్నెచి ఆత్మయి ఉక్కిల్ జలి గే నేని, దేముడు జానె.
3 గని పరలోకుమ్‌చి ఒత్తచి పరదీసుతె నిజుమ్ ఉక్కిల్ జలొ మెన జాని. ఇన్నెచి ఆఁగ్ తెన్ని ఒత్త ఉక్కిల్ జలొ గే ఎక్కి ఇన్నెచి ఆత్మయి ఒత్త గెలి గే నేని, గని దేముడు జానె.
4 ఒత్త కిచ్చొ సూన్లొ గే కేన్ మాన్సుకి అన్నె సంగుక నెత్రె, సంగుక నెంజె.
5 ఈంజొ మాన్సుచి రిసొ ఆఁవ్ గవురుమ్ సంగిందె, గని అంచి నావ్ తెన్, జలె, ఎక్కి ఆఁవ్ అవ్వు తిలిస్‌చి రిసొయి సంగనిందె. గని వేరచి రిసొ, జలె, గవురుమ్ సంగి నాయ్.
6 ఆఁవ్ గవురుమ్ నజనుక ఉచర్లె, అంక వెర్రి మెనుక, బుద్ది నెంజిలొసొ మెనుక నెంజె. కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ సంగితిసి సత్తిమ్ గని అంచితె దెకితి కంట సూన్‌తి కంట కో అంక అన్నె గవురుమ్ ఉచరుక అంక ఆస నాయ్ చి రిసొ తుక్లె తయిందె.
7 పడ్తొ, ప్రబు అంక ఒగ్గర్ రుజ్జుల్ దెకయ్‌లిస్‌చి రిసొ ఆఁవ్ నే పులితి రితి, అంక ఏక్ బాద తంక జో సెలవ్ దా అస్సె. కిచ్చొ మెలె, సయ్‌తాన్ అంక అల్లర్ కెర్తి రితి అంచి అఁగి కంటొ బూస్తి రితి ఏక్ బాద దా అస్సె; అంక 'పులుస్ నాయ్' మెన.
8 జలె, 'ఈంజ బాద అంక ములుస్' మెన, తివ్వెరి ప్రబుక బతిమాల్ప జా ప్రార్ధన కెర్లయ్,
9 గని జో అంక, "అంచి దయ తుక సరిపుచుప జయెదె. తుయి అవ్వు తిలె, తుచి అత్తి ఆఁవ్ కెర్తిస్‌తె అంచి సెక్తి పూర్తి డీసెదె" మెనయ్, ప్రబు సంగిలన్. జాకయ్ ఆఁవ్ అవ్వు తిలిసి అన్నె సర్ద తెన్ ఒప్పనిందె, చి క్రీస్తుచి సెక్తి అంచితె కామ్ కెరెదె.
10 జాకయ్, క్రీస్తు గవురుమ్ జతి రిసొ ఆఁవ్ అవ్వు తిలె, మాన్సుల్ అంక నిస్కారుమ్ కెర్లె, ఆఁవ్ స్రెమల్ సేడ్లె, విరోదుమ్ సుదల్ అంక అల్లర్ కెర్లె. ఆఁవ్ కస్టల్ సేడ్లె, అంక సర్ద. కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ అవ్వు తిలె పొది, ఆఁవ్ అవ్వు తిలిస్‌తె ప్రబుచి సెక్తి బార్ జా జోచి గవురుమ్ దెకయ్‌తయ్.

సత్తిమ్ నెంజిల 'బారికుల్'

11 ఆఁవ్ ఈంజ ఎక్కి సంగిలిసి తెలివి నెంజిల్ రితి, గని ఆఁవ్ సంగిత్ రితి తుమి పెలయ్‌లదు. తుమి అంచి రిసొ 'సత్తిమ్‌చొ' మెన సాచి సంగితదు జలె, జతి. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ వేరయ్ మాన్సుల్; 'ఒగ్గర్ వెల్లొ బారికుల్' మెన తూమ్ సంగితస; కిచ్చొ నెంజిలె కి ఆఁవ్ జోవయించి కంట ఇద్దికి దాక్ నెంజి.
12 క్రీస్తుక సత్తిమ్‌చొ బారికి ఆఁవ్ జలిస్‌క రుజ్జుల్ దెకయ్‌త కమొ తుమ్‌చి మొక్కె జర్గు జల. మెలె, ఒగ్గర్ బాదల్ సేంతుమ్ తెన్ ఓర్సుప జలయ్, చి ప్రబు జోవయించి సెక్తిచ రుజ్జుల్ దెకయ్‌లొ, ఈంజ లోకుమ్‌తె నెంజిల కమొ దెకయ్‌లొ, వెల్లెల వెల్లెల కమొ జర్గు కెర్లొ.
13 జలె, ప్రబుచ అన్నె సంగుమ్‌లుచి కంట తుమ్‌క కిచ్చొ పిట్లి? ఎక్కి పిట్లి మెలె, ఆఁవ్ జితి డబ్బుల్ తుమ్‌తె నజి నాయ్. ఈంజ తప్పు అంక చెమించుప కెర, 'తప్పు' మెంతసు జలె!

అమ్‌తె లాబుమ్ కెరన్లది, అమ్‌క మోసిమ్ కెర్లది

‡ **11:33 11:33** బారికుల్ 9:23-25.

14 ఈందె, అన్నెక్ సుట్టు తుమ్‌తె జెంక తెయార్
జా అస్సి. ఇన్నెతెన్ ఆఁవ్ అయ్‌లిసి తివ్వెరి జయెదె.
అయ్‌లె, తుమ్‌క కిచ్చొ జాడు వయడి నాయ్. కిచ్చొక
మెలె, తుమ్‌చి ఆస్తి ఆఁవ్ నెసి, గని తుమ్‌చి
ప్రేమకయ్ అంచి ఆస. *అయ్యున్‌క అబ్బొన్‌క పోస్తి
రితి బోదలీ కుడవ్‌క కెరనుక పూచి నాయ్, గని
జోవయించ బోదల్‌క పోస్తి రిసొ అయ్యసి అబ్బొన్
కుడవ్‌క కెర అస్సె.
15 తుమ్‌చ ఆత్మల్‌క 'చెంగిల్ జతు' మెన ఆఁవ్
సర్ద తెన్ నస్టుమ్ జయిందె, అంచి జీవు దెయిందె.
ఆఁవ్ తుమ్‌క ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లె, తుమి అంక తొక్కి
ప్రేమ కెర్లె చెంగిల్ గే? తుమ్ ఉచర.
16 నాయ్, ఆఁవ్ జితిన్‌చి జాడు తుమ్‌క వయడి
నాయ్, గని 'జో మోసిమ్‌చొ, తెలివి తెన్ అమ్‌క
మోసిమ్ కెర్లొ' మెన తుమ్ అంక సంగితసు.
17 జలె, తుమ్‌తె ఆఁవ్ తెర్రయ్‌లస చి అత్తి
తుమ్‌తె కెఁయ కిచ్చొ లాబుమ్ కెరన్లయ్ గె? నాయ్,
గెద.
18 'గో' మెన తీతుక బలవంతుమ్ కెర్లయ్, చి జో
తెన్ జో అన్నెక్ బావొక తెర్రయ్‌లయ్. తీతు జవున్
తుమ్‌క మోసిమ్ కెర్లొ గే? నాయ్, గెద. ఆమ్ కి జోచి
బుద్ది తెన్ ఇండుమ్ నాయ్ గే? ఆమ్ కి జోచి రితి
జిము నాయ్ గే?

తుమ్‌తె జెతి పొదిక తుమ్ సత్తిమ్ జా తా

19 అమ్‌చి సత్తిమ్ సంగితిన్‌క 'ఎక్కి జోవయించి
సొంత నావ్ తతి రిసొయి అమ్‌చి మొక్కె సంగితతి'
మెన ఉచర్తె తిలదు గే? నాయ్, అమ్‌చి ఉద్దెసుమ్
దస్సి నాయ్. క్రీస్తుచి తెడి దేముడుచి మొక్కె
సంగిలమ్, సంగితసుమ్.
20 కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ తుమ్‌తె తిలె, తుమ్
వేర మార్సుప జా తస్తె మెన, పడ్తొ తుమ్ అంకయ్
దెకిలె, 'జో దస్సి అస్సె, చి అమ్‌క ఇస్టుమ్ నాయ్'
మెన తుమ్ సంగితె మెనయ్ అంక బయిమ్. అన్నె
కిచ్చొ మెలె, తుమ్ జట్లు తెన్, గోసల్ తెన్, కోపల్
తెన్, 'అన్నె మాన్సుల్ కీస్ జలె జతు గని అమ్మి
చెంగిల్ కెరనుమ' మెలి రితి బుద్ది తెన్ ఏక్ వేల తస్తె.
ఎక్కిలొచి రిసొ ఎక్కిలొ ఆరిచ నిందల్, సొండెల్ కొడొ
సంగితె తస్తె, పుల తస్తె, ముద్దొ నెంతె తస్తె మెన
ఆఁవ్ బితసి.
21 అన్నె కిచ్చొచి రిసొ ఆఁవ్ బితసి మెలె, ఆఁవ్
తుమ్‌తె అన్నె అయ్‌లె, తుమ్‌చి రిసొ దేముడుచి
మొక్కె లాజ్ జయిందె, చి తుమ్‌చి తెచ పాపుమ్ కెర
అప్పెక పాపుమ్ నే ఒప్పన్లసచి రిసొ ఆఁవ్ ఏడుక
తయెదె. కేన్ పాపల్ మెలె, లంజెబుద్ది, లంజెకమ్ము,
ఆఁగ్‌చ ఆసల్ ముద్దొ నే కెరంతిసి, దసచ జేఁవ్
ఇండితిసి.

13

ప్రబుచి సెక్తి తెన్ తీర్పు కెరుక తయెదె

1 ఆఁవ్ తుమ్‌తె అన్నె అయ్‌లె ఇన్నెతెన్ తివ్వెరి
జయెదె. అయ్‌లె, కక్క తీర్పు కెరుక జలె, దొగుల
తీగ్ల సాచుల్‌చి సాచి బెద, రుజ్జు జంక.
2 అగ్గె పాపుమ్ కెర్లసక చి జేఁవ్ అన్నె ఎత్కిజిన్‌క
అగ్గె జాగర్త సంగిలయ్; సిచ్చ కెరుక జయెదె, మెన.
ఆఁవ్ అప్పె ఒత్త నెంజిలె కి, జా సుట్టు ఆఁవ్ ఒత్త గెచ్చ
తిలి పొది; తెదొడి ఆఁవ్ తివ్వెరి తుమ్‌తె జా తిలయ్,
గెద. జలె, తెదొడి సంగిలి రితి, అప్పె కి కిచ్చొ
సంగితసి మెలె, ఆఁవ్ అయ్‌లె పొది జేఁవ్ చెంగిల్ నే
జా తిలె, కచితుమ్ తీర్పు కెర సిచ్చ దెయిందె.
3 "తుయి సంగితిన్‌క 'క్రీస్తు సంగిలిసి' మెన
అమ్ చినితి రిసొ రుజ్జు దెకవు" మెన అంక తుమ్
కొంకడ్తసు. ఆఁవ్ అయ్‌లె, రుజ్జు దెకితె. తుమ్‌చి
రిసొ క్రీస్తు అవ్వు జయె నాయ్. తుమ్‌తె జోచి సెక్తి
దెకయ్‌తయ్!
4 నిజుమి, జో మాన్సు జెర్మున్ జలిన్‌క అవ్వు
తతికయ్, సిలువతె జోక మార్ల, గని దేముడుచి
సెక్తిక జో జీవ్ జా ఉట్ట జితయ్. అన్నె, జో తెన్
ఆమ్ కి అవ్వు అస్సుమ్, గని తుమ్‌క 'చెంగిల్ జతు'
మెనయ్ అమ్ తుమ్‌క బుద్ది సంగుక సిచ్చ కెరుక
మెలె, యేసుక జియడ్లొ దేముడుచి సెక్తికయ్ జర్గు
కెరుమ్‌దే. క్రీస్తు తెన్ జయి సెక్తిక జితసుమ్.
5 తుమ్, తుచి నముకుమ్‌తె నిదానుమ్ జా
అస్సుస్ గే నాయ్ గే, తుమ్‌క తుమి పరిచ్చ కెరన.
రుజ్జుల్ దెకన. యేసుక్రీస్తు తుమ్‌చి పెట్టి అస్సె మెన
తుమ్‌క తుమి నేస్సు గె? గని ఏక్ వేల జో తుమ్‌చి
పెట్టి నాయ్ జలె, చి పరిచ్చతె తుమ్ ఓడుప జా
అస్సుస్.
6 జా పరిచ్చతె ఆమ్, జలె, ఓడుప నే జలిసి
తుమ్‌క రుజ్జు డీసుస్ మెన అంచి ఆస.
7 అమ్‌చి సత్తిమ్ రుజ్జు జతి రిసొ నాయ్, గని
ఆమ్ ఓడుప జలి రితి డీసిలెకి నే డీసిలెకి, 'చెంగిల్
తిలిస్ కెర్తు' మెన, 'పాపుమ్ కెర్తు నాయ్' మెన,
తుమ్‌చి రిసొ దేముడుక అమ్ ప్రార్ధన కెర్తసుమ్.
8 సత్తిమ్ పిట్టవుక నెత్రుమ్, సత్తిమ్ పిట్టవుక
అమ్‌క ఇస్టుమ్ నాయ్. సత్తిమ్ కెర్తి రిసొయి అమ్‌చి
ఆస.
9 అమ్ అవ్వు తిలె, తూమ్ డిట్టుమ్ తిలె, అమ్‌క
సర్ద. అమ్ కిచ్చొచి రిసొ ప్రార్ధన కెర్తసుమ్ మెలె,

* **12:14 12:14** పవులు జేఁవ్ కొరిందిల్‌క అయ్యున్ అబ్బొన్ రితొ జయెదె, గెద. జొయ్యి జోవయింక తొలితొ నుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌లొ, గెద.

తుమ్క 'అప్పెచి కంట ఆత్మక అన్నె చెంగిల్ జతు' మెనయ్ ప్రార్ధన కెర్తసుమ్.
10 తుమ్క ఆఁవ్ దూరి తిలి పొది ఆఁవ్ కిచ్చొక ఇసి రెగిడ్తసి మెలె, ఆఁవ్ అయ్లె పొదిక ప్రబు దిలి అంచి అదికారుమ్క తుమ్క సిచ్చు కెరుక నెంజిలె, అంక సర్దయ్ తయెదె. జా అదికారుమ్ ముక్కిమ్క అంక కిచ్చొక ప్రబు దా అస్సె మెలె, నంపజలసక పాడ్ కెరుక నాయ్, గని జోవయించి ఆత్మక డిట్టుమ్ కెరుకయ్ దా అస్సె.

ఆకర్ కోడు

11 జలె, బావుడ్లు, తుమ్ చెంగిల్ తా, పూర్తి బుద్ధి తెన్ ఇండుక ఆస జా మార్సుప కెరన మెన ఆఁవ్ బతిమాల్ప జా సంగిలిసి దెరన, ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ ప్రేమ తెన్ తా. సేంతుమ్ తెన్ బెద కట్టు తెన్ జీఁయ, చి ప్రేమ తిలొ సేంతుమ్ తిలొ దేముడు తుమ్చి తెన్ తయెదె.
12 ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ తుమ్చి ప్రేమ దెకయ్తి రితి ప్రబుచి నావ్ తెన్ సుద్ది తిలి ముద్దు తెన్ జొకర.
13 ఇన్నెచ నంపజల బావుడ్లు ఎత్కిజిన్ తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి.
14 ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ, దేముడుచి ప్రేమ, అన్నె జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దెతి కట్టు తుమ్ ఎత్కిజిన్చి పెట్టి తవున్, తుమ్చి నెడిమి తవున్.

గలతీయుల్‌క రెగిడ్లి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ పవులు గలతీయు పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చక రెగిడ్లి ఉత్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1-2 కేన్ మాన్సు నిసాన తెద్రయ్‌లిసి నెంజె, కేన్ మాన్సు తెంతొ జలిసి నెంజె, యేసుక్రీస్తు, జోక అన్నె జియడ్లొ దేముడు అబ్బొసి తెన్ని, సొంత అంక నిసాన 'అమ్‌చొ బారికి' మెన యేసుక్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసొ జో దిలి అదికారుమ్ తెన్ బులితొ జోక బారికి జలొ పవులు, చి అంచి తెన్ తిల బావుడ్లు, గలతీయ ప్రదేసిమ్‌చ సంగుమ్‌ల్‌క రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.

3 దేముడు అబ్బొస్‌చి అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్‌చి ఉప్పిరి తవుస్!

4 అమ్‌చ పాపల్ వయన గెచ్చయ్‌తి రిసొ, ఈంజ పాపుమ్‌చి ఉగుమ్‌చి సయ్‌తాన్‌చి తెంతొ అమ్‌క ములవుక మెన మెనయ్, అమ్‌చొ అబ్బొ జలొ దేముడుచి ఇస్టుమ్‌క, జో క్రీస్తు జోచి సొంత జీవు దా మ్మొర గెలన్.

5 జా కామ్‌చి రిసొ కెయ్‌ఁక తెయ్‌ఁక దేముడు అమ్‌చొ అబ్బొక జొఒర! *ఆమేన్.

సత్తిమ్ బోద సంగితిన్‌చి రిసొచి కోడు

6 'అంచ మాన్సుల్ జతు' మెన క్రీస్తు కెర్లి దయ వాట్ తుమ్‌క బుకార్లొ దేముడుక తుమ్ గడియ నంపజలిస్ తెంతొ, తెద్ది బే బేగి ముల 'సుబుమ్ కబుర్' మెన వేర మాన్సుల్ సికడ్తిసి తుమ్ సూన్‌తస్తుచి రిసొ అంక ఆచారిమ్!

7 జా వేర కోడుక 'సుబుమ్ కబుర్' మెనుక నెంజె, గని సగుమ్‌జిన్ క్రీస్తుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ †మార్సుప కెరుక ఇస్టుమ్ జా, తుమ్‌క సిక్కు కెర్తతి.

8 జలె, ఆమ్ కి, పరలోకుమ్‌చొ కేన్ జవుస్ దూత కి, ఆమ్ సూనయ్‌లి కంట వేరచి 'సుబుమ్ కబుర్' కో సికడ్లె, జోచి సిచ్చ వయన నాసెనుమ్‌తె గెతు.

9 అమ్ అగ్గె సంగిల్ రితి, అప్పె ఆవ్ అన్నె దస్సి సంగితసి. తుమ్ తెదొడి నంపజలి చి కంట 'సుబుమ్ కబుర్' మెన కో తుమ్‌క కిచ్చొ వేరచి సికడ్లె, దేముడు దెతి జోచి సిచ్చ వయన నాసెనుమ్‌తె గెతు!

సుబుమ్ కబుర్ క్రీస్తుతెయ్ సికిలిసి

10 జలె, 'వేరచి పోన. ఆవ్ సికడ్లిసి దె' మెన, మాన్సుతె జవుస్, దేముడుతె జవుస్ గవురుమ్ ఆనన్‌తి రిసొయి ఆవ్ సంగితసి గే? మాన్సుల్‌క మెన్స వడంతి రిసొ ఇసి జతసి గే? నాయ్, మాన్సుల్‌క మెన్స వడనుక అప్పెక అంక ఆస తత్తి జలె, క్రీస్తుక ‡గొత్తి సుదొ రితొ జతయ్ నాయ్.

11 ముక్కిమ్‌క తుమ్ కిచ్చొ జానుక అస్సె మెలె, అంచి అత్తి సికడ్లి సుబుమ్ కబుర్ మాన్సు అవ్వి ఉచర్లిసి నెంజె.

12 'అమ్‌క దిలిసి' మెన కేన్ మాన్సు సంగిలి బోదన సూన్లి వాట్ నాయ్, కేన్ మాన్సు అంక సికడ్లి వాట్ నాయ్, గని సుబుమ్ కబుర్ అంక కేన్ వాట్ అయ్‌లి మెలె, యేసుక్రీస్తు సొంతయ్ అంక డీస దెకయ్‌లన్.

13 అమ్‌చ యూదుల్‌చి రితి ఆవ్ అగ్గె కెర్తె తిలిసి, సంగుమ్‌లు ఎత్కిక ఆవ్ అగ్గె §గట్టిజ సిచ్చల్ కెర్తె తిలిసి సూన అస్సున్. దేముడుచ జేవ్ సంగుమ్‌లు మొత్తుమ్‌క పూర్తి పాడ్ కెరుక ఆవ్ ఉచర్తె తిలయ్.

14 అన్నె, అమ్‌చ పూర్గుమ్‌చ దిలి రితి నెరవెర్సుప కెరుకయ్ మెన అంక ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ ఆస తిలి, చి అమ్ యూదుల్‌చి గ్యానుమ్ అమ్ యూదుల్‌చ అలవాట్‌క దెకిలె, అమ్‌చ ప్రెజల్‌తెచ అంచి జతచ ఉబెడల్‌తె అవ్వి ఒగ్గర్ సిక తిలయ్.

15 గని కిచ్చొ జలి మెలె, ఆవ్ నే జెర్మితె అగ్గె తెంతొ అంక నిసాన్లొ జోచి దయక అంక బుకార్లొ దేముడు

16 అంక జోచొ దేముడు పుత్తుస్‌క *డీసయ్‌లన్; యూదుల్ నెంజిలసతె ఆవ్ గెచ్చ జో యేసుచి రిసొ సూనయ్‌తి రిసొయి మెన, జో అంక బుకార్తికయ్, మాన్సుక పుసి నాయ్.

17 అన్నె, అంచి కంట అగ్గె యేసు ప్రబుచ బారికుల్ జలసక పుసుక మెన యెరూసలేమ్‌తె గెచ్చి నాయ్, గని అరేబియ దేసిమ్‌చి బయిలు దేసిమి †ఉట్ట గెలయ్, చి ‡పడ్తొ దమస్కు పట్నుమ్‌తె అన్నె ఉట్ట అయ్‌లయ్.

యెరూసలేమ్‌తె పవులు గెచ్చ తిలిస్

* **1:5 1:5** తెద్దిలి మెన ఆమేన్ † **1:7 1:7** బారికుల్ 15:1, 5, 24 'అమ్‌చొ మోసే పూర్గుమ్‌చొచి రితి కెర యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లెకయ్ పరలోకుమ్‌తె గెతి రచ్చన తుమ్‌క దొర్కు జయెదె' మెన సిరియ ప్రదేసిమ్‌చి అంతియొకయతె కీసి సికడ తిల గే గలతీయుల్‌క కి మాన్సుల్ దస్సి సికడ తిల. ‡ **1:10 1:10** నెంజిలె 'గొతిమాన్సు రితొ' నెంజిలె 'గొతి జలి రితి'. § **1:13 1:13** బారికుల్ 9:1-2.

* **1:16 1:16** దమస్కు పట్నుమ్‌తె పవులు గెతె తిలి వట్టె డీసయ్‌లన్. బారికుల్ 9:3-9. † **1:17 1:17** ఏక్ వేల ప్రార్ధన కెరుక చి జో మార్సుప జలిన్‌చి రిసొ చెంగిల్ ఉచరుక మెన ఒత్త గెలన్. 'బారికుల్' పుస్తకుమ్‌తె జో ఒత్త గెలిన్‌చి రిసొ సంగె నాయ్. ‡ **1:17 1:17** బారికుల్ 9:22, 23 మొదొల్.

18 ఒత్త తెంతొ, అగ్గె నాయ్, గని తిన్ని వెర్సుల్
గెతికయ్, ప్రబుక బారికి జలొ §పేతురు తెన్ దస్సుల్
జంక మెన, *యెరూసలేమ్‌తె గెలయ్, చి జో తెన్
పనర పొదుల్ తిలయ్.
19 గని ఒత్త తిలి పొది ప్రబుక బావొన్ జలొ
యాకోబుక దెకిలయ్, గని ప్రబుచ అన్నె బారికుల్
తెన్ తెదొడి దస్సుల్ జయ్యి నాయ్.
20 ఈంజేవ్ ఆవ్ రెగిడ్డ కొడొక 'కిచ్చొ అబద్దుమ్
నెంజితి' మెన, దేముడు సాచి జతయ్.
21 ఒత్త తెంతొ కేనె గెలయ్ మెలె, సిరియ చి
†కిలికియ ప్రాంతుమ్‌లుతె గెలయ్.
22 తెదొడి ఎద కి యెరూసలేమ్‌తె నాయ్, గని
‡యూదయ ప్రదేసిమ్‌తెచ అన్నె సంగుమ్‌లుచ
నంపజలస్‌క అంక దెకిలె, అంక 'జొయ్యి' మెన
నేన్‌తి.
23 తెదొడి ఎద అంక జేవ్ దెకుక నేతయ్, గని
'అమ్‌క అగ్గె అల్లర్ కెర్తె తిలొసొ జో. అగ్గె పాడ్ కెరుక
జో ఆస తిలి ప్రబుచి ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్ జొయ్యి
ఆజి బోదన కెర్తయ్' మెన అంచి రిసొ సూన్ల,
24 అన్నె, అంచి రిసొ దేముడుక గవురుమ్
సంగితె తిల.

2

యూదుల్ జతి గుర్తుచి తగు

1 ఒత్త తెంతొ అన్నెక్ చొద్ద వెర్సుల్ గెతికయ్, ఆవ్
తీతుక కడన బర్నబా తెన్ *యెరూసలేమ్‌తె అన్నె
గెలమ్.
2 'గో' మెన ప్రబుయి అంక జోచి ఇస్టుమ్
దెకయ్‌తికయ్ గెలయ్, చి 'సుబుమ్ కబుర్' మెన
యూదుల్ నెంజిలసతె ఆవ్ కిచ్చొ ఎత్కి బోదన
కెర్తె తత్తసి గే, యెరూసలేమ్‌తెచ సగుమ్‌జిన్ వెల్లొ
మాన్సుల్‌చి మొక్కె †సాచి సంగిలయ్. కచి కచి
మొక్కె మెలె, 'సత్తిమ్‌చ' మెన తుమ్ నంపజలస
జాన్‌తసచి మొక్కె. కిచ్చొక జోవయించి మొక్కె
సంగిలయ్ మెలె, ఆవ్ సూనయ్‌తి సుబుమ్ కబుర్‌క
'తప్పు నెంజె' మెన జేవ్ రుజ్జు సంగుత్ మెన.
నెంజిలె, జేవ్ రుజ్జు నే సంగిలె, సగుమ్‌జిన్ ఏక్ వేల
అన్మానుమ్ తెన్ తత్త, చి అంచి కామ్ పాడ్ కెరుక
ఉచర్త.
3 జలె, అంచి తెన్ తీతు ఒత్త తిలొ. గని, జో గ్రీసు
దేసిమ్‌చొ జలెకి, యూదుడు జతి గుర్తుచి సున్నతి
జో కెరనుక మెన జేవ్ సత్తిమ్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్
బలవంతుమ్ కెర్తి నాయ్.
4 సత్తిమ్ నెంజిల నంపజలసక మాత్రుమ్, కో
గే లుంకచోరు ఒత్త కడ ఆన తిల. జేవ్ కిచ్చొక
ఒత్త పెసిల మెలె, అమ్‌చ యూదుల్‌చ పూర్గుల్‌చ
ఆగ్నల్‌చి జా సున్నతి కెరంతి జాడు అమ్ నంపజలస
నే వయితిసి దెకిలె, జేవ్ ‡జాడ్లు అమ్ వయితి రితి
అమ్‌క సికడుక మెన ఉచర తిల. జెవ్వి అమ్‌క
అల్లర్ కెర్ల.
5 గని, దేముడుచి దయచి రిసొచి క్రీస్తుచి తెడిచి
రచ్చనచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్‌తె కిచ్చొ కారిమ్‌లు,
యూదుల్‌చ ఆగ్నల్‌చి నే బెదయ్‌తె తుమ్‌క దస్సొ
దొర్కు జస్తె తవున్ మెనయ్, ఎక్కి నిమ్ముమ్ కి జేవ్
సంగిలి కోడుక బియఁ, అమ్ సంగిలి సుబుమ్ కబుర్
మార్సుప కెరుమ్ నాయ్.
6 పడ్తొ 'వెల్లెల మాన్సుల్' మెన ఎత్కిజిన్
సంగితస కి ఆవ్ సంగితి సుబుమ్ కబుర్‌తె కిచ్చొ
వేరచి బెదయ్‌తి నాయ్. జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్
జలెకి నెంజిలె కి అంక తేడ నాయ్; దేముడు తేడల్
దెకె నాయ్. జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ మెలసతె కిచ్చొ
నొవిచి సిక్కి నాయ్.
7 §యూదుల్‌తె జో గెచ్చుక సుబుమ్ కబుర్
సాట్ప కెరుక మెన ప్రబు పేతురుక కీసి అదికారుమ్
దా అస్సె గే, దస్సి, *యూదుల్ నెంజిలసతె ఆవ్
గెచ్చుక మెనయ్, ప్రబు తెద్రవ అస్సె మెన జేవ్
యెరూసలేమ్‌తెచ వెల్లెల మాన్సుల్ దెక ఒప్పన్ల.
8 †యూదుల్ జలసతె పేతురుక తెద్రవ జోచి అత్తి
కామ్ కెర్తొ ప్రబు, అంచి అత్తి యూదుల్ నెంజిలసతె
కామ్ కెర్తయ్.
9 జలె, జోంొ బారికి జతి ప్రబు అంక దిలి
వరుమ్ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ చిన కెర, యూదుల్‌చ
నంపజలస్‌క ముక్కిమ్ జలొ యాకోబు, ‡పేతురు
అన్నె యోహాను కిచ్చొ కెర్ల మెలె, §బర్నబాక చి అంక
ప్రేమ తెన్ ఆతు దెర జొకర, యూదుల్ నెంజిలసతె
ఆమ్ గెచ్చుక మెన, *యూదుల్‌తె జేవ్ గెచ్చుక

§ **1:18 1:18** నెంజిలె 'కేపా' మెన, పేతురుక అరమయ్ బాస తెన్ సంగుల. ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్ల తొలితొచ పుస్తకుమ్ సగుమ్‌తె 'కేపా' మెన రెడ్డ అస్తి. * **1:18 1:18** బారికుల్ 9:26-29. † **1:21 1:21** జో జెర్మిలి పట్నుమ్ తార్సు కిలికియ ప్రదేసిమి తిలి. తార్సుతె గెలిస్‌క బారికుల్ 9:30 దెక. జా ప్రాంతుమ్ జేవ్ అన్నె బారికుల్ తిలి యెరూసలేమ్‌క ఒగ్గర్ దూరి తయెది. ‡ **1:22 1:22** యెరూసలేమ్ యూదయ ప్రదేసిమ్‌తె అస్సె. * **2:1 2:1** బారికుల్ 15:1-4. † **2:2 2:2** బారికుల్ 15:4, 12. ముక్కిమ్‌క పేతురుచి మొక్కె చి యాకోబుచి మొక్కె సంగిలన్. బారికుల్ 15:7, 13. ‡ **2:4 2:4** యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతిచి రిసొచి కోడు. బారికుల్ 15:1, 5 దెక. జా సున్నతి కెరన్లె, యూదుల్‌చ ఆగ్నల్ ఎత్కి కి జేవ్ నిదానుమ్ కెరుక మెన బలవంతుమ్ కెరుక ఉచరుల. § **2:7 2:7** నెంజిలె, 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లసతె'. * **2:7 2:7** 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి నే కెరన్లసతె'. † **2:8 2:8** నెంజిలె, 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లసతె'. ‡ **2:9 2:9** సగుమ్‌తె 'కేపా' మెన అరమయ్ బాస తెన్ చి జోవయించి నావ్ రెడ్డ అస్తి. § **2:9 2:9** బారికుల్ 15:22-35. * **2:9 2:9** నెంజిలె 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లసతె'.

మెన, ఒప్పన్ల.
10 అమ్మక ఎక్కి కామ్చి రిసొ బలవంతుమ్ కెర్ల.
కిచ్చొ మెలె, యూదుల్తెచ బీద జల నంపజలనక
ఆము చి యూదుల్ నెంజిల నంపజలనక నే పఁవ్సితె
తోడు దెంక. జా కోడు, నర్ద తెన్ ఒప్పన్లయ్, దస్సి
కెర్తసుమ్.

పేతురు తెన్ తేడల్ దెకిలిన్

11 గని †పేతురు జా సుట్టు అంతియొకయతె ఉట్ట
అయ్లి పొది, జోక అడ్డు నెంతె ఎదార్దుమ్ తీర్పు
సంగిలయ్. కిచ్చొక మెలె, జో పొరపాట్ జా తిలన్.
12 కీసి మెలె, 'సున్నతి కెరనుక ముక్కిమ్'
మెంతస నగుమ్జిన్ యాకోబు తెంతొ నే ఉట్ట
జెతె అగ్గె, యూదుల్ నెంజిలనతె జో పేతురు
కంక అలవాట్ జా తిలన్. గని జేవ్ జెతికయ్,
'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లెకయ్
రచ్చించుప జంక జయెదె' మెంతి కోడు బియఁ కెర,
గుంచ యూదుల్ నెంజిలనతె కంక ముల్లిలన్.
13 ఒత్తచ యూదుల్ జల నంపజల ఎత్కిజిన్ కి
జో తెన్ దస్సి గుంచ దొన్ని మెన్సుల్ ఇండిల, చి
బర్నబా కి జోవయించి ఉప్రమెన్సుతె ఇదిల్ బెదిల్
రితి జలొ.
14 దస్సి కెర, 'దేముడుచి దయకయ్ యేసుక్రీస్తు
పాపుమ్ గెచ్చయ్లిన్చి రిసొయి రచ్చించుప
జమ్దె' మెన జోవయించి పెట్టి జాన్లె కి,
'యూదుల్చ ఆగ్న కారిమ్లు ముక్కిమ్చి' రితి జేవ్
ఇండిలె, సుబుమ్ కబుర్తె ముక్కిమ్ తిలిన్క అడ్డు
కెర్లి రితి జతయ్. దస్సి జతతి మెన దెక కెర, జేవ్
ఎత్కిజిన్చి మొక్మె ‡పేతురుక కిచ్చొ మెలయ్ మెలె,
"తుయి యూదుడు జెర్మ యూదుడు నెంజిలొ రితొ
జిఁయ ఎత్కిజిన్ తెన్ బెదితసి జలె, యూదుల్ జతి
రితి జేవ్ జంక మెన యూదుల్ నెంజిలనక తుయి
కిచ్చొక బలవంతుమ్ కెర్తసు!" మెన గోల కెర్లయ్.

యేసుకయ్ నంపజలిన్తెయి అమ్చి రచ్చన

15 జెర్మున్తె యూదుల్ జల ఆమ్, ఆగ్నల్ నేన్ల
పాపుమ్ కెర్లస జల యూదుల్ నెంజిలస నెంజిలె కి,
16 యేసుక్రీస్తుక నంపజలెకయ్ అమ్చి పాపుమ్
పుంచ 'జయెదె' మెన జానుమ్. 'పున్నిమ్ జా
అస్తి' మెలి రితి ప్రబు దెకితి వరుమ్ ఆగ్నల్ రితి
ఇండితిన్తె కక్కయ్ దొర్కు జయె నాయ్ మెన
అమ్ జాన, ఆగ్నల్చి ఉప్పిరి నముకుమ్ నే తితె,
క్రీస్తుకయ్ అమ్ నంపజలె అమ్చి పాపుమ్ పుంచ
అమ్క 'పున్నిమ్ జా అస్తి' మెలి రితి దేముడు దెకెదె
మెన జానయ్, ఆమ్ కి క్రీస్తు జలొ యేసుక నంపజా
అస్సుమ్.
17 యూదుల్ నెంజిలనక 'అమ్చి ఆగ్నల్ రితి
కెర్తి నాయ్ చి పాపుమ్ కెర్లస, జేవ్' మెన అమ్చ
యూదుల్ సంగితతి, గెద. జలె, ఎక్కి క్రీస్తుకయ్
అమ్ నంపజలె అమ్చి పాపుమ్ పుంచ అమ్క
'పున్నిమ్ జా అస్తి' మెలి రితి దేముడు దెకెదె, మెలె
అమ్ యూదుల్చ నంపజలస ఆగ్నల్ రితి ముల్లిలి
రిసొ యూదుల్ నెంజిలస తెన్ ఆమ్ కి పాపుమ్
కెర్లస జతసుమ్ మెనుక జలె, క్రీస్తుక 'జొయ్యి
పాపుమ్ కెరయ్లొ' మెనుక జతి. దస్సి మెన జోచి
విలువ కడ్తిసి ఉచరుక పోన!
18 జలె, సేడ గెలిసి అన్నె ఆవ్ బందిలె అంక
అవ్ పాపుమ్ కెర్లొసొ జయిందె గెద?
19 కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ ఆగ్నల్ రితి అగ్గె ఇండ
తా, 'రచ్చనక కామ్మక నెంజె' మెన, ఆగ్నల్క నంప
కెర్తి రితిచి తెడి జింక ముల్లిలయ్. కిచ్చొక మెలె,
దేముడుచి రిసొ జితసుమ్.
20 క్రీస్తు సిలువతె మొర్లిన్తె ఆవ్ బెద మొర
అస్సి. §అప్పె అంచి సొంత జీవు జియి నాయ్.
క్రీస్తుచి రిసొ ఆవ్ జితసి, అన్నె, ఈంజ అఁగి ఆవ్
అప్పె జితిసి కిచ్చొ సెక్తిచి మెలె, అంక ప్రేమ కెర
అంచి రిసొ జోక జొయ్యి అర్పితుమ్ జా జోచి జీవు
దా రచ్చించుప కెర్లొ దేముడు పుత్తున్చి ఉప్పిర్చి
నముకుమ్కయ్ ఆవ్ జితసి.
21 దేముడు దయ కెర్లిన్క 'సరిపుచుప జయె
నాయ్' మెలి రితి ఇండి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆగ్నల్
వాట్ తుమ్చి పాపుమ్ పుంచి జా పున్నిమ్ జంక
జతి జలె, క్రీస్తు ఆరికయ్ మొర గెలన్.

3

యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ సాలు

1 బుద్ది పిట్టవన్ల ఓ తుమ్ గలతీయుల్, తుమ్క కో
ఇసి మోసిమ్ కెర అస్తి? యేసుక్రీస్తు సిలువతె మొర్లిసి
తుమ్ సొంత దెకిల్ రితి జతి రితి తుమ్క సొస్టుమ్
దెకవ తిల్లయ్. మదెనె కీసి జా మోసిమ్ జలద్దు!
2 తుమ్క ఎక్కి పుసిందె; దేముడుచి యేసుచి
ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అయ్లిసి కిచ్చొచి రిసొ?
ఆగ్నల్చ కమొచి రిసొ గే, యేసుక్రీస్తుచి రిసొచి
సుబుమ్ కబుర్ సూన జోక నంపజలిన్చి రిసొయి
గే? సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజలిన్చి రిసొయి
గెద.

---

† **2:11 2:11** సగుమ్తె పేతురుక 'కేపా' మెన జోవయించి అన్నెక్ నావ్ రెడ్డ అస్తి. ‡ **2:14 2:14** సగుమ్తె పేతురుక 'కేపా' మెన జోచి అన్నెక్ నావ్ రెడ్డ అస్తి. § **2:20 2:20** నెంజిలె, 'అప్పె ఆవ్వి జియి నాయ్, గని క్రీస్తుయి అంచి పెట్టి జితయ్చి రిసొ ఆవ్ జతసి', అన్నె....

3 తుమ్మక ఎదిలి బుద్ది కి నాయ్ గే? ప్రబుచి
ఆత్మకయ్ చెంగిల్ జంక దెర, మాన్సుచి సెక్తిచ కమొ
తెన్ పూర్తి కెరనుక ఉచర్తను గే?
4 ప్రబు తుమ్చితె జర్గు కెర్లిసి ఎత్కి ఆరి గే? ఏక్
వేల జా ఆరి జర్గు జంక జతి జలె.
5 జోచి ఆత్మ దా తుమ్తె జోచి అదికారుమ్
దెకయ్‌త వెల్లొ కమొ కెర్తొసొ, జలె, ఆగ్నల్‌చి రిసొ
జెయిమ్ కెర్తయ్ గే, మాన్సుల్ జోవయించి సుబుమ్
కబుర్ సూన నంప కెర్లి రిసొయి జర్గు కెర్తయ్ గే,
తుమ్ చెంగిల్ ఉచర. జోవయించి సుబుమ్ కబుర్
మాన్సు సూన నంప కెర్లి రిసొయి.

నముకుమ్ తితసకయ్ దేముడు 'పున్నిమ్' మెన దెకితయ్

6 దస్సి అమ్‌చొ పూర్గుమ్‌చొ అబ్రాహామ్‌చి రిసొ
రెగ్డ అస్సె. కిచ్చొ మెన మెలె, "దేముడు ప్రబుచి కోడు
జో నంప కెర్లన్‌చి రిసొ జోక 'పున్నిమ్ జా అస్సె' మెలి
రితి జోచి దయక జో దెకిలొ" మెన రెగిడ్లిసి.
7 జా కోడుతె కిచ్చొ రుజ్జు డీస్తయ్ మెలె, ప్రబుక
నంపజతసయ్ అబ్రాహామ్‌చ పుత్తర్లు జవుల.
8 దస్సికయ్, జోవయించి నముకుమ్‌చి రిసొ
యూదుల్ నెంజిలసక దేముడు జోక 'పున్నిమ్ జా
అస్తి' మెలి రితి దెకెదె మెనయ్ *మోసే పూర్గుమ్‌చొచి
అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్‌తె అగ్గె తెంతొ రెగ్డ
అస్సె. అగ్గెయి తెంతొ అబ్రాహామ్‌క సుబుమ్ కబుర్
సంగిలి కోడుతె,
†"తుచి వంసుమ్ వాట్ దేసిమ్‌లు ఎత్కిక చెంగిల్
వరుమ్ దొర్కు కెరిందె"
మెన జో దేముడు రెగిడ్లి కోడు.
9 జలె, ఇన్నెతెన్ కిచ్చొ రుజ్జు జతయ్ మెలె, ప్రబుచి
ఉప్పిరి నముకుమ్ తితస కో జవుల గే, ప్రబుచి
ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలొ అబ్రాహామ్ తెన్ జోవయించ
కి ప్రబుచి దీవెన దొర్కు జతయ్.

క్రీస్తు జా సిచ్చ తెంతొ అమ్‌క విడ్డల్ కెర అస్సె

10 'ఆగ్నల్ రితితె అమ్‌చి రచ్చన' మెన
ఉచరంతస జలె, నాసెనుమ్ జతి, సిచ్చచి సాపెనతె
దెర్ను సేడ అస్తి. కిచ్చొక మెలె, మోసే పూర్గుమ్‌చొచి
అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల ఆగ్నల్ రెగిడ్లి రితి,
‡"మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్‌ల
ఆగ్నల్‌తె రెగ్డయ్‌లి ఎత్కి ఆగ్న కో పూర్తి
నిదానుమ్ నే కెర్లె, నాసెనుమ్ జతి ఆఁవ్
దిలి సిచ్చతె గెచ్చుల"
మెన సెలవ్ రెగ్డ అస్సె.
11 జలె, కిచ్చొ రుజ్జు డీస్తయ్ మెలె, ఆగ్నల్ రితి కెర్తిసి
జో దేముడుచి మొక్మె కేన్ మాన్సుచి పాపుమ్ పుంచె
నాయ్, జోవయించ పున్నిమ్ దెయె నాయ్. కిచ్చొక
మెలె, దేముడుచి కొడొతె §అన్నెక్‌తె కిచ్చొ రెగ్డ అస్సె
మెలె,
*"కో పున్నిమ్ మాన్సుల్ జవుల గే, జెఁవ్వి
నముకుమ్ జా జివుల"
మెన రెగ్డ అస్సె.
12 దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్ తెన్ తిలి
నముకుమ్‌చి రిసొ నాయ్, గని జా ఆగ్నల్‌చి కో
ఇండుల గే జేఁవ్ జివుల.
†"జా ఆగ్నల్ రితి కో జలె పూర్తి నిదానుమ్ కెరుల గే,
జెఁవ్వి జేఁవ్ ఆగ్నల్‌చి సెక్తిక జివుల"
మెన రెగ్డ అస్సె. గని కోయి పూర్తి నిదానుమ్ కెరుక
నెతిర్తి.
13 జలె, క్రీస్తు అమ్‌చి పాపుమ్‌చి రిసొచి సిచ్చ
వయన, ఆగ్నల్ రితిచి జా సిచ్చచి సాపెన తెంతొ
అమ్‌క నెతొవ కెర విడ్డల్ కెర అస్సె. అమ్‌చి పాపుమ్
జో వయిలి కోడుక కిచ్చొ రుజ్జు మెలె,
‡"సిలువతె ఒడొయ్ జా మొర్తి సిచ్చ జతొ ఎత్కి
మాన్సుచి సాపెన వయెదె"
మెన దేముడుచి కొడొతె రెగ్డ అస్సె.
14 జో అమ్‌చి పాపుమ్ కిచ్చొక వయిలన్ మెలె,
అమ్‌చొ అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్‌చొక దిలి రచ్చన
వరుమ్ జో క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి నముకుమ్
తెన్ యూదుల్ నెంజిలసక కి దొర్కు జవుస్ మెన,
దేముడు సంగిలి ప్రమానుమ్ నెరవెర్సుప జవుస్
మెనయ్.

ఆగ్నల్ వాట్ నాయ్, గని దేముడుచి ప్రమానుమ్ వాట్ రచ్చన

15 ఓ బావుడ్లు, మాముల్ మాన్సుల్ తెన్ జర్గు
జతిన్‌చి ఏక్ టాలి ఉచరుమ. కేన్ జవుస్ మాన్సుచి
అత్తి దెతిసి §ప్రమానుమ్, సాచుల్‌చి మొక్మె జలి
పిమ్మటి, కోయి వేర మాన్సు జా మార్సుప కెరుక జయె
నాయ్. 'కామ్‌క నెంజె' మెనుక జయె నాయ్, కిచ్చొ
వేరచి బెదవుక జయె నాయ్.

---

* **3:8 3:8** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె. † **3:8 3:8** ఆదికాండుమ్ 12:3, 18:18, 22:18. ‡ **3:10 3:10** ద్వితీయోపదేశ కాండుము 27:26. § **3:11 3:11** హబక్కూకు 2:4. * **3:11 3:11** ఈంజ కోడుచి అర్దుమ్ దీగు తెన్ సంగిలె, ఇసి జయెదె: ప్రబుచి ఉప్పిరి కో నముకుమ్ తివుల గే, జోవయించి నముకుమ్‌చి రిసొ జోవయించి పాపుమ్ పుంచ జోవయించయ్ 'పున్నిమ్' మెలి రితి జో దెకెదె, చి రచ్చించుప జా జివుల.
† **3:12 3:12** లేవీయకాండుమ్ 18:5. ‡ **3:13 3:13** ద్వితీయోపదేశ కాండుము 21:23. § **3:15 3:15** అష్ట

16 జలె, అబ్రాహామ్‌క చి జోచి సెకుమ్‌తె పడ్తొ
జెర్ముక తిలొసొకయ్ దేముడు ప్రమానుమ్ కెర
సంగిలన్. ఒగ్గర్‌జిన్‌క సంగితి రితి, "తుచి
సెకుమ్‌తె జెర్ముక తిలసక" మెన జో రెగిడ్లిన్‌తె
నాయ్. ఎక్కిలొయిచి రిసొ సంగితి రితి; "తుచి
సెకుమ్‌తె జెర్ముక తిలొసొక" మెన రెడ్డ అస్సె. కచి
రిసొ మెలె, క్రీస్తుచి రిసొయి.

17 జలె, ఆఁవ్ సంగితి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె,
అగ్గె అబ్రాహామ్‌చి మొక్కె దేముడు జేఁవ్ ప్రమానల్‌చి
కోడు సంగ ముద్ర దిలన్. ఒత్త తెంతొ, చెత్తర్ పుంజొ
ముప్పయ్ వెర్సుల్ గెలెకయ్ జో ఆగ్నల్ రితి దిలన్.
జో అగ్గె సంగ తిలి ప్రమానుమ్‌క, కామ్‌క నెంజె రితి
పడ్తొ అయ్‌ల ఆగ్నల్ మార్సుప కెరుక నెతిర్తి.

18 జలె, దేముడు దెతి వాట దొర్కు జతి వరుమ్
ఆగ్నల్ వాట్ జెతి జలె, జోచి ప్రమానుమ్ కామ్‌క
నెంజితి, గని ప్రమానుమ్ వాట్‌కయ్ అబ్రాహామ్‌క
జోచి దయ తెన్ వరుమ్ దిలన్.

19 దస్సి జలె, ఆగ్నల్ రితి కిచ్చొ కామ్‌క జెతయ్?
కిచ్చొ మెలె, రచ్చన వరుమ్‌చి దేముడు సంగిలి
ప్రమానుమ్ నెరవెర్సుప కెర్తొ జెర్ముక తిలొసొ నే
అయ్‌లి మదెనె కామ్‌క అయ్‌లి; మాన్సుల్‌చి బుద్దిక
'పాపుమ్‌చి' మెన రుజ్జుల్ దెకయ్‌తె తతి రిసొ
అయ్‌లి. పడ్తొ, మదెనె జతొ మాన్సు జలొ మోసేచి
అత్తి దూతల్ జేఁవ్ ఆగ్నల్ దిల.

20 జలె, ఆగ్నల్ దిలిస్‌తె దూతల్, మోసే, మదెనె
జల, గని అగ్గె తెంతొ చి ప్రమానుమ్ సంగిలిసి
జలె, దేముడు, సొంత, కోయి మదెనె నే జతె జా
ప్రమానుమ్ దిలొ, దేముడు ఎక్కిలొ.

21 జలె, దేముడుచ ప్రమానల్‌క జో దిల జేఁవ్
ఆగ్నల్ విరోదుమ్ అస్తి గే? నాయ్. *పరలోకుమ్‌తె
అమ్ బెదితి రచ్చన దెతి సెక్తిచి ఆగ్న జో దెతొ జలె,
అమ్ పున్నిమ్ జతి రచ్చన నిజుమి ఆగ్నల్ వాటీ
దొర్కు జతి.

22 గని దేముడుచి కొడొ సదు కెర్లె కిచ్చొ రుజ్జు
డీస్తయ్ మెలె, ఎత్కి కి పాపుమ్‌తె దెర్ను సేడయి
అస్తి; జేలి జలి రితి; చి ఎత్కి జోవయించి సిచ్చ
వయుక అస్సె. కో యేసుక్రీస్తుక నంపజవుల గే, జా
పాపుమ్ జా సిచ్చ తెంతొ జెఁవ్వి రచ్చించుప జా మెన
దేముడు ప్రమానుమ్ సంగ తిలొ.

23 జలె, యేసుక నంపజతి వాటు నే జెతె అగ్గె,
ఆగ్నలీ అమ్‌క ముద్దొ కెర్తె తిల. యేసుక నంపజా
రచ్చించుప జతి జా వాట్ డీసిల్ ఎదక ఆగ్నలీ అమ్‌క
జేలి కెర తిల.

24 దస్సి, క్రీస్తు అయ్‌లి సమయుమ్ ఎద ఆగ్నల్
అమ్‌క ఇండయ్‌తొసొ జలి రితి జా, అమ్‌క ముద్దొ
కెర్తె తిల; జో అయ్‌లె, జోచి ఉప్పిరి అమ్‌చి
నముకుమ్ తిలె, దేముడుచి ఆసచి రిసొ జా
నముకుమ్ వాట్‌కయ్ అమ్‌క పున్నిమ్ దొర్కు
జవుస్.

25 గని, యేసుచి ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్ వాటు
దొర్కు జలి తెంతొ, జా ఇండయ్‌తొసొ జతి ఆగ్నల్‌చి
ముద్దొతె అమ్ నాయ్.

26 కిచ్చొక మెలె, †క్రీస్తు జలొ యేసుచి ఉప్పిర్‌చి
తుమ్‌చి నముకుమ్‌చి రిసొయి, జోవయించి తెడి
తుమ్ ఎత్కిజిన్ దేముడుచ పుత్తర్సులు జలదు.

27 మెలె, క్రీస్తుచ సొంత మాన్సుల్ జతి గుర్తుక
తుమ్‌తె కో బాప్తిసుమ్ నజన అస్సుస్ గే, నొవ
పాలల్ గలన్లి రితి క్రీస్తుక గలన అస్సుస్.

28 దస్సికయ్, తుమ్‌చితె 'యూదుడు' మెన,
'గ్రీసుడు' మెన, 'గొతిమాన్సు' మెన, 'గొతి నెంజిలొ
మాన్సు' మెన, 'ముస్సుబోద' మెన, 'తేర్‌బోద'
మెన, తేడల్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ ఎత్కిజిన్
క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి ఎక్కి జా అస్సుస్.

29 తుమ్ క్రీస్తుచ మాన్సుల్ జలదు మెలె,
'ఒగ్గర్‌జిన్ తుచ పుత్తర్లు రిత జవుల' మెన దేముడు
అబ్రాహామ్‌క సంగిలస తూమ్ జా అస్సుస్, జో
అబ్రాహామ్‌చి వాట తుమ్‌కయ్ కి సేడ్తయ్.

4

దేముడుచి దయచి రిసొ జోచ పుత్తర్లు

1 జలె, ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఎజొమానిచొ
పుత్తుసి బాల తతె, గొతిమాన్సుచి రితి దాకు జా
అబ్బొస్‌చి తెడి తయెదె; అబ్బొస్‌చి ఆస్తి ఎత్కి జోచి
ఆస్తి జయెదె మెలె కి.

2 జా మదెనె, అబ్బొసి అగ్గె తెంతొ రెగిడ్లి దీసి
ఎద, జో ఉబెడొ జోక దెకిత వెల్లెల మాన్సుల్‌చి,
ఇండయ్‌తొసొచి, ముద్దొచి తెడి తయెదె.

3 అమ్‌చి తెన్ కి దస్సి, ఆత్మక అమ్ బాలబోదల్
రిత తిలె పొది, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌చి,
బాలబోదల్ అర్దుమ్ కెరంతి ఎదిలి గ్యానుమ్‌క
గొతిమాన్సుల్ రిత జా తిలమ్.

4 గని కాలుమ్ బెర్తు జా అయ్‌లి పొది, దేముడు
జోచొ సొంత పుత్తుస్‌క తేర్‌బోదచి పెట్టి జెర్మయ్‌లి
రితి, ఆగ్నల్ రిత యూదుల్‌తె జెర్మయ్‌లి రితి ఈంజ
లోకుమ్‌తె తెర్రయ్‌లన్.

* **3:21 3:21** నెంజిలె జీవు దెతి సెక్తిచి ఆగ్న.... † **3:26 3:26** 'క్రీస్తు' మెలె, పూర్తుమ్ తెంతొ 'తెర్రయిందె' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ.

5 కిచ్చొక మెలె, ఆగ్నల్చి తెడి అమ్ తిలసక జా
ఆగ్నల్ రితి పాపుమ్ వయడ్లిసి తెంతొ నెతొవ గెల
ములయ్లొ మెనయ్, అమ్ ఎత్కిజిన్ నంపజలసక
'అంచ పుత్తర్లు జతు' మెనయ్, జో దేముడు
అబ్బొసి జోసొ పుత్తుస్క తెద్రయ్లన్.
6 పడ్తొ తుమ్క 'జేఎవ్ కి నిజుమి జోవయించ
పుత్తర్లు జల' మెన అమ్ జాన్లి రిసొ, దేముడు జోసొ
పుత్తుస్చి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి తెద్రవ అస్సె, చి జా
కోడు ఒప్పన్తి సర్దక 'ఓ బ, ఓ బ' మెన అమ్ జోక
ఉంక్రయ్తసుమ్.
7 దస్సి, దేముడుచి దయచి రిసొ, తుమ్ అప్పె
తెంతొ అగ్గెచి రితి గొతిమాన్సుల్ నెంజుసు. జోచ
పుత్తర్లు జా అస్సున్, చి జోచ పుత్తర్లు జలదు మెలె,
జోచి రాజిమ్తె తుమ్క వాట అస్సె.

గలతీయుల్క జాగర్త సంగిలిసి

8 అగ్గెయి, దేముడుక తుమ్ నేన్లి పొది,
'దేముడ్లు' మెన దేముడ్లు నెంజిలసక గొతిమాన్సుల్
రిత జా తిలదు.
9 గని, అప్పె, తుమ్ దేముడు తెన్ బెదిలి తెంతొ,
మెలె, జో తుమ్క కి బెదవన్లి తెంతొ, తుమ్ జోచ
గొతిమాన్సుల్ రిత అన్నె జంక ఇస్టుమ్ జలి రితి జా,
కిచ్చొక దస ఎద్దరె సెక్తి నెంజిల కమొతె అన్నె బెదిల్
రితి జంక దెర్తసు?
10 దీసిక, జోనుక, కాలుమ్క, వెర్సుక కిచ్చొ
కారిమ్లు కెర్లె కామ్క జెయెదె మెన *జాడ్లు వయడ్త
ఆగ్నల్తె తుమ్ అన్నె దెర్ను సేడ్తసు!
11 జాకయ్, 'దస అల్లర్ తెంతొ విడ్డల్ జతు' మెన
తుమ్చి రిసొ ఆఎవ్ స్రెమ సేడ్లిసి ఎత్కి ఆరి పాడ్ జా
గెతయ్ మెన ఆఎవ్ బితసి.

పవులుచి రిసొ గలతీయుల్ అన్మానుమ్

12 ఓ బావుడ్లు, తుమ్క ఆఎవ్ కిచ్చొ బతిమాల్ప
జా సంగితసి మెలె, తూమ్ అంచి రితి జా. ఆఎవ్ కి
తుమ్చొ రితొ జా అస్సి.†
ఆఎవ్ తుమ్చి తెన్ తిలి పొది, తుమ్ అంక కిచ్చొ
పొరపాట్ కెర్సు నాయ్.
13 అంచి అఁగి ఏక్ బాద తిలి రిసొయ్, తుమ్తె
తెదొడి తా సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక అంక వాట్
అయ్లి మెన జాన్సు.
14 తెదొడి అంచి బాద తుమ్క అల్లర్ కెర్లె కి, అంక
ఆసున్ నాయ్, నిస్కారుమ్ దెకున్ నాయ్, గని
దేముడుచొ దూత ఎక్కిలొ జో, నెంజిలె 'క్రీస్తుయేసు
రితొ' మెలి రితి అంక దెక, మరియాద కెర్లదు.
15 జలె, అంచి రిసొచి తుమ్చి తెదొడ్చి సర్ద
అప్పె కేతె? తెదొడి అంచి బాద చి రిసొ, తెర్లె తుమ్చ
సొంత అంకిపొ కడ కెర అంక దెతదు మెన ఆఎవ్ సాచి
సంగితసి.
16 దస్సి జలె, మదెనె "ఆగ్నల్ వయడ్తి జాడు
వయ్తిన్తె తుమ్ అన్నె గెచ్చ పొరపాట్ జతసు"
మెన తుమ్క ఆఎవ్ సత్తిమ్ సంగిలి రిసొ 'తుమ్క
విరోదుమ్ జా అస్సె' మెన అంచి రిసొ ఉచర్తసు గే?
17 ఆగ్నల్క నంపజా బలవంతుమ్ కెర్తస, జలె,
తుమ్క పులయ్తతి; గని బుద్ది నెంజిలి కామ్
ఉచరయ్ దస్సి కెర్తతి. మెలె, జోవయించకయ్ తుమ్
వెల్లొ మెన దెకుక జోవయించి ఆస, చి అంక తుమ్క
దూరి కెరుక ఉచర అస్తి.
18 చెంగిల్ కామ్క, జలె, మాన్సు అమ్క మెన్సిలె
చెంగిలి. అంక, జలె, ఎక్కి ఆఎవ్ తుమ్చి తెన్ తిలె
పొది నాయ్, గని ఆఎవ్ ఉట్టు అయ్లె పొది కి సర్ద తెన్
దెకితదు, జలె, సర్ద జతయ్.
19 ఓ పుత్తర్లు, క్రీస్తు తుమ్ ఇండితి రితితె సరిగా
డీస్తె ఎదక అన్నె అంక బోద పాయితి తేర్బోదచి రితి
నొప్పి!
20 తుమ్చి తెన్ ఆఎవ్ అప్పె తంక జతి, జలె,
తుమ్క 'నాయ్, నిదానుమ్ అస్తి' మెన ఆఎవ్ రుజ్జు
దెకుక జతి, జలె, సర్ద జతయ్. మదెనె, తుమ్చి
రిసొ కిచ్చొ కెరుక గే ఆఎవ్ నేన గెచ్చ అస్సి.

గొతిమాన్సు గొతి నెంజిల్ మాన్సు

21 దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్చి రితిచి తెడి
తంక తుమ్ ఇస్టుమ్ జలస అంక జబాబ్ సంగ.
దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్తె తిలిసి సూన్సు
నాయ్ గే?
22 ఒత్త రెగిడ్లిసి ఏక్ కిచ్చొ మెలె, అబ్రాహామ్క
దొగు పుత్తర్లు తిల. ఎక్కిలొ హాగరు మెలి
గొతిమాన్సుచి పెట్టి జెర్మిలన్. అన్నెక్లొ, జలె, తేర్సి
జలి సారాచి పెట్టి జెర్మిలన్.
23 జా గొతిమాన్సు జలి హాగరు చి పెట్టి జెర్మిలొసొ,
జలె, ‡మాన్సుచి ఇస్టుమ్కయ్ జెర్మిలన్. గని, తేర్సి
జలి సారాచి పెట్టి జెర్మిలొసొ, జలె, దేముడు సంగిలి
§ప్రమానుమ్చి రిసొ జెర్మిలన్.

---

* **4:10 4:10** జేఎవ్ యూదుల్ నెంజిలసచ సిస్టల్తె దస ఆగ్నల్ తవుల, యూదుల్చి అలవాట్తె కి దస ఆగ్నల్ తిల మెనుక జయెదె. జేఎక, జేఎవ్ గలతీయుల్చ సంపజలస యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరంతిసి గట్రచ ఆగ్నల్క బిలె, జోవయించి అగ్గెచి రితచ ఆగ్నల్తె, మెలె, ఈంజ జా కెర్లె గార్ మెంత ఈంజ జా కెర్లె పున్నిమ్ మెంత ఆగ్నల్తె అన్నె దెర్ను సేడ్లి రితి జతయ్. † **4:12 4:12** జో యూదుడు జెర్మిలెకి, జోవయించెన్ బెద జోవయించి రితి జా తిలన్. జేఎక, జేఎవ్ జోవయింక దెక జోతె ఇదిల్ సికుక జయెదె. ‡ **4:23 4:23** ఆదికాండుమ్ 16:1-5. సంతానుమ్ నెంజితికయ్, 'అంచి గొతిమాన్సు హాగరు తెన్ సంతానుమ్ పాయి' మెన సారా మున్సున్ జలొ అబ్రాహామ్క సికడ్లన్, చి హాగరు పుత్తు పాయ సారాక నిస్కారుమ్ దెకుక దెర్లన్. § **4:23 4:23** ఆదికాండుమ్ 17:15-19.

24 ఈంజ మత్తెలి, జలె, అమ్‌క టాలి
దెకయ్‌తయ్. ఈంజేవ్ దొగుల తేర్‌బోదల్‌క దెకిలె,
దేముడు సంగిల దొన్ని ప్రమానుమ్‌చి రితి జతయ్.
ఏక్ ప్రమానుమ్ జో సీనాయి డొంగుర్‌తె ఆగ్నల్
దిలిస్‌చి ప్రమానుమ్. అన్నెక్ ప్రమానుమ్, హాగరు
మెలి జా గొతిమాన్సుచి రితి జా, గొతి జత మాన్సుల్
పాయితయ్.
25 అరేబియ దేస్తిమ్‌చి సీనాయి డొంగుర్‌తె దిలి
ఆగ్నల్‌క టాలి జతయ్. జలె, అప్పె ఈంజ లోకుమ్‌చి
యెరూసలేమ్ పట్నుమ్‌క కి టాలి జయెదె. కీసి మెలె,
యెరూసలేమ్ పట్నుమ్, యూదుల్ జల జేఁవ్‌చ
బోదల్ తెన్, ఆగ్నల్‌క గొతి జా అస్సె.
26 గన్ని సారా ట్టాలి జలి పరలోకుమ్ తిలి
యెరూసలేమ్ పట్నుమ్, జలె, గొతి జలిసి నెంజె.
యేసుప్రబుక నంపజలసక జయ్యి అయ్య.
27 సారాక చి హాగరుక జర్గు జలిస్‌చి రిసొ
దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లి రితి,

*“†గొడ్డు జలి తేర్‌బోద, తుయి సర్ద జా!
‡నొప్పుల్ నే జలి తేర్‌బోద, తుచి సర్దక కేక్ గలు!
కిచ్చొక మెలె, §ముస్సస్ తెన్ అగ్గె తెంతొ బోద
పాయిలి గొతిమాన్సుచి కంట,
జా గొతిమాన్సు నిస్కారుమ్ దెకిలి అగ్గె బోదల్
నెంజిలి *తేర్‌బోదక
అన్నె ఒగ్గర్‌జిన్ †పుత్తర్సులు జెర్మ అస్తి.”

28 అబ్రాహామ్‌చి తేర్సి జతి సారాక “తుచి పెట్టి
అబ్రాహామ్‌క సంతానుమ్ దెయింది” మెన దేముడు
సంగ తిలన్. జా ప్రమానుమ్‌క జెర్మిలొసొ ఇస్సాకు.
జలె, బావుడ్లు, ఇస్సాకుచి రితి, అమ్ యేసుక
నంపజలస ప్రమానుమ్‌చి రిసొచ బోదల్ జలమ్.
29 జలె, జా పొది, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి
ఇస్టుమ్‌క జో జెర్మయ్‌లొ ఇస్సాకుక, మాన్సుచి
ఇస్టుమ్‌క జెర్మిలొ హాగరు చి పెట్టిచొ ఇష్మాయేల్
అల్లర్ కెర్తె తిలన్. అప్పె కి, ఆగ్నల్ రితి గొతి జలి
రితి జా ఆగ్నల్‌చి రితి సేవ కెర్తస జా గొతి ప్రమానుమ్
తెంతొ విడ్డల్ జల నంపజలసక అల్లర్ కెర్తతి.
30 గని, దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్‌లిసి కిచ్చొ
మెలె,

‡“గొతిమాన్సుక చి జేఁవ్ తెన్ జేఁవ్‌చొ పుత్తుస్‌క
ఉదడ గెలు.
కిచ్చొక మెలె, గొతి నెంజిలి మాన్సుచొ §పుత్తుస్‌క
దొర్కు జతి వరుమ్‌తె
గొతి తిలి మాన్సుచొ *పుత్తుస్‌క వాట నాయ్”

మెన రెగిడ్లి కోడు.
31 జలె, బావుడ్లు, అమ్ యేసుచి ఉప్పిరి నముకుమ్
తిలస గొతిమాన్సుల్‌చ బోదల్ నెంజుమ్. గొతి
నెంజిలి మాన్సుల్‌చ ఆము.

5

యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి రిసొ పవులు తీర్పు సంగిలిసి

1 అమ్‌క ‘ఆగ్నల్ ప్రమానుమ్‌చి గొతి సేవ తెంతొ
విడ్డల్ జలి రితి ఇండుత్’ మెనయ్, క్రీస్తు అమ్‌క
విడ్డల్ కెర అస్సె. జాకయ్, తుమ్ జోవయించి తెడి
డిట్టుమ్ తా, ఆగ్నల్‌క గొతిమాన్సుల్ రిత జతిస్‌తె
అన్నె దెర్ను సేడ నాయ్.
2 జలె, ఆఁవ్ పవులు తుమ్‌క కిచ్చొ మెంతసి
మెలె, యూదుల్ జతి గుర్తుచి జా సున్నతి తుమ్
కెరన్లె, క్రీస్తుక విరోదుమ్ జలి రితి, చి క్రీస్తు ఆరి దొర్కు
కెర్లి రచ్చనక తుమ్ నే విలువ దిలి రితి జయెదె.
3 జా సున్నతి కెరనుక ఉచర్తొ ఎత్కి మాన్సుక ఆఁవ్
కిచ్చొ రుజ్జు సంగితసి మెలె, యూదుల్‌చ ఆగ్నల్‌చి
ఎత్కి కోడు జో మాన్సు నిదానుమ్ కెరుక అస్సె, కెరుక
ఒప్పన అస్సె.
4 ‘యూదుల్‌చ ఆగ్నల్ వాట్ అమ్‌క పున్నిమ్
దొర్కు జయెదె, అమ్‌చి పాపుమ్ గెచ్చెదె’ మెన కో
ఉచర్తసు జలె, తుమ్ క్రీస్తుక విరోదుమ్ జలి రితి జా
ముల అస్సున్స్. మెలె, జోచి దయ వాటు దొర్కు జలి
రచ్చనచి తెడి తెంతొ ఎట్టొ సేడ అస్సున్స్.
5 అమ్ ఎక్కి ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిఁయ,
అమ్‌చి పెట్టి దిలి జోచి ఆత్మ తెన్, జొయ్యి అమ్‌చి
పాపుమ్ పుంచ అస్సె, చి జోచి పున్నిమ్‌చి రిసొ
దయ్యిరిమ్ తెన్ రకితసుమ్.
6 క్రీస్తుచి తెడి తిలె, యూదుల్‌చి గుర్తుచి సున్నతి
కెరన తిలె లాబుమ్ నాయ్, నే కెరన్లె నస్టుమ్ నాయ్.
జా కెరంతిస్‌తె నే కెరంతిస్‌తె కిచ్చొ నాయ్. గని కిచ్చొ
కామ్‌క జెతయ్ మెలె, ఎక్కి క్రీస్తుకయ్ నంపజతిసి,
చి ప్రేమ ఇండితిస్‌తె జా నముకుమ్ దెకయ్‌తిసి.
7 తుమ్ అగ్గెయి నముకుమ్‌తె ఇండితె తిలదు.
ప్రబుచి దయ వాటుచి రచ్చనచి సత్తిమ్ తెన్ బెదితి
రితి తుమ్ ఇండితిసి కో అడ్డు కెర్ల?
8 జా సున్నతి కెరంతి ఆగ్నల్‌చి రితి అప్పె ఉచర్తి
కామ్ తుమ్‌క బుకార్లొ క్రీస్తు సికడ్లిసి నెంజె.

---

* **4:27 4:27** యెసయా పుస్తకుమ్ 54:1. † **4:27 4:27** సారా. ‡ **4:27 4:27** సారా. § **4:27 4:27** హాగరు. * **4:27 4:27** సారా. † **4:27 4:27** యేసుక్రీస్తుక నంపజలొ ఎత్కి మాన్సు ఆత్మక అబ్రాహామ్‌చి గొతి నెంజిలి సంతానుమ్ జవుల. జోవయించి రిసొ ‘ఒగ్గర్‌జిన్ పుత్తర్సులు’ మెన పవులు ఇన్నె సంగితయ్. ‡ **4:30 4:30** ఆదికాండుమ్ 21:10. § **4:30 4:30** యేసుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలసకచి టాలి. * **4:30 4:30** ఆగ్నల్‌చి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిఁయ ఆగ్నల్‌క గొతిమాన్సుల్‌క చి టాలి.

9 జాగర్త, పాకుమ్‌తె ఇదిలిదిల్ పులయ్‌తి పీట్
సేడ తిలె, ఒండి పాకుమ్ పుల గెచ్చెదె, గెద.
10 జలె, తుమ్‌క 'అంచి కంట వేర ఉచర్తి నాయ్'
మెన, ప్రబుచి తెడి అంక దయిరిమ్. అన్నె, తుమ్‌క
సిక్కు కెర్తొసొ, జో కొన్సొ జలెకి, జోచి పాపుమ్‌చి సిచ్చ
జో వయెదె.
11 బావుడ్లు, ఆఁవ్ అప్పెక 'యూదుల్‌చి గుర్తుచి
సున్నతితె, యూదుల్ జతిస్‌తె రచ్చన' మెన
సికడ్తొసొ ఆఁవ్ జతయ్ జలె, కిచ్చొక జేఁవ్ అంక
అల్లర్ కెర్తతి? ఆఁవ్ అప్పెక దస్సి సికడ్తయ్
జలె, 'యేసు సిలువతె మొర్లిసి అమ్‌చి పాపుమ్
గెచ్చయ్‌తిస్‌క సాలు' మెన ఆఁవ్ సంగుక నెంజితి,
చి జోవయింక నొప్పి దెతయ్ నాయ్.
12 జలె, తుమ్‌క సిక్కు కెర్తస జోవయింక జెఁవ్వి
ఒండి కుటవన గార్ కెరంతు, మెన అఁవ్ ఉచర్తసి!

యేసుక నంపజలస ప్రబుచి ఆత్మక ప్రేమతె ఇండుక

13 'ఆగ్నల్‌చి ప్రమానుమ్‌క గొతి సేవ తెంతొ విడ్డల్
జలి రితి ఇండుత్' మెన ప్రబు తుమ్‌క బుకార్లన్,
బావుడ్లు. గని 'ఆగ్నల్‌చ గొతిమాన్సుల్ నెంజుమ్, చి
ఆఁగ్‌క ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి ఇండుక జయెదె' మెన
తుమ్ ఉచర నాయ్, గని ప్రబుచి ప్రేమ తెన్ తా,
ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ సేవ కెర్తె తా.
14 కిచ్చొక మెలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్
ఎత్కి ఎక్కి ఈంజ కోడుతె బెదితయ్. కేన్ కోడుతె
మెలె,
*"తుమ్‌కయ్ తూమ్ కెద్ది ప్రేమ కెరంతసు గే,
పక్కయ్‌చొక తుమ్ తెద్ది ప్రేమ కెరుకయ్"
మెన రెగిడ్లి కోడు.
15 గని తుమ్ కుస్సిదుమ్ తెన్ తా ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ
చప్ల చుప్లి రితి జతసు జలె, తుమ్ ఎత్కిజిన్
ఎక్కిలొచి అత్తి ఎక్కిలొ ఆత్మక నాసెనుమ్ నే జతి రితి
జాగర్త తెన్ తా.
16 జలె, ఆఁవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, దేముడుచి
సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక ఇండ, తుమ్‌చి ఆఁగ్‌చ
ఆసల్ జర్గు కెర్తి రితి ఇండుక పొన.
17 కిచ్చొక మెలె, అమ్ మాన్సుల్‌చి ఆఁగుచ
ఆసల్, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక విరోదుమ్
జతయ్, అన్నె, మాన్సుచి ఆఁగ్‌చ ఆసల్‌క జోచి
ఆత్మచి ఇస్టుమ్‌క విరోదుమ్ జతయ్, చి రిసొ జేఁవ్
దొన్ని యుద్దుమ్ రితి కెరంతిస్‌తె తుమ్ నెడిమి సేడ,
తుమ్ ఇస్టుమ్ జలిసి జర్గు కెరుక నెతుర్సు.
18 గని తుమ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక
ఇండితసు జలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్
తెడిచ మాన్సుల్ నెంజుస్.
19 జలె, మాన్సుచి ఆఁగ్‌చ ఆసల్ రితి ఇండితిస్‌తె
ఇసచ తయెదె మెన కిచ్చొ కిచ్చొచి రిసొ ఎత్కిజిన్
చినుక జయెదె మెలె, లంజెకమొ, లంజెబుద్ది,
ఆఁగ్‌చి ఆస ముద్దొ నే కెరంతిసి,
20 బొమ్మల్‌క జొకర్తసి. అన్నెక్ కిచ్చొ మెలె,
మెంగిర్తిసి, దోసుమ్ గట్ర కెర్తిసి, గుర్మయ్ గట్ర
వెసితిసి, దస్సిచి. పడ్తొ, విరోదుమ్, కొడొ జుజవ
ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ గగ్గొల్ జతిసి, గోసబుద్ది, కోపుమ్,
గార్ ఆసల్, జట్లు జతిసి, ఎక్కిలొ ఉచర్తిస్‌చి ఉప్పిరి
అన్నెక్లొ నిస్కారుమ్ ఉచర్తిసి,
21 గోసల్ కెర్తిసి, మచ్చితిసి, 'సర్ద కెర్తసుమ్' మెన
వెట్కారుమ్ జతిసి, దస్స కమొ. దసచ పోన. ఆఁవ్
అగ్గె తెంతొ జాగర్త సంగిల్ రితి, అప్పె కి తుమ్‌క
కిచ్చొ జాగర్త సంగితసి మెలె, దస కమొ కెర్తస జలె,
దేముడుచి రాజిమ్‌తె జోవయింక కిచ్చొ వాట తయె
నాయ్.

ప్రబుచి ఆత్మపలితుమ్ దెర్త కమొ

22 గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్‌చి
పెట్టి తిలె, కిచ్చొ పలితుమ్ దెరెదె మెలె, ప్రేమ,
సంతోసుమ్, సేంతుమ్, ఒగ్గర్ సేంతుమ్, దయ
దర్మమ్, చెంగిల్ బుద్ది, నముకుమ్, ఓర్సుప జా
మెత్తన తతిబుద్ది, దర్మమ్ నిదానుమ్ బుద్ది,
23 గవురుమ్ నే దెకన్‌తె అన్నె మాన్సుల్‌క
మరియాద దెకితిసి, ముద్దొ కెరంతిసి. ఇసచక కేన్
ఆగ్న కి పోన మెనె నాయ్.
24 అన్నె, క్రీస్తు జలొ యేసుక నంపజా సొంత జల
మాన్సుల్, జోవయించ ఆఁగ్‌చ పాపుమ్‌చి బుద్ధిచి
సొంత ఆసల్ క్రీస్తు మొర్లి సిలువతె గల ముల దా
అస్తి.
25 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ జీవ్ జా
అస్సుమ్ జలె, జోచి ఆత్మసెక్తిక దస్సి ఇండుమ.
26 దస్సి, అమ్‌చి పెట్టి కిచ్చొ గవురుమ్ ఉచరనుక
పోన. ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ కోపల్ కెరవుక పోన,
ఎక్కిలొచి ఉప్పిరి ఎక్కిలొ గోసల్ జంక పోన.

6

ఎత్కిక చెంగిల్ కెర్తిస్‌చి

1 బావుడ్లు, తుమ్‌తె కేన్ మాన్సు కిచ్చొ పాపుమ్‌తె
దెర్సు సేడ అస్సె జలె, జో అన్నె బుద్ధి జతి రితి, తుమ్
ఆత్మ వడ్డిలస జోవయింక బమ్మ నే కెర్తి బుద్ధి తెన్

* **5:14 5:14** లేవీయకాండుమ్ 19:18, మత్తయి 19:19.

జోవయింక చెంగిల్ వాటు దెకవ. పడ్తొ, తుమ్ సొంత పాపుమ్ నే సేడ్తి రితి, జాగర్త దెకన.
2 ఎక్కిలొచ జాడ్లు అన్నెక్లొ వయితి రితి, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ తోడు తా. దస్సి కెర్లె, ప్రేమచి రిసొచి క్రీస్తు దిలి *ముక్కిమ్ ఆగ్న నెరవెర్సుప కెర్తె.
3 కిచ్చొక మెలె, కో జలెకు ఆరిచొ జాఁ తా, జోక జొయ్యి నిసొన్లొ మాన్సు మెన ఉచరంతయ్ గే, జోక జొయ్యి మోసిమ్ కెరంతయ్.
4 జాకయ్, ఎత్కి మాన్సు జోవయించి సొంత కామ్ పరిచ్చ కెరన్సు, చి అన్నె మాన్సుల్చ కమొచి రిసొ తీర్పు నే కెర్తె, సొంతయ్ కామ్ దెకన జాక 'చెంగిల్' గే 'గార్' గే చిననుక జయెదె, చి 'చెంగిల్' మెలె, జో సర్ద జంక జయెదె.
5 కిచ్చొక మెలె, సొంత కామ్చి రిసొ ఎత్కి మాన్సుక జోచి పూచి.
6 ప్రబుచి కోడు సంగితొసొక సికితస, జోక తిలిస్ ఎత్కితె సికడ్తసక చెంగిల్ వాట దెంక అస్సె.
7 తుమ్ మోసిమ్ కెరన నాయ్. దేముడుక కొంకడ్లి రితి కెర్లె జీనుక నెంజె. కిచ్చొక మెలె, ఎత్కి మాన్సు కిచ్చొ రగుమ్ బి గలెదె గే, దస్సిచి పంటొ లాయెదె.
8 సొంత ఆఁగ్చ ఆసల్ జర్గు కెరంతి రితి బి కో గలుల గే, జా దెర్తి పంటొ కిచ్చొ లాయిల మెలె, జోవయించి సొంత నాసెనుమ్. గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక చి బి కో గలుల గే, జా దెర్తి పంటొ కిచ్చొ లాయిల మెలె, పరలోకుమ్తె బెద కెఁయఁక తెఁయఁక చెంగిల్ జితిసి.
9 అన్నె, చెంగిల్ కమొ కెరుక బద్దుకుమ్ జమ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, చెంగిల్ కమొ కెరుక మదెనె అమ్చి మెన్సు నే బగిలె, జా చెంగిల్ పంటొ లాయుమ్దె.
10 జాకయ్, కేన్ వాటు అయ్లె, ఎత్కిజిన్ మాన్సుల్క చెంగిల్చి కెరుమ, తోడు కెర్తె తమ; ముక్కిమ్క, ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలి రిసొ జోవయించి కుటుంబుమ్ జలసకయ్.

సున్నతిచి రిసొ బలవంతుమ్ కెర్తిసిచి రిసొ

11 కెద్ది వెల్లొ అలవాట్లు తెన్ ఆఁవ్ సొంత ఆతు తెన్ తుమ్క రెగిడ్తసి గే చిన.
12 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి తుమ్ కెరన' మెన తుమ్క బలవంతుమ్ కెర్తస కిచ్చొక దస్సి జతతి మెలె, జేఁచి గవురుమ్కయ్ కెర్తతి. 'ఎక్కి క్రీస్తు సిలువతె మొర్లిస్తెయి అమ్చి రచ్చన' మెన ఒప్పన్లెగిన, అన్నె మాన్సుల్ జేఁచి అల్లర్ కెరుల మెనయ్ బియఁ కెర, జేఁవ్ దస్సి కెర్తతి.
13 పడ్తొ, జేఁవ్ జా సున్నతి కెరన్లసయ్ కి యూదుల్చ ఆగ్నల్క నిదానుమ్ కెర్తి నాయ్, గని 'జోవయింక కి అమ్మి మార్సుప కెర్లమ్' మెన గవురుమ్ ఆననుక ఉచరయ్, తుమ్క 'సున్నతి కెరంతు' మెన బలవంతుమ్ కెర్తతి.
14 ఆఁవ్, జలె, ఎక్కిక పిట్టవ, కిచ్చొ వేరచిచి ఉప్పిరి గవురుమ్ ఉచరనుక నెసి. ఎక్కి అమ్చొ ప్రబు జలొ క్రీస్తు సిలువతె మొర్లిస్కయ్ గవురుమ్ ఉచర్తసి. జో మొర అంక పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెర్లి రిసొ, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్కి అంక మొర్లి రితి జా అస్సె. ఆఁవ్ కి ఈంజ లోకుమ్తె తిలిస్కయ్ సిలువ గెలన అస్సి, చి అంచి ఉప్పిరి జా ఎత్కిక కిచ్చొ సెక్తి నాయ్, దస్సిచిక అంక ఆస నాయ్.
15 యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతి కెరన తిలె కి లాబుమ్ నాయ్. నే కెరన తిలె కి నస్టుమ్ నాయ్. కిచ్చొ ముక్కిమ్ మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ నొవర్ జెర్మిలిసి.
16 యేసుక నంపజా నిజుమ్చ ఇస్రాయేలులు జల దేముడు నిసొన్ల జోచయ్ మాన్సుల్క, జోచి ఆత్మక జెర్మ జోచి ఆత్మ నే సెక్తిక ఇండిత మాన్సుల్కయ్ జో సేంతుమ్, కన్కారుమ్ దెకుస్.
17 జలె, ఈంజ తగుచి రిసొ అప్పె తెంతొ అన్నె కో అంక అల్లర్ కెర్తు నాయ్. అంచి సత్తిమ్క రుజ్జు కావలె మెలె, యేసుచి నావ్చి రిసొ ఆఁవ్ స్రెమల్ సేడ్ల మచ్చుల్ అంచి అఁగి అస్తి.
18 తుమ్చి ఆత్మ తెన్ ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుక్రీస్తుచి దయ తా తుమ్క తోడు తవుసు, బావుడ్లు. ఆమేన్†.

* **6:2 6:2** మత్తయి 22:37-40, మార్కు 12:28-31. † **6:18 6:18** తెద్దిలి

ఎపెసియుల్‌క రెగిడ్లి ఉత్రుమ్ బారిక్ జలొ పవులు ఎపెసు పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చక రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.

మొదొల్ కోడు

1 దేముడుచి సెలవ్‌చి రిసొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ యేసుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసొ, జో దిలి అదికారుమ్ తెన్ జోక బారికి జలొ ఆఁవ్ పవులు, *ఎపెసు పట్నుమ్‌తెచ †క్రీస్తు జలొ యేసుక నంపజా, సుద్ది జా జోచయ్ మాన్సుల్ జా, జోచి తెడి తా నిదానుమ్ జలసక, రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.

అగ్గె తెంతొ దేముడు ఉచర్లి రచ్చన

2 అమ్‌క అబ్బొ జలొ దేముడుచి ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ, సేంతుమ్, తుమ్‌చి ఉప్పిరి తవుస్!

3 అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక దేముడు జలొ అబ్బొస్ జలొ దేముడుక జెయ్యి! క్రీస్తుచి అత్తి జో అమ్‌క దయ కెర, ‡జోచి రాజిమ్‌తె అమ్‌క బెదవ, ఆత్మవరల్ ఎత్కి అమ్‌క జో దా అస్సె.

4 దస్సి, అమ్‌క, ‘క్రీస్తుచి తెడి జోచి పరలోకుమ్‌చి సుద్ది జా అంచి మొక్కె పున్నిమ్ జతు’ మెన, లోకుమ్ నే జెర్మితె అగ్గె తెంతొ జో అమ్‌క నిసాస్లన్.

5 అగ్గె తెంతొ, జోచి ప్రేమక ఉచర, జోచి సొంత ఇస్టుమ్‌క, ‘అంచొ పుత్తు జలొ యేసుక్రీస్తుచి తెడి జేఁవ్ కి అంచ పుత్తర్లు జవుల’ మెన, అమ్‌క వరుమ్ దిలన్.

6 పూర్తి ప్రేమ జలొ పుత్తున్‌చి అత్తి గవురుమ్ జలి జోచి ఎదివాట్ §దయ అమ్‌చి ఉప్పిరి జో తిలన్; జోచి నావ్ గవురుమ్ జవుస్!

7 జో యేసుయ్ సిలువతె జోచి లొయి గేడవ అమ్‌చి పాపుమ్ పుంచ, అమ్ కెర్ల పాపల్ చెమించుప కెర, అమ్‌క *నెతొవ గెల అస్సె;

8 జోచి ఎదివాట్ దయ అమ్‌చి ఉప్పిరి దేముడు అబ్బొసి తిలి రిసొ అమ్‌క †నెతొవ గెల అస్సె.

9 ఎత్కి అర్దుమ్ చినుత్ బుద్ది తెన్ జో దేముడు అబ్బొసి అగ్గె తెంతొ ఉచర్లిసి మదెనె గుట్టు తిలి రితి జా తిలె కి, అమ్ సూన్‌తి రితి, జో అప్పె బార్ కెర అస్సె.

10 మెలె, క్రీస్తు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొక తెర్రవుక మెన, దేముడు ఉచర్ల దీసల్ బెర్తి కాలుమ్‌క జెయిమ్ కెరిందె మెన జో అగ్గె తెంతొ ఉచర్లిసి. కిచ్చొక క్రీస్తు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొక జో తెర్రవుక తిలి మెలె, పరలోకుమ్‌తె తిలిసి ఎత్కి కి, బూలోకుమ్‌తె తిలిసి ఎత్కి కి ఎత్కి కి జో క్రీస్తుచి తెడి ఎక్కి కట్టు జతి రితి బెదవుక.

11 జోచి సొంత ఇస్టుమ్‌క ఎత్కి జర్లు కెర్తొ దేముడు ‘చెంగిల్’ మెన కిచ్చొ ఉచర్తయ్ గే, జా ఎత్కి కచితుమ్ జర్లు జయెదె. ‘జర్లు జవుస్’ మెన అమ్‌చి రిసొ జో ఉచర్లిసి కి జో క్రీస్తుచి అత్తి జర్లు జలి.

12 కిచ్చొ మెలె, జో దేముడుచి గవురుమ్ ఈంజ లోకుమ్‌తె డీస్తి రితి అమ్ ఇండుక మెన, క్రీస్తుక నంపజా జోవయ్యించి తెడి ధయిరిమ్ జలసక అగ్గెయి తెంతొ జోవయించి సెలవ్, అగ్గెయి తెంతొ జా వరుమ్ దా అమ్‌క జొయ్యి నిసాన అస్సె.

13 సత్తిమ్ తిలి ‡కోడు, మెలె తుమ్ యూదుల్ నెంజిలస కి రచ్చించుప జతి వరుమ్ దొర్కు జతి సుబుమ్ కబుర్ తూమ్ కి సూన నంపజా అయ్‌లి రిసొ, ‘జా వరుమ్ దిలి రుజ్జుక అంచ మాన్సుల్‌చి పెట్టి అంచి ఆత్మ దెయిందె’ మెన దేముడు ప్రమానుమ్ కెర తిలి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్‌చి పెట్టి కి దా తుమ్‌క ‘అంచయ్’ మెన జోచి ముద్ర దా అస్సె.

14 అమ్ నంపజలసక §నెతొవ గెల అస్సి, చి పరలోకుమ్‌తె బెదితి వాట తుమ్‌క కచితుమ్ దొర్కు కెర అస్సి మెనయ్ జో ప్రమానుమ్ కెర్లిసి పూర్తి జర్లు జతె ఎదక ఈంజ బజాన్ జయెదె. ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ జోచి గవురుమ్ డీసెదె.

పవులు ప్రార్ధన కెర్లిసి

15 ఈంజ తుమ్‌క జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దిలి వరుమ్‌చి రిసొ, ప్రబు జలొ యేసుచి ఉప్పిరి తుమ్ నముకుమ్ తిలి రిసొ, పడ్తొ జోచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్‌క తుమ్ ప్రేమ కెర్తిన్‌చి రిసొ అమ్ సూన్లి రిసొ,

16 ఆఁవ్ ప్రార్ధన కెర్తె పొది తుమ్‌చి రిసొ అమ్‌చొ దేముడుక అంచి సర్ద సంగుక ముల్లి నాయ్.

17 తుమ్‌చి రిసొ ఆఁవ్ కిచ్చొ ఆస జా ప్రార్ధన కెర్తసి మెలె, అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక దేముడు

---

* **1:1 1:1** బయ్‌బిల్ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె ఈంజ కోడుతె ఎపెసు పట్నుమ్‌తెచి కోడు తయె నాయ్. † **1:1 1:1** ‘క్రీస్తు’ మెలె ‘తెర్రయిందె’ మెన పూర్గుమ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు యూదుల్‌క సంగిలొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ. ‡ **1:3 1:3** పరలోకుమ్‌తె అమ్‌క బెదితి కోడు, ఈంజ. § **1:6 1:6** అమ్‌క ఎర్గరె పున్నిమ్ నెంజిలె కి జోచి ఎదివాట్ దయ, ఆరి, అమ్‌క దిలన్;

* **1:7 1:7** నెంజిలె ‘విడ్డల్ కెర అస్సె’, నెంజిలె ‘రచ్చించుప కెర అస్సె’. † **1:8 1:8** నెంజిలె ‘విడ్డల్ కెర అస్సె’, నెంజిలె ‘రచ్చించుప కెర అస్సె’. ‡ **1:13 1:13** నెంజిలె ‘కబుర్’. § **1:14 1:14** 7 నంబర్‌చి ఎట్టొచి కోడు దెక.

జలొ, పరలోకుమ్‌చి ఉజిడ్ జలొ అబ్బొస్ జలొ, గవురుమ్ తిలొ దేముడు, తుమ్‌చి పెట్టి జోచి ఆత్మ తా కామ్ కెర కెర, జోక తుమ్ పూర్తి జాన్‌తి రితి తుమ్‌క బుద్ది గ్యానుమ్ దెవుసు, దొర్కు జలిసి దెకవుసు.

18 తుమ్‌చ ఆత్మ అంకివొ దస్సి చెంగిల్ దెకిత్ రితి జలె, తుమ్ *కిచ్చొ దయిరిమ్ జతి రితి జో తుమ్‌క నిసాన, దేముడుక నంపజలస తెన్ 'తుమ్‌క దెయిందె' మెన జో ప్రమానుమ్ కెర్లి పరలోకుమ్‌చి ఎదివాట్ సొమ్సారుమ్ వాట కీసిచి గే, కెద్ది విలువచి గే,

19 పడ్తొ, అమ్ నంపజలసచి పెట్టి జోచి కామ్ కెర్తి ఆత్మసెక్తి కెద్ది సెక్తి గే, జా ఎత్కి తుమ్ సికితె, జయ్యి అంచి ఆస.

యేసుక దేముడు అబ్బొసి అదికారుమ్ దిలిస్

20 క్రీస్తుతెయ్ జోచి జా ఎదివాట్ సెక్తి తిలిసి ముక్కిమ్‌క కత్తె నెరవెర్సుప కెర్లస్. జోచి సెక్తిచి రిసొచి జా కామ్ ఎత్కి కీసి ముక్కిమ్‌క జెయిమ్ కెర్లస్ మెలె, క్రీస్తుక అన్నె జియడ ఉట్టవ, పరలోకుమ్‌తె కడ నా, ఒత్త జోచి సొంత ఉజిల్ పక్కయ్ గవురుమ్ తెన్ వెసవాన అస్సె.

21 ఒత్త జోక అబ్బొసి కెద్ది గవురుమ్ దిలస్ మెలె, †కిచ్చొ అదికారుమ్ తిలిసి ఎత్కిచి ఉప్పిరి, ఎత్కి‡అదికారుల్‌చి ఉప్పిరి, §సెక్తివొచి ఉప్పిరి, *ఏలుప కెర్తి ఎత్కి సెక్తి అదికారుమ్ తిలసచి ఉప్పిరి, జేఁవ్ మాయలోకుమ్‌చ జలెకి, కేన్ లోకుమ్‌చ జలెకి, కిచ్చొ నావ్ తిలిసి నే పిట్టె ఎత్కిచి ఉప్పిరి, ఈంజ ఉగుమ్‌తె జర్గు జతిస్‌చి ఉప్పిరి కి, జెతి ఉగుమ్‌తె జర్గు జతిస్‌చి ఉప్పిరి కి, జోక అబ్బొసి ఎత్కిచి ఉప్పిరి వెల్లొ కెర అస్సె.

22 జెర్మయ్‌లి ఎత్కి క్రీస్తుచి చట్టె అబ్బొసి తిఁయ, నంపజలసక కిచ్చొ కామ్‌చి రిసొ జలె కి, క్రీస్తు బోడి జతి రితి జో కెర అస్సె.

23 నంపజలస మొత్తుమ్‌క 'క్రీస్తుచి ఆఁగ్' మెనుక జయెదె. జోచి ఆఁగ్ పూర్తి జంక ఎత్కి పూర్తి కెర్తొసొ జొయ్యి.

2

దేముడుచి దయకయ్ క్రీస్తు తెన్ ఏలుప కెర్తిసి

1 తుమ్ కెర్ల తప్పుల్ పాపల్‌చి రిసొ తుమ్ మొర తతికయ్, తుమ్‌క జో, క్రీస్తు తెన్ జీవ్ కెర దిలస్.

2 అగ్గె పాపుమ్ ఇండితె తా, ఈంజ లోకుమ్‌చి బుద్దిచ, ఈంజ ఉగుమ్‌చ కమొతె తుమ్ గెతె తిలదు. పాడ్ జల ఆత్మల్ బూతల్ గట్ర ఎత్కిక ఏలుప కెర్తొ సయ్‌తాన్‌చి పట్టి గెతె తిలదు. దేముడుచి కోడు కెరుక నెసిత ఎత్కిజిన్‌చి పెట్టి జో సయ్‌తాన్‌చి ఆత్మ జోవయించి కామ్ కెర్తయ్.

3 దేముడుచి కోడు కెరుక నెసిత ఎత్కిజిన్‌చి రితి ఆమ్ కి అగ్గె మొర తా, పాపుమ్‌చ ఆసల్ జితె తా, అమ్‌చి ఆఁగ్‌చి ఆసల్, అమ్‌చ సొంత వేర వేర బుద్దుల్‌చ ఆసల్ రితి ఇండితె తిలమ్‌చి రిసొ, లోకుమ్‌చ మాములుమ్ ఎత్కిజిన్ కీసి సొంత సెక్తిక దేముడు దెతి సిచ్చతె గెతి జెర్మున్ తెన్ అస్తి గే, ఆమ్ కి దస్సి తిలమ్.

4 గని, దేముడు ఎదివాట్ కన్కారుమ్ దెకితొసొచి రిసొ, జోచి ఎదివాట్ ప్రేమ అమ్‌చి ఉప్పిరి తిఁయ,

5 అమ్ కెర్ల పాపల్‌చి రిసొ, అమ్ ఆత్మక మొర్లస జలెకి, క్రీస్తు అన్నె జిలిస్ తెన్ అమ్‌క జియడ్లస్. పూర్తి జోచి దయచి రిసొ తుమ్ *రచ్చించుప జలదు.

6 జలె, దేముడు అబ్బొసి క్రీస్తు యేసుక జియడ్లిస్ తెన్ అమ్‌క జియడ, జోచి పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె కీసి వెగడ ఒత్త వెసడ్లస్. ఆమ్ జోచయ్ జలి రిసొ, అమ్‌క కి జా రాజిమ్‌తె వెగడ, అమ్‌క కి ఒత్త వెసడ్లి రితి కెర అస్సె. మెలె, ఆమ్ కి జో తెన్ జోచి †రాజిమ్‌తె ఏలుప కెర్తసుమ్.

7 జో దేముడు కిచ్చొక అమ్‌క దస్సి దయ కెర అస్సె మెలె, యేసుక్రీస్తు కెర్లిస్ ఎత్కి తెన్ జో అమ్‌క ఎదివాటు దయ కెర్లిసి. పడ్తొ జెత ఉగల్‌తె పలితుమ్ దెర, జోవయించి దయ కెద్ది మొచ్చచి గే రుజ్జు దెకయెదె. జోచి దయ కెద్ది గే కో మీనుక నెతిర్తి.

8 ముక్కిమ్‌క కిచ్చొ అర్దుమ్ తుమ్ కెరన మెలె, తుమ్ సయ్‌తాన్‌చి రాజిమ్ తెంతొ రచ్చించుప జలిసి తుమ్ కిచ్చొ కెర్లిస్‌చి రిసొచి నెంజె; పూర్తి దేముడుచి దయచి రిసొచి కామ్ జా. పడ్తొ, జో దయ కెర్లిసి తుమ్ నంపజా నజన్‌తికయ్, తుమ్‌క దొర్కు జలి.

9 కేన్ మాన్సు కెర్ల కిచ్చొ కమొచి సెక్తిక జో మాన్సు రచ్చించుప జంక నెత్ర. నెంజిలె, జోవయించ సొంత

---

* **1:18 1:18** రోమియులు 8:18-25, కొలొస్సియుల్ 1:5 దెక. † **1:21 1:21** జేఁవ్ పొదులె ఈంజేఁవ్ చెత్తర్ కొడొ ఎత్కి నగుమ్ సుట్లు దూతల్, బూతల్ ఆత్మల్ గట్రక సంగుల. ‡ **1:21 1:21** జేఁవ్ పొదులె ఈంజేఁవ్ చెత్తర్ కొడొ ఎత్కి నగుమ్ సుట్లు దూతల్, బూతల్ ఆత్మల్ గట్రక సంగుల. § **1:21 1:21** జేఁవ్ పొదులె ఈంజేఁవ్ చెత్తర్ కొడొ ఎత్కి నగుమ్ సుట్లు దూతల్, బూతల్ ఆత్మల్ గట్రక సంగుల. * **1:21 1:21** జేఁవ్ పొదులె ఈంజేఁవ్ చెత్తర్ కొడొ ఎత్కి నగుమ్ సుట్లు దూతల్, బూతల్ ఆత్మల్ గట్రక సంగుల. * **2:5 2:5** నెంజిలె, పాపుమ్ తెంతొ, తుమ్‌చి పాపుమ్‌చి రిసొచి సిచ్చ తెంతొ, ఆత్మమొర్సు తెంతొ. † **2:6 2:6** ఆకర్‌క పరలోకుమ్‌తె జోవయింతెన్ ఏలుప కెరుమ్‌దే. పరలోకుమ్ జోవయించి ఆత్మరాజిమ్, చి జా రాజిమ్‌తె అమ్ బెదయ్ జలి రితి జా బెద అస్సుమ్, చి అప్పె తెంతొ కి జోవయింతెన్ ఏలుప కెరుక దెర అస్సుమ్ మెనుక జయెదె. డీసయ్‌లిసి 5:10, 20:6 కి దెక.

కమొచి సెక్తిక రచ్చించుప జంక జతి జలె, మాన్సుల్ పులుక జతి. గని జోవయించి సొంత సెక్తిక కో నెతిర్తి, చి పులుక నెంజె.
10 అమ్ ఆత్మక జిలిసి జొయ్యి అమ్మక నొవర్ జెర్మయ్‌లిసి. యేసుక్రీస్తుచి అత్తి దేముడు ఆత్మక అమ్మక కిచ్చొక నొవర్ జెర్మయ్‌లొ మెలె, అమ్మక 'సత్తిమ్ ఇండుతు' మెన, జో అగ్గె తెంతొ ఉచర్ల కమొ అమ్ నిదానుమ్ కెరుకయ్ మెనయ్ దస్సి కెర్లొ.

యూదుల్ నెంజిలస అప్పె పాసి జా అస్తి

11 జాకయ్, తుమ్ పఁవ్స నాయ్. కిచ్చొ మెలె, ఆఁగుక దెకిలె తుమ్ యూదుల్ నెంజిలస జస్తె. తుమ్ యూదుల్ నెంజిలసక యూదుల్ తిలస అగ్గె, 'దేముడు దిలి అమ్‌చి గుర్తుచి సున్నతి కెరంతి నాయ్, చి ఆత్మక సుద్ది జతి నాయ్' మెన, రితి ఆఁగి మాన్సులి కెర్తి జా గుర్తు కెర్సు నాయ్ చి రిసొ తుమ్‌క నిస్కారుమ్ దెకిత్ తిల.
12 జలె, తుమ్ కిచ్చొ పఁవ్స నాయ్. మెలె, జా పొది క్రీస్తుక దూరి తిలదు, పడ్తొ 'అమ్‌చి ఇస్రాయేల్‌చ ప్రెజల్' మెలి దేముడుచి రాజిమ్‌తె తుమ్ బెదుక నెంజిలిసి, అన్నె, జో దేముడు ప్రమానుమ్ కెర్ల తెదొడ్‌చ నే పెట్ట సరిగచి కోడ్‌చ వరల్‌తె తుమ్‌క వాట తిలి నాయ్, చి జోచి రచ్చున తుమ్‌క నే దొర్కు జలి రిసొ, ఈంజ లోకుమ్‌తె దేముడు నెంజిలస జా తిల.
13 గని అప్పె, యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్‌చ చి పాపుమ్ వయ జోచి లొయి సువ దా జా పాపుమ్ పుంచిలిస్‌చి రిసొ, తుమ్ అగ్గె జోవయింక దూరి తిలసక దేముడుక జో యేసు పాసి కెర అస్సె.

యూదుల్‌క యూదుల్ నెంజిలసక కి ఎక్కి రాజిమ్‌తె బెదయ్‌లిసి

14 'ఆమ్ యూదులి' మెన, 'తుమ్ యూదుల్ నెంజిలస' మెన, అమ్ యూదుల్‌చి దేముడుచి గుడితె అమ్‌క తుమ్‌క ‡అడ్డు కెర్తి ఆగ్నుల్ తయెదె. జలె, క్రీస్తుయి మొర అమ్ దొన్ని జట్లుచక మదెనె జా అమ్‌క దొర్కు జలి సేంతుమ్ జొయ్యి జా, అమ్‌క తుమ్‌క అడ్డు తిలి విరోదుమ్ జొయ్యి సేడవ అస్సె. జలె, జో దస్సి సేంతుమ్ కెరవ, ఆము తూమ్ ఎక్కి జట్టుచ జతి రితి కెర అస్సె.
15 కిసి మెలె, పూర్గుమ్‌చ ఆగ్నుల్‌క ఆడ్రల్‌క నంప కెర్తి రితి పోన, అప్పె తెంతొ కామ్‌క నెంజిలి, అగ్గె దొన్ని జట్లు జల అమ్ మాన్సుల్‌క సేంతుమ్ కెరయ్‌లి రితి, 'అంచి తెడి ఎక్కి జట్టు జతు' మెన, ఈంజ లోకుమ్‌చ చి పాపుమ్ జొయ్యి జోచి అఁగి వయన, అర్పితుమ్ జలన్.
16 'జేఁవ్ దొన్ని జట్లు తెంతొచ మాన్సుల్ అంక నంపజా ఎక్కి ఆఁగ్ జతి రితి దేముడు అబ్బొ తెన్ అన్నె బెదయ్ జతు' మెన యేసు సిలువతె మొర్లి కామ్ తెన్ అమ్‌చి తుమ్‌చి అగ్గెచి విరోదుమ్ గెచ్చవ గెలన్.
17 అన్నె, తుమ్ దేముడుక దూరి తిలసక కి, దేముడుక పాసి రిత జల అమ్ యూదుల్‌క కి, జో సేంతుమ్ దెత్తిన్‌చి రిసొ బోదన కెరుక కి అయ్‌లన్.
18 మెలె, యేసుచి అత్తి తుమ్‌క కి అమ్‌క కి జోచి అబ్బొన్‌చి ఎక్కి ఆత్మ దొర్కు జా అస్సెచి రిసొ, తూమ్ కి ఆమ్ కి దేముడు అబ్బొన్ తెన్ బెద ఎక్కి జట్టు జంక వాట్ అయ్‌లి.
19 జలె, ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ తుమ్ అప్పె వేర మాన్సుల్ నెంజున్. తూమ్ కి దేముడుచి గేర్‌తె బెద, అమ్ నంపజలన్ తెన్ జోచయ్ మాన్సుల్ జా, తూమ్ కి దేముడుచి రాజిమ్‌చ జా అస్సున్.
20 జోచి గేర్‌క పునాది కిచ్చొ జయెదె మెలె, సుబుమ్ కబుర్ సంగిత జోచ బారికుల్, చి జోచి ఆత్మసెక్తిక జోచ కబుర్లు సంగితస. జా కెర ఎత్కిక బోడిపత్తుర్ కొన్సొ మెలె, యేసుక్రీస్తు.
21 జా గేరు మొత్తుమ్ జోచి సెక్తిక బెద, ప్రబు తెన్ టీఁవ, దేముడుచి సుద్ది తిలి గుడి జతి రితి వడ్డితయ్.
22 దేముడు జితి జా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ గుడి జతిన్‌తె తూమ్ కి క్రీస్తుచి తెడి తా వాటల్ జా బెద బందుక అస్సున్.

3

యూదుల్ నెంజిలసతె సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక ప్రబు పవులుక తెర్రయ్‌లిసి

1 జలె, తుమ్ యూదుల్ నెంజిలసకయ్ సుబుమ్ కబుర్ ఆఁవ్ సూనవుక మెన యేసుక్రీస్తు అంక తెర్రయ్‌లొ. తుమ్‌క సూనయ్‌లి రిసొ, అంక, అమ్‌చ యూదుల్ *జేలి కెరన అస్తి.
2 తుమ్‌కయ్ 'సుబుమ్ కబుర్ స్తూన నంపజా అంచి ఆత్మగేర్‌తె జేఁవ్ కి బెదుత్' మెనయ్. దేముడు జోచి దయచి రిసొ అంచి అత్తి జా సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తి కామ్ సొర్ప కెర్లిస్‌చి రిసొ తుమ్ సూన అస్సున్.

‡ **2:14 2:14** యూదుల్‌చి దేముడుచి గుడితె నిజుమి దస్సి అడ్డు కెర్తి కోట తిలి. * **3:1 3:1** రోమ్ పట్నుమ్‌తె జో జేలి జా తిలి పొది ఈంజ ఉత్రుమ్ పవులు రెగిడ్లొ, మెన ఒగ్గర్‌జిన్ ఉచర్తతి. బారికుల్ 28:16, 30, 31 దెక. కైసరియతె కి జేలి జా తిలొ; బారికుల్ 23:25, పిలిప్పితె కి; బారికుల్ 16:23, చి యెరూసలేమ్‌తె కి; బారికుల్ 21:33 జేలి జా తిలొ. ఎఫెసుతె కి మెన సగుమ్‌జిన్ ఉచర్తతి, గని రుజ్జు నాయ్. పిలిప్పితె చి యెరూసలేమ్‌తె జేలి జలిసి తొక్కి దీసల్‌చి. † **3:3 3:3** బారికుల్ 9:3-6, 15, గలతీయుల్ 2:9 దెక. ‡ **3:3 3:3** 1:9, 10 చి 2:11-22 దెక.

3 పడ్తొ, జోచి జా గుట్టు జా తిలిసి ప్రబు సొంతయ్
అంక †దెకయ్లన్ మెన కి, నూన అస్సున్. ‡ఈంజ
గుట్టుచి రిసొ ఇదిల్ కొట్రు సంగ ఈంజ ఉత్రుమ్తె
అగ్గె రెడ్డ అస్సి.
4 ఈంజ తుమ్ సదు కెర్లె, క్రీస్తుచి గుట్టు తిలిసిచి
రిసొ ఆఁవ్ జాన్లిసి తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతె.
5 జా గుట్టు, జలె, అగ్గెచ ఉగల్తె ఈంజ
లోకుమ్చ మాన్సుల్క జాన్తి నాయ్. గని జోచి
సుద్ది తిలి ఆత్ తెన్ దేముడుచి సుద్ది జల కబుర్లు
సంగితసక, జోచి రిసొచ బారికుల్క, క్రీస్తు జా గుట్టు
అప్పె జానవ అస్సె.
6 జా గుట్టు కిచ్చొ మెలె, క్రీస్తుక నంపజల
యూదుల్ నెంజిలస కి అమ్చి తెన్ దేముడు దెతి
రచ్చన వాట నజన్తి వాటు అయ్లిసి. సుబుమ్
కబుర్ సూనయ్లి తెంతొ, జేఁవ్ కి క్రీస్తుక నంపజా
దేముడుచ పుత్తర్లు జా క్రీస్తుచి §ఆఁగ్ జతిస్తె బెద,
క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి జేఁవ్ తిలి రిసొ, దేముడు
ప్రమానుమ్ కెర్లిసి ఎత్కితె జోవయింక కి వాట దొర్కు
జా అస్సె.
7 అంచి పెట్టి కమొ కెర్తి జోచి ఆత్మసెక్తిచి రిసొ,
దేమ్ముడు అంక్ దిలి జోచి దయక వరుమ్చి రిసొ
ఆఁవ్ ఈంజయ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తొ సేవ
కెర్తొసొ జలయ్.
8 జోచయ్ జల మాన్సుల్ మొత్తుమ్తె తొక్కి
విలువచచి కంట ఆఁవ్ అన్నె తొక్కి విలువచొ జలెకి,
జోచి దయక జో అంకయ్ దిలన్. క్రీస్తుతె దొర్కు
జతి పరలోకుమ్చ సొమ్మారుమ్ కెద్ది గే, కేన్ మాన్సు
పూర్తి అర్దుమ్ జంక నెతిర్లె కి, తుమ్ యూదుల్
నెంజిలసక ఆఁవ్ బోదన కెరుక మెనయ్, జో అంక
నిసొన్లన్.
9 అన్నె, తుమ్ యూదుల్ నెంజిలసక కి జో
రచ్చన దొర్కు కెర్లిన్చి రిసొచి ఎత్కి జెర్మయ్లొ
దేముడు అగ్గెచ ఉగల్తె లుంకడ్లి గుట్టు ఈంజ
లోకుమ్ ఎత్కిచ అర్దుమ్ కెరంతి రితి ఆఁవ్ సూనవుక
నిసొన్లన్.
10 కేన్ లోకుమ్చ *ఆత్మల్ దూతల్ బూతల్,
ఎత్కి కి, యేసుప్రబుక నంపజలస బెదిలిసి
మొత్తుమ్క దెకిలె, దేముడుచి ఎదివాట్ సత్తిమ్ కెద్ది
గే, కీసి నెరవెర్సుప జతయ్ గే, చినుతు మెనయ్,
జొయ్యి అంక ఈంజ కామ్ దా అస్సె.
11 తుమ్ యూదుల్ నెంజిల నంపజలస కి
జోచి ఆత్మగేర్తె బెదితిన్క 'జర్గు కెరిందె' మెన
దేముడు అగ్గెయి తెంతొ ఉచర్లిసి అమ్చొ ప్రబు జలొ
యేసుక్రీస్తుచి అత్తి †జర్గు కెర్లొ.
12 'ఈంజొ యేసుక్రీస్తు అమ్చి పాపుమ్
గెచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జలి రిసొ, అమ్ జోక
నంపజలి రిసొ, లాజ్ నెంజితె దేముడుతె
గెచ్చుమ్దే' మెన అమ్క పూర్తి దయిరిమ్ అస్సె.
13 జాకయ్, తుమ్క ఆఁవ్ సుబుమ్ కబుర్
సూనయ్లి రిసొ ఆఁవ్ అప్పె జేలి జా స్రెమల్ నేడ్డిన్చి
రిసొ తుమ్ బమ్మ జా అన్మానుమ్ జా నాయ్. తుమ్
యూదుల్ నెంజిలస్తకయ్ 'చెంగిల్ జతు' మెనయ్
ఇసి జలయ్. జాకయ్ తుమ్ నర్ద తెన్ తా.

పవులు ప్రార్దన కెర్లిసి

14 జలె, పరలోకుమ్తె కి బూలోకుమ్తె కి కేన్
కుటుంబుమ్చ జలెకి, దేముడు అబ్బొస్చి రిసొయి
జేఁవ్ ఎత్కిక నావ్ అస్సె.
15 మొగ్రల్ టెక జోవయింక ఆఁవ్ కిచ్చొ మెన
ప్రార్దన కెర్తసి మెలె,
16 జోచి ‡ఎదివాట్ సత్తిమ్క, తుమ్చ ఆత్మల్తె
జోచి ఆత్మ తా, తుమ్క పూర్తి డిట్టుమ్ కెర్సు మెన,
17 అన్నె, తుమ్చి నముకుమ్ తెన్ చి జోచి ఆత్మ
తెన్ తుమ్చి పెట్టి క్రీస్తు జివుస్ మెన, ఆఁవ్ ప్రార్దన
కెర్తసి. దస్సి, జోచి ప్రేమతె చెర్రొ గలిల్ రితి జస్తె, జోచి
ప్రేమతె తుమ్ డిట్టుమ్ జస్తె,
18 చి ప్రబుచొ సుద్ది జలస ఎత్కిజిన్ తెన్ తుమ్క
కిచ్చొ సెక్తి జెయెదె మెలె, జోచి ప్రేమ కెద్ది రూందు కెద్ది
దీగు గే, తుమ్క అర్దుమ్ జెయెదె.
19 జలె కో జానుక నెతిరి క్రీస్తుచి ఎదివాట్ ప్రేమ
తుమ్ జాన్తె, చి దేముడు తుమ్చి పెట్టి బెర,
తుమ్క పూర్తి కెరెదె. జయ్యి ఎత్కి అంచి ఆస.
20 అప్పె, జలె, అమ్చొ దేముడుక ఒగ్గర్ ఒగ్గర్
గవురుమ్ కలుగు జవుస్! అమ్ నజిల్ కంట, అమ్
ఉచర్లి కంట, ఒగ్గర్ చెంగిల్ కెరుక తెరితొసొ జో. కీసి
మెలె, జోవయించి ఆత్మసెక్తి అమ్చి పెట్టి కామ్ కెర
కెరయ్ అమ్క చెంగిల్ కెరెదె!
21 జాక, ఉగుమ్చి ఉప్పిరి ఉగుమ్క, కెఁయఁక
తెఁయఁక నే పిట్తె, §క్రీస్తు జలొ యేసుతె, చి జోచి
ఆఁగ్ జల జోక నంపజలస మొత్తుమ్ ఇండితిన్తె
దేముడుచి గవురుమ్ డీస్తె తవుసు! ఆమేన్.

4

తుమ్ ఎక్కి ప్రేమతె ఇండ

§ **3:6 3:6** రోమియుల్ 12:4, 5, కొరిందిల్ 1 నంబర్ ఉత్రుమ్ 12 అద్యయిమ్, ముక్కిమ్క 12:12, చి ఎఫెసు 1:23 దెక. * **3:10 3:10** నెంజిలె, 'అదికారుమ్ తిలస, అదికారుల్ ఎత్కి కి'. ఇన్నె 'అదికారుమ్ తిలస', 'అదికారుల్' మెలె, ఆత్మల్ దూతల్ బూతల్చి అర్దుమ్ కెరనుక జయెదె. 1:21 దెక చి 1:21చి ఎట్టొచి కోడు దెక. † **3:11 3:11** మెలె, యేసు అమ్చి పాపుమ్ వయ గెచ్చువ జీవ్ జా జోవయించి ఆత్మ దొర్కు కెర్లిన్ తెన్ని జర్గు కెర్లొ. ‡ **3:16 3:16** నెంజిలె 'ఎదివాట్ సొమ్మారుమ్క'. § **3:21 3:21** 1:1చి ఎట్టొచి కోడు దెక.

1 జలె, ఆఁవ్ పవులు, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్
సూనయ్‌లి రిసొ *జేలి జలొసొ, తుమ్‌క కిచ్చొ
బలవంతుమ్ జా సంగితసి మెలె, ప్రబు తుమ్‌క
నిసాన తుమ్ జోచయ్ జా సత్తిమ్ ఇండితి రిసొ
తుమ్‌క బుకారా అస్సె. జో తుమ్‌క బుకార్లి వరుమ్‌క
విలువ దెకితి ఎదిలి సత్తిమ్‌తె తుమ్ జీవ.
2 కీసి మెలె, తుమ్‌క తూమ్ గవురుమ్ నే
ఉచరంతె మెత్తన తా, సేంతుమ్ తెన్ అల్లర్ ఓర్సుప
జా, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ తెన్ తుమ్ జోవయింక
ఓర్సుప జా,
3 ఎక్కి ఆత్మ, ప్రబుచి ఆత్మ తా, కట్టు తెన్ తతి
ఆస తెన్ తా, దస్సి కట్టు తెన్ తతి రితి తుమ్ దెకన.
ప్రబుచి సేంతుమ్ తుమ్‌చి పెట్టి తిలె, దస్సి ఎక్కి కట్టు
తెన్ తస్తె.
4 కిచ్చొక మెలె, ప్రబుక నంపజల అమ్ ఎత్కిజిన్
జోచి ఎక్కి ఆఁగ్ జా అస్సుమ్, అమ్ ఎత్కిజిన్‌చి పెట్టి
జోచి ఎక్కి ఆత్మ అస్సె, చి అమ్‌చి తెన్ పరలోకుమ్‌తె
గెతి వరుమ్ తుమ్‌క దొర్కు జవుస్ మెన దేముడు
తుమ్‌క బుకార్లి రిసొ అమ్ ఎత్కిక ఎక్కి ఆస.
5 పడ్తొ, అమ్ నంపజలస ఎత్కిజిన్‌క అన్నె కిచ్చొ
మెలె, అమ్‌క ఎక్కిలొ ప్రబు, ఎక్కి నముకుమ్, ఎక్కి
బాప్తిసుమ్.
6 అమ్ ఎత్కిజిన్‌క ఎక్కిలొ దేముడు, ఎక్కిలొ
అబ్బొ. ఎత్కిచి కంట వెల్లొ జలొసొ, జో. జో
ఎత్కితెయి అస్సె, జోచ ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్‌చి పెట్టి జో
జితయ్.

ప్రబుచి ఆత్మ జోచ మాన్సుల్‌చి పెట్టి తా

7 పడ్తొ క్రీస్తుచి దయచి రిసొ జో అమ్ ఎత్కిజిన్
ఎక్కెక్లక జోచి ఆత్మసెక్తి వరుమ్ దా అస్సె. కెద్ది సెక్తి
దెయెదె గే, కీసి సెక్తి దెయెదె గే, జోచి దయ.
8 జాకయ్, పూర్గుమ్ దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్‌లి
రితి,

†"జోవయించ విరోదుమ్ సుదల్‌క జీన జేలి కెర్లి రితి
జా,
జో పరలోకుమ్‌తె గెచ్చ
జోవయించ మాన్సుల్‌క ఆత్మవరల్ దిలన్"
మెన అస్సె.

9 జోక 'ఒత్త వెగ గెలన్' మెలె, కిచ్చొ అర్దుమ్
మెలె, జో తొలితొ జోచి గవురుమ్ ముల పరలోకుమ్
తెంతొ ఉత్ర జా, బూలోకుమ్‌చి కంట ఎట్టొక మెలి
రితి ఉట్ట జా అయ్‌లొ.
10 ఉత్ర జా అయ్‌లొసొ అన్నె ఎత్కిచి కంట
ఉప్పిర్ వెగిల్ రితి జా, పరలోకుమ్‌తె అన్నె వెగ
గెలన్; జో తిలిన్‌క జోచి సెక్తిక ఎత్కిక పూర్తి కెర్తి రిసొ.
11 జో దిల ఆత్మసెక్తి వరల్ కిచ్చొ కిచ్చొ మెలె,
జోచ మాన్సుల్ సగుమ్‌జిన్ బారికుల్ జంక మెన జో
నిసాన, పడ్తొ ‡జోచి ఆత్మసెక్తిక జోచ కబుర్లు సూన
సంగితి రిసొ అన్నె సగుమ్‌జిన్‌క నిసాన్లన్. పడ్తొ
జోక నేన్ల మాన్సుల్‌క జోచి రిసొ సికడ్తి రిసొ, అన్నె
సగుమ్‌జిన్‌క నిసాన్లన్. పడ్తొ, జోక నంపజలసక
గొవుడు జా సికడ్తి రిసొ అన్నె సగుమ్‌జిన్‌క నిసాన్లన్.
12 జేఁవ్ వేర వేర సెక్తివొ జోచయ్ జల మాన్సుల్‌క
కిచ్చొక జో దా అస్సె మెలె, జోచి జేఁవ్ కెర్తి సేవక సెక్తి
తంక, పడ్తొ, క్రీస్తుచి ఆఁగ్ పూర్తి జతి రితి నంపజలస
మొత్తుమ్ బెదితిసి పూర్తి జంక, చి
13 అమ్ ఎత్కిజిన్ ఎక్కి నముకుమ్ జా దేముడు
పుత్తున్‌చి రిసొ ఎక్కి రితి జాన, అమ్ పూర్తి
ఆత్మపలితుమ్ దెర్తి రితి ఆత్మక పూర్తి వడ్డిల్ రితి జా,
క్రీస్తు కీసి సత్తిమ్‌క పూర్తి జా అస్సె గే, ఆమ్ కి దస్సి
పూర్తి జంక.
14 ఆత్మక దస్సి వడ్డిలమ్ మెలె, బాలబోదల్‌చి రితి
అమ్ పొరపాట్ జతె తంక నాయ్. కో నొవి కోడు
సంగిలె నంప కెర, కో వేర కోడు సంగిలె నంప కెరుక
జతె తా, మాన్సుల్ అఁవ్వి ఉచర్ల మోసిమ్ కొడొ
సూన్‌తె తా, జోవయించ మాయకమొక నంపజా,
వాదుక ఇత్తల్ ఒత్తల్ గెతె కెర్తల్ రితి జంక నాయ్.
గని, ప్రబుచి తెడి ఆత్మక పూర్తి వడ్డిలమ్ మెలె, ఇత్తల్
ఒత్తల్ గెతె తము నాయ్, గని ఎక్కి నిదానుమ్ తెన్
తమ్‌దె.
15 అమ్ దస్సి ఇత్తల్ ఒత్తల్ నే గెతి రితి జంక
మెలె, పూర్తి జంక మెలె, పూర్తి ప్రేమ తెన్ ఎక్కిలొక
ఎక్కిలొ ఎక్కి సత్తిమ్ సంగితె తంక, చి బోడి జలొ
క్రీస్తుచి ఆత్మతె బెద, ఎత్కితె బుద్ది జతి రితి ఆత్మక
అమ్ వడ్డుక.
16 క్రీస్తు అమ్‌క బోడి జయెదె, చి జోచి ఆఁగ్‌చ
వాటల్ కిచ్చొ జవుల మెలె, అమ్ జోచి ఆఁగ్‌చ వాటల్
మొత్తుమ్ జోచి తెడి తా జోచి సెక్తి తెన్ చెంగిల్
కట్టు తెన్ తా అమ్ ఎక్‌ఎక్ల వాట, అమ్‌క దిల కమొ
నిదానుమ్ కెర్తె తిలె, ఈంజ ఆఁగ్ ప్రేమ తెన్ వడ్డ తా,
పూర్తి డిట్టుమ్ జయెదె.

అగ్గెచ బుద్దివొ తుమ్ పూర్తి ముల

17 జలె, ప్రబుచి §నావ్ తెన్ ఆఁవ్ తుమ్‌క
కిచ్చొ ముక్కిమ్‌క బలవంతుమ్ కెర సంగితసి మెలె,
దేముడుక నేన్ల యూదుల్ నెంజిలస కీసి జోవయించి

* **4:1 4:1** 3:1చి ఎట్టొచి కోడు దెక. † **4:8 4:8** కీర్తనలు పుస్తకుమ్ 68:18. ‡ **4:11 4:11** జోవయించి ఆత్మ జోవయించి చోండి పుట్టయ్‌లె జోవయించ కబుర్లు సంగుల. § **4:17 4:17** నెంజిలె 'ప్రబుచి తెడి తా'.

మెన్సు చి వెర్రి ఉద్దెసుమ్‌ల్‌క ఇండితతి గే, తూమ్ దస్సి ఇండ నాయ్.

18 జేఁవ్‌చి ఆత్మతె గుడ్డి జా జోవయించి పెట్టి బుద్ది నెంజిలి రిసొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మజీవ్ జతిస్‌క దూరి అస్తి, జోవయింక వేరయ్ మాన్సుల్ జా అస్తి. కిచ్చొక మెలె, జోవయించి సత్తిమ్ జేఁవ్ నెన, రాడ్ జీవ్‌చ జా అస్తి.

19 రాడ్ జీవ్‌చ జా, కన్కారుమ్ పఁవ్స, ఎద్దరె ముద్దొ నే కెరంతె లంజె ఆసల్‌చ కమొతె పూర్తి గెచ్చ, గర్చ కమొ ఎత్కితె ఆస జా గెచ్చ అస్తి.

20 తుమ్ క్రీస్తుచి తెడి సికిలిసి దస్సి నాయ్;

21 తుమ్ జోచి కోడు సూన్లదు మెలె, జోచి తెడి తా జోతెయ్ సికిలదు మెలె. నాయ్, గెద, యేసుతె సత్తిమ్ అస్సె,.

22 జలె, జోచి కోడు సూన్లదు మెలె, జోతె సికిలదు మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్‌చి బుద్ది తుమ్ అగ్గె ఇండితె తిలిసి పోన. ముర్కి పాలుమ్ తుమ్ కడ వెంట గెలి రితి జా, అగ్గెచి బుద్ది ముల. జా ఎత్కి బెర్తు ఆసల్‌చ మోసిమ్‌లు జా, పూర్తి నాసెనుమ్ కెర్తిసి.

23 జా గర్చి ఎత్కి ముల, తుమ్‌చి పెట్టి తుమ్‌చి ఆత్మ తుమ్‌చి మెన్సుతె నొవర్ జా బుద్ది జా.

24 దేముడు దెతి నొవర్ ఆత్మతె జెర్మున్ గలన జయ్యి రితి ఇండ. జో ఆత్మతె జెర్మున్ మెలె, దేముడుచి రితి జతి రితి జోచి సత్తిమ్‌క జోచి సుద్దిక తుమ్‌చి ఆత్మతె నొవర్ జెర్మున్ జలి రితి జతిసి.

కీస బుద్దివొ ముల, కీసి బుద్ది జంక

25 తుమ్ సత్తిమ్ జంక మెన జో తుమ్‌క నొవర్ జెర్మయ్‌లొ, తుమ్ అబద్దుమ్ ముల ఎత్కిజిన్ ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ సత్తిమ్ కొడొ జా. కిచ్చొక మెలె, అమ్ ఎత్కిజిన్ యేసుప్రబుచి ఎక్కి ఆఁగ్‌క వాటల్ జా అస్సుమ్.

26 తుమ్ కోపుమ్ జంక జలె, పాపుమ్ జతి రితి నెరవెర్సుప కెర నాయ్. కోపుమ్ జలె, పొద్దు నే గెతె సేంతుమ్ జా,

27 నెంజిలె తుమ్‌చి కోపుమ్ నెరవెర్సుప కెర తుమ్‌క పాపుమ్ కెరయ్‌తి రితి సయ్‌తానుక వాట్ దా తస్తె, పోన.

28 అగ్గె చోర్తె తిలస అప్పె తెంతొ చోర్తు నాయ్, గని బాద సేడ్లసక తోడు నెంజిలసక తోడు దెతి రిసొ, జోచ అత్తొ సత్తిమ్ కమొ కెర కెర, మాములుమ్ కామ్ కెర కెర జిఁయ కతు.

29 తుమ్ లట్టబ్తిస్‌తె కిచ్చొ గర్చి బెదవ నాయ్, గని కిచ్చొ కామ్ తిలె, ఒత్త చెంగిల్‌క కామ్‌క జెతిసి కిచ్చొ జలె జయ్యి లట్టబ, చి తుమ్ లట్టబ్తిసి సూన్‌తసతె బుద్ది పలితుమ్ దెరెదె.

30 పడ్తొ, 'సయ్‌తాన్‌చి రాజిమ్ తెంతొ తుమ్‌క ఆఁవ్ నెతొవ గెలిసి కచితుమ్ జెయిమ్ జయెదె' మెన జా రుజ్జుక దేముడు తుమ్‌చి పెట్టి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దా జోవయించి ముద్ర దా అస్సె. జాకయ్, జా ఆరి తిలి రితి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక దుకుమ్ కెర నాయ్.

31 పెట్టి విస్సుమ్ తతిసి, కోపుమ్ దెకయ్‌తిసి, కోపుమ్ దెరన్‌తిసి, గగ్గొల్, దూసెనల్, కుస్సిదుమ్ ఎత్కి తుమ్‌క దూరి కెర.

32 చి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ మెత్తన తా, కన్కారుమ్ దెక, యేసుక్రీస్తుచి అత్తి దేముడు అబ్బొసి తుమ్‌క కీసి చెమించుప కెర అస్సె గే, తూమ్ కి దస్సి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ చెమించుప కెర.

5

ప్రబుచి ప్రేమతె తుమ్ ఇండ

1 దేముడుచ ప్రేమ తిల బోదల్ తుమ్ అప్పె జలి రిసొ, జో కీసి కెర్తయ్ గే దెక, తూమ్ కి దస్సి కెర,

2 చి క్రీస్తు కీసి అమ్‌క ప్రేమ తా దేముడు అబ్బొస్‌క దెతి దొర్కు జలి చెంగిల్ వాసెన తిలి అర్పితుమ్ జా, అమ్‌చి పాపుమ్ పుంచితి రిసొ జోచి సొంత జీవ్ దా మొర గెలన్ గే, తూమ్ కి దస్సి ప్రేమతె ఇండ.

3 లంజెకమొచి రిసొచ కొడొ జలెకు, లంజెబుద్దిచి రిసొచ కొడొ జలెకు, అన్నె మాన్సుల్‌చి ఆస్తిక ఆస జత కమొచి రిసొచ కొడొ జలెకు తుమ్ లట్టబా కి నాయ్. దసచచి రిసొ ప్రబుచ సుద్ది జల మాన్సుల్ లట్టబుక కి బెదె నాయ్.

4 తుమ్ లట్టబ్తిస్‌తె వెట్కారుమ్‌చ కొడొ పోన, కామ్‌క నెంజిత కొడొ పోన, వెర్రి కొడొ పోన; దసచ సూటి నాయ్. దసచ ఎత్కి పోన, గని దేముడు కెర్లి దయచి రిసొ జోక తుమ్‌చి సర్ద సంగిత కొడొయ్ లట్టబ.

5 కేన్ కోడు ఏక్ తుమ్ కచితుమ్ దెరన మెలె, కేన్ లంజె ఇండితొసొ, లంజెబుద్ది సికడ్తొసొ, అన్నె మాన్సుల్‌చి ఆస్తిచి ఆసక జితొసొ కో జలెకు, జోవయించి ఆస జోవయింక దేముడు రితి జా, దేముడుక 'జో అమ్‌క నాయ్' మెలి రితి విరోద్దుమ్ కెర్లి రితి జతయ్, గెద; కో దస బుద్దివొచ జలె, క్రీస్తుచి దేముడు అబ్బొస్‌చి రాజిమ్‌తె జోవయింక కేన్ వాట కి దొర్కు జయె నాయ్.

ఉజిడ్‌బుద్దితె తుమ్ ఇండ

6 కామ్‌క నెంజిత కొడొ లట్టబ దస పాపుమ్ కమొచి రిసొ కో తుమ్‌క మోసిమ్ కెర్తి రితి తుమ్

దెర్ను సేడ నాయ్. దస పాపల్చి రిసొ జోచి కోడు నే
సూన్‌త మాన్సుల్‌క దేముడు జోచి కోపుమ్‌చి సిచ్చ
దెయెదె.
7 జాకయ్ దస కమొతె తుమ్ బెద నాయ్.
8 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ అగ్గె అందర్‌బుద్దితె
ఇండిలదు, గని అప్పె *ప్రబుచి తెడి ఉజిడ్ జా
అస్సున్. ఉజిడ్‌చ బోదల్ రితి ఇండ.
9 కిచ్చొక మెలె, ఉజిడ్‌చి పలితుమ్ దెర్తిసి కిచ్చొతె
చినుక జయెదె మెలె, చెంగిల్ తిలిసి ఎత్కితె,
పొరపాట్ నెంతె తిలిస్ ఎత్కితె, సత్తిమ్ తిలిస్
ఎత్కితె.
10 పడ్తొ, కిచ్చొ ఎత్కిక చెంగిల్ మెన ప్రబు మెనెదె
గే, తుమ్ అజ్జ కెరన.
11 అందర్‌బుద్దిచ కమొతె తుమ్ ఎద్గరె బెద
నాయ్. దస్స కమొ కిచ్చొ చెంగిల్ పలితుమ్ దెర్తి
నాయ్. అన్నె మాన్సుల్ దస్సచతె దెర్ను నే సేడ్తి
రితి, ఉజిడ్‌చి పాసిక దస్స కమొ ఆన, జోవయింక
'పాపుమ్‌చ' మెన రుజ్జుల్ దెకవ.
12 జేఎ మాన్సుల్ గుట్టు తెన్ కెర్తె కమొచి రిసొ
సంగుక కి లాజు.
13 గని, కిచ్చొ జలెకు అందర్ తిలిసి ఉజిడ్‌క
పాసి అయ్‌లె, జాక 'జా పాపుమ్‌చి' మెన, రుజ్జు
డీస్తయ్. కిచ్చొక మెలె, జా ఉజిడి ఒత్తయ్ దెకయ్
జా దెకయ్‌తయ్.
14 అమ్ ఒప్పన్‌తి కోడు ఏక్ ఇన్నె బెదితయ్. కేన్
కోడు మెలె,
"ఓ నిజిలొసొ, తెలివి జా ఉట్టు!
మొర తిలొసొ, జీవ్ జా ఉట్టు,
చి క్రీస్తు తుక జోచి ఉజిడి దెకయెదె"
మెలిసి.
15 తుమ్ కీసి ఇండితె గే చెంగిల్ ఉచర, జాగర్త
తెన్ తా. బుద్ది నెంజిలసచి రితి తుమ్ ఇండ నాయ్,
గని చెంగిల్ బుద్దితె ఇండ.
16 కిచ్చొ కిచ్చొ చెంగిల కమొ కెరుక వాట్ అయ్‌లె,
తెలివి తెన్, జా వాట్ అడ్డు నే కెర్తె రితి, నే పిట్టయ్‌తె,
చెంగిల్ పలితుమ్ దెర్తె రితి జేఎ కమొ తుమ్ కెర.
కిచ్చొక మెలె, ఈంజ కాలుమ్ ఒగ్గర్ పాపుమ్‌చి, చి
చెంగిల కమొక కెద్ది సమయుమ్ తయెదె గే, నేనుమ్.
17 జాకయ్, బుద్ది నేన్ల మాన్సుల్ రిత తుమ్
జా నాయ్, గని కిచ్చొ బుద్ది తుమ్ ఇండుక ప్రబుచి
ఇస్టుమ్ అస్సె గే, తుమ్ అర్దుమ్ కెరన.
18 తుమ్ సూరు పియ మచ్చ నాయ్. కిచ్చొక
మెలె, జా చెంగిల్‌చిక పాడ్ కెర నాసెనుమ్ కెర్తిసి.
గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్‌చి పెట్టి వేర
జత్తయ్.
19 ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ ప్రబుచి గవురుమ్ సంగిత
కిచ్చొ కిచ్చొ రగల్ గనుమ్‌లు గాయితె తా. జేఎ
గనుమ్‌లుతె కిచ్చొ ఏక్ రగుమ్ తుమ్ గాయ మెలె,
కీర్తనలు. తుమ్‌చి పెట్టి పూర్తి సర్ద తెన్ ప్రబుచి
గవురుమ్ సంగిత గనుమ్‌లు, బజెన తెన్ కి గాయితె
తా,
20 కెయఁక కి, కిచ్చొ జలె కి, కిచ్చొచి రిసొ
కి 'జొయ్యి దిలొ' మెన, అమ్‌చొ ప్రబు జలొ
యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ అబ్బొన్ జలొ దేముడుక
తుమ్‌చి సర్ద తుమ్ సంగితె తా.

తెర్నిమున్సు ప్రేమ దెకితిస్

21 క్రీస్తుక మరియాద దెకితి రితి, తుమ్ ఎక్కిలొక
ఎక్కిలొ పొటి నే కెర్తె, ఎక్కిలొతె ఎక్కిలొ దాక్ కెరన,
ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ సేవ కెర్తె తా.
22 తుమ్ తేర్‌బోదల్ తుమ్‌చ మున్సర్‌లుచి తెడి
తా, దాక్ కెరన జోవయించి కోడు సూన, ప్రబుకయ్
గవురుమ్ కెర్లి రితి అంపొ జా తంక.
23 కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తుక నంపజలస మొత్తుమ్
జోచి †ఆఁగ్ జతసుమ్. జా ఆఁగ్‌క జో క్రీస్తు బోడి. జా
ఆఁగ్‌క జో సొంత రచ్చించుప కెర్తొసొ జయెదె. దస్సి
కి, తేర్సిక మున్సుసి బోడి జయెదె.
24 జోచి ఆఁగ్ జత నంపజలస మొత్తుమ్ క్రీస్తుచి
తెడి అస్సుమ్, గెద. దస్సి, ఎత్కిచి రిసొ తేర్సి
మున్సుస్‌చి తెడి అస్సె, జోవయించి కోడు సూనుక
అస్సె.
25 తుమ్ మున్సుబోదల్ తుమ్‌చ తెర్దివొక ప్రేమ
కెర్తె తా. కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తుచి ఆఁగ్ జత నంపజలస
సంగుమ్‌క 'చెంగిల్ జతు' మెన, బోడి జలొ క్రీస్తు
జోచి జీవ్ దిలన్.
26 కిచ్చొక మెలె, ‡పాని సువ సుద్ది కెర్తి రితి, జా
ఆఁగ్‌క జోచి కోడు తెన్ దోవితి రితి కెర, జా ఆఁగ్ జోచి
జా గెతి రితి, పూర్తి సుద్ది కెర్తి రిసొ దస్సి కెర్లన్.
27 కిచ్చొక మెలె, జోచి ఆఁగ్ జత అమ్,
నంపజలస మొత్తుమ్ జోక పూర్తి సూటి తిలి తెర్ని
జతి రితి, జొయ్యి గవురుమ్ తెన్ ఆనన్‌తి రిసొ, జా
పూర్తి సూటి జతిసి కీసి మెలె, కిచ్చొ ఆత్మ మచ్చల్
సర్దల్, దస్సచ కిచ్చొయ్ నెంతె, జా పూర్తి ప్రబుచి,
పూర్తి పొరపాట్ నెంజ, సుద్ది సూటి జతిసి.
28 జలె, జోచి ఆఁగ్ జల నంపజలస సంగుమ్‌క
ప్రబు కీసి ప్రేమ కెర సుద్ది కెర్తయ్ గే, మున్సుసి కీసి
జోవయించి ఆఁగ్‌క జొయ్యి కీసి ప్రేమ కెరెదె గే, జో

* **5:8 5:8** నెంజిలె ప్రబుచి తెడి అస్సున్ చి జోవయించి ఉజిడి జా అస్సున్. † **5:23 5:23** 1:23, 4:4 దెక. ‡ **5:26 5:26** నెంజిలె, 'బాప్తిసుమ్‌క చి జోవయించి కోడుక జేఁక పూర్తి సుద్ది కెర జా జోచి జా గెతి రితి కెర్తి రిసొ'.

దస్సి జోవయించి తేర్సిక ప్రేమ దెకుకయ్. కో తేర్సిక ప్రేమ కెర్తయ్ గే, జోకయ్ జొయ్యి ప్రేమ కెరన్లి రితి జతయ్.
29 కేన్ మాన్సుల్ కి జోచి సొంత ఆఁగుక కెఁయ విరోదుమ్ జతి నాయ్. నాయ్, గెద. పోసనుల, చెంగిల్ దెకనుల. దస్సి, క్రీస్తు జోచి ఆఁగ్ జత నంపజలస మొత్తుమ్ బెదిలిస్క పోస్తయ్, దెకితయ్.
30 అమ్ జోచి సొంత ఆఁగ్ జలి రిసొ.
31 దేముడుచి కోడుతె రెగ్డయ్లిస్ కీసి అస్సె మెలె,
§"జాకయ్, మున్సుబోద, అయ్యస్అబ్బొన్క ముల,
తెర్ని ఆన,
జా తెన్ ఎక్కి నిదానుమ్ జయెదె, చి జేఁవ్ దొగుతెర
ఎక్కి ఆఁగ్ జా గెచ్చుల"
మెన రెగ్డ అస్సె.
32 క్రీస్తుక నంపజలస మొత్తుమ్ బెద జోచి ఆఁగ్ జతిన్క పెండ్లి జా చెంగిల్ దెకితి ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ వెల్లి.
33 గని మాములుమ్ తెర్నిమున్సు చి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె. మెలె, తుమ్చి తెచ మున్సుబోదల్ కో జలెకి, తేర్సివొక ప్రేమ దెకుత్. పడ్తొ, తేర్సి మున్సున్క మరియాద దెకుక అస్సె.

6

బోదల్ అయ్యస్ అబ్బొన్

1 తుమ్ బాలబోదలు, *ప్రబుచి తెడి అయ్యస్అబ్బొన్చి కోడు సూన. ఈంజ ప్రబుచి ఇస్టుమ్.
2 పూర్తుమ్ దేముడు రెగ్డయ్లి జా కోడు కిచ్చొ మెలె,
†"అయ్యస్అబ్బొన్క గవురుమ్ కెర.
ప్రమానుమ్ తెన్ ఆగ్నల్క ఈంజ తొలితొ చి.
3 మెలె, అయ్యద్అబ్బొద్క గవురుమ్ కెర్లె, తుమ్క
చెంగిల్ తయెదె,
చి ఈంజ లోకుమ్తె ఒగ్గర్ దీసల్ జిస్తె"
మెన రెగ్డ అస్సె.
4 తుమ్ అబ్బదించి, జలె, ఆరి తుమ్చ బోదల్క కోపుమ్ కెరవ నాయ్, గని ప్రబు దెతి బుద్ది తెన్ జోవయింక ముద్దొ కెర, ప్రబుచి ఎత్కి సికడ పోస.

సేవ కెర్తస ఎజొమాన్లు

5 కో గొతిమాన్సుల్ జలె, క్రీస్తుక గవురుమ్ కెర్తి రితి తుమ్చ పెట్టితె ఎజొమాన్లుక బియఁ, ఎక్కి నిదానుమ్ తా, జోవయించి కోడు రితి కెర.
6 మాములుమ్ మాన్సుల్చి గవురుమ్ ఆనన్తి బుద్ది తిలి రితి, ఆరి డీసుకయ్ నిదానుమ్ తిలి రితి తుమ్ జా నాయ్. గని దేముడుచి ఇస్టుమ్ రితి కెర్తి రిసొయి తుమ్ ‡క్రీస్తుచ సేవ కెర్తస తిలి రిసొ, తుమ్చి పెట్టిచి ప్రేమ తెన్ కెర.
7 మెలె, మాన్సుల్క మెన్స వడంతి రిసొ నాయ్, గని ప్రబుక సర్ద తెన్ సేవ కెర్తి రితి, తుమ్చ ఎజొమాన్లుచి సేవ తుమ్ సర్ద తెన్ కెర.
8 కేన్ మాన్సు, గొతిమాన్సు జలెకి నెంజిలె కి, కిచ్చొ చెంగిల్చి కెర్లె కి, ప్రబు జోవయింక చెంగిల్ దెక బవుమానుమ్ దెయెదె మెన జాన్సు.

9 తుమ్ ఎజొమాన్లు, తుమ్చ గొతిమాన్సుల్క దస్సి ప్రేమ దెక, జోవయింక బియఁడ నాయ్. జోవయింక తుమ్క ఎజొమాని జతొ దేముడు పరలోకుమ్తె అస్సె, చి జో కక్క మొకమాటుమ్ దెకె నాయ్.

సయ్తానుక జీన్తి రిసొ ఆత్మ డిట్టుమ్ కెరనుక అస్సె

10 జలె, ఆకర్క కిచ్చొ మెన ఆఁవ్ రెగిడ్తసి మెలె, ప్రబుచి తెడి డిట్టుమ్ తా, జోచి ఆత్మసెక్తి దెరన ఇండ.
11 సయ్తానుక తుమ్ జీన్తి రితి, దేముడు దెతి కిచ్చొ నే లయితి ఇనుము సొక్క తుమ్ గలన.
12 కిచ్చొక మెలె, మాన్సుల్క మాన్సుల్ కెర్తి యుద్దుమ్ నెంజె, ఈంజ, గని కో కో యుద్దుమ్ కెర్తసచి ఉప్పిరి అమ్ జీనుక అస్సె మెలె, §ఏలుప కెర్త గర్చ ఆత్మల్చి ఉప్పిరి, *జోవయించి తెడి ఏలుప కెర్త ఆత్మల్చి ఉప్పిరి, ఈంజ ఉగుమ్చి అందర్ తిలి సయ్తాన్చి రాజిమ్తె ఏలుప కెర్త ఒగ్గర్ గార్చి సెక్తిచి ఉప్పిరి, మాన్సుల్క పాడ్ కెర్త బూతల్చి ఉప్పిరి, మాయలోకుమ్చ సెక్తివొ ఎత్కిచి ఉప్పిరి అమ్ జీనుక అస్సె.

13 జాకయ్, కేన్ సమయుమ్క సయ్తాన్చ జేఁవ్ సెక్తివొ అల్లర్ కెరుక ఉచరుల గే, దేముడు జా యుద్దుమ్క దిలి కిచ్చొ నే లయితి 'ఇనుము సొక్క' మెన టాలిక సంగితిన్ ఎత్కి తుమ్ గలన తెయార్ జా తా, చి జా యుద్దుమ్క టీఁవ్క తుమ్క సెక్తి తయెదె, చి జీన టీఁవ్తె.

---

§ **5:31 5:31** ఆదికాండుమ్ 2:24. * **6:1 6:1** మెలె 'ప్రబుచి తెడి అస్సున్చి జోవయించి ప్రేమబుద్ది తుమ్చి పెట్టి తిలె జోవయించి ప్రేమకయ్ అయ్యద్అబ్బొద్చి కోడు సూన్తె'. † **6:2 6:2** ద్వితీయోపదేశ కాండుము 5:16. ‡ **6:6 6:6** నెంజిలె 'క్రీస్తుక గొత్తి మాన్సుల్ రిత తిలి రిసొ', నెంజిలె 'క్రీస్తుక గొతి రితి జలి రిసొ'. § **6:12 6:12** నెంజిలె, 'అదికారుమ్ తిలిసి ఎత్కిచ ఉప్పిరి'. * **6:12 6:12** నెంజిలె, 'అదికారుల్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి'.

14 కిచ్చొ నే లయితి జా కిచ్చొ కిచ్చొ తుమ్ గలన
మెలె, సత్తిమ్ తుమ్క పట్క రితి జయెదె. ప్రబు దిలి
పున్నిమ్ తుమ్క ఇనుము సొక్క జయెదె,
15 మాన్సుల్క దేముడు తెన్ బెదయ్తి సేంతుమ్
దెతిస్చి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ స్నూనయ్తి రిసొ
తెయార్ జతిసి తుమ్క డిట్టుమ్చ జోడ్లు జయెదె.
16 పడ్తొ అన్నె, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్
తుమ్క డాలు జయెదె. జో గలన్లె, ఆగి లగిత
సయ్తాన్ విందిత కండొ నే లయితి రితి నెతొవ
విజయ్తె.
17 పడ్తొ, ప్రబు దెతి రచ్చన తుమ్చి బోడిక
ఇనుము టోపి జయెదె. పడ్తొ ఎత్క అదికారుమ్
తిలొ దేముడు రెగ్డయ్ల కొడొ జోచి ఆత్మచి కండా
దస్సి తుమ్ గలన.
18 అన్నె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి తుమ్చి
పెట్టి తోడు తా, కెద్దొడ్ కి ప్రార్దన కెర, ప్రబుచి తోడు
నజన్తె తా. ప్రార్దన కెర్తె తతి రిసొ తెలివి తెన్
తా, ఎక్కి నిదానుమ్ తా, దేముడుచి సుద్ది సుదల్
ఎత్కిచి రిసొ 'చెంగిల్ తత్తు' మెన తుమ్ ప్రార్దన కెర.
19 పడ్తొ, †చి గుట్టు ఆఁవ్ దయిరిమ్ తెన్ సుబుమ్
కబుర్ సూనయ్తి రితి ప్రబు అంక సెక్తి దెవుస్ మెన,
అంచి రిసొ కి తుమ్ ప్రార్దన కెర్తె తా.
20 జా సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లి రిసొ ప్రబుచి
అదికారుమ్ తెన్ తిలొ బారికి రితొ జా ఆఁవ్ ఇసి
జేల్తె తా గొల్సుల్ తెన్ బందయ్ జా అస్సి. జలెకి,
ప్రబుచి ఇస్టుమ్ కీసి తిలె ఆఁవ్ దయిరిమ్ తెన్ ఈంజ
సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రితి జో ప్రబు సెక్తి దెవుస్
మెన, అంచి రిసొ తుమ్ ప్రార్దన కెర.
21 జలె, ఆఁవ్ కీసి అస్సి గే కిచ్చొ కెర్తసి గే తుమ్
జాన్తి రిసొ, ప్రేమ జలొ అమ్క బావొ జతొ, ప్రబుచి
తెడి అంక తుమ్క సేవ నిదానుమ్ కెర్తొ తుకికు
తుమ్క సంగెదె.
22 జాకయ్ జోక ఆఁవ్ తెద్రవ అస్సి. అమ్ కీసి
సంతోసుమ్ గే తుమ్క జానవుక మెన, తుమ్చి పెట్టి
తుమ్ దయిరిమ్ జతి రితి జో తుమ్క దయిరిమ్
సంగెదె.

ఆకర్ కోడు

23 దేముడు అబ్బొసి దెతి ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తు
దెతి సేంతుమ్, ప్రేమ, నముకుమ్ ప్రబుచి తెడి తిల
ఒత్తచ బావుడ్లు ఎత్కిక కలుగు జవుస్!
24 అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక కో పూర్తి నే
మొర్తి ప్రేమ కెర్తసు గే, జోచి దయ తుమ్చి ఉప్పిరి
తవుసు!

† **6:19 6:19** చి రిసొయి 'చి గుట్టు' మెన సంగితయ్, నెంజిలె, యూదుల్ నెంజిలస కి పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జతి, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెన్ జేఁవ్ బెదితి వాటు అయ్లన్చి రిసొ సంగితయ్. 1:9-10, 3:1-6.

పిలిప్పియుల్‌క రెగిడ్లి ఉత్రుమ్ బారిక్ జలొ పవులు పిలిప్పి పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చక రెగిడ్లి ఉత్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 పిలిప్పి పట్నుమ్‌తెచ *క్రీస్తు జలొ యేసుక
నంపజా జోచి సుద్ది జా జోచయ్ జా, జోచి తెడి
తిల మాన్సుల్‌క, పడ్తొ తుమ్‌చ సేవ కెర్తొస్‌క చి జోచి
తెడి సంగుమ్‌చి సేవ కెర్త అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్‌క,
యేసుక్రీస్తుచి సేవ కెర్త జోచ †గొత్తి మాన్సుల్ జల
పవులు, అన్నె తిమోతి రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.
2 అమ్‌క అబ్బొ జలొ దేముడు అన్నె ప్రబు
జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్‌చి ఉప్పిరి
తవుస్!

పిలిప్పియుల్‌చి రిసొ పవులుచి సర్ద

3 తుమ్‌చి రిసొ ఆఁవ్ కెఁయఁక ఉచర్లె కి, తుమ్‌చి
రిసొ అంచి సర్ద ఆఁవ్ దేముడుక సంగితసి.
4 తుమ్‌చి రిసొచి ఎత్కి అంచి ప్రార్ధన పూర్తి సర్ద
తెన్ కెర్తసి.
5 కిచ్చొక ఒగ్గర్ సర్ద జతసి మెలె, తుమ్ నంపజలి
‡మొదొల్ తెంతొ, అప్పె ఎద కి తుమ్ అంచి తెన్
బెద, సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తిన్‌తె అంక §తోడు
అస్సున్.
6 దేముడు తుమ్‌చి పెట్టి మొదొల్ కెర్లి చెంగిల్
కామ్, యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్‌తె అన్నె ఉత్ర జెతి
దీసి ఎదక, జో దేముడు అబ్బొసి జా కామ్ సొంత
పూర్తి జర్గు కెరెదె మెన, అంక దయిరిమ్ అస్సె.
7 తుమ్ ఎత్కిజిన్‌చి రిసొ ఆఁవ్ ఇసి ఉచరుక
చెంగిల్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్‌చి రిసొ అంక ఒగ్గర్
ప్రేమ, అంక దిలి దేముడుచి దయ తెన్ అంచి తెన్
తూమ్ బెద అస్సున్. సుబుమ్ కబుర్‌చి రిసొ ఆఁవ్
*జేలి జలి స్రెమతె కి, చి రిసొ జబాబుల్ దెతిస్‌తె
కి, రుజ్జుల్ దెకయ్‌తిన్‌తె కి, తుమ్ ఎత్కిజిన్ ఆత్మతె
అంచి తెన్ బెద తోడు అస్సున్.
8 క్రీస్తు జలొ యేసు అమ్‌క కెద్ది ప్రేమ దెకితయ్
గే, దస్సి ప్రేమ తెన్ తుమ్‌క ఆఁవ్ తెద్ది ఉచర్తె తత్తసి
మెన, దేముడు సాచి అస్సె.
9 తుమ్‌చి అప్పెచి ప్రేమ అన్నె ఒగ్గర్ జవుస్ మెన
అంచి ప్రార్ధన. ప్రబుచి రిసొచి గ్యానుమ్‌చి కిచ్చొ
కిచ్చొ ఎత్కి అర్దుమ్ కెరంతి కిచ్చొ కిచ్చొ ఎత్కి చినితి
బుద్ది జా ప్రేమతె ఒగ్గర్ జవుస్ మెన ప్రార్ధన కెర్తసి.
10 ఆత్మక దస్సి వడ్డిలదు మెలె, చెంగిల్ తిలిస్‌క
గార్ తిలిస్‌క నిసుక జాన, చెంగిల్‌చిక మెన ఇస్టుమ్
జస్తె, చి క్రీస్తు అన్నె ఉత్ర జా తీర్పు కెర్తి జా వెల్లి దీసి
ఎదక తుమ్ ఎత్కిజిన్ ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ జస్తె,
చి తుమ్‌క ‘పొరపాట్ జల’ మెన కో సంగుక నెతిర్తి.
11 తుమ్ దస్సి ప్రేమ, ఆత్మచి గ్యానుమ్ జలె,
యేసుక్రీస్తుతె దొర్కు జతి పున్నిమ్‌చి పూర్తి పలితుమ్
తుమ్‌చి పెట్టి దెర్తె తయెదె, చి దేముడుచి నావ్, జోచి
గవురుమ్ టీఁవెదె.

పవులు జేలి జా చెంగిల్ పలితుమ్ దిలిసి

12 బావుడ్లు, తుమ్ కిచ్చొ జాననుక మెన అఁవ్
ఆస జతసి మెలె, అంక జర్గు జలి కస్టుమ్ ఆరి తయె
నాయ్, గని సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తిన్‌క కామ్‌క
జా అస్సె.
13 కిసి మెలె, క్రీస్తుక ఆఁవ్ నిదానుమ్ తిలి రిసొయి
ఆఁవ్ జేలి జలిసి మెన వెల్లొ అదికారిచి గేర్ జలి
అదికారుల్‌క, అన్నె ఎత్కిజిన్ జాన అస్తి.
14 పడ్తొ అన్నె, ఆఁవ్ జేలి జలి తెంతొ ఇన్నెచ
నంపజలస †ప్రబుచి తెడి ఒగ్గర్ దయిరిమ్ జా,
బయిమ్ నెంతె దేముడుచి ‡కోడు ఒగ్గర్ దయిరిమ్
తెన్ సూనయ్‌తతి.
15 సగుమ్‌జిన్ జోవయించి పెట్టిచి అంచి
ఉప్పిర్‌చి గోసక, కుస్సిదుమ్ ఉచర సుబుమ్ కబుర్
సూనయ్‌తతి, గని అన్నె సగుమ్‌జిన్ అమ్‌చి తెన్
సర్ద తెన్ తా సూనయ్‌తతి.
16 ఈంజేఁవ్ జలె, ప్రేమకయి సూనయ్‌తతి. చి
సత్తిమ్ ఆఁవ్ రుజ్జు దెకయ్‌తి రిసొయి ఆఁవ్ ఇన్నె
జేల్లి తెన్ తంక దేముడుచి సెలవ్ మెన ఈంజేఁవ్
జాన్‌తి.

---

* **1:1 1:1** ‘క్రీస్తు’ మెలె, ‘తెర్రయిందె’ మెన పూర్గుమ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు యూదుల్‌క సంగ తిలొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ. † **1:1 1:1** నెంజిలె ‘గొతిమాన్సుల్ రిత’. ‡ **1:5 1:5** బారికుల్ 16:12-40. § **1:5 1:5** పిలిప్పియుల్ 1:19 ప్రార్ధన కెర తిల. 2:25-30 ఎపప్రొదితుక పవులుతె తోడు తెర్రవ తిల, చి 4:10-11 చి 14-18 డబ్బుల్ తెర్రవ తిల. * **1:7 1:7** పవులు రోమ్‌తె జేలి జలి పొది ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్లొ మెన ఒగ్గర్‌జిన్ ఉచర్తతి. బారికుల్ 28:16, 30, 31 దెక. పిలిప్పియుల్ 4:22 దెక. కైసర్ రాసొ రోమ్ పట్నుమ్‌తె తయెదె. పిలిప్పియుల్ 1:13 దెక. ప్రేతోరియచ అదికార్లు కి రోమ్‌తె తవుల. కైసరియ పట్నుమ్‌తె కి పవులు జేలి జా తిలొ; బారికుల్ 23:23-24:27. పిలిప్పితె కి; బారికుల్ 16:23, అన్నె యెరూసలేమ్‌తె; బారికుల్ 21:33..., గని పిలిప్పితె చి యెరూసలేమ్‌తె ఒగ్గర్ దీసల్ జేలి తయె నాయ్. ఎపెసుతె కి జేలి జా తిలన్ మెన సగుమ్‌జిన్ ఉచర్తతి, గని రుజ్జు నాయ్. † **1:14 1:14** మెలె, ‘పవులు జేలి జలెకి ప్రబు జోవయింక తోడు అస్సె మెన రుజ్జుల్ దెక దయిరిమ్ జా....’ ‡ **1:14 1:14** నెంజిలె ‘సుబుమ్ కబుర్’, నెంజిలె ‘కబుర్’.

17 జేఁవ్ గోసచ, జలె, వెల్లొ కెరనుక ఉచర
గార్ ఆస తెన్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తతి.
జోవయించి పెట్టి నిదానుమ్ తతి నాయ్, గని
ఆఁవ్ జేలి జలొసొక అంక నొప్పి దెంక ఉచరయ్
సూనయ్తతి.
18 జలె, కిచ్చొ? జోవయించి పెట్టిచి బుద్ది
మాయచి జలెకి, సత్తిమ్చి జలెకి, క్రీస్తుచి రిసొయి
జేఁవ్ సాడుప కెర్తతి. జాచి రిసొ అంక ఒగ్గర్ సర్ద.

మొర్లె చెంగిల్ గే జిలె చెంగిల్ గే

19 పడ్తొ, అన్నె కిచ్చొ సర్ద కచితుమ్ జయిందె
మెలె, తుమ్ ప్రార్ధన కెర్లి రిసొ, యేసుక్రీస్తుచి ఆత్మ
అంక తోడు తిలి రిసొ, ఈంజేఁవ్ బాదల్ ఎత్కితె
రచ్చించుప జయిందె మెన జాని.
20 కీసి మెలె, ఆఁవ్ ఓడుప జయి నాయ్, గని
ఆఁవ్ పూర్తి దయిరిమ్ తయిందె, చి అప్పె కి కెఁయఁక
కి, ఆఁవ్ జిలె కి మొర్లె కి, అంచి అఁగి క్రీస్తుచి
గవురుమ్ డీసెదె మెన అంచి ఆస, అంచి దయిరిమ్.
21 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ అఁగి ఆఁవ్ జిలె, క్రీస్తుచి
రిసొయి జితసి, జోచి కామ్ కెర్తి రిసొయి జితసి.
ఆఁవ్ మొర్లె, జోతె గెచ్చిందె, చి అంకయ్ లాబుమ్.
22 ఆఁవ్ ఈంజయ్ అఁగి జింక జలె, క్రీస్తుచి కామ్క
జెయిందె. గని జితిస్తె మొర్తిస్తె కేన్ నిసాన్దె గే,
నేన్ని.
23 ఈంజేఁవ్ దొన్ని మెన్సుల్ తా ఆఁవ్ అల్లర్
జతసి. అంచి సొంత ఇష్టుమ్ కేన్ మెలె, మొర
క్రీస్తుతెయ్ గెచ్చుక; ఈంజ లోకుమ్తె ఆఁవ్ తతి
కంట అంక జయ్యి లాబుమ్.
24 గని తుమ్చి రిసొ ఆఁవ్ ఈంజ అఁగి జిలె
చెంగిలి. జాకయ్ జయ్యి ముక్కిమ్.
25 ఈంజ కోడు నిజుమ్ మెనయ్, తుమ్ ఆత్మక
అన్నె వడ్డితి రితి క్రీస్తుచి తెడి నముకుమ్ తెన్ తుమ్
సర్దసంతోసుమ్ తతి రితి, ఇసి తా తుమ్చి తెన్
తయ్యిందె మెన ఆఁవ్ కచితుమ్ జాని.
26 దస్సి, తుమ్చితె ఆఁవ్ అన్నె అయ్లె,
యేసుక్రీస్తుచి తెడి అంచి రిసొ తుమ్క ఒగ్గర్ సర్ద
జస్తె.

క్రీస్తుచి తెడి ఎక్కి నిదానుమ్ తా

27 క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్క గవురుమ్ కెర్తి రితి
ముక్కిమ్క బుద్ది ఇండ, చి తుమ్క సొంత దెకిత్ రితి
ఆఁవ్ తుమ్తె అయ్లె కి, నాయ్ మెలె నెత్ర వేరతె
తిలె కి, తుమ్క 'ఎక్కి ఆత్మ నిదానుమ్ తా డిట్టుమ్
టీఁవ, సుబుమ్ కబుర్చి సత్తిమ్ వేర మాన్సు నంప
కెర్తి రితి ఎక్కి మెన్సు, ఎక్కి కట్టు తెన్ బెద,
28 కిచ్చొచి రిసొ కి విరోదుమ్ సుదల్క నే
బితె క్రీస్తుచి పచ్చెనచి కామ్ కెర్తతి' మెన తుమ్చి
రిసొ స్నానిందె. తుమ్చి నిదానుమ్ తుమ్చ
విరోదుమ్ సుదల్క కిచ్చొ రుజ్జు దెకయెదె మెలె, జేఁవ్
నాసెనుమ్ జతిసి, అన్నె తూమ్ రచ్చన జతిసి.
కిచ్చొక మెలె, దేముడు సొంత ఇసి జర్గు కెర్తయ్.
29 మెలె, క్రీస్తుచి నావ్ గవురుమ్ జతి రిసొ తుమ్
జోక నంప కెరుక మెన, గని అన్నె కిచ్చొ మెలె, అల్లర్
సేడ ఓర్సుప జా జీనుక మెన, దేముడు తుమ్క
వరుమ్ దా అస్సె.
30 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ అంచితె దెకిలి రితి, అంక
తిలిసి మెన అప్పె తుమ్ సూన్లి రితి అల్లర్ తుమ్క కి
అస్సె.

2

క్రీస్తుచి రితి, దాక్ కెరన

1 జలె, క్రీస్తుతె తిలి పొది తుమ్క దయిరిమ్
దొర్కు జతయ్ మెలె, ప్రేమ తుమ్క పెల్లితయ్ మెలె,
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అస్సె మెలె,
తుమ్చి పెట్టి ముద్దుచి కన్కారుమ్ అస్సె జలె,
2 ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ తెన్, ఎక్కి ప్రేమ తెన్, పూర్తి
ఎక్కి కట్టు తెన్, ఎక్కి మెన్సు తా, చి అంక పూర్తి
సర్దసంతోసుమ్ కెర్తె.
3 సొంత గార్ ఆసక, సొంత గవురుమ్క, తుమ్
కిచ్చొ కెర నాయ్, గని దాక్ కెరన, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ
జోచి కంటె వేర మాన్సుల్క గవురుమ్ దెకిత్ తా.
4 తుమ్తె ఎత్కి మాన్సు ఎక్కి సొంత దెకన
నాయ్, గని, ఎక్కిలొచి రిసొ ఎక్కిలొ 'చెంగిల్ జతు'
మెన తుమ్ వేర మాన్సుల్క కి చెంగిల్ దెక.
5 క్రీస్తుక తిలి జోచి తెడి దొర్కు జతి బుద్ది తుమ్చి
పెట్టి తుమ్ తిఁయన.
6 కిచ్చొ నే జెర్మయ్లి అగ్గె తెంతొ కి
దేముడు తెన్ జో ఎక్కి జలెకి,
'దేముడు' మెనన గవురుమ్ ఆననుక ఉచరె
నాయ్,
7 గని, జొయ్యి దాకు కెరన, మాన్సు జా జెర్మున్ జా,
గొత్తి సుదొ రితొ జలన్.
8 దస్సి, మాన్సు జా జెర్మున్ జా జో జోకయి దాకు
కెరన
దేముడు అబ్బొన్చి సెలవ్ కోడు జర్గు కెర,
మాన్సు సేడ్తి మొర్నుతె సేడ్లన్;
సిలువతె మొర గెలొ.
జలె,
9 దేముడు అబ్బొన్చి సెలవ్ కోడు జర్గు కెర జో మొర్లి
రిసొ,
దేముడు అబ్బొసి జోక ఎత్కిచి కంట వెల్లొ కెర
జోక ఎత్కి నవ్వొచి కంట వెల్లి నావ్ తిఁయ అస్సె.
10 'జో యేసుచి నావ్ సూన ఎత్కి మాన్సు

మొగ్రల్ టెక జోవయింక జొకర' మెనయ్.
జేఁవ్ పరలోకుమ్‌తె తిలె కి, బూలోకుమ్‌తె తిలె కి,
పాతలలోకుమ్‌తె తిలె కి, కేనె తిలె కి
జోక జొకర్తు మెనయ్
దస్సి కెర అస్సె;
11 చి 'యేసుక్రీస్తు ప్రబుయి' మెన
ఎత్కి చోండి తెనె ఒప్పన్‌తు మెనయ్, చి
జోకయ్ గవురుమ్ జవున్
దేముడు అబ్బొస్‌కయ్
గవురుమ్ జెయెదె, దస్సి కెర అస్సె.

బుద్ధి ఇండితిస్‌తె ప్రబుచి సత్తిమ్‌చి రుజ్జు తుమ్ దెకవ

12 జలె, బావుడ్లు, అగ్గె తెంతొ ఆఁవ్ తుమ్‌చి తెన్ తిలి పొది అంచి కోడు నూన్లదు. దస్సి అప్పె, ఆఁవ్ నెంజిలి పొది ఒగ్గర్ బియఁ దేముడు దిలి *రచ్చన తెన్ బెదితి బుద్ధి తుమ్ ఇండితె తా.
13 కిచ్చొక మెలె, జోచి ఇస్టుమ్ రితి కెర్తిన్‌క తుమ్ ఏక్ ఇస్టుమి జతి రితి నాయ్, గని తుమ్ జర్గు కెరుకయ్ మెన, తుమ్‌చి పెట్టి జో కామ్ కెర తుమ్‌క దేముడు సెక్తి దెతయ్.
14 తుమ్ మూర్కుమ్ జల వంక్డొ జల మాన్సుచి నెడ్‌మె పాపుమ్ నెంజిలస రిత, మచ్చల్ నెంజిలస, అన్నె నింద నే గల్తి రితి దేముడుచి పుత్తర్సులు జతి రితి తంక, ఆగాసుమ్‌తె జోచి ఉజిడి దెకయ్‌త సుక్కల్ రిత తుమ్ జస్తె.
15 కిచ్చొ కామ్ తిలె కి, తెడి తెడి నే బాద సేడ, నే అన్మానల్ జా ఎత్కి కమొ తుమ్ కెర.
16 పడ్తొ, జీవు దెతి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ †డిట్టుమ్ దెరన, చి క్రీస్తు అన్నె ఉత్త్ర జా ఈంజ లోకుమ్‌చక తీర్పు కెర్తి వెల్లి దీసిక, 'అంచి స్రెమ, అంచి కామ్ ఆరి కామ్‌క జెతిసి నెంజె' మెన దెక కెర, ఆఁవ్ సర్ద జయిందె.
17 తుమ్‌క క్రీస్తు ప్రబుక నంపజా నిదానుమ్ తెన్ జోచి సేవ కెర్తసి చి రిసొ ఆఁవ్ ఏక్ వేల సుఁవ దిలి బలి జతి రితి జంక జలెకి, తుమ్ ఎత్కిజిన్‌చి సర్దతె ఆఁవ్ బెదిత్తసి.
18 తూమ్ కి ఇసి సర్ద తెన్ తా, అంచి సర్దతె బెద.

తిమోతిక జోవయింతె తెద్రవుక

19 తుమ్‌చి రిసొచి కబుర్ నూన్లె సర్ద జయిందె మెన, ప్రబు జలొ యేసు సెలవ్ దిలె తిమోతిక తుమ్‌తె బే బేగి తెద్రవుక మెన అఁవ్ ఆస జతసి.
20 తిమోతిక ముల అన్నె కో దస మాన్సుల్ అంక తోడు నాయ్. తుమ్‌క చెంగిల్ జతు మెన జొయ్యి పూర్తి నిదానుమ్ తయెదె.
21 జేఁవ్ తిల మాన్సుల్ జలె, యేసుక్రీస్తుచి కామ్ కెరుక పఁవ్సితె తా, ఎత్కిజిన్ జోవయించి సొంతయ్ లాబుమ్ దెకన్‌తతి.
22 గని తిమోతి చి నిదానుమ్ జాన్సు. అంక జో అబ్బొ మెన దెకిల్ రితి జా, పుత్తు రితొ జా, సుబుమ్ కబుర్‌చి రిసొ అంచి తెడి జో ప్రబుచి సేవ కెర్లిసి జాన్సు.
23 జాకయ్, ఆఁవ్ కీసి ‡జయిందె గే తుమ్ నూన్లె, బేగి జోక తుమ్‌తె తెద్రయిందె.
24 అన్నె, §ప్రబుచి తెడి అంక కిచ్చొ నముకుమ్ మెలె, జో సెలవ్ దిలె, ఆఁవ్ కి సొంత జెంక వాట్ తయెదె మెన అఁవ్ ఉచర్తసి.

ఎపప్రొదితుక జోతె తెద్రయ్‌లిస్‌చి

25 ఎపప్రొదితుక తుమ్‌తె తెద్రయ్‌లె చెంగిలి మెన ఆఁవ్ తెద్రయ్‌తసి. అంక జో బావొ జా అస్సె, అంచి తెన్ బెద సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర అస్సె, అంచి తెన్ జా కామ్‌చి రిసొ బాదల్ ఓర్సుప జా అస్సె, తూమ్ జోచి అత్తి అంక తోడు కెర్లి రితి, తుమ్‌చి తెంతొ కబుర్ జా అంక తోడు కెర అస్సె.
26 కిచ్చొక జోవయింక తుమ్‌తె అన్నె తెద్రయ్‌తసి మెలె, ఒగ్గర్ దీసల్ జలి తుమ్‌క దెకె నాయ్ చి ఒగ్గర్ ఉచర్తయ్. పడ్తొ, జో జొర్జొ సేడ్లిస్‌చి రిసొ తుమ్ నూన్లిస్‌చి రిసొ చింత గలన తవుల మెన జో దుకుమ్ సేడ అస్సె.
27 నిజుమి, జో మొర్తి రితి జలె, గని దేముడు జోక కన్కారుమ్ రచ్చించుప కెర్లన్. జోకయ్ నాయ్ అంక దుకుమ్‌చి ఉప్పిరి దుకుమ్ నే కలుగు జతి రితి కన్కారుమ్ దెకయ్‌లొ.
28 జాకయ్, జోక అన్నె దెక తుమ్ సర్ద జతి రిసొ, జోక తుమ్‌తె బే బేగి తెద్రవుక ఆఁవ్ ఆస జా అస్సి. దస్సి, గెలొ మెలె తుమ్‌చి రిసొ ఆఁవ్ ఇసి బాద సేడుక నాయ్.
29 జాకయ్, *ప్రబుచి తెడి ఒగ్గర్ సర్ద తెన్ జోక తుమ్ అన్నె బెదవన. అన్నె దస మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్‌క తుమ్ గవురుమ్ దెక.
30 కిచ్చొక మెలె, అంచి రిసొ తుమ్ ఉచర కెరుక నెతిర్లి తోడు పూర్తి జర్గు కెరుకయ్ మెన, క్రీస్తుచి కామ్‌చి రిసొ తెదొడి జో మొర గెతొ.

---

* **2:12 2:12** 'రచ్చన', 'రచ్చించుప జతిసి' మెన ఇన్నె సంగిలె, పాపుమ్ తెంతొ చి రచ్చనక సంగితనుమ్. అమ్ కెర్ల పాపల్‌చి రిసొ లయితి సిచ్చ తెంతొ సయ్‌తాన్‌చి రాజిమ్ తెంతొ అమ్‌క ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు యేసుచి అత్తి రచ్చించుప కెర్లిసి. † **2:16 2:16** నెంజిలె 'సూనయ్‌తె తా'. ‡ **2:23 2:23** ఏక్ వేల జో జేలి జలిన్‌క రకుమ్‌లు జతిన్‌క ఉచర్తయ్. § **2:24 2:24** మెలె 'ప్రబుచి తెడి ఆఁవ్ తిలి రిసొ' అన్నె 'ప్రబుచి ఒగ్గర్ సెక్తిచి రిసొ'. * **2:29 2:29** మెలె, 'ప్రబుచి తెడి తుమ్ తిలి రిసొ, అన్నె ప్రబు సొంత జోవయింక బెదవన అస్సెచి రిసొ పూర్తి....'

3

ప్రభుచి తెడి సర్ద తతిస్

1 అన్నె, ముక్కిమ్మక బావుడ్లు, *ప్రభుచి తెడి
తుమ్ సర్దసంతోసుమ్ తా. తుమ్మక ఈంజ ఎత్కి
అన్నె రెగుడుక అంక బాద నాయ్, చి ఆత్మక తుమ్మక
చెంగిల్ జర్గు జయెదె.

2 సూనర్లు రిత ప్రబుక విరోదుమ్ జలసచి, చెంగిల్
కెర్తసుమ్ మెన, గార్ కెర్తతి రిసొ తుమ్ జాగర్త
తెన్ తా. మాన్సుచి అఁగి చి జోవయించి గుర్తుచి
†సున్నతిచి రిసొ జేవ్ బలవంతుమ్ కెర్తసచి రిసొ
తుమ్ జాగర్త తెన్ తా.

3 ముక్కిమ్మక ప్రబుకయి కెర్తి సున్నతి కెరన్లస కొన్స
మెలె, ఆము. కీసి మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి
ఆత్మచి సెక్తిక జోచి సేవ కెర్తె తా, ఆఁగుక కమొచి
నంప నే కెర్తె, రచ్చించుప జంక జలె క్రీస్తుయి సాలు
మెనయ్ ఎక్కి క్రీస్తు జలొ యేసుచి ఉప్పిరి అమ్చి
నముకుమ్ తిఁయ, జోచి రిసొయి దయిరిమ్ తెన్
సర్ద తెన్ అస్సుమ్.

4 ఆఁగుక నంప కెర్తిస్చి రిసొ ఉచర్లె జలె, దస్సిచిక
నంప కెరుక కామ్మక జెతి జలె, అవ్వి పవులు ఒగ్గర్
దయిరిమ్ తంక జతి. 'అఁగి జర్గు కెర్లిస్చి రిసొ అంక
చెంగిల' మెన కో ఉచరంతతి గే, జోవయించి కంట
అంకయ్ చెంగిల్ మెన్తుక జతి.

5 మెలె, యూదుల్చ ఆగ్నల్ రితికయ్, ఆఁవ్
జెర్మ అట్టు పొదుల్క అంక జా గుర్తుచి సున్నతి కెర్ల.
ఆఁవ్ ‡ఇస్రాయేలుడు, బెన్యామీను చి సెకుమ్తె
జెర్మిలయ్, §ఎబ్రీయుల్తె జెర్మ ఎబ్రీయుడు జా
జిఁయ అస్సి. యూదుల్చ ఆగ్నల్ రితి కెర్తిస్క దెకిలె,
*పరిసయ్యుడు జయిందె. అమ్ పరిసయ్యుల్ చి
నిదానుమ్ రితి ఆఁవ్ కెర్తె తిలయ్.

6 జా రితి అంచి ఒగ్గర్ నిదానుమ్ ఆఁవ్ కీసి
నెరవెర్సుప కెర్తె తిలయ్ మెలె, నంపజలసక సిచ్చల్
కెర్తె తిలయ్. చి అమ్చ ఆగ్నల్చి పున్నిమ్చి రితి
ఆఁవ్ కెర్తె తిలిస్క దెకిలె. పొరపాట్ నెంతె తిలయ్.

7 గని, జా ఎత్కితె అంక కిచ్చొ లాబుమ్ తిలి గే,
క్రీస్తుకయ్ పూర్తి నిదానుమ్ జంక మెన, ఎక్కి జోచి
ఉప్పిరి అంచి నముకుమ్ పూర్తి తింక మెనయ్, జా
వేరచి ఎత్కిక 'సంతోసుమ్' మెన దెక, ముల అస్సి.

8 నిజుమి 'అంచొ ప్రబు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ
జలొ క్రీస్తు జలొ యేసుక జాన జో తెన్ ఇండితిసి
ఎత్కిచి కంట చెంగిలి' మెనయ్, వేరచి ఎత్కిక
నస్టుమ్ మెన దెకితసి, క్రీస్తుచి రిసొచి అంచి ప్రేమచి
రిసొ వేరచి ఎత్కి పిట్టవన అస్సి, వేరచి ఎత్కిక ఉస్టొ
మెన దెకితసి. కిచ్చొక మెలె, ముక్కిమ్మక క్రీస్తుయి
అంక కావలె, జొయ్యి అంక లాబుమ్,

9 చి జోచి తెడి తా, అంచి సొంత సెక్తిచి పున్నిమ్,
మెలె ఆగ్నల్ రితి కెర్తి పున్నిమ్ తెన్ తయె నాయ్;
కక్క దస్సిచి పున్నిమ్ దెయె నాయ్, గని అంక కిచ్చొ
పున్నిమ్ తయెదె మెలె, క్రీస్తుక నంపజలి వాట్క
దొర్కు జతి పున్నిమ్. మెలె, జోక కో నంపజా గెలె,
'అంచొ క్రీస్తుచి పున్నిమ్ జోక' మెన దేముడు జోచి
సర్దక అమ్క దెకితయ్.

10 వేరచి ఎత్కి ముల ఆఁవ్ అన్నె కిచ్చొ ఆస
జతసి మెలె, జోవయింక జానయ్ జో అన్నె జీవ్
జలి సెక్తిచి వరుమ్ నజన, జా సెక్తిక జోవయింతెన్
ఇండుక పూర్తి అలవాట్ జా, జో సేడ్ల స్రెమల్తె బెద,
జో మొర్లి పొది కీసి తిలొ గే, ఆఁవ్ కి దస్సి బుద్ది జంక,

11 చి దేముడు అబ్బొస్చి దయ తిలె, ఆఁవ్
మొర్లె, పరలోకుమ్తె గెచ్చిందె.

ప్రభు దెతి బవుమానుమ్ నజన్తి రితి నిదాన్తుమ్ నిగుక మెలి టాలి

12 'ప్రబు దెతి బవుమానుమ్ నజన్తి రితి
జిన్లయ్' మెని నాయ్, 'ఆఁవ్ పూర్తి పున్నిమ్ జా
అస్సి' మెని నాయ్, గని జోచొ సొంత మాన్సు జంక
మెన క్రీస్తుయేసు అంక బెదవన అస్సె చి రిసొ, జా
బవుమానుమ్ నజనుక మెన ఆఁవ్ ఒగ్గర్ సెక్తి తెన్
నిగిత్తసి.

13 బావుడ్లు, అంచి సెక్తికయ్ జీన అస్సి మెని
నాయ్, గని ఎక్కి కిచ్చొ కెర్తసి మెలె, అగ్గిచి ఎత్కి
పఁవ్స గెల కెర, పుర్రెతొ తిలి గురితె దొర్కు జతిసి
నజనుక మెన ఎక్కి ఆస జా,

14 యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ దేముడు దెతి
బవుమానుమ్ నజనుక మెన, గురి దెక నిగితసి.

15 అమ్తె ఆత్మక కో వడ్డ అస్తి జలె, ఇసి బుద్ది
తెన్ తమ. 'పూర్తి పున్నిమ్ జలమ్' మెన జవున్,
'జా గురితె నిగితి ఆస రితిసి నాయ్' మెన జవున్
తుమ్చితె కో ఏక్ వేల వేర ఉచర్లె, తుమ్మక దేముడు
దెకవ సికడెదె.

---

* **3:1 3:1** మెలె, 'తుమ్ జోవయించి తెడి అస్సున్ చి జో తెయి సర్దసంతోసుమ్ అస్సెచి రిసొ, సర్ద...' † **3:2 3:2** సగుమ్జిన్ నంపజలస జల యూదుల్, చి యూదుల్ నెంజిల నంపజలసతె గెతె తా, జోవయించి సున్నతిచి రిసొ బలవంతుమ్ కెర్తె తిల; జా సున్నతి కెర్లెకయ్ పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జంక జయెదె, పరలోకుమ్తె గెచ్చుక జయెదె; మెన సికడ్లి రితి. ‡ **3:5 3:5** 'ఇస్రాయేలుడు' మెలె, యూదుడు, 'ఎబ్రీయుల్' మెలె 'యూదుల్'. § **3:5 3:5** 'ఇస్రాయేలుడు' మెలె, యూదుడు, 'ఎబ్రీయుల్' మెలె 'యూదుల్'. * **3:5 3:5** 'పరిసయ్యుడు' మెలె, యూదుల్తె పరిసయ్యుల్కయ్ ఒగ్గర్ గ్యానుమ్ తయెదె, యూదుల్చ ఆగ్నల్ జెవ్వి ఒగ్గర్ నిదానుమ్ కెరుల, జేవ్ ఆగ్నల్చి రిసొ బలవంతుమ్ కెరుల, చి దూతల్, బూతల్, డుంబల్, ఆత్మల్క 'అస్తి' మెన నంప కెరుల, చి 'మొర్లె అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చుమ్దే' మెన నంప కెరుల.

16 గని ముక్కిమ్మక అప్పెక కిచ్చొ బుద్ది జో అమ్మక
సికడ అస్సె గే, జయ్యి నిదానుమ్ ఇండుమ.
17 బావుడ్లు, ఆఁవ్ కీసి ఇండితసి గే దెక తూమ్ కి
ఇసి ఇండ, చి ఆమ్ ఇండితి రితి కో ఇండితతి గే దెక.
18 కిచ్చొ జాగర్త ఆఁవ్ సంగితసి మెలె, ఆఁవ్
అగ్గె తెంతొ తుమ్మక సగుమ్జిన్చి రిసొ ఒగ్గర్
సంగ అస్సి, చి అప్పె కి ఏడ ఏడయ్ సంగితసి.
కిచ్చొక మెలె, 'పరలోకుమ్చి సుద్ది జా, జా సుద్ది
రితి ఇండుతు' మెనయ్, క్రీస్తు సిలువతె మొర
జోవయింక రచ్చించుప కెర్లన్, గని జాచి ఉప్పిరి
విరోదుమ్ కెర్లి రితి జేఁవ్ ఒగ్గర్జిన్ తప్పు బుద్దితె
ఇండితతి.
19 జేఁవ్ నాసెనుమ్తె గెచ్చుల, జోవయించి
పెట్టి జోవయింక దేముడు, జోవయించి పాపుమ్చి
రిసొ జోవయింక సర్ద, ఈంజయ్ లోకుమ్తె తతిసి
ఎత్కికయ్ జోవయింక ఆస.
20 గని, ఆమ్ జితి రాజిమ్ పరలోకుమీ, చి ఒత్త
తెంతొ అన్నె జెతొ రచ్చించుప కెర్తొసొక, ప్రబు జలో
యేసుక్రీస్తుకయ్ అమ్ రకితసుమ్.
21 కీసి మెలె, ఎత్కి జోచి తెడి తిఁయ ఏలుప కెర్తి
జోచి సెక్తికయ్ జో అమ్చి ఈంజ మాములుమ్ ఆఁగ్
మార్సుప కెర, పరలోకుమ్చి ఉజిడ్ తెన్ చి జోచి
ఆఁగ్ ఈంజ జతి రితి తెదొడ్క మార్సుప కెరెదె.

4

ప్రబుచి తెడి తుమ్ డిట్టుమ్ టీఁవ

1 అంక, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, *ప్రబుచి తెడి తుమ్
డిట్టుమ్ టీఁవ. తుమ్మక ఆఁవ్ ప్రేమ అస్సి, తుమ్తె
గెచ్చుక ఒగ్గర్ ఇస్టుమ్ జా అస్సి. తుమీ అంచి సర్ద,
అంచి బవుమానుమ్.
2 తుమ్ జట్టి జలిసి ముల †ప్రబుచి తెడి ఎక్కి
కట్టు తా మెన, యువొదియక చి సుంటుకేక ఆఁవ్
బతిమాల్ప జా మెన సంగితసి.
3 పడ్తొ తూయి, అంచి తెన్ ప్రబుచి కామ్తె
బెద అంక సత్తిమ్ కెర్తొ బావొ, ఈంజేఁవ్ తేర్బోదల్క
సేంతుమ్ కెరవు. అగ్గె తెంతొ అంచి తెన్ బెద ప్రబుచి
సుబుమ్ కబుర్చి కామ్ కెరుక మెన స్రెమల్ సేడ
అస్తి. అన్నె కచి తెన్ మెలె, క్లెమెంతు తెన్, చి
'పరలోకుమ్తె గెచ్చుల' మెన దేముడు కచ కచ
నవ్వొ రెగిడ్లి జోచి పుస్తకుమ్తె నవ్వొ తిల మాన్సుల్
ఎత్కిజిన్ తెన్ కి తోడు కెరవు.

కెద్దొడి కి సర్దసంతోసుమ్ తెన్ ప్రార్దన కెర

4 కెద్దొడ్ తెదొడి ‡ప్రబుచి తెడి తుమ్
సర్దసంతోసుమ్ తా. అన్నె సంగితసి.
'సర్దసంతోసుమ్ తా' మెంతసి.
5 తుమ్ ఇసి మెత్తన తతిసి ఎత్కిజిన్ దెక చినితి
రితి తుమ్ ఇండ. ప్రబు §పాసి జా అస్సె.
6 కిచ్చొచి రిసొ కి తుమ్ చింత గలన నాయ్, గని
కిచ్చొచి రిసొ కి ప్రార్దన కెర్తె తా తుమ్మక కోర్ప జలిసి
సంగ, జో దిలిసి ఎత్కిచ రిసొ తుమ్చి సర్ద సంగ,
తుమ్చ ఆసల్ దేముడుకయ్ తుమ్ సంగ.
7 దస్సి, అమ్ మాన్సుల్ *మీనుక నెతిర్లి
దేముడుచి ఎదివాట్ సేంతుమ్, చి క్రీస్తు జలో
యేసుచి తెడి తా, జా సేంతుమ్ తుమ్చి పెట్టి
తుమ్చి మెన్సుతె రకితె తయెదె.
8 ఆకర్క, బావుడ్లు, కిచ్చొ మెంతసి మెలె, సత్తిమ్
తిలిసి ఎత్కి, మరియాద తిల కమొ ఎత్కి, నాయిమ్
తిలిసి ఎత్కి, సుద్ది తిలిసి ఎత్కి, సూటి తిలిసి
ఎత్కి, 'చెంగిల్' మెన ఎత్కిజిన్ సర్ద జతిసి ఎత్కి,
కిచ్చొ జలెకి చెంగిల్చి, 'చెంగిల్' మెన దేముడు
ఒప్పన్తిసి ఎత్కి, దసచయ్ ఎత్కిక ఉచర్తె తా,
దస్సయ్ కమొ తుమ్ కెర్తె తా.
9 అంచితె తుమ్ సికిలిసి, దెకిలిసి, సూన్లిసి,
'సత్తిమ్' మెన ఒప్పన్లిసి, జా ఎత్కి కెర, చి సేంతుమ్
దెతొ అమ్చొ దేముడు తుమ్చి తెన్ తయెదె.

తిలె కి నెంజిలె కి ప్రబు సేంతుమ్ దెతిసి

10 తుమ్ అప్పె అన్నెక్ సుట్టు అంచి రిసొ
ఉచర్తసు మెన సూన తా ప్రబుచి తెడి ఒగ్గర్ సర్ద తెన్
అస్సి. అగ్గె తెంతొ కి అంచి రిసొ ఉచర్తె తిలదు, గని
అంక తోడు దెంక తుమ్మక అగ్గె వాటు తయె నాయ్.
11 అంక నెంజిలిస్చి రిస్సొ ఏడుక మెన సంగి
నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ కీసి జలెకి, అంక కిచ్చొ
జలెకి, చింత నే గలంతె సేంతుమ్ తెన్ ఓర్సుప జంక
మెన సిక అస్సి.
12 ఎక్కెక్ సుట్లు కొత్కుచి రిసొ బాదల్ సేడ అస్సి,
ఇదిల్ ఒగ్గర్ తిలిస్చి రిసొ కి సర్ద జా అస్సి. దొన్ని కి
జాని. కిచ్చొచి రిసొ కి, కిచ్చొ జలెకి, తిలె కంక నెంజిలె
చువ్వె తంక, సొమ్మారుమ్ తిలె కి, కొత్కు తిలె కి, కీసి
ఓర్సుప జంక గే ఆఁవ్ సిక అస్సి.
13 మెలె, క్రీస్తు అంక సెక్తి దెతె తత్తయ్చి రిసొ
కిచ్చొ జలెకి కెరుక తెరి.

---

* **4:1 4:1** మెలె, ప్రబుచి తెడి తా, జోచి డిట్టుమ్క తుమీ డిట్టుమ్ టీఁవ. † **4:2 4:2** మెలె, 'జోవయించి తెడి అస్సున్, చి జో కట్టు దెతొసొ. జాచి రిసొ తుమ్క కి జా కట్టు బుద్ది తంకయ్'. ‡ **4:4 4:4** మెలె, ప్రబుచి తెడి అస్సున్. జో సర్దసంతోసుమ్ దెతొసొ. జేఁక, జోవయించి సర్దసంతోసుమ్ నజన జోవయించి సర్దసంతోసుమ్ తెంతొ! జోవయించి తెడి తిలె, దస్సి బుద్ది తంక తయెదె. § **4:5 4:5** నెంజిలె, 'అన్నె జెతిసి పాసి జా అస్సె'. * **4:7 4:7** నెంజిలె 'అర్దుమ్ కెరనుక నెతిర్లి...'

14 జలెకి, అంచి అప్పెచి బాదతె తుమ్ బెద తోడు
దిలిసి చెంగిలి.
15 ఆఁవ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక దెర్లి
మొదొల్క, ఆఁవ్ తుమ్చి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్
ములిలి పొది, ఎక్కి తుమి గని వేర సంగుమ్లుతె
ఎక్కి కి తోడ్ దెతి నాయ్, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ తోడ్
దెతిస్తె అమ్చి తెన్ ఎక్కి తుమి బెదిలదు.
16 ఆఁవ్ దెస్సలొనీక పట్నుమ్తె తిలి పొది కి అన్నె
అన్నె తోడు తెద్రయ్లదు.
17 జలె, తోడుకయ్ అంక ఆస నాయ్, గని అంచి
ఆస కిచ్చొ మెలె, కిచ్చొచి రిసొ ఆఁవ్ సర్ద జతసి మెలె,
తుమ్ తోడు దిలిసి తుమ్కయ్ లాబుమ్ దెతయ్.
18 నాయ్, గెద, అంక పూర్తి తోడు దా అస్సున్.
నాయ్, దొర్కు జలి కంట అన్నెయ్ తోడు ఈంజ.
తుమ్ తెద్రయ్లి తోడు ఎత్కి ఎపఫ్రొదితు అంక దా
అస్సె. జా తోడు దిలిసి కీసి జయెదె మెలె, దేముడుక
చెంగిల్ దూపుమ్ డయిలి రితి, బలి దిలి రితి, జోక
సర్ద కెరెదె.
19 జలె, తుమ్క కిచ్చొ కొత్కు గే, బాద గే అయ్లె
కి, జోచి పరలోకుమ్చి సొమ్సారుమ్క దేముడు
కవలుసుప జలిసి ఎత్కి క్రీస్తు జలొ †యేసుచి తెడి
తుమ్క దొర్కు కెరెదె.
20 ఉగుమ్చి ఉప్పిరి ఉగుమ్క అమ్చొ దేముడు
అమ్చొ అబ్బొక జెయ్యి! ‡ఆమేన్.
21 క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి తిలొ జోవయించి
సుద్ది జలొ ఒత్తచొ ఎత్కి మాన్సుక తుమ్ అంచి
ప్రేమ సంగ. అంచి తెన్ తిల బావుడ్లు కి తుమ్క
జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి.
22 జో ప్రబుచి సుద్ది జా జోచయ్ జల మాన్సుల్
ఎత్కి తుమ్ పిలిప్పి పట్నుమ్చక జోవయించి ప్రేమ
సంగ తెద్రయ్తతి. ముక్కిమ్క కొన్న మెలె, §కైసర్
రానొతె కామ్ కెర్త నంపజలసక సంగ.
23 ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ తుమ్చి ఆత్మ
తెన్ తవున్.

† **4:19 4:19** యేసుచి తెడి జేఁవ్ నంపజలస అస్తిచి రిసొ, చి జోవయించ వరల్ ఎత్కి యేసుచి అత్తి దెతయ్చి రిసొ 'యేసుచి తెడి' మెన రెడ్డ అస్సె. ‡ **4:20 4:20** ఈంజేవ్ పుస్తకుమ్ తొలితొ రెగిడ్లి గ్రీకు బాస తెన్ 'తెద్దిలి' మెలిస్క 'ఆమేన్' మెనుల. § **4:22 4:22** నెంజిలె 'వెల్లొ రానొతె'.

కొలొస్సియుల్‌క రెగిడ్లి ఉత్రుమ్ బారిక్ జలొ పవులు కొలొస్సి పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చక పవులు రెగిడ్లి ఉత్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 కొలొస్సి పట్నుమ్‌తెచ క్రీస్తుక నంపజా జోచి సుద్ది
జా జోచయ్ జల జోచి తెడి తా నిదానుమ్ జల
బావుడ్లుక,
2 దేముడుచి సెలవ్‌చి రిసొ *క్రీస్తు జలొ యేసుచి
రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసొ జో దిలి
అదికారుమ్ తెన్ జోచొ బారికి జలొ ఆవ్ పవులు,
బావొ జలొ తిమోతి తెన్, రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.

అమ్‌క అబ్బొ జలొ దేముడుచి దయ సేంతుమ్
తుమ్‌చి ఉప్పిరి తవుసు!

జేవ్ కొలొస్సి పట్నుమ్‌చచి రిసొ పవులు జోవయించి సర్ద సంగ ప్రార్ధన కెర్తె తిలిస్‌చి కోడు

3 తుమ్‌చి రిసొ కెఃయ ప్రార్ధన కెర్లె కి, అమ్‌చొ
ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచొ అబ్బొన్ జలొ దేముడుక
తుమ్‌చి రిసొ అమ్‌చి సర్ద సంగితసుమ్.
4 కిచ్చొక మెలె, జో క్రీస్తు యేసుచి ఉప్పిరి తుమ్
నంపతిలిస్‌చి రిసొ, పడ్తొ జోచయ్ జల నంపజలస
ఎత్కిజిన్‌క తుమ్ ప్రేమ కెర్తిస్‌చి రిసొ, అమ్ సూన
అస్సుమ్.
5 పరలోకుమ్‌తె తుమ్‌చి రిసొ తియఃా తిలిసి
ఆసతె దెకితె తిలి రిసొ, తుమ్‌క పెట్టి తిలి
నముకుమ్‌చి ప్రేమచి, రిసొ తుమ్ ఇసి జా అస్సున్.
జా ఆసతె దెకితె తిలిస్‌చి రిసొ తుమ్ సత్తిమ్‌చి
†కబుర్‌తె, మెలె సుబుమ్ కబుర్‌తె, అగ్గె సూన్లదు.
6 సుబుమ్ కబుర్ తుమ్‌క దొర్కు జా అయ్‌లి
తెంతొ, ఎక్కి తుమ్‌కయ్ దొర్కు జలి మెన నాయ్.
ఒండి లోకుమ్‌తె సూనయ్ జతయ్, చి కేనె సూనయ్
జలెకి, ఆత్మపలితుమ్ జెతయ్. దస్సి, తుమ్ తొలితొ
సూన ప్రబుచి దయచి వరుమ్‌చి రిసొ పూర్తి అర్దుమ్
కెరన్లి దీసి తెంతొ, తుమ్‌తె కి సుబుమ్ కబుర్
ఆత్మపలితుమ్ జెతయ్.
7 ప్రేమ జలొ అమ్‌చి తెన్ ప్రబుచొ సేవ కెర్తొసొ
జలొ ఎపఫ్రా, జలె, ప్రబుచి ఈంజ సుబుమ్ కబుర్
సరిగా, కిచ్చొ వేరచి నే బెదయ్‌తె సికడ్తికయ్, పూర్తి
అర్దుమ్ కెరన్లదు. అమ్ ఒత్త గెచ్చుక నెతిర్లి
రిసొ జొయ్యి అమ్‌చి నావ్ తెన్ మెలి రితి, క్రీస్తుక
నిదానుమ్ తిలొ సేవ కెర్తొసొ జా ఒత్త తుమ్‌క
సుబుమ్ కబుర్ సూనవ సికడ అస్సె.
8 పడ్తొ, ప్రబుచి ఆత్మ తుమ్‌చి పెట్టి దెతి తుమ్‌చి
ప్రేమచి రిసొ జో ఎపఫ్రా అమ్‌క సంగ అస్సె.
9 జాకయ్, తుమ్‌చి నముకుమ్‌చి అన్నె
నంపజలసక చి ఉప్పిర్‌చి తుమ్‌చి ప్రేమచి రిసొ,
అమ్ సూన్లి దీసి తెంతొ, తుమ్‌చి రిసొ ప్రార్ధన కెరుక
ములుమ్ నాయ్. ఆత్మచి బుద్ధి, ఆత్మతె గ్యానుమ్
ఎత్కి దేముడు తుమ్‌చి పెట్టి బెరవుసు, చి అమ్
జోచ మాన్సుల్ జా ఇండుక మెన జోచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ
కిచ్చొ జతయ్ గే, తుమ్ పూర్తి జాన్‌తు మెనయ్
తుమ్‌చి రిసొ ప్రార్ధన కెర్తసుమ్.
10 జోచి ఇస్టుమ్ జాన్లె, జోచి బుద్ధి గ్యానుమ్ తెన్
తిలె, ప్రబుచి విలువ దెకయ్‌తి రితి తుమ్ ఇండితె.
దస్సి, చెంగిల్ కమొ ఎత్కితె ఇండ పలితుమ్ దెర
దెర, అగ్గెచి కంట దేముడుక రోజుక ఒగ్గర్ జాన
జాన, జోచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండ ఇండ, జోక పూర్తి
సర్దసంతోసుమ్ కెర్తె.
11 అన్నె కిచ్చొ మెన అమ్ ప్రార్ధన కెర్తసుమ్ మెలె,
జోచి పరలోకుమ్‌చి సెక్తిక తుమ్‌చి పెట్టి జోచి సెక్తి
బెరవ డిట్టుమ్ కెర్సు, చి తుమ్‌చి పెట్టి జో దెతి
సంతోసుమ్‌క తుమ్ ఎత్కి బాదల్ సేంతుమ్ తెన్
ఓర్సుప జా నిదానుమ్ తా.
12 ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడుక తుమ్‌చి
సర్ద సంగితె. కిచ్చొక మెలె, జోచయ్ సుద్ది జల
మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ తెన్ జోచి ఉజిడ్ రాజిమ్‌తెచి
సొమ్సారుమ్‌తె అమ్‌క వాట సేడ్తి రితి జోవయించి
దయక అమ్‌క విలువ దెక అస్సె.
13 మెలె, సయ్‌తాన్ ఏలుప కెర్తి అందర్‌రాజిమ్
తెంతొ అమ్‌క విడ్డల్ కెర, ప్రేమ తిలొ జోచొ సొంత
పుత్తున్‌చి రాజిమ్‌తె అమ్‌క జో అబ్బొన్ బెదవ
అస్సె.
14 మెలె, జో పుత్తున్‌తెయి అమ్‌చి రచ్చన.
‡అమ్ కెర్ల పాపల్ జొయ్యి చెమించుప కెర, నెతొవ
గెల అస్సె.

ఎత్కిక ఆదారుమ్ జలొసొ యేసుయి

15 యేసుతె అమ్, నే డీస్తొ దేముడుచి పోలిక
డీస్తయ్. §జెర్మున్ ఎత్కిక జో తొల్సుర్, జో వెల్లొ.

---

* **1:2 1:2** 'క్రీస్తు' మెలె, 'తెర్రయిందె' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు పూర్తుమ్ సంగిలొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ. † **1:5 1:5** నెంజిలె 'కోడుతె'. ‡ **1:14 1:14** ఈంజ ఉత్రుమ్ తొలితొ రెగిడ్ల నగుమ్ పుస్తకల్‌తె కిచ్చొ అస్సె మెలె, జోచి లొఃయి సువ, అమ్‌క నెతొవ గెల అస్సె, మెలె, అమ్‌చి పాపుమ్ చెమించుప కెర అస్సె. § **1:15 1:15** నెంజిలె, 'జెర్మయ్‌లిసి ఎత్కిక'. గని జెర్మయ్‌లిసి జయె నాయ్, జో. దేముడీ జా జో ఎత్కిచి కంట అగ్గెయ్ తిలొ. యోహాను 1:1-2, 14.

16 కిచ్చొక మెలె, ఎత్కి కి యేసు తెన్ జెర్మన్ జలి.
కేనె తిలె కి, పరలోకుమ్‌తె తిలె కి, బూలోకుమ్‌తె
తిలె కి, కేన్ లోకుమ్‌తె తిలె కి, నే డీస్తిసి జలెకి, డీస్తిసి
జలెకి, కేన్ లోకుమ్‌చ సిజాసనల్‌తె తిలస కి, ఏలుప
కెర్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలస కి, అదికారుమ్ తిలిసి
ఎత్కి., అదికారుల్ ఎత్కి., పరలోకుమ్‌చ జలెకి,
బూలోకుమ్‌చ జలెకి, ఎత్కి కి జోచి అత్తి జెర్మయ్
జలి. జోచి రిసొయి జెర్మయ్ జలి.
17 *ఎత్కిచి కంట తొలితొ తిలొ సుదొ జొయ్యి,
ఎత్కిక ఆదారుమ్ జలొసొ జొయ్యి. జో నెంజిలె,
జేఁవ్ తత్త నాయ్.
18 పడ్తొ, జోచి †ఆఁగ్ జల నంపజలస బెదితిన్
మొత్తుమ్‌క జో బోడి, జో మొదొల్. మొర్నుక జీన
జితసక జో తొల్సుర్. కిచ్చొక మెలె, కిచ్చొచి రిసొ కి
జో వెల్లొ తంక.
19 క్రీస్తుచి పెట్టి పూర్తి తంక మెన, దేముడుచి
ఇస్టుమ్ జలి.
20 పడ్తొ యేసుక్రీస్తు సిలువతె అర్పితుమ్ జా జోచి
లొఁయి సుఁవిలి వాటు పాపుమ్ పుంచితిన్‌చి సెక్తిక
‡బూలోకుమ్‌తె తిలిసి ఎత్కి, పరలోకుమ్‌తె తిలిసి
ఎత్కి., కేన్ లోకుమ్‌తె తిలిసి ఎత్కి క్రీస్తుచి తెడి జేఁవ్
ఎత్కి జో తెన్ §సేంతుమ్ జతి రితి అన్నె బెదవనుక
మెన దేముడుచి సర్ద జలి.

యేసుచి అత్తి దేముడు బెదవన్లస

21 తుమ్ కొలొస్సియుల్‌కి అగ్గె జోక వేరయ్
మాన్సుల్ జా, తుమ్‌చ ఆత్మల్‌తె జోక విరోదుమ్ జా
తిలి రిసొ వెర్రి వెర్రి కమొ కెర్తె తిలదు.
22 గని, జోచి ఆఁగ్ మొర్లిన్ తెన్ తుమ్‌చి పాపుమ్
వయ తుమ్‌క కి జో బెదవన అస్సె. కిచ్చొక మెలె,
తుమ్ జోచి సుద్ది జా, జోచయ్ జా, తప్పు నెంతె,
కిచ్చొ గర్చికి నెంతె జా, దేముడు అబ్బొన్‌చి మొక్కె జో
తుమ్‌క టీఁవొ కెరెదె.
23 గని జా జర్గు జంక మెలె, తుమ్ ఆత్మక డిట్టుమ్
జా జొయ్యి పునాది జతిన్‌తె టీఁవ, *‘పరలోకుమ్‌తె
గెతి వాటు అమ్‌క దొర్కు జలి’ మెంతి దయిరిమ్ దెతి
తుమ్ సూన్లి సుబుమ్ కబుర్ నే ముల్తె అన్మానుమ్
నే జతె, వేరతె నే గెతె, ప్రబుచి ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్
తుమ్ నిదానుమ్ తంక. జెర్మయ్‌లిసి ఎత్కిక ఈంజ
సుబుమ్ కబుర్ ఈంజ ఒండి లోకుమ్‌తె సూనయ్
జా అస్సె. ఆఁవ్ పవులు కి ఈంజ సుబుమ్ కబుర్
సూనయ్‌తి రిసొ, ప్రబుచొ సేవ కెర్తొసొ జా అస్సి.
24 ఆఁవ్ జలె, ‘తుమ్‌క లాబుమ్ దొర్కు జవున్’
మెన ఆఁవ్ †అల్లర్ సేడ్లె కి, అంక సర్ద. కిచ్చొక మెలె,
ఆఁవ్ ఇస అల్లర్ సేడ్తిసి కీసి జతయ్ మెలె, క్రీస్తు
సేడ్ల అల్లర్‌తె ఆఁవ్ బెద ఒత్త సేంసిలిసి ఆఁవ్ ఓర్సుప
జా కుట్టయ్‌లి రితి జతయ్. కిచ్చొక మెలె, జోచి
ఆఁగ్ జల జోచయ్ సంగ్తుమ్‌క ‘జోచి కబుర్ సూన్‌తు’
మెనయ్, ఆఁవ్ ఈంజేఁవ్ స్రెమల్ సేడ్తసి.
25 జోచయ్ జల మాన్సుల్ మొత్తుమ్‌క ఆఁవ్
ఈంజ ‡సేవ కెర్తి రిసొ ప్రబు అంక తెద్రవ అస్సె. దస్సి,
తుమ్‌చి రిసొ కి, అంచి కోడు పూర్తి తుమ్ జానుక
మెనయ్, జొయ్యి అంక తెద్రవ అస్సె.
26 జా కోడు కిచ్చొ జయెదె మెలె, ఉగల్‌చి ఉప్పిరి
ఉగల్‌చ మాన్సుల్ నే సూన్‌తి రితి జో §లుంకడ తిలి
గుట్టు. జా అగ్గె లుంకడ తిలె కి, అప్పెయి జోక
నంపజల జోచయ్ జల మాన్సుల్‌క జో సూనవ అస్సె.
27 తుమ్‌తె తెద్రయిందె మెన యూదుల్‌క
దేముడు సంగ తిలొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ
జలొ క్రీస్తు, ఉజిడ్ తిలి గవురుమ్‌చి ఆస తుమ్
యూదుల్ నెంజిలసచి పెట్టి కి అస్సె. పరలోకుమ్‌తె
గెతి వరుమ్‌చి దయిరిమ్ తుమ్‌కయ్ కి దొర్కు కెర
అస్సె. జయ్యి కోడు జోచి గుట్టు జా తిలి. జా రచ్చన
కెత్తిజిన్ యూదుల్ నెంజిలసక కెద్ది సొమ్మారుమ్
కెర్తయ్! కెద్ది వెల్లి కోడు, ఈంజ. జయ్యి గుట్టు
జోచయ్ జల మాన్సుల్‌కయ్ జో జానవుక ఇస్టుమ్
జలొ!
28 జలె, ఆకర్‌క తీర్పు జంక మెన ఎత్కిజిన్
దేముడుచి మొక్కె టీఁవొ కెరుక మెన, క్రీస్తుక నంపజల
మాన్సుల్ ఆత్మ తెన్ పూర్తి వడ్డిల మెలె, జోవయింతె
ఎత్కి మాన్సు పూర్తి జా జోవయించి మొక్కె టీఁవొ
జలె, అమ్ జోవయింక బవుమానుమ్ దిలి రితి
జయెదె. జాకయ్, *‘ఆత్మ తెన్ పూర్తి వడ్డుతు’
మెనయ్, క్రీస్తుచి రిసొ బాల వెల్లొ ఎత్కిజిన్‌క
అమ్ సూనయ్‌తె తా, వేర బుద్దివొచి రిసొ జాగర్త
సంగితసుమ్, జోచి రిసొచి గ్యానుమ్ ఎత్కి
జోవయింక సికడ్తసుమ్.
29 జోక ఆత్మక పూర్తి వడ్డుత్! మెనయ్, అంచి
పెట్టి జో మొచ్చు తెన్ దెతి జోచి ఎదివాట్ సెక్తి ఎత్కి
తెన్ని, పూర్తి మెన్సు దా, జోచి కామ్ ఆఁవ్ కెర్తె తత్తసి.

2

1 తుమ్‌చి రిసొ కి, లవొదికయ పట్నుమ్‌చ
నంపజలసచి రిసొ కి, అన్నె, అంక నే దెకిల అన్నె

* **1:17 1:17** ‘తొలితొచొ’ మెలె, జో తొలితొ తెంతొ అస్సె, చి జొయ్యి ముక్కిమ్‌చొ. † **1:18 1:18** ఎఫెసు 1:22-23, 4:16. ‡ **1:20 1:20** రోమియుల్ 8:20-23. § **1:20 1:20** ఎఫెసు 1:9-10. * **1:23 1:23** 27చి కోడు, చి 1:5చి కోడు దెక. † **1:24 1:24** జో జేలి జా తిలన్. 4:3, 10 దెక. ‡ **1:25 1:25** ఎఫెసు 3:1-13. § **1:26 1:26** ఎఫెసు 1:9, 3:3-4. * **1:28 1:28** ఎఫెసు 4:12-14.

నంపజలసక ఎత్కిజిన్చి రిసొ కి, 'ఆత్మతె వడ్డుత్' మెన ఆఁవ్ కెద్ది ఆస తెన్ ఉచర్తసి గే ప్రార్ధన కెర్తసి గే తుమ్ జ్ఞానుక మెన అంచి ఆస.
2 తుమ్ జేఁవ్ ఎత్కిజిన్చి రిసొ ఆఁవ్ కిచ్చొ మెన ఆస జతసి మెలె, జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ మొత్తుమ్ ఎక్కి ప్రేమ ఎక్కి కట్టు జా జోవయించి పెట్టి దయిరిమ్ డిట్టుమ్ జతు, చి జోవయింక పూర్తి అర్దుమ్ జెయెదె, చి క్రీస్తుచి తెడి అస్సుమ్చి చెంగిల్ తమ్దె మెన పూర్తి దయిరిమ్ జవుల, చి దేముడుచి గుట్టు జానుల, మెలె క్రీస్తుకయ్ జానుల మెన తుమ్చి రిసొ ఆఁవ్ ఆస జతసి.
3 జో క్రీస్తుచి పెట్టి బుద్ది గ్యానుమ్చి సొమ్సారుమ్ ఎత్కి ఒత్తయ్ లుంకిల్ రితి అస్సె.
4 తుమ్క కిచ్చొక ఆఁవ్ ఇసి సంగితసి మెలె, సూటి డిస్త తెలివి కొడొ తెన్ కా తుమ్క మోసిమ్ నే కెర్తి రితి తుమ్ జాగర్త తా.
5 ఆఁగ్క మెలె, ఆఁవ్ తుమ్క దూరి అస్సి, గని ఆత్మక తుమ్చి పాసి తా, తుమ్ అప్పె సుద్ది ఇండితిసి, క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి తుమ్చి నముకుమ్ డిట్టుమ్ తిలిస్చి రిసొ ఆఁవ్ సూన్లి రిసొ, సర్ద తెన్ అస్సి.
6 జలె, ప్రబు జలొ క్రీస్తు యేసుక తుమ్ నంపజా తిలదు.
7 జలె, జోచితె *చెర్రొ గల డిట్టుమ్ టీఁవొ జా తిలి రితి, చెంగిల్ గేర్ జా తంక మెన కీసి డిట్టుమ్ పునాదితె జా తంక ముక్కిమ్ మెలె, దస్సి, జో క్రీస్తు పునాది జతిస్చి ఉప్పిరి తుమ్ టీఁవొ డిట్టుమ్ జా, చి జోచి తెడి ఆత్మతె వడ్డ, క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి రిసొ ఎపప్రా తుమ్క సికడ్లిసి ఎత్కి దెరన, అన్నె డిట్టుమ్ జతె తా. జో ప్రబు కెర్లి దయ ఎత్కిచి రిసొ జోక తుమ్చి సర్ద దెకయ్తె తా, జోచి తెడి జిఁయ జో దెతి బుద్దితె తుమ్ ఇండ.
8 తెలివి తెన్ కొడొ బెదవ వేర బోదన కెర్తిసి తెన్ రితయ్ కొడొ తెన్ మాన్సుల్ అఁవ్వి ఉచర్ల అలవాట్ కమొ, †ఆగ్నల్క, ఆత్మల్క, దూతల్క బూతల్క, బిత అలవాట్ కమొ మాన్సుల్ సికడ తుమ్క మోసిమ్ కెర్తుక ఉచరుల. దస్తితె తుమ్ దెర్నె నే సేడ్తి రితి తుమ్ జాగర్త తా. జా క్రీస్తు సికడ్లిసి నెంజె ఈంజ లోకుమ్తె బెదితిసి.
9 దేముడు కిచ్చొ నే పిట్టె, జొయ్యి పూర్తి ఆఁగ్ రూపుమ్ తెన్ క్రీస్తుచి పెట్టి జితయ్.
10 చి ‡అదికారుమ్ తిలిస్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి, §అదికారుల్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలొ క్రీస్తుచి తెడి తుమ్ ఆత్మక పూర్తి దా అస్సుస్.
11 పూర్గుమ్చి అలవాట్ తెన్ అమ్చ యూదుల్ 'దేముడుచ మాన్సుల్ ఆము' మెనన, జోచి సుద్ది కారిమ్చి సున్నతి కెరనుల. జా, జలె, ఎక్కి అఁగి జర్గు జతిసి. తూమ్, మాత్రుమ్, అప్పె క్రీస్తుచి తెడి కీసి జా అస్సుస్ మెలె, క్రీస్తుచి తెడి సుద్ది కెర్తి సున్నతి కెరన్లి రితి జా అస్సుస్. మాన్సు అఁగి కెరన్లి సున్నతి నెంజె, గని ఈంజ ఆఁగ్చ ఆసల్ బుద్దుల్ సింద వెంట గెలిసి.
12 క్రీస్తు మొర్లిస్ తెన్ తుమ్చి ఈంజ ఆఁగ్చ ఆసల్చి జీవ్ మొర గెలస్, ఈంజ ఆత్మజీవ్ తుమ్క కీసి దొర్కు జలి మెలె, క్రీస్తుక మొర్తస తెంతొ జియడ్లొ దేముడుక సెక్తిక తుమ్ నంపజలదు. చి జో అన్నె జీవ్ జా ఉట్లిస్ తెన్ జోచి ఆత్మక తుమ్ ఆత్మజీవ్ జా ఉట్లదు. ఇన్నెచి గుర్తుక బాప్తిసుమ్ నజన్లదు.

13 పడ్తొ, తుమ్ పాపుమ్ కెర్తె తా అగ్గె ఆత్మక మొర్లసయ్ జా తిలదు, ఆఁగ్క యూదుల్చి సుద్ది సున్నతి నెంతె తిలదు, తుమ్ దస్సి మొర్లసయ్ జా తతికయ్, దేముడు అబ్బొసి క్రీస్తుక అన్నె జియడ, జో తెన్ కి తుమ్క జియడ్లస్. కీసి మెలె, జోక నంపజల ఎత్కిజిన్చ పాపల్ ఎత్కి అమ్క చెమించుప కెర్లస్.
14 మెలె, పూర్గుమ్ తెంతొచ ఆగ్నల్ అమ్చి ఉప్పిరి దావ రెగిడ్లి రితి జతయ్. గని, జా ఆగ్నల్చ నిందల్ ఎత్కి జో దేముడు అబ్బొసి పుంచ గెలస్. కీసి మెలె, క్రీస్తు మొర్లి సిలువతె జా ఆగ్నల్క మేకుల్ తెన్ పెట ముల దిలి రితి పుంచ గెలస్.
15 దస్సి కెర, దస ఆగ్నల్చ నిందల్చ కోడ్లు వయడ్త అమ్క పాపుమ్ సికడ్ల ఆత్మల్, దూతల్, బూతల్, గట్రచి సెక్తి పాడ్ కెర గెల కెర, ఎత్కిచి మొక్మె జోవయింక లాజ్ కెరవ, క్రీస్తు జోవయించి ఉప్పిరి జీస్లస్. అమ్ క్రీస్తుక నంపజలసచి ఉప్పిరి దసచక కి కిచ్చొ సెక్తి నాయ్.

16 జాకయ్, కతిసిచి రిసొ పితిసిచి రిసొ 'ఈంజ గార్, జా గార్' మెన జవుస్, నెంజిలె, 'పండుగు దీసి, ఆమస్ దీస్చి రిసొ, నెంజిలె బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి రిసొ, కిచ్చొ కిచ్చొ కెర్లె గార్' మెన తుమ్క కో సంగుత్ అవ్కాసుమ్ దాస నాయ్, సికడ్లె సూన నాయ్.

---

* **2:7 2:7** ఎఫెసు 3:17 దెక. † **2:8 2:8** నెంజిలె, 'బాలబోదల్ అర్దుమ్ కెరంతి ఎదిలి గ్యానుమ్చ సిస్టలు'. ‡ **2:10 2:10** ఆత్మల్, దూతల్, బూతల్చి అర్దుమ్ కి ఈంజేఁవ్ కొడొతె ఉచరుక జయెదె. కొలొస్సియుల్ క్రీస్తుక నే నంపజతె అగ్గె, ఆత్మల్ దూతల్ బూతల్ ఎత్కిక బితె తిల. § **2:10 2:10** ఆత్మల్, దూతల్, బూతల్చి అర్దుమ్ కి ఈంజేఁవ్ కొడొతె ఉచరుక జయెదె. కొలొస్సియుల్ క్రీస్తుక నే నంపజతె అగ్గె, ఆత్మల్ దూతల్ బూతల్ ఎత్కిక బితె తిల.

17 పడ్తొ జర్గు జతిస్క దసచ ఎత్కి ఎక్కి నీడ. జా
నీడ గల్తొసొ క్రీస్తు.
18 జాకయ్, "చువ్వె తా దూతల్ గట్రక తుమ్
జొకర" మెన కో సికడ్లె, తుమ్ దెర్ను సేడ నాయ్.
"దసచక నే జొకర్లె కిచ్చొగె పిట్టెదె" మెన బియడ్డసక
తుమ్ బియఁ నాయ్. దస కమొ సికడ్తొసొ కో జలెకు
కిచ్చొక నంప కెర్తయ్ మెలె, రిత సివ్నల్క, దస్సి జోచి
సొంత మెన్సు తిలిస్క 'వెల్లిచి' మెన పుల.
19 క్రీస్తుక, మెలె బోడిక, జో మాన్సు అజ జా ముల
అస్సె. జో బోడి తెన్ బెద తిలెకయ్ ఆఁగ్క పుస్టి
తా, అత్కుల్ నరల్ ఎత్కి తమ్మస కట్టు తెన్ తా,
దేముడు దెతి జీవుకయ్ వడ్డితె తయెదె.
20 క్రీస్తు తెన్ తుమ్ బెద, జో మొర్లిన్ తెన్ బెదిల్
రితి జా, తుమ్చి ఈంజ లోకుమ్చి పాపుమ్చి మొర్లి
ఆత్మ మొర, *మాయలోకుమ్చ బూతల్, దూతల్,
ఆత్మల్, గట్రచి సేవ కెరుక ముల విడ్డల్ జలదు జలె,
కిచ్చొక జా పాపుమ్చి ఆత్మ తెన్ అప్పెక తిలి రితి
ఇండితసు?
21 మెలె, మాన్సుల్ వాడిక కెర కేడయ్త రిత
ఆగ్నల్చి రిసొ, అలవాట్చ కమొచి రిసొ 'దెరుక
గారు, కంక గారు' నెంజిలె, 'చడుక గారు' మెల వెర్రి
ఆగ్నల్క కిచ్చొక బితసు?
22 దసచ ఒండి మాన్సుల్ ఆరి ఉచర సికయ్లిసి.
23 మాన్సుల్ అఁవ్వి కెర్ల దస జాడ్లు రిత వయన్లె,
సిచ్చల్ కెరన్లె, ఆఁగ్క సిచ్చల్ కెరన్లె, గ్యానుమ్
రితి పున్నిమ్ రితి డీసెదె, గని అమ్చి పట్టిచి
పాపుమ్బుద్దిచ ఆసల్క దస ఆగ్నల్ ముద్దొ కెరుక
నెతిరి, గెచ్చవుక నెతిర్తి.

3

పరలోకుమ్ తిలిస్క ఆస జంక

1 క్రీస్తు తెన్ తుమ్ బెద జో తెన్ జీవ్ జా ఉట్ట,
జోచి ఆత్మతె తుమ్ జీవ్ జలదు. జలె, జో జీవ్
జా ఉట్ట, ఉప్పిరి, దేముడు అబ్బొస్చి ఉజెతొ పక్క
పరలోకుమ్తె వెన అస్సె. జాకయ్, జో ఉప్పిర్ వెన
తిలిస్తెచి ఎత్కిక తుమ్ ఆస జా.
2 ఈంజ లోకుమ్తె తిలిస్క ఆస జా నాయ్.
పరలోకుమ్చిక ఆస జా.
3 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె తుమ్ మొరయి
అస్సున్, చి దేముడుచి తెడి క్రీస్తుతెయ్ తుమ్చి
జీవు క్రీస్తుతె దేముడుచి తెడి లుంకడ అస్సె.
4 అమ్చి జీవు తిలొ క్రీస్తు కెఁయఁక అన్నె ఉత్ర జా
డీసెదె గే, తుమ్ కి తెదొడ్క జో తెన్ పరలోకుమ్చి
గవురుమ్ తెన్ జతిస్తె డీస్తె.
5 జాకయ్, తుమ్చి పెట్టి ఈంజ లోకుమ్చి బుద్దిచి
కిచ్చొ జలెకు తయెదె గే, జాక తుమ్ గెచ్చవ గెల; జాక
మార. కీస బుద్దివొ మెలె, లంజెకమొ, లంజెబుద్ది,
ఆఁగ్చి ఆస ముద్దొ నే కెరంతిసి, గార్చిచి ఉప్పిర్చి
ఆస, పడ్తొ అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తి దొర్కు కెరంతి
ఆస; ఇసిచి జలె, సత్తిమ్ తిలొ దేముడుక ముల
వేర దేముడ్లు మెలొసొక ప్రేమ కెర్లి రితి జతయ్, జాక
'దేముడు' మెలి రితి కెర్లి బొమ్మక జొఁర కెర్లి రితి
జతయ్.
6 దస కమ్మొచి రిసొ *జోచి కోడు రితి కెరుక నెసిల
మాన్సుల్క దేముడుచి కోపుమ్చి సిచ్చ లయెదె.
7 అగ్గె తుమ్ జేఁవ్చి నెడ్మె జితి పొది దసచ
ఎత్కి కెర ఇండితె తిలదు.
8 గని అప్పె దసచ ఎత్కి కి తుమ్క దూరి కెర.
కీసచ మెలె, కోపుమ్ దెకయ్తిసి, కోపుమ్ దెరన్తిసి,
కుస్సిదుమ్, దూసెనల్, వెట్కారుమ్చ కొడొ.
9 పడ్తొ, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ అబద్దుమ్ సంగ నాయ్,
కెర నాయ్. కిచ్చొక మెలె ఈంజ లోకుమ్చి పాడ్ జలి
ఆఁగ్చి జెర్మున్ ఇండితిసి కడ వెంట గెల కెర,
10 తుమ్ జేఁవ్క ముల, నొవి మాన్సుక గలన
అస్సున్. ఈంజ గ్యానుమ్ తెన్ జా జెర్మయ్లొ
దేముడుచి రూపుమ్ తెన్ నొవి బుద్ది దెరన అస్సున్.
11 ఈంజ నొవి ఆత్మతె జెర్మున్ జల మాన్సుల్తె
కిచ్చొ తేడల్ నాయ్. 'గ్రీసు దేసిమ్చ' మెన
దేముడు సంగె నాయ్, 'యూదుల్' మెన నాయ్.
'యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతిచ' మెనె నాయ్,
'జా సున్నతిచ గుర్తు నెంజిలస' మెనె నాయ్,
'నేన్ల మాన్సుల్' మెనె నాయ్, 'డొంగుర్ దేసిమ్చ'
మెనె నాయ్, 'గొతిమాన్సుల్' మెనె నాయ్, 'గొతి
నెంజిలస' మెనె నాయ్. జోచి మొక్కె దస తేడల్
నాయ్, గని ఎత్కిజిన్క క్రీస్తుయి ముక్కిమ్, అన్నె
కేన్ రగుమ్చ మాన్సుల్ జలెకి, జోచ మాన్సుల్
ఎత్కిజిన్చి పెట్టి జో అస్సె.
12 జలె, దేముడు నిసొన్ల తుమ్ జోచయ్ సుద్ది
జల జో ప్రేమ కెర్లస, తుమ్ ఎత్కిజిన్ కిచ్చొ కిచ్చొ
బుద్దివొ గలన మెలె, కన్కారుమ్ దెకితిసి, మెత్తన
తతిసి, గవురుమ్ నే ఉచరంతె, అన్నె మాన్సుల్క
మరియాద దెకితిసి, సేంతుమ్ తెన్ బాదల్ ఓర్సుప
జా
13 ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ఓర్సుప జతిసి. పడ్తొ, కిచ్చొ
జవుస్ తప్పుచి రిసొ ఎక్కిలొ అన్నెక్లొక నింద కెరుక
జతి జలె, చెమించుప కెర. ప్రబు తుమ్క కీసి
చెమించుప కెర అస్సె గే, తూమ్ కి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ
చెమించుప కెరుక అస్సె.

* **2:20 2:20** నెంజిలె, 'బాలబోదల్చి ఎదిలి గ్యానుమ్చి అలవాట్ ముల....' * **3:6 3:6** 'జోవయించి' తెంతొ 'మాన్సుల్క' ఎదచి కోడు ఈంజ ఉత్రుమ్ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె తయె నాయ్.

14 ఎత్కిచి కంట ముక్కిమ్మక తుమ్ కిచ్చొ బుద్ది
గలన మెలె, ప్రేమయ్. కిచ్చొక మెలె, ఎత్కి ఎక్కి కట్టు
తెన్ తతి రిసొ ప్రేమ ఆదారుమ్ జతయ్, జయ్యి
బెదఎదె.
15 పడ్తొ, క్రీస్తు దెతి సేంతుమ్ తుమ్చి పెట్టి ఏలుప
కెర్తి రిసొ వాట్ దాస. ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ సేంతుమ్
తత్తి రిసొయి జోచి ఎక్కి ఆగ్‌తె తుమ్ బెదుక మెన
జో బుకార్లన్. పడ్తొ, జో కెర్లి దయచి రిసొ జోక
తుమ్చి సర్ద తుమ్ దెకవ.
16 పడ్తొ, క్రీస్తుచ కొడొ తుమ్చి పెట్టి బస జా కామ్
కెర్తె తతి రితి తుమ్ టాన్ దాస, చి జో దెతి బుద్ది
తెన్ నిదానుమ్ తెన్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ జోచి సత్తిమ్
సికడ్తె తా. తుమ్‌తె కో పొరపాట్ నే జతి రితి బుద్ది
సంగ జాగర్త సంగితె తా, చి దేముడు కెర్లి దయ
ఎత్కిచి రిసొ తుమ్చి సర్ద జోక దెకయ్‌తి రితి, జోచి
గవురుమ్ సంగిత గనుమ్‌లు గాయితె తా. జేవ్
గనుమ్‌లుతె కిచ్చొ ఏక్ రగుమ్ తుమ్ గాయ మెలె,
కీర్తనల్ గట్ర.
17 తుమ్ కిచ్చొ లట్టబుక జలెకి, కిచ్చొ కెరుక జలెకి,
ప్రబు జలొ యేసుచి నావ్ తెడి లట్టబ జవుస్, జర్గు
కెర జవుస్, చి జోచి నావ్ తెన్ దేముడు జలొ జోచొ
అబ్బొస్‌క తుమ్చి సర్ద తుమ్ సంగ.

కేస్ గేరుచ జలెకి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ దెకితిసి

18 తేర్‌బోదలు, జలె, తుమ్చ ముస్సర్‌లుచి తెడి
దాక్ కెరన, జోవయించి కోడు సూస్‌తె తా. ప్రబుచి
తెడి అస్సుస్‌చి ఇసి కెర్లె సూటి,†
19 ముస్సర్సులు, జలె, తెర్దివొక ప్రేమ కెర,
జోవయించ కుస్సిదుమ్ దెక నాయ్.
20 బోదల్ జలె, కేస్ కామ్‌చి రిసొ జలెకి,
అయ్యస్‌అబ్బొస్‌చి కోడు సూన. 'దస్సి కెర్లెకయ్
తుమ్‌క చెంగిలి' మెన ప్రబుచి కోడు.
21 తుమ్ అబ్బదించి ఆరి తుమ్చ బోదల్‌క
కోపుమ్ కెరవ నాయ్, నెంజిలె అన్మానుమ్ జా సిక్కు
జవుల.
22 గొతిమాన్సుల్ జలె, కేస్ కామ్‌చి రిసొ కి, ఈంజ
లోకుమ్చ తుమ్చ ఎజొమాన్లుచి కోడు సూన, జేవ్
సంగిల్ రితి కెర. ఆరి డీసుక, మాన్సుల్‌క మెన్స
వడంతి రిసొ నాయ్, గని ఎక్కి మెన్సు ప్రబుకయ్
గవురుమ్ కెర్తి రితి తుమ్చ ఎజొమాన్లుక నిదానుమ్
సేవ కెర.
23 కేస్ కామ్ కెరుక మెలె కి, ఎక్కి మాన్సుచి సేవ
కెర్తి రితి పొన, గని ప్రబుచి సేవ కెర్తి బుద్ది తెన్ని, సర్ద
తెస్ కెర.
24 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ నిదానుమ్ కెర్లి రిసొచి
బావుమానుమ్‌క ప్రబు సొంత జోచి రాజిమ్‌తె వాటల్
తుమ్‌క దెయెదె మెన జాన్సు, గెద. దస్సి నిదానుమ్
కెర్తిసి జలె, ప్రబు జలొ క్రీస్తుచి సేవ కెర్తిసి జయెదె.
25 కో పాపుమ్ కెర్లె, జోచి సిచ్చ జోక లయెదె.
జో దాక్ జలెకి, వెల్లొ జలెకి, అన్నె, సిచ్చ దెతిస్‌తె
కి దేముడు కక్క మొకమాటుమ్ దెకె నాయ్,
ఎజొమాన్లుక చి గొతిమాన్సుల్‌క జవుస్ తేడల్ దెకె
నాయ్.

4

'ప్రార్దన కెర్తె తా'

1 ఎజొమాన్లు, తుమ్చ గొతిమాన్సుల్‌క సరిగా
చెంగిల్ దెకితె తా, జోవయింక దెతిసి దాస. తుమ్‌క
కి పరలోకుమ్‌తె ఎజొమాని అస్సె.
2 నిదానుమ్ తెన్ బద్దుకుమ్ నే జతె దేముడుచి
దయ ఎత్కిచి రిసొ జోవయింక తుమ్చి సర్ద సంగ
ప్రార్దన కెర్తె తా.
3 అమ్చి రిసొ కి ప్రార్దన కెర. కిచ్చొక మెలె,
అమ్ కీసి గే జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ కోడు, మెలె
క్రీస్తుచి రిసొచి *గుట్టు, అమ్ సూనయ్‌తె తతి రిసొ,
జో అమ్‌క వాట్ దెవుసు మెన ప్రార్దన కెర. జా
సుబుమ్ కబుర్ జా గుట్టు ఆవ్ సూనయ్‌లి రిసొ
ఆవ్ †జేలి జా అస్సి.
4 జా సుబుమ్ కబుర్ జా గుట్టు అన్నె సూనవుక
అస్సె, చి ఆవ్ కీసి సంగిలె సొస్టుమ్ జయెదె గే జో
అంక సికడ్సు మెన తుమ్ ప్రార్దన కెర.

మరియాద తెన్ ఇండ, లట్టబా

5 తుమ్‌క దిలి సమయుమ్ పాడ్ నే కెరంతి రితి,
దేముడుచి క్రీస్తుచి గవురుమ్ దెకయ్‌త అవ్‌కాసుమ్
గెనన్లి రితి, వేర మాన్సుల్‌క తుమ్ మరియాద దెకితె
తా.
6 తుమ్ లట్టబ్తిసి సూటి తవుస్. బమ్మ తెన్
లట్టబా నాయ్, గని సరిగా ఉచర, చెంగిల్ బెదవ,

† **3:18 3:18** మెలె, ప్రబుచి తెడి అస్తి, చి ముస్సర్సుల్‌క గవురుమ్ దెకిలె, ప్రబుక గవురుమ్ దెకిల్ రితి జయెదె. కొరిందిల్‌క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 11:3, ఎపెసు 5:22-24. * **4:3 4:3** 'క్రీస్తుచి రిసొచి గుట్టు' మెన సంగిలె, క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ జలిస్‌చి రిసొ సంగితయ్, కొలొస్సియులు 2:2. నెంజిలె క్రీస్తుతెచి రచ్చన యూదుల్ నెంజిలసక కి దొర్కు జలిస్‌చి రిసొ సంగితయ్, కొలొస్సియులు 1:26-27, ఎపెసు 3:3-6. నెంజిలె ఎత్కి కి క్రీస్తుచి తెడి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు బెదవంతిస్‌చి రిసొ, ఎపెసు 1:9-10. † **4:3 4:3** రోమ్ పట్నుమ్‌తె జో జేలి జా తిలి పొది ఈంజ ఉత్రుమ్ పవులు రెగిడ్లొ, మెన ఒగ్గర్‌జిన్ ఉచర్తతి. బారికుల్ 28:16, 30, 31 దెక. కైసరియతె కి జేలి జా తిలొ; బారికుల్ 23:25, పిలిప్పితె కి; బారికుల్ 16:23, చి యెరూసలేమ్‌తె; బారికుల్ 21:33. ఎపెసుతె కి మెన సగుమ్‌జిన్ ఉచర్తతి, గని రుజ్జు నాయ్. పిలిప్పితె చి యెరూసలేమ్‌తె జేలి జలిసి తొక్కి దీసల్‌చి.

కామ్‌క జెతిసి లట్టబ, చి కక్క కిచ్చొ జబాబ్ దెంక గే, అజ్జ తయెదె.

7 ఆఁవ్ ఇన్నె కీస్ అస్సి గే, తుకికు తుమ్‌క జానయెదె. ప్రబుచి తెడి అమ్‌క జో ప్రేమ జలొ బావొ జయెదె, చి నిదానుమ్ సేవ కెర్తొసొ జా, అమ్‌చి తెన్ ప్రబుచొ గొతిమాన్సు రితొ జో జయెదె.

8 తుమ్‌తె ఆఁవ్ జోక కిచ్చొక తెద్రవ అస్సి మెలె, ఇన్నె అమ్ కీసి అస్సుమ్ గే తుమ్‌క జో ఒత్త సంగితి రిసొ, చి తుమ్‌క మెన్సుతె జో దయిరిమ్ కెర్తి రిసొ,

9 పడ్తొ, నిదానుమ్ తిలొ ప్రేమ తిలొ బావొ జలొ తుమ్‌చొ సొంత మాన్సు ఒనేసిముక కి తెద్రయ్‌తసి. ఇన్నె జర్గు జలిసి ఎత్కి తుమ్‌క జేఁవ్ దొగుల సంగుల.

పవులు తెన్ తిలసచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్‌లిసి

10 ఇన్నె కో కో తుమ్‌క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్‌తతి మెలె, అంచి తెన్ ‡జేలితె తిలొ అరిస్తార్కుక, పడ్తొ బర్నబాచొ సల్లొసి మార్కు ఇన్నెచి రిసొ అగ్గె తుమ్‌క కబుర్ తెద్రవ అస్సి. జో తుమ్‌తె అయ్‌లె, టాన్ దాస.

11 పడ్తొ యూస్తు మెన అన్నెక్ నావ్ తిలొ యేసు మెలొసొ కి జోచి ప్రేమ తుమ్‌క సంగ తెద్రయ్‌తయ్. దేమ్ముడుచి రాజిమ్‌చి రిస్తొచి సుబ్బుమ్ కబుర్ క్రామ్ ఆఁవ్ కెర్తినితె, ఎక్కి ఈంజేఁవ్ తీగ్లయ్ యూదుల్ బెద అస్తి. ఈంజేఁవ్ అంక ఒగ్గర్ తోడు జా అస్తి.

12 పడ్తొ, క్రిస్తు జలొ §యేసుక సేవ కెర్తొసొ జలొ తుమ్‌చొ సొంత మాన్సు ఎపప్రా కి తుమ్‌క జోచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్‌తయ్. తుమ్‌క 'ఆత్మక పూర్తి వడ్డ డిట్టుమ్ టీవ, పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ ప్రబుచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండితె తత్తు' మెన, తుమ్‌చి రిసొ కెద్దొడ్ తెదొడి జో ప్రార్ధన కెర్తె తత్తయ్.

13 జోచి రిసొ ఆఁవ్ కిచ్చొ సాచి సంగితసి మెలె, తుమ్‌చి రిసొ కి, లవొదికయ పట్నుమ్‌చచి రిసొ కి, చి హియోరాపొలి పట్నుమ్‌చచి రిసొ కి, జో ఒగ్గర్ కామ్ కెర్తయ్.

14 పడ్తొ, ప్రేమ జలొ డాక్టర్ జలొ లూకా చి దేమా తుమ్‌క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్‌తతి.

15 లవొదికయ పట్నుమ్‌తెచ బావుడ్లు జల నంపజలసక చి నుమ్‌పాక, చి జేఁవ్‌చి గెరి సబ కెర్తి సంగుమ్‌చక అంచి ప్రేమ సంగ.

16 పడ్తొ, తుమ్‌తె ఈంజ ఉత్రుమ్ సదు కెర సూనయ్‌లదు మెలె, లవొదికయ పట్నుమ్‌తెచ సంగుమ్‌తె కి సదు కెరవ సూనవ. పడ్తొ, జా లవొదికయ పట్నుమ్‌తె సంగుమ్‌తె ఆఁవ్ తెద్రయ్‌లి ఉత్రుమ్ తూమ్ కి సదు కెర.

17 పడ్తొ, 'ప్రబు తుక దిలి కామ్ తుయి నిదానుమ్ తెన్ పూర్తి కెర కుట్టవు' మెన అర్కిప్పుక కి తుమ్ సంగ.

18 ఆఁవ్ పవులు సొంత ఆతు తెన్ ఈంజ ముద్దు సంగితి ఆకర్ కోడు రెగ్డితసి. ఆఁవ్ జేలి జలిస్‌చి రిసొ తుమ్ ప్రార్ధన కెరుక పఁవ్స నాయ్. ప్రబుచి దయ తుమ్‌చి తెన్ తవుసు!

‡ **4:10 4:10** జో అరిస్తార్కుక నిజుమి జేలి జా తిలొ గే ఎక్కి జో పవులు తెన్ బెద జా బాద ఓర్సుప జలి రిసొ దస్సి మెన్‌తయ్ గే నేనుమ్.

§ **4:12 4:12** నెంజిలె 'యేసుక గొత్తి సుదొ రితొ జలొ', నెంజిలె 'యేసుక గొతి రితొ జలొ'.

దెస్సలొనీయుల్‌క రెగిడ్లి మొదొల్‌చి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ పవులు దెస్సలొనీక పట్నుమ్‌చక సంగుమ్‌చక రెగిడ్లి మొదొల్‌చి ఉత్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 దేముడు అబ్బొన్‌క చి ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక
నంపజా జోచి తెడి తిల దెస్సలొనీక పట్నుమ్‌చి
సంగుమ్‌చక *సిల్వానస్ చి తిమోతి, పవులు రెగిడ్లి
ఉత్రుమ్.
†దేముడు అబ్బొన్‌చి యేసుచి దయ సేంతుమ్
తుమ్‌చి ఉప్పిరి తవున్.

జేవ్ దెస్సలొనీకుల్ చి రిసొచి సర్ద

2 అమ్ కెఁయ ప్రార్ధన కెర్లె కి, కెఁయఁక తెఁయఁక
దెస్సలొనీకచ తుమ్ ఎత్కిజిన్‌చి రిసొ దేముడుక
అమ్‌చి సర్ద అమ్ సంగితసుమ్.
3 జో అమ్‌క అబ్బొ జలొ దేముడుక అమ్‌చి
సర్ద సూనయ్‌తె తత్తసుమ్. ప్రబు జలొ అమ్‌చొ
యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిర్‌చి తుమ్‌చి నముకుమ్,
తుమ్‌చ కమొతె బార్ జతయ్‌చి రిసొ; స్రెమల్
సేడుక జలెకి, జోవయించి ఉప్పిర్‌చి తుమ్‌చి ప్రేమచి
రిసొ తుమ్ ఒగ్గర్ కామ్ కెర్తసు; పడ్తొ, ‡జోవయించి
ఉప్పిర్‌చి తుమ్‌చి దయిరిమ్‌చి రిసొ తుమ్ ఎత్కి
బాదల్ ఓర్సుప జా నిదానుమ్ తత్తసు. ఈంజేవ్
రిసొ అమ్‌చి సర్ద జోవయింక సంగితసుమ్.

దెస్సలొనీకచ దేముడు నిసాన్లిన్‌చి రుజ్జు

4 జలె, దేముడు ప్రేమ కెర్త ఓ బావుడ్లు,
జోవయించి సేవ తుమ్. కెర్తె రిసొ తుమ్‌క జో నిసాన
అస్సె మెన జానుమ్.
5 అమ్‌చి అత్తి తుమ్‌తె అయ్‌లి సుబుమ్ కబుర్
రిత కొడొయ్ సూనయ్‌లిసి నెంజె. నాయ్, గెద,
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తి జా సుబుమ్
కబుర్‌తె §తతికయ్, ‘పలితుమ్ దెరెదె’ మెన
అమ్‌చి పెట్టి దయిరిమ్ తిలి, అన్నె, ప్రబుచి జా
ఆత్మ తుమ్‌చి పెట్టి సికడ్తికయ్ తుమ్‌చి పెట్టి ఈంజ
చి సత్తిమ్ తుమ్ చిన, పూర్తి దయిరిమ్ జా
నంపజలదు. తుమ్‌చి తెన్ అమ్ తిలి పొది, తుమ్‌క
‘ప్రబుచి సత్తిమ్ దెకుత్’ మెన కిచ్చొ బుద్ది ఇండితె
తిలమ్ గే తుమ్ దెక అమ్‌చి సత్తిమ్ రుజ్జుల్ దెకిలదు
గెద.
6 దస్సి, అమ్‌క దెక సిక తుమ్ అమ్‌చి రితి
జలదు, ప్రబుచి బుద్ది దెరన్లదు. మెలె, సుబుమ్
కబుర్ తుమ్ సర్ద తెన్ సూన్‌తికయ్ మాన్సుల్
*పిట్టవుక ఉచర అల్లర్ కెర్లె కి, దేముడుచి సుద్ది తిలి
ఆత్మ తుమ్‌చి పెట్టి సికడ్తికయ్, జో దెతి సర్ద తెన్
తుమ్ నంపజలదు.
7 దస్సి, తూమ్ నంపజలి సర్ద నిదానుమ్ దెకయ్,
తుమ్‌చి ఒండి †మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్‌తె కి, ‡ఆమ్
అప్పె తతి ఒండి అకయ ప్రదేసిమ్‌తె కి, ప్రబుక
నంపజలస సికితతి.
8 ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ మొదొల్‌క తుమ్‌తె,
పడ్తొ తుమ్‌చి ఒండి మాసిదోనియతె కి ఈంజ ఒండి
అకయతె కి సూనయ్ జా అస్సె, అన్నె దూరితె కి.
గని అన్నెయ్ కిచ్చొ సర్ద జతసుమ్ మెలె, ప్రబుక
తుమ్ నంపజలిసి కేన్ పక్క కి జాన్సుప జా అస్సె,
చి తుమ్‌క నంపజా అస్తి మెన ఆమ్ కక్కయ్ సాచి
సంగుక నాయ్.
9 ఎత్కిజిన్ రుజ్జుల్ దెక తా జెఁవ్వి అమ్‌కయ్
సాచి సంగితతి. కిచ్చొ సాచి మెలె, అమ్ తుమ్‌తె
గెలిసి తుమ్‌తె పలితుమ్ దెర్లిసి సంగితతి. మెలె,
బొమ్మల్‌క జొకరుక ముల, నిజుమ్ తిలొ జీవ్ తిలొ
దేముడుచి సేవ కెరుమ్‌దే మెన తుమ్ మార్సుప
జలదు.
10 జో దేముడుచొ పుత్తుసి యేసు అమ్
మాన్సుల్‌చి పాపుమ్ వయన సిలువతె మొర,
అమ్‌చి పాపుమ్‌చి రిసొ అమ్ ఆకర్ దీసి జంక తిలి
సిచ్చ అమ్‌క పిట్టయ్‌లన్. జో యేసుక దేముడు
అబ్బొసి అన్నె జియడ్లన్. చి జో పరలోకుమ్‌తె
గెలిన్ తెంతొ బూలోకుమ్‌తె అన్నె ఉత్ర జెంక
అస్సె. జో అన్నె ఉత్ర జెతిన్‌క తుమ్ దెస్సలొనీకుల్
నిదానుమ్ తెన్ రకితిన్‌చి రిసొ కి జేవ్ ఎత్కిజిన్
సాచి సంగితతి.

2

*“అమ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌లిసి కిచ్చొ వేర
బుద్దిక కెర్లిసి నెంజె’ మెన పవులు జబాబ్ దిలి రితి
సంగిలిసి.

---

* **1:1 1:1** నెంజిలె, సిల్వానస్‌క ‘సీలయు’ కి మెనుల. † **1:1 1:1** ‘ఎత్కి...యేసుచి’ ఎదచి కోడు ఒత్త తయె నాయ్, గని జా అర్దుమ్ తయెదె. ‡ **1:3 1:3** 10 నంబర్‌చి కోడుతె దెకిలె, యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్‌తె అన్నె ఉత్ర జెయెదె మెనయ్ దయిరిమ్ తెన్ అస్తి, జోవయింక రకితతి. § **1:5 1:5** రోమియుల్ 1:16 దెక. * **1:6 1:6** బారికుల్ 17:1-8 దెక. † **1:7 1:7** ఆజి కాలి ఈంజేవ్ దొన్ని ప్రదేసిమ్‌లు మొత్తుమ్‌క ‘గ్రీకు దేసిమ్’ మెనుల. ‡ **1:7 1:7** పావులీంసి అకయ ప్రదేసిమ్‌చి కొరింద్ పట్నుమ్‌తె తిలి పొది బెర్తె ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్లు.
* **2: 2:1** నగుమ్‌జిన్ విరోదుమ్ సుదల్ బెర్తె, ‘కిచ్చొగె మాయకాయ్ బోదన కెర్తయ్’ మెన గోన సికడ తిల.

1 బావుడ్లు, అమ్ తుమ్తె గెలిస్క ‘ఆరిచి నెంజె’
మెన తుమ్ సొంత కి జాన్సు.
2 అమ్ తుమ్చి దెస్సలొనీకతె నే గెతె అగ్గె పిలిప్పి
పట్నుమ్తె ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ నెతికయ్.
అమ్క ఒత్తచ మాన్సుల్ కెర్తి అల్లర్ కెర తిలి, కెద్ది
నిస్కారుమ్ కెర తిల, తుమ్ జాన్సు. ఒత్త దస
అల్లర్ జలెకి, ‘దేముడు అమ్క తోడు తయెదె’ మెన
దయిరిమ్ తా, తుమ్తె గెచ్చ జో తెద్రయ్లి సుబుమ్
కబుర్ సూనయ్లమ్, ఒత్త కి †మాన్సుల్ పిట్టవుక
ఉచర అల్లర్ కెర్లె కి.
3 అమ్ బోదన కెర్తిసి తప్పుచి నెంజె, కిచ్చొ
లంజెబుద్ది ఉచర బోదన కెర్లిస్ నెంజె, చి కక్క
మోసిమ్ కెరుక ఉచర్లిస్ నెంజె.
4 దేముడు అమ్క నంప కెర, జోచి సుబుమ్
కబుర్ అమ్ జాన్సుప కెర్తి రిసొ అమ్క నిసాన
బులయ్తయ్చి రిసొ, ‘సికడ’ మెన జో అమ్క కిచ్చొ
సికడెదె, జయ్యి అమ్ బోదన కెర్తసుమ్. మాన్సుల్క
మెన్స వడనుక అమ్చి ఆస నాయ్. దేముడు సొంత
తియార్లి కామ్ కెరుకయ్ అమ్చి ఆస. అమ్చి
పెట్టిచి బుద్ది జోకయ్ ఎర్కె.
5 కెఁయ కిచ్చొ పులయ్త కొడొ లట్టబుమ్ నాయ్.
పడ్తొ డబ్బుల్ ఆసక కి, కిచ్చొయ్ ఆసక కి, కిచ్చొయ్
మాయ కెరుమ్ కి నాయ్, తుమ్ జాన్సు. దేముడు కి
అమ్చి సత్తిమ్క సాచి జతయ్.
6 పడ్తొ, తుమ్తె కి కత్తె కి మాన్సుల్తె గవురుమ్
ఆననుక ఉచరుమి నాయ్. క్రీస్తుచ బారికుల్ జా
అస్సుమ్చి రిసొచి అమ్చి అదికారుమ్చి రిసొ
తుమ్ అమ్క విలువ దెకుక కి బెదెదె, గని అమ్క జా
ఆస కి నాయ్.

తుమ్క బాద నే సేడయ్తి రితి మెత్తన తా సొంత కామ్ కెర కెరయ్ జిలమ్

7 తుమ్తె గెచ్చ తా తుమ్క మెత్తన తిలమ్,
బోదల్క అయ్యసి కిసి ముద్దు కెర్తె తా పొసెదె గే,
ఆము తుమ్కయ్ దస్సి దెకితె తిలమ్.
8 అన్నె, తుమ్క దస్సి ముద్దు తా, ‘జేఁవ్ కి
దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ సూన ‡రచ్చించుప
జతు’ మెన్న ఆస్క జా సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లమ్.
గని, తుమ్క ‘జితు’ మెనయ్ అమ్చి జీవు కి
దెతమ్; తుమ్క తెద్ది ప్రేమ జా తిలమ్.
9 అమ్ ఒత్త కస్టుమ్ సేడ సేడ §టంబుగుడ్డల్
తెయార్ కెర కెరయ్ జితె తిలిసి తుమ్ ఏద కెర్తె.
రాతి మెద్దెనె జా *కామ్ కెర్తె తిలమ్. కిచ్చొక మెలె,
దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తి రిసొ తుమ్తె
తిలి పొది అమ్క పొస్తి రిసొ కక్క స్రెమ సేడవుక నెస
కెర, దస్సి కామ్ కెర కెరయ్ జితె తిలమ్.

పవులీసి అబ్బదించి రిత జా బోదన కెర్తె తిలిచి

10 తుమ్తె అమ్ సుద్ది ఇండిలిసి, సత్తిమ్
ఇండిలిసి, వేర వాట్ నెంతె సరిగా ఇండిలిసి తుమ్
ప్రబుక నంపజలస దెక సాచుల్ జా అస్సున్స్.
దేముడు కి సొంత సాచి అస్సె.
11 బోదల్క అబ్బొసి కో జలెకు దొర్కు జలిసి ఎత్తి
కిసి ప్రేమ తెన్ జోవయింక సికడెదె, దస్సి తుమ్క
ఎక్కెక్లక కి కీసి నిదానుమ్ ఇండుక గే సికడ సికడ
దయిరిమ్ సంగితె తిలమ్.
12 అన్నె, జోవయించి సొంత రాజిమ్తె తుమ్
బెదితి రితి జోవయింతెన్ తుమ్ గవురుమ్ జతి రితి
జోవయించి దయక దేముడు తుమ్క నిసాన అస్సె.
‘జోవయింక గవురుమ్ కెర్తి రితి తుమ్ ఇండ’ మెన
బతిమాల్ప జా సంగితె తిలమ్, తుమ్ జాన్సు.

సుబుమ్ కబుర్క దెస్సలొనీకుల్ నంపజలిస్చి

13 జలె, అన్నె కిచ్చొచి రిసొ దేముడుక రోజుక
అమ్చి నర్ద సంగితసుమ్ మెలె, జోవయించి
అమ్ సూనయ్లి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ సూన,
జాక ‘మాన్సు కచి ఉచర్లిసి నెంజె, గని దేముడు
సొంతయ్చి కోడు ఈంజ’ మెన తుమ్ సత్తిమ్ చిన
నంపజలదు. జయ్యి సుబుమ్ కబుర్ అప్పె తుమ్
నంపజలస్ చి పెట్టి కామ్ కెర్తయ్.
14 క్రీస్తు జలొ యేసుక నంపజల దేముడుచి
తెడిచ యూదయ ప్రదేసిమ్చ సంగుమ్ల్చక కీసి
జలె గే, తూమ్ కి, బావుడ్లు, దస్సి జలదు. మెలె,
తూమ్ తుమ్చి దేసిమ్చచి అత్తి సేడ్ల అల్లర్లు జేఁవ్
కి జోవయించ సొంత యూదుల్చి అత్తి జేఁవ్ సేడ్ల.
15 జేఁవ్ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ అన్నె
అగ్గె ప్రబు జలొ యేసుక మార్ల, చి అన్నె అగ్గె,
దేముడు అబ్బొస్చ కబుర్లు సంగిల పూర్లుల్క కి
మార్ల. అమ్కయ్ కి జేఁవ్ అల్లర్ కెర †ఉదడ్ల.
16 యూదుల్ నెంజిలసక ‘ప్రబుక నంపజా
‡రచ్చించుప జతు’ మెన అమ్ బోదన కెరుమ్దే
మెలె, జేఁవ్ అడ్డు కెరుక ఉచర్తతి. దస్సి కెర,
దేముడుక కి ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్తిక కి
విరోదుమ్ సుదల్ రిత జతతి. దస్సి కెర, జోవయించి
పాపుమ్ పూర్తి బెరవంతతి. గని దేముడు దెతి సిచ్చ
కచితుమ్ జోవయింక ఎదిలి కి పిట్టె నాయ్. మొదొల్
జా అస్సె.

† **2:2 2:2** బారికుల్ 7:1-8 దెక. ‡ **2:8 2:8** మెలె, పాపుమ్ తెంతొ, సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ. § **2:9 2:9** బారికుల్ 18:3 దెక. * **2:9 2:9** కిచ్చొగె లాబుమ్ దొర్కు కెరంతి రిసొ సుబుమ్ కబుర్క కెర్తయ్ మెన విరోదుమ్ సుదల్ గోసక సంగ తిల. † **2:15 2:15** బారికుల్ 17:1-13. ‡ **2:16 2:16** మెలె పాపుమ్ తెంతొ, సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ.

దెస్సలొనీకతె గెచ్చుక పవులు ఆస జలిసి

17 ఓ బావుడ్లు, తుమ్చి తెన్ అమ్ అప్పె సగుమ్
దీసల్ నెంజిల్ రిసొ, పొరబోదల్ రిత అమ్ జా
అస్సుమ్. గని అప్పె దూరి జా తిలె కి, ఆత్మక పాసి
అస్సుమ్ మెలి కోడు. తుమ్తె అన్నె బే బేగి గెచ్చ
తుమ్క సొంత అన్నె దెకుక జలె ఆస తెన్ అస్సుమ్.
18 గెతమ్, ఆఁవ్ పవులు సర్ద తెన్ 'బార్
జా గెచ్చిందె' మెన ఒగ్గర్ సుట్లు ఉచర్లయ్, గని
సయ్తాన్ అమ్క పిట్టయ్లొ.
19 తుమ్ అన్మానుమ్ జా నాయ్. అమ్చి
దయిరిమ్, అమ్చి సర్ద, అమ్చి గవురుమ్ కిచ్చొ
మెలె, ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసు ఈంజ లొకుమ్తె
అన్నె ఉత్ర జెతికయ్ దీసిక ఆమ్ జోవయించి మొక్మె
టీఁవిలె, తుమి కి అమ్చి తెన్ ఒత్త టీఁవితె.
20 తుమ్ అమ్చి బవుమానుమ్ జలి రితి జా
అస్సున్, తుమ్ అమ్చి సర్ద.

3

తిమోతిక దెస్సలొనీకతె తెద్రయ్లిన్చి

1 జలె, తుమ్క అమ్ దూరి తిలిసి అమ్
అన్నె ఓర్సుప జంక నెత్ర కెర, 'అమ్ *ఏదెన్సుతె
మాలజ్ జా తంక జలె తమ, గని తిమోతిక జవున్
దెస్సలొనీకతెచ బావుడ్లుతె తెద్రవుమ' మెన,
2 జోవయింక తుమ్తె తెద్రయ్లమ్. జో బావొ
కి క్రీస్తుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసొ
దేముడుచొ సేవ కెర్తొసొ జా అస్సె, చి ప్రబుచి
ఉప్పిర్చి తుమ్చి నముకుమ్ అన్నె డిట్టుమ్
కెర్సు, చి కిచ్చొయ్ అల్లర్ తుమ్తె కచి నిదానుమ్
పిట్టయ్తు నాయ్ మెన తుమ్క బుద్ది దయిరిమ్
సంగున్ మెనయ్ తెద్రయ్లమ్.
3 తుమ్చి నముకుమ్చి రిసొ కో కో తుమ్క అల్లర్
కెర్తతి. అమ్ ప్రబుక నంపజలస దస స్రెమల్ సేడుక
అస్సె మెన తూమ్ కి జాన్సు.
4 తుమ్చి తెన్ అమ్ తిలి పొది కి "అమ్ ఇస
స్రెమల్ సేడుక అస్సె" మెన సంగితె తిలమ్, దస్సి
జర్గు జలి జాన్సు.
5 జలె, తుమ్క అమ్ దూరి తిలె, తుమ్క 'కీసి జా
అస్తి గె' నేన్లిస్కచి దుకుమ్ ఓర్సుప జంక నెత్తిర్లయ్చి
రిసొ 'ఏక్ వేల సయ్తాన్ కీసిగె జోవయింక అల్లర్
కెర, జోవయించి నిదానుమ్ పిట్టవ తయెదె. పిట్టవ
తిలె, ఆరి ఒత్త స్రెమ సేడ తమ్దె' మెన, 'నంప
తెన్ అస్తి గే నాయ్ గే సూనిందె' మెనయ్, తిమోతిక
తుమ్తె తెద్రయ్లయ్.

తిమోతి అన్నె ఉట్ట జా సర్ద కోడు సంగిలిసి

6 దస్సి అప్పె తుమ్తె తెంతొ తిమోతి అమ్తె
అన్నె ఉట్ట జా, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి తుమ్చి
నముకుమ్చి రిసొ, తుమ్చి ప్రేమచి రిసొ, సర్దచి
కోడు ఆన అస్సె. పడ్తొ, అప్పెక అమ్క తుమ్ ప్రేమ
తిలిసి, అమ్క నే పఁవ్స తిలిసి, ఆము తుమ్కయ్
దెకుక కెద్ది ఆస తెన్ అస్సుమ్ గే తూమ్ అమ్కయ్
దెకుక తెద్ది ఆస తెన్ అస్సుస్ మెనయ్ జో అప్పె
అమ్క సంగ అస్సె.
7 బావుడ్లు, ఈంజ మదెనె అమ్ ఒగ్గర్ స్రెమల్
బాదల్ సేడ్తె తిలె కి, తుమ్క నిదానుమ్ అస్తి మెన
తుమ్చి నముకుమ్చి రిసొచి కోడు అమ్ సూన్లి
రిసొ, అన్నె దయిరిమ్ జా అస్సుమ్.
8 తుమ్ ప్రబుచి తెడి నిదానుమ్ తిలె, అమ్క
సరి జతయ్. జా కోడు సూన అన్నె జిలి రితి జా
అస్సుమ్.
9 తుమ్చి రిసొ దేముడు అమ్చి పెట్టి దిలి
సర్ద సంతోసుమ్చి రిసొ, అమ్చి సర్ద జోవయింక
దెకయ్తి రిసొ జోవయింక కిచ్చొ దిలె జయెదె?
10 తుమ్తె గెచ్చ తుమ్క సొంత దెకుక కి, అన్నె,
తుమ్ పూర్తి సికితిస్తె కిచ్చొ జలెకు నముకుమ్తె
ఇదిల్ పెట తిలె జా చెంగిల్ కెరుక కి, బలే ఆస జా
అస్సుమ్ చి రాతి మెద్దెనె ప్రార్దన కెర్తె తత్తసుమ్.

దెస్సలొనీకుల్క పవులు ప్రార్దన కెర్లిసి

11 అమ్ తుమ్తె జెతికయ్ రితి అమ్క అబ్బొ
జలొ అమ్చొ దేముడు సొంత, అన్నె పుత్తుస్ జలొ
ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసు అమ్క వాట్ దెకయ్ దె.
12 పడ్తొ, ఆము తుమ్కయ్ కీసి ప్రేమ అస్సుమ్
గే, దస్సి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ, అన్నె ఎత్కిజిన్క, తూమ్
రోజుక అన్నె ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్తి రితి తుమ్చి పెట్టి ప్రబు
సికడ్సు.
13 అన్నె, తుమ్చి పెట్టి పూర్తి నిదానుమ్ దెవుసు,
చి ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసు పరలొకుమ్ తెంతొ
జోవయించయ్ జలస ఎత్కిజిన్ తెన్ ఈంజ
లొకుమ్తె అన్నె ఉత్ర జెతికయ్ దీసిక, తుమ్క
'పొరపాట్ నెంతె పూర్తి సుద్ది జా, అంచయ్ జా
అస్తి' మెన, అమ్క అబ్బొ జలొ అమ్చొ దేముడు
ఒప్పునుక జయెదె.

4

తుమ్ దేముడుక సర్ద కెర్తి రితి ఇండ

* **3:1 3:1** పవులు ఎక్కిలొ ఏదెన్సుతె గెలన్; బారికుల్ 17:14-15. గని ఒత్త తెంతొ తిమోతి ఉట్ట అయ్లొ కిచ్చొగె, చి ఒత్త తెంతొ పవులు జోవయింక దెస్సలొనీకతె అన్నె తెద్రయ్లన్. ఒత్త తెంతొ పవులు కొరింద్ పట్నుమ్తె గెలన్; బారికుల్ 18:1. జో కొరింద్తె తిలి పొది; బారికుల్ 18:5; తిమోతి ఉట్ట అయ్లన్, చి తెదొడి, జెతె, పవులు ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్లన్; తిమోతి చి సిల్వానస్ తెన్.

1 జలె, తుమ్క అన్నె కిచ్చొ సంగుక మెలె,
బావుడ్లు, దేముడుక సర్ద కెర్తి రిసొ కిచ్చొ బుద్ది రితి
ఇండుక గే అమ్తె తుమ్ సికిలదు. దస్సి సత్తిమ్
ఇండుక దెర అస్సున్చి రిసొ అమ్క సర్ద, జలె.
"సత్తిమ్ ఇండుక అన్నె రోజుక సికితె తా" మెన
అమ్క ప్రబు జలొ యేసు దిలి అదికారుమ్క అమ్
తుమ్క ముక్కిమ్క బతిమాల్ప జా సంగితసుమ్.
2 ప్రబు జలొ యేసుచి నావ్ తెన్ తుమ్క కిచ్చొ
కిచ్చొ ఆడ్రల్ దిలమ్ గే జాన్సు, గెద.
3 దేముడుచి ఇస్టుమ్ ఏక్ కిచ్చొ మెలె, తుమ్
అగ్గెచ బుద్దుల్ ముల, జోచి సుద్ది జా పూర్తి జోచయ్
మాన్సుల్ తుమ్ జా గెచ్చుక.
జలె, దస్సి పూర్తి చెంగిల్ సుదల్ జంకయ్ జాఁ కెర,
కిచ్చొ మెలె, లంజె కమొతె నే కెర్తె, పూర్తి దస బుద్దుల్
ముల్క ఈంజ దేముడ్చి ఉద్దెసుమ్.
4 లంజె పాపుమ్ నే జతి రితి, తుమ్ ఎత్కిజిన్
తుమ్చి ఆఁగ్చ ఆసల్ ముద్దొ కెరన, సుద్ది తెన్ తా
మరియాద తెన్ తా, చి పెండ్లి జలె, తెర్నిమున్సు జా
సత్తిమ్ తా.
5 దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్, జలె, జోవయించి
ఆఁగ్చి ఆసల్ జోవయింక ఇండయెదె, తూమ్ దస్సి
జా నాయ్.
6 తుమ్చితె కో కి కక్క కి దస్సి పాపుమ్ కెర నాయ్,
దస్సి మోసిమ్ తుమ్చి బావుడ్లి కి కెర నాయ్. దస్సి
పాపుమ్ కెర్లదు మెలె, ప్రబు పఁవ్స నాయ్. కచితుమ్
సిచ్చ దెయెదె. అగ్గె తుమ్క గట్టిజ సంగిలమ్.
7 దేముడు కిచ్చొచి రిసొ అమ్క నిసాన అస్సె
మెలె, అమ్క 'లంజె జతు' మెన నాయ్, గని అమ్
జోవయించి పరలోకుమ్చి సుద్ది జా జోచయ్ జతి
రిసొయి.
8 దస్సి రిసొ, లంజె నే జతిస్చి ఈంజ ఆగ్న
తుమ్తె కో పిట్టయ్లె, మాన్సుచి మరియాద కడ్తయ్.
గని అన్నె, ముక్కిమ్క, దేముడుచి మరియాద కడ్లి
రితి జతయ్. తుమ్క 'సుద్ది జతు' మెనయ్
దేముడు జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి
దెతయ్.*

ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ దెకితిసి

9 ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ కెర్తిస్చి రిసొ తుమ్ కో
కిచ్చొ కబుర్ రెగుడుక నాయ్. ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ
కెర్తిసి దేముడు సొంతయ్ తుమ్చి పెట్టి సికడ అస్సె.
10 అన్నె, 'ఒండి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్తెచ
బావుడ్లుక ప్రేమ కెర్తతి' మెన, నిజుమి తుమ్చి రిసొ
సంగుక జతయ్. గని, 'రోజుక అన్నెయ్ ప్రేమ కెరుక
తుమ్ సిక్క, బావుడ్లు' మెన, తుమ్క బతిమాల్ప జా
సంగితసుమ్.
11 పడ్తొ బమ్మ నెంతె జింక ఆస జా, అన్నె
మాన్సుల్క పోటి నే కెర్తె, సొంత కామ్ తుమ్ దెకన్తె
తా, అన్నె, అమ్ అగ్గె ఆడ్ర దిలి రితి, బద్దుకుమ్ నే
జతె తుమ్ జితి కామ్ నిదాసుమ్ కెర కెర కతె జితె
తా.
12 దస్సి సొంత కామ్ కెర కెర జితె తిలె, తుమ్ కత్తె
కత్తె నజిత్ తంక నాయ్, చి అన్నె మాన్సుల్చి మొక్మె
నిస్కారుమ్ జసు నాయ్, గని తుమ్క 'సత్తిమ్
మాన్సుల్' మెన గవురుమ్ దెకుల.

ప్రబు ఉత్ర జెతిసి

13 ప్రబుక నంపజా మొర గెలసచి రిసొ, బావుడ్లు,
తుమ్ †అన్మానుమ్ జా నాయ్. కీసి జవుల గే తుమ్
నేన తంక అమ్క ఇస్టుమ్ నాయ్.
యేసుప్రబుక నేన్లసచ మాన్సుల్ కో జలె మొర్లె,
ఒగ్గర్ దుకుమ్ జా ఏడుకుడు జవుల, 'యేసుప్రబుక
నంపజలె పరలోకుమ్తె గెతి వాట్లు తయెదె' మెన
నేన్తి చి రిసొ జోవయించి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి
దయిరిమ్ జోవయింక నాయ్. జలె, తూమ్ దస్సి
దుక్కుమ్ జంక నాయ్.
14 కిచ్చొక మెలె, యేసు మొర అన్నె జీవ్ జా
ఉట్లన్ మెన అమ్ నంపజతసుమ్. దస్సి, యేసుక
నంపజా మొర్ల మాన్సుల్ జోవయించి తెడి అస్తిచి
రిసొ, దేముడు యేసుక ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె
తెద్రయ్తి పొదిక, జోవయింతెన్ జోవయింకయ్ కి
కడ ఆనెదె.
15 ప్రబు సొంత జాన కెర ఏక్ కోడు కిచ్చొ మెన
తుమ్క అమ్ సంగితసుమ్ మెలె, యేసుప్రబు అన్నె
ఉత్ర జెతి ఎద ఈంజ లోకుమ్తె కో నంపజలస జితె
తమ్దె గే, నంపజా మొర్లసచి కంట అగ్గె జము
నాయ్, జోవయించి కంట తొలితొ జోవయింతెన్
బెదుమ్ నాయ్.
16 తెదొడ్క కిచ్చొ జర్గు జయెదె మెలె,
పరలోకుమ్చ దూతల్తె చొ, వెల్లొ దూత ఎక్కిలొ కేక్
గల సాడుప కెర్లె, పరలోకుమ్చి బజెన చి దేముడు
బజన నప్పిర్మూరి అవాడ్ తెన్, చి యేసుప్రబు
అదికారుమ్ తెన్ పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్ర జెయెదె.
నంపజా మొర్లస తొలితొ జీవ్ జా ఉట్టుల.
17 పడ్తొ, ఆగాసుమ్తె ప్రబు తెన్ దస్సుల్ జతి
రిసొయి అమ్ ఈంజ లోకుమ్తె జితస కి, జేవ్
మొర జీవ్ జా అన్నె ఉట్లస తెన్ మబ్బుతె ఎక్కితె

---

* **4:8 4:8** కొరిందిల్క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 6:15-20 దెక. అమ్చి ఆగ్ ప్రబుచి దేముడుచి గుడి. జోవయించి దేముడుచి గుడి లంజెతె బెదయ్లె, జోచి మరియాద కడ్లి రితి జతయ్. † **4:13 4:13** 'ప్రబు బే బేగి అన్నె ఉత్ర జెయెదె, చి అమ్క జోతె కడ నెయెదె' మెలి రితి సూన తిల, కిచ్చొగె, చి మదెనె జోవయింతె తిలస నగుమ్జిన్ మూర తిల కిచ్చొగె, చి 'జేవ్ కీసి జవుల గే?' మెన బియఁ తిల. కిచ్చొగె.

ఉక్కిల్ జమ్‌దె. ఒత్త తెంతొ కెయఁక తెయఁక జో
తెన్ తమ్‌దె.
18 జాకయ్, ప్రబుక నంపజా తుమ్‌చితె కచగె
మాన్సుల్ మొర తిలె, తుమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ
ఈంజేవ్ కొడొ ఉచరవడ దయిరిమ్ సంగితె తా.

5

ప్రబు కెయఁక అన్నె జెయెదె గే కో మాన్సు నేన్లిసిచి

1 గని, బావుడ్లు, ప్రబు కెయఁక కీసి కాలుమ్‌క
అన్నె జెయెదె గే, జా, జాచి రిసొ తుమ్‌క అమ్ కో
అన్నె కిచ్చొ రెగ్డ సికడుక నాయ్.
2 ప్రబు అన్నె ఉత్ర జా ఈంజ లోకుమ్‌చక పరిచ్చ
కెర తీర్పు కెర్తి జా వెల్లి దీసి చోరు అందరె అయ్‌లి రితి
జెయెదె. కో *నేన్లె పొది జెయెదె.
3 జేవ్ దినాల్‌క, ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్
కీసి జతె తవుల మెలె, "†ఈంజ లోకుమ్‌క బాదల్
నాయ్, సేంతుమ్ సుక్కుమ్ తెన్ అస్సుమ్" మెన
జేవ్ ఉచరన ప్రబుక పవ్స తిలె పొది జా దీసిచి
జేవ్ నే ఉచర్లి వెల్లి సిచ్చ, నాసెనుమ్ జతిసి,
జోవయింక చట్కున లయెదె. తేర్‌బోదక కంట్లు
పావ అయ్‌లె పొది జేవ్ నొప్పుల్ కీసి పిట్టవనుక
నెంజె గే, దస్సి. జా సిచ్చ అయ్‌లె, పిట్టవనుక నెతిరి.

ప్రబుక నంపజలసక దయిరిమ్ జాగర్త సంగ రెగిడ్లిసి

4 తూమ్, బావుడ్లు, నంపజలస, అందర్‌బుద్దిచ
సయ్‌తాన్‌చి రాజిమ్‌చ మాన్సుల్ నెంజుస్‌చి రిసొ,
జా దీసి కెయఁక జెయెదె గే ఆమ్ నేన్లె కి, అయ్‌లె,
చోరు అయ్‌లి రితి తుమ్‌క జా బమ్మ కెరుక నాయ్.
5 కిచ్చొక మెలె, తూమ్ ఆము ప్రబుక నంపజలస
ఎక్కిజిన్ జోచి ఉజిడ్ తిలి ఆత్మక నొవర్ జెర్మిలస
జా, మెద్దెన్‌చి తెలివి తిలి రితి జోవయింక
రకుక అస్సె. జోచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండుక అస్సె.
అందర్‌బుద్దిచ, సయ్‌తాన్‌చి రాజిమ్‌చ నెంజుమ్.
6 జాకయ్, నిదానుమ్ నెంజిల జుమ నిజిల్ రిత
జల జేవ్ వేర మాన్సుల్‌చ రిత అమ్ జంక పొని.
ఆము, నే జుమిల రిత తా, నే మచ్చిల రిత తా, బుద్ది
తంక.
7 కిచ్చొక మెలె, నిజితిసి, జలె, అందర్‌తె
బెదితిసి. మచ్చితిసి అందర్‌తె బెదితిసి.
8 గని జోచి ఉజిడ్‌చి ఆత్మ తెన్ అమ్ జెర్మ
అస్సుమ్‌చి రిసొ అమ్‌చి ఆత్మ నే మచ్చిల్ రితి
తా అమ్ బుద్ది తంక అస్సె. ప్రబుచి ఉప్పిరి పూర్తి
నముకుమ్ తియ, తుమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ
కెర్తె తా. యుద్దుమ్‌తె గుండెచి పుర్రెతొ ఇనుము
డాలు దెర తిలె కీసి ఈంటె గట్ర లయె నాయ్, దస్సి
ప్రబుచి ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్‌చి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ
ప్రేమ కెర్తిసి అందర్‌బుద్దిచి ఉప్పిర్‌చి యుద్దుమ్‌తె
అమ్‌క కామ్‌క జెయెదె. పడ్తొ, యేసుప్రబు తుమ్‌క
తుమ్‌చి పాపుమ్‌చి సిచ్చ తెంతొ రచ్చించుప
కెర్తయ్‌చి రిసొచి దయిరిమ్ తెన్ తా. అందర్‌బుద్దిచి
ఉప్పిర్‌చి యుద్దుమ్‌తె అమ్‌క బోడి కిచ్చొ నే లయితి
రిసొ గలంతి ఇనుము టోపిచి రితి జా దయిరిమ్
జయెదె.
9 కిచ్చొక మెలె, ప్రబుక నంపనెంజిల మాన్సుల్
సిచ్చ జతిసి ఆమ్ సేడుక దేముడు సెలవ్ దెయె
నాయ్. గని ప్రబు జలొ అమ్‌చొ యేసుక్రీస్తుక అమ్
నంప కెర్తికయ్, అమ్‌చి పాపుమ్‌చి రిసొచి సిచ్చ
అమ్‌క నే లయితి రితి జో యేసుచి అత్తి అమ్
రచ్చించుప జంక మెనయ్ జోచి సెలవ్.
10 జో యేసు అన్నె ఉత్ర జెతికయ్ పొదిక, అమ్
జీవ్ తిలె కి మొర తిలె కి, జోవయింతెన్ అమ్ బెద
జితి రిసొయి జో యేసు మొర అమ్‌చి పాపుమ్
గెచ్చయ్‌లిసి.
11 ఈంజేవ్ కొడొచి రిసొ తుమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ
దయిరిమ్ కెరంతసు. అన్నె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ పూర్తి
కిచ్చొయ్ అన్మానుమ్ నెంతె డిట్టుమ్ జతి రితి,
ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ దయిరిమ్ కెర్తె
తా.

బుద్ది ఇండితస్‌చి రిసొ ఆకర్ కొడొ

12 ఆకర్‌చి, బావుడ్లు, తుమ్‌క అన్నె కిచ్చొ
ముక్కిమ్‌క బతిమాల్ప జా సంగితసుమ్ మెలె,
ప్రబుచి కామ్ తుమ్‌తె కెర్తె తా జోచి అదికారుమ్‌చి
తెడి తుమ్‌క దెకిత బుద్ది సికడ్తసక తుమ్ మరియాద
దెకితె తా.
13 జోవయించి కామ్‌చి రిసొ జోవయింక ఒగ్గర్
ప్రేమ గవురుమ్ దెకితె తా. పడ్తొ, ఎక్కిలొ తెన్
ఎక్కిలొ తుమ్ కట్టు తెన్ తా.
14 పడ్తొ అన్నె కిచ్చొ బుద్ది సంగితసుమ్ మెలె,
బావుడ్లు, బద్దుకుమ్ జలసక బుద్ది సికడ, దయిరిమ్
నెంజిలసక దయిరిమ్ కెర, ఆత్మక తొక్కి సెక్తి తిలసక
తోడు తా, చి జోవయింతె కక్క జోవయించ తప్పుల్‌క
కోపుమ్ నే దెకయ్‌తె, జేవ్ సికితిసి, డిట్టుమ్ జతిసి
పాడ్ నే కెర్తి రితి ఓర్సుప జా.
15 కో తుమ్‌క అల్లర్ కెర్లె, జోవయింక తుమి
అల్లర్ కెర నాయ్. తుమ్ దస్సి తప్పు నే జతి రితి
జాగర్త దెకన. కెద్దొడి కి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ కామ్‌క

* **5:2 5:2** మత్తయి 24:42-44చి కొడొ దెకిలె, యేసు సొంత కి ఇసి సంగిలన్. † **5:3 5:3** అన్నె ఒగ్గర్ పూర్తుమ్ రెగిడ్లిసి ఏక్ దెక. యిర్మీయా 6:14-15, 8:11-12.

జెతికయ్ రితి తోడు కెర్తె తంక ఆస జా. ఎక్కి ప్రబుక
నంపజలసకయ్ మెన నాయ్, కక్కయ్ కి.
16 కిచ్చొ జర్గు జలెకి, సర్ద తెన్ తా.
17 బద్దుకుమ్ నే జెతె ప్రార్ధన కెర్తె తా.
18 కిచ్చొ జర్గు జలెకి 'ఈంజ జర్గు జంక తుయి
సెలవ్ దిలది' మెన, దేముడుక సర్ద తెన్ని ఒప్పన,
సర్ద తెన్ తా. ‡క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి అస్సుస్చి
రిసొ కిచ్చొ జలెకి తుమ్ దస్సి బుద్ది తంక దేముడుచి
ఇస్టుమ్.
19 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జర్గు కెర్తిసి
పిట్టవుక పొన.
20 మాన్సుచి అత్తి ప్రబుచ కబుర్లు సంగితిస్క
నిస్కారుమ్ కెర నాయ్.
21 గని, 'ప్రబుచి కబుర్ ఈంజ' మెన కో జవుస్
కిచ్చొ జవుస్ కోడు సంగిలె, 'ప్రబు సికడ్లిస్ తెన్
బెదితయ్ గే నాయ్ గె' మెన అజ్జ కెరంతి రిసొ జా
కోడు తుమ్ పరిచ్చ కెర. ప్రబు సికడ్లిస్ తెన్ బెదితయ్
మెలె, దెరన.
22 గని బెదె నాయ్ జలె, 'గర్చి' మెన దూరి కెర;
కిచ్చొ గర్చి కామ్ జలెకి.
23 తుమ్ జోచయ్ జా పూర్తి సుద్ది జతి రితి,
మాన్సుల్క సేంతుమ్ ఆన్తొ దేముడు సొంత
తుమ్క మార్సుప కెర్తె తవుసు, చి ప్రబు జలొ అమ్చొ
యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్ర జెతికయ్
ఎద తుమ్ ఎత్కిజిన్క తుమ్చి ఆత్మ జీవు ఆఁగ్
పూర్తి పొరపాట్ నెంతె తవుసు.
24 తుమ్క బుకార్లొ కెర్లొ అమ్చొ దేముడు
నముకుమ్ జలొసొ. ఈంజ ఎత్కి జొయ్యి జర్గు
కెరెదె.
25 బావుడ్లు, అమ్చి రిసొ తుమ్ ప్రార్ధన కెర్తె తా.
26 ప్రబుచి ప్రేమచి రిసొచి అమ్చి ముద్దు ఒత్త
నంపజల బావుడ్లు ఎత్కిజిన్క దెకయ్లి రితి తుమ్
జోవయింక సుద్ది తిలి ముద్దు తెన్ జొకర.
27 ఒత్త నంపజలస ఎత్కిజిన్ సూన్తి రితి ఈంజ
ఉత్రుమ్ తుమ్ సదు కెర మెన ప్రబుచి నావ్ తెన్
తుమ్క ఆఁవ్ సంగితసి.
28 ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుచి దయ తుమ్చి
తెన్ తవుస్!

‡ **5:18 5:18** నెంజిలె, కిచ్చొ జలెకి తుమ్ దస్సి బుద్ది తంక మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి ఇస్టుమ్, క్రీస్తుచి అత్తి అమ్క జొ దెకయ్లి రితి.

దెస్సలొనీయుల్‌క రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ పవులు దెస్సలొనీక పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చక రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్రుమ్

మొదొల్ కోడు
1 అమ్‌క అబ్బొ జలొ దేముడుక చి ప్రబు జలొ
యేసుక్రీస్తుక నంపజా జోచి తెడి తిల దెస్సలొనీక
పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చక *సిల్వానస్ చి తిమోతి,
పవులు రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.
2 దేముడు అబ్బొస్‌చి ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి
దయ సేంతుమ్ తుమ్‌చి ఉప్పిరి తవుస్!
3 తుమ్‌చి నముకుమ్ అన్నె ఒగ్గర్ జా గెతయ్,
చి తుమ్ ఎత్కిజిన్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ రోజుక అన్నె
ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్తసుచి రిసొ, దేముడుక అమ్‌చి సర్ద
నే సంగిలె నెంజె. తుమ్‌చి రిసొ రోజుక అమ్‌చి సర్ద
జోవయింక సంగితసుమ్.
4 అన్నె ప్రబుక విరోదుమ్ జలస, తుమ్‌క ఒగ్గర్
అల్లర్ కెర్తె తిలె కి, తుమ్ కిచ్చొ కిచ్చొ ఒగ్గర్ బాదల్
సేడ్తె తిలె కి, తుమ్ నిదానుమ్ తా ఓర్సుప జతసు,
చి తుమ్‌చి నముకుమ్ పిట్టె నాయ్. జాకయ్
దేముడుచ కేన్ సంగుమ్‌లుతె గెలె జవుస్, కబుర్
తెర్రయ్‌లె జవుస్, తుమ్‌చి రిసొయి దయిరిమ్ తెన్
అమ్‌చి సర్ద అన్నె నంపజలసక అమ్ సంగితసుమ్.
5 జోచి రాజిమ్‌తె తుమ్ బెదిల్ రిసొ తుమ్ †అల్లర్
సేడుక మెన దేముడు తుమ్‌క విలువ మెలి రితి దెక
అస్సె. 'దస్సి తీర్పు కెర అస్సె' మెన, అన్నె జా తీర్పుక
'సత్తిమ్‌చి' మెన కిచ్చొతె రుజ్జు జతయ్ మెలె, తుమ్
ఈంజేవ్ బాదల్ ఓర్సుప జా నిదానుమ్ తిలిస్‌తెయి
రుజ్జు జతయ్; ‡జోచి రాజిమ్‌తె తుమ్ బెదిల్ రిసొ
తుమ్ జేవ్ అల్లర్ సేడ్తసు.
6 దేముడు సత్తిమ్ తీర్పు కెర్తొసొ జలిస్‌చి రుజ్జు
కిచ్చొతె డీస్తయ్ మెలె, తుమ్‌క అల్లర్ కెర్తసక జో సిచ్చ
కెరెదె.
7 చి జోచి కామ్‌క బాదల్ సేడ అమ్ ఎత్కిజిన్‌క జో
సుక్కుమ్ దెతి పొదిక తూమ్ కి దస బాదల్ సేడ్లసక
కి జా సుక్కుమ్ దెయెదె. కెయఁక మెలె, ప్రబు జలొ
యేసు §జోచి అదికారుమ్ దెకయ్‌త పరలోకుమ్‌చ
దూతల్ తెన్, సుట్టునంత ఆగి లగితి రితి జా జో
ఉత్ర జా జోవయించి గవురుమ్ రుజ్జు జతి పొదిక
ఈంజ ఎత్కి జర్గు జయెదె.
8 చి దేముడుక నేన్లసక, ప్రబు జలొ అమ్‌చొ
యేసుచి సుబుమ్ కబుర్ రితి నే కెర్లసక సిచ్చ కెరెదె.
9 జోవయించి సిచ్చ కిచ్చొ మెలె, *నాసెనుమ్‌తె
గెచ్చ నాసెనుమ్‌తెయి కెయఁక తెయఁక తాఁ
గెచ్చుల, చి ప్రబుతె జేవ్ గెచ్చుక నెతిర్తి, జోవయించి
ఒగ్గర్ సెక్తిచి రిసొచి జోచి ఒగ్గర్ ఉజిడ్‌చి రిసొ జేవ్
జోవయింక దెకుక నెతిర్తి.
10 జా కెయఁక జర్గు జయెదె మెలె, జో అన్నె ఉత్ర
జెతికయ్ దీసిక. జో జెతిసి కిచ్చొచి రిసొ మెలె, జోక
నంపజా జోచి సుద్ది జా జోచయ్ జలస జో తెన్ బెద
గవురుమ్ జతిస్‌తె గవురుమ్ జతి రిసొ, చి జేవ్
జోక దెక ఆచారిమ్ చి సర్ద జతి రిసొ. జోచి రిసొ
అమ్ తుమ్‌క సంగిలి సాచి తుమ్ నంపజలదు, చి
తూమ్ కి ఒత్త బెదితె.

దెస్సలొనీకచ పవులీంసి ప్రార్ధన కెర్లిసి
11 జెంక తుమ్‌చి రిసొ రోజుక ప్రార్ధన కెర్తసుమ్.
కిచ్చొ మెన మెలె, తుమ్ జోచయ్ జా, జోచి
ప్పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె తుమ్ బెద్దుక మెన
దేముడు తుమ్‌క బుకార అస్సె, చి జో తుమ్‌క
బుకార్లి కెర్లిస్‌క తుమ్ విలువ జతి రితి కెర్సు. తుమ్
ఉచర్లి కేన్ చెంగిల్ కామ్ కి, తుమ్‌చి నముకుమ్‌చి
రిసొచి ఎత్కి కామ్ కి జోవయించి ఆత్మసెక్తిక
జెయ్యిమి కెర్సు.
12 తుమ్ ఇండితిస్‌తె అమ్‌చొ ప్రబు జలొ
యేసుచి నావ్ గవురుమ్ జయెదె, జోవయించి తెడి
తూమ్ కి గవురుమ్ జస్తె. దేముడుచి ప్రబు జలొ
యేసుక్రీస్తుచి దయయ్ ఈంజ ఎత్కి జర్గు జతి రిసొ
ప్రార్ధన కెర్తసుమ్.

2

1 బావుడ్లు, అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తు అన్నె
ఉత్ర జెతిస్‌చి రిసొ, జోక నంపజలస ఎత్కిజిన్ జోతె
గెచ్చ జో తెన్ ఎక్కితె బెదితిస్‌చి రిసొ, తుమ్‌క ఆవ్
కిచ్చొ మెన అప్పె బతిమాల్ప జా సంగితసి మెలె,

---

* **1:1 1:1** నెంజిలె 'సీలయు' బారికుల్ 15:22, 16:19, 17:4, పడ్తొ కొరిందిల్‌క రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 1:19, చి పేతురు రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్రుమ్ 5:12 దెక. † **1:5 1:5** బారికుల్ 5:41క దెకిలె, జోవయించి నావ్ జోవయించి కామ్‌చి రిసొ, అమ్ అల్లర్ బాదల్ సేడుక జో సెలవ్ దిలె కిచ్చొ రుజ్జు దెకయ్‌తయ్ మెలె, జోవయింతెన్ బెదుక జో అమ్‌క విలువ మెలి రితి దెకిలిసి. ‡ **1:5 1:5** నెంజిలె, 'అన్నె తుమ్ పరలోకుమ్‌తె గెతెచి రిసొ మదెనె ఈంజేవ్ బాదల్ వాట్ తుమ్‌క ఆత్మక డిట్టుమ్ పూర్తి కెర తెయార్ కెర్తయ్.' యాకోబు 1:2-4 దెక. § **1:7 1:7** నెంజిలె 'జోవయించ ఒగ్గర్ సెక్తిచ పరలోకుమ్‌చ దూతల్ తెన్ ఉత్ర జా....' * **1:9 1:9** నెంజిలె, 'మొర్నుతె'. మెలె, ఆత్మమొర్నుతె, ఆకర్‌చి మొర్నుతె. డీసయ్‌లిసి 2:11, 20:6, 20:14, 21:8.

2 జా దీసి నే జెతె అగ్గె, అబద్దుమ్మక, "దీసి
పాఁవ అయ్‌లి గె. సివ్న దెకిలయ్, ప్రబుచి కోడు,
ఈంజ" మెన కో జవుస్ కిచ్చొ జవుస్ ఆత్మచి సెక్తిక
సంగిలె, నెంజిలె "దీసి పాఁవ అయ్‌లి గె" మెన కేన్
జవుస్ మాన్సు సొంత సెక్తిక ఉచర సంగిలె, నెంజిలె
"దీసి పాఁవ అయ్‌లి మెన అమ్‌చి తెన్ ఉత్రుమ్‌తె
అయ్‌లి" మెన కో జవుస్ సంగిలె, తుమ్‌చి మెన్సు
తుమ్ బమ్మ జా నాయ్, నంప కెర నాయ్.

3 కోయి దస కొడొ సంగిలె, తుమ్ మోసిమ్ సేడ
నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ప్రబు అన్నె జెతికయ్ జా దీసి
నే జతె అగ్గె, తొలితొ, ఒండి లోకుమ్‌చ ఎతివాట్‌జిన్
మాన్సుల్ దేముడుక విరోదుమ్ జతి వెల్లి బాద జర్గు
జంక అస్సె. దేముడు సంగిలిన్ ఎత్కిక విరోదుమ్
జలొ *పూర్తి వెల్లి మూర్కుమ్ బుద్ది జలొసొ ఈంజ
లోకుమ్‌తె బార్ జంక అస్సె, జో పూర్తి నాసెనుమ్ జా
గెతొసొ.

4 జో వెల్లొ మూర్కుడు కీసి జయెదె మెలె, కేన్
దేముడు మెలొసొక కి కేన్ జొకర్తి వస్తువక కి జో
విరోదుమ్ కెర, "ఆఁవ్ వెల్లొ" మెనన, దేముడుచి
గుడితెచి ముక్కిమ్ జలి టాన్‌తె వెన కెర, "ఆఁవ్
దేముడు" మెనన్న సంగెదె.
5 తుమ్‌చి తెన్ ఆఁవ్ తిలి పొద్ది కి తుమ్‌క ఈంజ
ఎత్కి సంగిలయ్. ఏద కెర్సు నాయ్ గె?

6 జలె, దేముడు సెలవ్ దిలి కాలుమ్‌కయ్ జో
మూర్కుడు బార్ జంక జయెదె. గని అప్పె నే బార్
జంక కిచ్చొ అడ్డు తయెదె గే తుమ్ జాన్సు.

7 మదెనె జో మూర్కుడుచి బుద్ది ఈంజ
లోకుమ్‌తె జేఁవ్‌చి పాపుమ్ లుంక, చోరు తిరీమ్
తిరీమ్ కెర్తయ్, గని జోక అడ్డు కెర్తొసొ అడ్డు కెరుక
ములిలెకయ్, జా బాద ఎదార్దుమ్ జా పూర్తి అల్లర్
కెరెదె.
8 తెదొడ్‌కయ్ జో మూర్కుడు బార్ జా
జోవయించి కామ్ ఎదార్దుమ్ కెరెదె. గని ప్రబు
జలొ యేసు అన్నె ఉత్ర జా డీస్తిన్‌కయ్ జొయ్యి
జో మూర్కుడుచి సెక్తి గెచ్చవయ్ గెలెదె. చి రితి
జోచి చ్తోండి తెంతొ జెతికయ్ †వాదుకయ్ జోవయించ
మారయ్ గెలెదె.

9 జో మూర్కుడు జలొసొ కేనె తెంతొ జా
తయెదె మెలె, సయ్‌తాన్‌చి సెక్తి తెంతొ బార్ జా
తయెదె. అయ్‌లె, జో సయ్‌తాన్‌చి ఒగ్గర్ సెక్తి తెన్
అబద్దుమ్‌చ ‡మాయల్ జత వెల్లొ వెల్లొ కమొ గట్టిజ
కెర కెర,
10 నాసెనుమ్‌తె గెచ్చుక తిలసక మోసిమ్ కెరెదె.
కిచ్చొక మెలె, సత్తిమ్ తిలిసి జేఁవ్ ప్రేమ కెరుక
నెసిలచి రిసొ రచ్చన జతి నాయ్.
11 సత్తిమ్ జేఁవ్ నెసిలి రిసొ, 'అబద్దుమ్, జలె,
నంప కెర్తు' మెన, 'జేఁవ్ ఆత్మ గుడ్డి జతి రితి జా
మోసిమ్‌తె దెర్సు సేడ్తు' మెన దేముడు సొర్ప కెర
తయెదె.
12 దస్సి, కో సత్తిమ్ నంప కెర్తి నాయ్, గని
పాపుమ్‌క ఆస జవుల గే, సిచ్చతె గెచ్చుల.

ప్రబుక నంపజలస రచ్చనతె గెతిన్‌చి

13 ప్రబు ప్రేమ కెర్త ఓ బావుడ్లు, తుమ్‌చి రిసొ
దేముడుక అమ్‌చి సర్ద నే సంగిలె నెంజె. రోజుక
తుమ్‌చి రిసొ జోవయింక అమ్‌చి సర్ద సంగితసుమ్.
కిచ్చొక మెలె, §తుమ్ *రచ్చించుప జంక మెన
మొదొల్ తెంతొ జో నిసాస్లన్. కీసి రచ్చించుప జంక
మెలె, తుమ్ జోవయించయ్ జతి రితి జోవయించి
సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్‌క సుద్ది కెర్తి వాటు, చి సత్తిమ్
తుమ్ నంప కెర్తి వాటు.
14 ప్రబు జలొ అమ్‌చొ యేసుచి గవురుమ్‌తె
తుమ్ బెదితి రిసొ, తుమ్ ఇసి సుద్ది జంక సత్తిమ్
నంప కెరుక మెన దేముడు తుమ్‌క బుకార్లన్.
కేన్ వాటు బుకార్లన్ మెలె, అమ్ సుబుమ్ కబుర్
సూన్సయ్‌లి వాటు.
15 జాకయ్, బావుడ్లు, తుమ్ డిట్టుమ్ టీఁవ, చి
అమ్‌చి అత్తి దిలిసి ఎత్కి, మెలె, అమ్ ఒత్త తిలి
పొది సికడ్లిసి కి ఇన్నె తెంతొ ఉత్రుమ్ రెగ్డ సికడ్లిసి కి,
తుమ్ డిట్టుమ్ దెరన, జయి రితి ఇండ.

దెస్సలొనీకచ రిసొ పవులీంసి ప్రార్దన

16 ప్రబు జలొ అమ్‌చొ యేసుక్రిస్తు, అన్నె అమ్‌క
అబ్బొ జలొ దేముడు జోవయించి దయక అమ్‌క
ప్రేమ తా, కెఁయఁక తెఁయఁక తిలి దయిరిమ్
దెతి పరలోకుమ్‌తె గెచ్చ జతి దయిరిమ్ కి అమ్
ఎత్కిజిన్‌క దా అస్తి.
17 జలె, 'తుమ్‌చి పెట్టి తుమ్‌క జోవయించి
ఆత్మకచి దయిరిమ్ కెర్తె తా తుమ్ కెఁయఁక తెఁయఁక
సత్తిమ్ ఇండితి రితి సత్తిమ్ లట్టబ్తి రితి తుమ్‌క

---

* **2:3 2:3** డీసయ్‌లిస్‌చి పుస్తకుమ్‌తె దసొ మాన్సుచి రిసొచ కొడొతె 'జంతు' మెన టాలి తెన్ సంగితయ్. డీసయ్‌లిసి 12:9, చి 13 అద్యయిమ్ తెంతొ 17 అద్యయిమ్ ఎద, చి 19, 20 అద్యయల్ దెక. † **2:8 2:8** నెంజిలె 'కోడుక'. డీసయ్‌లిస్ 19:21తె సయ్‌తాన్‌చి సేవ కెర్తె తిలసచ సయ్‌న్యుముల్‌క ప్రబు జోవయించి చోండితెచి కడ్డుమ్‌క మారెదె. జా కండా జోవయించి కోడుకయ్ టాలి జతయ్. ఇన్నె కోడుచి అద్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె. ‡ **2:9 2:9** డీసయ్‌లిసి 12:9, చి 13 అద్యయిమ్ దెక. 13:13తె మాయచ వెల్లొ వెల్లొ కమొచి కోడు అస్సె.
§ **2:13 2:13** నెంజిలె, ప్రబుక నంపజతస మొత్తుమ్‌తె తూమ్ నొవొ జతి రితి తొలితొ నంపజంక మెనయ్ జో నిసాస్ల మెన ఈంజ ఎత్కి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్‌తె అస్సె. * **2:13 2:13** మెలె, పాపుమ్‌తె తెంతొ, జేఁవ్ కెర్ల పాపల్‌చి సిచ్చ తెంతొ, చి సయ్‌తాన్‌చి రాజిమ్ తెంతొ రచ్చించుప జంక.

డిట్టుమ్ నిదానుమ్ కెర్తె తత్తు' మెన అమ్ ప్రార్ధన కెర్తసుమ్.

3

అమ్చి రిసొ కి ప్రార్ధన కెర

1 పడ్తొ అన్నె కిచ్చొ మెలె, బావుడ్లు. ప్రబుచి
సుబ్బుమ్ కబుర్ తుమ్తె సూనయ్తికయ్ జా కీసి
తుమ్తె పలితుమ్ దెర్లి గే, అమ్ ఇన్నె సుబుమ్
కబుర్ సూనయ్తిసి కి అడ్డు నెంతె జీన పలితుమ్
దెర్తె తవుస్ మెన అమ్చి రిసొ తూమ్ ప్రార్ధన కెర.
2 బుద్ది నెంజిల కుస్సిదుమ్చ మాన్సుల్ కెర్త అల్లర్
తెంతొ అమ్ రచ్చించుప జతి రితి తుమ్ ప్రార్ధన కెర.
సగుమ్జిన్ ప్రబుక నంప కెర్తి నాయ్, గెద.
3 ప్రబు, నముకుమ్ జలొసొ, చి తుమ్ ఆత్మక
డిట్టుమ్ తతి రితి జో సెక్తి దెయెదె, చి సయ్తాన్
కెరయ్త అల్లర్ తుమ్క నే లయితి రితి జొయ్యి అడ్డు
దెయెదె.
4 తుమ్చి రిసొ 'అమ్ సంగిల్ రితి నిదానుమ్
కెర్తతి, నిదానుమ్ కెర్తె తవుల' మెన ప్రబుచి తెడి
దయిరిమ్ తెన్ అస్సుమ్.
5 జోవయించి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ కెర్తి రితి,
దేముడుచి ప్రేమ క్రీస్తు పుత్తున్చి నిదానుమ్,
తుమ్చి పెట్టి ప్రబు దెవుసు.

కామ్ కెర కెర జితిన్చి రిసొ

6 బావుడ్లు, ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్
తెన్ తుమ్క కిచ్చొ ఆడ్ర దెతసుమ్ మెలె, ప్రబుక
నంపజలొ కేన్ బావొ కిచ్చొ కామ్ నే కెర్తె బద్దుకుమ్
జా జితయ్ గే, 'నిదానుమ్ తెన్ కామ్ కెర కెర జియ'
మెన అమ్ సంగిలిసి పిట్టవన్తయ్. దసొచొక తుమ్
దూరి తా.
7 ఆమ్ కెర్తి రితి తుమ్ దెక సికిలె చెంగిలి మెన
తుమ్ సొంత జాన్సు. తుమ్చి తెన్ అమ్ తిలి పొది
బద్దుకుమ్ జము నాయ్.
8 చి డబ్బుల్ నే దెతె కచి అన్నిమ్ కమొ నాయ్,
గని కక్క బోద నే కెర్తి రిసొ, స్రెమ సేడ సేడ రాతి
మెద్దెనె *సొంత కామ్ కెర కెరయ్ జితె తిలమ్.
9 జితిసి గట్ర తుమ్తె ఆరి నజుక జతి, చి అమ్చి
కామ్చి రిసొ, గని 'అమ్క దెక జేఁవ్ కి బుద్ది సిక్కుత్'
మెన, దస్సి సొంత కామ్ కెర కెరయ్ జిలమ్.
10 కిచ్చొక మెలె, "కో కామ్ కెరె నాయ్ గే, కవుస్ కి
నాయ్" మెన ఆడ్ర దిలమ్.
11 తుమ్క కిచ్చొక సంగితసుమ్ మెలె, తుమ్తె
సగుమ్జిన్ బద్దుకుమ్ జా కామ్ నే కెర్తె, ఆరి బుల
బుల వేర మాన్సుల్చి కామ్ పిట్టయ్తతి మెన సూన
అస్సుమ్.
12 దస మాన్సుల్చి రిసొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి
నావ్ తెన్ కిచ్చొ ఆడ్ర దెతసుమ్, కిచ్చొ బతిమాల్ప జా
సంగితసుమ్ మెలె, "బమ్మ నెంతె పూచి తెన్ తుమ్
సొంత కామ్ కెరనయి జియ" మెంతసుమ్.
13 బావుడ్లు, చెంగిల్ కామ్క జెతిసి ఎత్కి కెరుక
తుమ్ బద్దుకుమ్ జా నాయ్.
14 ఈంజ ఉత్రుమ్తె అమ్ సంగిల్ రితి కో కెరె
నాయ్ గే, 'జోవయింక బుద్ది జెతికయ్ రితి గడియ
లాజ్ జవుస్' మెన, జో కొన్సొ గే తుమ్ దెక చి
జోవయింక జా మదెనె తుమ్తె బెదవన నాయ్.
15 జోవయింక విరోదుమ్ దెక నాయ్, గని
జోవయింక 'క్రీస్తుచి తెడి బావొ జయెదె' మెన,
జోవయింక బుద్ది జెతె ఎదక జోవయించి పూచి జో
కెర్తి రితి జోవయింక సికడ.

ఆకర్చి ప్రార్ధన

16 సేంతుమ్ దెతొ ప్రబు సొంత తుమ్చి పెట్టి
జోవయించి సేంతుమ్ పూర్తి దెతె తవుస్. తుమ్
ఎత్కిజిన్క ప్రబు తోడు తవుస్.
17 ఆఁవ్ పవులు సొంత ఆతు తెన్ ఈంజ ఆకర్
కోడు రెగిడ్తసి. అంచి ఎత్కి ఉత్రుమ్క 'అంచి' మెన
ఆఁవ్ ఇసి రెగిడ్తిసి గుర్తు జవుస్. అంచి రెగ్డుక ఇసి
తయెదె.
18 అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ
తుమ్క ఎత్కిజిన్ తెన్ తవుస్!

* **3:8 3:8** పవులు టంబుగుడ్డల్ తున తెయార్ కెరెదె.

తిమోతిక రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ పవులు తిమోతిక రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1-2 యేసుక్రీస్తుచి రిసొ అంచితె సిక నంపజా నిదానుమ్ జా అంచొ పుత్తు జలొ రితొ ప్రేమ తిలొ తిమోతిక జో *క్రీస్తు జలొ యేసుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసొ జోచొ బారికి జలొ ఆఁవ్ పవులు రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.

†సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్‌తి రిసొ ఆఁవ్ బులుక మెన అమ్‌చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ ‡దేముడు, పరలోకుమ్‌తె అమ్ బెదితి దయిరిమ్ దిలొ క్రీస్తు జలొ యేసు ఆడ్ర దా అస్తి.

§అబ్బొస్ జలొ దేముడుచి అమ్‌చొ ప్రబు జలొ క్రీస్తుచి దయ కన్కారుమ్ సేంతుమ్ తుమ్‌చి ఉప్పిరి తవుస్!

సగుమ్‌జిన్ వేర కోడు సికడ్తిన్‌చి రిసొ

3 ఆఁవ్ మాసిదోనియ ప్రదేసిమి గెతె తిలి పొది తుక ఆఁవ్ బలవంతుమ్ కెర్లిసి కిచ్చొగె జొన్సి. జా కోడు తుయి నిదానుమ్ కెరు. కిచ్చొ మెలె, "ఒత్తచ అమ్‌చ నంపజలసతెచ జేఁవ్ సగుమ్‌జిన్ వేర కోడు నే సికయ్‌తి రితి తుయి ఎవెసు పట్నుమ్‌తె తా జోవయింక ఆడ్ర దా కెరు" మెలయ్. ఆఁవ్ అన్నె దస్సి సంగితసి.

4 మాన్సుల్ కవి ఉచర్ల రితయ్ మత్తెలివొ, ఉగల్‌చి ఉప్పిరి ఉగల్‌చ, పూర్గుల్‌చ సెకుమ్‌లుతె జెర్మిలసచి రిసొచ మత్తెలివొచ, కొడొచి ఉప్పిరి కొడొచ తగులు ఉచర్తె తత్తతి. జా కామ్‌క నెంజె. దసచచి రిసొ ఉచర్తె తిలె, ఆరి సత్తిమ్ నెంజిలిన్ కి ఒత్త బెద తయెదె, చి ఆరి లట్టబ్తె తవుల, చి ముక్కిమ్‌క దేముడు దిలి కామ్‌క అడ్డు కెరెదె. జోవయించి కామ్ జర్గు కెర్తిన్‌క కిచ్చొ ముక్కిమ్ మెలె, యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిర్‌చి నముకుమీ.

5 ఈంజ ఆడ్ర అమ్ కిచ్చొక దెతసుమ్ మెలె, జేఁవ్ మాన్సుల్ కెర్తి రితి తగుల్ కెరయ్‌తి రితి నాయ్, గని తుమ్‌చి ఉప్పిర్‌చి ప్రేమయ్‌చి రిసొ. ఈంజ అమ్‌చి ప్రేమ కిచ్చొ మాయచి నెంజె. అంచి పెట్టిచి సత్తిమ్‌కయ్, 'సత్తిమ్ కెర్తసుమ్' మెన జొన్‌తి దయిరిమ్ జయి, చి కిచ్చొ మాయ నెంజిలి అమ్‌చి నముకుమ్‌కయ్‌చి ప్రేమయ్ ఈంజ.

6 సగుమ్‌జిన్ మాన్సుల్, వేర బుద్దుల్‌తె బెదిత కామ్‌క నెంజిల కొడొ లట్టబ్తిన్‌తె అలవాట్ జా దసితె గెచ్చ మార్సుప జా అస్తి.

7 'దేముడుచ ఆగ్నల్ సికడ్తస ఆమ్' మెనంతతి, గని జేఁవ్ సొంత సంగితిన్‌చి అర్దుమ్ నేన్‌తి, చి 'ఈంజేఁవ్ జేఁవ్ కొడొచ ఆగ్నల్‌చ అర్దల్ ఇసి దస్సి' మెన జేఁవ్ సంగిలే కి, జేఁవ్ అర్దల్ జేఁవ్ కి నేన్‌తి.

8 దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్‌చి అర్దుమ్ సరిగా నాయిమ్ తెన్ సికడ్తె తిలె చెంగిలి మెన అమ్ జాన్సుమ్.

9 గని తుమ్ ముక్కిమ్‌క కిచ్చొ ఉచర మెలె, సత్తిమ్ ఇండిత మాన్సుల్‌చి రిసొ నాయ్, గని దేముడు పూర్గుమ్ తెంతొ ఆగ్నల్ దా అస్సె మెలె, ఆగ్నల్ తెన్ బెదితి బుద్ది నెంజిల చి సొంత ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి ఇండితసచి రిసొ, దేముడుక విరోదుమ్ జలి రితి ఇండితస చి పాపుమ్ సుదల్‌చి రిసొ, దేముడుచి సుద్ది బుద్ది నెంజిలస చి జోవయింక ఆస్తసచి రిసొ ఆగ్నల్ దా అస్సె. అన్నె కచి రిసొ మెలె, అబ్బదింసిక జవున్, అయ్యఅబ్బొ అత్య కెర్తసచి రిసొ, కేన్ మాన్సుక జవున్ అత్య కెర్తసచి రిసొ,

10 లంజెబుద్ది ఇండితసచి రిసొ, మున్సుబోదల్ తెన్ మున్సుబోదలీ లంజెకమొ కెర్తసచి రిసొ, మాన్సుల్‌క దెర లాబుమ్ కెరంతసచి రిసొ కి, అబద్దుమ్‌బుద్ది ఇండితస చి అబద్దుమ్ సాచి సంగితసచి రిసొ కి, మెనయ్ దేముడు ఆగ్నల్ దా అస్సె. అన్నె, జో దేముడు సికడ్తిన్‌తె కిచ్చొ బుద్ది జలెకి బెదె నాయ్ గే, జా ఎత్కిచి రిసొ జో ఆగ్నల్ దా అస్సె.

11 దేముడు సికడ్తిసి కేనె ముక్కిమ్‌క డీస్తయ్ మెలె, అంక 'సూనవు' మెన పరలోకుమ్‌చి సంతోసుమ్ తిలొ దేమ్ముడుచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడి పరలోకుమ్‌చి గవురుమ్‌చి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ తెయి డీస్తయ్.

దేముడు పవులుక దయ కెర్లన్

---

* **1:1-2 1:1-2** 'క్రీస్తు' మెలె, 'దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొక తెర్రయిందె చి అంచయ్ జల మాన్సుల్‌క జో ఏలుప కెరెదె' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు పూర్గుమ్ తెంతొ సంగ తిలొ. జలె, యూదుల్ తెన్ 'క్రీస్తు' మెలె, జో రచ్చించుప కెర్తొసొచి అర్దుమ్ తయెదె.
† **1:1-2 1:1-2** 'సుబుమ్ కబుర్' మెలె, యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్‌తె జా అమ్‌చి పాపుమ్ వయ అమ్‌క సయ్‌తాన్‌చి రాజిమ్ తెంతొ విడ్డల్ కెర పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదయ్‌లిన్‌చి రిసొచి కబుర్.
‡ **1:1-2 1:1-2** నెంజిలె, 'దేముడు, పరలోకుమ్‌తె అమ్ బెదితి వాటు జలొ క్రీస్తుయేసు; యోహాను 14:4, 6; ఆడ్ర దా అస్తి. పరలోకుమ్‌తె అమ్ బెదితి వాటు క్రీస్తుచి రిసొ జోచి ఉప్పిరి అమ్‌చి దయిరిమ్ అస్సె, జొయ్యి అమ్‌క దొర్కు జలి దయిరిమ్.'
§ **1:1-2 1:1-2** నెంజిలె 'అమ్‌క అబ్బొ జలొ....'

12 ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ కామ్‌తె అంక బుకార్లొ
అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక అంచి సర్ద ఆఁవ్
సంగితసి. అంక 'నిదానుమ్ కెరెదె' మెన అంక నంప
కెర్లి రితి, ఆఁవ్ జోవయించి సేవ కెరుక ఆఁవ్ విలువ
తిలి రితి జో దెక, అంక నిసాన ఈంజ సేవక దొర్కు
జలి సెక్తి ఎత్కి జో దా అస్సె.
13 అగ్గె, జలె, జోవయింక 'దేముడు నెంజె' మెన
ఆఁవ్ దూసుప కెర్తె తిలయ్, జోవయింక విరోదుమ్
జా జోవయించ మాన్సుల్‌క అల్లర్ కెర్తె తిలయ్,
జోవయింక నిస్కారుమ్ దెకితె తిలయ్. గని ఆఁవ్
నేన కెర అన్మానుమ్ జా దస్సి కెర్లయ్, చి జోవయించి
దయక జో అంక చెమించుప కెర్లన్,
14 అన్నె, అమ్‌చొ దేముడు ప్రబుచి ఎదివాట్
దయక యేసుక్రీస్తుక నంపజతసకయ్ దొర్కు జతి
నముకుమ్ ప్రేమయ్ అంచి పెట్టి జెర్మయ్‌లన్.
15 కేన్ కోడుచి సత్తిమ్ కచితుమ్ జో దస్సి
కెర్లిసి దెకయ్‌తయ్ మెలె, 'పాపుమ్ సుదల్‌కయ్
రచ్చించుప కెర్తె రిసొయి యేసుక్రీస్తు ఈంజ
లోకుమ్‌తె బార్ జలన్' మెలిసి. ఆఁవ్ క్రి
పూర్తి పాపుమ్‌చొ, ఎత్కిజిన్‌చి కంట ఆఁవ్ ఒగ్గర్
పాపుమ్‌చొ.
16 గని జో దేముడు కిచ్చొచి రిసొ అంచి ఉప్పిరి
జోవయించి దయ తిలన్ మెలె, ఆఁవ్ పూర్తి
పాపుమ్‌చొ కెర్ల అల్లర్ జో ఓర్సుప జా చెమించుప
కెర్తిస్ తెన్ జోవయించి ప్రేమ పూర్తి రుజ్జు జంకయ్.
దస్సి, జో నిసాన్లసతె కో అంక దెకిలె, ఆమ్ కి
రచ్చించుప జా పరలోకుమ్‌తె గెచ్చుమ్‌దే మెన
దయిరిమ్ జా నంపజవుల.
17 ఎత్కి ఉగలు ఏలుప కెర్తొ రానొ జలొ నే
మొర్తొ, నే డీస్తొ ఎక్కి దేముడుక ఉగల్‌చి ఉప్పిరి
ఉగల్‌క పరలోకుమ్‌చి గవురుమ్, మరియాద
కలుగు జవున్! ఆమేన్.

తిమోతిక పవులు దిలిసి ఆడ్ర

18 తిమోతి, అంచొ పుత్తున్, కిచ్చొ ఆడ్ర తుక
దెతసి మెలె, కిచ్చొ కామ్ తుచి అత్తి సొర్ప కెర
దెతసి మెలె, తుక 'అంచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్‌చి
రిసొ బుల్తు' మెన జా దీసి జోవయించ కబుర్లు
సంగితసచి అత్తి దేముడు సంగిలిసి తుయి జర్లు
కెరు. పాపుమ్‌చి ఉప్పిర్‌చి ఆత్మయుద్దుమ్‌తె జా
దీస్‌చ జో సంగిల కొడొ తుక ఆత్మఅయ్‌దల్ జతు;
జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ వేర బుద్దుల్ చి ఉప్పిరి
జీన్‌తి రితి
19 చి సత్తిమ్‌క నిదానుమ్ తా, పాపుమ్ నే
ఇండితె, 'చెంగిల్' మెన తుయి జాన్లిసి పూర్తి మెన్సు
నిదానుమ్ కెరయ్ దయిరిమ్ తెన్ ప్రబుచి కామ్ కెరు.
సగుమ్‌జిన్, జలె, 'చెంగిల్' మెన జేఁవ్ జాన్లిసి నెన
ముల కెర, జేఁవ్ అగ్గె ఒప్పన తిలి నముకుమ్ జెఁవ్వి
పాడ్ కెరన గెల అస్తి.
20 జోవయింతె కొన్స మెలె, హుమెనైయును చి
అలెక్సంద్రు. దస్సి కెర, దేముడుచి మరియాద కడ
అస్తి. 'దస్సి పాపుమ్ ముల సిక్కుతు' మెనయ్,
జేఁవ్ సిచ్చ జతి రితి జోవయింక క్రీస్తుచి నావ్ తెన్
సయ్‌తాన్‌చి అత్తి ఆఁవ్ సొర్ప కెర దా అస్సి.

2

దాక్‌వెల్లొ చి రిసొ సంగుమ్‌చ ప్రార్ధన కెర్తిస్‌చి రిసొచి కోడు

1 తొలితొ తుక ఆఁవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్
ప్రార్ధన కెర్తిస్‌చి రిసొ కిచ్చొ ఏక్ కోడు ఆఁవ్ బతిమాల్ప
జా సంగితసి మెలె, దాకువెల్లొ ఎత్కిజిన్‌చి రిసొ,
జోవయింక కామ్‌క జెతిసి దొర్కు జతి రితి తుమ్
ప్రార్ధనల్ కెర. జోవయింక ప్రబు తోడు తతి రితి
ప్రార్ధనల్ కెర, చి ప్రబు కెర్ల దయ కమొచి రిసొ కి
జోవయింక తుమ్‌చి సర్ద సంగ.
2 అన్నె కిచ్చొ మెలె, దేసిమ్‌క ఏలుప కెర్త
అదికారుల్ ఎత్కిజిన్‌చి రిసొ అమ్‌క చెంగిల్ దెకుత్
మెనయ్ తుమ్ ప్రార్ధన కెర. అమ్ ఎత్కిజిన్ అల్లర్
నెంతె సేంతుమ్ తెన్ జింక జయెదె, అడ్డు నెంతె
ప్రబుక బక్తి కెరుక జయెదె, చి మరియాద తెన్
జిమ్‌దె.

ఎత్కిజిన్ నంపజా రచ్చించుప జతు మెన ప్రబుచి ఉద్దెసుమ్

3 దస్సి ప్రార్ధన కెర్లె చెంగిలి, అన్నె 'చెంగిలి'
మెన అమ్‌చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ దేముడు
ఒప్పన్‌తయ్.
4 కిచ్చొక మెలె, 'సత్తిమ్ జాన్‌తు! రచ్చించుప
జతు' మెనయ్ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్‌చి రిసొ
జోవయించి ఉద్దెసుమ్.
5 కిచ్చొ సత్తిమ్ జాన్‌తు మెన ఇస్టుమ్ జతయ్
మెలె, జో ఎక్కిలొయి దేముడు జలిసి, చి జోవయింక
చి మాన్సుల్‌క మదెనె జతొసొ ఎక్కిలొయి తిలిసి,
మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ
క్రీస్తు జలొ యేసుయి. అన్నెయ్ కిచ్చొ సత్తిమ్ జేఁవ్
జానుక జోవయించి ఇస్టుమ్ మెలె,
6 జో కెర్లి ముక్కిమ్ కామ్. మెలె, 'సయ్‌తాన్‌చి
రాజిమ్ తెంతొ రచ్చించుప జతి వరుమ్ ఒండి
లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ సంగితి అవ్‌కాసుమ్ తవున్'
మెనయ్ జోవయించి సొంత జీవ్ దా మొర
గెచ్చ, అమ్‌క సయ్‌తాన్ తెంతొ జో నెతొవ గెలిసి.
ఈంజయ్ కోడుచి సత్తిమ్ సరిగా సమయుమ్
దేముడు అమ్‌క రుజ్జు దెకయ్‌లొ.

7 దస్సి, “తుయి అంచొ బారికి జా అంచి
అదికారుమ్ తెన్ యూదుల్ నెంజిల ఎత్కిజిన్క,
మాన్సుల్తె గో, చి జోవయింక సుబుమ్ కబుర్
సూనవ బోదన కెరు” మెనయ్ ప్రబు అదికారుమ్ దా
అంక తెద్రవ అస్సె. కో జవుస్ వేర సంగిలె, తుమ్
నంప కెర నాయ్. ఆఁవ్ సత్తిమ్ సంగితసి.

ప్రబుక కీసి మరియాద దెంక గే

8 ప్రార్దనల్చి రిసొ జలె, అంచి ఇష్టుమ్ కిచ్చొ
మెలె, తుమ్ కేన్ బెద జెతి పొది మున్సుబోదలి
ప్రార్దన కెర్తు. దేముడుక పూర్తి సత్తిమ్ తా, పెట్టి కిచ్చొ
కోపుమ్ నెంతె, కిచ్చొ జట్టి జతిసి నెంతె. సుద్ది తిలి
అత్తొ ఉక్కుల ప్రార్దన కెర్తు.
9 దస్సి, కి, తేర్బోదలు కక్కయ్ లాజ్ నే కెర్తి రితి,
బుద్ది తెన్ బడాయ్ నెంతె, చెంగిల్ బందన తంక.
సెండి తెన్ బడాయ్చి పోని. బజార్ గే వెండి గే
ముత్యల్ గే తియనుక పోని. బడాయ్చ పాలల్ కి
పోని. మరియాద తెన్ని తంక.
10 దేముడుక బక్తి కెర్తి కేన్ తేర్బోదక కి సూటి కెర్తిన్
కిచ్చొ ముక్కిమ్ మెలె, మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకిత
జేఁవ్చ కమొ.
11 తేర్బోదల్, జలె, ప్రార్దనక బెద జెతస, తుక్లె
తా వెస కిచ్చొ గవురుమ్ నే ఉచరంతె, సూన సూన
సికితె తత్తు.
12 ప్రార్దనక బెద జెతస కేన్ తేర్బోద కి బోదన
కెరుక ఆఁవ్ ఒప్పి నాయ్, మున్సుబోదల్చి ఉప్పిరి
అదికారుమ్ జేఁవ్ ఆననుక ఆఁవ్ ఒప్పి నాయ్, తుక్లె
తంకయ్.
13 ఆదాము మెలొ మున్సుబోదక దేముడు
తొలితొ జెర్మయ్లన్. పడ్తొకయ్ తేర్సి జలి హవ్వక
జెర్మయ్లన్.
14 పడ్తొ, సయ్తాన్చి అత్తి తొలితొ మోసిమ్
జలొసొ ఆదాము నెంజె, హవ్వ మెలి జా తేర్బోద
సయ్తాన్చి కోడు సూన పూర్తి మోసిమ్ జా గెచ్చ,
దేముడుచి సెలవ్కోడు పిట్టవ తొలితొ పొరపాట్
జలి.
15 ఒత్త తెంతొ, కస్టల్ నొప్పుల్ తెన్ తేర్బోదల్,
బోదల్ పాయిక మెన దేముడు దా అస్సె. గని జేఁవ్
కస్టల్ జలెకి, కేన్ తేర్బోద ప్రబుక నంపజా నిదానుమ్
తా ప్రేమ తెన్ ఇండ, వేర బుద్దుల్ నెంతె, ప్రబుచి
సుద్ది తెన్ సత్తిమ్ తెన్ ఇండెదె, జయ్యి రచ్చించుప
జయెదె.

3

కీసొ మాన్సు సంగుమ్చొ పాస్టర్ జంక

1 ‘ప్రబుచి కోడు’ మెన ఏక్ కిచ్చొ కచితుమ్ తుమ్
దెరనుక మెలె, సంగుమ్క పాస్టర్ జంక కో ఉచర్తయ్,
చెంగిల్ కామ్ ఉచర్తయ్.
2 జలె, పాస్టర్ జతొసొ కీసొ మాన్సు తంక మెలె,
జోవయింక ‘సత్తిమ్చొ మాన్సు’ మెన ఎత్కిజిన్
చినితి రితి జో తంక. జోవయింక ఎక్కిలి తేర్సి
తంక, *కిచ్చొతె కి నిదానుమ్ బుద్ది ఇండితొసొ
జో తంక, బుద్ది సుదొ జో జంక, †జో ఇండితిన్క
వేర మాన్సుల్చి మరియాద నే కడ్తొసొ, వేర తెంతొ
జెత మాన్సుల్క మరియాద కెర్తొసొ జా, జోవయింక
అన్నిమ్ గే టాన్ గే దెంక, చి తెలివి తెన్ బోదన
కెర్తొసొ జో తంక.
3 సూర్ పితోసొ, బేగి కోపుమ్ జతొసొ పోని,
మెత్తన మాన్సు కావలె. గగ్గొల్ జతొసొ పోని, డబ్బుల్
ఆస జతొసొ పోని.
4 జోవయించి సొంత గేరుక జో బుద్ది తెన్ ఏలుప
కెరుక, చి జో సంగిలి కోడు జేఁవ్ సూన్తి రితి,
జోవయించి అన్నె మాన్సుల్క జేఁవ్ మరియాద దెకిత్
రితి, జోవయించ బోదల్క జో సికడుక.
5 కిచ్చొక మెలె, జోవయించి సొంత గేర్క బుద్ది
తెన్ ఏలుప కెరుక జో నేన్లె, దేముడుచి సంగుమ్చ
మాన్సుల్క కీసి దెకెదె!
6 నొవర్క నంపజలొసొ పాస్టర్ జంక బెదె నాయ్.
దస్సి అదికారుమ్ నొవర్క నంపజలొసొక దిలె,
గవురుమ్క పులెదె. ‡సయ్తాన్ మొదొల్క దస్సి
పులిలన్, చి జో సిచ్చ జంక అస్సె. జలె, జో మాన్సు
దస్సి పులిలె, జో కి జా సిచ్చ సేడుక జయెదె.
7 పాస్టర్ జతొసొక వేర మాన్సుల్ ‘సత్తిమ్చొ
మాన్సు’ మెన చినితి రితి జో ఇండుక. నెంజిలె,
§జోవయించి మరియాద గెలె, ‘జీన్లయ్’ మెన
సయ్తాన్ సర్ద జయెదె.

సంగుమ్చి వెల్లెల మాన్సుల్ కీస్ తంక

8 సంగుమ్చి సేవ కెర్త అన్నె వెల్లొ జతస కి దస్సి
మరియాద ఆనన్తి సుద్ది ఇండితస తంక. కిచ్చొ
మాయబుద్ది నెంజిలస జేఁవ్ తంక. మాయకొడొ
లట్టబ్తస పోని. సూర్ నే పితోసొ, డబ్బుల్ ఆస తిలస
పోని.
9 జోవయించి పెట్టి కిచ్చొ మాయ నెంతె ప్రబు
సికడ్లిసి, చి ప్రబుక నంప కెర్త ఎత్కిజిన్క రచ్చన

* **3:2 3:2** గ్రీకు బాస చి జా కోడుతె సూరు గట్ర పితిన్ ముద్దొ కెరంతిన్చి అర్దుమ్ కి, వేర కమొ ఎత్కితె ముద్దొ కెరంతిన్చి అర్దుమ్ కి, తయెదె.
† **3:2 3:2** నెంజిలె ‘ప్రబుచి గవురుమ్ దెకయ్తి సుద్ది తెన్ తతొసొ తంక’. ‡ **3:6 3:6** తొలితొ సయ్తాన్ దూత జా తిలన్. § **3:7 3:7** అన్నెయ్ సంగుమ్చి మరియాద కి గెచ్చెదె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి మరియాద కి గెలి రితి డీసెదె.

దొర్కు జతయ్‌చి రిసొాచి జో బార్ కెర్లి గుట్టు, పూర్తి నిదానుమ్ జేఁవ్ నంపజా తంక.
10 జా సేవక జోవయింక నే నిసాన్లె, జా కామ్ నే దెతె అగ్గె, జేఁవ్ నంపజా నిదానుమ్ తతిసి జేఁవ్ ఇండితిసి సరిగా పరిచ్చ జా రుజ్జు డీసుక. జోవయింక 'నిజుమి నంపజా సత్తిమ్ ఇండితతి' మెన రుజ్జు అయ్‌లె, జా సేవతె బెదవుక జయెదె.
11 దస్సి కి, దస్సి కామ్‌తె బెదిత తేర్‌బోదలు కి మరియాద ఆనన్‌తి సుద్ది ఇండితస తంక. సొండెలివొ పోని. కిచ్చొతె కి నిదానుమ్ కెరన బుద్ది ఇండుతు. కిచ్చొ రగుమ్ కామ్ జేఁవ్ కెర్లె కి, నముకుమ్ జల మాన్సుల్ జతు.
12 జలె, జా సేవ కెర్త మున్సుబోదల్ అన్నె కీస మాన్సుల్ తంక మెలె, ఎక్కి తెర్ని తెన్ తంక, పడ్తొ జోవయించ బోదల్‌క జోవయించి గేర్‌క చెంగిల్ ఏలుప కెర్తస జా తత్తు.
13 కిచ్చొక మెలె, కో దస్సు వెల్లెల మాన్సుల్ రిత జా స్తంగుమ్‌చి సేవ నముకుమ్ తెన్ నిదానుమ్ కెరుల గే, మాన్సుల్ జోవయింక గవురుమ్ దెకుల, అన్నె యేసుక్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ జేఁవ్ లాజ్ నెంతె కెరుక ఒగ్గర్ దయిరిమ్ జవుల, అన్నె, జా సుబుమ్ కబుర్‌క 'సత్తిమ్' మెన మాన్సుల్ దయిరిమ్ జవుల.

ప్రార్దనక బెద జెతి పొది కీసి తంక

14-15 తుమ్‌చితె బే బేగి గెచ్చుక అంక ఇస్టుమ్, గని 'ఏక్ వేల ఆఁవ్ ఆల్సిమ్ జా గెలె, ప్రబుచి కుటుంబుమ్ జల రిత సంగుమ్‌చ కీసి ఇండుక గే, సంగుమ్‌తె కీసి నిదానుమ్ తెన్ తంక గే మదెనె సిక తత్తు' మెనయ్ ఈంజేఁవ్ కొడొ ఆఁవ్ రెగిడ్తసి. ప్రబుక నంపజలస మొత్తుమ్ జీవ్ తిలొ ఎక్కిలొ దేముడుకయ్ కుటుంబుమ్ రితి గేర్ రితి జయెదె. జా కుటుంబుమ్‌క గేర్‌క దెకిలె, దేముడుచి బోదనచి సత్తిమ్‌క డిట్టుమ్ టీఁవడ్డి స్తంబుమ్ రితి జయెదె.
16 దేముడుచి గుట్టు కో అగ్గె నేన్లె కి, అప్పె జానయ్ జా గుట్టు కెద్ది ముక్కిమ్‌చి మెలె,

"జో ఈంజ లోకుమ్‌తె మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లన్, చి
జోవయింక 'అస్సె' మెన మాన్సుల్‌క రుజ్జు అయ్‌లి.
జోవయించి ఆత్మసెక్తిక 'నిజుమి దేముడుచొ
పుత్తుసి జయెదె' మెనయ్ రుజ్జు అయ్‌లి.
పరలోకుమ్‌చ దూతల్ కి జోవయింక దెకితె తిల.
ఒండి లోకుమ్‌చ దేసిమ్లులతె జోవయించి రిసొా
సూనయ్ జతయ్.
ఈంజ లోకుమ్‌తెచ మాన్సుల్ ఒగ్గర్‌జిన్ జోవయింక
నంపజఁయి అస్తి.

ఉక్కిల్ జా పరలోకుమ్‌తె వెగ గెచ్చ గవురుమ్ జఁయి
అస్సె"
మెన ఒప్పన అస్సుమ్ గెద. జా నిజుమ్.

4

తిమోతిక దెతి బోదన

1 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ ఏక్ కోడు కచితుమ్ సంగితయ్ మెలె, పడ్తొక సగుమ్‌జిన్ క్రీస్తుచి ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్ పిట్టవన, మోసిమ్ కెర్త ఆత్మల్‌క చి బూతల్ సికడ్తస్‌క సూనుల.
2 కీసి దస్సి మోసిమ్ జవుల మెలె, కిచ్చొ చెంగిల్ గే పాపుమ్ గే చినితి సెక్తి పిట్టవన్ల మాన్సుల్ 'సత్తిమ్' మెన జోవయింక అబద్దుమ్ సంగుల.
3 'పెండ్లి జంక గారు' మెనుల, అన్నె, కిచ్చొ కిచ్చొచి రిసొా 'జా కంక గారు' మెన దస అబద్దుమ్‌చ మాన్సుల్ సికడుల; 'సర్ద తెన్ కతు' మెనయ్ ఎక్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జెర్మవ జోవయింక నంపజా సత్తిమ్ జాన్‌తసక జేఁవ్ వస్తువల్ దా తిలె కి.
4 నాయ్, గెద, దేముడు జెర్మయ్‌లిసి ఎక్కి చెంగిలి, చి "తుయి దిలది" మెన సర్ద తెన్ జోవయింక ఒప్పన్లె, కిచ్చొయ్ కి కంక జయెదె.
5 కిచ్చొక మెలె, "కంక జయెదె" మెన దేముడు సంగిలి కోడుచి రిసొా గే, పడ్తొ కతొసొా జోవయింక ప్రార్దన కెర్లి రిసొా కి జా వస్తువ సుద్ది అస్సె.
6 జలె, ఒత్తచ నంపజలసక తుయి ఈంజ ఎక్కి సికడ్లె, క్రీస్తు జతొ యేసుక చెంగిలొ సేవ కెర్తొసొా జస్తె. అన్నె, క్రీస్తుచి ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్‌చి బోదన, సరిగచి బోదన, తుయి అప్పెక నిదానుమ్ ఇండిలి సత్తిమి తుచి పెట్టి పలితుమ్ దెరెదె.
7 మాన్సుల్ అంవ్వి ఉచర్లి దేముడుక విరోదుమ్ జతిసి చి మంతిరివొచ వెర్రి వెర్రి కొడొ చి జోవయించ మత్తెలివొక తుక దూరి కెరు.
ప్రబుచి సేవ ఎక్కి నిదానుమ్ కెరుక పూచి తెన్ అలవాట్ కెరను.
8 కిచ్చొక మెలె, కామ్ కెర కెర ఆఁగ్ డిట్టుమ్ కెరంతి అలవాట్ చెంగిలి, గని ప్రబుచి సేవ కెర్తిస్‌తె *ఆత్మక నిదానుమ్ కెరన్లె, ఆత్మకయ్ డిట్టుమ్ జలె, మాన్సుక ఒగ్గర్ చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌తె కి కామ్‌క జెతయ్, పరలోకుమ్‌తె గెలె కి కామ్‌క జయ్యెదె.
9 'ప్రబుచి కోడు, ఈంజ' మెన కచితుమ్ దెరను.
10 కిచ్చొక మెలె, అమ్ ఆత్మక ప్రబుక పూర్తి నిదానుమ్ జా ఆత్మక డిట్టుమ్ జతి రిసొా కిచ్చొక బద్దుకుమ్ నే జతె స్రెమల్ కెరన్లి రితి ఒత్త అస్సుమ్

* **4:8 4:8** కొరిందిల్‌క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 9:24-27 దెక.

మెలె, జీవ్ తిలొ ఎక్కిలొ దేముడుచి ఉప్పిరి అమ్‌చి
దయిరిమ్ తీఁయ అస్సుమ్. జొయ్యి ఎత్కిజిన్‌క
రచ్చించుప కెర్తొసొ, అన్నె ముక్కిమ్‌క జోవయింక
నంపజలసకయ్.
11 ఈంజ బోదన ఎత్కిచ కొడొ తుయి అదికారుమ్
తెన్ సికడ్తె తా.
12 తుయి ఉబెడొ రితొ దాక్ జలెకి, తుక జేఁవ్
నిస్కారుమ్ నే దెకితె తుక దెక సికిత్ రితి తుయి
ప్రేమ తా, ప్రబుచి ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్‌క డిట్టుమ్
నిదానుమ్ తా, ప్రబుచి సుద్ది తా, చెంగిల్ లట్టబ్తె తా,
సత్తిమ్ ఇండితె తా. తుయి దస్సి జలె, తుక దెక
జేఁవ్ కి సికుల.
13 ఆఁవ్ జెతె ఎదక నంగుమ్‌తె దేముడుచి కొడొ
సదు కెర్తె తా, బుద్ది సికడ్తె తా, చి బోదన కెర్తె తా.
14 పడ్తొ, జా సుట్టు, ప్రబుచి నంగుమ్‌చ వెల్లొ
మాన్సుల్‌చి సబతె తిలస తుక †బోడి చడ ప్రార్ధన
కెర్తికయ్, జోవయించ కబుర్లు నంగితొ ఎక్కిలొచి
అత్తి దేముడు తుచి రిసొ కోడు నంగిలన్. జో
దేమ్ముడు తెదొడ్డి దిలి వరుమ్ తుయి పాడ్ కెరు
నాయ్; నిదానుమ్ వాడిక కెర్తె తా.
15 జలె, తుచి పూచి తిలి ఈంజ ఎత్కి తుయి
ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ కెర్తె తా, చి తుక 'ఆత్మక
వడ్డ అస్సె, డిట్టుమ్ అస్సె, జోవయింక నంప కెరుక
జయెదె' మెన ఎత్కిజిన్ చినుల.
16 తుయి జాగర్త దెకను. తుయి కిచ్చొ సికడ్తె గే
సరిగా ఉచర, సిక్కడు. జా బోదన సరిగా నిదానుమ్
సికడ్తె తా. కిచ్చొక మెలె, జా సుబుమ్ కబుర్ తెయి
తుచి రచ్చన కి, సూన్‌తసచి రచ్చన కి.

5

వేర వేర మాన్సుల్‌క కీసి దెకుక గే సంగిలిసి

1 కేన్ జవుస్ మంత్రొ మాన్సుల్‌క కిచ్చొ జవుస్
కెర తిలె సరి కెర గని, జోవయింక గోల కెర నాయ్.
గని అబ్బొద్‌క కీసి మరియాద తెన్ నంగుక జయెదె,
ప్రేమ తెన్ జో మాన్సుల్‌క సంగు. ఉబెడల్‌క
'అన్నొబావొ' మెలి రితి దెక.
2 మంత్రివొ తేర్‌బోదల్‌క 'అయ్య' మెలి రితి దెక,
ఉబెడివొక 'బేని' మెలి రితి పూర్తి సుద్ది తిలి మెన్సు
తెన్ దెక.
3 మూలజ్ జా నిజుమ్ రండెల్ జల తేర్‌బోదల్‌క
గవురుమ్ దెక తోడ్ కెర చెంగిల్ దెకితె తా.
4 గని, కేన్ రండెల్ మాన్సుక పుత్తర్లు జవుస్,
దువిసివొ జవుస్, నత్తుర్సివొ జవుస్, నత్తిన్సివొ
జవుస్ అస్తి జలె, జెఁవ్వి ముక్కిమ్‌క జోవయించి
సొంత మాన్సుల్‌క దెకితి పూచి కెరనుక సిక్కుతు,
అయ్యసిఁసి పాయిలి స్రెమ నెతొయిలి రితి. 'దస్సి
కెరుక చెంగిలి' మెన దేముడు నంగితయ్.
5 గని కో నిజుమ్ రండెలి జా, జాక కోయి మాన్సు
తోడు నెంజిలె, దేముడుక 'జొయ్యి రచ్చించుప
కెర్సు' మెన, జా మాన్సు రాతి మెద్దెనె జోవయింక
ప్రార్ధన కెర్తె తయెదె. జో తెన్ తోడ్ నజితె తయెదె.
6 గని వేర బుద్దుల్ చి జలె, జేఁవ్‌చి ఆసల్‌కయ్
సుకుమ్ తెన్ జిలె కి, దస్సి జలె జితె పొది ఆత్మక
మొర్లి రితి జా తయెదె.
7 జలె, రండెల్ మాన్సుల్‌చి మరియాద నే గెతి
రితి జేఁవ్ జితి రిసొ, ఇసి ఆడ్ర దేసు.
8 కో జలెకు జోవయించ సొంత మాన్సుల్‌క,
అన్నె ముక్కిమ్‌క సొంత కుటుంబుమ్‌క చెంగిల్ దెకె
నాయ్ గే, పోసె నాయ్ గే, జో మాన్సు ప్రబుక
నే నంపజలి రితి జా, నంపనెంజిలొసొచి కంట
పాపుమ్‌చొ జయెదె.

9 కేన్ రండెల్ మాన్సుచి వయసు అరవయ్
వెర్సుల్‌క తొక్కి నెంజిలె, జా ఎక్కిలొక పెండ్లి జా
తిలిసి జలె, నంగుమ్‌చి సేవ కెర్తసతె జాక టీఁవడుక
జయెదె.
10 గని జాక కీసి మాన్సు మెన ఎత్కిజిన్ జానుక
మెలె, కన్కారుమ్ దెకితి మాన్సు జా తంక, జేఁవ్‌చి
బోదల్‌క చెంగిల్ పోస తంక, వేర తెంతొ అయ్‌ల
మాన్సుల్‌క మరియాద కెర తతె తంక, గోత్ అయ్‌ల
నముకుమ్ జల వెల్లెల మాన్సుల్‌క చట్టొ దోవ తంక,
బాదల్ తిలసక తోడు కెర తంక. కిచ్చొ జలెకి చెంగిల
కమొ కెర్తి మాన్సు జా తంక.

11 గని తొక్కి వయసుచ రండెల్ మాన్సుల్‌క
నంగుమ్‌చి సేవతె తుమ్ టీఁవడ నాయ్. వేర ఆసల్
జా ప్రబుక పఁవ్సిల్ రితి జలె, అన్నె పెండ్లి జంక ఆస
జవుల.
12 జేఁవ్ "ప్రబుచి సేవ కెర్తె తయిందె, అన్నె పెండ్లి
జంక నెసి" మెన తొలితొ సంగ తా, జా సేవతె బెదిలె
పడ్తొ అన్నె పెండ్లి జా ములిలె, అబద్దుమ్ జలి నింద
సేడుల.
13 పడ్తొ, రండెల్ జల ఉబెడిఁ రితసక ఎత్కి
తోడు దిలె, బద్దుకుమ్ జా పేడివొ పేడివొ బుల బుల,
సొండెల్ కొడొ సికుల. వేర మాన్సుల్‌చి కామ్‌చి
నెడిమి జా జోవయించి కామ్ పిట్టవుల, నెంజిల కొడొ
లట్టబుల.
14 జాకయ్, తొక్కి వయసుచ రండెలివొ అన్నె
పెండ్లి బోదల్ పాయ జోవయించి గేర్ తిలిసి ఎత్కి
చెంగిల్ దెకుత్, చి జోవయించి రిసొ అమ్ కో
సయ్‌తాన్‌చ మాన్సుల్ అమ్‌క నింద కెరుక వాట్
తయె నాయ్.

† **4:14 4:14** 1:8, చి తిమోతిక రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 1:6 దెక.

15 రండెల్ జల ఉబెడిఒ సగుమ్‌జిన్ ప్రబుచి సేవ
ముల దా సయ్‌తాన్ సికడ్తి బుద్దితె గెచ్చ అస్తి.

రండెల్ మాన్సుల్‌క కో దెకుక

16 జలె, ప్రబుక నంపజలి కేన్ మాన్సుచ
మాన్సుల్‌తె రండెల్ మాన్సుల్ అస్తి జలె, జా
నంపజలి మాన్సు జోవయింక దెకితె తవుస్.
జేఁవ్‌చయ్ రండెలివొక సంగుమ్ పోసుక పోని. చి
ఎద్దరె తోడ్ నెంజిల రండెలివొక తోడు కెర్తి డబ్బుల్
సేంసడ జోవయింకయ్ తోడ్ దెతె.
17 ప్రబుచి సంగుమ్‌చి సేవ కెర్త వెల్లొ మాన్సుతె
కో చెంగిల్ ఏలుప కెర్తతి, ముక్కిమ్‌క జోవయింతె కో
నిదానుమ్ బోదన కెర్తతి బుద్ది సికడ్తతి, వేర వెల్లొ
మాన్సుల్‌క చి కంట జోవయింక ప్రెజల్ ఒగ్గర్ విలువ
దెక అన్నెయ్ తోడు దెతు.
18 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కోడు మోసేచి అత్తి
రెగిడ్లిస్‌తె కిచ్చొ మెన ఏక్ టాలి ఉచరుక జయెదె
మెలె,

*“కెల్నె గిడ్డల్ దాన్ నుఁదయ్‌తె పొది నుఁదయ్‌త
బెయిలల్‌క మ్రూంతి బంధుక నెంజె. పోన్న”
పడ్తొ, †“కామ్ కెర్తొసొ జోవయించి జతమ్
నజన్నుక నాయిమ్” మెన సంగిలి కోడుచి
అర్దుమ్ తుమ్ కెరన.

19 సంగుమ్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్‌తె కక్క జవుస్ కో
జలెకు కిచ్చొ జవుస్ నింద కెర తిలె, దొగుల తీగ్ల
సాచుల్‌చి సాచి సూన్లెకయ్, జా సాచి బెదిలెకయ్,
జా నింద సూన్‌తి రితి విలువ దెకు.
20 గని కో సంగుమ్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ పొరపాట్
జస్తె తత్తతి గే, సంగుమ్‌చ ఎత్కిజిన్‌చి మొక్కె
జోవయింక తీర్పు సంగు, చి దెక తా తిల మాన్సుల్
దస తప్పుల్ కెరుక బియుల.

21 దేముడుచి మొక్కె, యేసుక్రీస్తుచి మొక్కె,
పరలోకుమ్‌చ దూతల్‌చి మొక్కె, తుక ఆఁవ్
ముక్కిమ్‌క సంగితసి మెలె, రుజ్జుల్ సరిగా
నే సూన్‌తె తీర్పుల్ కెరు నాయ్ అన్నె కక్క
మొకమాటుమ్ నే దెకితె తీర్పు కెరు.

22 పడ్తొ, బమ్మ తెన్ కక్క బోడి చడ ప్రబుచి
కామ్‌క అదికారుమ్ దేసు నాయ్. చెంగిల్లొ నెంజిల్లొ
మాన్సుక దస్సి అదికారుమ్ దిలె, జోవయించి
పాపుమ్‌తె తుయి బెదిల్ రితి జయెదె. అన్నె
మాన్సుల్‌చి పాపుమ్‌తె తుయి బెదు నాయ్. దసితె
దెర్ను నే సేడ్తె, ప్రబుచి సుద్ది తెన్ తా.

23 పడ్తొ, సుద్ది కావలె మెన తుయి రితి పాని
పితసి, కిచ్చొగె. గని అప్పె తెంతొ తుచి పెట్టిచి బాద
చి తుచి ఆఁగ్‌చ అన్నె బాదల్ చి రిసొ ఓస్తు మెన
ఇదిల్ ద్రాచ రస్సుమ్ పి.
24 జలె, తీర్పు కెర్తిన్‌చి రిసొ అన్నె కిచ్చొ మెలె,
బమ్మ తెన్ తీర్పు కెరు నాయ్. సగుమ్‌జిన్ పాపుమ్
కెర్తిసి సొస్టుమ్ డీస్తయ్, చి రుజ్జు కెరుక జతయ్.
గని అన్నె సగుమ్‌జిన్ కెర్తి పాపుమ్ లుంక తా, ఎక్కి
పడ్తొకయ్ డీసెదె.
25 దస్సి కి, సత్తిమ్ కమొ సొస్టుమ్ డీసుల, గని
మొదొల్‌కయ్ నే డీసిలెకి, ఎల్లకాలుమ్ లుంకడుక
నెంజె.

6

ఎజొమాన్లుక గొతిమాన్సుల్, గొతిమాన్సుల్‌క ఎజొమాన్లు కీసి దెకుక గే సంగిలిసి

1 కో నంపజల గొతిమాన్సుల్ జా అస్తి గే,
జోవయించ ఎజొమాన్లుక గవురుమ్ దెకితె తత్తు, చి
జేఁవ్ ఇండితి బుద్దిచి రిసొ ప్రబుచి నావ్‌క జవుస్
జోవయించి నుబుమ్ కబుర్ జవుస్ కో నిస్కారుమ్
ఉచరుక్ నాయ్.
2 జేఁవ్ గొతి మాన్సుల్‌తె కచ ఎజొమాన్లు
నంపజల జవుల గే, *అమ్‌చ ఎజొమాన్లు ఆము
ఎక్కి రిత జలమ్ గే మెన ఉచరుక జలెకి, జేఁవ్
గొతిమాన్సుల్ జోవయించ ఎజొమాన్లుక గవురుమ్
దెకుక ముల్తు నాయ్. ‘జేఁవ్ ఎజొమాన్లు కి ప్రబుక
నంపజలస’ మెనయ్ జయి ప్రేమకయ్ అగ్గెచి కంట
అన్నె నిదానుమ్ జోవయించి సేవ కెరుక. ఇస
నిదానుమ్ బుద్దుల్ తుయి సికడు.

డబ్బుల్ ఆసక వేర బుద్దుల్ చి రిసొ సంగిలిసి

3 జలె, ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచ చెంగిల్ కెర్త బుద్ది
కొడొక చి జోవయింతెన్ బెదితి సుద్దిబోదనక కో నెస
కెర వేర సికడ్లె,
4 గవురుమ్‌క జాని మెనన్లె కి, జో కిచ్చొయ్
నేనె. ప్రబుచి సర్దబుద్ది జోవయించి పెట్టి నెంజిలి
రిసొ, ఆరిచ కొడొచి ఉప్పిరి కొడొ తెలివి తెన్
బెదవ జుజయ్‌తి ఆసయి తెన్ జో మాన్సు తయెదె.
కొడొ తెన్ దస్సి జుజయ్‌తిసి, చి దస్సిచిక జట్లు
జతిసి, జలె, కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్తయ్ మెలె, గోసల్,
టంటల్లు, దూసెనల్, ఎక్కిలొచి ఉప్పిరి అన్నెక్లొ
అన్మానల్ జతిసి,
5 నే కుట్టిత తగులు, దసయ్ బాదల్. దసయ్
బుద్దుల్ జత మాన్సుల్‌చ ఆత్మల్ పాడ్ జా
అస్తి, జోవయించి పెట్టి కిచ్చొయ్ సత్తిమ్ నాయ్.
‘దేముడుచి కామ్ కెర్తి రితి అమ్ డీసిలె, డబ్బుల్

* **5:18 5:18** ద్వితీయోపదేశ కాండము 25:4. † **5:18 5:18** లూకా 10:7. * **6:2 6:2** తీతు 2:9-10 దెక.

లాబుమ్ జయెదె' మెన ఉచర్ర నాయ్ దేముడుచి రిసొ దస తెలివి కొడొ మాన్సులక సికడ్డతి.
6 నిజమి దేముడుచి కామ్ కెర్లె లాబుమ్ తయెదె. గని డబ్బుల్చి లాబుమ్ నెంజె, అన్నె 'జో దిలిసి సాలు' మెలి రితి సేంతుమ్ అమ్చి పెట్టి తిలెకయ్ అమ్క జా లాబుమ్, ఆత్మయి రగుమ్ లాబుమ్ తయ్యెదె.
7 'జో దిలిసి సాలు' మెలి బుద్ది తెన్ అమ్ కిచ్చొక తంక మెలె, అమ్ జెర్మ ఈంజ లోకుమ్తె కిచ్చొ ఆనుమ్ నాయ్, చి మొర్లె కచితుమ్ ఈంజ లోకుమ్ తెంతొ కిచ్చొయ్ నెము నాయ్.
8 గని అమ్క కతిసి గలంతిసి తిలె, సాలు.
9 గని ఈంజ లోకుమ్చి సొమ్సారుమ్ జంక ఆస జలస సయ్తాన్చ కమొ కెరయ్తిస్తె దెర్ను సేడ్డతి, బోనుతె సేడ్లి రితి. దస్సి ఆస తిల మాన్సుల్ బుద్ది నెంజిల పాడ్ కెర్త ఆసల్తె దెర్ను సేడ్డతి. దస ఆసల్ మాన్సుల్క పూర్తి పాడ్ కెర నాసెనుమ్ కెర్తతి.
10 కిచ్చొక మెలె, పాపల్ ఎత్కిక డబ్బుల్ ఆస చేరు రితి జా ఆదారుమ్ జయెదె. దస్సి ఆస జలి రిసొ, సగుమ్జిన్ నంపజల ప్రబుక ముల, ఒగ్గర్ బాదల్ జా జోవయించి పాపుమ్ కతతి.

నిదానుమ్ తా మెన తిమోతిక పవులు రెగిడ్లిసి

11 తుయి, మాత్రుమ్, దేముడుచొ మాన్సు. దస్సి పాపుమ్చి ఎత్కిక తుయి దూరి తా. కిచ్చొచి రిసొ తుయి ఆస జంక మెలె, సత్తిమ్ ఇండితిసి, ప్రబుక పూర్తి నిదానుమ్ తతిసి. నముకుమ్ తతిసి, ప్రేమ, బాదల్ ఓర్సుప జతి సెక్తి, గగ్గొల్ నే జతి సేంతుమ్ బుద్ది మెత్తన బుద్ది తతిసి, దసచకయ్ తుయి ఆస జా.
12 తుచి నముకుమ్చి బవుమానుమ్ దొర్కు జతె ఎదక తుయి పూర్తి నిదానుమ్ ప్రబుచి కామ్ కెర్తె తా. ఒగ్గర్జిన్ సాచుల్చి మొక్మె ప్రబుక తుయి నంపజలిసి తుయి ఒప్పన్లి తెంతొ, పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయఁక తెయఁక తా గెతి చి జోవయించెన్ అప్పె ఇండితి వరుమ్ తుక ప్రబు దిలన్, గెద. జా వరుమ్ దెరన్ను.
13 యేసుక్రీస్తు †పొంతి పిలాతు అదికారిచి మొక్మె సాచి సంగ ఒప్పన్లొ, గెద. జలె, ఎత్కిక జీవ్ దెతొ జీవ్ తిలొ దేముడుచి మొక్మె పడ్తొ జో క్రీస్తుచి మొక్మె
14 తుక కిచ్చొ ఆడ్ర ఆఁవ్ దెతసి మెలె, ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్ర జెతి ఎదక, ప్రబుచి సుద్దిచి రుజ్జు తతి రితి, జోవయించి గవురుమ్ నే కడ్త రిసొ, ప్రబు తుక తియార్లి కామ్ తుక దిల ఆడ్రల్ ఎత్కి తుయి నిదానుమ్ కెర్తె తా.
15 యేసుప్రబు కెయఁక అన్నె ఉత్ర జెయెదె మెలె, దేముడు అబ్బొసి కెయఁక జర్గు కెరెదె గే, తెదొడ్కయ్. జో దేముడు అబ్బొసి ఎత్కిచి కంట వెల్లొ తిలొ ఎక్కిలొ దేముడు, రానల్క రానొ జలొ, ఎజొమాన్లుక ఎజొమాని జలొసొ.
16 జో దేముడు అబ్బొసి ఎక్కిలొ నే మొర్తె ఎల్లకాలుమ్ తతొసొ. జో జితి పరలోకుమ్చి ఉజిడి కెద్ది మెలె, కోయి ఇదిల్ పాసి కి గెచ్చుక నెతిరి. కో మాన్సు కెయ్య కి జోవయింక దెకితి నాయ్, దెకుక నెతిర్తి. జోవయింక గవురుమ్ అదికారుమ్ కెయఁక తెయఁక తవున్! ఆమేన్.

సొమ్సార్లుక సంగిలి కొడొ

17 జలె, ఈంజ లోకుమ్చి ఆస్తి కలుగు జల సొమ్సార్లు జల నంపజలస్క తుయి కిచ్చొ ఆడ్ర దేసు మెలె, గవురుమ్ ఉచరంతు నాయ్, పడ్తొ, సొమ్సారుమ్క నంప కెర్తు నాయ్. జా ఎత్కి పాడ్ జతిసి. గని దేముడుచి ఉప్పిరి జోవయించి నముకుమ్ పూర్తి తిత్తు. అమ్ మాన్సుల్ సంతోసుమ్ తెన్ వాడిక కెర్తి రితి అమ్క దొర్కు. జలిసి ఎత్కి దెతొసొ జొయ్యి, గెద.
18 జేఁవ్ సొమ్సార్లు, జలె, కీసి తంక మెలె, అన్నె మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకిత ఒగ్గర్ కమొ కెర్తు. దస్సి తిలె, ఆత్మక సొమ్సారుమ్ జవుల. జేఁవ్ ముస్క నే జతె, నెంజిలసక సర్ద తెన్ దర్ముమ్ తెన్ దెతు.
19 దస్సి ఇండిలె, జోవయింక కలుగు జతి ఆత్మ సొమ్సారుమ్ పడ్తొక కి జోవయింక కామ్క జెయెదె, మొర్లె పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయఁక తెయఁక చెంగిల్ జితి వరుమ్ ప్రబు దిలిసి జోవయింక జెయిమ్ జయెదె.

ఆకర్ కోడు

20 ఓ తిమోతి, ప్రబు తుచి అత్తి సొర్ప కెర దిలి, జోవయించి కామ్ తుయి కెర్తి వరుమ్ దెర నాయ్, జోవయించి సత్తిమ్ సికడ్తె తా. సుద్ది నెంజిల ఆరిక ఆరిచ కొడొ, దేముడుక దస కొడొ విరోదుమ్ జతతి, గెద, దస కొడొక, చి 'గ్యానుమ్' మెన గ్యానుమ్ నెంజిలిస్క, చి మాన్సుల్ కొడొ జుజయ్తిస్క తుయి దూరి కెరు.
21 కిచ్చొక మెలె, 'గ్యానుమ్' మెన గ్యానుమ్ నెంజిలిస్క 'జయ్యి సత్తిమ్' మెన సగుమ్జిన్ సంగ సికడ, నంపజల సుబుమ్ కబుర్తె ముక్కిమ్ తిలిసి పిట్టవన, పొరపాట్ జా అస్తి.
ప్రబుచి దయ తుమ్చి తెన్ తవున్.

† **6:13 6:13** మత్తయి 27:11, మార్కు 15:2, లూకా 23:3, యోహాను 18:33-37.

తిమోతిక రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ పవులు తిమోతిక రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్రుమ్

మొదొల్ కోడు
1-2 ప్రేమ తిలొ అంక పుత్తు జలొ రితొ తిమోతిక, దేముడుచి సెలవ్చి రిసొ యేసుక్రీస్తుచి రిసొ సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసొ జోకొ బారికి జలొ ఆఁవ్ పవులు రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.

“అంచొ పుత్తు జలొ యేసుక్రీస్తుక కో నంపజవుల గే, జేఁవ్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెద, మొర్లె అంచి తెన్ జింక ఆఁవ్ వరుమ్ దెతసి” మెన ప్రమానుమ్ కెలొ దేమ్ముడు అంక జోవయించి కామ్క నిసాన అదికారుమ్ దా అస్సె.

జలె, దేముడు అబ్బొన్చి అమ్క ప్రబు జలొ క్రీస్తు జలొ యేసుచి దయ కన్కారుమ్ సేంతుమ్ తుచి ఉప్పిరి తవున్!

తిమోతి చి నముకుమ్చి రిసొ పవులు సర్ద జల్సి
3 దేముడుచి సేవ పొరపాట్ నెంతె సత్తిమ్ తెన్ ఆఁవ్ కెర్తసి మెన అంక దయిరిమ్. అంచ పూర్గుమ్చ కి జోకయ్ జొకర్తె తిల. ఆఁవ్ కెయ్య ప్రార్ధన కెర్లె కి, తుక నే పఁవ్సితె, తుచి రిసొ జో దేముడుక అంచి సర్ద ఆఁవ్ సంగితసి.
4 తుక అన్నె దెకుక కోర్ప జా, రాతి మెద్దెనె ఉచర్తె తత్తసి. తుక అన్నె దెకిలె, పూర్తి సర్ద జయిందె. తుయి ఏడ్లిసి ఆఁవ్ ఏద కెర్తసి,
5 చి మాయ నెంజిలి తుచి నిదానుమ్చి నముకుమ్చి రిసొ ఉచర్లె, మంతిర్అప్పది జలి లోయి చి అయ్యద్ జలి యునికే చి అగ్గె తెంతొ చి నముకుమ్ తిలిసి ఆఁవ్ ఏద కెర్తసి. జోవయించి ఎదిలి నముకుమ్ తుచి పెట్టి కి తయెదె.
6 జాకయ్ తుక ఆఁవ్ అప్పె కిచ్చొ ఉచరవడ్తసి మెలె, జా సుట్టు ఆఁవ్ తుక బోడి చడ ప్రార్ధన కెర్లిన్ తెన్ దేముడు తుచి పెట్టి దిలి వరుమ్ అన్నె ఒగ్గర్ పలితుమ్ దెర్తి రితి తుయి వాడిక కెర్తె తా.
7 కిచ్చొక మెలె, జోవయించి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి దిలిసి అమ్క బియ్యారల్ తత్తు మెన నాయ్, గని “అంచి పరలోకుమ్చి ఆత్మసెక్తి, అంచి ప్రేమ, అంచి తిరించి బుద్ధి జోవయించి పెట్టి కామ్ కెర్తె తా పలితుమ్ దెర్సు”.
8 జాకయ్, పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ తా, అమ్చొ యేసుప్రబుచి రిసొచి సాచి సంగుక తుయి లాజ్ జా నాయ్, గని తుచి పెట్టి తిలి దేముడుచి సెక్తిక సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసొచి అల్లర్ తుయి కి ఓర్సుప జా. పడ్తొ, జోవయించి రిసొ ఆఁవ్ జేల్తె తిలిస్క లాజ్ జా నాయ్.
9 ఈంజొ దేముడు అమ్క నిసాన సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెర, జోవయించి సుద్ది అమ్ ఇండిత్ రితి అమ్క బుకారా అస్సె. అమ్క కిచ్చొ పున్నిమ్ అమ్ కెర్లిన్చి రిసొ నాయ్, గని “క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ జతొ యేసుచి అత్తి జోవయించి ఉప్పిరి అంచి దయ తియిఁదె” మెనయ్, కిచ్చొ నే జెర్మయ్లి అగ్గె తెంతొ సొంత *ఇస్టుమ్ జా అమ్క జా వరుమ్ దిలన్.
10 అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జలిసి తెన్ ఈంజ జో దిలి వరుమ్ రుజ్జు జా అస్సె. యేసుప్రబు మొర్నుచి ఉప్పిరి జీన పాడ్ కెర గెల కెర, పరలోకుమ్తె గెతి జీవ్, ‘పరలోకుమ్తె గెతి అవ్కాసుమ్ దొర్కు జయెదె’, ‘నాసెనుమ్తె గెచ్చుక పిట్టుక జయెదె’ మెన రుజ్జు దెకవ, జా రుజ్జు జలిస్చి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ అమ్క దొర్కు కెర అస్సె.

11 జలె, ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ ఆఁవ్ సూనవ బోదన కెర్తి రిసొ జోవయించి బారికి జా బులుక మెన, ప్రబు అంక నిసాన అదికారుమ్ దిలన్.
12 ఈంజయి కామ్ ఆఁవ్ కెర్లి రిసొ ఆఁవ్ ఇస స్రెమల్ సేడ్తసి. గని అంక లాజ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆఁవ్ నంపజలొసొక జాని, చి †జోచి అత్తి ఆఁవ్ సొర్ప కెర్లిసి కిచ్చొ పాడ్ నే జతి రితి, లోకుమ్చ మాన్సులక తీర్పు కెర ఏలుప కెరుక మెన ప్రబు గవురుమ్ తెన్ అన్నె జెతికయ్ జా వెల్లి దీసి ఎదక జో దెకుక జోక సెక్తి అస్సె మెన అంక పూర్తి దయిరిమ్ అస్సె.

13 జలె, అంచితె తుయి సూన్ల బోదన కొడొ రితి యేసుక్రీస్తుచి తెడిచి నముకుమ్చి ప్రేమ తెన్ తుయి నంపజలన్క సికడుక ములు నాయ్.
14 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి సికడ్లొ ప్రబు తుచి అత్తి సొర్ప కెర దిలి సత్తిమ్ కిచ్చొ పాడ్ నే జతి రితి తుయి జాగర్త దెకితె తా.

15 ఆసియా ప్రదేసిమ్చ ఎత్కిజిన్ అంక ములిల మెన జాన్సి. జోవయింతె పుగెల్లు చి హెర్మొగెనే, గెద.
16 గని ఒనేసిపొరుక, జలె, జోవయించి గెర్చ ఎత్కిజిన్క ప్రబు కన్కారుమ్ దెకితె తవున్. జో ఒగ్గర్ సుట్లు అంక ప్రేమ దెకవయ్ దయిరిమ్ కెర్లన్. ఆఁవ్ జేల్తె తిలిస్చి రిసొ జో లాజ్ జయె నాయ్.

* **1:9 1:9** రోమియుల్ 8:29-30, ఎపెసు1:5. † **1:12 1:12** నెంజిలె, ‘అంచి అత్తి జో సొర్ప కెర్లిసి కిచ్చొ....’

17 జో ఇత్తల్ ఈంజ రోమ్ పట్నుమ్‌తె జా, సర్ద తెన్
అంక చ్‌జ జా తోడు దిలన్.
18 'యేసుప్రబు అన్నె ఉత్ర జా లోకుమ్‌చక
తీర్పు కెర్తి జా వెల్లి దీసిక ఒనేసిపొరుచి ఉప్పిరి
జో కన్కారుమ్ తితి రితి దేముడు వరుమ్ దెవుస్'
మెనయ్ అంచి ప్రార్ధన ఎపెసుతె జో తోడ్ కెర్లిస్ ఎత్కి
తుయి పూర్తి జాన్సి.

2

తిమోతిక పవులు అన్నె నిదానుమ్ సంగిలిసి

1 అంచొ పుత్తు, క్రీస్తు జలొ యేసుచి దయక తుక
జో దిలి సెక్తిక తుయి డిట్టుమ్ తా.
2 చి ఒగ్గర్ సాచుల్‌చి మొక్మె తుయి అంచితె
సూన్లిసి ఎత్కి జేవ్ కి అన్నె మాన్సుల్‌క సికడ్తి రితి,
నిదానుమ్ తిల అన్నె మాన్సుల్‌క తుయి సికడు.
3 పడ్తొ, చెంగిలొ తిలొ కేస్ జమాను కీసి బాదల్
ఓర్సుప జా నిదానుమ్ కెరెదె గే, తుయి కి ప్రబుచి
కామ్‌చి రిసొ బాదల్ సేడ్తిసి తుయి కి ఓర్సుప జా
నిదానుమ్ తా.
4 పడ్తొ, జమాన్లుతె బెదితొసొ చెంగిలొచొ జలె,
కామ్‌తె తిలె, వేర మాములుమ్ మాన్సుల్‌చ కమొతె
జో బెదె నాయ్, నెంజిలె వేరచితె బెదిలె, సిక్కు జా
జోవయింక దిలి కామ్ పిట్టయెదె. జోచొ ఎజొమాని
మెన్సితి రితి జో తియార్లి కామ్ చెంగిల్ కుట్టవుక
మెన మెన్సు దా ఎక్కి నిదానుమ్ కెరెదె.
5 పడ్తొ, నిగితి కెల్‌క జవుస్ బెదితొసొ జలె, జేవ్
కెర్లయ్‌చి బెదితి రితి కెర్లెకయ్ జో జీన గురి నజనుక
జయెదె.
6 పడ్తొ, పంటొ లాయిలె పొది, కో తొలితొ
జోవయించి వాట నజనుక విలువ మెలె, నిదానుమ్
కామ్ కెర్లొ తిలొసొ విలువ, బద్దుకుమ్‌చొ నాయ్, గని
నిదానుమ్ కెర్తొసొ.
7 ఆవ్ ఇన్నె రెగిడ్ల టాలివొచి రిసొ చెంగిల్
ఉచరు. తుయి పూర్తి అర్దుమ్ కెరంతి రితి ప్రబు తుక
సికడెదె.

చి సెక్తి

8 యేసుక్రీస్తు దావీదు పూర్గుమ్‌చొచి సెకుమ్‌తె
జెర్మ మొర అన్నె జిలిసి ముక్కిమ్‌క తుయి ఉచార
కెరంతె తా. జోచి రిసొ ముక్కిమ్‌క ఆవ్ సుబుమ్
కబుర్ బోదన కెరుక మెన ప్రబు అంచి అత్తి కామ్
సొర్ప కెర దా అస్సె, గెద.
9 జయ్యి సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనయ్‌తె తిలి
రిసొ ఇన సైమల్ సేడ అస్సి, కిచ్చొ జవుస్ నేరిమ్
కెర్లొసొ మెన దెకిల్ రితి అంక ఈంజేవ్ గొల్సుల్ బంద
అస్తి. గని అంక కిచ్చొ దయిరిమ్ మెలె, దేముడుచి
సుబుమ్ కబుర్ కోడు బందుక నెతిర్తి.
10 జాకయ్ దేముడు నిసాన్లసక 'సూన నంపజా
క్రీస్తు జలొ యేసుచి నావ్ తెన్ పాపుమ్ తెంతొ
రచ్చించుప జా పరలోకుమ్‌తె గెచ్చు కెయక
తెయక చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్, కిచ్చొ సైమల్
జలెకి ఆవ్ ఓర్సుప జతసి.
11 'దేముడుచి కోడు ఈంజ' మెన ఏక్ కిచ్చొ
కచితుమ్ దెరన్‌తసుమ్ మెలె,
"జోవయింతెన్ మొర్లమ్ మెలె,
కచిత్తుమ్ జోవయింతెన్ జిమ్‌దె.
12 జోవయించి నావ్‌చి రిసొ బాదల్ ఓర్సుప జలమ్
మెలె,
కచితుమ్ జోవయింతెన్ *ఏలుప కెరుమ్‌దే.
'జోవయింక నేనుమ్' మెలి రితి ఇండిలె,
జో కి అమ్‌క 'జోవయింకయ్ నేని' మెన జో అమ్‌క
తియనె నాయ్.
13 ఆమ్ నిదానుమ్ నెంజిలె కి,
జో ఎక్కి నిదానుమ్ తా గెతయ్."
జోవయించి సత్తిమ్‌చి రిసొ జో అబద్దుమ్ కెరుక
నెత్రె, జోవయించి కోడు పిట్టవుక నెత్రె.

కామ్‌క నెంజిత కొడొ జుజయ్‌తిస్‌చి రిసొ జాగర్త సంగిలిసి

14 ఈంజ ఉప్పిర్‌చి కోడుచి రిసొ ఒత్తచ
నంపజలస్‌క తుయి ఏద కెరవు, చి 'కామ్‌క నెంజిల
రితయ్ కొడొ జుజయ్‌తిసి ముల' మెన ప్రబుచి నావ్
తెన్ జోవయింక జాగర్త సంగు.
15 తుచి కామ్‌క 'చెంగిల్ కెర్తయ్' మెన దేముడు
ఒప్పన్‌తి రితి జోవయింక ఎక్కి నిదానుమ్ జంక
తుయి ఎక్కి ఆస జా, డొంగ్రె సోగ వాటు గగ్గడ్తి రితి,
సూన్‌తస పూర్తి అర్దుమ్ కెరంతి రితి, దేముడుచి
సుబుమ్ కబుర్ సరిగా సిక్కడు. దస్సి నిదానుమ్
తిలె, తుక జో దిలి కామ్‌క 'నిదానుమ్ కెర్లయ్'
మెనయ్ తుయి లాజ్ జంక నాయ్.
16 జలె, దేముడుచి మరియాద కడ రితి కామ్‌క
నెంజిల కొడొ లట్టబ్తిసి, కొడొ జుజయ్‌తిసిక దూరి తా.
దస కొడొతె బెదిలె, మాన్సుల్ అన్నె ఒగ్గర్ పాడ్ జతి
రితి దేముడుక జోవయింక దూరి కెర్లి రితి జయెదె.
17 కివ్వో జలి గావు ఒగ్గర్ జలె, ఒండొయి
మాన్సుక కా గెల కీసి పాడ్ కెరెదె గే, దస్సి, దస కామ్‌క
నెంజిల కొడొ లట్టబ్తిసి మాన్సుచి ఆత్మక పాడ్ కెరెదె.
దస్సి జల మాన్సుల్, హుమెనైయును చి పిలేతును.
18 జేవ్ కిచ్చొ ఏక్ తప్పు సికడ్తతి మెలె, "మొర్ల
మాన్సుల్‌క దేముడు జియడెదె మెలిసి పడ్తొకయ్
జర్గు జయెదె మెలిసి అబద్దుమ్. అగ్గెయి తెంతొ
ఆత్మ రగుమ్‌క జర్గు జా అస్సె. ఆగ్ రగుమ్‌క

* **2:12 2:12** కొరిందిల్‌క రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్రుమ్ 4:8, డీసయ్‌లిసి 5:10, 20:4, 6 చి 22:5.

జర్గు జంక నెంజె" మెన జేఁవ్ సికడ, సగుమ్‌జిన్‌చి
నముకుమ్ పాడ్ కెర్తతి.
19 గని దేముడుచి రాజిమ్‌క 'గేరు' మెన దెకిలె,
జా గేరుచి పునాదితె కిచ్చొ రెడ్డ అస్సె మెలె,
†"కో జోవయింక నిదానుమ్ తా జోచయ్ జా అస్తి గే
ప్రబు జానె" పడ్తొ, "ప్రబుచి నావ్ కో దెర్తతి
గే,
పాపుమ్‌తె బెదుత్ నాయ్, గని ముల దెతు!" మెన
రెడ్డ అస్సె.
20 జలె, కేన్ జవుస్ వెల్లొ గెరి ఎత్కి రగల్ గెర్‌చి
కామ్‌చ సామన్లు తవుల. సగుమ్ బజర్‌చ, సగుమ్
వెండిచ, గని దారు తెన్ కి మత్తి తెన్ తెయార్
కెర్లస కి తవుల. జేఁవ్ సామన్లుతె సగుమ్, జలె,
మాములుమ్ మరియాదచ కమొక వాడిక కెర్తస.
సగుమ్, జలె, నిస్కారుమ్ కమొక వాడిక కెర్తస.
21 జలె కేన్ మాన్సు ఆత్మ నిస్కారుమ్ కెర్తి
పాపుమ్ గెచ్చవన గెలె, జలె, మరియాద కామ్ కెర్తి
సామన్‌చి రితి జయెదె. జో దస్సి సుద్ది జలె, కేన్
చెంగిల్ కామ్‌చి రిసొ కి జో గేర్‌చొ ఎజొమానిక జో
కామ్‌క జెయెదె. ప్రబుచి కామ్‌క తుయి దస్సి సుద్ది
తిలి కామ్‌క జెతికయ్ వస్తు జా.
22 జాకయ్, బుద్ది నెంజిల ఉబెడల్ జత ఆసల్‌క
తుయి దూరి తా, సుద్ది ఆత్మ తెన్ ప్రబుక ఎక్కి
నిదానుమ్ తా జోవయించి నావ్ దెర్తస ఎత్కిజిన్
తెన్, సత్తిమ్‌బుద్ది, నిదానుమ్‌చి నముకుమ్, ప్రేమ,
సేంతుమ్‌కయ్, జేఁవ్ తుయి కోర్‌ప జతె తా.
23 బుద్ది నెంజిల కామ్‌క నెంజిల కొడొ
జుజయ్‌తిన్‌క దూరి తా. దసచతె బెదిలె మాన్సుల్
ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ గగ్గొల్ జా జట్టి జతతి.
24 పడ్తొ, ప్రబుచి సేవ కెర్తొ కేన్ మాన్సు జలెకి,
గగ్గొల్ జతొసొ జంక జయె నాయ్. జో కీసొ తంక
మెలె, మెత్తన తా ఎత్కిజిన్‌క చెంగిల్ దెకితొసొ,
తెలివి తెన్ చెంగిల్ బోదన కెర్తొసొ, కుస్సిదుమ్ నే
జతె బాదల్ ఓర్సుప జతొసొ జంక.
25 పడ్తొ, చి బోదనక వేరయ్ సంగిత మాన్సుల్‌చి
ఉప్పిరి గగ్గొల్ నే జతె జో మాన్సు మరియాద తెన్
సరిగా అర్దుమ్ సంగుక సికుక. దస్సి మరియాద
తెన్, 'జో మాన్సు తప్పు ఒప్పన విసారుమ్ జా
సత్తిమ్ దెరన్సు' మెన ఏక్ వేల దేముడు సెలవ్
దెయెదె,
26 చి సయ్‌తాన్‌తె దెర్సు సేడ్లిన్ తెంతొ,
జోవయించి ఇస్టుమ్ రితి కెర్తె తిలిస్‌తె తెంతొ జో
మాన్సు విడ్డల్ జయెదె, చి బుద్ది జా ప్రబుచి ఇస్టుమ్
రితి కెరుక దెరెదె.

† **2:19 2:19** సంక్యాకాండుము 16:5, 26.

3

ఆకర్ దినాల్‌క మాన్సుల్‌చ బుద్ది

1 అప్పె, మాత్రుమ్, కిచ్చొ మెన తుయి చిను మెలె,
ఈంజ ఉగుమ్‌చ ఆకర్ దినాల్‌క నెంజిల బాదల్
జెవుల.
2 తెదొడ్‌క మాన్సుల్ కీసి జవుల మెలె, వేర
మాన్సుల్‌చ బాదల్‌క నే ఉచర్తె, 'అమ్మి చెంగిల్
తమ' మెనయ్ ఎక్కి జోవయింకయ్ జెఁవ్వి
ఉచరంతె తవుల, డబ్బుల్ ఆస జఁయి గెచ్చుల,
సొంత గవురుమ్ సంగితె తవుల, బడాయ్ జతె
తవుల, మాన్సుల్‌క చి దేముడుక దూసుప కెర్తె
తవుల, అయ్యసిఁసిచి కోడు నే సూన్‌తె, జేఁవ్ పాయ
పోసిలి స్రెమ సేడ్లిన్ నేన్లి రితి జేఁవ్ అయ్యసిఁసిక తోడ్
కెరుక ములుల, దేముడుచి సుద్ది నెంజిలస జవుల,
3 కన్కారుమ్ నేన్‌తె తవుల, మాన్సుల్ కట్టు తెన్
తంక నెసుల, కుస్సిదుమ్‌క అన్నె మాన్సుల్‌చి ఉప్పిరి
ఆరిచ నిందల్ సంగితె తవుల, నే నేన్లస జవుల,
మాన్సుల్‌క బియడ్డస జవుల, చెంగిల్ తిలిసి ఎత్కిక
విరోదుమ్ సుదల్ జవుల,
4 ఉప్రమెన్సు తెన్ తవుల, 'వేర మాన్సుల్‌క బాద
కెర్తసుమ్' మెన నే దెకితె ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి
కెరుల, పుల తా బులుల, దేముడుక పఁవ్స ఇస్టుమ్
అయ్‌లి సర్ద కెరంతె తవుల,
5 చి 'దేముడుక జొకర్తసుమ్' మెనన మాన్సుల్‌చి
మొక్మె కిచ్చొ కిచ్చొ కమొ కెర్లె కి, జేఁవ్ ఇండితిసి
దెకిలె, జోవయించి ఆత్మసెక్తిక జితి నాయ్, చి
జేఁవ్ సంగితిస్ తెన్ జేఁవ్ ఇండితిసి బెదె నాయ్,
జోవయించి సెక్తిచి రుజ్జు దెకయ్‌తి నాయ్. దస
మాన్సుల్‌క తుమ్ బెదవన నాయ్, జోవయింక దూరి
తా.
6 ఉప్రమెన్సుక "దేముడుచి కామ్ కెర్తసుమ్"
మెన, దస ముస్సుబోదల్‌తె సగుమ్‌జిన్ కిచ్చొ కెర్తతి
మెలె, కచ కచ గెరలె సినేతుమ్ కెరన, తకు బుద్దిచ
తేర్‌బోదల్‌క దెర్సు సేడవ, ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి
సికడ్డతి. దస తేర్‌బోదల్ తవుల. జేఁవ్ కిచ్చొ కిచ్చొ
పాపల్ కెర కెర పాపుమ్ వయన తా విడ్డల్ జంక నెత్ర
కిచ్చొ కిచ్చొ ఆసల్‌క దెర్సు సేడ.
7 కేన్ వెర్రి కోడు సికడ్లకి సూన, సత్తిమ్ చినుక
ఎద్దరె నెతిర్తి.
8 పూర్గుమ్, మోసేచి కోడు ఒప్పనుక యన్నేస్ చి
యంబ్రే నెస కెర కీసి వేరయ్ సికడ్ల గే, దస్సి ఈంజేఁవ్
అప్పెచ మాన్సుల్ సత్తిమ్ నెస కెర, వేరయ్ సికడ్డతి.
ఈంజేఁవ్ ఆత్మక పాడ్ జలస, సత్తిమ్‌చి నముకుమ్
నెంజిలస.

9 గని జీనుక నెతిర్తి. కిచ్చొక మెలె, జేఁవ్
పూర్గుమ్చ దొగులచి పొరపాట్ బుద్ది కీసి రుజ్జు జలి
గే, దస్సి ఈంజేఁవ్ అప్పెచ మాన్సుల్చి బుద్దిక కి
'పాపుమ్చి' మెన ఎత్కిజిన్ చినుల.

పవులు తిమోతిక సికడ్లిసి

10 అప్పె, మాత్రుమ్, తుక కిచ్చొ రెగిడ్తసి మెలె,
అంచి బోదన, ఆఁవ్ ఇండితి బుద్ది, ప్రబుచి కామ్ కెర్తి
ఆస తెన్ ఆఁవ్ జితిసి, అంచి నముకుమ్, బాదల్
ఓర్సుప జా ఆఁవ్ సేంతుమ్ తతిసి, అంచి ప్రేమ,
అంచి నిదానుమ్,
11 మాన్సుల్ అంక కెర్ల అల్లర్లు, ఆఁవ్
సేడ్ల బాదల్, పడ్తొ *అంతియొకయ పట్నుమ్తె
ఈకొనియ పట్నుమ్తె, చి లుస్త్ర పట్నుమ్తె
విరోదుమ్ సుదల్ కెర్ల అల్లర్ ఓర్సుప జలయ్ గే,
తుయి దెక అస్సిన్. గని జేఁవ్ కెత్తి అల్లర్ కెర్లె కి,
ఎత్కి తెంతొ ప్రబు అంక రచ్చించుప కెర్లొ.
12 గని ఆఁవ్వి మెను నాయ్. కో జలెకి
యేసుక్రీస్తుచి తెడి సత్తిమ్ ఇండుక మెన్సు దా అస్తి గే,
కచితుమ్ విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి స్రెమల్ సేడుల.
13 పాపుమ్ ఇండితస, ఉప్రమెన్సుచి మాన్సుల్,
మాత్రుమ్, వేర మాన్సుల్క మోసిమ్ కెర్తె తా, జెఁవ్వి
కి మోసిమ్తె దెర్ను సేడ అన్నె అన్నెయ్ పాడ్ జతె
తవుల.
14 తుయి, మాత్రుమ్, తుయి సికిలిసి తుయి
దయిరిమ్ జా డిట్టుమ్ నంపజలిసి ఎద్గరె నే
ములితె, పూర్తి నిదానుమ్ తా. కత్తె కత్తె తొలితొ
సికిలది గే పఁవ్సు నాయ్.
15 పడ్తొ, దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్ల కొడొ బాల
తెంతొ పూర్తి అలవాట్ జా అస్సి. క్రీస్తు జలొ యేసుక
నంపజా రచ్చించుప జతిసి జేఁవ్ కొడొతెయి జానయ్
జతయ్.
16 దేముడుచి కొడొ ఎత్కి జోచి ఆత్మ మాన్సుల్చి
అత్తి రెగ్డయ్లొ. ఇసి రెగ్డయ్లి కొడొ ఎత్కి, జో
సికడ్తిసి అమ్ ఒత్తయ్ సికుక జయెదె. పాపుమ్చి
రిసొ జాగర్త సంగితిసి ఒత్తయ్ తయెదె, పాపుమ్
ముల కీసి బుద్ది జంక గే సికడ్తిసి ఒత్తయ్ తయెదె, చి
సత్తిమ్ ఇండుక సికయ్తిసి ఎత్కి ఒత్తయ్ తయెదె.
17 దేముడుచి సేవ కెర్తొ కేన్ మాన్సుకి జేఁవ్
కొడొ పెట్టి నిదానుమ్ తియన్లె, జా కామ్ నిదానుమ్
కెర్తి రితి దొర్కు జలి గ్యానుమ్ ఎత్కి సెక్తి ఎత్కి
దేముడుచి కోడు సదు కెర్తిస్తెయ్ దొర్కు జయెదె.

4

పవులు తిమోతిక నిదానుమ్ సంగిలిసి

1 మొర్లసక జితసక 'నంపజల గే నాయ్ గే' మెన
బవుమానల్ గే సిచ్చల్ గే దెంక మెన క్రీస్తు ఆకర్ దీసిక
పరిచ్చ కెర తీర్పు కెరుక అస్సె. పడ్తొ జో తెదొడ్క అన్నె
ఉత్ర జా అయ్లె, జోవయించి అదికారుమ్ నజన
ఏలుప కెరుక అస్సె. జలె, దేముడుచి మొక్కె, క్రీస్తు
జలొ యేసుచి మొక్కె, జోవయించి నావ్ తెన్ తుక
ఆఁవ్ జాగర్త సంగితసి మెలె,
2 క్రీస్తుచి రిసొ తుయి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తె
తా. కెఁయఁక కి, ఇస్టుమ్ తిలె కి నెంజిలె కి,
కెద్దొడ్ తెదొడ్ నిదానుమ్ తెన్ జా సుబుమ్ కబుర్
సూనయ్తె తా. పాపుమ్చి రిసొ తీర్పుల్ సంగు,
పాపుమ్ కెర్తిన్చి రిసొ జాగర్తల్ సంగు, బుద్ది
సికడ నంపజలన్క డిట్టుమ్ కెరు, చి అల్లర్ జలెకి,
బద్దుకుమ్ నే జతె, బమ్మ నే జతె, బోదన కెర్తె తా.
3 ఏక్ కాలుమ్ జెతయ్. జా కాలుమ్క ఒగ్గర్జిన్
మాన్సుల్ కీసి జవుల మెలె, బుద్ది కొడొ సూనుక
నెస కెర, జోవయించ కంగ్డల్క కజ్జర్ తిలి రితి కిచ్చొ
కిచ్చొ వేర వేర నొవ కొడొ సూనుక ఆస జా, కో జేఁవ్
సూనుక ఇస్టుమ్ జలిసి సికడుల గే, దస మాన్సుల్క
ఎక్కిలొచి పడ్తొ అన్నెక్లొక ఆనవ.
4 సత్తిమ్ సూనుక ముల, మాన్సుల్ జెఁవ్వి ఉచర్ల
మత్తెలివొ నంప కెరుల.
5 తుయి, మాత్రుమ్, మచ్చిల్ రితి బుద్ది నే జతె,
తెలివి నిదానుమ్ తెన్ తా, బమ్మ నే జతె బాదల్
ఓర్సుప జా, క్రీస్తుచి రిసొచి దేముడు సుబుమ్ కబుర్
సూనయ్తె తా, జో దేముడు తియార్లి కామ్ పూర్తి
కెరు.
6 ఆఁవ్, జలె, *ప్రబుచి అత్తి అంచి ప్రానుమ్ ఆఁవ్
సొర్ప కెర్తి సమయుమ్, ఆఁవ్ ఉట్ట గెతి పొది, పాసి
జా అస్సె.
7 చెంగిలొ జమాను యుద్దుమ్తె కీసి నిదానుమ్
కెరెదె గే, కెర్లయ్తె నిగితొసొ కీసి ఎక్కి మెన్సు తెన్
నిగెదె గే, ఆఁవ్ దస్సి నముకుమ్తె నిదానుమ్ కెర
అస్సి.
8 జాకయ్, ఆఁవ్ సత్తిమ్ కెర్లిన్చి బవుమానుమ్
అంక రకితయ్. కేన్ బవుమానుమ్ మెలె, సత్తిమ్
తీర్పు కెర్తొ తీర్పు కెర్తొసొ జతొ ప్రబుయి ఉత్ర జా
జో తీర్పు కెర్తి వెల్లి దీసిక దెతిసి. ఎక్కి అంకయ్
బవుమానుమ్ తయెదె మెను నాయ్, గని జేఁవ్
ఎత్కిజిన్కయ్ కో జో అన్నె ఉత్ర జెతిన్క రక
నిదానుమ్ కెర తవుల గే.

---

* **3:11 3:11** బారికుల్ 13:50-14:20 దెక. * **4:6 4:6** నెంజిలె, 'ఆఁవ్ బలి జతి సమయుమ్...'. జో నిజుమి బలి జయె నాయ్, గని
జో మొరుక తిలిన్చి టాలికయ్ దస్సి సంగితయ్.

పవులు మాలజ్ జా తిమోతిక బుకార్లిసి

9 తెర్లె, అంచితె బే బేగి జే.
10 కిచ్చొక మెలె, దేమా, జలె, ఈంజ లోకుమ్‌తె
తతిన్‌క ప్రేమ తా, అంక మోసిమ్ కెర ముల దా
దెస్సలొనీక పట్నుమ్‌తె ఉట్ట గెచ్చ అస్సె. క్రేస్కే,
జలె, గలతీయ ప్రదేసిమ్‌తె, తీతు, జలె, దల్మతియ
ప్రదేసిమ్‌తె ఉట్ట గెచ్చ అస్తి.
11 ఎక్కి లూకా అంచి తెన్ అస్సె. తుయి జెతి
పొది మార్కుక కడ ఆను. జో అంచి కామ్‌తె అంక
జలె తోడ్ తయెదె, చెంగిల్ సేవ కెరెదె. అగ్గె తెంతొ
దస్సి అస్సె.
12 తుకికుక ఎపెసుతె తెర్రవ అస్సి.
13 తుయి జెతి పొది, త్రోయ పట్నుమ్‌తె కర్పుచి
గెరి ఆఁవ్ ములిలి గొంగ్జెల, పడ్తొ అంచ పుస్తకల్, చి
ముక్కిమ్‌క ఆఁవ్ రెగిడ్ల పుస్తకుమ్ ఆను.
14 సరాబు జలొ అలెక్సంద్రు, జలె, అంక ఒగ్గర్
స్రెమ సేడయ్‌లొ. ప్రబుయి తీర్పు కెర జోవయించ
కమొచి రిసొచి సిచ్చ జోవయింక దెయెదె.
15 తుయి, మాత్రుమ్, జోవయించి రిసొ జాగర్త
తా. కిచ్చొక మెలె, అమ్ సంగిలి చి ఉప్పిరి జో బలే
విరోదుమ్ కెర్లొ.
16 †అదికారుల్‌చి మొక్మె అంక తొలితొ పరిచ్చ
కెర్లిన్‌తె కోయి అంక తోడు సంగితి నాయ్.
మాయబుద్ది తిలి రితి జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ తుక్లె తా అంక
ములిల రితి జల. జోవయించి జా పాపుమ్ జేఁవ్ నే
వయితి రితి ప్రబు చెమించుప కెర్సు!
17 గని తెదొడి జా అదికారుల్‌చి మొక్మె ప్రబుయి
అంక తోడు తా, ఒత్త బెర తిల యూదుల్ నెంజిలస
సూన్‌తి రితి సుబుమ్ కబుర్ పూర్తి ఆఁవ్ సూనయ్‌తి
రితి అంక సెక్తి దిలన్. చి జొయ్యి తోడు తతికయ్,
ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి రచ్చించుప జలయ్‡,
వాగుచి చోండి తెంతొ రచ్చించుప జలి రితి.
18 కచితుమ్, సయ్‌తాన్ కెరయ్‌త ప్రమాదల్
ఎత్కి తెంతొ ప్రబు అంక రచ్చించుప కెర,
పరలోకుమ్‌తె అంక తియనెదె. జోవయింక క్తెయఁక
తెఁయఁక ఉగల్‌చి ఉప్పిరి ఉగల్‌క గవురుమ్ కెర్తె
తత్తు! ఆమేన్.

ఆకర్ కోడు

19 ప్రిస్కిల్లక చి అకులక పడ్తొ ఒనేసిపొరుచి గెర్‌చ
ఎత్కిజిన్‌క అంచి ముద్దు సంగు.
20 ఎరస్తును కొరింది పట్నుమ్‌తె తా గెలొ.
త్రోపిముక, జోక జీవ్ చెంగిల్ నాయ్ చి రిసొ మిలేతు
పట్నుమ్‌తె ముల దిలయ్.
21 తెర్లె, చల్లి పొది నే జెతె జే. యుబూలస్,
పుదెన్స్, లీను, క్లౌదియ చి ఇన్నెచ నంపజల బావుడ్లు
జల రిత ఎత్కిజిన్ తుక జోవయించి ప్రేమ సంగ
తెద్రయ్‌తతి.
22 ప్రబు తుచి ఆత్మ తెన్ తవుస్! జోవయించి
దయ తుమ్ ఎత్కిజిన్‌చి ఉప్పిరి తవుస్!

† **4:16 4:16** ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్లి పొది పవులు రోమ్‌తె జేలి జా తిలొ, బెర్తె. బారికుల్ 28:16-31 దొన్ని వెర్సుల్ ఒత్త ఒగ్గర్ అల్లర్ నెంతె తిలన్, చి పడ్తొ, బెర్తె, జోవయించి తగు సూన్ల. ‡ **4:17 4:17** జా సుట్టు పవులుచి తగు సూన్లిసి విడ్డల్ కెర్ల, బెర్తె, గని పడ్తొ అన్నెక్ సుట్టు దెర, తగు కెర, బోడి గండల్ కెర మార్ల మెన నగుమ్‌జిన్ ఉచర్తతి.

తీతుక రెగిడ్లి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ పవులు తీతుక రెగిడ్లి ఉత్రుమ్

సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసొ పవులుక ప్రబు నిసాన్లిసి

1 దేముడు నిసాన్లసచి నముకుమ్‌చి రిసొ,
2 నే మొర్తె కెఁయఁక తెఁయఁక జితి బత్కుచి రిసొ,
ఆస తెన్ బక్తిక మూలుమ్ జతి నిజుమ్‌తి రిసొ,
"పరలోకుమ్‌తె మాన్సుల్ బెదితి వాటు ఆఁవ్ దొర్కు
కెరిందె" మెన, అబద్దుమ్ కెఁయ్యు నే జతొ దేముడు
కిచ్చొ నే జెర్మయ్‌తె అగ్గె తెంతొ ప్రమానుమ్ సంగ
దిలొ. జొయ్యి జా ప్రమానుమ్ సంగిలి రిసొ అమ్‌క
పూర్తి దయిరిమ్.
3 "పరలోకుమ్‌తె మాన్సుల్ బెదితి రచ్చనచి
వాటు ఆఁవ్ దొర్కు కెర్లిస్‌చి కోడు పలాన్
సమయుమ్‌క బార్ కెరిందె" మెన జో అమ్‌చొ
రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ దేముడు అగ్గె తెంతొ
ఉచరయ్ తిలన్, చి "తుయి సూనవు" మెన ఆడ్డ
దా అంచి అత్తి సొర్ప కెర దిలి సుబుమ్ కబుర్ ఆఁవ్
సూనయ్‌లిస్ తెన్ అప్పె జా కోడు బార్ కెర అస్సె.
4 సొంత పుత్తు జలొ రితొ తీతుక, అమ్‌చి ఎక్కి
నముకుమ్‌చి రిసొ అబ్బొసి జలొ రితొ ఆఁవ్ పవులు
రెగిడ్లి ఉత్రుమ్. దేముడు అబ్బొస్‌చి అమ్‌చొ
రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ *క్రీస్తు యేసుచి దయ
సేంతుమ్ తుచి తెన్ తవుస్.
5 ఒత్త క్రేతు డిబ్బతె తుక కిచ్చొక ములిలయ్ మెలె,
ఒత్తచ సంగుమ్‌లుతె కిచ్చొ కిచ్చొ పిట్ట అస్సె గే,
తుయి చెంగిల్ నెరవెర్సుప కెర్తి రిసొ. జేఁవ్ కమొతె
కిచ్చొ ఏక్‌చి రిసొ సంగిలయ్ మెలె, జాన్సి, గెద.
"ఒత్తచ ఎత్కి పట్నుమ్‌తెచ సంగుమ్‌ల్‌క జేఁవ్ దెకిత్
రిసొ †వెల్లెల మాన్సుల్‌క నిసాన్లొ, చి జోవయింక
అదికారుమ్ దేసు" మెలయ్. దస్సి కెరు.
6 కీస మాన్సుల్‌క జా అదికారుమ్ దెంక మెలె,
'జేఁవ్ పొరపాట్ ఇండితస నెంజితి' మెన ఎత్కిజిన్
జానుక. ఎక్కి తెర్నితెన్‌చొ మాన్సు, చి జోచ బోదల్,
యేసుప్రబుక నంపజా తా, ఆరి సొంత ఇస్టుమ్
కెర్తి రితి డబ్బుల్ గట్ర పాడ్ నే కెర్తస జా తంక,
చి జోవయించ ‡అయ్యన్‌అబ్బొన్‌చి కోడు సూన్‌తస
జేఁవ్ బోదల్ తంక.
7 కిచ్చొక మెలె, సంగుమ్‌క పాస్టర్ జతొ కేన్ వెల్లొ
మాన్సు దేముడుచి గేర్‌చి కామ్ దెకితొసొ జయెదె.
జాకయ్ జో సత్తిమ్ ఇండితొసొ తంక, పొరపాట్
ఇండితొసొ తంక నాయ్. అన్నె మాన్సుల్‌క నే
సూన్‌తె సొంత ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి కెర్తొసొ జో తంక
నాయ్, బేగి కోపుమ్ సేడ్తొసొ నే జా జంక, మత్తిలొస్
జవుస్, పెట్తొసొ బియడ్తొసొ జవుస్, గార్ వాట్‌తె
డబ్బుల్ ఆస జతొసొ జవుస్ జో తంక నాయ్.
8 వేర తెంతొ అయ్‌లసక మరియాద దెకితొసొ,
చెంగిల్ తిలిస్ ఎత్కిక ప్రేమ కెర్తొసొ, చెంగిల్ బుద్ది
సుదొ, సుద్ది తెన్ సత్తిమ్ నాయిమ్ ఇండితొసొ,
ప్రబుచి సేవ ఎక్కి సత్తిమ్ తెన్ కెర్తొసొ, ముద్దొ
కెరంతొసొ జా తంక.
9 పడ్తొ, దేముడు అమ్‌క దిలి జోచి నిదానుమ్ తెన్
చి యేసుచి రిసొచి చి బోదన అమ్ జోచ బారికుల్‌క
సికడ అస్సుమ్. జయ్యి బోదన జో ఎక్కి నిదానుమ్
దెరనుక అస్సె. కల్తి నెంజిలిసి సరి జతి బోద కెరుక
జోక సెక్తి తయెదె, చి జా సుబుమ్ కబుర్ నెస వేర
సికడ్తసక సరిగా జబాబ్ దెంక జోక సెక్తి తయెదె.

10 సరిగా జబాబ్ దెంక పాస్టర్‌క సెక్తి తంక
ముక్కిమ్. కిచ్చొక మెలె, కోడు నే సూన్‌త బుద్ది
నెసిత మాన్సుల్ ఒగ్గర్‌జిన్ అస్తి. ఆరిచ కొడొ జేఁవ్
లట్టబ్తె తవుల. మోసిమ్‌చి బోదన కెర్తె తవుల. దస్సి
కెర కో కో ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తతి మెలె, 'యూదుల్‌చి
సుద్ది గుర్తుచి సున్నతి నే కెరన్లె సత్తిమ్ నాయ్' మెన
సికడ్తస.
11 జోవయింక ముద్దొ కెరుక అస్సె. కిచ్చొక మెలె,
జేఁవ్ సికడుక నాయిమ్ నెంజిలి అబద్దుమ్ జేఁవ్
లాబుమ్ ఆననుక ఉచర సికడ, పూర్తి సగుమ్
కుటుంబల్‌క సిక్కు కెర, జోవయించి §నముకుమ్
పాడ్ కెర్తతి. జెఁవ్వి చోండి డంకవుక అస్సె.
12 జేఁవ్ మోసిమ్ కెర్తసతెచొ సొంత ఎక్కిలొ
సొంత కిచ్చొ ఏక్ మెన అస్సె మెలె, "అమ్‌చ
*క్రేతీయులు అగ్గె తెంతొ అబద్దుమ్‌చి, మూర్కుల్లు,
బద్దుకుమ్‌చ, జోవయించి పెట్టి బెరవంతి ఆసక
జితసయ్" మెన సంగ అస్సె.
13 జా సాచి సత్తిమ్. జాకయ్, జోవయించి తప్పు

* **1:4 1:4** 'క్రీస్తు' మెలె, దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొక వడ్డొక తెర్రయిందె; మెన పూర్తుమ్ తెంతొ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు యూదుల్‌క ప్రమానుమ్ సంగ తిలొ. గ్రీకు బాస తెన్ జో రచ్చించుప కెర్తొసొక 'క్రీస్తు' మెనుల, ఎబ్రీ బాస తెన్ జోవయింక 'మస్సీయస్' మెనుల.
† **1:5 1:5** జేఁవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జతిస్‌తె వయసు ముక్కిమ్ నాయ్, గని ప్రబుచి బుద్ది జోవయింక తిలిసి ముక్కిమ్.
‡ **1:6 1:6** జా బుద్ది తిలె, అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్‌చి కోడు కి సూనుల, గెద.
§ **1:11 1:11** మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి దయ వాటు, యేసుక్రీస్తుక నంపజతి వాటుయి రచ్చించుప జంక జయెదె చి నముకుమ్. రోమియుల్ 3:23, 24, 28, 30, చి 4 అద్యయిమ్, చి గలతీయుల్ 2:16.
* **1:12 1:12** మెలె, 'క్రేతు డిబ్బచ మాన్సుల్'.

జేఁవ్ పూర్తి అర్దుమ్ జతి రితి సొస్టుమ్ గట్టిజ సంగు, చి
14 అమ్చ యూదుల్చ పూర్గుల్ తెంతొచ
మాన్సుల్ అఁవ్వి ఉచర్ల మత్తెలివొ కి, సత్తిమ్
నెసిత మాన్సుల్ సికడ్త †కొడొ కి బింక పిట్టవన,
యేసుప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ తెన్ బెదితి బోద
జేఁవ్ ఎక్కి నిదానుమ్ నంప కెర, ఆత్మక చెంగిల్ జంక
జయెదె.
15 ఆత్మక సుద్ది జలస, జలె, కతిసి పితిసి చడితిసి
చెంగిల్ మెనుల. కిచ్చొ వస్తువ కి జోక ‡సుద్ది
తయెదె. గని, జోవయించి పాపుమ్క ఆత్మ పాడ్ జా
ప్రబుచి ఉప్పిరి అన్మానుమ్ జలస, జలె, జోవయింక
కిచ్చొ వస్తువ సుద్ది తయె నాయ్. జోవయించి సొంత
మెన్సు కి పూర్తి గార్ జా అస్తి, చి §కిచ్చొ కెర్లె చెంగిల్
మెన జాన్లె కి, చెంగిల్ ఇండుక పిట్టవన, జోవయించి
బుద్ది గార్ జా జోవయించి ఆత్మ పాడ్ కెరన అస్తి.
16 “దేముడుక జానుమ్” మెనంతతి, గని
జోవయించ కమొక దెకిలె, ‘దేముడుక నేన్తి’ మెన
పూర్తి రుజ్జు జతయ్. జేఁవ్* వెట్కారుమ్ జా అస్తి,
ప్రబుచి కోడు సూన్తి నాయ్, జేఁవ్చి కిచ్చొ చెంగిల్
కామ్క నెంజితస.

2

తీతు కిచ్చొ కిచ్చొ బుద్దుల్ సికడుక గే పవులు రెగిడ్లిసి

1 తుయి, మాత్రుమ్, తీతు, ముక్కిమ్క తుయి
కిచ్చొ కెరుక మెలె, సరి జతి బోదనతె బెదితిసి ఎత్కి
సికడ్తె తా
2 మంత్రమాన్సుల్క తుయి కిచ్చొ బుద్ది సికడు
మెలె, కిచ్చొతె కి *ముద్దొ కెరన బుద్ది ఇండుతు,
మరియాద బుద్ది ఇండుతు, బుద్ది సుదల్ తత్తు,
చి ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్క, ప్రేమక, చి
నిదానుమ్క జోవయించి ఆత్మతె చెంగిల్ దెరనుక జా
తత్తు.
3 పడ్తొ మంతిర్ మాన్సుల్క కిచ్చొ సిక్కడు మెలె,
జేఁవ్ కి దేముడుక గవురుమ్ దెతి రితి జోచి సుద్ది
మరియాద ఇండుతు, †సొండెల్ జతు నాయ్, చి
సూరు గట్రక దెర్ను సేడ్తు నాయ్. జేఁవ్ కిచ్చొ
ముక్కిమ్క కెరుక మెలె, చెంగిల్ తిలిసి ఎత్కి సికడ.
4 జోవయించ ఉబెడివొక బుద్ది ఆనవుక.
కీస బుద్దుల్ జోవయింక జేఁవ్ సికడుక మెలె,
జోవయించ మున్సుర్సుల్క చి బోదల్క జేఁవ్ ప్రేమ
దెకితె తంక,
5 జేఁవ్ బమ్మబుద్ది ముద్దొ కెరన బుద్ది ఇండుక,
లంజె కెర్తిస్తె ఉచర్తిస్తె ఎద్గరె నే బెదుక, గెర్చి
కామ్ చెంగిల్ నిదానుమ్ కెరుక, మాన్సుల్క చెంగిల్
దెకితె తంక, చి జోవయించ మున్సుర్సుల్చి తెడి తా
దాక్ కెరన, జోవయించి కోడు సూనుక. సంగుమ్చ
తేర్బోదల్ కిచ్చొక ఇస బుద్దుల్ ఇండుక మెలె, ఇసి
ఇండిలె, ‘నాయ్ గెద, పొరపాట్ జతి నాయ్’ మెన
దెక, దేముడు దిలి తుమ్ సూనయ్తి యేసుచి
రిసొచి సుబుమ్ కబుర్క ఒత్తచ కేన్ మాన్సుల్
నిస్కారుమ్ ఉచరుక నెతిర్తి.
6 దస్సి, ఉబెడల్క కిచ్చొ సిక్కడు మెలె, “ఆసల్
రకన తుమ్ బుద్ది ఇండ” మెన తుయి బలవంతుమ్
కెర్తు.
7 అన్నె, జేఁవ్ తుచ కమొ దెక సికిత్ రితి చెంగిల
కమొ కిచ్చొ జలెకి నిదానుమ్ కెర్తె తా. అన్నె, తుయి
బోదన కెర్తిస్తె సత్తిమ్‌బుద్ది చి మరియాద దెకవు.
8 అన్నె, జా బోదనతె కీస కొడొ కావలె మెలె,
నిజుమ్తె వడితె కొడొయ్, ‘తప్పు’ మెన కో సంగుక
నెతిర కొడొయ్. దస్సి తిలె, కో వేర సంగితొసొ జలె,
కిచ్చొ తప్పుచి రిసొ అమ్క సంగుక నెత్ర, లాజ్ జా,
జోచి తప్పు చినెదె.
9 పడ్తొ గొతిమాన్సుల్క తుయి కిచ్చొ బుద్ది సిక్కడు
మెలె, ‡‘ఆమ్ కి నంపజలస జా అస్సుమ్ చి వెల్లొ
జలమ్’ మెన నే ఉచరంతె పోటి నే కెర్తె జోవయించ
ఎజొమాన్లుచి తెడి తా జోవయించి కోడు సూన,
కిచ్చొ కామ్చి రిసొ జలెకి, జోవయింక సత్తిమ్ కెర్తె
తత్తు. జా కామ్ జేఁవ్ కీసి కెరుక ఎజొమానిచి
ఇస్టుమ్ తయెదె గే, దస్సి కెరుక. పడ్తొ, జోవయించ
ఎజొమాన్లుచి కోడు నెతొవుక నాయ్.
10 పడ్తొ చోరుక నాయ్. గని పూర్తి సత్తిమ్
నిదానుమ్ తత్తు. కిచ్చొక మెలె, దస్సి సత్తిమ్
ఇండిలె, దేముడు అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ దిలి
చి బోదనచి సత్తిమ్ జేఁవ్ ఇండితిస్తె రుజ్జు డీసెదె,
చి జాకయ్ ‘సత్తిమ్’ మెన అన్నె మాన్సుల్ దెక
ఒప్పనుల.
11 దస్సి, ‘బూలోకుమ్చ §కేన్ రగుమ్చ

† **1:14 1:14** తిమోతిక రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 4:3-4. ‡ **1:15 1:15** తిమోతిక రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 1:4-5. § **1:15 1:15** తిమోతిక రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 4:2. * **1:16 1:16** ప్రబుచి మొక్కె చి మాన్సుల్చి మొక్కె. * **2:2 2:2** గ్రీకు బాస చి జా కోడుతె సూర్లు గట్ర పితిసి ముద్దొ కెరంతిస్చి అర్దుమ్ కి వేర కమొ ఎత్కితె ముద్దొ కెరంతిస్చి అర్దుమ్ కి తయెదె. † **2:3 2:3** నెంజిలె, ‘జట్టి కెరయ్‌త ఆరిచ నిందల్ కెర్తు నాయ్’. ‡ **2:9 2:9** తిమోతిక రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 6:1-2 దెక. § **2:11 2:11** మెలె, మున్సుబోదల్క, తేర్‌బోదల్క బాల వెల్లొక, గొతిమాన్సుల్క, గొతి నెంజిల మాన్సుల్క, ఎత్కి జాతుల్చక, దేసిమ్‌లు ఎత్కిక, బాసల్ ఎత్కిక. కొరిందిల్క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 12:13, గలతీయుల్ 3:28, కొలొస్సియుల్ 3:11, డీసయ్‌లిసి 5:9.

మాన్సుల్‌క కి రచ్చించుప జతి వాటు దొర్కు కెరిందె' మెన దేముడు కెర్లి దయ అస్సె, డీస అస్సె.
12 జా దయ అమ్‌క కిచ్చొ సికడ్తయ్ మెలె, దేముడుక విరోదుమ్ జల వెర్రి కమొ వెర్రి ఆసల్ ముల మార్సుప జా, బుద్ది జా, సత్తిమ్ ఇండ, జో దేముడుచి గవురుమ్ రుజ్జు జతి రితి ఈంజ లోక్తుమ్‌తె జిఁయ.
13 'జర్గు జయెదె' మెన అమ్ పూర్తి దయిరిమ్ నముకుమ్ తిలి జో దెతి సర్దవరుమ్ జెయిమ్ జతిస్‌క అమ్ నిదానుమ్ రకితె తంక. మెలె, ఎత్కిచి కంట వెల్లొ జలొ పరలోకుమ్‌చొ దేముడు అమ్‌చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ యేసుక్రీస్తు ఉత్త్ర జెతిస్‌క చి జో అన్నె ఉత్త్ర జెతిస్ తెన్ పరలోకుమ్‌చి గవురుమ్ డీస్తిస్‌క అమ్ ప్రేమ తెన్ రకితె తంక.
14 పాపుమ్ ఎత్కి తెంతొ అమ్‌క *నెతొవితి రిసొ, చి 'అంచ సొంత మాన్సుల్ జా సత్తిమ్ కమొ కెర్తి ఆస తెన్ ఇండుత్' మెన అమ్‌క సుద్ది కెర్తి రిసొ, అమ్‌చి రిసొ యేసు జోచి జీవ్ దా మొర గెలన్.
15 జలె, తీతు, ఈంజ ఎత్కి తుయి సికడ్తె తా. ఒత్తచ నంపజలస సత్తిమ్ ఇండుక అన్నె నిదానుమ్ సికిత్ రితి, ప్రబు తుక దిలి అదికారుమ్ తెన్ జోవయించ తప్పుల్ జోవయింక దెకవు, చి జేవ్ బుద్ది జతి రితి జోవయింక సత్తిమ్ దెకవ దయిరిమ్ నిదానుమ్ సంగు. జా ఎత్కితె తుక కో నిస్కారుమ్ నే దైకిత్ రితి గని తుక మరియాద దెకిత్ రితి తుచి కామ్ కెరు ఇండు.

3

చెంగిల్ కమొ కెరుక

1 ఒత్తచ నంపజలొసక తుయి కిచ్చొ ఉచార కెరవు మెలె, దేసిమ్ ఏలుప కెర్తసచి అదికారుల్‌చి కోడు సూన, జోవయింక మరియాద కెరుక. ప్రబుతుమ్‌చ ఆడ్రచి రితి జేవ్ ఇండుక. *కేన్ చెంగిల్ కామ్ అయ్‌లె కి, తోడు కెర్తి బుద్ది తెన్ జా కామ్ కెర్తు.
2 పడ్తొ, కక్క దూసుప కెర్తు నాయ్, చి జట్లు జతిసి దూరి కెరంతు, మెత్తన తత్తు, కేన్ మాన్సుల్‌క కి పూర్తి మరియాద కెర్తె తత్తు.
3 ఆమ్ కి సొంత అగ్గె బుద్ది నెంతె తిలమ్, కోడు నే సూన్‌తస తిలమ్, మోసిమ్ జా పాపుమ్‌తె గెతె తిలమ్, వేర వేర ఆసల్ ఊసిల్‌క దెర్ను సేడ తిలమ్, కుస్సిదుమ్ తెన్ గోసల్ తెన్ జితె తిలమ్, అమ్ ఇండిత్ తిలి బుద్ది దెకిలె అన్నె మాన్సుల్ అమ్‌క 'వెట్కారుమ్‌చ' మెంతె తిల, చి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ విరోదుమ్ కెర్తె తిలమ్.
4 గని దేముడు అమ్‌చొ రచ్చించుప కెర్తొసొచి దయ ప్రేమ †రుజ్జు జా అమ్‌క డీసిల్ తెంతొ,
5 జో అమ్‌క రచ్చించుప కెర్లొ, అమ్ కిచ్చొ పున్నిమ్ కెర్లి రిసొ నాయ్, గని పూర్తి జోచి పెట్టిచి కన్కారుమ్‌చి రిసొ అమ్‌క నొవర్ జెర్మయ్‌లి రితి కెర, జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మక అమ్‌చి పెట్టి దా అమ్‌క దోవ, సుద్ది కెర, అమ్‌క మార్సుప కెర్లన్.
6 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి ఎదివాట్ దర్కుమ్ తెన్ అమ్‌చి ఉప్పిరి సువ దిలన్. అమ్‌చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ ‡యేసుక్రీస్తుచి అత్తి సువ దిలన్.
7 కిచ్చొ దొన్నిచి రిసొ మెలె, అమ్ అగ్గె తెంతొ పూర్తి పాపుమ్ సుదల్ జలెకి అమ్ పున్నిమ్ జలి రితి జో దెకుక జోచి సర్ద. జోచి దయ వాటు అమ్ జోచ పుత్తర్లు జా పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె బెదితి వరుమ్ దొర్కు జలి దయిరిమ్ అమ్‌క తంక మెనయ్ ఈంజ ఎత్కి జర్గు కెర్లన్.
8 "ప్రబుచి కోడు ఈంజ" మెన కచితుమ్ దెరను. అమ్‌చొ దేముడుక నంపజలస బుద్ది జా §చెంగిల కమొ నిదానుమ్ ఇండుక ఎక్కి ఆస జంక సిక్కుత్ మెన ఈంజేవ్ కొడొ తుయి దయిరిమ్ తెన్ గట్టిజ సంగితె తా మెన అంచి ఆస. చెంగిల కమొ ఇండిలె, ఎత్కిజిన్‌క కామ్‌క జెయెదె.
9 గని తెలివి డీసుక ఉచర సగుమ్‌జిన్ కిచ్చొ కిచ్చొ కొడొ పుసితె తత్తతి. దస బుద్ది నెంజిల తగుల్ పోన, పూర్గుల్‌చ సెకుమ్‌లుతె జెర్మిలసచి రిసొచ ఆరిచ మత్తెలివొ పోన, కొడొ జుజవ జట్టి జతిసి పోన, అమ్ యూదుల్‌చ ఆగ్గుల్‌చి రిసొచ కొడొచ తగుల్ పోన. దసచతె లాబుమ్ నాయ్, కామ్‌క నెంజిలి, కిచ్చొ చెంగిల్ దెర్తి నాయ్ చి రిసొ దసచ దూరి కెరు.

10 కేన్ మాన్సు జలెకు కొడొ జుజయ్‌తిన్ గట్రక ఒత్తచ నంపజలసక జట్లు జట్లు కెరయ్‌తి రితి జలె, తొలితొ చి సుట్టు జవున్, తివ్వెరి జవున్, జోక జాగర్త సంగ తా, చి ఒత్త తెంతొ జో అన్నె అల్లర్ కెర్లె, జో తెన్ బెద నాయ్.
11 దసొ మాన్సు మార్సుప జా గార్ జా అస్సె, పాపుమ్ జా అస్సె మెన తుయి జాన్సి. జోచి పాపుమ్ జోచ కమొతె రుజ్జు జతయ్. జోచి పాపుమ్ జో వయ జోచి సొంత సిచ్చ ఆనన అస్సె.

* **2:14 2:14** నెంజిలె 'అమ్‌క అన్నె గెనన విడ్డల్ కెర్తి రిసొ....' * **3:1 3:1** నెంజిలె, 'దేసిమ్‌క తోడు కెర్తి కేన్ కామ్....' † **3:4 3:4** యేసు అయ్‌లిస్ తెన్, జో అమ్‌చి పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తి అర్పితుమ్ జలిస్ తెన్. ‡ **3:6 3:6** జో మొర పరలోకుమ్‌తె ఉట్ట గెలిస్‌క చి జో ప్రార్దన కెర్లిస్‌క యేసు అబ్బొస్‌చి జోవయించి సుద్ది తిలి ఆత్మ జెతికయ్ వాటు దొర్కు కెర్లన్. యోహాను 14:16, 16:17. § **3:8 3:8** నెంజిలె 'చెంగిల్ కామ్ దొర్కు కెరనుక దెకనుక సిక్కుత్' మెన....

తీతుక పవులు బుకార్లిసి

12 అర్తెమాక గే, తుకికుక గే తుచితె ఆఁవ్
తెద్రయ్‌లె, నికొపొలి పట్నుమ్‌తె అంచితె బే బేగి
జెంక చజు. చల్లి పొది ఒత్తయ్ తంక ఉచర అస్సి.
13 పడ్తొ, ఆగ్నల్‌చ తీర్పుల్ రుజ్జుల్ సంగితొ
జేనాను చి అపొల్లో ప్రయానుమ్‌క అన్నె బార్ జతి
పొదిక ప్రయానుమ్‌క జోక కిచ్చొ కొత్కు నే తతి రితి,
కామ్‌క జెతిసి ఎత్కి దొర్కు కెరు.
14 పడ్తొ, అమ్‌చ నంపజలొసక ఆరి పలితుమ్ నే
దెర్తి రితి కామ్‌క నెంజిలి రితి నే జితె, బాద తిల తోడు
నెంజిల మాన్సుల్‌క తోడు దెతి రిసొ *చెంగిల్ కమొతె
బెద కమొతె నిద్దానుమ్ కెరుక జేఁవ్ అలవాట్ జతు.
15 అంచి తెన్ తిలస ఎత్కిజిన్ తుక జోవయించి
ప్రేమ సంగ తెద్రయ్‌తతి. అమ్‌చి తెన్ ప్రబుచి
ఉప్పిర్‌చి ఎక్కి నముకుమ్ తా ఒత్త తిల అమ్‌క ప్రేమ
కెర్తసక అమ్‌చి ప్రేమ సంగు.

తుమ్ ఒత్త తిలస ఎత్కిజిన్‌చి ఉప్పిరి ప్రబుచి
దయ తవున్!

* **3:14 3:14** నెంజిలె 'చెంగిల్ కామ్ దొర్కు కెరనుక దెకనుక సిక్కుత్'.

పిలేమోనుక రెగిడ్లి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ పవులు పిలేమోనుక రెగిడ్లి ఉత్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1-2 ప్రేమ తిలొ అమ్చి తెన్ ప్రబుచి కామ్తె బెదిలొ *పిలేమోనుక, పడ్తొ అమ్చి బేని జలి అప్పియక, చి అమ్చి తెన్ చి కామ్ కెర్తొ †అర్కిప్పుక కి, పడ్తొ తుచి గెరి సబ కెర్తి సంగుమ్చ ఎత్కిక, క్రీస్తు జలొ యేసుచి సుబుమ్ కబుర్ ఆఎవ్ సూనయ్లి రిసొ ఆఎవ్ ‡జేలి జలొ పవులు అమ్చొ బావొ జలొ తిమోతి తెన్ రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.

3 అమ్క అబ్బొ జలొ దేముడుచి, ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవుస్!

పిలేమోనుచి రిసొ పవులు సర్ద రెగిడ్లిసి

4 ఓ పిలేమోను, ప్రార్దన కెర్తె పొది తుక కెఅఁక ఉచర్లె కి, అంచొ దేముడుక తుచి రిసొ అంచి సర్ద ఆఎవ్ సంగితసి.
5 కిచ్చొక మెలె, ప్రబు జలొ యేసుక తుయి నంపజలిస్చి రిసొ, చి జోవయింక నంపజా సుద్ది జా జోచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్క తుయి ప్రేమ కెర్తె తతిస్చి రిసొ ఆఎవ్ సూన్తె తత్తసి.
6 అన్నె మాన్సుల్ క్రీస్తుక నంపజతి రితి, జోచి ఉప్పిర్చి తుచి నముకుమ్తె తుయి జోవయింక బెదవంతసి. తుయి దస్సి జతిసి పలితుమ్ దెర్సు చి క్రీస్తుచి తెడి అమ్క దొర్కు జతి చెంగిల్ తిలిసి ఎత్కిచి రిసొ అర్దుమ్ కెరన జేఎవ్ అన్నె మాన్సుల్ కి దెరన్తు మెన కి ఆఎవ్ ప్రార్దన కెర్తసి.
7 అన్నె కిచ్చొచి రిసొ ఆఎవ్ ప్రార్దన కెర్తిస్తె అంచి సర్ద సంగితసి మెలె, బావొ, తుచి ప్రేమచి రిసొ అంక ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జా అస్సె. కిచ్చొక మెలె తుచి ప్రేమచి రిసొ ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్చి పెట్టిచి దయిరిమ్ తుయి అన్నె జియడ్లి రితి కెర అస్సిసి.

ఒనేసిముక పిలేమోనుతె అన్నె తెర్రయ్లిసి

8 జాకయ్, ఏక్ కామ్చి రిసొ తుక సంగుక అంక దయిరిమ్. జా కామ్ తుయి జర్గు కెరుక ముక్కిమ్చి రిసొ తుక ఆడ్ర దెంక కి క్రీస్తుచి తెడి అంక దయిరిమ్ అస్సె,
9 గని అంచి ప్రేమక తుక ఆడ్ర దెయి నాయ్, గని ఆఎవ్, మంత్రొ మాన్సు, క్రీస్తు జలొ యేసుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లి రిసొ జేలి జలొ పవులు, తుక ఆఎవ్ ప్రార్దన కెర్లి రితి బతిమాల్ప జా
10 కిచ్చొ నజీతసి మెలె, అన్నె పుత్తు రితొ జలొ ఒనేసిముచి రిసొ తుక ఆఎవ్ బతిమాల్ప జతసి. ఆఎవ్ జేలి జలి తెంతొ జోవయింక §అబ్బొసి రితొ జా అస్సి.
11 అగ్గె, మాత్రుమ్, జో *ఒనేసిము తుక గొతిమాన్సు జలెకి, తుక †కామ్క నెంజిలొ. గని అప్పె, జలె, తుక కి అంక కి కచితుమ్ కామ్క జెయ్తెదె.
12 జలె, అంచి సొంత జీవు తెర్రయ్లి రితి; తుచితె జోవయింక ఆఎవ్ అన్నె తెర్రయ్తసి.
13 సుబుమ్ కబుర్ ఆఎవ్ సూనయ్లి రిసొ ఆఎవ్ జేలి జలిస్తె జో అంక అన్నె తోడు తతి రితి, జోచి అత్తి తుయి అంక తోడు దిలి రితి, జోక ఇన్నె అన్నె సేంపు తియంతయ్,
14 గని, తుచి సెలవ్ నెంతె అన్నె తియంతయ్ జలె, తుక బలవంతుమ్ కెర్లి రితి జయెదె మెన, నెసిలయ్. తుచి ఇస్టుమ్క తుయి సొంత తెర్రయ్లె జలె, బాద తయె నాయ్.
15 తుచితె తెంతొ జో ఉట్ట నిగ గడియ వేరతె తిలిసి కిచ్చొక గే జర్గు జలి మెన ఆఎవ్ ఉచర్తిసి కిచ్చొ మెలె, జో అప్పె తెంతొ అగ్గెచి బుద్ది నెంతె తుక నిదానుమ్ తా ఒగ్గర్ దీసల్చి చెంగిల్ సేవ కెర్తి రిసొయి ఇసి జర్గు జంక ప్రబు సెలవ్ దిలస్.
16 అప్పె తెంతొ జో తుక రితొయి గొతిమాన్సు నెంజె. ‡అంక తుక జో గొతిమాన్సు జయెదె, గని అన్నె జో §ప్రబుక నంపజా, బుద్ది మార్సుప జా ఆత్మక

---

* **1:1-2 1:1-2** జో సొమ్సారి జా తిలొ, కిచ్చొగె, జోవయింక గొతిమాన్సు తిలొ; 10-16చి కొడొ. అన్నె, మాన్సుల్ గోత్ అయిలె, జేఎవ్ తతా గదివొ జోవయించి గెరి తిల, బెర్తె; 22చి కోడు దెక. † **1:1-2 1:1-2** కొలొస్సియుల్ 4:17 దెక. కొలొస్సియ్చి నంగుమ్తె జో అర్కిప్పుక కి ప్రబుచి కామ్ కెరెదె, కిచ్చొగె. ‡ **1:1-2 1:1-2** రోమ్ పట్నుమ్తె జో జేలి జా తిలి పొది ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్లొ, మెన ఒగ్గర్జిన్ ఉచర్తతి. బారికుల్ 28:16 దెక. నెంజిలె, కైసరియ పట్నుమ్తె, బారికుల్ 23:23-24:27, నెంజిలె ఎపెసు పట్నుమ్తె, గని ఎపెసుతె జో జేలి జలిస్క రుజ్జు నాయ్. పిలిప్పితె; బారికుల్ 16:23; చి యెరూసలేమ్తె; బారికుల్ 21:33; కి జేలి జా తిలస్, గని ఒగ్గర్ దీసల్ నాయ్. § **1:10 1:10** పవులు జోవయింక సికడ్తికయ్, కిచ్చొగె, జో ఒనేసిము క్రీస్తుక నంపజలొ, చి దస్సికయ్, చి జోవయించి ప్రేమకయ్, దస్సి సంగితయ్.
* **1:11 1:11** కొలొస్సి పట్నుమ్చొ మాన్సు జయెదె. కొలొస్సియుల్ 4:8-9 దెక. † **1:11 1:11** 'ఒనేసిము' మెలి నావ్క కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, 'కామ్క జెతొసొ'. ఒగ్గర్జిన్ గొతిమాన్సుల్క, బెర్తె, జా నావ్ తిలి. జో అగ్గె కిచ్చొక కామ్క నెంజిలొ మెలె, జో ఉట్ట నిగ తిలి రిసొ; 15చి కోడు, చి ఏక్ వేల చోర తిలొ, 18-19చి కోడు. ‡ **1:16 1:16** నెంజిలె 'తుయి కి జో కి కొలొస్సియుల్చి రిసొ ఆఁగ్క తుక బావొ జయెదె, గని అన్నె,....' § **1:16 1:16** నెంజిలె 'ప్రబుచి తెడి తుక ప్రేమ తిలొ....'

తుక ప్రేమ తిలొ బావొ కి జా అస్సెచి, పూర్తి నిదానుమ్ తయెదె. ఇన్నె అంక దస్సి నిదానుమ్ తిలొ. అన్నె తుకయ్ కి దస్సి నిదానుమ్ తయెదె.

17 జాకయ్, 'ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్‌తె జో అంచి తెన్ బెద అస్సె' మెన తుయి అంక ప్రేమ అస్సిన్ జలె, తుయి అంకయ్ కీసి బెదవంతె గే, జో ఒనేసిముక కి దస్సి బెదవను.

18 జో తుక కిచ్చొ నస్టుమ్ కెర తయెదె గే, జో తుక కిచ్చొ రునుమ్ జా అస్సె మెలె, ఆఁవ్వి పూచి జా తుక దెయ్యిందె.

19 ఆఁవ్ పవులు, సొంత ఆతు తెన్ ఇసి మెన రెగిడ్తసి. ఆఁవ్ సొంత పూచి జా, ఒనేసిము తుక దెంక తిలిసి ఆఁవ్వి దా గెలిందె. తూయి, మాత్రుమ్, తుచి ఆత్మ తెన్ జెర్మున్‌చి రిసొ అంకయ్ రునుమ్ జలి రితి జా అస్సిసి, గని తుక సంగుక నెసి.

20 గని, బావొ, *ప్రబుచి తెడి అంక ఇదిల్ జవున్ లాబుమ్ తుచితె దొర్కు జతి రితి, దయ కెర, అంచి పెట్టి ఆఁవ్ సర్ద జతి రితి, ప్రేమచి రిసొ జో మాన్సుక తుయ్యి చెమించుప్ప కెరు.

21 'సంగిలి కోడు సూనెదె. నాయ్, అన్నెయ్ చెంగిల్ కెరెదె' మెన తుచి రిసొ అంక ధయిరిమ్‌చి రిసొ, ఆఁవ్ ఇసి మెన తుక కబుర్ రెగిడ్తసి.

22 మదెనె, అంచి రిసొ ఒత్త ఏక్ గది తెయార్ కెర. అంక 'విడ్డల్ జా అమ్‌తె గోత్ జెవున్' మెన అంచి రిసొ ప్రార్ధన కెర్తసు. జలె, తుమ్‌చ ప్రార్ధనల్‌చి రిసొ ప్రబు అంక వాట్ దెవున్ మెన అంచి ఆస.

ఆకర్ కోడు

23 క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి అంచి తెన్ †జేలి రితొ జలొ ‡ఎపప్రా తుక జోచి ప్రేమ సంగ తెర్రయ్‌తయ్.

24 అన్నె కొన్స మెలె, అంచి తెన్ ప్రబుచి కామ్ కెర్తస మార్కు, అరిస్తార్కు, దేమా, చి లూకా, జోవయించి ప్రేమ కి సంగ తెర్రయ్‌తతి.

25 ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ తిలిసి ఎత్కి తుమ్‌చి ఆత్మతె తవున్.

---

* **1:20 1:20** నెంజిలె 'ప్రబుచి తెడి తుయి కి ఆఁవ్ కి అస్సుమ్, చి....' పవులు తెన్ బెద జా బాద ఓర్సుప జలి రిసొ దస్సి మెన్‌తయ్ గే నేనుమ్. 4:12; చి కొలొస్సితెచి సంగుమ్ మొదొల్ కెర తిలొ; కొలొస్సియుల్ 1:7.

† **1:23 1:23** జో ఎపప్రా నిజుమి జేలి జా తిలొ గే ఎక్కి జో

‡ **1:23 1:23** జో ఎపప్రా కి కొలొస్సియుడు; కొలొస్సియుల్

ఎబ్రీయుల్‌క రెగిడ్లి ఉత్రుమ్*
ఎబ్రీయుల్‌క రెగిడ్లి ఉత్రుమ్

యేసుక్రీస్తు ఒగ్గర్ ముక్కిమ్

1 ఒగ్గర్ వేర వేర రగల్ తెన్ జోచ †కబుర్లు
సంగిలసచి అత్తి దేముడు అమ్‌చ పూర్గుల్‌క జా
పొది జోచ కొడొ లట్టబ్లన్.
2 గని, ఈంజ ఉగుమ్‌చి ఆకర్‌చ పొదులె, జోచొ
సొంత పుత్తుస్‌చి అత్తి అమ్‌క జోచి ‡కోడు లట్టబ
అస్సె. 'జోచి ఈంజ ఎత్కి' మెనయ్, ఎత్కి కి జోక
అక్కుసుదొ మెనయ్, దేముడు జో పుత్తుస్‌క నిసాన
అదికారుమ్ దా అస్సె. జో పుత్తుస్‌చి అత్తి ఎత్కి
లోకుమ్‌క జెర్మయ్‌లన్.
3 జో పుత్తుస్‌తె దేముడుచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడి
గవురుమ్ పూర్తి డీస్తయ్, చి నిజుమ్ దేముడు కీసొ
అస్సె గే, పుత్తుసి కిచ్చొ నే పిట్టె §దస్సొయి అస్సె.
జో పుత్తుసి జోచి సెక్తి కోడుకయ్ లోకుమ్‌లు ఎత్కి
కి జొయ్యి ఏలుప కెర్తయ్. అన్నె, పాపల్ పుంచి
జతి మాన్సుల్ సుద్ది జతి వాటు జో తెయార్ కెర తా,
పరలోకుమ్‌తె దేముడుచి ఉజెతొ పక్క వెసిలన్.
4 జో ఒత్త నే వెసితె అగ్గె, దూతల్‌చి కంట జోచి
విలువ ఒగ్గర్ తిలిస్‌చి రుజ్జు అయ్‌లి. జోచి నావ్
జోవయించి నావ్‌చి కంట కెద్ది విలువ జతయ్ గే,
తెద్ది వెల్లొ జో జా అస్సె.
5 కిచ్చొక జో ఇదిలి వెల్లొ జా అస్సె మెన జానుమ్
మెలె, దేముడుచి కోడుతె రెగ్డయ్‌లి రితి, కేన్
దూతక;
*"తుయి అంచొ సొంత పుత్తు,
తుక ఆజి ఆవ్ జెర్మయ్‌లయ్ అస్సి."
మెన దేముడు కెయ్యె సంగిలన్ గె? నాయ్ గెద, కేన్
దూతక జో దస్సి సంగె నాయ్. నెంజిలె,
†"జోక అబ్బొసి జయిందె, చి
జో అంక పుత్తు జయెదె"
మెన కేన్ దూతక కెయ్యె సంగిలన్ గె? జోవయింక
దస్సి సంగె నాయ్.
6 పడ్తొ, అన్నె, జో తొల్సుర్ జతొ క్రీస్తుక ఈంజ
లోకుమ్‌తె దేముడు జెర్మయ్‌లి పొది,
‡"ఆవ్ దేముడుచ దూతల్ ఎత్కి
జోకయ్ బక్తి కెర్తు!"
మెలన్.
7 పడ్తొ దూతల్‌చి రిసొ కిచ్చొ మెన్‌తయ్ మెలె,
§"జో జోచ దూతల్‌క వాదుల్ రిత,
జోచ సేవ కెర్తసక ఆగివొ లగితి రిత
జో జర్గు కెర్తయ్."
మెన సంగితయ్.
8 గని జోచొ సొంత పుత్తుసి రిసొ కిచ్చొ మెన్‌తయ్
మెలె,
*"ఓ దేముడు, తుచి సిజాసనుమ్ కెయ్‌క
తెయ్‌క తతిసి,
నీతి మెలొ రానొచి డండొ తెన్ తుయి ఏలుప కెర్తసి.
9 నీతిచి ఉప్పిరి ప్రేమ తా, గని అబద్దుమ్ ఎద్గరె నెస
అస్సిన్.
జాకయ్ తుయి అన్నె తుచి తెన్ తిలి ఎత్కి జీవుల్‌చి
కంట వెల్లొ జంక మెన
దేముడు, తుచొ దేముడు,
తుచి ఉప్పిరి పూర్తి సర్దసంతోసుమ్ జా
తుక నిసాన అదికారుమ్ దా,
తుచి బోడితె జోచి తేల్ సువ దా అస్సె."
10 దేముడు అన్నె కిచ్చొ మెన్‌తయ్ మెలె,
†"తుయి, ప్రబు, కిచ్చొ నెంజిలి పొది బూలోకుమ్
జెర్మయ్‌లది, చి
ఆగాసుమ్ తిలిసి ఎత్కి తుచి అత్తిచి కమొ.
11 బూలోకుమ్ ఆగాసుమ్ జలె, పాడ్ జయెదె
గని తుయి తియ్యొ జా తస్తె.
పాలల్‌చ రిత జేవ్ పొర్న జా పాడ్ జవుల,
12 చి డుప్పటిక కీసి మడ్త కెరుక జయెదె గే,
దస్సి జాక తుయి మడ్త కెర్తె, చి మార్సుప జయెదె.
గని తుయి కీసి అస్సిన్ గే, దస్సి తాఁ జస్తె,
కెయ్‌క తెయ్‌క తాఁ జస్తె"

---

* : **1:0** ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్లొసొ ఈంజ ఉత్రుమ్‌తె కిచ్చొ ముక్కిమ్ దెకయ్‌తయ్ మెలె, ఈంజయి లోకుమ్‌చ యూదుల్‌చి దేముడుచి గుడి, పరలోకుమ్‌క, మెలె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తతి టాన్‌క ఎక్కి టాలి జతయ్, నీడయ్ జతయ్. దస్సి, యూదుల్ కెర్తి రితి సేవ కెర్త వెల్లెల పూజర్లుచి కామ్ యేసు పరలోకుమ్‌తె కెర్తి సేవక ఎక్కి టాలి జతయ్, నీడయ్ జతయ్. 'యేసు జోవయింక నంపజలసచి పాపుమ్ గెచ్చవ, పరలోకుమ్‌తె దేముడు అబ్బొన్‌చి మొక్కె అమ్‌క తోడు తతి తెంతొ జా అగ్గిచి రితి నాయ్' మెన ఈంజ ఉత్రుమ్‌తె రెగిడ్లిసి రుజ్జు దెకయ్‌తయ్. † **1:1 1:1** దేముడుచ కబుర్లు సంగిలస మెలె, జా కామ్‌క కక్క జో నిసాన తయెదె గే, జోవయించి ఆత్మక జోవయించి చోండి పుట్టవ జోవయించ కబుర్లు సంగెదె. జోవయింతె సగుమ్‌జిన్‌చి అత్తి కి జోవయించ కొడొ రెగ్డయ్‌లన్, పూర్గుమ్ పొది. ‡ **1:2 1:2** క్రీస్తు సంగిలిసి, జో బోదన కెర్లిసి, జో కెర్ల కమొ, జో ఇండిలి బుద్ది, జో మొర అన్నె జలిసి, జా ఎత్కితెయి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జోవయించి అత్తి అమ్‌క జోవయించి కోడు సంగిల్ రితి జతయ్; జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి కోడు జో యేసుక్రీస్తుయి, మెలి రితి. యోహాను 1:1-4, 14 దెక. § **1:3 1:3** కొలొస్సియుల్ 1:15-17, 19, చి 2:19 దెక. * **1:5 1:5** కీర్తనలు 2:7 † **1:5 1:5** సమూయేలు దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 7:14. ‡ **1:6 1:6** ద్వితీయోపదేశ కాండుము 32:43, కీర్తనలు 97:7. § **1:7 1:7** కీర్తనలు 104:4. * **1:8 1:8** కీర్తనలు 45:6-7. † **1:10 1:10** కీర్తనలు 102:25-27. ‡ **1:13 1:13** కీర్తనలు 110:1, మత్తయి 22:44, ఎబ్రీయుల్ 10:13.

మెన దేముడు పుత్తున్‌క సంగితయ్, గని,
13 ‡"జలె తుచ విరోదుమ్ సుదల్‌క
తుచి సుఁదితి పొద్రొ జేఁవ్ జతి రితి ఆఁవ్ జర్గు కెర్తె
ఎదక,
అంచి ఉజిల్ పక్క తుయి వెస తా" మెన
కేన్ దూతక కెఁయ్యె జవుకు సంగిలయ్ గె?
14 జేఁవ్ దూతల్ కిచ్చొ జవుల మెలె, రచ్చన దొర్కు
జత ప్రబుచ మాన్సుల్‌క 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్
జోవయింక దెకిత దేముడుచి సేవ కెర్త జీవుల్ మెన
దేముడు జోవయింక జా సేవ దా అస్సె. జేఁవ్ జోచి
సేవ కెర్తసయ్.

2

యేసు మాన్సుల్‌చి పాపుమ్ గెచ్చయ్‌లిసి

1 జలె, అమ్ జేఁవ్‌చి సత్తిమ్ నే పఁవ్సితి రితి, నే
ముల్తి రితి ఆమ్ పెట నే దెర గెతె సూన్లిస్‌చి చి రిసొ
చెంగిల్ ఉచర, అమ్ ఏదాస్ట కెరుక.
2 మెలె పూర్గుమ్‌చి *ఆగ్నల్‌చి ప్రమానుమ్‌చి
రిసొ దూతల్ జానవ కెర ఎత్కి కోడు నిజుమ్‌చి
జలె, అన్నె, మాన్సుల్ ఆగ్నల్‌చి కోడు పిట్టయ్‌లె,
దేముడుచి కేన్ జవున్ కోడు నే కెర్లె, కీసి జేఁవ్
దూతల్‌చి అత్తి జో సంగిలి ఎదిలి సరిగా సిచ్చ జవుల
జలె,
3 అప్పెచి ప్రబు దెతి ఈంజ వెల్లి రచ్చనక ఆమ్
విలువ నే దెకిలె, విలువ నే కెర్లె, అమ్‌చి సిచ్చ
కీసి పిట్టెదె? పిట్టె నాయ్. ఈంజ రచ్చన, జలె,
యేసుప్రబు తొలితొ సొంతయ్ జానయ్‌లి రిసొ, జోక
తొలితొ సూన్లస అమ్‌కయ్ సాచి సంగిల.
4 పడ్తొ, అన్నె, జో యేసుక్రీస్తుచి అత్తి జో దెతి
రచ్చనచి రిసొ దేముడు సొంత వేర వేరతె రుజ్జుల్
దెకయ్‌లన్. కిచ్చొ కిచ్చొతె జా రచ్చనచ రుజ్జుల్
దెకయ్‌లన్ మెలె, జోచి అదికారుమ్ దెకయ్‌త
వెల్లొ కమొ కెర్తిస్‌తె, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి
జోచి ఆత్మవరల్ జోచి ఇస్టుమ్‌క కక్క కక్క వంట
దిలిస్‌తెయి ఈంజ రచ్చనచి రిసొ జోచి సాచి దా
అస్సె.
5 అమ్ సంగిత్తి †జెతికయ్ లోకుమ్ ఏలుప కైరుక
దూతల్‌చి అత్తి దేముడు సొర్ప కెర దెయె నాయ్.
6 కేనె గే రెగిడ్లి ఇసి సాచి అస్సె. ఇసి మెలిసి;
‡"మాన్సుక తుయి ఉచరన్‌క జో కిచ్చొ విలువసొ?
నెంజిలె, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొక కిచ్చొక
తుయి విలువ దెకితసి?
7 దూతల్‌చి కంట జోక ఇదిలి దాక్ తతి రితి తుయి
జర్గు కెర్లది,
గని అప్పె జోక గవురుమ్ కెర అదికారుమ్ దా,
జోక ఏలుప కెరవ అస్సిసి.
8 జోచి చాటు సుఁదితి రితి ఎత్కి జోచి అత్తి
తుయి సొర్ప కెర దా అస్సిసి"
మెన రెడ్డ అస్సె. జలె, దేముడు ఎత్కి జోచి అత్తి
సొర్ప కెర దా అస్సెచి రిసొ జో ఏలుప నే కెర్తిసి కిచ్చొ
కి నాయ్. ఎత్కి జోచి అత్తి తతిన్‌చి రుజ్జు అప్పెచి
మట్టుక అమ్‌క సరిగా డీసె నాయ్.
9 గని ఇన్నె 'మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లొసొ' మెన
యేసుకయ్ సంగితసుమ్. యేసుకయ్ దెకితసుమ్.
జో గడియయ్ దూతల్‌చి కంట దాకు జలొ, గని
దేముడు అబ్బొన్‌చి దయచి రిసొ ఎత్కి మాన్సుచి
నావ్ తెన్ అమ్‌చి సిచ్చ వయంతి రిసొ జో బాదల్
సేడ మొర్లిన్‌చి రిసొ జో అప్పె ఎత్కి అదికారుమ్
గవురుమ్ జా కిరీటుమ్ గలన ఏలుప కెర్తయ్.
10 కిచ్చొక ఇసి జర్గు జలి మెలె, ఒగ్గర్‌జిన్
మాన్సుల్‌క జోచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడ్‌తె
గవురుమ్‌తె బెదవంతి రిసొ మాన్సుల్‌క రచ్చన
దొర్కు కెర్తొసొ §బాదల్ ఓర్సుప జతి వాటుయి జీన
సరి జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ పూర్తి జంక ఎత్కిక
ఆదారుమ్ తిలొ, ఎత్కి ఏలుప కెర్తొ దేముడు జర్గు
కెర్లిసి చెంగిలి, పూర్తి బెదితయ్.
11 నిజుమి, సుద్ది కెర్తొ యేసుక చి జో యేసు సుద్ది
కెర్తసక ఎక్కి మొదొల్; దేముడు అబ్బొసి. జాకయ్,
జోవయింక 'అంచ బావుడ్లు' మెనుక యేసుక లాజ్
నాయ్.
12 *"అంచ బావుడ్లుతె తుచి నావ్ తుచి గవురుమ్
సూనయిందె,
సంగుమ్‌చి నెడ్‌మె తుచి గవురుమ్ గాయిందె"
మెలి కోడుతె, అన్నె,
13 †"జోచి ఉప్పిరి అంచి నముకుమ్ తియిఁదె"
చి అన్నె,
‡"ఇన్నె ఆఁవ్ అస్సి, చి దేముడు
అంక దిల జోచ బోదల్ అంచి తెన్ అస్తి"
మెన యేసు సంగిల్ రితి రెగిడ్ల కోడుతె ఇసి ఒప్పల్లొ.
14 జలె, ఎక్కి ఆఁగ్, ఎక్కి లొఁయి బోదల్
ఎత్కిక తయెదె చి రిసొ, సొంత కి ఈంజయ్ అమ్
మాన్సుల్‌చి ఆఁగుతె, ఈంజయి లొఁయితె జో యేసు
మాన్సు జా జెర్మున్ జా బెదిలన్. కిచ్చొక మెలె,
మాన్సు సేడ్తి మొర్ను జో సేడ జీన, మొర్నుచి
ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలొ సయ్‌తాన్‌చి ఉప్పిరి

---

* **2:2 2:2** నిర్గమకాండుమ్ 20 అద్యయిమ్, 31:18 చి ద్వితీయోపదేశ కాండుము 5:6 దెక. † **2:5 2:5** యెసయా 65:17, 66:22, లూకా 21:33, డీసయ్‌లిసి 5:10, 21:1, తిమోతిక రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తుమ్ 2:12. ‡ **2:6 2:6** కీర్తనలు 8:4-6. § **2:10 2:10** 18చూ కోడు దెక. * **2:12 2:12** కీర్తనలు 22:22. † **2:13 2:13** యెసయా 8:17. ‡ **2:13 2:13** యెసయా 8:18.

జీనుక్ మెనయ్ అమ్చి అఁగు అమ్చి లొఁయి జో దెరన్లన్.
15 జోవయించి ఒండి జీవితుమ్క మొర్నుచి
ఉప్పిర్చి బయిమ్క దెర్ను సేడ్ల ఎత్కిజిన్క విడ్డల్
కెరుక మెనయ్ దస్సి జా జీనుక ఒప్పన, దస్సి జా
జీన్లన్.
16 కీసి మెలె, ఈంజ ఎత్కి కక్కయ్ రచ్చించుప
కెరుక మెలె, దూతల్క రచ్చించుప కెరుక నాయ్
గని §అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలసక 'రచ్చించుప
జత్తు' మెనయ్.
17 జాకయ్, దేముడుచి సేవ కెర్తొ కన్కారుమ్
దెకితొ నిదానుమ్చొ పూజరి జా, ప్రెజల్చ పాపల్
పుంచ దా జోవయింక దేముడు తెన్ అన్నె బెదయ్తి
రితిచి అర్పితుమ్ జతి రిసొయి, ఎత్కి రగల్క ఎత్కి
బాదల్తె ప్రెజల్ జల జోవయించ బావుడ్లుచి రితి
జో జంక తిలి. జో మాన్సుల్చి రితి జా జోవయింక
జెత రగల్ బాదల్ జో ఓర్సుప జలెకయ్ జో చెంగిలొ
పూజరి జా కన్కారుమ్ దెకెదె మెనయ్.
18 దస్సి, జో సొంత బాదల్ సేడ పరిచ్చ జా జీన్లి
రిసొ, జేవ్ బాదల్ సేడ పరిచ్చ జత అన్నె మాన్సుల్క
జో తోడు తంక తెరె.

3

మోసే కంట దేముడుచొ పుత్తుసి వెల్లొ

1 జాకయ్, ప్రబుచి సుద్ది జా జోచయ్ జల ఓ
బావుడ్లు, పరలోకుమ్తె బెదుక తుమ్ నిసాన జా జో
బుకార్లస, దేముడుచొ బారికి జలొ, చి జోచొ ఎత్కిక
వెల్లొ పూజరి జలొ మెన యేసుచి రిసొ అమ్ ఒప్పన
అస్సుమ్. జలె, జోచి రిసొ ఉచరుమ.
2 దేముడుచి గేర్ జల యూదుల్తె తా మ్తోసే కీసి
జో దేముడుచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్తె తిలొ గే, దస్సి
ఈంజ బారికి జతి రితి కామ్ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి కెర్తె
రితి, కామ్క నిసాన్లొ దేముడుక యేసుయి నిదానుమ్
తిలన్.
3 గని గేరుచి కంట అన్నె గేర్ బందిలొసొక కీసి
ఒగ్గర్ విలువ తయెదె గే, దస్సి, దేముడుచి గేర్చతె
తిలొ మోసేచి క్కంట యేస్తుయి జా గేర్ బంద్తితొసొ జా
తా, అన్నె ఒగ్గర్ గవురుమ్క విలువ జతయ్.
4 ఎత్కి గేరు, కచి అత్తి గే బందిలిసి, గని ఎత్కి
బందితొసొ దేముడుయి.
5 జలె, దేముడు పడ్తొక సంగిత కొడొచి రిసొ సాచి
గుర్తు సంగితి రిసొ, జో దేముడుచి గేర్ ఎత్కితె మోసే
నిదానుమ్చొ సేవ కెర్తొసొ జలొ.
6 గని క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె జా కెర, జో పుత్తుసి
జలి రిసొ, దేముడుచి గేరు నిదానుమ్ ఏలుప
కెర్తె తిలన్. ఆకర్ ఎద జోచి ఉప్పిర్చి అమ్చి
డిట్టుమ్ దెరన్లె, జో రచ్చన దా అమ్క పరలోకుమ్తె
బెదయ్లిస్చి అమ్చి దయిరిమ్, ఆస అమ్ దెరన్లె,
జోచి గెర్చయ్ ఆము జా అస్సుమ్.

యేసు దెతి విస్రాంతి రచ్చన తుమ్ పిట్టవన నాయ్

7 "జాకయ్, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సంగిలి
రితి;
*జేవ్ అగ్గెచ ప్రెజల్చి పెట్టి బేడు బందిల్ రితి జా,
జోచి కోడు నే సూన్లి రితి జల.
తూమ్, జలె, ఆజి జోచి అవాడ్ తుమ్ సూన్లె,
దస్సి నే జతి రితి, జాగర్త దెకన.
8 పూర్గుమ్, †జోచి కోడు సూనుక నెస
జా బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది
ప్రెజల్ జోక పరిచ్చ కెర్లి రితి, రాడ్ జీవు జతె తిల.
9 జో దేముడు సంగిలి రితి;
అంచి ఉప్పిరి అన్మానుమ్ జా పరిచ్చ కెర్లి రితి జా
జేవ్ జా దొన్ని విస్సొ వెర్సుల్ అంచ కమొ దెకిలెకి కీసి
జల గే,
తుమ్ దస్సి జా నాయ్.
10 జేవ్ దస్సి అన్మానుమ్ జతికయ్, జా ఉగుమ్చచి
రిసొ ఆవ్ కోపుమ్ జా,
జోవయించి పెట్టి, కెఁయఁక తెఁయఁక అంచి వాటు
ముల పిట గెతతి.
అంచి ఇస్టుమ్ నేన్లి రితి ఇండితతి మెలయ్, చి
11 'అంచి ‡సుక్కుమ్తె జేవ్ కెఁయఁక బెదుక ఆవ్
ఒప్పి నాయ్' మెన
ఒట్టు గలన అంచి కోపుమ్క ఒప్పన్లయ్"
మెన, సంగితయ్.
12 జలె, బావుడ్లు, జీవ్ తిలొ జీవ్ దెతొ దేముడుక
తుమ్ దూరి నే జతి రితి, తుమ్తె కిచ్చొ పెట్టి గర్చి
జోచి ఉప్పిర్ అన్మానుమ్చి ఆత్మ నే తతి రితి, తుమ్
జాగర్త దెకన.
13 గని 'ఆజి' మెన ఈంజ కాలుమ్క కెత్తి పొదుల్
సేఁసతయ్ గే, రోజుక తుమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ
జాగర్త సంగ, దయిరిమ్ సంగ; పాపుమ్చి మోసిమ్క

§ **2:16 2:16** గలతీయుల్ 3:6-9, చి రోమియుల్ 4 అద్యయిమ్ దెక. 'ఆత్మక అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలస' మెలె, అబ్రాహామ్చి రితి నముకుమ్ తిలస. * **3:7 3:7** కీర్తనలు 95:7-11. † **3:8 3:8** నిర్గమకాండుమ్ 13-40 అద్యయల్, లేవీయకాండుమ్, సంక్యాకాండుము, ద్వితీయోపదేశ కాండుము. ముక్కిమ్క నిర్గమకాండుమ్ 32 అద్యయిమ్, చి సంక్యాకాండుము 14 అద్యయిమ్ దెక. ‡ **3:11 3:11** తెదొడ్చి జో దెంక ఉచర తిలి విస్రాంతి కిచ్చొ మెలె, కనాను దేసిమ్ జోవయించి తా గెతి రితి దెతిసి. జా దేసిమ్ అప్పె పరలోకుమ్కయ్, జా విస్రాంతి పరలోకుమ్చి విస్రాంతికయ్, టాలి జయెదె.

తుమ్‌తె కో దెర్ను నే సేడ్డి రితి, తుమ్‌చి పెట్టి బేడు నే
బందితి రితి,
14 అమ్ నంప్రజలి మొదొల్ తెంతొ చి జోవయ్యించి
రిసొచి దయిరిమ్ అమ్ ఆకర్ ఎద దెరన్లెకయ్ క్రీస్తు
తెన్ వాట నజన తమ్‌దె.
15 §"ఆజి, జోచి అవాడ్ తుమ్ సూన్లె,
జోచి కోడు నెసిల జేఁవ్ అగ్గెచ ప్రెజల్‌చి రితి జా
నాయ్.
తుమ్‌చి పెట్టి జోచి రితి బేడు నే బందిత్ రితి జాగర్త
దెకన్."
మెన రెగిడ్లిసి తుమ్ పఁవ్స నాయ్.
16 జలె, జేఁవ్ సూన నెసిలస కొన్స మెలె, మోసే
పూర్గుమ్‌చొచి తెడి ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతొ, జేఁవ్
గొతిమాన్సుల్ జలిస్ తెంతొ, బార్ జా ముల విడ్డల్
జల అమ్‌చ యూదుల్ ఎత్కిజిని.
17 అన్నె, జేఁవ్ దొన్ని విస్సొ వెర్సుల్ పూర్తి కచి రిసొ
దేముడు కోపుమ్ జలొ మెలె, *పాపుమ్ కెర్లసచి
రిసొ జా బయిలు దేసిమి జేఁవ్ మొర్తి రితి జో
దేముడు సిచ్చు దిలన్.
18 పడ్తొ, జోచి సుక్కుమ్‌తె నే బెదుక మెన కచి రిసొ
జో ఒట్టు గలన్లొ మెలె, జోచి కోడు నే కెర్లసచి రిసొయి
గెద?.
19 జాకయ్ కిచ్చొ అమ్‌క జానుక జతయ్ మెలె,
జోవయించి అన్మానుమ్‌చి రిసొ జా సుక్కుమ్‌తె
జేఁవ్ బెదుక వాటు నే దిలొ.

4

ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్‌క దొర్కు జతి విస్రాంతి

1 జలె, జో ప్రమానుమ్ సంగిలి రితి, జోచి
*సుక్కుమ్‌తె బెదితి వాట్ తతె ఎద, తుమ్‌తె కో జా
సుక్కుమ్‌తె పాఁవుక నే పిట్టవన్‌తి రితి జిమ.
2 కిచ్చొక మెలె, పూర్గుమ్‌చ మాన్సుల్‌కయ్
కెయెఁక కి తత్తిసి సుక్కుమ్‌చి అవ్‌కాసుమ్‌చి
రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ దొర్కు జలి. దస్సి, అమ్‌క
కి సుక్కుమ్‌చి అవ్‌కాసుమ్‌చి రిసొచి సుబుమ్
కబుర్ దొర్కు జా అస్సె. గని జేఁవ్ సూన్లి జా
కోడు జోవయింక కామ్‌క నెంజిలి. కిచ్చొక మెలె,
నిజుమ్‌కయ్ సూన్లసచి పెట్టిచి రితిచి నముకుమ్
తిల తెన్ బెదిత్ నాయ్. జాకయ్ సూన్లి కొడొ
జోవయింక్ కామ్‌క నెంజిల్ రితి జలి.
3 అమ్ యేసుక్రీస్తు ప్రబుక నంపజలస,
మాత్రుమ్, జా సుక్కుమ్‌తె బెదితసుమ్. జేఁవ్
పూర్గుమ్‌చచి పాపుమ్‌చి రిసొ దేముడు సంగిలి
తీర్పు అగ్గె రెగిడ్లయ్.†
‡"అంచి సుక్కుమ్‌తె జేఁవ్ కెయఁక బెదుక ఆఁవ్
ఒప్పి నాయ్, మెన
ఒట్టు గలన అంచి కోపుమ్‌క ఒప్పన్లయ్"
మెన రెగిడ్లి కోడు. జో దేముడు, మాత్రుమ్, లోకుమ్
జెర్మయ్‌లి పొది జో సొంత జోచయ్ కమొ కేడవన జో
తెదొడి సెలవ్ కడన తిలె కి, జోవయింక దస్సి మెన
ఒప్పన్లన్.
4 'సెలవ్ కడన్లన్' మెన సంగిలె, §సొవ్వు పొదుల్
ఆగాసుమ్, బూలోకుమ్, లోకుమ్‌తె తిలిసి ఎత్కి
జెర్మయ్‌లి పడ్తొ, అన్నెక్ దీసి *'సెలవ్ కడన్లి దీసి'
మెనయ్ జోచి జా సెలవ్ కడన్లి దీసిచి రిసొ కేనె గే
కిచ్చొ సంగ అస్సె మెలె,
†"అంచ కమొ సొవ్వు పొదుల్ కెర కేడవ,
అన్నెక్ దీసి సెలవ్ కడన్లయ్"
మెన సంగ అస్సె.
5 జేఁవ్ పూర్గుల్, జలె, అమ్ అగ్గె రెగిడ్లి రితి:
‡"అంచి సుక్కుమ్‌తె జేఁవ్ కెయఁక బెదుక ఆఁవ్
ఒప్పి నాయ్"
మెన జోవయించి రిసొ జో సంగ అస్సె.
6 జలె, అన్నె సగుమ్‌జిన్ దేముడుచి సుక్కుమ్‌తె
బెదుక జలస బెదుక నేతయ్. జా ఏక్, పడ్తొ అన్నెక్
కిచ్చొ మెలె, జా సుక్కుమ్‌చి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్
అగ్గె సూన్లస జో దేముడుచి కోడు కెరుక నెసిలి రిసొ
జోచి జా సుక్కుమ్‌తె బెదితి నాయ్.
7 అన్నెక్ దీసి మెలి కోడు జో నిసాన, జోచి
సుక్కుమ్‌తె బెదుక అమ్‌క అన్నెక్ అవ్‌కాసుమ్ దా
కెర, ఈంజ అవ్‌కాసుమ్‌క 'ఆజి' మెన, అమ్ అగ్గె
రెగిడ్లిన్‌తె సంగిల్ రితి,
§"ఆజి జోచి అవాడ్ తుమ్ సూన్లె, తుమ్‌చి పెట్టి
బేడు నే బందిత్ రితి
తుమ్ జాగర్త దెకన"
మెన్‌తయ్.
8 మెలె, దేముడు సంగిలి కనాను దేసిమి జేఁవ్ పాఁవ
పెసితి రితి యెహోసువ కడ నిలన్, గని జా తెన్ జా
కోడు పూర్తి నెరవెర్సుప జతి జలె, అన్నెక్ దీసిచి రిసొ
'తెదొడ్‌కయ్ సుక్కుమ్ దొర్కు కెరిందె' మెన దేముడు
సంగితొ నాయ్, సంగుక జతి నాయ్.
9 జాకయ్, దేముడుచి సెలవ్ కడన్లి దీసితె బెదితి
వాటు మాన్సుల్‌క అప్పెక దొర్కు జతయ్.

§ **3:15 3:15** కీర్తనలు 95:7-8. * **3:17 3:17** నిర్గమకాండుమ్ 32 అద్యయిమ్, సంక్యాకాండుము 14, ముక్కిమ్‌క 14:27-30.
* **4:1 4:1** పూర్గుమ్‌చ యూదుల్‌క జలె, తెదొడ్‌చి ప్రమానుమ్‌క చెంగిలి ఈంజయ్ లోకుమ్‌చి కనాను దేసిమి జేఁవ్ గెచ్చుక అవ్‌కాసుమ్ తిలి, గని పిట్టవన్ల. అమ్‌క, జలె, అప్పెచి అవ్‌కాసుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సేంతుమ్‌తె బెదితిసి చి పరలోకుమ్‌తె గెతిసి.
† **4:3 4:3** 3:11 దెక ‡ **4:3 4:3** కీర్తనలు 95:11. § **4:4 4:4** ఆదికాండుమ్ 1 అద్యయిమ్. * **4:4 4:4** ఆదికాండుమ్ 2:1-3.
† **4:4 4:4** ఆదికాండుమ్ 2:2. ‡ **4:5 4:5** కీర్తనలు 95:11. § **4:7 4:7** 3:7-8 దెక.

10 మెలె, దేముడు జోచి కామ్ కేడవ కీసి సెలవ్
కడన్లొ గే, దస్సి జో దెతి సుక్కుమ్‌తె కో బెదెదె గే, జో
మాన్సుకి జోచి కామ్ కెర కేడవ సెలవ్ కడనెదె.
11 జాకయ్, జా సుక్కుమ్‌తె ఆమ్ కి బెదితి రితి
నిదానుమ్ కెరుమ; జేవ్ పూర్గుల్చి రితి జోచి కోడు
నెస అమ్‌తె కో దస్సి పాపుమ్‌తె నే సేడ్డి రితి.
12 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కోడు దొన్ని పక్కలె
వాండి తిలి ఎత్కి కత్తిచి కంట *లగున్ అస్సె, చి జా
కోడు జివ్వి తా కామ్ కెర కెరయ్ మాన్సుచి ఆత్మ చి
జీవు అత్కు జతిన్‌తె, అత్కుల్ చి ఆడుచి ములువ
బెదితిన్‌తె బెర, మాన్సుల్చి పెట్టిచ ఉద్దెసుమ్‌లు
పరిచ్చ కెర, జోవయింక 'చెంగిల్ అస్తి' గే నాయ్ గే
మెన తీర్పు కెర్తయ్.
13 అన్నె, జెర్మయ్‌లిన్ ఎత్కి కి జోచి మొక్మె
లుంకుక నెత్రె, గని అమ్‌క పరిచ్చ కెర్తొసొచి మొక్మె
ఎత్కి డుమ్‌డి తా ఎదార్డుమ్ డీస్తయ్; అమ్‌చ
ఉద్దెసుమ్‌లు కి ఆకర్‌కయ్ జోచి మొక్మె అమ్
ఎత్కిజిన్ సాచి నజనుక తయెదె.

యేసు అమ్‌చి రిసొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జా అస్సె

14 జలె, యేసు దేముడుచొ సొంత పుత్తుసి
జా తా, పరలోకుమ్‌తె తెడిక తెడి దేముడు
అబ్బొన్‌తెయి పెన గెచ్చ తా, అమ్‌చి రిసొచొ వెల్లొ
†ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జా అస్సెచి రిసొ, జోచి రిసొ
అమ్ ఒప్పన్‌తిసి డిట్టుమ్ పొసనుమ.
15 కిచ్చొక మెలె, అమ్‌చొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి
జతొ జో యేసు అమ్‌చి సెక్తి నెంజిలిసి నేన్లొసొ
అమ్‌చి సెక్తి నెంజిలిన్‌చి ఉప్పిర్‌చి కన్కారుమ్
నేన్లొసొ నెంజె, గని అమ్‌చ బాదల్ ఎత్కి జొయ్యి కి
సేడ, అమ్‌చి రితి పరిచ్చ జాఁ అస్సె. గని జో పాపుమ్
నే కెర్తె జీన అస్సె.
16 జలె, కామ్‌క జెతికయ్ సమయుమ్‌క జోచి
తోడు తతి రితి జో అమ్‌క కన్కారుమ్ దెకితి వరుమ్
అమ్ నజనుక, జోచి దయ అమ్ చజనుక మెన,
దయిరిమ్ తెన్ జోచి దయ దెతి సిజాసనుమ్‌క పాసి
జెమ.

5

1 మాన్సుల్ తెంతొ దేముడు నిసొన ఎత్కి ఎత్కిక
వెల్లొ పూజరిచి కామ్ కిచ్చొ మెలె, 'మాన్సుల్‌చి
పాపుమ్ గెస్సు' మెనయ్ దేముడుచి మొక్మె జేవ్
మాన్సుల్‌చి నావ్ తెన్ బలివొ దెంక అస్సె.
2 జో పూజరి కి మాములుమ్ మాన్సు జా సొంత
సెక్తి నెంజిలొసొచి రిసొ నేన్లసక చి తప్పు జలసక
మెత్తన దెకెదె.
3 జోవయించి సొంత సెక్తి నెంజిలిస్‌చి రిసొ, ఎక్కి
అన్నె మాన్సుల్‌చ పాపల్‌చి రిసొ నాయ్, గని సొంత
పాపల్‌చి రిసొ కి జో బలివొ దెంక అస్సె.
4 అన్నె, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి ఎక్కిలొ జతిసి జో
మాన్సుచి సొంత ఇస్టుమ్‌క జర్గు జతిస్ నెంజె. 'ఆఁవ్
పూజరి' మెన జో మాన్సు సొంత ఇస్టుమ్‌క టీఁమ్‌క
నాయ్. దేముడు సొంత నిసొన జో ఎత్కిక వెల్లొ
పూజరి జంక జోక అదికారుమ్ తయెదె. దేముడు
టీవడ్లెకయ్, యూదుల్‌చొ పూర్గుమ్‌చొ తొలితొచొ
ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జలొ అహరోనుక కీసి దేముడు
బుకార్లొ గే, దస్సి, జో దేముడు సొంత జో మాన్సుక
బుకారుక.
5 దస్సి కి క్రీస్తు ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జతిసి సొంత
ఇస్టుమ్‌క గవురుమ్ కెరన్లిసి నెంజె, గని జోచి రిసొ:

*"తుయి అంచొ సొంత పుత్తు,
ఆజి తుక పాయ అస్సి"

మెన సంగిలొ దేముడు సొంత జోక నిసొన
అదికారుమ్ దిలన్.
6 దేముడు అన్నెక్‌తె సంగ రెగ్డయ్‌లి రితి;

†"‡మెల్కీసెదెక్ కీసొ పూజరి తిలొ గే,
తుయి దసొ పూజరి జా కెయఁక తెయఁక తా జా
కామ్ కెర్తె"

మెన జోచి రిసొ రెగ్డ అస్సె.
7 యేసు మాన్సు జా జెర్మున్ జా ఈంజ లోకుమ్‌తె
బుల్తె తిలి పొది, జలె, గట్టిజ కేకుల్ గల ఏడ ఏడ,
జోక మొర్ను తెంతొ పిట్టవుక సెక్తి తిలొ దేముడుక
ప్రార్దనల్ కెర్తె తిలన్, చి దేముడు అబ్బొన్‌క జో
బిలొసొచి రిసొ, జో దేముడు అబ్బొసి జోచ ఆసల్
సూన్‌తె తిలన్.
8 జలె, జో జోచొ పుత్తున్ జలెకి, దేముడుచి కోడు
పూర్తి నిదానుమ్ కెర్లె కీసి తయెదె గే, కిచ్చొ స్రెమల్
దుకుమ్ నొప్పుల్ జంక జయెదె గే, జొయ్యి దస్సి
పూర్తి ఓర్సుప జా అజ్జయ్ జలొ, చి జో జేవ్ బాదల్
ఓర్సుప జలిస్ తెన్ జో దేముడు అబ్బొన్‌చి కోడు
పూర్తి కెర్లిస్‌చి రుజ్జు అయ్‌లి.

---

* **4:12 4:12** డీసయ్‌లిసి 1:16. † **4:14 4:14** మాములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్‌చి దేముడుచి గుడితె జర్గు జతిసి ఉచర్లె, యూదుల్‌క ఎక్కిలొయి యెరూసలేమ్‌చి జోవయించి ఎక్కి దేముడుచి గుడితె తెడిక తెడిచి గదితె గెచ్చ అర్పితుమ్ దెంక జయెదె. వెర్సెక్‌క ఎక్కి సుట్టు జా గదిక అడ్డు కెర్తె తెరక జీన ఒత్త పెన జా కామ్ కెరెదె. జొయ్యి మాన్సుక 'ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి' మెనుల. ఎబ్రీయుల్ 9:1-7 దెక. ఈంజయ్ లోకుమ్‌చి దేముడుచి గుడితె జర్గు జతిసి, జలె, యేసు పరలోకుమ్‌తె జర్గు కెర్తిన్‌క టాలి జతయ్. * **5:5 5:5** కీర్తనలు 2:7. † **5:6 5:6** కీర్తనలు 110.4, చి ఎబ్రీయుల్ 7:7 దెక. ‡ **5:6 5:6** జో మెల్కీసెదెక్ రానొ కి పూజరి కి జా తిలొ. ఆదికాండుమ్ 14:18. జో యెరూసలేమ్‌తె ఏలుప కెర్తె తిలొ, ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ పొది, యూదుల్ ఒత్త నే బస జతె అగ్గె. క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్‌తె బుల్తె తిలి పొది, యూదుల్‌చి దేముడుచి గుడి యెరూసలేమ్‌తె తిలి. 7:1-3 కి దెక.

9 అన్నె, జేఁవ్ బాదల్ సేడ ఓర్సుప జలిస్‌తె
జోచి సెక్తి జోచి సత్తిమ్ పూర్తి రుజ్జు జతికయ్,
పరలోకుమ్‌తె బెద కెఁయఁక తెఁయఁక తతి రచ్చన
జోచి కోడు సూన కెర్తొ ఎత్కి మాన్సుకయ్ జొయ్యి
దొర్కు కెర్లన్.
10 కీసి మెలె, 'మెల్కీసెదెక్‌చొ రితొ జో జంక' మెన
దేముడు జోక 'ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి' మెనయ్ నావ్
తిలి.

ఆత్మక నే వడ్డితె నేన్ల బాలబోదల్ రిత తా

11 ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ అమ్ ఒగ్గర్ సంగుక జతి,
గని తుమ్‌చ కంగ్డల్ బొయ్‌ర జల రిత జలి రిసొ జా
అర్దుమ్ సంగుక అల్లర్ జతసుమ్.
12 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ ఎదిలి ఎద అన్నె
మాన్సుల్‌క సికడ్డస జంక జతి, గని దేముడుచి
కోడుతె ముక్కిమ్ తిలిసి ఎత్కి మొదొల్ తెంతొ
తుమ్‌క సికడుక అవ్‌సురుమ్ జలి. తుమ్‌క అప్పెక
కి దూదు అవ్‌సురుమ్, మాములుమ్ అన్నిమ్ కతి
రితి తుమ్ వడ్డుక నేతయ్.
13 కో రితి దూదుక జితయ్ గే, బాలబోదల్ రితొ
తా, సత్తిమ్‌చి రిసొచి బోదన అర్దుమ్ కెరనుక నెత్రె,
సత్తిమ్ ఇండితిన్‌చి రిసొచి బోదన నెరవెర్సుప కెరుక
నెత్రె.
14 గని మాములుమ్ సెక్తిచి అన్నిమ్ కక్క కవడుక
జయెదె మెలె, కిచ్చొ కిచ్చొక 'గర్చి' గే 'చెంగిల్‌చి' గే
నిసితి రితి అలవాట్ కెరన సత్తిమ్ ఇండితి వాట్ సిక
కెర అగ్గె ఇండితసకయ్.

6

ప్రబుక నంప కెర పడ్తొ అన్నె ముల్తిన్‌చి రిసొ

1 జాకయ్, క్రీస్తుచి రిసొ మొదొల్‌క ఇదిలిదిల్
సికితిన్‌తె నే టీఁవు తతె, ఆత్మతె వడ్డుమ. ఎక్కి
మొదొల్ తెంతొ చి ఇదిలి నముకుమ్‌తె తంక నాయ్.
కీసచతె మెలె, కామ్‌క నెంజిత కమొక దుకుమ్ జా
ముల దేముడుక నంపజంక దెర్తిసి,
2 సుద్ది కెరంతి *దొవన్‌తిన్‌చి రిసొచి బోదన,
బోడిలె చడితిన్‌చి రిసొచి బోదన, మొర్లస అన్నె జీవ్
జంక తిలిన్‌చి రిసొచి బోదన, ఆకర్ దీసిక చి వెల్లి
పరిచ్చ చి జేఁవ్‌చ తీర్పుల్‌చి రిసొచి బోదన.
3 ఇసి దసచ ఎత్కి కి మొదొల్, చి ప్రబు సెలవ్
దిలె, ఎక్కి దసచక ఉచరుక ముల దా, ఆత్మతె
వడ్డుమ్‌దె.
4 కిచ్చొక మెలె, కేన్ జవుస్ మాన్సు తొలితొ
నంపజా ప్రబుచి ఉజిడ్‌తె జా, పరలోకుమ్‌చి రచ్చన
వరుమ్ చక దెక, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె వాట
దొర్కు జలి,
5 దేముడుచి కోడుచి రుసి చక తా, జెతికయ్
ఉగుమ్‌చి సెక్తి చక తిలె, పట్తొ జేఁవ్ పొరపాట్ జా
క్రీస్తుక ములిలె, జోవయించి పాపుమ్‌చి రిసొ జేఁవ్
దుకుమ్ జతి రితి జేఁవ్‌క చెంగిల్ వాట్‌తె అన్నె కడ
ఆనుక నెంజె. కో నెతిర్తి.
6 కిచ్చొక మెలె, జేఁవ్ జోక ములిలిసి జేఁవ్ సొంత,
దేముడుచి పుత్తుక అన్నె సిలువతె గల మార్లి రితి
జతయ్, చి అన్నె మాన్సుల్ జోక నిస్కారుమ్ కెర
జొకర్లి రితి జోచి నావ్ కడ్లి రితి జతయ్.
7 కీసి మెలె, జేఁవ్‌తె ఒగ్గర్ సుట్లు పెట్లి పాని
కేన్ బుఁయి పియ తా, జా బుఁయ్యె పంటొ
పికడ్డసక చెంగిల్ కామ్‌క జెతికయ్ పంటొ దిలె,
దేమ్ముడు తెంతొ జేఁవ్‌చి వాటచి వరుమ్ జా బుఁయి
నజన్‌తయ్.
8 గని, జా బుఁయి రితయ్ కంట రూకుల్ గట్ర దిలె,
కామ్‌క నెంజిలిసి, చి జాక సాపెనల్ దెంక జయెదె.
ఆకర్‌క జేఁవ్‌క డయ గెలుకయ్ తయెదె.

దయ్యిరిమ్ కొడొ సంగిలిసి

9 అమ్ ఇసి జాగర్త సంగిలే కి, తుమ్‌చి రిసొ,
బావుడ్లు, కిచ్చొ ఉచర్తసుమ్ మెలె, ఈంజ రచ్చనతె
బెదిత అన్నె చెంగిలి వరల్ తుమ్‌క దొర్కు జవుస్
మెన అమ్‌క దయిరిమ్.
10 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రిసొచి తుమ్‌చి
కామ్, అగ్గె కి అప్పె కి జోచయ్ జల మాన్సుల్‌క తుమ్
తోడు కెర, జోచి ఉప్పిర్‌చి తుమ్‌చి ప్రేమ దెకయ్‌లిసి
జో పఁవ్సె నాయ్ మెన, దస్సి పొరపాట్ తీర్పుచొ
నెంజె మెన, అమ్‌క దయిరిమ్.
11 తుమ్‌చి రిసొ అన్నె కిచ్చొ ఆస జా అస్సుమ్
మెలె 'జర్గు జయెదె' మెన తుమ్ నంపజలిసి పూర్తి
నెరవెర్సుప జతి రితి తుమ్ ఎక్కి నిదానుమ్ ఎక్కి
ఆస తంక.
12 తుమ్ దస్సి నిదానుమ్ తాఁ గెలె, బద్దుకుమ్
నే జతె, దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలిస్‌చి వాట
జోవయించి నముకుమ్‌చి జోవయించి నిదానుమ్‌చి
రిసొ కలుగు జత అన్నె మాన్సుల్‌చి రితి తుమ్
ఇండితె, జయ్యి అమ్‌చి ఆస.

అబ్రాహామ్ నంపజా నిదానుమ్ తతికయ్ జెయ్యిమ్ జలిన్

13 అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్‌చొక దేముడు ప్రమానుమ్
సంగిలి పొది, జో దేముడు సొంతచి కంట కెఁయ కో
వెల్లొ తతి నాయ్ చి రిసొ, అన్నె వెల్లొ సుదొచి నావ్
దెర ఒట్టు గలుక అవ్‌కాసుమ్ నాయ్ చి రిసొ, జోచి
సొంతయ్ నావ్ తెన్ ఒట్టు గలన,
14 కిచ్చొ ప్రమానుమ్ సంగిలన్ మెలె,

* **6:2 6:2** నెంజిలె 'బాప్తిసుమ్ నజన్‌తిన్‌చి రిసొచి....' † **6:14 6:14** ఆదికాండుమ్ 22:17.

†"తుక కచితుమ్ దీవెన దా జెయిమ్ కెర
తుమ్‌చి సెకుమ్‌చ ఒగ్గర్‌జిన్ జతి రితి జర్గు కెరిందె"
15 దస్సికయ్, అబ్రాహామ్ నిదానుమ్ తా ఎత్కి
ఓర్సుప జతికయ్, జా ప్రమానుమ్ తిలిసి జోక దొర్కు
జలి.
16 మాన్సుల్, జోవయించి కంట కేన్ జవుస్ వెల్లొ
సుదొచి నావ్ దెర ఒట్లు గల్తతి, చి జోవయించ తగుల్
ఎత్కితె ఒట్టు గలిలె, 'నిజుమ్' మెంతతి.
17 దస్సి జో సంగిలి ప్రమానుమ్‌తె వాట
నజన్‌తసక జోచి కోడు పిట్టె నాయ్ మెన, జోచి
ప్రమానుమ్‌చి సత్తిమ్‌చి రుజ్జు దెకవుక మెన, జో
ప్రమానుమ్ కెర్లిస్‌క 'నిజుమ్ జర్గు జయెదె' మెలి
గుర్తుక దేముడు ఒట్టు గలస్లన్.
18 దస్సి, దొన్ని నే పిట్ట కమొచి రిసొ, మెలె
ప్రమానుమ్‌చి రిసొ కి జో ఒట్టు గలన్లిస్‌చి రిసొ కి,
జో దేముడు అబద్దుమ్ జంక నెత్రెచి రిసొ, అమ్
పరలోకుమ్‌తె పాఁవితి వరుమ్‌చి ప్రమానుమ్‌చి
ఉప్పిర్‌చి దయిరిమ్, అమ్ డిట్టుమ్ దెరన్‌తి రితి,
అమ్ జోచి రచ్చనతె నిగ అయ్‌లస దయిరిమ్ తంక
జయెదె.
19 కేన్ జవుస్ దొన్ని, జలె, వేరతె నే గెతి రితి
లంగరు కీసి జాక డిట్టుమ్ టీఁవడెదె గే, దస్సి,
పరలోకుమ్‌తె జో అమ్‌క పాఁవడ్డి వరుమ్‌చి ఈంజ
అమ్‌చి దయిరిమ్ అమ్‌చి ఆత్మక అమ్‌క డిట్టుమ్
టీఁవడ్డయ్. అమ్‌క జో దిలి ఈంజ వరుమ్, జలె,
అమ్‌క అడ్డు తిలి తెర ఒత్తల్‌తొ అమ్ జీన తెడిక
తెడిచి గదితె పెసితి రితి, పరలోకుమ్‌తెయి పాఁవడ
జీన్‌య్‌తయ్.
20 ఒత్త జా ‡తెర ఒత్తల్‌తొ మెలి కోడు యేసు
అమ్‌చి నావ్ తెన్, అమ్‌క రచ్చన దొర్కు కెర్తి రిసొయి
పుర్రెతొ నిగ గెచ్చ పాఁవ అస్సె గెద, చి రాన్ జలొ
మెల్కీసెదెక్‌చొ రితొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జో జా,
కెయఁక తెయఁక అమ్‌క దేముడు అబ్బొన్‌చి మొక్మె
తోడు తయెదె.

7

మెల్కీసెదెకు కెయఁక తెయఁక పూజరి

1 ఈంజొ మెల్కీసెదెకు, జలె, ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ పొది
సాలేమ్‌క రాన్ జలొసొ, ఎత్కిచి ఉప్పిరి వెల్లొ జలొ
దేముడుచి సేవ కెర్తొ పూజరి జలొసొ, జలె. రానల్‌క
జీన మార్లిస్ తెంతొ *అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్‌చొ బుల
జెతె తిలి పొది, జో మెల్కీసెదెక్ జోవయింక దస్సుల్
జా జోక చెంగిల్ వరుమ్ దిలన్.
2 వరుమ్ దెతికయ్, జో మెల్కీసెదెక్‌క మరియాద
కెర్తి రితి అబ్రాహామ్ జోక కలుగు జలిసి ఎత్కితె
దెస్సు వాటల్‌క ఏక్ వాట దిలన్. జో మెల్కీసెదెక్,
జలె, ముక్కిమ్‌క జోచి నావ్‌చి అర్దుమ్ తిలి రితి
†పున్నిమ్‌క రాన్ జలొసొ, పడ్తొ సాలేమ్ పట్నుమ్‌క కి
జో రాన్. ‡సాలేమ్‌క జో రాన్ జయెదె మెలె, సాంతిక
సేంతుమ్‌క జో రాన్ జయెదె.
3 జోవయింక కేన్ అబ్బొన్ అయ్యన్ పాయితి
నాయ్, జో కేన్ సెకుమ్‌చొ నెంజె, చి జోచి జీవితుమ్‌క
'మొదొల్ జలి' జవుస్ 'కేడ గెలి' జవుస్ మెనుక
నెంజె. దసచ జోక నాయ్, చి దేముడుచొ పుత్తున్
రితొ జా, కెయఁక తెయఁక జోచొ పూజరి జా
తత్తయ్.
4 జో మెల్కీసెదెక్ కెద్దొ వెల్లొ సుదొ జయెదె గే,
అప్పె ఆఁవ్ రెగిడ్డ కొడొతె తుమ్ అర్దుమ్ కెరన.
అమ్‌చొ పూర్గుమ్‌చొ జలొ అబ్రాహామ్ కి జోక కలుగు
జలిసి ఎత్కితె దెస్సు వాటల్‌క ఏక్ వాట దా గెలన్.
జో దస్సి కెర్లిస్ తెన్ మెల్కీసెదెక్‌క 'ఒగ్గర్ వెల్లొ'
మెన ముక్కిమ్‌చొ అమ్‌చొ పూర్గుమ్‌చొ అబ్రాహామ్
ఒప్పన్లన్ మెన రుజ్జు జతయ్.
5 అహరోనుచి తెడి ప్రెజల్ ఎత్కిక §లేవీ
పూర్గుమ్‌చొచి తెగచ ముస్సుబోదల్ పూజర్లు జా,
దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లి రితి, ప్రెజల్ ఎత్కిక
కలుగు జలిసిచి దెస్సు వాటల్‌తె ఏక్ వాట నజనుక
దేముడుచి ఆగ్న జా అస్సె. కత్తెయ్ జేఁవ్ సంగుక
మెలె, జోచ బావుడ్లు జల అబ్రాహామ్‌చి సెకుమ్‌చ
అన్నె తెగల్‌చతె; జేఁవ్ కి అబ్రాహామ్‌చి సెకుమ్‌చ
జలెకి.
6 పడ్తొ, కేన్ సెకుమ్ నెంజిలొ ఈంజొ మాన్సు జలొ
మెల్కీసెదెక్, మాత్రుమ్, అబ్రాహామ్‌చి అత్తి దెస్సు
వాటల్‌తె ఏక్ వాట నజన్లొ. పడ్తొ, దేముడు ప్రమానల్
దిలొ జో అబ్రాహామ్‌క మెల్కీసెదెకు చెంగిల్ వరుమ్
దిలన్.
7 దాకు సుదొక వెల్లొ సుదొ దీవెన కెరెదె మెన
ఎత్కిజిన్ జాన వేర సంగితి నాయ్.
8 పడ్తొ, ఈంజ లోకుమ్‌తె దెస్సు వాటల్‌తె ఏక్
వాట నజీన్‌తస మొర్తయ్ మాన్సుల్ జవుల, గని

‡ **6:20 6:20** యూదుల్‌చి దేముడుచి గుడితె తెడిక తెడిచి గదితె ఎక్కి ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి గని అన్నె లొఁయి నే గెతి రితి తెర అడ్డు తయెదె. పరలోకుమ్‌తెచొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి, జలె, యేసుయి. జొయ్యి ఒత్త అడ్డు తిలిస్‌క జీన అస్సె, చి జోవయింక నంపజలసకయ్ కి జీనయ్‌తయ్. యేసు మొర్లిన్ తెన్ని యెరూసలేమ్‌తె యూదుల్‌చి దేముడుచి గుడితెచి తెర ఉప్పిర్ తెంతొ ఎట్టొ ఎద పూర్తి చిరి జా గండల్ జలి. దస్సి జర్గు జలిసి టాలి జా అమ్‌క కిచ్చొ రుజ్జు దెకయ్‌తయ్ మెలె, జో మొర్లిన్ తెన్ని అమ్‌క చి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక అడ్డు తిలి పాపుమ్ గెచ్చయ్‌లిసి. మత్తయి 27:51, మార్కు 15:38, లూకా 23:45, ఎబ్రీయుల్ 9:1-3, 10:19-20. * **7:1 7:1** ఆదికాండుమ్ 14:17-20. † **7:2 7:2** జోవయించి నావ్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'పున్నిమ్ అంచొ రాన్'. ‡ **7:2 7:2** 'సాలేమ్' మెలి నావ్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'సేంతుమ్' 'సాంతి'. § **7:5 7:5** నిర్గమకాండుమ్ 32:25-29, 38:21.

పరలోకుమ్‌తె నజన్‌తొసొ, జలె, జోవయింక 'జివ్వి అస్సె' మెన దేముడుచి కొడొతె పూర్తి రుజ్జు జా అస్సె.
9 పడ్తొ అన్నె కిచ్చొ మెనుక జయెదె మెలె, దెస్సు వాటల్‌తె ఏక్ వాట నజితె తిలొ లేవీ పూర్గుమ్‌చొ, జోచి సెకుమ్‌తె జెర్మిల పడ్తొచ పూజర్లు తెన్ సొంత అబ్రాహామ్‌చి అత్తి మెల్కీసెదెక్‌క దెతి వాట దిలన్, దెతతి, మెనుక జయెదె.
10 కీసి మెలె, అబ్రాహామ్ తెన్ మెల్కీసెదెక్ దస్సుల్ జలి పొది, జో *లేవీ తెదొడి కి అబ్రాహామ్‌చి పెట్టి తిలన్ మెనుక జయెదె. అబ్రాహామ్‌చి సెకుమ్‌తె పడ్తొ జెర్మిలన్.

మెల్కీసెదెక్ జలొ రితొ క్రీస్తు పూజరి

11 పడ్తొ, 'లేవీచి తెగతె జెర్మిలస పూజర్లు జేవ్ కెర్తి కమొతె మాన్సుల్‌చి పాపుమ్ జా వాట్ గెలి చి పున్నిమి పూర్తి జా అస్తి' మెనుక జతి జలె; జయ్యి ప్రమానుమ్‌చి తెడి ప్రెజల్‌క ఆగ్నల్ దొర్కు జలి, గెద; జలె, ఒత్త సుద్ది జతిసి పూర్తి జతిసి దొర్కు జతి జలె, అహరోనుచి రితి, మెలె, లేవీయుల్‌చి రితి ముల, 'మెల్కీసెదెక్‌చొ రితొ పూజరి జంక' మెన కిచ్చొక యేసుక్ దేముడు టీవొ కెలాన్?
12 వేర రగుమ్ పూజరి జతి రితి మార్సుప కెర్లె, వేర రగుమ్ ఆగ్నల్ కి మార్సుప జెతయ్.
13 ఈంజేవ్ కొడొ కచి రిసొ గే, జో అగ్గెచ పూజర్లు జెర్మిలి తెగచొ నెంజె. ఇన్నెచి తెగతెచ కోయి అగ్గె పూజర్లు జతి నాయ్.
14 మెలె, లేవీచి తెగతె నాయ్, గని యూదాచి తెగతెయి అమ్‌చొ యేసుప్రబు జెర్మిలన్ మెన ఎత్కిజిన్ జాన్‌ల, చి ఈంజ తెగచి రిసొ పూజర్లు జతి కేన్ కోడు కి అమ్‌క ఆగ్నల్ దిలొ మోసే పూర్గుమ్‌చొ సంగె నాయ్.
15 అగ్గెచి ప్రమానుమ్‌చి, అప్పెచి ప్రమానుమ్‌చి తేడ కీసి అన్నె సొస్టుమ్ డీస్తయ్ మెలె, మెల్కీసెదెక్‌చొ రితొచొ ఈంజొ అన్నెక్లొ పూజరి అయ్‌లిన్ తెన్ని డీస్తయ్.
16 మెలె, ఈంజొ పూజరి జలిసి కీసిచి మెలె, ఆగ్నల్‌చి మొక్మె నాయిమ్ తిలి రితి కేన్ జవున్ తెగతె జెర్మిలి రిసొ ఎక్కిలొ పూజరి జతిస్‌చి రితి నెంజె, గని కెయ్‌క తెయ్‌క నే మొర్తె చెంగిల్ తతి జివ్వి జో యేసు తిలిస్‌చి సెక్తికయ్ జో పూజరి జా అస్సె.
17 మెలె జోచి రిసొ దేముడుచి కోడు సాచి సంగిలి రితి;
†"మెల్కీసెదెక్ కీసొ పూజరి జా తిలొ గే,
తుయి దసొ పూజరి జా కెయ్‌క తెయ్‌క తా జా కామ్ కెర్తె"
మెన రెగిడ్లిసి.
18 జలె, అగ్గెచ ఆగ్నల్‌క దెకిలె, జేవ్‌చి సెక్తి నెంజిలిస్‌చి రిసొ జా కామ్‌క నెంజిలి రిసొ "జా పొని" మెన దేముడు సంగితయ్.
19 ‡కిచ్చొయ్ పూర్తి జతి రితి జా ఆగ్న రితి కో జర్గుప కెరుక నెతిర్తి. గని నొవి కోడు బార్ జలి తెంతొ, అన్నె వెల్లి వరుమ్‌చి రిసొచి దయిరిమ్ అమ్‌క దొర్కు జా అస్సె. మెలె, ఈంజ వరుమ్‌చి రిసొ, ఈంజయ్ వరుమ్‌చి ఉప్పిర్‌చి దయిరిమ్‌చి రిసొ, ఆమ్ దేముడుక పాసి జా జెతసుమ్.
20 అన్నె, యేసు పూజరి జతి ఈంజ నొవి వరుమ్ ఒట్టు నెంజిలిసి నెంజె. ఒట్టు తెన్ చి జతయ్, చి అన్నె విలువ అస్సె.
21 అగ్గెచి ప్రమానుమ్‌క పూజర్లు జలస, జలె, ఒట్టు నెంతె పూజర్లు జల, గని ఈంజ నొవి వరుమ్ జలె, ఒట్టు గలిలిసి. కిచ్చొ ఒట్టు గలిలిస్ మెలె,
§"తుయి కెయ్‌క తెయ్‌క తతొ పూజరి, మెన
ఆవ్ దేముడు ఒట్టు గలన అస్సి, చి
అంచి మెన్సు ఆవ్ మార్సుప కెరనీ నాయ్"
మెన దేముడు యేసుచి రిసొ ఒట్టు గలన అస్సె.
22 దస్సి, అగ్గెచి ప్రమానుమ్ కోడుచి కంట యేసు మదెనె జతి ప్రమానుమ్ కోడు కచితుమ్ జెయిమ్ జతిసి మెనయ్ ఈంజ కోడుతె రుజ్జు జతయ్.
23 అగ్గెచ పూజర్లు ఒగ్గర్‌జిన్ జల. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ మొర్తసయ్ జవులచి రిసొ కెయ్‌క తెయ్‌క పూజర్లు జా తంక నెతిర్తి. ఎక్కిలొ మొర్లె, *అన్నెక్లొ పూజరి జంక, మెలి రితి జతతి.
24 గని ఈంజొ యేసు కెయ్‌క తెయ్‌క తాఁ గెతొసొ జా అస్సెచి రిసొ ఈంజొయి పూజరి జలిసి కెయ్‌క తెయ్‌క తాఁ గెతిసి.
25 జాకయ్, ఇన్నెచి తెడి కో ఎద్దికి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక పాసి మెలి రితి జెతతి గే, జేవ్ కెయ్‌క తెయ్‌క రచ్చనతెయి తతి రితి పూర్తి రచ్చన దెంక ఈంజొయి తెరె; దేముడుక చి అమ్‌క ఈంజొయ్ మదెనె జా అమ్ నంపజల మాన్సుల్‌చి రిసొ దేముడుచి మొక్మె టీవ ప్రార్దనల్ కెర్తతి రితి కెయ్‌క తెయ్‌క జివ్వి అస్సె.
26 పరలోకుమ్‌చి సుద్ది తిలొ కిచ్చొ పొరపాట్ నెంజిలొ, కిచ్చొ గర్చి నెంజిలొ, ఎద్దరె పాపుమ్ నెంజిలొ, ఆగాసుమ్‌చి ఉప్పిరి వెగ వెల్లొ పూజరి అమ్‌క దొర్కు జంక దొర్కు జలొ.

---

* **7:10 7:10** లేవీచి సెకుమ్‌తె పూజర్లు పడ్తొ జెర్మిల. జయ్యి సెకుమ్‌తె జెర్మిల. † **7:17 7:17** కీర్తనలు 110:4 చి ఎబ్రీయుల్ 5:6 దెక. ‡ **7:19 7:19** రోమియుల్ 3:20-22, 8:3-4. § **7:21 7:21** కీర్తనలు 110:4. * **7:23 7:23** ఎక్కె దడి మొత్తుమ్ విస్సెక్ చెత్తర్‌జిన్ మాములుమ్ పూజర్లు తవుల, పడ్తొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి కి తయెదె.

27 జేవ్ అన్నె ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లుచి రితి జో
రోజుక అర్పితల్ దెంక నాయ్. జెఁవ్వి పూజర్లు, జలె,
తొలితొ జోవయించ సొంత పాపల్చి రిసొ, పడ్తొ
ప్రెజల్చ పాపల్చి రిసొ, అర్పితల్ దెతతి. జో, జలె,
పాపుమ్ సుదొ నెంజె, చి సొంతచి రిసొ అర్పితుమ్
దెంక, నాయ్, చి ప్రెజల్చి రిసొ ఎక్కి సుట్టు జోచి
సొంత జీవ్ దా, కెఁయఁక తెఁయఁక కామ్‌క జెతిన్ జలి
అర్పితుమ్ జలన్.
28 దస్సి, కిచ్చొ దెకితసుమ్ మెలె, సెక్తి నెంజిల
మాన్సుల్ పూజర్లు జతిసి ఆగ్నచి ప్రమానుమ్‌తె
తయెదె, గని ఆగ్నచి కంట పడ్తొ అయ్‌లి జో ఒట్టు
గలన్లి కోడుకయ్ దేముడు కిచ్చొ సెలవ్ దిలొ మెలె,
పూర్తి జలొ జోఁవొ పుత్తున్‌కయ్ 'కెఁయఁక తెఁయఁక
తతొ పూజరి జవున్' మెనయ్ జో దేముడు జోక
టీఁవడ అస్సె.

8

యేసు పరలోకుమ్‌తె అబ్బొన్‌చి ఉజెతొ పక్క వెస అస్సె

1 జలె, అమ్ సంగితిన్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె,
దసొ కెఁయఁక తెఁయఁక తతొ పూజరి అమ్‌క
అస్సె. జో పరలోకుమ్‌చొ వెల్లొ రానొ జలొ దేముడు
అబ్బొన్‌చి ఉజెతొ పక్క వెస తా,
2 మాన్సుచి అత్తి నాయ్ గని దేముడు ప్రబుచి
అత్తి తెయార్ జలి పరలోకుమ్‌చి నిజుమ్ జలి
టంబుగుడితె, పరలోకుమ్‌చి ఒగ్గర్ సుద్దిచి, తెడిక
తెడిచి గదితె, జోచి సేవ కెర్తయ్.
3 జలె, బలివొ అర్పితల్ దెంక మెన ఎత్కి పూజరి
నిసాన అస్తి. జాకయ్, ఈంజొ పూజరి కి కిచ్చొగె బలి
దెంక జోచి అత్తి కిచ్చొ జకు తంక అస్సె.
4 జలె, బూలోకుమ్‌తె అప్పె తత్తొ జలె, ఈంజొ
పూజరి జా తత్తొ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆగ్నల్ రితి
తెన్ బలివొ దెత పూజర్లు లేవీచి సెకుమ్‌చ అస్తి.
ఈంజొ, మాత్రుమ్, జా సెకుమ్‌చొ నెంజె.
5 అమ్ యూదుల్చ ఈంజొయ్ లోక్‌కుమ్‌చ జేవ్
పూజర్లు, జలె, జోవయించి కామ్ కీసిచి మెలె,
పరలోకుమ్‌చి దేముడుచి గుడితె జర్గు జతిన్‌క
టాలి రితి నీడ రితి జా, ఒత్తచి టంబుగుడ్డ ఒత్తచి
దేముడుచి గుడితె జర్గు జతిన్‌క ఇదిల్ అర్దుమ్
జవున్ దెకయ్‌తయ్. కీసి మెలె, జా టంబుగుడ్డ
పూర్గుమ్ మోసే బందవుక దేముడు సంగిలి పొది,
జో దేముడు ప్రబు కిచ్చొ మెన జోక ఆడ్ర దిలన్ మెలె,
*"జా డొంగురుతె తుక ఆఁవ్ దెకయ్‌లి రూపుమ్‌కయ్
ఎత్కి తెయార్ కెరుక దెకను. జయ్యి రూపుమ్‌చి
బందవు" మెలన్.

నొవి ప్రమానుమ్‌చి రిసొచి కోడు

6 ఈంజొ యేసు అప్పె అన్నె ఒగ్గర్ ప్రమానల్‌క కి
నిసాన జా, అన్నె ఒగ్గర్ ఆగ్నల్‌క నెడిమిచొ జా తంక
మెన, అన్నె ఎత్కిక వెల్లొ కామ్ కెర్తసొ జలొ. కిచ్చొక
మెలె, అన్నె ఈంజ చెంగిల్ ప్రమానల్ జర్గు జతిసి.
7 తొలితొ చి ప్రమానుమ్ కిచ్చొ పిట్లిస్ నెంజిలిసి
జతి, జలె, అన్నెక్ ప్రమానుమ్ దొర్కు జతి నాయ్.
8 జా ప్రమానుమ్ దొర్కు జలసక 'జా
ప్రమానుమ్‌తె పిట్ల, పిట్టవన్ల' మెన ఎత్కి
అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ఒప్పన్‌తిసి కిచ్చొ కోడుతె
రుజ్జు జతయ్ మెలె,
†"‡ఇస్రాయేలుచి గేర్‌చక చి §యూదాచి గేర్‌చక
ఆఁవ్
నొవి ప్రమానుమ్ దెత దీసల్ జెవుల"
మెన ప్రబు సంగితయ్.
9 "జా నొవి ప్రమానుమ్, జలె,
జోవయించ పూర్గుల్‌క ఆఁవ్ దిలి ప్రమానుమ్‌చి
రితిచి నెంజె.
జోవయించి ఆతు దెర జోవయింక ఐగుప్తు దేసిమ్
తెంతొ విడ్డల్ కెర
కడ దెర నిలి దీసి జా ప్రమానుమ్ దిలయ్.
గని, అంచి జా ప్రమానుమ్‌క సత్తిమ్ కెర్తి నాయ్,
సత్తిమ్ ఇండితి నాయ్ చి రిసొ ఆఁవ్ పసుల
జోవయింక ములిల్ రితి జా దెకి నాయ్,
మెన ప్రబు సంగితయ్."
మెన జో దేముడు రెడ్డయ్‌లి కోడు అస్సె. గని ఒత్త
తెంతొ కిచ్చొ దయిరిమ్ దెతి కోడు సంగితయ్ మెలె,
*
10 "గని, అమ్‌చ ఇస్రాయేలుల్ మెలి గేర్‌చక పడ్తొచ
దీసల్‌క
నొవి ప్రమానుమ్ దెయిందె మెన
ప్రబు కిచ్చొ సంగితయ్ మెలె,
జోవయించ ఆత్మల్‌తె అంచ ఆగ్నల్ ఆఁవ్ తియిఁదె,
జోవయించి పెట్టి అంచ ఆగ్నల్ రెగిడిందె, చి
అఁవ్ జోవయించొ దేముడు జయిందె, చి
జేవ్ అంచయ్ ప్రెజల్ జా తవుల.
11 అన్నె, జేఁవ్ దీసల్‌క జేఁవ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ బుద్ది
సికడుక తయె నాయ్.
జోవయించ బావుడ్సివొక ప్రబు తెన్ తుమ్ బెద,
మెన
ఎత్కి మాన్సు సికడుక తయె నాయ్.
కిచ్చొక మెలె,

---

* **8:5 8:5** నిర్గమకాండుమ్ 25:40. † **8:8 8:8** యిర్మీయా 31:31-32. ‡ **8:8 8:8** యూదుల్‌క 'ఇస్రాయేలుచి గెర్‌చ' మెనుల కి.
§ **8:8 8:8** 'యూదా' మెలె, ఇస్రాయేల్ మెలొ యాకోబుచొ పుత్తున్ జలొ యూదా. * **8:9 8:9** యిర్మీయా 31:33-34.

జేఁవ్ దీసల్క జేఁవ్ బాల వెల్లొ కి ఎత్కిజిన్ అంక
జొనుల.
12 కిచ్చొక మెలె,
జోవయించ పాపల్ ఆఁవ్ చెమించుప కెరిందె,
జోవయించ తప్పుల్ ఆఁవ్ పఁవ్స గెలిందె''
మెన దేముడు ప్రబు సంగితయ్.
13 దస్సి నొవి ప్రమానుమ్చి రిసొ సంగ, అగ్గెచిక
'కామ్క నెంజె' మెన ఒప్పన్తయ్. అన్నె, కామ్క
నెంజిలి రితి జతిసి పొర్ని జా పూర్తి కేడయ్ గెచ్చెదె.

9

దేముడుచి గుడితె కిచ్చొ కిచ్చొ తిలిసి

1 జలె, అగ్గెచి ప్రమానుమ్తె కీసి బక్తి కెరుక గే
ఆగ్నల్ తిలి, చి ఈంజ లోకుమ్చి రగుమ్చి ప్రబుక
బక్తి కెర్తి టాన్ తిలి.
2 మెలె, టంబుగుడ్డ తెయార్ కెర్ల, చి యూదుల్చ
ప్రైజల్ ఎత్కిజిన్ పెసితి పుర్రెతొచి టంబుగుడ్డ గదితె
దీవుకంబుమ్చి పొడియొ బలి దెతి బల్ల తిల. జా
గదిక దేముడుక సుద్ది తతి టాన్ మెనుల.
3 పడ్తొ, జా వెల్లి గదిచి గుమ్ముమె తెర ఒడొవ
తిల, అన్నె తెడిక, జా గది జీన్లె, అన్నెక్ టంబుగుడ్డ
గది తిలి. జాక 'దేముడుక ఒగ్గర్ సుద్ది తతి టాన్'
మెనుల. జాక అన్నెక్ తెర గూడు తిలి.
4 జా తెడిక తెడిచి గదితె దూపుమ్ డయితి
బజర్చి పీటుమ్ తిలి, చి దేముడుచి తెదొడ్చి
ప్రమానుమ్క గుర్తు జతి పెట్టె తిలి. జా పెట్టెతె ఎత్కి
పక్కలె ఉప్పిరి బజార్ పుజడ తిల. జా పెట్టెచి తెడి
*మన్నా మెన పరలోకుమ్ తెంతొ దేముడు పూర్గుమ్
సువ తిలి అన్నిమ్ ఇదిల్ దెర్లి బజర్చి మర్రముంత
తిలి. పడ్తొ అన్నె అగ్గె ఐగుప్తు దేసిమి జేఁవ్ అమ్చ
యూదుల్ తిలి పొది గజ్జల్ జా తిలి అహరోనుచి
†టెక్నొ డండొ, పడ్తొ జా పొర్ని ప్రమానుమ్చ ఆగ్నల్
రెగిడ్ల ‡పత్రల్ తిల.
5 జా పెట్టెచి ఉప్పిరి, మెలె, దేముడు పాపల్
చెమించుప కెర్తి గుర్తుచి జా పెట్టెచి ఉప్పిరి దొన్ని
బజర్చ దూతల్చ బొమ్మల్ టీఁవ, జా పెట్టెక దెకిల్
రితి వంపొ జా తిల. ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ అన్నె ఒగ్గర్
సంగుక నెత్రుమ్.
6 జా ఎత్కి తెయార్ జలి తెంతొ, జా టంబుగుడ్డచి
పుర్రెతొచి గదితె పూజర్లు గెచ్చుక జెంక జతె తా
జోవయించి సేవచ నీతికమొ కెర్తె తత్తతి.
7 గని తెడిక తెడిచి గదితె ఎక్కి, ఎత్కిక వెల్లొ
పూజరి, వెర్సెక్క ఎక్కి సుట్టు గెతయ్. గెలె, లొఁయి
నెంఇతె బెరుక నాయ్. నే జాన్తి రితొ కెర్ల జోచ
పాపల్చి రిసొచి, ప్రైజల్చ పాపల్చి రిసొ బలి దెతి
లొయఁ తెన్ బెరుక అస్సె.
8 ఈంజ టాలి దెకవ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ
కిచ్చొ అర్దుమ్ దెకయ్తయ్ మెలె, జా పుర్రెతొచి
గదిచి తెడిచి తెర అడ్డు టీఁవ్తి ఎదిలి సేంపు,
దేముడుక ఒగ్గర్ సుద్ది తిలి తెడిక తెడిచి గదితె
పెసుక మాన్సుల్క వాటు నాయ్.
9 జా పుర్రెతొచి గదితె ఒడొయ్ జలి జేఁవ్చి జా
తెర కిచ్చొచి రిసొ టాలి జయెదె మెలె, ఈంజయి
ఉగుమ్కయ్ టాలి జతయ్. దేముడుక ఈంజ
ఉగుమ్తె కో నంపజా గెచ్చుల గే, ఉగుమ్ కేడ్లె జోతె
గెచ్చుక అడ్డు తయె నాయ్. జా రితితె, జలె, బక్తి
కెర్తొసొచి ఆత్మక సుద్ది కెరుక నెత్తెర బలివొ అర్పితల్
దెతతి.
10 దసచ రితి అన్నిమ్, పితిసి, ఆఁగ్ దొవన్తిసి,
ఎక్కి ఆఁగ్కయ్ కామ్క జెత ఆగ్నల్ జతతి. నొవి
ఆగ్నల్, నొవి వరుమ్ జర్గు నే జతె అగ్గె రకితె తిలిసి,
జా.

క్రీస్తు పూజరి జా అర్పితుమ్ జలిసి

11 గని చెంగిల్ ప్రమానుమ్ అయ్లిన్క క్రీస్తు
ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జా అయ్లిన్ తెన్, మాన్సు
తెయార్ నే కెర్లి, ఈంజయ్ రగుమ్ జెర్మున్ నే జలి,
అన్నె వెల్లి అన్నె పూర్తి జలి రగుమ్చి టంబుగుడ్డతె,
మెలె పరలోకుమ్తె దేముడు అబ్బొన్ తిలిస్తెయి
పెస,
12 దేముడుక ఒగ్గర్ సుద్ది తతి టాన్తె కెఁయఁక
తెఁయఁక కామ్క జెతికయ్, ఎక్కి సుట్టుయి యేసు
పెసిలన్. పెస, గొర్రెల్చి, వస్సొ పిల్లల్చి లొఁయి
నాయ్, గని జోచి సొంత లొఁయి దా కెర, అమ్ అన్నె
కెఁయఁక విడ్డల్ నే జతి రితి అమ్క అన్నె నెతొవన
అమ్క జత బెదయ్లన్.
13 మెలె, గార్ జల మాన్సుల్చి ఉప్పిరి గొర్రెల్చి
జవుస్, వస్సొ పిల్లల్చి జవుస్ లొఁయి చించితిసి,
నెంజిలె వస్సి పిల్లక డయిలిస్చి సార్ వించితిసి,
ఎక్కి జోవయించి ఆఁగుచి కీడు గెచ్చయ్తి రితి
జతయ్.
14 గని అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్పితుమ్
జంక మెనయ్ క్రీస్తు జోచి పరలోకుమ్చి తాఁ గెతి
ఆత్మసెక్తిక జోచి జీవ్ దా మొర్లన్. జా అగ్గెచి
ప్రమానుమ్చ ఆర్పితుమ్లు మాన్సుచి ఆఁగుక సుద్ది
కెర్తయ్ జలె, జోవయించి ఆత్మక యేసు దిలి సొంత
లొఁయి అన్నె కెద్ది కామ్ కెరెదె! జాకయ్, జీవ్ తిలొ
జీవ్ దెతి దేముడుచి సేవ ఆమ్ కెర్తి రితి, కామ్క
నెంజిల మొర్తి రిత అమ్చ కమొ జో పుంచ గెల కెర,

* **9:4 9:4** నిర్గమకాండుమ్ 16:1-35. † **9:4 9:4** నిర్గమకాండుమ్ 7:8-13. ‡ **9:4 9:4** నిర్గమకాండుమ్ 32:15-16.

అమ్ లాజ్ జంక నెంజితి రితి, అమ్చి ఆత్మ జో సుద్ది
కెరెదె,
15 దస్సి, ఈంజ నొవి ప్రమానుమ్క ఈంజొయి
దేముడు అబ్బొస్క చి అమ్క మదెనె జతొసొ జా
అస్సె. దస్సి, ఈంజొ మొర దొర్కు జలి అర్పితుమ్
జలిస్ తెన్ అగ్గెచి ప్రమానుమ్చ కొడొ అమ్ పిట్టవన
పాపుమ్ జలిస్చి సిచ్చ తెంతొ అమ్క విడ్డల్ కెర
నెతొవ గెల అస్సె. కిచ్చొక ఇసి జర్గు కెర అస్సె
మెలె, కక్క జో బుకారా తయెదె గే, ప్రమానుమ్ జలి
కెఁయఁక తెఁయఁక చెంగిల్ తతి వాట్ జోవయింక
దొర్కు కెరుక మెనయ్.
16 అన్నె కిచ్చొ ఉచరుక జయెదె మెలె, 'ఆఁవ్
మొర్లె అంచి ఆస్తి ఇసి దస్సి వంట దెతు' మెన
మాన్సు ఏక్ కాగ్తుమ్ రెగ్డ తిలె, జేఁవ్ వాటల్ వంట
దెంక జలె, తొలితొ జో మాన్సు మొర్లిస్చి రిసొ రుజ్జు
జంక.
17 కిచ్చొక మెలె, మాన్సు మొర్లెకయ్ జో రెగిడ్లి
దస్సి కాగ్తుమ్ కామ్క జెయెదె, గని జా రెగ్డయ్లొసొ
జీవ్ తిలి పొది కామ్క జెయె నాయ్. దస్సికయ్ జోచి
ఆస్తిచి వాట జోచ మాన్సుల్క దొర్కు జవుస్ మెనయ్
యేసు మొర గెలన్.
18 ఇసి, తొలితొ చి ప్రమానుమ్ కి లొఁయి నూఁయి
జలిస్చి జలి.
19 మెలె, ప్రెజల్ ఎత్కిక దేముడుచ ఆగ్నల్చి
ఎత్కి ఆగ్న మోసే పూర్గుమ్చొ నూనవ కేడయ్లి పడ్తొ
వస్సొ పిల్లల్క చి, గొర్రెల్క కండ జోవయించి లొఁయి
దెరన, పాని, ఎరన ఊలు, హిస్సోపు మొక్కచ
రొడ్డల్ తెన్ జేఁవ్ ఆగ్నల్ రెగిడ్లిస్చి ఉప్పిరి కి, ప్రెజల్
ఎత్కిచి ఉప్పిరి కి చించ దా,
20 "ఇసి కెర మెన దేముడు తుమ్క ఆజ్ర
దిలి ప్రమానుమ్చి గుర్తుచి లొఁయి ఈంజ" మెన
సంగిలన్.
21 దస్సి కి, జా టంబుగుడ్డతెచి బక్తి కెర్తిస్తె వాడిక
కెర్తి సామన్ ఎత్కితె జా లొఁయి చించ దిలన్.
22 నిజుమి, ఆగ్నల్ రితి తెన్, కేన్గె ఏక్క ముల,
ఎత్కి వస్తువక లొఁయికయ్ సుద్ది కెరుల, చి లొఁయి
నే నూఁయి జలె, పాపల్ చెమించుప జయె నాయ్.

యేసు అమ్చి పాపుమ్ పుంచ దా

23 దస్సి పరలోకుమ్తె జతిస్క టాలి జతిసి ఎత్కి
లొఁయి నూఁయి జతిస్ తెన్ దస కమొకయ్ సుద్ది
జంక అగ్గెయి దొర్కు జా తిలి, గని పరలోకుమ్తె
బెదితిసి ఎత్కి అన్నె చెంగిలి బలి జతిస్కయ్ సుద్ది
జంక దొర్కు జలి. మెలె, క్రీస్తు బలి జలిస్కయ్.
24 మెలె, దేముడుక సుద్ది తతి టాన్తె క్రీస్తు పెస
అస్సె. జా టాన్ మాన్సు తెయార్ కెర్లిస్ నెంజె, గని
పరలోకుమీ, చి దేముడుచి సొంతచి మొక్కె క్రీస్తు
టీఁవ అమ్చి పచ్చెన జతయ్.
25 పడ్తొ అన్నె, జోచి సొంత నెంజిలి లొఁయి దెరన,
మాములుమ్ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి కో జలెకు వెర్సెక్క
ఏక్ సుట్టు ఈంజయ్ లోకుమ్తె తిలి దేముడుచి
గుడితెచి, ఒగ్గర్ సుద్ది తిలి టాన్తె పెసుక జతయ్.
గని ఒగ్గర్ సుట్లు క్రీస్తు అర్పితుమ్ జంక నాయ్,
కెఁయఁక తెఁయఁక అర్పితుమ్ జతె తంక నాయ్.
26 దస్సి జతి జలె, లోకుమ్ జెర్మయ్ జలి మొదొల్
తెంతొ ఒగ్గర్ సుట్లు జో జా స్రెమ సేడుక తత్తి.
గని, ఉగుమ్చి ఆకర్ పొది జోచి సొంత జీవ్ దా,
మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జా,
పాపుమ్ గెచ్చవుక మెన ఎక్కి సుట్టు జో టీఁవిలిస్
సరి జా అస్సె.
27 అన్నె, మాన్సుల్ కీసి ఎక్కి సుట్టు మొరుక అస్సె
గే, చి పడ్తొ దేముడుచి పరిచ్చ జవుల గే,
28 దస్సి, క్రీస్తు, ఒగ్గర్జిన్చ పాపల్ వయన గెచ్చవ
గెలుక మెన సరిపుచుప జతి జా, ఎక్కి సుట్టు మొర
గెలన్. చి అన్నెక్ సుట్టు డీసెదె; పాపుమ్ గెచ్చయ్తి
రిసొ నాయ్ గని సర్ద తెన్ జోవయింక రకితస రచ్చన
జతిసి పూర్తి నెరవెర్సుప జతి రితి జర్గు కెరుకయ్
మెన జో అన్నె డీసెదె.

10

యేసు ఎక్కి సుట్టు మొర్లిస్కయ్ అమ్ సుద్ది జలిస్

1 జలె, వెర్సెక్క వెర్సెక్క దేముడుక బలివొ దెతతి
అన్నె 'ఇసి కెర్లె దేముడుక పాసి జెమ్దె' మెన
ఉచర్తతి, గని వెర్సెక్క వెర్సెక్క, జేఁవ్ బలివొ దిలెకి
జోవయించి పాపుమ్ గెచ్చె నాయ్. జేఁవ్ బలివొ దెతి
ఆగ్నల్ రితి సొంతయ్ రచ్చన దొర్కు కెర్తిసి నెంజె, గని
జా రచ్చన జర్గు జతిస్క ఎక్కి టాలి ఎక్కి నీడయ్
జతయ్.
2 జేఁవ్ బలివొ పాపుమ్ గెచ్చవుక తెరితి జలె,
'జెయిమ్ జలి' మెన అమ్చ యూదుల్ దసచ
ములిత. నాయ్ గె? మెలె, బక్తి కెర్లస ఎక్కి
సుట్టుకయ్ సుద్ది జత జలె, బలి దిలి పడ్తొ 'పాపుమ్
తెన్ అస్సుమ్' మెన అన్నె ఉచర్త నాయ్.
3 గని ఈంజేఁవ్ బలివొ దెతిస్ తెన్ వెర్సెక్క
వెర్సెక్క మాన్సుల్ జోవయించి పాపుమ్చి రిసొ
ఉచరుక జతయ్. అమ్క ఏదాస్త కెరయ్తయ్.
4 కిచ్చొక మెలె. వస్సొ పిల్లల్చి గొర్రెల్చి లొఁయి
అమ్చి పాపుమ్బుద్ది గెచ్చవుక ఎద్గరె నెత్రె.

---

* **10:5 10:5** కీర్తనలు 40:6-8.

5 జాకయ్, క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్‌తె అయ్‌లి పొది
దేముడు అబ్బొస్ తెన్ జో లట్టబ్లి రితి కిచ్చొ అస్సె
మెలె,
*"బలివొ అర్పితల్ తుయి నెసిలది, గని
'దొర్కు జలి బలి' మెన అంక
తుయి ఆఁగ్ తెయార్ కెర అస్సిసి.
6 డయిత అర్పితల్‌చి రిసొ, పాపల్ గెచ్చయ్‌తి
గుర్తుచ అప్పెకచ అర్పితల్‌చి రిసొ
తుక కిచ్చొ ఇస్టుమ్ నాయ్.
7 తెదొడి,
దేముడుచి కొడొతె అంచి రిసొ తుయి రెడ్డయ్‌లి రితి,
ఆఁవ్ కిచ్చొ మెలయ్ మెలె,
ఈందె, దేముడు ఓ బా,
తుచి ఇస్టుమ్ జెయిమ్ కెరుక మెన
ఆఁవ్ జా అస్సి" మెలయ్.
8 జలె, జా కోడు దెకిలె, "బలివొ, అర్పితల్,
డయిల బలివొ, అప్పెకచ పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తి
గుర్తుచ బలివొచి రిసొ తుక కిచ్చొ ఇస్టుమ్ నాయ్,
దసచ నెసిలది" మెన జో సంగ కెర; ఆగ్నల్ రితి
దసచ దెతతి, జలె, జో దస్సి సంగ కెర
9 అన్నె కిచ్చొ కోడు ఒత్త బెదయ్‌లొ మెలె, "ఈందె
తుచి ఇస్టుమ్ జెయిమ్ కెరుక మెనయ్ ఆఁవ్ జా
అస్సి" మెలన్. జో దస్సి సంగిలిన్ తెన్ పొర్ని
ప్రమానుమ్‌క 'జా పోన. కామ్‌క నెంజె' మెన్‌తయ్.
'నొవిచి ప్రమానుమ్ అవ్‌సురుమ్. ఈంజయి దొర్కు
జలిసి' మెన నొవిచిక టీఁవడ్డి రిసొ పొర్నిచి ముల
దిల.
10 జోచి ఈంజయ్ సెలవ్‌క, యేసుక్రీస్తుచి ఆఁగ్ జా
ఎక్కి సుట్టు మొర్లిన్‌కయ్, కెయఁక తెయఁక చెంగిల్
తతి రితి జోచి సుద్ది అమ్ జాఁ జోచయ్ జా అస్సుమ్.
11 పడ్డొ యూదుల్‌చొ ఎత్కి పూజరి రోజుక జో సేవ
కెర్తిన్‌తె టీఁవ ఏక్‌చి ఉప్పిరి అన్నెక్, జాచి ఉప్పిరి
అన్నెక్ ఒగ్గర్ బలివొ దెతె తత్తయ్; పాపుమ్ గెచ్చవుక
నెతిర్త బలివొ దెతె తత్తయ్.
12 గని ఈంజొ క్రీస్తు, కెయఁక తెయఁక కామ్‌క
జెతి రితి ఎక్కి సుట్టు పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తి దొర్కు
జలి అర్పితుమ్ దా కెర, దేముడుచి ఉజెతొ పక్క
వెసిలన్.
13 ఒత్త వెస తా జోక విరోదుమ్ సుదల్ జలస జోచ
చట్టొ సుఁదితి పొద్రొ జతె ఎదక రకితయ్.
14 దస్సి ఎక్కి సుట్టు జో సొంత అర్పితుమ్ జా,
సుద్ది జా, జోచయ్ జల మాన్సుల్‌క పూర్తి కెర్తిసి
కెయఁక తెయఁక కామ్‌క జెతి రితి జో జర్గు కెర
అస్సె.
15 అమ్‌క జో పూర్తి కెర్తిన్‌చి రిసొ దేముడుచి సుద్ది
తిలి ఆత్మ ఇసి మెన సాచి సంగ అస్సె.
16 †"ప్రబు సంగితిసి కిచ్చొ మెలె,
జేఁవ్ దీసల్‌కచి పడ్డొక జోవయింక కిచ్చొ ప్రమానుమ్
దెయిందె మెలె,
జోవయించి పెట్టి అంచ ఆగ్నల్ తియిఁదె,
జోవయించ ఆత్మల్‌తె అంచ ఆగ్నల్ రెగిడిందె"
మెన సంగ అన్నె కిచ్చొ మెన్‌తయ్ మెలె,
17 ‡"తెదొడ్ తెంతొ జోవయించ పాపల్, జోవయించ
తప్పుల్
ఆఁవ్ ఏదాస్ట నే కెర్తె పఁవ్సయ్ గెలిందె"
మెన దేముడు సంగితయ్.
18 జలె, పాపల్ చెమించుప జా అస్తి మెలె, పాపుమ్
గెచ్చయ్‌త అన్నె అర్పితల్ నాయ్.

దేముడుక పాసి గెచ్చ సత్తిమ్ ఇండుమ

19 జాకయ్, బావుడ్లు, అమ్‌చి పాపుమ్
గెచ్చయ్‌తి రిసొ యేసుక్రీస్తు జోచి లొయి సువ దిలి
రిసొ, దేముడుచి పరలోకుమ్‌చి జోచి గుడితె, జోచి
సుద్ది టాన్‌తె అమ్ పెసుక అమ్‌క దయిరిమ్‌చి రిసొ,
20 మెలె, జోవయించి దేముడుచి గుడి అగ్గె డంక
తిలి తెరచి తెడి పెసితి నొవి, జీవ్ తిలి జీవ్ దెతి
వాటు, మెలె, §జోచి ఆఁగ్ వాట్ గెచ్చుక మెలి కోడుచి
దయిరిమ్ దా అస్సె.
21 అన్నె, దేముడుచి గెరి అమ్‌క వెల్లొ పూజరి జో
జా కెర తోడు అస్సె.
22 అమ్‌చి పెట్టి నిదానుమ్ తా జోవయించి
ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్‌చి రిసొ పూర్తి దయిరిమ్ తా,
అమ్‌చి ఆత్మతె 'అమ్‌క పాపుమ్ నాయ్, జో అమ్‌క
సుద్ది కెర అస్సె' మెలి దయిరిమ్ అమ్ జతి రితి,
అమ్‌చి ఆత్మక సుద్ది కెర్తి పానిక జో అమ్‌క చించ దిలి
రితి కెర అస్సె, అమ్‌చి ఆఁగ్ *దోవిలి రితి కెర అస్సె
మెన, జోక పాసి జెమ.
23 అమ్‌చి దయిరిమ్ ఒప్పన్‌తిసి అన్మానుమ్ నే
జతె దెరనుమ. కిచ్చొక మెలె, 'ఆఁవ్ దెతి రచ్చన
వరుమ్ కో నజనుల గే, కచితుమ్ రచ్చించుప
జవుల' మెన అమ్‌క ప్రమానుమ్ సంగిలొసొ
నిదానుమ్‌చొ.
24 అన్నె, ప్రేమ కెరయ్‌తి రితి, చెంగిల కమొ
కెరయ్‌తి రితి, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ కీసి చెంగిల్ కెరుక
గే, ప్రేమ దెకవుక గే ఉచర్తె తమ.
25 సంగుమ్‌చ సబతె బెదుక నే పిట్టె, సగుమ్‌జిన్
జెంక ములితతి గెద, జలె, సబతె బెదుక నే పిట్టె
ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తె తమ.

† **10:16 10:16** యిర్మీయా 31:33. ‡ **10:17 10:17** యిర్మీయా 31:34. § **10:20 10:20** మెలె, జోవయించి ఆఁగ్ మొర అర్పితుమ్ జలి రిసొ పరలోకుమ్‌తె బెదితి వాటు అయ్‌లి. * **10:22 10:22** బాప్తిసుమ్‌చి రిసొ సంగితయ్ మెన సగుమ్‌జిన్ సంగితతి.

ముక్కిమ్మక కిచ్చొక ఇసి జమ మెలె, ప్రబుచి వెల్లి దీసి పాసి జా జెతయ్.

సత్తిమ్ జాన జానయ్ ముల్తిన్‌చి రిసొ జాగర్త

26 జలె, సత్తిమ్ చిన నంప కెర్లమ్ మెలె, జాచి పడ్తొ జాన జానయ్ పాపుమ్ ఇండితె తిలె, పాపల్ గెచ్చయ్‌తి రిసొ జో అర్పితుమ్ జలిసి అమ్‌క అన్నె బలివొ నాయ్.
27 దస్సి జలె అమ్‌క కిచ్చొ రకితయ్ మెలె, ప్రబు పరిచ్చ కెర సిచ్చ కెర్తిసి, చి జోక విరోదుమ్ సుదల్ జలస ఎత్కిక గల్తి వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె గలి జతిసి.
28 మోసే పూర్గుమ్‌చొచి అత్తి దేముడు దిల ఆగ్నల్ కో పిట్టవ తప్పు కెర్తతి గే, జోవయింక పరిచ్చ కెర్లిస్‌తె 'జో నిజుమ్ తప్పు కెర్లొ' మెన దొగుల తీగ్లచి సాచి రుజ్జు దెకయ్‌లె, కన్కారుమ్ నెంతె జోక మొర్తి సిచ్చ దెవుల.
29 జలె, దేముడుచొ పుత్తుస్‌క నంప కెరుక నిదానుమ్ కెరుక నెస, సుద్ది కెర్తి జా నొవి ప్రమానుమ్‌చి రిసొ సువ దిలి యేసుచి లొయి దూసుప కెర, ప్రబుచి దయ కెర్తి జోచి రచ్చన దెతి జోచి పరలోకుమ్‌చి ఆత్మక కో కోపుమ్ కెరవ తవుల గే, జోక అన్నెయ్ కెద్ది సిచ్చ లయెదె.
30 కిచ్చొక మెలె,

†"సిచ్చ కెర్తి కామ్ అంచి.
దెంక తిలి సిచ్చ ఆఁవ్ కచితుమ్ దెయిందె"
మెన సంగిలొ దేముడుక జానుమ్. పడ్తొ, జో అన్నె సంగిలిసి కిచ్చొ జానుమ్ మెలె,

‡"జోచ ప్రెజల్‌క ప్రబు తీర్పు కెర సిచ్చల్ గే,
బవుమానల్ గే దెయెదె"
మెలిసి.
31 సిచ్చ జంక మెన జీవ్ తిలొ జీవ్ దెతొ దేముడుచి అత్తి మాన్సు దెర్ను సేడ్లె బింకయ్ జయెదె!

ప్రబు అన్నె ఉత్త్ర జెతిస్‌క రకితె తా

32 గని, అగ్గెచ దీసల్ తుమ్ ఏదాస్ట కెర. తెదొడి క్రీస్తుచి రిసొచి సత్తిమ్ తుమ్ తొలితొ సూన చినిలి పొది ఒగ్గర్ స్రెమల్ బాదల్ సేడ్లె కి ఓర్సుప జలదు.
33 సగుమ్ సుట్లు కి ఎదార్దుమ్ ఎత్కిజిన్‌చి మొక్కె దూసుప జలదు, కస్టల్ సేడ్లదు, చి అన్నె దస బాదల్ సేడ్లసచి జాడు బెద వయిలి రితి జలదు.
34 కీసి మెలె, జేలి జలసక కన్కారుమ్ జలొ, చి విరోదుమ్ సుదల్ తుమ్‌చి ఆస్తి దెర గెతికయ్, పరలోకుమ్‌తె అన్నె చెంగిల్‌చి, అన్నె తాఁ ఆస్తి గెతిసి దొర్కు జా అస్సె మెన జాన కెర, సర్ద తెన్ తిలదు.
35 జాకయ్, తుమ్‌చి డిట్టుమ్ తుమ్‌చి దయిరిమ్ తుమ్ వెంట గెల నాయ్. జేఁవ్‌తె వెల్లి బవుమానుమ్ దొర్కు జతయ్.
36 జాకయ్, దేముడుచి ఇస్టుమ్‌చి రితి ఇండ. జో ప్రమానుమ్ సంగిలిసి తుమ్ నజన్‌తి రిసొ తుమ్‌క ఒగ్గర్ నిదానుమ్ తంక.
37 కిచ్చొక మెలె, జో సంగిలిసి కిచ్చొ మెలె,

§"అన్నె గడియయ్ గెలె జెతె తిలొసొ జెయెదె,
ఆల్సిమ్ నే కెర్తె జయెదె.
38 గని, ఆఁవ్ దిలి రచ్చన అంచి పున్నిమ్ కో జా
తవుల గే,
జోవయించి నముకుమ్‌చి నిదానుమ్‌క జివుల,
గని జోవయింతె కో పడ్తొ గుంచిలె,
జోవయించి రిసొ అంక ఆత్మతె కిచ్చొ సర్ద తయె
నాయ్"
మెన దేముడు స్గంగితయ్.
39 గని జలె ఆమ్ పడ్తొ గుంచ నాసెనుమ్‌తె గెతస నెంజుమ్. నిదానుమ్ నముకుమ్ తా అమ్‌చి ఆత్మ చెంగిల్ తతి రితి దెకన్‌తస ఆము.

11

పూర్గుమ్‌చ నముకుమ్ తెన్ డిట్టుమ్ తిలిసి

1 జలె, నముకుమ్ కిచ్చొ మెలె, అమ్ ఆస జలి కిచ్చొ జవుస్ కామ్‌క 'కచితుమ్ జర్గు జయెదె' మెలి ఆస, నే డీసిలిస్‌క 'అస్సె' మెన అమ్‌చి పెట్టి కచితుమ్ జాన్‌తిసి.
2 జా నముకుమ్ కామ్‌క జెతయ్ మెన కీసి జానుమ్ మెలె, జోవయించి నముకుమ్‌చి రిసొయి అమ్‌చ కో కో పూర్గుల్‌చి రిసొ దేముడు సర్ద జా 'జేఁవ్ అంచయ్ మాన్సుల్' మెన ఒప్పన్లన్.
3 అన్నె, దేముడుచి *కోడుకయ్ లోకుమ్ జెర్మిలి మెన నముకుమ్‌కయ్ ఆమ్ చినితసుమ్. దస్సి, ఈంజ డీస్తి లోకుమ్, డీస్తిన్ తెనె నే తెయార్ జలి మెన ఆమ్ నముకుమ్ తెన్ జాన అస్సుమ్.
4 హేబెలు †జోచి నముకుమ్‌చి రిసొ అన్నొన్ జలొ కయీనుచి కంట చెంగిల్ అర్పితుమ్ దిలిసి దేముడు మెన్సిలన్. జోచి జా నముకుమ్‌చి రిసొయి 'జోక పున్నిమ్' మెలి రితి దేముడు హేబెలుక దెకిలొ. కీసి జానుమ్ మెలె, జో హేబెలు దిలిసి రిసొ దేముడు సర్ద తెన్ సంగిలొ మెన ఆమ్ జానుమ్. జో హేబెలు, జలె, మొర్లన్, గని జోచి నముకుమ్ అప్పెక అమ్‌క లట్టబ్‌తయ్.
5 జోచి నముకుమ్‌చి రిసొ ‡హనోకు నే మొర్తె పరలోకుమ్‌తె ఉక్కిల్ జలన్. అన్నె, దేముడు

† **10:30 10:30** ద్వితీయోపదేశ కాండుము 32:35. ‡ **10:30 10:30** ద్వితీయోపదేశ కాండుము 32:36, కీర్తనలు 135:14.
§ **10:37 10:37** హబక్కూకు 2:3-4. * **11:3 11:3** ఆదికాండుమ్ 1:1-2. † **11:4 11:4** ఆదికాండుమ్ 4:1-7. ‡ **11:5 11:5** ఆదికాండుమ్ 5:24.

సొంతయ్ జోక కడ నిలి రిసొ ఒత్త తెంతొ కో జోక చజుక నెతిర్ల. జో నే గెతె అగ్గె కి 'ఆఁవ్ మెన్సితొసొ' మెన దేముడు రుజ్జుల్ దెకవ తిలొ.

6 నముకుమ్ నెంజిలె, దేముడుక సర్ద కెరుక నెత్రుమ్. మెలె, కో దేముడుక పాసి జెంక ఇస్టుమ్ జలె, దేముడు 'అస్సె' మెన, చి 'జోక ఇస్టుమ్ జా చజితసక దెకితయ్' మెన జో మాన్సుక నముకుమ్ తంకయ్.

7 తెదొడి అన్నె, నే జర్గు జలిస్క 'జర్గు జయెదె' మెన దేముడు §నోవహుక సంగితికయ్, జోచి నముకుమ్చి రిసొయి 'నిజుమ్ జర్గు జయెదె' మెన దేముడుక బియఁ నోవహు దయిరిమ్ జా దేముడు సంగిలి రితి కెర, జోచి కుటుంబుమ్చక ఉగుమ్ గెడ్సుప కెర్లిన్ తెంతొ రచ్చించుప కెర్తి రిసొ, జా వెల్లి ఓడ రితిసి బందిలొ. దస్సి కెర, లోకుమ్చ ఎత్కి నంపనెంజిలసక జోవయించి పాపుమ్చి సిచ్చచి రుజ్జు దెకయ్లొ, చి నముకుమ్ వాట్ జెతికయ్ పున్నిమ్తె జొయ్యి వాట నజన్లొ.

8 'జోక పడ్తొ ఆఁవ్ దొర్కు కెరుక తిలి కానాను దేసిమ్తె గెస్సు' మెన, "బార్ జా" మెన దేముడు *అబ్రాహామ్క బుకార్తికయ్, జో కేనె గెచ్చెదె గే వాట్ నేన్లె కి, జోచి నముకుమ్చి రిసొ అబ్రాహామ్ సూన కెర బార్ జలన్;

9 దస్సి, జోచి నముకుమ్చి రిసొ, జా జోచి సొంత దేసిమ్ నెంజిలె కి, "తుక చి తుచి సెకుమ్చక దెయిందె" మెన దేముడు ప్రమానుమ్ కెర తిలి కానాను దేసిమి బుల్తె తిలొ, అన్నె జో, జా ప్రమానుమ్తె జో తెన్ వాట నజిత జోచి పెట్టిచొ ఇస్సాకు కి, ఇస్సాకుచి పెట్టిచొ యాకోబు కి టంబుగుడ్డల్తె జిఁయ బుల్తె తిల.

10 కిచ్చొక మెలె, చెంగిల్ పునాది తిలి †పట్నుమ్క 'జెయెదె' మెన అబ్రాహామ్ నంప తెన్ తిలన్. కేన్ పట్నుమ్ మెలె, దేముడు సొంత బందితిసి, జెర్మయ్లి పట్నుమ్.

11 దస్సి, జాచి నముకుమ్చి రిసొ అబ్రాహామ్చి తేర్సి ‡సారా, జా మంతిరి జా గెచ్చ, బోదల్ పాయితి వయసు జీన తిలె కి, జా ప్రమానుమ్ సంగిలొ దేముడుక 'జో సంగిల్ రితి జర్గు కెరెదె' మెన నంపజలి రిసొ, అంగి జతి సెక్తి జాక దొర్కు జలి.

12 జలె, ఎక్కిలొ మాన్సు అబ్రాహామ్చి పెట్టి జో మొర్తొ రితొ మంత్రొ జా తిలె కి, ఆగాసుమ్చ సుక్కల్చ రిత, సముద్రుమ్చి ఒడ్డుచి ఇస్కచ గిడ్డల్ రిత, కీసి కో లెక్క కెరుక నెతిర్తి, దస్సి ఎతివాట్జిన్ మాన్సుల్ జోచి సెకుమ్తె జెర్మున్ జల.

ఈంజ బూలోకుమ్తె టాన్ నెంజిలస ఆము

13 అమ్ ఉప్పిరి సంగిల మాన్సుల్ ఎత్కిజిని, జోవయింక ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జర్గు నే జతె అగ్గె, జాకయ్ 'కచితుమ్ జర్గు జయెదె' మెన నముకుమ్ తెన్ని మొర గెల. దూరి తెంతొ దెకిల్ రితి జా, జా ప్రమానుమ్ సంగిలిసి నజన్లి రితి జాఁయి మొర్ల. 'ఈంజ బూలోకుమ్తె టాన్ నెంజిలస ఆము, అమ్క ముక్కిమ్ జలి లోకుమ్ వేరచి' మెన చిన కెర మొర్ల.

14 జలె, ఇసి లట్టబ్లె, జేఁవ్ సొంత దేసిమ్ చజితత్ మెన రుజ్జు దెకయ్లి రితి జతయ్.

15 జేఁవ్ ముల దా బార్ జలి దేసిమ్క అన్నె గెచ్చుక మెన ఆస తిలి పొది, జేఁవ్ ఒత్త అన్నె గెచ్చుక వాటు తత్తి.

16 అన్నె చెంగిలి దేసిమ్క ఆస జా అస్తి; కేన్ మెలె, పరలోకుమ్చి. జో జేఁవ్ఁచొ దేముడు జా తంక ధ్రేముడు లాజ్ జయెక నాయ్. జోవయింక ఏక్ పట్నుమ్ జో తెయార్ కెర్లిన్ తెన్ రుజ్జు జతయ్.

17 అబ్రాహామ్ దేముడుచి అత్తి పరిచ్చ జలి పొది, 'తుక సంతానుమ్ దెయిందె' మెన ప్రమానుమ్ సంగ తిలొ దేముడుక జోచొ ఎక్కిలొ పుత్తుస్ ఇస్సాకుక నముకుమ్ తెన్ §అర్పితుమ్ దెంక కి తెయార్ జలన్.

18 మెలె, జో పుత్తుస్చి రిసొ

*"ఇస్సాకుచి తెడి తుచి సెకుమ్తె ఒగ్గర్జిన్ జెర్ముల"

మెన దేముడు సంగ తిలె కి.

19 దస్సి 'మొర గెలసక దేముడు జియడుక తెరె' మెన కి అబ్రాహామ్ నముకుమ్ తెన్ తిలొ. జాకయ్, జో మొరుక తిలొ ఇస్సాకుక అన్నె జియడ, దేముడు జోక అబ్రాహామ్ అబ్బొస్క అన్నె దొర్కు కెర్లన్.

20 దేముడుక 'చెంగిల్ వరల్ దెతొసొ జో' మెనయ్, జోచి నముకుమ్చి రిసొ, †ఇస్సాకు జోచ పుత్తర్లు జల యాకోబుక చి ఏసావుక దయిరిమ్ తెన్ చెంగిల్ వరుమ్లు సంగిలన్.

21 దస్సి కి, జోవయించి నముకుమ్చి రిసొ ‡యాకోబు, జోచి మొర్ను పురె జా అయ్లి పొది, జోచి టెక్నొ డండొచి ఉప్పిరి బోడి వంపొ కెర దేముడుక ఉచర, జోచొ పుత్తుసి యోసేపుచ దొగుల పుత్తర్లు ఎక్కెక్లక చెంగిల్ వరల్ సంగిలన్.

22 జోచి నముకుమ్చి రిసొ §యోసేపు, జో మొర్తి సమయుమ్ జా అయ్లి పొది, జోచ ఇస్రాయేలుల్

§ **11:7 11:7** ఆదికాండుమ్ 6:5-8:22. * **11:8 11:8** ఆదికాండుమ్ 11:31-12:9. † **11:10 11:10** పరలోకుమ్క, పరలోకుమ్చి 'నొవి యెరూసలేమ్' మెలిస్క టాలి జయెదె. డీసయ్లిసి 21:2 దెక. ‡ **11:11 11:11** ఆదికాండుమ్ 18:1-15.
§ **11:17 11:17** ఆదికాండుమ్ 22:1-18. * **11:18 11:18** ఆదికాండుమ్ 21:12. † **11:20 11:20** ఆదికాండుమ్ 27:1-41.
‡ **11:21 11:21** ఆదికాండుమ్ 48:8-20. § **11:22 11:22** ఆదికాండుమ్ 50:24-25.

పడ్తొక ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతొ బార్ జంక తిలిస్చి రిసొ, చోండి పుట్టవ సంగ కెర, జోచి పీనుమ్ ఐగుప్తు తెంతొ దెర గెచ్చ జేఁవ్ కేనె నా రోవుక గే సంగిలన్.

23 *మోసే జెర్మిలి పొది, జోక 'సూటిచొ' మెన దెక కెర, జోచి నముకుమ్చి రిసొ 'జోక మార్తసతె జో దెర్ను సేడ్సు నాయ్' మెనయ్, అయ్యసి అబ్బొసి తిన్ని జొన్నొ పూర్తి జోక లుంకడ తిల; జో రానొ "ఇదుద్ల నాడ్లు ఎత్కి మొరుక" మెన ఆడ్ర దిలిస్క నే బితె.
24 పడ్తొ, జో మోసే వెల్లొ మాన్సు జలి పొది, జోచి నముకుమ్చి రిసొ †మోసే జో రానొచి దువిస్చి పుత్తున్ నే బుకారవన్క,
25 జా రాజిమ్చితె నే బెదితె, దసచి సర్దల్ నెస పిట్టవన, దేముడుచ జోచయ్ మాన్సుల్చ కస్టల్తె బెదుక సర్ద జలొ.
26 జలె, 'దేముడు అబ్బొస్చి ఇస్టుమ్ తిలిస్ జర్గు కెరుకయ్ ముక్కిమ్' మెన యేసుక్రీస్తుచి రిసొ కీసి స్రెమల్ సేడ్లె, 'ఐగుప్తు దేసిమ్చి సొమ్సారుమ్ కలుగు కెరంతి కంట దేముడుచి కామ్ జర్గు కెరుకయ్ ముక్కిమ్' మెనయ్ ఒప్పన్లొ. కిచ్చొక మెలె, 'దేముడు దెతి బవుమానుమ్ ముక్కిమ్' మెన దెకితె తిలన్.
27 జోచి నముకుమ్క, జో పరో రానొచి కోపుమ్క నే బితె ఐగుప్తు దేసిమ్ ముల దిలొ. కీసి మెలె, నే డీస్తొ దేముడుక దెకితె తిలి రితి జా, నిదానుమ్ తెన్ ఎత్కి ఓర్సుప జలన్.
28 జోచి నముకుమ్చి రిసొ, ‡ఐగుప్తు దేసిమ్చ తొల్సుర్ బోదల్క మార్తొ దేముడుచి దూత జోవయించ ఇస్రాయేలుల్చ బోదల్క నే చడితి రితి, 'పస్కా పండుగు' మెన దేముడు సంగిలి రితి మొదొల్ కెర్లన్, చి జేఁవ్ ఇస్రాయేలుల్చ గెరల్ ఎత్కిచ దార్బంద్రల్తె మెండపిల్లచి లొఁయి చించ దిల.

29 "తుమ్క ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెరిందె" మెన దేముడు సంగిలిస్చి ఉప్పిర్చి జోచి నముకుమ్చి రిసొ, మాములు వాట్ ఇండిలి రితి జా, §'ఎరన' మెలి సముద్రుమ్ ఇస్రాయేలుల్చ ప్రెజల్ ఇండ జిన్ల. గని ఐగుప్తు దేసిమ్చ "అమ్ కి దస్సి జీనుమ్దె" మెన ఉచర కెర్లె పొది బుడ్డ గెల.

30 'దేముడు అమ్క తోడు తయెదె' మైన జోవయించి నముకుమ్చి రిసొ జేఁవ్ పూర్గుమ్చ ఇస్రాయేలులు సత్తు పొదుల్ రోజుక *యెరికొ పట్నుమ్చి వెల్లి కోటచి నుట్టునంత ఇండ బుల్తికయ్, జా కోట సేడయ్ గెలి.
31 లంజె జిఁయ తిలి †రాహాబు, అమ్ యూదుల్క వేరయ్ మాన్సు జలెకి, దేముడుక 'జొయ్యి వెల్లొ, జొయ్యి పరలోకుమ్చొ దేముడు' మెలి జాచి నముకుమ్చి రిసొ, దేముడుక నంపనెంజిల జా పట్నుమ్చ అన్నె మాన్సుల్ తెన్ తెదొడి మొరె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి నావ్ తెన్ లుంకచోరె పట్నుమ్ దెకుక అయ్ల ఇస్రాయేలుల్క మరియాద కెర తిలి.

నముకుమ్చి రిసొ దేముడు జర్గు కెర్లిసి

32 అన్నె కిచ్చొ మెనుమ? గిద్యోను, బారాకు, సమ్సోను, యెప్తా, దావీదు, సమూయేలు, దేముడుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్ ఎత్కిచి రిసొ సంగుక సమయుమ్ నాయ్.
33 జోవయించి నముకుమ్చి రిసొ రాజిమ్లుక జీన్ల, సత్తిమ్చ తీర్పుల్చ రుజ్జుల్ దెకవ, తప్పుల్ కెర్లసక సిచ్చ దా, ప్రెజల్క బుద్ధి సికడ్ల, దేముడు జోక ప్రమానల్ దా జెయిమ్ కెర్తికయ్ సర్ద జల. సింపుమ్లు జేఁవ్క కంక మెన మొక్మె అయ్లి పొది జేఁయ్చి చోండివొ డంకిల.
34 వెల్లొ ఆగివొ విజయ్ల, యుద్దుమ్తె కత్తివొ తెనె కండితిస్ పిట్టవన్ల, అవ్వు తిలి పొది సెక్తి జల, యుద్దుమ్తె జోవయించ విరోదుమ్ సుదల్చి ఉప్పిరి జీన ఉదడ్ల.
35 జేఁవ్తె మొర్లసక దేముడు అన్నె జియడ్తికయ్, జోవయించ తేర్బోదల్క అన్నె దొర్కు జల. దేముడుక నిదానుమ్ తిల అన్నె సగుమ్జిన్, 'అన్నె చెంగిలి లోకుమ్తె పడ్తొక అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుమ్దె' మెనయ్, సిచ్చల్ తెంతొ విడ్డల్ నే కెరంతె, జేఁవ్ సిచ్చల్తె మొర్ల.
36 అన్నె, విరోదుమ్ సుదల్ దూసుప కెర్తిసి, కొర్డల్చ దెబ్బుల్ అదికారుల్ పెట్టిసి, గొల్సుల్ తెన్ బందితిసి, జేల్తె గల్తిసి అన్నె సగుమ్జిన్ ఓర్సుప జల.
37 సగుమ్జిన్ మాన్సుల్క పత్రల్ తెన్ పెట మార్ల, సగుమ్జిన్ మాన్సుల్క రంపుమ్ తెన్ సింద దొన్ని గండల్ కెర గెల. సగుమ్జిన్ కత్తిచ దెబ్బుల్క మొర్ల, సగుమ్జిన్ మెండల్చ గొర్రెల్చ చమొ గలన బులిల, మాలజ్ జా, స్రెమల్ సేడ, మాన్సుల్చి అత్తి నిస్కారుమ్ జల.
38 బయిలె, డొంగ్రలె, పత్రాలె పారతె, బుఁయి గొయితె నిద్ర తా బుల్తె తిల. జేఁవ్ చెంగిల మాన్సుల్

* **11:23 11:23** నిర్గమకాండుమ్ 1:22:2:2. † **11:24 11:24** నిర్గమకాండుమ్ 2:11-16. ‡ **11:28 11:28** నిర్గమకాండుమ్ 12:1-36. § **11:29 11:29** నిర్గమకాండుమ్ 14:1-31. * **11:30 11:30** యెహోసువ 2:1-24. † **11:31 11:31** యెహోసువ 6:1-25.

ఈంజ లోకుమ్‌తె తంక ఈంజ పాపుమ్‌చి లోకుమ్‌క
జేఁవ్ విలువ కెర్తి నాయ్.
39 అన్నె, జేఁవ్ ఎత్కిజిన్ జోవయించి నముకుమ్
డిట్టుమ్ తిలిస్‌చి రిసొ దేముడు జోవయించి రిసొ
చెంగిల్ సాచి దెకయ్‌లెకి రుజ్జుల్ దెకయ్‌లెకి, జో
దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జోవయించయ్
పొదులె జర్గు జంక నాయ్.
40 కిచ్చొక మెలె, అమ్‌కయ్ కి జోవయింతెన్
బెదవనుక మెనయ్ జో దేముడు అన్నె చెంగిల్‌చి
జర్గు కెరుక ఉచర తిలొ. మెలె, ఆమ్ నెంతె జేఁవ్
కి పూర్తి నే జతి రితి జా జో సంగిలి ప్రమానుమ్
జర్గు కెర్తిసి వాయిద కెర్లన్; అమ్ పడ్తొ జెర్మిలస
కి జోవయింతెన్ జా ప్రమానుమ్‌తె బెదుకయ్ మెన
వాయిద కెర్లన్.

12

క్రీస్తుచి రితి ఆమ్ కి బాదల్ ఓర్సుప జంక

1 జాకయ్ పూర్గుమ్ తెంతొ దేముడుచి ఉప్పిర్‌చి
నముకుమ్‌తె ఇండిలస ఈంజేఁవ్ ఎతివాట్‌జిన్
సాచి జతస మబ్బుల్ రితి అమ్‌చి సుట్టునంత
తా, అమ్‌క వాట్ దెకయ్‌లి రితి జా అస్తిచి రిసొ,
అమ్‌క అడ్డు కెర్తి ఎత్కి జాడు, అమ్‌క లంబితి
ఎత్కి పాపుమ్ ముల దా, ప్రబు అమ్‌క నిగయ్‌తి
పందెమ్‌తె నిగుమ.
2 కిచ్చొ సెక్తిక అమ్ నిగుక మెలె, అమ్‌చి
నముకుమ్ మొదొల్ కెర్లొ చి పూర్తి కెర్తొ యేసుక దెక,
దెకయ్ నిగుమ. జో, జలె, జోక తీఁయ తిలి సర్ద
సంతోసుమ్‌క ఉచర, సిలువతె గల్తి సిచ్చ ఓర్సుప
కెర్లన్. దస్సి నిస్కారుమ్ జతిసి నే బితె, చి అప్పె
దేముడు అబ్బొస్‌చి సిఙాసనుమ్‌చి ఉజెతొ పక్కయ్
జో వెస అస్సె.
3 తుమ్ అల్సుప నే జతి రిసొ అన్మానుమ్ నే జతి
రిసొ, జలె, పాపుమ్ కెర్లసచి అత్తి, జోచి ఉప్పిర్‌చి
విరోదుమ్‌చి రిసొచ సిచ్చల్ ఓర్సుప జలొ, జో కెద్ది
బాద సేడ్లె కి నిదానుమ్ తిలొ యేసుచి రిసొ తుమ్
ఉచర.
4 తూమ్, జలె, పాపుమ్‌చి ఉప్పిర్‌చి ఈంజ
యుద్దుమ్ కెర్తిస్‌తె, తుమ్ జోచి నావ్‌చి రిసొ అల్లర్
సేడ అస్సున్, గని అప్పెక తుమ్‌చి లొఁయి సూఁయి
జతి రితి, మెలె, మొర్తి రితి ఎదిలి స్రెమ తుమ్ సేడుక
నేతయ్. తుమ్ అన్మానుమ్ నే జతె ఎత్కి ఓర్సుప
జా.

కక్కయ్ దేముడు ప్రేమ తయెదె గే, జోకయ్ సిచ్చల్ దా సికడెదె

5 అన్నె, తుమ్ జోచ పుత్తర్లు జలిస్‌చి రుజ్జు
దెకయ్‌తి తీర్పు దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్‌లిసి తుమ్
పఁవ్స గెలదు గె? కిచ్చొ తీర్పు సంగిలిసి మెలె,
*"ఓ అంచొ పూత్తు, దేముడు తుక బుద్ది సికడ్త
సిచ్చల్‌క
'కిచ్చొ నెంజితి' మెలి రితి తుయి ఉచరు నాయ్.
అన్నె, జో తుక దస్సి సిచ్చ కెర్లె,
తుయి దయిరిమ్ పిట్టవన అన్మానుమ్ జా నాయ్.
6 కిచ్చొక మెలె,
కక్క జో ప్రేమ తయెదె గే, 'సిక్కుత్' మెనయ్
జోకయ్ సిచ్చ కెరెదె, చి
జో బెదవన్లొ ఎత్కి పుత్తుస్‌క
'బుద్ది జవుస్' మెనయ్ సిచ్చల్ దెయెదె"
మెన సంగ రెగ్డవ అస్సె.
7 జలె, ఇస బాదల్ తుమ్ ఓర్సుప జంక తిలిసి
కిచ్చొక మెలె, తుమ్ దేముడు అబ్బొస్‌తె సిక
డిట్టుమ్ జతి రిసొయి జో దేముడు తుమ్‌క "అంచ
పుత్తర్లుయి" మెన దెకితయ్. మెలె, కేన్ పుత్తుస్‌క
అబ్బొసి కిచ్చొ సిచ్చ దా సికడె నాయ్ గె? మాస్సుచొ
అబ్బొసి జలె, సిచ్చ దా సికడెదె.
8 అబ్బదింసిచి అత్తి ఎత్కిజిన్ జత బుద్ది సికడ్త
కిచ్చొ సిచ్చల్ తుమ్ నే జలె, లంజెపెట్టి జెర్మిల రిత
జా, జో ప్రబుచ సొంత పుత్తర్లు నెంజిల రిత జతదు.
9 అన్నె, ఈంజ లోకుమ్‌చ అమ్ ఎత్కిజిన్‌చ
అబ్బసింసి అమ్‌క సిచ్చల్ దా బుద్ది సికడ అస్తి, చి
జాకయ్ జేఁవ్‌క మరియాద దెక అస్సుమ్. దసె జలె,
అమ్‌చ ఆత్మల్‌క అబ్బొ జతొ దేముడుచి తెడి తా,
జోచి కోడు సూన అమ్ బుద్ది జలె, ఆత్మక జిమ్‌దె,
అన్నె చెంగిల్ జమ్‌దె.
10 అమ్‌చ ఈంజ లోకుమ్‌చ అబ్బసింసి గడియ
జోవయించి ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి సిచ్చల్ దిల, గని
అమ్‌క 'చెంగిల్ జతు. అంచి సుద్దితె బెదుతు'
మెనయ్ అమ్‌క బుద్ది సికడ్త సిచ్చల్ దేముడు
అమ్‌చొ అబ్బొయి దెతయ్.
11 జా సిచ్చ జతి గడియయ్ ఎత్కి సిచ్చ సర్ద
నే దెయె, గని నొప్పి దెతయ్. జలె పడ్తొ జేఁవ్‌చి
రిసొచి ముద్దొ జలసక జా సిచ్చ పాయితి రిసొ కిచ్చొ
లాబుమ్, మెలె, జో దెతి పున్నిమ్ అన్నె సేంతుమ్
దొర్కు జయెదె.

దేముడు దిలి వరుమ్ కెద్దిచి గే ఏదాస్ట కెరన డిట్టుమ్ జా

12 జాకయ్, కొర్స జల తుమ్‌చ అత్తొ, సెక్తి నెంజిల
తుమ్‌చ మొగ్రల్ తుమ్ నే ముచ్కిల్‌తె దెకన.

* **12:5 12:5** సామెతల్ 3:11-12.

13 ఇదిల్ సొట్టి జలిసి అన్నె సొట్టి నే జతె పూర్తి
చెంగిల్ జతి రిసొ తుమ్చ చట్టొ చెంగిల్ ఇండిత్
రితి, సోగ వాటు తుమ్ తెయార్ కెర.
14 అన్నె, ఎత్కిజిన్ మాన్సుల్ తెన్ సేంతుమ్ కట్టు
తెన్ తతి రితి తుమ్ దెకన. అన్నె, ప్రబు దెతి సుద్ది
జంక తుమ్ ఆస జా. జయ్యి సుద్ది నెంజిలె, కో కి
దేముడుక దెకుక నెతిర్తి.
15 తుమ్చితె కక్క కి ప్రబుచి రచ్చన నే పిట్టి రితి
తుమ్ దెకన. కోడ్ దెతి కేన్ చెరొ తుమ్చితె నే ఉట్టితి
రితి తుమ్ దెకన. దస్సి కోడ్చి చేర్ కేన్ జలెకి ఉట్లి,
జాచి రిసొ గలిబిలి జా కెర ఒగ్గర్జిన్ ఆత్మక పాడ్
జంక జయెదె, జా పొన.
16 పడ్తొక, తుమ్చితె కో లంజె నే జతి రితి
దెకన. పడ్తొ †ఏసావు పూర్గుమ్చొ జలి రితి తుమ్
జా నాయ్. జో ఎక్కి పూటచి అన్నిమ్ దొర్కు కెరంతి
ఆసకయ్ అబ్బొస్ దెంక తిలి జో తొల్సుర్ జెర్మిలిస్చి
రిసొచి దొర్కు జతి అక్కు బావొస్తె వికె గెలొ.
17 పడ్తొ జా వాట దొర్కు జతి అక్కు నజనుక
ఉచర్లొ, గని అబ్బొసి నే దిలొ, చి జో కెద్ది ఏడ్లెకి, జో
జర్గు కెరన్లిసి మార్సుప జంక వాటు తిలి నాయ్.

18 తుమ్ పాఁవ అయ్లి టాన్, సీయోను డొంగ్రు
నెంజె. జా డొంగ్రు ఈంజయ్ లోకుమ్చి. చడితిసి,
జా. పూర్గుమ్చ అమ్చ ఇస్రాయేలులు జా డొంగ్రుతె
జా కెర కిచ్చొ దెకిల సూన్ల మెలె, ‡వెల్లి ఆగి, అందర్,
చిమ్ముత జలిసి, తుపాన్ జతిసి.
19 నప్పిర్మూరి బజితిన్చి అవాడ్, బింక జతి
వెల్లి §అవాడ్. తెదొడి పూర్గుమ్ జా వెల్లి అవాడ్క
బియఁ కెర, “అప్పె తెంతొ జా వెల్లి అవాడ్ జలొసొ
అమ్క కోడ్ లట్టబ కబుర్లు సంగుక నాయ్” మెన
ప్రెజల్ బతిమాల్ప జా సంగ తిల.
20 కిచ్చొక మెలె,

*“కేన్ జంతు కి ఈంజ డొంగుర్ చడిలె,
జాక పత్రల్ గల మారుక అస్సె”
మెన దేముడుచి జా అవాడ్ ఆడ్ర దిలన్. జా ఆడ్ర
సంగిలిసి ఓర్సుప జంక అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ నెతిర్ల.
21 అన్నె, తెదొడి జర్గు జలిసి దెకుక కి కెద్ది బయిమ్చి
మెలె, జేవ్ ప్రెజల్క ఏలుప కెర్తె తిలొ వాట్ దెకయ్తె
తిలొ మోసే కి “బియ అద్దుర్ జా గెలొ” మెన
సంగిలన్.
22 జేవ్ పూర్గుమ్చ తెదొడి పాఁవిలి సీయోను
డొంగ్రు, జలె, †బయిమ్చి, గని తూమ్ కేనె పాఁవ
అస్సుస్ మెలె, పరలోకుమ్చి ‡సీయోను డొంగ్రుతె,
జీవ్ తిలొ, జీవ్ దెతొ దేముడుచి పట్నుమ్తె,
§పరలోకుమ్చి యెరూసలేమ్ పట్నుమ్తె, పడ్తొ కో
లెక్క కెరుక నెతిర్ల ఎతివాట్జిన్ దూతల్ పండుగు
కెర్తి రితి సర్ద తిల బెర్లిస్తె, జా అస్సుస్.
23 అన్నె కిచ్చొతె జా అస్సుస్ బెద అస్సుస్ మెలె,
*తొల్సుర్ జెర్మిల రిత పరలోకుమ్తె బెదిలసచి
†పదుతె తిలసతె, అన్నె, ఎత్కిచి ఉప్పిరి దేముడు
జలొ మాన్సుల్ ఎత్కిక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్తొసొ‡
తిలిస్తె, అన్నె, దేముడుక సత్తిమ్ ఇండిల ప్రబుచి
సుద్ది జా పూర్తి జల మాన్సుల్చ ఆత్మల్ తిలిస్తె జా
అస్సుస్,
24 అన్నె ముక్కిమ్క కత్తె మెలె, దేముడు దిలి
నొవి ప్రమానుమ్క, జోక చి మాన్సుల్క నెడ్మె జతొ
యేసుతె, చి పూర్గుమ్చొ §హేబెలు చి లొయిచి
కంట చెంగిల్ లట్టబ్తి, చించ గెలి యేసుచి లొయితె
పాఁవ జా అస్సుస్.
25 తుమ్చి తెన్ లట్టబ్తొ దేముడుక తుమ్ నే
సూన్తి రితి, నంప నే జతి రితి తంక నాయ్
మెన తుమ్ జాగర్త దెకన. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ
బూలోకుమ్తె తిలొ మోసే పూర్గుమ్చొ జోక జాగర్త
సంగిలిసి జేవ్ నే సూన్లి రిసొ జేవ్ పూర్గుమ్చ సిచ్చ
పిట్టవనుక నెతిర్ల. జలె, పరలోకుమ్ తెంతొ అమ్క
జాగర్త సంగితొ దేముడుక ఆమ్ నే సూన్లె, అన్నె కీసి
సిచ్చ పిట్టవనుక జయెదె?! జయె నాయ్!
26 *జా దీసి జోచి అవాడ్ ఒండి బూలోకుమ్క
కదుల్ కెర్లి. గని అప్పె ‘కచితుమ్ జర్గు కెరిందె’ మెన
కిచ్చొ ప్రమానుమ్ జో సంగ అస్సె మెలె,

†“అన్నెక్ సుట్టుక ఎక్కి బూలోకుమ్కయ్ నాయ్,
గని అన్నె, ఆగాసుమ్క కి కదుల్ కెరిందె”

† **12:16 12:16** ఆదికాండుమ్ 25:27-34. ‡ **12:18 12:18** నిర్గమకాండుమ్ 19:16-19, 20:18-21. § **12:19 12:19** నిర్గమకాండుమ్ 19:8-9. * **12:20 12:20** నిర్గమకాండుమ్ 19:12, 13. † **12:22 12:22** ‘బయిమ్చి’ మెలె, ఒత్త ‘సీనాయి’ డొంగ్రుతె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు మోసేక ఆగ్నల్ దిలన్. జేవ్ ఆగ్నల్ తెన్ సిచ్చల్ కి దిలన్, పడ్తొ తెదొడి ప్రెజల్ జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక పాసి గెచ్చుక ప్రమాదుమ్. గని ఈంజ 22 నంబర్చి కోడుతె సంగితి ‘సీయోను’ డొంగ్రుతె, మెలె పరలోకుమ్తె, దస్సి బయిమ్ తంక నాయ్. యేసుక నంపజల మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెలి రిసొ అడ్డు నెంతె బయిమ్ నెంతె జోతె గెచ్చుక జయెదె. జా తేడ ఇన్నె దెకయ్తయ్. ‡ **12:22 12:22** డీసయ్లిసి 14:1 దెక. § **12:22 12:22** డీసయ్లిసి 21:2. * **12:23 12:23** రోమియుల్ 8:29, కొలొస్సియుల్ 1:15, 18, డీసయ్లిసి 1:5, చి ఎబ్రీయుల్ 2:11-14 దెక. † **12:23 12:23** లూకా 10:20, పిలిప్పియుల్ 4:3, డీసయ్లిసి 13:18, 17:8, 20:15, 21:27 దెక. ‡ **12:23 12:23** ఆదికాండుమ్ 18:5, ఎబ్రీయుల్ 4:13, 10:30. § **12:24 12:24** ఆదికాండుమ్ 4:2-16, ముక్కిమ్క 4:10. హేబెలు చి లొయి ‘సిచ్చ దేన్, సిచ్చ దేను!’ మెలి రితి కేక్ గల్తయ్. యేసుచి లొయి ‘చెమించుప కెరు, చెమించుప కెరు!’ మెన కేక్ గల్తయ్. * **12:26 12:26** నిర్గమకాండుమ్ 19:18. † **12:26 12:26** హగ్గయి 2:6.

మెన్‌తయ్.
27 'అన్నె అన్నెక్ సుట్టుక' మెన సంగిలిసి అమ్‌క
కిచ్చొ అర్దుమ్ దెకయ్‌తయ్ మెలె, జెర్మయ్ జలిస్
కదుల్ కెర్లిన్‌క జాక గెచ్చువ గెల్తి సమయుమ్. జయి
గెచ్చువుక కిచ్చొక మెలె, కదుల్ కెర్లె కి పాడ్ జంక
నెతిర్లిన్‌క 'తాఁ గెస్సు' మెనయ్.
28 జాకయ్, కో కదుల్ కెర పాడ్ కెరుక నెతిరి
పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్ అమ్‌క దొర్కు జా అస్సెచి
రిసొ, దేముడు దిలి జా వరుమ్‌చి ఉప్పిరి సర్ద జా,
సరి జతి బక్తి కెర జోక మరియాద కెర, బియఁ
ఇండుమ.
29 కిచ్చొక మెలె, అమ్‌చొ దేముడు డయితొ
ఆగిచొ రితొ అస్సె.

13

ప్రేమ, సత్తిమ్, సేంతుమ్ తెన్ ఇండుక

1 'అమ్‌చ బావుడ్లు' మెన దెకిల్ రితి తుమ్
నంపజలసక ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ కెర్తె తా.
2 వేర తెంతొ జెత మాన్సుల్‌క మరియాద దెకుక
తుమ్ పఁవ్స నాయ్. కిచ్చొక మెలె, 'దూతల్'
మెన నేన్లె కి, గోత్ అయ్‌ల దూతల్‌క కి సగుమ్‌జిన్
మరియాద కెర అస్తి.
3 జేలితె గలిలసక కన్కారుమ్ ఉచర దెక,
జోవయింతెన్ తుమ్ జేలితె తిలి రితి ఉచరన,
జోవయించి జాడు వయన. పడ్తొ, తుమ్
జోవయింతెన్ ఎక్కి ఆఁగ్‌తె బెదిలస మెన,
అన్నె మాన్సుల్‌చి అత్తి వేర వేర అల్లర్‌లు సేడ్ల
నంపజలసక దస్సి తోడు తా.
4 పెండ్లి మెలిస్‌క చెంగిలి మెన ఎత్కి విలువ దెక
గవురుమ్ కెరుక అస్సె. పెండ్లితె తెర్నిమున్సు చి
నెడ్‌మె సత్తిమ్ తంక మెన తుమ్‌తె కో లంజె జా
నాయ్. లంజె ఉచర్తసక చి లంజె జతసక దేముడు
తీర్పు కెర సిచ్చు దెయెదె.
5 తుమ్‌చి జీవితుమ్‌తె డబ్బుల్ ఆస దూరి కెరన,
తుమ్‌క తిలిస్‌క 'జయెదె' మెన సేంతుమ్ తెన్
జియ.
*"తుమ్‌క కెఁయఁక కి ముల్లి నాయ్, పఁవ్‌సి నాయ్."
మెన దేముడు ప్రమానుమ్ కెర సంగ అస్సె.
6 జాకయ్,
†"ప్రబు అమ్‌క తోడు అస్సె, ఆఁవ్ బియఁ నాయ్.
అంక పాడ్ కెర్తి రితి మాన్సుల్ అంక కిచ్చొ కెరుక
నెతిర్తి"
మెన అమ్ దయిరిమ్ తెన్ సంగుక జతయ్.

తుమ్‌క దెకయ్‌ల వెల్లొ సుదల్‌క నే పఁవ్సితె, చెంగిల్ ఇండ

7 ద్రేముడుచ్చి సుబ్రుమ్ కబుర్ తుమ్‌క
సూనయ్‌ల, తుమ్‌క వాట్ దెకయ్‌లసక తుమ్ పఁవ్స
నాయ్. జేఁవ్ జోవయ్యించి జీవితుమ్‌క ఇండిలిస్‌క
కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్ల గే తుమ్ ఉచర. జోవయించి
నముకుమ్‌చి ఎదిలి నముకుమ్ తూమ్ జోవయించి
పట్టి ఇండ.
8 యేసుక్రీస్తు కాలి కీసొ తిలొ గే, ఆజి కి దస్సొయి
తా, కెఁయఁక తెఁయఁక కి దస్సొయి తయెదె.
9 వేర వేర నముకుమ్‌చి బోధన సూన తుమ్
మోసిమ్ జా సత్తిమ్ తిలిసి తుమ్ ముల నాయ్.
మెలె, జేఁవ్‌చ కమొచ పండుగ్ అన్నిమ్ జవున్,
కిచ్చొ కిచ్చొ కతిన్ నే కతిసి జవున్, జోవయింక నంప
కెర్ల మాన్సుల్‌క చెంగిల్ కెరె నాయ్. ముక్కిమ్‌క
ప్రబుచి దయ జో అమ్‌క దెతిన్‌కయ్ అమ్‌చి పెట్టిచి
ఆత్మ డిట్టుమ్ జంక అస్సె.
10 అమ్ నంపజలసక వేర బలి దెతి టాన్
మెలి కోడు దొర్కు జా అస్సె. యేసు మొర్లిసి.
ఈంజయ్ బలి దెతి టాన్‌తె దిలి బలి అగ్గెచి రితిచి
టంబుగుడ్డచి సేవ కెర్త, ఆగ్నల్‌క నంప కెర్తి రితిచి
ఉప్పిరి నముకుమ్ తితస కంక నాయిమ్ నాయ్.
11 జయ్యి రితి ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు గొర్రెల్‌క
దేముడుచి గుడితె ఆన 'ప్రెజల్‌చి పాపుమ్ గెస్సు'
మెన గొర్రెల్‌చి లొఁయి తెడిచి ఒగ్గర్ సుద్ది తిలి గదితె
ఆన, సువ తా, జేఁవ్ గొర్రెల్‌చ పీనుమ్‌లుక బయిలె
కడన కెర, జా బయిలె డయ గెల్తతి.
12 కిచ్చొక మెలె, దస్సి, దేముడు అబ్బొస్‌తె అన్నె
బెదవుక మెన, జోచి సొంత లొఁయి తెన్ ప్రెజల్‌క సుద్ది
కెరుక మెన, యేసు కి ‡పట్నుమ్‌చి కోట ఒత్తల్‌తొచి
బయిలె మొర్లన్.

యేసు స్రెమల్ సేడ్లిస్‌తె అమ్ కి బెదుమ

13 జాకయ్, ఆమ్ కి, గాఁవ్ ఒత్తల్‌తొచి బయిలె
జోతె గెచ్చు, జో సేడ్ల స్రెమల్ ఆమ్ కి సేడుమ.
14 కిచ్చొక మెలె, కెఁయఁక తెయఁక తాఁ గెతి
పట్నుమ్ ఇన్నె అమ్‌క నాయ్, గని దస్సిచి తిలి
§చెంగిల్ పట్నుమ్‌చి రిసొ రకితసుమ్.
15 రోజుక దేముడుక బలి దిలి రితి, జో అమ్‌క
దిలి ఆత్మసెక్తిక జోక గవురుమ్ కెరుమ. కీసి
బలి మెలె, జోచి నావ్‌చి విలువ ఒప్పన గవురుమ్
సంగితిసి.
16 అన్నె, మాన్సుల్‌క చెంగిల్ దెకుక, చి తుమ్‌క
కలుగు జలిస్‌క అన్నె మాన్సుల్‌క తోడు దెంక ముల

* **13:5 13:5** ద్వితీయోపదేశ కాండుము 31:6. † **13:6 13:6** కీర్తనలు 118.6 ‡ **13:12 13:12** యెరూసలేమ్ ఒత్తల్‌తొ. లూకా 23:32-33, యోహాను 19:17-18, మార్కు 15:20-22, మత్తయి 27:31-33. § **13:14 13:14** మెలె, పరలోకుమ్. డీసయ్‌లిసి 21:2 దెక. * **13:16 13:16** కొరిందిల్‌క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 10:31 దెక.

నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దసచక 'బలివొ' మెనయ్ దేముడుక సర్ద.*

తుమ్క సికడ్డసక మరియాద కెర

17 తుమ్క సికడ్డసచి కోడు తుమ్ సూన, దాక్ కెరన, తుమ్చి సొంత ఇస్టుమ్ కెరుక ముల దా, జోవయించి కోడుక మరియాద కెర. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చ ఆత్మల్క 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ సికడ్డతి, అన్నె, క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్ర జా ఎత్కిజిన్క పరిచ్చ కెర్తి దీసి జెయెదె. అయ్లె, "దేముడు అమ్క దిలి కామ్క 'చెంగిల్ కెర్లమ్' గే 'గార్ కెర్లమ్' గే జో దేముడుచి మొక్మె అమ్ సాచి నజనుక తయెదె" మైన జానయ్ తుమ్క జేవ్ సికడ్డతి, దెకితతి. జేవ్ తుమ్క సికడ్డస దుకుమ్ నెంతె సర్ద తెన్ ఏలుప కెర్తి రితి తుమ్ జోవయించి తెడి తా. జోవయింక అల్లర్ కెర్లె, దుకుమ్ జవుల చి తుమ్క లాబుమ్ తయె నాయ్.

అమ్చి రిసొ ప్రార్ధన కెర

18 అమ్చి రిసొ తుమ్ ప్రార్ధన కెర్తె తా. 'అమ్ పొరపాట్ జము నాయ్ గని ఎత్కిక సత్తిమ్ కెరుక ఆస తెన్ అస్సుమ్' మెన అమ్చి పెట్టి అమ్ జాస్తుమ్.

19 అన్నె కిచ్చొక 'ప్రార్ధన కెర్తె తా' మెన తుమ్క ఆవ్ బతిమాల్ప జా సంగితసి మెలె, ఆవ్ అన్నె బే బేగి తుమ్తె అన్నె జెంక దేముడు వాటు దెవుస్ మెనయ్ తుమ్ ప్రార్ధన కెర.

20 జలె, జోచ మెండల్ జల అమ్ నంపజలసక ముక్కిమ్ జలొ గొవుడు జలొ అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక అన్నె జియడ్లొ సేంతుమ్ దెతొ దేముడు, కెఃయఃక తెఃయఃక కామ్క జెతికయ్ జోచి ప్రమానుమ్చి రిసొచి సూఃయి జలి లొఃయిచి సెక్తి తుమ్క తోడు తవుస్.

21 జోచి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ ఇండితి రితి తుమ్క దొర్కు జలిసి ఎత్కి దెవుస్, చి జో మెన్సితి బుద్ది తుమ్చి పెట్టి తతి రితి తుమ్చి పెట్టి కామ్ కెర్తె తవుస్. యేసుక్రీస్తుచి అత్తి ఈంజ ఎత్కి జర్గు కెరెదె. జోక కెఃయఃక తెఃయఃక పరలోకుమ్చి గవురుమ్ తవుసు! ఆమేన్.

ఆకర్ కోడు

22 జలె, బావుడ్లు, ఇదిల్ కొట్రు తెన్ ఆవ్ రెగిడ్లి ఈంజ జాగర్త సంగితి దయిరిమ్ సంగితి ఉత్రుమ్ తుమ్ ఓర్సుప జా.

23 అమ్చొ బావొ జలొ తిమోతిక †విడ్డల్ కెర అస్తి మెన తుమ్ జాన్క మెన ఆవ్ ఆస జతసి. జో బే బేగి ఉట్ట అయ్లె, అంచి తెన్ జో జెయెదె, చి బెద తుమ్తె జా తుమ్క దెకుమ్దె.

24 తుమ్క బోదన కెర్త ఎత్కిజిన్క చి ప్రబుచయ్ జల అన్నె ఎత్కిజిన్క అమ్చి ప్రేమ తుమ్ సంగ. ఇటలీ దేసిమ్ తెంతొచ నంపజలస్ ఎత్కిజిన్ తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెర్రయ్తతి.

25 తుమ్ ఎత్కిజిన్ తెన్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి దయ తవుస్! ఆమేన్‡.

† **13:23 13:23** జెయిల్తె తెంతొ, కిచ్చొగె. ‡ **13:25 13:25** తెద్దిలి

యాకోబు రెగిడ్లి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ యాకోబు రెగిడ్లి ఉత్రుమ్

1 దేముడుచి, ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి నేవ
కెర్తొ జోబొ *గొత్తి సుదొ జలొ †యాకోబు, వేర
వేర దేసిమ్‌లుతె చెతుర్ప జల ‡బార తెగల్‌చ
యూదుల్‌క, జొఒర సంగ కెర రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.

అల్లర్ సేడ్డిస్‌చి రిసొ దయిరిమ్ కోడు

2 బావుడ్లు, తుమ్ వేర వేర అల్లర్ సేడ పరిచ్చ రితి
జలె, 'చెంగిల్' మెన పూర్తి సర్ద తెన్ తా
3 కిచ్చొక మెలె, తుమ్‌చి నముకుమ్ అల్లర్‌లు
వాట్ పరిచ్చ జలె, జీన్లె, తుమ్‌చి పెట్టి పూర్తి
నిదానుమ్ జస్తె.
4 ప్రబుచి ఆత్మక తుమ్ పూర్తి జతి రితి, తప్పు
నే జతి రితి, తుమ్‌చి ఆత్మతె కిచ్చొ చెంగిల్‌చి నే
పిట్టి రితి, జేఎవ్‌చి కామ్ పూర్తి జర్గు కెర్తి రితి తుమ్
నిదానుమ్ కెరన.
5 ఇస అల్లర్ పరిచ్చల్‌తె కీసి ఇండుక గే తుమ్‌తె
కో జలెకు నేన్లెగిన, దేముడుక పున. కో పునిలె, నే
గోల కెర్తె, దర్మమ్ తెన్ జో బుద్ది తయెదె.
6 గని ముక్కిమ్‌క ఎక్కి నముకుమ్ తెన్,
కిచ్చొ అన్మానుమ్ నెంతె, పున. కిచ్చొక మెలె,
కక్క అన్మానుమ్ తయెదె గే, గట్టిజ వాదు వీర్లె
సముద్రుమ్‌చ కెర్టల్ కీసి ఇత్తల్ ఒత్తల్ లయెదె గే,
జో మాన్సు దస్సి జయెదె.
7 నిజుమి, దసొ మాన్సుక దొన్ని మెన్సుల్ తయెదె.
కిచ్చొ కామ్‌తె కి జోక ఎక్కి నిదానుమ్ తయె నాయ్.
8 దసొ మాన్సు, జలె, కీసి ప్రబుతె నజన్లె కి కిచ్చొ
కి దొర్కు జయదె మెన ఉచరుక జయె నాయ్!

అల్లర్ సేడ్డిసి ఓర్సుప జతిస్‌చి కొడొ

9 §కేన్ జవున్ బావొ దాక్ జలె, బీద సుదొ జలె,
దేముడు జోక గవురుమ్ రితి కెర అస్సె, జోక ఆత్మ
సొమ్మారుమ్ కెర అస్సెచి రిసొ సర్ద జవున్.
10 దస్సి, సొమ్మారి జలొ బావొ కో జలెకు ప్రబుచి
తెడి దాక్ జంక జలెకి, ఏక్ వేల బీద జంక జలెకి, జో
కి జోచి పెట్టి సర్ద తియన్సు. కిచ్చొక మెలె, బయిలుచి
చివ్వర్‌చ పుల్లొ కీసి పొర్న జా సుకులగె, జో మాన్సుకి
ఆకర్‌క మొరెదె.
11 బయిలుచి చివ్వర్ జలె, పొద్దు బార్ జా గట్టిజ
వాదు ఒప్పడ్ కెర్లె, జేఎవ్‌చ పుల్లొ సుకిల్ రితి పాడ్
కెర్తయ్. దస్సి సుకా గెచ్చ గెస్ర గెతతి. జోవయించి
సూటి గెతయ్. దస్సి, జోచ కమొ కెర్తె కెర్తె సొమ్మారి
కి మొరెదె.
12 ప్రబుచి రిసొ కో నిదానుమ్ తెన్ కిచ్చొ కిచ్చొ
అల్లర్ ఓర్సుప జవుల గే, జోక చెంగిలి. కిచ్చొక
మెలె, పాపుమ్‌తె దెర్ను నే సేడ్తె జేఎవ్ అల్లర్ సేడ్డి
పరిచ్చతె జీన్లె, దేముడు దెతి పరలోకుమ్‌తె జేఎవ్
గెతి కిరీటుమ్ జోక దొర్కు జయెదె. దేముడు
ప్రమానుమ్ కెర్లి కోడు 'కో అంక ప్రేమ కెర్తి రితి
ఇండుల గే, జోవయింకయ్ బెదవనిందె'.
13 గని అల్లర్ సేడ్డ పరిచ్చల్ జతె పొది, కో
పాపుమ్ కెరుక ఉచర్లె జవున్, పాపుమ్ కెరుక దెర్లె
జవున్, "దేముడు అంక పాపుమ్ కెరయ్‌తయ్"
మెనున్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడు పాపుమ్‌తె
బెదితొసొ నెంజె, పాపుమ్‌తె ఎద్గరె బెదె నాయ్, కో కి,
కిచ్చొ కి జోక పాపుమ్ కెరవుక నెతిర్తి, చి 'పాపుమ్
కెర్సు' మెన కిచ్చొ రిసొ ఉచరె నాయ్, కేన్ పాపుమ్
కెరె నాయ్.
14 మాన్సుక పాపుమ్ సికయ్‌తిసి కిచ్చొ మెలె,
జోచి సొంత *పెట్టిచ గార్ ఆసలి జోక సికయ్‌తయ్,
పెలయ్‌తయ్.
15 మాన్సుచి పెట్టి ఆస మొదొల్ జా జెర్మ, గజ్జల్
జా వడ్డ, పాపుమ్ వీరయితయ్. ఒత్త తెంతొ, జా
పాపుమ్ వడ్డ వడ్డ పూర్తి జా, మొర్ను వీరయితయ్.

చెంగిల్ తిలిసి ఎత్కి దేముడు తెంతొ జెతిసి

16 నాయ్, బావుడ్లు, తుమ్ మోసిమ్ సేడ నాయ్.
17 చెంగిల్ తిలిస్ ఎత్కి, సత్తిమ్ తిలిస్ ఎత్కి
పరలోకుమ్ తెంతొ జెతయ్. ఉజిడ్ ఎత్కిక అబ్బొసి
జలొ దేముడు తెంతొ జెతయ్. జో మార్సుప జతొసొ
నెంజె, జోచి ఉజిడి కెయ్యు నీడ జయె నాయ్.
18 జోచి సొంత ఇస్టుమ్‌క, జోచి సత్తిమ్ కోడుచి
సెక్తికయ్ అమ్‌క జో జెర్మయ్‌లన్. కిచ్చొక మెలె, జో
జెర్మయ్‌లస కెర్లస ఎత్కితె అమ్ జోక దిలి †నొవొ జతి
రితి అమ్‌క నొవర్ జెర్మయ్‌లన్.
19 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ముక్కిమ్‌క తుమ్ కిచ్చొ
దెరన మెలె, తుమ్‌తె ఎత్కి మాన్సు బుద్ది కొడొ సరిగా
సూన్‌తస జా, బమ్మ తెన్ లట్టబ్తస నే జతె, బే బేగి
కోపుమ్ జా నాయ్.

---

* **1:1 1:1** నెంజిలె 'గొతిమాన్సు' నెంజిలె 'సేవ కెర్తొసొ'. † **1:1 1:1** ఈంజొ యాకోబు యేసుచొ బావొన్ జా తిలొ, బెర్తె. మరియ చి యోసేపుచి పెట్టిచొ. యెరూసలేమ్‌చ నంపజలసచి సబక వెల్లొ తిలొ. బారికుల్ 15:6-29, 21:18, గలతీ 1:19, 2:9, 12. ‡ **1:1 1:1** 'బార తెగల్' మెలె, ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ తెంతొ, యాకోబుచ బార పుత్తర్లు తెంతొ యూదుల్‌తె బార తెగల్ అస్తి. ఎత్కి పుత్తున్ తెంతొ ఏక్ తెగ.
§ **1:9 1:9** 1 కొరింది 7:22 దెక. * **1:14 1:14** 3:15 దెక. † **1:18 1:18** సంక్యా 15:19-21, ద్వితీ 18:3-4, రోమి 11:16.

20 కిచ్చొక మెలె, మాన్సుచి కోపుమ్ దేముడుచి
పున్నిమ్క వాట్ దెయె నాయ్, జోచ పున్నిమ్ కమొ
జర్గు కెరె నాయ్.
21 జాకయ్, మర్కటుమ్ బుద్ది ఎత్కి, తుమ్చి
పెట్టి గుడియయ్ జలి కుస్సిదుమ్ ఎత్కి తుమ్చి
పెట్టి తెంతొ వెంట గెల కెర, దాక్ కెరన, కోపుమ్
నే జతె, దేముడు తుమ్చి పెట్టి రోవిలి జోచి కోడు
స్తేంతుమ్ తెన్ తుమ్ సూన సూన జాక పోసన. జా
కోడు తుమ్చ ఆత్మల్క రచ్చించుప కెరుక తెరె.
22 గని దేముడుచి కోడు ఎక్కి సూన్తసయ్
తుమ్ జా నాయ్. ఎక్కి సూన్తసయ్ గని జోచి కోడు
నే కెర్తస జలె, తుమ్ మోసిమ్ కెరన తస్తె. జోచి కోడ్
రితి ఇండ, చి తుమ్చి ఆత్మతె పలితుమ్ దెరెదె.
23 జోచి కోడు ఎక్కి సూనయ్ కో దస్సి ఇండె నాయ్
గే, కీసి జతయ్ మెలె, అద్దుమ్తె మాములుమ్
మొకొమ్ దెకన్తొసొచి రితి జతయ్.
24 జో మాన్సు అద్దుమ్తె దెకన పస్ల ఉట్ట గెచ్చ,
కీసి డీసిలొ గే బేగి పఁవ్స గెల్తయ్.
25 గని, ఎత్కిక ‡ఆదారుమ్ తిలి ఆగ్న కో చెంగిల్
అర్దుమ్ కెరన పోసన జా ఆగ్నచి ఉప్పిరి నిదానుమ్
జయెదె గే, జోచి రితి సూన పఁవ్సితొసొ నే జతె,
జా ఆగ్న కెర్తొసొయి జయెదె, చి జా ఆగ్న రితి జో
ఇండితిసి పాపల్, తప్పుల్, ఇండితిన్ తెంతొ జో
మాన్సుక విడ్డల్ కెరెదె, చి జా ఆగ్న రితి ఇండితిన్తె
జోక చెంగిల్ జయెదె, ఆత్మపలితుమ్ దెరెదె.

దేముడుచి నిజుమ్చి బక్తి

26 “దేముడుచి బక్తి ఆఁవ్ కెర్తసి” మెన కో
ఉచరంతయ్ గే, జోచి చోండి తెన్ ఇస్టుమ్ అయ్లి
రితి లట్టబ్తయ్ గే, జోవయించి పెట్టి జోక జొయ్యి
మోసిమ్ కెరంతయ్. జోవయించి బక్తి ఆరి జతయ్.
27 అమ్క అబ్బొ జలొ దేముడుచి మొక్మె మాన్సు
కెర్తి కిచ్చొ బక్తి సత్తిమ్చి నిజుమ్చి జయెదె మెలె,
అమ్ జోచి సేవ కెర్తిన్క ‘సత్తిమ్చి నిజుమ్చి’ మెన
కీస కమొ రుజ్జు దెకవుల మెలె, పోర బోదల్చ,
రండెల్ మాన్సుల్చ బాదల్ దెక అమ్ తోడ్ కెర్తిసి,
పడ్తొ ఈంజ లోకుమ్చ పాపుమ్ కమొతె అమ్ నే
బెదితె ఆత్మ సుద్ది తతిసి.

2

సొమ్మార్లుక బీద సుదల్క తేడల్ నే దెకుత్

1 బావుడ్లు, పరలోకుమ్చి ఉజిడి తిలొ అమ్చొ
ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక తుమ్ నంపజలి రిసొ,
తిలసక నెంజిలసక తేడల్ దెక న్నాయ్.
2 మెలె, దొగుల సబతె అయ్లె, ఎక్కిలొ జలె,
బజర్చ ముద్దివొ ఉంగారల్ తియన చెంగిల్ పాలల్
గలన అయ్లె, గని అన్నెక్లొ బీద తా పొర్న పాలల్
గలన తా జో కి అయ్లె,
3 చెంగిల పాలల్ తిలొసొక తుమ్ చెంగిల్ దెక,
“ఈందె, ఇన్నె చెంగిల్తె వెసు” మెన పుర్రె బుకార్లె,
గని బీద సుదొక “ఒత్త టీవ” జవున్, “అంచి చట్టె
వెసు” మెన జవున్ సంగిలె,
4 తుమ్ దొన్ని మెన్సుల్ జా తప్పుచ తీర్పుల్ కెర్తస
జా తస్తె.
5 తుమ్ సూన, ప్రేమ తిల బావుడ్లు. ఈంజ
లోకుమ్చి దనుమ్క దెకిలె, ఒగ్గర్జిన్ బీద సుదల్
అస్తి. జలె, *జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్క దేముడు
నిసాన, జోచి నముకుమ్ జతు మెనయ్, జోక ప్రేమ
కెర్తసక జో దెతి వాటతె బెదుత్ మెనయ్, మెలె,
పరలోకుమ్తె బెదుత్ మైనయ్.
6 తూమ్, బీద సుదల్క నిస్కారుమ్ దెక అస్సున్.
తుమ్క కో నస్టల్చ మోసిమ్లు కెర్తతి గే తుమ్
ఉచర. బీద సుదల్ నాయ్, గని సొమ్మార్లుయి దస్సి
కెర్తతి. జెవ్వి తుమ్క తీర్పు కెర్తి గెరితె పెలన తగుల్
కెర్తతి.
7 పడ్తొ, తుమ్ క్రీస్తుక నంప కెర్తికయ్, జోచి నావ్
తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్లదు, గెద. జలె, జోచి నావ్,
గవురుమ్చి నావ్, కో దూసుప కెర్తతి మెలె, బీద
సుదల్ నాయ్, గని సొమ్మార్లుయి.
8 దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లి రితి,
†“తుమ్క తూమ్ కెద్ది ప్రేమ కెరంతసు గే,
తుచి పాసిచొ మాన్సుక కి తెద్ది ప్రేమ కెర్తె తా”
మెన పరలోకుమ్చొ రానొ జలొ దేముడు దిలి
ముక్కిమ్చి ఆగ్న తుమ్ ఇండితిన్తె నెరవెర్సుప కెర్లె,
తుమ్క చెంగిలి.
9 గని, జా ఆగ్న నెరవెర్సుప నే కెర్తి రితి తుమ్ తేడల్
దెకిలె, పాపుమ్ ఇండితసు, చి ఆగ్నల్చి మొక్మె
పాపుమ్ సుదల్చి సిచ్చక విలువ జా అస్సున్.
10 కిచ్చొక మెలె, ఆగ్నల్ ఎత్కి నిదానుమ్ కో కెర్లె,
గని మొత్తుమ్తె ఎక్కి జవున్ పిట్టయ్లె, మొత్తుమి
పిట్టయ్లొసొ జతయ్, చి మొత్తుమ్చి సిచ్చక జో
మాన్సు విలువ జా అస్సె.
11 కిచ్చొక మెలె,
‡“లంజెకమ్మొ కెర నాయ్”
మెన సంగిలొసొ,

‡ **1:25 1:25** 2:18 దెక. * **2:5 2:5** కొరిందిల్క రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 1:27-29. † **2:8 2:8** లేవీయకాండుమ్ 19:18 మత్తయి 22:39, చి యోహాను 13:34 దెక. ‡ **2:11 2:11** నిర్గమకాండుమ్ 20:14, ద్వితీయోపదేశ కాండుము 5:18. § **2:11 2:11** నిర్గమకాండుమ్ 20:13, ద్వితీయోపదేశ కాండుము 5:17.

§“నరు అత్య కెర నాయ్”
మెన సంగిలొసొ ఎక్కిలొయి. జలె, తుమ్ లంజెకమొ నే కెర్లె కి నరు అత్య కెర్లెగిన, జో దేముడు దిల ఆగ్నల్ మొత్తుమ్‌చి మొక్కె పాపుమ్ కెర్లస జా అస్సున్.
12 జలె, అమ్‌చ పాపుమ్‌చ ఆసల్, తప్పుల్ తెంతొ అమ్‌క విడ్డల్ కెర్తి *మాన్సుల్‌క ప్రేమ కెర్తి కన్కారుమ్ దెకితి ఆగ్నక దెకయ్ దేముడు తుమ్‌క తీర్పు కెరెదె. అమ్‌క ‘జయ్యి ఆగ్న రితి ఇండిల గే నాయ్ గే’ మెన జో తీర్పు కెరెదె. జయి కోడు నే పఁవ్సితె తుమ్ లట్టబా, ఇండ.
13 కిచ్చొక మెలె, కో అన్నె మాన్సుల్‌క కన్కారుమ్ దెకె నాయ్ గే, దేముడు జోకయ్ తీర్పు కెర్తిస్‌తె జోకయ్ కన్కారుమ్ దెకుక బెదె నాయ్. గని, కో అన్నె మాన్సుల్‌క కన్కారుమ్ దెకితయ్ గే, జోక తీర్పు కెర్తి పొదిక జో ప్రబు జోకయ్ కన్కారుమ్ దెకెదె.
14 బావుడ్లు, “ప్రబుక నంప కెర్తసి” మెన ఎక్కిలొ సంగిలే కి, జో బుల్తి బుద్ది దస్సి నముకుమ్ తెన్ నే బెదిలె, కిచ్చొయ్ లాబుమ్! ‘నముకుమ్’ మెన జో మాన్సు రితి సంగితిసి జోక రచ్చించుప కెరుక తెరె గే? తుమ్ ఉచర.
15 నంపజలొస్‌తె కేన్ జవున్ బావొక గే, బేనిక గే, సరిపుచుప జత పాలల్ నెంజిలె జవున్, సరిపుచుప జతి రోజుకచి అన్నిమ్ దొర్కు కెరంతి సెక్తి జవున్ నెంజిలె,
16 క్తో జలెకు జోక “చెంగిల్ తా. తుమ్‌క పాలల్ చి అన్నిమ్ దొర్కు జవున్” మెన సంగిలె, గని సరి జతి తోడు నే దిలె, కిచ్చొ లాబుమ్! కామ్‌క నెంజె.
17 దస్సి, రితి నముకుమ్ సంగన్లె, గని కామ్‌క జెతికయ్ కామ్ నే కెర్లె, జా నముకుమ్ ఆరిచి.
18 “తుకయ్ నముకుమ్, గని అంకయ్ కమొ” మెన కో జలెకు అన్నెక్లొక సంగిలె, జో అన్నెక్లొక ఆఁవ్ కిచ్చొ జబాబ్ దెయిందె మెలె, “తుచ కమొ నెంతె తుచి నముకుమ్ అంక రుజ్జు జయె నాయ్. కేన్ జవున్ కామ్ కెర్లెకయ్ నముకుమ్ చినుక జయెదె. ఆఁవ్, జలె, అంచ కమొకయ్ అంచి నముకుమ్ దెకయిందె” మెనయ్ జబాబ్ దెయిందె.
19 †“ఎక్కిలొ దేముడు ఎక్కిలొయి అస్సె” మెన తుమ్ నంప కెర్తసు. జా సరిగా, గని దస్సి మెన బూతల్ కి ఒప్పన్‌తతి. గని ఒప్పన జేఁవ్ జంక బియఁ అద్దుర్ జా గెతతి.
20 చెంగిలి నే ఉచర్తొ ఓ మాన్సు, తుయి కో జలెకు, కమొతె నే రుజ్జు జతి నముకుమ్‌క ‘ఆరిచి’ మెన, ఆఁవ్ తుక రుజ్జు దెకవుక తుక కావలె గే?
21 జలె,‡ “ ‘బలి’ మెన పుత్తుద్‌క కండ దె” మెన దేముడు సంగిలి రితి పుత్తుస్ జలొ ఇస్సాకుక అబ్రాహామ్ బలి దెతి టాన్‌తె బంద తెయార్ కెర్లిస్ తెన్, జో కెర్లి జా కామ్‌చి రిసొయి, “నిజుమి అన్నె పూర్తి నంప కెర్తయ్, సత్తిమ్ తెన్ అస్సె” మెన, దేముడు ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి అబ్రాహామ్‌క తీర్పు దెకె నాయ్ గే?
22 మెలె, జో అబ్రాహామ్‌చ కమొతె జోచి నముకుమ్ బెద కామ్ కెర్తె తిలి, చి జోవయించ కమొతె జోచి నముకుమ్ బార్ జా నెరవెర్సుప జలి.
23 దస్సి, జా కామ్‌తె జోచి నముకుమ్ రుజ్జు జలి రిసొ,
§“అబ్రాహామ్ దేముడు సంగిలి కోడు నంప కెర్లి రిసొయి ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి ప్రబు దెకిలన్”
మెన రెగిడ్లిస్‌క ‘నిజుమ్’ జతయ్. *‘దేముడుచొ మింతుస్’ మెన కి అబ్రాహామ్‌చి రిసొ దేముడుచి కొడొతె రెగ్డ అస్సె.
24 దస్సి, ఎక్కి సంగన్లి నముకుమ్‌చి రిసొ నాయ్, గని జా నముకుమ్ జోచి కమొతె బార్ జా రుజ్జు జలి రిసొయి, దసొ మాన్సుక ‘సత్తిమ్‌చొ. పున్నిమ్‌చొ’ మెలి రితి దేముడు దెకితయ్.
25 అగ్గె లంజె జఁయ తిలి రాహాబు తెన్ కి దస్సి. జేఁవ్‌చి †ఏక్ కామ్‌చి రిసొ, మెలె, జా సుట్టు కబుర్ అయ్‌ల పూర్గుల్‌క జా మరియాద కెర, జోచ విరోదుమ్ సుదల్‌తె జేఁవ్ దెర్ను నే సేడ్డి రితి లుంకడ, వేర వాట్ తెర్రవ దిలి రిసొ, ‘జాక పున్నిమ్’ మెలి రితి దేముడు దెకిలన్.
26 జలె, జీవ్ నెంజిలె ఆఁగ్ కీసి మొర తయెదె గే, దస్సి, మాన్సు ఇండిత కమొతె నే బార్ జలె, జో సంగితి నముకుమ్ కామ్‌క నెంజె, మొర అస్సె.

3

కొడొ లట్టబ్తిస్‌తె జాగర్త దెకనుక

1 బావుడ్లు, తుమ్‌తె ఒగ్గర్‌జిన్ బోదన కెర్తస జతు నాయ్. కిచ్చొక మెలె, అమ్ బోదన కెర్తసచి పూచి ఒగ్గరి, చి ఆకర్ దీసల్‌క ప్రబు అమ్‌క పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్తి పొదిక, అమ్‌క జో తియార్లి జా కామ్‌చి రిసొ ముక్కిమ్‌క అమ్‌కయ్ తీర్పు కెరెదె.
2 అమ్‌తె కో కి తప్పుల్ సంగుక జయెదె, చి కొడొ లట్టబ్తిస్‌తె కో కిచ్చొ తప్పుల్ నే సంగుక తెర్లె, జో మాన్సుక ‘జోచి ఆఁగుచి ఉప్పిరి జో పూర్తి ఏలుప

* **2:12 2:12** 1:25, చి 2:8 అన్నె దెక. † **2:19 2:19** గలతీయుల్ 3:20, రోమియుల్ 3:30, మార్కు 12:29. ‡ **2:21 2:21** ఆదికాండుమ్ 22:1-18. § **2:23 2:23** ఆదికాండుమ్ 15:6, రోమియుల్ 4:3, 5, 9. * **2:23 2:23** 2 దిన: 20:7. † **2:25 2:25** యెహోసువ 2:1-24, 6:1-25.

కెర్తయ్, జో మాన్సుతె కిచ్చొయ్ పొరపాట్ నాయ్' మెనుక జతయ్.
3 జేఁవ్ కేన్ దిక్కు ఇండుక అమ్చి ఇస్టుమ్ తయెదె గే, ఒత్తయ్ ఇండుత్ మెన, గోడల్చ చోండిలె కలెమ్ చప్లయ్లె జోచి ఒండి ఆఁగుక బులవుక జయెదె.
4 ఓడల్ తెన్ కి దస్సి. ఓడ వెల్లి జలెకి, దిక్కు దెకయ్తి జాచి చట్టు జాచి కంట ఇదిలిసి జయెదె. జలె, జా ఓడక గట్టిజ వాదు పెలిలెకి, ఓడచి కంటొ దిక్కు దెకయ్తి జా చట్టు ఇదిలిసి జలెకి, ఇండయ్తొసొ జా చట్టు బుడ్డవ కేన్ పక్క దెకయెదె గే, జయ్యి పక్క ఓడ గెచ్చెదె.
5 దస్సి, ఒండి ఆఁగుక జీబు ఇదిలిసి జలెకి, లట్టబ్లె జాక కెద్ది సెక్తి! అన్నె, కెద్దొ డొంగుర్చ రూకుల్క ఏక్ ఇదిలిసి ఆగి డయ గెలెదె!
6 దస్సి, జీబు ఆగిచి రితి జయెదె. అమ్చి ఒండి ఆఁగుతె జీబు కెద్ది పాపుమ్ కెరయెదె! అమ్చి ఒండి ఆఁగుక గార్ కెరెదె. అమ్ జెర్మిల్ తెంతొ మొర్తె ఎదక ఈంజ లోకుమ్తెచి అమ్చి బత్కుతె జర్గు జతిసి ఎత్కిక జీబు ఏలుప కెర్తయ్. మాన్సు జాగర్త నెంజిలె, అమ్చి చోండితె వెల్లి ఆగి సేడ్లి రితి జయెదె.
7 మెలె, ఎత్కి రగుమ్ జంతువుల్క, పిట్టల్క, అయివొ గట్రక, మొస్స గట్రక మాన్సు ముద్దొ కెరుక జయెదె. జేఁవ్క మాన్సుల్ ముద్దొ కెర అస్తి, గని
8 జీబుక కేన్ మాన్సు ముద్దొ కెరుక నెతిర్తి. జీబు తుక్లె తంక నెత్ర, ఒగ్గర్ ప్రమాదుమ్ దెకయ్తయ్, జాచితె మొర్తి విస్సుమ్ బెర్తు తయెదె.
9 జీబు తెన్ అబ్బొ జలొ దేముడు ప్రబుక గవురుమ్ సంగితసుమ్, గని మాన్సుల్క దూసుప కెర్తసుమ్, జోచి పోలిక జేఁవ్ జెర్మున్ జలెకి. దస్సి, కెద్ది తప్పు కెర్తసుమ్!
10 ఎక్కి చోండి తెంతొ గవురుమ్ సంగితిసి, దూసుప కెర్తిసి బార్ జతయ్. బావుడ్లు, ఈంజ తప్పు. ఇసిచి పోన.
11 ఎక్కి గొయి తెంతొ ఊంట పుట్లె, చెంగిలొ పానిచి కారు జలి గర్చి పాని దెయెదె గే? నాయ్ గెద.
12 పడ్తొ, బావుడ్లు, *అంజూరుమ్ రూక్తె ఒలీవ పండ్లు దెరుల గె? నెంజిలె, ద్రాచ చెట్లె బొడ్డ పండ్లు దెరుల గే? నాయ్, గెద. దస్సి, కారు జలి పానిచి ఊంట చెంగిలొ పాని దెయె నాయ్.

పరలోకుమ్ తెంతొ చి గ్యానుమ్ కీసి తయెదె

13 తుమ్తె కక్కయ్ బుద్ది గ్యానుమ్? 'అంకయ్ గ్యానుమ్' మెన కో ఉచరన్లె, జా గ్యానుమ్తె బెదితి బుద్ది తెన్, గవురుమ్ నే ఉచరంతె, జా గ్యానుమ్తె బెదిత కమొ ఇండ రుజ్జు దెకవుసు.
14 గని తుమ్చి పెట్టి గోసచి విస్సుమ్ తిలె, సొంత గవురుమ్ ఆనన్తి ఆస తిలె, 'ఆమ్ సత్తిమ్చ' మెన తుమ్ ఉచరన నాయ్, అబద్దుమ్ జస్తె.
15 తుమ్చి పెట్టి దస్స బుద్దుల్ తిలె, తుమ్చి గ్యానుమ్ కేనె తెంతొ జెతయ్ మెలె, పరలోకుమ్ తెంతొ నాయ్, గని ఈంజయ్ లోకుమ్చి తెంతొయ్, మామూలుమ్ †ఆఁగ్ రగుమ్, బూతల్ తెంతొ చి రగుమ్ జతయ్.
16 గోసలు, సొంత గవురుమ్ ఆనన్త ఆసల్ కేనె తవుల గే, ఒత్తయ్ కిచ్చొ ముద్దొ తయె నాయ్, గొడ్బల్ తయెదె, చి మాన్సుల్ ఎత్కి పాపుమ్ ఇండుక అలవాట్ జవుల.
17 గని పరలోకుమ్ తెంతొ అయ్లి గ్యానుమ్, ప్రబుచి సుద్ది తెన్, సేంతుమ్ బుద్ది తెన్, మెత్తన బుద్ది తెన్, సొంత ఇస్టుమ్ జర్గు కెరుక ఒగ్గర్ నే తతె, వేర మాన్సుల్చి కోడు మరియాద తెన్ సూన్తి బుద్ది తెన్ తా, కిచ్చొయ్ ఉప్రమెన్సు నెంతె తయెదె.
18 అన్నె, పున్నిమ్ కేనె పలితుమ్ దెరెదె మెలె, సేంతుమ్ కెరయ్త మాన్సుల్చి అత్తి సేంతుమ్చి బీ గలిలిస్తెయ్ పలితుమ్ దెరెదె.

4

దేముడు సంగిలి రితి ఇండుక

1 తుమ్చితె తగుల్ జతిసి, జట్టి జతిసి కేనె తెంతొ జెతయ్ గే తుమ్ ఉచర. కేనె తెంతొ మెలె, తుమ్చి ఆఁగుతె జట్టి జత ఆసల్ తెంతొయ్.
2 కిచ్చొ జలెకి ఆస జతసు, చి జా దొర్కు నే జలె, అన్నెక్లొక మార్తసు. దస గోసల్ తెన్ తత్తసు, గని తుమ్ ఆస జలిసి దొర్కు నెంజె, చి గొడ్బల్ తగుల్ జతె తత్తసు. కిచ్చొక తుమ్క దొర్కు జలిసి దొర్కు నెంజె మెలె, దేముడుక పుసుస్ నాయ్.
3 నెంజిలె, పుసిలెకి, దొర్కు నెంజె. కిచ్చొక మెలె, గర్చి బుద్ది తెన్ పుసితసు. మెలె, తుమ్చి పెట్టిచ ఆసల్ జర్గు కెరన్కయ్ ఉచర పుసితసు.
4 కేన్ జవుస్ తేర్బోద ముస్సున్క ముల దా లంజె జలి రితి, తుమ్ దేముడుక ముల, ఈంజయ్ లోకుమ్చి బుద్దితె గెచ్చ అస్సుస్! ఈంజయ్ లోక్తుమ్చి దస్తుమ్క ఆస జతిసి దేముడ్తుక విరోదుమ్ జతయ్ మెన నేన్సు గే? జాకయ్, ఈంజయ్ లోకుమ్చి పచ్చెన కో గెతయ్ గే, దేముడుక విరోదుమ్ సుదొ జతయ్.
5 *"అమ్ మాన్సుల్చి పెట్టి జో దిలి ఆత్మ జోకయ్ నిదానుమ్ తవుస్ మెన జోచి ఆస"

---

* **3:12 3:12** అంజూరుమ్ రూకు బొడ్డ రూకు రితి తయెదె. † **3:15 3:15** 1:14 దెక. * **4:5 4:5** నిర్గమకాండుమ్ 20:5-6.

మెన అగ్గె తెంతొ దేముడుచి కొడొతె రెడ్డ అస్సె. జా కోడు ఆరి ఒత్త అస్సె మెన ఉచర్తసు గే?
6 అన్నె, అమ్ వేర ఆసల్ నే జతి రితి ప్రబు అమ్క
దయ కెర దొర్కు జలి తోడు తయెదె. జాకయ్,
దేముడుచి కొడొతె అన్నె కిచ్చొ రెడ్డ అస్సె మెలె,
†"గవురుమ్ ఉచరంతసక దేముడు
దూరి కెర్తయ్,
గని కో దాక్ కెరనుల గే,
జోవయింకయ్ జోచి దయచి తోడు దెయెదె"
మెన రెడ్డ అస్సె.
7 జాకయ్, దేముడుచి తెడి జా, దాక్ కెరన
జోవయించి ఇస్టుమ్ రితి ఇండుక తుమ్ కోర్ప జా.
దస్సి జలదు మెలె, సయ్తాన్ పాసి అయ్లి రితి జా
జోచి బుద్ది సికడుక జవుస్ కిచ్చొ వేర అల్లర్ కెరుక
జవుస్ ఉచర్లె, జోక "ఉట్ట గో!" మెలె, జో ఉట్ట
నిగెదె.
8 దేముడుక పాసి జా, చి జో తుమ్కయ్ పాసి
జెయెదె. తుమ్ పాపుమ్ కెర్లస తుమ్చి ఆత్మచ అత్తొ
సుద్ది కెరన. తుమ్ దొన్ని మెన్సుల్ తిలస, తుమ్చి
పెట్టి ఎక్కి ప్రబుచయ్ జా జోచి సుద్ది జా, జోక ఎక్కి
నిద్దానుమ్ జా.
9 తుమ్చ కమొచి పాపుమ్ ఉచరన పెట్టి బాద
సేడ, లాజ్ జా దుకుమ్ జా ఏడ, దస కమొ ముల.
పాపుమ్ కమొచి ఆఁసుక ముల్తి బుద్ది జా తుమ్ ఏడ.
పాపుమ్ కమొచి సర్ద ముల్తి బుద్ది జా తుమ్ దుకుమ్
జా.
10 దేముడుచి మొక్మె దాక్ కెరన, చి జో తుమ్క
టీఁవడెదె.‡

మాన్సుల్క తీర్పు నే కెరుక

11 బావుడ్లు, ఎక్కిలొచి రిసొ అన్నెక్లొ దూసుప కెర్త
తీర్పు కొడొ లట్టబా నాయ్. అన్నెక్లొచి రిసొ దూసుప
కెర్త తీర్పు కొడొ కో లట్టబుల గే, దేముడు దిలి §ఆగ్నక
కి దూసుప కెర తీర్పు కెర్తయ్. దేముడుచి ఆగ్నచి
ఉప్పిరి తుమ్ తీర్పు కెర్తసు జలె, జోచి ఆగ్న రితి
ఇండున్ నాయ్, గని జోచి ఆగ్నచి కంట వెల్లొ కెరనుక
ఉచర్లి రితి జతసు.
12 *మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి ఆగ్నల్ దెతొసొ
తీర్పు కెర్తొసొ ఎక్కిలొయి. అన్నె కోయి నాయ్.
రచ్చించుప కెరుక నాసెనుమ్ కెరుక అదికారుమ్
తిలొసొ. ఎక్కిలొక అన్నెక్లొ తీర్పు కెరుక తూమ్ కొన్స!

అమ్చి బత్కు దేముడుచి అత్తి అస్సె

13 అల్లె, "ఆజి గే కలిక గే పలాన్ పట్నుమ్తె
గెచ్చు వెర్సెక్క రోజుక బియ్యార్ కెర కెర లాబుమ్
కెరనుమ్దె" మెన జవున్ తుమ్ దయిరిమ్ ఉచర్తస
జాగర్త ఉచర.
14 కలిక కిచ్చొ జర్గు జయెదె గే నేన్సు. తుమ్చి
బత్కు కీసిచి? తుమ్ కీసి జస్తె మెలె, గాందుచి రితి
జా, కెఁయ గే డీస, గడియయ్ తా, అన్నె డీసున్
నాయ్.
15 నాయ్, సొంత సెక్తిక దస్సి దయిరిమ్ నే జతె,
తుమ్ కిచ్చొ ఉచరుక చెంగిల్ మెలె, "ప్రబు సెలవ్
దిలె జిమ్దె, చి ఈంజ జా కామ్ కెరుమ్దే" మెన.
16 అప్పె తుమ్ కీసి జతసు మెలె, తుమ్చి సొంత
సెక్తిక నంపజా, దయిరిమ్ గవురుమ్ ఉచరంతసు.
దస్సి సొంత సెక్తిక దయిరిమ్ గవురుమ్ ఉచరంతిసి
తప్పు.
17 జలె, కిచ్చొ కెర్లె కీసి ఇండిలె చెంగిల్ గే కో జాన
జానయ్ దస్సి నే కెర్లె నే ఇండిలె, జో మాన్సుక జా
తప్పు పాపుమ్ జతయ్.

5

మాన్సుల్క మోసిమ్ కెర్లిస్చి రిసొ తీర్పు

1 అల్లె, తుమ్ సొమ్మార్లు కో జలెకు, పాసి జెత
తుమ్క లాయిత కస్టల్చి రిసొ తుమ్ ఏడుక దెర.
2 తుమ్చి సొమ్మారుమ్ కువ గెచ్చు అస్సె, తుమ్చ
పాలల్క నుస్సి కా గెల అస్సె,
3 తుమ్చి బజార్ సామన్, వెండి సామన్క చెద్ద
కా గెల అస్సె. తూమ్ కి పాడ్ జతిస్క ఈంజ
సామన్ ఎత్కి కువిలిసి చెద్ద కా గెలిసి రుజ్జు జయెదె.
కిచ్చొ రుజ్జు మెలె, ఈంజ నాసెనుమ్ ఆగి డడ్డిల్ రితి
తుమ్చి ఆఁగ్క కి కా గెలెదె. దస్సి, ఆకర్ దీసల్చి
రిసొ ఈంజ సిచ్చ సంపాదన కెరన అస్సున్. ఆకర్క
దస్సి సిచ్చ జస్తె.
4 ఆదె, తుమ్చి బుఁయిచి పంటొ లాయిల కూలి
మాన్సుల్చి కూలి డబ్బుల్ తుమ్ మోసిమ్ కెర
తియన్లదు. జా కూలి డబ్బుల్ కేక్ గల తుమ్క నింద
సంగితయ్. జా పంటొ లాయిలసచి ఏడుక ఎత్కిక
ఏలుప కెర్తొ పరలోకుమ్చొ ప్రబు సూన అస్సె.
5 ఈంజయ్ లోకుమ్తె సుక్కుమ్ తెన్ తుమ్చి
పెట్టి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి జీఁయ అస్సున్. 'కండుక'
మెన తుమ్ బెయిలల్ గొర్రెల్ గట్రక కీసి బలుమ్

† **4:6 4:6** సామెతల్ 3:34. ‡ **4:10 4:10** పేతురు రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 5:5-10. § **4:11 4:11** ముక్కిమ్ జలి ఆగ్న జలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక చి అన్నె మాన్సుల్క ప్రేమయ్ కెర్తిసి. మత్తయి 22:37-40, మార్కు 12:30, 31, 33 చి లూకా10:27. యాకోబు 2:8 కి దెక. * **4:12 4:12** తెలుగు బైబిల్‌తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్‌లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్‌తె అగేచి పాఁచ్ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్‌తె మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్డవ అస్సె.

కెర్తసు గే, దస్సి, మొర్తి సిచ్చ కతి రిసొ తుమ్మక తుమి బలుమ్ కెరన అస్సున్!

6 పాపుమ్, సత్తిమ్‌చ మాన్సుల్‌క నిందల్ కెర మార అస్సున్. తుమ్మక జేవ్ జబాబ్ నే దెతె తుక్లె అస్తి.

యేసు అన్నె జెతె ఎదక నిదానుమ్ తెన్ రకుక

7 జలె, బావుడ్లు, ప్రబు అన్నె జెతె ఎదక తుమ్ నిదానుమ్ తా రక. ఈందె, రయ్‌తు బి గల తిలె, తొలి పాని ఆకర్ పాని పెట పంటొ పికిత్ ఎదక, ఈంజ లోకుమ్‌చి జా విలువచి పంటొ లాయ్తి సమయుమ్ జెతె ఎదక బమ్మ నెంతె, జో రయ్‌తు రకెదె.

8 తూమ్ కి దస్సి నిదానుమ్ తెన్ రక. నిజుమి, తుమ్‌చి ఆత్మతె డిట్టుమ్ జా. కిచ్చొక మెలె, ప్రబు అన్నె జెతికయ్ సమయుమ్ పాసి జా అస్సె.

9 ఎక్కిలొచి రిసొ అన్నెక్లొ నిందల్ ఉచర నాయ్, చి ప్రబు తుమ్‌కయ్ నిందల్ కెరుక తయె నాయ్. ఓదె, ఈంజ లోకుమ్‌చి గుమ్ముమ్ ఒత్తల్‌తొ మెలి రితి తీర్పు కెర్తొసొ జతొ జో ప్రబు టీవ, మాన్సుల్‌క పరిచ్చ కెర తీర్పు కెరుక మెనయ్ రకితయ్.

10 బావుడ్లు, బాదల్ ఓర్సుప జతిస్‌చి నిదానుమ్‌చి రిసొ తుమ్మక రుజ్జు తంక మెలె, దేముడు ప్రబుచి నావ్ తెన్ జోచ కబుర్లు సూనయ్‌ల పూర్గుల్‌చి రిసొ తుమ్ ఉచర. జోవయించి నిదానుమ్ దెక, తూమ్ కి దస్సి నిదానుమ్ జా.

11 ఈందె, జోవయింతె కో నిదానుమ్ తా గెల గే, 'జోవయింకయ్ చెంగిలి' మెన సంగితసుమ్. *యోబు పూర్గుమ్‌చొ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ సేడ్లె కి, జో నిదానుమ్ తా గెలిస్‌చి రిసొ సూన అస్సున్. జో యోబు నిదానుమ్ తతికయ్, దేముడు జర్గు కెర్లిసి, కన్కారుమ్ దెకిలిసి, రచ్చించుప కెర్లిస్‌చి రిసొ సూన అస్సున్, గెద. దస్సి, తూమ్ కి దేముడుచి దయ దెక అస్సున్.

ఒట్టు నే గలనుక

12 ముక్కిమ్‌క, బావొ, పరలోకుమ్‌చి సాచి జవున్, బుఁయిచి సాచి జవున్, కిచ్చొచి సాచి జలెకి ఒట్టు గలన నాయ్. 'నాయ్' మెనుక జలె, 'నాయ్' మెన. 'ఎఁ ఎఁ' మెనుక జలె, 'ఎఁ ఎఁ' మెన. దస్సి, ఒట్టు నే గలంతె రితి సత్తిమి సంగ.

13 తుమ్‌తె కో కిచ్చొ జవున్ అల్లర్ సేడ అస్సె జలె, ప్రార్ధన కెర్సు. తుమ్‌చితె కక్క సర్ద అస్సె గే, ప్రబుచి గవురుమ్ గాయుసు.

14 తుమ్‌చితె కక్క జొర్జొ గే జబ్బు గే అస్సె జలె, ప్రబుక నంపజలసచి సంగుమ్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్‌క బుకార్తు, చి జేవ్, ప్రబుచి నావ్ తెన్, జా బాద తిలొసొచి తేల్ సువ, జోచి రిసొ ప్రార్ధన కెర్తు.

15 ప్రబుచి ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్ తిలి ప్రార్ధన, జా బాద తిలొసొక రచ్చించుప కెరెదె, చి ప్రబు జోక చెంగిల్ కెరెదె. అన్నె, జో బాద సేడ్లిసి కిచ్చొ జవున్ జో కెర్లి పాపుమ్‌చి రిసొచి జలె, జా పాపుమ్ కి జోక చెమ్మించుప జయెదె.

16 జాకయ్, తుమ్ కెర్ల పాపల్ ఎక్కిలొచి మొక్కె అన్నెక్లొ ఒప్పన, ఎక్కిలొచి రిసొ అన్నెక్లొ ప్రార్ధన కెర, తుమ్‌చ బాదల్ ప్రబు చెంగిల్ కెర్తి రితి, తుమ్మక జో చెంగిల్ దెతి రితి. ప్రబుక సత్తిమ్ నిదానుమ్ తిలొ మాన్సు ప్రార్ధన కెర్లె, జా ప్రార్ధన జలె కామ్ కెర్తయ్.

17 †ఏలీయా పూర్గుమ్‌చొ జలె, అమ్‌చొ రితొ మాములుమ్ మాన్సు, చి "పాని పెటుస్ నాయ్" మెన జా సుట్టు ఎక్కి మెన్సు తెన్ ప్రార్ధన కెర్తికయ్, తిన్ని వెర్సుల్ సొవ్వు జొన్నొ పూర్తి జా దేసిమి పాని పెటె నాయ్.

18 తెదొడి అన్నె ప్రార్ధన కెర్లన్, చి ఆగాసుమ్ తెంతొ పాని పెట్లి, చి ఈంజ బూలోకుమ్‌తె పలితుమ్ అన్నె దెర్లి.

19 బావుడ్లు, సత్తిమ్ ముల కో జలెకు పాపుమ్‌త ఉట్ట గెచ్చ తయెదె జలె, జోక కో సత్తిమ్ వాట్ అన్నె దెకవ ఆనుల గే,

20 జో కిచ్చొ జానుస్ మెలె, జో పాపుమ్ కెర్లొసొ పాపుమ్ వాటు అన్నె నే గెతి రితి జోక కో సత్తిమ్‌తె అన్నె కడ ఆనుల గే, మొర్నుతె జో మాన్సు నే గెతి రితి జోక రచ్చించుప కెర తమ్‌దె, చి జోచ ఒగ్గర్ పాపల్ చెమించుప జతి రితి అవ్‌కాసుమ్ దొర్కు కెర తయెదె.

* **5:11 5:11** యోబు పుస్తకుమ్ దెక. † **5:17 5:17** రానల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 17:1, 18:41-45.

పేతురు రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ పేతురు రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్రుమ్

1 యేసుక్రీస్తు బారికి జలొ పేతురు, పొంతు, గలతీయ, కప్పదొకియ, ఆసియా చి బితునియ ప్రదేసిమ్‌లుతె సొంత టాన్ నెంజిల వేర వేరతెచ తిల నంపజలన్‌క, రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.

2 యేసుక్రీస్తుచి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ ఇండుక మెన, జోచి సుఎి జలి లొఃయిక తుమ్‌చి పాపుమ్ పుంచి జంక మెన, అబ్బొన్ జలొ దేముడు *అగ్గె తెంతొ ఉచర తుమ్‌క నిసాన అస్సె, చి దస్సి జతి సెక్తి తుమ్‌క తంక మెన, తుమ్ జోచయ్ మాన్సుల్ జంక మెన, తుమ్‌క దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సుద్ది కెర అస్సె. జలె, ప్రబుచి దయ, జోచి సేంతుమ్ తుమ్‌క కొత్కు నెంజితె తవున్.

దేముడు దిలి రచ్చనచి రిసొచి దయిరిమ్

3 అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచొ దేముడు అబ్బొన్‌క జొఒర! జోచి ఎదివాట్ దయక, అమ్‌క నొవర్ జెర్మవ అస్సె. యేసుక్రీస్తు మొర్ను తెంతొ అన్నె జీవ్ జా ఉట్లిస్‌చి రిసొ ఆమ్ కి అన్నె జీవ్ జా ఉట్ట పరలోకుమ్‌తె గెచ్చుమ్‌దే మెన

4 జీవుమ్ తెన్ బెద తిలి ఆసతె అమ్‌క నొవి జెర్మున్‌చి రిసొ, నే గార్ జతి, కల్తి నెంజిలిసి పరలోకుమ్‌తె తుమ్‌క దేముడు దిలి వాట తుమ్‌క రకితయ్.

5 ఆకర్ దీసల్‌క పూర్తి డీసుక తెయార్ తిలి రచ్చన తుమ్‌క నే పిట్టుక మెన, దేముడు ప్రబు జోచి సెక్తిక తుమ్‌చి నముకుమ్ వాట్ తుమ్‌క తోడ్ అస్సె.

6 ఆకర్ దీసల్‌చి రచ్చనచి రిసొ తుమ్ సర్ద తెన్ జతసు. గని రకుమ్ రకుమ్‌చ కస్టుమ్ తెన్ అప్పె ఇదిల్ క్లాలుమ్‌క త్తుమ్‌క్ దుకుమ్ జయెదె.

7 జేఎవ్ అర్ల సేడ్డిస్‌తె కిచ్చొ లాబుమ్ మెలె, తుమ్‌చి నముకుమ్‌క సత్తిమ్‌చి గే నెంజె గె తుమ్ జేఎవ్ అర్ల సేడ్డిస్‌తె డీసెదె. బజర్‌క 'సత్తిమ్‌చి గే నెంజె గే' మెన రుజ్జు తంక మెలె, జేఎవ్‌క ఆగితె పరిచ్చ కెరుల. బజార్ జలె, విలువ జలెకి పాడ్ జతి వస్తువ. జలె, తుమ్‌చి నముకుమ్ బజర్‌చి కంట ఒగ్గర్ విలువ, చి జా పరిచ్చ జలె, జీన్లె, యేసుక్రీస్తుచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడి గవురుమ్ పూర్తి డీస్తి ఆకర్ దీస్‌క జా తుమ్‌చి నముకుమ్‌క 'సత్తిమ్‌చి' మెన, జోచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడ్‌తె గవురుమ్‌తె తుమ్‌క జో వాట్ట దెయెదె.

8 జోక తుమ్ సొంత అంకిపొ తెన్ నే దెకిలెకి, జోక ప్రేమయ్ అస్సున్. జోక అప్పె దెకుక నెంజిలె కి, జోక నంపజా అస్సున్, చి మాన్సు అర్దుమ్ కెరుక నెతిర్తి పరలోకుమ్‌చి ఎదివాట్ సర్దసంతోసుమ్ తుమ్‌చి పెట్టి బెరయ్ అస్సె.

9 తుమ్‌చి జా నముకుమ్‌చి రిసొ, తుమ్‌చ ప్రానుమ్‌క రచ్చన తుమ్‌క దొర్కు జా అస్సె.

10 తుమ్‌క దొర్కు జతి ఈంజ రచ్చనచి రిసొచ దేముడుచ కబుర్లు పూర్గుమ్ సంగిలస, ఈంజయి రచ్చనచి రిసొ ఒగ్గర్ పుసితె తిల.

11 కిచ్చొ పుసిల మెలె, "అమ్‌చి పెట్టి క్రీస్తుచి ఆత్మ సంగిల జో సేడుక తిల బాదల్ జో పడ్తొక గవురుమ్ జంక తిలిసి కేన్ సమయుమ్‌క జర్గు జంక, కీసి సమయుమ్‌క జర్గు జంక అస్సె?" మెన పుసిల.

12 దేముడు జోవయింక దెకయ్‌లన్. కిచ్చొ దెకయ్‌లన్ మెలె, జేఎవ్ జా కబుర్ సంగితి సేవ కెర్తిక జోవయించి రిసొ నాయ్, గని తుమ్‌చి రిసొయి మెన దేముడు జోక దెకయ్‌లన్†. జా సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ రచ్చించుప జతిన్‌చి రిసొ, పరలోకుమ్ తెంతొ తెర్రయ్‌లి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి తెడి, తుమ్‌క సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్ల మాన్సుల్‌చి అత్తి జానయ్‌తెయ్. జా సుబుమ్ కబుర్‌తె తిలిసి ఎత్కి పూర్తి అర్దుమ్ కెరనుక పరలోకుమ్‌చ దూతల్ కి ఒగ్గర్ ఆస తెన్ అస్తి.

దేముడుచి సుద్దిచి రితి ఇండ

13 జలె, ప్రబు జలొ యేసుతెచి రచ్చన తుమ్‌కయ్ దొర్కు జలి రిసొ, తుమ్‌చ మెన్సు తుమ్ డిట్టుమ్ కెరన, నే మచ్చిల్ రితి, ముద్దొ కెరన, తెలివి తా, జో అన్నె ఉత్ర జా జోచి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడి గవురుమ్ పూర్తి డీస్తి ఆకర్ దీసిచి రిసొ ఆస తా, తుమ్‌క దెతి దయచి రిసొ ఉచర, జా రచ్చన కచితుమ్ దొర్కు జతి రితి పూర్తి దయిరిమ్ జా, జయ్యి నముకుమ్ పూర్తి డిట్టుమ్ దెరన.

14 జో ప్రబుచి ఇస్టుమ్ నిదానుమ్ కెర్త బోదల్ జా, తుమ్ అగ్గె నేన్లి పొదిచ తిల ఆగ్‌చి గార్ ఆసల్ రితి తుమ్ ఇండ నాయ్.

---

* **1:2 1:2** రోమియుల్ 8:29-30, ఎఫెసు 1:5, 11-12 చి తీతు 1:1 దెక. † **1:12 1:12** మెలె, జేఎవ్ పూర్గుల్‌చి కాలుమ్ నాయ్, గని పడ్తొ అయ్‌లసచి కాలుమ్ యేసు బార్ జంక తిలి, చి ఎక్కి యూదుల్ నాయ్, గని యూదుల్ నెంజిలస కి యేసుచి తెడిచి రచ్చన నజనుక ఈంజయి కాలుమ్ అవ్‌కాసుమ్ దొర్కు జలి. రోమియుల్ 11;11, 25, గలతీయుల్ 3:8, 9, 14, ఎఫెసు 3:6, చి పేతురు రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 1:20 దెక.

15 తుమ్మక నిసాన బుకార్లొసొ కీసి పూర్తి సుద్ది
అస్సె గే, తూమ్ కి కిచ్చొ కామ్‌తె కి కెఁయఁక తెఁయఁక
దస్సి సుద్ది తెన్ ఇండ.
16 దేముడుచి కొడొతె,
‡“ఆఁవ్ కీసి సుద్ది అస్సి గే,
తూమ్ కి ఇసి సుద్ది తంకయ్”
మెన రెగిడ్లన్.
17 కక్కయ్ మొకమాటుమ్ నే దెకితొ, ఎత్కి
మాన్సుక జేఁవ్ కెర్ల కమొ కొల్ది తీర్పు కెర ‘చెంగిల్’ గే
‘గార్’ గే సంగితొసొక ‘అబ్బొ’ మెన ఉంక్రయ్‌తను
జలె, ఈంజ తుమ్‌చి §సొంత టాన్ నెంజిలిస్‌తె
తుమ్మ గడియ జితె పొది జోవయ్యించి మరియాద
దెకయ్‌తి రితి జాగర్త తెన్ నిదానుమ్ ఇండ.
18 తుమ్‌చ పూర్గుల్ దిలి అగ్గెచి కామ్‌క నెంజిలి
ఇండుక తెంతొ, తుమ్ విడ్డల్ జంక మెనయ్
దేముడు ప్రబు తుమ్‌క నెతొవన్లొ మెన జాన్సు. కీసి
నెతొవన్లొ మెలె, వెండి గే బజార్ గే దస పాడ్ జత
పస్తువల్ దా గెనె నాయ్,
19 గని కిచ్చొ గార్ నెంజిలి కిచ్చొ మచ్చుల్ సర్దల్
నెంజిలి గొర్రెక బలి దిలి రితి జోఁవొ పుత్తున్ జలొ
క్రీస్తుచి లొఁయి *సుఁవ దిలన్.
20 ఈంజ లోకుమ్ జెర్మిన్ నే జతె అగ్గె తెంతొ
దేముడు అబ్బొసి “క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొక
తెర్రయిందె” మెన నిసొన్ల తిలన్, గని కెఁయ క్రీస్తు
బార్ జలన్ మెలె, తుమ్‌చి రిసొయి ‘రచ్చించుప
జత్తు’ మెనయ్ ఈంజ ఆకర్ సమయుమ్‌తెయ్ బార్
జలన్.
21 క్రీస్తుచి రచ్చన నజన తా జోఁచి తెడి దేముడుచి
ఉప్పిరి తుమ్‌చి నముకుమ్ తిఁయ అస్సున్. “జో
రచ్చించుప కెరెదె” మెన, జోఁచి ఉప్పిరి దయిరిమ్ జా
అస్సున్. మెలె, క్రీస్తుక జో మొర్ను తెంతొ జియడ
గవురుమ్ కెర్లొచి రిసొ, తుమ్‌చి నముకుమ్ తుమ్‌చి
దయిరిమ్ దేముడుచి ఉప్పిరి అస్సె.
22 జలె, దేముడుచి సత్తిమ్ కోడు దెరన జా కోడ్
రితి ఇండుక ఒప్పన తుమ్‌చి ఆత్మక సుద్ది కెరన
అస్సున్, చి దస్సి జా తిలె, కిచ్చొ మాయ నెంతె తుమ్
ఏక్ బావొక అన్నెక్లొ ప్రేమ కెరుక జయెదె. జాకయ్,
తుమ్‌చి పెట్టి పూర్తి నిదానుమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ
ప్రేమయ్ కెర.
23 తుమ్ నొవర్ జెర్మ అస్సున్. జా నొవర్ జెర్మున్
జలిసి నాసెనుమ్ జతి బి గలిలిసి నెంజె, గని జీవ్
తిలి, కెఁయఁక కి తా గెతి దేముడుచి కోడు తెన్ ఈంజ
జెర్మున్ తుమ్ జెర్మున్ జలదు.
24 దేముడుచి కోడుతె జో రెగ్డవ తిలి రితి,
†“ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ ఎత్కి చివ్వర్‌చి రితి
జతతి,
జోవయించి గవురుమ్ చివ్వర్‌చ పుల్లొచి రితి
జతయ్.
జా చివ్వర్ వాడుప జతయ్,
జేఁవ్‌చ పుల్లొ సుకా గెచ్చ గెస్ర గెతతి.
25 దేముడుచి కోడు, మాత్రుమ్,
కెఁయఁక తెఁయఁక తాఁ గెచ్చెదె”
జలె, జీవ్ దెతి తాఁ గెతి జోవయించి కోడు కిచ్చొ
మెలె, తుమ్మక బోదన కెర్లి సుబుమ్ కబుర్.

2

1 జాకయ్, దేముడు చెంగిల్ సుదొ మెన తుమ్
చక దెక తిలె, కుస్సిదుమ్ ఎత్కి, మోసిమ్‌బుద్ది
ఎత్కి, మాయబుద్ది ఎత్కి, గోస జతిసి ఎత్కి,
దూసుప కెర్తిసి, గోస లట్టబ్తిసి ఎత్కి తుమ్‌తె తెంతొ
వెంట గెల్ల.
2 తుమ్‌చి రచ్చనతె వడ్డితి రిసొ, నొవర్ జెర్మిల
బోదల్ రిత జా, కిచ్చొ వేరచి నే బెదిలి సత్తిమ్ తిలి
దేముడుచి కోడు జలి ఆత్మయి దూదుక తుమ్ ఆస
జా తంక.
3 జాకయ్, జా దయచి రచ్చనతె తుమ్ డిట్టుమ్
జా తా.
4 మాన్సుల్ నెసిలొ గని దేముడుచి మొక్మె
గవురుమ్ తిలొ విలువ జలొ జీవ్ తిలొ, జీవ్ దెతొ
*పత్రె తుమ్ జా.
5 జోతె అయ్‌లె, తూమ్ కి జీవ్ తిల పత్రల్
రిత జా, ప్రబుచి ఆత్మతె గేర్ బెద బందితి రితి
సుద్ది తిల పూజర్లు జా, దేముడుచి సేవతె బెద, జో
యేసుక్రీస్తుచి తెడిచ దేముడు మెన్సితె ఆత్మ బలుల్
దెతస జస్తె.
6 దేముడ్డుచి కొడొతె
†“ఈందె, సీయోను డొంగ్రుతె, ఏక్ పత్తుర్‌క
టీఁవడ్డసి.
అంచి గేరుక బోడిపత్తుర్ జో జా, ఎత్కిక ఆదారుమ్
జయెదె.
జో ఆఁవ్ నిసొన్లొ గవురుమ్ కెర్లొ, అంక ఒగ్గర్ విలువ
జలొసొ జయెదె.

---

‡ **1:16 1:16** లేవీయకాండుమ్ 11:44-45, 19:2, 20:7. § **1:17 1:17** జేఁవ్ సంపజలస వేర వేరతె సంపజలస నెంజిలసతె జితె తిల, పడ్తొ ‘సొంత టాన్ నెంజిలిసి’ మెలస్‌క అన్నె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, పరలోకుమి సంపజలసచి సొంత టాన్ జయెదె, చి రిసొ బూలోకుమ్‌క ‘అమ్‌చి సొంత టాన్ నెంజె’ మెనుక జయెదె. కొరిందిల్‌క పవులు రెగిడ్లి దొన్ని నంబర్ ఉత్రుమ్ 5:1-2, ఫిలిప్పియుల్ 3:20, ఎబ్రీయుల్ 11:9, 10, 13. * **1:19 1:19** యోహాను 19:17-37, ముక్కిమ్‌క 34, 37. లూకా 22:44, మత్తయి 26:28, లూకా 22:30, యోహాను 6:53-56. † **1:24 1:24** యెసయా 40:6-8. * **2:4 2:4** యేసుక్రీస్తుచి రిసొ సంగితయ్. లూకా 20:17-18, మత్తయి 21:42-44, మార్కు 12:10, రోమియుల్ 9:32-33. † **2:6 2:6** యెసయా 28:16.

జోవయింక కో నంపజవుల గే,
కచితుమ్ జేఁవ్ అంచి మొక్మె లాజ్ జంక నాయ్”
మెన రెగ్డ అస్సె.
7 జాకయ్, తుమ్ నంపజలసక జో విలువ జతయ్.
గని నంపనెంజిలసక జో కీసి జతయ్ మెలె,
దేముడుచి అన్నెక్ కోడుతె అస్సె. కేన్ కోడు మెలె,
‡“ ‘కామ్క నెంజె’ మెన §బందిలస
జో ఏక్ పత్తురు పిట్టవుక మెన ఉచర్లె కి,
జొయ్యి పత్తురు బోడిపత్తుర్ జఁయి అస్సె”
మెన రెగిడ్లిసి.
8 అన్నెక్ కి,
*“నంప నెంజిలస పిసిర్తొ పత్తురు జో జయెదె,
జోవయింక సేడయ్‌తొ సాప్ర జో జయెదె”
మెన రెగిడ్లిసి. ఈంజ కోడు కీసి నెరవెర్సుప జతయ్
మెలె, ‘జర్గు జయెదె’ మెన అగ్గె తెంతొ దేముడు
సంగిలి రితి, జోవయించి కోడు నే సూన్లి రిసొ జేఁవ్
నే కెర్లి రిసొ వాట్ పిట్టవన్‌తతి. జయి జోవయించి
తీర్పు.
9 గని తుమ్క, దేముడు కీసి దెకితయ్ మెలె,
‘ఆఁవ్ నిసాన్లి సెకుమ్చ’ మెన, ‘అంచి రాజిమ్చ
†పూజర్లు’ మెన, ‘అంచి సుద్ది తిల జాతి’ మెన,
‘అంచ సొంత ప్రెజల్’ మెనయ్ జో దెకితయ్.
అందర్ తెంతొ తుమ్క బుకారా కెర, జోచి
పరలోకుమ్చి ఉజిడ్‌తె గవురుమ్‌తె బెదయ్‌లొ
యేసు ప్రబుచ ఒగ్గర్ వెల్లొ కమొచి రిసొ తుమ్ సాచి
సూనవుక మెనయ్ తుమ్క దస్సి నిసాన అస్సె.
10 అగ్గె తూమ్ ‘దేముడుచ మాన్సుల్ ఆము’
మెననుక నెతిర్లదు, గని అప్పె దేముడుచ ప్రెజల్ జా
అస్సుస్. అగ్గెయి తుమ్క కన్కారుమ్ దొర్కు జయె
నాయ్, గని అప్పె దేముడు తుమ్క కన్కారుమ్ దెక
రచ్చించుప కెర అస్సె.
11 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, తుమ్క ఆఁవ్ కిచ్చొ
బతిమాల్ప జా సంగితసి మెలె, తుమ్ గడియ
తుమ్చి సొంత టాన్ నెంజిలిస్‌తె అస్సుస్. జలె,
ఈంజ తుమ్చి సొంత ‡టాన్ నెంజిలిస్‌తె తుమ్ జితె
తా, తుమ్చి ఆత్మచి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర్త ఈంజ
లోకుమ్చి ఆఁగుచ ఆసల్ జర్గు నే కెర్తి రితి, తుమ్
ముద్దొ కెరన.
12 దేముడుక నేన్ల యూదుల్ నెంజిల ఒత్తచ
మాన్సుల్‌తె తా తుమ్ చెంగిల్ బుద్ది తెన్ ఇండ, చి
జోవయింతె ఏక్ వేల కో గే తుమ్క ‘తప్పుల్ కెర్తస’
మెన దూసుప కెర్లె, తుమ్ సత్తిమ్ ఇండితిస్‌చి రుజ్జు
జేఁవ్ దెకిలె, ప్రబు తీర్పు కెరుక జెతి దీసిక తుమ్‌చి
రిసొ దేముడుక గవురుమ్ కెరుల.

అదికారుల్‌క మరియాద దెకుత్

13 ప్రబుచి మరియాద టీవడ్తి రిసొ, ఈంజ
లోకుమ్‌చొ ఎత్కి అదికారిక తుమ్ మరియాద దెక.
దేసిమ్‌క వెల్లొ జా ఏలుప కెర్తొసొక కి,
14 ‘నేరిమ్ కెర్తసక సిచ్చు కెర్తు’ మెన జవుస్
‘చెంగిల్ కెర్త మాన్సుల్‌క బవుమానుమ్ దెతు’
మెన జవుస్ దేసిమ్‌క ఏలుప కెర్తొసొ తెర్రయ్‌ల
అదికారుల్‌క కి తుమ్ మ్మరియాద్ద దెక.
15 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ సత్తిమ్ ఇండితిస్ తెన్,
నేన్ల మాన్సుల్‌చి వెర్రిక, తప్పు మెన తుమ్ రుజ్జు
దెకవ ముద్దొ కెరుక దేముడుచి ఇస్టుమ్.
16 §ఆగ్నల్‌క గొతిమాన్సుల్ జల రిత తుమ్
జియ నాయ్. దసచ నెంజుస్. గని ‘ఆగ్నల్‌చ
గొతిమాన్సుల్ నెంజుమ్, చి ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి
జింక జయెదె’ మెన తుమ్ ఉచర నాయ్, దస్సి
పాపుమ్‌తె గెచ్చ నాయ్. గని, దేముడుచ కామ్
కెర్తస, జోచయ్ గొతిమాన్సుల్ రిత జా, జోచి ఇస్టుమ్
రితి తుమ్ ఇండ.
17 ఎత్కిజిన్ మాన్సుల్‌క తుమ్ మరియాద దెక.
బావుడ్లు జల నంపజలస్‌క ప్రేమ దెక. దేముడుక
తుమ్ బియఁ. దేసిమ్‌క వెల్లొ రానొక గవురుమ్ కెర.
18 గొతిమాన్సుల్ కి జలెకి, తుమ్‌చ ఎజొమాన్లుక
మరియాద దెక. *మెత్తన తా కన్కారుమ్ దెకిత
ఎజొమాన్లు జేఁవ్ జలెకి, కన్కారుమ్ నేన్లస జేఁవ్
జలెకి జేఁవ్ సంగిలి కోడు కెర.
19 కిచ్చొక మెలె, తప్పు నే కెర్లె కి, కచి గే
అత్తి తుమ్‌చితె కో అర్ల సేడ దేముడుచి గవురుమ్
టీవడ్తి రితి ఓర్సుప జలె, జో దేముడు జో మాన్సుక
‘చెంగిలొస్తొ చొ’ మెనెదె.
20 తుమ్ తప్పు కెర్లి రిసొ దెబ్బల్ కయ్‌లె పొది
సేంతుమ్ తెన్ ఓర్సుప జలె, కిచ్చొ పున్నిమ్ నాయ్!
గని, తుమ్ సత్తిమ్ కెర్లె కి సిచ్చు సేడ్లె సేంతుమ్
తెన్ ఓర్సుప జలె, దేముడు తుమ్క ‘చెంగిలచ’
మెన్‌తయ్.
21 దస్సి సేంతుమ్ తెన్ తుమ్ తంక మెనయ్
దేముడు తుమ్క బుకారయ్ అస్సె. కిచ్చొక మెలె,

‡ **2:7 2:7** కీర్తనలు 118:22. § **2:7 2:7** ‘దేముడుచి గుడి బందిలస’ మెలె, జోవయింక నంప నే కెర్ల యూదుల్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెర్త యూదుల్‌క సికడ్తస, జేఁవ్, గని యేసుక ‘జొయ్యి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెర్రయ్‌లొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ’ మెన ఒప్పనుక నెసిల, మార్ల. మత్తయి 21:42-46 దెక. * **2:8 2:8** యెసయా 8:14. † **2:9 2:9** డీసయ్‌లిసి 1:6 దెక. ‡ **2:11 2:11** జేఁవ్ నంపజలస వేర వేరతె నంపజలస నెంజిలసతె జితె తిల, పడ్తొ ‘సొంత టాన్ నెంజిలిసి’ మెలిస్‌క అన్నె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, పరలోకుమి నంపజలసచి సొంత టాన్ జయెదె, చి రిసొ బూలోకుమ్‌క ‘అమ్‌చి సొంత టాన్ నెంజె’ మెనుక జయెదె. కొరిందిల్‌క పవులు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 5:1-2, పిలిప్పియుల్ 3:20, ఎబ్రీయుల్ 11:9, 10, 13. § **2:16 2:16** గలతీయుల్ 5:1. * **2:18 2:18** ఎఫెసు 6:5-10, కొలొస్సియుల్ 3:22-4:1.

తుమ్‌చి పాపుమ్ గెస్సు మెనయ్ క్రీస్తు బాదల్ ఓర్సుప జా, తూమ్ కి జోచ అజ్జుల్‌తె ఇండుక మెలి కోడు తుమ్‌క జో వాట్ దెకవ అస్సె.
22 జో, జలె, కెఁయ్యు కిచ్చొయ్ పాపుమ్ కెరె నాయ్.
కిచ్చొయ్ మోసిమ్ కోడు లట్టబె నాయ్.
23 మాన్సుల్ జోక దూసుప కెర్లె, జోవయింక జో
దూసుప నే కెర్తె తుక్లె తిలొ. జోక జేవ్ అర్ల కెర్లె కి,
జోవయింక జో బియఁడె నాయ్, గని సత్తిమ్ తీర్పు
కెర్తొ దేముడు అబ్బొస్‌చి అత్తి జోచి జీవ్ జో సొర్ప కెర
దిల్సన్.
24 జో యేసు సొంత ఆమ్ కెర్ల పాపల్ జోచి ఆఁగి
వయన, సిలువతె మొర్లన్. పాపుమ్ ముల అమ్‌చి
సొంత ఆత్మక మొర్ల రిత జా సత్తిమ్ ఇండితి రితి
అమ్ జింక మెనయ్. జో యేసు కయ్‌ల దెబ్బలు
తుమ్‌క చెంగిల్ కెర అస్సె.
25 తుమ్ అగ్గెయి వాట్ పిట్టవన చెదుర్ప జల
మెండల్‌చ రిత జా తిలదు, గని అప్పె తుమ్‌చ
ఆత్మల్ రకితొ చెంగిలొ గొవుడుతె అన్నె బుల జా
అస్సున్.

3

తేర్‌బోదల్ బుద్ధి ఇండుక

1 తుమ్ తేర్‌బోదల్ కి, దాక్ కెరన తుమ్‌చ
మున్సుర్‌లుచి అదికారుమ్‌క మరియాద దెక. తుమ్
దస్సి ఇండిలె, జోవయింతె సగుమ్‌జిన్ అప్పెచి ఎదక
ప్రబుచి కొడొ రితి నే ఇండిలెకి, జోవయించ తుమ్
తేర్సివొ ప్రబుచి కోడు నే సికడ్లెకి,
2 తుమ్‌చి సత్తిమ్‌చి ఇండుక, మరియాదచి
ఇండుక, జేవ్ దెక దెక, ప్రబుక నంపజా, మార్సుప
జవుల.
3 తుమ్ తేర్‌బోదలు "*సూటి కెరనుమ్‌దె" మెలె,
మాములుమ్ డీస్తిన్‌క ముక్కిమ్ నే ఉచర్తె, సెండి
సూటి కెరంతిన్ జవున్, బజార్ గట్ర తియంతిన్
జవున్, చెంగిల చెంగిల పాలల్ బందంతిసి
గలంతిసి జవున్ తుమ్ విలువ దెక నాయ్.
4 గని, తుమ్‌క కిచ్చొ సూటి కెర్సు మెలె,
దేముడుచి మొక్కె ఒగ్గర్ విలువ జతి, కెఁయఁక
నాసెనుమ్ నే జతి పేట్‌చి తెడిచొ మాన్సు ప్రబుచి
మెత్తన బుద్ధి, సేంతుమ్ బుద్ధి జా తుమ్‌చి పెట్టి
తవున్.
5 అగ్గెచ పొదులె దేముడుచి ఉప్పిరి నముకుమ్
తిల తేర్‌బోదల్ జోవయించి సుద్ధి తిలి ఆత్మచి
సూటిక తెయార్ జా మున్సర్సుల్‌చి అదికారుమ్‌క
మరియాద దెకితె తిల.
6 పూర్గుమ్‌చి సారా దస్సి మున్సున్ జలొ
అబ్రాహామ్‌క 'ఎజొమాని' మెన, జోచి అదికారుమ్‌క
మరియాద దెకితె తిలి. జోచి క్రోడు సూన్‌తె తిలి.
తూమ్ కి సత్తిమ్ ఇండిలె, తుమ్ కిచ్చొక కి బమ్మ
జంక నాయ్, చి జా సారాచ బోదల్ రిత జస్తె.

మున్సుబోదల్ తేర్సివొక కీసి దెకుక

7 దస్సి, తుమ్ మున్సుబోదల్, తుమ్‌చ తేర్దివొక
బమ్మ నే కెర్తి బుద్ధి తెన్ పోస. జోవయింతెన్
జీయ తేర్‌బోదక తొక్కి సెక్తి తయెదె మెన చిన,
తుమ్‌తె ఎత్కి మున్సుబోద తేర్దిక మరియాద్ దెక.
జోవయింక జాకయ్ కిచ్చొక దొగుతెర ఇసి ప్రేమ
దెకుక మెలె, తుమ్ ఎత్కి దొగుతెరకయ్ దేముడు
జోవయించి దయక జోవయించి రచ్చన వరుమ్‌చి
వాట దా అస్సె. తుమ్ మున్సుబోదల్ తుమ్‌చ
తెర్దివొక ఇసి ప్రేమ దెకిలె, అడ్డు నెంతె దేముడు
తుమ్‌చ ప్రార్దనల్ సూనెదె. తుమ్‌చ ప్రార్దనల్‌క అడ్డు
నే జతి రితి జోవయింక ఇసి ప్రేమ దెకుత్.

ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ తెన్ తంక

8 జలె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ ఎక్కి ప్రేమయ్ తా,
ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ కన్కారుమ్ దెక, నంపజలస
ఎత్కిజిన్‌క బాబేన్ దెకితి ప్రేమ దెక, ముద్దు కెర,
సొంత గవురుమ్ నే ఉచరంతె, ఎక్కి మెన్సు తెన్
తా.
9 ఎక్కిలొక అన్నెక్లొ అర్ల కెర తిలె, జో అర్ల సేడ్లొసొ
అర్ల కెర్లొసొక అన్నె అర్ల కెరుక పోని. ఎక్కిలొక అన్నెక్లొ
దూసుప కెర తిలె, దూసుప జలొసొ, దూసుప
కెర్లొసొక అన్నె దూసుప కెరుక పోని. జో ఎక్కిలొక
జో అన్నెక్లొ 'చెంగిల్ తవున్' మెన దెకున్. తుమ్‌క
దేముడుచి దయ దొర్కు జవున్ మెనయ్ తుమ్ ఇసి
ప్రేమయ్ ఇండుక మెనయ్, తుమ్‌క జో నిసాన అస్సె.
10 పూర్గుమ్ దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్‌లి రితి,
†"సర్ద తెన్ జింక చి చెంగిలి సమయుమ్ దెకుక మెన
కో జలెకు ఇస్టుమ్ జయెదె గే,
జోవయించి చోండి కిచ్చొ గర్చి నే లట్టబ్తి రితి,
జోవయించ ఒట్టొ కిచ్చొ మోసిమ్ నే లట్టబ్తి రితి
దెకన్సు.
11 దసొ మాన్సు పాపుమ్ దూరి కెరన సత్తిమ్
ఇండుసు,
సేంతుమ్ చజ సేంతుమ్ ఇండుసు.
12 కిచ్చొక మెలె, పున్నిమ్ ఇండితసక ప్రబు దెకెదె,
జోవయించ ప్రార్దనల్ జో సూనెదె,
గని పాపుమ్ ఇండితసక జో దెకె నాయ్, సూనె
నాయ్."
13 చెంగిల్ కమ్మొ కెర ఇండితి ఆస రితి తుమ్
ఇండిలె తుమ్‌క కో అర్ల కెరుల? కోయి నాయ్!

* **3:3 3:3** ఎఫెసు 6:5-10, కొలొస్సియుల్ 3:22-4:1. † **3:10 3:10** కీర్తనలు 34:12-16.

14 గని, సత్తిమ్ తుమ్ ఇండిలి రిసొ ఏక్ వేల కో
జలెకు అర్ల కెర్లె, దేముడు తుమ్క 'చెంగిల్' మెనెదె.
దస అర్ల కెర్తసక తుమ్ బియఁ నాయ్. జోవయించి
రిసొ బమ్మ నే జతె,
15 'పరలోకుమ్చొ ప్రబుయి జో' మెన, తుమ్చి
పెట్టి నిదానుమ్ క్రీస్తుక దెతి గవురుమ్ దాస. జో
ప్రబుచి రిసొచి తుమ్చి పెట్టిచి దయిరిమ్చి రిసొ
కో "జేఁవ్చి సత్తిమ్క తుమ్ రుజ్జు దెకవ" మెన
కెఁయఁ జవుస్ తుమ్క పుసిలె, సరి జతి జబాబ్ దెంక
తెయార్ జా తా. గని, ‡జబాబ్ దెంక జలె, బడాయ్
నెంతె మరియాద తెన్ లట్టబా.
16 అన్నె, 'సత్తిమ్' మెన తుమ్చి పెట్టి జాన్తిసి
జర్గు కెర్తి రితి తుమ్ ఇండ, చి క్రీస్తుచి తెడి తుమ్
సత్తిమ్ ఇండితిస్చి రిసొ తుమ్క బియడ్డస దూసుప
కెర్లె, జేఁవ్ కెర్త నిందల్క 'ఆరిచ' మెన జేఁవ్ చినన,
లాజ్ జవుల.
17 తప్పు కెర్లి రిసొ సిచ్చ జతి కంట, సత్తిమ్ కెర్లి
రిసొ సిచ్చ జంక చెంగిలి. తుమ్ సత్తిమ్ కెర్లి రిసొ
సిచ్చ జంక ఏక్ వేల దేముడుచి సెలవ్ తయెదె.
18 మెలె, క్రీస్తుక దెకిలె, క్రీస్తు కి దస్సి, జో పూర్తి
సత్తిమ్ తిలె కి, పాపుమ్ జలొసక 'జోవయించి
పాపుమ్ గెస్సు' మెన జో మొర్లిస్ తెన్ అమ్చి
పాపుమ్ పూర్తి గెచ్చవయ్ గెలన్. జా §ఎక్కి సుట్టు
జో బలి జలిసి సరిపుచ్చుప జెయెదె. అమ్క
దేముడు అబ్బొస్తె అన్నె కడ ఆన్తి రిసొ మొర
అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్లన్. ఈంజ లోకుమ్చి
ఆఁగ్ రగుమ్క జోక మార్ల, గని జోచి ఆత్మక దేముడు
అబ్బొసి జోక అన్నె *జియడ్లన్.
19 జో మొర్లి పొది యేసు కేనె గెలన్ మెలె,
బూలోకుమ్క ఎట్టొ లోకుమ్తె జేలి జల, ఆకర్
దీసిచి పరిచ్చక సిచ్చక రకిత ఆత్మల్ తిలిస్తె
జోవయించి ఆత్మక జో ఉత్ర గెచ్చ, దేముడు
అబ్బొస్చి కోడు సాడుప కెర్లన్.
20 అగ్గెయి, పూర్గుమ్ పొది, †నోవహుచి
కాలుమ్తె "అంక నంపజా రచ్చించుప జతు" మెన
దేముడు సిచ్చ వాయిద కెర రకిలెకి, జో నోవహు,
జా ఓడ బందితె తిలి పొది జోచి కోడు సూనుక
నెసిలసచ ఆత్మల్క సుబుమ్ కబుర్ కోడు సాడుప
కెర్లన్. జలె, జా ఓడతె తొక్కిజిని, మెలె, ఎక్కి అట్టు
జిన్ మాన్సుల్ పానితె రచ్చించుప జల.
21 జా సమయుమ్తె జేఁవ్ దస్సి పానితె
రచ్చించుప జలిసి, జలె, బాప్తిసుమ్క టాలి జతయ్.
మెలె, పానితె బాప్తిసుమ్ జతిసి తుమ్క రచ్చించుప
కెర్తి గుర్తు జతయ్. కీసి మెలె, తుమ్చి ఆఁగుచి
ముర్కి, దొవన్తిస్చి రిసొ నాయ్, గని యేసుక్రీస్తు
అన్నె జీవ్ జా ఉట్లి రిసొ దేముడుచి మొక్మె తుమ్చి
పాపుమ్ గెలి గుర్తుయి బాప్తిసుమ్ దెకయ్తయ్.
ప్రబుక నంపజలస జోవయించి బుద్ది మార్సుప
జా ప్రబుకయ్ గవురుమ్ కెర్తి రితి ఇండుక ఇస్టుమ్
జలిస్చి గుర్తు బాప్తిసుమ్తెయి దెకయ్తతి.
22 జలె, జో క్రీస్తు జీవ్ జా ఉట్ట కెర పరలోకుమ్తె
వెగ గెచ్చ, దేముడు అబ్బొస్చి ఉజెతొ పక్క వెస తా,
‡దూతల్చి ఉప్పిరి, అదికారుల్చి ఉప్పిరి, సక్తుల్
ఎత్కిచి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తయ్.

4

ఆఁగ్క బాదల్ సేడ్లె బుద్ది చెంగిల్ జతిస్చి కోడు

1-2 క్రీస్తు, జలె, మాన్సుచి జోచి ఆఁగుతె బాదల్
సేడ్లన్. జాకయ్, *'ఆమ్ కి జోచి రితి బాదల్
సేడ ఓర్సుప జమ' మెన తుమ్ డిట్టుమ్ కెరన.
కిచ్చొక మెలె, జో తెన్ మెలి రితి ఆఁగుక కో బాదల్
సేడ తయెదె గే, ఒత్త తెంతొ ఈంజ అఁగి జితె
ఎదిలి సేంపుక మాన్సుచ ఆసల్ రితి నాయ్, గని
దేముడుచి ఇస్టుమ్ కీసి అస్సె గే, దస్సి ఇండుక మెన,
జో మాన్సు పాపుమ్ ముల అస్సె.
3 దేముడుక నేన్లసచి రితిచి తుమ్చి అగ్గెచి
ఇండుక అగ్గెయ్చి మెన, తుమ్ దసితె అన్నె గెచ్చ
నాయ్. దేముడుక నేన్లస జోవయించి ఆఁగ్చి ఆస
ముద్దొ నే కెరంతి రితి, ఆసల్ రితి, మచ్చితి రితి,
'సర్ద కెర్తసుమ్' మెన వెట్కారుమ్ జతి రితి, 'సర్ద
కెర్తసుమ్' మెన సూర్లు పితి రితి, వెట్కారుమ్ జా
బొమ్మల్క జొకర్తి రితి జితతి.
4 తుమ్ అప్పె జోవయింతెన్ దస బుద్ది నెంజిల
అలవాట్లుతె బెదుస్ నాయ్ చి రిసొ జేఁవ్ ఆచారిమ్
జా తుమ్క దూసుప కెర్తతి.
5 గని ఆకర్క, మొర్లసక జీవ్ తిలసక తీర్పు
కెరుక తెయార్ జలొ ప్రబుచి మొక్మె జేఁవ్ జోవయించి
పాపుమ్ ఒప్పన సిచ్చ జంక అస్సె.
6 దస్సికయ్, †మొర్లసక కి సుబుమ్ కబుర్
సూనయ్లొ కిచ్చొక మెలె, మాన్సుచి జోవయించి

‡ **3:15 3:15** మత్తయి 10:19, మార్కు 13:11, లూకా 12:12. § **3:18 3:18** రోమియుల్ 6:10, ఎబ్రీయుల్ 7:27, 9:12, 28 చి 10:10 దెక. * **3:18 3:18** లూకా 24:39 దెక. ఆత్మ రగుమ్చి ఆఁగ్ తెన్ యేసు అన్నె జిలన్. కొరిందిల్క పవులు రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 15:44, పిలిప్పియుల్ 3:21. చి ఎబ్రీయుల్ 10:5 దెక. † **3:20 3:20** ఆదికాండుమ్ 6-9 అద్యయల్. ‡ **3:22 3:22** ఎఫెసు 1:21, 6:12, కొలొస్సియుల్ 1:16, 2:10, 15, చి తీతు 3:1 దెక. * **4:1-2 4:1-2** రోమియుల్ 8:17, పిలిప్పియుల్ 1:29-30, తిమోతిక పవులు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:12. † **4:6 4:6** 3:19 దెక.

ఆఁగ్క మాన్సుల్ సేడ్డి జోవయించి పాపుమ్‌చి సిచ్చు జేఁవ్ జలెకి, దేముడు జోవయించి ఆత్మక కీసి జితయ్ గే, జేఁవ్ కి దస్సి జింక అవ్‌కాసుమ్ తంక.

7 ఈంజ ఎత్కిక ఆకర్ దీసి పాసి జా జెతయ్. జాకయ్, ప్రార్థనల్ కెర్తె తతి రిసొ తుమ్ మచ్చిల్ రితి నే జతె తెలివి తా ముద్దొ కెరన, బుద్ది ఇండుక జాగర్త తా.

8 ముక్కిమ్‌క, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ పూర్తి ప్రేమయ్ ఇండ దెకితె తా. దస్సి ప్రేమ దెరన. కిచ్చొక మెలె, ‡ఒగ్గర్ తప్పుల్‌క ప్రేమయ్ ఓర్సుప జా చెమించుప కెర్తయ్.

9 అన్నె, తుమ్‌చితె ఎక్కిలొతె అన్నెక్లొ అయ్‌లె, కోపుమ్ నెంతె గడ్సు నెంతె, సర్ద తెన్ జోవయింక మరియ్యాద కెర.

10 దేముడు తుమ్‌క కిచ్చొ సెక్తి దా తిలె, జోచి దయచ, జో దెత వేర వేర §సెక్తివరల్ పొరపాట్ నెంతె జోచి బుద్ది రితి, అన్నె మాన్సుల్ చెంగిల్ తతి రితి తుమ్ వాడిక కెర దాసా.

11 దస్సి, బోదన కెర్తొసొ జలె, దేముడుచి తెడి తా జొయ్యి దిల కొడొ లట్టబ్సు. దస్సి కి, కో అన్నె మాన్సుల్‌క తోడ్ కెర్తొసొ జలె, దేముడు దెతి సెక్తికయ్ జో జా తోడ్ కామ్ కెర్సు. తుమ్ దస్సి ఇండిలెగిన, యేసుక్రీస్తుచి రిసొ దేముడుచి గవురుమ్ ఎత్కితె రుజ్జు డీసెదె. కెఁయఁక తెఁయఁక జోవయింక గవురుమ్ అదికారుమ్ తవుసు!

జెత బాదల్ చి రిసొ దయిరిమ్ సంగితిసి, జాగర్త సంగితిసి

12 అన్నె, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, తుమ్‌క అప్పె జెతికయ్ ఆగి మెలి రితిచి పరిచ్చుచి రిసొ తుమ్ ఆచారిమ్ జా నాయ్. ‘అమ్‌క దస్సిచి కిచ్చొక లయిక?’ మెన తుమ్ ఉచర్లె, జా జర్గు జతిసి కిచ్చొ ఆచారిమ్‌చి నెంజె. కిచ్చొక తుమ్‌క జర్గు జతయ్ మెలె, తుమ్‌చి నిదానుమ్ పరిచ్చు జా రుజ్జు జంక.

13 ‘క్రీస్తు సేడ్డ బాదల్‌తె ఆమ్ కి బెదితసుమ్’ మెన తుమ్ సర్దసంతోసుమ్ జా, చి జోచి గవురుమ్ పూర్తి డీస్తి దీసిక ఒత్తయ్ కి జో తెన్ సర్దసంతోసుమ్ జస్తె.

14 “అమ్ నంపజలస” మెన తుమ్ ఒప్పన్లి రిసొ మాన్సుల్ తుమ్‌క దూసుప కెర్లె, తుమ్‌క చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి ఉజిడ్‌చి ఆత్మ తుమ్‌చి తెన్ తా గెచ్చు తుమ్‌క తోడు తా సెక్తి దెతె తత్తయ్.

15 గని, మార్తోస్ జలెకి, ‘చోర్తొస్’ జలెకి, ‘నేరిమ్ కెర్లొసొ’ జలెకి, ‘వేర మాన్సుల్‌చి కామ్‌చి నెడిమి జా పొటి కెర్తొసొ’ జలెకి, మెన తుమ్‌చితె కక్క కో నింద కెర్తి రితి వాట్ దాస నాయ్. దస కమొ కెర బాద సేడ్డ తుమ్‌క చెంగిల్ నాయ్.

16 గని, ‘నంపజలస’ మెన తుమ్ ఒప్పన్లి రిసొయి తుమ్‌చితె కో కచి అత్తి బాదల్ సేడ్లె, లాజ్ జంక నాయ్. ‘నంపజలస’ మెన జా నావ్ దెరన్లిసి చెంగిల్ మెన, జో నంపజలస దేముడుక గవురుమ్ దెవుసు!

17 కిచ్చొక మెలె, దేముడు మాన్సుల్‌క పరిచ్చు కెర్తి సిచ్చు కెర్తి సమయుమ్ పాసి జా అస్సె. జలె, జో పరిచ్చు కెర్తిసి తీర్పు కెర్తిసి అమ్ నంపజలసతెయ్ మొదొల్ జతయ్ జలె, దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ రితి ఇండుక నెసిత మాన్సుల్ ఆకర్‌క కెద్ది సిచ్చు జవుల!

18 జో దేముడు పూర్గుమ్ రెగ్డయ్‌లి రితి;

*“సత్తిమ్ జలొ మాన్సు †కస్టనె రచ్చించుప జతయ్ జలె,
దేముడుక నే బితస, పాపుమ్ కెర్లస,
కీసి రచ్చించుప జవుల! రచ్చించుప జంక నెతిర్తి!”

19 జాకయ్, దేముడుక నిదానుమ్ తా జోవయించి సెలవ్‌క కో ఈంజ లోకుమ్‌తె సిచ్చుల్ అర్ల సేడ్డతి గే, ఎత్కిక జెర్మున్ కెర్లొ నిదానుమ్ తిలొ జో దేముడుచి అత్తి జోవయించ ఆత్మల్ సొర్ప కెర దా, చెంగిల్ కమొ కెర్తె తత్తు!

5

సంగుమ్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్ కీసి ఇండుక

1 తుమ్‌చి తెచ సంగుమ్‌చ వెల్లెల మాన్సుల్‌క, జలె, ఆఁవ్ ఏక్ కోడు సంగిఁదె. తుమ్‌చి తెన్ కి నంపజలసక ఆఁవ్ వెల్లొ జలొసొ తా, క్రీస్తు సేడ్డ బాదల్ సొంత దెకిలొసొ జా, పడ్తొ తెదొడ్‌క రుజ్జు జా డీసుక తిలి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడ్‌తె గవురుమ్‌తె బెదితొసొ జా, ఆఁవ్ తుమ్‌తెచ వెల్లొ మాన్సుక కిచ్చొ బతిమాల్ప జా సంగితసి మెలె,

2 తూమ్ దెకిత్తి వాట దేముడుచ మెండల్ జల నంపజలసక తుమ్ నిదానుమ్ దెకితె తా, తుమ్‌క కో బలవంతుమ్ కెర్తి రితి నాయ్, గని దేముడుచి ఇస్టుమ్ రితి పూర్తి మెన్సు దా జోవయింక సర్ద తెన్ దెకితె తా. డబ్బుల్ ఆసక నాయ్, గని సర్దబుద్ది తెన్ కెర్తె తా.

3 పడ్తొ, జా మందతెచ మాన్సుల్‌క బియడ్డి రగుమ్ ఏలుప కెర నాయ్, గని జేఁవ్ కీసి సత్తిమ్ ఇండుక గే దెకిత్ రితి తూమ్ దస్సి సత్తిమ్ ఇండ దెకవ.

---

‡ **4:8 4:8** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అమ్‌చ ఒగ్గర్ తప్పుల్ జోవయించి ప్రేమయ్‌చి రిసొ ఓర్సుప జా చెమించుప కెర్తయ్. దస్సి ప్రేమ అమ్‌చి పెట్టి తా, ఆమ్ కి దస్సి అన్నె మాన్సుల్‌చ తప్పుల్ ఓర్సుప జా చెమించుప కెరుక. పడ్తొ, అమ్ దస్సి ప్రేమ కెర్లె, జయి కి జో దెక అమ్‌క కన్కారుమ్ దెకెదె. మత్తయి 6:12, 14, 15 దెక. § **4:10 4:10** రోమియుల్ 12:6-8 దెక. * **4:18 4:18** సామెతల్ 11:31.
† **4:18 4:18** కస్టనె మెలె, రచ్చించుప నే జలి రితి జా కీసి గే రచ్చించుప జతయ్.

4 తూమ్ దస్సి ఇండ వాట్ దెకయ్‌లదు మెలె,
ఎత్కిచి కంట వెల్లొ గొవుడు జతొ క్రీస్తు ఆకర్ దీసిక
ఎత్కిజిన్‌క డీస్తి పొదిక ప్రబుచి గవురుమ్ నే గెతి
బవుమానుమ్ తుమ్ ఎత్కిజిన్‌క దొర్కు జయెదె.
5 పడ్తొ, సంగుమ్‌క దెకిత వెల్లెల మాన్సుల్‌చి తెడి
తుమ్ అన్నె నంపజలస దాక్ కెరన, జేఁవ్ వెల్లెల
మాన్సుల్‌చి కోడుక మరియాద కెర. తుమ్ ఎత్కిజిన్
సొంత గవురుమ్ నే ఉచరంతె, ఎక్కిలొచి మొక్మె
ఎక్కిలొ దాక్ కెరన, ఎక్కిలొచి సేవ ఎక్కిలొ కెర.
పూర్గుమ్ దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్‌లి రితి,
*"సొంత గవురుమ్ ఉచరంతసక దేముడు దూరి
కెర్తయ్,
గని కో దాక్ కెరనుల గే,
జోవయింకయ్ జోచి దయచి తోడు జో దెయెదె"
మెన రెగిడ్లి కోడు.
6 జాకయ్, ఎత్కిచి కంట సెక్తి తిలొ దేముడుచి
అత్తి తుమ్‌చి బత్కు సొర్ప కెర దా జోచి తెడి దాక్
కెరన, చి జో ఒప్పన్లి సమయుమ్‌క గవురుమ్ తెన్
తుమ్‌క టీఁవడెదె.
7 బాదల్ సేడ్తి తుమ్‌చి బయిమ్ ఎత్కి జో వయితి
రితి తుమ్ సొర్ప కెర దాస. కిచ్చొక మెలె, తుమ్‌క
'చెంగిల్ తత్తు' మెన, తుమ్‌చ బాదల్ వయిక జో
ఇస్టుమ్ జతయ్.
8 మచ్చిల్ రితి బుద్ది నే జతె తుమ్ ముద్దొ కెరన,
తెలివి తా జాగర్త తా. కిచ్చొక మెలె, తుమ్‌క నేరిమ్
వయడుక ఇస్టుమ్ జలొ సయ్‌తాన్ కక్క జలెకు
గీడుక కోర్‌ప జా, ఒర్సితొ సింవుమ్‌చి రితి బులితె
తత్తయ్.
9 ఒండి లోకుమ్‌చ బావుడ్లు జల నంపజలన్‌క
కి ఇస బాదల్ సేడుక అస్సె మెన జాన, తుమ్‌చి
నముకుమ్ డిట్టుమ్ తా జో సయ్‌తాన్‌చి ఉప్పిరి
జీన్నుక తుమ్ టీఁవ.
10 అన్నె, గడియ బాదల్ సేడ ఓర్సుప జలదు
మెలె, క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తుమ్ జోచి కెఁయఁక
తెఁయఁక తతి పరలోకుమ్‌చి ఉజిడ్‌తె గవురుమ్‌తె
బెదుక మెన తుమ్‌క నిసాన బుకార్లొ ఎత్కి దయ కెర్తొ
దేముడు సొంత తుమ్‌క పూర్తి కెర, డిట్టుమ్ కెర,
జీన్‌తి సెక్తి దెయెదె.
11 జో కెఁయఁక తెఁయఁక ఏలుప కెర్సు! ఏలుప
కెరెదె. జోక జొఒర! ఆమేన్.

ఆకర్ కోడు

12 'ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ నిజుమి దేముడు
దిలిసి' మెన సాచి సంగ తుమ్‌క డిట్టుమ్ కెరుక
మెన, జోక 'నిదానుమ్ తిలొ బావొ' మెన సిల్వానన్‌క
నంపజొ జోచి అత్తి తుమ్‌క ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగ్డవ
అస్సి. ప్రబు దిలి ఈంజ నిజుమ్ జలి దయతె తుమ్
డిట్టుమ్ టీఁవ.
13 దేముడు అమ్‌క తుమ్‌క కీసి నిసాన అస్సె
గే, దస్సి 'అంచయ్ మాన్సుల్ జతు' మెనయ్
ఈంజ †బబులోను పట్నుమ్‌తె కి మాన్సుల్‌క నిసాన
అస్సె. జో నిసాన్లిసి ఈంజ సంగుమ్‌చ కి తుమ్‌క
జోవయించి జొఒర సంగితతి. అంక పుత్తు జలొ
రితొ మార్కు జోచి జొఒర సంగితయ్.
14 ప్రబుచి ప్రేమక తుమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ జొకర.
క్రీస్తుచి తెడిచ తుమ్ ఎత్కిజిన్‌క జోచి సేంతుమ్
తవుస్!

* **5:5 5:5** సామెతల్ 3:34, యాకోబు 4:6. † **5:13 5:13** 'బబులోను' మెలె, ఏక్ వేల రోమ్ పట్నుమ్‌క టాలి జతయ్. డీసయ్‌లిసి 17 అద్యయిమ్‌చి జా అద్యయుమ్‌తెచ కొడొచ ఎట్టొచ కొడొ దెక.

పేతురు రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్రుమ్ బారిక్ జలొ పేతురు రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్రుమ్

మొద్దొల్ కోడు

1 అమ్చొ దేముడు అమ్క రచ్చించుప కెర్తొసొ
జలొ యేసుక్రీస్తుచి పున్నిమ్చి రిసొ, జోచి దయక
అమ్ నంపజలస తెన్ ఎక్కి విలువచి నముకుమ్
తిల నంపజలసక, యేసుక్రీస్తుక *సేవ కెర్తొసొ జా
జోచి బారికి జలొ †సీమోను పేత్రు రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.
2 దేముడుచి ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుక్రీస్తుచి
ఉప్పిర్చి గ్యానుమ్ తుమ్చి పెట్టి జాన్సుప జా, జోక
తుమ్ రోజుక అన్నెయ్ జాన్తిన్చి రిసొ తుమ్క జోచి
దయ జోచి సేంతుమ్ అన్నె ఒగ్గర్ జవున్!
3 దేముడు జోచి పరలోకుమ్చి సెక్తి
అదికారుమ్కయ్ తెన్, జోచి సొంత పరలోకుమ్చి
గవురుమ్చి ఉజ్జిడ్తె, జోచి చెంగిల్చి రిసొ
అమ్క నిసాన బుకర్లొసొక అమ్ జాన్తి వాటు
పరలోకుమ్తె బెదితి జీవ్, పరలోకుమ్చి సత్తిమ్
సుద్ది ఇండితి సెక్తి అమ్క దొర్కు జతి రితి, ఎత్కి
అమ్క దా అస్సె.
4 దస్సి, ఎత్కిచి కంట విలువ తిల జోచ ప్రమానల్
అమ్క దా అస్సె. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ ప్రమానల్చి
సెక్తిక ఈంజ ఆగ్చ గార్ ఆసల్చి రిసొచి ఈంజ
లోకుమ్చి పాపుమ్ తెంతొ తుమ్ పిటవన్క, చి
అన్నె, జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి జా, దేముడుచి రితి
తుమ్ మార్సుప జా జోచి తెన్ పావుక మెన తుమ్క
దా అస్సె.
5 జాకయ్, తుమ్ నిదానుమ్ చజ దెరన తుమ్చి
నముకుమ్తె చెంగిల్ గునుమ్ బెదవుక అస్సె. జా
చెంగిల్ గునుమ్తె గ్యానుమ్,
6 జా గ్యానుమ్తె ఆస ముద్దొ కెరంతిసి బెదవ,
ఆస ముద్దొ కెరంతిన్తె నిదానుమ్ బెదవ, జా
నిదానుమ్తె దేముడుక బితిసి బెదన,
7 జా దేముడుక బితిసి తెన్ నంపజలసక ముద్దు
కెర్తి ప్రేమయ్ బెదవ, చి ప్రేమయ్ తెన్ కన్కారుమ్
బెదవ తంక.
8 ఇస బుద్దుల్ తుమ్ ఇండుక దెర అన్నె అలవాట్
జలె, అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక జాన్తిన్తె
తుమ్ కామ్క నే అయ్లస్ నే జస్తె, జోచి రిసొ
పలితుమ్ దెర్తె.
9 ఇస బుద్దుల్ కక్క తయె నాయ్ గే, జో మాన్సు
గుడ్డి జలి రితి జా, జోచ ఆత్మ అంకివొ సరిగా డీస్తి
నాయ్, జోక దూరి తిలిసి నే డీసిల్ రితి జతయ్, చి
జో అగ్గె పాపుమ్ ఇండిలిన్తె జో అన్నె నే ఇండిత్ రితి
దేముడు జోక విడ్డల్ కెర్లిసి, చెమించుప కెర్లిసి, జో
పవ్స అస్సె.
10 జాకయ్, బావుడ్లు, తుమ్క దేముడు నిసాన
బుకార్లి వాట్ ఇండుక ఆస జా అన్నె నిదానుమ్ జతి
రితి తుమ్ దెకన. తుమ్ ఇసి నిదానుమ్ జలె, వెర్రి
బుద్దితె అన్నె సేడ్సు నాయ్.
11 దస్సి కి అమ్చొ ప్రబు అమ్చ రచ్చించుప
కెర్తొసొ జలొ యేసుక్రీస్తుచి పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె
తుమ్ బెదుక మెన జో పూర్తి సర్ద తెన్ తుమ్క వాట్
దెయెదె.
12 తుమ్క దిలి సత్తిమ్తె తుమ్ డిట్టుమ్ జలెకి,
ఈంజ ఎత్కి తుమ్ జాన్లె కి, కెయెక కి తుమ్క ఆవ్
ఉచార కెర్లయ్తె తయిందె.
13 ఆవ్ ఈంజ ‡కుడియ జలి రితి మొర్తి ఆగ్తె
తతి ఎద తుమ్క ఉచార కెరవుక అంచి పూచి మెన
జాని.
14 అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తు అంక
§దెకయ్లి రితి, ఆవ్ ఈంజ కుడియ జలి రితి మొర్తి
ఆగ్ ముల్తి సమయుమ్ పాసి జెతయ్ మెన జాని.
15 జాకయ్, అన్నె, ఆవ్ ఉట్ట గెలి పడ్తొ కి ఈంజ
ఎత్కి తుమ్ ఉచార కెర్తి రితి *దెకిన్దె.
16 అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి సెక్తి తిలిన్చి
రిసొచి జో అన్నె ఉత్ర జెతిన్చి రిసొ తుమ్క అమ్
జానవ కెర, కో తెలివి మాన్సు అవ్వి ఉచర్లిసి నెంజె.
జోచి †పరలోకుమ్చి గవురుమ్ తిలి ఉజిడి జో
జతిసి అమ్ సొంత దెక అస్సుమ్.
17 కెయ మెలె, కీసి మెలె, దేముడు అబ్బొసి జోక
గవురుమ్ ఉజిడి కెర్లిన్తె, చి

‡“ఈందె, ఈంజొయి అంచొ ప్రేమ తిలొ పూత్తు.
ఇన్నెచి రిసొ అంక ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్”
మెన పరలోకుమ్చొ దేముడు అబ్బొసి జోచి అవాడ్
సూనయ్లి పొది,
18 పర్లలోక్సుమ్ తెంతొ చి జా అవాడ్ అమ్ సొంత
సూన్లమ్. కీసి మెలె, అమ్ కి సొంత జో తెన్ జా సుద్ది
తిలి డొంగ్రె తిలమ్.

---

* **1:1 1:1** నెంజిలె, ‘గొతిమాన్సు’, నెంజిలె ‘గొత్తి సుదొ’. † **1:1 1:1** నెంజిలె ‘సీమోను’. జోవయించి అన్నెక్ నావ్ ‘పేతురు’. బారికుల్ 15:7, 14 దెక. ‡ **1:13 1:13** కొరిందిల్క పవులు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 5:1, 4 దెక. § **1:14 1:14** యోహాను 21:18-19 దెక.

* **1:15 1:15** పేతురు బోదన కెర కెర సంగిలిన్ ఎత్కి మార్కు రెగ్డ చి రిసొచి జోవయించి సాచి రెగిడ్లన్, మెన మాన్సుల్ సంగితతి. జేక, ఇన్నె జా మార్కుచి రిసొ ఏక్ వేల సంగితయ్ మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి. † **1:16 1:16** మత్తయి 17:1-5, మార్కు 9:2-7, లూకా 9:28-35 దెక. ‡ **1:17 1:17** మత్తయి 17:5.

19 పూర్తుమ్ దేముడు జోచ కబుర్లు సంగిలసచి
అత్తి సంగిలిసి ఎత్కి కచితుమ్ జర్గు జయెదె, మెన
అమ్ తెదొడి దెకిలిస్చి రిసొ అమ్క రుజ్జు అయ్లి.
జాకయ్, దేముడు సంగిలి ఈంజ కబుర్ తుమ్
డిట్టుమ్ దెరన, రాత్ పాయితి పెందాలె దీస్తి సుక్కొ
తుమ్చి పెట్టి ఉజిడ్ జతి రితి ప్రబు అన్నె జెతికయ్
జా వెల్లి దీసి జెతె ఎదక అందర్తె ఉజిడ్ దీస్తి దీవు
రగుమ్ జా అస్సె. జాకయ్ తుమ్ జాగర్త తెన్ దెకన్లె
తుమ్క చెంగిల్ తయెదె.
20 ముక్కిమ్క తుమ్ కిచ్చొ అర్దుమ్ కెరన మెలె,
దేముడుచి కోడుతె రెగ్డయ్లిస్తె జోచి కేన్ కోడు కి
కీసి అర్దుమ్ కెరనుక జలె, మాన్సు సొంత జొయ్యి
అర్దుమ్ ఉచరన్తి రితి జయె నాయ్. జో దేముడు
సొంత దిలి అర్దుమ్ అమ్ కెరనుక అస్సె.
21 కిచ్చొక మెలె, దస కబుర్లుతె కేన్ కి కెఁయఁక
కి మాన్సుచి సొంత పెట్టిచి ఉచరన్తతి తెంతొ చి
నెంజె. గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కేన్ కేన్
మాన్సుల్క దెర్లి గే, దేముడుచి సొంత కొడొ జేఁవ్
మాన్సుల్ లట్టబ్ల, రెగిడ్ల. జేఁవ్ జోచయ్ కొడొ.

2

అబద్దుమ్క సంగితస సికడ్తి రిసొ

1 "దేముడుచ కబుర్లు సంగితసుమ్" మెన
అగ్గెచ పొదులె, పూర్తుమ్, అబద్దుమ్క కి అమ్చ
ప్రెజల్తె, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె, సగుమ్జిన్ బార్
జల. దస్సి, తుమ్తె కి అబద్దుమ్చి బోదన
కెర్తస తవుల. జేఁవ్ మాన్సుల్ కిచ్చొ కెరుల
మెలె, నాసెనుమ్ కెర్త ఇస్టుమ్ అయ్ల జోవయించ
అబద్దుమ్ తిరీమ్ తిరీమ్ సికడ, 'పాపుమ్ తెంతొ
రచ్చించుప జతు' మెన జోచి జీవ్ దా జోవయింక
గెనన్లొ *ప్రబుక 'దేముడు నెంజె' మెన సంగిల్ రితి
జా, జోచి మరియాద కడ్లి రితి ఇండుల. జేఁవ్ దస్సి
కెర, జోవయింక జెఁవ్వి చట్కున పూర్తి నాసెనుమ్
ఆనన్లుల.
2 జేఁవ్ లాజ్ నెంతె కెర్త పాపల్ దెక దెక, అన్నె
ఒగ్గర్జిన్ జోవయించి పట్టి గెచ్చుల, చి "ఒహొ",
సత్తిమ్ తిలొ దేముడుక జొకర్తతి, గని దసయ్ కమొ
కెర్తతి" మెన, అన్నె మాన్సుల్ నిస్కారుమ్ సంగుల,
చి జోవయించి ఇండుకతె ప్రబుచి సత్తిమ్ వాటు
నిస్కారుమ్ డీసెదె.
3 జోవయించి పెట్టిచ ఆసల్క తెలివి కొడొ బెదవ
బెదవ, తుమ్ కి అబద్దుమ్ నంపజతి రితి తుమ్క
మోసిమ్ కెర లాబుమ్ కెరనుల. జలె, అగ్గె తెంతొ
జోవయించి సిచ్చ దేముడు సంగ అస్సె, జోవయించి
సిచ్చ రకితె అస్సె, చి జోవయించి నాసెనుమ్
కచితుమ్ జోవయింక్ లయెదె.
4 అగ్గెయి పరలోకుమ్చ దూతల్ సగుమ్జిన్
†పాపుమ్ కెర పాపుమ్తె సేడ్లి రిసొ, దేముడు
జోవయింక సిచ్చ కెరుక నే పిట్టయ్తె, వెల్లి ఆగిచి
గొయిచితె ఎత్కిచి కంట ఎట్టొ తిలిస్తె జోవయింక
గల దా, ఎత్కిక తీర్పు కెర్తి ఆకర్ దీసిచి వెల్లి సిచ్చ
జతె ఎదక జేఁవ్ రకితి రిసొ, జోవయింక ఎత్కిచి
కంట ‡అందర్ తిల బోస్లుతె గలయ్ అస్సె.
5 పడ్తొ, పూర్తుమ్చ మాన్సుల్చి రిసొ ఉచర్లె,
జోవయించి పాపుమ్చి సిచ్చ జోవయింక నే
పిట్టయ్తె, జేఁవ్ పొదులె సత్తిమ్ సాడుప కెర్తె తిలొ
ఎక్కి §నోవహుక చి జో తెన్ అన్నె సత్తుజిన్ జోచి
కుటుంబుమ్చ మాన్సుల్క రచ్చించుప కెర, ఒండి
లోకుమ్చ పాపుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ మొర్తి
రితి, దేముడు వెల్లొ పాని పెటవ బూరుమ్తె డుజడ
గెలన్.
6 పడ్తొ, పూర్తుమ్ పొదిచ *సొదొమ చి, గొమొరా
మెల పట్నల్ సార్ జతి రితి దేముడు సిచ్చ దా, కిచ్చొ
జీవ్ నే తతి రితి పూర్తి నాసెనుమ్ కెర పుంచ దా,
పడ్తొక పాపుమ్ ఇండిత మాన్సుల్క 'పాపుమ్తె గెలె,
సిచ్చ జంక అస్సె' మెన రుజ్జు తతి రితి దేముడు జర్గు
కెర్లొ.
7 గని, ఒత్తచ పాపుమ్ సుదల్ ముద్దొ నే కెరంతిసి,
జోవయించ ఆసల్చ కమొ దెక దెక బాద సేడ్లొ
సత్తిమ్ ఇండిలొ †లోతుక రచ్చించుప కెర్లొ.
8 జో సత్తిమ్చొ మాన్సు జేఁవ్ పాపుమ్చ
మాన్సుల్తె జితె తా దెకిలిస్ సూన్లిస్చి రిసొ,
జేఁవ్ కెర్తె తిల జోవయించ ఆసల్ ముద్దొ నే కెరంత
పాపల్చి రిసొ, రోజుక జోచి పెట్టి దుకుమ్ సేడ్తె తిలొ.
9 జలె, ఈంజ ఎత్కి బెదయ్లె కిచ్చొ దెకితసుమ్
మెలె, జోవయింక నిదానుమ్ తిలసక బాదల్ తెంతొ
రచ్చించుప కెరుక కి, పడ్తొ వెల్లి తీర్పు కెర్తి ఆకర్ దీసిచి
సిచ్చ జతె ఎదక సత్తిమ్ నెంజిలసక సిచ్చతె రకుక కి
దేముడు జానె.
10 ‡ముక్కిమ్క కక్క సిచ్చ దెంక మెలె, మరియాద
గెత ఆసల్ రితి ఇండితసక చి అధికారుమ్క నే
బితసక. జోవయించ వెట్కారుమ్చ ఆసల్క
ఇండిత, అదికారుమ్క నే బిత మాన్సుల్, జలె,
సొంత సెక్తిక నంపజా తా దయిరిమ్ తెన్ ఇస్టుమ్
అయ్లి రితి ఇండితస జా, దేముడు కబుర్

* **2:1 2:1** యూదా, చెత్తర్ నంబర్చి కోడు దెక. † **2:4 2:4** ఆదికాండుమ్ 6:1-7. ‡ **2:4 2:4** నెంజిలె, 'గొల్సుల్ తెన్ బంద అస్సె, గెద'. యూదాతె 6 నంబర్ కోడు కి దెక. § **2:5 2:5** ఆదికాండుమ్ 6, 7 అధ్యయల్. * **2:6 2:6** ఆదికాండుమ్ 18:20-29. యూదాతె 7 నంబర్చి కోడు కి దెక. † **2:7 2:7** ఆదికాండుమ్ 19:12. ‡ **2:10 2:10** యూదా 8 నంబర్చి కోడు దెక.

తెద్రయ్‌త పరలోకుమ్‌చి ఉజిడ్‌చి గవురుమ్ తిల దూతల్ గట్రక §దూసుప కెరుక కి బితి నాయ్.

11 *పరలోకుమ్‌చ దూతల్, మాత్రుమ్, జేఁవ్ మాన్సుల్‌చి కంట జోవయింక ఒగ్గర్ సెక్తి అదికారుమ్ తిలె కి, ప్రబుచి మొక్మె జేఁవ్ తిలె కి, జేఁవ్ మాన్సుల్‌క దూసుప కెర్తి తీర్పు నే సంగితె తుక్లె తత్తతి.

12 †జేఁవ్ మాన్సుల్, మాత్రుమ్, కీస జతతి మెలె, జంతువుల్‌చ రిత, జంతువుల్ రిత గునుమ్ తా, జోవయించి పెట్టి అయ్‌లిసి అర్దుమ్ నెంతె దస్సి జర్గు కెర్తతి, చి బోనుతె దెర్ను సేడ మొర్తి రిసొయి జెర్మ తవుల. జలె, జేఁవ్ మాన్సుల్, దస్సి, జేఁవ్ నేన్లిస్‌చి రిసొ దూసుప కెర్త తీర్పుల్ సంగ సంగ, జంతువుల్‌చి రితి జోవయించి నాసెనుమ్ జెఁవ్వి జవుల.

13 జోవయించి పాపుమ్ జెఁవ్వి కవుల. కీస కమొతె జేఁవ్ మాన్సుల్ సర్ద జతతి మెలె, లాజ్ నెంతె మెద్దెన్‌చి ఉజిడ్‌తె కి ఇస్టుమ్ అయ్‌ల కమొ కెర్తతి. ‡ముర్కిచ మర్కుల్ రిత జా, ప్రబుచి ప్రేమ దెకయ్‌త తుమ్‌చ అన్నిమ్‌తె బెద కతె తా, జా సుద్దిచిక వెట్కారుమ్ కెర్తి రితి, జోవయింక ఇస్టుమ్ అయ్‌ల జోవయించి పెట్టిచ ఆసల్ లాజ్ నెంతె జర్గు కెరంతతి.

14 జోవయించ అంకివొ బెర్తు లంజె దెకుక. జేఁవ్ జా పాపుమ్ కెరుక కెఁయక ముల్తి నాయ్. డిట్టుమ్ నెంజిల నంపజలసక సికడ పాపుమ్ కెరయ్‌తతి. ఆసచి అలవాట్ కెరనయి అస్తి, రితి పాపుమ్‌చ బోదల్, జేఁవ్.

15 సత్తిమ్‌చి వాటు ముల దా, ఇస్టుమ్ అయ్‌లి వేర వాట్ బుల, బెయోరుచొ పుత్తుస్ §బిలామ్‌చి పట్టి గెచ్చ, జో గెలి వాట్ గెచ్చ అస్తి. పాపుమ్‌తె లాబుమ్ కెరనుక జోవయించి అలవాట్, జోచి సర్ద!

16 జో *బిలామ్‌చి సొంత పాపుమ్‌చి రిసొ, దేముడు జోక తీర్పు కెర్లన్. మెలె, నే లట్టబ్బి గాడ్డె మాన్సుచి అవాడ్‌క లట్టబ, బిలామ్‌క కోడు సంగ, జో ఉచర్లి వెర్రి కామ్ అడ్డు కెర్లి.

17 జలె, పాపుమ్‌చ జేఁవ్ మాన్సుల్ కీస జతతి మెలె, పాని నెంజిల ఊటల్‌చి రిత, †వాదు పెట్టనిలి పాని నెంజిల్ మబ్బుల్‌చ రిత జా అసున్. ఆకర్ దీసిచి రిసొ కిచ్చొ వాట జోవయింక రకితయ్ మెలె, అందర్‌చి ఉప్పిరి అందర్.

18 కిచ్చొక మెలె, వెర్రి కమొచి రిసొ గవురుమ్ లట్టబన, పాపుమ్ తెంతొ నొవర్ విడ్డల్ జల నొవ నంపజలసక సికడ సికడ, ఆఁగిచ ఆసల్ జర్గు కెరంతిస్‌తె జోవయింక అలవాట్ కెర్తతి.

19 ‡"ఆగ్నల్‌చ గొతిమాన్సుల్ నెంజున్, ఆగ్నల్ తెంతొ విడ్డల్ జా అస్సున్. తుమ్ కిచ్చొ కెర్లె కి బాద నాయ్" మెన సికడ, వేర అర్దుమ్ బెదవ పాపుమ్ సికయ్‌తతి. గని జేఁవ్ దస్సి సికడ్తస కిచ్చొచ గొతిమాన్సుల్ జా అస్తి మెలె, మొర్ను దెత ఆసల్‌చ గొతిమాన్సుల్ జా అస్తి. కిచ్చొక మెలె, కేన్ అలవాట్ మాన్సుక ఏలుప కెర్తయ్ గే, జా అలవాట్‌తె జో మాన్సు గొతిమాన్సు జా అస్సె.

20 దస్సి అమ్‌చొ ప్రబు అమ్‌చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ యేసుక్రీస్తుక జాన్లి సెక్తిక ఈంజయ్ లోకుమ్‌చి పాపుమ్ ఇండుక తెంతొ విడ్డల్ జా తా, జేఁవ్ జా పాపుమ్ వాట్ అన్నె గెచ్చ సిక్కు జా దెర్ను సేడ్లె, జేఁవ్ అగ్గెయి తిలి పాపుమ్‌చి కంట అన్నెయ్ నాసెనుమ్ జా గెచ్చ అస్తి.

21 దేముడు దిలి పరలోకుమ్‌చి సుద్ది సెలవ్ జేఁవ్ జాన జానయ్ ములిలి కంట, జా సత్తిమ్ వాట్ జేఁవ్ కెఁయ్యె నే జాన్లె చెంగిల్ తత్తి.

22 సత్తిమ్ తిలి టాలితె సంగిల్ రితి, జోవయింక జర్గు జా అస్సె. మెలె, సొంత ఒక్కన్లిసి అన్నె కతయ్ సూనొ, చి అండ్రి దోయి జా తిలె, బుర్దతె ఎంగ్డ జా అన్నె ముర్కి కలొయ్ జతయ్.

3

క్రీస్తు ప్రబు అన్నె ఉత్ర జెతి దీసి

1 ఈది తుమ్‌క ఆఁవ్ రెగ్డిలి దొన్నిచి ఉత్రుమ్. ప్రేమ తిల బావుడ్లు, చి దొన్నితె కి అంచి ఉద్దెసుమ్ కిచ్చొ మెలె, సత్తిమ్‌చి నిదానుమ్‌చి తుమ్‌చి మెన్సుతె తుమ్‌క ఏక్ కోడు ఉచర్తసి రిసొ, తుమ్‌క ఆత్మ డిట్టుమ్ కెర్తి రిసొ.

---

§ **2:10 2:10** పూర్తుమ్, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దెతి సిచ్చ జర్గు కెరుక మెన మాన్సు రూపుమ్ జల దొగుల దూతల్ ఏక్ సుట్టు సొదొమ పట్నుమ్‌తె గెతికయ్, జా పట్నుమ్‌చ మున్సుబోదల్ జేఁవ్ దూతల్‌క లంజె కెర జోవయించి మరియాద కడుక ఉచర్ల. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జోవయింక అడ్డు కెర గుడ్డి కెర్లన్. ఆదికాండుమ్ 18:20, 22, చి 19:1-11. పేతురు ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్లి పొదులె కి ప్రబుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్‌క పాపుమ్‌చ మాన్సుల్ దూసుప కెర్తె తిల. చి అగ్గెచి ఇన్నెక టాలి జతయ్. * **2:11 2:11** యూదా 9 నంబర్‌చి కోడు దెక. † **2:12 2:12** యూదా 10 నంబర్‌చి కోడు దెక. ‡ **2:13 2:13** యూదా 12 నంబర్‌చి కోడు దెక. § **2:15 2:15** యూదా 11 నంబర్‌చి కోడు దెక. * **2:16 2:16** యూదా 11 నంబర్‌చి కోడు కి దెక. బిలామ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసొ జలెకి, చెత్తర్ తప్పుల్ కెర్లొ. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి కోడు మార్పుప కెరుక ఉచర్లొ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక విరోదుమ్ తిల మాన్సుల్ "డబ్బుల్ దెమ్‌దె" మెంతికయ్, జా డబ్బుల్ ఆసకయ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి కోడు పిట్టవుక ఉచర్లొ, సంక్యాకాండుము 22:2-35, 31:16. పడ్తొ, బొమ్మల్‌క బలి దిలిసి ప్రెజల్ కంక సికడ్లొ, చి ప్రెజల్ లంజె జతి రితి సికడ్లొ, డీసయ్‌లిసి 2:14. † **2:17 2:17** యూదా 12, 13 నంబర్‌చ కోడు దెక. ‡ **2:19 2:19** యూదా 4 నంబర్‌చి కోడు దెక. * **3:2 3:2** యూదా 17 నంబర్‌చి కోడు దెక.

2 కిచ్చొ కోడు మెలె, *‘జర్గు జయెదె’ మెన
దేముడుచ కబుర్లు సంగిలస సంగిలిసి ఎత్కి,
పడ్తొ ప్రబు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జోవయించ
బారికుల్చి అత్తి తుమ్క సంగిల సెలవ్ కొడొ ఎత్కి
తుమ్ కెర మెనయ్ ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్డసి.
3 తొలితొ ముక్కిమ్క కిచ్చొ అర్దుమ్ తుమ్
కెరనుక మెలె, ఆకర్ దీసల్క †అన్మానల్చ మాన్సుల్
సత్తిమ్చి ఉప్పిరి ఆస్తస జా కెర, జోవయించి పెట్టిచి
పాపుమ్చ ఆసల్ రితి ఇండ.
4 కీస కొడొ లట్టబుల మెలె. ‡“అన్నె జెయిందె,
మెన జో క్రీస్తు సంగిలిసి కేతె జర్గు జలి? అమ్చ
పూర్గుమ్చ జీయ మొర్లి తెంతొ కి, అన్నె అగ్గె తెంతొ,
లోకుమ్ జెర్మున్ జలి తెంతొ కి, ఎత్కి మాములుమ్
అగ్గెచి రితి జర్గు జతయ్.” మెన సంగుల.
5 దస్సి సంగితస జాన జానయ్ కిచ్చొ కోడు
ఉచరుక నెసితి మెలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అగ్గెయ్ తెంతొ
‘జర్గు కెరిందె’ మెన దేముడు ఒప్పన్తికయ్,
ఆగాసుమ్ అస్సె, చి §పాని తెంతొ, పానితె జర్గు
జలిస్చి రిసొ, బూలోకుమ్ జెర్మున్ జలి.
6 అన్నె, బూలోకుమ్ తెదొడి తిలిసి వెల్లొ పానిచి
*బూరుమ్క సిచ్చ జా నాసెనుమ్ జలి.
7 జలె, దేముడుచి దస్సి సెలవ్క కి, జోచి
కోడుకయ్, అప్పెచి ఈంజయ్ బూలోకుమ్ ఈంజయ్
ఆగాసుమ్ కి డడ్డ గెతి సమయుమ్క రకితె అస్తి.
జో వెల్లి తీర్పు కెర్తి, జోక నెస పాపుమ్ ఇండిల
మాన్సుల్క నాసెనుమ్ కెర్తి దీసి ఎదక దేముడు రకితె
అస్సె.
8 గని, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ఏక్ కోడు తుమ్ పఏవ్వ
నాయ్. కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచి మొక్మె ఎక్కి దీసి వెయి
వెర్సుల్చి రితి జతయ్, చి వెయి వెర్సులు ఎక్కి
దీసిచి రితి జతయ్.
9 ప్రబు సంగిలి ప్రమానుమ్ జో నెరవెర్సుప కెరుక
ఆల్సిమ్ కెర్తయ్ మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్లె కి, జో ఆరి
ఆల్సిమ్ కెరె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, “జోవయింతెన్
కోయి నాసెనుమ్తె గెతు నాయ్, గని జేఎవ్ ఎత్కిజిన్
జోవయించి పాపుమ్ చినన ముల్తు” మెన, తుమ్చి
రిసొయి జో ఆల్సిమ్ కెర్తయ్.
10 గని, జా వెల్లి దీసి జెతిసి కీసి తయెదె మెలె, కో
నేన్లె పొది చోరు అయ్లి రితి జెయెదె. తెదొడ్క వెల్లి
అవాడ్ వీర్లి రితి కెర, ఆగాసుమ్తె తిలిసి డడ్డ గెచ్చ
ఆగాసుమ్ కేడయ్ గెచ్చెదె, చి ఈంజ బూలోకుమ్
జేఎవ్చ కమొ తెన్ని †డడ్డయ్ గెచ్చెదె.
11 అప్పె తిలిసి ఎత్కి దస్సి జా గెచ్చుక అస్సె.
జలె, కీస మాన్సుల్ జా తుమ్ ఇండుక మెలె,
మాన్సుల్చి మొక్మె సుద్ది తెన్ ఇండ, దేముడు తెన్
బెద నిదానుమ్ ఇండ,
12 జోచి వెల్లి దీసి జెతె ఎదక ఎక్కి ఆస నిదానుమ్
‡రకితె తా, జో §బే బేగి జెతిస్కయ్ రితి ప్రార్దన కెర,
సత్తిమ్ ఇండ. జా దీసిచి కామ్క ఆగాసుమ్ డడ్డ
గెచ్చ కేడెదె, చి జా ఆగిక ఒత్త తిలిసి ఎత్కి జూర
గెచ్చెదె.
13 జలెకి, జో ప్రమానుమ్ సంగిలిస్క రకితసుమ్.
కిచ్చొక మెలె, *నొవి ఆగాసుమ్క, చి సత్తిమ్ బెర్లి నొవి
బూలోకుమ్క రకితసుమ్.
14 జాకయ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ఇన్నెక తుమ్
రకితసు చి రిసొ, ప్రబు జా కెర తుమ్క చజిలె, కిచ్చొ
ముర్కి నెంతె కిచ్చొ పొరపాట్ నెంతె, జోచి సేంతుమ్
తుమ్చి పెట్టి కామ్ కెర్తె తా, సుద్ది తంక తుమ్ దెకన.
15 అన్నె, అమ్చొ ప్రబు ఆల్సిమ్ కెర్తిస్క ఉచర్లె,
తుమ్ కిచ్చొ చిన మెలె, జో వాయిద కెర్తిస్తె అన్నె
మాన్సుల్ రచ్చించుప జంక జో అవ్కాసుమ్ దెతయ్.
ప్రబు జోక దిలి గ్యానుమ్చి రిసొ పవులు కి ఇన్నెచి
రిసొ ఇసి సంగ రెగిడ్లన్†
16 జోచ ఉత్రల్ ఎత్కితె రెగిడ్లి రితి. జోచ
ఉత్రల్తె తిలిసి సగుమ్ అర్దుమ్ కెరనుక ఇదిల్
అల్లర్ జంక జతయ్. జేఎవ్ కొడొ సగుమ్జిన్
నేన్లె మాన్సుల్, దొన్ని మెన్సుల్ తిల మాన్సుల్,
జోవయించి సొంతయ్ ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి
మార్సుప కెర, వేరయ్ అర్దుమ్ సికడ్తతి. దేముడుచి
కొడొతెచ అన్నె కొడొ కి దస్సి మార్సుప కెర్తతి. జలె,
జోవయింక జెఎవ్వి నాసెనుమ్ కెరంతతి.
17 జలె, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ఈంజ ఎత్కి జర్గు నే
జతె అగ్గె సూన జాన్సుచి రిసొ, దేముడుచి కోడు నే
సూన్త మాన్సుల్చి పట్టి తుమ్ నే గెతి రితి, తుమ్చి
సొంత నిదానుమ్ తుమ్ నే పిట్టవన్తి రితి, తుమ్
జాగర్త తెన్ తా.
18 అమ్చొ ప్రబు, అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ
జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయతె ఇండ, జోచి గ్యానుమ్

† **3:3 3:3** యూదా 18 నంబర్చి కోడు దెక. ‡ **3:4 3:4** యోహాను 14:3, 28 దెక. § **3:5 3:5** ఆదికాండుమ్ 1:2, 6, 7. * **3:6 3:6** ఆదికాండుమ్ 6-8 అద్యయల్. † **3:10 3:10** డీసయ్లిసి 8:7, 21:1, మత్తయి 5:18, 24:35, మార్కు 13:31, లూకా 21:33, యోహాను రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:17. ‡ **3:12 3:12** దెస్సలొనీకుల్క రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్రుమ్ 1:10, రోమియుల్ 8:19-25, కొరిందిల్క రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్రుమ్ 1:7, గలతీయుల్ 5:5, పిలిప్పియుల్ 3:20, ఎబ్రీయుల్ 9:28. § **3:12 3:12** “జెవున్” మెన ప్రార్దన కెరుక జయెదె, మత్తయి 6:10, చి ‘ఒండి లోకుమ్తె సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్ జలె జా దీసి జెయెదె’ మెన కేనె డీస్తయ్ మెలె, మత్తయి 24:14తె. * **3:13 3:13** డీసయ్లిసి 21:1. † **3:15 3:15** నంబర్ కోడుచి ఎట్టొచి కోడు దెక. రోమియుల్ 2:4, చి డీసయ్లిసి 2:21 కి దెక.

పోసన, ఆత్మక తుమ్ వడ్డ. అప్పె, కి, జా ఆకర్ దీసి
ఎద కి కెఁయఁక తెఁయఁక కి జోక జొఒర! ఆమేన్.

యోహాను రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ యోహాను రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్రుమ్

1 మొదొల్ తెంతొ తిలిసి, అమ్ సూన్లిసి, అమ్చ
సొంత అంకివొ దెకిలిసి, దెక సొంత అత్తొ చడ్లిసి
చి రిసొ తుమ్క సూనయ్తసుమ్, రెగ్డితసుమ్.*
మెలె, †ఎత్కిక దొర్కు జలి జీవ్ జలిసి, దొర్కు జలి
జీవ్ జోతె దొర్కు జతిన్చి రిసొచి దేముడుచి కోడు
జలి జీవ్ దెతి దేముడుచి కోడుతె తిలిన్చి రిసొ
రెగ్డితసుమ్.
2 క్రీస్తు జలొ దెకయ్ జలి జీవుక ‡ఈంజ లోకుమ్తె
జో జెర్మున్ జా అయ్లిస్ జిలిస్ తెన్ అమ్క రుజ్జు
జా అస్సె. అమ్ దెకిలమ్, సాచి జా సంగితసుమ్,
చి జో ‘ఎత్కిచి కంట అగ్గె తెంతొ దేముడు తెన్ తిలి
కెయ్క తెయ్క తాఁ గెతి జీవు, చి జో ఈంజ
లోకుమ్తె జెర్మున్ జా అమ్క డీస అస్సె’ మెన
ఒప్పన, తుమ్క సూనయ్తసుమ్.
3 అమ్ దెకిలిసి, అమ్ సూన్లిసి కిచ్చొక తుమ్కయ్
సూనయ్తసుమ్ రెగ్డితసుమ్ మెలె, తుమ్క ప్రబు
దెతి రచ్చన, జో దెతి సర్దచి వాటతె అమ్చి తెన్
బెదుత్. అమ్చి తెన్ తుమ్చి తెన్ బెద్దితిన్చి
కట్టు దేముడు అబ్బొస్ తెన్ చి జోచొ పుత్తున్ జలొ
యేసుక్రీస్తు తెన్ అమ్క బెదవ అస్సె.
4 అమ్చి సర్దసంతోసుమ్ పూర్తి జవున్ మెనయ్
ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్తసుమ్.

దేముడుచి ఉజిడ్తె ఇండ

5 ప్రబుతె సూన తుమ్కయ్ అమ్ సూనయ్తి
కబుర్ కిచ్చొ మెలె, దేముడు §ఉజిడి జా అస్సె, చి
జోతె కిచ్చొ అందర్ నాయ్.
6 జో తెన్ బెద జో తెన్ ఇండితసుమ్
మెనంతసుమ్, గని *అందర్బుద్ది తెన్
ఇండితసుమ్ జలె, అబద్దుమ్చ జా సత్తిమ్
ఇండుమ్ నాయ్.
7 గని, జో కీసి ఉజిడి అస్సె గే, ఆమ్ కి దస్సి
†ఉజిడ్ బుద్ది తెన్ ఇండితసుమ్ జలె, ఎక్కిలొ తెన్
ఎక్కిలొ బెద ఎక్కి కట్టు తెన్ ఇండితసుమ్, చి జోచొ
పుత్తుసి యేసు ‡సిలువతె జో మొర అర్పితుమ్
జలిన్చి జోచి సూఁయి జలి లొఁయి అమ్చి పాపుమ్
ఎత్కి పుంచ అమ్క సుద్ది కెర్తె అస్సె.

పాపుమ్ ఒప్పన్తిన్చి రిసొ

8 ‘అమ్క పాపుమ్ నాయ్’ మెన అమ్ ఏక్ వేల
సంగన్లె, అమ్క ఆమి మోసిమ్ కెరంతసుమ్, సత్తిమ్
అమ్చి పెట్టి నాయ్.
9 గని అమ్ కెర్ల పాపల్ దేముడుచి మొక్మె అమ్
ఒప్పన్లె, జో నిదానుమ్ సత్తిమ్ కెర్తొసొ, చి అమ్చి
పాపుమ్ చెమించుప కెర అమ్ పాపుమ్ తెన్ నే తతి
రితి జో అమ్క సుబ్రుమ్ కెరెదె.
10 అమ్ కెర్లి పాపుమ్క ‘పాపుమ్ కెరుమ్ నాయ్’
మెన అమ్ సంగిలె, జోకయ్ ‘అబద్దుమ్చొ’ మెన
సంగిల్ రితి జతసుమ్, చి జోచి కోడు అమ్చి పెట్టి
నాయ్, ‘పాపుమ్ సుదల్’ మెన జో అమ్క సంగిలి
§కోడు ఒప్పనుమ్ నాయ్.

2

పాపుమ్ కెరుక బొన

1 అంచ ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, తుమ్క ‘పాపుమ్
కెర్తు నాయ్’ మెనయ్ తుమ్క ఆఁవ్ ఈంజ రెగిడ్తసి.
గని ఏక్ వేల అమ్ కో పాపుమ్ కెర్లె, ఎత్కిక అబ్బొ
జలొ దేముడు లోకుమ్ ఎత్కిచ మాన్సుల్క తీర్పు
కెర్తిన్తె, అమ్క ఎక్కిలొ తోడ్ సంగితొసొ అస్సె. పూర్తి
పున్నిమ్ తిలొ యేసుక్రీస్తు.
2 అమ్ కెర్ల పాపల్ గెచ్చయ్తి *బలి జో జా అస్సె.
ఎక్కి అమ్మి కెర్ల పాపల్ మెన నాయ్, గని ఒండి
లోకుమ్చ మాన్సుల్ కెర్ల పాపల్ గెచ్చయ్తొసొ జో జా
అస్సె.
3 ‘జోక అమ్ జానుమ్’ మెన అమ్ కీసి జాన
దయిరిమ్ తంక జయెదె మెలె, జోచ ఆగ్నల్ రితి
ఇండ్డితసుమ్ జలెకయ్.
4 ‘జోక్ జాని’ మెన కో జలెకు సంగితయ్ గని జోచ
ఆగ్నల్ నే సూన్లి రితి జా కెర్తయ్ నాయ్ జలె, జో
మాన్సు అబద్దుమ్చొ, చి జోచి పెట్టి సత్తిమ్ నాయ్.
5 గని, ప్రబుచి కోడు కో కెర్తయ్ గే, జోచి పెట్టి
దేముడుచి ఉప్పిర్చి ప్రేమ పూర్తి జా అస్సె. జలె,
‘దేముడుచి రచ్చనచి తెడి అస్సుమ్’ మెన అమ్ కీసి
పూర్తి దయిరిమ్ జంక జయెదె మెలె,

---

* **1:1 1:1** నెంజిలె, ‘మెలె, దొర్కు జలొ జీవ్ తిలి దొర్కు జలి జీవ్ దెతి కోడు జలొ యేసుక్రీస్తుచి రిసొ రెగిడ్తసుమ్’. యోహాను 1:1-4, 14 దెక. † **1:1 1:1** యోహాను 1:4, బారికుల్ 5:20 దెక. ‡ **1:2 1:2** యోహాను 1:14. § **1:5 1:5** యోహాను 1:4, 5, 9, 14, 8:12, 9:5, 12:46, యాకోబు 1:17 దెక. * **1:6 1:6** యోహాను 3:19, 20, 11:9-10, 12:35, కొరిందిల్క రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 6:14. † **1:7 1:7** మత్తయి 5:14, 16, యోహాను 3:21, 12:36, బారికుల్ 13:47, రోమియుల్ 13:12, ఎఫెసు 5:8, దెస్సలొనీకుల్క రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్రుమ్ 5:5 దెక. ‡ **1:7 1:7** కొలొస్సియుల్ 1:20, 2:14, పేతురుక రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:24, మత్తయి 27:32-54, మార్కు 15:21-39, లూకా 23:26-48, యోహాను 19:17-37 దెక. § **1:10 1:10** రోమియుల్ 3:10, 23, 5:12. * **2:2 2:2** 1:7చి ఎట్టొచి చి కోడు దెక.

6 ‘†జోచి తెడి అస్సుమ్. జో తెన్ బెద అస్సుమ్. జోచి జివ్‌క జితసుమ్’ మెన సంగన్లె, యేసుక్రీస్తుయి ఇండిలి రితి ఆమ్ కి ఇండుకయ్.

ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ కెర

7 ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, తుమ్‌క ఆఁవ్ రెగిడ్తిసి నొవి ఆగ్న నెంజె, గని మొదొల్ తెంతొ తుమ్‌క దొర్కు జలి ఆగ్న. అగ్గె తెంతొ చి జా ఆగ్న తుమ్ సూన్లి కోడు.
8 జలెకి, యేసుక్రీస్తు దిలి ‡నొవి ఆగ్న తుమ్‌క ఆఁవ్ రెగిడ్తసి. తుమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ కెరుకయ్. ఈంజ ఆగ్న జో యేసుక్రీస్తుచి తెడి నెరవెర్సుప జతయ్, తుమ్‌చి తెడి కి నెరవెర్సుప జతయ్. కీసి మెలె, అందర్ కేడ గెతె అస్సె, చి నిజుమ్‌చి ఉజిడి అప్పె కి లగుక దెర అస్సె.
9 ‘ఉజిడ్‌చి తెడి అస్సి’ మెన కో సంగన్లె కి జోఁ కేన్ బావొక జో విరోదుమ్ అస్సె జలె, జో అప్పెక అందర్‌చి తెడి అస్సె.
10 జోవయించ బావుడ్లు జల రిత అన్నె మాన్సుల్‌క కో ప్రేమ కెర్తయ్ గే, జొయ్యి ఉజిడ్‌చి తెడి జితయ్, చి ఈంజ ఉజిడ్‌తె కక్క తప్పు కెరయ్‌తిసి కిచ్చొ కి తయె నాయ్.
11 గని, బావొ జలొ అన్నె కేన్ మాన్సుక కో విరోదుమ్ కెర్తయ్ గే, అందర్‌చి తెడి అస్సె. అందర్‌చి తెడి ఇండితయ్, చి జో కేనె గెతయ్ గే జో నేనె. కిచ్చొక మెలె, అందర్ జోక గుడ్డి కెర అస్సె.

12 ప్రేమ తిల బోదల్, తుమ్‌క కిచ్చొక రెగిడ్తసి మెలె, జో యేసుక్రీస్తుచి నావ్‌చి రిసొ జోచి నావ్‌చి తెడి తుమ్ కెర్ల పాపల్ చెమించుప జా అస్తి.
13 తుమ్ అబ్బదించి మొదొల్ తెంతొ జోక తుమ్ జాన్సుచి రిసొ తుమ్‌క రెగ్డితసి. తుమ్ ఉబెడల్, పాపుమ్ కెరయ్‌తొ సయ్‌తాన్‌చి ఉప్పిరి తుమ్ జీన అస్సున్‌చి రిసొ తుమ్‌క రెగ్డితసి. తుమ్ బాలబోదల్, ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడుక తుమ్ జాన్సుచి రిసొ తుమ్‌క రెగ్డితసి.
14 అబ్బదించిక, తుమ్ మొదొల్ తెంతొచొక తుమ్ జోక జాన్సుచి రిసొ తుమ్‌క రెగ్డితసి. ఉబెడల్, తుమ్ ఆత్మతె డిట్టుమ్ జా అస్సున్, చి దేముడుచి కోడు తుమ్‌చి పెట్టి అస్సె, తుమ్‌చి పెట్టి కామ్ కెర్తయ్, చి సయ్‌తానుక తుమ్ జీన అస్సున్‌చి రిసొ తుమ్‌క రెగ్డ అస్సి.

15 ఈంజ లోకుమ్‌క చి ఈంజ లోకుమ్‌చి కిచ్చొ కి తుమ్ ప్రేమ జా నాయ్. ఈంజ లోకుమ్‌చి కో ప్రేమ అస్తి గే, ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడుచి ఉప్పిర్‌చి ప్రేమ జోచి పెట్టి నాయ్.
16 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌తె తిలిస్ ఎత్కి, ఆఁగ్ ఆస జతిసి, అంకివొ ఆస జతిసి, ఆస్తిచి గవురుమ్ కి, ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడుచి తెంతొ చి బుద్ది నెంజె, గని ఈంజయ్ లోకుమ్‌చి బుద్దిచి, జా.
17 అన్నె, ఈంజ లోకుమ్, ఈంజ లోకుమ్‌చి ఆస్తిచి ఉప్పిరి ఆస జతిసి ఎత్కి కేడయ్ గెతిసి, గని దేముడుచి ఇస్టుమ్ రితి కో ఇండుల గే, జెఁవ్వి కెఁయఁక తెఁయఁక తా గెచ్చుల.

క్రీస్తుక విరోదుమ్ తిలొసొ

18 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, ఆకర్‌చి గడియ, ఈంజ. క్రీస్తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ తిలొసొ బార్ జయెదె మెన సూన అస్సున్, గెద. దస్సి, అప్పె క్రీస్తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జలస ఒగ్గర్‌జిన్ బార్ జా అస్తి. జాకయ్, ఇన్నెక ‘ఆకర్‌చి గడియ ఈంజ’ మెన జానుమ్.
19 ‘జోచి ఉప్పిరి జేఁవ్ విరోదుమ్ జలస అమ్‌చితె తెంతొ బార్ జా గెల’ మెనుక జయెదె, గని జోవయింక ‘అమ్‌చి తెన్ ఎక్కి జా తిల’ మెనుక నెంజె. కిచ్చొక మెలె, అమ్‌చి తెన్ ఎక్కి జత జలె, అమ్‌చి తెన్ తాఁ గెత. గని నాయ్, బార్ జా ముల దిల, చి అమ్‌చి తెన్ ఎక్కి నెంజితి మెన రుజ్జు డీస్తయ్. జేఁవ్ ముల్తిస్ తెన్ జా రుజ్జు డీసుక మెన సెలవ్ తిలి.
20 తూమ్, మాత్రుమ్, పరలోకుమ్‌చి సుద్ది తిలొసొ జోచి ఆత్మక తుమ్‌క బోడి ఉప్పిర్ సువిల్ రితి జా, ‘అంచయ్’ మెలి రితి తుమ్‌క జోచి గుర్తు కెర అస్సె. జాకయ్, తుమ్ జోచయ్ జలస ఎత్కిజిన్ సత్తిమ్ జాన్సు.
21 జలె, తుమ్‌క ‘సత్తిమ్ నేన్‌తి’ మెన రెగ్డి నాయ్, గని సత్తిమ్ జాన్సుచి రిసొయి రెగిడ్తసి. కేన్ అబద్దుమ్ తిలె, సత్తిమ్ తెంతొ జెయె నాయ్ మెన కి జాన్సు.
22 జలె, కొన్సొ జో అబద్దుమ్ జతొసొ జయెదె మెలె, యేసుక ‘జోచి రాజిమ్‌తె మాన్సుల్‌క బెదయ్‌తొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జతి దేముడు తెర్రయ్‌లొ క్రీస్తు జో నెంజె’ మెన సంగితొసొ సికడ్తొసొ. క్రీస్తుచొ దేముడు అబ్బొన్‌క ‘అబ్బొన్ నెంజె’, క్రీస్తు పుత్తున్‌క ‘దేముడుచొ పుత్తున్ నెంజె’ మెన కో సంగితయ్ సికడ్తయ్ గే, జొయ్యి క్రీస్తుచి విరోదుమ్ జలొసొ.
23 క్రీస్తు పుత్తున్‌క ‘దేముడుచొ పుత్తున్ నెంజె’ మెన కో సంగితయ్ సికడ్తయ్, జోక ఎత్కిక అబ్బొ

† **2:6 2:6** యోహాను 15:3-10 దెక. ‡ **2:8 2:8** యోహాను 13:34 చి మత్తయి 22:37-40. § **2:23 2:23** 3:23, 4:15, 5:1, 5, 13, 20 దెక. * **2:23 2:23** మత్తయి 10:32-33 చి రోమియుల్ 10:9-10 దెక.

జలొ జో దేముడుచొ మాన్సు నెంజె, జో మాన్సుచి పెట్టి నాయ్. క్రీస్తు పుత్తుస్క §'దేముడుచొ పుత్తుసి నిజుమి జొయ్యి జయెదె' మెన కో *ఒప్పన్తయ్ గే, దేముడు అబ్బొస్చొ మాన్సుకి జో జా అస్సె, జోవయించి పెట్టి ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడు అస్సె.

24 క్రీస్తుచి రిసొ తుమ్ మొదొల్ తెంతొ సూన్లిసి తుమ్చి పెట్టి తాఁ గెస్సు. తుమ్ మొదొల్ తెంతొ సూన్లిసి తుమ్చి పెట్టి తాఁ గెలె, కామ్ కెర్తె తిలె జలె, దేముడు పుత్తుస్చి తెడి కి దేముడు అబ్బొస్చి తెడి కి తాఁ గెతె, జోచి తెన్ †ఇండితె తస్తె.‡

25 జోచి రాజిమ్తె అప్పె కి బెదితి, పరలోకుమ్తె కెయ్యక తెఁయక జ్ఞితి చెంగిల్ తతి వాట అమ్క తుమ్క జో ప్రమానుమ్ సంగిలిసి కోడు.

26 తుమ్క మోసిమ్ కెరుక ఉచర్తసచి రిసొ తుమ్క ఈంజ రెగ్డితసి.

27 గని ప్రబు జోచి ఆత్మ తేల్ తుమ్క బోడి ఉప్పిర్ సువిల్ రితి జలి గుర్తు తుమ్చి పెట్టి తత్తయ్ కామ్ కెర్తయ్. మెలె, జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి తత్తయ్ తుమ్క సికడ్తయ్, చి తుమ్క కో మాన్సు సికడుక నాయ్. జలె, జోచి ఆత్మ తుమ్క కీసి ఎత్కిచి రిసొ సికడ్తయ్ గే, చి జోచి ఆత్మ కీసి సత్తిమ్ తా కిచ్చొ అబద్దుమ్ జయె నాయ్ గే, జా ఆత్మ తుమ్క సికడ్లి రిసొ, యేసుప్రబుచి తెడి తుమ్ తా జోచి జీవ్క జోచి ఆత్మసెక్తిక జో తెన్ ఇండితె.

28 అన్నె, అప్పె, ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, 'యేసుప్రబుచి తెడి తుమ్ తా. జోచి జీవ్కయ్ జోచి ఆత్మసెక్తిక జిఁయ జో తెన్ ఇండ' మెన అన్నె సంగితసి. ఇసి తాఁ గెలమ్ మెలె, జో అన్నె జెతి పొదిక, అన్నె డీస్తి పొదిక అమ్ లాజ్ నే బెట్తె, నే గుంచితె, దయిరిమ్ తెన్ తమ్దె.

29 జో 'పున్నిమ్చొ' మెన జాన్సు జలె, అన్నె కో సత్తిమ్ ఇండితతి గే, జేవ్ కి జోచి ఆత్మ తెన్ జెర్మున్ జా అస్తి మెన తుమ్ జాన.

3

1 ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడు అమ్క *"అంచయ్ బోదల్, తూమ్" మెన అమ్క నావ్ తిఁయ అమ్క కెద్ది ప్రేమ కెర అస్సె గే తుమ్ ఉచర! జో దస్సి కెర్తికయ్, నిజుమి జోచ బోదల్ జలమ్! దస్సి మెన ఈంజయ్ లోకుమ్చి బుద్దిచ మాన్సుల్ కిచ్చొక తుమ్క చినితి నాయ్ మెలె, †జోకయ్ నేన్తి.

2 ప్రేమ జల గోతుసుదల్, అమ్ అప్పె కి దేముడుచ బోదల్ జా అస్సుమ్. అమ్ తెదొడ్క కీసి జమ్దె గే అప్పె డీసె నాయ్, గని కిచ్చొ జానుమ్ మెలె, యేసుప్రబు అన్నె డీసిలె, ‡జోచి రితి పూర్తి జమ్దె. జో కీసి అస్సె గే, తెదొడ్కయ్ కిచ్చొ అడ్డు నెంతె జోక సొస్టుమ్ దెకుమ్దె.

3 అన్నె, మదెనె, జోచి ఉప్పిరి కో ఇసి దయిరిమ్ తత్తచి జోక రకితతి గే, జో కీసి సుద్ది అస్సె గే, జేవ్ కి జోచి రితి సుద్ది కెరంతి రితి దెకన్తె తవుల.

4 పాపుమ్ కెర్తొ ఎత్కి మాన్సు ఆగ్నల్ పిట్టయ్తయ్. ఆగ్నల్ పిట్టయ్తిసి ఎక్కి పాపుమ్.

5 పాపల్ గెచ్చవుక మెన యేసుప్రబు బార్ జలొ మెనయ్, పడ్తొ జోతె కిచ్చొయ్ పాపుమ్ కి నాయ్ మెనయ్, తుమ్ జాన్సు.

6 §జోచి తెడి తతొ కేన్ మాన్సు పాపుమ్ ఇండె నాయ్. కో పాపుమ్ ఇండితయ్ గే, ప్రబుక *దెకిలొసొ నెంజె, జోక జాన్లొసొ నెంజె.

7 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, తుమ్క కో మోసిమ్తె సేడవుక తుమ్ వాట్ దాస నాయ్. మెలె, కో సత్తిమ్ ఇండితయ్ గే, జో యేసుచి రితి జోచి తెన్ పున్నిమ్చొ జతయ్.

8 కో పాపుమ్తె ఇండితయ్ గే, సయ్తాన్చొ జయెదె. మొదొల్ తెంతొ సయ్తాన్ పాపుమ్ కెర్తొసొ. సయ్తాన్చ కమొ గెచ్చవ గెలుకయ్ దేముడుచొ పుత్తుసి ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జలొ.

9 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె జెర్మున్ జలొ కేన్ మాన్సు పాపుమ్ ఇండె నాయ్. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోచి పెట్టి అస్సె, చి జో జా ఆత్మక జెర్మిలి రిసొ జో మాన్సు పాపుమ్ ఇండుక నెత్రె.

10 ఇసికయ్ కో దేముడుచ బోదల్ జవుల గే, కో సయ్తాన్చ బోదల్ జవుల గే, చినుక జయెదె. కో సత్తిమ్ ఇండె నాయ్ గే, పడ్తొ †జోచ బావుడ్లు జల అన్నె మాన్సుల్క ప్రేమ దెకె నాయ్ గే, జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జెర్మున్చొ మాన్సు నెంజె.

ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ కెరుక

11 తుమ్ మొదొల్ తెంతొ సూన్లి కబుర్ ఈంజ, అమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ‡ప్రేమయ్ తంక.

12 బావొన్క మార్లొ, ఎత్కిక పాపుమ్ సికడ్తొ సయ్తాన్ తెన్ బెదిలొ క్తయినుచి రితి తంక నాయ్. అన్నె, జో కిచ్చొక బావొన్క మార్లొ మెలె, జోచ సొంత

† **2:24 2:24** 2:6 దెక. ‡ **2:24 2:24** యోహాను 15:4-10. * **3:1 3:1** యోహాను 1:12-13. † **3:1 3:1** యోహాను 1:10-11, 8:54-55, 14:7, 17, 16:2-3, 17:25. ‡ **3:2 3:2** రోమియుల్ 8:19, 29, కొరిందిల్క రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తుమ్ 3:18, ఫిలిప్పియుల్ 3:21, కొరిందిల్క రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్తుమ్ 15:49-50. § **3:6 3:6** 2:6, 24, 27, 28 దెక, చి 3:24, 4:13, 16 దెక. * **3:6 3:6** యోహాను రెగిడ్లి 3 నంబర్ ఉత్తుమ్ 11 నంబర్ కోడు దెక. † **3:10 3:10** 2:9, 10 దెక. ‡ **3:11 3:11** 2:7-11 దెక.

కమొ పాపుమ్చ, బావొన్చ కమొ పున్నిమ్చచి రిసొ దెకుక నెత్ర గోసక మార్లొ.
13 బావుడ్లు, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ తుమ్చి
విరోదుమ్ జలిస్క తుమ్ ఆచారిమ్ జా నాయ్.
14 మొర్నుక ముల జీవ్ జతిన్తె పాఁవ జా
అస్సుమ్ మెన జానుమ్. నంపజల బావుడ్లుక ప్రేమ
కెర్తసుమ్చి రిసొ జానుమ్. కో ప్రేమ తెన్ తయె
నాయ్ గే, మొర్నుతెయి అస్సె మెన జానుమ్.
15 జోఁ కేన్ బావొచి ఉప్పిరి కో విరోదుమ్ తత్తయ్
గే, అత్య కెర్తొసొ జతయ్, చి అన్నె కిచ్చొ జానుమ్
మెలె, అత్య కెర్తొ కేన్ మాన్సుచి పెట్టి పరలోకుమ్తె
బెదితి కెఁయఁక తెఁయఁక చెంగిల్ తతి జీవ్ నాయ్.
16 కిచ్చొతె సత్తిమ్చి ప్రేమ చినుక సికిలమ్
మెలె, 'పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జతు' మెనయ్
యేసుప్రబు అమ్చి రిసొ జోచి జీవ్ దా మొర్లన్.
అన్నె, అమ్చ బావుడ్లుక 'చెంగిల్ జతు' మెనయ్
అమ్ కి అమ్చి జీవ్ దిలె, చెంగిలి.
17 గని కక్క ఈంజయ్ లోకుమ్చి ఆస్తి తత్తయ్ గే,
చి జోఁ కేన్ బావుడ్సిక కొత్కు అస్సె మెన దెకిలె, గని
జోక కన్కారుమ్ దెకె నాయ్ గే, దేముడుచి ప్రేమ జో
మాన్సుచి పెట్టి అస్సె మెన కీసి సంగుక జయెదె! బెదె
నాయ్.
18 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, రిత కొడొకయ్ అమ్ ప్రేమ
కెరుక పొన, గని సత్తిమ్చి ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తా,
అమ్చ కమొతెయి అమ్చి ప్రేమ దెకవుమ, అమ్చ
కమొతెయి నెరవెర్సుప జవుస్!

19 ఇసి, అమ్చి ప్రేమ అన్నె మాన్సుల్క తోడ్ కెర్త
కమొతెయి బార్ కెర్లెకయ్ 'సత్తిమ్ జలమ్' మెన
చినుమ్దె, చి కెఁయఁక జవుస్ §'సత్తిమ్చ నెంజుమ్
సిచ్చక విలువ జలస ఆము' మెన లాజ్ జా అమ్చి
పెట్టి బాద సేడ్లె, 'జో దిలి ప్రేమ అమ్చ కమొతె
నెరవెర్సుప కెర్తసుమ్' మెన ఉచార కెరన.
20 ప్రబుచి మొక్మె అన్నె దయిరిమ్ జమ్దె, 'లాజ్
నెంతె జోచి మొక్మె టీఁవ్క జయెదె' మెన అమ్చి పెట్టి
అన్నె దయిరిమ్ జమ్దె. కిచ్చొక మెలె, *అమ్చి పెట్టి
తిలిస్చి కంట జో వెల్లొ, చి జో ఎత్కి జానె.
21 జలె, ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, అమ్చ కమొచి
రిసొ అమ్చి పెట్టి అమ్ లాజ్ జంక నాయ్ జలె,
దేముడుచి మొక్మె అమ్క దయిరిమ్ తయెదె.
22 అన్నె, జోవయించి మొక్మె అమ్ లాజ్ జంక
నాయ్ జలె, జోచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండితసుమ్చి రిసొ
జో మెన్సితిసి కెర్తసుమ్చి రిసొ, జోతె అమ్ కిచ్చొ
సంగిలె, జో అమ్క దొర్కు కెర్తయ్.
23 ఈంజయి జోచి ఆగ్న. జోఁ పుత్తున్ జలొ
యేసుక్రీస్తుచి నావ్చి ఉప్పిరి అమ్క నముకుమ్
తంక, యేసుక †నిజుమి దేముడుచొ పుత్తుసి,
నిజుమి జోఁ పుత్తున్ జా జోచి అదికారుమ్ తిలొ
తెర్రయిందె మెన జో సంగ తిలొ క్రీస్తు రచ్చించుప
కెర్తొసొ జొయ్యి మెనయ్ జోచి ఉప్పిరి అమ్ అమ్చి
నముకుమ్ తింక, చి జో క్రీస్తు ప్రబు అమ్క ఆడ్ర దిలి
రితి, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ అమ్ ప్రేమయ్ కెరుక.
24 జోఁచ ఆగ్నల్ రితి ఇండితస ఎత్కిజిన్ ‡జోచి
తెడి తత్తతి, జోచి జీవ్క జోచి ఆత్మసెక్తిక జితతి,
చి జోవయించి పెట్టి జొయ్యి తత్తయ్, జోవయింక
జొయ్యి తోడు తత్తయ్, అన్నె, అమ్చి పెట్టి జో తతిసి
జో అమ్క తోడ్ తతిసి అమ్ కీసి జానుమ్ మెలె,
అమ్చి పెట్టి జో దిలి జోచి ఆత్మ తతికయ్ జానుమ్.

4

ఆత్మల్క కీసి చినుక జయెదె

1 ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, ఎత్కి ఆత్మ సంగితిన్క
'దేముడుచి కోడు ఈంజ' మెన నే పరిచ్చ కెర్తె తుమ్
నంప కెర నాయ్. గని నిజుమి దేముడుచ జతతి
గే నాయ్ గే, తుమ్క కిచ్చొ కిచ్చొ సికడ్తసుచ ఆత్మల్
తుమ్ పరిచ్చ కెర. కిచ్చొక మెలె, 'దేముడుచ కబుర్లు
అమ్మి సంగితసుమ్' మెన అబద్దుమ్క ఒగ్గర్జిన్
ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జా అస్తి.
2 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెంతొ తిలిసి కీసి
చినుక జయెదె మెలె, యేసుక 'జో నిజుమి క్రీస్తు జలొ
దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ, నిజుమి దేముడుచొ
పుత్తున్ జా, జో మాన్సు జా జెర్మున్ జా బార్ జలన్'
మెన కేన్ ఆత్మ ఒప్పనుల గే, జో ఆత్మ దేముడు
తెంతొచ మెనయ్ చినుక జయెదె,
3 అన్నె, యేసుక 'జొయ్యి' మెన కేన్ ఆత్మల్
ఒప్పన్తి నాయ్ గే, జేఁవ్ దేముడు తెంతొచ ఆత్మల్
నెంజితి. 'బార్ జయెదె' మెన తుమ్ సూన్లి ఆత్మ,
మెలె, క్రీస్తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జలొసొచి ఆత్మ,
అప్పెయి కి ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జఁయి అస్సె.

§ **3:19 3:19** డీసయ్‌లిసి 12:9-11 దెకిలె, సయ్‌తాన్ అమ్క 'ఇసి దస్సి కెర్ల' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి మొక్మె అమ్క నేరిమ్‌లు వయడుక ఉచర్తయ్, గని క్రీస్తు అమ్చి పాపుమ్ వయ గెచ్చయ్‌లి రిసొ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అమ్క జా నేరిమ్ వయడె నాయ్, చి సయ్‌తాన్ ఓడుప జతయ్. * **3:20 3:20** కిచ్చొ జవుస్ అమ్ కెర్లె కామ్క 'తప్పు కెర్లమ్' నెంజిలె, 'ఏక్ వేల తప్పు కెర్లమ్. లాజు' మెన అమ్చి పెట్టి బాద సేడ్లె, జా కామ్క 'తప్పు గే నెంజె గె' జొయ్యి జానె, చి కిచ్చొక దస్సి కెర్లమ్ గే జొయ్యి జానె, చి తప్పు కెర్లె కి జో చెమించుప కెరుక జోవయింక నెక్తి అస్సె. చి అమ్చి ఉప్పిర్చి అమ్చి అన్మానుమ్ జో గెచ్చవుక తెరె. † **3:23 3:23** 2:23, 4:15, 5:1, 5, 13 చి 5:20 దెక. ‡ **3:24 3:24** 2:6, 24, 27, 28, 4:13, 16, చి యోహాను 15:3-10 దెక.

4 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, తుమ్ దేముడుచ మాన్సుల్
జా అస్సున్, జోచి ఆత్మతె జెర్మున్ జా అస్సున్, చి
జేఁవ్ అబద్దుమ్‌చచి ఉప్పిరి తుమ్ జీన అస్సున్.
కీసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్‌తె తతొసొచి కంట తుమ్‌చి
పెట్టి తతొసొ వెల్లొ.
5 జేఁవ్ అబద్దుమ్‌చ ఆత్మల్‌చ మాన్సుల్
ఈంజయి లోకుమ్‌చ జవులచి రిసొ, జేఁవ్ సంగితిసి
ఈంజయ్ లోకుమ్‌చి బుద్దిచి, చి జోచి కోడు
ఈంజయి లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ సూన్‌తతి.
6 ఆమ్, మాత్రుమ్, దేముడుచ మాన్సుల్ జా
అస్సుమ్, జోచి ఆత్మ తెన్ జెర్మున్ జా అస్సుమ్, చి
జో దేముడుక కో జాన్‌తి గే, అమ్‌చి కోడు సూన్‌తతి,
చి కో దేముడుచ మాన్సుల్ జతి నాయ్ గే, అమ్‌చి
కోడు జేఁవ్ సూన్‌తి నాయ్. ఇసి, జలె కేన్ ఆత్మ
సత్తిమ్‌చి గే కేన్ ఆత్మ తప్పుచి గే చినుక జయెదె.

దేముడు ప్రేమయ్

7 ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ
కెరుమ! ప్రేమ దేముడు తెంతొ చి, చి కో ప్రేమ
ఇండితయ్ గే, జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్
జెర్మున్ జా అస్సె, చి దేముడుక జో జానె.
8 గని కో ప్రేమ ఇండితి నాయ్ గే, దేముడుక
నేన్‌తి. కిచ్చొక మెలె, దేముడు ప్రేమయి జా అస్సె.
9 కిచ్చొతె దేముడుచి ప్రేమ డీస అమ్‌క రుజ్జు జలి
మెలె, జో దేముడు జోచొ సొంత పుత్తుస్‌క ఈంజ
లోకుమ్‌తె తెద్రయ్‌లన్. జో బలి జలిస్‌క అమ్‌చి
పాపుమ్ గెచ్చవ పరలోకుమ్‌తె బెదితి జీవ్ అమ్‌క
దెతి రిసొ.
10 ప్రేమ ముక్కిమ్‌క కిచ్చొతె డీస్తయ్ మెలె, అమ్
దేముడుక కిచ్చొ ప్రేమ కెర్లిస్‌తె నాయ్, మాన్సుల్‌చి
అమ్‌చి ప్రేమ కిచ్చొ నెంజె, గని జొయ్యి అమ్‌క ప్రేమ
కెర, అమ్ కెర్ల పాపల్ పుంచితి అర్పితుమ్ జో జతి
రిసొ, జోచొ పుత్తుస్‌క ఈంజ లోకుమ్‌తె తెద్రయ్‌లొ.
11 జలె, ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, ఎత్తి
అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అమ్‌క తెద్ది ప్రేమ కెర్లొ
జలె, ఆమ్ కి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ తెద్ది ప్రేమ కెరుక.
12 కేన్ మాన్సు కెఁయ దేముడుక దెకుక నాయ్.
గని అమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ప్రేమ కెర్తసుమ్ మెలె,
దేముడు అమ్‌చి పెట్టి తత్తయ్, చి అమ్‌చితె జోచి
ప్రేమ పూర్తి జా నెరవెర్సుప జతయ్, రుజ్జు జతయ్.
జోచి ప్రేమక జయ్యి రుజ్జు మాన్సుల్ దెకుక జతయ్.
13 *ప్రబుచి తెడి తత్తసుమ్, జోచి జీవ్‌క
జితసుమ్, చి జో అమ్‌చి పెట్టి తత్తయ్ మెన కీసి
జానుమ్ మెలె, జోచి సొంత ఆత్మ అమ్‌చి పెట్టి జో
దిల్సిన్‌చి రిసొ.
14 ఈంజ లోకుమ్‌చ మాన్సుల్‌క దొర్కు జలొ
రచ్చించుప కెర్తొసొ జో జంక మెన, జోచొ పుత్తుస్‌క
ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడు తెద్రవ అస్సె మెన అమ్
దెక కెర స్తాచి సంగిత్తసుమ్.
15 యేసుక †దేముడుచొ పుత్తుసి మెన కో
‡ఒప్పనుల గే, జోవయించి పెట్టి దేముడు తత్తయ్,
చి జేఁవ్ దేముడుచి తెడి అస్తి, జోచి జీవ్‌క జితతి.
16 దస్సి, దేముడు అమ్‌చి ఉప్పిరి ప్రేమ తిలిసి,
అమ్‌చి ఉప్పిర్‌చి జోచి ప్రేమ, జానుమ్ నంపజా
అస్సుమ్. దేముడు ప్రేమయి, చి కో ప్రేమయ్‌చి
తెడి తత్తయ్ ప్రేమ ఇండితయ్ గే, దేముడుచి తెడి
తత్తయ్, జోచి జీవ్‌కయ్ జితయ్, చి దేముడు జో
మాన్సుచి పెట్టి తత్తయ్.
17 కిచ్చొక దేముడుచి ప్రేమ అమ్‌చి తెన్ §పూర్తి
జా నెరవెర్సుప జంక జోచి సెలవ్ మెలె, అమ్‌క
ఎత్కిజిన్‌క పరిచ్చ కెర్తి వెల్లి దీసికయ్ 'సత్తిమ్ కెర్లమ్'
మెన దయిరిమ్ తత్తు మెనయ్ జో జా సెలవ్
దెతయ్. జా దయిరిమ్ అమ్ కిచ్చొక జంక జయెదె
మెలె, జో కీస్ జా అస్సె గే, ఆమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్‌తె
దసయ్ అసుమ్. జొయ్యి కీసి ప్రేమ అస్సె గే, ఆమ్ కి
జోచి ప్రేమక మాన్సుల్‌క ప్రేమయ్ కెర్తసుమ్.
18 ప్రేమచి తెడి అమ్ తిలె, ప్రేమ అమ్ ఇండిలె,
అమ్‌చి పెట్టి కిచ్చొ బయిమ్ తయె నాయ్. గని
ప్రేమ పూర్తి తిలె, జా ప్రేమ బయిమ్ గెచ్చవ గెల్తయ్.
బయిమ్ సిచ్చు జతిస్ తెన్ బెదితిసి, 'సిచ్చు జమ్‌దె'
మెన అమ్ ఉచర్లె బిందె, చి కో బితయ్ గే, జోచి
పెట్టి ప్రేమ పూర్తి జంక నెరవెర్సుప జంక నేతయ్ మెన
రుజ్జు జతయ్.
19 దేముడు తొలితొ అమ్‌కయ్ ప్రేమ కెర్లొచి
రిసొయి ఆమ్ జోక ప్రేమ కెర్తసుమ్.
20 జలె, దేముడుక ఆఁవ్ ప్రేమ కెర్తస్ మెన కో
సంగితయ్ గే, జో జోచి బావుడ్సిక ప్రేమ కెరె నాయ్
గే, జో అబద్దుమ్‌చొ. కిచ్చొక మెలె, కేన్ జవుస్
దెకిలొ బావొక కో ప్రేమ కెర్తయ్ నాయ్ గే, జో నే దెకిలొ
దేముడుక కీసి ప్రేమ కెరెదె! నెత్రె!
21 అన్నె, జో కిచ్చొ ఆగ్న అమ్‌క దా అస్సె మెలె,
కో దేముడుక ప్రేమ అస్తి గే, జోచ బావుడ్సివొక ప్రేమ
కెరుకయ్.

5

క్రీస్తుచి ఉప్పిర్‌చి నముకుమ్‌చి ప్రేమ

* **4:13 4:13** 2:6, 24, 27, 28 చి 3:6, 24 చి 4:16 దెక, చి యోహాను 15:3-10 దెక. † **4:15 4:15** 2:23, 3:23, 5:1, 5, 13 చి 5:20 దెక. ‡ **4:15 4:15** మత్తయి 10:32-33 చి రోమియుల్ 10:9-10 దెక. § **4:17 4:17** 12 నంబర్ కోడు దెక. * **5:1 5:1** 2:23, 3:23, 4:15, 5:5, 13, 20 దెక.

1 యేసుక *తెద్రయిందె మెన దేముడు పూర్గుమ్ సంగిలొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ క్రీస్తు జొయ్యి మెన నంప కెర్తొ ఎత్కి మాన్సు దేముడుచొ బోద జయెదె, అన్నె, కో అబ్బొన్‌క ప్రేమ కెర్తయ్ గే, జో అబ్బొన్‌చ అన్నె బోదల్‌క కి ప్రేమయ్ కెర్తయ్.

2 దేముడుచ బోదల్‌క అమ్ ప్రేమ కెర్తిసి కిచ్చొ రుజ్జుతె డీస్తయ్ మెలె, దేముడుకయ్ అమ్ ప్రేమ తా, అమ్ జోచి ఆగ్నల్ రితి †ఇండితిన్‌తె,

3 దేముడుచి ప్రేమ అమ్‌చి పెట్టి తిలె, జోచ ఆగ్నల్ రితి ఇండుమ్‌దె. అన్నె, జోచ ఆగ్నల్ జాడు వయడ్డన నెంజితి.

4 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె జెర్మున్ కో జా తవుల గే, ఈంజ లోకుమ్‌చ ‡బుద్దివొచి ఉప్పిరి జీన్‌తతి. ఈంజయ్ లోకుమ్‌చ బుద్దివొచి ఉప్పిరి జీన్‌తిసి కిచ్చొ మెలె, యేసుచి ఉప్పిర్‌చి అమ్‌చి నముకుమ్.

5 మెలె, కో ఈంజ లోకుమ్‌చ బుద్దివొచి ఉప్పిరి జీన్‌తతి మెలె, యేసుకయ్ ‘జొయ్యి దేముడుచొ పుత్తుసి’ మెన కో నంపజా అస్తి గే, జెవ్వి.

6 పాని వాట్ లొఃయి వాట్ గెచ్చ అన్నె బార్ జా జో దేముడుచొ పుత్తున్ జలిన్ రుజ్జు జలొసొ, జో రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ, యేసుక్రీస్తు. జో ఎక్కి పాని వాట్ గెచ్చ బార్ జయె నాయ్ గని పాని తెన్ లొయిఃతెన్ బార్ జా అస్సె. అన్నె ఈంజ చి రిసొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సాచి సంగితయ్, కిచ్చొక మెలె దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సత్తిమ్ జా అస్సె.

7 అన్నె, యేసుక ‘దేముడుచొ పుత్తుసి జొయ్యి’, ‘దేముడు తెద్రయ్‌లొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జలొ క్రీస్తు జొయ్యి’ మెన పానితెచి సాచిచి జోవయించి సూఃయి జలి లొఃయిచి సాచి తెన్ బెదితి సాచి సంగితొసొ కొన్సొ మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మయి. జోవయించి ఆత్మచి సాచి ముక్కిమ్. కిచ్చొక మెలె, జోవయించి ఆత్మ సత్తిమ్‌చి.

8 జోక, §దొర్కు జల తిన్ని సాచుల్ అస్తి, చి జోవయించి సాచి బెదితయ్, కిచ్చొ కిచ్చొ సాచుల్ మెలె, జా పాని, జా లొఃయి, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ.

9 ఆమ్ మాన్సుల్‌చి సాచి నంప కెర్తసుమ్ జలె, దేముడుచి సాచి అన్నెయ్ నంపజతిసి. అన్నె, దేముడుచి సాచి కిచ్చొ మెలె, యేసుక ‘ఈంజొయి అంచొ పుత్తు’ మెన జొయ్యి సాచి సంగ అస్సె.

10 పడ్తొ, దేముడుచొ పుత్తున్‌కయ్ ‘నిజుమి జోచొ పుత్తుసి’ మెన కో నంపజవుల గే, జోవయించి పెట్టి దేముడుచి సాచి అస్సె. ‘ఈంజొ అంచొ పుత్తు’ మెన దేముడు సాచి సంగిలిన్‌చ ఉప్పిరి కో నముకుమ్ తితి నాయ్ గే, జోచి కోడు నంపజతి నాయ్ చి రిసొ, జోక ‘అబద్దుమ్‌చొ’ మెన సంగిల్ రితి జతయ్.

11 జలె, సత్తిమ్‌చి సాచి కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్‌చి రాజిమ్‌తె జితి వాట, జాక దొర్కు జలి జీవు, దేముడు అమ్‌క దా అస్సె, చి ఈంజ జీవ్ కచి తెడి అస్సె. కత్తెయ్ దొర్కు జతయ్ మెలె, జోచొ పుత్తున్‌చి తెడి అస్సె, జో తెయి దొర్కు జతయ్.

12 కచి పెట్టి దేముడుచొ పుత్తున్ అస్సె గే, జోకయ్ జా జీవు. దేముడుచొ పుత్తుసి కచి పెట్టి తయె నాయ్ గే, పరలోకుమ్‌తె గెతి వాట, జాక దొర్కు జలి జీవు, జోకయ్ దొర్కు జయె నాయ్.

13 దేముడుచొ పుత్తున్‌చి నావ్‌క ‘జయ్యి. జొయ్యి క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ’ మెన తుమ్ జోక నంపజలనక ‘పరలోకుమ్‌తె గెతి కెఃయఃక తెఃయఃక తాఃగెతి వాటచి జాక దొర్కు జలి జీవు దొర్కు జలిన్‌చి రిసొ తుమ్‌క దయిరిమ్ తవున్’ మెనయ్ ఈంజ ఆఃవ్ రెగిడ్డసి.

14 అన్నె, జోచి తెడి అమ్‌క అన్నెయ్ కిచ్చొ దయిరిమ్ మెలె, జోచి ఇస్టుమ్ తెన్ బెదితిసి కిచ్చొ జవున్ జోతె అమ్ నజిలె, జో సూన్‌తయ్.

15 అన్నె, ‘అమ్ కిచ్చొ నజిలె జో సూన్‌తయ్’ మెన జానుమ్ జలె, జోతె అమ్ సంగిలిన్‌క ‘దొర్కు జలి’ మెన ఒప్పన్లి రితి, ‘కచితుమ్ దొర్కు జయెదె’ మెన జానుమ్.

16 నంపజలొ కేన్ జవున్ బావొ మొర్నొ ఆన్‌తి పాపుమ్ కెర్లెగిన, అన్నెక్లొ బావొస్ దెకిలె, జా పాపుమ్ జోక మొర్తి సిచ్చ నే ఆన్‌తి రిత, “జోక చెమించుప కెరు మెన” జో అన్నెక్లొ దేముడుక ప్రార్దన కెర్లె, చి కచి పాపుమ్ మొర్తి సిచ్చ ఆన్‌తిన్ నెంజె జలె, జో అన్నెక్లొ ప్రార్దన కెర్లి రిసొ, జో పాపుమ్ కెర్లొసొక దేముడు జీవ్ దెయెదె. గని మొర్తి సిచ్చ ఆన్‌తి పాపుమ్ కి తయెదె. కో దస్సి పాపుమ్ కెర్లె, జోచి రిసొ ప్రార్దన కెర మెని నాయ్.

17 గార్‌చి కిచ్చొ జలెకి పాపుమీ, గని సగుమ్ రగల్ పాపుమ్ మొర్తి సిచ్చ ఆన్‌తస నెంజితి.

18 ‘కో దేముడుచి తెన్ జెర్మున్ జా అస్తి గే, పాపుమ్‌తె ఇండితి నాయ్’ మెన జానుమ్. దేముడుచి పెట్టిచొ క్రీస్తు దస మాన్సుల్‌క రకితయ్‌చి రిసొ, పాపుమ్ సికడ్తొ సయ్‌తాన్ జెవ్వి మాన్సుల్‌క చడె నాయ్.

† **5:2 5:2** మెలె, అమ్ కీస కీస మాన్సుల్‌క ప్రేమ దెకవుక గే జోవయించ ఆగ్నల్‌తె, యేసుక్రీస్తుచ కొడొతె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ ఎత్కితె జో దెకవ అస్సె. ‡ **5:4 5:4** కీస బుద్దివొ మెలె, గోసల్, ఆసల్, చోర్‌బుద్ది, కోపుమ్‌బుద్ది, దసచ ఎత్కి. § **5:8 5:8** యూదుల్‌చ ఆగ్నల్ తెన్ ‘దొగుల తీగ్ల సాచుల్ సంగిలిన్ బెదిలె సత్తిమ్’ మెంతతి.

19 అమ్మి జలె, ‘దేముడుచ బోదల్ జా అస్సుమ్’
మెన జానుమ్, అన్నె, అప్పెక ఒండి లోకుమ్ జో
పాపుమ్ కెరయ్‌తొ సయ్‌తాన్‌చి అత్తి అస్సె మెన కి
జానుమ్.
20 అన్నెయ్ కిచ్చొ జానుమ్ మెలె, నిజుమ్‌చొ
దేముడుక అమ్ జాన్‌తి రితి జో దేముడుచొ సొంత
పుత్తుసి బార్ జా కెర, జోక చినితి జోక జాన్‌తి సెక్తి
అమ్‌క దా అస్సె మెన జానుమ్. అన్నె, సత్తిమ్
తిలొ దేముడుచి తెడి, జోచొ పుత్తుస్ యేసుక్రీస్తుచి
తెడి అస్సుమ్. ఈంజొయి నిజుమ్ తిలొ ఎక్కిలొ
దేముడు. పరలోకుమ్‌తె బెదితి క్రెయుఁక తెఁయుఁక
చెంగిల్ తతి వాట యేసుక్రీస్తుతెయ్ దొర్కు జతయ్,
జోక దొర్కు జలి జీవ్ జొయ్యి.
21 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, బొమ్మల్‌క జొకర్తిస్‌క తుమ్
దూరి తా.

యోహాను రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్రుమ్ బారిక్ జలొ యోహాను రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్రుమ్

1 దేముడు నిసాన్లి *అమ్మక చి ఆఁవ్ చి సత్తిమ్
జాన్‌తస ఎత్కిజిన్ నిజుమి ప్రేమ కెర్త తుచ బోదల్‌క
ఆఁవ్ వెల్లొ జలొసొ రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.
2 కిచ్చొక ఇసి ప్రేమ తెన్ అస్సుమ్ మెలె, దొర్కు
జలి †సత్తిమ్ అమ్‌చి పెట్టి అస్సె, చి కెఁయఁక
తెఁయఁక అమ్‌చి తెన్ తాఁ గెచ్చెదె.
3 ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడు తెంతొ చి జో
అబ్బొన్‌చొ పుత్తున్ జలొ యేసుక్రిస్తు తెంతొ జోచి
దయ జోచి కన్కారుమ్ జోచి సేంతుమ్ అమ్‌చి
తుమ్‌చి తెన్ తయెదె, చి జోచి సత్తిమ్ జోచి ప్రేమ
తెన్ తమ్‌దె.
4 ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడు దిలి ఆగ్న
రితి తుచ బోద్దల్ జల నంపజలసతె సగుమ్‌జిన్
సుబుమ్ కబుర్‌తె తిలిన్‌చి సత్తిమ్ ఎత్కి నిదానుమ్
నంప తా, జా సుబుమ్ కబుర్‌తె తిలిన్ తెన్ బెదితి
సత్తిమ్ ఇండితతి మెన సూన ఒగ్గర్ సర్ద జలయ్.
5 అన్నె, అప్పె, అమ్మ, తుమ్‌క ఏక్ కోడు
బతిమాల్ప జా రెగిడ్డసి. తుమ్‌క నొవి ఆగ్న రెగిడ్డిసి
నెంజె, గని మొదొల్ తెంతొ చి ఆగ్న ఈంజ. కిచ్చొ
మెలె, అమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ ‡ప్రేమయ్ కెరుక.
6 అన్నె, ప్రేమ కిచ్చొ జతయ్ మెలె, ఎత్కిక అబ్బొ
జలొ దేముడుచ ఆగ్నల్ రితి అమ్ ఇండుక. మొదొల్
తెంతొ తుమ్ సూన్లి ఆగ్న కిచ్చొ మెలె, తుమ్ ప్రేమయ్
ఇండుక.

మోసిమ్ బోదచి రిసొ జాగర్త

7 అన్నె, ఒగ్గర్‌జిన్ మోసిమ్ సంగితస ఈంజ
లోకుమ్‌తె బార్ జా బుల్తతి, యేసుక §‘దేముడుచొ
పుత్తుసి జో, జో దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ
జలొ క్రీస్తు జా, మాన్సు జా జెర్మున్ జా అస్సె’ మెన
ఒప్పనుక నెసితస. దస మాన్సుల్ మోసిమ్‌చ,
క్రీస్తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జలస.
8 జలె, తుమ్ స్రెమ సేడ దొర్కు కెరన్లి
బవుమానుమ్ నే పిట్టవన్‌తి రితి, గని తుమ్‌చి
బవుమానుమ్ పూర్తి దొర్కు కెరంతి రితి జిన్‌తి రితి,
తుమ్ దెకన.
9 కో పుర్రె గెతి రితి వెల్లొ మెనన క్రీస్తుచి బోదనక
నిదానుమ్ తయె నాయ్ గే, జో మాన్సు *దేముడుచొ
నెంజె. దేముడు అబ్బొన్ కి జోచి పెట్టి నాయ్. గని,
క్రీస్తుచి బోదనకయ్ కో నిదానుమ్ అస్తి గే, అబ్బొన్
జలొ దేముడుచ కి పుత్తున్ జలొ యేసుచ కి జా అస్తి.
అబ్బొన్ కి పుత్తున్ కి జోచి పెట్టి అస్సె.
10 ఈంజయ్ బోదన న్నే ఆన్‌తె కో తుమ్‌తె
అయ్‌లె, గెరి టాన్ దాస నాయ్, జోక జొకర నాయ్.
11 కిచ్చొక మెలె, కో జోక జొకర్తయ్ బెదవంతయ్
గే, జో మాన్సుచి తప్పు కామ్‌తె బెదిల్ రితి జతయ్.
12 తుమ్‌క అన్నె ఒగ్గర్ రెగుడుక జతి, గని
కాగ్తుమ్‌క సిర్రక రెగుడుక నెసి. తుమ్‌క అమ్‌క పూర్తి
సర్దసంతోసుమ్ కెర్తి రితి తుమ్‌తె సొంత జా దెకయి
లట్టబుక ఇస్టుమ్ జతసి.
13 దేముడు నిసాన్లి తుచి ఇన్నెచి †బయ్‌దిచ
‡బోదల్ రిత జలస తుమ్‌క జోచి జొఒర సంగితతి.

---

* **1:1 1:1** ‘అమ్మ’ ఇన్నె సంగిలె, కేన్ జవుస్ సంగుమ్‌క టాలి జతయ్ మెన, చి ‘తుచ బోదల్’ మెన సంగిలె, జా సంగుమ్‌తెచ మాన్సుల్‌కయ్ టాలి జతయ్ మెన సగుమ్‌జిన్ ఉచర్తతి. † **1:2 1:2** యోహాను 14:6, 16-17 దెకిలె, యేసుయి దొర్కు జలి సత్తిమి, చి జోవయించి పరలోకుమ్‌చి సుద్ది సత్తిమ్ తిలి ఆత్మ అమ్‌చి పెట్టి జో దా అస్సె. యోహాను 8:32, 36 కి దెక. పడ్తొ, యేసు సంగిలిసి, దేముడు అబ్బొసి సంగిలిసి, జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ సత్తిమి; యోహాను 8:45-47, చి యోహాను రెగిడ్లి ఈంజ 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 9-10, గలతీయుల్ 2:5. కొలొస్సియుల్ 1:5 కి దెక. ‡ **1:5 1:5** యోహాను రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:8 దెక, చి యోహాను13:34, చి మత్తయి 22:37-40.

§ **1:7 1:7** యోహాను రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:23, 3:23, 4:15, 5:1, 5, 13, 20 దెక. * **1:9 1:9** యోహాను రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:23, 5:12 దెక. † **1:13 1:13** 1 నంబర్ కోడుతె తిలి రితి, ‘బేన్‌ది’ మెలిసి ఏక్ వేల అన్నెక్ సంగుమ్‌క టాలి జతయ్. చి ‘బేన్‌దిచ బోదల్’ మెన సంగిలె, జా అన్నెక్ సంగుమ్‌తెచ మాన్సుల్‌కయ్ టాలి సంగితయ్. ‡ **1:13 1:13** 1 నంబర్ కోడుతె తిలి రితి, ‘బేన్‌ది’ మెలిసి ఏక్ వేల అన్నెక్ సంగుమ్‌క టాలి జతయ్. చి ‘బేన్‌దిచ బోదల్’ మెన సంగిలె, జా అన్నెక్ సంగుమ్‌తెచ మాన్సుల్‌కయ్ టాలి సంగితయ్.

యోహాను రెగిడ్లి తిన్నిచి ఉత్రుమ్ బారిక్ జలొ యోహాను రెగిడ్లి తిన్నిచి ఉత్రుమ్

1 సత్తిమ్మక ఆఁవ్ ప్రేమ తిలొ గాయుక ఆఁవ్ వెల్లొ
జలొసొ రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.
2 ప్రేమ తిలొ మింత, తుక చెంగిల్ తవుస్, మెన
ఆఁవ్ ప్రార్ధన కెర్తసి. తుచి ఆత్మతె చెంగిల్ అస్సిస్
మెన జాని.
3 కీసి మెలె, బావుడ్లు జల సగుమ్జిన్ అయ్లి
పొది, తుయి సత్తిమ్ ఇండితిన్చి రిసొ సాచి సంగిల,
చి ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జలయ్.
4 ఎత్కిచి కంట అంక కిచ్చొ కోడు ఒగ్గర్ సర్ద కెర్తయ్
మెలె, అంచ బోదల్ సత్తిమ్ ఇండితిసి ఆఁవ్ సూన్లె,
జయ్యి అంక ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ కెర్తయ్. జాచి
కంట అంక జీన్లి సర్ద నాయ్.
5 ప్రేమ తిలొ మింత, బావుడ్లుక తుయి కిచ్చొ
తోడు కెర్లె, నిదానుమ్చి కామ్, జా, ముక్కిమ్మక వేర
తెంతొ అయ్లసక, జలె,
6 ఇన్నెచి సంగుమ్చి మొక్మె తుచి ప్రేమచి రిసొ,
ఇన్నె అయ్ల బావుడ్లు సంగ అస్తి. దేముడుచి
సేవక బెదితి ప్రేమ తెన్ దస మాన్సుల్క మరియాద
దెక జేఁవ్ గెతి వాట్క సరి జతి తోడ్ దాఁయి అన్నె
తెద్రయ్లె, చెంగిలి. దస్సి కెర్తె తా.
7 కిచ్చొక మెలె, 'ప్రబుచి సేవకయ్' మెన జేఁవ్
బార్ జా అస్తి, చి ఎత్కి అదికారుమ్ దేముడుక నంప
నే జలసతె కిచ్చొయ్ తోడు నజితి నాయ్.
8 జాకయ్, అమ్ నంపజలసక కి దస మాన్సుల్క
తోడు దెంక చెంగిలి. దస్సి కెర్లె, సత్తిమ్చి రిసొచి
జోవయించి సేవతె ఆమ్ కి జోవయింతెన్ బెద
తమ్దె.
9 తుమ్తెచి సంగుమ్క కిచ్చొగె రెడ్డి అస్సి గని
దియొత్రెపె సొంత గవురుమ్ ఉచరన వెల్లొ మెనన,
అంచి అదికారుమ్క 'అస్సె' మెన ఒప్పనె నాయ్.
10 జాకయ్, ఆఁవ్ తుమ్తె అయ్లె, జో అంచి
రిసొ గర్చ కొడొ, ఆరిచ నిందల్చ కొడొ సంగితె
తతిస్చి రిసొచి తీర్పు సంగుమ్దె. జా తప్పుచి
కంట అన్నె కిచ్చొ తప్పు జో కెర్తయ్ మెలె, సత్తిమ్చ
వేర తెంతొచ బావుడ్లుక మరియాద దెకె నాయ్, చి
'మరియాద దెకుమ్దె' మెన ఇస్టుమ్ జత అన్నె
మాన్సుల్క పిట్టవ, సంగుమ్ తెంతొ ములయ్తయ్.
11 ప్రేమ తిలొ మింత, గర్చిక దెక తుయి సిక్కు
నాయ్, గని చెంగిల్చిక దెక దస్సి ఇండు. కో సత్తిమ్
ఇండితయ్ గే, దేముడుచొ మాన్సు జతయ్. కో గర్చి
బుద్ది ఇండితయ్ గే, దేముడుక *నే దెకిలొసొ మెలి
రితి జత్తయ్.
12 దేమేత్రి చి రిసొ ఎత్కిజిన్ 'చెంగిలొసొ' మెన
సాచి సంగితతి, జోచి సత్తిమ్ కి జోచి రిసొ సాచి
జతయ్. ఆఁవ్ కి జోచి రిసొ 'చెంగిలొచొ' మెన సాచి
సంగితసి, అన్నె, అంచి సాచిక 'సత్తిమ్చి' మెన
తుయి జాన్సి.
13 తుక అన్నె ఒగ్గర్ రెగుడుక జతి, గని
పుస్తకుమ్చి సిర్ర తెన్ రెగుడుక నెసి.
14 బే బేగి తుమ్తె జెంక ఉచర్తసి, చి అయ్లె,
ఆఁవ్ తూయి ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ దెక సొంత
లట్టబుమ్దె.
15 తుక సేంతుమ్ తవుస్. తుచ అమ్చ
గోతుసుద్దల్ తుక జోవయించి జొఒర సంగితతి.
ఒత్తచ గోతుసుదల్ ఎత్కిజిన్క అంచి జొఒర సంగు.

* **1:11 1:11** యోహాను రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్రుమ్ 3:6 దెక.

యూదా రెగిడ్లి ఉత్రుమ్
బారిక్ జలొ యూదా రెగిడ్లి ఉత్రుమ్

1 దేముడు అబ్బొన్‌చి తెడి ప్రేమ తిల,
*యేసుక్రీస్తుచి రచ్చనచి తెడి తిల, జేవ్ నిసాన
బుకార్లసక యేసుక్రీస్తుక †సేవ కెర్తొసొ జలొ,
యాకోబుచొ బావొన్ జలొ, యూదా రెగిడ్లి ఉత్రుమ్.
2 ప్రబుచి కన్కారుమ్, సేంతుమ్‌చి ప్రేమ అన్నె
తుమ్‌క ఒగ్గర్ కలుగు జవున్!

దేముడుక విరోదుమ్ జలిన్‌చి రిసొ జాగర్త తత్తి కోడ్లు

3 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, అంచి తుమ్‌చి రచ్చనచి
రిసొ తుమ్‌క ఉత్రుమ్ రెగుడుక ఒగ్గర్ ఇస్టుమ్
జలయ్. గని, కిచ్చొచి రిసొ ముక్కిమ్‌క అప్పెయి
రెగుడుక మెన అంక జానయ్ జలి మెలె, ఆము
తూమ్ ప్రబుచి సుద్ది జా జోచయ్ జల మాన్సుల్‌క
ముక్కిమ్‌క దిలి సుబుమ్ కబుర్ మొత్తుమ్‌చి
నముకుమ్ పాడ్ నే జతి రితి తుమ్ దెక, వేర
మాన్సుల్ వేర సికడ్లె ప్రబు అమ్‌క దిలి జా బోదచి
రిసొ చెంగిల జబాబుల్ తుమ్ దాస.
4 కిచ్చొక మెలె, "ఈంజ బోదనక జేవ్ నిదానుమ్
నెంజిలి రిసొ సిచ్చు జతు" మెన దేముడు ఒగ్గర్
అగ్గె తెంతొ రెగిడ్లస నగుమ్‌జిన్ తుమ్‌చి సంగుమ్‌తె
ఉప్రమెన్సుక లుంకచోరు ‡బెద అస్తి. దేముడుక నేన్ల
జోవయించి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జల జేవ్ మాన్సుల్
కిచ్చొ కెర్తతి మెలె, §దేముడు అమ్‌క ఆగ్నల్ రితి
తెంతొ విడ్డల్ కెర అస్సె, చి ఆమ్ కీసి ఇండిలెకి బాద
నాయ్. అమ్ కిచ్చొ కెర్లె కి, జోచి దయక అమ్‌క
రచ్చించుప కెరెదె మెన సంగ, దేముడుచి కోడు
మార్సుప కెర్తతి, చి జోవయించి ఆగ్‌చ ఆసల్ ముద్దొ
నే కెరంతె "దస్సి ముద్దొ కెరనుక నాయ్" మెన అన్నె
మాన్సుల్‌క కి సికడ్తతి, చి అమ్‌చొ ఎత్కి ఎజొమాని,
ఎక్కి ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక *దేముడు నెంజె మెన
సంగిల్ రితి జా, జోచి మరియాద కడ్లి రితి ఇండితతి.
5 జలె, తుమ్‌క "కెఁయఁక పఁవ్వుత్ నాయ్" మెన
తుమ్‌క అమ్ అగ్గె పూర్తి సూనయ్‌లమ్. తెదొడి
సూన్‌తదు జలె, జతి. గని తుమ్‌క అన్నె ఉచార
కెరయిందె. ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతొ అమ్‌చ ప్రెజల్
జల ఇస్రాయేలుల్‌క రచ్చించుప కెర్లొ దేముడు పడ్తొ
జేవ్ ప్రెజల్‌తెచ జోవయింక నంపనెంజిలసక †మొర్తి
సిచ్చు దిలన్.
6 అన్నె, జోవయింక దిలి కామ్, జోవయింక దిలి
టాన్ ములిల ‡దేముడుచి దూతల్‌క దేముడు కిచ్చొ
సిచ్చు దా అస్సె మెలె, ఎత్కిక తీర్పు కెర్తి ఆకర్ దీస్‌క,
ముక్కిమ్ జలి దీసిక జేవ్ సిచ్చు జతె ఎదక, ఎట్టొచి
కంట ఎట్టొ తిలిస్‌చి అందర్‌తె జేవ్ రకితి రితి, కో
కెఁయఁక యిపుక నెతిర గొల్సుల్ తెన్ జో బంద దా
అస్సె.
7 దస్సియి కి, అమ్‌క అన్నెక్ కామ్ జాగర్త
దెకయ్‌తయ్. కేన్ మెలె, §సొదొమ చి గొమొరా
పట్నల్ చి జోవయించి సుట్టునంతచ పట్నల్‌చ
మాన్సుల్ కి దేముడు సెలవ్ నే దిలి రితి వేరయ్
ఆసల్ జా, మున్సుబోదల్ తెన్ మున్సుబోదల్ సాని
జతె తిల. అమ్‌క జాగర్త దెకయ్‌తి రిసొ జోవయించి
సిచ్చు కిచ్చొ మెలె, ఆగితె సిచ్చు జల, చి కెఁయఁక నే
విజితి ఆగితె జేవ్ సిచ్చు జవుల.
8 దస్సి, *తుమ్‌చి సంగుమ్‌తె బెదిల
ఉప్రమెన్సుచి ఈంజేవ్ మాన్సుల్ కి, వెర్రి సివ్వల్
దెకిల్ రిత జా, లంజెకమొ కెర జోవయించి
ఆగ్ గార్ కెరంతతి, దేముడుచి అదికారుమ్‌క
బితి నాయ్, చి జో దేముడు కబుర్ తెర్రయ్‌ల
పరలోకుమ్‌చి గవురుమ్‌చి ఉజిడ్‌చ దేముడుచ
దూతల్‌క †దూసుప కెర్తతి.
9 ‡గని మోసే పూర్గుమ్‌చొ §మొర్లిన్‌తె జోచి
ఆగ్‌చి రిసొ వెల్లొ దూత జలొ మికాయేలుచి
ఉప్పిరి సయ్‌తాన్ వాదన కెర్లి పొది, మికాయేలు
సయ్‌తానుక దూసుప కెర్తి తీర్పు సంగుక
అదికారుమ్ ఉచరనె నాయ్, గని ఎక్కి ఈంజ,
"ప్రబుయి తుక తుచి తప్పుచి తీర్పు సంగుస్"
మెలన్.

---

* **1:1 1:1** నెంజిలె, యేసుక్రీస్తుచి సేవ కెర్తు మెన తుమ్ నాసెనుమ్ నే జతి రితి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దెక తిల,.... † **1:1 1:1** నెంజిలె గొతిమాన్సు నెంజిలె గొత్తి సుదొ. ‡ **1:4 1:4** పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:1చి కోడుతె 'దస్సి జర్గు జయెదె' మెన సంగిలన్. ఇన్నె, యూదా రెగిడ్లిన్‌తె 'జర్గు జలి' మెన దెకితనుమ్. § **1:4 1:4** పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:19 దెక. * **1:4 1:4** పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:1 దెక. † **1:5 1:5** నిర్గమకాండుమ్ 32:1-28, 35, సంక్యాకాండుము 11:1, 14:29, 30, 35. ‡ **1:6 1:6** ఆదికాండుమ్ 6:1-7, పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:4. జేవ్ దూతల్ మాన్సుల్‌చ తేర్‌బోదల్ తెన్ లంజె జల. § **1:7 1:7** ఆదికాండుమ్ 18:20-29 చి పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:6 దెక. * **1:8 1:8** పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:10 దెక. † **1:8 1:8** పూర్గుమ్ 'దేముడు దెతి సిచ్చు జర్గు కెరుక' మెన మాన్సు రూపుమ్ జల దొగుల దూతల్ ఏక్ సుట్టు సొదొమ పట్నుమ్‌తె గెతికయ్, జా పట్నుమ్‌చ మున్సుబోదల్ జేవ్ దూతల్‌క లంజె కెర జోవయించి మరియాద కడుక ఉచర్ల. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జోవయింక అడ్డు కెర గుడ్డి కెర్లన్. ఆదికాండుమ్ 18:20, 22, చి 19:1-11. యూదా ఈంజ ఉత్రుమ్ రెగిడ్ల పొదులె కి ప్రబుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్‌క పాపుమ్‌చ మాన్సుల్ దూసుప కెర్తె తిల, చి అగ్గెచి ఇన్నెక టాలి జతయ్. ‡ **1:9 1:9** పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:11 దెక. § **1:9 1:9** ద్వితీయోపదేశ కాండుము 34:1-8.

10 *అమ్ అప్పె సంగిత ఉప్రమెన్సుచ మాన్సుల్,
మాత్రుమ్, జేఁవ్ అర్దుమ్ నే కెరన్లిసి కిచ్చొ జలెకి
జేఁవ్‌క దూనుప కెర్తతి, అన్నె, జంతువుల్ రిత
అర్దుమ్ నెంతె జోవయించి ఆఁగిచ ఆసల్ కీసి దస్సే
జర్గు కెరంతతి గే మెన జేఁవ్ కి దస్సి, బుద్ది నెంతె,
జోవయించి ఆఁగిచ ఆసల్ కెర కెర పాడ్ కెరంతతి.
జా ఆస జర్గు కెరంతిసి జోవయింక సొంత పాడ్
కెర్తయ్.
11 అయ్యొ! జోవయించి సిచ్చ కెద్ది సిచ్చ!
కిచ్చొక మెలె, †బావొన్‌క మార్లొ కయీను పూర్గుమ్‌చొ
గెలి వాట్ ఇండితతి, చి కిచ్చొ కిచ్చొ డబ్బుల్
లాబుమ్‌క ఆస జా, ‡బిలామ్ పూర్గుమ్‌చొ కెర్లి
తప్పుతె జేఁవ్ కి జోవయించి బుద్ది వికంతతి,
చి §కోరహు పూర్గుమ్‌చొ కీసి మోసేచి దేముడు
దిలి అదికారుమ్ పాడ్ కెరుక ఉచర్లొ గే, జేఁవ్ కి
దస్సి, దేముడుచి కామ్ జోచి అదికారుమ్ పిట్టవుక
ఉచర్తతి, చి కోరహు చి జోచి పచ్చెన గెల మాన్సుల్‌చి
రితి నాసెనుమ్‌చి సిచ్చ జా *మొరుల.

12 పడ్తొ, ప్రబుచి తెడిచి తుమ్‌చి ప్రేమ దెకయ్‌తి
గుర్తుచి †అన్నిమ్ కెర్తిన్‌తె జేఁవ్ ఉప్రమెన్సుచ
మాన్సుల్ బెద, అన్నె మాన్సుల్‌క నాయ్, గని
జోవయింక జెఁవ్వి దెకన, ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి
గమ్మత్ తెన్ కతిస్‌క, జేఁవ్ మరియాద నెంజిలిస్‌క
ముర్కి మర్కుల్ రిత జా, జా ప్రేమ దెకయ్‌తి గుర్తుచి
అన్నిమ్‌చి విలువ కడ్తతి. అన్నె జేఁవ్, ‡వాదు కెర్లె
మబ్బు తిలె కి పాని నే జెతె కీసి ఉడ్డ గెతయ్,
గే, జేఁవ్ కి దస్సి. జేఁవ్ కి జా మబ్బుచి రితి
కామ్‌క నెంజితి. అన్నె, అంజూరుమ్ రూకు చెంగిల్
తిలె, చల్లి పొది పాసి అయ్‌లె పొది రూక్‌తె పండ్లు
దెరుల, గని పంటొ లాయితి పొది పాసి అయ్‌లె కి,
జేఁవ్ మాన్సుల్ కామ్‌క నెంజితొ రూకు రిత జా, చి
§దొవ్వెర్ మొర్ల రిత జతతి.

13 అన్నె జేఁవ్, సముద్రుమ్‌తెచ వెర్రి కెర్టల్‌చ రిత
జా, జోవయించి సొంత పాపుమ్‌చి పొగ్గుర్ ఉడ్డిత్
రితి కెర్తతి. అన్నె కీస జతతి మెలె, ఎక్కితె సొంత
టాన్‌తె వాట్ పిట బుల్తె తిల సుక్కల్‌చ రిత తవుల,
చి దేముడు దిలి జోవయించి సిచ్చ కిచ్చొ మెలె,
*ఎత్కిచి కంట అందర్ తిలిస్‌తె గెచ్చుల.
14 తొలితొచొ మాన్సు ఆదాము ఎక్కిలొ తెంతొ
హనోకు ఎద వర్సు తెన్ సత్తు కుటుంబల్ జలి.
హనోకు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ ఇనాయంచి
రిసొ ఇనెయి మెన సంగిలన్.
"ఆదె, జోవయించ పరలోకుమ్‌చ ఎతివాట్‌జిన్
దూతల్ ఎత్కి తెన్
15 'ఎత్కిక తీర్పు కెరుక, చి దేముడుక నేన్లస
నెసిలస ఎత్కిక,
జోచి మరియాద కడ్త జేఁవ్ కెర్ల పాపుమ్ కమొచి రిసొ
జోవయించి నేరిమ్ వయడుక,
చి జోవయించి రిసొ జేఁవ్ పాపుమ్‌లు సంగిల ఎత్కి
కోపుమ్ కోడుచి నేరిమ్ వయడుక' మెన
ప్రబు ఉత్ర అయ్‌లన్."
16 ఉప్రమెన్సుచి అమ్ సంగిల మాన్సుల్ నిజుమి
తిరిమ్ తిరిమ్ గోసల్ లట్టబ్తస, దేముడుచి ఉప్పిరి
సేంతుమ్ నెంజ వేర వేరచి ఒగ్గర్‌క ఆస జతస,
జోవయించ ఆసల్ రితి ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి
ఇండితస, బడాయ్ లట్టబ్తస, లాబుమ్‌క అన్నె
మాన్సుల్‌క పులయ్‌తస జవుల.

సత్తిమ్‌చ నంపజలసక అన్నె జాగర్త సంగిలిసి

17 తూమ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, తుమ్ కిచ్చొ
ఉచార కెర మెలె, †అమ్‌చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచ
బారికుల్ జోచి సెక్తిక సంగిలిసి.
18 జేఁవ్ జోవయించ బారికుల్ తుమ్‌క,
‡"ఆకర్ దినాల్‌క సత్తిమ్‌చి ఉప్పిరి ఆస్తస బార్
జవుల.
దేముడుక విరోదుమ్ జల జోవయించి
పాపుమ్‌చ ఆసల్ రితి ఇండుల"
మెన తుమ్‌క సంగిల.
19 జేఁవ్ సంగిల్ రితి ఈంజేఁవ్వి మాన్సుల్
నంపజలసతె జట్లు కెరయ్‌తతి, దేముడుచి సుద్ది
జోవయించి పెట్టి తయె నాయ్, చి జోవయించి
సొంత ఆఁగుచ ఆసల్ రితి ఇండితతి.

---

* **1:10 1:10** పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:12. † **1:11 1:11** ఆదికాండుమ్ 4:1-16. ‡ **1:11 1:11** పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:15 దెక. బిలామ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసొ జలెకి, చెత్తర్ తప్పుల్ కెర్లొ. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి కోడు మార్సుప కెరుక ఉచర్లొ, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక విరోదుమ్ తిల మాన్సుల్ "డబ్బుల్ దెమ్‌దె" మెంతికయ్, జా డబ్బుల్ ఆసకయ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి కోడు పిట్టవుక ఉచర్లొ, సంక్యాకాండుము 22:2-35, 31:16. పడ్తొ, బొమ్మల్‌క బలి దిలిసి ప్రెజల్ కంక సికడ్లొ, చి ప్రెజల్ లంజె జతి రితి సికడ్లొ, డీసయ్‌లిసి 2:14. § **1:11 1:11** సంక్యాకాండుము 16:1-35. * **1:11 1:11** కోరహుక చి జోవయించ సగుమ్‌జిన్ మాన్సుల్‌క బుయి గీడ గెలన్, చి జోవయించ అన్నె సగుమ్‌జిన్ మాన్సుల్ ఆగిక డడ్డయ్ గెల. † **1:12 1:12** పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:13. ‡ **1:12 1:12** పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:17 దెక. § **1:12 1:12** మాములుమ్ మొర్ను కి తయెదె, ఆకర్‌చి మొర్ను కి తయెదె. ఆకర్‌చి మొర్ను మెలె, ప్రబుక విరోదుమ్ జలస వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె సిచ్చ జతిసి, ఈంజ. డీసయ్‌లిసి 2:11, 20:6, 14 చి 21:8 దెక. మెలె, మొర్లొ రూకు రిత జా, పలితుమ్ దెర్తి నాయ్, చి జేఁవ్ పలితుమ్ దెర్లిన్‌చి రుజ్జు డీసిలి పడ్తొక ఉట్కి జా పూర్తి మొరుల. * **1:13 1:13** పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 2:17. † **1:17 1:17** పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 3:2 దెక. ‡ **1:18 1:18** పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్రుమ్ 3:3 దెక.

20 గని తూమ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ప్రబుచి
సత్తిమ్చి చి తుమ్చి నముకుమ్తె డిట్టుమ్ కెరన.
దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక ప్రార్దన కెర.
21 దేముడుచి ప్రేమ ఇండుక దెకన.
పర్లోకుమ్తె బెద కెఁయఁక తెఁయఁక జితి వరుమ్
అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తు జర్గు కెర్తె ఎదక, జొక
నిద్దానుమ్ రక.
22 పడ్తొ, సగుమ్జిన్ అన్మానుమ్ జొ అస్తి.
జోవయించి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జొ, సత్తిమ్ దెకవ.
23 సగుమ్జిన్క ఆగి తెంతొ ఉర్లిల్ రితి
సయ్తాన్చి తెంతొ రచ్చించుప కెర, పడ్తొ,
సగుమ్జిన్క, జోవయించి పాపుమ్తె నే బెదితి రితి
జాగర్త తా, బియఁ జోవయింక కన్కారుమ్ దెక.

ఆకర్ కోడు

24 జలె, తుమ్ పాపుమ్తె అన్నె నే సేడ్తి రితి
తుమ్క రకుక తెర్లొ, జోవయించి పరలోకుమ్చి
ఉజిడ్తె తుమ్ పొరపాట్ నెంతె సర్ద తెన్ జోచి మొక్మె
టీఁవ్తి రితి దొర్కు జలిసి జెయిమ్ కెరుక తెర్లొ
25 ఎక్కిలొ దేముడు జలొ, అమ్చొ ప్రబు జలొ
యేసుక్రీస్తుచి అత్తి అమ్క రచ్చించుప కెర్తొసొ
జలొ దేముడుక పరలోకుమ్చి ఉజిడి, గవురుమ్,
అదికారుమ్, సెక్తి, కిచ్చొ నెంజిలి అగ్గె తెంతొ తా,
అప్పె కి, కెఁయఁక తెఁయఁక కి నే పిట్తె తవుస్!
ఆమేన్!

ప్రకటన పుస్తకుమ్
జర్గు జంక తిలిసి దేముడు బారిక్ జలొ యోహానుక డీసయ్‌లిసి

మొదొల్ కోడు

1 యేసుక్రీస్తు, జోచ సేవ కెర్తసక దెకవుక మెన బే
బేగి జర్గు జంక తిలిసి దేముడు అబ్బొసి జోక దిలన్.
బే బేగి జర్గు జంక తిలిసి జా ఎత్కి, జోచొ సేవ కెర్తొసొ
యోహానుక జోచొ దూతచి అత్తి డీసవ దిలయ్.
2 జలె, దేముడుచి ఈంజ కబుర్‌చి రిసొ,
యేసుక్రీస్తు దెకయ్‌లి ఈంజ సాచిచి రిసొ, జా ఎత్కి
దెకిలిస్‌చి రిసొ యోహాను ఇన్నె సాచి రెగిడ్తసి.
3 జర్గు జంక తిలిస్‌చి ఈంజ కబుర్ అన్నె కో సదు
కెరుల గే, ఇన్నెక కో సూన ఇన్నె సంగిల్ రితి కెరుల
గే, జోక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ జర్గు జంక దెర్తి
సమయుమ్ పాసి జా జెతయ్.
4 ఆసియా ప్రదేసిమ్‌చ *సత్తు †సంగుమ్‌ల్‌చక
ఆఁవ్ యోహాను కిచ్చొ కబుర్ రెగిడ్తసి మెలె, కెఁయఁక
తెఁయఁక తిలొసొ, తతొసొ, జెంక తిలొసొ తెంతొ,
పడ్తొ జోచి సింగాసనుమ్‌చి పుర్రెతొ తతా ‡సత్తు
ఆత్మల్ తెంతొ,
5 పడ్తొ నంపజతి సాచి నిదానుమ్‌తె ఇండ, మొర
అన్నె జీవ్ జతసక తొల్సుర్ జతొ, ఒండి లోకుమ్‌చ
రానల్‌క ఏలుప కెర్తొ యేసుక్రీస్తు తెంతొ దయ,
సేంతుమ్, తుమ్‌చి ఉప్పిరి తవుస్. యేసుక్రీస్తు
అమ్‌క ప్రేమ కెర, జోచి మొర్నిచి అర్పితుమ్ జలి
సొంత లొఁయి సువడ కెర, అమ్‌చ పాపల్‌చి సిచ్చ
తెంతొ అమ్‌క విడ్డల్ కెర్లన్.
6 జో అమ్‌క జోచొ దేముడు జలొ జోచొ అబ్బొస్‌చి
రాజిమ్, పూజర్లు జతి రితి, సేవ కెరుక మెన జో జర్గు
కెర అస్సె. జా ఎత్కిచి రిసొ జో యేసుక్రీస్తుక కెఁయఁక
తెఁయఁక గవురుమ్ అదికారుమ్ తవుస్! §ఆమేన్!
7 ఈంద, మబ్బుల్ తెన్ జో పరలోకుమ్ తెంతొ
అన్నె ఉత్ర జెయెద, చి ఎత్కి అంకివొ జోక దెకుల.
జోక మార్లస ఎత్కిజిన్ కి. అన్నె జోక అగ్గె
మార తిలస్ జలె 'బలే తప్పు కెర్లమ్' మెన
ఒండి లోకుమ్‌చ సెకుమ్‌లుచ మాన్సుల్ ఏడుకుడు
జవుల. దస్సి జర్గు జవుస్! *ఆమేన్!
8 కెఁయఁక తెఁయఁక తిలొసొ, తతొసొ, జెంక
తిలొసొ, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ ప్రబు జలొ
దేముడు, జొయ్యి మొదొల్ జొయ్యి ఆకర్ మెన
అర్దుమ్ జలి, "ఆఁవ్ అల్ఫా, ఆఁవ్ ఓమెగ" మెన
సంగితయ్.

పత్మాస్ డిబ్బతె యోహాను తిలి పొది యేసుప్రబు డీసిలిసి

9 ఆఁవ్ తుమ్‌చొ బావొ జలొ యోహాను, జలె,
యేసుచి తెడి తుమ్‌చి తెన్ ఈంజ కాల్తుమ్‌చ బాధల్
సేడ తుమ్‌చి తెన్ ఓర్సుప జతసుమ్. తుమ్‌చి
తెన్ యేసుచి తెడి జోచి రాజిమ్‌తె, బెద ఏలుప
కెర్తసుమ్. జలె, ఆఁవ్ యోహాను, దేముడు దిలి
సుబుమ్ కబుర్, యేసుచి రిసొచి సాచి, సూనయ్‌తె
తిలి రిసొ జేలి జా పత్మాస్ డిబ్బతె తిలయ్.
10 ఒత్త తిలె, ప్రబుచి బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి
దీసి, దేముడుచి జో యేసుప్రబుచి ఆత్మతె అంచి
ఆత్మ తెన్ ఆఁవ్ బెరవ తిలి పొది, అంచి పడ్తొ,
నప్పిర్‌మూరిచి అవాడ్ కీసి గట్టిజ జయెదె గే, దస్సి
ఏక్ ఒగ్గర్ అవాడ్ సూన్లయ్.
11 "తుయి అప్పె కిచ్చొ దెకితె గే, ఏక్
†పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డ, నంపజలసచ ఆఁవ్ సంగిత సత్తు
సంగుమ్‌లుతె తెద్రవు. ఎపెసు, స్ముర్న, పెర్గము,
తుయత్తెర, సార్దీస్, పిలదెల్పియ, అన్నె లవొదికయ
పట్నుమ్‌తెచి సత్తు సంగుమ్‌లుతె తెద్రవు" మెన జా
అవాడ్ అంక సంగిలన్.

డీసన్ సేడ్లిసి

12 తెదొడి అంక్ జా కోడు సంగిలి అవాడ్ తిలొసొక
దెకుక మెన, ఆఁవ్ పసిల్‌లె, సత్తు దివ్వొ తిత బజర్‌క
తెయార్ కెర్ల తంబల్ దెకిలయ్.
13 జేఁవ్ తంబల్‌చి నెడ్‌మె ఎక్కిలొ టీఁవొజ తిలొ.
జో కీసొ తిలొ మెలె, ‡మాన్సు జా జెర్మిలొ రితొ

---

* **1:4 1:4** యూదుల్ తెన్, 'సత్తు' మెలి నంబర్‌క కిచ్చొ అర్దుమ్ మెలె, పూర్తి తిలిసి ఇన్నె దొన్నిచి తిన్ని నంబర్లు అద్యయల్‌తె ఏక్ సత్తు సంగుమ్‌లుచ నవ్వొ దెర జోవయింక ఎక్కెక్ కబుర్లు సంగెదె, గని ఏక్ వేల ఈంజ 'సత్తు' నంబర్ ఒండి లోకుమ్‌చ నంపజలసచ సంగుమ్‌లు మొత్తుమ్‌క కి ఏక్ టాలి జయెదె. † **1:4 1:4** 'సంగుమ్' మెలె, ఏక్‌తెచ నంపజలస మొత్తుమ్‌క 'సంగుమ్' మెనుక జతయ్. ‡ **1:4 1:4** సత్తు ఆత్మల్ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక సంగితయ్. ఇన్నె సత్తు మెలె, పూర్తి తిలిస్‌చి అర్దుమ్ కి, పూర్తి సత్తిమ్ తిలిస్‌చి అర్దుమ్ కి తయెదె. పూర్తి సెక్తి తిలిస్‌చి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె. పడ్తొ ఒండి లోకుమ్‌తె తిలిసి ప్రబుచి ఆత్మ దెకితిస్‌చి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె; జెకర్యా 4:10. § **1:6 1:6** ఎబ్రీ బాస తెన్ ఇన్నె 'ఆమేన్' మెనుల. జా కోడుచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'తెద్దిలి!'. 'జర్గు జవుస్!' * **1:7 1:7** ఎబ్రీ బాస తెన్ 'ఆమేన్!' మెనుల. కుపియ బాస తెన్ తెదిలి మెన నవుల † **1:11 1:11** నెంజిలె 'వెల్లి పుస్తకుమ్'. జేఁవ్ పొదులె ఏక్ వెల్లి పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డ, నదు కెర తీయ తతి పొది, నుట్టుప కెర తీయ తవుల. ‡ **1:13 1:13** దానియేలు 7:13, 14. § **1:13 1:13** యూదుల్‌చి అలవాట్ తెన్ దసొ దిగిల్ పాలుమ్ చి బజొర్ రగుమ్ పట్క ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జలొ కేన్ జవుస్ మాన్సు గలన బందన తయెదె. ఇన్నె, యేసుక 'జో ముక్కిమ్ జలొ పూజరి' మెన ఈంజ టాలి రుజ్జు దెకయ్‌తయ్.

డీస, చట్టె పాఁవితి దిగిల్ లాల్చి గలన తా, గుండె బజర్‌చి పట్కు §బందన తిలొ.

14 జోచి *బోడిచి సెండి, పూర్తి చొక్కిలి ఊలుచి ఎదిలి, మంచుచి ఎదిలి చొకు తయెదె. జోచ అంకివొ, ఆగివొ లగిలి రితి తిల.

15 జోచ చట్టొ, ఆగితె డడ్డ దగదగాల్న మెర్సుప జతి కంచుచి రితి తిల. జోచి అవాడ్, వెల్లి బూరుమ్‌చి పాని సూఁయి జతి అవాడ్‌చి రితి బడబడాల్న జయెదె.

16 జోచొ ఉజిల్ అత్తి సత్తు సుక్కల దెర తిలన్, చి జోచి చోండి తెంతొ దొన్ని పక్కలె వాండి తిలి కండా బార్ జతె తిలి, చి జోచి మొకొమ్, పొద్దు పూర్తి సత్తు తెన్ ఉజిడి లగితె పొది కీసి తయెదె గే, దస్సి జలె.

17 జోక దెకిల్ బేగి, మొర్లొ రితొ జా జోచి చట్టె సేడ గెలయ్. గని జోచొ ఉజిల్ ఆత్తు తెన్ అంక చడ, అంక కిచ్చొ మెలన్ మెలె, "తుయ్ బి నాయ్. ఆఁవ్ తొలితొచొ క్ని ఆకర్‌చొ కి.

18 ఆఁవ్ జీవ్ తిల్లొసొ జీవ్ దెతొసొ. ఆఁవ్ మొర్లయ్, గని అన్నె జీవ్ జా కెఁయఁక తెఁయఁక జివ్వి తయిందె, అన్నె మొర్సుక చి మొర్లస్‌క రకితి టాన్‌కచి †తాలుమ్ అంచి అత్తి అస్సె.

19 జాకయ్ తుయి కిచ్చొ అప్పె దెకితసి గే, రెగుడు. అప్పెచి కి పడ్తొక జర్గు జంక తిలిసి కి.

20 పడ్తొ అంచొ ఉజిల్ అత్తి తిల సత్తు సుక్కల్, చి బజర్‌క తెయార్ కెర్ల సత్తు దీవుకంబల్‌చి అర్దుమ్, సత్తు సుక్కల్ సత్తు సంగుమ్‌లుచ దూతల్ జవుల, చి సత్తు దీవుకంబల్, జేఁవ్ సత్తు సంగుమ్‌లుయి జవుల" మెలన్.

2

ఎపెసు పట్నుమ్‌తెచ సంగుమ్‌చక చి ఉత్రుమ్

1 "ఎపెసు పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు. *సత్తు సుక్కల్ జోచి ఉజిల్ అత్తి దెరితొ, దివ్వొ తిత సత్తు బజర్‌చ తంబల్‌చి నెడిమి బులితొసొ తుమ్‌క సంగిలిస్ కిచ్చొ మెలె,

2 †తుచి కమొ కీసచ గే, తుయి అంచి కామ్ కెర కెర ఓర్సుప జా నిదానుమ్ తతిసి ఆఁవ్ జాని. మెలె, పాపుమ్‌తె ఇండిత మాన్సుల్‌క తుయి సంగుమ్‌తె నే బెదవంతె, 'క్రీస్తుచ బారికుల్ ఆమ్' మెన అబద్దుమ్‌క సంగిత గార్ మాన్సుల్‌క పరిచ్చ కెర, 'క్రీస్తుచ నెంజితి' మెన తుమ్ రుజ్జు కెర్లిసి కి ఆఁవ్ జాని.

3 అంచి నాఁచి రిసొ తుమ్ ఒగ్గర్ నిదానుమ్ తెన్ ఓర్సుప జా అన్మానుమ్ నే జలిసి ఆఁవ్ జాని.

4 "గని తుచి ఏక్ తప్పుచి రిసొ అంక కిచ్చొ బాద అస్సె మెలె, కిచ్చొ తీర్పు సంగుక అస్సె మెలె, అంచి రిసొచి తుచితె తిలి తొలితొచి ప్రేమ పఁవ్స ముల దిలదు.

5 జాకయ్, అగ్గె కీసి అంక ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్తె తిలదు, అప్పె కీసి అస్సున్ గే ఉచర. అప్పెచి తప్పు ఒప్పన పెట్టి దుకుమ్ జా, తుమ్ తొలితొ నంపజలి పొది ఇండిలి ప్రేమ కమొ అప్పె తెంతొ అన్నె ఇండ. నెంజిలె, జా తప్పు ఒప్పన చెంగిల్ జతి రితి తుమ్ మార్సుప నే జలె, తుమ్‌తె ఆఁవ్ జా కెర, తుమ్‌చి దీవుకంబుమ్ ఉర్ల వెంట గెలిందె.

6 జలె తుమ్‌తె చెంగిల్ కామ్ ఏక్ అప్పెక అస్సె. కిచ్చొ మెలె, జేఁవ్ ‡'నీకొలాయితులు' మెలసచ కమొ దూర్ కెర్తసు. ఆఁవ్ కి ఎద్గరె నెసిత కమొ తూమ్ కి నెసితసు.

7 "జలె, సంగుమ్‌ల్‌క §దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇన్నెతెన్ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్డొ తిలొసొ సూన్‌తు. కో అంచి పరిచ్చతె జీనుల గే, దేముడుచి పరలోకుమ్‌చి తోఁటతె తిలి జీవ్ దెతి రూక్‌చ పండ్లు కంక దెయిందె.

స్ముర్న పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చక చి ఉత్రుమ్

8 "పడ్తొ స్ముర్న పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు.

"తొలితొ తిలొ, ఆకర్‌క తిలొ మొర అన్నె జీవ్ జలొసొ తుమ్‌క సంగిలిస్ కిచ్చొ మెలె,

9 తుమ్ సేడ్త అల్లర్, తుమ్ బీద తిలిసి ఆఁవ్ జాని. బీద జలె కి, ఆత్మక సొమ్మారుమ్ జా అస్సున్. పడ్తొ 'యూదుల్ ఆమ్' మెనన సత్తిమ్‌చ యూదుల్ నెంజిలస; సయ్‌తాన్‌చి సంగుమ్‌తె బెదితస జేఁవ్; జలె, తుమ్‌క దూసుప కెర్తిసి ఆఁవ్ జాని.

10 తుమ్ అప్పె సేడుక తిల అల్లర్‌చి రిసొ తుమ్ బియఁ నాయ్. ఈందె, తుమ్‌తె సగుమ్‌జిన్ పరిచ్చ జతి రితి, సయ్‌తాన్ జోక జేల్‌తె గలెదె, చి

---

* **1:14 1:14** దానియేలు 7:9. † **1:18 1:18** మెలె, మాన్సు ఒత్త తంక, నెంజిలె విడ్డల్ జా పరలోకుమ్‌తె నెంజిలె ఆగి గొయితె గెచ్చుక సెలవ్ దెతి సెక్తి కచి మెలె, యేసుచి. * **2:1 2:1** 1:20 దెక. † **2:2 2:2** దొన్నిచి తిన్ని నంబర్లు అధ్యయల్‌తె 'సత్తు సంగుమ్‌లుచ దూతల్‌క' మెన ఎక్కెక్ కబుర్లు జోవయింక రెడ్డ అస్సె. ఎత్కి సంగుమ్‌చొ దూతక ఏక్ కబుర్. గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ 'డీసయ్‌లిసి' మెలి పుస్తకుమ్‌తె ఈంజేవ్ సత్తు కబుర్లు రెగిడ్లిస్‌తె ఎత్కి కబుర్‌తె 'తుయి', 'తుచి', 'తుక' మెల కొడొ రెడ్డ అస్సె. గని ఎత్కి సంగుమ్‌చొ దూత జోవయించి సగుమ్‌చ మాన్సుల్ మొత్తుమ్‌క టాలి రితి జయెదె మెన, తుక తుమ్, తుచిక తుమ్‌చి, తుకక 'తుమ్‌క' మెన రెడ్డ అస్సుమ్. దస్సి 2:2 కోడుతె తుచ కమొక 'తుమ్‌చ కమొ' మెన, 2:3 నంబర్ కోడుతె తుయి ఒగ్గర్ తెన్ నిదానుమ్ ఓర్సుప జా అన్మానుమ్ నే జలిస్‌క తుమ్ ఒగ్గర్ తెన్ నిదానుమ్ ఓర్సుప జా అన్మానుమ్ నే జలిసి మెన రెడ్డ అస్సుమ్. దొన్నిచి తిన్ని నంబర్లు అధ్యయల్ మొత్తుమ్‌తె ఈంజ సొస్టుమ్ కెర అస్సుమ్. ‡ **2:6 2:6** ఏక్ వేల బిలామ్ సికడ్లిసి; మెలె, బొమ్మల్‌క దిలిసి కతిసిచి లంజె కమొతె బెదితిసి; జేఁవ్ నీకొలాయితులు సికడ్ల. 2:14, 15 దెక. § **2:7 2:7** మెలె, దేముడు అబ్బొన్‌చి యేసుచి ఆత్మ.

దెస్సు పొదుల్క అల్లర్ తెన్ తస్తె. మొరుక జలెకి తుమ్ నిదానుమ్ తా, చి తుమ్ జీన పరలోకుమ్‌తె తుమ్ కెఁయఁక తెఁయఁక జింక మెన బవుమానుమ్ దెయిందె.

11 "సంగుమ్‌ల్క అమ్‌చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇన్నెతెన్ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్డొ తిలొసొ సూన్‌తు. ఈంజ లోకుమ్‌తెచ అల్లర్‌తె కో అంచి ఆత్మసెక్తిక జీనుల గే, జా అన్నెక్ మొర్ను, సయ్‌తాన్‌తె సిచ్చ జతి మొర్ను, జోవయింక తయె నాయ్.

పెర్గము పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చక చి ఉత్రుమ్

12 "పడ్తొ పెర్గము పట్నుమ్‌తెచ సంగుమ్‌చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు.

"దొన్ని పక్కలె వాండి కెర్లి కండా దెర్లొసొ తుమ్‌క సంగిలిస్ కిచ్చొ మెలె,

13 తుమ్ జితిసి కేనె గే జాని. కేనె మెలె, సయ్‌తాన్‌చి సింగాసనుమ్ తిలిస్‌తెయి. అంచి నావ్ డిట్టుమ్ దెరన్‌తను, పడ్తొ అంక నిదానుమ్ నముకుమ్ తిలొ అంచి సాచి స్ంగితె తిలొ అంతిపయను బుల్తె తిలి పొది కి, తుమ్‌చి నెడిమి సయ్‌తాన్ జితిస్‌తె జో అంతిపయను జేవ్ మార్లె కి, అంచి రిసొచి తుమ్‌చి నముకుమ్ ఒప్పనుక ముల్సు స్ నాయ్.

14 గని, తుమ్ కెర్త సగుమ్ తప్పుల్‌చి రిసొ అంక బాద, తీర్పు సంగుక అస్సె. కిచ్చొ మెలె, తుమ్‌చి తెన్ బెదిలస సగుమ్‌జిన్ బిలామ్ సికడ్లిసి సిక 'చెంగిలి' మెంతతి. అమ్‌చ ఇస్రాయేలులు దేముడుక నత్తిమ్ ఇండితిసి పిట్టయ్‌తి రితి, బొమ్మల్‌క దిలిసి కంక చి లంజె కమొతె బెదుక బాలాకుక *బిలామ్ సికడ్లన్.

15 దస్సి, 'నీకొలాయితులు' మెలస సికడ్తిసి నంప కెర్తస సగుమ్‌జిన్ తుమ్‌తె అస్తి.

16 జాకయ్, తుమ్ తప్పు జలిసి ఒప్పన, పెట్టి దుకుమ్ జా, జా తప్పుల్ ముల. నెంజిలె, బే బేగి తుమ్‌తె జా కెర, అంచి చోండి తెంతొ బార్ జలి †కండా తెన్ జేవ్ మాన్సుల్‌చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరిందె.

17 "సంగుమ్‌ల్క దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇన్నెతెన్ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్డొ తిలొసొ సూన్‌తు. ఈంజ లోకుమ్ సికడ్తిస్‌చి ఉప్పిరి కో జీనుల గే, లుంకిల్ రితి తిలి పరలోకుమ్ తెంతొ ఆఁవ్ సువితి 'మన్నా' మెలి అన్నిమ్ జోక దెయిందె, చి అన్నె కిచ్చొ దెయిందె మెలె, జోక ఎక్కెక్లక చొక్కిల పత్రల్ దెయిందె. జోతె ఎత్కి మాన్సుక జోచి పత్రె, జోక నొవి నావ్ రెడ్డ దెయిందె. కేన్ నావ్ కక్క దెయిందె గే, ఎక్కి జోకయ్ సొంత ఎర్కె జయెదె, గని అన్నె కక్కయ్ నాయ్.

తుయత్తెర పట్నుమ్‌తెచ సంగుమ్‌చక చి ఉత్రుమ్

18 "పడ్తొ తుయత్తెర పట్నుమ్‌చ సంగుమ్‌చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు.

"ఆగి లగిత రిత అంకివొ తిలొ, దగదగాల్న మెర్సుప జతి కంచు డీస్త రిత చట్టొ తిలొ, దేముడుచొ పుత్తుసి తుమ్‌క సంగ తెద్రయ్‌త కొడొ ఈంజేవ్.

19 "తుమ్ కెర్త కమొ, తుమ్‌చి ప్రేమ, తుమ్‌చి నిదానుమ్‌చి నముకుమ్, తుమ్‌చి సేవ, బాదల్ ఓర్సుప జతి తుమ్‌చి నిదానుమ్, పడ్తొ తుమ్ తొలితొ నంపజలి కంట, తుమ్ అప్పె అన్నె ఒగ్గర్ చెంగిల కమ్మొతె ఇండితిసి ఆఁవ్ జాని.

20 గని తుమ్‌చి రిసొ అంక కిచ్చొ బాద, కిచ్చొ తీర్పు సంగుక అస్సె మెలె, 'దేముడుచ కబుర్లు సంగితిసి ఆఁవ్' మెన ఆరి సంగుమ్‌తె తేర్‌బోద యెజెబెలు అంచ సేవ కెర్తసక పాపుమ్ సికడ్లెకి, తుమ్ తీర్పు నే సంగితె తుక్లె తత్తసు. అమ్‌చ సేవ కెర్తస లంజెతె గెతి రితి, బొమ్మల్‌క దిలిసి కతి రితి, జా సికడ్తయ్.

21 జాక 'తప్పు ఒప్పన పెట్టి దుకుమ్ జా, జా పాపుమ్ ముల్సు' మెన అగ్గెయ్ తెంతొ జాక అవ్‌కాసుమ్ దా అస్సి, గని జాచి లంజెచి రిసొ విస్తారుమ్ కి జయె నాయ్.

22 ఈందె, జాక జబ్బు తెద్రయిందె, చి జాచి తెన్ లంజె జతస ఎత్కిజిన్‌క గొప్ప అల్లర్ సేడయిందె. జాచ కమొ, జా కెర్లిస్‌చి రిసొ, జాచి దుకుమ్ జా నే ముల్లిలెగిన,

23 పడ్తొ, జాచ బోదల్ జల జాచ కోడు సూన్లసక మొర్ను లయడిందె. దస్సి సిచ్చ కెర్లె, ఎత్కి సంగుమ్‌చ కిచ్చొ చినుల మెలె, ఎత్కి మాన్సుచి బుద్ది, ఎత్కి మాన్సుచి పెట్టి తిలిసి ఆఁవ్ దెకితిసి సికుల, చి తుమ్‌తె ఎత్కి మాన్సుచ కమొ ఎద తుమ్‌క తీర్పు జర్గు కెరిందె మెన చినుల.

24 "గని, తుమ్ తుయత్తెరచి నంపజలసతె కో జా వెర్రి సికితిస్‌తె బెదుస్ నాయ్, అన్నె 'సయ్‌తాన్‌చి గుట్టు' మెన జేవ్ సగుమ్‌జిన్ సికయ్‌తిసి కో సికున్ నాయ్. తుమ్‌కయ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్‌క కిచ్చొ వేర జాడు వయడుక నెసి.

25 గని ఆఁవ్ అన్నె జెతె ఎదక తుమ్‌క తిలి ప్రేమ నిదానుమ్, ఆఁవ్ తుమ్‌క దిలి కిచ్చొ ఆస్తి జలెకి డిట్టుమ్ దెరన.

---

* **2:14 2:14** సంఖ్యాకాండుము 22:1-35, 25:1-2, 31:16. † **2:16 2:16** 'యేసుచి చోండి దెర్లి కడ్తుమ్' మెలె, జో తీర్పు కెర్తి కోడు. ఎబ్రీయుల్ 4:12.

26 కో జీన ఆకర్ ఎద్ద అంచ కమ్మె నిదానుమ్
ఇండుల గే, అంక నేన్ల మాన్సుల్చి ఉప్పిరి
జోవయింక అదికారుమ్ దెయిందె.
27 జో నిదానుమ్ తిలస గొవుడుచి
ఇనుముడండొ దెరన్లి రితి గేడివొ పుట్టయ్లి రితి కెర,
అంక నేన్లసచి సెక్తి పాడ్ కెర్లి రితి కెర, జోవయింక
ఏలుప కెరుల. దేముడు అబ్బొ కీసి అంకయ్
అదికారుమ్ దా అస్సె గే, దస్సి జో నిదానుమ్
తిలసకయ్ ఆఁవ్ అదికారుమ్ దెయిందె,
28 చి ముక్కిమ్ జలి పెందలెచి ఒగ్గర్ ఉజిడి దిలి
‡నుక్కొ జోక దెయిందె.
29 “సంగుమ్ల్క అమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి
ఆత్మ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్డొ తిలొసొ సూన్తు.

3

సార్దీస్ పట్నుమ్చ సంగుమ్చక చి ఉత్రుమ్

1 “సార్దీస్ పట్నుమ్చ సంగుమ్చొ దూతక ఇసి
మెన రెగుడు.
“దేముడుచ *సత్తు ఆత్మల్ తిలొ †సత్తు సుక్కల్
దెర్లొసొ తుమ్క సంగిలిస్ కిచ్చొ మెలె, తుమ్చ కమ్మె
ఆఁవ్ జాని. తుమ్క ‘జివ్వి అస్తి’ మెన మాన్సుల్
ఉచర్తతి, గని తుమ్ మొరయ్ అస్సుస్.
2 తుమ్ చెద్దొయ్ జా, చి మొర్లి రితి నే మొర
ఇదిలిదిల్ సేఁసిలితె డిట్టుమ్ కెరన. కిచ్చొక మెలె,
తుమ్చ కమ్మె ‘అంక దేముడుచి మొక్కె పూర్తి
చెంగిల్చ నెంజిలి’ మెన దెక అస్సి.
3 “జాకయ్, తుమ్క అగ్గె దిలిసి, తుమ్ సూన
నంపజలిసి, గుర్తు కెరన, పొసన, తుమ్చి తప్పు
ఒప్పన పెట్టి దుకుమ్ జా తప్పు ముల. తుమ్ ఇసి
చెద్దొయ్ నే తిలె, జలె, అఁవ్ చోర్ రితి జా జెయిందె,
చి కేన్ గడియక తుమ్తె జెయిందె గే, తుమ్ నేన్సు.
4 “జలె, ఒత్త సార్దీస్తె తుమ్తె, జోవయించ
పాలల్ ముర్కి నే కెరన్లస నగుమ్జిన్ అప్పెక కి అస్తి.
జేఁవ్, జలె, అంచి పరలోకుమ్చి ఉజిడ్తె బెదుక
జేఁవ్ విలువ మెలి రితి ఆఁవ్ దెకితసి, చి చొక్కిల
పాలల్ గలన అంచి తెన్ ఇండుల.
5 కో దస్సి జీనుల గే, దస్సి జోక చొక్కిల పాలల్
దెయిందె, చి గలనుల, చి పరలోకుమ్తె బెదితసచ
నవ్వొ ఆఁవ్ రెగిడ్లి పుస్తకుమ్తె జోచి నావ్ ఆఁవ్
పుంచి నాయ్. అంచొ అబ్బొ జలొ దేముడుచి మొక్కె
కి జోచ దూతల్చి మొక్కె కి ‘జోచి నావ్ అస్సె’ మెన
ఒప్పన్దె.
6 “సంగుమ్ల్క దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ
ఇన్నెతెన్ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్డొ తిలొసొ
సూన్తు.

పిలదెల్పియ పట్నుమ్చ సంగుమ్చక చి ఉత్రుమ్

7 “పిలదెల్పియ పట్నుమ్చ సంగుమ్చొ దూతక
ఇసి మెన రెగుడు. పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలొ,
సత్తిమ్ తిలొ, దావీదు రానొచి తాలల్ దెరితొ, జో
ఉగిడ్లె కో డంకుక నెతిర్తి, జో డంకిలె కో ఉగుడుక
నెతిర్తి, జో తుమ్క సంగిలిస్ కిచ్చొ మెలె,
8 తుమ్చ కమ్మె ఆఁవ్ జాని. ఈందె, తుమ్క
‘పెసుత్’ మెన ఉగ్డి జలి కెవ్డి తుమ్చి మొక్మె ఉగ్డ
దా అస్సి. కో జాక డంకుక నెతిర్తి. తుమ్క సెక్తి
ఒగ్గర్ నాయ్ మెన ఆఁవ్ జాని. జలెకి, అంచి
కోడు నిదానుమ్తె ఇండ అస్సుస్, చి అంచి నావ్చి
మరియాద్ కడ్లి రితి కెర్సు నాయ్.
9 ఈందె, ‘యూదుల్ అమ్’ మెన అబద్దుమ్క
సంగిత, నిజుమ్చ యూదుల్ నెంజిల, సయ్తాన్చి
సంగుమ్తె బెదితసక కిచ్చొ కెరిందె మెలె, తుమ్చి
చట్టె జేఁవ్ సెర్సు సేడ్డి రితి జర్గు కెరిందె, చి తుమ్క
ఆఁవ్ ప్రేమ అస్సి మెన జేఁవ్ జాన్లి రితి కెరిందె.
10 “ఆఁవ్ సంగిలి రితి తుమ్ నిదానుమ్క ఎత్కి
ఓర్సుప జా అస్సుస్చి రిసొ, బూలోకుమ్తె జిత
మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్క పరిచ్చు కెర్తి కాలుమ్చి బాద
తుమ్క పిట్టయిందె.
11 ఆఁవ్ బే బేగి అన్నె జెయిందె. తుమ్క
తిలిన్ నిదానుమ్ తెన్, డిట్టుమ్ దెరన; తుమ్చి
బవుమానుమ్ కో కి నే ఉర్లితి రితి తా.
12 కో జీనుల గే, అంచొ దేముడుచి పరలోకుమ్చి
గుడితెచ టీఁవొ కెల స్తంబుమ్ జేఁవ్ జతి రితి కెరిందె.
జోచి జా దేముడుచి గుడిక జేఁవ్ కెయఁ ముల్తి
నాయ్. అంచొ దేముడుచి నావ్, పడ్తొ జో అంచొ
దేముడుచి పట్నుమ్చి నావ్; మెలె, అంచొ దేముడు
తెంతొ పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్ర జెతికయ్ నొవి
యెరూసలేమ్ పట్నుమ్చి నావ్; పడ్తొ అంచి సొంత
నొవి నావ్, జేఁవ్ జిన్తసచి ఉప్పిర్ రెగిడిందె.
13 “సంగుమ్ల్క అమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి
ఆత్మ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్డొ తిలొసొ సూన్తు.

లవొదికయ పట్నుమ్చ సంగుమ్చక చి ఉత్రుమ్

14 “లవొదికయ పట్నుమ్చొ సంగుమ్చొ దూతక
ఇసి మెన రెగుడు.

---

‡ **2:28 2:28** డీసయ్లిసి 22:16 దెక. * **3:1 3:1** 1:4 చి ఎట్టొచి కోడు దెక. † **3:1 3:1** 1:20చి ఎట్టొచి కోడు దెక. ‡ **3:14 3:14** మెలె, సత్తిమ్ కెర్తొ, నిజుమ్ తిలొ, ఎత్కి జర్గు కెర్తొసొ.

‡“ ‘ఆమేన్’ మెలొ, నిదానుమ్ తిలొ, సత్తిమ్ సాచి జలొసొ, దేముడు జెర్మయ్‌లిసి ఎత్కిక ఆదారుమ్ తిలొసొ తుమ్‌క సంగిలిస్ కిచ్చొ మెల,
15 “తుమ్మ్‌చ కమొ ఆఎవ్ జాని. తుమ్ ఉసుమ్ రితి నాయ్, సీడొ రితి నాయ్! తుమ్ ఉసుమ్ తంక అంచి ఆస. నాయ్ మెలె, సీడొ జలె, సీడొ మెనుక జతి.
16 జలె, తుమ్‌క ఉసుమ్ మెనుక నెంజె, సీడొ మెనుక నెంజె, గని దొన్నిచి నెడిమి తా, ‘చెంగిల్ అస్సుమ్’ మెన దస్సి తత్తసుచి రిసొ తుమ్‌క అంచి చోండి తెంతొ తుంక్ర గెలిందె.
17 కిచ్చొక మెలె, ‘సొమ్సారుమ్ జా అస్సుమ్, చెంగిల్ జా అస్సుమ్, చి అమ్‌క కిచ్చొ కొత్కు నాయ్’ మెన తుమ్ ఉచరన్లెకి, ఆత్మక దెకిలె, తుమ్ బాద తెన్, నిస్కారుమ్ జా, బీద జా, గుడ్డి జా, డుమ్‌డయ్ జా అస్సున్ మెన నేన్సు.
18 “జాకయ్, తుమ్‌క ఆఎవ్ కిచ్చొ బుద్ది సంగితసి మెలె, తుమ్ సొమ్సారుమ్ జతి రితి, అంచి ఆగితె డయ పూర్తి చెంగిల్ కెర్లి బజరి గెనన. తుమ్ డుమ్‌డయ్ తతిసి నే డీస్తి రితి గలనుక మెన ఆఎవ్ దెత చొక్కిల పాలల్ గెనన, చి తుమ్‌చ అంకివొ చెంగిల్ జా డీస్తి రితి, కాటిక అంచితె గెనన.
19 ఆఎవ్ కక్క ప్రేమ అస్సి గే, జోచి తప్పుల్‌చి రుజు దెకవ, ‘సమయుమ్ తెన్ని బుద్ది జతు’ మెనయ్ సిచ్చ దెతసి. జాకయ్, చెంగిల్ జంక ఆస జా, తుమ్‌చ తప్పుల్ ఒప్పన, పెట్టి దుకుమ్ జా, జా తప్పుల్ ముల.
20 ఈందె, తుమ్‌చి కెడ్డి ఇత్తల్‌తొ ఆఎవ్ టీఎవొజ పెట్తసి. తుమ్‌తె కో అంచి అవాడ్ సూన కెడ్డి ఉగుడుల గే, జోచి తెడి జా పెస జెయిందె, చి జో తెన్ అన్నిమ్ కయిందె, చి జో అంచి తెన్ అన్నిమ్ కయ్తెదె.
21 కో జీనుల గే, ఆఎవ్ కీసి జీన కెర అంచొ అబ్బొ జలొ దేముడుచి సింగాసనుమ్‌తె జో తెన్ బెద వెస అస్సి గే, దస్సి, జేఎవ్ అంచి తెన్ అంచి సింగాసనుమ్‌తె వెసుక మెన, వరుమ్ దెయిందె.
22 “సంగుమ్‌ల్‌క అమ్‌చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్డొ తిలొసొ సూన్‌తు.”

4

పరలోకుమ్‌తె సిజాసనుమ్

1 ఇన్నెచి పడ్తొ ఆఎవ్ దెకిలయ్, పరలోకుమ్‌తె పెసితి కెడ్డి ఉగ్డి జా అస్సె! అన్నె, అగ్గె తొలితొ ఆఎవ్ సూన్లి *అవాడ్ నప్పిర్‌మూరిచి అవాడ్‌చి రితి ఎక్కిలొచి అవాడ్, అంక, “ఇత్తల్ వెగ జే, చి ఇన్నెచి పడ్తొక కిచ్చొ జర్గు జంక అస్సె గే, తుక దెకయిందె” మెన సంగిలన్.
2 సంగిల్ బేగి, దేముడుచి యేసుచి ఆత్మసెక్తిక ఒత్త పరలోకుమ్‌తె తిలయ్, ఒత్త ఏక్ సిజాసనుమ్ అస్సె, చి సింగాసనుమ్‌తె ఎక్కిలొ వెస అస్సె!
3 జో ఒత్త వెసిలొసొ కీసి డీసిలన్ మెలె, వజ్రుమ్‌చి రితి చొకు, చి రితి ఎరన ఉజిడి లగిలన్, చి సిజాసనుమ్‌చి సుట్టునంత పచ్చన రంగుచి దూన్‌చి ఉజిడి లగితె తిలి.
4 జా సింగాసనుమ్‌చి సుట్టునంత అన్నె విస్సెక్ చెత్తర్ సిజాసనల్ తిల, చి జేఎవ్ సిజాసనల్ ఎక్కెక్‌తె విస్సెక్ చెత్తర్‌జిన్ చొక్కిల పాలల్ గలన్ల, బోడి బజర్‌చ కిరీటల్ గలన్ల, విస్సెక్ చెత్తర్‌జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ వెస అస్తి.
5 జా సిజాసనుమ్ తెంతొ బిజిలి మొల్కితయ్, చి అవాడ్లుచి ఉర్ముల్‌చి అవాడ్ జెతయ్. సింగాసనుమ్‌చి పుర్రెతొ వత్తివొచ సత్తు దివ్వొ లగితతి. జేఎవ్ దివ్వొ దేముడుచి †సత్తు ఆత్మల్.
6 పడ్తొ సిజాసనుమ్‌చి పుర్రెతొ గాజుచి రితి టేంటచి సముద్రుమ్ తిలి. పడ్తొ సింగాసనుమ్‌చి సుట్టునంత, జేఎవ్‌చ చెత్తర్ పక్కలె, చెత్తర్ జీవుల్ తిల. ఏక్ పక్క ఏక్ జీవు. జోవయింతె బెర్తు అంకివొ, ముకొమ్ పక్క పడ్తొ పక్క కి తిల.
7 తొలితొచొ జీవు కీసొచొ మెలె, సింవుమ్‌చొ రితొ. అన్నెక్ జీవు వస్సొ పిల్లచొ రితొ, అన్నెక్ జీవుక మాన్సుచి మొకొమ్ చి, అన్నెక్ జీవు ఉడ్డితొ గిద్దుచొ రితొ డీసిలన్.
8 జేఎవ్ చెత్తర్ జీవుల్ ఎత్కిక, ఏక్ ఏక్ జీవుక సొవు రెప్పల్ తిల, అన్నె, ఉప్పిరి కి, జోవయించి రెప్పల్ తెడి కి బెర్తు అంకివొ తిల, చి రాతి మెద్దెనె కిచ్చొ గనుమ్ గాయుక ముల్తి నాయ్ మెలె,

“ఎత్కిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు,
అగ్గె తిలొసొ, అప్పె తతొసొ, కెయుక తెయుక తంక తిలొసొ,
ఎత్కి సుద్ది తిలొసొ, ఎత్కి సుద్ది తిలొసొ, ఎత్కి సుద్ది తిలొసొ!”

మెన గాయితె తత్తతి.
9 పడ్తొ, సింగాసనుమ్‌తె వెసిలొ కెయుక తెయుక జితొసొక జేఎవ్ చెత్తర్ జీవుల్ కెయుక గవురుమ్, మరియాద దెతతి, కెయుక జో కెర్లి దయక జోచి సర్ద సంగితె తతి పొది,
10 విస్సెక్ చెత్తర్‌జిన్ జేఎవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ సింగాసనుమ్‌తె వెసిలొసొచి చట్టె సెర్ను సేడ, జేఎవ్ కెయుక తెయుక జితొసొక జొకర్తతి. సిజాసనుమ్‌చి

* **4:1 4:1** 1:10 దెక † **4:5 4:5** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక ఈంజ టాలి జతయ్. 1:4చి ఎట్టొచి చి కొడొ దెక.

పుర్రెతొ జోవయించ కిరీటల్ తిఁయ దా గనుమ్
గాయితతి.
11 "తుయి అమ్చొ ప్రబు, అమ్చొ దేముడు
విలువతిలొసొ
గవురుమ్, మరియాద, అదికారుమ్ తుక కలుగు
జంక.
కిచ్చొక మెలె, ఎత్కిక కి తూయి జెర్ముయ్లది, చి
ఇసి జర్గు జంక తుచి ఇస్టుమ్ జా, జేఁవ్క
జెర్ముయ్లది."
మెన గాయితె తత్తతి.

5

సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్ మెండపిల్ల సదు కెర్లిసి

1 పడ్తొ కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, సిఱాసనుమ్తె
వెస తిలొసొచొ ఉజిల్ అత్తి సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్
దెకిలయ్. జా పుస్తకుమ్చి తెడి, ఉప్పిరి కి రెగిడ్లిన్
తిలి. చి కో ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి జా సుట్టుప కెర్లి
పుస్తకుమ్ నే ఉగుడుక మెన, సత్తు ముద్రల్ తెన్
ముద్ర గెల తిల.
2 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, డిట్టుమ్చొ దూత
ఎక్కిలొ గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ మెన సాడుప
కెర్లన్ మెలె, "ఈంజ సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్చ ముద్ర
కడ ఉగుడుక తగుప జలొసొ కో?" మెన కేక్ గల్లొ.
3 గని సుట్టుప కెర్లి జా పుస్తకుమ్ ఉగుడుక
జలెకు, ఒత్త తిలిసి దెకుక జలెకు, బూలోకుమ్తె కి
పరలోకుమ్తె కి, బూలోకుమ్క ఎట్టొ లోకుమ్తె కి
తగుప జలొసొ కో కి డీసె నాయ్ చి రిసొ,
4 ఆఁవ్ ఏడ గెలయ్; జా సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్
ఉగుడుక కి ఒత్త తిలిసి దెకుక కి కో తగుప జలొసొ
డీసె నాయ్ చి రిసొ.
5 తెదొడి, ఒత్తచ వెల్లెల మాన్సుల్తె ఎక్కిలొ అంక,
"ఏడు నాయ్. ఈందె, యూదా పూర్గుమ్చొచి
సెకుమ్తె జెర్మిలొ వెల్లొ సింవుమ్ జలొ రితొసొ,
దావీదుచి సెకుమ్తెచి చేరుతె బార్ జలొసొ, జీన
అస్సె, చి సుట్టుప కెర్లి జా పుస్తకుమ్ ఉగుడుక, చి
జేఁవ్ సత్తు ముద్రల్ కడుక జో తగుప జా తిలొసొ"
మెన సంగిలన్.
6 తెదొడి, జా సింగాసనుమ్క చి జేఁవ్ *చెత్తర్
జీవుల్క చి జేఁవ్ విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల
మాన్సుల్చి నెడ్మె ఏక్ †మెండపిల్ల టీఁవొజ తిలిన్
దెకిలయ్. కీసొ తిలొ మెలె, అర్పితుమ్క కండయ్
జలి రితి జా తిలన్, చి జోక సత్తు కొమ్ముల్ చి సత్తు
అంకివొ తిల. ఈంజేఁవ్ కిచ్చొ జవుల మెలె, దేముడు
ఒండి బూలోకుమ్తె తెద్రయ్ల జోచ ‡సత్తు ఆత్మల్.
7 జా మెండపిల్ల, జలె, పుర్రె జా, జా
సింగాసనుమ్తె వెస తిలొసొచి ఉజిల్ అత్తి తెంతొ
సుట్టుప జలి జా పుస్తకుమ్ నజిలన్.
8 సుట్టుప జలి జా పుస్తకుమ్ నజితికయ్, జేఁవ్
చెత్తర్ జీవుల్, జేఁవ్ విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల
మాన్సుల్, జా మెండపిల్లచి మొక్మె సెర్ను సేడ్ల.
జేఁవ్ ఎత్కిజిన్తె ఎత్కి సుదల్ కిచ్చొ దెర తిలొ
మెలె, ఎక్కెక్ వీనెల్, చి బజర్చ గిన్నలు. జేఁవ్
గిన్నల్తె కిచ్చొ తిలి మెలె, బెర్తు దూపుమ్ తిలి. జా
దూపుమ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచ సొంత జల
మాన్సుల్చ ప్రార్ధనల్.
9 తెదొడి జేఁవ్ ఏక్ నొవి గనుమ్ గాయిల.
"ఈంజ సుట్టుప జలి జా పుస్తకుమ్ నజ, జేఁవ్చి
ముద్ర కడుక తూయి తగుప జలొసొ!
కిచ్చొక మెలె, తూయి అర్పితుమ్ జా మొర,
దేముడుచ జా గెతు మెన
తుచి సూఁయి జలి లొఁయి తెన్ మాన్సుల్క అన్నె
గెనన్లది.
జేఁవ్ మాన్సుల్క ఎత్కి సెకుమ్ తెంతొ, ఎత్కి బాసల్
తెంతొ,
ఎత్కి ప్రెజల్ తెంతొ, ఎత్కి రాజిమ్ తెంతొ గెనన,
జోవయించక
10 'అమ్చొ దేముడుచి రాజిమ్తెచ రానల్ జేఁవ్ జా
జోవయించ పూజర్లు జతు' మెన, జర్గు కెర అస్సిసి,
చి బూలోకుమ్చి ఉప్పిరి జేఁవ్ ఏలుప కెరుల."
మెన గనుమ్ గాయిల.
11 పడ్తొ అన్నె దెకిలయ్, చి సింగాసనుమ్చి,
జేఁవ్ జీవుల్చి, వెల్లొ మాన్సుల్చి సుట్టునంత కిచ్చొ
సూన్లయ్ మెలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ దూతల్చ, వెయిలుచి
ఉప్పిరి వెయిలు, కోట్లుచి ఉప్పిరి కోట్లుచ దూతల్చ
అవాడ్లు సూన్లయ్.
12 గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ మెన కేక్ గెల్తె తిల
మెలె,
"అర్పితుమ్ జలొ ఈంజొ మెండపిల్ల జతొసొ జలె,
అదికారుమ్, సొమ్సారుమ్, గ్యానుమ్, సెక్తి,
మరియాద, గవురుమ్, చి మాన్సుల్ జోచి గవురుమ్
గాయితిసి
జోకయ్ కలుగు జంక జొయ్యి తగుప జలొసొ!"
మెన కేకుల్ గల్తె తిల.
13 పడ్తొ పరలోకుమ్తెచ, బూలోకుమ్తెచ,
చి బూలోకుమ్క ఎట్టొ లోకుమ్తెచ, చి
సముద్రుమ్తెచ, జేఁవ్ చెత్తర్తెచ ఎత్కి జీవు ఎత్కి
వస్తువ కేక్ గలిసి కిచ్చొ మెన సూన్లయ్ మెలె,
"సింగాసనుమ్తె వెసిలొసొచి, చి మెండపిల్లచి
గవురుమ్ ఎత్కి
కెఁయక తెఁయక గాయుతు!

* **5:6 5:6** 4:6-8 దెక. † **5:6 5:6** యోహాను 1:29, 36. ‡ **5:6 5:6** 1:4చి ఎట్టొచచి కొడొ దెక.

మరియాద గవురుమ్, అదికారుమ్ ఎత్కి జోక
కలుగు జవున్,
జోక కెయుక తెయుక తవున్!"
మెన కేక్ గల్తె తిలిసి సూన్లయ్.
14 తెదొడి, "§ఆమేన్!" మెన జేవ్ చెత్తర్
జీవుల్ సంగిల, చి వెల్లెల మాన్సుల్ సెర్ను సేడ
సింగాసనుమ్‌తె వెసిలొసొక చి మెండపిల్లక జొకర్ల.

6

సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్‌చ సత్తు ముద్రల్

1 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, మెండపిల్ల జేవ్
సత్తు ముద్రల్‌తె తొలితొ చి కడ్లన్, చి జేవ్ *చెత్తర్
జీవుల్‌తె ఎక్కిలొ, ఉర్ములచి రితి అవాడ్ కెరన
"ఇన్నె జే!" మెలన్.
2 ఆవ్ దెకిలె, ఆదె! చొక్కిలొ గోడొ డీసిలి, చి జా
గోడొతె వెగిలొసొక దూన్ తిలి, చి జోక ఏక్ కిరీటుమ్
†దిల, చి బార్ జా, యుద్దుమ్ కెర జీన, ఒండి జీనుక
మెన గెలొ.
3 జలె, మెండపిల్ల దొన్నిచి ముద్ర కడ్తికయ్, కిచ్చొ
సూన్లయ్ మెలె, జేవ్ చెత్తర్ జీవుల్‌తె అన్నెక్ జీవు
"ఇన్నె జే!" మెన కేక్ గలన్, చి
4 అన్నెక్ గోడొ; ఒగ్గర్ ఎరనచొ; బార్ జలన్. జా
గోడొతె వెగిలొసొక కిచ్చొ సెలవ్ తిలి మెలె, ఒండి
బూలోకుమ్‌తెచి సేంతుమ్ పిట్టవుక; మాన్సుల్
ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ మార్తి రితి; చి వెల్లి కండా జోక
‡దిల.
5 జలె మెండపిల్ల తిన్నిచి ముద్ర కడ్తికయ్, తిన్నిచొ
జీవు "ఇన్నె జే!" మెన కేక్ గలిసి సూన్లయ్. ఆవ్
దెకిలె, ఆదె! నీడొ గోడొ, చి జాతె వెగిలొసొచి అత్తి
తక్కిడి అస్సె.
6 అన్నె, జేవ్ చెత్తర్ జీవుల్‌చి నెడ్‌మె తెంతొ ఏక్
అవాడ్ కిచ్చొ సంగిలిసి సూన్లయ్ మెలె, "ఏక్ దీసిచి
కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్‌క ఎక్కి పాత్రెక్ గోదుమ్, చి
ఏక్ దీసిచి కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్‌క తిని పొర్ని §బార్లి
దాన్ దొర్కు జయెదె. గని తేలుక చి ద్రాచ రస్సుమ్‌క
గార్ కెరుక నాయ్!" మెన జా అవాడ్ కేక్ గలన్.
7 మెండపిల్ల చెత్తర్‌చి ముద్ర కడ్తికయ్, "ఇన్నె జే!"
మెన చెత్తర్‌చొ జీవు కేక్ గలిలిసి సూన్లయ్.
8 అన్నె దెకిలయ్, చి ఆదె! కిచ్చొ రంగుగె సంగుక
నే బెదిలిసి రితొ ఏక్ గోడొ. జాతె వెసిలొసొచి నావ్,
'మొర్ను', చి మొర్లస్‌క రకితి లోకుమ్ జోచి పట్టి
గెతయ్. అన్నె, 'మొర్ను' మెలొసొక చి మొర్లస రకితి
లోకుమ్‌క కిచ్చొ సెలవ్ తిలి మెలె, యుద్దుమ్ వాట్,
కకుర్తి వాట్, జబ్బుల్ వాట్ చి డొంగ్రెచ జంతువుల్
గెతి వాట్ మాన్సుల్‌క మార్తి సెలవ్ తిలి. ఒండి
లోకుమ్‌క చెత్తర్ వాటల్ తిలె, జేవ్ చెత్తర్ వాటల్‌తె
ఏక్ వాటతె మాన్సుల్‌క దస్సి మారుక సెలవ్ జా తిలి.
9 మెండపిల్ల పాచ్‌చి ముద్ర కడ్తికయ్,
పరలోకుమ్‌తెచి బలి దెతి టాన్‌చి తెడి కిచ్చొ
దెకిలయ్ మెలె, విరోదుమ్ మాన్సుల్ మార్లసచ
జీవుల్‌క దెకిలయ్. దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్
జేవ్ సూనయ్‌లి రిసొ, చి యేసుచి రిసొ జేవ్ సాచి
సంగిలి రిసొ, జేవ్ విరోదుమ్ మాన్సుల్ జోవయింక
మార తిల.
10 జేవ్ దస్సి మొర్లసచ జీవుల్ గట్టిజ అవాడ్
కెరన కిచ్చొ మెన కేక్ గల మెలె, "ఎత్కిచి ఉప్పిరి
అదికారుమ్ తిలొ ప్రబువ, తుయి ఎత్కి సుద్ది
తిలొసొ, నిజుమ్ తిలొసొ, బూలోకుమ్‌తె జితస
అమ్‌క మార అమ్‌చి లొయి సువ్వలి రిసొ కెయుక
జోవయింక సిచ్చ కెర్తె గే?" మెన కేక్ గలిల.
11 తెదొడి జోవయింతె ఎత్కి మాన్సుల్‌క చొక్కిలొ
పాలల్ *దా, కిచ్చొ మెల మెలె, "అన్నె ఇదిల్ రక.
మాన్సుల్ తుమ్‌కయ్ కీసి మార్ల గే, దస్సి, తుమ్‌చ
బావుడ్లు జత ప్రబుచ అన్నె సేవ కెర్తసక మారుల.
జేవ్ దస్సి మొర్తస ఎత్కిజిన్‌చి లెక్క బెర్తె ఎదక రక,
చి తుమ్‌క, జోవయింక మార్లసక సిచ్చ దెయెదె"
మెన జబాబ్ దిలన్.
12 మెండపిల్ల సొవ్వుచి ముద్ర కడ్తికయ్, ఆదె!
వెల్లి బూకంపుమ్ జలి. పడ్తొ పొద్దు నీడిచి కంట నీడి
జా గెలి, చి ఒండి జోను లొయి రంగు జా గెలి.
13 ఆగాసుమ్‌చ సుక్కలు బూలోకుమ్‌తె సేడ్ల.
వెల్లి వాదు కెర్లె †అంజూరుమ్ రూక్‌చ చల్లి పొదిచ
కాయల్ కీసి జేడ గెచ్చుల గే, దస్సి జేవ్ సుక్కల్ జేడ
గెల.
14 పడ్తొ, కేన్ జవున్ పుస్తకుమ్ ముద్దొ కెర్లె కీసి
జయెదె గే, దస్సి, ఆగాసుమ్ ముద్దొ జా డీసె నాయ్,
చి జోవయించ జోవయించ టాన్లు తెంతొ ఎత్కి
డొంగ్రల్, ఎత్కి డిబ్బ ఒత్త తెంతొ గెలి.

§ **5:14 5:14** ఎబ్రీ బాస తెన్ 'ఆమేన్' మెనుల. * **6:1 6:1** 4:6-8 దెక. † **6:2 6:2** జా కిరీటుమ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సొంత జో గోడొతె వెగిలొసొక దిలన్ గే మెండపిల్ల జలొ యేసు దిలన్ గే, కచిగె అత్తి జోవయింక దావడ్ల గే, గని జా జర్గు జంక ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు కచితుమ్ సెలవ్ దా తిలన్, నెంజిలె జర్గు జతి నాయ్. ఈంజేవ్ కమొ ఎత్కి జొయ్యి జర్గు కెర్తయ్, గెద. ‡ **6:4 6:4** కో దిల గే నేనుమ్. § **6:6 6:6** ఈంజ దేసిమి కీసి ముక్కిమ్‌క చింబొ కవుల గే, జా దేసిమ్‌చ ముక్కిమ్‌క గోదుమ్‌క కెర్లి పొడియొ గే పొడియొ గే రంద దసచక అన్నిమ్ కెరుల. గని కారు తిలె, ఎత్కి కరీది జా గెలె, ఈంజ దేసిమి కీసి తందుడ్‌చి కంట డేరొ తొక్కి కరీద్ జయెదె, చి చింబొ నెంజిలె కులర్ కవుల గే, దస్సి జా దేసిమి గారు తిలె, బార్లి దాన్‌క అన్నిమ్ రందుల; గెనుక సవుక ఒత్తచి రిసొ. * **6:11 6:11** పాలల్ కో దిల గే, కో 'రక' మెల గే నేనుమ్, గని ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జర్గు కెరవ తయెదె మెన జానుమ్. † **6:13 6:13** అంజూరుమ్ పండ్లు బొడ్డ పండ్లుచ రిత కాయల్ జవుల.

15 తెదొడి బూలోకుమ్చ రానలు, ముక్కిమ్చ
వెల్లెల మాన్సుల్, జమాన్లుచ అదికారుల్,
సొమ్మార్లు, బలుమ్ సెక్తిచ మాన్సుల్, ఎత్కి మాన్సు,
గొతిమాన్సు జలెకి, గొతి నెంజిలస జలెకి, డొంగ్రెచ
పరొతె, రంగ్ని బొరల్తె లుంక తవుల.
16 జేఁవ్ డొంగ్రల్, జేఁవ్ రంగ్ని పత్రల్క కిచ్చొ
మెన కేకుల్ గలిల మెలె, "సింగాసనుమ్తె వెసిలొసొ
అమ్క నే దెకిత్ రితి, అమ్చి ఉప్పిరి నేడ.
మెండపిల్లచి కోపుమ్చి సిచ్చ అమ్క నే లయితి రితి
అమ్క లుంకడ.
17 జోచి కోపుమ్చి సిచ్చచి వెల్లి దీసి జా అస్సె, చి
జా సిచ్చచి సెక్తిక అమ్ టీఁవ్క నెత్రుమ్" మెన కేక్ గల
సంగిల.

7

దేముడుచ సేవ కెర్తసక తోడు తతి ముద్ర

1 ఇన్నెచి పడ్తొ కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె,
బూలోకుమ్చ చెత్తర్ పక్కలె చెత్తర్ దూతల్ టీఁవొజ
తా, చెత్తర్ దిక్కుల్చి వాదు దెర, కేన్ వాదు బుఁయ్యె
కి సముద్రుమ్తె కి, కేన్ రూక్తె కి నే వీర్తి రితి అడ్డు
కెర్తతి.
2 తెదొడి, పొద్దు బార్ జతి పక్క తెంతొ అన్నెక్
దూత, ఉప్పిర్ జెంక, జీవ్ తతొ జీవ్ దెతొ దేముడుచి
ముద్ర గల్తి బిల దెర తా వెగ గెతిసి దెకిలయ్. గట్టిజ
అవాడ్ కెరన, బూలోకుమ్క సముద్రుమ్క అల్లర్
కెరుక మెన సెలవ్ తిల జేఁవ్ చెత్తర్ దిక్కుల్చి వాదు
దెర్త చెత్తర్ దూతల్క,
3 "అమ్చొ దేముడుచ సేవ కెర్తస ఎత్కిజిన్చ
నిర్డెలె జోచి ముద్ర గల్తె ఎదక, బుఁయిక,
సముద్రుమ్క, రుకాలె కిచ్చొ అల్లర్ కెర నాయ్!"
మెన కేక్ గల్లొ.
4 పడ్తొ, జీవ్ తిలొ జీవ్ దెతొ దేముడుచి ముద్ర
జోవయించ నిర్డలె గలంతస కెత్తిజిన్ జవుల గే,
సూన్లయ్. కెత్తిజిన్ మెలె, పుంజెక్ దొన్ని విసొ చెత్తర్
వెయిల్జిన్ జోచి ముద్ర గలంతస జవుల. కేనె కేనెచ
మెలె, అమ్చ *ఇస్రాయేలులుచ ఎత్కి సెకుమ్లుతె
బెద్దిలస.
5 యూదాచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క,
రూబేనుచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, గాదుచి
సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క,
6 ఆసేరు సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, నప్తాలిచి
సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, మనస్సేచి సెకుమ్తె
బార వెయిల్ జిన్క,
7 సిమ్యోనుచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క,
లేవీచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, ఇస్సాకారు
సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క,
8 జెబులూనుచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క,
యోసేపుచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, చి
బెన్యామీను చి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క జో
జోచి ముద్ర గల తయెదె.

ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ జోచి గవురుమ్ సంగిలిసి

9 ఇన్నెచి పడ్తొ అన్నె దెకితె తిలె, ఆదె! కేన్ మాన్సు
లెక్క కెరుక నెతిరి జనాబ్ ఒత్త తిల. ఎత్కి రాజిమ్
తెంతొ, ఎత్కి సెకుమ్ తెంతొ, ఎత్కి ప్రెజల్ తెంతొ,
ఎత్కి బాసల్ తెంతొచ జా తా, సింగాసనుమ్చి
పుర్రెతొ, చి మెండపిల్లచి పుర్రెతొ టీఁవొజ తా, చొక్కిల
పాలల్ గలన అస్తి, చి జోవయించ అత్తిలె కజురుమ్
రూక్చ మట్టల్ దెరన తా,
10 గట్టిజ అవాడ్ కెరన, "మాన్సుచి రచ్చన
దేముడుతెయి చి మెండ పిల్లతెయి అస్సె!" మెన కేక్
గల్ల.
11 అన్నె, సింగాసనుమ్చి సుట్టునంత, విస్సెక్
చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్చి సుట్టునంత, †చెత్తర్
జీవుల్చి సుట్టునంత దూతల్ ఎత్కి టీఁవొజ తా,
జోచి మొక్కె సెర్ను నేడ కిచ్చొ మెన సంగ దేముడుక
జొకర్ల మెలె,
12 "ఆమేన్!‡
మాన్సుల్ జోచి గవురుమ్ గాయితిసి, గవురుమ్,
గ్యానుమ్,
జోచి దయచి రిసొ, మాన్సుల్ జోచి సర్ద సంగితిసి,
మరియాద దెకితిసి, సెక్తి అన్నె అదికారుమ్ ఎత్కి
అమ్చొ దేముడుక కలుగు జవున్
కెయఁక తెయఁక నే పిట్తె జోక తవున్!
ఆమేన్!"
మెన కేక్ గల్ల.

ఒగ్గర్ బాదల్తె ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ జీన్లిసి

13 తెదొడి వెల్లెల మాన్సుల్తె ఎక్కిలొ అంక
పుసిలన్. "ఈంజేఁవ్ చొక్కిల పాలల్ గలన తిలస
కొన్స? కేనె తెంతొ జా అస్తి?"
14 జాకయ్ కిచ్చొ మెలయ్ మెలె, "బాబు, తుయి
జాన్సి" మెలయ్, చి జేఁవ్, "ఒగ్గర్ అల్లర్ జంక తిలి
జా వెల్లి బాదతె తెంతొ జీన అయ్లస. ఈంజేఁవ్,

* **7:4 7:4** బయ్బిల్తె 'ఇస్రాయేలులు' మెలె, మాములుమ్ యూదుల్చి రిసొ 'ఇస్రాయేలులు' మెనుల, పడ్తొ యూదుల్ నెంజిలసతె కో
యేసుక నంపజతతి గే, జోవయించ కి 'అమ్చ ఇస్రాయేలులు' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దెకితయ్. జేఁక ఇన్నె 'ఇస్రాయేలులు'
మెలె, ప్రబుక నంపజలస మొత్తుమ్క టాలి జతయ్. 'పుంజెక్ దొన్ని విసొ చెత్తర్ వెయిల్జిన్' మెలి నంబర్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'పూర్తి
జలిసి', 'మొత్తుమ్ నంపజలసచి లెక్క పూర్తి జలిసి'; టాలి జతయ్. † **7:11 7:11** 4:6-8. ‡ **7:12 7:12** ఎబ్రీ బాస తెన్ 'ఆమేన్'
మెనుల.

మెండపిల్లచి లొఁయితె జోవయించ పాలల్ కేడన చొకు కెరస అస్తి.
15 జాకయ్,
జేఁవ్ దేముడుచి సింగాసనుమ్‌చి మొక్మె అస్తి, చి
రాతి మెద్దెనె జోచి దేవులుమ్‌తె జోచి సేవ కెర్తె తత్తతి.
అన్నె, సింగాసనుమ్‌తె వెసిలొసొ జోవయింక జోతె
రక రక,
జేఁవ్ కిచ్చొ అల్లర్ నే జతి రితి జోచి నీడతె డంకెదె,
16 జోవయింక అప్పె తెంతొ కెఁయఁక కి చూ కెరె
నాయ్. తాన్ కెరె నాయ్.
ఒప్పడ్‌క సుకా గెతి నాయ్, కేనెచి ఒగ్గర్ తాత్ లయె
నాయ్.
17 కిచ్చొక మెలె, సింగాసనుమ్‌చి నెడిమి తెంతొ
మెండపిల్ల జోవయింక గొపుడు జా రకెదె,
చి జీవ్ దెత పానివొ దెకవ పియడెదె.
అన్నె, జోవయించ అంకివొతె ఆఁసునొ పూర్తి పుంచ
గెలెదె.''
మెన జో వెల్లొ మాన్సు సంగిలన్.

8

సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్‌చి ఆకర్‌చి ముద్ర మెండపిల్ల కడ్లిసి

1 మెండపిల్ల సత్తుచి ముద్ర కడ్తికయ్, రమారమి
అర గంట ఎద పరలోకుమ్‌తె కిచ్చొ అవాడ్ నాయ్.
2 పడ్తొ, దేముడుచి మొక్మె టీఁవొజ తిల
సత్తు దూతల్‌క దెకిలయ్. జోవయింక ఎక్కెక్
నప్పిర్‌మూరివొ *దిల.
3 తెదొడి అన్నెక్లొ దూత జా కెర, బజర్‌చి గిన్న
దెరన బలి దెతి టాన్‌చి పుర్రె టీఁవొ జలన్. చి
'ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్‌చ ప్రార్ధనల్ తెన్ బెదుస్'
మెన, సింగాసనుమ్‌చి పుర్రెతొచి బలి దెతి టాన్‌చి
జేఁవ్‌చి దుమ్మొ ఉడ్డితి రిసొ జో దూత డయిక మెన,
జోక ఒగ్గర్ ధూపుమ్ †దిల.
4 చి దేముడుచి మొక్మె పాఁవితి రితి,
జోవయించయ్ జల మాన్సుల్‌చ ప్రార్ధనల్ తెన్ జా
ధూపుమ్‌చి దుమ్మొ బెద, జో దూతచి అత్తి తెంతొ
ఉడ్డ దేముడుచి మొక్మె గెలి.
5 తెదొడి జో దూత జా ధూపుమ్ డయితి గిన్న
దెరన, బలి దెతి టాన్‌చి ఉప్పిర్‌చి ఆగి ఇంగుడ్లు
సగుమ్ ఒత్త బెరవ కెర, బూలోకుమ్‌చి ఉప్పిరి గల
దిలన్, చి ఉర్ములో కెర్లి, అవాడ్లుచి అవాడ్ అయ్‌లి,
బిజిలి మొల్కిలి, చి బూకంపుమ్ జలి.

సత్తు నప్పిర్‌మూరివొతె ఏక్ చెత్తర్ వర్స తెన్ పుజిలిసి

6 తెదొడి సత్తు నప్పిర్‌మూరివొ దెర్ల సత్తుజిన్
దూతల్ జేఁవ్ నప్పిర్‌మూరివొ పుజుక తెయార్ జల.
7 తొలితొచొ దూత జోచి నప్పిర్‌మూరి పుజిలన్,
చి కిచ్చొ తెదొడి బార్ జలి మెలె, లొఁయి తెన్ కలొయ్
జలి కరపత్రల్ చి ఆగి సేడ, బుఁయ్యె సూఁయి జలి,
చి ఒండి బూలోకుమ్‌తెచి తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాట
పూర్తి డడ్డ గెలి, చి రూక్‌చ తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాట
పూర్తి డడ్డ గెల, చి చివ్వర్ ఎత్కి డడ్డ గెలి.

8 తెదొడి దొన్నిచొ దూత జోచి నప్పిర్‌మూరి
పుజిలన్, చి వెల్లి డొంగ్రు జతి రితిసి, ఆగిక డడ్డ కెర,
సముద్రుమ్‌తె గలి జలి.
9 అన్నె, ఒండి సముద్రుమ్‌చి తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్
వాట లొఁయి జాఁ గెలి. సముద్రుమ్‌తెచి జీవుల్‌చ
తిన్ని వాటల్‌క ఏక్ వాట మొర గెల, చి ఓడల్
మొత్తుమ్‌చ తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాట నాసెనుమ్ జాఁ
గెల.
10 తెదొడి తిన్నిచొ దూత జోచి నప్పిర్‌మూరి
పుజిలన్, చి పరలోకుమ్ తెంతొ వెల్లొ సుక్కొ సేడ,
వత్తిచి దీవు లగిలి రితి జా, ఒండి బూలోకుమ్‌చ
గడ్డొచ తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాట గడ్డొతె చి ఊటల్‌తె
సేడ్లన్.
11 జో సుక్కొచి నావ్ '‡కోడు వాసెన', చి ఒండి
బూలోకుమ్‌చ పానివొక తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాట
కోడ్ జా గెల. జా కోడు తిలొ పాని పిలి రిసొ,
ఒగ్గర్‌జిన్ మాన్సుల్ మొర గెల.

12 తెదొడి చెత్తర్‌చొ దూత జోచి నప్పిర్‌మూరి
పుజిలన్, చి పొద్దుక తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాటక,
జోనుచ తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాటక, చి సుక్కల్‌చ
తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాటక దెబ్బ లయిలి.
జోవయించి ఉజిడి అందర్ జా గెలి. ఒండి మెద్దెన్‌చ
తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాటక పొద్దుచి ఉజిడి లగె
నాయ్, చి ఒండి రాతిచ తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాటక
జోనుచి సుక్కల్‌చి ఉజిడి లగె నాయ్.

13 తెదొడి ఆఁవ్ అన్నె దెకిలయ్, చి కిచ్చొ సూన్లయ్
మెలె, పొద్దు ఆగాసుమ్‌చి మదెనె ఏక్ ఏక్ గిద్దు
ఉడ్డితె తా గట్టిజ ఒర్స దా కిచ్చొ మెన ఒర్సితె తిలి
మెలె, ''అయ్యొ! అయ్యొ! అయ్యొ! అన్నెక్ తిన్ని
దూతల్ వర్స తెన్ జోవయించ నప్పిర్‌మూరివొ అప్పె
పుజుక తిలిస్‌క బూలోకుమ్‌తె జితస ఎత్కిజిన్‌క

* **8:2 8:2** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దిలన్ గే, మెండపిల్ల జలొ యేసు దిలన్ గే, కచిగె అత్తి జోవయింక దొవడ్ల గే, గని జేఁవ్ నప్పిర్లు జోవయింక తంక కచితుమ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సెలవ్ జా తయెదె. † **8:3 8:3** కో దిల గే నేనుమ్. ‡ **8:11 8:11** జా సుక్కొక మాచిపత్రి మెన నావ్. జాచి అర్దుమ్ విస్సుమ్ అన్నె కోడు కి అస్సె. మాన్సుల్ కో కయ్‌లె మొర గెచ్చుల.

కెద్ది కస్టుమ్ కెద్ది నస్టుమ్!" మెన సంగ గిద్దు ఉడ్డితె తిలన్.

9

పాఁచ్‌చొ దూత జోచి నప్పిర్‌మూరి పుజిలిసి

1 తెదొడి పాఁచ్‌చొ దూత జోచి నప్పిర్‌మూరి పుజిలన్, చి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, పరలోకుమ్ తెంతొ బూలోకుమ్ ఎద ఏక్ సుక్కొ సేడ్లన్, చి జో సుక్కొ జతొసొక ఏక్ తాలుమ్ *దిల. మట్టు నెంజిలి దిగిలి గొయితె సేడ్తి వాట్ ఉగిడ్తి తాలుమ్.
2 మట్టు నెంజిలి జా గొయితె సేడ్తి వాట్ ఉగిడ్లన్, తెదొడి వెల్లి జా గొయి తెంతొ వెల్లొ ఆగి గొయ్‌చి రితిచి ఆగిచి దుమ్మొ బార్ జలన్, చి జా గొయి తెంతొ బార్ జతి దుమ్మొక పొద్దు కి ఆగాసుమ్ కి గాందు డంకిలి రితి జా అందర్ జల.
3 పడ్తొ, జా దుమ్మొ తెంతొ చిట్కుల్ బూలోకుమ్‌తె బార్ జా బెర్ల, చి విస్సుమ్ కుర్డుచి ఎదిలి సెక్తి జోవయ్యింక †దిల.
4 జోవయింక కిచ్చొ ఆడ్ర దిలి మెలె, బుఁయ్యెచి చివ్వర్ గే కిచ్చొ మొక్కల్ గే, కేన్ రూకుక గే పాడ్ కెరుక జయె నాయ్. గని, కేన్ మాన్సుల్‌క దేముడుచి ముద్ర జోచి నిర్డె తయె నాయ్ గే, జోకయ్ సిచ్చు కెరుక.
5 పాఁచ్ జొన్నొ ఎద జోవయింక సిచ్చుచ నొప్పుల్ కెరుక మెన జేఁవ్ చిట్కుల్‌క సెలవ్ తిలి. గని కక్క మారుక సెలవ్ నాయ్. జేఁవ్ నొప్పి దెతిసి కీసిచి మెలె, మాన్సుక విస్సుమ్ కుర్డు చప్పిల్‌లె కీసి నొప్పి కెరెదె గే, తెద్ది నొప్పి జల.
6 జా పొదులె కీసి తయెదె మెలె, 'మొర్ను జెవుస్' మెన మాన్సుల్ కోర్‌ప జవుల, గని మొరుక నెతిరి. మొరుక ఆసయి జవుల, గని మొర్ను జోవయింక కొంకడ ఉట్ట నిగెదె.
7 డీసుక జలె, జేఁవ్ చిట్కుల్ కీస తిల మెలె, యుద్దుమ్‌క తెయార్ జల గోడల్‌చ రిత తిల. జోవయించ బోడిలె బజర్‌చ కిరీట్టుల్ రిత తిల. జోవయించ మొకొమ్‌లు మాన్సుల్‌చ మొకొమ్‌లు రిత తిల.
8 జోవయించ రోమల్ తెర్‌బోదల్‌చి సెండిచి రితి, జోవయించ దంతొ సింవుమ్‌లుచి దంతొ రిత తిల.
9 ఇనుము డొల్లు రిత డీస్త పొరల్ జోవయించి చామ్‌తె తవుల, చి ఉడ్డిలె జోవయించ రెప్పల్ కదుల్ జతి అవాడ్ కీసి మెలె, గోడలు జమాన్లుచి రదుమ్ కడన యుద్దుమ్‌తె నిగ గెతి రితి అవాడ్ జతె తవుల.
10 జోవయించ తోకల్ కీస మెలె, విస్సుమ్ కుర్డుచి తోకల్‌చి రితి బూస్‌ుల. జోవయించ తోకల్‌తె పాఁచ్ జొన్నొ ఎద మాన్సుల్‌క నొప్పి దెతి సెక్తి తయెదె.
11 జోవయించి ఉప్పిర్‌చొ రానొ కొన్సొ జయెదె మెలె, మట్టు నెంజిలి గొయి రకితొ దూత. ఎబ్రీ బాస తెన్ జో దూతచి నావ్ 'అబద్దొను', చి జా నావ్‌క అర్దుమ్ 'నాసెనుమ్ కెర్తొసొ'. గ్రీకు బాస తెన్ జా నావ్ 'అపొల్లుయోను' మెనుల.
12 జా సిచ్చుచి గండిమ్ తొలితొ చి. ఒత్త తెంతొ దస సిచ్చుల్ అన్నె దొన్ని జర్గు జంక జయెదె.

సొవ్వుచొ దూత జోవయించి నప్పిర్‌మూరి పుజిలిసి

13 తెదొడి సొవ్వుచొ దూత జోచి నప్పిర్‌మూరి పుజిలన్, చి దేముడుచి మొక్కెచి బలి దెతి బజార్ టాన్‌చ చెత్తర్ కొమ్ముల్ తెంతొ ఏక్ అవాడ్ అయ్‌లిసి సూన్లయ్.
14 జా అవాడ్ సొవ్వుచి నప్పిర్‌మూరి దెరితొ ఈంజొ దూతక, "యూఫ్రటీసు మెలి వెల్లి గడ్డె బంద తిల చెత్తర్ దూతల్‌క విడ్డల్ కెరు" మెన జా అవాడ్ సంగిలన్.
15 జాకయ్ జేఁవ్ చెత్తర్ దూతల్‌క బందిలిసి ఈంజొ దూత డీసిలన్. జేఁవ్ జయ్యి గడియ, జయ్యి దీసి, జయ్యి జొన్ని, జయ్యి వెర్సి విడ్డల్ జా ఒండి లోకుమ్‌చ ప్రెజల్‌క తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాట జిన్‌క మార్తి రిసొ రకితి రితి తెయార్ జా తిల.
16 జేఁవ్ దూతల్‌చి తెడి జా సిచ్చు జర్గు కెర్త గోడల్‌తె వెగిల సయ్‌న్యుములు కెత్తిజిన్ జవుల మెలె, విస్సెక్ కోట్లు జీన, జా లెక్క ఆఁవ్ సూన్లయ్.
17 జలె, జా డీసిల్ సివ్వతె జేఁవ్ సయ్‌న్యుమ్ వెగిల గోడలు అంక కీస డీసిల మెలె, జోవయింతె వెగిలసక గుండె ఆగి రంగు, నీలిమ్ రంగు చి ఎడ్డి రంగు బెదిల. ఎక్కెక్ డాలు జత రిత ఇనుము సొక్కల్ గలన తిల, చి జేఁవ్ గోడల్‌చ బోడివొ కీస తిల మెలె, సింవుమ్‌లుచ బోడివొ రిత డీసిల, చి జోవయించి చోండి తెంతొ ఆగి, దుమ్మొ, చి ఎడ్డి రితి దుమ్మొ బార్ జతె తిల.
18 జోవయించి చోండి తెంతొ బార్ జతి ఆగి, దుమ్మొ, ఎడ్డి దుమ్మొ బార్ జతె తిలిస్‌క ఒండి బూలోకుమ్‌చ మాన్సుల్‌చ తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాటజిన్ మొర్ల.

---

* **9:1 9:1** జా తాలల్ దేముడు సొంత జో సుక్కొ జతొసొక దిలన్ గే మెండపిల్ల జలొ యేసు దిలన్ గే కచిగె అత్తి జోవయింక దావడ్ల గే, గని జా జర్గు జంక ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు కచితుమ్ సెలవ్ దా తిలన్, నెంజిలె జర్గు జతి నాయ్. † **9:3 9:3** జా తాలల్ దేముడు సొంత జో సుక్కొ జతొసొక దిలన్ గే మెండపిల్ల జలొ యేసు దిలన్ గే కచిగె అత్తి జోవయింక దావడ్ల గే, గని జా జర్గు జంక ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు కచితుమ్ సెలవ్ దా తిలన్, నెంజిలె జర్గు జతి నాయ్.

19 కిచ్చొక మెలె, జేఁవ్ గోడలు అల్లర్ కెర్తి సెక్తి
కిచ్చొతె మెలె, జోవయించి చోండితె చి జోవయించ
తోకల్‌తె తిల. జోవయించ తోకల్ కీస మెలె,
అయివొచ రిత జా బోడివొ తెన్ తవుల, చి
జోవయించ తోకల్‌కయ్ మాన్సుల్‌క గాయిమ్ కెరుల.
20 జలె, జా డీసిలిస్‌తె అన్నె కిచ్చొ జలి మెలె,
ఈంజేఁవ్ సిచ్చల్ నే మార్ల సేంసిల మాన్సుల్ కీసి
జల మెలె, జేఁవ్ కెర్త కమొక విసారుమ్ జతి నాయ్,
ముళితి నాయ్, చి బూతల్‌క, చి బజర్‌క, వెండిక,
కంచుక, పత్తుర్‌క, దారుక తెయార్ కెర్ల బొమ్మల్‌క
జొకరుక ముళితి నాయ్. దస్సు బొమ్మల్ దెకుక గే
నూనుక గే ఇండుక గే నెతిర్లె కి.
21 అన్నె, జేఁవ్ మాన్సుల్ కెర్ల హత్యలు, మెంగుర్
కమ్మొ, లంజెకమొ, చోర్ కమొక, విసారుమ్ జతి
నాయ్, ముళితి నాయ్.

10

ఒగ్గర్ సత్తుచొ అన్నెక్ దూత

1 పడ్తొ, ఒగ్గర్ సత్తుచొ అన్నెక్ దూత పరలోకుమ్
తెంతొ ఉత్ర జెంక దెకిలయ్. జో మబ్బు గలన్లి రితి
జా, మబ్బుచి తెడి తా, జోచి బోడిచి ఉప్పిరి పచ్చన
వయ్‌డూరుమ్ రంగుచి దూని లగిల్ రితి జా, జోచి
మొకొమ్ పొద్దుచి రితి ఉజిడి తా, జోచ చట్టొ ఆగి
రిత త్తంబల్ రిత్త తా.
2 ఏక్ ఇదిలిస్ పుస్తకుమ్ జోచి అత్తి తిలి. అగ్గె
నుట్టుప జా తిలి, గని అప్పె ఉగ్డి జా అస్సె. జలె,
జోచొ ఉజిల్ చాటు సముద్రుమ్‌తె తిఁయ, డెబ్రి
చాటు బుఁయ్యె తిఁయ నుఁద,
3 సింవుమ్‌చి అవాడ్ రితి గట్టిజ అవాడ్ కెరన,
ఒర్సిలన్. ఒర్సితికయ్, సత్తు ఉర్ముల్ కెర జబాబ్
దిల.
4 సత్తు ఉర్ముల్ కెర్తికయ్, ఆఁవ్ జేఁవ్ సంగిలిసి
రెగిడ్తయ్, గని పరలోకుమ్ తెంతొ అయ్‌లి ఏక్
అవాడ్ సూన్లయ్. అంక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె,
"జేఁవ్ సత్తు ఉర్ముల్ సంగితిసి గుట్టు తతి రితి కెరు,
రెగుడ్ నాయ్" మెన ఆడ్ర దిలన్.
5 తెదొడి సముద్రుమ్‌తె బుఁయ్యె టీఁవొజ, ఆఁవ్
దెకిలొ దూత జోచొ ఉజిల్ ఆతు పరలోకుమ్ పక్క
ఉక్కుల.
6 "కెఁయఁక తెఁయఁక నే పిట్టె జితొ, పరలోకుమ్ చి
ఒత్త తిలిసి ఎత్కి, బూలోకుమ్‌చి ఒత్త తిలిసి ఎత్కి,
అన్నె సముద్రుమ్‌చి ఒత్త తిలిసి ఎత్కి జెర్మున్ కెర్లొసొ
సాచి" మెన ఒట్టు గలన, కిచ్చొ సాడుప కెర్లన్ మెలె,
"సమయుమ్ జా అయ్‌లి. అన్నె వాయిద కెరుక
నెంజె.
7 గని, సత్తు దూతల్‌తె ఆకర్‌చొ దూత జోచి
నప్పిర్‌మూరి పుజుక తిల దినాల్‌క, దేముడు జోచ
సేవ కెర్తస జల, జోచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుల్‌క
సంగిలి రితి, జోచి గుట్టు తిలిసి నెరవెర్సుప జంక
అస్సె" మెన జో దూత ఒట్టు గలన సాడుప కెర్లన్.
8 ఆఁవ్ అగ్గె సూన్లి పరలోకుమ్ తెంతొ చి అవాడ్
అంక అన్నె సంగిలిసి కిచ్చొ సూన్లయ్ మెలె, "అల్లె,
తుయి గో! చి సముద్రుమ్‌తె బుఁయ్యె టీఁవొజ
దూతచి అత్తి తిలి పుస్తకుమ్ నజు" మెలన్.
9 జో దూతతె ఆఁవ్ గెచ్చ, "అంక జా ఇదిలిస్
పుస్తకుమ్ దె" మెన సంగిలయ్, చి జో అంక,
"నజున *కా, ఈంజ తుచి పెట్టి తుక కోడు జయెదె,
గని తుచి చోండితె ఒండల్ తేల్‌చి రితి తియనయ్
తయెదె." మెలన్.
10 జాకయ్ జా ఇదిలిస్ పుస్తకుమ్ జో దూతచి
అత్తి తెంతొ నజున కయ్‌లయ్. అంచి చోండితె
ఒండల్ తేల్‌చి రితి తియన తిలి, గని, జా కతికయ్,
అంచి పెట్టి కోడు జలి.
11 తెదొడి అంక ఆడ్ర దిలిసి కిచ్చొ మెలె, "ఒగ్గర్
ప్రెజల్‌చి రిసొ, ఒగ్గర్ రాజిమ్‌లుచి రిసొ, ఒగ్గర్
బాసల్‌చి రిసొ, ఒగ్గర్ రానల్‌చి రిసొ ఆఁవ్ తుక అన్నె
దెకయ్‌తిసి రెగ్డ మాన్సుల్‌క జానవుక" మెన అంక
ఆడ్ర అయ్‌లి.

11

దొగుల సాచుల్

1 తెదొడి కట్టడ్డి ఏక్ డండొ అంక *దిల, చి అంక
కిచ్చొ ఆడ్ర అయ్‌లి మెలె, "ఉట్ట, దేముడుచి గుడిచి
బలి దెతి టాన్‌చి ఒత్త బక్తి కెర్తసక కట్టడ దెకు.
2 గని దేముడుచి గుడి ఒత్తల్‌తొచి బయ్‌లెచి
డర్డుక నే కట్టడతె ముల. కిచ్చొక మెలె, దేముడుక
నేన్ల మాన్సుల్‌చి అత్తి జా టాన్ అప్పెచి మట్టుక తంక
సెలవ్ అస్సె. †దొన్ని విస్సొ దొన్ని జొన్నొ పూర్తి ఈంజ
సుద్ది జలి పట్టుమ్ జేఁవ్ సుఁద గెల అల్లర్ కెరుల.
3 అన్నె, ‡బార పుంజొ తిన్ని విస్సొ పొదుల అంచ
దొగుల సాచుల §బస్తబట్టల్ గలన అంచ కబుర్లు

* **10:9 10:9** యెహెజ్కేలు 3:1-3. * **11:1 11:1** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దిలన్ గే మెండపిల్ల జలొ యేసు దిలన్ గే అన్నె కచిగె అత్తి జోవయింక దావడ్ల గే, గని ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సెలవ్ నెంజిలె, జోవయింక దొర్కు జతి నాయ్. 3 నంబర్ కోడుక దెకిలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు, నెంజిలె మెండపిల్ల జలొ యేసు లట్టబ్‌తయ్ మెన ఉచరుక జయెదె. గని గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ 'డీసయ్‌లిసి' తొలితొ రెగిడ్ల నగుమ్ పుస్తకల్‌తె ఆడ్ర దిలొసొక 'దూత' మెన. నంబర్ కోడుతె అస్సె. నగుమ్‌తె దస్సి నంగె నాయ్. † **11:2 11:2** దొన్ని కి రమారమి తిన్ని నర వెర్సుల్ జయెదె. ‡ **11:3 11:3** దొన్ని కి రమారమి తిన్ని నర వెర్సుల్ జయెదె. § **11:3 11:3** కిచ్చొ గుర్తు దెకవుక మెన యూదుల్ తెన్ బస్తబట్టల్ గలవ బులుల మెలె, జోవయించి పెట్టిచి దుకుమ్ దెకవుక.

సాడుప కెరుక మెన సెక్తి దెయిందె" మెన అంక ఆడ్ర అయ్‌లి.

4 ఈంజేఁవ్ దొగుల సాచుల్ కొన్స జవుల మెలె,
బూలోకుమ్ ఏలుప కెర్తొ ప్రబుచి మొక్మె టీఁవొజ తిల,
దొన్ని ఒలీవ రూక్లు చి దొన్ని దీవుకంబల్, మెన *టాలి జయెదె.
5 అన్నె, కో ఇన్నెయింక కిచ్చొ అల్లర్ కెరుల గే,
ఇన్నెయించి చోండి తెంతొ ఆగి బార్ జా, ఇన్నెయింక
విరోదుమ్ జల్సక లయ్య గెలెదె. కో ఈంజేఁవ్
దొగులక అల్లర్ కెరుల గే, జేఁవ్ ఇసి మొరుకయ్.
6 ఈంజేఁవ్ దొగుల సాచుల్‌క అన్నె కిచ్చొ సెక్తి
మెలె, దేముడుచ కబుర్లు ఈంజేఁవ్ సంగితె ఎద
పాని †నే పెట్తె రితి అడ్డు కెరుక. పడ్తొ అన్నె, ‡లొఁయి
జతి రితి పానివొక మార్సుప కెరుక, చి కెత్తి సుట్లు
ఇన్నెయింక ఇస్టుమ్ అయ్‌లె, ఎత్కి రగుమ్, అల్లర్‌క
బూలోకుమ్‌చక సిచ్చుల్ కెరుక సెక్తి అస్సె.

7 పడ్తొ, ఇన్నెయించి సాచి సంగ కేడయ్‌లి పడ్తొ,
మట్టు నెంజిలి జా వెల్లి గొయి తెంతొ వెగ జెతొ
జంతు ఇన్నెయించి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర జీన కెర,
ఇన్నెయింక మారెదె.
8 ప్రబుక సిలువతె టీఁవొ కెర మార్లి వెల్లి
పట్టుమ్‌తె ఇన్నెయించ పీనుమ్‌లు సేడ తవుల. జా
పట్టుమ్‌క టాలిక §'సొదొమ' చి 'ఐగుప్తు' మెన
సంగుక జయెదె.
9 తిన్ని నర పొదుల్ పూర్తి ఎత్కి ప్రెజల్ తెంతొ,
ఎత్కి సెకుమ్ తెంతొ, ఎత్కి బాస తెంతొ, ఎత్కి
రాజిమ్ తెంతొచ మాన్సుల్ ఇన్నెయించ పీనుమ్‌లుక
దెక దెక, ఇన్నెయింక మొన్నె రోవుక సెలవ్ నే దెతి.
10 ఈంజేఁవ్ దొగుల సాచుల్ సంగ తిల కబుర్లు,
ఈంజేఁవ్ కెర్ల కమొ బూలోకుమ్‌తె జేఁవ్ జితసక
అల్లర్ కెర్లి రిసొ; లాజ్ కెరయ్‌లి రిసొ, బూలోకుమ్‌తె
జితస ఈంజేఁవ్ మొర్లిస్‌చి రిసొ వెర్రి సర్ద జా, సర్ద
కెరన, జోవయించి వెర్రి సర్దచి గుర్తుక ఎక్కిలొక
ఎక్కిలొ బవుమానల్ దెతె తవుల.

11 జలె, జేఁవ్ తిన్ని నర పొదుల్ గెలె, దేముడు
పుజిలి ఆత్మ ఈంజేఁవ్ సాచుల్‌చి పెట్టి పెన
జియడ్లన్, చి ఉట్ట సోగ టీఁవొ జల, చి ఇన్నెయింక
దెకిలస పూర్తి బియఁ గెల.
12 తెదొడి, ఈంజేఁవ్ జీవ్ జల సాచుల్
పరలోకుమ్ తెంతొ చి ఏక్ అవాడ్ సూన్ల. కిచ్చొ
మెన జా అవాడ్ సంగిలన్ మెలె, "ఇత్తల్ వెగ జా!"
మెలన్, చి ఇన్నెయింక విరోదుమ్ జలసచి మొక్మె
మబ్బు తెన్ పరలోకుమ్‌తె వెగ గెల.
13 జయ్యి గడియయ్ వెల్లి బూకంపుమ్ జలి. జా
పట్టుమ్‌చ దెస్సు వాటల్‌తె ఏక్ వాట నాసెనుమ్
జా గెలి. జా బూకంపుమ్‌తె సత్తు వెయిల్‌జిన్
మాన్సుల్ మొర గెల. సేంసిల మాన్సుల్ బియఁ కెర,
పరలోకుమ్‌తె తిలొ దేముడుక గవురుమ్ దిల.
14 సిచ్చుల్‌చ గండిమ్‌లు, కస్టుమ్‌లు ఇన్నెతెన్
దొన్ని జా గెలి. మొత్తుమ్ తిన్ని సిచ్చుల్ జతి రితి
అన్నెక్ దస్సి సిచ్చ కచితుమ్ జర్గు జంక అస్సె.

సత్తుజిన్ దూతల్‌తె ఆకర్‌చొ జోచి నప్పిర్‌మూరి పుజిలిసి

15 సత్తుచొ దూత జోచి నప్పిర్‌మూరి పుజిలన్,
చి కిచ్చొ జలి మెలె, పరలోకుమ్‌తె గట్టిజ అవాడ్‌చ
అవాడ్లు కిచ్చొ మెల మెలె, "బూలోకుమ్‌చి రాజిమ్
అమ్‌చొ ప్రబుచి చి జోచొ క్రీస్తు పుత్తున్‌చి రాజిమ్ జా
మార్సుప జా అస్సె. కెఁయఁక తెఁయఁక జో ఏలుప
కెరెదె" మెన సంగిల.
16 తెదొడి దేముడుచి పుర్రెతొ జోచ సిజాసనల్‌తె
వెసిత విస్సెక్ చెత్తర్‌జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ దేముడుచి
మొక్మె సెర్ను సేడ, జోక కిచ్చొ మెన బక్తి కెర్ల మెలె,
17 "ఎత్కి సెక్తి అదికారుమ్ తిలొ ఎత్కిక ఏలుప కెర్తొ
దేముడు ప్రబువ,
తుయి అప్పె తతొసొ, అగ్గె తెంతొ తిలొసొ,
తుయి తుచి సెక్తి అదికారుమ్ దెరన, ఏలుప కెరుక
దెర అస్సిసి మెన,
తుక అమ్‌చి సర్ద సంగితసుమ్.
18 తుక నేన్ల మాన్సుల్ మొత్తుమ్ తుచి ఉప్పిరి
కోపుమ్ దెకయ్‌ల,
గని తుచి కోపుమ్ తుయి దెకవ జోవయింక సిచ్చు
కెర్లది.
మొర్లసక పరిచ్చు కెర తుచ సేవ కెర్తస జల తుచ
కబుర్లు సంగితసక
చి తుచ సొంత జల అన్నె మాన్సుల్‌క, తుక బిత
ఎత్కిజిన్‌క,
జేఁవ్ బాల వెల్లొ జలె కి, జోవయింక బవుమానుమ్
దెంక,
పడ్తొ బూలోకుమ్‌చక నాసెనుమ్ కెర్తసక నాసెనుమ్
కెరుక మెన,
సమయుమ్ జా అయ్‌లి."
మెన జో దేముడుచి మొక్మె ఒప్పన్ల.

---

* **11:4 11:4** జెకర్యా 4 అద్యయిమ్‌తె ఇసి టాలి అస్సె. † **11:6 11:6** ఏలీయా పూర్గుమ్‌చొ దస్సి కెర తిలన్. రానల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 17:1. ‡ **11:6 11:6** మోసే పూర్గుమ్‌చొ దస్సి కెర తిలన్. నిర్గమకాండుమ్ 7:14-18. § **11:8 11:8** సొదొమ పట్టుమ్‌చ మాన్సుల్‌చి ఐగుప్తు దేసిమ్‌చ మాన్సుల్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక చి జోవయించ మాన్సుల్‌క పూర్గుమ్ విరోదుమ్ కెర తిల. దస్సి, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్‌చ మాన్సుల్ యేసుక విరోదుమ్ కెర మార్ల, చి ఈంజేఁవ్ సాచుల్‌చ పీనుమ్‌లు ఒత్తయ్ సేడ్ల.

19 తెదొడి పరలోకుమ్‌చి దేముడుచి గుడిచి కెడ్డి
ఉగ్డి జలి, చి జోచి జా దేముడుచి గుడిచి తెడిక
తెడిచి గదితె జోచి నే పిట్టి ప్రమానుమ్‌చి గుర్తుచి
*పెటె డీసిలి. అన్నె, బిజిలి మొల్కిలి, అవాడ్లు
అయ్‌లి, ఉర్‌ముల్ కెర్లి, చి బూకంపుమ్ కెర్లి, చి వెల్లెల
కరపత్రల్ పెట్ల.

12

తేర్‌బోదచి వెల్లి అయిచి టాలి

1 తెదొడి ఆచారిమ్‌చి వెల్లి ఏక్ గుర్తు ఆగాసుమ్‌తె
డీసిలన్. కిచ్చొ మెలె, పాలుమ్ మెలి రితి పొద్దు
గలన్లి రితి జలి తేర్‌బోద. జాచి చట్టె జోను, జాచి
బోడి *బార సుక్కల్ తిలి కిరీటుమ్.
2 జా అంగి జా తిలి, చి జాచి కంట్లు పావ అయ్‌లి
నొప్పుల్‌క, లడెస్ జంక మెన, ఒర్సితె తిలి.
3 తెదొడి, ఆగాసుమ్‌తె అన్నెక్ వెల్లి గుర్తు డీసిలి.
ఆదె! వెల్లొ అయి రితొ ఆగి రితొ ఎరన జంతు. జోక
సత్తు బోడియొ చి దెస్సు కొమ్ముల్, చి జోచ సత్తు
బోడివోతె †సత్తు కిరీటల్ తిల.
4 జోచి తోక తెన్ ఆగాసుమ్‌చ సుక్కల్
మొత్తుమ్‌చ తిన్ని వాటల్‌తె ఏక్ వాటక కడ,
బూలోకుమ్‌చి ఉప్పిరి సేడవ దిలన్. తెదొడి, జా
తేర్‌బోద లడెస్ జతికయ్, జా లడెస్ జతొ బోదక
గీడ గెలుక మెన ఉచర, జాచి పుర్రె జో వెల్లొ అయి
టీవొజ తిలన్.
5 జలె, జా పూత్తుక లడెస్ జలి. కీసొ పూత్తు మెలె,
గవురుమ్‌చి ఇనుముడండొ రితిసి దెరన దేముడుక
నేన్ల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్‌క ఏలుప కెరుక దిలొసొ.
గని జో అయితె దెర్ను నే సేడ్తె జో బోద దేముడుతె
జోచి సింగాసనుమ్‌తె ఉక్కిల్ జలొ.
6 బయిలు దేసిమి జా తేర్‌బోద ఉట్ట నిగిలి. ఒత్త
'జాక' మెన దేముడు ఏక్ టాన్ తెయార్ కెర్ర తిలన్.
ఏక్ ‡వెయి దొన్ని పుంజొ అరవయ్ పొదుల్ ఒత్త జా
కంక జింక అస్సె.

సయ్‌తాన్‌చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర జీన్లిసి

7 తెదొడి పరలోకుమ్‌తె యుద్దుమ్ జలి. ఒత్త
మికాయేలు మెలొ వెల్లొ దూత ఎక్కిలొ, జోచి తెడిచ
దూతల్ తెన్, జో వెల్లొ అయి రితొసొచి ఉప్పిరి
యుద్దుమ్ కెర్ల. జో అయిచి జాచి తెడిచ దూతల్ కి
యుద్దుమ్ కెర్ల.
8 గని ఓడుప జల, చి ఒత్త తెంతొ పరలోకుమ్‌తె
జోక అన్నె టాన్ నాయ్.
9 జో వెల్లొ అయి, జో పూర్గుమ్‌చొ అయి; జోక
'సయ్‌తాన్' మెనుల, ఒండి లోకుమ్‌చక మోసిమ్
కెర్లొసొ, బూలోకుమ్‌తె జేడ సేడ గెలొ, చి జో తెన్,
జోచ దూతల్ ఎట్టొ జేడ సేడ గెల.

సయ్‌తాన్ ఓడుప జలిసి

10 తెదొడి పరలోకుమ్‌తెచి గట్టిజ ఏక్ వెల్లి అవాడ్
సూన్లయ్. కిచ్చొ మెలి మెలె, "అమ్‌చొ దేముడు
దెతి రచ్చన, జోచి సెక్తి, జోచి రాజిమ్, పడ్తొ జోచొ
క్రీస్తుచి అదికారుమ్, అప్పె నెరవెర్సుప జా పావ జా
అస్సె. కిచ్చొక మెలె, అమ్‌చ బావుడ్లుక నిందల్
సంగితె తిలొసొ ఎట్టొ జేడ సేడ అస్సె. అగ్గె అమ్‌చ
బావుడ్లుక రోజుక రాతి మెద్దెనె దేముడుచి మొక్కె జో
నిందల్ సంగితె తిలొ.
11 గని జేవ్ అప్పె మెండపిల్లచి సూయి జలి
§లొయిచి సెక్తిక, పడ్తొ జేవ్ సాచి సంగిలిస్‌చి
నిదానుమ్‌క, జేవ్ దొన్నిచి రిసొ, జో సయ్‌తాన్‌చి
ఉప్పిరి జేవ్ జీన అస్తి. 'జేవ్ సాచి సంగిలిస్‌చి
నిదానుమ్' మెలె, జోవయించి సొంత జీవుక విలువ
నే దెకన్‌తె, జా మెండపిల్లచి నావ్‌క విలువ దెక, జోచి
రిసొచి సాచి జేవ్ సంగిలి రిసొ మాన్సుల్ మొర్ల.
12 జలె, సయ్‌తానుక జీన అస్తి. జాకయ్, ఓ
పరలోకుమ్, ఒత్త జితస ఎత్కిజిని, సర్దసంతోసుమ్
జా! గని, ఓ బూలోకుమ్, ఓ సముద్రుమ్, అయ్యొ!
తుమ్‌క ఒగ్గర్ కస్టుమ్ నస్టుమ్! కిచ్చొక మెలె,
సయ్‌తాన్ ఒగ్గర్ కోపుమ్ తెన్ తుమ్‌తె ఉత్ర జా
అస్సె. జోచి ఒగ్గర్ కోపుమ్ కిచ్చొక మెలె, జోక
అప్పె ఒగ్గర్ సమయుమ్ సేంసె నాయ్ మెన జో జాన
అస్సె!" మెన పరలోకుమ్‌చి జా అవాడ్ సంగిలి.

---

* **11:19 11:19** తెదొడ్‌క ఎద, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి గుడితె జా పెటె తిలి తెడిక తెడిచి గదితె ఎక్కి ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి, గని అన్నె కోయి నాయ్ గెచ్చుక జయెది, అన్నె వెర్సెక్‌క ఎక్కి సుట్టు జో ఒత్త పెనుక జయెది. ఇన్నె సంగిల్ రితి జా పెటె డీసిలె, కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెది మెలె, జా డీసిలి తెంతొ ఎత్కిజిన్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి గవురుమ్, జో కీసొ అస్సె గే, పూర్తి దెకుక జయెది. * **12:1 12:1** యూదుల్‌తె బార సెకుమ్‌లు తిల, గెద. యూదుల్‌క 'ఇస్రాయేలులు' మెనుల కి, పడ్తొ యేసుక నంపజలసక 'అమ్‌చ నత్తిమ్‌చ ఇస్రాయేలులు' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దెకితయ్, జేవ్ యూదుల్ జలెకి నే జలెకి. జేక జేవ్ బార సుక్కల్ తిలి కిరీటుమ్‌క 'ప్రబుచయ్ జలస మొత్తుమ్' మెన అర్దుమ్ కెరనుక జయెది. యూదుల్ తెంతొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ జెర్మిలొ. సయ్‌తాన్ జోవయింక అల్లర్ కెర్లొ, గని జీనె నాయ్. జా తేర్‌బోదక ఏక్ రగుమ్ ఉచర్లె, 'యేసుచి అయ్యసి మరియ' మెన ఉచరుక జయెది. గని అన్నెక్ రగుమ్ ఉచర్లె, నంపజలస మొత్తుమ్‌చి ఆత్మ సంగుమ్ మెనుక జయెది. జా ఆత్మ సంగుమ్‌చ బోదల్ జల క్రీస్తుచ బావుడ్లు జల నంపజలసక కి సయ్‌తాన్ అల్లర్ కెర్తయ్, 12:17, గని ఆకర్‌క జీనె నాయ్. 12:12 దెక. † **12:3 12:3** సత్తు బోడివొ, దెస్సు కొమ్ముల్, చి సత్తు కిరీటల్‌చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, అప్పెచి మట్టుక జో బూలోకుమ్‌తె ఏలుప కెరుక పూర్తి అదికారుమ్ తిలిసి. పడ్తొక ఓడుప జయెది, గెద. సత్తు నంబర్‌క 'పూర్తి' మెలిస్‌చి అర్దుమ్, గెద. ‡ **12:6 12:6** మెలె, తిన్ని నర వెర్సుల్. § **12:11 12:11** మెలె, జో అర్పితుమ్ జలిస్‌చి సెక్తిక.

13 ‘అంక ఒగ్గర్ సమయుమ్ నాయ్’ మెన జో
వెల్లొ అయి దెక కెర, జో మున్సుబోదక లడెన్ జలి
జా తేర్‌బోదక చజ అల్లర్ కెరుక మెన గెలన్.
14 గని జా తేర్‌బోదక దేముడు వెల్లి గిద్దురానొచ
దొన్ని రెప్పల్ దిలన్. జా అయితె జా దెర్ను నే సేడ్తె
బయిలు దేసిమి జా ఉడ్డ గెచ్చుక మెన, జా దొన్ని
రెప్పల్ దిలన్. జా కేనె ఉడ్డ గెచ్చుక మెలె, *తిన్ని
వెర్సుల్ నర కతె జితె చెంగిల్ తంక తిలి టాన్‌తె జా
ఉడ్డ గెచ్చుక.
15 జలె, ‘బూరుమ్ జాక గుడ్డ దెర గెస్సు’ మెన,
జా తేర్‌బోదచి పట్టి జో అయి జోచి చోండి తెంతొ
గాడు రితి పాని స్తువ దిలన్.
16 గని జా తేర్‌బోదక బుఃయి తోడు తా జాచి
చోండి పాడ, జోచి చోండి తెంతొ వెల్లొ జో అయి సువ
దిలి గాడుక బుఃయి గీడ గెలి.
17 తెదొడి జో వెల్లొ అయి జా తేర్‌బోదచి ఉప్పిరి
ఒగ్గర్ కోపుమ్ జా, జాచ అన్నె బోదల్‌చి ఉప్పిరి
యుద్దుమ్ కెరుక మెన ఉట్ట గెలన్. దేముడుచ కొడొ
నిదానుమ్ ఇండ్ల యేసుచి రిసొ స్తాచి జతసయ్‌చి
ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరుక మెన గెలన్.

సముద్రుమ్ తెంతొ సయ్‌తాన్‌చి సేవ కెర్తొ వెర్రి జంతు బార్ జలిసి

18 తెదొడి సముద్రుమ్‌చి ఒడ్డుచి ఇస్కతె జో వెల్లొ
అయి టీఁవొ జలన్.

13

1 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, సముద్రుమ్ తెంతొ
ఏక్ వెర్రి జంతు బార్ జతె తిలసిసి దెకిలయ్. జోక
దెస్సు కొమ్ముల్ చి సత్తు బోడివొ. జోచ ఎక్కెక్
కొమ్ముల్‌తె ఎక్కెక్ కిరీటల్, చి జోచి ఎత్కి బోడివొతె
దేముడుక దూసుప కెర్తి ఏక్ నావొల్ తిల.
2 ఆఁవ్ దెకిలె జో జంతు కీసొ డీసిలొ మెలె,
డుర్కొ వాగు రగుకమ్, చి జోచ చట్టొ వెలుగుచ
చట్టొ రిత, జోచి మూతి సింవుమ్‌చి మూతిచి రితి
తిల. జో జంతుకయ్ జో వెల్లొ అయి జోచి సెక్తి, జోచి
సిజాసనుమ్, ఒగ్గర్ అదికారుమ్ దిలన్.
3 జో జంతుచి సత్తు బోడివొతె ఏక్ బోడి మొర్తి
రితి గాయిమ్ జా తిలి రితి తిలి. గని మొర్తి జా
గాయిమ్ అన్నె చెంగిల్ జా తిలి, చి ఆచారిమ్ జా
ఒండి బూలోకుమ్‌చ మాన్సుల్ జో జంతుచి పట్టి గెతె
తిల.
4 జో వెల్లొ అయి జోచి అదికారుమ్ జో జంతుక
దిలి రిసొ, మాన్సుల్ జో అయిక గవురుమ్ కెర జొకర్తె
తిల. “జో జంతుచొ రితొ కోయి నాయ్. జో జంతుతె
యుద్దుమ్ కెర జోచి ఉప్పిరి కో జీనుక నెతిర్తి” మెన
జంతుక గవురుమ్ కెర జొకర్తె తిల.
5 జో జంతుక కీసి చోండి తిలి మెలె, గవురుమ్
సంగన్‌త కొడొ, దేముడుక దూసుప కెర్త కొడొ సంగితి
చోండి తిలి. *దొన్ని విసొ దొన్ని జొన్నొ జో ఏలుప కెర్తి
రితి జోక సెలవ్ తిలన్.
6 దేముడుక, చి జోచి నావ్‌క, చి జోచి టాన్‌క
దూసుప కెర కెర చోండి పుట్టయ్‌తె తిలన్.
దేముడుచి టాన్ మెలె, జోచి పరలోకుమ్‌తె జితస.
7 పడ్తొ అన్నె, జోక కిచ్చొ సెలవ్ తిలి మెలె, యేసు
ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్‌చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర
జీనుక మెన సెలవ్ తిలి. జా పొది ఎత్కి సెకుమ్‌చి
ఉప్పిరి, ఎత్కి ప్రెజల్‌చి ఉప్పిరి, ఎత్కి బాసల్‌చి
ఉప్పిరి, ఎత్కి రాజిమ్‌చి ఉప్పిరి, జా జంతుక
అదికారుమ్ తంక సెలవ్ తిలి.
8 జా పొది ఒండి బూలోకుమ్‌తె జితస ఎత్కిజిన్
జోక బక్తి కెరుల. లోకుమ్ నే జెర్మయ్‌తె అగ్గె
తెంతొ తిలొ విరోదుమ్ సుదల్ మార్ల మెండపిల్లచి
పుస్తకుమ్‌తె, కచ నవ్వొ తతి నాయ్ గే, జెఁవ్వి జో
జంతుక బక్తి కెరుల.
9 కంగ్డొ తిలొసొ సూన్‌తు. కిచ్చొ మెలె,
10 “కక్క దెర గెచ్చుక మెన తిలె, జేఁవ్‌క దెర గెచ్చుక
జయెదె.
కో జలె కండాతె మొరవుక మెన తిలె, జేఁవ్ కండా
తెన్ మొరవుక జయెదె.”
మెన రెగిడ్లి కోడు. ఈంజ కోడుతె కిచ్చొ జాగర్త
బెదితయ్ మెలె, ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్
నిదానుమ్ తా బాదల్ ఓర్సుప జా నముకుమ్ తెన్
తంకయ్.

బుఃయి తెంతొ వెర్రి జంతు బార్ జలిసి

11 తెదొడి అన్నెక్ వెర్రి జంతు బుఃయి తెంతొ బార్
జలిసి దెకిలయ్. మెండపిల్లచి రితి జోక దొన్ని
కొమ్ముల్ తిల, గని వెల్లి అయిచి రితి జో లట్టబ్లొ.
12 జో †తొలితొచొ జ్ఞంతుచి నావ్ తెన్ జోచి కామ్
ఈంజొయ్ జర్గు కెర్తయ్, చి మొర్తి గాయిమ్ చెంగిల్
జా తిలొ జో తొలితొచొ జంతుక ఒండి లోకుమ్, ఒండి
లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ జొకర్తె రితి, ఈంజొయి జంతు
జేఁవ్‌క సికడ్తయ్.
13 ఆచారిమ్‌చ వెల్లెల వెల్లెల కమొ ఈంజొ జర్గు
కెర్తయ్. కిచ్చొ మెలె, ‘మాన్సుల్ దెకుత్’ మెన జోచి
మొక్కె ఆగాసుమ్ పక్క తెంతొ బుఃయిచి ఉప్పిరి ఆగి
సూఃయి జతి రితి కెర్తయ్.
14 అన్నె, జో తొలితొచొ జంతుచి మొక్కె ఈంజొ
జర్గు కెరుక సెలవ్ తిల ఆచారిమ్‌చ వెల్లెల కమొచి

* **12:14 12:14** “ఏక్ కాలుమ్, దొన్ని కాలుమ్‌లు చి ఏక్ అర కాలుమ్” మెన రెడ్డ అస్సె. తిన్ని నర వెర్సుల్‌చి అర్దుమ్ జా కోడుక తయెదె. 11:2 దెక. * **13:5 13:5** మెలె, తిన్ని నర వెర్సుల్. 11:2, 3. 12:6, 14 దెక. † **13:12 13:12** సముద్రుమ్ తెంతొ బార్ జలొసొ.

సెక్తిక బూలోకుమ్‌తె జితసక ఈంజొ మోసిమ్ కెర్తయ్. దస్సి, కిచ్చొ ఏక్ మోసిమ్ కెర్తయ్ మెలె, కడ్డుమ్‌క మొర్తి సెక్తిచి గాయిమ్ జలెకి జీవ్ తిలొ జో అన్నెక్ జంతుచి రిసొ ఏక్ బొమ్మ జేవ్ తెయార్ కెర జొకరుక మెన, ఈంజొ జంతు బూలోకుమ్‌తె జితసక సికడ్తయ్.
15 జో తొలితొచొ జంతుచి బొమ్మ లట్టబ్తి రితి జీవ్ దెంక కి ఈంజొ జంతుక సెలవ్ తిలి, చి జో జంతుచి బొమ్మక నే జొకర్తసక మొరవుక కి ఈంజొ, జంతుక సెలవ్ తిలి.
16 పడ్తొ అన్నె కిచ్చొ ఏక్ అల్లర్ ఈంజొ అన్నెక్ జంతు, బుఁయి తెంతొ బార్ జలొ జంతు, కెర్తయ్ మెలె, ఎత్కిజిని, బాల, వెల్లొ, సొమ్సారి, బీద నుదొ, గొతి నెంజిలొ మాన్సు. గొతి జలొ మాన్సు, ఉజిల్ అత్తి నెంజిలె నిర్డె ఏక్ గుర్తు కెరవంతి రితి ఈంజొ పెలయ్‌తయ్.
17 అన్నె, జా గుర్తు నే కెరవంతె కో కిచ్చొ గెనుక గే వికుక గే సెలవ్ తయె నాయ్. జా గుర్తుతె కిచ్చొ తయెదె మెలె, జంతుచి నావ్, నెంజిలె జోచి నావ్‌చి గుర్తుచి అంకె.
18 ఇన్నెచి అర్థుమ్ కెరనుక జలె, ముక్కిమ్‌చి గ్యానుమ్ అవ్‌సురుమ్. కక్క దస్సి గ్యానుమ్ అస్సె మెలె, జో జంతుచి అంకె లెక్క కెర్తు. ‡జేఁవ్‌చి అంకె ఏక్ మాన్సుచి నావ్ తెన్ బెదితి అంకె. జా అంకె కిచ్చొ మెలె, సొవ్వు పుంజొ తిన్ని విసొ సొవ్వు (666).

14

మెండపిల్ల తెన్ జోచయ్ జల మాన్సుల్ టీఁవిలిసి

1 తెదొడి అన్నె దెకిలయ్, ఈంద! *సీయోను డొంగ్రె జో †మెండపిల్ల టీఁవ తా, జో తెన్ అన్నె కొన్స టీఁవొజ తిల మెలె, ‡పుంజెక్ దొన్ని విసొ చెత్తర్ వెయిల్‌జిన్ జోవయించి నావ్, దేముడుచి నావ్ జోవయించ నిర్డెలె రెగ్డవన్ల మాన్సుల్ తిల.
2 అన్నె, ఒగ్గర్ పానివొ నూఁయి జతి అవాడ్ రితిచి, ఉర్ములె కెర్లి వెల్లి అవాడ్ రితిచి, పరలోకుమ్ తెంతొ చి, ఏక్ అవాడ్ సూన్లయ్. ఆఁవ్ సూన్లి అవాడ్ అన్నె కీసి తిలి మెలె, వీనెల్‌తె బజయ్‌తి అవాడ్‌చి రితి తిలి.
3 జలె, జేఁవ్ ఎతివాట్‌జిన్ మాన్సుల్ సింగాసనుమ్‌చి మొక్కె, సిజాసనుమ్‌చి సుట్టునంత టీఁవొజ తా §చెత్తర్ జీవుల్‌చి మొక్కె, చి *విస్సెక్ చెత్తర్‌జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్‌చి మొక్కె, నొవి గనుమ్ గాయితె తిల. ఈంజ బూలోకుమ్‌చి రాజిమ్ తెంతొ గెనన్ల, ఈంజేఁవ్ పుంజెక్ దొన్ని విసొ చెత్తర్ వెయిల్‌జిన్ మాన్సుల్‌క పిట్టవ, జా గనుమ్ అన్నె కో సికుక నెతిర్తి.
4 ఈంజేఁవ్ మాన్సుల్ కీస మాన్సుల్ మెలె, సుద్ది తా, తేర్‌బోదల్ తెన్ నే బెదిల నుదల్, లంజె నే జలస. ఈంజేఁవ్ దేముడుక, మెండపిల్లక ముల్తి నాయ్, వేర ‘దేముడ్లు’ మెలసచి పట్టి గెతి నాయ్. ఈంజేఁవ్, జలె, మెండపిల్ల కేనె గెలె కి, జోచి పట్టి గెతతి. ఒండి లోకుమ్‌చ మాన్సుల్ తెంతొ దేముడుచి మెండపిల్లక దిలి తొలి పండ్లు జతి రితి ఇన్నెయింక మెండపిల్ల అన్నె †గెననయ్ అస్సె.
5 జోచి పున్నిమ్ ఇన్నెయింకయ్ జొయ్యి దా అస్సెచి రిసొ, ఇన్నెచి చోండితె కిచ్చొ అబద్దుమ్ తయె నాయ్.

సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్‌తొ దూత ఉడ్డితె తిలిసి

6 తెదొడి, అన్నెక్ దూతక దెకిలయ్. పొద్దు ఆగాసుమ్‌చి మదెనె జో ఉడ్డితె తిలొ. కిచ్చొక మెలె, బూలోకుమ్‌తె జితస్క, ఎత్కి రాజిమ్‌చక, ఎత్కి సెకుమ్‌చక, ఎత్కి బాసచక, కెఁయఁక తెఁయఁక తతి పాడ్ నే జతి సుబుమ్ కబుర్ ఎత్కి ప్రెజల్‌క సూనవుక మెన, జా సుబుమ్ కబుర్ దెరన గెతె తిల్లొ.
7 అన్నె, జో గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ మెన కేక్ గలస్లొ మెలె, “దేముడుక బియఁ కెర జోక గవురుమ్ కెర! కిచ్చొక మెలె, జో ఎత్కి మాన్సుల్‌క పరిచ్చ కెర సిచ్చ కెరుక, బవుమానుమ్ దెతి గడియ పాఁవ జా అస్సె. అన్నె పరలోకుమ్, బూలోకుమ్, సముద్రుమ్, పానిచ ఊంటలు జెర్మయ్‌లొ జోకయ్ నంపజా బక్తి కెర!” మెన సాడుప కెర్లన్.

---

‡ **13:18 13:18** గ్రీకు బాస చి ఎబ్రీ బాస రెగిడ్డ రితితె ఎత్కి అచ్రుమ్‌క ఏక్ విలువ తయెదె. జేఁక, ఏక్ మాన్సుచి నావ్‌చ అలవాట్లు చి లెక్క బెదవుక జయెదె. ‘నీరొ కైసర్’ మెలొ రోమ్ దేసిమ్‌చొ అగ్గె వెల్లి రానొ జలొసొ ఎక్కిలొచి నావ్‌క సొవ్వు పుంజొ అరవయ్ సొవ్వు నంబర్‌చి లెక్క బెదవుక జయెదె, చి యోహాను ఈంజ పుస్తకుమ్ రెగిడ్డ దినాల్‌క ఇదిల్ అగ్గె, జో నీరొ కైసర్ నంపజలసక అల్లర్ కెర్తె తిలొ. గని పడ్తొ అయిల నంపజలసక అల్లర్ కెర్ల, మాన్సుల్‌చ నవ్వొక కి జయి లెక్క తయెదె. జేఁక, కచి రిసొ సంగితయ్ గే నేనుమ్. * **14:1 14:1** ‘సీయోను డొంగ్రు’ చి ‘యెరూసలేమ్ పట్నుమ్’ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జితి టాన్‌క, మెలె పరలోకుమ్‌క, టాలిచ నవ్వొ జవుల. † **14:1 14:1** మెలె యేసుప్రబు. ‡ **14:1 14:1** ఈంజ నంబర్‌చి అర్థుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘పూర్తి జలిసి’, ‘ఒగ్గర్ జలిసి’, చి ఇన్నె, ‘యేసుక నంపజలస మొత్తుమ్‌చి లెక్క పూర్తి జలిసి’. ఈంజ నంబర్ జయి టాలికచి నంబర్. ఎక్కి జయి నంబర్‌చి ఎత్లయి జవుల మేనుమ్ నాయ్, గని ‘జోవయింక నంపజలస ఒగ్గర్ ఒగ్గర్‌జిన్ జవుల’ మెలి అర్థుమ్ ఇన్నెతెన్ కెరనుమ్‌దె. పూర్థుమ్ తెంతొ యూదుల్‌తె బార సెకుమ్‌లు తిల, చి యేసుక బారజిన్ సిస్సుల్ తిల. పడ్తొ జోవయించ బారజిన్ సిస్సుల్ జోవయించ బారజిన్ బారికుల్ జల. 144,000 మెలె, బార బార వెయిలు. మెలె 12వెయిలు x 12వెయిలు x 1000 = 144,000. § **14:3 14:3** 4:6-8. * **14:3 14:3** 4:4. † **14:4 14:4** నెంజిలె ‘నెతొవ అస్సె’. 3 నంబర్‌తె కి అన్నె గెనన్లసక గెనన్లసక నెతొవిలస మెనుక జయెదె.

8 అన్నెక్ దూత, జలె, ఇన్నెతెన్ దొన్నిచొ, జో
అగ్గెచొ చి పట్టి ఉడ్డ గెచ్చ, కిచ్చొ మెలన్ మెలె, ‡"వెల్లి
బబులోను పట్నుమ్ సేడ అస్సె. ఎత్కి ప్రెజల్‌క జాచి
లంజె ఆస, రగుమ్‌చి ద్రాచ రస్సుమ్ పియడ్లిసి జా."
మెన సాడుప కెర్లన్.
9 పడ్తొ అన్నెక్ దూత, ఇన్నెతెన్ తిన్నిచొ; జేవ్
దొన్ని దూతల్‌చి పట్టి ఉడ్డితె తా కిచ్చొ మెన సంగిలన్
మెలె, "కో జో జంతుక చి జోచి బొమ్మక బక్తి కెరుల గే,
జోచి గుర్తు కచి నిర్డె గే అత్తి గే, గలవనుల గే,
10 జోవయించి తప్పుక దేముడుచి కోపుమ్‌చి
సిచ్చచి ద్రాచ రస్సుమ్ కచితుమ్ కిచ్చొ పాని గట్ర నే
బెదయ్‌తె, జోచి ఒగ్గర్ కోపుమ్‌చి గిన్నతె పివులచి
పరలోకుమ్‌చి సుద్దిచ జోచ దూతల్‌చి మొక్కె, చి
మెండపిల్లచి మొక్కె, ఎరన జతి ఎడ్డి జతి ఆగి లగితి
వెల్లి ఆగి గొయ్‌తెచ బాదల్ సేడుల.
11 జేవ్‌చి జా సిచ్చచి దుమ్మొ కెయఁక తెఁయఁక
బార్ జతె తా వెగ గెతయ్. జో జంతుక చి జోచి
బొమ్మక జొకర్తనక చి జోచి గుర్తు గలవన్లనక, రాతి
మెద్దెనె కిచ్చొ నే పుండితె తవుల." మెన దూత
సాడుప కెర్లన్.
12 ఈంజ కోడుతె కిచ్చొ జాగర్త బెదితయ్
మెలె, యేసు ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్, మెలె
దేముడుచి కోడు రితి ఇండితన, యేసుచి ఉప్పిర్‌చి
నముకుమ్‌తె ఇండితన, జేవ్ బాదల్ ఓర్సుప జా
నిదానుమ్‌తె తంకయ్.

ప్రబుచి తెడిచి విస్రాంతిచి రిసొ పరలోకుమ్ తెంతొ అవాడ్

13 తెదొడి పరలోకుమ్ తెంతొ చి ఏక్ అవాడ్
సంగిలిసి కిచ్చొ సూన్లయ్ మెలె, "ఏక్ కోడు రెగుడు.
అప్పె తెంతొ యేసుప్రబుచి తెడి తా కో మొరుల
గే, జోవయింకయ్ చెంగిలి. మెలె, దేముడుచి
సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ మెన్‌తయ్ మెలె, కిచ్చొక
జోవయింక చెంగిలి మెలె, జేవ్ ఇండిలి బుద్ది
జోవయింతెన్ బెదయ్ జెతయ్, చి జోవయించ కమొ
కెర కేడయ్‌లిస్‌క అప్పె సెలవ్ తెన్ తవుల." మెన
సంగితయ్ మెన పరలోకుమ్ తెంతొ చి జా అవాడ్
సంగిలన్.

బూలోకుమ్‌చి పంటొ

14 అన్నె ఆఁవ్ దెకితికయ్, ఆదె! కిచ్చొ మెలె,
చొక్కిలి మబ్బు, చి జా మబ్బుతె కో వెస అస్సె మెలె,
మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లి రగుమ్‌చొ ఎక్కిలొ వెస
అస్సె. జోచి బోడితె బజర్‌చి కిరీటుమ్, జోచి అత్తి
వాండి కెర్లి కొడ్వెలి అస్సె.
15 తెదొడి అన్నెక్ దూత దేముడుచి గుడి
తెంతొ బార్ జా, గట్టిజ అవాడ్ కెరన, జా
మబ్బుతె వెసిలొసొక కిచ్చొ మెన కేక్ గలన్లొ మెలె,
"బూలోకుమ్‌చి పంటొ పూర్తి పిక అస్సెచి రిసొ,
లాయితి సమయుమ్ జా అయ్‌లి. జాకయ్, తుచి
కొడ్వెలి దెరన లాయి!" మెన కేక్ గలొ.
16 తెదొడి మబ్బుతె వెసిలొసొ బూలోకుమ్‌చి
పంటొ పూర్తి జోచి కొడ్వెలి తెన్ §సప్ప కెర
కేడయ్‌లన్.

బూలోకుమ్‌చి పంటొ దూత లాయిలిసి

17 తెదొడి అన్నెక్ దూత పరలోకుమ్‌చి దేముడుచి
గుడి తెంతొ బార్ జలన్. జో వాండి కెర్లి కొడ్వెలి దెరన
అస్సె.
18 తెదొడి, అన్నె, ఒత్తచి బలి దెతి టాన్ తెంతొ
అన్నెక్లొ దూత బార్ జలన్. ఈంజొ దూతక ఆగిచి
ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలి. వాండిచి కొడ్వెలి దెర్లొ
దూతక కేక్ గల కిచ్చొ మెన గట్టిజ అవాడ్ కెరన
ఆగిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలొ దూత సంగిలన్
మెలె, "తుచి కొడ్వెలి దెరన, ద్రాచ గెలల్‌చ,
గొచ్చల్‌చ పండ్లుచి పంటొ లాయి! జా పండ్లు పిక
అస్తి!" మెన సంగిలన్.
19 జాకయ్, జో దూత బూలోకుమ్‌తె జోచి కొడ్వెలి
తెన్ బూలోకుమ్ ఎత్కిచి ద్రాచ పంటొ లాయిలన్, చి
దేముడుచి కోపుమ్‌చి సిచ్చ జతి జోచి గన్నతె గల
దిలన్.
20 పట్నుమ్‌చి కోట ఒత్తల్‌తొచి జా రస్సుమ్
గెచ్చయ్‌తి గన్నతె పండ్లు నుఁదిల, చి జా
నుఁదిలిన్‌చి గన్న తెంతొ లొఁయి నూఁయి జా గెలి.
కెద్దిచి మెలె, ఏక్ గోడొక చప్లయితి కలెమ్‌చి ఎదిలి
డోంకుతె జా లొఁయి బెర కెద్ది దూరిక పాఁవిలి మెలె,
దొన్ పుంజొ మయిలుచి ఎదిలి దూరి పాఁవిలి.

15

ఆకర్‌క దెత సత్తు సిచ్చల్

1 పడ్తొ, పరలోకుమ్‌తె అన్నెక్ వెల్లి గుర్తు
దెకిలయ్. జా వెల్లిచి, ఆచారిమ్‌చి గుర్తు కిచ్చొ
మెలె, దేముడుచ సత్తు సిచ్చల్ అత్తి దెర తిల సత్తు
దూతల్‌క దెకిలయ్. ఈంజ ఆకర్‌చ సిచ్చల్ జవుల.
కిచ్చొక మెలె, ఇన్నెయింతెన్ దేముడుచి కోపుమ్‌చ
సిచ్చల్ కుటుల.
2 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, సీస రితి టేంటచి
గాడు తెన్ ఆగి బెదిల్ రితి తిలిసి. అన్నె, జా సీస
రితి టేంట తిలి గాడు సొడి, దేముడు దిల వీనెలు

‡ **14:8 14:8** టాలిక రోమ్ పట్నుమ్‌క 'బబులోను' మెంతతి, ఈంజ 'డీసయ్‌లిస్' చి పుస్తకుమ్‌తె. § **14:16 14:16** మత్తయి 13:24-30 దెక. చెంగిల్‌చి తిఁయ తయెదె, వెర్రిచి డయ గెలెదె. మత్తయి 13:36-43 దెక. జోవయించి పున్నిమ్ జలసక పరలోకుమ్‌తె తిఁయ తయెదె, పాపుమ్ తెన్ తాఁ గెలసక వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె గలెదె.

దెరన, జో జంతుక జీన, జోచి బొమ్మచి ఉప్పిరి చి
జోచి నావ్‌చి ఉప్పిరి జీన్ల మాన్సుల్ టీఁవొజ తిలిన్
దెకిలయ్.
3 జేఁవ్ దేముడుచొ సేవ కెర్తొసొ జలొ మోసేచి
గనుమ్ చి మెండపిల్లచి గనుమ్ గాయితె తిల,
"ఎత్కి సెక్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ప్రబు,
తుచ కమొ వెల్లెల, అన్నె ఆచారిమ్‌చ!
ఎత్కి ఉగఉగల్‌క ఏలుప కెర్తొ వెల్లొ రానొ,
తుచ కమొ సరి జతిక, సత్తిమ్‌చ!
4 ఓ ప్రబువ, తుచి నావ్ కో కి బియఁ కెర, గవురుమ్
కెరుక!
తుయి ఎక్కిలొయి పరలోకుమ్‌చి సుద్ది తిలొసొ,
ఎత్కి రాజిమ్‌లుచ జా కెర, తుక బక్తి కెరుక జా అస్తి;
తుచ తీర్పుల్‌క, తుచ సిచ్చల్‌క 'సత్తిమ్‌చ'
న్నాయిమ్‌చ మెన
రుజ్జు అయ్‌లి రిసొ"
మెన, గనుమ్ గాయిల.
5 ఇన్నెచి పడ్తొ అన్నె ఆఁవ్ దెకితికయ్,
పరలోకుమ్‌తె దేముడుచి గుడి జలి *టంబుగుడ్డతెచి
ఆగ్నల్ తిలి తెడిక తెడిచి గది ఉగ్డి జలి.
6 జా దేవులుమ్‌చి తెడిక తెడిచి గది తెంతొ †సత్తు
సిచ్చల్ దెర్త సత్తు దూతల్ బార్ జల. కిచ్చొ గలన
బార్ జల మెలె, ‡ఉజిడ్‌చ పూర్తి సుబ్రుమ్‌చ బట్టల్‌చ
పాలల్, చి జోవయించ గుండెల్‌తె ఎక్కెక్ బఙొర్
రగుమ్ పట్కుల్ బందన తిల.
7 తెదొడి, §చెత్తర్ జీవుల్‌తె ఏక్ జీవ్, జేఁవ్ సత్తు
దూతల్‌క ఎక్కెక్ సత్తు బఙర్‌చ గిన్నల్ దిలన్. జేఁవ్
గిన్నల్‌తె కిచ్చొ బెర తిలి మెలె, కెఁయఁక తెఁయఁక
జితొ దేముడుచి కోపుమ్‌చి సిచ్చ.
8 జా దేముడుచి గుడిచి తెడిక తెడిచి గదితె
దేముడుచి ఉజిడి తెంతొ చి జోచి సెక్తి తెంతొ చి
దుమ్మొ బెర తిలి, చి జేఁవ్ సత్తు దూతల్ దెర్ల సత్తు
సిచ్చల్ కుట్టితె ఎదక, కోయి జా దేముడుచి గుడిచి
తెడిక తెడిచి గదితె పెనుక నెతిర్తి.

16

సత్తు సిచ్చల్ సత్తు దూతల్ బూలోకుమ్‌తె సువ దిల్సి

1 అన్నె కిచ్చొ సూన్లయ్ మెలె, ఏక్ వెల్లి అవాడ్
పరలోకుమ్‌తెచి జా దేముడుచి గుడి తెంతొ సత్తు
దూతల్‌క, "తుమ్ గెచ్చ, దేముడుచ సత్తు గిన్నల్‌చి
కోపుమ్‌చి సిచ్చ బూలోకుమ్‌తె సువ గెల." మెన
సంగిలన్.
2 జాకయ్, తొలితొచొ దూత గెచ్చ, బుఁయిచి
ఉప్పిరి జోచి గిన్నచి సిచ్చ సువ దిలన్. జో జంతుచి
గుర్తు కెరవన జోచి బొమ్మక జొకర్ల ఎత్కి మాన్సుచి
అఁగి ఒగ్గర్ అల్లర్‌చ గవ్వో జల.
3 దొన్నిచొ దూత జోచి గిన్నచి సిచ్చ సముద్రుమ్‌తె
సువ దిలన్, చి మొర్లొ మాన్సుచి లొఁయిచి రితి జలి,
చి సముద్రుమ్‌తెచి ఎత్కి జీవుల్ మొర్ల.
4 తిన్నిచొ దూత జోచి గిన్నచి సిచ్చ గడ్డొచి ఉప్పిరి,
ఊటల్‌చి ఉప్పిరి సువ దిలన్, చి లొఁయి జా గెల.
5 పితి పాని లొఁయి జతి సిచ్చచొ జో దూత కిచ్చొ
సంగిలిసి సూన్లయ్ మెలె,
"తుయి అగ్గె తిలొసొ, అప్పె తతొసొ, పరలోకుమ్‌చి
సుద్ది తిలొసొ,
తుచ తీర్పులు సిచ్చలు ఎత్కి సరిగా అస్తి.
6 కిచ్చొక మెలె, తుచయ్ జల మాన్సుల్‌చి లొఁయి, చి
తుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్‌చి లొఁయి
విరోదుమ్ జల మాన్సుల్ నుఁవితికయ్,
జేఁవ్ తుచ మాన్సుల్‌చి లొఁయి నువిలసయ్ పింక
మెన
జోవయింకయ్ లొఁయి దా అస్సిసి.
జోవయింక జెతి బట్‌వాడ్, జా!
జోవయించి పాపుమ్ జెఁవ్వి కతతి!"
మెన జో దూత సంగిలన్.
7 తెదొడి బలి దెతి టాన్ కిచ్చొ మెన కేక్ గల్లీన్
సూన్లయ్ మెలె,
"నిజుమి, ఎత్కి సెక్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు
ప్రబు,
తుచ తీర్పులు సిచ్చలు సరిగచ, సత్తిమ్‌చ!"
మెన సంగితి సూన్లయ్.
8 తెదొడి, చెత్తర్‌చొ దూత పొద్దుచి ఉప్పిరి జోచి
గిన్నచి సిచ్చ సువ దిలన్, చి జాచి ఆగిక మాన్సుల్‌క
డయిక మెన, పొద్దుక సెలవ్ అయ్‌లి.
9 జేఁవ్‌చి ఒగ్గర్ వేడిక మాన్సుల్ డడ్డిల, చి
దేముడుచి నావ్ దూసుప కెర్ల. కిచ్చొక మెలె,
ఈంజేఁవ్ సిచ్చల్‌చి ఉప్పిరి జోక అదికారుమ్ అస్సె,
చి ఈంజేఁవ్ సిచ్చల్ జో దిలన్‌చి రిసొ. అన్నె, జేఁవ్
కెర్ల పాపల్‌క విసారుమ్ జతి నాయ్, ముల్తి నాయ్,
చి జోక గవురుమ్ దెతి నాయ్.
10 పాఁచ్‌చొ దూత జోచి గిన్నచి సిచ్చ, జో
వెర్రి జంతుచి సిఙాసనుమ్‌చి ఉప్పిరి నుఁవిలన్, చి
జంతుచి రాజిమ్ అందర్ జా గెలి. మాన్సుల్, జలె,

---

* **15:5 15:5** పూర్గుమ్, యూదుల్ బయిలు దేసిమి దొన్ని విసొ వెర్సుల్ బుల్తె తిలి పొది, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి గుడి' మెన జోవయింక జో తెయార్ కెరయ్‌లి టంబుగుడ్డ తిలి. జేఁవ్‌చి తెడిక తెడిచి గదితె జో ఆగ్నల్ రెగిడ్ల పత్రల్ తిలి పెటె తిలి. పడ్తొ చెంగిల్ గేర్ బంద 'దేముడుచి గుడి' మెన ఒత్తచి తెడిక తెడిచి గదితె జా ఆగ్నల్ తిలి పెటె తిల. † **15:6 15:6** 15:1. ‡ **15:6 15:6** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి గుడితె పూజర్లు దస పాలల్ గలన దస పట్కుల్ బందన తవుల. § **15:7 15:7** 4:6-8.

జేఁవ్‌క అయ్‌లి స్రెమల్‌చి రిసొ, జోవయించ జీబుల్ చప్లన్‌తె తిల.
11 జోవయించి నొప్పి జోవయించ గావ్వోచి రిసొ
పరలోకుమ్ తిలొ దేముడుక సాపెనల్ సంగిల, గని
జేఁవ్ కెర్ల కమొక విసారుమ్ జతి నాయ్, ముతిత్
నాయ్.

సొవ్వుచొ దూత సువ దిలి సిచ్చ

12 సొవ్వుచొ దూత జోచి గిన్నచి సిచ్చ
*యూఫ్రటీసు మెలి వెల్లి గాడుచి ఉప్పిరి సువ
దిలన్, చి తూర్పు పక్క తెంతొ జెత రానల్ జెతికయ్
వాటు తెయార్ జతి రిసొ జాచి పాని అట్ట గెలి.
13 పడ్తొ †వెల్లొ జో అయిచి చోండి తెంతొ, ‡వెర్రి
జో జంతుచి చోండి తెంతొ అన్నె§ దేముడుచ కబుర్లు
సంగిలొసొ ఆఁవ్ మెన అబద్దుమ్‌క సంగితొసొచి
చోండి తెంతొ మండుకుల్‌చ రిత తిన్ని బూతల్ బార్
జలిసి దెకిలయ్.
14 జేఁవ్, సయ్‌తాన్‌చి సేవ కెర్త బూతల్ జవుల,
చి వెల్లెల వెల్లెల కమొ కెర కెర, ఒండి లోకుమ్‌చ
రానల్‌తె గెతతి. కిచ్చొక మెలె, ఎత్కి సెక్తి
అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జోచి సెక్తి అదికారుమ్
దెకయ్‌తి వెల్లి సిచ్చ కెర్తి దీసిచి యుద్దుమ్‌క తెయార్
జతి రిసొ, జేఁవ్ రానల్‌క ఎక్కితె కుడవుక.
15 జలె, ఎబ్రీ బాస తెన్ *‘హార్‌మెగిద్దోను’ మెలి
టాన్‌తె జేఁవ్ రానల్‌క జేఁవ్ బూతల్ కుడయ్‌ల.
16 యేసుప్రబు సంగిలిసి ఏక్ కిచ్చొ మెలె,
“ఈందె, మాన్సుల్ నే ఉచర్లె పొది కీసి చోరు జెయెదె
గే, దస్సి ఆఁవ్ జెయిందె. అయ్‌లె, కో తెలివి తా,
డుమ్‌డొయ్ నే జతె లాజ్ నే బెట్టిత్ రితి జోవయించ
పాలల్ సుద్ది తతి రితి దెకనుల గే, జోవయింకయ్
చెంగిలి” మెన ప్రబు సంగితయ్.
17 సత్తుచొ దూత జోచి గిన్నచి సిచ్చ ఆగాసుమ్‌చి
వాదుచి ఉప్పిరి సువ దిలన్, చి పరలోకుమ్‌చి
దేముడుచి గుడి తెంతొ, సిఙాసనుమ్ తెంతొ, గట్టిఙ
అవాడ్ తెన్ కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “జర్గు జలి!”
మెలన్,
18 చి బిజిలి మొల్కిలి, అవాడ్ అయ్‌లి, ఉర్‌ముల్
కెర్లి, చి ఒగ్గర్ వెల్లి బూకంపుమ్ అయ్‌లి. కెద్ది వెల్లిచి
మెలె, మాన్సుల్ బూలోకుమ్‌తె తొలితొ తిలిసి తెంతొ
కెయ్యె నే జర్గు జలి ఎదిలి బూకంపుమ్ అయ్‌లి.
19 జా బూకంపుమ్ జతికయ్, వెల్లి పట్నుమ్ తిన్ని
వాటల్ జా గెలి, చి దేముడుక నేన్న మాన్సుల్‌చ
రాజిమ్‌ల్‌చ పట్నుల్ పాడ్ జల. చి జోచి ఎదివాట్
కోపుమ్‌చి సిచ్చుచి గిన్నయ్ తిలిసి జా †వెల్లి
బబులోను పట్నుమ్‌చ మాన్సుల్ పూర్తి పియ గెల్తి
రితి, దేముడు నే పఁవ్సితె జర్గు కెర్లన్.
20 పడ్తొ ఎత్కి డిబ్బ ఉట్ట నిగిల్ రితి జా డీస్తి
నాయ్, చి కేన్ డొంగుర్‌లు డీస్తి నాయ్.
21 అన్నె, వెల్లొ వెల్లెల కరపత్రుల్ ఆగాసుమ్ తెంతొ
మాన్సుల్‌చి ఉప్పిరి సేడ్ల. ఏక్ ఏక్ కరపత్తుర్ దొన్ని
విసొ దెసు కేజిల్ చి ఎదిలి జాడు తవుల, చి జా సిచ్చ
కెద్ది అల్లర్ కెర్లి మెలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్‌చి రిసొ, జా
సిచ్చుచ దెబ్బల్‌క మాన్సుల్ దేముడుక సాపెనల్ కెర్ల.

17

వెల్లి లంజెచి తేర్‌బోద మెన వెల్లి బబులోను

1 తెదొడి, సత్తు గిన్నల్ దెర తిల సత్తు దూతల్‌తె
ఏక్ దూత అంచితె జా కెర కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె,
“తుయి ఇన్నె వెగ జే! ఒగ్గర్ పానివొచి ఉప్పిరి
వెస తిలి వెల్లి లంజె జలి తేర్‌బోద సిచ్చ జతిసి
దెకయ్‌ందె.
2 జాచి తెన్ బూలోకుమ్‌చ రానల్ లంజె జా
అస్తి, చి జాచి లంజెచి ద్రాచ రస్సుమ్ పియ
పియ, బూలోకుమ్‌తె జితస మచ్చయి అస్తి” మెన
సంగిలన్.
3 తెదొడి జో దూత అంక ఏక్ బయిలె కడ నిలన్,
చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక కిచ్చొ దెకిలయ్
మెలె, ఒగ్గర్ ఎరన తిలి జంతుతె ఏక్ తేర్‌బోద వెస
తిలి. జా జంతు కీసొ తిలొ మెలె, జాచి ఆఁగ్ ఎత్కిచి
ఉప్పిరి దేముడుక దూసుప కెర్త నవ్వొ, కొదొయ్‌ని
గలన తిలన్. జాక సత్తు బోడివొ, దెస్సు కొమ్మల్ తిల.
4 జా తేర్‌బోద *ఊద రంగు చి ఎరన రంగుచ
పాలల్ గలన తా, బజరి, రత్నాలు, ముత్యల్,
తియన తిలి. జాచి అత్తి కిచ్చొ తిలి మెలె, జాచి
లంజెచ వెట్కారలు కీడ్లు బెర తిలి బజర్‌చి గిన్న దెర
తిలి.

---

* **16:12 16:12** యూదుల్‌చి దేసిమ్‌క జా గాడు తూర్పు పక్కయ్ తయెదె. ఇదిల్ దూరి తయెదె. † **16:13 16:13** సయ్‌తాన్ జయెదె. 12:3, 9. ‡ **16:13 16:13** 13:1 దెక. § **16:13 16:13** బుయి తెంతొచొ జంతు; 13:14, 19:20. * **16:15 16:15** ‘హార్‌మెగిద్దోను’ ఏక్ వేల యూదుల్‌చి దేసిమ్‌క ఉత్తర పక్కచి ‘హార్‌మెగిద్దోను’ మెలి టాన్ జయెదె. జేఁవ్ రానలు నుకా గెలి యూప్రటీసు గాడ్ వాట్ జెవుల, గెద. జా యూప్రటీసు వెల్లి గాడు యూదుల్‌చి దేసిమ్‌క తూర్పు పక్క జయెదె. † **16:19 16:19** ఈంజ ‘డీసయ్‌లిస్’ చి పుస్తకుమ్‌తె కేన్ సుట్టు ‘బబులోను పట్నుమ్’ మెలె, రోమ్ పట్నుమ్‌క టాలి జతయ్, బెర్తె. గని పడ్తొ తిల అన్నె దస అల్లర్‌చ పట్నుల్ రాజిమ్‌లుచి రిసొ కి ఉచరుక జయెదె. * **17:4 17:4** ఊద రంగు మెలె, ఎరన చి నీలిమ్ రంగు బెదయ్‌లె ఊద రంగు జయెదె. † **17:5 17:5** ‘వెల్లి బబులోను’ మెలె, రోమ్ పట్నుమ్‌క టాలి జతయ్. జా పట్నుమ్ జా రాజిమ్‌చ రానల్ సంపజలసక జేఁవ్ పొదులె ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తె తిల. ఒత్త తెంతొ ఒగ్గర్ రాజిమ్‌లుచ కి దస అల్లర్ కెర అస్తి.

5 పడ్తొ జాచి నిర్డె గుట్టుచి ఏక్ నావ్ రెర్డ తిలి.
‘†వెల్లి బబులోను పట్నుమ్, లంజె జల తేర్‌బోదల్‌క
అయ్యసి, బూలోకుమ్‌చ వెట్కారల్‌క అయ్యసి’
మెలి నావ్ రెర్డ తిలి.
6 అన్నె, జా తేర్‌బోద కీసి తిలిసి దెకిలయ్ మెలె,
దేముడుచ జల మాన్సుల్‌చి లొఇక, చి యేసుచి
నావ్‌చి రిసొ విరోదుమ్ సుదల్ మార్ల మాన్సుల్‌చి
లొఇక, జా తేర్‌బోద మచ్చ తిలి. జా తేర్‌బోదక
దెక, బలే ఆచారిమ్ జలయ్.
7 గని దూత అంక, “కిచ్చొక ఆచారిమ్ జతసి?
జా తేర్‌బోదచి రిసొ, చి సత్తు బోడివొ దెస్సు కొమ్ముల్
తిలి, జా వెసిలొ జంతుచి రిసొచి గుట్టుచి అర్దుమ్
తుక సంగిందె.
8 జలె, తుయి దెకిలొ ‡జంతు అగ్గె తిలన్,
గని అప్పె నాయ్, చి §మట్టు నెంజిలి జా వెల్లి
గొయి తెంతొ జో వెగ జా, నాసెనుమ్ జా గెచ్చుక
అస్సె. జలె, ‘పరలోకుమ్‌తె జా జితు’ మెన లోకుమ్
నే జెర్మయ్‌లి అగ్గె తెంతొ మెండపిల్ల జలొ యేసు
ఏక్ *పుస్తకుమ్‌తె జోక నంపజతసచ నావ్వొ రెర్డ
అస్సె. జలె, బూలోకుమ్‌తె జితసతె కచ నవ్వొ జా
పుస్తకుమ్‌తె తయె నాయ్ గే, జో జంతుక దెకుకయ్
ఆచారిమ్ జవుల. జో తిలొ, అప్పె నాయ్, గని పడ్తొక
అన్నె బార్ జయెదె.
9 “ఈంజ ఎత్కి అర్దుమ్ కెరనుక జలె, బుద్ది
గ్యానుమ్ అవ్‌సురుమ్. జంతుచ సత్తు బోడివొ కిచ్చొ
జవుల మెలె, జా తేర్‌బోద వెస తిల †సత్తు మెట్టల్.
10 అన్నె, సత్తు రానల్ జేఁవ్ జవుల. జేఁవ్
రానల్‌తె పాఁచ్‌జిన్ కేడ అస్తి, ఎక్కిలొ అప్పె అస్సె,
చి అన్నెక్లొ జెంక నేతయ్, అన్నె, జో అయ్‌లె, ఎక్కి
గడియకయ్ తయెదె.
11 అగ్గె తిలొ అప్పె నెంజిలొ జో జంతు, జలె, జో
అట్టుచొ రానొ జయెదె, గని జేఁవ్ అన్నె సత్తుజిన్‌తె
బెదితొసొ జయెదె, చి జో నాసెనుమ్ జా గెచ్చుక
అస్సె.
12 “పడ్తొ తుయి దెకిల దెస్సు కొమ్ముల్ కిచ్చొ
జవుల మెలె, ఏలుప కెర్తి అదికారుమ్ నేతయ్ గని
అదికారుమ్ దొర్కు జా దెస్సుజిన్ రానల్ జవుల.
జేఁవ్‌చి సమయుమ్ జా అయ్‌లె, జో జంతు తెన్
ఎక్కి గడియకయ్ రానల్ జా ఏలుప కెర్తి సెక్తి జేఁవ్‌క
దొర్కు జయెదె.
13 ఈంజేవ్ ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ తా, జో జంతుచి
అత్తి జోవయించి సెక్తి జోవయించి అదికారుమ్ సొర్ప
కెర దా, జోవయించి కామ్ జర్గు కెర దెవుల.
14 ఈంజేవ్ జో మెండపిల్లచి ఉప్పిర్ యుద్దుమ్
కెరుల, చి ‡మెండపిల్ల జోవయించి ఉప్పిరి జీనెదె.
కిచ్చొక మెలె, ప్రబుల్‌క ప్రబు, రానల్‌క రానొ జో, చి జో
తెన్ తిలసక కిచ్చొ మెనుక జయెదె మెలె, జో నిసాన
బుకార్లస, జోక నిదానుమ్ తిలస మెన జో దూత
అంక అర్దుమ్ సంగిలన్.
15 “తెదొడి అన్నె, జా తేర్‌బోద వెస తిలి టాన్
తుయి దెకిల పానివొ కిచ్చొ జవుల మెలె, ప్రెజల్,
జనాబ్, రాజిమ్‌లు అన్నె బాసల్ కొడొ జతసక.
16 పడ్తొ, తుయి దెకిల దెస్సు కొమ్ముల్ జల రానల్,
జలె, జంతు తెన్ బెద, లంజె జా తిలి తేర్‌బోదక
జేఁవ్ ఒగ్గర్ విరోదుమ్ జవుల. జేఁవ్ జాక §పాడ్ కెర,
డుమ్‌డి కెర, జాచి ఆఁగ్‌చి సిద్ర కాఁ కెర, జాక ఆగితె
డయ్య గెలుల.
17 కిచ్చొక మెలె, దేముడు సంగిల కొడొచి కామ్
పూర్తి నెరవెర్సుప జతె ఎదక, జేఁవ్ ఎక్కి మెన్సు
తా జోవయించి ఇస్టుమ్ జర్గు కెరుక మెన, జో
జంతుచి అత్తి జోవయించి రానల్‌చి సెక్తి అదికారుమ్
జేఁవ్ సొర్ప కెర దా, జోచి కామ్ జర్గు కెరుక మెన,
దేముడుయి జర్గు కెర అస్సె.
18 అన్నె, తుయి దెకిలి తేర్‌బోద కొన్సి మెలె,
బూలోకుమ్‌చ రానల్‌చి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలి
*వెల్లి పట్నుమ్ జయెదె,” మెన దూత అంక
సంగిలన్.

18

బబులోను చి తీర్పు

1 ఇన్నెచి పడ్తొ కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, అన్నెక్ దూత
పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్ర అయ్‌లిసి దెకిలయ్. జోక
ఒగ్గర్ అదికారుమ్ తిలి. జోచి ఒగ్గర్ ఉజిడిక ఒండి
బూలోకుమ్ ఉజిడ్ జా గెలి.
2 పడ్తొ గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ మెన ఒర్స దిలొ
మెలె,
“వెల్లి బబులోను సేడ గెచ్చు అస్సె, సేడ గెచ్చు అస్సె.
జా బూతల్ జితి టాన్ జా అస్సె;
ఎత్కి వెట్కారుమ్‌చి బూతుమ్ రకితి టాన్,
ఎత్కి గర్చి పిట్ట రకితి టాన్ జా అస్సె.

‡ **17:8 17:8** ఏక్ వేల రోమ్ దేసిమ్‌చ నీరొ కైసర్ రానొక; మెలె వెల్లొ రానొక; ‘జంతు’ మెన సంగితయ్ మెన సగుమ్‌జిన్ ఉచర్తతి. జో నీరొ నంపజలసక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర తా అత్య కెరన్లన్, గని జోవయించి బుద్ది తిలొ దొమితియన్ మెలొసొ సగుమ్ వెర్సుల్ గెలి పడ్తొ కైసర్ రానొ జలన్, చి జో కి నీరొచి రితి నంపజలసక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్లన్. జో కి ‘ఆఁవ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు’ మెన సంగితె తిలన్. అన్నె దస అల్లర్ కెర్తస పడ్తొ తిల. § **17:8 17:8** 11:7 దెక. * **17:8 17:8** 3:5, 13:8 దెక. † **17:9 17:9** రోమ్ పట్నుమ్ సత్తు మెట్టల్‌చి ఉప్పిరి తిలి. ‡ **17:14 17:14** యేసుప్రబు, గెద. § **17:16 17:16** పడ్తొ రోమ్ పట్నుమ్‌చి రాజిమ్ దస అల్లర్ జలి. * **17:18 17:18** జేఁవ్ పొదులె రోమ్ పట్నుమ్‌క దస్సి సెక్తి తిలి. పడ్తొ అన్నె సగుమ్ దేసిమ్‌లు దస అల్లర్ కెర అస్తి.

3 కిచ్చొక మెలె, జేఁవ్చి లంజె ఆసచి రస్సుమ్ పియ
రాజిమ్‌లు ఎత్కిచ మాన్సుల్ మచ్చ గెచ్చ అస్తి, చి
జేఁవ్ తెన్ ఈంజ లోకుమ్‌చ రానలు లంజె జా అస్తి,
చి జేఁవ్చి పాపుమ్‌చ ఆసల్‌చి సొమ్సారుమ్‌క
ఈంజ లోకుమ్‌చ సావుకర్లు సొమ్సారుమ్ జా అస్తె.”
మెన జో దూత సంగిలన్.
4 తెదొడి, పరలోకుమ్ తెంతొ చి అన్నెక్ అవాడ్
కిచ్చొ సంగిలిసి సూన్లయ్ మెలె,
“జాచ పాపల్‌తె తూమ్ నే బెదితి రిసొ,
జాచ సిచ్చల్‌చ దెబ్బల్ తుమ్‌క నే జెతి రిసొ
అంచ ప్రెజల్, జాచి తెంతొ తుమ్ బార్ జా.
5 జా కెర్ల పాపల్ కెత్తి మెలె,
ఆగాసుమ్ ఎద పాఁవిత్ రితి కొట్టు జతతి,
చి జా కెర్ల జాచ పాపల్
దేముడు నే పఁవ్సితె ఏదస్ట కెర్తయ్.
6 జా దిలి ఎదిలి జాక దా,
జా కెర్ల కమొచి కంట అన్నె జాక దొన్ని వాటల్ కెర,
జా కయ్‌లి గిన్నచి విస్సుమ్‌చి జా పితి రితి
అన్నె దొన్ని వాటల్ కలొవ దాస.
7 జాక జయ్యి కీసి గవురుమ్ ఉచరన పోకిరి కెరన్లి
కొల్డి
జయ్యి నొప్పి జా ఏడ్తి రితి, సిచ్చ దాస.
‘ఆఁవ్ రాని జా వెస అస్సి,
రండెల్ మాన్సు నెంజి,
ఆఁవ్ కెఁయఁక ఏడుకుడు జంక నాయ్’
మెన జాచి పెట్టి ఉచరంతయ్.
8 జాక, ఎక్కి దీసి, జాక సిచ్చల్‌చ దెబ్బల్ లయుల.
కిచ్చొ సిచ్చల్ మెలె, మొర్ను, దుకుమ్, చి కరు జతిసి,
చి ఆగితె డడ్డ గెచ్చెదె.
కిచ్చొక మెలె, జాక తీర్పు కెర సిచ్చ దెతొ ప్రబు జలొ
దేముడు సత్తుచొ”
మెన జా అవాడ్ సంగిలన్.

వెల్లి బబులోనుక నంపజల మాన్సుల్

9 దస్సి, వెల్లి బబులోను తెన్ లంజె జా పోకిరి జల
బూలోకుమ్‌చ రానల్ జా డడ్డితి సిచ్చచి దుమ్మొ దెక,
జాచి రిసొ ఏడుకుడు జవుల.
10 జా సిచ్చ జత బాదల్‌క బియఁ కెర, దూరి
టీఁవొజ తా కిచ్చొ మెన ఏడుల మెలె,
“అయ్యొ! అయ్యొ! తుయి వెల్లి పట్నుమ్, తుయి
వెల్లి బబులోను పట్నుమ్!
ఎక్కి గడియయ్ తుచి సిచ్చ జర్గు జలి!”
మెన ఏడుల.
11 అన్నె, బూలోకుమ్‌చ సావుకర్లు జాచి రిసొ
ఏడుకుడు జవుల. జా గెలె, జాచి సామన్ అన్నె
కోయి గెంతి నాయ్ చి రిసొ ఏడుకుడు జవుల.
12 కీస సామన్లు మెలె, బజొర్ సామన్, వెండి
సామన్, రత్నాలు, ముత్యల్, చెంగిలి బట్ట, బట్టతె
దెరయ్‌తి ఊద రంగు, సిల్కు బట్ట, ఎరన బట్ట,
ఎత్కి రగల్ వాసెనచి దారు, ఏనుగు కోరల్‌క తెయార్
కెర్ల వస్తుల్, ఒగ్గర్ విలువచి దారుక తెయార్ కెర్ల
వస్తుల్, కంచు సామన్, ఇనుము సామన్, సూటి
రగల్ పత్రల్‌క కెర్లి సామన్,
13 *దాల్చిమ్ చెక్కల్, బోడి గాఁసంతి చెంగిల్
వాసెన తేలు, దూపుమ్, †అత్తర్ తేలు, గందుమ్,
ద్రాచ రస్సుమ్, ‡మాములుమ్ తేలు, మెత్తన పీట్టు,
గోదుము, సొమ్ముల్, మెండల్, గోడలు, రదుమ్‌లు,
గొతిమాన్సుల్; మెలె మాన్సుల్‌చ జీవుల్.
14 ఇన్నెతెన్ కిచ్చొ ఏక్ కోడు బెదితయ్ మెలె,
“తుయి పెట్టి ఆస జలి పంటొ తుక ముల దా అస్సె,
అన్నె
తుక కెఁయఁక అన్నె నే దొర్కు జతి రితి,
తుచి సుక్కుమ్ తుచి బడాయ్ జలిస్ పూర్తి గెలి.”
15 జా లంజెచి పట్నుమ్‌తె జోవయించి సామన్
దొర్కు కెరన ఇస పుస్తకల్ వికిల సావుకర్లు కి దూరి
టీఁవొజ, జాచి సిచ్చచ బాదల్‌క బియఁ కెర, ఇసి మెన
ఎదార్దుమ్ ఏడుకుడు జవుల.
16 “అయ్యొ! అయ్యొ! చెంగిల చెంగిల బట్టల్,
ఊద రంగుచ, ఎరన రంగుచ పాలల్ గలన,
బజరి, రత్నాలు, ముత్యల్ తియన్లి వెల్లి పట్నుమ్
కెద్ది నస్టుమ్ జా అస్సె!
17 ఎక్కి గడియయ్ జాచి సొమ్సారుమ్ పూర్తి పాడ
జా అస్సె!”
మెన ఏడుకుడు జవుల.
పడ్తొ, ఓడల్ ఇండయ్‌త ఎజొమాన్లు,
సముద్రుమ్‌తె గెతన, ఓడల్‌తె కూలి కామ్ కెర్తన,
చి సముద్రుమ్ జీన బియ్యారి కెర్త ఎత్కిజిన్ దూరి
టీఁవొజ,
18 జా లంజెచి పట్నుమ్ డడ్డితిన్‌చి దుమ్మొ దెక,
కిచ్చొ మెన ఒర్సిల మెలె,
“ఈంజ పట్నుమ్‌చి ఎదిలి కేన్ పట్నుమ్ అస్సె?”
మెన దుకుమ్‌క కేక్ గల.
19 జోవయించ బోడిలె దూడి వించన ఏడుకుడు జా
కిచ్చొ మెన అన్నె కేక్ గల మెలె,
“అయ్యొ! అయ్యొ! సముద్రుమ్‌తె గెత ఓడల్
తిలస ఎత్కిజిన్ జేఁవ్చి
సొమ్సారుమ్‌క సొమ్సారుమ్ జలి వెల్లి పట్నుమ్

* **18:13 18:13** తియన వస్తువల్‌తె రోసుల్‌తె గలుక జయెదె. **18:13** జా దస్సి ఒలీవ పండ్లుచి తేలు వాడిక కెరుల. † **18:13 18:13** ఏక్ రగుమ్ చెంగిల్ వాసెన తేలు. ‡ **18:13**

కెద్ది నస్టుమ్ జా అస్సె!
ఎక్కి గడియయ్ పూర్తి నాసెనుమ్ జా గెచ్చ అస్సె!
20 ఓ పరలోకుమ్, దేముడుచ ఓ మాన్సుల్,
జోచ బారికుల్ జలస, జోచ కబుర్లు సంగిలస,
జాచి రిసొ సర్ద జా!
కిచ్చొక మెలె,
జా తుమ్క అల్లర్ కెర్లి రిసొ,
దేముడు జాక తీర్పు కెర,
సిచ్చ కెర అస్సె.''
మెన కేక్ గల్ల.
21 తెదొడి, సత్తుచొ ఏక్ దూత ఎక్కిలొ తిర్వేలిచి
ఎదిలి జాడుచి ఏక్ పత్తురు ఉక్కుల, సముద్రుమ్తె
గల కిచ్చొ మెన సంగిలన్ మెలె,
''ఓ బబులోను వెల్లి పట్టుమ్,
తుయి ఇసి డీస గలి జా అన్నె కెయ్యిక కి డీసె నాయ్.
22 అన్నె వీన బజాయ్తి అవాడ్, ఎత్కి బజెన
బజాయ్తిసి,
మూరి పుజితిసి, నప్పిర్మూరి పుజితిసి,
అప్పె తెంతొ కెయిక కి తుచితె కో సూన్తి నాయ్.
అన్నె, కిచ్చొ రగుమ్ కామ్ కెర్తస కి
తుచితె కెయిక అన్నె తతి నాయ్.
అన్నె, తిర్వేలి బులితి అవాడ్
తుచితె కెయిక అన్నె కోయి సూన్తి నాయ్.
23 అన్నె, తుచితె కేన్ దీవుచి ఉజిడి
అన్నె కెయిక లగె నాయ్.
అన్నె, పెండ్లి ఉబెడొ పెండ్లి ఉబేడ్చి అవాడ్లు
తుచితె అన్నె కెయిక కో సూన్తి నాయ్.
కిచ్చొక మెలె, తుచ సావుకర్లు ఒండి లోకుమ్క వెల్లొ
జా తిల,
చి తుచి మెంగుర్ కామ్క ఎత్కి రాజిమ్లుచ
మాన్సుల్ మోసిమ్ జా గెల.
24 అన్నె, జేవ్తెయి దేముడుచ కబుర్లు సంగితసచి,
జోవయించయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్చి,
అన్నె బూలోకుమ్తె మాన్సు మార్లస ఎత్కిజిన్చి
లొయి జా పట్టుమ్తె డీసిలిచి సిచ్చ జలి''
మెన సత్తుచొ జో దూత సంగ సముద్రుమ్తె వెల్లొ
పత్తురు గలిలన్.

19

జా లంజెచి పట్టుమ్క ప్రభు సిచ్చ కెర్లిసి

1 ఇన్నెచి పడ్తొ, పరలోకుమ్తెచ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్
జట్టు తెన్ కేక్ గలిస్చ అవాడ్లు సూన్లయ్. కిచ్చొ
మెన కేక్ గల మెలె,
''*దేముడుక జెయ్యి!
రచ్చన, గవురుమ్, సెక్తి, అమ్చొ దేముడుతెయి
అస్సె!
2 ''జోచ తీర్పులు సిచ్చలు సత్తిమ్చ, సరిగచ.
జేవ్చ లంజె కమొక ఒండి లోకుమ్క నాసెనుమ్ కెర్లి
జా వెల్లి లంజెక
జో తీర్పు కెర సిచ్చతె గల అస్సె,
చి జోచ సేవ కెర్తసచి లొయి జా సువ దిలి రిసొచి
సిచ్చ
జో నెరవెర్సుప కెర అస్సె.''
మెన కేక్ గల,
3 అన్నెక్ సుట్టు ఇసి మెన కేక్ గల,
''దేముడుక జెయ్యి!
జా లంజె జలి వెల్లి పట్టుమ్ డడ్డ గెలి దుమ్మొ
నే కుట్టితె కెయిక తెయిక వెగ గెతయ్!''
మెన కేక్ గలిల.
4 తెదొడి †విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్,
చి ‡సింగాసనుమ్చి సుట్టునంత టీవొజ తా చెత్తర్
జీవుల్ సెర్ను సేడ, సింగాసనుమ్తె వెస తిలొ
దేముడుక,
''ఆమేన్! దేముడుక జొఒర!''
మెన సంగ బక్తి కెర్ల.
5 అన్నె, కిచ్చొ మెన సంగ సిఙాసనుమ్ తెంతొ ఏక్
అవాడ్ అయ్లి మెలె,
''తుమ్ జోచ సేవ కెర్తస, తుమ్ జోక బితస, బాల
వెల్లొ ఎత్కిజిని,
అమ్చొ దేముడుచి గవురుమ్ గాయ!''
మెన అవాడ్ అయ్లి.

మెండపిల్లచి పెండ్లి

6 తెదొడి ఒగ్గర్ పానివొ సూయి జతి అవాడ్
అయ్లి రితి, ఒగ్గర్ ఉర్ములొ కెర్లిస్చి అవాడ్ అయ్లి
రితి, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్చ అవాడ్లు రితి సూన్లయ్.
కిచ్చొ మెన కేక్ గల్ల మెలె,
''ఎత్కి సెక్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక జొఒర!
ప్రబు జలొ అమ్చొ దేముడు ఏలుప కెర్తయ్!
7 మెండపిల్లచి పెండ్లి జతి సమయుమ్ జా అయ్లి,
చి
§పెండ్లి ఉబేడ్ తెయార్ కెరన అస్సెచి రిసొ
ఆవ్ సర్దసంతోసుమ్ జా, జోక గవురుమ్ కెరుమ!

* **19:1 19:1** జోవయించి బాస తెన్ 'హల్లెలూయా!' మెన కేక్ గలుల, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక జెయ్యి!' మెలి అర్దుమ్ తెన్
† **19:4 19:4** 4:4 దెక. ‡ **19:4 19:4** 4:6-8 దెక. § **19:7 19:7** 'మెండపిల్లక గెతి బూలి' మెలె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, యేసుక్రీస్తుక నంపజలస మొత్తుమ్, నంపజలస మొత్తుమ్చి సంగుమ్, ఎపెసు కచి ఉత్రుమ్ 5:31-32, యిర్మీయా 2:1-3, యెసయా 49:18, 69:10. పడ్తొ జేవ్ నంపజలస గెచ్చ జింక తిలి నొవి యెరూసలేమ్, మెలె పరలోకుమ్చి పట్టుమ్క కి 'మెండపిల్లచి బూలి' మెనుల. 21:9, 10.

8 పెండ్లి ఉబేడ్ చొక్కిల్చి పూర్తి సుద్దిచి చెంగిలి బట్ట
గలనుక మెన
జాక దిల!"
మెన కేక్ గల్ల. జా చెంగిల్ బట్టక కిచ్చొ అర్దుమ్
మెలె, *ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ జల
మాన్సుల్చ పున్నిమ్చ కమొ జవుల.
9 అన్నె జో దూత అంక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె,
"ఇసి రెగుడు, 'మెండపిల్లచి పెండ్లి విందుతె
బుకార్లసక చెంగిలి' మెన రెగుడు" మెలన్, చి అంక
అన్నె, "ఈంజ కొడొ దేముడుచి సత్తిమ్చ కొడొయ్"
మెలన్.
10 తెదొడి, బక్తి కెరుక మెన, జో దూతచి చట్టె
సెర్ను సేడ్లయ్, గని అంక జో, "దస్సి కెరుక నాయ్.
తుచి రితి, యేసుక నంప కెర్ల తుచ బావుడ్లుచి రితి
జయిందె. మెలె, దేముడుక సేవ కెర్తొసొ జయిందె.
అంక పోని, గని దేముడుకయ్ జొకరు." మెలన్.
కిచ్చొక మెలె, యేసు సంగిలి జో దెకయ్లి సాచి,
దేముడు సంగిలొ కబుర్లు ఎక్కి ఆత్మ తెంతొచ.

చొక్కిలొ గోడొతె వెగ జెతొసొ

11 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, పరలోకుమ్ ఉగ్డి
జా తిలిస్ దెకిలయ్, చి ఆదె! చొక్కిలొ గోడొ!
జోతె వెసిలొసొచి నావ్ కిచ్చొ మెలె, 'నిదానుమ్చొ,
సత్తిమ్చొ'. చి సత్తిమ్చ తీర్పుల్ కెర, 'దేముడుచి
సత్తిమ్ జీనుస్' మెన, యుద్దుమ్ కెర్తయ్.
12 జోచ అంకివొ కీస మెలె, ఆగి లగిల్ రితి, చి
జోచి బోడితె ఒగ్గర్ కిరీటల్ అస్తి. జోచి అఁగి రెగిడ్లి
నావ్ ఏక్ అస్సె. గని కిచ్చొ నావ్ గే ఎక్కి జోకయ్
ఎర్కె, గని అన్నె కక్కయ్ నాయ్.
13 లొఁయితె బుడ్డ తిలొ పాలుమ్ జో గలన అస్సె,
చి జోక తిలి నావ్ కిచ్చొ మెలె, 'దేముడుచి †కోడు'
మెలి నావ్ తిలన్.
14 అన్నె, పరలోకుమ్చ సయ్న్యుములు కి, సుద్ది
తిలి చొక్కిలి చెంగిలి బట్టచ పాలల్ గలన, చొక్కిల
గోడల్తె జేఁవ్ కి వెగ, జోచి పట్టి గెతతి.
15 ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక ‡నేన్ల
మాన్సుల్క మార్తి వాండి తిలి కండా జోచి చోండి
తెంతొ బార్ జతయ్. గొవుడుచి ఇనుముడండొ తెన్
జోవయింక ఏలుప కెరెదె. ఎత్కి సెక్తి అదికారుమ్
తిలొ దేముడుచి సిచ్చచి కోపుమ్చి గిన్నతె జో సుఁద,
జేఁవ్ మాన్సుల్క కెర్తి సిచ్చ జో జర్గు కెరెదె.
16 జోచి పాలుమ్తె చి జోచి జంగయ్ చి ఉప్పిరి
ఏక్ నావ్ అస్సె. 'రానల్క రానొ, ప్రబుల్క ప్రబు' మెలి
నావ్.

ఆకర్చి యుద్దుమ్

17 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, పొద్దుచి ఉజిడ్తె
టీవొజ తా ఏక్ దూత గట్టిజ అవాడ్ కెరన, పొద్దు
ఆగాసుమ్చి మదెనె టీవొజ, పక్కయ్ ఉడ్డిత ఎత్కి
పిట్టల్క కిచ్చొ మెన కేక్ గలొ మెలె, "తుమ్ జా! చి
దేముడు దొర్కు కెర్తి వెల్లి విందుక తెయార్ జా తా.
18 రానల్చి సిద్ర, వెయి జమాన్లుక వెల్లొచి సిద్ర,
ఒగ్గర్ సెక్తిబలుమ్ మాన్సుల్చి సిద్ర, గోడల్చి సిద్ర,
జోవయింతె వెగితసచి సిద్ర, ఎత్కి రగల్ మాన్సుల్చి
సిద్ర; జేఁవ్ గొతి నెంజిలస జలెకి, గొతిమాన్సుల్
జలెకి; బాల వెల్లొచి సిద్ర కస్తె" మెన, దూత పిట్టల్క
సంగిలన్.
19 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, జో పాపుమ్చొ
జంతు, చి ఒండి లోకుమ్చ రానలు, జోచ
సయ్న్యుముల్ తెన్ ఎక్కితె బెర్ల. కిచ్చొక మెలె, జో
గోడొతె వెసిలొసొచి ఉప్పిరిచి జోచ సయ్న్యుముల్చి
ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరుక మెన బెర్ల.
20 తెదొడి §జంతు దెర్ను సేడ్లొ, చి జో తెన్, జోచి
నావ్ తెన్ వెల్లొ మాయకమొ కెర్లొ అన్నెక్ *జంతు
కి దెర్ను సేడ్లొ. జో అబద్దుమ్క దేముడుచ కబుర్లు
సంగితొసొ ఆఁవ్ మెన అగ్గె సంగ తిలన్. అన్నె,
జో జంతుచి గుర్తు కెరవన, జోచి బొమ్మక బక్తి కెర
తిలసక మోసిమ్ కెర తిలొ. జో కి దెర్ను సేడ్లొ. జలె,
జేఁవ్ దొగులక జీవ్ తత్తె, ఎడ్డి రంగు లగితి వెల్లొ ఆగి
గొయ్చి గడ్డె గల దిల.
21 తెదొడి, గోడొతె వెసిలొసొ జోచి కండా తెన్
రానల్కచి జేఁవ్ సయ్న్యుములు ఎత్కిక మారయ్
గెలన్. జోచి చోండి తెంతొ బార్ జతి కండా తెన్
అన్నె, ఎత్కి పిట్టల్ జేఁవ్ మొర్లస ఎత్కిజిన్చి సిద్ర
కా గెల కెర, పేట్ బెర్తె కయ్ల.

20

సయ్తాన్ మట్టు నెంజిలి గొయితె వెయి వెర్సుల్ తతి సిచ్చ జతిసి

1 అన్నె కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, పరలోకుమ్ తెంతొ
దూత ఎక్కిలొ ఉత్ర జెతె తిలిసి దెకిలయ్. జోచి అత్తి
మట్టు నెంజిలి జా *వెల్లి గొయిచి తాలుమ్ కడి, చి
జాడు తిలి ఏక్ ఇనుము గొల్సు తిల.
2 తెదొడి వెల్లొచొ జో అయిక, జలె పూర్గుమ్
తెంతొచొ అయిక, మెలె, సయ్తాన్ జలొ
సయ్తానుక దూత దెర కెర, వెయి వెర్సుల్ జో దస్సి
తతి రితి జోక బంద గెల కెర,

---

* **19:8 19:8** నెంజిలె 'ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్' మెనుక జయెదె. † **19:13 19:13** యోహాను 1:1. ‡ **19:15 19:15** నెంజిలె 'నెసిల మాన్సుల్క' మెనుక జయెదె. § **19:20 19:20** సముద్రుమ్ తెంతొ బార్ జలొసొ 13:1. * **19:20 19:20** బుఁయి తెంతొ బార్ జలొసొ 13:11. * **20:1 20:1** 9:1 దెక.

3 మట్టు నెంజిలి జా గొయితె గల దా, వెయి
వెర్సుల్ గెతె ఎదక దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్‌క జో
అయి అన్నె నే మోసిమ్ కెర్తి రిసొ, జోచి ఉప్పిరి డంక
దిలన్. జా వెయి వెర్సుల్ గెలె, జోక గడియ విడ్డల్
కెరుక.

క్రీస్తు తెన్ వెయి వెర్సులు ఏలుప కెరుక

4 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, సిజాసనల్, చి
జోవయించి ఉప్పిరి కో వెస తిల మెలె, బూలోకుమ్‌చ
దేసిమ్‌లు ఎత్కిక ఏలుప కెర్తి రిసొ దేముడు సెలవ్
దిలస. కొన్స మెలె, యేసుచి రిసొ జేవ్ సాచి
సంగ తిలి రిసొ, చి దేముడుచి కోడు జేవ్ దెరన్లి
రిసొ, బోడి గండల్ జలస, చి అన్నె కొన్స మెలె, జో
పాపుమ్‌చొ జంతుక చి జోచి బొమ్మక బక్తి నే కెర్లస,
జోచ నిర్డెలె అత్తిలె జోచి గుర్తు నే కెరవన్లస. జేవ్
జలె, జీవ్ జా ఉట్టిల, చి వెయి వెర్సులు క్రీస్తు తెన్
ఏలుప కెర్ల.

5 ఈంజయ్ జీవ్ జా ఉట్టిస్‌క 'తొలితొ చి' మెనుక
జయెదె. తొలితొచి ఈంజ జీవ్ జా ఉట్టిస్‌తె
బెదితసక చెంగిలి. ఎత్కి అదికారుమ్ దేముడుచ
జేవ్ జవుల! కిచ్చొక మెలె, జోవయించి ఉప్పిరి
†పడ్తొకచి మొర్నుక కిచ్చొ అదికారుమ్ తయె నాయ్.
6 తొలితొ చి జీవ్ జా ఉట్టిసి జతస దేముడుక చి
క్రీస్తుక పూజర్లు రిత జవుల, చి వెయి వెర్సుల్ పూర్తి
జో తెన్ ఏలుప కెరుల.

సయ్‌తాన్ అన్నె విడ్డల్ జా యుద్దుమ్ కెర్తిసి

7 జేవ్ వెయి వెర్సుల్ కేడ్లె, జో జేలి జలిసి తెంతొ
సయ్‌తాన్ విడ్డల్ జా,
8 'గోగు' 'మాగోగు' మెన బూలోకుమ్‌చ చెత్తర్
పక్కలెచ దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ యుద్దుమ్‌క
తెయార్ జతి రితి, జో సయ్‌తాన్ జోవయింక
మోసిమ్ కెరెదె. జేవ్ మాన్సుల్‌చి లెక్క కెద్ది మెలె,
సముద్రుమ్‌తెచి ఇస్కగిడ్డల్ కెత్తి జా లెక్క కెరుక
నెంజె గే, తెదివాట్ జిన్ జవుల.
9 తెదొడి జేవ్ బూలోకుమ్‌చ్చి రుందిలి టాన్‌తె వెగ
జా, దేముడుచ జల మాన్సుల్‌చి సుట్టునంత, చి జో
‡ప్రేమ తిలి పట్నుమ్‌చి సుట్టునంత బెర అయ్‌ల.
గని పరలోకుమ్ తెంతొ దేముడు తెంతొ ఆగి సూయి
జా జోవయింక డయ గెలి.
10 జోవయింక మోసిమ్ కెర్లొ సయ్‌తాన్ సిచ్చు
జతె తంక ఎడ్డి ఆగి లగితి వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె §గలి
జలొ. జో పాపుమ్‌చొ జంతు, అన్నె అబద్దుమ్‌క
'దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసొ ఆవ్' మెనన్లొసొ కి
ఒత్తయ్ గలి జా అస్తి. జేవ్ రాతి మెద్దెనె కెయక
తెయక నే పిట్తె, ఒత్త సిచ్చుల్ బాదల్ జతె తవుల.

మొర్లసక ఆకర్‌చి తీర్పు జతిసి

11 అన్నె కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, వెల్లి చొక్కిలి
సిజాసనుమ్, చి జాచి ఉప్పిర్ వెసిలొసొక దెకిలయ్.
జోతె తెంతొ బూలోకుమ్ ఆగాసుమ్ నిగ గెల, చి
జేవ్‌క అన్నె కేన్ టాన్ నాయ్.
12 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, బాల వెల్లొ
మొర్లస ఎత్కిజిన్ సింగాసనుమ్‌చి పుర్రె టీవ
తతికయ్, పుస్తకల్ *ఉగిడ్లు. పడ్తొ అన్నెక్ పుస్తకుమ్
ఉగిడ్ల; పరలోకుమ్‌తె జింక సెలవ్ తిలసచ నవ్వొ
రెగిడ్లి పుస్తకుమ్. జలె, మొర్లస జేవ్ కెర్ల కమొచి
రిసొ జేవ్ పుస్తకల్‌తె రెడ్డ తిలి రితి తీర్పు జల.
13 తెదొడి, జేవ్‌తె మొర్లసక సముద్రుమ్ సొర్ప
కెర దిలి, అన్నె మొర్ను చి మొర్లస రకితి టాన్ ఒత్త
తెంతొ తిలసక సొర్ప కెర దిల, చి సముద్రుమ్‌తె
మొర్లస, చి మొర మొర్లస, రకితి టాన్‌తె తిలస
ఎత్కిజిన్ జీవ్ జా, సింగాసనుమ్‌చి పుర్రె టీవ,
జేవొజ, జేవ్‌క కమొచి రిసొ తీర్పు జవుల.
14 తెదొడి మొర్ను చి మొర్లస రకితి టాన్ వెల్లొ ఆగి
గొయ్‌చి గడ్డె †గలి జల. వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె గల్తిసి
దొన్నిచి మొర్ను జయెదె.
15 అన్నె, పరలోకుమ్‌తె జింక సెలవ్ తిలసచ
నవ్వొ రెగిడ్లి పుస్తకుమ్‌తె కచి నావ్ తయె నాయ్ గే,
జెవ్వి వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె ‡గలి జల.

21

నొవి ఆగాసుమ్, నొవి బుఁయి

1 తెదొడి ఆవ్ కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, నొవి
ఆగాసుమ్, నొవి బుఁయి. అగ్గిచి ఆగాసుమ్ అగ్గిచి
బుఁయి కేడ తిలి, చి సముద్రుమ్ కి నాయ్.
2 పడ్తొ, పరలోకుమ్‌చి సుద్దిచి పట్నుమ్, నొవి
యెరూసలేమ్ పరలోకుమ్ తెంతొ దేముడు తెంతొ,
మున్సుక జెతికయ్ పెండ్లి ఉబేడ్ రితి తెయార్ జా
తా, ఉత్ర జెతిసి దెకిలయ్.
3 అన్నె, సింగాసనుమ్ తెంతొ చి గట్టిజ
అవాడ్‌చి అవాడ్ కిచ్చొ సంగిలిసి సూన్లయ్ మెలె,
"ఈందె, దేముడు జితి టాన్ మాన్సుల్‌తెయి అస్సె.
జోవయింతెన్ జో జియెదె. జేవ్ జోచయ్ ప్రెజల్ జా

† **20:5 20:5** మెలె, వెల్లొ ఆగి గొయ్‌చి సిచ్చతె గెతిసి. 20:14. ‡ **20:9 20:9** దొన్ని అర్దల్ ఉచరుక జయెదె. ఏక్ మెలె, మాములుమ్ యెరూసలేమ్ పట్నుమ్. అన్నెక్ మెలె, కేనె ప్రబుచయ్ మాన్సుల్ తవుల గే, ఒత్తయ్ మెన ఉచరుక జయెదె. § **20:10 20:10** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ఒత్త గలయ్‌లొ, గెద. * **20:12 20:12** కో ఉగిడ్ల గే సంగె నాయ్. † **20:14 20:14** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ఒత్త గలయ్‌లొ, గెద. ‡ **20:15 20:15** ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ఒత్త గలయ్‌లొ, గెద.

తవుల, చి జో సొంతయ్ జేఁవ్ తెన్ తయెదె, జేఁవ్క దేముడు జా తయెదె.
4 జోవయించ అంకివొతె ఆఁసునొ కెఁయఁక అన్నె నే జెతి రితి, జోవయించ ఆఁసునొ జొయ్యి పుంచ గెలెదె, చి అప్పె తెంతొ కిచ్చొ మొర్ను తయె నాయ్. ఏడుకుడు జతిసి, ఏడ్తిసి, నొప్పి కి తయె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, పొర్నిచి ఎత్కి ఉట్ట గెల." మెన జా అవాడ్ సంగిలన్.
5 తెదొడి, సింగాసనుమ్‌తె వెసిలొసొ, "ఈందె, ఎత్కి నొవి తెయార్ కెర్తసి" మెన, అన్నె, "ఈంజ ఎత్కి రెగుడు. ఈంజేఁవ్ కొడొ సత్తిమ్‌చ, నంపజతస" మెన జో సంగిలన్.
6 తెదొడి అంక, "పూర్తి జర్గు జలి, 'అల్ఫా, ఓమెగ' మెన ఆఁవ్ మొదొల్‌చొ, ఆకర్‌చొ. కక్క తాన్ కెర్లె, డబ్బుల్ నే దెతె, జీవ్ దెతొ పాని అంచి ఊంట తెంతొ ఆరి దెయ్యిందె.
7 కో జీనుల గే, అంచి రాజిమ్‌చి ఈంజ వాట జోక దెయ్యిందె, చి ఆఁవ్ జోచొ దేముడు జయ్యిందె, జో అంక పూత్తు జా తయెదె.
8 గని అంచి సాచి జంక బితస, నముకుమ్ నెంజిలస, నిదానుమ్ నెంజిలస, హత్య కెర్తస, లంజె జతస, మెంగ్ర మాన్సుల్, బొమ్మల్‌క జొకర్తస, అబద్దుమ్ జతస, అబద్దుమ్ కెర్తస, సయ్‌తాన్‌చి వెట్కారుమ్ జలస, జేఁవ్క సిచ్చ, గందకము తెన్ ఆగి లగితి వెల్లి ఆగి గొయ్‌తె గలుల. ఈంజ దొన్నిచి మొర్ను."

మెండపిల్లక తేర్సి జతిసి నొవి యెరూసలేమ్

9 తెదొడి సత్తు ఆకర్‌చ సిచ్చుల్ బెర్ల సత్తు గిన్నుల్ అగ్గె దెర సువ తిల సత్తు *దూతల్‌తె ఎక్కిలొ అంచితె జా కెర కిచ్చొ మెన అంక సంగిలన్ మెలె, "జో మెండపిల్లక తేర్సి జతి పెండ్లి ఉబేడ్‌క తుక దెకయ్యిందె" మెలన్.
10 తెదొడి దేముడుచి యేసుచి ఆత్మసెక్తిక జో దూత అంక ఒగ్గర్ డోంక్ తిలి డొంగ్రుతె కడ నిలన్, చి జో అంక దెకయ్‌తికయ్, ప్రబుచి జా ఆత్మసెక్తిక కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, జోచి †సుద్ది తిలి యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ దెకిలయ్.
11 జా పట్నుమ్‌చి ఉజిడి కీసి తిలి మెలె, దేముడుచి ఉజిడ్ తెన్ తా, ఒగ్గర్ విలువచి రత్నుమ్‌చి రితి ఉజిడి లగిలి, వజ్రుమ్‌చి రితి సీసచి రితి టేంటచి ఉజిడి లగిలి.
12 జా పట్నుమ్‌క వెల్లి కోట ఒగ్గర్ డోంక్ తిలి. జా కోటతె బార గుమ్మల్ తిల. జేఁవ్ బార గుమ్మల్‌తె ఎక్ ఏక్ దేముడుచొ దూత తిలి. జేఁవ్ బార గుమ్మల్‌తె ‡ఇస్రాయేలుచ బారజిన్ పుత్తర్సుల్‌చ సెకుమ్‌లుచ ఎక్కెక్ నవ్వొ, ఎక్కెక్ గుమ్మలె రెర్డ తిల.
13 తూర్పు పక్క తిన్ని గుమ్ముమ్‌లు, ఉత్తర పక్క తిన్ని గుమ్ముమ్‌లు, దచ్చెన పక్క తిన్ని గుమ్ముమ్‌లు, చి పడమర పక్క తిన్ని గుమ్ముమ్‌లు తిల.
14 పడ్తొ పట్నుమ్‌చి కోటక బార పునాద్లు, చి జేఁవ్ పునాద్లుతె మెండపిల్లచి చి రిసొచ బారజిన్ బారికుల్‌చ నవ్వొ ఎక్కెక్ రెర్డ తిల.
15 అంచి తెన్ లట్టబ్లొ జో దూతక, జా పట్నుమ్‌కచి జేఁవ్‌చ గుమ్ముమ్‌ల్‌కచి కోటక §కటార్తి రిసొ, బజర్‌క తెయార్ కెర్లి కటార్తి డండొ తిలి.
16 పట్నుమ్‌క చెత్తర్ కోనల్, చి జేఁవ్‌చ పక్కల్‌చ కొల్తల్ సమానుమ్ అస్తి, జేఁవ్‌చ కోనల్‌చ కొల్తల్ సమానుమ్ అస్తి. తెదొడి జోచి డండొ తెన్ పట్నుమ్‌క కటార్లన్. *దొన్ని వెయిల్ దొన్ని పుంజొ కిలొమీటర్లు దూరి జేఁవ్‌చి కొల్త. చెత్తర్ పక్కల్ కి సమానుమ్; కెద్ది దీగు జయెదె గే, తెద్ది రూందు, తెద్ది డోంకు కి జయెదె.
17 జేఁవ్‌చి కోట కి కటార్లన్. †అరవయ్ చెత్తర్ మీటర్లు డోంకు, మాన్సు కటార్తి రితి, మెలె జో దూత కటార్లన్.
18 జా కోట వజ్రుమ్‌చి వస్తుతె తెయార్ కెర్లిసి, చి పట్నుమ్ రితి బజరి తిలి, చి జేఁవ్‌చి ఉజిడి కీసి మెలె, అద్దుమ్ రితి టేంట లగిలి.
19 జా పట్నుమ్‌చి కోటచ పునాద్లుతె ఎత్కి రగల్ రత్నాలు లగిల. తొలితొ చి వజ్రుమ్, చొక్కిల్ లగిలి. అన్నెక్ రత్నుమ్ నీలిమ్ రగుమ్ లగిలి, అన్నెక్ రత్నుమ్ 'యమునా' మెంతిసి ఎరన లగిలి, అన్నెక్ రత్నుమ్ పచ్చన లగిలి.
20 అన్నెక్ రత్నుమ్ నారింజ రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్నుమ్ అన్నెక్ ఎరన రగుమ్ లగిలి, అన్నెక్ రత్నుమ్ తామర్ పూల్‌చి ఎడ్డి రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్నుమ్ సముద్రుమ్‌చి పచ్చన రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్నుమ్ అన్నెక్ రగుమ్ ఎడ్డి రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్నుమ్ చించ్ అక్లల్ నొవర్ పలొయ్‌లి రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్నుమ్ గులాప్ రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్నుమ్ ఊద రంగు లగిలి.

---

* **21:9 21:9** 15, 16 అద్యయల్. † **21:10 21:10** 19:8 దెక. ‡ **21:12 21:12** జోవయింక అన్నెక్ నావ్ యాకోబు. 'ఇస్రాయేలు' మెలె, జో యాకోబుక అన్నెక్ నావ్ జయెదె, చి టాలిక 'యూదుల్', నెంజిలె 'నంపజలస మొత్తుమ్' చి అర్దుమ్ కెరనుక జయెదె. § **21:15 21:15** మీంతి * **21:16 21:16** రమారమి 1,400 మైలు † **21:17 21:17** అరవయ్ చెత్తర్ మీటర్లు మెలె, డబ్బుయ్ దొన్ని గజాలు జయెదె, మెలె పుంజెక్ దొన్ని విసొ చెత్తర్. పుంజెక్ దొన్ని విసొ చెత్తర్ మెలె, బార బారలు, మెలె 144 = 12 x 12. బార సెకుమ్‌లుచ యూదుల్ తిల, యేసుక బార బారికుల్ కి తిల. జేఁక ఈంజ నంబర్ ఏక్ టాలి జయెదె.

21 పడ్తొ బార గుమ్మల్చ టట్టల్ కిచ్చొ వస్తుతె
తెయార్ జా తిల మెలె, బార ముత్యల్క. ఎత్కి టట్ట
ఏక్ ముత్యల్క తెయార్ జలిసి, అన్నె, పట్నుమ్చి
వీది రితి బజరి తా, అద్దుమ్చి ఎదిలి టేంట లగిలి.
22 అన్నె, జా పట్నుమ్తె కిచ్చొ దేముడుచి గుడి
డీసె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ప్రబు జలొ ఎత్కి సెక్తి
అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అన్నె మెండపిల్ల సొంత
జా పట్నుమ్క దేముడుచి గుడి జవుల.
23 అన్నె, జా పట్నుమ్క ఉజిడి దెంక పొద్దు గే
జోను గే నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి ఉజిడి
జాక దొర్కు జలి ఉజిడి, చి మెండపిల్ల జాక దీవు.
24 జాచి ఉజిడ్క ప్రెజల్ ఇండుల, చి ఒత్త
కిచ్చొయ్ అందర్ తయె నాయ్.
25 అన్నె, రాతి మెద్దెనె కెఁయఁక కి జా పట్నుమ్చ
గుమ్మల్ డంకితి నాయ్, అన్నె, ఈంజ నొవి
బూలోకుమ్చ రానలు ఒత్త జోవయించి గవురుమ్,
జోవయింక గవురుమ్ దెతిసి ఎత్కి ఒత్త ఆనుల.
26 ఎత్కి ప్రెజల్క దొర్కు జలి గవురుమ్, ఎత్కి
ప్రెజల్క దొర్కు జలి సొమ్సారుమ్ ఒత్త ఆనుల.
27 గని కిచ్చొ పాపుమ్చి ఒత్త పెసె నాయ్, చి
మర్కటుమ్ గే, అబద్దుమ్ గే ఇండితస ఒత్త పెసితి
నాయ్. కో ఒత్త పెసుల మెలె, 'పరలోకుమ్తె
బెదుతు' మెన మెండపిల్లచి పుస్తకుమ్తె కచ నవ్వొ
తవుల గే జెవ్వి పెసుల.

22

జీవ్ దెతొ పానిచి గాడు జీవ్ దెతి పలుమ్చొ రూకు

1 అన్నె జో దూత అంక కిచ్చొ దెకయ్లన్ మెలె,
పరలోకుమ్చి జీవ్ దెతొ పానిచి గాడు. కీసి తిలి
మెలె, అద్దుమ్చి ఎదిలి టేంట తా, దేముడుచి అన్నె
మెండపిల్లచి సింగాసనుమ్ తెంతొ బార్ జా,
2 పట్నుమ్చి వీదిచి నెడిమి ఉట్ట గెతయ్. పడ్తొ
అన్నె కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్చి జీవ్ దెతొ రగుమ్
*రూకుల్ జా గాడుచ దొన్ని పక్కలె అస్తి. జేవ్
రుకాలె బార రగల్ పండ్లు, చి ఎత్కి జొన్ని పండ్లు పిక
తత్తతి. జో రూక్చ అక్డల్ కిచ్చొక కామ్క జెతతి మెలె,
ఒండి ప్రెజల్చక చెంగిల్ కెర్తయ్.
3 ఒత్త తెంతొ, కిచ్చొచి రిసొ గార్చి సాపెనల్
తిలిసి తయె నాయ్. దస్సిచి కిచ్చొ కి తయె నాయ్,
గని జా పట్నుమ్తె దేముడుచి జో మెండపిల్లచి
సింగాసనుమ్ తయెదె, చి జోచ సేవ కెర్తస జోక బక్తి
కెర్తె తవుల.
4 జోచి మొకొమ్ జేవ్ దెకుల, చి జోవయించి నిర్డె
జోచి నావ్ తయెదె.
5 పడ్తొ, ఒత్త తెంతొ అందర్ తయె నాయ్, చి
ఒత్త తిలసక దీవుచి జవుస్ పొద్దుచి జవుస్ ఉజిడి
నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ప్రబు జలొ దేముడుచి ఉజిడి
తయెదె, చి జేవ్ కెఁయఁక తెఁయఁక ఏలుప కెరుల.
6 అన్నె, "ఈంజేవ్ కొడొ సత్తిమ్చ, నంపజతస.
అన్నె, ప్రబు జలొ, జోచ కబుర్లు సంగితసచి ఆత్మతె
సికడ్తొ దేముడు జోచొ దూతక తెద్రవ అస్సె; జర్గు
జంక తిలిసి జోచ సేవ కెర్తసక దెకవుక మెన," అంక
జో దూత సంగిలన్.

యేసుప్రబు బే బేగి అన్నె జెయిందె

7 "ఈందె, ఆఁవ్ బే బేగి అన్నె జెయిందె" మెన
యేసు సంగితయ్. ఈంజ పుస్తకుమ్తె తిలి
కబుర్చ కొడొ కో దెరనుల గే, జోవయింక చెంగిలి.
8 ఆఁవ్ యోహాను ఈంజ ఎత్కి సూన్లొసొ
దెకిలొసొ. అన్నె, ఈంజ ఎత్కి సూన దెకిల్ బేగి,
అంక ఈంజ ఎత్కి దెకయ్లొ దూతచి చట్టె సెర్ను
సేడ జోక బక్తి కెర్లయ్,
9 గని జో అంక, "తుయి దస్సి కెరుక నాయ్!
ఆఁవ్ తుచొ రితొ, దేముడుచ కబుర్లు సంగిత తుచ
బావొదివొ తెన్ కి, తుచి రితొ సేవ కెర్తొసొ జయిందె.
దేముడుకయ్ జొకరు!" మెలన్.
10 తెదొడి జో అంక, "ఈంజ పుస్తకుమ్చి కబుర్చ
కొడొ ముద్ర కెరు నాయ్, లుంకడు నాయ్; కిచ్చొక
మెలె సమయుమ్ పాసి జా అస్సె.
11 పాపుమ్తె ఇండితస అప్పె కి పాపుమ్తె
ఇండితె తత్తు, మర్కటుమ్చ అన్నె మర్కటుమ్
ఇండుతు, పున్నిమ్ జలస అన్నె పున్నిమ్తె ఇండితె
తత్తు, సుద్దిచ అన్నె సుద్ది ఇండితె తత్తు." మెన
దూత సంగిలన్.
12 యేసుప్రబు సంగిలిసి అన్నె కిచ్చొ మెలె,
"ఈందె, ఆఁవ్ బే బేగి జెయిందె. అయ్లె, ఎత్కి
మాన్సు కెర్ల కమొ కొల్ది జోవయించి కూలి దెయిందె.
13 'అల్ఫా' 'ఓమెగ' మెన, †తొలితొచొ, కర్వడ్చొ,
మొదొల్చొ ఆకర్చొ ఆఁవ్వి" మెన యేసు సంగిలన్.
14 పరలోకుమ్చి జీవ్ దెతొ చెట్టెచ పండ్లు కంక
సెలవ్ దొర్కు కెరంతి రిసొ, చి పరలోకుమ్చి
గుమ్మమ్ వాట్ పెసుక సెలవ్ దొర్కు కెరంతి రిసొ, కో
‡జోవయించ పాలల్ కేడన తవుల గే, జోవయింకయ్
చెంగిలి.
15 గని గుమ్మమ్ ఒత్తల్తొచి బయిలె కో అస్తి
మెలె, సూనర్లు రిత మాన్సుల్, మెంగ్ర మాన్సుల్,

* **22:2 22:2** యెహెజ్కేలు 47:12. † **22:13 22:13** నెంజిలె "తొలితొ మొదొల్ తెంతొ ఆకర్ ఎదచొ ఆఁవ్వి" మెన యేసు సంగిలన్.
‡ **22:14 22:14** నెంజిలె 'ప్రబుచ కొడొ రితి ఇండితతి గె'.

లంజె జతస, అత్య కెర్తస, బొమ్మల్క జొకర్తస, చి అబద్దుమ్క ప్రేమ తా, అబద్దుమ్ కెర్తస ఒండి అస్తి.

16 యేసు, “ ‘అంక నంపజలసచ సంగుమ్‌లు సూన్‌తు’ మెన, ఈంజ సాచి తుక దెకయ్‌తి రిసొ యేసు మెలొ ఆఁవ్ అంచొ దూతక తెర్రవ అస్సి. దావీదు పూర్గుమ్‌చొ జలొ రానొచి సెకుమ్‌క ఆఁవ్ చేరు జలొసొ, జోచి సెకుమ్‌తె జెర్మిలొసొ, దేముడుచి రాజిమ్‌చి నొవి దీసిక దొర్కు జలి ఉజిడి దెతొ సుక్కొ ఆఁవ్” మెన సంగిలన్.

నంపజా మెన మాన్సుల్‌క బుకార్లిసి

17 “తుమ్ జా” మెన దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అన్నె యేసుచి §తేర్సి జతిసి సంగితతి. అన్నె, ఈంజ కోడు కో సూనుల గే, జేఁవ్ కి జా మెన అన్నె మాన్సుల్‌క బుకార్తు. అన్నె, కక్క తాన్ తిలె, జో జెవున్, చి కో ఇస్టుమ్ జవుల గే, డబ్బుల్ నే దెతె ఆరి పరలోకుమ్‌చి జీవ్ దెతొ పాని నజ పితు.

18 ఈంజ పుస్తకుమ్‌చి కబుర్‌చ కొడొ సూన్‌త ఎత్కిజిన్‌క ఆఁవ్ కిచ్చొ జాగర్త సంగితసి మెలె, ఈంజేఁవ్ కొడొతె అన్నె కిచ్చొ వేరచి బెదయ్‌లె, ఈంజ పుస్తకుమ్‌తె సంగ దెకయ్‌ల సిచ్చల్ జో మాన్సు సేడ్డి రితి దేముడు సిచ్చు కెరెదె.

19 అన్నె, ఈంజ జోచి కబుర్‌చి పుస్తకుమ్‌చ కొడొతె కో కిచ్చొ కడ గెలె, ఈంజ పుస్తకుమ్‌తె రెగ్డ దెకయ్‌లి జో జీవ్ దెతి రూక్‌చి, చి జోచి పరలోకుమ్‌చి సుద్దిచి పట్నుమ్‌తెచి జోచి వాట, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు కడ గెలెదె.

20 “కచితుమ్, ఆఁవ్ బే బేగి జెయిందె” మెన ఈంజ ఎత్కిక సాచి జతొసొ సంగితయ్. *ఆమేన్, జే, ప్రబు యేసు!

21 జోచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్‌చి ఉప్పిరి ప్రబు జలొ యేసుచి దయ తవున్. ఆమేన్.

---

§ **22:17 22:17** 19:7-8, 21:2. యేసుచి తేర్సి మెలె, నంపజలస మొత్తుమ్ గెతి జోవయించి సుద్ది పట్నుమ్, చి జా పట్నుమ్‌తె బెదితస, నంపజలసయ్ మొత్తుమ్. యెసయా 49:18, 61:10, యిర్మీయా 2:1-3, ఎపెసు కచి ఉత్రుమ్ 5:31-32. * **22:20 22:20** తెద్దిలి